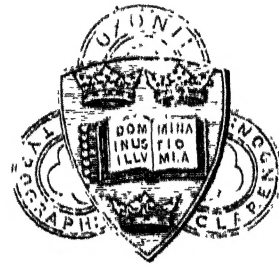


CATALOGUS
ODICUM SANSCRITICORUM

Œondini:



APUD

ALEXANDRUM MACMILLAN

CATALOGI
DICUM MANUSCRIPTORU
BIBLIOTHECAE BODLEIANAE

PARS OCTAVA,
CODICES SANSCRITICOS

COMPLECTENS.

CONFECIT

TH. AUFRECHT, A.M.

PROFESSOR EDINENSIS.

OXONII:
E TYPOGRAPHEO CLARENDONIANO.
M.DCCCLXIV.

LECTORI S.

ARGUMENTUM hujus Catalogi tabula subjecta exhibetur :

A. POESIS EPICA.	pp. 1-87. nn. 1-144.
1. Mahābhārata et Rāmāyaṇa.	nn. 1-41.
2. Mahāpurāṇa.	nn. 42-130.
3. Upapurāṇa.	nn. 131-144.
B. DOCTRINA MYSTICA (TANTRA).	pp. 88-110. nn. 145-174.
C. CARMINA ARTIFICIOSA (KAVYA).	pp. 111-134 ^a . nn. 175-249.
1. Carmina epica.	nn. 175-214.
2. Carmina lyrica.	nn. 215-249.
D. COMOEDIAE (NATAKA).	pp. 134 ^b -146. nn. 250-313.
E. CHRONICA, NARRATIONES, FABULAE.	pp. 147-157. nn. 314-341.
F. GRAMMATICA (VYAKARANA).	pp. 158-178 ^a . nn. 342-404.
1. Schola Pāṇinīya.	nn. 342-373.
2. Kātantra.	nn. 374-377.
3. Hemachandra.	nn. 378-380.
4. Sarasvatīprakriyā.	nn. 381-387.
5. Kramadīśvara.	nn. 388-393.
6. Vopadeva.	nn. 394-400.
7. Padmanābhadatta.	no. 401.
8. Grammatica philosophica.	nn. 402-404.
G. GRAMMATICA PRACRITICA.	pp. 178 ^b -181. nn. 405-413.
H. LEXICA (KOSHA).	pp. 182-196. nn. 414-456.
I. ARS METRICA (CHHANDAS).	pp. 197-199 ^a . nn. 457-470.
K. ARS SYMPHONICA (SANGITA).	pp. 199 ^b -202. nn. 471-483.
L. ARS POETICA ET RHETORICA (ALANKARA).	pp. 203-218. nn. 484-519.
M. PHILOSOPHIA.	pp. 218-261. nn. 520-629.
1. Pūrvamīmāṃsā.	nn. 520-532.
2. Uttaramīmāṃsā.	nn. 533-560.
3. Yoga.	nn. 561-568.
4. Sāṃkhya.	nn. 569-575.
5. Nyāya.	nn. 576-621.
6. Historia philosophiae.	nn. 622-629.

N. JURISPRUDENTIA (DHARMA).	pp. 262-302. nn. 630-737.
1. Dharmaśāstra.	nn. 630-641.
2. Dharmanibandha.	nn. 642-712.
3. Vyavahāra.	nn. 713-721.
4. Stotra, Prithakpūjā.	nn. 722-737.
O. MEDICINA (VAIDYASASTRA).	pp. 303-325. nn. 738-768.
P. ASTRONOMIA, ASTROLOGIA, MATHEMATICA.	pp. 325-340. nn. 769-797.
Q. LIBRI TECHNICI.	pp. 341, 342. nn. 798-800.
R. APPENDIX (CODICES MISCELLANEI).	pp. 343-358. nn. 801-854.
S. INDICES.	pp. 359-575.
1. Codicum conspectus.	pp. 361-406.
2. Auctorum nomina.	pp. 406-417.
3. Librorum nomina.	pp. 417-435.
4. Index generalis.	pp. 435-575.

BIBLIOTHECA Bodleiana inde ab anno 1837 his codicum Sanscriticorum et Palaeo-indicorum thesauris, aut dono aut pretio acquisitis, ditata est.

A. Collectio Wilsoniana, volumina 540 continens, ab Horatio H. Wilson, literarum Indicarum in Universitate nostra nuper Professore, Calcuttae et Benaris comparata, in Bibliothecam anno 1842 pervenit. Horum codicum pars major seculo nostro ineunte et seculo praeterito exarata est, minor pars superiore antiquitate excellit. Libris historicis (Purana), mysticis (Tantra), dramaticis, rhetoricis, legalibus undique congerendis tantam ille vir doctissimus curam impendit, ut amplissimam harum rerum studiosis copiam aperuerit. Idem multa opera Vedica collegit, in quorum numero quaedam rara et unica reperiuntur.

B. Collectio Milliana, volumina 145 complectens, cum aliis codicibus orientalibus, quos W. H. Mill, literarum Hebraicarum apud Cantabrigienses olim Professor, in India coemit, anno 1849 in aedes nostras translata est. Antiquitatis Indicae peritissimus, et religionis Christianae inter gentes ethnicae propagandae

studiosissimus, eximiam vir clarissimus, immatura morte literis praereptus, ad studia sua in Europa persequenda supellectilem conquisiverat.

C. Collectio Walkeriana, e voluminibus 222 constans, una cum selecta codicum Persicorum et Arabicorum serie, e dono Guilelmi Walker equitis anno 1845 in Bibliothecam accessit. Quae manuscripta, ab Alexandro Walker, Barodae in Guzzerat provincia sitae praefecto*, seculo superiore exeunte nostroque ineunte collecta, integritate et antiquitate eminent, et in libris classicis Indorum accurate edendis egregium auxilium praestabunt.

D. Septem volumina anno 1837 a B. H. Hodgson, viro de literis Buddhicis optime merito, dono data sunt.

E. Collectio Fraseriana, volumina 41 continens, abhinc quatuor annis e Camera Ratcliffiana in Bibliothecam nostram transposita est.

F. Ultimo loco viginti volumina nominanda sunt, quorum unum inter thesauros a Marsh relictos, quinque in collectione Ousleiana adservantur, reliqua ante paucos annos aut dono aut emptione accesserunt.

In codicibus describendis id nobis maximae curae fuit, ut manuscriptorum conditionem, aetatem, patriam accurate proponeremus. Quem ad finem librorum exordia et epilogos majore ex parte intactos imprimi curavimus. Ubi res et argumentum aliam rationem sequendam postularent, verbis expressis consilium nostrum indicavimus. Emendationibus plerumque tum demum uti sumus, si codices plures aut commentarii praesto essent, ut conjecturis supersedere possemus. Ad aetatem quod attinet, aerae Indicae in Christianam commutatae sunt. Quare ab aera *Samvat* dicta anni 56 deducti, ad alteram *Saka* appellatam anni 78 additi sunt. Nimis fastidiose in hac re versari noluimus. Aera a scribis non prodita, literatura et aliis indiciis adducti codicum aetatem circumscripsimus. Argumentum et historiam librorum rariorum ex operibus ipsis, qua maxime fieri potuit diligentia investigatis, excerpimus et enarravimus. Qua in re Weberi Catalogus codicum Berolinensium, indices a Westergaard et Boehtlingk editi, necnon manuscriptorum

* Vita 'Brigadier-General Alexander Walker, of the Bombay Army' inscripta, in *Annual Biography and Obituary*, 1832, p. 24 seqq. exstat.

in Curia Indica Londinensi adservatorum collatio adjumentum egregium prae-
buerunt

Indices quatuor adjecti sunt, quorum tres primi in usum Bibliothecae parati sunt. Primo collectionum singularum codices brevissime recensuimus, et argumentum operum aut Vedicorum aut dialectis recentioribus compositorum paucis tradidimus. Secundus nomina auctorum, tertius titulos librorum continet, uterque secundum ordinem alphabeticum literarum Anglicarum dispositus est. Quarto et nomina propria et res memorabiles hoc Catalogo tractatas amplexi, commodo virorum doctorum his studiis deditorum consulere volumus.

OXONII, Cal. Sept. 1864.

* Verzeichniss der Sanskrit-Handschriften der königlichen Bibliothek in Berlin, von Dr. Albrecht Weber. Berlin. 1853. 4°.—Codices Indici Bibliothecae regiae Havniensis, enumerati et descripti a N. L. Westergaard. Havniae. 1846. 4°.—Verzeichniss der auf Indien bezueghen Handschriften und Holzdrucke im Asiatischen Museum, von Otto Boehtlingk, in libro: Das Asiatische Museum zu St. Petersburg, von Dr. Bernh. Dorn. St. Petersburg. 1846. 8°.

34.

Foll. 184-199. eadem continent. (MILL 111^d.)

35.

Foll. 235-269. *Gajendramokshaṇam* (elephantum principis liberationem) narrationem, si quidem libello ipsi credendum sit, e Mahābhārata (Śāntiparvan) desumptam continent. Argumentum carminis hoc. Gandharva quidam a Devala vate irato in elephantum transformatus, in Meruis montis lacu quodam, cum bibendi causa accessisset, a balaena, quae et ipsa Gandharva fuerat, captus est. Certamen quum per mille annos divinos continuatum esset, tandem elephantus viribus exhaustis, hymno Kṛishṇam celebrat, ab coque liberatur et pristinum formam una cum amico recuperat. Fabulam ob hymnum referri certum est. Sectae Vishnuiticae superstitiones in carmine plures discernuntur. Cf. haec: वेदे रामायणे चैव पुराणे भारते तथा । आदौ मध्ये तथा चांते हरिः सर्वत्र गीयते ॥१५७॥ एकोऽपि कृष्णस्य सकृत्प्रणामी दशाश्वमेधावभूतेन तुल्यः । दशाश्वमेधी पुनरेति जन्म कृष्णप्रणामी न पुनर्भवाय ॥१५८॥ Ultimo versu memorantur quinque opuscula priora, quae hoc codice continentur: गीता सहस्रनामेव स्ववराजो अनुसूतिः । गजेंद्रमोक्षं चैव पंच रत्नानि भारते ॥१६१॥ Cf. etiam dist. 129. Ceterum hujus libelli lectio ad avertenda malorum somniorum omina (दुःस्वप्ननाशन) commendatur.

Pictura VI. elephantum cum balaena in lacu contententem et ab altera parte Kṛishṇam cum Garuḍa adstantem repraesentat. (MILL 112^e.)

36.

Foll. 200-229. eandem et narrationem et picturam continent. (MILL 111^e.)

37.

Foll. 36-44. *Bālābhāratae* (Mahābhāratae compendii), *Amarachandrae* auctori tributi, fragmentum. Insunt primi libri capituli tertii dist. 1-105. Dushyantae et Śakuntalae, Bharatae et sequentium regum usque ad Kurum historiam continentia. Metro Pramitāksharā auctor usus est. Incipit libellus: सुकृतस्य खड्गमिव तार-तीव्रतद्वतधारमाश्रयत कृष्णयोगिनं । यदि वो दिवानिशपराभवोद्यतभ-मदंतरारिभयभंगुरं मनः ॥१॥ नृपसिंहसंहतिषु संगरक्रियाविमुखीषु विक्रमविलासकोतुकी । स कदा चिदाचित्तशरासनो वनं मृगराजराजि-मृगयेज्या ययौ ॥२॥

Haec pars in Galan' versione p. 47. sqq. legitur. (WALKER 201^b.)

38.

Hujus voluminis folia 31-103. libellum *Pārtha Iti-hāsasamuchchaya* (narrationum collectio cum Panduidis connexa) continent. Insunt 32 Mahābhāratae episodica, quibus morum et religionis Indicae praecepta inculcantur. Pueris haud dubie libellus destinatus fuit, non modo enim narrationes admodum decurtatae, Mahābhāratae verba et quae colloquuntur personae saepe mutata, sed etiam versus ex aliis illius libri partibus inserti sunt. Primo capiti index parum accuratus praemissus est, quare singula perlustrare quam illum sequi malui.

1. Śyenajidākhyānam. 2. Gautamyākhyānam M. XIII, 15. 3. Mudgalopākhyānam. M. III, 15407. 4. Śivicharitam. M. III, 10557. 5. Gangāmāhātmyam. M. XIII, 1776. 6. Saktuprasthīyam. M. XIV, 2711. 7. Sudarśanopākhyānam. M. XIII, 84. 8. Svarganarakakīrtanam. M. XIII, 1632. 9. Kapotākhyānam. M. XII, 5459. 10. Durgatitarānam. Cf. M. XII, 2035. 11. Saptarshisamvādas. M. XIII, 4413. 12. Lobhākhyānam. M. XII, 5877. 13. Jājalyākhyānam. M. XII, 9277. 14. Kuṇḍadhārākhyānam. M. XII, 9755. 15. Mankigītam. M. XII, 6586. 16. Bodhyagītam. M. XII, 6640. 17. Indrakāśyapasamvādas. M. XII, 6690. 18. Pituḥ putreṇa samvādas. M. XII, 6522. 19. Śukānuśāsanam. M. XII, 12044. 20. Annapradānam. M. XIII, 3200. 21. Mānsabhakshanishedhas. M. XIII, 5600. 22. Bhūmidānapraśansā. M. XIII, 3103. 23. Tilapradānam. M. XIII, 3395. 24. Nṛigākhyānam. M. XIII, 3452. 25. Chyavanaghushasamvādas. M. XIII, 2651. 26. Mānasatīrthavarṇanam. M. XIII, 5349. 27. Ahatvā brahma-hatyā. Vidhiṣṛigālavānarasamvādas. M. XIII, 405. 28. Naghushākhyānam. M. III, 17326. 29. Godānasya mātmyam. M. XIII, 3485. 30. Bahulāvāghrasamvādas. 31. Suvratopākhyānam. 32. Puṇḍarikānāradasamvādas. Appendicis instar caput Sansārakūpavarṇanam appellatum additur.

Haec voluminis pars anno 1774 a Bhūdeva exarata est. (WALKER 132^c.)

39-41.

Voll. III. Lit. Devan. Charta Ind. Long. 16. Lat. 5. Linn. vol. I. 10. voll. II. et III. 11.

Inest in his codicibus *Rāmāyaṇa*, carmen epicum *Vālmīki* vati tributum, Rāmae res gestas et fata continens.

Vol. I. foll. 194. foll. 1-67. Bālakāṇḍa capp. 77. foll. 68-194. Ayodhyākāṇḍa capp. 118.

Vol. II. foll. 175. foll. 1-54. Aranyakāṇḍa capp. 75. foll. 55-110. Kishkindhyākāṇḍa capp. 67. foll. 110-175. Sundarakāṇḍa capp. 68.

Vol. III. foll. 210. Foll. 1-126. Yuddhakāṇḍa capp. 131. foll. 127-210. Uttarakāṇḍa capp. 124.

Codices nostri, anno 1835 (सप्तवाणादिभूषाके) nitide exarati, recensionem antiquiorem, quam Commentatorum Schlegel appellavit, continent, ita tamen ut multi versus insiticii reperiantur lectionumque sit magna varietas. Speciminis causa, collatione cum Schlegeli editione facta, eas excerpsi, quae in libri primi capitibus LI-LXII. reperiuntur.

CAP. LI.

Dist. 5^a. अपि रामे महातेजा. Dist. 8. omittitur. Post dist. 9. hoc inseritur. अपि शान्तेन मनसा गुरुर्मे कुशिकात्मज । इहागतेन रामेण पूजितेनाभिवादिताः ॥ ८ ॥ 16^b. यथावलं यथातत्त्वं तन्मे निगदितं शृणु ॥ Versus 20^b et dist. 21. desunt. Post dist. 24. ब्रह्मपिंगणसंकीर्णं देवर्षिगणसेवितं । 26^b. "जितदीपेजि". 27^a. जपहोम°. 28^b. महावलः ॥

CAP. LII.

1^b. विनयाद्वीरो. 4^b. तपोग्निहोतृशिष्येषु कुशलं पर्यपृच्छत ॥ 8 ॥ विश्वामित्रा महातेजा वनस्पतिगणे तदा । सर्वत्र etc. 10^a. राजा वशिष्ठः. 11^a. कृत्वा तौ. 14^a. मया कृतां. 20^b. आनुहाय ततः प्रीतः. 21. शृणु चापि. 22^b. संविधत्स्व मे.

CAP. LIII.

1^b. यस्येष्टितं यथा. 2^a. इष्टान्मधूस्तथा. ib. वरासवान्. 3. उष्णान्यस्योदनस्यात्र राशयस्सर्वतोपमाः । मृष्टान्यन्नानि मृषांश्च. 5^a. हृष्टं. 6^a. हृष्टः पुष्टस्तथाभवत् । शान्तःपुरवरो राजा सन्नामराजपुरोहितः ॥ ६ ॥ सामात्यो मंत्रिमहितस्समृत्तः पूजितस्तदा । 9^a. रत्नहारी. 13^a. यस्या हव्यं. 17^a. हैरस्यकक्ष°. 18^b. किंकिणीकटिभूषितान्. 25^a. अतोमूलाः.

CAP. LIV.

1^a. वसिष्ठोऽपि. 1^b. शबला राम. 2^b. रुदंती शोककर्षिता. 5^a. निश्चित्य च. 5^b. परमौजसं. 6^a. निर्धूय. 7^a. रुदंती. 7^b. स्थित्वा रुदंती मेघनिखला ॥ 8^b. नयते. 10^b. वलान्मन्त्रो. 11^a. न हि तुल्यं वलं मयं राजा त्वद्य विशेषतः । 12^b. हस्तिध्वज°. 16^a. °जस्वं ब्रह्म°. 17^a. वसिष्ठस्तु. Post 17^b. तस्य तद्वचनं श्रुत्वा सुरभिस्सामृजस्तदा ।

CAP. LV.

2^a. तस्मा हुंकारतो जाताः. 2^b. ऊर्ध्वतश्चाय. 7^a. °पादाता. 15^b. प्रणिपत्य महादेवं विश्वामित्रो ब्रवीदितं ॥ 17^a. महर्षिषु । 18^b. ब्राह्ममुक्त्वा गतस्तदा ॥ 20^a. विवर्धमानो दर्पण. 20^b. हतं मेने तदा राम. 22^b. शततो दिशः ॥ 23^a. ये चैव मृ°. 27^a. यदि नाशि°.

CAP. LVI.

3^a. तद्विदर्शय. 5^a. °ग्नेयमुन्नयं. 6^b. रफीकं. 7^b. जृम्भणं दानवं चैव. 8^a. शोषणं दारणं. 9^a. पिनामस्तं. 11^a. कंकालं मुशलं

तथा. 11^b. विद्याधरं. 19^b. विष्णु इव का°. 21^b. समीपं ते चलं श्रेष्ठं लो°. 22^b. विश्वामित्रो विनिर्वातो.

CAP. LVII.

1^a. ततस्संजगम्°. Post 2^a. तताप परमं घोरं विश्वामित्रो महा-तपाः ॥ 3^b. मधुस्यंदो. 4^a. ब्रह्मलोकात्पितामहः । 5^b. त्वां हि. 6^b. त्विविष्टपं. 12^b. अशक्तमि°. Post 13^b. यमिता दीपंतपस्तपो यत्र हि तेपिरे ॥ १४ ॥ 14^a. त्रिशंकुस्तमहा°. 16^a. अन्नवीक्ष महात्मानः. 16^b. शरणांछरणं गतः ॥ १९ ॥ 20^b. कांचन.

CAP. LVIII.

1^a. ततस्त्रिशंकोर्वचनं श्रुत्वा क्रो°. 2^a. दुर्महो गु°. 4^b. कथं श्रुत ॥ Post 5^b. अयमानं कथं कर्तुं तस्य शक्यामहे वयं । 8^a. रोषा° सं-हितं । 10^b. चितामान्यांगराजश्च. 11^b. धीरा येऽस्यानुगामिनः । 12^b. दयमानं. 18^a. सौम्यदर्शनं. 22^b. देवनाक्र°. Pro dist. 23. तस्य मे परमात्मस्य देवोपहतकर्मणः ॥ २४ ॥ 24^a. नान्यां गतिं गमिष्यामि.

CAP. LIX.

3^a. पुण्यकर्मणा. 5^b. कोशिकमागम्यं शरणं शरणागतः । Post 7^b. सशिष्यान्मुदुदृष्ट्वैव सन्निजः सुवदुष्टुतान् । 8^a. यदयो वचनं ब्रूया°. 10^b. ऊचुश्च यचनं. 12^a. यामिहं यच्छतं सर्वं. 12^b. यथाह यचनं सर्वं. 16^a. तेषां तद्वचनं श्रुत्वा सर्वेषां. 21^a. प्राणा-तिपात°. 22^a. °मित्रो महातपाः । 22^b. विरराम महातेजा अयि-मध्ये महामुनिः ॥

CAP. LX.

1^a. °हतान् ज्ञात्वा. Post 2^b. स्वेनानेन शरीरेण देवलोकजि-गीपया । Dist. 4. विश्वामित्रयचः श्रुत्वा सर्वं स्य महर्षयः ॥ ४ ॥ ऊचुस्मेताः सहसा धर्मज्ञा धर्मसंहितं । 6^a. रोषतः. 6^b. तस्मात्प्र-वर्ततां यज्ञः सशरीरो यथा दिवि । गच्छेदि°. Pro versu 8^a. ततः प्रवर्ततां यज्ञः सर्वे समधि-हित । ययमुक्त्वा महर्षयः संजहुस्ताः क्रिया-स्तदा ॥ ८ ॥ 8^b. क्रतोः । 11^a. नाभ्यगमस्तदा तत्र. 12^b et 13^a. desunt. 13^b. दुष्प्राप्यं. 20^b. 21^a. अयिमध्ये स तेजस्वी प्रजाप-तिरिवापरः ॥ सृजन्दक्षिणमार्गस्थान्नप्रीत्यपरान्पुनः । 21^b. नक्षत्र-वंशमपरम°. Post 21^b. दक्षिणां दिशमास्थाय अयिमध्ये महायज्ञाः । सृष्ट्वा नक्षत्रवंशं च क्रोधेन कलुषीकृतः ॥ २२ ॥ 24^a. °परिहितः । 24^b. नार्हत्येव तपोधन । 28^a. धरिष्यंति. 31^b. अनुषाम्यंति. Post 32^b. कृतार्थं कीर्त्तिमतं च स्वर्गलोकगतं यथा । 32^b. याद-मित्येव.

CAP. LXI.

3^a. पश्चिमायां विशाया - पुष्करेषु महात्मन । 3^b. मुखं तद्वि. 7^a. पशुरभ्यादृतो. 9^a. श्रुत्वा राजा पुरुषर्षभ । Dist. 12. तमुवाच महातेजाः प्रशाम्याभिप्रसाद्य च । ब्रह्मर्षितपसा दीप्तं राजर्षिरमित-प्रभः ॥ १२ ॥ Ante 13^a. पृष्ट्वा सर्वत्र कुशलमृचीकं तमिदं यचः । 16^a. अृचीकस्य वचः. Post 17^b. तस्मात्कनीयसं पुत्रं न दास्ये तय पार्थिव ॥ १८ ॥ 18^b. तस्माद्रुह्ये. 19^b. शुनःशेषः itidemque alibi. 20^b. विक्रेयं मध्यमं. Post dist. 20. अथ राजा महाबाहो

वाक्यान्ते ब्रह्मवादिनः । हिरण्यस्य सुवर्णस्य कोटिभी रत्नराशिभिः ॥२२॥
21^a. शुनःशेषं नरेश्वरः । Pro dist. 22. अचरीवस्तु राजर्षी रथ-
मारोप्य सत्वरः । शुनःशेषं महातेजा जगामाशु महायशाः ॥२४॥

CAP. LXII.

Dist. 1. शुनःशेषं नरश्रेष्ठं गृहीत्वा तु महायशाः । अश्वमतपुष्करे
राजा म^०. 2^a. तस्य विश्रममाणस्य शुनःशेषो महायशाः । 3^a.
परमातुलमातुरः । 8^b. सात्व^०. 13^a. मुनेस्तद्वचनं. 14^a. अन्यसुतं.
14^b. अश्मांसमिव. 17^a. अश्मांसभोजिनः. 17^b. पूर्णं. 19^b. वैष्णवं
रूप^०. 22^b. निर्वर्तयस्व राजेंद्र दीक्षां च समुपाहर ॥ 25^a. वाग्भि-
रभिर^०. 25^b. मुनिपुंगवः । 26^a. ततः प्रीतः. 27^a. यज्ञस्य च
समाह्वानं. Dist. 28. भूयस्तेपे महातपाः । पुष्करेषु नरश्रेष्ठ दश
वर्षशतानि च ॥

Libri duo priores et 63 capita libri tertii anno 1806
a Carey et Marshman quatuor voluminibus editi sunt.
Ea editio satis rara nuper in librariam nostram per-
venit. Duo libri a Schlegel. publici juris facti sunt.
Denique Gorresio recensionem Gaudanam Parisiis una
cum versione Italica edidit. (MILL 139-141.)

42.

Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 512. Long. 13. Lat. 5.
Linn. variant.

Agnipurāṇam, ab Agni deo cum Vasishtha, denique
a Sūta cum anachoretis communicatum. Incipit:

लक्ष्मीं सरस्वतीं गौरी गणेशं स्कन्दमीश्वरं ।
ब्राह्मणं वह्निमिन्द्रादीन् वामुदेवं नमाम्यहं ॥
नैमिषहरिमासीना (1. नैमिषारण्य आ^०) ऋषयः शौनकादयः ।
तीर्थयात्राप्रसंगेन स्वागतं सूतमब्रुवन् ॥ ऋषय ऊचुः ॥
सूत त्वं पूजितो स्माभिः सारात्सारं वदस्व नः ।
येन विज्ञातमात्रेण सर्वज्ञत्वं प्रजायते ॥

De argumento hujus Purāṇae vide Wilson in J. A. S.
B. I, 81. et in Vishnupurāṇae praef. p. xxxvi. In codice
nostro quum neque capita numerata, neque versus se-
parati sint, plura dicere vanum esset, pauca si indi-
cavero lectoris acceptum fore puto. Post Vishnuis
ἐπιφανεῶν descriptionem (cap. 1-4), septem capitibus,
quae singulorum Rāmāyaṇae librorum nomina gerunt,
ejus carminis epitome datur. Sequitur Harivaṇṣae (c. 12,
13) et Mahābhāratae (c. 14-16) epitome. Quae capita
de initiatione (dīkshā, fol. 128^a-147^b) agunt, his verbis
incipiunt: वक्ष्यामि भोगमोक्षार्थं दीक्षां पापक्षयंकरिं । मलमायादि-
पाशानां विधेयः क्रियते यया ॥ ज्ञानं च जन्यते शिष्ये सा दीक्षा
भुक्तिमुक्तिदा । fol. 181^b. माहात्म्यं सर्वतीर्थानां. fol. 186^a. गया-
माहात्म्यं. fol. 203^a. ज्योतिःशास्त्रं. fol. 210^a-237^b. युद्धज-
यार्थः । Quam seri originis liber sit, vel ex his verbis,
quamvis depravatis, dignoscitur. Fol. 232^b. नानामन्त्रान्

प्रवक्ष्यामि षोडान्यासपुरसरः । न्यासःस्त्रिधातु षोडा स्युः शाक्तशांभव-
यामला । De formulis mysticis agitur quae a sectis
Śāktika, Śivaitika, Tāntrika adhibentur. fol. 238^b. मन्त्र-
तरणि. fol. 239^b-309^a. धर्मशास्त्रं. fol. 314^b-351^b. राज-
धर्मः. fol. 356^a-360^a. धनुर्वेदः. fol. 360^a-369^a. व्यवहारः.
Haec pars paucis mutatis et additis ex Yājñavalkyae
legum codice desumpta est. fol. 369^a. Rīgvidhānam,
i. e. Rīgvedi hymni sive disticha ad varias superstitio-
nes adhibenda. Haec pars e Rīgvidhāna libello, qui et
ipse serae originis indicia prae se fert, excerpta est,
multique versus ad literam cum illo consentiunt. fol.
378^a. आयुर्वेदविधानं. fol. 379^a. श्रीसूक्तं. fol. 388^a. Purā-
nārūm recensio. fol. 398^a-412^b. आयुर्वेदः. Incipit: आयुर्वेदं
प्रवक्ष्यामि सुश्रुताय यमब्रवीत् । देवो धन्वंतरिः सारं मृतसंजीवनीकरं ॥
fol. 414^b. अश्वादिलक्षणं वक्ष्ये शालिहोत्रो यथावदत् । fol. 418^a.
गजशान्तिः. fol. 459^b. छंदःसारः पिंगलोक्तः. fol. 465^b-484^a.
अलंकारः. Fol. 485^a. व्याकरणं. Incipit: वक्ष्ये व्याकरणंसारं
सिद्धशब्दस्वरूपकं । काव्यायनं विरोधाय बालानां बोधनाय च ॥
Ordo hic observatur: Sandhi, declinatio, de casuum
usu, de suffixis taddhita. Sequitur glossarium et syno-
nymicum et homonymicum.

Codex anno 1821 duabus manibus ita exaratus est,
ut folia quaedam alteri, alteri alia debeantur. Inde a
medio codice lacunae multae reperiuntur. (WILSON
129.)

43.

Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 209. Long. 13. Lat. 5.
Linn. 8-10.

Kūrmapurāṇa, a Vishnue, testudinis formam gerente,
revelatum. (B.) Incipit: नमस्कृत्याप्रमेयाय विष्णवे कूर्मरूपिणे ।
पुराणं संप्रवक्ष्यामि यदुक्तं विश्वयोनिना ॥ सत्तांते सूतमनघं नैमिषेण
महर्षयः । (1. naimisheyā maharshayaḥ) पुराणसंहितां पुण्यां
पप्रच्छ (paprachū A.) रोमहर्षेण ॥ त्वया सूत महाबुद्धे भगवान् ब्रह्म-
विज्ञमः । इतिहासपुराणार्थं व्यासः सम्यगुपासितः ॥ तस्य ते सर्वरोमाणि
वचसा हर्षितोनि यत् । द्वैपायनस्तु भगवान् ततो वै रोमहर्षेणः ॥
भवंतमेव भगवान् व्याजहार स्वयं प्रभुः । मुनीनां संहितां वक्तुं व्यासः
पौराणिकीं पुरा ॥ त्वं हि स्वायंभुवे यज्ञे सत्याहे (sutyāhe) वितते
सति । संभूतः संहितां वक्तुं स्वांशेन पुरुषोत्तमः ॥ तस्माद्भवंतं पृच्छामः
पुराणं कौमैमुत्तमं । वक्तुमर्हसि चास्माकं पुराणार्थविशारदः ॥ मुनीनां
वचनं श्रुत्वा सूतः पौराणिकोत्तमः । प्रणम्य मनसा प्राह गुरुं सत्यवती-
सुतं ॥ नमस्कृत्य जगद्योनिं कूर्मरूपधरं हरिं । वक्ष्ये पौराणिकीं दिव्यां
कथां पापप्रणाशिनीं ॥ यां श्रुत्वा पापकर्मणि गच्छेत् परमां गतिं । न
नास्तिके कथा पुण्यामिमां ब्रूयात्कदाचन ॥ अहधनाय ज्ञाताय धार्मि-
काय द्विजातये । इमां कथामनुब्रूयात्साक्षात्पारायणेरितां ॥ सर्गश्च प्रति-
सर्गश्च वंशो मन्वंतराणि च । वंशानुचरितं चैव पुराणं पंचलक्षणं ॥

ब्राह्मं पुराणं प्रथमं पादं वैष्णवमेव च । शैवं भागवतं चैव भविष्यं
नारदीयकं ॥ मार्कंडेयमथा ज्ञेयं ब्रह्मवैवर्तमेव च । लैंगं तथा वराहश्च
स्कंदं वामनमेव च ॥ कौर्मं मातृं च गरुडं वायवीयमनंतरं । अष्टादश
समुद्दिष्टं ब्रह्मांडमिति संज्ञितं ॥ अन्यान्युपपुराणानि मुनिभिः कथितानि
तु । अष्टादशपुराणाभनं श्रुत्वा संक्षेपतो द्विजाः ॥ आद्यं सनत्कुमारोक्तं
नारसिंहं ततः परं । तृतीयं भांदमुद्दिष्टं कुमारेण तु भाषितं ॥ चतुर्थं
शिंवधर्माख्या साक्षात्तं दीशभाषितं । दुर्वाससोक्तमाश्रयं नारदीयमतः परं ॥
कापिलं वामनं चैव तथैवोशनसेरितं । ब्रह्मांडं वारुणं चैव कालिकाह-
यमेव च ॥ माहेश्वरं तथा शांवं सौरं सर्वार्थसंचयं । पराशरोक्तमपरं
मारीचं भार्गवाहयं ॥ इदं तु पंचदशमं कौर्मं पुराणमुत्तमं । चतुर्द्धा संहिता
पुण्या संहिता(न)नां प्रभेदतः ॥ ब्राह्मी भागवती सौरी वैष्णवी च
प्रकीर्तिता । चतस्राः संहिताः पुण्या धर्मकामार्थमोक्षदाः ॥ इयं तु संहिता
ब्राह्मी चतुर्वेदैस्तु संमिता । भवति षट्सहस्राणि श्लोकानामत्र संख्यया ॥
यत्र धर्मार्थकामानां मोक्षस्य च मुनीश्वराः । माहात्म्यमखिलं ब्रह्मन्
ज्ञायते परमेश्वरः ॥ सर्गश्च प्रतिसर्गश्च वंशो मन्वंतराणि च । वंशानुच-
रितं चैव दिव्याः प्रासंगिका कथाः ॥ ब्राह्मणाद्यैरियं धार्या धामिकैर्वेद-
पारगैः । तामहं वर्तयिष्यामि व्यासेन कथितां पुरा ॥

Liber in partes duas dividitur, quarum prior capita
53, altera 46 continet. De argumento vide Wilson l. I.
p. xlix. Capitum nomina haec. 1. इंद्रद्युम्नमोक्षः. 2. वर्णा-
श्रमवर्णनं. 3. चातुराश्रम्यकथनं. 4. आदिसर्गः. 5. कालसंख्या-
कथनं. 6. पृथिव्युद्धारः. 9. पञ्चोद्भवप्रादुर्भावः. 10. रुद्रमृष्टिः.
11. देव्यवतारः. 12. देव्या माहात्म्यं. 14. राजवंशानुकीर्तनं. 15.
दक्षयज्ञविध्वंसः. 17. त्रिविक्रमचरितं. 19. चूमिवंशः. 20, 21.
राजवंशकीर्तनं. 22. इक्ष्वाकुवंशः. 23. सोमवंशानुकीर्तनं. 24. यदु-
वंशानुकीर्तनं. 25. कृष्णतपश्चरणं. 26. लिंगोत्पत्तिः. 27. राजवं-
शानुकीर्तनं. 29. यदुवंशानुकीर्तनं. 30. व्यासार्जुनसंवादे युगधर्मः.
31-35. वाराणसीमाहात्म्यं. 36-39. प्रयागमाहात्म्यं. 40. भुवन-
विन्यासः. 41. ज्योतिषां संनिवेशः. 43. भुवनकोशः. 45. भुव-
नकोशे पर्वतसंख्यानं. 48. जंबुद्वीपस्य वर्णनं. 49. वैकुण्ठलोकः.
51. मन्वंतरकीर्तनं. 52. वेदशास्त्राप्रणयनं.

Alterius partis (inc. fol. 119^b) capita 11. prima *Īśagī-
tās*, reliqua *Vyāsagītās* appellantur. Argumenta harum
partium ex indice in fine libro addito describo: a) सांख्य-
योगप्रशंसा. 1. - - । ईशमाहात्म्यं । सर्वभूतेष्वीशस्य प्राधान्यकथनं ।
गुह्यतमज्ञानकथनं । ईश्वरज्ञानं । अष्टांगयागयुक्तिः । ब्रह्मचारिधर्मः ॥

b) आचमनादिशौचविधिः । ब्रह्मचर्याचारकथनं । गृहस्थधर्माध्यायः ।
आचाराध्यायः । भस्माभक्षनिर्णयः । नित्यकर्मविधिः । भोजनविधिः ।
दानधर्माः । वानप्रस्थधर्माः । त्रिदंडियतिधर्माः । यतिभिक्षाविधिः । ईश्व-
रापानं । ब्रह्महत्याप्रायश्चित्तं । कपालमोचनमाहात्म्यं । सुरापानादि-
पातकप्रायश्चित्तानि । अगम्यागमनं । क्षत्रियादिसत्त्वानां वधप्रायश्चित्ते
यतिव्रतोपाख्यानं । कालंजरीयैश्चानविधिः । पुण्यायतनवर्णनं । रुद्रदे-
वदारुवनप्रवेशः । मार्कंडेययुधिष्ठिरसंवादः । नर्मदामाहात्म्येऽमरकंटकमा-
हात्म्यं । योगस्वरूपकथनं । शुक्लतीर्थ्यादिसर्वतीर्थानां माहात्म्यं । नैमिषा-
रण्यामाहात्म्ये जयेश्वरमाहात्म्यं । योगेश्वररूपकथनं ॥

Codex anno 1749 exaratus est. In priore parte
folium unum (99^k), in quo capitis 50. finis et sequentis
initium inerat, desideratur. (WILSON 102.)

44.

Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 176. Long. 9 $\frac{1}{2}$. Lat. 4.
Linn. 10.

Idem Purānam. Codex (A.) duabus manibus exara-
tus est. Foll. 5-153, excepto foll. 109, seculo decimo
septimo accurate exarata, reliqua sub finem seculi supe-
rioris addita sunt. Altera libri pars in folio 128^a. inci-
pit, et in capite 40. desinit. Hunc codicem ex eodem
atque praecedentem archetypo derivatum esse pluribus
indiciis probari potest. (WALKER 153.)

45.

Lit. Bengal. Charta Ind. Foll. 119. Long. 12. Lat. 4 $\frac{1}{2}$.
Linn. 9.

Idem Purānam. Codex (C.) superioris seculi initio
exaratus olim foliis circiter 250. constabat, nunc folia
9-80. 80-83. 88-90. 99-108. 123. 124-125.
129 reliqua desiderantur. Incipit in medio capite XII,
Devis nomina continente, et desinit in alterius partis
capite XLII. Codex et capitum ordine et textu ab
AB. paullum differt. (WILSON 352.)

46.

Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 212. Long. 11. Lat. 5.
Foll. 1-67. Linn. 9. Inest *Pretamanjarī* (mortuo-
rum surculus), libellus capitibus 23. constans et a
Garudapurāṇae parte altera (*Pretakalpa*) desumptus,
Incipit:

नैमिषे निमिषक्षेत्रे मुनयः शौनकादयः ।
सत्वं स्वर्गाय लोकाय सहस्रसममासत ॥ २ ॥
एकदा मुनयः सर्वे प्रातर्हुतहुताग्नयः ।
तत्प्रातः समासीनं सूतं पप्रक्षुरादरात् ॥ ३ ॥
त्वया सूत पुराणानि सेतिहासानि चान्यथा ।
आख्यातान्यप्यधीतानि धर्मशास्त्राणि यान्युत ॥ ४ ॥
ब्रूयतः श्रद्धानात्तो जंतूनां कर्मजां गतिं ।
मरणं जन्म च तथा प्रेतत्वं चोर्ध्वदेहिकं ॥ ५ ॥

Sūta cum anachoretis dialogum olim inter Garudam et
Vishnum habitum communicat, quo res ad mortuos a
poenis in Tartaro subeundis liberandos necessariae ex-
ponuntur. Cap. 1. De malorum et bonorum post mor-
tem mercede. 2. Animalium origo. Hominum classes.
Vitae honestae praemia. 3. Bovis manumissio (*vrī-
shotsarga*). 4, 5. De ceremoniis et donis ab homine

aegro faciendis. 6. De largitionum praemiis. De cerimoniais post mortem faciendis (Śrāddha). 7. Vitae humanae inde a matris utero adumbratio. Poenae quibus scelesti in Tartaro afficiuntur. 8. Vishnuis nomina varia invocata ab inferis revocant. 9. De mortuis cremandis. Manibus liba proximis post mortem decem diebus offerenda sunt. 10. Hominum ad inferos ductorum ob neglecta officia querimoniae. 11. Mortui quatuordecim urbes inferas peragant, priusquam ad Yamam perveniant. 12. Salis largitio, Govindae veneratio commendantur. Quibus donis mortui a suppliciis infernis liberentur. 13. Qui dona largiti sunt, post mortem placidam justitiae regis faciem contemplantur. Sceleratorum poenae. 14. Improbi a manibus variis calamitatibus afficiuntur. 15. Manes quibus sacrificiis concilientur. 16. Dialogus inseritur, quo Bhīshma Yudhishtīram edocet, quibus facinoribus homines mortui supplicia subeant. Umbrae errantes cognatis in somnio se manifestant. 17. Largitiones mortuo filio faciendae. 18. Filiis juvenibus mortuis quae cerimoniae fiant. Qui fructus e decem filiorum generibus (aurasa, kshetrāja, dāsīputra, etc.) in patrem redundet. 19. A quibus cognatis liba manibus offerenda sint. Sapiṇḍa. Sapiṇḍīkaraṇam. 20. Babhruvāhana, Mahodayae rex, a rege mortuo quibus rebus homines et damnentur et salventur edocetur. 21. Largitionum praemia. De hominum corpore dissoluto et restituto. 22. De hominum creatione. Singulis corporis membris mundi partes repraesentantur. 23. Vitae aut honestae aut scelestae posthac mercedes. Liber hoc disticho finitur. इति गरुडपुराणे प्रेतकल्ये प्रजाभ्यो हितमभिहितमेतत्सूतपुत्रेण यद्यत् । ननु जगति मुनीनामग्रतो नैमिषे तत् श्रवणगतमकुर्वन् किं विजानाति मर्त्यः ॥

Codex medio seculo superiore exaratus est. Folia 1. 6-9. 21. 67. paulo recentiore manu addita sunt. (WALKER 157^a)

47.

Foll. 126-196. Linn. 15 sive 16. (A.) *Vrihannārādi-yapurāṇam*, a Nārada Sanatkumārae, deinde a Sūta Śaunakae aliisque anachoretis traditum, 38 capita habet. Incipit: वंदे वृंदावनासीनमिन्दिरानन्दमन्दिरं । उपेन्द्रं सांद्रकारुण्यं परानन्दं प्रभुं परं ॥१॥ ब्रह्मविष्णुमहेशाख्या यस्यांशा लोकसाधकाः । तमादिदेवं चिद्रूपं विशुद्धं परमं भजे ॥२॥ शौनकाद्या महात्मानो चक्षुषो ब्रह्मवादिनः । नैमिषाख्ये महाराख्ये तपस्तेषुर्मुमुक्षवः ॥३॥ जितेन्द्रिया जिताहाराः संतः सत्यपराक्रमाः । यजंतः परया भक्त्या विष्णुमाद्यं जगद्गुरुं ॥४॥ अनीषाः सर्वधर्मज्ञा लोकानुग्रहतत्पराः । निर्मेमा निरहंकाराः परेशे रतमानसाः ॥५॥ न्यस्तकामादिवृजिनाः शमादिगुणसंयुताः । कृष्णाजिनोत्तरीयास्ते जटिला ब्रह्मचारिणः ॥६॥ गृणंतः परमं ब्रह्म जगच्चक्षुःसमौजसः । धर्मशास्त्रार्थतत्त्वज्ञास्तेषुर्नैमिषकानने ॥७॥ यज्ञैर्यज्ञ-

पतिं केचित् ज्ञानैज्ञानात्मकं परं (परे B.) । केचित् परया भक्त्या नारायणमपूजयन् ॥८॥ एकदा ते महात्मानः समाजं चक्रुरुत्तमाः । धर्मार्थकाममोक्षाणामुपायान् ज्ञातुमिच्छवः ॥९॥ षड्विंशतिसहस्राणि मुनीनामूर्द्ध्वरेतसां । तेषां शिष्यप्रशिष्याणां संख्या वक्तुं न शक्यते ॥१०॥ मुनयो भावितात्मानो मिलितास्ते महौजसः । लोकानुग्रहकर्तारो वीतरागा विमत्सराः ॥११॥ कानि क्षेत्राणि पुण्यानि कानि तीर्थानि भूतले । कथं वा प्राप्यते मुक्तिर्नृणां तापार्तचेतसां ॥१२॥ कथं हरौ मनुष्याणां भक्तिरव्यभिचारिणी । केन सिद्धेत च फलं कर्मणस्त्रिविधात्मनः ॥१३॥ इत्येवं प्रष्टुमात्मानमुद्यतान् प्रेक्ष्य शौनकः । प्राञ्जलिर्वाक्यमाहेदं विनयावनतः सुधीः ॥१४॥ शौनक उ० ॥ आस्ते सिद्धाश्रमे पुण्ये सूतः पौराणिकोत्तमः । यजन्मखैर्वैदुषिधैर्विश्वरूपं जनार्दनं ॥१५॥ स एतदखिलं वेत्ति व्यासशिष्यो महामुनिः । पुराणसंहितावक्ता शांतौ (śānto B.) वै रोमहर्षिणिः ॥१६॥ युगे युगे त्यक्तान्धमोक्षिरीक्ष्य मधुसूदनः । वेदव्यासस्वरूपेण वेदभागं करोति वै ॥१७॥ वेदव्यासमुनिः साक्षान्नारायण इति द्विजाः । शृश्रुमः(ः) सर्वशास्त्रेषु सूतस्तु व्यासशासितः ॥१८॥ तेन संशासितः सूतो वेदव्यासेन धीमता । पुराणानि स वेत्त्येव नान्यो लोके ततः परः ॥१९॥ यः पुराणार्थविज्ञो स सर्वज्ञः स बुद्धिमान् । स शांतो मोक्षधर्मज्ञः कर्मभक्तिक्लापवित् ॥२०॥ वेदवेदांगशास्त्राणां सारभूतं मुनीश्वराः । जगद्धितार्थं तत्सर्वं पुराणेषूपकृत्वामुनिः ॥२१॥ ज्ञानार्थो वो वै सूतस्तु सर्वतत्त्वार्थकोविदः । तस्मात्तमेव प्रक्षाम इत्युच्ये शौनको मुनीन् ॥२२॥ ततस्ते मुनयः सर्वे शौनकं वाग्विदां वरं । समाश्रित्य द्रुवंतस्ते साधु साध्विति चाद्रुवन् ॥२३॥ अथ ते मुनयो जग्मुः पुण्यं सिद्धाश्रमं वनं । मृगव्रजसमाकीर्णं मुनिभिः परिशोभितं ॥२४॥ मनोजभूरुहलताफलपुष्पविभूषितं । अछोदसरसांवृंदमतिव्यातिथ्यसंकुलं ॥२५॥ ते तु नारायणं देवमनंतमपराजितं । यजंतमग्निष्टोमेन ददृशु रोमहर्षिणिं ॥२६॥ यथाहमर्चितास्तेन सूतेन प्रथितौजसः । ईर्ष्यातस्तदवभृयं तत्र तस्युर्मखालये ॥२७॥ अथरावभृयस्नानं सूतं पौराणिकोत्तमं । पप्रक्षुस्ते सुखासीनं नैमिषारण्यवासिनः ॥२८॥ चक्षुष ऊचुः ॥ वयं त्वत्थिय प्राप्ता आतिथेयास्तु सुव्रत । ज्ञानदानोपचारेण पूजयास्मान्यथाविधि ॥२९॥ दिवौकसो हि जीवंति पीत्वा चंद्रकलामृतं । ज्ञानामृतं भूसुरास्तु मुने त्वन्मुखनिःसृतं ॥३०॥ येनेदमखिलं जातं यदाधारं यदात्मकं । यस्मिन्नप्रतिष्ठितं तात यस्मिन्वा लयनेष्यति ॥३१॥ केन विष्णुः प्रसन्नः स्यात्स कथं पूज्यते नरैः । कथं वशीश्रमाचारश्चातिथेः पूजनं कथं ॥ सफलं स्याद्यथाकर्म मोक्षोपायः कथं नृणां । भक्त्या किं प्राप्यते पुंभिस्तथा भक्तिश्च कीदृशी ॥ वद सूत मुनिश्रेष्ठ सर्वमेतदसंशयं । कस्य नो जायते अद्वा ओतुं त्वद्वदनामृतं ॥३४॥ सूत उवाच ॥ शृणुध्वमृषयः सर्वे यदिष्टं वो ददामि तत् । गीतं सनत्कुमाराय नारदेन महात्मना ॥ पुराणं नारदीयाख्यं बृहद्धेदार्थसंमितं । सर्वपापप्रशमनं दुष्टग्रहनिवारणं ॥३६॥ etc.

Cf. Wilson Vishnupurāṇa XXXIII. Hoc purāṇam num pristinum sit illud, quod ab aliis purāṇis laudetur, jure dubitaveris. Singulorum capitum argumenta haec: 1. Sūta Śaunakae aliisque anachoretis Vrihannārādiapurāṇam tradit. Ejus libri laudes. 2. Sanatkumāra aliique viri sancti a Nārada petunt, ut Vishnuis cultum

se edoceat. Nārada Vishṇum celebrat. 3. Mundus a Vishnue creatus. Hominum piorum laudatio, malorum improbatio. 4. Devotione et fide (śraddhā, bhakti) omnia nituntur. Vishṇus Mṛikaṇḍis pietate oblectatus, filius ejus ipse nascitur. 5. Mārkaṇḍeya Vishṇum colit. Quibus virtutibus Bhagavatis sectatores (bhāgavatās) cognoscantur. 6. Locum omnium sacerrimum ad Gangae et Yamunae confluentem esse, Prayāga appellatum¹. Vārāṇasīae (Vārāṇasī, Kāśī, Avimukta) laudes. Prayāgae, qui lingae forma colatur, Śivam Vishnuis esse formam². 7, 8. Sagaridarum fata. 9. Mitrasaha, Sudāsae filius, a Vasisthā irato in Rākshasam transformatus, Gangae aquis lustratus pristinam formam recuperat. 10. Dei quum a Bali, Daityarum duce, pugna devicti essent, Aditis in Himavate severam corporis castimoniam subit. 11. Vishṇus, ab Aditi hymno celebratus, filium ejus se, quo Daityas perderet, nasciturum esse ei promittit. Nani forma assumpta Balis sacrificium adit, eumque dolo interficit. 12. In praecedente capite quum agrorum largiendorum praemia memorata fuerint, duodecim nunc distichis qui homines donis digni, quive indigni sint³, docetur. 13. Yama Bhagīratham regem hominis pii officia eorumque praemia edocet. 14. Impiorum apud inferos et in alia corpora migrantium supplicia. Quibus flagitiis homines ad inferos ferantur⁴. Animo Vishnui devoto (bhakti) delicta expiari posse. 15. Bhagīratha a Bhṛigve Vishnuis cultum edocetur, a deoque ut Gangae undis Sagaridarum cineres lustren-

1 सेयं गंगा महापुण्या नदीरत्याः प्रविश्य वै । मेघादिषु च मासेषु पावयत्यखिलं जगत् ॥ गोदावरी भीमरथी कृष्णा रेवा सरस्वती । तुंगभद्रा च कावेरी कालिंदी वाहुदा तथा ॥ वेत्तावती ताम्रपर्णी शरपू च द्विजोत्तमाः । एवमादिषु तीर्थेषु गंगा च सततं स्थिता ॥

2 Purānam nostrum etiamsi Vishnuiticum sit, ab homine superstitioni Śivaicae nequitiam inimico scriptum est. Cf. XIII. 40. देवतायतनं यस्तु कुरुते कारयत्यपि । शिवस्यापि हरेर्वापि तस्य पुण्यफलं शृणु ॥ ibid. 93. तिलतैलेन संस्नाप्य विष्णुं वा शिवमेव वा । स याति तत्तत्सारूप्यं कुलवित्तयसंयुतः ॥ शिवमिच्छुरसेनापि यः स्नापयति शक्तिः । शिवलोके वसेत्कल्पं शतकोटिकुलान्वितः ॥ XIV. 87. नास्ति-कानां प्रवक्ष्यामि विमुखानां हरे हरी । In cap. XXXVIII (dist. I II sqq.) quibus precibus uterque deus adeundus sit traditur.

3 नक्षत्रपाठकस्यापि दत्तं भवति निष्फलं । Aliis etiam locis astrologi nullius bonae frugis hominibus adnumerantur.

4 Inter ea facinora quae nullo modo expiari possunt etiam hoc enumeratur : बौद्धालयं विशेषस्तु महापद्मपि वै द्विजः । न तस्य निष्कृतिर्दृष्टा प्रायश्चित्तशतैरपि ॥ ५५ ॥ बौद्धाः पार्श्विनः प्रोक्ता यतो वेदविनिन्दकाः । तस्मात् द्विजस्तान्नेक्षेत यतो वेदवहिष्कृताः ॥ ५६ ॥ ज्ञानतोऽज्ञानतो वापि द्विजो बौद्धालयं विशेषत् । ज्ञात्वा च निष्कृतिर्नास्ति शास्त्राणामेव निरर्थकः ॥ ५७ ॥

tur obtinet. 16. Duodecimo quoque novilunii die vota facienda (dvādaśīvrata), eaque duodecimo Mārگاśīrsha mensis novilunii die solvenda sunt (udyāpana). 17. Lakṣmīnārāyanavratam plenilunii die suscipiendum et mensis Kārttikae plenilunio solvendum est. 18. Dhvajāropanavratam, qua cerimonia decimo Kārttikae mensis novilunii die vexillum in Vishnuis templum portatur. Sumatis rex Vibhāṇḍakae anachoretae ejus ceremoniae originem explicat. 19. Haripanchakavratam. Votum decimo quoque novilunii die suscipitur, ceremoniis quadrivium continuatis, et proximo anno Mārگاśīrsha mense solvitur. 20. Māsopavāsa, unius mensis jejunium. Hoc votum decimo novilunii die mensium Āshāḍha, Śrāvaṇa, Bhādrapada, Āṣvayuja suscipitur. 21. Ekādaśīvrata. Hoc jejunii votum undecimo die et lucentis et evanescentis lunae suscipitur. Pii vel decimo et duodecimo die jejunt⁵. Additur episodum, in quo Bhadrāṣṭa Gālavae patri se olim Dharmakīrti nomine regem, Dattātreyae discipulum, fuisse narrat, mortuumque a Yama cum tantum ob causam ex inferis esse dimissum, quod semel illud votum religiose observasset. 22-25. Quatuor ordinum officia (varṇāśramāchāra). 26. De manium cultu (śrāddha). 27. De diebus, dierum partibus, constellationibus, quae suscipiendis votis fausta sunt (tithinirṇaya). 28. Delictorum piacula (prāyaścitti). 29. Hominum justorum apud inferos praemia, scelestorum poenae (yamamārgagānanam)⁶. 30. Vitam humanam inde ab origine usque ad extinctionem variis et cupiditatibus et miseriis subjectam esse, quare, quo metempsychosis evitetur, summi numinis cognitionem obtinendam esse. Major pars hujus capitis oratione soluta scripta est. 31. Homines ita demum a mundi vicissitudinibus liberari posse, si toto animo in Vishnuis meditationem incumbant. Meditationem bifariam divisa esse, alteram esse inferiorem, quae piis operibus faciendis obtineatur (kriyāyoga), alteram superiorem, quum animo ab externis operibus revocato summi numinis naturae penitus cognoscendae studentur (jnāna-yoga). Quae meditationis adjuncta sint. In quorum numero inde a dist. 113 triginta sedendi rationes my-

5 उपवासफलं लिप्सुर्नैवाद्भुक्तिचतुष्टयं । पूर्वापरदिने रात्रावहोरात्रं तु मध्यमं ॥ ५५ ॥ एकादशीदिने यस्तु भोक्तुमिच्छति सन्नमाः । स भोक्तुं सर्वपापानि स्पृहयालुर्न संशयः ॥ ५६ ॥ भवेद्दृश्यामेकाशी द्वादश्यां च मुनीश्वराः । एकादश्यां निराहारो यदि मुक्तिमभीप्सति ॥ ५७ ॥

6 Chitrāgupta, Yamae minister, hoc officio etiam in Garuḍapurāṇa functus, ita describitur : प्रलयांबुदनिर्घोषो अंजनान्द्रिसमप्रभः । विद्युत्प्रभायुधैर्भीमो द्वात्रिंशद्भुजसंयुतः ॥ योजनत्रयविस्तारो रक्ताक्षो दीर्घनासिकः । दंष्ट्राकालवदनो वापीतुल्यविलोचनः ॥ मृत्युञ्जरादिभिर्गुह्यैश्चित्रगुप्तो विभीषणः ।

sticæ et spiritus coercitio memorantur¹. 32. Vishṇus pietate conciliandus est. 33. Historia Vedamālis Brāhmaṇæ, qui divitiarum olim improbe partarum parte filiis data, parte in opera pia impensa, in creinum se contulit, et a Jānanti anachoreta edoctus denique veram beatitudinis viam ingressus est. 34. Yajnamālis, filius ejus natu major, vita honesta peracta Vishṇuis coelum intravit, Sumālin vero, filius natu minor, omnibus sceleribus deditus, post mortem ad inferos abreptus est, unde fratris pietate liberatur. 35. Gulika venator, quum ab Uttanka² anachoreta admonitus sero improbitatem suam perspexisset, in Vishṇuis templo moritur, et a viro pio aqua sacra (vishṇupādodaka) lustratus coelum ascendit. 36. Quo miraculo facto Uttanka Vishṇum hymno celebrat. 37. Jayadhvaja rex a Vītihoṭra sacrificæ interrogatus, cur Vishṇuis templo purgando (samārjana) lucernisque dedicandis præcipuam curam impenderet, quæ in priore vita sibi, Bandhumatis filio, Dandaketu nomen gerenti, evenissent, enarrat.—Vishṇum esse summo opere colendum.—Sudharma Indram quærentem Brahmakalpa præterito quot et qui Indræ et Manues fuissent certiore facit. Præterea se olim vulturem fuisse narrat, et miraculo a Vishṇue facto salvatum esse. 38. Quatuor ævorum, præcipue vero ævi ferrei (kaliyuga) descriptio. Vishṇus aurea ætate albo, argentea rubro, ænea flavo, ferrea nigro colore conspicitur. Auctor ævi ferrei pravitate copiosius illustrata quin suorum temporum conditionem respexit, equidem nullus dubito. Pauca extraho: dist. 68. असंस्कृतप्रवक्तारो (scil. manushyā bhavishyanti). 70. पंचमे वाद्य षष्ठे वा वर्षे कन्या प्रसूयते । सप्तवर्षाष्टवर्षाश्च प्रजास्यन्ति नरस्तथा ॥ 78. भविष्यन्ति कलौ प्राप्ते राजानो ज्ञेयजातयः ॥

Codex anno 1749 satis accurate exaratus est. In marginibus passim disticha nonnulla adscripta sunt, quæ maximam partem subditicia videntur. De codice Berolinensi vide Weber Catal. 452. (WILSON 127^b.)

48.

Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 202. Long. 13. Lat. 6. Linn. ad fol. 123. 12, postea 11.

¹ पञ्चकं स्वस्तिकं पीठं सैहं कोकुटकैजरे । कौर्म वज्रासनं चैव वाराहं मृगवैणिकं ॥ ११३ ॥ क्रौंचं च नालिकं चैव सर्वतोभद्रमेव च । चार्धभं (vā) नाग मात्स्यं च वैय्याद्यं चाद्रुचंद्रिक ॥ ११४ ॥ दंडवाहीसनं शैलं खाड्गं मुद्गरमेव च । माकरं त्रैपथं काष्ठं स्थाणुं वै हस्तिकर्णिकं ॥ ११५ ॥ भौमं वीरासनं चैव योगसाधनकारणं । Horum nominum plura esse corrupta facile apparet.

² Hoc nomen in codice etiam Utanka, et in Cod. B. Udanka scribitur.

Idem purāṇam, hujus seculi initio exaratum (B). Qui versus in marginibus præcedentis codicis leguntur, in textum hujus ms. recepti sunt. (WILSON 104^a.)

49.

Lit. Bengal. Charta Ind. Foll. 179. Long. 16. Lat. 5. Linn. foll. 1-43. 9. foll. 44-84. 8. foll. 85-179. 10.

Foll. 1-84. Ejusdem purāṇæ 23 capita priora.

Codex hoc seculo nitide exaratus est. (WILSON 110^a.)

50-55.

Sex volumina. Lit. Bengal. Charta Ind. Long. 16. Lat. 5. Linn. 9.

Inest in his codicibus *Padmapurāṇam*, a Sūta coram Śaunaka aliisque anachoretis relatum, in partes quinque sive sex divisum. De argumento cf. doctissimam Wilsonis dissertationem in J. R. A. S. V. 280 sqq. et in Vishṇupurāṇæ præf. p. xviii.

Cod. 115. Foll. 233. *Sṛiṣṭīkhaṇḍa*. Capp. 46. Incipit: स्वच्छं चन्द्रावदातं करिकरमकरलोभसञ्ज्ञातफेणं ब्रह्मोद्भूते (l. brahmodbhūtam prasaktair) प्रसक्तेनैतनियमपरैः सेवितं विप्रमुख्यैः । ओङ्कारालंकृतेन त्रिभुव[न]गुरुणा ब्रह्मणा जुष्टभूतं संभोगाभोगम्यं जलमशुभहरं पौरुषं वः पुनातु ॥ सूतमेकानामासीनं व्यासशिष्यो महामतिः । लोमहर्षेणनामा वै उग्रश्रवमभाषत ॥ ऋषीणामाश्रमांस्तात गत्वा धर्मान् समासतः । पृच्छतां विस्तराद्ब्रूहि यमन्नः श्रुतवानमि ॥ वेदव्यासान्वया पुत्र पुराणान्यखिलानि च । प्राप्तानि च तवाख्यानि (l. prāptāni tava khyātāni) मुनिभ्यो वद विस्तरात् ॥ प्रयागे षट्कुलीयैश्च पुरा पृष्टः स्वयंप्रभुः । पृष्टेन अनुशास्तास्ते मुनयो धर्म्मकांक्षिणः ॥ देशं पुण्यमभीप्सन्तो विभुना च हितैषिणा । सुनाभं दिव्यरूपाभं सत्यगं शुभसंक्रमं ॥ अनौपम्यमिदं चक्रं वर्त्तमानमतन्द्रिताः । पृष्टतो यात नियतास्ततः प्राप्स्यथ यद्भित्तं ॥ गच्छतो धर्म्मचक्रस्य यत् नैमिविशीर्यते । पुण्यः स देशो मनव्य इत्युवाच प्रजापतिः ॥ उक्त्वा चैव ऋषीन् सर्वान् न दृश्यन्त्वमगात् पुनः । गङ्गावर्त्ते समाहारे नैमिषे द्वे व्यशीर्यते ॥ ईजिरे यत् पत्रेण ऋषयो नैमिषे तदा । तत्र गत्वा तु तान् ब्रूहि पृच्छतो धर्म्मसञ्चयान् ॥ उग्रश्रवाः ततो गत्वा न्यायविष्णुनिपुङ्गवान् । अभिगम्योपसंगृह्य नमस्कृत्वा कृताञ्जलिः ॥ तोषयामास मेधावी प्रणिपातेन तानृषीन् । ते चापि सत्विणः प्रीताः ससदस्या महामखे ॥ तस्मै साम च पूजाञ्च यथावत् प्रतिपेदिरे । ते तमूचुर्महाभाग कस्माद्देशादिहागतः । कारणञ्चात्र नो ब्रूहि वृन्दारकसमष्टुते ॥ सूत उवाच ॥ पित्राहन्तु समादिष्टो व्यासशिष्येण धीमता । शुश्रूषस्व मुनीन् गत्वा यत्ने पृच्छन्ति तद्ब्रू ॥ द्रुवन्तु मां भवन्तश्च कथयामि कथां तु यां । पुराणस्येतिहासमवा मत्वा धर्म्मान् पृथग्विधान् ॥ तां गिरं मधुरान्तस्य श्रुत्वा ते ऋषिसत्तमाः । अथ तेषां पुराणस्य शुश्रूषा समपद्यत ॥ दृष्ट्वा तमतिथिं विश्वविद्वांसं रोमहर्षेण । तस्मिन् सत्वे गृहपतिः सर्वज्ञास्त्रविशारदः ॥ शौनको नाम मेधावी विद्वानारण्यके गुरुः । इङ्गितैर्भाषमालक्ष्य विप्राणामाह तत्त्विकं ॥ त्वया

सूत महाबुद्धे भगवान् ब्रह्मविज्ञमः । इतिहासपुराणार्थं व्यासः सम्यगु-
पासितः ॥ दुदोहिथ मतिस्तस्य त्वं पुराणाश्रयां शुभां । अमीषां विप्र-
मुख्यानां पुराणं प्रति या मतिः ॥ शुश्रूषेयं महाबुद्धे तच्छावयितुमर्हसि ।
इमे सर्वे महात्मानो नानागोत्राः समागताः ॥ खान् खान् धर्मान् पुरा-
णोक्तान् शुश्रूषून् ब्रह्मवादिनः । संयुतान् दीर्घसत्वे स्मिंस्तस्त्वं श्रावयथा
मुनीन् ॥ पात्रं पुराणं सर्वेषां कथयस्व महामते । कथं पत्रं समुद्धृतं ब्रह्मा
तत् कथं भवेत् । प्रोद्धतेन कथं सृष्टिः कृता तेन तथा वद ॥ एवं पृष्टः स
सूतस्तु प्रत्युवाच शुभां गिरं । सूक्ष्माच्च न्यायसंयुक्तां प्रवृत्त्याद्रीमहर्षिणः ॥
प्रीतो स्थनुगृहीतो स्मि भवद्भिरनुचोदनात् । पुराणार्थप्रमाणज्ञैः (L. pra-
māṇajñaiḥ) सर्वधर्म्परायणैः ॥ धर्मे एष तु सूतस्य सद्भिर्दृष्टः सना-
तनः । देवतानामृषीणाञ्च राज्ञामनितेजसां ॥ तत्त्वं सकारणं कार्यं
स्तुतीनाञ्च महात्मनां । इतिहासपुराणेषु दृष्टा मे ब्रह्मवादिनः ॥ न च
वेदेष्वधीकारः कश्चित् सूतस्य दृश्यते । वैश्यस्य हि पृथोर्ध्वे वर्त्तमाने
महात्मनः ॥ मागधश्चैव सूतश्च स्तुतवन्तौ नरेश्वरं । तुष्टेनाथ तयोर्द्वौ
वरो राज्ञा महात्मना ॥ सूताय सूतविषयं मगधं मागधाय च । अत्र
सूत्यां समुत्पन्नः सूतो नामेह जायते ॥ ऐन्द्रे सत्वे प्रवृत्ते तु ग्रहयुक्तं बृह-
स्पतिः । जुहावैन्द्र्यं वारिष्यस्तत्तत् सूतो व्यजायते ॥ शिष्टहव्येन यत्
सूतमभिभूतं गुरुहैविः । अवरोत्तरोत्तरायेण जज्ञे तत्तत्तु सकरं ॥ यच्च
वृत्त्या समभवत् ब्राह्मण्यां क्षत्रयोगतः । तत्तः पूर्वैण साधर्म्मा तुल्यधर्म्माः
प्रकीर्त्तिताः ॥ मध्यमो ह्येष सूतस्य धर्म्मेः क्षत्रोपजीवनं । रथनागाश्च-
रितं यच्चान्यादपि हिंसितं ॥ नानाशिल्पं कलाशास्त्रं पुराणे कथितं
पुरा । पुराणेष्वधिकारो मे विहितो ब्राह्मणैरिह ॥ यत् स्वधर्म्ममहं पृष्टो
भवद्भिर्ब्रह्मवादिभिः । तस्मात्सम्यक् तु विज्ञेयं पुराणमृषिपूजितं ॥ पितॄणां
मानसी कन्या वासवी समपद्यत । अध्यापिता च पितृभिर्मत्स्यनारी बभूव
सा ॥ तरलांवाहनाखासो निमिजं यस्य जन्मनः । तस्यां बभूव सुतपा
महर्षिस्तु पराशरात् ॥ तस्मै भगवते कृत्वा नमः सत्याय वेधसे । पुरुषाय
पुराणाय ब्रह्मवाक्यानुवर्त्तिने ॥ माधवब्रह्मरूपाय विष्णवे संशितात्मने ।
जातमात्रञ्च यं वेदा उपतस्युः ससंग्रहाः ॥ मतिमन्यानमाविध्य येनासौ
श्रुतिसागरात् । प्रकाशो जनितो लोके महाभारतचन्द्रमाः ॥ भारतं
भानुमानिन्दुर्वेदि न स्युरमी त्रयः । ततो ज्ञानतमोन्धस्य कावस्था जगतो
भवेत् ॥ व्यासं नारायणं विद्धि विद्धि नारायणं प्रभुं । को ह्यन्यः पुण्ड-
रीकाक्षान्महाभारतकृद्भवेत् ॥ सर्वस्य जगतो लोके पूजिताश्चातितेजसः ।
पुराणं सर्वशास्त्राणां प्रथमं ब्रह्मणा स्मृतं ॥ त्रिवर्गसाधनं पुण्यं शतको-
टिप्रविस्तरं । निर्द्वैधेषु च लोकेषु वाजिरूपेण केशवः ॥ ब्रह्मणस्तु समा-
देशाद्देवानाद्भुतवानसौ । अङ्गानि चतुरो वेदान् पुराणान्यायविस्तरा ॥
मीमांसा धर्मशास्त्रञ्च परिगृह्याथ सांप्रतं । मत्स्वरूपेण च पुनः कल्या-
दाबुदकान्तरे ॥ अशेषमेतत्कथितमुदकान्तर्गतो विभुः । श्रुत्वा जगाद च
मुनिं प्रति देवांश्चतुर्मुखः ॥ प्रवृत्तिः सर्वशास्त्राणां पुराणस्याभवत्तदा ।
कालेनाग्रहणं दृष्ट्वा पुराणस्य तदा विभुः ॥ व्यासरूपी तदा ब्रह्मा संह-
रार्थं युगे युगे । चतुर्लक्षप्रमाणेन द्वापरे द्वापरे विभुः ॥ तदष्टादशधा
कृत्वा भूलोके स्मिन् प्रकाशयेत् । अद्यापि देवलोकं तु शतकोटिप्र-
विस्तरं ॥ भूलोके च चतुर्लक्षं संक्षेपेण निवेशितं । ब्रह्मणाभिहितं सर्वं
यावन्मातृ न वाचयेत् ॥ एतदेव च वै ब्रह्मा पात्रं लोके जगाद वै ।
सर्वभूताश्रयं तच्च पात्रमित्युच्यते बुधैः ॥ पात्रं तत् पञ्चपञ्चाशत् सहस्रा-

णीति पठ्यते । पञ्चभिः पञ्चभिः प्रोक्तं संक्षेपात् व्यासकारितं ॥ पौष्करं
प्रथमं पञ्च यत्नोत्पन्नः स्वयं विराट् । द्वितीयं पञ्च तीर्थञ्च सर्वतीर्थं विचा-
रयेत् ॥ तृतीयं पञ्च स्वर्गश्च राजानो भूमिदक्षिणाः । वंशानुचरितञ्चैव
चतुर्थं परिकीर्त्तितं ॥ पञ्चमे मोक्षतत्त्वञ्च सर्वज्ञत्वं निगद्यते । पौष्करे
णवथा सृष्टिः सर्वेषां ब्रह्मकारिता ॥ देवतानां मुनीनाञ्च पितृसर्गस्त-
थापरः । द्वितीये पञ्चतानाञ्च द्वीपाः सप्त ससागराः ॥ तृतीये रुद्रसर्गश्च
दक्षशापस्तथैव च । राज्ञां सम्भवश्चतुर्थे सर्ववंशानुकीर्त्तनं ॥ अपवर्गस्य
संस्थानं मोक्षशास्त्रानुकीर्त्तनं । ब्रह्मगीतानुक्तयनं पञ्चमे पनुकीर्त्तनं ।
सर्वमेतत्पुराणे स्मिन् कथयिष्यामि वो द्विजाः ॥ इदं पवितं यशसो
निधानमिदं पितृणामपि वल्लभं स्यात् । इदञ्च वेदेषु शुभाय नित्यमिदं
महापातकिभिश्च सेप्यं ॥ १ ॥

Capitum nomina haec: 1. Purāṇavatāras. 2. Spishti-
karaṇam. 3. sine titulo. 4. Vishṇulakshmyutpattis. 5.
Pulastyanahitāyām Dakṣayajnavidhvansanam. 6. s. t.
7. Manvantaravarṇanam. 8. Sūryavaṇṣakathanam. 9.
Sarvasādhāraṇo nāmādhyaṇas. 10 (incipit in fol. 33^a).
Pitṛimāhātmyam. 11. Śrāddhaprakaraṇam. 12. Yadu-
vaṇṣakīrtanam. 13. s. t. 14. Rudravratam. 15. Kṣhe-
travāṇṣakīrtanam. 16. Brahmajajne gāyatrīsaṅgrahas. 17. Gā-
yatrīvarapradaṇam. 18. Nandāprācīmāhātmyam. 19.
Rishyalobhakathanam. 20 (fol. 102^a). Śnānavidhis. 21.
Pushkaramāhātmye vratamāhātmyam. 22. Gaurīvra-
tam. 23. Angārakachaturthīvratam. 24. Rohiṇīvratam.
25. Tāḍāgavidhis. 26. Vṛikṣharopāṇam. 27. Vratamā-
hātmyam. 28. Vishṇupadyutpattis. 29. s. t. 30 (fol.
143^a). Āśramavarṇanam. 31. Brahmajajnas. 32. Kṣhe-
mankaryutpattis. 33. Brahmāṇḍadāṇam. 34. Śūdra-
vadhas. 35. Rāmāgastyaśamvādas. 36. Yajñarājāsūya-
nivāraṇam. 37. Rāmabhadreṇa Vāmanapratishṭhā. 38.
Prādurbhāvas. 39. Daityasainyasya varṇanam. 40 (fol.
191^a). Padmodbhavaprādurbhāvas. 41. Devāsurasan-
grāme Tārakajayas. 42. s. t. 43. Hujus capitis finis
in codice indicatus non est. 44. s. t. 45. Guhotpattis.
46. s. t. rerum indicem continet.

Cod. 113. Bhūmikhanda. Foll. 209. Capp. 133. Inci-
pit: ऋषय ऊचुः ॥ शृणु सूत महाभाग सर्वज्ञत्वार्थकोविद । सन्देह
आगतो विद्वन् दारुणो बुद्धिनाशनः ॥ केचित् पठन्ति प्रह्लादं पुराणेषु
द्विजोत्तमाः । यत् स्वधर्म्माहितेनापि केशवः परितोषितः ॥ देवासुरं कथं
प्राप्नो हरिणा सह संयुगं । निहतो वासुदेवेन प्रविष्टो वैष्णवो तनू ॥

Capitum tituli hi: 1-4. s. t. 5. Indrābhishekas. 6.
Ditiṣokaprasamas. 7. Śarīrakathanam. 8. s. t. 9. Diti-
sambodhanam samāptam. 10 (fol. 17^a). Daityatapa-
ścharyā. 11, 12. s. t. 13. Sumanāśamvādas. 14, 15.
Sumanopākhyānam. 16. Sumanopākhyāne pāpimara-
ṇam. 17. Sumanopākhyāne pāpapunyavivekas. 18-20.
s. t. 21 (fol. 31^b). Suṇratotpattis. 22. Suṇratopākhyā-
nam. 23. Aindrapadam. 24. Valadaityavadhas. 25, 26.
Vṛitavadhas. 27. Marudutpattis. 28. s. t. 29, 30.
Prithupākhyānam. 31 (fol. 47^a). 32. Veṇopākhyānam.

33. V. Tungavarapradānam. 34-55. Veṇopākhyānam. 56-58. Sukalopākhyānam. 59. Piṭṭitīrtham. 60 (fol. 95^b). Sukalopākhyāne piṭṭitīrtham. 61-77. V. Yayāti-charite piṭṭitīrtham. 78. Yayātisvargārohaṇam. 79. V. Y. P. 80 (fol. 127^a). Gurutīrthe Chyavanopākhyānam. 81-102. Chyavanasamvādas. 103 (fol. 161^a)-112. Nahushacharitam. 113-117. Ch. 118 (fol. 176^a). Gurutīrthopākhyānam samāptam. 119, 120. Putratīrtham samāptam. 121-127. Sthāvaratīrthopākhyānam. 128-131. Bhūgolavarṇanam. 132. Purāṇamahimopavarṇanam. 133. Anukramavarṇanam.

Cod. 114. *Svargakhaṇḍa*. Foll. 114. Capp. 40. Incipit: सून उवाच ॥ शेषभाषितमाकर्ष्य तथा भूगोलवर्णनं । पिता मे पुनरापृच्छत् प्रणतो वादरायणं ॥ स निशम्य तु भूगोलं मुनिर्वाक्यायनः पुनः । किमपृच्छत् शेषनागं तद्वान् वक्तुमर्हति ॥ Caputum tituli hi: 1-5. Śakuntalopākhyānam. 6. Bhuvādivarṇanam. 7. Apsarolokavarṇanam. 8. Rudrasvargas. 9. Sunandabharatasamvādas. 10 (fol. 27^a). Rāvaṇotpattis. 11. s. t. 12, 13. Dhruvacharitam. 14. s. t. 15. Sagaropākhyānam. 16. Gangāvataraṇam. 17. Dhundhumāropākhyānam. 18 (fol. 58^b). Śivisvargārohaṇam. 19. Maruṭtopākhyānam. 20. Maruttayajñārambhas. 21, 22. Maruṭtopākhyānam. 23. Divodāsopākhyānam. 24, 25. Māndhātōpākhyānam. 26 (fol. 77^a). Varṇavibhāgas. 27. Māndhātīrñāradasamvāde yogakathanam. 28. Kshātradharmaprasaṅgā. 29. Sadāchārāhnikam. 30. Paralokasādhanaṁ. 31. Bhaktyabhaktyasadāchāranirṇayas. 32 (fol. 95^b). Brahmaketūpākhyānam. 33. Dakṣaśāpas. 34. Paralokanirṇayas. 35. Śrāddhapātranirṇayas. 36. Rāshṭrakaraṇīyam. 37. Rājadharmānirūpaṇam. 38. Rājasādhāraṇadharmas. 39. Māndhātīrñāradasvargārohaṇam. 40. Anukramavarṇanam.

Cod. 112. *Pātālakhaṇḍa*. Foll. 258. Capp. 112 (113). Incipit: व्यास उवाच ॥ श्रुत्वा स्वर्गस्य विस्तारं प्रमाणं लक्षणं तथा । प्रहृष्टमानसो भूत्वा शेषं वात्स्यायनो ब्रवीत् ॥ वात्स्यायन उवाच ॥ भूगोलस्य यथा मानं दिवो मानञ्च कृत्स्नशः । कथितं भवता शेषं सन्देहो मे निराकृतः ॥ पातालस्य च यन्मानं भेदा यावन्त एव तु । तत्सर्वं कथयाशेषलक्षणैर्भगवन्मम ॥ Caputum tituli hi: 1. Pātālavarṇanam. 2. Sūtalavarṇanam. 3. Tripuradāhas. 4. Sūryavaṇṣakathanam. 5. Dilīpacharite Vasishṭhasamāgamas. 6. S. Dilīpavaralābhas. 7. Raghuvijayas. 8. Kautsapratiagrahas. 9. Raghucharitam. 10 (fol. 20^a). S. Ajavijayas. 11. S. Ajasvargārohaṇam. 12. S. Daśarathavijayas. 13. Rishyaṣṇīgopākhyānam. 14. Daśarathayajñārambhas. 15. Rāmācharitam. 16. R. Sītāvinayas. 17. R. Kharadūshaṇavadhas. 18. R. Kabandhavadhas. 19. Sītāsamāśvāsas. 20 (fol. 42^a). Śeshavātsyāyanasamvāde Śrīrāmopākhyānam. 21. R. Sītānveshaṇam. 22. R. Lankānīrodhas. 23. Kumbhakarnaṇavadhas. 24. R. Indrajīdvadhas. 25. R. śalyakaraṇam. 26. R. Rāvaṇa-

avadhas. 27. R. Rāmāśyābhishekas. 28. R. Śrīrāmasvargārohaṇam. 29. Raghunāthasya Bharatāvāse Nandigrāmadarśanam. 30 (fol. 66^a). Rājadhānīdarśanam. 31. Raghunāthapurapraveśas. 32. Raghunātharājyābhishekas. 33. Agastyasamāgamas. 34, 35. Rāvaṇotpattis. 36. Agastyopadeśas. 37. Sarvadharmānirūpaṇam. 38. Śatrughnaśikṣhā. 39. Hayamochanam. 40 (fol. 85^a). Kāmākhyānam. 41. Śatrughnābhichhatrāpurīpraveśas. 42. Chyavanopākhyānam. 43. Chyavanasya tapobhogavarṇanam. 44. Chyavanasamāgamas. 45. Brāhmaṇasamāgamas. 46. Brāhmaṇopadeśas. 47. Ratnagrīvatīrthaprayāṇam. 48. Gaṇḍakīmāhātmyam. 49. Sannyāsīdarśanam. 50 (fol. 108^a). Nīlagirivarṇanam. 51. Rājaputravijayas. 52. Pushkalavijayas. 53. Subāhusainyasamāgamas. 54. Gadāyuddham. 55. Chitrāṅgavadhas. 56. Śatrughnavijayas. 57. Śatrughnasubāhuyogas. 57 (hoc caput bis numeratur). 58. Satyavadākhyānam. 59. Satyavatsamāgamas. 60 (fol. 130^b). Pratiśṭhākathanam. 61. Śatrughnavijayas. 62. Āraṇyakopākhyānam. 63. Rāmācharitrakathanam. 64. Muneh sāyujyamuktis. 65. Jalamadhyād varaprāptis. 66. Hayagrahaṇam. 67. Yuddhaniṣchayas. 68, 69. Pushkalavijayas. 70 (fol. 153^b). Śatrughnavijayas. 71. Devayuddham. 72. Rāmasamāgamanam. 73. Hayaprasthānam. 74. Śāpakīrtanam. 75. Hayamuktis. 76. Surathasya hayagrahaṇam. 77. Angadadūtavākyaṁ. 78. Pushkalamochanam. 79. Surathavijayas. 80 (fol. 175^b). Raghunāthasamāgamas. 81. Hayabandhanam. 82. Chāranīrīkshaṇam. 83. Bharatavākyaṁ. 84. Rajakaprāktanānamākathanam. 85. Gangādarśanam. 86. Kuśalavotpattis. 87. Kālajinmaraṇam. 88. Hanumatpatanam. 89. Naramūrchchhanam. 90 (fol. 196^a). Śatrughnamūrchchhanam. 91. Sainyājīvanam. 92. Sumatinivedanam. 93. Rāmāyaṇagānam. 94. Yajnaprārambhas. 95. Rāmāśvamedhike aśvamedhas. 96. Rāmāvaṇṣas. 97. Sūryavaṇṣasamāptis. 98. Pārāyaṇamāhātmyam. 99. s. t. 100 (fol. 223^b). Śrīrindāvanavarṇanam. 101-103. s. t.¹ 104. Arjunīyādamanam. 105 (fol. 243^b)-III. s. t. 112. Anukramavarṇanam.

Cod. 111. *Uttarakhaṇḍa*. Foll. 352. Capp. 174. Incipit: अञ्जरावभृषज्ञातो ऋषिभिः कृतमङ्गलः । पूजितो नागरैः सर्वैः स्वपुरात्रिगतो वहिः ॥ दिलीपो भूभुजां श्रेष्ठो मृगयारसिको भृशं । कौतूहलसमाविष्ट आखेटव्यूहसंवृतः ॥ Capita sic nuncupantur: 1-25. Vasishṭhadilīpasamvādas. 26 (fol. 56^a). Sadāśivadurgāsamvāde Sudarśanamāhātmyam. 27. Śrīdurgāsādāśivasamvāde Ūrdhvapūṇḍramāhātmyam. 28. Ś. Mantrārthopadeśas. 29. Ś. Tripādvibhūtīkathanam. 30 (fol. 67^a). Ś. Śrīmadvaikunṭhavarṇanapūrvakam Śrīmalla-

¹ Inde a capite 99 usque ad finem scriba capita denuo numeris 91. 92 reliquis notavit.

kshminārāyaṇamāhātmyam. 31. Ṣ. Mahadādibhūtasar-
gas. 32, 33. s. t. 34. Ṣ. Śrīvaikuṇṭhaprathamavyūha-
varṇanam. 35. s. t. 36. Ṣ. Viṣṇuvyūhavarṇanam. 37.
Ṣ. Matsyāvatārakathanam. 38. Ṣ. Durvāsoṣāpakatha-
nam. 39. Ṣ. Lakshmyutpattis. 40 (fol. 81^b). Ṣ. Ekā-
daśyupavāsakathanam. 41. Ṣ. Ekādaśimāhātmyam. 42.
Pāśhaṇḍācharaṇam. 43. Ṣ. Guṇatrayavivaraṇam¹. 44.
Ṣ. Varāhāvatāras. 45. s. t. 46. Ṣ. Prahādācharitam.
47. Ṣ. Nṛsiṃhaprādurbhāve Hiranyakaṣipuvadhas. 48.
Ṣ. Vāmanāvatārabhāvas. 49. Ṣ. Vāmanāvatārakathanam.
50 (fol. 99^a). Ṣ. Paraśurāmāvatārakathanam. 51. Ṣ. Ra-
ghunāthāvatāramāhātmyam. 52, 53. s. t. 54. Ṣ. Rāmā-
vatārakathane Rāvaṇavadhas. 55. Ṣ. Rāmāyodhyāpra-
veśas. 56. Ṣ. Rāmaviṣvarūpadarṣanam. 57. Ṣ. Rāma-
chandrasya nijadhāmaprasthānam. 58. Ṣ. Śrībudhakau-
ṣikam prati Śrīmadrāmaproktam Śrīrāmākavacham. 59.
Ṣ. Rāmāvatārakathanam. 60 (fol. 121^b)—64. Ṣ. Kṛiṣṇā-
vatārakathanam. 65. Ṣ. K. Kansavadhas. 66. Ṣ. Kṛiṣṇa-
charite Muchukundamokshas. 67. Ṣ. K. Rukmiṇīvī-
hakathanam. 68. Ṣ. K. Vāsudevasarvavivāhakathanam.
69. Ṣ. K. Vāṇasuragahanadordaṇḍachhedanam. 70 (fol.
146^b). Ṣ. K. Puṇḍrakaputramāheṣvarīkṛityāvināśanam.
71. Ṣ. K. Mṛitabrāhmaṇabālakānayanam. 72. s. t. 73.
Ṣ. Bhagavadarchanaprastāvas. 74. Ṣ. Viṣṇupūjāvidhā-
nakathanam. 75. Ṣ. Viṣṇor archanāvidhānakathane
Anśarūpakathanam. 76. Ṣ. Śrīrāmachandranāmāśṭōtta-
raśatasankhyāvarṇitaśrīvaśiṣṭhādīlipasamvādas. 77. s. t.

¹ In his duobus capitibus disciplinae et auctores Vishnuis cultori-
bus vitandi enumerantur. Cf. Wilson l. l. p. 301. Initium capi-
tis 43. exscribo: सदाशिव उवाच ॥ शृणु देवि प्रवक्ष्यामि तामसानि
यथाक्रमं । येषां श्रवणमात्रेण पातित्यं स्थानिनामपि ॥ प्रथमं हि मयै-
वोक्तं शैवपाशुपतादिकं । मच्छत्र्यावेशितैर्मैत्रैः संप्रोक्ष्यमानि ततः परं ।
कणादेन तु संप्रोक्तं नगनीलपटादिकं ॥ मायावादमसतशास्त्रं प्रच्छन्नं
चौडमुच्यते । मयैव कथितं देवि कलौ ब्राह्मणरूपिणा ॥ अथार्थं श्रुति-
वाक्यानां दर्शयन् लोकगर्हितं । कर्मस्वरूपत्याज्यत्वमत्र वै प्रतिपद्यते ॥
सर्वकर्मपरिभ्रष्टाद्वेदकर्मण उच्यते । परात्मजीवयोरेक्यं ममात्र प्रति-
पाद्यते ॥ ब्रह्मणोऽस्य परं रूपं निर्गुणं वक्ष्यते मया । सर्वस्य जगतो
प्यत्र मोहनाय कलौ युगे ॥ वेदार्थवन्महाशास्त्रं मायावादमवैदिकं ।
मयैव वक्ष्यते देवि जगतां नाशकारणात् ॥ द्विजन्मना जैमिनिना पूष्टं
[प्रोक्तं]मपार्थितः । गिरीश्वरेण वादेन कृतं शास्त्रं महत्तरं ॥ etc. Hoc
loco etiam Purāṇas et legum codices secundum qualitates iis in-
haerentes trifariam distribuuntur: sāttvika, rājasa, tāmasa. Cf.
Wilson Vishnupurāṇa XII. Legum codices ad classem primam
pertinent: Vasiṣṭhae, Hārītae, Vyāsae, Parāśarae, Bharadvāja,
Kaśyapae. Ad secundam: Chyavanae, Yājñavalkyae, Atris, Da-
kṣhae, Kātyāyanāe, Vishnuis. Ad tertiam: Gautamae, Bṛihaspa-
tis, Samvartae (? cod. सामुद्रच, Wilson legit: samudra), Yamae,
Śankhae (सांख्यं cod.), Uśanasis. Horum sex sectatores in exitum
aeternum praecipites ruunt.

78. Śrīdurgāsadaśivasamvādasamvalitaśrīvaśiṣṭhādīlipa-
samvāde Śrībhagavadarchanamāhātmyakathanam. 79.
Ṣ. Gītāprathamādhyāyamāhātmyam. 80 (fol. 172^a). Ṣ.
G. dvitīyā°. 81. Ṣ. G. tṛitīyā°. 82. Ṣ. G. chaturthā°. 83.
Ṣ. G. pañchamā°. 84. Ṣ. G. shashṭhā°. 85. Ṣ. G.
saptamā°. 86. Ṣ. G. aṣṭamā°. 87. Ṣ. G. navamā°. 88.
Ṣ. G. daśamā°. 89. Ṣ. G. ekādaśā°. 90. (fol. 193^a).
Ṣ. G. dvādaśā°. 91. Ṣ. G. trayodaśā°. 92. Ṣ. G. chatur-
daśā°. 93. Ṣ. G. pañchadaśā°. 94. Ṣ. G. shoḍaśā°. 95.
Ṣ. G. saptadaśā°. 96. Ṣ. G. aṣṭādaśā°. 97. Ṣ. Nā-
radaproktam [Viṣṇu-]Sahasranāma sampūrṇam. 98.
Ṣ. Kṛiṣṇanāmamāhātmyam. 99—101. Sadāśivanārada-
samvāde Kṛiṣṇabhaktamāhātmyam. 102 (fol. 229^b).
103. Nāradasanatkumārasamvāde nāmāparādhakatha-
nam. 104, 105. Śrīdurgāsadaśivasamvāde Bhṛigum prati
Nāradoktau jīvaḥinsānishedhamāhātmyakathanam. 106.
Ṣ. Kṛiṣṇabhaktivivaraṇakathane śankhachakrordhva-
puṇḍradhāraṇakṛiṣṇadvādaśanāmagrahaṇamāhātmyam.
107. Śrīśivanāradasamvāde Kṛiṣṇabhaktivivaraṇaka-
thane r'chanāmāhātmyam. 108. Ṣ. K. japamāhātmyam.
109. Ṣ. K. aṣauchamitrāśauchanirṇayakathanam. 110
(fol. 254^a). Ṣ. K. gurusmaranapraṇāmādikathanam.
111. Gangāsmaranapūrvakam Kṛiṣṇāśṭōttaraśatanā-
mamāhātmyam. 112. Śrīdurgāsadaśivasamvādānantaram
Brahmanāradasamvāde Kṛiṣṇapadachihnamāhātmyam.
113. Ṣ. B. snānamāhātmyam. 114 (fol. 262^b)—161 (fol.
322^b). B. Kārttikamāhātmyam. 162, 163. Śrīsadaśiva-
nāradasamvāde Rādhājanmāśṭāmīvratakathanamāhāt-
myam. 164, 165. Ṣ. Kṛiṣṇajanmāśṭāmīvratakathana-
māhātmyam. 166. Ṣ. Vṛindāvanastavamāhātmyam. 167.
Ṣ. annapūrṇaśatamāhātmyam. 168—172. Vaiśākhmā-
hātmyakathanam. 173. Anukramasūchanam. 174. Phala-
śrutis. Incipit: सूत उवाच ॥ एतदादिपुराणं वः कथितं बहुविस्तरं ।
पञ्चाख्यं सर्वेषां [प]ञ्च पञ्चात्मकं द्विजाः ॥ प्रथमं सृष्टिखण्डं द्वितीयं
भूमिखण्डं । तृतीयं स्वर्गखण्डं चतुर्थं पातालखण्डं । पञ्चमन्महत्तरं खण्डं
प्रत्येकं मोक्षदायकं । परिशिष्टं क्रियायोगसारं वक्ष्यामि वः पुनः ॥ etc.

Cod. 116. Kṛiyāyogasāra. Foll. 118. Capp. 25. Inci-
pit: लक्ष्मीनाथपदारविन्दयुगलं etc. ॥ एकदा मुनयः सर्वे सर्वलो-
कहितैषिणः । सुरम्ये नैमिषारण्ये गोष्ठौ चक्रुर्मनोरमां ॥ अत्रान्तरे
महातेजा व्यासशिष्यो महायशाः । सूतः शिष्यगणैर्युक्तः समायातो हरिं
स्मरन् ॥ तनायानं समालोक्य सूतं शास्त्रार्थपारंगं । नेमुः सर्वे समुत्थाय
शौनकाद्यास्तपोधनाः ॥ सोऽपि तान् सहसा भक्त्या मुनीन् परमवैष्णवान् ।
ननाम दण्डवद्भूमौ सर्वधर्म्मविदाम्बरः ॥ वरासने महाबुद्धिस्तैर्देहे मुनि-
सत्तमैः । उवास सदां मध्ये सर्वैः शिष्यगणैर्वृतः ॥ ततोपविष्टं तं सूतं
शौनको मुनिसत्तमः । ब्रह्माञ्जलिरिमां वाचमुवाच विनयान्वितः ॥ शौनक
उवाच ॥ महर्षे सूत सर्वज्ञ कलिकाले समागते । केनोपायेनेह मुने
हरिभक्तिर्भवेत्तृणां ॥ कलौ सर्वे भविष्यन्ति पापकर्मरता जनाः । वेदवि-
द्याविहीनाश्च तेषां श्रेयः कथं भवेत् ॥ कलावनुगतप्राणा लोका अत्या-
युषस्तथा । निर्द्वेनाश्च भविष्यन्ति नानापीडाप्रपीडिताः ॥ प्रयाससाध्यं

सुकृतं शास्त्रेषु श्रूयते द्विज । तस्मात् के पि करिष्यन्ति कलौ न सुकृतं
जनाः ॥ सुकृतेषु विनष्टेषु प्रवृत्ते पापकर्म्मणि । सर्वज्ञाः प्रलयं सर्वे
गमिष्यन्ति दुराशयाः ॥ अल्पश्रमैरल्पवृत्तैरल्पकालैश्च सत्तम । यथा
भवेन्महत्पुण्यं तथा कथय सूत नः ॥ यस्योपदेशतः पापं पुण्यं वा कुञ्चते
जनाः । स तद्वागी भवेन्मर्त्य इति शास्त्रेषु निश्चितं ॥ पुण्योपदेशी सद्यः
कैतवैश्च विवर्जितः । पापकर्म्मविरोधी च चत्वारः केशवोपमाः ॥ ज्ञानं
संपाद्य संसारे यः परेभ्यः प्रयच्छति । ज्ञानरूपी हरिस्तस्मै प्रसन्न इव
लक्ष्यते ॥ ज्ञानरत्नैश्च रत्नैश्च परसन्नोषकृत्वरः । स ज्ञेयः सुमते नूनं
नवरूपधरो हरिः ॥ त्वमेव मुनिशार्ङ्गल वेदवेदाङ्गपारगः । त्वदृते न हि
वक्तव्यो यत्तत्त्वं व्यासशासितः ॥ सूत उवाच ॥ धन्यो सि त्वं मुनिश्रेष्ठ
त्वमेव वैष्णवाग्रणीः । यतः समस्तलोकानां हितं वाञ्छसि सर्वदा ॥ शृणु
शौनक वक्ष्यामि यच्चया श्रोतुमिच्छते । सर्वलोकहितायैव वैष्णवानां
विशेषतः ॥ एतदेव पुरा विप्र व्यासः सत्यवतीसुतः । पृष्टो जैमिनिना सर्वं
यदुवाच शृणुष्व तत् ॥

Haec sex volumina eadem manu medio seculo superiore nitide exarata sunt. (WILSON 115. 113. 114. 112. 111. 116.)

56.

Foll. 119. Lit. Bengal. Charta Ind. Long. 16. Lat. 4. Linn. 8.

Kriyāyogasāra, Padmapurāṇae pars. Codex anno 1741 exaratus est. Folia tria priora rerum indicem continent. In folio, quod numero 1 signatum reliquis praefixum est, pars eorum, quae in capite 21 leguntur, repetitur. (MILL 4.)

57.

Tria opera in hoc volumine insunt. Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 132.

Foll. 1-52. Long. 11½. Lat. 5. Lineae undenae. *Māghamāhātmyam* (Māghae mensis majestas), quo libro, e Padmapurāṇa (Uttarakhaṇḍa, adhy. 1-23) desumto, lustratio mense Māgha in lacu sacro sive quibuslibet aquis facienda (māghasnānam) commendatur. Cf. Wilson J. R. A. S. V. 298. Incipit: सूत उवाच ॥ अश्वरावभृतस्त्रातं च्युषिभिः कृतमंगलः । पूजितो नागरैः सर्वैः स्वपुरात्रिर्ययौ बहिः ॥ २ ॥ दिलीपो भूभृतां श्रेष्ठो मृगयारसिको भृशं । कौतुहलसमाविष्टो आखेट-
च्युहसंवृतः ॥ ३ ॥ Capita sunt triginta, quorum tituli hi:
1. Vasishṭhāśramagamanam. 2. Bhṛigoḥ parvatāgama-
nam. 3. s. t. (Vidyādhara quidam tigris facie foedatus mense Māgha lavatus divina forma donatur). 4. Māghasnānaprasaṇśā. 5. Tilottamāmahimakathanam. 6. Devadūtavikuṇḍalasamvāde Śṛikuṇḍalavikuṇḍalakarmagatikathanam. 7. Devadūtavikuṇḍalasamvādas. 8. D. narakasvargaprāptiprakāravarnanam. 9. Śāligrāmamahimavarnanam. 10. D. svargaprāptivarnanam. 11. s. t.

12. Māghasnānamahimakathanam. 13. Panchāpsarā-khyānam. 14. idem. 15. P. Vedanidheḥ sutānām (l. sutasya) Piśāchaprāptis. 16. Māghasnānamahimavarnanam. 17. Āsramavarnanam. 18. Devadyutitapaḥprabhāvas¹. 19. Viṣṇoḥ stotrakathanam. 20. Viṣṇoḥ stotrasya phalastutikathanam. 21. Chitrānāmarājapiśāchaprāptis². 22. Piśāchasya pūrvabhāvakathanam. 23. Keralasya vṛttāntakathanam. 24. Piśāchaparidevanam. 25. Sārasavākyaṃ. 26. Vānarasārasayoh samvādakathanam. 27. Brāhmaṇavichāras. 28. Pretamokshas. 29. Panchāpsarāmokshas. 30. Māghasnānaphalakathanam.

Codex anno 1771 a Bhūdeva exaratus est. Textus a codice Wilsoniano paulum differt: (WALKER 166^a.)

58.

Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 165. Long. 10. Lat. 4½. Foll. 1-61. Lineae usque ad fol. 34. 10, deinde 9. *Māghamāhātmyam*, hac vice in capita undecim divisum. Narrationi ipsi haec disticha praemissa sunt. जयति नवकमलकोमलं विपुलामलदलकपोलं । सुकुमारं सुखमसितायतनेनं ज्ञाननिधानं ॥ २ ॥ ध्यातः कायैरभे विघ्नद्रुममूलखंडनार्थमिव । विभक्त्यै कुठारं विनायको नः श्रियं दिशतु ॥ ३ ॥ Textus recensio a codicibus 54 et 57 multis locis discrepat.

Codex anno 1709 nitide exaratus est. (WALKER 206^a.)

59.

Foll. 53-90. Long. 10½. Lat. 5½. Linn. ternae denae. *Kārttikamāhātmya* (Kārttikae mensis majestas), Padmapurāṇae pars (Uttarakhaṇḍa, adhy. 133-161), 29 capita continens. Incipit: सूत उवाच ॥ श्रियः पतिमथानंभ्य गते देवविंशत्तमे । हर्षेणोत्फुल्लनयना सत्या देवं तदाब्रवीत् ॥ १ ॥ सत्या उवाच ॥ धन्यास्मि कृतकृत्यास्मि सफलं जीवितं मम । मासौ त्रैलोक्य-
शुभगानुपदिष्टौ त्वया मम ॥ २ ॥ षोडशस्त्रीसहस्राणां वल्लभाहं यत्तत्त्व । यस्मान्मयादिपुरुषः कल्पवृक्षसमन्वितः ॥ ३ ॥ यथोक्तविधिना सम्यक् नारादाय समर्पितः । त्वद्विधाश्चापि जानंति भूमिसंस्थानजं फलं ॥ ४ ॥ सो यं कल्पद्रुमो गेहे मम तिष्ठति सांप्रतं । त्रैलोक्याधिपतेश्चाहं श्रीपते-
रतिवत्तभा ॥ ५ ॥ अतो हं प्रष्टुमिच्छामि किंचित्त्वां मधुसूदन । यदि त्वं मत्प्रियकरः कथयस्वात् विस्तरात् ॥ ६ ॥ श्रुत्वा तच्च पुनश्चाहं करोमि हितमात्मनः ।

Cf. Wilson in J. R. A. S. V. 305. Singulorum capitum argumenta haec. 1. Kṛishṇa Satyām sive Satyabhāmām uxorem, olim eam Devaśarmanis Ātreya

¹ देवद्युतितपर्वनप्रभावो ms.

² In codice 58 rex ille Dravidensis *Chitrākshas* appellatur, in cod. Wils. *Mitrasena* legitur.

bráhmaṇae filiam fuisse, certiore facit¹.—2. Patre et Chandra conjuge a Rákshasa occisis Vishnuis cultui deditam inprimis undecimum mensis diem (ekádaśivratam) et Kárttikam mensem religiose eam observasse. Inde eam ad hunc honoris gradum pervenisse. Notanda haec: कालिके मासि ये नित्यं तुलासंस्थे दिवाकरे । प्रातः स्नायन्ति (snásyanti) ये मृत्या महापातकिनोऽपि वा ॥ १२ ॥ स्नानं च जागरं दीपं तुलसीवनपालनं । कालिके ये प्रकुर्वन्ति ते नरा विष्णु-मूर्त्तयः ॥ १३ ॥ संमार्जनं विष्णुगेहे स्वस्तिकादिनिवेदनं । विष्णोः पूजां च कुर्युर्जीवन्मुक्तास्तु ते नराः ॥ १४ ॥ इत्थं दिनत्रयमपि कालिके ये प्रकुर्वन्ते । देवानामपि ते वंद्याः किं जनैर्जन्मतः कृतं ॥ १५ ॥—3. Sequitur narratio a Nárada Prithui Vainyae relata: Śankham gigantem, Oceani filium, diis devictis Vedas furari voluisse, eosque in mari submersos secutum esse. Deos supplicantes Vishnum adiisse. Quo die deum conciliassent, eum diem in posterum sacrum et festum institutum esse. ईप्स्य शुक्लैकदश्या यावद्द्विधो भवेत् । निशातुयी-शशेवेण गीततुयीदिमंगलान् ॥ १६ ॥ कुर्वन्ति नित्यं मनुजा भवद्विषयया कृतं । ते मत्प्रियकरा नित्यं मत्सान्निध्यं व्रजन्ति हि ॥ १७ ॥—Cap. 4. इत्युक्त्वा भगवान्विष्णुः सफरीतुल्यरूपधृक् । ययौ तदांजलिं बुधमारीची-कश्यपस्य च (á (?) papátánjalau madhyavásinaḥ Kaśyapa-sya saḥ. cod. Wils.) ॥ १८ ॥ स तं कमंडलुं क्षिप्त्वा कृपया भूरि-पीडितः । तावत्स न ममौ तद्व ततः कूपे न्यवेशयत् ॥ २० ॥ तत्रापि न ममौ तावत् तडागे प्राक्षिपत्स तं । एवं तं सागरे क्षिप्त्वा तद्व सो च व्यवर्द्धत ॥ २१ ॥ ततो वधीत्स तं शंखं विष्णुर्मन्त्रस्वरूपधृक् । अयं तं खकरे धृत्वा बदरीवनमागमत् ॥ Vishnuem piscis forma indutum Śankham interfecisse et Vedas deis restituisse. Prayágae sanctitas et mense Mágha lavatio commen-
dantur.—5, 6. Undecimo Āṣvinae mensis novilunii die quibus cerimonii Kárttika-votum suscipiendum sit.—7. Voto facto quibus cibis abstinendum sit.—8. Quatuordecimo Úrjāe (i. e. Kárttikae) mensis novilunii die votum solvendum esse (udyápana).—9—18. Ad Tulasí² plantae sanctitatem celebrandam Nárada narrationem de Jálāndharae³, Oceani filii, cum deis pugna refert. Haec narratio, qua loco valde inopportuno Śivae poten-

¹ Occurrunt ibi haec disticha, quae commemoranda videntur: शैवाः सौराश्च गाणेशा वैष्णवाः शक्तिपूजकाः । मामेव प्राप्नुवन्तीह सर्वापः सागरं यथा ॥ २६ ॥ एको हि पंचधा जातः स्वरूपैर्नामभिः किल । देवदत्तो यथा कश्चित्पुत्राद्याह्वाननामभिः ॥ २७ ॥

² Praeterea Dhátrī (Embliek myrobolan) Vishnui sacra est. Ejus fructus cum Tulasís foliis mixti ad lavationem lustralem adhibentur.

³ Ita in codice nostro, in cod. Wils. melius Jalandhara scribitur: नेत्राभ्यां विधृतं यस्मादनेनैतज्जलं मम । तस्माज्जलंधर इति ख्यातो नाम्ना भविष्यति ॥

tia omnes deos superans praedicatur, in libro *Researches into the nature and affinity of ancient and Hindu mythology*, p. 456, a Vans Kennedy ex alia quadam textus recensione eaque copiosiore Anglice versa est.—19, 20. Dharmadatta bráhmaṇa, Karavirapurae in Sahya montis confinio vivens, illius festi observatione et ipse in Vishnuis coelum venit in vitaeque postera Daśaratha rex renascitur, et Kalahám, Sauráshṭranagarae natam, propter impietatem in Rákshasim mutata, quum aqua Tulasís foliis mixta tetigisset, a sedibus infernis liberat.—21, 22. Tulasim Vishnui acceptiorem esse quam dona et sacrificia exemplo Vishnudásae bráhmaṇae et Cholae, Kántipuris (Káncipurí) regis, exemplo probatur⁴.—23. Narratio de Jaya et Vijaya, quae maximam partem cum libello Gajendramokshaṇam (supra n. 35) congruit.—24. Kṛishṇá, Vení, Kakudminí fluviorum origo.—25. Bonorum aut malorum facinorum fructus ad certam normam inter homines consociatos partiuntur. देशग्रामकुलानि स्युः पापभुञ्जि (cod. Wils. melius: pápa-bhánji) कृतादिपु । कलौ तु केवलं कर्त्ता फलभुक् पुण्यपापयोः ॥ २७ ॥ अकृते पि हि संसर्गे व्यवस्थेयमुदाहृता । संसर्गात्पुण्यपापानि यथा यांति निबोध तत् ॥ २८ ॥—26, 27. Quod Dhaneśvarae bráhmaṇae in urbe Dhárávatí viventis exemplo illustratur. Tartari loci septem esse dicuntur: Taptaváluka, Andhatámisra, Krakacha, Argala, Kúṭṣálmali, Raktapúya, Kumbhípaka.—28. Si qui Kárttika-cerimonias quominus rite celebrent impediuntur, quae in earum locum substituenda sint.—29. Quam ob rem Aśvattha arbor Saturni tantum die (Śanivásare) tangenda sit. Codex anno 1770 exaratus est. (WALKER 166^b.)

60.

Foll. 75—148. Linn. initio 8, deinde 9. *Prayágamáhátmayae* capita 35 et tricesimi sexti disticha 17. Incipit:

कदाचिन्नैमिषे रण्ये सूतं परमकोविदं ।

किविदाः (l. kovidáh) सर्वधर्मेषु सर्वयज्ञेषु कोविदाः ॥ १ ॥

श्रुतिस्मृतिपुराणज्ञाः सदाचारपरायणाः ।

अनूचाना सदस्याश्च सर्वदा धर्मवादिनः ॥ २ ॥

केचित् स्वाध्यायनिरताः केचिद्वेदार्थतन्त्रराः ।

केचित् अध्यात्मतत्त्वज्ञाः केचिद्योगविशारदाः ॥ ३ ॥

⁴ Chola rex sororis filio quum regnum tradidisset, ab eo tempore in Chola terra sororis filii in regis defuncti locum succedere solebant: तस्मादद्यापि तं देशं सदा राज्यांगभागिनः (rájyāṅgabhāginas, cod. Wils.) । स्वसीया एव जायन्ते तत्कृतावधिवर्तिनः (l. tatkrítavidhivartinah) ॥ Ceterum Ananantaśayana non Cholae frater, sed loci nomen, aut Vishnuis templum fuit: स कदाचिदभूद्राजा ह्यनंतशयने द्विज । यत्रासौ जगतां नाथो योगनिद्रामुपाश्रितः ॥

तर्केषु निपुणाः केचित् मीमांसायां विचक्षणः ।
वेदांतज्ञानसिद्धांताः सोहमस्मिजपे रताः ॥ ४ ॥
योगाभ्यासे तिनिपुणास्तापसा मौनमाश्रिताः ।
सर्वतीर्थकृतज्ञानाः पृथ्वीपर्यटनक्षमाः ॥ ५ ॥
चतुषष्टिकलाभिज्ञाः तपसा सूर्यवर्चसः ।
एकदा मिलितास्तत्र परब्रह्मरिदमादरात् ॥ ६ ॥

Libellus, quo Prayāga ejusque sacella celebrantur, a Śeṣha serpente cum Sanaka communicatus esse traditur. In fine singulorum capitum (इति पद्मपुराणे पातालखंडे शेषसनत्कुमारसंवादे प्रयागमाहात्म्ये etc.) Padmapurāṇae haec esse pars dicitur, sed in codicibus nostris non exstat, saepiusque fieri ut talia commenta librorum sacrorum auctoritate fulciantur, jam aliunde didicimus.

Libellus hujus seculi initio negligenter exaratus est. (MILL 77^c.)

61.

Lit. Devanāgarī. Charta Ind. Foll. 116. Long. 5. Lat. 4½. Linn. nunc 9, nunc 10.

Śivagītā (Śivac cantilena), sedecim capita continens, quibus principalia sectae Śivaicae dogmata exponuntur. Ea a Śiva deo Rāmae post Sītā ereptam animum despondenti tradita erant, quod colloquium a Skanda cum Sanatkumāra, ab hoc cum Vyāsa communicatum, denique a Sūta coram anachoretis recitatur. Praecedunt preces et cerimoniae legendo praemittendae, libellus ipse sic incipit: अथातः संप्रवक्ष्यामि शुद्धकैवल्यमुक्तिदं । अनुग्रहान्महेशस्य भवदुःखस्य भेषजं ॥ १ ॥ न कर्मणामनुष्ठानैर्न दानैस्तपसापि वा । कैवल्यं लभते मर्त्यैः किं तु ज्ञानेन केवलं ॥ २ ॥ रामाय दंडकारण्ये पार्वतीपतिना पुरा । या प्रोक्ता शिवगीताख्या गुह्याद्गुह्यतमा हि सा ॥ ३ ॥ यस्या स्मरणमात्रेण नृणां मुक्तिर्ध्रुवा भवेत् । पुरा सनत्कुमाराय स्कंदेनाभिहिता हि सा ॥ ४ ॥ सनत्कुमारः प्रोवाच व्यासाय ऋषिसत्तमाः । मया कृपातिरेकेण प्रदत्तौ बादरायणः ॥ ५ ॥ Singulis capitibus hi tituli subscripti sunt: 1. Bhaktiyogas. 2. Vairāgyayogas. 3. Bhasmaavidhi-sahasranāmopadeśa. 4. Śivaprādurbhāvas. 5. Rāmasyāstraprāptis. 6. Vibhūtiyogas. 7. Viṣṇurūpāyogas. 8. Vairāgyayogas. 9. Śārīranirūpaṇam. 10. Jīvasvarūpanirūpaṇam. 11. Upāsana-māhātmyam. 12. Upāsana-vidhis. 13. Mokshayogas. 14. Panchakoṣopāsanam. 15. Bhaktiyogas. 16. Sakalādhyātmayogas.

Iis quae in fine capitum leguntur (इति श्रीमत्पद्मपुराणे शिवगीतासूपनिषत्सु ब्रह्मविद्यायां योगशास्त्रे etc.) libellus e Padmapurāṇa desumptus esse declaratur, quod per se verum simile est, quum Vishnuis unius cultus Purāṇa illo praecipiat, et nostris quidem codicibus non con-

firmatur. A Kūmapurāṇae parte, Īṣagītās sive Īṣva-ragītās appellata, libellus noster differt.

Codex anno 1749 exaratus est. (MILL 110.)

62.

Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 201. Long. 14. Lat. 7. Linn. foll. 1-88. 14. postea plerumque 15.

Brahmapurāṇam, a Sūta coram anachoretis ita relatū, ut olim a Brahmane deo Dakshae traditum erat. De argumento cf. Wilson in J. R. A. S. V. 65 et in Vishnupurāṇae praefatione p. xvi. Incipit: यस्मात्सर्वमिदं प्रपंचरहितं मायाजगज्जायते यस्मिंतिष्ठति याचितान्तसमये कल्या पुनः संघ्यान्वा मुनयः ॥ प्रपंचरहितं तं विंदंति मोक्षं ॥ ७ ॥ ध्रुवं तं वंदे पुरुषोत्तमाख्यममलं etc. Narratio ipsa his verbis inchoatur: सुपुण्ये नैमिसारण्य पवित्रे घुमनोहरो नानामुनोजनाकीर्णे ॥ नानापुण्यो-शोभिते etc.

Codex anno 1826 negligenter exaratus est. Folium 174 numero १९६ notatum est, et numerum १९६ proxime १९० sequitur, nihil tamen videtur omissum esse. (WILSON 125.)

63.

Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 178. Long. 10½. Lat. 5½. Linn. plerumque 10.

Brahmapurāṇae pars altera (uttarakhaṇḍa) a Śaunaka cum Śatānīka ita communicata, ut olim ab Agastya Supratīkae tradita erat. (B.) Cf. Wilson l. l. p. 71. Incipit: शौनक उवाच ॥ अतः परं प्रवक्ष्यामि सौम्यां दिशमुपेयुषः । परार्थं यतमानस्य चरितं परमेष्ठिनः ॥ १ ॥ श्रूयमाणं शतानीकं पातक-व्रतथातकं । कथितं सुप्रतीकाय मुनिना घटयोनिना ॥ २ ॥ दक्षिणा-शाजलनिधेस्तदे क्रीडावनं शुभं । निर्मितं जामदग्न्येन विचित्रविधिना-दरात् ॥ ३ ॥ नानातरुगणाकीर्णं लताविस्तारसंकुलं । शालैस्तालैस्तमालैश्च क्रमुकैः सकपित्थकैः ॥ ४ ॥ तिलकैः कोविदारैश्च रसालैरुपशोभितं । जंबूभिः पनसाश्चतुर्विधवाटीविजृम्भितं ॥ ५ ॥ पुत्रागैर्नैलिकेरीभिर्द्रौक्षाम-डपमंडितं । हरितकीर्णैर्हितालैर्दाडीमिवीजपूरकैः ॥ ६ ॥ जंबूरीरिस्तुभि-श्चित्तरत्नैर्बद्धैर्बद्धैर्वृतं । करवीरजपांजालैश्चंपकैः शतपत्रकैः ॥ ७ ॥ धारा-धूलिकदंबैश्च पाटलाभिः प्रगल्भितं । सरिद्रूपकुल्याभिर्महानंदसरो-वरे ॥ ८ ॥ जलान्यनुपदं प्रायः प्रापणीयानि यज्ञतैः । पुडरीकैः कुवल-यैस्तथा कोकनदैः शुभैः ॥ ९ ॥ कूजंति मधुरं पुष्टा यत् माद्यन्मधुव्रताः । नवचूतरसोन्मत्तपिकड्डानि कानने ॥ १० ॥ सदा वसंतसमये भ्रमात्पुष्पांति पंचमं । तत्र सिद्धाश्रमपदं वनगर्भगतं शुचिः ॥ ११ ॥ हर्म्यं रम्यतमं पर्यनिर्मितं मुनिशावकैः । शालाशतसमाकीर्णं मुनिशिष्योपसेवितं ॥ १२ ॥ दोग्धीभिरग्निहोत्रीभिः पुंवत्साभिरलंकृतं । पुष्परेणूत्करैर्जानुदग्नैश्च सुर-भीकृतं ॥ १३ ॥ मधुकृन्मधुर्दकारैः कलहंसकलस्वरैः । श्रुतिः (śruti) पूर्णा-मृतैः सांद्रं सामगानैरुपहृतं ॥ १४ ॥ गोव्याघ्रैर्गजसिंहाद्यैर्मृगैरुज्जितविग्रहैः¹

¹ L. उज्जितविग्रहैः ।

तुरंगैर्मेहीवैजुष्टमविरोधिभिरंततः ॥ १५ ॥ लोपामुद्रासहचरो मुनिर्देवकृते
ग्निमान् । विविधाश्रमिभिः सार्द्धं सेवते शुद्धमानसः ॥ १६ ॥ तमेकदा
समासीनं पप्रच्छमिततेजसं । सुप्रतीको मुनिवरो गुरुपादाभिर्वंदनः ॥ १७ ॥
सुप्रतीक उवाच ॥ भगवंस्त्वत्प्रसादेन मुश्रुतं श्रुतवानहं (śrutam su
śrutavān aham A.) । नानापुराणसंभेदान् परमेश्वरतत्परान् ॥ १८ ॥
आगमान्वेदमार्गोद्यानितिहासं स्मृतीरपि । देवानां च महर्षीणां सतीनां
चरितानि च ॥ १९ ॥ महिम्नो[ऽ]मलकीर्त्तीनां अयोनिजननायिनां ।
विधेर्विलसितं कृत्स्नं (kṛitsnam) सर्वदिग्विषयीकृतं ॥ २० ॥ विक्रमाः
कीर्त्तयः शुभाः श्रुताः पापप्रणाशिनीः । इदानीं श्रोतुमिच्छामि सौम्यां
दिशमुपेयुषः ॥ २१ ॥ कीर्त्तिं दनुजनाशोत्थां यशश्चिह्नानि वेधसः ।
धर्मोपायांश्च विविधान् यान् विधिर्विदधे भुवि । इष्टापूर्वैरुचिमांस्तन्त्रे
(l. ishtāpūrter uchitāns) विस्तरतो वद ॥ २२ ॥

Capita sunt triginta septem. 1. Brahmanis origo. 2. Sarasvatī cantu suo omnium deorum animos rapit, Brahmanem corrumpit. Sumṛidīkae origo. 3. Sumṛidīka diuturna corporis castigatione absolutam sanctitatis conditionem (siddhi) obtinet. 4. Daityarum, ipsius oculorum fulmine creatorum, imperio accepto, Brahmanem e coelo expellit. 7. Śiva, cerimoniis et precibus mysticis conciliatus, Ekavīrām filiam (prakṛitīm sviyām bhairavīm) ad delendos Daityarum exercitus mittit. 8. Brahmani imperium restituitur, et Sāvitrī dea a Sole in matrimonium datur. 9. Sāvitrīs origo. 10. Brahman Śivae sacrificium in loco Brahmadevi dicto ad Valajā fluvium, in regione boreali situm, offert: [नारद उवाच] प्रेषितोऽस्मि जगद्गतर्विष्णुना प्रभविष्णुना । संप्रदर्शयितुं देशं ब्रह्मवेदि (°vedim) तवानय ॥ १६ ॥ वरिष्ठा चावनिलोकिं जंबुद्वीपं ततो वरं । तस्मिन्नाद्यौवर्तनामा देशो देवैरपि स्तुतः ॥ १९ ॥ ब्रह्मावर्तस्ततः श्रेयानुदीची दिगनुत्तमा । निदानभूता तीर्थानां श्रेयसी तत्र वेधसी ॥ २० ॥ तथा बलजया सार्धमनुनीतं श्रुतिः श्रुतः ।¹ ब्रह्मवेदिरिति ख्यातो देशः पुण्यपरायणः ॥ २१ ॥ ग्रहर्षोत्फुल्लनेत्रोऽभूदित्याकर्ण्य वचो मुनेः । जगाम त्वरितं तस्मादुन्नेरेण सरस्वतीं । बलजाजलसंपर्कपवित्रितनिरंतरं ॥ २२ ॥ Proximis versibus loci amoenitas describitur. प्राप्य पुण्यतमं देशं सर्वदा क्रतुसाधनं ॥ २३ ॥ नूनर्तं मुदितस्तत्र (muditadyatra cod.) विधाता पार्श्वगैः समं । बलजाजलमासाद्य नटतोऽस्य महात्मनः ॥ २४ ॥ अगाधजलसंपूर्णो महागर्तो बभूव ह । सुधापन्नसलिलं यत्र पीत्वा विहंगमाः ॥ २५ ॥ दिव्यवाचो भवंतीति प्राहुर्ब्रह्महृदं बुधाः । स्वयं संस्कृतस्तोत्रेषु धाता भूतपतिर्विभुः । सर्वतीर्थविनाभावं (?) महता तपसाकरोत् ॥ ३० ॥ 11 (fol. 33^b). Brahman, ut sacrificio peracto (इष्ट) pia opera faceret (आपूर्त) vatum sanctorum eremum, prope Maṇiprabhā lacum in silva Chānuratha septentrionem versus situm, adit, eorumque filios, quos mortem et legum institutis imbueret, secum ducit. 12. Virorum sanctorum, qui filios suos Brahmani

tradiderunt, enumeratio: Kaśyapa, Upamanyu, Ojishṭha, Kaṇva, Bandhula, Angiras, Daksha, Kuśika, Bhrigu, Atri, Lopāmudrāpati (i. e. Agastya), Vasishṭha, Bharadvāja, Śvetātreya, Vrihaspati, Śūrpaṇāyā (?), Mānti², Gautama, Gṛitsamada, Jamadagni, Ādhvara (adhvara B.), Chyavana, Kahoda, Āpastamba, Aruṇa, Kapila, Devarāta, Kratu, Havyāda, Nyagrodhapāda, Vānadeva, Sumantu, Devala, Sthaṇḍileśaya, Kuśāvarta, Kraunchavradhna, Uddālaka, Varatantu, Upaveśa, Hiraṇyānga³, Yavisṭha, Gomitra, Mudgala, Praskaṇva, Kutsa, Hiraṇyastūpa, Sanaga, Atharvan, Jābāli, Jaratkāra⁴, ..., Vatsa, Ārtabhāga, Pradhana, Praśisha, Agnigarbha, Trishavaṇa, Kaṇāda, Āpnavāna, Vasūdreka, Dālbhaya, Samvarta, Vyāgrapād, Pāraskara, Gobhila, Parāśara, Supratika, Vāchamyama, Mṛikaṇḍu, Viprachitti⁵, Vṛiddhasravas, Samindhana (?)⁶, Upaskara, Raibhya, Viśṭapura, Pingala, Matanga, Dadhiparṇa, Jātūkarnya, Prādyoti, Gālava, Lomaśa, Garga, Gabhastī⁷. 13. Juvenes a Brahmane instituti veram beatitudinis viam quacrunt. 14. Brahman sanctorum filias, quum mulierum officia docuisset, de coelo in sacrificii locum ad Valajām secum ducit. 15. Ibi in loco sacro, Somatīrtha appellato, lunae colendae ritus (somavrata) peragitur. Lunae sedecim digiti hi enumerantur: Amṛitā, Mānadā, Pūshā, Puṣṭi, Tuṣṭi, Rati, Dhṛiti, Śaśinī, Chandrakānti, Jyotsnā, Lakshmī, Bahulā, Prīti, Angadā, Pūrṇā, Pūrṇamṛitā. Ea cerimonia Chaitra mense lucente luna facienda unaque lunae hymnus (somasūktam) recitandus est. 16. Viśvakarman Brahmanis jussu ad Valajām prope lacum Brahmahrada appellatum Dṛiṣya urbem condit⁸. 17. Juvenibus adoptivis (dharmaputra) quam filias supra dictas in matrimonium dedisset, urbem incolendam tradit. Vishnuis cultum iisdem praecipit. Vishnus urbi defendendae tredecim custodes, ipsius ministros (yaksha), ponit. Eorum nomina haec: Shaṇḍa (Shaṇḍa cod. A.), Marka, Durnāman, Durmukha, Guha, Virūpāksha, Bhīmasena, Jvālāvaktra, Piṅgaka, Kankālin, Kūrmaprishṭha, Bhūta, Dāmara, Bhairava. Tutelarem urbis deam Siddhavaṭīm instituit⁹. 18. Brahman singu-

² शतमांदिर्देवौ A. शतमाह्दैवौ B.

³ हिरण्यग° codd.

⁴ ज्वरत्कारोद्यताः A. जमत्कारोद्यताः B.

⁵ विप्रजिह्वेरयान्वयात् A.

विप्रत्वेरयान्वयात् B.

⁶ शिखिधनः B. deest in A.

⁷ Tam levis uterque codex fidei est, ut nomina supra data quae par est cautione accipienda sint.

⁸ सौंदर्योत्तिशयादेतत् दृश्यं देवपुरादपि । इति तन्नामतो दृश्यमिति तुष्टमनाः स्वयं ॥ यदुवाच रसोद्रेकाङ्गुयो भूयः पितामहः । अतः सप्तसु लोकेषु दृश्यमेव प्रगीयते ॥

⁹ दैत्यभीतिनिदाधेभ्यः पांचान्मार्गवती यथा । सिद्धानास्त्रान्परित्तासि यस्मान्नो - वरानने ॥ अतस्त्रिष्वपि लोकेषु नाम्ना सिद्धवती भव ।

¹ Omnia inde a voce अनुनीत usque ad अगाधजल in cod. A. omissa sunt.

lis virorum sanctorum familiis propriam deam tribuit : ततः शक्तिगणं वीक्ष्य प्रसन्नात्मा पितामहः । प्रत्येकं गोत्रदेवत्वं (°*two* codd.) स्थापयामास शोभनं ॥१॥ स पर्यायैर्देवीं देवीं कश्यपानां सरस्वतीं । कालिकामुपमन्यूनामोजिष्ठेभ्योऽनुजाननां ॥२॥ कश्यपान्वये शिवां देवीं मधुरां बंधुलान्वये । स्थिरां चक्रे जगद्धाता दक्षगोत्रे वनां-चिकां ॥३॥ दिदेशांगिरसां वंशे स देवीं भुवनेश्वरीं । कपर्दिनीं भृगूणां ताम्रवीणां विंध्यवासिनीं ॥४॥ हरसिद्धिप्रदां प्रापुः कुलांवां कौशि-कद्विजाः । वसिष्ठवंशसंभूतास्तथागस्तिकुलोद्भवाः ॥५॥ रक्तांबरं गोत्र-देवीं तथा चैव कुलेश्वरीं । श्वेताश्वामुतथोद्भवाः - - ॥६॥ श्वेताश्वेयः स्वर्णदामां विशालाक्षीं बृहस्पतिः । सूर्यणायाः (सूर्यणाया B.) सह-स्राक्षीं गौतमाः कुंडवासिनीं । सर्वकामप्रदां प्रापुर्मातुः सिंधुवासिनीं ॥७॥ तारां गृत्समदोद्भूतास्त्रिपुरां जमदग्निजाः । च्यवानान्वयसंभूताः कोटिस्थां कुलदेवतां ॥८॥ आपादां दैत्यनिवहैर्माहाबलसमन्वितां । मुनयो मुद्ग-लोद्भूता देवीर्मैत्रीमिश्रश्च ॥९॥ कहोडानामन्ववाये सुश्रोणिर्देवता-भवत् । आपस्तंबमुनेर्वंशे सहस्राक्षी बभूव ह ॥१०॥ पिंगाक्षी चारुणे गोत्रे कापिले हव्याहिनी । विवेश देवरातोत्था (देवरातात्था A. देवरातोत्था B.) देवी दाक्षायणी प्रजाः । वसुदा क्रतुजान्विप्रान् हव्या-दकुलसंगतान् ॥११॥ तोत्तत्वा (sic A. तात्तत्वा B.) चक्रबालात्मा निग्रोधान्वयवासिनी¹ । जयदा वामदेवानां सुमंतूनां प्रजावती ॥१२॥ विरूपाक्षी देवलानामन्ववायमुपाश्रयत् । स्थंडिलेश्वरसंभूतान्गिमाद्यस्तु (°संभूताः A. °संभूता B.) देवताः ॥१३॥ मातृणां गणमानचुः पराश-रकुलोद्भवाः । क्रौंचब्रह्माः कुशावर्ताः (कुलावर्ताः A. कुलावर्त्तास् B.) तथोद्भालकगोत्रजाः ॥१४॥ चर्चिकां (चर्चिकां A. चित्तकां B.) चित्त-यलयां तथा साध्वाज्यसिद्धिदां । उपवेशमुनेर्वंश्याः (उपवेश्य° B.) पूजयन्ति पताकिनि । कौमारीं च हिरण्यांगा वरदां वरतंतवः ॥१५॥ स्रग्विणीमूर्ध्वकेशीं च यविष्ठा लेभिरेऽर्चितुं । प्रस्तरवाश्वैव गोमित्रा हिरण्यस्तूपसंभवाः ॥१६॥ महाविद्येश्वरीं (°री codd.) सौम्यां तथा कलिविनाशिनीं (कालि° A.) । कुत्साश्वार्यवैजाः सत्यामाश्रयन् प्रेत-भक्षिणीं ॥१७॥ त्रिजगन्मोहिनीं देवीं भेजिरे सनगोद्भवाः । रक्षोविद्धो-भिणीं देवीं जाबालिकुलसंभवाः ॥१८॥ आर्तभागजरत्नारद्रित्तित्वव-शोद्भवाः । जयां च विजयाख्यां च शतबाहुं शताननां ॥१९॥ प्रधना-श्चाग्निगर्भोत्थाः प्रशिषाश्च कणादजाः । विचिन्वरां (sic A. विचि-त्वारां B.) महालक्ष्मीं चंडरूपां त्रिलोचनां । जगद्गुः कुलदेवत्वे² वरदानोद्यताः स्वयं ॥२०॥ आयुर्दामाप्रवानाश्च वत्साः सिद्धवटीमपि । वसूदेकसमुद्भूता जयन्तीं प्रापुरुत्तमां ॥२१॥ दाल्यव्याघ्रपदोर्वंश्याः कामधेनुं धनुष्मतीं । तनुजा गोभिलस्यापुः पार्वतीं सिद्धमातृकां ॥२२॥ पारस्कर-मुता दुर्गा तथा कात्यायनीमपि । संवर्ततनया देवीं समानचुः पयस्विनीं । मृकंडुवाचंयमयोस्तनया (°यमयोस्तुयतां A. मृकंडयम्बययायास्तु B.) नीललोहितां ॥२३॥ वृद्धश्रवोविप्रचित्योः (विप्रवीत्योः B.) कुलजाः (कुलिनाः A. कुलना B.) कर्मपारदां । तथैकवीरां कल्याणीमुपस्कर-कुलोद्भवाः (उपस्कर° A. उपरद्ध° B.) ॥२४॥ समिधनकुले जाताः कुलांवां दुष्टनाशिनीं । रैभ्यविष्टपुरोद्भूताः प्रापुराशापरां (प्रापुराशां-पुरां B.) सतीं ॥२५॥ पिंगला भोगदां प्रापुर्महाकोशीं (°काशीं A.)

¹ L. न्यग्रो°.² कुलदेवित्वे A. B.

मतंगजाः । दधिपश्यान्वयो लेभे हिंगुलां हरिदंबरां ॥२६॥ जानू-कश्यपान्ववायेऽभूद्देवसेना महाबला । उदगावस्यप्रग्योतेर्वंशे (उदग्याच-प्रमेच B.) वंशजा विश्वरूपिणीं ॥२७॥ लोमशस्य मुनेर्गोत्रे बृहत्वेत्स्य धीमतः ॥ योगेश्वरी ज्वलमुखी गोत्रदेव्यौ बभूवतुः ॥२८॥ वैजवापोद्भ-वानां च बभूव कुलसुंदरी³. Brahman, ut Drisypurapae sacer- dotibus famulos ad officia domestica perficienda com- pararet, ad Virāj (Vairāja) regionem, prope octo flumi- num confluentem sitam, proficiscitur : जगामाचोत्तरकुर्णु दिशान् (1. देशान्) पुण्यसमन्वितान् । सिद्धसारस्वतस्रोतःपवित्रितनि- रंतरान् ॥ तत्र वै नाभिकपुरं भूमेर्नाभिनिवापरं । etc. etc. तत्पूर्वेण ययौ धाता विराट्क्षेत्रमनुत्तमं । अष्टानां सतितां यत्त संगमो देवसेवितः ॥ Horum fluminum origo et Somatīrtham describitur. 19, 20. Vaisyarum et Śūdrarum creatio. 21. A sacer- dotibus Drisypurapae omnium generum sacrificia fiunt. 22. Nārada a Brahmane de coelo mittitur, ut Brāhma- nas ritus varios doceat. Valajae sanctitas et origo. Flumen seculo aureo Balajā (= balāt jātā), argenteo Śivakāmadughā, aereo Nandini, ferreo Vāṇanāśā appel- latum fuit. 23. Pingāksha Rākshasa, quum omnes deos devicisset, a Brahmane aqua e Valajā (चैत्रमासेऽस्ति पक्षे चतुर्दश्यां महानिशि) hausta interficitur. Fame exorta viri sancti a Durgā, Śākambharī⁴ formam gerente, auxilium petunt, eaque homines oleribus (śāka, inde deae nomen derivatur) in orienti Valajae parte crescen- tibus sustinet. Nomen Vāṇanāśā flumini eo tempore datum est, quo Tārakae sagittis oppressorum deorum vulnera Valajae undis sanata sunt. 24. Votum ad Va- lajae ripam in Solis honorem nuncupandum (vasanta- vratam). 25. Chaitrae mensis lucida parte octo deorum sacella (tīrtha) ambienda sunt. 26-30. Daityae⁵, ambi- guo Nāradae consilio instigati, quum Vrikakarmāne duce Drisypapuram mimarum et saltatorum forma⁶ intrassent, post saevam cum geniis (Yaksha), urbis custodibus, pugnam a Siddhavaṭī dea conciduntur. 31 (fol. 41^a). Quibus causis urbs varia nomina sua acceperit. 32-35. Ad Sumṛidīkam narratio revertitur, qui austerae devo- tionis fructibus superbiens urbem infestat. 36. Bhā- skaravratam. 37. Urbis laudes. Ne hic quidem liber finitus videtur.

³ Textum, qualiscunque sit, et horum 28 distichorum et loci ad cap. 10. exscripti utriusque codicis collatione constitutum esse lectores monitos velim.⁴ Uno hoc libri loco me Śākambharī deae nomen legere memini. शाकम्भरीति नास्माह पूजनीया प्रयत्नतः । बलजा नंदिनी नाम जगदा- नंददायिनी ॥ i. e. "Equidem Śākambharis nomine, et Valajā totum mundum beans Nandini nuncupata colendae sumus."⁵ E Kālikā familia (Kālikeyakula) orti esse dicuntur.⁶ In urbe ipsa fabulam Vṛitavadhā appellatam egerunt.

Voce *upapatha* (deverticulum), quae in singulorum capitum titulis legitur (इति ब्रह्मपुराणोत्तरखंडोपपथे etc.), librum nostrum alterius partis appendicem tantum esse significari videtur, quod, sive viros colloquentes sive exordium spectas, veri simillimum est¹.

Codex anno 1772 negligenter exaratus est. Folia २०. २१. २२, in quibus capitis quinti finis et capp. 6. 7. inerrant, nunc desiderantur. (WILSON 356.)

64.

Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 86. Long. 10½. Lat. 5½. Linn. plerumque 13.

Idem liber. (A.) Codex, medio circiter seculo superiore exaratus, in capite tricesimo desinit. Folia १२. १३, quae nunc desunt, eadem fere continebant, quae etiam in cod. B. desiderantur. Lacunam quandam jam in prototypo adfuisse, verbis अत्र स्थाने अर्द्धं पर्णं नास्ति “hoc loco folium dimidiatum deest” (fol. 12^a) percipitur. Ceterum codex, melius quidem quam B. neque tamen accurate exaratus, eandem textus recensionem continet. Quod folium octogesimum sextum esse solebat, nunc post fol. 75. positum est. (WILSON 354.)

65, 66.

Duo volumina. Lit. Devan. Charta Ind. Long. 13. Lat. 6½. Linn. 12.

Brahmaivaivartapurāṇam, a Sūta coram Śaunaka ita relatum, ut olim a Kṛishṇa Brahmani, a Brahmane Dharmae, a Dharma Nārāyaṇae, a Nārāyaṇa Nāradae, a Nārada Vyāsae traditum erat. De libri argumento conferantur, quae Wilson in J. A. S. B. I. 217 sqq. et in Vishnupurāṇae praefatione p. xli. doctissime disseruit.

Vol. I. Foll. 342. I. *Brahmakhaṇḍa*, Foll. 1-68. Incipit: गणेशब्रह्मेशसुरेशशेषाः सुराश्च सर्वे मनवो मुनीन्द्राः। सरस्वतीश्री-गिरिजादिकाश्च नमोऽस्ति देवं प्रणमामि तं विभुं ॥१॥ etc. भारते नैमिषारण्ये ऋषयः शौनकादयः। नित्यां निमित्तिकीं (nai°) कृत्वा क्रियामूपुः कुशासने ॥७॥ एतस्मिन् च नरे सौतिमागच्छंतं यदृच्छया। प्रणतं सुविनीतं तं विलोक्य ददुरासनं ॥८॥ तं संपूज्यातिथिं भक्त्या शौनको मुनिपुङ्गवः। संपृच्छत्कुशलं शान्तं शांतः पौराणिकं मुदा ॥९॥ वर्त्मायासविनिर्मुक्तं वसन्तं सुस्थिरासने। समंतं सर्वतत्त्वज्ञं पुराणानां पुराणवित् ॥१०॥ परं कृष्णकथोपेतं पुराणं श्रुतिसंमतं। मंगलं मंगलाहं च मंगल्यं मंगलालयं ॥११॥ सर्वमंगलवीजं च सर्वदा मंगलप्रदं। सर्वामंगलनिष्ठं² च सर्वसंपत्करं परं ॥१२॥ हरिभक्तिप्रदं शश्वत् सुखदं मोक्षदं भवे। तत्त्वज्ञानप्रदं दारपुत्रपौत्रविवर्द्धनं ॥१३॥ पप्रच्छ सुविनीतं च सुनीतो मुनि-

¹ In fine capitis secundi in cod. B. इति ब्रह्मांडपुराणे द्वितीयखंडोपपथे etc. scriptum est.

² L. °विभं.

संसदि। यथाकाशे तारकानां (°nām) द्विजराजो विराजते ॥१४॥ शौनक उवाच ॥ प्रस्थानं भवतः कुत कुत आयासि ते शिवं। किमस्माकं पुण्यदिनमद्य त्वद्दर्शनेन च ॥१५॥ वयमेव कलौ भीता विशिष्टज्ञानवर्जिताः। मुमुक्षवो मवे (bhave) मग्नास्तद्धेतुस्त्वभिहागतः ॥१६॥ भवान्साधुर्माहाभागः पुराणेषु पुराणवित्। सर्वेषु च पुराणेषु निष्णातो (पि)तिकृपानिधिः ॥१७॥ श्रीकृष्णे निश्चला भक्तिर्यतो भवति शाश्वती। तत्कथ्यतां महाभाग पुराणं ज्ञानवर्द्धनं ॥१८॥ गरीयसी या मोक्षाच्च कर्ममैलनिकृत्तनी। संसारे संनिवृद्धानां निगडछेदकहरी ॥१९॥ भवदावाग्निदग्धानां पीयूषवृष्टिवर्षणी। सुखदानंददा सौते शश्वत्तसि जिविनां (l. jivinām) ॥२०॥ यत्तादौ सर्ववीजं च परब्रह्मनिरूपणं। तस्य सृष्ट्युत्पत्त्यापि (srishtyu°) सृष्टेरुत्कीर्तनं परं ॥२१॥ सारात्सारं निराकारं परमात्मस्वरूपकं। किमाकारं च तद्ब्रह्म तद्वानं किं च भावनं ॥२२॥ ध्यायंते वैष्णवाः किं वा शांताश्च योगिनः परं। मतं प्राधानं केषां वा गूढं वेदे निरूपितं ॥२३॥ प्रकृतेश्च निराकारं³ यत् वासो निरूपितः। गुणानां लक्षणं यत् महदादीनां च निश्चयः ॥२४॥ गोलोकवर्णनं यत् यत् वैकुण्ठवर्णनं। वर्णनं शिवलोकस्य यत्तान्यस्वर्गवर्णनं ॥२५॥ अंशानां च कलानां च यत् सौते निरूपणं। के प्राकृताः⁴ का प्राकृतिः क आत्मा प्रकृतेः परः ॥२६॥ निगूढं जन्म येषां वा देवानां देवयोषितां। समुत्पत्तिः समुदायां शैलानां सरितामपि ॥२७॥ का (l. के) वांशाः प्रकृतेश्चापि कलाः का वा कलाः⁵ कलाः। तासां च चरितं ध्यानं पूजास्तोत्रादिकं शुभं ॥२८॥ दुर्गासरस्वतीलक्ष्मीसावित्रीणां च वर्णनं। यत्तैव राधिकाख्यानं अत्यपूर्वं सुधोषमं ॥२९॥ जीवकर्मविपाकश्च नरकायां च वर्णनं। कर्मणां खंडनं यत् यत् तेभ्यो विमोक्षणं ॥३०॥ येषां च जीविनां यद्वत् स्थानं यत् शुभाशुभं। जीविनां कर्मणो यस्माद्यामु यासु च योनिषु ॥३१॥ जीविनां कर्मणो यस्माद्यो यो रोगो भवेदिह। मोक्षार्थं कर्मणो यस्मान्नेषां च तन्निरूपय ॥३२॥ शालग्रामशिलसी⁴ काली गंगा पृथ्वी स्वधा तथा। आसां यत् शुभाख्यानमन्यासामपी (°pi) यत् वै ॥३३॥ शालग्रामशिलानां च दानानां तन्निरूपणं। अपूर्वं यत् वा सौते धर्माधर्मनिरूपणं ॥३४॥ गणेश्वरस्य चरितं यत् तज्जन्मकर्म च। क्वचस्तोत्रमंत्राणां गूढां (l. गूढानां) यत् वर्णनं ॥३५॥ यदपूर्वमुपाख्यानमश्रुतं परमाद्भुतं। कृत्वा मनसि तत्सर्वं सांप्रतं वक्तुमर्हसि ॥३६॥ यत् जन्मधर्मो विश्वे पुण्यक्षेत्रे च भारते। परिपूर्णतमस्यापि कृष्णस्य परमात्मनः ॥३७॥ जन्म कस्य गृहे लब्धं पुण्ये पुण्यवतो मुने। सुतं प्रसूता का धन्या मान्या पुण्यवती सती ॥३८॥ आविर्भूतं च तदेहात्मा (l. āvirbhūya cha tadgehāt kva) गतः केन हेतुना। गत्वा किं (l. गत्वा किं) कृतवांस्तत् कथं वा पुनरागतः ॥३९॥ भारवतारणं केन प्रार्थितो गोश्वकार सः। विधाय किं वा सेतुं च गोलोकं गतवान्पुनः ॥४०॥ इतीदमन्यदाख्यानं पुराणं श्रुतिदुर्लभं। दुर्विज्ञेयं मुनीनां च मनोनिर्मलकारणं ॥४१॥ अज्ञानाद्यन्मया पृष्ठमपृष्ठं वा शुभाशुभं। सद्यो वैराग्यजननं तन्मे व्याख्यातुमर्हसि ॥४२॥ शिष्यपृष्ठमपृष्ठं वा व्याख्यानं कुरुते च यः। स सद्गुरुः सतां श्रेष्ठो योगयायोग्ये च यः समः ॥४३॥ सौतिरुवाच ॥ सर्वं कुशलमस्माकं त्वत्पादपद्मदर्शनात्। सिद्धक्षेत्रादागतो हं यामि नारायणाश्रमं ॥४४॥ दृष्ट्वा विप्रसमूहं च

³ L. किमाकारो.

⁴ L. मनसा तुलसी.

नमस्कृतिर्मुहितागतः । द्रष्टुं च नैमिषारण्यं पुण्यदं चापि भारते ॥ ४५ ॥
 देवं विप्रं गुरुं दृष्ट्वा न नमेद्यस्तु संभ्रमात् । स कालसूत्रं व्रजति यावच्च-
 द्रदिवाकरौ ॥ ४६ ॥ हरिः त्रैलोक्यरूपेण शश्वत् भ्रमति भूतले । सुकृती
 प्रणमेत्पुण्याद्वाङ्मयं हरिरुपिणं ॥ ४७ ॥ भगवन् यावया पृष्ठं ज्ञातं सर्वम-
 भीक्षितं (°psitam) । सारभूतं पुराणेषु ब्रह्मवैवर्तमुत्तमं ॥ ४८ ॥ पुराणो-
 पपुराणानां वेदानां भ्रमभञ्जनं । हरिभक्तिप्रदं सर्वतत्त्वज्ञानप्रवर्द्धनं ॥ ४९ ॥
 कामिनां कामदं चंदं मुमुक्षुणां (chedam °kshúnām) च मोक्षदं ।
 भक्तिप्रदं वैष्णवानां कल्पवृक्षस्वरूपकं ॥ ५० ॥ ब्रह्मखंडे सर्ववीजं परंब्रह्मनि-
 रूपणं । ध्यायते योगिनः सर्वे वैष्णवा यत्परात्परं ॥ ५१ ॥ वैष्णवा योगिनः
 संज्ञो न च भिन्ना च शौनक । स्वज्ञानपरिपक्वेन भवन्ती (°ti) जीविनः
 क्रमात् ॥ ५२ ॥ संज्ञो भवति (l. bhavanti) तत्संगाद्योगिसंगेन योगिनः ।
 वैष्णवा भक्तसंगेन क्रमात्संयोगिनः परान् ॥ ५३ ॥ यदुद्भवाश्च देवानां
 देवीनां सर्वजीविनां । ततः प्रकृतिखंडे च देवीनां चरितं शुभं ॥ ५४ ॥
 जीविकर्मविपाकश्च शालग्रामनिरूपणं । तासां च कवचस्तोत्रमंत्रपूजा-
 निरूपणं ॥ ५५ ॥ प्रकृतेर्लक्षणं तत्र कलांशानां निरूपणं । कीर्त्तनकीर्त्तनं
 (l. कीर्त्तनकीर्त्तनं) तासां प्रभावश्च निरूपितः ॥ ५६ ॥ सुकृतीनां दुष्कृ-
 तीनां यत्स्थानं स्यात् शुभाशुभं । वरीनं नरकाणां च रोगानां मोक्षणां
 (l. रोगाणां मोक्षणं) ततः ॥ ५७ ॥ ततो गणेशखंडे च तज्जन्मपरिकीर्त्तनं ।
 अतीवापूर्वचरितं श्रुतिवेदसुदुर्लभं ॥ ५८ ॥ गणेशभृगुसंवादसर्वतत्त्वनिरु-
 पणं । निगूढकवचस्तोत्रमंत्रतत्त्वनिरूपणं ॥ ५९ ॥ श्रीकृष्णजन्मखंडं च
 कीर्त्तितं च ततः परं । भारते पुण्यक्षेत्रे च श्रीकृष्णजन्मकर्म च ॥ ६० ॥
 भुवो भारावतरणं त्रीडाकौतुककण्डल (l. °mangalam) । सतां सेतुवि-
 थानं च जन्मखंडे निरूपितं ॥ ६१ ॥ इदं ते कथितं विप्र पुराण प्रवरं
 परं । चतुःखंडपरिमितं सर्वधर्मेनिरूपितं ॥ ६२ ॥ सर्वेषामीशि (psi) ततमं
 सर्वशास्त्रपूर्णकारणं । ब्रह्मवैवर्तकं नाम सर्वाभीष्टफलप्रदं ॥ ६३ ॥ सारभूतं
 पुराणेषु केवलं वेदसंमतं । वीवृतं ब्रह्मकार्यं च कृष्णेन यत्न शौनक ॥ ६४ ॥
 ब्रह्मवैवर्तकं तेन प्रवर्तितं पुराविदुः (°vidah) । इदं पुराणसूत्रं च पुरा
 दत्तं च ब्रह्मणे ॥ ६५ ॥ निरामये च गोलोके कृष्णेन परमात्मना ।
 महातीर्थे पुष्करे च दत्तं धर्माय ब्रह्मणां (l. ब्रह्मणा) ॥ ६६ ॥ धर्मेण
 दत्तं पुत्राय प्रीत्या नारायणाय च । नारायणधर्मिण्येवमात्मानदाय ददौ
 तदा ॥ ६७ ॥ नारदो व्यासदेवाय प्रददौ जाह्नवीतटे । व्यासः पुराणसूत्रं
 तु संवत्स्य विपुलं महत् ॥ ६८ ॥ महं ददौ सिद्धक्षेत्रे पुण्यदे सुमनोहरे ।
 मयेदं कथितं ब्रह्मन्स्त्वं समग्रं निशामय ॥ ६९ ॥ अष्टादश (सह) सहस्रं
 (°sahasram) तु व्यासेनेदं पुराणकं । पुराणं कात्स्न्यश्रवणे यत्फलं लभते
 नरः ॥ ७० ॥ [त]त्फलं नूनमध्यायश्रवणेन च ॥ ७१ ॥ १॥

Capita sunt triginta. 1. Prooemium. 2. Ante crea-
 tionem Goloka coelum unum exstitit, super Vishnuis
 et Śivae mundo tunc temporis vacuo eminens. In
 medio Goloka summum numen (रासमंडलमध्यस्थं शांतं रासे-
 श्वरं वरं), luce involutum, immotum quievit. 3. Deus
 creandi cupidus e corpore suo omnes deos procedere
 jubet¹, hoc quidem ordine: Nārāyaṇa, Śiva, Brahman,

¹ आलोच्य मनसा सर्वमेकमेव सहायवान् (eka evāsahāyavān?) ।
 खेच्छया सष्टुमारेभे सृष्टिखेच्छामयः प्रभुः ॥ ३ ॥ आविर्बभूवुः सर्वादौ पुंसो

Dharma, Sarasvatī, Lakshmi, Prakṛiti (= Durgā). 4. Śāvitṛī, Kāma, Rati, Varuṇa, Vāyu, Vishṇu. A quibus
 alii etiam dei et deae creantur. 5. Temporum divino-
 rum computatio². Rādhāe in Rāsamaṇḍala creatio.
 Pastores, pecora, ferae, currus, minorum gentium dei
 oriuntur. 6. Dei quum deas in matrimonium ducerent,
 Śiva Prakṛitim, ne devotionis obstaculum esset timens,
 recusavit. Śiva ascetarum princeps constituitur. Brah-
 manem quum novae creationis dominum fecisset, Kṛi-
 shṇa cum pastoribus in Vṛindāvanam proficiscitur.
 7. Mundi creatio. 8. Śāvitṛīs et Brahmanis progenies.
 Nārada, quum Brahmanis mandato, ut ipse cum fratri-
 bus creandi munus susciperet, restitisset, ea poena affi-
 citur, ut per innumera secula Gandharva (Upabarhaṇa
 nomine), deinde servae filius (dāsīputra) esset. 9, 10.
 Reliquorum deorum origo. Ghṛitāchīs et Viṣvakarmanis
 filii octo ordinum inferiorum majores³. Ordinum mix-
 torum origo. Sunt ii: (fol. 24^b). कुलटायां च शूद्रायां चीत्त-
 कारस्य (chi°) वीर्यतः । वभूवादालिकाकारः (attālikā°) पतितो
 जारदोषतः ॥ ९६ ॥ आदालिकाकारवीर्यालुंभकारस्य योषिति । वभूव
 कोटकः सद्यः पतितो गृहकारकः ॥ ९७ ॥ कुंभकारस्य वीर्येण सद्यः कोट-
 कयोषिति । वभूव तैलकारश्च कुटिलः पतितो भुवि ॥ ९८ ॥ सद्यः
 क्षत्रियवीर्येण राजपुत्रस्य योषिति । वभूव तीवरश्चैव पतितो जारदो-
 पतः ॥ ९९ ॥ तीवरस्य तु वीर्येण तैलकारस्य योषिति । वभूव पतितो
 दस्य (? dasyur) नटश्च परिकीर्त्तितः ॥ १०० ॥ नटस्तीवरकन्यायां जन-
 यानास पस्सरान् (? shaṇṇ navān) । मालुं मल्लं मातरं च भंडं
 कोलं कलंदरं ॥ १०१ ॥ ब्राह्मण्यां शूद्रवीर्येण पतितो जारदोषतः ।
 सद्यो वभूव चांडालः सर्वस्मादधनो [s] शुचिः ॥ १०२ ॥ तीवरेण च
 चांडाल्यां चर्मकरो (? karmakāro) वभूव ह । कर्मकाराच्च चां-
 डाल्यां मांसछेदी वभूव ह ॥ १०३ ॥ मांसछेद्यां तीवरेण कोचश्च परि-

दक्षिणपार्श्वतः । भवकारणरूपाश्च मूर्त्तिमंतस्त्रयो गुणाः (i. e. sattva,
 tamas, rajas) ॥ १०४ ॥ ततो महानहंकारः पंचतनमात्र (? panchatva°) एव
 च । रूपरसगंधस्पर्शशब्दाश्चैवेतिसंज्ञकाः ॥ १०५ ॥ आविर्बभूवुः (l. आविर्बभूव)
 तत्पञ्चात्मस्य नारायणः प्रभुः । etc.

² ब्राह्मवाराहपद्माश्च कल्याश्च त्रिविधा मुने । यथा युगानि चत्वारि
 क्रमेण कथितानि च ॥ ५५ ॥ सत्यं त्रेता द्वापरं च कलियुगे चतुर्युगं ।
 त्रिशतैः षष्ठ्याधिकैश्च युगैर्दिव्ययुगं स्मृतं ॥ ५६ ॥ मन्वन्तरं तु दिव्यानां
 युगानामेकसप्ततिः । अष्टाविंशत्यु मनुषु गतेषु ब्रह्मणो दिनं ॥ ५७ ॥ त्रिश-
 तैः स्व (s cha) षष्ठ्याधिकैर्दिनैर्वर्षं च ब्रह्मणः । अष्टोत्तरं वर्षं शतं विधेरायुर्नि-
 रूपितं ॥ ५८ ॥ यत्तन्निमेषकालं (l. °las) तु कृष्णस्य परमात्मनः । ब्रह्मणश्चा-
 युषा कल्पः कालविद्विर्निरूपितः ॥ ५९ ॥ क्षुद्रकल्पा बहुतरास्ते संवत्सरादय
 स्मृताः । सप्तकाल्यांतजीवी च माह्मंडेयश्चतुर्धत्तः ॥ १०० ॥ ब्रह्मणश्च दिनेनैव
 स कल्पः परिकीर्त्तितः । विधेश्च सप्तदिवसैर्मुनेरायुर्निरूपितं ॥ १०१ ॥

³ मालाकारकर्मकारशंखकारकुपिंदकान् । कुंभकारसूत्रधारस्वर्णचित्र-
 कारांस्तथा ॥ Paulo ante novem fuisse dicuntur, ibi enim कंसकार
 additus est.

कीर्त्तिः । कोचस्त्रियां तु कैवर्त्तिकाङ्गः परिकीर्त्तितः ॥४॥ सद्यःश्चाङ्ग-
डालकन्यायां नटवीर्येण शौनक । वभूवतुस्तौ द्वौ पुत्रौ दुष्टो हडिडिमौ
(?dushṭau haḍḍiḍimau) तथा ॥५॥ क्रमेणऽहरिकन्यायां (haḍḍi°)
सद्यःश्चाङ्गालवीर्यतः । वभूवुः पंच पुत्राश्च दुष्टा वनचराश्च ते ॥६॥
नटाक्षीवरकन्यायां गंगातीरे च शौनक । वभूव सद्यो यां वालो गंगापुत्रः
प्रकीर्त्तितः ॥७॥ गंगापुत्रस्य कन्यायां वीर्येण वेषधारिणः । वभूव वेष-
धारि च पुत्रो योगी प्रकीर्त्तितः ॥८॥ वैश्याक्षीवरकन्यायां सद्यः शुंडी
वभूव ह । शुंडियोषीति (l. suṇḍiyoshiti) वैश्यानु पौड्रकश्च
(paundrakas cha) वभूव ह ॥९॥ क्षत्रात्कणककन्यायां (l. kara-
ṇa°) राजपुत्रो वभूव ह । राजपुत्र्यां तु करणादागरीति प्रकीर्त्तितः ॥१०॥
क्षत्रवीर्येण वैश्यायां कैवर्त्तः परिकीर्त्तितः । कलौ तीवरसंसर्गाक्षीवरः
पतितो भुवि ॥११॥ तीवर्गो धीवरापुत्रो वभूव रजकः स्मृतः । रजकां
तीवराक्षैव कापालीति वभूव ह ॥१२॥ नापितात् गोपकन्यायां सर्वस्त्रि-
तस्य योषिति । क्षत्राद्भव व्याधश्च वलवान्मृगहिंसकः ॥१३॥ तीवरात्
शुंडिकन्यायां वभूवुः सप्त पुत्रकाः । ते कलौ हदिसंसर्गाद्भवुर्दस्यवः
सदा ॥१४॥ ब्राह्मण्यामृषिवीर्येण च्युतोः प्रथमवासरे । कुस्मितश्चोदरे
जातः क्रूरस्तेन कीर्त्तितः ॥१५॥ तदशौचं विप्रतुल्यं पतितो च्युतोदोपतः ।
सद्यः क्रोटकसंसर्गादधमो जगतीतले ॥१६॥ क्षत्रवीर्येण वैश्यायामृतोः प्रथ-
मवासरे । जातः पुत्रो महान् दस्युर्वलवांश्च धनुर्द्धरः ॥१७॥ चकार वागतीतं
व (cha) क्षत्रियो चारितस्त्वया (?vāritas tayā) । तेन जातः स पुत्रश्च
वागतीतः प्रकीर्त्तितः ॥१८॥ क्षत्रवीर्येण शूद्रायामृतोदोषेण पापतः । वलवंतो
दुरंताश्च वभूवुर्लेखजातयः ॥१९॥ अविद्धकणी क्रूराश्च निर्भया रणदुर्जयाः ।
शौचाचारविहीनाश्च दुर्द्धेया धर्मवर्जिताः ॥२०॥ श्लेष्ठाकुर्विदकन्यायां
जोलाजातिर्वभूव ह । जोलात्कुर्विदकन्यायां शराकः परिकीर्त्तितः ॥२१॥
वर्णशंकरदोषेण वद्धश्च षट्जातयः (shaṇḍa°) । तासां नामानि संख्याश्च
को वा वक्तुं क्षमो द्विज ॥२२॥ वैद्योऽश्विनीकुमारेण जातश्च विप्रयो-
षिति । वैद्यवीर्येण शूद्रायां वभूवुर्वैहवो जनाः ॥२३॥ ते च ग्राम्य-
गुणज्ञाश्च यंतौषधपरायणाः (mantrau°) । तेभ्यश्च जाताः शूद्रायां ये
व्यालग्राहिणो भुवि ॥२४॥ De cognationis et affinitatis gra-
dibus. 11 (fol. 27^a). Brāhmaṇarum (vipra) praeconium,
a Sole factum. 12. Nārada (Upabarhaṇa) Gandharvo-
rum regis filius nascitur. 13. Upabarhaṇa mortuo Mā-
lāvatis uxoris planctus. Ejus minis-territi, dei omnes in
terram (kauṣikīṭire) descendunt. 14. Mālāvatis cum Brāh-
maṇa (i. e. Kṛishṇa) coram deis colloquium. Kṛishṇae
cultus omnium praestantissimus. 15. Mālāvatis cum
Yama mortisque dea (mrityukanyā) colloquium. 16.
De morborum causis, generibus, remediis. Creator,
quum quatuor Vedas revelasset, quintum, medicinae
codicem (āyurveda) addidit, eumque Bhāskarāe tradi-
dit, isque artem medicam cum discipulis communicavit:
तेषां नामानि विदुषां तत्त्वार्थि (tan°) तत्कृतानि च ॥१०॥ व्याधि-
प्राणांशवीजानि साध्वि (l. vyādhipraṇāśavījāni sādhwī) मन्त्रो
निशामय । धान्वंतरिर्दिबोदासः (l. Dhanv°) काशीराजो [ऽ]श्विनी-
सुतौ ॥११॥ नकुलः सहदेवो [ऽ]कैश्यवनो जनको बुधाः । जावालो
जाजलिः, पैलः करयो [ऽ]गस्त्य एव च ॥१२॥ एते वेदांगविज्ञाश्च

षोडश व्याधिनाशनाः । चिकित्साचतुर्विज्ञानं नाम तत्वं मनोरमं ॥१३॥
धन्वंतरिश्च भगवान्श्चकार प्रथमे सति । चिकित्सादर्पणं नाम दिबोदा-
सश्चकार सः ॥१४॥ चिकित्साकौमुदी (°dīm) दिव्यां काशीराजश्चकार
सः । चिकित्सापरतत्वं च भ्रमं चाश्विनीसुतौ ॥१५॥ तत्तै (l. tantram)
वैद्यकसर्वस्वं नकुलश्च चकार सः । चकार सहदेवश्च व्याधिसंघवि-
मर्दनं ॥१६॥ ज्ञानार्थं महातत्वं यमराजश्चकार सः । च्यवनो जीवदानं
च चकार भगवान् सुधीः ॥१७॥ चकार जनको यागी (l. yogī)
वैद्यसंदेहभंजनं । सर्वसारतमं होता जावालस्तं त्वराजकं ॥१८॥ खेदांग-
सारं तत्वं च चकार जाजलिर्मुनिः । पैलो निदानं करयस्तत्वं सर्वधरं
वरं ॥१९॥ द्वैधं निर्माय तत्वं च चकार कुंभसंभवः । चिकित्साशास्त्र-
वीजानि तत्वाख्येतानि षोड[श] ॥२०॥ 17. Brāhmaṇae (Kṛi-
shṇae) cum deis de Kṛishṇa colloquium. 18. Upabar-
haṇae vitae elementa a ceteris deis restituuntur, animus
vero Kṛishṇae demum jussu revertitur. 19. Preces
mysticae Mahāpurushapāvāna kavacha, Śankarakava-
cha, Stavarāja appellatae. 20. Upabarhaṇa mortuus
metempsychosi Kalāvatis, quae Drumilae pastoris uxor
fuit, filius, Nārada appellatus, Mālāvati vero Sṛiṇjāyae
regis filia nascitur. 21 (fol. 51^a). Nāradas a puero Kṛish-
ṇam colit, a deoque pristinam conditionem recuperat.
22. Brahmanis filiorum enumeratio. 23. De mulierum
vitiis. 24. De uxoris fidae virtutibus. 25. Nāradas a
Śiva preces ad Viṣṇum colendum idoneas obtinet.
26. Diurna Brāhmaṇae officia (āhnikā). Inter alia, quae
majorem partem cum legum codicibus antiquioribus con-
gruunt, Śālagrāmae (ammonitae) cultus commendatur.
सर्वेषु शमा (?śastā) पूजा च शालग्रामे च नारद । सुराणामेव सर्वेषां
यत्प्रतिष्ठानमेव च ॥१२॥ स स्नातः सर्वतीर्थेषु सर्वसंज्ञेषु (°yajneshu)
दीक्षितः ॥ शालग्रामोदकेनैव योऽभिषेकं समाचरेत् ॥८०॥ शालग्राम-
मजलं भक्ष्या नित्यमश्नाति यो नरः । जीवन्मुक्तः स च भवेद्यात्यंतं विष्णु-
मंदिरं ॥८१॥ शालग्रामशिलाचक्रं यत् तिष्ठति नारद । स चक्रो
भगवांस्तत् सर्वतीर्थानि निश्चितं ॥८२॥ Kṛishṇae cultus. 27.
De cibo diebus quibusdam vitando. 28. De summo
numine (brahman) et natura (prakṛiti). De Kṛishṇa in
Goloka sedente. 29. Nārada in eremum Nārāyaṇae
proficiscitur. 30. Kṛishṇae laudes.

II. Prakṛitikhanda. Foll. 69-245. Incipit: नारद
उवाच ॥ गणेशजननी दुर्गा राधा लक्ष्मी सरस्वती । सावित्री च सृष्टि-
विधौ प्रकृतिः पंचधा स्मृता ॥१॥ आविर्वभूव सा केन सा वा का
ज्ञानिनां वर । कि (kim) वा तल्लक्षणं सा के (l. cha) वभूव पंचधा
कथं ॥२॥ सर्वसा (sarvāsām cod. Mill.) चरितं पूजा विधानं
गुणमीशितं (°psitam) । अवतारं कुत कस्यास्तन्मां व्याख्यातुमर्हसि ॥३॥
नारायण उवाच ॥ प्रकृतेर्लक्षणं वत्स को वा वक्तुं क्षमो भवेत् । किंचित्त-
थापि वक्ष्यामि यत् श्रुतं धर्मवक्त्रतः (°vaktratas) ॥४॥ प्रकृष्टवाचकः
पञ्च कृतिश्च सृष्टिवाचकः । सृष्टौ प्रकृष्टा या देवी प्रकृतिः सा प्रकीर्त्ति-
ता ॥५॥ गुणे प्रकृष्टे सत्वे च प्रशब्दो वर्त्तते श्रुतौ । मध्यमे रजसि कृष्ट

तिशब्दस्तमसि स्मृतः ॥६॥ त्रिगुणात्मस्वरूपा (triguṇātmasvarūpā) या सर्वशक्तिमन्विता । प्रधान (pradhānā) सृष्टिकरणे प्रकृतिस्तेन कथ्यते ॥७॥ प्रथमे वर्त्तते प्रश्न कृत्तिश्च (kṛtiṣ cha) सृष्टि-वाचकः । सृष्टेराद्या च या देवी प्रकृतिः सा प्रकीर्तिता ॥८॥ योगेनात्मा सृष्टिविधौ द्विधारूपो बभूव सः । पुमांश्च दक्षिणाङ्गीं गो वामाङ्गीं प्रकृतिः स्मृताः (पुमांश्च दक्षिणाङ्गीं गो वामाङ्गीं प्रकृतिः स्मृता cod. Mill.) ॥९॥ सा च ब्रह्मस्वरूपा च माया नित्या सनातनी । यथात्मा च तथा शक्तिर्यथाग्रौ (°gnau) दाहिका स्थिता ॥१०॥ अत एव हि योगीन्द्रः सीधुभेदं (strīpumbhedam. cod. Mill.) न मन्यते । सर्वं ब्रह्ममयं ब्रह्मन् शब्दमप्ययति नारद ॥११॥ स्वेष्टामयस्येष्टया च श्री-कृष्णस्य सिसृक्षया । साविर्वभूव सहसा मूलप्रकृतिरीश्वरी ॥१२॥ तदाज्ञाया (tadājñayā) पञ्चविधा सृष्टिकर्मविभेदतः । अथ भक्तानुरोधाद्वा भक्तानुग्रहा (bhaktānugrahavigrahā cod. Mill.) ॥१३॥ गणेशमाता दुर्गा या शिवरूपा शिवप्रिया । नारायणी विष्णुमाया पूर्णब्रह्मस्वरूपिणी ॥१४॥ ब्रह्मादिदेवैर्मुनिभिर्भक्तैर्नुभिः पूजिता स्तुता । सर्वाधिष्ठातृदेवी सा सर्वरूपा सनातनी ॥१५॥ धर्मसत्यपुण्यकीर्त्तियशोमंगलदायिनी । सुखमोक्षस्वर्गदात्री शोकाङ्गिदुर्गनाशिनी ॥१६॥ शरणागतदीनार्त्तपरित्राणपरायणी (°nā) । तेजः[स्वरूपी (°rūpā) परमा तदधिष्ठातृदेवता ॥१७॥ सर्वशक्तिस्वरूपा च शक्तिरीश्वर्य संततं । सिद्धेश्वरी सिद्धिरूपा सिद्धिदासिद्धिेश्वरी ॥१८॥ बुद्धिनिद्रा (l. buddhir nīdrā) क्षुत् पिपासा ह्याया तद्रा दया स्मृतिः । जातिः क्षान्तिश्च (kshāntiṣ cha?) शान्तिश्च कान्तिर्भौतिश्च चेतना ॥१९॥ तुष्टिः पुष्टिस्तथा लक्ष्मीवृत्तिर्माता (dhṛitir mātā?) तथैव च । सर्वशक्तिस्वरूपा सा कृष्णस्य परमात्मनुः (°naḥ) ॥२०॥ etc. Haec pars a Nārāyaṇa cum Nārada communicatur. Capita sunt sexaginta quatuor. 1. Prakṛitis descriptio. Ejus quinque manifestationes (Durgā, Lakshmī, Sarasvatī, Sāvitrī, Rādhā¹). E prakṛitis partibus (anṣa), particulis (kalā), particularum particulis (kalānṣāṇsa) aliae deae, virtutes et vitia, sanctorum et heroum uxores, feminae nascuntur. Atque primum e majoribus ejus partibus (pradhānāṇsa) prodeunt: Gangā, Tulasī, Manasā (Kāṣyapātmajā, Nāgeṣvarasyānantasya bhaginī, Jaratkārumuneḥ patnī, Āstīkasya muner mātā), Shashthī², Mangalachandī (sive

Mangalachandīkā³, Kālī (durgālalāṭasambhūtā raṇe Ṣumbhaniṣumbhayoh), Vasundharā. Deinde e Prakṛitis particulis (kalā) oriuntur: Svāhā (Vahnipatnī), Dakṣiṇā, Svadhā, Svastidevī (Vāyupatnī), Pushtī (Ganapatipatnī), Tushtī (Anantapatnī), Sampatti (Īśānapatnī), Dhṛiti (Kapilapatnī), Kshamā (Yamapatnī), Mukti (Satyapatnī) etc. Denique e particularum particulis (kalānṣāṇsasambhūtās) mulieres fiunt. 2. Dei a Kṛishṇa creantur. Lakshmis, Rādhāe, Rādhāe sociarum, Durgae, Mahādevae ortus. 3. Virāj, Rādhāe filius, Kṛishṇae pars sedecima. Ejus progenies. 4. Sarasvatī dea quibus ritibus (माधस्य शुक्लपञ्चम्यां विद्यारंभे दिनेऽपि च), et precibus colenda est⁴. Ejus laudes a Yājñavalkya factae⁵. 5. Sarasvatī Gangae imprecatione in flumen mutatur. Gangā etiam in terram descendere, et Lakshmī Tulasis plantae formam sumere cogitur. 6. Quae quum imprecatione solutae in coelum revertentur, aetas ferrea terram invadet. Eo tempore Kalki nascetur et barbaros terram occupantes occidet⁶: विप्रस्य विष्णुयशसः पुत्रः[] कल्किर्विष्यति । नारायणकालांश्च भगवान्वलिनां वरः ॥५७॥ दीर्घेण करवालेन दीर्घो योदकवाहनः । ज्ञेयशून्यां च पृथिवीं तिराक्षेण करिष्यति ॥५८॥ Quo facto aetas aurea revertetur. 7. Terra ex illuvie, quae in corpore Virājis in aqua stantis adhaerebat, orta est⁷. Ea Vishnuis apri formam gerentis uxor est (vārāhī). Preces, quibus colenda est. Agrorum largitio commendatur; eorum, qui alienos fundos, agros, possessiones occupant, poenae describuntur. Praeterea alia facinora quaedam cum terra conjuncta memorantur⁸. Terrae nomina. 8. De Ganga narratio. Saga-

दयारूपा शश्वद्रक्षककारिणी । जले स्थले चांतरिक्षे शिशूनां स्वप्नगोचरे ॥८७॥ Cf. caput XL.

³ प्रधानांशस्वरूपा च देवी मंगलचंडिका । प्रकृतेर्मुखसंभूता सर्वमंगलदा सदा ॥८८॥ सृष्टौ मंगलरूपा च संहारे कोपरूपिणी । तेन मंगलचंडी सा पंडितैः परिकीर्तिता ॥८९॥ प्रति मंगलवारेषु प्रति विश्वेषु वंदिता । पञ्चोपचारैर्भक्ता च योषिभिः परिपूजिता ॥९०॥ पुत्रपौत्रधनैश्चर्ययशोमंगलदायिनी । शोकसंतापपापार्त्तदुःखदारिद्र्यनाशिनी ॥९१॥ परितुष्टा सर्ववांछाप्रदात्री सर्वयोषितां । रुष्टा क्षणेन संहर्तुं शक्ता (śaktā) विश्वं महेश्वरी ॥९२॥ Cf. caput XLI.

⁴ Praeter alios multos Śākātāyana, Pāṇini, Kātyāyana eo hymno ante Nāradae tempora usi esse dicuntur.

⁵ सनत्कुमारो ब्रह्माणं ज्ञानं पप्रच्छ यत्त वै । बभूव जडवत्सोऽपि सिद्धांतं कर्तुमक्षमः ॥११३॥ स च तुष्टाव त्वां ब्रह्मा चाज्ञया परमात्मनः । चकार त्वत्प्रसादेन तदा सिद्धांतमुत्तमं ॥११५॥

⁶ Cf. Wilson, Vishnupurāṇa p. 484.

⁷ Improbantur enim, qui e Madhuis et Kaiṭabhae gigantum medulla ortam esse putant.

⁸ अंबुवाच्यां भूखननं यः करोति च मानवः । स याति कृमिनां योरां (krimidaṇṣam cha. cod. Mill.) स्थितिस्तत्र चतुर्गुणं ॥७७॥

¹ अवतारे च वाराहे वृषभायुसुता (वृकभान^o cod. Mill. Occurrit alibi gen. Vṛishabhānasya) च या ॥

² प्रधानांशस्वरूपा या देवसेना च नारद ॥८०॥ मातृकासु पूज्यतमा सा च षष्ठी प्रकीर्तिता ॥८१॥ शिशूनां प्रति विश्वेषु प्रतिपालनकारिणी । तपस्विनी विष्णु भक्ता कार्त्तिकेयस्य कामिनी ॥८२॥ षष्ठांशरूपा प्रकृतेस्तेन षष्ठी प्रकीर्तिता । पुत्रपौत्रप्रदात्री च धात्री त्रिजगतां सती ॥८३॥ सुंदरी युवती रम्या संततं भर्तुरंतिके । स्थाने (sthāne) शिशूना परमा वृद्धरूपा च योगिनी ॥८४॥ पूजा द्वादशमासेषु यस्या विश्वेषु संततं । पूजा च सूतिकागारे पुरा (parā cod. Mill.) षष्ठदिने शिशोः ॥८५॥ एकविंशतिमे चैव पूजा कल्याणहेतुकी । मनन्वन्नियमिता (śaṣṭvan niyamitā cod. Mill.) चैषा नित्या काम्याप्यतः परा ॥८६॥ मातृरूपा

ridarum fata. Fructus e lavatione in Ganga facta percipiendus. Meditatio (Kauthumoktam dhyānam) et hymnus, quibus Gangā colenda est. Mystica Gangae origo. 9. Rádhā quum amoris invidia Gangae undarum ebibendarum consilium cepisset, dea a Kṛishṇa protegitur. Viṣṇupadī nominis origo. 10. Gangae cum Kṛishṇa connubium. 11 (fol. 107^b) Tulasī fata. Vṛishadhvajā rex, omnium deorum praeter Śivam contemtor, Solis imprecatione regno privatur. 12. Kuṣadhvajae, Vṛishadhvajae nepoti, a Málavātī uxore filia, Vedavātī appellata, paritur. Ea Kṛishṇa piis operibus conciliato in vita postera Sītā, Rāmae uxor, postea Draupadī renascitur, denique Lakshmī forma cum Kṛishṇa conjungitur. Rerum a Rāma gestarum adumbratio. 13. Dharmadhvajae, Kuṣadhvajae fratri, Tulasī filia nascitur. Quae austera devotione, ut in vita postera Kṛishṇae uxor fieret, obtinuit. 14. Ejus cum Śankhachūḍa¹ Gandharva connubium. 15. Dei, Śankhachūḍae potestate territi, a Kṛishṇa impetrant, ut a Śiva interficeretur. 16. Śankhachūḍa Śivam convenit, sed regno se abdicare recusat². 17. Pugnae descriptio. 18. Śankhachūḍa a Śiva Kṛishṇae pilo³ occiditur. 19. Tulasī plantae, e Tulasī deae capillis ortae, sanctitas. Śālagrāma lapides, in Gaṇḍakī fluminis ripa reperti, Kṛishṇae natura imbuti ideoque sacri sunt. In iis lapidibus varii circuli (chakra) mystici reperiuntur⁴. 20. Tulasī laudes. Nomina ejus octo: Vṛindā, Vṛindāvanī, Viṣvapūjitā, Viṣvapāvanī, Pushpasārā, Nandinī, Tulasī, Kṛishṇajīvanī. 21 (fol. 134^a). Narratio de Sāvitrī. Sāvitrī cultus a Parāśara Aṣvapati, Madrorum regi, progeniem desideranti, traditus. 22-31. Yamae cum Sāvitrī colloquium. Narratio de Sāvitrī, Satyavatis uxore, eam tantum ob causam ab auctore relata, ut, qui bonorum, quive malorum operum fructus essent, demonstraret. 22-25. Operum piorum, maxime vero largitionum, praemia. 26. Yamae laudes (yamāśṭakam). Tartari ejusque abyssorum

(kuṇḍa) descriptio. 27. Quibus facinoribus in quas abyssos homines incidant, refertur. Peccata, quae Brāhmaṇae vel bovis caedi paria sunt. 28. De formis, quas scelesti in vita postera sumere coguntur, de Tartari locisque, in quos praecipitantur. 29. Kṛishṇae cultum unam salutis viam esse. 30. Iterata abyssorum (kuṇḍa) descriptio. 31 (fol. 162^a). Kṛishṇae virtutum laudatio. 32-36. Narratio de Lakshmī. 32. Lakshmī origo. 33. Durvāsasis imprecatione Indra regno privatur. Durvāsas de devotione (bhakti), rerum mundanarum renunciatione (sannyāsa), vitae humanae cursu disserit. 34. Indra a Vṛihaspati auxilium petit. Largitionum praemia. 35. Kṛishṇa deos, quos fortuna (Lakshmī) deserat, et quibuscum maneat, docet. Lakshmī e mari mulgendo prolata, Indrae regnum restituitur. 36. Meditatio et preces, quibus Lakshmī colenda est. (Mahālakshmīstotram.) 37. Narratio de Svāhā (प्रकृतेः कल्याणैव शर्वशक्तिस्वरूपिणी (sarva^o cod. Mill.) । वभूव दाहिका शक्तिर्यो (l. agnch) स्वाहा स्वकामिनी ॥ १६ ॥). Vārāha acvo Svāhā Kṛishṇae uxor fuit, Nāgnajitī appellata. Svāhae preces. 38. Narratio de Svadhā, manium uxore. Ejus cultus (शरकुण्डलयोदयं मघायां आद्ववासरे). 39. De Dakṣiṇā, sacrificii uxore. 40. Narratio de Shashthī. Dea Priyavratāe regis filium, quem Mālinī mater mortuum ediderat, in vitam revocat. Ejus cultus. 41 (fol. 188^b). De Mangalachandī dea. दक्षायां वसते चंडी कल्याणेषु च मंगलं । मंगलेषु च या दक्षा सा च मंगलचंडिका ॥ ३ ॥ पूज्यायां वसते चंडी मंगलो पि महीसुतः । मंगलाभीष्टदेवी या सा वा मंगलचंडिका ॥ ४ ॥ मंगलो मनुवंशश्च समद्वीपधरापतिः । तस्य पूज्याभीष्टदेवी तेन मंगलचंडिका ॥ ५ ॥ मूर्त्तिभेदेन सा दुर्गा मूलप्रकृतिरिच्छरी च । कृपारूपातिप्रत्यक्षा योषितामिष्टदेवता ॥ ६ ॥ Quo tempore Śiva cum Tripura pugnavit, Durgā novam hanc vigoris bellici (yuddhaśakti) formam induit. 42. Narratio de Manasā. कन्या सा च भगवती कस्यस्य (Kaṣyapasya) च मानसी । तेनेयं मनसा देवी मनसा या च दीव्यति ॥ २ ॥ मनसा ध्यायते या वा परमात्मानमीश्वरं । तेन सा मनसा देवी योगेन तेन दीव्यति ॥ ३ ॥ Ejus nomina duodecim haec: Jaratkāru, Jagadgaurī, Manasā, Siddhayoginī, Vaishṇavī, Nāgabhaginī, Śaivī, Nāgceśvarī, Jaratkārupriyā, Āstīkamātrī, Viśaharī, Mahājñānāyutā. 43. Manasae cum Jaratkāru connubium. Āstīka, eorum filius, in sacrificio, a Janmejaya ad necandas serpentes instituto, Takshakam et Indram ab interitu servat. Manasae colendae ritus. 44. Surabhīs, vaccae divinae, origo. 45-53. De Rádhā narratio. 45. Śiva Durgae Rádhae ortum narrat: पुरा वृंदावने रम्ये गोलोके रासमंडले । शतशृंगैकदेशे च मल्लिकामालतीवने ॥ २५ ॥ रत्नसिंहासने रम्ये तस्थौ तत्र जगत्पतिः । खेछामयश्च भगवान् वभूव रमणोत्सुकः ॥ २६ ॥ रमणं कर्तुमिच्छंश्च तद्भूव सुरेश्वरी । इच्छा च भवेत्सर्वं तस्य खेछामयस्य

¹ सुदामा नाम गोपश्च श्रीकृष्णांगसमुद्भवः । तदंशश्चातितेजस्वी ललाभ जन्म भारते ॥ सांप्रतं राधिकाशापात् दनुवंशसमुद्भवः । शंखचूड इति ख्यातस्त्रैलोक्ये न च तत्समः ॥ Cap. XIII, 30. 31.

² In hoc capite bhāṇḍāra, recentis originis vocabulum, e bhāṇḍāgāra factum, bis occurrit: भांडाराणां सहस्रं च 7. भांडारवाहनादिकं 9. Pugna prope Pushpabhadram flumen fuit (पश्चिमोदधिपूर्वे च मलयस्य च पश्चिमे ॥ १७ ॥ श्रीशैलोल्लरभागे च गंधमादनदक्षिणे । - - - शरावतीमिश्रिता च निर्गता सा हिमालयात् ॥ २० ॥ गोमंतं वामतः कृत्वा प्रविष्टा पश्चिमोदधौ ।). Capitis quinti decimi distichis 2. et 27. collatis, Pushpabhadram Chandrabhāgae synonymon esse conjicias, sed in lib. III, 28, 26. ab ea discernitur.

³ Inde Śiva Śūlapāṇi appellatur. ⁴ Hi circuli a vermibus quibusdam, Vajrakīṭa et Vajradanshṭra appellatis, fieri dicuntur.

98, 21. Bhagavān Vyāsa 16, 10. etc. (In fine cap. 80. Śivadhanurveda ei tribuitur.) Śakavarman 36, 19. Śakavṛddhi 98, 42. 46. 50. 73. 102, 5. 135, 2. Śaktikumāra 59, 58. Śankarakavi 73, 12. 13. Sanku Mayūra-sūnu 131, 4. Sankuka 135, 33. Sankhadhara 7, 1. 120, 12. Śarvavarman 63, 13. Śaṣivardhana 125, 1. Śāṇḍilya 140, 1. Śārṅgadhara 4, 45. 7, 15. 16, 8, 1. 31, 2. etc. Śālihotra 79, 31. Śivadāsadeva 125, 8. 148, 18. Śivasvāmin 101, 6. 109, 7. Śilabhattārikā 106, 3. 109, 3. 115, 7. 132, 8. 35, 14. (aequalis Bhojarājae? cf. 8, 8.) Śrīdhara, in fine cap. 92. Srutadhara 67, 12. 136, 9. (Cf. Srutidhara in Jayadevae prologo.) Sankula 112, 6. Satkavimīsa 107, 17. Sarasvatīkuṭumba 59, 16. 72, 1. Sarasvatīkuṭumbaduhitṛi 32, 19. Sarvadāsa 135, 1. Sārvabhauma 3, 6. 8. 73, 14. (Anan-gabhīmam regem laudat.) Sāhasānka, cf. Rājasekhara. Sinhadatta 36, 15. Singāpīdi 98, 6. Sudarsana 73, 18. (Vīrapāṇḍya regem celebrat. Ipse ab Harihara laudatur.) Subandhu 3, 3. 22, 6, 1. 22, 5. 6. 141, 5. (Cf. Rājasekhara.) Surika 62, 7.¹ Sūravarma 4, 15. Somakavi 111, 2. Somila 133, 38. (Cf. Rājasekhara.) Some-ṣvara 122, 14. Skandha, cf. Rājasekhara. Hanumat 3, 26. 4, 4. etc. Hammīranarendra 140, 14. Harigaṇa 4, 44. 22, 9. 59, 4. 115, 8. 148, 19. 152, 4. Harihara 3, 21. 35, 9. 107, 21. 126, 3. 131, 11. (8, 12. Sudarṣa-ṇam laudat.) Harsha 98, 16. 102, 3. 120, 1. etc. Hetuka 59, 30.

Praeterea libri et carmina haec citantur: Āśinagara-prākārapraṣasti 4, 2. Kavidarpaṇa, v. Raghu. Koka 94, 9. 10. Jayatungodaya 97, 8. Jyotiṣśāstra cap. 37. Dhanurveda, v. Vyāsa. Dharmasāstra cap. 37. 39, 9. Nītiśāstra 76, 86. Nṛigaṇṛipatipāśhāṇayajñayūpapra-ṣasti 73, 9. 10 (Śākambharis rex laudatur.) Panchā-khyāna 76, 86. Padmapurāna 39, 41. Pālakavya 78, 10. 38. Purāna cap. 37. Bālabhārata 34, 9. Bhārata cap. 75. 76, 86. Mahānātaka 4, 22. 140, 30. 35. 141, 13. 146, 1. (Cf. Hanumat.) Śivabhāṣita-Yogarasāyana 153, 13. 154, 13. 155, 65. Rājanīti cap. 75. Lakṣma-ṇakhaṇḍapraṣasti 4, 7. Vāsishṭharāmāyaṇa, sive Vā-sishṭha 148, 1. 12. 149, 6. 150, 8. 153, 48. 77. 155, 76. Vishṇupurāna 39, 19. 40. Vṛikshāyurveda 82, 241. Sūktisāhasra 36, 16. 100, 3. 133, 22. 135, 7. Somanā-thapraṣasti 4, 23. Smṛiti cap. 75.

Duo Sārṅgadhara-paddhatis codices in Museo Asia-tico Petropolitano asservantur, e quibus Schieffner et Boehtlingk lectionum varietatem, quae in versibus ex Bhartṛihari et Panchatantra desumtis reperitur, publici juris fecerunt. Cf. Bulletin Historico-philologique de l'Académie de St. Pétersbourg IV, 272. et VIII, 113.

Codex olim foliis 472 constabat, nunc haec deside-

rantur: fol. 208 (cap. 80, 169-181); fol. 222 (finis cap. Gāndharvaśāstra et initium capitis Vṛikshāyurveda); fol. 228. 229 (cap. 82, 17-40); fol. 266-299 (finis capitis Paśūnām lakṣhaṇāni, et capita Vishāpaharaṇa, Bhūtavi-dyā, Bālagrāhopaśamana, Kautuka, Kalpasthāna, Keṣa-ranjana, et initium capitis Strīpraśansā); fol. 329-329 (finis capitis Sanketādi et initium capitis Bālavārṇana). Praeterea in vol. I. fol. 160^a. finis capitis Aripalāyana et initium capitis Rājanīti desiderantur.

Ultimum codicis folium recentiore manu additum est. Codex medio seculo superiore exaratus est. (WALKER 126, 127.)

217.

Lit. Bengal. Charta Ind. Foll. 121. Long. 14. Lat. 4. Linn. 6.

Foll. 1-14. *Ritusanhāras*, i. e. tempestatum cyclus, carmen *Kālidāsae* poetae tributum, quo anni Indici tempestates sex totidem capitibus celebrantur. Edi-tiones exstant Guil. Jonesi, Bohleni, Haebolini.

Textu cum Haebolini editione collato haud exiguum lectionum varietatem notavi. Quibus equidem non mul-tum auctoritatis tribuerim, quum maximam partem pro librariorum Bengaliorum more novandi libidine factae sint. De codice Parisiaco cf. Hamilton, p. 72.

Haec folia post annum 1810 exarata sunt. (WILSON 170^a.)

218.

Foll. 134. Lit. Bengal. Long. 11½. Lat. 12. Charta Europ. Linn. numerus plerumque 30. excedit.

Meghadūtas, *Kālidāsae* carmen lyricum, cum sex com-mentariis, quorum auctores hi: *Bharatasena*, *Rāmanā-tha*, *Kalyāṇamalla*, *Mallinātha*, *Vāchaspatigovinda*, *Sa-nātanaśarma*. Initia singulorum haec:

1. नवैशं वैद्यगौराङ्गमङ्गीकाङ्गसमुद्भवः ।
भरतो मेघदूतस्य टीका बहुबुधैः कृताः ।
तथापीयं सुबोधख्या क्रियते भूभृदाज्ञया ॥
2. उपास्य विश्वकर्मणं विदुषां कण्ठभूषणं ।
ग्रन्थते मेघदूतस्य मुक्तावलिखितं मया ॥
3. प्राजाञ्चलद्वन्द्वदावानलतापशान्तौ यत्पादमम्बुजवरं शरणं प्रयान्ति ।
तं सङ्गभवविग्रहभयनाशनमम्बुजाख्यं विष्णुं नमामि सहस्रखिल-
विश्वनाथं ॥
पद्मवन्दुकुलाम्बोधिशीतांशुर्लोकविश्रुतः ।
लैलोक्यचन्द्र इत्याद्योत् कपूर च्छन्निवेश्वरः ॥
तत्पुत्रोऽस्ति पराभूतवैरस्त्रीमखिलस्युहः ।
सङ्गलक्ष्यसंयुक्तो गजमङ्गो महायशः ॥

K k

¹ Rīsuka A. Rāsuka B. Śrīśuka C. D.

sed puerum adspicere recusat. 12. Quod quum urgente Durgá fecisset, pueri caput a trunco separatim in Golokam evolat. Vishṇus elephanti caput Gaṇeṣae corpori affigit. Durgae imprecatione Śanaishcara claudicat. 13. Dona et laudes a deis Gaṇeṣae oblatae. 14. Gaṇeṣakavacham. 15. Narratio de Kārttikeyae ortu. 16. Nandīśvara ad Kārttikam a Kṛttikis, ejus nutricibus, arcessendum proficiscitur. 17. Kārttika parentes adit. 18. Kārttikaee initiatio (abhisheka) deorumque dona. Devasenām Kārttikeya, Puṣṭim Gaṇeṣa uxores ducunt. 19. Śivae, quum Solem, qui Málinem et Sumálinem laeserat, necavisset, Kaśyapa, ut ipsius filius caput amitteret, imprecatur. Sol in vitam revocatur. 20. Sūryakavacham. 21 (fol. 285^a). Indra quum Párijátakae ramum, a Durvāsase c Goloka allatum, in elephanti capite posuisset, deorum regno privatur. Ejus elephanti caput a Krishna abscisum in Gaṇeṣae trunco impositum est¹. 22. Krishna conciliato Indra imperium recuperat. 23^a. Lakshmīkavacham. 23^b. Fortuna quorum domos vitet, refertur. 24, 25. Kārtavīryārjunae regis de Kapilá, divinae copiae vacca (kámadhenu), cum Jamadagni certamen². 26. Rex ab anachoreta bis vincitur. 27. Redintegrata pugna, Jamadagni a rege occiditur. Reṇukae uxoris lamenta et Rámae filii adventus. 28. De viduis concremandis et de sepeliendi ritibus obiter disseritur. Paśuráma, delendorum Kshatriyarum consilio capto, primum Brahmanem, deinde 29. Śivam adit. Śivae coeli descriptio. 30. Śiva eum et precibus magicis et armis instruit. 31 (fol. 304^a). Trailokyavijayam kavacham. 32. Preces, hymnus, ritus, quibus Krishna colendus est. 33. Ráma et auspiciis et somnio felicissimum eventum portendentibus ad expeditionem se accingit. 34. Kārtavīrya Manoramae uxori somnium infaustum refert, 35. eaque moerore moritur. Rex pessimis ominibus cum sociis ad pugnam proficiscitur, in qua Matsya rája primus occiditur. Cui preces ad conciliandum Śivam efficacissimae (Śivakavacham) eripiuntur. 36. Pugna continuatur. Rámia Bhadrakálīm deam invocat. Suchandra rex, cui cantio mystica fraudulenter eripitur, a Ráma occiditur. 37. Bhadrakálīkavacham. 38, 39. Eodem modo Pushkaráksha, Suchandrae filius, et Padmáksha, ejusdem nepos, postquam Mahá-lakshmīkavacham et Durgákavacham amiserunt, denique 40. Kārtavīrya ipse, amisso Krishnakavacha, occiditur. 41 (fol. 329^a). Ráma in Kailásam ad Śivam colendum proficiscitur. 42, 43. Gaṇeṣae, quum Rámae aditum ad Śivam dormientem praeclusisset, pugna exorta dens eliditur. Unde Ekadantae nomen accepit. 44. Párvatī quum Rámam exsecratura esset, Krishna

interveniente conciliatur. Gaṇeṣae nomen octo explicatio. 45. Durgae praeconium. 46. Tulasís flos in Gaṇeṣae cultu non adhibetur, propterea quod Tulasí olim levitate dcum a meditatione averterat.

Vol. II. Foll. 399. IV. *Krishnakhandā*. Incipit: नारद उवाच ॥ श्रुतं प्रथमतो ब्रह्मन् ब्रह्मखंडं मनोहरं । ब्रह्मणो वदनांभोजात्परमाद्भुतमेव च ॥ १ ॥ ततस्तद्वचनं तूर्णं समागत्य तवांतिकं । श्रुतं प्रकृतिखंडं च सुधाखंडात्परं परं ॥ २ ॥ ततो गणपतेः खंडमखंडं भवखंडं । न मे तृप्तं मनो लोलं विशिष्टं श्रोतुमिच्छति ॥ ३ ॥ श्रीकृष्णजन्मखंडं च जन्मादिखंडं नृणां । प्रदीपं सर्वतत्त्वानां कर्मज्ञं हरिभक्तिदं ॥ ४ ॥ सद्यो वैराग्यजननं भवराज(°roga)निकृंतनं । कारणं मुक्तिवीजानां भवाधि-तारणं परं ॥ ५ ॥ कर्मोपभोगरोगाणां खंडं च रसायणं । श्रीकृष्णचरणभोजप्राप्तिसोपानकारणं ॥ ६ ॥ जीवनं वैष्णवानां च जगतां कारणं परं । वद विस्तार्य मां भक्तं शिष्यं (l. śishyam) च शरणागतं ॥ ७ ॥ केन वा प्रार्थितः कृष्ण आजगाम महीतले । सर्वेशैरेकत्ववेशः स परिपूर्णतमः स्वयं ॥ ८ ॥ युगे कुत कुतो हेतोः कुत चाविर्भव ह । वसुदेवोऽस्य जनकः को वा का वा च देवकी ॥ ९ ॥ वद कस्य कुले जन्म मायया सुविडंवनं । किं चकार समागत्य केन रूपेण वा हरिः ॥ १० ॥ जगाम गोकुलं कंसभयेन सूतिकागृहात् । कथं कंसात्कीदृत्पुत्राय भयेशस्य भयं मुने ॥ ११ ॥ हरिवी गोपवेदोण (°veshena) गोकुले किं चकार ह । कुत गोपांगनासाई विजहार जगत्पतिः ॥ १२ ॥ का वा गोपांगणा (°ganāh) के वा गोपाला बालरूपिणः । का वा यशोदा को नंदः किं वा पुण्यं चकार ह ॥ १३ ॥ कथं राधा पुण्यवती देवी गोलोकवासिनी । ब्रजे वा ब्रजकन्या सा बभूव प्रेयसी हैरेः ॥ १४ ॥ कथं गोष्ठी दुराराध्यं संप्राप्तुरोच्चरं परं । कथं ताश्च परित्यज्य [ज]गाम मथुरां पुनः ॥ १५ ॥ भारावतरणं कृत्वा [किं] विधाय जगाम सः । कथं [य]स्य महाभाग पुण्यश्रवणकीर्तनं ॥ १६ ॥ etc. Capita sunt 132, quibus tituli hi subscripti sunt: 1. Vishṇuvaishṇavayor guṇaprasānsāprastāvas. 2. Virajānandaprastāvas. 3. Saptasamudrajanmarādhāśrīdāmodbhavas. 4. Golokavarṇanam. 5. Golokavarṇane Śrīkrishṇastotrapaṭhanam. 6, 7. s. t. 8. Janmāśṭamīvratoṇpavāsanirūpaṇaprastāvas. 9. Nandaputrotsavas. 10. Pūtanāmokshaṇaprastāvas. 11 (fol. 44^a). Tṛipārvataavadhas. 12. Śakātabhangakavachanyāsa. 13. Śrīkrishṇānnaprāśanam. 14. Vṛikshārjunabhanjanam. 15. Rādhākṛishṇavivāhe navasāngamaprastāvas. 16. Vakakeṣipralambavadhavṛindāvanagamanaprastāvas. 17. s. t. 18. Vṛindāvananagaravarṇanacharitaprastāvas. 19. Vipratnīnām mokshaṇaprastāvas. 20. Kālīyadamanadāvágnimokshaṇaprastāvas. 21 (fol. 92^b). Govatsavālakaharanaprastāvas. 22. Indrayāgabhanjane Nandastotraprastāvas. 23. Dhenukavadhas. 24. Tilottamāvaliputrāyora Brahmasāpaprastāvas. 25. Tālabhakshaṇaprasange Valiputramokshaṇaprastāvas. 26. Munimokshaṇaprastāvas. 27. Ekādaśīvratanirūpaṇaprastāvas. 28. Gopīvastraharanaprastāvas. 29. Rāsakṛīdāprastāvas. 30. Munimokshaṇaprastāvas. 31 (fol. 140^b). Rādhāprāśnas. 32. Rādhāpraṣṇe Mohinīstotraprasaṅgas. 33. R,

¹ Jam supra haec narrata sunt. Lib. II, 33. III, 12.

² Auctor notissimum Rāmāyanae episodum imitatus est.

Brahmamohinísamvāde Śrīkrishṇastotrāprasangas. 34. Mohinīśāpabrahmadarpabhangapraśāvas. 35. Jāhnavījanmapraśāvas. 36. Rādhākṛishṇasamvāde Brahmanāḥprasangas. 37. Śankarāprasangas. 38. Haranirmālyāśāpāprasangas. 39–42. s. t. 43 (fol. 179^a). Satīdehatyāgas. 44. Śankaraviraḥśokāpanodanam. 45. Pārvatīsampradānam. 46. Pārvatīparamēṣvarayor vivāhas. 47. Sarvamangalavarṇanam. 48. s. t. 49. Vahnidarpabhangas. 50. Durvāsodarpabhangas. 52 (fol. 202^a)¹. Dhanvantaridarpabhangā-Manasāvijaya. 53. Rādhāmādhavayo rāsavarṇanam. 54. Rāsakṛīḍavarṇanam. 55. 56. Śrīkrishṇaprabhāvakathanam. 57. Bhagavadguṇavarṇane Lakshmīstotrāprakathanam. 57^b. Lakshmīvairāgyamochanam. 58. s. t. 59. Mahendradarpabhangaparakathanam. Śachīśokāpanodanam. Śachīkṛitagurustavakathanam. 60. Mahendradarpabhangaparakarṇe Śakramokṣhakathanam. 61 (fol. 222^b). s. t. 62. Śrīrāmācharitam. 63. Kānsaduḥṣvapnakathanam. 64. Kāṇṣayajnaprakathanam. 65. Akṛūrahārshotkathanam. 66. Rādhāśokāpanodanam. 67. Ādhyātmikayogaparakathanam. 68. Rādhāśokavimochanam. 69. Śrīkrishṇāgamanam. 70. Gopīvishayas. 71 (fol. 243^a). Yātrāmangalam. 72. Kānsahananavasudevadevakīmokṣaṇam. 73. Nandādiśokapramochanam. 74–79. Bhagavannandasamvādas. 80. Bh. Tārāharaṇam. 81 (fol. 266^a). Bh. Tārāpaharaṇam. 82–90. Bh. 91 (fol. 300^b). s. t. 92. Rādhāstotram. 93–95. Rādhoddhavasamvādas. 96. R. kālanirūpaṇam. 97, 98. s. t. 99. Bhagavadupanayane Gaṇeśābhishēkas. 100, 101. Bhagavadupanayanam. 101^b (fol. 325^a). Munipatnīstotram. 102. Dvārakārambhe nirmāṇe. 103. Dvārakāpraveśas. 104–106. Rukmīṇyudvāhas. 107. Rukmīṇīsvayamvaras. 108. Rukmīṇyudvāhas. 109, 110. Rādhāyaśodāsamvādas. 111 (fol. 346^b). Munikṛishṇasamvādas. 112. Gaṇeśapūjā. 113. Vāṇayuddhe Ushāniruddhasangamas. 114. V. Vāṇāniruddhasamvādas. 115. Skandāniruddhayuddham. 116. V. Śivalambodarasamvādas. 117. V. Haragaurīsamvādas. 118. V. Valīkṛitam Kṛishṇastotram. 119. V. 120. Śrīgālavāsudevamokṣaṇam. 121 (fol. 370^a). Maṇiharaṇam. 132. Rādhākṛishṇalambodarapūjanam. 123. Siddhāśrame tīrthayātrāprasange Gaṇeśapūjanam. Brahmaṣeṣhādīkṛitam Rādhikāstotram. 124. Siddhāśramatīrthayātrāprasange Vasudevajñānāmbhanam. 125. Śrīrādhākṛishṇasamvādas. 126. Vṛindāvanamahotsave Yaśodānandajananam. 127. Śrīrādhāgolokāgamanam. 128. Golokārohaṇam. 129. Nāradaḥprakarāṇam. 130 (fol. 392^b). Vahnisuvarṇotpattis. 131. Index. 132. Purāṇarum enumeratio. Brahmaivaivartapurāṇae praeconium.

¹ Numerus 51. scribae incuria praetermissus est.

De codicibus Parisiensibus cf. Hamilton Catal. p. 35 sqq., de Berolinensibus Weber Catal. p. 132.

Hi codices hujus seculi initio exarati sunt. (WILSON 98, 99.)

67, 68.

Unum opus in voluminibus duobus compactum. Lit. Devan. Charta Ind. Long. 11. Lat. 5. Linn. 10.

Insunt in his codicibus *Brahmaivaivartapurāṇae* libri tres primi.

Vol. I. Foll. 211. Foll. 1–79. Capita 30. *Brahma-khaṇḍa*. Foll. 80–211. *Prakṛitikhāṇḍae* capita 34.

Vol. II. Foll. 206. Foll. 1–87. *Prakṛitikhāṇḍae* capita 35–63. Foll. 88–206. Gaṇeśakhaṇḍa. Capita 46.

Hi codices intra annos 1770–1780 negligenter exarati sunt. (WALKER 163, 164.)

69.

Lit. Bengal. Charta Ind. Foll. 169. Long. 15. Lat. 4. Linn. plerumque 10.

Brahmaivaivartapurāṇae pars altera, *Prakṛitikhāṇḍa*. Cap. 11. incipit in fol. 39^a, cap. 21. fol. 64^b, cap. 31. fol. 90^b, cap. 41. fol. 116^a, cap. 51. fol. 142^a, cap. 61. fol. 163^a. Codex superiore seculo satis accurate exaratus est. Textus recensio a cod. Wils. non differt. Sexaginta tria tantum capita numerantur. Capita enim 63. et 64. codicis Wils. in unum comprehensa sunt. (MILL 18.)

70.

Hujus voluminis folia 148–259. *Kāśīmāhātmyam* (Kāśis urbis majestas) continet, qui liber ad tertiam Brahmaivaivartapurāṇae partem pertinere dicitur. Incipit: भवानीतनयाद्याद्यतनयानंददायक काशिवासिजनाद्यौघहारिन् दुहे नमो स्तु ते ॥ १ ॥ जयति जयति काशी काशितज्ञानराणीः (°rāṣiḥ) शिव-हरिहरधातृश्रीगणेशां चिकानां । निवसतिरियमाद्या तां भजध्वं भजध्वं स्मरत नमत शुद्धां शुद्धये कीर्त्तयध्वं ॥ चक्षुष्य ऊचुः ॥ युगानि युगमानं च (युगमानं च) युगधर्मैः सनातनैः युगेषु लोकचरितं श्रुतमस्माभिरा-दितः ॥ ३ ॥ पुनः कलियुगस्यास्य स्वरूपं वर्णयादितः कलिना धर्म[1]-मित्रेण वचिता श्रवि (l. api) सज्जनाः ॥ ४ ॥ etc.

Capita sunt 26, quibus Kāśis urbis ejusque sacellorum sanctitas celebratur. Insertae sunt narratiunculae quaedam, quibus miracula in ea urbe facta illustrantur. Capp. 1–5. Gurubhakti. Dīpaka, quum Vedadharmae, Pailāe filio, magistro praecipuam et obedientiam et venerationem praestitisset, sanctitatem summam obtinet. Cap. 6. Mokshopāyās. Cap. 7. Miraculum quoddam

refertur, quod Dharmapathae mercatori evenit, quum in usum publicum lacum Vārāṇasīae fodisset. Capp. 8-11. vide infra. Cap. 12. Principes nisi largitionibus peccata luere non posse, Mahātejasīs kshatriyae exemplo probatur. Cap. 13. De urbis lingis. Civitas novem locos salis fecundos, novem silvas, novem montes habere, et vicis septem constare traditur. 14. Urbis laudes. 15. Dvijajetṛī brāhmaṇa, qui in Rākshasam mutatus erat, urbis sanctitate divinam formam nanciscitur. 16. Yātrāvidhānam. 17. De Kāśīs nomine. Kāśī deae forma coram Śiva de hominum vitiis conqueritur etc. etc.

In fine libri haec subscripta sunt: इति श्रीब्रह्मवैवर्ते नृती-यविभागे रहस्ये काशीमाहात्म्ये षट्विंशोऽध्यायः ॥

Codex post annum 1820 exaratus est. (WILSON 245^c.)

71.

In hoc volumine quatuor opuscula insunt. Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 110. Long. foll. 1-45. 12, reliquorum 12½. Lat. foll. 1-22. 4½. reliquorum 5.

Foll. 1-22. Linn. 7.8. *Panchakrośamāhātmya*, quatuor capitibus constans, e Kāśīkhaṇḍa desumptum (capp. 8-11). Incipit: श्रीदेव्युवाच ॥ देवदेव महादेव भक्तानामभयप्रद । काशीवासः सुगहनः पापिनां धनलो(भ)भिनाम् ॥ १ ॥ विषयाश(स)क्तमनसां न सुखाय कदाचन । सुखाय सर्वलोकानां प्रवृत्तिः प्रथिता कलौ ॥ २ ॥ विषयैः परिपुष्टानां जीवनं नान्यथा भवेत् । प्रायश्चित्तान्तरं देव वदस्व यदि मन्यसे ॥ ३ ॥ प्रायश्चित्तविहीनस्य यातना जायते ध्रुवम् । विभेमि दीनान् मनुजान् दृष्ट्वा शास्त्रपराङ्मुखान् ॥ ४ ॥ तानप्युद्धर देवेश शठान्स्त्रेष्ठापरिग्रहान् ॥ श्रीमहादेव उवाच ॥ साधु पृष्ठं त्वया देवि श्रेष्ठपापकृतां नृणां । निस्तार स्याद्यथा मञ्जु प्राय[श्चित्त]ेन येन हि ॥ ५ ॥ प्रायश्चित्तविहीनानां यात्र (I. yātanā) बहुदुःखदा । तस्मात्सर्वप्रयत्नेन प्रायश्चित्तं समाचरेत् ॥ ६ ॥ जैगीषव्यो मुनिश्चेष्टस्तपस्वी मत्परायणः । तेन पृष्टो हमागत्य शिष्यार्थं तद्दयालुना ॥ ७ ॥ etc. Śiva, a Jaigīshavya interrogatus, scelerum in Kāśī ipsa commissorum hoc unum esse piaculum ait, ut sacella circum urbem sita circumirentur¹, ibique dei (maxime vero lingae variae formae) colerentur. Qui cultus quam efficax sit, Māṇḍapae, Kushmāṇḍae brāhmaṇae filii, obiterque Viśālākshīs, Śāṇḍilyae filiae, exemplo probatur. In capite tertio dei colendi enumerantur, in quarto ritus observandi describuntur.

Haec voluminis pars anno 1813 exarata est. (MILL 42^a.)

¹ Cap. I. ज्ञानस्वरूपा काशीयं पंचक्रोशपरमिता (I. parimitā) ॥ ६५ ॥ तस्याः प्रदक्षिणां कृत्वा दशजन्मकृदादधात् (kṛitād aghāt) । मुक्तो भवति पापात्मा etc.

72.

Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 148. Long. 12. Lat. 6. Linn. 11.

Adhyātmarāmāyaṇa (Rāmāyaṇam spirituale) *Brahmaṇḍapurāṇa* (uttarakhaṇḍa) pars, a Brahmanē cum Nārada ita communicata, ut olim a Śivae Pārvatī deae tradita erat. Libro Rāmāe res gestae narrantur, ita tamen ut non homini, sed numini summo, sive, potius Vishnui (Rāma enim ipsissimus a numine summo differre negatur) tribuantur, qui ea forma indutus in terram descendisse fertur, ut Rāvaṇam gigantem, deos terrentem, occideret. Sītā vero naturae prototypon sive Lakshmī dea esse dicitur. Praecedit prooemii loco caput unum, quod in hoc codice (A.), et in B. alterius Purāṇae partis sexagesimum primum esse dicitur². Incipit: मृत उवाच ॥ कदाचिन्नारदो योगी परानुग्रहवांछया । पयंठन्सकलांलोकान सत्यलोकमुपागतः ॥ २ ॥ तत्र दृष्ट्वा मूर्तिमद्भिश्चंदोभिः परियेष्टितम् । वालार्कप्रभया सम्यग्भासयंतं सभागृहम् ॥ ३ ॥ मार्कंडेयादिसुनिभिः स्तूयमानं मुहुर्मुहुः । सर्वार्थगोचरज्ञानं सरस्यत्या समन्वितं ॥ ४ ॥ अतुर्मुखं जगन्नाथं भक्ताभीष्टफलप्रदम् । प्रणम्य दंडवद्वत्तया तुष्टाय मुनिपुंगवः ॥ ५ ॥ प्रसन्नस्तु मुनिं प्राह स्वयंभूर्देवावोत्तमम् । किं प्रष्टुकामस्त्वमसि तद्वदिष्यामि ते मुने ॥ ६ ॥ etc. Liber ipse ab his versibus incipit, e quibus et argumentum et auctoris propositum facile cognoscet: यः पृथ्वीभरवारणाय दिविजैः संप्रार्थितश्चिन्मयः संजातः पृथिवीतले रविकुले मायामनुष्योऽव्ययः । निःशंकं हतराक्षसः पुनरगाद्ब्रह्मत्वमाद्यं स्थिरां कीर्तिं पापहरां निधाय जगतां तं जानकीशं भजे ॥ १ ॥ विश्वोद्भवस्थितिलयादिषु हेतुमेकं मायाश्रयं विगतमायमचिंत्यमूर्तिम् । ज्ञानंदसान्द्रममलं निजबोधरूपं सीतापतिं विदिततत्त्वमहं नमामि ॥ २ ॥ पठति ये नित्यमनन्यचेतसा शृगवंति आध्यात्मिकसंज्ञितं शुचिं (शुभं B.) । रामायणं सर्वपुराणसंमतिं निर्धृतपाषा हरिमेव यांति ते ॥ ३ ॥ अध्यात्मरामायणमेव नियं पठेद्यदिच्छेद्भवबंधमुक्तिम् । गवां सहस्रायुतकोटिदानफलं लभेद्यः शृणुयात्स नित्यम् ॥ ४ ॥ पुरारिगिरिसंभूता श्रीरामाणैवसंस्थिता । आध्यात्मरामगंगेयं (adhy^o) पुनरिति भुवनत्रयं ॥ ५ ॥ कैलासाग्रे कदाचिद्विशतविमले सुंदरे रत्नपीठे संविष्टं ध्याननिष्ठं त्रिनयनमभयं सेवितं सिद्धसंघैः । देवी यामांकसंस्था गिरिवरतनया पार्वती भक्तिनसा प्राहेदं देवमीशं सकलमलहरं वाक्यमानंदकंदं ॥ ६ ॥ पार्वत्युवाच ॥ नमोस्तु ते देव जगन्निवास सर्वोत्तमदृक् त्वं परमेश्वरोसि । पृच्छामि तत्त्वं पुरुषोत्तमस्य सनातनं त्वं च सनातनोसि ॥ ७ ॥ गोप्यं यदत्यंतमनन्यवाच्यं वदति भक्तेषु महानुभावाः । तदप्यहो हं तव देव भक्ता प्रियोसि मे त्वं वद यन्नु पृष्ठं ॥ ८ ॥ ज्ञानं सविज्ञानमथानुभूतिवैराग्ययुक्तं³ च मितं विभास्यत् । जानाम्यहं योपदिपि त्वदुक्तं यथा तथा ब्रूहि तरंति येन ॥ ९ ॥ पृच्छामि चान्यद्वपरं⁴ रहस्यं तदेव

² इति श्रीब्रह्मांडपुराणे उत्तरखंडे द्विशतोत्तरसाहस्र्यां संहितायां भविष्यकल्पनिर्णयो ध्यात्मरामायणे फलस्तुतिर्नामैकपष्ठितमोऽध्यायः ।

³ °नुभक्ति B. °नुभक्ति C. ⁴ चान्यच्च परं B. चान्यच्च परं C.

चाग्रे वद वारिजाह । श्रीरामचंद्रे [5] खिलतत्वसारे भक्तिदृढा नौर्भवति प्रसिद्धा ॥ १० ॥ भक्ति (bhaktih B.) प्रसिद्धा भवमोक्षणाय नान्यतः (°t tatah) साधनमस्ति किञ्चित् । तथापि हृत्संशयवर्धनं मे विभेक्षुमहैस्यमलोक्तिभिस्त्वं ॥ ११ ॥ वदंति रामं परमेकमाद्यं निरस्तमायागुणसंप्रवाहं । भजंति चाहर्निशमप्रमत्ताः परं पदं यांति तथैव सिद्धाः ॥ १२ ॥ वदंति केचित्परमोऽपि रामः स्वाविद्यया संवृतमानसस्त्वं । जानाति नात्मानमतः परेण संवोधितो वेदपरामृतस्त्वं ॥ १३ ॥ यदि स्म जानाति कुतो विलापः[?] सीताकृते तेन कृतः परेण । जानाति नैवं यदि केन सेव्यो रामोऽपि सर्वैरिह जीवजतिः ॥ १४ ॥ अतोन्नरं किं विदितं भवद्विस्त्वं ब्रूहि मे संशयभेदवाक्यं^१ । श्रीमहादेव उवाच ॥ धन्यासि भक्तासि परात्मनस्त्वं यत् ज्ञातुमिच्छा तव रामतत्त्वं ॥ १५ ॥ पुरा न केनाप्यभिचोदितो हं वक्तुं रहस्यं परमं निगूढं । त्वयाद्य भक्त्या परिचोदितो हं वक्ष्ये नमस्कृत्य रघून्नमं ते ॥ १६ ॥ रामः परात्मा प्रकृतेरनादिरानंद एकः पुरुषोत्तमो हि । स्वमायया कृत्स्नमिदं हि सृष्ट्वा नभोवदंतैर्वहिरास्थितो यः ॥ १७ ॥ सर्वोत्तरस्थोऽपि निगूढ आत्मा स्वमायया सृष्टमिदं विचष्टे । जगंति नित्यं परितो धमंति यत्सन्निधौ चुंबकलोहवद्धि ॥ १८ ॥ एतं न जानंति विमूढचिन्ताः स्वाविद्यया संवृतमानसास्ते । स्वाज्ञानमप्यात्मनि शुद्धबुद्धावारोपयंतीह^२ निरस्तमाये ॥ १९ ॥ संसारमेवानुसरंति ते वै पुत्रादिसक्ताः पुरुषकर्मयुक्ताः । जानंति नैवं हृदये स्थितं ते चामीकरं कंठगतं यथाज्ञाः ॥ २० ॥ यथाप्रकाशो न तु विद्यते रवौ ज्योतिःस्वभावे परमेश्वरे तथा । विशुद्धविज्ञानघने रघून्ने [5] विद्या कथं स्यात्परतः परात्मनि ॥ २१ ॥ यथा हि चक्षुषोऽधमतोर्गृहादिकं (chākshnōr) विनष्टदृष्टेर्धमतीव दृश्यते । तथैव देहेन्द्रियकर्तुरात्मनः कृतं परे [5] ध्यस्य जनो विमुह्यति ॥ २२ ॥ नाहो न रात्रिः सवितुर्यथा भवेत्प्रकासरूपाऽव्यभिचारतः^३ क्वचित् । ज्ञानं तथाज्ञानमिदं द्वयं हरौ रामे कथं स्यात्स्यति शुद्धविग्रहे ॥ २३ ॥ तस्मात्परानंदमये रघून्ने विज्ञानरूपे न हि विद्यते तमः । अज्ञानसाक्षिण्यरविन्दलोचने मायाश्रयत्वात् हि मोहकारणं ॥ २४ ॥ अत्र ते कथयिष्यामि रहस्यमतिदुर्लभं । सीताराममरुत्तनुसंवादं मोक्षसाधनं ॥ २५ ॥ पुरा रामायणे रामो रावणं देवकंठकं । हत्वा रणे रणश्राव्यं सपुत्रवलवांधवं ॥ २६ ॥ सीतया सह सुग्रीवलक्षणाभ्यां समन्वितः । अयोध्यामगमद्रामो हनूमत्प्रमुखैर्वृतः ॥ २७ ॥ अभिषिक्तः परिवृतो वसिष्ठाद्यैर्महात्मभिः । सिंहासने समासीनः क्रोडिसूर्यसमप्रभः ॥ २८ ॥ दृष्ट्वा तदा हनूमंतं प्राञ्जलिं पुरतः स्थितम् । कृतकार्यं निराकांक्षं ज्ञानापेक्षं महामतिं ॥ २९ ॥ रामः सीतामुवाचेदं ब्रूहि तत्त्वं हनूमते । निष्कलमो[5]यं ज्ञानस्य पात्रं नौ नित्यभक्तिमान् ॥ ३० ॥ तथेति जानकी प्राह तत्त्वं रामस्य निश्चितं । हनूमते (hanumate) प्रपन्नाय सीता लोकविमोहिनी ॥ ३१ ॥ सीतोवाच ॥ रामं विद्धि परं ब्रह्म सच्चिदानंदमव्ययम् । सर्वोपाधिविनिर्मुक्तं सत्तामात्ममगोचरं ॥ ३२ ॥ आनंदं निर्मलं शांतं निर्विकारं निरंजनम् । सर्वव्यापिनमात्मानं स्वप्रकाशमकल्मषं ॥ ३३ ॥ मां विद्धि मूलप्रकृतिं सर्गस्थित्यंतकारिणीं । तस्य सन्निधिमालेण सृजाम्यतमतंद्रिता (सृजामीदमतंद्रिता B. C.) ॥ ३४ ॥ तत्सन्निध्यात्मया सृष्टं तस्मिन्नारोप्यतेऽबुधैः । अयोध्यानगरे जन्म रघुवंशे

^१ °भेदि B. ^२ शुद्धबोधे स्था° B. शुद्धबोधे स्था° C. ^३ °प्रकाश°.

तिनिर्मले ॥ ३५ ॥ विश्वामित्रसहायत्वं मखसंरक्षणं तथा । अहल्याशापशमनं चापभंगो महेशितुः ॥ ३६ ॥ मत्पाणिग्रहणं पश्चाद्भागवस्य मदक्षयः । अयोध्यानगरे वासो मया द्वादशवार्षिकः ॥ ३७ ॥ दंडकारण्यगमनं विराधवध एव च । मायामारीचमरणं मायासीतादृतिस्तथा ॥ ३८ ॥ जटायुषो मोक्षलाभः कबंधस्य तथैव च । शिवरीपूजनं पश्चात्सुग्रीवेश समागमः ॥ ३९ ॥ वालिनश्च वधः पश्चात्सीतान्वेषणमेव च । सेतुबंधश्च जलधौ लंकायाश्चाभिरोधनम् ॥ ४० ॥ रावणस्य वधो युद्धे सपुत्रस्य दुरात्मनः । विभीषणे राज्यदानं पुष्पकेन मया सह ॥ ४१ ॥ अयोध्यागमनं पश्चाद्वाज्ये रामाभिषेचनम् । एवमादीनि कर्माणि मयैवाचारितान्यपि ॥ ४२ ॥ आरोपयंति रामे स्मिन्निर्विकारे [5] खिलात्मनि ॥ ४२ ॥ रामो न गच्छति न तिष्ठति नानुशोचत्याकांक्षते त्यजति नो न करोति किञ्चित् । आनंदमूर्तिरचलः परिनामहीनो मायागुणाननुगतो हि तथा विभाति ॥ ४३ ॥ etc. Totum opus in libros septem dividitur, qui Rāmāyanae librorum titulos gerunt. I. Bālakāṇḍa, capp. 7 (fin. in fol. 17^a). II. Ayodhyākāṇḍa, capp. 9 (fol. 41^b). III. Aranyakāṇḍa, capp. 10 (fol. 59^b). IV. Kishkindhākāṇḍa, capp. 9 (fol. 76^b). V. Sundarakāṇḍa, capp. 5 (fol. 87^b). VI. Yuddhakāṇḍa sive Lankākāṇḍa, capp. 16 (fol. 125^b). VII. Uttarakāṇḍa, capp. 9 (foll. 148^a).

Duo operis capita sacerrima habentur: primum, cujus partem supra exscripsimus, *Rāmāṇḍa* appellatum, quo intima Rāmae natura revelatur, et libri septimi caput quintum, *Rāmāgītā*, quo auctor, philosophiae Vedānticae sectator, summi numinis cognitionem, operibus piis praestantiorē, adumbrat.

De codice Petropolitano cf. Boehtlingk in libro: Das Asiatische Museum etc. p. 721, de codicibus Berolinensibus Weber Catal. p. 133, de Parisiensibus Hamilton pp. 17. 64.

Codex hoc seculo satis accurate exaratus est. (MILL 51.)

73.

Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 223. Long. 12½. Lat. 5. Linn. foll. 1-110. 9, postea 10.

Adhyātmārāmāyana. (B.) Ad caput *Rāmāgītā* dictum (incipit in fol. 195) commentarius adscriptus est, qui his verbis incipit: अथ भगवान् शिवो रामलक्ष्मणसंवादमुखेन परतत्त्वमुपदेष्टुमाह. Cujus commentarii *Rāmavarmanem* auctorem compertum habeo. Eorum, quos contuli, locorum textum saepius cum cod. C. quam cum A. congruentem reperi.

Codex anno 1801 exaratus est. (WILSON 105.)

74.

Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 205. Long. 10. Lat. 6. Linn. 12.

Adhyātmarāmāyaṇa. (C.) Codex anno 1792 negligenter exaratus est.

De toto Brahmandapurāna cf. Wilson Vishnupurāna, p. liv. Partes ejus hae innotuerunt: Agniśvara Māhātmya (Wilson Mack. Coll. I, 62), Anjanādri M. (ibid. 62), Anantaśayana M. (ibid. 62), Arjunapura M. (ibid. 63), Kāthoragiri M. (ibid. 64), Tungabhadra M. (ibid. 72), Padmakhaṇḍa (ibid. 75), Pāpanāṣana M. (ibid. 75), Pinākinī M. (ibid. 76), Buddhipura M. (ibid. 84), Mallāpura M. (ibid. 80), Mallāri M. (Westergaard Catal. p. 4), Rāmāyaṇa M. (Wilson l. l. 54), Lakṣhapūjā M. (Weber Catal. p. 135), Lalitopākhyānam (cf. Wilson Vishnupurāna, p. lv), Valkalakshetra M. (Wilson Mack. Coll. I, 83), Virajākshetra M. (ibid. 84), Śivagangā M. (ibid. 87), Śrīgoshthī M. (ibid.), Śrīranga M. (ibid.), Sundarapura M. (ibid. 89), Sundarāraṇya M. (ibid.), Hastagiri M. (ibid. 91). (WALKER 130.)

75.

Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 127. Long. 12½. Lat. 6. Linn. 14.

Bhavishyapurāṇae pars prior, a Sumantu cum Śatānīka communicata. (A.) De argumento cf. Wilson, Vishnupurāna p. xxxix. Incipit: शृणुष्वेदं महाबाहो पुराणं पंचलक्षणं यद्धुत्वा मुच्यते राजन् पुरुषो ब्रह्महत्याया पर्वणि चैवात्र पंच कीर्तितानि स्वयंभुवा प्रथमं कथ्यते ब्रह्म (I. ब्राह्मं) द्वितीयं वैष्णवं स्मृतं तृतीयं शैवमाख्यातं चतुर्थं त्वाष्ट्रमुच्यते पंचमं प्रति-सर्गाख्यं सर्वलोकैः सुपूजितं एतानि तात पर्वणि लक्षणानि निबोध मे सर्गश्च प्रतिसर्गश्च वंशो मन्वतराणि च वंशानुचरितं चैव पुराणं पंचलक्षणं चतुर्दशभिर्विद्याभिर्भूषितं कुरुनन्दनं (kurunan-dana) अंगानि चतुरो वेदा मिमांसा न्यायविस्तरः पुराणं धर्म-शास्त्रं च विद्या ह्येताचतुर्दश आयुर्वेदो धनुर्वेदो गार्धर्वश्चैव ते त्रयः अथैशास्त्रं चतुर्थं तु विद्या अष्टादशैव ताः प्रथमं कथ्यते सर्गो भूतानामिह सर्वेशः etc.

Capita, quae neque in A.C. neque in codice Colebrooke (E. I. H. 1314) indicantur, centum circiter videntur esse. Atque I. auctor de creatione, temporum divisione, ritibus sacris, consecratione, connubio, de patris familias officiis disserit (fol. 1-26^a). Quibus in rebus legum codicis Manui tributis capita 1-3. ita secutus est, ut non modo disticha haud pauca ex eo libro desumeret, sed etiam nonnunquam Manum ipsum laudaret. Cf. haec: मनुना च तथा प्रोक्तं नास्ति लक्षणमुत्तमं । शर्मवद्भाष्यस्य etc. = M. II, 32. यथाह भगवान्मनुः । अक्षरं त्वक्षयं ज्ञेयं etc. = M. II, 84. Plurima vero vel in hac parte ex aliis quibusdam fontibus deprompsit. De rebus singulis haec. In fol. 4^b. ritus quadraginta (sanskāra) et

virtutes octo enumerantur: गर्भाधानं पुंसवनं सीमंतोन्नयनं तथा । जातकर्मोन्नप्राशनं चूडाकरणमेखलाः ॥ ब्रह्मव्रतानि चत्वारि स्नानं च तदनंतरं । सधर्मचारिणीयोगो यज्ञानां कर्म मानद ॥ पंचानां कार्यमित्याहुरात्मनः श्रेयसे नृप । देवपितृमनुष्याणां भूतानां ब्रह्मण-स्तथा ॥ एतेषां चाष्टकाकर्म पार्वण्यं श्राद्धमेव हि । श्रावणी चाग्रहायणी चैत्री चाश्वयुजी तथा । पाकयज्ञास्तथा सप्त अग्न्याधेयं च सत्क्रिया । अग्निहोत्रं तथा राजन् दर्शं च विधुसंक्षये ॥ पौर्णिमासं च राजेंद्र चातुर्मास्यानि चापि हि । निरूढपशुबंधं च तथा सौत्तमशीति च ॥ हविर्यज्ञास्तथा सप्त तेषां चापि हि सत्क्रिया । अग्निष्टोमोऽत्यग्निष्टोम-स्तथोक्थ्यः षोडशीं विदुः ॥ वाजपेयोऽतिरात्रश्च अमोर्गमेति वै नृप । संस्कारेषु स्थिताः सप्त सोमाः कुरुकुलोद्भव ॥ इत्येते द्विजसंस्काराश्चत्वारिंशन्नृपोत्तम । अष्टौ चात्मगुणास्तात शृणु तानपि भारत ॥ अनसूया दया क्षांतिरनायासं च मंगलं । अकार्षण्यं तथा शौचमस्पृहा च कुरुह ॥ Fol. 7^b. Upasparśanavidhis. Fol. 9^b. De mahā-guru haec traduntur: जपोपजीवी यो विप्रः स महागुरुच्यते । अष्टादश पुराणानि रामस्य चरितं तथा ॥ विष्णुधर्मोदित्यधर्माः शिव-धर्माश्च भारत । कार्पण्यं चेदं पंचमं तु यन्महाभारतं स्मृतं ॥ सीराश्च धर्मा राजेंद्र नारदोक्ता महीपते । जयेति नाम एतेषां प्रवदंति मनीषिणः ॥ एवं विप्रकंदबस्य वाचकः (librorum sacrorum praelector, qui aliis etiam libri locis laudatur) प्रवरः स्मृतः । यत्स्वेतानि सम-स्तानि पुराणानि ह जानते । भारतं च महाबाहो स सर्वज्ञो मतो नृणां ॥ Fol. 13^a. Upanayanavidhis. Fol. 15^b. Strīlakṣhaṇam. Ille capite externus mulieris habitus fastidiose describitur, et quae membrorum singulorum proprietate marito futuro portendantur, indicatur. II. De caerimoniis variis disseritur, quae septem diebus lunae ortum sive occasum sequentibus observandae sunt. Oratio narrationibus ornata est, quae in priore parte omnino desunt. Incipit (fol. 26^b): भगवंस्तिथयो ब्रूहि तिथीनां च विधिं च मे । प्राशनं गुह्यधर्मं च उपवासविधीनपि ॥ मुच्यते येन पापौघास्तत्रसा-दाद्विजोत्तम । संसाराचर्य (?) rāch cha yad विप्रेंद्र श्रेयसे जगत-स्तथा ॥ सुमंतुरुवाच ॥ शृणु कौरव कर्माणि तिथिगुह्याश्चितानि तु । श्रुतपठितपापघ्नान्युपोषितफलानि च ॥ प्रतिपदि क्षीरप्राशनं पुष्प-प्राशनं द्वितीयायां । लवणवर्जं तृतीयायां तिलान्नं प्राक्षीयाच्चतुर्थ्यां ॥ क्षीरप्राशनं पंचम्यां फलाशनः सदा यष्ट्यां । शाकाशनः सप्तम्यां पित्वा-हारोऽष्टम्यां तु ॥ शिष्टाशनो नवम्यामनग्निपाकाहारो दशम्यां । एका-दश्यां घृताहारो द्वादश्यां पायसाहारः ॥ त्रयोदश्यां गोमूत्राहारश्च-तुर्दश्यां यवान्नाहारः । कुशोदकप्राशनं पौर्णिमास्यां हविष्याहारोऽमावा-स्यायां ॥ 1. *Pratipatkālpa*¹. Cerimoniae in honorem Brahmanis his duobus mensis diebus observandae. Qui locus maxime propter eam rem notandus est, quod non modo sacella Brahmani aedificari jubentur, sed etiam imaginum ejus cultus (sammārjana, snānu) praecipi-

¹ Tres vocabuli formae in his capitibus leguntur: *pratipad*, *pratipadā*, *pratipadī*.

tur. Quid quod dei statua sive imago curru circum urbem circumvehitur: fol. 30^a. पौर्णमासोपवासं च कृत्वा भक्त्या नराधिप । अनेन विधिना यस्तु विरंचिं पूजयेन्नरः ॥ प्रतिपद्यां महाबाहो स गच्छेद्ब्रह्मणः पदं । ऋग्भिर्विशेषतो देव (?) विरंचो यासु देवता ॥ कार्तिके मासि देवस्य रथयात्रा प्रकीर्तिता । यां कृत्वा मानवो भक्त्या याति ब्रह्मसलोकतां ॥ कार्तिके मासि राजेंद्र पौर्णमास्यां चतुर्मुखं । मार्गेण चर्मेणा सार्धं सावित्र्या परमंतप ॥ भामयेन्नगरं सर्वं नानावाद्यैः समन्वितं । स्थापयेद्भामयित्वा तु सलोकं नगरं नृप ॥ ब्राह्मणं भोजयित्वाग्ने शंडिलेयं प्रपूज्य च । आरोपयेद्द्रुपे देवं पुण्यवादिन्नस्त्रि-स्वनैः ॥ रथाग्ने शंडिलीपुत्रं (शंडिनी° A.C.D.) पूजयित्वा विधानतः । ब्राह्मणान्वाचयित्वा च कृत्वा पुण्याहसंगलं ॥ देवमारोपयित्वा तु रथे कुर्यात्प्रजागरं । नानाविधैः प्रेक्षणकैर्ब्रह्मणोवैश्च पुष्कलैः ॥ कृत्वा प्रजागरं ह्येवं प्रभाते ब्राह्मणं नृप । भोजयित्वा यथाशक्त्या भक्ष्यभोज्यै-रनेकशः ॥ पूजयित्वा जनं वीर वज्रेण विधिवन्नृप । गजेन च महाबाहो पयसा पायसेन च ॥ ब्राह्मणान्वाचयित्वा च छादेन विधिना नृप । कृत्वा पुण्याहशब्दं च [तं] रथं भामयेपुरे ॥ चतुर्वेदविद्विप्रैर्धाम-येद्वाहणो रथं । बहुधाप्रणवोच्चरैश्छंदोगाध्वर्युभिस्तथा ॥ भामयेदेव देवस्य सुरज्येष्ठस्य तं रथं । प्रदक्षिणं पुरं सर्वं मार्गेण सुसमेन (sushamēṇa) तु ॥ न वोढव्यो रथो (यं) वीर शूद्रेण शुभमिच्छता । नारुहेत रथं प्राज्ञो भुक्तैर्¹ भोजनं नृप ॥ ब्रह्मणो दक्षिणे पार्श्वे सावित्रीं स्थापयेन्नृप । भोजको वामपार्श्वे तु पुरतः कंजजं न्यसेत् ॥ एवं तूर्यैर्निनादैस्तु शंख-शब्दैश्च पुष्कलैः । भामयित्वा रथं वीर पुरं सर्वप्रदक्षिणं । स्वस्थाने स्थापयेद्भूयः कृत्वा नीरजनं बुधः ॥ 2. *Dvītyākalpa* (fol. 33^b). Hi dies Aṣvinibus consecrati sunt. Episodiu de Chyavana et Aṣvinibus, eodem fere modo atque in Mahābhārata (III, 10316 sqq.) breviter relatum. 3. *Tritīyākalpa* (fol. 33^b). Gaurīvrata. 4. *Chaturthīkalpa* (fol. 33^b-43^a). Gaṇeṣavratam. Vighnavināyakaḥ sive Vighneṣaḥ appellationis origo. Purushalakṣhaṇam. Strīlakṣhaṇam. Horum capitum, quibus, quae corporis habitu significantur et portendantur, ostenditur, lectio physiognomonibus nostris commendanda est. Gaṇeṣae colendi ritus. Qui tum auspicatissimus est, quum lucente Marte peragitur (Angārakachaturthī): यदा शुक्लचतुर्थ्या तु वारो भौमस्य वै भवेत् । तदा सा सुखदा ज्ञेया etc. 5. *Panchamīkalpa* (fol. 43^a-48^b). Hi dies serpentibus sacri sunt. पंचमी दयिता राजन्नागानां नंदिवर्धिनी । पंचम्यां किल नागानां भवतीत्युक्तवो महान् ॥ वासुकिस्तक्षकश्चैव कालियो मणिभद्रकः । ऐरावतो धृतराष्ट्रः कर्कोटकधनंजयौ ॥ एते प्रयच्छंत्यभयं प्राणिनां प्राणजीविनां । पंचम्यां स्नापयंतीह नागान् क्षीरेण ये नराः ॥ तेषां कुले प्रयच्छंति अभयं प्राणदक्षिणां । शम्भा नागा यदा माता दहमाना दिवानिशं ॥ निर्वोपयंति स्नपनैर्गवां क्षीरेण मिश्रितैः । येन स्नापयंति वै नागान् भक्त्या श्रद्धासमन्विताः ॥ Atque primum narratio de Kadrū et Vinatā (M. I, 1072 sqq.) breviter refertur,

deinde hujus ceremoniae observatio in serpentium morsus commendatur. Tum serpentium origo et dentes, denique vulneratorum symptomata et remedia accurate describuntur. Quae omnia eodem fere modo tractantur, atque in Suśruta (Kalpasthāna 4. 5). 6. *Shasthīkalpa* (fol. 48^b-53^b). Kārttikeyavratam. Non genere, sed ordinis officiis peractis virtutem niti, Brahmanis cum viris sanctis colloquio probatur. 7. *Saptamīkalpa* (fol. 53^b-127^b). Hi dies Soli consecrati sunt. De Solis prole et cultu. Inde a fol. 55^a. Kṛishṇae cum Śāmba filio colloquium sequitur, quo Solis colendi ritus praecipitur. Fol. 55^a. आयर्वणविधिं वक्ष्ये धर्मकेतोरनुत्तमं². [Cod. C. fol. 74^b. नैमित्तिकानतो वक्ष्ये यज्ञान् शांव समासतः । सप्तम्यां ग्रहणे चैव संक्रांतिषु विशेषतः ॥³ fol. 76^b. Rathayātrā. Primum Solis currus, ejus comites, currus describuntur.] Fol. 60^b. Deinde quemadmodum imago ejus per urbem circumferatur narratur. Fol. 64^b. रथयात्रा समाप्ता. Fol. 65^b-69^a. Solis colendi ritus (kriyāyoga) a Brahmanē cum Dīṇḍi (sive Dīṇḍin)⁴ communicatus. Fol. 69^a-73^a. Śaṅkha anachoreta cum Brāhmaṇa quodam Śāmbae et Vasishṭhae de eadem re colloquium communicat⁵. Śāmba enim Duvāsasis imprecatione lepra laborans Solis cultu sanatus erat. Fol. 72^b. Sūryastotram. Fol. 73^a-127^b. Narratio de Śāmba, qui Kṛishṇae patris imprecatione morbo affectus a Nārada solis naturam, prolem, cultum edocetur⁶. Fol. 98^b. De Bhojakis et Magis, solis sa-

² Post fol. 56^b, l. 6. quaedam omissa, alia transposita sunt. Cf. cod. C. fol. 74^b.

³ Voto soluto a divitibus currus aureus, a pauperibus cupreus sive paniceus pontifici donandus est: एवं संवत्सरे पूर्णे कृत्वा वै कांचनं रथं । सप्तभिर्वाजिभिर्वैकं नानारत्नोपशोभितं ॥ आदित्यप्रतिमां मध्ये शुद्धहेम्ना कृतां शुभां । रत्नैरलंकृतां कृत्वा हेमपद्मोपरिस्थितां ॥ तस्मिन्चयवरे कृत्वा सारथिं चाग्रतः स्थितं । वृत्तं द्वादशभिर्विप्रैः क्रमान्मासाधिपात्मभिः ॥ मध्ये कल्पज्ञमाचार्यं पूजयित्वा यथाश्रुति । संचित्यादित्यवर्णं वै वस्त्ररत्नादि नाहयेत् ॥ एवं समाधिपान्विमानं संपूज्याथ निवेदयेत् । आचार्याय रथं छत्वं ग्रामं गा वा मह्यं शुभां ॥

⁴ Dīṇḍi utrum homo an deus (Śiva) fuerit, non patet. Saepissime *gaṇānyaka*, bis terve *tripurāntaka* appellatur. Cf. fol. 69^a. सूर्यमाराध्य स दिंडी सूर्यस्यानुचरोऽभवत् ॥

⁵ Huc enim ea pertinent, quae in fol. 56^b. usque ad fol. 58^b. leguntur. Quae nunc rubrica notata sunt.

⁶ Loci Solis cultu clarissimi tres, sive quatuor esse dicuntur. Fol. 73^a. स्थानानि त्रीणि देवस्य द्वीपेऽस्मिन्मास्करस्य तु । पूर्वमिंद्रवनं नाम तथा मुंडारमुच्यते । कालप्रियं तृतीयं तु त्रिषु लोकेषु विश्रुतं ॥ तथान्यदपि ते वस्त्रि यत्पुरा ब्रह्मणोदितं । चंद्रभागातटे नाम्ना पुरं यच्छांसंशितं ॥ द्वीपेऽस्मिन् शाश्वतं स्नानं यत् सूर्यस्य नित्यदा etc. Pro *Mundāra*, Wilford (Asiatic Researches XI, 70) *Mandāra* legit.

¹ Corruptelam in his verbis inesse suspicor. यत्कैर् भोजकं vel simile aliquid legendum est.

cerdotibus. De quibus cf. quae Wilson ad calcem libri: 'Mémoire sur l'Inde, par M. Reinaud,' p. 391 sqq. dis-
seruit. Locos maxime memorabiles exscripsi. (आदि-
त्योऽरुणं प्रत्युवाच) प्रियव्रतसुतो राजा शाकद्वीपमहीपतिः । तेन मे
कारितं दिव्यं विमानप्रतिमं गृहं । तस्मिन्द्वीपे तदास्मीये दिव्यं शैलमयं
महत् ॥ स ममार्या कारयित्वा कांचनीं लक्ष्म्यान्वितां । प्रतिष्ठापनाय वै
तस्याश्रितयामास सुव्रत ॥ कृतमायतनं श्रेष्ठं तथेयं प्रतिमा कृता । को
वै प्रतिष्ठापयिता देवमर्कं शुभालये ॥ एवं संचिंतयित्वा तु जगाम शरणं
मम । भक्तिं तस्यानुसंचिंत्य खगारु पार्थिवस्य तां ॥ गतोऽहं दर्शनं तस्य
उक्तं चापि मया खग । किं चिंतयसि राजेंद्र कुतश्चिंता समागता ॥
ब्रूहि यत्ते हृदि प्रौढं चिंताकारणमागतं । संपादयिष्ये तत्सर्वं विमना
भव मा नृप ॥ अत्यर्थं दुष्करमपि करिष्ये नात्र संशयः । इत्युक्तः स मया
राजा इदं वचनमुक्त्वान् ॥ द्वीपेऽस्मिन्देवदेशे कृतमायतनं तव ।
मया भक्त्या जगन्नाथ तथेयं प्रतिमा कृता ॥ प्रतिष्ठां कारये केन तव
देवालये खग । ये तु संति त्वयो वर्णा द्वीपेऽस्मिन् क्षत्रियादयः ॥ ते
मयोक्ता न कुर्वन्ति प्रतिष्ठां तव कृत्स्नशः । न चाथर्वा जगन्नाथ ब्राह्मणो
नात्र विद्यते ॥ तेनेयमागता चिंता हृदि शस्यं तथार्पितं । ततो मयोक्तो
राजासौ वैनतेय वचः शुभं ॥ एवमेतन्न संदेहो यथा तूक्तं नराधिप ।
क्षत्रियादित्वयो वर्णा द्वीपेऽस्मिन्नात्र संशयः ॥ तेऽत्र नार्हन्ति मे पूजां न
प्रतिष्ठां कदाचन । तस्मान्ने श्रेयसे राजन् प्रतिष्ठायात्मनस्तथा ॥ सृजामि
प्रथमं वर्णं मगसंज्ञमनौपमं । इत्युक्त्वा तमहं वीर राजानं खगसत्तम ॥
जगाम परमां चिंतां तस्य कार्यस्य सिद्धये ॥ अथ मे चिंतयानस्य मच्छ-
रीराद्विनिःसृताः । शशिकुंडलसंकाशाः संख्ययाष्टौ महाबलाः ॥ पठंतश्च-
तुरो वेदान् सांगोपनिषदः खग । कषायवाससः सर्वे कण्डांबुजधारिणः ॥
ललाटे तिलकौ द्वौ तु द्वौ चाप्ये (sic) वक्षस्तथा । किरणाभ्यां तथा द्वौ तु
पादाभ्यामपरौ तथा ॥ अथ तेऽष्टौ महात्मानः सर्वे प्रणतकंधराः । पितरं
मन्यमाना मामिदं वचनमब्रुवन् ॥ तात तात महादेव लोकनाथ जगन्पते ।
किमर्थं भवता सृष्टा वयं देव स्वदेहतः ॥ ब्रूहि सर्वे करिष्याम आदेशं
भवतोऽखिलं । पितास्माकं भवान्देवो वयं पुत्रा न संशयः ॥ इत्युक्तवन्तस्ते
सर्वे मयोक्ता देवसंभवाः । प्रियव्रतसुतो योऽयमस्य वाक्यं करिष्यथ ॥ स
चाप्युक्तो मया राजा शाकद्वीपाधिपः खग । य एते मस्तुता राजन् मगा
ब्राह्मणसत्तमाः ॥ कारयाशु प्रतिष्ठां मे सर्वैरेतैर्महीपते । कारयित्वा प्रतिष्ठां
तु ममार्याया नराधिप ॥ पश्चादायतनं सर्वमेधामर्पय पूजने । एते मत्पू-
जने-योग्याः प्रतिष्ठायां च सर्वशः ॥ समर्प्य नापहर्तव्यं भोजकेभ्यः कदा-
चन । सर्वमायतनाद्यं तु गृहक्षेत्रादिकं च यत् ॥ धनधान्यादिकं राजन्
यन्ममायतने भवेत् । तत्सर्वं भोजकेभ्यस्तु दातव्यं नात्र संशयः ॥ धनधा-
न्यसुवर्णादि गृहक्षेत्रादिकं च यत् । यन्मदीयं भवेत्किंचित्सग्रामनगरं
क्षचित् ॥ तस्य सर्वस्य राजेंद्र मदीयस्य समंततः । अधिपा भोजकाः
स्युर्वै नान्ये विप्रादयो नृप ॥ यथाधिकारी पुत्रस्तु पितुर्द्रव्यस्य वै भवेत् ।
तथा मदीयवित्तस्य भोजका स्युर्न संशयः ॥ इत्युक्तेन मया राजा तेन
सर्वं प्रवर्तितं । कारयित्वा प्रतिष्ठां तु दत्त्वा सर्वस्वमेव हि ॥ भोजकेभ्यः
खगश्रेष्ठ ततो हर्षमवाप्तवान् । एवमेते मया सृष्टा भोजका गर्वदायज ॥
अहमात्मा तथान्येषां सर्वे सुमनस्तथा । मत्पुत्रेति (?) ममाज्ञेयास्तथा-
भ्यर्हिताः (?) सदा ॥ तस्मान्नेभ्यः प्रदातव्यं न हर्तव्यं कदाचन । भोज-

कात्स्वं हरेद्यस्तु लोभाद्देवाद्यापि वा ॥ स याति नरकं घोरं तामिदं
शाश्वतीः समाः । तस्माद्गामादिकं द्रव्यं यत्किंचिन्मम विद्यते ॥ तत्सर्वं
भोजकस्व हि पितृपर्यागतं मतं । भोजकश्च भवेद्यादृक् तस्मै वक्ष्य
खगेश्वर ॥ समयान्यालयेद्यस्तु खानुष्ठानपरः सदा । वेदाधिगमनं पूर्वं
दारसंग्रहणं तथा ॥ अय्यंगधारणं नित्यं तथा त्रिपवणं स्मृतं । पंचकृत्यः
सदा पूज्यो अहं रात्रौ दिने तथा ॥ वेदब्राह्मणदेवानां निंदा कार्या न वै
क्षचित् । नान्यदेवप्रतिष्ठा तु कार्या वै भोजकेन तु ॥ ममापि च न
कर्तव्या तेन एकाकिना क्षचित् । सर्वमेव निवेद्यं तु अग्नीयाज्ञोभोजकः
सदा ॥ न भुंजीत गृहं गत्वा शूद्रस्य गर्वदायज । शूद्रोच्छिष्टं प्रयत्नेन
सदा त्वाज्यं हि भोजकैः ॥ येऽस्मिन् भोजका नित्यं शूद्रान्नं शूद्रवेश्मनि ।
ते मां पूज्य फलं मत्तः कथं प्राप्स्यन्ति खेचर ॥ गत्वा गृहं तु शूद्रस्य न
भोक्तव्यं कदाचन । गृहागतं च शूद्रान्नं न च त्वाज्यं (?) भोज्यं कथंचन ॥
आध्मातव्यो (adhma° D.) ऽबुजो नित्यं भोजकेनाग्रतो मम । सकृत्प्र-
वादिते शंसे मम प्रीतिर्हि जायते ॥ यस्मा - नात्र संदेहः पुराणश्रव-
णात्तथा । तस्माच्छंसं सदा वाद्यं भोजकेन प्रयत्नतः ॥ तस्मैयं परमा
वृत्तिर्नयेद्यं यन्मदीयकं । नाभोज्यं (नो भोज्यं D.) भुंजते यस्मान्नेनासौ
भोजको मतः ॥ भोजयन्ति च मां नित्यं तेन ते भोजका मताः । शृण्वंगं च
प्रयत्नेन धार्य शुद्धिकरं परं ॥ अय्यंगहीनो ह्यशुचिर्भोजकः स्यान्न संशयः ।
यस्तु मां भोजयेद्गीर अय्यंगेन विना खग ॥ न तस्य संततिः स्याद्वै न
चाहं प्रीतिमान्भवे । मुंडनं शिरसः कार्यं न तु कूर्चस्य सुव्रत ॥ etc.
Fol. 103^a. Dīpamāhātmyam. Fol. 109^a. Śāmba Solis
jussu Śāmbapurīm urbem ad Chandrabhāgāe ripam
condit. Fol. 111^a. Solis templum quo modo aedifican-
dum et ornandum sit, refertur. Fol. 112^a. Solis sta-
tuae conficiendae ratio. Fol. 114^a. De templi dedica-
tione. Fol. 116^a. Ritus cum statua in templo ponenda
conjuncti (adhivāsana). Fol. 118^a. De vexillis, quibus
templum ornandum est. Fol. 120^a. Śāmba, primum
Gauramukha, Ugrasenaē sacrifice, deinde Sole ipso con-
sulto, Magos sacrifices instituit: गौरमुख उवाच ॥ मगाय
संप्रयच्छ त्वं पुरमेतच्छुभं विभो । तस्याधिकारो देवस्य देवतानां च
पूजने ॥ शांब उवाच ॥ कोऽयं मगेति ते प्रोक्तः क्व चासौ वसते विभो ।
कस्य पुत्रो द्विजश्रेष्ठ किमाचारः किमाकृतिः ॥ गौरमुख उवाच ॥ योऽयं
मगेति वै विप्रो ममशोदित्योर्द्विजातयः (?) । निष्पुभाग्निमुतो वीर आदि-
त्यात्मज उच्यते ॥ शांब उवाच ॥ कथं स निष्पुभापुत्रः कथं वीरसुत-
स्तथा (?) । कथं चादित्यतनयो मगोऽसौ उच्यते पुनः ॥ गौरमुख
उवाच ॥ मानुषत्वं गता देवी निष्पुभा किल यादय । गता शापमवाप्येह
भास्करास्त्रोकपूजितात् । गोत्रं मिहिरमित्याहुर्द्रतं वै ब्राह्ममुत्तमं ॥ ऋज्जाहो
नाम कर्मात्मा ऋषिरासीत्पुराणध । तस्यात्मजा समुत्पन्ना निष्पुभासौ
वरांगना ॥ रूपेणाप्रतिमा लोके हावनी नाम नामतः । पितुर्नियोगात्सा
कन्या विहरेज्जातवेदसं ॥ विहरंता¹ यथा न्यायं समिद्धं पावकं तदा ।
अथ तां देवदेवेशो अंशुमाली ददर्श ह ॥ रूपयौवनसंपन्नां ततः कामवशं
गतः । चिंतयामास तन्वंगीं कथं तां विभजे ह्यहं ॥ अनया विधुतो

¹ Aut विहरंती legendum est, aut versus deest.

योऽयं पावको देवपूजितः । एतमाविश्य तन्वर्गं भजेयं लोकपूजितां ॥
इति संचित्य देवेशः सहस्रांशुर्दिवस्पतिः । विवेश पावकं वीर तदा तं
विभराननं (?) ॥ ततो विलासलावण्यरूपयौवनशालिनी । समिद्धं
(समित्वं A. D.) लंघयित्वाग्निं जगामायतलोचना ॥¹ क्रुद्धः स्वरूप-
मास्थाय दृष्ट्वा कन्यां स पीडितः । करं करेण संगृह्य उवाच यदुनंदन ॥
वेदोक्तं विधिमुत्सृज्य यथायं (यथात्वं A. D.) लंघितस्त्वया । तस्मात्स
तु समुत्पन्नस्त्व पुत्रो भविष्यति ॥ जलगंवु इति ख्यातो वंशकीर्तिवि-
वर्धनः । अग्निजात्या मगाः प्रोक्ताः सोमजात्या द्विजातयः ॥ भोजका-
दित्यजात्या हि दिव्यास्ते परिकीर्तिताः । तामेवमुक्त्वा भगवानादित्योऽंतर्द-
धेऽग्निमान् ॥ etc. De Magorum patria a Sole haec tra-
duntur (fol. 121^a) : न योग्यः परिकथय्यां जंबुद्वीपे ममानय । मम
पूजाकरान् गत्वा शाकद्वीपादिहानय ॥ लवणोदात्परे पारे स्त्रीरोदेन
समावृतं । जंबुद्वीपात्परं यस्माच्छाकद्वीपमिति स्मृतं ॥ तत्र पुण्या जनप-
दाश्चातुर्वर्ष्यसमावृताः । मगाश्च मगसाश्चैव मानसा मंदगास्तथा ॥ मगा
ब्राह्मणभूयिष्ठा मगसाः क्षत्रियाः स्मृताः । वैश्यास्तु मानसा ज्ञेयाः गूढा-
स्तेषां तु मंदगाः ॥ न तेषां संकरः कश्चिद्वर्माश्रयकृतः क्वचित् ॥ धर्मेत्या-
व्यभिचरत्वादेकांतसुखिनः प्रजाः ॥ तेजसा ते मदीयेन निर्मिता विश्व-
कर्मणा । तेभ्यो वेदास्तु चत्वारः सरहस्या मयोदिताः ॥ वेदोक्तैर्विविधैः
स्तोत्रैः परैर्गुह्यैर्मया कृतैः । मामेव तेऽभिधायंते जपंते मां च नित्यशः ॥
मन्मनाद्यजनपरा मद्भक्ता मत्परायणाः । मम शुश्रूषकाश्चैव मम च व्रतचा-
रिणः ॥ अयंगंधारिणश्चैव विधिदृष्टेन कर्मणा । कुर्वन्ति ते सदा भद्र मम
पूजां मनोनुगां ॥ तथा देवाः सर्गधर्माः सिद्धाश्च सह चारणैः । विहरंते
रमेते च दृश्यमानाश्च तैः सह ॥ जंबुद्वीपे त्वहं विष्णुर्वेदेदांगपूजितः ।
शाकद्वीपे दिवाकरः । पुष्करे च स्मृतो ब्रह्मा तत्र (?) चाहं महेश्वरः ॥
Śāmba igitur in Śākadvīpam proficiscitur, indeque decem
et octo Magorum familias arcessit. Conditā urbe Śāmba-
purī, idem Dvāravatīm revertitur, indeque Bhojarum
filias arcessit, quas Magis desponderet. Quorum filii
Bhojakāe appellantur. Unde Bhojaka vernaculum Solis
cultorum nomen fuisse vides. Fol. 122^b. Vyāsa Śāmbam
Magorum ritus et cerimonias edocet. Partem quandam
talem, qualis in cod. A. legitur², exscripsi: विपर्यस्तेन वेदेन
मगा नायंत्यतो मगाः । अयमाममंत्ययोगैस्तु³ विपर्यस्तेस्तु नित्यशः ॥ गय-
त्यर्कविधानेन मगरस्तेन (l. magavas tena) ते स्मृताः । ब्रह्मा
धारयते कूर्चं क्षुषयश्च तपोधनाः ॥ पवनाकृतिश्च भगवान् न्कूर्चं
धारयते रविः । तस्मान्मगुभिरित्यर्थं कर्त्तव्यं कूर्चधारणं ॥ श्रूयंते क्षुषयः
सर्वे मौनेन नियमस्थिताः । भुंजते चापि मौनेन मौनिनस्तेन भोजकाः ॥
मुनिचर्यकृतस्ते पि शाकद्वीपनिवासीनः । तस्मान्मौनेन भोक्तव्यं मगुना
सिद्धिमिच्छता ॥ वचः सूर्यः समाख्यातः कारणं च वचस्तथा । अर्चयन्ति
वचं नित्यं वचाच्चाः तेन ते स्मृताः ॥ भोजकन्यासु जातत्वाद्भोजकास्तेन

संस्मृताः । ब्राह्मणानां यथा प्रोक्ता वेदाश्चत्वार एव तु ॥ अग्नेवेदो य
यजुर्वेदः सामवेदो अथर्वणः । ब्रह्मणोक्तास्तथा वेदा मगानामपि सुव्रत ॥
त एव विपरीतास्तु तेषां वेदाः प्रकीर्तिताः । वेदो विश्ववदश्चै चिदुद-
गिरसस्तथा ॥ वेदा स्ते मगानां तु पुरोवाच प्रजापतिः । मगा वेदम-
धीर्यते वेदज्ञाः तेन ते स्मृताः ॥ गेषो नाम महानागः सर्वसत्त्वसुखावहः ।
स सूर्यरथमासाद्य रस्मिभिः सह वर्षति ॥ यः तस्य पुनर्निमोकः स
रवेस्तु अमाहकः । वंदितव्यो मगानां तु अस्त्रमंत्रेण नित्यतः ॥ यथासुजा
हिजानां (l. munjo dvi^o) तु व्रतकाले प्रदीयते । अमाहकं तथा तेषां
मुगानां तु प्रदीयते ॥ सर्वसंस्कारयज्ञेषु यथा दर्भा द्विजादिषु । पवित्राः
कीर्तिताः तेषां तथा वश्मी मगेहिह (°shv iha) ॥ ताभिर्वर्जन्ति भूयिष्ठं
तस्मिन् द्वीपे मगधिपाः । विद्यावंतं कुले श्रेष्ठं शौचाचारसमन्वितं ॥
यष्टारं सूर्य उक्तं च जपंतं मंत्रमादितः । प्रियं स्याद्वास्करस्येह भोजकं
यदुनंदन ॥ स्वस्वदित्येव (°dine cha) वै मंतो वेदो (वेदादौ D.)
परिपठ्यते । स चैव ब्राह्मणानां तु सावित्री परिकल्प्यते ॥ अस्माकं तु
यदुश्रेष्ठ महाव्यादृतिपूर्विका । मुमाहकेनार्थं विना (न) भुंजीत मौनेन
भुंजीत यथा तु युक्तं ॥ न चापि किंचिन्मृतकं स्पृशेत रजस्वलान्नैव च
संस्पृशत् । अयमंतमुर्वी तु परिक्षिपेत्⁴ नानिष्टसूर्यस्तु मगुन्वियेत् ॥ यथा
सुरास्महायज्ञे विप्रा मंत्रपुरस्कृतं । पिबन्ति न च दृष्यन्ति (dushyanti)
वेदप्रोक्तेन कर्मणा ॥ तत्त्वन्मद्यं मगानां तु विधिमंतपुरस्कृतं । हविः
संपद्यते यस्य (yasmāt) तेन दोषो न विद्यते ॥ यथाग्निहोत्रं द्विजानां
तथाध्वरहोत्रं मगानां । अचुषुनामेति तथाध्वरस्य मुनिर्वचपरोः परि-
वारणीयः ॥ पंच धूपाः प्रदातव्यः हरस्येह सर्वदा । दंडनाथकरेनेद्वे
त्रिसंध्यं भास्करस्य तु ॥ Fol. 123^a. Pristini illi decem et octo
Magi bifariam divisi erant, decem nobilioris, octo ple-
bejae originis. Priores quum uxores e Bhoja gente
oriundas duxissent, eorum proles Bhojaka appellabatur;
alterorum, qui Śakorum filias in matrimonium duxerant,
filii Mandaga nominabantur. Fol. 123^a. De cingulo
avyanga appellato. Quod aliis nominibus pathitānga,
amāhaka, sara nuncupatur. Fol. 124^a-127^b. De Bho-
jagarum officiis. Libri finis desideratur.

Solis cultum si exceperis, e terra peregrina in Indiam
allatum, reliqui, qui in hoc libro docentur, ritus Brah-
manicae religioni non repugnant. Preces vero, quarum
recitatio commendatur, pleraeque Vedicae sunt. Narra-
tiones paucae oratione simplici relatae sunt. Śāmba-
purāṇa in medio libro semel laudatur.

Codex sub finem seculi superioris exaratus est.
(WILSON 103.)

76.

Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 218. Long. 14. Lat. 5.
Linn. 10. 11.

Bhavishyottarapurāṇae, alterius Bhavishyapurāṇae

⁴ Si quid divinando assequi licet, his verbis ne cadavera (शव)
sepeliantur prohiberi putaverim.

¹ Versus nonnulli desiderari videntur.

² Initio excepto, reliquorum, quos supra excerpseram, locorum
textum collato cod. Colebr. 1314 (=D.) paulum emendatum dedi.

³ L. अयमाममंत्ययोगैस्तु.

partis capita 164. (B.) Incipit: यस्य गंडतले भाति विमला पद्मदावली । अक्षमालेव विमला सो (sa) नः पायाद्गणाधिपः ॥ ओं नमो वामदेवाय सशङ्काय सकेतवे । सगदाय सचक्राय सशंखाय नमो नमः ॥ नमः शिवाय सोमाय सगणाय ससूनवे । सवृषाय सशूलाय सकपालाय सेंदवे ॥ शिवं ध्यात्वा हरिं स्मृत्वा प्रणम्य परमेष्ठिनं । चित्रभानुं [च] भानुं च नत्वा ग्रंथमुदीरयेत् ॥ छत्राभिषेकं पांडवं (श्रुत्वाभिषिक्तं पांडवं च C.) धर्मपुत्रं युधिष्ठिरं । द्रष्टुमभ्यागता (drashtum a°) दृष्ट्वा व्यासाद्याः परमर्षयः ॥ मार्कण्डेयः समांडव्यः शांडिल्यः शाकटायनः । गौतमो गालवो गार्ग्यः शातातपपराशरौ ॥ जमदग्न्यो (jám°) भरद्वाजो भृगुभोगुरिरेव च । उक्कः शंखलिखितौ शौनकः शाकटायनिः ॥ पुलस्त्यः पुलहो दाल्भ्यो बृहदश्वः सलोमशः ॥ नारदः पर्वतो जह्नुर्वी-वसुपरावसू ॥ etc.

Hic liber, a Krishṇa Yudhishtīrae traditus, prooemio brevi praemisso, de variarum cerimoniarum observatione agit, quorum nomina infra exscripta sunt. Capitulum tituli hi¹: 1. Vyāsagamanam. 2. Brahmāṇḍotpattis. 3. Māyādarśanam. 4. Doshākhyāpanam. 5. Pāpabhedaprakhyāpanam. 6. Śubhāśubhakarmaphalanirdeśas. 7. Śakaṭavratākathanam. 8. Tilakavratam. 9. Aśokavratam. 10. Karavīravratam. 11 (inc. in fol. 21^a = C. 168^a). Kokilāvratam. (11^a. Vṛihattapovratam. Hoc caput in B. non legitur). 12. Bhādropavāsavratam. 13. Yamadvitīyāvratam. 14. Aśūnyaśayanadvitīyā. (14^a. Bhūmakatṛitīyā. 14^b. Meghapālītrīyāvratam. 14^c. Panchāgnisāadhanākhyam Rambhātṛitīyāvratam. Etiam haec capita in codice B. desiderantur). 15. Goshpadatṛitīyāvratam. 16. Harikālītrīyāvratam. 17. Lalitātṛitīyāvratam. 18. Aviyogatṛitīyāvratam. 19. Umāmaheśvaravratam. 20. Saubhāgyāśṭakātṛitīyāvratam. 21 (fol. 30^b = C. 186^b). Ānantaryatṛitīyāvratam². 22. Rasakalyāṇīnīvratam. 23. Ādrānandakarītrīyāvratam. 24. Chaitrabhādrapadatṛitīyāvratam. 25. Ānantaryatṛitīyāvratam². 26. Akshayatṛitīyāvratam. 27. Angārakachaturthīvratam. 28. Vināyakasnapachaturthīvratam. 29. Avighnavināyakachaturthīvratam. 30. Śāntīvratam. 31 (fol. 39^b = C. 196^a). Sarasvatīvratam. 32. Nāgapanchamīvratam. Hoc caput ad verbum e priore parte desumptum est. Cf. supra p. 31^a. 33. Śrīpanchamīvratam. 34. Viśokashashthīvratam. 35. Kamalashashthīvratam. 36. Mandārashashthīvratam. 37. Lalitāshashthīvratam. 38. Tārakavadhakārttikeyapūjāshashthīvratam. 39. Vijayasaptamīvratam. 40. Ādityamaṇḍalavidhis. 41 (fol. 47^a = C. 203^a). Trayodaśavarjyasaptamīvratam. 42. Kurkutīvratam. 43. Ubhayasaptamīvratam. 44. Kalyāṇasaptamīvratam. 45. Śarkarāsaptamīvratam. 46. Achalāsaptamīvratam. 47.

¹ Numeri e codice C. desumpti sunt.

² Ānantatṛitīyāvratam, quod vocabulum Boehtlingk nescio e quibus fontibus in lexicon suum derivavit, in neutro capite legitur.

Budhāshṭamīvratam. 48. Janmāshṭamīvratam. 49. Dūrvāshṭamīvratam. 50. Kṛishṇāshṭamīvratam. 51 (fol. 56^b = C. 211^b). Anaghāshṭamīvratam. 52. Somāshṭamīvratam. 53. Śrīvīrikshānavamīvratam. 54. Dhvajānavamīvratam. 55. Ulkānavamīvratam. 56. Daśāvatāram vratam. 57. Tārakadvādaśīvratam. 58. Aranya-dvādaśīvratam. 59. Rohiṇīchandravratam. 60. Hariharahiraṇyagarbhāprabhākārāpām aviyogavratam. 61 (fol. 66^a = C. 220^a). Govatsadvādaśīvratam (Vibhūtidvā° B.). 62. Govindaśayanotthāpanavratam (Devaśayana° codd.). 62^b. Nīrājanadvādaśīvratam. 63. Bhīshmapanchakavratam. 64. Malladvādaśīvratam. 65. Bhīmadvādaśīvratam³. 65^b. Vijayadvādaśīvratam sive Śravanadvādaśīvratam. 66. Samprāptīdvādaśīvratam. 67. Govindadvādaśīvratam. 68. Akhaṇḍadvādaśīvratam. 69. Manorathadvādaśīvratam. 70. Tiladvādaśīvratam. 71 (fol. 81^b = C. 230^b). Sukṛitadvādaśīvratam. 72. Dharaṇīvratam. 73. Viśokadvādaśīvratam. 74. Vibhūtidvādaśīvratam. 75. Madana- (sive Ananga-) dvādaśīvratam. 76. Abādhakavratam (Ankapāda° C.). 77. Nimbārka-karavīrārchānavratam. 78. Yamādarśanaṭrayodaśīvratam⁴. 79. Anangaṭrayodaśīvratam. 80. Pālīvratam. 81 (fol. 93^b = C. 242^a). Rambhāvratam. 81^a. Ānandachaturdaśīvratam. 81^b. Anantachaturdaśīvratam. 82. Śravanīkāvrata (81^a et 81^b in cod. C. non leguntur et quae de Śravanīkāvrata dicuntur, sine excepto, a cod. B. differunt). 83. Chaturdaśyāshṭamīnaktavratam. 83^a. Śivachaturdaśī. 84. Sarvaphalatyaḡachaturdaśīvratam. 85. Vijayapūrṇīmāvratam. 86. Vaiśākḥikārttikīmāghīmāhātmyam. 87. Yugatithīmāhātmyam. 88. Sāvitrīvratam. 89. Kārttikyām Kṛittikāvratam. 90. Pūrṇīmāmanorathavratam. 91 (fol. 111^b = C. 254^b). Aśokapūrṇīmāvratam. 92. Anantavratam. 93. Śāmbharāyanīvratam⁵. 94. Nakshatrapurushavratam. 95. Śivanakshatrapurushavratam. 96. Sampūrṇavratam. 97. Kāmadānam nāma veśyāvratam. 98. Vṛintākaavidhis. 99. Grahānakshatravratam. 100. Śanaīṣcharavratam. 101 (fol. 125^b = C. 264^a). Ādityanaktavidhivratam (Hoc caput in C. desideratur). 101^a. Sankṛāntyudyāpanam vratam. 102. Bhadrāvratam (Viśṭīvratam. C. Hae enim cerimonia Viśṭī, Solis et Umbræ filia, Śanaīṣcharae soror, colitur). 103. Agastyarḡhavidhivratam. 104. Abhinavachandrārḡhavidhis. 105. Śukabrīhaspatyor arḡhavidhivratam. 106. Vratapanchāṣṭīs⁶ (Incipit: शृणु भारत वक्ष्यामि पंचाशीतिव्रतानि ते । नोक्तानि यानि कस्यापि मुनि-

³ Hujus capitis finis et sequentis initium in cod. C. desideratur.

⁴ कुर्वन्ति ये व्रतमिदं त्रिदशेऽह्नि पूताः पश्यन्ति ते यममुखं न कदाचिदेव. Quod ad nomen explicandum sufficit.

⁵ Śāmbharāyaṇis, mulieris sanctae, nomen in codd. litera s sive scribitur.

⁶ Panchasaptatīvratam B.

भिर्धर्मैर्दक्षिभिः ॥ १ ॥ भविष्यमह्यमार्तैर्दपुराणांतरितो (?) मया । वाराहं
चैव संगृह्य कथ्यते तानि पांडव ॥ २ ॥ 107. Mághasnánavidhi-
vratam. 108. Nityasnánam. 109. Rudrasnánavidhis.
110. Chandrádityagrahasnánavidhis. 111 (fol. 140^a
= C. 274^b). Anaśanavidhis. 112. Várikúpataḍāgotsar-
gavidhis. 113. Vṛikshodyápanavidhis. 114. Devapújā-
phalam. 115. Dípadánavidhis (Hujus capitis finis et
sequentis initium in B. omissum est). 116. Vṛishotsar-
gavidhis (इत्युक्तं गर्गमुनिना विधानं वृषमोक्षणे). 117. Phálgu-
napúrṇimotsavas. 118. Āndolakavidhis. 119. Damana-
kándolakarathayátránámotsavas. 120. Madanamahotsa-
vas. 121 (fol. 152^b = C. 287^a). Bhútamátotsavas (Hoc
caput in B. non legitur). 122. Śrávaṇapúrṇimárákshá-
bandhavidhivratam¹. 123. Chaṇḍikámahánávamyutsa-
vas (Hic ritus, quo Durgae statua per urbem circum-
ferenda et insignia regia precibus colenda sunt, a rege
victoriam petenti nono Āśvinae mensis clarilunii die
observandus est). 124. Indramahotsavas. 125. Dípa-
málikṛtsavas. 126. Ayutahoma-lakshahomavidhis. 127.
Koṭīhomavidhis. 127^a. Maháśántis.

Desinit hoc loco pars qua cerimoniae tractantur, iis
quae sequuntur largitionum piarum genera varia expo-
nuntur. 128. Pratyakshadhenuvratam. 129. Tiladhe-
nudánavidhis. Incipit: तिलधेनुं प्रवक्ष्यामि शृणु पाथिवसत्तम ।
वराहेषु पुरा प्रोक्तां महापातकनाशिनीं ॥ Quibus e Várāha-
puraṇa hoc caput, et fortasse sequentia desumta esse
significari videtur. Atque re vera in illo Purāṇa de vac-
cis sesamo, saccharo, melle, aliis rebus factis agitur, et,
prorsus ut in libro nostro, capita *Tiladhenumáhátmyam*,
Jaladhenu°, *Lavaṇa°*, occurrunt, verba vero omni modo
differunt. 130. Jaladhenudánavidhis. 131 (fol. 170^b =
C. 313^b). Ghṛitadhenuidhis. 132. Lavaṇadhenuidhis.
133. Suvarṇadhenudánavidhis. 134. Ratnadhenudána-
vidhis. 135. Ubhayamukhídánavidhis. 135^a. Gosaha-
sraprádánavidhis (Hoc caput in C. non exstat). 136.
Vṛishadánavidhis. 137. Mahishídánavidhis. 138. Avi-
dánavidhis. 139. Bhúmidánamáhátmyam. 140. Prithi-
vidánavidhis. 141 (fol. 175^b = C. 322^a). Halapankti-
dánavidhis (decem aratorum donum). 142. Āpáka-
dánavidhis (Praecedentis capitis finis et hujus initium
in C. omissa sunt). 143. Gṛihadánavidhis. 144. Anna-
dánamáhátmyam. 145. Sthálídánavidhis. 146. Dásídá-
navidhis. 147. Dharmaghāṭa-prapádánam. 148. Agni-
śtikádánavidhis². 149. Vidyádánavidhis. 150. Tulá-

purushadánavidhis (Trutinae cum ritibus sollennibus
erectae lancem alteram homo ascendit, in altera aequum
auri pondus imponitur). 151 (fol. 189^a = C. 334^b).
Hiranyagarbhadánavidhis. 151^a. Brahmáṇḍadánavidhis
(Ovum mundanum auro factum. In codice C. omnia
inde a medio hoc capite usque ad cap. 151^o. omissa sunt).
151^b. Kalpavṛikshadánavidhis. 151^c. Kalpalatádánavi-
dhis. 151^d. Ratháśvadánavidhis. 151^e. Kálapurushadá-
navidhis (figurae mortis deum repraesentantis largitio).
151^f. Saptaságaravidhis (Septem urnae, oceanos septem
repraesentantes, sale, lacte, butyro liquefacto, saccharo
liquido, lacte coagulato, saccharo, aqua e lacu sacro
hausta replendae, et Brahmanis, Vishṇuis, Śivae, Solis,
Indrae, Lakshmis, Párvatis simulacra imponenda sunt).
151^g. Mahábhútaghaṭadánavidhis. 151^h. Śayyádánavi-
dhis. 151ⁱ. Ātmapratikṛtidánavidhis (Aereum sive au-
reum largitoris simulacrum dono datum). 151^k. Hi-
raṇyáśvadánavidhis. 151^l. Hiranyáśvarathadánavidhis.
151^m. Kṛishṇájinadánavidhis. 151ⁿ. Hemahastiratha-
dánavidhis. 151^o. Viśvachakradánavidhis. 152 (fol.
101^b = C. 338^b 1). Bhuvanapratishṭhádánavidhis. 153.
Nakshatradánavidhis (largitiones exortis sideribus qui-
busdam faciendae). 154. Tithidánam. 155. Varáhadá-
navidhis (Acervus aprī forma sesamo struendus). 156.
Dhányparvatadánavidhis (Rudreṇa purá Náradāya,
Matsyena cha Manave proktam). 157. Lavaṇaparvata-
dánavidhis. 158. Guḍaparvatadánavidhis. 159. Hemá-
chaladánavidhis. 160. Tiláchaladánavidhis. 161 (fol.
210^b = C. 349^a). Kárpásáchaladánavidhis. 162. Ghṛi-
táchaladánavidhis. 162^a. Ratnáchaladánavidhis. 163^a.
Raupyáchaladánavidhis. 163^b. Śarkaráchaladánavidhis
(Capitis praecedentis finis et hujus initium in C. desi-
derantur). 164. Sadácharavidhis. 165. Hujus capitis,
quod libri finem continuit, decem tantum versus super-
sunt, unum enim folium deest. In codice B. vero,
invita Minerva, haec sequuntur: 165. Kapiládánamá-
hátmyam. 166. Guḍadhenuidhis. 167. Kshíradhenui-
vidhis. 168. Dadhidhenuidhis. 169. Madhudhenui-
vidhis. 170. Śarkarádhenuidhis. 171. Phaladhenuidhis.
172. Karpásadhenuidhis. 173. Navanítadhenuidhis.
174. Rasadhenuidhis. 175. Gaṇeśadurgáviśṇugangá-
stutivarṇanam. In fine vero haec verba leguntur: अतः
परवशानुवर्तनं ॥

Liber, quamvis maximam partem ex aliis purāṇis
haustus sit, tamen quum ritus varios in uno quasi cor-
pore collectos contineat, utilissimus est. Oratio narra-
tionibus ornata est, quibus ceremoniarum origo sive
virtus traditur.

Codex eadem atque praecedens manu exaratus est.
Folia 35-63. tempore recentiore addita sunt. (WILSON
126.)

¹ Cf. Wils. Dict. s. v. रक्षा.

² Eodem modo quamquam vocabulum ter quaterve in hoc
capite scribitur, mihi quidem *agníśtiká* legendum videtur. Hoc
ritu mense Márgaśira ingentes lignorum acervi (प्रचुरकाष्ठवती) in-
cenduntur.

77.

Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 367. Long. 14. Lat. 7. Linn. 14.

Bhavishyapurāṇae pars utraque (C.). Prioris partis, quae in fol. 142^a. desinit, ea omnia desiderantur, quae in codice A. inde a folio 94^a 13. usque ad finem libri leguntur. Altera pars e codice interpolato descripta est. De exemplari Berolinensi cf. Weber Catal. 468.

Codex anno 1826 exaratus est. (WILSON 124.)

78.

Hujus voluminis folia 215-225. *Gaṇeṣastavarāja* libellum continent. Incipit: कर्मणा मनसा वाचा ये प्रपन्ना विनायकं । ते तरन्ति महाघोरं संसारं दुःखसागरं ॥१॥ श्रीब्रह्मा उवाच ॥ भगवन् श्रोतुमिच्छामि विस्तरेण यथातथं । स्तवराजस्य माहात्म्यं स्वरूपं च विशेषतः ॥२॥ नन्दिकेश्वर उवाच ॥ स्तवराजस्य माहात्म्यं प्रवक्ष्यामि समासतः । यत्फलं लभते जप्त्वा स्वरूपं चैव यादृशं ॥३॥ Libellus distichis 141. constat, quibus Gaṇeṣa more solenni coacervatis et nominibus et epithetis celebratur. Bhavishyapurāṇae hoc esse caput octavum decimum esse dicitur. Quae vero ibi preces leguntur, ab his omni nomine differunt. In fine libelli haec leguntur: इति श्रीभविष्यपुराणे षष्ठे शे ब्रह्मनन्दिकेश्वरसंवादे चतुर्थीकल्पे स्तवराजस्वरूपकथनो नामाष्टादशो ध्यायः संपूर्णः ॥

Haec folia medio seculo superiore nitidissime exarata sunt. (WALKER 129^h.)

79-81.

Vol. III. Lit. Devan. Charta Ind. Long. 14. Lat. 5. Lineae variant.

Bhāgavatapurāṇam, cum *Śrīdharaśvāminis* commentario, *Bhāgavatabhāvārthadīpikā* appellato.

Cod. 121. Foll. 408. Lib. I. Foll. 1-81. Lib. II. Foll. 82-123. In fine folium unum desideratur. Lib. III. Foll. 124-242. Haec pars, in charta Europaea exarata, recentiore manu post annum 1820 addita est. Lib. IV. Foll. 243-408.

Cod. 122. Foll. 424. Lib. V. Foll. 1-119. Folia 9-8. desiderantur. Lib. VI. Foll. 120-219. Lib. VII. Foll. 220-316. Foll. 9. 2. desunt. Lib. VIII. Foll. 317-374. Lib. IX. Foll. 375-424.

Cod. 123. Foll. 508. Lib. X. *Pūrvārdha*. Foll. 1-145. Foll. 99. 92. desunt. Lib. X. *Uttarārdha*. Foll. 146-267. Lib. XI. Foll. 268-460. Lib. XII. Foll. 461-508. Folia 9-4. desiderantur.

Editiones Indicæ duae exstant, altera Calcuttae anno 1830, altera anno 1839 in urbe Bombay impressa. Li-

bros novem cum versione Francogallica Burnouf annis 1840-47. Lutetiae Parisiorum edidit. De codicibus Parisiacis cf. Burnouf I, CXLVII; de Berolinensibus Weber 469-478.

Hi codices intra annos 1813-1816 nitide exarati sunt. (WILSON 121-123.)

82-85.

Voll. IV. Lit. Devan. Charta Ind. Long. 15¹/₂. Lat. 5¹/₂. Lineae variant.

Bhāgavatapurāṇam cum *Śrīdharae* commentario.

Cod. 133. Foll. 231. I. Foll. 1-79. II. Foll. 80-119. III. Foll. 120-231.

Cod. 134. Foll. 266. IV. Foll. 1-109. V. Foll. 110-204. VI. Foll. 205-266.

Cod. 135. Foll. 171. VII. Foll. 1-57. VIII. Foll. 58-118. IX. Foll. 119-171.

Cod. 136. Foll. 442. X. *Pūrvārdha*. Foll. 1-144. *Uttarārdha*. Foll. 145-287. XI. Foll. 288-402. Folium 9. desideratur. XII. Foll. 403-442.

Ili codices anno 1823 exarati sunt. (MILL 133-136.)

86.

Lit. Bengal. Charta Ind. Foll. 346. Long. 17¹/₂. Lat. 5¹/₂. Lineae variant.

Insunt in hoc codice *Bhāgavatapurāṇae* libri X. XI. XII. In marginibus *Śrīdharaśvāminis* commentarius adscriptus est. Lib. XI. Foll. 1-83. Lib. X. Foll. 84-314. Lib. XII. Foll. 315-346.

Codex anno 1711 exaratus est. (WILSON 22.)

87.

Lit. Bengal. Charta Ind. Foll. 152. Long. 16. Lat. 5. Linn. variant.

Bhāgavatapurāṇae liber duodecimus cum *Śrīdharaśvāminis* commentario. Foll. 149-152, recentiore manu exarata, libri octavi lectiones II-IV, narrationem de elephantī liberatione continent.

Codex anno 1686 nitidissime exaratus est. (WILSON 117.)

88.

Volumen chartae tenuissimae Indicæ ternos digitos latae.

Hoc codice, hujus seculi initio literis minutis lusui, non usui exarato, *Bhāgavatapurāṇae* libri VI-IX. continentur. Insunt multae picturae, quibus Kṛishṇa virique sancti cum eo colloquentes repraesentantur; pul-

cherrima in fine libri octavi reperitur, in qua Kṛishṇa cum Rádhá ejusque amicis conspicitur. (MILL 143.)

89.

Foll. 525-534. *Nárāyaṇavarma*, Nárāyaṇae loricam, quo hymno Kṛishṇa multiformis celebratur, continent. Libellus, primo disticho excepto (अष्टमे विश्वरूपस्तु वर्मे नारायणात्मके । इन्द्राय प्राह येनेन्द्रो गुप्ते दैत्यान्पथानयत्) e sexto Bhágavatapurāṇae libro desumptus est, ibique lectionem octavam constituit. In Burnouffii editione, Vol. II. p. 588. legitur. (MILL 112°.)

90.

Lit. Devanág. Charta Indica. Long. 10. Lat. 4½. Linn. 8.

Hujus voluminis folia 155-208. *Bhaktiratnāvalī* (devotionis monile) libellum a *Vishṇupurī* Tīrabhuktensi compilatum continent. Incipit: ये मुक्तावपि निःस्पृहाः प्रतिपदं (dam) प्रोन्मीलदानंदं यामास्थाय समस्तमस्तकमणिं कुर्वन्ति यं स्वे वशे । तान् भक्तानपि तां च भक्तिमपि तं भक्तप्रियं श्रीहरिं वंदे सततमर्थये (san°) ऽनुदिवसं नित्यं शरण्यं भजे ॥ १ ॥ Quod distichon e Bhágavatapurāṇa ipso desumptum est. Auctor, quem nomen ab urbe natali sumsisse vides, e duodecim Bhágavatapurāṇae libris disticha principalia, quibus hominum erga Vishṇum deum devotio tractatur, excerpit et capitibus tredecim disposuit. Quod ipse verbis hisce declarat: दूरान्निश्चयं महिमानमुपेत्य पार्श्वमंतः प्रविश्य भागवतामृतमैः । पश्यामि कृष्णकल्याणजननिर्मलेन हृद्भोजनेन भगवद्भजनं हिरत्नं ॥ ७ ॥ तदिदमतिमहार्थं भक्तिरत्नं मुरारेरहमधिकसयत्नः प्रीतये वैष्णवानां । हृदिगतजगदीशदेशमासाद्यमाद्यं निधिवरमिव तस्माद्धारिधेरुद्धरामि ॥ ८ ॥ कंठे कृता कुलमशेषमलं करोति वेश्मस्थिता निखिलमेव तमोऽपहंति । तामुज्ज्वलां गुणवतीं जगदीशभक्तिरत्नावलिं सुकृतिनः परिशीलयंतु ॥ ९ ॥ निखिलभागवतश्रवणालसा बहुकथाभिरथानवकाशिनः । अयमयं ननु ताननु सार्थको भवतु विष्णुपुरीग्रथनग्रहः ॥ १० ॥ Libro I. (dist. 119) de devotione in universum agitur, II. (dist. 65) de devotionis instrumentis, III. (dist. 33) de devotionis generibus. Quae quum novem rebus inniti dicatur, Vishṇuis nominum auditione, repetitione, ejusdem recordatione, adoratione, cultu, veneratione, servitio, fiducia, corporis et animi in ejus manus traditione¹, novem deinceps capitibus disticha huc spectantia colliguntur. IV. dist. 45. V. dist. 58. VI. dist. 26. VII. dist. 31. VIII. dist. 9. IX. dist. 4.

¹ श्रवणं कीर्तनं विष्णोः स्मरणं पादसेवनं । अर्चनं वंदनं दास्यं सख्यमात्मनिवेदनं ॥ Bhág. Pur. VII. 5, 23.

X. dist. 4. XI. dist. 2. XII. dist. 2. Denique distichis decem Vishṇus solum hominum refugium declaratur.

In fine capitum singulorum haec leguntur: इति श्री-मत्पुरुषोत्तमचरणारविंदकृपामकरंदविंदुप्रोन्मीलितविवेकैरभुक्तपरमहंस-विष्णुपुरीग्रथितायां श्रीभागवतामृतमखिलश्रीभगवद्भक्तिरत्नावल्यां - -

Codex sub finem seculi superioris exaratus est. Scriba haec adjecit: इदं पुस्तकं लिखितं उदपुरमध्ये दीनवंधुदासेन महाराधवजीपाठकः ॥ (WALKER 131^b.)

91.

Hujus voluminis folia 122-172. *Bhaktiratnāvalis* fragmentum, libros I-III. et libri IV. disticha 18, continent. Praeterea folia 23. 28. 29. et 29. desiderantur. In marginibus commentarius adscriptus est, qui his verbis incipit: सत्सदाचारानुमितं श्रुतिबोधितं प्रारिप्सितं निर्विघ्न-परिसमाप्तिकारणं श्रीकृष्णकीर्तनरूपं मंगलमाचरति ॥

Haec voluminis pars ineunte seculo octavo decimo exarata est. (WALKER 157^c.)

92.

Foll. 105-139. *Harilīlāviveka*, Harilīlāe investigatio, ad Vopadevae libellum commentarius. Incipit: ओं नमः कृष्णाय सच्चिदानंदरूपिणे । जगत्सर्गविसर्गादिसाक्षिणे [५] चिंत्य-शक्तये ॥ १ ॥ जयंति वोपदेवस्य (°vasya) वाचो विबुधसंस्तुतः । घन-सारा ज्वालाभास (?) jvalābhāsāḥ) क्षीरोदस्येव विचय (vīchayah) ॥ २ ॥ श्रीमद्भागवतस्यानुक्रमणी हृदिनिर्मिता । हरिलीलाभिधानेयं यथाबुद्धि विविच्यते ॥ Additus est textus, quo Vopadeva, metro Anuṣṭubh usus, de Bhágavatae lectionum numero, viris colloquentibus, singulorum librorum argumento accurate disseruit. Vopadevae libellus hoc disticho incipit: श्रीमद्भागवतस्कंधाध्यायार्थादि निरूप्यते । विदुषा बोध-देवेन मंतिहेमाद्रितुष्टये ॥ De Hemādri commentator haec: मंती च राज्ञो देवगिरीश्वरस्य रामचंद्रस्य । In fine Vopadevas haec: इति भागवतस्यानुक्रमणी रमणी कृता । विदुषां वोपदेवेन भिषक्शेषवसूनुना ॥ हरिलीलेति नामेयं हरिभक्तैर्विलोक्यतां । अस्या विलोकनादेव हरिभक्तिर्विवर्धते ॥

De commentatoris nomine ut dubitarem, iis quae Burnouf in Bhágavatapurāṇae praefatione I, xciii. dixit, adductus sum. In fine enim codicis nostri haec leguntur: हरिलीलाविवेको [५] यं कामराजस्य (l. कामराजस्य) वेश्मनि । कंठके चरयाचक्रे तुष्ट्या (l. रचयाचक्रे तुष्ट्या) हेमाद्रिणा सता (l. सता) ॥, quibus Hemādri quidam librum in aula Kámarājae scripsisse declaratur. At in codice Colebrookii (E. I. H. 484) post distichon illud haec addun-

tur: इति हरिलीलाविवेकः समाप्तः । सरस्वतीप्रभूसूदनेन (sic) निर्वृद्धमेतद्बुधमोदनेन ॥ Quae levissimae auctoritatis verba Madhusūdanam libellum retractasse significant. Idem vero Hemādri alium Vopadevae librum commentatus est. In fine enim Muktāphalae, quo opere Vopadeva de Viṣṇuis cultu agit, in omnibus, quos equidem inspexi, codicibus haec leguntur: टीकां मुक्ताफलस्येमां नास्तीति केवल्यदीपिकां । हेमाद्रिः कटके चक्रे कामराजस्य वेश्मनि ॥

Paramahansa-priyā, Vopadevae liber, in commentario aliquoties laudatur.

Codex anno 1766 negligentissime exaratus est. (WALKER 208^d.)

93.

Foll. 6. Long. 10 $\frac{1}{2}$. Lat. 4. Linn. 8.

Hujus voluminis folia 72–77. libellum *Durjanamukhachapeṭikā* (Alapa improbis ducta) a Rāmāśrama quodam scriptum continent. Incipit: ववुवीवर्भं नत्वा द्रुये विद्वद्विनिश्चयं । भागवताभिप्रायं चार्थानीषत्संशये ॥ १ ॥ Auctor Bhāgavatapurāṇam genuinis octodecim purāṇis a Vyāsa scriptis vindicare studet. Libellus a Burnouf. in Bhāgavatapurāṇae praefatione I. p. 56 sqq. Francogallice versus est.

Haec folia post annum 1820 negligenter exarata sunt. (WILSON 493^d.)

94.

Foll. 9. Long. 10 $\frac{1}{2}$. Lat. 4. Linn. 8.

In foll. 99–108. *Avatāravādāvalī* (disquisitionum series de epiphania institutarum) libellus a *Purushottama*, Pītāmbarae filio, Vallabhāchāryae discipulo, scriptus. Plenior titulus in fine reperitur: इति श्रीमद्भक्तभाचार्यचरण-नल्लनानतोत्तमांगश्रीपीतावरतनुजपुरुषोत्तमकृतावतारवादावल्यां श्री-भागवतस्वरूपविषयकशंकाभिरसवादस्त्रयोदशः समाप्तः ॥ Incipit: वेदवेदांतसारं यज्ञासखेदनिवर्त्तकं । महापुराणमूर्द्धन्यं श्रीमद्भागवतं स्तुमः ॥ Auctor iisdem fere utitur argumentis atque Rāmāśrama, quo tamen antiquior videtur esse, ut Bhāgavatam in genuinorum purāṇarum numero esse probet. Vopadevae tamen nullam omnino mentionem facit. In medio fere libello eos auctores recenset, qui sive locos Bhāgavatae laudant, sive auctoritatem ejus agnoscunt. Sunt ii: Apyayadīkshita Dravidensis in libro Śivatattvaviveka; Upadeśasahasrī-libri commentarius¹; Kalidharmanir-

¹ Liber Śankarāchāryae tributus, cujus titulus plenior hic: Sakalavedopanishatsāropadeśasahasrī. Commentarios duos novi, alterum a Rāmātīrtha, Kṛishṇatīrthae discipulo, scriptum, alterum ab Ānandajñāna compositum,

naya liber; Kshemendra Kāśmirensis in libro de ritibus Kshemendraprakāśa appellato; Nirṇayasindhu liber²; Nṛisinhāchārya, Rāmachandrae, Prakriyākaumudis auctoris, filius, in commentario ad Kālanirṇayadīpikā librum³; Sahasranāman-capitis, quod in Padmapurāṇa occurrit, commentarius; Prāchīnagauḍa in libro Samvatsarapradīpa; Bhaṭṭojidīkshita in commentario ad librum Chaturviṃśatimata (भट्टोजिदीक्षितकृतायां चतुर्विंशति-मतव्याख्यायामाचारकांडे तर्पणोत्तरं पूजानिर्णये पि); Bhāskara in Śrāddhamayūkha; Madhusūdanasarasvatī in libro Bhaktirasāyana et in commentario ad Bhagavadgītām; Vidyānivāsabhattachārya in libro de ritibus Sachcharitamīmāṃsā appellato; Viṣṇupurī Tīrabhuktensis in libro Bhaktiratnāvalī; Śankarāchārya in libro Chaturdaśamataviveka; Hemādri in pluribus libris (तथा हेमाद्रिब्रतदानखंडकालनिर्णयादिषु). Praeterea Purāṇae, Anekārthakosha et Śrīdharaśvāmin citantur.

Libellus eadem manu atque praecedens exaratus est. (WILSON 493^f.)

95.

Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 377. Long. 16 $\frac{1}{2}$. Lat. 6. Linn. 11.

Matsyapurāṇam, a Sūta coram anachoretis ita relatum, ut olim a Viṣṇu, piscis formam gerente, cum Manu communicatum erat. De argumento cf. Wilson, Viṣṇupurāṇa, p. LI. Incipit: प्रचंडतांडवाटोपप्रक्षिप्ताक्षिप्रदिग्गजाः । भवंतु विप्रभंगाय भवस्य भवतां भुजाः ॥ पातालादुत्पत्तिष्णोर्मिकरवसतयो यस्य पुच्छाभिघातादूर्ध्वं ब्रह्मांडखंडव्यतिकरविहितव्यत्ययेनापतन्ति । विष्णोर्मैत्र्यावतारे सकलवसुमतीमंडलं व्यधुवानास्तस्यास्योदीरितानां ध्वनिपहरतादश्रियं वः श्रुतीनां ॥ नारायणं etc. ॥ सजो पि यः क्रियायोगान्नारायण इति स्मृतः । त्रिगुणाय त्रिवेदाय नमस्तस्मै स्वयंभुवे ॥ सूतमेकाग्रमासीनं नैमिषारण्यवासिनः । मुनयो दीर्घसत्वांते पप्रक्षुर्दिव्यसंहितां ॥ प्रवृत्तासु पुराणीषु धर्म्यासु ललितासु च । कथासु शौनकाद्यास्तु अभिनंद्य मुहुर्मुहुः ॥ कथितानि पुराणानि यान्यस्माकं त्वयानघ । तान्येवामृतकल्याणि श्रोतुमिच्छामहे पुनः ॥ कथं ससर्ज भगवोऽल्लोकनाथश्चराचरं । कस्माच्च भगवान्विष्णुर्मैत्र्यरूपत्वमाश्रितः ॥ भैरवत्वं भवस्यापि पुरारित्वं च गद्यते । कस्य हेतोः कपालित्वं जगाम वृषभध्वजः ॥ सर्वमेतत्समाचक्ष्व सूत विस्तरशः क्रमात् । त्वद्वाक्यस्यामृतस्येव न तृप्तिरिह जायते ॥ सूत उवाच ॥ पुराणं पवित्रमायुष्यमिदानीं शृणुत द्विजाः । मात्स्यं पुराणमखिलं यज्जगाद गदाधरः ॥ पुरा राजा मनुर्नाम जीर्णवान्विपुलं तपः । पुत्रे राज्यं समारोप्य क्षमावाचविनंदनः ॥ etc.

Capita sunt 278, quorum argumenta haec: 1. Viṣṇus pisciformis Manui instantem cataclysmum praedicat.

² Hujus nominis liber a Kamalākara, Dinakarae filio, scriptus est.

³ Hic liber Rāmāchāryae tribuitur.

2. Diluvii tempore Manus quum navem conscendisset, cum Vishṇu piscis formam gerente colloquitur. De mundi creatione. 3. De creatione a Brahmanē facta. Cui ut Sāvitrīm sive Śatarúpām undecunque intueretur, quatuor (immo quinque) facies oriuntur. Eorum filius Manu Sváyambhuva (aliis nominibus Virāj sive Adhipúrusha appellatus) nascitur, a quo reliqui Manues descendunt¹. 4-6. Incestu, quamvis cogitatione sola², commisso Brahman quum Kámam exsecrasset, ejus precibus motus, ut Lakshmanāe, Rámae fratris, et Bhárataram gente extincta, regis alius filius nasceretur; deinde in coelum reverteretur, statuit. Deorum, vatū divinorum, gigantum, daemonum origo. 7. Madanadvá-daśivratam (चैत्रे मासि सिते पक्षे द्वादश्यां), quo ritu Kṛishṇa, Kámae formam gerens, colitur. Hoc ritu observato Diti Marutes filios nacta est. 8. Regum institutio. Prithu primus terrae rex fuit. 9. Manvantararum, Manuum eorumque prolis descriptio. Octavum post Manum, Vivasvatis filium, Manvantaram Sāvarnyam futurum esse dicitur. 10. Prithuis, Veṇae filii, regnum. Terrae nomina *prithivī* et *go* explicantur. 11 (fol. 14^a). De Solis prole. De Sanjáná, Prabhá, Cháyá ejus uxoribus. Solis nimius splendor a Tvashṭri minuitur³. Iḍa in equam mutatur et Budhae nubit. 12. Purúravas Budhae et Iḍae filius nascitur. Iḍa ipse postea kimpurushae formam et Sudyumnae nomen nanciscitur. Gentis a Sole originem ducentis proles. Ikshvákuis familia. 13. Manium septem catervae sunt, tres incorporales, quatuor corpore praediti. Quorum Mená filia spiritalis est. Dáksháyaṇī in Dakshae sacrificio se ipsam comburit. Ejus in variis locis sacris nomina: वाराणस्यां विशालाक्षी नैमिषे लिंगधारिणी । प्रयागे ललिता देवी कामाक्षा (कामुका C. D.)⁴ गंधमादने ॥ मानसे कुमुदा नाम विश्वकाया तथा-बरे । गोमंते गोमती नाम मंदरे कामचारिणी ॥ मदोक्तदा चैत्ररथे जयंती हस्तिनापुरे । कान्यकुब्जे (kanya° C. D.) तथा गौरी रंभा मलय-पर्वते ॥ एकाग्रके (एकाग्रके C. D.) कीर्त्तिमती विश्वां विश्वेश्वरे विदुः ।

¹ वैराजा यत्न ते जाता बहवः शंसितव्रताः । स्वयंभुवा महाभागाः सप्त सप्त तथापरे ॥ स्वारोचिषाद्याः सर्वे ते ब्रह्मतुल्यस्वरूपिणः । औन्न-मिप्रमुखास्तद्वद्येषां त्वं सप्तमोऽधुना ॥

² आदिसृष्टिः । अतीन्द्रियेन्द्रिया तद्वदतीन्द्रियशरीरका ॥

³ अपनेष्यामि ते तेजः कृत्वा यत्ने दिवाकर । रूपं तव करिष्यामि लोकानंदकरं प्रभो ॥ तथेत्युक्तः स रविणा धनौ कृत्वा दिवाकरं । पृथक्चकार तत्तेजश्चक्रं विष्णोरकल्पयत् ॥ त्रिशूलं चापि रुद्रस्य वज्र-मिंद्रस्य चाधिकं । दैत्यदानवसंहर्तुः सहस्रकिरणात्मकं ॥ रूपं चाप्रतिमं चक्रे त्वष्टा पञ्चामृते महत् । न शशाकायतं द्रष्टुं पादरूपं रवेः पुनः ॥ अर्चास्वपि ततः पादौ न कश्चित्कारयेत्कश्चित् । यः करोति स पापिह्यं गतिमाप्नोति निंदितं ॥ Similia in Bhavishyapurāṇa leguntur,

⁴ His literis codd. Colebr. (E. I. H. 1080 et 407) notavi.

पुष्करे पुरुहूतेति केदारे मार्गदायिनी ॥ नंदा (मंदा C. D.) हिमवतः पृष्ठे गोकर्णे भद्रकर्णिका । स्थानेश्वरे भवानी तु विल्वके विल्वपत्रिका ॥ श्रीशैले माधवी नाम भद्रा भद्रेश्वरे (भद्रेश्वरी C. D.) तथा । जया वराहशैले तु कमला कमलालये ॥ रुद्रकाट्यां च रुद्राणी काली कालिंजरे गिरौ (कालंजरे तथा C. D.) । महालिंगे तु कपिला माकोटे नुकुण्डेश्वरी ॥ शालग्रामे महादेवी शिवलिंगे जलप्रिया । मायापुर्यां कुमारी तु संताने ललिता तथा ॥ उत्पलाक्षी सहस्राक्षे कमलाक्षे (हिर-ण्याक्षे C. D.) महोत्पला । गयायां मंगला नाम विमला पुरुषोत्तमे ॥ विषाशायाममोघाक्षी पाटला पुंडवर्धने । नारायणी सुपार्श्वे तु विकूटे (विकूटे C. D.) रुद्रसुंदरी ॥ विपुले विपुला नाम कल्याणी मलया-चले । कोटची कोटितीर्थे तु (°tirtheshu C. D.) सुगंधा मागधे (माधवे C. D.) वने ॥ कुक्काक्षके (गोदावर्या C. D.) त्रिसंध्या तु गंगाद्वारे रतिप्रिया (ravi° C. D.) । शिवकुंडे शुभानंदा नंदिनी देविकातटे ॥ रुक्मिणी द्वारवत्यां तु राधा वृंदावने वने । देवकी मथुरायां तु पाताले परमेश्वरी ॥ चित्रकूटे तथा सीता विंध्ये विंध्यधिवसिनी । सद्माद्रावेकवीरा च हर्मेश्वरे (हरिश्चंद्रे C. D.) तु चंद्रिका ॥ रमणा रामतीर्थे तु यमुनायां मृगावती । करवीरे महालक्ष्मीरूपा देवी विनायके ॥ अरोगा (आरोग्या C. D.) वैद्यनाथे तु महाकाले महेश्वरी । अमया-त्युष्मातीर्थे तु (अभयेत्युष्मातीर्थेपु C. D.) अमृता विंध्यकंदरे (नितंबा विंध्यपर्वते C. D.) ॥ मांडव्ये मांडवी नाम स्वाहा माहेश्वरे (°rī C. D.) पुरे । छगलांडे (छागलांडे C. D.) प्रचंडा तु चंडिकामरकंदके ॥ सोमेश्वरे वराहोहा प्रभासे पुष्करावती । देवमाता सरस्वत्यां पारावारतटे (párā-pá° C. D.) मता ॥ महालये महाभागा पयोध्यां पिंगलेश्वरी । सिं-हिका कृतसौवे (कृतशौचे C. D.) तु कालिके [s] यंतशांकरि ॥ उत्प-लावर्तके लोला सुभद्रा शोणसंगमे । माता सिद्धपुरे (सिद्धवने C. D.) लक्ष्मीरनंगा भरताश्रमे ॥ जालंधरे विश्वमुखी तारा किष्किंधपर्वते । देवदारुवने पुष्टिमैधा काश्मीरमंडले ॥ भीमा देवी हिमाद्रौ तु पुष्टिर्वि-श्वेश्वरे (तुष्टि° C. D.) तथा । कपालमोचने शुद्धिमाता कायावरोहणे ॥ गंगाद्वारे (शंखोद्वारे C. D.) [s] ध्वरा नाम धृतिः पिंडारके तथा । कला तु चंद्रभागायामछोटे (°chhode C. D.) शिवकारिणी (शिव-धारिणी C. D.) ॥ वेणायाममृता नाम वदयामुर्वशी तथा । औषधी चोत्तरकुशे (°kurau C. D.) कुशद्वीपे कुशोदका ॥ मन्मथा हेमकूटे तु मुकुटे (कुमुदे C. D.) सत्यवादिनी । अश्वत्थे वंदिनीका (°nīyā C. D.) तु विधिर्विश्वचालये ॥ गायत्री वेदवदने पार्वती शिवसंनिधौ । देवलोकं तथेन्द्राणी ब्रह्मास्येषु सरस्वती ॥ सूर्यविंध्ये प्रभा नाम मातृणां वैष्णवी मता । अरुंधती सतीनां तु रामासु च तिलोत्तमा ॥ चित्ते ब्रह्म-कला नाम शक्तिः सर्वशरीरिणां । एतदुद्देशतः प्रोक्तं नामाष्टशतमुत्तमं । अष्टोत्तरं च तीर्थानां शतमेतदुदाहृतं ॥ 14. De Achodá, Manium Agnishvátta appellatorum filia, et de ejus nominum Amávásyá, Ashtaká, Satyavatí origine. 15. Manes Bar-hishad dicti in Vaibhrāja mundo degunt, quorum filia Pívarí postea Śukae, Vyásae filio, nubit. Manes Mánasa appellati, Vasishṭhae filii, quibus filia Go (शुकस्य दयिता पत्नी) est. Iis a Bráhmaṇis liba offeruntur. In solis orbe Hayishmat manes, Angirasis filii, degunt, iique Yaśodae

patres. Qui a Kshatriyis coluntur. In Kámadugha mundo manes Svasvadhā (sukhada C. D.) habitant, quorum filia Virajā Nahushae nubit. Ii a Vaiśyis coluntur. In Mánasa mundo Somapa manes vivunt, qui Narmadám filiam genuerunt. Quae res in sacrificio manibus oblato adhibendae, quaeve vitandae sint, breviter refertur. 16. De manium cultu. Atque primum de iis ritibus agitur, qui ter in anno ad colendos manes faciendi sunt (*anvādhārya*)¹. 17. Deinde ii tractantur, qui omnibus ordinibus communes anni temporibus *yuga* et *manvantara* appellatis peragendi sunt (*sādhāraṇa*, sive *sāmānya*). Data laetitiae occasione, qualis die festo, sacrificio, nuptiis celebrandis offertur, ii ritus observantur, qui *ābhīyudāyika* sive *vṛiddhīśrāddha* appellantur. Quae tria genera *pūrvāṇa* nomine comprehenduntur. 18. Ceremoniae diebus post mortuum cognatum proximis observandae (*ekoddishā*). 19. Manibus quae oblationes factae sunt, eam formam sumunt, quae ad eos sustentandos maxime idonea est. 20, 21. Ritus funebres quam efficaces sint, septem Kausikae filiorum fatis probatur. Ii enim, quum fame exorta Gargae magistri vaccam mactassent, ita tamen, ut suadente Pitṛivartine, fratre natu minimo, manibus sacrificarent, post quinque aetates operis pii fructu cum numine summo conjuncti sunt. Atque quarta aetate Pitṛivartin Panchālorum rex sapientissimus (*sarvajantūnām rutavettā*), fratres duo regis socii², reliqui brāhmaṇae facti sunt. 22 (fol. 28^b). Ingens locorum sacrorum ad flumina et lacus sitorum numerus traditur, ubi manium cultus faustissime fieri perhibetur. Simul diei tempus ad ritus peragendos statutum definitur. 23. De Somae (Luni) origine ejusque et Tārae amoribus. 24. Budhae origo. De Purūravase et Urvaśi eorumque prole. Rajis filii Brihaspatis insidiis ab Indra interficiuntur³. 25-42. Yayātis res gestae. Quae verbo tenus cum iis, quae in Mahābhārata I, 3185-3690. leguntur, consentiunt. 43 (fol. 50^b). De Yaduis subole et Kārtavīryārjuna. Quae cum Harivaṇṣae lectione 33. consentiunt. 44-46. De Andhakarum et Vṛishṇium familia narratio, quae a

¹ एतदग्निमतः प्रोक्तमन्वाहार्यं तु पावैयं । यथेदुसंक्षये तद्वदन्यत्तापि निगद्यते ॥ et paulo post: अनेन विधिना आर्द्रं तिरस्स्येति निर्वपेत् । कन्याकुम्भवृषस्येऽर्के कृष्णपक्षेषु सर्वदा ॥ यत् यत् प्रदातव्यं सपिंडीकरणात्परं । तत् तेन विधानेन कार्यमग्निमता सदा ॥

² Cf. Harivaṇṣa 1185 sqq. 1. Subālaka: कामशास्त्रप्रणेता च बाधव्यः स सुबालकः । पंचाल इति लोकेषु विद्युतः सर्वशास्त्रवित्. 2. Kāṇḍarika: वैद्यशास्त्रप्रवर्तकः ॥

³ गत्वाथ मोहयामास रजिपुत्रान्वृहस्पतिः । जिनधर्मे समास्थाय वेद-वाहं स वेदवित् ॥ वेदत्रयीपरिधृष्टाश्चकार धिक्काधियः । वेदवाक्यान्परिज्ञाय हेतुवादसमन्वितान् ॥ जघान शक्रो वज्रेण ।

Harivaṇṣa lectionibus 37-40. paulum tantum differt. 47. Vishṇus, quo Asuras exstirparet, decies in terram descendit, ter divinam, septiens humanam formam gerens. 48, 49. De Turvasuis, Pūruis, Druhyuis, Anuis familia. Sub finem futurorum regum series⁴ enumeratur: अधिसोमकृष्णो (adhisīma° C. D.) यश्चेपां प्रथमं वर्तते नृपः । तस्यान्ववाये वक्ष्यामि भविष्ये कथितानृपान् ॥ अधिसोमकृष्णपुत्रस्तु (adhisīma° C. D.) विचक्षुर्भविता नृपः । गंगया तु धृते तस्मिन्नगरे नागसाहये ॥ त्यक्त्वा विचक्षुर्नगरं कौशाभ्यां तु निवस्यति । भविष्यादौ सुतास्तस्य महाबलपराक्रमाः ॥ भूरिज्येष्ठः सुतस्तस्य ततश्चित्ररथः स्मृतः । शुचिद्रव्यश्चित्ररथादृष्णिमांश्च शुचिद्रवात् (suchidraṭhāt C. D.) ॥ वृष्णिमतः सुपेणश्च भविष्यति शुचिर्नृपः (punar nṛipaḥ C. D.) । तस्मात्सुपेणाद्भविता सुनीथो नाम पार्थिवः ॥ नृपात्सुनीथाद्भविता नृचक्षुः सुमहायशः । नृचक्षुषस्य (nṛichakshushas tu C. D.) दायादो भविता चे सुखीवलः ॥ सुखीवलसुतश्चापि भावी राजा परिश्रवः । परिश्रवसुतश्चापि भविता सुतपा नृपः ॥ मेधावी तस्य दायादो भविष्यति न संशयः । मेधाविनः सुतश्चापि भविष्यति पुरंजयः ॥ उज्जौ (ज्यौ C. D.) भाव्यः सुतस्तस्य तिग्मात्मा (Nirmākhyas et 'postea Nirmād C. D.) तस्य चात्मजः । तिग्मात्माद्बृहद्रथो भाव्यो वसुदामा बृहद्रथात् ॥ वसुदाम्राजतानीको भविष्योदयनस्तथा । भविष्यते षोडश-नाडीरो राजा वहीनरः (महीनरः C. D.) ॥ वहीनरात्मजश्चैव (mahīratā° C. D.) दंडपाणिर्भविष्यति । दंडपाणेर्निरामित्तो निरामित्तानु-क्षेमकः ॥ अतोऽनुवंशोकोऽस्य गीतो विप्रैः पुरातनैः । ब्रह्मक्षत्रस्य यो योनिर्विशो देवर्षिसंस्कृतः । क्षेमकं प्राप्य राजानं संस्थास्यति स वे कलौ ॥ 50. De Agnis filiis, sive diversis ignis sacri generibus. 51 (fol. 74^a). Pietas operibus bonis innixa commendatur (ज्ञानयोगसहस्रादि कर्मयोगः प्रशस्यते)⁵. 52. Purāṇarum enumeratio, cujus locos gravissimos Wilson in Vishnupurāṇae praefatione p. xvi sqq. excerptit. Upapurāṇae tres tantum memorantur: उपभेदान्प्रवक्ष्यामि लोके ये संप्रतिष्ठिताः ॥ पाप्मे पुराणे यत्प्रोक्तं नरसिंहोपवर्णनं । तच्चाष्टादशसाहसं नारसिंहमिहोच्यते ॥ नंदाया यत् महात्म्यं कार्तिकेयेन वख्यते । नंदापुराणं तन्नोक्तैरख्यातमिति कीर्त्यते ॥ यत् शांभं (l. śambam) पुरस्कृत्य भविष्येऽपि कथानकं । प्रोच्यते तत्पुनर्लोके शांभमेतन्मुनिव्रताः ॥⁶ 53. Inde ab hoc capite usque ad caput 91. de variis ritibus agitur. Incipit: अतः परं प्रवक्ष्यामि दानधर्मान्शेषतः । उपवाससमायुक्तान्यथा मत्स्योद्गतानि ह ॥ महादेवस्य संवादं नारदस्य च धीमतः । यथावृत्तं प्रवक्ष्यामि धर्मकामार्थसाधकं ॥ Nakshatra-purushavratam. 54. Ādityaśayanavratam. 55. Kṛishṇā-shtamāvratam. 56. Rohiṇīchandraśayanam vratam. 57. Tāḍāgavidhis. 58. Vṛikshotsargavidhis sive Vṛikshodyā-

⁴ Cf. Wilson, Vishnupurāṇa, p. 461.

⁵ Etiam infra in cap. 245. eadem sententia occurrit: ज्ञानयोगसहस्रादि कर्मयोगो विशिष्यते ॥

⁶ In codicibus C. D. Ādityapurāṇam additur.

panavidhis. 59. Saubhāgyaṣayanavratam. 60. Agastya-pūjāvidhis. Narratio de Agastya origine. 61 (fol. 86^a). Anantatṛitīyāvratam. 62. Rasakalyāṇinīvrata. 63. Ādrānandakarīṭṛitīyāvratam. 64. Akshayatrīṭṛitīyāvratam. 65. Sārasvatavratam. 66. Chandradītyoparāgnānavidhis. 67. Saptamīsnapanam. 68. Bhīmadvādaśīvrata. Hic ritus, quo Bhīma Panduides duodecimo Māghae mensis clarilunii die Vishṇum coluisse fertur, e Bhavishyapurāṇa desumptus esse dicitur. Vide supra, p. 34^b n. 65. 69. Anangadānavratam a Dālbhya Chaitāyana traditum. 70. Aṣūnyaṣayanam vrata. Hoc ritu secundo Śrāvaṇae mensis obscurilunii die si Kṛishṇa colitur, conjuges nunquam separantur. 71 (fol. 69^a). Angārakachaturthīvrata. Quem ritum e Bhavishyapurāṇa desumptum esse, prooemii versus innuere videntur. 72. Śukra-Bṛhaspatipūjā. 73. Kalyāṇasaptamīvrata. 74. Viṣokasaptamīvrata. 75. Phalasaptamīvrata. 76. Śarkarāsaptamīvrata. 77. Kamalasaptamīvrata. 78. Mandārasaptamīvrata. 79. Śubhasaptamīvrata. 80. Aṣokadvādaśīvrata guḍadhenvidhānam cha. 81 (fol. 103^a). 82. Dhānyaśailadānam, Lavaṇāchala°, Guḍāchala°, Hemapārvata°, Tilāśaila°, Karpāsapārvata°, Ghṛitaśaila°, Ratnaśaila°, Rajatapārvata°, Śarkarāchaladānam. 83. Vaiṣampāyanīyam grahaśāntividhānam. 84. Grahārūpānukīrtanam. 85. Śivachaturdaśīvrata. 86. Phalatyāgamāhātmyam. 87. Ādityavāravratam. 88. Sankrāntīyudhāpanavratam. 89. Vibhūtidvādaśīvrata. 90. Shashīvrata. Sexaginta ritus breviter enumerantur. 91 (fol. 121^b). Snānavidhis. 92-101. De Prayāgae sanctitate. 102-115. Mundi descriptio. 102 (fol. 102^a). De septem Jambudvīpae partibus. 103. De Kuruvārshae, Bhāratavārshae¹, aliorum incolis, fluminibus, montibus, arboribus, ceteris. 104-109. Purūravas ad Airāvātī Vishṇum colit. 110. Regionum circum Kailāsam sitarum descriptio. 111 (fol. 142^a). Śākadvīpae, Kuśadvīpae, Kraunchadvīpae, Śālmāladvīpae, Gomēadvīpae, Pushkaradvīpae descriptio. 112. De siderum majorum motibus et temporis divisione. 113. De nubibus, pluviae origine, Solis curru. 114. De solis satellitibus, de luna, de solis et lunae defectionibus. De Dhruva, qui porculi marini (śiṣumāra) forma in coelo positus conversionibus suis siderum motum efficere dicitur². 115. Sol noctu ignem, ignis interdiu solem intrat. De stellis. 116-127. Tri-

pura a Śiva destruitur (cf. Mahābh. VIII. 1391, sqq.). 116. Maya, Asurarum princeps, una cum Vidyumāline, et Tārakāksha, a Brahmanē obtinent, ut urbes tres ab ipsis condendae, nisi Śivae sagitta, a nemine destruantur. 117. Tripurae descriptio. 118. Ubi Asurae vitam beatissimam degunt, donec Discordia et Nemesis urbem intrant. Mayae insomnium. 119. Dei, ab Asuris oppressi, a Brahmanē, eoque auctore a Śiva auxilium petunt. 120. Śiva ad pugnam se accingit, cui dei essendum magicum parant. Brahman ipse aurigae munus suscipit. 121 (fol. 162^a). Nārada Mayae bellum indicit. 122. Pugnae initium. 123. Maya, postquam lacum nectare mortuos in vitam revocante implevit, pugnam redintegrat. Dei Indra duce fugantur. Kṛishṇa bovis forma Tripuram intrat et nectar illud ebibit. 124. Asurae in mare confugiunt. 125. Dei urbem occupant. Redintegrata pugna Tārakāksha occiditur. 126. Fato quom constitutum esset, ne urbs alio tempore destrueretur, atque quo momento luna cum Pushya conjungeretur, Asurae a deis illud tempus neglectum iri sperantes exsultant. 127. At Śiva fatali illo temporis puncto urbem telo excidit. 128. Purūravas nova luna ad colendos manes coelum adit³. De manium generibus. De singulis lunae phasibus et mensis lunaris partibus. 129. De temporum humanorum et divinorum computatione. Aevi argentei descriptio. 130. Intra aevum aureum et argenteum quod sacrificium ab Indra institutum est, in eo assentiente quidem Sole, at recusantibus viris sanctis animalibus factum est. Ex quo tempore pietas plus valet quam sacrificium⁴. 131 (fol. 179^b). Aeneae et ferreae aetatis descriptio. In temporis fine aevi depravati domitor et vindex e Bhṛiguī familia existet, qui in hoc purāṇa Pramati appellatur. Postea aetas aurea revertetur. 132. De hominum in singulis manvantaris officiis. De vatum divinorum (rishi) generibus. Denique septem gentes illae enumerantur, e quibus carminum sacrorum poetae processerunt: Bhṛigu (vates 19), Angiras (33), Kāśyapa (6), Atri (7), Vasishtā (7), Viśvāmitra (13), Agastya (3). E regia domo orti sunt Manus Vaivasvata, Idā rex, et Purūravas. Vaiṣya vero Bhalandava (Bhalanda C. D.), Vāsāśva (Vandya C. D.), Sankīla (Sankīrṇa C. D.) fuerunt.

¹ Hoc varsha in novem partes distribuitur, quarum nomina apud Wilson, Vishnupurāṇa p. 175 invenies, nona ibi omīssa Mānava appellatur.

² योऽसौ चतुर्दशर्षेषु शिशुमारो व्यवस्थितः । उत्तानपादपुत्रोऽसौ मेढीभूतो भुवो दिवि ॥ स वै धमन्ध्रामयते चंद्रादित्यौ ग्रहैः सह । धमन्तमनु वै याति नक्षत्राणि तु चक्रवत् ॥

³ यदा तु चंद्रः सूर्यश्च नक्षत्राणां (नक्षत्राणि C. D.) समागतौ ॥ अमावास्यां निवसत एकस्मिन्मंडले । तदा स गच्छते दिवाकरनिशाकरौ ॥ अमावास्याममावास्यां मातामहपितामहौ । अग्निवाद्य तत्तत्कालापेक्षः स तिष्ठति ॥ Sequuntur nonnulli versus ad eundem spectantes, qui tamen in iis, qui mihi praesto sunt, codicibus corrupti sunt.

⁴ Indra ipse eo tempore nomen dei omnia devorantis (viṣva-bhu) accepit.

Omnino nonaginta et unus fuisse dicuntur. 133-147. Tárakae caedes. 148 (fol. 226^b)-165. Hiranyakaśipuis aliorumque Asurarum caedes et Vishnui manifestationes. Quae res eodem modo et plerumque iisdem verbis narrantur atque in Harivaṇṣa 2248-2789. 166 (fol. 251^b). Andhakae caedes. 167-172. Várāṇāsīae majestas. 167. Avimuktāe laudes. Quo loco quum Harikeśa yaksha (sive Pingala) Śivam coluisset, a deo catervarum suarum praefectus (gaṇapati) creatur. 168. Omnia piacula urbe frequentanda luuntur. Tempa sacerrima (linga) haec octo ibi reperiuntur: Hariṣchandra, Āmrātakeśvara, Jaleśvara (jāle° A.), Śrīparvata, Mahālaya, Kṛimichāṇḍeśvara¹, Kedāra, Mahābhairava. 169. Etiam Skanda urbis sanctitatem praedicat. 170. Ejusdem loci virtutes a Śiva celebrantur. Urbis confinium. Praemia eorum, qui ibi Śivam colunt. 171 (fol. 261^b). Avimuktāe habitatio ad omnia omnium hominum peccata lustranda sufficit. 172. Denique etiam viri sancti urbem laudibus extollunt. 173-181. Narmadae² majestas, a Mārkaṇḍeya coram Yudhisṭhira praedicata. 173. Fluvii sanctitas, et locorum sacerrimorum enumeratio. 174, 175. Jvāleśvaram tīrtham, in Amarakaṇṭaka monte situm, eo tempore ortum est, quum Tripura, Vāṇae sede, deleta una urbs in eum locum decedit. 176. Kāveris et Narmadae confluentis. Nomen a Kuvera (cf. P. VII. 3, 1) derivatur. 177. Alii loci sancti in laeva Narmadae ripa siti enumerantur. 178. Per multa alia sacella memorantur. 179. Śuklatīrtham (sive Śukratīrtham) celebratur. 180, 181. Alia sacella. 182 (fol. 281^b). De septem vatibus divinis: Bhṛigu, Angiras, Atri, Marīchi, Pulastya, Pulaha, Vasishṭha³, eorumque prole. Atque primum Bhṛiguis gens refertur. Deinde 183. Angirasis, 184, 185. Atris, 186. Marīchis, 187. Vasishṭhae. 188. Narratio de Nimi et Vasishṭha, qui alter alterum exsecrati corpore privantur (Videha), donec a Brahmanē formam recuperant. Vasishṭhae et Agastya origo. 189. Agastya, Pulahae, Pulastya gens. Hujus capitis initium in codice desideratur. 190. Dharmae proles. 191 (fol. 288^a). Hi omnes vates divini inferiis colendi sunt. De cibis et largitionibus manibus maxime acceptis. 192. Vaccae praegnantis largitio. 193. Nebridis dorcadis nigrae (kṛishṇājina) largitio. 194. Tauri manumittendi descriptio (vṛishotsarga). 195-201. Narratio de Sāvitrī, Aśvapatis filia, Mahābhāratae (III. 16616 sqq.) imitatione relata. 202 (fol. 296^a)-214. De regis officiis. 202. De ministris eligendis regisque vitae ratione. 203. De ministrorum officiis. 204. Arcis aedificatio et armorum annonaeque comparatio. 205. De antidotis et me-

dicinis a rege comparandis. 206. De praesidiis magicis a rege ad firmandam arcem adhibendis. De ominibus infaustis. 207. De regis filio educando. De regnandi artibus et consiliis. 208. Fato non ignave cedendum, sed virili conatu obnitendum esse. 209. Inimici variis rationibus devincendi sunt: comitate, 210. discordia disseminanda, 211 (fol. 306^b) donis, 212, 213. castigatione. 214. Juris civilis compendium. 215. De avertendis quum infaustis ominibus, tum calamitatibus (śānti). Quae (216-225) a Garga coram Atri enarrantur. 216. De calamitatum generibus. De ominibus faustis. 217. Deorum signa, si stationem et quietem reliquerint, procuranda sunt. 218. De ignibus et fluminibus procurandis. 219. De ominibus, quae arborum mutatione indicantur. 220. De pluviae prodigio. 221 (fol. 316^b). De fluminibus et lacubus. 222. De partu sive praenatiuro sive monstroso. 223. Res immobiles si moveantur, piacula adhibenda sunt. 224. De prodigiis, quae avibus sive animalibus indicantur, piandis. 225. De variis portentis. 226. Grāyājña, Lakshahoma, Koṭihoma, tria sacrificia, quibus planetae conciliantur. 227. Tempus ad expeditionem opportunum. 228. Membris palpitantibus quid significetur. 229. De insomniis. 230. De ominibus, quae expeditioni infelicem sive felicem eventum portendunt. 231 (fol. 322^a). Vishṇus ad delendos Asuras nani forma nascitur. 232. Prahrāda coram Bali nepote Vishṇum celebrat. 233. Vishṇus, quum a Bali sacrificante tres passus obtinisset, totum mundum expugnat, Asuras occidit, Balim ipsum in Sutalam, Tartari locum, relegat. 234, 235. Vishṇus verris forma se manifestat. Haec capita verbo tenus cum Harivaṇṣae lectionibus 223, 224. consentiunt. 236-238. Oceano a deis agitato ambrosia, kālakūṭa venenum, aliae res oriuntur. 239-244. De domibus condendis. 239. Vāstu vocabuli origo mythica. 240. Quo mense, qua constellatione, quo solo, quibus finibus et ritibus domus aedificanda sit, docetur. 241 (fol. 339^b). De domibus, quae uno, duobus, tribus, quatuor conclavibus constant (ekaśālam, dvīśālam, trīśālam, chatuṣśālam). Quam longitudinem singulorum ordinum et regis ministrorum domus excedere non debeant, definitur. 242. De tignis et portis. 243. De ritibus, quibus domus nova inauguranda est. 244. Quae arbores ad materiam faciendam eligendae, quae vitandae sint, docetur. 245. De statuarum quum aliorum deorum tum Vishnui mensura. 246. De Śivae simulacro. 247. De Śivae hermaphroditi (Ardhanārīśvara), cum Umā (Umeśa), cum Nārāyaṇa (Śivanārāyaṇa) conjuncti, et de Vishnui verris, leonis, nani formam gerentis, denique de Brahmanis, Kārttikeyae, Gaṇeśae, Kātyāyanis, Indrae simulacris. 248. De Solis, Agnis, Yamae, aliorum deorum et dearum simulacris. 249. De stylo-

¹ Alibi *Drimichāṇḍeśvara* legitur.

² कलिंगदेशे पञ्चार्थे (कलिंगदेशोपस्थाने C. D.) पञ्चैतेऽमरकंदके ॥

³ De Nārada hoc loco *वृद्धे गृपू*.

batis. 250. De lingis conficiendis. 251 (fol. 351^a). Ritus cum inaugurando simulacro conjuncti (pratishṭhā)¹. 252. Deorum invocatio, ut quem simulacra eundem ipsi locum occupent (adhivāsana). 253. De templi consecratione. 254. De simulacrorum lavatione (devatāsnānam). 255. Ceremoniae ad sedanda obstacula eo tempore observandae, quum domus conditur, sive domicilium novum aut diu derelictum intratur (vástúpaṣa-mana)². 256. De templorum generibus. 257. De sacellorum (maṇḍapa) speciebus et structura. 258-260. Futura regum a Sole originem ducentium series³. 261-276. De largitionum piarum sedecim generibus: यत्तु षोडश प्रोक्तं वासुदेवेन भूतले ॥ ४ ॥ पुण्यं पवित्रमायुष्यं सर्वपापहरं शुभं । पूजितं देवताभिश्च ब्रह्मविष्णुशिवादिभिः ॥ ५ ॥ आद्यं तत्सर्वदानानां तुलापुरुषसंज्ञितं । हिरण्यगर्भदानं च ब्रह्मांडं तदनन्तरं ॥ ६ ॥ कल्पयादपदानं च गोसहस्रं च पंचमं । हिरण्यकामधेनुश्च हिरण्याश्वस्तथैव च ॥ ७ ॥ हिरण्याश्वरयस्तद्वज्रेमहस्तिरयस्तथा । पंचलांगलकं तद्वज्ररादानं तथैव च ॥ ८ ॥ द्वादशं विश्वचक्रं च ततः कल्पलतात्मकं । सप्तसागरदानं च रत्नधेनुस्तथैव च ॥ ९ ॥ महाभूतघटस्तद्वज्रधोडशं परिधीर्निर्गताः । Quae capita cum Bhavishyapurāṇa (cf. supra, p. 35^b) non solum ordine fere conveniunt, sed in rebus ipsis et verbis tantam similitudinem exhibent, ut ex illo purāṇa desumta esse satis veri simile sit. Quod etiam versu quarto innuitur. 277. Kalparum triginta enumeratio. 278. Brevis argumenti index.

His perlectis, in fontibus Matsyapurāṇae Mahābhāratam, Harivaṇṣam, Bhavishyapurāṇam fuisse invenies, alii alios reperient. Princeps numen in hoc purāṇa Vishṇu-Kṛishṇa colitur, Kṛishṇa tamen antiquior quam mollis ille et imbecillus Brahmavaivartae deus. De codice Parisiaco cf. Hamilton, p. 58.

Codex anno 1729 exaratus multis vitiis laborat, attamen praestantior est quam codd. C. D., in quibus non modo plures loci interpolati sunt, sed etiam multa mutata, formae vero grammaticae, rudes quidem illae et anomalae, at in hoc librorum genere non insolitae, librarium arbitrio ad normam et regulam revocatae sunt. In fine haec leguntur: श्रीशंकरे १६५० सङ्गत् १७६५ भाद्रपदशुक्लतृतीयायां श्रीमन्महाराजाधिराजश्रीश्रीश्रीप्रदीपसाहानामाज्ञ-

¹ Principes qui in ea ceremonia sacerdotes adhibentur, alter *sthūpaka*, alter *mūrttipa* appellantur.

² कुर्वीत वास्तुशमनं मध्ये गोहस्य धर्मेवित् ॥ २५ ॥ पुण्यैर्गैथैश्च माल्यैश्च वानस्पत्यैस्तथौषधैः । वास्तु सर्वं प्रतिकिरेत्सप्तधान्यैस्तथैव च ॥ वास्तोष्पतिं यजेन्नात्र पायसेन बृहस्पतिं । औदुम्बरपलाशैश्च बलिं प्रतिदिशं हरेत् ॥ सूर्यो वायुर्यमः पितरो वरुणो निर्वृतिस्तथा । सोमो महेंद्र इत्येता दिक्षु दिग्देवताः स्मृताः ॥ दद्याद्दानं ब्राह्मणेभ्यः शिवं भवति वास्तुनि । प्रति-संवत्सरं कार्यं गृहे वै गृहमेधिना ॥ Rīgvidhāna IV. 26.

³ Cf. Vishnupurāṇa, cap. XXII sqq.

या जगन्मणिरिदं पुस्तकं श्रीनगरेऽलिखत् । आदर्शपुस्तकस्याशुद्धत्वात्मान्माप्यशुद्धिलिखने दोषाभावः सुधीभिरवगंतव्यः सत्यं ॥ (WILSON 21.)

96.

Foll. 85-115. Linn. 7. *Prayāgamāhātmya*, Prayāgae majestas, Matsyapurāṇae pars, decem lectionibus constans. Folium primum deest. Yudhishṭhiras, propter cognatorum caedem moerore et religione affectus, a Mārkaṇḍeya omnia peccata frequentando Prayāga, qui est locus sacer ad confluentem Gangae et Yamunae situs⁴, lui posse certior fit. Omnino hoc episodium ad celebrandas loci illius aquas earumque vires magicas extollendas scriptum est. 1. Mārkaṇḍeyae adventus. 2. Prayāgae sanctitas. 3. Bovum largiendorum praemia. 4, 5. De piorum operum posthac praemiis. Sacellorum enumeratio. 6. Prayāgae aquae omnia peccata abluunt. De sacellis ad Yamunam sitis. 7, 8. Prayāga omnium locorum sacrorum sacerrimus esse declaratur. 9. Prayāgam Brahmanis, Vishṇuis, Śivae sedem esse. 10. Ergo Yudhishṭhira Prayāgae lavando summam felicitatem obtinet.

Libellus anno 1717 exaratus est. (MILL 105^b.)

97.

Lit. Bengal. Charta Ind. Foll. 195. Long. 22. Lat. 5 $\frac{1}{2}$. Linn. 9.

Mārkaṇḍeyapurāṇa. De argumento cf. Wilson, Vishnupurāṇa, p. xxxii. Distichorum numerus esse 6900. in fine traditur. Devīmāhātmyam inde a fol. 125^a. legitur. Hujus purāṇae editio Calcuttae nunc sub prelo est. De codice Parisiaco cf. Hamilton p. 22, de Petropolitani Boehtlingk in libro 'Das Asiatische Museum,' p. 723, de Berolinensibus Weber Catal. p. 140.

Codex hoc seculo exaratus est. (WILSON 27.)

98.

Hoc volumen opuscula varia continet. Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 237. Long. 10 $\frac{1}{2}$. Lat. 4 $\frac{1}{2}$.

Hujus voluminis folia 1-150 (linn. 14-16). *Chandī-kāmāhātmya* (Chandīcae majestas), Mārkaṇḍeyapurāṇae episodium, cum commentario continent. Carmen, etiam Devīmāhātmya, Chandīm., Kālm. etc. appellatum, tredecim capitibus Durgae deae potestatem variorum gigantum caedibus manifestatam illustrat. Commentarius

⁴ Fines his verbis accuratius describuntur: आ प्रयागात्प्रतिष्ठा-नाद्यसुरो वासुकेर्हृदात् । कंबलाश्वतरौ नागौ नागश्च बहुमूलकः ॥ एतत्प्रजापतेः क्षेत्रं त्रिषु लोकेषु विश्रुतं ।

a *Santanu* rege, *Uddharanae* filio, e *Tomara* gente oriundo, scriptus est. Incipit: ब्रह्म यस्यै हरिर्वस्यै रुद्रो यस्यै व्यधात्रमः । नमस्तस्यै नमस्तस्यै नमस्तस्यै नमो नमः ॥ १ ॥ Auctoris tempore alios jam commentarios exstitisse hoc versu cernitur. शुभंयुः शंतनुः शंयुः सत्कीर्त्तिस्तोमरान्वयः । व्याकरोति (scil. देवीमाहात्म्यं) पराकृत्य कुव्याख्यानपरंपरां ॥ ५ ॥ *Santanu* scholam *Pāṇinīyam* secutus res satis perspicue, non raro tamen perverse explicat. Vocabulorum derivationes minime feliciter expedit, quamvis nonnunquam plures una proponat. *Amarac* lexicon frequentissime laudatur. Singulis capitibus haec subscripta sunt: इति श्रीमद्वाजपतिराजश्रीतोमरान्वयश्रीमदुद्धरणात्मजश्रीशंतनुचक्रवर्तिविरचितायां शंतनव्यां श्रीचंडिकाहातात्म्यटीकायां etc.

Codex anno 1782 a *Blüdeva* exaratus est. (WALKER 129^a.)

99.

Duo opuscula in hoc volumine insunt. Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 71. Long. opusculi prioris 6. alterius 5½, lat. 4. Linn. usque ad fol. 56. novenae, deinde octonae.

Foll. 1-56. ejusdem episodii textum anno 1804 exaratum continent. (WILSON 486^a.)

100.

Duo opuscula in hoc volumine insunt. Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 115. Long. 6½. Lat. 3½. Linn. 7.

Foll. 1-84. satis negligenter exarata *Devīmāhātmyae* textum continent.

Editiones Indicae plures exstant, Europaea una a *Poley* anno 1831 parum diligenter curata. (MILL 105^a.)

101.

Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 380. Long. 12½. Lat. 6½. Linn. 11.

Inest in hoc codice *Lingapurāṇae* prior et altera pars. Liber, ad praedicandam *Śivae* majestatem scriptus, a *Sūta* cum vatibus in *Naimisha* silva degentibus communicatur. Incipit: नमो रुद्राय हरये ब्राह्मणे परमात्मने । प्रधानपुरुषेशाय सर्गस्थित्यंतकारिणे ॥ नारदो ब्यच्यं श्रिलेशं [शं] करं संगमेश्वरे । हिरण्यगर्भे खलीने सविमुक्ते महालये ॥ रौद्रे गोप्रेक्षके चैव ज्येष्ठे पाशुपते शुभे । व्याघ्रेश्वरे जंबुकेशे तथा गोमायुकेश्वरे ॥ हिरण्यगर्भे चंडेशे ईशान्ये च त्रिविष्टपे । शुक्रेश्वरे यथान्याये नैमिषं प्रययौ मुनिः ॥ नैमिषेयास्तदा सिद्धास्तं दृष्ट्वा दृष्टमानसाः । समभ्यर्च्योसनं तस्मै तद्योग्यं समकल्पयन् ॥ सोऽपि दृष्टो मुनिवरैर्दानं भजे तदासनं । संपूज्यमानो मुनिभिः सुखासीनो वरासने ॥ चक्रे कथां विचित्रार्थी लिंगमाहात्म्य-

माश्रितां । एतस्मिन्नेव काले तु मृतः पौराणिकः स्वयं ॥ जगाम नैमिषं धीमान् प्रणामाय तपस्विनां । तस्मै साम च दानं च यथावच्छिरे तदा ॥ नैमिषेयास्तु शिष्याय कृष्णद्वैपायनस्य तु । सद्य तेषां पुराणस्य शृङ्खला समपद्यते ॥ दृष्ट्वा तमतिविश्रब्धं विद्वांसं रोमहर्षणं । आपृलश्च ततः मृतमृषिं सर्वे तपोधनाः । पुराणसंहितां पुण्यां लिंगमाहात्म्यमयुतां ॥ De argumento cf. Wilson, *Vishnupurāṇa*, p. xlii.

Prior pars capita 105 continet, quorum titulos, quatenus in codicis medioeris, neque versus neque sectiones distinguuntis, conditione fieri licuit, infra dedi. 1. ईशानकल्पवृत्तान्ते मृतवाक्यं. 2. संक्षेपानुक्रमिका (rerum index. *Purāṇam* totum 11000 versus continere dicitur). 3. प्राकृतः प्राथमिकसर्गाध्यायः. 4. 5. सृष्टिक्रमः. 6. सृष्टिक्रमे रुद्राणां सृष्टिः. 7. रुद्रावताराद्यतारतीर्थकरोत्पत्तिः. 8. पाशुपतयोगप्रकरणं. 9. योगानुष्ठानगुणाख्यानं. 10. साधार्यसत्यादिनिर्णयः. 11. 12. यामदेवोत्पत्तिः. 13. तत्पुरुषरुद्रोत्पत्तिः. 14. सधोररुद्रोत्पत्तिः. 15. सधोरोत्पत्तिं सधोरजपो ब्रह्मकूर्चप्रभावः. 16. रुद्रोत्पत्त्या ईशानसंभवः. 17. 18. शब्दब्रह्मपदसंलिंगोत्पत्त्या पिण्डकृतो लिंगस्यः. 19. ब्रह्मविष्णुप्रबोधः. 20. लिंगोद्भवः. 21. ईश्वरस्यः. 22. सृष्टिक्रमब्रह्मरुद्रसंवादः. 23. ब्रह्मरुद्रसर्वतत्त्वप्रतिपादनं. 24. रुद्रावताराद्यतारनिर्देशः. 25. स्नानाचमनविधिः. 26. जलभस्मसंस्नानतत्त्वविनिर्णयः. 27. 28. लिंगार्थनविधिः. 29. देवदारुवगोपख्यानं. 30. देवदारुवनप्रवेशे मृत्युंजयः. 31. देवदारुवनप्रवेशे ईश्वरदर्शनं. 32. देवदेवस्तयः. 33. देवदारुवनप्रवेशः. 34. शिवभस्ममहिमोत्पत्तिः. 35. दधीचक्षुषसंवादे मृतसंजीवनसंत्वविधिः. 36. क्षुपदधीचक्षुषसंवादः. 37. 38. शक्रशैलादसंवादः. 39. शं चतुर्गुणधर्मविचारः. 40. शं चतुर्गुणधर्मव्ययस्या. 41. शक्रशिलादसंवादः. 42. नंदीश्वरोत्पत्तिः. 43. 44. नंदिकेश्वराभिषेकः. 45-58. भुवनकोशः. 59. भुं ज्योतिश्चक्रनिर्णयः. 60. भुं ग्रहतारादिविचारणं. 61. भुं ज्योतिःप्रचारः. 62. भुवचरितं. 63. सर्गक्रमः. 64. सृष्टिक्रमे यामिन्नकथनं. 65. सूर्यवंशः. 66. सोमवंशे ययातिचरितं. 67, 68. सोमवंशः. 69. आदिसर्गक्रमः. 70. त्रिपुरविजयः. 71. त्रिं त्रिपुरहरः. 72. लिंगमाहात्म्ये योगनिर्णयः. 73. लिंगविवरणं. 74. (निष्कलो निर्मलो नित्यः सकलश्च कथं शिवः । यन्महर्षिः) 75. लिंगमूर्तिप्रतिष्ठाधिः. 76-78. (मृदादिरत्नपर्यंतदृष्ट्यः कृत्वा शिवालये । यत्फलं लभते मर्त्यैः) 79. पशुपाशविमोक्षणं. 80. चं लिंगह्लादशयनं. 81. व्यपोहस्तयः. 82. प्रतिभासलिंगयनं. 83. प्रतिभासकभक्तयनं.

1 In hoc capite et *Purāṇae* et legum codices enumerantur. Atque priora hoc ordine: *Brahma*, *Padma*, *Vishnu*, *Śiva*, *Bhagavat*, *Bhaviṣhya*, *Narada*, *Mārkaṇḍeya*, *Agni*, *Brahmavivarta*, *Linga*, *Varāha*, *Vāmana*, *Kūrma*, *Matsya*, *Garuḍa*, *Skanda*, *Brahmāṇḍa*. Legum codices hi: *Manu*, *Atri*, *Vishnu*, *Hārta*, *Yājñavalkya*, *Uśanas*, *Angiras*, *Yama*, *Āpastamba*, *Saṁvarta*, *Kūtyāyana*, *Bṛhaspati*, *Parāśura*, *Vyāsa*, *Śaṅkha*, *Likhita*, *Dakṣha*, *Gautama*, *Śātātapa*, *Vasiṣṭha*. Hanc enumerationem cum *Yājñavalkya* congruere neminem fugit.

84. पंचाक्षरमाहात्म्यं. 85. वैराग्यमाहात्म्यं. 86. शिवशक्त्यभेदवि-
निर्णयः. 87. योगाचारोपदेशः. 88. सदाचारवर्णनं. 89. प्राय-
श्चित्तानुवर्णनं. 90. अष्टिष्टवर्णनं¹. 91. वाराणसीश्रीपतयोन्माहात्म्यं.
92. अंधकानुग्रहः. 93. वराहप्रादुर्भावः. 94. नारसिंहं. 95. जल-
धरवधः. 96. विष्णुकृतसूक्तनामसहस्रं. 97, 98. दक्षमखमथनं. 99.
कामदहनं. 100. ईश्वरस्वयंवरः. 101. गौरीमहेश्वरविवाहः. 102.
विनायकोत्पत्तिः. 103. महाकालसंभवे महेश्वरनृत्यकारणं. 104. उप-
मन्युसिद्धिः. 105. कृष्णपुत्रोपलब्धिः.

Alter pars in folio 203 his distichis incipit :

कृष्णस्तुष्यति केनेह सर्वदेवेश्वरेश्वरः ।
वक्तुमर्हसि चास्माकं सूत सर्वार्थविद्ववान् ॥
सूत उ° । पुरा पृष्ठो महातेजा मार्कंडेयो महामुनिः ।
अंबरीषेण विप्रेन्द्रास्तद्वदामि यथातथं ॥

1. कौशिककथनं. 2. विष्णुमाहात्म्यं. 3. वैष्णवगीतकथनं. 4.
विष्णुभक्तकथनं. 5. (अंबरीषस्य माहात्म्यं.) 6. अलक्ष्मीवृत्तं. 7.
विष्णुमाहात्म्येऽष्टाक्षरद्वादशाक्षरमाहात्म्यं. 8. षडक्षरसंततसूक्तमाहात्म्यं.
9. पशुपतिपादनं. 10. ईश्वरमाहात्म्यं. 11. देवीमाहात्म्यं. 12. अष्ट-
मूर्तिवर्णनं. 13. अष्टमूर्तिविवरणं. 14. पंचब्रह्मविवरणं. 15. व्यक्ता-
व्याक्तादीश्वरस्वरूपवर्णनं. 16, 17. ईश्वरमाहात्म्यं. 18. रूद्रप्रस्तावे
पाशुपतव्रतविवरणं. 19. मंडलस्यरुद्रचतुर्वक्त्रविवरणं. 20. गुरु-
शिष्यसंप्रदायः. 21. शिष्यप्रतिष्ठाविधिः. 22. सूर्यपूजाविधिः. 23-
25. शिवपूजाविधिः. 26. अघोरसंतपूजाविधिः. 27. विजयाभिषेकः.
28. तुलापुरुषदानविधिः. 29. सुवर्णमेदिनीदानं. 30. कल्पपादपदानं.
31. हेमधातुदानं (Gāṇeṣam dānam). 32. लक्ष्मीदानं. 33. ति-
लथेनुदानं. 34. प्रत्यक्षगोसहस्रदानं. 35. प्रत्यक्षकन्यादानं सुवर्णवृ-
षभदानं. 36. षोडशमहादानं. 37. जीवश्चाद्विधिः. 38. लिं-
गमाहात्म्यं. 39. लिंगप्रतिष्ठाविधिः. 40. प्रतिष्ठातंत्रं. 41. अघो-
रमाहात्म्यं. 42. अ° अभिचारस्क - विधिः. 43. यज्ञेश्वरीविद्यामाहात्म्यं.
44. गायत्रीमाहात्म्यं. 45. मृत्युंजयविधिः. 46. पुराणमाहात्म्यं.

In ultimo capite haec leguntur :

ग्रंथैकादशसाहस्रं पुराणं लिंगमुत्तमं ।
अष्टोत्तरशताध्याययाधमंशमतः परं ।
षट्चत्वारिंशाष्टमाध्यायं धर्मकामार्थमोक्षदं ।

E quibus verbis satis corruptis hoc tamen elucet, his
duabus partibus Purānam absolutum esse. De codice
Parisiaco cf. Hamilton, p. 29.

Codex sub finem superioris seculi negligenter exara-
tus est. (WILSON 100.)

102.

In hoc volumine duo opera insunt. Lit. Devan.
Charta Ind. Foll. 196. Long. 14½. Lat. 6.

¹ Capita 87—90, a Vāyupurāṇae capitibus 14—19, nec rebus
nec verbis multum differunt.

Foll. 1—125. Linn. 14. *Vāmanapurāṇam*, a Pulastya
Nāradae traditum. Incipit : त्रैलोक्यराज्यमादित्य वल्लेरिन्दाय
यो ददौ । नमस्तस्मै सुरेशाय सदा वामनरूपिणै ॥ पुलस्त्य¹ कृषिमासी-
नमाश्रमे वाग्विदां वरं । नारदं परिपप्रच्छ पुराणं वामनाश्रयं ॥ कथं
भगवता ब्रह्मन्विष्णुना प्रभविष्णुना । वामनत्वं धृतं पूर्वं तन्ममावस्थ
(°chakshva) पृच्छतः ॥ कथं च वैष्णवो भूत्वा प्रह्लादो दैत्यसत्तमः ।
त्रिदशैर्युग्मे सार्द्धमत्र मे शंशयो महान् ॥ श्रूयते व द्विजश्रेष्ठा
(°shreshṭha) दक्षस्य दुहिता सती । शंकरस्य प्रिया भार्या बभूव वर-
वर्णिनी ॥ किमर्थं वा परित्यज्य अशरीरं (sva°) वराणना । जाता
हिमवतो गेहे गिरिंद्रस्य महात्मनः ॥ पुनश्च देवदेवस्य पत्नीत्वमगमद्भुभा ।
एत[द्ब्रूहि मे ब्रह्मन् s. m.] सर्वविह्वं मतो सि मे ॥ तीर्थानी वैय
(1. तीर्थानां चैव) माहात्म्यं दानानां चैव सत्तम । व्रतानां विविधानां
च विधिमाचक्ष्व मे द्विज ॥ एवमुक्त्वा नारदेन पुलस्त्यो मुनिसत्तमः । प्रोवाच
वदती (vadatām) श्रेष्ठो नारदे (nāradam) तपसो निर्धि ॥ etc.

Cf. Wilson, Vishnupurāṇa, p. XLVII. Capita sunt 95,
quorum summarium hoc : 1. Prooemium. Śiva quum
olim cum uxore nubem domum suam fecisset, Jīmūta-
ketu nomen accepit. 2. De Dakshae sacrificio et Satis
morte. Śiva quum quintum Brahmanis caput absci-
disset, ea poena affectus est, ut laeva manu illud gere-
ret (Kapālin)². Sacerdotis caede perpetrata, Nemesis
Śivam persequitur, donec Prayāgae lavando lustratur.
4. Śiva ad ulciscendam uxoris mortem catervas suas
creat, iisque Vīrabhadram praeficit. Vīrabhadra cum
deis congressus a Viṣṇu vincitur. 5. Śiva vero omnes
deos fugat, Daksham occidit, sacrificium ipsum, quod
cervi formam induerat, in coelo persequitur. Ubi ipse
variorum siderum compositione repraesentatur (Kālarū-
pin). De zodiaci signis. 6. Incipit : ब्रह्मवो ब्रह्मणो योऽसौ
धर्मो दिव्यवपुः सदा । तस्य भार्या त्वहिंसा च (दाक्षायणी तस्य
भार्या B.)³ तस्यामजनयत्सुतौ ॥ हरिं कृष्णं च देवर्षे नरनारायणौ
तथा । योगाभ्यासरतौ नित्यं हरिकृष्णौ बभूवतुः ॥ Nara et Nārā-
yaṇa quum in Badarika eremo pietatem austeram exer-
cuissent, Indra ad eos pelliciendos Amorem, deum cor-
pore carentem, delegat. Jam Pulastya, a Nārada roga-
tus, quem ad modum deus ille corpore privatus esset,
res plane inauditas narrat, nimirum eam ob causam
relatas, ut cultus Laingici origo, Śivaeque potentia, vel
Brahmanem et Viṣṇum superans, celebrarentur. Hujus
capitis pars a Vans Kennedy in libro 'Ancient and
Hindu Mythology,' p. 297. Anglice versa est. Sub

¹ Lege पुलस्त्यं et paulo post नारदः.

² Haec narratio his verbis incipit : शृणुष्यावहितो भूत्वा कथामेतां
पुरातनीं । प्रोक्तामादिपुराणे च ब्रह्मणाचक्ररूपिणा ॥ quibus Brahma-
purāṇam laudari vides. Ibi vero de Śiva Calvifero nihil tradi
videtur, Dakshae vero sacrificium copiose describitur. In capite
duodecimo Matsyapurāṇam omnium praestantissimum declaratur.

³ Literis B. C. codd. E. I. H. 241. et 400. significavi.

capitis finem Śivae cultores quadrifariam divisi, hujusque superstitionis conditores enumerantur: ततश्चकार भगवांश्चातुर्वर्त्यं हरार्चने । शास्त्राणि चैवां मुख्यानि नानोक्तिविदितानि च (शास्त्राणि वेदमुख्यानि मोक्षभिर्गदितानि च B.) ॥ आद्यं शैवं परित्यातमन्यथाशुपतं मुने । तृतीयं कालवदनं चतुर्थं च कपालिनं ॥ शैवश्चासीत्स्वयं शक्तिर्वसिष्ठस्य प्रियः सुतः । तस्य शिष्यो बभूवाय गोपायन इति श्रुतः (गोमायुरिति विश्रुतः B.) ॥ महापाशुपतश्चासीद्भरद्वाजो तपोधनः । [तस्य शिष्योऽप्यभूद्वाजा ऋषतः सोमकेश्वरः ॥ कालास्यो भगवानासीदपस्तंबस्तपोधनः ।]¹ तस्य शिष्यो चक्रो वैश्यो नासा क्रामेश्वरो मुने (क्रामेश्वरो B.) ॥ महाव्रती च धनदस्तस्य (पंचनदस्तस्य B.) शिष्यश्च वीर्यवान् । ऊर्णोदिर (Arṇodara A. C.) इति ख्यातो जात्या शूद्रो महातपाः ॥ 7, 8. Urvaśis origo. Chyavana rex, dum in Narmada lavatur, a Keralaka serpente captus in Tartarum deducitur, ubi Prahlādam invisit. Prahlādas, quum de principatu cum Nārāyaṇa contendisset, postremo humilitate et obsequio victoriam reportat. 9. Andhakae cum deis pugna. 10. Qua omnes deos devincit mundoque potitur. 11–15. Sukeśis cum viris sanctis in silva Māgadhensi colloquium. 11 (fol. 15^a). Sukeśi (sive Sukeśin), Vidyutkeśinis, Rākshasārum regis, filius, a Śiva urbem coelestem obtinet. Is data occasione ab anachoretis quum deorum et gigantum, tum hominum, in septem insulis mundanis viventium, officia edocetur. De 21. locis infernis, in Pushkaradvīpa sitis. 12. Peccata, quibus homines in Erebum detruduntur. 13. Jambūdvīpae descriptio. 14. De quatuor ordinum officiis. 15. Domum reversus, Sukeśi populum iustissime regit, ita ut urbs splendore et solem et lunam obscuraret. Quo facto iratus Sol urbem de coelo praecipitat, ipse vero a Śiva in terram detruditur, et intra Varāṇam et Asim, qui sunt rivuli in Gangām influentes, decedit, unde Vārāṇasis nomen. 16. Quo tempore sol Geminos et Cancrum intrat, principes dii, dormitum euntes, colendi sunt: मिथुनाभिगते सूर्ये शुक्रपक्षे तपोधन । एकादश्यां जगत्स्वामी शयनं परिकल्पयेत् ॥ शेषादिभोगिपर्येकं कृत्वा संपूज्य केशवं । कृत्वौपवीतिकं चैव सम्यक् संपूज्य च द्विजान् ॥ अनुज्ञां ब्राह्मणेभ्यश्च द्वादश्यां प्रयतः शुचिः । तथा पीतांबरधरः स्वस्ति निर्द्वा समानयन् ॥ त्रयोदश्यां ततः कामः स्वपते शयने शुभे । कंदानां सुगंधानां कुमुदैः परिकल्पिते ॥ चतुर्दश्यां ततो यक्षाः स्वपतिं सुखशीतले । सीवर्णपंकजकृते सुखास्तीर्थोपधानके ॥ पौर्णमास्यामुमानायः स्वपते चर्मसंस्तरे । वैयाघ्रे सजटाभारे समुद्गृह्यान्वचर्मणा ॥ ततो दिवाकरो राशिं संप्रयाति च कर्कटं । ततोऽमराणां रजनी भवने दक्षिणायनं ॥ ब्रह्मा प्रतिपदि तथा नीलोत्पलमयेऽनघ । तस्य स्वपिति लोकानां दर्शयन्मानमुन्नतं ॥ विश्वकर्मा द्वितीयायां तृतीयायां गिरेः सुता । विनायकश्चतुर्थ्यां तु पंचम्यामपि धर्मराट् ॥ षष्ठ्यां स्वपिति च स्कंदः सप्तम्यां भगवान्निविः । कात्यायनी तथाष्टम्यां नवम्यां कमला तथा ॥ दशम्यां

¹ Quae uncis inclusi, in codice B. desiderantur.

भुजगेन्द्राश्च स्वपते वायुभोजनाः । एकादश्यां तु कृष्णायां माध्या ब्रह्मन् स्वपतिं च ॥ Quo die Viṣvakarman decumbit, is *Aśvinīya-śayana* appellatur. Octavo et nono mensium Nabhasya, Āsvayuja, Kārttika, Mārgaśira, Pausa, Māgha lunae obscurae die Śiva colendus est. Quibus mensibus quae vota suscepta sunt, ea reliquis solvenda sunt (pāraṇa). 17. De ritibus et precibus (vaiṣṇavam pañjaram), quibus Viṣṇus Āsvayuja mense colendus est. Quibus precibus usa Kātyāyanī olim gigantes delevit. Jam hujus deae res gestae referuntur. 18. Mahisha Asura Rambhae, Karambhae fratris, filius gignitur. 19. Kātyāyanāe origo². 20, 21. Mahishae caedes. 22 (fol. 29^a). De Umac origine. Samvarāṇae cum Tapalī conubium. 23. Kurus, eorum filius, Kurukshetrāe conditor. 24–32. Viṣṇus nani forma se manifestat. Quorum capitum pars major e Matsyapurāpa (cc. 231–233) verbo tenus desumpta est. 33 (fol. 39^b). Sarasvatī a Mārkaṇḍeya hymno celebrata, ut ab ipso in Kurukshetram duceretur, passa est. 34–42. De ejus terrae silvis³, fluviis, locis sacris. Qui loci a piis visendi sunt. Capita 34, 35, 36, 38. e Mahābhārata (III, l. 83) sumpta sunt. 43–50. De Sthānūrtīrtha aliisque sacellis, linguae cultu celebratis, narratio, a Sanatkumāra eorum Mārkaṇḍeya relata. Capite 43. superstitionis laingicae origo simili modo atque supra exponitur. 51 (fol. 58^a)–54. De Śivae cum Umā conubio. De Gaṇeśae origine. 55, 56. De Chaṇḍae et Muṇḍae, Śumbhae et Niśumbhae, gigantum, caede. Etiam haec imitatione Devīmāhātmyae (cap. 5 sqq.) expressa sunt. 57–70. De Kārttikeyae origine, Mahishae caede, Andhakae clade. 71 (fol. 93^b) et 72. De Marutum origine. 73–95. De Balis clade. Inseruntur vero plura episodica. Primum enim magnus locorum sacrorum (tīrtha) numerus laudatur, quos Prahlāda visisse fertur. Deinde Dhundhu Asurae caedes refertur. Tum manium cultus Bhādrapada mense (Śravanadvādaśyām) factus quam efficax sit, narratione de Somaśarmane et Somaśravase mercatoribus, e Śākala urbe oriundis, probatur (c. 79). De cerimonia Nakṣatrapurusha appellata (c. 80). Elephantī liberatio iisdem verbis atque in libello *Gajendramokṣhaṇa* (cf. supra, p. 5^a) narratur (c. 84). Denique plures hymni ad Viṣṇum celebrandum idonei proferuntur.

² Res, et maxima ex parte verba e Devīmāhātmya (c. 3) desumpta sunt, neque alia de causa auctor metrum mutasse videtur, nisi eo consilio, ne furti argueretur.

³ Septem enumerantur: काम्यकं, क्षदितिवनं, व्यासवनं, फलकावनं, सूर्यवनं, मधुवनं, सौतावनं, itidemque septem fluvii: Sarasvatī, Vaitaraṇī, Yamunā, Mandākinī, Madhusravā (मधुश्रवा महापुण्या A. मधुश्रवा चांशुनदी B.), Drishadvatī. Lacus sacerrimi Brahmasaras et Rāmasaras esse dicuntur.

His igitur centonibus consarcinatus est liber, quem pro purāna antiquo venditant. Cujus ecquae pars propria et peculiaris sit, jure dubitaveris. Caput primum et secundum, quarti et sexti pars a Vans Kennedy l. l. p. 293. Anglice versa sunt.

Codex Benaris anno 1763 negligenter exaratus est. (WILSON 127^a.)

103.

Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 162. Long. 11½. Lat. 4½. Linn. 10.

Insunt in hoc codice *Vāyupurāṇae* capita 58. (A.) Incipit: प्रपद्ये देवमीशानं शाश्वतं ध्रुवमव्ययं । महादेवं महात्मानं सर्वस्य जगतः पतिं ॥ १ ॥ ब्रह्माणं लोककर्तारं सर्वज्ञमपराजितं । प्रभुं भूत-भविष्यस्य सांप्रतस्य च सत्यपतिं ॥ २ ॥ ज्ञानमप्रतिघं (°मं B.) यस्य वैराग्यं च जगत्पतेः । ऐश्वर्यं चैव धर्मश्च सहसिद्धं चतुष्टयं ॥ ३ ॥ य इमान्पश्यते भावान्नित्यं सदसदात्मकान् । आविशंति पुनस्तं वै क्रियाभावाद्यमी-श्वर ॥ ४ ॥ लोककृत्लोकतत्त्वज्ञो योगमास्थाय तत्त्ववित् । असृजत्सर्वभू-तानि स्यावराणि चराणि च ॥ ५ ॥ तमजं विश्वकर्माणं चिन्तयति लोक-साक्षिणं । पुनराख्यानजिज्ञासुब्रजामि (purāṇākhyānājijnāsura B.) शरणं प्रभुं ॥ ब्रह्मवायुमहेन्द्रेभ्यो नमस्कृत्वा समाहितः । चूपये च वरिष्ठाय वसिष्ठाय महात्मने ॥ तत्त्वप्ते चातियज्ञसे जातूकस्थाय चक्षसे । वशिष्ठ - - च शुचये कृष्णद्वैपायनाय च ॥ पुराणं संप्रवक्ष्यामि ब्रह्मोक्तं वेद-सम्मितं । धर्मार्थन्यायसंयुक्तं रागमैः (°yuktair B.) सुविभूषितं ॥ आसामकृष्णे (āsīma° B.) विव्रान्ते राजन्यनुपमत्वमि । प्रशासतीमां धर्मेण भूमिं भूमिपसत्तमे ॥ चूपयः संसितात्मानः सत्यव्रतपरायणाः । चूजवो नष्टरजसः शांता दांता जितेन्द्रियाः ॥ धर्मक्षेत्रे कुरुक्षेत्रे दीर्घसत्वं त (l. tu) ईजिरे (दीर्घसत्वांत रेजिरे B.) । नद्यास्तीरे दृष्टव्याः पुण्यायाः शुचिरोधसः ॥ दीक्षितास्ते यथाशास्त्रं नैमिषारण्यगोचराः । द्रुष्टुं तांस्त महाबुद्धिं सूतः पौराणिकोत्तमः ॥ लोमानि हर्षयांश्चक्रे श्रो-तृणां यत्सुभाषितैः । कर्मणा प्रथितस्तेन लोके स्मिन्लोमहर्षणः ॥ तपःश्रुताचारनिर्वेदव्यासस्य धीमतः । शिष्यो बभूव मेधावी त्रिषु लोकेषु विश्रुतः ॥ पुराणवेदो ह्यखिलस्तस्मिन्सम्यक्प्रतिष्ठितः । भारता-श्रया च विपुला महाभारतवर्द्धनी ॥ धर्मार्थकाममोक्षाया कथा यस्मिन्प्र-तिष्ठिताः । सूक्ताः सुपरिभाषाश्च भूमावोषधयो यथा ॥ स ताव्यायेन सुधियो न्यायविन्मुनिपुंगवान् । अभिगम्योपसंस्कृत्य नमस्कृत्वा कृतां-जलिः ॥ तोषयामास मेधावी प्रथिपतेन तानुषीन् । ते चापि सत्विणः प्रीताः ससदस्या महौजसः ॥ तस्मै सामं च पूजां च यथावत्प्रतिपेदिरे । अथ तेषां पुराणस्य शुश्रूषा समपद्यत ॥ दृष्ट्वा तमतिविश्रुतं विद्वांसं लोमहर्षणं । तस्मिन्सत्वे गृहपतिः सर्वशास्त्रविशारदः ॥ इंगितैर्भावमा-लिख्य (l. ālakshya) तेषां सूतमनोदयत् । त्वया सूत महाबुद्धिर्भग-वान्ब्रह्मविद्मः ॥ इतिहासपुराणार्थं व्यासः सम्यगुपासितः । दुदोहं वै (l. dudohitha) मतिं तस्य त्वं पुराणाश्रयां कथां ॥ एषां च ऋषि-मुख्यानां पुराणं प्रति धीमतां । शुश्रूषास्ति महाबुद्धे तद्भाषयितुमर्हसि ॥ सर्वे हीमे महात्मानो नामनागोक्षाः समागताः । खान् खान् वंशान्

पुराणैस्तु शृणुयुर्ब्रह्मवादिनः ॥ सपुत्रान् दीर्घसत्वे स्मिन् [सर्वान्] आचय भो मुनीन् । दीक्षिष्यमाख्यैरस्माभिस्तेन प्रागसि संस्मृतः ॥ इति संनोदिता सूतः प्रत्युवाच सुभां गिरं । श्रृक्षां (श्रृक्षां aut सूक्षां) च न्यायसंयुक्तां यांव्रूया लोमहर्षणः ॥ पूतो स्मृतुगृहीतश्च (smy anu°) भवद्विरभिनो-दितः । पुराणार्थं पुराणज्ञैः स[त्य]व्रतपरोयणैः (°parāyaṇaiḥ) ॥ स्वधर्म एष सूतस्य सद्भिर्हिंष्टि (सद्भिर्दृष्टः B.) पुरातनैः । देवतानामृषीणां च राज्ञां चामिततेजसां ॥ वंशानां धारणं कार्यमुतां च महात्मः (कार्यं श्रुतानां च महात्मनां B.) । इतिहासपुराणेषु दिष्टा ये ब्रह्मवादिभिः ॥ न ही देवेष्वधीकारः (न हि वेदेष्वा° B.) कश्चित्स्मृतस्य दृश्यते । वैश्यस्य हि पृथोर्ध्वे वक्ष्यमाने महात्मनः ॥ सुत्यायामभवत्सूतः (sūtyāyām B.) प्रथमं वर्णवैकृतं । ऐन्द्रेण हविषा तत्र हविः[ः] पुक्तं बृहस्पतेः¹ ॥ जुहा-वेन्द्राय देवाय ततः सूतो व्यजायत । प्रमादात्तत्र संज्ञे प्रायश्चित्तं च कर्मसु ॥ शिष्यहव्येन यत्पुक्तमभिभूतं गुरोर्हविः । अधरोत्तसचारेण (adha-rottara° B.) जज्ञे तद्वर्णवैकृतं ॥ यच्च क्षात्रात्मभवद्वाङ्मयाव[र]यो-नितः । ततः पूर्वेण साधर्म्याकुल्यधर्मा प्रकीर्तितः ॥ मध्यमो लोष सूतस्य धर्मः क्षत्रोपजीवनं । रथ्यनागाश्चरितं जघन्यं च किकिर्तितं (chiki°) ॥ तत्त्वधर्मसहं (l. तत्त्वधर्मसहं) पृष्टो भवद्विर्ब्रह्मवादिभिः । कस्मात्सम्यक् न विब्रूवां (vibrūyām) पुराणमृषिपूजितं ॥ पितृणां मानसी कन्या वासवी समपद्यत (samapadyata) । अपध्याता च पितृभिर्मैत्र्ययोनौ बभूव सा ॥ अरणी च हुताशस्य निमित्तं (nimittam B.) यस्य जन्मनः । तस्यां जातो महायोगी व्यासो वेदविदां वरः ॥ तस्मै भगवते कृत्वा नमो व्यासाय वेधसे । पुरुषाय पुराणाय भृगुवाक्यवर्तिने (pra-vartine B.) ॥ मानुषलक्षणरूपाय विष्णवे प्रभविष्णवे । जातमात्रं च यं वेद उपतस्ये ससंग्रहः ॥ धर्ममेव पुरस्कृत्य जातूकस्थोदवायतं । मतिमं-थानमाविध्य येनासौ श्रुतिसागरात् ॥ प्रकाशं जनितो लोके महाभार-तचंद्रमाः । वेदद्रुमश्च यं प्राप्य सशाखः समपद्यत ॥² भूमिकालगुणान्प्राप्य बहुशाखो यथा द्रुमः । तस्मादहमुपश्रुत्य पूराणं ब्रह्मवादिनः ॥ सर्वज्ञात्सर्व-वेदेषु पूजिताहीमतेजसः । पुराणं संप्र[व]क्ष्यामि यदुक्तं मातरिश्वना ॥ पृष्टेन मनुभिः (मुनिभिः B.) पूर्वं नैमिषेयैर्महात्मभिः । महेश्वर[ः] परो [s] व्यक्तश्चतुर्व्यूहश्चतुर्मुखः ॥ अचिंत्यश्चाप्रमेयश्च (achintyaḥ) स्वयंभूहे-तुरीश्वरः । अव्यक्तं कारणं यत्तनित्यं (अव्यक्तं कारणं येन नित्यं B., sed यत्तनित्यं legendum esse manifestum est) सदसदात्मकं ॥ मह-दादिविशेषातं (°shāntam) सृजतीति विचिन्तयः । अंडं हिरण्यमयं चैव बभूवाप्रतिमं ततः ॥ अंडस्यावरणं चाद्विरपामपि च तेजसा । वायुना तत्सनभसा नभो भूतादिना वृतं ॥ भूतादिर्महतां श्रैव (l. चैव) अव्यक्ते-नावृतो महान् । अंतर्भावश्च देवानामृषीणां चोपवर्णितः ॥ नदीनां पर्वतानां च प्रादुर्भावो त्वं शस्यते । मन्वंतराणां सर्वेषां कल्याणां चोप-वर्णनं ॥ कीर्तनं ब्रह्मक्षत्रस्य ब्रह्मजन्म च कीर्त्तयेत् । अतो ब्रह्मणि श्रुत्वं (सद्रूपं) प्रजासर्गोपवर्णनं ॥ अवस्थाश्चात्र कीर्त्तयेत् ब्रह्मणो [s] व्यक्त-

¹ 'Butyrum sacrum Indrae, Brihaspatis discipulo, destinatum cum Brihaspatis, deorum praeceptoris, commixtum est,' idque pia- culum erat.

² Totam hanc prooemii partem confer sis cum Padmapurāṇae loco, supra pp. 11, 12, exscripto.

जन्मनः । कल्याणां वत्सरं चैव जगतः स्थापनं तथा ॥ शयनं च हरेरत्र
पृथिव्युद्धरणं तथा । संनिवेशः पुरादीनां वर्णाश्रमविभागशः ॥ वृद्धाणां
गृहसंस्थानां सिद्धीनां च विनाशनं । योजनानां पथं चैव संचरं बहु-
विस्तरं ॥ स्वर्गे स्थानविभागं च मर्त्यानां शुभचारिणां । वृद्धाणामौप-
धीनां च वीरुधां च प्रकीर्त्तनं ॥ वृद्धनारिकीटत्वं मर्त्यानां परिकीर्त्तनं ।
देवतानामृषीणां च द्वेष्टृपरिकीर्त्तनं ॥ अंत्यादीनां तनूनां च सृजनं
यजनं तथा । प्रथमं सर्वशास्त्राणां पुराणं ब्रह्मणा स्मृतं ॥ अनंतरं च
वक्त्रेभ्यो वेदास्तस्य विनिःसृताः (sritāḥ) । अंगानि धर्मशास्त्रं च
व्रतानि नियमास्तथा ॥ पशूनां पुरुषाणां च संभवः परिकीर्त्तितः । तथा
निर्वचनं प्रोक्तं कल्पस्य च परिग्रहः ॥ नव सर्गाः पुनः प्रोक्ता ब्रह्मणो
बुद्धिपूर्वकाः । त्रयो न्ये [s] बुद्धिपूर्वास्तु ततो लोकानकल्पयत् ॥ ब्रह्मणो
वयवेभ्यश्च धर्मादीनां समुद्भवः । ये द्वादश प्रसूयंते प्रजाकल्पे पुनः पुनः ॥
कल्पयोरंतरं (antaram) प्रोक्तं प्रतिसंधिश्च यस्तयोः । तमोमात्रामृत-
त्वाच्च (तमोमात्रावृत्तत्वाच्च B.) ब्रह्मणो धर्मसंभवः ॥ तथैव शतरूपा-
यास्तयोः पुत्रास्त्वतः परं । प्रियव्रतोज्ञानपादौ प्रसूत्याकृतयश्च ताः ॥
कीर्त्त्ये धृतपाप्मानो येषु लोकाः प्रतिष्ठिताः । रुचेः प्रजापतेः श्रोत्रमा-
कूत्यां मिथुनोद्भवः ॥ प्रसूत्यामपि दक्षस्य कन्यानां प्रभवस्ततः । दीक्षाय-
णीषु (dā°) चाप्यङ्गं श्रद्धाद्यासु महात्मनां ॥ धर्मस्य कीर्त्त्ये स्वर्गः
सात्विकस्तु सुखोदयः । तथा धर्मस्य हिंसायां तामसो [s] शुभलक्षणः ॥
महेश्वरस्य सत्यां च प्रजासर्गः प्रकीर्त्तितः । निरामयं च ब्रह्मणं तादृशं
कीर्त्तनं पुनः ॥ योगं योगनिधिं प्राह द्विजानां मुक्तिर्कांक्षिणां । अवतारश्च
रुद्रस्य महाभाग्यं तथैव च ॥ तैवेदिकी कथा चापि संवादः परमो
महान् । ब्रह्मनारायणाभ्यां च यत्र स्तोत्रं प्रकीर्त्तितं ॥ स्तुतस्ताभ्यां स
देवेशस्तुतोष भगवान् शिवः । प्रादुर्भावो य रुद्रस्य ब्रह्मणो मे महात्मनः ॥
कीर्त्त्ये भाम (कीर्त्ये नाम B.) हेतुश्च यथारोदीन्महामनाः । रुद्रादीनि
यथा ह्यहौ नामान्यामो (L. āpnot) स्वयंभुवः ॥ यथा च तैव्याम्रमिदं
लैलोक्यं सचराचरं । भृवादीनामृषीणां च प्रजासर्गोपवर्णनं ॥ वसिष्ठस्य
च ब्रह्मर्षेयैर्गोत्रानुकीर्त्तनं । अग्नेः प्रजायाः संभूतिः स्वाहाया यत्र
कीर्त्तिता ॥ पितॄणां द्विःप्रकाराणां स्वधायास्तदनंतरं । पितृवंशप्रसंगे च
(prasangena B.) कीर्त्त्ये च महेश्वरात् ॥ दक्षस्य शापः सत्यं
भृवादीनां च धीमतां । प्रतिज्ञापश्च रुद्रस्य दक्षादद्भुतकर्मणः ॥ प्रति-
षे[ध]श्च वैरस्य कीर्त्त्ये दोषदर्शनात् । मन्वंतरप्रसंगेन कालज्ञानं च
कीर्त्त्ये ॥ प्रजापतेः कर्मस्य कन्या या शुभलक्षणा । प्रियव्रतस्य
पुत्राणां कीर्त्त्ये यत्र विस्तरः ॥ तेषां नियोगो द्वीपेषु देशेषु च
पृथक्पृथक् । स्वयंभुवस्य सर्गस्य ततश्चाप्यनुकीर्त्तनं ॥ उक्तो नाभेनि-
सर्गश्च (nābher) रजसश्च महात्मनः । द्वीपानां सप्तमुद्राणां पर्वतानां
च कीर्त्तनं ॥ वर्षाणां च नदीनां च तद्वेदानां च सर्वशः । द्वीपभेदसह-
स्राणामंतभेदश्च (antar°) सप्तसु ॥ विस्तरान्मंडलाच्चैव जंबूद्वीपसमुद्रयोः ।
प्रमाणं योजनायेण (°greṇa) कीर्त्त्ये पर्वतैः सह ॥ हिमवान्हेमकूटस्तु
निब्रधो मेरुपर्वतः । नीलः श्वेतश्च शृंगी (śringī) च कीर्त्त्ये वर्ष-
पर्वताः ॥ तेषामंतरविष्कम्भा उज्ज्वायायामविस्तराः । कीर्त्त्ये योजनायेण
ये च तत्र निवासिनः ॥ भारतादीनि वर्षाणि नदीभिः पर्वतैस्तथा ।
भूतैश्चोपनिविष्टानि गतिमद्भिर्बुधैस्तथा ॥ जंबूद्वीपादयो द्वीपाः समुद्रैः
सप्तभिर्वृताः । ततश्चाप्यमया भूमिलोकांलोकश्च कीर्त्त्ये ॥ अंडस्यांतस्विमे

लोकाः सप्तद्वीपा च मेदिनी । भूरादयश्च कीर्त्त्ये चरणैः प्राकृतेः सह ॥
सर्वं च तत्प्रधानस्य परिमाणकदेशिकं । संख्यासपरिमाण्यश्च (संख्यासप-
रिमाण्यां च B.) संक्षेपेणैव कीर्त्त्ये ॥ सूर्याचंद्रमसोश्चैव पृथिव्याश्चाप्य-
शेषतः । प्रमाणं योजनायेण सांप्रतिरभिमानिभिः ॥ महेंद्राद्याः सभाः
पुण्या मानसोत्तरमूर्द्धनि । अत ऊर्ध्वं गतिश्चोक्ता स्वर्गस्यालातचक्रयत् ॥
नागवीथ्य (lhy) जयीथ्योश्च लक्षणं परिकीर्त्त्ये । काष्ठयोर्लेश्वयोश्चैव मंड-
लानां च योजनैः ॥ लोकालोकस्य संख्याया अहो विष्णुवतस्तथा ।
लोकपालाः स्थिताम्योर्द्ध्वं (स्थिताश्चोर्ध्वं B.) कीर्त्त्ये ये चतुर्दिशं ॥
पितॄणां देवतानां च पंथावो (panthānu) दक्षिणोत्तरी । गृहिणां
न्यासिनां चोक्तौ रजःसत्वसमाश्रयात् ॥ कीर्त्त्ये च पदं विष्णोः धर्माद्या
यत्र धिष्ठिताः । सूर्याचंद्रमसोच्चारो ग्रहानां ज्योतिषां तथा ॥ कीर्त्त्ये
भुवसामर्थ्यात्प्र(धा)जानां च शुभाशुभं । ब्रह्मणा निर्मितः सौरः स्यंदनो
यवशात्स्वयं ॥ कीर्त्त्ये भगवान्येन प्रसम्यति दिविहायः । म रथो
धिष्ठितो देवेरादित्येक्षुपिस्तथा ॥ गंध[र्]रक्षरोंभिश्च ग्रामणीसर्प-
राक्षसे । अपांसारमयस्यंदोः कीर्त्त्ये च रथस्तथा ॥ वृद्धिर्हार्था च
सोमस्य कीर्त्त्ये सूर्यकारितो । सूर्यादीनां स्यंदनानां भुयादेय प्रकीर्त्तनं ॥
कीर्त्त्ये शिशुमारश्च यस्य पुच्छे भुवः स्थितः । तारारूपाणि सर्वणि
नक्षत्राणि ग्रहेस्सह ॥ निवासा यत्र कीर्त्त्ये देवानां पुण्यकारिणां ।
सूर्यरश्मिसहसे च वर्षशीतोष्णनिश्रवः ॥ प्रविभागश्च रश्मीनां नामतः
कर्मतो र्यतः । परिमाणगती चोक्ते ग्रहाणां सूर्यसंश्रयात् ॥ यथा चाशु
विपात्मात्रा शंभोः कंठस्य नीलता । ब्रह्मप्रसादितस्याशु विपादः शूल-
पाणिना (विपादं शूलपाणिनाः B.) ॥ स्तूयमानः सुरैरिष्टु स्तीति देवं
महेश्वरं । लिंगोद्भवकथां पुण्यां सर्वपापप्रणाशिनीं ॥ विष्णुरूपात्प्रधानस्य
परिणामो यमद्भुतः । पुरुवरस्य (purūvarasa) एतस्य (माहृतस्य)
माहात्म्यानुप्रकीर्त्तनं ॥ पितॄणां द्विःप्रकाराणां तर्पणं चामृतस्य वै । ततः
पर्वताणि कीर्त्त्ये पर्वतां चैव संधयः ॥ स्वर्गलोकगतानां च ग्रामानां
चाप्यध्वोगतिं (°dhogatim) । पितॄणां द्विःप्रकाराणां आह्वेनानुग्रहो
महान् ॥ युगसंख्या प्रमाणं च कीर्त्त्ये च कृतं युगं । त्रेतायुगे चाप-
कर्पाद्वाज्जीयासं प्रवर्त्तनं ॥ वर्णानामाश्रमाणां च संख्यानां च प्रवर्त्तनं ।
वर्णानामाश्रमाणां च संस्थितं धर्मतस्तथा ॥ यज्ञप्रवर्त्तनं चैव संवादो यत्र
कीर्त्त्ये । क्षुपीणां यमुना साहं वसोश्चाथः पुनर्गतिः ॥ प्रक्षानां (pra-
śnānām) दुर्वचस्त्वं च स्वयंभुवमृते मनुं । प्रशंसा तपसश्चोक्ता युगा-
वस्थाश्च कृत्स्नशः ॥ द्वापरस्य कलेष्टात्वं संक्षेपेन प्राज्ञं (संक्षेपेण
प्रकीर्त्तनं B.) । देवतिर्यङ्मनुष्याणां पुराणानि युगे युगे ॥ कीर्त्त्ये
युगसामर्थ्यात्परिणाहोक्त्यायुगाः । शिष्टादीनां च निर्देशः प्रादुर्भावश्च
कीर्त्त्ये ॥ मंताणां ब्राह्मणानां च लक्षणं परिकीर्त्तितं । ईश्वराणामृषीणां
च मनोः पितृगणस्य च ॥ गोत्राणां लक्षणाभां (°nām) च वर्षाणानां
(varṣānām) च प्रकीर्त्तनं । शापानां (śākhānām) परिमाणं च
वेदव्यासादिशब्दनं ॥ मन्वंतराणां संहारं संहारं च संभवः । देवता-
नामृषीणां च मनोः पितृगणस्य च ॥ न शक्यं विस्तराद्भक्तमित्युक्तं च
समासतः । मन्वंतरस्य संख्या च मानुषेण प्रकीर्त्तिता ॥ मन्वंतराणां
सर्वधामेतदेव च लक्षणं । अतीतानागतानां च वर्त्त्यमानेन (vartta°)
कीर्त्त्ये ॥ तथा मन्वंतराणां च प्रतिबंधानलक्षणं । अतीतानागतानां च
प्रोक्तं स्वयंभुवे तरे ॥ मन्वंतरं त्रयं चैव कालज्ञानं च कीर्त्त्ये । मन्वं-

तरेषु देवानां प्रजेशानां च कीर्त्तनं ॥ दक्षस्य चापि दौहिताः प्रियायाः दुहितुः सुताः । ब्रह्मादिभिस्ते जनिता दक्षेणैव च धीमता ॥ सावर्ण्या-
द्याश्च कीर्त्त्येते मनवो मेरुमाश्रिताः । ध्रुवस्योन्नतपादस्य प्रजासर्गोप-
वर्णनं ॥ पृथुना चापि वैन्येन भूमेर्दोहप्रवर्त्तनं । पात्राणां पयसां चैव
वंशानां च विशेषणं ॥ ब्रह्मादिभिः पूर्वमेव दुग्धा चैवं वसुंधरा ।
दशभ्यस्तु प्रचेतोभ्यो मार्षायां च (मारिषायां B.) प्रजापतेः ॥ दक्षस्य
कीर्त्त्येते जन्म सोमस्यांशेन धीमतः । भूतभयंभवेत्सत्त्वं (भूतं भयं भविष्यं
च B., sed rectius भूतभयंभवेत्सत्त्वं legitur) महेंद्राणां च कीर्त्त्येते ॥
मन्वादिका भविष्यन्ति आख्यानैर्वहुभिर्वृताः । वैवस्वतस्य च मनोः कीर्त्त्येते
सर्गविस्तरः ॥ देवस्य महतो यज्ञे वारुणीं विभ्रतस्तनुं । ब्रह्मशुक्रात्स-
मुत्पत्तिर्भृगवादीनां च कीर्त्त्येते ॥ विनिर्वृत्ते प्रजासर्गे चाष्टपस्य मनोः
शुभे । दक्षस्य कीर्त्त्येते सर्गो ज्ञानाद्वैवस्वतं तरे ॥ नारदः प्रियसंवादे
दक्षपुत्रात्महावलात् । नाशयामास शापाय आत्मनो ब्रह्मणः सुतः ॥
ततो दक्षो मृजत्कन्या वीरिण्यामेव विश्रुता । कीर्त्त्येते धर्मसर्गश्च कश्यपश्च
च धीमतः ॥ अत ऊर्ध्वं ब्रह्मणश्च विष्णोश्चैव भवस्य च । एकत्वं च पृथक्त्वं
(prithaktvam) च विशेषत्वं च कीर्त्त्येते ॥ इति त्वाच तथा सप्तजया
देवः (ईशित्वाद्यष्टयाशक्ताजयादेवाः B.) स्वयंभुवा । मरुत्प्रसादो मरुतां
दित्या देवाश्च संभवाः ॥ कीर्त्त्येते मरुतां चाथ गणास्ते सप्तस[प्त]काः ।
देवत्वं पितृवाक्येन वायुस्कंधेन चाश्रयः ॥ दैत्यानां दानवानां च गंधर्वो-
रगराक्षसां । सर्वभूतपिशाचानां पशूनां पक्षिवीरुधां ॥ उत्पत्त्यश्चाप्सर-
सां कीर्त्त्येते बहुविस्तराः । समुद्रसंयोगकृतं जन्मैरावतहस्तिनः ॥ वैन-
तेयः समुत्पत्तिस्तथा चास्याभिषेचनं । भृगूणां विस्तरश्चोक्तस्तथा चांगि-
रसामपि ॥ कश्यपस्य पुलस्तस्य तथैवात्मेर्महात्मनः । पराशरस्य च
मुनेः प्रजानां यत्र विस्तरः ॥ देवतानामृषीणां च प्रजोत्पत्तिः (ः)स्ततः
परं । तिस्रः कन्याः प्रकीर्त्त्येते यासु लोकाः प्रतिष्ठिताः ॥ पितृदौहित्र-
निर्देशो देवानां जन्म चोच्यते । विस्तरं ते भगवतः पंचानां सुम-
हात्मनां ॥ इलाया विस्तरस्योक्त (ः)रश्चोक्त आदित्यस्य ततः परं ।
विकुक्षिचरितं चोक्तं धृषोश्चैव निवर्हेणं । वृहद्वलांतसंक्षेपादिस्त्राक्ताद्याः
प्रकीर्त्तिताः । निम्यादीनां क्षितीशानां यावज्जह्नुगणादिति ॥ कीर्त्त्येते
विस्तरौ यश्च ययातेरपि भूपतेः । यदुवंशसमुद्देशो हैहयस्य च विस्तरः ॥
क्रोष्टोरनंतरं चोक्तस्तथा वंशस्य विस्तरः । जामदग्न्यस्य च माहात्म्यं प्रजा-
सर्गश्च कीर्त्त्येते ॥ देवावृक्षस्य त्वर्कस्य वृष्णोश्चैव महात्मनः । अत्रिभि-
तान्वयश्चैव विष्णोर्हिव्याभिर्शंसनं ॥ विवस्वतो य संप्राप्तिमणिरत्नस्य
धीमतः । युधाजितः प्रजासर्गः कीर्त्त्येते च महात्मनः ॥ कंसस्य चापि
दौरात्म्य (m) एकांते स्यात्समुद्रवः । वामुदेवस्य देवक्यां विष्णोर्जन्म प्रजा-
पतेः ॥ विष्णोरनंतरं चापि प्राजासर्गोपवर्णनं । देवासुरे समुत्पत्ते
विष्णुना स्त्रीवधे कृते ॥ संरक्षता शक्रवधं शापः प्राज्ञः पुरो भृगोः ।
भृगुश्चोत्थापयामास दिव्यां शुक्रस्य मातरं ॥ देवानामसुराणां च संग्रामा
द्वादशाद्भुताः । नारसिंहप्रभृतयः कीर्त्त्येते प्राणनाशनाः ॥ शुक्रेणाराधनं
स्थाणोर्धरेण तपसा कृतां । वरदानप्रलुब्धेन यत्र शर्वस्तवः कृतः ॥
अनंतरं विनिर्दिष्टं देवासुरविचेष्टितं । जयंत्या सह सक्ते तु यत्र शुक्रे
महात्मनि ॥ असुरात्मोहयामास शुक्ररूपेण बुद्धिमान् । वृहस्पतिसुतान्
शुक्रः शशाप सुमहाद्युतिः ॥ उक्तं च विष्णुमाहात्म्यं विष्णोर्जन्मादि-
शब्दनं । तुर्वसुः शुक्रदौहित्रो देवयान्या यदोरभूत् ॥ अनुर्द्धस्यस्तथा

(druhyus tathā) पूरुर्वयातितनया नृपाः । अत्र वंश्या महात्मानः
तेषां पार्थिवसंज्ञमाः ॥ कीर्त्त्येते यत्र कार्त्तनं भूरिद्विषातेजसः । कुशि-
जस्य च विप्रर्षेः सम्यग्वो (samyag yo) धर्म्मसंश्रयाः ॥ वार्हेत्यतं तु
सुरभियत्र शापमिहानुदत् । कीर्त्तनं जह्नुवंशस्य शंतनोवीर्यशब्दनं ॥
भविष्यतां तथा राज्ञामुपसंहारशब्दनं । अनागतानां सप्तानां मुनीनां
चोपवर्णनं ॥ भौमस्यांते कुलियुगे (kali°) क्षीणे संहारवर्णनं ।
पराशरपरयोश्चैव लक्षणं परिकीर्त्त्येते ॥ ब्रह्मणो योजनाग्रेण परिमाण-
विनिर्णयः । नैमित्तिक प्राकृतिकस्तथैवात्यंतिकः स्मृतः ॥ त्रिविधः सर्व-
भूतानां कीर्त्त्येते परिसंचरः । अनावृष्टिर्भास्कराच्च घोरः संवर्त्तको नलः ॥
मोघो ह्येकार्णो [वो] वांयुस्तथा रात्रिर्महात्मनः । संख्यालक्षणमुद्दिष्टं ततो
ब्राह्म्यं विशेषतः ॥ भूरादीनां च लोकानां सप्तानामुपवर्णनं । कीर्त्त्येते
चात्र निरयाः पापानां (pāpinām B.) रौरवादयः ॥ ब्रह्मलोकप-
रिष्टान्तु (ब्रह्मलोकोपरिष्टान्तु) शिवस्य स्थानमुत्तमं । यत्र संहारमायंति
सर्वभूतानि संक्षये ॥ सर्वेषां चैव सत्त्वानां परिणामविनिर्णयः । ब्रह्मणः
प्रतिसंस्पर्गे सर्वसंहारवर्णनं ॥ अष्टरूपमतः प्रोक्तं प्राणस्याष्टकमेव च ।
गतिश्चोर्द्ध्वमधश्चोक्ता धर्माधर्मसमाश्रयात् ॥ कल्पे कल्पे च भूतानां महता-
मपि संक्षयः । प्रसंख्याय च दुःखानि ब्रह्मणश्चाप्यनित्यता ॥ दौरात्म्यं
चैव भोगानां परिणामविनिर्णयः । दुर्लभत्वं च मोक्षस्य वैराग्याद्दोष-
दर्शनं ॥ व्यक्ताव्यक्तं परित्यज्य सत्त्वं ब्रह्मणि संस्थितं । नानात्वदर्शनाल्लुप्तं
ततस्तदतिवर्त्तते ॥ ततस्तापत्रयातीतो निरुपाख्यो निरंजनः । आनंदो
ब्रह्मणः प्रोक्तो न विभेति कुतश्चन ॥ कीर्त्त्येते च पुनः सर्गो ब्रह्मणो
न्यस्य पूर्ववत् । कीर्त्त्येते च्युपितंशश्च (°vanśaś cha) सर्वपापप्रणाशनः ॥
इति कृत्यसमुद्देशः पुराणस्योपवर्णितः । कीर्त्त्येते जगतो ह्यत्र सर्वप्रलय-
विक्रियाः ॥ प्रवृत्त्यश्च भूतानां निवृत्तीनां प्रलानि (phalāni) च ।
प्रादुर्भावो वसिष्ठस्य शक्तेर्जन्म तथैव च ॥ सौदासाद्विग्रहस्तस्य विश्वामि-
त्रकृतेन च । पराशरस्य चोत्पत्तिरदृश्यता यथा विभोः ॥ यज्ञे (जज्ञे)
पितृणां कन्यायां व्यासश्चापि यथा मुनिः । शुक्रस्य च जया (यथा B.)
जन्म सहपुत्रस्य धीमतः ॥ पराशरस्य प्रद्वेषो विश्वामित्रकृतो यथा ।
वसिष्ठसंभूतश्चाग्निर्विश्वामित्रजिघांसया ॥ संतानहेतोर्विभुना चैरीः स्कंधेन
धीमता । दैवेन विधिना विप्रा विश्वामित्रहितैषिणा ॥ एकं वेदं चतुष्पादं
चतुर्द्धा पुनरीश्वरः । यथा विभेद भगवान् व्यासः शार्वादनुराहात् ॥
तस्य शिष्यप्रशिष्यैश्च शाखाभेदाः पुनः कृताः । प्रयोगैः षट्कुलीयैश्च
यथा पृष्टः स्वयंभुवा । पृष्टेन चानुशास्तास्ते मुनयो धर्म्मकांक्षिणः । देशं
पुण्यमभीप्संतो विभुना तद्वितैषिणा ॥ सुनाभ्यं दिव्यरूपाख्यं सत्त्वांगं
शुभविक्रमं । अनौपम्यमिदं चक्रं वस्त्रमानमर्तद्रुताः ॥ पृष्टतो (prishtha-
to) यात नियतास्ततः प्राप्स्यथ यद्वितं । गच्छतो धर्म्मचक्रस्य यत्र
नेमिर्विशीर्यते ॥ पुण्यः स देशो मंतव्य इत्युवाच तदा प्रभुः । उक्ता
(uktvā) चैवमृषीन्ब्रह्मा ह्यदृश्यत्वमगात्पुनः ॥ गंगागर्भसमाहारं नैमि-
षेयत्वमेव च । ईजिरे चैव सत्वेण मुनये (munayo) नैमिषे तदा ॥
मृते शरद्वति तथा तस्य चोत्थापनं कृतं । च्युषयो नैमिषेयास्तु अद्भ्यया
परया पुनः ॥ निःसोमांगामिमं (निःसी° B.) कृत्वा कृत्स्नराजनमा-
हरत् । यथाविधि यथाशास्त्रं तमातिथ्यैरपूजयत् ॥ प्रीतं चैव कृतातिथ्यं
राजानं विधिवत्तदा । संतर्द्धानगतः क्रूरः स्वर्भानुरसुरो हरत् ॥ अनुश-
स्तुर्हितं (अनुसमुर्हितं B.) चापि नृपमैडं यथा पुरा । गंधर्वो (गंधर्व्यो)

सहितं दृष्ट्वा कलापग्रामवासिनं ॥ संनिपातः पुनस्तस्य यथा यज्ञे (जज्ञे) महर्षिभिः । दृष्ट्वा हिरण्यमयं सर्वं एडः संस्थापितस्तु तेः (दृष्ट्वा हिरण्यमयं सर्वं यज्ञे वस्तु महात्मनां । तदा वै नैमिषेयाणां सत्र द्वादशवार्षिके । यथा विवादमानस्तु ऐडः संस्थापितस्तु तेः B.) ॥ जनयित्वा त्वरयति ऐडपुत्रं यथायुषं । समापयित्वा तत्सत्रमायुषं पर्युपासते ॥ एतत्सर्वं यथावृत्तं व्याख्यातं द्विजसत्तमाः । चृषीणां परमं चात्र लोकतत्त्वमनुत्तमं ॥ ब्रह्मणा यत्पुरा प्रोक्तं पुराणं ज्ञानमुत्तमं । अवतारश्च रुद्रस्य द्विजानुसंग्रहकारणात् ॥ तथा पाशपताः(ः) योगाः[ः] स्थानानां चैव कीर्त्तनं । लिंगोद्भवस्य देवस्य नीलकण्ठत्वमेव च ॥ कथ्यते यत्र विमर्षाणां वायुना ब्रह्मवादिना । धन्यं यज्ञस्यमायुष्यं सर्वपापप्रणाशनं ॥ कीर्त्तनं श्रवणं चास्य धारणं च विशेषतः । अनेन हि क्रमेणैव पुराणं सम्प्रचक्षते ॥ सुखमर्थः समासेन महानप्युपलभ्यते । तस्मात्संक्षेपमुद्दिश्य पञ्चाङ्गक्ष्यामि विस्तरं ॥ पादमात्रमिदं सम्यक् येनाधीतं जितेन्द्रियाः । तेनाधीतं पुराणं तत्सर्वं नास्त्यत्र संशयः ॥ यो विद्याञ्चतुरो वेदान्ताङ्गोपनिषदो द्विजः । न चेत्पुराणं संविद्यान्नेव स स्याद्विचक्षणः ॥ इतिहासपुराणाभ्यां वेदं समुपवृंहयेत् । विभेद्यल्पश्रुताद्देवो मामयं प्रह(त)रिष्यति ॥ अथसन्निभमध्यायं साक्षात्प्रोक्तं स्वयंभुवा । आपदं प्राप्य मुच्येत यथेष्टं प्राप्नुयादिति ॥ यस्मात्पुरा ज्ञानंतीदं पुराणं तेन तत्सूतं । निरुक्तमस्य यो वेद सर्वपापैः प्रमुच्यते ॥ नारायणः सर्वमिदं विश्वं वाप्य (vyāpya) प्रवर्त्तते । तस्यापि जगतः सष्टुः सष्टा देवो महेश्वरः ॥ अतः(ः)श्च संक्षेपमिमं शृणुष्व महेश्वर(ः) सर्वमिदं पुराणं । स सर्गकाले तिसर्गसंहारकाले (स सर्गकाले च करोति सर्गान् B.) संहारकाले पुनराददीता ॥ १ ॥

De hujus purāṇae argumento cf. Wilson in J. A. S. B. I, p. 535 sqq. et in Vishnupurāṇa, p. xxii. Capitulum argumenta haec.

I. *Prakriyāpāda*¹. 1. Prooemium et summarium. 2. Hoc purāṇam olim a Vāyu cum vatibus sanctis in sacrificio continuo, regnante Purūravase et Ayu, communicatum est. 3. Sūta creationis historiam se enarraturum esse declarat. 4-6. De mundi creatione.

II. *Upodghātapāda*. 7. De kalparum computatione, et de intercalatione inter Pādmakalpam et Vārāhakaalpam facienda. 8. De creatione a Brahmanē facta. De aevo aureo et argenteo. Ordinum quatuor origo, eorumque officia. 9. Deorum, gigantum, mundi creatio. Brahmanis ira Rudra (ardhanārinaravapus) creatur, hujus ex ore Uma procedit. Cujus synonyma enumerantur. 10. Brahman, quum corpus in duas partes divisisset, altera Purusha, altera Śatarūpā facta est. De horum, Brahmanis filiorum, Śivae et Satis prole. Śivae cultus quinque rebus innititur: spiritus coercitione

(each triplex: *manda, madhyama, uttama*)², meditatione, sensuum a rebus externis revocatione, animi intentione, recordatione³. 11 (fol. 34^b = B. 32^a). De spiritus coercitione. Qua quadruplex fructus obtineri dicitur 1. *śānti*, quies, flagitiorum, sive propriorum sive a majoribus transmissorum, sedatione effecta, 2. *prasaṅti*, tranquillitas, quae libidinibus refrenandis cernitur, 3. *dīpti*, splendor, quo gradu ad sapientiam et potestatem prope divinam pervenitur, 4. *prasāda*, serenitas, quae ex absoluta rerum externarum omnium oblivione procedit. Spiritus coercendi ratio adumbratur. 12. Ad perfectionem (siddhi) obtinendam impedimenta (upa-sarga) quaedam removenda sunt, quae numinis contemplationi interveniunt. Primum enim mystae ad metam properanti imagines mirae, velut dei, obversantur. Deinde a terra, intellectu, aqua, igne, vento, aëre, mente, quae septem subtilissimae substantiae sunt, pericula ei alleruntur. Quas dum animo contemplatur, earum potestatem obtinet. Quarum rerum si voluptate implicetur (sajjate), omnem studii fructum amittit.

शृणोति शब्दान् श्रोतव्यायोजनानां शतादपि । सर्वज्ञश्च विधिज्ञश्च योगी चोन्मत्तवद्भवेत् ॥ यक्षराक्षसगंधर्वान्वीक्षते दिव्यमानुषान् । येषां तांश्च महायोगी उपसर्गस्य लक्षणं ॥ देवदानवगंधर्वानुपवीक्षापि तथा पितृन् । प्रेक्षते सर्वतथैव उन्मत्तं तं विनिर्दिशेत् ॥ अनेन भ्राम्यते योगी चोद्यमानोऽंतरात्मना । अनेन भ्रांतयुद्धेस्तु ज्ञानं सर्वं प्रणश्यति ॥ यातीनाशयते चित्तं चोद्यमानं तरात्मना ।⁴ यत्तेनाक्रांतयुद्धेस्तु सर्वं ज्ञानं प्रणश्यति ॥ प्रावृत्य मनसा शुक्रं घटं वा कंबलं तथा । ततस्तु परमं ब्रह्म क्षिप्रमेवानुचिंतयेत् ॥ तस्माच्चैवात्मनो दोषान्त्पसर्गानुपस्थितान् । परित्यजेत मेधावी यदीच्छेत्सिद्धिमात्मनः ॥ क्षुपयो देवगंधर्वा यक्षोरगमहासुराः । उपसर्गेषु संयुक्ता आचरन्ते पुनः पुनः ॥ तस्माद्युक्तः सदा योगी लघ्वाहारो जितेन्द्रियः । तथासुप्तः सुसूक्ष्मेषु धारणां मूर्ध्नि धारयेत् ॥ ततस्तु योगयुक्तस्य जितनिद्रस्य योगिनः । उपसर्गाः पुनश्चान्ये जायन्ते प्राणसंज्ञकाः ॥ पृथिवीं धारयेत्सर्वी ततश्चापो ज्ञानंतरं । ततोऽग्निं चैव सर्वेषामाकाशं मन एव च ॥ ततः परां पुनर्बुद्धिं धारयेत् प्रयत्नतः । सिद्धीनां चैव लिंगानि दृष्ट्वा दृष्ट्वा परित्यजेत् ॥ पृथ्वीं धारयमाणस्य मही सूक्ष्मा प्रवर्तते । आत्मानं मन्यते नित्यं पृथ्वीं गंधश्च जायते ॥ अपो धारयमाणस्यापः सूक्ष्मा भवति हि । शीता रसाः प्रवर्तन्ते सूक्ष्मा समृतसन्निभाः ॥ तेजो धारयमाणस्य तेजः सूक्ष्मं प्रवर्तते । आत्मानं मन्यते तेजस्तद्वावमनुपश्यति ॥ वायुं धारयमाणस्य वायुः सूक्ष्मः प्रवर्तते ।

² मंदो द्वादशमात्रस्तु उद्भाता द्वादश स्मृताः । मध्यमश्च द्विरुद्भातश्चतुर्विंशतिमात्रिकाः ॥ उत्तमस्तु त्रिरुद्भातो मात्रा षट्त्रिंशदुच्यते । स्वेदकंपविपादानां जननो सुत्तमः स्मृतः ॥

³ प्राणायामस्तथा ध्यानं प्रत्याहारोऽथ धारणा । स्मरणं चैव योगेऽस्मिन्पंच धर्माः प्रकीर्तिताः ॥

⁴ Fortasse वातो नाशयते चित्तं चोद्यमानोऽंतरात्मना । यातेना^o legendum est.

¹ प्रक्रिया प्रथमः पादः कथावस्तुपरिग्रहः । उपोद्घातोऽनुवर्गश्च उपसंहार एव च ॥ एवं हि पादश्चत्वारः समासात्कीर्तिता मया । Cap. IV.

आत्मानं मन्यते वायुं वायुरूम्डलं धमेत् ॥ आकाशं धारयमाणस्य
च्योम सूक्ष्मं प्रवर्तते । पश्यते मंडलं सूक्ष्मं घोषश्चास्य प्रवर्तते ॥
तथा मनो धारयतो मनः सूक्ष्मं प्रवर्तते । मनसा सर्वभूतानां मनस्तु
विशते हि सः । बुद्ध्या बुद्धिं यथा युंजेस्तदा विज्ञाय बुध्यते ॥ एतानि
सप्त सूक्ष्माणि विदित्वा यस्तु योगवित् । परित्यजति मेधावो स बुद्ध्या
परमं व्रजेत् ॥ यस्मिन्मस्तिंश्च संयुक्तो भूत ऐश्वर्यलक्षणे । तत्रैव संगं
भजते तेनैव प्रविशति ॥ तस्माद्विदित्वा सूक्ष्माणि संसक्तानि परस्परं ।
परित्यजति यो बुद्ध्या स परं प्राप्नुयाद्विजः ॥ दृश्यंते हि महात्मान
चक्षुषो दिव्यचक्षुषः । संसक्ताः सूक्ष्मभावेऽपि ते दोषास्तेषु संज्ञिताः ॥
तस्मान्न निश्चयः कार्यः सूक्ष्मेऽपि कदाचन । ऐश्वर्याज्जायते रागो
विरागं ब्रह्म चोच्यते ॥ 13. Dominium (aiśvarya)¹ nactus
asceticus octo facultatibus divinis praeditus est: 1. *animan*, subtilitas, qua potestate nemini cernendus om-
nia intrare potest²; 2. *laghiman*, levitas, qua maxima
celeritate ubicunque pervenit; 3. *mahiman*, magnitudo;
4. *prāpti*, omnia obtinendi facultas; 5. *prākāmya*, vo-
luntas libera, qua rebus omnibus frui potest, neque
tamen iis detinetur; 6. *īśitva*, imperium; 7. *vaśitva*,
omnia ipsius voluntati subjiciendi facultas; 8. *yatrakā-
māvasāyitā*, omnia decernendi facultas. 14. Quo animae
metempsychosis vitaeque humanae miseriae et vicissi-
tudinēs³ evitentur, summo numini cognoscendo opera
navanda est. 15. Numen summum in corde commo-
rans octo libamentis colendum est. 16, 17. De Śivae
cultorum officiis. 18. De erroribus expiandis (prāya-
ścitta). 19. De ominibus diris: अत ऊर्ध्वं प्रवक्ष्यामि
अरिष्टानि निबोधत । येन ज्ञानविशेषेण मृत्युं पश्यति चात्मानः ॥१॥
अरुंधतीं ध्रुवं चैव सोमच्छायां महापथं । यो न पश्येत्स नो जीवेन्नरः
संवत्सरात्परं ॥२॥ अरश्मिवंतमिदं रश्मिवंतं च पावकं । यः पश्येन्न
वै जीवेत् मासादेकादशात्परं ॥३॥ वनेन्मृतं पुरीषं वा सुवर्णं रजतं
तथा । प्रत्यक्षमथवा स्वप्ने दश मासान् जीवति ॥४॥ अग्रतः पृष्ठतो
वापि खंदं यस्य पदं भवेत् । पांशुले कर्दमे वापि सप्त मासान् जी-
वति ॥५॥ काकः कपोतो गृध्रो वा निलीयेद्यस्य मूर्धनि । क्रव्यादो वा
खगः कश्चित्पशुमासान्नातिवर्तते ॥६॥ वध्येद्वायसर्पंस्त्रीभिः पांसुवर्षेण वा
पुनः । छायां वा विकृतं पश्येच्चतुःपञ्च स जीवति ॥७॥ अनधे

¹ Idque triplex esse dicitur: sāvadya, niravadya, sūkshma.
तच्चापि त्रिविधं ज्ञेयमैश्वर्यं सार्वकामिकं । सावद्यं निरवद्यं च सूक्ष्मं चैव
प्रवर्तते ॥ सावद्यं नाम यत्तत्त्वं पञ्चभूतात्मकं स्मृतं । निरवद्यं तथा नाम
पञ्चभूतात्मकं स्मृतं ॥ इंद्रियाणि मनश्चैव अहंकारश्च वै स्मृतं । तत्र
सूक्ष्मं प्रवृत्तं तु (सूक्ष्मप्रवृत्तं MS.) पञ्चभूतात्मकं पुनः ॥

² त्रैलोक्ये सर्वभूतेषु जीवो स्यानिधतः (sic B. जीवाश्चानियतः A.)
स्मृतः । अणिमा च यथाव्यक्तं सर्वं तत्र प्रतिष्ठितं ॥

³ Quae in hoc capite de hominum origine et vita dicuntur,
similiter in Mārkaṇḍeyapurāṇa c. 11, Garuḍapurāṇa, Pretakalpa
c. 22, et in Vṛhannārādīya c. 30. traduntur.

विद्युतं पश्येद्दक्षिणां दिशमाश्रितां । उदकैर्द्रुधनुर्वापि त्रयो द्वौ वा स
जीवति ॥८॥ अस्सु वा यदिवादर्शं आत्मानं यो न पश्यति । अशिरस्कं
तथात्मानं मासादूर्ध्वं न जीवति ॥९॥ शवगंधि भवेद्वातं वसागंधि
हयापि वा । मृत्युर्दुपस्थितस्तस्य अर्धमासं स जीवति ॥१०॥ यस्य वै
स्नातमात्रस्य हृदयं चावशुष्यति । धूमो वा मस्तकान्पश्येद्दृशाहं न स
जीवति ॥११॥ संभिन्नो मारुतो यस्य मर्मस्थानानि कृतंति । अग्निः
स्पृष्टो न हृष्येच्च तस्य मृत्युरुपस्थितः ॥१२॥ चक्षुवानरयुक्तेन रथेनाशां
तु दक्षिणां । गायत्र्य (गायत्र्य A. गायत्र्य B.) व्रजेत्स्वप्ने विद्यान्मृ-
त्युरुपस्थितः ॥१३॥ कृष्णांबरधरा श्यामा गायत्री वाचवांगना । यज्ञ-
येद्दक्षिणामाशां स्वप्ने सोऽपि न जीवति ॥१४॥ छिद्रं वासश्च कृष्णं च
स्वप्ने यो विभूयान्नरः । नग्नं वा श्रवणं⁴ दृष्ट्वा विद्यान्मृत्युरुपस्थितः ॥१५॥
आ मस्तकतलाद्यस्तु निमज्जेत्पंकसागरे । दृष्ट्वा तु तादृशं स्वप्नं सद्य एव
न जीवति ॥१६॥ भस्मांगारांश्च केशांश्च नदीं शुष्कां भुजंगमान् ।
पश्येद्यो दशरातं तु न स जीवेत् तादृशः ॥१७॥ कृष्णश्च विकटेऽथैव
पुरुषैरुद्यतायुधैः । पाषाणैस्ताड्यते स्वप्ने यः सद्यो न स जीवति ॥१८॥
सूर्योदये प्रत्युपसि प्रत्यक्षं यस्य वै शिवा । क्रोशंती संमुखाभ्येति स गता-
युर्भवेन्नरः ॥१९॥ यस्य वै स्नातमात्रस्य हृदयं पीड्यते भृशं । जायते
दंतहर्षश्च तं गतायुषमादिशेत् ॥२०॥ भूयो भूयस्त्रसेद्यस्तु रात्रौ वा
यदिवा दिवा । दीपगंधं च नो वेत्ति विद्यान्मृत्युमुपस्थितं ॥२१॥ रात्रौ
चेंद्रायुषं पश्येद्दिवा नक्षत्रमंडलं । परनेत्रेषु चात्मानं न पश्येन्न स
जीवति ॥२२॥ नेत्रमेकं स्रवेद्यस्य कर्णौ स्थानाच्च भ्रश्यतः । नासा च
वक्रा भवति स ज्ञेयो गतजीवितः ॥२३॥ यस्य कृष्णा खरा जिह्वा
पद्माभासं च वै मुखं । गंडे चिपिटके (च पिटके B.) रक्ते तस्य मृत्युरु-
पस्थितः ॥२४॥ मुक्तकेशो हंसश्चैव गायत्र्यंश्च यो नरः । याम्याशा-
भिमुखो गच्छेन्नदंतं तस्य जीवितं ॥२५॥ यस्य खेदसमुद्भूताः श्वेतसर्प-
सन्निभाः । खेदा भवंति ह्यसकृत्तस्य मृत्युरुपस्थितः ॥२६॥ उष्ट्रा वा
रासभा वापि युक्ताः स्वप्ने रथे शुभाः । यस्य सोऽपि न जीवेत् दक्षि-
णाभिमुखो गतः ॥२७॥ द्वे चात्र परमेरिष्ठे एतद्वतं (etad rūpam B.)
परं भवेत् । घोषं न शृणुयात्कर्णे ज्योतिर्नेत्रेण (I. नेत्रे न) पश्यति ॥२८॥
श्वध्रे यो निपतेत्स्वप्ने द्वारं चास्य पिथीयते । न चोत्तिष्ठति यः श्वभ्रातृदंतं
तस्य जीवितं ॥२९॥ ऊर्ध्वं च दृष्टिर्न च संप्रतिष्ठा (संप्रतिष्ठा codd.)
रक्ता पुनः संपरिवर्तमाना । मुखस्य चोष्मा शुषिरा च नाभिरपुष्णमूत्रो
विषमस्य एव ॥३०॥ दिवा वा यदिवा रात्रौ प्रत्यक्षं योऽभिहन्यते ।
तं पश्येद्य हंतारं स हतस्तु न जीवति ॥३१॥ अग्निप्रवेशं कुरुते
स्वप्नंति यस्तु मानवः । स्मृतिं नोपलभेच्चापि तदंतं तस्य जीवितं ॥३२॥
यस्तु प्रावरणं शुक्लं स्वकं पश्यति मानवः । रक्तं कृष्णमपि स्वप्ने तस्य
मृत्युरुपस्थितः ॥३३॥ अरिष्टसूचिते देहे तस्मिन्काल उपागते । त्यक्त्वा
भयं विषादं च उद्यच्छेद्बुद्धिमान्नरः ॥३४॥ etc. 20. De Om syl-
labae significatione et sanctitate. 21 (fol. 45^b = B. 42^a).
Kalparum mensura breviter definitur, deinde viginti octo
kalpae enumerantur: Bhava, Bhuvā, Tapas, Bhava, Rambha, Ritu, Kratu, Vahni, Havyavāhana, Sāvitra,

⁴ श्रवणं A. Hoc loco श्रमण, mendicus Buddhicus, intelligi
videtur, quae vox etiam श्रवण scribitur.

Bhuvas, Uṣika, Kuṣika, Gandharva, Rishabha, Shadja¹, Mārjāliya, Madhyama, Vairājaka, Nishāda, Panchama, Meghavāhana, Chintaka, Ākūti, Vijnāti, Manas, Bhāva, Vrihat. Kalpas, qui a Gandharva vocabulo incipiant et in Meghavāhana voce desinant, a modulis musicis denominatos esse, facile apparet. 22, 23. Śiva quatuor aevis (kalpa) se manifestavit, forma alba, rubra, nigra, omnigena (Viṣvarūpa). Aetate flava Maheṣvarī orta est. Śiva coram Brahmane de futuris kalpis, suis ipsius in singulis manifestationibus, sectae Śivaisticae conditoribus disserit: ततस्तस्मिन्नादा कल्पे वाराहे सप्तमे प्रभोः । पुनर्विष्णुर्महातेजाः कालो लोकप्रकालनः । मनुर्वैवस्वतो नाम तव पुत्रो भविष्यति ॥ तदा चतुर्युगावस्ये कल्पे तस्मिन् युगांतके । भविष्यामि शिखा-युक्तः श्वेतो नाम महामुनिः ॥ हिमवच्छिखरे रम्ये ज्वालले पर्वतोन्ने । चतुःशिखाः शिवे युक्ता भविष्यति तदा मम ॥ श्वेतः श्वेतशिखश्चैव श्वेतास्यः श्वेतलोहितः । चत्वारस्ते महात्मानो ब्राह्मणा वेदपारगाः ॥ ततस्ते ब्रह्मभूयिष्ठा दृष्ट्वा ब्रह्मगतिं परां । तत्समीपं गमिष्यति पुनरावृत्तिदुर्लभं ॥ पुनस्तु मम देवेश द्वितीये द्वापरे प्रभुः । प्रजापतिर्यदा व्यासः सत्यो नाम भविष्यति ॥ तदा लोकहितायैव सुतारो नाम नामतः । भविष्यामि कलौ तस्मिन् लोकानुग्रहकारणात् ॥ तत्रापि मम ते पुत्रा भविष्या नाम नामतः । दुर्दुभिः शतरूपश्च चूचीकः केतुमांस्तथा ॥ प्राप्य योगं तथा ज्ञानं ब्रह्म चैव सनातनं । रुद्रलोकं गमिष्यति पुनरावृत्तिदुर्लभं ॥ तृतीये द्वापरे चैव यदा व्यासस्तु भार्गवः । तदा सहं भविष्यामि दमनस्तु युगांतके ॥ तत्रापि च भविष्यति चत्वारो मम पुत्रकाः । विशोकश्च विकेशश्च विशापः शापनाशनः ॥ तेऽपि तेनैव मार्गेण योगोक्तेन महौजसः । रुद्रलोकं गमिष्यति पुनरावृत्तिदुर्लभं ॥ चतुर्थे द्वापरे चैव यदा व्यासोऽंगिराः स्मृतः । तदाप्यहं भविष्यामि सुहोत्रो नाम नामतः ॥ तत्रापि मम सत्पुत्राश्चत्वारश्च तपोधनाः । भविष्यति द्विजश्रेष्ठा योगात्मानो दृढव्रताः ॥ सुमुखो दुर्मुखश्चैव दुर्दमो दुरतिक्रमः । प्राप्य योगगतिं सुखां विमला दग्धकिल्बिषाः ॥ तेऽपि तेनैव मार्गेण गमिष्यति न संशयः । पंचमे द्वापरे चैव व्यासस्तु सविता यदा ॥ तदा चापि भविष्यामि कंको नाम महातपाः । अनुग्रहार्थं लोकानां योगात्मानेककर्मकृत् ॥ चत्वारस्तु महाभागा विरजाः शुद्धयोनयः । पुत्रा मम भविष्यति योगात्मानो दृढव्रताः ॥ सनः सनंदनश्चैव प्रभुर्यस्य सनातनः । क्रतुः सनत्कुमारश्च निर्मेमा निरहंकृताः ॥ मत्समीपं गमिष्यति पुनरावृत्तिदुर्लभं । परिवर्ते पुनः षष्ठे मृत्युर्थासो यदा विभुः ॥ तदाप्यहं भविष्यामि लोकाक्षिर्नाम नामतः । शिष्याश्च मम ते दिव्या योगात्मानो दृढव्रताः ॥ भविष्यति महाभागाश्चत्वारो लोकसंमताः । सुधामा विरजाश्चैव शंखं आद्रव (?) एव च ॥ योगात्मानो महात्मानस्ते सर्वे दग्धकिल्बिषाः । तेऽपि तेनैव मार्गेण गमिष्यति न संशयः ॥ सप्तमे परिवर्ते तु यदा व्यासः शतक्रतुः । विभुर्नाम महातेजाः पूर्वमासीच्छतक्रतुः ॥ तदाप्यहं भविष्यामि कलौ तस्मिन् युगांतके । जैगीषव्येति विख्यातः सर्वेषां योगिनां वरः ॥ तत्रापि मम ते पुत्रा भविष्यति युगे तदा । सारस्वतः सुमेधाश्च वसुवाहः सुवाहनः ॥ तेऽपि तेनैव मार्गेण

¹ षड्जना यत्र चर्षयः ।

ध्यानयुक्तिं समाश्रिताः । भविष्यति महात्मानो रुद्रलोकपरायणाः ॥ वसिष्ठश्चाष्टमे व्यासः परिवर्ते भविष्यति । कपिलश्चासुरिश्चैव तथा पंचशिखो मुनिः ॥ वाग्वलिश्च महायोगी सर्व एव महौजसः ॥ प्राप्य माहेश्वरं योगं ध्यानिनो दग्धकल्मषाः । मत्समीपं गमिष्यति पुनरावृत्तिदुर्लभं ॥ परिवर्तेऽथ नवमे व्यासः सारस्वतो यदा । तदा चाहं भविष्यामि क्षुपभो नाम नामतः ॥ तत्रापि मम ते पुत्रा भविष्यति महौजसः । पराशरश्च गार्ग्यश्च भार्गवो ह्यंगिरास्तथा ॥ भविष्यति महात्मानो ब्राह्मणा वेदपारगाः । सर्वे तपोबलोत्कृष्टाः शापानुग्रहकोविदाः ॥ तेऽपि तेनैव मार्गेण योगोक्तेन तपस्विनः । ध्यानमार्गे समासाद्य गमिष्यति तथैव च ॥ दशमे द्वापरे व्यासस्त्रिधामा नाम नामतः । यदा भविष्यति विप्र[र्षि]स्तदाहं भविता पुनः ॥ हिमवच्छिखरे रम्ये भृगुतुंगे नगोन्ने । नाम्ना भृगोस्तु शिखरं तस्मान्निच्छिखरं भृगुः ॥ तत्रैव मम ते पुत्रा भविष्यति दृढव्रताः । बलबंधुर्निरामितः (बलबंधुर्निरा° A. बलबंधुर्निरा° B.) केतुजंगस्तपोधनः ॥ योगात्मानो महात्मानो ध्यानयोगसमन्विताः । रुद्रलोकं गमिष्यति तपसा दग्धकल्मषाः ॥ एकादशे द्वापरे तु भृगुद्वारसो (विभु° B. Fortasse Bhṛigur.) भविष्यति । तदाप्यहं भविष्यामि गंगाद्वारे कलधुरि ॥ उग्रा नाम महानादास्तत्रैव मम पुत्रकाः । भविष्यति महौजस्काः सुब्रह्मा लोकविश्रुताः ॥ लंबोदरश्च लंबश्च लंबाक्षो लंबकेशकः । प्राप्य माहेश्वरं योगं रुद्रलोकाय संस्थिताः । तेऽपि तेनैव मार्गेण गमिष्यति परां गतिं ॥ द्वादशे परिवर्ते तु शततेजा महामुनिः । भविष्यति महासख्यो व्यासः कथियरोक्षमः ॥ ततोऽप्यहं भविष्यामि क्षत्रिर्नाम युगांतके । हेमकं वनमासाद्य (हेमकं-चन° B.) योगमास्थाय भूतले ॥ क्षत्रापि मम ते पुत्रा भस्मस्त्रानानुलेपनाः । भविष्यति महायोगा रुद्रलोकपरायणाः ॥ सर्वज्ञः समबुद्धिश्च साध्यः सर्वस्तथैव च । रुद्रलोकं गमिष्यति ध्यानयोगपरायणाः ॥ त्रयोदशे पुनः प्राप्ते परिवर्ते क्रमेण तु । धर्मो नारायणो नाम व्यासस्तु भविता यदा ॥ तदाप्यहं भविष्यामि वालिर्नाम महामुनिः । वालिखिल्याश्रमे पुण्ये पर्वते गंधमादने ॥ तत्रापि मम ते पुत्रा भविष्यति तपोधनाः । सुधामा काश्यपश्चैव वसिष्ठो विरजास्तथा ॥ महायोगबलोपेता विमला ब्रह्मैतसः । तेनैव योगमार्गेण गमिष्यति न संशयः ॥ यदा व्यासः सुरक्षस्तु पर्यायश्च चतुर्दशः । तत्रापि पुनरेवाहं भविष्यामि युगांतके ॥ वंशे त्वंगिरसः श्रेष्ठो गौतमो नाम योगयित् । तस्माद्विष्यते पुण्यं गौतमं नाम तद्वनं ॥ तत्रापि मम ते पुत्रा भविष्यति कलौ तथा । क्षत्रिरुग्रतपाश्चैव आवणो प्यधिष्ठकः (सावणोप्यसतिप्यकाः B. Fortasse आवणोऽथ अविष्ठकः) ॥ योगात्मानो महात्मानो ध्यानयोगपरायणाः । तेऽपि तेनैव मार्गेण रुद्रलोकनियामिनः ॥ ततः प्राप्ते पंचदशे परिवर्ते क्रमागते । आरुणिस्तु यदा व्यासो द्वापरे भविता प्रभुः ॥ तदाप्यहं भविष्यामि नाम्ना वेदशिरा द्विजः । तत्र वेदशिरो नाम अस्त्रं तत्पारमेस्वरं ॥ भविष्यति महावीर्यं वेदशीर्षश्च पर्वतः । हिमवत्पृष्ठमाश्रित्य सरस्वत्या नगोन्ने ॥ तदापि मम ते पुत्रा भविष्यति तपोधनाः । कुणिश्च कुणिबाहुश्च कुशरीरः कुनेत्रकः ॥ योगात्मानो महात्मानो ब्रह्मिष्ठश्चोर्ध्वैतसः । तेऽपि तेनैव मार्गेण रुद्रलोकं गतास्तु वै ॥ ततः षोडशमे चापि परिवर्ते क्रमागते । व्यासस्तु संजयो नाम भविष्यति यदा (तदा MSS.) प्रभुः ॥ तदाप्यहं भविष्यामि गोकर्णो नाम

नामतः । तस्माद्विष्यते पुण्यं गोकर्णं नाम तद्वनं ॥ तत्रापि मम ते पुत्रा भविष्यन्ति महौजसः । काश्यपो ह्युशनाश्चैव च्यवनोऽथ वृहस्पतिः ॥ तेऽपि तेनैव मार्गेण गमिष्यन्ति परं पदं । ततः सप्तदशे चैव परिवर्ते क्रमागते ॥ तदा भविष्यते व्यासो नाम्ना देवः कृतजयः । तदाप्यहं भविष्यामि गुह्यवासीति (1. गुहावासीति) नामतः ॥ हिमवच्छिखरे चैव महातुंगे महालये । सिद्धक्षेत्रं महापुण्यं भविष्यति महालयं ॥ तत्रापि मम ते पुत्रा ब्रह्मज्ञा योगवादिनः । भविष्यन्ति महात्मानो निर्ममा निरहंकृताः ॥ उत्तयो वामदेवश्च महाकालो महालयः । तेषां शतसहस्रं तु शिष्याणां ध्यानसाधनं ॥ भविष्यति तदा कल्पे सर्वे ते ध्यानयुञ्जकाः । ते तु संनिहिता योगे हृदि (तुडूदि A.¹) कृत्वा महेश्वरं । महालये पदं क्षिपन्वा प्रविष्टाः शिवमभ्यस्यन् ॥ ये चान्येऽपि महात्मानः काले तस्मिन्-गतांते । ध्यानयुक्तेन मनसा विमलाः शुद्धबुद्धयः ॥ गत्वा महालयं पुण्यं दृष्ट्वा माहेश्वरं पदं । तूर्णं तारयते जंतुर्दश (जंतु A.) पूर्वान्दशा-वरान् ॥ आत्मानमेकविंशं च तारयित्वा महालये । मम प्रसादाद्यास्यन्ति रुद्रलोकं गतञ्जराः ॥ ततोऽष्टादशमश्चैव परिवर्तो यदा भवेत् । तदा चतुर्जयो नाम व्यासस्तु भविता मुनिः ॥ तदाप्यहं भविष्यामि शिखंडी नाम नामतः । सिद्धक्षेत्रे महापुण्ये देवदानवपूजिते ॥ हिमवच्छिखरे पुण्ये शिखंडी यत्र पर्वतः । शिखंडिनो वनं चापि च्युतिसिद्धनिषेवितं ॥ तत्रापि मम ते पुत्रा भविष्यन्ति तपोधनाः । वाचश्च वा च्युचीकश्च श्या-वाश्च दृढव्रतः (शावाश्चस्य दृढव्रतः A.) ॥ योगात्मानो महासत्त्वाः सर्वे ते वेदपारगाः । प्राप्य माहेश्वरं योगं रुद्रलोकं व्रजन्ति ते ॥ ततस्त्वेको-नविंशे तु परिवर्ते क्रमागते । व्यासस्तु भविता नाम्ना भारद्वाजो (भर-द्वा°?) महामुनिः ॥ तदाप्यहं भविष्यामि जटामालीति नामतः । हिम-वच्छिखरे रम्ये जटायुर्ध्वं पर्वतः ॥ तत्रापि मम ते पुत्रा भविष्यन्ति महौजसः । हिरण्यनामा कौशिल्यः काक्षीवः (कौशिल्यः काक्षिवः A.) कुचुमिस्तथा ॥ ईश्वरयोगधर्माणः सर्वे ते सूर्यरेतसः । प्राप्य माहेश्वरं योगं गमिष्यन्ति [न संशयः ॥ ततो विंशतिमे सगे परिवर्ते क्रमेण तु । वाचश्च वाः स्मृतो व्यासो भविष्यति] महामतिः ॥ तदाप्यहं भविष्यामि ह्यदृहासेति नामतः । अदृहासप्रियाश्चापि भविष्यन्ति तदा नरः ॥ तत्रैव हिमवत्पृष्ठे त्वदृहासो [महागिरिः । भविष्यति] महातेजाः सिद्धचारण-सेवितः ॥ तत्रापि मम ते पुत्रा भविष्यन्ति महौजसः । युक्तात्मानो महासत्त्वा ध्यानिनो नियतव्रताः ॥ सुमंतुर्वैरिर्विद्वान्बुधुः कुशिकं-धरः । प्राप्य माहेश्वरं योगं रुद्रलोकाय ते गताः ॥ एकविंशे पुनः प्राप्ते परिवर्ते क्रमेण तु । वाचस्पतिः स्मृतो व्यासो यदा स च्युतिसत्तमः ॥ तदाप्यहं भविष्यामि दारुको नाम नामतः । तस्माद्विष्यते पुण्यं देवदा-रुवनं महत् ॥ तत्रापि मम ते पुत्रा भविष्यन्ति महौजसः । अश्वो दास्मा-यणिश्चैव केतुमाली नक्तस्था ॥ योगात्मानो महात्मानो नियता सूर्यरे-तसः । परमं योगमास्थाय रुद्रं प्राप्तास्तथानथाः ॥ द्वाविंशे परिवर्ते तु व्यासः शुक्लायनो यदा । तदाप्यहं भविष्यामि वारणस्यां महामुनिः ॥ नाम्ना वै लांगली भीमो यत्र देवाः सवासवाः । द्रक्ष्यन्ति मां कलौ तस्मिन्नवतीर्णं हलायुधं ॥ तत्रापि मम ते पुत्रा भविष्यन्ति सुधार्मिकाः । भव्वाचिर्मधुपिंगाक्षः श्वेतकेतुस्तथैव च (स्वतकानु° A. In cod. B.

¹ In cod. B. omnia inde a षोडशमे चापि परिवर्ते [क्रमा° usque ad महासत्त्वा] ध्यानिनो desiderantur.

totus versus deest.) ॥ तेऽपि माहेश्वरं योगं प्राप्य ध्यानपरा-यणाः । विरजा ब्रह्मभूयिष्ठा रुद्रलोकाय संस्थिताः ॥ परिवर्ते त्रयोविंशे तृणविंदुर्यदा मुनिः । व्यासो भविष्यति ब्रह्मा तदाहं भविता पुनः ॥ श्वेतो नाम महाकायो मुनिपुत्रः सुधार्मिकः । तत्र कालं जरिष्यामि तदा गिरिवरोक्ष्मे ॥ तेन कालंजरो नाम भविष्यति स पर्वतः । तत्रापि मम ते पुत्रा भविष्यन्ति महौजसः ॥ औशिनो वृहदुक्थिश्च देवलः कविरेव च । प्राप्य माहेश्वरं योगं रुद्रलोकं गता हि ते ॥ परिवर्ते चतुर्विंशे च्युतो व्यासो भविष्यति । तदाहं भविता ब्रह्मन् कलौ तस्मि-न्युगांतके ॥ शूली नाम महायोगी नैमिषे योगिवंदिते । तत्रापि मम ते पुत्रा भविष्यन्ति तपस्विनः ॥ शालिहोत्रोऽग्निवेशश्च (ग्निवेशश्च A. B.) युवनाश्वः शरद्वसुः । तेऽपि योगबलोपेता रुद्रं यास्यन्ति सुव्रताः ॥ पंचविंशे पुनः प्राप्ते परिवर्ते यथाक्रमं । वासिष्ठस्तु यदा व्यासः शक्तिर्नाम भविष्यति ॥ तदाप्यहं भविष्यामि दंडिमुंडीश्चरः प्रभुः । कोटिवर्धे समासाद्य नगरं देवपूजितं ॥ तत्रापि मम ते पुत्रा भविष्यन्ति क्रमागताः । यो-गात्मानो महात्मानः सर्वे ते सूर्यरेतसः ॥ छगलः कुंभकर्णश्च कुंभश्चैव प्रबाहुकः । प्राप्य माहेश्वरं योगं गमिष्यन्ति तथैव ते ॥ षड्विंशे परिवर्ते तु यदा व्यासः पराशरः । तदाप्यहं भविष्यामि सहिष्णुर्नाम नामतः ॥ पुण्यं रुद्रवटं प्राप्य कलौ तस्मिन्गुगांतके । तत्रापि मम ते पुत्रा भविष्यन्ति सुधार्मिकाः ॥ उलूको वैच्युतश्चैव शर्वको ह्याश्वलायनः । प्राप्य माहेश्वरं योगं गतास्ते तथैव हि ॥ सप्तविंशतिमे प्राप्ते परिवर्ते क्रमा-गते । जातूकस्यो यदा व्यासो भविष्यति तपोधनः ॥ तदाप्यहं भविष्यामि सोमशर्मा द्विजोत्तमः । प्रभासतीर्थमासाद्य योगात्मा लोकविश्रुतः ॥ तत्रापि मम ते पुत्रा भविष्यन्ति सुधार्मिकाः । अक्षपादः कणादश्च उलूको वत्स एव च ॥ योगात्मानो महात्मानो विमलाः शुद्धबुद्धयः । प्राप्य माहेश्वरं योगं रुद्रलोकं ततो गताः ॥ अष्टाविंशे पुनः प्राप्ते परिवर्ते क्रमागते । पराशरसुतः श्रीमान्विष्णुर्लोकपितामहः ॥ यदा भविष्यति व्यासो नाम्ना द्वैपायनः प्रभुः । तदा पष्ठेन चांशेन कृष्णः पुरुषसत्तमः ॥ वसुदेवाद्यदुष्ट्रेष्ठो वासुदेवो भविष्यति । तदा चाहं भविष्यामि योगात्मा योगमायया ॥ लोकविस्मयनार्थाय ब्रह्मचारी - - - । श्मशाने मृत-मुत्सृष्टं दृष्ट्वा लोकमनापकं ॥ ब्राह्मणानां हिताधीय प्रविष्टो योगमायया । दिव्यां मेरुगुहां पुण्यां त्वया सार्धं च विष्णुना ॥ भविष्यामि तदा ब्रह्मन् लकुली नाम नामतः । कायारोहणमित्येवं सिद्धक्षेत्रं च वै तदा ॥ भविष्यति तु विख्यातं यावद्भूमिर्धरिष्यति । तत्रापि मम ते पुत्रा भवि-ष्यन्ति तपस्विनः ॥ कुशिकश्चैव गार्ग्यश्च मित्रको रुद्र एव च । योगयुक्ता महात्मानो ब्राह्मणा वेदपारगाः ॥ प्राप्य माहेश्वरं योगं विमला सूर्यरे-तसः । रुद्रलोकं गमिष्यन्ति पुनरावृत्तिदुर्लभं ॥ इत्येतद्वै मया प्रोक्तमव-तारेषु लक्षणं । मन्वादि कृष्णपर्यंतमष्टाविंशं युगक्रमात् ॥ तत्र श्रुतिसमू-हानां विभागो धर्मलक्षणं । भविष्यति तदा कल्पे कृष्णद्वैपायनो यदा ॥ 24. De Brahmanis et Śivae origine. 25. De creatione. 26. De syllaba Om, e cujus elementis tres Vedae orti sunt. Quatuordecim vocalibus totidem Manues repraesentantur. 27. Octo Śivae nomina, locique in quibus singula colenda sunt: Rudra (सूर्यो मही जलं वह्निर्वायुरा-काश एव च । दीक्षितो ब्राह्मणश्चंद्र इत्येते ब्रह्मधातवः ॥ तेषु पूज्यश्च वंशः स्याद्रुद्रस्तात्र हिनस्ति वै), Bhava = aqua, Śarva = terra,

Íśána = ventus, Paśupati = ignis, Bhíma, Ugra, Mahádeva. 28. De septem vatum divinatorum prole. 29. De Agnis prole. Hoc caput a quinquagesimo Matsyapurāṇae capite non differt. 31 (fol. 72^b = B. 66^b). De manium generibus. Dakṣa Śivae imprecatione Práchinabarhishis filius, Prachetasis nepos nascitur. Dakṣae sacrificium a Śiva dirimitur. Haec narratio iisdem verbis in Brahmapurāṇa (cod. 62, fol. 65^a) traditur. 31. De temporis divisione. 32. De quatuor mundi aetatibus. 33. De Manuis Sváyambhuvae prole, et de septem insularum terrestrium regibus. 34-53. Mundi descriptio. Magna pars in Matsyapurāṇa (capp. 102-115) iisdem verbis legitur. 54 (fol. 144^a = B. 125^b). De Nílakanṭhae, Śivae epitheti, origine. 55. Śivae praestantia celebratur origine lingae, cujus magnitudinem neque Brahman neque Viṣṇus emetiri potuerunt¹. 56-58. Haec capita a Matsyapurāṇa (capp. 128-130) non differunt.

Codex, omnium quos equidem vidi sincerissimus, medio seculo quinto decimo videtur exaratus esse. Fol. 79. desideratur. Multa folia tam lacera sunt, ut librum, qui collaturi sunt, viri docti, ut summa cautione tractent, monendi sint. (WILSON 355.)

104.

Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 270. Long. 14. Lat. 7. Linn. 13.

Vāyupurāṇae pars utraque.

C. 59 (fol. 143^a). Hoc caput a Matsyapurāṇae c. 132. non differt. 60. De Vedarum divisione²: द्वापरे तु पुरावृत्ते मनोः स्वायंभुवेऽन्तरे । ब्रह्मा मनुमुवाचेर्द वेदं व्यस्य महामते ॥ परिवृत्तं युगं तात स्वल्पवीर्यो द्विजातयः । संवृत्ता युगदोषेण सर्वे चैव यथाक्रमं ॥ षष्ठमानं युगवशादल्पशिष्टं हि दृश्यते । दशसाहसभागेन ह्यवशिष्टं कृतादिदं ॥ वीर्यं तेजो बलं चात्स्यं सर्वं चैव प्रणश्यति । वेदे वेदा हि कार्याः स्युर्मा भूदेदविनाशनं ॥ वेदे नाशमनुप्राप्ते यज्ञो नाशं गमिष्यति । यज्ञे नष्टे देवनाशस्ततः सर्वे प्रणश्यति ॥ आद्यो वेदश्चतुष्पादः शतसाहस्रसंमितः । पुनर्दशगुणः कृत्स्नो यज्ञो वै सर्वकामधुक् ॥ एवमुक्तस्तथेत्युक्त्वा मनुर्लोकहिते रतः । वेदमेकं चतुष्पादं चतुर्धा व्यभजत्प्रभुः ॥ ब्रह्मणो वचनाज्ञात लोकानां हितकाम्यया । तदहं वर्तमानेन युष्माकं वेदकल्पनं ॥ [मन्वन्तरेण वक्ष्यामि व्यतीतानां प्रकल्पनं ।]³ प्रत्यक्षेण परोक्षं च तन्निबोधत सत्तमाः ॥ अस्मिन् युगे कृतो व्यासः पाराशर्यः

¹ Occurrit ibi hoc Śivae dictum: अयं मे दक्षिणो बाहुर्व्रह्मा लोकपितामहः । वामो बाहुश्च मे विष्णुर्नित्यं युद्धेषु निर्जितः ॥

² Cf. Vishṇupurāṇa III, 4.

³ In hac parte codicibus E. I. H. 2102, 2103 (= C.) et 1310 (= D.) usus sum. Versus uncis inclusus in codd. B. D. desideratur.

परंतपः । द्वैपायन इति ख्यातो विष्णोरंशः प्रकीर्तितः ॥ ब्रह्मणा चोदितः सोऽस्मिन्वेदं व्यस्तुं प्रचक्रमे । अथ शिष्यान्स जग्राह चतुरो वेदकारणात् ॥ जैमिनिं च सुमंतुं च वैशंपायनमेव च । पैलं तेषां चतुर्थं तु पंचमं लोमहर्षिणं ॥ ऋग्वेदश्चावकं पैलं जग्राह विधिवद्भिज्जं । यजुर्वेदप्रवक्तारं वैशंपायनमेव च ॥ जैमिनिं सामवेदार्थश्चावकं सोऽन्वपद्यत । तथैवाथर्ववेदस्य सुमंतुमृषिसत्तमं ॥ इतिहासपुराणस्य वाकोवाक्यस्य चैव हि । मां चैव प्रतिजग्राह भगवानीश्वरः प्रभुः ॥ एक आसीद्यजुर्वेदस्तं चतुर्धा व्यकल्पयत् । चातुर्होत्रमभूत्तस्मिंस्तेन यज्ञमकल्पयत् ॥ आध्वर्यवं यजुर्भिस्तु ऋग्भिर्होत्रं तथैव च । औद्गातृं सामभिश्चक्रे ब्रह्मत्वं चाप्यथर्वभिः । ब्रह्मत्वमकरोद्यत् वेदेनाथर्वणेन तु ॥⁴ ततः स ऋच उद्धृत्य ऋग्वेदं समकल्पयत् । होतृकं (होतृत्वं C.) कल्पयत्तेन यज्ञवाहं जगद्धितं ॥ सामभिः सामवेदं च तेनौद्गातृमरोचयत् । राक्षस्त्वथर्ववेदेन सर्वकर्माख्यकारयत् ॥ आख्यानेश्चाप्युपाख्यानेगीताभिः कुलकुंभभिः (कुल्य° C.) । पुराणसंहितां चक्रे पुराणार्थविशारदः ॥ यच्छिष्टं तु यजुर्वेदे तेन यज्ञमथायुजत् । युंजानः स यजुर्वेद इति शास्त्रविनिश्चयः ॥ पादानामुद्धृतत्वाच्च यजुंषि विपमणि च । स तेनोद्धृतवीर्यस्तु ऋत्विग्भिर्वेदपारगैः । प्रयुज्यते ह्यश्वमेधस्तेन (°धतेन C. asvamedhe?) वा युज्यते तु सः ॥ ऋचो गृहीत्वा पैलस्तु व्यभजत्तद्विधा पुनः । द्विः कृत्वा संयुगे चैव शिष्याभ्यामददात्प्रभुः ॥ इंद्रप्रमते चैकां द्वितीयां बाष्कलाय च । चतस्रः संहिताः कृत्वा बाष्कलिद्विजसत्तमः ॥ शिष्यान्ध्यापयामास शुश्रूषाभिरतान्हितान् । बोध्यं तु प्रथमां शाखां द्वितीयामग्निमाठरं । पाराशरं तृतीयां तु याज्ञवल्क्यमथापरं ॥ इंद्रप्रमतिरेकां तु संहितां द्विजसत्तमः । अध्यापयन्महाभागं मार्कंडेयं यज्ञस्विनं ॥ सत्यश्रवसमग्रं तु पुत्रं स तु महायज्ञाः । सत्यश्रवाः सत्यहितं पुनरध्यापयद्भिज्जं ॥ सोऽपि सत्पितरं (sic C. सत्पितरं B. सत्पितरं D.) पुत्रं पुनरध्यापयद्भिभुः । सत्यश्रियं महात्मानं सत्यधर्मपरायणं ॥ अभवंस्तस्य शिष्या वै त्रयस्तु सुमहौजसः । सत्यश्रियस्तु विद्वांसः शास्त्रग्रहणतत्पराः ॥ शाकल्यः प्रथमस्तेषां तस्मादन्यो रथीतरः । बाष्कलिश्च भरद्वाज इति शाखाप्रवर्तकाः ॥ देवमित्रस्तु शाकल्यो ज्ञानाहंकारगर्वितः । जनकस्य स यज्ञे वै विनाशमगमद्भिजाः ॥ Sequitur narratio de Devamitra Śākalya, qui a Yājñavalkya doctrinae certamine victus moritur. देवमित्रस्तु शाकल्यो महात्मा द्विजसत्तमः । चकार संहिताः पंच बुद्धिमान्पदविज्ञः ॥ तस्य शिष्या भवन्पंच मुद्गलो गोलकस्तथा । खालीयश्च (खालोपश्च B. खालोयश्च D.) तथा मत्स्यः शैशिरेयश्च पंचमः ॥⁵ प्रोवाच संहितास्तिस्रः शाकपूर्णी रथीतरः (शाकपूर्णीरथीतरः C. शाकपूर्णीरथंतरः B.) । निरुक्तं च पुनश्चक्रे चतुर्थं द्विजसत्तमाः ॥ तस्य शिष्यास्तु चत्वारः कैजयो वामनस्तथा । धर्मशर्मा देवशर्मा सर्वे व्रतधरा द्विजाः ॥ शाकल्ये च मृते सद्यो ब्रह्मज्ञास्ते बभूवुः । ततश्चिंतां परां प्राप्य गतास्ते ब्रह्मणोऽंतिकं etc. 61. भारद्वाजो याज्ञवल्क्यो गालविः सालकिस्तथा । धीमान् शतबलाकश्च

⁴ Hic versus subditivus est.

⁵ मुद्गलो गोमुखश्चैव वात्स्यः शालीय एव च । शिशिरः पंचमश्चासौन्यैत्रेयस्तु महामुनिः ॥ Vishṇupurāṇa III, 4, 20. Pro Gomukha codices deterrimi गोखलु legunt.

नैगमश्च द्विजोत्तमाः ॥ बाष्कलिश्च भरद्वाजस्तिस्रः प्रोवाच संहिताः ।
रथीतरो निरुक्तं च पुनश्चक्रे चतुर्थकं ॥ त्रयस्तस्याभवन् शिष्या महात्मानो
गुणान्विताः । धीमान्नंदायनीयश्च पन्नगानिश्च (पन्नगारिश्च B. D.) बुद्धि-
मान् ॥ तृतीयश्चार्जवस्ते च तपसा शंसितव्रताः । वीतरागा महातेजाः
संहिताज्ञानपारगाः ॥ इत्येते बहूचां प्रोक्ता संहिता यैः प्रवर्तिताः ।
वैशंपायनगोत्रोऽसौ यजुर्वेदं व्यकल्पयत् ॥ षडशीतिस्तु येनोक्ता संहिता
यजुषां शुभाः । शिष्येभ्यः प्रददौ ताश्च जगृहुस्ते विधानतः ॥ एकस्तत्र
परित्यक्तो याज्ञवल्क्यो महातपाः । षडशीतिश्च तस्यापि संहितानां
विकल्पकाः ॥ सर्वेषामेव तेषां वै त्रिधा भेदाः प्रकीर्तिताः । त्रिधा
भेदास्तु ते प्रोक्ता भेदेऽस्मिन्नवमे शुभे ॥ उदीच्या मध्यदेशाश्च प्राच्याश्चैव
पृथग्विधाः । श्यामायनिरुदीच्यानां प्रधानः संबभूव ह ॥ मध्यदेश-
प्रतिष्ठानामारुणिः प्रथमः स्मृतः । आलंबिरादिः प्राच्यानां त्रयोदश्यादयस्तु
ते । इत्येते चरका प्रोक्ता संहितावादिनो द्विजाः ॥ क्षुपयस्तद्वचः श्रुत्वा
सूतं जिज्ञासवोऽब्रुवन् । चरकाध्वर्यवः केन कारणं ब्रूहि तत्त्वतः ॥ किं
चीर्यं कस्य हेतोश्च चरकत्वं च भेजिरे । इत्युक्तः प्राह तेषां स चरकत्व-
मभूदर्थं ॥ सूत उवाच ॥ कार्यमासीदृपीणां च किंचिद्ब्राह्मणसत्तमाः ।
मेरुपृष्ठं समासाद्य तैस्तदास्त्विति मन्त्रितं ॥ यो नोऽत्र सभरात्रेण
नागच्छेद्विजसत्तमाः । स कुर्याद्ब्रह्मवर्ध्यां वै समयो नः प्रकीर्तितः ॥
ततस्ते सगणाः सर्वे वैशंपायनवर्जिताः । प्रययुः सभरात्रेण यत्र संधिः
कृतोऽभवत् ॥ ब्राह्मणानां तु वचनाद्ब्रह्मवर्ध्यां चकार सः । शिष्यानय
समानीय स वैशंपायनोऽब्रवीत् ॥ ब्रह्मवर्ध्यां चरध्वं वै मत्कृते द्विज-
सत्तमाः । सर्वे यूयं समागम्य ब्रूत मे तद्विद्वत् वचः ॥ याज्ञवल्क्य उवाच ॥
अहमेव चरिष्यामि तिष्ठंतु मुनयस्त्वित्ने । बलं चोत्थापयिष्यामि तपसा
स्वेन भावितः ॥ एवमुक्तस्ततः क्रुद्धो याज्ञवल्क्यमयाब्रवीत् । उवाच यत्न-
याधीतं सर्वं प्रत्यर्पयस्व मे ॥ एवमुक्तः सरूपाणि यजुषि प्रददौ गुरोः ।
रुधिरं तथाक्तानि छर्दित्वा ब्रह्मवित्तमः ॥ ततः स ध्यानमास्थाय सूर्य-
माराधयद्द्विजः । सूर्यं ब्रह्म यदुच्छिन्नं खं गत्वा प्रतितिष्ठति ॥ ततो यानि
गतान्यूर्ध्वं यजुष्यादित्यमंडलं । तानि तस्मै ददौ तुष्टः सूर्यो वै ब्रह्मरातये ॥
अश्वरूपश्च मार्तिंडो याज्ञवल्क्याय धीमते । यजुष्यधीयते यानि ब्रह्मणा
(ब्राह्मणो B. D.) येन केनचित् ॥ अश्वरूपाणि दत्तानि ततस्ते वाजि-
नोऽभवन् । ब्रह्महत्या तु यैश्चीर्या चरणाचरकाः स्मृताः ॥ वैशंपायन-
शिष्यास्ते चरकाः समुदाहृताः । इत्येते चरकाः प्रोक्ता वाजिनस्तु निबो-
धत ॥ याज्ञवल्क्यस्य शिष्यास्ते कश्यपवैधेयशालिनः । मध्यंदिनश्च शापेयी
विदग्धश्चाथ उहलः ॥ तासायणश्च वात्स्यश्च तथा गालवशैषिरी (गोल-
वशैषिरी C. गालवशैषिरी B. गालवशैषिरी D.) । आठवी (आठवी C.
अठव्या B. अठवी D.) च तथा पणो वीरणी सपरायणः ॥ इत्येते
वाजिनः प्रोक्ता दश पंच च संमताः । शतमेकाधिकं कृत्स्नं यजुषां ये
विकल्पकाः ॥ पुत्रमध्यापयामास सुमंतुमथ जैमिनिः । सुमंतुश्चापि सुन्वानं
पुत्रमध्यापयत्प्रभुः ॥ स सहस्रमधीत्याशु सुकर्माप्यथ संहिताः । प्रोवाचाय
सहस्रस्य सुकर्मा सूर्यवर्चसः ॥ अनध्यायेष्वधीयानान् तान् जघान शत-
क्रतुः । प्रायोपवेशमकरोत्ततोऽसौ शिष्यकारणात् ॥ क्रुद्धं दृष्ट्वा ततः शक्रो
वरमस्मै ददौ पुनः । भाविनौ ते महावीर्यौ शिष्यावनलवर्चसौ ॥ अधी-
यानौ महाप्राज्ञौ सहस्रसंहिता उभौ । एते सुरा महाभाग मा क्रुध्य
द्विजसत्तम ॥ इत्युक्त्वा वासवः श्रीमान् सुकर्माणं यशस्विनं । शांतक्रोधं

द्विजं दृष्ट्वा तत्रैवांतरधीयत ॥ तस्य शिष्योऽभवद्भीमान्पौष्पिंजिर्द्विज-
सत्तमाः । हिरण्यनाभः कौशिल्यो द्वितीयोऽभून्नराधिपः ॥ अध्यापयन्तु
पौष्पिंजिः सहस्रार्थं तु संहिताः । ते नास्रोदीच्यसामान्याः शिष्याः पौष्पिं-
जिनः शुभाः ॥ शतानि पंच कौशिल्यः संहितानां च वीर्यवान् । शिष्या
हिरण्यनाभस्य स्मृतास्ते प्राच्यसामगाः ॥ लोकाक्षिः कुशुमिश्चैव कुशी-
तिलींगलिस्तथा । पौष्पिंजिशिष्याश्चत्वारस्तेषां भेदान्निबोधत ॥ राणाय-
नीयः (रायाणनीयः C.) सहस्रं डिपुत्रस्तस्मादन्यो मूलवारी सुविद्वान् ।
सकैतिपुत्रः सहस्रान्यपुत्र एतान्भेदान्वित लोकाक्षिणस्तु ॥ त्रयस्तु कुशुमः
पुत्रा औरसा सपरायणः (रसपायणः B. D.) । भागविन्निश्च तेजसी
त्रिविधाः कुशुमाः स्मृताः ॥ शैरिकः (शैरिद्युः C.) शृंगिपुत्रस्तु द्वावेतौ
चरितव्रतौ । राणायनीयः सौमित्रिः सामवेदविशारदौ ॥ प्रोवाच संहि-
तास्तिस्रः शृंगिपुत्रो महातपाः । चैलः (चौल° C.) प्राचीनयोगश्च
सुरालश्च (?) द्विजोत्तमाः ॥ प्रोवाच संहिताः षट् तु पाराशर्यस्तु कौ-
थुमः । आसुरायणवैशाख्यौ वेदवृद्धपरायणौ ॥ प्राचीनयोगपुत्रश्च बुद्धि-
मांश्च पतंजलिः । कौथुमस्य तु भेदास्ते पाराशर्यस्य षट् स्मृताः ॥
लांगलिः शालिहोत्रस्तु (शालिगोत्रस्तु C.) स षट् प्रोवाच संहिताः ।
भालुकिः कामहानिश्च जैमिनिर्लामगायिनिः (लोम° MSS.) ॥ कंदुश्च
कोहलश्चैव षडेते लांगलाः स्मृताः । एते लांगलिनः शिष्याः संहिता
यैः प्रसाधिताः ॥ ततो हिरण्यनाभस्य कृतिः शिष्यो (कृतशिष्यो MSS.)
नृपात्मजः । सोऽकरोच्चतुर्विंशत्संहिता द्विपदां षट् ॥ प्रोवाच चैव
शिष्येभ्यो येम्यस्तावै निबोधत । राटुश्च (राटुश्चम्ह° C.) महवीर्यश्च
पंचमो वाहनस्तथा ॥ तालिकः (तालकाः B. तालकः D.) पांडकश्चैव
कालिको राजिकस्तथा । गौतमश्चाजवस्तश्च सोमराजा यतकृतः (पतं-
जतः B. यतंततः D.) ॥ पृष्ठभः परिकृष्टश्च उलूखलक एव च । यवी-
यसश्च वैशालो अंगुलीयश्च कौशिकः ॥ सालिमंजरीः सत्यश्च कापीय-
कानिकश्च यः । पाराशरश्च (परा° C.) धर्मात्मा इति क्रांतास्तु सामगाः ॥
सामगानां तु सर्वेषां श्रेष्ठौ द्वौ तु प्रकीर्तितौ । पौष्पिंजिश्च कृतिश्चैव
संहितानां विकल्पकौ ॥ अथवैराग्यं द्विधा कृत्वा सुमंतुरददाद्विजाः ।
कबंधाय गुरुः कृत्स्नं संचविद्या (sic C. सचविद्या B. D.) यथाक्रमं ॥
कबंधस्तु द्विधा कृत्वा पथ्यायैकं पुनर्ददौ । द्वितीयं वेदस्पृशाय (वेद-
दृशाय Vishnup.) स चतुर्थोऽकरोत्पुनः ॥ मोदो¹ ब्रह्मबलश्चैव पिप्प-
लादस्तथैव च । शौत्कायनिश्च (शौत्कायनिश्च C. शौका° B.
शोक° D.) धर्मज्ञश्चतुर्थस्तु यतः स्मृतः (चतुर्थः तपतः C.) ॥ वेदस्पृशस्य
चत्वारः शिष्यास्वेते दृढव्रताः । पुनश्च त्रिविधं विद्धि पथानां (पंथानां
MSS.) भेदमुत्तमं ॥ जाजलिः कुमुदादिश्च तृतीयः शौनकः स्मृतः ।
शौनकस्तु द्विधा कृत्वा ददावेकं तु वध्वे ॥ द्वितीयां संहितां धीमान्
सैधवायनसंज्ञिते । सैधवो मुंजकेशाय भिक्षां चास्य द्विधा पुनः ॥
नक्षत्रकल्पो वैतानस्तृतीयः संहिताविधिः । चतुर्थोऽंगिरसः कल्पः शां-
तिकल्पश्च पंचमः ॥ श्रेष्ठा ह्यथर्वणो ह्येते संहितानां विकल्पनाः । षट्शः
कृत्वा मया प्रोक्तं पुराणमृषिसत्तमाः ॥ आत्रेयः सुमतिर्धीमान्काश्यपो
ह्यकृतव्रणः । भारद्वाजोऽग्निवर्चाश्च वसिष्ठो मित्रयुश्च यः ॥ सावर्णिः
सौमदन्तिस्तु सुशर्मा शांशपायनः । एते शिष्या मम ब्रह्मपुराणेषु दृढ-

¹ Pro मोदो Vishnupurāṇae codd. haec: मोदो A. मैत्रो D. मोदो B. C.

व्रताः ॥ त्रिभिस्त्रिः कृतास्त्रिः संहिताः पुनरेव हि । काश्यपः संहिताकर्ता सावर्णिः शांशपायनिः ॥ सामिया (सामिका D.) च चतुर्थी स्यात्सा चैषा पूर्वसंहिता । सर्वास्ता हि चतुष्पादाः सर्वाश्चैकार्यवाचिकाः ॥ पाठांतरे पृथग्भूता वेदशाखा यथा तथा । चतुःसाहस्रिकाः सर्वाः शांशपायनिकामृते ॥ लोमहर्षणिका मूला ततः काश्यपिका परा । सावर्णिका तृतीयासामुज्ज्वलार्थपंडिताः । शांशपायनिका चांया नोदनार्थे (निदाना°?) विभूषिता ॥ सहस्राणि चूचामष्टौ षट्शतानि तथैव च । एताः पंचदशान्याश्च दशान्या दशभिस्तथा ॥ वालिखिल्याः सप्तप्रैषाः सप्तावर्णाः प्रकीर्तिताः । अष्टौ सामसहस्राणि सामानि च चतुर्दश ॥ आरण्यकं सहमे च एतद्वायंति सामगाः । द्वादशैव सहस्राणि छंद आध्वर्यवं स्मृतं ॥ यजुषां ब्राह्मणानां च तथा व्यासो व्यकल्पयत् । सग्राम्यारण्यकं तस्यात्ममंदकरणं तथा ॥ अतः परं कथानां तु पूर्वा इति विशेषणं । ग्राम्यारण्यं समं च चतुर्ब्राह्मणयजुः स्मृतं ॥ तथा हारिद्रवीयाणां खिलानुपखिलानि तु । तथैव तैत्तिरीयाणां परछुदा इति स्मृतं ॥ द्वे सहस्रे शतन्यूने वेदे वाजिसनेयके । चुरगणः परिसंख्यातो ब्राह्मणं च चतुर्गणं ॥ अष्टौ सहस्राणि शतानि चाष्टौ अशीतिरष्टाधिकश्च पादः । एतत्प्रमाणं यजुषामृचां च संशुक्रियं साखिलयाज्ञवल्क्यं ॥ तथा चरणविद्यानां प्रमाणं संहितां शृणु । षट्सहस्रमृचामुक्तमृचः षड्विंशतिः पुनः ॥ एतावदधिकं तेषां यजुः कामं विवक्षति । एकादशसहस्राणि दश चान्या दशोत्तराः ॥ चूचां दशसहस्राणि अशीतिं त्रिंशतानि च । सहस्रमेकं मंत्राणामृचामुक्तं प्रमाणतः ॥ एतावद्भृगुविस्तारमन्यबाधविकं बहू । चूचामध्वर्याणां पंच सहस्राणीति निश्चयः ॥ सहस्रमन्यद्विज्ञेयमृषिभिर्विंशतिं विना । एतदंगिरसां प्रोक्तं तेषामारण्यकं पुनः ॥ इति संख्या प्रसंख्याता शाखाभेदास्तथैव च । कर्तारश्चैव शाखानां भेदेहेतुस्तथैव च ॥ सर्वमन्तरेष्वेवं शाखाभेदाः समाः स्मृताः । प्राजापत्या श्रुतिर्नित्या तद्विकल्पास्त्रिमे स्मृताः ॥ De vatum divinatorum generibus, eorumque in singulis Manvantaris reditu. Desinit in hoc capite pars prior. 62 (fol. 155^b). De Manvantaris et de creatione a Manubus singulis facta. De Prithuis Vainyae rebus gestis¹. 63. De Prithuis

¹ In hoc capite Sūtae et Māgadhae origo narratur. Atque de Sūta eadem verba, quae in prooemio leguntur, de Māgadha vero haec: तस्मिन्नेव समुत्पन्ने पुनर्जज्ञे तु मागधः । सामगेषु तु गायन्सु सुग्भांडे वैश्वदेविके । समागते समुत्पन्नस्तस्मात्मागध उच्यते ॥ Uterque quomodo praecones instituti sint, ita refertur: पृथोः स्तवार्थं तौ तत्र समाहूतौ महर्षिभिः । तावूचुर्मुनयः सर्वे स्तूयतामेष पार्थिवः ॥ कर्मैतदनुरूपं च पातं चापं नराधिपः । तावूचतुस्तदा सर्वास्तानृषीन्मृतमागधौ ॥ आवां देवानृषींश्चैव प्रीणयावः स्वकर्मभिः । न चास्य कर्म वै विद्वो न तथालक्षणं यज्ञः ॥ स्तोत्रं येनास्य कुर्याव राजस्तेजस्विनो द्विजाः । अविभिक्षु नियुक्तौ तु भविष्यैः स्तूयतामिति ॥ दानधर्मैरतो नित्यं सत्यवाक्संजितेन्द्रियः । ज्ञानशीलो वदान्यस्तु संग्रामेष्वपराजितः ॥ यानि कर्मणि कृतवान्पृथुश्चापि महाबलः । तानि शीलेन बडानि सुवज्रिः सूतमागधैः ॥ ततः स्तवार्थं सुप्रीतः पृथुः प्रादात्प्रजेऽश्वरः । अनूपदेशं सूताय मगधात्मागधाय च ॥ तदा (ततो?) वै पृथिवोपालाः

prosapia. Dakshae origo. 64. Marichae, Kaśyapae filii, creatio. De Bhūr, Bhuvā, Svar mundis.

III. *Upodghātāpāda*. 65 (fol. 164^b). De Manuis Vaisvatae creatione. De septem virorum sanctorum, creaturarum dominorum (Saptarshayas, Prajāpatayas), origine, eorumque prosapia. 66. De Dharmae prole. Sūta a viris sanctis interrogatus, quinam trium deorum praestantissimus esset, unum esse Deum respondit, eumque ad mundi creationem, conservationem, destructionem tres formas induisse (rājāsī, sāttvikī, tāmasī tanūs). Sicut enim adamas, quamvis unicolor, crystallo percussus, varios colores exhiberet, ita Creatorem, in mundo se manifestantem, et unum esse et tergeminum. एकास्तन्वः स्मृता वेदे धर्मशास्त्रे पुरातने । सांख्ययोगपरैर्वैरैः पृथगेकार्यदर्शिभिः ॥ अभिजातप्रभावज्ञैर्चुपिभिस्तत्त्वदर्शिभिः । एकत्वं च पृथक् च तास्तु भिन्नाः प्रजा इह ॥ इदं परमिदं नेति ब्रुवते भिन्नदर्शनाः । ब्रह्माणं कारणं केचिकेचित्प्राहुः प्रजापतिं ॥ केचिच्छिवं पश्येन प्राहुर्विष्णुं तथापरे । अविज्ञानेन संसक्ताः शक्त्या रत्यादिचेतसः ॥ तत्त्वं कालं च देशं च कार्यं चावेक्ष्य तत्त्वतः । कारणं तु स्मृता स्तेते नानार्थं त्विह देवताः ॥ एकं प्रशंसमानस्तु सर्वानेव प्रशंसति । एकं निंदति यस्तेषां सर्वानेव स निंदति ॥ एकं यो वेत्ति पुरुषं तमाहुर्ब्रह्मवादिनं । अद्वेषस्तु सदा कार्यो देवतासु विज्ञानता ॥ न शक्यमीश्वरं ज्ञातुमैश्वर्येण व्यवस्थितं । एकात्मा स त्रिधा भूत्वा संमोहयति यः प्रजाः ॥ Reliquos vero deos e tribus principalibus emanasse. 67. Duodecim dei, *Jaya* appellati, quum a Brahmane ad creationem propagandam geniti officium neglexissent, ea poena affecti sunt, ut usque ad finem Vaisvata aevi renascerentur: ब्रह्मणो वै मुखात्पृष्टा जया देवाः प्रजेऽप्या । सर्वे मन्त्रशरीरास्ते स्मृता मन्तरेष्विह ॥ दर्शश्च पौर्णमासश्च वृहद्यच्च रथंतरं । आकूतः प्रथमस्तेषां ततः स्वाकूतिरुच्यते ॥ विन्निश्चैव सुविन्निश्च आकूतिः कूतिरेव च । अधीतिश्च (अधीष्टश्च C. D.) ततो ज्ञेय आधीतिश्चैव (अधी° C. D.) तत्त्वतः । विज्ञातिश्चैव विज्ञातो मनवो ये च द्वादश ॥ Quare deinceps Ajita, Tushita, Satya, Hari, Vaikunṭha, Sādhya, Āditya nominibus oriuntur. De gigantum et Marutum origine. 68. De Danuis prosapia. 69. Minorum gentium dei, velut Gandharvae, Apsarae, Yakshae, et animalia enumerantur. 70. Regum institutio. Vatsārae (Vatsara B.) et Asitae, Kaśyapae filiorum, proles. Reliquorum creationis dominorum filii. 71 (fol. 196^a)—82. De manium cultu praecepta, a Brihaspati cum Śamyu filio communicata. 83 (fol. 223^b)—95. Regum historia. Sed in codice nostro in folio 231^a. l. 10. lacuna quam maxima exstat. Omnia enim desiderantur, quae in cod. C. fol. 262—303. leguntur.

स्तूयते सूतमागधैः । आशीर्विदैः प्रबोध्यते सूतमागधवर्दिभिः ॥ Cf. Vishṇupurāṇa I, 13. quod caput etiam in ceteris rebus cum nostro consentit.

. IV. *Upasanhāra*. 96 (fol. 244^a). De Manvantaris futuris. De mundi dissolutione et restitutione. De temporis computatione. 97. De septem mundis eorumque praesidibus. De locis inferis. Śivae coelum celebratur. 98, 99. De numinis summi cognitione.

Codex hujus seculi initio negligenter exaratus est. (WILSON 120.)

105.

Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 403. Long. 11 $\frac{1}{4}$. Lat. 4 $\frac{3}{4}$. Linn. 10.

Vārāhapurāṇam, a Vishṇu, verris formam gerente, cum Terra communicatum. (A.) Incipit: नमस्तस्मै वराहाय लीलयोद्धरते महीं । खुरमध्यगतो यस्य मेरुः खणखणायते ॥ १ ॥ दंष्ट्राग्रेणोद्धृता गौरुदधिपरिवृत्ता (l. °वृत्ता) पर्वतैर्विभ्रगा[f]भ स्तोत्रं मृत्पिंडवत्प्राग्वृहद्वरुवपुषानंतरूपेण (l. bṛihaduru) येन ॥ २ ॥ सो यं कंसासुरारिर्मुनिर[र] कदशास्यांतकृत्स्नसंस्थः । कृष्णो विष्णुः सुरेशो नुदतु मम रिपूनादिदेवो वराहः ॥ ३ ॥ सूत उवाच ॥ यस्मिन्काले क्षितिः पूर्वं वराहवपुषा तु सा । उत्थृता विष्णुना शक्त्या (l. śaktyā) जगद् परमेश्वरं ॥ ४ ॥ धरत्युवाच ॥ कस्य कस्य भवानैव मां समुद्धरते विभोः । न चाहं वेद ते मूर्तिं मादिसर्गा च केशव ॥ ५ ॥ वेदेषु चैव नष्टेषु मत्स्यो भूत्वा रसातलं । प्रविश्य तांस्तथोत्कृष्य ब्रह्मणे दत्तवानसि ॥ अन्यत्सुरासुरमयं त्वं समुद्रस्य मंथने । वृत्तवानसि (धृतवानसि B.) कौर्म्येण मंदरं मधुसूदन ॥ ६ ॥ पुनश्च गां जगन्नाथ निमज्जति (l. nimaj-jantīm) रसातलात् । उज्जहरेकदंष्ट्रेण भगवान्वै महाशीवान् (°t) ॥ ७ ॥ अन्यद्विराट्यक्षिपुर्वैदानेन दर्पितः । आबाधमानः पृथिवीं स त्वया विनिपातितः ॥ ८ ॥ (बलिस्तु बद्धो भगवन्स्त्वया वामनरूपिणा ।)¹ पुनर्निःक्षत्रिया देव त्वया चापि पुरा कृता ॥ ९ ॥ जामदग्न्येन रामेण त्वया भूत्वा सकृत्प्रभोः(ः) । पुनश्च रावणो रक्षः क्षपितः(ः) क्षात्रते-जसा ॥ १० ॥ बलिः प्रबन्धो भगवन्स्त्वया वामनरूपिणा । न च जानामहं (°nāmy aham) देव तव किंचिद्विचेष्टितं । उधृत्य मां कथं सृष्टिं सृजसे किं च कारणं ॥ संकृष्टये च कृत्वा तं कारणं (सकृद्धियेत कृत्वा च पाल्यते चापि केन वा B.) । केन वा सुलभा देवा सृजन्ता सत्ता सत्ततं विभो ॥ कथं च सृष्टेरादि स्यादवज्ञानं कथं भवेत् । कथं युगस्य गणना संख्या स्यात् चतुर्युगं ॥ के वावस्या महेश्वरः (को वा विशेषो तेष्वास्मीं का वा संस्था महेश्वरी B.) । तन्वानः (यज्जानः B.) के च राजानः केन सिन्धिं परां गताः ॥ एतत्सर्वं समासेन कथयास्व प्रसीद मे । इत्युक्त्वा क्रोधरूपेण (ity uktah kroḍarūpeṇa) जहास परमेश्वरः ॥ हसतस्तस्य देवस्य वदने साक्षैर्वित्तौ वसवः (l. हसतस्तस्य कुक्षौ तु जगद्धात्री) ददर्श ह । रुद्रान्देवान्सहवसुसिद्धसंघोन्महर्षिभिः ॥ सचंद्र-सूर्येय(ः) हसमलोकानंतः(ः) स्थिताभाव उपातधर्मान् । इतिदशं (पती) पश्यति सा समस्तं त्र्यतावत्क्षिति सर्वेपितत्सर्वगात्वा (यावत्क्षितिर्वेपित-सर्वगात्वा B.) ॥ उन्मीलितस्यास्तु यदा महात्मा पृष्टो धरण्यामलसर्व-

गात्वा । तावत्स्वरूपेण चतुर्भुजेन महोदधौ सप्तमथान्वपश्यत् (suptam etc.) ॥ शेषपर्यंकशयने स्तुत्यं देवं जनार्दनं । दृष्ट्वा तं नाभिपंक्त्यमंतस्वं चतुर्भुजं । कृतांजलिपुटा देवी स्तुतिं धात्रि (dhātrī) जगद् ह ॥ धरत्युवाच ॥ नमः कमलपद्माय नमस्ते पीतवाससे । नमः सुरारिविध्वंसकारिणे परमात्मने ॥ शेषपर्यंकशयने धृतवत्स्यस्थलाश्रये (dhṛitavakshahsthalaśrīye) । नमस्ते सर्वदेवेश नमस्ते मोक्षकारिणे ॥ नमः शाङ्गसिचक्राय जन्ममृत्युविवर्जिते (°jita) । नमो नाभ्योस्थित (l. नाभ्युस्थित) महाकमलासनजन्मने ॥ नमो विदूषकत्राय पाणिपल्लवशोभिते (°ne) । शरणं त्वां प्रपन्नास्मि त्वाहि तारिमनागसं (l. nārīm) ॥ पूणी नीलांजनाकारं व[र]ाहं ते जनार्दनं । दृष्ट्वा भीतास्मि भूयोपि जगत्विहगोचरं (जगत्विहगोचरं) ॥ इदानीं कुरु मे नाथ दयां त्वाहि महाभयात् । केशवः पातु मे पादौ जंघे नारायणो मम ॥ माधवो मे कटिं पातु गोविंदो गुह्यमेव च । नाभिं विष्णुस्तु मे पातु उदरं मधुसूदनः ॥ उ(द)रस्त्रिविक्रमः पातु हृदयं पातु वामनः । श्रीधरः पातु मे कंठं हृषीकेशो मुखं मम ॥ एवं न्यस्य हरेर्न्यासं नामानी (°ni) जगती तदा । नमस्ते भगवन् विष्णोरित्युक्त्वा वीरराम ह (भगवन्विष्णो इत्युक्त्वा वि°) ॥ ११ ॥

Cf. Wilson, Vishnupurāṇa, p. XLIV. Cap. 1. Prooemium. 2. De creatione. Śāvitṛī dea Vedas tres complectitur. 3. Nārada coram Priyavrata, quae in vita priore sibi accidissent, enarrat. 4. De Nārāyaṇae formis variis. Aṣvaśiras rex a Kapila et Jaiśiśhavya, Vishṇum esse omniformem, edocetur. 5. Animae a metempsychosi liberatio ita obtinetur, si opera, numinis cognitione respecta, fiant. यत्किंचित्कुरुते कर्म पुरुषः साध्वसाधु वा । सर्वं नारायणे न्यस्य कुर्वन्नेव न लिप्यते ॥ et infra: एवं ज्ञानं भवेत्कर्म कुर्वतोऽपि स्वजातिकं भवेन्मुक्तिः etc. 6. Vasu, Kāśmīriā rex, Pushkarāe Vishṇum, Puṇḍarikākshae formam gerentem, celebrat, ibique quae a se in vita priore gesta essent certior fit. 7. Gayae sanctitas Raibhyae rebus gestis narratis celebratur. 8. Narratio de venatore quodam pio, cujus jam in cap. 6. mentio injecta est. 9. De creatione a Nārāyaṇa aevo aureo facta. 10. De Durjaya, Supratīkae regis filii, rebus gestis. 11 (fol. 26^b = B. 14^a)—12. Durjaya quum Gauramukhae anachoretiae gemmam magicam eripere voluisset, Vishṇuis potentia coercetur. 13, 14. Gauramukhae cum Mārkaṇḍeya de manium cultu colloquium, Prabhāsae habitum. 15. Gauramukha Vishṇu celebrato cum numine conjungitur (layam jagāma). 16. Indra quum bobus sacrificaturus esset (gomedha), vaccae a Vidyut et Suvidyut Asuris abreptae sunt. Quas quum Saramā quaesivisset, lactis dono corrupta est, quum vero ab Indra vapularet, lac evomuit, et in Asurarum latebras confugit, et hoc modo vaccae ab Indra repertae sunt². Quantum,

¹ Scribae errore hic versus ex iis, quae infra leguntur, repetitus est.

² Eadem ratione mythus in Bṛihaddevatā libro narratur. Cf. Kuhn, in Haupt-Zeitschrift, VI, 121.

eheu, haec narratio a pulcherrimo illo R̥igvedae (X, 108) carmine distat ! 17-36. Prajāpālae regis cum Mahātapase anachoreta de deorum origine colloquium. 17. A Vishṇu deos omnes esse creatos, narratione, Brihadāraṇyakae nimis simili, probatur : deos nimirum singulos quosque, quo suas esse in mundo partes summas demonstrarent, corpus priscum illud genitale (prājāpatyam śarīram) reliquisse, idque tamen viguisse (na śīryate). 18, 19. Agnis origo. 20. Aśvinum origo. 21 (fol. 48^a = B. 26^a). 22. Gauris deae origo. 23. Gaṇeśae origo. 24. Serpentium origo. 25. Kārttikeyae origo. 26. Solis origo. 27. Śiva quum cum Andhaka pugnaret, matres mysticae eorumque proles ortae sunt. 28. Ad Vaitrāsura occidendum Māyā Durgae formam induit. 29. Regionum origo. 30. Kuverae origo. 31 (fol. 68^a = B. 37^b). Numen summum ipsum, quo creationem tueretur, Vishṇuis forma se manifestavit. 32. Dharmae origo. 33. Rudrac origo. 34. Manium origo. 35. Somae dei origo. 36. Tandem Prajāpāla rex, se aevo aureo Suprabha nomine regem fuisse certior factus, Vishṇu celebrato diem supremum obit. 37. Venator quidam, Āruṇis anachoretae majestate permotus, vita scelestā relicta Vishṇuis cultor evadit. 38. Idem a Durvāsase libros sacros edocetur. Jam variae ceremoniae enumerantur. 39. Matsyadvādaśivratam (Mārgaṣīre māse). 40. Kūrmadvādaśivratam (Paushe). 41. Vārādhadvādaśivratam (Māghe, site paxe). 42. Narasinhadvādaśivratam (Phālgune, s. p.). 43. Vāmanadvādaśivratam (Chaitre, s. p.). 44. Jāmadagnyadvādaśivratam (Vaiśākhe). 45. Rāmadvādaśivratam (Jyeshṭhe). 46. Kṛishṇadvādaśivratam (Āshāḍhe). 47. Buddhadvādaśivratam (Śrāvane, s. p.). 48. Kalkidvādaśivratam (Bhādrapade, s. p.)¹. 48 (fol. 79^a = B. 50^b). Padmanābhadvādaśivratam (Āṣvayuje, s. p.). 49. Kārttikadvādaśivratam. 50-68. Agastyae cum Bhadrāśva Śvetavāhana rege colloquium (Agastyagītās). 50-52. De Paśupāla rege narratio, παραβολικῶς explicanda. 53. Bhartṛiprāptivratam (vasante śuklapakshe dvādaśyām). 54. Śubhāvratam (Kārttikadvādaśyām). 55. Dhanyāvratam (मार्गशीर्षे सिते पक्षे प्रतिपद्या तिथिर्भवेत्). 56. Kāntivratam (Kārttikasya dvitīyāyām site dine). 57. Saubhāgyāvratam (incipit Phālgunasya tṛitīyāyām śukle pakshe). 58. Avighnāvratam (Phālgunasya chaturthyām). 59. Śāntivratam (Kārttikasya panchamyām s. p.). 60. Kāmyāvratam (Pausasya shashṭhyām s. p.). 61 (fol. 92^a = B. 58^a). Ārogyāvratam. 62. Putraprāptivratam (Bhādrapadaśyāshṭamyām kṛishṇe p.). 63. Śauryāvratam (Āṣvayujasya navamyām). 64. Sārvabhaumāvratam (Kārttikasyāshṭamyām s. p.). 65. Huic capiti Nārādapurāṇasūchanam titulus subscriptus est. Neque temere. Vishṇus

¹ Capita 39-47. in codice A. desiderantur.

enim Nārādam, devotionis instrumenta percunctantem, his alloquitur : अलाभे वेदशास्त्राणां पंचरात्रोदितेन हि । मार्गेण मां यजन्ते ये ते मां प्राप्स्यन्ति नारद ॥ ब्राह्मणश्चतुर्विंशं पंचरात्रं विधीयते । शूद्रादीनां तु (न ?) तच्छ्रोत्रपदवीमुपयास्यति ॥ एवं मयोक्तं विम्रेन्द्र पुराकल्पा पुरातनं । पंचरात्रसहस्राणां यदि कश्चिद्ब्रूहिष्यति ॥ कर्म क्षयेच्च मां कश्चिद्वदि भक्तो भविष्यति । तस्य चेदं पंचरात्रं नित्यं हृदि वसिष्यति ॥ इतरे राजसैर्भावैस्तामसैश्च समावृताः । भविष्यन्ति द्विजश्रेष्ठ मच्छाशनपराङ्मुखाः ॥ कृतं त्रेता द्वापरं च युगानि त्रीणि नारद । सत्त्वस्थानं गमिष्यन्ति कली रजस्तमोधिकः ॥ अन्यच्च ते वरं दक्षि शृणु नारद सांप्रतं । यदिदं पंचरात्रं मे शास्त्रं परमदुर्लभं ॥ तद्भवान्वेत्स्यते सर्वं मत्प्रसादान्न संशयः । वेदेन पंचरात्रेण भक्त्या यज्ञेन च द्विज । प्राप्स्येऽहं नान्यथा वत्स वर्षकोट्ययुतैरपि ॥ 66. Parabolae supra laudatae explicatio. 67. De ordinum commercio prohibito (agamyāgamanam). 68. Agastya miraculum, quod ipsi olim evenit, refert. 69-88. Agastya colloquium repetit, quod Rudra olim secum habuisset (Rudragītās). 69. Vishṇuis majestas celebratur. 70. Rudra quum Creatorem unicum esse, at trifaria forma se manifestare declarasset², a viris sanctis interrogatus, cur igitur institutiones ipsi proprias revelasset, haec ait : Gautamam olim in Daṇḍaka silva fame exorta magnum anachoretarum numerum sustentasse. Cui infensus quum Śāṇḍilya vaccam veneficio factam in segetes immisisset, eam a Gautama occisam esse. Quo facto anachoretas omnes eremum reliquisse, non aliter scelus illud expiari posse declarantes, nisi vacca illa Gangis aqua in vitam revocaretur. Gautamam id quidem austera devotione effecisse, at, quum insidias sibi structas esse comperisset, anachoretas illos exsecratum esse, ut per omne aevum coma promissa, cinere cooperti, falsa pietatis specie degerent, librorumque sacrorum expertes essent. Horum in usum se postmodum novum institutionum codicem revelasse : भवितारो द्विजोत्तमाः ॥ कलौ त्वदूपिणः सर्वे जटामुकुटधारिणः । स्वेच्छया प्रेतवेषाश्च मिथ्या लिंगधराः प्रभो ॥ तेषामनुग्रहायीय किञ्चिच्छास्त्रं प्रदीयतां । ये चास्मद्वंशजाः सर्वे वर्तयुः कलिपीडिताः ॥ एवमभ्यर्थितस्तैस्तु पुराहं द्विजसत्तमाः । वेदक्रियासमायुक्तां कृतवानस्मि संहितां ॥ निःश्वासाख्यां ततस्तस्यां लीना बाधभ्यशांडिलाः । अत्यापराधाच्छ्रुत्यैव गता वैट्ठालिकाभवं (गतास्ते दांभिकं भवन् B.) ॥ मयैव मोहितास्ते तु भविष्यं जानता द्विजाः । लौल्याधिनिः स्वशास्त्राणि करिष्यन्ति कलौ नराः ॥ निःश्वाससंहिता या (यां MSS.) हि लक्ष्मात्रं प्रमाणतः । सैव पाशुपती दीक्षा योगः पाशुपतस्तथा ॥ एतस्माद्देवमार्गाद्वि यदन्यदिह जायते । तत्क्षुद्रकर्म विज्ञेयं रौद्रं शौचविवर्जितं ॥ ये रुद्रमुपजीवंति कलौ वैट्ठा-

² यज्ञेऽस्मिन्युक्तं हव्यं मामुद्दिश्य महर्षयः । ते त्रयोऽपि समं भागं गृह्णीमः सुरसत्तमाः ॥ नास्माकं विविधो भावो वर्तते मुनिसत्तमाः । सम्यग्दृशः प्रपश्यन्ति विपरीतेष्वनेकशः ॥

लिका नराः । उच्छुम्भरुद्रास्ते ज्ञेया नाहं तेषु व्यवस्थितः ॥ भैरवेण
स्वरूपेण देवकार्ये यदा पुरा । नर्तितं तु मया सोऽयं संबंधः क्रूरकर्मणां ॥
क्षयं निनीषता दैत्यान्सोऽदृहासो मया कृतः । यः पुरा तत्र ते मयं
पतिता अश्रुविंदवः ॥ असंख्यातास्तु ते रौद्रा भवितारो महीतले ।
उच्छुम्भनिरता रौद्रा सुरामांसप्रियाः सदा । स्त्रीलोलाः पापकर्मणः
संभूता भूतलेषु ते ॥ 71 (fol. 102^b = B. 66^a). De trinitate
et unitate. 72. Rudra omnem potentiam Nārāyaṇae se
debere confitetur¹. 73. De insulis septem mundanis
eorumque dominis. 74-88. Mundi descriptio. 89-91. Ad Andhakae caedem trium deorum conjunctione *Tri-
kalā* sive *Triśakti* dea oritur, nimirum ea forma creatio-
nem repraesentans. 92 (fol. 124^a = B. 79^b)-94. Mahi-
shae gigantis caedes. 95. Rurus gigas a Chāmūṇḍa
occiditur. 96. De Śiva Calvifero narratio, quae eodem
fero modo atque in Vāmanapurāṇa traditur. 97. Oratio
ad venatorem illum pium (capp. 37, 38), Satyatapas
appellatum, reddit, et miraculum quoddam narratur. 98.
Duodecim Kārttikae mensis clarilunii dies prae cete-
ris Viṣṇui sacer est. Incipit hoc loco Vasisthae cum
Śveta rege de variarum largitionum piarum generibus
colloquium. Tiladhenudānam. 99. Jaladhenuidhis.
100. Rasadhenus. 101 (fol. 138^a = B. 88^b). Guḍadhe-
nus. 102. Śarkarādhenu. 103. Madhudhenus. 104.
Kshīradhenus. 105. Dadhidhenus. 106. Navanītadhe-
nus. 107. Lavanadhenus. 108. Karpāsadhenus. 109.
Dhānyadhenus. 110. Kapilāmāhātmyam. Sub finem
hujus capitis purāṇae enumerantur. इयं मया हि ते देवि
कथिता सार्वकामिका । वराहाख्या वराहो ह सर्वपातकनाशनी ॥ सर्वज्ञा
दुहिता चेयं ततो ब्रह्मा बुबोध ह । ब्रह्मापि स्वसुते प्रादात्पुलस्त्याय
महात्मने ॥ सोऽपि रामाय च प्रादाद्भागवाय महात्मने । असावपि
स्वशिष्याय प्रादाद्भागवाय (प्रादादुग्र्याय A. प्रादादुग्राय B.) धारिणि ॥
गर्गोऽपि (दुग्र्योऽपि A.) मनवे प्रादात् दशवः (?) कीर्तितो मया । संबंधः
पूर्वकालोक्तो द्वितीयं शृणु सांप्रतं ॥ सर्वज्ञो (सर्वज्ञा A. B.) लम्बवा-
नस्मि त्वं च मत्तो धराधरे । त्वत्तश्च तपसा युक्ता वेत्स्यंति कपिलादयः ॥
क्रमेण यावद्ब्रह्मासेन ज्ञातमेतद्विष्यति । तस्यापि शिष्यो भविता नाम्ना वै
रोमहर्षिणः ॥ असौ शुनकपुत्रस्य कथयिष्यति नान्यथा । अष्टादश पुरा-
णानि वेद द्वैपायनो गुरुः ॥ ब्राह्मं पार्श्वं वैष्णवं च शैवं भागवतं तथा ।
तथान्यद्भारदीयं च मार्कंडेयं च सप्तमं ॥ आग्नेयमष्टमं प्रोक्तं भविष्यं नवमं
तथा । दशमं ब्रह्मवैवर्ते लैंगमेकादशं स्मृतं ॥ वाराहं द्वादशं प्रोक्तं स्कंदं
चापि त्रयोदशं । चतुर्दशं वामनं च कौर्मं पंचदशं तथा । मात्स्यं च
गारुडं चैव ब्रह्मांडं च ततः परं ॥² 111 (fol. 150^a = B. 95^a).
Viṣṇuis laudes. 112. Viṣṇus a terra interrogatus
ordinum quatuor officia enarrare incipit. 113. De faci-
noribus et piis et scelestis. 114. Triginta duae res

enumerantur, maximam partem ad cibum, vestimenta,
munditiam pertinentes, quae a Viṣṇuis cultore vitandae
sunt. 115. Jam quibus adjumentis ii, quos delictorum
suorum poeniteat, Viṣṇum conciliare debeant, deinceps
traditur. Atque primum preces commendantur. 116.
De cibi generibus in jejunio vitandis. 117. Preces tri-
bus solennibus diei temporibus (trisandhyā) adhibendae.
118. Facinora proba et honesta enumerantur, quibus
peractis homines a metempsychosi liberantur. 119.
Kokāmukha (sive Kokā) locus prae ceteris Viṣṇui
sacrus est. 120. Duodecim Kārttikae mensis dies
aliaque stata anni tempora Viṣṇui sacra sunt. 121
(fol. 168^b = B. 108^a). Duodecimo Phālgunae mensis
clarilunii die Viṣṇus vernis floribus colendus est.
122. Quaecunque in mundo mira et intelligentiam hu-
manam excedentia eveniunt, ea omnia Viṣṇuis potestate
mystica (māyā) fiunt. Eidemque, quae deis singulis in
mundo gubernando tribuuntur provinciae, debentur: या
एता देवताः सर्वा यज्ञभागेन तोषिताः । मायामेतामहं कृत्वा तोषयामि
दिवौकसः ॥ लोकाः सर्वे विजानंति देवा नित्यं मखाशिनः । मायामे-
तामहं कृत्वा रक्षामि त्रिदशान्सदा ॥ सर्वोऽपि भजते लोको यष्टारं च
बृहस्पतिं । मायामांगिरसीं कृत्वा याजयामि दिवौकसः ॥ सर्वे लोका
विजानंति वरुणः पाति सागरं । मायां तु वारुणीं कृत्वा अहं पामि
महोदधिं ॥ सर्वे लोका विजानंति कुबेरोऽयं धनेश्वरः । कुबेरमायामा-
दाय अहं रक्षामि तद्धनं ॥ एवं लोका विजानंति वृद्धः शत्रेण सूदितः ।
शाक्रीं मायां समास्थाय मया वृद्धो निपातितः ॥ etc. Additur
narratio satis absurda de Somaśarmane sacerdote, qui
quum a Viṣṇu petivisset, ut potentiam magicam sibi
manifestaret, in mulierem transformatus, varia fata sub-
iit. 123. De Kubjāmraka, loco sacro, ad Gangem sito,
ejusque sacellis. Quo loco Raibhya, vir sanctissimus,
Viṣṇum coluisse dicitur. 124. De Brāhmaṇae initia-
tione (brāhmaṇadīkshāsūtram). 125. De reliquorum
ordinum initiatione. Ne Śūdra quidem excluditur.
126. Ceremoniae et preces a viris Viṣṇui devotis faci-
endae. 127. Jam quem ad modum triginta et duo
delicta illa, quae cap. 114. enumerata sunt, lustrentur,
exponitur. Rājānnaprāyaścittam. Si sectae Bhāga-
vatae socius a rege alimenta sumserit, piaculum esto.
128. Dantakāshṭha-abhakṣaṇam. Qui ad Viṣṇum ve-
nerandum accedunt, antea ligno quodam ad dentes
purgandos uti debent. (दंतकाष्ठमखादित्वा यः कर्माणि करोति
ते प्रायश्चित्तं च मे ब्रूहि etc.)³ 129. गत्वा मैथुनं संयोगं यो नु मां
स्मृशते नरः । स्मृष्ट्वा रजस्वलां नारीं etc. Neve cadavere tacto

¹ Quae in hoc capite leguntur, similiter in pluribus purāṇis
recurrunt, e. g. in Vāyupurāṇae cap. 24.

² Hoc loco prior libri pars desinere videtur.

³ दंतकाष्ठ 'a bit of wood used by the natives of India to cleanse
their teeth.' Carey. Idque lignum duodecim digitos longum fu-
isse, alio loco traditur. De eodem in cap. 206. haec: अमायां च
विशालाक्षि दंतकाष्ठं न खादयेत् । etc.

ad Vishñuis templum accedendum est. 130. Marutkar-
mapráyaścittam (v. cr.). 131 (fol. 195^b = B. 130^a).
Purishotsargapráyaścittam. 132. Maunatyágapráya-
ścittam. 133. Fuscis (nīla) vestibus ne quis ad dei
templum accedito. 134. Dei simulacrum nisi ritibus
sollennibus non tangendum est. 135. Iracundia vitanda
est. 136. Ritibus a religione Vaiṣṇava alienis (*akarma-
nyam punyam*) utendum non est. 137. Rubris vestibus
indutus ne quis deum colito. 138. Noctu, lucernis non
accensis, ne ad templum accedito. 139. Ne nigris vesti-
mentis neve 140. illotis utitor. 141 (fol. 199^b = B. 132^a).
Ne ea offerat, quae a canibus relicta sunt (*śvānochchi-
shṭam*)¹. 142. Carne verrina comesta ne adorato. 143.
Aves *ēpidēpūlori* instructas (*jālapāda*) ne edito. 144.
Lucernam qui tetigerit (nisi manibus lotis?) deum ne
colito. 145. A sepulcro reversus ne templum ingredit-
tor. 146. Liba sesamina (*pinyāka*) ne comedito. 147.
Carnem verrinam die festo ne adhibeto (वाराहमासेन तु यो
मम कुर्वीत प्रायणं²), neve 148. mulsum bibito, neve 149.
olus crocinum (*kausumbham śākam*) edito. 150. Vesti-
menta aliena ne gerito. 151 (fol. 203 = B. 135^a).
Quaecunque liba deo offeruntur, recens parata esse
debent. 152. Tus non sine floribus donandum est.
153. Templo adito calcei exuendi sunt. 154. De tym-
pano pulsando. 155. Qui gulae nimium indulserit, res
sacras nisi lustratus ne aggreditor. Inde ab hoc loco
usque ad caput 196. varii loci Vishñui sacri (*tīrtha*)
celebrantur. 156. De Saukaraka (rarius Saukara). Ubi
sacella sacerrima haec: Chakratīrtha, Somatīrtha, Gri-
dhraṇṇa³, Ākṣatīrtha, Vaivasvatatīrtha⁴. 157. Eo-
dem loco motacilla mortua quum in Gangem projecta
esset, postea in mercatoris filium mutata est. 158. Quan-
tum eorum sit praemium, qui coram Vishñu canunt et
saltant, narratione de Chāṇḍāla quodam probatur. 159.
Kokāmukhae sacenī enumerantur: Jalavindu, Vishñu-
dhārā, Vishñupada, Vishñusaras, Somatīrtha (सोमतीर्थ-
मिति ख्यातं कोकायां मम मंडले । यत् पंचशिला भूमिर्विष्णुनाम्ना
तथाकिता), Tungakūṭa, Anindya āśrama, Agnisaras,
Brahmasaras etc. 160. De Vadarikāśrama. 161 (fol.
228^b = B. 151^b). Vishñus toto animo colendus est.
162. De Mandāra eremo, qui in dextra Gangis ripa,

prope Vindhyam montem, situs esse dicitur. Ibi unde-
cim lacus sacri (*kuṇḍa*) esse traduntur. 163. De Śāla-
grāma, ejusdemque nominis lapidibus⁵, et de Gaṇḍakī
fluminis sanctitate. 164. Gonishkramaṇatīrtham. 165.
Stutasvāmikshetram, ubi olim, quum Vishñus Vāsu-
devae forma se manifestaturus erit, Śāṇḍilya, Jājali,
Kapila, Upaśyaka (?), Bhrigu deum adoraturi esse
feruntur. 166. De Dvārāvātī ejusque sacellis. Yādū-
darum caedes paucis verbis eodemque fere modo narra-
tur, atque in Vishñupurāṇa V, 37, excepto quod in nostro
libro Durvāsas Śāmbam exsecratur. 167. De Śānandūra.
(उत्तरे तु समुद्रस्य मलयस्य तु दक्षिणे.) 168. Lohārgala: ततः
सिद्धवटे भद्रे गत्वा वै त्रिंशद्योजनं । श्लेष्मन्धे वरारोहे हिमाचलस-
माश्रिते ॥ तत् लोहागलं नाम etc. 169–196. De Mathurae
sanctitate. 197–202. De Vishñuis simulacris. 197
(fol. 315^a = B. 207^b). De erigendis simulacris ligneis
(*Madhukae*, i. e. *Aśokae* lignum adhibetur). 198. De
lapideis. 199. De fictilibus. 200. De cupreis. 201.
De simulacris campanarum aere (*kāṇṣya*) factis. 202.
De argenteis et aureis. 203–206. De manium cultu
Nāradae cum Nimi colloquium. 203 (fol. 325^a = 211^a).
De mundi creatione. Manium cultum primus Nimis,
Ātreya filius (isque Manuis filius), mortuo filio insti-
tuisse fertur. 204. De lustranda familia. De ritibus et
silicernio proximis post mortuum cognatum diebus faci-
endis. 205. Dona in ceremoniis funebribus pontificibus
probis et generosis largienda sunt. Manes enim, si
viris genere infamibus (*kuṇḍa*, *gola*) munera offeran-
tur, e sedibus coelestibus expelli, Medhātithi regis
exemplo probatur. 206. Qui Brāhmaṇae in sacrificio,
divinis manibus oblato, quive alii in oblatione, majoribus
defunctis data, invitandi sint, docetur. Horum rituum
efficacitas laudatur. Cur, quae manibus fiant sacrificia,
igne comburantur, explicatur; qui homines a ritibus
arcendi sint, definitur etc. 207. Madhuparkae, i. e.
dapis aequalibus butyri liquefacti, lactis coagulati,
mellis partibus factae, origo mythica. Hoc loco in
Vishñuis cultu illud ferculum adhiberi traditur. 208.
Preces in offerendo *madhuparka* recitandae. 209–228.
Sansārachakram, mundi circulus. His capitibus Nāchi-
keta, quae a se in Tartaro improborum supplicia, justor-
um praemia visa essent, enarrat. 209. Narratio de
Nāchiketa et Uddālaka, Kāthakopanishadis imitatione
expressa, et in hoc quidem capite divinus ille philosophi
fervor nonnullas certe in imitatore ingenii scintillas ac-
cendit. 210. Nāchiketam ex inferis reversum viri sancti
quae ibi vidisset, interrogant. 211 (fol. 348^b = B. 228^a).
Scelesti enumerantur, qui mortui in Acheruntem prae-

¹ Vocabulum insolitum *śvāna* proxime legitur: श्वानो वै सप्त
जन्मानि गोमायुः सप्त वै तथा । जायेत etc.

² पायसाद्भुतं किञ्चित्प्रायणं तत्प्रकीर्तितं Vratarāja.

³ Additur fabula de cane aurea et vulture, qui eo loco a Soma-
datta principe vulnerati, postea altera Kāntirājāe filia, alter Kalin-
garum regis filius nati sunt.

⁴ Locus beatitudinis aeternae, hominibus piis destinatus, in
hoc capite Svetaadvīpa appellatur; alibi etiam reliquae insulae
mundanae, velut Kraunchadvīpa, eidem usui inserviunt.

⁵ Cur Śāṅkāyanae, viri sancti, nomen cum hoc cultu conjun-
gatur, non apparet.

cupitantur. 212. Yamae urbs describitur. 213. Piorum sedes et Yamae satellites describuntur. 214-217. Ná-chiketa, Yama precibus conciliato, a Chitrugupta ejusque famulis per Tartari locos circumducitur, ibique impiorum supplicia conspiciunt. Quae capita quantisne in deliciis Petrus Breughel, vir optimus, habiturus fuisset¹ 218, 219. Quibus sceleribus homines in Tartarum detrudantur, exponitur. 220. Chitrugupta famulos, variorum morborum forma indutos, ad arcessendos impios emittit. 221 (fol. 369^a = B. 242^b)—222. Yamae et Chitruguptae de mortuis iudicium. 223. Inde ab hoc capite Yamae cum Nárada de facinoribus piis, quibus homines in coelum perveniant, colloquium incipit. 224, 225. Mulierum fidarum post mortem praemia. 226. Scelera in vita priore commissa piis operibus obliterari possunt. 227. Quam ob rem quum vaccharum cultus, tum Kárttika mensis clarilunii diei undecimi, qui *Prabodhiní* nomine Vishñui sacer est, observatio commendatur. 228. Finitur hoc capite Yamae cum Nárada, et Náchiketae cum viris sanctis colloquium. 229 (fol. 388^a = B. 254^a)—232. De loco sacro Gokarna appellato, in Śleshmátakavana sito, ubi olim Śiva cervi forma latuisse perhibetur¹. Praecedit narratio de Nandine, qui pietate id effecisse dicitur, ut a Śiva catervarum dux (Nandīśvara) crearetur. 233. Libri finis. 234. Index.

Librum Purāṇae nomen minime merere, sed in usum sectae cujusdam, quae generali Bhāgavatarum nomine saepe nuncupatur, compilatum esse, libro perlecto, mihi quidem persuasum est.

Codex sub finem seculi superioris negligenter exaratus est. (WALKER 169.)

106.

Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 265. Long. 13. Lat. 9. Linn. 21.

Vārāhapurāṇam, (B.) De codicibus Berolinensibus cf. Weber, Catal. p. 142.

Codex anno 1821. Benaris parum accurate exaratus est. In fine haec leguntur: संवत् १६७७ खरनामसंवत्सरे अथि-कज्येष्ठे मासे शुक्ले पक्षे सप्तम्यायां गुरुवासरे तद्दिने लिखितं वाराहपुराणे संपूर्णम् समाप्तं ॥ ॥ काशीमध्ये ठिकाणासीतलाघाटपरनाथुराम-ब्राह्मणकीहवेलिमेराजमंदिरमेतिवाडीनाथुरामब्राह्मणगुर्जरगौडतिवाडी ॥ (WILSON 101.)

¹ Cf. *Wilson*, Mackenzie Collection, I, p. 69. 'Gokerna Māhātmya. Account of Gokerna, a celebrated shrine of Śiva as Mahabaleswara, on the coast of North Canara: a section of the Skanda Purāṇa.' Fr. Buchanan, Journey, III, 166.

107.

Foll. 27-74. Linn. 10. *Mathurāmāhātmyae* capita 18, et undevicesimi versus 30, quo libello Mathurā urbs ejusque sacella celebrantur. (C.) Haec Vārāhapurāṇae pars capitibus 29. constat et in codicibus nostris inde a capite 169. legitur. Incipit: श्रुत्वा देवस्य माहात्म्यं लोहाग-लनिवासिनः । त्रैलोक्यनाथाधिपतेर्विस्मयं परमं गतः (l. गता) ॥

धरत्युवाच ॥ पद्मपद्मविशालाक्ष लोकनाथ जगत्पते । त्वत्प्रसादाच्च देवेश श्रुतं शास्त्रं महौजसं (महोदयं A. B. D.) ॥ १ ॥ तव शिष्या च दासी च त्वामहं शरणं गता । जगद्धातजैगद्योने जगत्प्रभुरतंद्रित ॥ २ ॥ तव संभाषणादेव जातास्मि कनकोज्ज्वला । अलंकृता च शस्ता च सर्व-शास्त्रेण मानद ॥ ३ ॥ शास्त्रस्यास्य कृतेनाथनास्य (l. nāsti) नाथ परिश्रमः । त्वदायज्ञं जगत्सर्वं यच्च किञ्चित्प्रवर्त्तते ॥ ४ ॥ इति मत्वा (कृत्वा in margine, reliqui codd. मत्वा) साह्लादो हृदि वर्त्तते (यदि वतसे i. e. वर्त्तते D. optime) । लोहागैलात्परं श्रेष्ठं गुह्यं परमदुर्लभं ॥ ५ ॥ तीर्थं तद्वद कल्याणं तीर्थानामुत्तमोत्तमं । यदस्ति दुर्लभं तीर्थं कथयस्व मम प्रभो ॥ ६ ॥ श्रीवराह उवाच ॥ न विद्यते च पाताले नांतरिक्षे न मानुषे । समत्वं मधुराया हि प्रियं मन वसुंधरे ॥ ७ ॥ सूत उवाच ॥ तच्छ्रुत्वा वचनं तस्य प्रणम्य शिरसा तदा । पुण्यानां परमं पुण्यं पृथ्वी वचनमब्रवीत् ॥ ८ ॥ पृथिव्युवाच ॥ पुष्करं नैमिषं चैव पुरीं वाराणसीं तथा । एतान्हित्वा महाभाग मधुरां किं प्रशंससि ॥ ९ ॥ श्रीवराह उवाच ॥ शृणु कात्स्न्येन वसुधे कथ्यमानं मयानये । मधुरेति च विख्यातमस्ति क्षेत्रं परं मम ॥ etc.

Singulis capitibus vada sacra in confinio Mathurae sita enumerantur, ad illustrandamque ejus regionis sanctitatem passim fabellae mirum quantum inficetae inseruntur.

Haec codicis pars sub finem seculi superioris satis accurate exarata est. (MILL 77^b.)

108.

Foll. 46-102. Linn. 9. *Mathurāmāhātmyam*, capp. 29. (D.) Exscripsi partem capitis vicesimi sexti (= Vārāhapur. 193), quoniam ex eo, quo tempore haec libri pars composita sit, eodem non modo Bhavishyapurāṇam, sed etiam Śāmbapurāṇam jam vulgatum esse discimus: सुखासीनस्य कृष्णस्य पुत्रदारपुत्रस्य च । आगतो नारदस्तत्र यदुच्चागमनो मुनिः ॥ २ ॥ पाद्यमर्घमासनं च मधुपर्कं सभाजनं । गां च गृह्य यथान्यायं कृत्वा संवादमुत्तमं ॥ ३ ॥ एकांतमिति वक्तव्यं कृष्णं गत्वाथ नारदः । उत्थाय युगलो भूत्वा कृष्णायाचक्षितं शृणु ॥ ४ ॥ एष पुत्रो युवा वाग्मी सुरूपश्चारुदर्शनः । स्मृहणीयः सदा कांतः स्त्रीजनस्य सुरेश्वर ॥ ५ ॥ एतासां वरनारीणां त्रीडार्थं हि सुरेश्वर । देवयोन्यो ददुस्तुभ्यं सहस्राणि च षोडश ॥ ६ ॥ शावं दृष्ट्वा तु सर्वासां स्तुभ्यते सु मनोभवः । एतन्ने ब्रह्मलोके च गीयते देवतैः सदा ॥ ७ ॥ त्वत्प्रियार्थं समायातो भवत्पार्श्वं निषेवितुं (तत्प्रत्ययार्थमायातो भवत्पार्श्वं निवे-

दिनुं D.) । श्रूयते चार्थवद्गीतौ श्लोकौ द्वैपायनेन वै ॥८॥ कीर्तिमतः
स्वर्गवासी नरकस्तद्विपर्ययात् । दिवं स्पृशन्ति भूमिं च यस्य (? यश्च B.)
पुण्येन कर्मणा ॥९॥ यावत्सशब्दो (सुशब्दो? 'bene audiens') भवति
तावत्पुरुष उच्यते । पुरुषश्चाविनाशी च कथ्यते शाश्वतोऽव्ययः ॥१०॥
नरके पुरुषः प्रोक्तो विपरीते मनीषिभिः । तस्माच्छावं समाहूय तथा
देवीगणं वह ॥११॥ आसनेषूपविष्टानां तासां श्रोत्रं तु शांवतः । लक्ष-
यिष्याम्यहं सर्वं सत्यं वासत्यमेव वा ॥१२॥ तावत्संख्यासनामेव स्वा-
स्तीर्यानि भागशः । पञ्चपदैरुपेतानि कृतानि मुनिना सह ॥१३॥
सर्वासामुपविष्टानां (?) प्रत्येकं केशवस्तदा । पञ्चाच्छावं समाहूय (?)
तस्याग्रे कृतसंपुटः ॥१४॥ स्थितो मुहूर्तं किं कार्यमादिशस्वाब्रवीत्तदा ।
दृष्ट्वा रूपमतीवास्य शांवस्यैव वरस्त्रियां ॥१५॥ चुक्षोभ भगवान्दे-
वोऽनंगः संस्मरणात्तथा । उत्तिष्ठध्वं गृहं सर्वा गच्छध्वं स्वं निवेशनं ॥१६॥
निगृह्यमाणा तत्क्षोभं वस्त्रलग्नदलेन च ।¹ गताः सर्वा यथायाताः
शांवस्तत्र स्थितो भवेत् ॥ Quo facto Śāmba Krishṇae impre-
catione lepris afficitur. ततस्तु नारदेनैव शांवशापविनाशनः ॥२८॥
समादिष्टो महान्धर्मं आदित्याराधनं प्रति । शांव शांव महाबाहो शृणु
जांववतीसुत ॥२९॥ उदयाचले च पूर्वाह्ण उद्यंतं तु विभावसुं । नमस्कुरु
यथाश्राद्धं वेदोपनिषदादिभिः ॥३०॥ त्वयोदितं रविः श्रुत्वा तुष्टिं या-
स्यति नान्यथा ॥ शांव उवाच ॥ अगम्यागमनात्पापाद्भुक्तो यः पुरुषो
भवेत् ॥३१॥ तस्य देवः कथं तुष्टो भविष्यति स वै मुने ॥ नारद
उवाच ॥ भविष्यं पुराणमिति तव वादाद्भविष्यति ॥३२॥ ब्रह्मलोके
पठिष्यामि ब्रह्मणोऽग्रे त्वहं सदा । सुमंतुर्मैत्र्यलोके च मनोः प्रकथ-
यिष्यति ॥३३॥ शांव उवाच ॥ कथं पूर्वाचले गता मांसपिंडोपमो
ह्यहं । पितृशापान्महद्दुःखं प्राप्नोऽस्यहमकल्मषः ॥३४॥ नारद उवाच ॥
यथोदयाचले देवसाराध्य लभते फलं । मथुरायां तथा प्रातः षट्सूर्ये-²
लभेतफलं ॥३५॥ मध्याह्ने च तथा देवं फलप्रियमकल्मषं । मथुरायां च मध्याह्ने
मध्यंदिनगते रवौ ॥३६॥ अस्तंगते यथा देवं सायोरार्ध्य (?) शांवार्धार्य
फलं लभेत् । मथुरायां तथा पुण्यमुदयास्तुरवौ तथा ॥३७॥ प्रातर्मध्या-
पराह्णे च षट्सूर्ये धारलोपकं । कृष्णांगोद्भवं चैवं सवनत्वरमेव च ॥३८॥
एवं कुरु यथान्यायमेकाहं तु रवेः फलं । आराध्य शांव कुष्टादि सर्वं
पापं जहिष्यसि ॥३९॥ श्रीवराह उवाच ॥ ततः शांवो महाप्राज्ञः
कृष्णाज्ञमो ययौ पुरीं । मथुरां मुक्तिफलदां रवेराराधनोत्सुकः ॥४०॥
नारदोक्तेन विधिना शांवो जांववतीसुतः । षट्सूर्ये पूजयामास उदयंतं
विभावसुं ॥४१॥ कृत्वा योगेन चात्मानं शांवस्याग्रे रविस्तदा । वरं
वृणीष्व भद्रं ते मङ्गलं प्रकटाय च ॥४२॥ यच्छिक्षितो नारदेन तद्भद्रं मम
चाग्रतः । शांव पंचाशकैः श्लोकैर्वेदगुणपदाक्षरैः ॥४३॥ यस्तुतोऽस्मि
त्वया वीर तेन तुष्टोऽस्मि ते सदा । स्पृष्टो देवेन सर्वांगस्तत्क्षणादीन-
सञ्जविः (? fortasse दीप्तिमञ्जविः) ॥४४॥ व्यक्तांगावयवः साक्षाद्दि-
तीयोऽभूद्रविषया । मध्याह्ने याज्ञवल्क्यस्य यजुर्मार्ध्यंदिनीयकं (यजुर्मौ D.
यज्ञं मा° A. B.) ॥४५॥ अध्यायच्छांवसहितो रविर्मध्यंदिनो यथा ।
वैकुण्ठपश्चिमे पाश्चै तीर्थं मार्ध्यंदिनीयकं ॥४६॥ स्नात्वा मार्ध्यंदिनं दृष्ट्वा
सर्वपापैः ग्रमुच्यते । उदयास्ते ततो देवः शांवेन सहितो विराट् ॥४७॥

¹ Verba corrupta sunt, de rebus cf., si placet, cod. 75. fol. 74^a.

² Codices et hic et infra षट्सूर्ये.

सायाह्ने कृष्णांगगायां दक्षिणे संस्थितः सदा । तत्र दृष्ट्वा तु सायाह्ने
रविमस्तोदयं ग्रभुं ॥४८॥ सर्वपापविशुद्धात्मा परं ब्रह्माधिगच्छति ॥
वराह उवाच ॥ एवं शांवस्य तुष्टेन मध्याह्ने तु नभस्तलात् । द्विधा
कृत्वात्मयोगेन शांवकुष्ठमपौहत ॥४९॥ शांवप्रस्थाततीर्थं तु तत्रैवांतर-
धीयत । शांवस्तु सह सूर्येण रथस्थेन दिवानिशं ॥५०॥ रविं स पृच्छ-
यामास पुराणं सूर्यभाषितं । भविष्यपुराणमिति ख्यातं कृत्वा पुनर्नैवं ॥५१॥
शांवः सूर्यप्रतिष्ठां च कारयामास तत्स्ववित् । उदयाचले सहस्रांशो (°शुं A.
°शु B. D.) यमुनायास्तु दक्षिणे ॥५२॥ मध्ये कालप्रियं देवं मध्याह्ने
स्थाप्य चोत्तमं । मूलस्थानं ततश्चक्रे अस्ताचलगते रवौ ॥५३॥ स्थाप्य
त्रिमूर्तिं शांवस्तु प्रातर्मध्यापराह्णिके (? °kim) । मथुरायां तथा चैव
स्थाप्य शांवो वसुधरे ॥५४॥ खनाम्ना स्थापयामास पुराणविधिना
स्वयं । इदं शांवपुरं नाम माथुराणां कुलेश्वरं ॥५५॥ रथयात्रां (mā-
ghamāsasya saptamyām) तथा कृत्वा रविणा कथिता यथा ।
etc. Cf. supra, pp. 31^b, 32^b.

Libellus hujus seculi initio negligenter exaratus est.
(MILL 42^c.)

109.

Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 216. Long. 13 $\frac{1}{2}$. Lat. 6 $\frac{1}{2}$.
Linn. 10.

Vishnupurāṇam. (A.) Incipit: समर्चितो भिमतार्थसिद्धये
गणैः सुराणामपि यस्तुतः सदा । अशेषविघ्नधनजातवेदसं नमामि तं
शुद्धविर्यगणाधिपं ॥१॥ पञ्चासनं पञ्चसमासनं च पञ्चस्य योनिं चतु-
राननं च । षडंगवेदैश्च विभूषितांगं पितामहं तं प्रणतोऽस्मि नित्यं ॥२॥
जितं ते पुंडरीकाक्ष नमस्ते विश्वभावन । नमस्ते स्तु द्विषीकेश महापुरुष
पूर्वज ॥३॥³

Lib. I. Foll. 1-50^b. Capp. 22. Lib. II. Foll. 50^b-77^b.
Capp. 16. Lib. III. Foll. 78^a-107^a. Capp. 18. Lib. IV.
Foll. 107^a-147^b. Capp. 24. Lib. V. Foll. 147^b-198^b.
Capp. 38. Lib. VI. Foll. 198^b-216^b. Capp. 8.

Hujus Purāṇae versio Anglica a Wilson cum pro-
legomenis et annotationibus praestantissimis anno 1840.
Oxonii edita est. De codicibus Berolinensibus cf. Weber
Catal. p. 144.

Codex egregius anno 1703 exaratus est. Folium 215.
recentiore manu additum est. (WILSON 108.)

110.

Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 236. Long. 13 $\frac{1}{2}$. Lat. 5.
Linn. foll. 3-21. 11. reliquorum 10.

Vishnupurāṇam. (B.) Lib. I. Foll. 1-52^b. Lib. II.
Foll. 52^b-83^b. Lib. III. Foll. 83^b-117^a. IV. 117^a-157^b.
V. 157^b-216^b. VI. 216^b-236^a.

Codex Benaris anno 1740 exaratus est. Folia 3-21.
nostro seculo addita sunt. (WILSON 107.)

³ Reliqui codices a disticho tertio incipiunt.

111.

Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 387. Long. 13. Lat. 6. Lineae variant.

Vishnupurāṇam. (C.) Lib. I. Foll. 1-90. Lib. II. Foll. 91-148. Lib. III. Foll. 149-207. Lib. IV. Foll. 208-272. Lib. V. Foll. 273-351. Lib. VI. Foll. 352-387.

In hujus codicis marginibus commentarius brevis adscriptus est. Atque librorum I. II. V. explicatio a *Śrīdharasvāmine* composita et *Ātmaprakāśa* appellata est, librorum III. IV. a *Ratnagarbha*, eique nomen *Vaishṇavākūtachandrikā* inditum est. De sexto libro non constat. *Śrīdharasvāmin* his verbis exorditur: श्रीविंदुमाधवं दे परमानंदविग्रहं । वाचं विश्वेश्वरं गंगा पराशरमुखान् मुनीन् ॥ १ ॥ श्रीमच्चित्तुखयोमिमुख्यरचितव्याख्यां¹ निरीक्ष्य स्फुटं तन्मार्गेण सुबोधसंग्रहवतीमात्मप्रकाशाभिधा । श्रीमद्विष्णुपुराणसारविवृत्तिकृता यतिः श्रीधरस्वामी सद्गुरुपादपद्ममधुपः साधुः स्वधीशुद्धये ॥ २ ॥ श्रीमद्विष्णुपुराणस्य व्याख्यां स्वत्यातिविस्तरां । प्राचामालोक्य तद्व्याख्यामध्येमेयं विधीयते ॥ ३ ॥ Libri II. commentarius ab his verbis incipit: संश्रितपरमानंदनृहरिः श्रीधरो यतिः । पुराणं वैष्णवं व्याख्या स्वप्रकाशाख्यटीकया ॥ १ ॥ Lib. III. अंशद्वयेन सृष्ट्यादिद्विसप्तसुबनोक्तिभिः । Lib. IV. धर्मोपधर्मयोः पूर्वमुक्तयोरनुवर्त्यते । Lib. V. अथातः पंचमांशे कृष्णलीलामहोदयः । Lib. VI. सगीदिफलमाख्यातुं मुक्तिमायंतिकं लयं ।

Codex sub finem seculi superioris exaratus est. In fine libri quarti folium unum desideratur. (WILSON 130.)

112.

Lit. Bengal. Charta Ind. Foll. 156. Long. 19½. Lat. 6½. Linn. 10.

Vishnupurāṇam. (D.) Lib. I. Foll. 1-37^b. Lib. II. Foll. 37^b-57^b. III. Foll. 57^b-78^a. IV. Foll. 78^a-105^b. V. Foll. 106^a-144^b. VI. Foll. 144^b-156^a.

Codex superiore seculo nitide exaratus est. (WILSON 26.)

113.

Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 177. Long. 10½. Lat. 4½. Linn. 11.

Śivapurāṇam, capita 75. continens. Incipit: जगतः पितरं शंभुं जगतो मातरं शिवां । तत्पुत्रं च गणाधीशं नत्तैतद्वर्णयाम्यहं ॥ १ ॥ वागीशा यस्य वदने लक्ष्मीर्यस्य च वक्षसि । यस्यास्ति हृदये संवित्तं नृसिंहमहं भजे ॥ २ ॥ एकदा मुनयः सर्वे नैमिषारण्यवासिनः । पपृक्षुः (paprachuh) परया भक्त्या व्यासशिष्यं गुणान्वितं ॥ ३ ॥ चक्षुष्य जघुः ॥ सूत सूत महाभाग चिरं जीव सुखी भव । पिबंतस्वन्मु-

खांभोजाच्युतं (chyutam) ज्ञानामृतं वयं ॥ ४ ॥ अविनुमाः पुनः किंचित्पृष्टुमिच्छामहे वयं । व्यासप्रसादात्सर्वज्ञो जातो (l. yāto) सि कृतकृत्यतां ॥ ५ ॥ नाज्ञातं विद्यते किंचिद्वृतं भाव्यं भवं च यत् । गुरोः कृपां समासाद्य सर्वे साधोः कृतं त्वया ॥ ६ ॥ कथय त्वं प्रसादेन शिवरूपमनुत्तमं । तत्पूजां परमां दिव्यां चरित्राख्यपनेकशः ॥ ७ ॥ अगुणो गुणतां जातः (yātah) कथं लोके महेश्वरः । शिवतत्त्वं वयं सर्वे न जानीमो विचारतः ॥ ८ ॥ सृष्टेः पूर्वं कथं देवस्तन्मध्ये च कथं पुनः । तदंते च कथं तिष्ठेच्छं करो लोकशंकरः ॥ ९ ॥ कथं प्रसन्नतां याति प्रसन्नः किं फलं पुनः । यच्छति सर्वलोकेभ्यः सर्वे कथय सुव्रत ॥ १० ॥ सद्यः प्रसन्नो भगवान् भवति तनुशुश्रुमः । एतत्सर्वं तथा चान्यत्कथनीयं त्वयानघ ॥ ११ ॥ इति पृष्टत्वा तैस्तु श्रुत्वा हर्षसमन्वितः । उवाच वचनं तत्तच्छृणीयां गृह्यतां तदा ॥ १२ ॥ इति श्रीशिवपुराणे परिपाठकनाम प्रथमोऽध्यायः ॥

Hoc Purāṇam a Sūta coram viris sanctis, in Naimisha silva degentibus, ita relatum esse fertur, ut olim a Brahmane deo cum Nārada communicatum erat. Cap. 1. Prooemium. 2. De mundi creatione, quae Śivae, nimirum in hoc libro summum numen repraesentantis, jussu facta est. Brahman oloris, Vishṇus apri forma (Śvetavārāhakalpe) oriuntur. 3. Śiva lingae forma se manifestat. Singulae sermonis literae Śivae corpus repraesentant. De Om syllabae sanctitate. 4. Śiva Vishṇuis precibus commotus ipsissima specie apparet, eique institutiones suas revelat: जपतस्तस्य देवस्य प्रादुर्भूतो ह्यः स्वयं । पुनः प्रसन्नस्तत्रैव हरये परमात्मने ॥ १ ॥ निगमं श्वासरूपेण ददौ तस्मै महात्मने । तत्तन्मन्त्रा ह्यनेके वै तत्तन् कर्माख्यनेकशः ॥ २ ॥ सर्वविद्यानिधिर्देवो हरश्चास्मिन्महामुने । ईशानः सर्वविद्यानां श्रुतिरेषा सनातनी ॥ ३ ॥ हरात्माप्य स्वयं विष्णुर्हरिर्महामदात्पुनः । पुरतः श्वासरूपेण प्राप्तवान्निगमं तदा ॥ De qua revelatione, spiritu facta (Niṣṭvāsākhya Śaṅhitā), cf. quae supra p. 58^b. e Vārāhapurāṇae cap. 70. excerpta sunt². Lingae cultus injungitur. Śiva mundi regendi partes distribuit. 5, 6. Cur Brahma oloris, Vishṇus apri formam induerint, pueriliter et inepte explicatur. Uterque deus, quum Śivam venerati essent, creandi opus aggrediuntur. 7. Deorum creatio. 8. Satī in Dakshae sacrificio in ignem se praecipitat. De Śivae cultu, praecipue matutino. 9-24. De Tripurae eversione narratio, quam auctor eodem modo et ordine retulit, atque Kalidāsa in Kumārasambhava carmine. 25 (fol. 53^a). De lingae cultu et 26. significatione. 27-29. De ritibus cum Śivae cultu conjunctis. 30. Pandani (ketakī) flores in Śivae cultu non adhibentur, propterea quod haec arbor olim ad Sītā ab opprobrio vindicandam verum testimonium non protulerat. 31 (fol. 66^a). Neve Champakae

² Cf. cap. 75, 19. येनैव विष्णवे दत्ताः श्वासेन वेदसंज्ञिताः । वागीमन्त्रा ह्यनेके च ध्यानं च पूजनं बुधाः ॥

¹ De Chitsukha cf. Burnouf, Bhāgavatapur. I, LVIII.

floribus utendum est. 32-36. De Gaṇeṣae origine¹, rebus gestis, cultu. 37. Sertorum, Eleocarpi (rudrāksha) semine confectorum, sanctitas. 38. Varii loci enumerantur, propter lingae cultum celebrati. Sanctissimi hi duodecim esse dicuntur: सोमराष्ट्रे सोमनाथं (scil. लिंगं) च श्रीशैले मल्लिकार्जुनं ॥ ११ ॥ उज्जयिन्यां महाकालमोकारे परमेश्वरं । केदारं हिमवतपृष्ठे डाकिन्यां भीमशंकरं ॥ १६ ॥ वाराणस्यां च विश्वेशं त्र्यम्बकं गौतमीतटे । वैद्यनाथं चिताभूमौ नागेशं दारुकावने ॥ १९ ॥ सेतुबंधे च रामेशं ह्युप्पेशं (l. ghuṣmeṣam) च शिवालये । द्वादशैतानि नामानि प्रातरुत्थाय यः पठेत् ॥ २० ॥ स etc. 39. De Nandikeṣae sacelli origine fabula. 40. De aliis lingis. Atriśvara, locus sacer, eo tempore ortus esse dicitur, quum Anasūyae sāntimonia Ganges in locum aridum adductus est. 41 (fol. 92^b). De superstitionis Laingicae origine fabula, cum sexto Vāmanapurāṇae capite argumento quidem, non verbis, consentiens. 42. Andhakaes caedes. 43. De Sudarṣana sacerdote, Dadhīchis filio. A quo Baṭu sive Baṭukā sacerdotes² descendisse feruntur: शिवाभ्यां स्थापिता यस्मात्तस्मात्ते बटुकाः स्मृताः ॥ ३६ ॥ तयोर्ध्यात्वा (?) यतो जातास्तस्मात्तपोधना मताः । शिवयोः कृपया सर्वे विस्तारं बहुधा गताः ॥ ३७ ॥ तेषां च प्रथमा पूजा मता पूजा महात्मनः । तेन यावत्कृता नैव पूजा च शंकरस्य च ॥ ३८ ॥ तावत्पूजा न कर्तव्या ब्राह्मणैर्वेदपारगैः । शुभं वाप्यशुभं वापि बटुकं न परित्यजेत् ॥ ३९ ॥ प्राजापत्ये च भोज्ये च बटुरेको विशिष्यते । शिवयोश्च तथा कार्ये विशेषो दृश्यते त्विह ॥ ४० ॥ et infra: तस्माच्च बटुकाः श्रेष्ठाः पुराविद्भिः प्रकीर्तिताः ॥ ५१ ॥ शिवपूजा तु तैः पूर्वमुत्तमार्था नान्यथा पुनः । अन्येषां नाधिकारोऽस्ति शिवस्य वचनादिह ॥ ५२ ॥ उत्तारणं च कार्यं वै पूजा पूर्या भवन्ति । तावदेव हि तेषां तु कार्यं नान्यत्तथैव च ॥ ५३ ॥ 44. De Someṣvara lingua, quod Prabhāsae eo tempore ortum esse dicitur, quum Lunus, nē Dakshae imprecatione omnino evanesceret, Śivam precibus et pietate conciliavit. De Mallikārjuna lingua. 45. De Mahākāleṣvara lingua, in urbe Avantī statuto, quod tum ortum est, quum Śiva Dūṣhaṇam daityam occidit. De Omkāra et Amareṣvara lingis. 46. Kedāreṣvaralingam in Badaryāṣrama statutum. 47. Bhīmae, Kumbhakarṇae rākshasae filii, caedes. 48. De creatione. Avimukteṣvaralingam. De Śiva Calvifero. 49, 50. Kāsis urbis sanctitas. 51 (fol. 116^a)-53. De Kuśāvarta tīrtha. Quae in his capitibus de Gautama et Ahalyā traduntur, similem Vārāhapurāṇae (cap. 70) narrationem in memoriam reducunt. 54, 55. Rāvaṇa a Śiva extollitur, rursusque

subvertitur. De Vaidyanāthae et Nāgeṣvarae lingae origine. 56. Rāmeṣvaralingam. 57. Ghuṣmeṣalingam. 59, 60. Hiranyakaṣipuis et Hiranyākshae caedes. 61 (fol. 141^a). Achaleṣalingam. Narratio de Āhuka Bhilla et Āhukī uxore, qui Śivae favore Nalae et Damayantis forma renati sunt. 62-66. Etiam Arjuna in Śivae cultorum numero fuit. 67. De precibus et ceremoniis, in Śivae cultu adhibendis. 68. Kṛishṇa Śivam Bīlveṣvarae formae adoravit. 69. Idem olim a Śiva Sudarṣana discum ad delendos gigantes accepit. 70. Mille Śivae nomina. 71 (fol. 162^b)-73. De cerimonia Śivarātri appellata, quae quatuordecimo Māghae mensis obscuri lunii die celebranda est. Cujus ceremoniae observatione vel a scelestissimis hominibus Śivam propitiari posse, duabus de venatore quodam et Vedamidhi sacerdote narrationibus probatur. 74. De beatitudine summa obtinenda. 75. De Śivae potentia.

De libro ipso, quem ad celebrandum cultum Laingicum scriptum esse vides, in praesentia nihil temere asseveraverim; expectandum enim est, dum de Skandapurāṇae parte, quae Śivamāhātmya appellatur, accuratiora audiamus. Ex quo libellum nostrum desumptum esse, iis quae infra dicta sunt, suspicari possis.

Codex anno 1770 a Bhūdeva nitide quidem, neque tamen satis accurate exaratus est. (WALKER 204.)

114-116.

Volumina tria. Lit. Devan. Charta Ind. Long. 11. Lat. 4 $\frac{1}{2}$, sed inde a fol. 92. vol. II. 5.

His voluminibus *Revāmāhātmyam*, Revae majestas, continetur, quo libro Revā sive Narmadā fluvius et loci sacri, in ejus ripa siti, celebrantur. Hic liber partem Vāyupurāṇae, quod Śivae dedicatum est, sive Śivapurāṇae, a Vāyu narrati, constituere dicitur, et a Sūta cum Śaunaka communicatur. Sollemni harum literarum more singulorum sacellorum origo et sanctitas narrationibus illustrantur.

Vol. I. Foll. 258. Linn. 8. Incipit: उभयतः पुण्यतीर्था प्रखालितसकललोकोदुरितौघा । देवमुनिमनुजवंद्या हरतु सदा नर्मदा दुरितं ॥ १ ॥ नाशयतु दुरितमखिलं भूतं भयं च बालसंभूतं । सकलपवित्रितवसुधा पुण्यजला वंदिता रेवा ॥ २ ॥ बालार्कस्वप्नभयं विबुधरिपुशिरद्धेदनाद्रक्तदिग्धं । धारामोद्धूतकालानलबहुलशिखातेजसा दूर्निरोद्धं । निर्दग्धाशेषदेवं धमति सुरवंधूंसंचयैरर्चमानं पायाच्चक्रं पुरारेर्विबुधनृपगणैर्विद्यमानं सदैव ॥ ३ ॥ नारायणं etc. ॥ ४ ॥ शौनक उवाच ॥ नैमिषे पुण्यनिलये नानाचूपिनिषेविते । शौनकः सत्त्वमासीनः सूतं पप्रच्छ विस्तरात् ॥ ५ ॥ मन्ये हं धर्मनैपुण्यं त्वयि सूत सद्चितं । पुण्यामृतकथावक्त्रा व्यासशिष्यः त्वमेव हि ॥ ६ ॥ अतस्त्वां परिपृच्छामि धर्मं तीर्थाश्रयं कवे । बहूनि सन्ति तीर्थानि बहुशो मे श्रुतानि च ॥ ७ ॥

¹ इति विचार्य सा देवी चरणयोजनसंभवं । पंकमुच्चार्य तेनैव निर्ममे युत्तकं शुभं ॥ Quod aliquatenus verecundius est, quam quae aliis locis de sapientiae dei natalibus narrantur.

² Cf. Carey s. v. *vaṭu*: 'a brahman who resides with and performs religious ceremonies for persons of the Śūdra class.'

श्रुता दिव्यनदी ब्राह्मी तथा विष्णुनदी मया । तृतीया न मया क्वापि
श्रुता रौद्री सरिद्वरा ॥८॥ तां वेदगर्भा विख्यातां विबुधैश्चाभिवर्दितां ।
वद मे त्वं महाप्राज्ञ तीर्थपूगपरिष्कृतां ॥९॥ कं देशमाश्रिता रेवा कथं
श्रीरुद्रसंभवा । तत्संश्रितानि तीर्थानि यानि तानि वदस्व मे ॥१०॥
सूत उवाच । साधु पृष्ठं कुलपते चरितं नर्मदाश्रितं । चित्तं पवित्र
दोषघ्नं श्रोतुं वक्तुं च सत्तम ॥११॥ वेदोपवेदवेदांगादीन्यभिव्यस्य पूर्वतः ।
अष्टादशपुराणानां वक्ता सतीपुनः (सत्यवतीसुतः s. m.) ॥१२॥ तं
नमस्कृत्य वक्ष्यामि पुराणानि यथाक्रमं । येषामभिव्याहरणादभिवृद्धिर्वृ-
षायुषोः ॥१३॥ श्रुतिः स्मृतिश्च विप्राणां चक्षुषी परिकीर्त्तिता । काण-
स्तत्रैकया हीनो द्वाभ्यामंशः प्रकीर्त्तितः ॥१४॥ श्रुतिस्मृतिपुराणानि
विदुषां लोचनतयं । यस्मिन्निर्नयनैः पश्येत्तो शो माहेश्वरो मतः ॥१५॥
आत्मविद्या च पौराणी धर्मशास्त्रात्मिका च या । तिस्रो विद्या इमा
मुख्याः सर्वशास्त्रविनिर्णये ॥१६॥ पुराणं पंचमो वेद इति ब्रह्मानु-
शासनं । यो न वेद पुराणं हि न स वेदात् किंचन ॥१७॥ कतमः स
हि धर्मो स्ति किं वा ज्ञानं तथाविधं । अन्यद्वा तत्किमस्तीह पुराणे यन्न
दृश्यते ॥१८॥ वेदाः प्रतिष्ठिताः पूर्वं पुराणे नात्र संशयः । विभेदव्य-
श्रुताद्वेदो मामयं प्रतर्पयति ॥१९॥ इतिहासपुराणैश्च कृतो यं निश्चलः
पुरा । आत्मा पुराणं वेदानां पृथगंगानि तानि षट् ॥२०॥ यन्न दृष्टं
हि वेदेषु तदृष्टं स्मृतिभिः किल । उभाभ्यां यन्न दृष्टं हि तत्पुराणेषु
गीयते ॥२१॥ पुराणं सर्वशास्त्राणां प्रथमं ब्रह्मणा स्मृतं । अनंतरं च
वक्त्रेभ्यो वेदास्तस्य विनिर्गताः ॥२२॥ पुराणमेकमेवासीदस्मिन् कल्यांतरे
मुने । त्रिवर्गसाधनं पुण्यं शतकोटिप्रविस्तरं ॥२३॥ स्मृत्वा जगाद च
मुनीन् प्रति देवश्चतुर्मुखः । प्रवृत्तिः सर्वशास्त्राणां पुराणस्याभवत्ततः ॥२४॥
कालेनाग्रहणं दृष्ट्वा पुराणस्य ततो मुने । व्यासरूपं विभुः कृत्वा संहार-
रत्न (samharet sa?) युगे युगे ॥२५॥ चतुर्लक्षप्रमाणेन द्वापरे द्वापरे
सदा । तदष्टादशधा कृत्वा भूलोके स्मिन् प्रभाष्यते ॥२६॥ अद्यापि देव-
लोके तच्छतकोटिप्रविस्तरं । तदर्थोऽत्र चतुर्लक्षसंक्षेपेण निवेशितः ॥२७॥
पुराणानि दशाष्टौ च सांप्रतं तदिहोच्यते । नामतस्तानि वक्ष्यामि शृणु
त्वं श्रुषिस्तम ॥२८॥ सर्गश्च प्रतिसर्गश्च वंशो मन्वंतराणि च ।
वंशानुचरितं चैव पुराणं पंचलक्षणं ॥२९॥ ब्रह्मपुराणं तत्वाद्यं संहि-
ताभ्यां विभू[वि]तं । स्त्रोकानां दशसाहसं नानापुण्यकथायुतं ॥३०॥
पात्रं च [पंच]पंचाशत्सहस्राणि निगद्यसे । तृतीयं वैष्णवं नाम त्रयो-
विंशतिसंख्यया ॥३१॥ चतुर्थं वायुना प्रोक्तं वायवीयमिति स्मृतं । शिव-
भक्तिसमायोगात् शैवं तच्चापराख्यया ॥३२॥ चतुर्विंशतिसंख्यातं सह-
स्राणि तु शौनक । चतुर्भिः पर्वभिः प्रोक्तं भविष्यं पंचमं तथा ॥३३॥
चतुर्दशसहस्राणि तथा पंचशतानि तत् । माकंडं नवसाहसं षष्ठं तत्परि-
कीर्त्तितं ॥३४॥ आग्नेयं सप्तमं प्रोक्तं सहस्राणि तु षोडश । अष्टमं
नारदीयं च प्रोक्तं वै पंचविंशति ॥३५॥ तथा भागवतं नाम भागवत्य-
विभूषितं । तदष्टादशसाहसं प्रोच्यते ग्रंथसंख्यया ॥३६॥ दशमं ब्रह्मवैवर्त्ते
तावत्संख्यमिहोच्यते । लिङ्गमेकादशं (laingam) त्रैयं तथैकादशसं-
ख्यया ॥३७॥ भागवत्यविरचितं तत् लिङ्गं चतुर्पुङ्गवं । चतुर्विंशति-
साहसं वाराहं द्वादशं विदुः ॥३८॥ विभक्तम(१)ष्टभिः षडैः (khaṇḍaiḥ)
स्कादं भागवतां वर । चतुर(१)शीतिसाहसं संख्यया तन्निरूपितं ॥३९॥
ततस्तु वामनं नाम तच्चतुर्दशमं स्मृतं । संख्यया दशसाहसं प्रोक्तं कुलपते

पुरा ॥४०॥ कौर्म पंचदशं प्राहुर्भागवत्यविभूषितं । दशसप्तसहस्राणि पुरा
संक्षेपतः कलौ ॥४१॥ मात्स्यं मत्स्येन यत्प्रोक्तं मनवे षोडशं क्रमात् ।
तच्चतुर्दशसाहसं संख्यया यजतां वर ॥ गारुडं सप्तदशमं स्मृतं चैको-
नविंशतिः । अष्टादशं तु ब्रह्मांडं भागवत्यनिरूपितं ॥४३॥ तच्च द्वादश-
साहसं शतद्वयसमन्वितं । तथैवोपपुराणानि चोक्तानि तानि वेधसा ॥४४॥
इदं ब्रह्मपुराणस्य खिलं सौरमनुत्तमं । संहिताद्वयसंयुक्तं पुण्यं शिवक-
थाश्रयं ॥४५॥ आद्या सनत्कुमारोक्ता द्वितीया सूर्यभाषिता । सनत्कुमा-
रनाम्नापि तद्विख्यातं महामुने ॥४६॥ द्वितीयं नारसिंहं च पुराणे
पद्मसंज्ञिते । नन्दापुराणं च तथा तृतीयं वैष्णवे मतं ॥४७॥ चतुर्थं
शिवधर्माख्यं पुराणे वायुसंज्ञिते । दीर्घाससं पंचमं च स्मृतं भागवते
सदा ॥४८॥ भविष्ये नारदोक्तं च सूरिभिः क[र्]त[व्य]तं पुरा । कापिलं
मानवं चैव तथैवोशनसेरितं ॥४९॥ ब्रह्मांडं वारुणं चाथ कालिकाह-
यमेव च । माहेश्वरं तथा शांवं सौरं सर्वार्थसंचयं ॥५०॥ पारासरं
भागवतं कौर्म चाष्टादशं क्रमात् । एतान्युपपुराणानि मयोक्तानि यथा-
क्रमं ॥५१॥ पुराणसंहितामेतां यः पठे(त्)द्वा शृणोति च । सो नंतपुण्य-
भागी स्यान्मृतो ब्रह्मपुरं व्रजेत् ॥५२॥ इति वायुपुराणे श्रीरेवासंज्ञे
पुराणसंहिता नामाध्यायः ॥१॥

सूत उवाच ॥ पुराणं यन्मयोक्तं हि चतुर्थं वायुसंज्ञितं । चतुर्विंशति-
साहसं शिवमाहात्म्यसंयुतं । महिमानं शिवस्याह पूर्वं पारासरः पुरा ।
अपराजं तु रेवाया माहात्म्यमतुलं मुने । पुराणेषूत्तमं प्राहुः पुराणं
वायुनोदितं । यस्य श्रवणमात्रेण शिवलोकमवाप्नुयात् । यथा शिवस्तथा
शैवं पुराणं वायुनोदितं । शिवभक्तिसमायोगान्नामद्वयविभूषितं^१ । नर्म-
दायास्तु माहात्म्यं तस्मिन् द्वैपायनो ब्रवीत् etc.

Initio excepto, quo varia mundi aeva enumerantur, quum praeter nomina nihil memorabile libro nostro tradatur, singulorum capitum titulos exscribere satis habui²: Purāṇasānhitā. Narmadāmāhātmya³. Kalpa-samudbhavas. Māyūrakalpasambhavas. Kūrmakalpa-samudbhavas. Vakakalpasamudbhavas. Mātsyakalpas. Fol. 48^b. Vārāhakaḥkalpas. Kapilāpūrvasambhavas. Viṣa-lyāsambhavas. Viṣalyāsangamas. Karamardāsangamas. Nīlagangāsangamas. Madhūkavratam. Fol. 73^a. Tri-puravidhvanse Jvāleṣvaratīrtham. Revākāverīsangama-māhātmyam. Vārāhīsangamas. Chaṇḍavegāsangama-tīrtham. Eraṇḍīsangamatīrtham. Eraṇḍīsangame Pitṛ-tīrthamāhātmyam. Omkārotpattimāhātmyam⁴. Koṭītīr-tham. Kākahradatīrtham. Jambukeṣvaratīrtham. Sā-rasvatatīrtham. Kapilāsangamamāhātmyam. Naraka-varṇanam. Fol. 102^a. Śārīravyavasthā. Amareṣvaratīrthe godānamahimā. Aṣokavanikātīrtham. Matangatīrtham. Mṛigavanatīrtham. Manorathatīrtham, Angāragartā-sangamamāhātmyam. Kṛiṣṇārevāsangamas, Vilvāmra-

¹ i. e. Vāyavya-Raudram.

² Capita numeris carent.

³ Inde a capite tertio usque ad finem libri Yudhishtīra cum Mārkaṇḍeya colloquitur.

⁴ Hujus sacrarii origo traditur. Urbs ad Kalpagā fluvium in monte Amarakaṇṭaka sita esse dicitur.

kamāhātmyam. Suvarṇadvīpam, Hiranyagarbhāsangamas. Aṣokeṣvaratīrtham. Vāgu-revāsangamamāhātmyam. Sahasrāvartakatīrtham. Saugandhikavanamāhātmyam. Sarasvatīrthamāhātmyam. Brahmodatīrtham. Śānkara-tīrtham. Somatīrtham. Śārasvatatīrtham. Sahasrayajnatīrtham. Kapālamochanatīrtham. Agnitīrtham. Aditīṣvaratīrtham. Vārāhatīrtham. Fol. 127^a. Devapathatīrtham. Sahasrayajnatīrtham. Śuklatīrtham. Dīptikeṣvaratīrtham. Vishṇutīrtham. Yodhanapuratīrtham. Māruteṣvara-Yogeṣvaratīrthadvayam. Rohiṇītīrtham. Śārīravavasthā. Dārūtīrtham. Brahmāvartatīrtham. Patreṣvaratīrtham. Agnitīrtham. Adityatīrtham. Meghanadatīrtham. Dārūtīrtham. Fol. 150^a. Devatīrtham. Narmadeṣvaramāhātmyam (Guhāvāsītīrtham). Kapilātīrtham. Karanjeṣvaratīrtham. Kuṇḍeṣvaratīrtham. Pippalādatīrtham. Vimalēṣvaratīrtham. Vimalēṣvarapushkarīṇīsangamatīrtham. Śūlabhedaprasansā. Andhakavaradānam. Andhakayuddhe Śachīgrahaṇam. Gīrvānāśvāsas. Andhakavadhas. Śūlabhedotpattis. Śūlabhede pātraparīkshākathanam. Śūlabhede dānadharmas. S. Dīrghatapaākhyānam. Rishiṅgingasvargagamanam. S. Dīrghatapaḥsvargagamanam. S. Kāsīrājamokshas. S. vyādhavākyaṁ. S. vyādhāsvargagamanam. Fol. 202^b. Śūlabhedamāhātmyam samāptam. Pushkarīṇyūn Adityeṣvaratīrtham. Śakreṣvaratīrtham. Karoteṣvaratīrtham. Kumāreṣvaratīrtham. Agastyeṣvaratīrtham. Vyāseṣvaratīrtham. Vaidyanāthatīrtham. Kedāratīrtham. Ānandeṣvaratīrtham. Mātītīrtham. Narmadatīrtham. Muṇḍeṣvaratīrtham. Fol. 220^b. Anadvāhī[nadī]sangama. Bhīmeṣvaramāhātmyam. Arjuneṣvaratīrtham. Dharmeṣvaratīrtham. Lukeṣvaratīrtham¹. Dhanadatīrtham. Jaṭeṣvaratīrtham. Ravītīrtham Kāmeṣvaratīrtham. Mangaleṣvaratīrtham. Kapileṣvaratīrtham. Gopāreṣvaratīrtham. Maṇiṣvaratīrtham.

Vol. II. Foll. 233. Tilakeṣvaratīrtham. Gotameṣvaratīrtham. Mātītīrtham. Śankhachūḍeṣvaratīrtham. Kedāratīrtham. Parāṣareṣvaratīrtham. Bhīmeṣvaratīrtham. Chandreṣvaratīrtham. Aṣvaparnīsangame² Bahviṣvaramāhātmyam. Nāradeṣvaratīrtham. Vaidyanāthatīrtham. Tejonāthatīrtham. Fol. 26^b. Vaidyanāthatīrthamāhātmyam. Vānareṣvaratīrtham. Kumbheṣvaratīrtham. Rāmeṣvaratīrtham. Megheṣvaratīrtham. Dadhiskandam et Madhuskandam tīrtham. Nandikeṣvaratīrtham. Varuṇeṣvaratīrtham. Pāvakeṣvaram sive Agnitīrtham. Kuveratīrtham. Hanūmanteṣvaratīrtham³

¹ Nomen versibus hisce explicatur: देवैः सर्वैः समं यत् लुकि-
यसि महेश्वर ॥ et इह मे प्रीतिरनुला लुकिस्तस्य सुरैः सह ॥ Sed
quaenam illa vox लुक्?

² Is fluvius etiam *Aṣvadvatī* appellatur.

³ Cf. हनुमन्तेश्वरस्याग्रे भक्त्या विप्राय भारत, et क्रोशान्तरे स्थितं
यावै हनुमन्तेश्वराच्छुभं.

sive Kapitīrtham. Pūtikeṣvaratīrtham. Fol. 53^b. So-manāthatīrtham, ad Revae et Uris confluentem situm. Nandātīrtham. Pingaleṣvaratīrtham. Rīṇamochanatīrtham. Kapileṣvaratīrtham. Chakratīrtham sive Jalāśā-yītīrtham. Fol. 74^b. Chaṇḍādityatīrtham. Yamahāse-ṣvaratīrtham. Kalhoḍīgangeṣvaratīrtham. Nandikeṣva-ratīrtham. (Naranārāyaṇa-) Badarikeṣvaratīrtham. Na-leṣvaratīrtham. Mārkaṇḍeṣvaratīrtham. Vyāsātīrtham. Fol. 95^b. Koṭiṣvaratīrtham. Prabheṣvaratīrtham. Śu-keṣvaratīrtham. Nāgeṣvaratīrtham. Mārkaṇḍeṣvara-tīrtham. Koṭiṣvaratīrtham. Sankarshaṇeṣvaratīrtham. Janakeṣvaratīrtham. Manmatheṣvaratīrtham. Anasū-yātīrtham. Eraṇḍīsangamatīrtham. Fol. 130^a. Suvarṇa-ṣileṣvaratīrtham. Ambikeṣvaratīrtham. Karanjeṣvara-tīrtham. Bharateṣvaratīrtham. Nāgeṣvaratīrtham. Mu-kuṭeṣvaratīrtham. Saubhāgyasundarītīrtham. Dhana-deṣvaratīrtham. Rauhiṇeṣvaratīrtham. Senāpure Cha-kratīrtham. Uttareṣvaratīrtham. Bhogeṣvaratīrtham. Kedāratīrtham. Nishkalankatīrtham. Mārkaṇḍeṣvara-tīrtham. Dhūtāpāpeṣvaratīrtham. Āngiraseṣvaratīrtham. Koṭiṣvaratīrtham. Ayoniṣvaratīrtham. Āngārakeṣva-ratīrtham. Skandeṣvaratīrtham. Fol. 151^a. Narmade-ṣvaratīrtham, quod alio nomine Devatīrtham appellatur. Brahmeṣvaratīrtham, olim Dhūtakitīrtham nuncupatum. Vālmīkeṣvaratīrtham. Kapāleṣvaratīrtham, Koṭiṣvara-tīrtham. Pāṇḍutīrtham. Tīlochanēṣvaratīrtham. Ka-pileṣvaratīrtham. Kambukeṣvaratīrtham. Chandrapra-bhāsatīrtham. Kohaleṣvaratīrtham. Fol. 176^b. Indre-ṣvaratīrtham. Vālukeṣvaratīrtham. Deveṣātīrtham. Śa-kreṣvaratīrtham. Nāgeṣvaratīrtham. Gautameṣvara-tīrtham sive Ahalyeṣvaratīrtham. Rāmeṣvaratīrtham. Mokshatīrtham. Narmadeṣvaratīrtham. Kapardīṣvara-tīrtham. Sāgareṣvaratīrtham. Dhaurādityatīrtham. Ayo-nijatīrtham. Korilāpure Agnitīrtham, sive Kapileṣvara-tīrtham. Bhṛigvīṣvaratīrtham⁴. Korilāpure Brahma-tīrtham. K. Daśāsvamedhatīrtham. Koṭītīrtham. Fol. 199^b. Korilāyām Ādivārāhatīrtham. K. Kauvera-Yā-mya-Vāruṇa-Vāteṣvaratīrthāni. Rāmeṣvaratīrtham⁵. Karkateṣvaratīrtham. Śakreṣvaratīrtham. Somatīrtham. Nandāhradatīrtham. Chakratīrtham sive Dvādaśītīr-tham. Jayavārāhatīrtham. Śivatīrtham. Yodhanūpure Rāmakeṣavātīrtham. Y. Rukmiṇītīrtham. Amāhake-ṣvaratīrtham, qui locus ad manes colendos aptissimus esse dicitur⁶. Siddheṣvaratīrtham. Tāpeṣvaratīrtham.

⁴ कोरिलायां तु पूर्वेषु. Ceterum cf. Thornton Gazetteer III, 149: *Korull*. A town in the province of Guzerat, or the dominions of the Guicowar, situate on the right bank of the Nerbudda river, and 30 miles S. from Baroda. Lat. 21° 50', long. 73° 12'.

⁵ Idque in urbe Ayodhyā, quae kroṣam unum a Korilā distat.

⁶ Praeter etymologiam, eamque satis absurdam, de nominis origine nihil reperi.

Siddheṣvaratīrtham¹. Vāruṇeṣvaratīrtham. Angārakatīrtham. Linkavārāhatīrtham. Ankollakatīrtham. Parāṣareṣvaratīrtham. Kusumeṣvaratīrtham.

Hujus voluminis folium numero ३३० signatum desideratur.

Vol. III. Foll. 217. Kalakaleṣvaratīrtham. Śvetavārāhatīrtham. Bhārgaleṣvaratīrtham. Ādityeṣvaratīrtham sive Ravitīrtham. Hunkaratīrtham. Śuklatīrthe Chāṇakyanṛipāsiddhis. Śuklatīrthamāhātmyam. Madhumatisangameṣvaratīrtham. Narmadeṣvaratīrtham. Anarakeṣvaratīrtham. Fol. 27^b. Sarpeṣvaratīrtham. Rishitīrtham sive Mokshatīrtham (संगता यत्र कावेरी² नदी श्रेष्ठा तु रेवती). Gopeṣvaratīrtham. Mārkaṇḍeṣvaratīrtham. Kudumbarisangame Nāgatīrtham. Sauratīrtham, etiam Śāmbādityatīrtham appellatum, quia a Śāmba ad Solis cultum dedicatum esse dicitur. Siddheṣvaratīrtham. Mārkaṇḍeṣvaratīrtham. Gopeṣvaratīrtham. Kapileṣvaratīrtham. Vaidyanātheṣvaram sive Ghodeṣvaratīrtham. Pingaleṣvaratīrtham. Bhūtīṣvaratīrtham. Gangāvāhatīrtham sive Śankhoddhāratīrtham. Gautameṣvaratīrtham. Daśāṣvamedhatīrtham. Fol. 52^b. Bhṛigukachatīrtham. Bhṛigukache Kedāratīrtham. Bh. Dhūtapāpatīrtham. Bh. Eraṇḍitīrtham. Bh. Kanakeṣvaratīrtham. Bh. Jvāleṣvaratīrtham sive Kālāgnirudratīrtham. Bh. Śālagrāmatīrtham. Bh. Somatīrtham sive Chandrahāsatīrtham. Bh. Udīṇavarāhatīrtham³. Bh. Chandra-prabhāsatīrtham. Bh. Dvādaśādityatīrtham. Siddheṣvaratīrtham. Fol. 80^a. Kāpileṣvaratīrtham. Trivikramatīrtham. Bhṛigukache Viṣvarūpatīrtham. Nārāyaṇatīrtham. Mūlaśrīpatīrtham. Fol. 101^a. Chaulaśrīpatīrtham. Bhṛigukache Devatīrtham. Bh. Haṇṣatīrtham. Bh. Prabhātīrtham. Bhāskaram sive Mūla-sthānatīrtham. Kantheṣvaratīrtham. Bh. Aṭṭahāseṣvaratīrtham. Bh. Bhūrbhuveṣvaratīrtham. Śūleṣvaratīrtham⁴. Bh. Sarasvatītīrtham. Bh. Dārukeṣvaratīrtham. Bh. Aṣvinos tīrtham, Gonāgoniṣvaratīrtham. Fol. 125^b. Sāvitrītīrtham. Vālikhilyeṣvaratīrtham. Bh. Narmadeṣvaratīrtham. Bh. Mātṛitīrtham. Matsyeṣvaratīrtham. Bh. Devatīrtham. Bh. Śikhitīrtham. Bh. Koṭītīrtham. Paitāmahatīrtham. Māṇḍavyeṣvaratīrtham. Fol. 151^b.

¹ Nomina quamvis saepius repetita sint, diversos tamen locos significant. Ut enim in Anglia urbes vicique Stoke appellati septuaginta plus minusve inveniuntur, ita non est, cur eandem ejusdem dei speciem variis in locis cultam fuisse negemus.

² De hoc fluvio cf. *Delamaine* loco infra laudato.

³ Quae in hoc capite Durgae nomina enumerantur, cum us quae supra p. 39^a. excerpta sunt, verbo tenus consentiunt.

⁴ Viṣṇus quum, apri forma indutus, terram e mari sublevasset, quinque speciebus se manifestavit, quarum prima in urbe Korālī colitur, secunda in urbe Yodhanīpura, tertia in Jayakshetra, quarta Śveta appellatur, quinta supra dicta est.

Akrūreṣvaratīrtham. Siddharudreṣvaratīrtham, Devakhātātīrtham. Vaidyanāthatīrtham. Mātṛitīrtham. Uta-reṣvaratīrtham. Narmadeṣvaratīrtham. Bhaṭabhaṭamā-tṛitīrtham⁵. Kurarīṣvaratīrtham. Kurarīṣvaratīrthe Tau-ṭeṣakshetrapālamāhātmyam. Daśakanyātīrtham. Svarṇavindutīrtham. Rīnamochanatīrtham. Bhārabhūtītīrtham. Fol. 177^a. Muṇḍiṣvaratīrtham. Ekaśālayām Dīṇḍimeṣvaratīrtham. Apsareṣvaratīrtham. Munyālayatīrtham. Mārkaṇḍeṣvaratīrtham. Gaṇitādevītīrtham. Āmalīṣvaratīrtham. Kantheṣvaratīrtham. Akhātīṣvaratīrtham. Śṛiṅgiṣvaratīrtham. Valakeṣvaratīrtham. Kapāleṣvaratīrtham. Mārkaṇḍeṣvaratīrtham. Kapileṣvaratīrtham. Eraṇḍisangamatīrtham. Rāmatīrtham sive Pumkhilatīrtham. Jamadagnītīrtham. Jamadagnītīrthe Revāsāgarasangamasnānavidhis. Luṭhaneṣvaratīrtham, sive Luṭheṣvaram, sive Lukeṣvaram. Haṇṣeṣvaratīrtham. Tiladeṣvaratīrtham. Fol. 196^b. Vāsaveṣvaratīrtham. Koṭiṣvaratīrtham. Alikātīrtham. Vimaleṣvaratīrtham. Desinit in folio 201^a. locorum sacrorum enumeratio; iis quae sequuntur, de jejuniis similibusque castimoniis breviter agitur, et tīrtharum nomina repetuntur. Sacella majora inde ab Omkārātīrtha usque ad Narmadae ostium plus quadringentis esse dicuntur.

Omkārātīrtham, quo loco sacraria supra enumerata incipere videntur, non equidem a vico *Uooncan Mandata* (As. Journ. 1824. Vol. XVII, 135), accuratius Omkar a Delamaine (Asiatic Journ. 1830. Vol. III. p. 207) appellato, differre puto⁶.

Volumen primum et fol. 1–91. voluminis secundi seculo septimo decimo nitidissime exarata, reliqua seculo superiore exeunte addita sunt. (WALKER 140–142.)

117.

Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 30. Long. 9. Lat. 5. Linn. 10.

Continetur hoc codice *Gayāmāhātmyam*, Gayae sanctitas, quo libello Gayae, urbis in Vihāra terra sitae, sacella capitibus octo celebrantur. (B.) Libellus e Vāyupurāṇa desumptus esse dicitur (इति श्रीवायुपुराणे श्रीश्वेतवाराहकल्पे गयामाहात्म्ये etc.). Incipit: सूत उवाच सनकाद्यैर्महा-भार्गदैर्वर्षिः सह नारदः सनत्कुमारं पप्रच्छ प्रणम्य विधिपूर्वकं १ नारद उवाच सनत्कुमार मे ब्रूहि तीर्थं तीर्थोत्तमोत्तमं तारकं सर्वभूतानां

⁵ निम्नभूमौ ततः खात्वा सरश्चक्ररनुत्तमं । रेवाजलं च कलशैरुह्य चापूरयन्मरः ॥ कुंभावनमितं तोयं यदा भटभटायते (strepebat) । क्षुधिभिर्मुनिभिः सिद्धैस्त्रिष्टुप्तिस्तत्र भारत । तेन शब्देन नामापि कृतं तासां विनोदतः ॥ In fine vero capitis Bhāḍaharīmātṛitīrtham titulus legitur.

⁶ Cf. C. Ritter, Erdkunde VI, 593.

शृङ्खलां पटतां सदा २ सनकुमार ऊवाच वक्ष्ये तीर्थं वरं पुण्यं आद्वादौ सर्वतारकं गयातीर्थमृषिप्रेष्ठ तीर्थेभ्यो प्यधिकं शृणु ३ गयासुरस्तपस्तेषु ब्रह्मा स्ततत्र जगाम वै हलेन पातयित्वा र्थी शिलां धर्मो ह्यधार-यत् ४ etc.

Gayae situs his capituli primi versibus circumscribi videtur: मुंडपृष्ठाच्च पूर्वस्मिन्पश्चिमे दक्षिणोत्तरे । सार्धक्रोशद्वयं मानं गयेति ब्रह्मणेतिता ॥ २३ ॥ पंचक्रोशं गयाक्षेत्रं क्रोशमेकं गयाशिरः । तन्मध्ये सर्वतीर्थानि त्रैलोक्ये यानि संति वै ॥ २४ ॥

Capite primo Gayae sanctitas celebratur, eoque loco manium cultus efficacissime fieri praedicatur. Deinde capp. 2-5. urbis origo enarratur, et singula sacella enumerantur¹. Gayāsura quum Brahmanī corpus sacrificii causa obtulisset, ut Gayā in perpetuum deorum sedes esset, obtinuisse dicitur. Capitibus 6. et 7. de ritibus agitur ab iis observandis, qui religionis causa Gayām veniunt. 8. Futura eorum praemia, qui sacraria singula adeunt.

Libellus hujus seculi initio negligenter exaratus est. (WILSON 489.)

118.

Foll. 23-45. Linn. 9. *Gayāmāhātmyae* capita septem et octavi disticha duo. (A.)

Haec folia hujus seculi initio negligenter exarata sunt. (MILL 42^b.)

119.

In hoc volumine varia opuscula insunt. Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 254. Long. 10. Lat. 4 $\frac{1}{2}$.

Foll. 1-56. Linn. 10. *Kātyāyanīmāhātmya* (*Kātyāyanī* deae majestas), quod e *Skandapurāṇae* parte, *Brahmot-tarakhaṇḍa* dicta, desumptum esse dicitur, capita 26. continens. Incipit: सिंहाखण्डं सर्वकार्यार्थसिद्धौ ध्याता सिद्धिं या ददात्येव पुंसां । विष्णोः शक्तिं नंदगोपपुत्री पायाङ्गकान्वासुदेवस्य नित्यं ॥ १ ॥ सूत उवाच ॥ शृङ्खलं तु शृङ्खलं सर्वे नैमिषारण्यवासिनः । कात्यायन्यास्तु माहात्म्यं सर्वदुःखक्षयकरं ॥ २ ॥ सर्वकामप्रदं नृणां नारीसौभाग्यवर्द्धनं । पुत्रपौत्रादिफलदं कृष्णभक्तिप्रदायकं ॥ ३ ॥ पुरा सरस्वतीतीरे शृङ्खलः सत्तमासतः । भृगुवाद्या नारदाद्याश्च महांतः शंसितव्रताः ॥ ४ ॥ तेषां कदाचित्संवृद्धो विचारो लोकहेतुना । कलौ कथं भविष्यति जना वेदबहिर्मुखाः ॥ ५ ॥ न सत्यं न दया शौचं नार्जवं ब्रह्मचारिता । परदारपरद्रोहपरद्रव्यैकलिप्सुता ॥ ६ ॥ न वर्णाश्रमधर्माश्च गुरुशुश्रूषणं न हि । पाषंडधर्मबाहुल्यं भविष्यति कलौ युगे ॥ ७ ॥ तेन दुःखाहिंता लोकः कथं सद्गतिमाप्स्यति । भवतां च दयालूनां तपःसेवसति वा कथं ॥ ८ ॥ इत्थं चिंतयतां तेषां मुनीनां नारदो ब्रवीत् । मा भैष्ट मुनयः सर्वे परदुःखासहिष्णवः ॥ ९ ॥ प्रादुर्भूतं परं ब्रह्म देवकीजठरात्पुरा । वसुदेवो ब्रजे

¹ Sanctissimum *Phalguṭīrtham* fuisse dicitur.

यच्च निशीथे समवेशयत् ॥ १० ॥ तत् कृष्णशब्दिते धाम ये भविष्यन्ति मानवाः । न तेषां धर्मकामार्थमोक्षाख्यं दुर्लभं क्षितौ ॥ ११ ॥ इममर्थमहं विप्रा विधातारं जगद्गुरुं पुरा पृष्ठ स चावादीतुस्त मे श्रूयतां वचः ॥ १२ ॥ etc.

Libellus ad celebrandum ritum quendam, mense Mārgaśīrsha fieri solitum, scriptus est (मासि मार्गे शुक्लपक्षे प्रतिपत्तभूति व्रतं), quo ritu Kātyāyanī (i. e. Pārvātī) una cum Kṛishṇa colebatur. Quare dea ubique Kṛishṇae 'Ενέργεια appellatur. विष्णुब्रह्महेशात्मा केशवो मार्गशीर्षके । मासाधिपतिरस्तस्य शक्तिः कात्यायनी ह्यहं ॥ ३९ ॥ मां पूजयन्ति तु भक्त्या ये मार्गशीर्षे सहकेशवां च । तेषां etc. Cap. 21. Quamquam hoc ipso in capite Brahmanis et Rudrae potestate creata esse dicitur. Jam vero auctor, ut utile dulci misceret, Kṛishṇae pueri res gestas adumbrat (capp. 6-20). Qua in re quum Harivaṇṣam, tum Viṣṇupurāṇam secutus est. Idque satis aperte et ingenue confitetur: व्यासेन हरिवंशे च प्रोक्तां विस्तरतस्त्वमां (हरेर्लीलां) । पाराशरेण च प्रोक्तां वैष्णवेऽपि विशेषतः ॥ ९ ॥ Cap. 7. Quodsi capita supra dicta cum Viṣṇupurāṇac lib. V. cap. 5 sqq. contuleris, auctorem nostrum illius vestigia presse secutum esse invenies. Plerumque enim ipsa verba repetivit. Addidit nonnulla, quae in neutro libro reperiuntur, et se-riorem libri originem produnt². Primum enim Nanda et Yaśodā non homines fuisse dicuntur, sed Kaśyapa et Aditi, a Brahmane in terram missi. Deinde Rādhā, divinae originis mulier a Kṛishṇa amata, inducitur: एका, या सा तु चिच्छक्तिः सदानंदमयी परा । राधेति नाम्ना संप्रोक्ता राजते श्रीस्वरूपिणी ॥ १४ ॥ Cap. 6. et रमापि स्वयन्तिं दृष्ट्वा गोपीजनरतिप्रदं । स्वमंशं तामु संधाय (संधाय MS.) राधा भूवागमस्तस्य ॥ १६ ॥ Cap. 18. Denique in capite 19. canticum exstat, versibus in similem sonum desinentibus, scriptum. Incipit: जय जय गोकुलमंडन परिशोषितदुष्टपूतनाप्राण । जय जय शकटभंजन परिरंभितगोपगोपिकाव्रण ॥ १३ ॥ Inde a capite 21. Kātyāyanis potentia, gigantum caede manifestata, praedicatur.

Haec codicis pars anno 1709 nitide quidem, neque tamen satis accurate exarata est. (WALKER 181^a.)

120-122.

Voll. III. Lit. Devan. Charta Ind. Long. 13. Lat. 6 $\frac{1}{2}$. Linn. var.

Continetur his voluminibus *Kāśīkhaṇḍa*, *Skandapurāṇae* pars, quo libro Vārāṇasī (Benares) urbs ejusque sacraria celebrantur. Narratio a Vyāsa coram Sūta tradita esse dicitur.

² Pastorum filiae (gopī) sedecim fuisse traduntur.

Púrñabhadrae et Kanakakuṇḍalae filius, quum a puero Śivam coluisset, Vārāṇasiam profectus a deo catervis duabus, Sambhrama et Udbhrama nominatis, praeficitur novumque Daṇḍapāni nomen accipit¹. 33, 34. De Jnānatīrthac, aliis nominibus Śivatīrtha, Tāratīrtha, Mokṣatīrtha, sive Jnānavāpī appellati, origine. Quod ad manes colendos aptissimum perhibetur. Narratio de Suśilā (postea Kalāvātī), Harisvāminis filia, eam ob causam inventa, quo auctor in enumerandis et celebrandis urbis sacellis moraretur. 35 (fol. 152^b). Hoc capite trium ordinum officia quum in universum, tum ceremoniae et preces diurnae accurate exponuntur. Quam equidem partem dignissimam puto, quae cum Rāmānandae commentario edatur. 36. De gradu primo, sive *Brahmachārīn*. 37. De mulierum corpore. Quae membrorum habitu indicentur, singillatim exponitur. Quae res quemadmodum cum Vārāṇasīa, sauctimonia, beatitudine connexa sit, scholiasta ipse miratur quidem, at explicat. Cf. supra, pp. 30^b, 31^a.² 38. De patris familiae officiis. 39 (fol. 215^b). Avimukteṣvaram lingam. Ripunjaya exorta fame a Brahmanē terrae rex instituitur, novumque Divodāsae nomen accipit. 40. De patris familiae officiis. 41. De tertio et quarto, sive anachoretarum et mendicorum gradu³. Sed maiore hujus capituli parte devotio mystica, spiritu coercendo variisque sedendi et membrorum collocandorum modis exercenda (āsana, mudrā), tractatur. Atque disticha principalia iisdem fere verbis in Ātmārāmae Haṭhayogapradīpikā leguntur. 42. De mortis instantis indiciis. Cf. supra, pp. 51^a et 45^a. 43 (fol. 259^b). Divodāsa Vārāṇasīae regnante homines felicissimum aevum degebant. At deorum invidia exorta, Indra Agni persuasit, ut terram desereret. Quo facto Divodāsa castigationes severas subit. 44. Interim Śiva cum Pārvatī in Mandara monte commorans, quo Vārāṇasiam, sedem sibi dilectissimam, rediret, e qua Divodāsae jussu cum reliquis deis decederat, deas mysticas (yoginī) delegat, ut regem ad deserendam urbem compellerent⁴. 45. Deae igitur, quum variarum feminarum, pleraeque vero veneficarum forma indutae, urbem intrassent, neque ullum in rege vitium reperissent, ipsae urbis sanctitate tantopere alliciebantur, ut in Śivae luco sedem aeternam caperent. Sequuntur dearum sexaginta quatuor nomina. Eaedem inde a

primo usque ad nonum Āsvayujae mensis clarilunū diem aliisque temporibus colendae sunt. 46. Etiam Sol, a Śiva Vārāṇasiam missus, formis duodecim sumtis, ibi perstat: इति काशीप्रभावज्ञो जगद्धस्तमोनुदः । कृत्वा द्वादश-
धात्मानं काशीपुर्यो व्यवस्थितः ॥४४॥ लोलार्के उन्नराकेश्च सांवादित्य-
स्तथैव च । चतुर्थो द्रुपदादित्यो मयूखादित्य एव च ॥४५॥ खखोत्क-
श्चारुणादित्यवृद्धकेशवसंज्ञकौ । दशमो विमलादित्यो गंगादित्यस्तथैव
च ॥४६॥ द्वादशश्च यनादित्यः काशीपुर्यो यटोद्भव । तमोधिकेभ्यो
द्रुष्टेभ्यः क्षेत्रं रक्षाम्यमी सदा ॥४७॥ तस्यार्कस्य मनो लोलं यदासीत्का-
शीदर्शने (i. e. Vārāṇasīae videndae cupidus) । अतो लोलार्के
इत्याख्या काश्यां जाता विवस्वतः ॥४८॥ लोलार्केस्वसिसंभेदे दक्षिणस्यां
दिशि स्थितः । योगक्षेत्रं सदा कुर्यात्काशीवासिजनस्य च ॥४९॥ मार्ग-
शीर्षस्य सन्नम्यां पश्यं वा (चा MS.) रविवासरे । विधाय वार्षिकीं
यात्रां नरः पापैः प्रमुच्यते ॥५०॥ Quibus duodecim solibus haud
dubie totidem sacella (laingika) significantur, in quibus
mensium singulorum soles colebantur. 47. De Uttarārka, qui in septentrionali urbis parte, in loco Varkarikuṇḍa
appellato, positus est. Narratio de Priyavratāe sacer-
dotis filia. 48. De Śāmbāditya, qui a Śāmbac, Kṛishṇac
filii, cultu nomen traxit. 49. De Draupadāditya. Initium
non magis scurrile quam singulare est. सूत उ^० । पाराशर्य
मुने व्यास कुमारः (i. e. Skanda) कुंभजन्मने । यदाचक्षु (°चक्षुः?)
कथमेतां तदा क्रु द्रुपदात्मजा ॥१॥ व्यास उवाच । पुराणसंहिता सूत
व्रूते त्रैकालिकीं कथां । संहो नान्न कर्तव्यो यतस्तद्गोचरेऽखिलं ॥२॥
Chronologia igitur furca expulsa, Umā Draupadis forma,
et Śiva quintuplici Panduidarum forma apparuisse, Draupadī vero pietate solis favorem obtinuisse traditur. De
Mayūkhāditya. Gabhastīsvaram hugam. Mangalāvra-
tam. 50. De Khakholkāditya⁵ et Garuḍāditya, quorum
nominum ad explicationem fabula de Kadru, Vinatā, et
Garuḍa (Mhbh. I, 1190 sqq.) breviter narratur⁶.

Vol. III. Foll. 252. Cap. 51. De Aruṇāditya narra-
tio, Anūrus origine illustrata. De Vṛiddhāditya, qui a
Vṛiddha-Hārīta nomen accepisse fertur. Keśavāditya.
Vimalāditya. Gangāditya. Yamāditya. 52. Divodāsam
regem, Śiva auctore, quum Brahman deus, sacerdotis
speciem gerens, adiisset, ad immolanda equorum sacri-
ficia decem impellit, ipseque in urbe detinetur. Unde
Daśāśvamedhatīrtham nomen duxit, olim Rudrasaras
appellatum. 53. Śiva catervas suas Kāśīm mittit. Śan-
kukarṇeṣvaram et Mahākāleṣvaram lingam. Ghaṇṭā-
karṇeṣvaram et Mahodareṣvaram lingam. Somanandī-
ṣvaram, Nandishēṣvaram, Kāleṣvaram, Pingaleṣvaram,
Kukkuteṣvaram lingam. Kuṇḍodareṣvaram, Mayūre-

¹ Idem a Daṇḍa sive Dindī, sive Pingala, solis satellite, non differt.

² Ni fallor, utrumque caput ad explicanda Manuī verba: 'indiciis praeditam uxorem ducat' scripta sunt.

³ In his rebus omnibus auctor Manum secutus est, ita tamen ut plurima adderet.

⁴ Post fol. 269. folium unum desiderari videtur. Cf. Vans Kennedy l. l. p. 423 sqq.

⁵ Scholiasta auctore hoc nomen etiam खपोत्कादित्य scribitur.

⁶ Antiquissima, quod obiter moneo, hujus fabulae forma in Śatapathabrāhmaṇa (II, 6, 2) legitur, narratioque ipsa Śaunparī-kādrava appellatur.

ṣvaram, Vāṇeṣvaram, Gokarṇeṣam lingam etc. 54. De Kapardīśalinga. De Piśāchamochanātīrthae origine. 55 (fol. 24^a). De aliis Vārāṇasīae lingis et urbis sanctitate. 56. Denique Gaṇeṣa Kāśīm mittitur, qui astrologi forma praeditus insomniis interpretandis et alios et regem devincit et in potestatem suam redigit. 57. Quo facto Śiva urbis confinium intrat et Gaṇeṣam hymno celebrat. Cui deo quartus Māghae mensis clarilunii dies sacer est. Vārāṇasīae quinquaginta sex Gaṇeṣae sacella exstant, ubi deus totidem nominibus colitur. 58. Vishṇus Vārāṇasīam proficiscitur. Pádodakatīrtham. De Vishṇus simulacro, Ādikeṣava appellato, quod in Śvetadvīpa loco (काशिमीन) statutum est. Praeterea permulta sacraria enumerantur. Vishṇus et Lakshmī, Bauddharum (Saugata) forma sumta (Puṇyakīrti et Vijnānakaumudī) doctrinis suis cives corrumpunt (vss. 72–132). Divodāsa rex, postquam regnum Samaranjayae filio tradidit, et Śivae templum, Bhūpālāśrī appellatum, condidit, ubi Divodāseṣvaram lingam colebatur, mortuus in divorum sedes recipitur. 59. De Panchanadatīrtha, quod in Kiraṇae (किरण), Dhūtāpāpae, Gangis (cum Yamuna et Sarasvatī conjuncti) confluence positum est¹. Narratio de Dhūtāpāpā, Vedaśirasī anachoretae filia, cujus imprecatione Dharma deus in Dharmanadam lacum mutatus esse traditur. 60 (fol. 55^a). De Vindutīrtha, quod eo tempore consecratum est, quum Vishṇus, ab Agnivindu anachoreta adoratus, Vindhūmādhavae forma se manifestavit. Sequuntur praecepta de Vishṇu Kārttikā mense colendo². 61. Vārāṇasīae sacraria (tīrtha) enumerantur, ubi Vishṇus et alii dei coluntur. 62. Śivae Vārāṇasīam introitus. Kāpīlam tīrtham. 63 (fol. 76^b). Inde ab hoc capite ad finem libri varia Vārāṇasīae lingarum genera describuntur. Jyeshṭheṣvaram et Jaigīshaveṣvaram lingam. Jaigīshavyam, virum sanctum, Śiva his verbis alloquitur: योगशास्त्रं मया दत्तं [त]व निर्विशेषाद्यं । सर्वेषां योगिनां मध्ये योगाचार्योऽस्तु वै भवान् ॥ ७१ ॥ रहस्यं योगविद्याया यथावत्त्वं तपोधन । संवेत्स्यसे प्रसादान्ने येन निर्विशेषमाप्स्यसि ॥ ७२ ॥³. 64. Audito Śivae adventu viri sancti, aliis locis sacris relictis, Kāśīm proficiscuntur. Urbis sanctitas praedicatur. 65. Hoc capite aliorum lingarum nomina traduntur, pleraque a viris sanctis desumta, velut: Parāṣareṣvaram, Māṇḍavyeṣvaram, Jābālīṣvaram, Kātyāyaṇeṣvaram, Autathyeṣvaram etc., quae omnia prope Jyeshṭheṣvaram collocata esse dicuntur. Kandukeṣvaralingae origo. Vyāghreṣvaralingam, eo tempore ortum, quo Śiva Dundubhinirhrādam Dānavam, Prahlā-

dae adunculum, tigris forma pontifices opprimentem, occidit. 66. Himavat ad visendam filiam Kāśīm venit. Śivae templi descriptio. Saileṣalingam. 67. Ratneṣvaralingam. Cujus cultu Kalāvatī saltatrix Vasubhūtae, Gandharvarum regis, filia, Ratnāvalī nomine, facta est, et Śankhachūḍae nāgae nupsit. 68 (fol. 108^a). Kṛittivāseṣvaralingam, eo tempore ortum, quum Śiva Gajāsurae caesi pellem induit. De Hansatīrthae origine. 69. Hoc capite sextaginta octo lingae enumerantur, quae pleraque aliis e terris Kāśīm pervenisse dicuntur. 70. De deabus tutelaribus: Viśālākshī, Lalitā, Visvabhujā, Vārāhī etc. 71. Māheṣvarīs cum Durga Asura certamen. 72 (fol. 130^a). Gigante interfecto dea Durgae nomen sumsit. Quae in hoc capite preces insunt, in Durgae laudem a deis factae, Vajrapanjara appellantur. 73. Lingae (14 + 14 + 14) enumerantur. De Omkāreṣvarae lingae origine. 74. Narratio de Damana, Bhāradvājae filio, coram quo, Amarakaṇṭakam profecto, Garga, Pāsupatarum magister, sanctissimos Vārāṇasīae locos enumerat, pluraque miracula ibi facta refert. 75. Traipīṣṭapam sive Trailochanam lingam. 76. Cujus in sacello quum columbarum par nidum fecisset, non modo ex accipitris unguis effugit, sed etiam postmodum semideorum forma renatum est. 77 (fol. 160^a). Kedāreṣvaralingam. 78. Dharmesvaralingam, olim a Yama in Dharmapīṭha statutum. 79. Śiva coram psittacis Mokshalakshmīvilāsae, Nirvāṇamaṇḍapae, Śṛṅgāramaṇḍapae, Jnānamaṇḍapae, aliorum templorum sanctitatem praedicat. 80. De ritu Manorathatṛitīyā appellato (Chaitrasuklatṛitīyāyām), quo ritu Gaurī una cum Śiva colitur. 81. Indra, ut Vṛitrae caedem expiaret, Vārāṇasīae in Dharmapīṭha Śivam adoravit, ibique tīrtham Dharmāndhu (sive Dharmakūpa) appellatum ortum est. Indreṣvaralingam aliaque. Narratio de Durdama rege. 82. Narratio de Amitrajit rege, qui Malayaganadhinīm Vidyādhārīm, a Kankālaketu Dānava in Tartarum abductam, interfecto gigante, in matrimonium duxit. 83. De ritu Abhīṣṭatṛitīyāvratam appellato (Mārgaśīrshatṛitīyāyām śukle p.). Vireṣvaralingam et loci sacri in ejus vicinia siti. 84. Sacraria ad Gangae et Varāṇae confluentem sita. 85. Kāmeṣvaram (Durvāseṣvaram) lingam et Kāmakunḍam, olim a Śiva Durvāsasis supplicatione statutum. 86. Viśvakarmesvaralingam. 87 (fol. 196^b). Daksha, Śivae potestati invidens, sacrificio instituto hunc deum non invitat, neque Dadhichis auctoritate movetur, ut consilium mutaret. 88. Qua re audita, Satī in sacrificio se ipsa comburit. 89. Dakshae sacrificium a Śivae catervis dirimitur. Daksheṣvaralingam. 90. Pārvatīṣvaralingam. 91. Gangeṣvaralingam. 92. Narmadeṣvaralingam. 93. Satīṣvaralingam. 94. Amṛiteṣvaralingam, a Sanāru, Upajandhani filio inortuo et in vitam revocato, repertum. Karuṇeṣvaram,

¹ कृते धर्मेनदं नाम त्रेतायां धूतपापकं । द्वापरे विंदुतीर्थे च कलौ यंचनदं स्मृतं ॥ १३६ ॥

² Rādhae nomen prima vice in hoc capite legitur.

³ Cf. supra, p. 52^b.

Jyotirúpeṣvaram etc. 95 (fol. 218^a). Vyāseṣvaram. Vyāsa quum Vārāṇasīae summum esse deum Viṣṇum declarasset, manus ejus laeva subito torpuit, neque ante soluta est, quam Viṣṇu auctore Śivam precibus (Vyāsāśṣṭaka) celebrasset. 96. Jam inde ab eo tempore Vyāsa Śivae cultor evadit, et discipulos cerimonias et res sacras Vārāṇasīae faciendas edocet. Idem quum stipe non accepta Kāśīm exsecravisset, a Śiva expulsus, urbis confinium nisi octavo et decimo quarto uniuscujusque mensis die non intrabat. 97. Kāśilingāvalī. 98. De die festo, quo Śiva, relicto (Chaitraṣuklatrayodaśyām) Mandara monte, urbem intravit (Uṛjaṣuklapratipadi). De Kukkuṭamaṇḍapae (olim Muktimāṇḍapae appellati) origine. 99. Viṣveśalingam. 100. Anukramanikādhyāyas.

Librum serae originis esse puto, eodem fere tempore atque Brahmapurāṇam scriptum. Verborum artificia et ambiguitates, quibus capita nonnulla abundant, in nullo alio Purāṇa me legere memini. Specimini haec erunt: Cap. I. (नारदो विंध्यं ददर्श) रसालयं रसालेस्तेरशोकैः शोकहारिणं । तालेस्तमालैर्हितालैः शालैः सर्वत्र शालितं ॥६॥ खपुरैः खपुराकारं श्रीफलं श्रीफलैः किल । गुरुश्रियं त्वगुरुभिः कपिपिंगं कपित्थकैः ॥९॥ वनश्रियः कुचाकारैर्लकुचैश्च मनोहरं । सुधाफलसमारंभिरंभाभिः परिभासितं ॥१०॥ सुरंगैश्चापि नारंगै रंगमंडपचिह्नं । वानीरैश्चापि जंबीरैर्वीजपुरैः प्रपूरितं ॥११॥ अनिलालोलकंकोलवह्महस्तीसकापितं । लवलीलवलीलाभिलीस्यलीलालयं किल ॥१२॥ Cap. V. नरो न रोगी यदिहाविहाय सहायभूतां सकलस्य जंतोः । काशीमनाशीः सुकृतैकराशीमन्यत यातुं यततां न चान्यः ॥१७॥ वित्तस्तपापां त्रिदशैर्दुरापां गंगासदापां भवपाशशापां । शिवाविमुक्ताममृतैकशुक्तिं मुक्ता विमुक्तां न परित्यजति ॥१८॥ Cap. XLIII, 19. नागा नागांसि चक्रुश्च तस्य नागबलीयसः । दनुजा मनुजाकारं कृत्वा तं तु सिधेविरे ॥ Cap. LX. सुखोपविष्टः संहृष्टः सुदृष्टिर्विष्टरश्रवाः । दृष्ट्वांस्तपसा जुष्टमपुष्टांगं तपोधनं ॥१३॥ etc. etc. Omnino auctorem carmina poetarum artificiosorum et novisse et imitatum esse affirmaverim, neque despero fore ut nomen ejus eruamus. Narrationes et fabulae ad illustrandam sacellorum sanctitatem traditae pleraeque ineptae et pueriles sunt, nonnulla vero capita lectu dignissima sunt.

De codicibus Parisiacis cf. Hamilton p. 33, de Havniensi Westergaard p. 99, de Berolinensibus Weber p. 145.

Commentarius et perspicuus et utilis Vāsudevae regis jussu a Rāmānanda, Mukundapriyae filio, Gadādharae nepote, e Kaṣyapa gente oriundo, Vārāṇasīae scriptus est. Magistros scholiasta et Rāmendravanam (Devendra) et Chaturbhujam habuit. Incipit: संचिदानंदसंदोह-भक्तिकामोदमंदिरं । सादरं नौमि तं भक्त्या श्रीगोपीजनवल्गवं ॥१॥ In fine libri se duos commentarios scripsisse declarat, alte-

rum locos e lexicis excerptos continentem, alterum his vacantem (सकोश, विकोश). Ad c. XV, 53. commentarium laudat, quem ipse ad Bālabodhanī libellum composuit. Nisi fallor, e terra Bengalensi oriundus erat, permultas enim voces Bengalicas excitat, quae etiamnum in ore populi versantur. Libros multos laudat, nomina rariora haec: Kaivalyadīpikākāra I, 2. Gangāstotra XXVII, 165. Daṣaślokī LXXXVII, 33. Madhumādhavī Amaraṭīkā LX, 13. Viṣṇubhaktirahasya III, 20. Śāradātilaka XXIX, 68. Sangītaratnākara a Śārngadeva scriptus, cum commentario Sangītaratnākarakalānidhi, a Kallinārtha (sic codex) composito LXXIV, 70. Śrīdharasvāmin I, 2. Sankshepaśārīra I, 1. Sārvabhaumabhaṭṭāchārya I, 1. Sureṣvarāchārya I, 2. Haṭhayogapradīpikā XLI, 60. Inter lexicographos Medinīkara recentissimus est. Inde a capite LI. scholia satis rara et brevissima sunt.

III codices anno 1792 exarati sunt, atque volumen I. et II. satis nitide et accurate, negligentius vero tertium. (WILSON 95-97.)

123.

Hoc volumine opuscula duo continentur. Lit. Bengal. Charta Ind. Foll. 75. Long. 16½. Lat. 3½.

Foll. I-16. Linn. 4. Gurugītā, Skandapurāṇae pars, quo libello distichis circiter centum magistrorum observantia et cultus praecipitur. Praemissis precibus sollennibus, carmen his incipit versibus: ऋषय ऊचुः । गुह्याद्गुह्यतरा विद्या गुरुगीता विशेषतः । त्वत्प्रसादाद्भि श्रोतव्या तत्सर्वं ब्रूहि मे सूतः (विस्तरात्?). सूत उवाच । कैलाशशिखरे रम्ये भक्तिसाधनतत्परं । प्रणम्य पार्श्वेति भक्त्या शंकरं परिपूजति । श्रीपार्श्वेद्युवाच । नमस्ते देवदेवेश सदा शिव जगद्गुरो । सदाशिव महादेव गुरुदीक्षां प्रदेहि मे । केन मार्गेण भो स्वामिन्देही ब्रह्ममयो भवेत् । तत्कृपां कुरु मे स्वामिन्नमामि चरणे तव । etc.

De codice Petropolitano cf. Boehtlingk l. l. p. 723.

Libellus sub finem seculi superioris exaratus est. (WILSON 109^a.)

124.

Opera duo. Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 218. Long. 11. Lat. 5.

Foll. 1-99. Linn. 10. Dvārakāmāhātmyam, e Skandapurāṇae parte, quae a Prahlāda traditur, desumptum, capitibus 34. constans. Hoc libro Dvārakae, urbis in terra Gurjarensi sitae¹, sacraria celebrantur. Incipit: श्रीशोनक उवाच ॥ कथं सूत युगे ह्यस्मिन् रौद्रे वै कलिसंज्ञिके । बहु-

¹ Cf. Tod, Travels in Western India, p. 422 sqq.

पाखंडसंकीर्णे प्राप्स्यामो मधुसूदनं ॥१॥ युगत्रये व्यतिव्रंति धर्माचारपणे
तथा । प्राये कलियुगे घोरे क्ल विष्णुर्भगवानिति ॥२॥ सूत उवाच ॥
दिवं याते महाराजे रामे दशरथात्मजे । दुष्टराजन्यभारेण पीडिते धरणी-
तले ॥३॥ देवानां कार्यसिद्धयर्थं भुवो भारावतारणात् । वसुदेवंकुले
साक्षादाविभूते जनार्दने ॥४॥ etc.

Aetate ferrea quum viri sancti, ne omnis religio ter-
ram desereret, timerent, Vishnum percontati primum
Brahmanem, eoque auctore Prahlādam adeunt. Isque
Kṛishṇam Dvārakae, quae olim *Kuṣasthalī* appellata
esset, commorari tradit: Cap. II. पश्चिमस्य समुद्रस्य तीरमा-
श्रित्य तिष्ठति । कुशस्थलीनि या पूर्वे कुशेन स्थापिता पुरा ॥३॥
वदने गोमती यत्र सागरेण न्व संहिता । द्वारवत्यांति सा विप्रा आनर्हेषु
प्रकीर्त्तिता ॥४॥ तस्यां वसति [वि]श्वात्मा भुक्तिप्रदो (bhaktimukti-
prado?) हरिः । कलापोडशभिर्युक्तो मूर्त्तिर्द्वादशभिर्युतः ॥५॥ Tem-
plum a Duvāsase et Kṛishṇa consecratum esse dicitur.
Inde a capite quarto varia sacraria enumerantur, eorum-
que origo proditur, veluti: Rukmiṇīhradam, Kṛikalāśa-
tīrtham (= Nṛigatīrtham), Viṣṇupadatīrtham, Mayasa-
ras, Gopikāsaras, Brahmatīrtham etc. Omnium vero
sacerrimum *Chakratīrtham* esse dicitur, in Gomatī¹
fluminis cum oceano confluyente situm.

Codex anno 1770 negligenter exaratus est. (WALKER
144^a.)

125.

Hoc volumine opuscula duo continentur. Lit. Devan.
Charta Ind. Foll. 42. Long. 15½. Lat. 6.

Foll. 1-37. Linn. 12. *Śambhālamāhātmyam*, e *Skanda-
purāṇae* parte, Bhūkhanda appellata, desumptum. Hoc
libello, viginti quatuor capitibus, distichis circiter 1500
constante, *Śambhālae* urbis, inter Gangem et Rathaprām
sitae, sacella celebrantur². Narratio colloquii forma, a
Skanda cum Agastya habiti, traditur. Incipit: नारायणं
etc. त्रिदशानां यथा विष्णुस्तीर्थानां तीर्थराडिच तथा जयति भूखंडे
(bhūkhanda) शंभलग्राम उन्नमः जयति पराशरसूनुः सत्यवतीह-
दयनंदनो व्यासः यस्यास्य कमलगलितं व्यङ्ग्यममृतं (वाङ्म^०)
जगत्पतिवति अगस्त्य उवाच पार्वतीहदयानंद शर्वज्ञांगभव प्रभो
किंचित्प्रष्टुमिहेच्छामि तद्भवान्वक्तुमर्हति नंदिग्रामस्य माहात्म्यं श्रुतं सर्वै
विशेषतः शंभलस्य च माहात्म्यं सविशेषं वदस्व मे स्कंद उवाच
साधु साधु महाबुद्धे अगस्त्येह द्विजोन्नम कुलोचितं ब्राह्मणानां भवता
प्रतिपादितं etc.

¹ 'Goomtee, a small rivulet, whose embouchure with the ocean
is especially sacred, though it would not wet the instep to cross
it.' Tod l. l. p. 425.

² Wilford auctore (As. Res. XI, 88) hoc nomine *Sumbhul* urbs,
in Oude provincia sita (Lat. 28° 35', Long. 78° 39'), significatur.

Cap. I. Prooemium. De lingis Śambhālae sacerri-
mis. 2. Loci situs his verbis describitur: पुरं वै शंभले-
श्वरं । गंगारथग्रामध्वस्यं क्षेत्रं वै योजनत्रयं ॥ दिक्कटे सौरे etc.
Idem Rathaprā fluvius saepius in libro memoratur.
Urbs eo tempore condita esse fertur, quo Dhūmrāksha,
Nishadarum rex, Tārāksham avunculum, peregrinatores
spoliaturum, prope Śambhalesvaram lingam occidit. 3.
Narratio de Guṇanidhi, Devaśarmanis filio, iisdem ver-
bis atque in Kāśīkhaṇḍa (cap. 13) relata. Chandreṣa-
lingam a Yayāti rege cultum. 4. Arkakuṇḍatīrtham.
5. Hansatīrtham. Kṛishṇatīrtham. Kurukshetrasthalī.
Pádodakatīrtham. Śvetadvīpam. Daśāśvamedhatīrtham
etc. 6. Piśāchamochanam. 7. Chaturmukhatīrtham. Nai-
mishāranyatīrtham. Kshemamūrtitīrtham. Vijayatīrtham.
Urdhvaretastīrtham. Ekāntitīrtham. 8. Avantīśaras.
9. Pāpakshayatīrtham. Yamatīrtham. 10. Maṇikārnīkā
etc. 11 (fol. 15^b). Prayāgatīrtham. 12. Mrityutīrtham.
Pushkaratīrtham. Brahmāvartatīrtham. Narmadātīr-
tham. Dharmakūpas. Panchahradatīrtham. 13.³ Bha-
viśhyagangā. 14. Gomatīrtham. Quae hoc capite de
Viṣvapāla mercatore traduntur, cum tricesimo Kāśī-
khaṇḍae capite consentiunt. 15. Godāvaritīrtham.
Bhāratīrtham. Revātīrtham. Narratio de passeribus
duobus, quae hoc capite continetur, a sexagesimo sexto
Kāśīkhaṇḍae capite non differt. 16. Tīrthagopālam.
17. Bhadrāśramam prope Ānandakam lacum situm.
18. Atrikāśramam. Viṣṇutīrtham. Bhāgīrathatīrtham.
Mokshatīrtham etc. 19 (fol. 29^a). Chakrahraḍas. 20.
Ratnayugmatīrtham. Pushpadantatīrtham. Karmamo-
chanatīrtham. Guptatīrtham. 21. Gayatīrtham. 22.
Hoc capite putei sacri enumerantur. 23. Futurāe, i. e.
aerae aetatis descriptio. 24. Epilogus. Liber in hoc
versu desinit: स्कंद उवाच नंदिग्रामस्य माहात्म्यं हरेश्चैव द्वि-
जोन्नम कथितं च महापुरुषं शालग्रामं निशामय ॥

Hoc libro Viṣṇus cultus, non, ut in Skandapurāṇa
fieri solet, Śivae, commendatur. Narrationes, quibus
sacellorum singulorum sanctitas illustratur, mutatis
nominibus plures in Kāśīkhaṇḍa iisdem fere verbis
leguntur.

Haec voluminis pars Vārāṇasīae anno 1762 exarata
est. (WILSON 119^a.)

126.

Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 192. Long. 11½. Lat. 5½.
Linn. 11.

Skandapurāṇae Vṛihadbrahmottarakhaṇḍas, capita 43,
disticha circiter 4000 continens. (A.) Hic liber, ad Śivae
cultum et religionem tradendam scriptus, a Sūta cum

³ Hujus capituli initium desideratur.

viris sanctis communicatus esse dicitur. Incipit: ज्यो-
तिर्मैत्रसदानंदनिर्मलज्ञानमूर्त्तये । नमः शिवाय शान्ताय ब्रह्मणे लिंग-
मूर्त्तये ॥ १ ॥ चक्षुष्यं जघ्नुः ॥ आख्यातं भवता सूतं विष्णोर्महात्ममुत्तमं ।
समस्ताघहरं पुण्यं समासेन श्रुतं च नः ॥ २ ॥ अन्येषां चैव देवानां श्रुतं
विस्तरज्ञः पुनः । संगोपांगविधानेन (सांगो°) सूताख्यातं विशेषतः ॥ ३ ॥
इदानीं श्रोतुमिच्छामो महात्म्यं त्रिपुरद्विषः । तद्वक्तानां च महात्म्यं सर्व-
पापहरं परं ॥ ४ ॥ तन्मंत्राणां च महात्म्यं तथैव द्विजसत्तमः । तत्कथा-
याश्च तद्वक्त्रेः प्रभावमनुवर्णय ॥ ५ ॥ सूत उ° ॥ एतावदेव मर्त्यानां परं
श्रेयः[ः] सनातनं । यदीश्वरकथायां वो जाता भक्तिरहेतुकी ॥ ६ ॥
अतःस्वब्रह्मिलेशस्य (atas tadbhakti°) महात्म्यं वर्यते मया ।
अविकल्पायुषा नालं वक्तुं विस्तरतःस्ततः ॥ ७ ॥ सर्वेषामपि पुण्यानां
सर्वेषां श्रेयसामपि । सर्वेषामपि यज्ञानां जपयज्ञः परः स्मृतः ॥ ८ ॥
तद्वादी जपयज्ञस्य परं स्वस्वयनं महत् । शार्वे षडक्षरं दिव्यं मंत्रमाहु-
महर्षयः ॥ ९ ॥ etc.

Cap. 1. De vocum *Namah Śivāya* sive *Om Namah Śivāya* sanctitate. Narratio de Dāsārha, Mathurae rege, et Kalāvatī uxore, qui a Garga, quamnam in vita priore conditionem tenuissent, edocentur. 2. Śiva quarto decimo Māghae mensis obscurae lunae die colendus est, quo in cultu Vilvae arboris folia adhibentur. Narratio de Mitrasaha rege, postmodum Kalmāshānghri appellato. 3. De Gokarṇa, loco sancto, et Gokarṇeśalingae (sive Mahābalae) origine. 4. De Sanjñā, solis uxore, narratio notissima. Cujus deae nomen *Randalā* alibi me legere non memini: रतेजः (sic) सवितुर्यच्च दलितं यत्स्याधुना ॥ ५ ॥ रंदलेति च ते नाम द्वापरान्ते भविष्यति । 5-8. Śivae invocatio et Śivarātrī observatio, quamvis fortuitae, quantum valeant, Chāṇḍalīs cujusdam exemplo probatur. 9. Vimarṣhaṇae, Kirātārum regis, et Kumudvatīs uxoris fata. 10 (fol. 39^b). Śiva sub vespere (prado-sha) dierum Lunae et Saturni, et tertii decimi semimensis diei, sive etiam uniuscujusque diei colendus est. Narratio de Chandrasena, Ujjayinīs rege, et de pastoris filio (Śrīkara). 11-13. Narratio de Satyaratha, Vidarbharum rege, et ejus filio. 14. De vespera diei tertii decimi (ubhayoḥ pakshayoḥ) observanda praecepta, a Śāṇḍilya tradita. 15. Dharmaguptae, Satyarathae (c. 11) filii, res gestae enarrantur. 16. De Śiva vespera dici Lunae colendo. Narratio de Śimantini, Chitravarmanis, Champāvātīs et Mathurae regis, filia. 17. Quum fato decretum esset, ut quarto decimo aetatis anno vidua esset, Chandrángada (sive Chitrángada), Indrasenae regis, filius, illius conjux, Yamunae undis submersus est. At a serpentibus marinis servatus, in Takshakae sedem pervenit. 18. Septem locorum infernorum (अतलं वितलं चैव सुतलं च तलातलं । महातलं रसापूर्वं तलं पातालमेव च ॥), et Śeshae sedis descriptio. 19. Chandrángada in regnum suum redit, parentes a hostibus captos liberat, cum uxore

conjungitur. 20 (fol. 82^a). Narratio de Sumedhase, Vedamitrae sacerdotis, et Sāmavate, Sārasvatae filio, qui posterior in mulierem mutatus est. 21. Sāmavat quibus vitae prioris facinoribus in hoc fatum incurrerit, ostenditur. 22, 23. Narratio de Mandara sacerdote et Pingalā veśyā, qui quum Rishabham, Śivae cultorem, honorifice excepissent, postmodum alter Vajrabāhus filius, Bhadrāyus nomine, altera Chandrángadae filia, Kīrtimālinī appellata, renati sunt. 24. Śivakavacham. 25. Bhadrāyus, devictis in pugna hostibus, Kīrtimālinīm in matrimonium ducit, et, a patre, Dāsārṇarum rege, agnoscitur. 26. Idem, a Śiva tentatus, religiosum deorum cultorem se probat. 27. Cineris, quo Śivae cultores corpus illinere solent, sanctitas narratione quadam probatur. Durjaya enim, Yavanarum rex, qui propter vitam libidinosam varias metamorphoses subierat, et denique in Rākshasam mutatus erat, quum Vāmādevam tetigisset, scelcribus liberatus est. 28. De signo, cinere (gomaya-sambhava) facto, quo Śaivae frontem, humeros, brachia, femora notare solent (tripuṇḍhra): ललाटोरुभुजद्वये ॥ ३९ ॥ स्कंधे च लेपयेद्वस्त्रं सजलं मंत्रपावितं । तिस्रो रेखा भवंत्येव स्यान्नेषु मुनिपुंगव ॥ ४० ॥ भुवोर्मध्ये समारभ्य यावदंतो भवेद्भुवोः । मध्यमानामिकांगुल्योर्मध्ये तु प्रतिलोमतः ॥ ४१ ॥ खंगुणेन कृता रेखा त्रिपुंड्राख्या हि सा मता । तिसृणामपि रेखाणां प्रत्येकं नव देवताः ॥ ४२ ॥ 29. Fidem (śraddhā) piis operibus praestantiorē esse, miraculo quodam probatur. Quum enim Śabarī quaedam, conjugi cinis de rogo desumptus ut suppeteret, et casam incendisset, ipsaque in flammās se praecipitasset, Śivae favore incolumis exiit. 30 (fol. 123^b). De Eleocarpi baccarum sanctitate. Narratio de Śimanta (Sudharman B.), Bhadrāsena, Kāśmīrac regis, filio, et Tāraka amico. 31. De precibus notissimis, Rudrādhya, Rudrajāpya, Śatarudriya dictis. 32. Umāmaheśvaram vratam (Chaitre cha Mārgaśīrṣhe cha aṣṭamyaṁ chaturdaśyaṁ cha). 33. Narratio de Śaradā, Devarathae sacerdotis, filia. 34. Purāṇarum auditio commendatur.

Quae sequuntur capita appendicis instar videntur serius addita esse. 35. De diebus ad ritus peragendos idoneis (tithinirṇaya). 36. De largitionum piarum sedecim generibus. 37. De spiritus coercitione et gāyatrī prece. 38 (fol. 178^b). De scelerum expiatione. 39, 40. De majorum et minorum peccatorum (mahāpātaka, upapātaka) expiatione Nāradae cum Nala rege colloquium. 41. De devotione religiosa (bhakti, bhaktiyoga). 42. De Śivae colendi ratione. 43. Devotionem et fidem Śivae acceptiorē esse, quam dona quantumvis munifica, narratione de Kāśirāja, Vārāṇasīae rege, et Kṛishṇabhakta sacerdote probatur.

Ad definiendam operis aetatem haec optime verba

faciunt quae in cap. 22. leguntur: यदा परीक्षिता सर्वे श्रीमद्भागवतं मुदा । श्रुत्वा सप्ताहमात्रेण मुक्तो नैवात्र संशयः ॥ १२ ॥ Quibus vides Bhāgavatapurāṇam illud, Vopadevae tributum, laudari. Non igitur ante seculum tertium decimum liber scriptus est.

Codex intra annos 1770-80 non satis accurate exaratus est. (WALKER 160.)

127.

Foll. 104-190. Linn. 11. *Laghuśivapurāṇam*, Śivapurāṇam minus, praecedentis libri epitome, capita 25. continens. (B.) Versus plerique iidem sunt, quae vero in recensione majore levioris momenti vel superflua esse videbantur, omitta sunt. Capita vero 21-24. huic epitomae propria sunt. Atque quae inter recensionem utramque ratio intercedat, hac tabula apparebit:

A. Capp. 1-3 = B C. 1, 2. A. 4. A. 5-8 = 3. A. 9 = 4. A. 10, 11 = 5. A. 12, 13 = 6. A. 14, 15 = 7. A. 16-19 = 8. A. 20 = 9. A. 21. A. 22 = 10. A. 23 = 11. A. 24 = 12. A. 25 = 13. A. 26 = 14. A. 27 = 15. A. 28 = 16. A. 29 = 17. A. 30 = 18. A. 31 = 19. A. 32 = 20. A. 33 = 21.

Capita 22-25, quibus Pāsupatarum doctrinae breviter traduntur, e libello Śivagītā dicto (n. 61), excerpta, iisdemque verbis concepta sunt.

Haec voluminis pars anno 1770 exarata est. In fine haec leguntur: लखावितं गुसांईश्रीपशिवरामगिरसुतगोविंदगिरेण इदं श्रीलघुशिवपुराणं श्रीकृष्णार्पणबुद्ध्या व्यासश्रीपतुलशीसुतभूदेवस्य दत्तं ॥ (WALKER 132^d.)

128.

Hujus voluminis folia 124-202. eandem *Brahmottarakhaṇḍae* epitomen capitibus 22. continent. (C.) Atque capita 1-17. a codice B. non discrepant, sed inde a capite 18. ordo paulum inversus est. Cap. 20. B. = 18. C. cap. 21. B. = 19. C. capp. 18, 19. B. = 20, 21. C. Denique caput 22. codicis C., quod in codice B. desideratur, a capite 34. cod. A. non differt.

Haec pars hujus seculi initio exarata est. (WILSON 104^b.)

129.

Lit. Bengal. Charta Ind. Foll. 258. Long. 15. Lat. 4½. Linn. usque ad fol. 210. 9, postea plerumque 10.

Hoc codice *Śivapurāṇae* partes tres continentur.

I. Foll. 1-106. *Uttarakhaṇḍa*. Capp. 36. Taṇḍis cum Vāmadeva colloquitur. Incipit: नारायणं etc. ॥ १ ॥ वागीशो

दक्षिणाङ्गादजनि मधुरिपूर्वामतो यस्य वेधा वाहोर्यो वै मुनिन्दैरवन-
तद्दयैगीयते (L. मुनीन्द्रैः) सामगानैः । गीर्वाणाः (गीर्वाणाः) शक्र-
मुख्याः) दितिमुतसहिता नो विदुर्यस्य रूपं यः कर्त्ता पाति हर्त्ता सकल-
जगदिदं शंभवेऽस्मै नमोऽस्तु ॥ २ ॥ पुण्याः पापविनिर्मुक्ता नैमिषारण्य-
वासिनः । मुनयः सिद्धिसंकल्पाः सूतं पप्रच्छुरादरात् ॥ ३ ॥ मुनय ऊचुः ॥
अस्माभिः शिवमाहात्म्यं पुण्यञ्च सश्रुतं बहु । इदानीं गुणकर्म्मणि पुन-
ब्रूहि विशेषतः ॥ ४ ॥ अमृताप्यायिनां (l. amṛitapāyīnām) नृणां
सन्तोषो नैव जायते । गावस्तृणनिवारण्ये प्राथेयन्ति नवं नवं ॥ ५ ॥ सूत
उवाच ॥ धन्या वो मतिरुत्पन्ना शिवे परमकारणे । यन्नामस्मृतिमात्रेण
पापिनो मुक्तिभाजनाः ॥ ६ ॥ पाराशर्यसमीपे तु यदृष्टं यः श्रुतं पुरा ।
मयाहं (tathāham) तद्वदिष्यामि स्वशक्त्या व्याससखतात् (°संम-
तात्) ॥ ७ ॥ etc.

Singulis capitibus hi tituli subscripti sunt. 1. Bhṛigvādisamvādas. 2. Taṇḍi-Vāmadevasamvāde lingotpattis. 3. Lingamāhātmyam. 4. Dvādaśajyotirlingāni. 5. Tripuravadhe Brahmādinām Himavadgamanam. 6. Tripuravadhopāye Śankaravākya. 7. Tripuravadhas. 8. Śivadevatāsamvādas. 9 (fol. 21^a). Dakṣaputrīvivāhas. 10. Dākshāyaṇyagnipraveśas. 11. Dakṣhayaṇavidhvan-
sanam. 12. Brahmamṛigavadhas. 13. Umotpattis. 14. Kandarpadahanam. 15. Rativaradānam. 16. Umāva-
radānam. 17. Gaurīvivāhas. 18. Tārakavadhas. 19 (fol. 47^b). Gaṇeśotpattis. 20. Tīrthayātrā. 21. Nandikeśvarotpattis. 22. Maṇikarnikāmāhātmye Gangotpat-
tis. 23. Vārāṇasīmāhātmyam. 24. Antargrihayātrā. 25. Vārāṇasīmāhātmye Panchakrośīyātrāyām Mahākālagā-
notpattis. 26. Kīrtivāsāsūravadhās. 27. Vindubradot-
pattis. 28. Rāsakrīḍā. 29. Tribhuvaneśvarāśṭottara-
nāmaśatam. 30 (fol. 82^b). Ekāśṛavanamāhātmyam. 31. Vārāhaprasādas. 32. Amṛitamanthane devānugrahe
vishapānam. 33. Mārkaṇḍeyaprasāde mṛityunjayas. 34. Śivarātrimāhātmye Nishādamuktis. 35. Ś. Kṛishṇaśar-
mavimuktis. 36. Chaturdaśīvratam.

II. Foll. 107-229. *Jnānakhaṇḍa*. Capp. 56. Haec pars a Sanatkumāra cum viris sanctis communicata esse dicitur. Incipit: प्रपद्ये देवमीशानं सर्वज्ञमपराजितं । सम्भवं सर्व-
भूतानामनादिं सर्वतोमुखं ॥ १ ॥ वेदादौ यः स्वरः प्रोक्तः श्रोत्राख्यो
महेश्वरः । सृजते सर्वभूतानि पञ्चमूर्तिः सदाशिवः ॥ २ ॥ सांख्यानां
परमं योगं व्रतं पाशुपतं तथा । सर्वज्ञानस्य कर्त्तारमादिदेवमुपापतिं ॥ ३ ॥
सृजते भगवान् सर्वं मूर्तित्रयविकारवान् । रक्षणार्थं स जन्तूनां त्रि-
धात्मानं सृजत्यजः ॥ ४ ॥ स संज्ञां याति भगवानेक एव महेश्वरः ।
त्रैलोक्ये हितरक्षार्थं नित्यमुक्तः शिवोऽव्ययः ॥ ५ ॥ प्रज्जलन्तं महाशूलं
घोररूपं महाशनिं । नानाक्रीडनकैर्देवः क्रीडतो (क्रीडते) योगसायया ॥ ६ ॥
दयिताई वपुः कृत्वा नृत्यारम्भे स्थितो हरः । जगत्स्थितिञ्च कुरुते लोक-
स्यानुग्रहः शिवः ॥ ७ ॥ तस्य चिन्ताप्रभावेन न तस्याविदितं जगत् ।
तद्भक्त्या संप्रवक्ष्यामि पुराणं शिवभाषितं ॥ ८ ॥ etc.

Cap. 1. Prooemium. 2. De libri argumento. 3. De

insulis mundanis. 4. De locis inferis. 5. De coelo. 6-9. Brahmagītās. De Śivae natura ejusque cultu. 10 (fol. 127^b)-12. De Brahmanis, Viṣṇus, Śivae coelis. 13. Vibhīṣaṇamaheṣvarasamvādas. 14. Nāmasankīrtanam. 15. Sthānamāhātmyam. 16. Guhyākhyānam. 17. Maheṣvaradarśanam. 18. Lingodbhavas. 19. Pushpādidānamāhātmyam. 20 (fol. 150^b). Pushpasamuddeśas. 21. Pushpasārasamuchchayas. 22. Dānavidhis. 23. Nāmaavidhis. 24. Nāmāṣṭamīvidhānam. 25. Dānadharma-vidhis. 26. Vratavarṇanam. 27. Yamopadeśas. 28. Chandrajanmakīrtanam. 29. Bhūtīkīrtanam. 30 (fol. 177^a). Lingārchanaphalam. 31, 32. Nandīśvarayogopākhyānam. 33. Yogopaniṣad. 34-41. Durvāsopaniṣad. 42 (fol. 190^b). Nādisanchāras. 43. Avimuktamāhātmyam. 44. Daṇḍapāṇivarapradānam. 45-50. Nandyupākhyānam. 51 (fol. 210^a). Nīlakaṇṭhastavas. 52-54. Tripuroopākhyānam. 55. Yogavidhis. 56. Śivapuravarṇanam.

III. Foll. 230-257. Hujus partis, quae ad *Śaivavāyavyāe* Purāṇae sectionem primam pertinere dicitur, quatuordecim tantum capita supersunt. Incipit: नमः शिवाय सोमाय सगणाय ससूनवे । प्रधानपुरुषेशाय स्वर्गस्थित्यन्तहेतवे ॥ १ ॥ शक्तिर(1)प्रतिष्ठा सस्य ऐश्वर्यैश्चापि सर्वेशः । स्वामित्वञ्च [- - -] स्वभावं संप्रचक्षते ॥ २ ॥ तत्त्वं विश्वकर्माणां शाश्वतं ध्रुवमव्ययं । महादेवं महात्मानं व्रजामि शरणं शिवं ॥ ३ ॥ धर्मक्षेत्रे महातीर्थे गङ्गासागरसङ्गमे । प्रयागे परमे पुण्ये ब्रह्मलोकस्य वर्त्मनि ॥ ४ ॥ मुनयः संश्रितात्मानः कार्यब्रह्मपरायणाः । महौजसा महाभागा महासत्त्वान्वितो नवै ॥ ५ ॥ तत्र सत्त्वं समाकर्ष्य तेषामङ्गिष्ठकर्मणां । साक्षात् सत्यवती-सूनोर्वेदव्यासस्य भीमतः ॥ ६ ॥ शिष्यो महात्मा मेधावी त्रिषु लोकेषु विश्रुतः । पञ्चावयवयुक्तस्य वाक्मस्य गुणदोषवित् ॥ ७ ॥ etc.

Caput primum prooemium, secundum Brahmanis cum viris sanctis de Śivae majestate et potentia colloquium continet. Inde a capite tertio Vāyus coram iisdem viris de creatione a Śiva facta disserit. Desinit codex in dist. 33. capitis 14.

Codex hujus seculi initio exaratus est. (MILL 9.)

130.

Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 172. Long. 10. Lat. 5 $\frac{1}{2}$. Linn. 10, 11, 12.

Śrīmālamāhātmyam, Skandapurāṇae pars¹, capita 54, disticha circiter 3000 continens. Incipit: पुरा पुरारिणा रूपैः पुराख्यपूरिणे । यद्गुणग्राममुद्गीर्य गणनापो जयत्ययं ॥ १ ॥ नमस्त्रिभुवनांभोजबोधमीलनहेतवे । विश्वरूपाय शुद्धाय नमः श्रीवत्सधा-

¹ In fine capitis primi haec leguntur: इति श्रीस्कंदपुराणे एका-शीतिसाहस्र्यां संहितायां विंशत्यधिकायां ब्राह्मे विभाग तृतीयपरिच्छेदे श्रीमालमाहात्म्ये etc.

रिणे ॥ २ ॥ स्कंद उवाच ॥ देवदेव पुनर्ब्रूहि भूभागं किञ्चिदुत्तमं । यत्र ब्रह्मादयो देवा वशिष्ठाद्यास्तपोधनाः ॥ ३ ॥ प्रभासादीनि तीर्थानि गंगाद्या सरितस्तथा । ऋषयः पितरो यांति गंधर्वैश्चरस्तथा क्रीडन्ति मातरः सर्वाः कुमारैः सह यत्र च । यत्र दक्षेन हव्येन सदा तुर्यंति देवताः ॥ ४ ॥ कव्येन पितरस्तृप्तिं लभन्ते प्रपितामहाः । यत्र क्रीडन्ति गोविन्दः श्रिया साईमर्तद्वितः ॥ ५ ॥ सावित्र्या च प्रजानाथः शैलपुत्र्या समं भवः । एतद्विस्तरतो ब्रूहि यदि तुष्टो सि धूर्जटे ॥ ६ ॥ etc.

Hoc libro *Śrīmālae* sacraria celebrantur. Cujus loci situs his capitulis secundi versibus describitur: अस्मि सौमंथिकादद्रेःस्तरस्यां दिशि द्विज । वायव्यामंबुदारण्यात्सिद्धगंधर्वैस्ते-वितं ॥ २२ ॥ सरस्वत्यैवकं नाम सर्वपापप्रणाशनं । Narratio a Vasishṭha cum Māndhātṛi rege, Yuvanāśvāe filio, communicatur.

Cap. 1. Vasishṭha, postquam Gautamae eremum, in Śrīmāla agro situm, adiisset, ad visendum regem se advenisse ait. 2. A rege interrogatus, unde ager ille Śrīmālae nomen accepisset, et Lakshmi sedes facta esset, Vasishṭha singula enarrat. Śiva, Gautamae pietate conciliatus, locum sacrum ad Traiyambakam lacum ei indicat. 3. Regionis descriptio. 4. Lacui ipsi Gautamae nomen inditur, et tīrtham a deis omnibus consecratur. 5. Gautamasaras aquas non minus sacras esse quam Godāvaris fluvii, narratione de Yajñaśīla sacerdote probatur. 6, 7. Lakshmi, Bhṛigus filiae, cum Viṣṇu connubium. 8. Quae quum in lacu illo lota divinam potentiam sibi innatam cognovisset, locum in perpetuum sanctum esse jussit. 9. Deac auctoritate Śrīmāla urbs a Viṣvakarmane aedificatur. 10 (fol. 22^b). Viṣṇus jussu viri sancti ex aliis locis sacris Śrīmālam se recipiunt. 11. Quorum virorum Gautama princeps declaratur². Urbs a deis consecratur (pratishṭhānam). 12. Urbis laudes. 13. De aurificum, Śrīmālae habitantium, origine. 14. Jam singula sacraria (tīrtha) enumerantur, eorumque origo narrationibus illustratur. Traiyambakasaras. 15. Ejus lacus Yogīśvarī dea tute-laris est. 16. Kṛishṇasaras. 17. Brahmasaras. 18. De Lakshmi dea, Varuṇāvis nomine culta (वरुणं वोक्ष्य दुःखार्त-माविर्भूतास्मि यद्भुवि । वरुणाविरिति (? वरुणावीरिति) ख्यातं नाम तन्मे भविष्यति ॥ ८४ ॥). De sacerdotum familiae Vānta appella-tae origine. 19. Kairātasaras. 20 (fol. 73^b). Vata-yakṣhaṇī-tīrtham. 21. Yakshasthalas. 22. Yakshakūpas. 23. Kaṣyapeṣvaratīrtham. 24. Chaṇḍīśatīrtham. 25. Brāhmīkuṇḍam. 26. Nuptiis factis sacerdotibus cibi

² Ejus auctoritatem quum sacerdotes e Sindhu regione oriundi in dubium vocassent, ab Āngirasīs rebus sacris interdicti sunt: इत्येवं सुरविभेदं द्रष्टुं यमाने हि गौतमे । ऊचुरीर्यीलवः केचित्सैधवारण्य-वासिनः ॥ भो भो गौतम केनासि श्रेष्ठोऽस्माकं गुणेन वै ॥ तद्ब्रूहि यदि वेदेषु प्रावीक्ष्यमविलंघसे । etc.

largiendi sunt, quo Sáríká Rákshasí, quae puellas rapere solebat, pericula et calamitates avertat. 27. Kankola, serpentium rex, quum puellas a Sáríká abductas parentibus restituisset, inde ab eo tempore statutum est, ut serpentibus in quovis sacrificio oblatio fieret. 28. Prayuteṣvaratīrtham. 29. Kāsyapeṣvaram. 30 (fol. 106^b). Dvādaśādityāśramas. 31. Quo in eremo Solis simulacrum, Jagatsvāmin appellatum, colebatur. 32. Qui deus, quum pestilentia in urbe grassata esset, Kirátæ forma indutus, mortuos in vitam revocavit: तदाप्रभृति भूपाल द्विजाः श्रीमालवासिनः । श्रीमाले भिन्नवेधेण प्रवर्तते रयोत्सवे ॥ ४७ ॥ कृतकं मृतकं कृत्वा रुदन्ते मुक्तमूर्धजाः । लुठन्ति पुरतो भानोस्तेन ते स्युर्निरामयाः ॥ ४८ ॥ 33. Mahālakṣmī-tīrtham. 34. Ahalyāhradas¹. 35. Vārāhatīrtham. 36. Vālmīkeṣvaram. 37. Kauṣikādityam. 38. De Durgā, Arishta nomina colenda. 39. Sarvamangalāyatanam. 40. Ātmachandātīrtham. 41 (fol. 137^b). Indravātīrtham. 42. Bhūrbhuvātīrtham. 43. Nandinītīrtham. 44. Āryāchandītīrtham. 45. Bālagaurītīrtham. 46. Govatsalatīrtham. 47. Siddhichāmunḍātīrtham. 48. Īśasaras. 49. Parāśareṣvaram. 50 (fol. 155^b). Kamalātīrtham. 51. De festo Kuladīpotsava dicto, quod proximo post nuptias die celebrare solebant, quo novas sponsas ab Ūtis Daityae impetu defenderent. 52. Varuṇātīrtham. 53. Mahālakṣmīvrataṁ (Bhādrapadaśṣṭamyaṁ s. p.). 54. Vasishṭha a Māndhātṛi interrogatus, quemnam aetate ferrea futura quaestum Śrīmālae sacerdotes facturi sint, haec ait: Parīkshitem regem Hāstinapuræ lacum quendam divitiis impleturum, easque (pārīkshitam vittam) Kāsyapae anachoretæ auctoritate sacerdotum Śrīmālensium futuras esse. Cum hac narratione mythus ad explicandum *draviṇa* vocabulum fictus conjunctus est.

Codex duabus manibus medio seculo superiore exaratus est. (WALKER 134.)

131.

Foll. 17-75. Linn. 6. Lit. Bengal. *Kapilasanhitā*, capita 21. continens. Hoc libro *Utkalæ* sive *Oḍhræ*, Orissæ hodiernæ partis, loci sacri celebrantur. Narratio colloquii forma traditur, a Kapila cum Satyajit rege habiti; Kapila vero se Bharadvājam secutum esse profitetur. Incipit: नारायणं etc. ॥ पानु वो जलदश्यानाः शार्ङ्गज्याघातकेशाः । त्रैलोक्यमण्डपस्तम्भा चत्वारो हरिवाहवः ॥ सत्यजिदुवाच ॥ मया श्रुतानि क्षेत्राणि पुण्यान्यहराणि च । इदानीं

¹ Et in hoc libro semper, et in aliis Purāṇarum codicibus saepe Ahilyā pro Ahalyā legitur.

श्रोतुमिच्छामि क्षेत्राण्युत्कलदेशके तेषु क्षेत्रेषु यत्पुण्यं यत्पुण्यं याश्च देवताः । यदाश्रमञ्च या नद्यस्तान् सञ्चान् कथयस्व मां । त्वत्प्रसादात् भविष्यामि कृतार्थोऽहं महामुने । सञ्चान्भिर्देवताभिस्त्वं वन्द्यः पूज्यतमः प्रभो । त्वं हि सञ्चानि जानासि पुराणाद्यै दशानि च । सञ्चैशास्त्राणि जानासि सञ्चैस्त्वं महामुने ॥ कपिल उवाच ॥ कथयामि रहस्यं त्वां शृणुष्वेकमना नृप । येषां स्मरणमात्रेण कल्मषा यान्ति वै क्षयं । वर्षाणां भारतः श्रेष्ठो देशानामुत्कलः श्रुतः । उत्कलस्य समो देशो देशो नास्ति महीतले । etc.

Cap. 1. Prooemium. 2. De Mahānadīs fluminis origine. Sukāntis enim sacerdotis, Pulahae filii, pietate conciliata, Gangā de coelo descendisse et eam formam sumsisse dicitur. 3. De *Purushottama* agro, qui alio nomine Līlāchala (Līlādri) appellari videtur. 4. De Indradyumna rege narratio. 5. Mārkaṇḍeyatīrtham. Yameṣvaram lingam. Alābukeṣvaram. Kapālamochanam. Śvetamādhavam et Matsyamādhavam ad Śvetagangām. Indradyumnasaras. Kalpavaṭam. Mangalāvaṭam. 6 (fol. 28^b). *Maitreyavanam*. Narratio de Śāmba et Sole. Śrīmangalam tīrtham. Śrīśalmalībhāṇḍam tīrtham. Sūryagangātīrtham. Rāmeṣvaratīrtham. 7. *Vīrajaśhetram*. Ibi Śiva Ākhaṇḍalae appellatione colitur. Mukteṣvaram lingam. Vaitaraṇī flumen. Trilochanatīrtham. Kāpilam tīrtham. Gograhatīrtham. Somatīrtham. Alpāmbutīrtham. 8. Mṛityunjayatīrtham. Kroḍatīrtham. Śrīṣukatīrtham. Siddheṣvaratīrtham. 9. De Śikhareṣalinga in *Kailāsa* monte posito (यदोद्भूतं च कैलाशं [sic] रावणेन दुरात्मना । तदैकं शृंगं पतितं तल्लैलाशमि-होच्यते). Payomṛitatīrtham. Jambhakuṇḍam. 10. *Ekāmra* *kavanam*. 11 (fol. 40^a). Vārāṇasīa relicta, Śiva Ekāmram adiisse dicitur. 12. Vindusarastīrtham. Tribhuvaneṣvarlingam. 13. De praemiis eorum futuris, qui in *Ekāmra* moriuntur. Koṭilingeṣvaram. Chaṇḍeṣvaram. Śikhidhvajam. 14. Quam silvam etiam Viṣṇus incolere dicitur. De lingis ibi positis. 15. Rāmachandraśramam. Jānakīnāthalingam. Aṣokatīrtham. Uttareṣvarāśramam. Siddhāśramam. Mukteṣvaralingam. Indreṣvaram. 16 (fol. 54^a). *Kedāreṣvarasthālī*, Gaurī deae sacra, ubi Gandhavatī (Ādyagangā) flumen fluit. 17. De Gandhavatīs origine et locis sacris, in ejus ripa sitis. 18. Devīpādadvayam tīrtham in Svarṇakūṭha agro situm. De ritu Chāturmāsya appellato. 19. De deorum templis in Ekāmra silva circumeundis. 20. De lavatione in Mahānadī, Pushpabhadra, Dadhinadī, Guptasarasvatī (Prācī Sarasvatī) fluminibus facienda. 21. De beatitudinis aeternae obtinendae instrumentis.

Libellus hujus seculi initio nitide exaratus est. (WILSON 109^b.)

132.

Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 317. Long. 13. Lat. 6½. Linn. foll. 1-230. 12. postea 13.

Kālikāpurāṇam, a Mārkaṇḍeya coram anachoretis relatum. Post deae invocationem haec sequuntur: ईश्वरं जगतामाद्यं प्रणम्य पुरुषोत्तमं मन्त्रितं ज्ञानमयं वक्ष्ये पुराणं कालिकाह्वयं मार्काण्डेयं मुनिश्रेष्ठं स्थितं हिमधरांतिके मुनयः परिप-
प्रभुः प्रणम्य कर्मगदयः रभगवत्सम्यगाख्यातं सर्वशास्त्राणि तत्त्वतः श्रुचे-
दात्मन् यथासांगान्सारभूतं प्रमथ्य च etc.

De libri argumento cf. Wilson, Mack. C. I, 49. et Vishnupurāṇa, p. LVII. De animalium sacrificio lectio (rudhirādhyāya), quae a W. C. Blaquiére in As. Res. V, 371. Anglice versa est, in fol. 230^b. incipit.

De codicibus Parisiacis cf. Hamilton, p. 30; de Bero-
linensi Weber, p. 127.

Codex anno 1821 parum accurate exaratus est. (WILSON 128.)

133.

Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 98. Long. 12. Lat. 4. Linn. 11-13.

Gaṇeṣapurāṇae pars prior, *Upāsānākhaṇḍa* (cultus sectio) appellata. Hoc Upapurāṇam a Brahmanē deo cum Vyāsa, ab hoc cum Bhṛigu, a Bhṛigu denique cum Somakānta, rege Saurāśṭrico communicatum esse dicitur. Liber ad sapientiae dei cultum praeciendum majestatemque celebrandam compositus est. Multae igitur res gestae narrantur, quibus divina ejus potestas manifestata est. Incipit: नमस्तस्मै गरुडेशाय ब्रह्मविद्याप्रदा-
यिनौ । यस्यागस्त्यायते नाम विष्णुसागरशोभणे ॥ ऋषय जचुः ॥ सूत
सूत महाप्राज्ञ वेदशास्त्रविशारद ॥ सर्वविद्वानिधे त्वतो वक्ता नान्योप-
लभ्यते ॥ १ ॥ Paucis interpositis haec leguntur: अन्यान्यपि
पुराणानि वनेते (variante) द्वादशैव तु । गाणेशं नारसिंहं च नार-
दीयन्यथापि च । गाणेशस्य पुराणं यत्तदादौ कथयाम्यहं ॥

Capita sunt 93. Scribae errorē caput 91. numero 98. distinctum est.

Codex anno 1801 exaratus est. (WILSON 351.)

134.

Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 212. Long. 12. Lat. 4. Linn. 11.

Gaṇeṣapurāṇae pars altera, *Kṛīḍākhanda* (facinora a Gaṇeṣa puero lusu facta) appellata. Incipit: मुनय उचुः
सम्यगाख्यानमाख्यतं त्वया सूत महामते सादरं श्रुतमस्माभिर्न च तृप्तिं
गता वयः १ यथा च (na) तृप्यते जंतुरक्षमश्च न् दिने दिने अन्यत्क-
थांतरं ब्रूहि येन तृप्यामहे वयं २ सूत उवाच: उक्तं चोपासनाखंडं

क्रीडाखंडं वदामि वः यथा कृतं गाणेशेन नानादैत्यविहिंसितं ३ साधु-
द्विजगवां चैव पालनं परमादरात् तदहं संप्रवक्ष्यामि श्रूयतां स्थिरचे-
तसा ४ etc.

Capita sunt 154, his titulis notata: 1. Nāradopade-
śas. 2. Varaprāptivarṇanam. 3. Svargavijayas. 4. Vyā-
saprāsnaś. 5. Āśramanigamas. 6. Vināyakāvīrbhāvas.
7. Virajārākshasīmokshaṇam. 8. Gandharvarūpinakra-
mokshaṇam. 9. Brahmādistutis. 10. Nānānāmanirū-
paṇam. 11 (fol. 15^a). Bālacharitam. 12. Niśācharava-
dhas. 16. Nṛipaprasthāpanam. 17. Munivarapradānam.
18. Kapaṭadaityavadhas. 19. Kūpakandaravadhas. 20.
Daityatrayavadhas. 21 (fol. 30^b). Dītirūparākshasīva-
dhas. 22. Lokaprārthanam. 23. Śuklamunivarapradā-
nam. 24. Vināyakabhojanavarṇanā. 25. Bhaktipra-
śansāvarṇanam. 26. Bhīmarākshasamokshaṇam. 27.
Amātyanigrahas. 28. Pūrvajanmavarṇanam. 29. Viro-
chanavadhas. 30. Vāmanotpattivarṇanam. 31 (fol. 44^b).
Balicheshṭitavarṇanam. 32. Kīrtipraśansākathanam. 33.
Bālasanjīvanam. 35, 36. Mandārapraśansāvarṇanam.
37. Śamīmandāramāhātmyam. 38. Śivavarṇanam. 39.
40. Durāsadopākhyānam. 41 (fol. 59^a). Dvandvayud-
dhavarṇanam. 42. Durāsadaśayas. 43. Dhunḍhirājā-
khyānam. 46. Nṛipavaśīkaraṇam. 48. Rājyatyāgas.
49. Kīrtivarapradānam. 50. Śamīmandārapāhalavarṇa-
nam. 51 (fol. 69^a). Gaṇeśas Kāśīrājāe regi se mani-
festat. 52. Vimānagamanam. 53. Gaṇeśalokavarṇanam.
54. Svānandapadaaprāptivarṇanam. 55. Sanandanabhra-
maṇavarṇanam. 56. Dūtamochanam. 57. Nārāntaka-
nirgamas. 58. Rājagṛīham. 59. Nārāntakanigrahavar-
ṇanam. 60. Rājāmokshaṇam. 61 (fol. 56^a). Yuddha-
varṇanam. 62. Daityadamanam. Virāḍdarśanam. 63.
Nagarīnirodhas. 64. Śukratyāgas. 65. Siddhiparājayas.
66. Buddhivijayas. 67. Siddhiparājayas. 68, 69. Astra-
yuddham. 70. Daityayuddhavarṇanam. 71 (fol. 101^a).
Devāntakavadhas. Purapraveśas. 72. Svāśramābhiga-
manam. 73. Vināyakacharitam. 74. Sindhūtpattivarṇa-
nam. 75. Sūryavarapradānam. 76. Suraparājayas. 77.
Yuddhavarṇanam. 78. Sindhor ākramavarṇanam. 79.
Surarshivarapradānam. 80. Gaurīvarapradānam. 81
(fol. 112^b). Śivasamvādas. 82. Gaṇeśavimovas (gaṇe-
śāvīrbhāvas?). 83. Daityājñāpanam. 84. Gṛidhrāsu-
ravadhas. 85. Bālāsūravadhas. 86. Gaṇeśakavacham.
87. Upaveśanam. 88. Kamathāsūravadhas. 89. Man-
chakāsūradundubhivadhas. 90. Ajagaraśalabhāsūrava-
dhas. 91 (fol. 125^a). Āvijavadhas. 92. Matsyāsura-
śailavadhas. 93. Kardamavadhas. Viṣvarūpadarśanam.
94. Chanchalāsūravadhas. 95. Gautamāśramagamanam.
96. Vṛikāsūravadhas. 98. Kṛitāntakālāsūravadhas. 99.
Śikhaṇḍivarapradānam. 100, 101. Bhāgāsūravadhas.

¹ Numerus 47. a librario praetermissus est.

² Numerus 97. a librario praetermissus est.

102-104. Kamalāsurasainyavadhas. 105 (fol. 144^b). Viṣvarūpadarśanam. 106. Viṣvedevabhedo buddhinirāśas. 107. Chandráharaṇavarṇanam. 108. Śakrayaśo-vidhvansanam. 109. Ravijagarvaparihāras. 110. Rā-kshasavadhas. 111. Nandīpreshaṇam. 112. Daitya-varṇanam. 113. Sindhuyānavarṇanam. 114. Mitrakau-stubhavadhavarṇanam. 115. Sindhusenāparājayas. 116 (fol. 159^b). Sindhuvairūpyakaraṇam. 117. Raṇaśodha-nam (?). 118. Durgāvākyam. 119. Kalavikalavadhas. 120. Dharmādharmasenāhananam. 121. Piṭrisindhu-samvādas. 122 (Sindhusenāpalāyanam). 123. Sindhu-senāśaṇam. 124. Sindhuvadhas. 125. Purīgamanam. 126 (fol. 177^a). Mayūreṣavivāhavarṇanam. 127. Dvāra-mahimavarṇanam. 128. Sindūrotpattivarṇanam. 129. Pārvatīmokshaṇam. 130. Gaurīdohadavarṇanam. 131. Gajānanāvīrbhāvas. 132. Gandharvaparájayas. 133. Kailāsābhigamanam. 134. Parāśaradarśanam. 135. Kraunchākramaṇam. 136 (fol. 189^a). Kraunchaśāpa-varṇanam. 137. Sindūranirgamas. 138. Vareṇyopade-savarṇanam. 139. Gītāsūpanishadarthaharbhāsu yogā-mritārthaśāstre śrīmanmahāgaṇeṣagajānanavareṇyasam-vāde sārārthas. 140. Gītā° karmayogas. 141. Gītā° vijnānapratipādanam. 142. Gītā° sannyaśayogas. 143 (141). Gītā° yāgāvrittīprasāngayogas. 144 (142). Gītā° buddhiyogas. 145 (143) (fol. 200^b). Gītā° upāśanāyo-gas. 145. Gītā° viṣvarūpasandarśanam. 146 (145). Gītā° kshetrajñātrijneyavivekayogas. 147. Gītā° nāno-padeśayogas. 148 (147). Gītā° trividhastuvivekanirū-paṇam. 149 (148). Munivisarjanam. 150 (149). Vyā-sānugrahasiddhakshetravarṇanam. 151 (150). Soma-kāntāvimānaprāptivarṇanam. 152 (151). Hemakaṇṭha-darśanavarṇanam. 153 (152). Somakāntasya devapura-prāptivarṇanam. 154 (153). Shatpanchāśadvināyaka-varṇanam. 155 (154). Phalaśrutivarṇanam.

Codex anno 1801 eadem manu atque praecedens exaratus est. (WILSON 350.)

135.

Hujus voluminis folia 61-75 (linn. 7) *Gaṇeśasahasra-nāman* (Gaṇeśae mille nomina), carmen metro epico scriptum, continent. Incipit:

लीलया लोकरक्षार्थं द्विधा भूतो महेश्वरः ।

यः स्वयं सर्ववित्साक्षी न तन्नमामि विनायकं ॥ १ ॥

Opusculum ipsum distichis 212. constans ita incipit:

गणेश्वरो गणक्रीडो गणनाथो गणाधिपः ।

एकदंष्ट्रो वक्रतुंडो गजवक्त्रो महोदरः ॥ ६ ॥

In fine hic titulus invenitur इ श्री स रा ग श कसंवादे गण-पतिसहस्रनामस्तोत्रं संपूर्णम् ॥ Libellus e Gaṇeśapurāṇae partis prioris capite 47. desumptus est.

Libellus post annum 1820 exaratus est. (WILSON 243^c.)

136.

Foll. 85-179. Lit. Bengal. *Devībhāgavatapurāṇae* pars. Insunt liber I. et II, et capita 19. libri tertii. Incipit: सङ्घैतन्यरूपां तां विद्यामाद्याच्च धीमहि । जीवद्वलंजनि-लयां वृद्धिं (buddhim) या नः प्रचोदयात् ॥ १ ॥ शौनक उवाच । सूत सूत महाभाग धन्यो सि पुरुषर्षभ । यदधीतावया सम्यक् पुराणेसं-हिताः शुभाः ॥ २ ॥ अष्टादश पुराणानि कृष्णेन मुनिनानघ । कथितानि मुदिष्यादि पठितानि त्वया किल ॥ ३ ॥ पञ्चलक्षणयुक्तानि सरहस्यानि मानद । त्वया ज्ञातानि सर्वणि व्यासात्सत्यवतीमुतात् ॥ ४ ॥ अस्माकं पुण्ययोगेन प्राप्तं स्वं स्वेतमुत्तमं । दिव्यं विनसतं (विनशतं) पुण्यं कलि-दोषविवर्जितं ॥ ५ ॥ समाजो त्वं मुनीनां वै श्रोतुकामो स्ति पुण्यदां । पुराणसंहितां सूत ब्रूहि त्वं नः समाहितः ॥ ६ ॥

I. Skandha. Foll. 85-125^b. Capita 20. Cap. 1. Pro-oemium. 2. Sūta coram Śaunaka et aliis viris sanctis Bhāgavatapurāṇam recitare incipit. De Bhāgavatapu-rāṇae libris et capitibus haec: पुराणमुत्तमं पुण्यं श्रीमद्भगव-ताभिः । अष्टादश सहस्राणि श्लोकास्तत्र सुसंस्कृताः ॥ ११ ॥ स्कंधा द्वादश एवात्र कृष्णेन विहिताः शुभाः । द्वाविंशच्चिंशतं पूर्वमध्यायाः परि-कीर्तिताः ॥ १२ ॥ विंशतिः प्रथमे तत्र द्वितीये द्वादशेव तु । त्रिंशच्चैव तृतीये तु चतुर्थे पञ्चविंशतिः ॥ १३ ॥ पञ्चविंशत्तथाध्यायाः पञ्चमे परि-कीर्तिताः । एकविंशत्तथा षष्ठे चत्वारिंशच्च सप्तमे ॥ १४ ॥ अष्टमे तस्य-संख्याश्च¹ पञ्चाशन्नवमे तथा । त्रयोदश सु (tu?) संप्रोक्ता दशमे मुनिना किल ॥ १५ ॥ तथा चैकादशस्कंधे त्रिंशद्वै परिकीर्तिताः । विं-शच्चैव तथाध्याया द्वादशे मुनिसत्तमाः ॥ १६ ॥ Totus igitur liber disticha 18000, libros 12, capita 332. continuisse fertur. 3. Distichorum numerus proditur, quem Purāṇae conti-nere dicuntur: सूत उवाच ॥ शृण्वंतु संप्रवक्ष्यामि पुराणानि मुनीश्वराः । यथा श्रुतानि तत्त्वेन व्यासात्सत्यवतीमुतात् ॥ १ ॥ मद्भयं भद्रयं चैव ब्रह्मयं वचतुष्टयं । अनापलिंगकूर्मस्कं (sic) पुराणानि पृथक् पृथक् ॥ २ ॥ चतुर्दशसहस्रं च मात्स्यमाद्यं प्रकीर्तितं । तथा ग्रहसहस्रं च मार्कंडेयं महद्भुतं ॥ ३ ॥ चतुर्दशसहस्राणि तथा पञ्चशतानि च । भविष्यं परिसंख्यातं मुनिभिस्तत्त्वदर्शिभिः ॥ ४ ॥ अष्टादशसहस्रं वै पुण्यं भागवतं किल । तथा चायुतसंख्यातं पुराणं ब्रह्मसंमतं ॥ ५ ॥ द्वादशैव सहस्राणि ब्रह्मांडं च शताधिकं । तथाष्टादशसहस्रं ब्रह्मवैवर्त-मुच्यते ॥ ६ ॥ अयुतं वामनाख्यं च वायव्यं षट्शतानि च । त्रयोविंश-तिसाहस्रं वैष्णवं परमाद्भुतं ॥ ७ ॥ चतुर्विंशतिसाहस्रं वाराहं परमाद्भुतं । षोडशैव सहस्राणि पुराणमग्निसंज्ञकं ॥ ८ ॥ पञ्चविंशतिसाहस्रं नारदं परमं मतं । पञ्चपञ्चाशत्साहस्रं पद्माख्यं विपुलं मतं ॥ ९ ॥ एकादश सहस्राणि लिंगाख्यं चातिविस्तरं ॥ १० ॥ एकोनविंशसाहस्रं गारुडं हरि-

¹ Voce *tattva* viginti quinque significari solent; numerus tamen capitum non quadrat, computantibus enim unum defiet.

भाषितं । सप्तदशैव साहसं पुराणं कूर्मभाषितं । एकाशीतिसहस्राणि स्कंधाख्यं परमाहुतं । पुराणसंख्या चाख्याता विस्तरेण मयानय ॥ १२ ॥ तथैवोपपुराणानि शृण्वंतु ऋषिसत्तमाः । सनत्कुमारं प्रथमं नारसिंहं ततः परं ॥ १३ ॥ नारदीयं शिवं चैव दुर्वाससमनुजम् । कापिलं मानवं चैव तथा चौशनसं स्मृतं ॥ १४ ॥ वारुणं कालिकाख्यं च शांवं नंदिकृतं शुभं । सौरं पाराशरं प्रोक्तमादित्यं चातिविस्तरं ॥ १५ ॥ माहेश्वरं भागवतं वासिष्ठं च सविस्तरं । एतान्युपपुराणानि कथितानि महात्मभिः ॥ १६ ॥ Deinde dei et viri sancti viginti octo enumerantur, qui singulis aetatibus Purāṇas collegerunt et tradiderunt (vyāsa): Svayambhū, Prajāpati, Uṣanas, Bṛihaspati, Savitri, Mṛityu, Maghavan, Vasishṭha, Śārasvata, Tri-dhāman, Trivṛisha, Bhāradvāja, Antarīkshan, Dharmin, Tra[i]yyāruṇa, Dhānanajaya, Medhātithi, Vratin, Atri, Gautama, Uttama, Haryātman, Vena Vājasrajāksha, Soma Amuśhyāyana, Triṇavindu, Bhārgava, Śakti Jātukarṇa, Kṛishṇadvaiṇāyana. Drauṇi vero aetatis futurae diasceuaestes futurus esse dicitur. 4. Vyāsa quum filii desiderio deos pietate conciliaturus, quemnam potissimum deum coleret dubius esset, a Nārada sermonem quendam audit, olim a Brahmane cum Viṣṇu habitum. Cujus principalis sententia haec: tres quidem esse deos supremos, eosdem vero a potentia divina (śakti) ipsis innata regi: सृष्टा त्वं पालकश्चाहं हरः संहारकारकः । कृतः केनेति स तर्कः क्रियते वेदपारगैः ॥ ४६ ॥ जगत्संजनने शक्तिस्त्वयि वर्तते राजसी । सात्त्विकी मयि रुद्रे च तामसी परिकीर्तिता ॥ ४७ ॥ तथा विरहितस्त्वं तु न ह्येतत्करणे प्रभुः । नाहं पालयितुं शक्तः संहर्तुं नापि शंकरः ॥ ४८ ॥ तदधीना वयं सर्वे वर्तमः सततं विभो । 5. Ad interficiendum Hayagrīvam Asuram Mahāmāyae consilio equi caput Viṣṇus trunco imponitur¹. 6 (fol. 95^a). Madhus et Kaiṭabhae gigantum ortus. 7. Hos ad interficiendos Brahman Viṣṇum adit. Quem quum alto meditationis somno sepultum invenisset, Mahāmāyām invocāt, eaque deum suscitāt. 8. De Śakti. 9. Invocata Śakti Viṣṇus Madhum et Kaiṭabham occidit. 10. De Śukae, Vyāsae filii, natalibus. 11 (fol. 104^a). De Tārā et Chandra, et Budhae origine. 12. Sudyumna rex in mulierem mutatur, et Ilā nomen accipit. Cujus Budhaeque filius Purūravas. 13. De Purūravase et Urvaśi narratio. 14, 15. Śukae cum Vyāsae de matrimonio et de rerum mundanarum vanitate colloquium. Vyāsa Śukae Bhāgavatapurāṇam tradit. 16 (fol. 113^b). De ejus libri origine mythus. 17. Śuka ad Janakam visendum Mithilām proficiscitur. 18. Janakae cum Śuka colloquium. Quatuor gradus (āśrama) percurrendi sunt, quo mens a cupidinibus sensim revoceatur (vairāgya): मनस्तु प्रबलं काममजेयमकृतात्मभिः । अतः क्रमेण जेतव्यमाश्रमानुक्रमेण च ॥ ३० ॥ In Vedis vero vitae regimen

¹ Post fol. १०, a scriba disticha plura ommissa sunt.

ponendum est. Quibus etiamsi opera quaedam praecipiantur, quae minus proba et honesta esse videantur, veluti hostiarum immolatio, alearum lusus et mulsi libamen (surāgraha) in sacrificiis nonnullis adhibitum, tamen ea omnia nisi certis conditionibus improbanda non sunt: जनक उवाच ॥ हिंसा यज्ञेषु प्रत्यक्षा सा हिंसा परिकीर्तिता । उपाधियोगतो हिंसा नान्यथेति विनिर्णयः ॥ ५७ ॥ यथा हौधनसंयोगादनौ (यथाहंधन° MS.) धूमः प्रवर्तते । तद्वियोगात्तथा तस्मिन्निर्धूमत्वं विभाति वै ॥ ५८ ॥ अहिंसा च तथा विद्धि वेदोक्ता मुनिसत्तम । रागिणां सापि हिंसेव निःस्पृहाणां न सा तथा ॥ ५९ ॥ रागकृतं च यत्कर्म तथाहंकारसंभवं । अकृतं वेदविद्वांसः प्रवर्तते मनीषिणः ॥ ६० ॥ गृहस्थानामहिंसेव जायते द्विजसत्तम । सा हिंसेव महाभाग मुमुक्षूणां जितात्मनां ॥ ६१ ॥ 19. Śuka quum homines, quamdiu in mundo viverent, a cupidinibus liberari negasset, Janaka cogitatione quidem id fieri posse respondet: दंडाजिनकृता चिंता यथा तव वनेऽपि च । तथैव राज्यचिंता मे चिंतयानस्य वा न वा ॥ ३१ ॥ विकल्पोपहतस्त्वं वै दूरदेशमुपागतः । न मे विकल्पसंरोहो निर्विकल्पोऽस्मि सर्वदा ॥ ३२ ॥ सुखं स्वयामि विप्राहं सुखं भुञ्जामि सर्वदा । न बुद्धोऽस्मीति बुद्धाहं सर्वदैव सुखी मुने ॥ ३३ ॥ त्वं तु दुःखी सदैवासि बुद्धोऽहमिति शंकया । इति शंकां परित्यज्य सुखी भव समाहितः ॥ ३४ ॥ देहोऽयं मम बंधोऽयं न ममेति च मुक्ता । तथा धनं गृहं राज्यं न मेति च विनिश्चयः ॥ ३५ ॥ Śuka domum revertitur, et postquam patris familias officia explevit, in solitudinem se recipit, ibique meditatione et pietate absolutam sanctitatis conditionem (siddhim) obtinet. 20. De Śantanus et Satyavatī progenie narratio, e Mahābhārata excerpta.

II. Skandha. Capp. 12. Foll. 124^a-147^a. Incipit: या विश्वं वितनोति पालयति या संहर्ति कल्पक्षये ब्रह्माणश्च हरिं हरञ्च मनसैरुपादयंती गुणैः । सावित्रीञ्च रमामुमाञ्च तनुजां दत्वाथ तेभ्यः पृथक् जुष्टा पश्यति दृश्यते च सकलं तां नौमि विश्वेश्वर्यं ॥ १ ॥ यैर्न श्रुतं भागवतं पुराणं नाराधिता यैः प्रकृतिः पुराणी । प्राप्तां न [त]त्त्वं गुरुवक्त्रतो येस्तेषां वृथा जन्म गतं नराणां ॥ २ ॥ पुराणान्यन्यानि हरिहरकलापकलितानि । कविः कृत्वासौ नृगुणविरचितानि बुद्धिबिभवेन ॥ ३ ॥ गुणातीतं स्फोटगुणरसयुत (°tam) समस्तशुचि किञ्च । पुराणं श्रेष्ठं विचरति (?) द्युतिपरं चकार किल कृष्णः ॥ ४ ॥ श्रुत्वा भागवतं पुण्यं मुच्यते भवसंक्लृता । पंचलक्षणसंयुक्तं विद्याविलसितान्वितं ॥ ५ ॥

Capp. 1-5. De Satyavatī et Vyāsae origine. 1. De Matsyagandhā (Mīnagandhā = Satyavatī), et Matsya (Kāla, Matsyodarin), Vasus regis filiis. 2. Vyāsae origo. 3-5. De Śantanu rege narratio. 6, 7. Pāṇḍudarum res gestae. 8-10. De Parikshite rege, qui a Takshaka serpente occiditur. 11. De Janamejaya 12. ejusque sacrificio. Quod dum procuratur, Vyāsa Bhāgavatapurāṇam recitasse dicitur.

III. Skandha. Foll. 147^a-179^b. Incipit: यां वेदाः प्रव-

दन्यनादिनिधानां (1. °निधनां) सम्यक् न जानन्ति ते देवा विष्णुवि-
रिचिरुद्रसहिता ध्यायन्ति चित्ते सदा । यज्ञैर्यूपसमन्वितैरनुदिनं युञ्जन्ति यां
याचकास्तां विद्यां सकलार्थदामकलितां वन्दे भवानां मुदा ॥ १ ॥ जन-
मेजय उवाच ॥ भगवन् भवता प्रोक्तं यज्ञमद्याभिधं (1. यज्ञमवाभिधं)
महत् । सकोम्बा (sá kámbá) कथमुत्पन्ना कुत्र कस्माच्च किं गु-
णाः ॥ २ ॥ कीदृशश्च मखस्तस्याः स्वरूपं कीदृशं तथा । विधानं
विधिवद् ब्रूहि सर्वज्ञो सि दयानिधे ॥ ३ ॥ ब्रह्माख्यस्य तथोत्पत्तिं वद
विस्तरतस्तथा । षट्कृतं (yat°) यादृशं ब्रह्मन्निखिलं वेत्ति भूसुर ॥ ४ ॥
etc.

1. Vyása a Janamejaya de natura deorum interroga-
tus, dialogum refert, quondam ab ipso cum Nárada, 2.
a Náradaque cum Brahmane habitum. De creatione.
Primus Brahma ortus est. Quem quum Madhu et Kai-
ṭabha gigantes aggredierentur, subito Vishṇum in Śesha
serpente jacentem conspexit. Ad eos quum Rudra ac-
cessisset, haec deorum trias a Śakti (= Mááyá, Múlaprak-
ṛiti) quae ab omni aevo exstasse dicitur, ad creandum
impellitur. 3. Ejusdem jussu per omnes coelos cir-
cumducuntur. 4. Denique deam ipsam adeunt, in ejus-
que sede (devyáḥ pádanakhe) omnem creationem con-
spiciunt. Dea a Vishṇu celebratur. 5. Quam quum
etiam Śiva hymno adorasset, a dea precem magicam
obtinere. 6. A Brahmane rogata, Mahámáyá suam ipsa
naturam explicat: देव्युवाच ॥ सदैकत्वं न भेदोऽस्ति सर्वदैव मनै-
नयोः । योऽसौ साहमहं योऽसौ भेदोऽस्ति मतिविश्रमात् ॥ २ ॥ आवायो-
रंतरं सूक्ष्मं यो वेद मतिमान् हि सः । विमुक्तः स तु संसारान्मुच्यते नात्र
संशयः ॥ ३ ॥ एकमेवाद्वितीयं वै ब्रह्म नित्यं सनातनं । द्वैतभावं पुनर्याति
काल उत्पत्तिसंज्ञके ॥ ४ ॥ यथा (अथा MS.) दीपात्तथोपाधेर्योगात्सं-
जायते द्विधा । छायेवादृशमध्ये वा प्रतिविम्बं तथावयोः ॥ ५ ॥ भेद
उत्पत्त्युक्तौ वै सगैर्यं प्रभवत्यज । दृष्टादृश्यविभेदोऽयं द्वैवध्ये सति
नान्यथा ॥ ६ ॥ नाहं स्त्री न पुमान्वाहं न ज्ञीवं सर्गसंज्ञये । सर्गे सति
विभेदः स्यात्कल्पितोऽयं धिया पुनः ॥ ७ ॥ अहं बुद्धिरहं श्रीश्च धृतिः
कीर्तिर्मतिः स्मृतिः । अद्वा मेधा दया लज्जा क्षुधा तृष्णा क्षमाक्षमा ॥ ८ ॥
कांतिः शान्तिः पिपासा च निद्रा तंद्रा जराजरा । विद्याविद्या स्पृहा
घांक्षा शक्तिश्चाशक्तिरेव च ॥ ९ ॥ वसा मज्जा च त्वक्चाहं दृष्टिर्वागनृता
मृता (sic) । परां मध्यां (pará madhyá MS.) च पश्यन्ति नाब्जोऽहं
विविधाश्च याः ॥ १० ॥ किं नाहं पश्य संसारे मद्भिरक्तं किमस्ति हि ।
सर्वमेवाहमित्येवं निश्चयं विद्धि पंक्तज ॥ ११ ॥ एतैर्मे निश्चितै रूपैर्विहीनं
किं वदस्व मे । तस्मादहं विधे चास्मिन्सर्गे वै वितताभवं ॥ १२ ॥ नूनं
सर्वेषु देवेषु नानानामधरा ह्यहं । भवामि शक्तिरूपेण करोमि च परा-
क्रमं ॥ १३ ॥ ऐंद्री ब्राह्मी तथा रौद्री वाराही वैष्णवी शिवा । वारुणी
चाय कौमारी नारसिंही च वासवी ॥ १४ ॥ उत्पन्नेषु च कार्येषु देवेषु
प्रविशाम्यहं । करोमि सर्वकार्याणि निमित्तं तं (scil. देवं) विधाय
वै ॥ १५ ॥ etc. 7. De Purusha et Prakṛiti. De tribus
qualitatibus (sáttvika, rájasa, támasa). 8, 9. His qua-

litatibus quid efficiatur, qualemque invicem rationem
habeant, exponitur. 10, 11. De Satyavrata (Uttathya),
Devadattae, sacerdotis Koṣalensis, filio, qui a puero
hebes et stolidus Śaktis adoratione summam sapientiam
nactus est. 12. De Śaktis cultu. 13. De sacrificio a
Vishṇu olim ad Śaktim colendam instituto: 14-19.
Narratio de Sudarṣana, Dhruvasandhis, Ayodhya re-
gis, et Manoramae filio. Is a Yudhájite, Ujjayinís rege,
post patris mortem regno expulsus, Śakti conciliata in
imperium restituitur.

Desinit codex in versu 53. capitis undevicesimi.

Codex hujus seculi initio satis accurate exaratus est.
(WILSON 110^b.)

137.

Lit. Devan. Charta Europ. Foll. 102. Long. 8½.
Lat. 3½. Linn. 8.

Nandīśvarapurāṇae, sive Nandipurāṇae pars, e Kedá-
rakalpa¹ desumta, capita 28. (paṭala) continens. Libro
Mahápatha (via principalis) nomen fuisse, rebus ipsis
intelligitur. Incipit: गुरुर्व्रह्मा गुरुर्विष्णुगुरु देवो महेश्वरः गुरु-
रेकपरं ब्रह्म तस्मै श्रीगुरवे नमः । १ ॥ नंदिकेश्वर उवाच पृथ्वाभ्यहं
करोमीश साधकानां हिताय वै महापथेन यास्यति केचिन्मुक्ता हि
मानवाः २ तस्यार्थं हि फलं ब्रूहि सर्वं देव महेश्वरः गच्छति साधकाः
सर्वे स्वयं देहेन शकरः ३ इति नंदिवचः श्रुत्वा हर्षपूर्णो सदाशिवः
श्रूयतां नंदिन्मनसा इत्युवाच सदाशिवः ४ ॥ ईश्वर उवाच ॥ मनसा
कर्मणा वाचा सप्त जन्मानि कित्स्वियं । कृतं तेषां विनश्यति ये शृण्वन्ति
महापथं ५ etc.

Dialogo a Śiva cum Nandine habito summa beati-
tudo ita tantum obtineri traditur, si eximia Śivae vene-
ratione habita, locus ipsi in Gandhamádana, Himálayae
monte, sacer, Kedára dictus, a piis frequentetur, et
Kedáreṣam lingam, ibi statutum, adoretur. Quod viri
sancti (sádhaka) cujusdam exemplo probatur (cap. 4.
usque ad finem libri), qui relictis hominum societate,
quamvis mundi cupidinibus continuo tentatus, longam
peregrinationem (mahápatha) una cum comitibus susce-
pit, donec ad Śivam pervenit ab eoque pietatis munera
accepit. Kedára locus in provincia hodie Gerhwal sive
Gurhwal dicta situs est, in ejusque vicinia montis cacu-
men, Mahá Panth appellatum exstat². Voce Mahápatha
igitur quatuor res significari puto: 1, peregrinationem
illam, quae ab homine pio ad visendum Śivae sacellum,
in Kedára monte situm, facienda sit, sive spirituales
peregrinationem, qua Śivae natura penitus cognosca-

¹ इति श्रीकेदारकल्पे नंदिपुराणे etc.

² G. W. Traill in Asiatic Researches XVI, 210.

tur¹; 2, cognitionem ipsam; 3, montis fastigium, unde homines, quo citius in coelum pervenirent, praecipites se dare solebant; 4, hunc librum. Quem quicumque scripsit, grammaticae Sanscriticae non admodum videtur peritus fuisse, errores enim nonnunquam tales inveniuntur, quales vix a librariis illati sunt.

A nonnullis hic liber Skandapurāṇae pars esse dicitur.

Codex anno 1798 exaratus est. (WILSON 490.)

138.

Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 131. Long. 11½. Lat. 5. Linn. 11.

Narasinhapurāṇam, capita 62. continens, a Sūta cum Bhāradvāja aliisque anachoretis communicatum. (A.) Incipit: नारायणं etc. ॥ १ ॥ तत्रहाटककेशांत ज्वलत्पावकलोचनः । वज्राधिकनखस्पर्शं दिव्यं सिंहं नमोस्तु ते ॥ २ ॥ पातु वो नरसिंहस्य नखलांगलकोटयः । हिरण्यकशिपोव्रक्षश्चमृच्छहममारुणाः ॥ ३ ॥ होमबद्धाग्निनः सर्वे मुनयो वेदपारगाः । त्रिकालज्ञा माहात्मानो नैमिषारण्यवासिनः ॥ ४ ॥ अर्बुदारण्यनिरताः पुष्करारण्यवासिनः । महेंद्राद्रिरता ये च विंध्याद्रिनिवासिनः ॥ ५ ॥ धर्मारण्यरता ये च हंडकारण्यवासिनः । श्रीशैलनिरता ये च कुरुक्षेत्रनिवासिनः ॥ ६ ॥ कौमारपर्वते ये च ये च पंपानिवासिनः । एते चान्ये च बहवः सशिष्या मुनयो [5] मलाः ॥ ७ ॥ माघमासे प्रयोगं (prayāgam) तु स्नातु तीर्थं समागताः । तत्र स्नात्वा यथान्यायं कृत्वा कर्म जपादिकं ॥ ८ ॥ नत्वा तु माधवं देवं कृत्वा च पितृतर्पणं । दृष्ट्वा तव (tatra) भारद्वाज पुण्यतीर्थं निवासिनं ॥ ९ ॥ तं पूजयित्वा विधिवत्तेनैव च सुपूजिताः । आसनेषु विचित्रेषु वृष्यादिषु (vṛiṣhyādishu) यथाक्रमं ॥ १० ॥ भारद्वाजेन दत्तेषु आसीनास्ते तपोधनाः । कृष्णाश्रिताः कथाः सर्वे परस्परमथाब्रुवन् ॥ ११ ॥ कथांतेषु ततस्तेषां मुनीनां भावितात्मनां । अजगाम महातेजाः तत्र सूतो महामतिः ॥ १२ ॥ व्यासशिष्यः पुराणज्ञो लोमहर्ष्यसंज्ञकः । तान् प्रणम्य यथान्यायं स च तैश्चाभिपूजितः ॥ १३ ॥ उपविष्टो यथायोग्यं भारद्वाजमतेन सः । व्यसशिष्य सुखासीनं ततस्ते लोमहर्ष्यः (vyāsasishyaḥ purāṇajno romaharshaṇasānjna-kaḥ B.) ॥ १४ ॥ तं पश्यन् भारद्वाजो मुनीनामग्रतस्तदा ॥ भारद्वाज उवाच ॥ शौनकस्य महासत्त्वो (sattre) वाराहाख्या तु संहिता ॥ १५ ॥ त्वतः (tvattaḥ) श्रुता पुरा सूत एतैस्माभिरेव च ॥ सांप्रतं नारसिंहाख्यां त्वतः पौराणसंहितां । श्रोतुमिच्छाम्यहं सूत श्रोतुकामा इमे स्थिताः ॥ १६ ॥ अतस्त्वां परिपृच्छामि प्रश्नमेतन्महामुने । क्षुपीयामग्रतः सूत मते त्वेषां महात्मनां ॥ १७ ॥ कुत एतत्समुत्पन्नं केन वा परिपाल्यते । कस्मिन् वा लयमत्येति (abhyeti) जगदेतच्चराचरं ॥ १८ ॥ किं प्रमाणं च वै भूमेर्नृसिंहः केन तुष्यति । कर्मणा तु महाभाग तन्मे

¹ Libelli summa in hac sententia, saepe repetita, vertitur: आगता मृत्युलोकाच्च गंतव्यं शंकरालये.

ब्रूहि महामने (°mate) ॥ १९ ॥ कथं च सृष्टेरादिः स्यात् अवमानः (avasānam B.) कथं भवेत् । कथं युगस्य गणनां किं वा स्यात्तु चतुर्गुणं ॥ २० ॥ को वा विशेषस्तेष्वलं का वावस्था कलौ युगे । कथमाराध्यते देवो नरसिंहोऽत्र मानुषैः ॥ २१ ॥ क्षेत्राणि कानि पुण्यानि के च पुण्य[र]ः शिलोच्चयाः । नद्यश्च (nadyaḥ cha) काः पुराः पुण्या नृणां पापहराः शुभाः ॥ २२ ॥ देवादीनां कथं सृष्टिः मनोर्मेन्वतरस्य तु । तथा विद्याधरादीनां सृष्टिरादौ कथं भवेत् ॥ २३ ॥ यज्ज्ञानः के च राजानः के च सिद्धिं परां गताः । एतत्सर्वं महाभाग कथयस्व यथाक्रमं ॥ २४ ॥ etc.

Cap. 1. Prooemium. De mundi creatione. 2. De temporum computatione. 3. De novem creationum generibus, quae his versibus enumerantur: इत्येते कथिताः सर्गा बहवो मुनिसत्तम । प्रथमं महतः सर्गस्तन्मात्राणां द्वितीयकः ॥ २३ ॥ वैकारिकसृतीयस्तु सर्गं ऐन्द्रियकः स्मृतः । मुख्यसर्गश्चतुर्थस्तु मुख्या वै स्यादराः स्मृताः ॥ २४ ॥ तिर्यक्स्रोताश्च यः प्रोक्तस्तिर्यग्योनिः स पंचमः । ततोर्ध्वस्रोतसः षष्ठो देवसर्गस्तु स स्मृतः ॥ २५ ॥ ततोऽर्वाक्स्रोतसः सर्गः सप्तमो मानुषः स्मृतः । अष्टमोऽनुग्रहः सर्गः सात्त्विको य उदाहृतः ॥ २६ ॥ नवमो रुद्रसर्गस्तु नव सर्गाः प्रजापतेः । पंचैते वैकृताः सर्गाः प्राकृतास्ते त्रयः स्मृताः ॥ २७ ॥ प्राकृता वैकृताश्चैव जगतो मूलहेतवः । सृजतो ब्रह्मणो सृष्टिमुत्पन्ना ये मयेरिताः ॥ २८ ॥ Cf. Vishṇupurāṇa I, 5. 4. De creatione a Brahmane ejusque filiis facta. 5. De undecim Rudrarum creatione. Quos Śiva masculino corpore fisisse genuisse fertur: विभेदं पुरुषत्वं च दशधा चैकधा च सः । तेषां नामानि वक्ष्यामि शृणु मे द्विजसत्तम ॥ २९ ॥ अजैकपादहिवृद्धः कपाली रुद्र एव च । हरश्च बहुरूपश्च त्र्यंबकश्चापराजितः ॥ ३० ॥ वृषाकपिश्च शंभुश्च कपर्दी रैवतस्तथा । एकादशैते कथिता रुद्रास्त्रिभुवनेश्वराः ॥ ३१ ॥ स्त्रीत्वं चैव तथा रुद्रो विभेदं दशधैकधा । उभैव बहुरूपेण पत्नीत्वेन व्यवस्थिता ॥ ३२ ॥ De Marīchis, Dakṣhae aliorumque Brahmanis filiorum prole. 6 (fol. 8^b = B. 6^a). De Dakṣhae filiarum prosapia. De Vasishṭhae et Agastyaе origine. 7. Mārkaṇḍeya, Mṛikaṇḍus et Sumitrae filius², quum fati decreto duodecimo actatis anno diem supremum obiturus esset, Narasinhae cultui ad Tungabhadrae ripam in Sahya monte deditus, mortem devicit. Praeum formula sacerrima, in hoc capite tradita, haec: ओं नमो भगवते वासुदेवाय. 8. Ejusdem dei veneratione homines non solum mortem effugiunt, sed etiam e locis inferis in coelum perveniunt. 9. Hymnus in Viṣṇus laudem a Yama factus. 10-12. De Mārkaṇḍeyaе rebus gestis. His capitibus preces a Viṣṇus cultoribus usurpandae traduntur. 13 (fol. 19^b = B. 13^a). Yamae et Yamis colloquium. 14. Sāvitrīs, Kaṣyapaе sacerdotis uxoris, honestate et conjugis amore divinationem noctuae, cum Devaśarmā de parentibus colendis colloquium. 15. Narratio de sacerdote quodam, qui Viṣṇus cultu

² Vedaśirasī pater.

summam beatitudinem obtinuit. 16. Arboris mundanae (samsāravṛksha) descriptio. Cujus rami quum rebus terrestribus, fructusque cupidinibus humanis constant, a viro sapiente non ascendenda, sed numinis summi cognitionis gladio caedenda est. 17. Vishṇus meditatione sola homines munda vicissitudinibus liberantur. 18. De precis *Om namo Nārāyaṇāya* sanctitate. 19. De Aśvinum origine. Initio hi versus occurrunt: मरुतां विस्तरेणोक्ता वैष्णवाख्ये महामते । पुराणे शक्तिपुत्रेण पुरोत्पत्तिश्च च वायुना ॥५॥ अश्विनोर्देवयोश्चैव सृष्टिरुक्ता सुविस्तरा । संक्षेपात्तव वक्ष्यामि सृष्टिमेतां शृणुष्व मे ॥६॥ 20. Varia Solis nomina. 21 (fol. 29^b = B. 18^b). De Marutum origine. 22. Regum solarium et 23. lunarium stemma. 24. Quatuordecim Manvantararum enumeratio. 25, 26. Ikshvākus res gestae, et 27. progenies. 28. Regum lunarium series. Śāntanus res gestae. 29. De aliis regibus lunaribus. 30. Terrae et coeli descriptio. 31 (fol. 48^a = B. 28^a). Bhṛigu Sahasrāṇikam regem Narasinhae cultum edocet (31–60). 32. De Narasinhae simulacris unguendis (sammārjana). 33. De eodem deo floribus aliisque donis colendo. 34. De oblationibus *Lakshahoma* et *Koṭihoma* dictis. 35. De Vishṇu in terra variis formis manifestato. 36. Matsyaprādurbhāvas. 37. Kūrmaprādurbhāvas. 38. Varāhaprādurbhāvas. 39–43. Nṛsinhaprādurbhāvas. 44 (fol. 71^a = B. 36^a). Vāmanaprādurbhāvas. 45. Paraśurāmaprādurbhāvas. 46–50. Rāmaprādurbhāvas. 51 (fol. 105^b = B. 60^a). Kṛishṇaprādurbhāvas. 52. Kalkiprādurbhāvas. De aetate ferrea. 53. Śukrae oculus amissus Vishṇus favore restituitur. 54. De Vishṇus templo et simulacro faciendo et inaugurando. 55. Brāhmaṇadharma. 56. Gṛihasthadharma. 57. Vānaprasthadharma. 58. Yātidharma. 59. De Vishṇu Purushasūkta hymno adorando. 60. De prece octo syllabis (*Om namo Nārāyaṇāya*) constante. 61. Nāradae cum Puṇḍarīka de Vishṇus cultu, omnem aliam devotionem superante, colloquium¹. 62. Eorum qui hoc Purāṇam legent praemia.

De codice Parisiaco cf. Hamilton, p. 42.

Codex circiter annum 1770 exaratus est. (WALKER 158.)

139.

Lit. Devan. Charta Europ. Foll. 74. Long. 11. Lat. 9. Linn. 21.

Narasinhapurāṇam. (B.) Versus et capita distincta non sunt. Textus a codice A. non raro differt.

Hic liber in charta anno 1821 facta post annum 1825 exaratus est. (WILSON 353.)

¹ Hujus capituli loco in cod. B. tīrtharum enumeratio legitur.

140.

Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 72. Long. 15. Lat. 6. Linn. 12.

Nārādīyapurāṇam, a Sūta ita narratum, ut coram Śaunaka aliisque anachoretis olim a Nārada relatum erat, qui ipse a Kapila illud acceperat. Incipit: एकं यजनपत्यनेकतनुभृत्सस्यान्यजसं etc. १ यत्पादाञ्जयुगं etc. २ श्री-मत्पद्मजताक्ष्यैः प्रागुन etc. ३ सूत उवाच ॥ ॥ अस्ति त्रैलोक्यविख्यातं वनं नैमिषसंज्ञितं । पवित्रं गोमतीतीरे नित्यं पुष्पफलद्रुमैश्च ४ खलं-कृता महात्मानः श्रीभागवतलक्षणैः चक्षयो यत् सत्त्वेण चिरं हरि-पूजयन् ५ विवभुः शासिनो यत् प्रोत्पन्नकुसुमोक्तारा (°motkarāḥ) रत्नोज्ज्वला इव सुरा यज्ञभागार्थमागताः ६ तत्राश्रमो (tatrāśramo) महानासीत् ब्रह्मलोकनिभः शुभः सपुत्रपशुदाराणां महर्षीणां सुखावहः ७ तस्मिन्कुलपतिवृद्धो शौनकः संकलं (sakalam) जनं अभावयद्धरेभैः त्यागागी भागवतोत्तमः ८ etc.

I. Pars prior, *Bhaktisudhodaya*² appellata. Foll. 1–43. Capita 20. Cf. Wilson in Vishnupurāṇa, p. xxxii. Cap. 1. Prooemium. 2–5. De Kṛishṇae potestate. 6, 7. Narratio de Dhruva, Uttānapāda filio. 8–16. Narratio de Prahlāda, nequitiam Vishnupurāṇae verbis tradita. 17–20. De Kṛishṇae cultu.

II. Foll. 44–72. Pars altera, a Vasishṭha tradita. Incipit: वसिष्ठ उवाच धातृनाथनृणां धात्रीचक्रे कृपो भजनेन भवेदायुः प्राणो वै धर्मसेवयः etc. Hac parte, quae plus triginta capita habet, Rukmāṅgaḍae regis et Mohanī filiae historia continetur.

Codex anno 1762 negligentissime exaratus est. (WILSON 118.)

141.

Foll. 38–42. Linn. 14. *Vāsishṭhalaingae* Upapurāṇae capita quatuor prima. Incipit: श्रीमत्कैलासमागत्य वसिष्ठौ वेदविष्णुनिः तपश्चचार सत्कर्मनिरतो नियतेन्द्रियः दिव्यवर्षसहस्रं तु वायुभक्षोऽग्निमध्यगः श्रीमत्पंचाक्षरं साक्षात्तद्रुदीयमध्यगं सर्वपापहरं पुण्यं प्रणवेन षडक्षरं जज्ञाप शंकरं द्रुहुं वांछया मुनिसत्तमः ततः प्रसन्नो भगवानंवया सह शंकरः लिंगज्योतिःस्वरूपेण पुरतो स्य प्रकाशितः etc.

His capitibus cultus Śivae laingicus praecipitur, neque quidquam memorabile in iis legitur, nisi forte locos sacros exceperis qui, Śivae sacellis celebres, capite tertio enumerantur. Sunt ii: Vārāṇasī, Vyāghrapuram, Kānchīpuram, Mahāśaila (mons), Brahmapuram, Śve-

² तद्वरेश्चित्तलीलस्य सत्कथानां समुच्चयं । इमं शृणुध्वमत्यर्थं नाम्ना भक्तिसुधोदयं ॥२॥ यन्मया कपिलाच्छ्रुत्वा पुराणं वेदसंमितं । नारदीय-मिति प्रोक्तं तत्सारं प्रब्रवीमि वः ॥३॥ Cap. 2.

táranayam tirtham (Káveryá uttare taṭe), Madhyáṛjuna-tirtham (Káveryá dakṣiṇe taṭe), Kumbhaghona-tirtham (ibidem), Japyeṣvaratirtham (? Káveryá uttare taṭe), Gandhamádanaparvatas, ubi Rámeṣvaram et Lakshmanakunḍakam sacella reperiuntur; Somanátham, Kedáram, Bhímeṣvaram, Vṛiddháchalām ad Maṇimuktám fluvium; Goparvatam (Vṛiddháchalasyottaratas), Kálahastiśailam ad Suvarṇamukharīm fluvium. Quibus e nominibus hoc certo colligitur, librum nostrum in Carnatica provincia compositum esse.

Capitis quarti finis desideratur. Haec folia hujus seculi initio exarata sunt. (WILSON 119^b.)

142.

Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 260. Long. 9 $\frac{1}{2}$. Lat. 6. Linn. numerus variat.

Insunt *Purāṇarum* et nonnullorum aliorum carminum epicorum *indices*, e libro olim in *Wilfordi* usum confecto descripti. Quod e codicibus Colebr. E. I. H. 365, 366, eadem continentibus, colligo. In prima enim cod. 366. pagella Colebrooke haec adscripsit: 'Copied from an index prepared for Capt. Wilford, and communicated to H. C., and by him to the Asiatick society, in Capt. W.'s name.' Hi indices, parum accurate facti, plerumque ea tantum continent, quae titulis in fine capitum subscriptis suppeditantur, neque tamen omnia a parte spernendi sunt. Libros singulos infra ordine alphabetico disposui: Agnipurāṇa fol. 189^a. Adbhutarāmāyana 32^b. Ādipurāṇa 76^a. Ādityapurāṇa 77^a. Kālikāpurāṇa 57^b. Jainyapustake Kalpadrukālpasūtra 235^a. Kūmapurāṇa 53^a. Gaṇeṣapurāṇe Upāsāṇakhaṇḍa 66^b. Gaṇeṣapurāṇe Uttarakhaṇḍa 71^a. Garuḍapurāṇa 219^a. Garuḍapurāṇe Pretakalpa 220^b. Devībhāgavatapurāṇa 186^a. Narasinhapurāṇa 152^a. Nārada-pancharātra 204^a. Nārādiya-purāṇa 74^b. Vṛihannārādiye Yugadharmavarṇanam 66^b. Padmapurāṇa 34^a. 166^b. Padmapurāṇe Bhūkhāṇḍa 49^a. Padmapurāṇe Bhūmikhāṇḍe Māghamāhātmya 55^a. P. Pātālakhāṇḍe Tṛyambakamāhātmya 167^a. P. P. Prayāgamāhātmya 54^a. P. P. Rāmāṣvamedha 57^a. P. Uttarakhaṇḍa 42^a. P. U. Vilveṣvaramāhātmya 168^b. P. Panchamakhaṇḍa 168^b. Jainyapārasanāthacharitra 238^a. Jainyagranthe Budhacharitra 237^a. Brahmavaivarte Prakritikhāṇḍa 197^b. B. Gaṇapatikhāṇḍa 182^b. B. Kṛishṇajanmakhaṇḍa 200^a. B. Pitāsumatisamvāda 151^a. Brahmāṇḍapurāṇa 160^b.¹ Brahmāṇḍapurāṇa 164^a. Brahmāṇḍe Uttarakhaṇḍe Lalitopākhyāne Hayagrīvamuni-Agastya-samvāda 207^b. Bhaviṣhyapurāṇa 28^b. Bhojaprabandha 78^a. Matsyapurāṇa 4^a. Mārkaṇḍeyapurāṇa 46^a. Rā-

¹ Vāyupurāṇae hic index, non Brahmāṇḍae.

jatarangiṇī 227^b. Vālmīkiye Rāmāyane Yuddhakāṇḍa 79^b. Jainye Laghulalitāvistarākhyam Buddhapurāṇam. 226^b. Lingapurāṇa 183^b. Vāmanapurāṇa 39^a. Vāyupurāṇa 24^a. Vāyupurāṇe Vāyavisanhitāyām uparibhāga 149^b. Vāyavisanhitāyām pūrvabhāga 169^b. Vāyupurāṇe Revākhaṇḍe Narmadāmāhātmya 192^a. Śvetavārāhe Vāyupurāṇe Gayāmāhātmya 28^a. Vārāhapurāṇa 13^b. Kshemendrakṛita-Vṛihatkāthā 33^a. Vṛihatkāthā 208^a. Vṛihatkāthāyām Vetālapanchaviṃṣatikāthā 238^b. Śāmbapurāṇa 55^b. Jainyagranthe Shaṭṭrinśaddīpikā 225^b. Skānde Agastya-sanhitāyām Hālāsyamāhātmya 145^b. 224^b. Sk. Ambikākhaṇḍa 83^a. 223^a. Sk. Ayo-dhyākhaṇḍa 251^a. Skandapurāṇāntargata-Avantikhāṇḍa 97^a. 224^a. Skandapurāṇe Utkalakhaṇḍe Purushottamamāhātmya 252^b. Sk. Kanakādikhaṇḍe Kokilāmāhātmya 251^b. Sk. Kāśikhāṇḍa 244^a. Sk. Kumārikākhaṇḍa 130^a. 225^a. Sk. Kedārakalpa 199^a. 259^a. Sk. Kedārakhāṇḍa 170^a. Sk. Kedārakhāṇḍe Gangādvāramāhātmya 157^a. Sk. Gaṇeṣakhāṇḍa 150^b. Sk. Golokavarṇanam 242^b. 259^b. Skandapurāṇāntargata-Tāpimāhātmyam 140^b. 224^b. Sk. Dvārakāmāhātmya 150^a. Sk. Nāgarakhāṇḍa 121^a. 221^b. Sk. Pātālakhāṇḍa 248^a. Sk. Prabhāsa-khaṇḍa 86^b. 222^b. Sk. Brahmottaram 158^b. Sk. Bhūkhāṇḍe Śambhalagrāmamāhātmya 147^b. Sk. Revākhaṇḍa 108^a. 222^b. Sk. Vināyakāvatāravarṇanam 148^a. Sk. Śankarasānhitā 152^b. Sk. Śankarasānhitāyām Devakāṇḍa 151^b. Sk. Ś. Śivarahasya 175^a. Sk. Ś. dvitīyāṇsa-shaṣṭhāṇsa 175^b. Sk. Ś. saptaṇḍāṇsa 173^a. Sādāśivasānhitāyām Golokavarṇana 199^b. Sk. Śrīmālakhaṇḍa 255^a. Sk. Sanatkumārasānhitā 127^a. Sk. Sanatkumārasānhitāyām panchamo 'dhyāyaḥ 149^b. Sk. Sahyādikhaṇḍa 165^b. Sk. Sahyādikhaṇḍe Daṇḍakāraṇya 171^b. Sk. Sūtasānhitāyām Śivamāhātmyakhāṇḍa 155^b. Sk. Vāyaviye Setukhaṇḍa 159^b. Sk. Saurasānhitā 166^a. Sk. Himavatkhaṇḍa 178^b. Harivaṇsa 32^a.

Codex post annum 1812 exaratus est. (MILL 79.)

143, 144.

Volumina duo. Lit. Bengal. Charta Ind. Long. 10 $\frac{1}{2}$. Lat. 7 $\frac{1}{2}$. Linn. 16.

Inest *Purāṇasarvasvam*, Rerum omnium adumbratio maximam partem e Purāṇis hausta, liber ab *Halāyudha*, Purushottamae filio, Bengalensi, A. D. 1474 scriptus. Opus paragraphos (praśna) 730 continere dicitur, quinque vero primae in codice nostro desunt, quod eo magis dolendum est, quoniam e prooemio haud dubie plura de auctoris patria et gente didicissemus. Ceterum paragraphis plerisque Purāṇarum aliorumque, unde desumpti sunt, librorum nomina expressis verbis addita sunt.

Vol. I. Foll. 271. Caput sextum incipit: प्रथमः ॥ सूत उवाच ॥ प्रथमं तावत् स्थायम्भुवं मन्वन्तरस्वरूपं कथितं सर्गादौ । स्वारोचिर्नाम द्वितीयो मनुः । तस्मिन् स्वारोचिरे मन्वन्तरे विपश्चिन्नाम देवेन्द्रः पारवताः सनुषिता देवाः । etc.

Argumentum e titulis apparebit: De Manvantaris Fol. 3^a. De Ikshvákus progenie 10^b. Mundi descriptio 48^b. Tirthamáhátmyam 55^a. Gangámáhátmyam 62^b. Prayágamáhátmyam 68^a. Várāṇasímáhátmyam 71^a. Gayámáhátmyam 74^b. Jagannáthamáhátmyam 77^b. De Indiae regionibus 79^a. De Purāṇis 80^a. De Mahábháratea argumento fragmentum 80^b.

Cháturvarṇyacháturāśramyadharmás 80^b. Dharmas 81^b. Varnadharmás 82^b. Bráhmaṇamáhátmyam 84^a. Jíviká 84^a. Rathayátrá 85^b. Guvákadánam 86^b. Antyajadharmás 86^b. Sanskárás 87^a. Garbhádhanam 87^a. Pumsavanam 87^a. Símantonmayanam 87^b. Játakarman 87^b. Shashthadine Shashthípújá 88^a. Námakaranam 88^a. Annaprāśanam 88^a. Chūdākaranam 88^b. Upanayanam 89^a. Bhaikshyam 89^b. Śāstrābhyāsaphalam 90^a. Śishyás 90^b. Vidyāpradánam 90^b. Anadhyayanam 90^b. Abhivádanam 91^b. Gurus 91^b. Brahmacháriveridhis 92^a. Gárhasthyam 93^a. Viváhyáviváhyakanyánirūpanam 93^b. Strílakshaṇam 97^b. Punarbhús 98^a. Purushalakshaṇam 101^a. Dárānukramāṇam 102^a. Kanyāvaravarshakramas 102^a. Dātrínirūpanam 102^a. Kanyāsvayamvaras 105^a. Sambandhas 105^a. Viváhbhedás 106^b. Adhivedanam 107^a. Parivedanam 107^b. Ávasathyádhanam 107^b. Agnihotrādi 108^a. Dvādaśaputrás 108^b. Putrátiḍeśas 108^b. Dāyas 110^b. Trivargachintanam 110^b. Maitram 111^b. Pádaprakshálanam 112^a. Áchamanam 114^a. Dantadhāvanam 114^b. Prátāḥsnānam 115^b. Sandhyáalakshaṇam 115^b. Sandhyáyám nishiddhakarma 115^b. Sandhyáyám anavalokyáni 116^b. Sandhyámaunam 116^b. Sandhyopāsanam 116^b. Kámyaprátāḥsnānam 117^a. Snānanishedhas 117^a. Nadílakshaṇam 118^a. Prāñáyāmas 118^b. Gāyatrí 119^b. Akśhamálá 119^b. Japayajnas 121^b. Púrvāṇnakarma 121^b. Shaṭkarma 121^b. Madhyāṇnakṛityam 123^a. Brahmayajnamáhátmyam 123^a. Tarpāṇam 125^b. Kámyatarpāṇam 126^a. Snānaśáthí 126^b. Súr-yastavas 127^a. Súr-yapújá 131^a.

Śivapújá 132^a. Bhaktiprakaranam 132^b. Gatiprakaranam 132^b. Yátráprakaranam 132^b. Darśanaphalam 132^b. Kírtanaphalam 132^b. Smaranaphalam 133^a. Sammárjanaphalam 133^a. Díksháphalam 133^a. Spháṭikalingam 133^a. Párvhivádilingapújáprakaranam 133^b. Pújáphalam 133^b. Snānaphalam 134^a. Nṛityagítádiphalam 134^b. Anulepanam 134^b. Akshatádiphalam 134^b. Arghyadánaphalam 135^a. Varjaníyapushpáni 135^a. Dípádánam 135^a. Naivedyam 135^b. Dhyānam 135^b. Japaphalam 135^b. Pra-

dakshinaphalam 135^b. Prañámaphalam 136^a. Śivapradánakam 136^a. Śivachaturdaśyám upavásaphalam 136^b. Śiváyatanakaranaphalam 136^b. Lingasthāpanaphalam 136^b. Śivanindá 136^b. Bhasmalepanaphalam 136^b. Nirmályalanghanadoshas 137^a. Hariharátmakaḥ stavas 138^b. Durgápújáprakaranam 140^b. Durgástutis 142^b. Śálagrámalakshaṇam 145^a. Śálagrámadánam 145^a. Lingaparíksá 145^b. Rudrákshadháranaphalam 146^b. Rudrákshadháranamantrás 146^b.

Gítámáhátmyam 147^a. Vishṇoḥ sahasranáma 147^b. Vishṇusmaranaprakaranam 148^a. Govindae et Haris nomenclum veriloquium 148^a. Namaskáraprakaranam 148^b. Kírtanaprakaranam 150^b. Śaraṇam 150^b. Śravaṇam 151^a. Bhaktis 151^a. Vishṇubhaktalakshaṇam 151^b. Bhaktiprārthaná 151^b. Prasádanirmāṇam 152^a. Pratimákarāṇam 152^b. Dhvajadánam 152^b. Sammárjanaphalam 152^b. Upalepanam 153^a. Dravyapújá 153^a. Áváhanam 153^a. Ásanádidánam 153^a. Madhuparkadánam 153^b. Snānam 154^b. Snānamantrás 155^a. Udvartanam 155^a. Nírājanam 155^a. Dhyānam 155^b. Dhyānalakshaṇam 155^b. Dhyānaphalam 155^b. Vastram 156^a. Bhúshaṇam 156^b. Anulepanam 156^b. Vyajanam 157^a. Pushpam 158^b. Patram 159^b. Nishiddhapushpam 160^a. Nirmályalanghane doshas 160^a. Dhūpas 160^b. Dípas 160^b. Naivedyam 161^a. Mantrajāpas 161^b. Stutiphalam 161^b. Gítaphalam 161^b. Vādyaṇam 161^b. Pradakshinam 161^b. Viśeshadánáni 162^a. Vaiśvadevavidhis 162^b. Gosevá 164^b. Panchayajnas 164^b. Nityaśráddham 165^a. Átithyaprasansá 165^b. Annanindá 166^a. Puṇyabhoyam 166^a. Mānsam 166^b. Randhanakarma¹ 167^a. Vishānnaparíksá 167^a. Bhojanavidhis 168^b. Śayanavidhis 169^b. Gṛhiṇídharmanas 171^b. Strídharmanas 172^a. Svātantryam 172^b. Rajasvalá 173^a. Garbhíṇídharmanas 173^a. Anumṛitá 173^b. Vidhavádharmanas 173^b. Strínindá 174^a. Strínam vyabhicháralakshaṇam 174^b. Strívrataprakaranam 179^a. Vānaprasthavidhis 179^b. Yatidharmanas 181^a. Ashtau mahásiddhayas 182^a. Yogaprakaranam 185^b. Ásanáni 186^b. Náḍísankhyá 190^a. Prāñáyāmas 193^a. Pratyáharas 193^a. Dhāranás 193^a. Dhyānam 196^a. Samádhis 196^b.

Rájadharmaprakaranam 199^a. Chattrádílakshaṇam 200^b. Purádílakshaṇam 201^a. Yátrádi 205^b. Dútalakshaṇam 205^b. Rájanítis 213^b. Strírakshádi 214^b. Atha kámasástram. Puṇsám lakshaṇam 214^b. Strílakshaṇam 215^a. Varáṅgalakshaṇam 215^b. Samaratam 215^b. Náykáalakshaṇam 216^b. Sevávyavaháras 217^a. Svaraviśeshas 217^a. Shaṭtrinśad bandhás 220^a. Váhyaratam 220^a. Daśalakshaṇam 220^a. Kámavasatis 220^b. Kámachálanam 220^b. Sákáṅkshalakshaṇam 221^a. Ná-

¹ De coquendi ratione.

garalakshaṇam 221^a. Dútlakshaṇam 221^a. Sthúlíka-
raṇam 221^b. Stambhaṇam 221^b. Vaśikaraṇam 222^a.
Drāvaṇam 222^a. Vyavahāras 223^b. Sākshiṇas 225^a. Sá-
kshiniyame śapathās 226^a. Agniparīkshā 226^a. Jalapa-
rīkshā 226^b. Vishaparīkshā 226^b. Koshaparīkshā 226^b.
Daṇḍasankhyā 227^a. Daṇḍapraṇayanam 230^b. Rāja-
nītis 234^a. Nītisāras 240^b. Pūjanīyopākhyānam 243^b.
Dhaumyaśikshā 245^b. Śyenakapotīyam 248^a. Kāya-
sthaparakaraṇam 249^a. Kāyasthalakshaṇam 249^b. Dha-
nurvedas 254^b. Sangrāmalakshaṇam 256^b. Vajrapa-
rīkshā 259^a. Mauktikaparīkshā 261^b. Padmarāgapa-
rīkshā 263^b. Indranīlaparīkshā 266^a. Pushparāgaparī-
kshā 267^b. Karketanaparīkshā 268^a. Bhīshmaratnapa-
rīkshā 268^b. Pulakaparīkshā 269^a. Rudhirākshaparī-
kshā 269^a. Ratnaparīkshā 269^b. Lohaparīkshā 271^b.

Vol. II. Foll. 225. Vāstvádi 1^b. Gajachikitsā 2^b.
Aśvachikitsā 8^a. Ayurvedas 11^a. Dravyaguṇās 12^b.
Annaguṇās 13^a. Matsyaguṇās 14^a. Mānsaguṇās 14^b.
Śākaguṇās 15^a.

Hastādhyāyas, de manuum et digitorum gestu. In-
cipit: हस्तकस्तु पताकादिर्विषयोन्नयनादिकं । अनयोर्लक्षणं तद्वद्वाच्यं
चिह्नं यदेतयोः ॥ कर्तव्यो विषयोद्देशः सप्रम्यंतपदाश्रितः । दक्षिणेनैव
हस्तेन पुंसामभिनयो भवेत् ॥ वामेन प्रायशः स्त्रीणामिति रितिः पुरा-
तनी । असंयुताः कियंतोऽपि कियंतः संयुताः परे ॥ हस्तेनैकेन कर्माणि
येषां ते स्युरसंयुताः । येषां हस्तद्वयेनैव कर्माणि तेऽत्र संयुताः ॥ असं-
युतानां हस्तानामुद्देशः क्रियतेऽधुना । पताकः पञ्चकोपश्च हंसास्यः
कर्तरीमुखः ॥ अलपञ्चस्त्रिपताको मुष्टिकः शिखरस्तथा । अर्धचंद्रः सर्प-
शिराः सूच्यास्यः खट्वाकामुखः ॥ अरालः शुष्कतुंडश्च संदेशः कंगुलस्तथा ।
ऊर्णनाभोऽपि कथितः कपित्थो मृगशीर्षकः ॥ हंसपक्षस्तासचूडश्चतुरो
मुकुलस्तथा । भ्रमरश्च कर्द्वश्च कृष्णसारमुखाह्वयः ॥ घोषिकोऽप्यथ
सिंहास्योऽङ्कुशस्तंतीमुखस्तथा । इत्येते कथिता हस्ता मया तावदसं-
युताः ॥ संयुतानां तु हस्तानामुद्देशः क्रियतेऽधुना । गजदंतः कपोतश्च
वर्धमानोऽञ्जलिस्तथा ॥ निषधः कर्कटश्चैव तपोत्संगावहित्यकः । खल्लिको
मकरो दोलस्तथा पुष्पपुटाभिधः ॥ मरालनामा च तथा पुटको वर्धमा-
नकः । चतुर्दशैते कथिताः संयुता हस्तका अस्मी ॥ Singulae species
iis quae sequuntur accurate definiuntur 20^a. Rāgamālā
21^b. Sandhirāgās 22^a.

Atha Jyotiḥprakaraṇam. Dagdhatithis 22^a. Vārās
22^a. Nakshatrāṇi 22^b. Nakshatrādhīpās 22^b. Amṛi-
tayogas 23^a. Bhadrāyogas 23^a. Ānandāyogas 23^a.
Śubhāyogas 23^a. Ayogas 23^b. Yamaghāṇṭayogas 23^b.
Mṛityuyogas 23^b. Kālaghāṇṭayogas 23^b. Utpātayo-
gas 24^a. Viyogas 24^a. Ardhapraharikā 24^a. Kālo-
dayas 24^a. Chandrasuddhis 24^b. Tārāsuddhis 25^a.
Chandratārayor balābalaṁ 25^a. Tithyādinām Guṇā-
dhikyākathanam 25^a. Raviprabhṛitigrahasuddhis 25^a.
Grahāṇām ekarāśisthitikālakathanam 25^b. Grahasāntis
25^b. Viruddhalakshaṇam 25^b. Tadavayavās 25^b. Ava-

yavaphalam 26^a. Yoginyā udayas 26^a. Tithyādihrā-
savṛiddhī 26^a. Avama-dinakshayayos paribhāshā 26^a.
Rāśayas 26^a. Rāśyadhīpās 26^b. Nakshatreshu rāśi-
vyavasthā 26^b. Garbhādhānam 27^a. Pumsavanam
27^a. Rāśibalābalaṁ 27^a. Nāmakaraṇam 27^a. Nish-
kramaṇam 27^b. Tāmbūlabhakshaṇam 27^b. Annaprā-
śanam 27^b. Karṇavedhas 27^b. Vidyārambhas 28^a.
Chūdākaraṇam 28^a. Upanayanam 28^a. Samāvarta-
nam 28^a. Yogaprakaraṇam 28^b. Rāśinām varṇādi-
vyavasthā 29^a. Devagaṇādi 29^a. Vivāhas 29^a. Dvi-
rāgamanam 29^b. Vadhūgrihapraveśas 29^b. Navava-
dhūpabhogas 29^b. Prasthānavidhis 29^b. Yātrāmātra-
lakshaṇāni 30^a. Dikṣūlakshaṇāni 30^a. Vastrapari-
dhānam 30^a. Ghaṭināmikā yātrā 30^b. Strīṇām ala-
kāradhāraṇam 30^b. Agnidagdha-mūshikopahatavastra-
paridhānam 30^b. Navānnabhakshaṇam 30^b. Nava-
parṇādibhakshaṇam 30^b. Bheshajabhakshaṇam 31^a.
Virechanam 31^a. Rogamuktasānām 31^a. Vṛiksharo-
paṇam 31^a. Kūpādikhānam 31^a. Abhiṣastavichāras
31^a. Vastuvikrayas 31^b. Gonishikramaṇapraveśau 31^b.
Asvapraveśas 31^b. Vājīkarma 31^b. Nihkshepādi 31^b.
Khaḍgadhanurvidyārambhas 31^b. Varnādisīvanam 31^b.
Sannāhādīdhāraṇam 31^b. Rājapurapraveśas 32^a. Ka-
chhabandhas 32^a. Śilpādiguṇārjanam 32^a. Paṣukrayas
32^a. Halamuhūrtam 32^a. Dhānyavapanam 32^b. Dhā-
nyaropaṇam 32^b. Dhānyakartanam 32^b. Khānam
32^b. Vijabandhanapraveśane 32^b. Dhānyasthāpanam
33^a. Bhūkampādimaṇḍalanirūpaṇam 33^a. Kṛittikā-
dyutpannajvarabhuktis 33^b. Nakshatradohadāśāntikam
33^b. Tithyādidoshāśāntikam 34^a. Vāradohadam 34^a.
Prakārāntareṇa hṛitanashtādivastuparijñānam 34^a. Ut-
pādyavastus 34^a. Śayyāsānārambhas 34^b. Nāṭyāram-
bhas 34^b. Gṛīhakarāṇam 34^b. Gṛīhapraveśas 34^b. De-
vādīpratishṭhā 35^a. Prāvṛitkālāparīkshaṇam 35^a.

Śākunam 37^b. Chikkālakshaṇam 38^a. Spandana-
lakshaṇam 38^b. Yātrāpraveśādau śubhāśubhaprakara-
ṇam 39^b. Sārasas 39^b. Śukas 39^b. Sārīkā 40^a. Bhā-
shas 40^a. Mayūras 40^a. Ulūkas 40^b. Kapotas 40^b.
Chaṭākādis 40^b. Chāshas 41^a. Khājanas 41^b. Kā-
kas 44^a. Kukkuras 44^b. Gṛīhagodhikā 46^b. Śivā 47^a.
Yātrāprakaraṇam 50^b. Svarṇachūdās 51^a. Arisṭapā-
ṭanam 51^b. Somaśāntis 51^b. Mangalaśāntis 51^b. Bu-
dhaśāntis 52^a. Vṛihaspatiśāntis 52^a. Śukraśāntis 52^a.
Śaṇiśāntis 52^b. Rāhurishṭaśāntis 52^b. Keturiṣṭaśān-
tis 53^b. Utpātavivekas 55^b. Svapnādhyāyas 57^b. Duḥ-
svapnaśāntis 57^b.

Vedaśākhās 58^a. Shaṇṇām darśanānām siddhāntās
58^a. Dravyāṇi 60^b. Anvīkshikī 62^a. Mīmāṃsā 62^b.
Vedāntas 63^a. Pātanjalam 63^a. Vyākaraṇam 65^b.
Kāvyalakshaṇam 66^b. Nāṭakam 67^b. Rasās 70^a.
Vṛittikathanam 70^b. Gītādīlakshaṇam 72^a. Iti rasa-
prakaraṇam 72^b. Alankāraprakaraṇam 74^b. Chitra-

kavitvam 76^a. Arthálankáras 77^a. Śabdálankáras 78^a. Kāvyaṅśas 79^a. Kāvyaśoshás 80^a. Doshoddháras 80^b. Kāvyanátyálankáras 81^a. Koshaprakaraṇam 83^a. Chandaḥprakaraṇam. Varnaṇvṛttam 84^a. Āryáprakaraṇam 84^a. Samasyápurāṇavidhis 87^a. Saṅgītaprakaraṇam 87^a. Gītalakṣhaṇam 87^a. Gāyanalakṣhaṇam 87^a. Gāyanadoshas 87^a. Dhruvalakṣhaṇam 88^a. Shoḍaśadhruvāṇām námāni 89^a. Maṇṭhakalakṣhaṇam 89^a. Pratiṁṭhakalakṣhaṇam 89^b. Kandukas 89^b. Ūrdhva-tálalakṣhaṇam 89^b. Laghuśikharatálas 90^a. Turaga-nílatálas 90^a. Umátílatatálas 90^a. Rájatálas 90^a. Vidyádharatálas 90^a. Rájavinodatálas 90^a. Athaíkatáli vidhis. Khaṇḍatálas 90^b. Lalitátálas 90^b. Rūpakam 90^b. Gamakam 90^b. Laghugurudrutaplutalakṣhaṇáni 91^b. Rasás 91^b.

Atha Śráddhaprakaraṇam. Yugádyáviśayam 92^b. Aparapakshas 93^b. Śastrahatas 94^a. Aśṭaká 94^a. Navánnakálas 94^b. Saktukálas 94^b. Rátrividhis 94^b. Deśas 95^a. Pátram 95^a. Panktipávanas 95^a. Apátram 95^b. Vakavṛttiyádayas 96^a. Apasáryás 96^b. Dravyáni 97^b. Tilás 98^a. Kṛtánnádi 98^a. Varjyáni 98^a. Adhikáriṇas 99^a. Nimantraṇádi 100^a. Jivatpitṛikam 100^b. Dvipitṛikam 100^b. Patitapitṛikam 100^b. Sapiṇḍikaraṇam 101^b. Strísapiṇḍikaraṇam 102^a. Dviváhitásapiṇḍikaraṇam 102^a. Anumṛitá 102^b. Vṛddhi-śráddham 103^a. Sámvatsarikam 104^a. Shoḍaśaśráddháni 104^b. Ambughatas 104^b. Ámavidhis 105^a. Ápadvidhis 105^a. Śráddhottarakarma 105^b. Śráddhaphalam 105^b.

Atha Dhanapraśansá. Dhanam 106^a. Bráhmaṇastutis 106^b. Dánapátram 107^a. Pratigrahas 108^a. Dánam 109^b. Godánam 109^b. Vidyádánam 110^a. Abhayádánam 110^b. Arogyádánam 110^b. Annádánam 111^a. Prakírṇadánáni 112^a. Toyádánam 115^b. Vṛksharopanam 117^a. Kanyádánam 117^b. Śṛṅgídánam 118^a. Vaitaraṇi 118^a. Bhúmidánam 118^b. Suvarṇadánam 119^a. Nílavṛishotsargas 119^a. Shoḍaśa dánáni 119^b. Mahádánáni 121^a. Nánádánáni 123^a. Kámyadánam 124^b. Atha samvatsarakṛityam. Malamásas 125^b. Durgápújá 125^b. Khanjarítas 126^a. Kaumudíjágaras 126^a. Sukharátris 126^b. Bhrátridvítíyá 126^b. Sankrántis 127^a. Grahaṇam 127^b. Gajacháyá 127^b. Yugádi 128^a. Yugántas 128^a. Manvantarádis 128^a. Daśahará 128^b. Rohiṇyashṭamí 129^a. Tithidvaitam 129^b. Pratipat 129^b. Rátryantaram 129^b. Tṛitíyá 130^a. Chaturthí 130^a. Panchamí 137^a. Saptadhátuvishavikriyá 139^b. Nágalakṣhaṇam 142^b. Shashṭhí 143^a. Saptamí 143^b. Aśṭamí 144^a. Ekádaśí 147^b.

Dvádaśí 147^b. Bodhanamantras 147^b. Trayodaśí 147^b. Chaturdaśí 149^a. Anantachaturdaśí 149^b. Paurṇamásí 149^b. Amávásyá 150^b. Parvanishiddham 151^a. Tithivárayogás 151^a. Dinakshayas 151^b. Kárttikas 151^b. Vakapanchakam 151^b. Mághas 152^a. Vaiśákhas 152^a. Atha shashṭivṛatakathanam 156^a. Janmadinavidhis 156^b. Aśauchaśuddhis 157^a. Jananáśaucham 157^b. Aśauchavidhir nishedhe 158^a. Videśasthásaucham 158^a. Stryaśaucham 158^b. Aśauchasankaras 159^a. Garbháśrávśaucham 159^a. Sapiṇḍáśaucham 160^a. Sadyaśaucham 161^a. Adhikári 162^a. Karmaphalanivṛttis 164^b. Akámakṛitavikalpas 165^b. Práyaśchittanirṇayas 168^a. Práyaśchittam brahmavadhe 169^a. Vadhapra-vṛttasya vadhánutpáde práyaśchittam 169^a. Kshatriyádinám brahmavadhapráyaśchittam 169^b. Anekavadhapráyaśchittam 169^b. Kshatriyádivadhapráyaśchittam 169^b. Stríyadhapráyaśchittam 170^a. Vyabhicharitastríyadhapráyaśchittam 170^a. Brahmagarbhas 170^a. Govadhapráyaśchittam 171^b. Adoshaviśayás 172^a. Itarapráñivadhapráyaśchittam 172^a. Abhakshyabhakṣhaṇapráyaśchittam 173^b. Apeyakshírápánapráyaśchittam 173^b. Antyajánnabhakṣhaṇapráyaśchittam 175^a. Steyapráyaśchittam 175^a. Agamyágamanapráyaśchittam 176^a. Antyajastrígamanapráyaśchittam 177^a. Rajasvalágamanapráyaśchittam 177^a. Sansargapráyaśchittam 177^b. Aspiṣyasparsanapráyaśchittam 178^b. Pratigrahapráyaśchittam 178^b. Bráhmaṇasyávikrayyavikrayapráyaśchittam 179^a. Bhúmiśuddhis 179^a. Gṛhaśuddhis 180^b. Atha kṛichráni 181^b.

Prádurbhávás 193^b. Lakshmíhetus 194^a. Alakshmíhetus 196^a. Dhruvacharitam 203^b. Prahrádacharitam 217^b. Brahmaṇaḥ sabhá 225^a.

Auctores et libros rariores a Haláyudha laudatos hos notavi: Kavikalpalatá II, 84^b, Bhímabhaṭṭa I, 166^b, Yájñavalkyagítá I, 185^a, Viśṇudharmottara I, 156^a, Viśṇupurahasya I, 160^a, Śráddhadípiká II, 98^b, Hayaśirshapancharáttra I, 155^a.

In fine libri haec leguntur: गौडे श्रीविदिते वरेन्द्रविषये (वारेन्द्र° s. m. quod nihili est) योऽभूद्विष्णुवंशजः (वरिष्° MS.) सत्याचारपरोक्ष (पराक्ष° MS.) तिर्गजगतिः सत्त्वितिविद्यारतिः । तत्सूनोः पुरुषोत्तमात्सुविनयाधानात्समुत्पन्नवान्विद्वान्दीनदयान्वितः कुलधरो ध्यातैकधर्मव्रतः ॥ नानावेदपुराणभारतमनुस्मृत्यादिशास्त्रोद्धृतैः प्रश्नैः समशतैर्ननोरमतमैस्त्रिंशत्परैः कारितं । यत्नात्वेन पुराणपूर्वकमिदं सर्वस्वमाकृत्यकं शाके पणववह्निचंद्रगणिते प्रीत्यै सदास्तां सतां ॥

Haec volumina non ante annum 1810 exarata sunt. (WILSON 357, 358.)

B. DOCTRINA MYSTICA (TANTRA).

145.

Lit. Bengal. Charta Ind. Foll. 248. Long. 20. Lat. 4. Linn. 7.

Rudrayāmalatantram, capita (patala) 64. continens. Incipit: भैरव उवाच ॥ पुण श्रीपरमेशानीवदनाम्भोजनिःसृतं (°sri-tam) । श्रीजामलं महातन्त्रं स्वतन्त्रं विष्णुजामलं । शक्तिजामलमाख्यातं ब्रह्म स्तुतिहेतुना । ब्रह्मजामलं वेदाङ्गं सर्वत्र कथितं प्रिये । इदानीं मुत्तराकाण्डं धद श्रीरुद्रजामलं । यदि भाग्यवशाद्देवि तव श्रीमुखपङ्कजे । यानि यानि स्वतन्त्राणि संदत्तानि महीतले । प्रकाशय महातन्त्रं नान्यतन्त्रेषु नृप्तिमान् । सर्ववेदान्तवेदेषु कथितं ततः परं । तदा ते भक्तवर्गाणां सिद्धिः सञ्जा[य]ते भुवं । यदि भक्ते दया भद्रे वद त्रिपुरमुन्दरि । महाभैरववाक्यं पङ्कजायतलोचना । श्रुत्वोवाच महाकाली कथयामास भैरवं ॥ भैरवोवाच ॥ शम्भो महात्म (?) दर्पण कामहीन कुलाकुल । चन्द्रमण्डलशीर्षाक्ष हालाहलनि - वनि (nigāraṇa?) । अद्वितीया घोरमूर्ते रक्तवर्णशिखोज्ज्वल । महा - - कृपिपते शिव सर्वेषां नमो नमः । सर्वापां प्राणमयं गृणु आनन्दभैरव । आदौ वालाभैरवीणां साधनं षट्कलात्मकं । पञ्चाक्षुमारीललितासाधनं परमाद्भुतं । कुरुकु - विप्रचिन्तासाधनं शक्तिसाधनं । योगिनीखेचरीयक्षकन्यकासाधनं ततः । उन्मत्तभैरवीविद्याकालविद्यादिसाधनं । पञ्चमुद्रासाधनं च पञ्चवालादिसाधनं । प्रत्यङ्गिरासाधनं च कलौ साक्षात्करं परं । हरितालिकास्वर्णविद्याधूसविद्यादिसाधनं । आकाशगङ्गाविधिविधकन्यकासाधनं ततः । भूलतासाधनं सिद्धसाधनं तदनन्तरं । etc.

Liber dialogi forma, a Bhairavī cum Bhairava habiti, traditur. Capitulum initia infra exscripsi: 2 (fol. 11^b). अथातः संप्रवक्ष्यामि सर्वदर्शनविद्यया । सर्वज्ञ परमानन्दोद्भवाधिया भयङ्कर । गृणुष्व कमलाशम्भो कुलावधेविधिं गृणु । पशूनां व्रतभङ्गादौ विधिं प्रथमतः प्रभोः । व्रतभङ्गे नित्यभङ्गे नित्यपूजादिकर्मणि । सहस्रं प्रजपेन्मन्त्री व्रतदोषोपशान्तये । नित्यश्राद्धं तथा सन्ध्यावन्दनं पितृ-तर्पणं । देवतादर्शनं पीठदर्शनं तीर्थदर्शनं । गुरोराज्ञापालनं च देवता-नित्यपूजनं । पशुभावस्थितो मर्त्यो महासिद्धिं लभेद्भुवं ॥ 3 (17^a). - - - गृणु नाथ प्रवक्ष्यामि त्वं योग्यो सि मुरद्रुमः । नानाविद्यावि-शेषज्ञः सावधाना वधारय । आदावकडम¹ प्रोक्तं श्रीचक्रं च कुलाकुलं । ताराचक्रं कूर्मचक्रं राशिचक्रं तथा परं । शिवचक्रं विष्णुचक्रं ब्रह्म-चक्रं त्रिलक्षणं । देवचक्रं चतुर्धनि मुग्धाचक्रं ततः परं । रामाचक्रं चतुश्चक्रं सूक्ष्मचक्रं ततो वदेत् । तथा कथय चक्रं कथितं षोडश प्रभो ॥ 4 (18^b). अथ चक्रं प्रवक्ष्यामि कालाकालविचारकं । समाश्रित्य महावीरो दिव्यो वा पशुभाववान् । चक्रराजं प्रविचार्य सिद्धिं न चालयेत् । प्रणवम्ब प्रचण्डस्य प्रासादस्य महामनोः ॥

¹ Circulus *Akaṣṭama* appellatus in codicis Wilson. 46. folio 225^a. delineatus est.

5 (24^b). अथ वक्ष्यामि चक्रेन्द्रं गृणु भैरव सादरं । येन हीना न सिद्ध्यन्ति महाविद्यावरप्रदा । तच्चक्रं ब्रह्मणा व्यक्तं ब्रह्माचक्रमुदाहृतं । यस्य ज्वालास्त्रयं ब्रह्मा स्ववलेन स्वरं सृजेत् ॥ 6 (32^a). महाकथय चक्रार्थं सर्वचक्रोत्तमोत्तमं । यस्य विचारमात्रेण कामरूपी भवेन्नरः । तत्प्रकारं वीरनाथ क्रमशः क्रमशः गृणु । चतुरश्रे लिखेद्वर्णं चतुष्कोष्ठसमन्विते ॥ 7 (37^b). अथ पूजां प्रवक्ष्यामि कुमाख्याश्चातिदुर्लभं । व्याधिवर्णविहीनानां शीघ्रं सिद्ध्यति भूतले ॥ 8 (41^a). अथ वक्ष्ये महादेव कुमाख्या जपहोमकं । लक्षसंख्यं (°khyam) जपं कृत्वा मयावावाग्भवंरमां ॥ 9 (44^b). अथातः संप्रवक्ष्यामि कुमारीकवचं शुभं । त्रैलोक्यमङ्गलं नाम महापातकनाशनं ॥ 10 (46^b). - - - महापुण्यप्रदं नाथ गृणु सर्वेश्वरप्रियं । अष्टोत्तरसहस्राख्यं कुमाख्या परमाद्भुतं । पठित्वा धारयित्वा च नरो मुच्यते संकटात् ॥ 11 (53^a). अथातः संप्रवक्ष्यामि दिव्यं भावादिनिर्णयं । समाश्रित्य महारुद्रो भुवनेश्वरनामधृक् । यं ज्ञात्वा कमलानाथो देवतानामधीश्वरः । चतुर्वेदोधिपो ब्रह्मा साक्षाद्ब्रह्म सना-तनं । वटुको मम पुत्रश्च शक्रः स्वर्गाधिदेवता । अष्टसिद्धिपुताः सर्वे दिक्पालाः खेचरादयः ॥ 12 (56^b). तन्नाम सिद्धि(siddhi)देह-स्थमष्टमाङ्गमधो लिखेत् । तदधः सिद्धिदेहस्य सप्तमाङ्गं महेश्वर । तद्वक्ष्ये सन्धिभागे षडङ्गं कामचक्रके ॥ 13 (59^a). आज्ञाप्र-श्नार्थभावज्ञं वर्णविन्यासनिर्णयं । चाधुना गृणु सर्वज्ञ भावज्ञानपरा-यणः ॥ 14 (63^b). अथातः संप्रवक्ष्यामि योगमार्गेण शङ्कर । भर-ण्यादिसप्तविंशतस्तत्तार्थं सुमत्फलं । तत्फलाफलमाहात्म्यं साक्षात्कारका-लःफलं । फलार्थं भरणीक्षेत्रं धर्म्मविद्यादिनिर्णयं ॥ 15 (67^b). देव-कार्यं वेदशाखापञ्चवं प्रणवं परं । वदामि परमानन्द भैरव इदमागृणु । अस्येपते अकारश्च च्छुवेदपरमाक्षरं । ब्राह्मणं तं विजानीयादाद्यवेदार्थ-निर्णयं । वेदेन लभ्यते सर्वं वेदाधीनमिदं जगत् । वेदमन्त्रविहीनो यः शक्तिविद्याः समभ्यसेत् । स भवेद्भि कथं योगी कौलमार्गपरायणः ॥ 16 (70^b). गृणुष्वानन्दरुद्रेण तृतीयदललक्षणं । समावेदमघोरं तमो-गुणनिराकुलं ॥ 17 (72^b). अथ वक्ष्ये महादेव अथर्ववेदलक्षणं । सर्व-वेदस्य सारं हि शक्त्याचारसमन्वितं । अथर्ववेदादुत्पन्नं सामवेदं तमोगुणं । सामवेदाद्युर्वेदं महासन्तसमुद्भवं ॥ 18 (79^b). गृणु नाथ प्रवक्ष्यामि असाध्यसाधनं परं । कामचक्रस्य वर्णानां वर्णानां प्रश्ननिर्णयं ॥ 19 (84^b). इदानीं गृणु वक्ष्यामि सर्वतन्त्रार्थगोपनं । तत्सर्वं प्रश्नचक्रे च षडधोरम्यभेदनं ॥ 20 (86^b). अथ वक्ष्ये महादेव सिद्धिमन्त्रं विचा-रणं । जपित्वा भावयित्वा च नरो मुच्यते शङ्कटात् ॥ 21 (88^b). - - - रहस्यं गृणु मे नाथ महाकालज्ञ भावग । योगमार्गानुसारेण वीरभावाश्रित्येव । आनन्दोद्रेकपुञ्जनात् शक्तिवेदार्थनिर्णयं । वेदाधीन महायोगं योगाधीना च कुण्डली ॥ 22 (93^a). गृणु शम्भो प्रवक्ष्यामि षट्चक्रस्य फलोदयं । यज्ज्ञात्वा योगिनः सर्वे चिरं तिष्ठति भूतले । मूलाधारं महापद्मं चतुर्हलसुशोभितं । वादिशानं स्वर्णवर्णं शक्तिब्रह्मपदं भजेत् ॥ 23 (97^b). अथातः संप्रवक्ष्यामि ब्रह्ममार्गमनुत्तमं । यद्यज्ज्ञात्वा सुराः सर्वे जयाख्याः परमागुरुः । मनःस्थैर्यप्रकाशाय महतां धर्म्मवृद्धये । योगाय योगिनां नाथ भक्षप्रस्थनिरूपणं । योगाभ्यासं यः करोति न जानातीह भक्षणं । कोटिपर्यसहस्रेण स योगी भवति भुवं । ततो भक्ष-णमहोख्यं प्रवदामि समासतः । यज्ज्ञात्वा सिद्धिमाप्नोति स्वाधिष्ठानादि-

भेदनं ॥ 24 (102^b). अथ वक्ष्ये महाकाल योगशास्त्रार्थनिर्णयं । येन विज्ञानमात्रेण पटचक्रग्रन्थिभेदकः ॥ 25 (109^a). - - - शृणु प्राणेश वक्ष्यामि योगनाथ प्रियागुरो । योगाङ्गं योगिनामिष्टं तत्त्वब्रह्मनिरूपणं ॥ 3॥ तत्त्वमृष्टिप्रकारश्च प्रपालनविधिसंज्ञा । असंख्यसृष्टिसंहारं वदामि तत्ततः शृणु ॥ 26 (114^a). शृणु प्राणेश सफलं प्राणायामनिरूपणं । प्राणायामजपं ध्यानं तत्त्वयुक्तं वदामि तत् । प्रकारतयमुक्त्वां प्राणायामेषु शोभितं । देवताविधिविष्णुश्री उक्तनाथममध्यमाः ॥ 27 (121^a). - - - शृणु लोके प्रवक्ष्यामि प्राणायामफलाफलं । न गृह्णीयद्विस्तरान् स्वल्पनैव तु कुम्भयेत् । शनैः शनैः प्रकर्त्तव्यः संसारश्च विवर्जयेत् ॥ 28 (126^a). निश्चयान्ते प्रवक्ष्यामि आनन्दभैरवेश्वर । मन्त्रसिद्धिलक्षणान् योगमार्गानुकूलतः ॥ 29 (132^a). अथ पटयोगश्च प्रवक्ष्यामीह तत्ततः । कुण्डलिनीयोगविधिं कृत्वा योगी भवेन्नरः । मूलादिब्रह्मरन्ध्रान् पटचक्रभेदनं मतं । पटचक्रे योगशास्त्राणि विविधानि वसन्ति हि । यो जानातीह पटचक्रं स सर्वशास्त्रविद्वेत् ॥ 30 (134^a). अथ वक्ष्ये महाकाल मूलपद्मविवेचनं । यत्कृत्वा अमरो भूत्वा वसेत्कालचतुष्टयं । अथ पटचक्रभेदार्थं भेदिनीशक्तिमाश्रयेत् । छेदिनी सर्वग्रन्थिनां योगिनीं समुपाश्रयेत् ॥ 31 (136^a). अथ नाथ प्रवक्ष्यामि भेदिन्याः साधनं परं । येन साधनमात्रेण योगी स्यात्कालजालह ॥ 32 (139^a). अथ कान्ते प्रवक्ष्यामि शृणुष्व मम तत्त्वतः । शक्तिः कुण्डलिनी देवी सर्वभेदनभेदिनी । कलिकल्मसहन्त्री च जगतां मोक्षदायिनी । तस्याः स्तोत्रं यथाध्यानं न्यासं मन्त्रं शृणु प्रभो ॥ 33 (141^a). अथ वक्ष्ये महादेव कुण्डलीकवचं शुभं । परमानन्दं मिदं सिद्धवृन्दनिसेवितं ॥ 34 (144^a). अथ भेदान् प्रवक्ष्यामि हिताय जगतां प्रभो । निर्मलाला शुचिः श्रीमान् ध्यानात्मा च सदा शिवः । स मोक्षगो ज्ञानरूपी स पटचक्रार्थभेदकः । त्रिगुणज्ञानविकलो न पश्यति दिवानिशं । द्विराम्यज्ञानहेतोर्न पश्यति कलेवरं ॥ 35 (146^b). - - - धृतियोगं प्रवक्ष्यामि यत्कृत्वा निर्मलो भवेत् । अत्यन्तगुह्यं योगश्च सनातिकरणं नृणां । यदि नः कुरुते योगं तदा मरणमाप्नुयात् । धौति (dhriti) योगं विना नाथ कः सिद्धति महीतले । सूक्ष्मात्सूक्ष्मतरं रज्ज्वां द्वाविंशद्विस्तमानकं । एकहस्तक्रमेणैव यः करोति शनैः शनैः । यावद्वाशहस्तश्च तावत्कालं क्रियाचरेत् ॥ 36 (148^b). अथ कान्त प्रवक्ष्यामि कुण्डलिचेतनादिकं । सहस्रनाम सफलं कुण्डलिन्याः प्रियं मुखं । अष्टोत्तर महापुण्यं धारणात् सिद्धिदायकः ॥ 37 (157^b). - - - इदानीं श्रोतुमिच्छामि स्वाधिष्ठानं प्रकाशकं । - - - वद श्रीकुण्डलीयोगं स्वाधिष्ठानविभेदनं ॥ 38 (159^b). शृणु नाथ प्रवक्ष्यामि श्रीकृष्णसाधनोत्तमं । येन क्रमेण भक्ति स्यात् कालजालवशो भवेत् । मम पादाम्बुजे भक्तिभवत्येव न संशयः । भक्तिमान् यः साधकेन्द्रो महाविष्णुं भजेद्यदि । शिवतुल्यो भवेन्नाथो मम भक्तो महीतले ॥ 39 (162^a). अथ नाथ प्रवक्ष्ये हं संसारसाधनोत्तमं । येन साधनमात्रेण योगी भवति तत्त्वज्ञात् । अनायासेन सिद्धिः स्याद्यद्यन्मनसि वर्त्तते । त्रैलोक्यं मोहयेत् क्षिप्रं त्रैलोक्यं वशमानयेत् । स्वाधिष्ठानगतं विष्णुं सारं सारप्रदं हरिं । जामदग्न्यकराम्भोजे सेवितं सर्वसेवितं । अननं सत्वनिलयं वासुकिं समाकुलं । अष्टहस्ताग्रहं श्रीदं नानालङ्कारशोभितं । स्वाधिष्ठानगतं ध्यात्वा शीतलो जायते वशी ॥ 40 (164^b). अथ नाथ

प्रवक्ष्यामि शृणुष्वभावितो मम । येन क्रमेण लोकानां योगकार्यदृढो भवेत् ॥ 41 (165^b). - - - योगेन्द्रपरमानन्द सिद्धि श्रीरुद्र खेचरं । शृणु श्रीराक्षसीस्तोत्रं परमानन्दवर्द्धनं । सर्वत्र सुखदं प्रोक्तं सिद्धानामपि साधनं । एतत्स्त्वनपाठेन योगी योगदृढो भवेत् ॥ 42 (168^a). कथयामि महाकाल परमाद्भुतसाधनं । कुण्डलीरूपिणी देवी वाकिन्याकुलवल्लभा ॥ 43 (175^b). - - - इदानीं शृणु योगार्थं मयि संयोग एव च । श्रुत्वा चैतन्क्रियाकार्यं नरो योगीश्वरो भवेत् ॥ 44 (177^a). अथ कामातुराणाञ्च कालनिष्कूलहेतुना । कथयामि महादेव यत्कृत्वा कामिनीवशं । तत्प्रकारं प्रवक्ष्यामि योगसाधनहेतुना । मुग्धासनं समाहृत्य उद्ध्वो पञ्चासनचरेत् ॥ 45 (180^b). मणिपूरविभेदार्थं शृणु वक्ष्यामि तत्त्वतः । यं ज्ञात्वा मूढलोकाश्च प्रविशन्ति महापटे ॥ 46 (182^b). अथ कालतयं वक्ष्ये यत्काले योगिराड्भवेत् । तत्कालं प्राणवायूनां विनयं सूक्ष्मसम्बन्धं । पुनःपुनःसम्बन्धेन मूढो भवति संयमी । क्रियायां पञ्च वन्त्येव योगिन्यो योगभातरः । यत्काले यत्प्रकर्त्तव्यं तच्चिरूपं क्लृप्तार्थः । काले काले वशो याति परमात्मा निरामयः । विना प्रयोगसारेण विना जापेन शङ्कर । कः सिद्धो जायते ज्ञानी योगी भवति कुत्र वा ॥ 47 (185^b). शृणु भैरव वक्ष्यामि रौद्राणीस्तोत्रमुत्तमं । श्रुत्वा पठित्वा देवेश धारयित्वा स्वदेहेके । महासिद्धो भवेदेव महाकालवशो भवेत् । त्रैलोक्यरक्षार्थाय ब्रह्मणा विष्णुना तथा । रुद्रयुक्तां महारौद्रां स्तुत्वा सर्वजयो भवेत् ॥ 48 (189^b). शृणु कैलासशैलज चक्रमण्डलसंस्थितां । पटचक्रभेदमाहात्म्यं सावधानावधारय । अप्रकाशयमिदं रत्नं मणिपूरविभेदनं । अष्टैश्वर्यसाधनाय जीवन्मुक्तिप्रजाय च ॥ 49 (201^a). - - - स्तोत्रं रुद्रस्य वक्ष्यामि सारात्सारं परान्तरं । यज्ज्ञात्वा योगिनः सर्वे पटचक्रपरिभेदकाः ॥ 50 (202^b). पटचक्रभेदनाथाय सर्वसिद्धिसुसिद्धये । वक्ष्यामि लाकिनीदेवीस्तोत्रं परमदुर्लभं ॥ 51 (205^a). - - - शरीरं त्रिविधं प्रोक्तमुत्तमाधममध्यमं । तत्रैवं त्रिविधं स्वर्गं स्वर्गपातालभूतलं । सप्तस्वर्गं तथा नाथ सप्तभूतलमेव च । सप्तपातालमेवं हि सप्तद्विसप्तसंख्यकं । तन्मध्ये त्रिविधं भावं दिव्यवीरपशुक्रमं । देवी (divi) तिष्ठति देव्यश्च (devāṣ cha) वीरास्तिष्ठति भूतले । पशवः सन्ति पाताले क्रमशः क्रमशः प्रभो । सर्वत्र त्रिगुणाच्छन्नं सत्वरजस्तमादिकं । सत्त्वगुणं स्वर्गमध्ये विष्णोः सेवापरायणः । तदा सर्वे दृढाः स्वर्गे भूतले च रजोगुणं । ब्रह्मसेवापराः सर्वे ब्रह्मज्ञानिन एव च । पाताले शिवसेवाश्च शिवरूपिण एव च । तन्मोगुणात्पशोर्भावमधोदृष्टिं समाप्य च ॥ 52 (208^a). अथ सम्भेदनाथाय वक्ष्ये पटपङ्कजस्य च । महारुद्रस्य देवस्य श्रीश्रीमृत्युञ्जयस्य च । लाकिनीशक्तिसहितं सहस्रनाममङ्गलं । अष्टोत्तरशतं व्याप्तं निगूढं तव सिद्धये ॥ 53 (216^b). कथयस्व वरारोहे मणिपूरमनुक्रमं । यज्ज्ञप्त्वा मुनयः सर्वे चाष्टसिद्धिमवाप्नुयुः ॥ 54 (217^b). - - - इदानीं कालज्ञानादिवारणं शृणु भैरव । संपूज्य सच्चयाच्चन्नं वायुं स्वभाविकीपतिं । कुम्भयित्वा स्वभावेन चिरकालं सुखी भवेत् । शनैः शनै रेचयित्वा सर्वदा तद्वतो भवेत् । कालज्ञानवशो याति तत्त्वज्ञानात्त संशयः ॥ 55 (221^a). परापरविभेदज्ञ निगूढज्ञानसाधनं । इदानीं शृणु सर्वज्ञ पञ्चद्रव्यादिसाधनं । पटचक्रपञ्चभेदार्थो यत्क्रमाज्ज्ञायते क्षणात् ॥ 56 (222^b). कथयामि तव स्नेहात्कायवश्यविशेषणात् । हठयोगं प्रकथितमिदानीं शृणु तत्क्रमं । मणिपूरस्थितं

रुद्रं तैलोक्यपरमाक्षरं । कथयामि शिवानन्दसागरं शङ्करं मङ्गलं ॥ 57 (223^a). अथातः संप्रवक्ष्यामि विवेकगुणलक्षणं । वर्णध्यानानन्तरं हि पूजनं तत् महामङ्गलं ॥ 58 (225^a). अथातु सिद्धिमाहात्म्यं शृणु श्रीचन्द्रशेखर । मन्त्रोद्धारं तथा न्यासं कवचाङ्गनव प्रियं । स्तोत्रं सहस्रनामाख्यं साष्टोत्तरमनुप्रियं । माकारध्यानमखिलं सालोक्यादिपदप्रदं ॥ 59 (226^b). ज्ञानेश्वरी शुभकरी परितारणीया योगेश्वरैर्हरिहरैर्गुरुभिर्नहेन्द्रैः । तां काकिनीमन्त्रविष्णुजननी परमेशपत्नीं संस्तौति चारुहृदयात्मजपीठमध्ये ॥ ११ ॥ 60 (228^b). वद कान्ते परमानन्दे रहस्यं कुलमुन्दरि । यस्य विज्ञानमात्रेण भवेद्ब्रह्माधरो हृदि । ईश्वरस्य स्तवं ब्रह्म परं निर्वाणसाधनं । शोभाकाटिर्योगपतेयोगेन्द्रस्य परापतेः ॥ 61 (230^a). --- काकिनीश्वरयोगाख्यं सहस्रनाममङ्गलं । अष्टोत्तरविभाकारं कोटिसौदामिनीप्रभं । आयुरारोग्यजननं शृणुष्ववहितो मम ॥ 62 (240^b). अथ नाथ प्रवक्ष्ये हं काकिनीगुरुदेवयोः । मन्त्रोद्धारं भवज्ञानं केन सिद्धो भवेद्यदि ॥ 63 (242^b). --- इदानीं शृणु सर्वज्ञ रुद्रचण्डिकमुत्तमं । येन विज्ञानमात्रेण नरो मुक्तिमवाप्नुयात् । ॥ श्रीचण्डिकोवाच ॥ चण्डिकां हृदये न्यस्य स्मरणं यः करोत्यपि । अनन्तफलमाप्नोति देवि चण्डिप्रसादतः ॥ 64 (245^a). --- इदानीं शृणु सर्वज्ञ शत्रूणां नाशनं परं । ब्रह्मात्मं संप्रवक्ष्यामि सद्यः प्रत्ययकारकं । साधकानां हितायैव स्तम्भनाय च वैरिणां । यस्य स्मरणमात्रेण पवनोऽपि स्थिरायतै । प्रणवं स्थिरमायाच्च ततश्च वगलामुखि । तदग्रे सर्वदुष्टानां ततो वाचं मुखं (mukham) पदं । स्तम्भयेति पदं जिह्वां कीलयेति पदद्वयं । बुद्धिं नाशय पञ्चाङ्गु स्थिरमायां समालिखेत् । लिखेच्च पुनरोद्धारं स्वाहेति पदमन्ततः । ओं क्लीं वगलामुखि सर्वदुष्टानां वाचं मुखं स्तम्भय जिह्वां कीलय कीलय बुद्धिं नाशय नाशय ह्रीं ओं स्वाहा ॥ etc.

In capitis ultimi fine hic titulus subscriptus est: इति श्रीरुद्रनामले उत्तरतन्त्रे महातन्त्रोद्गीपने सिद्धमन्त्रप्रकरणे षट्चक्रप्रकाशे भैरवीभैरवसम्वादे वगलामुखीस्तोत्रविन्यासो नाम चतुःषष्टीतमः पटलः समाप्तः ॥

His 64 capitibus neque opus absolvitur, et prooemio priorem quandam partem praecessisse apparet. Sed plures libri ad Rudrayāmalam pertinere dicuntur, qui haud dubio serius additi sunt. Innotuerunt mihi tres, primus *Rudrayāmale Devīrahasyam* dictus, capitibus 60: constans¹; secundus *Rudrayāmalatantra Dhātukalpas* (de arcanis metallorum viribus) appellatus (E. I. H. 452); tertius *Rudrayāmalatantra Bhuvaneśvarīrahasyam* inscriptus, capita 26. continens (E. I. H. 1230). Nostri vero libri nullum aliud hucusque exemplar in Europam allatum est.

Codex hujus seculi initio exaratus est. In paginis

¹ Incipit: श्रीभैरव उवाच । अधुना देवि वक्ष्यामि रहस्यं परमाद्भुतं । यत्र सर्वेषु तन्त्रेषु यामलादिषु (!) भाषितं ॥ १ ॥ परादेविरहस्याख्यं तन्त्रं etc. E. I. H. 528.

notandis numeri १६. १०६. २३३. a scriba praetermissi, et २१. २११. bis inscripti sunt, omnia tamen recte se habent. (WILSON 47.)

146.

Foll. 496-523. varias sectae Śākticae preces, maximam partem cum arte astrologica connexas, continent. De libelli titulo non constat, nam qui in fine (इति श्रीरुद्रयामले षट्चक्रलग्न संपूर्णं) reperitur, ad ultimam tantum partem referendus est. In marginibus सं. सु. legitur. Incipit: ओ श्रीमते रामानुजाय नमः ॥ ओं श्रीकृष्णनारदं प्रत्याह ॥ चैत्रे निष्ठाफलं ज्ञेयं निराशी जायते लोचनं । वैशाखे क्षेत्रलाभः स्याज्येष्ठे च मरणं भुवं ॥ In fol. 515^b. haec leguntur: इति श्रीसनकसनन्दनसनकुमारविरचितं ॥ (MILL 112ⁿ.)

147.

Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 79. Long. 11½. Lat. 5. Linn. 10.

Kulārnavatantram, capita (ullāsa) 17. continens. Incipit: श्रीगुरुं गणपं दुर्गा वटुकं शिवमच्युतं । ब्रह्माणं गिरिजां लक्ष्मीं वाणीं वंदे विभूतये ॥ १ ॥ अनाद्यायाखिलाद्याय मायिने गतमायिने । अरूपाय सरूपाय शिवाय गुरुरूपिणे ॥ २ ॥ पराप्रसादमंतोद्यत्सच्चिदानंदतेजसे । अग्नीषोमस्वरूपाय सांविकाय नमो स्तु ते ॥ ३ ॥ श्रीदेव्युवाच ॥ भगवन् देव देवेश पंचकृत्यविधायक । सर्वज्ञ भक्तिमुलभ शरणागतवत्सल । महेश परमेशान करुणामृतवारिधे । असारे घोरसंसारे सर्वदुःखमलीमसे । नानाविधशरीरस्थाश्चानंता जीवराशयः ॥ ४ ॥ जायंते च धियंते च तेषामंतो न विद्यते । सदा दुःखातुरा एव न सुखी विद्यते क्वचित् ॥ ५ ॥ केनोपायेन देवात्त मुच्यते वद मे प्रभो ॥ ६ ॥ ईश्वर उवाच ॥ शृणु देवि प्रवक्ष्यामि यन्मां त्वं परिपृच्छसि । तस्य श्रवणमात्रेण संसारान्मुच्यते नरः ॥ ७ ॥ अस्ति देवि परंब्रह्मस्वरूपी निष्कलः शिवः । सर्वज्ञः सर्वकर्ता च सर्वेशो निर्मलो [५] द्वयः ॥ ८ ॥ स्वयं ज्योतिरनाद्यंतो निर्विकारः परात्परः । निर्गुणः सच्चिदानंदस्तद्देशा जीवसंज्ञकाः ॥ etc.

Cap. 1. De rerum humanarum vanitate. Sub finem auctor in orthodoxos eos invehit, qui piis operibus, castimonia, librorum sacrorum lectione beatitudinem se adepturos putent: क्रियायासपराः केचिद्धृतचर्यादिसंयुताः । अज्ञानसंवृतात्मानः संचरन्ति प्रतारकाः ॥ ७५ ॥ देहदंडनमात्रेण का मुक्तिरविवेकिनां । वल्मीकताडनाद्देवि मृतः कुत्र महोरगः ॥ ७६ ॥ गृहारण्यसमा लोके गतव्रीडा दिगंबराः । चरन्ति गदैभाद्याश्च विरक्तास्ते भवंति किं ॥ ७७ ॥ मृद्वस्मोद्धूलनादेव मुक्ताः स्युर्यदि मानवाः । मृद्वस्मवासी नित्यं श्वा स किं मुक्तो भविष्यति ॥ ७८ ॥ शीतवातातपसहा भक्ष्याभक्ष्यसमाः प्रिये । तिष्ठन्ति सूकराद्याश्च ज्ञानिनस्ते भवंति किं ॥ ७९ ॥ आजन्ममरणांतं ये गंगादिताटिनीस्थिताः । मंदूकमत्स्यप्रमुखा ब्रतिनस्ते

भवति किं ॥६५॥ षड्दर्शनमहाकूपे पतिताः पशवः^१ प्रिये । परमार्थं न जानन्ति पशुपाशनिर्गताः ॥६६॥ वेदशास्त्रार्थे घोर उद्यमाना इतस्ततः । षडूर्मिनिग्रहग्रस्तास्तिष्ठन्ति हि कुतार्किकाः ॥६७॥ अभ्यस्य वेदशास्त्राणि तत्त्वं ज्ञात्वा बुद्धिमान् । पलालमिव धान्यार्थं सर्वशास्त्राणि संयजेत् ॥१०५॥ न वेदाध्ययनान्मुक्तिर्न शास्त्रपठनादपि । ज्ञानादेव हि कैवल्यं नान्यथा वीरवंदिते ॥१०७॥ यावत्कर्माणि दीप्यन्ते तावत्संसारवासना । यावदिन्द्रियचापस्य तावत्तत्त्वकथा कुतः ॥११५॥ यावद्देहाभिमानश्च ममता यावदेव हि । यावत्प्रयत्नवेगोऽस्ति तावत्संकल्पकल्पना ॥११६॥ यावन्नो मनसः स्थैर्यं तावत्तत्त्वकथा कुतः । यावन्न गुरुकारुण्यं तावत्तत्त्वकथा कुतः ॥११७॥ तावत्तपो व्रतं तीर्थं जपहोमार्चनादिकं । वेदशास्त्रागमकथा यावत्तत्त्वं न विंदति ॥११८॥ Veram beatitudinis obtinendae viam in rituum *kaula* appellatorum cognitione positam esse : बहुनात् किमुक्तेन रहस्यं शृणु पार्वति । कुलमार्गादृते मुक्तिर्नास्ति सत्यं न संशयः ॥१२१॥ तस्मात्कुलार्थैतत्त्वं हि विज्ञेयं श्रीगुरोर्मुखान् । सुखेन मुच्यते जंतुर्योरसंसारबंधनात् ॥१२२॥ २. Qui ritus hoc capite celebrantur : सर्वेभ्यश्चोक्तमा वेदा वेदेभ्यो वैष्णवं परं । वैष्णवादुत्तमं शैवं शैवाह्वयिष्यमुत्तमं ॥ दक्षिणादुत्तमं वामं वामासिद्धांतमुत्तमं । सिद्धांतादुत्तमं कौलं कौलात्परतरं न हि ॥^२ - एकतः सकला धर्मा यज्ञतीर्थव्रतादयः । एकतः कुलधर्मस्तु तत्र कौलोऽधिकः प्रिये ॥ - योगी चेन्नैव भोगी स्याद्भोगी चेन्नैव योगवित् । भोगयोगात्मकं कौलं तस्मात्सर्वाधिकं प्रिये ॥ भोगी योगायते साक्षात्पातकं सुकृतायते । मोक्षायते च संसारः कुलधर्मे कुलेश्वरि ॥ - शैववैष्णवदौर्गाकैगाण्यपलंदुसंभवेः । मंत्रैर्विशुद्धचित्तस्य कौलज्ञानं प्रकाशते ॥ - सर्वैकर्मविहीनोऽपि वर्णाश्रमविवर्जितः । कुलनिष्ठः कुलेशानि भुक्तिमुक्तयोः स भाजनं ॥ - चतुर्वेदी कुलाज्ञानी श्रपचादधमः प्रिये । श्रपचोऽपि कुलज्ञानी ब्राह्मणादतिरिच्यते ॥ Denique secta Kaulika a carnis edendae et mulsi bibendi opprobrio vindicatur. Utraque enim res nisi in ritibus prohibita esse dicitur. ३. De *Urdhvaamnāyae*^३, quo vocabulo Śāktarum codex sacer significari videtur, et de precis mysticae (*Parāprāsādamantra* sive *Prāsādaparāmantra*) sanctitate. ४. Ritus traduntur, quibus cum preces illae recitandae sunt. Iique manuum et pedum gesticulatione (*nyāsa*) constant, cum meditando (*dhyāna*) conjuncta. Mahāshoḍhānyāsas. ५. De vasculis, mulsi generibus, carnis, a mysta adhibendis. Nisi in sacrificiis, neque vino uti neque carne vesci licere, iterum atque iterum cavetur : अनिमित्तं तृणं वापि छेदयेत् कदाचन । देवतार्थं द्विजार्थं

^१ Pecudes omnes ii appellantur, qui mysteriis imbuti non sunt.

^२ Cf. Wilson (As. Res. XVII, 222), quo loco de secta Tāntrica qua solet doctrina disputavit.

^३ मम पंचमुखेभ्यश्च पंचास्त्राया विनिर्गताः । पूर्वश्च पश्चिमश्चैव दक्षिणश्चोत्तरस्तथा । ऊर्ध्वस्त्रायश्च पंचैते मोक्षमार्गाः प्रकीर्तिताः ॥ Vox ipsa hoc disticho explicatur : ऊर्ध्वत्वात्सर्वधर्माणामूर्ध्वस्त्रायः प्रशस्यते । ऊर्ध्वं नयत्यर्थः च ऊर्ध्वस्त्रायोऽयमीरितः ॥

वा हत्वा पापैर्न लिप्यते ॥ et infra : मंत्रपूतं कुलद्रव्यं गुरुदेवार्पितं प्रिये । ये पिबन्ति जनास्तेषां स्तन्यपानं (regeneratione) न विद्यते ॥ द्रव्यं तु भैरवो देवि मोदः शक्तिः समीरिता । अहो पीतं च द्रव्यं हि मोहयेत्तदज्ञानपि ॥ तन्मैरेयं शिवे पीत्वा येन विक्रियते नरः । मन्त्रानैकपरो भूयात्स मुक्तः स च कौलिकः ॥ सुरा शक्तिः शिवो मांसं तज्जोक्ता भैरवः स्वयं । तयोरैक्यं समुत्पन्नमानंदो मोक्ष उच्यते ॥ आनंदो ब्रह्मणो रूपं तच्च देहे व्यवस्थितं । तस्याभिव्यंजकं द्रव्यं योगिभिस्तेन पीयते ॥ कुंडीकंबुकपालानि मधुपूर्णानि विश्रुतः । किं न पश्यति लोकोऽयं ब्रह्मविष्णुमहेश्वरान् ॥ निःशंको निर्भयो धीरो निलंजो निष्कुतूहलः । निर्णीतवेदशास्त्रार्थो वरदां वारुणो पिबेत् ॥ मंत्रसंस्कारसंशुद्धामृतपानेन पार्वति । जायते देवताभावो भवबंधविमोचकः ॥ ब्राह्मणस्य सदा पेयं क्षत्रियस्य रणागमे । मूलज्ञाने तु वैश्यस्य शूद्रस्यांयेष्टिकर्मणि ॥ देवान्पितृन्समभ्यर्च्य वेदशास्त्रोक्तवर्त्मना । गुरुं स्मरन्पितृवन्मद्यं खादन्मांसं न दोषभाक् ॥ तृप्त्यर्थं सर्वदेवानां ब्रह्मध्यानस्थिराय च । सेवेत मधुमांसानि तृष्णया चेत्स पातकी ॥ मंत्रार्थं (°चै cod.) स्फुरणार्थं च मनसः स्थिरहेतवे । भवपाशनिवृत्त्यर्थं मंती पानं समाचरेत् ॥ सेवेदात्मसुखार्थं यो मद्यादीनि स पातकी । प्राशयेद्देवताप्रीत्यै ह्यभिलाषविवर्जितः ॥ मत्स्यमांसासवादीनां पदार्थानां निषेवनं । यागकालं विनाम्यत्र मया न कथितं प्रिये ॥ यथा क्रतुषु विप्राणां सोमपानं न हूपितं । मद्यपानं तथा कार्यं समये भोगमोक्षदं ॥ Etiam haec notanda : अप्रबुद्धा पशोः (*ἀμνήτου*) शक्तिः प्रबुद्धा कौलिकस्य च । शक्तिं तां सेवेद्यस्तु स भवेच्छक्तिसेवकः ॥ पराशक्त्यात्ममिथुनसंयोगानंदनिर्भरः । य आस्ते मैथुनं तस्यादपरे स्त्रीनिषेवकाः ॥ ६. De diurnis mysteriorum cultoris (*pūjaka*) ceremoniis. ७. De *Vatukae* (वटुक, वटु)^४ aliorumque daemonum (*yoginī, bhūta, kshetrapāla*) cultu. De Śaktis adoratione : कुलदीपान्प्रदश्यैव शक्तिपूजां समाचरेत् ॥ स्वशक्तिं वीरशक्तिं वा दीक्षितां गुरुमग्रणीं । पापयित्वा पिबेन्मद्यमिति शास्त्रस्य निश्चयः ॥ अदीक्षितस्त्रियाः कुप्यात्सद्यः संस्कारमविके । मंत्रदीक्षाविधानज्ञा शुद्धा भवति नान्यथा ॥ तस्मात्कुलक्षयां शक्तिं गंधपुष्पाक्षतादिभिः । अभ्यर्च्य देवताबुद्ध्या भोगपात्रं निवेदयेत् ॥ तदंते कन्यकाश्चापि प्रमदाश्च मनोहराः । संपूज्य देवताबुद्ध्या दद्यात्पात्रं पृथक्पृथक् ॥ अनिवेद्य तु यः शक्त्यै कुलद्रव्यं निषेवते । पूजितं निष्फलं देवि देवता न प्रसीदति ॥ चंडाली चर्मकारी च मातंगी पुष्करी तथा । श्रपची खटुकी (sic) चैव कैवर्ती शिवयोधितः ॥ कुलाष्टकमिदं प्रोक्तमकुलाष्टकमुच्यते । कौंचिकी (sic) शौंडिकी चापि शस्त्राजीवी च रंजकी ॥ गायकी रजकी शिखी कौशिकी च तथाष्टमी । मंत्रतंत्रसमायुक्ताः समयाचारपालकाः ॥ कुमारी वा व्रतस्था वा योगमुद्राधरापि वा । पूजाकाले स्वतः (सुता cod.) प्राप्ता सा पूज्या सहजा बुधैः । उक्तजात्यंगनाभावे चातुर्वर्ण्यांगना यजेत् ॥ ८. De septem mysteriorum gradibus (*ullāsa*) : ārambha, taruṇa, yauvana, prauḍha, prauḍhānta, unmanas, ana-

^४ Quinque sive novem annorum pueri in his sacris adhibebantur, iique (देवताबुद्ध्या) Śivam, velut puellae, inde a primo usque ad nonum aetatis annum, Śaktim repraesentabant.

vastha. Mysteriorum summa in Śivae cum Śakti conjunctione constat: शिवशक्तयोः समयोगो यस्मिन्काले प्रजायते । सा संख्या कुलनिष्ठानां समाधिः स विधीयते ॥¹ 9. De animo ab omni, excepta numinis, meditatione abstrahendo. Summum vero beatitudinis fastigium tum demum ascendi dicitur, quum mysta animum suum a numine (Śiva) non differre intelligat: न पद्मासनता योगो न नासाग्रनिरीक्षणं । ऐक्यं जीवात्मनोरात्र्योर्गं योगविशारदाः ॥ ध्यायतः क्षणमात्रं वा अद्रष्टव्य परमं महः । यद्भवेत्समहत्पुण्यं तस्यांतो नैव गम्यते ॥ क्षणं ब्रह्माहमस्मीति यः कुर्यादात्मचित्तनं । तत्सर्वं पातकं हन्यान्नमः सूर्योदयो यथा ॥ De viri, qui summum mysteriorum gradum obtinuit (kaulikendra, yogīṣa), potestate. 10. De diebus sollennibus, quibus Bacchanalia celebranda sunt: कृष्णाष्टमी-चतुर्दश्यावमावास्या च पूर्णिमा । संक्रांतिः पंच पर्वणि तेषु पुण्यदिनेषु च ॥ etc. 11. De vivendi ratione, a kaulika observanda. Mysteria ne cum profanis communicentur, saepe injungitur: यथा रक्षति चौरभ्यो धनधान्यांवरादिकं । कुलधर्मं तथा देवि पशुभ्यः परिपालयेत् ॥ अंतः कौलो बहिः शैवो जनमध्ये तु वेष्णवः । कुलं संगोपयेद्देवि नारिकेलफलांबुवत् ॥ वेदशास्त्रपुराणानि दृष्ट्वा वेश्यांगना इव । इयं तु शांभवी मुद्रा गुप्ता कुलवधूरिव ॥ 12. De magistro (μυσταγωγός) a discipulis colendo (guru-śrīpādūkāpūjā). 13. Quinam idonei et discipuli et magistri sint, exponitur. 14. De initiationum generibus². 15. De precibus rite recitandis (puraścaraṇa-lakṣaṇam). 16. Ceremoniae magicae, aut ad removenda obstacula (śāntikakarman), aut ad subigendos aliorum animos (vaśyakarman) susceptae (kāmyakarmavidhānam). 17. Hoc capite terminorum technicorum a Śāktis adhibitorum veriloquia, eaque raro in rem, traduntur. Pauca excerpsi: कुलं गोत्रं समाख्यातं तच्च शक्तिशिवोद्भवं । येन विश्वमिति (?) ज्ञानं कौलिकः सोऽभिधीयते ॥ अकुलं शिव इत्युक्तः कुलं शक्तिः प्रकीर्तिता । कुलाकुलानुसंधाननिपुनः कौलिकः प्रिये ॥ Liber in hoc disticho desinit: इति ते कथिताः किंचिद्गुरुनामादिवासना । समासेन कुलेशानि किं भूयः श्रोतुमिच्छसि ॥

De codice Parisiaco cf. Hamilton, p. 20.

Codex anno 1760 exaratus est. In fine haec leguntur: संवत् १८१६ मार्गशीर्षशुक्लाष्टम्यां श्रीधर्मवतारराजारामनारायण-

¹ De mysteriorum spūalitio haec: प्रवृत्ते भैरवीचक्रे सर्वे वर्णा द्विजातयः । निवृत्ते भैरवीचक्रे सर्वे वर्णाः पृथक्पृथक् ॥ स्त्री वाय पुरुषः शंठश्चंडालो वा द्विजोत्तमः । चक्रमध्ये न भेदोऽस्ति सर्वे देव-समाः स्मृताः ॥

² Tirocinio peracto, homo ad sacra admissus *buddha* sive *prabuddha* (expergefactus), ὁ τελεστικός vero *bodhaka* (qui ex somno excitavit) appellatur.

जीवपठनार्थं कैलासपंडितेन लिखितं ॥ In pagina 79^b. haec: अधुना पंडितगोविंदरामसंस्मृत्य इदं पुस्तकं ॥

In foliis signandis scribe numerum ६० praetermisit, nihil vero desideratur. (WILSON 254.)

148.

Lit. Bengal. Charta Ind. Foll. 40. Long. 10. Lat. 4. Linn. 7.

*Kṛikalāśadīpikā*³, liber mysticus, in capita quatuor divisus. Incipit: कैलाशशिखरासीनं पञ्चवक्त्रं सनातनं । पद्मगिरिजा वाक्मं विनयेन जगत्पतिं । श्रीलीलावत्युवाच । इदानीं क्रकलासोऽपि पशुरुपधरा (°ro) व्ययः । पशुवाक्यप्रबोधाय उपायं वद शङ्कर । ईश्वर उवाच । साधु पृष्टं त्वया भद्रे पशुवाक्यप्रबोधनं । आदौ तु कथयिष्यामि पश्चात्साधनमुत्तमं । कार्तिके फाल्गुने वापि तृतीयायां महानिशि । एकाकी निर्भयो गत्वा चितायां वरवर्णिनि । शुद्धासनं समासाद्य देवीं ज्ञात्वा तु चर्चिकां । शुक्लकण्ठीमुग्ररावां खलां घोरतरेक्षिणी । युवतिं द्विभुजां तालजंघां मुक्ककां भजे । एवं ध्यात्वा प्रयत्नेन जपेन्मन्त्रमनन्यथा । तारं माया तथा चर्चि चर्चिके क्रकलासकं । बोधयेद्वितयं वह्निकानामन्त्रः परात् परः । एवं सहस्रं प्रजपेन्नतः सिद्धिरनुत्तमा । क्रकलासरवं ज्ञात्वा साधको गतशोकवान् । तन्प्रसादान्महे-शानि साफल्यं तस्य जायते । स द्रुते सकलां वाल्मी साधकाय यदा तदा । राजानं वश्येन्नित्यं कामिनीच न संशयः । etc.

Capite primo et secundo Pārvatī cultu mystico ea potestas obtineri perhibetur, ut animalium et geniorum voces intelligantur, eaque re miracula varia efficiantur. Nomen libello a causis duabus inditum est, primum quod chamaeleontis voce cognita summus mystarum gradus ascendi traditur, deinde quod Śiva ipse ea forma apparere dicitur. Namque, ut in rebus mysticis ambigua omnia et lucifuga, eorum omnium, quae infra enumerantur, animalium forma et Śiva et Pārvatī se manifestare videntur.

Paṭala I. Foll. 1-11^b. Kṛikalāśaśabdas. Vallisiddhis (?). Mūshikaśabdas. Mārjāraśabdas. Pheruśabdayānām. Śvaśabdayānām. Bhikaśabdayānām. Godhāśabdayānām. Gośabdayānām. Mṛigaśabdayānām. Meśhaśabdayānām. Chāgaśabdayānām. Śaśakaśabdayānām. Rikshādīśabdayānām. Sūkaraśabdayānām. Kankālasiddhis.

Paṭala II. Foll. 11^b-18^a. Kākaśabdayānām. Khanjanasiddhis. Mayūrasiddhis. Vidyādharaṇapakṣhaviṣeśasiddhis. Kankaśabdayānām. Vakaśabdayānām. Chaṭakaśabdayānām. Śukaśabdayānām. Śārikāśabdayānām. Śārasasiddhis. Kapotasiddhis. Kukkuṭaśabdayānām.

³ In codice ipso ubique *Kṛikalāśa* legitur.

Dhanadāmantrās 133^b. Śmaṣānakālī 134^b. Vagā-
lāmukhī 135^a. Karpāpiśāchīmantrās 136^a. Siddhi-
lakṣaṇam 136^b. Manjughoshamantrās 136^b. Tá-
riṇīkalpas 138^b. Śārasvatakālpas 140^a. Kātyāyanī-
kalpas 141^a. Jayadurgāmantrās 142^a. Viśālākshī 142^b.
Gaurīmantrās 143^a. Brahmaśrīmantrās 143^b. Indra-
mantrās 143^b. Garuḍamantrās 144^a. Garuḍastavas
144^b. Viśaharāgnimantrās 144^b. Vṛiṣchikādiviśaha-
ramantrās 144^b. Hanúmatsādhanam 145^a. Jvālāmu-
khīmālīnī 145^b. Ārdrapaṭī 146^a.¹ Śmaṣānabhairavī
146^a. Mahākālī 146^a. Nigaḍabandhamokṣaṇam 146^b.
Tryambakamantrās 146^b. Mṛityusanjīvanī 147^a. Śu-
kropāsītā mṛityusanjīvanī 147^b. Ākarṣaṇavidhānam
147^b. Chāmūḍāmantrās 148^a. Vidveṣaṇam 148^a.
Uchchātanavidhis 148^b. Sukhaprasavamantās 148^b.
Adarṣanaprakāras 148^b. Yoginīsādhanam 149^a. Kā-
meśvarī 150^a. Pūjādharās 151^a. Yantrasanskāras 151^b.
Chakrapratishṭhāprayogas 152^a.

III. Foll. 152^b–191^a. Digvidhānam 152^b. Pūjāyām
vihitanishiddhānī 152^b. Mantrasiddher upāyas 154^a.
Mantrāṇām doṣhādōṣhās 154^b. Mantradoshaśāntis 155^b.
Homārtham kuṇḍanirṇayas 155^b. Kuṇḍāṇām viśeṣa-
phalānī 157^a. Kāmyahomārtham kuṇḍanirṇayas 157^a.
Nityahomapaddhatis 158^b. Sankshepahomaprayogas
159^a. Vṛihaddhomapaddhatis 160^a. Homadravyānī
163^a. Shaṭkarmalakṣaṇam 163^b. Āsanam 164^a.²
Bhūtāṇām udayas 164^b. Bhūtāṇām maṇḍalānī 164^b.
Bhuvaneśvarīstotram 165^a. Bhuvaneśvarīkavacham
166^a. Annapūrnāstotram 166^b. Annapūrnākavacham
167^a. Tripuṭāstotram 167^b. Asyāḥ kavacham 168^a.
Durgāyāḥ śatanāmastotram 168^b. Asyāḥ kavacham
169^a. Mahishamardīnistotram 169^b. Asyāḥ kavacham
170^a. Lakshmīstotram 171^a. Asyāḥ kavacham 171^a.
Sarasvatīstotram 171^b. Gaṇeśastotram 172^a. Haridrā-
gaṇeśakavacham 173^a. Sūryakavacham 173^a. Viṣṇu-
stotram 173^b. Rāmachandrāśṭottaraśatanāmastotram
174^a. Asya kavacham 175^b. Kṛiṣṇastotram 176^a.
Gopālastotram 176^b. Asya kavacham 177^a. Nṛisinha-
kavacham 178^a. Śivastotram 178^b. Śivakavacham
179^a. Bhairavīstotram 179^b. Bhairavīkavacham 180^a.
Śrīvidyāstotram 180^b. Mahātripurasundarīkavacham
180^b. Kinkīnistavas 181^b. Śrīkavacham 181^b. Va-
ṭukaṣṭotram 182^a. Prachāṇḍachāṇḍikāstotram 183^b.
Asyāḥ kavacham 184^a. Śyāmākavacham 184^b. Śyā-
māstotram 185^b. Tārāstotram 186^b. Tārāpājhaṭikā a
Śankarāchārya scripta 187^a.³ Śāntīstotram 188^a. Tá-

¹ De incantamento panni udi ope faciendo.

² पद्माख्यं स्वस्तिकं भूयो विकटं कुङ्कुटं पुनः । वज्रं भद्रकन्यादुरा-
सनानि मनीषिणः ॥

³ इति ब्रह्मरुज्यं तारिभुक्ते ब्रह्मविष्णुशिवशास्त्रामुक्ते । मोक्ष-
समफलमज्ञेयसुरसं निन्दानन्दमयं कुरु पुरुषं ॥

rākavacham 189^a. Guhyashodhā 190^a. Vagālmukhī-
stotram 190^b.

IV. Foll. 191^a–223^b. Chatuṣṣhasṭyupachārās 191^a.
Maṇimuktādidravyāṇām nirmālyakālakathanam 191^b.
Tripurasundaryāḥ shodāṣopachāramantrās 191^b. Ru-
drākṣhamāhātmyam 192^b. Naimittikādikarmabhange
prāyaścittam 193^b. Viṣṇuvārādhānamantrās 194^a.
Yogāṅgāsānānī 195^b. Mudrās 195^b. Dhāraṇayantrānī.
Bhuvaneśīyantram 198^b. Tvaritāyantram 199^a. Dur-
gāyantram 199^a. Lakshmīyantram 199^a. Bhairavī-
yantram 199^b. Kālīyantram 199^b. Gaṇeśayantram
199^b. Rāmāyantram 199^b. Narasinhāyantram 200^a.
Gopālayantram 200^a. Devakīputrayantram 200^b. Śi-
vayantram 200^b. Śāntikāḍau dhāraṇayantram 200^b.
Yantralekhanadravyam 201^a. Śāntiyudakasānānam 201^a.
Atha sankshepataḥ sarvāsām devatānām nityapūjāvidhir
likhyate 201^a. Naimittikavidhis 202^a. Prayogavidhis
203^b. Bhuvaneśvarīprayogas 203^b. Tvaritāprayogas
203^b. Durgāprayogas 204^a. Sarasvatīprayogas 204^a.
Lakshmīprayogas 204^a. Gaṇeśaprayogas 204^a. Sūrya-
prayogas 204^a. Rāmāprayogas 204^b. Viṣṇuprayogas
205^a. Dadhivāmanaprayogas 206^a. Hayagrīvaprayo-
gas 206^a. Nṛisinhaprayogas 206^a. Varāhaprayogas
206^b. Dakṣiṇāmūrttiprayogas 206^b. Bhairavīprayo-
gas 206^b. Sundarīprayogas 207^a. Chhinnamastāpra-
yogas 208^b. Śyāmāprayogas 208^b. Tarpaṇam 209^a.
Nigrahāder upāyas 209^b. Vetālasiddhis 209^b: तदुक्तं
कुलचूडामणौ ॥ भैरव उवाच ॥ वेतालदिमहासिद्धिः कथं भवति
चंडिके । तन्मे कथय देवेशि यदि स्नेहोऽस्ति मां प्रति ॥ देव्युवाच ॥
निंबवृक्षोद्धवं काष्ठं श्मशाने साधकोत्तमः । भौमवारे मध्यरात्रौ गत्वा
[कुलयु]गान्वितः ॥ खनित्वा चाष्टलक्षं वै जपेन्महिषमर्दिनीं । तत्सहस्रं
हुलेद्वत्स (हुलेद्वत्स MS.) तत्रैव पितृकानने ॥ काष्ठमुद्धृत्य तस्मिन्वै दंडं
पादुकसूचितं । कृत्वा दुर्गाश्मशाने निःक्षिपेत्ततः । तस्योपरि
शवं कृत्वा पूजयित्वा यथाविधि । श्वासाने गतो वीरो जपेदष्टसहस्रकं ॥
ततो मातृबलिं दत्वा काष्ठमामंत्रयेत्ततः । स्त्रेण स्त्रेण दंडं महाभाग योगि-
नीहृदयप्रिय । मम हस्तस्थितो नाथ ममाज्ञां परिपालय ॥ एवमामंत्र्य
वेतालं यत्नं यत्नं प्रयुज्यते । तं तं चूर्णीविधाय यत्नं पुनरायाति कौलिकं ॥⁴
गच्छ गच्छ महाभागे पादुके वरवर्णिनि । मत्पादस्पर्शमात्रेण गच्छ त्वं
शतयोजनं ॥ अष्टलोहं समासाद्य पंचाशदंगुलाकृतिं । खड्गं कृत्वा तत्र
मंत्रं लिखित्वा पूजयेन्मनुं ॥ तत्सहस्रं ततो हुत्वा महाशिवकलेवरे ।
खनित्वा जीववृक्षाग्रे बद्धा शुष्केऽथ (? शुष्कं तु) भावयेत् ॥ कुला-
ष्टम्यामर्षरात्रौ चितामध्ये विशेषतः । प्रीतिपूर्वं समामंत्र्य हुलेत् (?)
पितृवने ततः ॥ मधुरत्वयसंयुक्तं विल्वपत्रेण संयुतं । पादादिमूर्धपर्यंतं
होमोति बलिमाहरेत् ॥ बल्यते परमा माया देवी महिषमर्दिनी ।

⁴ 'Und nun komm, du alter Besen! Nimm die schlechten Lumpenhuellen; Bist schon lange Knecht gewesen; Nun erfuelle meinen Willen! Auf zwei Beinen stehe, Oben sei ein Kopf, Eile nun und gehe Mit dem Wassertopf!' Goethe.

आयाति बलिपूर्णास्या वरहस्ता हसन्मुखी ॥ गृह्ण वस्तेति शब्दं वै
खड्गमुत्तोल्य धारयेत् । योरदंष्ट्रे महाकालि करबालस्वरूपिणि । आं ब्रां
ग्रौं ध्रूं ध्रूं ग्रौं ग्रः । ईं जं कुरु कल्याणं विपक्षच्छेदवित्तरं ॥ एवमांश्च
खड्गं तु यदुद्दिश्य क्षिपेन्नरः । छित्त्वा छित्त्वा पुनश्छित्त्वा गच्छत्वाकृष्यते
पुनः ॥ etc. Vālakasanskāras 210^b. Chhāgādibalividhis
211^a. Kulāchāras 211^a. Śivābaliprakāras 213^a. Ku-
lavartma sarvatra gopaniyam 213^a. Prātaḥkrityam
213^b. Atha dūtiyāgo nirūpyate. Tatradāu Vijayāsvi-
kāras 214^a. Jāpanaprakāras 214^b. Mānsādiśodhanam
215^b. Śaktiśodhanam 216^a. Naivedyam 217^b. Virā-
ṇām puraṣcharaṇam 217^b. Yoginām mantrasnānam
219^a. Sandhyā 219^a. Anantarapūjā 219^a. Homas
219^b. Antaḥpanchamakārayajanam 219^b. Kumārīpūjā
219^b. Yogaprakriyā 220^b.

Libri auctoresque in nostro codice hi laudantur:
Agastyasānhitā foll. 2^a. 12^a. etc. Āgamakalpādruma 2^a.
5^b. 17^a. (cf. Kalpādruma). Ādiyāmala 142^b. Uttara-
tantra 214^b. 215^a. 216^b. Ekavīrakalpa 10^a. 117^a. 124^b.
Kalpādruma 4^a. (cf. Āgamakalpādruma). Kālīkāpurāṇa
9^b. 38^a. 153^b. 219^a. Kālītantra 110^a. 110^b. 153^b. 208^b.
Kālīrahasya 113^b. Kālīhṛdaya 31^b. Kukkūṣeṣvara-
tantra 137^a. Kubjikātantra 130^a. 169^b. Kumārīkalpa
111^a. 111^b. 118^a. 214^b. Kulachūdāmaṇi 27^a. 42^b. 113^b.
208^b. 209^b. Kulaprakāśa 14^b. Kulāsāra 15^a. Kulā-
mrīta 27^b. 84^b. Kulārṇava 12^a. 12^b. etc. Kaulāvalīya
151^b. 153^a. Kaulikatantra 216^a. Kriyāsāra 1^b. 2^a.
Gaṇeṣavimarśiṇī 2^b. 24^a. 158^a. Gāndharva 125^b. Gā-
ruḍa 145^b. Gautamīya 7^a. 8^a. 9^b. etc. Chakradīpikā
59^a. Chandrachūdāmaṇi 119^b. (cf. Tantrachūdāmaṇi).
Chāmūḍātantra 9^b. Chanda[h]sangraha 125^b. Jnānār-
ṇava 30^a. 31^b. 76^b. etc. (cf. Yoginījnānārṇava). Tattva-
bodha 88^a. Tantrakaumudīkāra 83^b. Tantrachūdāmaṇi
118^b. (cf. Chandrachūdāmaṇi). Tantrarāja 4^b. 9^b. Tantra-
hṛdaya 34^b. Tripurāsāra 81^b. Dakṣiṇāmūrttisānhitā
34^b. 38^b. 45^b. etc. Nandikeṣvarasānhitā 27^a. Navaratna
93^b. Navaratneṣvara 19^a. 103^a. 201^b. 219^a. Nārādīya
151^a. 152^b. Nārāyaṇakalpa 15^a. Nārāyaṇīya 4^b. 42^a.
Nibandha 4^a. 5^a. 144^a. 154^b. etc.¹ Nīlatantra 17^a. 27^b.
117^a. etc. Padmapurāṇa 175^b. 193^a. Pingalātantra 4^b.
Pingalāmṛita 6^b. Puraṣcharaṇachandrikā 14^b. 56^b. Pra-
panchāsāra 18^a. 45^b. 55^b. 162^a. Pheṭkārīṇī 123^a. 131^b.
Pheṭkārīya 113^b. 119^b. etc. Mahāpheṭkārīya 117^b.
Brahmapurāṇa 158^b. Brahmāyāmala 32^b. Brahma-
sānhitā 63^b. 160^a. 178^b. Brahmopaniṣad 189^a. Bhā-
ratāchārya 86^a. Bhāvachūdāmaṇi 128^a. 212^a. 216^a.
Bhūtabhairava 88^b. Bhairavatantra 18^b. 109^b. Bhai-
ravīya 123^a. Bhairavītantra 3^a. (cf. Svachhandabhāi-

rava). Matsyasūkta 2^b. 34^b. 118^a. etc. Mantrachūdā-
maṇi 214^b. Mantradevaprakāśikā 45^b. 68^a. 131^a. 143^b.
Mantrayāntraprakāśa 152^b. Mātrikārṇava 125^b. 219^a.
Mālinīvijaya 3^b. 9^a. Māyātantra 84^a. 125^a. Muṇḍamā-
lātantra 3^b. 8^b. 9^b. etc. Maithilās 22^a. Yogaratnāvalī
5^b. Yoginījnānārṇava 85^b. Yoginītantra 2^b. etc. Yo-
ginīhṛdaya 3^a. 10^a. Ratnāvalī 7^b. (cf. Yogaratnāvalī).
Rāghavabhaṭṭa 4^a. 19^b. 153^b. Rāmārchanachandrikā 4^b.
7^b. 24^a. Rudrayāmala 2^b. Yāmaliya 6^a. (cf. Ādiyā-
mala, Brahmāyāmala, Siddhayāmala). Lalitātantra 216^b.
Vasishṭhasānhitā 156^a. (cf. Vāsishṭha). Vāmakeṣvara-
tantra 130^b. 151^b. 198^a. Vārāhītantra 3^b. 8^b. 9^b. etc.
Vārāhīya 30^a. Vāsishṭha 24^b. 157^a. Vijayākālpa 214^a.
Vidyādhārāchārya 16^b. Vidyānandanibandha 34^b. Vi-
suddheṣvaratantra 9^a. 13^b. 27^b. 30^a. etc. Viṣvasāra 18^a.
23^b. etc. Vīratātantra 110^b. 113^b. 211^b. etc. Vīrabhadra
126^a. Vaiṣampāyanasānhitā 3^a. 11^a. 13^a. 69^a. Śanka-
rāchārya 119^a. 188^a. Śārādā[tilaka] 4^a. 14^b. 17^b. etc.
Śivāgama 217^b. Śrīkrama 2^b. 8^b. 81^a. Sanatkumāra-
kalpa 61^a. Sanatkumāratantra 24^a. 33^a. 178^a. Sa-
natkumārasānhitā 6^b. Sanatkumārīya 10^a. Samayā-
chāra 217^b. etc. Sammohanatantra 26^b. Sārasa-
graha 1^b. Sārasamuchchhaya 152^b.² Siddhayāmala 2^b.
85^a. 182^a. (siddhi°). Siddhasārasvata 3^b. 123^b. etc.
Siddheṣvaratantra 113^b. Skandhapurāṇa 193^a. Sva-
chhandabhairava 88^b. Svatantra 101^b. 114^a. 125^b.
(Svatantratātantra) 201^b. 214^a. 216^a. Svayambhūmātri-
kātantra 141^a. Hansapārameṣvara 8^b. Hansamāhe-
ṣvara 10^a. Hanūmatkalpa 173^b.

In fine haec leguntur: श्रीनहामहोपाध्यायश्रीकृष्णानंदवागी-
शभट्टाचार्यविरचिते तंत्रसारे चतुर्थः परिच्छेदः समाप्तः ॥

De codice Havniensi cf. Westergaard, p. 101; de
Berolinensi Weber, p. 361. Qui codex utrum recensio-
rem breviorē quandam contineat, necne, in praesentia
divinari non licet.

Codex anno 1812 exaratus est. Folium ६५. deside-
ratur, numerum ६५. scriba praetermisit, nihil tamen
deest.

In foliis 224–235. varii generis circuli et formae my-
sticae (chakra, maṇḍala, yantra, kuṇḍa) delineatae sunt:
1. Nakṣatrachakram. 2. Rīṇidhanichakram. 3. Kulā-
kulachakram. 4. Akathahachakram. 5. Akāḍamacha-
kram. 6. Rāśichakram. 7. Sarvatobhadramaṇḍalam.
8. Alpasarvatobhadramaṇḍalam. 9. Laghunābhamaṇḍa-
lam. 10. Panchābjamaṇḍalam. 11. Kūrmachakram.
12. Mātrikāyantram. 13. Sāmānyapūjāyantram. 14.
Bhuvaneṣvaripūjāyantram. 15. Tripuṭāpūjāyantram.
16. Taritāpūjāyantram. 17. Vajraprastāvinīpūjāyan-
tram. 18. Nityapūjāyantram. 19. Gaṇeṣapūjāyantram.

¹ Liber saepe laudatur, sed titulum accuratiorē nusquam
reperi. Cf. Vidyānandanibandha.

² Id est: Tripurāsārasamuchchaya.

20. Vāgīśvarīpūjāyantram. 21-23. Śrīkṛṣṇasya pūjāyantram. 24. Gopālasya pūjāyantram. 25. Tripurābhairavīpūjāyantram. 26. Varāhapūjāyantram. 27. Annapūrṇābhairavīpūjāyantram. 28. Chaṇḍograsūlapāṇīpūjāyantram. 29. Vaṭukābhairavapūjāyantram. 30. Shaṭkūṭābhairavīpūjāyantram. 31. Chaitanyābhairavīpūjāyantram. 32. Rudrabhairavīpūjāyantram. 33, 34. Śyāmāpūjāyantram. 35. Śrīvidyāpūjāyantram. 36. Prachaṇḍachaṇḍīkāpūjāyantram. 37. Guhyakālīśmaṣānakālībhadrakālīmahākālīnām pūjāyantram. 38, 39. Tārāpūjāyantram. 40. Dhanadāpūjāyantram. 41. Śmaśānakālīpūjāyantram. 42. Viśālākṣhīpūjāyantram. 43. Vagalamukhīpūjāyantram. 44. Tārīpūjāyantram. 45. Chaṇḍograsūlapāṇer yantram. 46. Śrīdurgāyantram. 47. Garuḍāyantram. 48. Vagalamukhīdhāraṇāyantram.

49. Lakṣmīyantram. 50. Śrīrāmayāntram. 51. Hanūmadyāntram. 52. Manjughosha. 53. Tripurādhāraṇāyantram. 54. Gaṇeśadhāraṇāyantram. 55. Lakṣmīyādhāraṇāyantram. 56. Nṛsiṅhasya dhāraṇāyantram. 57. Taritādhāraṇāyantram. 58. Bhairavyā dhāraṇāyantram. 59. Śrīrāmasya dhāraṇāyantram. 60. Śrīkṛṣṇasya dhāraṇāyantram. 61. Mṛityunjayasya dhāraṇāyantram. 62. Śivasya dhāraṇāyantram. 63. Tārāyādhāraṇāyantram. 64. Rāṇadurgādhāraṇāyantram. 65. Vagalamukhīdhāraṇāyantram. 66. Kālyā dhāraṇāyantram. 67. Chaturāṣṭrakūṇḍam. 68. Padmakūṇḍam. 69. Aṣṭāṣṭrakūṇḍam. 70. Vartulakūṇḍam. 71. Shaḍaṣṭrakūṇḍam. 72. Yonikūṇḍam. 73. Ghaṭārgalāyantram. 74. Ardhaḥchandrakūṇḍam. 75. Tryaṣṭrakūṇḍam. Quatuor infra typis excudi jussi. (WILSON 46.)

नक्षत्रचक्रं

अ आ	इ	ई उ ऊ	चू चू लू लू	ए	ऐ	ओ औ	क	ख ग
१	२	३	४	५	६	७	८	९
देवः	मानुषः	राक्षसः	मानुषः	देवः	मानुषः	देवः	देवः	राक्षसः
घ ङ	च	छ ज	झ ञ	ट ठ	ड	ढ ण	त थ द	थ
१०	११	१२	१३	१४	१५	१६	१७	१८
राक्षसः	मानुषः	मानुषः	देवः	राक्षसः	देवः	राक्षसः	देवः	राक्षसः
न प फ	ब	भ	म	य र	ल	व श	ष स ह	ल ष
१९	२०	२१	२२	२३	२४	२५	२६	२७
राक्षसः	मानुषः	मानुषः	देवः	राक्षसः	राक्षसः	मानुषः	मानुषः	देवः

अक्षयहचक्रं

अ क	उ	आ	ऊ
घ ह	ङ प	ख द	च फ
ओ	लू	औ	लू
ड व	रू म	ढ श	न य
ई	चू	इ	चू
य न	ज भ	ग ध	छ व
अः	ऐ	अं	ए
त स	ठ ल	ण ष	ट र

चुलिधनिचक्रं

६	६	६	०	३	४	४	०	०	०	३
अ आ	इ ई	उ ऊ	चू चू	लू लू	ए	ऐ	ओ	औ	अं	अः
क	ख	ग	घ	ङ	च	छ	ज	झ	ञ	ट
ठ	ड	ढ	ण	त	थ	द	ध	न	प	फ
ब	भ	म	य	र	ल	व	श	ष	स	ह
२	२	५	३	०	२	१	०	४	४	१

कुलाकुलचक्रं

वायुः	अग्निः	भूमिः	जलं	आकाशः
अ आ	इ ई	उ ऊ	चू चू	लू लू
ए	ऐ	ओ	औ	अं अः
क	ख	ग	घ	ङ
च	छ	ज	झ	ञ
ट	ठ	ड	ढ	ण
त	थ	द	ध	न
प	फ	ब	भ	म
य	र	ल	व	श
ष	स	ह	ल	ह
वायुः	अग्निः	भूमिः	जलं	आकाशः

150.

Foll. 121-147. Lit. Bengal. Linn. 6. *Toḍalatantram*, capita decem continens. Incipit: श्रीदेव्युवाच । ब्रह्म मे जगतां नाथ सर्वविद्यामय प्रभो । महविद्यासु सङ्घासु गुह्यासु भुवनत्रये । एतासां दक्षिणे भागे नानारूपपिनाकधृक् । पृथक्पृथक् महादेव कथयस्व मयि प्रभो । श्रीशिव उवाच । शृणु चाञ्चैङ्गि सुभगे कालिकायाश्च भैरवं । महाकालं दक्षिणाया दक्षभागे प्रपूजयेत् । महाकालेन वै साङ्गं दक्षिणः रमते सदा । etc.

Hoc libro de cultu mystico, circulorum et *διαγραμμάτων*, spiritus comprimendi, aliarum nugarum ope exercendo, agitur. Titulus non explicatur. Bengalice *toḍala* vocabulo brachiorum ornamentum quoddam significatur.

Haec codicis pars post annum 1810 exarata est. (WILSON 41^c)

151.

Hoc volumine opera tria continentur. Lit. Bengal. Charta Ind. Foll. 147. Long. 16. Lat. 3½.

Foll. 1-53. Linn. 7. *Phetkārīṇītantra*, capitibus 22. constans. Incipit: क्रोधोज्ज्वलनीं जघनं धमनीं सृष्टिं दहनीं दितिजं प्रसन्नीं । भीमं नदनीं प्रणमामि कृत्यां रोह्यमाणां क्षुधयोग्यकालीं ॥ उन्मत्तभैरवं नारसिंहं डामरभैरवं शिवाकारं मालिन्याद्यमसिताङ्गादियामलं । सिद्धयोगेश्वरं तन्त्रं योगिनीजालसम्बरं । दृष्ट्वा कृत्याविधिं फेत्कारिणीतन्त्रं वि(f)रच्यते ॥ quo prooemio auctor opus ex Unmattabhairavatantra, Nārasinhatantra, Dāmara-bhairavatantra, Śivatantra, Mālinītantra, Yāmalatantra, Siddhayogēśvaratantra, Yogīnītantra se excerpsisse fateatur. Praeterea in fine capitis 13. *Ādivātulantra* laudatur. Liber consilio flagitiosissimo compositus est, incantationes enim et praestigiae magicae nefastae et horrendae traduntur; sed ad cognoscendas superstitiones populares, quae mirum in modum cum populis occidentalibus consentiunt, maximi est pretii.

Cap. 1. De literarum quinquaginta significatione. Unicuique enim literae quatuor potestates, duae masculae, duae femininae tribuuntur. Ut exemplo utar, अ litera *Keṣava* et *Kīrti*, *Śrīkaṇṭha* et *Pūrṇodarā* significantur. Praeterea literae et syllabae quaedam symbolice usurpantur: उकारः कुटिलः प्रोक्तो मकारः काल एव च । ऐन्द्रावली¹ लकारश्च हंसो प्यथ ह उच्यते । विन्ध्यवासिनी माया च इकारस्तु कुचद्वयं । माया लक्ष्म्यस्तु ह्रींकारो ह्रूँकारः कूर्च उच्यते । द्विः

¹ न et ल, व et र literaturae Bengalicae perraro, म et स vix distinguuntur. Quare in vocabulis ceterum ignotis errores cavere difficillimum est.

खाहा समाख्याता² कालाग्निर्व्यापकोऽङ्कुशः । अस्त्रं फडित्यतो ब्रह्मा दक्षकर्णान्वितः शिवः । सकारस्तु भृगुपाणो नो वानी पाकशासनः । नागेशो ज्वलनो रेफो सकारस्त्वन्दुरीरितः । सङ्कुलो भग एकारः उकारः शिव उच्यते । दक्षवामाविति ई प्रोक्तौ पाणी चतुः परिकीर्तितः । लोलाक्षिका लकारश्च हकार लङ्गलीश्वरः । इन्द्रासनगतो ब्रह्मा मतिमूर्तिश्च मन्मथः । ह्रौं श्रोतिस्त्रित्वं ह्रौं ह्रूँ कूर्चः क्रोधो पि कीर्तितः । etc.³

2. De vasculis, *διαγραμμάτων* formam gerentibus, in ritibus magicis adhibendis: शान्तिके चतुरस्रं स्यात् पौष्टिके वृक्षमेव च । त्रिकोणमभिचारे तु पञ्चास्रं मारणे मतं । षडस्रं मोहने चैव सप्तास्रं स्तम्भने मतं । शतृच्छादे (L. शतृच्छेदे sive शतृच्छादे) तथाष्टास्रं नवास्रं व्याधिहा मतं । मोहे तु कारयेत् कुण्डमेकमेवेकहस्तकं । चतुरस्रं त्रिकोणं वा वृक्षम्वा मेखलात्तयं । etc. 3. De apparatu magico ceremonisque, ad sacra auspicanda faciendis.

4.⁴ Cantio magica priusquam ad usus aliquos adhibeatur, praecepta varia observanda sunt (puraskriyā, purascharanakarman). Quare tempora et sidera idonea, res ad incantationem necessariae, sedendi modi etc. traduntur.

पञ्चमी च द्वितीया च तृतीया सप्तमी तथा । बुधे-ज्यथारसंयुक्ता शान्तिकर्मणि पूजिता । गुरुचन्द्रयुता षष्ठी चतुर्थी च त्रयोदशी । सप्तमी पौष्टिके शस्ता अष्टमी नवमी तथा । दशम्येकादशी चैव भानुसुक्रदिनान्विता । आकर्षणे त्वमावास्या नवमी प्रति[प]त्तया । पौर्णमासी मन्दभानुयुक्ता (L. °bhānur) विद्वेषकर्मणि । कार्णा चतुर्दशी तद्वदष्टमी मन्दतारका(ः) । उच्चाटने तिथिः शस्ता प्रदोषेषु विशेषतः । चतुर्दश्यष्टमी कृष्णा अमावास्या तथैव च । मन्दारकादिनोपेता शस्ता मारणकर्मणि । बुधचन्द्रदिनोपेता पञ्चमी दशमी तथा । पौर्णमासी च विज्ञेया तिथिः स्तम्भनकर्मणि ॥ शुभग्रहोदये कुर्व्यादशुभान्यशुभोदये । रौद्रकर्मणि [१] तिथिः रिक्ताकं मृत्युयोगे च मारणं । सूर्योदये समारभ्य षटिकादशमं क्रमात् । चतुर्विंशत्युत्तराश्विनाद्या अहोरात्रं दिने दिने । वसन्त-ग्रीष्मवर्षाख्यशरद्धेमन्तशैशिराः । हेमन्तः शान्तिके प्रोक्तो वसन्तो वश्य-कर्मणि । शिशिरः स्तम्भने ज्ञेयो विद्वेषे ग्रीष्म ईरितः । प्रावृद्धाचारणे (uchchātane) ज्ञेया शरन्मारणकर्मणि । संलिखेत्स्तम्भनं कुम्भे हर्ष्यक्षे वृश्चिकोदये । द्वेषोच्चाटादिकं नक्रकुलीराजतुलोदये । मेघकन्याधनुर्मीने वश्यशान्तिकपौष्टिकं । मारणं चाष्टमे राशौ रिपोर्भेदादिनिग्रहं । वश्यं पूर्वोद्धु (pūrvedyur?) विद्वेषोच्चाटनं लिखेत् । शान्तिपुष्टी त्वहन्यने सन्ध्याकाले तु मारणं । अर्द्धरात्रे लिखेत्स्तम्भमाकृष्टिं प्राग्दिनोदयात् । यदन्यच्छोभनं कार्यं तत्प्रत्यूषे लिखेद्बुधः । इन्द्रे स्तम्भनमुच्चाट अग्नौ सर्वविचारकं । यमे रक्षसि विद्वेषं शान्तिं वरुणसोमयोः । कुलोत्सादं मरुद्भागे यक्षे कलहनिग्रहौ । कुर्वीत नोदितं कर्म यच्चुभं ब्रह्मणः पदे ।

² पुंलिङ्गा ह्रूँफडंतास्ते स्वाहांता योषितो मताः । नपुंसका नमोताश्च इत्युक्ता मनवस्त्रिधा ॥ Pro स्वाहांता in Viśvasāra द्विहांता legitur.

³ His nugis factum est, ut in lexicis, post decimum aerae nostrae seculum scriptis, literis singulis nescio quae mirificae significationes tributae sint.

⁴ Hoc caput in fol. 6^a. l. 7. incipere videtur.

वश्याकृष्टौ लिखेत् भूर्जे लिखेदुच्चाटनं ध्वजे । गर्दभान्वचि विद्वेपं स्तम्भनं गजचर्मणि । प्रेतचीरे समालिख्य तापञ्जरादिमारणं । विवाद-सैन्यस्तम्भादि शिलायामपि मोहनं । वश्यां कुक्कुमकर्पूरोचनाभिर्हिरि-द्रया । यावेन स्तम्भनाकृष्टिं लिखेच्चानामिकासृजा । विद्वेपं रुक्मरक्तेन काकरक्तेन मारणं । मोहनं विषरक्तेनोच्चाटनं चास्त्रज्ञासृजा । विद्वे-षोच्चाटनं काकपक्षेणापि च मारणं । वश्ये चाकर्षणे स्तम्भे रक्तवर्णं विचिन्त्येत् । etc. 5 (fol. 12^a). De carmine mystico¹, Kukkuṭeṣvara dicto. Incipit: अथ वक्ष्ये कुक्कुटानामाद्यमन्त्रवरं तथा । जगतामुपकारपरैः क्षपणैकगुरुभिर्यथा पुरा प्रोक्तं । 6. Uchchhi-
shṭachāṇḍālinīmanus². Deae nomen hoc disticho ex-
plicatur: उच्छिष्टेन बलिं दत्वा जपेत्तद्वत्मानसः । उच्छिष्टेनैव कर्तव्यो जपोऽस्याः सिद्धिर्निश्चिता ॥³ 7 (fol. 18^b). Dhūmāvātī-
manus. 8. Dhūmravarṇāmanus. 9. Bhadrakālīmanus. 10. Śmaśānakālikāmanus. 11 (fol. 25^b). Nīlasarasvatī-
manus⁴. 12. Mahākālīmanus. 13. Mahākṛīṭyāparimalo
manus. Pauca exscripsi: ध्यात्वा कृत्यामर्चयित रक्तैः पुष्पैश्च वश्यके । कृष्णा मारणकृतेषु रक्ताभा वश्यके तथा । कृत्याच्च मदनं सर्वकृत्यामुच्चाटनीं (ta) तथा । भीषणां श्रीमतीं चैव प्रतिष्ठाञ्च ततः परं । विद्यामभ्यर्चयेदष्टपदेषु क्रमशः सुधीः । पूर्वोक्तशङ्करिं नाम शुक्लवर्णीं वरानिलां । द्विभुजां सौम्यवदनां पाशाङ्कुशधरां शिवां । दक्षिणे भी-
षणां नाम ललजिह्वामधोमुखीं । कृष्णवर्णीं रक्तेशीं रक्तामत्यानुले-
पनां । चतुर्भुजां सिंहनादीज्ज्वलज्जूलकपालिनीं । खड्गचर्मधरां देवीं सर्वभरणभूषितां । पश्चिमे वारुणीं नाम खर्गवर्णीं हसन्मुखीं । सुवर्ण-
मालिकां नाम शुभ्रदंष्ट्रा भयापहां । उत्तरे भीषिकां नाम रक्तवर्णीं भयङ्करिणीं । पूजयित्वा जपेन्मन्त्री नित्यमष्टोत्तरं शतं । अथास्य विनियोगस्तु कर्त्तव्यो मन्त्रिणा सदा । कालं विदित्वा प्रतिकृतिं मधूच्छिष्टेन कारयेत् । द्वादशाङ्गुलकः (°kim) शतौर्नखलोलमसमन्वितं । हृदये नामधेयञ्च फट्कारं सर्वकर्मके । अमुष्य प्राणा अमुष्य जीव इह स्थितः । अमुष्य सर्वेन्द्रियानीति अमुष्य वाङ्मनश्चक्षुःश्रोत्रजिह्वाघ्राणप्राणानिहाय सुखं चिरं तिष्ठन्वग्निरवज्जभा । इति प्रार्थं प्रतिष्ठाप्य शरीरं लेपयेत्ततः । मृत-
ब्राह्मणचाण्डालकेशाभ्यां पादयोः पृथक् । विल्वकारस्करमये तोरणे वाप्यधोमुखीं । तस्याधो मेखलां कृत्वा त्रिकोणं वह्निमंडलं । तत्र पात्रं विधायगिनं परिधीनस्ततस्तृणैः । विभीतकपरिध्यानं कल्पयेत्तस्य मारणं ।

¹ Hoc carmine et aliis, quae infra enumerantur, variae artes magicae exerceri dicuntur, velut: *vasyakarman*, qua animi devin-
cuntur; *ākarshaṇa*, qua homines absentes attrahuntur; *vidvesha*,
qua discordia et inimicitiae disseminantur; *stambhana*, qua hostes
impotentes et imbecilli redduntur; *uchchātana*, qua homines tantis
calamitatibus afficiuntur, ut vitae sortisque eos pigeat; *māraṇam*,
occisio etc.

² *Manu* vocabulo, in Tantris et Purāṇis recentioribus usita-
tissimo, incantatio (mantra) significatur.

³ In capitis fine hic titulus subscriptus est: इति शिवदीक्षान्तर्ग-
तसिद्धलक्ष्मीमते पश्चिमाध्याये फेत्कारिणीतन्त्रे etc.

⁴ Eadem dea *Ekajātā* appellari videtur.

जुहुयन्निलतैलाक्तैः काकोलूकस्य पिच्छकैः । दावयैनं शोधयैनं मारयेत्-
भिचारय च । अष्टोत्तरशतेनैव अनया जुहुयाद्बुधः । होमाने विधिवत्
कृत्वा आराध्याग्नेश्च सन्निधौ । यो मे कश्च ग्रहो वातितूरस्थो वान्तिकेषु
च । सम्बुध्यागिनं विधानेन नवरात्रिं समापयेत् । etc. Effigies
cereas etiam apud Graecos et Romanos ad praestigias
adhibitas esse vulgatissimum est. 14. Jayadurgāmanus.
15 (fol. 33^b). Āgneyo mantras, sive Jātavedādinavadur-
gāmanus. 16. Dināstram, Kṛīṭyāstram: अतिदुर्गामनुं प्रा-
हुर्दिनास्त्रं मन्त्रविज्ञाताः । प्रतिलोममिमं मन्त्रं कृत्यास्त्रं परिच्छते ॥
17. Lavaṇamantras, preces cum salis oblatione con-
junctae, quibus Bhadrakālī invocatur. 18 (fol. 48^a).
De amuletis (yantra). 19. Prāṇākarshī mahāmanus.
20. Decem cerimoniarum genera (sanskāra), cum in-
cantationibus conjuncta: मन्त्राणां दश कथ्यन्ते संस्काराः सिद्धि-
दायिनः । जननं जीवनं पञ्चाज्ञाडनं बोधनं तथा । तथाभिपेको विम-
लीकरणाप्यायने ततः । तर्पणं दीपनं गुप्तिर्दंष्ट्रा मन्त्रसंस्क्रियाः । शो-
धिताः फलदा मन्त्रा भवन्ति किल कामदाः । मन्त्राणां मातृकामध्या-
दुद्धारो जननं स्मृतं । प्र(१)णवान्तरितं कृत्वा मन्त्रमेनं जपेत्सुधीः । एतज्जी-
वनमित्याहुर्मन्त्रतन्त्रविसारदाः । मन्त्र(१)वर्णीन् समालिख्य ताडयेच्चन्द-
नाम्भसा । प्रत्येकं वायुना मन्त्री ताडनं तदुदाहृतं । विलिख्य मन्त्रं तं
मन्त्री प्रसूतैः करवीरजैः । तन्मन्त्राक्षरसंख्यातिर्हैन्यान (hanyād) यन्त्रेण
बोधनं । स्वतन्त्रोक्तविधानेन मन्त्री मन्त्राणीं संख्यया । अथत्यपल्लवैर्मन्त्र-
भिपिच्छेत्सुसिद्धये । संचिन्त्य मनसा यन्त्री ज्योतिर्मन्त्रेण निर्देहेत् । मन्त्रे
मलत्रयं मन्त्री विमलीकरणनिवृत्तं । तारं व्योमादिमनुयुक्तदशज्योतिर्म-
नुर्मतः । कुशोदकेन जप्तेन प्रत्यर्थं प्रोक्षणं मनोः । तेन मन्त्रेण विधिव-
देतदाप्यायनं मतः । मन्त्रेण वारिणा तन्त्रे तर्पणं [तर्पणं] स्मृतं । तारामा-
यारमायोगो मनोर्दीपनमुच्यते । जप्यमालस्य मन्त्रस्य गोपनं त्वप्रकाशनं ।
संस्काराः सर्वतन्त्रेषु गोपिताः कथिता दश ।⁵ Res ad oblationem
adhibita quanta mensura et quo pondere esse debeant,
definitur. 21. De circulis mysticis. 22. Krodhamantras.

In fine haec leguntur: फेत्कारिणीतन्त्र इयं ममोक्ता कृत्वा
समस्तागमसारभूता । शतौर्विनाशाय धनाय धर्ममोक्षाय सम्यक् प्रयतो
नियोज्या । दुष्टाविदुष्टजनहिंसा परधातिनी कृत्वा गदितेष्टसिद्धिदात्री
मयात्र फेत्कारिणीतन्त्रे । सृष्टिस्थितिर्विनाशा नाम द्वितीयातिभैरवी ।
महाकृत्वा स्मृत । नित्यमशुभारिविमहिनी ॥ ॥ इति श्रीमद्वैरवविचितं
फेत्कारिणीतन्त्रं सम्पूर्णं ॥

Haec voluminis pars hujus seculi initio nitide qui-
dem, neque tamen satis accurate exarata est. (WILSON
41^a.)

152.

Foll. 386-428. *Rāmasahasranāmastotram*, Rāmae
mille nominum laudationem, e *Brahmayāmala-tantra*
desumptam, continent. Śiva a Pārvatī interrogatus,

⁵ Accuratus haec in Śāradātīlaka fol. 7^a. leguntur.

quonam modo vires magicae impetrari possint, Rāmae nomina cum ea communicat. Eaque variis epithetis constant, in quorum numero ea notanda sunt, quibus Rāma Ramae, Rukmīś, Rādhāe conjux esse declaratur. Singuli hymni ipsius versus a R consonanti incipiunt, quod ad nugas mysticas pertinet. Libelli initium hoc: श्रीपार्वत्युवाच ओं देवदेव महादेव भक्तानुग्रहकारक । त्वतः श्रुतं मया पूर्वं मंत्राणां शतकोटयः ॥१॥ तंत्राणि तंत्रजालानि सरहस्यानि यानि च । तानि तानि महासिद्धिकारिण्यतानि शुभानि च ॥२॥ गुटिकापादु-कासिद्धिः परकायप्रवेशनं । वाचा सिद्धिश्चार्थसिद्धिस्तथा सिद्धिर्नो-मयी ॥३॥ ज्ञानविज्ञानकर्माणि नानासिद्धिकराणि च । लक्ष्मीकुतूह-लासिद्धिर्वीक्षासिद्धिस्तु खेचरी ॥४॥ केनेदं सर्वमाप्नोति देव मे वद तत्त्वतः ॥ श्रीमहादेव उवाच ॥ लक्षवारसहस्राणि वारितासि च त्वं प्रिये । स्त्रीस्वभावान्महादेवी पुनरुचं परिपृच्छसि ॥५॥ श्रीदेव्युवाच ॥ प्राणनाथ शिव शंभो कस्यानिधिश्चकर । श्रीरामतन्त्रविज्ञासा (ji°) जायते परमेश्वर ॥६॥ रहस्यं रामचंद्रस्य रकाराक्षरपूर्वकं । नामस-हस्रकं देहि यद्यहं तव वल्लभा ॥७॥ Subscriptio haec: इति श्रीब्रह्मयामले सृष्टिप्रशंसायां उनामहेश्वरसंवादे रकारादिश्रीरामसहस्र-नामस्तोत्रं संपूर्णम् ॥

Pictura IX. Śiva cum Pārvatī in monte sedens deli-
neatur. Ante eum taurus reclinans, post Pārvatīm
tigris conspicitur. (MILL 112^k.)

153.

Foll. 535-544. *Rāmakavacham*, Rāmae lorica, conti-
nent, libellum e *Brahmayāmalatantra* desumptum. Śiva a
Pārvatī rogatus Rāmae colendi ritus efficacissimos cum ea
communicat. Incipit: ओं अस्य श्रीरामचन्द्रस्य तन्त्रराजस्य ॥ ब्रह्मा
क्षुधिः ॥ etc. श्रीपार्वत्युवाच ॥ भगवन्सर्वदेवेश सर्वदेवनमस्कृतः ।
सर्वं मे कथितं देव राममंत्रं विशेषतः ॥ त्रैलोक्यमोहनं नाम कवचं
पूर्वसूचितं । कथयस्व महादेव यद्यहं तव वल्लभा ॥ In fine hic
titulus legitur: इति श्रीब्रह्मयामले तंत्रे उनामहेश्वरसंवादे त्रैलो-
क्यमोहनं रामकवचं संपूर्णम् ॥ (MILL 112^p.)

154.

Hujus codicis folia 101-196, literatura Bengalica
exarata, *Mantramahodadhi* (precum oceanum) librum, a
Mahādhara scriptum, continent. Incipit:

प्रणम्य लक्ष्मीनृहरिं महागणपतिं गुरुं ।

तन्त्राख्येनैकान्यालोका वक्ष्ये मन्त्रमहोदधिं ॥

Auctor 25 capitibus (taranga) ceremonias et preces a
doctrinae mysticae asseclis (tāntrika) adhibendas expo-
nit. Liber anno p. Chr. 1589 compositus est. Primus
liber de ceremoniis in universum agit.

Cap. II. fol. 106^b. *Ganeśamantrakathanam*. Incipit:

गणेशस्य मनून् वक्ष्ये स्वाभीष्टञ्च प्रदायकान् ।

जलञ्चक्रोवह्नियुतः कर्णेन्द्राक्या च कामिकाः ॥

Cap. III. fol. 110^b. *Kālisamastamantras*. Incipit:

अथ कालीमनून् वक्ष्ये सद्योवाकसिद्धिदायकान् ।

आराधितैर्यैः सर्वेष्टं प्राप्नुवन्ति जना भुवि ॥

Cap. IV. fol. 112^b. *Tārāmantras*. Incipit:

कीर्त्यते सिद्धिदातारस्ताराया मनवो मुना (l. 'dhuná) ।

गुरुपदेशज्ञातैर्यैः कृतार्थाः स्युर्नरा भुवि ॥

Cap. V. fol. 116^a. *Tārāmantrabhedakathanam*. In-
cipit:

ताराभेदा अथोच्यन्ते शीघ्रं सिद्धिप्रदायिनः ।

वह्निवामाक्षिविन्द्याभ्यां कामिका भुवनेश्वरी ॥

Cap. VI. fol. 118^b. *Chinnamastādimantrakathanam*.
Incipit:

छिन्नमस्तामनूं वक्ष्ये शीघ्रं सिद्धिविधायिनं ।

पद्मासना शिवायुग्मं भौतिकः शशिशेखरः ॥

Cap. VII. fol. 121^b. *Varapakshinyādīmantrakathanam*.
Incipit:

अथ सर्वे संसिद्धे प्रवक्ष्ये वरपक्षिणीं ।

पद्मनाभो वियद्वायुसिन्दीशस्थौ (l. फिंदीशस्थौ) सद्यो वियत् ॥

Cap. VIII. fol. 125^a. *Vālāghuṣyāmā*. Incipit:

अथ वालां प्रवक्ष्यामि मन्त्रीसंसेचया द्रुतं ।

वृहस्पतिः कुबेरश्च जायते विद्यया धनैः ॥

Cap. IX. fol. 129^b. *Annapūrnādimantraprakāṣanam*.
Incipit:

अन्नपूर्णेऽश्वरीमन्त्रं वक्ष्येऽभीष्टप्रदायिनं ।

कुबेरोऽयमुपास्यामुपास्या शूलधरानिधिनाथतां ॥

Cap. X. fol. 133^b. *Vagālāmukhīkathanam*. Incipit:

अथ प्रवक्ष्ये शतूणां स्तम्भिनां वगुलामुखी ।

प्रणवागनष्टपृथ्वीशान्तिविन्दुयुतं

Cap. XI. fol. 137^a. *Śrīvidyānirūpaṇam*. Incipit:

त्रिनेत्रं कमलाकान्तं नृसिंहं चन्द्रशेखरं ।

नत्वा संक्षेपतो वक्ष्ये श्रीविद्यामन्त्रनायिकां ॥

Cap. XII. fol. 140^b. *Sundarīpūjanam*. Incipit:

श्रीविद्यायामयो वक्ष्ये परिवारसमर्चनं ।

कृतेन येन मन्त्रज्ञो स्तम्भते वाञ्छिताधिकं ॥

Cap. XIII. fol. 145^b. *Hanūmanmantrakathanam*. In-
cipit:

अथोच्यते हनुमतो मन्त्राः सर्वेष्टसाधकाः ।

इन्द्रसुरेन्द्रसंयुक्तो वराहो हसफागपयः ॥

Cap. XIV. fol. 148^b. *Vishṇumantranirūpaṇam*. In-
cipit:

अथ नृसिंहमन्त्राश्च नृसिंहचिन्तामणिः ॥

अथ वक्ष्ये महाविष्णोर्मन्त्रान् सर्वार्थसाधकान् ।

Cap. XV. fol. 152^b. Sūryādimantranirūpaṇam. Incipit:

अथ वक्ष्ये रवेर्मन्त्रं रोगादीन्वधनाशनं ।
प्रणवो मनुनेशानीमाधारे विकयान्विता ॥

Cap. XVI. fol. 156^a. Śivādimantranirūpaṇam. Incipit:

महामृत्युञ्जयं वक्ष्ये दुरितापन्निवारणं ।
यं प्राप्य भार्गवः शम्भोमृतान् दैत्यान्जीवयत् ॥

Cap. XVII. fol. 160^a. Kārtavīryamantranirūpaṇam. Incipit:

अथेष्टदामनून् वक्ष्ये कार्त्तवीर्यस्य गोपिता ।
यः सुदर्शनचक्रस्यावतारः क्षितिमखड्गे ॥

Cap. XVIII. fol. 163^b. Kālarātrichaṇḍikākathanam. Incipit:

कालरात्रिमथो वक्ष्ये सपालगणसूदनो ।
तारवाक्शक्तिचक्रैरमाः कालेश्वरीति च ॥

Cap. XIX. fol. 169^a. Tāmračūdādikathanam. Incipit:

वरणापूर्वमन्त्रस्य विधानमभिधीयते ।
मन्त्रो यं विधिना कृत्वा साधयेत् सुमनोरथान् ॥

Cap. XX. fol. 173^a. Yantrakathanam. Incipit:

अथ प्रवक्ष्ये यन्त्राणि (l. यन्त्राणि) गदितानि पुराणि ।
शुभे दिन समाराध्य स्वेष्टदेवं यतात्मवान् ॥

Cap. XXI. fol. 176^b. Snānādikathanam. Incipit:

नित्यपूजाविधिं सर्वदेवसाधारणं ब्रुवे ।
ब्राह्मोमुहूर्त्तोत्थाय कृत्वा शौचादिकं सुधीः ॥

Cap. XXII. fol. 181^a. Pūjākathanam. Incipit:

स्ववामाग्रे तु षट्कोणं कृतं भूपुरवेष्टितं ।
कृत्वा त्रिकोणमूर्द्धायं सम्भयेच्छङ्खमुद्रया ॥

Cap. XXIII. fol. 186^a. Damanapavitrārchananirūpaṇam. Incipit:

वक्ष्ये यो सर्वदेवानां पवित्रदमनार्पणं ।
पवित्रैः श्रावणे पूजा चैत्रे दमनकैरपि ॥

Cap. XXIV. fol. 189^a. (Chakrabhedair mantrāṇām pariṣodhanam.) Incipit:

साधकानां शीघ्रसिद्धौ मन्त्रशुद्धिमथा ब्रुवे ।
साधकस्य तु नामादिवर्णमारभ्य शोधयेत् ॥

Cap. XXV. fol. 192^b. Shaṭkarmādinirūpaṇam. Incipit:

अथ वक्ष्ये महासिद्धिं दिनानाञ्च प्रयोगतः ।
शान्तिर्वैश्यं सम्भनञ्च द्वेषमुच्चाटमारणे ॥

In fine libri auctor nonnulla de gente et fati suis addit, unde avum ipsius Ratnākaram, patrem Rāmabhaktam fuisse discimus, hunc librum vero, Lakshmīnṛisinha rege patrono, Brāhmaṇarum petitu Benaris anno supra dicto compositum esse: अहिहृत्तं द्विजहृत्तं वत्सगोत्रसमुद्भवः ।

आसीद्रत्नाकरो नाम विद्वत्ख्यातो धरातले ॥ तच्चनूजो रामभक्तः पुण्य-
भक्ताभिधो भवेत् । महीधरस्तदुत्पन्नः संसारासारतां विदन् ॥ निजदेशं
परित्यज्य गतो वाराणसीं पुरीं । सेवमानो (MS. सेव्यमानो) नरहरिं
तस्मिन्गमिव धातुषु ॥ कल्याणाभिधसूत्रेण तथान्वैद्विजसत्तमैः । अनेका-
नागमग्रंथान्विलोकितुं मुनीश्वरैः ॥ एकग्रंथस्थितं सर्वं मन्त्राणां सार-
मिच्छुभिः । संप्रार्थितः स्वमत्यासौ नाम्ना मन्त्रमहोदधिः ॥ etc.

Codex anno 1814 a Pītāmbaraṣarmaṇe parum accurate exaratus est. Disticha numeris distincta non sunt. (WILSON 300^b.)

155.

Lit. Devan. Charta Europ. Foll. 63. Long. 12½. Lat. 4½. Linn. 9.

Mahīdharae ad librum superiorem commentarius, Naukā (navis ad trajiciendum mare idonea) appellatus. Incipit:

नत्वा लक्ष्मीपतिं देवं स्त्रीये मन्त्रमहोदधौ ।
नावं विरचये रम्यां तरणाय गुणैर्युतां ॥

Auctor difficiliora brevissime explicat, et quae in majore libro desiderantur, supplet, inprimis precum formulas. Codice nostro decem tantum et septem capita continentur. Cap. I. fin. in fol. 5^b.¹ II-8^a. III-9^b. IV-13^a. V-16^a. VI-17^b. VII-19^b. VIII-23^b. IX-27^b. X-30^a. XI-38^a. XII-46^b. XIII-49^b. XIV-52^a. XV-55^a. XVI-59^b. XVII-63^a. Mahīdharae magister Nṛisinhāṣrama fuit.

Codex intra annos 1835-1840 negligenter exaratus est. (MILL 43.)

156.

Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 5. Long. 12½. Lat. 5. Linn. 7.

Yoginītantrae caput sextum decimum, quo Vārāṇasīae origo et sanctitas praedicatur. Incipit: श्रीदेव्युवाच ॥ श्रुतं हि पूर्ववृत्तान्तं सर्वेषामप्यगोचरं । इदानीं श्रोतुमिच्छामि काली काश्य-
भवत् कथं ॥ ॥ ईश्वर उवाच । शृणु देवि परं गुह्यं ब्रह्मादीनामगोचरं
सारात् सारतरं देवि भक्तिमुक्तिफलप्रदं । एकदा ब्रह्मविष्णू तौ विवदन्तौ
परस्परं । ईश्वरो ह्मीश्वरो ह्मुक्तवन्तौ जलार्णवे तयोः शान्त्यै महादेवि
प्रादुर्भूतं जलार्णवे । अप्रमेयं महालिंगं मदीयं पावनं परं etc.

In fine haec leguntur: इति योगिनीतन्त्रे देवीश्वरसंवादे द्वा-
विंशतिसाहस्रे षोडशः पटलः ॥

Haec folia post annum 1815 exarata sunt. (WILSON 530.)

¹ In fine capituli primi haec subscripta sunt: इति श्रीमदहिहृ-
त्तक्षतिविभूषणभट्टश्रीमहीधरविरचितायां etc.

157.

Lit. Bengalica. Lineae 5. Voluminis folia 54-120.

Śaktiratnākaras, de Śaktis, id est Durgae cultu mystico. Liber, in quinque capita divisus, e Tantris et Purānis excerptus est. Incipit: या शक्तिर्गिरिशस्य चक्षुरधिका दृष्टिः परा शाम्भवी कण्ठे गीः श्रवणे वरा च रसना मध्ये रसैवात्मिका (l. rasaikātmikā) । प्राणे यापि च गन्धिका किमपरं प्राणात्मिका मानसे चन्दे तां त्रिगुणैकवन्दितापदां भूयोपवर्गप्रदां ॥ १ ॥ etc. नानातन्त्रपुराणपुस्तकवरादाहृत्य चामोदतः । कुर्वे पुस्त(क)वरस्य रम्यरचनं श्रीशक्तिरत्नाकरं शक्त्याधारणपादपञ्चविभवं श्रीराजकेशोरकं ॥

Cap. I. Foll. 54-64^a. *Brahmanirūpaṇam*. Śakti deorum omnium mater esse declaratur¹. In fine hymnus in Śyāmām, e Mahākālasānhitā desumptus, legitur.

Cap. II. Foll. 64^a-77^b. *Śaktisvarūpanirūpaṇam*. De vera Śaktis sive Durgae natura. Dea variorum numinum forma se manifestasse, et ab omnibus deis coli declaratur.

Cap. III. Foll. 77^b-88^b. *Śrīmadbhagavatya nāma-māhātmyam*. Maximum eorum esse meritum traditur, qui deae nomina pie sancteque recitent.

Cap. IV. Foll. 88^b-110^b. *Durgārādhana-māhātmyam*. De Durgae cultu et veneratione.

Cap. V. Foll. 110^b-120^a. *Mahāvīdyā*. De variis Durgae manifestationibus nominibusque, quae in precibus mysticis usurpantur. In fine carminum singulorum auctores (guravaḥ) recensentur, qui plerique mythici sunt. Nonnulli tamen re vera exstasse videntur: (श्रीवीरतन्त्रे) - - - गणेशो गणपत्यश्च गणदीक्षाप्रभुर्नतः । सूरः सौरस्तथा वत्स विष्णुर्विष्णुपरायणः ॥ दिव्यौघा गुरवो देव सिद्धौघा गुरवस्तथा । मानवौघाः समासेन कथयामि तवाग्रतः ॥ सर्वतन्त्रेषु मन्त्रेषु प्रोक्ता मन्त्रचतुष्टयी । तत्रादौ कालिका देवी तस्या गुरुक्रमं शृणु ॥ महादेवो महाकालस्त्रिपुरश्चैव भैरवः । दिव्यौघा गुरवः प्रोक्ताः सिद्धौघान् कथयामि ते ॥ ब्रह्मानन्दः पूर्णदेवश्चलच्चित्तश्चलाचलः । कुमारः क्रोधनश्चैव तथा च स्मरदीपिनः ॥ माया मायावती चैव मानवौघान् शृणु प्रिये । विमलः कुङ्कुमश्चैव भीमसेनः सुधाकरः ॥ मीनो गोरक्षश्चैव भोजदेवः प्रजापतिः । मूलदेवो रत्नदेवो विघ्नेश्चरुभासनौ ॥ समयानन्दसन्तोषः कालिकागुरवः स्मृताः । अथ तारागुरुन् वक्ष्ये दृष्टादृष्ट-फलप्रदान् ॥ ऊर्ध्वकेशो व्योमकेशो नीलकण्ठे (°tho) वृषोध्वजः (vri-shadhvajah) । दिव्यौघान् सिद्धिदान् वत्स शृणुष्ववाहितो मुदा ॥

¹ Sic enim in Śaivāgama libro legitur: शक्तिः शिवः शिवः शक्तिः शक्तिर्ब्रह्मा जनार्दनः । शक्तिरिन्द्रो रविः शक्तिः शक्तिश्चन्द्रो ग्रहो ध्रुवं ॥ शक्तिरूपं जगत्सर्वं यो न जानाति नारकी । शक्तिः सर्वमयो देवः शक्तिः सर्वमयं तपः । शक्तिरेव परं ज्ञानं शक्तिः सर्वमयं जगत् ॥ Additur haec annotatio: एतेन शिवविष्णवादिसर्वे ब्रह्मादयः शक्तेः स्थूल-रूपा इत्यर्थः ॥

वशिष्ठः कुर्मनाथश्च मीननाथो महेश्वरः । हरिनाथो मानवौघान् अथ वक्ष्यामि सद्गुरुन् ॥ तारावती भानुमती जया विद्यामलोदरी । सुखानन्दः परानन्दः पारिजातः कुलेश्वरः ॥ विश्वप(र)िः कैरवी च कथितं तारिणीकुलं । सिद्धौघमानवौघौ च दिव्यौघः परमेश्वरः ॥ अज्ञोभ्यः सर्व-मूर्धन्यस्त्रिमूर्तिर्नैगारूपधृक् । अथ सुभा(?)वतीदेवान् कथयामि तव प्रिय ॥ परमानन्दः पूर्णेशो देवदेवो जनार्दनः । पूर्णेशी सुन्दरी चैव मोहिनी रतिकामिकौ ॥ पुरश्चोभादिसंपूर्णा वीराकर्षणकर्मिणः । सिद्धौघे च सती देवी भैरवश्चन्द्रशेखरः ॥ मानवौघे शचीन्द्राणी क्षमा पूर्णा कलावती । माहेशो विष्णुनामा च गणेशः सुरनायकः ॥ कुलानन्दः कुमारी च सर्वेश्वर संस्कृताः स्त्रियाः । अथ वक्ष्यामि ते वत्स षोडशीनां गुरुक्रमं ॥ ज्ञानान्दनाथ देवानो परप्रकाशकस्ततः । ततः परशिवो देवः परशक्तिस्ततः परं ॥ कौलेश्वरः शक्तिदेवः कुलेशानश्च कामुकः । सिद्धौघान् कथयिष्यामि भोगः क्लिप्तश्च भैरवः ॥ समयोदेवः सहजो मानवौघान् शृणु प्रिय । गगणानन्दविमलौ सहजो भुवनस्तथा । लीलास्वात्मप्रियः पश्चात् कथिता गुरुसत्तमाः ॥ - - - शृणु वत्स महादेव गुरुन् दुर्गा-मनुजवान् ॥ परमात्मा परानन्दः परमेशी शुभोदयः । कृष्णः कालः कलानाथा दिव्यौघा भैरवादिकाः ॥ नारदः काश्यपः शम्भूर्भार्गवः कुल-कौशिकः । एते पञ्च महादेव सिद्धौघाः परिकीर्त्तिताः ॥ रुद्राचार्यः क्षमाचार्यः (परमाचार्यः) परमासनसंज्ञकः । कुमारीशः शक्तिधरो मानानन्दः प्रभाकरः ॥ हरिशम्भो विष्णुशम्भो दत्तात्रेयः प्रियप्रदः । बहुला शाकिनी देवी चर्यानाथः प्रकीर्त्तितः ॥ तथा च विश्वसारे ॥ जमदग्निभैरवाजो भृगुगैतमकाश्यपाः । विश्वामित्रः शिवो नन्दी काहली स्यखि-लस्तथा । एते च चतुषयः प्रोक्ता दुर्गामन्त्रस्य पार्वति ॥

Ad vāmāchāram in hoc opere nullo loco alluditur.

Ad componendum librum auctor operibus hisce usus est: Annadākalpa fol. 95^a. Āgamasāra 120^a. Adipurāṇa 89^b. Ūrdhvāmnāya 89^b. Kalpalatātantra 110^b. Kāmākhyatantra 81^b. 82^a. Kālīkulasarvasva 88^a. Kālitantra 116^b. Kālīpurāṇa sive Chaṇḍīpurāṇa. Kālīsā-ratantra 81^b. Kāśīkhaṇḍa. Kubjikātantra 112^a. Kulachūḍāmaṇi 55^b. Kulārṇava 89^b. 102^b. Kūmapurāṇa. Kaivalyatantra 114^b. Gāndharva 94^a. 98^b. Jnānārṇava 57^b. Tārīṇītantra 75^a. 102^b. Durgābhaktitaranginī 79^a. Bhaktitaranginī 96^a. 105^a. Taranginī 80^b. Devīpurāṇa. Devyāgama 55^b. 111^b. Nandikeśvarapurāṇa 89^a. Navaratneśvara 55^b. Niruttaratantra 88^b. Padmapurāṇa 83^b. Parameśvaratantra 112^a. Bṛihadharmapurāṇa 57^b. 60^a. 104^b. 113^a. Bṛihannārādīyantra 80^a. Bṛihannirvāṇa-tantra 59^a. 114^a. Brahmayāmala 66^a. 67^a. Brahmavai-varta 84^a. Bhaktyupakrama 94^b. 96^a. Bhaviṣhyapurāṇa. Bhāgavata 96^b. Matsyapurāṇa 67^b. Mantrakosha 57^b. Mahākālasānhitā 59^b. 61^a. 76^b. 99^b. Mātṛibhedatantra 115^b. Māyātantra 77^b. Mārkaṇḍeyapurāṇa. Mālinī-vijaya 111^a. Muṇḍamālātantra 112^b. Yāmala 57^a. 76^b. Rādhātantra 57^b. 58^a. 61^a. etc. Rudrayāmala 74^b. 76^a. Lingapurāṇa. Lingārchanatantra 57^b. 60^b. 113^a. Vasishṭhatantra 102^b. Vārāhapurāṇa 83^b. Viṣva-sāra 66^a. 100^b. 105^a. Vījamuktāvalī 58^a. Vīratantra

105^a. 116^b. Śaktiyāmala 56^b. 58^b. 67^b. 82^a. 102^a. Śivarahasya 71^a. etc. Śaivāgama 58^a. Sammohana-tantra 65^b. 67^a. Skandapurāṇa.

Haec voluminis pars post annum 1810 exarata est. (WILSON 41^b.)

158.

Lit. Bengal. Charta Europ. Foll. 26. Long. 13. Lat. 9½. Linn. 27.

Hujus codicis post annum 1820 exarati folia 1, 2. Indiae regionum enarrationem, e *Śaktisangamatantra* desumptam, continent. Libellus distichis 81, metro epico scriptis, absolvitur. Incipit: श्रीशक्तिसंगमे तंत्वे ॥ वैद्यनाथं समा-
रभ्य भुवनेशांतगं शिवे । तावदंगाभिधो देशो यात्रायां न हि दुष्यति ॥ १ ॥
वज्राकरं समारभ्य ब्रह्मपुत्रांतगं शिवे । वंगदेशो मया प्रोक्तः सर्वसिद्धि-
प्रदर्शकः ॥ २ ॥ जगन्नाथात्सर्वभागात्कृष्णानीरांतगं शिवे । कलिंगदेशः
संप्रोक्तो नाममार्गपरायणः ॥ ३ ॥ कलिंगदेशमारभ्य पंचाष्टयोजनं शिवे ।
दक्षिणस्यां महेशानि कलिंगः परिकीर्तितः ॥ ४ ॥ सुब्रह्मण्यं समारभ्य
यावदेव जनाहिनः । तावत्केरलदेशः स्यात्तन्मध्यं सिद्धकेरलं ॥ ५ ॥ In
fine haec: रहस्यातिरहस्यं च कथितं तव भक्तिः । गोपनीयं गोपनीयं
गोपनीयं स्वयोनित्वं ॥ ६ ॥ इति श्रीशक्तिसंगमतंत्वे देशवि-
भागप्रस्तावः समाप्तः ॥ (WILSON 323^a.)

159.

Lit. Bengal. Charta Ind. Foll. 144. Long. 13½. Lat. 4½. Linn. usque ad foll. 51. 8, postea 7.

Śaktānandataranginī. Incipit: प्रणम्य प्रकृतिं नित्यां पर-
मात्मस्वरूपिणीं । तन्मते भक्तिमुक्त्यर्थं शाक्तानन्दतरङ्गिनी ॥ Auctor
librum, in sectae Śākticāe usum e Tantrīs et Purāṇis excerptum, in capita (ullāsa) 18. divisit, quorum argu-
mentum distichis hisce proponit: उच्चासे प्रथमे वक्ष्ये शरीरं
कर्मसम्भवं । दीक्षां द्वितीये वक्ष्यामि तृतीये योगनिर्णयं । प्रातःकृत्यं
चतुर्थे तु आसनं पञ्चमे तथा । स्नानयोगविधिं षष्ठे नित्यपूजाञ्च पञ्चमे
(l. septime) । वसौ (i. e. octavo) मालाविधानं नवमे जपलक्षणं ।
महासेतुञ्च सेतुञ्च कुल्लूकां दशमे तथा । मुखस्य शोधनं रुद्रे (i. e. un-
decimo) द्वादशे च पुरस्क्रियां । संस्कारं यन्त्रराजस्य वलिदानं त्रयोदशे ।
फलचतुर्दशे चैव उपचारादिदानजं । नामस्मरणपुण्यादिफलं पञ्चदशे
तथा । कलौ संसर्गदोषादिप्रायश्चित्तं षोडशे । कुण्डं सप्तदशे चैव
होमश्चाष्टदशे ततः । गुरुपादरजो ध्यात्वा कृतमुल्लासनिर्णयः ॥

Cap. 1. Hominum vita inde a primis initiis usque
ad mortem adumbratur. Corporis membris singulae
mundi partes, quasi microcosmo macrocosmus, reprae-
sentantur. Pristinorum operum culpa homines in terra
renāscuntur. Res humanae ad unam omnes quum
vanae et fallaces sint, cavendum est, ne animus iis

devinciatur. 2 (inc. in fol. 11^b). De initiatione. Quinam
ad sacra admittendi sint, explicatur. De temporibus
idoneis. Initiandi ritus his traditur: प्राङ्मुखो गुरुरासीनः
शिष्यः प्रत्यङ्मुखः स्थितः । त्रिवारं दक्षिणे कर्णे वामकर्णे तथासकृत् ।
स्त्रीशूद्रविषये कुर्याद्वैपरीत्येन चिंतनं । आचम्य संयतो भूत्वा प्राणायामं
विधाय च । अष्टोत्तरशतं जपत्वा ऋष्यादिकसमन्वितं । अष्टकृत्वो जपेन्मंत्रं
वामकर्णे सुरेश्वरि । इयं दीक्षा सर्वतंत्वे शक्तियै परिकीर्तिता । गुरोर्लब्धा
महाविद्या अष्टोत्तरशतं जपेत् । गुरवे दक्षिणां दद्याद्विज्ञाशठ्यं न कार-
येत् ॥ De magistro colendo. 3 (fol. 24^b). De numinis,
potissimeque Śaktis, meditatione. 4 (fol. 30^a). De ritibus
matutinis. 5 (fol. 43^b). De rebus ad stragulum confi-
ciendum idoneis. De sedendi modis: पद्मासनं स्वस्तिकाख्यं
भद्रं वज्रासनं तथा । वीरासनमिति प्रोक्तं क्रमादासनपंचकं ॥ सव्यं
पादमुपादाय दक्षिणोपरि न्यसेत्ततः । तथैव दक्षिणं सव्यस्योपरि द्वा-
धानवित् ॥ पद्मासनमिति प्रोक्तं जपकर्मसु शस्यते । जानूर्वोरंतरे
सम्यक्कृत्वा पादतले उभे ॥ ऋजुकायो विशेन्मन्त्री स्वस्तिकं तत्प्रचक्ष्यते ।
सीवत्याः (MS. सीमत्याः) पार्श्वयोर्न्यस्येदुल्फयुगं मुनिश्रलं ॥ वृषणाथः
पार्श्वपादौ पाणिभ्यां परिवंधयेत् । भद्रासनं समुद्दिष्टं योगिभिः सार-
कल्पितं ॥ जर्वोः पादौ क्रमान्पस्येत्कृत्वा प्रत्यङ्मुखांगुली । करौ निद-
ध्यादाख्यातं वज्रासनमनुत्तमं ॥ एकं पादमथः कृत्वा विन्यस्योरौ तथेतरं ।
ऋजुकायो विशेन्मन्त्री वीरासनमितीरितं ॥ Śakti de media nocte
colenda est: अधेरात्तात्परं यच्च मुहूर्तद्वयमेव हि । सा महारात्रि-
रुद्दिष्टा तत्र कृत्वास्त्रयो भवेत् ॥ 6 (fol. 46^a). De Deae sacri-
ficio et veneratione, mente et cogitatione faciendis
(antaryajanam, antahpūjā). 7 (fol. 50^a). De ritibus et
precibus, quae in quibuscunque cerimoniis adhibentur.
8 (fol. 64^a). De rosariis, iisque rebus quae in eorum
locum substitui possunt. 9 (fol. 70^a). De precibus
rite recitandis. Quae aut alta voce fiunt, aut sum-
missa, aut cogitatione tantum repetuntur: यदुच्चनीचोच्च-
रितैः स्पष्टशब्दवदक्षरैः । मंत्रमुच्चारयेद्भक्तं जपयज्ञः स वाचिकः ॥
समुच्चारये[द्य]मंत्रमीषदोष्टं प्रचालयेत् । किंचिच्छब्दमयं ब्रूयादुपांशुः स
जपः स्मृतः ॥ धिया यदक्षरश्रेण्या वर्णाद्वर्णं पदान्पदं । शब्दानुचितं-
माभ्यासः स उक्तो मानसो जपः ॥ उच्चैर्जपाद्विशिष्टः स्यादुपांशुर्देश-
भिर्गुणैः । तस्मादपि विशिष्टः स्यात्सहस्रं मानसो जपः ॥ De mysticis
literarum et syllabarum significationibus. De numinis
meditatione et precibus mysticis. 10 (fol. 81^a). *Setu*,
Mahāsetu, quibus vocabulis syllabae quaedam sacrae,
ante formulam mysticam pronuntiandae, significantur;
eaeque, prout haec vel alia Śaktis species adoratur, paulo
variantur. In Bhuvaneśis cultu hic *pons* usurpatur:
ओं ह्रीं ह्रीं ओं ओं. A Śūdris om solum huic usui adhi-
betur. Horum simile est, quod *Kullūkā* appellatur.
E. g. in formula, quae Nirvāṇamantra appellatur, ॐ ह्रीं
इं इं, itidemque literae reliquae deinceps recitantur, in
Kālikae cultu haec: क्रीं कूं स्त्रीं ह्रीं फट्. 11 (fol. 84^b).

Mukhaśodhanam (sive *jihvāśodhanam*), oris vocibus quibusdam sacris purificatio, velut in Tripurae cultu his: श्रीं श्रीं श्रीं श्रीं महेशानि परमेश्वरि, in Bhuvaneśis adoratione his: ऐं ऐं ऐं. Spiritus vitalis si *Idā* venam intraverit, preces (mantra) somnō oppressae (nidrātura) dicuntur, quod *Kāmakalāvija* recitando expiandum est. 12 (fol. 87^b). *Puraścharanam*. Cf. supra foll. 92^a. 97^b. Cantio ut efficax sit, quinque rebus opus est: precibus, butyri oblatione, libatione, simulacri aspersione, sacerdotum epulis¹: जपहोमौ तर्पणं च सेको ब्राह्मणभोजनं । पंचांगोपासनं लोके पुरश्चरणमुच्यते ॥ जीवहीनो यथा देही सर्वकर्मसु न क्षमः । पुरश्चरणहीनोऽपि तथा मंत्रः प्रकीर्तितः ॥ Quibus ritibus faciendis festum auctumnale maxime opportunum esse traditur: शरत्काले महापूजा क्रियते या च वार्षिकी । तस्मिन्पक्षे विशेषेण पुरश्चरणतत्परः ॥ 13 (fol. 100^a). De circulo cabbalistico conficiendo et consecrando. De sacrificio. Atque non modo pecudes, sed nonnunquam, quamvis a regibus tantum, homines mactatos esse, his apparebit²: मुंडमालायां ॥ नरश्छागस्तथा (नवछाग° MS.) मेघो महिषः शशकस्तथा । शल्लकी शूकरश्चैव बलयः परिकीर्तिताः ॥ *Narabalis tu rājñām eva*: *Rājā narabaliṁ dadyān nānyo 'pi paramēṣvare* । युवानं व्याधिहीनं च सुश्रीकं लक्ष्मणान्वितं । सर्वावयवसंपन्नं बलिं दद्यात्सुशोभनं ॥ तरुणं सुंदरं कृष्णं क्षतादिदोषवर्जितं । स्नापयित्वा बलिं तत्र भूषयेत्पुष्पचंदनैः ॥ भूषयेद्रक्तमाल्येन सिंदूरेण विशेषतः । उत्तराभिमुखो भूत्वा बलिं पूर्वमुखं तथा ॥ समानीय स्वामेन मूलेन प्रोक्षणं चरेत् । संप्रोक्षणं विधायैव बलिं संपूजयेत्ततः ॥ ब्रह्मरंध्रे च ब्रह्माणं तन्नासायां च मेदिनीं । कर्णयोश्च तथाकाशं जिह्वायां सर्वतोमुखं ॥ ज्योतींषि नेत्रयोर्विष्णुं वदने परिपूजयेत् । ललाटे पूजयेच्छंद्रं शक्रं दक्षिणगंडतः ॥ वामगंडे तथा वह्निं ग्रीवायां समवर्तिनं । रोमकूपे धृतिं चैव भुवोर्मध्ये प्रचेतसं ॥ नासामूले च शमनं स्कंधे चैव महेश्वरं । हृदये सर्वराजेंद्रं पूजयित्वा पठेदिदं ॥ ओं महातपोभिर्दानैश्च यज्ञैर्यत्साध्यते नृणां । तन्मे देहि महाभागे सत्वरं चाप्नुहि श्रियं ॥ शिवबुद्ध्या सु संपूज्य उत्सृज्य च ततः परं । ततो देवीं समुद्दिश्य काममुद्दिश्य चात्मनः ॥ इत्युत्सृज्य बलिं पश्चात्करबालं प्रपूजयेत् । खड्गाग्रे पूजयेन्मन्त्री ब्राह्मीं वागीश्वरीं तथा ॥ मध्ये च पूजयेद्देवि लक्ष्मीनारायणावपि । मूले च पूजयेन्मन्त्री उमया सह शंकरं ॥ एवंविधं च संपूज्य नमस्कुर्यात्प्रयत्नतः । खड्गं त्वं शिवरूपोऽसि क्रोधभैरवसंज्ञकः ॥ दुर्गाप्रोक्तिकरो नित्यं कालीशक्तिरिवापरा । खड्गं या तव (खड्गायथव MS.) नाशाय शक्तिः कार्यार्थतत्परा (°त्परः MS.) ॥ पशुश्छेद्यस्त्वया शीघ्रं खड्गं नाथ नमोऽस्तु ते । एवं संपूज्य तं खड्गमुच्चोत्थ्य साधकोत्तमः ॥ छेत्ता

¹ स्वकल्पोक्तक्रमेणैव जपं कृत्वा वराणने । होमयेत्तद्दशांशेन तद्दशांशेन तर्पणं ॥ तर्पणस्य दशांशेन अभिषिञ्चेज्जगन्मयीं । अभिषेकदशांशेन कुर्याद्ब्राह्मणभोजनं ॥

² Cf. *Wilson* in *Asiat. Res.* XVII, 219.

पूर्वमुखो भूत्वा बलिमुत्तरवक्त्रकं । आं हुं - इति मंत्रेण छेदयित्वा ततः पशुं ॥ ततो बलीनां रुधिरं तोयसैधवसम्फलैः । मधुभिर्गंधपुष्पैश्च स्वधिव्यास्य प्रयत्नतः ॥ गंधपुष्पान्वितं कृत्वा उत्सृजेन्मन्त्रमुच्चरन् । प्रणवं वागभवं लक्ष्मीं ततः कोशिकिशब्दतः (?) ॥ रुधरेण ततः पश्चादाप्यायतां समुच्चरेत् । निवेद्य रुधिरं देवि शीघ्रं दद्यात्प्रदीपकं । ततो निवेदयेन्मन्त्री तांबूलं सुमनोहरं ॥ *Rudhiramastakasthāpanakramam āha Tantro*: नारं सव्ये शिरे (शिरो MS.) रक्तं देव्याः सम्यङ्गियोजयेत् । छागं तु वामतो दद्यान्माहिषं वितरेत्पुनः । पाक्षिणं वामतो दद्यादग्रतो देहशोणितं ॥ *Yāmale*: यदा कटकटाशब्दो दंतानां श्रूयते क्वचित् । तदा तु मरणं विद्याद्धानि वा तत्र निर्दिशेत् । यदाशु कृष्यते नेत्रे तदा हानिं विनिर्दिशेत् ॥ पूर्वोत्तरदिग्भागे [तु] पतते यदि मस्तकं । सर्वसंपत्करीं विद्याद्वाज्ञे राज्यं विनिर्दिशेत् ॥ ईशानाग्नेर्मध्यभागे पतते यदि मस्तकं । ततः स्वल्पेन कालेन सर्वसिद्धिर्भवेद्भुवं ॥ यदि वायव्यदिग्भागे नैर्ऋत्ये दक्षिणेऽपि वा । मस्तकं पतते जातु तस्य हानिं विनिर्दिशेत् ॥ *Quae atrocitas his excusatur*: विधिना या भवेद्विंसा सा त्वहिंसैव कीर्तिता । भूतहिंसा न कर्तव्या पशुहिंसा विशेषतः । बलिदानं विना देवि हिंसां सर्वत्र वर्जयेत् ॥ 14 (fol. 106^b). De rebus ad cultum necessariis, quae octonae denae, senae denae, denae, vel quinae esse dicuntur: फेत्कारिण्यां । आसनावाहनं चार्घ्यं पादमाचमनं तथा । स्नानवासोपवीतं च भूषणानि च सर्वशः ॥ गंधं पुष्पं तथा दीपं धूपान्नं च तथार्घ्यं । माल्यानुलेपनं चैव नमस्कारं विसर्जनं । अष्टादशोपचारैस्तु मन्त्री पूजां समाचरेत् ॥ *Tantro*: आसनं स्वागतं पादमर्घ्यमाचमनीयकं । मधुपक्वाचमनं स्नानं वसनाभरणानि च ॥ सुगंधिसुमनोभूषदीपनैवेद्यवन्दनं । प्रयोजयेच्चैनायामुपचारांस्तु षोडश ॥ etc. 15 (fol. 117^a). A Śāktis quatenam arbores colendae, loci sacri visendi, omina observanda sint, exponitur. In fine hymnus, *Sanketastava* appellatus, traditur. De Durgae cultu. 16 (fol. 125^a). De impiorum societate vitanda. In sacris si quid sinistri acciderit sive neglectum fuerit, piacula adhibenda sunt. 17 (fol. 133^a). De vasis ad adolendum ignem usurpatis (kuṇḍa). 18 (fol. 136^b). De oblatione igne facienda.

Libri in codice nostri hi laudantur: *Agastyasanhitā* fol. 12^a. *Agnipurāṇa* 25^a. etc. *Āgamakalpadrūma* 17^a. *Uttarakalpa* 21^a. 72^a. *Uttaratantra* 72^b. *Ūrdhvāmnāya* 100^b. *Kādimata* 55^a. *Kāmadhenutantra* 73^b. *Kālikāpurāṇa* 10^b. etc. *Kālikulasarvasva* 14^a. 131^a. *Kālitantra* 98^b. *Kālīvidyā Svachandasangraha* 58^a. *Kubjikātantra* 30^b. *Kumārītantra* 95^b. 131^a. *Kulachūḍāmaṇi* 26^b. 58^a. 117^a. *Kulārṇava* 11^b. 16^a. etc. *Kūrmapurāṇa* 27^a. 28^b. *Kramadīpikā* 14^a. *Kriyāsāra* 12^b. 136^a. *Gaṇeṣavimarśinī* 140^a. *Gandharvatantra* 27^a. 33^b. etc. = *Gāndharva* 15^b. 26^b. etc. (cf. *Tantragandharva*). *Gāruḍapurāṇa* 26^a. *Guptadīkshātantra* 14^b. 16^b. 99^a. *Gurudīkshātantra* 14^b. *Gopālatāpanīya* 25^a. *Govindavṛindāvana* 133^a. *Gautamīya* 40^a. 56^a. etc. *Jñānār-*

ṇava 55^b. 57^b. 102^a. etc. Jnānā[ṇava]bhāṣya 2^b. Tattvasāra 16^b. Tantragandharva 17^b. 38^b. 44^a. 49^b. 58^b. 60^b. Tantragarbha (?) 50^b. Tantrasāra 14^b. Toḍalatantra 94^b. Bṛihat-Toḍalatantra 45^b. Dharmapurāṇa 40^b. Navaratneśvara 13^b. 56^b. etc. Nilatantra 39^b. 45^b. Nṛisinhātāpāniya 13^b. Pāmapurāṇa 26^b. Pūjā-pradīpa 100^a. Phetkārīṇī 56^b. 107^a. Bṛihannārādīya 26^a. Bhaviṣhyapurāṇa 40^b. 53^b. etc. Bhāgavatapurāṇa 132^b. Bhāṣya (?) 29^a. 40^b. (cf. Vimalānanda). Bhūtaḍāmara 72^a. Bhūtaśuddhi 14^a. 25^b. 49^b. 71^a. etc. Bhairavatantra 58^a. 63^b. 100^a. Matsyasūkta 17^a. 129^b. Mantrakosha 72^a. Mantratantpraprakāśa 39^a. 39^b. (Tantramantpraprakāśa). Mantradevaprakāśikā 66^a. Mantramuktāvalī 11^b. 78^b. Mahābhārata 53^b. Mahishamardīnītantra 21^a. 99^a. 125^a. Mānāngulamahātāntra 133^b. Mārkaṇḍeyapurāṇa 10^a. etc. Māheśvara[tantra] 87^b. Muṇḍamālā 66^a. 93^b. etc. Yāmala 1^b. 10^a. etc. Yogīnīhrīdaya 16^b. 25^a. 91^a. etc. Rāghaviya 139^b. Rāmātāpāniya 25^a. Rudrayāmala 11^a. etc. Lakshmīkulantra 43^a. Laingapurāṇa 25^b. 130^b. Vārāha 29^a. Vārāhītantra 13^b. 19^a. etc. Vāsīṣṭharāmāyaṇa 53^b. Vimalānandabhāṣya 28^b. Viśuddheśvara 43^a. 56^b. 70^a. etc. Viśvasāra 16^b. 18^a. etc. Viṣṇudharmottara 132^b. Vījārṇavatāntra 96^b. Vaiṣampāyanasānhitā 88^a. Śaktiyāmala 1^b. 111^b. Śārādā 17^b. 29^b. etc. Śārādāṭīkā 60^b. Śivadīkṣhāṭīkā 17^b. Śivadharmā 40^b. Śaiva 29^a. Śyāmārāhasya 30^b. Śrīkrama 12^b. 27^b. 124^a. Bṛihat-Śrīkrama 62^a. 108^a. Sanketapaddhati 35^a. Sanat-kumārāsānhitā 90^a. Sanat-kumārītantra (*sic*) 99^a. Samayātāntra 29^b. 35^b. 36^b. 46^a. 119^b. 138^b. 142^a. Sammohanatantra 43^b. 100^b. 136^a. Sārasaṅgraha 13^a. Sārasvatatantra 84^b. Sārāvalī 58^a. Siddhāntaśekhara 133^b. Setumangalatantra 81^a. 83^b. Skandapurāṇa 130^b. Smṛitisāra 138^a.

De codice Havniensi cf. Westergaard, p. 101.

Codex circiter annum 1810 exaratus est. (WILSON 247.)

160.

Opera duo. Lit. Bengal. Charta Europ. Foll. 196. Long. 12½. Lat. 9. Linn. 24.

Foll. 1-99. Śārādātīlakam, a Lakshmaṇa, Krishnae filio, Vāruṇendrarē nepote, compositum. Auctor his distichis praefatur: नित्यानन्दवपुर्निरुत्तरगलपचाशद्वर्णैः (1. °द्वर्णैः) क्रमाद्व्याम (°m) येन चराचरात्मकमिदं शब्दार्थरूपं जगत् । शब्दब्रह्म यदुचिरे सुकृतिनश्चैतन्यमन्तर्गते (°tam) तद्धो [s] व्यादनिशं शशाङ्कसदनं वाचा-मधीशं महः । मन्दस्मितोल्लसितमिन्दुकलावतंसमिन्दीवरोदर[सहोदर] ने-त्रशोभिः । हेतुस्त्रिलोकविभेदस्य नवेन्दुमौलेरतःपुरं (antahpuram) दिशतु मङ्गलमादराद् । संसारसिन्धोस्तरणैकहेतून् वन्दे गुरुमूर्तिं

शिवस्वरूपान् । रजसि येषां पदपङ्क्तानां तीर्थाभिषेकश्चियमावहन्ति । सारं वक्ष्यामि तन्त्राणां शारदातिलकं शुभं । धर्म्मार्थकाममोक्षाणां प्रा-प्तेः[] प्रथमकारणं । शब्दार्थसृष्टिमु(r mu)निभिश्छन्दोभिर्देवतैः सह । विधिश्च मन्त्रयन्त्राणां तन्त्रे स्मिन्नभिधीयते [4] ।

Liber capitibus (paṭala) 25. constat. Cap. 1. De carminum mysticorum origine. Initium exscripsi: निर्गुणः सगुणश्चेति शिवो ज्ञेयः सनातनः । निर्गुणः प्रकृतेरन्यः सगुणः सकलः स्मृतः ॥ ६ ॥ सच्चिदानन्दविभवात्सकलात्परमेश्वरात् । आसीच्छक्तिस्ततो नादो नादाद्बिन्दुसमुद्भवः ॥ ७ ॥ परः शक्तिमयः साक्षात्त्वित्वाधौ भिद्यते पुनः । विन्दुनादो बीजमिति तस्य भेदाः प्रकीर्तिताः ॥ ८ ॥ विन्दुः शिवात्मको बीजं शक्तिर्नादस्तयोर्मिथः । समवायः समाख्यातः सर्वाग-मविशारदैः ॥ ९ ॥ रौद्री विन्दोस्ततो (विन्दोस्तनो A. B.¹) नादाज्येष्ठा बीजादजायत । वामा ताभ्यः समुत्पन्ना रुद्रब्रह्मरमाधिपाः ॥ १० ॥ सज्ञा-नेच्छाक्रियात्मनो वह्निरवर्णस्वरूपिणः । भिद्यमानात्पराद्बिन्दोरव्यक्तात्मा रवोऽभवत् ॥ ११ ॥ शब्दब्रह्मेति तं प्राहुः सर्वागमविशारदाः । शब्दब्रह्मेति शब्दार्थं (°थै A. B.) शब्दमित्यपरे जगुः ॥ १२ ॥ न हि तेषां तपः सिद्धिर्जडत्वादुभयोरपि । चैतन्यं सर्वभूतानां शब्दब्रह्मेति मे मतिः ॥ १३ ॥ तत्त्वार्थं कुंडलीरूपं प्राणिनां देहमध्यं । वर्णात्मनाविर्भवति गद्यपद्या-दिभेदतः ॥ १४ ॥ अथ विंदात्मनः शंभोः कालबंधोः कलात्मनः । अजायत जगत्साक्षी सर्वव्यापी सदाशिवः ॥ १५ ॥ सदाशिवाद्भवे (°ने A. B.) दीशस्ततो रुद्रसमुद्भवः । ततो विष्णोस्ततो ब्रह्मा तेषामेवं समुद्भवः ॥ १६ ॥ मूलभूतास्ततोऽव्यक्ताद्विकृतात्परवस्तुनः । आसीत्किल महातत्त्वं गुणतः (गुणातः A. B.) करणात्मकं ॥ १७ ॥ अभूत्तस्मादहं-कारस्त्रिविधः सृष्टिभेदतः । वैकारिकादहंकारादेव वैकारिका दृश ॥ १८ ॥ दिग्वाताकप्रचेतोश्चिवह्नीन्द्रोपेन्द्रमितकाः । तैजसादिन्द्रियास्यासंस्तम्भा-त्ताकमयोगतः (A. B. तन्मात्रक्रमयोगतः ?) ॥ १९ ॥ भूतादिकादहंका-रात्पंच भूतानि जज्ञिरे । शब्दात्सूर्यो (शब्दात्सूर्ये A. शब्दात्सूर्ये B.) वियत्सर्गाद्वायुरुपाद्भुताशनः ॥ २० ॥ रसादग्नः क्षमा गंधादिति तेषां समुद्भवः । शब्दं वियन्मरुत्कृष्णो रक्तोऽग्निर्विशदं पयः ॥ २१ ॥ पीता भूमिः पंच भूतान्येकैकाधारतो विदुः । शब्दस्पर्शरूपरसगंधा भूतगुणाः स्मृताः ॥ २२ ॥ 2 (fol. 4^b). De literarum significatione recondita. Incipit: ततो व्यक्तिं प्रवक्ष्यामि वर्णानां वदने नृणां । प्रेरिता मरुता नित्यं सुषुम्नारन्ध्रनिर्गताः । कण्ठादिकरणैर्वर्णाः क्रमादा-विर्भवन्ति ते । एषु स्मृताः स्वराः सौम्याः[] स्पृशाः सौराः शुभोदयाः । आग्नेया व्यापकाः सर्वे सोमसूर्याग्निदेवताः । स्वराः षोडश विख्याताः स्पृशास्ते पञ्चविंशतिः[] । तत्वात्मानः स्मृताः स्पृशा मकारः पुरुषोत्तमः । व्यापका दृश ते कामधनधर्म्मप्रदायिनः । ह्रस्वः[] स्वरेषु पूर्वोक्तः परो दीर्घः क्रमादिने । शिवशक्तिमयास्ते स्युर्विन्दुः स्वर्गावसानकाः (l. vindu-sargā°) 2 । विन्दुः पुमान् विप्रोक्तः (?) शक्तिः सर्गा (सर्गो B.) निशाकरः । स्वराणां मध्यमं यज्ञचतुष्कं तत्पुंसकं । पिङ्गलायां स्थिता ह्रस्वा इडायां सङ्गताः[] परे । सुषुम्नामध्यमा ज्ञेयाश्चत्वारोऽपि नपुंसकाः ।

¹ B. litera codicem Colebr. (E. I. H. 1508), hujus seculi initio exaratum, significavi.

² i. e. in अं et अः desinentes.

विना स्वरैस्तु नान्येषां जायते व्यक्तरञ्जसा । शिवशक्तिमया (°yán) प्राहुस्तस्माद्वर्णान्मनीषिणः । कारणात्पञ्चभूतानामुद्भूता मातृका यतः । ततो भूतात्मका वर्णाः पञ्च पञ्च विभागतः । वायुग्निभूजलाकाशाः पञ्चांशलिपयः क्रमात् । पञ्च ह्रस्वाः पञ्च दीर्घा विन्द्वन्ताः सन्धिसंभवाः । पञ्चशः कादयः पञ्चलसहान्ताः¹ समीरिताः । सोमसूर्याग्निभेदेन मातृ-कावर्णसम्भवाः [११]. De carminum mysticorum generibus: मातृकावर्णभेदेभ्यः सर्वे मंत्राश्च जज्ञिरे । मंत्रविद्याविभागेन द्विविधा मंत्रजातयः ॥ ५५ ॥ मंत्राः पुं देवता ज्ञेया विद्याः स्त्री देवताः पुनः । स्त्रीपुंनपुंसकात्मानो मंत्राः सर्वे समीरिताः ॥ ५६ ॥ पुंमंत्रा हुंफडंताः स्युर्द्विठांताः स्युः स्त्रियो मताः । नपुंसका नमोताः स्युरित्युक्ता मनव-स्त्रिधा ॥ ६० ॥ शस्तास्ते त्रिविधा मंत्रा वश्यज्ञांस्त्रिचारिके । अग्नी-योमात्मका मंत्रा विज्ञेयाः क्रूरसौम्ययोः² । कर्मणोर्वैज्ञातारंता (कर्मणो-वह्नितास्तारान्य A. B.) विपत्प्रायाः (वियत्° A.) समीरिताः ॥ ६१ ॥ आग्नेया मनवः सौम्या भूयिष्ठेन्द्रमृताक्षराः । आग्नेयाः संप्रबुध्यन्ते प्राणे चरन्ति दक्षिणे ॥ ६२ ॥ भागेऽन्यस्मिन्स्थिते प्राणेऽसौम्या (प्राणे सौम्या A. B.) बोधं प्रयांति च । नाडीहृदयगते प्राणे सर्वे बोधं प्रयांति च ॥ ६३ ॥ प्रयच्छन्ति फलं सर्वे प्रबुद्धा मन्त्रिणां सदा । छिन्नादिदष्टमंत्रास्ते पालयन्ति न साधकं ॥ ६४ ॥ Quibus in recitatione vitiis cantiones hebetentur, accurate definitur. De magistris et discipulis. 3 (fol. 8^a). De templo (yágamaṇḍapa) ad initiationem dimetiendo, aedificando, vasis sacris (kuṇḍa etc.) instruendo. Incipit: ततो वक्ष्यामि दीक्षागं (leg. दीक्षाग्रं) वास्तु-यागपुरःसरं । कृतेन येन मन्त्रज्ञा (°jño) दीक्षायाः फलमश्नुते । राक्षसं वास्तुनामानं हत्वाधिष्ठाय तंतनूं³ (l. तन्ननूं) । स्थितास्त्रिपञ्चाशदेवा-स्तेभ्यः पूर्ववर्लिं हरेत् ॥ 4 (fol. 12^a). De initiatione. Incipit: अथ दीक्षां प्रवक्ष्यामि मन्त्रिणां हितकाम्यया । विनानया न लभ्येत सर्वं मन्त्रफलं यतः । दिव्यं ज्ञानं यतो दद्यात्कुर्व्यात्पापक्षयं यतः । तस्माद्दीक्षेति (dí-kshá) संप्रोक्ता देशिकेस्तत्रवेदिभिः । चतुर्विधा सा संदिष्टा क्रियावत्यादिभेदतः । क्रियावती वर्णमयी कलात्मा वेद्यमयपि (l. वेद्यमयपि)⁴ ॥ 5 (fol. 15^b). De igne sacro adolendo. Incipit: ततोऽग्निजननं वक्ष्ये सर्वतन्त्रानुसारतः । आचार्यकुण्डे विधिवत्सं-स्कृते शास्त्रवर्त्मना । अष्टादशाः स्युः संस्काराः कुण्डानां तत्रनोदिताः । वीक्षणं मूलमन्त्रेण शरेण प्रोक्षणं मतं । तेनैव ताडनं दर्भैर्वै(हु)र्मणा-भुक्षणं मतं । अस्त्रेण खननोद्धारौ हृन्मन्त्रेण प्रपूरणं । समीकरणमस्त्रेण

सेचनं वर्मणा मतं । कुट्टनं हेतिमन्त्रेण वर्ममन्त्रेण मार्जयेत् । विलेपनं कलारूपं कल्पनं तदनन्तरं । त्रिसूत्रीकरणं पञ्चाङ्गद्वयेनार्चनं मतं । अस्त्रेण (astreṇa) वज्रीकरणं हृन्मन्त्रेण कुशैः शुभैः । चतुष्पथं तनुत्वेण तनुपादक्षपाटनं । योगे कुण्डानि संस्कुर्व्यात्संस्कारिरेभिरीरितैः ॥ De rerum ad oblationem adhibitarum mensura et pondere (homadravyāṇām pramāṇam). 6-23. Carmina mystica, quibus numina diversa invocantur. Atque singulis capitibus et numinis cujusdam, et variarum ejusdem manifestationum cultus traditur. Quae carmina omnia ad usus superstitiosos recitabantur. 6 (fol. 19^b). Sarasvatīmantras. Incipit: अथ वर्णतनुं वक्ष्ये विश्वबोधविधायि-नी[म्] । यस्यामनुपलब्धायां सर्वमेतज्जगज्जडं । अष्टविधैश्चा समुद्दिष्टो गायत्री छन्द ईरितं । सरस्वती समाख्याता देवता देशिकोक्तैः⁵ ॥ 7 (fol. 23^a). Bhūtalipis, quo carmine Varṇeṣvarī dea adoratur. Incipit: अथ भूतलिपिं वक्ष्ये सुगोष्प[र]मतिदुर्लभां । यां प्राप्य शम्भोर्मुनयः सर्वान् कामान् प्रपेदिरे ॥ 8 (fol. 26^b). Śrī-mantras. Incipit: अथ वक्ष्ये श्रियो मन्त्रान् श्रीसौभाग्यफलप्र-दान् । यस्याः कटाक्षमात्रेण विलोक्यमपि (A. B.) वर्द्धते ॥ 9 (fol. 30^b). Bhuvaneṣvarīmantras. Incipit: अथ वक्ष्ये जगद्धा-तीमधुना भुवनेश्वरीं । ब्रह्मादयो पि यां ज्ञात्वा लेभिरे श्रियमूर्जितां ॥ Capitis finem, ut, quatenus vires his carminibus tri- butae essent, specimine ostenderem, exscripsi: लिखित्वा भूर्जपत्रादौ यन्त्रमेतद्व्याविधि । धारयेद्भामबाहौ वा कंठे वा निजमूर्धनि ॥ वश्ययेत्सकलाम्बुनान्विशेषेण महीपतीन् । नीलपटे विलिख्यैतद्गुटिकी-कृत तत्पुनः ॥ साध्यप्रतिकृतौ सिकथे निर्मितायां हृदि न्यसेत् । पात्रे त्रिमधुरापूर्णे निक्षिप्यैनां विधानतः । संपूज्य पुष्पगंधाद्यैर्वर्लिं निक्षिप्य रात्रिषु ॥ मूलमंत्रं जपेन्मन्त्री नित्यमष्टसहस्रकं । सप्ताह्वाद्वांछितां नारी-माहरेत्सरविह्वलां ॥ भूर्जपत्रे विलिख्यैतद्गुटिकीकृत तत्पुनः । लाङ्गया तावज्जतकांचनैर्वैष्टयेत्क्रमात् ॥ तत्कुंभे न्यस्य संपूज्य यथावद्भुवनेश्वरीं । संस्पृश्य तं जपेन्मन्त्री दिवाकरसहस्रकं ॥ अभिविच्य प्रियं साध्यं वज्री-याद्यंतमाशिशं । कांतिं पुष्टिं धनारोग्यं यशांसि लभते नरः ॥ भिक्षौ विलिख्य तद्यत्वं पूजयेन्नित्यमादरात् । भूतप्रेतपिशाचास्तं न वीक्षितुमपि क्षमाः ॥ तद्विलिख्य शिरस्त्राणे साधितं धारयेद्दृढं । युद्धे रिपून्बहून्हत्वा जयमाप्नोति पार्थिवः ॥ etc. 10 (fol. 33^b). Tvaritāmantras. Incipit: ततो भिधास्ये त्वरितां त्वरितफलदायिनीं । तारोमायावर्मे-वीजमृद्धिरीशस्वरान्विता ॥ 11 (fol. 37^a). Durgāmanus. Incipit: ततो दुर्गात्मनुं वक्ष्ये दृष्टादृष्टफलप्रदं । मायात्रिःकर्णविन्धाद्यो भूयो सौ स्वर्गवन् भवेत् ॥ Quae potissimum dea ad praesti- gias nefarias invocatur: सेनासंस्तंभने (°नं A. B.) मन्त्री कार-स्करसमुद्भवैः । पुष्पैः सहस्रं जुहुयात्तत्पत्नैस्तां निवर्तयेत् ॥ १५ ॥ अंगार-वारे कुलिके जप्त्वा भस्म चितोद्भवं । विक्षिपेन्मूर्धनि रिपोर्विद्धिष्टो

¹ Litera ल haud dubie ऌ significatur. Ceterum haec omnia circulo Kulākula appellato (supra, p. 96) optime illustrantur.

² i. e. ad malignos vel bonos usus adhibentur.

³ Et hic mythus in Matsyapurāṇa legitur, et alii hujus capitis loci ex eodem Purāṇa videntur depromti esse. Cf. supra, p. 42^b.

⁴ Kriyāvatī, ritibus externis constans; varṇamayī, cum for- mulis symbolicis conjuncta; kalāvatī, meditatione si potestates mysticae nirvṛiti, pratishṭhā, vidyā, śānti, vyāpti appellatae, quibus rerum elementa quinque repraesentantur, in discipuli corpore constitisse putentur; vedhamayī, si Śaktis ipsa viri initiandi corpus occupasse animo et cogitatione fingatur.

⁵ Desika vocabulum, quo mysteriorum magister, sive vir my- steriis imbutus significatur, in nullo Tantra tam crebro usurpatur quam in nostro.

देशतो व्रजेत् ॥ ९६ ॥ मरुत्त्रिपातितैः पत्नैः कारस्करसमुद्भवैः । तस्य पादरजोयुक्तैर्होमादुच्चाटयेदरीन् ॥ ९७ ॥ कारस्करमयीं कृत्वा प्रतिमाम-
तिशोभनां । जप्त्वा प्रतिष्ठितप्राणां छेदेदेदंगशः पुनः ॥ ९८ ॥ काकोलू-
कवसा - (°चसा° A. B.) युक्तमष्टोत्तरसहस्रकं । कृष्णपक्षे चतुर्दश्यां
श्मशाने हव्यवाहने ॥ ९९ ॥ जुहुयान्म्रियतेऽरातिरेवमेव दिनत्रयात् ।
उन्मत्तसमिधो होमान्मत्ताः स्युः शतवः क्षणात् ॥ १०० ॥ उलूककाकयोः
पत्नैः स्ववसारक्तसंभवैः । जुहुयान्निशि कांतारे शतुः कालातिथिभ-
वेत् ॥ १०१ ॥ शत्रोः प्रतिकृतिं मंत्री प्रतिष्ठितसमीरणां । विषेणैव (विशे-
स्यैव A. विशेषणैव B.) विलिप्तांगीमत्युष्णे निक्षिपेज्जले ॥ १०२ ॥
ज्वराक्रांतो भवेच्छीघ्रं दुग्धसेकाच्छमं नयेत् ॥ १२ (fol. 40^b). Tripu-
rabhairavīmantras. Mātangīmantras. Incipit: अज्ञान-
तिमिरध्वंसिसंसारार्णवतारणं । आनन्दवीजमवतादतर्कं त्रैपुरं महत् ।
अथ वक्ष्ये परां विद्यां त्रिपुरामतिगोपितां । यां ज्ञात्वा सिद्धसंघानाम-
धिपो जायते नरः ॥ १३ (fol. 45^b). Gaṇeśamantras. Inci-
pit: अथ वक्ष्ये गणेशस्य मंत्रात् सर्वसमृद्धिदानं । यान् प्रा[प्]न्
मानवा नित्यं साधयन्ति मनोरथान् ॥ १४ (fol. 50^a). Chandra-
mantras. Incipit: अथोच्यते चन्द्रमसो मनुः सर्वसमृद्धिदः । खट्वी-
शस्यो भृगुर्विन्दुमनुस्वरसमन्वितः ॥ १५ (fol. 54^b). Vishnuman-
tras. Incipit: अथ वक्ष्ये महामन्त्रान् विष्णोः सर्वार्थसिद्धिदानं ।
यस्य संस्मरणात्संतो भवाद्येः पारमाश्रिताः ॥ १६ (fol. 59^a). Nara-
sinhamanus. Incipit: अथाभिधास्ये विधिवन्नारसिंहमहामनुं ।
उग्रवारं वदेत्पूर्वं महाविष्णुमननारं ॥ १७ (fol. 63^b). Purushotta-
mamantras. Incipit: अथ वक्ष्ये जगन्मूलं मन्त्रं श्रीपुरुषोत्तमं ।
गोपितं वैष्णवे तन्त्रे भुक्तिमुक्तिफलप्रदं ॥ १८ (fol. 68^a). Śiva-
mantras. Incipit: अथ वक्ष्ये महेशस्य मन्त्रात् सर्वसमृद्धिदानं ।
यैः पूर्वमृषय प्राप्ता शिवसायुज्यमञ्जसा ॥ १९ (fol. 72^a). Dakshi-
ṇāmūrtīmantras. Incipit: अथ वक्ष्ये मन्त्ररत्नं समस्तपुरु-
षार्थदं । अवापुर्येन जदेन (I. ज्ञातेन) दिव्यं ज्ञानं मुनीश्वराः ॥
२० (fol. 76^a). Aghorāstramantras. Incipit: अथाभिधास्ये
विधिवदधोरास्त्रंमनुक्रमं (°मनुक्रमं B.) । यस्य संस्मरणादेव सर्वे
नश्यन्त्युपद्रवाः ॥ २१ (fol. 80^b). Gāyatrīmantras. Incipit:
अथो वदामि गायत्रीं शिरसा च समन्विता[म्] । सर्ववेदोद्भूतः सारो
मन्त्रो यं समुदाहृतः ॥ Āgneyāstram: आग्नेयास्त्रमिति प्रोक्तं
विलोमपाठतो मनुः ॥ २२ (fol. 84^b). Dināstram. Incipit:
अथो दितानां सुकृत्यास्त्रं वक्ष्ये शत्रुविमर्दनं । अतिदुर्गममु प्राहुर्हि-
नास्त्रं मन्त्रविज्ञैः ॥ Kṛityāstram. Lavaṇamantras. २३
(fol. 89^a). Traiyambakamantra. २४ (fol. 92^b). De amu-
letis. Incipit: अथ वक्ष्यामि यन्त्राणां भेदास्तत्र सुगोपितान् । ये
साधयन्ति सततं मन्त्रिणे निजवाञ्छितं ॥ २५ (fol. 96^b). De rebus
mundanis abjiciendis et numine meditando. De sedendi
modis et spiritu comprimendo.

In fine auctor quaedam de gente sua profert. Textus
tamen in codice utroque tam corruptus est, ut sine
conjecturis audacissimis refingi non possit.

Ceterum Śāradātīlakam, unum si Yāmalam excepe-

ris, in libris mysticis primum locum tenet, et reliquos,
nisi fallor, antiquitate superat. Sectae laevae quae dici-
tur licentia ab auctore omnino tacetur.

Commentarius ad libros XV-XXV. a Kāmarūpapati
scriptus in codice E. I. H. 518. invenitur¹.

Codex, ex eodem exemplari atque B. sed accuratius
descriptus, anno 1814 a Pītāmbara exaratus est. Nam
quod in fine शकाब्दाः ११२९ legitur, aut errori aut fraudi
debetur. (WILSON 300^a.)

161.

Foll. 271-294. libellum distichis 101 constantem *Rā-
machandrastavarāja* (eximiam Rāmachandrae laudatio-
nem), e *Sanatkumārāsānhitā* desumptum, continent. In-
cipit: अस्य श्रीरामचंद्रस्तवरजस्तोत्रमंत्रस्य सनत्कुमार ऋषिर्नुष्टुप्
छंदः । श्रीरामो देवता । सीता बीजं । हनुमान शक्तिः । श्रीरामप्रीत्यर्थं
जपे विनियोगः ॥ सूत उवाच । सर्वशास्त्रार्थतत्त्वज्ञं व्यासं सत्यवतीमुत ।
धर्मपुत्रः प्रहृष्टात्मा प्रत्युवाच मुनीश्वरं ॥ १ ॥ Libello Rāma, Daṣa-
rathae filius, divina Kṛishṇae natura praeditus, celebra-
tur. In fine haec leguntur: इति श्रीसनत्कुमारसंहितायां
नारदोक्तं श्रीरामचंद्रस्तवरजस्तोत्रं संपूर्णम् ॥

Pictura VII. Rāmam cum Sītā in sacello sedentem
repraesentat. Ad dextram Lakshmaṇa flabellum te-
nens, ad laevam Hanūmat venerabundus conspicitur.
(MILL 112^f.)

162.

Foll. 429-457. *Jānakīsaahasranāmastotram*, Jānakī
sive Sītāe mille nominum laudationem, e *Siddheshvara-
tantra* desumptam, continent. Libellus 132 distichis
constat, quibus Rāma coram Lakshmaṇa divinam Sītāe
majestatem, omnium aliarum dearum potentiam com-
plectentem, variis epithetis celebrat. Incipit: ओं अथ
ज्यानक्या सहस्रनाम लीषते ओं अस्य श्रीजानकीदेव्याः सहस्रनामस्तोत्रं
तदुक्तं सिद्धेश्वरतत्त्वे ॥ १ ॥ श्रीलक्ष्मण उवाच ॥ देवदेव जगन्नाथ कथयस्व
महाप्रभो । नास्ति सहस्रं जानक्याः श्रोतुमिच्छामि तत्त्वतः ॥ २ ॥ श्रीराम
उवाच ॥ कथयामि भवत्प्रीत्या शृणु लक्ष्मण भक्तिः । ओं अस्य
श्रीजानकीदेव्याः सहस्रनामस्तोत्रमंत्रस्य ॥ वागीश्वरी देवता ॥ सर्वका-
मार्थसिद्धये जपे विनियोगः ॥ etc.

Pictura X. Sītām in sacello sedentem et a duabus ma-

¹ In fine haec leguntur: सर्वशास्त्रकलेवरविद्यापारगो गुरुसमो
गुरुगणे (totus versus vitiis laborat) । ग्रंथमेनमनिशं शिवार्चकः
कामरूपपतिपंडितोऽकरोत् ॥ इति श्रीमहामहोपाध्यायजगद्गुरुभट्टाचार्य-
श्रीसिद्धांतवागीश्वरता शारदाटीका गूढार्थप्रकाशिका समाप्ता ॥

In fine de tribus spiritus coercendi modis (Rechaka, Pūraka, Kumbhaka) agitur.

Libellus anno 1370 exaratus est. (WALKER 191^b.)

168.

Hujus voluminis folia 18–60. carmen *Anandalaharī* (voluptatis unda) sive *Saundaryalaharī* (pulchritudinis unda) appellatum, a *Ṣankara* scriptum, continent. (A.) Celebratur eo *Ṣivae* uxor, vel *évēpyeia*. Mysticam doctrinam auctor pluribus distichis (cf. 9–11.) respicit, neque tamen versui unicuique, quod a scholiastis quibusdam fit, significatio recondita obtrudenda est. Ceterum auctor voce *Draviḍaṣiṣu* (*Draviḍae* filius) ad se ipsum alludit.

Scholiasta, qui, vero nomine celato, in fine libri *Kaivalyāśrama*, Govindae discipulus, appellatur, mysticae interpretationi, praecipue in initio carminis, operam navat, librosque mysticos (*Tantra*) plurimos laudat¹. Quos, additis aliis auctoribus et libris, enumerare operae pretium est. Literis cursivis eos notavi, qui etiam a scholiasta B. citantur. *Abhinavagupta* 34. *Aṣeṣhakulavallarī* 12. *Ātharvavede saubhāgyakāṇḍa* 11. 33. 34. *Kādimata* 3. 19. 21. 32. 33. 96. *Kubjikātānta* 14. *Kaurma* (pur.) 101. *Kramastuti v. Ṣankara. Chatuṣṣatī* 10. 19. *Chidgaganachandrikā* 1. *Jñānārṇava* 5. 32. *Tripurārṇava* 1. 3. *Dattātreyā* 2. 96. *Daṣarūpaka* (alank.) 51. *Devīpurāṇa* 25. *Dharmāchāryastuti* 19. *Navaratnamālā* 35. *Padmavāhinī* 14. *Parāstotra* 33. *Parimala* 1. *Bhagavadgītā* 27. *Prapanchasāre Bhuvaneṣvarīstotra* 32. *Manoramā* 7. *Mantrapārāyaṇāntargatavāgvdānimantrōddhāre vidyārthaprakāṣikā* 1. *Mantradevaprakāṣikā* 95. *Mahimnaḥ stuti* 41. *Mānasollāsa* 1. 14. 33. *Mārkaṇḍeya* (pur.) 81. 95. 101. *Yājñavalkya* 1. *Yogānuśāsana* 38. *Yoginīhṛidaya* 1. 14. 33. 95. *Rudrāyāmala* 1. 8. 19. 35. 94. *Vāsishṭharāmāyaṇa* 1. 99. *Vidyāranya* in libro *Vidyārthadīpikā* 33. *Ṣankarāchārya* in libro *Kādikramastuti* 4. 95. *Śāmbhavādīpikā* 24. *Śāradātīlaka* 1. 33. *Śivadrīṣṭi* 1. *Sakalajanānistava* 35. *Sanketapaddhati* 1. 11. 19. 33. *Saṅgītaśāstra* 94. *Siddhisopāna* 9. *Subhagodaya* 21. *Skāndapurāṇa* 1. 35. 37. *Svachandasangraha* 32. Varias lectiones uterque scholiasta plurimas memorant. Quod distichon in *Haebellini anthol.* 75. legitur, ab utroque omittitur. Dist. 85. post 87, 94. post 91. denique 95. 98. 93. 96. 99. 97. 100. in codice A. collocantur. Post 92. hoc dist. inseritur et a scholiasta explicatur: समानीतः पञ्चा (sive etiam

¹ Incipit: शब्दायमानतिमिरावलिसेव्यमानं निःस्यन्दमानतिमिरौर्ध्वगसान्धरारगं । विज्ञान्यकारतरणिं तरुणाकेशोयं (°bham) वन्दे ह्य नागनगयोरवियोगयोगम् ॥ १ ॥

पञ्चां) मणिमुकुरतामंवरमणिभैयादास्यस्यांतःस्तिमितकिरणश्रेणिमसृष्टः । दधाति त्वद्वक्त्रप्रतिफलनमश्रान्तविकचं निरातकं चंद्राब्जजहदयपंकेरुहमिव ॥ Dist. 88. *Kaivalyāśramas* insititium putat, quippe quod in optimis codicibus non legatur (नायं श्लोकः शंकराचार्याणां सांप्रदायिकमलमालदेशीयानां पुस्तकेषु यतो नास्ति नापि दाक्षिणात्यपुस्तकेषु). Dist. 103. in codice C. solo legitur.

Codex anno 1697 a *Giridhara* quodam exaratus est. (WILSON 243^b.)

169.

Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 229. Long. 10. Lat. 4½. Linn. variant.

Hujus voluminis folia 1–51. eundem hymnum continent, cum commentario praestantissimo a *Gaurīkāntasārvabhauma*² scripto. (B.) *Gaurīkāntas* *Kaivalyāśramae* commentario usus esse videtur, nam et in ceteris cum eo consentit, et eosdem fere auctores laudat. Sed res multo lucidius explicat, varias lectiones refert et perpendet, mystica interpretatione (*gūḍhartha*, *tāntrikam* *vyākhyānam*, *tāntrikamatam*) rarius utitur. Ad cognoscenda vero *Tāntricorum* arcana vix dicam quantum utilis est. Dist. 28. post 90. explicat, etiamsi in nonnullis codicibus priore loco legi eum non latuerit. Praeter eos libros et auctores, quos supra notavi, hos laudat: *Kāmikātānta* 1. 11. *Kulachūḍāmaṇi* 100. *Tantrarāja* 99. *Tantrasāra* 19. *Dākṣiṇātyāchāryās* 67. *Bhairavatantra* 14. *Mātrikāhṛidaya* 1. *Vāmakeṣvaratantra* 5. *Śaktitantra* 10. *Śaivatantra* 10. *Syāmarahasye Bhāvachūḍāmaṇi*, praeterea saepissime *Viṣvaparakāṣa* lexicon. In dist. 31. quum *Ṣankaras* *tantrarum* 64. mentionem faciat, singula recenset. Sunt vero haec: 1. *Mahāmāyāśambaram*. 2. *Yoginījālaśambaram*. 3. *Tattvaśambaram*. 4–11. *Bhairavāśṭakam*, scil. 4. *Siddhibhairavam*. 5. *Māyikabhairavam*. 6. *Kāṇkalabhairavam*. 7. *Kālāgni-bhairavam*. 8. *Śaktibhairavam*. 9. *Yoginibhairavam*. 10. *Mahābhairavam*. 11. *Bhairavanāthatantram*. 12–19. *Bahurūpāśṭakam*, scil. 12. *Brāhmītantram*. 13. *Māheṣvarītantram*. 14. *Kaumārikam tantram*. 15. *Vaiṣṇavītantram*. 16. *Vārāhītantram*. 17. *Indrāṇītantram*. 18. *Chāmūḍātāntam*. 19. *Śivadūtītantram*.

² Incipit: ओंकारोत्तमरम्यहर्म्यनिलयप्रासादमध्यस्थितां । कामाख्यां भुवनेश्वरीं निरूपमां ब्रह्मादिभिर्वेदितां ॥ योगीन्द्रैकनिषेवितां त्रिजगतामुत्पत्तिनाशस्थलीं ॥ ज्ञानानन्दमयीं महोदयकरीं कांचिद्वज्रे देवतां ॥ १ ॥ Auctor, e *Bengalia boreali* oriundus, commentarium *Anandalaharī* appellavit. In fine hoc distichon legitur: यो नानाविधज्ञा-स्त्रतर्केनपुणश्चक्रे निबन्धान् बहून् पूजां भूरिमहोभुजां सदसि यो लेभे तिथीमान् कविः । यो गोडौन्नरदेशदिग्गज इह श्रीसार्वभौमो महान् भट्टाचार्य ईमां स एष विदधे टीकां मुदे वाग्बिदां ॥ ३ ॥

20-27. Yámaláshṭakam (in quorum numero Rudrayá-mala etc.). 28. Chandrajñanam. 29. Málínítantram. 30. Mahásammohanam. 31. Vámajushṭam (Vámakesvara-tantram, quod etiam Chatuṣṣatí appellatur). 32. Mahádevam. 33. Vátulam. 34. Vátulottaram. 35. Kámikam. 36. Hṛidbhedam. 37. Tantrabhedam. 38. Guhyatantram. 39. Kalávadam (Kámaśāstram Vátsyáyanádimatam). 40. Kalásáram. 41. Kuṇḍalikámatam. 42. Matottaram. 43. Vínátantram. 44. Trotalam. 45. Trotalottaram. 46. Panchámṛitam. 47. Rúpabhedam. 48. Bhútoḍḍámaram (?). 49. Kulásáram. 50. Kuloddeśam. 51. Kulachúḍámaṇi. 52. Sarvajñanottamam. 53. Mahákálimatam. 54. Aruṣam. 55. Mediníṣam. 56. Trikuṇḍíśvaram. 57. Púrvam. 58. Paśchimam. 59. Dákshinyam. 60. Uttaram. 61. Niruttaram. 62. Vimalam. 63. Vimalogyam. 64. Devítantram: तत्र महा-मायाशंखरतं अन्वस्मिन्पदार्थेऽन्यथाप्रतिभानरूपमायाप्रपञ्चरचनोपाय-प्रतिपादकमैन्द्रजालिकविद्यारूपं १॥ योगिनीजालशंखरतं योगिनी-जालदर्शनोपायप्रतिपादकं २॥ तत्त्वशंखरं इंद्रजालविद्याविशेषः पृथि-व्यादितत्त्वानामन्यत्वात्यबोधोपायप्रतिपादकं ३॥ भैरवाष्टकं । यथा सिद्धि-भैरवतं ४॥ मायिकभैरवतं ५॥ कंकालभैरवतं ६॥ कालाग्नि-भैरवतं ७॥ शक्तिभैरवतं ८॥ योगिनीभैरवतं ९॥ महाभैरवतं १०॥ भैरवनाथतं ११॥ एतान्यष्ट तन्त्राणि कापालिकमतप्रतिपादकानि ॥ बहुरूपा शक्तिः । तत्प्रतिपादकतंत्राणामष्टानां गणो बहुरूपाष्टकं । तथा ब्राह्मीतं १२॥ माहेश्वरीतं १३॥ कौमारिकं तं १४॥ वैष्णवी-तं १५॥ वाराहीतं १६॥ इंद्राणीतं १७॥ चामुंडातं १८॥ शिव-हूतीतं चेति १९॥ यमला नाम ला नाम (?) सिद्धांवा । तत्प्रति-पादकानि तन्त्राणि रुद्रयामलादीन्यष्टौ । शाक्ततंत्रतया चतुःषष्टितंत्राणा-मपि यामलतया व्यवहारः २७॥ चंद्रज्ञानतं कामेश्वर्यादिषोडशनित्या-प्रतिपादकं कापालिकमतदर्शकं च २८॥ मालिनीतं समुद्रयानोपायप्र-तिपादकं २९॥ महासंमोहनं जाग्रतामपि निद्रितोपायप्रतिपादकं ३०॥ वामजुष्टं वामकेश्वरतं । चतुःशतीत्यपि कथ्यते ३१॥ महादेवतं वटु-कादिसिद्धिकुलाचारप्रदर्शकं ३२॥ वातुलं ३३ वातुलोत्तरं ३४ कामिकं चेति ३५ तंत्रत्रयं क्षेत्रकर्षणादिविधप्रतिपादकं ॥ हृद्भेदतं कापालि-काचारप्रदर्शकं ३६॥ तंत्रभेदगुह्यतंत्रयोः ३७ ३८ प्रकाशं रहस्यं वा परकृतमंत्रतंत्रप्रयोगानां परावृत्त्युपायाः दर्शिताः ॥ कलावादं कामशास्त्रं वात्स्यायनादिमतं ३९॥ कलासारं रूपादिवृत्त्युपायप्रतिपादकं ४०॥ कुंडलिकामतं गुटिकासिद्धिप्रदर्शकं । गुटिका पानपातं ४१॥ मतोत्त-रतं (sed in margine supra तंत्रोत्तरं legitur) संसिद्धिप्रति-पादकं ४२॥ वीणातं । वीणा नाम योगिनी । संभोगयक्षणीत्यस्या-मामांतरं । तस्याः साधनोपायदर्शकं ४३॥ त्रोटलतं गुटिकांजनपादु-कासिद्धिः ४४॥ त्रोटलोत्तरतं चतुःषष्टिसहस्रसंख्ययोगिनीनां दर्शनो-पायाः ४५॥ पंचामृततं पृथिव्यादिपंचभूतानां साधनेन मरणाभावप्र-तिपादकं कापालिकतं ४६॥ रूपभेदादिपंचतंत्रास्तुच्चाटनादिप्रयोग-प्रतिपादकानि ५१॥ सर्वज्ञानादितंत्रपंचकं कापालिकसिद्धांतिकदेशिदि-

गंवरमताचारप्रदर्शकं ५६॥ पूर्वतंत्रादिदेवीमतपर्यंतं तंत्राष्टकं दिगंबरै-कदेशिष्यपणकमताचारप्रदर्शकं ६४॥ Hi 64. libri, ab omnibus vel infimae originis hominibus legendi, voce Kula-márgatantra comprehēduntur. Quinque mysteria, Śubhágama appellata, scilicet Vasishṭhasānhitá, Sa-nakasānhitá, Śanandanasānhitá, Sanatkumárasānhitá, Śukasānhitá a via Vedis praescripta non discedunt, ideoque Samayáchára appellantur. *Misti* generis libri sunt nonnulli alii, velut Chandrakalátantram, Jyotsná-pakshatantram, Kalávidhitantram, Kulárñavatantram, Kuleśvarítantram, Bárhaspatyatatantram, Bhuvaneśva-rítantram, Durvásomatatantram, Jñánárñavatantram, Dakṣiṇámúrttisānhitá. Ad v. 19. scholiasta literas Bengálce sive Devanágari exaratas memorat (Gau-ḍanágaraḥ lipi).

Codex anno 1779 a Bhúdeva scriptus est. (WALKER 179^a.)

170.

Lit. Bengal. Charta Ind. Foll. 78. Long. 16½. Lat. 5½. Linn. 10-12.

In foliis 1-27. idem hymnus exstat. (C.) In margi-nibus commentarius brevis auctoris anonymi adscriptus est. Incipit: पुरा किल वाराणस्यां ब्रह्ममीमांसाभाष्यकारो द्रवि-डदेशीयो द्वैतवादविमुखो जगद्विजयी परिव्राजकाचार्यः श्रीशंकराचार्यः शंकरप्रतिमोऽपि शक्तिविधूरतया चिरमविरतक्लेशमनुभूतवान् अथ शक्ति-वैभूत्यविजृम्भितेयं मम दुःखधारेति ज्ञानपरिपाकतो निर्णीय शक्तिकलायां श्रीमदन्नपूर्णायाः प्रसादं ब्रजनेत्रोद्दयधे धर्मस्वेदेन निष्पन्नतामाम्रसत्त्वैवं ब्रह्मशक्तिं स्तौति स्म शिव इत्यादि ।

Codex post annum 1820 exaratus est. (MILL 2^a.)

171.

Foll. 72-92. (linn. 7.) idem carmen continent, post annum 1820 exaratum. (D.)

Editiones exstant Calcuttensis anni 1824, et parum accuratae Troyeri in Journ. As. 1841 et Haeblerini in Anthologia.

Haec folia hujus seculi initio exarata sunt. (MILL 62^e.)

172.

Foll. 106-114. ejusdem hymni textum continent, post annum 1822 exaratum. (E.)

De codice Berolinensi cf. Weber, p. 361. (WILSON 328^e.)

173.

Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 83. Long. 10½. Lat. 4. Linn. 11.

Bhuvaneśvarīstotram, hymnus in Sarasvatīm deam, Bhuvaneśvarī formam gerentem, a *Prithvīdhara*, Sambhunāthae discipulo, compositus. Ad doctrinam Tāntricam auctor identidem alludit. Carmen distichis 45 constat, quorum 35 prima Śārdūlavikrīḍita metro composita sunt. Initium desideratur, nam quae nunc folia numeris 9. 2 notata sunt, iis, recentiore manu additis, commentarius ad dist. 2 repetitur. Commentarii tamen pars major ad distichon primum superstes est. Disticha 2-4 haec :

आदिष्ठांतविलासलालसतया तासां तुरीया तु या
 क्रोडीकृत्य जगद्धयं विजयते वेदादिविद्यामयी ।
 तां वाचं मयि संप्रसादय सुधां कल्लोलकोलाहल -
 क्रोडाकर्णजवर्णनीयकवितासासाज्यसिद्धिप्रदां ॥ २ ॥
 कल्पदौ कमलासनोऽपि कलया विद्धः कयाचित्किल
 त्वां आत्वांकुरयांचकार चतुरो वेदांश्च विद्याश्च ताः ।
 तन्मातलैलिते प्रसीद सरलं सारस्वतं देहि मे
 यस्यामोदमुदीरयति पुलकैरंतर्गता देवताः ॥ ३ ॥
 मातर्देहभूतामहो धृतिमयी नादैकरेखामयी
 सा त्वं प्राणमयी हुताशनमयी बिंदुप्रतिष्ठामयी ।
 तेन त्वां भुवनेश्वरीं विजयिनीं ध्यायामि जायां विभो -
 स्वत्कारुण्यविकाशिपुण्यमतयः खेलंतु मे सूक्तयः ॥ ४ ॥

Distichis 36-40. *Prithvīdhara* magistrum laudat :

श्रीसिद्धनाथ इति कोऽपि युगे चतुर्थे
 प्राविर्बभूव करुणावरुणालयोऽस्मिन् ।
 श्रीशंभुरित्यभिधया स मयि प्रसन्नं
 चेतश्चकार सकलागमचक्रवर्ती ॥ ३६ ॥
 तस्याज्ञया परिणतान्वयसिद्धविद्या
 भेदास्पदैः स्तुतिपदैर्वचसां विलासैः ।
 तस्मादनेन भुवनेश्वरि वेदगर्भे ।
 सद्यः प्रसीद वदने मम संनिधेहि ॥ ३७ ॥
 श्रीसिद्धनाथ करुणाकर शंभुनाथ
 श्रीशंभुनाथ करुणाकर सिद्धनाथ ।
 सर्वापराधमलितेऽपि मयि प्रसन्नं
 चेतः कुरुष्व शरणं मम नाम्यदस्ति ॥ ३९ ॥
 इत्थं प्रतिक्षणमुदश्रुविलोचनस्य
 पृथ्वीधरस्य पुरतः स्फुटमाविरासीत् ।
 दत्त्वा वरं भगवती हृदये प्रतिष्ठा
 शास्त्रैः स्वयं नवनवैश्च मुखेऽवतीर्णा ॥ ४० ॥

Additus est commentarius, *Siddhasārasvatadīpikā* appellatus, a *Padmanābha*, Dāmodarae et Arvādevīs

filio, Lakshmīdharāe nepote¹, compositus. Expositio-
 nem mysticam Padmanābha plus justo urget, ceterum
 in explicandis auctoris verbis satis accuratus. Auctores
 et libros hosce laudat. a, *Tāntricos* : Chanḍīrahasya,
 dist. 23. Chatuṣṣatī 1. 2. 8. 10. Tripurāsārasamuch-
 chaya 1. 4. 8. 10. Nārādīya 10. Puraṣcharanapaddha-
 timālā 10. Prapanchasāra 1. 4. etc. *Bhāratāchārya* 13.
 Mantramuktāvalī 13. Yogasiddhiprakriyā 10. Rudra-
 yāmala 3. *Laghupaṇḍita* 1. 6. 9. 10. 19. 31. Vaiṣampā-
 yanasanhitā (fol. 80^a). Śāradātilaka 3. etc. Śrīpati 34.
 Śrīmatottara 1. Sanketapaddhati 2. b, *Grammaticos*
 et *lexicographos* : Anekārthadhyanimanjarī. Abhidhā-
 nachintāmaṇi (Hem.). Amara. Ekāksharanāmamālā.
 Ekāksharābhidhānakosha. Kavikalpadruma. Kāvya-
 kāmadhenu. Kumāra (gr.). Kēdārac Vṛttiratnākara.
 Kriyākālāpa 6. Bhāskaramiśra 6. Bhīmasena (gr.).
 Viṣvaparakāṣa. Sarasvatī. Halāyudha. c, *Miscellaneous* :
 Kālidāsa. Kāvya-kalpalatā. Kāvya-prakāṣa. Kumāra-
 sambhava. Gītagovinda. Manu. Samudra 19. Sara-
 svatikāṇṭhābharāṇa. Siddhāntaśiromaṇi jyotiṣśāstra.
 Sulhaṇa 34 (poeta: सप्तविंशतावचितावशेषाख्यो विवस्वान्परि-
 वर्तमानः).

Codex anno 1709 a Brahmadeva Abhira exaratus
 est. In fine haec leguntur : स्वस्ति श्रीशके १६।३१ वर्षे विक्रा-
 रिनामसंवत्सरे ॥ आश्वीनमासे शुक्लपक्षे नवम्यां भृगुवासरे ॥ तद्दिने
 सिद्धसारस्वतदीपिका समाप्ता ॥ etc. (WILSON 312.)

174.

Rotulus chartae tenuissimae Ind. Lit. Devan. Long.
 17. Lat. 1¾.

Devikavacham, quo libello, distichis 53 constante,
 Durgae colendae preces traduntur. Incipit : शतानीक
 उवाच । यद्व्यं परमं लोके सर्वरक्षाकरं नृणां । यत् कस्यचिदाख्यातं
 तन्मे ब्रूहि पितामह ॥ १ ॥ श्रीब्रह्मोवाच ॥ अस्ति गुह्यतमं विप्र सर्वरक्षा-
 करं परं । देव्यस्तु कवचं पुण्यं तच्छृणुष्व महामुने ॥ २ ॥ प्रथमं शैलपु-
 त्रीति द्वितीयं ब्रह्मचारिणी । तृतीयं चण्डयैति कूष्माण्डेति चतुर्थकं ॥
 पंचमं स्कंदमातेति षष्ठं कात्यायनीति च । सप्तमं कालरात्रीति महागो-
 रीति चाष्टमं ॥ नवमं सिद्धिदात्रीति नव दुर्गाः प्रकीर्तिताः । उक्तान्येतानि
 नामानि ब्रह्मणैव महात्मना ॥ ५ ॥

In fine *Argalāstotram* et preces kīlaka appellatae
 leguntur.

Libellus hujus seculi initio exaratus est. Picturis
 duabus Durgā repraesentatur. (OUSELEY 714.)

¹ Lakshmīdhara Śaṇḍae filius, Bālaśurmaṇis, e regione Gurja-
 rensi oriundi, nepos fuit. Quo stemmate Padmanābha Dāmodarae,
 Sangītadarpaṇae auctoris, filius fuisse proditur.

C. CARMINA ARTIFICIOSA (KAVYA).

175, 176.

Opus unum voluminibus duobus compactum. Lit. Devan. Charta Ind. Long. 11. Lat. 5. Linn. plerumque 9. Vol. I. foll. 204. Vol. II. foll. 236.

Inest *Raghuvansa Kālidāsa* poetae, quo carmine epico, undeviginti libros continente, reges a Sole oriundi inde a Dilīpa usque ad Agnivarṇam celebrantur. In marginibus Mallināthae commentarius adscriptus est. (B.)

Duas esse hujus carminis recensiones, alteram antiquiorem, qualem a Mallinātha exhiberi, alteram recentiorem, a Vrihaspatimīṣra et Bharatasena scholiastis traditam, Stenzler in editione sua praestantissima probavit. Quibus tertiam adderemus, si mutationes a librariis inter scribendum insolenter factae eo nomine dignae essent. Quos mihi codices manu scriptos perlustrare contigit, ii Stenzleri sententiam confirmabant, qua nullum exemplar inveniri statuit, quod unam alteramve recensionem accurate redderet. Mallināthas ipse passim varias lectiones citat, quas in codicibus suis invenerat. Quae nostrorum codicum sit conditio, ita optime cernetur, si librorum I–V. cum Stenzleri editione collatorum variam lectionem recensuero. Quo facto codicem B. plerumque cum Mallinātha consentire, codicem A, quamvis antiquissimum, magis differre, Millianum C. medium occupare locum, codicem vero Bengalicum D. recentissimam exhibere recensionem apparebit. Praeterea varias lectiones addidi, a Mallinātha ipso memoriae traditas.

LIBER I.

3. मोहात् A. B. C. M. quid legerit non constat. 3. प्रणोदितः A. B. C. 11. महीभृतां A. B. C. 14. विभाविना B. 17. आत्मनो pro आ मनोः A. 19. व्यावृता pro अकुंठिता A. B. C. etiam a M. laudatur. 21. अर्थान् A. B. 25. धर्मयैव B. 28. दष्टोऽंगुष्ठ इवाहिना A. B. C. Post d. 34. hoc dist. in A. additur: गंगां भगीरथेनैव पूर्वेषां पावनक्षमां । ईप्सता संततिं न्यस्ता तेन मंत्रिषु कौशला ॥ B. C. pro altero hemistichio hoc ponunt: इच्छता संततिं तेन न्यस्ता मंत्रिषु कौशलाः ॥ 36. आश्रितौ pro आस्थितौ A. B. 37. परिगताविव A. 38. उत्करीः A. B. C. Inde a 42. dist. nonnulla transposita. 44. 45. 43. A. C. 42. 45. 43. 39. 40. 41. 44. B. 45. उपागतान् pro उपस्थितान् C. 49. स्कंधासक्तमिच्छुः । अग्नि-प्रसुद्धमात्पूतैः पूर्यमाणं तपस्त्रिभिः ॥ A. B. C. Post d. 52. आकीर्ण-मृषिपत्नीनामुदजन्तारोधिभिः । अपत्यैरिव नीवारभागधेयो चित्तै मृगैः ॥ C.

54. विश्रामये° A. C. 57. पादौ A. 59. 58. C. 61. लक्ष B. C. लक्ष A, idemque in utroque commentarii codice legitur, ideoque restituendum. 67. 66. B. C. 68. प्रकाश्यांधकारश्च A. C. 69. शुद्धवंशा B. तु pro हि A. 70. विनेतमौ A. C. वितानं मां B. आश्रमपादपं B. C. 71. च्युतबंधमवैहि मे A. नवचंद्रस्य दंतिनः A. B. C. 72. तस्माद्यथा विमुच्येऽहं A. 73. °नो यथा हृद्ः B. 76. इमां देवीमृतुस्नातां स्मृत्वा सपदि सत्वरः । प्रदक्षिण-क्रियातीतस्तस्याः कोपमजीजनः ॥ A. B. C. quod distichon in B. quidem subditicium esse (क्षेपक) notatur. Genuinus versus subinde paulum corruptus ita traditur: धर्मलोपभया-द्राक्षीमिमां संचित्य सत्वरः etc. B. C. Post 79. hic versus subditicium: अवेहि तदवज्ञानादनयेक्षं (°नाये° cod.) मनोरथं । प्रतिबध्नाति हि श्रेयः etc. B. Post d. 80. in B. sed post 81. in C. hoc dist. additur: स त्वमेकांतरां तस्या मदीयां वत्समातरं । आराधय सपत्नीकः सा वां कामं विशास्यति ॥ 81. स गां मदीयां सुरभेः A. C. Post 83. तासललाटजां रेखां विधत्तौ सासितेतरां (°संसि° C.) । संध्या प्रातिपदेनेव प्रतिभिन्ना (°द्युतिभिन्ना C.) हिमां-शुना ॥ A. C. 85. महीभृताः A. B. 86. आशंसिताबंध्यप्राथिनं A. B. C. 89. स्थानं pro स्थितिं A. B. C. 91. भूयाः pro स्थेयाः B. 93. कर्जितश्रियं A. B. C.

LIBER II.

6. आददानां A. B. et Mallinātha, आदधानां C. quod sensu carens etiam in Stenzleri textum irrepsit. 8. गुरुहोम A. B. C. 13. मनोकहाकंपन A. 21. आत्मसिद्धेः A. 31. लग्नांगुलिः B. 35. अवैहि A. B. 36. स्यं pro ससौ A. 38. मत्तंगजानां pro वनद्विपानां A. 39^b. कलेव B. 40^b. क्षणोति A. 43^b. तु pro हि A. 45^b. विमुच्यतां B. C. 46. गिरिकंदराणां दंष्ट्रामयूखैः शकलं प्रकुर्वन् A. गिरिकंदराणां etiam in C. 49. अपराधदंडात् A. C. °रंडात् B. 52^a. वाचो A. 54^a. कथं च A. 54^b. तु A. B. 58. जातः pro वृत्तः A. C. 60. अधोमुखस्य B. C. 63. वत्स pro पुत्र B. 65. उपयुंक्त etiam pro उपभुंक्त legi M. monet. 66. च्युतेः pro गुरोः A. C. idemque in textu restituendum videtur, quum in nostris quidem M. commentariis vox गुरोः desit, at vero च्युतेः reperiatur. Ibid. औधस्यं A. B. 69. वत्सनिपीतशेषं A. B. C. शुद्धं यशो भूय इव A. B. शुद्धं यशो मूर्तिमिव C. 71. ततस्तु होतारं B. ततश्च होतारं B. pro अनंतरं भर्तुः. Ibid. अनुभावः pro प्रभावः A.

LIBER III.

1. कौमुदीमहमिति के चित्पठंति M. Postea in C. hoc distichon inseritur: ततो विशां पत्युरनन्यसंततेर्मनोरथं किंचिद्विदो-योन्मुखं । अनन्यसौहादैरसस्य दोहदं प्रिया प्रपेदे प्रकृतिप्रियंवदा ॥ Post d. 3. मुखेन सा केतकपत्रपांडुना कृशांगयष्टिः परिमेयभूषणा । स्थितात्यताराकरणेनेदुमंडला विभातकल्यां रजनौ व्यडंबयत् ॥ A. C.

4. महीं pro भुवं A. B. C. मत्सुतः A. B. C. 6. अस्य A. s. m. et Mallinātha. बभूव दुःप्रापं A. Post 6. दिनेषु गच्छन्तु मधुकपांडुरं तदीयमाशयाममुखं स्तनद्वयं । सलुङ्गजो वारणदंतकोशयोर्वैभार तांतिं गवलापिधान्ययोः ॥ A. 9. 8. A. C. 9. धमरावलीढयोः A. C. °लीन° B. 12^a. अधिष्ठिते A. B. C. गर्भवेश्मनि A. B. C. गर्भकर्मणि a M. memoratur. 13^b. अक्षतं A. Post 16. स चीक्ष्य पुत्रस्य चिरान्तिता मुखं निधानकुंभस्य युवेव दुर्गतः । मुदा जयिरे प्रवभूव नात्मनः पयोधिरिदूदयमूर्द्धितो यथा ॥ A. 19^a. °नृत्तैः 24. न व्यहीयत A. B. C. 25. °शिष्या । पितुर्मुदं तेन शिशुस्तान नः A. 28. वृत्तचूल° A. C. 30. पवनानिर्वर्तिभिः A. 31. मंदवित् A. 32^b. गंभीर° A. B. 33. तमोषहं A. B. C. 37. दुरासहः A. 39. अतः परं A. B. रक्षतां A. B. 41. निःस्यंद A. निष्प्यंद B. 44. यतो pro सदा A. B. 45. सदा pro सदा A. 46. श्रुतेः pro शुचेः B. 50. अनुसरिणा B. et uterque commentarii codex. 51. ततः प्रहस्याह पुनः पुरंदरं व्यपेतभीर्भूमिपुरंदरात्मजः । A. गर्व pro समै A. B. C. 53. मार्गेशं pro सायकं A. C. 55. शचीपत्नताक्रियोचिते A. B. C. 56^a. मयूरपक्षणा A. B. C. 57^b. तुमलं B. C. et M. 60. व्यपरोषणोद्धतं A. C. व्यपरोष-णोद्धतं B. 61^b. च व्यथां A. निखनैः A. C. 62. विधीयते A. 63^a. अभंगम° A. 63^b. अवैहि A. C. किमिच्छसीति तमाह A. 64. असमग्रनिमृत्तं A. °निःसृतं C. दिलीपसूनुः A. 65^b. °प्रयत्नश्च ननु° A. 68. हर्षजडेन A. B. et M. हर्षचलेन C.

LIBER IV.

Pro dist. secundo A. B. C. hoc inserunt: न्यस्तशस्त्रं दिलीपं च तं च शुश्रुवुपां यतिं । राज्ञामुद्धतनाराचे हृदि शल्यमिवा-रितं ॥ 3^b. सुप्रजाः B. 4^b. पैत्र्यं A. Post dist. 7. A. secun- dum Mallināthae collocat, proxima vero ita invertit: 10. 9. 8. C. vero: 8. 13. 12. 10. 9. 13. °दर्शिनः A. B. C. 14. लब्धप्रशमनं A. Post 14. hoc dist. in A. inseritur: निर्विघ्नलघुभिर्मेधैः सांचतुस्तस्य चोभयोः । वर्षिष्णवो दिशां भागान् प्रतापा यत्न रेचिताः ॥ distichon vero genuinum pro varia lectione (पाठांतर) datur. B. C. post d. 15, A. vero post d. 16. hoc inserunt: अधिज्यमायुर्धं कर्तुं समयोऽयं रघोरिति । स्वं धनुः शंकितेनेव संजह्रे (संहतं A.) शतमन्युना ॥ 16. पर्यायो-द्यतकार्मुकौ A. B. C. et Mallinātha, qui etiam alteram lectionem, a Stenzler perperam receptam, exstare dicit. 17. विलसत्कासचानरः A. C. Pro d. 20. quod in margine tantum exstat, A. hoc: तस्य गोमृष्टिरेफाणां कर्णोत्पलनिपातिनां । स्वरसंवादिभिः कंठैः शालिगोप्यो जगुर्गुणान् ॥ Pro कथोद्धानं M. aliam laudat lectionem कथोद्धतं. 25. सम्यक् तस्यै हूतो वह्निः A. 26. मूलपर्येतः A. B. C. 29. स्यंद-नोत्कीर्णैः A. तुरगोत्कीर्णैः B. Post dist. 29. in B, at in C. post d. 31. hoc additur: पुरोगैः कलुषास्तस्य सह प्रस्था-यिभिः कृशाः । पश्चात्प्रयायिभिः पंकाश्चक्रिरे मार्गनिस्त्रगाः ॥ id-

que distichon in commentario codicis B. explicatur, non vero in E. 30. 31. A. 30. पुरोगास्तदनंतरं A. B. C. पश्चाद्गुणानीकं A. B. C, eaque lectio etiam a M. laudatur. 37. प्रवणाः pro प्रणताः B. 38. उल्कलादेशितपथः A. B. °भि-मुखं A. Pro कपिशां a nonnullis करमां lectum esse M. tradit. Post 41. A. B. C. hoc distichon inserunt, quod etiam in codice E. explicatur: वायव्यास्तत्रविनिर्धू-तात्पक्षविद्वान्महोदधेः । गजानीकास्त कालिंगं ताक्ष्यैः सर्पमिवाददे ॥ 42^a. दलैस्तस्य A. यशः पपुः A. C. 46^b. मरीच° B. Post d. 46. in A, post 47. in C. hoc inseritur, et in commen- tario E. post 47. explicatur: आजानेयखुरक्षुण्णपक्षलाक्षेत्रसंभवं । व्यानशे सपदि व्योम कीटकोशाविलं रजः ॥ Pro d. 47. C. disti- chon 54. ponit. 53. रामेपूर्वतारि° A. 54. in A. deest. 55. मरुलां C. मुरचीं lectionem M. laudat. 56. संजितैः, quod a radice सज् derivandum, et A. habet et M. lau- dat. मर्दरः pro वर्मभिः A. C. 57^a. °वद्वानां A. 62. तुमुलः A. C. Post d. 66. hoc additur in A. B: जितानज्यस्तानेव कृत्वा रथपुरःसरान् । महार्णवमिवीवौगिनः प्रविवेशोन्नरापथं ॥ idem in C, nisi quod initio ita legitur: जितानज्यः काकुत्स्थः. 67. वंशूतीर° A. वंकू° C. 69. अद्योदैः B. C. Uterque commentarii codex अंकोलैः habet. 70. विविशुस्तं विशां नाथसुदन्वंतमिवापगाः ॥ A. C. 72. सत्त्वानां pro सिंहानां B. गुहागतानां सिंहानां C. 77^a. विमर्दः सह तैस्तत्त्व - °नलः A. तत्त्व युद्धं C. 78. शरैरुच्छिन्नमकेतान्. 79. परस्परस्य A. B. C. 82^a. °वर्षि A. C. °85. विश्रमयन् A. B. et Mallinātha. 86. विश्रजितमारेभे A. B. C.

LIBER V.

4^b. चैतन्यमुग्रादिव दीक्षितेन A. B. C. 5^a. यद्वज्रिणो धैर्यवि-लोपि तत्रं A. B. 11^a. अनुग्रहेणाभिगमस्थितेन तवाहंतस्तुप्यति मे न चेतः A. 12. दुर्बलाशः प्रत्याह कौत्सस्तमपेतकुत्सं A. 20. अवाप्तविद्येन A. 25. महितो A. B. 26. तां गिरं pro संगरं A. B. C. quod etiam a M. laudatur. शृंगं सुमेरोः A. B. C. etiam Mallināthae notum. 32. मनीषो pro महर्षिः A. B. वाक्यं pro वाचं B. 34^b. ईड्युः A. B. C. 35. आलोकका-मात् B. चैतन्यं a quibusdam pro आलोकं lectum esse M. refert. 39. कृषकौशिकानां B. 41. कीर्णीतरा pro वन्येतरा A. 43. निर्धूतदानामलगंडलेखो A. निर्धूत etiam in B. 44. चूष-वतस्तटेपु A. 45. सहसा तरंगान् A. Deinde in A. C. hoc distichon inseritur: स भोगिभागाधिकपीधरेण संवेष्टिताईप्रसूतेन (संवेष्टितोईप्रहरेन C.) दीधीन् । विश्लेष तीराभिमुखः सशब्दं हस्तेन वारीपरिधानिवोमीन् ॥ Aliud dist. in A. C. post d. 46. additur: कारंडवोत्सृष्टमृदुप्रवालाः (प्रतानाः C.) पुलिंदयोपांबुवि-हारकांचीः । कर्षन् स सेवाललता नदीणाः (शैवाल C.) प्रोहाव-लग्नास्तटमुत्ससर्प (lege प्रोहाव°. प्रवाहलग्ना° C.) ॥ 47. इदा-

वगाह A. B. C. 49. तुमुलं A. चपलं C. 50^b. कृष्टचापः B. C. 57. आदात्त A. B. C. 58. प्रतिषेधरुद्धं B. 63. हेमकुंभां A. B. C. 65^b. चैतालिका ललितबंधमनोहराभिः प्राबोधयन्नुषसि वाग्भिरुषवृ-
धामं ॥ A. idemque in A. C. ubi tamen in fine उदारवाचः
legitur. 66. वितंदो pro विनिंदो A. याजेकतः A. B. C. 67. ह्यनवेक्षमाणा A. C. ह्यनवेक्षमाना B. Subinde in A. hoc
dist. insertum est: निद्रावशं त्वयि गते कथंचिदात्मानमानन-
रुचा भवतो वियोज्य । लक्ष्मीर्विभातसमयेऽपि हि दर्शनेन पर्युत्सुका
प्रणयिनी निशि खंडितेव ॥ 69. वृत्तश्चयं A. B. C. 69^b. सौर-
भ्यमीप्सुरिव ते मुखमारुतस्य यत्रो गुणान् प्रति निशापरिणामवायुः ॥ A.
70. दूमपल्लवेषु et °गुलिका A. C. 72^b. कांतियोगात् A. 73^a.
वनायुजास्ते A. वनजेक्षणवाह्निदेश्याः C. Post d. 74. in A.
hoc legitur: इति स विगतनिद्रस्तत्पमत्येतरांशः सुरगज इव गंगा-
सैकतं सुप्रतीकः । परिजनवनितानां पादयोर्व्यापृतानां वलयमणिवि-
दिष्टं प्रच्छदांतं मुमोच ॥

Mallinātha, scholiastarum Indicorum praestantissimus, Kālidāsa praeter Raghuvansam etiam Kumārasambhavam et Meghadūtam commentatus est, quod in praefatione his verbis ipse declarat: मल्लिनाथः कविः सोऽयं मंदात्मानुजिघृक्षया । व्याचष्टे कालिदासीयं काव्यत्रयमनाकुलं ॥ i. e. 'Mallinātha poeta, tardi ingenii homines adjuturus, tria Kālidāsa poemata perspicue interpretabitur.' Usus est commentario Nāthae, ex australi India oriundi, eumque ter quaterve laudat. A Raghuvansa eum incepisse, cum disticho superiore, tum eo probatur, quod in Kumārasambhavae lib. VII, 77 (तदेतद्गुणवंशसंजीवनां सुव्यक्तमवोचं), et in Meghadūta lectores ad librum priorem relegat. Mallināthae aetas ab auctoribus quibusdam pendet, quos in libris suis citat. In quorum numero non modo Maheṣvara et Hemachandra, sed etiam Vopadeva reperiuntur¹. Non igitur ante seculum XIV. vixit, nam quod a quibusdam viris doctis seculo XII. vel XIII. floruisse dicitur, haud scio quo argumento nitatur. In Raghuvansa, Kumārasambhava, Śiṣupālavadha hi auctores et libri laudantur, a, *Grammatici et lexicographi*: Abhi-
dhānaratnamālā §. I, 19. Amara. Utpalamālā R. VIII, 10. K. I, 25. §. VII, 67. Kāṣikā. Kedāra R. II, 1. Keṣava. Kaiyaṭa. Kshīrasvāmin sive Svāmin. Gaṇa-
ratnamahodadhi R. V. 43. Gaṇavyākhyāna K. I, 26. II, 60. V. 67. §. I, 38. VII, 52. Chandrikā (de verbis, a Bhaṭṭamalla laudatur) R. XII, 41. Chhāndasa (me-
tricus) §. III, 82. VII, 1. Jayāditya §. II, 1. Tri-
kāṇḍaśeṣha. Divākara (Vṛttaratnākaraṭīkāyām) §. I, 2. Durgasinha R. XV, 6. Dvirūpakosha. Nātha R. I, 23. K. IV, 33. VI, 39. VII, 44. Nānārthakosha. Nyāsa-
kāra. Nyāsodyota R. II, 34. §. VII, 54. Padaman-
jarī. Pingalanāgṛa §. IV, 4. 8. Bhaṭṭamalla R. VIII,

68. XII, 4. §. II, 68. Bharata R. XIX, 36. Bhā-
shyakāra. Bhojarāja R. XII, 19. Mahābhāshya. Ma-
heṣvara. Mugdhābodhakāra K. II, 1. Yādava. Yāska
(Niruktapariśiṣṭayoh) K. II, 12. Ratnakosha §. V, 53.
Ratnākara (de musica) §. I, 10. Ranti §. I, 20. Val-
labha (gr.) K. I, 35. III, 61. IV, 16. §. II, 44. VI, 28.
VII, 41. Vāmana. Viśvaprakāśa. Vṛttikāra. Vaija-
yantī. Śabdārṇava. Śākaṭāyana K. I, 35. Śāsvata.
Sajjana R. I, 2. 20. XVII, 29. K. V, 62. §. III, 37.
Halāyudha. Hemachandra. b, *Alii auctores et libri*.
Agastya (ratnaśāstre) §. IV, 44. Alankārasarvasva K.
I, 44. §. II, 42. 74. III, 8. VII, 1. Abhinavagupta K.
I, 8. Avasthāsaṅgraha §. VI, 29. Aśvaśāstra §. VI, 60.
Āpastamba. Āryabhaṭṭa (math.) R. X, 1. Aśvalāyana.
Kātyāyana. Kāmandaka. Kāmatantra §. VI, 76. Kā-
maśāstra (cf. Kāmasūtra ad Meghad. 85.) K. VII, 94.
Kāvyaprakāśa. Kāhala K. VII, 91. Kauṭilya R. III,
29. 35. IV, 35. XV, 29. XVII, 49. 55. 56. 76. 81.
XVIII, 50. Gajāyurveda R. I, 9. Gārgya (de ominibus)
R. XVI, 24. Gītā. Gonarda K. VII, 95. Go-
nardiya R. XIX, 29. 30. Gautama R. I, 25. Chākshu-
sha R. V, 50. Chāṇakya R. I, 22. Daṇḍanīti R. I, 26.
Daṇḍin (alankāra). Daśarūpaka K. I, 4. 25. §. II, 8.
IV, 54. VII, 11. Nārada R. III, 13. K. I, 8. Nāra-
sinhapurāṇa R. X, 56. Naidānikās §. III, 72. Nai-
shadha. Parāśara. Pāraskara R. III, 10. Pālakāvya
R. XVI, 3. Prayogavṛttikāra K. VII, 82. Bāhaṭa
(? med.) R. III, 1. 2. 6. Buddha vel Budha, Kalpa-
yuktis auctor K. I, 24. Brihaspatismṛiti R. XVII, 40.
K. VII, 6. Bauddhās §. II, 28. Brahmapurāṇa. Brah-
māṇḍapurāṇa. Bharata. Bhaviṣyottara. Bhāgavata §.
I, 1. Bhūpāla R. V, 38. K. I, 25. VII, 91. Bhojarāja
K. II, 60. §. V, 10. 60. Manu. Mahāyātrā (de omni-
nibus) R. IV, 25. Māghakāvya. Mārkaṇḍeya. Mitā-
ksharavyākhyāna §. II, 112. Mṛigacharmīya R. IV, 39.
§. V, 49. Yājñavalkya. Yogasāra K. III, 47. Yogā-
chāra K. III, 45. Rangarāja §. II, 8. VI, 48. Ratira-
hasya R. XIX, 25. 32. Rājakandarpa K. VI, 40. Rā-
japutrīya R. IV, 39. §. V, 49. Rājamṛigāṅka (astr.) R.
III, 19. Rāmāyaṇa. Rāmāyaṇaṭīkā R. XIII, 73. Re-
vantottara §. VI, 60. Laghumānasa (astr.) R. III, 13.
Vasantarājīya §. II, 8. Vasishṭha. Vāgbhaṭṭa (med.)
§. II, 96. Vātsyāyana R. VII, 22. XIX, 16. K. VII,
77. Vishṇupurāṇa. Vyāsa. Śakunārṇava R. XI, 26.
Śabarabhāshya K. VI, 9. Śaunaka R. VIII, 25. Sar-
vottaratvābhidhāna K. II, 14. Sānkhyās. Sānkhyā-
siddhānta §. IV, 55. Sāmudrikās K. I, 33. Siddha-
yogasāṅgraha R. V, 73. III, 1. Skānda. Hayalīlāvatī
§. V, 10. 60. Harivanṣa. Hārīta².

¹ De Medinikara cf. quod alio loco dictum est.

² E, Kirātārjunīya hos addo: Nītivākyaṃṛita I, 2. 4. 26. Mā-
tanga IV, 32. Vidyādhara IV, 38.

Codex medio seculo superiore nitide quidem sed non satis accurate exaratus est. (WALKER 155, 156.)

177.

Hujus codicis folia 164-217. (linn. 15.) *Raghuvansae* textum continent. (A.) In marginibus glossae multae, quibus vocabula difficiliora explicantur, adscriptae sunt.

Haec folia a Mahimasundara in Rini urbe nitidissime exarata sunt. In fine haec leguntur: संवत् १६४५ वर्षे । आसू सुदिने २ दिने ॥ श्रीरिणीनगरे ॥ श्रीजिनभइसूरिसंताने ॥ वा० श्री-पद्मनेरुगणि । वा० श्रीमतिवर्द्धनगणि ॥ वा० श्रीमेरुतिलकगणि ॥ वा० दयाकलशगणि । वा० श्रीअमरमाणिक्कगणिमणीनां शिष्यमुख्यश्री-श्रीश्रीश्रीसाधुकीर्त्युपाध्यायानां शिष्येण । ० महिमसुंदरेण लिखिता-प्रतिः ॥ (WALKER 182^c.)

178.

Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 80. Long. 9. Lat. 6. Linn. 15.

Raghuvansae textus. (C.)

Codex anno 1823 exaratus est. Scribae incuria multa vitia in librum irrepserunt. (MILL 95.)

179.

Opera duo. Lit. Bengal. Charta Ind. Long. 14 $\frac{1}{2}$. Lat. 4 $\frac{1}{2}$. Linn. 6.

Folii 1-111. *Raghuvansae* textus continetur. (D.) Collato capite primo librarios Bengalicos, quae eorum est levitas, etiam in hunc librum grassatos esse intellexi. Quod ex hac lectionum varietate perspicitur.

1. 3. कवियशःप्रेम्पुर्गे. 3^b. प्रांशुगम्ये. 9^b. प्रतारितः. 10. हेतवे. 12. शुद्धमति. 13. इवाश्रितः. 16. अधिगम्य. 17. लेखामात्रं छुवादात्मनो. 18. रसान्वितः. 19. स्वयमेवायं. 19^b. शास्त्रे चाव्याहता. 21^b. सोऽर्थान्. 25. स्थित्यै प्रणयतो दंडं. 31. दाक्षिण्ययुक्तेन. 34^a. महते सुतलाभाय pro संता. 34^b. निवे-शिता pro निचिक्षिपे. Post 34. hoc d. additur: गंगां भगी-रथेनेव पूर्वेषां पवनक्षमां । इच्छता संततिं न्यस्ता तेन मंत्रिषु कोषला ॥ Post 36. hic distichorum ordo: 37. 42. 45. 43. 38. 39. 40. 41. 44. 46. 38^b. उत्करै. 49. 50. वनांतरादपावृत्तैः स्तंभा-सक्तसमित्तुशैः । अग्निप्रत्युद्गमात्पूतैः पूर्यमाणं तपस्त्रिभिः ॥ आकीर्यमा-णमासन्नविधिभिः समिदाहरैः । वैखानसैरधृप्पाग्निप्रत्युद्गमनवृष्टिभिः ॥ 51. विविक्लीकृतवृक्षकं. 52. आतपापाय. Sequitur d. 50. 54^a. विश्रामयेति. 54^b. तामवरोहयत्पत्नीं रथादवरुहोह च. 56. अन्वासीनं. 57. प्रीत्या प्रीति ननंदतुः. 58. आतिथेयतमातिथ्यवि-नीतांगपरिश्रमं. 59. अथाथर्वविदस्तस्य विजितारिपुरःसरः. 60. प्रतिहंता. 61^a. संयमितारिभिः. 61^b. लस्य. 62^b. वृष्टे भवति.

Distt. 67. 66. transposita. 67^b. उपभुंजते. 68. प्रकाशश्चां-धकारश्च. 69. तु pro हि. 70^a. विनेतमौ. 70^b. आश्रमपादपं. 71^b. नववद्धस्य. 72. तस्माद्यथा विमुच्येऽहं संविधातुं यथाहंसि. 73. यथा हृदः. 74^a. संततिस्तंभकारणं. 74^b. पुरो भर्तुः. 76. इमां देवीमनुक्तातां श्रुत्वा सपदि सत्वरः । प्रदक्षिणक्रियातीतस्तस्याः कोपमजीजनः ॥ 79^a. अवेहि तदवज्ञानाद्यन्नापेक्षं मनोरथं. 81. स त्वनेकांतरं तस्या मदीया वत्समातरं । आराधय सपत्नीकः सा वां कामं विधास्यति ॥ 85^b. तिथ्याभिसेकसंशुद्धिमादधाना महीपतेः ॥ 86^a. तपोधनः. 88^a. सम्यगाराधनेन गां. 90. प्रयातां प्रा. 93^b. विससर्जोर्जितश्रियं.

Libri singuli hisce in foliis finiuntur: I, 7^a. II, 13^a. III, 19^a. IV, 24^b. V, 30^b. VI, 37^b. VII, 43^a. VIII, 50^b. IX, 57^a. X, 62^b. XI, 69^a. XII, 75^a. XIII, 81^b. XIV, 87^b. XV, 93^a. XVI, 98^b. XVII, 103^a. XVIII, 107^b. XIX, 111^b.

Codex hujus seculi initio exaratus est. (WILSON 235^a.)

180, 181.

Opus unum voluminibus duobus compactum. Charta Ind. Lit. Devan. Long. 9 $\frac{1}{2}$. Lat. 3 $\frac{1}{2}$. Linn. 9. Vol. I. foll. 122. Vol. II. fol. 136.

Mallināthae commentarius ad *Raghuvansam*. (E.) Codex quum antiquitate tum textus integritate prae-stantissimus, folium ultimum quum recentiore manu additum sit, quo anno exaratus sit non constat. Equi-dem seculi sexti decimi medii esse putaverim. Folia ५८. ५९. २७३. seculo superiore addita sunt. Folia ७२-८६, quae commentarium ad libb. IV, 83-VI, 1. continebant, omnino desiderantur. (WALKER 185, 186.)

182.

Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 103. Long. 11. Lat. 4. Linn. 10.

Ejusdem commentarii fragmenta, e foliorum farra-gine a me collecta et disposita. Insunt hae partes: 1. Foll. 1-5. Lib. X, 56. ad finem. 2. Foll. 6-21. Lib. XI. 3. Foll. 22-35. Lib. XII. 4. Foll. 36-48. Lib. XIII. 5. Foll. 49-61. Lib. XIV. 6. Foll. 62-74. Lib. XV. 7. Foll. 75-82. Lib. XVII, 1-55. 8. Foll. 83-92. Lib. XVIII. 9. Foll. 93-103. Lib. XIX. Ultimum folium deest.

Haec folia seculo XVII. exarata sunt. (WILSON 529.)

183.

Hujus voluminis folia 104-171. ejusdem commen-tarii fragmenta satis antiqua, e tribus codicibus diversis

desumta, continent: 1. Foll. 104-114. Lib. XVII, 1-77. 2. Foll. 115-117. Lib. XVIII, 34. ad finem libri. 3. Foll. 118-126. Lib. XIX, 1-45. 4. Foll. 127, 128. Lib. XVI, 16-33. 5. Foll. 129, 130. Lib. XVI, 39-52. 6. Foll. 131, 132. Lib. XVI, 83-XVIII, 3. 7. Foll. 133-141. Lib. VII, 3. ad finem libri. 9. Foll. 143-171. Lib. XVI, 87. ad finem Raghuvansae. Haec pars anno 1622 exarata est.

Praeter optimam Stenzleri editionem (London, 1832), Indicae plures exstant, quarum in numero, quae Calcuttae anno 1852 cum Mallināthae commentario impressa est, facile primum locum tenet.

De codicibus Parisiis cf. Hamilton, pp. 27, 64; de Havniensi Westergaard, p. 12; de Berolinensibus Weber, p. 148. (WALKER 210°.)

184.

Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 67. Long. 12. Lat. 6. Linn. num. variat.

Inest *Kālidāsae Kumārasambhavas*, quo carmine epico belli numinis origo celebratur, cum *Mallināthae* commentario. (A.) Carmen olim viginti duos libros continuisse dicitur, nunc in plerisque codicibus, velut in nostro, septem tantum supersunt.

De codicum conditione idem valet, quod supra de Raghuvansa dictum est, non unam quandam, sed diversas textus recensiones singulis repraesentari. Quod variis lectionibus librorum primi et secundi, quos cum Stenzleri editione contuli, apparebit.

LIBER I.

1. तोयनिधी C. D. E. F. विगाह B. D. F. Distt. 4. et 5. transponuntur in C, contra 5. et 6. in B. D. E. F. 6. छायामिधे D. F. 8^b. स्तानप्र° D. 9^b. °कंडू B. 12. शिरसामतीव D. 13. चांद्र° B. 14. गृहहारि D. 16. हस्ताचरिता° F. 21. अथोपमानेन A. अथावमानेन B. pr. m. अथाप° B. s. m. 23^a. तूर्यस्वन° B. 24^a. धरित्री B. 24^b. वैदूर्य° A. वैदूर्य° C. वैदूर्य° E. मेघनादादु° B. 26. तपसे A. B. D. F. °संधा: C. pr. m. °संगा s. m. 30. महौषधीर्ने° omnes. 31^b. साधु वय: F. 33. अत्युन्नता° F. 34. संनतांशा D. F. 34^b. °लभे° A. Distt. 35. 36. 34. in E. transponuntur. 38. नवलोरमराजी D. F. Post dist. 38. hoc in C. E. inseritur: गंभीरनाभीहृदसंनिधाने रराज नीला नवरोरमराजि: । सुखेदुभीरुस्तनचक्रवाकचंचुच्युता¹ शैवलवह्वरीव ॥ Postea in E. distt. 42. 39-41. transponuntur. 39. नवयौवनस्य कामेन F. 40^a.

¹ भीरु pr. m. भीत s. m. C. भित E.

चारु pro पांडु D. Distt. 42. 41. in D. transponuntur. 42. Hoc distichon commentario subditiuum appellatur, in ed. Calc. omissum est. 45. तासौष्ठ° A. B. 46. °पुष्टा: -- °शब्दा: D. F. Post dist. 46. in E. hoc inseritur: कर्णद्वयस्थं नगराजपुत्र्यास्ताटंकयुग्मं सुतरां रराज । मत्वा भवित्रीं त्रिपुरारिपत्नीं तां सेवमानाविव पुष्पवंतौ ॥ Idem distichon in marg. cod. B. ita legitur: कर्णद्वयस्थं -- नितरां वभास । ज्ञात्वा -- सेवासमेताविव पु° ॥ In cod. C. post d. 48. legitur: ताटंकपत्नं विरराज तस्या: शैलात्मजाया: श्रवणद्वयस्थं । मत्वा भवित्रीं मदनारिपत्नीं सेवासमेताविव पुष्पवंतौ ॥ 52. °न्यतरा° B. 53. माध्यस्थं E. F. 54. पूर्वे F. Mallināthas lectionem पूर्वे ज्वलने laudat. ततः प्रभृत्वेव D. 55. जितात्मा A. C. et E. s. m. 57. ककुद्धान् D. F. 58. समित्समृद्धं E. तपश्चचार D. E. F.

LIBER II.

5. प्रभावस्तस्य गीयते A. अदश्चरा° - गीयते D. F. A Mallinātha lectio quaedam अदश्चरा° प्रसवस्तस्य गीयते laudatur. 7. आत्मभावौ D. F. 8^a. °परिणामेन D. F. 8^b. यौ स्वप्रबोधौ तावेव भूतानां A. यौ तु स्वप्रबोधौ तु भूतानां B. D. F. 9. अनंतो जगदंतकः A. 11. गुरुर्लघुः D. 12^a. उज्जीयः A. B. C. 16^a. ययार्थ° A. B. F. 16^b. ब्रह्मा pro वेधा: D. F. 18. Codices et Mall. अधीकारान्, quod in textu restituendum est. 19. किमिदं A. B. et Mallin. किमिमां -- प्रभावानि D. F. °प्रभावानि pro प्रकाशानि etiam in B. C. 20. अनुज्ञूणी° D. अवगूणी° F. 21. अयमपि दु° B. 24. इवायाता: प्रकामालोकदर्शिनः D. इवायाता: प्रकामालोकदर्शिनं F. 26. क्षताहंकार° D. F. 27. न खलु स्य बलोज्ज्वरैः D. F. 28. प्राचैयध्वं omnes, necnon Mall. 29. प्रेरयामास वृत्तहा C. D. F. वृत्तहा etiam in B. 30. द्विनेत्रो (pr. m. °तं) चक्षुः दश्चक्षुःशताधिकं B. द्विनेत्रो हरेश्चक्षुर्दशचक्षुःशताधिकं D. F. 31^a. यथाय A. 31^b. ज्ञास्यति प्रभुः A. D. F. (°सि प्रभुः F.) 32. त्वया दत्त° B. C. D. F. 33. करोति pro तनोति B. 38^b. वासुकिप्रहिता D. F. 39. प्रत्यहं pro तं मुहुः A. 39^b. स्वर्गदुम° D. F. 40. प्रत्युपकारेण A. B. F. 41^a. हस्तैः F. 46. पिवतामा° D. F. Disticha 46. 45. 44. in C. transposita sunt. 48. नः सर्वे D. F. 49. °वापितः C. D. F. 53. तस्य pro तस्मिन् C. D. F. 54. सिद्धे B. D. सिद्धे F. 56. वृत्तस्तेनेदमेवाहं F. एवाहौ B. C. 57. उद्यतं D. F. 58. प्रतिष्ठितं omnes. 59. ते यूयं C. D. F. 60. सोढुं pro बोढुं A. B. 61. वेशीबंधानहूषितान् A. 63. संसिद्धि° A. F. संसिद्धे B. कर्मसंसिद्धि° D. 64. अ स ललि° A. स pro सु etiam a Mallin. legi videtur. चारुशार्ङ्गं et पुष्पकेतुः D. F.

Codex anno 1827 satis accurate exaratus est. Colato commentario editioni Calcuttensi fidem nimiam non tribuendam esse vidi. (MILL 44.)

185.

Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 37. Long. 8½. Lat. 4. Linn. plerumque 10.

Kumārasambhavae capita I–VII. (B.)

Codex hujus seculi initio satis nitide exaratus est. (MILL 97.)

186.

Hujus voluminis folia 53–87. (linn. 11.) *Kumārasambhavae* libros I–VII. continent. (C.) In marginibus et intra lineas foll. 80–87. passim glossae adscriptae sunt.

Haec folia anno 1774 a Bhūdeva, Agnihotrīvyāsatalasis filio, exarata sunt. (WALKER 200^c.)

187.

Hujus voluminis foliis 151–173. (linn. 5.), literatura Bengalica exaratis, *Kumārasambhavae* libri I–IV. et disticha 41. libri quinti continentur. (D.)

E variis lectionibus supra datis codicem nostrum ex eodem fere fonte atque Millianum F. derivatum esse percipies.

Haec folia hujus seculi initio exarata sunt. (WILSON 39^d.)

188.

Hujus voluminis folia 46–53. currente stylo, neque tamen post seculum septimum decimum exarata, primum *Kumārasambhavae* librum continent. (E.) (WALKER 201^c.)

189.

Lit. Bengal. Charta Ind. Foll. 29. Long. 15½. Lat. 3½. Linn. 6.

Kumārasambhavae libri I–VII. et disticha 13. libri octavi. (F.)

De codicibus Parisiacis cf. Hamilton, pp. 28, 74; de Berolinensibus Weber, p. 150. Editiones exstant Stenzleri (a. 1838), et Calcuttensis, Mallināthae commentarium continens, a. 1851 impressa.

Codex post annum 1810 exaratus est. (MILL 10.)

190.

- Lit. Bengal. Charta Ind. Foll. 42. Long. 14. Lat. 4. Linn. 6.

Kumārasambhavae libri VIII–XVII. (G.)

Liber VIII, *Suratavarnanam*, disticha 91. continens, incipit :

पाणिपीडनविधेरनन्तरं शैलराजदुहितुर्हरं प्रति ।

भावसाध्वसपरिग्रहादभूत् कामदोहदमुखं मनोहरं ॥

Liber IX, *Kailāsagamanam*, disticha 52. continens, incipit :

तथाविधेऽनङ्गरसप्रसङ्गे मुखारविन्दमधुपः प्रियायाः ।

संभोगवेश्म प्रविशन्मनन्देर्दर्शं पारावतमेकमीशः ॥

Liber X, *Kumārajanma*, disticha 61. continens, incipit :

आससाद् शुनासीरं सदसि त्रिदशैः सह ।

मत्वा त्रैयम्बकं तीव्रं वहन्वह्निर्महम्महः ॥

Liber XI, *Bālakṛīḍāvarṇanam*, disticha 50. continens, incipit :

अभ्यर्थ्यमाना विवुधैः समग्रैः प्रह्वैः सुरेन्द्रप्रमुखैरुपेतं ।

तं पाययामास मुधाभिपूर्णे स्वर्गोपगा स्वं स्तनमाशु धात्री ॥

Liber XII, *Senāpatitvam*, disticha 58. continens, incipit :

अथ प्रपेदे त्रिदशैरश्वैः क्रूरासुरोपद्रवदुःखितात्मा ।

पुलोमपुत्रीदयितोऽन्धकारिं तृपातुरश्चातकवत्पयोदं ॥

Liber XIII, *Kumārābhishekas*, disticha 50. continens, incipit :

प्रस्थानकालोचितचारुवेपः स स्वर्गिर्वर्गेरनुगम्यमानः ।

ततः कुमारः शिरसानतेन त्रैलोक्यभङ्गैः प्रणनाम पादौ ॥

Liber XIV, *Senāprayānam*, disticha 50. continens, incipit :

रणोत्सुकैर्नाथकशतुसूनुना स्वयं प्रयुक्तैस्त्रिदशैर्नयेपुणा ।

महासुरं तारकसंज्ञितं द्विपं प्रसह्य हतुं समनस्यत द्रुतं ॥

Liber XV, *Surāsurasainyamelanam*, disticha 53. continens, incipit :

सेनापतिं नन्दनमंधकद्विषो युधे पुरस्कृत्य बलस्य शात्रवः ।

सैन्यैरुपेतीति सुरद्विपां पुरोऽभूत्किंवदंती हृदयप्रकंपिनी ॥ १ ॥

चमूपतिं मन्मथमर्दनात्मजं विजित्वराभिर्विजयश्रिया श्रियं ।

श्रुत्वा सुराणां पृतनाभिरागमं चित्तैश्चिरं चुक्षुभिरे महासुराः ॥ २ ॥

समेत्य दैत्याधिपतेः पुरः स्थिताः किरीटबद्धांजलयः प्रणम्य ते ।

न्यवेदयन्मन्मथशतुसूनुना - - - जंभजितं सहागतं ॥ ३ ॥

दासीकृताशेषजगत्त्रयं नु मां जिगाय युद्धे कतिशः शचीपतिः ।

गिरिशपुत्रस्य बलेन सांप्रतं ध्रुवं विजेतैव सकाकु सोऽहसत् ॥ ४ ॥

ततः क्रुधा विस्फुरिताधराधरः स तारको दर्पितदोर्बलो निजान् ।

युद्धे त्रिलोकीजयकेलिलालसः सेनापतीन्संहतो (?) यमादिशत् ॥ ५ ॥

महाचमूनामधिपाः समंततः संनस्य सद्यः सुतरामुदायुधाः ।

तस्युर्विनसन्नितिपालसंकुले तदंगणद्वारबहिःप्रकोष्ठके ॥ ६ ॥

स द्वारपालेन पुरः प्रदर्शितांकृतानतीन्बाहुवरानधिष्ठितान् ।

महाहवांभोधिविधूननोद्धतान्नन्द पश्यन्पृतनायुधान्निजान् ॥ ७ ॥

ततो चलारातिबलातिशातनं (?^०सातनं MSS.) दिग्दंतिदाननदूर-
ताननिखनं (दिग्धंतिथानद्वताननिखनं H.) ।

महीधरांभोध्यनिवारितक्रमं ययौ रथं घोरसथाधिरुह सः ॥६॥
युगक्षयक्षुभ्रपयोधिनिखनाश्चलापताकाकुलवारितामपाः (?) ।
धारारजोग्रस्तदिगंतभास्कराः प्रतिप्रयातं पृतनास्तमन्वयुः ॥७॥
चमूरजः प्राप दिगंतदंतिनां महत्पुण्याभिसुरं प्रसर्पतः ।
दंतप्रकांडेषु सितेषु शुभतां कुंभेषु दानांबुधरेषु पंकतां ॥१०॥
महीभृतां कंधरदारणोत्पलैस्तद्वाहिनीनां पटहस्वनैर्धनैः ।
उद्वेजिताश्चक्षुभिरे महाशैवा नभःस्रवंती सहसा व्यवर्धत ॥११॥
सुरारिनाथस्य महाचमूखनैर्विगाह्यमाना तुमुलैः पुरापगा ।
अभ्युच्छितैरुर्मिशितैरवारितैरक्षालयन्नाकनिकेतनावलीः ॥१२॥

Liber XVI, *Devāsurasangrāmas*, disticha 49. continens, incipit :

अथान्योन्यं विमुक्तास्त्रशस्त्रजालैर्भयंकरं ।
युद्धमासीच्छुनासीरसुरारिबलयोद्धयोः ॥१॥
पत्तिः पत्तिमभीयाय रणाय रथिनं रथी ।
तुरंगस्थं तुरंगस्थो दंतिस्थं दंतिनि स्थितः ॥२॥
पठिता वंदिभिः श्रुत्वा प्रवीरविरुदावलीः (पठिता वंदिप्रवीर^० MSS.) ।
क्षयं विलंब्य चिन्तानि दधुर्युद्धोत्सुका अपि ॥३॥
संग्रामानंदवर्षिष्णौ विग्रहे पुलकांकिते ।
आसीत्कवचविच्छेदो वीराणां मिलतां मिथः ॥४॥
निर्दयं खड्गभिन्नेभ्यः कवचेभ्यः समुच्छितैः ।
आसन्नव्योमदिशः स्थूलैः पतितैरिव पंजराः (?) ॥५॥
खड्गा रुधिरसंलिप्ताश्चंडांशुकरभासुराः ।
इतः स्थितापि (?) वीराणां वैद्युतं वैभवं दधुः ॥६॥
विसृजंतो मुखैर्ज्वाला (मुखैवाला G. मुखैर्वाला H.) भीमा इव भुजंगमाः ।
विसृष्टासु भटैस्तुंगा व्योम आनशिरेऽसुराः (?) ॥७॥
गाढं वर्षुषि निर्भिद्य धन्विनां विभृतां (?) मिथः ।
अशोणितमुखा भूमिं प्राविशन्तूरमाशुगाः ॥८॥
निर्भिद्य दंतिनः पूर्वं पातयामासुराशुगाः ।
पेतुः प्रवरयोधानां प्रीतानामाहवोत्सवे ॥९॥
अलदग्निमुखैर्वैद्यैर्नीरंघ्रैरितरेतरं ।
उच्चैर्वैमानिका व्योम्नि क्रीणैर्दूरमपासरन् ॥१०॥
विभिन्नं धन्विनां बाणैर्विशाल इव विह्वली ।
रराम विरस (?) व्योम सेनापतिरिव छलात् ॥११॥
आपैराकर्णमाकृष्टैर्विमुक्ता दूरमाशुगाः ।
आधावनुधिराखादलुब्धा इव रणैषिणां ॥१२॥
गृहीताः पाणिभिर्वीरैर्विशोकाः खड्गराजयः ।
कांत्वा जनछलादानैर्विहसन्प्रमदा इव ॥१३॥
खड्गाः शोणितसंदिग्धा नृत्यंतो वीरपाणिषु ।
रजोधनरणेऽनन्ते विद्युतां विभ्रमं दधुः ॥१४॥
कुंताश्चकाशिरे चंडमुल्लसंतो रणार्पिताः (०र्पितां MSS.) ।
जिह्वाभागा यमस्येव लेलिहानवशांतये (?) ॥१५॥

Liber XVII, *Tarakāsurasavadhavarṇanam*, disticha 56. continens¹, incipit :

दृष्ट्वाभ्युपेतमथ तं च पतिं पुरस्तात्संग्रामकेलिकुतुकेन घनप्रसादं ।
योद्धुं मदेन मिमिलुः ककुभामधीशा बाणांधकारितदिगंबरभक्तिमेत ॥१॥
देवद्विषां परिवृढो विकटं विहस्य बाणावलीभिरभितः कुपितो ववर्ष ।
शैलानिव प्रबलवारिधरोपरिस्थानंभस्तटीभिरिव गाढमनारताभिः ॥२॥
Hi libri utrum a Kālidāsa profecti sint necne, in praesentia quidem dijudicare incautum esset. Quae equidem legi, mirum in modum frigere mihi videbantur. Codex hujus seculi initio exaratus est. (MILL 28.)

191.

Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 26. Long. 13½. Lat. 6. Linn. 13.

Kumārasambhavae libri VIII–XVII. (H.)

Hic codex ex eodem atque praecedens exemplari a scriba literarum Bengalicarum rudi anno 1834 exaratus est. (MILL 45.)

192.

Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 135. Long. 9. Lat. 4. Linn. plerumque 9.

Insunt fragmenta satis antiqua *Ghaṇṭāpathae* commentarii, a *Mallinātha* ad *Kirātārjunīyam*, *Bhāravis* poetae carmen, conscripti. Qui commentarius a cum textu anno 1814 Calcuttae typis impressus est.

Folia 1–13. libri I. disticha 45. continent, sequuntur folia 14. et 15, recentiore manu addita, in quibus lib. I. finitur. Foliis 16–51. commentarius inde a II, 57. ad VI, 1. continetur. Inter utramque partem antiqua folia 14. (98–26.) exciderunt. Folia 52–108. inde a libro VI, 2. ad finem libri decimi procedunt. Folium 109. libri XV. disticha 49. et 50, folia 110–126. commentarium inde a libr. I, 41. ad III, 5. continent. In foliis 127–135. integer liber sextus inest.

Hujus codicis folia quatuor manibus exarata sunt, atque foll. 1–13. 16–43. 110–135. septimo decimo, reliqua duodevicesimo seculo. (WALKER 138.)

193.

Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 123. Long. 10½. Lat. 4. Linn. 9.

Śiṣupālavadhā (Śiṣupālāe caedes), carmen epicum *Māghae* poetae. Argumentum carminis, viginti libros

¹ Librorum XV–XVII. initia ex utroque codice paulum emendata specimenis causa exscripti.

continentis, a Colebrooke Misc. Ess. II, 80. breviter enarratum est. Editiones Calcuttenses duae exstant, prior anno 1815, altera anno 1847, utraque cum Mallināthae commentario impressa.

Codicis nostri folia 1. 73–123. anno 1672 exarata. sunt, folia vero 2–72. multo antiquiora sunt. Haec varias lectiones, emendationes, glossas in marginibus adscriptas habent. (MILL 73.)

194.

Lit. Bengal. Charta Ind. Foll. 92. Long. 16. Lat. 3½. Linn. 6.

Śiṣupālavadhae textus, post annum 1810 exaratus. Versus singuli lineola quidem divisi, sed numeris instructi non sunt, quod de plerisque codicibus Bengalice scriptis valet. Lib. I. fin. in fol. 6^a; II. fol. 10^b; III. fol. 15^a; IV. fol. 19^a; V. fol. 24^a; VI. fol. 28^a; VII. fol. 32^b; VIII. fol. 37^a; IX. fol. 42^a; X. fol. 46^b; XI. fol. 51^a; XII. fol. 55^b; XIII. fol. 59^b; XIV. fol. 64^a; XV. fol. 70^a; XVI. fol. 74^a; XVII. fol. 78^a; XVIII. fol. 82^b; XIX. fol. 87^b; XX. fol. 92^a.

In hujus codicis fine disticha quinque satis mendose leguntur, quibus poetae stemma proditur. Eadem in editione Calcuttensi (1815) cum variatione quadam inveniuntur:

सङ्घाधिकारी स्वकृतोधिकारः श्रीधर्मनाभस्य वभूव राक्षः ।
मुक्तदृष्टिर्विरजाः सदैव देवोपरः श्रीवसुदेवनामा ॥
काले मितनय्यमुदकैपथ्यं तथागतस्येव जनः प्रचेताः ।
विनोपरोधात् स्वहितेद्यैव महीपतिर्यस्य वञ्चकार ॥
तस्याभवहृत्तक इत्युदारः क्षमी मृदुधर्मपरस्तनूजः ।
यं वीक्ष्य वैयासमजातशत्रोवचो गुणग्राहि जनैः प्रभीये ॥
सङ्घेण सङ्घाश्रय इत्यनिरस्यमानन्दभाजा जनेन ।
यश्च द्वितीयं स्वयमद्वितीयो मुख्यः सभाङ्गौलमवाप नाम ॥
श्रीशब्दरम्यकृतसर्गसमाभिलक्ष्य लक्ष्मीपतेश्चरितकीर्त्तमात्रचारु ।
तस्यात्मजः कविषु माघ गति प्रतीतः काव्यं व्यधत्त शिशुपालवधा-
भिधानं ॥

Quibus si qua fides habenda est, poetae pater Dat-taka, avus Vasudeva (Suprabhadeva) fuit, isque in aula Dharmanābhae regis vixit. Hi versus tamen neque a Mallinātha expositi sunt, neque in codice Milliano exstant. Lib. II. dist. 112. auctor ad Nyāsam, Jinendrae librum grammaticum, alludit. (WILSON 174.)

195.

Folia 73–78. (linn. 8.), superioris seculi initio exarata, decimi *Śiṣupālavadhae* libri fragmentum, inde a dist. 5. usque ad dist. 89^b. continet. (WALKER 162^b.)

196, 197.

Volumina duo. Lit. Devan. Charta Ind. Vol. I. foll. 279. Vol. II. foll. 239. continet. Long. 9½. Lat. 5. Linn. 9.

Inest *Mallināthae* ad *Śiṣupālavadham* commentarius, *Sarvankashā* appellatus. Volumen prius libros I–XI, alterum reliquos continet.

Hi codices seculo superiore exeunte exarati sunt. (WILSON 494, 495.)

198.

Lit. Bengal. Charta Ind. Foll. 197. Long. 13. Lat. 4½. Paginae foll. 1–135, 7, reliquae 8. lineas habent.

Bharatasenae, Gaurāngamallikae filii, ad *Śiṣupālavadham* commentarii, *Subodhā* appellati, libri I–V. Incipit:

प्रणम्य शम्भुं भुवनाधिनाथं सपावैतीकं भजदिष्टिद्वं ।
गौराङ्गमल्लौकसुतः सुबोधां माघस्य टीकां भरतः करोति ॥

Bharata commentarium, facilem intellectu, principis filii in usum se composuisse declarat, etiamsi multi praestantiores exstarent. Lib. I. finitur in fol. 41^b; II. fol. 100^b; III. fol. 135^b; IV. fol. 163^b; V. fol. 197^b. Singuli libri primo excepto hanc subscriptionem habent: इति वैद्यहरिहरखानवंशसमुद्भवगौराङ्गमल्लौकालम्भश्रीभरतसेनकृतायां माघटीकायां सुबोधायां etc.

Codex hujus seculi initio satis nitide exaratus est. (WILSON 326.)

199.

Lit. Bengal. Charta Ind. Foll. 171. Long. 16½. Lat. 5½. Linn. 9.

Ejusdem commentarii libri VI–XV, et libri XVI. dist. 5. Lib. VI. finitur in fol. 21^a; lib. VII. fol. 41^b; lib. VIII. fol. 57^b; lib. IX. fol. 74^b; lib. X. fol. 93^b; lib. XI. fol. 110^a; lib. XII. fol. 129^b; lib. XIII. fol. 141^a; lib. XIV. fol. 155^a; lib. XV. fol. 170^b.

De codice Parisiaco cf. Hamilton, p. 86; de Berolienensibus Weber, p. 150.

Codex hujus seculi initio exaratus est. (WILSON 38.)

200.

Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 287. Long. 9. Lat. 14. Linn. 7.

Naishadhiyacharitam, carmen epicum ab *Harsha*, Hī-rae et Māmalladevis filio, compositum, libris 22. Nalae et Damayantis amores et connubium celebrans. (A.) Praeter parentum nomina, quae in singulorum libro-

rum fine occurrunt, poeta perpauca de se ipse tradidit. Fine libri VII. Bengaliae regem quendam se carmine celebrasse, lib. X. doctrina logica se excelluisse, lib. XVII. *Chhandae*¹ cujusdam panegyricum se scripsisse, lib. XVIII. *Śivaśaktisiddhi* (sive *Śivabhaktisiddhi*) librum se composuisse, lib. XXII. regis cujusdam, *Sāhasānkae* similis, res gestas se praedicasse declarat. Ea disticha, quae in editione Calcuttensi post dist. 151. lib. XXII. leguntur, in codicibus nostris non exstant.

Codex anno 1736 a Kāśinātha exaratus est. Folia 9-8. et 94-36. (I, 94-III, 13.) desiderantur. In marginibus foliorum 1-88. glossae manu Mahratica adscriptae sunt. (WILSON 498.)

201.

Foll. 41-121. Lit. Bengal. Linn. 6. *Naishadhīyacharitae* lib. III, 78-XI. (B.) Liber III. finitur in fol. 45^b; IV. fol. 55^a; V. fol. 65^a; VI. fol. 73^a; VII. fol. 81^a; VIII. fol. 89^a; IX. fol. 101^a; X. fol. 110^b; XI. fol. 121^b.

De codice Parisiaco cf. Hamilton, p. 30; de Berolinensibus Weber, p. 152. Prior pars Calcuttae anno 1836, altera ibidem cum *Nārāyaṇae* commentario anno 1855 prodit.

Haec folia post annum 1810 exarata sunt. (WILSON 170^c.)

202.

Foll. 112-219. Lit. Bengal. *Naishadhīyacharitae* pars altera. (C.) Lib. XII. finitur in fol. 124^a; XIII. fol. 129^a; XIV. fol. 137^b; XV. fol. 145^b; XVI. fol. 156^a; XVII. fol. 168^b; XVIII. fol. 179^a; XIX. fol. 186^b; XX. fol. 195^a; XXI. fol. 208^a; XXII. fol. 219^a.

Haec pars post annum 1810 exarata est. (WILSON 235^b.)

203.

Opera tria. Lit. Devan. Charta Ind. Long. 9½. Lat. 4.

Foliis 1-78, diversis seculi XVII. et XVIII. manibus exaratis, *Naishadhīyacharitae* fragmenta continentur. (D.) 1. Foll. 1-13. lib. I, II, 1-7. 2. Foll. 14-20. lib. III, 1-73. 3. Foll. 21-23. lib. III, 105; ad finem libri. 4. Foll. 24-32. lib. V, 4^b-126. 5. Fol. 33. lib. V, 137. 138. 6. Fol. 34. lib. VI, 72-82. 7. Fol. 35. lib. VI, 94-101. 8. Foll. 36-50. lib. IX. 9. Foll. 51-60. lib. X, 1-118. 10. Foll. 61-66. lib. XIII. 11.

¹ Pro *Chhandaprasasti* quidam *Chhandahprasasti* legunt.

Foll. 67-78. lib. XXI. Haec postrema pars in Angana urbe exarata est. (WALKER 210^a.)

204, 205.

Opus unum voluminibus duobus compactum. Lit. Devan. Charta Ind. Long. 12½. Lat. 4½. Vol. I. foll. 280. linn. 11. Vol. II. foll. 239. linn. 1-117. 11. postea 9.

Nārāyaṇae, *Nṛisinhae* et *Mahālasae* filii, ad *Naishadhīyacharitam* commentarius.

Vol. I. Desunt folia 9-90, quae libri primi disticha 1-95. continebant. Lib. I. finitur in fol. 7^b. Lib. II. fol. 31^b. Lib. III. fol. 65^b. Lib. IV. fol. 89^a. Lib. V. fol. 117^a. Lib. VI. fol. 140^b. Lib. VII. fol. 166^b. Lib. VIII. fol. 180^b. Folium unum deest, quod finem libri octavi et noni initium continebat. Lib. IX. fol. 228^b. Lib. X. fol. 254^b. Lib. XI. fol. 280^b.

Vol. II. Lib. XIII. (ante XII. positus) fol. 27^a. Lib. XII. fol. 59^b. Lib. XVI. fol. 93^a. Lib. XV. fol. 118^b. Lib. XVII. fol. 186^a. Lib. XVIII. fol. 239^b.

In fine libri XVII. haec subscriptio legitur: इति शेषरामचंद्रविरचितायां नैषधचरितभावद्योतनिकायां सर्वानवद्यकरण्यां समदशः सर्गः ॥ Commentarius vero a Calcuttensi non differt.

Utrumque volumen Benaris anno 1821 exaratum est. (WILSON 346, 347.)

206.

Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 67. Long. 13½. Lat. 6½. Linn. 18.

Śeṣharāmachandrae ad *Naishadhīyacharitae* libros XVII. et XIX, et *Nārāyaṇae* ad librum XX. commentarius. *Rāmachandrae* commentarius ab editione Calcuttensi non differt.

Codex exeunte seculo superiore exaratus est. (WILSON 241.)

207.

Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 153. Long. 11. Lat. 3½.

Foll. 1-72. (linn. 10.) *Nārāyaṇae* ad *Naishadhīyacharitam* commentarii liber primus. Incipit: वैदेही यस्य चामे जयति जयजनिर्हृदिष्ये लक्ष्मणोऽपि etc. Folia 15-23. et 43-67. recentiore manu addita sunt.

Folia antiqua in fine seculi XVII, reliqua superiore seculo exarata sunt. (WALKER 162^a.)

208.

Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 144. Long. 9. Lat. 4.

Foll. 1-118. (linn. 8-11.) *Damayantikathā* (Damayantís narratio), a *Trivikramabhāṭṭa*, Nemādityae filio, Śrīdharae nepote, e Śāṇḍilyae gente oriundo, scripta. (A.) Auctor Nalae et Damayantís fata, Mahābhāratae episodium notissimum secutus, oratione soluta, versibus tamen plurimis¹ ornata, capitibus septem enarrat. Opus propter hanc orationis prosae et poeticae conjunctionem ei generi adnumeratur, quod ab Indis *Champú* dicitur, et nonnunquam *Nalachampú* nomine laudatur. Incipit: जयति गिरिसुतायाः कामसंतापवाहिन्युरसि रसनिषेकश्चानन्दश्चन्द्रनौलिः । तदनु च विजयते कीर्त्तिभाजां कवीनामसकृदमृतवितुस्यंदिनो वाग्विलासाः ॥ १ ॥ जयति मधुसहायः सर्वसंसारवल्लीजननजरटकंदः कोऽपि कंदर्पदेवः । तदनु पुनरपांगोत्संगसंचारितानां जयति तरुणयो-
विज्ञोचनानां विलासः ॥ २ ॥ अगाथांतःपरिस्थंदि विबुधानंदमंदिरं । वंदे रसांतरप्रौढं श्रोतः (1. श्रोतः) सारस्वतं वहत् ॥ ३ ॥ प्रसन्नाः कां-
तिहारिण्यो नानाश्लेषविचक्षणः । भवंति कस्यचित्पुण्यैषुखे वाचो गृहे स्त्रियः ॥ ४ ॥ किं कवेस्तस्य कावेन किं कांडेन धनुष्मतः । परस्य हृदये लग्नं न धूषयति यद्विद्विः ॥ ५ ॥ अग्रगल्भाः पदन्यासे जननीरागहेतवः । संत्येके बहुलालापाः कवयो बालका इव ॥ ६ ॥ अक्षमालापवृत्तिज्ञाः² कुशासनपरिग्रहाः³ । ब्राह्मीव दौर्जनी संसद्वंदनीयाः⁴ समेख-
लाः⁵ ॥ ७ ॥⁶ रोहणं सूक्तिरत्नानां वंदे वृंदं विपश्चितां । यन्मध्ये पतितो नीचः काचो प्युच्चैर्मेणीयते ॥ ८ ॥ अत्रिजातस्य या मूर्तिः शशिनः सज्जनस्य च । कृ सा वै रात्रिजातस्य तमसो दुर्जनस्य च ॥ ९ ॥ नि-
श्चिंतं ससुरः (ebrius) कोऽपि न कुलीनः समे [९] मतिः । सर्वथा सुरसंबद्धं काव्यं यो नाभिनंदति ॥ १० ॥ सङ्घर्षणापि (1. सङ्घर्षः) निर्दोषा सखरापि सकोमला । नमस्तस्मै कृता येन रम्या रामायणी कथा ॥ ११ ॥ व्यासः क्षमाभृतां श्रेष्ठो वंद्यः स हिमवानिव । मृष्टा गौरीदृशी येन भवे विस्तारिभारता ॥ १२ ॥ कर्षीतविभ्रमभ्रांतकृष्णार्जुनविलोचना । करोति कस्य नाह्लादं कथा कांतैव भारती ॥ १३ ॥ शश्वद्वाणद्धितीयेन नमदा-
कारधारिणा । धनुषेव गुणाढ्येन निःशेषो रंजितो जनः ॥ १४ ॥ इत्थं काव्यकथाकथानकरसैरेषां कवीनामनी विद्वांसः परिपूर्णेकखीहृदयाः कुंभाः पयोभिर्यथा । वाचो वाच्यविवेकविज्ञवधियामीदृग्विधा मादृशां लभ्यते क्व किलावकाशमथवा सर्वसहाः सूरयः ॥ १५ ॥ वाचः काठि-
न्यमार्गानि भंगश्लेषविशेषतः । नोद्वेगस्तत्र कर्त्तव्यो यस्मान्नैको रसः कवेः ॥ १६ ॥ काव्यस्याद्यफलस्यापि कोमलस्येतरस्य च । बंधलायावि-
शेषेण रसोऽप्यन्यादृशो भवेत् ॥ १७ ॥ अस्ति समस्तमुनिमनुजवृंदवृंदा-
रकवंदनीयपादारविंदस्य भगवतो विधेर्विश्रव्यापिब्यापारपारवश्यादव-
तीर्ष्य संसारसारचक्रे क्रतुक्रियाकांडशौडस्य शांडिल्यनाम्नो महर्षेर्विशः ।

¹ Nonnulli a Śārngadhara laudantur.

² Ambigua haec. Re vera autem auctor poetas quosdam his verbis carpere voluit: 'Num ii, velut sacerdotum scelestorum collegium, venerandi sunt, qui praecepta mala amplexi intolerabiles sermones fundunt, omnes nimirum fungi et nebulones?'

श्रूयते च श्रवणोचिताश्चंदनपल्लवा इव तत्र केचिदनूचानाः शुचयः सत्य-
वाचो विरंचिवचसो र्ज्ञनीयाचारा ब्रह्मविदो ब्राह्मणाः पुण्यजनाश्च न च
ये लं कापुरुषाः सुसूत्राश्च न च येऽलंपटाः प्रसिद्धाश्च न च येऽलं-
पाकाः कामवर्षाश्च न च येऽलंघनाः सन्मार्गस्य महाभारतिकाश्च न च
ये रंगोपजीविनः सेविताम्बरसोऽपि न च ये रंभान्विताः ॥ किं बहुना ॥
जानंति हि गुणान्वक्तुं तद्विधा एव तादृशां । वेत्ति विश्वंभरा भारं
गिरिणां गरिमाश्रयं ॥ [१६] तेषां वंशे विमलयशसां श्रीधरस्यात्मजो
भूत्तेमादित्यः स्वमतिविकसद्वेदविद्याविवेकः । उल्लोलं दिशि दिशि
जनाः कीर्त्तिपीयूषसिंधुं यस्याद्यापि श्रवणपुटकैः कूणिताद्याः पि-
बन्ति ॥ [१७] तैत्तिरीयगुणैरेव त्रिलोक्यास्तिलकायितं । तस्मादस्मि
सुतो जातो जाड्यपातं त्रिविक्रमः ॥ [२०] सो हं हंसायितुं मोहाढकः
पंगुर्यथेच्छति । मूढधीस्तद्वद्विद्वान्मि कविवृंदारकायितुं ॥ [२१]

Jam hoc prooemio Trivikramam verborum ambigui-
tati, velut Vāṇam³, Subandhum, alios minorum gentium
poetas, praecipuam curam impendisse apparet. Quare
sine commentario quid auctor singulis vicibus voluerit,
enodari non potest.

Cap. I. (distt. 61.) fol. 20^a. II. (distt. 38.) fol. 34^a.
III. (distt. 34.) fol. 48^a. IV. (distt. 27.) fol. 60^a. V.
(distt. 77.) fol. 82^a. VI. (distt. 74.) fol. 100^a. VII.
(distt. 45.) fol. 118^a.

In marginibus foliorum 1-37. glossae multae ad-
scriptae sunt.

Haec voluminis pars anno 1442 exarata est. In
fine haec leguntur: स्वस्ति संवत् १४९६ वर्षे कार्तिके शुदि द्विती-
यायां तिथौ नटपट्टग्रामे पातसाहश्रीअहम्मदविजयराज्ये तन्निपुल्लमलि-
कश्रीअहम्मदव्यवहरपतिपट्टवाचासमस्तव्यापारं चालयत्येवं काले षट्प-
ट्टजातीयमहं धरणीधरेण आत्मनस्तथा लघूणां पठनार्थं दमयंतीपुस्ति-
कालेखि ॥ (WALKER 190^a.)

209.

Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 139. Long. 10¹/₂.
Lat. 4¹/₂.

Foll. 1-57. (linn. 15.) *Damayantikathā*. (B.)

Haec folia seculi XVI. manu nitide exarata sunt.
Folium २. desideratur. (WALKER 208^a.)

210.

Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 259. Long. 13.
Lat. 5¹/₂.

Foll. 1-104. (linn. 9.) *Damayantikathā*. (C.)

Haec folia anno 1821 exarata sunt. (WILSON 245^a.)

³ Isque in disticho 14. memoratur.

211.

Foll. 166-174. (linn. 12.) *Draupadīvastrāharaṇam* (Draupadī vestibus privata). Incipit: अथ द्रुपद्या वस्त्रा-हरणसंबंध लिख्यते ॥ यो गोपनारीपरिहासकारी । यो गोपकोपाहित-दर्पहारी । यो गोपनायाचलराजधारी पायात्स वः कुंजविहारकारी ॥१॥ कोपाकुलः कौरवकामवर्षी सपिंडहासावमतेरमर्षी राज्ये हते पांडुयशो-धराणां । कांतमपि द्यूतपरोऽजहार ॥२०॥ Auctor distichis 104, quae metris artificiosis scripta sunt, Mahābhāratae nar-rationem (Sabhāparvan 2186-2300) quandam tractavit. Yudhishthira enim quum et regnum et uxorem alea amisisset, Duryodhana Draupadīm per vim in aulam suam arcessivit. Quam quum, servae instar habitam, spoliari jussisset, a Kṛishṇa miraculo quodam hac turpitudine liberata est.

Haec folia anno 1780 a Bhūdeva exarata sunt. (WALKER 129^c)

212.

Hujus voluminis folia 101-131, literatura Bengalica exarata (linn. 6.), *Rāghavapāṇḍavīyae*, carminis a *Kavirāja* scripti, libros I-IX. continent. Auctor libris tredecim Raghuidarum et Panduidarum res gestas ita enarravit, ut disticha singula, interpretatione diversa adhibita, ad alteros utrosque referri possint. Accuratiora apud Colebrooke Misc. Ess. II, 98. invenies. Auctor sub regno Kāmadevae, Jayantīpuris regis, vixit, eumque non modo in prooemio celebrat, sed etiam in fine omnium capitum laudat. Ad aetatem poetae describendam, hoc distichon (I, 18.) magni momenti est: श्रीविद्याज्ञोभिन्नो यस्य श्रीमुंजादियतो भिदा । धारापतिरसावासीदयं तावद्धरापतिः ॥ “Qui Kāmadevas, fortuna et doctrina excellens, ea re a Munja differebat, quod ille Dhārae dominus fuit, hic vero terrae dominus est.” Non igitur dubitari potest, quin Kavirāja post seculum decimum vixerit. Subandhus et Vāṇae opera eum imitatum esse, hoc disticho apparet (I, 41.): सुबंधुर्वैष्णभदृश्च कविराज इति त्रयः । वक्रोक्तिमार्गैर्निपुणाश्चतुर्यो विद्यते न हि ॥ “Subandhu, Vāṇa, Kavirāja, hi tres orationis ambiguitate excellunt, quartus eorum similis non exstat.”

Haec folia post annum 1810 exarata sunt. Cap. I. fol. 107^a. II, 110^a. III, 112^b. IV, 115^a. V, 120^b. VI, 122^a. VII, 125^b. VIII, 129^b. IX, 139^b. Carmen Calcuttae anno 1854 impressum est. De codice Parisiaco et *Viṣvanāthae* commentario cf. Hamilton, p. 79; de *Śaṣadharae* commentario Weber, p. 153. (WILSON 39^b.)

213.

Hujus voluminis folia 58-78. (linn. 8. 9.) *Rāma-chandracharitrasāram*, ab *Agniveṣa*, compositum, continent. Auctor distichis 102, Śārdūlavikrīḍita metro scriptis, Rāmachandrae res gestas adumbrat. Incipit: श्रीसारदाचरणपद्मयुगं निधाय चित्ते गणेशचरणौ प्रणयेन नत्वा । रामायणीयमखिल(ं) मुनिभिः प्रणीत(ं) माद्यैरहं तदिह सारतरं प्रवक्ष्ये ॥१॥

पूर्वं यो दितिनो नरार्थवपुषा सिंहेन निस्तारितः
सो यं विश्रवसः सुतोऽसुरसुतागर्भोद्भवो रावणः ।

तेनातीव सदा जगत्त्रयमिदं दुष्टेन संतापितं
जातस्तद्वहेतवे दशरथात् श्रीरामनामा हरिः ॥२॥

आदौ यः पिशिताशनीं निहतवान् रामो वने ताडकां
विश्वामित्रमखस्य विश्रवकृतो नक्तंचरानर्दयन् ।

यातोऽसौ मिथिलां हरस्य धनुषो ज्यारोहणाकर्षणे
सीता तत्र पथीकृतेति जनकेनाकर्ष्य तत्कौतुकात् ॥३॥

श्रीरामेण यदा स्वयं शिवधनुर्भङ्गा जिता जानकी
ह्यासीत्यंचदशाब्दिकेन वयसा षट्पार्षिका नैथिली ।

पञ्चाद्वादश हायनानि वसतो याताम्ययोधापुरे
तातस्तस्य तदा महोद्यमपरो (L. °रु) पट्टाभिषेके भवत् ॥४॥

Desinit in hoc disticho :

इत्येतद्यश्चरत्वं (charitram) पठति रघुपतेर्यो नरो वा श्रयोति
सारं रामायणस्य प्रतिदिनमृषिणा चाग्निवेशेन गीतं ।

सो यं निर्धूतपापो जलधरपद्मारुह्य यानेन याति
स्वर्गं दिव्येन देवैरभिमुखमखिलैरागतैः स्तूयमानः ॥१०२॥

Haec folia anno 1702 satis accurate exarata sunt. (WALKER 181^b.)

214.

Foll. 109-179. (linn. 8.) *Śankarachetovīlāsas* (Śankarae ingenii lusus, sive Śankarae lusus, quo Cheta laudatur), quo carmine Chetasinhae reguli res gestae a *Śankara*, Bālakṛishṇae filio, e Bhāradvājae gente oriundo, celebrantur. Incipit:

श्रीमत्भालसत्सुधाकरसुधापानप्रसंगोल्लस-
न्मोदप्रोक्षितदानपानरचनाकेलिं निलिंदावलीं
सिंदूरारुणकुंडलीकृतवलत्शुंडाभागोल्लस-
त्फूलैस्तिरयन् विनाशयन् वो विघ्नान्स विघ्नाधिपः १

Carmen, sermonis artificii et ambiguitatibus turgens, neque tamen inelegans, quot libros continuerit, non constat, in nostro enim codice in fine libri quarti desinit. Oratione soluta cum versibus conjuncta, ad genus *Champū* dictum pertinet.

Lib. I. Paragraphi 135. 1-37. Prooemium. 38-47. Vārāṇasīae laudes. 48-63. Qua in urbe Yavanāri regnavit. 64. Ejus in aulam Kṛishṇamiṣra advenit.

65-83. Hujus stemma traditur: Gautama: Śatānanda: Kharanarāya: Bhaganarāya: Mihirarati: Kṛishṇamiśra: Garga (rishi): Gautama: Śṛiṅgin: Kavana: Vidyādhara: Rathikara (?): Kṛishṇamiśra (Kīṭhamiśra, Kishṭumiśra). 84-109. Yavanāri, cum Gorī, Yavanarum rege, congressus, occiditur¹. 110. तदारभ्य नृपः काश्यां वंशजः कोऽपि नाभवत् । राष्ट्रं विभज्य तैरेव भुज्यते स्म यथारुचि ॥ 111-135. Kṛishṇamiśrae prosapia: Rāma-miśra et Devamiśra. Devamiśrae filius Kṛipāmiśra fuit, ejus Sāvantamiśra: Miśra Dhīmarana: Kānada: Motīrāma: Laddhanadeva: Māṇikyamiśra: Mahārājamiśra: Bhavachandra: Madhumiśra: Paramānanda: Jīḍadhana: Manoranjana. Manoranjanae quatuor filii geniti sunt: Manasārāma, Dasārāma, Dayārāma, Mayārāma. Manasārāmae filius Valivaṇḍa fuit.

Lib. II. Paragg. 46. 1-15. Valivaṇḍa, Vārāṇasīae rex, celebratur. 16-21. Cui Chetasinha filius natus est. 22. Isque post patris mortem in regnum successit. 23-46. Regis virtutes ad nauseam praedicantur.

Lib. III. Paragg. 109. Chetasinhae jussu Rāmanagara (Śrīrājārāmanagara) urbs condita est².

Lib. IV. Regis officia quotidiana et pietas celebrantur. Desinit liber in disticho 109: अथ कुंडलिया चित्रं निजवशतामिदं नय संसारमूढ कृष्णं हृदयसरोरुहे कुरु रे ममतारूढ कुरु रे ममतारूढ वचनमिदमद्भुतसारम् श्रीपतिनामसमूहमाशु हृदये कुरु हारं श्रीपतिनामसमूहमाशु हृदये कुरु चित्रम् विषयवशीकृत-चित्रं कृष्णचरणे कुरु चित्रम्.

Sed quisnam celeberrimus ille Chetasinha rex, cujus virtutes talem invenerunt praeconem? Scilicet Cheyt Singh ille, Vārāṇasīae intra annos 1770-1781 Zemindar, cujus causa in senatu Anglico tot tantaeque in Warren Hastings turbae excitatae sunt. Poema igitur nostrum intra annos 1771-1778 scriptum esse puto.

In fine librorum haec leguntur: इति श्रीसमस्तसामंतमुकुटकोटिकुरुविंदसंदोहांदोलितपादारविंदमहाराजचेतसिंहप्रोत्साहितसाहित्यपारावारपारीयश्रीमहीक्षितवालकृष्णसूनुशंकरविरचिते शंकरचेतोविलासचंपूषवधे लक्ष्मीनारायणांके etc.

Haec voluminis pars in fine seculi superioris exarata est. (WILSON 493⁸.)

¹ Kṛishṇamiśrae Dātīpuram (Datariyā) a rege dono datur.

² 'Cheit Singh intended to build a grand town at Ramnaghur on a regular plan, and with wide streets, after the European fashion. This purpose was frustrated by his deposition, but a tolerable idea of its scope may be formed from the two spacious streets, crossing each other at right angles, which compose the existing town of Ramnaghur.' Hamilton, Gazetteer II, 455.

215, 216.

Opus unum voluminibus duobus compactum. Vol. I. foll. 240, vol. II. foll. 198. continet. Lit. Devan. Charta Ind. Long. 10½. Lat. 4½. Linn. 8.

Inest Śārṅgadharaṇapaddhatis, anthologia a Śārṅgadhara edita. Auctor, Dāmodarae filius natu maximus, Lakshmīdharam et Kṛishṇam fratres habuit, avus Rāghavadeva in Hammīrae, Śākambharis (Sāmbhar) regis, aula vixit³. Śārṅgadhara disticha ex optimis poetis excerptis, propria multa addidit, eaque secundum materiam et argumentum in capita 163⁴ digessit. Distichorum numerus esse 6300. dicitur. Capitum nomina, ordine alphabetico a me disposita, sunt haec: Agastyānyoktayaḥ 61. Adbhutarasanirdeśaḥ 142. Anityatānirūpaṇam 148. Anukramaḥ 2. Abhisārikāsanchārakathanam 119. Aripalāyanam 74. Arisṭajñānam 162. Asatīcharitam 132. Āśishah 4. Udārapraśansā 16. Udyamākhyānam 30. Upadeśavidhānam 153. Upavanavinodaḥ 82. Kamalānyoktayaḥ 67. Karabhānyoktayaḥ 56. Karuṇārasanirdeśaḥ 141. Kalahāntarītāpralāpasakhyānūnayaḥ 113. Kalpasthānam 89. Kākānyoktayaḥ 50. Kālācharitam 151. Kālasankhyānam 154. Kāvyaṇāśansā 6. Kukavinindā 9. Kuṇḍitanindā 11. Kūpānyoktayaḥ 68. Kṛipānānindā 23. Keśaranjanam 90. Kokilānyoktayaḥ 46. Kautukam 88. Kriyāguptakarmaguptasandhiguptavindumatīchitrākhyānam 34. Khadyotānyoktayaḥ 52. Gajapraśansā 78. Gajānyoktayaḥ 54. Gāndharvaśāstram 81. Guṇapraśansā 18. Grīshmasamayavabhāvākhyānam 134. Chandrānyoktayaḥ 41. Chandrodavarnānam 120. Chātākānyoktayaḥ 47. Jātīḥ 36. Taṭākānyoktayaḥ 66. Tamovarnānam 118. Taruṇīprithagavayavarnānam 98. Turangapraśansā 79. Tṛishṇānindā 27. Tejasvipraśansā 17. Daridranindā 25. Dāvānālānyoktayaḥ 70. Durjananindā 22. Dūtyupahāsarasapraśnau 109. Daivākhyānam 29. Dhanapraśansā 21. Dhānurdharapraśansā 80. Dharmavṛittīḥ 38. Dhīrapraśansā 13. Nadyanyoktayaḥ 65. Namaskṛitīḥ 3. Navavadhūsangame sakhivākyam navavadhūsaratārambhakṛide 123. Nāyakam prati dūtīpreshaṇam 105. Nāyakayoruktīpratyuktī 114. Nāyakaśikshānāyakanūnayaḥ 115. Nāyakasyāgre dūtyuktīḥ 107. Nāyakātithyanāyaka-

³ Avunculi auctoris Gopāla et Devadāsa fuerunt. Horum omnium, ne Hammīra quidem excepto, versus in anthologia leguntur. Ceterum gentile regis nomen in codice nostro बाहुवाण scribitur, itidemque in codd. E. I. H. 2048 (A) et 2023 (C), बाहुबाण in cod. 876 (B), बाहुवान in cod. 1384 (E). In cod. 125 (D) prooemium deest.

⁴ Hic numerus cum computatione mea quadrat, Boehtlingk 168 invenit.

praṣṇau 111. Nāyikām prati nāyakavachanādikathanam 101. Nāyikām prati nāyakāvasthāvarṇanasandeshākyāne 108. Nāyikām prati sakhivachanam 103. Nāyikāvalokananāyakadarśane 110. Nītiḥ 76. Paṇḍitapraṣaṇsā 10. Parasparaprasādākyānam 116. Parvatānyoktayāḥ 60. Paṣūnām lakṣaṇāni chikitsā cha 84. Paścāttāpāḥ 150. Pātakavivṛtiḥ 39. Pānagossthīvarṇanam 121. Purushastrīsanyogavivṛtiḥ 93. Prakīrṇakākyānam 31. Prabhātavarṇanam 128. Prabhātavāyusūryodayavarṇanam 129. Praṣnottarākyānam 35. Prahelikāpahnūtikūṭākyānam 33. Priyachātudyūtakrīdāsūratapraṣaṇsā 122. Priyaprasthānavasthākathanam 100. Bālagrāhopaṣamanam 87. Bālavarṇanam 96. Bibhatsārasanirdeṣaḥ 145. Bhayānakarasānirdeṣaḥ 144. Bhūtavidyā 86. Madhukarānyoktayāḥ 45. Madhyarātrakrīdānāyakānūnaya 127. Manahsthirikarānaprabhāvāḥ 159. Manasvipraṣaṇsā 15. Mantrayogalayayogarājayogāḥ 156. Mayūrānyoktayāḥ 48. Marusthānyoktayāḥ 69. Mahatām praṣaṇsā 12. Māninīmānākyānam 112. Miśrakanītiḥ 77. Mūrkanindā 26. Meghānyoktayāḥ 42. Yāchakanindā 24. Yogicharyā 161. Yogimahimadoshopasargachikitsāsaptadhāraṇāśṣṭamahāsiddhiprāptayāḥ 160. Ratnānyoktayāḥ 63. Rājanītiḥ 75. Raudrasānirdeṣaḥ 146. Lobhanindā 28. Vanṣavarṇanam 1. Vakānyoktayāḥ 51. Vayāḥsandhivarṇanam 97. Varṣāsamayasvabhāvākyānam 135. Vasantasamayasvabhāvākyānam 133. Vāyavānyoktayāḥ 43. Vichārah 152. Videhamuktikathanakālavanchane 163. Viparītakrīdā 125. Viyoginīpralāpāḥ 104. Viyogyavasthāvarṇanapralāpākyāne 106. Virahīnyavasthāvarṇanam 102. Viśiṣṭakavipraṣaṇsā 8. Viśiṣṭarājavarṇanam 73. Viśayopahāsaḥ 149. Viśhāpaharaṇam 85. Vīrasānirdeṣaḥ 140. Vīrikshaviśeshānyoktayāḥ 59. Vīrīshabhānyoktayāḥ 57. Vairāgyākyānam 147. Śakunajñānam 83. Śankhānyoktayāḥ 64. Śaratsamayasvabhāvākyānam 136. Śārīrākyānam 155. Śiṣīrasamayasvabhāvākyānam 138. Śukānyoktayāḥ 49. Sansargapraṣaṇsā 20. Sankīrṇānyoktayāḥ 71. Sanketasthānabhāvāhāvavivṛtiḥ 95. Sajjanapraṣaṇsā 14. Satīvarṇanakulavadhūvṛtte 131. Sadāchārah 37. Santoshapraṣaṇsā 19. Samagrastrīsvarūpavarṇanam 99. Samasyākyānam 32. Samudrānyoktayāḥ 62. Sambhogāvīśhikarāṇam 130. Sammiśrākyānam 139. Sāmānyakavipraṣaṇsā 7. Sāmānyarājapraṣaṇsā 72. Sāmānyavīrikshānyoktayāḥ 58. Sīnhānyoktayāḥ 53. Subhāshitapraṣaṇsā 5. Suratakelikathanam 124. Suratanivṛtiḥ 126. Sūryānyoktayāḥ 40. Sūryāstangamanavarṇanam chakravākāvasthākyānam cha 117. Strīpurushajātīvivṛtiḥ 92. Strīpraṣaṇsā 91. Strīsevāprakārah 94. Hansānyoktayāḥ 44. Haṭhayogāḥ prathamāḥ 157. Haṭhayogo Mārkaṇḍādīsādhito dvitīyāḥ 158. Hariṇānyoktayāḥ 55.

Hāsyarasānirdeṣaḥ 143. Hemantasamayasvabhāvākyānam 137.

Distichis permultis Śārngadhara auctorum nomina adscripsit, plurima poetarum anonymorum vocabulo कस्यापि 'nescio cujus' significavit. In codice nostro aliquot nomina omitta, multa a scriba corrupta, ne numeri quidem distichorum satis accurate notati sunt. Cave igitur, ne nimiam ei, quam infra dabo, nominum recensio fidem habeas, etiamsi, ubicunque dubitationi locus dabatur, codices Londinienses a me collati sint.

Poetae igitur hi laudantur: Akālalajada 42, 14. Achala 42, 20. 114, 11. 133, 21. Cf. 8, 5. Achyuta 63, 11. Adbhutapunya 111, 3. 124, 2. Anantadeva 6, 6. Abhinanda 136, 16. (Cf. 8, 5. et Gaudābhinanda.) Abhinandana 132, 3. Abhinavagupta 69, 3. Abhirāmapaṣupati 33, 20. Amarūka 100, 6. 8. 101, 5. 103, 3. etc. Amala (a poeta quodam laudatur 8, 5). Amṛitavardhana 138, 1. Arasīthaphura (?) 3, 20.¹ Argata 119, 4. Avantivarman 118, 4. 134, 12. Ākāśapoli 104, 5. 110, 2. Anandadeva 32, 14. Anandavardhana 52, 3. 54, 3. (Cf. Nandavardhana.) Bhaṭṭa Indurāja 59, 63. 71, 54. 116, 6. Indrakavi 3, 27. 62, 6. 66, 5. 145, 4. Indrasinha 140, 8. Uddīyakavi 122, 10. Utkata 36, 8. Utpalarāja 59, 28. Utprekshāvallabha 110, 11. Bhaṭṭa Upamanyu 110, 5. Umāpatidhara 41, 8. 107, 18. Kaṇṭhapāṇḍita 34, 17. Kapilarudra 133, 5. Kapalakavi 98, 31. Kamalāyudha 137, 5. Karṇotpala 123, 6. Karpūrakavi 59, 38. Kalāṣa 134, 22. Kaviśvara 140, 15. Kālidāsa 26, 2. 34, 11. etc. Kumāradāsa 98, 59. 71, 114, 1. Kumārabhaṭṭa 124, 14. Kumuda 4, 33. Kṛishṇa 67, 3. Kṛishṇapilla 133, 25. 135, 21. Kṛishṇabhaṭṭa 8, 4. Kṛishṇamiśra 4, 20. 30, 2. 49, 5. 91, 9. 144, 3. Kṛīdāchandra 4, 10. Kshemendra 9, 5. 11, 2. 3. etc. Gaṇadeva 15, 5. 45, 4. (Cf. Devagaṇadeva.) Gaṇḍagopāla 136, 5. Gāṅgadeva 58, 13. Guṇākara 78, 17. 136, 3. Gopāladeva 147, 12. Gobhaṭṭa 23, 5. (Hoc distichon ab Ujjvaladatta citatur.) Govardhanāchārya 31, 4. Bhaṭṭa Govindarāja 4, 1. 36, 3. 54, 8. 59, 42. 106, 10. 119, 16. (A Deveśvara celebratur 8, 10. Cf. Vikāṇitambā.) Gaudābhinandana, Gaudābhinanda 62, 14. 107, 13. Śvetāmbara Chandra 138, 5. Chandraka 117, 14. Chandrakavi 42, 5. 114, 12. Chandra-deva 46, 11. 12. 48, 5. (8, 6. Vānam celebrat.) Chāṇakya 5, 2. 3. 21, 3. etc. Chaura (? carpitur 9, 6.) Bhōjarājachaurakavikṛitam padyam 147, 18. Chhamachhamikāratna 106, 8. Chhinna 4, 12. Jayagupta 136, 8. Jayadatta 79, 10. (de equorum speciebus.) Jayadeva 3, 13. 24, 7. 10. etc. Jayamādhava 6, 7. 121, 7. 133, 19. 134, 26. Jayavardhana 52, 1. Jīvanāya 135, 29. Jīvanāyaka 56, 2. Jnānavarman 58, 1. Tarala, cf. Rājase-

¹ अरसीठफु A. अरसीठकुर B. अरसीठकुर C. अरसीठकुर E.

khara. Trilochana 41, 17. (4, 15, 16. Vāṇam et Mayūra-
ram laudat.) Trivikrama Bhaṭṭa, Damayantīkathae
auctor 4, 49, 7, 5, 8, 9, 1, 98, 24, 106, 4, 12, 111, 5,
120, 21, 135, 4. Dagdhamarāṇa 106, 6. Daṇḍin 4, 40,
16, 8. (Cf. Rājasekhara et Vijjākā.) Dāmodaragupta
140, 7. Dāmodaradeva 71, 58, 147, 12, 21, 148, 6.
Dinakaradeva 139, 8. Divākara, cff. Rājasekhara et
Mātangadivākara. Divirakīṣora 36, 6. Dīpaka 3, 18,
131, 2, 143, 13. Durgasena 135, 28. Devagaṇadeva
29, 19, 31, 1, 45, 4, 148, 16, 149, 8, 150, 10, 151, 7.
Devadāsadeva 134, 29, 147, 13, 22. Devabodhi 110, 8.
Deveśvarapaṇḍita 3, 7, 4, 8, 10, etc. (Bhojam regem
celebrat 73, 5-7.) Dhanadadeva 8, 11, 133, 31 = Dha-
nadeva 4, 3, 7, 4, 9, 39, 2, 45, 5, etc. Dhanapāla 8, 14.
(Māgham et Bhāravim laudat.) Dhanika 103, 4, 140,
13. Dharmakīrti 55, 11. Dharmadāsa 33, 7, 8, 10, 11.
Dharmavardhana 55, 13, 59, 13. Dhārākadamba 134, 6.
Dhairyamitra 106, 6. Dhoikavi 71, 2.¹ Nakula 79, 56,
112. (de equorum cura. Cf. Pāṇḍavanakula.) Nagnajit
121, 4. Nandavardhana 53, 7. (Cf. Anandavardhana.)
Namaiya 59, 17, 62. Narasinha 69, 5. Nāgapaiya 58,
12. Nāgammā 3, 30. Nāthakumāra 135, 19. Nārā-
yaṇabhaṭṭa 140, 12, 20, 144, 10, 146, 2, 7. Nidrādarī-
dra 106, 7. Niśānārāyaṇa 4, 48, 141, 12. Netratribhā-
gābrahmayasvin (?) 106, 16. Parimala 40, 11. Pāṇini
120, 14, 135, 8. Pāṇḍavanakula 77, 27. (Cf. Nakula.)
Śrīpālakavirāja 133, 8. Puṣṭika 104, 12. Puṣhpāka-
radeva 36, 21, 45, 6, 53, 11, 59, 3. Prithvīdhara 102, 8.
Prakāṣavarsha 23, 6, 42, 19. Prabhākaradeva 99, 1.
Prahādāna 41, 1, 42, 1, 59, 69, 60, 8. Phalajjalavāsu-
deva 100, 9. (Cf. Vāsudeva.) Phalguhastinī 120, 10.
Ballālasena 41, 16. Bhaṭṭa Bījaka 58, 2, 133, 1, 135,
6, 39, 137, 1. Bauddhaḥ ko 'pi 29, 1. Bhaṭṭanāyaka
59, 31. Bhaṭṭasvāmin 36, 23. Bhadantajñānavarman
58, 1. Bhadantavarman 112, 8. Bharchhu 15, 1, 137,
14. Bhartṛimeṇṭha 139, 5. Bhartṛisvāmin 136, 3.
Bhartṛihari 7, 12, 10, 6-8, 11, 4, etc. Bhallaṭa 40, 9,
10, 43, 3, 46, 9, 50, 2, 52, 4, 56, 1, 59, 54, 71, 57,
102, 7, 107, 8. Bhavabhūti 4, 5, 13, 6, 2, 12, 7, etc.
Śrīvaidyā Bhānupaṇḍita 43, 1, 58, 3, 59, 43, 74, 5, 98,
43, 124, 7. Bhāratīkavi 4, 9. Bhāravi 121, 3, 134, 24.
(Cf. Dhanapāla et Rājasekhara.) Bhāsa 98, 45, 120,
20, 136, 6. (Cf. Rājasekhara.) Bhikṣhātana 132, 18.
Bhīma 112, 5, 134, 5, 135, 34. Bhīmasinhapāṇḍita 71,
53, 98, 82. Bherībhānkāra 3, 2, 10, 4, 11, 46, 7, 53, 9.
Bhogabhaṭṭa 14, 9. Bhojadeva 44, 14, 46, 5, 59, 4, 15,
39, 68, 3, 71, 6, 134, 4, 10, 135, 23, 137, 15. Bhojarāja
35, 11-14, 117, 7. Munjam prati Bhojarājasya lekhaḥ
141, 6. Bhojarājakavivarga 128, 2. Bhojara (?) 137,
7. Madana 36, 26, 41, 9. Maṇu 91, 11. Mayūra 4,

50, 51, 36, 17, 29, 138, 13. (Cf. Rājasekhara et Trilo-
chana.) Mahādeva, Rājapitāmamahādeva 40, 4, 58,
11, 59, 25, 71, 36, 37. Mahāmanushya 136, 1, 138, 4.
Māgha 12, 8, 14, 15, 14-16, 17, 6, etc. (Cf. Dhana-
pāla.) Mātangadivākara 72, 10.² Mādhavamāgadha
59, 44. Māyūrāja 146, 9. Mārkaṇḍeyamuni 39, 13,
147, 1. Mālavarudra 62, 15. Mukṭāpīḍa 55, 9. Mu-
rāri 32, 18, 97, 10, 98, 40, etc. Mecha (?), cf. Rājase-
khara. Meṇṭha 117, 12, 118, 3. (idem distichon ipsi et
Vikramādityae tribuitur. Cf. Bhartṛimeṇṭha.) Morikā
102, 6, 107, 24. Bhaṭṭayaśas 144, 8. Yaśovarmān
144, 7. Raghu in libro Kavidarpaṇa 129, 6. Ratnā-
kara 74, 3, 98, 60, 117, 3, 121, 2. (Cf. Rājasekhara.)
Ravigupta 14, 7, 22, 7, 23, 7. Ravidatta 36, 12. Rā-
kṣhaśa 133, 27. Rāghavachaitanya 3, 14, 15, 7, 14,
49, 4, 77, 28. Rāghavadeva 147, 20. Rājasekhara 3,
28, 8, 3. (tria Daṇḍinis opera laudat.) 8, 18-20. (hos
poetas celebrat: Bhāsa, Rāmila, Somila, Vararuchi, Sā-
hasāṅka, Mecha, Bhāravi, Kālidāsa, Tarala, Skandha,
Subandhu, Daṇḍin, Vāṇa, Mātangadivākara, Gaṇapati,
Ratnākara, Harsha, Mayūra.) 14, 21, 103, 10, 122, 6,
131, 1, 8, 134, 14, 137, 8, 10, 138, 2. Rāmila 133, 38.
(Cf. Rājasekhara.) Rāhulaka 135, 14. Rudrabhaṭṭa
36, 7, 102, 12, 107, 1, 115, 3, 123, 2, 7, 131, 5, 133, 6.
(Cf. Mālavarudra.) Lakṣhmaṇasena 54, 6. Lakṣmī-
dhara 36, 10, 48, 3, 67, 2, 98, 63, 137, 3. Ladani (?)
45, 3.³ Lonitaka 105, 5. Vatsarājadeva 147, 19. Va-
raruchi 36, 4, 98, 1, 109, 2. (Cf. Rājasekhara.) Varāha-
mihira 140, 11. Vallabhadeva 23, 4, 54, 19, 59, 3, 11,
67, 66, 3, 105, 4. (Cf. Utprekṣhāvallabha.) Vasundhara
4, 34. Vastupāla 42, 2. Vākpatirāja 4, 39. Vāṇa-
panchānana 32, 4, 98, 3. (Cf. Chandradeva et Rājase-
khara.) Vāṇabhaṭṭa 3, 4, 4, 26, 6, 8, 7, 3, 6, 13, 7,
23, 3, 101, 7, 125, 2, 134, 27, 34, 36, 137, 16, 138, 12,
140, 5. (Cf. Trilochana.) Vāmanasvāmin 114, 9, 139, 9.
Vālmīkikavi 120, 5. Vālmīkimuni 25, 12, 98, 71, 104, 6,
106, 9, 136, 15, 140, 28, 36, 141, 14, 142, 9. Vāsudeva
107, 9. Sarvajnavāsudeva 118, 5. (Cf. Phalajjalavāsu-
deva.) Vikaṇānitambā 45, 9, 123, 3. (dist. 119, 1. ipsi
et Govindasvāmini tribuitur.) Vikramāditya 16, 10,
35, 15, 118, 3. Vijjākā⁴ 8, 9. (Daṇḍinem laudat.) 29, 17,
32, 17, 36, 14, 59, 14, etc. Vidyāpati 60, 2, 71, 44,
114, 3, 135, 40. Vidyāraṇya 4, 6. Vināyakapaṇḍita
73, 8. Vilvamangala 3, 16, 17, 4, 29, 43. Viṣṇuśarman
19, 3, 20, 10, 11, 21, 7, 8. Vihlāṇa⁵ 5, 6, 7, 7, 13, etc.
Vṛiddhi 51, 1, 143, 50. (Cf. Śakavṛiddhi.) Vaidyanātha

¹ Cf. Dhoyin nomen in Gītagovindae prooemio.

² 8, 19. a Rājasekhara laudatur: अहो प्रभावो वाग्देव्या यन्मातं-
गदिवाकरः । श्रीहर्षस्याभवत्सभ्यः समो बाणमयूरयोः ॥

³ Lakṣmī B. C. D.

⁴ Hoc nomen et Vijjikā et Vijākā scribitur.

⁵ Vihlāṇa, Vilhāṇa, Chihlāṇa, Silhāṇa MSS.

98, 21. Bhagaván Vyása 16, 10. etc. (In fine cap. 80. Śivadhanurveda ei tribuitur.) Śakavarman 36, 19. Śakavṛiddhi 98, 42. 46. 50. 73. 102, 5. 135, 2. Śaktikumára 59, 58. Śankarakavi 73, 12. 13. Sanku Mayúrasúnu 131, 4. Sankuka 135, 33. Sankhadhara 7, 1. 120, 12. Śarvavarman 63, 13. Śaṣivardhana 125, 1. Śāṇḍilya 140, 1. Śārngadhara 4, 45. 7, 15. 16. 8, 1. 31, 2. etc. Śālihotra 79, 31. Śivadāsadeva 125, 8. 148, 18. Śivasvāmin 101, 6. 109, 7. Śilabhattārikā 106, 3. 109, 3. 115, 7. 132, 8. 35, 14. (aequalis Bhojarājae? cf. 8, 8.) Śrīdhara, in fine cap. 92. Srutadhara 67, 12. 136, 9. (Cf. Srutidhara in Jayadevae prologo.) Sankula 112, 6. Satkavimīśra 107, 17. Sarasvatīkuṭumba 59, 16. 72, 1. Sarasvatīkuṭumbaduhitṛi 32, 19. Sarvadāsa 135, 1. Sārvabhauma 3, 6. 8. 73, 14. (Anan-gabhīmam regem laudat.) Sāhasānka, cf. Rājasekhara. Sinhadatta 36, 15. Singāpīdi 98, 6. Sudarsana 73, 18. (Vīrapāṇḍya regem celebrat. Ipse ab Harihara laudatur.) Subandhu 3, 3. 22, 6. 1. 22, 5. 6. 141, 5. (Cf. Rājasekhara.) Surika 62, 7.¹ Sūravarma 4, 15. Somakavi 111, 2. Somila 133, 38. (Cf. Rājasekhara.) Someśvara 122, 14. Skandha, cf. Rājasekhara. Hanumat 3, 26. 4, 4. etc. Hammīranarendra 140, 14. Harigaṇa 4, 44. 22, 9. 59, 4. 115, 8. 148, 19. 152, 4. Harihara 3, 21. 35, 9. 107, 21. 126, 3. 131, 11. (8, 12. Sudarśanam laudat.) Harsha 98, 16. 102, 3. 120, 1. etc. Hetuka 59, 30.

Praeterea libri et carmina haec citantur: Āśinagara-prākārapraṣasti 4, 2. Kavidarpaṇa, v. Raghu. Koka 94, 9. 10. Jayatungodaya 97, 8. Jyotiṣśāstra cap. 37. Dhanurveda, v. Vyása. Dharmasāstra cap. 37. 39, 9. Nītiśāstra 76, 86. Nṛgaṇṇipatipāśhāṇayajñayūpapraṣasti 73, 9. 10 (Śākambharis rex laudatur.) Panchā-khyāna 76, 86. Padmapurāna 39, 41. Pālakavya 78, 10. 38. Purāna cap. 37. Bālabhārata 34, 9. Bhārata cap. 75. 76, 86. Mahānāṭaka 4, 22. 140, 30. 35. 141, 13. 146, 1. (Cf. Hanumat.) Śivabhāṣita-Yogarasāyana 153, 13. 154, 13. 155, 65. Rājanīti cap. 75. Lakṣmaṇakhaṇḍapraṣasti 4, 7. Vāsishṭharāmāyaṇa, sive Vāsisṭha 148, 1. 12. 149, 6. 150, 8. 153, 48. 77. 155, 76. Viṣṇupurāna 39, 19. 40. Vṛiksháyurveda 82, 241. Sūktisāhasra 36, 16. 100, 3. 133, 22. 135, 7. Somanāthapraṣasti 4, 23. Smṛiti cap. 75.

Duo Sārngadharapaddhatis codices in Museo Asiatico Petropolitano asservantur, e quibus Schieffner et Boehtlingk lectionum varietatem, quae in versibus ex Bhartṛihari et Panchatantra desumtis reperitur, publici juris fecerunt. Cf. Bulletin Historico-philologique de l'Académie de St. Pétersbourg IV, 272. et VIII, 113.

Codex olim foliis 472 constabat, nunc haec deside-

rantur: fol. 208 (cap. 80, 169-181); fol. 222 (finis cap. Gāndharvaśāstra et initium capitis Vṛiksháyurveda); foll. 228. 229 (cap. 82, 17-40); foll. 266-299 (finis capitis Paśúnām lakṣhaṇāni, et capita Viśhāpaharaṇa, Bhūtavi-dyā, Bālagráhopaśamana, Kautuka, Kalpasthāna, Keśa-ranjana, et initium capitis Strīpraśansā); foll. 329-329 (finis capitis Sanketādi et initium capitis Bālavarnaṇa). Praeterea in vol. I. fol. 160^a. finis capitis Aripalāyana et initium capitis Rājanīti desiderantur.

Ultimum codicis folium recentiore manu additum est. Codex medio seculo superiore exaratus est. (WALKER 126, 127.)

217.

Lit. Bengal. Charta Ind. Foll. 121. Long. 14. Lat. 4. Linn. 6.

Foll. 1-14. *Ritusanhāras*, i. e. tempestatum cyclus, carmen *Kālidāsae* poetae tributum, quo anni Indici tempestates sex totidem capitibus celebrantur. Editiones exstant Guil. Jonesi, Bohleni, Haebolini.

Textu cum Haebolini editione collato haud exiguum lectionum varietatem notavi. Quibus equidem non multum auctoritatis tribuerim, quum maximam partem pro librariorum Bengaliorum more novandi libidine factae sint. De codice Parisiaco cf. Hamilton, p. 72.

Haec folia post annum 1810 exarata sunt. (WILSON 170^a.)

218.

Foll. 134. Lit. Bengal. Long. 11½. Lat. 12. Charta Europ. Linn. numerus plerumque 30. excedit.

Meghadūtas, *Kālidāsae* carmen lyricum, cum sex commentariis, quorum auctores hi: *Bharatasena*, *Rāmanātha*, *Kalyāṇamalla*, *Mallinātha*, *Vāchaspatigovinda*, *Sa-nātanaśarma*. Initia singulorum haec:

1. नवैशं वैद्यगौराङ्गमङ्गीकाङ्गसमुद्भवः ।
भरतो मेघदूतस्य टीका बहुबुधैः कृताः ।
तथापीयं सुबोधख्या क्रियते भूभृदाज्ञया ॥
2. उपास्य विश्वकर्मणं विदुषां कण्ठभूषणं ।
ग्रन्थते मेघदूतस्य मुक्तावलिखितं मया ॥
3. प्राजाञ्चलद्वयदावानलतापशान्तौ यत्पादमम्बुजवरं शरणं प्रयान्ति ।
तं सङ्गभवविग्रहभयनाशनमम्बुजाख्यं विष्णुं नमामि सहस्रखिल-
विश्वनाथं ॥
पद्मवन्दुकुलाम्बोधिशीतांशुर्लोकविश्रुतः ।
लैलोक्यचन्द्र इत्याद्योत् कपूर च्छन्निवेश्वरः ॥
तत्पुत्रोऽस्ति पराभूतवैरस्त्रीमखिलस्युहः ।
सङ्गलक्ष्यसंयुक्तो गजमङ्गो महायशः ॥

K k

¹ Rīsuka A. Rāsuka B. Śrīśuka C. D.

तस्य कल्याणमन्दोऽस्ति नन्दनो बुद्धिसागरः ।
तेनेयं मेघदूतस्य टीका नास्ति मालती ॥ क्रियते etc.

4. Mallinātha hunc commentarium, postquam Raghu-
vansam commentatus est, composuit, ut ex verbis: एतच्च
कामशास्त्रसंवादेन सम्यग्विवेचितमस्माभी रघुवंशसंजीवनां (dist. 88.)
apparet. Praeter *Nātham* (45. 66.) alius carminis com-
mentator, *Niruktakāra*, memoratur, cujus explicationes
carpuntur (47. 80. यक्षस्योन्मत्तत्वात् प्रलपितमित्यदोष इति वदन्ति-
रुक्तकारः स्वयमेवोन्मत्तप्रलापीत्युपेक्षणीयः 110.). Auctores et
libros hosce laudat: Amara, Alankārasarvasva (23.),
Ujjvala (3.), Utpala (cujus lexicon Utpalamālā appel-
latur, 16. 28. 85.), Ekāvalī (alankāra 43.), Kāṇodaya
(9.), Kāṣikā (79. 83.), Kshīrasvāmin (Am. comm.),
Daṇḍin, Daṣarūpaka (40.), Nimittanidāna (10. 17. 98.
99.), Nṛityasarvasva (36.), Patākā (107.), Bhāravi, Bhā-
shyakāra, Bhojarāja (101.), Manu, Mālatīmālā (lex. 99.),
Yādava, Ratirahasya (30. 85.), Ratisarvasva (100.), Rat-
nākara (91.), Rasākara (77. 80. 103. 115.), Rasaratnā-
kara (100. 107.), Rudra (lex. 4. 55.), Vāgbhaṭṭa (13.),
Vāmana, Viṣva, Vijayantī, Śakunaśāstra (9.), Śabdār-
ṇava, Śambhurahasya (44. 56. 61. 74.), Śāśvata, Śrī-
harsha, Sangītaratnākara (89.), Sāmudrikam (85.), Sāra-
svatālanakāra (118.), Skānda (pur. 34.), Halāyudha.

5. प्रणम्य गोपिकाकानां गुरुपादोपदेशतः ।

टीकां कश्चिन्निरुद्धाति मेघदूतस्य संगतां ॥

6. उपनीतं नवनीतं etc. ॥ १॥ प्राच्यां व्याख्याः समालोच्य श्रीस-
नातनशर्मणा ।

तन्यते मेघदूतस्य टीका तात्पर्यदीपिका ॥ २॥

Disticha in codice nostro 116 numerantur. Quod ad
singula attinet, dist. अथवाज्ञांतं post 18. a Vāchaspati et
Sanātana explicatur. Idem soli distt. तत्रावश्यं et हेमां-
भोज° interpretantur, quae a ceteris praetermittuntur.
Post dist. 66. edit. Calc. duo disticha (यत्नोन्मत्त° et आनं-
दोत्पत्ति°) insiticia nescio unde desumta addit. Dist. आश्वा-
स्येनां post 112. a Kalyāṇamalla et Mallinātha explicatur,
denique etiam strophā श्रुत्वा वार्त्ता Kalyāṇamallam inter-
pretatorem invenit.

De codicibus Parisiacis cf. Hamilton, pp. 28, 80, 94;
de Berolihensi Weber, p. 168. Editio princeps a Wilson
anno 1813 (2. edit. 1843) edita, critica Gildemeisteri
Bonnae anno 1841 impressa est. Textus cum Malli-
nāthae commentario Calcuttae anno 1851 editus est.

Codex post annum 1810 exaratus est. (WILSON 307.)

219.

Foll. 29-84. (linn. 10.) *Nalodayas*, carmen *Kālidāsae*
poetae tributum, quo Nalae et Damayantīs amores cele-

brantur, cum *Gaṇeśae*, Rāmādevae filii, commentario.
Incipit:

प्रणम्य विष्णुहंतारं भारतीं च तथा गुरुन् ।

नलोदयाख्यकाव्यस्य क्रियते रैप्रदीपिका ॥ १॥

De distichorum ordine in hoc codice haec annotanda
sunt. Cant. II: 14. 12. 13; 33. 32; 59. 58. Cant. IV:
29. 28. Gaṇeśae commentarius brevis et perspicuus est.

Haec voluminis pars anno 1594 ab Haranjit exarata
est. (WALKER 128°.)

220.

Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 144. Long. foll. 1-20.
11. Lat. 5. Long. foll. 21-144. 11½. Lat. 4. Linn. 7.

Foll. 1-20. *Nalodayas*. Cant. II: 33. 32; 59. 58.
Cant. III: 48. 47. Cant. IV: 21. 20. 22; 47. 46.
Dist. 47. ita legitur: पुनश्च नैषथेन पूरतायतायतायता । सदा-
यमुल्लसन्महा महामहामहास्त संपदं ॥ Scholia in marginibus
adscripta partim e Gaṇeśa, partim ex alio commenta-
rio excerpta sunt.

Haec folia anno 1614 a Śihara, Rāmae filio, exarata
sunt. In fine haec leguntur: अद्यह स्तंभतीर्थेवास्तव्यं लोकेषु
विख्यातसकलवैद्यकज्ञो ज्योतिर्मुराजी तस्यात्मजो श्रीरामस्यात्मजो ।
जेराम तस्यात्मजो जोशीहरजी तेन लिखितोऽयं नलोदयः । (WALKER
171°.)

221.

Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 95. Long. 10½. Lat. 5.
Linn. variant.

Inest *Gitagovindam*, *Jayadevae* carmen lyricum, Kṛi-
shṇae et Rādhāe amores canticis duodecim celebrans,
cum *Nārāyaṇae* commentario, jussu *Bhīshidāsae*¹, La-
kshmidāsae filii, facto. (A.) Editiones plures exstant,
eminet Lasseni Bonnae anno 1836 impressa.

Nārāyaṇae commentarius perbrevis est, neque in
locis difficilioribus interpretandis multum auxilii prae-
bet, textum tamen satis purum praebet.

Codex post annum 1815 exaratus est. (MILL 72.)

222.

Hujus voluminis folia 21-48. *Gitagovindae*, eodem
commentario instructi, fragmentum satis magnum con-
tinent. (B.) Folia 49-99. desiderantur, quae supersunt,
inde a cant. V, 17. (त्वद्वाक्येन) carminis reliquam partem
praebent.

Haec folia anno 1761 exarata sunt. (WILSON 337°.)

¹ Bhīkhidāsa A. Bhīshmādāsa B.

223.

Foll. 28-72, literatura Bengalica exarata, *Gītagovindam* cum commentario auctoris anonymi continent. (C.) Incipit commentarius: राधामाधवयो रहः केलयो वक्ष्य-
माणा जयन्ति सर्वोत्कर्षेण वर्तन्ते । राधाकृष्णयोः सर्वोत्कृष्टत्वात् तयोर्ली-
लानामपि सर्वोत्कृष्टत्वं तथा च श्रीभागवते etc. Haec scholia
fortasse e variis commentariis collecta sunt, permulta
ad literam cum Nārāyaṇa consentiunt.

Haec folia post annum 1820 exarata sunt. (MILL 2^b.)

224.

Foll. 15-40. *Gītagovindae* textus, literatura Bengalica
post annum 1810 exaratus. (D.) (WILSON 170^b.)

225.

Hujus voluminis folia 240-273, anno 1794 exarata,
Gītagovindae cantica exhibent. Disticha canticis prae-
missa aut subjecta omissa sunt.

De codice Parisiaco cf. Hamilton, p. 79; de Beroli-
nensibus Weber, p. 168. (WALKER 152^d.)

226.

Foll. 69-71. (linn. 10.) *Anandalaharīstotram*, *Śanka-
rāchāryae* auctori tributum. Carmen, disticha 20, Śi-
kharinī metro composita, continens, ad Pārvatī deae
laudem scriptum est. Incipit:

भवानि स्तोतुं त्वां प्रभवति चतुर्भिर्न वदनैः
प्रजानामीशानस्त्रिपुरमथनः पंचभिरपि
न वभिः सेनानीदशशतमुखैष्यहपति-
स्तन्येषाकेशं कथय कथमस्मिन्नवसरः १

Haec folia hujus seculi initio negligenter exarata
sunt. (WILSON 493^c.)

227.

Foll. 274-285. (linn. 11.) *Ālamandārastotram*, car-
men disticha 69, continens, quibus Kṛishṇa deus ado-
ratur. Incipit: स्वाद्यन्निह सर्वेषां ॥ त्वय्यंतरार्थं मुदुग्रहं । स्तोत्र-
यामास योगीन्द्र ॥ स्तं वंदे यामुनाह्वयं ॥ १ ॥ नमो नमो यामुनाय यामुनाय
नमो नम ॥ नमो नमो यामुनाय । यामुनाय नमो नमः ॥ २ ॥ नमो यामु-
नपादाक्ष । रेणुभिः पावितात्मने । विदिताखिलवेद्याय । गुरवे विदि-
तात्मने ॥ ३ ॥ *Ālamandāra* nomine quid significetur, e
carmine ipso non apparet.

Haec folia anno 1794 negligenter exarata sunt.
(WALKER 152^e.)

228.

Hujus voluminis folia 123-153. (linn. 5.) duo carmina
ad laudem *Kalyāṇae* regis, Nārāyaṇae filii, a *Madana*,
Kṛishṇae filio, scripta continent. Prius (foll. 123-139.)
ab hoc disticho incipit:

श्रियः कुरुणामधिपस्य पालनीं मधुद्विषो मूर्त्तिमनारतं भजे ।

करासिचक्राक्षधनुर्द्धरां धनस्फुरद्गुचं हेमसमप्रभां वरां ॥ १ ॥

Alterius disticha 2½ in initio desiderantur. Auctor
carmen utrumque ita composuit, ut singula primi Kirā-
tārjunīyae libri hemistichia suis ipsius versibus deinceps
intexeret, ita quidem ut singula Bhāravis hemistichia
eundem locum in Madanae distichis occupent. Quod
his numeris clarius reddetur: Kir. 1^a = M. 1^a. K. 1^b =
M. 2^b. K. 1^c = M. 3^c. K. 1^d = M. 4^d. K. 2^a = M. 5^e.
K. 2^b = M. 6^b. etc. Ex utroque igitur Madanae car-
mine primus Kirātārjunīyae liber restitui potest. Poeta
Vāṇsastha metro usus est. Prius carmen disticha 101,
alterum 86, continet. Prius hoc disticho finitur: आशा-
वापि धनेशितुर्वहुयशः श्रीकृष्णसंसेविना श्रीकृष्णेन हि येन तस्य
मदनः सूनुः स्वयं निमर्मे । कल्याणेशयशः प्रसूनपटलैर्मालामिमां निर्मलां
यस्या मध्यगुणश्रियं श्रितवती श्रीभारवेभारती ॥ १०१ ॥ Idem in
alterius fine exstat, hoc vero additur: कल्याण क्षितिपाल-
भालविमलालंकारचूडामणे जीव त्वं चिरजीविनां धुरि धराभारं भर
स्वे भुजे । भोजं निजैय सज्जने वितरयौस्तेजोभिरोजःपतिं स्वर्णं यद्धतु
मे भवानहमपि स्वर्णं प्रयच्छे यतः ॥ ८६ ॥ इति श्रीभट्टमदनविरचितं
कल्याणराजस्योत्तरचरितं ॥

De rege ipso parte altera haec traduntur: Gúrja-
rensis provinciae cujusdam rex fuit (8); Turcas (Tu-
rakva), Abdallakhán duce adortos, ad Bārej urbem de-
vicit (13); Jehāngír imperator dist. 40. memoratur;
regis antistes Harajit appellatur (77. 78). His per-
pensis et Kalyāṇam et Madanam seculo septimo deci-
mo medio floruisse putaverim, eaque sententia iis,
quae in Weberi Catal. pp. 332, 333. leguntur, con-
firmatur.

Haec folia seculo septimo decimo medio ab auctore
ipso videntur exarata esse, quum et literatura ejus
aevi, et disticha nonnulla in marginibus reficta sint.
(WALKER 162^e.)

229.

Folia 105-147. (linn. 10-12.) *Kāśikātilakam*, carmen
a *Nilakanṭha*, Rāmabhaṭṭae filio, ad Kāśīm urbem cele-
brandam scriptum. Opus ad id genus referendum est,
quod Champú appellatur, quum orationi solutae versus
admixti sint. Incipit: वंदे गुरुं शिवं सावं दक्षिणामूर्तिमव्ययं ।
यद्धंदनेन मंदो पि विदेहुरुसमानतां ॥ १ ॥ अंविक्ताह्वयांभोज मरदाखा-
द्वभर । वंदारुक्विमंदार पाहि मां भव शंकर ॥ २ ॥

Argumentum carminis hoc: Kuvëra, in Kailásam montem profecturus, a Nárada Šivam Váránasim adiisse certior fit. Quo audito Vasantasekhara et Induśekhara, Kinnarae duo, magistri venia impetrata, urbem illam adeunt ejusque templa et numina colloquio celebrant.

De auctoris gente haec traduntur: श्रीकौण्डिन्यमहातपो-धनकुलक्षीरांबुराशिस्फुरद्राकेदीवरबंधुरा जलनिधेर्विख्यातनामांकितः । नानाग्रंथनिबंधनैकनिपुणः पद्दंशीनीसंपदा गाढालिंगितमानसो व्यज-यत श्रीरामभट्टाग्रणीः ॥ ४ ॥ श्रीरामभट्टजनयो धनसांख्ययोगसन्नर्कतंद-मुखतंतगणस्तंतः । श्रीमद्वृत्तिहंपालितवंशसिंधुपूर्णेदुरार्यनुतकीर्तिल-सत्कवींद्रः ॥ ५ ॥ विश्वनाथपदाभोजमरंदास्वादलोलुपः । काशिकातिलकं शंभोः प्रीतये कुरुते सुधीः ॥ ६ ॥ i. e. 'Excelluit Rámabhaṭṭas, vir praestantissimus, e Kauṇḍīnyae gente, quae pietate magna conspicua fuit, ortus, velut luna e mari lacteo; oceano tenus celebratus; variorum operum auctor sol- lertissimus; sex philosophiae systemata animo penitus tenens. Hujus filius, literarum multarum, in quibus philosophia Sāṅkhya, Yaugica, Vedántica eminent, peri- tissimus; gentis a leone divino protectae oceani plena quasi luna; poeta insignis, virorum ingenuorum lau- dibus florens: devoto animo Káśikátīlakam scribit et Šivae dedicat, apud instar nectar, quod e Viṣvanáthae pedum nelumbia destillat, degustaturus.' Kauṇḍīnya gens alio nomine Pānya appellata, auctorque noster Rámabhaṭṭae filius natu minor fuisse traditur.

Additus est verbosus *Bhūdevae* commentarius, doctior quam utilior. Incipit: कटीतटपटीकरटिचर्मेकमैतिगं etc.

Haec voluminis pars anno 1821 a Káśinátha exarata est. (WILSON 245^b.)

230.

Opera tria. Lit. Bengal. Charta Ind. Foll. 72. Long. 13½. Lat. 5.

Foll. 1-16. (linn. 12-14.) *Krishnakarnāmrítam* (nectar *Krishnae* auribus hauriendum), carmen a *Vilvamangala*, alias *Līlāśuka* appellato, ad *Krishnae* in *Vṛindāvana* lu- dentis laudem compositum, distichis 110. constans. Incipit: चिन्तामणिर्जयति सोमगिरिर्गुरुर्मे शिष्यागुरुश्च भगवान् शिषिपिच्छमौलिः । यत्पादकल्पतरुपल्लवशेखरेषु लीलाखयम्बररसं लभते जयश्रीः ॥ १ ॥

In marginibus succinctus auctoris anonymi com- mentarius, *Subodhaní* appellatus, legitur. Incipit: कृपासुधासरिद्धस्य विश्वनाथावयंसपि । नीचगैव सदा भाति श्रीचैतन्यं तमाश्रये ॥

Haec voluminis pars hujus seculi initio exarata est. (WILSON 242^a.)

231.

Foll. 17-42. (linn. 12.) Auctoris anonymi ad *Krishna- karnāmrítam* commentarius, *Sárangarangadā* appellatus.

Incipit: यद्वावभावितधियः प्रणयोत्थवाचां etc. De *Vilvaman- gala* ipso haec narratiuncula traditur: अथ दाक्षिणात्य- कृष्णविज्ञा (i. e. *Krishṇavenā*) नद्यासीत् । तस्याः पश्चिमतीरनि- वासी पंडितकवींद्रः श्रीविल्वमंगलनामा कश्चिद्वाद्यः किलासीत् । स च पूर्वदुर्वासनाप्रेरितस्तत्पूर्वतीरनिवासिन्यां संगीतविद्याधिकृतकिन्नरी- निकरायां कस्यांचिच्छिंतामणिनाम्न्यां वेश्यायामतीवासक्तो बभूव । स च कदाचित्मित्रायां जीमूतमंदगर्जितजातद्वयसंधं इवागणितगमन- प्रत्युहचयः खगृहान्निर्गतं तां नदीं शवावलंबनेन हस्ताभ्यामुत्तीर्य कौलि- तकावाटं तदावासद्वारमाससाद् । तत्राप्यश्रुतफुल्लारशत इतस्ततो ध्रमणं कृत्वा भित्तिगतेर्धर्मप्रविष्टः कृष्णभुजंगपुच्छमालंघ्य भित्तिमुल्लंघ्य प्रणा- लिकामध्ये निपतन्मुच्छितो बभूव । ततः सा सखीभिः सह विद्युद्रोचिषा तं दृष्ट्वा हा कष्टमिति वदंती तमानीयोपचारैः सुस्यं चक्रे । ततस्तेन कथितं स्वागमनवृत्तांतं श्रुत्वा जातवेपथुः सा सनिर्वेदं तमाह । अहो सकलशास्त्रविशारदमपि भ्रंतं मूढं विना कोऽन्यः परिणतिविरसरस- लेशार्थमात्मानं घातयेत् । हा धिक् धिगस्तु मां याहं पापीयसी कपट- भावैः पुरुषान्प्रताप्ये तेषां मनो धनानि चाहरे । अहो यतादृश्या- सक्तिर्वेदि श्रीकृष्णे भगवति जायते तदा किं न स्यात् । स्वसर्वं परित्यज्य श्रीकृष्णभजनमेव मया कार्यमिति निश्चित्य तां रात्रिं तं शुश्रूषमाणा सखीभिः सह श्रीकृष्णस्य श्रीराधया सह रासकुंजादिलीलामयगीता- न्यगासीत् । स चापि तद्वाक्यजातनिर्वेदः स्वं भर्त्सयन् मयापि स्वसर्वं परित्यज्य भगवद्भजनमेव कार्यमिति चिंतयन्नुत्तिष्ठत एव तद्गीतश्रवण- मात्रेण प्रोद्बुद्धपूर्वसिद्धप्रेमांकुरस्तं राधाकांतमेव प्राणकोटिदयितं मन्य- मानः प्रातस्तां नमस्कृत्य तेनैव पथा तत्तदीतीरस्थं सोमगिरिनामानं वैष्णवोत्तममासाद्य निवेदितस्ववृत्तांतस्तस्माच्छ्रीगोपालमंत्रराजमग्रहीत् । गृहीतमंत्र एव प्रोद्बुद्धानुरागः कंपाश्रुपुलकादिव्याकुलः श्रीवृंदावनग- मनोत्कण्ठितोऽपि गुरुसेवार्थं कतिचिद्दिनानि तत्रैवावासीत् । तत्रापि श्रीकृष्णलीलादिवर्णनग्रंथांश्चकार । तद्दृष्ट्वा गुरुणा लीलाशुक¹ इति ख्यातोऽप्यभूत् । तत्र स्त्रीरूपद्रुतस्तत एव संन्यासं चक्रे । ततः परोत्कं- ठया श्रीगुरुं विज्ञाप्य श्रीवृंदावनाय प्रतस्थे । गच्छंश्च पथि पथि प्रथमं तत्स्फूर्तिसमुच्चलितप्रेमप्रवाहोत्कंठाकल्लोलपतितः शून्यमिवात्मानं मत्वा तत्तल्लीलाविशिष्टस्य तस्य स्फूर्तिं प्रार्थयन् ततो मथुरामंडलं गतो ली- लाविशेषस्फूर्त्युच्चलितानुरागसिंधूतलालसावर्त्मग्रसितस्तद्दर्शनं प्रार्थयन् ततो मथुरागतस्तत्तत्स्फूर्ती साक्षात्कारं भन्वानस्ततो वृंदावनागतस्तं सा- क्षाद्दृष्ट्वा वाङ्मनसगोचरत्वेन तं वर्णयंश्च यद्यत्प्रललाप तत्तत्सर्वं तत्सं- गिभिवैष्णवैस्तदा तदैव लिखित्वा स्थापितमासीत् । ततो वृंदावने कति- चिद्दिनान्यवासीत् । पश्चाच्छ्रीकृष्णेन स्वलीलां प्रवेशितः । इति हि गुरुपरंपरागता सार्वलौकिकी प्रसिद्धिरिति ॥

Haec folia seculo superiore exeunte nitidissime exa- rata sunt. (WILSON 242^b.)

¹ Cf. nomen *Chiechhhuka*.

232.

Foll. 88-115. (linn. 16.) *Khandaprasastis* (laudatio in partes divisa), carmen *Hanūmati* auctori tributum, quo decem Vishṇus manifestationes celebrantur. Incipit:

चंद्रादित्याभनेत्रः कमलभवभवस्फारपृष्ठप्रतिष्ठो
भास्वत्कालाग्निजिह्वः पृथुलगलगुहादृष्टनिःशेषविश्वः ।
अङ्गिः पुञ्जोद्धिताभिश्चकितसुरवधूनेत्रसंस्चिताभि-
मैत्र्यः छिन्नाभिर्वेलं गगनतलमलं क्षालयन् वः पुनातु ॥ १ ॥
जीयासुः शकुलाकृतेर्भगवतः पुञ्जछटाछोटना-
दुद्यंतः शतचंद्रितांबरतलं ते बिंदवः सैधवाः ।
येव्यैवृत्य पतद्भिर्तैर्विशिखिनस्तेजोऽजटालं वपुः
पानभ्यानवशादरोचकरुजां चक्रे चिरायास्पदं ॥ २ ॥
दिश्याद्वाः शकुलाकृतिः स भगवान् नैश्रेयसीं संपदं
यस्य स्फूर्जदतुल्यपुञ्जशिखरं मेखोलनक्रीडनैः ।
सुभ्यद्वाङ्मिसमुल्लसलभैर्मैदाकिनी संगतै-
र्गंगासागरसंगमे प्रणयिनी जाता विहायः स्थली ॥ ३ ॥

Matsyāvatāra, distt. 8. fol. 90^a. Kūrmāvatāra, distt. 6. fol. 91^a. Varāhāvatāra, distt. 11. fol. 93^a. Nṛsiṃhāvatāra, distt. 9. fol. 94^a. Vāmanāvatāra, distt. 7. fol. 95^a. Paraśurāmāvatāra, distt. 4. fol. 95^b. Rāmachandrāvatāra, distt. 72. fol. 108^a. Kṛṣṇāvatāra, distt. 6. fol. 110^b. Budhāvatāra, distt. 3. fol. 111^b. Kalkyāvatāra, distt. 3. fol. 112^b. Denique Hanūmat simia, et ipsa tantae particeps gloriae, distichis decem praedicatur.

Additus est commentarius a *Jnānānanda* scriptus. Pristinum scholiastae nomen *Gangādāsae* fuisse hoc disticho apparet, quod in fol. 108^a. legitur:

भट्टश्रीपोवियाख्याद्भुधरतिलकाङ्गदासं यमार्यं
देवी सौभाग्ययुक्ता ह्यजनयदपरागं महालक्ष्मीसंज्ञा ।
सोऽयं प्राप्नोति त्वे रचयति रमणं रामचंद्रप्रतापं ।
ज्ञानानंदो हनूमत्कृतनुतिघटितं व्याक्रियामंडनेऽस्मिन् ॥

Haec folia anno 1776 a Bhūdeva exarata sunt. (WALKER 200^d.)

233.

Foll. 87-110. (linn. 10. 11.) *Gītagangādharam*, carmen a *Kalyāṇa* poeta scriptum, continent. Incipit:

मेघाडंबरकारिवारिधिमहावह्नीनुक्कारिस्फुर-
हस्ताकारमधोबरे त्विजग[ती]मीशो नरीनृपति ।
यस्योच्चैर्जयतीभकृत्त्रिविलसद्भिष्ववि(?)तानामह-
न्यार्वात्वाः पुरतः प्रभुः प्रविलसन्नन्मानविध्वंसनः ॥ १ ॥
चेतश्चेच्चतुरानने मुररिपौ मारुतके भेदतो
भक्त्या तद्गजने स्ति भावुकजनाः कल्याणवाणीमिमां ।
शृण्वंतु प्रतिवासरं भवभयप्रध्वंसिनीं धूर्जटेः
शृंगारादिरसानुवर्णनपरं सद्भिद्वदाह्लादिनीं ॥ २ ॥

यद्यप्यष्टपदीप्रबंधरचने नात्यो स्ति कुताप्यहो
विद्वान् श्रीजयदेवपंडितकवेस्तात्कीर्तिमाप्नोति यः ।
प्रांशोः पंगुरिवानुयामि पदवीमीशानकीर्त्युच्चकै-
र्येष्वाधारबलेन तस्य विदुषां श्रेष्ठेदुरापामपि ॥ ३ ॥
यदीशभजने जना भवति मानसं भक्तिम-
त्तदीयजनपावनातुलचरित्रसंवरणे ।
तदा मदनुवर्णितं शृणुत सज्जनाः शृण्वतां
मुदावहमिमं शिवाशिवविहारकाव्यं परं ॥ ४ ॥
जगद्धाताविधानार्थं जगदीशवपि स्वयं ।
लौकिकीमिव यां लीलां विधत्तस्त्वामहं ब्रुवे ॥ ५ ॥
शिवयोः शिवदं प्रेष्टं पठतां तत्प्रसादतः ।
गीतगंगाधरं ग्रंथं कल्याणश्चक्रीत्यमुं ॥ ६ ॥

Auctor, Jayadevae *Gītagovindam* imitatus, duodecim capitibus Śivae et Pārvatīs lusus (līlā) celebravit. Capitulum tituli hi: 1. Śivānūnayas. 2. Śivānukūlanavasantarvāṇane. 3. Vibhīṣaṇapradaṛṣanas (?). 4. Sotkanṭhaśivas. 5. Pārvatīprasādanam. 6. Pārvatīpaścāttāpavarṇanam. 7. Kalahantaritāvarṇanam. 8. . . . 9. Utkanṭhitāvarṇanam. 10. Muditamanmathāntakas. 11. Śivaprasādanam. 12. Svādhīnapatikāśivāsaubhāgyavarṇanam.

Haec folia seculo septimo decimo (*paridhāvisamvatsare*) a Keṣavendra exarata sunt. (WALKER 192^d.)

234.

Hujus voluminis folia 48-64. (linn. 12.) *Gītagirīṣam*, Śivae laudationem, continent, quo libello *Rāma*, Śrīnāthae filius, Śivae et Pārvatīs amores cecinit. Auctor non modo in rebus, sed etiam in metris Jayadevae *Gītagovindam* serviliter et inepte imitatus est. Incipit: कर्षतावितरेतरस्य मनसी बध्वेव बध्वेवते: संमोहं दहतावयाशु सुधया सिद्धेव हर्षप्रदौ किंचित्संकुचितौ पुनर्विकसितौ श्वेतौ शिती लोहितौ पातामीश्वरयोस्तरंगतरलौ लोकान् कटाक्षावुभौ १ हर्षं श्री-हर्षनामा रचयति वचनैरुत्तुतार्थैर्दुरुहैर्गभीरैर्भाविता भारविरपि तनुते चित्रपद्मप्रबोधं वाग्गुंफैः सप्रसादैर्मृदुगदितपदैः कालिदासः प्रसीद-त्युच्चैर्लोकेषु तेषामहमपि चरणभोजभंगो स्मि रामः २ हर्षं कपिरनु-वर्त्तते यथायं खद्योतो रविमपि निर्द्वानो यथादयं सौतुक्मादहमधुना तथानुकुर्वे लालित्यं कविजयदेवभारतीनां ३ Libellus in capita duodecim divisus est, quorum nomina haec: 1. Vasantavilāsas. 2. Māninīmanorathas. 3. Utkanṭhitaśitikanṭhas. 4. Gaurīgurutarānūrāgas. 5. Vayasyārāhasyoktis. 6. Durgādaśānirdeśas. 7. Patiyuvatirativarṇanam. 8. Śambhūpālabhas. 9. Pārvatīpravartanam. 10. Anuraktagirīṣas. 11. Nihṣankaṣankaradaṛṣanam. 12. Śivapārvatīsamāgamas.

Libellus anno 1787 (संवत् १८३३ वर्षे शका १६९३ sic!) exaratus est. (WILSON 426^e.)

235.

Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 114. Long. foll. 1-22. 12½. foll. 23-105. 11. foll. 106-114. 9½. Lat. 5½.

Foll. 1-22. (linn. 11-13.) *Gunaratnakosastotram* (thesauri eximias gemmas continentis laudes), carmen a *Parāṣarabhaṭṭa*, Vatsānkae filio, Rangeṣae sacrifice, ad laudem Lakshmī deae scriptum. Incipit: श्रीपराशर-भट्टार्यैः श्रीरंगेशपुरोहितः श्रीवत्सांकमुतः श्रीमान् श्रेयसे मे स्तु भूयसे १. Quod distichon senioris originis est. Auctoris ipsius exordium hocce :

श्रियै समस्तचिदचिद्विधानव्यसनं हरेः ।

संगीकारिभिरालोकैः सार्थयंत्यै कृतौ जलिः ॥२॥

उल्लासपल्लवितपालितसमलोकीनिर्वाहकोरकितनेमकटाक्षलीलां ।

श्रीरंगहर्म्यतलमंगलदीपरेखां श्रीरंगराजमहिषीं श्रियमाश्रयामः ॥३॥

अनुकलतनुकांडालिंगनारंभशुभप्रतिदिशभुजशाखश्रीशखानोकहर्द्धिः ।

स्तननयनगुलुल्लसफारपुष्पद्विरेफा रचयतु मयि लक्ष्मी कल्पवल्ली कटा-
क्षान् ॥४॥

Si qua primo disticho illi fides habenda est, e frequenti in singulis versibus Rangeṣae et Rangeṣvaris mentione facta auctorem deae veneratione simulata reginam celebrare, vel alludere ad eam voluisse concluderim. Disticha sunt 62, metris artificiosis scripta.

Adscriptus est commentarius auctoris anonymi, qui in fine libri Vedāntāchāryae titulo nominatur. Incipit: लक्ष्मीकटाक्षविक्षेपा रक्षयैककृतेक्षणौ रक्षंतूलूलकरुणाः संधुक्षित-जगन्नयाः १.

Haec folia hujus seculi initio exarata sunt. (WILSON 328^a.)

236.

Lit. Devan. Charta Europaea. Foll. 114. Long. 14. Lat. 9½. Linearum numerus variat.

Bhāminivīlāsae, a *Jagannātha* Paṇḍitarāja scripti, liber primus et libri secundi disticha 117. Auctor sententias ad varias vitae conditiones spectantes quatuor libris composuit. Atque primo sententiae allegoricae (anyokti), secundo cum rebus amatoriis conjunctae (ṣṛiṅgāra) traduntur, tertio elegia in mortuam uxorem continetur (karuṇa), quarto denique poeta animi tranquillitatem Kṛishṇae cultu obtinendam esse docet (śānta). Venkaṭa auctore Jagannātha sub Akbar imperatore (1556-1586) vixit, quae sententia satis probabilis est. Libri I. et II. initia, a me paulum emendata, sunt haec:

I. In poetas aemulos :

दिगते श्रूयते मदमलिनगंडाः करटिनः

करिष्यः कारुण्यास्पदममशीलाः खलु मृगाः ।

इदानीं लोकेऽस्मिन्ननुपमशिक्षानां पुनरयं

नखानां पांडित्यं प्रकटयतु कस्मिन्मृगपतिः ॥१॥

Ad hominem a sapientium familiaritate ad conditio-
nem vulgarem delapsus :

पुरा सरसि मानसे विकचसारसालिख-

त्परागसुरभीकृते पयसि यस्य यातं वयः ।

स पल्लवजलेऽधुना मिलदनेकभेकाकुले

मरालकुलनायकः कथय रे कथं वर्ततां ॥२॥

Ad regem qui principis juvenis inaugurationem im-
pediverat :

तृष्णालोलविलोचने कलयति प्राचीं चकोरीगणे

मौनं मुचति किंच कैवकुले कामे धनुर्धुन्वति ।

माने मानवतीजनस्य सपदि प्रस्थातुकामेऽधुना

धातः किं नु विधौ विधातुमुचितो धाराधरांडवरः ॥३॥

Ad regem liberalem :

अपि दलदरविंदं स्पंदमानं मरंदं

तव किमपि लिहंतो मंजु गुंजंतु भृंगाः ।

दिशि दिशि निरपेक्षस्तावकीनं विवृषन्

परिमलमयमन्यो बांधवो गंधवाहः ॥४॥

Distichis 1-18. interpretatio Anglica a Colebrooke
facta adscripta est.

Lib. II. in fol. 63^a. incipit :

न मनागपि राहुरोषशंका न कलंकानुगमो न पांडुभावः ।

उपचीयत एव कापि शोभा परितो भामिनि ते मुखस्य नित्यं ॥१॥

नितरां परुषा सरोजमाला न मृणालानि विचारपेशलानि ।

यदि कोमलता तवांगकानामथ का नाम कथापि पल्लवानां ॥२॥

तन्मंजु मंदहसितं श्रुसितानि तानि

सा वै कलंकविधुरा मधुराननश्रीः ।

अद्यापि मे हृदयमुन्मदयति हंत

सायंतनांबुजसहोदरलोचनायाः ॥३॥

खेदाबुंसंद्रकणशालिकपोलपालि-

दोलानि च तत्र न्यकुंडलचंदनीयाः ।

आनंदमंकुरयति स्मरणेन कापि

रम्या दशा मनसि मे मदिरैश्चखायाः ॥४॥

कस्तूरिकातिलकमालि विधाय सायं

स्मेरानना सपदि शीलये सौधमौलिं ।

प्रौढं भजंतु कुमुदानि सुदामुदारा-

मुल्लासयंतु परितो हरितो मुखानि ॥५॥

Additus est commentarius perspicuus, a *Maṇirāma*, Rāmachandrae filio, Jayarāmae nepote, Gangārāmae pronepote, scriptus. Incipit: कवीन्द्राणामास्ये स्फुरसि किल काव्यात्मकतया धनींद्राणां दृष्टौ प्रविलससि लक्ष्म्यालतया । मुनींद्राणां स्वांते वससि परया स्वीयकलया न विन्नोऽपारं ते जननि महि-मानं गिरिसुते ॥ Tāra cognomen se gessisse, proavum Nāgojibhaṭṭae discipulum fuisse, hunc commentarium

Bálakrishṇa amico auctore scriptum esse, prooemio lectores certiores facit. Ex epilogo (MS. E. I. H. 1396) librum anno 1802 compositum esse discimus. Ad dist. 1, 35. *Muktávalīprakāśa* citatur, qui commentarius a Maṇirāma ipso videtur scriptus esse.

Libri primi disticha 98. a Galano in libro *INΔΙΚΩΝ ΜΕΤΑΦΡΑΣΕΩΝ ΠΡΟΔΡΟΜΟΣ* Graece versa sunt, librum tertium Bohlen in *Ritusanhárae* appendice edit.

Codex anno 1815 exaratus est. (WILSON 236.)

237.

Folia 151-165. (linn. 16-20.) *Mahimnah stavas*, i. e. Śivae majestatis praeconium, cum *Ahobalae* commentario. Incipit:

महिम्नः पारं ते परमविदुषो यद्यसदृशो
स्तुतिर्ब्रह्मादीनामपि तद्वचसन्नाम्नपि गिरः ।
अथावाच्यः सर्वैः स्वमतिपरिणामावधि गृण-
न्ममाप्येष स्तोत्रे हर निरपवादः परिकरः ॥ १ ॥
अतीतः पञ्चानं तव च महिमा वाङ्मनसयो-
रतद्भावावृत्त्या यं चकितमपिधत्ते (l. abhidhatte) श्रुतिरपि ।
स कस्य स्तोत्रव्यः कतिविधगुणः कस्य विषयः
पदे त्वर्वाचीने पतति न मनः कस्य न वचः ॥ २ ॥

Auctor, sive ille *Pushpadanta* fuit, sive hoc nomen fictum est, distichis 41. Śivam ita celebravit, ut et unicum illum esse deum, et alios deos in eo contineri, ejusque potestate superari declararet. Carmen senioris aetatis non sine artificio scriptum est¹. Strophae 29. primae Śikhariṇī, reliquae Hariṇī metro compositae sunt. Equidem carmen olim disticho undetricesimo finitum, reliqua serius addita esse putaverim. Commentator disticha 31. tantum explicat. Str. 32. plane absurda est, neque felicius est commentum, quo str. 33. Gandharvarum rex, Śivae servus, hoc carmen ad leniendam domini iram composuisse traditur. Similis de eodem Gandharva fabula in Banerji editione (*Journal, As. Soc. of Bengal, VIII, 355.*), haud dubie ex alio quodam commentario desumta, traditur. Ahobala haec: पुष्पदन्तनाम कश्चन गंधर्वविशेषः शिवैकशरणो भूत्वा शिवप्रसादार्थं हिमवत्पर्वते तपः कृत्वा संतुष्टे शंकरे प्रसन्ने स्वशक्त्या शिवचरणांबुरुहं श्रीफलादिभिः समभ्यर्च्य श्रीशंकरं स्तोतुमिच्छन् शंकरगुणानामनंतत्वेनाप्रमेयत्वात् गुणकथनरूपस्तुतिकरणमशक्यमित्याशंक्य स्वानौद्धत्यं च प्रकटयन् स्तोतुमारभते ।

¹ Cur *Lassen* (*Zeitschrift V, 460.*) वाङ्मनसयोः in dist. 2. Sanscritice dictum esse negaverit, nescio. Cf. *Pāpini V, 4, 77.* Neque व्याक्रोशी vocabulum reprehendendum erat, quum व्यावक्रोशी, व्यावहासी, व्यावचोरी etc. a grammaticorum principe tradantur.

Carmen nostrum quum ab Ujjvaladatta citetur ante seculum XIV. scriptum est.

Ahobala commentator, Nṛsinhabhaṭṭae filius, e Bhāskarae gente oriundus, hymnum satis perspicue explicat, non tam vocabula singula quam res ipsas respiciens. Incipit: ईशानः सर्वविद्यानामीश्वरं पार्वतीपतिं । भजामि श्रीमहादेवं सर्ववेदोत्तमं प्रभुं ॥ १ ॥ Praeter Śivapurāṇam unus tantum liber citatur, ab auctore ipso scriptus, *Rudrabhāshya* appellatus, qui fortasse Rudrajapae commentarius fuit. Verba auctoris sunt ad dist. 28: रुद्रशब्दार्थो बहवस्त्वस्मत्कृतश्चोकरूपरुद्रभाष्येऽनुसंधेयाः.

Praeter Banerji editionem, quae typothetae sphalmatis foedata est, altera cum versione Bengalica Calcuttae impressa esse dicitur. De codice Havniensi cf. *Westergaard, p. 100*; de commentario Berolinensi *Weber, p. 363.*

Haec folia anno 1776 exarata sunt. (WALKER 129^b.)

238.

Foll. 20-39. (linn. 8. 9.) *Rājanītiśāstram*, πολιτείας διδασκαλία, sententiarum ethicarum collectio, quae *Vṛiddha-Chāṇakya* auctori tribuitur. Addita est interpretatio *Hindī*. Incipit: श्लोक ॥ प्रणम्य सरसा विष्णु । त्रैलोक्यधिपति प्रभु । नानासास्त्रधृतं ब्रह्मै राजनीतसमुच्चयं ॥ १ ॥ अर्थ ॥ तेहुं सरसा मस्तकीकरी । त्रैलोक्यनुं अधिपति प्रभु स्वामी श्रीस्वादिविष्णु प्रणमी नमस्कारकरि । नानाविध अनेकसास्त्र उचरु । राजनीतसमुह बोलु ॥

Libellus in capita octo divisus est, disticha 18, 16, 7, 19, 18, 6, 16, 16. continentia. Textus Sanscriticus admodum corruptus est.

Haec folia anno 1737 a Mohanachanda exarata sunt, qui in fine haec adscripsit: सकलपंडितोत्तमतपंडितश्रीपश्रीप्रीतिचंद्रजीतशिष्यपश्रीजिनचंद्रजीशिष्यमोहनचंदेन लघीतो यं श्रीधरोलनगरे गांधीश्रीपचेलजीसुतकरमचंद्रपठनार्थं ॥ (WALKER 205^c.)

239.

Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 57. Long. 7½. Lat. 3½. Linn. 7.

Rādhārasasudhānidhis, Rādhāe saporis mellei thesaurus, carmen ab Hita-Harivaṇṣa Gosvāmine ad laudem Rādhāe in Vṛindāvana² cultae scriptum. Incipit: यस्याः कदापि वसनांचलखेलनोत्पथन्यातिथन्यपवनेन कृतार्थमानी । योगींद्रदुर्गमगतिर्नैधुसूदनो पि तस्याः नमो स्तु वृषभानुभुवो दिशे

² *Vṛindāvana nemus* prope Gokulam urbem in Mathurā provincia in laeva Yamunae ripa situm est.

पि ॥ ११ ॥ ब्रह्मेश्वरादिसुदुरुहपदारविन्दश्रीमत्परागपरमाद्भुतवैभवायाः ।
सर्वार्थसाररसवर्षिकृपाद्रुदृष्टेस्तस्याः नमो स्तु वृषभानुभुवो महिम्ने ॥ २ ॥
यो ब्रह्मरुद्रशुकनारदभीष्ममुख्यैरालक्षितो न सहसा पुरुषस्य तस्य ।
सद्यो वशीकरणाचूर्णमनंतशक्तिं तं राधिकाचरणरेणुमनुस्मरामि ॥ ३ ॥
आधाय मूर्ध्नि यदा पुरुदारगोप्यः काम्यं पदं प्रियगुणैरपि पिबन्मौलेः ।
भावोत्सवेन भजतां रसकामधेनुं तं राधिकाचरणरेणुमहं स्मरामि ॥ ४ ॥

Libellus distichis 270. constans, si ea respiciantur, quae Wilson in As. Res. XVI, 128. de Harivansa docuit, exeunte seculo sexto decimo videtur scriptus esse.

Commentarius a Narottama anno 1764 scriptus in cod. E. I. H. 146. exstat.

Codex anno 1790 exaratus est. In fine haec leguntur: पुस्तकलिखितम् श्रीवृंदावनमध्ये यमुनातटे पठनार्थं वैष्णवमंडलके पीतांबरदासहस्ताक्षरहेमराज ॥ (WILSON 520.)

240.

Hujus voluminis folia 175-194. *Ramakrishnakavyam*, carmen Rámam et Kṛishṇam celebrans, a Súrya astronomo scriptum, cum auctoris commentario continent. Idem in epilogo *Vilomáksharakavyam*, carmen quod retrorsum legi potest, appellatur. Si enim singulorum distichorum syllabas retrorsum legeris, eadem vocabula prodibunt. Simul priore distichi versu Ráma, altero Kṛishṇa laudatur. Incipit:

तं भूमुतामुक्तिमुदारहासं । वंदे यतो भव्यभवं दयाश्रीः ।
श्रीयादवं भव्यभतोयदेवं । संहारदामुक्तिमुतासुभूतं ॥ १ ॥

Commentarius incipit: रामकृष्णाख्यकाव्यस्य टिप्पणं लिख्यते मया । बालानां सुखबोधार्थं तेन तौ तुष्यतां भुवं ॥ १ ॥ Proximo disticho quum patrem Suganakajánádhirájam appellet, auctorem nostrum a Súrýadása astronomo non differre intelligimus, quem anno 1540 vixisse aliunde constat. Carmen disticha 36. continet, nam quae in Haebertini Anthologia additicia duo leguntur, ab auctore in fine commentarii posita sunt.

Haec folia anno 1779 a Bhúdeva exarata sunt. (WALKER 129^d.)

241.

Foll. 50-79. (linn. 9.) *Ramavilasakavyam* ab Harinátha scriptum, capita quatuor, cantica 21. continens. Incipit: एका चैतन्यवल्ली तदुपरि युगपत्कुलमिंदीवरं सान्मध्ये रक्तोत्पले द्वे अभिमुखकनकांभोज इंदीवरे द्वे । सा पायाद्भारतीत्यं विधिगुरुकवयो जानकीरामभद्रावन्योन्यं वीक्ष्यमाणौ यदमलकूपया वशीयांचक्रुचैः ॥ १ ॥ बुद्धिर्यदुन्मिषति सुंदरकामतत्वे । धर्मार्थमोक्षविषयानपरित्यजंती । निष्ठा च विष्णुचरणांबुजभक्तियोगे । तत्पंडिताः पठत रामविलासकाव्यं ॥ २ ॥

Auctor, quem tertium Jayadevae imitatore deprehendimus, Rámae divini et Sítae amores, post nuptias gaudia, lusus ita celebravit, ut reconditam hujus conjunctionis significationem respiceret. Harinátham in eremo quodam ad Godávarím sito vixisse, Vásudevae filium, Dharañídharae nepotem, Śríkántae discipulum fuisse, pluribus carminis locis discimus. Cf. 10, 8: वासुदेवात्मजं कृपय हरिनाथकं श्रीकांतलब्धविद्याविनोदं । प्रतिष्ठानगोदावरीतटमठाराधनोपनिषदद्वैतचैतन्यमोदं ॥ Sive 17, 8: धरणीधरतनयवासुदेवसुतहरिनाथे कविदासे । कुरु कल्याणं कमले कृतरघुपतिपदयुगलवासे ॥

Cap. I. fol. 58^b. Jánakívarṇanam. Cap. II. fol. 66^b. Prathamasaṁgamas. Cap. III. fol. 74^b. Jalakelivárṇanam. Cap. IV. fol. 79^b. Sítasamágamas.

Haec folia eadem atque n. 233. literatura a Keśavendra (pramáthinámasamvatsare) in fine seculi septimi decimi exarata sunt. (WALKER 192^b.)

242.

Foll. 286-289. (linn. 12.) *Lakshmístotram*, in Lakshmím carmen, distichis 33. constans, *Agastyae* vati tributum. Incipit: जय पद्मापलासाक्षि जय त्वं श्रीपतिप्रिये । जय मातमहालक्ष्मी संसारार्णवतारिणी ॥ १ ॥ महालक्ष्मी नमःस्तुभ्यं नमस्तुभ्यं सुरेश्वरी । हरिप्रिये नमस्तुभ्यं नमस्तुभ्यं दयानिधे ॥ २ ॥ पद्मालये नमस्तुभ्यं नमस्तुभ्यं च सर्वदे । सर्वभूतहितार्थाय वसुव्रष्टि (l. °वृष्टिं) सदा कुरु ॥ ३ ॥ *Agastyae* nomen in dist. 24. legitur: एतच्छ्रुत्वागस्त्यवाक्यं हृष्यमाणा हरिप्रिया । उवाच मधुरां वार्ण्यं तुष्टाहं तव सर्वदा ॥ Hymnum, etiamsi antiquioris sermonis simplicitas affectetur, valde recentis aetatis esse manifestum est.

Haec folia anno 1794 exarata sunt. (WALKER 152^f.)

243.

Hujus voluminis folio 210. *Vakratuṇḍashtakam* (Gaṇeśae octas), hymnus continetur, octo distichis constans, quo sapientiae deus celebratur. Carmen, Máliní metro scriptum, cujus versus in similem sonum desinunt, invita Sarasvatí Vyásae tribuitur. Totum exscripsi: गणपतिपरिवारं चारुकेयूरहारं । गिरिवरधरसारं योगिनीचक्रधारं ॥ भवजलपरिवारं दुःखदारिद्र्यहारं । गणपतिमभिवंदे वक्रतुंडावतारं ॥ १ ॥ अखिलमलविनाशं पानिनशं (l. páñinasam) सुपाशं । कनक०० निवासं सूर्यकोटिप्रकाशं ॥ भवतुभयविनाशं मा- [ल]तीतीरवासं गणपतिमभिवंदे मानसे राजहंसं ॥ २ ॥ विषममणिमयूखैः शोभमानं विदूरे । कनकरचितचित्तं कंठदेशे पवित्तं ॥ दधति विमलहारं सर्वदा यस्य सारं । गणपतिमभिवंदे भूर्भुवःस्वैकसारं ॥ ३ ॥

दुरितजगममदं वारुणैकवेदं । - - - । गणपतिमभिवंदे सर्वदानद-
कंदं ॥४॥ त्रिनयनयुतभाले शोभमाने विशाले । मुकुटमणिमुडाले
मुक्तिकानां च जाले ॥ धवलकुसु[म]माले यस्य शीर्षे विशाले । गण-
पतिमभिवंदे संस्थिते चक्रपाणौ ॥५॥ वसुमतिवसुरूपं पीठमादौ सुदीपं ।
यदुपरिरसकोणं तस्य चोर्द्ध्वं त्रिकोणं ॥ गजमितिदलपद्मं संस्थितं चारु-
पद्मं । गणपतिमभिवंदे कल्पवृक्षस्य कंदः ॥६॥ वरदविशदहस्तं दक्षिणं
यस्य हस्तं । सद्यस्त्रभयदंतं चिंतय[च्]चेतसंस्थं ॥ सचलकुटिलमुंडं
(l. °ṣuṇḍam) चैकतुंडं द्वितुंडं । गणपतिमभिवंदे सर्वदा वक्रतुंडं ॥७॥
कल्पद्रुमाधिस्थितकामधेनुं । चिंतामणिदक्षिणपाणिशुंडं ॥ विधाणम-
त्युन्नतचित्ररूपं । यः पूजयेत्तस्य समस्तसिद्धिं ॥८॥ व्यासाष्टकमिदं पुण्यं ।
गणेशस्तवनं नृणां । पठनं दुःखनाशाय । विद्यां श्रियमवाप्नुयात् ॥९॥

Hoc folium medio seculo superiore exaratum est.
(WALKER 129^f.)

244.

Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 37. Long. 8. Lat. 5½.
Linn. 15.

Virudāvali, insignium honorificorum series, quo car-
mine *Raghudevas*, Viṣveṣvaramiṣrae et Kumudinī filius,
Mithilae regem quendam celebravit. Incipit: कलकङ्क-
णलम्बितचन्दनचुम्बितचारुचतुर्भुजभीमवले । हिमशैलशिखशिङ्गिनि वैर-
विखशिङ्गिनि कुण्डलमण्डितगण्डतले ० दलदञ्जनगञ्जिनि भवभयभञ्जिनि
मञ्जुलमणिमयमुकुटवरे. पञ्चाननचारिणि शशधरधारिणि जय जय
जननि जयनि परे.

Auctor strophis artificiosis trifariis usus est 1. *kānta-
kalikā*, 2. *śūrasloka*, 3. *viraviruda*¹; eaeque deinceps in
carmine undetricies usurpantur. Strophā ultima *virā-
ksharamālāvirudam* appellatur, quia attributa singula
ordine alphabetico disposita sunt. Quod ad res atti-
net, poema totum epithetis arcessitis et ineptis constat,
soni et metri majore quam argumenti ratione habita.

In fine haec leguntur:

श्रीविश्वेश्वरमिश्रतः कुमुदिनी देवी कुमारं कुला-
लङ्कारं सुषुवे लसत्तरुणं गौरी गिरीशदिव
दौहित्रो च्युतठक्कुस्य कृतिनः हारिताम्रान्वय-
श्रेष्ठो सौ रघुदेववालककविर्विदेहभूमखडनः ॥
विद्याहृद्यमुखं महीपतिमथ श्रीवृद्धिनाथस्ततो
लक्ष्मीदेवकुलाधिदेवसहितश्रीमोहनो मोहनः ।

¹ *Viruda* vocabulo praeter eam, quam supra dedi, significatio-
nem, carmen laudatorium sive panegyricus intelligitur. Cf. अजा-
गरीस्वं विरुदैर्य एष नो जहासि निद्रामशिवैः शिवारुतैः । *Kalyāṇarā-
jastuti* II, 52; वंदिरितविरुदावलिरोचन in carmine nostro fol. 27^a;
et supra, p. 117^a.

नत्वा श्रीहरिदेवदेवजनुषा ज्येष्ठान्वायोभिर्गुणैः

कृत्वेमां विरुदावलीमिह सदानन्दे नुजे न्यस्तवान् ॥

इति मैथिलश्रीरघुदेवविरचिता विरुदावली समाप्त ॥

Codex hujus seculi initio exaratus est. (WILSON 519.)

245.

Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 147. Long. 10.
Lat. 4½.

Foll. 1-10. (linn. 12.) *Vihlanakavyam*, carmen disti-
chis 176. constans, *Vihlanae* poetae Kāśmīrensi tribu-
tum. Incipit: ध्यात्वा गणेशमखिलागमसारभूतं श्रीसारदां सुरन-
मस्कृतपादपद्मां । किंविस्वकीयमिति प्रस्फुरितेन काव्यं भव्यं करोमि
विदुषां मुषबोधनार्थं ॥१॥ स्वर्गावनीविमलमंडलखंडतुल्ये भूमंडले मही-
तपन्न (sic) नामधेये । वीरंकगुर्जरजनैः परिस्यमानो भोगी बभूव
नृपती किल वैरसिंह (l. वीरसिंहः) ॥२॥

Vihlana, quum a Virasinha rege Śaṣikalae sive Chan-
dralekhae filiae magister institutus esset, amore mutuo
exorto, clandestinum cum ea conjugium iniisse traditur.
Quod quum rex rescivisset, poetam capitis damnavit.
Isque ad supplicium ductus disticha quinquaginta illa,
quae vulgo sub nomine Chaurapanchāśikā circumferun-
tur, recitasse (distt. 86-136.), et amicis intercedentibus
a rege in gratiam receptus esse dicitur. Conf. Bohlen,
Bhartrih. praef. p. xxvi.

Disticha, quae ab अद्यापि vocabulo incipiunt, plura in
Śārngadharaṣaddhati leguntur et *Vihlanae* auctori addi-
cuntur. Neque equidem dubitandum esse puto, quin
disticha quinquaginta illa a *Vihlana* ipso scripta, reliqua
a sciolo quodam addita sint. Distichon, quod apud Boh-
len 49. legitur, in codice nostro non exstat, neque aliud
quidquam in carmine reperitur, quod fabulae illi mate-
riam praebere poterat. Ceterum codicis nostri disticha
perpauca tantum cum Bohleni editione consentiunt.

Haec folia circiter annum 1670 exarata sunt.
(WALKER 209^a.)

246.

Foll. 190-239. (linn. 13.) *Bhartrihariṣatāni*, *Bhartri-
haris* centuriae tres, cum versione *Hindī*. (A.)

Nītiṣatam, foll. 190-206^b. distt. 108. *Śṛṅgāraṣatam*,
foll. 206^b-220^b. distt. 102. *Vairāgyaṣatam*, foll. 223-
239. dist. 107.

Distichorum ordo nescio quibus de causis prorsus
immutatus est. Praeterea multa reperiuntur, quae in
neutra editione leguntur.

Editiones exstant Bohleni anno 1833 impressa, et
Haeberlini in *Anthologia*. De codicibus Berolinensibus
cf. Weber, p. 170.

M m

Haec folia anno 1743 Anjanapurae exarata sunt.
(WALKER 152^c.)

247.

Foll. 10-19. (linn. 19.) *Śringāraśatam*, primus *Bhar-triharis* liber, cum versione *Hindī*, quae a superiore non differt. (B.) Etiam distichorum collocatio cum A. consentit.

In fine haec leguntur: इति श्रीभर्तृहृममहीसविरचितं शृंगा-
रशतं संपूर्णः ॥

Haec folia medio seculo superiore exarata sunt.
(WALKER 205^b.)

248.

Foll. 63-79. (linn. 12.) *Sūryastotram*, hymnus ad Solem, *Śāmbae* auctori tributus, cum commentario. Incipit:

यस्मात्सर्वं प्रसरति तदा ज्ञातृकृतृस्वभावो
भूपैर्बालैर्विषयवर्चितैरावृत्तियैस्य नास्ति ।

शब्दार्थभ्यां वितथमिव यस्तथ्यरूपं विधत्ते

जीवादिष्वं तमहमतनुं चिद्विषयं प्रणौमि ॥१॥

Carmen distichis 54, *Mandākrāntā* metro compositis, constat. *Śāmbae* nomen etiamsi in distichis 52. et 53. occurrat, et textus et commentarius ab uno eodemque seculi sexti decimi auctore videntur profecti esse.

Haec folia seculo septimo decimo exarata sunt.
(WALKER 206^b.)

249.

Foll. 23-53. (linn. 7. 8.) *Angarejachandrikā*, carmen ad Anglorum praeconium a *Vindīyakabhaṭṭa* Karpātākensi, *Dhūṇḍhirājā* filio, anno 1801 *Vārāṇasīae* compositum. Incipit: विनायकाऽभिधानो हं विनायककृतानतिः ॥
आशास्महे सुरुचिरां विनायककृतां कृपां ॥१॥ दुर्द्विराजात्मजः श्रीमान्
दुर्द्विराजाह्वयोर्मुदा ॥ नमामि चरणभोजे शर्मणे देवतातयोः ॥२॥

Auctor, postquam Anglorum regem, *Kampinya* appellatum, celebravit, varias ejus populi virtutes praedicat, eumque ex antiqui libri cujusdam vaticinatione nongentos annos in India regnaturum esse declarat. Denique principum nonnullorum mentionem honorificam facit, velut *Agastiburagasaheba*, *Āravaranet* (प्रजानामारवं रानि नराणामीद् स भूपतिः), *Kamalburaga*, *Tāmasburaga*, quibus in nominibus enucleandis me sagaciores ingenium exerceant.

Libellus, disticha 120. continens, sine ullo dubio ab auctore ipso exaratus est. (WILSON 487^b.)

D. COMOEDIAE (NATAKA).

250.

Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 200. Long. 13. Lat. 5. Linn. 8.

Foll. 1-137. Inest commentarius ad *Mṛichchhakaṭikam*, *Śūdrakae* comoediam, a *Lallādīkshita*, *Lakshmaṇae* filio, *Śankaradīkshitae* nepote, *Wilsonis* (Valisena) jussu intra annos 1821 et 1822 *Vārāṇasīae* et *Calcuttae* scriptus.

Incipit: बांधवकरोपनामा स महाराष्ट्रो गुरुवृंदेलानां शास्त्रे का-
व्येऽधीती गौरीचरणारविंदरोलंबः १ मृच्छकटिकप्रकरणे प्राकृतरत्ना-
करोर्मिसंचरणे सेतुं करोति विवृतिं दीक्षितलज्जाभिधः स्वकृतिं २.

Act. I. finitur in fol. 23^a; II. fol. 39^a; III. fol. 50^a; IV. fol. 65^a; V. fol. 80^a; VI. fol. 88^b; VII. fol. 90^b; VIII. fol. 104^b; IX. fol. 116^b; X. fol. 136^b.

In fine auctor plura de gente fatisque suis tradit. Haec voluminis pars anno 1822 exarata est. (WILSON 167^a.)

251.

Lit. Devan. Charta Europ. Foll. 45. Long. 11. Lat. 9. Linn. 19.

Kālidāsae Abhijnānaśākuntalam. (B.)

Codex noster a Brockhaus collatus est, eaque collatio in Boehtlingki editione exhibetur. Textus recensionem eam, quae *Devanāgarā* appellatur, continet et ex exemplo satis bono post annum 1820 descriptus est.

De codice Parisiaco cf. Hamilton, p. 74; de Havniensi Westergaard, p. 14; de Berolinensibus Weber, p. 161. Editiones Europaeae exstant a Chézy, Boehtlingk, Williams curatae. (WILSON 338.)

252.

Foll. 64-77. (linn. 12-16.) *Śākuntalae* initium, inde a primo actu usque ad dist. 65. actus tertii (तपति तनु-
गात्रि मदनस्वामिनि). (A.) Haec folia, quamvis manu nimis festinante exarata, praestantissimum recensionis *Devanāgarāe* textum praebent.

Haec voluminis pars seculo septimo decimo exarata est. (WALKER 201^e.)

253.

Lit. Bengal. Charta Ind. Foll. 48. Long. 13 $\frac{1}{4}$. Lat. 3. Linn. 6.

Śākuntalae textus recensionis ejus, quae *Bengalica* appellatur.

Folia १-९. desiderantur. Incipit: सुगन्धुञ्जो, apud Boehtlingk 14, 21. In marginibus locorum Prácriti-
corum interpretatio Sanscritica adscripta est.

Codex anno 1710 exaratus est. (WILSON 233.)

254.

Lit. Bengal. Charta Ind. Foll. 115. 1. Foll. 1-47. Long. 16½. Lat. 5½. Linn. 8. 2. Foll. 48-115. Long. 17. Lat. 5½. Linn. 10.

A. Foliis 1-47. ejusdem comoediae recensio Benga-
lica continetur.

B. Folia 48-115. *Śankarae*, *Vásudevae* et *Bhānu-*
matis filii, ad *Śákuntalam* commentarius, *Rasachandriká*
appellatus. Incipit: वक्षोज्ञयकाञ्चनाचलपरीरम्भ etc. ॥१॥
आशैशवं etc. ॥२॥

आसीत्कृती जयधरो जगति प्रसिद्धो

नानापदेन वनितासकुलप्रदीपः ।

योगःश्रुतिस्मृतिपुराणकथागमादि-

शास्त्राभियोगपटुभाजि भवादिसिंहः ॥

तत्सूनुरिन्दुरुचिनिर्मलकीर्तिराशि-

रावारिराशिर्विदितो भुवि रुद्रनाना (°námá) ।

निष्ठानसूकृतवशिष्ठमुनिप्रतिष्ठो

वेदादिशास्त्रशतधामसहस्रधामा ॥

तस्यात्मजः परमशाब्दिकचक्रवर्त्ती

वेदेतिहाससकलस्मृतिरत्नवेत्ता ।

लोकेऽभिधानविदितो भुवि वासुदेवो

नित्यार्चनाहरिहराहरणप्रवीणः ॥

तस्यात्मजो विषमतर्केनिकुञ्जसिंहो

गोविन्दचारुचरणान्बुजलम्बुजिः ।

श्रीशङ्करः शिशुमुकेभरतादि दृष्ट्वा

शकुन्तले वितनुते नु पदप्रकाशः ॥

Quibus distichis hoc stemma proditur: Jayadhara:
Rudra: *Vásudeva*: *Śankara*, *Govindae* discipulus. Scho-
liasta recensionem Bengalicam explicat. In primis com-
mentarii foliis nomina rariora haec reperi: *Adbhutasára*,
Kavikanṭhahára (*alankára*), *Kávyamímánsákára*, *Daṣa-*
rúpaka, *Bádaráyaṇa*, *Vámadeva*, *Śátakarṇi* (fol. 50^a.
सूत्रधारगुणाकारः स्थापकः प्रविशेत्ततः । उपचारेण सोऽप्यत्र सूत्र-
धारोऽभिधीयते).

Act. I. fol. 66^b; II. fol. 74^a; III. fol. 85^b; IV. fol.
96^b; V. fol. 104^a; VI. fol. 110^b; VII. fol. 115^a.

Utraque codicis pars post annum 1810 nitide exarata
est. (WILSON 40.)

255.

Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 68. Long. 11. Lat. 9.
Linn. 20-22.

Foll. 1-47. *Ranganáthae*, *Bálakrishṇae* filii, ad *Káli-*
dásae Vikramorvaśim commentarius, anno 1656 scriptus.
Incipit: गंडसिद्धमार्तंड etc. ॥५॥ श्रीबालकृष्णा पितरं विदुवद-
शिरोमणिं नत्वा नारायणाख्यं च पितृव्यं विबुधोत्तमं & श्रीकालि-
कादासरचितलोढकस्य ययामति रंगनाथाख्यविदुषा व्याख्या विख्याय-
यिष्यते ॥

Ex epilogo auctoris fratrem *Veṇimadhavabandhum*,
patrum *Nárāyaṇam*, avum *Ranganátham*, abavum *Ná-*
nabhaṭṭam fuisse apparet. Auctores et libri rariores a
Ranganátha hi citantur: *Udayanácháryas*; *Daṣarú-*
paka; *Pāṇivirachitadaṣarúpakaṭiká* fol. 6^a. (16^b. तथा-
वदेव पाणिर्विरचितदशरूपटीकायां साहसंकीयसंमतिरपि); *Nátya-*
darpaṇa; *Nátyalochanakára* 6^a; *Málaguptáchárya* (?)
6^b; *Muktávali* (lex.); *Rúpachintámaṇi* 2^b. 11^a; *Viṣva-*
lochana (= *Viṣvaprakāṣa*); *Ságara*, cujus operi plurima
se debere profitetur; *Someṣvara* 32^b; *Haradatta*.

Actus I. finitur in fol. 14^b; II. fol. 24^b; III. fol. 30^b;
IV. fol. 43^a; V. fol. 47^b.

Codex post annum 1815 parum accurate exaratus
est. (WILSON 305^a.)

256.

Foll. 96-131. (linn. 7.) *Málávikágnimitram*, *Kálidá-*
sae comoedia. (A.)

Haec voluminis pars manibus duabus exarata est,
atque foll. 96-114. seculo septimo decimo, folia vero
115-131. seculi superioris initio. Folium ultimum
desideratur.

Act. I. fin. in fol. 104^a; II. fol. 107^b; III. fol. 116^a;
IV. fol. 124^b; V. fol. 131^b.¹

Textus a *Tullberg* anno 1840 editus, interpretatio
Germanica *Weberi* anno 1856 publici juris facta est.
(WILSON 308^f.)

257.

Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 35. Long. 10½.
Lat. 4½.

Foll. 1-24. (linn. 10. 11.) *Málávikágnimitram*. (B.)

Act. I. fol. 6^a; II. fol. 8^b; III. fol. 14^b; IV. fol. 19^b;
V. fol. 24^b.

Haec voluminis pars anno 1698 exarata est. Anno
1824 *Lalleṣvara* *Calcuttae* (*Kalkitá*) vocabula singula

¹ In prologo A. भासक, B. C. धावक legunt. In B. vero secunda
manu भासक intra lineas adscriptum est.

lineolis rubris distinxit, pauca correxit, annotationes nonnullas adjecit. (WILSON 311^a.)

258.

Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 190. Long. 12½. Lat. foliorum 1-136. 4¾, foliorum 137-190. 4.

Foll. 1-34. (linn. 8.) *Málávikágnimitram*. (C.)

Act. I. fol. 8^a; II. fol. 11^a; III. fol. 19^a; IV. fol. 26^b; V. fol. 34^a.

Haec voluminis folia post annum 1820 exarata sunt. (WILSON 229^a.)

259.

Lit. Devan. Charta Europ. Foll. 218. Long. 11. Lat. 9. Linearum numerus variat.

Málatimádhavam, *Bhavabhūtis* poetae comoedia, cum commentariis duobus.

Act. I. fol. 42^b; II. fol. 61^b; III. fol. 84^b; IV. fol. 94^b; V. fol. 121^a; VI. fol. 143^b; VII. fol. 163^b; VIII. fol. 178^b; IX. fol. 206^a; X. fol. 218^a.

Commentarius prior satis copiosus a *Jagaddhara*, *Ratnadharae* et *Damayantikae* filio, scriptus est. Incipit:

चञ्चलद्विकचन्द्रचारुसुमो माद्यञ्जटाफलवो

दृप्तरुणदन्दशूकमणिमान् तत्पञ्चशाखालयः ।

स्थायुर्मे फलदो भवन्तितरां गौरीमुखेन्दुद्रव-

त्पीयूषद्रवदोहदादिव दधहेवदुमन् सदा ॥ १ ॥

नत्वा गुरुन् गुणगुरुनवलोक्य टीकां विश्वादि कोपभरतश्रुतिशब्दविद्यां ।

छन्दांस्यलंकरणमर्थगतिं विचिन्त्य श्रीमान् जगद्धरकृती वितनोति टीकां ॥ २ ॥

Ex epilogo hoc stemma colligitur: *Chandeshvara*: *Vedēṣa* sive *Vedadhara* (*Deveṣa* MS.): *Rāmeṣvara*: *Gadādhara*: *Vidyādhara*: *Ratnadhara*: *Jagaddhara*. Eidem auctori commentarium ad *Veṇīsanhāram* et *Vāsavadattām* debemus.

Commentarius alter a *Mālānka* rege, brevitati studente, compositus et *Durgamāsubodhinī* appellatus est. Incipit: मालाङ्गाख्यो महीपालो नत्वा हरिपदाम्बुजं । मालतीमाधवस्यार्थं विवृणोति यथामति ॥

Comoedia nostra in *Wilsonis* libro *Select Specimens of the Theatre of the Hindus* Anglice versa est. Textus Calcuttae anno 1830 impressus est, actum primum Lassen anno 1832 edidit.

Codex post annum 1820 exaratus est. (WILSON 306.)

260.

Foll. 36-105. (linn. 8.) *Mahāvīracharitam*, *Rāmae* res gestae, *Bhavabhūtis* poetae comoedia.

Act. I. fol. 46^b; II. fol. 55^b; III. fol. 61^b; IV. fol. 72^a; V. fol. 82^b; VI. fol. 95^b; VII. fol. 105^b.

De libri argumento cf. *Wilson* H.Th. II, 323. Textum Trithen anno 1848 edidit.

Haec folia post annum 1820 exarata sunt. (WILSON 229^b.)

261.

Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 191. Long. 13½. Lat. 5½. Linn. 9.

Foll. 1-39. *Bhavabhūtis* poetae *Uttararāmacharitam*.

Act. I. fol. 8^a; II. fol. 12^b; III. fol. 21^a; IV. fol. 27^a; V. fol. 31^a; VI. fol. 36^a; VII. fol. 39^b.

Haec fabula a *Wilsone* l. l. Anglice versa est. Textus Calcuttae anno 1831 impressus est. De codice Berolinensi cf. *Weber* Catal. p. 162.

Haec voluminis pars anno 1821 exarata est. (WILSON 166^a.)

262.

Foll. 115-138. (linn. 9.) *Nārāyaṇae*, *Bālakṛishṇae* filii, *Ranganāthae* nepotis, ad *Uttararāmacharitam* commentarius, *Vārāṇasīae* anno 1764 scriptus. Incipit:

अपारभवसागरोत्तरणसेतुभूतं सकृ-

त्प्रलापविषयीकृतं जयति यस्य नामामृतं ।

दशास्यकुलकाननजलनतीव्रदावानलः

स कोऽपि रघुनायको मम भवत्वभीष्टप्रदः ॥ १ ॥

Act. I. fol. 121^a; II. fol. 125^a; III. fol. 129^a; IV. fol. 133^a; V. fol. 134^b; VI. fol. 137^a; VII. fol. 138^a. Quae in fine libri disticha tria leguntur, ea paulum emendata exscripsi:

यो मौनभट्टबुधबन्धुरधीतविद्यः

श्रीतानभट्टसुकृती कृति कृष्णमूनुः ।

श्रीरंगनाथतनयेन तदीयपौत्र-

नारायणेन सुधिया रचितेति टीका ॥ १ ॥

वाराणसीनियतवासपवित्रमूर्तेः

श्रीरंगनाथविदुषो विहिताश्वरस्य ।

श्रीबालकृष्ण इति यः प्रथितस्तनूज-

स्तस्याग्रजेन रुचिरा विवृतिर्विधायि ॥ २ ॥

चतुर्गजरसचंद्रैर्विक्रमार्कस्य शाके

गतवति शुभमासे कार्तिके शुक्लपक्षे ।

प्रतिपदि परिपूर्णाकारि जिज्ञासुमुष्यै

विवृतिरियमुपेक्षाधिष्ठितायां नगर्या ॥ ३ ॥

De codice Berolinensi cf. *Weber* Catal. p. 162.

Haec voluminis pars anno 1822 exarata est. (WILSON 165^c.)

263.

Foll. 38-95. (linn. 10.) *Anarghyarāghavae*, comoediae a *Murāri*, Vardhamānae et Tantumatī filio, e Mudgalarum gente¹ oriundo, scriptae, actus quinque primi. (A.) Poeta, Rāmāyaṇam secutus, Rāmae res gestas et fata, ex quo tempore, domo patria relictā, Viṣvāmitram secutus est, usque ad recuperatum regnum, actibus septem adumbravit. Cf. *Wilson*, Hindu Theatre II, 375. Incipit: निष्प्रसूहमुपासहे भगवतः कौबोदकीलक्ष्णः को-
कप्रीतिचकोरपारणपटुज्योतिष्मती लोचने । याभ्यामर्द्धविबोधनुग्धमधुर-
श्रीरङ्गनिद्रायितो नाभीपल्लवपुंडरीकमुकुलः कंबो[ः] सपत्नीकृतः ॥१॥
अपि च । विरमति महाकल्पे नाभीपथैकनिकेतनस्त्रिभुवनपुनःशिल्पी
यस्य प्रतीक्षणमात्मभूः । किमधिकरणा किं (ki) दृक्कस्य च्यवस्थितिरि-
त्यसावुदरमविशद्गुं तस्मै जगन्निधये नमः ॥२॥ नांघंते सूतधारः ॥ भो
भो लवणोदधिबेलायनालीतमालकंदलस्य त्रिभुवनमौलिमंडनमहानी-
लमणैः कमलाकुचकलशकेलिकस्तुरिकापत्राकुरस्य भगवतः श्रीपुरु-
षोत्तमस्य यात्रायामुपस्थानीयाः सभासदः । कुतश्चिद्विपांतरदागतेन²
कलहकंदलनाम्ना कुशीलवेन रौद्रवीभक्तभयानकाद्भुतभूयिष्ठं कमपि प्रव-
धमभिनयता नित्यं किलायमुद्वेजितो लोकस्तत्कस्यचिदभिनतरसभाजः
प्रेक्षणकस्य प्रयोगानुज्ञया नाट्यवेदोपाध्य[र]यचक्ररूपतिवासी मध्यदे-
शीयः सुचरितनामभरतपुत्रो ह्यमनुसैः (l. सहमनुगृह्यः) ॥

Act. I. (distt. 55.) fol. 48^a; II. (distt. 86.) fol. 60^a; III. (distt. 60.) fol. 71^a; IV. (distt. 67.) fol. 84^a; V. (distt. 55.) fol. 95^b.

Haec folia seculo septimo decimo exarata sunt. (WALKER 207^b.)

264.

Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 108. Long. 13 $\frac{1}{2}$. Lat. 7. Foll. 1-48. (linn. 13.) *Anarghyarāghavam*. (B.)

Act. I. Munīndrasamvādas fol. 5^b; II. Kaumāravi-
kramas fol. 12^a; III. Pinākabhangas fol. 18^a; IV. Da-
śarathavipralambhas fol. 25^a; V. Sugrīvābhishekas fol.
31^a; VI. Daśagrīvanigrahas fol. 38^b; VII. Nāyakā-
nandas fol. 48^b.

Haec voluminis pars post annum 1820 exarata est. (WILSON 232^a.)

265.

Foll. 148-205. (linn. 10.) *Anarghyarāghavam*. (C.)

Act. I. fol. 155^a; II. fol. 163^b; III. fol. 170^b; IV.
fol. 179^a; V. fol. 186^b; VI. fol. 194^a; VII. fol. 205^a.

De codice Parisiaco cf. Hamilton, p. 79; de Beroli-
nensi Weber Cat. p. 162.

Haec folia anno 1821 exarata sunt. (WILSON 230^c.)

¹ अस्ति मौल्यगोत्रसंभवस्य महाकवेर्भट्टश्रीवर्धमानतनूजन्मनस्तंतुम-
नीनंदनस्य मुरारेः कृतिरभिनवमनस्यैराद्यं नाम नाटकं ॥

² सिंहलकान् glossa marg.

266.

Foll. 121-191. (linn. 9.) *Anarghyarāghavam*. (D.)

Act. I. fol. 130^a; II. fol. 140^a; III. fol. 148^b; IV.
fol. 158^b; V. fol. 167^a; VI. fol. 176^a; VII. fol. 191^a.

In actibus quinque primis a Paṇḍita quodam, qui
passim annotationes adscripsit, vocabula singula lineolis
rubris distincta sunt. Haec voluminis pars anno 1821
videtur exarata esse. (WILSON 166^d.)

267.

Foll. 135-182. (linn. 11.) Commentarii a *Ruchipati*
ad *Anarghyarāghavam* scripti pars. Incipit:

दोर्हड्वितयेन खण्डपरशोः कोदण्डमारोपयन्

कुर्वाणः सहसा विदेहनृपतिं पूर्णप्रतिज्ञाभरं ।

सानंदं कुशिकात्मजेन सुदृशां वृन्देन कौतूहला-

त्सन्नीडं प्रिययावलोकितामुखो रामो स्तु नः श्रेयसे १

Auctor opus jussu Bhairavae regis, Narasinhae filii,
se aggressum esse proximis distichis declarat. Com-
mentarius ad taedium prolixus est, quum ejusdem sen-
tentiae non raro quinque vel sex diversae interpreta-
tiones proponantur. Actus I. in fol. 161^b. finitur, actus
secundi major pars superstes est desinitque in verbis:
इन्दुदृपदां चंद्रकांतमणीनां अंभःशिराः पानीयाधारनाडीः भिंदानं द्विधा
कु, i. e. in disticho 71.

Haec folia anno 1821 parum accurate exarata sunt.
(WILSON 231^d.)

268.

Foll. 138-177. (linn. 8.) Epitome commentarii ad
eandem comoediam a viro docto quodam nescio ex quo
libro excerpta, qua verba difficiliora brevissime expli-
cantur. Incipit: निःप्रसूहमिति विज्ञोः तरायः प्रसूहं इत्यमरः
तादर्थ्यं यतुथी अय्ययीभावचसमासोर्थाभावे विज्ञाभावायेत्यर्थः । उपासहे
आराधयामः लोवनं सूयैवद्रूपे ॥

Act. I. fol. 147^b; II. fol. 155^a; III. fol. 160^a; IV.
fol. 166^a; V. fol. 171^a; VI. fol. 171^b; VII. fol. 177^b.

Haec folia post annum 1820 exarata sunt. (WILSON
165^d.)

269.

Foll. 32-58. (linn. 12.) *Abhirāmamañināṭakam*, a
Sundara anno 1599 compositum. (A.) Auctor actibus
septem Rāmae historiam tractavit. Cf. *Wilson* l. l. II,
395. Incipit:

रागस्ते सहजोऽपि चेतसि परित्यक्तस्त्रावेऽधुना

संप्राप्तो वहिरेष मानसहितं मुंचेति चाटूक्तिभिः ।

कोपात् कोकनदद्वद्विमुखीमाच्छिद्य यान्तीं करं

पद्मां मौनपरायणामनुनयन् पद्माग्रियः पातु वः ॥

नान्द्यन्ते सूत्रधारः । नेपथ्याभिमुखमवलोक्य मारिष इतस्तावत् ।
प्रविश्य पारिषार्थिकः भावनियोगात् कर्णेनाय कर्णयुगलमूलं कामं
कण्ठकितं । सूत्रधारः अद्य खलु सुरासुरनरकिञ्चरतिर्व्यगलङ्घनीय-
नियोगस्य जलधितनयानुरागवशादगणितजलधिनिकटनिवासलोकाप-
वादस्य भगवतः पुरुषोत्तमस्य यात्रायां परिमलितयानया विदग्धवि-
द्वज्जनपरिषदा मध्यदेशीयमहाकविसुन्दरमिश्रग्रथितमभिनवमभिराममणि-
नामधेयं नाटकं नाटयितव्यं etc.

Act. I. (distt. 17.) fol. 36^b; II. (distt. 18-35.) fol. 40^b;
III. . . .; IV. (distt. 62-85.) fol. 45^a; V. (distt. 86-
123.) fol. 49^a; VI. (distt. 124-175.) fol. 54^b; VII.
(distt. 176-205.) fol. 58^b. In fine haec leguntur:

शाके शशाङ्गाश्विरेन्दुतुल्ये ग्रामे वरिष्ठाश्रमतः [स] म्वद्धे ।

तदेतदीजगरिणा निवद्धं मुदे कवीनां कविसुन्दरेण ॥

Haec codicis pars seculo septimo decimo exarata est.
Folia nunc plura desiderantur. Atque primum foll. 8.
4. (distt. 6-14.), deinde foll. 98. 99. (distt. 47-63.), deni-
que folii 29. pars dimidia abscissa est. (WILSON 308^b.)

270.

Foll. 54-92. (linn. 10.) *Abhirāmamañināṭakam*. (B.)

Act. I. fol. 63^a; II. (Pinākabhāṅgas) fol. 68^a; III.
(Bhārgavālapas) fol. 72^b; IV. (Daṇḍakāraṇyapraṣṭhā-
nam) fol. 76^a; V. (Abhijñānādānam) fol. 81^a; VI. (Rā-
vaṇaparājāyas) fol. 87^b; VII. (Rāmabhadraḥhishekas)
fol. 92^a.

Haec folia non ante annum 1820 exarata sunt. Nam
quod in fine ॥ वत् ॥ १६६५ ॥ legitur, id ex alio codice
videtur descriptum esse. (WILSON 492^b.)

271.

Foll. 63-97. (linn. 9.) *Kansavadhas*, comoedia a *Se-
sha-Krishṇa* grammatico¹, Nṛisinhae filio, scripta, actus
septem continens. Incipit:

प्रारंभः शुभकर्मणस्त्रिभुवनकेशाभिचारागमः ॥

कांताकर्षणकर्मकर्मणविधिः कामाद्विती श्रुतिः ॥

हुंकारो मदनस्य निर्वृतिवधूमंजीरसिजाध्वनिः

श्रेयः संपदमातनोतु भवतः कंसारिवशीरवः ॥ १ ॥

De libri argumento cf. *Wilson* H. Th. II, 400. Act. I.
(distt. 43.) fol. 69^a; II. (distt. 25.) fol. 72^a; III. (distt.
31.) fol. 75^a; IV. (distt. 50.) fol. 82^a; V. (distt. 38.)
fol. 89^a; VI. (distt. 44.) fol. 94^b; VII. fol. 97^a.

Haec folia anno 1821 exarata sunt. (WILSON 231^b.)

¹ Cf. quae in prologo a *Sūtradhāra* dicuntur: आर्ये भयणमेतन्न
तु दूषणं कवीनां व्याकरणकोविदोति etc.

272.

Opera duo. Lit. Bengal. Charta Ind. Foll. 61.
Long. 13¹/₂. Lat. 4.

Foll. 1-21. (linn. 6.) *Chitrāyajanāṭakam* a *Vaidya-
nātha* (Vāchaspatibhaṭṭāchārya) scriptum. Incipit:

यत्पादाम्बुजनिःसृता भगवती गङ्गा त्रिलोकीतलं

घोरैः कालभयैर्विहीनमकरोत् तत्त्वं न वेत्ति श्रुतिः ।

वीणापाणिरहर्निशं न हि गुणान् गातुं क्षमो नारद-

स्तत्त्वां पातु महीपते यदुपतेः पादाम्बुजं सर्वदा ॥

नान्द्यन्ते सूत्रधारः अलमतिविस्तरेण । नेपथ्याभिमुखमवलोक्य
अये प्रयोगकर्तारः यूयं के द्वा गताः । प्रविश्य नदी अञ्जवत्त आणवेदु
सूत्र अये निन्दितनवनिविडतरसनीरनीलनीरदकान्तिकान्तकोटिकन्दर्प-
दर्पपरिविद्यट्टनपटोयोनिजवदनसारदसुपूर्णसुधाकरकरनिकरपानानन्दस-
मृहमोहितगोपाङ्गनानयनचकोरपरिहितपीतवसनवनमालाशोभितकौस्तु-
भविराजितवक्षः[?] स्थलाजानुनमितभुजसरलकालभुजगाकृतिवेणीचिरा-
जितपुष्पभागनचपलासपेलवपरिणत - - - गोविन्ददेवस्य यात्रायामेते
परिमलिताः ॥ Haec comoedia Iṣvarachandrarāyaḥ jussu
composita est. De argumento cf. *Wilson* H. Th. II, 412.

Act. I. *Yajñasthalapraveśas* fol. 6^a; II. *Dadhichida-
kshasamvādas* fol. 12^a; III. *Dadhichigamanam* fol. 15^b;
IV. *Satīdakshaprajāpatibhavanagamanam* fol. 18^b; V.
Yajñabhāṅgas fol. 21^b.

Haec folia post annum 1820 exarata sunt. (WILSON
234^a.)

273.

Foll. 98-134. (linn. 9.) *Dāmacharitam* a *Dīkshita
Samarāja*, Nariharis filio, scriptum. Incipit: जलधर-
सदृशे मुकुन्दवक्षस्यचिररुचिप्रतिभास etc. De auctore in prologo
haec traduntur: सूत्रधारः ॥ प्रिये साधूपलभ्यमेतेषां रंजकं प्रेक्षकं ।
स्मरसि नरहरिदीक्षितसूनुना दीक्षितसामराजेन आनन्दरायरंजनाय श्री-
दामचरितं नाम नाटकं विरच्य तदग्रेऽभिनेतुं मह्यमर्पितमासीत् ॥ De
argumento hujus comoediae cf. *Wilson* H. Th. II, 404.

Act. I. fol. 103^a; II. fol. 108^a; III. fol. 119^b; IV.
fol. 128^a; V. fol. 134^b.

Haec voluminis pars post annum 1820 negligenter
exarata est. (WILSON 231^c.)

274.

Foll. 82-95. (linn. 11.) *Dhūrtanartakam prahasanam*,
comoedia a *Samarāja*, Naraharis filio², scripta, in partes
duas (sandhi) divisa. (A.) Incipit:

क्रोडनारीकदंवे कलयति जगतामीश्वरे कंसशत्रौ

मिथ्या चैराग्यदंभं निखिलवरवधूदत्ततालं तथोच्चैः

² In subscriptione *Morvaṇīkara*-*Naraharidīkshita* appellatur.

हास्यं चक्रे कयाचिन्मधुभिदभिमत् पीतवस्त्रं चकर्ष
 ज्ञात्वेतीत्यं मुरारिः स्मितसुभगमुखः पातु युष्मान् स तस्मात् १
 अपि च कालिंदीपुलिने तमालमलिने भृगैर्विहंगैर्युते
 क्रीडन्कोकिलपोतराजिविलसत्कठे (°kaṇṭhe) मनोहरिणि (°hā°)
 अर्थग्रस्तशशांकवन्निजमुखे राधाधरं धारयन्
 गोपीभिः परिवेष्टितो भवतु वो भव्याय नव्याकृतिः २
 नाद्यंते सूत्रधारः सर्वतो वलोक्य अहो अद्य तावद्वंदारुवृंदारकवृ-
 द्मौलिखलदमंदंदारप्रसवमकरंदंसंदोहानोदितपायुकुसुस्या (°pāduka-
 syā°) तिविकटसटाकोटिकोटिपाटितनीरधरोदरखलनीरपीवरितावनीर-
 हप्रसवविमू (°bhū°) धितोत्तमांगस्यातिखरनखरप्रसरदावेशितविदारित-
 दपोहीर्य (°īrṇa) हिरण्यकशिपूदरीजरीजुंभमाणां त्वसंतानशोभितांगस्य
 दैत्यकरिकेरिणो नरकेसरिणो यात्रायां परिमिलितेन निखिलकला-
 कल्पकोविदेन धरित्रीमुत्ताम्णां (°dharitrī°) समूहेनाहमुक्तः यद्दी-
 क्षितनरहरिकुलावतसेन तर्कैर्केशजलधिकुंभकुलोत्तसेन सरससाहित्य-
 मुधासरोराजहंसेन सकल[क]लाभिज्ञेन दीक्षितसामराजाभिधेन विर-
 चितं धूनेनतर्कं नाम प्रहसनं (prahasanam) तन्नाट्यतामिति ॥

De libri argumento cf. Wilson H. Th. II, 407. Dra-
 matis personae hae: Múḍheṣvara, asceta; Jagadvan-
 chaka et Mukhara, ejus discipuli; Kṛishṇānanda, Mú-
 ḍheṣvarae amicus; Pápa, Kṛishṇānandae discipulus;
 Śuṇṭháchárya, Śivae pontifex; Vasantalatá, Śuṇṭhá-
 cháryae serva; Pápachara, rex; Vidúshaka; Mangala-
 kuṭhárāmiṣra, janitor; Nirmedháṣrama, Múḍheṣvarae
 amicus.

Haec folia anno 1799 exarata sunt. (WILSON 308^e.)

275.

Foll. 118-136. (linn. 8.) *Sámarájae Dhúrtanarta-*
kam. (B.)

Haec folia e praecedenti exemplo post annum 1820
 descripta sunt. (WILSON 229^d.)

276.

Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 204. Long. 10½. Lat. 5½.

Foll. 1-4. (linn. 19.) *Dútāngadam*, Angada nuntius,
 fabella a *Subhata* scripta, scenis quatuor constans. (A.)
 Incipit:

पायात्स वः कुमुदकुंदमृणालगौरः

शंखो हरेः करतलांबरपूर्णाचंद्रः ।

नादेन यस्य सुरशतुविलासिनीनां

नीचो भवन्ति शिथिला जघनस्थलीषु ॥ १ ॥

अपि च । शंभोः कोदंडभंगा[द]विदितविभवः शक्रसूनोर्विनाशा-

दशतः सेतुबंधादपि न परिचितः कैकयीनंदनेन ।

संवादादंगदस्याप्यनधिगतगतिः कारणात्म्यमूर्त्ते-

भूयाद्भूत्यै जनानां जगति रघुपतेर्वैष्णवः कोऽपि भावः ॥ २ ॥

नाद्यंते सूत्रधारः । परिक्रम्य । नेपथ्याभिमुखमवलोक्य । प्रिये वि-
 लासवति इत इतस्तावत् । ततः प्रविशति नदी । इयद्विभ । आणवेदुः ।
 अज्जो परिकरणिच्छं । सूत्रधारः । विश्वविश्वभरासमुद्राधिराजिदिव-
 राहस्य निजभुजयुगलवलविजितसकलवैरिवृंदसुंदरीनेत्रनीलोत्पलविग-
 लितबहुलवाष्पपूरज्वमानप्रतापराजहंसस्य माहाराजाधिराजश्रीविभुव-
 नपालदेवस्य परिषदाज्ञया प्रवंधविशेषमहमुपक्रममाणोऽस्मि । भो भोः
 सामाजिकाः शृणुत सावधानाः । यत् अद्य वसंतमहोत्सवे देवश्रीकुमार-
 पालेश्वरस्य यात्रायां दोलापर्वणि । पदवाक्यप्रमाणपारंगमेन महाक-
 विना श्रीसुभटेन निर्मितं दूतांगदं नाम छायानाटकमभिनयसंगीभि-
 रुन्मीलयिष्यामि ॥

Cf. Wilson l. l. II, 390. Sc. I. Angada a Ráma ad
 reposcendam Sítam mittitur. Sc. II. Mandodarí Ráva-
 nae non persuadet, ut Rámae concedat. Sc. III. Rá-
 vana, ab Angada frustra monitus, ad pugnam egreditur.
 Sc. IV. Hemāngada et Chitrāngada Gandharvae Rámae
 victoriam proclamant. *Chháyānāṭakae* vocabulo quid
 significetur, non constat.

Haec folia seculo septimo decimo exarata sunt.
 (WALKER 213^a.)

277.

Foll. 79-81. (linn. 17.) *Dútāngadam.* (B.)

Haec folia, seculo septimo decimo exarata, ejus-
 dem fabellae recensionem paulo breviorē continent.
 (WILSON 308^d.)

278.

Foll. 150-161. (linn. 10-14.) *Dútāngadae* argumenti
 enarratio, in capita tria divisa. Incipit: पायात्स वः
 etc. ॥ १ ॥ एकदा अंगदः सैन्ये पप्रच्छेदं विभीषणं । राक्षसानां कथं
 मत्तो विनाशो नैव ज्ञायते ॥ २ ॥ तारिता पर्वता येन तथोत्तीर्णो
 महार्णवः । चिंत्यतां रघुवीरस्य वीर्यं यत् श्रुतं पुरा ॥ ३ ॥ Fabellae
 ipsius disticha passim addita sunt. Subscriptio in fine
 haec legitur: इति श्रीअंगदविष्टिदूतांगदं छायानाटकं संपूर्णं ॥

Haec folia anno 1772 a Bhúdeva exarata sunt.
 (WALKER 200^f.)

279.

Foll. 93-106. (linn. 8.) *Dhananjayavijayas*, comoedia
 actu uno constans, a *Kānchana*, Nárāyaṇae filio, scripta.
 (A.) Incipit: हरेलीला वराहस्य दंष्ट्रादंडः स पातु वः हेमाद्रि-
 कलशा यत्न धात्री हत्वश्रि[यं] दधौ १ अपि च तद्वः प्रमादु विपदः
 प्रणतास्त्रिहंभ्य[र] न्यस्तं पदं महिषमुद्धूनि चंडिकायाः । वैरी यदी[य] न-
 खरांशुपरीतशृंगः शक्रायुधाकितनवांबुधरप्रभो भूत् २.

De argumento fabulae, ad genus *Vyáyoga* dictum
 pertinentis, cf. Wilson II, 374.

Haec folia circiter annum 1820 exarata sunt. (WILSON 492^c)

280.

Foll. 106-117. (linn. 8.) *Dhananjayavijayas*. (B.)

De auctore in prologo haec traduntur: कुलं कपिमुने-
रस्ति यत् पुत्रान्तरस्वती । संशिक्षयति धात्रीव नितान्तं मधुरा गिरः ॥१०॥
तत्राभवदुपाध्यायो नारायणसमाह्वयः जितवादिसहस्रौघैः प्राप वादीश्व-
राभिर्धौ ॥११॥ अपि च । कृतसंन्यसनात्प्रयच्छतोऽप्यभयं भूतगणाय
योगिनः । निजमंडलभेदशंकिनो भयमेकस्य रवेरभूद्यतः ॥१२॥ तत्सूनुः
कांचनो नाम समस्तगुणवत्तमः । गोष्ठीशालेव विद्यानां यस्य जिह्वा वि-
राजते ॥१३॥ तेन कृतो धनंजयविजयो नाम व्यायोगोऽभिनेतव्यः ॥

Haec voluminis pars post annum 1820 exarata est. (WILSON 229^c)

281.

Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 45. Long. 10. Lat. foliorum 1-13. 4. reliquorum 5.

Foll. 1-13. (linn. 9.) *Dhūrtasamāgamam prahasa-
nam*, a *Jyotirīśvara*, Dhīreśvarae filio, Rāmeśvarae
nepote, scriptum.

Haec comoedia a Lassen in Anthologia edita est, qui
in praefationis p. x. de auctoris aetate disputavit.

Folia 1. 2. 13. Wilsonis manu ex editione Bonnensi
descripta, reliqua seculo septimo decimo exeunte nitide
exarata sunt, et lectiones praestantissimas haud paucas
suppeditant. (WILSON 514^a.)

282.

Foll. 25-35. (linn. 13.) *Prachandapāṇḍavam*, sive
Bālabhāratam, comoedia a *Rājasekhara Mahipāladevae*
regis jussu scripta, actus duos continens. (A.) Incipit:
नमः शिवाय संसारसरोजस्य रजस्विनः विकाशैश्वर्यस्तथाय (°sūryā-
ya) सकोचसकेलेन्दवे १.

De fabulae argumento cf. *Wilson* H. Th. II, 361.

Haec folia seculo superiore exeunte negligenter exa-
rata sunt. (WILSON 311^b.)

283.

Foll. 206-227. (linn. 8.) *Prachandapāṇḍavam*. (B.)

Distichon, quo *Rājasekhara* summum inter poetas
recentiores locum occupare praedicatur, in prologo legi-
tur hoc: बभूव वल्मीकभवः पुराकविस्ततः प्रपेदे भुवि भर्तृमंडतां ।
स्थितः पुनर्यो भवभूतिरेखया स वर्तते संप्रति राजशेखरः ॥ *Bhartri-*

menṭhae sive *Menṭhae* nomen in *Śārngadharapaddhati*
occurrit.

Haec folia e codice parum accurato post annum 1820
descripta sunt. (WILSON 230^d.)

284.

Foll. 48-68. *Viddhaśālabhanjikā, Rājasekharae* co-
moedia. Incipit: कुलगुरुस्वलानां केलिदीक्षाप्रदाने परमसुहृद-
नंगो रोहिणीश्रृङ्गभस्य । अपि कुसुमपृथ्वीवदेवस्य जेता जयति सुरत-
लीलानाटिकासूत्रधरः १.

Cf. *Wilson* H. Th. II, 354. Act. I. fol. 53^b; II.
fol. 57^a; III. fol. 63^b; IV. fol. 68^b.

Apographon nostrum post annum 1820 negligentis-
sime exaratum est. (WILSON 305^b.)

285.

Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 183. Long. 13½.
Lat. 5.

Foll. 1-62. (linn. 9.) *Pradyumnnavijayas*, comoedia a
Śankaradīkshita, Dīkshita-Bālakrishnae filio, Dīkshita-
Dhūṇḍhirājae nepote, composita, eo die acta, quo Sabhā-
sinhae, Hṛidayasāhis filius, Chhatrasālac filius, Bundela-
rum rex institutus est. Incipit: गोपीगोपतिगोपगोभिरखिलं
etc. ॥१॥ सूक्ष्मात्सूक्ष्मतरा कला etc. ॥२॥ नांछंते सूत्रधारः अल-
मतिविस्तरेण विचिंत्य(ः) अहो विंध्यगिरिर्द्राधित्यकायां शरणागत-
पालनपरं परणाभिर्धं नगरं (nunc *Pannah* sive *Punnah*) तत्रा
श्रीक्षितिपालछत्रसालपौत्रः श्रीहृदयसाहिपुत्रः श्रीसभासिंहः etc.

De fabulae argumento cf. *Wilson* H. Th. II, 402.
Śankaram, qui praeterea *Śankarachetovilāsa* (supra,
n. 214.) et *Gangāvatāraṇachampūprabandha* libros
scripsit, non ante annum 1780 mortuum esse, aliunde
constat.

Act. I. fol. 9^b; II. fol. 16^a; III. fol. 29^b; IV. fol.
34^a; V. fol. 45^b; VI. fol. 52^a; VII. fol. 62^a.

Haec voluminis pars anno 1822 exarata est.
(WILSON 231^a.)

286.

Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 102. Long. foll. 1-88.
12. Lat. 4½. Long. foll. 89-102. 11. Lat. 3. Lineae
variant.

Prabodhachandrodayas, intelligentiae lunae ortus,
comoedia philosophica a *Kṛishṇamiṣra* scripta. (A.)
Versio Anglica anno 1812 a J. Taylor M. D. publici
juris facta, textus Calcuttae et ab H. Brockhaus editus
est.

Act. I. fol. 14^a; II. fol. 28^a; III. fol. 41^b; IV. fol. 55^a; V. fol. 69^a; VI. fol. 89^a.

Codex tribus partibus constat, quae diversis temporibus exaratae sunt:

I. Foll. 1-32. exeunte seculo superiore exarata. Commentarius in marginibus adscriptus incipit: राम विनायकं यत्ने सदानन्दं गुणाकरं । संसारतापसंहारकारणं विज्ञ-
वारणं ॥१॥ Isque a *Rāmadāsa* scriptus est. Haec pars usque ad initium actus tertii (p. 51, 10. apud Brockhaus) porrigitur.

II. Foll. 33-89, anno 1731 a Krishnadeva, Paṇḍyā-purushottamadevae filio, nitide exarata, reliquam comoediae partem continent. Adscriptus est commentarius *Gaṇeṣae*, Viṣvanāthadīkshitae filii, Bhāva-Rāma-kṛishṇae nepotis, *Chichchandrikā* appellatus. Qui commentarius cum *Rāmadāsa* eatenus consentit, ut hunc *Gaṇeṣae* libro usum esse investigando facile percipias. *Gaṇeṣae* enim scholia et copiosiora et magis perspicua sunt. In fine haec disticha leguntur:

आसीद्भावोपनामा भुवि विदितयज्ञा रामकृष्णोऽतिविज्ञ-

सस्माद्वैर्यो विनीतो विविधगुणनिधिर्विज्ञनायोऽवतीर्थः ।

तस्मात्प्रख्यातकीर्तिर्विविधमखकृतः प्रादुरासीद्भवान्यां

श्रीमत्यां यो गणेशो भुवि विदितगुणा तस्य चिच्छंद्दिस्तु (sic) ॥१॥

न प्राकृतं तत्त्वनिहासि किञ्चिन्मयेति संतः श्रुतिगोचरं वः ।

करोमि तेनास्तु निरंकुशेयं चिच्छंद्दिक्कानन्दविबोधनाय ॥२॥

ज्ञानतोऽज्ञानतो वापि सुहु वामुष्टु यत्कृतं ।

तद्भोः क्षमध्वं नद्वृत्ताः परीक्षयत सादरं ॥३॥

III. Foll. 90-102. Loci Prākritici in quatuor actibus primis occurrentes cum interpretatione Sanskritica. Haec pars anno 1647 ab Harajit exarata est. (WALKER 183.)

287.

Lit. Bengal. Charta Ind. Foll. 57. Long. 16. Lat. 5½. Linn. 6.

Prabodhachandrodayas. (B.)

Act. I. fol. 10^b; II. fol. 22^a; III. fol. 30^b; IV. fol. 38^b; V. fol. 47^a; VI. fol. 57^a. In marginibus loci Prākritici Sanskritice versi sunt.

De codicibus Parisiacis cf. Hamilton, pp. 77. 83.

Codex post annum 1825 exaratus est. (MILL I.)

288.

Lit. Bengal. Charta Ind. Foll. 48. Long. 10½. Lat. 7. Linn. 21.

Commentarius ad *Prabodhachandrodayam*, a Rudradeva, Harihara-tarkālakārabhaṭṭāchāryae filio, scriptus.

Incipit: जनिस्त्रीयविश्वेति शम्भुमौलिविधुधमा । भवानिमखचन्द्राणी प्रकाशयतु मे मनः ॥ प्रवर्त्तितो येन निगूढभाव स्फुटीकृतेहं भवतुर्गमस्य । भूयात् शरणं मम विभ्रमेतप्रबोधचन्द्रोदयनामभेदः ॥ श्रीरुद्रदेवकविरत्न मनो निधत्ते (I. निधत्तुं) मान्वाङ्घ्रिपङ्कजजले विनयं करोति etc.

Act. I. fol. 9^b; II. fol. 18^a; III. fol. 24^a; IV. fol. 31^b; V. fol. 37^b; VI. fol. 48^b.

Codex hujus seculi initio exaratus est. (WILSON 313.)

289.

Foll. 56-114. (linn. 9.) *Prasannarāghavam*, comoedia a Jayadeva, Mahādevae filio, e Kuṇḍina gente oriundo, scripta et in Śivae festo acta. Incipit:

चत्वारः प्रचयंतु विद्रुमलता रक्तांगुलिश्रेणयः

श्रेयः शोणसरोजकोरकरुचस्ते शार्ङ्गिणः पाणयः ।

भालेष्मज्जभुवो लिखंति युगपद्ये पुण्यवर्षावलीः

कस्तूरीनकरीः पयोधरपुगे गंडद्वये च श्रियः ॥१॥

Auctor actibus septem Rāmae historiam adumbravit. In prologo Sūtradhāras *Guṇārāmam* fratrem, et ipsum histrionem, laudibus extollit, et principum australium in aulis artem exercere declarat. Quae sequuntur collato codice E. I. H. 937. (= A.)¹, e prologo excerpsi: नाद्यंते सूत्रधारः परितोऽवलोक्य सहर्षं ॥ अये कथममी निजवदनशारदारविन्दनीतगिरिर्नदिनीनयनखंजनस्य निखिलमुनिजनहृदयरंजनस्य विकटजटापटलोत्संगरंगतांडवितंगंगतरंगनिकरस्य मंदकिनीचंदनललाटिकायमानमुकुटोपनीतनूतनमुधाकरस्य क्षिभवनललिननिर्माखनिर्मलविसांकुरस्य भगवतः शंकरस्य यात्रायां परिमलिता एव पारिषदाः । etc. प्रविश्य नटः ॥ इदं मन्मुखेनैव भवंतमुदीरयंति सामाजिकाः । यत्किल भरताधिराज ॥ ity ardhokte Sūtradhārah karnāv apidhāya. अहह असमंजसमसंजसं । भवतु । कार्यं तावदाकर्णयामि ॥ Nāṭaḥ. भाव अधुना मयैव भवत्सकाशादाकर्णनीयं किमिदमसमंजसमसंजसमिति ॥ Sū. नन्विदमेव यत्किल नंदति ज्यायसि कनीयसि राजपदमुपन्यस्यते । अहं हि भरतमात्रक एव । मन पुनरग्रजन्मा गुणारामनामा राजपदभाजनं ॥ Nāṭaḥ. भाव कीदृग्गुणस्ते गुणारामः ॥ Sū. ननु नास्मैव दत्तमुत्तरं ॥ Nāṭaḥ, vihaṣya. कथं नास्मैव गुणावगमः ॥ etc. Sū. Yaḥ khalu *Ratījanakānāmadheyasya* (यः ग्वलरति° B.) rājnaḥ sadasi *Harachāpāropaṇam* nāma nāṭakam abhinīya paritusṭhena rājna samarpitām *rangavidyādhārākhyātīm* priyām iva samāsāditavān ॥ Nāṭaḥ. स पुनः संप्रति कं देशमभिनंदयति ॥ Sū. केनापि दाक्षिणात्येन नटापसदेन मदीयमेवेदं गुणारामनामेति वदता रंगविद्याधराख्यातिरपहृता । तदाकर्ण्य गुणारामस्तामेव दिशं प्रचलितः । अधुना च श्रुतमस्माभिः । यत्किल सुकंठनाम्ना गायकेन मैत्रीं विधाय दाक्षिणात्यानां भूभुजां सदसि तेन सह रंगसंगममुपक्रांतवानिति । - -

¹ Hic codex anno 1672 exaratus est.

Nāṭah. कः पुनरस्य कविः ॥ Sū. sapranayakopam. विलासो यद्वाचामसरसनसिद्धमधुरः कुरांगाक्षीविम्बाधरमधुरभावं गमयति । कवीन्द्रः कौडिन्यः स तव जयदेवः श्रवणयोरयासीदातिथ्यं न किमिह महादेवतनयः ॥ Api cha. लक्ष्मणस्येव यस्यास्य सुमित्रागर्भजन्मनः (Sumitrā igitur poetae mater fuisse videtur) । रानचंद्रपदांभोजे धमज्जगायते मनः ॥ etc. Jayadeva etiam artis logicae peritus fuisse dicitur : नन्वयं प्रमाणप्रवीणोऽपि श्रूयते । तदहमस्य कवितातात्किंकत्वयोश्चंद्रिकाचंडातपयोरिवैकाधिकरणतामालोक्य विस्मितोऽस्मि ॥ Sū. क इह विस्मयः । येषां कोमलकाव्यकौशलकला लीलावती भारती तेषां कर्कशतर्कैवक्ररचनोद्गारेऽपि किं हीयते । यैः कांताकुचमंडले कररुहाः सानंदमारोपितास्तैः किं मत्तकरिंदुकुंभशिखरे नारोपणीयाः शराः ॥ etc. Denique poetae quidam enumerantur : Yasyās Choraṣ chikuranikurah, karnapūro Mayūro, Bhāso hāsah, kavikulaguruḥ Kālidāso vilāsaḥ । Harsho harsho hṛdayavasatiḥ, panchabāṇas tu Bāṇaḥ : keshām naishā kathaya kavitā kāmīni kautukāya ॥

Act. I. fol. 67^a; II. fol. 73^a; III. fol. 81^a; IV. fol. 87^b; V. fol. 96^a; VI. fol. 103^b; VII. fol. 114^b.

In fine haec leguntur : विद्धद्विपदपदपदं दुपुते चणके (l. वि-ध्वद्विपदपदपदं दुपुते च शाके) वारे भृगावहिमधास्त्रि गते च सिंहे संपूर्णेनेति रघुनाथगुणान्वितो सौ नाप्सप्रबंधरसकल्पितचित्रबंधः लिखित्वेन्यध्याहार्यं १ ॥ Quo disticho exemplum illud, ex quo apographon nostrum transscriptum est, anno 1749 exaratum esse declaratur.

De codice Havniensi cf. Westergaard, p. 14.

Haec voluminis pars anno 1822 negligentissime exarata est. (WILSON 165^b.)

290.

Charta Europaea. Foll. 137-190. (linn. 7.) *Madhuraniruddham* rūpakam, a *Chayanī-Chandraśekhara-Rāyaguru*, Gopīnātha filio, scriptum. Incipit : भद्राय स्मितकौमुदीमधुरमास्तेतुं etc. ३ तदाज्ञापयत किं नाम रूपकमभिनेतव्यमिति आकाशे कर्णे दत्वा किमाज्ञापयति भवतः मधुरानिरुद्धं नाम रूपकमभिनेतव्यमिति सूत्रः सवैकुण्ठं (savaiklavyam) कतमः पुनरस्य रूपकस्य रचयितेति न स्मरामि । पुनराकाशे देवोऽज्ञायत रामचंद्रधरणीभक्तैः समत्योतमान्नेच्छोत्सादनकर्मणि प्रथमतः काव्यिकप्रयां विव्रतः क्षोणीभृङ्गणमौलिदत्तचरणः कृत्वा वनैकस्थितिं धीरः स्वात्मनि वीरकेशरिपदं यः सान्वयं मन्यते ४ तद्देशनित्यवास्तव्यः सत्यः सत्कविकोविदैः अस्य कर्त्ता प्रबंधस्य चयनीचंद्रशेखरः ५ सूत्रः स्मृत्वा सशिरःकंपं तत्किल रूपकं सकलकोविदावतंसवत्सान्वयपसाकरदिनकरसन्नसोमयाजिवाजपेयिगोपीनाथराजगुरुद्वितीयतनयस्य चयनिचंद्रशेखररायगुरोरनन्यसाधारणः सरस्वतीनिर्णयः.

Cf. Wilson H. Th. II, 396. Act. I. Upāyopanyāsas fol. 142^b; II. Vasantartupravartanam fol. 147^b; III. Nāyakavipralambhas fol. 154^a; IV. Dhvajabhangas

fol. 160^a; V. Khecharasiddhis fol. 167^b; VI. Nāyakānirṇayas fol. 175^a; VII. Priyatamāsamāgamas fol. 182^b; VIII. Aniruddhānandas fol. 190^a.

Haec folia post annum 1820 exarata sunt. (WILSON 229^e.)

291.

Foll. 30-118. (linn. 11-15.) *Mahānāṭakam*, sive *Hanūmannāṭakam*, cum *Mohanadāsae* commentario. (A.) Incipit :

कल्याणानान्निधानं क्लृप्तमलमथनम्यावनम्यावनाना-

म्याचेयं यन् मुमुक्षोस्तपदि परपदप्राप्तये प्रस्थितस्य

विश्रामस्थानमेकं कविवरवचसां जीवनं सज्जनाना-

म्वीजं धर्मद्रमस्य प्रभवतु भवतां भूतये रामनाम¹ १

पातु श्रीस्तनपद्मभंगमकरीमुद्रांकितोरस्थलो

देवः सर्वजगत्पतिर्नैधुवधूवक्राञ्चंद्रोदयः

क्रोडाक्रोदतनोर्नैवेदुविशदे दृष्टांकुरे (danshtrā°) यस्य भू-

भौति स्म प्रलयाभिपल्वलतलोत्पातैकमुस्ताकृतिः २

यं शैवाः[.] समुपासते शिव इति ब्रह्मेति वेदांतिनो

वौद्धा बुद्ध इति प्रमाणपटवः कर्त्तेति नैयायिकाः

अर्हैर्नित्यं जैनशासनरताः कर्मेति मीमांशकाः

सो यं वो विदधातु वाञ्छितफलं तैलोक्यनाथो हरिः ३

Argumentum fabulae Wilson l. l. II, 363. enarravit. Textus recensione duo exstant, antiquior a Mohanadāsa tradita, recentior a Madhusūdana constituta. Mohanadāsa passim quidem, ut orationi dissipatae medelam afferret, versus a se factos addidit. Quod in prooemio factum est, ubi disticha 4-7. (आसीदुद्धभूपति°) his verbis inducit : इदानीं कथायोजनाय व्याख्याकृतात्मनः श्लोकचतुष्टयमवतारयति. Sed in universum textum ita tradere videtur, qualem a scholiastis antiquioribus (टीकांतर) accepit. Longe majora Madhusūdana molitus est, qui non modo librum in pauciores partes contraxit, sed plurima addidit, multa omisit, distichorum collocationem saepe mutavit. Mohanadāsae textus quum disticha 548. contineat, in Madhusūdanae recensione 720. inveniuntur. Idem in fabulae fine Rāmae in coelum ascensum descripsit, cujus rei nulla in recensione altera mentio reperitur.

Quae de Hanūmate comoediae auctore et *Dāmodāra* diasceuasta traduntur, ea hoc disticho innituntur, quod in fine codicum A. B. C. D. reperitur :

रचितमनिलपुत्रेणाय वाल्मीकिनाम्नौ

निहितममृतदुद्धा प्राङ्मुहानाटकं यत् ।

सुमतिनृपतिभोजेनोद्धृतं तत्क्रमेण

ग्रथितमवतु विश्वं निश्रदामोदरेण ॥

¹ Hoc distichon etiam in *Khaṇḍaprasasta* legitur.

Act. I. Jánakísveyamvaras distt. 52. fol. 39^a; II. Jánakírámachandravilásas distt. 30. fol. 44^b; III. Autpátikas distt. 26. fol. 49^a; IV. Sítáharanam distt. 16. fol. 51^a; V. Sítáviyogas distt. 59. fol. 60^a; VI. distt. 45. fol. 65^b; VII. Setubandhas distt. 20. fol. 69^a; VIII. Dútángadas distt. 55. fol. 79^b; IX. Mantrivákyam distt. 40. fol. 84^b; X. Rávanaprapanchas distt. 24. fol. 88^b; XI. Kumbhakarnavadhas distt. 42. fol. 94^a; XII. Indrajidvadhas distt. 17. fol. 96^a; XIII. Śaktibhedas distt. 35. fol. 101^a; XIV. Rámavijayas distt. 87. fol. 118^a.

Haec voluminis pars anno 1817 exarata est. (WILSON 228^b.)

292.

Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 227. Long. 13. Lat. 5. Foll. 1-99. (linn. 9-13.) *Mahánátakam*. (B.)

Act. I. fol. 12^b; II. fol. 19^b; III. fol. 24^a; IV. fol. 26^b; V. fol. 37^b; VI. fol. 44^a; VII. fol. 47^b; VIII. fol. 58^a; IX. fol. 62^a; X. fol. 66^a; XI. fol. 73^b; XII. fol. 77^a; XIII. fol. 83^a; XIV. fol. 99^b.

In marginibus *Mohanadáśae*, Kamalápatís filii, e Máthura gente oriundi, commentarius brevis et perspicuus adscriptus est. Incipit: हृदये यत्प्रेरणा समुद्यतो हं विमूढतरवुद्धिः । वंदे तत्पदकमलं गोकुलनाथस्य वेदादेः । ११ । हनुमन्नाटकसागरशब्दार्थोपाधत्तां सुगाधत्वं । नेतुं कृतसाहसतां मन सुधियः क्षंतुमर्हति । २१ । Mohana aliorum commentatorum (टीकांतर) sententias nonnunquam repetit, *Rasodadhi*, librum rhetoricum, a se scriptum (मदीयरसोदधि) saepissime citat, alios ejusdem generis libros haud paucos excerpit, quorum in numero rariores hos enotavi: Kalávilása, Kámavátára, Nátakavátára, Panchasáyaka, Virabhánu, denique *Charaka* lexicon.

De codice Parisiaco cf. Hamilton, p. 81; de Berolinsensi Weber Catal. p. 163.

Haec voluminis pars circiter annum 1820 exarata est. (WILSON 230^a.)

293.

Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 125. Long. 13½. Lat. 6½.

Foll. 1-89. (linn. 13-16.) *Mahánátakam* cum *Mohanadáśae* commentario. (C.)

Act. I. fol. 10^a; II. fol. 15^b; III. fol. 20^a; IV. fol. 22^a; V. fol. 31^a; VI. fol. 36^b; VII. fol. 40^a; VIII. fol. 50^b; IX. fol. 55^b; X. fol. 59^b; XI. fol. 65^a; XII. fol. 67^a; XIII. fol. 72^a; XIV. fol. 89^a.

Haec folia anno 1822 negligenter exarata sunt. (WILSON 168^a.)

294.

Foll. 138-200. *Mahánátakae* textus. (D.)

Act. I. fol. 143^b; II. fol. 147^b; III. fol. 150^b; IV. fol. 152^a; V. fol. 159^b; VI. fol. 164^b; VII. fol. 166^b; VIII. fol. 172^b; IX. fol. 176^a; X. fol. 179^a; XI. fol. 184^a; XII. fol. 186^a; XIII. fol. 190^b; XIV. fol. 200^a.

Haec folia post annum 1822 exarata sunt. (WILSON 167^b.)

295.

Lit. Bengal. Charta Ind. Foll. 164. Long. 16½. Lat. 3½. Linn. 5.

Foll. 1-98. *Mahánátakam*, e *Madhusúdanae* recensione. (E.) Incipit:

विश्वेशो वः स पायातिगुणसचिवतां योऽवलम्ब्यानुवारं
विष्वदीचीनसृष्टिस्थितिविलयमजः स्वेष्टया निर्मिमीते
यस्येयज्ञानमतीत्य प्रभवति महिमा कोऽपि लोकव्यतीत-
स्वक्रो यश्चक्षुराद्यैरपि निपुनतमो वीक्षणदिक्रियासु १

Act. I. fol. 8^b. Videhatanayálábhās (Rec. A. I, 1-I, 25); act. II. fol. 16^a. Vaidehísuratam (Rec. A. I, 26-II, 30)¹; act. III. fol. 29^a. Vaidehíharanam (Rec. A. III. IV); act. IV. fol. 38^b. Rámád Bálivadhās (Rec. A. V); act. V. fol. 50^b. Sandeśáharanam (Rec. A. VI); act. VI. fol. 67^a. Ságárabandhanam (Rec. A. VII); act. VII. fol. 76^a. Dútángadas (Rec. A. VIII); act. VIII. fol. 79^b. Máyárávanās (Rec. A. IX); act. IX. fol. 98^b. Svargárohanam.

In finē actuum singulorum mutatis mutandis hoc distichon legitur: एष श्रीलहनुमता विरचिते श्रीमन्महानाटके वीरश्रीयुतरामचंद्रचरिते प्रद्युम्ने विक्रमेः । मिश्रश्रीमधुसूदनेन कविना संदर्भसज्जीकृते स्वर्गारोहणनामकोऽत्र नवमो यातोऽक एवेत्यसौ ॥ Personarum nomina aliaque ad rem scenicam pertinentia plerumque addita sunt.

Hujus recensioneis textus a Kálíkriṣṇa Bahádúr cum interpretatione Anglica Calcuttae anno 1840 editus est.

Codex post annum 1820 exaratus est. (WILSON 172^a.)

296.

Foll. 90-125. (linn. 13.) *Mudrárákshasam*, comoedia a Viṣákhadatta, Prithus filio, Vaṭeṣvarae nepote, scripta, actus septem continens.

Act. I. fol. 97^a; II. fol. 103^a; III. fol. 108^a; IV. fol. 112^a; V. fol. 118^a; VI. fol. 122^a; VII. fol. 125^a.

¹ In fine hujus actus quindecim disticha consulto se omisisse, in eorumque locum Rámáyanae versus nonnullos se substituisse editor Calcuttensis ingenue profitetur.

Haec fabula a *Wilsone* l. l. Anglice versa est. Textus Calcuttae anno 1831 editus est. De codice Parisiaco cf. Hamilton, p. 80; de Berolinensi Weber Catal. p. 162.

Haec voluminis pars anno 1821 exarata est. (WILSON 168^b.)

297.

Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 177. Long. 13½. Lat. 5½.

Foll. 1-54. (linn. 9.) *Mudrārākshasam*.

Act. I. fol. 12^a; II. fol. 21^b; III. fol. 30^a; IV. fol. 36^a; V. fol. 44^a; VI. fol. 49^b; VII. fol. 54^a.

Haec folia anno 1821 exarata sunt. (WILSON 165^a.)

298.

Lit. Devan. Charta Europ. Long. 14. Lat. 7½. Linn. 9.

Mudrārākshasam.

Act. I. fol. 22^a; II. fol. 39^a; III. fol. 52^b; IV. fol. 64^a; V. fol. 78^a; VI. fol. 87^b; VII. fol. 94^b. Sequitur locorum Prākriticorum, qui in actu quinto occurrunt, interpretatio Sanskritica. Eadem per actus omnes post sententias Prākriticas in textu ipso adscripta est.

Codex anno 1823 exaratus est. (WILSON 169.)

299.

Foll. 38-62. (linn. 10.) *Mudrārākshasae* fragmentum, actum primum et secundum partem continens. Locos Prākriticos interpretatio Sanskritica proxime sequitur. Desinit in verbis: आहिर्गुणिकमुपमृत्य रसो खु अनचोदेस-पदं सने.

Haec folia post annum 1820 exarata sunt. (WILSON 232^b.)

300.

Foll. 63-108. (linn. 12.) *Vaṭṣavarāḥ*, Gaurīpati's filii, ad *Mudrārākshasam* commentarius. Incipit: कल्याणं कल्पवृक्षः etc. ॥ १ ॥ २ ॥ श्रीमानधीत्य नयनाटककोशशब्दं तत्राख्युपास्य च गुरु-नयमातनोति भुद्राविमुद्राविमुद्रितनयां मुण्यत्तसिंधुगैरीपतेस्तनयमिश्र-चटेश्वराख्यः ॥ ३ ॥ Ad res politicas illustrandas *Nayasāra* et *Nayalochana* libri frequentissime laudantur.

Act. I. fol. 73^a; II. fol. 81^b; III. fol. 91^a; IV. fol. 97^b; V. fol. 102^a; VI. fol. 105^a; VII. fol. 108^a.

In prologi explicatione (fol. 63.), folii unius lacuna significata est.

Haec folia anno 1821 negligenter exarata sunt. (WILSON 232^c.)

301.

Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 154. Long. foll. 1-31. 12. foll. 32-58. 10½. foll. 59-154. 10. Lat. foll. 1-95. 4. foll. 96-131. 3. foll. 132-154. 4.

Foll. 1-31. (linn. 11.) *Yayāticharitam*, qua comoedia, actus septem continente, *Rudradeva* Yayātis et *Śarmishthae* amores celebravit. (A.) Incipit: संभावदनं etc. अभिनववसन्तेन यतो वयमपि नवीकृता इव स्मः ॥ तदेतच्छ्रीरुद्र-देवविरचितं नवनाटकमवतारयामः ॥

Cf. *Wilson* H. Th. II, 388. Comoedia *Sarmishthā-yayāti* appellata in *Sāhityadarpaṇa* memoratur.

Act. I. fol. 5^a; II. fol. 9^a; III. fol. 12^b; IV. fol. 18^b; V. fol. 23^a; VI. fol. 27^b; VII. fol. 31^b.

Haec folia anno 1801 parum accurate exarata sunt. (WILSON 308.)

302.

Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 21. Long. 13. Lat. 9½. Linn. 27.

Yayāticharitam. (B.)

Apographon e praecedenti exemplo post annum 1810 factum. (WILSON 344.)

303.

Foll. 40-72. (linn. 9.) *Ratnāvalī* comoedia, ab *Harshadeva* rege composita. (A.)

Act. I. fol. 47^b; II. fol. 56^a; III. fol. 63^b; IV. fol. 72^a. Haec comoedia a *Wilsone* l. l. Anglice versa est; textus Calcuttae anno 1832 prodit. De codice Parisiaco cf. Hamilton, p. 73.

Haec voluminis pars anno 1821 exarata est. Verba lineolis supra positae separatae sunt. (WILSON 166^b.)

304.

Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 106. Long. 9½. Lat. 4.

Foll. 1-53. (linn. 8.) *Ratnāvalī*. (B.)

Act. I. fol. 11^b; II. fol. 27^b; III. fol. 39^b; IV. fol. 53^b.

Haec folia anno 1821 parum accurate exarata sunt. (WILSON 492^a.)

307.

Foll. 100-147. (linn. 9.) *Veṇīsanhāras* comoedia, in hujus apographi subscriptionibus *Veṇīsamvaranam* appellata. (B.)

Act. I. fol. 105^b; II. fol. 113^a; III. fol. 122^b; IV. fol. 128^b; V. (fol. 136^a); VI. fol. 147^a.

Haec folia anno 1821 exarata sunt. Inde ab actu quinto lacunae permultae significatae sunt. (WILSON 230^b.)

308.

Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 118. Long. 12. Lat. 5½.

Foll. 1-29. (linn. 8.) *Veṇīsanhārae* fragmentum, actus duos primos et majorem tertii partem continens. (C.) Desinit in verbis: तदेव कुरुते द्रोणात्मजः क्रोधनः ॥३०॥ राजा ॥ तस्य तथाविधस्य क एकस्या.

Haec folia anno 1821 exarata sunt. (WILSON 228^a.)

309.

Foll. 73-119. *Jagaddharae* ad *Veṇīsanhāram* commentarius. Incipit: कंठस्थाहिमणीविभूषिततनू etc.

Act. I. fol. 87^a; II. fol. 93^a; III. fol. 99^a; IV. fol. 105^b; V. fol. 111^a; VI. fol. 119^b.

Jagaddhara in explicandis poetae verbis et brevis et perspicuus est, textuque satis integro videtur usus esse. Ut exemplo uno utar, disticha duo additicia (जयति १, उत्तिष्ठन्त्या ५), quae in prologi exordio in codicibus B. C. leguntur, ne syllaba quidem tangit.

De codice Berolinensi cf. Weber, p. 163.

Haec folia intra annos 1820-1822 exarata sunt. (WILSON 166^c.)

310.

Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 18. Long. 12½. Lat. 8. Linn. 28.

Śaradātīlakam, a *Sankara* compositum, opus ad genus Bhāṇa dictum pertinens. Incipit: जयति नवदुकूले केलिकालेपनीते इडिति जयनभागे ह्लादिते चंद्रपादैः तदपनयनबुद्ध्या ब्रह्म लोलाग्रहस्ते पुनरपि निजनाथे स्मेरवज्रा भवानी ॥ etc. पुरा

खलु पुरंदरादिवृंदारकवृंदवंदनीयचरणारविंदस्यामंदकंदलितानंदकंदस्य कात्यायनीसनाथस्य विश्वनाथस्य निरंतरनिवासतया सफलितसकलपु-
खराश्यां काश्यां श्रवणीरमणसपर्ययासमर्पितनमस्यानां सदस्यानामस्मा-
कमसौ कर्णैरसायनीकृत तत्तत्तैः कोविदैरुदीरिता निखिलरसपरीवाह-
परिस्फुरंती किंवदंती ॥ शंकरः सकलसत्कविमान्यः साहितीसरसकाव्य-
विलासः शारदातिलकमुज्ज्वलशय्याकोमलं खलु बभाण सभाणं ॥

Cf. Wilson H. Th. II, 384 Tanta inter hunc et *Śankarachetovilāsam* librum in sermonis artificiiis similitudo intercedit, ut ab eodem auctore utrumque scriptum esse conjicere liceat.

Apographon post annum 1824 factum est. (WILSON 302.)

311.

Foll. 14-45. (linn. 8.) *Hāsyārṇavaprahasanam*, comoedia a Jagadīṣvara composita. Incipit: खेदस्यंदित-
सांद्रचंदनचयं ॥ etc. Cf. Wilson H. Th. II, 408. Act. I. finitur in fol. 34^a.

Haec folia Vārāṇasīae a Rāmachandra Kāśmirensi anno 1821 exarata sunt. (WILSON 514^b.)

312.

Foll. 132-154. (linn. 7.) *Hāsyārṇavas* comoedia, Bhavānīcharaṇae cura literis Bengalīcis anno 1835 impressa, quae editio satis rara est. Locorum Prākriticorum interpretatio desideratur. (WILSON 308^e.)

313.

Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 21. Long. 10½. Lat. 9½. Linn. 18.

Karpūramanjari, *Rājasekharāe* comoedia, lingua Prākritica scripta, actibus quatuor constans, qui *javanīkāntara* appellantur. Fabula ad genus *saṭṭaka* dictum refertur. Incipit: भहं भोदु सरस्स देख कइयो शंदंतुं वासा-
इयो etc.

Act. I. fol. 6^b; II. fol. 12^a; III. fol. 16^a; IV. fol. 20^b.

Codex post annum 1830 exaratus est. (MILL 67.)

E. CHRONICA, NARRATIONES,
FABULAE.

314.

Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 188. Long. 14.
Lat. 5½. Linn. 9.

Insunt in hoc codice opuscula varia, quibus regionis
Kāśmīrensis historia tractatur.

Foll. 1-80^a. *Rājataranginī*, Kāśmīriæ regum histo-
ria, a *Kalhana*, Champakæ filio, anno 1148 composita.

Lib. I. fol. 12^a; lib. II. fol. 17^b. Liber tertius desi-
deratur. Lib. IV. fol. 48^a; lib. V. fol. 65^b; lib. VI.
fol. 80^a. Libri sex primi cum interpretatione Franco-
gallica, septimus et octavus sine textu, a Troyer Parisiis
a. 1840-1852 editi sunt. Cf. Wilson, 'An Essay on
the Hindu History of Cashmir,' in As. Res. vol. XV.

Foll. 80^a-156^a. *Jainataranginī* (fluvius a Jaina rege
derivatus), auctore *Śrīvara*, Jonarājæ discipulo, qui
historiam Kāśmīrensem inde a Zainu-'l-'ābidīna
(زین العابدین) usque ad Fath Shah, i. e. Wilsone
teste, ad A.D. 1477 continuat.

Opus in quatuor libros (taranga) divisum est. Pro-
oemii disticha nonnulla desiderantur. Incipit: परिच्छेदेन
शक्ता भारती मम तथापि सकलं चित्तपटांतत्तिजगत्य ॥ Liber I.
septem capita habet: 1. fol. 86^a. Mallaṣilāyuddhavar-
ṇanam; 2. fol. 87^b. Shaṭtrinśadvarshe durbhikshavar-
ṇanam; 3. fol. 92^b. Ādamakhānanirvāsanam Hājya-
khānasanyogavarṇanam; 4. fol. 94^b. Pushpalilāvarṇa-
nam; 5. fol. 99^a. Kramasaroyātrāvarṇanam; 6. fol. 100^a.
Chitropachayaṣilpavarṇanam; 7. fol. 111^a. Jainaśāha-
svaryānam. Lib. II. Haidaraśāhavṛttāntavarṇanam,
desinit in fol. 115^b. Lib. III. Hassanaśāharājyavṛttānta-
varṇanam, fol. 133^a. Lib. IV. Phatihaśāharājyapṛāptis,
fol. 156^a.

De codice Berolinensi cf. Weber Catal. p. 165.

Foll. 156^a-188^b. *Rājāvalipatākā*, cujus auctor in
editione Calcuttensi *Prājyabhāṭṭa* appellatur. In codice
nostro titulus falsus: *Kalhanakṛitarājataranginī*, legi-
tur. Incipit: नमश्चराचराकारधारिणे etc. ॥ श्रीजोनराजविबु-
धश्रीवराभ्यां मनोरमं कृतं द्वाषष्टिवर्षांतं ग्रंथं राजावलिल्लयं गंगाभ-
गवतीतीर्थं ज्ञाने धन्यस्वभूषितः राजावलिलयतांकां (i. e. *Rājāvalipa-
tākām*) स्थां राज्ये प्रतिहभूयते etc. Auctor historiam inde a
Fath Shah ad Akbar continuat. Lib. I. fol. 173^a. desi-
nit in verbis: इति ताहिरालयवंशवर्णनं. Lib. II. incipit:
राज्यं नाज्योकखानादयत्वा दौलतचक्रकः etc. Desinit: पुराण-

गरीदाहे सा वसौभौ नगरी नवा सपत्नीचिरहे जाते न्यतनो देव-
वल्गभा ॥

Haec opera omnia Calcuttae anno 1835 impressa
sunt, quam editionem satis raram consulere non potui.

Codex anno 1834 negligenter exaratus est. Libri,
capita, disticha distincta non sunt. (MILL 20.)

315.

Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 139. Long. 11½.
Lat. 7½. Linn. 12.

Jonarājæ Rājataranginī. Auctor, qui sub Zainu-'l-
'ābidīna rege vixit, historiam Kāśmīriæ a Jayasinha,
Sussalæ filio, usque ad tempora sua continuat. In
prooemio haec leguntur:

रसमय्या गिरा वृद्धां नित्यतारुण्यमापिपत् ।

अथ श्रीजयसिंहांतं तत्कीर्तिं कच्छणद्विजः ॥

ततो देशादिदोषेण तदभाग्यैरथापि वा ।

कविर्वाक्सुधया कश्चिन्नाजिजीव्यत्परावृपान् ॥

श्रीजैनोक्ताभदीने ह्सां संप्रत्यक्षति रक्षति ।

जोनाराजाभिधक्तेषामुद्यतो वृत्तवर्णेने ॥

Desinit in distichis: श्रीजाकोट्टाधिपतं च मेरेष्कारपदं ददौ ।

ठक्कुरायाददाख्याय महाग्रामांश्च पत्तलां । ठक्कुरेभ्यो परेभ्यो सावपि
मान्यतया समं । महाग्रामसहस्राणि यथेष्टं प्रददौ नृपः ॥

Codex anno 1822 a Sadāsukha Indraprasthae (फरीज-
नहिताय) satis accurate exaratus est. (WILSON 391.)

316.

Lit. Devan. Charta Europ. Foll. 42. Long. 12½.
Lat. 9.

A. Foll. 1-4. Septimi *Kalhanæ* historiae libri disti-
cha 117. Incipit: स्त्रीं मातुस्ते जनि निर्मले पितृकुले श्लाघ्या
तनुर्वेधसा ॥ त्वं संध्याहितसन्निधिर्नम जपारक्ते धरे खेलसि संध्यावन्दन-
साभ्यसूयगिरिजास्तुत्येदृशैर्वाक्छलैः यस्संध्यामपि वंदते स्म स जगत्प्री-
यातु गौरीश्वरः ॥

B. Foll. 5-15. alterum *Rājāvalipatākæ* librum con-
tinent, ex alio codice atque apographon Millianum
transscriptum.

Haec folia post annum 1810 exarata sunt. (WILSON
393^a.)

317.

Hujus voluminis foliis 68. et 69. disticha 20. conti-
nentur, nescio unde desumta, quibus series regum quo-
rundam enumeratur, qui a *Paramāra*¹ descendisse fe-

¹ Cf. Transact. R. S. I, 207 sqq.

runtur. Incipit: परमार इति ख्यातो ज्ञानकर्षिसुतः परः । यो जधान पितृयज्ञे यज्ञविघ्नपरान् परान् १.

Paramāra, Śaunakae filius: Dharma: Deva: Kanaka: Vikrama: Rudrachhatra: Ujjendra (धरानगरतो गत्वा क्लृप्तिद्विग्वज्रये विभुः । चकारोज्जयिनीं लोके देवधानीमिवा- परं १): *Bhoja* (isque Bhojapurim condidisse fertur): Gunala: Udayajit: Raṇadara: Tejasinha: Nira: Dhīra: Uditadambāra (?): Śantanu: Ahaṅkāra: Dur- labha: Rāma: Sangrāma: Ugrasena: Holasinha: Nārāyaṇa (Mallopanāmaka): Māndhāttri: *Pratāparudra* (Bhojapuryām jāta): Horilasinha: Chatradhārin.

Haec folia hujus seculi literatura exarata sunt. (WILSON 426ⁱ.)

.318.

Hujus voluminis foliis 97-130. (linn. 10-12.) *Rasi- karamaṇam* carmen, a *Raghunātha* scriptum continetur. Incipit: श्रीलंबोदरेकदं तममलं नत्वार्यसिद्धिप्रदं कर्षूरादिसुगंधवस्तु- निचयैरभ्यर्च्य गौरीसुतं । उद्गच्छन्मदपानमत्तमधुपोद्वाद्दश्रुतिस्नेहिनं व्यक्तं वक्ष्ये गुणात्महामतिसुतस्येशस्य दुर्वाससः । १ चक्रं यस्य गुणान् सह- स्रवदनो जिह्वाद्भिसाहस्रकैर्नैलं को महिमानमस्य मनुजः स्वल्पात्य- धीर्वर्षयेत् । किंत्वाकाशमपारमत गुरुद्वयेनादिपक्षीश्वरा स्वात्मावस्थि- तशक्तिसारनिहिता द्युल्लंघयन्ति क्रमात् । २.

Auctor XVIII. capitibus *Durvāsasis*, doctrinae Vaish- navae praeceptoris, vitam et res gestas verbose et parum ornate adumbravit. Argumentum carminis hoc: In Naimishakānana regione (I, 8) Kanyakubja urbs (I, 14) sita est (देशेऽस्ति तस्मिन्किल कन्यकुब्जाभिधं महत्पत्तनमिदिरायाः). Ibi Karuṇākara sacerdos (III, 1) cum Mahāmāti uxore (III, 9) vixit. Lique filio (III, 26) Padmanābha (IV, 17) nomen indiderunt. Is inde a prima juventute studiis religiosis deditus, imprimis Vishṇum coluit (जितेन्द्रियो जितात्मा च भिक्षाशी कटिसूतधृक् । शिखी यज्ञोपवीती च नारायण- परायणः IV, 21). Brahmachāriṇis gradum (IV, 24) as- secutus, domum patriam reliquit, et Bhāratīśrī-Nṛisinha magistro (IV, 26), Prayāgae vivente, pietatem et animi disciplinam exercuit. A magistro *Durvāsas* nomine donatur (IV, 29). Vitae sanctitate placatus, Vishṇus ei se revelat (V, 2), cujus dei variae in mundo manifesta- tiones (avatāra) a Durvāsase celebrantur (V, 17). Vish- ṇus Durvāsasem novam ipsius esse manifestationem declarat, jamque olim in Atris domo natum esse (V, 18. 19: इत्थं स्तुतो नरहरिः पुनरावभाषे त्वं तावदत्र भुवनेऽसि समाव- तारः । आत्मानमत्रिभवने किल पूर्वजातं किं न स्मरस्यभिधया सुम- तेऽनयैव ॥ १६ ॥ योऽहं स त्वं च त्वं चाहं न भेदोऽस्यावयोः क्लृप्तः । इत्थं सति किमूनं ते यदित्थं तपसि स्थितः ॥ १९ ॥). *Durvāsas*, omnium locorum sacrorum (tīrtha) visendorum voto

facto (VI, 1), cum discipulis profectus in Nandanakā- nana (VI, 7) a leone incurritur. Is, a Durvāsase virga tactus, formam divinam induit, seque Bṛihadaśvam, Gandharvarum regis filium, esse declarat, olim a viris sanctis propter nimiam venandi cupidinem in leonem mutatum. Inde Durvāsas *Purushottamam* regionem adit, ubi Gajapati *Pratāparudra* regnavit (VII, 3: राजा गजपती रुद्रप्रतापाख्यो विराजते । यत्र देवी रमा निवसन् रमते स्ववि- भूतिभिः)¹. Dona magnifica a rege accepta Haradāsae sacerdoti, filiae dotem quaerenti, impertitur. Jagannā- tham adorat (VIII, 8). Narasinhae magistri morte nuntiata (IX, 1) Prayāgam revertitur. Sepultura facta in Kāmarūpam (12), indeque Mallapuram urbem (13) proficiscitur. Ibi Brahmaputra lacus sacer, Nīla mons, Rāma regionis rex fuit (ब्रह्मपुत्रो हृदो नाम्ना तीर्थं परमपावनं । चक्रास्ति स्वच्छपायोभिः पूर्णो यत्र तमोपहः ॥ १४ ॥ यत्र नीलस्तु नाम्ना वै पर्वतः शोभते सदा । नानाद्रुमलताकीर्णो निर्मलैरुपशोभितः ॥ १५ ॥ यस्मिंस्तु नगरे रम्ये तद्देशाधिपतिर्नहान् । श्रीरामाख्यो नृपो निवसन् वसति श्रीपतिप्रियः ॥ १६ ॥). *Durvāsas* Mukundamiśrae sa- cerdotis hospitium accipit (25). Cum Rāma rege pre- cem mysticam communicat, qua uxor ejus eousque sterilis filium concipit (X, 8). Ibidem brāhmaṇam quendam leprosum sanat (18). Iter pergit, hosque locos visit: Bhramarakuṇḍa in monte Nīla (XI, 2: तत्र स्नात्वा मुनिवरः कामाक्षां समपूजयत् । देवीं सर्वेष्टदां नत्वा शिष्यसं- धैरुपासितः ॥ ४ ॥ ततो रूपेश्वरं देवं दुर्वासाः संननाम ह । ततः स च ययावूनकोटिलिंगं महामुनिः ॥ ५ ॥ तानि नत्वा स तु कर्मुक्तेश्वरमपू- जयत् । दुर्वासास्तापसश्चेष्टः शिष्यसंधैरुपासितः ॥ ६ ॥ ततः स फल- याख्ये (?) तु गिरौ तिष्ठन्तमादरात् । यशोमाधवमानस्य ब्रह्मसागरमा- ययौ ॥ ७ ॥); Brahmasāgara (7); Gangāsāgarasangama (8); Kuṇḍāraka (9); Mahānādī-sāgarasangama (महान- दीसागरसंगमे स स्नात्वा जगन्नाथमनन्तमाद्यं । ययौ नमस्कृतुमघापहं वै क्षेत्रे स्थितं वै पुरुषोत्तमाख्ये ॥ ११ ॥ जगन्नाथं नमस्कृत्य कूर्मेदेवं ननाम सः । कूर्मं नमस्कृत्य जयनृसिंहं समपूजयत् ॥ १२ ॥); Rājamahen- dratīrtha, Godāvarīsangama (13); Vidyānagara (तुंगभद्रा नदी यत्र विरूपाक्षः शिवः स्थितः ॥ १४ ॥ विरूपाक्षं नमस्कृत्य तृणामलं ननाम सः । त्रिणामलं (sic) नमस्कृत्य श्वेतांबरमपूजयत् ॥ १५ ॥); Go- samādhi (17); Kāmerī, Kumbhakarna (18); Tejāūra (19); Setubandha (20); *Mathurā* (ततः स च मुनिर्माने मथुरामाजगाम ह । त्रिपथां मथुरां गत्वा सुखनाथमपूजयत् ॥ २१ ॥ मथुरामाजगामाथ दुर्वासास्तापसेश्वरः । रंघनाथं ततोऽगच्छत्); Ranga-

¹ Animadvertendum est, quod *Sterling* in As. Res. XV, 284. tradidit: 'It is added that about this time Chytunya or Chytan Mahaprabhu (i. e. चैतन्य) came from Nadda in Bengal to visit the temple of Jagannāth, and that he performed miracles before the Raja (Pratāparudra).'

nátha (22); Chandrakumáraśikhara (23); Ujjvala-Narasinha¹, Mallikárjunaśringa (24); Trimalla, Tripatī, Śivakāntī (25); Vishṇukāntī, Pakshitīrtha (26); Vedārṇa, Karasvāmin (27); Trinagarīrtha (लंकाकोकिलं चैव वन्दे तापसेश्वरः ॥ २६ ॥ ततः कन्याकुमारौ स वन्दे मुनिसन्तमः । आदिकेशवमभ्यर्च्य पद्मनाभं ननाम ह ॥ २७ ॥); Trīṇavallīrtha (30); Pāpavināśanāthīrtham, Atitīrtha (? सोतितीर्थं जगाम ह MS. 31); Tilaganjīrtham (ततः स तिलगंजीति तीर्थं), Kevalaputrā (32); Chaurabhavānī, Kajjalīrtha (33); Śringerīmaṭha, Tungabhadranāthīrtha (34); Vatsaṇurakātīrtha (35); Koṭilinga, Bhaṭkalā (36); Gokarṇalinga, Chandragūṭigiri, Tapodhāma (37); Brahmaparvata, Nāsikātryambaka, Chatrasinha (38); Vajrayoginī, Ūnātīrtha (38^b). स वज्रयोगिनीं पञ्चाङ्गुलीनाः संननाम ह । ततः स मुनिशार्दूल ऊनाईतीर्थनामगत् ॥ ३६ ॥); Kardameśvara, Tapatīsangama (39); Revāsangama (40); Mahīsangama, Sābhramatī (41); Śvetaparvata, Guptaprayāga (41^b); Mūla-Dvāravatī, Mādhavaprācī (42); *Prabhāsa* (43. यत्र प्राची सरस्वती); Mūlamādhava (44. टटरीसूर्यमभ्यर्च्य मूलमाधवमाययौ); Raivatagiri, ubi Mṛṅgikuṇḍa tīrtha (45); Saravaparvata, Bileśvara, Laghu-Dvāravatī (ततो विलेश्वरं पूज्य लघुद्वारवतीमगात् ॥ ४६ ॥); *Dvārakā*, ubi Chakratīrtha sacrarium, Gomatī fluvius, eoque tempore Bhīma rex fuit (48); Śankhoddhāra (62); Piṇḍarakātīrtha (63); Ambaranagarī, Prayāga, Āśāpurī, Sindhusamudrasangama (ततोऽंबराख्यां नगरं प्रयागमाशापुरीमभ्युपसाद्य पश्चात् । सिंधोः समुद्रस्य च संगमं स मुनिर्वैद्यो तापससंघर्ष्यः ॥ ६४ ॥ तत्र स्नात्वा मुनिवरो हिंगुलाजामपूजयत्); Dhārātīrtha (65); Kaṭāksha kshetra, Gorakshyāṭṭa (ततश्छिन्नां नमस्कृत्य गोरक्ष्याष्टं सनाययौ ॥ ६६ ॥); *Kāśmīradeśa* (67); Maṇimaheśa, Nagarakoṭī (? आगमन्नगरकोटिकृतावसतिं शिवां ॥ ६६ ॥); Prithūdaka, Sarasvatī nadī (69); Vasīsthaprācī, *Kurukshetra* (70); Haridvāra, Hṛishīkeśa, Devaprayāga (71); Saptadhārātīrtha (ततः स सप्तधाराख्यं तीर्थं परमपावनं । जगाम मुनिशार्दूलो यत्र गंगास सप्तधा ॥ ७२ ॥); Kedāraśambhu, Rudraprayāga (73); Nandaprayāga, Karṇaprayāga (74); Badaryāśrama (75); *Hastināpura*, Śuklakshetra (76); Naimishakānana, Miśriśha (sic), *Ayodhyā* (77. सरयूख्या नदी यत्र तीर्थं परमपावनं । ७६ । स्नात्वा च तत्रापि मुनिः स इलूवैश्वानरं सम्यगियाय हृष्टः ।); Mānasa saras (79); Harikshetra, Mukti-kshetra, Gallakī nadī (80); Nīlakaṇṭha, Chhāchhikā, Kauśikī nadī (81); Kanakāyinadī (82); Bhramarakuṇḍa (84). Inde Durvāsas ad Madhyadeśae sacraria visenda

¹ Ad hoc aliaque deorum nomina tīrtha vocabulum supple-dum est.

proficiscitur. Cap. XII. Brahmay, tra hrada (2. snātvā cha tatra *Tribhuktīrājam* ājagāma, tam pūjayitvā vidhivat etc.); Vānmatī nadī (3); Dadarisangama, Dyunadī-sangama (4); Vaidyanātha, Gayā, Kāśī (5)²; Prayāga (18); Mathurā (19); Kālanjaraparvata (20); Dhavalagiri, ubi Revā fluvius (21); Jaṭāśankara tīrtha (22); Māhuradatta locus (23); Torāṇamāla, Avantikā (24); Ekalinga tīrtha, Pushkara tīrtha (26); Girīśa Sāraṇeśa (27); Arbudāchala (ubi Śiva Achaleśa colitur 28); Siddhakshetra : तां (Ambikām) पूजयित्वा विधिवन्मुनीशः स्नेहं ययौ सिद्धसमाख्यमारात् । सरस्वतीविंदुसरोवरेषु स्नात्वाभवत्पूर्वमनोरथोऽसौ ॥ २९ ॥ स लोह्यष्टीं समुपाजगाम ततो मुनिः शिष्यगणाभियातः । Denique Dvāravatīm revertitur, quo loco sibi et discipulis sedem (maṭha) condiderat (30). Regi precem efficacissimam tradit (XIII, 22), alimentorumque abundantiam largitur (25). Discipulos circulatorum mysticorum naturam edocet (XIV): Śishyāḥ paprachhuḥ : स्वामिन् जनानां विविधा हि चेष्टाः कस्माद्भवन्तीह मुनीशवन्द्य । षट्चक्रभेदश्च कथं विभो नः कुत स्थितानीति वदस्व शिष्यान् ॥ २ ॥ चक्रेषु देवाः कति संति युक्ता नाम्ना च के तापससंघसेव्य । जीवस्वहोरात्रमनुश्रुतस्यैवासां करोतीह कतिप्रमाणान् ॥ ३ ॥ Durvāsa uvācha : हृत्पंकजकृतावासो हंसो जीवः परात्परः । हंस हंसेति हंसेति स्वात्मानं जपते सदा ॥ १० ॥ बहियीति हकारेण सकारेण विशत्यपि । सोऽहं हंसेति हंसोऽयं जीवो जपति सर्वदा ॥ ११ ॥ अहोरात्रेण जीवोऽयमति-संख्यं प्रजल्पति । एकविंशत्सहस्रं तु षट्शतैरधिकं विभुः ॥ १२ ॥ हृत्पञ्चकृतसंवासो हंसो नित्यं प्रजल्पति । इमं मत्वं महामत्वं सर्वसिद्धिप्रदायकं ॥ १३ ॥ गुद आधारचक्रं स्यात्तुल्यवर्णं चतुर्दलं । चतुर्मातृकासंयुक्तं वं शं षं सं इति क्रमात् ॥ १६ ॥ ज्ञेयो गणपतिदेवैः सिद्धिबुद्धी च शक्तिः ॥ १७ ॥ स्वाधिष्ठानं तु चक्रं स्याद्विंशे षड्दलसंयुतं । पीतवर्णं च षड्भक्तु मातृकाणिरुपस्कृतं ॥ १९ ॥ बकारादिलकारातिनैसके विंदुभूमिभिः । अत्र ब्रह्मादिदेवं स्यात्सावित्री शक्तिरुच्यते ॥ २० ॥ नाभ्यां च तद्वन्मणिपूरकाख्यं चक्रं तु नीलोत्पलसंनिभं तत् । दलैरुपेतं दशभिस्तु तच्च दैर्घ्ये विराजद्दशभिर्दंष्ट्राभिः ॥ २२ ॥ अत्र देवो महाविष्णुरुच्यते । शक्तिरिंदिरा ॥ २३ ॥ हृदयेऽनाहतं चक्रं श्रेतवर्णं महत्प्रभं । दलैर्द्वौ दशभिर्धुक् द्वादशार्णैः कटांतगैः ॥ २५ ॥ मातृकाया विंदुयुक्तेनैव देवतमुच्यते । रुद्रो भवानी शक्तिश्च ॥ २६ ॥ कंठे विशुद्धिचक्रं तु धूसवर्णं विराजते । दलैः षोडशभिर्धुक् ॥ २८ ॥ स्वरैः षोडशभिर्धुक् जीवस्तदाधिदेवतं । अविद्या शक्तिरलोका ॥ २९ ॥ आज्ञाचक्रं च भूमध्ये स्थितं माणिक्यसंनिभं । द्विदलं हं खं इति च मातृकाणोपशोभितं ॥ ३१ ॥ देवः स्यात्परमात्मा माया शक्तिरुदाहृता ॥ ३२ ॥ गोव्हाटमंडले तद्वद्ब्रह्मरंध्राख्यमुत्तमं । चक्रं प्रकाशबहुलं सर्ववर्णसमन्वितं ॥ ३४ ॥ सहस्रेषु दलैर्धुक् मातृकाणिरुपस्कृतं । स्वरैश्च सर्वैः संयुक्तं तच्चक्रं परि-कीर्तितं ॥ ३५ ॥ अत्र देवो गुरुर्ज्ञेयो ज्ञानं शक्तिः प्रकीर्तिता ॥ ३६ ॥

² Ibi Viṣṇvanātham hymno *Chandrachūḍāśṭaka* appellato adoravit, qui hymnus ab his verbis incipit : श्रीमन्नगेंद्रतनयाहृदयगमं तं .

Cap. XV. Durvāsas doctrinam mysticam tradere pergit. Incipit: अथ प्रवक्ष्यामि विषादहर्षस्वप्नप्रमादेषु यदस्ति तथ्यं । In medio corde nymphaeam octofoliam, in eaque vitae principium sentiens inclusum esse (जीवसु तन्मध्यगतोऽस्ति हंसो ज्योतिःस्वरूपः). Quod ubi interno impulsu res externas versus agatur (तत्र स्थितोऽसौ जीवात्मा चेष्टां संसारकारिणीं करोति नम्यते चाहं कर्तेति सततं तु सः), prout in singulis loti foliis requiescat, varios animi affectus effici, etc. Inde a capite XVI. variae Durvāsasis in mundo manifestationes enarrantur. Atque aetate aurea in Atris domo apparuit, ibique Chandram et Dattam fratres habuit. Aevo argenteo in Mandara monte vixit (XVI, 21). Tertius Dvāpara aevo in terram descendit (XVI, 22–XVII). Denique capite XVIII. Durvāsasis nostri res gestae repetuntur, et auctoris epilogus continetur.

Post libri XVIII. subscriptionem haec leguntur: संवत् १६२१ वर्षे अश्विनमासे शुक्लपक्षे नवम्यां तिथौ गुरुदिने लिखितमिदं काव्यं रसिकरमणसंज्ञं व्यासश्रीजयरामतनूजेन रघुनाथेन भारतीश्रीदुर्वाससंतोषणार्थं ॥ Libellus igitur eodem fere tempore (a. 1565) exaratus est, quo videtur scriptus esse. Ceterum folia 97–117. antiquiore, reliqua recentiore manu exarata sunt. (WALKER 207^c.)

319.

Foll. 192–227. *Viṣvaguṇādarśas* (speculum virtutum, quae in mundo reperiuntur), liber a *Venkaṭa*, Raghunāthadīkshitae filio, Apyayae nepote, nisi fallor, seculo sexto decimo exeunte scriptus. In prooemio haec disticha leguntur, emendatis emendandis a me exscripta:

कांचीमंडलमंडनस्य मखिनः कर्णाटभूभृद्गुरो-

स्तातायस्य दिगंतकांतयशसो यं भागिनेयं विदुः ।

अस्तोकाध्वरकर्तुरप्ययगुरोरस्यैव विद्वन्मयोः

पुत्रः श्रीरघुनाथदीक्षितकविः पूर्णो गुणैरपते ॥ २ ॥

तत्सुतस्तर्कवेदांततन्त्रव्याकृतिचिंतकः ।

व्यक्तं विश्वगुणादर्शं विधत्ते वेकटाध्वरी ॥ ३ ॥

Argumentum hoc: Kṛiṣṇānu et Viṣvāvasu Gandharvae curru per aërem moto varias Indiae regiones, praecipue vero australes, peragrant (विश्ववलोकस्पृहया कदाचिद्धिमानमारुह्य समानरूपं । कृशानुविश्ववसुनामधेयं गंधर्वयुग्मं गगने चचार ॥ ५॥), et de earum terrarum populis, urbibus, templis, deorum cultu, artibus et literis ita disputant, ut res pleraeque a Kṛiṣṇānu reprehendantur, a Viṣvāvasu vero vindicentur. Liber, et versus et orationem solutam continens, ad cognoscendam Dakṣiṇae regionis historiam recentiorum satis utilis erit.

In fine haec leguntur: इति श्रीपंचमलभंजननिबंधनविख्याततातयज्यभागिनेयवाजपेयादिदाज्याक्रथाचार्यतनूभवक्षेत्रयमककविरघुनाथाचार्यतनयस्य श्रीनिवासकृपाविदितनयस्य अरशाणिफाले व्यंकटार्यकृतिषु विश्वगुणादर्शः संपूर्णः ॥

Liber a Caveli Venkaṭa Rāmasvāmin Calcuttae a. 1825 interpretatione Anglica donatus est.

Haec voluminis pars post annum 1820 parum accurate exarata est. (WILSON 237^b.)

320.

Lit. Bengal.* Charta Ind. Foll. 70. Lat. 15 $\frac{1}{2}$. Lat. 3 $\frac{1}{2}$. Linn. 6.

Bhojaprabandhas, quo libro, a *Ballāla* composito, Bhojae regis res gestae celebrantur. Incipit: श्रीमतो धाराधीश्वरस्य भोजस्य प्रवन्धो लिख्यते ॥ अस्ति धारा नाम नगरी तत्र सिन्धुलसंज्ञो राजा आसीत् तस्य सावित्री नाम पत्नी चासीत् तयोर्वृद्धत्वे भोजनामा पुत्रो जातः etc.

Capite priore (foll. 1–10^a.) regni adeptio narratur, altero Bhojae erga poetas et viros doctos liberalitas praedicatur. Temporum rationem quum Ballāla nullam fere habuerit, nomina ab eo laudata ad definiendam poetarum Indicorum aetatem eatenus adhibenda sunt, ut, codicibus optimis in lectionibus consentientibus, ante seculi sexti decimi finem innotuisse pro certo habere possimus. Atque in codice nostro haec fere poetarum nomina reperiuntur: Karpūra 13^b.¹ Kalinga 13^b. Kāmadeva 55^a. Kālidāsa. Kokila 13^b. Kṛīḍāchandra 21^b. Gopāladeva (Kuṇḍinanagarād āgatah) 49^b. Govinda 11^b. Chauhittha paṇḍita 32^b. Jayadeva 63^a. Taṇḍuladeva Kāśmīrensis 33^a. Tārendra (Chandra?) 13^b. Dāmodara 45^a. 52^a. Dhanapāla 44^b. Bāṇa. Bhavabhūti (Vārāṇasinagarāt) 58^a. Bhāskara (Prabhāsātīrthanivāsin) 50^a. Madana 13^b. Mayūra 13^b. Mallinātha 53^a. Maheṣvara 22^a. 31^b. 65^b. Māgha Gurjarensis 66^b. Muchukunda Kāśmīrensis 48^b. Rājendra 22^b. Rāmachandra 65^b. Rāmadeva 13^b. Rāmeṣvarabhāṭṭa 22^a. Lakshmīdhara Drāviḍensis 17^b. Vararuchi 13^b. Vidyāvinoda 13^b. Vināyaka 13^b. Viṣvāvasu kāpālīka 63^b. Viṣṇukavi 47^a. Śankara 13^b. 14^a. Śākalya (ex urbe Ekaśālā sive Ekaṣilā sive Ekaṣilā appellata) 50^a. Śāmbhavadeva 57^a. Śuka 42^a. Sītā 22^b. Śimanta (MS. सामंत 48^a). Subandhu 13^b. Somanātha paṇḍita 47^a. Harivaṇṣa 13^b. Hariṣarman (codd. alii: Hari-varman) 63^b. Hārīta 58^a.

In folio 68^b. haec leguntur, quibus vulgaris de Hānūmannāṭakae origine opinio traditur. Textum paulum

¹ Qui in hoc folio enumerantur poetae, ii praestantissimi fuisse dicuntur.

emendatum exscripsi: ततो द्वाःस्यो राजानं प्रणम्य विज्ञापयामास । देव कोऽपि सांयात्रिको द्वारि तिष्ठति राजदर्शनाकांक्षी । राजा ग्राह । प्रवेशय । स च सांयात्रिको राजानं प्रणम्य मदनपट्टिकां पुरो मुनोच । राजा तां मदनपट्टिकां दृष्ट्वा पप्रच्छ । वत्स केयं मदनपट्टिका किं चास्यां लिखितमस्ति । सांयात्रिको ग्राह । राज्ञीरधावकस्मादेव वाहने खलिते मम च तारकैः शोध्यमाने वार्धौ तत्र मध्यमग्नं श्रीशिवायतनं दृष्टं । तस्य शिवायतनस्य पुरो महद्भिरक्षरैर्विराजिताः शिलाश्च । ततो मया ताभ्यो मदनपट्टिकया तानि बुद्ध्या (?) कियन्त्यपि वृत्तान्याहुतानि । ततो राजा तां हनूमत्कृतां खंडप्रशस्तिमालोक्य तस्य सांयात्रिकस्य कवित्वसंख्यया सुवर्णकोटीद्वैतवान् । तत्र मदनपट्टिकायां चरणद्वयं दृष्टवान् । राजा वाचयति ।

इह खलु विषमः पुरा कृतानां फलति हि जंतुषु कर्मणां विपाकः । उत्तरार्धं मदनपट्टिकायां नास्ति । ततो राजा महाकवीग्राह । एतस्य वृत्तस्य भवद्भिरुत्तरार्धमर्थसंगत्या कर्तव्यं । ततस्ते महाकवयः क्षौणिपालाज्ञयोत्तरार्धं पठन्ति स्म ॥

क्लृप्ते जनकतनया क्लृप्ते रामचंद्रः क्लृप्ते दशकंधरमंदिरे निवासः ॥¹

ततो राजा ततोऽपि । तं वृत्ता संतुष्टं भोजं दृष्ट्वा सीता ग्राह । देव यथा विद्वद्भिरुत्तरार्धमभाणि तथा हनूमतोऽभिप्रायो नास्ति । ततो राजा सेनया सह दक्षिणोदधेस्तोरमासाद्य तानि जलनिधौ मग्नानि वृत्तानि प्रकटीचकार । एवं महता यत्नेन तच्चोत्तरार्धमागात् ।

हरशिरसि शिरांसि यानि रेजुर्हरि हरि तानि लुठन्ति गृध्रपादेः ॥

Idem distichon in Hanúmannátaka XIV, 43. (ed. Bahádur, dist. 592.) legitur, unde antiquius huic comoediae nomen *Khaṇḍaprasasti* fuisse discimus. De *Khaṇḍaprasasta* carmine (nº. 232.) ne cogitemus, vel metro ipso prohibemur.

De Ballálāe aetate haec comperi. Filium Ranganátham, nepotem Viṣvarúpam habuit, qui astronomi seculo septimo decimo ineunte vixerunt. Ipse igitur exeunte seculo sexto decimo floruit.

In fine haec leguntur: श्रीमतो धाराधीश्वरस्य शतशः प्रवन्धाः संति । मया च यथामति कियन्त्यपि लोकतः श्रुतानि वृत्तानि एकत्र कृतानि ॥ अमङ्गलमिति मत्वा राज्ञो भोजस्यावसानसमयानि पद्यानि न लिखितानि ॥ श्रीकालिदासस्य वेश्याहस्तेन मरणं गर्हितमिति कृत्वा नात्र लिखितं ॥ पावकोत्सिष्टेयादि मोक्षं न लभते इत्यादि ॥ तथा च ॥ यः कालिदासमरणं भुवि निश्चिकाय भोजः स एव किल भावपदस्य वोद्धा ॥ इत्यादिजगत्प्रसिद्धा कथा नात्र लिखिता ॥ etc.

Bhojaprabandhae partem Pavie in Journal Asiatique 1844 enarravit, idem textum e duobus codicibus Parisiacis anno 1855 edidit. De codice Havniensi cf. Westergaard, p. 14.

Codex post annum 1810 satis nitide exaratus est. (MILL 17.)

¹ Hunc versum auctor consulto claudicantem fecit.

321—324.

Volumina quatuor. Lit. Devan. Charta Europ. Long. 11½. Lat. 9½. Linn. voll. I. II. et tertii usque ad fol. 112. undevicena, postea vicens singulae.

Inest in his voluminibus *Kathásaritságaras* (oceanus, narrationum fluvios in se recipiens), a *Somadeva* Kaśmírensi, Rámae filio, compositus. Majorem narrationum collectionem, *Vṛihatkāthā* dictam, se excerpisse, auctor in prooemio declarat. Opus libros 18. (lambaka) continet, iique in capita (taranga) divisi sunt.

Vol. I. Foll. 210. I. *Kathápīṭha*, 8 Taranga, fin. in fol. 32^a; II. *Kathámukha*, 6 Tar. fol. 63^a; III. *Lávāṇaka*, 6 Tar. fol. 106^a; IV. *Naravāhanajanana*, 3 Tar. fol. 125^a; V. *Chaturdārikā*, 3 Tar. fol. 152^b; VI. *Madanamanchukā*, 8 Tar. fol. 210^b.

Vol. II. Foll. 179. VII. *Ratnaprabhā*, 8 Tar. fol. 59^a; VIII. *Sūryaprabhā*, 7 Tar. fol. 116^a; IX. *Alankāravatī*, 6 Tar. fol. 179^a.²

Vol. III. Foll. 178. X. *Śaktiyaśas*, 10 Tar. fol. 77^b; XI. *Velā*, 1 Tar. fol. 83^a; XII. *Śaśāṅkavatī*, 36 Tar. Caput septimum decimum in fol. 178^a. finitur. Capitibus 8—32. *Vetālapanchaviṃśatikā* narratio continetur.

Vol. IV. Foll. 204. Liber XII. in fol. 77^b. desinit; XIII. *Madiravatī*, 1 Tar. fol. 85^a; XIV. *Mahābhisheka*, 2 Tar. fol. 94^b; XV. *Panchalambaka*, 2 Tar. fol. 108^b; XVI. *Suratamanjarī*, 3 Tar. fol. 130^b; XVII. *Padmavatī*, 6 Tar. fol. 165^b; XVIII. *Vishamaśīla*, 5 Tar. fol. 204^a. Hoc libro *Vikramāditya* res gestae narrantur.

Capita quinque prima anno 1839 ab H. Brockhaus cum versione Germanica edita sunt.

Haec volumina anno 1824 (cf. vol. III. fol. 77^b.) e codice bono parum accurate transcripta sunt. Quae in fine legitur subscriptio (इदं बृहत्कथापुस्तकं मुनीशपंडितदयारामस्यार्थे लिखितं ब्राह्मणनारायणेन), e codice illo videtur desumpta esse. (WILSON 316—319.)

325.

Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 164. Long. 13. Lat. 6½. Linn. 8.

Kathásaritságaras pars. Incipit a quarto libri IX. capite, et medio in nono capite libri X. desinit.

IX. *Alankārikā*, Tar. 4. fol. 15^b; 5. fol. 30^b; 6. fol. 57^a. X. *Śaktiyaśas*, Tar. 1. fol. 68^a; 2. fol. 77^a; 3. fol. 88^b; 4. fol. 104^a; 5. fol. 124^a; 6. fol. 138^b; 7. fol. 150^b; 8. fol. 161^a.

Codex post annum 1820 negligenter exaratus est. (MILL 33.)

² In fine hujus capituli Nalae et Damayantís historia legitur.

326.

Foll. 147^a—171. *Sinhāsanadvātrinsatputrikāvarttā*, sive *Vikramācharitam*, narrationes triginta duae, quibus *Vikramādityae* animi magnitudo et liberalitas celebratur. Incipit: यं वेदवेदांतविदो वदन्ति परं प्रधानं पुरुषं तथान्ये । विश्वोद्भूतः कारणमीश्वरं वा तस्मै नमो विष्णुविनाशनाय ॥ १ ॥ etc. अथुना मनस्वि(नो)जनमनोरंजनाय द्वाविंशत्सिंहासनपुत्रलिकाविचित्रालापकुतूहलमनोहरगद्यपद्यमयः कथाप्रबंधः कथ्यते ॥

De argumento libri cf. quae Roth in Journ. Asiat. 1845, II. p. 278 sqq. disputavit. Codex noster cum Tubingensi et Londiniensi E. I. H. 2523. rebus quidem consentit¹, sed recensiolem multo breviorē continet. Namque, narratione prima excepta, versus, quibus fabulis ceterum ineptis aliquid leporis accedit, omnino fere desiderantur.

In Bibliotheca E. I. H. codices quinque asservantur:

a. Eam recensionem continentes, quam *Jainicam* appellare licet, cod. 1315, Samvat 1722; cod. 1516, Samvat 1732²; cod. 2183, Samvat 1866 (decurtatus). Haec recensio eo maxime insignis est, quod in prologo *Siddhasena Divākara*, Sarvajnae filius³, ad Vikramādityam venisse, eumque ad tolerandam religionem Jainicam permovisse dicitur.

b. Recensio *Tāntrica*, cod. 2523, Samvat 1852; cod. 2897. e Bibl. Leydeniana, quo in codice narrationes metro vulgari indutae exstant.

Haec folia anno 1653 nitide quidem, sed a scriba non accurato exarata sunt. (MARSH 328^b.)

327.

Foll. 43—72. (Ann. 10.) Lit. Bengal. *Vetālapanchavinsatis*, narrationum collectio, *Jambhaladattae* auctori tributa. Folium 9. desideratur, secundum incipit:

¹ Alia ut silentio praeteream, totus liber a Śiva cum Pārvatī communicatus esse, et Vikramāditya solum ab Indra accepisse traditur.

² In fine hujus codicis disticha duo leguntur, quibus *Kṣhemakara* (nisi vocem adj. esse malis) hunc librum e dialecto Mahārāshṭrica Sanskritice vertisse dicitur: श्रीविक्रनादित्यनरे-श्वरस्य चरितमेतत्कविभिर्नियद्धं । पुरा महाराष्ट्रवरिष्ठभाषामयं (भाषाः मयं cod.) महाश्वर्यकरं नराणां ॥ १ ॥ श्लोकं करेण मुनिना वरगद्यपद्यबंधेन युक्कृतसंस्कृतबंधुरेण । विश्वोपकारविलसतुणकीर्तनाय चक्रेऽचिरादमरपंडितहर्षहेतु ॥

³ अन्यदा श्रीविद्याधरगच्छे षट्त्रिंशत्संस्कृतकुञ्जाधिपतिश्रीमहं-राजप्रतिबोधकश्रीपादलिप्तसंताने श्रीस्केदिलाचार्यशिष्यः श्रीवृद्धवादसू-रिस्तच्छिष्यः श्रीसिद्धसेनदिवाकरः सर्वज्ञपुत्र इत्याख्यया प्रसिद्धः प्रति देशान्विहारं कुर्वन्वत्या बहिष्पदेशे समागच्छत् ॥ Cod. 1516.

विचित्रं विस्वमेकं क्षान्तिशीलो नाम कापालिकः प्रत्यहं रात्रौ प्रादी-दिपत् ।

Haec fabularum notissimarum recensio a Śivadāśae textu (qualis quidem duobus codicibus Londiniensibus praebetur) ita differt, ut personarum nomina maximam partem cum Kathāsaritśāgara consentiant, versus per-raro, atque in exordio tantum fabularum, additi sint, oratio vero et elegantior sit et copiosior.

Narratio I. = K. 1. S. 1. II. Incipit⁴: आसीत्कालि-दीवूले ब्रह्मपुरनामधेयं (*Brahmashala* K.) नगरं । तत्राग्निस्वामी नाम ब्राह्मणः प्रतिवसति । तस्य मंदारवती नाम कन्या विद्यते ॥ = K. 2. S. 2. III. Incipit: अस्ति भागीरथीपरिसरे सकलमहीमंडलाका-रभूषितं पाटलिपुत्रनाम नगरं । तत्र सकलगुणसंपन्नो विक्रमकेशरी राजा बभूव । पराक्रमकेशरी नाम तस्य पुत्रोऽभूत् ॥ = K. 3. S. 3. IV. Incipit: अस्मिन्महीमंडले सकलराजलक्षणोपेतो राजा सार्व-भौमः शूद्रको नामासीत् ॥ = K. 4. S. 4. V. (inc. fol. 52^a.) Incipit: चंपावती नाम नगरी पुरासीत् । तत्र विष्णुशर्मा नाम ब्राह्मणः प्रतिवसति । तस्य त्रयः पुत्रा बभूवुः । अथैकदा तेन यज्ञार्थं कूर्ममानेतुं पुत्राः प्रस्थापिताः ॥ = K. 8. S. 23. VI. Incipit: उज्जयिन्यां नगर्यां मुदर्शनो नाम नरपतिरासीत् । तस्य राज्ये हरि-स्वामी नाम ब्राह्मणः सकलगुणसंपन्नस्तस्यै । तस्य सोमप्रभा नाम कन्याभवत् ॥ = K. 5. S. 5. VII. Incipit: तावलिमिका नाम नगरी पुरासीत् । तस्यां प्रचंडसेनो नाम राजा बभूव । तस्य राज्ञः प्रीतिभूमिः सखशीलो नाम कापालिकस्तस्यै ॥ = K. 7. VIII. Incipit: आसीच्छोभावती नाम नगरी तस्यां यशःकेतुनामा राजा गौरीभक्तस्तस्यै ॥ = K. 6. S. 6. IX. Incipit: आसीच्छृंगारवती नाम नगरी । तत्र वीरबाहुनाम राजा भवति । तस्य पत्नी पद्मावती नाम ॥ = K. 9. S. 7. X. (fol. 56^a.) Incipit: अनंगपुरनि-वासिनो वीरकेशरिनाम्नो नृपतेर्देशेऽर्चदत्तनामा वणिक्तस्यै । तस्य पुत्रो धनदत्तो नाम बभूव । लावण्यवती च तनया भूता ॥ = K. 10. S. 9. XI. Incipit: कांचनपुरनाम्नि नगरे धर्मध्वजो नाम राजा बभूव । तस्य राज्ञः शृंगारवतीमृगांकवती[तारावती]नामधेयं महादेवोत्तयं रूप-यौवनसंपन्नमासीत् ॥ = K. 11. XII. Incipit: कुसुमपुरनामधेयं नगरमेकमासीत् । तत्र देवस्वामी नाम ब्राह्मणः प्रतिवसति । तस्य पुत्रो हरिस्वामी नाम ॥ = K. 13. S. 12. XIII. Incipit: उत्तरस्यां दिशि नयपालो नाम राजा बभूव । तस्य पद्मावत्यां पत्न्यां यौवनसंपन्ना शशिप्रभा नाम कन्यासीत् ॥ = K. 15. S. 14. XIV. Incipit: कनकपुरनाम्नि नगरे महात्मा यशोधनो नाम राजा बभूव । तस्य राज्ये महाधनो रत्नदत्तनामा वणिक्तस्यै ॥ = K. 17. S. 16. XV. (fol. 61^b.) Incipit: रत्नावती नाम नगरी पुरासीत् । तत्र चंद्रप्रभो नाम राजा बभूव । तस्य राज्ये देवस्वामी नाम विप्रस्तस्यै । तस्य पुत्रो हरिस्वामी नामाभवत् । स पितुः सर्वस्वं द्यूतेन विनष्टं कृत्वापि द्यूतं न त्यजति ॥ = K. 18. S. 17. XVI. Incipit: कर्कटपुरनाम्नि

⁴ Errores gravissimos tacite correxi.

नगरे सूर्यप्रभो नाम नरपतिरासीत् । तस्य राज्ये धनदत्तो नाम वणिक्प्र-
तिवसति । तेन हिरण्यवतीनामधेयायां पत्न्यां धनवती नाम कन्योत्पा-
दिता ॥ = K. 19. §. 18. XVIII.¹ Incipit: चित्तकूटनाम्नि
नगरे चंद्रावलोको नाम राजा बभूव । तस्य महादेवीदुमती नामा-
भवत् ॥ = K. 20. §. 19. XIX. Incipit: दक्षिणस्यां दिशि
ब्रह्मपुराभिधेयं नाम नगरं पुरासीत् । तत्र विष्णुस्वामी नाम ब्राह्मणः
प्रत्यवासीत् । सोऽतीव धनहीनः । तस्य चत्वारः पुत्रा बभूवुः ॥ = K. 22.
§. 21. XX. (fol. 64^b.) Incipit: कलिगविषये यज्ञस्थलनामधेयं
नगरमासीत् । तत्र यज्ञसोमनामा ब्राह्मणस्तिष्ठति । तस्य ब्राह्मणी सोम-
दत्ता । तस्यामनेन ब्रह्मस्वामी नाम पुत्र उत्पादितः ॥ = K. 23. §. 22.
XXI. Incipit: दक्षिणस्यां दिशि विक्रमवाहुनीम राजा बभूव ।
तस्य राज्ये पुष्पावती नाम नगरी स्थिता । तत्र जितकुबेरविभवो
वणिङ्गिधिपतिर्नाम सार्धवांस्तस्यौ । तस्य कामसेना वास[व]दत्ता क्षमा-
वती चंपावती चतस्रः पत्न्यो बभूवुः । तासु तेन रत्नदत्तमणिदत्तकनक-
दत्तकुमारदत्ताश्चत्वारः पुत्रा उत्पादिताः ॥ Narrationes XXII.
XXIII. et vicesimae quartae initium desiderantur.
XXIV. = K. 16. §. 15. XXV. Incipit: दक्षिणस्यां दिशि
धर्मसेनो नाम राजासीत् । तस्य महादेवी चंद्रावती । तस्यामनेन विला-
सवती नाम कन्या समुत्पादिता ॥ = K. 24. §. 24.

In fine haec leguntur: इति सा श्रीजम्भलदत्तविरचितक-
थापीठे पञ्चविंशतितमो वेतालः ॥

Haec folia post annum 1810 exarata sunt. (WILSON
242^c.)

328.

Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 73. Long. 13. Lat. 5½.
Linn. 11.

Kathārnavas, narrationum oceanus, qui liber *Śiva-
dāsae* auctori tribuitur. Incipit: स्वान्शं भुक्त्वा प्रदत्तं
etc. ॥ १ ॥ रुक्मिणीकृष्णयोर्वन्दे पित्रोश्चरणपंकजम् । यन्नत्वा बहवो
लोका विबुधत्वमवाप्नुयुः ॥ २ ॥ ग्रन्थं कथार्षेवं कुर्वे सुक्तिपीयूषपूरितम् ।
शिवदासः परयत्नाद्विलासाय विलाशिनां ॥ ३ ॥ ये केचिद्गुणिनः
etc. ॥ ४ ॥ अथ कथकलक्षणम् ॥ नांगुलीभंजनं कुर्यान्न भुवौ नर्त-
येत्कचित् । नाधिस्त्रिपेन्न च हस्तेनायुञ्जेन्न शनैर्वदेत् ॥ ५ ॥ अथ श्रोतृ-
लक्षणम् । अङ्गाविद्यादयायुक्ता आस्तीकास्तीक्ष्णबुद्धयः । धीराः वदान्या
सानन्दा श्रोतारः परिकीर्त्तिताः ॥ ६ ॥ इति कथानकमाकर्ण्य वीरसेनो
पटिलं (l. जटिलं) ग्राह । भगवन्भवत्प्रसादपूर्वा कथा कर्णविमयीकृता ।
धन्यो यं सूरसेनो यः कन्यार्थं विपदार्थं प्रवेशमंगीकृतवान् । जटिलः
ग्राह । राजन्कन्यारत्नं दुःखेनैव लभ्यते । etc.

Libro nostro narrationes 35. continentur, oratione
soluta scriptae, additis passim versibus, paucioribus
tamen, quam in aliis ejusmodi voluminibus. De aetate
nihil temere affirmaverim, quum nullum aliud hucus-

que in Europam exemplum allatum esse videatur, et
codex noster recentissimae aetatis sit. Rebus tamen
et sermone perpensis, narrationes ipsas, quales quidem
in hoc codice leguntur, vix duobus seculis antiquiores
esse putaverim².

I. fol. 9^b. Prāṇadhara sacerdote, Śārngadharae filio,
adjutore, Gomukha Kauśāmbī rex, Karpūramanjarīm,
Karpūrasenae regis filiam, in matrimonium ducit. II.
fol. 11^b. Incipit: इति कथानकमाकर्ण्य वीरसेनो जटिलमाह ॥³
Māṇḍavyapūrae, quae urbs ad Godae ripam sita est,
quum Rūpamanjarī, Keśavae mercatoris filia, anachore-
reta quodam libidinoso auctore, in corbem imposita et
in flumen projecta esset, a principe quodam servatur.
Anachoreta a simia laceratur. III. fol. 19^b. Pradyumna
brāhmaṇa, Śrutaśīlāe filius (Kanakapure Godāvarītīre),
quum juventutem satis profligatam peregrisset, Puru-
shottamam profectus, Viṣṇus cultor evadit. Quo mi-
raculo in fine Saukara regio celebratur, id e Vārāha-
purāṇa desumptum est. Cf. supra, p. 60^a, n. 3. IV.
fol. 19^b. Tres homines, Mandara monte ad Viṣṇum
colendum ascenso, ad beatitudinem impetrandam de
saltu se praecipitandi consilium capiunt. Quod quum
duo in vita futura terrestria bona exoptantes fecissent,
tertius domum revertitur. V. fol. 21^b. Kūli, sacerdos
rusticus Magadhensis, Viṣveṣvarae minis territus, libros,
quos a brāhmaṇa Mithilensi pignore facto obtinuerat,
reddere cogitur. VI. fol. 26^a. Hayagrīvae poetae, in
Koṭipurāe urbis (dākṣhiṇātye janapade) regis cujus-
dam et Darpanārāyaṇae, regis filii aula, res gestae. Ex
qua urbe expulsus ad Kākātīyarudram, Nāgapurāe
regem, confugit. Hujus regis ortus prodigiosus nar-
ratur. VII. fol. 26^b. Narratio de duabus Rājyasenae,
Nandīpurāe regis, uxoribus. VIII. fol. 27^a. Koshṭha-
pālāe cujusdam sollertia laudatur, qui indicibus variis ho-
minem nequam flagitii coarguit. IX. fol. 28^a. Gāngū et
Sohāīcha fures (jagadvanchakau) mercatorem quendam
et ejus uxorem decipiunt. X. fol. 37^b. Narratio de
Rukmāṅgada, Vaidīṣapurāe rege. Qui quum diem
Viṣṇui festum (ekādaśīvrata) et ipse religiosissime
observasset, et populum jejuniō transigere jussisset,
Yama timens, ne sedes suae incolis vacuefierent, Brah-
maṇem deum supplex adiit. Isque ad pelliciendum
regem Mohinīm deam creavit. Quam quum Rukmān-
gada uxorem duxisset, nulla ratione moveri potuit, ut

² Praeter nomina insolita et barbara, vocabula quaedam in his
fabulis leguntur, quae in dialectis quidem popularibus occurrunt
sed Sanskritica non sunt, e. g. रोटिका, panis, = Hind. *rotī*; देवुका,
numus, = Hind. *ḍhabūd*, etc.

³ Hac Vīrasenae cum anachoreta colloquentis mentione, ejus
etiam in aliis narrationibus vestigia quaedam reperiuntur, prologi
magnam partem deesse apparet.

¹ Narratio septima decima omitta est.

die illo sancto cibum caperet, immo, ut promisso uxori facto solveretur, Dharmāngadam filium caedi maluit. Inseruntur narratiunculae duo : 1. de lacerta (grihago-dhā), qua narratione Śravanadvādaśī dies celebratur; 2. de *kāshthilā* (tarmite?), ad Bhaimyekādaśis efficacitatem praedicandam narrata. Haec omnia mirum in modum cum altera Nāradyapurāṇae parte conveniunt. XI. fol. 40^b. Incipit: ततो बृहदानन्दपूणो हरदत्तः प्राह । गंगाधर निखिलं स्वमफलाफलं श्रोतुमिच्छामि । De insomnia- rum significationibus caput, anushtubh metro scriptum. XII. fol. 41^a. *Harivaṇṣachatushkam*, disticha quatuor, quibus Harivaṇṣa liber celebratur. Incipit: श्रीमत्कृष्ण- कथानिधानममलं वेदार्थविद्योतकं विश्वोत्पत्तिविनाशपालनमयं मूलं पुराणांबुधेः । बंधानां बहुपुत्रदं श्रवणतो विश्वासपातं सतां त्वामेकं हरिवंशपुस्तकं वयं नित्यं नमस्कुरुहे ॥१॥ XIII. fol. 43^a. Śaṣi- kalā, Subandhus mercatoris filia, ex Ānandakanda in Kerala regione oriunda, quum a Dhanamohana et Su- patha fratribus, ne dotem a patre acciperet, in silvam ducta esset, Nīlagrīvāe regi nubit. Tacendi voto facto, multos post annos mortis timore ad prodendam fra- trum crudelitatem cogitur. XIV. fol. 46^a. Somasenae, Champakapurae (Tapatītīre) regi, filii duo, Jaya et Vi- jaya, fuerunt, prior stolidus, sapiens alter. Jaya, quum in silva arboris cujusdam folia efficacissima obtinuisset, et sollertissimus evadit, et Padmāvatīm Kanakavigra- hae, Viśālapurī regis, filiam in matrimonium ducit. XV. fol. 46^b. Ravidatta sacerdos, quum diu penuria oppressus esset, subito a Fortuna bonis cumulatur. XVI. fol. 47^b. *Dhannā* mercator, Jalandharapurae vi- vens, Vannae (*Vannā*) amici consilio usus, ingratos filios quatuor ulciscitur. XVII. fol. 49^a. Yakshas qui- dam quum a Vikramāditya, ut pretium craniorum a se allatorum definiret, petiisset, nimium garrulus coram Vararuchi consilium suum ipse prodit. XVIII. fol. 49^b. Saktughaṭākhyāyikā; cf. Panchatantra V, 9. XIX. fol. 50^b. Homo quidam (rajahputra) crumenam a men- dico coeco sibi ereptam recuperat. XX. fol. 53^a. Paṣu- pati sacerdos (Pradyumnapure Chandrabhāgānādītīre) quum a Śiva eum favorem obtinuisset, ut mantica in perpetuum placentis repleta esset, primum a figulo, deinde a Kalyāṇasena rege bonis suis privatur; qui uterque avaritiae poenas luunt. XXI. fol. 54^b. Halā- yudha (postea *Lakshmaṇasena*), Dhananjayae, Kalingae regis, filius, ingenio poetico excelluit. XXII. fol. 56^b. Paramaṇi (māgadhō rajahputrah) Lālachandram kāya- stham, tardī ingenii hominem, sollertia sua adjuvat. XXXIII. fol. 59^b. Śabarāsinhae, Haribungapurae urbis in Angadeśa sitae regis, fatuitas narrationibus tribus exploditur. XXIV. fol. 60^a. De furum duorum aemu- latione. XXV. fol. 60^b. Fur quidam, capitis damnatus,

ne judices quidem ab alienis manus abstinuisse probat¹. XXVI. fol. 61^b. Naṭākhyāyikā. De histrione quodam et ejus filia coram Vīrabhānu rege saltantibus narratio, quae ad finem perducta esse non videtur. XXVII. fol. 61^b. De homine avaro ejusque filio avariore. XXVIII. fol. 61^b. De hominibus avaris duobus, quo- rum alter altero sordidior. XXIX. Magharava nishāda canem inedia morientem plangit quidem, attamen non alit. XXX. fol. 63^a. Mercator quidam, e Yavanadeśa Lavanapuram profectus, bona a Bhaṭṭa (vaiśyarataḥ kshatriyas)² mutuum sumta, dolo recuperat. XXXI. fol. 64^a. Mendicus quidam, subito magnis divitiis poti- tus, omnem animi tranquillitatem amittit. Vitae fastidio quum a praedone petivisset, ut se occideret, ne in eo quidem discrimine, ut obolum unum dono daret, ani- mum inducere potest. XXXII. fol. 66^a. Dhanapāla, mercator admodum sordidus (Kapisthale), Devaśar- mane brāhmaṇa auctore omnia bona in apparando sacrificio collocaturus est. XXXIII. Notissima de serpente ranas devorante fabula. XXXIV. fol. 70^a. Sapientia et Fortuna de principatu inter se conten- dunt. XXXV. De singularum Indiae terrarum virtu- tibus et vitiis.

Desinit liber in disticho: भट्टाचार्यकवीन्दयस्यपदवीसिद्धान्त- पंचाननः तत्कालंकरणं च भूषणगिरा आचार्यवाचस्पतिः न्यायालं- कृतसार्वभौमसुधिया श्रीचक्रवर्त्ती यतो वेदान्तादिकशास्त्रपारंगमरो चैत- न्यदेवः स्वयम् ॥

Codex anno 1824 exaratus est. (WILSON 327.)

1 प्राहारिकैः कश्चिच्चौरो राज्ञोऽग्रे नीतः । राजापि तं चौरं निश्चीय तस्य घातमादिदेश । चौरः प्राह । राजन्मयेका लोकोत्तरा विद्यास्ति । तामादाय यथारुचि कुरु । राज्ञोक्तं । यद्येतादृशीं विद्यां जानासि तर्हि कथं चौर्यं करोषि । चौरः प्राह । येन कदापि किमपि न चोरितं तस्य हस्त इयं महाविद्या प्रसीदति । पूर्वमहं चौरोऽभवं पश्चाद्विद्याम- वापमतो न मम हस्ते प्रसीदति । राज्ञोक्तं मंत्रिणं [प्रति] । विद्यामेतां त्वं गृहाण । मंत्री प्राह । राजन्नहं निसर्गचौरः । यतो राजकार्यकरा- स्तृष्णाकवलिता एव भवन्ति । ततो राजा पुरोहितमाह । त्वं विद्यां गृहाण । स प्राह । . . . यतो राजसंकल्पितेषु द्रव्येषु चौर्यं करोमि । ततो राजान्यानपि सभासदः प्राह । तेषु कश्चिदपि साधुर्नाभवत् । ततः सर्वैरुक्तं । राजैव गृह्णातु । राज्ञोक्तं । अहमपि यौवराज्यस्थितो बहु- चौर्यमकरवं । चौरः प्राह ।

यत्त राजा स्वयं चौरः सामात्यः सपुरोहितः ।

तत्राहं किं करिष्यामि यथा राजा तथा प्रजाः ॥

राज्ञि धर्मिणि धर्मिष्ठाः पापे पापाः समे समाः ।

लोकास्तथानुवर्तन्ते यथा राजा तथा प्रजाः ॥

ततः प्रसन्नो राजा चौरं मुमोच ॥

2 'Paradine Chhajjū-nāmo vaiśyaratasya kshatriyasya paṇyam āgatya' in eadem narratione occurrit.

329.

Foll. 110-126. (linn. 12.) *Bharatakadvātrinśikā*, narrationes populares triginta duae. Incipit: देवदेवं नमस्कृत्य । श्रीगुरुं यथाश्रुतं । द्वात्रिंशद्भटकानां । लिख्यते कुतुकात् कथाः । ११ । इह हि जगति सर्वेऽपि श्रेयोधिभिः पुंभिर्निःश्रेयसाश्चात्रये सदापि सदाचरणज्ञानप्रगुणैर्भावं । सदाचरणपरिज्ञानं च मूर्खजनाचरितं यज्ञत् स्वबुद्धिकल्पितवस्तु प्रवर्त्तनानर्थदर्शनेन व्यक्तीभवति । अतस्तद्व्यक्तये मूर्ख(f)चरितपरिहास्य च भटकद्वात्रिंशिकाः प्रारभ्यन्ते ।

Hae narrationes ad deridendam ascetarum (Śivaitarum?) et eorum, qui magistros eos sequuntur, ignorantiam et stultitiam compositae sunt. *Bharataka* (sive *Bharadaka*) vocabulo, cujus origo me latet, mendicorum religiosorum genus quoddam significari videtur, quum ejus loco sexcenties *jaṭin* (comam promissam gerens) sive *bhautika* (i. e. cinere oppertus) ponatur. Textus sententias et vocabula dialecto Hindustānica antiquiore scripta satis multa continet.

I. Dhanada śreshṭhin (Bharatapure), *bharatakāe* cujusdam occisione simulata, ab amicis omnibus deseritur. II. Durmati *bharataka*, somnians quum domum cibis plenam conspexisset, universum vici populum ad coenam invitat. III. Damanaka bh. (Suvarṇapure), Rukmiṇī, Sulochanae filia, quum potiri vellet, a simia laceratur. Haec narratio cum secunda Kathārnavae convenit. IV. Dhījaḍa (Vardhamānapure) baculi instar Śrībhādam magistrum, oleo inunctum et igni objectum, aegritudine incurvatum erecturus est. V. Saraṭaka bh. (Godakagrāme) et discipuli inertes et ignari donis cumulantur, dum brāhmaṇa quidam, quamvis doctus, stipem frustra petit. VI. Somaka bh. (Vikātagrāme) iterum atque iterum de tecto se praecipitavit, ut amicis, quomodo vulneratus esset, quaerentibus, rem demonstraret. VII. Kuṇṭhaka (Kaṭerakagrāme), a Luṇṭaka magistro ad stipem colligendam missus, placentas omnes ipse devorat. VIII. Niḥsanga jaṭin (Mallānagrāme), in horto alieno arundine saccharifera potiturus, furti metu hortum ipsum rogat, ut sibi concedat. IX. Dharāṭaka bh. (Suprabhapure), timore exagitatus, Benaris¹ cibum impurum se comedisse sponte confitetur. X. *Bharatakāe* quidam bovem pro vacca emunt (duhanti cha). Qui quum effugisset, *Bharataka*, ad vaccam aliam emendam missus, vaniloquentia latronibus pecuniam ipse monstrat. XI. Dharāṭa bh., utrum in casa an foras sit, neque ipse discernit, neque a discipulo, pariter sagaci, certior fit. XII. Discipulus (Kolakagrāme) magistro aegroto, *viṣa* pro *ativisha* dato, in perpetuum medetur. XIII. *Bharatakāe* quidam (Sughoshagrāme), quum in Kalpadhenus vaccae cauda suspensi jam in eo essent, ut coelum ascenderent,

¹ वाणरस्यां MS. bis.

quaestione intempestiva facta in terram decidunt. XIV. Asceta quidam (Koraṇṭakagrāme) a discipulo, magistri surditati medelam allaturo, vapulat. XV. Mokali[n] bh. (Sūryapure) uxorem se vivo viduam non esse non credit. XVI. Moḍhaka (Lakshmīpure), a Dharkāta magistro ad oleum et butyrum arcessendum missus, negotio male perfungitur. XVII. Suvi-chāra jaṭin (Mangalapure) caput inter bovis cornua interponit. XVIII. Udghoshaka (Subālāgrāme) magistro pro *guḍa-dāḍimādi* medicinis *guḍadā* praebet. Cf. supra narratio duodecima. XIX. Karamandae ascetae (Sohalagrāme) discipuli duo neque ipsi fulmen noverunt, neque a magistro rem veram edocentur, etc. etc. Speciminis causa narrationes 4. 13. 25, conjecturis meis emendatas, dedi:

विना गुरुपदेशं यो यथादृष्टिं प्रवर्त्तते ।

स एव हसनीयः स्याज्जटिनो मूर्खशिष्यवत् ॥

वर्धमानपुरे पुरे श्रीभडो भटकः । तस्य धीजडो नाम शिष्योऽतिमूर्खः । स एकदा नगरमध्ये भिक्षार्थं गतः । तत्र च कस्यचित्सूत्रधारस्य गृहे तेनातिवक्रं वंशं तैलाभ्यंगपूर्वं वङ्गितापेन सरलीक्रियमाणं ददर्श । तं तथा कुर्वन्तं दृष्ट्वा स धीजडः सूत्रधारं पप्रच्छ । किमिदं क्रियमाणमस्ति । ततस्तेनोक्तं । वक्रवंशस्य सरलत्वं । ततः स चिन्तयति । वातविकारेण वक्रभूतस्य मङ्गुरोऽपीदमेवौषधं । सर्वत्रापि चायमेव प्रकारः सरलीकरणे । ततः स धीजडो मठिकां गत्वा स्वगुरुं तैलाभ्यंगपूर्वं वङ्गावलयं तापयति स्म । तापदूनश्च वराको गुरुः फूल्कोटि स्म । तदाक्रन्दं च श्रुत्वा भूयाँल्लोको मिलितस्तं वारयति स्म । अरे मूर्खे मैवं स्वगुरुं विडम्बय । एवं क्रियमाणे हि वृद्धस्यास्य प्राणा एव यास्यन्ति । एवं लोकक्रोशाङ्कुत्वा स प्रतिवक्ति । यथा । भवन्त एव मूर्खा भवतां च जनका मूर्खाः । अहं स्वगुरोर्वैक्रस्य सरलत्वं कुर्वीषोऽस्मि । भवतां केयं परितमिः । ततो लोको बह्नाक्रोशयन्बलात्कारेण तं मोचयामास । एवं बुद्धिमद्भिर्न कार्यं ॥ ४ ॥

विचार्य वेलां प्रष्टव्यः संदेहो नान्यथा तथा ।

दुष्टांतोऽत्र स्वर्गधेनुपुच्छलग्नजटिन्नजः ॥ १ ॥

सर्वेऽपि लोभिनो यत्र मन्दबुद्धिजनाः श्रिताः ।

तत्र नैवानुगैर्भावं तां श्रुत्वा मौदकीं कथां ॥ २ ॥

सुयोषग्रामे भूयांसो जटिनो वसन्ति । तेषां मध्य एकः सर्वपशुनामा जट्यस्ति । तेनैका वाटिका कृता । सा कियद्विर्वैर्दिव्यद्रुमपुष्पफलोपचिता स्ववाटिकाकल्पाजनि । तस्यां रात्रौ कामधेनुरागत्य चरति । प्रभातप्रायायां रात्रौ पुनः सोत्पत्य याति । एवं प्रत्यहं तथा विनाश्यमानायां वाटिकायां धनिकजटिना रात्रौ सावधानीभूय स्थितं । तावता गौरागता । तां संपूर्णरात्रिं यावच्चरित्वा पाश्चात्यरात्रौ स्वर्गच्छन्तीं दृष्ट्वा जटी पुच्छे विलग्नः स्वर्गे गतश्च । तत्र सरसमोदकादि भक्षितं । प्रीतश्च तद्रसेन पुनरन्यदिने तत्रत्यमेकं सिंहकेसरं मोदकं लात्वा तस्याः पुच्छे विलग्न्य स्ववाटिकायामायातः । प्रातः स्वगृहे गतः । अन्ये जटिनो मिलिताः । तैः पृष्टं । त्वं क्व गतोऽभूः । स वक्ति । अहं स्वर्गेऽभूवम् । त्वेन्द्रचंद्रेश्वरविनायकादयो दृष्ट्वा ईदृशाश्च मोदका भक्षिताः । इत्युक्त्वा

तान्दर्शयति । तैर्भौतिकैस्तस्य खंडं भक्षितं जिह्वायां लग्नं । तैरुक्तं । भो अस्मानपि स्वर्गे नय यथा वयमपि स्वर्गे पश्याम तत्संस्थान्मोदकांश्च भक्ष्याम । ततस्तेनोक्तं । मया सह सर्वेऽपि वाटिकामध्य आगच्छंतु प्रच्छन्नास्तिष्ठंतु च । यदा गौश्रित्वाकाश उत्पतति तदाहं तस्याः पुच्छे विलगिष्यामि । मम पादेऽन्येन तस्यापरेण लगनीयमेव । सर्वैरपि श्रेणिः कार्या । एवं कृत्वा सर्वेऽप्युत्पतिताः । अर्धमार्गगमन एकेनाधःस्थेन संदेहः पृष्ठः । भोः स्वर्गे कियन्माना मोदकाः संतीति । ततो मुख्यभरडकेन भृशं मुखेण गोपुच्छं मुक्त्वा हस्ताभ्यां दर्शितं । भो इयन्मानास्ते संतीति । ततः सर्वेऽपि भूमौ पतिताः । एवमनवसरे संदेहो न प्रष्टव्यः ॥१३॥

परोक्तमात्रं यस्तथ्यं मन्यते बुद्धिर्वर्जितः ।

हसनीयः परेषां स शाखारूढो जटी यथा ॥

शलाकपुरे भूयांसो भौतिका वसन्ति । तत्रैकदा वर्षासमय आसन्न (varshāsanne MS.) एको दंडको नाम भौतिकः स्वमठ्यर्थं स्थूणानयनाय वने गतः । तत्रैकस्य वृक्षस्य प्राध्वर्यं शाखां दृष्ट्वा छेदनाय तरोरुपरि चटितश्च । ततो भौतिकस्तस्यामेव शाखायामुपविश्य तामेव मूले छेत्तुं प्रवृत्तः । ततः कैश्चिन्मार्गे गच्छन्निः पथिकैस्तं तथा कुर्वन्तं दृष्ट्वा प्रोक्तं । भो भौतिकं मुखराज मैवं स्वारूढशाखां छिंदि । यत एवं कुर्वतस्ते स्वारूढशाखाछेदे त्वं पतिष्यसि मरिष्यसि च । इत्युक्त्वा पथिकाः स्वस्थाने गताः । भौतिकेन च तद्वचनमनाकार्यं तथैव स्थितेन सा शाखा छिन्ना भूमौ पतिता च । सोऽपि च तथा सहैव पतितः स्वचित्ते चिंतयति । निश्चितं ते पथिका ज्ञानिनः सत्यवादिनश्च यतस्तदुक्तं सर्वं मिलितं । तथा सत्यहं मृत एव । ततः स भौतिको भूमौ पतित्वा मृत इव स्थितः । स न जल्पति नोह्निष्ठति न श्वसति च । तत आसन्नस्थैर्लोकेत्यापितोऽपि नोह्निष्ठति वादितोऽपि न वदति । ततोऽपरजटिनां पुरस्ताद्धोकेरुक्तं । यथा । भवतां दंडको जटी पतितो मृतोऽस्ति । ततो भूयांसो भौतिका मिलिताः । तैर्दंडको मृत इव ज्ञात्वा संस्कारणायोत्पातितः । यावता सर्वेऽपि तं लात्वा कियन्तं मार्गं गतास्तावदग्रे द्विमार्गं समागता । तत एके कथयन्ति वामतो यास्यते । अपरे च वदन्ति दक्षिणतः । एवं सर्वेऽपि विवदन्ते । न केनापि निर्णयः स्यात् । तावता जंपानस्थितेन भौतिकेनोक्तं । भो मा विवदत । वयं यदा जीवन्तोऽभूम तदा वाममार्गेणागच्छाम । ततः कैश्चिदुक्तं । सर्वदायं सत्यभाषी । एतदुक्तं सर्वं सर्वदा सत्यं भवति । ततो वाममार्गेण चलतेति । ततः सर्वेऽपि भौतिका वाममार्गेण चलिताः । तावता तत्रस्थैः पथिकैरुक्तं । यथा । भो भौतिका यूयं महामूर्खा एतस्य जीवत एव दाहाय चलिताः । तैरुक्तं । अयं मृतः । पथिकैरुक्तं । नायं मृतो यतो जल्पन्नस्ति । तावता तैर्जंपानं भूमौ मुक्तं । स तत्रस्थपथिकज्ञानित्वादिकं सर्वं शपथपूर्वकं वक्ति । ततोऽपरे भौतिकाः संदेहादेवमेव स्थिताः । ततः पथिकैर्महता कष्टेन प्रतिबोधितास्ते स्वस्थाने गताः । सोऽप्युत्थाय स्वस्थाने जगाम जनैर्हस्यमानः ॥२५॥

Haec folia anno 1675 exarata sunt. (WALKER 206^f.)

330.

Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 87. Long. 12. Lat. 4. Foliis 1-39. (linn. 10.) *Sukasaptatis*, septuaginta

psittaci narrationes, continetur. Fabula prima a Lassen in Anthologia edita est. Versiones Neo-indicae plures exstant.

Haec pars post annum 1810 sine ulla cura exarata est. (WILSON 303^a.)

331.

Folia 3-26. eandem narrationum collectionem continent, e volumine superiore post annum 1820 exscriptam. (WILSON 323^b.)

332.

Lit. Bengal. Charta Ind. Foll. 91. Long. 16. Lat. 4½. Linn. variat.

Inest in hoc codice *Vásavadattá*, qua narratione, a *Subandhu* scripta, *Kandarpaketu* et *Vásavadattae* amores celebrantur. Cf. Colebrooke Misc. Ess. II, 134. et Weber (Zeitschrift der D. O. G. VIII, 530 sqq.). In marginibus succinctus *Narasinhæ* (Vaidyanarasinhase-nae) commentarius adscriptus est. Incipit: श्रीनन्दनन्दनपदद्वितयारविन्दं etc. ॥१॥ श्रीगुरुचरणाम्भोजं प्रणम्य पित्तोः पदं वैद्यः । वासवदत्ताटीकां विलसत्श्रीकां करोति नरसिंहः ॥२॥

In fine haec leguntur: इति वररुचिभागिनेयमहाकविमुवन्धु-विरचिता वासवदत्तानामाख्यायिका समाप्ता ॥, quibus *Subandhus* *Vararuchis* sororis filius esse dicitur.

Codex hoc seculo ineunte satis accurate exaratus est. (WILSON 37.)

333.

Foll. 23-105. (linn. 11.) *Jagaddharæ* ad *Vásavadattám* commentarius. Auctor in prooemio antiquioribus commentariis, et *Viṣvaprakāṣa* aliisque lexicis se usum esse declarat.

Vásavadattæ editio cum *Śivarāmae* commentario a Fitz-Edward Hall in Bibliotheca Indica incepta est. De codice Berolinensi cf. Weber, p. 164.

Haec folia hoc seculo ineunte exarata sunt. (WILSON 328^b.)

334.

Lit. Devan. Charta Europ. Foll. 179. Long. 11½. Lat. 9. Linn. 22.

Kādambārī, narratio a *Vāṇa*, *Chitrabhānu*s filio, *Arthapatis* nepote, *Kuveræ* pronepote, scripta, post ejusque mortem a filio ad finem perducta. Pars prior foll. 1-120, altera foll. 121-179. Libri compendium a *Kāśinātha* factum in cod. E. I. H. 866. exstat.

Utraque pars Calcuttae anno 1849 edita est. Prioris argumentum Weber in Zeitschrift D. M. G. VII, 582. enarravit. De codicibus Parisiis cf. Hamilton, p. 79; de Berolinensibus Weber Catal. p. 165.

Codex post annum 1810 exaratus est. (WILSON 341.)

335.

Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 188. Long. 10. Lat. 5½. Linn. 23-25.

Foll. 1-147^a. *Panchatantram*, narrationes *Vishnu-sarmani* auctori tributae. (A.)

Lib. I. fol. 63^a; II. fol. 87^a; III. fol. 107^a; IV. fol. 128^b; V. fol. 147^a.

In foliis 1^b. et 2^a. lacunae nonnullae exstant. Ceterum haec voluminis pars, anno 1653 satis accurate exarata, ex eodem codice atque Hamburgenses H. I. videtur transscripta esse. (MARSH 328^a.)

336.

Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 200. Long. 13½. Lat. 5. Linn. 8.

Panchatantram. (B.) Incipit: प्रणम्य विग्रहार्तं गण-
ध्यस्त्रुमासुतं नीतिशास्त्रमिदं वक्ष्ये कथामार्गनिबन्धनं १ वंदे सरस्वतीं
नित्यं etc.

Lib. I. fol. 91^a; II. fol. 126^a; III. fol. 163^b; IV. fol. 181^a; V. fol. 200^a. Textus anno 1848 Bonnae a Kosegarten editus est.

Codex anno 1800 exaratus est. (WILSON 240.)

337.

Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 200. Long. 14. Lat. 5½. Linn. 11.

Panchatantrae libri tres primi. (C.) Lib. I. fol. 60^b; II. fol. 81^a; tertius desinit in verbis: शरीरप्रकृतिरिव
कृतज्ञा = p. 203, 6. ed. Bonnensis.

Codex post annum 1810 exaratus est. (WILSON 244.)

338.

Lit. Bengal. Charta Ind. Foll. 173. Long. 16. Lat. 4½. Lineae usque ad fol. 98. senae, postea quinae.

Folia 1-100. *Hitopadesam*, fabularum collectionem notissimam, continent. In codice nostro, post annum 1810 exarato, disticha satis multa omitta sunt.

Prol. fin. in fol. 3^b; lib. I. fol. 28^a; II. fol. 55^b; III. fol. 80^b; IV. fol. 100^a.

De codice Havniensi cf. Westergaard, p. 100; de Berolinensi Weber, p. 164. (WILSON 39^a.)

339.

Folia 136-144. (linn. 7-11.) *Mādhavānalākhyānam*, quo libello *Mādhavānalae* et *Kāmakandalae* amatae res gestae oratione soluta, versibus intermixtis, satis infacete narrantur. (A.) Incipit: प्रणम्य परया भक्त्या हंसयानां सरस्वतीं
तस्या प्रसादमासाद्य करिष्यामि कथानकं १॥ पुष्पावती नाम नगरी
तत्र गोविंदचंदो (Govindachandro B.) नाम राजा ॥ तस्य
राजनीनां (rājninām) सप्तशतानि ॥ तासां मध्ये रुद्रमहादेवी पट्ट-
राज्ञी वर्तते ॥ etc. तस्य राज्ञो गृहे माधवानलनामा पुष्पवटुको (पुष्प-
नाटको B.) स्ति ॥ रूपेण मकरध्वजः ॥ शास्त्रेण ब्रह्मस्यतिः ॥ तस्य
रूपेण सर्वे नागरिकस्त्रियो मोहिताः १. E Pushpavati urbe
exsul, *Mādhavānala Kāmavati* ad *Kāmasenam* regem
pervenisse, postremo *Vikramādityam* patronum invenisse
dicitur.

Disticha ornamenti causa addita maximam partem ex aliis libris excerpta, nonnulla dialecto populari quadam, nisi fallor Hindi, scripta sunt.

Haec folia seculo superiore exarata sunt. (WALKER 190^c.)

340.

Foll. 59-78. Ejusdem narrationis recensio paulum copiosior, *Anandae*, *Vidyādharae* discipulo, auctori tributa. In fine enim haec leguntur: इति श्रीविद्याधरभट्ट-
शिष्ये आनंदभिषेने कृतं माधवाभिधानं नाम नाटकं समाप्तं ॥ qua
subscriptione, haud scio quo jure, libello comoediae
titulus datur.

Haec voluminis pars anno 1821 a *Parasulāla* exarata est. (WILSON 308^c.)

341.

Foll. 65-67. Fabulae duae oratione soluta scriptae. Prior, *Śakunīyupākhyāna*, qua societas a *Duryodhāna* cum *Śakuni* inita narratur, incipit: पुरा निखिलराजन्यग-
णविद्वज्जनमंडलीपरिमंडितायां दुर्योधनसभायामेकदा युधिष्ठिरः समाययौ
तमवलोक्य अहो आगच्छ कुंडेति दुर्योधन आजुहाव १. Altera,
Śakāṭāropākhyāna, *Śakāṭārae* simiae prudentia praedi-
catur. Incipit: पुरा को पि राजा महानासीत्तत्समीपे शकटार-
नामा वृद्धकपिरेकः स्थितः स तु बहुगोशीकः राजा तडाक्य बहु मन्यते
स राजगृहस्थिता कापि दाशी प्रत्यहं वाजिशालाद्वारवद्धमेकं मेघं
सकौतुकं कराघातेन भीषयामासं. Finis desideratur.

Haec folia exeunte seculo superiore exarata sunt. (WILSON 426^b.)

F. GRAMMATICA (VYAKARANA).

342—351.

Decem volumina intra annos 1787—1790 Benaris satis accurate exarata. Lit. Devan. Charta Ind. Long. 11½. Lat. 5. Linn. variant.

Patanjalis Mahābhāṣyam, i. e. magnus ad Pāṇinis grammaticam commentarius. Adscripta est in marginibus *Kaiyaṭae*, *Jaiyaṭae* filii, explicatio, *Mahābhāṣhyapradīpa* appellata, et *Nāgojībhaṭṭae* ad Kaiyaṭam commentarius, *Bhāṣhyapradīpodyota* dictus. Singula Pāṇinis capita in partes diurnas (āhnika) dividuntur.

Cod. 185. Foll. 336.

Foll. 1—41; I, 1, 1. Praecepta ad grammaticam generalem pertinentia et de grammaticae legendae necessitate et usu disputatio. Foll. 42—104; I, 1, 2 = P. 14. Śivasūtrāṇi. Foll. 105—147; I, 1, 3 = P. I, 1, 1—3. Foll. 148—198; I, 1, 4 = P. I, 1, 4—10. Foll. 199—262; I, 1, 5 = P. I, 1, 11—26. Foll. 263—336; I, 1, 6 = P. I, 1, 27—44.

Cod. 186. Foll. 322.

Foll. 1—51^a; I, 1, 7 = P. I, 1, 45—55. Foll. 52^b—116; I, 1, 8 = P. I, 1, 56—59. Foll. 117—212; I, 1, 9 = P. I, 1, 60—75. Foll. 213—280^a; I, 2, 1 = P. I, 2, 1—44. Foll. 280^b—322^a; I, 2, 2 = P. I, 2, 45—63.

Cod. 187. Foll. 389.

Foll. 1—58; I, 2, 3 = P. I, 2, 64—73. Foll. 59—119; I, 3, 1 = P. I, 3, 1—11. Foll. 120—187; I, 3, 2 = P. I, 3, 12—93. Foll. 188—237; I, 4, 1 = P. I, 4, 1. 2. Foll. 238—274; I, 4, 2 = P. I, 4, 3—22. Foll. 275—342; I, 4, 3 = P. I, 4, 23—56. Foll. 343—389; I, 4, 4 = P. I, 4, 57—110.

Non explicantur regulae P. I, 1, 16. 31. 33. 40. 64; 2, 2. 3. 12—15. 34—36. 54—57; 3, 5. 6. 8. 17. 18. 23. 26. 30—39. 41—47. 49. 50. 52. 53. 57. 59. 61. 68—71. 73—77. 80—85. 87. 90—93; 4, 5—8. 10—12. 16. 33—36. 38—41. 43—47. 59. 64. 66—73. 75—79. 85—88. 91. 92. 94. 95. 98. 100. 102. 103. 106.

Cod. 188. Foll. 275.

Foll. 1—80; II, 1, 1 = P. II, 1, 1. Foll. 81—132; II, 1, 2 = P. II, 1, 2—50. Foll. 133—180; II, 1, 3 = P. II, 1, 51—72. Foll. 181—226^a; II, 2, 1 = P. II, 2, 1—23. Foll. 226^b—275; II, 2, 2 = P. II, 2, 24—38.

Cod. 189. Foll. 375.

Foll. 1—40^a; II, 3, 1 = P. II, 3, 1—17. Foll. 40^b—57^a; II, 3, 2 = P. II, 3, 18—45. Foll. 57^b—89; II, 3, 3 = P. II, 3, 46—73. Foll. 90—123^a; II, 4, 1 = P. II, 4, 1—61. Foll. 123^b—148; II, 4, 2 = P. II, 4, 62—85.

Non explicantur regulae P. II, 1, 8. 14. 15. 19. 21.

22. 25. 27. 28. 38. 39. 41. 44—46. 50. 54. 61—66. 68. 70; 2, 1. 9. 12. 13. 16. 21. 22. 31—33. 37; 3, 10. 11. 14. 15. 24—27. 31. 33. 34. 38—41. 47—49. 51. 53. 55—59. 63. 64. 68. 72. 73; 4, 4—6. 13—15. 17. 18. 20—25. 27. 28. 38—41. 44. 48. 50—53. 55. 59—61. 63. 65. 68. 71—73. 75. 76. 78. 80.

Foll. 149—194^a; III, 1, 1 = P. III, 1, 1—7. Foll. 194^b—245; III, 1, 2 = P. III, 1, 8—26. Foll. 246—276; III, 1, 3 = P. III, 1, 27—42. Foll. 277—316; III, 1, 4 = P. III, 1, 43—86. Foll. 317—352; III, 1, 5 = P. III, 1, 87—93. Foll. 353—375; III, 1, 6 = P. III, 1, 94—150.

Cod. 190. Foll. 347.

Foll. 1—23^a; III, 2, 1 = P. III, 2, 1—83. Foll. 23^a—51; III, 2, 2 = P. III, 2, 84—123. Foll. 52—69^a; III, 2, 3 = P. III, 2, 124—188. Foll. 69^b—93; III, 3, 1 = P. III, 3, 1—130. Foll. 94—109^a; III, 3, 2 = P. III, 3, 131—176. Foll. 109^b—148; III, 4, 1 = P. III, 4, 1—117.

Non explicantur regulae P. III, 1, 4. 20. 28. 29. 37. 41. 42. 47. 49—51. 53—57. 59. 61—65. 68—70. 73—77. 81. 82. 98. 99. 101. 102. 104. 110. 113. 115—117. 119—121. 126. 128. 136. 139—144. 146—148. 150; 2, 2. 6. 7. 10—12. 17—20. 22. 23. 25. 27. 30 (vārttikam videtur esse). 31—37. 39—47. 50. 51. 54. 62—67. 69. 70. 72—76. 79. 81. 82. 85. 86. 88—92. 94—100. 103—105. 112. 113. 116. 117. 119. 121. 125. 128—134. 136—138. 140. 142—145. 147—149. 151—157. 159—170. 172. 173. 175—177. 179. 181—187; 3, 2. 5. 6. 8. 9. 22—35. 37—42. 45—55. 59—82. 84—89. 91—93. 96. 97. 99. 102. 103. 105. 106. 109—112. 114—118. 120. 122. 124. 128. 129. 134. 143. 144. 146. 148—150. 152—155. 158—160. 162. 164—166. 168—176; 4, 3. 6. 7. 10—18. 20. 22. 23. 25. 27—31. 33—36. 38—40. 42—59. 61. 63—66. 68. 70—76. 78. 80. 81. 83. 84. 86. 88. 90—92. 94—101. 104—109. 112. 113. 115—117.

Foll. 149—208; IV, 1, 1 = P. IV, 1, 1—14. Foll. 209—265; IV, 1, 2 = P. IV, 1, 15—81. Foll. 266—315^a; IV, 1, 3 = P. IV, 1, 82—95. Foll. 315^b—347; IV, 1, 4 = P. IV, 1, 96—178.

Cod. 191. Foll. 361.

Foll. 1—29; IV, 2, 1 = P. IV, 2, 1—91. Foll. 30—46; IV, 2, 2 = P. IV, 2, 92—145. Foll. 47—68; IV, 3, 1 = P. IV, 3, 1—119. Foll. 69—83; IV, 3, 2 = P. IV, 3, 120—168. Foll. 84—92; IV, 4, 1 = P. IV, 4, 1—144.

Non explicantur regulae P. IV, 1, 2. 5. 8. 9. 11. 12. 21. 23. 24. 26. 28. 29. 31. 34. 35. 37. 38. 40. 41. 43. 45—47. 51. 53. 56. 58. 59. 61. 62. 67—69. 72. 73. 76. 77. 80. 81. 84. 91. 99—103. 105—107. 109—111. 113. 117—119. 121—127. 129. 133. 135. 136. 138—144. 146. 152. 154. 156. 157. 159. 160. 166. 167. 169. 171—176. 178; 2, 6. 12. 14—20. 22—24. 26. 29—33. 37. 41. 44. 46—48. 50. 53.

54. 56-58. 61. 73-84. 86. 88-90. 94. 97. 98. 101-103. 105-123. 125-128. 131. 132. 134-136. 139. 140. 142-145; 3, 5-14. 16-21. 27-33. 35-38. 40. 41. 43-47. 49-57. 61-65. 67. 69-83. 85. 90-97. 99. 102. 103. 106-115. 117-119. 121-124. 126. 128-130. 132. 133. 137-139. 141. 142. 144-155. 157-162. 164. 165. 167. 168; 4, 2-8. 10-16. 18. 19. 21. 22. 25-29. 31-40. 42-48. 50-54. 56-58. 61. 63. 64. 66-75. 77-81. 84-89. 91-127. 129-139. 141-144.

Foll. 93-131; V, 1, 1 = P. V, 1, 1-58. Foll. 132-193; V, 1, 2 = P. V, 1, 59-136. Foll. 194-236^a; V, 2, 1 = P. V, 2, 1-93. Foll. 236^b-264; V, 2, 2 = P. V, 2, 94-140. Foll. 265-283; V, 3, 1 = P. V, 3, 1-54. Foll. 284-335^b; V, 3, 2 = P. V, 3, 55-119. Foll. 336-361; V, 4, 1 = P. V, 4, 1-160.

Non explicantur regulae P. V, 1, 5. 8. 11. 14. 15. 17. 18. 26. 27. 31 (vārttikam videtur esse). 32. 34. 36. 40-47. 49-54. 56. 60-63. 65-70. 73. 75. 76. 78. 79. 81-83. 85-89. 91-93. 98-110. 112. 123. 126-129. 131-136; 2, 1-3. 5-8. 11. 13. 15-19. 22. 24. 26. 30-32. 34-36. 38. 43. 50. 53-58. 61-64. 66-71. 74. 78. 80. 81. 83. 86-90. 93. 98. 99. 104-106. 108. 110. 111. 113. 114. 117. 119. 121. 123. 124. 127. 128. 130-134. 136-140; 3, 3. 4. 6. 11-13. 15. 16. 21. 23-26. 29. 30. 33. 34. 37-41. 43. 46. 49-51. 53. 54. 56. 59. 61-65. 69. 70. 73. 75-82. 87. 89. 90. 93. 96. 97. 100-105. 107-117. 119; 4, 2. 6. 9-13. 15-18. 20-23. 25. 26. 28. 29. 31-35. 37-41. 43. 45-49. 51-56. 58-67. 71. 72. 75. 79-86. 89-102. 104-112. 114. 117. 120-130. 132-134. 136-153. 155. 157-160.

Cod. 192. Foll. 363.

Foll. 1-42^a; VI, 1, 1 = P. VI, 1, 1-12. Foll. 42^b-64; VI, 1, 2 = P. VI, 1, 13-44. Foll. 65-107; VI, 1, 3 = P. VI, 1, 45-83. Foll. 108-195; VI, 1, 4¹ = P. VI, 1, 84-158. Foll. 196-244; VI, 1, 5 = P. VI, 1, 159-223. Foll. 245-271; VI, 2, 1 = P. VI, 2, 1-138. Foll. 272-284; VI, 2, 2 = P. VI, 2, 139-199. Foll. 285-304^a; VI, 3, 1 = P. VI, 3, 1-33. Foll. 304^b-325^a; VI, 3, 2 = P. VI, 3, 34-45. Foll. 325^b-363; VI, 3, 3 = P. VI, 3, 46-139.

Cod. 193. Foll. 369.

Foll. 1-24^a; VI, 4, 1 = P. VI, 4, 1-21. Foll. 24^b-72^a; VI, 4, 2 = P. VI, 4, 22-61. Foll. 72^b-111; VI, 4, 3 = P. VI, 4, 62-128. Foll. 112-148; VI, 4, 4 = P. VI, 4, 129-175.

Non explicantur regulae P. VI, 1, 10. 11. 15. 19. 21-26. 29. 31. 34. 35. 38. 40-44. 46. 47. 52-55. 57. 59. 62.

¹ In titulo huic parti subscripto áhnikam quintum hic finiri dicitur, neque tamen quarti finem alibi reperire potui, neque subscriptioni illi fides habenda est.

73. 78. 81. 88. 92. 97. 100. 104-106. 109-111. 114. 116-122. 132-134. 136-141. 143. 146. 148. 149. 151-153. 155. 156. 160. 164. 165. 170. 175. 178-181. 183. 184. 193. 194. 197-203. 206. 209-214. 216. 218. 219; 2, 3-10. 12-28. 30-32. 34. 35. 37. 39-41. 43-46. 48. 51. 53-79. 81. 83-90. 94-104. 109-116. 118-120. 122-125. 127-129. 131-135. 137. 138. 140-142. 144-147. 149-164. 166-174. 176. 178-184. 188-190. 192-196. 198; 3, 4. 6. 12. 15-20. 22. 24. 27. 29-33. 38. 39. 41. 45. 48. 51. 54. 55. 58. 60. 63-65. 67. 69. 71. 75. 77. 80. 81. 84. 85. 87. 88. 90-92. 94. 96. 100. 102-108. 110. 113-120. 123. 125-137; 4, 4-11. 15. 17. 18. 20. 21. 26-33. 35. 36. 38. 39. 41. 43. 44. 50. 53. 54. 58-61. 63. 65. 67-73. 75. 76. 78-81. 83. 85. 86. 88. 91. 92. 94. 95. 97-99. 102. 103. 105. 107-109. 112. 113. 115-119. 122. 124-126. 129. 131. 134. 136-139. 145-147. 150-152. 156-158. 162. 164-169. 173.

Foll. 149-212^a; VII, 1, 1 = P. VII, 1, 1-57. Foll. 212^b-258; VII, 1, 2 = P. VII, 1, 58-103. Foll. 259-299^a; VII, 2, 1 = P. VII, 2, 1-35. Foll. 299^b-369; VII, 2, 2 = P. VII, 2, 36-118.

Cod. 194. Foll. 329.

Foll. 1-25^a; VII, 3, 1 = P. VII, 3, 1-49. Foll. 25^b-56; VII, 3, 2 = P. VII, 3, 50-120. Foll. 57-100; VII, 4, 1 = P. VII, 4, 1-97.

Non explicantur regulae P. VII, 1, 4. 5. 15. 16. 19. 20. 22. 24. 29. 31. 32. 35. 38. 41-49. 53-55. 57. 60-64. 66. 67. 71. 75. 76. 79. 83. 85. 87. 88. 91-94. 99. 103; 2, 4. 6. 7. 11. 12. 22. 24. 25. 31-34. 38-43. 45. 46. 49-51. 53-57. 61. 65. 66. 69. 71. 72. 74-76. 79. 81. 83. 85. 87. 88. 92-97. 103. 104. 108-113. 116. 118; 3, 2. 5-7. 9. 11-13. 16-27. 29. 30. 35. 36. 38-43. 48. 49. 52. 53. 58. 60. 62-65. 67. 68. 72-74. 76. 80-82. 84. 89-91. 93. 94. 96-102. 104-106. 108. 110. 112. 114. 115. 117; 4, 4-8. 11. 14-22. 25. 26. 28. 29. 31-34. 36-40. 42-45. 49-53. 56. 57. 59. 62-64. 66. 68-74. 76. 78-81. 84. 86-89. 94-97.

Foll. 101-153; VIII, 1, 1 = P. VIII, 1, 1-50. Foll. 154-176^a; VIII, 1, 2 = P. VIII, 1, 51-74. Foll. 176^b-215^a; VIII, 2, 1 = P. VIII, 2, 1-41. Foll. 215^b-251; VIII, 2, 2 = P. VIII, 2, 42-108. Foll. 252-283; VIII, 3, 1 = P. VIII, 3, 1-55. Foll. 284-306; VIII, 3, 2 = P. VIII, 3, 56-119. Foll. 307-329; VIII, 4, 1 = P. VIII, 4, 1-68.

Non explicantur regulae P. VIII, 1, 2. 3. 6. 7. 10. 13. 14. 19-24. 29. 31-34. 36-38. 40-45. 48-50. 52-54. 58-65; 2, 5. 10. 13. 14. 20. 24. 26-31. 33-37. 39. 41. 43. 45. 47. 49. 51-54. 57. 60. 61. 63-67. 71. 73-77. 79. 87. 91. 93. 94. 96-102. 104. 105; 3, 2-4. 7-12. 14. 18. 19. 22-25. 27. 28. 30. 31. 35. 40. 42. 44. 46-54. 57. 60. 62. 63. 66. 68-71. 73. 75-77. 80. 81. 83. 84. 86. 89. 90.

92-96. 99. 100. 102-104. 106. 107. 109. III. 113. 114. 119; 4. 4. 5. 9. 12. 18. 23-27. 31. 33. 37. 43. 44. 46. 49-60. 62. 64. 66. 67.

Patanjalis non tam commentarium perpetuum ad Pāṇinim scribere, quam criticum munus exercere voluit. Quare res ipsas raro attingit, sed quae ad technicam regularum constructionem et formam pertinent, accurate illustrat. Amplam igitur exspatiandi materiam iis offert, qui grammaticorum argutiis delectantur, sed in grammaticas et lexica nostra minor, quam ex tanta mole exspectabas, fructus ex eo redundabit. At idem pleraque Kātyāyanāe additamenta (vārttika) refert et explicat, et hoc nomine majoris momenti est. Quae Pāṇinis regulae ipsi omni dubitatione vacare visae sunt, praetereuntur. Neque tamen propter hoc silentium regula quaequam, nisi gravissimae accedant causae, a Pāṇini auctore abjudicanda est. Primum enim multae regulae suo loco omissae in aliis grammaticae partibus laudantur, tum quae explicantur sine illis saepe intelligi non possunt. Vix tamen dubitaverim, quin sūtra plura e vārttikis orta sint.

Aliorum grammaticorum sententias verbis अन्ये वैयाकरणाः (I, 1, 27), अन्ये, केचित्, अपर आह inducit, nominatim hos citat: Kātya (III, 2, 3 = Vārttikakāra), Kuṇaravādava (III, 2, 14: नैया शंकरा शंकरा एषा. VII, 3, 1), Gonardīya (I, 1, 21. 29. III, 1, 92. VII, 2, 101), Bhāradvājīyās (I, 1, 20. 56; 2, 22; 3, 67. III, 1, 48. 89. IV, 1, 79. 89. VI, 4, 47. 155), Vārshyāyaṇi (I, 3, 1. locus e Yāska desumptus), Vyādi (I, 2, 64), Śākatāyana (III, 3, 1. in Kātyāyanāe vārttika), Saunāgās (III, 2, 56. IV, 1, 74. 87; 3, 143. VI, 3, 44), Sauryabhagavat (VIII, 2, 106). Praeterea non modo versus memoriales grammaticos (kārikā) citat plurimos, sed etiam locos Vedicos, et versus nonnullos e poetis postvedicis desumptos. Ad Pāṇ. IV, 3, 101. haec leguntur: यत्नेन कृतं न च प्रोक्ते । वाररुचं काव्यं । जालूकाः श्लोकाः ॥ Exemplum prius jam ante Patanjalin *Vararuchim* quendam poetam exstistisse probat.

Kaiyaṭa in explicando Patanjali plerumque brevior et satis perspicuus est. Nāgojīs commentarius post Manjūshām scriptus est. (WILSON 185-194.)

352.

Opera duo. Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 376. Long. 10. Lat. 5.

Foll. 1-276. (linn. 11.) Haec folia *Śabdakaustubhae* (vocum gemmae coelestis) a *Bhaṭṭoji*, Lakshmīdharāe filio, scripti particulam continent, eam scilicet partem, qua Pāṇinis aphorismi I, 1, 1-75. illustrantur. Auctor

praecipue Mahābhāṣhya usus est, eandemque operis in partes diurnas (āhnikā) partitionem sequitur, praeterea Bhartṛiharam in prooemio nominatim laudat. Incipit:

विश्वेशं सच्चिदानन्दं वन्देऽहं योऽखिलं जगत् ।
चरीकृत्तिं वरीभक्तिं संजरीहतिं लीलया ॥
नमस्कुर्वे जगद्वन्द्यं पाणिन्यादिमुनित्तयं
श्रीभर्तृहरिमुख्यांश्च सिद्धान्तस्यापकानुधान् ॥ २
नत्वा लक्ष्मीधरं तातं सुमनोवृन्दवर्दिनं
फणिभाषितभाषात्रये शब्दकौस्तुभमुद्धरे । ३ ।
परिभाष्य बहून् ग्रंथान्यो र्थज्ञेशेन लभ्यते
तमशेषमनायासादितो गृह्णीत सज्जनाः ४
समर्थं लक्ष्मीरमणे भक्त्या श्रीशब्दकौस्तुभम्
भट्टोजिभट्टो जनुषः साफल्यं लब्धुमीहते ५

Āhnikam I. fol. 60^b; II. fol. 93^b; III. fol. 118^a; IV. fol. 147^b; V. fol. 178^a; VI. fol. 196^b; VII. fol. 211^b; VIII. fol. 239^b; IX. fol. 276^b.

Haec voluminis pars anno 1819 negligenter exarata est. Folia plura desiderantur, praeterea multa jam a scriba male disposita sunt. (WILSON 283^a.)

353.

Foll. 67-90. (linn. 15.) *Jnāpakasamuchchayas* (aphorismorum significativorum collectio), libellus a *Puruṣottamadeva* scriptus. Incipit:

यश्चक्रे परिभाषाणां वृत्तिं वृद्धसुसंमतं
पुरुषोत्तम आरेभे स ज्ञापकसमुच्चयम् १

Hoc libello ii Ashtādhyāyīs aphorismi collecti sunt, in quibus grammatici, regularum quarundam formam et constitutionem externam a Pāṇini eam ob causam factam esse putant, ut aliam quandam legem indicaret et significaret (jnāpayati¹) atque quae ex verbis ipsis colligitur. Rem exemplis duobus illustrabo:

Fol. 81^a. अष्टनो दीर्घात् (Pāṇ. VI, 1, 172) इति दीर्घवचनं ज्ञापकं । अष्टन आ विभक्तौ (VII, 2, 84) इति विकल्पेनात्वमिति । तेन अष्ट अष्टौ वेति भवति ॥ i. e. vox *dirghāt* ('ultima producta'), quam Pāṇini in hoc aphorismo usurpavit, *significativa* est. Significat enim, Pāṇinim aphorismo अष्टन आ विभक्तौ ('pro ultima *ashtan* vocis vocali in declinatione á substituitur') arbitrium *producendae* vocalis constituisse. Alioquin *dirghāt* in regula illa supervacaneum foret. Sequitur, ut etiam in aphorismo अष्टाभ्य औष् (VII, 1, 21), eo quod Pāṇini formam अष्टाभ्यः, non vero अष्टभ्यः usurpet, in nom. et acc. sive ex hac regula अष्टौ, sive अष्ट dici posse indicetur.

¹ Hujus vocabuli loco nonnunquam synonymon *sūchayati* adhibetur.

Fol. 73^b. चतुर्लङ्घितं वक्तव्ये चतुर्लङ्घनं धातुप्रत्ययानामा-
यनाद्यभावस्य ज्ञापकमिति खड्गनादेरायनेयीय इत्यादि न भवति ॥
i. e. in aphorismo III, 1, 29. quum Pāṇini खड्ग pro ईयङ्
non adhibuerit (idque brevius ideoque melius futurum
fuisset), id significat, pro suffixorum primariorum (sive
radicalium) literis auxiliaribus non eas substitui formas,
quae in secundariis fiunt. Igitur e. g. pro suffixo खड्ग
non e reg. P. VII, 1, 2. ईन ponitur.

Purushottama, quae in hoc libro protulit, ea maxi-
mam partem ex aliis grammaticis hausit. Atque regu-
lae pleraeque *jñāpaka* appellatae jam a Patanjali indi-
catae sunt. Praeter quem hi auctores et libri citantur:
Kaiyaṭa; Vāmanavṛitti; Jayāditya (76^b); Nyāsakṛit;
Rakshita (Anunyaśa); Indumitra 70^b. 73^a; Pārāyaṇa;
Bhāgavṛitti. *Bhaṭṭikāvya* loci plures laudantur. *Paribhāshavṛitti*, ab auctore ipso scripta, praeter prooemium
etiam in fol. 83^a. citatur.

Haec folia seculo septimo decimo accurate exarata
sunt. (WALKER 208^c.)

354.

Foll. 204–253. (linn. 9–11.) *Paribhāshendusekharas*,
liber a *Nāgeṣabhaṭṭa* (= Nāgojibhaṭṭa), Śivabhaṭṭae filio,
scriptus. Incipit: नत्वा साम्बशिवं ब्रह्म नागेशः कुरुते सुधीः ॥
वालानां सुखबोधाय परिभाषेदुशेखरम् ॥१॥ प्राचीनवैयाकरणतन्त्रे
वाचनिकानि अत्र पाणिनीयतन्त्रे ज्ञापकन्याससिद्धानि भाष्यवार्तिक-
योर्निवृद्धानि यानि परिभाषारूपाणि तानि व्याख्यायन्ते ॥

Omnino 119. paribhāshae explicantur. In medio
libro auctor Śabdendusekharam et Manjūshām opera
sua citat.

Haec voluminis pars anno 1806 satis accurate exa-
rata est. (WILSON 280^b.)

355.

Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 128. Long. 12.
Lat. 4. Linn. 12–14.

Insunt in hoc codice fragmenta commentarii a
Viṭṭhala, Nṛisinhāe et Mānikāmbūs filio, Rāmāchāryae
nepote, ad Rāmachandrae *Prakriyākaumudīm* gramma-
ticam scripti. Qui commentarius *Prasāda* appellatur.
Incipit: श्रीविट्ठलं सुखकरं प्रणमामि देवं कारुण्यसिन्धुमखिलान-
नदत्तवुद्धिम् । ईषत्सहासमुखपङ्कजमात्मभासमुत्फुल्ललोचनविलोकनना-
शितायम् ॥१॥ तिङन्तकारणस्य हि के पि पारं नाज्ञासिधुः शुद्धधियो
पि सन्तः । तं प्राक्रियाकौमुदमंशमज्ञो व्याख्यानहं स्यामुपहास्य ख ॥२॥
प्रक्षेपकालुष्यनिरासहेतोः प्रसादमस्या विद्धे यथावत् । इति प्रतिज्ञा-
तमतः करिष्ये व्याख्यां स्वतः सज्जनतोषदात्रीम् ॥३॥

Foll. 1–43. De verbo usque ad recensionem radicum

तन्वादि. Viṭṭhala in hac parte praeter Patanjalin, Kā-
tyāyanam, Kaiyaṭam hos auctores et libros grammaticos
citāt: Indumatī vṛitti fol. 24^b (qui commentarius fuisse
videtur ad Indumitrae librum factus); Indumitra 24^b;
Kātantra 15^b; Kātantravṛittipanjikā 19^b; Kauṣika 9^b;
Kshīrasvāminis liber Kshīrataranginī 23^b. 31^b. 32^b. 36^a.
etc.; Durgā 43^b; Dravidās 9^b; Nyāsakāra (जिनंद्रवुद्धि-
न्यास 51^a); Prabodhodayavṛittikāra 9^b; Bhartṛiharis sive
Haris kārīkai; Vāmanae Kāṣikā; Vichārachintāmaṇi
17^b; Haradattae Padamanjarī; Hemasūri 18^a. 20^a.
24^b. Ad aetatem autem auctoris circumscribendam
plurimum facit, quod non modo Vopadevae Mugdhabo-
dha, et ejusdem grammatici Kavikalpadruma et Kāma-
dhenu saepissime laudantur, sed etiam primi libri com-
mentarius, Mugdhabodhapradīpa 17^b (pradīpa 24^a. 32^b.)
appellatus. In fol. 38^b. Vopadevae grammatica quae-
dam alia, Rāmavyākaraṇa dicta, citatur, in fol. 57^a.
Pāṇinīyamataadarpaṇa liber; in fol. 96^b. Narendrā-
chārya grammaticus. Animadvertendum est praeterea,
quod in fol. 2^a. Viṭṭhala Rāmachandram esse auctorem
Vaishṇavasiddhāntadīpikae libri, seque etiam hunc com-
mentatum esse declarat: अयमर्थो वैष्णवसिद्धान्तदीपिकायामा-
चार्यवर्यैः प्रत्यपादि । अस्माभिरपि तद्दीपिकायां सर्वशास्त्रसाररूपायां
न्यायस्नेहप्रपूर्णां प्रतिपादितो ज्ञेयः ॥

Foll. 44–128. Folia 88–92^d. desiderantur. In media
compositione attributiva incipitur. Fol. 46^a. Tatpuru-
sha; fol. 55^b. Bahuvrīhi; fol. 60^a. Dvandva; fol. 70^a.
variae regulae ad compositionem pertinentes; fol. 128^b.
de derivatione secundaria.

In fine libri haec leguntur: येन व्याकरणाख्यैकतरणिः
सा प्रक्रियाकौमुदी वेदांतानुमता च वैष्णवमहासिद्धान्तसहीपिका । काल-
ज्ञानविधौ व्यधाय विबुधानंदि प्रबंधतयं कृष्णाचार्यमुतः स नः सुखयतु
श्रीरामचंद्रो गुरुः ॥४॥ श्रीरामाचार्यसूनुर्हेरिहरभजनैकाग्रधीः श्रीनृ-
सिंहाचार्यो यं माणिकाम्बाप्यजनयदतुलं विट्ठलाचार्यमार्य । तस्य श्री-
पाणिनीयाद्यनुगुणसगुणे प्रक्रियाकौमुदीयव्याख्यानेऽस्मिन्प्रसादे सुविश-
दमगमत्सुवर्तं समानं.

Codex praestantissimus Vārāṇasīae ab Ananta quo-
dam, nisi fallor, exeunte seculo XVII. exaratus est.
(WILSON 196.)

356.

Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 203. Long. 11. Lat. 11.
Linn. plerumque 11.

Prima pars commentarii *Praudhāmanoramā* appellati,
quem *Bhaṭṭojidīkshita*, Lakshmīdharae filius, Bhānūjī-
dīkshitae pater, ad explicandam grammaticam suam
Siddhāntakaumudī dictam conscripsit. (A.) Incipit:

ध्यायं ध्यायं परं ब्रह्म स्मारं स्मारं गुरोर्गिरः ।

सिद्धान्तकौमुदीव्याख्यां कुर्वेः प्रौढमनोरमाम् ॥

T t

Singula capita hisce in foliis finiuntur: इति संज्ञाप्रकरणं f. 6^b = B. f. 82^b; इति परिभाषाप्रकरणं f. 8^a = f. 84^b; इत्यक्षसंधिः f. 19^a = f. 97^b; इति हल्संधिः f. 23^a = f. 103^a; इति विसर्गसंधिः f. 24^a = f. 105^a; इति स्वादिसंधिः f. 26^a = f. 108^b; इत्यदंताः f. 41^b; इत्यादंताः f. 41^b; इति इदंताः f. 45^b; इति ईदंताः f. 47^a; इत्युदंताः f. 47^b; इत्यूदंताः f. 48^b; इत्यदंताः f. 49^a; इत्योदंताः f. 49^a; इत्यैदंताः f. 49^b; इत्यजंताः पुंलिङ्गाः f. 49^b; इत्यजंताः स्त्रीलिङ्गाः f. 52^b; इत्यजंता नपुंसकलिङ्गाः f. 55^a; इति हलंताः पुंलिङ्गाः f. 71^b; इति हलंताः स्त्रीलिङ्गाः f. 72^a; इति हलंता नपुंसकलिङ्गाः f. 73^a; इत्यव्ययानि f. 76^b; इति स्त्रीप्राययाः f. 88^b; इति प्रथमा f. 90^b; इति द्वितीया f. 100^b; इति तृतीया f. 102^a; इति चतुर्थी f. 103^b; इति पंचमी f. 105^a; इति षष्ठी f. 106^b; इति सप्तमी f. 107^a; इत्यव्ययीभावः f. 110^a; इति तत्पुरुषः f. 124^b; इति बहुव्रीहिः f. 132^a; इति द्वंद्वः f. 134^a; इत्येकशेषः f. 135^a; इति सर्वसमासशेषः f. 135^a; इति सकलसमाससाधारणाः समासांताः f. 135^b; इत्यलुक्समासः f. 136^b; इति समासाश्रयविधयः f. 140^a; इत्यपत्यादिविकारांतर्यायः साधारणाः प्रत्ययाः f. 141^b; इत्यपत्याधिकारः f. 146^a; अथ चातुरर्थिकाः f. 149^a; इति चातुरर्थिकाः f. 149^b; इति शैबिकाः प्रत्ययाः समाप्ताः f. 158^a; प्राग्दीप्त्यतीयाः समाप्ताः f. 160^a; ठक्कोऽवधिः समाप्तः f. 162^a; इति प्राग्धृतीयाः f. 164^a; समाप्ताश्चातुरर्थिकाः । अथ पांचमिकाः ibid.; छयतोः पूर्णोऽवधिः f. 166^a; आर्हीयाणां ठगादीनां द्वादशानां गतोऽवधिः f. 171^a; ठन्नः पूर्णोऽवधिः f. 172^a; नञ्चनोरधिकारः समाप्तः f. 174^b; इति मत्वर्थीयाः f. 186^b; इति प्राग्दिशीयानां पूर्णोऽवधिः f. 187^b; इति प्राग्दीवीयानां पूर्णोऽवधिः f. 193^a; इति तद्धितप्रक्रिया f. 198^a; इति द्विरुक्तप्रक्रिया f. 203^a.

In conficiendo hoc libro, Bhaṭṭojis id egisse videtur, ut compendiosam grammaticam suam doctentium usui adaptaret. Quare additamenta amplissima adjiciuntur, difficiliora explicantur, exempla sive ex antiquioribus grammaticis sive poetis clarissimis petita afferuntur, argumenta aliarum scholarum refelluntur. Inprimis, quae orientalis quidam grammaticus ejusque nepos commentator protulerunt, refutantur¹. Post majorem auctoris librum, Śabdakaustubham, hunc commentarium scriptum esse, eo probatur, quod Bhaṭṭojis lectores saepissime ad eum relegat. Praeter notissimos scholae Pāṇinīyae principes, in hac parte grammatici, lexicographi, libri scholastici hi laudantur: Anunīyāsakārah 112^b; Amara; Arvāchīnās (recentiores grammatici oppositi antiquioribus) 172^a. 202^b; Ujjvaladatta;

¹ Fol. 50^b. यन्तु प्राचा औदिति सूत्रे धिनदीसंज्ञावर्जिताभ्यामिति व्याख्यातं नासावक्ष्यराथैः किंतु पूर्वोत्तरसूत्रद्वयबललभ्यः । एवं च इदुद्भा-मिति सूत्रानुपपन्नं प्राचः प्रामादिकमेव ॥ Fol. 71^a. यन्तु प्राचोक्त-मुडाविताविति यच्च तत्पौत्रेण व्याख्यातं उकार उगित्कार्याथै इति तद-संगतमिति भावः ॥ eodemque modo sexcenties.

Kalāpānusārīṇaḥ (sectatores scholae Kālāpīcae) 14^b; Kātantra; Kātantrapariśiṣṭa v. Śrīpati; Kulachandra (in libro Durgavākyaprabodha) 107^a; Kaumārās 41^b. 80^a; Kshīrasvāmin; Gaṇaratnakāra sive Gaṇaratna-mahodadhikāra 34^b. 85^b; Chandrakosha (समज्या परि-वत्पर्वह) 184^b; Chāndrasūtra 104^b; Chāndrāḥ 151^a; Jayamangalā (Bhaṭṭikāvya commentarius) 131^b; Jayāditya (gram.) 113^a. 201^b; Trikāṇḍaśeṣa; Trilo-chanadāsa (in libro Panjikā dicto) 129^b; Daṣapādī 64^b; Durghaṭa 202^a; Durghaṭavṛttikṛit 131^b. 191^a; kaṣchid Durghaṭavṛttikārah 187^a; Dhananjayanighaṇṭu 41^b; Nyāsa, sive Nyāsakāra frequentissime; Panchapādī (de suffixis upādīcis) 64^b; Padamanjarī v. Haradatta; Pā-ninīyamataadarpaṇa (ślokaḥ compositum) 130^b. 136^a; Pārāyanīkāḥ 24^a; Purushottama 54^a; Prasādakṛit i. e. Viṭṭhala Āchārya 47^a. 51^a. 60^b; Prānch (orientalis grammaticus, de quo supra dixi)³; Prātiśākhya 4^b; Prātiśākhyaabhāṣya 9^a; Bhaṭṭāḥ sive Bhaṭṭapādās 173^b. 174^a. (quo nomine Bhaṭṭojis magistrum significari puto); Bhaṭṭi (Bhaṭṭikāvya); Bhāgavṛttikāra 187^a; Mādhava frequentissime; Medinīkosha; Yādavakosha 48^a; Yā-ska; Rakshita 108^a. 124^b; Rabhasakosha 15^b. 124^a; Rūpamālā 54^b; Vardhamāna 106^a. 123^a; Vāchaspati 86^b; Vāmana; Vichārachintāmaṇi (grammatica) 47^a. 60^a. 119^a; Viśvarūpa; Vedabhāṣyakārās (quo nomine Sāyana intelligitur); Vyāghrabhūti (kārikā) 4^a; Śabda-kaustubha, frequenter⁴; Śākaṭāyana 74^a; Śākalya 5^a; Śāsvata 124^a; Śrīdhara 17^a; Śrīpati (Kātantra-pariśiṣṭa auctor) 48^a. 54^a; Śīradeva (gr.) 14^b; Sudhākara 98^b; Haradatta, Padamanjarī's auctor; Hari (cujus grammatica philosophica saepissime laudatur)⁷; Hemachandrae lexicon 35^b.

² अर्थ परपदस्येह श्वःशब्दः कालवाच्यपि ।

अभिभवति स्वभावेन तेनेनौ मंगलार्थकौ ॥ svovasiyas.

³ Cf. Prāchīnaprakriyā 119^a.

⁴ दूषणोद्धारस्तु शब्दकौस्तुभे स्पष्टीकृतोऽस्माभिः । 7^a; इति प्रपंचितं शब्दकौस्तुभेऽस्माभिः । 23^b; येन विधिरिति सूत्रे शब्दकौस्तुभेऽस्य प्रत्याख्यातत्वात् । 24^b. etc.

⁵ आर्यहलमिति बलात्कारे । शाकटायनस्तु आर्येति प्रतिबन्धे हलमिति प्रतिबन्धविवादयोरित्याह ॥

⁶ अप्राकृतस्तु यः स्वारः स्वरितोदात्तपूर्वगः ।

उदादायाद्धर्मस्याथ शिष्टं निर्धिति पूर्वगं ॥

⁷ Fol. 26^b. उपायाः शिक्षमाणानां बालानामुपलालनाः ।

असत्ये वर्त्तन्ति स्थित्वा ततः सत्यं समीहते ॥

Fol. 62^a. संबंधिशब्दः सापेक्षो नित्यं सर्वः समस्यते ।

वाक्यवत्सा व्यपेक्षा हि वृत्तावपि न हीयते ॥

Fol. 93^b. प्रधानेतरयोरेव द्रव्यस्य क्रिययोः पृथक् ।

शक्तिगुणाश्रया तत्र प्रधानमनुद्ध्यते ॥

Diversi generis auctores et libri hi citantur: Átharvaṇa; Aṣvaláyana; Kalpasútra; Kálidása (Meghadúta et Raghuvansa); Kiraṇávalí 109^b; Kíchakavadha; Gautamasmṛiti 138^b; Jayadeva; Jaiminisútra 141^a; Taittiríyās; Naimishíya; Pushpadanta 131^a; Bhavabhúti; Bhágavata; Bhárata; Bháravi; Mágha; Mitá-kshará, commentarius Haradattae ad Gautamasmṛitim¹; Mímánsakás; Murári; Yájñavalkya; Rámáyana; Śánkarabháshya 173^b; Śábarabháshya; Śulvasútram; Śrīharsha (Naishadha); Skandapurāṇa.

Codex, seculo superiore exeunte exaratus, ex optimo quodam archetypo descriptus est. In 40 foliis primis multae glossae, ex commentario nescio quo, desumtae, in margine adpictae sunt. (WILSON 200.)

357.

Foll. 73-108. Long. 9. Lat. 3½. Linn. 8-14.

Hac voluminis parte *Praudhamanoramae* pars prima, inde ab initio usque ad finem partis *Svādisandhi*, continetur.

Haec folia exeunte seculo superiore exarata sunt. (WILSON 426¹.)

358.

Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 81. Long. 11½. Lat. 5. Linn. plerumque 12.

Inest secunda *Praudhamanoramae* pars, qua verba et conjugatio tractantur. Incipit:

ग्रंथमध्ये कृतं मंगलं शिष्यशिष्यार्थमुपनिवर्त्तति । श्रीतेति ।

Singula capita haec: इति भ्वादि: fol. 30^a; इत्यदादय: fol. 31^b; इति जुहोत्यादय: fol. 32^a; इति दिवादय: fol. 34^a; इति स्वादय: fol. 34^a; इति तुदादय: fol. 36^b; इति रुधादय: fol. 37^a; इति तनादय: fol. 37^a; इति क्र्यादय: fol. 37^b; आस्वदीया: समाप्ता: fol. 40^a; इत्याधृषीया: fol. 40^b; इति चुरादय: fol. 45^a; इति हेतुमन्तप्रक्रिया fol. 49^a; इति सनंतप्रक्रिया fol. 49^b; इति यङंतप्रक्रिया fol. 50^a; इति यङ्लुगंतप्रक्रिया fol. 56^b; इति नामधातुप्रक्रिया fol. 62^a; इति कंडादय: fol. 63^a; इति प्रत्ययमाला fol. 63^a; इत्यात्मनेपदं fol. 69^b; इति पदव्यवस्था fol. 70^b; इति भावकर्मप्रक्रिया fol. 74^b; इति कर्मकर्तृप्रक्रिया fol. 77^b; इति लकारार्थप्रक्रिया fol. 81^a.

प्रधानविषया शक्तिः प्रत्ययेनाभिधीयते ।

यदा गुणे तदा तद्वदनुक्तापि प्रतीयते ॥

Aliaque in foll. 105^b, 115^a, 142^b.

¹ गौतमस्मृतौ तु स्नातकधर्मेषु अर्धेन धेनुभक्षे नूयादिति प्रयुक्तं । तत्पार्श्वानुमागमो नेति तद्भाष्यायां मिताक्षरायां हरदत्तः ॥

Foll. 2-31. medio seculo superiore nitide et accurate, reliqua hoc seculo exarata sunt. (WILSON 320.)

359.

Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 115. Long. 13½. Lat. 5. Linn. 9.

Tertia *Praudhamanoramae* pars, derivationem primariam, accentum, grammaticam Vedicam tractans. (D.) Incipit:

धातोः यद्यपि धातोरेकाचो हलादेरिति सूत्राद्धातोर्नित्यनुवर्त्तत एव तथापि etc.

Singula capita haec: इति कृतप्रक्रिया fol. 5^b; de suffixis *krit* dictis fol. 22^b; इत्युणादिषु प्रथमः पादः fol. 35^a; इत्युणादिषु द्वितीयः पादः fol. 43^a; इत्युणादिवृत्तौ तृतीयः पादः fol. 53^b; इत्युणादिवृत्तौ चतुर्थः पादः fol. 70^a; इत्युणादिवृत्तौ पंचमः पादः fol. 72^a. Sequitur brevis disquisitio, qua grammatici orientalis illius errores, in explicatione regularum unādicarum commissi, refelluntur²: इति द्वितीये प्रमादा: fol. 72^b; इति तृतीये प्राचः प्रमादा: fol. 73^a; इति चतुर्थे प्राचः प्रमादा: fol. 73^b; इति कृदंतप्रक्रिया fol. 88^b. Sequitur interpretatio capitum ad grammaticam Vedicam pertinentium: इति प्रथमोऽध्यायः fol. 89^b; इति द्वितीयोऽध्यायः fol. 90^a; इति तृतीयः fol. 93^b; इति चतुर्थः fol. 94^b; इति पंचमः fol. 95^a; इति षष्ठः fol. 97^a; इति सप्तमः fol. 99^a; इत्यष्टमः fol. 100^a; इति साधारणस्वरप्रकरणं प्रथमं fol. 104^a; इति धातुस्वरः fol. 104^b; इति प्रकृतिस्वरविषयकं द्वितीयं प्रकरणं fol. 106^b; इति प्रत्ययस्वरप्रकरणं तृतीयं fol. 109^a; इति समासस्वरप्रकरणं fol. 113^b; इति तिङंतस्वरनिरूपणप्रकरणं पंचमं fol. 114^b. Finitur totum opus in fol. 115^a. his versibus:

अखंडमपि यत्सर्वं कृत्तद्धितपरंपरं ।

अशेषशास्त्रसंवेद्यमखरं तदुपास्महे ॥

सिद्धांतकौमुदीव्याख्या चैवं प्रौढमनोरमा ।

भट्टोजिदीक्षितकृतिर्भूयाद्विश्वेशतुष्टये ॥

इति पदवाक्यप्रमाणज्ञश्रीलक्ष्मीधरसूरेः सूनूना भट्टोजिदीक्षितेन विरचितयां प्रौढमनोरमायामुत्तरार्धे समाप्तं ॥

Auctorum numerus in hac parte multo minor citatur quam in prima. Eos enim antiquiores enotare, qui in capitibus unādicis leguntur, operae pretium non fuit, quum ad unum omnes ex Ujjvaladattae libro desumpti sint. Praetermissis igitur his iisque, quos jam supra enumeravi, hos reperi: Abhidhānamālā 58^b;

² Incipit: प्राचा तु कतिपयानामेवोणादीनामुपन्यासः कृतः सोऽपि नैकप्रघटकतया । किंतु विच्छिद्येति स्पष्टमेव । तत्रापि प्रमादं लेखतो दर्शयामः ॥

Udayanāchāryās 71^a; Vopadevae Kavikalpadruma; Kāvyaaprakāśa; Keśava lex. 39^b; Durgasinha 9^a; Dhanvantarinighaṇṭu; Nānārtharatnamālā 30^b; Prābhākaraś gr. 90^a; Bhūriprayoga 39^b; Yādava 34^b; Vaijayantī 29^a; Śaunakīya-Svarāśṭaka 103^a; Saptapadārthīkikā 12^a; Svaramanjarīkāra 64^a. 102^b. 106^a. 108^a.

Praeterea hi libri citantur: Kāśīkhaṇḍam 30^a; Damayantīkāvyā 27^a; Brahmāṇḍa a Hemādri citatum 38^a.

Codex post annum 1810 exaratus est. (WILSON 156.)

360, 361.

Opus unum voluminibus duobus compactum. Lit. Devan. Charta Ind. Long. 10. Lat. 4½. Linn. 9.

Prima pars commentarii *Tattvabodhinī* (veritatis magistra) appellati, quem Jñānendra-Sarasvatī, Vāmanendrasvāminis discipulus, ad illustrandam *Siddhāntakāumudīm* grammaticam composuit. (A.) Liber doctus quidem, sed ob nimiam verborum molestem, et maximam partem e Bhaṭṭojis Praudhamanoramā haustus est. Incipit:

नत्वा विश्वेश्वरं सावं कृत्वा च गुरुवंदनं ।

सिद्धांतकौमुदीव्याख्या क्रियते तत्त्वबोधिनी ११ ।

Vol. I. Foll. 218. इति संज्ञाप्रकरणं fol. 12^b = B. 11^a; परिभाषाप्रकरणं 18^a = 15^b; स्वरसंधिः 36^b = 31^b; हल्संधिः 43^a = 37^a; विसर्गसंधिः 46^a = 39^b; स्वादिसंधिः 51^b = 44^b; अजंताः पुंलिङ्गाः 94^b = 83^b; अजंताः स्त्रीलिङ्गाः 100^b = 88^b; अजंता नपुंसकलिङ्गाः 104^b = 92^a; हलंताः पुंलिङ्गाः 133^b = 117^b; हलंताः स्त्रीलिङ्गाः 134^b = 118^b; हलंता नपुंसकलिङ्गाः 138^a = 122^b; अव्ययानि 144^a = 127^b; स्त्रीप्रत्ययाः 174^a = 154^b; कारकप्रक्रिया 216^a = 192^a.

Vol. II. Foll. 226. Fol. 236. desideratur. अव्ययीभावः 8^a = 203^a; तत्पुरुषः 40^a = 234^b; बहुव्रीहिः 56^a = 247^b; द्वन्द्वः 62^b = 254^a; एकशेषः 65^b = 256^a; सर्वसमासशेषः 66^a = 256^b; सकलसमाससाधारणाः समासांताः 68^a = 258^a; अलुक्-समासः 70^a = 260^a; सर्वसमासाश्रया विधयः 77^b = 266^b; अप-त्याधिकारः 105^b = 298^a; चातुरर्थिकाः 115^b = 307^a; शेषिकाः 136^b = 324^b; प्राग्दीव्यतीयाः 140^b = 327^a; ठकोऽवधिः 146^a = 332^a; प्राग्धितीयाः 150^a = 335^b; छयतोः पूर्णोऽवधिः (236) = 339^a; आर्हीयाणां ऽगादीनां गतोऽवधिः 164^a = 348^a; कालाधिकारस्य पूर्णोऽवधिः 166^b = 350^b; ठजः पूर्णोऽवधिः 167^b = 351^a; नञ्श्रजोरधिकारः समासः 172^a = 355^a; मत्वर्थीयाः 195^a = 361^b; प्राग्दिशोयानां पूर्णोऽवधिः 196^b = 363^b; प्राग्वीयानां पूर्णोऽवधिः 207^b = 372^b; तद्धितप्रक्रिया 217^b = 382^b; द्विरुक्त-प्रक्रिया 226^a = 390^a.

Haec volumina hoc seculo ineunte exarata sunt. (WILSON 281, 282.)

362.

Lit. Devan. Charta Europ. Foll. 391. Long. 11½. Lat. 6. Linn. plerumque 21.

Hic codex (B.) eandem atque superior *Tattvabodhinī* partem continet, neque tamen ex eodem libro manu scripto provenit. In fine haec leguntur: इति परमहंसपरिव्राजकाचार्यवामनेन्द्रस्वामिचरणारविन्दसेवकज्ञानेन्द्रसरस्वतीकृतौ सिद्धान्तकौमुदीव्याख्यानतत्त्वबोधिनीव्याख्यायां पूर्वोद्धे समाप्तम् ॥ शन ॥

लिख्यते वदनचन्द्रसरकारनिवासमुडा ॥

Codex post annum 1810 exaratus est. (WILSON 199.)

363.

Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 296. Long. 12½. Lat. 5. Linn. usque ad fol. 153. 10. postea 9.

Folii 1-153. secunda *Tattvabodhinī* pars continetur, qua conjugatio verborum tractatur. Incipit:

अज्ञाननासने दक्षं दीक्षितं भक्षरक्षणे (भक्त°) ।

वटमूलाश्रयं च्यवं दक्षिणामूर्त्तिमाश्रये ॥ ११ ॥

Singula capita haec: भवादयः fol. 65^b; अदादयः 74^a; जुहोत्यादयः 75^b; दिवादयः 78^b; स्वादयः 79^b; तुदादयः 84^a; रुधादयः 84^b; तनादयः 84^b; ब्र्यादयः 86^a; चुरादयः 97^a; ख्यंतप्रक्रिया 103^b; सनंतप्रक्रिया 106^b; यङंतप्रक्रिया 108^b; यङलुगंतप्रक्रिया 116^a; नामधातुप्रक्रिया 125^b; कंडादयः 126^b; आत्मनेपदं 134^a; पदव्यवस्था 134^b; भावकर्मप्रक्रिया 140^a; कर्मकर्तृप्रक्रिया 144^b; लकारार्थप्रक्रिया 153^a.

Folia 154-296. De derivatione primaria. Incipit:

समस्तजगतानीशौ जगदानंदकारकौ ॥

जगतीजनकौ वंदे पार्वतीपरमेश्वरौ ॥ ११ ॥

Capita sunt haec: कृत्यप्रक्रिया 166^b; कृतप्रक्रिया 201^b; उणादिसु प्रथमः पादः 220^b; द्वितीयः 234^b; तृतीयः 250^b; चतुर्थः 274^b; पंचमः 278^a. Sequuntur usque ad finem alia suffixa primaria.

Codex hoc seculo ineunte exaratus est. (WILSON 198.)

364.

Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 393. Long. 11½. Lat. 5½. Linn. 12-14.

Nāgeśae ad Bhaṭṭojis *Siddhāntakāumudīm* commentarius, *Laghūśabdendusekharas* appellatus. (A.) Incipit:

*पातंजले महाभाष्ये कृतभूरिपरिश्रमः

शिवभट्टसुतो धीमान् सतीदेव्यास्तु गर्भजः १

याचकानां कल्पतरोरिकक्षुताशनात्
शृंगवेरपुराधीशाद्रामतो लब्धजीविकः (labdha°) २
नन्वा ऋणीशं नागेशस्तनुते र्थप्रकाशकं
मनोरमोमार्धदेहं लघुशब्देन्दुशेखरं ३

I. e. 'Postquam in magno Patanjalis commentario toto studio incubuit, Nágeṣa, Śivabhaṭṭae et Satís germanus filius, qui Rāmae, Śringaverae regi, petentium patrono liberalissimo, at hostium, ignis instar arbusta comburentis, eversori, vitae sustentationem debet: qua par est reverentia Patanjalis memoriam prosecutus, res illustrantem minorem sermonis Śivam scripturus est, qui dimidium corpus est venustae Umae (sive: minorem sermonis lunae corollam, Manoramae, Umae comparandae, dimidium corpus).' Hac verborum ambiguitate auctor sine dubio in componendo libro Bhaṭṭojis Prauḍhamanoramá se usum esse indicare voluit. Nágeṣa eundem ordinem sequitur atque Bhaṭṭoji, et in explicandis regulis satis longus est. Ad majora opera sua *Bṛīhachchhabdendusekhara* in fol. 246^b, et *Paribhāshendusekhara* in fol. 27^a. lectores relegat.

स्वादिंसंधिः fol. 59^b; हलन्ता नपुंसकलिङ्गाः 118^b; विभक्त्यर्थैः 156^b; समासाश्रयविधयः 202^b; समासः 246^b. ॥ पूर्वार्धे ॥ भ्वाद्यः 269^b; तिङन्तं संपूर्णं 310^b; कृदन्तं 330^a; स्वरविधिः 393^a.

Codex intra annos 1762 et 1763 a Gaṇeṣamiśra satis accurate exaratus est. (WILSON 197.)

365.

Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 454. Long. 11. Lat. 5. Lineae usque ad fol. 336. novenae, exinde denae.

Insunt in hoc codice majora *Laghuṣabdendusekharāe* fragmenta. (B.) Foll. 1-399. pars prior usque ad finem prope capitis नञ्जनोरधिकार appellati continetur (= cod. A. fol. 229^a. 11). Foll. 400-428. de conjugatione ad finem prope capitis भ्वादयः (= cod. A. fol. 265^a. 1), foll. 429-454. de accentu ad finem prope क्रिदसूत्राणि (= cod. A. fol. 360^b. 11).

Desiderantur folia १-९, २२४, et २६५-३२२.

Codex hoc seculo ineunte exaratus est. (WILSON 284.)

366.

Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 230. Long. 13. Lat. 5. Linn. 11-13.

A. Foll. 1-153. altera *Laghuṣabdendusekharāe* pars fere integra continetur. Post fol. 85 (कृदन्तं) folium unum desideratur, quod initium capitis Vedici continebat.

B. Foll. 154-230. duo fragmenta commentarii ad *Laghuṣabdendusekharā* a *Vaidyanātha Pāyagunḍa* scripti, et *Sadasthimālā* appellati, continentur. Foll. 154-204. et textum et commentarium inde ab initio usque ad finem capitis परिभाषाप्रकरणं dicti exhibent. Auctor in prooemio haec:

नन्वा गुरुं वैद्यनाथः पायगुंडाख्यको वृत्तिं ।

सदस्थिमालां तनुते लघुशब्देन्दुशेखरे ॥ २ ॥

Foll. 205-230. sine textu commentarium ad eam partem praebent, qua de casuum usu agitur. In marginibus foliorum trium primorum inscriptio भा° का° invenitur, quod, nisi fallor, भावकारक vocem significat. Collatis locis compluribus, etiam hanc partem ad Nágeṣae librum explicandum scriptam esse reperi.

Codex exeunte seculo superiore exaratus est. (WILSON 195.)

367.

Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 309. Long. 10. Lat. 4½.

Foll. 1-203. (linn. 9.) *Varadarājae* grammatica, *Madhyasiddhāntakaumudī* appellata. (A.) Incipit:

नन्वा वरदराजः श्रीगुरुन् भट्टोजिदीक्षितान् ॥

करोति पाणिनीयानां मध्यसिद्धान्तकौमुदीम् ॥ १ ॥

In tres partes liber divisus est, quarum prima nomina (सुबन्ताः), secunda verba (तिङन्ताः), postrema derivatio et compositio tractantur. Adduntur capita duo de formis Vedici et accentu. Capita singula haec:

संज्ञाप्रकरणं fol. 3^b = B. 94^a; स्वरसंधिः 7^b = 99^a; हलसंधिः 9^b = 102^a; विसर्गसंधिः 11^a = 103^b; अजन्ताः पुंलिङ्गाः 18^b = 112^a; अजन्ताः स्त्रीलिङ्गाः 20^a = 113^b; अजन्ता नपुंसकलिङ्गाः 21^b = 115^a; हलन्ताः पुंलिङ्गाः 30^a = 124^b; हलन्ताः स्त्रीलिङ्गाः 31^a = 125^a; हलन्ता नपुंसकलिङ्गाः 32^a = 126^a; अव्ययानि 33^a = 127^b. ॥ इति सुबन्तं ॥

परस्मैपदप्रक्रिया 48^b = 20^b; आत्मनेपदप्रक्रिया 54^b; भ्वादिः 57^a = 28^b; अदादिः 66^a = 40^a; जुहोत्यादिः 68^b = 43^a; दिवादिः 72^b = 48^b; स्वादयः 74^a = 50^b; तुदादिः 77^a = 55^a; रुधादिः 78^b = 57^a; तनादिः 79^b = 58^b; ब्रूयादिः 81^b = 61^a; चुरादिः 84^b = 64^b; ख्यंतप्रक्रिया 86^b = 68^a; सनंतप्रक्रिया 89^b = 71^a; यङंतप्रक्रिया 91^a = 73^b; यङलुगन्ताः 92^a = 75^a; नामधातुप्रक्रिया 95^b = 79^b; आत्मनेपदप्रक्रिया 98^b = 83^b; पदव्यवस्था 99^b = 84^a; भावकर्त्तृप्रक्रिया 102^a = 87^a; लकारार्थप्रक्रिया 105^b. ॥ इति तिङन्ताः ॥

कृत्यप्रक्रिया 108^b; कृत्यप्रक्रिया 129^a; विभक्त्यर्थैः 136^b; केवलसमासः 137^a; अव्ययीभावः 139^b; तत्पुरुषः 148^b; बहुव्रीहिः 154^a; द्वंद्वः 156^a; एकशेषः 157^a; समासांताः 158^b; अलुक्स-

भासः 159^b; समासाश्रया विधयः 162^b; अथवाधिकारः 166^b; चातुर्थिकाः 170^b; शैविकाः 175^a; प्राग्दीव्यतीयाः 176^a; ढग-
धिकारः 177^b; यतो विधिः 178^a; ह्यतोः पूर्वोऽवधिः 178^b;
ठक्ठञोरधिकारः 179^a; नञ्ञञोरधिकारः 180^b; मत्वर्थीयाः 185^a;
प्राग्दिशीयाः 186^a; प्राग्वीयाः 189^a; तद्धितप्रक्रिया 192^a;
द्विरुक्तिप्रक्रिया 193^a; स्त्रीप्रत्ययाः 198^b; वैदिकप्रक्रिया 202^a;
स्वरप्रक्रिया 202^b.

Varadarāja omnem grammaticae suae materiam e Bhaṭṭojis libro, Siddhāntakaumudī, hausit, vel potius epitomen ejus fecit. Aphorismi ubique fere iisdem verbis explicantur atque a Bhaṭṭoji, ita tamen ut difficiliora omnia omittantur. In capitum dispositione hoc unum novatum est, quod compositio et derivatio secundaria non in fine partis primae collocatae sunt, sed in tertia. Excepta declinatione et conjugatione omnia brevissime tractantur. Omnino hoc propositum secutus est auctor, non ut perfectam rei grammaticae doctrinam traderet, sed ut facilem discentibus aditum ad literas Sanskriticas redderet, viamque ad scholae Pāṇinīyae libros aperiret. *Mediam* hanc grammaticam appellavit, quo a Siddhāntakaumudī et Laghukaumudī epitome, a semet ipso scripta, distingueret.

In fine haec leguntur: इति श्रीचिटिकंठीरवरदराजभट्टकृता मध्यसिद्धांतकौमुदी समाप्त. Haec voluminis pars, anno 1794 Benaris a Lekhaka-Brāhmaṇa-Haragyāna exarata est. Recentiore manu hoc additum est: शुक्लश्रीशतलप्रसादस्वेदं पुस्तकं काश्यां वरीवर्त्ति ॥ (WILSON 280^a.)

368.

Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 127. Long. 8½. Lat. 3½. Linn. 6-8.

Hoc codice duae *Madhyasiddhāntakaumudī*s partes continentur. (B.)

A. Foll. 91-127 (9-39). *Subanta*. Haec pars exeunte seculo superiore exarata est.

B. Foll. 1-90 (9-39). Pars secunda, qua conjugatio traditur. Antiquiore literatura, nisi fallor seculo superiore ineunte, haec pars exarata est, sed post folium 90. septem folia, paulum recentiore manu scripta, inserta sunt; folia 29-39. et ultimum hujus partis folium desiderantur. (WALKER 199.)

369.

Foll. 92-106. (linn. 9-13.) His foliis *Madhyasiddhāntakaumudī*s tertiae partis capita duo prima continentur, de affixis primariis, kṛitya et kṛit appellatis,

agentia. Folium 9. deest. Incipit: इजादेः मनुमः (Siddh. Kaum. fol. 173^b. 13.) Desinit in praeceptis de formando gerundio, quod अम् syllaba terminatur.

Haec folia medio seculo superiore exarata sunt. (WALKER 137^d.)

370.

Opuscula duo. Lit. Bengal. Charta Ind. Foll. 27. Long. 16. Lat. 3½. Linn. 6.

Folii 1-17. grammaticae Sanskriticae compendium, *Prabodhachandrikā* appellatum, *Vaijanae* principi auctori tributum, continetur. Incipit: हरिहरगुरुभक्तः सर्वलोकानुरक्तः त्रिभुवनगतकीर्तिः कान्तिकन्दर्पमूर्तिः रघुरिपुगणकालो वैजयन्तौष्णिपालो जयति जयति दाता सर्वकर्मरधाता ॥१॥ वन्द्या- (l. chandrā°) वतीवदनचन्द्रचकोरविक्रमादित्यभूषतनयो नयतन्त्रवेत्ता *Chauhána-vanṣatilaka*[h] *paṭhanádhiṇátha* राजा चिरं जयति वैजयन्तदेवनामा ॥२॥ रामो मे भिहितं करोतु सततं रामं भजे सादरं रामेणापहृतं समस्तदुरितं रामाय दत्तं धनं रामात् मुक्तिरभीक्षिता सरभसं रामस्य दासो ख्यहं रामे रञ्जतु मे मनः करुणया भो राम मां पालय। श्रीमद्वैजयन्तदेवेन रामभक्तिरतात्मना। इति चिन्तितमेकाले कदाचित् तिष्ठता मता (?) ॥१॥

Auctor, sive ille Vaijana, Vikramādityae filius, est, sive hoc nomine patronus grammatici cujusdam anonymi significatur, libellum in usum *Hirádharae* filii composuisse, et sententiis ad Rámachandram referentibus se illustrasse tradit: संसाराभोधितरणं रामनामानुकीर्तनं रामनामान्विता तस्मात्प्रक्रिया क्रियते (व्रियते MS.) मया ॥१॥ चिंतयन्निति नियतः क्रीडंतं श्रीहिराधरं। श्रीमान्वैजयन्तभूपालो विलो-
क्तेत्यब्रवीत्सुतं ॥११॥ दानेन दयया चैव युद्धेन निजकर्मणा। दानवीरो दयावीरो युद्धवीर इति श्रुतिः ॥१२॥ दधीचिर्दानवीरोऽभूत्प्राचीरो शिविर्नृपः। *Hammiro* युद्धवीरोऽभून्नृपदर्शनममी तयः ॥२०॥ Fol. 3^a. प्रबोधचंद्रिका नाम रामचंद्रसमाश्रिता (fortasse ad *Pra-kriyākaumudīm* alluditur)। अज्ञानतिमिरध्वंसकारिणी चिन्तहारिणी ॥ बहवः प्रक्रियाग्रंथाः संति चेत्संतु का क्षतिः। मालतीमधु लब्ध्वापि नधुपानां मधु व्रतं ॥ Auctor, anushtubh versibus usus, grammaticae elementa adumbrat, et sententiis brevibus illustrat. Incipit a casibus (fol. 3^a-5^a), procedit ad verba cum nominibus conjuncta, i. e. ad enuntiata simplicia, deinde de syntaxi nominum (कारक) separatim agit, postea de enuntiatis paulum ampliatis, de compositione (fol. 10^b), de suffixis secundariis (fol. 12^b), de suffixis primariis (fol. 14^a), denique combinatio et vocalium et consonantium (sandhi) tractatur.

Libellus hoc seculo ineunte exaratus est. (WILSON 147^a.)

371.

Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 39. Long. 13½.
Lat. 5½.

Foll. 1-22. (linn. 9.) *Linguavisheshavidhi*, de substantivorum genere tractatus, *Vararuchi* auctori tributus. Incipit: पाशाकुशप्रभृतिभूषणभूषितांगीं सर्वांगरम्यरमणीयविचित्रवेपां ब्रह्मादिसेवितपदां कमनीयरूपां दुर्गा भजामि सततं त्रिपुरारिसेव्यां १ शब्दा बहुविधा लोके संति यद्यपि विस्तरात् तथापि केचिद्व्यंते छात्रा भावत्कहेतवे २ जातिशब्दाः क्रियाशब्दा गुणशब्दास्तथापरे संज्ञाभेदा भवन्त्यत्र संक्षेपादुच्यते विधिः ३ गौरश्चः पुरुषो हस्ती शकुनि(र)ब्राह्मणस्त्विति एधते शयते शेते भवतीत्येवमादयः ४ रक्तः श्वेतो वृद्धः कृष्णः एवं इत्येकपितृवत् पुंसि केचित्स्त्रियामन्ये स्त्रीषु केचिदुदीरिताः ५

Decem distichis praefatus, auctor octoginta regulas, *Aryāmetro* scriptas, de substantivorum genere tradit, nullum ordinem certum secutus, sed promiscue genera varia tractans. Atque modo suffixorum rationem habet, velut regula XI. omnia substantiva in त् desinentia, paucis exceptis, neutra esse dicuntur; modo synonyma conjunguntur; modo vocabula, eadem consonanti terminata, enumerantur etc. Neutiquam tanto nomine dignus est libellus. Suffixa eandem atque apud Pāṇinim formam gerunt. Speciminis causa regulas nonnullas exscripsi :

यावान्कश्चित्तांतः शब्दोऽत्र नपुंसके हि बोद्धव्यः ।
वर्जं हि पुलमंतश्चिदानेवं गरितं (?) च ॥ ११ ॥
विडवर्णा स्त्री ज्ञेया साम्नावीथ्यो च नीचिभेयो च ।
मंजूषा गंडूषा मूषा परिषद्गुहा चैव ॥ ६५ ॥
दर्पणमृदंगजठराः पुंस्युक्ताः कुंतकुतुपध्माश्च ।
व्रातहृददंडांकुशकटाक्षसंग्रामविटपाश्च ॥ ७१ ॥

Ad definiendam opusculi aetatem sextum prooemii distichon respiciendum est, quo auctor fontes suos indicavit :

Drishṭā Jaiminikoshasūtrarachanā, Kātyāyanīyam
tathā,
Vyāsiyam, Kaviṣankaraprabhṛitibhir yad bhāshitam
niṣchayāt,
Yach chānandakavipravīrarachitam, baddham cha
yad *Danḍinā,*
Yad Vātsyāyana-Śaṣvatādikathitam, kurve 'bhidhā-
nādbhutam.

Quodsi prooemium ab aphorismorum auctore profectum est, *Vararuchim nostrum*, qui *Ṣankaram, Ānandam* et *Danḍinam* laudet, ad *Bhojae* licet tempora relegabimus, non vero eundem esse existimabimus, cujus de genere libro *Amara* usus esse dicitur. Hoc pro certo haberi potest, aphorismos tales, quales in libro nostro legantur, jam ante seculum XIII. innotuisse.

Commentarius, qui inde a regula XI. additus est, a quo compositus sit, non constat. Plerumque nihil aliud continet, nisi substantivorum per synonyma explicationem. Ad restituendum autem sūtrarum textum satis utilis erit. De aetate ejus certius fortasse iudicium ferri poterit, quum disticha tria, quae ad regulas 14. 16. 23. citantur, unde desumpta sint, repertum erit. Sunt vero haec :

वसंते शीतभीतेन कोकिलेन वने रूतं ।

अंतर्जलमताः पद्माः श्रोतुकामा इवोत्थिताः ॥

नेहागमोऽस्ति शलभस्य न मारुतस्य स्नेहद्वयोऽपि न भवेत्प्रथमे प्रदोषे ।
अव्यक्तवस्तुपुरुषप्रतिबोधितेन पारावतेन पतता कृतमंधकारं ॥

जघनाभरणे स्त्रीणां करिणां मध्यबंधने ।

अवस्थामु च हर्म्याणां नित्यं कक्षा व्यवस्थिता ॥

In fine libri haec leguntur : इति श्रीमदखिलवाग्विलासमंडितसरस्वतीकांडाभरणानेकविशरणश्रीनरपतिसेवितविक्रमादित्यकिरीटकोटिनिष्ठचरणारविंदाचार्यवररुचिविरचितो लिङ्गविशेषविधिः समाप्तः ॥

Apographon nostrum e codice non accurato, qui nunc in Museo Soc. As. Calcuttensis asservatur, anno 1821 transcriptum est. (WILSON 256^b.)

372.

Lit. Devan. Charta Europ. Foll. 327. Long. 11½.
Lat. 9. Linn. 19.

Inest in hoc codice pars prior *Mādhaviyadhātuvrittis*, quo libro *Sāyana* radicum collectionem commentario uberrimo illustravit. Librum a *Sāyana* ipso conscriptum et *Mādhavae* fratri dedicatum esse, e disticho 13. praefationis apparet : तेन मायणपुत्रेण सायणेन मनीषिणा ।
आख्यया दाधवीयेयं धातुवृत्तिर्विरच्यते ॥ Praemissa longiore de verborum conjugatione dissertatione, radices singulas ita percenset, ut grammaticorum antiquiorum opiniones laudet, conjugationis formas principales enumeret, derivata a radicibus facta, quatenus in libris Pāṇiniyis leguntur, plurima afferat. De auctoribus a *Sāyana* citatis *Westergaard* in libro 'Radices linguae Sanscritae' inscripto optime disseruit.

Radices hoc volumine tractatae hisce in foliis repiuntur. भू inde a 1. ad 48^a; एध 48^a; स्पर्ध 50^a; गाधृ 52^a; बाधृ 53^b; नाधृ 54^a; दध 58^a; खुदि 59^b; श्रिदि 60^a; वदि 60^a; भदि 60^b; मदि 60^b; स्पदि 61^a; क्लिदि 61^a; मुद 61^b; दद 62^b; ष्वद खद 63^a; उद 64^a; कुद खुद गुद 64^a; षूद 64^b; ह्राद 65^a; ह्लादी 65^b; स्वाद 65^b; पदि 65^b; यती 66^a; जुतृ 66^a; विथृ वेथृ 66^b; अथि 66^b; ग्रथि 67^a; कथ 67^a; अत 67^a; चिती 69^a; व्युतिर् 69^b; व्युतिर् 70^a;

मन्थ 70^b; कुयि etc. 71^a; विथ 71^b; विधू 73^a; खादू 74^b; खद 74^b; वद 75^a; गद 75^a; रद 76^a; खद 76^a; अद 76^b; नद गद 77^a; तद 77^a; कद 77^a; खद 77^a; अति अदि 77^b; इदि 78^b; विदि 78^b; गदि 79^a; विदि 79^a; दुनदि 79^b; चदि 79^b; तदि 80^a; कदि etc. 80^a; क्किदि 80^a; शुन्ध 80^b; शीकृ 80^b; लोकृ 81^a; श्लोकृ 81^a; द्रेकृ भ्रेकृ 81^b; रेकृ 81^b; सेकृ etc. 81^b; शकि 82^a; अकि 82^a; वकि 82^a; मकि 82^a; कक 82^b; कुक वृक 82^b; चक 83^b; ककि etc. 83^b; लयि 84^b; अयि etc. 84^b; मयि 84^b; रायृ etc. 84^b; द्रायृ 85^a; श्रायृ 85^a; फ्रकृ 85^a; तक 85^b; तकि 85^b; वृकृ 85^b; कख 85^b; ओखृ etc. 86^a; शाखृ श्लाखृ 86^b; उख etc. 86^b; त्वगि 89^b; युगि etc. 89^b; घग्घ 89^b; मयि 89^b; शिगि 89^b; वच 89^b; षच 90^b; लोचृ 90^b; शच 91^a; अच अचि 91^a; कच 91^a; कचि काचि 91^a; मच मुचि 91^a; मचि 91^a; पचि 91^b; हुच 92^a; चुच 92^b; चुजि भृजी 93^a; एजृ etc. 93^b; ईज 94^b; शुचादयः (Dhātup. 7, 1-79). 94^b-109^b; अट्टादयः (Dhātup. 8, 1-37). 110^a-114^a; शौट्टादयः (Dhātup. 9, 1-79). 114^a-123^b; तिप्रादयः (Dhātup. 10, 1-31). 123^b-129^b; गुष्ठादयः (Dhātup. 11, 1-43). 129^b-133^a; घिण्यादयः (Dhātup. 12, 1-10). 133^a-138^b; अयादयः (Dhātup. 13, 1-31). 138^b-146^a; अयादयः (Dhātup. 14, 1-39). 146^a-152^b; मव्यादयः (Dhātup. 15, 1-92). 152^b-169^b; धुक्षादयः (Dhātup. 16, 1-50). 169^b-177^b; घुषिरादयः (Dhātup. 17, 1-89). 177^b-192^a; द्युतादयः (Dhātup. 18, 1-23). 192^a-197^b; घटादयः (Dhātup. 19, 1-83). 197^b-214^a; ज्वलादयः (Dhātup. 20, 1-30). 214^a-229^a; हिक्कादयः (Dhātup. 21, 1-31). 229^a-238^b; भृमादयः (Dhātup. 22, 1-73). 238^b-282^b; गुपादयः (Dhātup. 23, 1-41). 282^b-327^a.

Codex noster, anno videtur 1813 exaratus, e codice E. I. H. 154. descriptus est. Quod quum aliis rebus probari potest, tum duobus ultimis foliis inspectis. Quum enim in Colebrookii exemplari loci nonnulli casu attriti essent, scriba iisdem locis lacunas reliquit.

De codice Berolinensi cf. Weber Catal. p. 222. (WILSON 201.)

373.

Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 134. Long. 11. Lat. 8. Linn. plerumque 8.

Hoc codice *Dhātupāṭhaḥ Pāṇinīyas*, radicum Sanskriticarum, e *Pāṇinī* systemate dispositarum, recensio continetur. Incipit:

अगिगोशाय नमः । । धातुपाठः गतिः चलनं ज्ञानं च ॥

सर्वे गत्यर्थः ज्ञानार्थः

अनुबंधः । धातुः । अनुबंधः । धातोः अर्थः ।

० । भू । ० । सत्तायाम् उदात्तः परस्मैभावः

० । एध । अ । वृद्धौ

Plerumque haec radicum collectio cum Siddhānta-kaumudī et Mādhaviyavṛitti consentit, et nisi omnia me fallunt, e Sāyaṇae libro excerpta est. Sed hoc sibi propositum habuisse videtur librarius, ut quam largissimam radicum copiam exhiberet, vel in ea re Sāyaṇam secutus, qui raro, quoties radicis alicujus forma vel significatio in dubium vocatur, ipsi quae vera videatur, dijudicare audeat. Sed paucis exemplis hanc de libri nostri origine opinionem confirmandam puto. Radici षच (Dhātup. 6, 2.) Westergaard auctore ab omnibus aspergendi sensus (सेचने) tribuitur, 'Sk. sola excepta, quae vim quoque colendi addit.' Eadem explicatio in codice nostro, et apud Sāyaṇam¹ reperitur. Radices बल वल्ल (Dhātup. 14, 20.) ab aliis संवरणे explicantur, codex noster, Sk. et Mādh. संवरणे च addunt. वह् वह्ल (Dhātup. 16, 40.) परिभाषणहिंसाच्छादनेषु iidem tres contra reliquos. Sed etiam explicationes interdum additas et haec collectio et Bhaṭṭojis e Sāyaṇae libro mutuum sumsisse videntur. Cf. शुच्यी अभिषवे (Dhātup. 15, 6.), ubi

Sāy. अवयवानां शिथिलीकरणं सुधायाः संधानं वाभिषवः

Sk. अवयवानां शिथिलीकरणं सुरायाः संधानं वाभिषवः स्नानं च
Cod. अवयवानां शिथिलीकरणं सुनयाः संधानं वाभिषवः etc.

Fol. 71^a. अदादयः incipiunt; fol. 76^a. लुग्विकरणा अदादयः 1; fol. 78^a. समाप्ताः श्रुविकरणा जुहोत्यादयः; fol. 87^b. इयन्विकरणा दिवादयः; fol. 91^a. नुविकरणाः स्वादयः; fol. 101^a. श्रविकरणास्तुदादयः; fol. 102^b. अश्रविकरणा रुधादयः; fol. 103^b. उविकरणास्तनादयः; fol. 108^a. श्राविकरणाः क्र्यादयः. Deinde usque ad finem radices classis decimae recensentur.

Codex anno 1755 exaratus esse dicitur, mihi vero literatura recentiore aetatem prodere videtur. (WILSON 392.)

374.

Folia palmarum 96. Lit. Bengal. Long. 13½. Lat. 1¼. Linn. usque ad folium 6. 2. postea 3.

Insunt grammaticae, *Kātantra* appellatae, aphorismi, sine commentario. Incipit: सिद्धो वर्णसमासायः ॥ तत्र चतुर्दशदौ स्वरः ॥ दश समानाः ॥ तेषां द्वौ द्वावन्त्योऽस्य सवर्णौ ॥ पूर्वो ह्रस्वः ॥ परो दीर्घः ॥ स्वरौ [स] वर्णवर्जौ नामौ ॥

¹ Sāyaṇa: षच सेचने । अयं सेवनार्थोऽपि । तथा च त्रय एनां महिमानः सचंत इत्यत्र छुरभट्टभास्कराययोः (पुरभट्ट^० codex alius) । सचंत सेवंत इति निरुक्ते च । सक्तुः । सचत इति सेवमानस्येति । etc.

Singulae partes hae: 1. De *sandhi* capita (páda) quinque fol. 5^b. 2. De declinatione capita tria fol. 12^a. Aphorismus primus: धातुविभक्तिवर्जनैर्वचनैः ॥ 3. De casuum constructione caput unum fol. 14^a. Aph. pr.: अव्ययीभावाकारांताद्विभक्तीनामपंचम्याः ॥ 4. De compositione fol. 15^a. Incipit: नाज्ञां समासो युक्तार्थः ॥ तस्या लोप्या विभक्तयः ॥ 5. De suffixis secundariis fol. 20^a. Incipit: वाख्यपत्ने ॥ 6. De verbo capita octo fol. 37^b. Incipit: अथ परस्मैपदानि ॥ नव पराख्यात्मनेपदे ॥ द्वीणि द्वीणि प्रथममध्यमोत्तमाः ॥ 7. De suffixis primariis *kṛit* appellatis capita 6. fol. 55^a. Incipit: सिद्धिरिच्चवञ्चनानुबन्धे ॥

Hoc loco grammatica finiri, et quae sequuntur, pro appendice seriore puto tempore addita (pariśiṣṭa) videntur. 1. *Śikshāsūtram* fol. 55^b, de literarum pronunciatione. 2. *Balābalasūtram* fol. 57^a, praecepta sibi repugnantia in hac grammatica si occurrerint, quidnam validius sive invalidius habendum sit, definitur. 3. *Paribhāshāsūtram* fol. 60^a, generalia de regulis hac grammatica traditis recte intelligendis et usurpandis praecepta. 4. *Nyāyasūtram* fol. 60^b, similia praecepta, quae pleraque jam in capite secundo (balābalavidhi) occurrunt. 5. *Bhāsyasūtram* fol. 63^a, de formarum grammaticarum significatione. 6. *Sandhiprakaraṇam* fol. 68^a. 7. *Nāmaprakaraṇam* fol. 71^a, de declinatione anomala. 8. *Kāraprakaraṇam* fol. 75^a, de casuum constructione. 9. *Shatvaparakaraṇam* fol. 77^a, quibus conditionibus *s* in *sh* mutetur. 10. Iti Kātantrapariśiṣṭe *ṇatvaparakaraṇam* samāptam fol. 78^a, de *n* literae in *ṇ* mutatione. 11. *Stryadhikārasūtram* fol. 81^b, de generis feminini terminationibus. 12. *Samāsapādas* fol. 87^a, de compositione. In fine haec subscriptio legitur: इति सङ्ग्रहमहामहोपाध्याय श्रीपतिदत्ता विरचितयां कातन्त्रपरिशिष्ट समासपादः समाप्तः ॥ 13. Sequuntur usque ad finem quinque de *suffixis upādhis* capita, eodem regularum ordine atque qui scholae Pāṇinīyae proprius est, plurimis tamen mutationibus et additamentis factis.

Hac enumeratione singulas grammaticae partes certa quadam satisque justa ratione dispositas esse vides. Regulae ipsae vel sine commentario perspicuae sunt, neque ea brevitate et obscuritate laborant, quibus Pāṇini ejusque schola studuerunt. Literae auxiliares (anubandha) rarissime usurpantur. Aphorismi haud pauci anushtubh metro compositi sunt.

Kātantragrammaticae aphorismos a *Sarvavarman* compositos esse Trilochanadāsa significare videtur. Haec enim ille dum primum *Durgasinhā* distichon explicat: 'Nanv *īshattantram* (= Kātantram) *Jayadevādīproktam* apy astīty āha: *Śarvavarmikam* iti. *Śarvavarmāchāryeṇa* yat *kṛitam* tat *Śarvavarmikam* iti; *kṛitādityād* ikaṇ. Nanu yadi vyākhyānam vṛittigranthah,

tat katham Śarvavarmikakṛitam, idānīm *Durgasinhā* kriyamāpatvāt? Satyam etat. Kim tu *Śarvavarmakṛitasūtrasambandhād* vyākhyānam api *Śarvavarmikam* uchyate¹? Quamquam hoc potius e versu illo concludendum videtur, *Durgasinhā* commentario a *Sarvavarmane* scripto usum esse.

Codex intra annos 1810–1815 videtur exaratus esse. (WILSON 15.)

375.

Folia 18–27. (linn. 6.) *Durgasinhā* ad Kātantram commentarii initium, quo quinque de *sandhi* capita explicantur. Auctor hoc uno disticho praefatur: देवदेवं प्रणम्यादौ सङ्ग्रहं सङ्ग्रहं दर्शिनं । कातन्त्रस्य प्रवक्ष्यामि व्याख्यानं सार्धवर्मिकं ॥

Haec voluminis pars post annum 1810 exarata est. (WILSON 147^b.)

376.

Tres foliorum palmeorum fasciculi. Lit. Bengal. Long. 15. Lat. 1. Lineae plerumque binae, rarius ternae.

Durgasinhā ad Kātantragrammaticam commentarius.

I. Foll. 99. Iti *Durgasinhāyām* vṛittau nāmni chatuṣṭaye tṛitīyaḥ pādaḥ fol. 36^a; *Kāraḥ* pādaḥ fol. 56^b; *Samāsaḥ* pādaḥ fol. 74^b; *Taddhiṭaḥ* pādaḥ fol. 99^a.

II. Foll. 103. *Akhyāte* prathamah pādaḥ fol. 15^b; *dvitīyaḥ* fol. 31^b; *tṛitīyaḥ* fol. 40^a; *chaturthaḥ* fol. 57^b; *panchamaḥ* fol. 65^b; *shasṭhaḥ* fol. 82^a; *saptamaḥ* fol. 91^b; *aṣṭamaḥ* fol. 103^a.

III. Foll. 112. Incipit: वृक्षादिवदनी रुढाः कृतिनालं-कृताः कृतः । *Kātyāyanena* ते सृष्टा विबुद्धिप्रतिबुद्धये ॥ *Kṛitsu* prathamah pādaḥ fol. 28^a; *dvitīyaḥ* fol. 43^b; *tṛitīyaḥ* fol. 67^a; *chaturthaḥ* fol. 85^a; *panchamaḥ* fol. 112^a.

Durgae commentarius brevis et perspicuus est. De codicibus Parisiacis cf. Hamilton, p. 67.

Codex anno 1814 nitide exaratus est. (WILSON 14.)

377.

Tres foliorum palmeorum fasciculi. Lit. Bengal. Long. 15. Lat. 1½. Linn. 3–5.

Inest *Kātantravṛittipanjikā*, commentarius ad Dur-

¹ Eandem rem alii Trilochanadāsae loci subjiciunt: एतदेव बालैरुच्यते । चं ज्ञे सूत्रमिदं व्यर्थं यत्कृतं शर्ववर्मणा । तस्योत्तरपदं ब्रूहि यदि वेत्सि कालापकं ॥ Sive: *Tādarthyē* ॥ ननु तादर्थ्यं इति कथमिदमुच्यते । न खल्वेतच्छर्ववर्मणः सूत्रमस्तीति । सत्यं । संप्रदानं एवेयं चतुर्थी etc. etc.

gasinhae Kātantraaphorismorum explicationem a *Trilochanadāsa* compositus.

I. Foll. 63. Commentarius ad quinque capita de *sandhi* agentia. Incipit: प्रणम्य सर्वकर्तारं सर्वदं सर्ववेदिनं सर्वीयं सर्वगं सर्वं सर्वदेवनमस्कृतं¹ । दुर्गसिंहोक्तकातन्त्रवृत्तिदुर्गपदान्यहं विवृणोमि यथाप्रज्ञमज्ञसंज्ञानहेतुना ॥

II. Foll. 150. Inde a nominum declinatione usque ad finem suffixorum *taddhita*. A. Declinatio. Prathamah pádaḥ fol. 28^a; dvitīyaḥ fol. 48^a; tṛitīyaḥ fol. 66^a. B. Kāraka fol. 93^a. C. Samāsa fol. 119^a. D. Taddhita fol. 149^a.

III. Foll. 154. De verbo. Prathamah pádaḥ fol. 21^a; dvitīyaḥ fol. 64^b; tṛitīyaḥ fol. 84^b; chaturthaḥ fol. 105^a; panchamah fol. 115^a; shashṭhaḥ fol. 136^a; saptamah fol. 142^a; aṣṭamah fol. 154^b.

Trilochanadāsa ante Vopadevae aetatem vixit, siquidem Kāvyaakāmadhenu liber ab hoc grammatico compositus est. Praeterea a Viṭṭhalāchārya et aliis recentioris aevi auctoribus citatur. Ipse *Jinendrabuddhim* saepius laudat, passim *Jayādityam* et *Bhaṭṭam* grammaticos ab eo memoratos reperi, in prooemio vero *Ṣiṣupālavadham* et *Kādambārīm*.

De codice Parisiaco cf. Hamilton, p. 67; de Berolinski Weber Catal. p. 220.

Fasciculus I. et III. in hujus seculi initio, secundus medio seculo superiore a Mukundaśarman exarati sunt. (WILSON II.)

378.

Foll. 116–120. (linn. 16.) Fragmentum *Dhātupāṭhae*, radices secundum *Hemachandrae* systema digestas et constitutas continentis. Folia 9. 2. desiderantur. Radices in decem classes divisae sunt, quae eadem atque quae a Pāṇini usurpantur, nomina gerunt, *anubandhae* vero omnino differunt, rarius significationes.

In fine haec leguntur: इत्याचार्यश्रीहेमचंद्रानुस्मृतेश्चुरादयो विज्ञो धातवः ॥ संपूर्णं श्रीआदिसूत्रः ॥

Haec folia praestantissima seculi septimi decimi ex-
untis literatura exarata sunt. (WALKER 168^d.)

379.

Foll. 63–82. (linn. 18–20.) His foliis *Dhātupāṭhas*, radicum collectio ad *Hemachandrae* grammaticam pertinens, continetur, a *Puṇyasundara* ordine alphabetico disposita. Incipit: प्रणम्य परमाधीशं मुख्यसुंदरधीमता । धातूनां गणसेडादिव्यक्तीर्बोधाय तन्यते ॥

¹ Hac *sarva* vocabuli repetitione nemo est qui ad Sarvavarmanem alludi non videat.

Radices secundum literas finales, adjectis syllabis auxiliariis (anubandha), dispositae sunt. Significationes radicibus tributae maximam partem cum schola Pāṇiniya consentiunt. Totus radicum numerus esse 1981 perhibetur.

Haec folia anno 1776 a Bhūdeva exarata sunt. (WALKER 161^b.)

380.

Foll. 107–114. (linn. 22.) *Vibhramasūtra*, implicationis aphorismi, *Hemachandrae* auctori tributi, cum commentario, quem *Guṇachandra*, *Devasūris* discipulus, *Kakvalla* auctore, composuit.

Commentarius incipit: निखिलजगदेकशरणं । भव्यांभोरुह-
विकाशनपटिष्ठं । मोहांधकारभिदुरं । श्रीवीराङ्गं परं नौमि ॥१॥ ऋष-
भाद्यान् स्तवीम्यन्यान् । विष्णुसंघातघातकान् । सुरासुरनराध्यान् ।
मुक्तिमार्गप्रकाशकान् ॥२॥ यस्याः स्मरणमात्रेण । प्रगल्भंते विपश्चित् ।
परोपकारकर्तॄं तां । वंदे वाणीं वरप्रदां ॥३॥ सकलभुवनैकतिलकः ।
कुमंतध्वांतकषणैकदक्षतमः । नित्योदितः स्थिरतरो । जयति श्रीदेवसू-
रिरविः ॥४॥ सुखप्रबोधिका वृत्ती । रूपसिद्धिसमन्विता । सिद्धहेमानु-
सारेण । क्रियते तं त्वविभ्रमे ॥५॥

Textus distichis 21. constat, varia vocabula continentibus, ejus generis pleraque, quae aut substantiva, aut verbi forma quaedam recondita, aut compositum insolitum esse possint. Ad exercenda igitur puerorum ingenia et grammaticam inculcandam libellus scriptus est, proximeque versus ludimagistrorum jucundissimos in memoriam revocat tales, quales lepidissimi illi: ‘Si transire velis maris undas, utere velis;’ ‘Oras mundus habet: nox horas: si petis, oras.’ Specimini haec erunt: कस्य धातोस्तिवादीनामेकस्मिन्प्राये स्फुटं । परस्परविरुद्धानि
रूपाणि स्युस्त्रयोदश ॥१॥ i. e. avāgaridhyam, avāgaridhvam, etc. अग्निभ्यः पार्थिवेभ्यश्च (i. e. pāṛthiva-ibhyaḥ) प्रथमांतं पदद्वयं । एषेति नैतदाबंतं आनस्येति च साधुता ॥२॥ अस्यन्निति न शतंतं व्याघ्रा इत्यस्य चैकता । बहुत्वं च तथैतेषामसुर्मेधोऽरुरेव च ॥३॥ अत्र्याधयोऽसमस्तं स्याद्ये येषां चक्रिरे पदं (ye yeshām chakrire = yeyeshāmchakrire, i. e. valde adnitebantur) । अक्षे पयस्तथा चान्यदक्षे वयममी वयं (i. e. akshepayah, aksheva-yam, amīvayam) ॥४॥

In fine *Guṇachandra* haec addit, quae paucis emendatis exscripsi: अमुना प्रकारेण विषमप्रयोगान्पर्यनुयुज्य पृच्छ्य-
माना अननुसृतप्रस्तुतग्रंथसरणयः कतिपये प्रतिहतप्रतिभाविशेषत्वेनोत्त-
रमलभमानाः संतः प्रस्रवंति खेदविह्वल् । स्त्रीकुर्वन्ति जृम्भां । आनंदंति
निद्रामुद्रां । जल्पन्ति किंचित्त्रयाविधाभिधेयज्ञानं । निरीक्षन्ते हरितः ।
पश्यन्तंतिरिक्त्वा । विलोकयन्ति च भूयो भूयः सर्वै[स]हा वयमिति । तथा
चोक्तं सुगृहीतनामधेयैः श्री-Siddhasenadivākara-pādaiḥ ।

खेदं समुद्रहति जृम्भणमातनोति
 निद्रायते किमपि जस्यति वस्तुशून्यं ।
 आशा विलोकयति खं पुनरेव धात्रीं
 भूताभिभूत इव दुर्वदकः सभायां ॥
 इति ज्ञान्ता एतदनुसारि चेतो विधेयमित्यलं प्रसंगेन ॥
 अकारि गुणचंद्रेण वृत्तिः स्वपरहेतवे ।
 देवसूरिक्रमांभोजचंचरीकेण सर्वदा ॥१॥
 कृत्वित्यं रचनां पुण्यं यन्मयात्रं सुनिर्मलं ।
 पारं शब्दोदधेस्तेन सर्वदा जनविप्रियात् (° नङ्प्रि° MS.) ॥२॥
 मयात्र मतिमांश्चाद्यात्किंचिदूचेऽयथातथं ।
 प्रसादबुद्धिमाधाय शोभं तच्चब्दवेदिभिः ॥३॥
 षट्कैकैकैशमतिः कविचक्रवर्ती
 शब्दानुशासनमहाबुधिपारदृष्टा ।
 शिष्यांबुजप्रकरजृम्भणचित्तभानुः
 कक्षज एव सुकृती जयति स्थिरायां ॥४॥

Subscriptio haec: इति पंडितपुंडरीकेण । श्रीकक्षलोपदेशेन तत्त्व-
 प्रकाशकवृत्तिः । श्रीदेवसूरिपादपद्मोपजीविना गुणचंद्रेण स्वपरोपकारार्थं
 श्रीहेमचंद्रव्याकरणाभिप्रायेण प्राणायति ॥

Haec folia praestantissima seculi sexti decimi litera-
 tura exarata sunt. (WALKER 168^b.)

381.

Foll. 79-96. (linn. 8.) Grammaticae *Sarasvatī prakriyā* appellatae aphorismi. Incipit: खो नमः श्रीभारत्यै ॥
 अ इ उ च्चु ल समाः ॥ ह्रस्वदीर्घभूतभेदाः ॥ सवर्णाः ॥ ए ऐ ओ औ
 संध्यक्षराणि ॥ उभये स्वराः ॥ अवर्ज्या नामिनः ॥

Folium unum in fine deest. De codicibus Beroli-
 nensibus cf. Weber Catal. p. 219.

Haec folia seculo septimo decimo exarata sunt.
 (WALKER 201^f.)

382.

Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 209. Long. 10.
 Lat. 4 $\frac{1}{2}$.

Foll. 1-154. (linn. 12.) *Anubhūtisvarūpae ad Sarasvatīsūtra* commentarius. (A.) Incipit: प्रणम्य परमात्मानं ।
 बालधीवृद्धिसिद्धये ॥ सारस्वतीमृजुं कुर्वे । प्रक्रियां नातिविस्तरां ॥१॥
 इंद्रादयोऽपि यस्यांतं न ययुः शब्दवारिधेः ॥ प्रक्रियां तस्य कृत्स्नस्य
 क्षमो वक्तुं नरः कथं ॥२॥

Liber in partes tres divitur, quarum *prima* leges
 euphonicae, *declinatio*, *casuum usus*, *compositio*, *deri-*
vatio secundaria; *secunda* *conjugatio*; *tertia* *derivatio*
primaria tractantur. Capita singula haec:

I. संज्ञाप्रक्रिया, de terminis technicis, fol. 3^b = B. 2^a;
 खरसंधिः, de combinatione vocalium, fol. 6^a = 3^b; प्रकृति-

भावः, quibus conditionibus vocales contiguae non mu-
 tentur, definitur, fol. 6^b = 3^b; व्यंजनसंधिः (ह्रस्वसंधिः), de
 mutatione consonantium contiguarum, fol. 8^a = 5^a; वि-
 सर्गसंधिः, de mutatione s finalis, fol. 10^b = 5^b; खरांताः
 पुंलिंगाः, de declinatione nominum masculinorum, quae
 vocali finiuntur, fol. 18^a = 11^a; खरांताः स्त्रीलिंगाः, de
 ejusdem generis femininis, fol. 21^b = 12^b; खरांता नपुंस-
 कलिंगाः, de ejusdem generis neutris, fol. 23^a = 14^a;
 हसंताः पुंलिंगाः, de nominibus masculinis consonanti ter-
 minatis, fol. 34^a = 19^a; हसंताः स्त्रीलिंगाः, de ejusdem
 generis femininis, fol. 35^b = 20^a; हसंता नपुंसकलिंगाः, de
 ejusdem generis neutris, fol. 36^b = 20^b. Iis quae se-
 quuntur de declinatione pronominum त्वं et अहं agitur,
 tum conjunctiones, adverbia, praepositiones enumeran-
 tur, fol. 39^b = 22^a; स्त्रीप्रत्ययाः, de generis feminini ter-
 minationibus, fol. 42^b = 23^b; कारकप्रक्रिया, de casuum
 usu, fol. 46^b = 26^a; समासप्रक्रिया, de compositione, fol.
 53^a = 30^a; तद्धितप्रक्रिया, de suffixis secundariis, fol. 60^b
 = 34^b. ॥ प्रथमा वृत्तिः संपूर्णा ॥

II. Incipit: लक्ष्मीनृसिंहं प्रणिपत्य काश्यां बुधांश्च पद्माकर-
 भट्टमुत्थान् ॥ सारस्वतीयां च तिगंतवृत्तिं (tib°) क्रमान्वितेयं गणयप्र-
 सादात् ॥१॥ इत्यधिक्रिया भ्वादयो धातवः, de conjugatione
 prima, fol. 81^b = 52^b. In singulis conjugationibus verba
 aut activa (*parasmaipadīn*), aut media (*ātmanepadīn*),
 aut in utroque genere declinata (*ubhayapadīn*) seorsim
 enumerantur. लुग्विक्रिया अदादयो धातवः, de conjuga-
 tione secunda, fol. 89^a = 58^b; लुग्विक्रिया ह्रादयः, de con-
 jugatione tertia, fol. 92^a = 61^a; यविक्रिया दिवादयो धातवः,
 conjugatio quarta, fol. 93^b = 62^b; नुविक्रियाः स्वादयः, con-
 jugatio quinta, fol. 95^a = 64^a; नञ्विक्रिया रुधादयः, conju-
 gatio septima, fol. 96^a = 64^b; उङ्विक्रियास्तनादयः, conjuga-
 tio octava, fol. 96^b = 65^b; अङ्विक्रियास्तुदादयः, conjugatio
 sexta, fol. 98^b = 66^b; नाविक्रियाः क्वादयः, conjugatio
 nona, fol. 100^a = 67^b; चुरादिप्रक्रिया, conjugatio decima,
 fol. 100^b = 68^a; व्यंतप्रक्रिया, de causalibus, fol. 106^b =
 70^a; सप्रक्रिया, de desiderativis, fol. 111^a = 71^b; यङ्प्र-
 क्रिया, de intensivo cum *ya*, fol. 116^a = 72^b; यङ्लुगंतप्र-
 क्रिया, de intensivo sine *ya*, fol. 118^b = 73^a; नामधातु-
 प्रक्रिया, de denominativis, fol. 121^a = 74^a; आत्मनेपदव्य-
 वस्था, de usu generis medii, fol. 122^a = 75^a; भावकर्मप्र-
 क्रिया, de intransitivis et de genere passivo, fol. 126^a =
 77^a; दशलकारायाः, de temporum usu, fol. 126^b = 77^b.
 ॥ द्वितीया वृत्तिः ॥

III. Incipit: निजजनैर्विधिना निखिलापदो । रुदिति यो
 विनिवर्त्तयति स्मृतः ॥ जलधिजापरिरंभलालसो । नरहरिः कुरुतां
 जगतां शिवं ॥१॥ अथ कृदंतप्रक्रिया निरूप्यते, de variis suffixis
 primariis; निष्ठाधिकारः, de participiis, *ta* et *tavat* termi-

natis, fol. 139^b = 85^b; शीलाधिकारः, suffixa, quibus aptitudo ad aliquid faciendum indicatur, fol. 144^a = 88^b; उणादयः, suffixa, quae nullo temporis respectu habito derivationi primariae inserviunt, fol. 147^a = 90^b; भावाद्यधिकारः, de suffixis, quae statum aliquem similiaque exprimunt, fol. 149^a = 92^b; कृतप्रक्रिया, de participiis fut. pass., fol. 150^b = 94^a; स्व्यधिकारः, de formatione abstractorum femininorum, fol. 152^a = 94^b. Denique de gerundiis agitur. ॥ तृतीया वृत्तिः ॥

Sarasvatisūtrarum auctor quum grammaticam tiro-num in usum componere vellet, in rerum dispositione a Pāṇini differt, eamque fere viam ingressus est, quam Rāmachandra, Vopadeva, alii secuti sunt. Terminis technicis utitur quidem, rarius tamen quam aut schola Pāṇiniya aut Vopadeva. Literae auxiliares, ubi adhibentur, pleraeque a Pāṇini mutuū sumtae, accentum indicantes omissae sunt. Literae eodem atque a Vopadeva ordine dispositae sunt :

अ इ उ ऋ ल ए ऐ ओ औ
ह य व र ल
त्र ण न ड म
रु ढ ध ष भ
ज ड द ग व
ख फ छ ठ थ
च ट त क प
श ष स

Quare e. g. हस omnes consonantes, रुभ omnes aspiratas medias, जव omnes medias comprehendit. Casuum et verbi terminationes ut apud Vopadevam significantur. Saepissime tamen varia suffixa sine literis auxiliariis traduntur.

Anubhūtisvarūpa primus locupletem horum aphorismorum commentarium videtur scripsisse, solusque ipse scholiastas reperisse. Leges euphonicae ab eo breviter tractantur, praecepta ad exempla pauca pertinentia suo quaque loco adjunguntur. Ita in nominibus et verbis ubi specimen quoddam declinandi causa propositum est, omnes regulae euphonicae ad rem absolvendam necessariae deinceps afferuntur. Vedicae formae passim memorantur, neque tamen post partem primam. In conjugationibus singulis verbi unius formae enumerantur, tum ea verba recensentur, quae anomaliam aliquam exhibent. Radices eodem modo explicantur iisdemque literis auxiliariis instructae sunt atque apud Pāṇinim. Et exempla et regulae (kārikā) saepe metricè traduntur, eorumque numerus in codicibus variat¹.

¹ Initia eorum, quae, dum codices perlustro, excerpsi, haec sunt: अदीर्घो दीर्घतां; अभिसर्वतसोः; अवीलक्ष्मी°; अष्टौ स्थानानि; ईषदर्थे क्रियायोगे; उपसर्गेण धात्वर्थो; एक एव हि यः शब्दः; कटं

De Anubhūtis aetate et patria nihil constat, nisi ex versu, a quo altera pars incipit, eum Benaris vixisse conjicias. Neque *Padmākaraḥṭṭae* nomen alibi me legere memini. *Punjarājāe* commentarii codex, E. I. H. 859, anno 1617 exaratus est. Colebrooke teste, Anubhūtis grammatica in Hindustānia proprie sic dicta frequentissime legitur. Multorum quidem manibus versatam esse, lectionum varietate probatur. Quotquot enim codices manu scriptos inspexi, ii non tam rebus ipsis, sed majoribus vel minoribus additamentis factis, et exemplis aut variatis aut in alium locum transpositis inter se differunt. Scholia scilicet in marginibus codicum adscripta in singula apographa irrepserunt.

Haec voluminis pars intra annos 1773 et 1776 a Bhūdeva exarata est. In marginibus passim glossae adscriptae sunt. In fine haec disticha leguntur, iisque brevis interpretatio addita est: तरणितारकनाथनंजया नयनतां दधते जगदीश्वराः । सकृदपि स्मरणादधसंक्षयो भवति यस्य स पातु नृकेसरी ॥१॥ वेदाग्निराजप्रमिताद्वयौषसिताजघने शिवराजधान्यां । महीधरो (Schol. *Mahīdāsabhaṭṭah*) नंदनपाठहेतोः सारस्वतं व्यालिखदीशतुष्ट्यै ॥२॥ शिवो विष्णुर्गणेशानो हरिकेशोऽर्को भैरवः । भवानी भैरवी काशी पातु मामन्वयान्वितं ॥३॥ Hoc apographon igitur e codice transcriptum est, quem *Mahīdhara*, notissimus ille Vājasaneyasanhitae interpretationis auctor, anno 1578 Benaris exaraverat. (WALKER 131^a.)

383.

Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 96. Long. 11½. Long. 9. Linn. 20.

Sārasvatī prakriyā. (B.)

De codicibus Petropolitanis cf. Boehtlingk l. l. p. 728; de Berolinensibus Weber Catal. p. 219.

Codex seculo superiore exeunte exaratus est. In folio 34^b. haec subscripta sunt: चापादशुक्लपद्म्यां शनिवाशरे ॥ लेखकलालिमनित्रिपाठी जंडपलगंज ॥ (WILSON 285.)

करोति; कर्ता कर्म च; कृताकृतप्रसंगी; क्रियमाणं तु यत्कर्तुं; क्वचित्प्रवृत्तिः; गवाक्षश्च; गोविंद तव दासोऽस्मि; चर्मेणि द्वीपिवं हंति; जलतुविकान्यायेन; टकारस्तपुरुषो ज्ञेयो; तक्रं न रोचते; तव ये शतवो; द्वित्वं धस्यैव यस्यैव; पश्यामि त्वा मदालीढं; पांति वो नरसिंहस्य; बहुव्यापकं सामान्यं; भिन्नः शरेण; भेद्यभेदकयोः; यत् द्वित्वं बहुत्वं वा; यदुक्तं लौकिकायेह; रलयोर्ड°; रुद्रो विश्वेश्वरो; रोदिति; स्वपितिश्चैव; वहि भागुरिरल्लो°; वाच्यमितुच्यते भेद्यं; व्यंजनानि त्रयस्त्रिंशत्; सदृशं त्रिषु लिङ्गेषु; संबोधने तूशनसः; सैव दाशरथी रामः; स्वसा नमा च; स्वामी ते स समायातः; हकारं यंच-मैयुक्तं; हलीषा लांगलीषा च. Quaedam in Pāṇinis commentariis occurrunt.

384.

Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 150. Long. 8½. Lat. 4½.

Foll. 1-55. (linn. 9.) *Sārasvataprakriyae* grammaticae pars prima. (C.)

Haec folia, seculi septimi decimi literatura exarata, textum additamentis minus corruptum continent, quam aut A. aut D. (WALKER 191^a.)

385.

Lit. Devan. Charta Europ. Foll. 62. Long. 11. Lat. 6. Linn. 9.

Ejusdem grammaticae pars prima. (D.)

Codex post annum 1831 negligenter exaratus est. Distichon वाच्यमित्युच्यते भेद्यं (fol. 43^b.) quum in reliquis codicibus nostris non reperiatur, eandem recensionem hoc exemplari contineri suspicor, atque Petropolitano quodam, ex quo verum eum Boehtlingk ad Vopad. p. 425. citavit. (WILSON 286.)

386.

Foll. 137-229. (linn. 14.) *Siddhāntachandrikā*, commentarius ad *Sarasvatīsūtra* a *Rāmachandrāśrama* (Rāmāśrama) compositus. (A.) Incipit:

नमस्कृत्य महेशानं मतं बुद्ध्या पतञ्जलेः ।

वाणीप्रणीतसूत्राणां कुर्वे सिद्धांतचंद्रिकां ॥१॥

I. e. 'Śiva adorato, Patanjalis doctrina adjutus, aphorismorum a Sarasvatī compositorum commentarium optimis auctoritatibus innixum scripturus sum, rebus grammaticis talem claritatem allaturum qualem luna nocti.'

Liber in partes duas divisus est, altera enim *Sārasvataprakriyae* libros II. III. comprehendit. Rāmāśrama Anubhūtisvarūpae commentarium in usum suum convertit, plerumque enim verba ipsius repetit; quum vero passim rerum difficiliorum interpretationem, exceptiones, regularum amplificationes multaque exempla addiderit, futuro *Sārasvataprakriyae* editori haud spernendus erit.

Haec voluminis pars anno 1776 a Bhūdeva exarata est. (WALKER 179^e.)

387.

Foll. 277-376. *Siddhāntachandrikā*. (B.)

I. Foll. 277-326. (linn. 9.) partem priorem, II. Foll. 327-375. (linn. 13.) alteram continent.

De codice Petropolitano cf. Boehtlingk l. l. p. 728.

Haec voluminis pars exeunte seculo superiore exarata est, folium 375. manu recentiore additum est. (WILSON 283^b.)

388.

Lit. Bengal. Charta Ind. Foll. 198. Long. 15½. Lat. 3½. Linn. 6.

Insunt in hoc codice grammaticae *Sankshiptasāra* appellatae, a *Kramadīśvara* scriptae, libri septem primi. Incipit:

शिवं प्रणम्य सर्वेशं सर्वभाषामु लब्ध्वा ।

संक्षिप्तसारमाचष्टे पण्डितः क्रमदीश्वरः ॥

Aphorismi cum commentario brevi conjuncti reperiuntur. Qui commentarius a *Kramadīśvara* ipso conditus, a *Jūmaranandine* vero emendatus videtur. In fine librorum enim haec subscriptio legitur: इति वादीन्द्रचक्रचूडामखिमहापंडितक्रमदीश्वरकृतौ संक्षिप्तसारे महाराजाधिराज-श्रीमज्जूमरनंदिपरिशोधितायां वृत्तौ etc.

I. Sandhipādas fol. 21^a; II. Tināntapādas fol. 63^a; III. Kridantapādas fol. 89^b; IV. Taddhitapādas fol. 128^a; V. Kārapādas fol. 143^a; VI. Subantapādas fol. 165^b; VII. Samāsapādas fol. 198^a. Octavum librum, hucusque in Bibliothecis Anglicis desideratum, grammaticam *Prākriticam* continuisse, inter omnes constat.

Inter grammaticas populares hic *Kramadīśvara* et *Jūmaranandinis* liber doctissimus videtur. Abiectis enim longe plurimis scholae Pāṇinīyae impedimentis et argutiis nihilominus res grammaticae plene et dilucide exposuerunt. Quod maxime eo capite apparet, quo derivatio secundaria tractatur. Nonnulla exempla, quibus temporum et modorum usus explicatur, e *Bhaṭṭikāvya* desumta sunt.

Codex post annum 1810 exaratus est. (WILSON 17.)

389.

Lit. Bengal. Charta Ind. Foll. 91. Long. 15½. Lat. 3. Linn. 6.

Goyīchandrae ad primum *Sankshiptasārae* librum commentarius. Incipit:

हरिहरहिरण्यगर्भान्नत्वा हेरम्बमम्बिकाच्च गुरुं ।

संक्षिप्तसारटीकां गोयीचन्द्रः स्फुटां कुरुते ।

Quid ipse in explicando *Jūmaranandinis* commentario praestiterit, his verbis declarat: तेषां लक्ष्यानां (i. e. octo *Kramadīśvara* librorum) व्यासशीलादिपरिशीलनविमलमतिर् adhikṛita-*Umāpatidatta-prabhṛitisabhājanapara* उक्तानुक्तदुरुक्तविचारचारुचतुरो जूमरनंदी परिशोधितलक्षणां वृत्तिं कृतवान् । तस्याश्च निगूढनिवेशितवहुविधप्रमेयायाः स्फुटीकरणाय

Y y

क्लापि क्लापि समयवश्याकुलपादसमुद्धरणाय च प्रतिलिख्यविहित-
वृत्तिविवरणदीका मया शिशुजनबोधाय विधीयते ॥ In librorum
subscriptionibus auctor *Autthásanika* appellatur, quod
utrum patronymicon an ordinis religiosi titulus sit,
nescio.

Codex post annum 1810 exaratus est. (WILSON
148.)

390.

Lit. Bengal. Charta Ind. Foll. 279. Long. 16.
Lat. 3½.

Foll. 1-217. (linn. 8.) *Goyíchandrae* commentarius.

A. Foll. 1-139. Commentarius ad librum *secundum*,
quo verbum tractatur.

B. Foll. 140-217. Liber *tertius*, de suffixis *krit*.

In folio 7^a. glossae a *Vidyálankárabhattácharya* ad
Goyíchandrae commentarium factae particula legitur.

Haec voluminis pars a Káśínáthadevaśarman anno
1827 exarata est. Folia vero 8-24. seculi superioris
literatura scripta sunt. (WILSON 149^a.)

391.

Lit. Bengal. Charta Ind. Foll. 137. Long. 15.
Lat. 3.

A. Foll. 69-137. *Goyíchandrae* ad librum *quintum*,
qui de casuum constructione agit, commentarius. Haec
pars anno 1827 a Káśínáthadevaśarman exarata est.

B. Foll. 2^a-68. (linn. 6.) *Goyíchandrae* ad librum
sextum, de declinatione agentem, commentarius.

C. Fol. 1. et fol. 2^a. Commentarii ad librum *quin-*
tum finis.

Hae duo partes a Púrva-Vṛindávanaśarman anno
1703 exaratae sunt. (WILSON 146.)

392.

Lit. Bengal. Charta Ind. Foll. 70. Long. 19. Lat. 3½.
Linn. 7-9.

Goyíchandrae ad librum *septimum*, quo de composi-
tione agitur, commentarius.

Codex anno 1827 a Káśínáthadevaśarman exaratus
est. (WILSON 13.)

393.

Foll. 218-279. *Júmaranandinis* ad Kramadísvarae
grammaticam additamenta.

A. Foll. 238-279. *Júmaranandinis* ad librum quar-
tum, quo derivatio secundaria tractatur, additamentum.

Incipit: स्त्रीपुंसाभ्यां नन् तद्धृन्दादौ ॥ तद्धृन्दादयो यावन् एवार्थाः
प्रागुक्तास्तेषु वाच्येषु स्त्री पुम . . इत्येताभ्यामुद्धवे नन भवति ॥ स्त्रैणं
पौनं ॥

In fine haec subscriptio legitur: इति वादीन्द्रचक्रचूडाम-
णिमहापण्डितः श्रीक्रमदीश्वरकृतौ संक्षिप्तसारे महाराजाधिराजश्रीमञ्जू-
मरनन्दिपरिपोषितायां वृत्तौ रसवत्यां चतुर्थतद्धितशेषे परिशिष्टमूलं
समाप्तं ॥ Unde haec Júmaranandinis additamenta (pari-
sishta), quorum unum suffixa unádica tractasse scimus,
Rasavatí nomen gessisse discimus.

B. Foll. 218-237. (linn. 7.) *Goyíchandrae* ad hoc
caput commentarius. Incipit:

जूमरनन्दिपरिपोषितभागात्परिशिष्टमस्ति यत्किञ्चित् ।

तत्संपूर्णं कुरुते गोयीचन्द्रः प्रकीर्णया वृत्त्या ॥

I. e. 'Quae in grammaticae parte, a Júmaranandine
castigata, omisa sunt, ea Goyíchandra supplet addito
passim commentario.' Auctor parisishta et aphorismos
et explicationem repetit, suisque annotationibus illustrat.
Finis in codice nostro desideratur.

Utraque voluminis pars seculo superiore ineunte
exarata est. (WILSON 149^b.)

394.

Lit. Bengal. Charta Ind. Foll. 105. Long. 16½.
Lat. 4. Linn. 6.

Continetur hoc codice *Mugdhabodhas* (ineruditorum
disciplina), grammatica a *Vopadeva*, Keśavae filio, Dha-
neśvarae discipulo, celebri seculi XIII. grammatico,
scripta. Editio critica a Boehtlingk anno 1847 Petro-
poli edita est.

Codex post annum 1810 exaratus est. (WILSON 16.)

395, 396.

Volumina duo. Lit. Bengal. Charta Ind. Long. 16.
Lat. 4½. Linn. 7.

Durgádāsae ad *Mugdhabodham* commentarius, *Subo-*
dhá appellatus. Incipit:

लक्ष्मीकानं निखिलजगतां सर्गसंहारहेतुं ।

दुर्गादासो धरणिपतिः कोटिकृत्वः प्रणम्य ।

पर्यालोच्याखिलबुधमतं धीमतां पाठकानां

सन्तोषार्थं रचयति मितां मुग्धबोधस्य टीकां ॥

Śrīmad-*Vidyānivasādyair* āryyair yady api sūribhiḥ ।
Bhūribhir vihitā vyākhyā tathāpy ākhyāyate mayā ॥

Vol. I. Foll. 214. 1. Sanjñāpādas fol. 15^b; 2. ach-
sandhipādas fol. 28^a; 3. hassandhipādas fol. 33^b; 4. vi-
sandhipādas fol. 36^a. ॥ संध्यध्यायः ॥ 5. sanjñāpādas fol.
43^a; 6. pūmlingapādas fol. 66^b; 7. strīlingapādas fol.

77^b; 8. napunsakapādas fol. 74^a. ॥ अजध्यायः ॥ 9. hasantapumlingapādas fol. 98^a; 10. hasantastrilingapādas fol. 99^a; 11. hasantanapunsakapādas fol. 101^b; 12. vyapādas fol. 103^a. ॥ हसंताध्यायः ॥ 13. strītyapādas fol. 122^a; 14. kārakapādas fol. 166^b; 15. chasamāśas fol. 175^a; 16. bahuvrīhis fol. 185^b; 17. karmadhārayas fol. 190^a; 18. tatpuruṣas fol. 193^a; 19. dvigus fol. 196^a; 20. avyayībhāvas fol. 200^b; 21. samāsaṭīkā samāptā fol. 206^a.

Vol. II. Foll. 216. 22. Taddhitaṭīkā fol. 37^b; 23. sanjnapādas fol. 41^a; 24. pavatām parasmaipadānām pādas fol. 70^b; 25. mavatpādas fol. 75^b; 26. miṣrapādas fol. 80^b; 27. adāpādas fol. 92^b; 28. divāpādas fol. 95^b; 29. svāpādas fol. 96^b; 30. tudāpādas fol. 100^a. ॥ चतुर्गुणाध्यायः ॥ 31. rudhāpādas fol. 100^b; 32. tanāpādas fol. 102^a; 33. kryāpādas fol. 103^b; 34. churāpādas fol. 106^a. ॥ चतुर्गुणाध्यायः ॥ 35. nyantapādas fol. 112^b; 36. sanantapādas fol. 119^b; 37. yañantapādas fol. 125^a; 38. lidhupādas fol. 132^a. ॥ त्याद्यंताध्यायः ॥ 39. papādas fol. 133^a; 40. mapādas fol. 145^a; 41. dhabhāvapādas fol. 152^a; 42. ktipādas fol. 159^b. ॥ त्याद्यंताध्यायः ॥ 43. lyapādas fol. 167^b; 44. trīnāpādas fol. 184^a; 45. ktāpādas fol. 197^b; 46. ishṇvāpādas fol. 216^b. इति श्रीदुर्गादासविद्यावागीशविरचिता सुबोधा नाम मुग्ध-
बोधटीका समाप्ता ॥

Durgādāsa, cujus commentarius haud uno nomine utilis est, seculo septimo decimo medio vixit, cum *Dhātudīpikām*, quo libro Vopadevae Kalpadrumam commentatus est, anno 1659 eum composuisse alibi repererim. Grammaticos satis multos citat, quorum in numero hi annotandi sunt: I. *Rāmānanda*, *Kāśīśvara*, *Rāmātarkavāgiśa* (II, 64^b. इदमतीव हास्यं पदं बहुव्याकरणविरुद्धवान्). Quos tres Vopadevae scholiastas fuisse constat. II. *Kātantrās*, *Śrīpatidatta*, *Durgasinha*. III. *Kramadīśvara*, *Jaumarās*, *Goyīchandra*. IV. *Prānchas*, *Chāndrās*, *Bhaṭṭi*. V. Denique *Udbhata* memorandus est, qui utrum poeta an grammaticus fuerit nescio, et *Hansadūta* carmen, *Rūpagosvāmīni* auctori tributum. *Vidyānīvāsam* etiam in *Dhātudīpikā* laudat.

De codice Havniensi cf. Westergaard, p. 102.

Haec volumina post annum 1810 satis accurate exarata sunt. (WILSON 18, 19.)

397.

Lit. Bengal. Charta Ind. Foll. 34. Long. 14. Lat. 4. Linn. 5.

Inest *Vopadevae* radicum recensio, *Kavikalpadrumas* dicta, versibus anuṣṭubh composita. Auctor radices secundum literas finales disposuit, ita quidem, ut in singulis classibus verba ordine alphabetico literarum

incipientium collocaret. In prooemio Indra, Chandra, Kāśakṛitsna, Āpiśali, Śākaṭāyana, Pāṇini, Amara, Jainendra grammatici laudantur. Incipit:

शब्दाकरकरग्राममर्थमखडलमखडलं ।

ज्ञानात्मानमनाद्यनमादितं तमुपास्महे ॥

इन्द्रश्चन्द्रः काशकृत्कापिशली शाकटायनः ।

पानिनीय (pāṇiny) मरजेनेन्द्रा जयन्त्यष्टादिशाब्दिकाः ॥

मतानि तेषामालोक्य सर्वसाधारणः स्फुटः ।

धातुपाठः स्वदाद्याद्यक्रमादनादिमक्रमः¹ ॥

कविकल्पद्रुमो नाम पद्यैर्निष्पाद्यतेऽत्र च ।

धातवः पठिताः पाठसूत्रलोकागमस्थिताः ॥

Terminantur litera *a* (cl. X.) radices 132, *ā* 24, *i* 21, *ī* 25, *u* 33, *ū* 13, *ri* 21, *ṛi* 16, *e* 6, *ai* 25, *o* 5, *k* 59, *kh* 21, *g* 27, *gh* 20, *ch* 50, *chh* 19, *j* 72, *jh* 3, *t* 71, *th* 23, *ḍ* 76, *ḍh* 1, *n* 50, *t* 31, *th* 28, *d* 79, *dh* 37, *n* 28, *p* 64, *ph* 15, *b* 45, *bh* 39, *m* 33, *y* 31, *r* 42, *l* 93, *v* 68, *ś* 39, *śh* 116, *s* 65, *h* 50, sautra 42. Auctor ipse radices esse 1754 declarat, si accuratius computaveris, 1758 invenies. Hunc librum post Mugdhābodham scriptum esse, Bharatasena ad Bhaṭṭikāvya VII, 71. auctor est.

De codicibus Berolinensibus cf. Weber Catal. p. 222.

Codex post annum 1810 nitide exaratus est. (WILSON 155.)

398.

Lit. Bengal. Charta Ind. Foll. 30. Long. 16½. Lat. 4. Linn. 8.

Continetur hoc codice *Kāvyaśāmadhenus*, commentarius ad *Kavikalpadrumam*, et subscriptione et a grammaticis quibusdam, velut a Durgādāsa, *Vopadevae* ipsi adtributus. Incipit:

येन त्वियद्विकरयौरेख्यातधातुलोहितैः ।

प्रकाशैः संप्रकाश्यन्ते क्रियास्तं नौमि गोपतिं ॥

Auctor nihil amplius de se ipse tradit, quam quae post hoc distichon leguntur: कविकल्पद्रुमं धातुपाठं विवरितुं मया । धातुवृत्तिः काव्यकामधेनुर्नौमाभिधीयते ॥ Libro ipso radices singulae recensentur, et nonnullae conjugationis formae, plerumque vero tertia tantum praesentis persona, praebentur. In commentario, qui primae radicum classi praemittitur, grammatici hi laudantur: Pāṇini, Kātyāyana, Patanjali, Bhartṛihari (cujus liber grammaticus, minime vero Bhaṭṭikāvya memoratur), Durgasinha (Durgatīkāyām), Trilochanadāsa (Kātantrapanjikāyām), Vardhamānamisra (Kātantravistare), Hemasūri (Hema-

¹ I. e. quae radices ab *a* litera incipiunt eademque terminantur, eae in primo loco positae sunt. *Su* particula (su-ad) metri causa inserta est.

vyākaraṇe), Abhinavaśākaṭāyana (Śabdānuśāsane), Jinendra (Jinendranāyase), Vāmana (Kāśikāyām), Sarasvatīkaṇṭhābharaṇakāra, Vyāghrapād (ejus vārttika, quod ad Pān. VIII, 2, 1. legitur, citatur)¹, Kuśala (Panjikā-pradīpe), Sarvavarman.

Codex post annum 1810, quamvis eadem manu, non pari ubique cura exaratus est. (WILSON 150.)

399.

Lit. Bengal. Charta Europ. Foll. 109. Long. 11. Lat. 9. Linn. 19.

Hujus voluminis folia 1-67. *Unādikosham*, vocum suffixis unādicis formatarum thesaurum, a *Rāmaśarman* scriptum, cum commentario continent. (B.) Incipit:

ब्रह्मादिदेवासुरवृन्दवन्दिते पञ्चालये शास्त्रिसरोजराजिते ।
कन्दर्पदर्पान्तकपादनीरजे सन्तु प्रणामा वरदोहद्वजे ॥
भगवान् पाणिनिर्षीनि फणी कात्यायनादयः ।
उज्जह्लानि रूपाणि तस्यन्ते रामशर्म्मेणा ॥
त्रिषु भयानके घोरं जङ्गाङ्गुपरिभागके ।
ह्मावन्म्यां धीवरे तु स्याद्वाशो दासस्तु धीवरे ॥ १ ॥

Auctor librum, anushtubh metro scriptum, in capita duo divisit. Atque priore vocabula ea recensentur, quae suffixo vocalico, id est incipiente vocali, formata sunt. Primo loco ea vocabula ponuntur, quae suffixis ab *a* litera incipientibus eademque terminatis derivata sunt, deinde ea, quae suffixorum reliquis vocalibus eodem modo circumscriptorum ope formata sunt. Ut exemplo utar, usque ad distichon 176. vocabula his suffixis terminata recensentur: *a*, *aka*, *anga*, *aṭa*, *aṭha*, *anta*, *atha*, *ana*, *apa*, *amba*, *abha*, *ama*, *aya*, *ara*, *atra*, *ala*, *aṣa*, *asa*, *ati*. Inde a 176^b. ad 217. vocabula consonantibus terminata, praecedente in penultima vocali *a* enumerantur. Sequuntur suffixa *ā*, *āka*, dist. 265. *i*, etc., dist. 379. *u*, etc. In fine prioris partis (dist. 511.) haec leguntur:

अजादित्यान्काखोऽत्र कृतः श्रीरामशर्म्मेणा ।
नानाशास्त्रं समालम्ब्य बालानां बुद्धिवृद्धये ॥

Altera pars, distichis 295. constans, vocabula suffixis consonanticis, i. e. quae a consonanti incipiunt, formata (e. g. *dā-ka*, *pā-ka*, *gar-ga*, *pū-ga*) continent. Etiam haec suffixa ordine alphabetico disposita sunt.

Ut versu supra dato apparet, vocum significationes ubique traduntur. Omnino haec ratio non multum a *Padmanābhaddatta* differt, quo auctore *Rāmaśarman* et multo recentior, certoque doctrina inferior est. In explicandis vocabulis passim insignite peccavit.

¹ तद्वैयाकरणवार्तिकश्रीतिल्यपाठश्रद्धमूलं, qua in sententia *vai-yāghrapadya* adjectivum, non substantivum esse, vix est cur moneam.

Inde a fol. 29-67. sequitur commentarius a *Rāma-tarkavāgīṣa* compositus. Qui commentarius et brevissimus est, et nihil fere amplius continet, quam derivationem vocabulorum, vix unquam probabilem, sed sexcenties plane absurdam. In radicibus nuncupandis *Vopadevam* auctorem sequitur. Ejusdem commentarii exemplar, hoc seculo ineunte exaratum, in codice E.I.H. 987. reperitur.

Haec voluminis pars post annum 1820 satis nitide exarata est. (WILSON 410^a.)

400.

Lit. Bengal. Charta Ind. Foll. 55. Long. 12½. Lat. 4. Linn. 7.

Idem liber sine commentario. (A.) Post distichon 110. disticha 5½. e praecedentibus repetita sunt, quo fit, ut inde ab eo loco usque ad prioris partis finem numeri in utroque exemplari differant.

Codex hoc seculo ineunte exaratus est. (WILSON 251.)

401.

Lit. Bengal. Charta Ind. Foll. 133. Long. 20½. Lat. 4. Linn. 7.

Padmanābhaddattae grammatica Sanskritica, *Supadma* appellata. Liber in lectiones quinque divisus est, quae singulae quatuor capita habent. Incipit:

प्रणम्य परमं देवं देवीं वाचमृषीन् गुरुन्
पञ्चनाभः स्फुटं पूर्णं भाषाया ज्ञाह लक्षणं ॥

अथ विवरणञ्च तस्य शब्दानुशासनेन पाणिनीयादिशब्दस्मृतीरूपलक्ष्य सौकार्योपाधये प्रतिसंस्कृतस्य शब्दलक्षणस्य etc.

Auctor in universum scholam Pāṇinīyam sequitur, ejusque terminos technicos usurpat, aphorismos tamen maximam partem novos invenit, et in rerum dispositione ab ea differt. Idem aphorismorum interpretationem scripsit. *Padmanābhaddatta* in lexico suo quum et *Ujjvaladattam* et *Medinikaram* laudet, ipse vero a *Bhaṭṭoji* uno citetur, non ante seculum quintum decimum floruisse mihi videtur.

I. Regulae euphonicae fol. 15^a; II. De usu casuum et declinatione fol. 35^b; III. De verbo fol. 68^b; IV. De suffixis kṛit appellatis fol. 95^b; V. De compositione et derivatione secundaria fol. 133^b.

Ad hanc grammaticam suffixorum unādicorum recensio pertinet, ab eodem auctore composita. De qua sis ea conferas, quae in *Ujjvaladattae* praefatione dicta sunt.

Codex anno 1828 exaratus est. In foliis numerandis scribe ९९ et १३५ praeteriit, nihil tamen deficit. (WILSON 12.)

402.

Folia 254-309. (linn. 10.) *Vaiyākaraṇabhūṣaṇasāras*, *Vaiyākaraṇabhūṣaṇae* epitome, liber a *Koṇḍabhaṭṭa*, Rangojis filio, Bhaṭṭojis fratris filio, compositus. Haec epitome distichis 72. constat, anusṭubh metro scriptis, quibus commentarius additus est, auctori ipsi tributus. Incipit:

श्रीलक्ष्मीरमणं नौमि गौरीरमणरूपिणं ।
स्फोटरूपं यतः सर्वं जगदेतद्विवर्त्तते ॥१॥
अशेषफलदातारं भवाभितरणे तस्मिन्
शेषाशेषार्थलाभार्थं प्रार्थये शेषभूषणं २
पाणिन्यादिमुनीन्प्रणम्य पितरं रंगोजिभट्टाभिधं
द्वैतध्वातनिवारणैकफलिकां पुंभाववाग्देवतां ।
दुर्दिं गौतमजैमिनीयवचनव्याख्यातृभिर्द्विविधान्
सिद्धांतानुपपत्तिभिः प्रकटये तेषां वचो दूषये ३

Primum epitomae distichon hoc:

फणिभाषितभाष्याम्बेः शब्दकौस्तुभ उद्भूतः ।
तत्र निर्यात एवार्थः संक्षेपेणेह कथ्यते ॥१॥

I. e. 'E Patanjalis commentarii oceano Vocum Gemma (Bhaṭṭojis) extracta est, res ibi investigatae (atque logicam grammaticae partem Bhaṭṭojis ipse primo Kaustubhae āhnika tractavit) breviter a me exponentur.'

Koṇḍabhaṭṭa hoc libello, e majore opere suo excerpto, generalem grammaticae partem exponit, eam quae de sermonis partium significatione et usu agit. Singulae partes hae: fol. 269^b. धात्वर्थोक्त्यार्थयोर्निरूपणं, de radicibus et verbis; fol. 272^a. लकारविशेषार्थनिरूपणं, de singulorum temporum differentia; fol. 277^b. सुवर्चनिरूपणं, de casibus; fol. 280^a. नामार्थनिरूपणं, de nominum thematicis (prātipadika); fol. 288^a. समासशक्तिनिरूपणं, de compositione; fol. 291^b. शक्तिनिरूपणं, de relatione, quae inter vocabula et notiones iis expressas intercedit; fol. 293^a. नञर्थनिरूपणं, de negatione; fol. 296^b. निपातानां द्योतकत्वादिनिरूपणं, particulas, aequae ac praepositiones, significativas, sive sententiae tenorem modificantes¹, esse; fol. 298^b. भावप्रत्ययार्थनिरूपणं, de suffixis, quibus status abstractus indicatur (*tā, tva*); fol. 299^b. यौगिकार्थनिरूपणं, de derivatis relativis, i. e. talibus, in quibus suffixum secundarium respecta alia quadam re externa additum esse dicitur, e. c. *aindrām haviḥ*, i. e. butyrum Indrae

¹ द्योतकाः प्रादयो येन निपाताश्चादयस्तथा । उपास्येते हरिहरौ लकारो दृश्यते यथा ॥४१॥ तथान्यत्र निपातेऽपि (e. g. *sākshātkriyate, alamkriyate, urikriyate* Ṣivah) लकारः कर्मेवाचकः । विशेषणाद्ययोगोऽपि प्रादिवच्चादिके समः ॥४२॥

'*numini praesidi dicatum*;' fol. 300^a. अर्चयितुं कर्तव्यं, numerorum species indistincte unitate expressa (संख्याविशेषाणामविभागेन सत्त्वमभेदैकत्वसंख्या, e. c. राजपुरुष = राज्ञो, राज्ञः, राज्ञां पुरुषः); fol. 301^a. संख्याविवक्षानिरूपणं; fol. 302^a. क्ताद्यर्थनिरूपणं, de significatione gerundii et infinitivi; fol. 309^b. स्फोटवादः, de conceptione ideali quae, prolato sono articulato, in mente prorumpens quasi gignitur².

Praeter *Vaiyākaraṇabhūṣaṇam*, Bhartriharis Vākya-pādīya, Kaiyaṭa, Kāvya-prakāśa, Vāchaspati-Kalpataru citantur.

In fine codicis E. I. H. 731. hic auctoris epilogus legitur:

विद्याधीशवदेह(?)संज्ञकपतिं श्रीमाध्वभट्टारकं
जित्वा केलिदिने कठप्पसविधे(?)ऽप्यांदोलिकां प्राप्तवान् ।
यश्चक्रे मुनिवर्चसूत्रविवृतं सिद्धांतभंगं तथा
माध्वानां तमहं गुरुपमगुरुं रंगोजिभट्टं भजे ॥
पाणिनीयवचसां खलु मूलं चंद्रशेखरभवानिति रूढं ।
तेन भूषणमिदं हितमेव प्रीतये भवतु सांक्षयिष्य ॥

Idem liber in codd. E. I. H. 453. 731. 859. 2542. exstat. De codice Berolinensi cf. Weber Catal. p. 217.

Haec voluminis pars ineunte hoc seculo satis accurate exarata est. (WILSON 280^c.)

403.

Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 343. Long. 9 $\frac{1}{2}$. Lat. 4 $\frac{1}{4}$. Linn. 10.

Vaiyākaraṇasiddhāntamanjūśhā, sive brevius *Manjūśhā*, liber a *Nāgeṣa*, Haridīkshitae et Rāmarāmae discipulo, compositus. Incipit: नागेशभट्टविदुषा नत्वा सांक्षयिवं लघुः । वैयाकरणसिद्धांतमंजूषा विरच्यते । १ । तत्र वाक्यस्फोटो मुख्यः ।³ लोके तस्यैवार्थबोधकत्वात् तेनैवार्थसमाप्नेश्च । तदुक्तं न्यायभाष्यकृता । पदसमूहो वाक्यमर्थसमाप्नाविति । अत्र पदं सुवर्तं तिष्ठंतं च । तेन तत्समूह इत्यर्थः । समाप्तावित्यस्य समर्थमिति शेषः ॥

Nāgeṣa eandem atque Koṇḍabhaṭṭa materiam, sed fusius multoque abstrusius tractavit. Capita haec: वाचकवाच्यशक्तीनां निरूपणं: fol. 82^a = Comm. fol. 67^b; साकां-

² शब्दनित्यत्वादिनो वैयाकरणास्तावदेवं मन्यन्ते । वर्णसमूहश्रवणानंतरमिदमेकं पदमिति प्रत्ययो मानसप्रत्यक्षेणोत्पद्यते । तस्य च प्रत्ययस्य वर्णव्यतिरिक्तः कश्चित्स्फोटनामकः (sphuṭaty artho yasmāt sa sphoṭah) पदार्थो विषयः । स च नित्यः । स एव शब्दो न तु वर्णो इति ॥ Mādhy. Nyāy. Cf. Colebr. Misc. Ess. I, 305.

³ Tres *sphoṭae* distinguuntur: varṇasphoṭa, padasphoṭa, vākya-sphoṭa.

खादिविचारः fol. 87^b = 72^b; धात्वर्थनिपातार्थनिर्णयः fol. 121^a = 89^a; तिङ्शेषविचारः fol. 184^b = 130^a; सनाद्यर्थविचारः fol. 186^a = 131^b; कृदर्थविचारः fol. 191^a = 135^a; प्रातिपदिकार्थनिर्णयः fol. 214^a. Atha Subarthavichārah: प्रथमा fol. 218^b; द्वितीया fol. 231^a; तृतीया fol. 236^a; चतुर्थी fol. 242^a; पंचमी fol. 250^a; षष्ठी fol. 253^b; सप्तमी fol. 268^b; वृत्तिविचारः fol. 284^b (hoc caput cum Koṇḍabhaṭṭae particula अभेदैकावसंस्थानिरूपणं appellata convenit). तत्र वृत्तिश्चतुर्थी समासतद्धितकृतसनाद्यर्थतुभेदात् ॥ अव्ययीभावः fol. 285^b; तत्पुरुषः fol. 294^a; बहुव्रीहिः fol. 305^b; द्वन्द्वः fol. 314^b; एकशेषः fol. 318^a; तद्धिताः fol. 340^b; वीप्सा fol. 342^b.

Auctor his distichis perorat :

अधीत्य ऋणिभाष्याभिं सुधीं द्रुहिरिदीक्षितात् ।
न्यायतन्त्रं रामरामाद्वादिरेखोन्नरामतः ॥
याचकानां कल्पतरोररिकखड्गताशनात् ।
शृंगवेरपुराधीशरामतो लब्धजीविकः ॥
वैयाकरणनागेशः स्फोटायनमृषेर्मतं ।
परिष्कृत्योक्तवांस्तेन प्रीयतामुमया शिवः ॥
दृढस्तर्कैः स्य नाभ्यास इति चिंत्यं न पंडितैः ।
दृषदोऽपि हि संतीर्णाः पयोधौ रामयोगतः ॥

Auctores et libri quum a Nāgeṣa permulti iique notissimi citentur, nomina rariora haec memoranda putavi: Helārāja, qui commentarium ad Haris kārīkās scripsit; Vāchaspatis Adhyāsabhāshyavyākhyā; Yogavāchaspātyam; Vātsyāyanena Nyāyabhāshye uktam; denique Paramārthasāra liber. Iis quae supra p. 130^b. dicta sunt, Nāgeṣam exeunte seculo septimo decimo, sive ineunte duodevicesimo floruisse apparet.

Codex seculo superiore exeunte satis accurate exaratus est. (WALKER 170.)

404.

Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 135. Long. 13. Lat. 5. Linn. foll. 1-96. II. reliquorum 9, 10.

Continetur hoc codice *Manjūshākunchikae* (clavis ad aperiendam Arcam aptae), commentarii a *Kṛishṇamitra*, Rāmasevakae filio, Devidattae nepote, ad *Manjūshām* scripti, pars. Incipit: मञ्जुषाकूचिकाशित्यशाब्दब्रह्मसमुन्नयः ॥ दिश दिशेति दिश्यान्नः शर्म शाश्वतिकं परम् ॥

Folia 1-96. intra annos 1790-1800 exarata, reliqua, lacunas multas continentia, hoc seculo addita sunt. Desinit codex in capite *kṛidarthavichāra*. (WILSON 157.)

G. GRAMMATICA PRAKRITICA.

405.

Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 24. Long. 13. Lat. 5. Linn. 9.

Inest grammatica Prākritica, *Prākṛitaparakāṣas*, vel ab aliis *Prākṛitachandrikā* appellata. (C.) Aphorismi a *Vararuchi* conditi sunt, eorum interpretatio, *Manoramā* dicta, a *Bhāmaha* scripta est. Totus liber in duodecim capita (parichheda) dividitur, atque novem primis dialectus Prākritica proprie sic dicta tractatur, decimo dialectus Paisāchicā, undecimo dialectus Māgadhica, ultimo Śaurasenicā. Uterque auctor terminos technicos a Pāṇini usurpatos retinuerunt.

Editionem praestantissimam cum interpretatione Anglicā E. B. Cowell anno 1854 publici juris fecit. Qui quum de codicum conditione optime disseruerit, breviori mihi esse licebit. Atque, quae est librorum antiquorum Indicorum sors communis, etiam hujus grammaticae recensiones discrepantes exstant, altera brevior et sincerior, uberior et recentior altera. In nonnullis enim codicibus non modo interpretationis verba variantur, et exempla differunt atque aucta sunt, sed etiam aphorismi adduntur novi. Atque codex C. ad priorem classem pertinet, D. E. F. ad alteram, B. medium inter utramque recensionem occupat locum.

Codex noster, ex optimo quidem fonte derivatus, sed negligenter transcriptus, Calcuttae anno 1814 a Lakshmaṇa brāhmaṇa exaratus est. (WILSON 210.)

406.

Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 37. Long. 13. Lat. 5. Linn. 7.

Prākṛitaparakāṣas cum eodem commentario. (B.)

Codex hoc seculo ineunte exaratus est. (WILSON 211.)

407.

Opera duo. Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 117. Long. 13. Lat. 5.

Foll. 1-45. (linn. 8.) *Idem liber*. (D.)

Haec pars hoc seculo ineunte exarata est. Folia 1-7. recentiore manu addita sunt. (WILSON 158^a.)

408.

Lit. Bengal. Charta Ind. Foll. 36. Long. 16½. Lat. 4. Linn. 5.

Idem opus. (E.) Aphorismorum faciliorem interpre-

tatio in hoc codice pariter atque in F. plerumque ommissa est. Exempla tamen, excepto libro duodecimo, nunquam desunt. Vel minutis rebus hic codex cum F. consentit, sed inde a septimo libro scriba festinans per multa omisit, quae in F. et D. apparent.

Codex post annum 1810 exaratus est. (WILSON 151.)

409.

Lit. Bengal. Charta Ind. Foll. 50. Long. 15. Lat. 3. Linn. usque ad fol. 28. 4. postea 5.

Idem opus. (F.) Codex, in paranda editione non collatus, recensio recentioris textum satis bonum continet.

Lib. I. fol. 7^a; II. fol. 13^a; III. fol. 21^b; IV. fol. 25^b; V. fol. 31^b; VI. fol. 36^a; VII. fol. 40^b; VIII. fol. 45^b; IX. fol. 47^b; X. fol. 48^b; XI. fol. 50^a; XII. fol. 50^b.

Codex post annum 1810 exaratus est. (MILL 16.)

410.

Hujus voluminis folia 22-144. (linn. 7, 8.) octavum librum grammaticae a Hemachandra compositae, linguam Prākriticam tractantem, continent. (A.) Incipit: अथ प्राकृतं ॥ अथशब्द आनंतवार्थोऽधिकारार्थश्च । प्रकृतिः संस्कृतं तत्त भवं तत् आगतं वा प्राकृतं । संस्कृतानंतरं प्राकृतमधिक्रियते । संस्कृतानंतरं च प्राकृतस्यानुशासनं । सिद्धसाध्यमानभेदसंस्कृतयोर्नैव तस्य लक्षणं । न देशस्येति ज्ञापनार्थं । संस्कृतसमं तु संस्कृतलक्षणेनैव गतार्थं । प्राकृते च प्रकृतिप्रत्ययलिंगकारकसमाससंज्ञादयः संस्कृतवद्भेदितव्याः । लोकादिति च वर्तते । तेन ऋचुलृरेओऽङप्रत्ययविसर्जनीयप्रवर्जो वक्ष्येसमाधायो लोकादवर्गितव्यः । ऊञौ स्ववर्गसंयुक्तौ भवत एव । ऐदौतौ च केषांचित् । कैतवं कैखवं । सौदर्यं सौंशरियं । कौरवाः कौरवाः । तथा अस्वरं व्यंजनं द्विवचनं चतुर्थीबहुवचनं च न भवति ॥ १

Liber in quatuor capita divisus est, quorum primus aphorismos 271, secundus 217, tertius 180, quartus 446. continet. Isque numerus regulas a Vararuchi traditas (487.) longe superat. Usus quidem est Hemachandra Vararuchis grammatica, ita tamen ut regulas permultas adderet, saepissime ad singula tantum vocabula spectantes, et exemplorum numerum ingentem de suo depromeret. In libro primo 20. tantum aphorismos reperi, quae cum Vararuchi ad litteram congruerent; longe major vero numerus eorum est, in quibus illius verba paulum immutata sunt. Idem dialectos Prākriticas inferiores uberius tractavit.

Cap. I, 1-175. (fol. 40^a.) de mutatione vocalium. I, 176-II, 173. (fol. 65^a.) de mutatione consonantium. II, 174-217. (fol. 69^a.) de particulis. III, 1-134. (fol. 86^b.) de declinatione. III, 135-IV, 261. (fol. 113^b.) de

verbo. IV, 262-287. (fol. 116^a.) de dialecto Śaurasēnīca. IV, 288-303. (fol. 119^a.) de dialecto Māgadhīca: *Ata et sau puṇṣi Māgādhyaṃ* ॥ २८८ ॥ मागध्यां भाषायां सौ परेऽकारस्य एकारो भवति पुंसि पुंलिङ्गे । एष मेघ एशे मेशे । एशे पुलिसे । करोमि भदंतः करेमि भंते ॥ अत इति किं । णिही । कली । गिली ॥ पुंसीति किं । जलं ॥ यदपि 'पोराणमङ्गमागभासानिश्चयं हवइ सुत्तं' इत्यादिनामस्यार्थमागभासानियतत्वमाधाय वृद्धैस्तदपि प्रायोऽस्यैव विधानात् न वक्ष्यमाणलक्षणस्य । कयरे आगच्छइ शे तारिसे दुक्खसहे निर्दंदिए । इत्यादि ॥ *Rasor lasau* ॥ २८९ ॥ मागध्यां भाषायां रेफस्य दंत्यसकारस्य च स्थाने यचासंख्यं लकारस्तालव्यः शकारश्च भवति ॥ २ । नले । कले ॥ स । हंशे । शुदं । शोभणं ॥ उभयोः । शालशे । पुलिसे । लहशवशनमिलशुलशिलविशिलदमंदाललायिदंदियुगे । वीलियणे पक्खालदु मम शयलमवय्ययंवालं^१ ॥ *Sashoh samyoge so 'grishme* ॥ २९० ॥ मागध्यां भाषायां सकाराकारयोः संयोगे वर्तमानयोः सो भवति । ग्रीष्मशब्दे तु न भवति । ऊर्ध्वलोपाद्यपवादः ॥ स । पक्खलदि । हस्ती । वुहस्पदी । मस्कली । विस्मये ॥ य । शुक्कदालुं । कस्टं । विस्सुं । शस्यकवले । उस्सा । निस्फलं । धनुस्खंडं ॥ अग्रीष्म इति किं । गिम्हवाशले ॥ *Tīashthayoh stah* ॥ २९१ ॥ द्विरुक्तस्य टस्य षकाराक्रांतस्य ठकारस्य च मागध्यां भाषायां सकाराक्रांतः ठकारो भवति ॥ ट । पस्ते । भस्तालिका । भस्तिणी ॥ ठ । सुस्तुकदं । कस्टं । कोस्तागालं ॥ *Stharthayoh stah* ॥ २९२ ॥ स्पर्ध इत्येतयोः स्थाने मागध्यां सकाराक्रांतस्तो भवति ॥ स्थ । उवस्तिदे । शुस्तिदे ॥ धी । अस्तवती । शस्तवाहे ॥ *Jadyayām yah* ॥ २९३ ॥ मागध्यां जड्यायां स्थाने यो भवति ॥ ज याणदि । यणवदे । अय्युणे । दुय्यणे । गय्यदि । गुणवय्यिदे ॥ द्य । मय्यं । अय्य किल विव्याहले आगदे ॥ य । यादि । यथाशूलवं । याणवत्तं ॥ यदि यस्य यत्तविधानमादेर्यो ज इति बाधनार्थं ॥ *Nyanyajñānām nñah* ॥ २९४ ॥ मागध्यां न्यय्यज्जन्त्र इत्येतेषां द्विरुक्तो ज्ञो भवति ॥ न्य । अहिमज्जकुमाले । अज्जदिशं । शामज्जगुणे । कज्जकावलणं ॥ य्य । पुज्जवन्ते । अवम्हज्जं । पुज्जहं । पुज्जं ॥ ज्ञ । यज्जाविशाले । शब्बज्जे । अवज्जा ॥ ज्ञ । अज्जली । धणज्जए । पज्जाले ॥ *Vrajo jah* ॥ २९५ ॥ मागध्यां व्रजेज्जकारस्य ज्ञो भवति । यापवादः । वज्जदि ॥ *Chhasya gcho 'nādar* ॥ २९६ ॥ मागध्यामनादौ वर्तमानस्य छस्य तालव्यशकाराक्रांतश्चो भवति ॥ गश्च गश्च । उच्छलदि । पिच्छिले । पुच्छदि ॥ लाक्षणिक्स्यापि । आपन्नवत्सल आवन्नवत्तले । तिर्यक् प्रेक्षते तिरिच्छि पिच्छइ तिरिच्छि पेक्षदि ॥ अनादाविति किं । छाले ॥ *Kshasya kshah* ॥ २९७ ॥ मागध्यामनादौ वर्तमानस्य क्षस्य ऌको जिह्मामूलीयो भवति ॥ यऌके । लऌकसे ॥ अनादावित्येव । खययलहला ॥ *Skah prekshāchakshoh* ॥ २९८ ॥ मागध्यां प्रेक्षेराचक्षेथ क्षस्य सकाराक्रांतः को भवति । जिह्मामूलीयापवादः ॥ पेक्षदि । आचक्षदि ॥ *Tishthesh chishthah* ॥ २९९ ॥ मागध्यां स्थाधातोर्येस्तिष्ठ इत्यादेशस्तस्य चिष्ठ इत्यादेशो भवति ॥ चिष्ठदि ॥ *Avarnād vā nāso dāhah* ॥ ३०० ॥ मागध्यामवर्णात्परस्य डसो डित् आह इत्यादेशो वा भवति ॥ हगे न ईदिशाह कम्माह काली । भगदत्त-

^१ Hanc gāthām Sanscritice ita verterim: रभसवशनमसुसुरशिरोविकलितमंदारराजिदयुगः । वीरजिनो प्रक्षालयतु मम सकलमवय्यजंवालं ॥

सोणिदाह कुंभे ॥ पक्षे । भीमसेणस्स पञ्चादो हिंडीअदि हिंडिवाए घुडुक्क-
यशो केण उवशमदि ॥ *A'no dāha vā* ॥ ३०१ ॥ मागध्यामवर्णात्परस्य
आमोऽनुनासिकांतो डिन् आहादेशो वा भवति ॥ शयणाहं सुहं ॥ पक्षे
नलिंदाणं ॥ व्यययात्माकृतेऽपि ॥ ताहं । तुम्हाहं । अम्हाहं । श्रिआहं ।
कम्माहं ॥ *Ahamvayamor hage* ॥ ३०२ ॥ मागध्यामहं वयमोः स्थाने
हगे इत्यादेशो भवति ॥ हगे शक्कावदालतित्थणिवाशी धीवले । हगे
शंपत्ता ॥ *Ṣeṣham Saurasenivat* ॥ ३०३ ॥ मागध्यां यदुक्तं ततोऽन्य-
च्चौरसेनीवदृष्ट्यं । तत् 'To do' nādau ॥ २६१ ॥ शौरसेन्यामयुक्तस्य ॥
पविशदु । आउत्ते । शामिपशादाय ॥ *Adhaḥ kvachit* ॥ २६२ ॥ अले
किं एशे महन्दे कलयले ॥ *Vādes tāvati* ॥ २६३ ॥ माले धवा । धवले
धवा । यया दाव शे आगमे ॥ *Ā āmantrye sau veno naḥ* ॥ २६४ ॥
भो कंचुइआ ॥ *Mo vā* ॥ २६५ ॥ भो रायं ॥ *Bhavadbhagavatoḥ*
॥ २६६ ॥ एदु भवं । शमणे भयवं महावीले । भयवं कहुते ये अप्पणो प२कं
ओच्चियपलस्स प२कं पमाणीकलेशे ॥ *Na vā ryo yyaḥ* ॥ २६७ ॥ अय्य
एशे खु कुमाले मलयकेदू ॥ *Tho dhaḥ* ॥ २६८ ॥ अले कुंभिला कधेहि ॥
Ihahachor hasya ॥ २६९ ॥ कुशलध । अय्याकुशलध ॥ *Bhuvo*
bhaḥ ॥ २७० ॥ भोदि ॥ *Pūrvasya puravaḥ* ॥ २७१ ॥ अपुरवे ॥
Ktva iyadūṇau ॥ २७२ ॥ किं खु शोभणे वम्हणे शिन्ति कलिय
लज्जा पल्लिगहे दिशे ॥ *Kṛigamo dāduah* ॥ २७३ ॥ कडुअ ।
गडुअ ॥ *Dir ichechoḥ* ॥ २७४ ॥ अमच्चल२कशं पेत्तिहुं इदो येव
आगच्छदि ॥ *Ato deṣ cha* ॥ २७५ ॥ अले किं एशे महन्दे कलयले
शुणीअदि ॥ *Bhavishyati ssiḥ* ॥ २७६ ॥ ता कहिनु गदे लुहिलम्मिए
भविस्सिदि ॥ *Ato rāser dādoḍādú* ॥ २७७ ॥ अहं पि भागुलायणादो
मुहं पावेमि ॥ *Idánimo dānīm* ॥ २७८ ॥ शुणध दाणिं हगे शक्काव-
दालतित्थणिवाशी धीवले ॥ *Tasmát táḥ* ॥ २७९ ॥ ता याव पविशामि ॥
Mo 'ntyāṇ po vedetoḥ ॥ २८० ॥ युत्तं णिम् । शल्लिं णिम् ॥
Evārthe yyeva ॥ २८१ ॥ मम येव ॥ *Hanje chetyāhvāne* ॥ २८२ ॥
हंजे चट्टुलिके ॥ *Himāṇahe vismayanirvede* ॥ २८३ ॥ विसमये यथा
Udāttarághave राखसः । हीमणहे जीवन्तवञ्चा मे जणणी ॥ निवेदे ।
यथा *Vikrántabhīme* राखसः । हीमाणहे पल्लिस्संता हगे एदेण नियवि-
धियो दुव्ववशिदेण ॥ *Naṃ nanvarthe* ॥ २८४ ॥ णं अवशलो पशम्प-
णोआ लायाणो ॥ *Ammahe harshe* ॥ २८५ ॥ अम्महे एयाए शुम्मिन्नाए
जुपल्लिगठिते भवं ॥ *Hihī vidūshakasya* ॥ २८६ ॥ हीही संपत्ता मे
मणोरथा पियवयस्सस्स ॥ *Ṣeṣham prākṛitavat'* ॥ २८७ ॥ मागध्यामपि
दीधेहस्सो मिथो वृत्तौ । १.४. । इत्यारभ्य तो दोऽनादौ शौरसेन्यामयुक्त-
स्येत्यस्मात्प्राग्यानि सूत्राणि तेषु यान्युदाहरणानि संति तेषु मध्येऽमूनि
तदवस्थान्येव मागध्याममूनि पुनरेवंविधानि भवन्तीति विभागः स्वयमभ्यूह
दर्शनीयः ॥ IV, 304-325. (fol. 121^a.) de dialecto Paisāchica.
IV, 326-329. (fol. 122^a.) de dialecto Chūlikāpaisāchica :
Chūlikāpaisāchike tṛitīyaturyayor ādyadvitīyau ॥ ३२६ ॥
चूलिकापैशाचिके वर्गाणां तृतीयतुर्ययोः स्थाने यथासंख्यमाद्यद्वितीयौ
भवतः ॥ नगरं नकरं । मार्गणो मक्कनो । गिरितटं किरितटं । मेघो
मेखो । व्याघ्रो वक्खो । घर्मो खम्मो । राजा राचा । जज्जरं चच्चरं ।
जीमूतश्चीमूतो । निरुंरो निरुरो । रुंरुंरुंरुंरुंरुं । तडागं तडाकं । मंडलं
मंडलं । डमरुक्कः डमरुको । गाढं काठं । घंढं संढं । ढक्का ढक्का । मदनो

मतनो । कंदर्पः कंतप्पो । दामोदरस्तामोतरो । मधुरं मधुरं । बांधवः
पंधवो । धूली यूली । बालकः पालको । रभसो रफसो । रंभा रंफा ।
भगवती भकवती । नियोजितं नियोजितं ॥ क्वचिन्नाश्चिकस्यापि ।
पडिमा इयस्य स्थाने पडिमा । दाढा इयस्य स्थाने ताठा ॥ *Rasya lo*
vā ॥ ३२७ ॥ चूलिकापैशाचिके रस्य स्थाने लो वा भवति ॥ पनमय
पनयपकुप्पितगोलीचलनगलगगपतिविंबं । तससु नखतप्पनेसुं एका-
तसतनुथलं लुहं । नचंतस्स य लीलापातुक्खेवेन जस्स कंप्पिता वसुया ।
उल्लंति समुहा सइला निपतंति तं हलं नमय^१ ॥ *Nādiyujjor*
anyeshām ॥ ३२८ ॥ चूलिकापैशाचिकेऽप्यन्येषामाचार्याणां मतेन तृती-
यतुर्ययोरादौ वर्तमानयोर्युजिधातौ चाद्यद्वितीयौ न भवतः ॥ गतिर्गती ।
घर्मो घम्मो । जीमूतो जीमूतो । रुंरुंरो रुंरुंरो । डमरुको डमरुको । ढक्का
ढक्का । दामोदरो दामोतरो । बालको बालको । भगवती भकवती । नियो-
जितं नियोजितं ॥ *Ṣeṣham prāgvat* ॥ ३२९ ॥ चूलिकापैशाचिके
तृतीयतुर्ययोरित्यादि यदुक्तं ततोऽन्यच्छेषं प्राक्तनपैशाचिकवद्भवति । नकरं ।
मक्कनो । अनयोनो णत्वं न भवति । णस्य च नत्वं स्यात् । एवमन्यदपि ॥

IV, 330-446. (fol. 143^a.) de dialecto Apabhrāṣika.

Praeter exempla ad probandas regulas longiores non-
nunquam loci poetici occurrunt, quos, quatenus dialecto
Māgadhica scripti sint, ex auctoris ipsius hymnis de-
sumtos esse, conjicere possis. Quae exceptiones ārsha
appellantur, eae e Jainarum libris sacris haustae sunt.

In margine folii 122^a. disticha quatuor manu paulum
recentiore adscripta sunt, quibus Hemachandra *Jaya-*
sinhadevae, e Mūlarājāe (Chulukyakulāvatansa) regis
stirpe oriundi, filius fuisse traditur.

Haec voluminis pars a Rāṇa, Lāḍaṇa filio, anno
1518 accuratissime exarata est. Scriba haec de gente
sua addidit: Śrī-Mūlasanghe *Sarasvatīgachhe* Balāt-
kāragāṇe Śrī-Kundakundāchāryānaye, Bhaṭṭārakaśrī-
Padmanandidevās tadanvaye, Bhaṭṭārakaśrī-Devendra-
kīrtidevās tadanvaye, Bhaṭṭārakaśrī-Vidyānandidevās
tadanvaye, Bhaṭṭārakaśrī-Mallibhūṣaṇadevās tachchhi-
shyasūriśrīmad-Amarakīrtis tadanvaye, Mevāḍajñātīya-
Ṣreṣṭhtha-Lāḍaṇa, bhāryā ubhayakulaviṣuddhā Bāt-
lāchhū. Tayoḥ putrā: Gorakha-Narmada-Rāṇāḥ. Ta-
yoḥ putryaḥ: Pābū, Pūrī, Rūpāḥ, Lakshmaḥ, Pānchī.
Eteshām madhye *Rāṇākena* śrīprākṛitavyākaraṇaṃ li-
khāpya svakarmakṣayārtham paropakārārtham sūriśrī-
mad-Amarakīrtaye pradattam iti. (WALKER 171^b)

411.

Opera septem. Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 239.
Long. 10 $\frac{1}{2}$. Lat. 4 $\frac{1}{2}$.

Foll. 1-35. (linn. 21.) *Hemachandrae* grammatica
Prākritica. (B.)

Pāda I. fol. 8^b; II. fol. 14^b; III. fol. 21^b; IV. fol. 35^b.

¹ Hac in sententiā voces *gaurī*, *charaṇa*, *rudra*, *hara* facile
cognoscuntur.

Lectiones a codice A. discrepantes raro reperiuntur, sententiae vero Prākriticae saepe aut omissae aut mutilatae sunt. Ejusdem libri duo exemplaria, alterum negligentissime, alterum paulo accuratius exaratum in E. I. H. (563. et 784.) asservantur.

Haec voluminis pars anno 1609 in urbe Vikrama appellata a Munijnānjanta Jaina, Ratnasīhae discipulo, exarata est. (WALKER 200^a.)

412.

Foll. 46-117. (linn. 7.) *Prākritasarvasvam*, dialectorum Prākriticarum grammatica, a *Mārkaṇḍeya-kavindra* composita. Incipit: शशिशंभौलिसशिशंभौलिवसिने. De fontibus suis auctor haec:

शाकल्यभरतकोहलवररुचिभामहवसंतराजाद्यैः ।
प्रोक्तान्यान्नानालस्याणि च निपुणमालोक्य ॥
अव्याकीर्णं विशदं सारं स्वस्याक्षर्ययितपद्यं ।
मार्कण्डेयकवीन्द्रः प्राकृतसर्वस्वमारभते ॥

Linguas Prākriticas Mārkaṇḍeya quadrifariam dispartit: *Bhāshā*, *Vibhāshā*, *Apabhraṇṣa*, *Paiśācha*, easque omnes, refutato alio auctore quodam, qui multo majorem dialectorum numerum esse statuit, in *sedecim* classes subdividit. Atque *Bhāshās* esse quinque declarat:

माहाराष्ट्री शौरसेनी प्राच्यावंती च मागधी ।
इति पंचविधा भाषा युक्ता न पुनरष्टधा ॥

Ardhamāgadhīm enim cum *Māgadhī* conjungendam, *Dākshinātyae* nihil peculiare esse (*lakṣhaṇākaraṇāt*), *Vāhlikīm* ea tantum re a *Māgadhī* differre, quod *r* literam in *l* mutet. *Vibhāshās* esse quinque:

शाकरी चैव चांडाली शावर्वाभीरिकी तथा ।
शाङ्गीति युक्ताः पंचैव विभाषा न तु षड्विधाः ॥

Dialectos *Apabhraṇṣa*, et *Paiśācha* dictas utrubique trifariam dividi:

नागरो ब्राचडश्चोपनागरश्चेति ते त्रयः ।
अपभ्रंशाः, परे सूक्ष्मभेदत्वात् पृथङ्मुक्ताः ॥
कैकेयं शौरसेनं च पांचालमिति च त्रिधा ।
पैशाच्यो, नागरा यस्मात्तेनाप्यन्या न लक्षिताः ॥

His praemissis auctor viginti capitibus de dialectis singulis deinceps exponit. Atque primum de lingua *Māhārāshṭrī* agit: माहाराष्ट्रामञ्जिधिः । प्रथमः पादः fol. 54^b; अयुक्तवर्णविधिः । द्वितीयः पादः fol. 58^b; युक्तवर्णविधिः । तृतीयः पादः fol. 67^a; संकीर्णविधिः । चतुर्थः पादः fol. 73^b; सुद्धिधिः । पंचमः पादः fol. 82^a; तिद्धिधिः । षष्ठः पादः fol. 84^b; धातुपरिणतिः । सप्तमः पादः fol. 93^b; अव्ययनिपाताः fol. 95^b. Sequitur *Śaurasēnī*, novem capitibus tractata, fol. 102^b; *Prāchyabhāshā* fol. 103^b; *Avantī* (आवंती स्यान्माहाराष्ट्री-

शौरसेन्योस्तु मंकरात्) fol. 104^a; *Māgadhī* fol. 106^a. Denique reliquae dialecti brevius tractantur. Haec vero omnia a scriba tantopere conturbata sunt, ut capita singula accurate distinguere non possint. In fine haec leguntur, quae emendatis emendandis exscripsi:

श्रीमद्वीरमुकुन्ददेवनृपतौ दोःस्तंभकुंभीनस-
क्रीडाग्रस्तसमस्तशास्त्रकुलप्राणानिले धर्मतः ।
शासत्युक्लमेदिनीं रघुपतौ साक्षादयोध्यामिव
ग्रामे वीरवरप्रतापनृपतेः पूर्यो निर्वंधो नवः ॥

Orissae reges *Mukundadeva* appellati plures occurrunt, in quorum numero eum qui anno 1664 regnasse dicitur (*Sterling* in *As. Res.* XV, 192.), *Mārkaṇḍeya* patronum fuisse non temere conjeceris.

Haec voluminis pars post annum 1820 negligentissime exarata est. Quod eo magis dolendum est, quia auctor de dialectis inferioribus accuratius disputavit, quam alii, qui hucusque innotuerunt, grammatici. (WILSON 158^b.)

413.

Opera tria. Lit. Bengal. Charta Ind. Foll. 110. Long. 15¹/₄. Lat. 3¹/₄.

Foll. 1-33. (linn. 7.) *Prākritapādas*, grammatica a *Nārāyaṇa*, *Bāleśvara* (?) filio, alias *Vidyāvinodāchārya* appellato, composita. Incipit:

प्राक्सर्गादेक एतस्मिन् बहुधा यो वभासते ।
तं वन्दे नित्यमानन्दं नन्दनन्दनीश्वरं ॥
पूर्वग्रामिकुले कलानिधिनिभच्छत्री मुनेरु स्थितो
धाता तस्य जटाधरो द्विजवरो बालेश्वरस्तत्सुतः ।
तत्पुत्रं पृथितो (prathito)ऽभवत् कविवरो नारायणो नामत-
स्तेनैदं क्रियते सुखाय विदुषां यत् प्राकृतं लक्षणं ॥
कृतिना यत् कृतं पूर्वं तन्निरस्तं दुरात्मना ।
इदानीं तत्समुद्भूतं संक्षेपेणोच्यते मया ॥

In fine capitum quum *Vidyāvinoda* solus nuncupetur, hoc nomen utrum a *Nārāyaṇa* assumptum sit, an grammaticum seriore signficet, discerni non potest. Eandem rem ut verbis aliis exprimam, non constare mihi videtur, utrum *Nārāyaṇa* ipse 'opus suum ab homine scelesto disjectum' refecerit, an hoc munus ab alio quodam viro docto susceptum sit. Utcunque res se habet, nostro quidem exemplari sex tantum capita (*parichheda*) continentur, quibus dialectus principalis tractatur: अञ्जिधिः fol. 5^a; असंयुक्तविधिः fol. 8^a; संयुक्तविधिः fol. 14^a; संकीर्णविधिः fol. 19^b; सुद्धिधिः fol. 31^b; तिद्धिधिः fol. 33^a.

Haec voluminis pars post annum 1810 exarata est. (WILSON 349^a.)

H. LEXICA (KOSHA).

414.

Lit. Bengal. Charta Ind. Foll. 34. Long. 13. Lat. 5. Linn. 10-12.

Inest *Śāṣvatae Nānārthakoshas*, glossarium homonymicum, omnium quae ad nostra pervenerunt tempora, antiquissimum et rarissimum. Eo magis deplorandum est, quod codex tam negligenter exaratus est, ut sententiae singulae divinando, multae enodari omnino non possint. *Śāṣvatam* constat in fontibus Amarae enumerari, auctor ipse antiquiores se lexicographos adhibuisse profitetur. Incipit:

पाकोत्तीर्णमुवर्षे - - रुचिरद्वयं वसानो म्वरं
भासतृकौस्तुभकनिकर्तुरपरिभ्राजिष्णुवधरस्यलः¹।
शङ्खचक्रमसिं गदामविरती (L. ० तं वि०) वधचतुर्भिः कैरै-
रारुहो गरुडं नवीनजलदश्यामो हरिः पातु वः ॥
पृष्ठाचार्यप्रसादेन विदित्वा शब्दविस्तरं ।
क्रियते शाश्वतेनायमनेकार्थसमुच्चयः ॥
स्फुटार्थपदविन्यासः शिशूनां प्रतिपन्नये ।
ज्ञातार्यं (कृतोऽयं?) न प्रवृद्धानामतः क्षाम्यन्तु सूरयः ॥
तत्र (एष?) ज्ञानार्थज्ञानां सन्तोषार्थं विज्ञानतां ।
अमो मम न तु ज्ञानलवगविहै (garvita?) चेत्तसां ॥
प्रसिद्धैरप्रसिद्धैश्च शब्दैरेष विनि[र्]म्नतः ।
प्रसिद्धैरेतुं (?) ग्रन्थमप्रसिद्धैश्च वेदिनुं ॥
दृष्टव्यप्रयोगो (षष्टि?) हं दृष्टव्याकरणतयः ।
अधीती मदुपाध्यायाभिज्ञशास्त्रेषु पञ्चषु ॥
अतः शब्दार्थलिङ्गेषु कर्तव्यो नात्र संशयः ।
शब्दकोषे भियोगेन विद्वज्जननिरूपिते ॥ १ ॥

Sequitur glossarium, cujus initium hocce: शिवं भद्रं शिवः शंभुः शिवा गौरी शिवाभया । शिवः कीलः शिवा क्रोष्टा भवे-
दामलकी शिवा ॥ १ ॥ बलं शक्तिर्वलं सैन्यं बलं स्थौल्यं बलं बली ।
बलं रूपं बली दैत्यो बलः काकोऽमी बलः ॥ २ ॥ मधु मद्यं मधु क्षौद्रं
मधु पुष्परसं विदुः । मधुश्चैत्रो मधुर्दैत्यो मधूकोऽपि मधुवैतः ॥ ३ ॥ भुवः
कीलो भुवः शंभुर्भुवं तर्कं भुवो मुनौ । भुवं नित्ये निश्चिते च गीत-
[वा]ग्भेदयोर्भुवा ॥ ४ ॥ शिखा ज्वाला शिखा चूडा शिखा शाखा
शिखा शिफा । शिखा शिखंडिनां चूडा शिखा स्यादग्रनालके ॥ ५ ॥
Haec vocabuli varias significationes habentis repetitio
aetati in condendis lexicis rudi tribuenda est, atque in
iis tantum glossariis (velut in *Nānārthadhvanimanjarī*)
reperitur, quae e *Śāṣvata* excerpta sunt. Recentiores
lexicographos nonnunquam disticha et versus integros
e *Śāṣvata* desumsisse, semel monuisse sat habeo.

¹ Fortasse भासतृकौस्तुभकनिकर्तुरपरिभ्राजिष्णुवधरस्यलः ।

Primum vocabula ea recensentur, quae toto disticho (foll. 1-7^b), deinde quae versu (foll. 7^b-26^b), tum quae dimidiato versu (foll. 26^b-33^b) explicantur, denique particulae recensentur.

Codex hoc seculo ineunte exaratus est. (WILSON 250.)

415, 416.

Unum opus duobus voluminibus compactum. Lit. Devan. Charta Europ. Long. 11 $\frac{1}{2}$. Lat. 9. Linearum numerus variat. Vol. I. foll. 270. Vol. II. foll. 220.

Amarasinhae Nāmalīngānuśāsanam, cum *Bhānujīdīkshītae*, Bhaṭṭojīdīkshītae filii, commentario, *Vyākhyā-sudhā* (commentarius mellifluus) appellato. (A.) Incipit:

वल्लवीवल्लभं नत्वा गिरं भट्टोजीदिक्षितं ।

अमरे विदधे व्याख्यां मुनित्वयमतानुगां ॥ १ ॥

I. e. 'Coram Kṛishṇa, Sarasvatī et Bhaṭṭoji inclinatione facta, Amarae commentarium scripturus, in eoque trium virorum sanctorum, Pāpinis, Kātyāyane, Patanjalis, praecepta secuturus sum.'

Bhānujīdīkshītae liber antiquioribus Svāminis, et potissimum Rāyamukūṭae commentariis innititur, horumque grammaticorum explicationes aut refellendae aut approbandae in quavis pagina citantur. Multa tamen auctor ex suis ipsius scriniis deprompsit, et in disponendis rebus illis lucidior est, scholae Pāpinīyae vero praecepta strictius observat. Auctorum et librorum nomina haud pauca citat, sed longe plurima e Rāyamukūṭa desumsit. Enumerabo ea, quae usque ad finem libri II, 4, 2. (ed. Lois.) occurrunt, et literis cursivis ea significabo, quae nondum in Mukūṭae commentario reperi. Sunt igitur haec: Ajaya, Abhinanda, Amaradatta, Amaramālā, Āpiśali, Ujjvaladatta, Uṇādivṛitti, Utpalinī, *Ekākshara*, Kātya, Keśaramālā (?), Kaumudī, Kshīrasvāmin, Gītā, Govardhanānanda, Chandragomin, Chāṇakya, Chāndra, Tārapāla, Trīkāṇḍaśeṣha, *Dīkshītāḥ* (i. e. auctoris pater), *Durga*, Deśīkosha (II, 2, 6.), Dvirūpakosha, Dhanapāla (I, 1, 2, 13.), Dharāṇi, Narasinha (I, 2, 1, 6. A Mukūṭa Śābdika-Narasinha appellatur), *Nāṭakarātnakosha*, *Nānārtharatnamālā*, *Nāmanidhāna*, *Nāmamālā*, *Nāmanuśāsana*, Panjikā, Purushottama, Bṛihadamara, Bṛihaddhārāvalī, Bhaṭṭi, *Bhaṭṭojīdīkshītāḥ* (cf. *Dīkshīta*), *Bhāga-vata*, Bhāguri, Bhāravi, Bhoja, Manu, Mādhava, Mārkaṇḍeyapurāṇa, *Mukūṭa*, Medinī, Maitreya, *Yādava*, Ratnakosha, Ratnamālā, Rantideva, Rabhasa, Rājadeva (lex.), Rājāsekharā, Rudrakosha, Rūparatnākara, *Līngānuśāsana*, Vararuchi, Vāchaspati, *Vāmanapurāṇa*, *Vāyupurāṇa*, *Vikramādityakosha*, *Vindhyavāsini* (I, 1, 3, 9.), Viṣva, Viṣṇupurāṇa, Vaidyakānananta, Vopālita, Vyādi,

- P. 7. post v. 11. Śivae nomina :
 अष्टमूर्तिरहिर्बुधो महाकालो महानदः ।
 Ibidem post v. 15. matres divinae :
 ब्राह्मी माहेश्वरी चैव कौमारी वैष्णवी तथा ।
 वाराही चैव चंद्रायणी चामुंडा सप्त मातरः ॥
 Idem distichon in D. legitur, cum lectione varia च
 तथेन्द्रायणी. Cum variatione majore eadem deae in cod. E.
 enumerantur :
 ब्राह्मी माहेश्वरी रौद्री वाराही वैष्णवी तथा ।
 कौमारी चर्ममुंडा च कालसंकर्षिणीति च ॥
 Ibidem post v. 16. (etiam in D. et E. marg.) Facul-
 tates divinae Śivae tributae :
 अग्निमा महिमा चैव गरिमा लघिमा तथा ।
 प्राप्तिः प्राकाम्यनीशित्वं वशित्वं चाष्ट भूतयः ॥
 P. 8. post v. 3. (= D.) Durgae nomina :
 आर्या दाक्षायणी चैव गिरिजा मेनकात्मजा ।
 ubi cod. E. haec praebet :
 सती दाक्षायणी छाया गिरिजा मेनकात्मजा ।
 कर्णमोटी तु चामुंडा चर्ममुंडा च चर्चिका ॥
 Ibidem post v. 9. Śivae servus et uxor :
 भृंगी भृंगिरिटिस्तुनंदिनौ नंदिकेश्वरः ।
 कर्णमोटी तु चामुंडा चर्ममुंडा च चर्चिका ॥
 P. 9. post v. 2. Indrae nomina :
 प्राचीनचर्हिर्हिहा पृतनापाद् पुलोमजित् ।
 P. 10. post v. 10. etiam in D. E. Apsarasum nomina :
 घृताचीमेनकारंभा उर्वशी च तिलोत्तमा ।
 सुकेशी मंजुघोषाद्याः कथ्यन्तेऽप्सरसो बुधैः ॥
 P. 11. post v. 12. Flamma coelestis, favilla, ignis
 silvas devastans :
 उल्का स्यान्निर्गता ज्वाला भूतिर्भसितं भस्मनि ।
 क्षारो रक्षा च दावस्तु दधो वनहुताशनः ॥
 P. 12. post v. 9. Procella, ventus pluvius :
 प्रकंपनो महावातो रुद्रावातः सवृष्टिकः ।
 P. 12. post v. 10. Spiritus quinque :
 हृदि प्राणो गुदेऽपानः समानो नाभिसंस्थितः ।
 उदानः कंठदेशस्थो व्यानः सर्वशरीरगः ॥
 Idem distichon in D. E. legitur, excepto quod E.
 नाभिमंडले, D. E. कंठदेशे स्यात् habent. P. 14. post v. 6.
 etiam in D. E. Kuverae novem thesauri :
 महापद्मश्च पद्मश्च शंखो मकरकच्छपौ ।
 मुकुंदकुंदनीलाश्च खर्वश्च निधयो नव ॥
 Ibidem post v. 9. Coeli nomina :
 विहायसोऽपि नाकोऽपि बुरपि स्यात्तदव्ययं ।
 तारापथोऽंतरिक्षं च मेघद्वारं महाविलं ॥

P. 15. post v. 2. Australis, borealis, occidentalis,
 orientalis :

अवाग्भवमवाचीनमुदीचीनमुद्गभवं ।
 प्रत्यग्भवं प्रतीचीनं प्राचीनं प्राग्भवं त्रिषु ॥

P. 18. post v. 2. Signum, nota :
 पालिः केतुर्ध्वजो लिंगं निमित्तं व्यंजनं पदं ।
 प्रज्ञानं चाप्यभिज्ञानं ललानं च ललान च ॥

P. 20. post v. 3. Saturni planetae nomina :
 शनिर्मदः पंगुकालौ छायापुटोऽसितश्च सः ।

P. 20. post v. 14. etiam in E. Solis nomina :
 कर्मसाक्षी जगच्चक्षुरंशुमाली त्रयीतनुः ।
 प्रद्योतनो दिनमणिः खद्योतो लोकवाधवः ॥

In E. कोकबंधुस् pro अंशुमाली legitur, et praeterea hic
 versus additur :

इनो भगो धामनिधिश्चांशुमाल्यज्जिनीपतिः ।

Haec voluminis pars post annum 1811 exarata est.
 (WILSON 314^a.)

419.

Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 93. Long. 12½.
 Lat. 4½.

Foll. 1-74. (linn. 8.) *Amarasinhae* lexicon. (D.)
 Lib. I. fol. 14^b; II. fol. 47^b; III. fol. 74^a.

Praeter eos, quos jam supra notavi, hi versus addi-
 ticii in hoc exemplari reperiuntur. Fol. 6. post v. 5.
 Amoris sagittae :

उन्मादनं रोचनं च तथा संमोहनं विदुः ।
 शोषणं शरणं चैव पंच वाणाः समीरिताः ॥

Sed voce क्षेपकं addita, distichon insititium esse libra-
 rius ipse significavit. P. 15. post v. 4. Cardinum coe-
 lestium praesides et planetae :

रविः शुक्रो महीसूनुः स्वर्भानुर्भानुजो विधुः ।
 बुधो बृहस्पतिश्चेति दिशामीशास्तथा ग्रहाः ॥

P. 20. post v. 7. Zodiaci duodecim signa :
 मेघो वृषोऽथ मिथुनं कर्कटः सिंहकन्यके ।
 तुलाश्च वृश्चिको धन्वी मकरः कुंभमीनकौ ॥

Haec voluminis pars hoc seculo ineunte exarata est.
 (WILSON 408^a.)

420.

Foll. 162-239. (linn. 11-13.) *Amarasinhae* lexicon.
 (E.) Synonyma singula vocabulo usitatissimo, intra
 lineas vel superne posita, explicantur. Praeter versus

additios supra memoratos, hos in libri initio reperi. P. 5. post v. 12. Vishṇus nomina:

मुरारिः केशिमर्दनो (मुरारिकेशिमर्दनो MS.) ऽरिष्टहा कालियांतकः ॥

मुकुंदो विश्वनाभश्च पद्मपाणिर्गदाधरः ।

दशावतारो विश्वात्मा आदिदेवो महोदरः ॥

Lib. I. fol. 177^b; II. fol. 216^b; III. fol. 239^a.

Haec voluminis pars anno 1775 exarata est. (WALKER 200^g.)

421.

Foll. 139–166. (linn. 24.) *Halāyudhae* lexicon, *Abhidhānaratnamālā* appellatum. (B.) Incipit:

शब्दब्रह्म यदेकं यच्चैतन्यं च सर्वभूतानां ।

यत्परिणामस्त्रिभुवनमखिलमिदं [जयति सा वाणी] ॥ १ ॥

इयममरदत्तवररुचिभागुरूपालितादिशास्त्रेभ्यः ।

अभिधानरत्नमाला कविकेठभूषणायैमुञ्च्यते ॥ २ ॥

स्वर्गकांड fol. 145^a. distt. 164; भूमिकांड fol. 158^b. distt. 472; पातालकांड fol. 160^b. distt. 64; सामान्यकांड fol. 163^b. distt. 101; अनेकार्थकांड fol. 166^a. distt. 101.

Apographon nostrum e codice E. I. H. 1361 circiter annum 1820 transscriptum est. (WILSON 415^c.)

422.

Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 201. Long. 10. Lat. 4. Linn. 17.

Hemachandrae Abhidhānachintāmanis, cum commentario, qui auctori ipsi tribuitur. (A.) Quum propter vocabulorum copiam hoc lexicon magni aestimatur, tum quia Jainarum superstitionis fundamenta in eo expouuntur. Primo libro numina Jainica, secundo alii dei, tertio res humanae, quarto animalia, quinto inferi, sexto denique substantiva abstracta, adjectiva, particulae enumerantur.

Lib. I. fol. 12^a. distt. 86; II. fol. 52^b. distt. 250; III. fol. 127^a. distt. 598; IV. fol. 178^a. distt. 423; V. fol. 179^a. distt. 7; VI. fol. 201^a. distt. 178.

Manuscripta textum continentia triplicis sunt generis. Atque optima ea habenda sunt, in quibus auctoris verba eam praebent formam integram, qualis commentario explicatur. Ad quam normam et editio Petropolitana expressa est, et quam codices nostri A. B. C. referunt. Alii codices majora quidem non tangunt, sed singulis lectionibus a pristina et genuina forma recedunt. Quod genus et editio Calcuttensis, et codex noster D. exprimit. Tertiae pessimaeque classis codices ab iis librariis scripti sunt, qui auctoris respectu nullo habito et singula pro arbitrio mutaverunt, et

inventa sua superflua et inepta intruserunt. Cujus specimen est cod. E.

Commentarius ab his versibus incipit:

धर्मेतीर्थकृतां वाचं । नत्वा तत्त्वाभिधायिनीं ।

स्वोपज्ञनाममालाया । विवृतिं विदधाम्यहं । १ ।

श्रेयोर्थमयमारंभः । किं तत्त्वात्मविकल्पनैः ।

परामर्शनिंदास्तोत्रे हि । नादिर्यते मनीषिणः । २ ।

प्रासादं व्यासुकेर्व्याडे । व्युत्पत्तिर्द्धनपालतः ।

प्रपंचश्च वाचस्पतिप्रभृतेरिह लक्ष्यतां । ३ ।¹

In commentario (cf. Boehtlingk-Rieu, p. VII.) hi auctores et libri citantur: Amara et Amaraṭīkā, Ugra, Kālidāsa, Kātya, Kauṭilya, Kshīrasvāmin, Gauḍa, Tri-lochana, Dasarūpaka, Durga, Dramila, Dhanapāla, Dhanurveda, Dhanyantari, Nāmamālā, Prāchyāḥ, Buddhisāgara, Bharata, Bhāguri, Bhāskara, Manu, Vāchaspati, Vishṇupurāṇa, Vaijayantī, Vyāḍi, Śakataṭyana, Sanhitāḥ.

Kshīrasvāminis ad Amaram commentarium quum accuratius examinasset, Hemachandram majorem explicationum et exemplorum numerum ex eo excerpsisse reperi. Multa eum Halāyudhae debere, alio loco probandum erit.

Singulis synonymis persaepe versio Guzeratica addita est, quae quidem a librario facta est, neque unquam in medio commentario reperitur; rarius aliae dialecti recentiores adhibentur.

Glossae usque ad finem libri III. frequentissime in marginibus adscriptae sunt, iisque in initio hoc subscriptum est: इति नामसारोद्धारकारकः, sive इति नामसारोद्घारे, quo vocabulo, e नामसारोद्धार puto corrupto, auctoris anonymi ad Hemachandram commentarius significatur. His in glossis marginalibus auctores et libros citatos hos reperi: Anekārtha, sive Haimānekārtha et taṭ-ṭīkā, Amara et taṭṭīkā, Ujjvaladatta, Kṛishṇapāṇḍita (Prakriyākaumudya vṛittau), Kṛishṇabhāṭṭāḥ fol. 54^a, Kshīrasvāmin, Gaṇaratnamahodadhi, Chandra, Chāmūḍa 42^a, Śrījinabhadrasūripādāḥ 37^b, Durga, Deśanāḥ 59^b, Dhātunyaṇamanjūshā 48^b, Dhātupārāyaṇa (v. Hemachandra), Nyāsa (pūrvanyāsa, laghunyaṇa), Purushottama, Bhāgavata et taṭṭīkā 65^a, Bhāguri, Madanapāla (lex.) 61^a. 62^a, Maheśvara, Mādhavabhāṭṭāḥ 54^a, Vanamālā (sic) 84^b, Vāsavadattā, Vichāraśāstra 21^b, Viśvalochanakāra 61^b, Viśvaśambhu 37^b, Vishṇupurāṇa, Vyāḍi, Śāśvata, Śrīdhara 61^b, Halāyudha et taṭṭīkā, Hārāvālī, Hemoṇādihaimahadhātupārāyaṇe 61^b, Hemachandrasūrivirachitadhyāśrayaṭīkā 76^b.

Editiones exstant Calcuttensis, et critica a Boehtlingk et Rieu Petropoli anno 1847 curata.

¹ Neque स्तोत्राणि pro °स्तोत्रे हि scribendum est, neque in nostro quidem codice monstra illa नादिर्यते, विश्वाडे: reperiuntur.

Codex Jalālapurae anno 1695 nitidissime exaratus est a Dhanasundara, qui haec in fine addidit: स्वपेशेन्द्रिय-मुन्युर्ध्वनुवात्सरे । ऊर्जस्यासितेतरपक्षे । द्वादश्यां कर्मवाङ्मयं । षोडशाचि-वारे । श्रीसिंधुदेशे जलालपुरे । वाचनाचार्यश्री १०१ श्रीसुमतिमेरुग-ख्यंतेवासी वा० श्री १०५ श्रीराजसुंदरगणि तद्विद्वत्मुख्यदत्त वा० श्रीअम-रनंदनगणिबिनेयः पं० प्र० धनसुंदरेणलेखि स्ववाचनायेदं पुस्तकम् ॥ (WILSON 404.)

423.

Foll. 132-202. (linn. 12-14.) *Hemachandrae Abhi-dhānachintāmanis*. (B.)

Lib. I. fol. 136^a; II. fol. 148^a; III. fol. 175^a; IV. fol. 194^b; V. fol. 195^a; VI. fol. 202^a. Scholia, in marginibus foliorum undecim primorum adpicta, ex Hemachandrae commentario excerpta sunt.

Codex anno 1699 a Kuśalasāgara Sūryapurae exaratus est. In fine haec leguntur: श्रीसूर्यपुरवरे श्रीखरतरगच्छे श्रीजिनभद्रसूरिशिष्यायां वाचनाचार्य श्री५ श्रीलावखरत्नगणीनां शिष्य कुशलसागरेणलेखि ॥ (WALKER 205^g.)

424.

Lit. Devan. Charta Europ. Foll. 89. Long. 11½. Lat. 9. Linn. num. variat.

Idem lexicon. (C.) Codex textum praestantissimum praebet. Synonyma singula vocabulo noto et quotidiano explicantur, quod rubrica pictum est. Scholia, vocabulorum et interpretationem et etymologiam, neque raro interpretationem Guzeraticam continentia, partim e Hemachandrae commentario, partim ex alio quodam libro desumpta sunt.

Lib. I. fol. 7^a; II. fol. 23^b; III. fol. 62^a; IV. fol. 81^a; V. fol. 81^b; VI. fol. 89^a.

Codex anno 1812 accurate exaratus est. (WILSON 252.)

425.

Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 111. Long. 8. Lat. 4. Linn. 8.

Idem lexicon. (D.) Textus plerumque cum editione Calcuttensi consentit, neque vitiis immunis est.

Lib. I. fol. 7^b; II. fol. 26^a; III. fol. 67^a; IV. fol. 97^a; V. fol. 97^b; VI. fol. 110^a.

Codex circiter annum 1790 videtur exaratus esse. (WILSON 463.)

426.

Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 216. Long. 10½. Lat. 4½.

Foll. 1-106. (linn. 15.) *Hemachandrae Brihad-Abhi-dhānachintāmanis*. (E.)

Lib. I. fol. 11^a; II. fol. 27^b; III. fol. 67^a; IV. fol. 94^a; V. fol. 94^b; VI. fol. 106^a.

De textus recensione, quae hoc codice continetur, supra dixi. Ad quam accuratius cognoscendam versus in primo libro interpolatos exscripsi. Post dist. 23. haec adduntur:

संदेहांतर्गतं लिङं ज्ञेयमंकानुसारतः ।

पुंलिङ्गे प्रथमांकः स्यात्स्त्रीलिङ्गेऽङ्को द्वितीयकः ॥ २४ ॥

झीवे तृतीय एवाङ्कोऽयं संख्यांकं विना विधिः ।

तीर्थिकस्य तत्तादौ नामानि पञ्चविंशतिः ॥ २५ ॥

Disticha 29-31. hoc modo leguntur:

तेषु द्वे द्वे स्त एतेषामृषभो वृषभस्तथा ।

सुविधिः पुष्पदंतश्च श्रेयान् श्रेयांस इत्यपि ॥ ३१ ॥

अनंतजिदंतश्च सुव्रतो मुनिसुव्रतः ।

अरिष्टनेमिस्तु नेमिर्वीरनामानि षट् पुनः ॥ ३२ ॥

महावीरो वर्षमानो देवायौ ज्ञातनंदनः ।

चरमतीर्थकृद्भीरः परिच्छंदोऽस्य कथ्यते ॥ ३३ ॥

नवगणा ऋषिसंघा एकादश गणाधिपाः । इंद्रभूति° etc.

Distichon 73. et sequentes ita leguntur:

मुक्तेरष्टादश स्त्रीन्वे मुक्तिनिवृत्तिसिद्धयः ।

अमृतं च महानंदः कैवल्यमपुनर्भवः ॥ ७७ ॥

शिवं निःश्रेयसं श्रेयो निर्वाणं ब्रह्म न स्त्रियां ।

महोदयः सर्वदुःखक्षयो निर्वाणमक्षरं ॥ ७८ ॥

अपवर्गस्तथा मोक्ष एकादश मुनेर्मुनिः ।

न हि झीवे परे पुंसि मुमुक्षुः श्रमणो यतिः ॥ ७९ ॥

वाचंयमो व्रती साधुरनगार ऋषिः पुनः ।

Post dist. 77^a. haec inseruntur:

अहिंसासूनुतास्तेयब्रह्माकिंचनता यमः ॥ ८१ ॥

नियमः शौचं संतोषः स्वाध्यायतपसी अपि ।

देवताप्रणिधानं च द्वे आसनस्य नामनी ॥ ८२ ॥

आसनं करणं आसप्रश्नासरोधनस्य च ।

नामनी द्वे अथ प्राणायामः प्राणायमः पुनः ॥ ८३ ॥

प्रत्याहारस्त्रिंशद्द्वयाणां विषयेभ्यः समाह्वतिः ।

धारणा तु द्वाविंशये चित्तस्य स्थिरबन्धनं ॥ ८४ ॥

ध्यानं तु विषये तस्मिन्नेकप्रत्ययसंततिः ।

समाधिरस्तु तदेवार्थं मात्राभाषणरूपकं ॥ ८५ ॥

एवं योगो यमाद्यंगैरष्टभिः संमतोऽष्टधा ।

नास्ती द्वे अथ मौनस्याभाषणं मौनमस्त्रियां ॥ ८६ ॥

नामनी द्वे गुरोः स्यातां गुरोर्धर्मो° etc.

Talibus igitur interpolationibus factis, mirandum non est, quod distichorum numerus incredibile quantum increverit. Primus enim liber 95, secundus 356, tertius 985, quartus 685, quintus 12, sextus 295. continet.

Jam *Brihad* vocabulo quid significetur quum noverimus, *Brihadamaram* et *Brihaddhārāvalīm* libros minore desiderio deperditos lugebimus.

Haec voluminis pars anno 1802 exarata est. (WALKER 151^a.)

427.

Foll. 88—111. *Ajayapālae* lexicon homonymicum, *Nānārthasangrahas* appellatum. Incipit:

जयन्ति शास्तुः पदपंकजांकुराः

नखांशरचंद्र(नखांशवर्धं)मरीचिकोमलाः ।

विनमदेवासुरमौलिषु श्रियं

वहति ये [प्र]स्फुटमालतीस्रजः ॥

वीक्ष्य पूर्वकविग्रंथानकाराद्यादिभिः पदैः ।

क्रमादजयपालेन कृतो नानार्थसंग्रहः ॥

Lexicon ipsum ab hoc disticho incipit:

अमृतं हृद्ये पीयूषे यज्ञशेषेऽप्ययाचिते ।

मुक्तो तोयेऽमृता धात्र्यां गुडूचीपथ्ययोरपि ॥

Ajayapāla primus omnium, quos equidem novi, lexicographorum, vocabula complurium significationum alphabetico ordine secundum initiales, non, qui sollennis est grammaticorum Indicorum mos, secundum literas finales disposuit. Quum vero vocabula uno illo vinculo connexa, neque ordo alphabeticus in classibus singulis accurate observatus sit, lectori vocabulum quaerenti plerumque totum a litera quadam incipiens caput percurrendum est. Quod molestum est, neque plus quam duos vel tres imitatores invenit. In fontibus auctoris Śāśvatam fuisse principalem duabus mihi de causis persuasum est. Primum enim Ajaya, ut Śāśvata, ab iis vocabulis incipit, quae toto disticho, deinde ea tractat, quae versu, vel dimidiato versu tractanda erant, particulas ultimo cujusvis capitis loco ponit. Deinde nimia in quibusdam utriusque versibus similitudo conspicitur. Conferantur haec:

I.

Śāśv. संतानः संततौ देववृक्षे चापत्यगोत्रयोः ।

Ajay. संतानः संततौ गोत्रे देववृक्षे तथात्मजे ।

Viśv. संतानः संततौ गोत्रे स्यादपत्ये सुरद्रुमे ।

Dhar. संतानः संततौ देववृक्षे चापत्यगोत्रयोः ।

II.

Śāśv. जंतोरवयवे कक्षः कच्छवीरुवृक्षेषु च ।

कक्षा स्यात्परिधानस्य पश्चादंचलपल्लवे ॥

Ajay. कक्षो जंतोरवयवे तृणकच्छलतासु च ।

कक्षा तु परिधानस्य पृष्ठतो विहितांचले ॥

Med. कक्षा स्यादंतरीयस्य पश्चादंचलपल्लवे (ὁ μέγ' ἀναιδέος)

स्यर्थापदे ना दोर्मूले कच्छवीरुवृक्षेषु च ॥

III.

Śāśv. सैरिंधी परवेऽनस्या खवशा शिष्यकारिका ।

Amar. सैरिंधी परवेऽनस्या खवशा शिष्यकारिका ।

Ajay. सैरिंधी परवेऽनस्यखतंशिल्पियोधिति ।

Viśv. सैरिंधी परवेऽनस्यशिष्यकृत्खवशस्त्रियां ।

Dhar. सैरिंधी परवेऽनस्या खवशा शिष्यकारिका ।

IV.

Śāśv. आनर्तो नृत्तशालायां जने जनपदांतरे ।

Ajay. आनर्तो नृत्तशालायां जने जनपदांतरे । etc. etc.

Ajayapāla ab Ujjvaladatta, Medinīkara, Rāyamukuṭa, Śivadāsa, aliis recentioris aevi auctoribus citatur. Idem lexicon in codd. E. I. H. 312. et 1512. exstat.

Haec voluminis pars circiter annum 1820 exarata est. (WILSON 253^b.)

428.

Opera tria. Lit. Devan. Charta Europ. Foll. 166. Long. 11½. Lat. 9.

Foll. 1—90. (linn. 20.) *Maheśvarae* lexicon homonymicum, *Viśvaparakāśas* appellatum, anno 1111 compositum. Prooemium collatis codicibus duobus Londinensibus emendatum exscripsi: स्तुवीमहि महामोहकेशातंकभिः षवरं । त्रैधातुकनिदानं सर्वज्ञं दुःखहानये ॥१॥ कलाविलासान्म-
कंदविंदुमुद्राविनिद्रे हृदयारविंदे । या कल्पयंती रमते कवीनां देवीं नमस्यामि सरस्वतीं तां ॥२॥ कवींद्रकुमुदानंदकंदोत्तममुधाकरं । वाच-
स्यतिमतिस्पर्धिशेमुपीचंद्रिकोज्ज्वलं ॥३॥ सुभ्यस्त्रीरात्रिकल्लोलमालोज्जा-
सियशःश्रियं । गुरुं वंदे जगद्गुरुं गुणरत्नैकरोहिणं ॥४॥ श्रीसाहसंक-
नृपतेरनवद्यविद्यवैद्यांतरंगपदपद्मतिमेव विभत् । यश्चंद्रचारुचरितो *Ha-*
richandranāmā स्वख्याख्यया चरकतंतमलंचकार ॥५॥ आसीदसी-
मवमुधाधिपवंदनीये तस्यान्वये सकलवैद्यकुलावतंसः । शक्रस्य दस इव *Gādhipurādhipasya Śrī-Kṛishṇa* इत्यमलकीर्तिलतावितानः ॥६॥
संकल्पसंमिलदनस्यविकल्पजस्यकल्पानलाकुलितवादिहस्रसिंधुः । तर्क-
तयत्तिनयनस्तनयस्तदीयो *Dāmodarah* समभवद्विभजां वरेण्यः ॥७॥
तस्याभवत्सुतुरुदारवाचो वाचस्पतिः श्रीललनाविलासी । सङ्ख्यविद्या-
नलिनीदलेन *Śrī-Maṭhaṇah* सत्कुमुदाकरेन्दुः ॥८॥ यज्जातृजः सक-
लवैद्यकतंत्ररत्नरत्नाकरश्रियमवाप्य च *Keśavo* अभूत् । कीर्तिनिकेतन-
मनिंद्यपदप्रमाणवाक्यप्रपंचरचनाचतुराननश्रीः ॥९॥ *Kṛishṇasya*
(= *Keśavasya*) तस्य च सुतः स्मितपुंडरीकदंडातपत्रपरभागयशःप-
ताकः । *Śrī-Brāhma* (श्रीब्रह्म codd.) इत्यविकलात्ममुखारविंद-
सोज्जासलास्यरतसांद्रसरस्वतीकः ॥१०॥ तस्यात्मजः सरसकैरवकांत-
कीर्तिः श्रीमान् *Maheśvara* इति प्रथितः कवींद्रः । निःशेषवाङ्म-
यमहार्षेयपारदृष्ट्या शब्दागमांबुरुहपंडरविर्वभूव ॥११॥ यः साहसंक-
चरितादिमहाप्रबंधनिर्माणनैपुण्यगुणागणगौरवश्रीः । यो वैद्यकतंत्रयसरो-
जसरोजबंधुर्बुधुः सतां च कविकैरवकुङ्कुलेन्दुः ॥१२॥ इयं कृतिस्तस्य

महेश्वरस्य वैदग्ध्यसिंधोः पुरुषोत्तमानां । देदीप्यतां ह्रस्वमलेषु नित्यमा-
कल्पमाकल्पितकौस्तुभश्रीः ॥१३॥ लभ्यः कथंचिदभिजातमुवर्णकारलीलेन
कोशशतरत्नविशदरत्नैः । विश्वप्रकाश इति कांचनबंधशोभां विधन्म-
यात् घटितो मुखखंड एषः ॥१४॥ फणीश्वरोदीरितशब्दकोशरत्नाकरा-
लोडनलालितानां । सेव्यः कथं नैव सुवर्णशैलो विश्वप्रकाशो विबुधा-
धिपानां ॥१५॥ भोगींद्रकात्यायनसाहसंकवाचस्यतिव्याडिपुरःसराणां ।
सविश्वरूपामरमंगलानां शुभांगवोपालितभागुरीणां ॥१६॥ कोशावका-
शात्प्रकटप्रभावसंभावितानर्घगुणः स एषः । संपादयन्नेष्यति वांछि-
तार्थान्कथं न चिंतामणितां कवीनां ॥१७॥ आ मित्रशैलचरमाचलमे-
खलाद्रिकैलासभूमिवलयाद्यदिहास्ति किंचित् । एकत्र संभृतमगोचर-
शब्दरत्नमालोक्यतां तदखिलं सुधियः कवींद्राः ॥१८॥ यद्यस्ति वाङ्म-
यमहार्यवमंथनेच्छा प्राप्नुं पदं क्षणपतेर्यदि कौतुकं वः । विश्वप्रकाशमनिशं
तमिमं निषेव्य संभाव्यतां परमशाब्दिकशेखरश्रीः ॥१९॥ सतां पुस्तकसं-
भारभारमोक्षः कृतो मया । नामानुशासनमिदं संपूर्णं तन्वताद्भुतं ॥२०॥
एकद्वित्रिचतुःपंचषड्शैलानुक्रमोज्ज्वलैः । कांतादिर्वर्गैर्नानार्थसंग्रहोऽयं
वितन्यते ॥२१॥ नानार्थः प्रथमांतोऽत्र सर्वत्रादौ प्रदर्शितः । सन्न्यतेषु
शब्देषु वर्तमानः सुनिश्चितः ॥२२॥ दृष्टान्तेन सह क्वापि सन्न्याधार
एव च । स्पष्टाय लिंगभेदाय क्वाप्यत्र पुनरुक्तता ॥२३॥

Quo prooemio hoc auctoris stemma proditur: 1. Ha-
richandra, Sāhasānka regis medicus, auctor commentarii
ad Charakatantram. A quo, haud constat quot familiis
intercedentibus, descendit: 2. Kṛishṇa: 3. Dāmodara:
4. Malhaṇa, cui fratris filius fuit: 5. Keṣava: 6.
Brāhma: 7. Maheṣvara, auctor lexicī, aliorumque li-
brorum, quorum in numero Sāhasānkae vitae primo
loco ponitur. Antiquiores lexicographos auctor enu-
merat hos: Patanjali, Kātyāyana, Sāhasānka, Vācha-
spati, Vyādi; quosque his adjungit: Viṣvarūpa, Amara-
mangala (= Amarakosha), Śubhāṅga, Vopālita, Bhāguri.

Prima eaque amplissima operis pars nomina pluri-
bus significationibus usurpata continet, inde a fol. 1. ad
fol. 76^b. Eaque secundum ordinem alphabeticum con-
sonantium finalium¹ ita disposita sunt, ut primum mo-
nosyllabae, deinde bisyllabae, tum trisyllabae, denique
polysyllabae voces tractentur. Hoc vero vituperandum
est; quod in singulis classibus ordo alphabeticus litera-
rum initialium observatus non sit. Statim enim ab
initio haec vocabula enumerantur: क, अक, वक, शुक,
द्विक, अक, कक, शुक्, तक, श्लोक, स्तोक, कोक, रोक, नौका, छेक,
रेक, काक, पाक, शाक, मूक, एक, शौक, अंक, कंक, वंक, etc.
Accuratius si in rem inquisiveris, etiam in hoc laby-
rintho et obscuritate filum quoddam reperies. Primo
enim loco vocabula suffixis *kṛit* et *uṇādi* formata, se-
cundo derivata secundaria ponuntur; voces eodem suf-
fixo derivatae saepe conjunguntur. Ita a vocabulis *ama*
terminatis incipit, tum ea ponit, quae in *ma* praecedente

¹ Vocabula ङ्ग terminata ultimum locum tenent.

consonanti desinunt, velut *gulma*, *jālma*, deinde quae
syllaba *mi* terminantur etc. Alibi consonae voces com-
ponuntur, velut: *śloka*, *loka*, *stoka*, *toka*; *mūka*, *śūka*,
bhūka, *bheka*; *ranka*, *panka*, *nyanku*, *nāku*, etc. Con-
stantia ubique desideratur. Quae res utrum sola invi-
diosum Medinikarae iudicium: बहुदोषो विश्वप्रकाशकोषः
comprobet, an hac obtrectatione homo vanus furta sua
velo quasi obducere voluerit, nescio.

Sequitur brevis particularum recensio, fol. 76^b. ad
fol. 79^b. Incipit: अथाव्ययानि कथ्यन्ते व्यक्ते पूर्वाक्षर(र)क्रमात् ।
अकारादिकमप्यस्मिन्मधिकं पूर्वतां विदुः (adhikam pūrvato vi-
duḥ) ॥ In fine hujus partis haec leguntur: रामानल-
व्योमरूपैः शककालेऽभिलक्षिते । कोशे विश्वप्रकाशाख्यं निरमाच्छ्री-
महेश्वरः ॥

Quae sequuntur, serius videntur addita esse; alio-
quin, auctor annum, quo liber compositus est, in fine
operis adscripsisset. Atque primum usque ad fol. 88^b.
Śabdabhedaprakāṣa traditur, quo capite ea vocabula
collecta sunt, quae, ejusdem significationis et originis,
paulo variatam orthographiae speciem praebent, velut
masura masūra, *nilangu nilāngu*, *retas reta*, *kapāṭa*
kavāṭa, *sūra śūra*, *nanandri nanāndri*, etc. etc. Auctor
his distichis praefatur: प्रबोधमाधातुमशाब्दिकानां कृपानुपेक्षामपि
सतां कवीनां । कृतो मया रूपमवाप्य शब्दभेदप्रकाशोऽखिलवाक्य-
योधेः ॥१॥ प्रायो भवेद्यः प्रचुरः प्रयोगः प्रामाणिकोदाहरणप्रतीतः ।
रूपादिभेदेषु विलक्षणेषु विचक्षणो निश्चिनुयात्तमेव ॥२॥ क्वचिन्मा-
त्राकृतो भेदः क्वचिद्वर्णकृतोऽत्र च । क्वचिदर्थतरोल्लेखाच्छब्दानां रुदितः
क्वचित् ॥३॥ जागर्ति यस्यैव मनः सरोजे स एव शब्दार्थविवर्तनेशः ।
निजप्रयोगार्पितकामचारः परप्रयोगप्रसरार्गलश्च ॥४॥ Capitis ini-
tium hoc: विद्यादगारमागारमपगामापगामपि । अरातिमारातिमथो
अम आमश्च कीर्तितः ॥५॥ भवेदमर्ष आमर्षोऽप्यंकुरोऽंकूर एव च ।
अंतरिक्षमंतरीक्षमगस्त्योऽगस्त्यिरित्यपि ॥६॥

Denique substantivorum genus (लिंगभेद) per breviter
tractatur.

De codice Parisiaco cf. Hamilton, p. 78; de Beroli-
nensibus Weber, p. 224. Idem lexicon in codd. E. I. H.
246. 322. 1539. exstat. Commentarius ad Viṣvaprakā-
ṣam in glossis marginalibus cod. Wilson 252. fol. 83^b.
citatur.

Haec voluminis pars ex eodem exemplari atque codex
E. I. H. 1539. non ante annum 1820 transscripta est.
(WILSON 415^a.)

429.

Foll. 13–15. (linn. 5.) Lit. Bengal. *Śabdabhedapra-
kāṣa*, libellus disticha 42. continens, e Maheṣvarae Viṣva-
prakāṣa excerptus. Incipit: प्रबोधमाधातुमशाब्दिकानां etc.

Desinit in disticho: जामाता चैव यामाता जोषा योषा च कीर्तिता ।
अव्ययानव्ययो दोषाशब्दो रात्रौ प्रचक्ष्यते ॥

Haec folia e codice anno 1761 exarato post annum
1810 transscripta sunt. (WILSON 249^d.)

430.

Foll. 16-42, post annum 1820 exarata. Lit. Bengal.
Charta Europ. Linn. 23.

Foll. 16, 17. *Idem opusculum*, e superiore exemplari
transscriptum. Vocabula, quae hoc glossario continen-
tur, in foliis 26-29. alphabetice enumerantur. (WILSON
393^b.)

431.

Lit. Bengal. Charta Ind. Foll. 20. Long. 13½.
Lat. 3.

Foll. 1-4. (linn. 5.) *Ekāksharakoshas*, vocabulorum
monosyllaborum lexicon, *Purushottama-devaśarmaṇi* au-
ctori tributum. Libellus, distichis triginta quinque con-
stans, incipit :

कः प्रजापतिरुद्दिष्टः को वायुरिति शब्दितः ।
कश्चात्मा च समाख्यातः कः प्रकाश उदाहृतः ।
कं शिरो जलमाख्यातं कं सुखे च प्रकीर्तितं ।
पृथिव्यां कुः समाख्यातः कुत्सिते कुः प्रकीर्तितः ॥ कः ॥
खमिन्द्रियं समाख्यातं खमाकाशमुदाहृतं ।
खगे पि खः समाख्यातः खं शून्यञ्च प्रकीर्तितं ॥ खः ॥

Major numerus earum vocum, quas Purushottama
hoc libello collegit, e mystica doctrina delectus vide-
tur. Cf. supra, p. 97. n. 3. In quibusdam exemplis,
ut si *ga* esse *gaṇapati* et *gandharva*, *cha* significare
chandrāmas et *chaura*, *ta* *taskara*, *dha* *dhana*, *ya* *yama*,
va *vāta* et *varuna* esse dicuntur, facile vides lusum
hunc esse, ubi nomina prima ipsorum syllaba significen-
tur¹. Aliae voces radices sunt, quae in compositorum
fine adjectivorum locum tenent, ut *ga* (gīta), *cha* (che-
dana), *da* (cheda, dāna, dātṛi). Minor pars re vera
nomina vel particulae sunt, et ab optimis quibusque
scriptoribus usurpantur, velut *kha*, *bha* (nakshatra), *bhā*
(dīpti), *ṣam* (kalyāṇa), etc.

Haec folia post annum 1810 exarata sunt. (WILSON
249^a.)

432.

Foll. 20. 21^a. *Idem libellus*, ex apographo superiore
transscriptus. Indicem alphabeticum in folio 36. repe-
ries. (WILSON 393^d.)

¹ Contrarium in *cham* (nirmalam) cernitur, quod ab *acha* for-
matum est.

433.

Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 175. Long. 13½.
Lat. 5½. Linn. 9.

Hoc codice *Keṣavae* lexicon synonymicum, *Kalpadrus*
(i. e. arbor coelestis omnia desideria largiens) appella-
tum, continetur. Incipit :

गुरुं श्रीदक्षिणामूर्तिं विभुं विश्वेश्वरं परं
सर्वज्ञं तमनाद्यन्तं रात्रिर्दिवमुपास्महे १
कायवाचस्पतिव्याडिभागुर्धर्मरमंगलाः
साहस्रं कमहेशाद्या विजयने जिनानिमाः २
समालोक्य मतान्येषां कल्पदूरखिलार्थदः
क्रियते केशवेनायं नामप्रकृतिबोधनः ३

Auctor igitur in opere componendo Kātyae, Vācha-
spatis, Vyādis, Bhāguris, Amarae, Sāhasānkae, Maheṣae,
et Jainae cujusdam auctoris lexica se adhibuisse pro-
fitetur. Maheṣa vero vix alius quidam potest esse
atque Maheṣvara, Viṣvaparakāśakoshae auctor, *Jina* vero
vocabulo *Hemachandra* significari videtur. Keṣavam
igitur, quum a Mallinātha saepe laudetur, exeunte se-
culo XIII. vixisse conjicio.

Keṣava in vocabulo arboris, quo lexicon nuncupavit,
ludens, singulos libros truncos (skandha) appellavit,
eosque in superiorem (kāṇḍa) et inferiorem trunci par-
tem (prakāṇḍa) similiterque subdivisit. Primus liber
(Bhūmiskandha), terram et quae in ea continentur
tractans, in XVII capita divisus est. Finitur in fol.
136^a. hoc disticho: कल्पद्रौ केशवकृते फलिते नामसम्पलेः ।
प्रकांडैः समदशभिर्भूमिस्त्वं उपस्थितः ॥ Secundus liber (Bhu-
vaḥskandha) et tertius (Svargaskandha) de rebus coe-
lestibus agunt. In fine libri particulae enumerantur et
substantivorum genus traditur.

Codex anno 1821 tam negligenter exaratus est, ut de
libro satis raro plura dicere non ausim. (WILSON 334.)

434.

Lit. Bengal. Charta Ind. Foll. 228. Long. 10.
Lat. 7½. Lineae plerumque 12.

Continetur hoc codice *Jaṭāṭṭharāe*, Raghupatis et
Mandodarī filii, lexicon, ab auctore ipso *Abhidhāna-*
tantram, in fine vero librorum *Nāmalīngānuśāsanam*
appellatum. Incipit :

भागीरथीं जलमयीं जगतामधीशं
मन्दोदरीरघुपती पितरौ च नन्वा ।
Diṇḍīyaviprakulajāḥ स जटाधरोऽसा-
वाचार्य्ये एतदकरोदभिधानतन्त्रं ॥
Śrī-Chandraṣekharagiri-prabhavāsti Chāṭi-
grāme Phanūti तटिनी निकटेऽदसीये ।

उत्पत्तिभूमिरपि Devakāḍābhidhāno

ग्रामोऽस्ति यस्य पितृभूमिरतिप्रसिद्धः ॥

महाकवीनां बहुशः प्रयोगान् समीक्ष्य तन्त्राणि बहूनि चेदं ।

कृतं विदित्वेति विदग्धगोष्ठीपाथोधिपोतं सुधियः श्रयन्तां ॥

Severum, sed justum tulit iudicium de hoc auctore Wilson in praefatione lexicī (ed. I.) p. xxxvii. Namque ne levissima quidem mentione facta, Jaṭādhara's Amarasinhae lexico ita usus est, ut omnia quidem in librum suum reciperet, pauca verbis magis usitatis exprimeret, additamenta inter versus intercalaret. Quae additamenta quum satis ampla et utilia sint, fatuitatem hominis miraris, qui dissimulando potius quam confitendo gloriolam quaesierit. Pauca sufficient, quo auctoris ingenium et scribendi rationem cognoscas.

Amarasinha (ed. Paris.) p. 3, 2. स्त्रियावस्त्री त्रिविष्टपः legitur.

Post l. 2. sequitur :

मंदारोऽप्यवरोहो गौरमतिर्ना फलोदयः ।

Post l. 7. additur :

नाकिनोऽनिमिषाश्चापि श्लुषदो मरुतोऽमृताः ।

Post l. 8 :

समूहः सुरता तेषामदितिर्देवमातरि ।

P. 4. post l. 2 :

आदित्या द्वादश प्रोक्ता विश्वदेवा दश स्मृताः ॥ ७ ॥

वसवश्चाष्ट संख्याताः षत्विंशन्नुषिता मताः ।

आभास्वराश्चतुःषष्टिर्वाता पंचाशदूनकाः ॥ ८ ॥

महाराजिकनामानो द्वे शते चापि विंशतिः ।

साध्या द्वादश विख्याता रुद्राश्चैकदश स्मृताः ॥ ९ ॥

एते च संहता देवास्तत्त्रादित्याः स्वनामतः ।

इंद्रो धाता च सविता त्वष्टा पूषार्यमा भगः ॥ १० ॥

विवस्वान्विष्णुरंशुश्च वरुणो मित्र इत्यपि ॥ ११ ॥

वसुसत्यकालकामधूरि^(sic)लोचनपुरुवरसः ।

ऋतुदक्षमाद्रुवो^१ ता दश विश्वदेवताः स्मृताः ॥ १२ ॥

आपो ध्रुवश्च सोमश्च धरश्चैवानिलोऽनलः ।

प्रत्यूषश्च प्रभासश्चेत्यष्टौ ते वसवः स्मृताः ॥ १३ ॥

अजैकपादहिर्बुधो^२ विरूपाक्षः सुरेश्वरः ।

जयंतो बहुरुपश्च त्र्यंबकोऽप्यपराजितः ॥ १४ ॥

वैवस्वतश्च सावित्रो हरो रुद्रा इमे स्मृताः ।

Pro l. 5. haec leguntur :

ऋतुद्रुहोऽसुरा दैत्या दनुजेंद्रारिदानवाः ॥ १६ ॥

Post l. 6 :

दैतेया दितिजाश्चैव प्रघसा दनुसूनवः ॥ १७ ॥

विख्याता मातरस्तेषां कालका च दितिर्दनुः ।

^१ Sic uterque codex.

^२ Ita scripsi pro ओहिर्बुधो, quod uterque codex praebet.

पितरश्चंद्रगोलस्या न्यस्तशस्त्राः स्वधाभुजः ॥ १८ ॥

पूर्वजाः कथ्यवालाद्या एकत्रिंशच्च तद्वयाः ।

Post l. 9 :

महामुनिर्महाबोधिः खसमश्च महाबलः ।

Post l. 13 :

तद्देवाः सोमसिद्धांतभिष्णुक्षपणकादयः ।

P. 5. post l. 3 :

को हंसवाहनो नाभिजन्मा शतधृतिः सनत् ।

Post l. 12 :

पुराणपुरुषो वृष्णिः शतधामा गदाग्रजः ॥ ३० ॥

एकशृंगो जगन्नाथो विश्वरूपः सनातनः ।

मुकुंदो राहुभेदी च वामनः शिवकीर्तनः ॥ ३१ ॥

Pro versibus 13. et seqq. haec leguntur :

श्रीनिवासोऽप्यजो वासुः पितास्यानकदुंदुभिः ।

वसुदेवश्च मंत्री तु पवनव्याधिरुद्धवः ॥ ३२ ॥

शैनेयः सात्यकियोधो रथवाहस्तु दारुकः ।

शार्ङ्ग धनुः पांचजन्यः शंखश्चक्रं सुदर्शनः ॥ ३३ ॥

कौमोदकी गदा खड्गो नंदकः कौस्तुभो मणिः ।^३

पूरस्य द्वारका द्वारवती सैव कुशस्थली ॥ ३४ ॥

आनतोऽथ महावीरः पक्षिसिंहोरगाशनौ ।

गरुत्मान् गरुडस्तार्क्ष्यो वैनतेयः खगेश्वरः ॥ ३५ ॥^४

नागांतको विष्णुरथः सुपर्णः पन्नगाशनः ।

ई रमा सिंधुजा सा मा चला हीरा च चंचला ॥ ३६ ॥

वृषाकपायी चपला इंदिरा रुक्मिणीत्यपि ।

लक्ष्मीः पद्मालया पद्मा कमला श्रीहैरिप्रिया ॥ ३७ ॥

Sequitur linea p. 6, 3. ubi tamen काष्ठीः pro मारः legitur. Deinde pro vss. 4-6. haec praebentur :

कंदर्पो दर्पकोऽनंगः शंकरारिरनन्यजः ॥ ३८ ॥

मधुसारधिरिः पंचशरश्च मकरध्वजः ।

हृच्छयश्च कलाकेलिरात्मभूः कुसुमायुधः ॥ ३९ ॥

अपि नमुचिमनोजौ ब्रह्मसूविश्वकेतू

विषमविशिखकामौ मारसंकल्पयोनी ।

रतिपतिमदयित्वा पुष्पधन्वांगजौ च

मनसिजकुसुमेषू कामदेवस्मरौ च ॥ ४० ॥

रती रागलता मायावती प्रीतिः स्मरप्रिया ।

Pro l. 7. hic versus legitur :

अनिरुद्धो विश्वकेतुर्वैद्यसूरपुषापतिः ॥ ४१ ॥

Sequunturque :

उन्मादनः शोषणश्च तापनः स्तंभनस्तथा ।

संमोहनश्च यंचैते विख्याताः कामसायकाः ॥ ४२ ॥

अथैककुंडलः सीरी सौनंदी च मधुव्रतः ।

बलभद्रः प्रलंबघ्नो बलदेवोऽच्युताग्रजः ॥ ४३ ॥

^३ Cf. p. 6, 12.

^४ Cf. p. 6, 15.

Sequuntur Śivae nomina, quibus post l. 11. paginae 7. haec adduntur :

वृषपर्वो रेहिहाणो भगाली पांशुचंदनः ॥५०॥
दिगंबरोऽट्टहासश्च कालंजरपुरद्विषौ ।
वृषाकपिर्मेहाकालो वराको नंदिवर्धनः ॥५१॥
हीरो रीरः खरुर्भूरिः कटग्रुर्भैरवो भुवः ।
शिपिविष्टो गुडाकेशो देवदेवो महानटः ॥५२॥

Pro vss. 13-16. haec leguntur :

धनुराजगवं तथा ।

अजगावं चाजगवं पिनाकं पुंनपुंसकं ॥५३॥
गणास्तु भृंगरीटाद्या भृंगरीटोऽस्थिविग्रहः ।
भृंगी भृंगरिडिश्चाथ महाकालो वृषाणकः ॥५४॥
स्याच्छालांकायनो नंदी द्वाःस्थश्च नंदिकेश्वरः ।

Sequitur v. 15, post eumque haec :

ब्रह्माणी वैष्णवी रौद्री वाराहैंद्री तथापरा ।
कौमारी चैव कौवेरी सप्तैता अपि शक्तयः ॥५६॥

Pro v. 16. haec praebentur :

भूतिर्विभूतिरैश्वर्यमष्टधा तद्विगच्छते ।
अणिमा लघिमा व्याप्तिः प्राकाम्यं महिमा तथा ॥५७॥
ईशित्वं च वशित्वं च तथा कामावसायिता ।

Post v. 3. paginae 8 :

ईश्वरी बाधवी शक्तिर्देवजाय्यापराजिता ।
वृषाकपायी चामुंडा कौशिकी चर्चिकाद्रिजा ॥६०॥

Post v. 5 :

हस्तिमल्लः पृश्निशृंगो मूषिकांकोऽविकेयकः¹ ।

Post v. 9 :

देवसेनापतिर्गौगः स्वामी द्वादशलोचनः ॥६३॥

Post v. 2. paginae 9 :

महेंद्रः कौशिकः पूतक्रतुर्विश्वभरो हरिः ॥६६॥
पुरुदंशः शतधृतिः पृतनाषाडहिद्विषः ।

Pro versibus 5-11. hi leguntur :

आखंडलः सहस्राक्षं चतुष्पास्तस्य तु प्रिया ॥६९॥
पूतक्रतायी पौलोमी शर्चीद्राणी पुलोमजा ।
तस्याश्चौ वृषणश्चौचैःश्रवसौ धनमैन्द्रकं ॥७०॥
वृषणवसु तदुद्यानं नंदनं मिश्रकावणं ।
स्यात्पुरी तु पूषभासा देवपूरमरावती ॥७१॥
सुदर्शनामराद्याश्च जयंतः पाकशासनिः ।
दैवोद्यानं च वैभ्राजं मिश्रकं मिश्रकावणं ॥७२॥

Post v. 12. et pro vss. 13-16. haec leguntur :

श्वेतहस्तिचतुर्दंतमल्लनागैर्दं कुंजराः ॥७३॥
हस्तिमल्लः सदादानो मातलिस्तु हयंकषः ।
ह्रादिनी वज्रकुलिशावस्त्रियावशनिर्द्वयोः ॥७४॥

शतकोटिः खरुः शंखो दंभो वज्राशनिर्भिदुः ।
गिरिकंटकोऽपि भिदुरं शतधरं च जांबविः ॥७५॥
दंभोलिः स्यात्पविः पुंसि भिदुरोऽप्यस्त्रियां मतः ।
नपुंसि व्योमयानं तु विमानं पुंनपुंसकं ॥७६॥

De Jaṭādharae aetate nihil certi constat, neque lexicon ejus a scholiastis² citatur. Hoc tamen probare me posse puto, eum ante Rāyamukutae tempora floruisse. Hic enim versum ३९, supra exscriptum : अनिरुद्धे विश्व-केतुर्ब्रह्मसूरपुषापतिः e *Bṛihadamarakosha* excerptum esse tradit, ex eodemque fonte disticha १-९. et ५१. derivata esse, Bhānujīdikshita auctor est. *Bṛihadamara* autem nomine auctoris nostri lexicon significari, veri simillimum est.

Amarae exemplo totum lexicon in tres partes divisum est, quae ipsae in capita distribuuntur : 1. Svargavarga distt. 374. fol. 28^a; 2. Pātālavarga distt. 100. fol. 35^b. ॥ जटाधरकवेरस्मिन्नामलिङ्गानुशासने । समाप्तः प्रथमकांडः कविजाड्यापहारकः ॥ Liber secundus incipit : भूपुरीशैल-विपिनौषधिसिंहादयोऽखिलाः । नृब्रह्मक्षत्रविदशूद्राश्चेह वर्गा दशो-दिताः ॥ 3. Bhūmivarga distt. 39. fol. 38^b; 4. Puravarga distt. 40. fol. 41^b; 5. Śailavarga distt. 15. fol. 43^a; 6. Vanaushadhivarga distt. 257. fol. 63^b; 7. Sinhādivarga distt. 81. fol. 70^b; 8. Nṛivarga distt. 213. fol. 89^b; 9. Brahnavarga distt. 92. fol. 97^b; 10. Kshatriyavarga distt. 183. fol. 113^b; 11. Vaiśyavarga distt. 158. fol. 128^a; 12. Śūdravarga distt. 74. fol. 135^a. ॥ द्वितीयः कांडः ॥ Liber tertius incipit : विशेष्यनिम्नः संकीर्णो नानार्थोऽव्यय इत्यपि । लिङ्गादिसंग्रहश्चात्र वर्गाः पंचोदिताः क्रमात् ॥ 13. Prānivarga distt. 78. fol. 142^a; 14. Viśeshyanighnavarga distt. 81. fol. 150^a; 15. Prakīrṇavarga distt. 66. fol. 156^b; 16. Nānārthavarga distt. 567. fol. 214^b; 17. Avyayavarga distt. 64. fol. 221^a; 18. Liṅgādisangraha distt. 70. fol. 228^b. ॥ तृतीयः कांडः ॥

In fine haec leguntur : चटुग्रामनिवासिना श्रीमज्जटाधरक-विना कृत नामलिङ्गानुशासनं सम्पूर्णमिति ॥ Idem liber in codice E. I. H. 217. exstat, qui ex eodem atque noster exemplari transscriptus est.

Codex hoc seculo ineunte exaratus est. (WILSON 511.)

435.

Opera duo. Lit. Bengal. Charta Europ. Foll. 95. Long. 11. Lat. 8 $\frac{1}{2}$. Linn. 19, 20.

Foll. 1-52. Inest *Bhūripṛayogas*, lexicon synonymicum et homonymicum a *Padmanābhādatta*, Dāmodara-dattae filio, compositum. (B.) Incipit : मुदे (mude) हरिं तं नमतैकनाथं यस्येन्द्रनीलाभनभोनिभस्य । अङ्के सदा राजति भार-

¹ Ita scripsi pro पृश्निशृंगो et विकेयकः, quod codices habent.

² Excepto *Durgādāsa* in *Dhātudīpikā*.

तीन्दोल्लेखेव लक्ष्मीश्च तद्विलेखे ॥ पदं नमस्कृत्य गुरोरिदानीं निरीक्ष्य
तन्वानवचिन्त्य शब्दान् । लिलेख दामोदरदत्तसूनुर्भूरिप्रयोगानिति पन्न-
नाभः ॥ प्रायेणामरकोषोक्तशेषं वैर्गस्तथा क्रमैः । इदं भूरिप्रयोगाख्यं
नामलिङ्गानुशासनं ॥ Lexici initium hoc: देवलोकोऽवरोहः
स्याम्बदश्च फलोदयः । द्युषदः स्वर्गिणो देवा अदितिर्देवमातरि ॥ १ ॥
पितरश्चंद्रगोलस्या न्यस्तशस्त्राः स्वधाभुजः । पूर्वजाः कव्यवालाद्यास्तेऽथ
दैत्याः क्रतुदुहः ॥ २ ॥

Padmanābhadatta, in rebus componendis Amaram
secutus, opus in libros tres divisit. Priores duo bre-
vissimi sunt, neque amplius 220 versus continent.
Vocabula rariora ibi collecta maximam partem e Puru-
shottamae glossariis desumpta sunt. Longe uberior ter-
tia pars, qua homonyma tractantur. Quae auctor eodem
plane modo atque Maheṣvara disposuit, eundemque in
ordine, quo nomina se excipiunt, sequi solet. Haud
parvus est numerus eorum versuum, qui ex Viṣvakosha
vel Medinikosha verbo tenus excerpti sunt. Auctor
ipse disticho in fine libri addito Viṣvaprakāśam, Ama-
rakoshae commentarios, Trikaṇḍaśeṣam, Ujjvaladattae
librum Uṇādicum, Hārāvalīm, Medinikaram, alios aucto-
res in componendo lexico se adhibuisse declarat:

विश्वप्रकाशामरकोषटीकात्रिकांडशेषोज्ज्वलदत्तवृत्तिः ।

हारावलीमेदिनि कोषमन्यच्चालोक्य लब्धं लिखितं मयैतत् ॥

Auctorem nostrum, quem praeterea grammaticam
Supadma appellatam, et commentarium ad Bhuvane-
ṣvarīstotram (supra, no. 173.) scripsisse constat, hucus-
que a grammatico nullo antiquiore citatum reperi quam
a Bhaṭṭoji.

Capita singula haec: Svargavarga distt. 1-50. fol. 3^a;
Pātālavarga distt. 51-64. fol. 3^a. ॥ स्वरादिकांडः ॥ Bhūmi-
varga distt. 1-17. fol. 3^b; Puravarga distt. 18-27. fol. 4^a;
Vanaushadhivarga distt. 28-40. fol. 4^b; Sinhādivarga
distt. 41-54. fol. 5^a; Nṛivarga distt. 55-76. fol. 5^b;
Brahmavarga distt. 77-97. fol. 6^a; Kshatriyavarga
distt. 98-137. fol. 7^a; Vaiṣyavarga distt. 138-149.
fol. 7^b; Śūdravarga distt. 150-156. fol. 8^a. ॥ भूकांडः ॥
Viśeṣyanighnavarga distt. 1-27. fol. 8^b; Sankīrṇavarga
distt. 28-57. fol. 9^b. Pars homonymica, vocabula se-
cundum literas finales disposita, continens, desinit in
fol. 49^b; Avyayavarga fol. 51^b; Lingādisangrahavarga
fol. 52^b.

Haec voluminis pars post annum 1820 ex exemplari
sequente nitide transscripta est. (WILSON 409^a.)

436.

Opera tria. Lit. Bengal. Charta Europ. Long. 10½.
Lat. 8½. Linn. 11.

Foll. 1-101. *Padmanābhadattae Bhūripayogas*. (A.)

Folium primum, quod prooemium et disticha 16. con-
tinebat, desideratur.

Haec folia anno 1804 exarata sunt. (WILSON 414^a.)

437.

Foll. 219-291. Lit. Bengal. *Ṣabdamālā*, vocabulo-
rum corolla, a Rāmeṣvaraṣarman nexa. (A.) Incipit:

जगदीशं हरिं नत्वा श्रीरामेश्वरश्चर्मणा ।

शब्दार्थवादिकोषोक्तशब्दनाला वितन्यते ॥

Auctor idem consilium secutus est atque Padmanā-
bhadatta, ut observata Amarae librorum dispositione
vocabula ibi desiderata suppleret, partem vero homo-
nymicam (anekārtha) adaugeret et amplificaret. Sed
minorem in hac parte nominum numerum collegit,
quam quae in Bhūripayoga inveniuntur. Multi ver-
sus cum Viṣvaprakāśa congruunt.

Svargavarga distt. 114. fol. 225^a; Pātālavarga distt.
115-141. fol. 226^b; Bhūmivarga distt. 142-159. fol.
227^b; Puravarga distt. 160-169. fol. 228^a; Śailavarga
distt. 170-174. fol. 228^b; Vanaushadhivarga distt. 175
-270. fol. 233^b; Sinhādivarga distt. 271-309. fol. 236^a;
Nṛivarga distt. 310-366. fol. 239^a; Brahmavarga distt.
367-383. fol. 240^b; Kshatriyavarga distt. 384-437. fol.
243^b; Vaiṣyavarga distt. 438-457. fol. 245^a; Śūdra-
varga distt. 458-482. fol. 246^a; Viśeṣyanighnavarga
distt. 483-502. fol. 247^b; Sankīrṇavarga fol. 252^a; Nā-
nārthavarga fol. 289^a; Avyayavarga fol. 289^b; Linga-
sangrahavarga fol. 291^a.

Haec voluminis pars anno 1804 exarata est.
(WILSON 414^c.)

438.

Foll. 53-95. Lit. Bengal. *Rāmeṣvarae Ṣabdamālā*. (B.)

De Rāmeṣvarae aetate nihil compertum habeo, eun-
dem vero auctorem esse puto commentarii ad Amara-
kosham, *Pradīpamanjarī* appellati.

Haec voluminis pars ex A. post annum 1820 trans-
scripta est. (WILSON 409^b.)

439.

Opera duo. Lit. Devan. Charta Europ. Foll. 111.
Long. 12. Lat. 9. Linn. 19-21.

Foll. 1-86. Prior pars *Ṣabdaratnāvalī*, lexici a Ma-
thureṣa compositi, vocabula synonymica continens. In-
cipit:

वदे सदानन्दमयं समंतात् ज्योतिः परं ब्रह्म भवादिसेव्यं ।

ध्यानैकगम्यं जगदेकरम्यं यदिह्यया कारणकार्यभावः ॥

आसीत् स्नातलमंडले नृपकुलैः संसेवितः । श्रीयुतै-
भूपालः *Śīlamāna-khāna* इति यः कीर्तिप्रतापोजलः¹ ।
यद्वोर्दंडप्रतापचंडहनैः (yaddordanda^o) कल्यांतसूर्यप्रभैः ।
प्रत्यर्थिक्षिपिपालकै (°kā) रणभुवि क्षोभाकुलाः शरते ॥
तस्यैव जगदेकवीरतनुजः ख्यातो जगन्मंडले ।

Iśā-khāna-mahīpatiḥ स्थिरमतिराज्ञाकरं (?) सोत्सवः ।
नृमैर्द्वादशभूमिपैश्चिरतरं तीक्ष्णांशुचंडप्रभैः
शीलेन प्रतिदेशपालनविधौ संसेव्यमानो [s]भवत् ॥
एतस्मादजनि प्रतापमिहिरः । सत्कीर्तिशीतद्युति-
दानश्रीवलिभूपतिः । सुमहिमः (°mā) श्रीरामदेवः स्वयं ।
मृशाखानमलनन्दय² नृपतिः श्रीमान्महीमंडलं ।
शास्ति द्वादशभूमिपैः पुनरिदं भूभंगमात्रैः कृती ॥
तस्याज्ञावशतः सुधारसमयीं सत्काव्यसंतोषिणी ।
नानातंत्रविचारसारललितां ज्ञानप्रदानोज्ज्वलां ।
धीरश्रीमथुरेश एष तनुते श्रीशब्दरत्नावली
संज्ञः सन्नु विनोदिता नृपसभं संतोषयन्तोऽनया ॥
विलोक्य बहुतंत्राणि शब्दरत्नावलीमिमां ।
वैर्गैरेव [f]नवभ्राति प्रायः पर्यायविस्तृतैः ॥

Quo in prooemio auctor librum jussu regis *Murchhā-khān* se composuisse ait. Colebrooke auctore hoc lexicon anno 1666 scriptum est, in codice nostro aetas non indicatur. In rebus disponendis Mathureṣa Amaram sequitur, quem copia verborum superat. Capita singula haec: Svargavarga fol. 19^a; Pātālavarga fol. 24^a; Bhūmivarga fol. 26^a; Puravarga fol. 28^a; Śailavarga fol. 28^b; Vanaushadhivarga fol. 41^a; Sinhādivarga fol. 45^a; Manushyavarga fol. 55^b; Brahnavarga fol. 60^a; Kshatriyavarga fol. 69^b; Vaiśyavarga fol. 76^b; Śūdravarga fol. 79^a; Viśeṣaṇavarga fol. 84^b. Sankīrṇavargae finis desideratur. Desinit liber in versu: मार्गलं मृगनासागौ भवेद्विचयनं मृगः ॥

Haec voluminis pars post annum 1820 e codice Bengalico negligenter transscripta est. (WILSON 253^a.)

440.

Foll. 102-218. Lit. Bengal. His foliis altera *Śabdaratnāvalī* pars continetur, vocabula homonymica continens. Incipit:

नत्वा ज्योतिः परं ब्रह्म मूर्च्छाखाननृपाज्ञया ।

नानार्थशब्दा लिख्यन्ते मथुरेशेन यत्नतः ॥

Voces secundum consonantes finales et syllabarum numerum dispositae sunt. In classibus singulis ordo

¹ °ojjvalah.

² Aut *Mūsā*° aut *Murchhā*° legendum est. In fine capitum मूर्च्छाखानमशनंदरत्नि, मूर्च्छाखानमशानंदरत्नि, मूर्च्छाखानमशनंदरत्नि, etc., subscriptum est.

alphabeticus literarum initialium observatur. De genere substantivorum regulae in hoc quidem codice desiderantur.

Haec voluminis pars anno 1804 exarata est. (WILSON 414^b.)

441.

Lit. Devan. Charta Europ. Foll. 70. Long. 10½. Lat. 8. Linn. 14.

Continetur hoc codice *Nānārtharatnamālā*, lexicon homonymicum compendiosum, ab *Trugapa-danātha* (??) compositum. (A.) Incipit: यत्पादांवरुहा etc. Auctor alioquin ignotus sub Harihara rege quodam vixit. Vocabula secundum consonantes finales disposita sunt. Atque primum significationes vocalium breviter traduntur. Sequuntur capita septem voces bisyllabas, trisyllabas, quadrisyllabas, alias continentia. Denique genus substantivorum et particulae paucis absolvuntur. In classibus singulis vocabula non alphabetico ordine, sed arbitrio enumerantur.

Codex hoc seculo ineunte negligentissime exaratus est. Prooemium ita depravatum est, ut vix aliquid inde elici, immo ne nomen quidem auctoris explorare statui possit. In medio libro multae lacunae reperiuntur. (WILSON 417.)

442.

Foll. 94-136. *Nānārtharatnamālā*. (C.)

Haec voluminis pars e codice praecedente post annum 1810 transscripta est. (WILSON 415^b.)

443.

Foll. 73-132. (linn. 13-17.) *Nānārtharatnamālā*. (B.)

Prooemium desideratur, post vocales reliquae etiam voces monosyllabae traduntur. Apographon in capite vocabula quadrisyllaba continente desinit: इति जगदुपकारिख्यामीरुगपदंड(रधि)नाथविरचितायां (alibi जगदुपकारिख्यां मीरुगप° legitur) । चतुरक्षरकांडोऽयं पूर्णो नानार्थरत्नमालायां ॥

Haec voluminis pars post annum 1811 satis accurate exarata est. (WILSON 314^b.)

444.

Foll. 23-39. (linn. 8.) *Asālatiprakāśas*, onomasticon ab auctore anonymo Kāśmīrensi compositum. Incipit:

श्रीशंभुकौतुककरामलकांतपूर-

विभ्राजमानगि[f]रजाचरणौ प्रणम्यः ।

कश्मारभूमिनगरे प्रकरोति कोशं

श्रीमात्रसालतिमहीवरखाननाम्ना ॥ १ ॥

हारावली ॐ यादवविश्वकोष-

हैमाख्ये[र]दिनधनंजयनाममालाः ।

अन्याननेकविषयान् भिषजेंद्रकोपान्

दृष्ट्वा करोति कविर्पंडिततोषदं च ॥ २ ॥

राज्ञासालतिखानेन गुणिना प्रेरितो स्यहं ।

असालतिप्रकाशाख्यं कोषं कुर्वे महागुणं ॥ ३ ॥

शुभशब्दसुवर्णाढ्यं पदानुप्राससम्पत्तिं ।

Miramirāsutah कोष दत्ते गृह्यन्तु सद्गुणः ॥ ४ ॥

Auctor, adulationis exemplo a recentioribus scriptoribus Indicis frequentato usus, suo nomine celato, librum sub Asālati, Kāśmīriae partis reguli, ipsius patroni, titulo edidit. Lexica et lexicographos hos se consuluisse ait : 1. Hārāvalī, 2. (Dharani), 3. Yādava, 4. Viśvakosha, 5. Hemachandra, 6. Medinīkara, 7. Dhananjaya, 8. Nāmamālā. Recentissimae aetatis opellam esse quum aliis rebus, tum eo probatur, quod passim vocabula non Sanscritica introducta sunt, velut डिङ्गापतिः (डिङ्गापति? Delhi urbis rex?), पातिशह pro orbis terrarum imperatore usurpantur.

I. Bhūmibhānu fol. 35^a; II. Jalabhānu fol. 36^b; III. Tejobhānu fol. 37^b; IV. Vāyubhānu fol. 37^b; V. Ākāṣabhānu fol. 39^a.

Haec voluminis pars, lacunas multas continens, anno 1821 exarata est. (WILSON 256^b.)

445.

Foll. 5-10^a. (linn. 5.) *Nānārthadhvanimanjarī*, glossarium ab auctore anonymo compositum. Incipit :

शिवः सर्वः शिवः शुक्रः शिवः कालः शिवो वसुः ।

शिवा गौरी शिवा क्रोद्धी शिवं भद्रं शिवं शुभं ॥

गौरी शिवप्रिया देवी गौरी गोरोचना स्मृता ।

गौरी कन्याग्रसूता स्त्री गौरी शुद्धोभजात्मजा (°bhayānvayā) ॥

हरिरिन्द्रो हरिर्भानुर्हरिर्विष्णुर्हरिर्मूर्तिरुत् ।

हरिः सिंहो हरिर्भेको हरिर्द्विजो हरिः कपिः ॥

हरिरंशुर्हरिर्भीरुर्हरिः सोमो हरिर्मनः ।

हरिः शुक्रो हरिः सर्पः सुपर्णोऽपि हरिः स्मृतः ॥

Libellus distichis 75. constat, quibus circiter octoginta vocabula, varias significationes habentia, explicantur. Paucis mutatis, haec disticha e Śāṣvata excerpta sunt.

In fine haec leguntur : शाके रामसुधांशुवारकुमिते वारे शनौ भास्करे मीनस्ये विलिलेख सार्धममलं पुस्तं द्विजः कश्चनः । नानार्थध्वनिमञ्जरीसमभिधं नामावलीवृंहितं पाठार्थं बहुयत्नतः शिवपदं ध्यायंश्च विद्वापहं ॥ Annus hoc disticho indicatus est 1791, quo anno codex ille exaratus est, e quo apographon nostrum hoc seculo ineunte transcriptum est. (WILSON 249^b.)

446.

Foll. 21-23^a. *Idem libellus*, e superiore exemplari descriptus. Verborum index in fol. 37. exstat. (WILSON 393^e.)

447.

Foll. 10^b-12. *Dvirūpakoshae* cujusdam fragmentum continent. Incipit :

पुनस्तस्मै द्विरुपाख्यं कोषं लिखितुमारभे ।

भारतं भारते मत्वा (natvā) गौरी शङ्करमादरात् ॥

द्विरूपा बहुरूपाः स्युर्धनयो (dhvanayo) तस्यशब्दतः ।

कियन्तस्ते पि वक्तव्याः सतानिह नियोगतः ॥

ईश्वरी स्यादीश्वरा च काली काला च कालिका ।

चण्डिश्वरी च चण्डा च चण्डिकास्तपि अष्टिका ॥

Libellus in medio disticho sexagesimo primo desinit : रोधः सान्द्रमदन्तो पि रोधः स्या

Haec folia post annum 1810 exarata sunt. (WILSON 249^c.)

448.

Foll. 23, 24. *Idem glossarium* ex apographo superiore transcriptum. Verborum index in foliis 37-42. exstat. (WILSON 393^f.)

449.

Foll. 16-20. (linn. 5.) *Dvirūpakoshas*, libellus distichis 75. vocabula idem significantia sed forma paulisper discrepantia enumerans. Incipit :

भवेदवाढ आवाढो विषुवत् विषुवः तपा ।

मातुःध्वसा मातुःस्वसा कषायां कषिता कषा ॥

शम्बरं सम्बरं प्रोक्तं कुशलं कुशलं विदुः ।

वाशवो वासवो पि स्याद्वशिष्ठो पि वसिष्ठकः ॥

Haec folia post annum 1810 exarata sunt. (WILSON 249^e.)

450.

Foll. 17^b-19. *Idem libellus*, e superiore exemplari transcriptus. Vocabulorum index in foliis 29^b-36^a. legitur. (WILSON 393^e.)

451.

Foll. 11C-139. (linn. 11.) *Dhānvantariyo Nighantus*, materiae medicae glossarium. Incipit :

नमामि धन्वंतरिमादिदेवं सुरासुरैः संस्तुतपादपद्मं ।

लोके जरारुग्भयमृत्युनाशं धातारमीशं विविधौषधीनां [१]

अनेकदेशान्तराभिधेयुः शब्देष्वयं प्राकृतसंस्कृतेषु ।
 गूढेष्वगूढेषु च नास्ति संख्या द्रव्याभिधानेषु तथौषधेषु [२]
 प्रयोजनं यस्य तु यावता स्यात्तावत्स गृह्णाति यथांश्च कृपात् ।
 तथा निघंटुनिधेरनन्तान् गृह्णाम्यहं (f) क्वचिदिहैकदेशं [३]
 नामोक्तमेकस्य यदौषधस्य नामापरस्यापि तदेव चोक्तं ।
 शास्त्रेषु लोकेषु च यत्प्रसिद्धं न गृह्यते सौ पुनरुक्तोपः [४]
 तुल्याभिधानानि तु यानि शिष्टैर्द्रव्याणि योगेषु निवेशितानि ।
 अर्थाधिकारागमसंप्रदायैर्विभक्त्यै^१ तर्हेण च तानि मुञ्च्यात् [५]
 किरातगोपादिकतापसाद्या वनेचरास्तत्पुत्रशलास्तयान्ये ।
 विदन्ति नानाविधभेषजानां प्रमाणावलीकृतिनामजातीः [६]
 तेभ्यः सकाशादुपलभ्य खेदाः^२ पञ्चास्रशास्त्रेण विनृप्य द्रुष्ट्वा
 विकल्पयेद्द्रव्यरसप्रभावविपाकवीर्याणि तथा प्रयोगात् [७]
 प्रायो जनाः सन्ति वनेचरास्ते गोपादयः प्राकृतनामतज्ञाः ।
 प्रयोजनार्थं वचनप्रवृत्तिर्विस्मादतः प्राकृतनिघंटोपः(१)ः [८]
 एकं तु नाम प्रथितं बहूनां नामानि चैकस्य तथा बहूनि ।
 द्रव्यस्य जात्याकृतिवर्णवीर्यरसप्रभावादिगुणैर्भवन्ति [९]
 नाम श्रुतं केनचिदेकमेव तेनैव जानाति स भेषजलु ।
 जन्मस्तद्व्येन तु वेत्ति नाम्ना तदेव चान्योऽप्यपरेण कश्चित् [१०]
 बहून्मृतः प्राकृतसंस्कृतानि नामानि विश्राव्य बहूँश्च पृष्ट्वा ।
 दृष्ट्वा च संस्पृश्य च जातिलिंगैर्विद्वद्भिर्भेषजमादरेण [११]
 अनामविन्मोहमुपैति वैद्यो न वेत्ति यश्चनपि भेदजानि ।
 क्रियाक्रमो भेषजमूल एव तद्वेषजं चापि निघंटुमूलं [१२]
 तस्मान्निघंटुरित्येष नातिसंक्षिप्तविस्तरः ।
 हिताय वैद्यपुत्राणां यथावत्संप्रकाशयते [१३]
 द्रव्यावलीनिविष्टानां द्रव्याणां नामनिर्णयः ।
 लोकप्रसिद्धं वक्ष्यामि यथागमपरिक्रमं [१४]

Liber, jam a Kshirasvāmine laudatus, in capita (varga) novem divisus est: Guḍūchyādivarga fol. 117^b; Śatapushpādivarga fol. 120^a; Chandanādivarga fol. 123^b; Karavīrādivarga fol. 126^b; Amrādivarga fol. 130^a; Kānchanādivarga fol. 133^a; Miṣrakavarga fol. 134^a; aṣṭāmo vargas fol. 134^b. Denique ea vocabula traduntur, quae aut unam rem indicant, aut duobus, tribus, pluribus significationibus diversis usurpantur.

Haec voluminis pars anno 1467 non satis accurate exarata est. (WALKER 181^e.)

452.

Foll. 75-92. (linn. II.) *Sivakoshas*, glossarium homonymicum arborum et plantarum medicinalium, a *Sivadatta*, Chaturbhujae filio, anno 1677 compositum. Incipit:

वन्दामहे रभारतितं (?) भवत्याः कृपाकटाक्षं करुणापरयाः ।
 यतो जगद्भक्तसमस्तवस्तु स्वहस्तवित्यस्तमिवावभाति ॥१॥

¹ Vibhārya.

² Vaidyāḥ.

शब्दार्थवाजयामरवोपालितसिंहनेदिनीविश्वान् ।
 हारावलीहलायुधशाश्वतहैनविकाखण्डशेषांश्च ॥२॥
 प्रीत्यै विविच्य भिषजो विविधौषधनामसंदिहानस्य ।
 नानार्थौषधकोशो विरच्यते लिंगभेदेन ॥३॥

Auctor igitur ad opus conficiendum hos lexicographos et lexica adhibuit: Ajaya, Amara, Trikāṇḍaśeṣha, Medinī, Visva. Vopālitasinha, Śabdārpava, Śāśvata, Halāyudha, Hārāvalī, Hemachandra Liber distichis 541. constat. Vocabula secundum consonantes finales disposita sunt, ita ut v. c. voces k consonanti terminatae bisyllabae, trisyllabae, quadrisyllabae primo loco enumerentur, reliquae deinceps consonantes sequantur. Ordo alphabeticus literarum initialium in singulis classibus plerumque accurate observatus est.

In fine haec leguntur: नवग्रहातिथिराग्रे / navagraha-tithiprāpte) हायने हालभूजः चक्रो चातुर्भुजः कोषं शिखरतः शिवाभिधम् ॥४१॥

Haec voluminis pars anno 1820 admodum negliger exarata est. Disticha 66-92. omissa sunt. (WILSON 408^b.)

453.

Foll. 69-109. Lit. Bengal. *Śabdachandrikā*, materiae medicae lexicon synonymicum, a *Chakrapāṇidatta* compositum. Incipit:

देवं प्रणम्य हेरम्वं वैद्यश्रीचक्रपाणिना ।
 भेषज्यशब्दबोधाय क्रियते शब्दचन्द्रिका ॥
 अमरादिप्रसिद्धानि यानि (yāni) नामानि तानि च ।
 नानातन्त्रप्रयोगेण कथ्यन्ते वीक्षितानि च ॥

Auctor Amarae thesauro ita usus est, ut partes omnes eas, quae ad rem medicam faciunt, verbo tenus in librum suum reciperet, ipse vero synonyma aliunde petita adjungeret. Capita singula haec: Vrikshādivarga fol. 83^a; Svarṇādivarga fol. 84^a; Ghṛitādivarga fol. 85^a; Bhūmyādivarga fol. 87^a; Manushyavarga fol. 89^a; Sinhādivarga fol. 92^a; Madyādivarga fol. 93^b; Panchakashāyādivarga fol. 94^b; Triphalādivarga fol. 96^a. Speciminis causa nonnulla initii disticha apposui, Amarae verba uncis includi jussi. Am. II, 4, 2:

[बोधिद्रुमश्चलदलः पिप्पलः कुंजराशनः ।
 अश्वत्थो देवभवनं देवात्मा हयनारुणः ॥४॥
 श्रीहारिर्नौगवंधुश्च शिरापन्नो महाद्रुमः ।
 [कपित्थे स्युर्दधिफलदधित्थग्राहिमन्मथाः] ॥५॥
 हेमंतनाथः संभव्यः सुफलः सुमनःफलः ।
 [दंतशठो] निरामालुल्लिंगको लिंगवर्धनः ॥६॥
 [वटुवरे जंतुफलो यज्ञांगो हेमद्रुमकः] ।
 यज्ञसारो धर्मपन्नं पाणिभुक्पर्पटः पशुः ॥७॥

[कोविदारे चमरिकः कुहालो युगपन्नकः] ।

सत्कांचनारः कामालुहयवाहनसंकरः ॥८॥

Inde a folio 97. index rerum, quae hoc libro continentur, sequitur. Idem lexicon codice E. I. H. 987. continetur.

Apographon nostrum post annum 1820 e codice non accurato transscriptum est. Neque meliore codice Rādhākānta usus est, quo factum est, ut arborum et plantarum nomina nova omnino et inaudita (cf. supra, कामालु, निरामालु, पाणिभुज, संभव) ex hoc lexico in Śabdakalpadrumam receperit. (WILSON 410^b)

454.

Lit. Bengal. Charta Ind. Foll. 368. Long. 10½. Lat. 7½. Linn. 13-17.

Anekārthasangrahas, glossarium homonymicum, hoc seculo ineunte e variis lexicis congestum. Voces singulae secundum consonantes finales et syllabarum numerum eodem plane modo dispositae sunt atque in Medinīkosha. Lexicographorum et lexicorum, quorum loci integri sub singulis vocibus excerpti et collecti sunt, nomina haec reperi: Ajayapāla, Anekārtha, Amara, Ekārtha, Jaṭādhara, Trikaṇḍaśeṣha, Dharāṇi, Medinīkara, Ratnamālā, Rudra, Viṣvaprakāṣa, Śabdaratnāvalī, Hārāvalī, Hemachandra (nānārtha). Neque tamen haec auctorum copia ultra folium 33. procedit, et in reliquo libro raro aliorum lexicographorum loci inveniuntur atque Medinīkarāe et Dharāṇis. Particulae in fine libri (inde a foll. 355^b) recensentur.

Medinīkarāe editionis Calcuttensis quum paginae et lineae citentur, liber utilissimus non ante annum 1807 compositus esse potest.

Codex post annum 1810 exaratus est. (WILSON 416.)

455.

Lit. Devan. Charta Europ. Foll. 570. Long. 17. Lat. 10½. Linearum numerus variat.

Continetur hoc codice *Śabdārthakalpatarus*, lexicon Sanscriticum a Venkaṭa, Venkaṭae filio, Sūryanārāyaṇae nepote, intra annos puto 1806-1810 Madris compositum, et eodem modo digestum atque altera Hemachandrae pars. Incipit: श्रीविश्वेशो विश्वमयो विश्वातीतो निरामयः । व्योमातीतो निर्गुणोऽपि सृष्टिस्थित्यंतकृद्भवेत् ।

Auctor multis lexicis se usum esse profitetur: Saṣe-

shāmarakoshaṣ cha tasya nānārthako 'pi cha । viṣvo Viṣvaprakāṣaṣ cha nighaṇṭur Viṣvamedinī ॥ Nānārtharatnamālā cha Paryāyārṇava eva cha । *Śabdaśabdārthamanjūśhā Śabdalingārthachandrikā ॥ Paryāyaratnamālā cha Śabdaratnam Vishāṃṛitam* । Sarasvatīvilāsāṣ cha vidvadbhiḥ samudāhṛitāḥ ॥ In medio autem libro plerumque Amara solus atque parum accurate citatur. Nullius nunc emolumenti liber. Specimini haec sufficient, fol. 188^b:

वादि ताक्षरांतकाडि

२ अक्षरवर्गे

वादिप्रकरणं

व्यक्तिः । इकारांता स्त्रियां ॥ अमरः ॥ पृथक्स्वरूपे ॥

व्यक्तं । अदंतं त्रिषु । नानार्थरत्नमाला ॥ स्पष्टे ॥ पुंसि । विदिते ॥

वस्तं । अदंतं स्त्रीषु ॥ अमरः ॥ गृहे ॥

वस्ता । चकारांतः पुंसि ॥ अमरः ॥ पितरि ॥

Prima pars vocabula क-ण, secunda त-य, tertia र-क्ष consonantibus terminata comprehendit. In fine primi et tertii libri haec de auctoris gente referuntur: इति श्रीमद्गुहेश्वरपदपद्माराधनसुधाखादनपारीयेन । तत्करुणाकटाक्षलभसरससाहित्याभ्रगीवीणकविताचातुरीधुरीयेन । उद्गटाराध्यान्ववायगुरुमल्लिकार्जुनभक्तिपरायणेन । वैश्यकुलपद्माकरविभाकरेण । मामिडिवंशपायोराशिसुधाकरेण । ब्यालकुलसगोत्रपवित्रेण । विद्वदनुग्रहपात्रेण । भद्रमांवासूर्यनारायणपौत्रेण । वेंकटवर्धननूभवेन । विजयलक्ष्मीगर्भशुक्तिशुक्तिभवेन । वेंकटार्येण विरचिते etc.

Codex anno videtur 1812 exaratus esse. (WILSON 50.)

456.

Lit. Bengal. Charta Ind. Foll. 369. Long. 16. Lat. 10. Linn. plerumque 35.

A. Foll. 1-325. *Index alphabeticus* vocabulorum, quae in Uṇādikosha, Hemachandra (Abhidhānachintāmaṇi), Trikaṇḍaśeṣha, Bhūriprayoga, Hārāvalī, Śabdaratnāvalī, Dharāṇi reperiuntur. Significationes quidem non additae sunt, sed numeri capita et disticha singulorum lexicorum indicantes. Accuratus tria tantum prima respiciuntur. Hemachandra, Trikaṇḍaśeṣha et Hārāvalī ex editionibus Calcuttensibus citantur.

B. Foll. 326-369. a. Foll. 326-367. indicem alphabeticum vocabulorum in homonymica Bhūriprayogae et Jaṭādharae parte exstantium continent, ita tamen ut ea tantum recepta sint, quae his lexicis propria sunt. b. Foll. 363-369. Index vocabulorum in priore Bhūriprayogae parte enumeratorum.

Codex anno 1812 exaratus est. (WILSON 53.)

I. ARS METRICA (CHHANDAS).

457.

Lit. Devan. Charta Europ. Foll. 43. Long. 12½. Lat. 5. Linn. 12-14.

Chhandahśāstram, doctrinae metricae compendium, *Pingalae* auctori attributum. (B.) Codicibus nostris ea tantum pars continetur, qua metra Prākritica enarrantur. Incipit:

जो विविहमन्त्रसागरपारं पत्तो विमलमइ हेलं ।
[यो विविधमात्रासागरपारं प्राप्तो विमलमतिहेलं ।]
पढमं भासतरंडो याओ सो पिंगलो जइई १॥
[प्रथमं भाषातरंडो नागः स पिंगलो जयति]

Liber in partes duas divisus est, atque priore *mātrā-vṛittam* (fol. 26^a), altera *varṇavṛittam* continentur, i. e. metra syllabarum aut quantitate aut numero metienda.

In marginibus commentarius, *Pingalasāravikāṣinī* appellatus, a *Ravikara*, Hariharae filio, compositus, adscriptus est.

Codex post annum 1820 parum accurate exaratus est. (MILL 53.)

458.

Lit. Bengal. Charta Ind. Foll. 65. Long. 15½. Lat. 3. Linn. 4.

Eadem *Pingalae* pars. (A.)

Locorum difficiliorum interpretatio in marginibus adscripta e *Vāmanae* commentario excerpta est. Pars prior in folio 35^b finitur. Folium 36. desideratur.

Codex post annum 1815 nitide exaratus est. (MILL 15.)

459.

Foll. 35-67. Lit. Bengal. *Idem liber*. (C.)

De codicibus Berolinensibus cf. Weber Catal. p. 367.

Haec folia hoc seculo ineunte negligenter exarata sunt. (MILL 8^b.)

460.

Opuscula duo. Lit. Bengal. Charta Ind. Foll. 67. Long. 15½. Lat. 2½. Linn. 6.

Foll. 1-34. *Vāmanāchāryae* ad *Prākṛitapingalam* commentarius. Incipit: प्रणमति सागसि गिरिजे etc. In fine libri auctor *Prākṛitachandrikām*, grammaticam a se scriptam, laudat.

Haec voluminis pars anno 1670 a *Gāyakachandra* exarata est. (MILL 8^a.)

461.

Foll. 40-59. (linn. 19-21.) *Pingalachhādogranthā-tikā*, commentarius ad *Pingalae* artem metricam Prākriticam, a *Chitrasena* compositus. Incipit:

सयलविवुधवंदं ज्योतिरुवं च नीचं ।
कवियणपयरक्तो बालबोहाय भट्टो ।
कलितसयललोवं पिंगलस्य प्रसिद्धं
रचइदि वरटीकं लक्षणं चित्रसेनो ॥१॥
सकलविवुधवंदं ज्योतिरुवं च नत्वा ।
कविजनपदरक्तो बालबोहाय भट्टः ।
कलितसकललोकं पिंगलस्य प्रसिद्धं
रचयति वरटीकां लक्षणं चित्रसेनः ॥२॥

Primum regulas generales tradit et explicat, quae etiam in parte metra Sanskritica tractante reperiuntur, deinde eas exponit, quae ad linguam Prākriticam pertinent. Commentarius et brevis et perspicuus est. *Kedārabhaṭṭae* liber semel citatur.

Haec voluminis pars anno 1688 *Bhadrānagarae* a *Kuṣalasāgara* exarata est, qui in fine haec adscripsit: श्रीभुद्रानगरे श्रीखरतरगछे वाचनाचार्यश्रीश्रीश्रीलावण्यरत्नगणीनां शिष्य पं० कुशलसागरेण etc. (WALKER 205^d.)

462.

Foll. 98-105. (linn. 13.) *Vṛittaratnākaras*, metrorum oceanus, liber a *Kedāra*, Pabbekae filio, compositus. (A.) Incipit:

मुखसंतानसिद्धये नत्वा ब्रह्माच्युताक्षितं ।
गौरीविनायकोपेतं शंकरं लोकशंकरं ॥१॥
वेदार्थशैवशास्त्रज्ञः पञ्चकोऽभूद्विजोत्तमः ।
तस्य पुत्रो स्ति केदारः शिवपादार्चने रतः ॥२॥
तेनेदं क्रियते छंदो लक्ष्यलक्षणसंयुतं ।
वृत्तरत्नाकरं नाम बालानां मुखबुद्धये ॥३॥
पिंगलादिभिराचार्यैर्यदुक्तं लौकिकं द्विधा ।
मात्रावर्णविभेदेन छंदस्तदिह कथ्यते ॥४॥
षडध्यायनिबद्धस्य छंदसोऽस्य परिस्फुटं ।
प्रमाणमपि विज्ञेयं षट्त्रिंशदधिकं शतं ॥५॥

Auctor sex capitibus, disticha 136. continentibus, metra in poematis postvedicis usurpata ita exponit, ut praecepta eodem, de quo singulis vicibus disseritur, metro composita sint. Atque capite *primo* de artis metricae elementis agitur; *secundo* ea metra enumerantur, in quibus syllabarum quantitas; *tertio*, in quibus syllabarum numerus norma est; *quarto*, in quibus distichi pars prima cum tertia, secunda cum quarta congruit; *quinto*, in quibus distichi partes quatuor differunt. Denique ut numerus stropharum, quae

longarum et brevium syllabarum combinatione quadam fieri possint, computetur, et quo ordo, quem strophæ aliqua in metrorum serie occupat, reperiatur etc. sex definitiones (pratyaya) traduntur: prastāras, nashtam, uddishtam, ekadvādīlagakriyā, sankhyā, adhvaṃyogas.

Auctor ipse, et *Divākara* scholiasta in Mallināthae commentariis saepissime laudantur.

Haec voluminis pars circiter annum 1770 exarata est. (WALKER 179^c.)

463.

Foll. 123-131. (linn. 10-12.) *Kedārabhaṭṭae Vṛttaratnākaras*. (B.)

De codice Havniensi cf. Westergaard, p. 15; de Berolinensibus Weber, p. 225.

Haec folia anno 1741 a Prabhujika exarata sunt. (WALKER 205^f.)

464.

Foll. 20-24. *Idem liber*. (C.)

Haec folia anno 1833 exarata sunt. (WILSON 225^b.)

465.

Foll. 106-136. (linn. 15-18.) *Janārdanavibudhae ad Vṛttaratnākaram* commentarius, *Bhāvārthadīpikā* appellatus. Incipit:

नत्वा विनायकं देवमनंतं च गुरुं तथा ।

प्रोत्थर्थं च कृष्णदेवस्य छंदोवृत्तिं करोम्यहं ॥१॥

Ad singula metra exempla praebet, quas ipsius esse lucubratiunculas puto. In numero eorum auctorum, quorum operibus *Kedārabhaṭṭa* usus esse dicitur, *Jaya-devam* et *Rāmaṣarmanem* fuisse declarat.

Haec voluminis pars circiter annum 1770 exarata est. (WALKER 179^d.)

466.

Lit. Devan. Charta Europ. Foll. 93. Long. 11. Lat. 8½. Linn. 20. Hic codex anno 1833 a Mādha-varāma negligenter exaratus est.

Foll. 1-18. *Bhāskaraṣarmanis*, *Āyājibhaṭṭae* filii, ad *Vṛttaratnākaram* commentarius, *Setu* appellatus. Incipit: श्रीभास्करं नमस्कुरु etc.

Scholiasta Benaris oriundus erat, ubi etiam *Puru-shottama* proavus, *Haribhaṭṭa* avus, *Āyājibhaṭṭa*¹ pater

¹ Ita legendum esse, non autem Āpāji, ex auctoris epilogō intelligitur.

ejus vixerunt. Commentarium hunc anno 1676 composuit. (WILSON 225^a.)

467.

Foll. 26-71. *Nārāyaṇae*, *Rāmeṣvarae* filii, ad *Vṛttaratnākaram* commentarius. Incipit:

नत्वा गणेशं वाग्देवीं पिंगलं मातरं गुरुं

अन्यान्यपि (anyān api) च भाष्यादिकर्तृछंदोविशारदान् १

श्रीभट्टरामेश्वरसूरिसूनुनीरायणः स्वामनुरुध्य बुद्धिं

संक्षेपवृत्त्या विवृतिं सुवृत्तरत्नाकरे व्यक्ततया तनोति २

Auctor librum Benaris anno 1680 composuit. Abavus ejus *Nāganābha* (?), *Angadeva* proavus, *Govinda* avus fuit. *Rāmakuṭūhala*, carmen a patre scriptum, in medio libro citat. Exempla metrorum partim ab auctore ipso composita, partim ex aliis carminibus excerpta sunt. Brevitatis promisso non stetit. (WILSON 225^c.)

468.

Foll. 83-110. (linn. 5.) Lit. Bengal. *Chhandomanjarī*, florum metricorum fasciculus, artis metricae compendium, a *Gangādāsa*, *Gopālādāsae*, medici et *Santoshae* filio, compositum. (A.) Incipit:

देवं प्रणम्य गोपालं वैद्यगोपालदासजः ।

सन्तोषातनयश्छन्दो गङ्गादासस्तनोत्सदः ॥

सन्ति यद्यपि भूयांसश्छन्दोग्रन्था मनीषिणां ।

तथापि सारमाकृष्य नवकार्यो ममोद्यमः ॥

इयमच्युतलीलाढ्या सद्भुता जातिशालिनी ।

छन्दसां मञ्जरी कान्ता सभ्यकण्ठे लगिष्यति ॥

Auctor libellum in capita (stavaka) sex divisit. Atque primo pedes metricos literis significandos, vocalium productionem, pausam tractat. Laudat in hac parte comœdiam a patre scriptam, *Pārijātaharaṇam* appellatam; carmen suum, *Achyutacharitam*; *Chhandogovindam* a *Gangādāsa* magistro compositum (अयं श्लोकश्छंदोगोविंदे मम गुरोर्गंगादासस्य); denique *Purushottamam*, magistrum alterum (*Svetamāṇḍavya*-mukhyās tu नेच्छन्ति मुनयो यतिं । इत्याह भट्टः स्वग्रंथे गुरुर्मे पुरुषोत्तमः). Capitibus II-V. res ita exponuntur, ut disticha singula metrum ipsum repraesentent, argumentum vero cum *Kṛishṇae* et *Rādhae* amoribus conjunctum sit. Nonnunquam aliorum poetarum versus, velut *Māghae* et *Bhāraṇis*, citantur. Sexto denique capite orationis pedestris genera tria breviter proponuntur:

गद्यं पद्यमिति प्राहुर्वैष्णवं द्विविधं बुधाः ।

प्रागुक्तलक्षणं पद्यं गद्यं संप्रति गद्यते ॥१॥

अपादं पदसंतानं गद्यं तच्च त्रिधा मतं ।
 वृत्तकोत्कलिकाप्रायवृत्तगंधिप्रभेदतः ॥२॥
 अकठोराक्षरं स्वल्पसमासं वृत्तकं मतं ।
 तद्वि वैदर्भीरीतिरस्य^१ गद्यं हृद्यतरं भवेत् ॥३॥
 भवेच्चूत्कलिकाप्रायं समासाद्यं दृढाक्षरं ।
 वृत्तैकदेशसंबंधाद्गंधि पुनः स्मृतं ॥४॥

वृत्तकं । यथा ॥ स हि त्रयाणामेव जगतां गतिः परमः पुरुषः
 पुरुषोत्तमो दृढदानवभरेण भंगुरांगामवनिमवलोक्य करुणाद्रैहृदयस्तस्या
 भारमवतारयितुं रामकृष्णस्वरूपेणांशतो यदुवंशेऽवततार यस्तु प्रसंगेनापि
 स्मृतो वा गृहीतनामा पुंसां संसारपारमवलोकयति ॥

उत्कलिकाप्रायं । यथा ॥ प्रणिपातप्रवण सप्रधानाशेषसुरासुरादि-
 वृत्तसौंदर्यप्रकटकिरीटकोटिनिविष्टमणिमयूखच्छटाक्षुरितचरणनखचक्र
 विक्रमोद्दामवामपादांगुष्ठनखशिखरखंडितब्रह्मांडविवरनिःसरच्छरदमृतक-
 रप्रकरभास्वरसुरवाहिनीप्रवाहपवित्रीकृतपिष्टपतितय कैटभारे क्रूरतरसं-
 सारसागरनानाप्रकारवर्तनचर्तमानविग्रहं मामनुगृहाण ॥

वृत्तगंधि । यथा ॥ जय जय जय जनार्दन सुकृतिमनस्तडागविकस्व-
 रचरणपद्म पद्मपद्मनयन पद्मिनीविनोदराजहंसाभभास्वरयशःपटलपरि-
 पूरितभुवनकुहर हरकमलासनादिवृंदारकवृंदवंदनीयपादारविंदब्रह्म ब्रह्म-
 निर्मुक्तयोगींद्रहृदयमंदिराविष्कृतनिरंजनज्योतिःस्वरूप नीरदरूप विरूप
 अनायनाथ जगन्नाथ मामनवधिभवदुःखव्याकुलं रक्ष रक्ष रक्ष ॥

In marginibus scholia adscripta sunt.

Haec voluminis pars exeunte seculo superiore nitide
 exarata est. (WILSON 349^c)

469.

Foll. 72-93. A. Foll. 82-93. *Idem liber.* (B.)
 B. Foliis 72-81. scholia continentur. Utraque pars e
 superiore exemplari transscripta est. (WILSON 225^d)

470.

Foll. 80-86. (linn. 8.) *Śrutabodhas*, cognitio audiendo
 obtinenda, libellus *Kālidāsa*e cuidam tributus. Auctor
 metra Sanskritica maxime usitata distichis 41. ita de-
 scripsit, ut, quo more Terentianus Maurus metra Latina
 exposuit, regulae ipsae metrorum specimina sint. Li-
 bellus, exilis et jejunos, et scholiastam (Harshakīrtim),
 quodque compendiis contingere solet, editores plurimos
 invenit.

Haec voluminis pars a Sadāśiva, Pītāmbarae filio,
 Prayāgae in usum Vyājabhānujitis anno 1692 exarata
 est. (WALKER 192^c)

¹ Schol. bahusamāsaghaṭitam.

K. ARS SYMPHONIACA (SANGITA).

471.

Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 67. Long. 12 $\frac{1}{2}$.
 Lat. 4 $\frac{1}{2}$. Linn. 10.

Hoc codice *Sangitaratnākarāe*, a *Śārngadeva*, Soṭha-
 lae filio, Bhāskarāe nepote (?), scripti, libri I. II. IV.
 continentur.

A. Foll. 30-50. I. *Svaragatādhyāya*, de sonis musi-
 cis. Prooemio auctor et majores suos (वंशः श्रीमन्काशी-
 रसंभवः । चतुर्वैपगणाज्ञातः) et *Singhaṇadevam* regem cele-
 brat, et satis multos artis musicae scriptores, partim
 fictos, partim veros enumerat. Horum in numero
 Abhinavaguptam², Kīrtidharam, Kohalam, Someṣva-
 ram enodavi. Finis hujus libri desideratur.

B. Foll. 1-29. II. *Rāgarivekādhya*, de modis mu-
 sicis.

C. Foll. 51-67. IV. *Prabandhādhyāya*, de composi-
 tionibus musicis.

Codex anno 1825 parum accurate exaratus est.
 (MILL 49^c)

472.

Foliis 126-147. (linn. 8.) *Śārngadevae Prabandhā-
 dhyāyas* continentur. Incipit: रंजकः स्वरसंदर्भो (°sandar-
 bho) गीतमित्यभिधीयते । गांधर्वं गानमित्यस्य भेदद्वयमुदीरितं ॥१॥
 अनादिसंप्रदायं यद्वर्धैवः संप्रयुज्यते । नियतं श्रेयसो हेतुस्तद्वर्धैव
 जगुर्वुधाः ॥ यत्तु वागोमकारेण (वाग्गेय^०) रचितं लक्ष्यान्वितं । देशी-
 रागादिषु प्रोक्तं तद्वानं जनरेजनं (°ranjanam) etc.

Haec voluminis pars post annum 1830 exarata est.
 (MILL 47^c)

473.

Foll. 30-43. *Tālādhyāyae*, qui sextus est *Sangīta-
 ratnākarāe* liber, de tactu musico agens, fragmentum.

Haec folia post annum 1830 exarata sunt. (MILL
 48^c)

474.

Opera duo. Lit. Devan. Charta Europ. Foll. 74.
 Long. 11. Lat. 9.

Foll. 1-47. (linn. 21.) *Nṛitādhyāyas*, septimus *Sangī-
 taratnākarāe* liber, quo *Śārngadeva* artis orchesticae
 praecepta distichis 1676. tradidit. Initium conjecturis

² Hunc auctorem etiam in *Nṛitādhyāya* laudat.

meis emendatum apposui: आंगिकं भुवनं यस्य वाचिकं सर्व-
वाङ्मयं । आहार्यं चंद्रतारादि तं नुमः सात्त्विकं शिवं ॥१॥ शिवप्रसा-
दसंप्राप्तिः सीमज्ञानसंपदा । तस्यते शाङ्गदेवेन नर्तनं तापकर्तनं ॥२॥
नाट्यं नृत्यं तथा नृत्तं त्रेधा तदिति कीर्तितं । नाट्यवेदं ददौ पूर्वं भर-
ताय चतुर्मुखः ॥३॥ ततश्च भरतः सार्धं गंधर्वाप्सरसां गणैः । नाट्यं
नृत्यं तथा नृत्तमग्रे शंभोः प्रयुक्तवान् ॥४॥ प्रयोगमुद्धतं स्मृत्वा स्वप्रयुक्तं
ततो हरः । तंडुना खगणाग्रस्था भरताय न्यदीदिशत् ॥५॥ लास्यम-
स्याग्रतः प्रीत्या पार्वत्या समदीदिशत् । बुद्ध्या तांडवं तंडोर्मेलेभ्यो मुन-
योऽब्रुवन् ॥६॥ पार्वती त्वनुशास्ति स्म लास्यं वाणाम्जनामुषां । तथा
द्वारवतीगोप्यस्ताभिः सौराष्ट्रयोधितः (सौराष्ट्रा° MS.) ॥७॥ तामिस्तु
शिष्यता नार्यो नानाजनपदास्पदाः । एवं परंपराप्राप्तमेतल्लोके प्रति-
ष्ठितं ॥८॥ च्युत्यनुःसामवेदेभ्यो वेदाच्चापर्वणः क्रमात् । नाट्यं चाभिन-
यामीतं (?) रसान्गृह्य पद्मभूः ॥९॥ अरीरचन्नयमिदं धर्मकामार्थमोक्षदं ।
कीर्तिप्रगल्भसौभाग्यपरमानंदकारणं ॥१०॥ द्रष्टव्ये नाट्यनृत्ये ते पर्वकाले
विशेषतः । नृत्यं त्वत् नरेन्द्राणामभिषेकमहोत्सवे ॥११॥ यात्रायां देव-
यात्रायां विवाहे प्रियसंगमे । नगराणामगाराणां प्रवेशे पुत्रजन्मनि ॥१२॥
ब्रह्मलोकं प्रयोक्तव्यं मांगल्यं सर्वपर्वसु । नाट्यादितितस्यातः प्रयंचम-
भिदग्धहे ॥१३॥

Auctor hoc libro non modo saltandi, sed etiam gesti-
culandi et artis scenicae cum saltatione conjunctae prae-
cepta accurate exposuit.

Haec voluminis pars circiter annum 1820 e codice
mediocri transscripta est. (WILSON 340^a.)

475.

Foll. 65-83. (linn. 26.) *Rāgavibodhas*, modorum mu-
sicorum doctrina, libellus a *Soma*, Mudgalae filio, com-
positus. Incipit: आर्यासूनुसमानं प्रणम्यमानं धरासुरैः प्रवरैः ।
झंपांवया तयालं मुञ्जलमालंबदं कलये ॥१॥ दक्षिणे लक्ष्मणे यस्य
चामे च जनकात्मजा । पुरतो मारुतिर्यस्य तं वंदे रघुनंदनं ॥२॥
आर्यानंदनिदानं गुरुं स्वराधारविषयमहं । स्यान्विशेषख्यातं गणप-
तिमतिमिदमेवं वंदे ॥३॥ हेतुर्जगद्भवहृतेर्विराजयति स्वयोगतो वीणां ।
जयति व्यापनशीला शब्दात्मब्रह्मशक्तिः सा ॥४॥ *Sakalakalopā-*
khyakulāḥ sankhyāván Menganáthajane । मुञ्जलसूरेस्तनुज-
स्तनुधीरपि सोमनामाहं ॥५॥ रागविकोपं विदधे विरोधरोधाय लक्षल-
क्षणयोः । प्राचां वाचां किंचित्सारं सारं समुद्धृत्य ॥६॥ पथ्याख्यायै-
वास्यां मम वास्यां जयति विपुलाख्या स्पृक् । यदनुग्रहादभीष्टाः सर्वे यौ
अत्र सिद्धेयुः ॥७॥ गीतं द्वेधा मार्गो देशी मार्गः स यो विरंच्याद्यैः ।
अन्विष्टो भरताद्यैः शंभोरग्रे प्रयोक्तव्यः ॥८॥ देशे देशे रुच्या यज्जनह-
र्द्रजनं तु सा देशी । स तु लोकरुचिविकलितः प्रायोलक्षात् देशी
तत् ॥९॥ अत्र श्रुतिस्वराद्या वीणाभेदाः स्वसंख्यया मेलः । रागास्तद्रू-
पाणि च पंच विवेक्या क्रमादज्ञेयाः ॥१०॥ पुरुषार्थसार्थसिद्धे सिधेव-
यिषुरपि विरंचिहरिगिरिशान् । नादमुपासीत सुधीर्यदिमे गदितास्त-
दात्मानः ॥११॥ आत्मेरयति विवक्षुश्चित्तं तद्देहवह्निमाहंति । स प्रेरयते

दीप्या ब्रह्मग्रंथिस्थितं मरुतं ॥१२॥ ऊर्द्धं विचरन् क्रमतो नाभिहृदयकंठ-
मूर्ध्वक्ते सः । अतिसूक्ष्मादिकसंज्ञानादांस्तनुते त्रै गानार्हाः (°rhán) ॥१३॥
हृत्कंठमूर्ध्वनादाः क्रमादमी मंदमध्यताराख्याः । द्विगुणा यथोत्तरं च श्रुतितां
स्वरातां च वक्ष्येष्वां ॥१४॥ हृद्यूर्ध्वनाडिकास्थद्वारविंशत्युतिरोजनाडीषु ।
तावतः श्रुतिसंज्ञाः स्युर्नादाः परपरोच्चोच्चाः ॥१५॥ एवं गले च शीर्षे
ताभ्यः सप्त स्वराः श्रुतिभ्यः स्युः । स्वरता तेषु निरुक्ता मनः स्वतो रंज-
यतीति ॥१६॥ षड्जर्षभगांधारा मध्यमपंचमधैवतनिषादाः । इत्यभिधा-
स्तेषां *sa ri ga ma pa dha niti* संज्ञान्या ॥१७॥

Libellus, *āryā* metro scriptus, in capita quinque
divisus est. I. *Śrutisvarāder vivekas*, de elementis
musicae, distt. 85; II. *Vīṇābhiddām vivekas*, de arte
Vīṇā canendi, et de variis Vīṇarum generibus, distt.
53; III. *Melānām vivekas*, de scalarum variationibus,
distt. 61; IV. *Rāgavivekas*, de modis musicis, distt. 50.
Quinto denique, cujus finis desideratur, *rāgās* et *rāgi-*
nyas enumerantur, et cantica quaedam¹, literis notata,
traduntur.

Śārngadeva a Soma semel bisve laudatur; cf. II, 43 :
नादोऽतिसूक्ष्मनामा नाभौ वदतेति शाङ्गदेवेन etc.

Haec voluminis pars ineunte seculo superiore nitide
exarata est. (OUSELEY 65^b.)

476.

Foll. 11-29. *Sangitadarpanae*, artis symphonicae
speculi, a *Dāmodara*, Lakshmidharae filio, compositi,
libri I. et II.

I. Foll. 11-20^a. *Svaragatādhyāyas*. Incipit: प्रणम्य
शिरसा देवौ पितामहमहेश्वरौ संगीतशास्त्रसंक्षेपः सारतो यं मनो-
च्यते ॥१॥ भरतादिमतं सर्वमालोक्त्यातिप्रयत्नतः । श्रीमता *Hari-*
bhāṭṭena (= Dāmodareṇa) सज्जनानंदहेतुना (sajjana°) ॥२॥
प्रचरद्भूयसंगीतसारोद्धारो विधीयते । गीतं वाद्यं नर्तनं च त्रय संगीत-
मुच्यते ॥३॥ मार्गदेशीविभागेन संगीतं द्विविधं मतं । दृष्टिणेन यदन्विष्टं
प्रयुक्तं भरतेन च ॥४॥ महादेवस्य पुरतस्तन्मागीत्यं विमुक्तिदं । etc.

II. Foll. 20^a-29^a. *Rāgādhyāyas*. Finis desideratur.
Incipit: यो यं ध्वनिविशेषस्तु स्वरवर्ण[वि]भूषितः । रंजको जन-
चिन्तानां स रागः कथि[तो] दुषैः ॥ (MILL 48^b.)

477.

Foll. 122-207. post annum 1830 negligenter exarata.
Lit. Devan. Charta Europ. Linn. 8.

Foll. 122-125. *Sangitadarpanae* liber tertius, *Pra-*
kīrṇakādhyāyas appellatus. Incipit: अथ गीतोपयोगित्वा-
दालम्बिर्गमकादयः । निरूप्यंते मया सम्यक् लक्ष्यदृष्ट्या तु तत्त्वतः ॥१॥
रागालपनमालम्भिः प्रकटीकरणं मतं । etc. (MILL 47^b.)

¹ His canticis verba: अथ शंकराभरण इति praemissa sunt.

478.

Lit. Devan. Charta Europ. Foll. 43. Long. 12½. Lat. 3½. Linn. 8.

Foll. 1-10. *Prabandhādhyāyas*, quartus *Sangítadarpaṇae* liber. Incipit: स्वरगादिकं सर्वे (sarvam) गीयते करणं यतः । निरूपितं प्रधानत्वाद्य गीतं निरूप्यते ॥

Totum volumen post annum 1830 parum accurate exaratum est. (MILL 48^a.)

479.

A. Foll. 148-153. *Vādyādhyāyas*, de instrumentis musicis, quintus *Sangítadarpaṇae* liber.

B. Foll. 154-185. *Tālādhyāyas*, liber sextus.

C. Foll. 186-207. *Nṛityādhyāyas*, de arte orchestica, liber septimus.

Dāmodara maximam partem Śārngadevae opus excerptis, pauca ex aliis auctoribus et libris addidit, citantur enim praeter *Sangítaratnākaram*: Ānjaneya, Kalinātha, Chūdāmaṇi, Pratibhāvilāsa, Maṇidarpaṇa, Rāgārṇava, Vinoda, Śivakinkara, Sangítārṇava, Śāroddhāra, Haribhaṭṭa. (MILL 47^d.)

480.

Opera duo. Lit. Devan. Foll. 207. Long. 12½. Lat. 3½.

Foll. 1-121. Charta Ind. Linn. 6. *Sangítanārāyaṇas*, artis symphoniacae compendium, *Nārāyaṇadevae* (Gajapativīra-), Padmanābhae filio, Kaviratna-*Puruṣhottamamiśrae* discipulo, auctori tributum. Incipit: नीलाद्रिकंदरानंदि मंदरालयवंदितं etc.

Liber in quatuor capita (parichheda) divisus est. I. foll. 1-55. *Sangítanirṇayas*; II. foll. 55^b-64^b. *Vādyanirṇayas*; III. foll. 64^b-116^a. *Nṛityanirṇayas*; IV. foll. 116^a-121^b. *Śuddhaprabandhodāharaṇam*.

Auctor recentior est quam Dāmodara, ejusque opus frequentissime laudat. Praeterea hi auctores et libri citantur: *Rāmachandrodaya*, liber a Purushottama magistro compositus; Kṛishṇadatta fol. 18^a; Kohala (et Kohaliya liber); Gītaprakāśa; Chhandoratnākāra; Nāradasanhitā sive Sanhitā; Panchamasārasanhitā 13^a. 33^b; Mammaṭa, *Sangítaratnamālae* auctor, 13^a. 20^a; Lakshmanabhaṭṭa Gītagovindatikāyām 27^a; Śiromaṇi 3^b. 29^a; Śaivasarvasva 3^b; *Sangítakaumudī* sive *Kaumudī* 5^a. 13^b. 30^b. 42^b; *Sangítasāra* 14^a. 19^b; *Harināyaka* 6^a. 14^a. 19^b. etc. Se ipsum *Alankārachandrikae* libri auctorem esse profitetur.

Haec voluminis pars hoc seculo ineunte parum accurate exarata est. (MILL 47^a.)

481.

Foll. 40-47. *Rāgamālā* a *Kshemakarṇa* pāthaka, *Maheṣae* filio, anno 1570 composita. Incipit: वैकुण्ठ-ब्रह्मगीमरसुरपतिभिः पूजितं पादपद्मं etc. Auctor varios modos musicos (rāga et rāgiṇī) versibus enumerat, singulorumque speciem et pulchritudinem celebrat. Nomina modorum ab iis nuncupationibus, quae aliunde innotuerunt, saepe differunt. In fine *Kshemakarṇa* Sāthala (?) regis se antistitem fuisse declarat.

Haec folia post annum 1810 parum accurate exarata sunt. (WILSON 303^b.)

482.

Foll. 11-16. *Kshemakarṇae Rāgamālā*.

Haec folia ex apographo superiore circiter annum 1820 transscripta sunt. (WILSON 301^b.)

483.

Foll. 22-61. (linn. 5.) Lit. Bengal. *Hastaratnāvalī*, liber a *Rāghava* rege (Rāya-rāghava) compositus. Incipit: चूडाचन्द्रमरोचिनिस्पृहमिवानघं स्फुरद्विभ्रतौ वज्राक्षं निहितैक-चाहुलतिकामसे तुषाराद्रिजां । वामार्धे परिरम्य विभ्रदलसस्पृहाईमुग्धे-क्षणः प्रीतो डामरवं रवं विरचयन् स्मेरो हरः पातु वः ॥ श्रीराघवः क्षितिपतिर्जयति द्विजन्मवंशप्रसूतपरिभूतविप्रतापः । शुभ्राशङ्करनि-रङ्गशङ्करशङ्करशङ्करं सृजद्भूमिं दिक्षु यशो यदीयं ॥ यत्त श्रीश्च सरस्वती च [र]भसादन्योन्यनिस्सैत्सरं भूलोकभ्रमणाद्विरम्य परमानन्दान्विते दी-व्यतः । तेन श्रीपु(yu)तरायराघवधराधीशेन या निर्ममे तामेतां कल-यन्तु नाट्यरसिकाः श्रीहस्तस्तावलीं ॥ Śrīhastamuktāvalikṛit प्रवन्धे भूयो यदुक्तान् विषयान् वचन्ध । श्रीराघवश्चो[f]णपतिस्तदेतां श्रीहस्तस्तावलीमातनोति ॥

Hoc libro auctor *χερωνομίας* tractavit, sive artem manus concinno gestu motitandi, qualis aut in saltatione, aut rebus scenicis adhibebatur. Atque manuum gestus trifariam divisi erant. Aut enim manus movebatur una (asamyuta), aut manus complodebantur (samyuta). Utrumque vero genus ad animi affectum quendam significandum inserviebat. Paulo diversum genus tertium, quum manuum gestus cum saltatione ad motuum symmetriam augendam conjuncti essent, nullo tamen imitandi respectu habito (nṛityahasta) : हस्तेनैकेन कर्माणि येषां ते स्युरसंयुताः । येषां हस्तद्वयेनैव कर्माणि ते तु संयुताः ॥ नृत्यमात्रस्थिता ये तु न किञ्चिद्वस्तुवाचकाः । अंगहारेण सहिता नृत्य-हस्तास्तु ते मताः ॥ His praemissis auctor singulorum generum species enumerat. Nomina collato Śārngadevae *Nṛitādhyāya* emendata subdidi¹ :

¹ Cf. supra, p. 86^a.

I. *Asaṃyuta* : 1. Patākas; 2. Tripatākas; 3. Kartaryāsyas (Kartarīmukhas Ṣ.); 4. Ardhachandrakas; 5. Haṃsāsyas; 6. Kāngulas (Kāngūlas Ṣ.); 7. Ghoniakas; 8. Mukulas; 9. Kadambas; 10. Padmakoshas; 11. Ūṣṇābhas; 12. Alapadmakas¹; 13. Mushṭikas; 14. Sikhakas; 15. Kapitthas; 16. Tāmraśūḍakas; 17. Ankuṣas; 18. Sūchyāsyas (Sūchīmukhas Ṣ.); 19. Khaṭakāsyas (Khaṭakāmukhas Ṣ.); 20. Arālas; 21. Śukatuṇḍas; 22. Sandaṇṣas; 23. Sarpaśirās; 24. Haṃsapakshas; 25. Chaturas; 26. Mṛigaśirshakas; 27. Bhramaras; 28. Sinhāsyas; 29. Kṛishnasāramukhas; 30. Tantrīmukhas. Śārngadeva vero quatuor tantum et viginti enumerat, omissis: *Ankuṣa, Kadamba, Kṛishnasārāsyas, Ghonika, Tantrīmukha, Sinhāsyas*.

II. *Samyuta* : 1. Gajadantas; 2. Makaras; 3. Dolas; 4. Marālakas; 5. Kapotas (hae manus etiam *Kūrma* appellatur); 6. Anjalīs; 7. Pushpapuṭas; 8. Nishadhas; 9. Vardhamānas; 10. Karkatākas; 11. Svastikas; 12. Utsangakas; 13. Avahitthas; 14. Khaṭakāvardhamānas. *Marālaka* a Śārngadeva omittitur.

III. *Nṛityahastau* : 1. Keṣabandhas; 2. Nitambas; 3. Pakshavanchitakas; 4. Latākaras; 5. Pakshapadyotas; 6. Karihastas; 7. Garuḍapakshas; 8. Uttānarechitas (Uttānavanchitas Ṣ.); 9. Rechitas; 10. Ardharechitas; 11. Udvrittās; 12. Latānanas (?); 13. Svastikas; 14. Viprakīrṇas; 15. Daṇḍapakshakas; 16. Chaturasras; 17. Mushṭikasvastikas; 18. Āviddhavaktras; 19. Arālakhaṭakāmukhas; 20. Vakshomaṇḍalī (Uromaṇḍalī Ṣ.); 21. Urahpārśvārdhamāṇḍalī; 22. Pārśvamaṇḍalī; 23. Ūrdhvamaṇḍalī; 24. Pallavas; 25. Alapadmas; 26. Nalinīpadmakoshas; 27. . . . Śārngadeva praeterea has tradit: *Ulvāṇa, Talamukha, Lalita, Valita, Sūchyāsyas*.

Nominibus enumeratis, Rāghava duas classes priores accuratius definit, tertiam in appendice se expositurum esse promittit: अथ लक्षणमेतेषामुद्देशक्रमतो मया । कथ्यते यादृग्भगवता भरतेन प्रकीर्तितं ॥ प्रसारितायाः सहिता भवत्यंगुलयो यदि । कुञ्चितः किञ्चिदंगुष्ठः *Patākaḥ* स्यात्तदा कः ॥ १ ॥ पताके तु यदा हस्तो नामिता स्यादनामिका । *Tripatākaḥ* कः प्रोक्तस्तदा जनमनोहरः ॥ २ ॥ पताके स्यात्तर्जनी चेन्मध्यपृष्ठावलोकिते । अनामिका नामिता च तदा स्यात् *Kartarīmukhaḥ* ॥ ३ ॥ तर्जन्यादिकनिष्ठांता यत्तांगुल्यो नतिं गताः । अंगुष्ठोऽपि नतः सो 'rdhachandraḥ कोदंडखंडवत् ॥ ४ ॥ मध्यमातर्जनीवृद्धा (लग्नास्त्रेताग्निसंस्थानास्तर्जनीयंगुष्ठमध्यमाः Ṣ.) मिलिता हंसतुंडवत् । प्रसारिते च शेषे द्वे *Haṃsāsyas* स्यात्तदा कः ॥ ५ ॥ Hoc loco scriba folia duo praeteriit. पुरतः प्रसारितास्तिस्रस्तथा चोर्ध्वा कनीयसी । अंगुष्ठः कुञ्चितश्चेत्स्याद् *Haṃsapakshas* तदा

¹ Hanc manum Śārngadeva *Alapallava* sive *Alapadma* appellat.

कः ॥ २४ ॥ कनीयसी भेदेर्ध्वा तिस्रोऽंगुल्यः प्रसारिताः । तासां मध्ये स्थितोऽंगुष्ठस्तदा स्यात् *Chaturaḥ* कः ॥ २५ ॥ ऊर्ध्वे वृद्धाकनीयस्यो तिस्रोऽस्याः संयुता यदि । अंगुल्यो *Mṛigaśirsho* ऽयं भरतस्य कवेर्नतः ॥ २६ ॥ मध्यमांगुष्ठसंयुक्तास्तिस्रोऽस्या विरलोर्ध्वगाः । विद्वद्भिः कथ्यते हस्तो *Bhramaro* भ्रमराकृतिः ॥ २७ ॥ वृद्धाकनिष्ठे विरले पुरोऽस्याः पार्श्वसंयुताः । उत्थिताः शिरसा किञ्चित् *Sinhāsyas* सिंहवक्त्रवत् ॥ २८ ॥ मध्यमानामिकावृद्धाः संयुताः स्युः परस्परं । अन्ये द्वे अल्पनसोर्ध्वे *Kṛishnasāramukhas* तदा ॥ २९ ॥ अनामिका मध्यमा च वक्त्रा तु यदि लंबिता (लक्षिता *Pur.*) । तिस्रोऽस्या विरलाः शाखास्तदा *Tantrīmukhaḥ* कः ॥ ३० ॥ अथ संयुतहस्तानां लक्षणं निरूप्यते ॥ सर्पशीर्षौ (*Patāko nimnamadhyo yaḥ sa tu Sarpaśirāḥ karaḥ Ṣ.*) यदा स्यातां कूर्पराकुञ्चितौ पुरः । विद्वद्भिरेव कथितो *Gajadantas* तदा कः (स्वर्धकूर्पयोर्ध्वमन्योन्यस्य यदा करौ । दधाते सर्पशिरसौ गजदंतस्तदोदितः Ṣ.) ॥ १ ॥ उपर्युपरि विन्यस्तौ पताकौ द्वावधोमुखौ । ऊर्ध्वांगुष्ठौ च *Makaraḥ* कथितोऽयं तदा कः ॥ २ ॥ पताकौ लंबितौ स्यातामंशौ (समौ *Pur.*) प्रशिथिलीकृतौ । *Dolanāmā* भवेदेष कः कविभिरीरितः ॥ ३ ॥ करयोरुभयोरेव विस्त्रिष्टतरशाखयोः । कंपनेनैव कथितो *Marālo* नाम हस्तकः ॥ ४ ॥ अन्योन्यविहिताश्लेषौ मध्यरिक्तौ यदा करौ । *Kapotānāmā* हस्तोऽयं कथितो नाट्यकोविदैः ॥ ५ ॥ पताकाभ्यामुभयोर्ध्वे चेतसंश्लेषः पार्श्वयोर्ध्वे च । तले किञ्चित्कुञ्चितश्च तदा स्याद् *Anjaliḥ* कः ॥ ६ ॥ कः सर्पशिरा यस्तु स्यादंगुलिनिरंतरः । कनिष्ठा पार्श्वसंलग्ना हस्तः *Pushpapuṭo* मतः ॥ ७ ॥ द्वाभ्यां कराभ्यां विधृतौ कूर्परा चेत्यस्परं । *Nishadho* नाम हस्तोऽयं तदा स्यात्कविंसमतः ॥ ८ ॥ हस्तकौ मृगशीर्षौ द्वौ मिलितौ पुरतः स्थितौ । *Vardhamāna* इति ख्यातो हस्तो नाट्यविदां मतः ॥ ९ ॥ अन्योन्यांतरगामिन्यो यदि चांगुलयो मताः (?) । स भवेत् *Karkato* नाम लतानिर्मितसन्नवत् ॥ १० ॥ उन्नालौ वामपार्श्वस्थौ मणिबंधनिवेशितौ । अरालौ *Svastikā* हस्तौ कथितो हस्तकोविदैः ॥ ११ ॥ उच्छ्रितौ वा समुन्नतौ (समुत्थानौ *Pur.*) वृद्धिभाजावरालौ । पुरतो दर्शितौ स्याताम् *Utsangaḥ* स्यात्तदा कः (अन्योन्यस्वर्धदेशस्थावरालौ स्वस्तिकीकृतौ स्वसंमुखौ च विततावुत्संगो गीयते कः Ṣ.) ॥ १२ ॥ तिर्यक् चेदुत्थितशिखौ वक्षसः पुरतः स्थितौ । शुक्रतुंडौ तु हस्तौ द्वाव् *Avahitthas* करो मतः ॥ १३ ॥ खटकामुखहस्तोऽन्यो मिलितः खटकामुखे । मतो नाट्यविदामेव *Khaṭakāvardhamānaḥ* ॥ १४ ॥² Inde a fol. 26^b. eae res traduntur, quae manuum gestu mimice significandae erant. Deinde (fol. 30^b) gestus ii describuntur, qui in singulis rebus imitandis adhibendi sunt.

Major operis pars desideratur. Desinit folium ultimum in disticho: भूंगापांगभागाभ्यां स्मितेन रभसेन च हृदये हंसपक्षौ तु विधमे द्वावुदीरितौ ॥

Haec voluminis pars hoc seculo ineunte exarata est. (WILSON 234^b.)

² Textum collato Purāṇasarvasva et Śārngadeva emendavi.

L. ARS POETICA ET RHETORICA
(ALANKARA).

484.

Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 28. Long. foll. 1-19. 14. Lat. 7. Linn. 8-15. Long. foll. 20-28. 9½. Lat. 6. Linn. 12.

A. Foll. 1-19. *Daśarūpakae*, a *Dhananjaya*, Vishṇus filio, compositi, caput *primum*, cum commentario *Dhanikae*, Vishṇus filio. Initium, paulum emendatum, subjunxi: नमस्तस्मै गणेशाय यत्कंठः पुष्करायते । मदाभोगघनध्वानो नीलकंठस्य तांडवे ॥१॥ दशरूपानुकारेण यस्य माद्यंति भावुकाः । नमः सर्वविदे तस्मै विष्णवे भरताय च ॥२॥ कस्यचिदेव कदाचिद्द्वयया विषयं सरस्वती विदुषः । घटयति कमपि तमन्यो व्रजति जनो येन वैदर्भी ॥३॥ उद्धृतोद्धृत्य सारं यमखिलनिगमान्नाट्यवेदं विरंचिश्चक्रे यस्य प्रयोगं मुनिरपि भरतस्तांडवं नीलकंठः । श्रवणी लास्यमस्य प्रतिपदमपरो लख्य कः कर्तुमीष्टे नाट्यानां किं तु किंचित्प्रगुणरचनया लक्षणं संक्षिपामि ॥४॥ आक्रीर्णं मंदबुद्धीनां जायते मतिविभ्रमः । तस्यार्थस्तत्पदैरेव संक्षिप्य क्रियतेऽंजसा ॥५॥ आनंदनिःस्यंदिषु रूपकेषु व्युत्पत्तिमात्रं फलमत्यबुद्धिः । योऽपीतिहासादिवदाह साधु तस्मै नमः स्वादुपराङ्मुखाय ॥६॥ अवस्थानुकृतिर्नाट्यं रूपं दृश्यतयोच्यते । रूपकं तत्समारोपाद्दृश्यैव रसाश्रयं ॥७॥ नाटकं सप्रकरणं भागः प्रहसनं डिमः । व्यायोगसमवाकारौ वीथ्येकेहामृगा इति ॥८॥

Hoc capite auctor de dramatum constitutione et variis animorum affectionibus, quae iisdem exprimuntur, distichis 67. disseruit. Desinit in disticho: इत्याद्यशेषमिह वस्तु विशेषजातं रामायणादि च विभाव्य *Vṛihatkāthām* च । आसूत्रयेत्तदनुनेतृरसानुगुण्याच्चित्रां कथामुचितचारुचःप्रपंचैः ॥

Commentarius incipit: प्रणिपत्य शिवं सांवमाचार्यं भरतं तथा । क्रियते दशरूपस्य व्याख्यानं धनिकेन वै ॥ In hac parte Ratnāvalīm, Mudrārākshasam, Venīsanhāram frequentissime, Abhijnānaśākuntalam, Uttararāmācharitam, Chhālitārāmam, Mahāvīracharitam, Mālatīmādhavam, Mālavikāgnimitram, Mṛichchhakatikām rarius laudat.

Haec pars post annum 1820 exarata est.

B. Folia 20-28. Ejusdem commentarii fragmentum, quo disticha 1-28. explicantur.

Haec folia hoc seculo ineunte exarata sunt. (WILSON 335.)

485.

Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 65. Long. 11½. Lat. 4½. Linn. 6-14.

Inest *Kāvyaḍarśas*, artis poeticae speculum, quem librum *Danḍin* composuit, et in capita tria divisit. (A.)

Initium, conjecturis meis paulum emendatum, subjunxi: चतुर्मुखमुखाभोजवनहंसवधूनेम । मानसे रमतां दीर्घं सर्वशुक्ला सरस्वती ॥१॥ पूर्वशास्त्राणि संहृत्य प्रयोगानुपलक्ष्य च । यथासामर्थ्यमस्माभिः क्रियते काव्यलक्षणं ॥२॥ इह शिष्टानुशिष्टानां शिष्टानामपि सर्वथा । वाचामेव प्रसादेन लोकयात्रा प्रवर्तते ॥३॥ इदमर्थं तमः कृत्स्नं जायेत भुवनत्रयं । यदि शब्दाह्वयं ज्योतिरासंसारं न दीप्यते ॥४॥ आदिराज-यशोविंशमादर्शं प्राप्य वाङ्मयं । तेषामसंनिधानेऽपि न स्वयं पश्यन्पश्यति ॥५॥ गौर्गोः कामदुष्टा सम्यक्प्रयुक्ता स्मर्यते वृधैः । दुष्प्रयुक्ता पुनर्गोत्वं प्रयोक्तुः सैव शंसति ॥६॥ तदस्यमपि नोपेक्ष्यं काव्ये दुष्टं कथंचन । स्याद्वपुः सुंदरमपि श्रित्वैकैकं दुर्भगं ॥७॥ गुणदोषानशास्त्रज्ञः कथं विभजते जनः । किमंधस्याधिकारोऽस्ति रूपभेदोपलक्ष्येषु ॥८॥ अतः प्रजानां व्युत्पत्तिमभिसंधाय मूरयः । वाचां विचित्रमागीणां निव-बंधुः क्रियाविधिं ॥९॥ तैः शरीरं च काव्यानामलंकारश्च दर्शितः । शरीरं तावदिष्टार्थव्यवच्छिन्ना पदावली ॥१०॥ पद्यं गद्यं च मिश्रं च तत्तत्तथैव व्यवस्थितं । पद्यं चतुष्पदी तच्च वृत्तं जातिरिति द्विधा ॥११॥ छंदोविचित्र्यां सकलस्तत्प्रपंचो निदर्शितः । सा विद्या नौत्तितीर्थूणां गंभीरं काव्यसागरं ॥१२॥ मुक्तकं कुलकं कोषः^१ संघातः^२ इति तादृशः । सर्गबंधानुरूपत्वादनुक्तः पद्यविस्तरः ॥१३॥ सर्गबंधो महाकाव्यमुच्यते तस्य लक्षणं । आशीर्नमस्क्रिया वस्तुनिर्देशो चापि तन्मुखं ॥१४॥ इति-हासकथोद्धृतमितरद्वा तथाश्रयं । चतुर्वर्गफलायत्तं चतुरोदात्तनायकं ॥१५॥ नगरार्थवशैलतुल्यं चंद्रार्कोदयवर्णनैः । उद्यानसलिलक्रीडामधुपानरतोत्सवैः ॥१६॥ विप्रलम्बैर्विवाहैश्च कुमारोदयवर्णनैः । मंतदूतप्रयाणाजिना-यकाभ्युदयरिपि ॥१७॥ अलंकृतमसंक्षिप्तं रसभावनिरंतरं । सर्गैरनतिविस्तीर्णैः श्रव्यवृत्तैः सुसंधिभिः ॥१८॥ सर्वत्र भिन्नसर्गातिरूपेण लोकरंजनं । काव्यं कल्यांतरस्यायि जायते सदलंकृतं ॥१९॥ न्यूनमप्यत यैः कैश्चिदंगैः काव्यं न दुष्यति । यद्युपात्तेषु संपन्निराराधयति तद्विदुः ॥२०॥ गुणतः प्रागुपन्यस्य नायकं तेन विद्विषां । निराकरणमित्येष मार्गः प्रकृतिमु-दरः ॥२१॥ वंशवीर्यश्रुतादीनि वर्णयित्वा रिपोरपि । तज्जयात्राय-कोत्कर्षकथनं च धिनोति नः ॥२२॥ अपादः पदसंतानो गद्यमाख्यायिका कथा । इति तस्य प्रभेदौ द्वौ तयोराख्यायिका किल ॥२३॥ नायकेनैव वाच्यान्या नायकेनतरेण वा । स्वगुणाविष्क्रियादोषो नात्र भूतार्थशंसिनः ॥२४॥ अपि त्वनियमो दृष्टस्तत्प्राप्त्यन्यैरुदीरणात् । अन्यो वक्ता स्वयं वेति कीदृग्वा भेदकारणं ॥२५॥ वक्ता वापरवक्ता च सोऽङ्गासत्वं च भेदकं । चिह्नमाख्यायिकाकाश्चेत्प्रसंगेन कथासपि ॥२६॥ आर्यादिवत्प्रवेशः किं न वक्तापरवक्तायोः । भेदश्च दृष्टो लंभादिरुद्धासो वास्तु किं ततः ॥२७॥ तत्कथाख्यायिकेत्येका जातिः संज्ञाद्वयान्विता । अद्वैतांतर्भविव्यंति शेषा-स्वाख्यानजातयः ॥२८॥ कन्याहरणसंग्रामविप्रलंभोदयादयः । सर्गबंध-समा एव नैते वैशेषिका गुणाः ॥२९॥ कविभावकृतं चिह्नमन्यत्वापि न

^१ Schol. Kosho yathā Saptasatyādī.

^२ Scholiasta: अन्यानपेक्ष एकश्लोकनिबंधो मुक्तकं । अनेकपद्येनै-कक्रियान्वितेनैकवाक्यार्थकथनं कुलकं । तच्च क्रियाया आद्यंतश्लोकाव-स्थितिभेदादाद्यकुलकमंत्यकुलकमिति द्विधा । असंहतार्थानामेककवेर-नेककवीनां वा निबंधः कोषः । यथा समश्रयादि । कल्पितकथ एकच्छं-दोनिर्बुद्धः संघातः । यथा मेघदूतादि ॥

दुष्यति । सुखमिष्टार्थसंसिद्धौ किं हि न स्यान्महात्मनां ॥ ३० ॥ मिश्राणि नाटकादीनि तेषामन्यत्र विस्तारः । गद्यपद्यमयी कापि चंपूरित्यभिधीयते ॥ ३१ ॥ तदेतद्वाङ्मयं भूयः संस्कृतं प्राकृतं तथा । अपभ्रंशश्च मिश्रं चेत्याहुरामाश्रयविधिं ॥ ३२ ॥ संस्कृतं नाम दैवी वागन्वाख्याता महर्षिभिः । तद्वस्तुसमो देशीयनेकः प्राकृतः क्रमः ॥ ३३ ॥ महाराष्ट्राश्रयां भाषां प्रकृतं प्राकृतं विदुः । Sāgarah sūktiratnānām Setubandhādī yanmayam ॥ ३४ ॥ सौरसेनी च गौडी च Lāṭī चांन्या च तादृशी । याति प्राकृतमित्येव व्यवहारेषु संनिधिं ॥ ३५ ॥ आभीरादिगिरः काव्येष्वपभ्रंश इति स्थितिः । शास्त्रेषु संस्कृतादन्यदपभ्रंशतयोदितं ॥ ३६ ॥ संस्कृतं सर्गबंधादि प्राकृतं स्कंदकादि यत् । ओसारादिरपभ्रंशो नाटकादि तु मिश्रकं ॥ ३७ ॥ कथा हि सर्वभाषाभिः संस्कृतेन च वध्यते । भूतभाषामयीं त्वाहुरद्भुतापी Vrihatkathām ॥ ३८ ॥ लास्यच्छलितसंपादि प्रेक्षाार्थमितरत्नपुनः । अयमेवेति सैषापि द्वयी गतिरुदाहृता ॥ ३९ ॥ अस्यनेको गिरां मार्गः सूक्ष्मभेदः परस्परं । तत्र विदर्भगौडीयौ वक्ष्येते प्रस्फुटांतरं ॥ ४० ॥

Primo libro styli poetici (mārga) species duas, *Vaidarbham* et *Gaudīm*, distichis 106. adumbrat. Des. in fol. 13^a. Liber secundus incipit: काव्ये शोभाकरान् धर्मा-लंकारान्प्रचक्षते । ते चाद्यापि विकल्पने कस्तान्कात्स्न्येन वक्ष्यति ॥ १ ॥ किंतु बीजं विव(ka)त्पानां पूर्वाचार्यैः प्रदर्शितम् । तदेव प्रतिसंहर्तुमयमस्मत्परिश्रमः ॥ २ ॥ Hac parte de ornamentis orationis poeticae, sive tropis, figuris, similibus disputat. Distt. 370. Fol. 36^b. Lib. III. incipit: अद्यपेतव्यपेतात्मा व्यावृत्तिर्द्वैतसंहतः । यमकं यच्च पादानामादिमध्यान्गोचरम् ॥ १ ॥ Hujus libri distichis centum primis alliterationis (*yamaka*) genera exponit¹. Distichis 28. sequentibus aenigmatum species sedecim has breviter definit: *samāgatā, vanchitā, vyutkrāntā, pramushitā, samānarūpā, parushā, sankhyātā, prakalpītā, antaritā, nibhritā, samānaśabdā, sammūḍhā, pārihārīkī, ekachhannā, ubhayachhannā, sankīrṇā*. Denique distichis 129 (MS. 118) -192. decem maculas, in poematis vitandas, explicat: अपार्थं व्यर्थमेकार्थं ससंशयमपक्रान्तं । शब्दहीनं यतिभ्रष्टं भिन्नवृत्तं विसंधिकं ॥ देशकालकलालोकन्यायागमविरोधि च । इति दोषा दशैवैते परिवर्ज्या मनीषिभिः ॥ Omnia praecepta in singulis libris versuum, ab auctore ipso, nisi fallor, scriptorum, exemplis probata sunt. Qui versus quum rara in poematis Indicis simplicitate excellant, eos, qui in libro I. et priore lib. II. parte leguntur, subjeci:

कोकिलालापवाचालो मामेति मलयानिलः ।

उच्छलच्छीकराच्छाच्छनिर्झरान्भःकणोक्षितः ॥ 1, 48.

चंदनप्रणयोद्विधिर्नदो मलयमारुतः ।

स्पर्धते रुद्धमङ्गैर्यो वररामामुखानिलैः ॥ 49.

एष राजा यदा लक्ष्मीं प्राप्तवान्नामप्रियः ।

ततःप्रभृति धर्मस्य लोकेऽस्मिन्नुत्सवोऽभवत् ॥ 54-
चंद्रे शरणिशोभसे कुंदस्तवकविभ्रमे ।
इंद्रनीलनिभं लक्ष्म संदधात्पलिनः श्रियं ॥ 57-
चारु चांद्रमसं भीरु पश्येदं विंबमंबरे ।
मन्मनो मन्मथज्ञातं निर्दयं हंतुमुद्यतं ॥ 58.
मंडलीकृत्य वहीणि कंठैर्मधुरगीतिभिः ।
कलापिनः प्रनृत्यन्ति काले जौमूतमालिनि ॥ 71.
अर्थिनां कृपणा दृष्टिस्त्वन्मुखे पतिता सकृत् ।
तदवस्था पुनर्देवं नान्यस्य मुखमीक्षते ॥ 78.
अस्तमस्तकपर्यस्तसमस्ताकौशुसंस्तरा ।
पीनस्तनस्थिताताम्रकम्रवस्त्रेव वारुणी ॥ 83.
पयोधरतटोत्संगलग्नसंध्यातपांशुका ।
कस्य कामातुरं चेतो वारुणी न करिष्यति ॥ 85.
गृहाणि नाम तान्येव तपोराशिर्भवाद्दृशः ।
संभावयति यान्येव पावनैः पादपांशुभिः ॥ 87.
अनयोरनवद्यङ्गि स्तनयोजुर्भमाणयोः ।
अवकाशो न पर्याप्तस्तव बाहुलतांतरे ॥ 88.
देवधिष्यमिवाराध्यमद्यप्रभृति नो गृहं ।
युष्मापादरजःपातधौतनिःशेषकल्मषं ॥ 91.
अल्पं निर्मितमाकाशमनालोच्यैव वेधसा ।
इदमेवंविधं भावि भवत्याः स्तनजृम्भणं ॥ 92.
पद्मान्यकौशुनिष्पृताः पीत्वा पावकविष्णुषः ।
भूयो वमंतीव मुखैरुद्गीर्णारुणरेणुभिः ॥ 97.
गुरुगर्भभरक्रांता नमंतो मेघपङ्क्तयः ।
अचलाधित्यकोत्संगसीमाः समधिशेरते ॥ 98.

Svabhāvokti.

तुंडैराताम्रकुटिलैः पक्षैर्हरितकोमलैः ।
त्रिवर्णराजिभिः कंठैरेते मंजुगिरः शुकाः ॥ 2, 9.
कलङ्कणितगर्भेण कंठेनागूर्णितेक्षणः ।
पारावतः परिध्रम्य रिरंसुश्रुंति प्रियां ॥ 10.
बभ्रसंगेषु रोमांचं कुर्वन्मनसि निर्वृतिं ।
नेत्रे निमीलयन्नेष प्रियास्पृशः प्रवर्तते ॥ 11.
कंठे कालः कपालेन करस्येनेंदुशेखरः ।
जटाभिः स्निग्धताम्राभिराविरासीद्दृषध्वजः ॥ 12.

Upamā.

त्वदाननमधोराक्षमाविर्देशनदीधिति ।
भ्रमद्भृगुमिवालयस्य केसरं भाति पङ्कजं ॥ 44.
नलिन्या इव तन्वंग्यास्तस्याः पद्ममिवाननं ।
मया मधुव्रतेनेव पायं पायमरम्यत ॥ 45.
नैकोपि त्वादृशोऽद्यापि जायमानेषु राजसु ।
ननु द्वितीयो नास्त्येव पारिजातस्य पादपः ॥ 47.
दिवो जागर्ति रक्षायै पुलोमारिर्भुवो भवान् ।
असुरास्तेन हन्यते सावलेया नृपास्त्वया ॥ 49.

¹ Ex hoc libro maxima pars eorum excerpta est, quae W. Yates in 'Essay on Sanscrit Alliteration,' As. Res. XX. p. 135 sqq., de ea re protulit.

Rūpaka.

ताम्रांगुलिदलश्रेणि नखदीधितिकेसरं ।
 ध्रियते मूर्ध्नि भूपालैर्भवच्चरणपंकजं ॥ 68.
 अकस्मादेव ते चंडि स्फुरिताधरपल्लवं ।
 मुखं मुक्तारुचो धत्ते घर्माभःकणमंजरीः ॥ 70.
 वलितभुगलद्वर्जजलमालोहितेक्षणं ।
 विवृणोति मदावस्थामिदं वदनपंकजं ॥ 72.
 मदपाटलगंडेन रक्तनलोत्पलेन ते ।
 मुखेन मुग्धे क्रोशयेय जनो रागमयः कृतः ॥ 74.
 मटरक्तप्रोलिन मन्मथस्त्वमुखेन्दुना ।
 नर्तितभूलतेनालं मर्दितं भुवनतयं ॥ 79.
 हरिपादः शिरोलग्नजह्नुकन्याजलांशुकः ।
 जयत्यसुरनिःशंकसुरानंदोत्सवध्वजः ॥ 80.
 न मील्यति यस्मानि न नभोऽप्यवगाहते ।
 त्वन्मुखेन्दुर्ममासूनां हरणायैव यस्म्यति ॥ 82.
 गांभीर्येण समुद्रोऽसि गौरवेणासि पर्वतः ।
 कामदत्ताच्च लोकानामसि त्वं कल्पपादपः ॥ 84.
 अयमालोहितच्छायो मदेन मुखचंद्रमाः ।
 संनद्धोदयरागस्य चंद्रस्य प्रतिगर्जति ॥ 88.
 चंद्रमाः पीयते देवैर्मया त्वन्मुखचंद्रमाः ।
 अस्तमलो(?)ऽप्ययं शश्वदयमापूर्णमंडलः ॥ 89.
 नैतन्मुखमिदं पद्मं न नेत्रे ध्रमराविमौ ।
 एतानि केसराख्येव नैता दंताचिषस्तव ॥ 93.

Dīpaka.

पवनो दक्षिणः (दारुणः?) पथं जीर्णं हरति वीरुधं ।
 स एवावनतांगीनां मानभंगाय कल्पते ॥ 97.
 चरति चतुरभोधिवेलोद्यानेषु दंतिनः ।
 चक्रवालाद्रिकुंजेषु कुंदभासो गुणाश्च ते ॥ 98.
 श्यामलाः प्रावृषेण्याभिर्दिशो जीमूतपंक्तिभिः ।
 भुवश्च सुकुमाराभिर्नवशाडलराजिभिः ॥ 99.
 विष्णुना विक्रमस्येन दानवानां विभूतयः ।
 क्वापि नीताः कुतोऽप्यासन्नानीता देवतर्जयः ॥ 100.
 नृत्यन्ति निचुलोत्संगे गायन्ति च कलापिनः ।
 बभ्रन्ति च पयोदेषु दृशो हर्षावुगभिर्णीः ॥ 102.
 मंदो गंधवहः क्षारो(?) वह्निर्दिदुश्च जायते ।
 चर्चाचंदनपातश्च शस्त्रघातः प्रवासिनां ॥ 103.
 जलं जलधरोद्गीर्णं कुलं गृहशिखंडिनां ।
 चंचलं तडितां दाम बलं कुसुमधन्विनः ॥ 104.
 त्वया नीलोत्पलं कर्णे स्मरेणास्त्रं शरासने ।
 मयापि मरणे चेतस्त्रयमेतत्समं कृतं ॥ 105.
 अचलेपमनंगस्य वर्धयन्ति बलाहकाः ।
 कर्षयन्ति तु घर्मस्य मारुतोद्भूतशीकराः ॥ 108.
 हरत्याभोगमीशानां (?) गृह्णाति ज्योतिषां गणं ।

आदत्ते चाद्य मे प्राणानसौ जलधरावली ॥ 110.
 दृष्टगंधवहास्तुंगास्तमालश्यामलत्विषः ।
 दिवि ध्रमन्ति जीमूता भुवि चैते मतंगजाः ॥ 112.

Avritti.

विकशन्ति कंदवानि स्फुरन्ति कुटजद्रुमाः ।
 उन्मीलन्ति च कंदल्यो दलन्ति ककुभानि च ॥ 116.
 उत्कण्ठयन्ति मेघानां माला वृंदं कलापिनां ।
 यूनां चोत्कण्ठयत्यद्य मानसं मकरध्वजः ॥ 117.
 जित्वा विश्वं भवानद्य विहरत्यवरोधनैः ।
 विहरत्यप्सरोभिस्ते रिपुवर्गो दिवं गतः ॥ 118.

Akshepa.

कुतः कुवलयं कर्णे करोमि कलभाषिणि ।
 किमपांगमपर्याप्तमस्मिन्कर्मणि मन्यसे ॥ 122.
 सत्यं ब्रवीमि न त्वं मां द्रष्टुं वल्लभ लप्स्यसे ।
 अन्याचुंबनसंक्रांतलाक्षारकेन चक्षुषा ॥ 124.
 तव तन्वंगि मिथ्येव रूढमंगेषु मर्दवं ।
 यदि सत्यं मृदून्वेव किमकांडे रुजन्ति मां ॥ 126.
 सुंदरी सा न वक्ष्ये विवेकः केन जायते ।
 प्रभामात्रं हि तरलं दृश्यते तत्र नाश्रयः ॥ 129.
 चक्षुषी तव रज्येते स्फुरत्यधरपल्लवः ।
 भुवौ च भुग्ने न तपाप्यदृष्टस्यास्ति मे भयं ॥ 131.
 दूरे प्रियतमः सोऽयमागतो जलदागमः ।
 दृष्ट्वाश्च फुल्ला निचुला न मृता चास्ति किं त्विदं ॥ 134.
 न चिरं मम तापाय तव यात्रा भविष्यति ।
 यदि यास्यसि याहि त्वमलमाशंकयात्र ते ॥ 136.
 धनं च बहु लभ्यं ते सुखं क्षेमं च वर्त्मनि ।
 न च मे प्राणसंदेहस्तथापि प्रिय मा स्त गाः ॥ 137.
 जीविताशा बलवती धनाशा दुर्बला मम ।
 गच्छ वा तिष्ठ वा कांत स्थावस्था ते निवेदिता ॥ 140.
 गच्छ गच्छसि चेत्कांत पंधानः संतु ते शिवाः ।
 ममापि जन्म तत्तैव भूयाद्यत्र गतो भवान् ॥ 142.
 यदि सत्येव यात्रा ते काप्यन्या गृह्यतां त्वया ।
 अहमद्यैव रुद्धास्मि रंध्रान्वेषणमृत्युना ॥ 144.
 गता चेद्गच्छ तूष्णीं ते कर्णौ यांति पुरा रवाः ।
 आर्तबंधुमुखोद्गीर्णः प्रयाणपरिपंथिनः ॥ 146.
 गच्छेति वक्तुमिच्छामि त्वत्प्रियं मत्प्रियैषिणी ।
 निर्गच्छति मुखाद्वाणी मा गा इति करोमि किं ॥ 148.
 क्षणदर्शनविघ्नाय पक्षस्पंदाय कुप्यतः ।
 प्रेम्णः प्रयाणं ते ब्रूहि मया तस्येष्टमिष्यते ॥ 150.
 सहिष्ये विरहं नाथ देहदृष्ट्यांजनं मम ।
 यदक्लनेत्वां कंदर्पः प्रहर्तुं मां न पश्यति ॥ 152.
 प्रवृत्तैव प्रयासीति वाणी वल्लभ ते मुखात् ।
 आयातापि त्वयेदानो मंदप्रेम्णा ममास्ति किं ॥ 154.

नाघ्रातं न कृतं कथं स्त्रीभिर्मधुनि नापितं ।
 त्वद्विषां दीर्घिकास्त्रेव विशीर्णं नीलमुत्पलं ॥ 156.
 अर्थो न संभूतः कश्चिन्न विद्या काचिदजिता ।
 न तपः संचितं किंचिद्वत्तं च चतुरं वयः ॥ 158.
 किमयं शरदंभोदः किं वा हंसकदंबकं ।
 रुतं नूपुरसंवादि श्रूयते तन्न तोयदः ॥ 160.
 अमृतात्मनि पद्मानां द्वेष्टरि स्निग्धतारके ।
 मुखेदौ तव सत्यस्मिन्नपरेण किमिदुना ॥ 162.
 चित्रमाक्रांतविश्वोऽपि विक्रमस्ते न शाम्यति ।
 कदा वा दृश्यते तृप्तिरुदीर्यस्य हविर्भुजः ॥ 164.
 न स्तूयसे नरेन्द्र त्वं ददासीति कदाचन ।
 स्वमेव मत्वा गृह्णाति यतस्त्वद्धनमर्थिनः ॥ 166.

Arthāntaranyāsa.

भगवंतौ जगन्नेत्रे सूर्याचंद्रमसावपि ।
 पश्य गच्छत एवास्तं नियतिः केन लंघ्यते ॥ 171.
 पयोमुचः परीतापं हरं त्येते शरीरिणां ।
 न त्वात्मलाभो महतां परदुःखोपशान्तये ॥ 172.
 उत्पादयति लोकस्य प्रीतिं मलयमारुतः ।
 ननु दाक्षिण्यसंपन्नः सर्वस्य भवति प्रियः ॥ 173.
 जगदाह्लादयत्येव मलिनोऽपि निशाकरः ।
 अनुगृह्णाति हि परास्त्रदोषोऽपि द्विजेश्वरः ॥ 174.
 मधुपानकलाकंठाविर्गतोऽप्यलिनं ध्वनिः ।
 कटुर्भवति कर्णस्य कामिनां, प्राप्तमीदृशं ॥ 175.
 अयं मम दहत्यंगमंभोजदलसंस्तरः ।
 हुताशनप्रतिनिधेर्दाहात्मा ननु युज्यते ॥ 176.
 क्षिणोऽपि कामं शीतांशुः किं वसंतो दुनोति मां ।
 मलिनाचरितं कर्म सुरभेर्नन्वसंप्रतं ॥ 177.
 कुमुदान्यपि दाहाय किमंग कमलाकरः ।
 न हीदुगृह्णेषूयेषु सूर्यगृह्यो मृदुर्भवेत् ॥ 178.

Vyatiṛeka.

धैर्यमाहात्म्यलावण्यप्रमुखैस्त्वमुदन्वतः ।
 गुणैस्तुल्योऽसि भेदस्तु वपुषैवेदृशेन ते ॥ 180.
 अभिन्नवेलेौ गंभीरावंबुराशिर्भवानपि ।
 असावज्जनसंकाशस्त्वं तु चामीकरच्छविः ॥ 182.
 त्वं समुद्रश्च दुर्वारौ महासत्त्वौ सतेजसौ ।
 इयांस्तु युवयोर्भेदः स जडात्मा पटुर्भवान् ॥ 184.
 स्थितिमानपि धीरोऽपि रत्नानामाकरोऽपि सन् ।
 तव कक्षां न यात्येव मलिनो मकरालयः ॥ 186.
 वहन्नपि महीं कृत्वां सशैलवनसागरां ।
 भर्तृभावाद्भुजंगानां शेषस्त्वन्नो निकृष्यते ॥ 187.
 त्वन्मुखं कमलं चेति द्वयोरप्यनयोर्भिदा ।
 कमलं जलसंशोहि त्वन्मुखं त्वदुपाश्रयं ॥ 189.
 अधूविलासमस्पृष्टमदरागं मृगेक्षणं ।

इदं तु नयनद्वंद्वं तव त्वदुणभूषितं ॥ 190.
 त्वन्मुखं पुंडरीकं च फुल्ले सुरभिर्गंधिनी ।
 भ्रमद्भ्रमरंभोजं लोलदृष्टि मुखं तव ॥ 193.
 चंद्रोऽयमंबरोहंसो हंसोऽयं तोयभूषणः ।
 नभो नक्षत्रमालीदमिदमुत्कुमुदं पयः ॥ 194.
 अरत्नालोकसंहार्यमवार्यं सूर्यरश्मिभिः ।
 दृष्टिरोधकरं यूनां यौवनप्रभवं तमः ॥ 196, etc.

In marginibus perbrevis commentarius, *Kāvya-darśa-mārjana* dictus, adscriptus est, a *Harinātha*, Viṣvadharae filio, Keṣavae et Bhānus fratre natu minore, compositus. Incipit: गिरीशहृतदेहाङ्गी गिरीशत्वसमृद्धये । etc. तातं विश्व[ध]रं नत्वा ज्यायांसङ्केशवं गुरुम् । भानोरवरजेनायं प्रक्रमः क्रियते मया ॥ Idem Kaṇṭhābharaṇam librum peniculo se abstersisse profitetur (Kaṇṭhābharaṇamārjana), quo negotio eum melius perfunctum esse spero, quam in commentario nostro, quo non multam Daṇḍinis verbis claritatem attulit. Praeter *Alankāraśekharam*, *Kāvya-prakāśam*, *Vāmanam*, etiam *Bhāmaham* laudat, hujusque praecepta Daṇḍinē secutum esse ad I, 15. declarat (भामहादिमतमाह).

Codex anno 1647 non satis accurate exaratus est. (WILSON 336.)

486.

Lit. Devan. Charta Europ. Foll. 59. Long. 11½. Lat. 9. Linn. 19, 20.

Foll. 1-24. *Kāvya-darśas* liber. (B.)

I. Mārgavibhāvana, fol. 4^b; II. Arthāṅkāravibhāvana, fol. 17^a; III. Dushkarādidarśana, fol. 24^b.

Haec voluminis pars a Pītāmbaraśarman post annum 1815 parum accurate exarata est. (WILSON 333^a.)

487.

Foll. 25-59. *Kāvya-lankāravṛttis*, *Vāmanae* de arte poetica aphorismi, cum commentario auctoris ipsius. Incipit:

प्रणम्य परमं ज्योतिर्वामनेन कविप्रिया ।

काव्यालंकारसूत्राणां स्वेषां वृत्तिर्विधीयते ॥

Kāvyaṁ grāhyam alaṅkārāt ॥ काव्यं खलु ग्राह्यमुपादेयं भवत्यलंकारात् ॥ काव्यशब्दो यं गुणालंकारसंस्कृतयोः शब्दार्थयोर्वैज्ञेते भङ्ग्या तु शब्दार्थमात्रे ॥ को सावलंकार इत्यत आह ॥ *Saundaryam alaṅkārah* ॥ etc.

Opus in capita quinque (*adhikaraṇa*) eaque in lectiones (*adhyaṃ*) divisa sunt.

I. 3 adhy. De poesis natura. Stylum (*rīti*) post-

3 H

शिष्टाचार प्रमाणमिति व्यवस्थापयन् परमात्मप्रणामरूप मङ्गलं शिष्यशि-
क्षार्थं शास्त्रादौ निवृत्तनाह प्रणम्येत्यादिना ॥ Accuratam Vāmanae
expositionem in hoc libro frustra quaeras, tanto enim
auctorem recentiorum systematum fuco Maheṣvara ob-
ruit, ut illo saepe sit obscurior.

Cap. I. fol. 13^b; II. fol. 22^a; III. fol. 30^a; IV. fol.
48^a. Capitis quinti commentarius desideratur.

In folio 8^b. haec subscriptio legitur: इति श्रीसुबुद्धिमि-
श्रमहेश्वरकृतौ साहित्यसर्वस्वे etc.

Codex post annum 1810 a Pītāmbaraṣarman satis
accurate exaratus est. (WILSON 345.)

489.

Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 151. Long. 14.
Lat. 5½. Linn. 11.

Sarasvatīkaṇṭhābharaṇam, liber *Bhojadevae* regi tri-
butus. Incipit:

ध्वनिर्वर्णः पदं वाक्यमित्यास्पदचतुष्टयम्
यस्याः सूत्रादिभेदेन वाग्देवीं तामुपास्महे १
निर्दोषं गुणवत्काव्यमलंकारैरलंकृतम्
रसान्वितं कविः कुर्वन् कीर्तिं प्रीतिं च विंदति २
दोषाः पदानां वाक्यानां वाक्यार्थानां च षोडश
हेयाः काव्ये कवीर्द्वैत्यं तानेवादौ प्रचक्षते ३

Liber in capita quinque divisus est.

I. *Doshagunavivechanam*. Foll. 1-19. 1. doshās (16)
fol. 1^a-7^a. 2. ṣabdagunās (24) fol. 7^a-9^b. 3. vākyārtha-
gunās (24) fol. 9^b-11^b. 4. padadoshāṇām adoshatvam
fol. 11^b-14^a. 5. vākyadoshāṇām adoshatvam fol. 14^a-
16^b. 6. vākyārthadoshāṇām adoshatvam fol. 16^b-19^b.

II. *Ṣaḍdālankāra*. Foll. 20-53. Incipit: शब्दार्थोभि-
यसंज्ञाभिरलंकारान्कवीश्वराः बाह्यानाभ्यन्तरान्वाह्याभ्यन्तरांश्चानुशासति १
ये व्युत्पत्त्यादिना शब्दमलंकर्तुमिह क्षमाः शब्दालंकारसंज्ञास्ते ज्ञेया जा-
त्यादयो बुधैः २. 1. jāti inc. in fol. 20^a. 2. gati fol. 21^b.
3. rīti sive mārga fol. 22^a (वैदर्भी साथ पांचाली गौडीयावर्तिका
तथा । लाटीया मागधी चेति षोढा रीतिर्निगद्यते ॥ antiquiores
vero tres tantum species enumerant). 4. vṛitti fol. 23^a
(कैशिक्यारभटी चैव सात्वती भारती तथा । मध्यमारभटी चैव तथा
मध्यमकैशिकी)¹. 5. chhāyā fol. 23^b. 6. mudrā fol. 23^b.
7. ukti fol. 24^a. 8. yukti fol. 24^b. 9. bhaṇiti fol. 25^b.
10. gumphaṇā fol. 26^a. 11. ṣayyā fol. 26^b. 12. paṭhiti
fol. 27^b. 13. yamaka fol. 29^a. 14. ślesha fol. 32^b. 15.
anuprāsa fol. 34^a. 16. chitra fol. 42^a. 17. vākovākya
fol. 48^a. 18. prahelikā fol. 49^b. 19. gūḍha fol. 50^a.
20. praśnottara fol. 50^b. 21. adhyeya fol. 51^a. 22. śravya
fol. 51^b. 23. prekshya fol. 52^a. 24. abhineya fol. 52^a.

¹ Auctorem numeros 24, 16, 6, 4. adamasse facile percipitur.

III. *Arthāḥlankāra*. Foll. 54-72. Incipit: अलमर्थम-
लंकर्तुं ये व्युत्पत्त्यादिवर्त्मना ज्ञेया जात्यादयः प्राज्ञैस्ते रीतलंकारसंज्ञया.
1. jāti fol. 54^a. 2. vibhāvanā fol. 55^b. 3. hetu fol. 56^a.
4. ahetu fol. 58^a. 5. sūkshma fol. 58^b. 6. uttara fol. 59^a.
7. virodha fol. 59^b. 8. sambhava fol. 60^a. 9. anyonya
fol. 61^a. 10. parivṛitti fol. 61^b. 11. nidaṛṣana fol. 62^a.
12. bheda fol. 62^b. 13. samāhita fol. 64^a. 14. bhrānti
fol. 64^b. 15. vitarka fol. 65^b. 16. mīlita fol. 66^a. 17.
smṛiti fol. 67^a. 18. bhāva fol. 67^a. 19. pratyaksha fol.
68^a. 20. anumāna fol. 68^b. 21. āgama fol. 69^a. 22.
upamāna fol. 69^b. 23. arthāpatti fol. 70^b. 24. abhāva
fol. 71^b (प्रत्यक्षपूर्वाणि प्रमाणाणि जैमिनेः).

IV. *Ubhayāḥlankriyā*. Foll. 73-107. Incipit: शब्देभ्यो
यस्त्विवादिभ्य उपमादिः प्रतीयते विशिष्टोऽर्थः कवीनां ता उभयालं-
क्रियाः प्रियाः. 1. upamā fol. 73^b. 2. rūpaka fol. 77^a.
3. sāmya fol. 80^b. 4. samāyaya fol. 84^a. 5. apahnuti
fol. 84^b. 6. samādhi fol. 85^b. 7. samāsokti fol. 86^b.
8. utprekshā fol. 88^a. 9. aprastutastuti fol. 89^b. 10.
tulyayogitā fol. 90^a. 11. leṣa fol. 90^b. 12. saṅkoti
fol. 91^b. 13. samuchchaya fol. 92^b. 14. sākshepa fol.
94^b. 15. arthāntaranyāsa fol. 96^a. 16. viśeshokti fol. 96^b.
17. parikara (sive *parishkṛiti*) fol. 97^b. 18. dīpaka fol.
100^b. 19. krama fol. 102^a. 20. paryāya fol. 103^a. 21.
atiṣaya fol. 104^a. 22. ślesha fol. 104^b. 23. bhāvika fol.
105^b. 24. samīrṣiṣṭi fol. 106^b.

V. *Rasavivechana*. Foll. 108-151. Incipit: रसो भि-
मानोऽहंकारः शृंगार इति गीयते यो रसस्तस्यान्वयात्काव्यं कमनीयत्व-
मश्नुते. Hoc capite auctor de his rebus disputavit: भावो
जन्मानुबन्धोऽर्थनिष्पत्तिः पुष्टिसंकरौ । हासाभासौ शमः शेषो विशेषः
परिशेषवान् ॥ विप्रलंभोऽयं संभोगस्तच्चेष्टास्तत्परीक्ष्यः । निरुक्तयः
प्रकीर्णानि प्रेमाणाः प्रेमपुष्टयः । नायिकानायकगुणाः पाकाद्याः प्रेम-
भक्तयः ॥ नानालंकारसंमृष्टेः प्रकाराश्च रसोक्तयः । चतुर्विंशतिरित्युक्ता
रसान्वयविभूतयः ॥ Neque tamen, velut in libris reliquis,
partes singulas accurate distinxit.

Omnia praecepta variorum poetarum versibus pro-
bata sunt. Atque fontes suos auctor ipse non indica-
vit, nominatim enim praeter *Vāṇam*, Harshadevae tan-
tum *Ratnāvalīm*, *Chhalitarāmam* comoediam, Nārāya-
ṇae Venīsamhāram, Māghae Ṣiṣupālam laudavit. Quum
vero singula disticha accuratius inspexissem, horum poe-
tarum operibus eum usum esse comperi²: 1. *Adbhuta-
punya* (आयाते दयिते मरुत्यलभुवां = Śārṅgadharā 111, 3).
2. *Amarūka*. 3. *Kālidāsa* (Urvaśī, Kumāra, Megha,
Raghu, Śākuntala)³. 4. *Kṛīḍāchandra* (च्युतामिंदोर्लेखां =
§. 4, 10). 5. *Chhinna* (कल्पान्ते शनितद्विविक्रम = §. 4, 12).

² Major vero distichorum pars unde desumpta sit, hucusque me
latet.

³ *Mālavikāgnimitrae* ne unum quidem distichon citat.

6. *Daṇḍin*, e cujus Kāvyaḍarṣa non modo regulas plurimas, sed etiam omnia fere exempla excerptis. 7. *Dhārākadamba* (चाले मालेयमुच्चैः = §. 134, 6). 8. *Nārāyaṇa* (Venīśāmhāra). 9. *Nidrādaridra* (जाने कोपपराङ्मुखी = §. 106, 7). 10. *Padārthadharmasangraha* (hujus libelli distichon primum laudatur). 11. *Bhaṭṭi* (Bhk.). 12. *Bhadantajñānavarman* (किं जातोऽसि चतुष्पथे = §. 58, 1). 13. *Bhartṛimeṇṭha* (मधुरविकसितोत्पला = §. 139, 5). 14. *Bhartṛihari*. 15. *Bhavabhūti* (Uttara, Mahāvīra, Mālatī). 16. *Bhāravi* (Kīrāta). 17. *Mahānāṭaka*. 18. *Māgha* (Śiṣupāla). 19. *Rājasekhara* (Karpūramanjari, Prachandapāṇḍava, Viddhaśālabhanjikā). 20. *Lakṣmīdhara* (कंपते कपयो भृशं = §. 137, 3). 21. *Vāṇa*. 22. *Vij-jākā* (उन्नम्य सकचग्रहं = §. 32, 17. दृष्टिं हे प्रतिवेक्षिनि = §. 132, 9. विलासमसृणोत्सन्न = §. 36, 14). 23. *Vihlāṇa*. 24. E versibus in Śārngadhara-paddhati *Bhojarājae* tributis duos in hoc libro reperi: कियन्मात्रं जलं et यदेतच्चंद्रांतर¹. *Munja* capitis primi disticho celebratur:

सौजन्यांबुनिधे बुधप्रिय गुणप्राकार धर्मदूम-
प्राग्नेह प्रतिपन्नवत्सल महात्यागिन्विवेकाश्रय ।
लक्ष्म्यावास मनस्विनीमनसिजव्यापारदीक्षागुरो
श्रीमन्मुंज किमित्यमुं जनमुपस्मृतुं दृशा नाहंसि ॥

His igitur librum post decimum seculum compositum esse manifestum est.

Codex anno 1821 satis accurate exaratus est. (WILSON 246.)

490.

Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 106. Long. 14. Lat. 5½. Linn. 11.

Ratnadarpaṇas, commentarius ad *Sarasvatīkaṇṭhābharaṇam*, a *Ratneśvara* (Rāmasinhadeva?) scriptus. Incipit:

एकेन यस्य यमिनः प्रमदेव देह-
मर्थेन राजति पुमानिव चापरेण
तत्त्वक्रमादथ च न प्रमदा पुमान्वा
श्रेयांसि वर्धयतु स स्मरशासनो वः १
श्रीरामसिंहदेवेन दोर्देडदलितडिडा
क्रियते [५] वंतिभूपालकंठाभरणदर्पणः २

Codice nostro tria tantum capita prima continentur. I. fol. 45^b; II. fol. 89^a; III. fol. 106^a. Auctor ipse commentarium ad Kāvya-prakāśam se scripsisse proficitur, fol. 25^a.

Codex anno 1822 exaratus est. (WILSON 164.)

¹ Distichon लिंपतीव तमोऽंगानि, quod in Mṛichchhakatikā legitur, a Śārngadhara Meṇṭhae et Vikramādityae tribuitur.

491.

Opuscula tria. Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 75. Long. foll. 1-17. 13½. reliquorum 12. Lat. 5.

Foll. 1-17. Linn. 11. *Śringaratilakam*, quo libello *Rudrabhaṭṭa* (Rudraṭa) τὸ πᾶθος ἐρωτικόν tractavit et exemplis suis illustravit. Incipit: शृंगारी गिरिजानने सक-
रुणो रत्नां प्रवीरः स्मरे etc.

Capite primo (dist. 166.) Rudra de *nāyaka* et *nāyikā*. secundo (dist. 114.) de amantium variis animi affectionibus, tertio (dist. 84.) de πᾶθει in universum exponit.

Auctor non modo a Mammaṭa et Viṣvanātha, sed etiam a Śārngadhara laudatur. In cujus anthologia quum novem disticha auctori nostro tributa sint, quinque in hoc libello reperi: §. 102, 12 = R. 1, 95; 115, 2 = 1, 35; 123, 2 = 2, 106; 123, 7 = 1, 51; 131, 5 = 1, 29.

Ejusdem opusculi apographon, anno 1584 non accurate exaratum, in codice E. I. H. 290. exstat.

Haec voluminis pars anno 1821 negligenter exarata est. (WILSON 243^a.)

492.

Foll. 117-126. Linn. 9. Continetur his foliis initium libri rhetorici cujusdam, nisi fallor, *Alankārakaustubhae*, a *Karṇapūra* scripti, cum commentario auctoris anonymi. Textus incipit: ग्रंथारंभे स्वाभीष्टदेवतानामगुणकौन्ते-
नात्मकं मंगलमंगीकुर्वीण ग्रंथकारो ग्रंथस्य निर्विघ्नां परिसमाप्तिमा-
शास्ते। स्वानन्दरसतृष्णाः कृष्णचैतन्यविग्रहो जयति आपारमपि कृपया
मुधया स्त्रपयांवभूव भूनौ यः ॥१॥ स जयति येन प्रभवति सुदृशा etc.
Commentarius incipit: अद्वैतप्रकटीकृतो नरहरिप्रेष्ठः स्वरूपप्रियो
नित्यानन्दसखः सनातनगतिः श्रीरूपकृत्केतनः लक्ष्मीप्राप्तपतिर्गदाध-
ररसोल्लासी जगन्नाथभूः सांगोपांगसपाषेदः स दयतां देवः शचीनन्दनः ॥
अथ सोऽयं कविमुकुटमणिः *Karṇapūraṇo* (l. °ṇa) स्वामी सकृत्-
श्लोकानां (sva°) स्वयमेव टीकामाह ग्रंथारंभ इत्यादिः.

Haec folia exeunte seculo superiore nitide exarata sunt. (WILSON 332^c.)

493.

Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 184. Long. 13. Lat. 6½. Linn. 8-17.

Alankārakaustubhas, a *Karṇapūra* compositus, cum commentario. Liber in decem capita (*kirāṇa*) divisus est. Folia १-१३, quibus liber primus et initium secundi continebantur, interciderunt.

II. Śabdārthavṛttinirūpaṇa, fol. 26^a; III. Dhvaninir-
naya, fol. 55^a; IV. Guṇibhūtavangyanirṇaya, fol. 61^a; V. Rasabhāvatadbhedanirūpaṇa, fol. 116^a; VI. Guṇa-
vivechana, fol. 121^a; VII. Śabdālanakāranirṇaya, fol. 132^b;

VIII. Arthālakāranirūpaṇa, fol. 164^a; IX. Rītinirūpaṇa, fol. 166^b; X. Doshapradarṣana, fol. 184^a.

Liber Sāhityadarpaṇa recentior est. Rājendralālamittra auctore (Chaitanyachandrodaya introd. p. vi) Karpūra anno 1524 natus est. Quae disticha exempli causa addita sunt, eorum longe plurimis Krishṇae et Rādhae amores celebrantur. Auctoris nomen hoc tantum disticho traditur, quod in fine libri legitur: श्रीमकविकर्णपूरस्य चरणावनिशं भजे निर्मितः कृष्णकंठार्हो मेनालङ्कारकौस्तुभः ॥ Commentarium ab auctore ipso scriptum esse conjicio.

Codex hoc seculo ineunte exaratus est. (WILSON 61.)

494.

Lit. Devan. Charta Europ. Foll. 183. Long. 12. Lat. 9½. Linn. 9-27.

Alankārakaustubhas.

Hic codex e superiore post annum 1814 transcriptus est. (WILSON 411.)

495.

Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 147. Long. 12. Lat. 4. Linn. 10.

A. Foll. 1-43. *Alankārasarvasvam.* Incipit:

नमस्कृत्य परं वाचं देवीं त्रिविधविग्रहम्
निजालंकारसूत्राणां वृत्त्या तात्पर्यमुच्यते ॥

Auctor, cujus nomen codice nostro non proditur, rhetorices partem *ornamenta*¹ tractantem centum circiter aphorismis adumbravit, et commentario prolixo et abstruso necnon exemplis illustravit. Auctores et libros rhetoricos hosce laudat: Alankāramanjari, Udbhata, Dhvanikāra, Bhaṭṭa, Bhaṭṭanāyaka, Bhāmaha, Rudraṭa, Vakrokti-jīvitakāra, Vāmana, Vyaktivivekakāra. Se ipsum *Śrīkaṇṭhastavae* (Śrīkaṇṭhae *regionis* laudes), quod *Harṣaḥcaritae* carminis caput fuisse conjicio, et *Sāhityamīmāṃsae* auctorem profitetur. Quos locos Mallinātha ex Alankārasarvasva excerpit, eos omnes in hoc libro reperi.

In fine haec leguntur: संपूर्णमिदमलंकारसर्वस्वमिति श्रेयः कृतिस्तत्रभवद्वाजानरुप्यकस्येति शिवं ॥ Numerum ११. scriba errore praetermisit, sed nihil deest.

B. Foll. 44-147. *Alankāravimarshinī*, commentarius ad librum superiorem a Jayaratha (?), Śṛṅgārae filio, scriptus. Incipit: निजेति परकीयाणां हि सूत्राणां तात्पर्य-

¹ शब्दार्थोभयालंकाराः । तत्र शब्दालंकारा यमकादयः । अर्थालंकारा उपमादयः । उभयालंकारा लाटानुपमादयः ॥

कथनेऽनवबोधोऽपि स्यादिति भावः तथा न कैश्चिदपि परैरीदृशि सूत्राणि कृतानीत्यपि ध्वनितं तात्पर्यमिति संक्षिप्तार्थैकदेशनमित्यर्थः etc.

Codex hoc seculo ineunte exaratus est. (WILSON 406.)

496.

Lit. Devan. Charta Europ. Foll. 97. Long. 13. Lat. 9. Linn. 27.

A. Foll. 1-30. *Alankārasarvasvam.*

B. Foll. 31-97. *Alankāravimarshinī.*

Hoc apographon e codice superiore post annum 1815 transcriptum est. (WILSON 227.)

497.

Opera quinque. Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 160. Long. 11. Lat. 5.

Foll. 1-61. Linn. 14. *Kāvyaikalpalatāvrīṭṭi-parimalae* fragmentum. Incipit: श्रीशारदां हृदि ध्यात्वा विख्यातं परिमलाख्यम् । काव्यकल्पलतावृत्तेः किञ्चिद्विधिं विवेचनं ॥ १ वृत्तिकारः काव्यकल्पलतासूत्रे वृत्तिं कर्तुकामो वाङ्मयज्योतिर्विमर्शनपूर्वमभिधेयमाह ॥

Scholiasta, cujus nomen fragmento nostro non traditur, commentarium, quem *Amarachandra* Jaina, Jinadattae discipulus, ad *Kāvyaikalpalatae* libri aphorismos composuit, satis copiose explanavit. Atque *Amarachandra* (cod. E. I. H. 848. Samvat 1475) ab his distichis incipit:

विमृश्य वाङ्मयं ज्योतिरमरेण यतीदुना ।

काव्यकल्पलताख्यं कविशिखा प्रतन्यते ॥ १ ॥

सारस्वतामृतमहारण्यवपूणिमंदो-

नैत्वारिसिंहसुकवेः कवितारहस्यं ।

किञ्चिच्च तद्रचितमात्मकृतं च किञ्चि-

द्वाख्यास्यते त्वरितकाव्यकृतेऽत्र सूत्रं ॥ २ ॥

Aphorismorum vero auctor, sive ille *Arisinha*, sive *Amarachandra* ipse fuit, ab his verbis incipit:

वाचं नत्वा महानंदकरसत्काव्यसंपदे ।

कविशिखामिमां वच्मि काव्यकल्पलताह्वयां ॥

Totum opus ab *Amarachandra* in quatuor libros (*pratāna*) divisum est: I. *chhandasiddhi*; II. *śabdasiddhi*; III. *ślehasiddhi*; IV. *arthasiddhi*. Libri singuli in fasciculos distributi sunt: I, 1. *anusṭupśāsana*; 2. *chhandobhyāsa*; 3. *sāmānyasabda*; 4. *vāda*; 5. *varṇyasthiti*. II, 1. *rūḍhanāmamālā*; 2. *yaugikanāmamālā*; 3. *miśranāmamālā*; 4. *anuprāsa*; 5. *lākṣhaṇikaśabdasvarūpa*. III, 1. *ślehasavyutpādana*; 2. *sarvavarṇana*; 3. *uddiṣṭavarṇana*; 4. *adbhutavidhi*; 5.

chitraprāpancha. IV, 1. alankāra; 2. varṇa; 3. ākāra; 4. kriyā; 5. prakīrṇaka; 6. sankhyā; 7. samasyā. Quo argumento solo non poeticae principia, sed versuum faciendorum ἐγχειρίδιον hoc libro contineri, manifestum est.

In volumine nostro commentarius ad librum primum continetur, quem scholiasta in sedecim paragraphos (prastara) divisit. Praeter libros notissimos, *Māṇikyasūrim* Jainam, Haima-chhandaṣṭhūḍāmaṇim librum, Hemachandrae Triṣalākāpūrushacharitam laudat.

Folia ३६-५३, quibus prastarae septimi finis et undecimi initium continebantur, deperdita sunt.

Haec voluminis pars seculi septimi decimi ineuntis literatura nitidissime exarata est. (WALKER 161^a.)

498.

Lit. Bengal. Charta Ind. Foll. 69. Long. 16½. Lat. 3½.

Foll. 1-54. Linn. 6. *Kavikalpalatā*, versificationis compendium a *Devendra* (Deveṣvara) scriptum. *Vāgbhaṭṭa*, auctoris pater, Málavae regis cujusdam a consiliis fuit. Incipit:

गङ्गावारिभिरुक्षिताः[ः] फणिकणैरुत्पलवास्तच्छिखा-

रत्नैः कोरकिताः शितांशुकलया स्मि(sme)रैकपुष्पश्रियः ।

आनन्दाश्रुपरिप्लुताखिद्रुतभुग्धुनैर्मिलहोहदा

नात्यं कल्पलताः(ः)फलं दधतु (dadatu) वोऽभीष्टं जटा धूर्जटेः ।

मालवेन्द्रमहामात्यश्रीमद्वाभटनन्दनः ।

देवेश्वरः प्रतनुते कविकल्पलतामिमं । [२]

प्रतिभाभावितात्मानः कविं के न कुर्वते ।

अन्यत्र कविताधानकुशला विरलाः पुनः । [३]

यदन्नै(ny)र्वैलं नः(ः) क्षुणं तत्तं सचरतो मम ।

पदे पदे प्रखलतः सन्तः सन्तु विचारकाः । [४]

कविशीक्षाशतं वीक्ष्य कवीन्द्रानुपजीव्य च ।

निवड्यं मया धीरास्वरितश्चोकसिद्धये । [५]

सुवृत्तरम्यस्तवका सदातिपरिशीलिता ।

कविकल्पलताख्येयममला परिशील्यतां । [६]

शब्दश्लेषम(ka)थायौख्याश्चत्वार स्तवका इह ।

ते चतुःपञ्चषट्सप्तकुसुमैरन्विताः क्रमात् । [७]

तत्राद्वे(tatrādye)स्तवके इन्द्रोभ्यासः सामान्यशब्दकः ।

वर्णैस्त्रितिरनुप्रासः कुसुमानि यथाक्रमात् । [८]

Liber in fasciculos et flores divisus est.

I, 1. Generalia versuum faciendorum praecepta. 2. Adjectivorum, in poematis usurpandorum, specimina proponuntur. Deinde vocabula, quae in lingua Prākritica mutationem non subeunt, enumerantur. 3. Incipit: अथ वर्णानि कथ्यन्ते तानि यानि कवीश्वरैः । महाकाव्यप्रभृतिषु प्रवयेषु वचन्दिरे ॥ De rebus, quae carmine celebrandae

sunt. 4. De artificiosa syllabarum in versibus repetitione, *anuprāsa* dicta. Fol. 11^b. II. Ad formandas paronomasias (ślesha) varia artificia traduntur. Incipit: उद्दिष्टवर्णनं वर्णैः प्रकीर्णं संख्यया सह । हठादिश्रेति पञ्चाह (pancheha) कुसुमानि यथाक्रमं ॥¹ Fol. 22^b. III. Hoc capite orationis artificiosae specimina sex continentur: Rājadarṣanam, Gangāstutis, Bhagavatpādābhāṣaṇam, Brāhmaṇābhāṣaṇam, Tāḍāgādivarṇanam, Vāḍitarjanam. Fol. 32^b. IV. Incipit: अथोत्पादोऽद्भुतं चित्रं सादृश्यं रूपकादिकं । समस्या-पूरणोपायः समस्या च यथाक्रमं ॥ Hoc capite varia sermonis artificia traduntur, quale illud est, ut voces quaedam non connexae in sententia conjungantur (arthotpāda), ad versus partem partes desideratae suppleantur (samasya-pūraṇa) etc.

Kāvyaikalpalatae imitatione hunc librum scriptum esse, mihi quidem persuasum est.

In fine octavi floris, qui invito auctore prosiluisse videtur, haec leguntur: इति श्रीमाधवचैतन्यविरचितकविकल्पलतायामष्टमं कुसुमं ॥

Haec voluminis pars post annum 1810 exarata est. Numeri ३९. et ३८. a scriba omissi sunt, sed nihil deest. (WILSON 173^a.)

499.

A. Foll. 34-77. Lit. Bengal. Linn. 6. *Kāvyaachandrikā*, artis rhetoricae compendium, a *Kavichandra* compositum. Incipit: कृष्णाङ्गपङ्कजमपङ्कजनस्य वन्द्यं वन्देऽद्भुतेन्दुनखवृन्दकृताभिनन्दं । आनन्दकन्ददमनन्दमतेर्नहेन्दुनीनीन्दनीलमणिसान्दविभाविभाव्यं ॥ उल्लसन्तिमिरपुञ्जभञ्जिका व्यञ्जिकार्थनिचयस्य रञ्जिका । काव्यगीम्यतिरुचिप्रचारिका रोचतेऽत्र कविचन्द्रचन्द्रिका ॥ सन्तो भवन्तः सततं भवन्तु कृतौ ममास्यां कृपया सहायाः । क्षुद्रः सपक्षो लभते हि पक्षी गतोऽनरीक्षं फलमुच्चवृक्षात् ॥

In codice nostro capita (prakāṣa) octo prima supersunt: I. Kāvyalakṣhaṇa, fol. 36^a; II. Śabdaśakti, fol. 43^b; III. Rasanirūpaṇa, fol. 45^b; IV. Bhāvās, fol. 54^b; V. Rasasya bhedās, fol. 60^a; VI. Rasābhāṣa, fol. 62^a; VII. Kāvyaabhedās, fol. 69^b; VIII. Pramāṇanirūpaṇa, fol. 77^b.

Auctores et libros rhetoricos Kavichandra hos laudat: Kavikalpalatā, Kāvyaaprakāṣa, Daṇḍin, [Sāhitya-] darpaṇakāra, *Dhananjaya* fol. 45^a, Dhvanikāra, Purushottama, Bharata, Rudraṭa, Vāmana, Śārngadeva fol. 47^a (शारङ्गदेव MS.), Sarasvatikanṭhābharāṇa. Sed excepto capite octavo omnem libri materiam e Viṣṇanāthae opere desumsit. Se ipsum horum carminum auctorem profitetur: *Ratnāvalī* fol. 60^b, *Rāmachandrachampū* fol. 58^a. 66^b, *Śāntichandrikā*

¹ In eorum vocabulorum numero, quibus tres significantur, etiam *Kālidāsa* reperitur.

fol. 59^a, *Stavāvali* fol. 60^b. Idem *Sāralaharīm* et *Dhātuchandrikām* libros grammaticos suos citat. Filios *Kavivallabham* et *Kavibhūṣaṇam* habuit, qui et ipsi versus confecerunt.

Opus totum capitibus quindecim sedecimve constabat. Namque in codice Colebr. (E. I. H. 413.) post caput primum brevis de metris dissertatio inseritur. Ex eodem codice subscriptionem, quae in fine libri legitur, subjunxi :

विद्याविशारदसुतः *Kavikarnāpūrasutas*

तस्यात्मजेन भिषजा कविचन्द्रनाम्ना ।

कौशल्याया कलितदेहविनिर्मितेन

ग्रंथः कृते मितमतेर्निरमायि यत्नैः ॥

इति दीर्घाकग्रामनिवासिदत्तकुलोद्भववैद्यश्रीकविचन्द्रविरचितायां काव्यचन्द्रिकायां षोडशः प्रकाशः ॥

B. Foll. 78–82. *Kāvya-chandrikāe* a *Nyāyavāgīṣa* compositae caput unum. Incipit :

सगुणा सालङ्कारा रसभावा दोषपरिहारा ।

जगदनुरञ्जनशीला कविकृतलीला सरस्वती जयतु ।

विद्यानिधितनुजेन न्यायवागीशधीमता ।

गुणालङ्कारा दोषाख्या क्रियते काव्यचन्द्रिका ।

गुणालङ्कारसंयुक्तौ शब्दार्थौ रसभावतः ।

नित्यदोषविनिर्मुक्तौ काव्यमित्यभिधीयते ।

De codice Havniensi cf. Westergaard, p. 13.

Haec voluminis pars post annum 1810 exarata est. (WILSON 349^b)

500.

Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 89. Long. 9½. Lat. 4.

Foll. 1–75. Linn. 11, 12. His foliis *Kāvya-prakāśas* continetur, liber rhetoricus a *Mammaṭa* compositus. In prooemio auctor poetarum horum mentionem facit : *Kālidāsa*; *Dhāvaka*, quem Harsha rege usum esse patrone innuit; *Āditya*; *Mayūraśarman*. In medio vero libro hos auctores laudat : *Abhinavagupta*, *Udbhaṭa*, *Dhvanikṛit*, *Bhaṭṭanāyaka*, *Rudrabhaṭṭa*, *Lollaṭa*, *Vāmana*, *Ṣankuka*.

Ullāsa I. fol. 3^a; II. fol. 7^a; III. fol. 8^a; IV. fol. 19^b; V. fol. 25^b; VI. fol. 26^a; VII. fol. 45^a; VIII. fol. 48^a; IX. fol. 52^a; X. fol. 75^a.

De codice Berolinensi cf. Weber, p. 227. Liber Calcuttae anno 1829 impressus est.

Haec voluminis pars anno 1770 satis accurate exarata est. (WILSON 512^a)

501.

Foll. 111–116. Linn. 10. *Kāvya-prakāśīyakārikāvali*, regulae metricae 142, quae in *Kāvya-prakāśa* libro tra-

duntur, e majore opere excerptae. Incipit : दुर्धनदूषणना-
गेन्नमृगेन्नस्य गुरोः पदं । नत्वा च्यातन्यते वृत्तिर्ममटेन विपश्चिता ॥ १ ॥

Haec folia anno 1770 (शाके भूपतिनन्दनेद्विनिकरैर्युक्ते) Gangādhārapurā a Kalādhara exarata sunt. (WILSON 332^b)

502.

Foll. 25–168. Linn. 12–16. *Kāvya-pradīpas*, commentarius ad *Kāvya-prakāśam* a Govinda, Keṣavae filio, Ruchikarāe poetae fratre *ὁμοπατρίφ*, compositus. (A.) Incipit :

सोनोदेव्याः प्रथमतनयः केशवस्यात्मजन्मा

श्रीगोविंदो रुचिरकवेः प्रेमपातं कनीयान् ।

श्रीमन्नारायणचरणयोः सम्यगाधाय भक्तिं (चिह्नं marg.)

नत्वा सारस्वतमपि महः काव्यतत्वं व्यनक्ति ॥

Ullāsa I. fol. 30^a; II. fol. 40^a; III. fol. 44^b; IV. fol. 56^b; V. fol. 69^b; VI. fol. 70^b; VII. fol. 113^a; VIII. fol. 119^b; IX. fol. 129^a; X. fol. 168^a.

Mammaṭae verba magnam partem in commentario repetita sunt, locorum Prākriticorum interpretatio desideratur.

Folia 25–40. et 59–168. anno 1673 (प्रमादीसंवत्सरे) a Trivikramabhaṭṭa Sāṭha exarata, reliqua seculo superiore addita sunt. (WALKER 222^b)

503.

Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 102. Long. 16. Lat. 5. Linn. 10.

Kāvya-pradīpae pars, libros I–VI. et libri septimi fragmentum continens. (B.)

Ullāsa I. fol. 8^b; II. fol. 24^a; III. fol. 27^a; IV. fol. 54^a; V. fol. 71^a; VI. fol. 72^a.

Desinit in verbis : एवं तुरगादिशास्त्रविरोधो मूढनीयः अभिमतप्रतीतिविरहो दूषकतावीजं ॥ ॥ अनवीकृतः भंग्यंतरेण प *Kāvya-prakāśa*, p. 95 = A. fol. 99^a.

Codex seculo superiore exeunte exaratus est. (WILSON 7.)

504.

Lit. Devan. Charta Europ. Foll. 75. Long. 11. Lat. 9. Linn. 23, 24.

Kāvya-pradīpaṭīkā, auctoris anonymi ad *Kāvya-pradīpam* commentarius. Incipit : प्रारिप्सितत्वेनेति केचित् प्रकाशे ग्रंथारंभे इति अस्य करिष्यमाणे इति शेषः पूर्वकालो न सन्नम्यर्थः विवाहे नादीमुखं क्रियते इत्यादौ तथैव प्रतीतिः ।

Ullāsa VI. fol. 36^a; VII. fol. 54^b; VIII. fol. 58^b; IX. fol. 63^a; X. fol. 75^b.

Codex post annum 1815 parum accurate exaratus est. (WILSON 226.)

505.

Opuscula tria. Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 126. Long. 13. Lat. 5.

Foll. 1-110. Linn. 9. *Kuvalayānandas*, liber ab *Apyadīkshita*, *Venkaṭae*, Vijayanagarae regis, jussu, nisi fallor, exeunte seculo sexto decimo, compositus. Incipit: अमरीकवरीभारभ्रमरीमुखरीकृतं दूरीकरोतु दुरितं गौरीचरणपंकजं १ परस्परतपःसंपत्फलयातपरस्परौ प्रपंचमातापितरौ प्रांचौ जायायती स्तुमः २ etc. अलंकारेषु वालानामवगाहनसिद्धये ललितः क्रियते तेषां लक्ष्यलक्षणसंग्रहः ॥४॥

In conscribendo libro auctor antiquiore *Jayadevae* opere, *Chandrāloka* appellato, usus est, quod et quinto prooemii disticho,

येषां चंद्रालोके दुश्यंते लक्ष्यलक्षणश्लोकाः ।

प्रायस्त एव तेषामितरेषां त्वभिनवा विरच्यंते ॥

et epilogo declarat:

अमुं कुवलयानन्दमकरोदप्यदीक्षितः ।

नियोगाङ्गकटपतेनिरुपाधिकृपानिधेः ॥१॥

चंद्रालोके विजयते शारदागमसंभवः ।

दृष्टः कुवलयानन्दो यत्प्रसादाद्भूदयं ॥२॥

In fine haec subscriptio legitur: Iti śrīmadadvaita-vidyāchāryasrī-Bharadvāja-kuladhikaustubha-Śrīrangarājā-dhvarīndra-Varaḍasūnor Apyadīkshitasya kṛtiḥ Kuvalayāndaḥ samāptaḥ.

Liber anno 1842 Poonae editus est.

Haec voluminis pars anno 1796 exarata est. (WILSON 332^a.)

506.

Foll. 49-74. Linn. 20, 21. *Rasataranginī*, quo libro, capita octo (taranga) continente, *Bhānudattas*, Gaṇapatis (Gaṇeṣvara) filius, Vidarbhsensis, de *πάθει ποιητικοίς* accurate et dilucide exposuit. Incipit:

लक्ष्मीमालोक्य etc.

भारत्याः शास्त्रकांतारआंतायाः शैत्यकारिणी

क्रियते भानुना भूरिरसा रसतरंगिणी २

वाणीकमलिनी भानोरेषा रसतरंगिणी

हंसाः कृतधियस्तत्र युक्त्वत्त प्रतीयतां ३

I. Sthāyibhāvanirūpaṇam, fol. 51^a; II. Vibhāvanirūpaṇam, fol. 52^b; III. Anubhāvanirūpaṇam, fol. 54^b; IV. Sāttvikabhāvanirūpaṇam, fol. 56^a; V. Vyabhichā-

rabhāvanirūpaṇam, fol. 63^a; VI. Śringāranirūpaṇam, fol. 67^b; VII. De reliquis affectibus, fol. 71^a; VIII. Qui affectus alios affectus producant, quinam concordent, quive alii discordent, definitur.

Disticha, quae exempli causa proponuntur, plurima auctor ipse composuit. Praeter Bharatae aphorismos, quos frequentissime citat, Kādambarīm semel, semelque *Rasaratnadīpikā* librum (cap. I.) laudat, Gaṇapatis patris strophas nonnullas profert, ad *Rasamanjarīm* lectoris in cap. V. relegat.

Haec voluminis pars post annum 1810 satis accurate exarata est. (WILSON 340^b.)

507.

Opuscula varia. Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 179. Long. 10. Lat. 4.

Foll. 1-16. Linn. 10. Continetur his foliis *Rasamanjarī* (saporis poetici surculus), libellus a *Bhānudatta* scriptus. Incipit: आत्मीयं चरणं दधाति पुरतो निम्नोन्नतायां भुवि etc. विद्वत्कुलमनोभृंगरसव्यासंगहेतवे । एषा प्रकाश्यते श्रीमद्भानुना रसमंजरी ॥२॥ तत्र रसेषु शृंगारस्याऽभ्यर्हितत्वेन तदालंबनविभावत्वेन नायिका तावन्निरूप्यते ॥

Hujus libelli parte majore auctor mulierum (fol. 1-12^a), reliqua virorum, qui in *τῶ ἐρωτικῶ πάθει* primas partes agunt (nāyikā, nāyaka), species varias eorundemque animi motus et indicia definivit, et versibus suis illustravit. Cf. Sāhityadarpaṇa ९६-१२२. In fine haec leguntur:

तातो यस्य गणेश्वरः कविकुलालंकारचूडामणि-

देशो यस्य विदर्भभूः सुरसरिकुलोत्किर्मीरिता ।

पद्येन स्वकृतेन तेन कविना श्रीभानुना योजिता

वाग्देवीश्रुतिपारिजातकुसुमस्यर्धाकरी मंजरी ॥

De codicibus Berolinensibus cf. Weber Catal. p. 174.

Haec voluminis pars hoc seculo ineunte exarata est. Folia 9-90. interciderunt. (WILSON 493^a.)

508.

Foll. 17-68. Linn. 8. *Rasamanjarīprakāśas*, commentarius ad *Rasamanjarīm* a *Nāgeṣa*, Śivabhaṭṭae filio, scriptus. Incipit:

सामिनीलोत्पलश्यामं वपुर्व्यस्य विभाति सः ॥

यामिनीदयितद्योतमानः सोऽस्तु शिवाय नः ॥१॥

नागेशभट्टनामा शिवभट्टसुधीसुतो मुदे विदुषां-

रसमञ्जरीप्रकाशं रचयामि मितैवचोभिरर्थधनैः ॥२॥

Haec folia anno 1819 exarata sunt. (WILSON 493^b.)

509.

Foll. 202-211. Linn. 15. *Vāgbhaṭṭāṅkārāś*, libellus rhetoricus a *Vāgbhaṭṭa* compositus. Incipit: श्रियं दिशतु वो देवः । *śrī-Nābheyajinaś* सदा । मोक्षमार्गं सदा ब्रूते । यदागमयदावली ॥ १ ॥ साधुशब्दार्थसंदर्भः । गुणालंकारभूषितं । स्फुटरीतिरसोपेतं । काव्यं कुर्वीत कीर्तये ॥ २ ॥ प्रतिभा कारणं तस्य व्युत्पत्तिश्च विभूषणं । भृशोत्पत्तिकृदभ्यास । इत्याद्यकविसंक्षया ॥ ३ ॥ प्रसन्नपदनव्याप्ये । युक्त्युद्बोधविधायिनी(ः) । स्फुरंती सत्त्ववैबुद्धिः[ः] । प्रतिभा सर्वतोमुखी ॥ ४ ॥ शब्दधर्माधिक्यमादिशास्त्रेष्वाम्नायपूर्विका । प्रतिपत्तिरसामान्या । व्युत्पत्तिरभिधीयते ॥ ५ ॥ अनारतं गुरुपाते । यः काव्ये रचनादरः । तमभ्यासं विदुस्तस्य । क्रमः को व्युपदिश्यते ॥ ६ ॥

Paricheda I. distt. 25. Caput hodegeticum. II. Incipit: संस्कृतं प्राकृतं तस्यापभ्रंशो भूतभाषितं । इति भाषाश्चतस्रोऽपि । यांति काव्यस्य कायतां ॥ १ ॥ Distt. 29. De vitiis poeticis. III. Incipit: अदोषावपि शब्दार्थौ । प्रशस्येते न वैर्विना । तानिदानौ यथायुक्ति । ब्रूमोऽभिव्यक्तये गुणान् ॥ १ ॥ औदार्यं समता कांति । रथैव्यक्तिः प्रसन्नता । समाधिः[ः] श्लेष ओजो य माधुर्यं सुकुमारता ॥ २ ॥ Distt. 17. De dicendi stylis. IV. Incipit: दोषैर्मुक्तं गुणैर्युक्तमपि येनोक्तं वचः । स्त्रीरूपमिव नो भाति तं ब्रुवे लंक्रियोच्चयं ॥ १ ॥ Distt. 153. De sermonis poetici ornamentis. V. Incipit: साधुपाके पनास्त्राद्यं भोज्यं निर्लवणं यथा । तथैव नीरसं काव्यमिति ब्रूमो रसान्निह ॥ १ ॥ Distt. 32. De novem animi affectibus, sive *πάθεσι*, quibus poemata *sapores* quodam peculiari imbuuntur.

Quibus distichis auctor ad praecepta illustranda utitur, eorum magno numero numina Jainica celebrantur. Sub rege *Jayasinha* quodam eum vixisse, his versibus apparet.

IV, 45. जगदात्मकीर्तिशुभ्रं जनय^७दुहामधामदोःपरिचः ।

जयति प्रतापपूषा जयसिंहः स्नाभृद्धिनाथः ॥

IV, 85. अस्वस्तु पौरुषगुणाज्जयसिंहदेव-

पृथ्वीपतेर्मृगपतेश्च समानभावः ।

किंत्वेकतः प्रतिभटाः समरं विहाय

सद्यो विशंति वनमन्यमशंकमानाः ॥

Etiam hoc distichon subjungendum putavi, IV, 81:

इंद्रः स एव यदि किं न सहस्रमक्ष्णां

लक्ष्मीपतिर्यदि कथं न चतुर्भुजोऽसौ ।

आस्यंदनध्वजधृतोद्धुरतासचूडः

śrī-Karṇādevanṛipāsúnur ayaṁ raṇāgre ॥

Haec folia seculo septimo decimo medio exarata sunt. (WALKER 205^h.)

510.

Lit. Bengal. Charta Ind. Foll. 97. Long. 16. Lat. 5 $\frac{1}{2}$. Linn. 10.

Continetur hoc codice *Sāhityadarpaṇam*, a *Viṣvanātha-kavirāja* scriptum. Auctoris pater *Chandraśekhara* fuit, qui, *Nārāyaṇa* pronepos, *Bhānudeva* regis a consiliis videtur fuisse. Libri ejus *Pushpamālā* et *Bhāshārṇava* (भाषालक्षणानि मम तातपादानां भाषार्थे) laudantur. Opera a se composita *Viṣvanātha* haec citat: *Kuvalayaśvacharita* (cf. p. 208. ed. Roer) *Rāghavavilāsa*, *Prasastiratnāvalī* (*shoḍaśabhāshāmayī*) carmina, comoedias vero: *Chandrakalā* et *Prabhāvatīpariṇaya*. *Chañḍīdāsa*, cognatus et aequalis ejus, commentarium ad *Kāvya-prakāśam* scripsit.

Editiones exstant princeps Calcuttae anno 1828, et altera ibidem a Roer anno 1856 edita. Versionis Anglicae praestantissimae partem Jacobo Ballantyne debemu⁸.

Codex hoc seculo ineunte nitide exaratus est. (WILSON 6.)

511.

Lit. Bengal. Charta Ind. Foll. 212. Long. 16 $\frac{1}{2}$. Lat. 3 $\frac{1}{2}$. Linn. foll. 1-62. 7. reliquorum 6.

Rāmacharaṇae (*Rāmacharaṇatarkavāgīṣabhāṭṭāchār-ya*) ad *Sāhityadarpaṇam* commentarius. Incipit: वागीश्वरीसरसगीतगुणप्रवाहं etc. ॥ श्रीविश्वनाथकविराजकति(कृति)प्रणीतं साहित्यदर्पणमतिस्थगितप्रमेयं । श्रीमद्विधाय चरणं शरणं गुरुणां यत्नेन रामचरणो विवृणोति विप्रः ॥

Lib. I. fol. 11^b; II. fol. 27^b; III. fol. 58^a; IV. fol. 78^a; V. fol. 87^b; VI. fol. 110^a; VII. fol. 141^b; VIII. fol. 148^b; IX. fol. 150^b.

Exempla ad praecepta demonstranda scholiasta passim affert, nonnulla e *Rāmavilāsa* carmine suo hausta esse professus.

Codex post annum 1810 exaratus est. Folia tria quatuorve ultima desiderantur. Procedit textus usque ad *kārikām* 750. (WILSON 5.)

512.

Lit. Bengal. Charta Ind. Foll. 41. Long. 19. Lat. 3 $\frac{1}{2}$. Linn. 8.

Insunt ejusdem commentarii libri I-III.

Lib. I. fol. 7^a; II. fol. 18^b; III. fol. 41^b.

Codex hoc seculo ineunte exaratus est. (WILSON 48.)

513.

Foll. 55-69. Lit. Bengal. Linn. 8.

Rāmacharaṇae commentarius ad *Sāhityadarpaṇae* librum sextum, quo artis dramaticae praecepta traduntur.

Haec folia post annum 1810 exarata sunt. (WILSON 173^b.)

514.

Foll. 75-86. Lit. Devan. Linn. 11. *Vidagdhāmukhamandanam* (sollertium hominum oris ornamentum), opusculum a *Dharmadāsa* scriptum. (A.) Incipit:

सिद्धौषधानि भवदुःखमहागदानां ।

पुण्यात्मनां परमकर्षणसायनानि ।

प्रखालनैकसलिलानि मनोमलानां

सौदोदनैः प्रवचनानि चिरं जयन्ति ॥१॥

Libellus, in quatuor sectiones (parichheda) divisus, varii generis aenigmata et griphos, eorumque definitiones et nomina proponit. Editus est in Haebnerlini Anthologia, p. 269. sqq. Auctor, quum ab Ujjvaladatta laudetur, ante seculum quartum decimum vixit.

Haec voluminis pars post annum 1810 exarata est. (WILSON 303^d.)

515.

Opuscula tria. Lit. Devan. Charta Europ. Foll. 33. Long. 13. Lat. 9. Linn. 27.

Foll. 1-10. *Vidagdhāmukhamandanam*. (C.)

Haec pars e codice A. circiter annum 1820 transcripta est. (WILSON 301^a.)

516.

Foll. 132-150. Lit. Bengal. *Vidagdhāmukhamandanam*. (B.)

Haec folia post annum 1810 exarata sunt. (WILSON 39^c.)

517.

Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 227. Long. 13½. Lat. 5. Linn. 9.

Foll. 1-190. *Bhāskara-Nṛisinhā*, Sarveśvarae discipuli, ad *Vātsyāyanae Kāmasūtra* commentarius, *Vraja-lālae* reguli jussu anno 1788 Vārānasiae scriptus. Incipit: दुंदिः प्रोहंडगंडस्थलयुगविगलझूरिदानां बुधाराभाधुर्यास्वादमन्त्र-भ्रमर etc. ॥

श्रीसर्वेश्वरशास्त्रिसहस्रमहाकारुण्यसाहाय्यतः

श्रीराजब्रजलालविद्वदधिराट्संप्रेरणादीक्षणात्

श्रीकाश्यां नरसिंहशास्त्रिकविना कंदर्पचूडामयेः

श्रीवात्स्यायनसूत्रवृत्तिरखिला प्रौढप्रिया लिख्यते ७

Vātsyāyanae libri, quo ars amandi non leviter neque ambigue traditur, sed ut virum sapientem Indicū vel in rebus foedissimis et spurcissimis decet, ad leges et normam revocatur, initium, e cod. E. I. H. 396. collato commentario nostro, infra subjuncti. Quo non modo

argumentum et stylus operis adumbrabitur, sed etiam nomina virorum sanctorum quorundam, qui in eodem studio elaboraverunt, ab oblivione vindicabuntur. Hae igitur tres primae illius paragraphi:

नमो धर्मार्थकामेभ्यस्तत्कामेभ्यो नमो नमः ।

तिर्नमो मुक्तिकामेभ्योऽकामेभ्यस्तत्कामेभ्यो नमः ॥

प्रजापतिर्हि प्रजाः सृष्ट्वा तासां स्थितिनिबन्धनं त्रिवर्गस्य शासनमध्यायानां शतसहस्रेणाग्रे प्रोवाच । तस्यैकदेशं स्वायंभुवो मनुर्धर्मोधिकारिकं पृथक् चकार । बृहस्पतिरर्थोधिकारिकं । महादेवानुचरन् नदी सहस्रेणाध्यायानां पृथक्कामसूत्रं प्रोवाच । तदेव तु पंचभिरध्यायशतैर् Aud-dālakiḥ Svetaketuḥ संचिक्षेप । तदेव पुनरध्यायशतैर्नाध्यायशतैर् साधारणसांप्रयोगिककन्यासंप्रयुक्तभार्याधिकारिकपारदारिकवैशिकीप-निषदिकैः सप्तभिरधिकरणैर् Bābhavyaḥ Pāñchālaḥ संचिक्षेप । तस्यैकदेशं षष्ठं वैशिकमधिकरणं *Pāṭaliputrikāṇām gaṇikānām niyogād* Dattakaḥ पृथक् चकार । तत्प्रसंगाच्च Chārāyaṇaḥ साधारणमधिकरणं पृथक् प्रोवाच । Suvarṇanābhāḥ सांप्रयोगिकं । Ghoṭakamukhaḥ कन्यासंप्रयुक्तं । Gonardīyo भार्याधिकारिकं । Goṇikāputraḥ पारदारिकं । Kuchumāra औपनिषदिकं । एवं बहुभिराचार्यैस्तच्छास्त्रं खंडशः प्रणीतमुत्सन्नकल्पमभवत् । तत्त दत्तकादिभिः प्रणीतानां शास्त्रावयवानामेकदेशत्वान्महदिति च बाधवीर्यस्य दुरध्येयत्वात्संक्षिप्य सर्वमस्येन ग्रंथेन कामसूत्रमिदं प्रणीतं । तस्यायं प्रथमधिकरणसमुद्देशः ।

शास्त्रसंग्रहः । १। त्रिवर्गप्रतिपत्तिः । २। विद्यासमुद्देशः । ३। नागरिकवृत्तं । ४। नायकसहायदूतीकर्मविमर्शः । ५॥ इति साधारणं प्रथम-मधिकरणं ॥१॥ अध्यायाः पंच । प्रकरणानि पंच ॥१॥

प्रमाणकालभावभ्यो रतावस्थापनं । १। प्रीतिविशेषाः । २॥१॥ आलिङ्गनविचाराः । ३॥२॥ चुंबनविकल्पाः । ४॥३॥ नखरदशनजातयः । ५॥४॥ दशनच्छेदविधयः । ६। देश्या उपचाराः । ७॥५॥ संवेशनप्रकाराः । ८। चित्ररतात्रि । ९॥६॥ ग्रहणयोगाः । १०। तद्युक्ताश्च सीकृतोप-क्रमाः । ११॥७॥ पुरुषायितं । १२। पुरुषोपसृष्टानि । १३॥८॥ औष-रिष्टकं । १४॥९॥ रतारंभावसानिकं । १५। रतविशेषाः । १६। प्रणय-कलहः । १७॥१०॥ इति सांप्रयोगिकं द्वितीयमधिकरणं । अध्याया दश । प्रकरणानि सप्तदश ॥२॥

वरणविधानं । १। संबंधनिर्णयः । २॥११॥ कन्याविश्रंभणं । ३॥२॥ बालाया उपक्रमाः । ४। इंगिताकारसूचनं । ५॥३॥ एकपुरुषाभि-योगः । ६। प्रयोज्यस्योपावर्तनं । ७। अभियोगतश्च कन्याप्रति-पत्तिः । ८॥४॥ विवाहयोगः । ९॥५॥ इति कन्यासंप्रयुक्तं तृतीयम-धिकरणं । अध्यायाः पंच । प्रकरणानि नव ॥३॥

एकचारिणीवृत्तं । १। प्रवासचर्या । २॥११॥ सपत्नीषु ज्येष्ठावृत्तं । ३। कनिष्ठावृत्तं । ४। पुनर्भूवृत्तं । ५। दुर्भगावृत्तं । ६। आंतःपुरिकं । ७। पुरुषस्य बह्वीषु प्रतिपत्तिः । ८॥२॥ इति भार्याधिकारिकं चतुर्थमधि-करणं । अध्यायौ द्वौ । प्रकरणान्यष्टौ ॥४॥

स्त्रीपुरुषशीलावस्थापनं । १। व्यावर्तनकारणानि । २। स्त्रीषु सिद्धाः पुरुषाः । ३। अयत्नसाध्या योषितः । ४॥११॥ परिचयकारणानि । ५।

अभियोगः ।६॥२॥ भावपरीक्षा ।७॥३॥ दूतीकर्मणि ।६॥४॥ ईश्वर-
कामितं ।९॥५॥ अंतःपुरितकं दाररक्षितकं ।१०॥६॥ इति पारदा-
रिकं पंचममधिकरणं । अध्यायाः षट् । प्रकरणानि दश ॥५॥

गम्यचिंता ।१॥ गमनकारणानि ।२॥ उपावर्तनविधिः ।३॥१॥
कांतानुवृत्तं ।४॥२॥ अर्थीगमोपायाः ।५॥ विरक्तलिंगानि ।६॥ विर-
क्तप्रतिपत्तिः ।७॥ निष्कासनक्रमाः ।८॥३॥ विशीर्णप्रतिसंधानं ।९॥४॥
लाभविशेषः ।१०॥५॥ अर्थानर्थानुबंधसंशयविचारः ।११॥ वेद्यावि-
शेषाश्च ।१२॥६॥ इति वैशिकं षष्ठमधिकरणं । अध्यायाः षट् । प्रकर-
णानि द्वादश ॥६॥

सुभगकरणं ।१॥ वशीकरणं ।२॥ वृष्याश्च योगाः ।३॥१॥ नष्टरा-
गप्रत्यानयनं ।४॥ वृद्धिविधयः ।५॥ चित्ताश्च योगाः ।६॥२॥ इत्यौप-
निषदिकं सप्तममधिकरणं । अध्यायौ द्वौ । प्रकरणानि षट् ॥७॥

एवं षट्त्रिंशदध्यायाः । चतुःषष्टिः प्रकरणानि । अधिकरणानि सप्त ।
नपादं श्लोकसाहस्रमिति शास्त्रस्य संग्रहः ।

संक्षेपमिममुक्तास्य विस्तरोऽतः प्रवक्ष्यते ।

इष्टं हि विदुषां लोके समासव्यासभाषणं ॥

इति वात्स्यायनीये कामसूत्रे साधारणे प्रथमेऽधिकरणे शास्त्रसंग्रहः
प्रथमोऽध्यायः ॥१॥

शतायुर्वै पुरुषो विभज्य कालमन्योन्यानुवर्द्धं परस्परस्यानुपधातकं
द्विवर्गं सेवेत ॥१॥ बाल्ये विद्याग्रहणादीनधीन् ॥२॥ कामं च
यौवने ॥३॥ स्याद्विरे धर्मं मोक्षं च ॥४॥ अनित्यत्वादायुषो यथोपपादं
वा सेवेत ॥५॥ ब्रह्मचर्यमेव वा विद्याग्रहणादिति ॥६॥ अलौकिक-
त्वाददृष्टार्थत्वादप्रवृत्तानां शास्त्रात्प्रवर्तनं लौकिकत्वाददृष्टार्थत्वाच्च प्रवृत्ते-
भ्यश्च मांसभक्षणादिभ्यः शास्त्रादेव निवारणं *dharmah* ॥७॥ तं
श्रुतेर्धर्मज्ञसमवायाच्च प्रतिपद्येत ॥८॥ विद्याभूमिहिरण्यपशुधान्यभांडोप-
स्करमित्रादीनामर्जनमर्जितस्य रक्षणं रक्षितस्य विवर्यनम् *arthah* ॥९॥
तमध्यक्षप्रचाराद्वाज्ञासमयविज्ञो वणिग्भ्यश्चेति (i. e. *jānīyāt*) ॥१०॥
श्रोतृत्वकृच्छुर्जिह्वाघ्राणानामात्मसंयुक्तेन मनसाधिष्ठितानां स्वेषु स्वेषु
विषयेष्वानुकूल्यतः प्रवृत्तिः *kāmah* ॥११॥ स्पर्शविशेषविषये त्वाभि-
मानिका सुखानुविद्धा फलवत्यर्थप्रतीतिः प्राधान्यात्कामः ॥१२॥ तं *kā-
masūtrān* (a) *nāgarika* (b) *janasamavāyāch* (c) *cha* प्रति-
पद्येत ॥१३॥ तेषां समवाये पूर्वैः पूर्वो गरीयान् ॥१४॥ अर्थस्तु राज्ञ-
स्तन्मूलत्वाच्चोक्त्यादाया, वेद्यायाः कामश्चेति द्विवर्गप्रतिपत्तिः ॥१५॥
धर्मस्यालौकिकत्वाच्चदभिधायकं शास्त्रं युक्तं ॥१६॥ उपायपूर्वकत्वाच्चार्थ-
सिद्धेरुपायप्रतिपत्तिश्च शास्त्रात् ॥१७॥ 'तिर्यग्योनिष्वपि तु स्वयं प्रवृत्त-
त्वात्कामस्य नित्यत्वाच्च शास्त्रेण कृतमस्ति' इत्याचार्याः ॥१८॥ संप्रयोगः
पराधीनत्वादुपायमपेक्षते ॥१९॥ सा चोपायप्रतिपत्तिः कामसूत्रादिति
वात्स्यायनः ॥२०॥ तिर्यग्योनिषु पुनरनावृत्तत्वात्स्त्रीजातेश्च च्युतौ याव-
दर्थं प्रवृत्तेरबुद्धिपूर्वकत्वाच्च प्रवृत्तीनामनुपायः प्रत्ययः ॥२१॥ 'न धर्मा-
श्चरेदेव्यत्फलत्वात्सांशयिकत्वाच्च, को ह्यबालिशो हस्तगतं परगतं
कुर्यात् ॥२२॥ वरमद्य कपोतो न श्यो मयूरः ॥२३॥ वरं सांशयि-
कान्निष्कादसांशयिकः कार्षापणः' इति लोकायतिकाः ॥२४॥ शास्त्र-
स्यानभिज्ञत्वान्न, अभिचारानुव्याहारयोश्च क्लृप्तफलदर्शनात्, न ह्य-
तस्यैवं द्रताराग्रहचक्रस्य लोकानुग्रहार्थं बुद्धिपूर्वकमिव प्रवृत्तेर्दर्श-

नात् ॥२५॥ वर्याश्चमाचारस्थितिलक्षणत्वाच्च लोकयात्राया, हस्तगतस्य
वीजस्य भविष्यतः सस्यार्थे त्यागदर्शनाच्च, चरेद्धर्मानिति वात्स्या-
यनः ॥२६॥ 'नार्थोश्चरेत् ॥२७॥ प्रयत्नतोऽपि स्नेहेऽनुष्ठीयमाना नैव,
कदाचित्पुनरनुष्ठीयमाना अपि यदृच्छया भवेयुः, तत्सर्वं कालकारि-
तमिति, काल एव हि पुरुषार्थानर्थयोज्यपराजययोः सुखदुःखयोश्च
स्यापयति ॥२८॥ कालेन बलिर्निर्दुः कृतः कालेन व्यवरोपितः, काल
एव पुनरप्येनं कर्ता' इति कालकारणिकाः ॥२९॥ पुरुषकारपूर्वक-
त्वात्सर्वप्रवृत्तीनामुपायः प्रत्ययः ॥३०॥ अवश्यंभावितोऽप्यर्थस्योपाय-
पूर्वकत्वात्, न निष्कर्मणो भद्रमस्तीति वात्स्यायनः ॥३१॥ 'न कामां-
श्चरेद्धर्माथयोरेव प्रधानयोरन्येषां च सतां प्रत्यनीकत्वात् ॥३२॥ अनर्थ-
जनसंसर्गमसद्वायमशौचमनायतिं चैव पुरुषस्यैते जनयन्ति ॥३३॥ तथा
प्रमादं लाघवमप्रत्ययमग्राहतां च ॥३४॥ किंच बहवः कामवशगाः
सगणा एव नष्टाः श्रूयन्ते ॥३५॥ यथा *Dāṇḍako* (दंडको schol.)
नाम *Bhojah* कामाद्वाद्यणक्यकामभिमन्यमानः सर्वधुराग्रो विन-
नाश ॥३६॥ देवराजश्चाहत्यां ॥३७॥ अतिबलः कीचको द्रौपदीं ॥३८॥
रावणः सीतां ॥३९॥ एते चान्ये च बहवो दृश्यन्ते कामवशगा विनष्टा'
इत्यर्थचिंतकाः ॥४०॥ शरीरस्थितिहेतुत्वादाहारसधर्माद्यो हि कामाः
फलभूताश्च धर्मार्थयोः ॥४१॥ बोद्धव्यं तु दोषेष्विव ॥४२॥ न हि
'भिद्युक्ताः संतीति' स्थाल्यो नाधिश्चर्यते ॥४३॥ न हि 'मृगाः संतीति'
यवा नोप्यंत इति वात्स्यायनः ॥४४॥

एवमर्थं च कामं च धर्मं चोपाचरन्नरः ।

इहामुत्र च निःशत्यमयं तु खममृते ॥४५॥

किं स्यात्परत्वेत्याशंका कार्यं यस्मिन्न जायते ।

न चार्थं सुखं चेति शिष्टास्तत्र व्यवस्थिताः ॥४६॥

तथाणां साधकं यस्याद्वयोरैकस्य वा पुनः ।

कार्यं तदपि कुर्वीत न त्वेकार्थं द्विवाधकं ॥४७॥

इति वात्स्यायनीये कामसूत्रे साधारणे प्रथमेऽधिकरणे द्विवर्गप्रति-
पत्तिर्द्वितीयोऽध्यायः ॥२॥

धर्मार्थविद्याकालाननुपरोधयन्कामसूत्रं तदंगविद्याश्च पुरुषोऽधी-
यति ॥१॥ प्राग्यौवनाद्युवतिः ॥२॥ प्रज्ञा च पत्युर्भिप्रायात् ॥३॥
'योषितां शास्त्रग्रहणस्याभावादनर्थकमिह शास्त्रे स्त्रीशासनम्' इत्या-
चार्याः ॥४॥ प्रयोगग्रहणं त्वासां, प्रयोगस्य च शास्त्रपूर्वकत्वाच्चेति
वात्स्यायनः ॥५॥ न केवलमिहैव सर्वत्रैव हि लोके कतिचिदेव शा-
स्त्रज्ञाः, सर्वजनविषयश्च संप्रयोगः ॥६॥ प्रयोगस्य दूरस्थमपि शास्त्रमेव
हेतुः ॥७॥ अस्ति व्याकरणमित्यवैयाकरणा अपि याज्ञिका कृताक्रतुषु
साधुशब्दान्प्रयुजते ॥८॥ अस्ति ज्योतिषमिति पुण्याहेषु कर्म कुर्वते ॥९॥
तथाश्चारोहा हस्त्यारोहाश्च गजानश्चाननधीत्यापि शास्त्रं विनयन्ते ॥१०॥
तथास्ति राजेति दूरस्था अपि जनपदा मर्यादां नातिवर्द्धते इति तद्व-
देतत् ॥११॥ संत्यपि खलु शास्त्रप्रहितबुद्धयो गणिका राजपुत्र्यो महा-
मातृदुहितरश्च ॥१२॥ तस्माद्वैशासिकाज्जनाद्रहसि प्रयोगाच्छास्त्रमेकदेशं
वा स्त्री गृह्णीयात् ॥१३॥ अभ्यासप्रयोज्यांश्च चातुःषष्टिकान्योगान्कन्या
रहस्येकाकिन्यभ्यस्येत् ॥१४॥ आचार्यास्तु कन्यानां प्रवृत्तपुरुषसंयोगा
सह संवृद्धा धात्रेयिका, तथा च निरययभाषणा सखी समानवया,
मातृप्यसा विश्रम्भा, तत्स्थानीया वृद्धा दासी, पूर्वसंसृष्टा भिक्षुकी, स्वसा

च, विश्वासयोगात् ॥१५॥ तद्यथा ॥१६॥ गीतं १ नाट्यं २ नृत्यं ३
आलेख्यं ४ विशेषकच्छेद्यं ५ तंडुलकुसुमबालिविकाराः ६^१ पुष्पास्त-
रकः ७ दशनवसनांगरागाः ८ मणिभूमिकाकर्म ९^२ शयनरचनं १०
उदकवाद्यं ११ उदकघातः १२ चित्राश्च योगाः १३ मात्यग्रयनवि-
कल्पाः १४ शेखरापीडयोजना १५ नेपथ्यसंग्रयोगाः १६ कर्णपञ्चभं-
गाः १७ गंधयुक्तिः १८ भूषणयोजनं १९ ऐंद्रजालः २० *Kuchumārāṣ*
cha yogāḥ २१ हस्तलाघवं २२^३ चित्रशाकपूपभक्ष्यविकारक्रियाः २३
पानकरसासवरागयोजनानि २४ सूचीवानकर्मणि २५ सूत्रक्रीडा २६
वीणाडमरुकवाद्यानि २७ प्रहेलिका २८ प्रतिमाला २९ दुर्वाचकयो-
गाः ३० पुस्तकवाचनं ३१ नाटकाख्यायिकादर्शनं ३२ काव्यसनस्या-
पूरणं ३३ पटिकावेतवानविकल्पाः ३४ तर्कुर्कर्मणि ३५ तक्षणं ३६
वास्तुविद्या ३७ रूपरत्नपरीक्षा ३८ धातुवादः ३९ मणिरागाकर-
ज्ञानं ४० वृक्षायुर्वेदयोगाः ४१ मेघकुङ्कुटलावकयुद्धविधिः ४२^४ शुक्र-
शारिकाप्रलापनं ४३ उत्सादने केशमर्दने च कौशलं ४४ अक्षरमुष्टि-
काकथनं ४५^५ स्नेहितकविकल्पाः ४६^६ देशभाषाविज्ञानं ४७ पुष्पश-
कटिका ४८ यंत्रमातृका ४९ धारणमातृका ५० संवाच्यं ५१ मानसी
चिंता ५२ काव्यक्रिया ५३ अभिधानकोषच्छंदोविज्ञानं ५४ क्रियावि-
कल्पाः ५५ छलितकयोगाः ५६ वस्त्रगोपनानि ५७ छूतविशेषाः ५८
[निमित्तज्ञानं ५९] आकर्मक्रीडा ६० बालक्रीडनकानि ६१ वैतयि-
कीनां ६२ वैजयिकीनां ६३ व्यायामिकीनां ६४ च विद्यानां ज्ञानं ।
इति कामसूत्रांगविद्याः ॥१७॥ पांचालिकी चतुःषष्टिः । तस्याः प्रयो-
गानन्वयेत्येव सांप्रयोगिके वक्ष्यामः ॥१८॥ तदात्मकत्वात्संप्रयोगस्य ॥१९॥

आभिरभ्युत्थिता वेश्या शीलरूपगुणान्विता ।
लभते गणिकाशब्दे स्थानं च जनसंसदि ॥२०॥
पूजिता सा सदा राज्ञा गुणवद्भिश्च संस्तुता ।
प्रार्थनीयाभिगम्या च लक्ष्मभूता च जायते ॥२१॥
योगज्ञा राजपुत्री च महामातृमुता तथा ।
सहस्रांतःपुरमपि स्ववशे कुरुते पतिं ॥२२॥
तथा पतिवियोगे च व्यसनं दारुणं गता ।
देशांतरेऽपि विद्याभिः सा सुखेनैव जीवति ॥२३॥
कलानां ग्रहणादेव सौभाग्यमुपजायते ।
देशकालौ त्ववेष्ट्यासां प्रयोगः संभवेन्न वा ॥२४॥
नरः कलामु कुशलो वाचालश्चाटुकारकः ।
असंस्तुतोऽपि नारीणां चित्तमाश्रये विंदति ॥२५॥

इति वात्स्यायनीये कामसूत्रे साधारणे प्रथमेऽधिकरणे विद्यासमुद्दे-
शस्तृतीयोऽध्यायः ॥३॥

Medio in libro Vātsyāyana horum magistrorum sen-
tentias laudat : *Auddālaki*, 2, 1, 17. 5, 4, 24. *Goṇikā-*

¹ Schol. कर्णभूषाविशेषरचनाः ॥

² Schol. कृत्रिमपुत्तिकानिर्माणं ॥

³ Schol. पश्यतो हरणं ॥ ⁴ Schol. लावकः पक्षिविशेषः ॥

⁵ Schol. अंगुलिबिन्द्यासविशेषेण मूचनं ॥

⁶ Schol. स्वसंकेतितभाषाविशेषः ॥

putra, 1, 5, 5. 35. 5, 1, 8. 4, 26. 33. 6, 48. *Gonardīya*,
1, 5, 25. 4, 1, 4. 12. 2, 27. 33. *Ghoṭakamukha*, 1, 5, 24.
3, 1, 3. 10. 2, 16. 4, 15. *Chārāyaṇa*, 1, 4, 25. 5, 22. 37.
Dattaka, 2, 10, 44. *Bābhravya*, 2, 10, 50. *Bābhraviyās*,
2, 1, 24. 2, 5. 19. 6, 24. 4, 2, 31. 5, 4, 25. 32. 6, 50.
7, 2, 15 (वाधवीयांश्च सूत्राधानागमांस्तु विमृश्य च । वात्स्यायनश्च-
कारेदं कामशास्त्रं यथाविधि ॥). *Suvarṇandābha*, 1, 5, 23.
2, 2. 20. 4, 2. 5, 24. 6, 34. 8, 19. *Sauvarṇandābhās*,
2, 6, 25. Regionum vero nomina haec fere memoran-
tur: *Aparāntakās*, 5, 6, 35. *Aparāntikāḥ striyas*, 2, 5,
17. *Andhryaḥ striyas*, 2, 5, 18. 6, 24. *Abhīrakās*, 5,
6, 36. *Abhīryaḥ striyas*, 2, 5, 16. *Avantikāḥ striyas*,
2, 5, 15. *Ahichhatrikās*, 2, 9, 26. *Kosalā*, 2, 5, 17.
Gaudās, 2, 4, 5. 5, 6, 40. *Gaudyaḥ striyas*, 2, 5, 23.
Dākshīṇātyās, 2, 4, 6. 6, 49. 7, 26. *Dravidyaḥ striyas*,
2, 5, 21. *Nāgarikāḥ striyas* (schol. Gūjaryāḥ), 2, 5, 20.
Prāchyās, 2, 9, 25. 5, 6, 44. *Madhyadesyāḥ striyas*, 2,
5, 14. *Mahārāshtrakās*, 2, 4, 7. *Mahārāshtrikāḥ stri-*
yas, 2, 5, 19. *Lātyaḥ striyas*, 2, 5, 17.⁷ *Vanga*, 5, 6.
44. *Vātsyagulmakās*, 5, 6, 37. *Vānavāsikāḥ striyas*
(schol. Yavanyāḥ), 2, 5, 22. *Vāhlikadesyāḥ striyas*, 2,
5, 15. *Vaidarbhakās*, 5, 6, 38. *Sāketās* (schol. Ayo-
dhyakāḥ), 2, 9, 27. *Sindhushashthīnān nadīnām anta-*
rālyāḥ striyas, 2, 5, 16. *Saindhavās*, 5, 6, 41. *Saura-*
senās, 2, 9, 29. *Saurāshtrakās*, 5, 5, 32. *Strirūjya*,
2, 5, 17 (schol. Kāmarūpe). 6, 45 (schol. Keralādaḥ).
Strairājakās, 5, 6, 39. *Haimavatās*, 5, 6, 42. Exem-
plorum, quibus auctor consuetudines quasdam impro-
bat, unum jam supra habuimus (1, 2, 36); cui haec
addenda sunt, 2, 7, 30: रतियोगे हि कीलया गणिकां *Chitra-*
senām Panchālarājo जघान ॥३०॥ कर्तव्या *Kuntalāḥ Śāta-*
karṇiḥ Śātavāhano Mahādevīm (scil. गणिकां) ॥३१॥ *Na-*
radevaḥ Kripānir विद्वया दुष्पयुक्त्या नटौ काणां चकार ॥३२॥
et 5, 5, 25: *Abhīram* हि *Koṭaparājam* (??) परभवनगतं
भानुप्रयुक्तो रजको जघान ॥२५॥ *Kāṣirājām Jayatsenam* अश्या-
ध्यक्ष इति ॥ Opus terminis technicis scatet, e consuetu-
dine vitae urbanae desumtis, quos ad explicandos com-
mentarii antiquiores desiderantur. Exemplo viginti
lusum nomina erunt, quae in capite quarto libri primi
traduntur: *Paksharātris*, *Kaumudīprachāras*, *Surasan-*
takas, *Sahakārabhanjikā*, *Abhyūshakhādikā*, *Visakhā-*
dikā, *Navapatṭrikā* (schol. kṛitrimavivāhalilā), *Udaka-*
kshveḍikā (anyonyam sugandhajalasekas), *Pāñchālānu-*
yānam (kṛitrimaputrakalilā), *Ekaśālmaliṣpṛihayantīra-*
tam, *Yavachatwṛthī* (vaiśākhaṣuklachaturthyām nāyakā-

⁷ *Lāṭa-rāsakās*, 2, 10, 23.

nám parasparam sugandhiyavachúrnaprakshepa ... iti páschátyeshu prasiddhá), *Ālalachaturthī* (śrāvaṇaśukla-trītiyāyāni hindolakrīdā), *Madanotsavas* (Madanaprakṛitipūjanam), *Damanabhanjikā*, *Holikā*, *Aṣokottansikā*, *Pushpāvachāyikā*, *Kadambayuddhāni*, *Chūtalatikā*, *Ikshubhanjikā*.

Vātsyāyanae liber jam a Subandhu laudatur, namque Mallanāgam Vātsyāyanae esse synonymon a Maheśvara et Hemachandra edocemur¹. *Kokkoka*, cujus liber, *Ratirahasya* inscriptus, et *Vainyadattae* (sive Venudattae) dedicatus, a Mallinātha citatur, Vātsyāyana recentior est, ejusque opus in singulo quoque capite excerptis. Cf. *Ratirahasya* (E. I. H. 2118. 1834) I, 9: तत्र प्रथमं नंदिकेश्वरगोणिकापुत्रयोर्नैतमाद्यतया संग्रहीष्यामः परतो वास्यायनीयं²

De scholiasta non multa sunt quae dicam. Homo neque sermonis antiquioris, quo Vātsyāyana usus est, neque rerum, quarum explicationem aggressus est, satis peritus fuisse mihi videtur. In fine libri Vrajalālae³ stemma prodit, quod ex hoc codice enucleare non potui.

Lib. I. fol. 34^a; II. fol. 74^b; III. fol. 96^a; IV. fol. 108^b; V. fol. 141^b; VI. fol. 173^a; VII. fol. 190^a.

Haec voluminis pars anno 1821 non satis accurate exarata est. (WILSON 237^a.)

518.

Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 97. Long. 7. Lat. 4½. Linn. 12, 13.

Anangaranga, amoris arena, libellus a *Kalyāṇamalla*, anachoreta regio, ad oblectandum *Lāḍa-khānae* principis, Ahmedi filii, animum compositus. (A.) Incipit: गणपतिको समरनकिये विम्वज्याय सबदुर । इमञ्चानंदइ करदनहे । भालसदासिंदुर ॥ १ ॥

अतिललितविलासं विश्वचेतोनिवासं
समरकृतविकाशं शंकराख्यं प्र(1)णाशं ।
रतिनयनविरामं संततं चाभिरामं
प्रसभविजितवामं शर्मेरं (dām) नौमि कामं ॥ १ ॥

¹ *Vātsyāyana* vocabulum in gaṇa शाङ्करवादि legitur.

² *Kāmasamūha* liber, ab Ananta medico, Maṇḍanae filio, compilatus, distichis variorum poetarum, secundum argumentum digestus, constat, quibus ille insula sua adjecit. Liber anno 1457 compositus est.

³ Fratres ejus Vṛindāvana et Mathurānātha fuerunt.

लोदीवंशावतंसो⁴ हतरिपुवनितानेत्रवारिप्रपूरः(ः) -

प्रादुर्भूतांबुराशिः(ः) समित (stimita?) वरयशा लीलया ज्ञावितश्च⁵ ।
तत्पुत्रः(ः) ख्यातकीर्त्तैरहमदनृपतेः का(ः)सिर्षातविद्वान्

जीयाच् chhri-Lāḍakhānaḥ खितियतिमुकुटैर्घृष्टपादारविंदः ॥ २ ॥

अस्यैव कौतुकनिमित्तमनंगरं

ग्रंथं विलासिजनवल्गुभमातनोति ।

श्रीमन्महाकविरशेषकलाविदग्धः

कल्याणमाल इति भूपमुनिर्यशस्वी ॥ ३ ॥

मतानि दृष्ट्वा बहुशो मुनीनां

तत्सारमादाय निरूपयामि ।

अतो गनाकेलिकलानुरागे -

श्रीस्यः सदायं पुरुषैः प्रभावं (पुरुषैः स्वभावः B.) ॥ ४ ॥

Libellus decem capita habet. 1. De mulierum generibus quatuor: Padminī (sive Nalinī), Chitrinī, Śankhinī, Hastinī. Nalinīprabhṛitīnām sukhathithiḥ. 2. Padminīprabhṛitīnām sādharmaṇī chandrakalā (i. e. nakshakshata). 3. Mṛigādijātibhedena suratabhedanirūpaṇam. 4. Anganānām 'sadharmadharmanirūpaṇam. 5. Vanitānām deśajadharmanirūpaṇam. 6. Drāvaṇādi-yoganirūpaṇam. 7. Vaśīkaraṇa-sugandhādinirūpaṇam. 8. Vivāhādyupadeśanirūpaṇam. 9. Vāhyasambhoganirūpaṇam. 10. Sambhoganirūpaṇam.

Libellus, si ea respiciantur, quae supra ad numerum 228. protulimus, seculo septimo decimo medio videtur compositus esse.

Insunt picturae, quarum prima sapientiae deus, ineptias tales patrono sibi dedicari erubescens, reliquis variorum generum viri et mulieres repraesentantur.

Codex circiter annum 1780 exaratus est. (WALKER 189.)

519.

Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 56. Long. 8½. Lat. 4½. Linn. 8.

Kalyāṇamallae Anangaranga. (B.)

De codice Berolinensi cf. Weber Catal. p. 172.

Codex hoc seculo ineunte exaratus est. (WILSON 464.)

⁴ *Lodī* gens inde a medio seculo quinto decimo usque ad medium seculum sextum decimum floruit. Cf. Mountstuart Elphinstone, The History of India, II, 85 sqq.

⁵ ज्ञाविताश्च B.

M. PHILOSOPHIA.

A. PURVAMIMANSA.

• 520.

Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 111. Long. 12. Lat. 3½. Linn. plerumque 22.

Insunt *Mīmāṃsātantravārttikae*, commentarii a *Kumārīlasvāmin* ad *Jaiminis* aphorismos compositi, fragmenta.

A. Foll. 26-111. Liber primus. Incipit:

विशुद्धज्ञानदेहाय त्रिवेदीदिव्यचक्षुषे ।
श्रेयःप्राप्तिनिमित्ताय नमः सोमार्धधारिणे ॥ १ ॥
समिबन्धं गुरुनादौ शिष्यधीपसिनीरवीन् ।
तत्प्रसादात्कारिणे हं मीमांसाश्लोक -
- - - नुगृह्णतु चित्तश्रोत्रैः प्रसारितैः ।
संतः प्रणयिवाक्यानि गृह्णन्ति ह्यनसूयिनः ॥ ३ ॥
न चात्रातीव कर्त्तव्यं दोषदृष्टिपरं मनः ।
दोषो ह्यविद्यमानोऽपि तच्चिन्तानां प्रकाशते ॥ ४ ॥

Folia multa desiderantur.

B. Foll. 1-25. Libri secundi caput primum. Incipit:
भावाद्याः कर्मशब्दास्तेभ्य क्रिया प्रतीयेतैष ह्यर्थो विधीयते ॥

Codex circiter annum 1530 exaratus est. (WILSON 325.)

521.

Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 118. Long. 13. Lat. 3½.

Foll. 1-38. Linn. 11. *Tantravārttikae* fragmentum, quo primi libri capitis primi pars major continetur. Initium et finis desiderantur.

Haec folia seculo sexto decimo exarata sunt. (WILSON 277^a.)

522.

Foll. 72-129. *Mīmāṃsātantravārttikae* libri secundi caput primum.

Haec folia anno 1542 a Gangādāsa kāyastha exarata, et anno 1630 a Narahari emendata sunt. (WILSON 273^b.)

523.

Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 112. Long. 12. Lat. 4. Linn. 12-21.

Someśvara, *Mādhava* filii, ad *Kumārīlāe* *Tantravārttikam* commentarius, *Nyāyasudhā* appellatus.

A. Foll. 60-93. Commentarius ad caput secundum libri primi. Incipit:

उमानन्दनमाराध्य शारदामीश्वरं गुरुं ।
कृत्स्नशास्त्रप्रसादेन व्याख्यास्ये तत्त्ववार्तिकं ॥ १ ॥

B. Foll. 94-112. Commentarius ad caput quartum libri primi. Folia nonnulla desiderantur. In fine haec subscriptio legitur: इति श्रीमद्विष्णुकांडमीमांसामंडनप्रतिवसंतसोमयाजिभट्टमाधवात्मजभट्टसोमेश्वरविरचितायां तत्त्ववार्तिकटीकायां सर्वानवद्यकारिण्यां व्यायसुधाख्यायां प्रथमस्याध्यायस्य चतुर्थः पादः समाप्तः ॥

C. Foll. 1-59. Commentarius ad caput primum libri secundi. Finis deest.

Codex anno 1525 a Vishṇuśarman exaratus est. (WILSON 275.)

524.

Foll. 107-155. Linn. 12. *Mīmāṃsānyāyaprakāśas*, quo libro *Āpadeva*, Anantadevae filius, Govindae discipulus, *mīmāṃsae* principia exposuit. Incipit:

यत्कृपालेशमात्रेण पुरुषार्थचतुष्टयं ।
प्राप्यते तमहं वंदे गोविंदं भक्तवत्सलं ॥ १ ॥
अनंतगुणसंपन्नमनंतभजनप्रियं ।
अनंतरूपिणं वंदे गुरुमानंदरूपिणं ॥ २ ॥

इह खलु परमकारुणिकेन भगवता जैमिनिचूषिणा अयातो धर्म-
जिज्ञासेत्यादिना द्वादशसु अध्यायेषु धर्मो विचारितः ॥ तत्र वेदेन
प्रयोजनमुद्दिश्य विधीयमानो र्थो धर्मः ॥ यथा यागादिः । स हि यजेत
स्वर्गकाम इत्यादिवाक्येन स्वर्गमुद्दिश्य विधीयते ॥ तथा हि ॥ यजेतेत्यत्र
हि अस्यंशद्वयं । यजिधातुः तत्प्रत्ययश्च । तत्र प्रत्यये अस्यंशद्वयं । आख्या-
तत्वं लिङ्त्वं च । आख्यातत्वं च दशसु लकारेषु विद्यते । लिङ्त्वं पुनः
केवलं लिङ्गेषु । तत्राख्यातलिङ्गत्वाभ्यां भावनैवोच्यते । भावना नाम
भवितुमवसानुकूलो भावकव्यापारविशेषः । सा च द्विविधा ॥ शाब्दी
भावनाऽर्थो भावना चेति ।

Folia 107-145. seculo sexto decimo exeunte, reliqua recentiore manu exarata sunt. (MILL 46^b.)

525.

Opuscula duo. Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 129. Long. 11½. Lat. 3½. Linn. 9.

Foll. 1-71. *Mīmāṃsābhāṣyavivaraṇam*, commentarius ad *Mīmāṃsābhāṣyam*, a *Kumārīlasvāmin* compositus. His foliis ea pars continetur, qua libri tertii caput tertium explicatur. Incipit: कृतेर्जाताधिकारः । एवं लिंग-
विनियोगमुपवर्त्य संप्रति वाक्यविनियोगः प्रस्तूयते ।

Haec pars seculo septimo decimo exarata est. (WILSON 273^a.)

526.

Foll. 39-118. Linn. 8. Initium *Śāstradīpikae*, quo libro *Pārthasārathi-miśra* Jaiminis Nyāyasūtra explicavit. Incipit: लक्ष्मीकौस्तुभवक्षसं नधुरिपुं etc.

श्वरस्वामिनं नत्वा भट्टाचार्यं च जैमिनिं ।

कुमारिलमतेनाहं करिष्ये शास्त्रदीपिकां ॥

Codice nostro primi libri caput primum continetur. *Nyāyaratnamālām* suam auctor in folio 48^a. laudat.

Haec voluminis pars seculo quinto decimo nitidissime exarata est. (WILSON 277^b.)

527.

Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 133. Long. 11. Lat. 4. Linn. 9.

Rāmānuja-āchāryae ad *Pārthasārathis Nyāyaratnamālām* commentarius, *Nāyakaratna* appellatus, in quinque capita divisus. Incipit: अथ द्वादशलक्ष्यां नियतक्रमायां नीमांसायां प्रथमाध्यायप्रतिपाद्यां प्रमाणचिन्तां प्रायशो वहिरंगयुक्तिमूल-तयोपेक्ष्य द्वितीयाध्यायगोचरां कर्मभेदचिन्तामप्यतिप्रत्यभावाद्नादृश्या-वशिष्टाध्यायदशकप्रतिपाद्यप्रमेयतत्त्वसंग्राहकमंगनिर्णयाख्यं प्रकरणं प्रार-भमाणस्तत्प्रतिपाद्यं सामान्यतः प्रतिजानीते । अंगस्वरूपेति ।

Parichheda 1. fol. 19^b; 2. fol. 45^a; 3. fol. 83^b; 4. fol. 113^a; 5. fol. 133^a.

In fine capitis quarti haec leguntur: श्रीमद्रामानुजाचार्य-विरचिते रत्नमालाव्याख्याने नायकरत्नं गनिर्णये चतुर्थः परिच्छेदः ॥

Codex medio seculo septimo decimo exaratus est. (WILSON 274.)

528, 529.

Volumina duo. Lit. Devan. Charta Ind. Long. 10. Lat. 4¹/₂.

Jaiminīyanyāyamālāvistaras, liber a *Mādhava* composuit. (A.) Cf. Colebrooke, Misc. Ess. I. 295 sqq.

Vol. I. Foll. 324. Linn. foll. 1-65. 13. reliquorum 7. Adhy. I. fol. 34^b; II. fol. 59^b; III. fol. 175^a; IV. fol. 220^b; V. fol. 263^a; VI. fol. 324.

Vol. II. Foll. 286. Adhy. VII. fol. 16^b; VIII. fol. 32^b; IX. fol. 99^b; X. fol. 228^b; XI. fol. 261^a; XII. fol. 286^b.

Foll. 1-65. voluminis prioris seculi sexti decimi exeuntis literatura, reliqua anno 1834 exarata sunt. (MILL 82, 83.)

530.

Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 277. Long. 13. Lat. 6¹/₂. Linn. foll. 1-170. 11. reliquorum 13.

Jaiminīyanyāyamālāvistaras. (C.)

Adhy. I. fol. 33^a; II. fol. 57^b; III. fol. 109^b; IV. fol. 129^a; V. fol. 145^b; VI. fol. 170^a; VII. fol. 177^a; VIII. fol. 184^a; IX. fol. 207^a; X. fol. 253^b; XI. fol. 267^b; XII. fol. 277^b.

Codex anno 1833 exaratus est. (WILSON 91.)

531.

Lit. Bengal. Charta Ind. Foll. 154. Long. 16. Lat. 5¹/₂. Linn. 12.

Jaiminīyanyāyamālāvistarae libri I-IX. (B.)

Adhy. I. fol. 24^a; II. fol. 42^a; III. fol. 78^a; IV. fol. 92^b; V. fol. 114^b; VI. fol. 124^a; VII. fol. 129^b; VIII. fol. 135^a; IX. fol. 154^b.

Codex post annum 1820 exaratus est. (WILSON 44.)

532.

Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 27. Long. 11¹/₂. Lat. 4¹/₂. Linn. 9.

Jaiminīyanyāyamālāvistarae liber quintus. (D.)

Codex anno 1799 exaratus est. (WILSON 276.)

B. UTTARAMIMANSA.

533.

Lit. Devan. Charta Europ. Foll. 34. Long. 6. Lat. 6. Linn. 8.

Continentur hoc codice *Bādarāyaṇasūtra*, aphorismi (555) philosophiae Vedānticae, *Bādarāyaṇae* auctori tributi.

Nomina magistrorum aliorum in aphorismis haec laudantur: a. *Ātreya* (स्वामिनः फलश्रुतेरित्यादयः) III, 4, 44. b. *Aśmarathya* I, 2, 29. 4, 20. c. *Audulomi* I, 4, 21. III, 4, 45. IV, 4, 6. d. *Kārshṇājini* III, 1, 9. e. *Kāśakṛitsna* I, 4, 22. f. *Jaimini* I, 2, 28. 31. 3, 31. 4, 18. III, 2, 39. 4, 2, 18. 40. IV, 3, 13. 4, 5, 11. g. *Bādari* I, 2, 30. IV, 3, 8. 4, 10. h. Denique aphorismorum auctor ipse, *Bādarāyaṇa*, his locis nominatur: I, 3, 26. 33. III, 2, 40. 4, 1. 8. 19. IV, 3, 15. 4, 7, 12.¹

¹ प्रायेणाचार्याणामियं जैली यत्स्वाभिप्रायमपि परोपदेशमिव वर्णयन्ति । अत एव 'कर्मण्यपि जैमिनिः फलार्थत्वात्' इति जैमिनेरेव सूत्रं । अत एव 'तदुपर्यपि बादरायणः संभवात्' इति बादरायणस्यैव शारीरकसूत्रं ॥ Quae Kullūkae sententia, ad speciem satis justa, etiam Colebrooki assensum invenit; sed veram hujus rei rationem Weber (Akad. Vorles. p. 216.) perspexit: 'Aus dem Umstande, dass in beiden Sūtra je deren betreffende Verfasser selbst vielfach citirt werden, geht vielmehr nur zur Genüge hervor, dass dieselben

539.

Foll. 11-23. Linn. 12. Fragmentum commentarii ad *Bádaráyanaśūtra*. Incipit: रचनाऽनुपपत्तेऽथ नाऽनुमानं ॥ यद्यपीदं वेदांतवाक्यानामैतदपर्यं निरूपयितुं शास्त्रं प्रवृत्तं ॥ न तर्कशास्त्रवत्केवलाभिर्युक्तिभिः कंचित्सिद्धांतं साधयितुं दूषयितुं वा प्रवृत्तं । तथापि वेदांतवाक्यानि वाचक्षायैः सम्यग्दर्शनप्रतिपक्षभूतानि सांख्यादिदर्शनानि निराकरणीयानीति तदर्थः परः पादः प्रवर्त्तते ॥ Desinit in sūtra समुदाय उभयहेतुके पि तदप्राप्तिः ॥ वैशेषिकराज्ञांतो दुर्युक्तियोगाद्वेदविरोधाच्छिष्टापरिग्रहाच्च नापेक्षितव्य इत्यन्तं । etc.

Hoc igitur fragmento aphorismi II, 2, 1-18. continentur.

Haec folia exeunte seculo superiore exarata sunt. (WILSON 426^b.)

540.

Foll. 156-207. Linn. 10. *Panchadaśī*, liber a *Bhāratīrtha*, Mādhavāchāryae magistro, compositus. (A.) Incipit:

यस्य निश्चयितं वेदा यो वेदेभ्योऽखिलं जगत् ।
निर्मेमे तमहं वेदे विद्यातीर्थं मुनीश्वरं ॥ १ ॥
नमः श्रीशंकरानंदगुरुपादांबुजन्मने ।
सविलासमहामोहग्रहग्रसैककर्मणे ॥ २ ॥
तत्पादांबुरुहद्वंद्वसेवानिर्मलचेतसा ।
सुखबोधाय तत्त्वस्य विवेको यं विधीयते ॥ ३ ॥

Opus in libros tres et capita (prakarāṇa) quindecim divinum est, unde nomen *Panchadaśī* originem traxit.

A. *Vivekapanchakam*, foll. 156^b-166^a. a. *tattvaviveka*.

b. *bhūtaviveka*. Incipit:

सद्वैतं श्रुतं यत्तत्पंचभूतविवेकतः ।
बोद्धुं शक्यं ततो भूतपंचकं प्रविविच्यते ॥

c. *koṣaviveka*. Incipit:

गुहाहितं ब्रह्म यत्तत्पंचकोशविवेकतः ।
बोद्धुं शक्यं ततः कोशपंचकं प्रविविच्यते ॥ १ ॥

d. *dvaitaviveka*. Incipit:

ईश्वरेणापि जीवेन सृष्टं द्वैतं विविच्यते ।
विवेके सति जीवेन हेयो बंधः स्फुटीभवेत् ॥ १ ॥
मायां तु प्रकृतिं विद्यान्मायिनं तु महेश्वरं ।
स मायी सृजतीत्याहुः श्वेताश्वतरशाखिनः ॥ २ ॥
आत्मा वा इदमग्रेऽभूत्स ईक्षत सृजा इति ।
संकल्पेनासृजन्नोक्तान् एतानिति बह्वृचाः ॥ ३ ॥
खवायुग्निजलोर्ध्वोऽध्वन्नदेहाः क्रमादमी ।
संभूता ब्रह्मणस्तस्मादेतस्मादात्मनोऽखिलाः ॥ ४ ॥
बहु स्यामहमेवातः प्रजायेयेति कामतः ।
तपस्तपत्वाऽसृजत्सर्वं जगदिदं तिष्ठति ॥ ५ ॥

इदमग्रे सदेवासीद्बहुत्वाय तदैक्षत ।

तेजोऽब्रह्मांडजादीनि ससर्जति च सामगाः ॥ ६ ॥

विस्फुलिङ्गा यथा वह्नेर्जायन्तेऽक्षरतस्तथा ।

विविधाश्चिज्जडा भावा इत्याद्यवैशिकी श्रुतिः ॥ ७ ॥

जगदव्याकृतं पूर्वमासीद्वाक्रियताधुना ।

दृश्याभ्यां नामरूपाभ्यां विराडादिषु ते स्फुटे ॥ ८ ॥

विरागमनुर्नरा गावः खराश्चाजावयस्तथा ।

पिपीलिकावधि द्वंद्वमिति वाजसनेयिनः ॥ ९ ॥

कृत्वा रूपांतरं जैवं देहे प्राविशदीश्वरः ।

इति ताः श्रुतयः प्राहुर्जीवन्तं प्राणधारणात् ॥ १० ॥

e. *vākyaarthaviveka* (*mahāvākyaiviveka*). Incipit:

येनेक्षते शृणोतीदं जिघ्रति व्याकरोति च ।

स्वाद्भ्रष्टादु विजानाति तत्प्रज्ञानमुदीरितं ॥ १ ॥

B. *Dīpāpanchakam*, foll. 166^a-193^b. a. *chitrādīpa*.

Incipit:

यथा चित्रपटे दृष्टमवस्थानां चतुष्टयं ।

परमात्मनि विज्ञेयं तथावस्थाचतुष्टयं ॥ १ ॥

यथा धौतो घटितश्च लांछितो रंजितः पटः ।

चिदंतर्यामिसूत्राणि विराडात्मा तथेयते ॥ २ ॥

b. *triptidīpa*. Incipit:

आत्मानं चेद्विजानीयादयमस्मीति पूरुषः ।

किमिच्छन्कस्य कामाय शरीरमनु संजरेत् ॥ १ ॥ B. Ar.

अस्याः श्रुतेरभिप्रायः सम्यगत्र विचार्यते ।

जीवन्मुक्तस्य या तृप्तिः सा तेन विशदायते ॥ २ ॥

c. *kūṭasthadīpa*. Incipit:

खादित्यदीपिते कुड्ये दर्पणादित्यदीप्तिवत् ।

कूटस्थभासितो देहो धीस्यजीवेन भास्यते ॥ १ ॥

d. *dhyānadīpa*. Incipit:

संवादिभ्रमवद्ब्रह्मतत्त्वोपास्यापि मुच्यते ।

उत्तरे तापनीयेऽतः श्रुतोपास्तिरनेकधा ॥ १ ॥

e. *nāṭakadīpa*. Incipit:

परमात्माद्वयानंदपूर्णः पूर्वं स्वमायया ।

स्वयमेव जगद्भूत्वा प्राविशज्जीवरूपतः ॥ १ ॥

C. *Brahmānandapanchakam*, foll. 193^a-207^a. a. *yogānanda*. Incipit:

ब्रह्मानंदं प्रवक्ष्यामि ज्ञाते यस्मिन्नशेषतः ।

ऐहिकामुष्मिकानर्थाव्रातं हित्वा सुखायते ॥ १ ॥

b. *ātmānanda*. Incipit:

नन्वेव वासनानंदाद्विद्वानंदादपीतरं ।

वेत्तु योगी निजानंदं मूढस्यात्वास्ति का गतिः ॥ १ ॥

c. *advaitānanda*. Incipit:

योगानंदः पुरोक्तो यः स आत्मानंद इत्यतां ।

कथं ब्रह्मत्वमेतस्य सद्भवस्येति चेच्छृणु ॥ १ ॥

d. *vidyānanda*. Incipit:

योगेनात्मविवेकेन द्वैतमिथ्यात्वचिंतया ।

ब्रह्मानंदं पश्यतोऽथ विद्यानंदो निरूप्यते ॥१॥

e. *vishayānanda*. Incipit:

अथात्र विषयानंदो ब्रह्मानंदं शरूपभाक् ।

निरूप्यते द्वारभूतस्तदंशत्वं श्रुतिर्ज्ञेयौ ॥¹

Desinit liber in distichis:

ब्रह्मानंदाभिधे ग्रंथे पंचमोऽध्याय ईरितः ।

विषयानंद एतेन द्वारेणांतः प्रविश्यतां ॥

Prīyād d*Hariharo* ऽनेन ब्रह्मानंदेन सर्वदा ।

पायाच्च प्राणिनः सर्वान्स्वाश्रितान्छुद्धानमानसान् ॥

Auctoris nomen, codicibus nostris non traditum, ex uno scholiastae loco collegi. Haec enim ille in triptidīpa capitis initio: तृप्तिदीपाख्यं प्रकरणमारभमाणः श्रीभारतीतीर्थैर्गुरु-स्तस्य श्रुतिव्याख्यानरूपत्वात्तद्व्याख्येयां श्रुतिमादौ पठति ॥

Haec voluminis pars anno 1728 exarata est. Inde a folio 178 lacunae multae inveniuntur. (MILL 46°.)

541.

Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 288. Long. 13½. Lat. 6½. Linn. 6-11.

Panchadaśī cum commentario, a *Rāmakṛishṇa* scripto.

(B.) Commentarius incipit:

नत्वा श्रीभारतीतीर्थैर्विद्यारथ्यमुनीश्वरौ ।

प्रत्यक्षत्वविवेकस्य क्रियते पददीपिका ॥

In fine capitum singulorum haec leguntur: इति श्रीमत्प-रमहंसपरिव्राजकाचार्यश्रीभारतीतीर्थैर्विद्यारथ्यमुनिवर्यैर्किंकरेण श्रीराम-कृष्णाख्यविदुषा etc.

Lib. I. fol. 62^b; II. fol. 213^b; III. fol. 288^b.

Codex anno 1805 exaratus est. (WILSON 88.)

542.

Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 153. Long. 13½. Lat. 6½. Linn. 12-22.

Panchadaśī cum *Rāmakṛishṇa* commentario. (C.)

Lib. I. fol. 43^a; II. fol. 118^a; III. fol. 153.

De codicibus Berolinensibus cf. Weber Catal. nn. 625, 629, 630. Textus Calcuttae nuper editus esse dicitur.

Codex post annum 1820 exaratus est. (WILSON 89.)

543.

Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 85. Long. 9½. Lat. 4. Linn. 10.

Panchadaśīsamāśas. Incipit: शुक्लानि च तानि संवरणि

¹ Haec capitum initia a me inde ab A. b. paulum emendata sunt.

च शुक्लंवरणि शुक्लंवरणां धरः शुक्लंवरधरः तं शुक्लंवरधरं व्याप्नो-तीति विष्णुस्तं विष्णुं शशिनः वर्णं etc.

Hoc libello verba composita, quae in Panchadaśī occurrunt, in partes suas resoluta sunt, quam operam ingratam haud dubie magister quidam discipulo alucinato iratus imposuit. Qui quomodo negotio perfunctus sit, hac primi kūtasthadīpae versus interpretatione apparebit: खे आदित्यः खादित्यः खादित्येन दीपिते खादित्यदीपिते । दर्पणे आदित्यः दर्पणादित्यः दर्पणादित्यस्य दीभिः दर्पणादित्यदीभिः दर्पणादि-त्यदीभिर्विवेति दर्पणादित्यवत् । कूटस्थेन दीपितः कूटस्थदीपितः । धियां तिष्ठतीति धीस्यः धीस्यश्चामौ जीवश्च धीस्यजीवन्तेन धीस्यजीवेन ॥ En ipsissima ratio, quam primi Vedarum interpretes coram discipulis suis, quo verba et sententias difficiles explicarent, adhibuerunt, cuique librorum Vedicorum textum non connexum debemus, admodum utilem illum, erroribus vero non immunem. Rāmakṛishṇaē verba auctor passim respexit.

Codex anno 1738 exaratus est. (WILSON 470.)

544.

Foll. 45-55. Linn. 7. Continetur his foliis *Aparokshā-nubhūtisudhārnavas*, manifestae comprehensionis nectareus oceanus, libellus in novem particulas divisus, *San-karae* āchāryae adscriptus. (B.) Initium paulum emendatum subjunxi:

श्रीरामं परमानंदमुपदेष्टारमीश्वरं ।

व्यापकं सर्वलोकानां कारणं तं नमाम्यहं ॥१॥

इति मंगलाचरणप्रकरणं ॥१॥

अपरोक्षानुभूतिर्वै प्रोच्यते मोक्षसिद्धये । सद्भिरेव (एवं MSS.) प्रयत्नेन वीक्षणीया मुहुर्मुहुः ॥२॥ स्ववर्णाश्रमधर्मेण (सधर्मा° B.) तपसा हरितोषणात् । साधनं प्रभवेत्पुंसां वैराग्यादिचतुष्टयं ॥३॥ ब्रह्मादि-स्थावरांतेषु वैराग्यं विषयेष्वनु (वैराग्यविषयेष्वनु B.) । यथैव काक-विद्यायां, वैराग्यं तद्वि निर्मलं ॥४॥ नित्यमात्मस्वरूपं हि, दृश्यं तद्वि-परीतगं । एवं यो निश्चयः सम्यग्विवेको वस्तुतः स वै ॥५॥ सदैव वासनात्यागः शमोऽयमिति शब्दितः । निग्रहो वासवृत्तीनां दम इत्यभि-धीयते ॥६॥ विषयेभ्यः परावृत्तिः परमोपरतिर्हि सा । सहनं सर्वदुःखानां तितिक्षा सा शुभा मता ॥७॥ निगमाचार्यवाक्येषु भक्तिः श्रद्धेति विश्रुता । चित्तैकाग्र्यं तु संलक्ष्ये समाधानमिति स्मृतं ॥८॥ संसारबंधनिर्मुक्तिः कथं स्यान्मे कदाविधे (?) । इति या सुदृढा बुद्धिर्वैकल्या सा मुमुक्षुता ॥९॥

साधनचतुष्टयं नाम द्वितीयं प्रकरणं ॥२॥

उक्तसाधनयुक्तेन विचारः पुरुषेण हि । कर्तव्यो ज्ञानसिद्धयैमात्मनः शुभमिच्छता ॥१०॥ विचारेण विना ज्ञानं नोत्पद्यतेऽन्यसाधनैः ।² यथा पदार्थभानं हि प्रकाशेन विना क्वचित् ॥११॥ कोऽहं कथमिदं जातं को वै कर्तास्य विद्यते । उपादानं किमस्तीह विचारः सोऽयमीदृशः ॥१२॥

² नोत्पद्यते विना ज्ञानं विचारेणान्यसाधनैः । MSS.

अज्ञानप्रभवं सर्वं ज्ञानेन प्रविलीयते । संकल्पो विविधः कर्ता विचारः सोऽयमीदृशः ॥१३॥ एतोर्यदुपादानमेकं सूक्ष्मं सदव्ययं । यथैव मृद्ध-टादीनां विचारः सोऽयमीदृशः ॥१४॥ नाहं भूतगणो देहो नाहं चाक्ष-गणस्तथा । एतद्विलक्षणः कश्चिद्, विचारः सोऽयमीदृशः ॥१५॥ अह-मेकोऽपि सूक्ष्मश्च ज्ञाता साक्षी सदव्ययः । तदहं तत्र संदेहो विचारो सोऽयमीदृशः ॥१६॥

विचारविचारणं नाम तृतीयं प्रकरणं ॥३॥

आत्मा हि निष्कलो ह्येको देहो बहुभिरावृतः । तयोरैक्यं प्रपश्यति किमज्ञानमतः परं ॥१७॥ आत्मा नियामकश्चातदेहो नियम्यवाहकः । तयोरैक्यं प्रपश्यति किमज्ञानमतः परं ॥१८॥ आत्मा ज्ञानमयः पुण्यो देहो मांसमयोऽशुचिः । तयोरैक्यं प्रपश्यति किमज्ञानमतः परं ॥१९॥ आत्मा प्रकाशकः स्वस्यो देहस्तामस उच्यते । तयोरैक्यं प्रपश्यति किम-ज्ञानमतः परं ॥२०॥ आत्मा नित्यो हि सद्वृत्तः देहोऽनित्यो ह्यसन्मयः । तयोरैक्यं प्रपश्यति किमज्ञानमतः परं ॥२१॥ आत्मनः स्वप्रकाशत्वं यत्पदार्थावभासनं । नाग्न्यादिदीप्तिवद्दीप्तिर्भवत्याध्वं यतो निशि^१ ॥२२॥ देहोऽहमित्ययं मूढो धृत्वा तिष्ठत्यहो जनः । ममायमित्यपि ज्ञात्वा घट-द्रष्टव्यं सर्वदा ॥२३॥ ब्रह्मैवाहं समः शांतः सच्चिदानंदलक्षणः । नाहं देहो ह्यसद्रूपो ज्ञानमित्युच्यते बुधैः ॥२४॥ निर्विकारो निराकारो निर-वद्योऽहमव्ययः । नाहं देहो ह्यसद्रूपो ज्ञानमित्युच्यते बुधैः ॥२५॥ निरा-मयो निराभासो निर्विकल्पोऽहमुत्तमः^२ । नाहं देहो ह्यसद्रूपो ज्ञान-मित्युच्यते बुधैः ॥२६॥ निर्गुणो निष्क्रियो नित्यो नित्यमुक्तोऽहमच्युतः । नाहं देहो ह्यसद्रूपो ज्ञानमित्युच्यते बुधैः ॥२७॥ निर्मलो निश्चलोऽनंतः शुद्धोऽहमजरोऽमरः । नाहं देहो ह्यसद्रूपो ज्ञानमित्युच्यते बुधैः ॥२८॥

अज्ञानपूर्वकमात्मज्ञानप्रतिपादनं नाम चतुर्थं प्रकरणं ॥४॥

खदेहे शोभनं तत्त्वा पुरुषाख्यं च संमतं । किं मूर्खं ज्ञान्यमात्मानं देहातीतं करोषि भोः ॥२९॥ स्वात्मानं शृणु मूर्खं त्वं युक्त्या श्रुत्वा च पूरुषं । देहातीतं सदाकारं सुदुर्लभं भवादृशैः ॥३०॥ अहंशब्देन विख्यात एक एव स्थितः परः । स्थूलत्वेनैकतां प्राप्तः कथं स्याद्देहकः पुमान् ॥३१॥ अहं दृष्टतयासिद्धो देहो दृश्यतया स्थितः । ममापमिति निर्देशात्कथं स्याद्देहकः पुमान् ॥३२॥ अहं विकारहीनस्तु देहो नित्यविकारवान् । इति प्रतीयते साक्षात्कथं स्याद्देहकः पुमान् ॥३३॥ यस्मात्परमिति श्रुत्वा, तथा पुरुषलक्षणं । विनिर्णीतममूढेन, कथं स्याद्देहकः पुमान् ॥३४॥ सर्वं पुरुष एवेति सूक्ते पुरुषसंज्ञिते । अप्युच्यते यतः श्रुत्वा कथं स्याद्दे-हकः पुमान् ॥३५॥ असंगः पुरुषः प्रोक्तो बृहदारण्यकेऽपि च । अनं-तमलसंस्मिष्टः^३ कथं स्याद्देहकः पुमान् ॥३६॥ तत्रैव च समाख्यातः स्वयं-ज्योतिर्हि पूरुषः । जडः परप्रकाशोऽयं कथं स्याद्देहकः पुमान् ॥३७॥ प्रोक्तोऽपि कर्मकांडेन आत्मा देहाद्विलक्षणः । नित्यश्च यत्फलं भुङ्क्ते देहपातादनंतरं ॥३८॥ अनेकलिंगसंयुक्तं^४ चलं दृश्यं विकारि च ।

^१ आत्मानं स्वप्रकाशत्वं यत्पदार्थावभासनं । नाग्न्यादिदीप्तिवद्दीप्तिर्भवत्याध्वतोनिशं । B.

^२ ह्यमात्ततः । B.

^३ संसिद्धं B. अचलो ह्यमलो स्थिरः A.

^४ लिंगचानेकसंयुक्तं । MSS. लिंगत्वा^० scribere nolui.

अव्यापकमसद्रूपं तत्कथं स्यात्पुमानयं ॥३९॥ एवं देहद्वयादन्य आत्मा पुरुष ईश्वरः । सर्वात्मा सर्वरूपश्च सर्वातीतोऽहमव्ययः ॥४०॥ इत्यात्म-देहभागेन (इत्यात्मदेहोर्भागेन B.) प्रपंचस्यैव सत्यता । यथोक्ता तर्कशा-स्त्रेण किं ततः पुरुषार्थता ॥४१॥

चौद्धर्शनं नाम पंचमं प्रकरणं ॥५॥

Sequuntur: 6. *ātmanātma-vichāraṇam*; 8. *pañchada-śasādhana-vivaraṇam*; 9. *brahmānubhavavṛttivivardha-nam*. Capitis septimi finis desiderari videtur. Desinit libellus in distichis: एभिरंगैः समायुक्तो राजयोगः प्रकीर्तितः । किंचित्पञ्चकषायाणां हटयोगेन संयुतः ॥१८॥ परिपञ्च मनो येषां केवलो यं च सिद्धिदः । गुरुदैवतभक्तानां सर्वेषां सुलभो भवेत् ॥१९॥

Haec voluminis pars circiter annum 1810 exarata est. (MILL 62^c.)

545.

Foll. 121^b-134^a. *Aparokshānubhavas*. (A.)

Libellus, in hoc exemplari non divisus, disticha 144. complectitur. (WILSON 531^d.)

546.

Foll. 56-71. Linn. 9-11. *Atmabodhas*, animi summi cognitio, libellus *Śankarae* āchāryae tributus. (B.) Incipit:

तपोभिः स्त्रीणपापानां शांतानां वीतरागिणां ।

मुमुक्षूनामपेक्ष्यो यमात्मबोधो विधीयते ॥१॥

In marginibus commentarius auctoris anonymi adscriptus est. Incipit:

शतमखपूजितपादं शतपथमनसो प्यगोचराकारं ।

विकसितजलरुहनेतवं सीतास्त्रायांकमाश्रये रामं ॥१॥

तत्र इहभगवान् शंकराचार्यः उक्तमाधिकारिणां वेदांतप्रस्थानतयं निर्माय तदवलोकनासमर्थानां मंदबुद्धीनां अनुग्रहार्थं सर्ववेदांतसिद्धांतसंग्रह-मात्मबोधप्रकरणं नि(1. di)दर्शयिषुः प्रतिजानीते ॥

Textus in Haeblerini Anthologia, et anno 1852 Mirza-porae cum hoc ipso commentario editus est. Versionem Anglicam J. Taylor anno 1812 publici juris fecit.

Haec voluminis pars anno 1819 exarata est. (MILL 62^d.)

547.

Foll. 69-96^a. *Atmabodhas* cum eodem commenta-rio. (A.)

In prooemio haec variatio invenitur: इह भगवान् शंकराचार्य उक्तमाधिकारिणां वेदांतप्रस्थानतयं वाचस्पतिविवरणवार्तिकं निर्माय etc. (WILSON 531^b.)

548.

Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 9. Long. 11½. Lat. 5½.
Linn. 16.

Jñānabodhinī, doctrinae vedānticae compendium, dialogi a magistro cum discipulo habiti forma traditum.
Incipit:

चित्सदानंदरूपाय सर्वधीवृत्तिसाक्षिणे ।
नमो वेदांतवेद्य[1य] ब्रह्मणेऽनंतरूपिणे ॥ १ ॥
यदज्ञानादिदं भाति यत(j)ज्ञानात् विनिवर्त्तते ।
नमस्तस्मै चिदानंदवपुषे परमात्मने ॥ २ ॥

अथाध्यात्मविद्योपदेशविधिं व्याख्यास्यामः ।

तपोभिः स्त्रीण्यपापानां शांताना वीतरागिणां ।
मुमुक्षूणामपेक्ष्यो यमात्मबोधो विधीयते ॥ ३ ॥
अनात्मभूते देहाहौ आत्मबुद्धे देहिनां ।
साविद्या तत्कृतो बद्धः तन्नाशो मोक्ष उच्यते ॥

अनादिसांतः । नैसर्गिको अध्यासः ॥ etc.

In fine libelli haec leguntur: इति श्रीसंक्षिप्तवेदांशास्त्रप्रक्रियाया श्रीमत्परमहंसपरब्राह्मणकाचार्यश्रीमच्छंकरकृताज्ञानबोधनी प्रक्रिया समाप्ता ॥

Codex exeunte seculo superiore parum accurate exaratus est. (WILSON 324.)

549.

Foll. 38-42. Linn. 10. *Tripurīprakaraṇam*, *Ṣankarāe* tributum, quo libello auctor Vedāntae elementa primis quasi lineis adumbravit. Incipit:

ज्ञानस्वरूपं चिन्मात्रं ज्ञेयज्ञातृयवर्जितं ।
पूर्णं शून्यमनाभासं सर्वभासं नमाम्यहं ॥ १ ॥

Quae sequuntur, gravissimis erroribus emendatis, adjuncti:

अथ त्रिपुरीप्रकरणं ॥ शब्दस्पर्शरूपरसगंधादयो विषयाः पंच पृथिव्यादयश्च परमात्मन एव समुत्पन्नाः । तस्माद्वा एतस्मादात्मन आकाशः संभूत आकाशाद्वायुर्वायोऽग्निरग्निरापोऽन्नः पृथिवी पृथिव्या ओषध्य ओषधीभ्योऽन्नमन्नाद्रेतो रेतसः पुरुष इत्यादिश्रुतिभ्यः । शब्दस्पर्शरूपरसगंधाद्यनुप्रवेशेन पृथिव्यापस्तेजो वायुराकाशमिन्द्रियान्यहंकारो बुद्धिर्मानहानव्यक्तमित्युच्यते । तत्र पृथिवी धारणे । आपः पिंडीकरणे क्लेदने च । तेजः पचने प्रकाशने च । वायुर्व्यूहने चालने च । आकाशमवकाशप्रदाने च । आकाशमेकलक्षणं । त्रिलक्षणो वायुः । त्रिलक्षणं तेजः । आपश्चतुर्लक्षणाः । पंचलक्षणा पृथिवी । शब्दगुण आकाशः । शब्दस्पर्शगुणो वायुः परस्परानुप्रवेशेन । शब्दस्पर्शरूपगुणोऽग्निः । शब्दस्पर्शरूपरसगुणा आपः । शब्दस्पर्शरूपरसगंधगुणा पृथिवी । यत्काठिन्यं सा पृथिवी । यद्भवं तदापः । यदुष्णं तस्तेजः । यत्संचरति स वायुः । यत्सुषिरं तदाकाशमिति । एतत्स्थूलशरीरं सदसदात्मकं । मनः संकल्पविकल्पात्मकं निश्चयात्मिका बुद्धिश्चेति । इन्द्रियाणि विज्ञानशक्तयः क्रि-

याशक्तयश्चेति । विज्ञानशक्तयः श्रोत्रं त्वक् चक्षुर्जिह्वा घ्राणमिति पंच बुद्धीन्द्रियाणि । क्रियाशक्तयश्चेति वाक्पाणिपादपायूपस्थाख्यानि पंच कर्मेन्द्रियाणीति । पंच वायवश्चेति भेदेन द्विधा । प्राणापानच्यानोदानसमाननागकूर्मकृकलदेवदत्तधनंजया इति वायवः । मनो बुद्धिरहंकारश्चित्तमित्यंतःकरणचतुष्टयं । संकल्पविकल्पात्मकं मनः । अभिमानलक्ष्योऽहंकारः । बोद्धव्यलक्षणा बुद्धिः । चेतयितव्यलक्षणं चित्तं । etc.

Haec folia anno 1681 exarata sunt. (WILSON 478^b.)

550.

Foll. 320. 321^a. *Dhanyastotram*, hominum beatorum praeconium, carmen distichis octo constans, *Ṣankarāe* āchāryae tributum. Incipit:

आदौ विजित्य विषयान्महोहराम्-
द्वेषाद्यशत्रुगणमाहृतयोगराज्यम्
ज्ञानामृतं समधिगम्य परात्मविद्या-
कांतासखा वनगृहे विचरंति धन्याः १
त्यक्त्वा गृहे रतिमधोगतिहेतुभूता-
मात्मेक्ष्योपनिषदर्थैरसं पिवंत्यः (taḥ)
विज्ञस्युहाविषयभोगपदे विरक्ता
धन्यास्त एव विजनेषु विमुक्तसंगाः २
त्यक्तैषणात्ययमवेक्षितमोक्षमार्गा
भैक्षामृतान्नपरिकल्पितदेहादाः
ज्योतिः परात्परतरं परमात्मसंज्ञं
धन्या द्विजा रहसि हृद्यवलोकयंति ३

Beati illi esse dicuntur, qui, vinculis mundanis abjectis, numini indiviso penitus perspicendo operam navent. (WILSON 531ⁱ.)

551.

Opuscula varia. Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 108. Long. foll. 1-23. 11½. foll. 24-108. 9½. Lat. foll. 1-28. 5. foll. 29-47. 4½. foll. 48-108. 3½.

Foll. 1-10. Linn. 16. *Vākyasudhā*, libellus distichis 44. constans, *Ṣankarāe* āchāryae auctori tributus, cum commentario auctoris anonymi. Commentarius incipit:

नमो रामाय देवाय सच्चिदानंदमूर्त्तये ।
Krishṇāya गुरवे व्यासशंकराचार्यमूर्त्तये ॥ १ ॥
नामरूपात्मविश्वात्मपंको यत्नग्न ईक्षते ।
तद्वाक्यसुधयाप्लाव्य निर्व्यंकं तत्त्वमीक्षतां ॥ २ ॥ etc.

तत्रादौ वाक्यसुधाख्यं प्रकरणंमारभ्यमाणो भगवान् भाष्यकारः ॥ त्वंपदार्थं व्यत्पादयति ॥ रूपं दृश्यमित्यादिभिः पंचभिः श्लोकैः ।

Libellus Bonnae anno 1833 a Frid. Windishmann editus est.

Haec voluminis pars circiter annum 1790 exarata est. (WILSON 426^a.)

552.

Foll. 32-44. Linn. 9. *Vedāntasāras*, Vedāntae medulla, libellus a *Sadānanda* quodam, *Advaitānandae* cujusdam discipulo, compositus. (B.)

Editiones quum haud paucae exstent, eam tantum memorabo, quae a J. R. Ballantyne cum versione Anglica anno 1850 curata est.

Haec folia post annum 1820 exarata sunt. (MILL 62^b.)

553.

Foll. 96^b-121^b. *Vedāntasāras* a *Sadānanda* compositus. (A.) (WILSON 531^c.)

554.

Foll. 321^b-326^a. *Panchīkaraṇavārttikam*, quinque-partitionis explanatio, libellus disticha 64. continens, *Sureśvarae* āchāryae tributus¹. Incipit:

सोकारस्सर्ववेदानां सद्भूतत्वप्रकाशकः ।
तेन चित्रसमाधानं मुमुक्षूणां प्रकाशयते ॥ १ ॥
आसीदेकं परं ब्रह्म नित्यमुक्तमविक्रियं ।
तत्समायासमावेशाद्विजमव्याकृतात्मकं ॥ २ ॥
तस्मादाकाशमुत्पन्नं शब्दतन्मात्ररूपकं ।
स्पर्शात्मकस्ततो वायुस्तेजो रूपात्मकं ततः ॥ ३ ॥
आपो रसात्मिकास्तस्मान्नाभ्यो गंधात्मिका मही ।
शब्दैकगुणमाकाशं शब्दस्पर्शगुणो मरुत् ॥ ४ ॥
शब्दस्पर्शरूपगुणैस्त्रिगुणं तेज उच्यते ।
शब्दस्पर्शरूपरसगुणैरापश्चतुर्गुणाः ॥ ५ ॥
शब्दस्पर्शरूपरसगंधैः पंचगुणा मही ।
तेभ्यः समभवद्रूपं लिंगं सैवात्मकं महत् ॥ ६ ॥
ततः स्थूलानि भूतानि पंच तेभ्यो विराड्भूत् ।
पंचोक्तानि भूतानि स्थूलानीत्युच्यते बुधैः ॥ ७ ॥
पृथिव्यादीनि भूतानि प्रत्येकं विभजेद्विधा ।
एकैकं भागमादाय चतुर्धा विभजेत्पुनः ॥ ८ ॥
एकैकं भागमेकस्मिन्भूते संवेशयेत्प्रमात् ।
ततश्चाकाशभूतस्य भागाः पंच भवन्ति हि ॥ ९ ॥
वायुदिभागाश्चत्वारो वायुदिध्वेवमादिशेत् ।
पंचीकरणमेतत्स्यादित्याहुस्तत्सर्वेदिनः ॥ १० ॥
पंचोक्तानि भूतानि तत्कार्यं च विराड् भवेत् ।
स्थूलं शरीरमेतत्स्यादशरीरस्य चात्मनः ॥ ११ ॥

Auctor postquam elementorum, quibus creatio crassa (sthūlaprapancha) formata est, distributionem exposuit, corpus subtile (sūkshmaśarīra) paucis tangit, utrumque (sthūla + sūkshma), necnon intelligens corpus (prājna,

¹ शंकराचार्यपूज्यपाद[शिष्य].

kāraṇa) in eodem animo universo (chit) conjunctum esse docet:

स्थूलसूक्ष्मक्रमात्सर्वं चिदात्मनि विलापयेत् ॥ ४८ ॥

अकारं पुरुषं विश्वमुकारे प्रविलापयेत् ।

उकारं तैजसं सूक्ष्मं मकारे प्रविलापयेत् ॥ ४९ ॥

मकारं कारणं प्राज्ञं चिदात्मनि विलापयेत् ।

चिदात्माहं नित्यशुद्धबुद्धमुक्तसद्वयः ॥ ५० ॥

Idem libellus in Museo Asiatico Petropolitano ad-servatur, cf. Boehtlingk l. l. p. 729. (WILSON 531^k.)

555.

Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 41. Long. 14 $\frac{1}{2}$. Lat. 5 $\frac{1}{2}$. Linn. 16-18.

Continetur hoc codice *Advaitaratnarakshaṇam*, quo libro *Madhusūdana-sarasvatī*, Viśveśvarae discipulus, animi universae et singuli, sive numinis et animi unitatem (*jīva*brahmaṇor, *jīveśvarayor*, *kshetrajañeśva-rayor abheda*) argumentis quum dogmaticis tum philosophicis non sine acerbitate et verborum convicio a philosophi dialectici (tārkika) cujusdam opinionibus perversis defendit. Incipit:

वृंदारण्यविविष्टं विलुठितमाभीरवारनारीभिः ।

सत्यचिदानंदघनं ब्रह्म नराकारमालंबे ॥ १ ॥

निर्जित्य प्रतिपक्षान्द्वैतधियो दुष्टतार्किकमन्यान् ।

अद्वैततत्त्वरत्नं रक्षितुमयमुद्यमः क्षमः स्यात् ॥ २ ॥

Praeter antiquiores utriusque mīmāṃsae et aliarum scholarum magistros *Madhusūdana* hos auctores et libros laudat: 1. *Khaṇḍanakṛit* fol. 8^b (अभेदं नोन्निरंती धीर्न भेदोलंघनक्षमा । तथा चाद्ये प्रमा सा स्यान्नांते स्वापेक्षवैशसात्). 12^b. 15^a; 2. *Guṇakiraṇāvalī* (fol. 7^b. तथा चादुराचार्याः । गुणकिरणवत्त्वा । अतद्भावावृत्तिर्वैशिष्ट्यमिति); 3. *Panchapādikā-vivaraṇa*; 4. *Bhāmatikāra*; 5. *Maṇikṛit*; 6. *Maṇḍana-miśrae Brahmasiddhi*; 7. *Saṅkshepaśarīraka*; 8. *Siddhāntarahasya*. Praeterea lectores ad opera sua *Advaitasiddhi* et *Vedāntakalpapatikā* relegat.

Desinit liber in verbis:

अद्वैतरत्नमेतत् श्रीविश्वेश्वरपादयोः ।

समर्पितमथैतेन प्रीयतां स दयानिधिः ॥

इति श्रीपरमहंसपरिव्राजकाचार्यश्रीविश्वेश्वरसरस्वतीपूज्यपादशिष्यश्रीम-धुसूदनसरस्वतीविरचितमद्वैतरत्नरक्षणं समाप्तं ॥

Codex anno 1687 exaratus est. (MILL 13.)

556.

Foll. 55-119. Linn. 10-13. *Bhedadhikkārasatkriyā*. (*Bhedadhikkārae* libri observantia), commentarius a

Nārāyaṇāśrama quodam, *Nṛsiṃhāśrama* discipulo, compositus. Incipit:

मृषा मायाशक्त्या वृतमहिमनि ब्रह्मणि परे
जगज्जालं जातं स्फुरति वियतीवोरु नगरं
विरिंचेद्रादिदशनरतिरतिगगतभिदा (i. e. °तिर्यग्ग°)
कुतो नो भूमाहंनिरवधिसदानंदधनचिन् १॥
काशते कलितं यस्य पदं वैदिकमस्तकैः
भक्त्य (bhaktyā) मुक्त्यै समीहंतं तं नृसिंहं गुरुं भजे ।
गभीरभावभारेण दुर्वैहा *gauravī kṛitih*
तथापि भेदधिकारसत्क्रियां श्रद्धयारभे । ३

यद्यपि श्रुतिस्मृती[ति]हासपुराणागमैः क्रियासमभिहारेण जगन्निदाने सर्वज्ञे परमात्मनि सजातीयादिसमस्तभेदो निर्दिष्टो निषिद्धश्च यद्यपि चातुर्भवद्विवादायणभगवत्पादादिभिः पूर्वाचार्यैरारंभणाधिकरणादिन्यायतोऽपि भेदसत्ता निरकारि । तथापि केचित् स्तोत्रेक्षापरिकल्पितपारिभाषिकयुक्तिकलापाकुलीकृतान्तःकरणा भेदसत्ता संभावयंतो श्रुत्यादिसिद्धाद्वितीयचिदात्मनि श्रद्धां विभ्रंति अतस्तन्मोहशान्तये समस्तभेददुर्निरूपणप्रकटनाय ग्रंथमारम्भाद्यस्तत्परिसमाप्त्यादिफलकमीश्वरतत्त्वानुसरणं मंगलं मनसानुष्ठितं शिष्यशिक्षार्थं प्रगटयन् प्रगटविषयादिकं सूचयन् स्मृतवस्तुस्वरूपं सलक्षणप्रमाणं निर्दिशति ॥ *Vedāntetyādinā* ।

Disticho tertio *Bhedadhikkāram* *Nṛsiṃhāśrama* auctori tribui videmus. Idque eo confirmatur, quod eidem philosopho ¹*Advaitadīpikām* debemus, ejusdem argumenti librum, multo tamen copiosiore, qui eundem *Nārāyaṇāśramam* interpretem invenit (E. I. H. 106 et 1809).

Haec voluminis pars anno 1655 a *Sahasrakiraṇa Vārāṇasīae* (विश्वेश्वरराजधान्यां) satis accurate exarata est. (WILSON 449^b.)

557.

Opuscula varia. Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 328. Long. 4 $\frac{3}{4}$. Lat. 6 $\frac{1}{2}$. Linn. 8-10. Codex circiter annum 1790 exaratus est.

Foll. 1-68. *Dvādaśamahāvākyaivivaraṇam*, opus a *Vaikuṇṭhapūrī*, *Gopālae* (*Madanagopālae*) discipulo, scriptum. Incipit: ओं अथ द्वादशमहावाक्यसिद्धांतो लिख्यते ॥ यदज्ञानप्रभावेण दृश्यते सकलं जगत् । यज्ज्ञानास्रयमायाति तस्मै ज्ञानात्मने नमः ॥ ओं वैकुण्ठपुरी परमहंसपरिव्राजकाचार्ये संक्षेपतो वेदान्तसूत्रमहावाक्यार्थं प्रकटीकरोति । प्रज्ञारहितसंन्यासिनिमित्तं तदुपकारहेतोः । वार्तिकशास्त्रतदर्थग्रथितं शान्तरसनादकसंज्ञितं निरूपयति । अल्पशास्त्रज्ञवैकुण्ठपुरी यतिधर्मवान् ।

Auctor, qui vulgo *Vishṇupūrī* appellatur², sententiarum quatuor प्रज्ञानमानंदं ब्रह्म, अहं ब्रह्मास्मि, तत्त्वमसि, अयमात्मा

¹ *Jagannāthāśrama* discipulo.

² Off. supra pp. 37, 38.

ब्रह्म, e quatuor Vedarum Upanishadis desumtarum, vocabula singula capitibus duodecim (*siddhānta*) ita exposuit, ut dogmata Vedāntica ad sectae Bhāgavatae (*Pāncharātrika*) superstitiones deflecteret.

Prooemio auctor scholae Vedānticae doctorum seriem tradit: ब्रह्माद्याचार्या आदितः क्रमाद्वर्ण्यते । प्रथमाचार्यो ब्रह्मा । द्वितीयाचार्यो विष्णुः । तृतीयाचार्यो रुद्रः । चतुर्थो वसिष्ठः । पंचमः शक्तिः । षष्ठः पराशरः । सप्तमो व्यासः । अष्टमः शुक्रः । नवमो *Gauḍaḥ* । दशमो *Govindaḥ* । *ekādaśāchāryaḥ Śankaraḥ* । एत एकादश पूर्वाचार्याः । तन्मध्ये सत्ययुगसंबंधाचार्यतयं । ब्रह्मा विष्णू रुद्रश्चेति । त्रेतायुगसंबंधाचार्यतयं । वसिष्ठः शक्तिः पराशरश्चेति । द्वापरसंबंधाचार्यौ द्वौ । व्यासशुक्रदेवौ । कलियुगसंबंधाचार्यतयं । गौडगोविंदशंकराचार्याश्चेति । *Śankarasya śishyāḥ chatvāraḥ* । *Viśvarūpa-Padmanābha-Troṭaka*³ - *Hastāmalaśāchāryaḥ* । *Prithvīdharāchāryaḥ* । *tasyāpi śishyā daṣa* । तीर्थाश्रमवनारख्यगिरिपर्वतसागराः । सरस्वती भारती च पुरी नामानि चै दश ॥⁴ पृथ्वीधरादेकादशाचार्यप्रसादात्कलौ संन्यासिप्रवृत्तिः । तत्र दशनामसंन्यासिमध्ये *śrī-Padmanābhapurī* prathamāḥ । *Pūrṇapurī* dvitīyāḥ । *Anantapurī* tritīyāḥ । *KRISHNACHETANAPURĪ* (sic) chaturthāḥ । *Harīharapurī* panchamāḥ । *Gopālapurī* shashṭha इत्यस्मत्संप्रदायप्रवृत्तेः पूर्वाचार्याः । *Tachchhishyo Vaikuṇṭhapurī* कलियुगाचार्यो भवति । *śrī-Madanagopālaprasādān* महावाक्यार्थं संक्षेपेण निरूपयति ॥⁵

I-III. fol. 13^a; IV-VI. fol. 34^b; VII-X. fol. 53^b; XI. XII. fol. 68^b. (WILSON 531^a.)

558.

Foll. 259-286. *Ashṭāvakraśānhitā*, libellus capita (prakarāṇa) viginti, sive rerum indice addito, viginti unum continens. Incipit: जनक उवाच ॥ कथं ज्ञानमवाप्नोति मुक्तिः केन भविष्यति । वैराग्यं च कथं प्राप्नोतेतद्ब्रूहि मम प्रभो ॥ १॥ अष्टावक्र उवाच ॥ मुक्तिमिच्छसि चेन्नात विषयान्विषयवत्त्यज । क्षमार्जवदयातोषसत्यं धीयूषवद्भज ॥ २॥ न पृथी न जलं नाग्निर्न वायुर्द्यौर्न वा भवान् । एषां साक्षिणमात्मानं चिद्रूपं विद्धि मुक्तये ॥ ३॥ यदि देहं पृथक्कृत्य चित्ति विभ्रम्य तिष्ठसि । अधुनेव सुखी शान्तो बंधुमुक्तो भविष्यसि ॥ ४॥ न त्वं विप्रादिको वर्णो नाश्रमी नाक्षगोचरः । असंगो सि निराकारो विश्वसाक्षी सुखी भव ॥ ५॥ धर्माधर्मौ सुखं दुःखं मानसानि न ते विभो । न कर्तासि न भोक्तासि मुक्त एवासि सर्वदा ॥ ६॥ एको द्रष्टासि सर्वस्य मुक्तप्रायो सि सर्वदा । *ayam eva hi te bandho: drashtāram paśyasītaram* ॥ ७॥ अहं कर्तेत्यहंमानमहाकृष्णाहिदंशितः । नाहं कर्तेति विश्वासामृतं पीत्वा सुखी भव ॥ ८॥

³ Hoc nomen plerumque sine *r* litera scribitur.

⁴ Ordinum monachicorum haec esse nomina vides.

⁵ In fine capitis primi haec subscripta sunt: इति श्रीवैकुण्ठपुरी-विरचिते शान्तिरसनादके etc.

Oratio dialogi forma traditur, ab *Ashṭāvakra* cum *Janaka*, sive a magistro cum discipulo habiti. Atque priore parte animi singuli et universi unitate declarata, auctor altera rerum et actionum mundanarum illa cognitione perceptam vanitatem, a vero philosopho animo immoto contemplandam¹, adumbrat.

Hujus arrogantis doctrinae quasi fastigium his *discipuli* verbis continetur: Cap. 2. अहो निरंजनः शान्तो बोधोऽहं प्रकृतेः परः । एतावन्तमहं कालं मोहेनैव विडंविताम् ॥१॥ मत्तो (i. e. ex indiviso illo animo) विनिर्गतं विश्वं मय्येवं लयमेवति । मृदि कुम्भो जले वीचिः कनके कटकं यथा ॥१०॥ अहो अहं नमो मह्यं विनाशो यस्य नास्ति मे । ब्रह्मादिस्तम्भपर्यन्तजगन्नाशोऽपि तिष्ठतः ॥११॥ अहो अहं नमो मह्यमेकोऽहं देहवानपि । क्वचिन्न गन्ता नागन्ता व्याप्य विश्वं व्यवस्थितः ॥१२॥ अहो अहं नमो मह्यं दृष्टो नास्तीह मत्समः । असंस्पृश्य शरीरेण येन विश्वमिदं धृतं ॥१३॥ अहो अहं नमो मह्यं यस्य मे नास्ति किञ्चन । अथवा यस्य मे सर्वं यद्वाङ्मनसगोचरं ॥१४॥ ज्ञानं ज्ञेयं तथा ज्ञाता त्रितयं नास्ति वास्तवं । अज्ञानाद्वाति यत्नेदं सोऽहमस्मि निरंजनः ॥१५॥ et cap. 19. तत्त्वविज्ञानसंदेशमादाय हृदयोदरात् । नानाविधपरामर्शश्रुत्योद्भूतः कृतो मया ॥१॥ क्व धर्मः क्व च वा कामः क्व वार्यः क्व विवेकिता । क्व द्वैतं क्व च वा द्वैतं स्वमहिम्नि स्थितस्य मे ॥२॥ क्व वात्मा क्व च वानात्मा क्व शुभं क्वाशुभं तथा । क्व चिन्ता क्व च वाचिन्ता स्वमहिम्नि स्थितस्य मे ॥३॥ क्व स्वप्नः क्व सुषुप्तिर्वा क्व च जागरणं तथा । क्व तुरीयं भयं वापि स्वमहिम्नि स्थितस्य मे ॥४॥ क्व दूरं क्व समीपं वा चाद्यं क्वाभ्यन्तरं क्व वा । क्व स्थूलं क्व च वा सूक्ष्मं स्वमहिम्नि स्थितस्य मे ॥५॥ क्व मृत्युर्जीवितं वा क्व क्व लोकः क्वाप्यलौकिकं । क्व लयः क्व समाधिर्वा स्वमहिम्नि स्थितस्य मे ॥६॥ अलं त्विवर्गकथया योगस्य कथयाम्यलं । अलं विज्ञानकथया विश्रान्तस्य ममात्मनि ॥७॥

A quo libellus compositus sit, non constat; nam de *Ashṭāvakra* auctore cogitandum non est, cujus *Janakae*-que mentio ea tantum re inniti videtur, quod prior numinis indivisam naturam perspexisse (*Mahābhārata* 3, 10639. सोऽहं श्रुत्वा ब्राह्मणानां सकाशे ब्रह्माद्वैतं कथयितुमागतोऽस्मि), alter vero, *Videhae* rex, *videhamuktis* praeceptor primus fuisse perhibetur.

Idem opusculum cum *Viṣveṣvarae* commentario in cod. E. I. H. 100. et in Museo Asiatico Petropolitano adservatur. (WILSON 531^f.)

¹ Cap. 8. तदा बंधो यदा चित्तं किञ्चिद्वाङ्मिति शोचति । किञ्चिन्मुञ्चति गृह्णाति किञ्चिद्भूयति कुप्यति ॥१॥ तदा मुक्तिर्यदा चित्तं न वाङ्मिति न शोचति । न मुञ्चति न गृह्णाति न भूयति न कुप्यति ॥२॥ तदा बंधो यदा चित्तं सक्तं कास्वपि दृष्टिषु । तदा मोक्षो यदा चित्तमसक्तं सर्वदृष्टिषु ॥३॥ यदा नाहं तदा मोक्षो यदाहं बंधनं तदा । मत्वेति ह्येतया किञ्चिन्मा गृह्णाण विमुञ्च मा ॥४॥

559.

Foll. 307-319. *Vyāsasukasamvādas*, Vyāsae cum Śuka colloquium. Incipit: जनमेजय उवाच ॥ भगवन्श्रोतुमिच्छामि माहात्म्यं यत्तु कस्य च । परस्परं तु संवादं व्यासस्य च शुकस्य च ॥ यत्ताश्रमपदे रम्ये संवादः सुमहानभूत् । पितुः पुत्रेण सह यस्तन्मे ब्रूहि महामते ॥ वैशंपायन उवाच ॥ शृणुष्ववाहितो राजन्यथा तेषां महात्मनां । संवादमिदमश्रौषमद्भुतं लोमहर्षेण ॥ तत्ताश्रमपदे रम्ये सिद्धगंधर्वसेविते । त्रैलोक्यविश्रुते देशे नात्मच्छिनिषेविते ॥ नानादुमलताकीर्णे नानापुष्पोशोभिते । हृदैश्च विविधाकारैस्तोयपूर्णैर्मनोरथैः ॥ हंसकारंडवाकीर्णैश्चक्रवाकोपशोभितैः । etc.

Vyāsa quum filio ut officia domestica susciperet suasisset, Śuka de rerum omnium, praeter religionem, vanitate disserit. Ad quos viros disputantes quum Rambhā, quasi dea ex machina, accessisset et mulierum venustatem laudibus extulisset, a philosopho moroso verbis non admodum urbanis refutatur.

Libellus e *Mahābhārata* desumptus esse dicitur. (WILSON 531^h.)

560.

Foll. 18-64. Linn. 8, 9. *Sāṅdilyasūtra*, aphorismi *Sāṅdilyae* tribut, cum *Svapneśvarae* commentario. Liber aphorismis centum constat, quibus perfecta animi erga numen devotio unicum beatitudinis instrumentum esse declaratur. Scholiasta praecepta in tres lectiones, lectionesque singulas in duas partes diurnas (*āhnikā*) divisit. Prima haec:

अथातो भक्तिजिज्ञासा ॥१॥ सा परानुरक्तिरीश्वरे ॥२॥ तत्संस्थस्यामृतत्वोपदेशात् ॥३॥ ज्ञानमिति चेत्, न, द्विषतोऽपि ज्ञानस्य तदसंस्थितेः ॥४॥ तयोपक्षयाच्च ॥५॥ द्वेषप्रतिपक्षभावादसंशयदाच रागः ॥६॥ न क्रिया, कृतेऽनपेक्षणात्, ज्ञानवत् ॥७॥ अत एव फलानन्त्यं ॥८॥

Auctores in aphorismis hi laudantur: *Kāśyapa* II, 1, 3; *Jaimini* II, 2, 6; *Bādarāyaṇa* II, 1, 4. Praeterea *Bhagavadgītā* non modi loci adhibentur², sed etiam nomen ipsum in II, 2, 29. usurpatur: *Sā* (parā bhaktir) *ekāntabhāvo*, *Gītārthapratyabhijñānāt*, qua sententia ad locum *Mahābhāratae*, *Sāntiparvan* 13552 sqq. alluditur.

Commentarius incipit:

प्रपद्य परमं देवं श्रीस्वप्नेश्वरमूरिणा ।

शांडिल्यशतसूत्रीयभाष्यमाभाष्यते धुना ॥१॥

गोविंदचरणद्वंद्वे मधुनो महदद्भुतं ।

यत्पायिनो न मुह्यंति मुह्यंति यदपायिनः ॥२॥

² Cf. II, 2, 30. परां कृत्वा सर्वेषां तथा ह्याह । et *Bhagavadgītā* 18, 68. य इदं परमं गुह्यं मद्भक्त्येवमिदं । भक्तिं मयि परां कृत्वा मामेवैष्यत्संशयः ॥

Scholiasta in afferendis librorum recentiorum sententiis sollertior est quam in explicando auctore accuratior.

Haec voluminis pars hoc seculo ineunte non accurate exarata est. (MILL 113^b.)

C. YOGA.

561.

Foll. 46—98. *Yogasūtra*, philosophiae yogicae aphorismi, a *Patanjali* compositi, cum *Bhojadevae* commentario, *Rājamārtanḍa* appellato.

Liber in capita quatuor divisus est. Capita I. et II. a *J. R. Ballantyne* cum versione Anglica edita sunt, tertii, quo facultates divinae (vibhūti) tractantur, aphorismos infra exscripsi, excerptas e commentario explanationes suo loco adjunxi:

देशबन्धश्चित्तस्य धारणा । देशे नाब्धिक्रानासङ्ग्रादौ चित्तस्य bandho vishayāntaraparihāreṇa yat sthīrīkaraṇam sá chittasya dhāraṇety uchyate ॥ १ ॥ तत्र प्रत्ययैकतानता ध्यानं । तत्रा, tasmin देशे yatra chittam dhṛitam, tatra pratyayasya jñānasya yá ekatānatá (visadriṣapariṇāmaparihāradvāreṇa yad eva dhāraṇāyām ālambanīkṛitam, tadālbambanatayaiva nīrantaram utpattih) sá dhyānam uchyate ॥ २ ॥ तदेवायैमात्रनिर्भासं स्वरूपज्ञानमिव समाधिः । tad dhyānam, yatrārthamātranirbhāsam, arthākārasamāveśād udbhūtārtharūpam, nyagbhūtajñānasvarūpatvena svarūpaśūnyatām ivāpadyate, sa samādhir ity uchyate ॥ ३ ॥ त्वयमेकत्र संयमः ॥ ४ ॥ तज्ज्ञयात्मज्ञालोकः । tasya samyamasya jayād abhyāsenā sāmyotpādanāt prajñāyá jñátavyavivekasvarūpāyá ālokaḥ prasaro bhavati; prajñā jñeyam samyag ābhāsayatīty arthaḥ ॥ ५ ॥ तस्य भूमिषु विनियोगः । bhūmishu sthūlasūkshmalambanabhedena sthītāsu chittavṛttishu; adharām adharām chittabhūmim jītam jītam jñátvottarasayām uttarasayām bhūmau samyamah kāryaḥ ॥ ६ ॥ त्वयन्तरंगं पूर्वेष्वः । pūrvebhyo yamādibhyo yogāngebhyah pāraparyeṇa samādher upakārakebhyo dhāraṇādiyogāngatrayam samprajñātasya samādher antarangam, samādhisvarūpanishpādanāt ॥ ७ ॥ तदपि बहिरंगं निर्वीजस्य । nirbījasya nīrālambasya śūnyabhāvanāparaparyāyasya samādher etad api bahirangam pāraparyeṇopakāratkvāt ॥ ८ ॥ Idānīm yogāngasiddhīr ākhyātukāmaḥ samyamasya vishayapariśuddhim kartum krameṇa pariṇāmatrayam āha । व्युत्थाननिरोधसंस्कारयोरभिभवप्रादुर्भावौ निरोधलक्षणचित्तान्वयो निरोधपरिणामः । vyutthānam kshiptamūdhavikshiptākhyam bhūmitrayam, nirodhaḥ prakriṣṭasattvasyāngitayā chetasah pariṇāmaḥ; tābhyām vyutthānanirodhābhyām yau janitau saṃskārau, taylor yathākramam abhībhavaprādurbhāvau yadā bhavataḥ (abhībhave nyagbhūtatayā kāryasya kāraṇe 'sāmarthy-

nāvasthānam, prādurbhāvo vartamāne 'dhvany abhivyaktarūpatayāvasthānam), tadā nirodhalakṣaṇachittasyobhayaṇvṛttitvād anvayo yaḥ, sa nirodhapariṇāma ity uchyate. Ayam arthaḥ: yadā vyutthānasamskārarūpo dharmas tirobhūto bhavati, nirodhasamskārarūpaḥ chāvir bhavati, dharmirūpatayā cha chittam ubhayatrānvayitvenāvasthitam pratīyate: tadā sa nirodhapariṇāmasabdena vyavahriyate. Chaladvād guṇavṛttasya yady api chetaso niśchalatvam nāsti, tathāpy evambhūtaḥ pariṇāmaḥ sthāiryam uchyate ॥ ९ ॥ तस्य प्रशान्तवाहिता संस्कारात् । tasya chetasa uktān nirodhasamskārāt praśāntavāhitā bhavati. Parihṛitavikshepatayā sadriṣapravāhapariṇāmi chittam bhavati ॥ १० ॥ सर्वार्थतैकाग्र्यत्वयोः क्षयोदयौ चित्तस्य समाधिपरिणामः । sarvārthatā chalatvān nānāvidhārthagrahaṇam chittasya vikshepo dharmah. Ekasminn evālbambane sadriṣapariṇāmitā ekāgratvam, tad api chittasya dharmah. Taylor yathākramam kshayodayau: sarvārthatālakṣhaṇasya dharmasya kshayo 'tyantam abhībhave, ekāgratālakṣhaṇasya dharmasya [udayaḥ] prādurbhāvo 'bhivyaktiḥ, chittasyodriktasattvasyānvayitayāvasthānam samādhipariṇāma ity uchyate. Pūrvasmāt pariṇāmād asyāyam viśeṣah: tatra saṃskāralakṣhaṇayor dharmayor abhībhavaprādurbhāvau; pūrvasya (vyutthānasamskārasya dharmasya) nyagbhāva, uttarasya (nirodhasamskārarūpasya) udbhavo 'nabhibhūtatenāvasthānam. Iha tu kshayodayāv iti, sarvārthatārūpasya vikshepaśyātyantatiraskārād anutpattir, atite 'dhvani praveśah kshaya, ekāgratālakṣhaṇasya dharmasyodbhavo, vartamāne 'dhvani prakāṭatvam ॥ ११ ॥ शान्तोदितौ तुल्यप्रत्ययौ चित्तस्यैकाग्र्यतापरिणामः । samāhitasyaiva chittasyaikah pratyayo vṛttiviśeṣah śānto, 'tītam adhvānam praviśṭah. Aparas tūditō, vartamāne 'dhvani sphuritah. Dvāv api samāhitachittatvena tulyāv, ekarūpālambanatvena sadriṣau pratyayāv, ubhayatrāpi samāhitasyaiva chittasyānvayitvenāvasthānam, sa ekāgratāpariṇāma ity uchyate ॥ १२ ॥ रतेन भूतेन्द्रियेषु धर्मे लक्षणावस्थापरिणामो व्याख्यातः । etena tri-dhoktena chittapariṇāmena bhūteshu sthūlasūkshmeshv indriyeshu buddhikarmāntaḥkaraṇabhedanāvasthiteshu dharmalakṣhaṇāvasthābhedena trividhaḥ pariṇāmo vyākhyātah ॥ १३ ॥ शान्तोदिताव्यपदेश्यधर्मानुपाती धर्मी । avyapadeshyā ye śaktirūpeṇa sthītā vyapadeshtum na śakyante. Niyatakāryakāraṇarūpayā yogyatayāvachhinnā śaktir eveha dharmasabdenābhidhīyate. Tam trividham api dharmam yo 'nupataty anuvartate ॥ १४ ॥ क्रमान्वयं परिणामान्वये हेतुः । yo 'yam niyatakramo (mṛichchūrṇān mṛitpiṇḍas, tataḥ kapālāni, tebhyaḥ cha ghaṭā ity evamrūpaḥ) pari-driṣyamānaḥ pariṇāmasyānyatvam āvedayate, tasminn eva dharmiṇi yo lakṣhaṇapariṇāmasya avasthāpariṇāmasya cha kramah, so 'py anenaiva nyāyena pariṇāmānyatve gamako 'vagantavyah. Sarva eva bhāvā ete-

naiva krameṇa pratikṣhaṇam pariṇamamānāḥ paridri-
ṣyante. Atah siddham, kramānyatvāt pariṇamānyatvam.
Sarveshām chittādīnām pariṇamasārāṇām kechid dhar-
māḥ pratyakṣheṇaivopalabhyante, yathā sukhādayaḥ
samsthānādayaḥ cha; kechich chaikāntenānumānaga-
myā, yathā karmasamskāraśaktiprabhṛitayo: dharmiṇaḥ
cha bhinnābhinnarūpatayā sarvatrānugamaḥ ॥ 15 ॥ परि-
णामत्रयसंयमादतीतानागतज्ञानं ॥ १६ ॥ शब्दार्थप्रत्ययानामितरेतरात्था-
सात्संस्कृतप्रविभागसंयमात्सर्वभूतरूपज्ञानं । Eshām śabda-artha-
jnānām vyavahāre itaretarādhyāsād bhinnānām api
buddhyaikarūpatāpādanāt samkīrṇatvam. Tathā hi.
Gām ānyety uktāḥ kaśchid, a. golakṣhaṇam arthaṁ
gotvajātyavachhinnaṁ sāsnādimatpiṇḍarūpaṁ, b. śabdaṁ
cha tadvāchakam, c. jñānam cha tadgrāhakam *abhede-
naiivādhyavasyati*; na tv a. asya gośabdo vāchako,
b. 'yam gośabdasya vāchyas, c. tayo idam grāhakam
jnānam iti *bhedena* vyavaharati. Tathā hi, ko 'yam
arthah, ko 'yam śabdaḥ, kim idam jñānam iti prīṣṭhāḥ
sarvatraikarūpam evottaram dadāti 'gaur' iti. Sa yady
ekarūpatām na pratipadyate, katham ekam uttaram
prayachhati? Evaṁ tasminn avasthite yo 'yam pravi-
bhāga, 'idam śabdasya tattvaṁ yad vāchakatvaṁ nāma,
idam arthasya (scil. tattvaṁ) yad vāchyatvaṁ, idam
jnānasya yat prakāśakatvaṁ' iti pravibhāgaṁ vidhāya,
tasmin pravibhāge yaḥ samyamam karoti, tasya sarve-
shām bhūtānām etc. ॥ 17 ॥ संस्कारसाक्षात्कारात्पूर्वजातिज्ञानं ।
dvidvidhāḥ chittasya vāsanārūpāḥ samskārāḥ. Kechit
smṛitimātrotpādanaphalāḥ, kechij jātyāyurbhogalakṣha-
ṇavipākahetavo, yathā dharmādharmaśākyāḥ. Teshu
samskāreshu yadā samyamam karoti, 'evam mayā
so 'rtho 'nubhūta, evam mayā sā kriyā nishpādita' iti
pūrvakṛitaṁ sarvam anusamdadhāno bhāvanayaiva, pra-
bodhakam antareṇodbuddhasamskāraḥ, sarvam atītam
smarati ॥ 18 ॥ प्रत्ययस्य परिवर्त्तनं । pratyayasya parachit-
tasya kenachin mukharāgādīnā lingena grīhītasya yadā
samyamam karoti, tadā parakīyasya chittasya jñānam
utpadyate. Sarāgam asya chittam vitarāgaṁ veti pa-
rachittagatān sarvān eva dharmān jānāti ॥ 19 ॥¹ न च
सालंबनं तस्याविवर्त्तनं । tasya parasya yach chittam
sālambanam svakīyālambanena sahitam, [tan] na śa-
kyate jñātum, ālambanasya kenachil lingenāviśhayakṛi-
tatvāt, *lingāch* chittabhāvamātram parasyāvagataṁ, na
tu *nīlavishayam* asya chittam *pītavishayam* iti vā ॥ 20 ॥
कायरूपसंयमात्तद्वाच्यशक्तिर्लभे चक्षुःप्रकाशासंयोगेऽन्तर्धानं । kāyaḥ
śarīram, tasya rūpaṁ chakshurgrāhyo guṇaḥ. Tasmin
kāye rūpaṁ iti samyamāt, tasya rūpasya chakshurgrā-
hyatvarūpā yā śaktis, tasyāḥ stambhe (bhāvanāvaśāt
pratibandhe) chakshuhprakāśasamyoge, chakshushaḥ

¹ Mirabilis profecto haec facultas foret, et homine statum
'ecstaticum' subeunte vix digna.

prakāśaḥ sattvadharmas, tasyāsamyoge, tadgrahaṇasya
vyāpārābhāve yogino 'ntardhānam bhavati ॥ 21 ॥ एतेन
शब्दाद्यन्तर्धानमुक्तं ॥ २२ ॥ सोपक्रमं निरूपक्रमं च कर्म तत्संयमादपरा-
न्तर्धानपरिच्छेदो वा । āyurvipākam yat pūrvakṛitaṁ karma
tad dviprakāram: sopakramam nirupakramam cha.
Tatra *sopakramam* yat phalajanānāya sahopakrameṇa
kāryakāraṇābhīmukhyena vartate, yathoshnapradeṣe
prasāritam ādravastraṁ śighram eva śuśhyati. Ukta-
rūpaviparītam *nirupakramam*, yathā tad evārdram vāsaḥ
samvartitam anushṇadeṣe chireṇa śoṣam eti. Tasmin
dvidvidhe karmaṇi yaḥ samyamam karoti, 'kim mama
karma śighravipākam, kim chiravipākam' ity avadhā-
nadārdhyād aparāntajñānam asyotpadyate. Aparāntaḥ
śarīraviyogas, tasmin jñānam: amushmin kāle 'mushmin
deṣe mama śarīraviyogo bhavishyatīti nihsamśayaṁ jā-
nāti. *Ariṣṭebhyo vā*. Ariṣṭāni trividhāni, ādhyātmikā-
kādhībūtādādhidaivikabhedenā. Tatra a. ādhyātmikāni,
pihitakarmāḥ kaushṭhasya vāyor ghosham na śṛiṇotīty
evamādīni, b. ādhībhautikāny, akasmād vikṛitapuru-
shadarśanādīni, c. ādhidaivikāny, akāṇḍa eva drashtum
aśakyasvargādipadārthadarśanādīni. Tebhyaḥ śarīra-
yogakālam jānāti ॥ 23 ॥ नैव्यादिषु बलानि । maitrikaruṇā-
muditāsu yo vihitāḥ samyamam tasya balāni tāsām
maitryādīnām sambandhīni prādurbhavanti. Maitrika-
ruṇāmuditāḥ tathāsyā prakarṣhaṁ gachhanti, yathā
sarvasya mitratvādikam sampratipadyate ॥ 24 ॥ बलेषु
हस्तिबलादीनि ॥ २५ ॥ प्रवृत्त्यालोकन्यासात्सूक्ष्मवहितविप्रकृष्टज्ञानं ।
pravṛttir vishayavatī (1, 35) jyotishmatī cha (1, 36).
Tasyām yo 'sāv *ālokaḥ* sāttvikaprakāśaprasaras tasya ni-
khileshu vishayeshu *nyāsāt* tadārūpitānām vishayāṇām
bhāvanāt sāntaḥkaraṇeshv indriyeshu prakṛiṣṭaśaktitām
āpanneshu *sūkṣmasya* paramānvāder, *vyavahītasya* bhū-
myantargatasya nidhānāder, *viprakṛiṣṭasya* meghāder,
aparapārśvavartino rasāyanāder jñānam utpadyate ॥ 26 ॥
भुवनज्ञानं सूर्ये संयमात् ॥ २७ ॥ चंद्रे ताराव्यूहज्ञानं । vyūho viśiṣṭāḥ
samniveṣaḥ ॥ 28 ॥ भुवे तद्वृत्तिज्ञानं ॥ २९ ॥ नाभिचक्रे कायव्यूहज्ञानं ।
śarīra[madhyā]vartī nābhisaṁjnakam yat shoḍaśāram
chakraṁ tasmin kṛitasamyamasya yoginaḥ kāyagato yo
'sau vyūho viśiṣṭarasamaladhātunādyādīnām avasthā-
nam, tatra jñānam utpadyate. Nābhichakraṁ śarīrasya
madhyavartī sarvataḥ prasṛitānām nādyādīnām mūla-
bhūtam, atas tatra kṛitāvadhānasya samagraḥ samniveṣo
yathāvad ābhāti ॥ 30 ॥ कंठकूपे क्षुत्पिपासादिनिवृत्तिः ॥ ३१ ॥
कूर्मेनाङ्गुलिं स्थैर्यं । kaṇṭhakūpasyādastād dṛiḍhā kūrmākhyā
nādī ॥ 32 ॥ मूर्धन्योत्तिषि सिद्धदर्शनं । śiraḥkapāle brahmarandhrā-
khyam chhidram prakāśādharatvāj jyotiḥ. Yathā guhā-
bhyantarasthasya maṇeḥ prasāntī prabhā kunchikā-
vivarapradeṣe samghaṭate, tathā hṛidayasthaḥ sāttvikāḥ
prakāśaḥ prasṛitāḥ sampiṇḍitvatvaṁ bhajate. Tatra kṛita-
samyamasya ye dyāvāprithivyor antarālavartinaḥ *siddhā*

divyāḥ puruṣhāś teshāṃ itaraprāṇyadrīṣyānāṃ tasya darśanam bhavati. Tān paśyati taiḥ cha saha sambhāshate ॥33॥ प्रातिभाज्ञा सर्वे । sarvanimittānapeksham manomātrajanyam avisamvādam jaṭity utpadyamānam jñānam pratibhā. Tasyāṃ samyame kriyamāṇe prātibham vivekakhyāteḥ pūrvabhāvi tārakam jñānam udeti ॥34॥ हृदये चित्तसंविद् ॥३५॥ सत्त्वपुरुषयोरसंतासंकीर्णयोः प्रत्ययविशेषो भोगः परार्थात्स्वार्थसंयमात्पुरुषज्ञानं । *Sattvam* prakāśasukhātmaḥ prādhānikaḥ parīṇamaviśeṣaḥ, *puruṣho* bhoktr-adhishṭhātrirūpaḥ. Tayor bhogyabhoktrirūpatvāch chetanāchetanatvāch chātyantāsamkīrnatvam, bhinnatvam ity arthaḥ. Tayor yaḥ pratyayasyāviśeṣo bhedenāpratibhāsanam, tasmāt sattvasyaiva karṭitāpratyayatayā sukhaduḥkhasamvit sā bhogaḥ. Sattvasya svārthanairapekshyeṇa *parārthaḥ* puruṣārthanīḥṣṭaḥ. Tasmād anyo yaḥ *svārthaḥ* puruṣasvarūpamātrāvalambanaḥ parityaktāhamkāre sattve yā chichhāyāsamkrāntiḥ, tatra kṛitasamyamasya puruṣavishayaṃ jñānam utpadyate. Tad evamrūpaṃ svāmbanajñānam sattvasattvanishṭham puruṣho jānāti, na punaḥ puruṣho jñātā jñānasya vishayabhāvam āpadyate jneyatvāpatter, jñātrijneyayoḥ chātyantavirodhāt ॥36॥ ततः प्रातिभश्रावणे दनादंशोऽस्वादवाज्ञा जायते । *śrāvaṇam* śrotrendriyajam jñānam, *vedanā* sparśanendriyajam jñānam, *ādarśaḥ* cha kshurindriyajam jñānam, *āsvādo* rasanendriyajam jñānam, *vārttā* gandhasamvittiḥ ॥37॥ ते समाधवुपसर्गो व्युत्थाने सिद्धयः । Te prak pratipādītāḥ phalaviśeṣāḥ samādheḥ prakarṣam gachata upasargā upadravā vighnakāriṇaḥ, tatra harṣavismayādikāraṇena samādhiḥ śithilībhavati. *Vyutthāne* punar vyavahāradaśayāṃ viśiṣṭaphaladāyakātvāt siddhayo bhavanti ॥38॥ बंधकारणशैथिल्यात्प्रचारसंवेदनाच्च चित्तस्य परशरीरावेशः । yadā samādhivaśād bandhakāraṇam dharmādharmākhyam karma śithilam bhavati tānavam āpadyate, chittasya yo 'sau prachāro hṛidayapraveśād indriyadvāreṇa vishayābhimukhyena prasaras, tasya samvedanam jñānam (iyam chittavahā nādi, anayā chittam vahati, iyam rasapṛāṇādivahābhyo nādiḥbhyo vilakṣhaṇā, iti svaparaśarīrayor yadā śarīrasamchāram jānāti) tadā etc. ॥39॥ उदानजयाञ्जलर्षककंटकादिष्वसंग उत्क्रांतिश्च ॥४०॥ समानजयात्प्रज्ञलनं । tejasā jvalann iva yogī pratibhāti ॥41॥ ओदाकाशयोः संबंधसंयमाद्विषयं ओदं । sambandho deśadeśibhāvalakṣhaṇaḥ ॥42॥ कायाकाशयोः संबंधसंयमाच्चतूलसमापत्तेश्चाकाशगमनं । laghuni tūlādaḥ samāpattiṃ tanmayim bhāvalakṣhaṇam vidhāya, prāptātyantalaghubhāvo yogī prathamam yathā-ruchi jale samcharan etc. ॥43॥ बहिरकस्त्रिता वृत्तिर्माहाविदेहा ततः प्रकाशावरणक्षयः । śarīrād bahir yā manasaḥ śarīranairapekshyeṇa vṛttiḥ sā *mahāvidehā* nāma nirgataśarīrahām kāradārḍhyadvāreṇopochyate. Tatas tasyāṃ kṛitāt samyamāt *prakāśāvaraṇakṣayaḥ*, sattvikasya chittasya yaḥ

prakāśas tasya yad āvaraṇam kleśakarmādi tasya kṣhayaḥ pravilayo bhavati ॥44॥ स्थूलसूक्ष्मसूक्ष्मस्वान्वयार्थवत्त्वसंयमाद्भूतजयः । panchānām pṛithivyādibhūtānām ye panchāva-sthāviśeṣharūpā dharmāḥ sthūlatvādayas, tatra kṛitasamyamasya bhūtajayo bhavati. Prathamam sthūlarūpe samyamam vidhāya tadanu sūkshmarūpe ity evam krameṇa etc. ॥45॥ ततोऽणिमादिप्रादुर्भावः कायसंपन्नमौनमिधातश्च । *anīmā* paramāpurūpatāpattir, *mahimā* mahattvam, *laghīmā* laghutvam (tūlapiṇḍaval laghutvapráptir), *garimā* gurutvapráptir (angulyagreṇa chandrādisparśanaśaktiḥ), *prākāmyam* ichhānabhighātaḥ (śarīrāntaḥkaraṇeṣvartvam), *īśitvam* sarvatra prabhavishṇutā, *vaśitvam* sarvānām eva bhūtānām anugāmitvāt, *yatrakāmdvasāyo*, yasmīn vishaye 'sya kāmā ichhā bhavati, tasmin vishaye yogino 'vasāyo bhavati (taṃ vishayasvīkāradvāreṇābhi-lāshasamāptiparyantaṃ nayatīty arthaḥ)¹. Tasya kāyasya ye dharmā rūpādayas, teshāṃ *anabhighāto* nāso nāsyā kutaḥ chid api bhavati: nāsyā rūpam agnir dāhati, na cha vāyuh śoshayatītyādi ōjyam ॥46॥ रूपलावण्यबलवज्रसंहननानि कायसंपत् । vajravat kathinā samhatir asya śarīre bhavati ॥47॥ ग्रहणस्वरूपास्मितान्वयार्थवत्त्वसंयमादिन्द्रियजयः । grahaṇam indriyānām vishayābhimukhīkṛitiḥ ॥48॥ ततो मनोजवित्वं विकरणभावः प्रधानजयश्च । kāyanirapekshānām indriyānām vṛttilābho *vikaraṇabhāvaḥ*, sarvavaśitvam *pradhānajayaḥ*. Etāḥ siddhayo jitendriyasya prādurbhavanti, tāś chāsmin śāstre *madhupratīkā* ity uchyante ॥49॥ सत्त्वपुरुषान्वयतात्स्यातिमात्रस्य सर्वभावाधिष्ठातृत्वं सर्वज्ञातृत्वं च । Tasmin śuddhe sāttvikapariṇāme kṛitasamyamasya yā sattvapuruṣhayor utpadyate vivekakhyātir guṇānām karṭitvābhimānaśithilībhāvarūpā tanmāhātmyāt tatraiva sthitasya yoginaḥ sarvabhāvādhisṭhātṛitvam sarvajñātṛitvam cha samādhir bhavati² ॥50॥ तद्वैराग्यादपि दोषबीजक्षये कैवल्यं । tasyāṃ api *viśokāyām* siddhau yadā vairāgyam utpadyate yoginas, tadā tasmād doṣhānām rāgādīnām yad vījam avidyā, tasyāḥ kṣhaye nirmūlane kaivalyam ātyantikī duḥkhanivṛttiḥ ॥51॥ स्थानुपमंत्रणे संगस्योकरणं पुनरनिष्टप्रसंगात् । chatvāro yogino bhavanti. Tatra *abhyāsavān* pravṛttimātrajyotiḥ prathama, *ritambharāprajno* dvitīyo, *bhūtendriyajayī* tṛitīyo, *'tikrāntabhāvanīyaḥ* chaturthaḥ. Tasya chaturthasya samādhibhūtasaptavidhaprāntabhūmiprajnasyāntīyām *madhumatī*-samjñām bhūmikām sā kshātkurvataḥ, *sthānino* devā upanimantrayitāro bhavanti (divyaśrīrasāyanādinotkanṭhayantīti). Tasminn upanimantraṇe nānena sangāḥ kartavyo, nāpi smayaḥ. Sangakaraṇe punar vishayabhoge patati, smayakaraṇe kṛitakṛityam ātmānam manyamāno na samādhāv utsahate ॥52॥ क्षणतत्क्रमयोः संबंधसंयमाद्विवेकज्ञानं । kṣhaṇaḥ

¹ Vid. supra p. 51^a.² Ea facultas *visokā* appellatur.

sarvāntyaḥ kālāvayavo, yasya kalāḥ pravibhaktum na śakyante. Tathāvidhānām kālakṣaṇānām yaḥ kramāḥ paurvāparyeṇa pariṇāmas tatra saṃyamāt prāguktavivekaḥ jñānam utpadyate ॥ 53 ॥ जातिलक्षणेदेष्टव्यमन-
वच्छेदानुसृत्योस्ततः प्रतिपत्तिः । padārthānām bhedahetavo jñāti-lakṣaṇa-deśā bhavanti. Yatra punar bhedo 'va-
dhārayitum na śakyate, yathāikadeśasthitayoḥ śuklayoḥ pāṭhivayoḥ paramānvos, tathāvidhe vishaye bhedāya kṛitasamyamasya yadā bhedena jñānam upajāyate, tadā tadabhyāsāt sūkṣmāṇy api tattvāni bhedena pratipa-
dyate ॥ 54 ॥ तारकं सर्वविषयं सर्वथाविषयमक्रमं चेति विवेकज्ञानं । sarvathāviśayaṃ sarvābhir avasthābhiḥ sthūla-sūkṣmādibhedena tais taiḥ cha pariṇāmaiḥ sarveṇa prakāreṇāvasthitāni tattvāni vishayo 'sya. Akramam cheti niḥśeṣhajñānāvasthāpariṇāmanyūnādhikabhāvagrahane nāśya kramo vidyate ity akramam, sarvaṃ karatālamalakavad yugapat paśyatīty arthaḥ ॥ 55 ॥ सत्त्वपुरु-
षयोः शुद्धिसाम्ये कैवल्यं ॥ 56 ॥

De eaque solitate, sive perfecta animi a corporis vinculis emancipatione, capite ultimo agitur.

Commentarius subscriptionibus quidem *Bhojæ, Dhāræ regi*, tribuitur, haec enim in capitum fine leguntur: इति श्रीमहाराजाधिराजश्रीभोजदेवविरचितायां राजमार्तिकाभिधानायां सive इति श्रीधरेश्वरविरचितायां etc. Sed prudentes his non fallentur, neque eidem humero regio lexicon, librum grammaticum, rhetoricum, philosophicum, veterinarium imponent. Idem commentarius in codice E. I. H. 2427. exstat, sed nostro multo corruptior, eoque in textu constituendo usus sum.

Haec pars anno 1678 satis accurate exarata est. (MILL 61^b.)

562.

Opuscula duo. Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 74. Long. 9. Lat. 4. Linn. 7.

Foll. 1-57. *Yogasārasangrahas*, doctrinae yogicae brevis expositio, a *Vijñāna āchārya* scripta. Incipit: ॐ पुंजे वाचा । — ज्ञतपदोम् etc.

I. *samādhi* fol. 15^b, *sādhana* fol. 38^a, *siddhi* fol. 47^a, *kaivalya* fol. 56^a. Capitis quarti subscriptione libellus *Jñānapradīpa* appellatur.

Opera sua auctor haec laudat: *Yogavārttika*, *Sāṅkhyasāra*, *Brahmādarśa*. Cf. fol. 49^b:

योगशास्त्रस्य सारार्थः संक्षेपेणायमीरितः ।

नातोऽधिको मुमुक्षुणामपेक्ष्यो योगदर्शने ॥

सांख्यसारप्रकरणे विवेको बहुवर्णितः ।

नातः प्रपंच्यते सोऽत्र ग्रंथबाहुल्य[भीति]तः ॥

ब्रह्मप्रकरणे ब्रह्मादज्ञादावीश्वरो¹ऽपि च ।

वर्णितो वर्ण्यते नात्र ग्रंथसंक्षेपकाम्यया ॥

Haec voluminis pars post annum 1810 parum accurate exarata est. (WILSON 481^a.)

563.

Foll. 50-112. Linn. 4-6. *Yogavāsishṭhasāras*, *Yogavāsishṭhae* medulla, cum brevi *Mahādharae* annotatione. (A.) Libellus sententias, quibus numinis cognitio commendatur, e majore opere excerptas et in capita (prakaraṇa) decem divisas continet. Primum paulum emendatum subjeci:

दिक्कालाद्यनवच्छिन्नानंतचिन्मात्रमूर्तये । खानुभूत्येकमानाय नमः
शांताय चेतसे ॥ १ ॥ अहं बद्धो विमुक्तः स्यामिति यस्यास्ति निश्चयः ।
नात्यंतमज्ञो नो तज्ज्ञः सोऽस्मिन् शास्त्रेऽधिकारवान् ॥ २ ॥ यावन्नानु-
ग्रहः साक्षाज्जायते परमेश्वरात् । तावन्न सद्गुरुं कश्चित्सञ्जास्त्रं वापि नो
लभेत् ॥ ३ ॥ महानुभावसंपर्कात्संसारार्णवलंघने । युक्तिः संप्राप्यते राम
दूढा नौरिव नाविकात् ॥ ४ ॥ संसारदीर्घरोगस्य सुविचारो महौषधं ।
कोऽहं कस्य च संसारो विवेकेन विलीयते ॥ ५ ॥ यस्मिन्देहे हि तत्त्वज्ञो
नास्ति सज्जनपादपः । सफलः शीतलच्छायो न तत्र दिवसं वसेत् ॥ ६ ॥
सदा संतोऽभिर्गतव्या यद्यप्युपदिशन्ति न । या हि खैरकथास्तेषामुपदेशा
भवन्ति ताः ॥ ७ ॥ शून्यमापूर्णतामेति मृत्युरप्यमृतायते । आपत्संपदिवा-
भाति विद्वज्जनसमागमात् ॥ ८ ॥ ज्ञानिनामपि चिह्नं चेत्केवलतामसुखो-
दितं । सत्त्वाः संसारदुःखार्ताः कं यांति शरणं तदा ॥ ९ ॥ तज्ज्ञानं स
च शास्त्रार्थस्तद्विज्ञानमखंडितं । सच्चिद्विषय विरक्ताय सद्यो यदुपदि-
श्यते ॥ १० ॥ उपदेशक्रमो राम व्यवस्थामात्रपालनं । ज्ञप्तेस्तु कारणं
शुद्धा शिष्यप्रज्ञैव केवला ॥ ११ ॥ न शास्त्रैर्नपि गुरुणा दृश्यते परमे-
श्वरः । दृश्यते स्वात्मनैवात्मा स्वया सत्त्वस्थया धिया ॥ १२ ॥ सर्वो एव
कला जंतोरनभ्यासेन नश्यति । इयं ज्ञानकला त्वंतः सकृज्जाताभि-
वर्धते ॥ १३ ॥ स्वकंदेऽपि स्थितं वस्तु यथा न प्राप्यते ध्रमात् । ध्रमते
प्राप्यते तद्वदात्मापि गुरुवाक्यतः ॥ १४ ॥ स्वस्वरूपमजानन्वै जनोऽयं दैव-
वर्जितः । विषये तु सुखं वेत्ति पश्चात्पाके विषान्नवत् ॥ १५ ॥ बुद्ध्याप्यत्यं-
तवैरस्यं यः पदार्थेषु दुर्मतिः । ब्रह्माति भावनां भूयो नरो नासौ स
गर्हभः ॥ १६ ॥ यत्किंचिदपिसंकल्पान्नरो दुःखे निमज्जति । न किंचिद-
पिसंकल्पान्मुखमक्षयममृते ॥ १७ ॥ यथा स्वप्नमुहूर्ते स्याच्छतसंवत्सरध्रमः ।
तथा मायाविलासेन जायते जायति ध्रमः ॥ १८ ॥ योऽंतःशीलया बुद्ध्या
रागद्वेषविमुक्तः । साक्षिवत्पश्यतीदं हि जीवितं तस्य शोभते ॥ १९ ॥
येन सम्यक्परिज्ञातं हेयोपादेयमुज्झता । चिन्तयन्ति स्थितं चिह्नं जीवितं
तस्य शोभते ॥ २० ॥ हृदयाकाशमात्रस्य विनाशो देहनाशतः । अर्थं
भूतानि शोचन्ति नष्ट आत्मेति शंकया ॥ २१ ॥ घटादिषु प्रनष्टेषु यथा-
काशमखंडितं । तथा देहेषु नष्टेषु देही नित्यमलेपकः ॥ २२ ॥ न जायते
म्रियते वा क्वचिक्किंचिक्किदाचन । जगद्विचर्तृरूपेण केवलं ब्रह्म जृम्भते ॥ २३ ॥
आकाशादपि विस्तीर्णः शुद्धः सूक्ष्मोऽव्ययः शिवः । य आत्मा स कथं

¹ ब्रह्मादज्ञादावीश्वरो MS.

राम जायते त्रियतेऽथ वा ॥२४॥ सर्वमेकमिदं शांतमादिमध्यांतवर्जितं ।
भावाभावविनिर्मुक्तमिति मत्वा सुखी भव ॥२५॥ वरं शरावहस्तस्य
चांडालागारवीथिषु । भिक्षार्थमटनं राम न मौर्ख्यहतजीवितं ॥२६॥ न
व्याधिर्न विषं तापस्तथान्यद्वापि भूतले । दुःखाय स्वशरीरोत्थं मौर्ख्यमे-
तद्व्या नृणां ॥२७॥

Sequuntur capita: 2. *jaganmithyātva*; 3. *jīvanmukti-
phalaka-tattvajñāna*; 4. *manolaya*; 5. *vāsanopāṣaṁana*;
6. *ātmamanana*; 7. *śuddhinirūpaṇa*; 8. *ātmārchana*;
9. *ātmanirūpaṇa*. Caput decimum, *jīvanmuktinirūpaṇa*
appellatum, incipit:

दृश्यदर्शनसंबंधान्न भवेत्परमं सुखं । ब्रह्मेकांते विचिंत्याहं मनोनाशः
परं पदं ॥१॥ दृश्यदर्शनसंबंधे सुखसंविदनुत्तमा । दृश्यसंबलितो
बंधस्तन्मुक्त्या मुक्तिरुच्यते ॥२॥ शुद्धं सदसतोर्मध्ये पदं लब्ध्वावलंब्य
तत् । सवाद्याभ्यंतरं विषयं मा गृहाण विमुच मा ॥३॥ जडाजडदृ-
शोर्मध्ये यत्तत्त्वं परमार्थिकं । अनन्ताकाशद्वयं तत्सदाश्रय सर्वदा ॥४॥

Mahādharae commentarius incipit: लक्ष्मीकांतं नमस्कृत्य
यथामति विरच्यते । वासिष्ठसारविवृतिः परोपकृतये मया ॥१॥ वसिष्ठेन
यतींद्रोपदिष्टाद्राघवं प्रति । सारमुद्धृतवान् *kaṣchit* ब्रह्मविद्याम-
हार्णवात् ॥२॥

Haec folia seculo superiore medio exarata sunt.
(MILL 74^d.)

564.

Opuscula quinque. Lit. Devan. Charta Ind. Foll.
92. Long. foll. 1-55. 11. foll. 56-71. 10. foll. 72-92. 9.
Lat. 4 $\frac{1}{2}$.

Foll. 1-31. Linn. 9. *Yogavasishṭhasāras* cum Mahā-
dharae commentario. (B.) Commentarius passim de-
curtatus est.

De codicibus Berolinensibus cf. Weber Catal. p. 186.

Haec folia post annum 1820 exarata sunt. (MILL 62^a.)

565.

Lit. Bengal. Charta Ind. Foll. 18. Long. 9. Lat. 3 $\frac{1}{2}$.
Linn. 6-8.

Vasishṭhasānhitā, libellus capitibus quatuor constans,
quo, forma dialogi a Vasishṭha cum Śakti filio habiti,
yogae principia traduntur. Incipit:

सर्वज्ञानमयो यस्मान्मुक्तो हं स्यां सदा सुखी ।

पुत्रेनैवं पिता पृष्ठः शक्तिना वेदवादिना ।

मुनिरालोक्य नेत्राभ्यां वाक्यमेतदुवाच ह ।

उत्तिष्ठोत्तिष्ठ भद्रमे शक्तिर्वृद्धिमताम्बर ।

वक्ष्यामि सर्वसुखदमुपायं भवनाशनं ।

इत्युक्त्वा भगवान् योगी वशिष्ठो ब्रह्मविज्ञमः ।

आयेत्तारायणं देवं सर्वभूतहृदि स्थितं । etc.

Opusculi argumentum his versibus declaratur:

यमश्च नियमश्चैव तथासनमपीष्यते ।

प्राणायामस्तथा युक्तः प्रत्याहारश्च धारणा ॥

ध्यानं समाधिरेतानि योगांगानि तपोधन ।

आदौ चत्वारि बाह्यानि तद्वदभ्यंतराणि च ॥

यमश्च दशधा प्रोक्तो नियमाश्च तथा दश ।

आसनानि च सर्वेषामुत्तमानि तथा दश ॥

तेषूत्तमानि चत्वारि सूक्ष्मरूपाणि यानि च ।

प्राणायामो द्विधा प्रोक्तः प्रत्याहारश्चतुर्विधः ॥

धारणा यंचथा प्रोक्ता ध्यानं षोढा प्रकीर्तितं ।

समाधिस्तावतः प्रोक्तो ध्यानं च द्विविधं पृथक् ॥

Singulae igitur partes sequentibus accuratius sed
brevissime exponuntur.

In fine capitum hic titulus subscriptus est: इति
योगशास्त्रे वशिष्ठसंहितायां etc.

Codex post annum 1810 exaratus est. (WILSON 483.)

566.

Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 51. Long. 9. Lat. 3 $\frac{1}{2}$.
Linn. 5, 6.

Inest in hoc codice libellus ab *Ātmārāma* sive *Svā-
tmārāma*¹ de *Haṭhayoga*, i. e. meditationis abstrusae
specie quadam, *violentis* animi a rebus externis revo-
candi rationibus exercendae, compositus et *Haṭhapra-
dīpikā* appellatus. Incipit:

श्रीआदिनाथाय नमो स्तु तस्मै येनोपदिष्टा हठयोगविद्या ।

विराजते प्रोन्नतराजसौधमारोदुमिहोरोधिरोहिणीव ॥१॥

प्रणम्य श्रीगुरुं नाथं स्वात्मारामेण धीमता ।

केवलं राजयोगाय हठविद्योपदिश्यते ॥२॥

ध्यात्वा बहुमतध्यांते राजयोगमजानतः ।

हठप्रदीपिकां धत्ते स्वात्मारामः कृपाकरः ॥३॥

Versibus sequentibus ejusdem doctrinae (*haṭhavidyā*)
magistros enumerat, quos versus ita dedi ut in codice
leguntur, variantes codicis Berolinensis, e *Weberi* Catal.
p. 196 excerptas, et cod. E. I. H. 1725 (Lond.) lectiones
in calce adjunxi:

हठविद्यां हि मत्स्येंद्रगोरक्षादि (°dyā) विजानते ।

आत्मारामो यथा योगी जानीते तत्प्रसादतः ॥४॥

marg. शंकरा

श्रीआदिनाथमत्स्येंद्रशारदानंदभैरवाः ।

चौरंगी मोनगोरखविरूपाक्षबिलेशयाः ॥५॥

मंथानभैरवो योगी सिद्धबुद्धश्च कंधर्दि² ।

पौरुषकः सुरानंदः सिद्धपादश्च चर्पटी³ [६]

¹ De profano auctoris nomine non constat.

² शुद्धबुद्धश्चकंदली Berol. सिद्धबुद्धश्च कंधर्दि: Lond.

³ पुराणकः सुरानंदः शुद्धपादश्च चर्पटी: Berol. Deest versus in Lond.

कनेरी पूज्यपादश्च नित्यनाथो निरंजनः¹ ।
 कपाली बिंदुनाथश्च काकचंडीश्वरादयः ॥ ७ ॥
 अन्न
 सन्नमः प्रभुदेवश्च घोडाचोली च टिंढिणि² ।
 भा
 बालुकिर्नागबोधश्च चंडकापालिकस्तथा³ ॥ ८ ॥
 इत्यादयो महासिद्धा हठयोगप्रभावतः ।
 खंडयित्वा कालदंडं ब्रह्मांडे विचरन्ति ते ॥ ९ ॥

Libellus in quatuor capita, *upadeśa* appellata, distributus est, quorum primum 72, secundum 76, tertium 100, quartum 83 disticha continet.

Primo capite de ascetae casa (*maṭha*), vivendi ratione, praecipue vero de variis sedendi modis (*āsana*) disseritur. Dist. 20. sedendi rationes nonnullae, quibus *Va-siśhṭha*, *Matsyendra*, alii usi sunt, enumerantur. Nomina earum: *svastikam* (22), *gomukham* (23), *vīrāsanam* (24), *kūrmāsanam* (25), *padmāsanam* (26), *kukkūṭāsanam* (26), *uttānakūrmakam* (27), *dhanurāsanam* (28), *śrī-Matsya-nāthoditam āsanam* (29), *paścimatānam* (31), *mayūram* (32). A Śiva 84 sessiones traditae sunt, quarum in numero quatuor, *siddhāsanam* (39. ab aliis *vajrāsanam*, *muktāsanam*, *guptāsanam* appellatum), *padmam* (49), *sinhāsanam* (55), *bhadrām* (58. etiam *Gorakshāsanam* appellata), efficacissimae sunt. Meditationis mysticae fructus duodecim annorum studio obtinentur (44).

Secundo capite de spiritu moderando agitur. Incipit:

अचासने वशी योगी दृढं हितमिताशनः ।
 गुरुपदेशमार्गेण प्राणायामं समभ्यसेत् ॥ १ ॥
 चले वाते चलं चिह्नं निश्चले निश्चलं तथा ।
 योगी स्थाणुत्वमाप्नोति ततो वायुं निरोधयेत् ॥ २ ॥
 यावद्वायुः स्थितो देहे तावज्जीवितमुच्यते ।
 मरणं तस्य निष्क्रान्तिस्ततो वायुं निरोधयेत् ॥ ३ ॥

Quae tormenta absurda et incredibilia superstitionis suae causa ne terrae Indicae quidem fanatici subire fastidierint, his sex operibus apparebit:

धौती वस्त्रो तथा नेती त्वादकं नौलिकं तथा ।
 कपालभाती चैतानि षट् कर्माणि समाचरेत् ॥ २३ ॥
 कर्मेष्टकमिदं प्रोक्तं षट्शोधनकारकं ।
 विचित्रगुणसंधायि पूज्यते मुनिपुंगवैः ॥ २४ ॥

¹ कानेरीपूर्वपादश्च अविनाथो निरंजनः Berol. करणी पूज्यपादश्च बिन्दुनाथो निरंजनाः Lond.

² अन्नमः प्रभुदेवश्च घोडाचोली च टिंढिणिः Berol. सुखामः प्रभुदेवश्च घोनाचोली च टिंढिनिः Lond.

³ बालुकी नागबोधश्च चंडकापालिकस्तथा Berol. बालुकि⁰ etc. ut noster, Lond.

अथ धौती ॥
 चतुरंगुलिविस्तारं सितं वस्त्रं शनैर्ग्रसेत् ।
 पुनः प्रत्याहरेदेतदभ्यासाद्धौतिकर्मवित् ॥ २५ ॥
 कासश्वासप्लीहकुष्ठं कफरोगश्च विदूषिः ।
 धौतिकर्मप्रभावेन प्रयात्येव न संशयः ॥ २६ ॥

अथ वस्ती ॥
 नाभिदग्ने जले पायुन्यस्तनालौक्तिकासनः ।
 आधाराकुंचनं कुर्यादपानाद्धस्तिकर्मवित् ॥ २७ ॥
 गुल्मः प्रीहोदरं चापि वातपित्तकफोद्भवः ।
 वस्तिकर्मप्रभावेन वार्यते सकलामयाः ॥ २८ ॥
 धातुविद्रियांतःकरणप्रसादं दद्याच्च कांतिं दहनप्रदीप्तिं ।
 अशेषदोषोपचयं निहन्यादभ्यस्यमानं जलवस्तिकर्म ॥ २९ ॥

अथ नेती ॥
 मूलं वितस्तिमुन्निग्धं नासानाले प्रवेशयेत् ।
 मुखान्निर्गमयेत्साहि नेती सिद्धेर्निगद्यते ॥ ३० ॥
 कपालशोधनी चैव दिव्यदृष्टिप्रदायिनी ।
 जानूर्ध्वजातरोगौघान् (*jānūru*?) जयत्याशु स नेतिवित् ॥ ३१ ॥

अथ त्वादकं ॥
 निरीक्षेन्नश्चलदृशा सूक्ष्मलक्ष्यं समाहितः ।
 अश्रुसंपातपर्यंतमर्यैस्तत्त्वादकं मतं ॥ ३२ ॥
 मोटकं नेत्ररोगाणां निद्रादीनां कपाटकं ।
 एतच्च त्वादकं गोप्यं यथा हाटकपेटकं ॥ ३३ ॥

अथ नौलिकं ॥
 अमदावर्तवेगेन तुंदं सव्यापसव्ययोः ।
 नतांसो भ्रामयेदेषा नौली योगे प्रचक्षते ॥ ३४ ॥
 मंदाग्निर्संदीपनपाचनाग्निबंधानिकानंदकरी तथैव ।
 अशेषदोषामयशोषणी च हठक्रियामौलिरियं हि नौली ॥ ३५ ॥

अथ कपालभाती ॥
 भस्त्रेव लोहकाराणां रेचपूरौ ससंभ्रमौ ।
 कपालभाती विख्याता कफशोषविशोषिणी ॥ ३६ ॥
 Spiritus moderandi rationes tres, species singularum haud paucae:

प्राणायामस्त्रिधा प्रोक्तो रेचकपूरककुंभकैः ।
 सहितः केवलश्चेति कुंभको द्विविधः मतः ॥ ३७ ॥
 आरेच्य पूरं यत्कुंभोत्स वै सहितकुंभकः ।
 यावत्केवलसिद्धिः स्यात्तावत्सहितमभ्यसेत् ॥ ३८ ॥
 रेचकं पूरकं त्यक्त्वा मुखं यद्वायुधारणं ।
 प्राणायामोऽयमित्युक्तः स वै केवलकुंभकः ॥ ३९ ॥
 केवले कुंभके सिद्धे रेचपूरकवर्जिते ।
 न तस्य दुर्लभं किंचिद्विषु लोकेषु विद्यते ॥ ४० ॥
 शुद्धः केवलकुंभेन यथोक्तं वायुधारणं ।
 Rājāyogapadam चैव लभते नात्र संशयः ॥ ४१ ॥

हठं विना राजयोगो राजयोगं विना हठः ।
न सिध्यति ततो युग्ममा निष्पत्तेः समभ्यसेत् ॥७३॥
कुंभकं प्राणरेचान्ते कुंभचिह्नं निराश्रयं ।
एवमभ्यासयोगेन राजयोगपदं लभेत् ॥७४॥¹
कुंभकालुंडलीबोधः कुंडलीबोधतो भवेत् ।
अनर्गला सुषुम्णा च हठसिद्धिश्च जायते ॥७५॥

Capite tertio varii et pedum et manuum gestus tractantur, cum spiritu moderando conjuncti, eum ad usum exercendi, ut *kuṇḍalī* vel *kuṇḍalinī*, quae mystica quaedam potestas est, suscitetur:

सशैलवनधात्रीणां यथाधारो हि नायकः ।
सर्वेषां योगतंत्राणां तथाधारो हि कुंडली ॥१॥
सुप्ता गुरुप्रसादेन बोधिता सुखदा भवेत् ।
तया सर्वैषिण दामानि भिद्यन्ते ग्रंथयोऽपि च ॥२॥
Prāṇasya śūnyapadaviṁ tasya rajapadyate ।
तया चिह्नं निरालंबं तथा कालस्य वंचनं ॥३॥

Śūnyapadaviṁ kim.

Sushuṃṇā, śūnyapadaviṁ, brahmarandhram, mahāpatham ।
Smaśānam, śāmbhaviṁ, mudrāmārgaś² chety ekavāchakam ।
तस्मात्सर्वप्रयत्नेन तां बोधयितुमीश्वरं । [॥४॥

ब्रह्मद्वारमुखे सुप्तां मुद्राभ्यासेन बोधयेत् ॥५॥

10 18 22 30

महामुद्रा महाबंधो महावेधश्च खेचरी ।

55 47 63

उड्डीयानं मूलबंधो बंधो जालंधराभिधः ॥६॥

68

करणी विपरीताख्या वज्रोली³ शक्तिचालनं ।

एतद्धि मुद्रादशकं जरामरणनाशनं ॥७॥

De Kuṇḍalinī haec conferantur: कुटिलांगी कुंडलिनी भुजंगी शक्तिरीश्वरी । कुटिलारुंधती देवी शब्दाः पर्यायवाचकाः ॥
उद्घाटयेत्कपाटं तु यथा कुंचिकया हठात् । कुंडलिन्या तथा योगी मोक्षद्वारं विभेदयेत् ॥ येन द्वारेण गंतव्यं ब्रह्मस्थानं निरामयं । मुखे-
नाच्छाद्य तद्द्वारं प्रसुप्ता परमेश्वरी ॥ कुंडली कुटिलाकारा सर्पवत्परि-
कीर्तिता । सा शक्तिश्चालिता येन स मुक्तो नात्र संशयः ॥८॥ गंगा-
मुनयोर्मध्ये बालरंडा तपस्विनी । बलात्कारेण गृह्णीयात्तद्विष्णोः परमं पदं ॥९॥

Caput quartum incipit:

नमः शिवाय गुरवे नादबिंदुकलात्मने ।

निरंजनपदं याति यत्र नित्यं परायणः ॥१॥

¹ Rājayoga inferior yogae gradus est; qui enim post expirationem spiritum coercescit, non eo sanctitatis processit, quo is qui spiritum omnino suspendit

² Ita Lond. madhyamārgas noster.

³ Cod. Lond. अत्रत्या वज्रोली ग्रंथांतरे लिखितासीत् । क्रमप्राप्ता-
यत् तत्ता । असाधारणप्राणनुष्ठेयत्वात्तस्याः ।

अथेदानं प्रवक्ष्यामि समाधिक्रमलक्षणं ।
मृत्युर्गं सुमुखोपायं ब्रह्मानंदकरं परं ॥२॥
सलिले संधवं यद्वत्साम्यं भजति योगतः ।
तथात्ममनसैरैक्यं समाधिः सोऽभिधीयते ॥३॥
दुर्लभो विषयत्यागो दुर्लभं तत्त्वदर्शनं ।
दुर्लभा सहजावस्था सद्गुरोः करुणां विना ॥४॥
विविधैरासनेः कुंभैर्विचित्रकरैरपि ।
प्रबुद्धायामादिशक्तौ प्राणः शून्ये विलीयते ॥५॥
उत्पन्नशक्तिबोधस्य त्यक्तनिःशेषकर्मणः ।
योगिनः सहजावस्था स्वयमेवोपजायते ॥६॥
सुषुम्णावाहिनि प्राणः शून्ये विशति मारुते, ।
तथा समस्तकर्मणि निर्मूलयति योगवित् ॥७॥

His peractis conditio ecstastica obtinetur, externis actionibus omnibus libera⁴, in eaque varii soni mystici (nāda), beatitudinis summae nuntii, audiuntur:

मुक्तासनस्थितो योगी मुद्रां संधाय शांभवं ।
शृणुयाद्दक्षिणे कर्णे नादमेकांतिके सुधीः ॥२७॥
काष्ठे प्रवर्तितो वह्निः काष्ठेन सह शाम्यति ।
नादे प्रवर्तितं चिह्नं नादेन सह लीयते ॥२८॥
विस्मृत्य सकलं वासं नादे दुर्धर्तुवन्नरः ।
एकीभूयाथ सहसा चिदाकाशे विलीयते ॥२९॥
औदासीन्यपरो भूत्वा सदाभ्यासेन संयमी ।
उन्मनीकारकं सद्यो नादमेवावधारयेत् ॥३०॥
आरंभश्च घटश्चैव तथा परिचयोऽपि च ।
निष्पत्तिः सर्वयोगेषु योगावस्थाः प्रकीर्तिताः ॥३३॥

अथारंभावस्था ॥

ब्रह्मग्रंथौ भवेद्विन्न आनंदः शून्यसंभवः ।
विचित्रः क्षणिको⁵ (?) देहे श्रूयतेऽनाहतध्वनिः ॥३४॥

अथ घटावस्था ॥

द्वितीयायां घटीकृत्य वायुर्भवति मध्यगः ।
दृढासनो भवेद्योगी ज्ञानी देवसमस्तथा ॥३५॥
विष्णुग्रंथिर्वेदा भिन्नः परमानंदसूचकः ।
अतिशून्यविभेदश्च भेरीशब्दस्तदा भवेत् ॥३६॥

अथ परिचयावस्था ॥

तृतीयायां ततो भिन्ना विमलो मर्दलध्वनिः ।
महाशून्यं ततो याति सर्वसिद्धिसमाश्रयं ॥३७॥

अथ निष्पत्त्यवस्था ॥

निष्पत्तौ वैश्रवः शब्दः क्षणद्वीणासमो भवेत् ।
एकीभूतं तथा चिह्नं राजयोगाभिधानकं ॥३९॥

⁴ वेदशास्त्रपुराणौघाः सामान्यगणिका इव । एकैव शांभवी मुद्रा सर्वतंत्रेषु गोपिता ॥ 4, 18. केचिदागमजालेन केचिन्नियमसंकुलाः । केचित्तर्केण मुह्यन्ति नैव जानन्ति तारकं ॥ 4, 25.

⁵ विचित्रक्षणिके MS. विचित्रक्षणिके Lond.

Praeterea hoc memorabile: *Amanaskalayaṣ chaiva śūnyāśūnyam parāparam* | *jīvanmuktiṣ cha sahaṣam tur-yaṁ chety ekavāchakam* ॥ 45 ॥

Praeter *Matsyendram* in fine libri *Viṣvarūpachāryas* laudatur. Gorakshae disticha satis multa in usum suum convertit.

De codice Havniensi cf. Westergaard, p. 9; de Bero-
linensi Weber Catal. p. 195.

Codex exeunte seculo superiore parum accurate exa-
ratus est. Folium 35, in quo capitis tertii disticha 74-
81. inerant, desideratur. (WILSON 482.)

567.

Opuscula quatuor. Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 86.
Long. 11¼. Lat. 4½.

Foll. 1-13. Linn. 9-12. *Gorakshasatakam*, disticho-
rum centuriae duae a *Goraksha* scriptae, quibus *haṭha-
yogae* principia exponuntur. Auctor, dummodo libellus
jure ei tribuatur, ut supra vidimus, ab *Ātmārāma* lau-
datur. Incipit:

श्रीगुरुं परमानन्दं वन्दे सानन्दविग्रहं ।
यस्य सन्निधिमालेखं चिदानन्दायते नमः (manah) ॥ १ ॥
अन्तर्निश्चलितात् प्रदीपकलिकास्वाधारवन्धादिभि-
र्यो योगी युगकल्पकालकलनातत्वं च योगीयते ।
ज्ञानामोदमहोदधिः समभवद्यत्नादिनाथः (L. सम^०) स्वयं
व्यक्ताव्यक्तगुणाधिपत्यमनिशं श्री-Mīnanātham भजे ॥ २ ॥
नमस्कृत्य गुरुं भक्त्या गोरक्षो ज्ञानमुत्तमं ।
अभिष्टं योगिनां म्रुते परमानन्दकारणं ॥ ३ ॥
गोरक्षशतकं वक्ति योगीनां हितकाम्यया ।
ध्रुवं यस्यावबोधेन जायते परमं पदम् ॥ ४ ॥

Auctor de his sex contemplationis mysticae membris
disserit:

आसनं प्राणसंरोधः प्रत्याहारश्च धारणा ।
ध्यानं समाधिरेतानि योगांगानि भवन्ति षट् ॥ ५ ॥

Atque primum *sedendi rationum* species duas: *siddhā-
sanam* et *kamalāsanam* (padmāsanam) distichis 12. et
13. definit. Deinde de quibusdam corporis externi re-
gionibus agit, ad meditationem mysticam accurate cir-
cumscriptis (distt. 14-23),

षट्चक्रं षोडशधारं त्रैलोक्यं व्योमपञ्चकं ।
खदेहे ये न जानन्ति कथं सिध्यन्ति योगिनः ॥ १४ ॥

tum de venis spiritalibus decem¹ praecipuis:

प्रधानाः प्राणवाहिन्यो भूयस्तत्र दश स्मृताः ॥ २५ ॥
इडा च पिंगला चैव सुषुम्णा च तृतीयका ।
गांधारी हस्तिजिह्वा च पूषा चैव यशस्विनी ॥ २६ ॥

¹ Gāyatrī decem vocabulis constat.

अलंबुषा कुहूश्चैव शंखिनी दशमी स्मृता ।
एतन्नाडीमयं चक्रं ज्ञातव्यं योगिभिः सदा ॥ २७ ॥
सततं प्राणवाहिन्यो सोमसूर्याग्निदेवताः ।
इडा पिंगला² सुषुम्णा च प्राणमार्गे समाश्रिताः ॥ २८ ॥
इडा वाने स्थिता मार्गे पिंगला दक्षिणे स्थिता ।
सुषुम्णा मध्यदेशे च गांधारी वामचक्षुषि ॥ २९ ॥
दक्षिणे हस्तिजिह्वा च पूषा कर्णे च दक्षिणे ।
यशस्विनी वामकर्णे आनने चाप्यलंबुषा ॥ ३० ॥
कुहूश्च लिंगदेशे तु मूलस्थाने च शंखिनी ।
एवं द्वारं समाश्रित्य तिष्ठन्ति दश नाडयः ॥ ३१ ॥

Sequuntur quinque spiritus, solita sive etiam quin-
que technica nomina illa (nāga, kūrma, krikara, deva-
datta, dhananjaya) gerentes (distt. 32-36). At animus
(jīva) inspirando et expirando huc illuc tractus exitu-
rus syllabam *ha*, retro versus syllabam *sa* profert, hoc-
que modo mysticam precem *hansa hansa* intra diei
unius spatium semel et vicies millies sexcenties repe-
tit³ (distt. 37-43). De *kuṇḍalinī* eadem fere verba, quae
supra excerpimus (distt. 44-55). De quinque gestuum
(mudrā) speciebus: *mahāmudrā*, *nabhomudrā* (khecharī),
udḍiyāna, *jalandhara*, *mūlabandha* appellatis (distt. 56-
80). De Om syllabae significatione (distt. 81-87).

2. De spiritu moderando (*prāṇāyāma*), distt. 87-123.

3. De animo a rebus externis revocando sive potius
retrahendo (*pratyāhāra*), distt. 123-156.

चरतां चक्षुरादीनां विषयेषु यथाक्रमं ।

यत्प्रत्याहारं तेषां प्रत्याहारः स उच्यते ॥ १२४ ॥

संगमध्वे यथांगानि कूर्मः संकोचयेद्भुवं ।

योगी प्रत्याहारत्वेवमिन्द्रियाणि तथात्मनि ॥ १२६ ॥

यं यं (vishayam?) शृणोति कर्णाभ्यामप्रियं प्रियमेव वा ।

तं तमात्मेति विज्ञाय प्रत्याहरति योगवित् ॥ १२७ ॥

4. De quinque elementis animo immoto concipiendis
(*dhāraṇā*), distt. 157-165.

हृदये पञ्चभूतानां धारणा च पृथक् पृथक् ।

मनसो निश्चलत्वेन धारणा साभिधीयते (sā vi^० MS.) ॥ १५७ ॥⁴

² निरंकुशाः कवयः ।

³ i. e. 360 × 60. Sexaginta Indici diei horae, anni 360 dies.

⁴ Multo accuratior Patanjalis definitio. Is enim (3, 1) ait: 'In
loco defixus animus intentus est,' idque scholiasta ita explicat:
'In loco, i. e. in umbilici circulo, naso extremo, aliis locis, animus
defixus, i. e. aliis rebus externis sublati immobilis redditus, hic
animus intentus appellatur.' देशे नाभिचक्रनासाग्रादौ चित्तस्य बंधो
विषयांतरपरिहारेण यत्स्थिरीकरणं सा चित्तस्य धारणेत्युच्यते । अय-
मर्थो । मैत्र्यादिचित्तपरिकर्मावसिर्वासांतःकरणेन, यमनियमवता, जिता-
सनेन, परिहृतप्राणविक्षेपेण, प्रत्याहृतेंद्रियग्रामेण, निर्बाधे प्रदेशे, चतु-
कायेन, जितद्वन्द्वेन योगिना नासाग्रादौ संप्रज्ञातस्य समाधेरभ्यासाय
चेतसः स्थिरीकरणं कर्तव्यमिति ॥

Exemplo 'conceptio sive intentio aetherea' sit:

आकाशं स विशुद्धवारिसदृशं यद्वज्ररूपे स्थितं
तन्नादेन सदाशिवेन सहितं तत्त्वं हकारान्वितं ।¹
प्राणं तत्र विलीय पंचघटिकां चिन्तान्वितं धारये-
देवा मोक्षकपाटलं घनपटुः प्रोक्ता नभोधारणा ॥ १६३ ॥
स्तम्भिनी (terra) धारिणी (aqua) चैव दहनी (ignis) ध्रमणी (ventus) तथा।
शोषिणी (aether) च भवत्येता भूतानां पंच धारणाः ॥ १६४ ॥
5. De meditatione (*dhyāna*), distt. 166-187.
6. De *śuvola* (*samādhi*), distt. 188-205.
धारणा पंचनाडीभिर्ध्यानं च षष्ठिनाडिकं ।
दिनद्वादशकेन स्यात्समाधिः प्राणसंयमात् ॥ १६५ ॥
यत्सर्वद्वन्द्वयोरैक्यं जीवात्मपरमात्मयोः ।
समस्तनष्टसंकल्पः समाधिः सोऽभिधीयते ॥ १६६ ॥
अंबुसंधवयोरैक्यं यथा भवति योगतः ।
तथा जीवात्मनोरैक्यं समाधिरभिधीयते ॥ १६७ ॥

In fine hoc animadversum velim, quinque *haṭhayogae* partibus re vera minorem majoremve spiritus coercendi gradum significari. Haec enim auctor noster:

प्राणायामद्विषट्केन प्रत्याहारः प्रकीर्तितः ।
प्रत्याहारद्विषट्केन जायते धारणा शुभा ॥ ११५ ॥
धारणा द्वादश प्रोक्तं ध्यानं ध्यानविशारदैः ।
ध्यानद्वादशकेनैव समाधिरभिधीयते ॥ ११६ ॥

Haec voluminis folia ineunte seculo superiore Vrindāvanāe a Vrindāvanadāsa satis accurate exarata sunt. (WILSON 337^a.)

568.

Foll. 58-74. *Yogaśāstre Videhamuktyādikathanam*. Fragmentum libri yogici, disticha circiter 250. continens, quo animi a corporis vinculis liberandi, eoque theurgiae obtinendae instrumenta traduntur. Quare de spiritu moderando, variis sedendi et membrorum luxandorum modis, mente ad unam rem dirigenda agitur. Disticha longe plurima cum iis consentiunt, quae Śārngadhara in fine Paddhatis de yoga protulit. Initium paulum emendatum hocce: प्राणायामाच्चरुः षष्टिं कुर्यादेवमहर्मुखे ।
चत्वारिंशच्च मध्याह्ने संख्यायां विंशतिर्भवेत् ॥ १ ॥ अर्धरात्रि विंशतिः
स्यादेवं प्राणविनिग्रहः । शरीरलघुता दीप्तिर्जैटराग्निरिववर्धनं । कृशत्वं
च शरीरस्य जायते वै ध्रुवं तदा ॥ २ ॥ लवणं सरसाङ्गं च उष्णं रुक्षं च
तीक्ष्णकं । स्त्रीसेवामग्निसेवां च बह्वाशित्वं च वर्जयेत् ॥ ३ ॥ क्षीरं घृतं
च मिष्टान्नं मिताहारश्च शस्यते । मितोक्तिः पचनाभ्यासो निद्रायाश्च
जयस्तथा ॥ ४ ॥ केवलं कुंभके सिद्धे रेचपूरविवर्जिते । न तस्य दुर्लभं
किंचिन्निष्ठु लोकेषु विद्यते ॥ ५ ॥

Haec folia anno 1821 exarata sunt. (WILSON 481^b.)

¹ Cf. circulus *kulākula*, supra p. 96.

D. SANKHYA.

569.

Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 53. Long. 13. Lat. 5. Linn. 7.

A. Foll. 1-9. *Sāṅkhyakārikās*, philosophiae Sāṅkhyicae aphorismi, ab *Iṣvarakṛishṇa* compositi.

Libellus a Lassen, Bonnae 1832, et a Wilson, Oxonii 1837, editus est.

Haec folia anno 1833 exarata sunt.

B. Foll. 10-53. *Sāṅkhyachandrikā*, commentarius brevis ad *Iṣvarakṛishṇae* aphorismos, a *Nārāyaṇatīrtha*, Rāmagovindatīrthae discipulo, scriptus. Incipit:

श्रीरामगोविंदमुतीर्षपादकृपाविशेषादुपलभ्य वोधं ।
श्रीवासुदेवात् [धि] गत्य सर्वशास्त्राणि वक्तुं किमपि स्पृहा नः १
प्रकृतिं पुरुषं चैव नत्वा चार्यान्गुरुस्तथा ॥
नारायणः सांख्यमूलं तनुते सांख्यचंद्रिकां २

Libri initium hoc: तदिदं शास्त्रं चतुर्व्यूहं । हेयं हेयसाधनं हानं
हानसाधनं चेति मुमुक्षुजिज्ञासितत्वात् । तत्र हेयं सर्वप्रतिकूलवेदनीय-
तया दुःखं । हेयहेतुः प्रकृतिपुरुषयोरविवेकः । हानं दुःखस्यात्यंतनिवृत्तिः
परमपुरुषार्थः । हानहेतुः प्रकृतिपुरुषविवेकद्वारा शास्त्रं । अतोऽत्र
परमपुरुषार्थस्य स्वत एवेष्टत्वेन तदुपाये शास्त्रे प्रेक्षावतामिष्टसाधनता-
ज्ञानादवश्यं जिज्ञासा भवतीत्याह । दुःखेति ।

Auctor, qui nomen proprium non tradidit, ad distinctionem secundum *Yogasūtravākyānam* a se scriptum laudat. *Nārāyaṇatīrthae* cuidam *Kṛishṇalīlātarangiṇī* carmen tribuitur (E. I. H. 56), neque tamen temere eundem esse scriptorem asseveraverim.

Haec voluminis pars post annum 1810 e cod. E. I. H. 2640. transscripta est. (WILSON 184.)

570.

Opuscula duo. Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 98. Long. 11. Lat. 4½. Linn. 10.

Foll. 1-45. *Sāṅkhyatattvakaumudī*, commentarius ad *Iṣvarakṛishṇae* *Sāṅkhyakārikās*, a *Vāchaspatimishra* compositus. (A.) Incipit:

अनामेकां लोहितशुक्लकृष्णां बह्वीः प्रजाः सृजमानां नमामः ।
अना ये तां जुषमाणां भजंते जहत्येतां भुक्तभोगाबुमस्तान् ॥ १ ॥
कपिलाय महामुनये मुनये शिष्याय तस्य चासुरये ।
पंचशिखाय तपेश्वरकृष्णायैते नमस्यामः ॥ २ ॥

Praeter commentarium suum, *Nyāyavārttikatātpar-yāṭikā* appellatum, auctor *Vārshaganyam* (dist. 47. पंचघर्षा विद्येत्याह वार्धगण्यः), ad dist. 72. *Bhojarājavārttikam* (*Rājavārttika* A. B. pr. m. D. Edit. Calc.), necnon paucas *Panchaśikhae* sententias laudat.

Libellus Calcuttae anno 1848 editus est.

Haec voluminis pars anno 1677 a Vinayasundara (syādvādinā syādvādāṅgam vichārya) exarata est. (MILL 61^a.)

571.

Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 48. Long. 10½. Lat. 4½. Linn. 9.

Sāṅkhyatattvakaumudī. (B.)

Codex hoc seculo ineunte exaratus est. (MILL 71.)

572.

Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 36. Long. 9½. Lat. 4. Linn. 11-16.

Sāṅkhyatattvakaumudī. (C.)

Codex hoc seculo ineunte exaratus est. (MILL 89.)

573.

Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 41. Long. 9½. Lat. 6. Linn. 13.

Sāṅkhyatattvakaumudī. (D.)

Codex post annum 1820 exaratus est. (WILSON 515.)

574.

Foll. 36-47. Linn. 11. Fragmentum commentarii ad *Sāṅkhyasūtra*. Incipit:

मत्वा सांवशिवं सांख्यसूत्रवृत्तिं लिखाम्यहं ॥

यथामति विचार्यैरात्मनात्मविवेकिनी ॥ १ ॥

यद्यपि पञ्चपुराणे पार्श्वतीश्वरसंवादे । शृणु देवी प्रवक्ष्यामि तामसानि यथाक्रमं । येषां श्रवणमात्रेण पातितं ज्ञानिनामपि etc.

Hoc fragmento nostro commentarius ad sūtra 1-50. libri primi continetur. Qui quum, omissis omittendis, e *Vijñānabhikṣhus* Sāṅkhyabhāṣhya verbo tenus excerptus sit, initium hoc esse suspicor *Laghusāṅkhyasūtravṛttis* a *Nāgeṣa* compositae. Cf. F. E. Hall in ed. Sāṅkhyaprāvachanabhāṣhyae praef. p. 32.

Haec folia hoc seculo ineunte exarata sunt. (WILSON 426^f.)

575.

Foll. 139-258. *Paramārthasāras*, ab *Abhinavagupta* compositus, cum commentario auctoris anonymi Vitaṣṭapurensis.

Hoc libello, disticha 100. Āryā metro scripta (*Ādhārakārikās*) continente, auctor sectae Śivaiticae doctrinam adumbravit. Disticha sedecim prima haec:

परं परस्त्वं महनादनादिमेकं निविष्टं बहुधा गुहासु ।

सर्वालयं सर्वचरणचरस्त्वं त्वामेव शंभुं शरणं प्रपद्ये ॥ १ ॥

गर्भाधिवासपूर्वकमरणांतकदुःखचक्रविभ्रांतः । आधारे भगवंतं शिष्यः पप्रच्छ परमार्थं ॥ २ ॥ आधारकारिकाभिस्तं गुरुर्भिभाषति स्म, तत्सारं । *kathayaty Abhinavaguptaḥ* शिवशासनदृष्टियोगेन ॥ ३ ॥¹ निज-शक्तिवैभवभरादंडचतुष्टयमिदं विभागेन । शक्तिमाया प्रकृतिः पृथ्वी चेति प्रभावितं प्रभुणा ॥ ४ ॥ तत्रांतर्विश्वमिदं विचित्रतनुकरणभुवनसंतानं । भोक्ता च तत्र देही शिव एव गृहीतपशुभावः ॥ ५ ॥ नानाविधवर्णानां रूपं धत्ते यथामलः स्फटिकः । सुरमानुषपशुपादपरूपत्वं तद्वदी-शोऽपि ॥ ६ ॥ गच्छति गच्छति जल इव हिमकरविंबं स्थिते स्थितिं याति । तनुकरणभुवनवर्गे तथायमात्मा महेशानः ॥ ७ ॥ राहुरदृश्योऽपि यथा शशिविंबस्थः प्रकाशते तद्वत् । सर्वगतोऽप्ययमात्मा विषयाश्रयणेन धीमकुरे ॥ ८ ॥ आदर्शं मलरहितं यद्वद्वदनं विभाति तद्वदयं । शिव-शक्तिपातविमले धीतस्त्रे भाति भारूपः ॥ ९ ॥ भारूपं परिपूर्णं स्वात्मनि विश्रान्तितो महानंदं । इच्छासंवित्करयौर्निर्भरितमनंतशक्तिपरिपूर्णं ॥ १० ॥ सर्वविकल्पविहीनं शुद्धं शांतं व्ययोदयविहीनं । यत्परतत्त्वं तस्मिन्विभाति षट्त्रिंशदात्म जगत् ॥ ११ ॥ दर्पणविंबे यद्वत्तद्वत्तमादि चित्रमविभाति । भाति विभागेनैव परस्परं दर्पणादपि च ॥ १२ ॥ विमलतमपरमभैर-वबोधोद्भवाद्भिभागशून्यमपि । अन्योन्यं च ततोऽपि च विभक्तमाभाति जगदेतत् ॥ १३ ॥ शिवशक्तिसदाशिवतामीश्वरविद्यामयीं च तत्त्वदशां । शक्तीनां पंचानां विभक्तभावेन भासयति ॥ १४ ॥ परमं यत्स्वातंत्र्यं दुर्घट-संपादनं महेशस्य । देवी माया शक्तिः स्वात्मावरणं शिवस्यैतत् ॥ १५ ॥ मायापरित्यहवशाद्धो मलिनः पुमान्पशुर्भवति । कालकलानियतिव-शाद्रागाविद्यावशेन संबंधः ॥ १६ ॥

Desinit liber in distichis:

इदमभिनवगुप्तोदितसंक्षेपं ध्यायतः परं ब्रह्म ।

अचिरादेव शिवत्वं निजहृदयावेशमभ्येति ॥

आर्याशतेन तदिदं संक्षिप्तं शास्त्रसारमतिगूढं ।

अभिनवगुप्तेन मया शिवचरणस्मरणदीप्तेन ॥

Commentarius incipit: चिद्वनोऽपि जगन्मूर्त्या श्यानो यः स जयत्यजः । स्वात्मप्रज्ञादनक्रीडाविदग्धो हि महेश्वरः ॥ यो यं व्यधायि गुरुणा युक्त्या परमार्थसारसंक्षेपः । विवृतिं करोमि लघ्वीमस्मिन्विद्वज्ज-नार्चितो *Yogaḥ* ॥

Praeter Purāṇa, Bhagavadgītā, Manum, scholiasta hos auctores et libros laudat: *Abhinavaguptae* Vivritivimarṣinī fol. 162^b (तदेव ग्रंथकृता विवृतिविमर्शिन्यामुक्तं अंतर्विभाति सकलं जगदात्मनीह etc.) et ejusdem *Tantrasāra* fol. 182^b (इति श्रीमद्ग्रंथकृता तंत्रसारे निरूपितं); śrī-bhaṭṭa-*Kallārya* fol. 193^b; *Kālikākrama* fol. 193^a; *Kularatnamālikā* sāhasrikā fol.

¹ Schol. कश्चिद्भगवत्प्रसादात्समुत्पन्नवैराग्यः संसाराद्विरतमतिर्गुरोः शासनीयोऽस्मीति मत्वा सद्गुरुमाधारं भगवंतं शेषाख्यं मुनिं सम्यगाराध्य परमार्थोपदेशस्वरूपं पृष्ठवान् । तदा तद्योग्यतापरिपाकपरिशीलनक्रमेण तं शिष्यं विगलितांतःकरणं मत्वा सोऽप्यनंतनाथो निःशेषशास्त्रोपदेशज्ञः परमार्थसारनाम्ना *Ādhārakārikā* इत्यपराभिधेन ग्रंथेन सांख्यनयोक्तो-पदेशानुसारेण प्रकृतिपुरुषविवेकज्ञानात्परं ब्रह्मावाप्तिरिति तं शिष्यं प्रोक्तवान् ।

237^b, cf. *śrī-Kula* (श्रीकुले यथोक्तं । हेलयो ब्रीडया वापि आद-
राद्वापि तत्तवित् । यस्य संपातयेदृष्टिं स मुक्तस्तत्क्षणात्प्रिये); *Trinśikā*
fol. 195^a (यथादिष्टं भगवता । तृतीयं ब्रह्म सुत्रे [१] णि); *bhaṭṭa-*
Divākara-vatsa fol. 186^a. 201^b (Kakshyāstotre); *Nirvā-*
ṇayogottara fol. 236^a; *Niṣāṭana* fol. 237^b (गोदोहमिषुपातं
वा नयनोन्मीलनात्मकं । सकृद्युक्तः परे तत्त्वे स मुक्तो मोचयेत्परान् ॥
यस्मात्पूर्वं परे न्यस्तो येनात्मा ब्रह्मणि क्षयं । स्मरणं तु कथं तस्य
प्राणांति समुपस्थितं); *Parameshthīn* fol. 188^a (Nareṣvaravi-
veke). 207^a (यथोक्तं परमेष्ठिपादैः); *Bhartrihari* fol. 194^b
(vp.); *śrī-Maṅgalāśāstra* fol. 144^b (शक्तिश्च शक्तिमांश्चैव
पदाथैद्वयमुच्यते । शक्तयोऽस्य जगत्सर्वं शक्तिमांश्च महेश्वरः); *Rājā-*
nakarāma (?) fol. 226^b; *bhaṭṭa-śrī-Vīravāmana* fol. 227^b
(यत्तद्धनं द्वैतवनं मृत्युरेव महापशुः । अलौकिकेन यज्ञेन तेन नित्यं
यजामहे); *Śivadharmottaraśāstra* fol. 256^a; *Śivasūtra*
fol. 230^a; *Śivopaniṣad* fol. 228^b. 230^a; *śrī-Sāra-*
bhaṭṭāraka fol. 174^a (एको भावः सर्वभावः स्वभावः सर्वे भावा
एकभावस्वभावाः । एको भावस्तत्त्वतो येन दृष्टः सर्वे भावास्तत्त्वतो तेन
दृष्टाः); *Spandaśāstra* fol. 140^b. 186^b. 225^a; *Svatantra-*
sāra fol. 228^b.

In fine haec leguntur :

श्रीमतो योगराजस्य सद्गुर्वीश्वरशाश्वतः ।
साक्षात्कृतमहेशस्य तस्यांतिवासिना मया ॥
श्रीवितस्तापुरीधाम्ना विरक्तेन तपस्विना ।
विवृतियोगिनास्त्रेयं वरुणद्वयमयी कृता ॥

Commentator igitur anachoreta *Yoga* nomine gaude-
bat. (WILSON 531^e.)

E. NYAYA.

576.

Lit. Bengal. Charta Ind. Foll. 73. Long. 13. Lat. 4½.
Linn. 8.

Nyāyasūtra a *Gautama* scripta cum *Visvanāthae*
(pañcānana-bhaṭṭāchāryae) commentario. Incipit liber:
प्रयोजनानुसन्धानं विना प्रेक्षावतामप्रवृत्तेस्तदभिधातव्यं तदाहुः सिद्धार्थं
सिद्धसम्बन्धं श्रोतुं श्रोता प्रवर्तते । शास्त्रादौ तेन वक्तव्यः सम्बन्धः
सप्रयोजन इति ।

Textus cum *Visvanāthae* commentario Calcuttae anno
1828, et a Ballantyne cum versione Anglica anno 1854
editus est.

Codex hoc seculo ineunte satis accurate exaratus est.
(WILSON 407.)

577.

Foll. 55-62. Linn. 12. *Bhāshāparichhedas*, disticha
166, quibus *Viṣvanātha*, *Vidyānīśāsa* filius, categorias
philosophiae *nyāyicae* septem exposuit. (A.)

Textus cum auctoris commentario anno 1850 a Roer
denuo editus et Anglice versus est.

Haec folia seculo superiore medio exarata sunt.
In fine haec leguntur : इति कारिकानिवंधो विश्वनाथीयः
समाप्तः ॥ (WALKER 201^d.)

578.

Foll. 110-118. Linn. 6. *Viṣvanāthae Bhāshāpari-*
chhedas. (B.)

Distichon 167. in fine hoc legitur : नितान्तमलयोजूतर-
मरूपितविग्रहं । नमामि जगतां नाथं नीलाचलनिवासिनं ॥ १६७ ॥

Haec folia seculo superiore medio accurate exarata
sunt. (WILSON 278^d.)

579.

Foll. 38. Linn. 12-17. *Nyāyasiddhāntamuktāvalī*,
commentarius a *Viṣvanātha* (mahopādhyāyapanchānana-
bhaṭṭāchārya) ad *Bhāshāparichhedam* scriptus. Incipit :

नूनतजलधररुचये गोपवधूटीदुकूलचोराय ।

तस्मै कृष्णाय नमः संसारमहीरुहस्य बीजाय ॥ १ ॥ (in marg.)

चूडामणीकृतविधुर्वलयीकृतवासुकिः ।

भवो भवतु भव्याय लीलातांडवपंडितः ॥ १ ॥

Haec voluminis pars medio seculo superiore exarata
est. (OUSELEY 151^e.)

580.

Lit. Devan. Charta Europ. Foll. 238. Long. 11.
Lat. 5½. Linn. 9.

Continetur hoc codice *Nyāyasiddhāntamuktāvalīdī-*
pikā, commentarius a *Mahādeva*, *Bālakrishṇae* filio, ad
Viṣvanāthae Nyāyasiddhāntamuktāvalīm commentarium
compositus. Incipit :

लक्ष्मीपादयुगं प्रणम्य पितरं श्रीचालकृष्णाभिधं

भारद्वाजकुलांबुधौ विधुमिव श्रीगौरवास्यांबुजात्

ज्ञात्वा शेषमतं मितेन वचसा सिद्धांतमुक्तावली-

गूढार्थैस्तनुते यथामति महादेवः परेषां कृते १

भाषापरिच्छेदव्याख्यानं चिकीषुः श्रीविश्वनाथपंचाननो तिर्विघ्नपरि-
समाप्तिसिद्धये कृतस्येश्वरनिर्देशरूपमंगलस्य शिष्या स्वपेवं कुर्युरिति
शिष्यशिष्यायै निबंधं कुर्वन्नीश्वरं प्रार्थयते चूडामणीकृतेति.

In fine haec leguntur : भानुं प्रणम्य परिभाव्य च शास्त्रसारं
मुक्तावलीकिरणं एष पितृप्रदिष्टः ॥ सधुक्तिभिर्दिनकरेण करेण सो यं
नीतः प्रकाशयदंघ्री सुधियां मुदे स्तु ॥ १ ॥ मुक्तावलीप्रकाशो यमज्ञान-
सिमिरायहः (timirāpahah) । तेन संसोधनायातु नीलकण्ठः सतां
प्रियः ॥ २ ॥ इति श्रीमद्दिनकरभट्टविरचिता न्यायसिद्धांतमुक्तावलीदीपिका

समाप्ता ॥ de qua nominis mutatione ii sententiam ferant, quibus antiquiores codices praesto sunt. In marginibus foliorum 1-174. मु० प्र०, exinde vero दि० प्र० legitur.

Apographon nostrum post annum 1828 factum est. (WILSON 402.)

581.

Foll. 176-182. Linn. 15-18. *Nyāyasiddhāntamanjarī* libri, a Bhaṭṭāchāryachūdāmaṇi quodam compositi, *pratyakshaparichheda* particula. Incipit: यत् यदस्ति तत् तदनुभवः प्रमा यथा इदं रजतमिति ज्ञाने विशेष्यं रजतं प्रधानतया भासते रजतत्वं च तद्विशेषणतया ज्ञायत इति यत् विशेष्ये यत्प्रकारतया भाति यथा रजते रजतत्वं प्रकारः ।

Haec folia exeunte seculo septimo decimo exarata sunt. (WALKER 1818.)

582.

Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 107. Long. 11. Lat. 4½. Linn. 9-12.

Nyāyasiddhāntamālā a *Jayarāma* (nyāyapanchānana) compositae pars, qua demonstrationis pars verborum testimonio innixa tractatur. Incipit:

ओं नमः कमलालोलदृगंचलविलासिने ।

विचित्रविश्वनिर्माणाकारिणे मुरवैरिणे ॥

क्रममात्रं शब्दं लक्षयति ॥ आम्नोपदेशः शब्दः (Gau° 1, 7) ॥ शब्द इति लक्ष्यनिर्देशः शब्दप्रमाकरणं तदर्थः आम्नो यथार्थः उपदेशः शब्दज्ञानजन्यत्वव्याप्यशब्दाविषयकवृत्तिजातिमान् बोधः etc.

In fine haec: *Śabdārthanirṇayo* नाम गुरोरपि सुदुर्घटः । किंचित् श्रीजयरामोक्तं सुधीभिरवधीयतां ॥ ॥ इति महामहोपाध्यायश्रीजयरामन्यायपंचाननकृतायां न्यायसिद्धांतमालायां प्रमाणलक्षणप्रकरणं ॥

Maṇḍanamīṣram (Miṣra) auctor saepe laudat.

Codex tribus quatuorve manibus seculo septimo decimo exeunte exaratus est. (WILSON 418.)

583.

Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 8. Long. 10. Lat. 4½. Linn. 8.

Padārthadharmasangrahas, quo libello auctor anonymus, systema vaiśeṣicum secutus maximamque partem Kaṇāda aphorismis usus, sex categorias definivit. Incipit:

प्रणम्य हेतुमीश्वरं, munim Kaṇādam anv, atah ।

पदार्थधर्मसंग्रहः प्रवक्ष्यते महोदयः ॥ १ ॥

द्रव्यगुणकर्मसामान्यविशेषसमवायानां षट्पदार्थानां साधर्म्यवैधर्म्या-

भ्यां तत्त्वज्ञानां निःश्रेयसहेतुः (cf. Kaṇāda I, 1, 4) ॥ तच्चेश्वरज्ञानाभिव्यक्ताङ्गनादेव ॥ अथ के द्रव्यादयः पदार्थाः किञ्च तेषां साधर्म्यवैधर्म्यञ्चेति ॥ तत् द्रव्याणि पृथिव्यग्नेजोवायुकाशकालदिगात्मनानांसि सामान्यविशेषसंज्ञोक्तानि नवैव (cf. I. l. 5) ॥ तद्व्यतिरेकेण संज्ञान्तरानभिधानात् ।

Praefationis distichon in secundo Sarasvatīkaṇṭhābharaṇae libro laudari jam supra significavimus. In fine haec subscriptio: इति भाष्यं संपूर्णम् ॥

Codex anno 1643 a Nānūgāngāharu, Durgadāsae filio, exaratus est. (WILSON 507.)

584.

Lit. Devan. Charta Europ. Foll. 77. Long. 15½. Lat. 5½. Linn. 8.

Tattvachintāmaṇis, a *Gangeṣa* compositi, liber primus, *Pratyakshakhaṇḍa*, de argumentis perceptione suppeditatis. Incipit:

गुणातीतो etc.

अन्वीक्षानयमाकलय गुरुभिर्ज्ञात्वा गुरुणां मतं

चिंतादिव्यविलोकेन च तयोः सारं विलोकाखिलं ।

तत्रे दोषगणेन दुर्गमतरे सिद्धांतदीक्षागुरु-

गैशस्तनुते मितेन वचसा श्रीतत्त्वचिंतामणिं २

Codex anno 1834 exaratus est. (WILSON 45.)

585.

Foll. 38-109. Lit. Bengal. Linn. 5-7. *Anumānatattvachintāmaṇis*, institutionis logicae a *Gangeṣa* compositae de ratiocinatione liber secundus. Incipit: प्रत्यक्षोपजीवकत्वात् प्रत्यक्षानन्तरं बहुवादिसम्मतत्वादुपमानात् प्राग अनुमानं निरूप्यते ॥

Desinit in verbis: द्वितीयानु लिङ्गज्ञानात् प्रतिबन्धकत्वज्ञानमनेनापि स्वरूपेण दूषणत्वं = ed. Calc. p. 79.

Textus Calcuttae anno 1848 impressus est.

Haec voluminis pars seculo superiore exeunte exarata est. (WILSON 278°.)

586.

Foll. 119-177. Lit. Bengal. Linn. 4-6.

Ejusdem libri fragmenta.

I. Foll. 119-127 = Calc. p. 1-6, l. 21. II. Foll. 128-140 = 3, 9-15, 16. III. Foll. 141-153 (Pakshadharma-matā) = 24-37, 10. IV. Foll. 154-158 = 55, 5-59, 18. V. Foll. 159-177 (Hetvābhāsa) = 59-78, 10.

Haec folia hoc seculo ineunte exarata sunt. (WILSON 278°.)

587.

Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 181. Long. 8½.
Lat. 3. Linn. 6-12.

Anumánadidhitis, commentarius a *Raghunátha* (bhaṭṭāchāryaśiromaṇi) ad Gangeṣae Anumánachintāmaṇim compositus. (A.)

Finis desideratur. Desinit in verbis: तदुभयव्यापकी-
भूता भावप्रतियोगि (ed. Calc. p. १३२). Praeterea folia १२.
१६. ७१. १५०. desunt.

Codex pluribus manibus seculo septimo decimo ex-
eunte exaratus est. (WALKER 198.)

588.

Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 123. Long. 13.
Lat. 5. Linn. 9.

Raghunáthae Anumánadidhitis. (C.)

Gangeṣae Tattvachintāmaṇi (anumánakhaṇḍa) et Ra-
ghunáthae commentarius Calcuttae anno 1849 editi sunt.
De codice Berolinensi cf. Weber Cat. p. 197.

Codex anno 1834 exaratus est. (WILSON 182.)

589.

Lit. Bengal. Charta Ind. Foll. 146. Long. 15.
Lat. 3. Linn. 5-7.

Ejusdem libri fragmenta majora. (B.)

I. Foll. 1-105. Initium libri usque ad fol. 107. ed.
Calc. Desiderantur folia ६०. ६६.

II. Foll. 106-113 = foll. 112 (केवलान्वयी)-122. ed.
Calc.

III. Foll. 114-145 = foll. 118 (उचितानुपूर्वीकं)-158^b.
19. ed. Calc.

Codex pluribus manibus hoc seculo ineunte exaratus
est. (WILSON 178.)

590.

Lit. Bengal. Charta Ind. Foll. 244. Long. 17½.
Lat. 3½. Linn. 8.

*Anumánamulatippanī*¹, commentarius a *Mathuráná-
tha* ad Gangeṣae Anumánachintāmaṇim compositus. (A.)

Incipit: प्रत्यक्षं निरूपितमिदानीमनुमानं निरूपणीयमतः शिष्याणा-
मवधानाय प्रतिजानीते प्रत्यक्षानन्तरमित्यादिना ।

Anumánaprámānyarahasya fol. 10^b = B. 10^a; vyápti
fol. 17^b = 18^a; sinhavýághra fol. 18^b = B. 18^b; vyadhi-
karaṇa fol. 24^b = 25^a; vyáptipúrvapaksharahasya fol.

¹ Obiter moneo tippanī vocabulum, velut *śikā* e *dīpikā*, e *dīpanī*
corruptum esse.

33^a = 35^a; siddhānta fol. 40^b = 44^b; sāmānyābhāva
fol. 43^b = 46^b; vyáptivádaparichhedarahasya fol. 56^b =
59^b; vyáptigraha fol. 66^a = 69^a; tarka fol. 74^a = 75^a;
vyáptyanugamarahasya fol. 76^a = 77^b; sāmānyalaksha-
ṇārahasya fol. 88^b = 90^a; upādhivárarahasya fol. 119^a;²
parámarsarahasya fol. 145^a = 126^b; kevalānvayirahasya
174^b = 134^b; avaṣavarahasya fol. 186^a = 150^b (incipit
in A: इतरैरनुचितविविधदोषैः कलुषीकृतोऽप्यधुना । मणिरयमनु-
पमस - श्री-Jagadīśa-prakāśitaḥ स्फुरन्); sāmānyanirukti
fol. 191^b = 155^b; sayyabhichārapúrvapaksharahasyam
fol. 202^b = 167^a; sādharāṇapúrvapaksharahasya fol. 203^a
= 168^a; asādharāṇapúrvapaksharahasya fol. 205^a =
172^b; anupasaṃhāri fol. 207^b = 174^b; viruddharahasya
fol. 213^b = 180^b; satpratipaksharahasya fol. 221^a = 189^b;
asiddhirahasya fol. 232^a (hoc caput in B. desideratur);
bāddharahasya fol. 244^b.

Codex anno 1736 a Gopāladāsa (Śākimanavardipa-
nirāsin) in usum Kṛishṇachandradevaśarmaṇis (nyāyā-
lankārabhaṭṭāchāryae) exaratus est. (WILSON 8.)

591.

Lit. Bengal. Charta Ind. Foll. 195. Long. 19.
Lat. 3. Linn. 6-9.

Idem Mathuránáthae commentarius (Máthurī tīp-
panī). (B.) Incipit:

न्यायानुधिकृतसेतुं हेतुं श्रीराममखिलसम्पन्नेः ।

तातं त्रिभुवनगीतं तत्कालङ्कारमादरात्तत्त्वा ॥

श्रीमता मधुरानाथतर्कवागीशमीमता ।

विषदीकृत्य (viśa°) दृश्यन्ते द्वितीयमणिफक्त्रिकाः ॥

आन्विक्षिकीपण्डितमण्डलीषु सत्तायडवैरध्ययनं विनापि ।

मदुक्तातं परिचिन्त्य धीरा निःशङ्कमध्यापनमातनुध्वं ॥

यद्यपि इदं बहुषु बहुभिर्वहुधा चर्चितं ज्ञायते च कश्चित् सामान्यतो
हेत्वाभासानां तथापि तत्त्वानालोचनेन विततमशेषाऽप्रकाशकं बहुतरकु-
तकैसम्ब(?)लिततमसाम्प्रदायिकञ्चालोच्य व्यामोहायैव केवलं सर्वेषां भव-
तीति सर्वथायजिषृक्षया सत्तर्कमूलव्याख्यानाय वैषद्याय (L. vaiṣadyāya)
च ममापि परं निर्वन्धः ॥

Desunt folia pauca (septem circiter) in fine, quibus
caput bādhottarapaksha continebatur. Codex medio
seculo superiore exaratus est. (WILSON 10.)

592.

Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 153. Long. 9½.
Lat. 4. Linn. foll. 1-110. 9. reliquorum 10.

Ejusdem commentarii fragmenta majora. (C.)

² Haec pars in B. desideratur, contra in B. pakshatādharmā
usque ad fol. 101^b. legitur, quod in A. deest.

Folia १. २. २३. २५. nec non plura alia desiderantur. Vyāptigrahopāyarahasya fol. 111^a; sāmānyalakṣhaṇārahasya fol. 131^b; upādhilakṣhaṇapūrvapakṣarahasya fol. 150^a.

Codex circiter annum 1770 exaratus est. (WALKER 123.)

593—595.

Volumina tria. Lit. Devan. Charta Ind. Long. 13. Lat. 4. Linn. 9. Vol. I. foll. 220; II. foll. 150; III. foll. 242.

Anumānāmanididhitippaṇī, commentarius a Jagadīṣa ad Raghunātha Anumānadīhitim compositus. (B.) Incipit:

सस्मिताननसरोजमंगणे रिंगमाणमतिलोलकुंतलं ।
रोचनोल्लसितभालमस्तु मे कैशवं मनसि शैशवं वपुः १
प्राचैरनुचितविविधज्ञोदैः कलुषीकृतो षधुना
दीधितद्युतमणिरेष^१ श्रीजगदीशप्रकाशितः स्फुरतु २

Vol. I. anumiti fol. 58 = A. fol. 30^b; vyāpti fol. 66^a = 35^b; sinhavyāghra fol. 75^a = 41^a; vyadhikaraṇa fol. 135^b = 73^a; pūrvapakṣa fol. 158^b = 85^a; siddhānta fol. 197^a = 107^a; avachhedaka fol. 220^b = 119^a.

Vol. II. sāmānyābhāva fol. 12^b = 125^a; viśeshanirukti fol. 38^b = 139^b; vyāptigrahopāya fol. 67^a = 150^b; tarka fol. 85^b; vyāptyanugama fol. 97^b = 157^b; sāmānyalakṣhaṇā fol. 150^b.

Vol. III. pakṣatādharma fol. 51^b; parāmarṣa fol. 110^b; avayava fol. 150^b; sādharmaṇa fol. 187^a; asādhāraṇa fol. 192^b; anupasaṃhāri fol. 201^a; satpratipakṣa fol. 219^a; bādha fol. 242^a.

Haec volumina anno 1781 exarata sunt. (WILSON 179—181.)

596.

Lit. Bengal. Charta Ind. Foll. 176. Long. 19. Lat. 3½. Linn. 8.

Ejusdem commentarii pars. (A.)

Folia satis multa in medio libro desiderantur. Desinit medio in capite sāmānyalakṣhaṇā.

De codice Berolinensi cf. Weber Catal. p. 654.

Codex exeunte seculo superiore exaratus est. (WILSON 9.)

597.

Foll. 49—91. Linn. 9. Hac voluminis parte primum *Bhāvanāndae* (siddhāntavāgīṣae) ad Anumānadīhitim

¹ Dīdhityutamanir.

commentarii caput: *Prāmānyavādarahasyam* continetur. Incipit: ननु अनुमानलक्षणे कर्तव्येऽनुमितिः किमिति लक्ष्यत इत्यत आह । लक्षणस्वरूपेति ॥ लक्षणं तत्करणमित्यादिना स्वरूपं तच्चेत्यादिना प्रामाण्यमथानुमानं न प्रमाणमित्यादिना निरूपितं चादिना तच्चानुमानं त्रिविधमिति विभागादिसंग्रहः ॥

Bhāvanāndas an Jagadīṣa recentior sit nescio, verba certe utriusque magnam partem consentiunt.

Haec folia seculo superiore ineunte exarata sunt. (WALKER 137^c.)

598.

Foll. 32—47. Linn. 11. Fragmentum commentarii, quo Anumānachintāmaṇis caput *uttarapakṣhavāda* appellatum explicatur. Incipit: सत्यपि परामर्शादौ पक्षे साध्य-निर्णयदशायां विना अनुमित्तां अनुमितेरनुदयात् अनुमितिं प्रति पक्ष-तायाः हेतुत्वं कल्पते.

Haec pars circiter annum 1770 exarata est. (WALKER 137^b.)

599.

Foll. 42—44. Linn. 11. Lit. Bengal. *Nyāyakusumanjalis*, aphorismi logici ab Udayana āchārya scripti. Incipit:

सत्यस्यप्रसरः सतां परिमलप्रोद्धोषवद्भोत्सवो

विज्ञानो न विमर्दने [५] मृतरसप्रत्यन्दनाध्वीकभूः ।

ईशस्यैव निवेशितः पदयुगे भृङ्गायमाणं भ्रम-

चेतो मे रमयत्वविज्ञमनघन्यायप्रमूनाञ्जलिः ॥ १ ॥

स्वर्गापवर्गयोर्नीर्गमामनन्ति मनीषिणः ।

यदुपास्तिसावत् परमात्मा निरूप्यते ॥ २ ॥

इह यद्यपि यं कमपि पुरुषार्थमर्थयमानाः ‘suddhabuddhasva-
bhāva’ ity *Aupanishadā*, ‘ādividvān siddha’ iti *Kāpi-
lāh*, ‘kleśakarmavipākāṣayair aparāmrishṭo nirmāṇakā-
yam adhiṣṭhāya sampradāyappravartako ’nugrahakaṣ
cha’ iti *Pātanjalā*, ‘lokavedaviruddhair api nirlepaḥ
svatantraḥ cha’ iti *Mahāpaṣupatāh*, ‘Śiva’ iti *Śaivāh*,
‘Purushottama’ iti *Vaiṣṇavāh*, ‘Pitāmaha’ iti *Paurā-
ṇikā*, ‘yajnapurusha’ iti *Yājñikāh*, ‘sarvajna’ iti *Saugatā*,
‘nirāvaraṇa’ iti *Digambarā*, ‘upāsyatvena deṣita’ iti
Mīmāṃsakā, ‘lokavyavahārasiddha’ iti *Chārvākā*, ‘yāva-
duktopopanna’ iti *Naiyāyikāh*, kim bahunā, kāraṇaḥ ‘pi
yaṃ ‘Viśvakarmā’ ity upāśate, tasminn evaṃ jātigo-
trapravaracharaṇakuladharmādivad āsaṃsāram prasid-
dhānubhave bhagavati Bhave saṃdeha eva kutah kim
nirūpaṇīyaṃ: tathāpi nyāyacharcheyam Īśasya mana-
navyapadeṣabhāk. upāsanaiva kriyate śravaṇānantarā-
gatā ॥ 3 ॥

Libellus in quinque *stavaka* divisus est, inclusis epilogis, *kárikás* 19, 4, 24, 6, 18. continentes.

Haec folia post annum 1810 a Kamalákánta (?) exarata sunt. (WILSON 177^d.)

600.

Opera quinque. Lit. Bengal. Charta Ind. Foll. 177. Long. 13. Lat. 3.

Foll. 1-26. Linn. 8. *Udayanácháryae Kusumánjalis* cum *Haridásae* commentario. Incipit: ईषदीषदनधीतविद्यया तातमातमुदमाविवर्द्धयन् । क्षेपणाय भवकर्मजन्मनां कोऽपि गोपतनयो नमस्यते ।

Textus cum hoc *Haridásae* commentario Calcuttae anno 1847 editus est. (WILSON 278^a.)

601.

Opuscula plura. Lit. Bengal. Charta Ind. Foll. 44. Long. foll. 1-31. 16. 32-41. 13½. 42-44. 16. Lat. eorundem 5½. 4. 5½.

Foll. 1-31. Commentarius ad *Udayanae Kusumánjalim*, cujus auctor apographo nostro non perhibetur. Incipit:

आमोदैः परितोषिताः परिषदः प्रत्येकमाशाभृतां

सान्द्रैः पिञ्चरिताः परागपटलैरुशावकाशा दश ।

आहूता मकरन्दविन्दुनिकरैः पुष्पन्धयश्रेणयो

येनाह्वय स वः पुनातु नटतः शम्भोः प्रसूनाञ्जलिः ॥

Bhavaníbhavanáthábhyaṁ पितृभ्यां प्रणमाम्यहं ।

यत्प्रसादादिदं शास्त्रं करः(?)क्षीरोपनं कृतं ॥

मकरन्दे प्रकाशे या व्याख्यापरिमलेऽथवा ।

ततोऽधिकं पितृभ्यामाख्यातुमयमुद्यमः ॥

Auctor igitur *Ruchidattae* *Kusumánjalimakaranda* (E. I. H. 271), ejusdem (*Tattvachintámani*-) *Prakáṣa*, *Vyákhyáparimala* (*Haridásae*?) commentariis usus, interpretationem a patre *Bhavanátha* (?) sibi traditam proponit. Atque *Ruchidattam* in primo capite semel, *Prakáṣakṛit* saepe laudat, verba frequentissime cum *Haridása* conveniunt. In eodem capite *Vardhamánae* et *Maṇikárae* mentionem iniecit.

Stavaka I. fol. 14^a; II. fol. 17^b; III. fol. 28^a; IV. fol. 30^a. Capitis quinti finis desideratur.

Haec voluminis pars post annum 1810 exarata est. (WILSON 177^a.)

602.

Foll. 32-34. Linn. 6. Fragmentum commentarii a *Tárikikaśiromaṇi*, i. e. *Raghunátha*, ad *Udayanácháryae*

Átmatattvavivekam librum compositi. Incipit: ओं नमः सर्वभूतानि विष्टभ्य परितिष्ठते etc.

निर्णीय सारं तन्त्राणां तार्किकाणां शिरोमणिः ।

आत्मतत्त्वविवेकस्य भावमुद्रावयवस्य ॥

शिष्टाचारपरम्परापरिप्राप्ताभिमतकर्तारम्भसमयकर्तव्यताकं कृतमिष्ट-देवतानमस्कारं शिष्यान् शिक्षयितुं आदौ निवभ्राति *svámyam* इत्यादिना । ईशाय सार्धैर्यादिशालिने नमः । श्रूयते हि यः सर्वज्ञः etc.

Haec folia post annum 1810 exarata sunt. (WILSON 177^b.)

603.

Foll. 27-37. Linn. 8. *Muktivádavicháras*, auctoris anonymi investigatio disputationis de animo liberando institutae. Incipit: अथ कस्तावदपवर्गः ॥ आत्यन्तिकदुःखनिवृत्तिर्मुक्तिरित्याचार्याः (scil. *Udayana*) । अत्र च निवृत्ति(r)ध्वंसः अत्यन्ताभावप्रागभावयोरजन्यत्वात् तस्यात्यन्तिकत्वं etc.

Haec folia medio seculo superiore exarata sunt. (WILSON 278^b.)

604.

Foll. 35-41. Linn. 10 et 8. Haec folia commentarium ad *Bádaráyanaśútra* libri quarti caput quartum, quo animi emancipatio tractatur, continent. Incipit: सम्यग्भावविभावः स्वेन शब्दते ॥ इदं सूत्रं व्याचक्षाणा । रामानुजा आहुः ॥ अयं प्रयोगात्मा अर्चिवादिना परं ज्योतिरूपसंपद्य यं दशाविशेषमापद्यते स स्वरूपाविभावः ।

Praecedunt lineae sex, quibus नञ्वादटिप्पनी सम्पूर्णा subscriptum est, quare libellum nostrum ex opere logico quodam desumptum esse suspicor. Nam animi liberationem etiam *Nyáyici* systematis partem necessariam esse apud omnes constat.

Haec folia hoc seculo ineunte exarata sunt. (WILSON 177^c.)

605.

Foll. 36-52. Linn. 10-17.

A. Foll. 36-40. *Annambhaṭṭae Tarkasangrahas*, quo libro *Annambhaṭṭa* *Kaṇádae* et systematis *nyáyici* principia in compendium redegit.

Libellus a Ballantyne anno 1851 editus et Anglice versus est. De codice Berolinensi cf. Weber Catal. p. 203.

B. Foll. 41-52. *Tarkasangrahadīpiká*, ad libellum superiore commentarius, ab *Annambhaṭṭa* compositus. Incipit:

विश्वेश्वरं सांबन्धिं प्रणिपत्य गिरं गुरुं

टीकां शिशुहितां कुर्वे तर्कसंग्रहदीपिकां ॥ १ ॥

चिकीर्षितस्य ग्रंथस्याऽविघ्नपरिसमाप्त्यर्थं शिष्टाचारानुमितश्रुतिबो-
धितकर्तव्यताकर्मिष्टदेवतानमस्कारलक्षणं मंगलं शिष्यशिष्यार्थं निबध्नन्
चिकीर्षितं प्रतिजानीते ॥ निधायेति ननु मंगलस्य समाप्तिसाधनत्वं
नास्ति मंगले कृते पि *Kiraṇāvalyādaṁ* samāptyadarśanaṁ,
मंगलाभावे पि कादंबरीदौ समाप्तिदर्शनात् । etc.

Utraque pars anno 1776 a Bhūdeva exarata est.
(WALKER 200^b.)

606.

Foll. 60-122. Linn. 15. *Tarkabhāshāprakāśikā*, quo
commentario *Chinnabhaṭṭa* Tarkabhāshā librum, a Ke-
śavamīśra scriptum¹, succincte exposuit. Incipit:

यस्य निश्चितं वेदाः यो वेदेभ्योऽखिलं जगत्
निर्ममे तमहं वंदे विद्यातीर्थं महेश्वरं १
सकृन्नापि यं लोको लभते शान्तिसंपदं
स नः पायादपायेभ्यो योगानंदनकेसरी २
भवसंचितपापौघविध्वंसनविचक्षणं
विघ्नांधकारभासंतं विघ्नराजमहं भजे ३

चिकीर्षितस्य ग्रंथस्य निःप्रत्यूहपरिपूर्णाया शिष्टाचारपरिग्रामवि-
शिष्टेष्टदेवताप्रणामं मनसा विधाय तत्र प्रेक्षावतां प्रवृत्तिसिद्धये विषयप्र-
योजने निर्दिशन् चिकीर्षितं प्रतिजानीते । बालोऽपि य इति etc.²

In fine haec leguntur: iti śrī-Harihara-mahārāja-
paripālita sahaśasārvajna-Vishṇudevārādhyā-tanūjena
Sārvajnanūjena Chinnabhaṭṭena virachitāyām Tarka-
bhāshāprakāśikāyām prameyādhiparichhedah samāptah.
Quibus Chinnabhaṭṭa *Hariharam* regem patronum in-
venisse traditur. Medio in libro *Udayana* (*Kiraṇāvali*,
Kusamānjali), *Kandalikāra*, Maṇḍanamīśra, *Varadarāja*,
Vāchaspatimīśra, Vādindra, Śālikānātha (Prašastapāda-
bhāshyavyākhyāne), alii laudantur.

Haec voluminis pars anno 1659 a Jayatilaka (śrī-
Dvīpachhandire) accurate exarata est. (WALKER 205^e.)

607.

Foll. 95-108. Linn. 9. Fragmenta commentarii ad
Keśavae Tarkabhāshām, foll. १५. १६. et २१-३२. Incipit:
तु संयोगादिजनकघटादिवृत्तितया न पूर्वोक्तान्यथासिद्धवच्छेदकधर्मव्याप-
कतया कारणतानवच्छेदकत्वमिति प्राचीननयानुसारी पंधाः ॥ ननु स्वर्ग
प्रति पूर्वभावे etc.

Hoc fragmentum e commentario *Gaurikāntae* desum-

¹ Isque maximam partem Gautamae nyāyasūtra in usum suum
vertit.

² Tarkabhāshā (E. I. H. 47) ab hoc disticho incipit: बालोऽपि
यो न्यायनये प्रवेशमत्येन बांछलसः श्रुतेन । संक्षिप्तमुक्त्यन्विततर्क-
भाषा प्रकाश्यते तस्य कृते मयैषा ॥

tum esse, a Mādhavadeva in Tarkabhāshāsāramanjari
sexcenties improbat, indicis quibusdam suspicor qui-
dem, non affirmo.

Haec folia circiter annum 1770 exarata sunt.
(WALKER 180^f.)

608.

Foll. 126-138. *Ātmatvajātivichāras*, liber a Mahā-
deva, Mukundae filio, scriptus. Incipit:

प्रणम्येशपदांभोजं महादेवेन तत्त्वतः ।

इशसाधारणात्मत्वजातौ युक्तिर्निगद्यते १

ननु कथं जीवेश्वरसाधारणात्मत्वजातिसिद्धिः । न च जीवात्मनि
सिद्धाया आत्मत्वजातेः श्रौतात्मव्यवहारबलेनेश्वरे संबंधकल्पनात् तस्या
एव लाघवेनात्मपदशब्दावच्छेदकत्वकल्पनाच्चेष्टात्मसाधारणात्मत्वजा-
तिसिद्धिरिति वाच्यं ।

In fine haec: ईशसाधारणात्मत्वजातिवादो यमद्भुतः । महा-
देवेन विदुषा विदुषां तुष्टये कृतः ॥ इति श्रीमत्पदवाक्यप्रमाणाभिज्ञपुण-
तामकरोपनामकश्रीमुकुंदपंडितात्मजश्रीमन्महादेवपंडितविरचित आत्म-
त्वजातिविचारस्समाप्तः ॥

Haec folia circiter annum 1780 a Durlabharāma
exarata sunt. (WALKER 201^h.)

609.

Opuscula septem. Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 127.
Long. 13. Lat. 4.

Foll. 1-20. Linn. 10. *Sādrisyaśāstras*, libellus a Ma-
hādeva compositus. Incipit:

प्रणम्य परमं धाम शिवाख्यमशिवापहं ।

-यते त्वं सादृश्यं महादेवेन तत्त्वतः १

सादृश्यं सन्नपदार्थानतिरिक्तपदार्थो न वेति विप्रतिपत्तिः । न च
सन्नपदार्थानतिरिक्तपदार्थाप्रसिद्ध्या नैतादृशी विप्रतिपत्तिः सभवतीति
वाच्यं etc.

Gangeśa quum in Upamānachintāmaṇi ad septem
categoriarum a philosophis plerisque statutarum nume-
rum duas novas similitudinem et facultatem (śakti)
addidisset, Mahādeva hoc libello priorem ab adversis
virorum quorundam opinionibus vindicare studuit.

Desinit in disticho: निर्णीतिमिह सादृश्यं समासेन सुयुक्तिभिः ।
महादेवेन विदुषा तनोतु विदुषां मुदं ॥

Haec folia anno 1799 exarata sunt. (WALKER 180^a.)

610.

Opuscula novem. Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 148.
Long. 9½. Lat. 4.

Foll. 1-35. Linn. 8-10. *Dharmitāvachhedakatāpra-*

tyāsattivichāras, liber ab *Harirāma* compositus. Incipit: अनुमितिपरामर्शोः कार्यकारणभावघटकप्रत्यासत्तिः स[म]वाय-
घटितसामानाधिकरण्यं ।

Haec folia circiter annum 1780 exarata sunt.
(WALKER 201^a.)

611.

Foll. 66-94. Linn. 11. *Navinamatavichāras* (sive *Navyamatavichāras*), opinionum a recentioribus philo-
sophis logicis prolatarum investigatio, libellus a *Hari-
rāma* (tarkālakāra-) scriptus. Incipit: अनुमितिं प्रति
पर्वतीयधूमव्यापको वह्निरित्याकारकपर[र]मर्श एव हेतुः न तु वह्नि-
व्यापकधूमवान्पर्वतः इत्याकारकः etc.

Haec voluminis pars circiter annum 1770 exarata est.
(WALKER 180^c.)

612.

Foll. 29-50. Linn. 10. *Navinamatavichāras*.

Idem libellus in cod. E. I. H. 47. exstat, quo codice
ejusdem auctoris *Mangalavāda*, *Sāmagrīvāda*, *Dharmi-
tāvachedakatāpratyāsattivichāra* continentur.

Haec folia exeunte seculo superiore exarata sunt.
(WALKER 180^c.)

613.

Foll. 86-131. Linn. 12. *Ratnakoshakārikāvichāras*.
Incipit: परोक्षज्ञानं निश्चयात्मकमेवेति सिद्धांतः रत्नकोशकारस्तु
सत्प्रतिपक्षसंबलनदशायां संशयात्मिकानुमितिमंगीकरोति तत् संश-
यत्वस्य लिंगपरामर्शादिजन्यतानवच्छेदकतया कथं ततः संशय उत्पत्स्यत
इति तु नाशं कनीयं ॥

Haec voluminis pars medio seculo superiore exarata
est. (WALKER 128^d.)

614.

Foll. 140-148. Linn. 9. *Laukikavishayavichāras*.
Incipit: घटं साक्षात्करोमीत्याद्यनुव्यवसायविवक्षयतया लौकिकविषय-
ताया अतिति(ri)क्तायाः सिद्धिरिति नवीनाः ॥

A *Gadādharae* vishayavichāra hic libellus differt.

Haec voluminis pars circiter annum 1780 exarata est.
(WALKER 201ⁱ.)

615.

Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 45. Long. 12. Lat. 4.
Linn. 12, 13.

Continetur hoc codice *Mānasayanaprasādanī tīkā*.

Incipit: यं नित्यं निरवग्रहस्मर्हिमानेय etc. ॥१॥ उच्चिद्रुशुभसर-
सीरुहसन्निपथां etc. ॥२॥ अविरलमदजल etc. ॥३॥ यद्विद्याधव-
लैर्विभक्तिं etc. ॥४॥ यत्पादपावनसरोजरजः etc.

उच्चिद्रुशुभसरसिदियं निःसृता यत्सकाशात्

यत् - - - - - स्रं सकलविवुधोत्तंसलीलां विभक्तिं ।

हंसानां यत् विमलवद्भुवाक् जीवनं जीवनं तं

वदे विद्यागुरुमविरतं मानसं तीर्थमार्यं ॥६॥

Neque commentatoris neque auctoris¹ nomen codice
nostro proditur, nisi hunc e disticho superiore *Jīvanam*,
Mānasatīrtha epitheton gerentem, fuisse conjicias. Dum
folia perlustro, nomina rariora in commentario haec mihi
occurrerunt: *Gangāpurībhāṭṭāraka*, *Māmanoharakāra*
(frequentissime), *Śālikānātha*.

Codex seculo septimo decimo nitide exaratus est.
(WILSON 405.)

616.

Foll. 80-108. Linn. 7.

A. Foll. 80-100^a. *Ākhyātavādvivechanam*, com-
mentarius ad *Ākhyātavādam*, quo logica verbi potestas
explicatur. Incipit: बाधकं विनेति ॥ तेन रथो गच्छतीत्यत्र
गमना[नु]कूलव्यापारविवरणेऽपि न क्षतिः ।

B. Foll. 100^a-108^b. *Naṇvādatippaṇī*, ejusdem auctoris
anonymi ad caput, quo de negatione disputatur, com-
mentarius. Incipit: संसर्गभाव इति न च विभाजकीभूताभा-
वत्वमेव प्रवृत्तिनिमित्तमस्तु लाघवादिनि वाच्यं etc.

Haec voluminis pars ineunte seculo superiore exarata
est. (WALKER 162^c.)

617.

Foll. 51-65. *Naṇvādatippaṇī*, commentarius ad caput
de negatione agens, a *Raghudeva* (bhāṭṭāchārya) com-
positus. Incipit:

शिवं प्रणम्य तत्पश्चात्तर्कवागीश्वरं गुरुं

क्रियते रघुदेवेन नम्रो धैस्य विवेचनं १

(तत्सादृश्यमभावश्च तदन्यत्वं तदत्यता । अप्रा[श]स्यं विरोधश्च नम्रयोः
घट् प्रकीर्तिताः इति गाथातः सादृश्यादौ नमः शक्तिरिति भ्रमं निराकर्तुं
in marg.) नमः शक्यतावच्छेदकं व्यवस्थापयति संसर्गभावश्चेत्यादि
संसर्गभावत्वं अन्योन्याभावत्वं च नमः शक्यतावच्छेदकमित्यर्थः etc.

Desinit in distichis: अत्र सूक्तं द्विदुरुक्तं वा यत्किंचिज्ज्ञित्यतं
मया तत्सर्वं जगदीशस्य प्रीत्यर्थमित्यनिर्दिष्टं रघुदेवकृतग्रंथालोकेन
मनीषिणः अध्यायंतु संतैर्धैर्यमवाप्तमविवादतः ॥

Haec folia circiter annum 1780 exarata sunt.
(WALKER 180^d.)

¹ Hujus liber a verbis संभाष्यंतरगर्भभाव inceperit.

618.

Foll. 14-28. *Kāraṇavādas*, de casuum potestate disquisitio, a *Rudra* (nyāyavāchaspatibhaṭṭāchārya) scripta. Incipit:

चिन्ते Chintāmaṇim इव राधारमणं तमाधाय ।
श्रीरुद्रो तिरुहृहं विवेचयत्येव कारकव्यूहं ॥ १ ॥

In fine haec subscriptio legitur: इति महानहोपाध्यायविद्यानिवासभट्टाचार्यात्मजस्यायदाचस्यतिभट्टाचार्यविरचितः कारकपरिच्छेदः समाप्तः ॥

Apographon nostrum, olim a *somayāji-Vīreṣvara-bhaṭṭa* possessum, exeunte seculo septimo decimo exaratum est. (WALKER 180^b.)

619.

Foll. 78-98. Linn. 11-15. *Padavākhyaratnākarā* pars, *śaktiviveka*, quo opusculo *Gokulanātha* vocabulorum potestatem aphorismis metricis octo definivit et commentario suo illustravit. Incipit:

मुख्यो यो लक्षकस्तस्य श्रुतार्थं प्रत्ययोग्यता ।
लक्ष्ये रुदिर्यजनं वा सहकारीति तांत्रिकाः ॥ १ ॥

कलिंगो रिंगतीत्यादौ कलिंगपदेन मुख्यया वृत्त्या स्मारितो जनपदविशेषस्तथाविधा स्मृतिर्वा करणं तज्जनिता तज्जनपदनिवासिपुरुषस्मृतिर्यापारः पुरुषविशेषो रिंगतीत्यन्वयबोधः फलं ।

Auctor Chintāmaṇim, Kāvyaaprakāśam, Mahimbhaṭṭam¹ laudat. In fine haec leguntur: इति पूर्णो न्यायविरोधी भक्ति (sic) विवेकः ॥ रसिकैः काव्यमीमांसाप्रस्थाने यद्विविच्यते । निर्मितस्तत्प्रपंचाय मया *Rasamahārṇavaḥ* ॥ Sequitur titulus satis superbus, equisonem magis quam philosophum olens: इति तर्कैकैकेशकशानिज्ञाताभिघाततरंगितानेकानवद्यविद्यातुरंगीमहामहोपाध्यायगोकुलनाथनिर्मिते पदवाक्यरत्नाकरे भक्ति (sic) विवेकः समाप्तः ॥

Haec voluminis pars circiter annum 1800 exarata est. (WILSON 493^e.)

620.

Opuscula duo. Lit. Bengal. Charta Ind. Foll. 100. Long. 10. Lat. 6.

Foll. 1-64. *Khaṇḍanakhaṇḍakhādyae*, ab *Harsha* scripti, liber primus. Incipit:

अविकल्पविषय एकः स्थायः पुरुषः श्रुतो स्ति यः श्रुतिषु ।
ईश्वरमुमया न परं वन्दे नुमयापि तमधिगतं ॥

Ad hunc librum *Harsha* in *Naishadhacharitae* libri sexti dist. 113. verbis खंडनखंडतोऽपि सहजात्सोदक्षमे तन्महा-

¹ Ex hoc vocabulo *Mammasa* nomen ortum est, velut *Rudraṭa* e *Rudrabhaṭṭa*.

काव्ये allusit, at *Nārāyaṇae* scholiastae hoc opus non videtur innotuisse.

Khaṇḍanakhaṇḍakhādyam Calcuttae anno 1848 editum est.

Haec folia post annum 1800 exarata sunt. (WILSON 501^a.)

621.

Foll. 109-127. Folia disiecta commentariorum ad *Anumānchintāmaṇim* et *Anumānachintāmanidīdhitim*. Atque in marginibus foll. 109-111. तर्कैः प्र legitur, in foliis 12, 13. तर्कैः, in folio 115. जा° जी°, in folio 116. अ° जा°, in folio 122. अ° मा°, in folio denique 127. चि° म°.

Haec folia omnia exeunte seculo superiore exarata sunt. (WALKER 180^e.)

F. HISTORIA PHILOSOPHIAE.

622.

Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 92. Long. 14½. Lat. 7½. Linn. 11.

Continetur hoc codice *Sarvadarśanasangrahas*, quo libro *Mādhavāchārya*, Sāyaṇa fratre socio, philosophiae systemata, excepto Vedāntico², breviter exposuit. (A.) Auctor, quisquis ille est, (utrique enim fratri tot fere opera tribuuntur quot Vyāsae sive Śankarae) prooemio sarvajña-*Vishṇum*, Śārngapāpīs filium, magistrum proficitur.

1. Chārvākadarśana fol. 3^b; 2. Bauddhadarśana fol. 11^b; 3. Ārhatadarśana fol. 20^b; 4. Rāmānujadarśana fol. 30^a; 5. Pūrṇaprajñadarśana fol. 36^b; 6. Nakulīśapāsapatadarśana fol. 40^a; 7. Śaivadarśana fol. 45^a; 8. Pratyabhijnadarśana fol. 48^b; 9. Raseṣvaradarśana fol. 51^a; 10. Aulūkyadarśana fol. 56^a; 11. Akshapādadarśana fol. 61^a; 12. Jaiminidarśana fol. 67^b; 13. Pāṇinidarśana fol. 72^b; 14. Sāṅkhyadarśana fol. 77^a; 15. Pātanjaladarśana fol. 91^a.

Auctores et libri hi laudantur: *Akshapāda* i. e. Gautama 2. 8. *Aghoraśivāchārya* 7. *Anantavīrya* 3. *Abhinavagupta* 8. *Alankārāvatāra* lib. 2. *Ahaṃchandrasūri* (? Hema°) *Āptaniṣchayālankāre* 3. *Āgneyapurāṇa* 5. *Ādarśakāra* 6. *Ānandatīrtha* Brahmanīmānsābhāshyavivarane 5. ⁴ *Iṣvarakrishṇa* 14. *Utpalāchārya* 8.

² Quae verba in fine libri Śankarae systema alio loco expositum esse declarant, iis nescio an ad Sankshepaśankarajayam alludatur.

³ Hoc nomen auctor adscivisse videtur, ne Patanjalis nomen repeteret.

⁴ *Ābhāṇaka*, quod vocabulum in opere ter legitur, adagium sive sententiam significat.

Udayanāchārya 11. 12. *Udayākarasūnu* 8. *Umāsvatī-vāchakāchārya* sive *Vāchakāchārya* 3. *Kaṇāda* sive *Kaṇabhaksha* 1. 2. 10. *Kandalāyana* *Raseśvarasiddhāntae* loco laudatur (9). *Kapila* (9). 14. *Kātyāyana* 13. *Kāntamiśra* 9. *Kāpāli* (9). *Kālotara* (tantra) 7. *Kāvyaprakāsa* 15. *Kiraṇa* (tantra) 7.¹ *Kaiyaṭa* 14. *Kaurmapurāṇa* 5. *Ganakārikā* 6. *Gāruḍa* (purāṇa) 5. *Gautama* 11. 13. *Govindanāyaka* (9). *Govindāchārya* 9. *Chaturantara* (?) 4.² *Charvati* (9). *Jinadatta* 3. *Jaimini* 12. 15. *Jnānaratnāvalī* 7. *Jnānasrī* 2. *Tattvaprakāśa* 7. *Tattvamuktāvalī* 4. *Tattvavādarahasya* (?) 5. *Tattvaviveka* 5. *Tattvasangraha* 7. *Tārkikarakṣhā* 5. *Taittirīyakopanishad* 5. *Tautātītāḥ* (i. e. *Kaumārīlāḥ*)³ 3. 13. *Dharmakīrti* 2. *Nakulisa* 6. *Nārāyaṇakaṇṭha* 7 (cf. *Rāmakaṇṭha*). *Nāstikaśiromaṇi Chārvāka* 1 (11). *Nīlakaṇṭha-bhārati* 15. *Nyāyanirvāṇa* lib. 5. *Nyāyabhūṣaṇa* lib. 12. *Pakṣilasvāmin* 11. *Pancharātra* (śāstra) 4. *Panchaśikha* 15. *Panchārthabhāṣhyadīpikā* 6. *Patanjali mahābhāṣhya* 13, *Yogasūtra* 15. *Padmanandin* 3. *Paramāgamasāra* 3. *Pāncharātrarahasya* 4. *Pūrṇaprajna* v. *Madhyamandira*. *Paushkara* (tantra) 7. *Pratāpachandra* 3. *Prabodhasiddhi* 5 (aut liber aut pars libri). *Prabhākara* 4. 12. *Prameyakamalamārtanḍa* 3 (Pratāpachandrae liber?). *Praśastapāda* (?) 2. *Bahudaivatya* (tantra) 7. *Bṛihatsanhitā* 5. *Bṛihaspati* 1. 7. *Bodhicittavivarāṇa* 2. *Bodhāyanae brahmasūtravṛitti* 4. *Bhaṭṭa* sive *Bhaṭṭāchārya* i. e. *Kumārila-bhaṭṭa* 4. 11. 12. 13. 15. *Bhojarāja* 7. *Madhyamandira Mahābhāratatātparyanirṇaye* 5 (Pūrṇaprajna M. ibid.). *Mahāvārāha* 5. *Mahopanishad* 4. 5. *Mānamanohara*, *Vāgiśvara* cujusdam liber 12. *Mṛigendra* (tantra) 7. *Yājñavalkya* 15. *Yāmuna* 4. *Yogadevae* commentarius ad *Paramāgamasāra* 3. *Rasahridaya* 9. *Rasārṇava* 9. *Raseśvarasiddhānta* 9. *Rāmakaṇṭha* 7. *Rāmānujāe vedārthasangraha* et *śārīrakamīmāṃsābhāṣhya* 4. *sarvajna-Rāmeśvara-bhaṭṭāraka* 9. *Rāṣikaraṇabhāṣhya* 6. *Vardhamāna* 13. *Vasuguptāchārya* 8. *Vāchaspati Tattvakaumudiyām* 14, *Vyāsabhāṣhyavyākhyāyām* 15.

¹ Altero loco *karana*, altero *kiraṇa* scribitur.

² Chature MS.

³ Cf. satis lepide dictum Sankshepasankaravijaya X:

वाणी काणभुजी च नैव गणिता, लीना क्वचित्कापिली,
शैवं चाशिवभावमेति, भजते गह्वरपदं चार्हतं ।
दौर्गं दुर्गतिमश्रुते, भुवि जनः पुष्पाति को वैष्णवं,
निष्ठातेषु यतीशसूक्तिषु कथाकेलीकृतासूक्तिषु ॥ ११६ ॥
तथागतकथा गता, तदनुयायि नैयायिकं
वचोऽजनि, न चोदितो वदति जातु तौतातितः ।
विदग्धति न दग्धधीर्विदितचापलं कापिलं,
विनिर्दयविनिर्दलद्विमितसंकरे शंकरे ॥ ११७ ॥

Vājapyāyana (13). *Vidyānanda* 3. *Vivekavilāsa* lib. 2. *Vishṇutattvanirṇaya* 5. *Vishṇupurāṇa* 5. 15. *Vishṇusvāmin* 9. *Vitarāgastuti* 3. *Venkaṭanātha* 4. *Vyādi* (9). *Vyāsa* *Yogabhāṣhye* 15. *Ṣankarāchārya* 15. *ṣankara-kinkara* quidam 11. *Śākalyasanhitāpariṣiṣṭa* 5. *Śāradātīlaka* (tantra) 15. *Śrīdharāchārya* 10. *Svetāśvataropaniṣad* 14. *Sākārasiddhi* (liberne an pars libri?) 9. *Sāṅkhyapravachanam*, alterum *Patanjalis Yogaśāstrae* nomen 14. *Siddhasenavākyakāra* 3. *Siddhānte* (?) 3. *Somaśambhu* 7. *Somānandanātha* 8. *Someśvara* (9). *Saurabheya* (tantra) 7. *Skāndapurāṇa* 5. *Syādvādamanjari* 3. *Svarūpasambodhana* (?) 3. *Haradattāchārya* 6. *Hari Vākyapadiye* 13. *Hemachandra* 3. *Helārājāe* commentarius ad *Vākyapadiya* 13.

Codex anno 1821 exaratus est. (WILSON 171.)

623.

Lit. Devan. Charta Europ. Foll. 111. Long. 12. Lat. 4½. Linn. 9.

Sarvadarśanasangrahas. (B.)

Textus ab *Iṣvarachandra* in Bibliotheca Indica editus est.

Hoc apographon ex eodem codice atque Wilsonianum sed negligentius post annum 1830 transcriptum est. (MILL 52.)

624.

Opera duo. Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 206. Long. foll. 1-112. 13. foll. 113-206. 12½. Lat. 5.

Foll. 1-112. Linn. 9. *Ṣankaravijayae*, operis *Anantānandagiri*, Ṣankarae discipulo, tributi, capita 73. Incipit: नमामि शंकराचार्यगुरुपादसरोरुहं । यस्य प्रसादान्मूढोऽपि सर्वज्ञो हं सदास्थलं ॥ १ ॥ अनंतानंदगिरिरहस्यप्रतिहतशिष्यं मम परमगुरो-रवतारकथां तदुपकृतियोगोपितजगत्परंपराविखिन्नशुद्धाद्वैतविद्याप्रतिष्ठां तदाशाविजयकौतूहलं तद्व्यासदर्शनविचित्रं तद्वरीरावसानकालागत-ब्रह्मे[व]वचनं व्यासदत्तायुःप्रपञ्चं भट्टदर्शनं मंडनमिश्रजयं तदंग-नाप्रसंगं देहांतरसंचारविदितकामशास्त्रं शिष्यागमनं नृसिंहसाक्षात्कारं सरस्वतीजयं शृंगगिरिस्थानवासं कांचीनगरनिर्माणं कामाक्षिप्रपञ्चं श्रीचक्रनिर्माणं मोक्षमार्गप्रकाशं सच्चिदानंदैक्यं च एतानि प्रकराणि तद्वद्वतारकथाविस्तारविजृम्भितं नानाप्रबन्धरत्नसुंदरं (l. prasnottarabhāsuram) बहुदुष्टमनविबर्हणमिदानीं वृकरोमि इत्यानंदगिरि-कृतौ शास्त्रोपकरणप्रकाशप्रकरणं प्रब्रूयते.

1. Argumentum operis. 2. *Guror avatārakathā*. Ṣiva Ṣankarae formae manifestatur, quo homines a deorum variorum cultu ad numinis unius cognitionem traduceret. 3. *Advaitasvarūpakathanam*. 4. *Ṣaivamatānibārhanam*. In Ṣankarae discipulorum numero Padma-

páda, Hastámálaka, Samitpáni, Chidvilása, Jnánakanda, Vishnugupta, Yuddhakirti, Bhánu, Maríchi, Krishñadaršana, Buddhividdhi, Virinchipádaśuddha (?), Anantánandagiri praestantissimi fuisse dicuntur. A Chidambarasthala Śankara Madhyárjunam indeque Rámesvaram proficiscitur. Sectae Śivaiticae sex distinguuntur: Śaiva, Raudra, Ugra, Bhakta, Jangama, Pásupata. Śaivarum princeps eo tempore *Vidvashavira* fuisse dicitur. 5 (inc. fol. 16^a). *Sivaikamataniharhaṇam*. Śankara sectae *Ārádhya* dictae asseclas et eorum principes *Pratipakshachanḍabhairava* et *Vipakshaśūla* ad veram religionem perducit. 6. [*Bhakta*] *bhāgavatamataniharhaṇam*. Deinde Śankara *Anantaśayanam* proficiscitur, ubi sectas Vishṇuíticas sex invenit: Bhakta, Bhāgavata, Vaiṣṇava, Āchārachakrin, Vaikhānasa, Karma-hína. Atque prima bifariam divisa erat (ज्ञानक्रियाभेदात् ज्ञानिनो वयं विष्णुशर्मादयः, परे कर्मदा ब्रह्मगुमादयः)¹. Bhāgavatārum princeps *Vipradeva* appellatur. 7. *Vaiṣṇavamataniharhaṇam*. Incipit: एवं भक्तभागवतमतयोर्निराकृतयोः पुनरन्यो वैष्णवः *Sārngapānir* इति प्रत्यवतिष्ठते । मंत्रवर्णौ । यमुक्ता मुच्यते योगी जन्मसंसारबंधनात् । ओं नमो नारायणायेति मंत्रोपासको वैकुण्ठभुवनं गमिष्यतीति । अतो नारायणमुद्रादिधरो नारायणाष्टाक्षरीमंत्रोच्चारणमात्रेणैव² जन्मसंसारबंधनाद्धिमुक्तो वैकुण्ठभुवनं गमिष्यति । शंखचक्राद्यंकितगात्रो वैष्णवोत्तम इति । तादृग्विधास्तत्त्वोक्तवासिनो विमुक्ता इति प्रसिद्धेः ॥ ये बाहुमूलपरिचिह्नितशंखचक्रा ये कंठलग्नतुलसीनलिनाक्षमालाः । ये वा ललाटफलके लसदूर्ध्वपुंड्रास्ते वैष्णवा भुवनमाशु पवित्रयंतीति पुराणप्रसिद्धेः ॥ अतः शंखचक्राद्यंकनस्य पुराणपठित्वादवश्यं कर्तव्यमेव भगवच्चिह्नत्वाच्च ॥ 8. *Pāncharātryanibarhaṇam*. Cujus sectae *Mādāva* (pāncharātrāgama-dīkshita) illo tempore princeps fuisse perhibetur. 9. *Vaikhānasamataniharhaṇam*. Quae disciplina, Nārāyaṇam summum deum colens, et Nārāyaṇopanishadis auctoritate innixa, *Vyāsadasam* ducem habuit. 10 (fol. 34^b). *Karmahīnavaiṣṇavamataniharhaṇam*. Hujus sectae dogma his *Nāmatīrthae* (trīṇīkṛitakarmanas) verbis continetur: विष्णुरेव गतिरिति निश्चितवत्ता मया साधनांतरं मंत्रांतरं गुर्वंतरं देवतांतरं परमपि न दृष्टं । सर्वं विष्णुमयं जगदिति गुरुपदेशाद्गुरुरेव मोक्षदः । तदानीं भगवन्तमेवं प्रार्थयते । इमं मच्छिष्यं निजपादारविंदं प्रापयेति । एवं मद्गुरुभिरुक्ते भगवानपि तथा करोति । तस्मान्मम पुनर्जननहेत्वाभावाज्जीवन्मुक्त एव । 11. *Hairanyagar-*

¹ विष्णुशर्माह । अनन्तभागवत्पादकमलमेव शरणमिति तूष्णीमवस्थितरेव ज्ञानं । तदनुज्ञां विना तूष्णचलनमपि न भवतीति । -- एवं निराकृतेषु विष्णुशर्मादिभक्तेषु तद[1]न्ये कर्माश्रितभक्ताः सन्नगुणमागत्य मुनीन्द्रमिदमूचुः । स्वामिन् स्मार्तमार्गेण स्नानादिकर्म कुर्वतो वयमपि कर्मफलं भगवत्पादार्पणं कृत्वा निवसामः कृष्णदासकमलाभक्तादय इति ॥

² छरीमुच्चारणं MS.

bhamatanibarhaṇam. Anantaśayana relicto Śankara in *Subrahmanyam* regionem proficiscitur. (कुमारविर्भूतिस्यलं ॥ स्नात्वा कुमारधारायां नद्यां शिष्यसमन्वितः । भक्त्या संपूजयामास वयनुखं शेषरूपिणं ॥) Ubi sacerdotes cum eo congressi hanc fidem profitentur: ब्राह्मणा वयं ब्रह्मकुलजाः किल मन्वादिसमृत्ताचारशीला हिरण्यगर्भोपासनपरिलभ्रमनःस्थैर्याः ‘सर्वं ब्रह्मनिर्मितं जगत्’ इति ब्रह्मण एव सृष्टिस्थितिलयकर्तृत्वनिश्चयं कृत्वा वसामः । तादृङ्मंत्रवर्णदर्शनाच्च । हिरण्यगर्भः समवर्तताग्रे etc. 12. *Agnivādimatanibarhaṇam*. Qui ignis cultores trifariam divisi erant: *Suhotra*, *Vitihotra*, *Kavyahotra*. 13. *Sauramataniharhaṇam*. Jam solis cultores in certamen procedunt, sententiis Vedicis ‘sol animus rerum mobilium et stabilium’ et ‘iste sol numen’ confisi. Eorumque genera sex erant. Primi orientis solis discum, numinis natura praeditum, mundi creandi causam fuisse credebant. Alteri solem meridianum, Śivae forma indutum, universi mundi evertendi causam venerabantur. Quem enim exitii, eundem initii potentem esse decernebant. Tertii occidentis solis discum colentes, Vishṇus natura praeditum, universi mundi sustentandi, necnon creandi et dissolvendi causam, ideoque substantiam summam esse putabant. Quarti solis, trium deorum natura instructum esse credentes, trium diei temporum discum adorabant. Quinti, disci intuendi voto facto, in medio disco versans numen summum, dei aurea barba sive aureis capillis aliisque formis praediti cogitatione, colebant. Qui ab his ex parte differebant (schismatici), solum dei venerandi visum in votis habentes, simulatque integro disco eum conspexerunt, sedecim largitionibus colebant, et actionum piarum praemia numini committebant. Sole non conspecto, cibo abstinebant. Sexti denique, in fronte, brachiis, pectore disci signa, ardenti ferro inussa, gerentes, animis deum quovis momento meditabantur: ततः परं पूर्णमंडलतिल(?)तिलका रक्तकुसुमधारिणः सूर्यभक्ता दिवाकरादयः श्रीशंकराचार्यमिदमूचुः । स्वामिन्नस्मन्मतमनन्यभेद्यं । यतः सूर्यः सर्वलोकाचक्षुः किल । अत एव ब्रह्मादिस्वरूपः । तस्मात्सृष्टिस्थितिप्रलयहेतुभूतः³ स एव परमात्मा भवितुमर्हति । सूर्य आत्मा जगतस्तत्स्युषश्चेति श्रुतेः । किंच परब्रह्मत्वं तस्यैव घटते । असावादित्यो ब्रह्मेति श्रुतेः । अस्यैव भगवतः परममंत्रोऽष्टाक्षरः । षृणिः सूर्य आदित्यो -- एतन्मंत्रोपासकाः सूर्यमंत्रानुवर्तिनो रक्तचंदनपूर्णपुंड्र[रक्त]मालाधारिणः षड्विधा भक्ता वर्तन्ते । केचिदुदयमंडलं ब्रह्मात्मकत्वेन सृष्टिकारणमिति भजन्ति । केचिन्नु खमध्यवर्तिनं सूर्यमीश्वररूपेण सर्वजगत्त्रयकारणमिति भजन्ति । उपसंहारबलादुपक्रमोऽपि तेनैव भवतीति निश्चयज्ञानेन भजन्ति । केचिस्वस्तमयकालविंशं विष्णुवात्मकत्वेन सर्वजगत्परिपालनकारणं तदेव सृष्टिलयहेतुभूतं परतत्त्वमिति भजन्ति । केचिन्निर्मूर्त्यात्मकत्वेन त्रिकालमंडलसे-

³ स्थितितयहेतुभूतं MS.

विनः । केचिन्मंडलेक्षणव्रतानुष्ठायिनस्तन्मध्यवर्तिनं परमात्मानं हिर-
ण्यमश्रुं हिरण्यकेशमित्यादिरूपं भजंति । तत्रैकदेशिनस्तु भगवदीक्ष-
णमात्रव्रतपराः सम्यग् मंडलं दृष्ट्वा षोडशोपचारपूजां समर्प्य कर्मफलं
भगवदर्पणं कृत्वा वसंति, न दर्शनं विनाश्रंति । पुनः केचिन्नलोहेन
भालभुजवस्त्रस्थलेषु¹ मंडलचिह्नानि धृत्वा स्वमनस्येव देवमनुष्णं
ध्यायंतः संति ॥² 14. *Gurustuti*. Inde Śankara, in regio-
nem inter septemtriones et orientem sitam profectus,
Gaṇavaram (?) pervenit: पुर गणवरं प्राप गणपस्याश्रमं शुभं ।
तत्र नद्यां हि Kaumudyām स्नात्वा विघ्नेशमभ्ययं संपूजयति. 15
(fol. 44^b). *Mahāgaṇapatīmatanibarhaṇam*³. Atque secta
Gaṇeṣam colens (gāṇapatya) genera sex habuit⁴. Ma-
hāgaṇapatī qui adorabant, hanc sententiam prae se
ferebant: तुंडैकदंतचिह्नाभ्यां चिह्नितं शक्तिसंयुतं । महागणपतिं यस्तु
सदा ध्यायत्यनन्यधीः ॥ तन्मूलमंत्रपठनपरः सन्ब्राह्मणोऽहम् । यो वर्तते
स एवात्र मोक्षभागभवति भुवं ॥ Princeps eorum tunc Girijā-
suta fuit. 16. *Gāṇapatyaikadeśīmatanibarhaṇam*. Lhs
refutatis sectae, quae Haridrāgaṇapatim colebat, prin-
ceps *Gaṇakumāra* cum Śankara disputat, atque fidem
suam his verbis exponit, quae e Skāndapurāṇa de-
prompta esse dicuntur: ‘Deum flavo pallio et flava
bulla sacra indutum, quadrimanum, trioculum, cujus
facies rubicundo colore fulget, funem et stimulum ge-
rentem, manibusque aequae poenas et securitatem dis-
pertientem (veneror).’ Incipit: एवं निरस्ते महागणपति-
वादिनि गिरिजापुत्रे पुनरन्यस्तु हरिद्रागणपतिमतवादी प्रत्यवतिष्ठते ।
मंत्रवर्णात् ।

गणानां त्वा गणपतिं हवामहे

कविं कवीनामुपमश्रवस्तमं ।

ज्येष्ठराजं ब्रह्मणां ब्रह्मणस्पत

आ नः शृण्वन्नुतिभिः सीद सादनं इति ॥

भो यतिवर्ये गाणपत्यमतमयुक्तमिति प्रतिपाद्य चिरकालादारभ्य दृढम-

¹ काल pro भाल hic et alibi MS.

² Cf. quae Wilson e libro nostro in vol. XVI. As. Res B. ex-
cerptis.

³ Incipit: एवमानंदसंतुष्टमाचार्यं सेवकानपि । तत्पठनद्विजाः प्रेक्ष्य
किमेतदिति चाब्रुवन् ॥१॥ न हि युष्मन्मतं सम्यगिव भाति हि
पश्यतां । आकाशवन्निरालंबमद्वयं ब्रह्म केवलं ॥२॥ मनोवागादिवृत्ती-
नामगोचरतरं परं । कथमज्ञोपबोधाय योग्यं स्यान्मतमीदृशं ॥३॥
तत्पक्षास्मन्मतं सम्यगाचरंतु शुभाश्रये । गाणपत्यमिति ख्यातं षड्-
भिर्भेदविचर्जितं ॥४॥ समस्तवेदतान्पैर्यस्तदेव हि समीरितं ।

⁴ शैवागमे द्वादशगणपतिप्रकरणे महागणपतिमतमेकं । हरिद्रागण-
पतिमतमेकं । उच्छिष्टगणपतिमतमेकं । नवनीतगणपतिमतमेकं । स्वर्ण-
गणपतिमतमेकं । संतानगणपतिमतमेकं ।

तोपपन्नं⁵ गिरिजापुत्रं तदाश्रितांश्च भ्रष्टान्कृत्वा वर्तसे । किमिदमुचितं ।
तर्हीदानीमागतं प्रतिपक्षविघ्नदुर्द्विराजं गणकुमारनामानं विद्धि । किं
गणेशमते न्यूनतासि । तत्प्रतिपादकस्य मंत्रस्यायमर्थः । गणानां रुद्र-
विष्णुब्रह्मेन्द्रादिगणानां गणपतिमध्यस्थं त्वां हवामहे ध्यानं कुर्महे ।
किंविशिष्टं । कवीनां भृगुगुरुशेषप्रभृतीनां कविं । उपदेशारमित्यर्थः ।
पुनः किंविशिष्टं । उपमश्रवस्तमं । श्रवसां सकृच्छ्रवणसर्वविद्याविदां मध्ये
[उपमं] उत्तमं । श्रेष्ठमित्यर्थः । ब्रह्मणां प्रपंचकर्तृणां ज्येष्ठराजं ।
तत्तद्वारा ज्येष्ठः । प्रभुरित्यर्थः । ब्रह्मादिभिरपि सृष्ट्यादिषु विघ्नेशः पूज-
नीय इत्यर्थः । आरंभितकार्येषु सर्वेष्वपि देयमनुष्णादिभिः सर्वविघ्नेशः
पूजनीय इति पुराणेषु च बहुधा [प्रमाणाणि] वर्तते । तं । ब्रह्मणस्पते
ब्रह्मणामपि पतिमित्यर्थः । स आ समंतान् ऊतिभिः स्तोत्रैः शृण्वन् सादनं
निर्विघ्नं शुभं सीद । पारयेत्यर्थः ॥⁶ अतः सकलदेवपूज्यो गणपतिरेव ।
ध्यानं तु ।

पीतांबरं [महा]देवं पीतयज्ञोपवीतिनं ।

चतुर्भुजं त्रिनयनं हरिद्रालम्बनाननं ॥

पाशांकुशधरं देवं दंडाभयकरांबुजं ।

एवं यः पूजयेद्देवं स मुक्तो नात्र संशयः ॥

इति स्कंदपुराणवचनात् । जगदादिकारणं गणपतिरेक एव । तत्कटा-
क्षाज्जातास्तदंशा ब्रह्मादयः । अतः सर्वदेवपितामहं विघ्नेशं भवंतोऽपि
भजंतु । तस्य चिह्नद्वयं तुंडैकदंतात्मकं । तदाकारतमलोहांकितभुज-
द्वयस्तत्राग्रगण्यः । तस्यैव नुक्तिः कस्या भवतीति पूर्वपक्षे प्राप्ते
श्रीमद्विराचयैरिदमुच्यते । etc. 17. *Uchchhishtagaṇapatī-
matanibarhaṇam*. Haec secta, viae laevae addicta,
indeque nomen gerens, duplex erat, alteraque species
Hairamba appellabatur: उच्छिष्टगणपतेर्मतस्य ज्ञानमतं हैरंबमि-
त्युच्यते । उभयोरपि प्रधानांगयोर्वाममागौवलंबकत्वेनोच्छिष्टगणपतिरिति
नाम प्राप्तं । 18. *Gaṇapatīmatanibarhaṇam*. De reliquis
sectis, quae hoc dogma profitentur: वयं नवनीतादिगणपत्यु-
पासकाः । मदीयाचारस्तु । वेदोक्तकर्मानुकूलेन [मार्गेण] तत्तदुपासनां
कुर्मः । किं तु गणपतेरुत्तमत्वं, सर्वेषां देवानां तदंशजातत्वं च निश्चित्य
गणपतिमतसिद्धांतमोक्षाभिलाषिणः सर्वे जगद्गणपतिरिति ध्यायिनो
भवामः । 19. *Saktīmatanibarhaṇam*. Inde Śankaras
*Bhavadnīpuram*⁷ progreditur, et ibi eos refutat, qui
Śivae Bhayānīm summam potentiam (महाशंभुशक्तिं) esse
credebant. 20 (fol. 52^a). *Śaktīmataikadeśinirākaraṇam*.
E *Kuvalayapura* aliisque urbibus vicinis homines adve-
niunt, qui Viṣṇus Mahālakṣmīm (उत्पत्तिलयकारणं भग-
वतो विष्णोः प्राणशक्तिः किल । तद्वारा पार्वतीवास्यादिशक्तयश्च बहु-
धोक्ता उत्पन्नाः) summam deam colebant. 21. *Śaktīmatai-
kadeśinibarhaṇam*. De Śāradae deae cultoribus. 22.

⁵ Eam fere medelam afferendam putavi corruptae codicis
scripturae: चिरकालादारुभ्यंदमतपदगिरिजापुत्रं.

⁶ परावित्यर्थः MS.

⁷ तुलाभवानीपुरं प्राप MS. i. e. तदा भ०.

Śaktimataikadeśitritayanibarhaṇam. De secta quadam (vāmācharataparāh), quae Śaktim tanquam potentiam a Śiva distinctam investigando cognoverat. एवं परिहृतेषु दुर्गाकमलाचार्यस्वामिनमिदमूचुः। स्वामिन् संवित्स्वरूपमविदिता यति-
वेषधारी मतवह्निरिव समागत्य दुर्गाद्युपासकानां वृत्तिमन्यथासिद्धां कृत्वा
करतलीकृतब्रह्मत्वं इव वर्तते। किं तव ज्ञानेनाद्वैतेन। तस्य शशविषा-
णवद्वंघ्यापुत्रवह्नगनारविन्दवदत्यंतासत्त्वात्। सृष्टौ प्रलयेऽपि च भेदस्यैव
सिद्धत्वादीश्वरेऽपि विमर्शः पृथगेव। यथा भर्तारि भार्याया तथैवेत्यर्थः।
तयोर्जन्मादिविरुद्धत्वास्तत्रा शक्तिः शिवस्यापि बलकारिणी। तथा
विना तस्य तृणचलनक्रियायामप्यसमर्थत्वात्। अतः शक्तिरेव शिवस्यापि
कारणं तद्वारा जगत्प्रवृत्तिर्दृश्यात्। अतश्च विमर्शवादिनामस्माकं मतमेव
श्रेयस्कं। निर्विमर्शवादिनां शुभवतामपि मुक्तिर्नास्ति। Eaque secta
tria genera habuit (Rājāśyāmalopāsaka, Panchadaśyupāsaka, ...)¹. 23. *Kāpālikamatānibarhaṇam.* Kāpā-
likae (स्फटिकैर्यैश्चैत्रैश्च जटाभिः परिशोभिताः) sine sacrificiis
(आचारः सर्वप्राणिस्तोषकरः कर्महीनः) Bhairavam octo formis
venerabantur: Asitāṅga (Viṣṇu), Ruru (...), Chaṇḍa (Sūrya), Krodhā (Rudra), Unmatta (Indra), Kapālin
(Chandra), Bhīṣhaṇa (Yama), Saṃhāra (Bhairava). Cujus sectae principes quum Śankara argumentis ad
hominem applicatis dimisisset, Bhairava a cultoribus
invocatus, ipse apparet. 24. *Kāpālikaikadeśimatānibarhaṇam.* De secta Kāpālika, quae classium (jāti)
distinctionem aspernabatur. तत्र तावच्चित्तभस्मपूर्णकलेवरो
नरकपालमालावृत्तगलो भालदेशरचितकज्जलरेखः सकलकेसरचितज-
टापक्षो व्याघ्रचर्मरचितकटिसूत्रकौपीनः कपालशोभितवामकरः सहना-
दर्थंटादक्षिणकरः शंभुभैरव आहो कालीश इति मुहुर्मुहुर्ज्योत्स्नाचार्यस्वामि-
नमिदमब्रवीत्। 25 (fol. 59^a). *Chārvākamatānibarhaṇam.* Atheos opinionibus perversis facile abjectis, श्रीमदाचार्यगु-
रपादपञ्चदशं नत्वा तत्पुस्तभारभरणोद्युक्तगोपालकोऽभवत्। 26. *Saugatamatānibarhaṇam.* Saugata, (पीनकलेवरः सृष्टिशिरस्कः)
regeneratione negata, summum bonum in corporis vo-
luptate quaerit: समग्रभक्षणशीलस्य सुखप्राप्तिरेव मोक्षसाधनं।
तदंते मोक्षः कस्य एव। 27. *Jainamatānibarhaṇam.* Pri-
mum *Pūrṇasamaya* Kshapaṇaka aggreditur, qui tempus
summum numen esse declarat. Incipit: अतः क्षपणकः
कौपीनमात्रधारी गोलयत्वं तुरीयं यत्वं (i. e. quadrantem) कराभ्यां
धृत्वा समागत्याचार्यस्वामिनमिदमब्रवीत्। भोः स्वामिन् मदीयमतमति-
विचित्रं शृणु। क्षपणकः पूर्णसमयनामाहं कालजनकं सूर्यं गोलेन

¹ Quae nomina Wilson l. l. p. 16. tradidit, ea nescio an ex his
codicis verbis orta sint: अतो वयं षडस्युपासकाः पूर्वाभिषिक्ताः कृ-
ताः कृतकृत्यासमाः किल। तस्माद्विविधानामस्माकं निस्त्रेगुण्ये पथि
किमवकुतनं लोकत्रये विद्यते। Initium forsan ita corrigendum est:
राजश्यामलापंचदशीषोडशस्युपासकाः etc.

तुरीयेण यत्नेण वा बद्धा समयज्ञानेन स्वर्गमर्त्य[लोक]पातालस्थल(भ्या-
लभ) --- शुभं वच्मि। किंच कालः परमदेवता मत्पक्षं चलयितुमी-
च्छोऽपि न समर्थः। Deinde Jaina advenit (कौपीनमात्रधारी
मलदिग्धांगः सदाहोऽर्हंत इति मुहुर्मुहुश्चैरुच्चरन् शून्यांकः शून्य-
पुंडः - - धृतविंदुपुंडः), et animo a corpore separato libera-
tionem aeternam obtineri declarat (जीवस्य देहनिवृत्तिरेव
मुक्तिः). 28. *Bauddhamatānibarhaṇam.* Śabara bauddha
hanc sententiam profitetur: Res praesentes si oderis,
etiam in statu a sensibus remoto (parokshe) praemia
omnia perdes, quum is status prorsus vacuus neque
praemia largiri possit et inanimus (nirjīvatvāt) sit.
Quod vero principium sentiens (chaitanya), animi vivi
(jīva) vocabulo notum, in omnibus animantibus mun-
danis versatur, id in unitate multiforme, corda impel-
lens, se semper liberum, se faciens et fruens, se duali-
tate expers et summa voluptate gaudens putat, et
postquam, quamdiu libuit, in corporibus lusit, corpore
abjecto liberum evadit: एवं निराकृतेषु कापालिकचावीकसीगत-
क्षपणकजनेषु बौद्धः किल श्वलनामा प्रबलः प्रत्यवतिष्ठते। किं स्वामिन्
सर्वोत्तम इव वर्तसे। तव ज्ञानेन किमद्वैतफलमस्ति (?²) तस्य शशविषा-
णवदत्यंतासत्त्वात्। दृष्टफलं परित्यज्यादृष्टफलाभिलाषी कथमसि। प्रत्यक्ष-
द्रोहिणस्तव परोक्षेऽपि फलाभाव एव भविष्यति। सर्वशून्यस्य परोक्षस्य
फलदानासमर्थकत्वान्निर्जीवित्वाच्च। यत्तु जीवशब्दवाच्यं चैतन्यं लोके वर्तते,
स तु एकेऽपि बहुरूपाणि धृत्वा हृदयादिप्रेरको भूत्वा नित्यमुक्तस्वरूपः
कर्ताहं भोक्ताहमद्वयः परमानंदोऽहमिति मनवानः स्वाभीष्टं यावत्तावद्देहेषु
क्रीडन् पश्यान्मुक्तो देहं परित्यज्येति। 29. *Mallārimatānibarhaṇam.*
Śankaras Anumallam proficiscitur, ubi incolae Mallārim
(mallāsurahara) colebant. 30 (fol. 66^a). *Vishvakṣena-*
matānibarhaṇam. Śankara (paścchimamārgagāmī) in
urbem Marundha (?) se confert, cujus incolae Vishva-
kṣenam colebant, quem in Vaikunṭha coelo copiarum
ducem esse credebant: स तु किल वैकुण्ठे सेनाधिपतिर्भगवतो
द्वितीयावतार इव सकललोकनियंता वर्तते। 31. *Manmatha-*
matānibarhaṇam. 32. *Kuveramatānibarhaṇam.* Inde in
regionem septemtrionalem profectus, Śankara Māga-
dhapuram pervenit. 33. *Indramatānibarhaṇam.* 34.
Yamamatānibarhaṇam. Yamaprasthapurae incolae Ya-
mam devam colebant: महिषरूपतमलोहाकितभुजद्वयाश्रितम-
हिषवेषं धृत्वा. 35 (fol. 74^a). *Varuṇavāyubhūmyudaka-*
matānibarhaṇam. Śankara Prayāgam venit, et ibi cum
sectarum quatuor, Oceanum, Ventum, Terram, Tīrtha
colentium principibus: Tīrthapati, Prāṇanātha, Ananta,
Jīvanada (jīvanīya = aqua) disputat. 36. *Śūnyamata-*
nibarhaṇam. Nirālamba, qui spatium inane et vacuum
dei loco colit, hoc placitum jactat: नृगतृणाभसि स्नातः
खपुष्पकृतशेखरः। [ए]वं बंधासुतो योऽस्ति (yāti MS.) शशशृंग-

² तवद्वैतज्ञानस्य किं फलमस्ति exspectabas.

धनुर्धरः ॥ तं दृष्ट्वा देवभावेन प्रणम्य शिरसा भृशं । आगतोऽस्मि ।
 37. *Varāhamatanibarhaṇam*. De Verris cultoribus. 38. *Lokamatanibarhaṇam*. De quatuordecim mundorum cultoribus. 39. *Guṇamatanibarhaṇam*. एवमेतन्मते परिहृते पुनरन्ये गुणोपसक्ताः प्रत्यवतिष्ठन्तः किल स्वामिनमिदमाहुः । स्वामिन् गुणाः किल लोककर्तारो ब्रह्मादिदेवकारणं किल । अतो वयं गुणोपासनमात्रेण कृताधीः । सर्वस्यापि प्रपञ्चस्य गुणमयत्वात्सर्वलोकपूज्यत्वं गुणोपासकानामस्माकमस्ति । तस्माद्भवतोऽपि गुणोपासनं कुर्वतो मुक्ता भविष्यतीति प्राप्ते दुष्टमतशिखाया आचार्यैरिदमुच्यते । किमुक्तं भवद्विन्दुद्वैतैर्गुणोपासनं कर्तव्यमिति । तदनुपपन्नं तेषां जन्यत्वात् । अशाश्वतगुणोपासनेन किं शाश्वतफलरूपो मोक्षोऽस्ति । तस्मान्मूढबुद्धिं परित्यज्य शुद्धाद्वैतविद्यामाश्रित्य सत्याख्यशीला विगतावेशभावा भवतीति प्रोक्तास्ते¹ - - कृतविलासयतिविलासाः शिष्या बभूवुः ॥ 40 (fol. 78^b). *Sāṅkhyamatanibarhaṇam*. 41. *Yogamatanibarhaṇam*. 42. *Pilumatatanibarhaṇam*. Incipit: ततः पीलूनां वादिनो (i. e. Atomici) धीरशिवभट्टशिवगंगानाथादयः परमगुरुं नत्वेदमूचुः । स्वामिन् मदीयमतं शृणु सांख्ययोगनिराकरणमिव सुलभं (?) । Eaque sententia haec: Libris logicis qui creator dominus statuitur dominus supremus, is propalam creator est. Hic terrae et reliquorum elementorum quae atomi sunt, earum conjunctionem creatione, dissolutione separationem facit, quum atomi sempiternae sint. Hoc modo quum terrae, ignis, aëris materia orta esset, ex his Atala et Vitala mundos creavit, et animalia, quae mundos varios inhabitarent, fecit, dum ipse omnium rerum testis, omnia videns perstat, omnia sic complens ut spatium: न्यायशास्त्रैः कर्तेश्वरः प्रसिद्धः परमेश्वरः साक्षात्कर्ता । स एव सृष्टौ भूम्याद्यगुणसंयोगं लये वियोगं च करोति भूम्याद्यगुणानां नित्यत्वात् । एवं भूम्याग्निवायुप्रपञ्चे जाते तैरेवातलवितललोकसृष्टिं विधाय तत्तल्लोकवासयोग्यान्प्राणिनः सृष्ट्वा स्वयं सर्वसाक्षी सर्वं संपश्यन्नास्ते सर्वपरिपूर्णं आकाशवत् । 43. *Karmamatanibarhaṇam*. Inde Śankara Kāśīm proficiscitur. Sectae ritibus observandis salutem summam quaerentis principes Kanakagiri et Turanganātha nominantur. 44. *Chandramatanibarhaṇam*. 45. *Bhaumādigrahaṇam* *chakasyārthād Rāhumatasya nibarhaṇam*. 46. *Kshapaṇakamatanibarhaṇam*. Kshapaṇaka ille, cui Śankara cap. 27. tempore alio se responsurum esse pollicitus erat, denuo revertitur. 47. *Pitṛmatatanibarhaṇam*. 48. *Śeṣha-garudamatanibarhaṇam*. Hujus sectae duces Śankhapāda et Kubjāldha fuerunt. 49. *Siddhamatanibarhaṇam*. Sectae principes Chirakīrti, Nityānanda, Parārjunā (? चिरकीर्तिजनितानंदपरार्जुनादयः) appellantur. 50 (fol. 92^a). *Gandharvamatanibarhaṇam*. De secta Viśvāvasu Gandharvam colente. 51. *Bhūtavetālamatanibarhaṇam*. Incipit: तत्र केचिच्चित्तभस्मव्याप्तसर्वोगाः शल्यविशेषभूषितमणिबंध-

गला भूतराडुपासन[परा:] etc. 52. Venerabilis ille Vyāsa, Brahmasūtrarum auctor, ad Maṇikarnikae ripam cum Śankara congressus, et de aphorismi cujusdam interpretatione altercatus, rapulāt. 53, 54. Śankara a Vyāsa et Brahmane deo monotheismi propagator instituitur. 55. Śankara, postquam Amaralingam, Kedāralingam, Badarīnārāyaṇam², Dvārakām, Ayodhyām, Gayām visit, ad colendum Mallikārjunam proficiscitur, ubi nuntius adfertur, Bhaṭṭāchāryam quendam, e regione septentrionali profectum, (nimirum Kumārīlabhaṭṭam, Śankarae aequalem!) Bauddhas et Jainas ferro et igni delere (दुष्टमतावलंविनो बौद्धान् जैनान् - - तेषां शीर्षाणि परशुभिर्निहन्त्वा बहुमूलखलेषु निक्षिप्य कटभ्रमणैश्चूर्णीकृत्य चैवं दुष्टमतध्वंसमाचरन्निर्भयो वर्तते). 56. Quocum, in Karīsha monte degente (prope Ruddha? urbem), cum collocutus esset, Vidyālayam³ (Hastināpurād āgneyadigbhāgasthālam) venit, et in ejus loci vicinia Maṇḍanamīśram disputando confutat. 57. Ipse vero, Kāmasāstrae imperitus, a Sarasavānī, Maṇḍanamīśrae uxore, vincitur. 58-61. Quam artem ut edisceret, Śankara regis mortui cujusdam corpus intravit. 62 (fol. 100^a). Śankara prope Śringapuram in Tungabhadrae ripa academiam instituit, et magistrorum ordinem, *Bhārati* titulum gerentem, condit. 63. In ea academia duodecim annos moratus, Śankara *Sureṣvaram* scholae rectorem (pīṭhādhyaksha) instituit. Ipse Ahobalam, Venkaṭagirim, et regionem circiter Kānchināgaram sitam visit, Śivakānchī et Viṣṇukānchī urbes condit, et *Tāmraparṇī* loci (ताम्रपर्णीतटाक) incolas monotheismum docet. 64. Kāmākshīs cultum instaurat, qui cultus a Sāṅkhyāyana conditus esse dicitur. 65. Circulos mysticos, Śrīchakra appellatos, invenit. 66. Incipit: कदाचिच्चिष्या *Anantānandagiri-mukhyā* नत्वेदमूचुः । मोक्ष(स्य)मार्गलक्षणं वद । Śankara coram discipulis philosophiae Vedānticae principia exponit. 67-72. Śankara, eousque quum in numinis indivisibilis religione docenda et disseminanda elaborasset, aetatis imbecillitate (necnon discipulorum discordia!) perspecta, per discipulos principalium superstitionum instituta tradit (earum puto, quae Anantānandae temporibus exstabant): कलावस्तिन्युगनानापापपरिध्वस्तज्ञानांकुरेषु मर्त्येषु *śuddhādvaitavidyāyām anadhikārishu* तेषां वृत्तिः पुनरपि यथेप्सिता भवतीति सम्यग्विचार्य लोकरक्षार्थं वर्णाश्रमपरिपालनार्थं परमतकल्पनां जीवेशभेदास्पदां च रचयितुमुपक्रम्य etc. Quare *Paramatakālānam* discipulum superstitionis Śivaiticae (67), *Lakshmanam* et *Hastāmālakam* Viṣṇuiticae (68), *Divakāram* solis cultus (69), *Tripurakumāram* superstitionis Śākticae (70), *Girijākumāram* Gāṇapatya (71), *Vaṭukanātham*

¹ सत्याख्यशीलाविगतवेशभावाभवथेतिप्रोक्तीतिक्तास्ते कृतवि^o MS.

² Ibi aquae perfrigidae Sankarae precibus calidae evadunt.

³ तद्देशवासिनस्तु विमिलविंदुरिति वदंति ।

Kāpālikae doctorem (73) delegat. 74. Discipuli Śankaram celebrant. Capitis finis desideratur. Desinit in verbis: यो मूढा जीवपरभेदं जल्पति इह भवाभौ मग्नाः । नानायो-
निषु मग्नाः पुनरपि मातु स्तनरसपानान्मत्ताः वात्स्यं पुनरपि क्रौमारं.

Libros auctor hosce laudat: a. *Upanishad*: *Atharvaśikhā*, *Atharvaśiras*, *Kālāgnirudra*, *Kaivalya*, *Taittirīya*, *Nārāyaṇa*, *Bṛihadāraṇyaka*, *Mahopanishad*, *Muṇḍaka*, *Varuṇa*, *Śvetāśvatara*. b. *Purāṇa*: *Bṛihannārādīya*, *Bhāgavata* (c. 10. उक्तं च भागवते भगवद्भक्तस्य लक्षणं । न चलति निजवर्णधर्मतो यः सममतिरात्मविषयक्षये । न जहति न च हंति कंचिदुच्चैः कृतमनसं¹ तमवैहि विषयभक्तं¹), *Mārkaṇḍeya-purāṇa*, *Śivagītā*, *Skāndapurāṇa*, *Agastyasanhitā*. c. *Tantra*. *Brahmayāmala*, *Rudrayāmala*. d. alios libros: *Jaiminisūtra*, *Sūryasiddhānta*, *Adhikaraṇaratnamālā*.

In opere componendo² auctor id egisse videtur, ut, quae superstitiones temporibus suis praevalabant, eas dilucida et populari captui adaptata Vedāntae expositione refutaret. Cui doctrinae ut auctoritatem ascisceret, Śankaram cum singularum sectarum principibus disputantem, omnes eloquentia sua ad veram fidem traducentem, immo miracula efficientem induxit. Quod in sectarum externis indiciis et ritibus describendis moratur, intimam vero superstitionum et dogmatum cognitionem rarissime prodit, id his de causis factum esse puto. Alias enim fidei ethnicae species, quarum explicationem aggressus est, quo tempore liber scriptus est, obsoletas, auctor auditione tantum accepisse, aliae ita quidem a cultu communi distinctae, ut disciplinam peculiarem constituerent, omnino non videntur fuisse. An Āryas illos antiquos propterea triginta tres religiones habuisse putabimus, quod tantus deorum supremorum numerus tradatur, hymnique singulos celebrantes exstent? Nomina autem, quae sectarum antistitibus tribuit, fere omnia ficta et a superstitionibus, quas capitibus singulis exponit, desumta esse puto. Non enim veri simile videtur, in tanto numero tam paucos fuisse dignos, quorum memoria ab aliis scriptoribus tradere-tur. Eum vero Śankarae discipulum fuisse credemus, qui, ut alias fabulas taceam, Kumārīlam magistri aequallem facit? Atque eos libros omnes, quos Śankara laudans fingitur, tunc jam scriptos esse nobis persuadebi-mus, ne Bhāgavata quidem, quo Viṣṇubhaktae cele-brantur, Śivagītā, Rudrayāmala³ exceptis? Utrum igitur

¹ सतमनसं MS.

² Major pars oratione soluta scripta est, nunquam versus epicus aliaque metra adhibentur.

³ Dhanaapati auctore Śankara ipse in Śivapurāṇa (ubinam vero?) laudatur. Ad Sankshep. I, 2: शिवावतारत्वं च भगवतो भाष्यकारस्य

Anantānandagiri noster idem sit cum Ānandajñānagiri, qui Sureśvara, Śankarae discipuli, Bṛihadāraṇyaka interpretatione se usum esse profitetur, an nomen illud a serae aetatis homine usurpatum sit, in praesentia quidem in medio relinquo.

Haec voluminis pars circiter annum 1820 negligenti-ssime exarata est, et in medio libro lacunae minores inveniuntur. In hac codicis conditione, ea quae supra excerpti, non equidem pro veris venditare, sed lectorum animos ad opus non prorsus contemnendum advertere volui. (WILSON 348^a.)

625.

Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 105. Long. 13½. Lat. 5. Linn. 9.

Śankaravijayas. (B.)

Titulus in fine capitum hic subscriptus est: इत्यानंद-गिरिकृतौ etc. In margine codicis A. शं° क° legitur.

De codice Havniensi cf. Westergaard, p. 10.

Hoc apographon ex eodem codice atque A. sed post annum 1830 transscriptum est. Desinit in capite 70. (MILL 30.)

626.

Foll. 113-206. Linn. 10. Sankshepasankarajayas, Śankarae victoria succincte enarrata, liber Mādhavae tributus. (A.) Incipit: प्रणम्य परमात्मानं श्री-*Vidyātīrtha-rūpīṇam* । प्राचीनशंकरजये सारः संगृह्यते स्फुटं ॥१॥ यद्वद्वतानां पटलो विशालो विलोक्यतेऽस्य किल दर्पणेऽपि । तद्वन्मदीये लघुसंग्रहेऽस्मिन्बुद्धीक्ष्यतां शंकरवाक्यसारः ॥२॥ यथातिरुच्ये मधुरेऽपि रुच्युत्पादाय रुच्यंतरयोजनाहं । तथेष्टतां प्राक्कविद्वद्यप्येवेषापि मत्पद्यनिवेशभंगी ॥३॥ स्तुतोऽपि सम्यक्कविभिः पुराणैः कृत्यापि नस्तुष्यतु भाष्यकारः । क्षीराब्जिवासी सरसीरुहाक्षः क्षीरं पुनः किं चकमे न गोष्ठे ॥४॥ पयोभिर्विवरीसुनिःसृतसुधाक्षरीमाधुरीधुरीणभक्षिताधरीकृत-फलाधराधीशितुः । शिवंकरसुशंकराभिधजगद्गुरोः प्रायशो यशो हृदय-शोधकं कलयितुं समीहामहे ॥५॥⁴ क्लेमे शंकरसद्गुरोर्गुणगणा दिग्जालकूलं कषाः कालोन्मीलितमालतीपरिमलावष्टंभमुष्टिंधयाः । ज्वाहं हंत तथापि सद्गुरुकृपापीयूषपारंपरीमग्नोन्मग्नकटाक्षवीक्षणबलादस्ति प्रश-स्ताहंता ॥६॥ धन्यमन्यविवेकशून्यसुजननमन्याभिकन्यानटीनृत्तोन्मत्तनरा-धमाधमकयासमंदैदुष्कर्मैः । दिग्धां मे गिरमद्य शंकरगुरुक्रीडासमुद्यद्य-शःपारावारसमुच्चलज्जलद्गैः संक्षालयामि स्फुटं ॥७॥ बंध्यासूनुखरी-विधाणसदृशक्षुद्रक्षितोद्विज्जमाशौर्योदयदिवर्णनकलादुर्वीसनावासि-

शिवपुराणादेवगंतव्यं । तथा चोक्तं शिवपुराणे । व्याकुर्वन्वाससूत्रार्थं श्रुतेरर्थं यथोचितान् । श्रुतेरन्यायः स एवायं शंकरः सवित्ताननः ॥

⁴ Hujus distichi annominationem observatam velim.

तां । मद्वाणीमधिवासयामि यमिनस्त्रैलोक्यरंगस्थलीनृत्यस्त्रीतिनीदीपदी-
रपटलीचूर्णैर्विकीर्णैः क्षितौ ॥६॥ पीयूषद्युतिखंडमंडनकृपारूपांतरः
श्रीगुरुप्रमथ्येयमसमर्हणार्हमधुरव्याहारसूनोत्करः । प्रौढोऽयं nava-Kāli-
dāsa (!)-kavitāsamptānasamptānako दद्यादद्य समुद्यतः सुमनसा-
मामोदपारंपर्यं ॥९॥ सामोदैरनुमोदिता मृगमदैरानंदिता चंदनैर्मदारैर-
भिनंदिता प्रियगिरा काश्मीरजैः स्मेरिता । वागेषा nava-Kālidāsa-
vidusho दोषोऽस्मिन्ना दुष्कवित्रातैर्निष्करुणैः क्रियेत विकृता धेनुस्तु-
रुष्कैरिव ॥१०॥ यद्वा दीनदयालवः सद्दयाः सौजन्यकल्लोलिनीदोला-
दोलनखेलनैकरसिकक्षाताः समंतादमी । संतः संति परोक्षिनीकिकिञ्चुपः
किं चिंतयाथानया^१, यद्वा तुष्यति शंकः परगुरुः कारुण्यरत्नाकरः ॥११॥
उपक्रम्य स्तोतुं कतिचन गुणान् शंकरगुरोः प्रभङ्गाः श्लोकार्थे, कतिचन
तदधार्थरचने । अहं तुष्टुस्तानहह कलये शीतकिरणं कराभ्यामाहर्तुं
व्यवसितमतेः साहसिकतां ॥१२॥ तथाप्युज्जुंभते मयि विपुलदुग्धाभि-
लहरीलसत्कल्लोलालीलसितपरिहासैकरसिकाः । अमी मूकान्वाचालयि-
तुमपि शक्ता यतिपतेः कटाक्षाः, किं चित्त्वं भृशमघटिताभीष्टघटने ॥१३॥
अस्मज्जिह्वाग्रसिंहासनमुपनयतु स्वोक्तिधारामुदारामद्वैताचार्यपादस्तुति-
कृतसुकृतोदाराताराशारदांवा । नृत्यन्मृत्युंजयोच्चैर्मुकुटतटकुटीनिःस्रवत्सः स्र-
वंतीकल्लोलोद्वेलकोलाहलमदलहरीखंडिपांडित्यदृष्टां^२ ॥१४॥ छेदं शंकर-
रसद्वारोः सुचरितं ज्ञाहं वराकी, कथं निर्वृत्तासि चिरार्जितं मम यशः,
किं मज्जयस्यंबुधौ । इत्युक्त्वा चपलां पलायितवतीं वाचं नियुक्ते बलाप्र-
त्याहत्य गुणस्तुतौ कविगुणश्चित्तं गुरोर्गौरवं ॥१५॥ rukshaikshara-
vān-nighanṭuṣaraṇair auṇādīkapratyayaprayair हंत यडं-
तदंतुरतैर्दुर्बोधदूरान्वयैः । कूराणां कवितावतीं कतिपयैः कष्टेन कृष्टैः
पदैर्हो हा स्याद्वशगा किरातविततेरेणीव वाणी मम? ॥१६॥ नेता
यतोऽस्मिन्सति भगवत्पादसंज्ञो महेशः, शांतिर्यत् प्रकचति रसः शेषवा-
नुज्ज्वलाद्यैः । यत्ताविद्याश्चिंतितरपि फलं, तस्य काव्यस्य कर्ता धन्यो Vyā-
sāchalakavivara^३, तत्कृतिज्ञाश्च धन्याः ॥१७॥

तत्रादिम उपोद्घातो द्वितीये तु तदुद्भवः । तृतीये तत्रदमृतांधोऽव-
तारनिरूपणं ॥१८॥ चतुर्थेसर्गे तच्छुद्धाष्टमप्राक्चरितं स्थितं । पंचमे
तद्योग्यसुखाश्रमप्राप्तिनिरूपणं ॥१९॥ महतानेहसा येषा संप्रदायागता
गता । तस्याः शुद्धात्मविद्यायाः षष्ठे सर्गे प्रतिष्ठितिः ॥२०॥ तद्वासा-
चार्यसंदर्शविचित्रं सप्तमे स्थितं । स्थितोऽष्टमे मंडनार्यसंवादो, नवमे
मुनेः ॥२१॥ वाणीसाक्षिकसार्वज्ञनिर्वाहोपायचिंतनं । दशमे योगशक्त्या
भूपतिकायप्रवेशनं ॥२२॥ बुद्धा मीनध्वजकलां तत्प्रसंगप्रपंचनं । सर्गे
एकादशे तूयभैरवाभिधनिर्जयः ॥२३॥ द्वादशे हस्तध्यायार्थतोडकोभय-
संश्रयः^४ । चार्त्तिकान्तब्रह्मविद्याचालनं तु त्रयोदशे ॥२४॥ चतुर्दशे पद्म-
पादतीर्थयात्रानिरूपणं । सर्गे पंचदशे तूक्तं तदाशाजयकौतुकं ॥२५॥

^१ चिंतयानंतया Schol. B. E. I. H. 44I. चिंतया मेऽनया E. I. H. 1960.

^२ *Khaṇḍin* vocabulo *Harsha* significatur.

^३ Schol. व्यास इवाचलः स्थिरश्चासौ कविश्रेष्ठश्चेति व्यासाचलकवि-
चरो माधवः । Me vero nescio quae impellunt, ut sub hoc epitheto
veri auctoris nomen (Vyāsagiri?) latere existimem.

^४ *Hastadhātrī* = *Hastāmalaka*.

षोडशे शारदापीठवासस्तस्य महात्मनः । इति षोडशभिः सर्गैर्युत्पाद्या
शांकी कथा ॥२६॥ मैषा कलिमलच्छेद्वी सकृच्छ्रुत्यापि कामदा । नाना-
प्रश्नोत्तरै रम्या विदामारभ्यते मुदे ॥२७॥

एकदा देवता रूप्याचलस्थमुपतस्थिरे । देवदेवं तुषारांशुमिव पूर्वाच-
लस्थितं ॥२८॥ प्रसादानुमितस्वार्थसिद्धयः प्रणिपत्य तं । मुकुलीकृतह-
स्ताका विनयेन व्यजिज्ञपन् ॥२९॥ विज्ञातमेव भगवन्विद्यते यद्विताय
नः । वंचयन्सुगतान्बुद्धवपुधारी जनार्दनः ॥३०॥ तत्प्रणीतागमालं-
वैवोद्वेदं दर्शनदूषकैः । व्याप्तेदानौ प्रभो धात्री रात्रिः संतमसैरिव ॥३१॥
वर्णाश्रमसमाचारान्द्रिधितिं ब्रह्मविद्विषः । द्रुवंत्याप्तायवचसां जीविका-
मावतां प्रभो ॥३२॥ न संध्यादीनि कर्माणि न्यासं वा न कदाचन ।
करोति मनुजः कश्चित्सर्वं पापं डतां गताः ॥३३॥ श्रुते पिदधति श्रोत्रे
क्रतुरित्यखरद्वये । क्रियाः कथं प्रवर्तेरन्कथं क्रतुभुजो वयं ॥३४॥ शिव-
विष्णुवागमपरैर्लिङ्गचक्रादिचिह्नितैः । पापं डैः कर्म संन्यस्तं कारुण्यमिव
तुर्जनैः ॥३५॥ अनन्येनैव भावेन गच्छंत्युत्तमपूरुषं । श्रुतिः साध्वी मद-
क्षीवैः का वा शाक्तैर्न दूषिता ॥३६॥^५ सद्यः कृत्तव्यजिशिरःपंकजाचि-
तभैरवैः । न ध्वस्ता लोकमर्यादा का वा कापालिकाधमैः ॥३७॥
अन्येऽपि बहवो मार्गाः संति भूमौ ससंकटाः । जनेयेषु पदं दत्त्वा दुरंतं
दुःखमाप्यते ॥३८॥ तद्ब्रह्मलोकरक्षार्थमुत्साद्य निखिलान्खलान् । वत्सै
स्थापयतु श्रौतं जगद्येन सुखं व्रजेत् ॥३९॥ इत्युक्त्वोपरतान्देवानुवाच
गिरिजाप्रियः । मनोरथं पूरयिष्ये मानुष्यमवलंब्य वः ॥४०॥ दुष्टा-
चारविनाशाय धर्मसंस्थापनाय च । भार्यं कुर्वन्ब्रह्मसूत्रतात्पर्यार्थवि-
निर्ययं ॥४१॥ मोहनप्रकृतिद्वैतध्वांतमध्याह्नभानुभिः । चतुर्भिः सहितः
शिष्यैश्चतुरैर्हरेर्विबुजैः ॥४२॥^६ यतीन्द्रः शंकरो नाम्ना भविष्यामि मही-
तले । मन्त्रज्ञया भवंतोऽपि मानुषीं तनुमाश्रिताः ॥४३॥ तं मामनुस-
रिष्यति सर्वे त्रिदिववासिनः । तदा मनोरथः पूर्णो भवतां स्यान्न
संशयः ॥४४॥ द्रुवमेवं दिविषदः कटाक्षान्मनुदुर्लभान् । कुमारे निरुधे
भानुः किरणानिव पंकजे ॥४५॥ क्षीरनीरनिषेवींचिसचिवान्प्राप्य
तागुहः । कटाक्षान्मुमुदे रश्मिन्कुमुद्वानंदवानिव ॥४६॥ अवदंबंदनं
स्कंदमंदं चंद्रशेखरः । दंतचंद्रातपानंदिवंदारकचकोरकः^७ ॥४७॥ शृणु
सौम्य वचः श्रेयो जगदुद्धारगोचरं । कांडत्वयात्मके^८ वेदे प्रोद्वृते स्याद्वि-
जोद्धृतिः ॥४८॥ तद्रक्षणे रक्षितं स्यात्सकलं जगतीतलं । तदधीनत्वतो
वर्णाश्रमधर्मैतत्सु, ततः ॥४९॥ इदानीमिदमुद्धार्यमिति वृत्तिमतः पुर ।
मम गूढाशयविदौ विष्णुशेषौ समीपगौ ॥५०॥ मध्यमं कांडमुद्धर्तुम-
नुज्ञातौ मयैव तौ । अवतीर्याशतो भूमौ संकर्षणपतंचली ॥५१॥ मुनी

^५ 'Quae animo integro uni viro summo devota est, num quae-
quam traditio honesta (quasi matrona) superstes est, quae non a
superstitionis Śākticae asseclis temulentis contaminata sit.' Auctor
doctrinas sacras cum matronis comparat, quibus utrisque Śāktas
prave usos esse constat.

^६ 'Cum quatuor aptis discipulis conjunctus, sicut Hari, qua-
tuor manibus, qui, sol velut meridianus, dualitatis tenebras dis-
pellent, fatuitate (*ajñāna*) productas...'

^७ दंतचंद्रमितातनं^० A. et E. I. H. 1960.

^८ Schol. कांडत्वयात्मके । कर्मोपसनाज्ञानभेदेन वृंदत्वयात्मके ।

भूत्वा तदोपास्तियोगकांडकृतौ¹ स्थितौ । अग्रिमं ज्ञानकांडं तूद्धरिष्या-
मीति, देवताः ॥५२॥ संप्रति प्रतिजाने स्म, जानात्वेव भवानपि ।
जैमिनीयन्यायवार्धेः शरत्पर्वशशी भव ॥५३॥ विशिष्टं कर्मकांडं त्वमुद्धर
ब्रह्मणः कृते । सुब्रह्मण्य इति ख्यातिं गमिष्यसि ततो, ध्रुवना ॥५४॥
नैगमीं कुरु मर्यादामवतीये महीतले । निर्जित्य सौगतान्सर्वानाम्ना-
यार्थविरोधिनः ॥५५॥ ब्रह्मापि ते सहायार्थं मंडनो नाम भूसुरः । भवि-
ष्यति मेहंद्रोऽपि सुधन्वा नाम भूमिपः ॥५६॥ तथेति प्रतिजग्राह विधे-
रपि विधायिनीं । बुधानीकपतिर्वाणीं सुधाधारामिव प्रभोः ॥५७॥
अथेन्द्रो नृपतिर्भूत्वा प्रजा धर्मेण पालयन् । दिवं चकार पृथिवीं स्वपु-
रोममरावतीं ॥५८॥ सर्वज्ञोऽप्यसतां शास्त्रे कृत्रिमश्चदयान्वितः । प्रती-
क्षमाणः क्रींचारिं मेलयामास सौगतान् ॥५९॥ ततः स तारकाराति-
रजनिष्ठ महीतले । भट्टपादाभिधा यस्य भूषा दिक्मुदूशामभूत् ॥६०॥
स्फुटयन्वेदतात्पर्यमनाञ्जैमिनिसूत्रितं । सहस्रांशुरिवानूरुख्यंजितं भास-
यन्नगत् ॥६१॥ राज्ञः सुधन्वनः प्राप नगरं स जयन्दिशः । प्रत्युद्धम्य
क्षितौद्रोऽपि विधिवत्तमपूजयत् ॥६२॥ सोऽभिनंद्याशिषा भूपमासीनः
कांचनासने । तां सभां शोभयामास सुरभिर्द्युवनीमिव ॥६३॥ सभास-
मीपविटपिश्रितकोकिलकूजितं । श्रुत्वा जगद् तद्भाजान्द्राजानं पंडिता-
ग्रणीः ॥६४॥ मलिनैश्चैत्र संगस्ते नीचैः काककुलैः पिक । श्रुतिदूषक-
निर्हार्दैः श्लाघनीयस्तदा भवेः ॥६५॥ षडभिज्ञा निशम्येमां वाचं तात्पर्य-
गर्भितं । नितरां चरणस्पृष्टा भुजंगा इव चुक्रुधुः ॥६६॥ छित्त्वा युक्ति-
कुटारेण बुद्धसिद्धांतशाखिनं । स तद्गंधेयनैश्चोर्णैः क्रोधज्वालामवधे-
यत् ॥६७॥ सा सभा वदनैस्तेषां रोषपाटलकांतिभिः । बभौ बाला-
तपातामैः सरसीव सरोरुहैः ॥६८॥ उपन्यस्यत्सु साक्षेपं खंडयत्सु
परस्परं । तेपूदतिष्ठन्निर्घोषो भिन्दन्निव रसातलं ॥६९॥ अथः पेतुर्बुधेन्द्रेण
क्षताः पक्षेषु तत्क्षयं । व्यूढकर्कशतर्केण तयागतधराधराः ॥७०॥² स
सर्वज्ञपदं विज्ञोऽसहमान इव द्विषां । चकार चित्तविन्यस्तानेतात्मौनवि-
भूषितान् ॥७१॥ ततः प्रक्षीणदर्पेषु बौद्धेषु वसुधाधिपं । बोधयन्बुद्ध्या
वेदवचांसि प्रशंसं सः ॥७२॥ बभाषेऽथ धराधीशो विद्यायज्ञौ जया-
जयौ । यः पतित्वा गिरेः शृंगादव्यस्तन्मतं ध्रुवं ॥७३॥ तदाकर्ण्य
मुखायन्ये परस्परमलोकयन् । द्विजाग्रस्तु स्मरन्वेदानारुरोह गिरेः
शिरः ॥७४॥ यदि वेदाः प्रमाणं स्युर्भूयात्काचिन्न मे क्षतिः । इति
शेषयता तस्मान्न्यपाति सुमहात्मना ॥७५॥ किमु दौहितदत्तेऽपि पुण्ये
विलयमास्थिते । ययातिश्च्यवते स्वर्गात्पुनरिज्युचिरे जनाः ॥७६॥ अपि
लोकगुरुः शैलान्नूलपिंड इवापतत् । श्रुतिरात्मशरण्यानां व्यसनं नो
छिनत्ति किं ॥७७॥ श्रुत्वा तदद्भुतं कर्म द्विजा दिग्भ्यः समाययुः ।
घनघोषमिवाकर्ण्य निकुंजेभ्यः शिखावलाः ॥७८॥ दृष्ट्वा तमक्षतं राजा
अद्भ्यं श्रुतिषु संदधे । निनिंद बहुधात्मानं खलसंसर्गदूषितं ॥७९॥ सौग-
तास्त्वब्रुवन्वेदं प्रमाणं मतनिर्णये । मणिमन्त्रौषधैरेवं देहरक्षा भवे-
दिति ॥८०॥ दुर्विधैरन्यथानीते प्रत्यक्षेऽर्थेऽपि पार्थिवः । भुक्तुमीक-
रमुखः संधामुग्रतरां व्यधात् ॥८१॥ पृच्छामि भवतः किंचिद्भक्तं न
प्रभवति ये । यंतोपलेषु सर्वास्तान्धातयिष्याम्यसंशयं ॥८२॥ इति

¹ मुदोपास्तियोग° B.

² Si vocem *tarka* excipias, a montibus alienam, distichon optimi aevi poeta dignum est.

संश्रुत्य³ गोतेशो घटमाशीविधान्वितं । आनाय्यात्⁴ किमस्तीति पप्रच्छ
द्विजसौगतान्⁵ ॥८३॥ वक्ष्यामहे वयं भूयः श्वः प्रभातेऽस्य निर्ययं ।
इति प्रसाद्य राजानं जग्मुर्भूसुरसौगताः ॥८४॥ पद्मा इव तपस्तेषुः
कण्ठद्वयसपाथसि । द्युमणिं प्रति भूदेवाः सोऽपि प्रादुरभूततः ॥८५॥
संदिश्य वचनीयांशमादित्येऽंतर्हिते द्विजाः । आजगमुरपि निश्चित्य सौ-
गताः कलशस्थितं ॥८६॥ ततस्ते सौगताः सर्वे भुजगोऽस्तीत्यवादिषुः ।
भोगीशभोगशयनो भगवानिति भूसुराः ॥८७॥ श्रुतभूसुरवाक्यस्य वदनं
पृथिवीपतेः । कासारशोषणज्ञानसारसश्रियमाददे ॥८८॥ अथ प्रोवाच
दिव्या वाक् सन्नाजमशरीरिणी । नुदंती संशयं तस्य सर्वेषामपि
शृण्वतां ॥८९॥ सत्यमेव महाराज ब्राह्मणा यद्ब्रभाषिरे । मा कृथाः
संशयं तत्र भव सत्यप्रतिश्रवः ॥९०॥ श्रुत्वाशरीरिणीं वाणीं ददर्श
वसुधाधिपः । मूर्त्तिं मधुद्विषः कुंभे सुधामिव सुराधिपः ॥९१॥ निर-
स्ताखिलसंदेहो विन्यस्तेतरदर्शनात् ।⁶ व्यधादाज्ञां ततो राजा वधाय
श्रुतिविद्विषां ॥९२॥ आ सेतोरा तुषारादेर्वैद्वानावृद्धबालकं ।⁷ न
हंति यः स हंतव्यो भृत्यानिन्यन्वशावृषः ॥९३॥ इष्टोऽपि दृष्टदोष-
श्चेद्ध एव महात्मनां । जननीमपि किं साक्षान्नावधीज्जुनंदनः⁸ ॥९४॥
स्कंदानुसारिराजेन जैना धर्मेद्विषो हताः । योगीन्द्रेणैव योगिना विज्ञा-
स्ताखिलबलंविना ॥९५॥ हतेषु तेषु दुष्टेषु परितस्तार कोविदः । श्रौतवर्त्म
तमिष्टेषु नष्टेष्विव रविर्मेहः ॥९६॥ कुमारिलमृगंद्रेण हतेषु जिनहस्तिषु ।
निष्प्रायूहमवर्धत श्रुतिशाखाः समंततः ॥९७॥

प्रागित्यं जलनभुवा प्रवर्तितेऽस्मि-

न्कर्मोध्यखिलविदा कुमारिलेन ।

उद्धर्तुं भुवनमिदं भवाभिभग्नं

कारुण्याबुनिधिरियेव चंद्रचूडः ॥९८॥

इति श्रीमाधवीये तदुषोद्भातकथापरः

संक्षेपशंकरजये सर्गोऽयं प्रथमोऽभवत् ॥९९॥⁹

Cap. I. Coelestes, quum inter homines verum deo-
rum cultum in dies evanescere, dogmata vero heretica,
et maxime Baudddharum placita, gliscere vidissent, a
Śiva auxilium petunt. Isque, se in terra Śankarae
forma manifestatum iri pollicitus, Skandam ad Su-
dhanvanem regem mittit. Quem deus, Kumārīlāe spe-
ciem gerens, duobus miraculis ad delendos Baudddhas
impellit. 2. Incipit: ततो महेशः किल *Keraleshu śrīmad-
Vṛishādrau* कर्णासमुद्रः । *Pūrṇānādī-puṇyātāte* स्वर्गभूलं-
गात्मनानंगधगाविरासीत् ॥९९॥¹⁰ तच्चोदितः कश्चन *Rājaṣekharaḥ*
स्वप्ने मुहुर्दृष्टतदीयवैभवः । प्रासादमेकं परिकल्प्य सुप्रभं प्रावर्तयत्तस्य

³ इति निश्चित्य A.

⁴ आनीयात् A. E. I. H. 441.

⁵ i. e. et a Brāhmanis et a Baudddhis quaerebat.

⁶ 'Omnibus dubiis compositis, quum aliud, atque imposuerat, conspexisset.'

⁷ Sic E. I. H. 734. in margine. °वैद्वानावृद्धबालकान् A.

°वैद्वानां वृद्धबालकं B. C. E. I. H. 1960. 441. वृद्धं बालकं चाभि-
व्याप्य Schol.

⁸ i. e. Paraśurāma.

⁹ Et hoc prooemium, et eos locos, qui infra excerpti sunt, codi-
cibus collatis emendavi.

¹⁰ Schol. *jyotirlingātmandā*.

समर्हणं विभोः ॥२॥ तस्येश्वरस्य प्रणतार्तिर्हर्तुः प्रसादतः प्राप्तनिरीति-
भावः । कश्चिद्भक्त्यासगतोऽग्रहारः *Kālaty-abbikhyo* ऽस्ति महान्म-
नोऽः ॥३॥ कश्चिद्विपश्चिदिह निश्चलधीर्विरेजे *Vidyādhirāja* इति
विश्रुतनामधेयः । रुद्रो वृषाद्रिनिलयोऽवतरीतुकामो यत्पुत्रमात्मपितरं
समरोचयत्सः ॥४॥ पुत्रोऽभवत्तस्य पुरातनपुण्यैः सुब्रह्मतेजाः *Śivagurv-*
abbikhyah । ज्ञाने शिवो यो वचने गुरुश्चान्वर्थनामाकृत लब्ध-
वर्णः ॥५॥ *Śankara Śivagurus* filius gignitur. 3. Eo
nato, etiam alii dei mortalem formam induunt. Atque
Vishṇu Padmapāda, *Vimalae* filius; *Agni Hastāma-*
laka, *Prabhākarae* filius; *Vāyu Tōṭaka*; *Udanka*, *Śilā-*
dae filius¹; *Brahman Sureśvara*²; *Vāchaspati Ananda-*
giri; *Aruṇa Sanandana*; *Varuṇa Chitsukha* factus est.
Eodem tempore *Sarasvatī* dea, *Durvāsasis* jussu in ter-
ram descendere coacta, *Vishṇumitrae* sacerdotis filia
nata est (*Ṣoṇatīre*), et adulta *Viṣṇarūpae* (*Maṇḍanae*),
Himamitrae filio, nupsit. 4. Incipit: अथ शिवो मनुजो
निजमायाया द्विजगृहे द्विजमोदमुपावहन् । प्रथमहायन एव समग्रहोत्स-
कलवर्णमसौ निजभाषिकां ॥१॥ द्विसम एव शिशुर्लिखिताक्षरं गदितु-
मक्षमताक्षरवित्सुधीः । अथ स काव्यपुराणमुपाशृणोत्स्वयमवैक्लिमपि
श्रवणं विना ॥२॥ Hoc in capite, quo res a *Śankara*
puero gestae verbis nimis tumidis celebrantur, haec
narratio sola lectu digna est: स हि (*Śankara*) जातु गुरोः
कुले वसन्सवयोभिः सह भैक्षलिप्सया । भगवान्भवनं द्विजन्मनो धन-
हीनस्य चिवेश कस्यचित् ॥२१॥ तमवोचत तत्र सादरं वटुवर्णं गृह्यिः
कुटुंबिनी । कृतिनो हि भवादृशेषु ये वरिवस्यां प्रतिपादयति ते ॥२२॥
विधिना खलु वंचिता वयं चितरीतुं वटवे न शक्नुमः । अपि भैक्ष्यम-
किंचनत्वतो, धिगिदं जन्म निरर्थतां गतं ॥२३॥ इति दीनमुदीरयन्सौ
प्रददावामलकं व्रतार्तिदेवे । कस्य वचनं निश्चयं सोऽप्यभवज्ज्ञाननि-
धिर्देयाद्र्धुः ॥२४॥ स मुनिर्गुरुभित्कुटुंबिनीं पदचित्रैर्नवनीतकोमलैः ।
मधुरैरुपतस्थिवान्तवैद्विजदारिद्र्यदशानिवृत्तये ॥२५॥ अथ कैटभ-
जित्कुटुंबिनी तडिदुहामनिजांगकांतिभिः । सकलाश्च दिशः प्रकाशयन्त-
चिरादाविरभूजदग्रतः ॥२६॥ अभिवंद्य सुरेद्रवंदितं पदयुगं पुरतः
कृतांजलिं । ललितस्तुतिभिः प्रहर्षिता तमुवाच स्मितपूर्वकं वचः ॥२७॥
विदितं तव वत्स हृदयं कृतमभिर्न पुण्यभवे शुभं । अधुना मदपांगपात्रतां
कथमेते महितामवाप्नुयुः ॥२८॥ इति तद्वचनं स शुश्रुवान्निजगादां व
मयीदमर्षितं । फलमद्य ददस्व तत्फलं दयनीयो यदि तेऽहमिदिरे ॥२९॥
अमुना वचनेन तोषिता कमला तद्वचनं समंततः । कनकामलकैरपूर-
यज्जनताया हृदयं च विस्मयैः ॥३०॥ 5 (inc. fol. 132^a). *Śanka-*
ram Rājasekhara, *Keralae* rex, invisit, et comoediis tri-

¹ उदभावि शिलादसूनुना मदवद्वादिकदंवनियहैः । समुदंचित-
कीर्तिशालिनं यमुदं कं ब्रुवते महीतले ॥५॥ Schol. *Śilādasya sūnunā*
putreṇa Anandisamjnakēnadabhāvi.

² *Maṇḍana-aparasaṁjnah*. Conf. dist. 8. चार्वाकदर्शनविधान-
सरोषधानुशापेन गोप्स्यतिरभूद्वि मंडनाख्यः । नंदीश्वरः कस्येश्वरचो-
दितः सन्नानंदगिर्यभिधया व्यजनीति केचित् ।

bus recitatis conciliat (1-30)³. Ordinibus mediis omis-
sis, *Śankara* puer, mendici errabundi (*saṁnyāsin*) vita
adoptata, *Govindanātham* magistrum adit, qui in eremo
ad *Indubhavām* sito degebat⁴. 6. In *Kāśī* urbe com-
moratus, *Śankara* *Sanandanam*, e *Chola* regione oriun-
dum (यत्पाप्मा वहति तत्र कवेरकन्या i.e. *Kāveri*), in discipulo-
rum numerum recipit, eique postea *Padmapāda* nomen
tribuit (6, 71). A *Śiva* ipso edoctus, commentarium ad
Brahmasūtra componit⁵. Hic liber et nonnulli alii duo-
decimo aetatis anno in *Badarivana* scripti sunt: करत-
लकलिताद्व्यात्मतत्त्वं क्षपितदुरंतचिरंतनप्रमोहं । उपचितमुदितोदितैर्गु-
णोद्धारुपनिषदामयमुज्जहार⁶ भाष्यं ॥६१॥ ततो महाभारतसारभूताः स
व्याकरोद्भागवतीश्च गीताः । सनत्सुजातीयमसत्सुदूरं ततो नृसिंहस्य च
तापनीयं ॥६२॥ 7. *Vyāsa* quum *Śankaram* convenisset,
aphorismorum suorum interpretationem commendat
(1-60). Exinde *Śankara* *Prayāgam* ad refutanda *Ku-*
mārilae placita proficiscitur: भाष्यस्य वार्तिकमथैव कुमा-
रिलेन भट्टेन कारयितुमादरवान्मुनीन्द्रः । वंध्यायमानदरविध्यमहीधरेण
वाचंयमेन चरितां हरितं (i. e. *australis regio*, *Agastyadiṣ*)
प्रतस्थे ॥६१॥ ततः स वेदांतरहस्यवेत्ता भेत्तामतांतरसंमत्तानां । प्रयाग-
मागात्रप्रथमं जिगीषुः कुमारिलं साधितकर्मजालं ॥६२॥ *Śankarae*
cum *Kumārila* colloquium. 8. *Śankara* ad confutan-
dum *Maṇḍanamīśram*⁷ proficiscitur: अथ प्रतस्थे भगवान्प्र-
यागात्तन्मंडनं पंडितमाशु जेतुं । गच्छन्स्वसूत्या पुरमात्तुलोके माहिष्मतौ
मंडनमंडितां सः ॥१॥ तस्मिन् (scil. in luco) स विश्रम्य कृताङ्गिकः
सन्बस्वस्तिकारोहणशालिनीने । गच्छन्सौ मंडनपंडितौ को दासीस्तदीयाः
स ददर्श मार्गे ॥४॥ कुत्तालयो मंडनपंडितस्येत्येनाः स पप्रच्छ जलाय
गंतीः । ताश्चापि दृष्ट्वाद्भुतशंकरं तं संतोषवत्यो ददुरुत्तरं स्म ॥५॥

³ Plurima hujus partis disticha in similem sonum desinunt.
Cf. तेन पृष्ठकुशलः क्षितिपालः स्वेन सृष्टमथ (i. e. a se factas tres
fabulas) शातवकालः । हाटकायुतसमर्षणपूर्वं नाटकतयमवोचद-
पूर्वं ॥२५॥ तद्रसार्द्रगुणरीतिविशिष्टं भद्रसंधिरुचिरं सुकवीष्टं । संग्रहेण
स निश्चयं सुवाचं तं गृहाण वरमित्यमुमुचे ॥२६॥

⁴ व्यासः पराशरसुतः किल सत्यवत्यां तस्यात्मजः शुक्रमुनिः प्रथि-
तानुभावः । तच्छिष्यतामुपगतः किल गौडपादो गोविंदनाथमुनिरस्य च
शिष्यभूतः ॥५॥

⁵ भास्कराभिनवगुप्तपुरोगात्रीलकंठगुरुमंडनमुख्यान् । पंडितानथ वि-
जित्य जगत्यां ख्यापयाद्वयमते परतत्त्वं ॥५०॥ Schol. भास्करो भेदाभेद-
वादी । अभिनवगुप्तः शाक्तः । नीलकंठो भेदवादी शैवः । गुरुः प्रभाकरः ।
मंडनमिश्रो भाट्टमतानुयायी ।

⁶ Schol. ईशकेनकठप्रश्नमुंडकमांडूक्यतैत्तिरीयैतरेयब्राह्मणोद्गोपबृहदारण्य-
काख्यानां वेदांगानां ।

⁷ उर्वेक इत्यभिहितस्य तस्य लोकैरुवेति वांधवैरभिधीयमाना । हेतोः
कुतश्चिदिह वाक् परुषाभिज्ञाया दुर्वाससाजनि वधूर्ज्यभारतीति ॥ 7, 116.
Populare igitur *Maṇḍanae* nomen *Umveka* fuit.

‘स्वतः प्रमाणं, परतः प्रमाणं?’ कीरांगना यत्न गिरं गिरंति । द्वारस्थ-
नीडांतरसंनिरुद्धा जानीहि तन्मंडनपंडितैकः ॥६॥ ‘फलप्रदं कर्म,
फलप्रदोऽजः?’ कीरांगना यत्न गिरं गिरंति । डा^० ॥७॥ ‘जगदुचं
स्याज्जगदभुवं स्यात्?’ कीरांगना यत्न गिरं गिरंति । डा^० ॥८॥
Maṇḍanae de dualitate disputatio. 9 (fol. 159^a). Maṇ-
ḍana se a Śankara victum esse profitetur. Śankara
autem ipse, ne a Sarasvatī, illius uxore, superaretur,
Amarakae regis mortui corpus intrat. Quae occasione
oblata traditur fabula de cadaveris a vivis intrandi
facultate, eam subjunxi: मत्स्येन्द्रनामा^१ हि पुरा महात्मा गोर-
क्षमादिश्य निजांगमुष्ये । नृपस्य कस्यापि तनुं परासोः प्रविश्य
तत्पत्न्यमाससाद ॥८०॥ भद्रासनाध्यासिनि योगिवर्ये भद्राख्यनिद्राख्य-
भवम्प्रजानां । ववर्ष कालेषु वलाहकोऽपि सस्यानि चाशास्यमलान्य-
भूवन् ॥८१॥ विज्ञाय विज्ञाः सचिवा नृपस्य काये प्रविष्टं कनपीह
दिव्यं । समादिशन्नाजसरोरुहाक्षीः सर्वैकतना तस्य वशीक्रियायै ॥८२॥
संगीतलास्याभिनयादिमेषु संसक्तचेता ललितेषु तासां । स एव विस्मृत्य
मुनिः समाधिं सर्वैकतना प्राकृतवद्भव ॥८३॥ गोरक्ष एषोऽथ गुरोः
प्रवृत्तिं विज्ञाय रत्नवद्भुषास्य देहं । निशांतकांतानटनोपदेष्टा नितांत-
मस्याभवदंतरंगः ॥८४॥ तत्रैकदा तत्त्वनिबोधनेन निवृत्तरागं निजदे-
शिकं सः । योगानुपूर्वीमुपदिश्य नित्ये यथापुरं प्राक्तनमेव देहं ॥८५॥
10. Kāmaśāstram edoctus^२, Śankara in Maṇḍanae ere-
mum revertitur, Sarasvatī divinam formam recuperat,
Maṇḍana veram religionem amplectitur, et Suresvara^३
cognomine a Śankara inter discipulos recipitur^४. In
Mahārashṭram profectus, Śankara in Śrīśaila monte
Mallikārajunam adorat. 11. Śankara insidias ab Ugra-
bhairava kápālika sibi structas miraculo effugit: तत्रैक-
दाच्छादितनैजदोषः पौलस्त्यवत्कल्पितसाधुवेषः । निर्मानमायं स्थितकार्य-
शेषः कापालिकः कश्चिदनल्पदोषः ॥९१॥ असावपश्यन्मन्दनाद्यवश्यं
वश्येन्द्रियाश्चैर्मुनिभिर्विमुक्तं । आदिश्य भाष्यं सपदि प्रशस्यमासीनमा-
श्रित्य मुनिं रहस्यं ॥९२॥ दृष्ट्वैव हृष्टः स चिरादभीष्टं निर्धार्य संसिद्धमिव
स्मिष्टं । महद्भिषिष्टं निजलाभतुष्टं विस्पष्टमचष्ट च कृत्यशिष्टं ॥९३॥
गुणास्तवाकर्ण्य मुनेऽनवद्यान्सार्वज्ञसौशील्यदयालुताद्यान् । द्रष्टुं समुत्कं-
ठितचित्तवृत्तिर्भवंतमागां विदितप्रवृत्तिः ॥९४॥ त्वमेक एवात्र निरस्तमोहः
पराकृतद्वैतवचःसमूहः । आभासि दूरीकृतदेहमानः शुद्धाद्वये योजित-
सर्वमानः ॥९५॥ परोपकृत्यै प्रगृहीतमूर्तिरमर्त्यलोकेष्वपि गीतकीर्तिः ।
कटाक्षलेशादितसज्जनार्तिः सदुक्तिसंपादितविश्वमूर्तिः ॥९६॥ गुणाकर-
त्वाद्भवैकमान्यः समस्तविश्वादिभित्तमनूयः । विजित्वएवाहलहस्तितायः
स्वात्मप्रदत्ताच्च महावदान्यः ॥९७॥ अशेषकल्याणगुणालयेषु परावरजेषु

भवादृशेषु । कार्यार्थिनः क्वाप्यनवाप्य कामं न याति दुष्प्रापमपि
प्रकामं ॥९८॥ तस्यान्महत्कार्यमहं प्रपद्य निर्वर्तितं सर्वविदा त्वयाद्य ।
कापालिनं प्रीणयितुं यतिष्ये कृतार्थमात्मानमतः करिष्ये ॥९९॥ अनेन
देहेन सहैव गंतुं कैलाशमीशेन समं च रंतुं । अतोषयं तीव्रतपोभिर्युं
सुदुष्करैरव्यक्तं समग्रं ॥१००॥ तुष्टोऽब्रवीन्मां गिरिशोऽमुमर्चयमीप्सितं
प्राप्स्यसि मत्प्रियार्थं । जुहोषि चेत्सर्वविदः शिरो वा हुताशने भूमिपतेः
शिरो वा ॥१०१॥ एतावदुक्तांतरधाम्महेतुस्तदादि तत्संग्रहणे धृताशः ।
चराम्यथापि क्षितिपो न लभ्यो न सर्ववित्तव मयोपलभ्यः ॥१०२॥
दिष्ट्याद्य लोकस्य हिते चरंतं सर्वज्ञमद्राक्षमहं भवंतं । इतः परं सेत्स्यति
मेऽनुबन्धः संदर्शनांतो हि जनस्य बन्धः ॥१०३॥ मूर्धाभिषिक्तस्य शिरःक-
पालं मुनींशितुर्वै मम सिद्धिहेतुः । आद्यं पुनर्मे मनसाप्यलभ्यं ततः परं
तत्तत्प्रदानं ॥१०४॥ शिरःप्रदानेऽद्भुतकीर्तिलाभस्तथापि लोके मम
सिद्धिलाभः । आलोच्य देहस्य च नश्वरत्वं यद्वोचते सन्नम तत्कुरु
त्वं ॥१०५॥ तद्याचितुं न क्षमते मनो मे को वेष्टदायी स्वशरीरमुच्छ्रन् ।
भवान्विरक्तो न शरीरमानी परोपकाराय धृतात्मदेहः ॥१०६॥ जनाः
परक्लेशकथानभिज्ञा नक्तं दिवं स्वार्थकृतात्मचिन्ताः । रिपुं निहंतुं कुलि-
शाय वज्री दाधीचमादत्तिल वाञ्छितास्य ॥१०७॥ दधीचिमुत्थाः क्षणिकं
शरीरं त्यक्त्वा, परार्थे स्म यशःशरीरं । प्राप्य स्थिरं सर्वगतं, जगति
गुरौरनर्थैः खलु रंजयति ॥१०८॥ वपुर्धरेते परतुष्टिहेतोः केचित्प्रज्ञांता
दयया परीताः । अस्मादृशाः केचन संति लोके स्वार्थेकनिष्ठा दयया
विहीनाः ॥१०९॥ परोपकारं न विनास्ति किञ्चित्प्रयोजनं ते विधुतैष-
णस्य । अस्मादृशाः कामवशास्तु युक्तायुक्ते विजानंति न हंत यो-
गिन् ॥११०॥ *Jimūtavāho* निजजीवदायी दधीचिरप्यस्थि मुदा ददानः ।
आचंद्रतारार्कमपायशून्यं प्राप्नो यशः, कर्णपथं गतौ हि ॥१११॥ यद्य-
प्यदेयं ननु देहवद्भिर्नैयार्थितं गर्हितमेव सद्भिः । तथापि सर्वत्र विरा-
गवज्जिः किमस्यदेयं परमार्थेवज्जिः ॥११२॥ अखंडमूर्धन्यकपालमाहुः
संसिद्धिदं साधकपुंगवभ्यः । विना भवंतं बहवो न संति तद्वत्पुमांसो
भगवन्मृथिभ्यः ॥११३॥ प्रयच्छ शीर्षं भगवन्नमः स्तादितीरयित्वा पतितं
पुरस्तात् । तमब्रवीद्वीक्ष्य सुधीरधस्तात्कृपालुवावृत्तमनाः^५ समस्तात् ॥११४॥
नैवाभ्यसूयामि वचस्त्वदीयं प्रीत्या प्रयच्छामि शिरोऽस्मदीयं । को वार्थि-
सात्प्राप्तमो नृकायं जानन्न कुर्व्यादिह बह्वपायं ॥११५॥ पतत्यवश्यं हि
विकृष्यमाणं कालेन यत्नादपि रक्ष्यमाणं । वस्त्रांमुना सिध्यति चेत्परायः
स एव मर्त्यस्य परः पुमर्थः ॥११६॥ वर्तं विविक्तेऽधिसमाधिसिद्धि-
विन्मथः समायाहि करोमि ते मतं । नाहं प्रकाशं वितरीतुमुत्सहे
शिरःकपालं विजनं समाश्रय ॥११७॥ शिष्या विदंति यदि चिंतितकार्य-
मेतद्योगिन्मदेकशरणा विहतिं विदधुः । को वा सहेत वपुरेतदपोहितुं
स्वं, को वा क्षमेत निजनाथशरीरमोक्षं ॥११८॥ तौ संविदं वितनुतामिति
संप्रहृष्टौ योगी जगाम मुदितो निलयं मनस्वी । श्रीशंकरोऽपि निजधा-
मनि जोषमास्ते प्रोचे न किञ्चिदपि भावमसौ मनोगं ॥११९॥ श्रुत्वा
त्रिपुंड्री पुरतो व्यलोकि कंकालमालाकृतगात्रभूषः । संरक्तनेत्रो मदधूर्णि-
ताक्षो योगी ययौ *Deśika-vāsabhūmim* ॥१२०॥ शिष्येषु शिष्टेषु
विदूरेषु, छानादिकार्याय विविक्तभाजि । *Śrī-deśikendre* तु सनंद-
नाख्ये, भीत्या खदेहं व्यवधाय गूढे ॥१२१॥ तं भैरवाकारमुदीक्ष्य *deśikas*

^१ Haec disticha Anantānandagirikritis imitatione facta sunt.

^२ De Matsyendra et Goraksha v. supra pp. 233, 236.

^३ Śankara ipse ejusmodi librum composuisse traditur: वात्स्या-
यनप्रोदितसूत्रभातं तदीयभाष्यं च निरीक्ष्य सम्यक् । स्वयं व्यथन्नाभिन-
वार्थगर्भं निर्वच्यमेकं नृपवेषधारी ॥१६॥

^४ Suresvara = Brahman = Sarasvatī conjux.

^५ Kripālu B. कृतकृत reliqui.

लङ्कुं शरीरं व्यधित स्वयं मनः । आत्मानमात्मन्युदयुक्तं योजयन्समाहि-
तात्मा करणानि संहरन् ॥३२॥ तं भैरवोऽलोकत लोकपूज्यं स्वसौ-
ख्यतुच्छीकृतदेवराज्यं । योगीशमासादितनिर्विकल्पं सनत्सुजातप्रभृतेर-
नल्पं ॥३३॥ जटुप्रदेशे चिबुकं निधाय व्यान्तास्यमुत्तानकरौ निधाय ।
जानूपरि प्रेक्षितनासिकांतं विलोचने सामि निमील्य कांतं ॥३४॥
आसीनमुच्चीकृतपूर्वगात्रं^१ सिद्धासने शेषितबोधमात्रं । चिन्मात्रवित्य-
स्तद्वशीकर्वगं समाधिविस्मरितविश्वसर्गं ॥३५॥ विलोक्य तं हंतुमपा-
स्तशंकः खबुद्धिपूर्वार्जिततीव्रपंकः । प्रापोद्यतासिः सविधं स यावद्वि-
ज्ञातवान्यन्नपदोऽपि तावत् ॥३६॥ त्रिशूलमुद्यम्य निहंतुकामं गुरुं
यतात्मा समुदैक्षतांतः । स्थितश्चक्रोप ज्वलितग्निकल्पः स पद्मपादः
खगुरोर्हितैधी ॥३७॥ स्मरन्नचैष स्मरदार्तिहारी प्रह्लादवश्यं परमं मह-
त्तत् । स मंत्रसिद्धो नृहरेर्नृसिंहः श्रुत्वा ददर्शोग्रदुरीहचेष्टां ॥३८॥ स
तत्क्षणक्षुब्धनिजस्वभावः प्रवृद्धरुद्धिस्मृतमर्त्यभावः । आविष्कृतायुग्र-
नृसिंहभावः समुत्पपातातुलितप्रभावः ॥३९॥ सटाच्छटास्कोटितमेघसंघ-
स्तीव्रारवतासितभूतसंघः । संवेगसंमूर्छितलोकसंघः किमेतदित्याकुलदे-
वसंघः ॥४०॥ क्षुब्धसमुद्रं समुद्रदरौद्रं रटन्निशाटं स्फुटदद्रिकूटं ।
ज्वलद्दिशांतं प्रचलद्भरांतं प्रक्षयदक्षं दलदंतरिखं ॥४१॥ जवादिभद्रुय
शितस्वरूपैर्दत्तेष्वरस्येव पुरा नखाग्रैः । क्षिपन्निशूलस्य स तस्य वक्षो
ददार विक्षिप्तसुरारिपक्षः ॥४२॥ तत्तादृगसुग्रनखायुधाग्रो दंष्ट्रा-
तरप्रोतदुरीहदेहः । नृत्यं प्रचक्रे^२ नृहरिर्विदीर्णक्षुपट्टनाट्टालिकाट्ट-
हासं ॥४३॥ आकर्ण्यस्तं निनदं वहिर्गता उपागमन्नाकुलचित्तवृत्तयः ।
अलोकयन्भैरवमग्रतो मृतं ततो विमुक्तं च गुरुं सुखोचितं ॥४४॥ 12
(fol. 174^a). Deinde Gokarnam, Hariṣankaram, Mūkām-
bikāyāḥ sadanam proficiscitur^३. In Śrībali vico Prabhā-
karae filium surdum et mutum sanat. In Śringagiri
Sarasvatīs templum conditः या Śārādāmbety सभिधां
चहंती कृतां प्रतिज्ञां प्रतिपालयंती । अद्यापि Śringeripure वसंती
प्रद्योततेऽभीष्टवरादिशंती ॥४५॥ Toṭaka^४ (sive Troṭaka) a
magistro quatuordecim scientias docetur. 13. Suresva-
ram, quem ad scribendum Bādārāyaṇasūtravārttikam
ipse adhortatus erat, Śankara, monentibus reliquis dis-
cipulis, illum disciplinae in ritibus observandis summum

^१ °मुञ्जीकृत° vel °मुञ्जीकृत° MSS. Schol. uchchaiḥ kṛitam.

^२ नृत्यं च चक्रे E. I. H. 1960. नृत्यं तदानीं reliqui.

^३ अंके निधाय व्यसुमात्मजातं महाकुली हंत मुहुः प्रवृद्धः । तदेकपुत्रौ
द्विजदंपती स दृष्ट्वा दयाधीनतया शुशोच ॥२१॥ अपारमंचलय शोक-
मस्मिन्नभूयतोच्चैरशरीरवाचा । 'जायेत संरक्षितुमक्षमस्य जनस्य दुःखाय
परं देयेति' ॥२२॥ आकर्ण्य वाणीमशरीरिणीं तामसाविति व्याहरति
स विज्ञः । 'जगत्त्रयीरक्षणदक्षिणस्य सत्यं तवैकस्य तु शोभते सा' ॥२३॥
इतीरयत्येव पतौ द्विजातेः । सुतः सुखं सुप्त इवोदतिष्ठत् । समीपगैः
सर्वजनीनमस्य चारित्र्यमालोक्य विसिस्मिये च ॥२४॥ रम्योपश्रव्यं
कृतमालसालरसालहिंतालमालसालैः । सिद्धिस्थलं साधकसंसदां
तन्मूकाविकायां स मुनिर्जगाहे ॥२५॥

^४ Olim Giri appellatus ?

bonum quaerentis assecclam esse, ab opere absolvendo
arceat, et ad explicandos alios libros suos impellit: इत्युक्तो-
परते सुरेश्वरगुरौ, तेनैव 'शारीरके नो संभाव्यहहात् वार्त्तिकं' इति
प्रौढः शुगग्निं शनैः । धीराग्र्यः शमयन्विवेकपयसा देवेश्वरख लयीभाष्ये^५
कारयितुं स वार्त्तिकयुगं वद्धादरोऽभून्मुनिः ॥६३॥ भावानुकारिमदुवाक्य-
निवेशितार्थं स्वीयैः पदैः सह निराकृतपूर्वपक्षं । सिद्धांतयुक्तिविनिवेशि-
ततत्त्वरूपं दृष्ट्वाभिनंद्य परितोषवशादवोचत् ॥६४॥ सत्यं यदात्य विन-
यिन्मम याजुषी या शाखा तदंतगतभाष्यनिबंध इष्टः । तद्वार्त्तिकं मम
कृते भवता प्रणेत्यं सचेष्टितं परहितैकफलं प्रसिद्धं ॥६५॥ तद्वत्त्वदीया
खलु काखशाखा ममापि तत्रास्ति तदंतभाष्यं । तद्वार्त्तिकं चापि विधे-
यमिष्टं परोपकाराय सतां प्रवृत्तिः ॥६६॥ तत्रोभयत्र कुरु वार्त्तिक-
मार्तिहारि कीर्तिं च याहि जितकार्त्तिकचंद्रिकाभां । मा शंकि पूर्वमिव
दुःशठवाक्यरोधो मद्वाक्यमेव शरणं ब्रज मा विचारीः ॥६७॥ इत्थं स
उक्तो भगवत्पदेन श्रीविश्वरूपो विदुषां वरिष्ठः । चकार भाष्यद्वयवार्त्तिके
द्वे आज्ञा गुरुणां ह्यविचारणीया ॥६८॥ आज्ञा गुरोरनुचरैर्न हि
लंघनीयेत्युक्ता तयोर्निगमशेखरयोरुदारं । निर्माय वार्त्तिकयुगं^६ निजदे-
शिकाय निःसीमनिस्तुलनधीरुपदीचकार ॥६९॥ *Sanandano nāma*
guror anujnayā bhāṣhyasya tīkām vyadhiteritaḥ parām ।
yatpūrvabhāgaḥ kila Panchapādikā, tachchheshagā Vrit-
tir iti prathīyāsī ॥७०॥ Vyāsarshisūtranichayasya vive-
chanāya tīkābhidham vijayaḍiṇḍimam ātmakīrteḥ । nir-
māya Padmacharaṇo^७ niravadyayuktidīrbhām praban-
dham akarod gurudakṣhiṇām saḥ ॥७१॥ आलोचयन्नथ
तदानु गतिं ग्रहाणामुचे सुरेश्वरसमाह्वयुपहरे सः । पंचैव वत्स चरणाः
प्रथिता इह स्युस्तत्रापि सूत्रयुगलद्वयमेव भूम्ना ॥७२॥ प्रारब्धकर्मपरि-
पाकवशात्पुनस्त्वं वाचस्पतित्वमधिगम्य वसुंधरायां । भव्यां विधास्यसि-
तमां मम भाष्यटीकामाभूतसंलयमधिष्ठिति सा च जीयात् ॥७३॥ इत्ये-
वमुक्त्वाथ यतीश्वरोऽसावानंदगिर्यादिमुनीन्स हत्वा । कुरुध्वमद्वैतपरावि-
बंधानित्यन्वशास्त्रिर्नमसार्वभौमः ॥७४॥ ते सर्वेऽप्यनुमतिमाप्य देशिके-
दोरांदाचलमुखरा महानुभावाः । आतेनुर्जगति यथास्वमात्मतत्त्वाभो-
जाकौन्विशदतराविबंधान् ॥७५॥ 14. Padmapāda ad pera-
grandos locos sacros (tīrthayātrā), Śankara ad visendam
matrem moribundam proficiscitur (1-54). Padmapāda
in regione australi haec sacraria aditः Kālahastīśvaram
(57), ubi Suvarṇamukharī fluvius; in Kānchīkshetra
Ekāmādhīśvaram Viṣṇanātham, et Kallāleṣam^८ Lakshmī-
kāntam adorat. Inde Puṇḍarīkapuram proficisciturः
पुंडरीकपुरमाययौ मुनिर्यत्र नृत्यति सदाशिवोऽनिशं । वीक्षते प्रकृति-
रादिमा हृदा पार्वतीपरिणतिः शुचिस्मिता ॥६२॥ Ibi Śivagangā-
tīrtham. Idem quum, ad Rāmasetum profecturus, apud

^५ Commentarios ad Upanishadas significari puto.

^६ Schol. वेदांतयोस्तैत्तिरीयबृहदारण्यसंज्ञयोस्तयोर्भाष्ययोरुदारं वार्त्तिक-
कद्वयं निर्माय.

^७ i. e. ex auctoris nostri sententia *Sanandana*.

^८ कल्लालेश A.

cognatos devertisset, ab avunculo, monotheismi adversario, libri ejus concremantur. *Panchapádi* postea a Śankara ex memoria restituitur¹. Desinit caput in versibus: कविताकुशलोऽथ केरलस्साकमनः कश्चन *Rājasekharākhyaḥ* । मुनिवर्यममुं मुदा वितेने निजकोटीरनिष्ठपन्न-
खाग्रः ॥१११॥ प्रयते किमु *nāṭakatrayī* (cf. cap. 2.) सेत्यमुना संयमिना ततो नियुक्तः । अयमुच्चरमाददे प्रमादादनले साहुतितामुपाग-
तेति ॥११२॥ मुखतः पठितां मुनींहुना तां विलिखन्नेव विसिस्मियेऽथ भूपः । यद् किं कर्वाणि किंकरोऽहं वरदेति प्रणमन्यजिज्ञपच्च ॥११३॥
नृप *Kālaṭi-nāmakāgrahāra-dvijakarmānadhikāriṇo* 'dya
ṣaptāḥ । भवतापि तथैव ते विधेया वत पापा इति देशिकोऽशि-
पन्नं ॥११४॥ पद्माग्रौ प्रतिपद्य नष्टविवृतिं तुष्टे पुनः केरलस्सापालो
यत्तिसाविभौनसविधं प्राप्य प्रणम्यजसा । लब्ध्वा तस्य मुखान्तराटकवरा-
ख्यानंदपाथोनिधौ मज्जंस्तत्पादपद्मयुग्ममनिजं ध्यायन्प्रतस्थे पुरीं ॥११५॥
15. Śankara, Sudhanvane rege comite et adjutore Indiae regiones peragrat: अथ शिष्यवरैर्युतः सहस्रैरनुयातः स सुधन्वना
च राजा । ककुभो विजिगीषुरेव सर्वाः प्रथमं *Setum* उदारधीः
प्रतस्थे ॥१॥ अभवत्किल तस्य तत्र *Śāktair* Girijārchakapātān
madhuprasaktaiḥ । निकटस्थवितीर्थैर्भूस्मिदस्कुटारिखत्पटुयुक्ति-
मान्विवादः ॥२॥ स हि युक्तिभरैर्विधाय शास्त्रान्प्रतिवाग्याहरणेऽपि
तानशक्नान् । द्विजजातिवहिष्कृताननायौनकरोन्नोक्तहिताय कर्म-
सेतुं ॥३॥² abhipūjya sa tatra *Rāmanātham*, saha *Pāṇ-
dyaiḥ* svavaṣe vidhāya *Cholān* । Draviḍāṇs cha, tato
jagāma *Kānchīm* nagarīm Hastagirer nitambakān-
chīm ॥४॥ सुरधाम स तत्र कारयित्वा परविद्याचरणानुसारि चित्तं ।
अपवार्य च तां त्रिकानतानीद्विगवत्याः श्रुतिसंमतां सपर्या ॥५॥ निजपा-
दसरोजसेवनायै विनयेन स्वयमागतानथां द्रान् । अनुगृह्य स Venka-
tāchalesam प्रणिपत्त्याप *Vidarbharājadhānīm* ॥६॥ अभिगम्य
स भक्तिपूर्वमस्यां कृतपूजः क्रपकैश्चिश्चरेण । निजशिष्यनिरस्तदुष्ट-
बुद्धीन्यदधाद्वैरवतंतसावलंबान् ॥७॥ Deinde in Karpāta re-
gionem proficiscitur, et ibi sectam Kāpālikām³ ad
veram religionem perducit. Exinde in maris occi-
dentalis viciniam proficiscitur: यतिराड्य तेषु तेषु देशेष्विति
पाषंडपरान्विमथन् । अपरांतमहार्णवोपकण्ठं प्रतिपेदे प्रतिवादिदर्य-
हंता ॥२९॥ Gokarṇae *Nīlakantham* Śivaitam confutat,
cujus *Haradatta* discipulus fuisse traditur⁴. तदनंतरमा-
गमांतविद्यां प्रणतेभ्यः प्रतिपादयंतमेनं । हरदत्तसमाह्वयोऽधिगम्य स्वगुरुं
संगिरते स्म नीलकण्ठं ॥३३॥ भगवन्निह शंकराभिधानो यतिरागय

¹ ऐतिह्यमाश्रित्य वदन्ति चैव तदेव मूलं मम भाषणेऽपि ॥११६॥
Nescio an ex hac fabula, librum a recentiore quodam auctore
retractatum esse, colligendum sit.

² एवं सेतुं प्रति प्रस्थितेन तत्र प्रस्थाने *Tulābhavānī-nikāṣasthā-
nām* parājayam saṁkshhepena pradarsya etc. Schol.

³ Pontifex eorum *Krakacha* fuisse dicitur.

⁴ Ibidem hymnum Bhujanga metro usus scripsisse dicitur.

जिगीषुरार्यपादान् । स्ववशीकृतभट्टमंडनादिः सह शिष्यैर्गिरिशालये
समास्ते ॥३३॥ इति तद्वचनं निशम्य सम्यग्र्युपगतानेकनिबंधरत्नहारः ।
Śivatatparasūtrabhāshyakartā ग्रहसन्वाचमुवाच शैववर्यः ॥३५॥
यतिनामृषभेण नीलकण्ठं जितमाकर्ण्य मनीषिधुर्यवर्य । सहसोदयनादयः
कवीन्द्राः (i. e. *Udayana* et alii viri sapientes) परमं द्वैतमु-
पश्रुकंपिरे स्म ॥३२॥ विषयेषु वितत्य नैजभाष्याख्यय सौराष्ट्रमुखेषु तत्र
तत्र । बहुधा विबुधैः प्रशस्यमानो भगवान् *Dvāravatīm* पुरीं
विवेश ॥३३॥ भुजयोरतितमशंखचक्राकृतिलोहाहतसंभृतव्रणांकाः ।
शरदंडसहोदरोर्ध्वपुंड्रास्तुलसीपर्णसनायकण्ठदेशाः ॥३४॥ शतशः समवेत्य
पांचरात्रास्त्वमृतं पंचभिदाविदां⁵ वदंतः । मुनिशिष्यवरैरतिप्रगल्भैर्नृग-
राजैरिव कुंजराः प्रभग्नाः ॥३५॥ इति वैष्णवशैवशास्त्रतौरप्रमुखा-
नात्मवशंवदान्विधाय । अतिवेलवचोद्गूरिनिरस्तप्रतिवाद्य *Ujjayinīm*
पुरीमयासीत् ॥३६॥ Ibi Bhāskaram⁶ refutat (140). Inde
in Avanti terram proficiscitur: स कथाभिरवंतिषु प्रसिद्धान्वि-
बुधान् *Bāṇa-Mayūra-Daṇḍi-mukhyān* । शिथिलीकृतदुर्मता-
भिमानात्रिजभाष्यश्रवणोत्सुकांश्चकार ॥१४१॥, inde ad Bāhlikas,
ubi Jainarum placita refutat (155). इति माध्यमिकेषु भग्न-
दप्येष्वथ भाष्याणि स नैमिषे वितत्य । दरदान्भरतांश्च शूरसेनान्कुरुपांचा-
लमुखान्वहूनजैषीत् ॥१५६॥ पटुयुक्तिनिकृतसर्वशास्त्रं गुरुभट्टोदयना-
दिकैरजय्य⁷ । स हि *Khaṇḍanakāra-mūḍhadarpam* बहुधा
व्युष्ट्य वशंवद चकार ॥१५७॥ तदनंतरमेष *Kāmarūpān* अधिगत्याभिन-
वोपशब्दगुप्तं⁸ । अजयत्किल *Śāktabhāshyakāram* स च भग्नो
मनसेदमालुलोचे ॥१५८॥ निगमाज्जविकाशिशालभानोर्न समोऽमुष्य
विलोक्यते त्रिलोक्यां । न कथंचन मद्भवंदोऽसौ तदमुं दैवतकृत्या
हरेयं ॥१५९॥ इति गूढमसौ विचिंत्य पश्चात्सह शिष्यैः सहसा स्वशास्त्र-
भाष्यं । परिहृत्य जनापवादभीत्या यतिनः शिष्य इवान्ववर्ततैव ॥१६०॥
निजशिष्यपदं गतानुदीच्यानिति कृत्वाथ विदेहकौशलाद्यैः । विहिता-
पचितस्तथांगवंगेष्वयमासीर्य यशो जगाम गौडान् ॥१६१॥ abhi-
bhūya *Murārimiśravaryam* sahasā cha-*Udayanam* vijitya
vāde । abhibhūya cha *Dharmaguptamīśram* स्वयशः प्रौढम-
गायत्यस्त गौडान् ॥१६२॥ 16. Abhinavagupta (J. I. ?) fasci-
nante Śankara morbo quodam desperato (bhagandara)
afficitur, cui Padmapāda adhibitis precibus mysticis
medetur (1-32): अथ यदा जितवान्यतिशेखरोऽभिनवगुप्तमनुत्तम-
मांतिकं । स तु तदापजितो यतिगोचरं हतमनाः कृतवानपगोरणं ॥११॥
स ततोऽभिचचार मूढबुद्धिर्यतिशार्दूलममुं प्ररुढरोषः । अचिकित्स्यतमो
भिषग्भिरस्मादजनिष्टास्य भगंदराख्यरोगः ॥२॥ अचिकित्स्यभगंदराख्यरो-
गप्रसरच्छोषितपंकिलस्य शाब्दाः । अजुगुप्स्यविशोधनादिरूपां परिचर्या-

⁵ Schol. अमृतं मोक्षं पंचभिदाविदां जीवेश्वरभेदो, जीवानां परस्य-
रभेदो, जीवानामचित्तां भेद, ईश्वरस्याचित्तां भेदोऽचित्तां च परस्परभेद
etc.

⁶ Verba ejus: प्रशमिस्वदुर्दिरितं न युक्तं 'प्रकृतिर्जीवपरान्वितभेदि-
केति' । न भिनन्ति जीवगेशगा वोभयभावस्य तदुत्तरोद्भवत्वात् ॥९४॥

⁷ Guru = Prabhākara.

⁸ i. e. Abhinavagupta.

Desunt in hoc codice disticha 97-107. capitis ultimi.

Auctor Anantánandagiris librum in usum suum ita convertit, ut permulta omiserit sive transposuerit, alia brevissime tractaverit, alia poetica licentia exornaverit et amplificaverit. A veritate hoc opus longius recedit, quam Ananta, quamquam nonnulla ex alio quodam fonte hausta esse videntur. Capita tria quatuorve ad philosophiam Vedánticam accuratius cognoscendam satis utilia erunt. Quae miracula Śankarae tribuuntur, nescio an Evangelii imitatione conficta sint. Multa certe in Śankarae vita sunt, qualis et nostro et Anantae libro traditur, quae suspicionem moveant, a Christo nonnulla in monotheismi Indici propugnatorem, corrupte quidem et ad superstitiones ethnicas accomodate, translata esse. Quae res investigatione accuratior digna est.

Haec voluminis pars seculo superiore medio satis accurate exarata est. Fol. 90. (2, 84-3, 10.) desideratur. (WILSON 348^b.)

627.

Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 287. Long. 13½. Lat. 6½. Linn. 12-16.

Sankshepaśankarajayas, cum *Dhanapatīs*, Rámakumárae filii, Bálagopálátírtthae discipuli, commentario, *Sankarácáryavijayadīṇḍima* appellato. (B.) Commentarius ab his distichis incipit, quae emendata subjeci: श्रीमद्विष्णु etc. ॥१॥

Numaḥ śrī-Bálagopálátírtthān Vyásamukhān munín |
Vighnahartṛín Gaṇeśádín paṇḍitānṣ cha vimatsarān ॥२॥
Vyákhyánarāhitasyāsya vyákhyānaṁ Dīṇḍimābhidham |
Kriyate svíyabodháya, pramádaḥ kshamyatám bu-
dhaiḥ ॥३॥

Dhanapatim hanc operam anno 1799 absolvisse, ex his epilogi verbis patet:

पांडवेष्वाहितारेशप्रमिते शुभवत्सरे ।

श्रावणे सितपंचम्यां सिंहं सिद्धो गुरावयं ॥

इति श्रीमत्परमहंसपरिव्राजकाचार्यबालगोपालतीर्थश्रीपादशिष्यसारस्व-

कर्म समानुहाव बंधून् । किमिहास्ति यत्तेस्तवाधिकारः कितवेत्येनममी
निनिंदुरुचैः ॥४६॥ अनलं बहुधार्यितापि तस्मै वत नादत्तं च बंधुता
तदीया । अथ कोपपरीवृतांतरोऽसावखिलांस्तानशपच्च निर्मेदंद्रः ॥४७॥
संचित्य काष्ठानि च शुष्कवन्ति गृहोपकंठे धृततोयपात्रः । स दक्षिणे
दोष्णि ममंथं वह्निं ददाह तां तेन च संयतात्मा ॥४८॥ न याचित्ता
वह्निमदुर्यदस्मै शशाप तान्स्वीयजनान्सरोषः । इतः परं वेदवह्निष्कृतास्ते
द्विजा यतीनां न भवेच्च भिक्षा ॥४९॥ गृहोपकंठेषु च वः श्मशानमद्य-
प्रभृत्यस्त्विति ताञ्छशाप । अद्यापि तद्देशभवा न वेदमधीयते नो यतिनां
च भिक्षा ॥५०॥ तदाप्रभृत्येव गृहोपकंठेष्वसीद्धमशानं किल हंत तेषां ।
महत्सु धीपूर्वकृतापराधो भवेत्पुनः कस्य सुखाय लोके ॥५१॥

तजात्यंतर्गतदत्तवंशावतंसरामकुमारसूनुधनपतिसूरिविरचिते श्रीमच्छंकराचार्यविजयडिंडिमे षोडशः सर्गः ॥ Res faciliores satis accurate expedit, difficiliorum explicationem ab ejus aevi homine frustra quaeras. Passim locos integros ex Anandagiris opere, et simili quadam Śankarae vita, necnon e hymnis Śankarae tributis excerpsit. Idem auctor *Vidyaratnākaram* (E. I. H. 343. 344), encyclopaediam literarum Sanskriticarum, in *Colebrookii* usum, ex operibus vulgatis sine ulla crisi compilavit.

Codex post annum 1820 exaratus est. (MILL 19.)

628.

Lit. Bengal. Charta Ind. Foll. 96. Long. 16. Lat. 5. Linn. 8.

Sankshepaśankarajayas. (C.)

Idem liber in codd. E. I. H. 441. 724 (fragm.). 734 (cum Dhanapatīs commentario, anno 1802 exarato). 1960 exstat. Quorum in codicum numero noster A. et cod. E. I. H. 441. textum exhibere videntur corruptelis minimis foedatum.

In cod. E. I. H. 1960. tertium *Śankaravijaya* inscriptum opus reperitur. Idque capita 32. continens et metro vulgari compositum dialogi forma a *Chidvilāsa* yatindra cum *Vijnānakanda* tapodhanendra communicatur. Incipit: अस्तु स्वस्तिकृते वस्तु निस्तुलानंदनिर्भरं । वस्तु वा शांकरं नः स्तादीन्वितायै समृद्धये ॥१॥ Uter liber recentior sit, hujus loci non est quaerere; id solum monuisse velim, ab utroque auctore Śankaram frequentissime *deśikendram* nuncupari, quae appellatio neque ab Anandagiri usurpari, et ritus Tántricos olere videtur¹. Codex e libris Johannis Taylor provenit, ideoque in Deccan regione (Godāṭaṭe) exaratus est.

Manuscriptum nostrum post annum 1820 exaratum est. (MILL 6.)

629.

Lit. Bengal. Charta Europ. Foll. 126. Long. 13. Lat. 8. Linn. 12-15.

Vidvanmodataranginī (fluvius sapientium animis delicias afferens) liber a *Rámadeva*, *Chiranjīva* cognomen gerente, *Rāghavendrae* filio, *Kāśināthae* nepote, scriptus et in octo capita (taranga) divisus. Primum, collato Weberi Catal. p. 158 sqq. paulum emendatum, subjunxi: तमोगुणविनाशिनी सकलकालमुद्द्योतिनी धरातलविहारिणी जडसमाजविद्वेषिणी । कलानिधिसहायिनी लसदलोलसौदामिनी मदं-

¹ Nam quod *deśika* per se magistrum (guru) significare dicitur, id nescio an ab angusti judicii lexicographis proficiscatur.

तरवलेबिनी भवतु कापि कादंबिनी ॥१॥ *Daksho* दक्षोपमेयः समजनि
जनितांरभसभावनीयो रक्षोविशोभनीतः प्रथितजनपदो रक्षितो येन
Gaudaḥ । तस्याशीर्वादूवादलकलितशिखो भूपतेर्वैश्युपः संजा-
तोऽनेकशाखः स्फुटमिव निगमो व्यासतो व्यासमात्रः ॥२॥ क्रियादक्षस्य
दक्षस्य *Rādhāpurānivasinaḥ* । सौजन्यजनिता कीर्तिर्गौडदेशमपू-
रयत् ॥३॥ तस्य काश्यपगोत्रस्य काश्यपस्येव संततिः । प्रचुरा गौडदे-
शीयकुलीनाग्रसराभवत् ॥४॥ ब्राह्मण्याचारधाराचरणरसवशो हंसरू-
पोऽस्य वंशे *Kāśināthābhīdhānaḥ*¹ समजनि विनतो गोषु च
ब्राह्मणेषु । येनानीय प्रयत्नाद्भिज्जचरणरजो मूर्ध्नि विन्यस्तमात्रं पुतादेरत्
सिद्धौषधमिव सहस्रानेकरोगाञ्जहार ॥५॥ सामुद्रिके सोऽथ समुद्र-
कल्पः *Sāmudrikāchārya* इति प्रसिद्धिः । लेभे नृणामाकृतिदर्शनेन
फलं वदन्भूतभविष्यदादि ॥६॥ अथ तस्य त्रयः पुत्रा जाताः पितृपरा-
यणाः । *Rājendro, Rāghavendraḥ* cha, *Maheṣaḥ* चेति ते
क्रमात् ॥७॥ तेषामेष गुणोत्तरः समजनि *śrī-Rāghavendraḥ* कृती
वात्ये यं समुद्रोऽथ लक्षणयुतं तातोऽनुरक्तोऽभवत् । लेभे षोडशवार्षिकः
कृतिमतामानंदवृंदांकुरो *Bhaṭṭāchāryaṣatāvadhāna-padavīm*
यस्तीर्णविद्यार्थीवः ॥८॥ वात्येऽधीत्य समस्तशास्त्रमभितः *Siddhānta-
vāgiṣa-to* वागीशप्रतिमो बभूव विजयी वादेषु विद्यावतां । यस्या-
स्वाद्य सरस्वतीरससुधाधारैकसारा गिरो मूर्धादोलनशालिनो हि कवयो
गायन्ति नित्यं यशः ॥९॥ एकैकमेकैककविप्रयुक्तं श्लोकस्थितं वर्यमप-
व्यवस्थं । आकर्ष्य तत्संख्यमथ प्रयुक्ते स्वयंकृतश्लोकगतं च वर्यं ॥१०॥
रीत्यनया श्लोकशतं कवीनां शतस्य निर्वृत्त्यवधारयित्वा । समस्यया
पूर्तिमतीमयैतां स्वयंकृतश्लोकशतं तथैव ॥११॥ अतोऽभिधानेन शता-
वधानो बभूव लोके विदितप्रभावः । अनन्यसाधारणशक्तिशाली संख्या-
वतां संसदि माननीयः ॥१२॥ श्रुत्यर्थसार्थानवबोधहेतोर्मोहांधकारे पततां
चिराय । संचारहेतोर्विविधक्रियायै *Mantrārthadīpam* कृतवान्कृती
यः ॥१३॥ नानाव्यवस्थाप्रमवंतमंतर्विद्वद्भिचारोऽल्लङ्घ्यरंगं । याḥ *Kā-
latattvārṇavam* uttaritum *Rāmāprakāśam* nibabandha
setum ॥१४॥ यस्य च कविद्वयकृतमेतच्छ्लोकद्वयं ।

1. Ahaṁ *Hariharah* siddher avilambasarasvatīḥ ।²

Sākshāch *Chhatāvadhānaḥ* tvam avatīrṇā Sarasvatī

2. Pūmrūpādarāṇi³ sākshād avatīrṇā Sarasvatī । [॥१५॥

Jitaḥ⁴ *Ṣatāvadhāno* 'to Viṣṇunāpi na jishṇunā

Kim cha ।

[॥१६॥

Adhīyānam uddiṣya chādhyāpakō yam

Bhavanandasiddhāntavāgiṣa ūche ।

'Ayaṁ ko 'pi devo 'navadyātididyā-
chamatkārādhārām apārām bibharti' ॥१७॥⁵

¹ Kāśinātho 'shṭamo 'smāt Cod. Berol.

² °sarasvatī MS.

³ Sic MSS.

⁴ जातः MS.

⁵ Bhujangaprayāta.

तस्मादहं समुत्पन्नो महापुरुषतः पुमान् । धामैकनिधितः सूर्यात्किरणैक-
कणो यथा ॥१८॥ विचार्य तारकं चक्रं पिता मे करुणापरः । मन्त्राम
Rāmādeveti कृतवानामकर्मणि ॥१९॥ नास्मैव संबोध्य जनः कथायां
यदेवमाकारयित⁶ तदाशीः । ततोऽग्रजो मामतिवत्सलत्वाच्चिरं चिरंजी-
वतया जुहाव ॥२०॥ सोऽहं पुरः समधिगत्य पितुः प्रसादं ब्रह्मेकतां
गतवतः शिवराजधान्यां । यत्नादधीतमनधीतमथापि शास्त्रमध्यापयामि
निभृतं निपुणं विचार्य⁷ ॥२१॥ *Nyāyādiṣṭreshu mayā kṛitā*
ye kāryeshu ye vā ruchiraprabandhāḥ । bhavanti vidyāsu
cha yāsu yāsu ye बुधास्तत्परितोषकास्ते ॥२२॥ संप्रत्यसौ सर्वमही-
श्वराणामपंडितानामपि सम्मतीनां । विलासहेतोरेष पंडितानां विरच्यते
कोऽपि मया प्रबंधः ॥२३॥ पुनः पुनः पंडितमंडलीं तां याचे यया
भूरपि मंडितेयं । मात्सर्यमुत्सृज्य कृतिं ममैतां सर्वे भवंतोऽपि विलो-
कयंतु ॥२४॥ जाने कदाचिदपि नैव शिवस्वरूपाज्ञातात्परं परमदैवतम-
न्यदत्त । तस्मादिमां कृतिमिहास्य तरंगिणीवे पाठ्याय तच्चरणयोः परि-
कल्पयामि ॥२५॥ एतां मदीयामवगाह्य सम्यक्तरंगिणीं शुद्धिधियो मनुष्याः ।
विद्यार्णवालोडनमंतरेण भवंतु *Shatśāstramata-pravīṇāḥ* ॥२६॥
द्वैताद्वैतमतादिनिर्णयविधिप्रोद्बुद्धबुद्धिः श्रुतो भट्टाचार्यशतावधान इति
यो गौडोद्भवोऽभूत्कविः । विद्वन्मोदतरंगिणी ननु चिरंजीवेन तज्जन्मना
शास्त्रे या रचितोचितः प्रथमकस्तस्यास्तरंगो गतः ॥२७॥

इति महामहोपाध्यायश्रीचिरंजीवभट्टाचार्यकृतविद्वन्मोदतरंगिण्यां प्रथ-
मस्तरंगः ॥१॥ *

Argumentum libri, systematum philosophicorum et
religiosorum expositionem popularem, hic illic salibus
aspersam, continentis, *Fr. Windishmann* in libro Mün-
chener Gelehrte Anzeigen 1844. XVIII. p. 581 sqq.
breviter et dilucide enarravit. Partem libri, tar. II. III.
VIII. Kali-Krishna Bahadur anno 1832 et 1834, sen-
tentiis et distichis nonnullis praetermissis, edidit et An-
glice se vertisse professus est. De codice Berolinensi
cf. Weber Catal. p. 158.

Tar. I. fol. 6^b; II. fol. 20^b; III. fol. 30^b; IV. fol. 47^b;
V. fol. 61^b; VI. fol. 72^b; VII. fol. 97^b; VIII. fol. 125^b.

Codex post annum 1810 satis accurate exaratus est.
(MILL 41.)

⁶ यदेतमाका° MSS.

⁷ 'Equidem quum praesentem patris favorem mihi conciliave-
rim, qui Vārānāsiae cum numine conjunctus est, diligenter doctri-
nas, quas (ab eo) edoctus sum, aliasve quas non edoctus sum, trado,
rebus obscuris cum sollertia perpensis.' Metri ratione respecta,
equidem verba: ब्रह्मेकतां गतवतः शिवराजधान्यां de 'Rāghavendra in
urbe Benares mortuo' intellexerim; *Windishmann* vero *Śivarāja-
dhānyām* vocabulum in alteram distichi partem tractum ad *Rāma-
devam* Benaris magisterium exercentem retulit.

N. JURISPRUDENTIA (DHARMA).

A. DHARMASASTRA.

630.

Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 47. Long. 11½.
Lat. 6. Linn. 10, 11.

Dharmaśāstram, legum codex, vulgo *Yājñavalkyae* tributus, antiquitate *Mānavadharmasāstrae* proximus. Caput primum de moribus et cerimoniais (*āchāra*), secundum de jure civili (*vyavahāra*), tertium de pietatis (*prāyaścitta*) agit.

Codex noster cum Chambersiano 346, nunc Berolini adservato, tantopere consentit, ut ex eodem fonte utrumque derivatum esse facile appareat. Cujus rei probandae causa varias lectiones distichorum primi libri 1-150. cum Stenzleri textu collatorum excerpti.

5. प्रवर्तकाः. 10. निषेकाद्याः. 18. संतर्जानु. 23. पूर्वकां. 24. स प्रोक्ष. 29. भैक्षं. 31. अपोशान. 32. आद्यात्. 37. पाड-शाद्वाद्वा. 47. अधीयीत. 56. नैतन्मम. 59^a. यज्ञस्य चत्विजे. 59^b. उत्तरजश्च. 62. वेतने. 66. दंड्यो. Ibid. दूषयंस्तं. 71. गंधवीश्च. 79. चतस्रस्तु. 82. भूषणच्छादनैः. 85^a. पुत्राश्च. 85^b. स्वातंत्र्यं न. 87. इह. 88. विनेतराः. 89. वृत्तवर्ती. 97. पंचमे सप्तमेऽपि वा. 98. प्रकुर्वीत. Ibid. पूर्विकां. Post distichon 89. haec sequuntur :

कंटकिक्षीरवृक्षोत्थं द्वादशांगुलिसंमितं ।
कनिष्ठकाग्रवत्सूलं पर्वार्धकृतकूर्चिकं ।
दंतधावनमुद्दिष्टं जिह्वोल्लेखनिका तथा ।

99. सवगच्छेत्. 101. अध्यात्मिकां. 106. अपोशान. 108. सकृत्य भिक्षा दातव्या भिक्षवे. 109. सत्क्रियान्वासनं. 113. नातिभोऽथ. 115. चोत्थाय. 119. कुसीदकृषि. 124. स हि सोमं. 125. पशुं. 132. वार्धुषी. 136. वर्ज्यं. Ibid. सर्वमंतं. 137. निःक्षिपेत्. 143. यथोत्तरं द्वि post वहिः. 144. तथा pro मृते. 146. च pro वा. 147. कृतांतरे. 148. श्मशाने.

Distichorum omnium numerus in hoc codice 1058. In fine haec adduntur, emendatis emendandis a me exscripta :

विप्रैरेतद्विशेषेण धार्यं वाजसनेयकैः ।
इच्छद्भिर्भूमतुलमिह लोके परत्र च ॥ ५० ॥
यद्वाभं मया देवादादित्यादौ सनातनात् ।
तद्वः सर्वमिदं प्रोक्तं श्रुतिस्मृत्यभिसंज्ञितं ॥ ५१ ॥
निःश्रेयसकरं नृणां शास्त्रं देवाभिपूजितं ।
ज्ञात्वा ये च व्यवस्यंति ते नेहायांति वै पुनः ॥ ५२ ॥
निर्जित्य वाजसनेयानृषोऽन्वैतानुपस्थितान् ।
मावो येनाहतास्तस्यै नमोऽस्तु ब्रह्मरातये ॥ ५३ ॥

अध्यापयितुं संक्षिप्तं शास्त्रं बुद्धिविवर्धनं ।
अतुलं छंदसि हैतद्याज्ञवल्केन भाषितं ॥ ५४ ॥¹
सर्वपापहरं पुण्यं सुप्रसन्नं समंजसं ।
द्योक्तानामपि विज्ञेयं सहस्रं च शताधिकं ॥ ५५ ॥ etc.

प्रकाशिता येन यजूंषि लोके भृगोः सकाशात्तपसः प्रभावात् ।
तं याज्ञवल्क्यं ककुदं मुनीनां नमस्करोम्यार्तिहरं मुनींदुं ॥

Editio praestantissima cum versione accurata Germanica a Stenzler anno 1849 Berolini edita est. Quam versionem Roer et Montriou in libro: 'Hindu law and judicature from the Dharma-śāstra of Yājñavalkya. Calcutta, 1859. 80.' Anglice reddiderunt.

Codex hoc seculo ineunte exaratus est. (MILL 55.)

631.

Foll. 217^b. Hoc folium, quod literatura Bengalica hoc seculo ineunte exaratum est, laeva numero १९, dextra १८. signatum, *Mitāksharae*, a *Vijnāneṣvara* scriptae, fragmentum continet, quo *Yājñavalkyae* distichon 2, 127. explicatur. (WILSON 163^d.)

632.

Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 354. Long. 13½.
Lat. 5. Linn. 9.

Continetur hoc codice commentarius ad secundum *Mitāksharae*, a *Vijnāneṣvara* compositae, caput, quo jus forense tractatur. Qui commentarius subscriptione a *Lakshmidēvi* compositus esse dicitur. In folio 1^a. vero titulus *Mitāksharāṭīkā Bālabhāṭī* inscriptus est. Incipit: पूर्वतोते दुष्टदंडस्य शिष्टरक्षणस्य विधानादन्यथ्यतिरेकाभ्यां पालनाधिकारिणाहरहर्ब्यवहारदर्शनं कर्त्तव्यमित्युक्तं तस्य व्यवहारस्य स्वरूपप्रकारेति कर्त्तव्यताकांक्षायामयमध्याय इत्याहाभिषेकादीति.

In fine haec leguntur: इति श्रीमन्मिताक्षराव्याख्याने महादेवभट्टात्मजोमांगजवैद्यनाथाङ्गाभूतनालकृष्णजनिपापगुंपाख्यश्रीलक्ष्मीदेवीविरचिते लक्ष्म्यभिषे व्यवहारप्रकरणं संपूर्णं ॥ Quae verba, quamvis corrupta, opus post medium seculum duodevicesimum compositum esse probant.

Codex hoc seculo ineunte exaratus est. (WILSON 160.)

633.

Lit. Bengal. Charta Ind. Foll. 155. Long. 16.
Lat. 3½. Linn. 6.

Continetur hoc codice *Subodhinī*, commentarius brevis ad *Vijnāneṣvara* *Mitāksharām* a *Viṣveṣara* (bhaṭṭa-

¹ i. e. 'Hic legum codex praestantissimus, animi incrementum, ut docendo inserviret, a Yājñavalkya metrica in compendium redactus est.'

Viṣveṣvara) Pettibhaṭṭae et Ambikae filio, e Kauṣika gente oriundo, compositus. (A.) Incipit:

नमः सकलकल्याणभाजनाय पिनाकिने ।

नमो लक्ष्मीनिवासाय देवतायै गिरां नमः ॥१॥

पेट्टिभट्टात्मजः श्रीमान् भट्टविश्वेश्वरः सुधीः ।

व्याख्यां मिताक्षराख्यायाः कुरुतेऽयं सुबोधिनीं ॥२॥

मतिर्येषां शास्त्रे प्रकृतिरमणीया, व्यवहृतिः

परा, शीलं श्लाघ्यं, जगति क्षुब्धवस्ते कतिपये ।

चिरं चित्ते तेषां मुकुरतलभूते स्थितिर्मिया-

दियं Vyāsāranyappravaramuniśiṣhyasa भणितिः ॥३॥

पूर्वाध्यायायान्ते राजधर्म्मकथनप्रस्तावेन दुष्टेषु दण्डविधानाच्छिष्टेषु परिपालनविधानादन्यव्यतिरेकाभ्यां प्रजापालनाधिकारिणाऽहरहर्द्देशनं कर्त्तव्यमित्युक्तं । तस्य व्यवहारस्य स्वरूपेति कर्त्तव्यताकाङ्क्षायामुत्तराध्याय आरभ्यते । अभिषेकादिगुणयुक्तस्येति ।

1. Vyavahāramātrikā fol. 8^b; 2. asādhāraṇamātrikā fol. 31^b; 3. ṛiṇādānaprakaraṇam et 4. nikshepaprakaraṇam fol. 48^b; 5. sākshiprakaraṇam fol. 56^a; 6. lekhyaparakaraṇam fol. 57^a; 7. divyaparakaraṇam fol. 60^b; 8. rikthavibhāgaparakaraṇam fol. 113^a; 9. sīmāvivādaprakaraṇam fol. 116^b; 10. svāmipālāvivādaprakaraṇam fol. 113^b; 11. asvāmikavikrayaprakaraṇam fol. 119^b; 12. dattāpradānikam fol. 121^a; 13. kṛitānuṣayaprakaraṇam fol. 121^b; 14. abhyupetyāsuśrūṣhā fol. 123^a; 15. samvidvyatikramaprakaraṇam fol. 123^b; 16. vetanādānaprakaraṇam fol. 125^a; 17. dyūtasamāhvayaprakaraṇam fol. 125^b; 18. vākpārushyam fol. 130^a; 19. daṇḍapārushyaprakaraṇam fol. 134^a; 20. sāhasaprakaraṇam fol. 134^b; 21^a. nejakādānām daṇḍavidhānam nāma prāsangikaprakaraṇam fol. 136^a; 21^b. vikrīyāsampradānam fol. 138^b; 22. sambhūyasamutthānam fol. 142^b; 23. steyparakaraṇam fol. 146^b; 24. strīsamgrahaprakaraṇam fol. 152^a; 25. prakīrṇakam fol. 154^b.

In fine disticha duo leguntur, quorum primum, collato codice B. emendatum, exscripsi:

माता पुण्यचरित्कीर्तिविभवा (°विमला B.) यस्यांविका नामतः,

शाकल्यापरमूर्त्तिरार्यचरितः श्रीपेट्टिभट्टः पिता ।

सोऽयं कौशिकवंशभूषणमणिः श्रीभट्टविश्वेश्वरो

विज्ञानेश्वरसूक्तिभारविवृतौ दक्षश्चिरं वर्धते ॥१॥¹

Codex post annum 1810 satis accurate exaratus est. (WILSON 32.)

634.

Foll. 167-217. Lit. Bengal. Linn. 13-17. Subodhinī's fragmentum, quo Maheṣvara's commentarius inde ab initio usque ad finem capitis rem hereditariam tractantis continetur. (B.)

¹ °सूक्तिमात्रविवृतौदीक्षश्चिरं B.

Haec voluminis pars post annum 1805 exarata est. (WILSON 163^c.)

635.

Foll. 218-251. Mitāksharayāḥ Siddhāntasangrahas, placitorum, quae Mitāksharā libro continentur, compendium, a Rādhāmohanāśarman factum. Incipit:

नत्वा कृष्णपदद्वन्द्वं राधामोहनशर्म्मेणा ।

मिताक्षराणाः सिद्धान्तसंग्रहोऽयं विलिख्यते ।

सर्वत्र संक्षेपे कार्यकारिवाभावादष्टादशविवादपदसिद्धान्तसंग्रहेऽयं यत्नः । यद्यप्यष्टादशविवादपदानां परस्परकार्यकारणभावाभावाभ्यान्मनवेयपाठक्रमो ग्रन्थकृद्भिर्न लिखिततथापि प्रसिद्धत्वात्तत्रम एवात्र लिख्यते मतानु योगीश्वरस्येव ।

Auctor, quae Vijnāneṣvara de octodecim actionum civilium generibus protulit, in compendium redegit et perraro annotationibus illustravit, ordinem vero eum secutus est, qui Mānavadharmae libris VIII et IX (cf. VIII, 4-7) observatus est, et quem ipse vulgo retineri (prasiḍḍhatvāt) declarat.

Haec voluminis pars hoc seculo ineunte exarata est. (WILSON 163^e.)

636, 637.

Volumina duo. Lit. Devan. Charta Ind. Vol. I. Foll. 1-274. Long. 11. Lat. 5. Linn. 9. Foll. 275-332. Long. 11½. Lat. 5. Linn. 14. Vol. II. Long. 11½. Lat. 5. Linn. 10.

Parāsarasmṛitiriyākhyā Mādhavīyā, legum codicis Parāsarāe tributi explicatio, a Mādhava composita (A.). quo opere auctor se Parāsarasanhitām interpretatum esse profitetur, re vera textu illo exili usus est, quo suam morum, legum, philosophiae, theologiae doctrinam, e variis fontibus petitam, exponeret et in conspectu collocaret. Quare, quae ex libris antiquioribus afferuntur, nonnunquam satis utilia sunt, sed in explicandis Parāsarāe verbis a re et veritate longius discessit, quam Vijnāneṣvara in Yājñavalkyae commentario.

Vol. I. foll. 332. Adhyāya I-III. Prooemii partem majorem, qua inprimis Parāsarasmṛitis auctoritas arguitur, collatis codicibus B. et E. I. H. 402.² paulum emendatum, subjeci:

वागीशाद्याः सुमनसः सर्वार्थानामुपक्रमे ।

यं नत्वा कृतकृत्याः स्युस्तं नमामि गजाननं ॥१॥

सोऽहं प्राप्य विवेकतीर्थपदवीमाप्तायतीर्थं परं

मज्जन्सज्जनतीर्थसंगनिपुणः सद्भुजतीर्थे अयन् ।

लब्धामाकलयन्प्रभावलहरौ श्री-Bhāratītīrthato

Vidyātīrtham उपाश्रयन्हुदि भजे श्रीकंठमव्याहृतं ॥२॥

² Hoc apographon e codice, anno 1597 exarato, transcriptum est.

सत्यैकव्रतपालको द्विगुणधीस्वर्धो चतुर्वेदिता
 पंचस्कंधकृती षडन्वयदृढः सन्नांगसर्वसहः ।
 अष्टव्यक्तिकलाधरो नवनिधिः पुष्पहृत्प्रत्ययः
 स्मार्तोच्छ्रायधुरंधरो विजयतां *śrī-Bukkaṇaḥ* स्थापतिः ॥३॥
 इंद्रस्यांगिरसो, ऽनलस्य सुमतिः, शैव्यस्य मेधातिथि-
 धैर्म्यो धर्मसुतस्य, वैव्यनृपतेः स्त्रौजा, निमेगौतमिः ।
 प्रत्यदृष्टिरुंधतीसहचरो रामस्य पुण्यात्मनो
 यद्वत्तस्य विभोरभूतुलगुरुर्मती तथा *Mādhavaḥ* ॥४॥
 प्रज्ञामूलमहाविवेकसलिलैः सिक्तावल्लोपमिका^१
 मंत्रैः पल्लविता विशालविटपा संध्यादिभिः षड्गुणैः ।
 जज्ञ्या कोरकिता यशःमुरभिता सिद्धा समुद्यत्फला
 संप्राप्ता भुवि भाति नीतिलतिका, सर्वोत्तरं माधवं ॥५॥
Śrīmatī janani yasya, sukīrtir Māyanah pitā ।
Sāyaṇo Bhoganāthaḥ cha manobuddhī sahodarau ॥६॥
Yasya Baudhāyanam sūtram, śākhā yasya cha yājushī ।
Bhāradvājaṃ kulam yasya, sarvajnaḥ sa hi Mādhavaḥ ॥७॥
 स माधवः सकलपुराणसंहिताप्रवर्तकः स्मृतिमुखमापराशरः ।^२
 परावरस्मृतजगदीहितामये पराशरस्मृतिविवृतौ प्रवर्तते ॥८॥
 पराशरस्मृतिः पूर्वैर्न व्याख्याता निर्वद्धभिः ।
 मयातो माधवार्येण तद्व्याख्यायां प्रयत्यते ॥९॥
 ननु “नेयं स्मृतिव्याख्यानमर्हति तत्प्रामाण्यस्य दुर्निरूपत्वात् । यच्च वेद-
 प्रामाण्यकारणं जैमिनिना स्मृतितं तत्प्रमाणं वादरायणस्यानपेक्षत्वादिति,
 न तत् *pauruṣheyeshu* मूलप्रमाणसापेक्षेषु ग्रंथेषु योजयितुं शक्यते ।
 तर्ह्यस्तु मूलप्रमाणमुपजीव्य प्रामाण्यं । तन्न, मूलस्य दुर्भणत्वात् ।^३ न
 तावत्प्रत्यक्षं मूलं, धर्मस्यातीन्द्रियत्वात् । नाप्यनुमानं, तस्य प्रत्यक्षसापे-
 क्षत्वात् ।^४ नापि पुरुषांतरवाक्यं । विप्रलंभकस्य पुंसो यथादृष्टार्थवादि-
 त्वाभावात्, अविप्रलंभकस्यापि संशयविपर्ययसंभवात् । नापि चोदना,
 तस्या अनुपलम्भेः । नो खलु स्मर्यमाणानां शौचाद्याचाराणां मूलभूतां
 कांचिच्चोदनां प्रत्यक्षत उपालभामहे । *nāpy anumātuṃ śakyate,*
Śākyādiprapñitachaitayavandanādishv atiprasangāt. Atho-
chyeta ^५ : ‘*Manvādismṛitīnām Śākyādisṛitīnām chāsti*
mahad vaishamyam, pratyakshavedenaiva sākshān Man-
vādiprāmānyāngikarāt. Yād vai kiṃcha Manur avadat,
taḍ bhesajam iti hy āmnāyate. Na tv evaṃ Śākyādi-
smṛityanugrahakam kiṃchid vaidikam vacho’sti. Ato
noktātīprasanga’ iti. *Tan na. Yād vai kiṃchety asyār-*
thavādatvena svārthe tātparyābhāvāt. मानवी चूचौ धाये
 कुयैदिति विधाय तद्विधिस्तावकत्वेन यद्वैकिचेत्यादेः पठितत्वात् । तस्य
 च विधेयमर्थः । इष्टिविकृतिरूपे सोमारौद्रे चरावतिदेशतः प्रामासु
 सामिधेनीषु मध्ये प्रक्षेप्यौ धाय्यासंज्ञकौ द्वौ मंत्रौ, तौ मानवी कर्तव्या-

^१ सिक्तापलो° A. सिक्तावलो° B. C.

^२ स्मृतिमुखमा° A.

^३ यद्यस्तु मूलप्रमाणमुपजीव्य प्रामाण्यं तत्तन्मूलस्य दुर्भणत्वात् । A.

^४ तस्य प्रत्यक्षमूलत्वात् A.

^५ ‘Quodsi dicatur.’

विति । तत्र मानवत्वमुक्तेनार्थवादेन^६ प्रशस्यते । अतो न स्मृतिप्रामाण्यं
 वेदेनोक्तमिति शाक्यादिस्मृतिवदप्रमाणभूता एव मन्वादिसमृतयः । तथा
 चोक्तं ।

प्रायेणानृतवादितापुंसां भ्रांत्यादिसंभवात् ।

चोदनानुपलम्भेऽथ अज्ञामात्रात्प्रमाणतेति ॥

अस्तु वा कथंचिन्मनुस्मृतेः प्रामाण्यं तथापि प्रकृतायाः पराशरस्मृतेः
 किमायातं ।^७ न हि मनोरिव पराशरस्य महिमानं क्वचिद्वेदः प्रख्याप-
 यति । तस्मान्नदीयस्मृतेर्दुर्निरूपं प्रामाण्यं” ।

अतोच्यते । *Prāmānyasya svatastvād, aprāmānye kāra-*
nābhāvāch cha smṛitayaḥ pramāṇam. यत्त्वप्रामाण्यसाधकम-
 नृतवादितादिहेतुत्वमुपन्यस्तं तदसिद्धं । आजन्मसिद्धेषु मनुपराशरा-
 दिध्वनृतवदनभ्रांत्योरत्यंतानाशंकितत्वेन हेतोः स्वरूपासिद्धेः । न चा-
 जन्मसिद्धौ विवदितव्यं, पराशरादिस्मृतावबोधनामेव मंत्रार्थवादेतिहा-
 सपुराणानां तदीयसिद्धिवोधकत्वात् । मंत्राद्यप्रमाणे^८ च पराशराद्य-
 स्मृतावेऽनाश्रया सिद्धिः केन वार्येत । मानान्तराविरुद्धानामननुवादिनां
 मंत्रादीनां स्वार्थप्रामाण्यमुत्तरमीमांसायां देवताधिकरणे व्यवस्थापितं ।
 अर्थवादाधिकरणे तु स्वार्थप्रामाण्यनिराकरणं विरुद्धानुवादयोः साव-
 काशं । अतो यद्वैकिचेत्यर्थवादस्य विधिस्तावकस्य स्वार्थेऽपि तात्पर्यम-
 स्तीति न शाक्यादिप्रतिवर्दी युक्ता । तदेवाभिप्रेत्य *Chaturvīṃśatimate*
 शाक्यादिवाक्यानामनादरणीयत्वमुक्तं ।

अहं चार्वाकवाक्यानि बौद्धादिपठितानि तु ।

विप्रलंभकवाक्यानि तानि सर्वणि वर्जयेदिति ॥

न च पराशरमहिम्नोऽश्रौतत्वं । स होवाच *Vyāsaḥ Pārāśarya*
 इति श्रुतौ पराशरपुत्रत्वमुपजीव्य व्यासस्य स्तुतत्वात् । यदा सर्वसंप्रति-
 पन्नमहिम्नो वेदव्यासस्यापि स्तुतये पराशरपुत्रत्वमुपजीव्यते, तदा किमु
 वक्तव्यमचिंत्यमहिमा पराशर इति । किंच वाजसनेयिशाखायां वंश-
 ब्राह्मणे वेदसंप्रदायप्रवर्तकगुरुशिष्यपरंपरायां पराशरस्य पुत्रपुत्रौ श्रूयते ।
 घृतकौशिकाद्वृतकौशिकः पाराशर्यायनात्पाराशर्यायणः पाराशर्यात्पारा-
 शर्यो जातूकर्ष्यात् (शत° ब्रा° १४. ५. ५. २९.) इत्यादि । तस्मात्परा-
 शरोऽपि मनुसमान एव । एष एव व्यासो वसिष्ठत्रियाज्ञवल्क्यादिषु
 योजनीयः । तत्तद्विषयश्रुतीनामुपलंभात् । ऋषयो वा इंद्रं प्रत्यक्षं नाप-
 श्यन् तं वसिष्ठः प्रत्यक्षमपश्यत् । अत्रिरादौर्वीय^९ प्रजां पुत्रकामाय ।
 अथ याज्ञवल्क्यस्य द्वे भार्ये बभूवतुरित्याद्याः श्रुतयः । न चैवं सति

^६ मानववचनमु° B. C.

^७ किमायतं B. C.

^८ मंत्राद्यप्रामाण्ये च B. C. सद्भावेनाश्रया MSS. Totum locum
 Muller, Ancient Sanscrit Literature, p. 90. ita vertit : ‘Nay, even if
 we had not the testimony of the Mantras, how could the perfection
 of Parāśara and others be denied, which is involved in their very
 existence ? A difference of opinion is quite impossible.’ Locus
 mihi quidem sic videtur reddendus esse. ‘Quodsi Parāśaram alios-
 que re vera exstitisse, Mantrae ceterique libri sacri auctoritate sua
 comprobent, quis est, qui eorum virorum perfectionem aliunde non
 pendentem negare possit ?’

^९ अत्रिरादौर्वीय A. pr. m. C. अत्रिरादौर्वीय A. s. m. अत्रि-
 रदौर्वीय B.

मन्वादिस्मृतौ कुतोऽनादर इति शङ्कनीयं, मन्वादिस्मृतेर्मैधातिय्यादि-
भिर्याख्यातत्वात्¹ । या च मूलभूतचोदनानुपलब्धिरूपन्यस्ता साप्यसिद्धा ।
'पंच वा एते महायज्ञाः संतति प्रताप्यते, संतति संतिष्ठते । देवयज्ञः
पितृयज्ञो भूतयज्ञो मनुष्ययज्ञो ब्रह्मयज्ञः' इत्यादीनां स्मार्तधर्ममूलभूतचो-
दनानामुपलब्धात् । संतति संततं नित्यमित्यर्थः । यत्रापि शौचादौ नोप-
लभ्यते तत्रापि सा संभाव्यते । तथा चोक्तं भट्टाचार्यैः ।

वैदिकैः स्मर्यमाणत्वात्तत्परिग्रहदार्ढ्यतः ।

संभाव्य वेदमूलत्वात्स्मृतीनां मानतोचिता ॥ इति ।

मनुनाप्येतदेवाक्तं ।

श्रुतिं पश्यन्ति मुनयः स्मरन्ति च तथा स्मृतिं ।

तस्मात्प्रमाणमुभयं प्रमायौः प्रमितं भुवि ॥

योऽवमन्येत ते तूभे हेतुशास्त्राश्रयात्तरः ।

स साधुभिर्वैहिष्कार्यो नास्तिको वेदनिन्दकः ॥² इति ।

आनुशासनिकेऽपि ।

धर्मं जिज्ञासमानानां प्रमाणं परमं श्रुतिः ।

द्वितीयं धर्मशास्त्रं तु तृतीयं लोकसंग्रहः ॥ इति ।

तस्माद्वाख्यातुं योग्या पराशरस्मृतिरिति सिद्धं ।

पराशरस्मृतावस्यां ग्रंथकृतिर्विविच्यते ।

द्वे कांडे द्वादशाध्यायाः श्लोका अष्टोत्तराष्ट्रं ॥

आचारस्याग्रिमः³ कांडः प्रायश्चित्तस्य चांतिमः ।

इष्टप्रान्निरनिष्टस्य निवृत्तिश्चानयोः क्रमात् ॥

एते सर्वे पुण्यश्लोका भवन्तीति श्रुतिर्जगौ ।

विहितादाश्रमाचारदिष्टाभिः पारलौकिकी ॥

प्रसक्तो नरकोऽनिष्टो निषिद्धाचरणेन यः ।

तन्निवृत्तिः स्फुटा शास्त्रे प्रायश्चित्ताभिधायिनी ॥

परलोकप्रधानस्य धर्मस्यैषा द्वयी गतिः ।

प्रायश्चित्तं तथाचारः श्रौतधर्मं तथेक्षणात् ॥

श्रौतो धर्मोऽग्निहोत्रादिराचारस्तदनुष्ठितिः ।

अयथाविध्यनुष्ठाने प्रायश्चित्तं श्रुतौ श्रुतं ॥

कल्पसूत्रकृतः श्रौते प्रायश्चित्तमनुष्ठितिं ।

असूत्रयन्तुभे एव, व्यवहारं तु नानुवन् ॥

तद्वेदायमाचार्यः परलोकप्रधानकं ।

स्मार्तधर्मं विवक्षुः सन्कांडद्वयमवोचत ॥

ननु चोदनयागम्ये व्यवहारेऽपि धर्मता ।

अस्तीति चेदस्तु, सा तु लोके⁴ऽस्मिन्नुपयुज्यते ॥

कारीयादिश्रौतधर्मो दृष्टैकफलको यथा ।

लाभपूजाख्यातिमात्रफला व्यवहृतिस्तथा ॥

जेतुर्लाभादिकं तद्वत्पराजेतुश्च दंडनं ।

तावेव स्वर्गनरकौ विहितप्रतिपिद्धजौ ॥

ननु राज्ञश्च सभ्यानां साक्षिणां चान्यथाकृती ।

प्रत्यवायाद्भवतिः परलोकप्रयोजना ॥

अदंड्यादंडयन्नाजा दंड्याश्चैवाप्यदंडयन् ।

अयशो महदाप्नोति नरकं चापि गच्छति ॥ Manu 8, 128.

सभा वा न प्रवेष्टव्या वक्तव्यं वा समंजसं ।

अद्रुवन्विद्रुवन्वापि नरो भवति किल्बिषी ॥ Ibid. 13.

साक्ष्येऽनृतं वदन्प्राज्ञैर्विध्यते वारुणैर्नरः ।

विवशः शतमा जातीस्तस्मात्साक्षी वदेदृतं ॥ Ibid. 82.

राजादेः प्रत्यवायोऽस्तु व्यवहारे किमागतं ।

व्यवहारो न राजादेरर्थिप्रत्यर्थिनोस्तु सः ॥

अर्थिप्रत्यर्थिनोरुत प्रत्यवायो न हि स्मृतः ।

पराजयनिमित्तेन प्रायश्चित्तं च न स्मृतं ॥

चृणाद्यैर्नरकोक्तिर्या साप्याचारनिबंधना ।

अस्तु वा नरकः शास्त्रविरुद्धव्यवहारिणः ।

परलोकप्रधानत्वमेवास्माभिर्निर्वायते ॥

एतल्लोकप्रधानो यः परलोकोपसर्जनः ।

स धर्मो व्यवहारः स्यादाचारस्तु विपर्यये ॥

प्राधान्ये 'py asya लोकस्य स्यादेवास्मायमूलता ।

गांधर्वाद्युपवेदेषु तादृशेषु तदीक्षणात् ॥

जग्राह पाठ्यमृगवेदात्सामभ्यो गीतमेव च ।⁵

यजुर्वेदादभिनयाच्चसानाथर्वेनादपि ॥

किं बहुतस्यायमाचार्यः परलोकैकदृष्टिमान् ।

व्यवहारं तु नावोचत्किंतु सूचितवानमुं ॥

राजधर्मप्रसंगेन 'क्षितिं धर्मेण पालयन् ।

इति द्रुवन्नाजदृश्यं व्यवहारमसूचयत् ॥

साक्षादिष्टादिहेतुत्वादाचारः पूर्वमीर्यते ।

आचारस्यान्यथात्वे तु प्रायश्चित्तगवेषणं ॥

इहाचारे त्रयोऽध्यायाः प्रायश्चित्ते नवेरिताः ।

अवतारश्चतुर्वर्णधर्मो⁶ साधारणेतरो ॥

शिष्टाचाराद्विके तत्र धर्मो साधारणौ मतौ ।

षट्कर्मक्षितिरक्षाद्या वर्णाः साधारणाः स्मृताः ॥

आचारे प्रथमाध्याये त एतेऽर्थाः प्रकीर्तिताः ।

कृष्यादिजीवनोपायो द्वितीयेऽध्याये ईरितः ॥

चतुराश्रमधर्माश्च सूचिता आश्रमोक्तितः ।

उक्तौ तृतीय आशौचविस्तारश्चाङ्गसंग्रहौ ॥

¹ Müller l. i. p. 92. 'Therefore one must not think of attacking the Smṛitis of Manu and others by any means.' Locum nostrum sic vertendum esse apparet: 'Quae quum ita sint, legum codices, a Manu aliisque compositi, ne (a me) sprete videantur, verendum non est, quum ii Medhātithim aliosque commentatores invenerint (in Parāsara vero explicando hucusque nemo incubuerit).'

² Manu II, 11. Prius distichon in editionibus nostris exstare non videtur.

³ आचारस्यादिमः B. C.

⁴ अस्तीति चेदनुष्ठानलुके B. C.

⁵ जग्राह पाठ्यमृगवेदात् सामभ्यो गीतमेव च A. B. जग्राह पाठ्य-
मृगवेदात् सामभ्यो गितमेव च C. Cf. supra 200^a. 13. ubi nunc
चाभिनयं गीतं legendum esse video.

⁶ आचारश्चतुर्वर्णः B. C.

अध्यायत्रयगा अर्थाः प्रोक्ता आचारकाङ्क्षाः ।
 तुर्ये प्रकीर्णपापस्य प्रायश्चित्तं प्रपञ्चितं ॥
 प्रसंगात्पुनर्भेदादि प्रोक्ते च परिवेदनं ।
 प्रकीर्णशेषः संस्कार आहिताग्नेश्च पञ्चमे ॥
 मलावहे च संकीर्णकरणे चोपपातके ।
 प्रायश्चित्तं षष्ठ उक्तं शुद्धिश्चात्र रसेऽपि च ॥
 अवशिष्टद्रव्यशुद्धिः सप्तमाध्याय ईरिता ।
 प्रायश्चित्तं गोवधस्य सामान्येनाहमे स्मृतं ॥
 रोधनादि विशेषेण नवमे तदुदीरितं ।
 अगम्यागमने प्रायश्चित्तं दशम ईरितं ॥
 अभोज्यभोजनादौ तदेकादश उदीरितं ।
 द्वादशः परिशेषः स्यात्काङ्क्षोरुभयोर्द्वयोः ॥
 अस्यान्येषामनुक्तानामुपलक्षणमीक्ष्यतां ।
 अनुपातकयुक्तेषु प्रायश्चित्तं क्वचित्क्वचित् ॥
 नोक्ते तथा रहस्यं च प्रायश्चित्तं न वर्णितं ।
 सौम्यपर्णादिकृच्छ्राणि नोदितामृत कानिचित् ॥
 नोक्तेः कर्मविपाकश्च तत्सर्वमुपलक्षितं ।
 इत्थं नवभिरध्यायैः प्रायश्चित्तं प्रपञ्चितं ॥
 कलिं प्रति प्रवृत्तत्वात्प्रायश्चित्तप्रपञ्चनं ।
 कलौ हि पापबाहुल्यं दृश्यते स्मर्यतेऽपि च ॥
 नराः प्रायोऽल्पसामर्थ्यास्तेषामनुजिघृक्षया ।
 समकोचयदाचारं प्रायश्चित्तव्रतानि च ॥
 तेषां निन्दा न कर्तव्या युगरूपा हि ते द्विजाः ।
 इत्युक्त्वादावर्ते च प्रायुक्तेषां कृपालुता ॥
 वेदैकदेशाध्ययनं कृष्ण विप्रादिजीवनं ।
 इत्यादिवचसाचारसंकोचो भासते स्फुटं ॥
 प्राज्ञापत्यं गोवधे स्याद्ब्रह्मः सेतुदर्शनं ।
 इति मुख्यव्रतलोके संकोचोऽत्रापि गम्यते ॥ क. त. ल.

Vol. I. fol. 48^b. *Āchārakāṇḍe prathamē 'dhyāya āchā-
 rāvatārah samāptah.*

Ad Parāśarae distichon: व्यासवाक्यावसाने तु मुनिमुख्यः
 पराशरः । धर्मस्य निर्णयं ग्राहं सूक्ष्मं स्पूलं च विस्तरात् ॥ quae-
 stionis criticae nodus parum feliciter solvitur: ननु कस्यायं
 श्लोकः । न तावद्भासस्य । प्रश्नरूपस्याभावात् । नापि पराशरस्य ।
 उत्तररूपत्वाभावात् । न त्वल्पमिदमुच्यते । आद्यश्लोकेऽपि समानमिदं
 नाचोद्यं ।³ एवं तर्हीदृशेषु सर्वेषु परिहारोऽन्वेष्टव्यः ॥ उच्यते । पराशर
 एव भाविशेष्यबुद्धिसमाधानाय स्वकीयवृत्तांतादिज्ञापकार्यमीदृशांशु-
 कान्तिर्मम इति द्रष्टव्यं । भारतादौ व्यासवृत्तांतश्लोकानां व्यासेनैव निर्मि-
 तत्वे सर्वसंप्रतिपत्तेः ॥

Fol. 34^b. De legum conditoribus: तत्र पैठीनसिः । te-
 shām Manv - Angiro - Vyāsa - Gautama Atry - Uṣano - Ya-
 mādāḥ Vasishṭha - Daksha - Samvarta - Śātātapa - Parāśarāḥ ॥

¹ स्यादन्येषामनु° B. C.

² प्रयुक्तेषां C. et B. pr. m.

³ चोद्यं B. C. quod idem valet.

*Vishṇu - Āpastamba - Hārītāḥ, Śankhaḥ, Kātyāyano, Bhṛi-
 guḥ, Prachetā, Nārado, Yogi* (i. e. Yājñavalkya), *Bodhā-
 yana - Pitāmahan* ॥ *Sumantuḥ, Kaśyapo, Babhruḥ, Pai-
 ṭhino, Vyāsa* eva cha । *Satyavrato, Bharadvājo, Gārgyaḥ,
 Kārshṇājiniḥ* tathā ॥ *Jābālir, Jamadagniḥ* cha, *Laugā-
 kshir, Brahmasambhava* । iti dharmapraṇetārah śaṭtrin-
 śad ṛishayas tathā ॥

Nanu kim iyam *parisankhyā*? । *maivam* । *tatha sati
 Vatsa - Marīchi - Devala - Pāraskara - Pulastya - Pulaha -
 Kratu - Rishyaṣṛinga - Śankhalikhita - Chāgaleyā Atreyādī-
 nām* dharmasāstrapraṇetṛitvaṃ na syāt । *Āṣvamedhike
 parvany* api tattanmuniproktadharmānukramaṇād dhar-
 masāstrakartāro 'vagamyante । *śrutā me mānavā* dharmā
 ity upakramyaivaṃ paṭhyate ।

शौमा माहेश्वराश्चैव नन्दिधर्माश्च पावनाः ।

ब्रह्मणा कथिताश्चैव कौमाराश्च श्रुता मया ॥

धूचायणकृता धर्माः काव्या वैश्वानरा अपि ।

भार्गवा याज्ञवल्क्याश्च मार्कंडेयाश्च कौशिकाः ॥

भरद्वाजकृता ये च बृहस्पतिकृताश्च ये ।

कुशेश्च कुणिताहेश्च विश्वामित्रकृताश्च ये ॥

सुमंतुजैमिनिकृताः शाकुनेयास्तथैव च ।

पुलस्त्यपुलहोद्गीताः पावक्रीयास्तथैव च ॥

अगस्त्यगीताः सौधन्याः शांडिल्याः सौलभायनाः ।⁴

बालखिल्यकृता ये च ये च सप्तर्षिभिः कृताः ॥

वैयाघ्रा व्यासगीताश्च वितंडककृताश्च ये ।

तथा विदुरवाक्यानि भृगोरंगिरसस्तथा ॥

वैशंपायनगीताश्च ये चान्य एवमादयः ।

Fol. 54^b. *Anadhyāyaprakaraṇam.*

Fol. 52^b. Praecepta sacra e magistrorum ore ediscenda,
 non vero e libris scriptis legenda sunt: गुरुमुखादेवाभ्येत्यं
 न तु लिखितपाठः कर्तव्यः । तदाह नारदः । पुस्तकप्रत्ययाधीतं नाधीतं
 गुरुसंनिधौ । भ्राजते न सभामध्ये जारगर्भे इव स्त्रिया इति ॥

Fol. 54^b. *Atha yajananayājane nirūpayāmaḥ.*

Fol. 56^a. Sacrificiorum genera enumerantur: हारी-
 तोऽपि । पाकयज्ञान्यजेन्नित्यं हविर्यज्ञांश्च नित्यशः । सौम्यांस्तु विधि-
 पूर्वकं य इच्छेद्ब्रह्म चाव्ययं ॥ ते च गौतमेन दर्शिताः । अष्टका पार्वणं
 आर्द्रं आश्वयुज्याग्रहायणी चैव्याश्वयुजीति सप्त पाकयज्ञसंस्थाः । अग्न्या-
 धेयमग्निहोत्रं दर्शपूर्णमासौ चातुर्मास्यान्याग्रयणेष्टिर्निरूढपशुबंधः सौ-
 तामणीति सप्त हविर्यज्ञसंस्थाः । अग्निहोमोऽत्यग्निहोम उच्यते: षोडशी
 वाजपेयोऽतिरात्रोऽभोर्याम इति सप्त सोमसंस्था इति ॥ अपरांस्तु महा-
 यज्ञक्रतून्देवलो दर्शितवान् । अश्वमेधराजसूयपौंडरीकगोसवादयो महा-
 यज्ञक्रतव इति । एते सर्वे यज्ञा यथायोगं नित्यनैमित्तिककाम्यभेदेन त्रि-
 विधाः ॥ नित्यं नैमित्तिकं काम्यं त्रिविधं कर्म पौरुषमिति मदालसोक्तेः ॥

Fol. 59^a. *Itthaṃ yajanam nirūpitam, yājane tu vidhiḥ*

⁴ शौनवभाजनाः A. pr. m. शौलभंजनाः B. C.

śrūyate. Sequitur disquisitio, utrum sacrificium ritus solius causa, an bonorum et praemii, an utriusque rei respectu habito a Brāhmaṇa habendum sit: द्रव्य-मर्जनब्राह्मणः प्रतिगृह्णीयाद्याजयेदध्यापयेद्वा । न चायं नित्यविधिः । अकरणे प्रत्यवायादिनित्यलक्षणाभावात् । *api tu kāmavidhiḥ* । द्रव्यार्जनकामस्य तत्राधिकायात् । तत्रापि नापूर्वविधिः । जीवनोपायत्वेन याजनस्य प्राप्तत्वात् । तद्धेतुत्वं च मार्कण्डेयपुराणे दर्शितं ।

याजनाध्यापने शुद्धे तथा पुत्रप्रतिग्रहः ।

एषा सम्यक्समाख्याता त्रितयं तस्य जीविका ॥ इति ।

नापि परिसंख्या । नित्यप्राप्तेरभावात् । तस्मात्पक्षे प्राप्तत्वान्नियमवि-धिरयं । स चायं नियमः पुरुषार्थे एव न तु क्रत्वर्थः । द्रव्यार्जनवि-धानस्य पुरुषार्थत्वे न लिप्सा । सूत्रे विचारितत्वात् । तथा हि । द्रव्यप्राप्तिः क्रत्वर्थो पुरुषार्थो वेति संशयः । तत्र पूर्वं पक्षः । *Kra-tvartheyam* । तथापि नियमस्यार्थवत्त्वात् । ब्राह्मणस्य याजनादिना क्षत्रियस्य जयादिना वैश्यस्य कृष्यादिनेति नियमः । स च पुरुषार्थ-त्वपक्षेऽनर्थकः स्यात् । उपायांतरेणार्जितस्यापि द्रव्यस्य क्षुत्प्रतिघाता-दिपुरुषार्थसंपादकत्वात् । क्रतुस्तु नान्यथा सिध्यति । अतस्तत्र निय-मोऽर्थवानिति प्राप्ते ब्रूमः । द्रव्यं हि संपादितं सत्पुरुषं प्रीणयति । अतस्तस्य पुरुषार्थत्वं प्रत्यक्षदृष्टं । क्रत्वर्थता तु नियमान्यथानुपपत्त्या कल्पते । क्लृप्तं चाक्लृप्ताद्बलीयः । सति च पुरुषार्थत्वे क्रतोरपि भोज-नादिवत्पुरुषकार्यतया तदर्थताप्यर्थसंप्रत्यये । नियमस्तु *puruṣhārthe* ऽप्यर्जनविधौ किंचिददृष्टं जनयिष्यति । क्रत्वर्थवादिनो जीवनलोपेन क्रतु-रपि न सिध्येत । अतः पुरुषार्थो याजनादिरिति सिद्धं । चृत्विग्भिर्विना याजयितान्यो न कोऽप्यस्तीति चेत् नैवं । आपस्तंबसूत्रे षोडशानामृ-त्विजां वरणमभिधाय याजयितुः सप्तदशस्य पृथग्वरणाभिधानात् । सदस्यं सप्तदशं कौषीतकिनः समामनंति । स कर्मणामुपद्रष्टा भवतीति । अत एव वसिष्ठवंशोत्पन्नस्य सात्यहव्यनामकस्य महर्षेः प्रपन्नवाक्ये देवभागस्य संज्ञयनामकान्ब्राह्मणान्प्रति याजकत्वं तैत्तिरीयकब्राह्मणे श्रूयते । वासिष्ठो ह सात्यहव्यो देवभागं प्रयच्छन्संज्ञयान्बहुयाजिनो याजयत इति । तथा कौषीतकिब्राह्मणे चित्तनामकं प्रति श्वेतकेतोर्षाजकत्वमाज्ञातं । चित्तो ह वै गार्ग्यैयणिर्यस्ममाण आरुणिं वव्रे स ह पुत्रं श्वेतकेतुं प्रजिघाय याजयेतीति । तस्मादृत्विग्भ्योऽन्यः सदस्यो याजयिता । चृत्विजो वा याजयितारः संतु, सर्वथाप्यस्ति ब्राह्मणानां जीवनहेतुर्षाजनं ॥

Fol. 61^a. *Atha dānapratigrahaṇā nirūpyate*.

Fol. 63^b. *Donorum species quatuor: Dhruvam, āja-srikam, kāmyam, naimittikam* iti kramāt । वैदिको दान-मार्गोऽयं चतुर्धा वर्धते द्विजैः ॥ प्रपारामतडागादि सर्वकामफलं *dhru-vaṃ* । 'tad *ājasrikam* इत्याहुर्दीयते यद्दिने दिने ॥ अपत्यविजयै-श्वर्यस्त्रीवलार्थं यदिष्यते । इच्छासंस्थं¹ तु यद्दानं *kāmyam* इत्यभि-धीयते ॥ कालापेक्षं क्रियापेक्षमर्थपेक्षमिति स्मृतं । त्रिधा नैमित्तिकं प्रोक्तं सहोमं होमवर्जितं ॥

Fol. 71^b. *Iti pratigrahaṇaprakaraṇam*.

Fol. 76^b. *Iti devatāśvarūpanirūpaṇaprakaraṇam*.

Fol. 79^a. *Iti brāhmamuhūrta ātmahitachintanapra-karaṇam*.

Fol. 81^a. *Iti viṇmūtrotsarjanavidhiḥ*.

Fol. 83^b. *Iti śauchaprakaraṇam*.

Fol. 88^b. *Iti āchamanaprakaraṇam*.

Fol. 89^a. *Iti dantadhāvanaprakaraṇam*.

Fol. 91^a. *Iti darbhavidhiḥprakaraṇam*.

Fol. 92^b. *Iti snānaprakaraṇam*.

Fol. 93^b. *Iti vastradhāraṇaprakaraṇam*.

Fol. 94^a. *Iti ūrdhvaṇḍhraprakaraṇam* : ब्रह्मपुराणे । पर्वताग्रे नदीतीरे मम स्नेहे विशेषतः । सिंधुतीरे च बल्मीके तुलसीमू-लमाश्रिते । मृद एतान् संपाद्या वर्जयेत्स्वनमृत्तिकाः ॥ इयामं शान्तिकरं प्रोक्तं रक्तं वज्रकरं भवेत् । श्रीकरं पीतमित्याहुर्वैष्णवं श्वेतमुच्यते ॥ अंगुष्ठः पुष्टिदः प्रोक्तो मध्यमायुष्करी भवेत् । अनामिकाक्षदा नित्यं मुक्तिदा च प्रदेशिनी ॥ एतैरंगुलिभेदैस्तु कारयेन्न नखं स्पृशेत् । वर्ति-दीपाकृतिं वापि वेणुपद्माकृतिं तथा ॥ पद्मस्य मुकुलाकारं तथैव कुमुदस्य च । मत्स्यकूर्माकृतिं वापि अंशाकारमतः परं ॥ दशांगुलप्रमाणं तु उत्तमोत्तममुच्यते । नवांगुलं मध्यमं स्यादष्टांगुलमतः परं ॥ - - - सप्तव्रतोऽपि । ऊर्ध्वमुद्धो मृदा शुभ्रो ललाटे यस्य दृश्यते । स चंडा-लोऽपि शुद्धात्मा पूज्य एव न संशयः ॥

Fol. 94^a. *Prātaḥsnānaprasaṃgena snānāntarāṇy uch-yaṇte*. Tatra Ṣaṅkhaḥ । स्नानं तु द्विविधं प्रोक्तं गौणमुख्यप्रभेदतः । तयोस्तु वारुणं मुख्यं तत्पुनः षड्विधं भवेदिति । तत्र मुख्यस्नानस्य षट्प्र-काराग्नेयपुराणे दर्शिता । नित्यं नैमित्तिकं काम्यं क्रियांगं मलकर्षणं । क्रियास्नानं तथा षष्ठं षोढा स्नानं प्रकीर्तितं ॥

Fol. 101^a. *Atha saṃdhyāvidhiḥ*. तत्र संध्यास्वरूपं द्रष्टुं दर्शयति । अहोरात्रस्य यः संधिः सूर्यनक्षत्रवर्जितः । सा तु संध्या समा-ख्याता मुनिभिर्नक्षत्रदर्शिभिरिति । यद्यपि कालवाचकत्वेनातः संध्याशब्दः प्रतीयते, तथापि तस्मिन्काल उपास्यदेवता संध्याशब्देनोपलभ्यते ॥

Fol. 106^b. *Atha saṃdhyāṅgaṇapavidhiḥ*.

Fol. 109^b. *Atha homavidhiḥ*.

Fol. 113^a. *Atha mūlavachanānusāreṇa devatāpūja-ṇam vaktavyam*.

Fol. 120^a. *Atha brahmayajnavidhiḥ*.

Fol. 122^b. *Atha tarpaṇam*.

Fol. 127^b. *Tarpaṇāntaraṇam vastranishpīḍaṇam karta-vyam*.

Fol. 128^a. *Atha mūlavachanoktaṃ kramaprāptaṃ devārchanam nirūpyate*.

Fol. 137^b. *Iti vaiṣṇavadevaparakaraṇam. Athātithya-paranāmako manushyayajno nirūpyate*. Incipit : आति-थ्यस्य मनुष्ययज्ञत्वं कात्यायनेनोक्तं । अध्यापनं ब्रह्मयज्ञः पितृयज्ञस्तु तर्पणं । होमो दैवो बलिर्भौतो² नृयज्ञोऽतिथिपूजनमिति ॥ श्रुतिरपि । यद्वाद्यग्रेभ्योऽन्नं ददाति तन्मनुष्ययज्ञः संतिष्ठत इति ॥ बौधाय-

¹ इच्छासंस्थं MSS.

² बलिर्भौतो MSS.

नोऽपि । अहरहर्ब्राह्मणेभ्योऽन्नं दद्यान्मूलफलशकादि वैद्यैर्न मनु-
ष्ययज्ञं समाप्नोति ॥

Hospitibus in India summam reverentiam tributam
esse, nisi antiquioribus auctoritatibus constaret, etiam
his recentiorum scriptorum sententiis appareret : अत एव
यमः । न पृच्छद्भोतचरणे देशं नाम कुलं श्रुतं । अथ्वनोऽप्यागतं विप्रं
भोजनार्थमुपस्थितमिति ॥ न केवलं गोतृप्रश्नादिवर्जनं किं तर्हि देवता-
बुद्धिरपि कर्तव्या । तदुक्तं शातातपेन । चित्ते विभावयेत्तस्मिन्मासः
स्वयमुपागत इति ॥ विष्णुपुराणेऽपि । स्वाध्यायगोतृचरणमपृष्टापि तथा
कुलं । हिरण्यगर्भवुद्धा तं मन्येताभ्यागतं गृहीति ॥ देवताबुद्धिविषयत्वे
हेतुः सर्वदेवमयत्वं । तच्च पुराणसारे दर्शितं । धाता प्रजापतिः शुक्रो
वह्निर्वसुगणो यमः । प्रविश्यातिपियेते वै भुञ्जतेऽन्नं द्विजोन्नमेति ॥
गोत्रादिप्रश्ने बाधो यमेन दर्शितः । देशं नाम कुलं विद्यां पृष्टा योऽन्नं
प्रयच्छति । न स तत्फलमाप्नोति दत्त्वा स्वर्गं न गच्छतीति ॥

अतिथित्वेन सुवन्ननानपि भोजनीयानाह (scil. Parāṣara) । पापो
वा यदि चांडालो विप्रश्चः पितृघातकः । वैश्वदेवे तु संप्राप्तः सोऽतिथिः
स्वर्गसंक्रम इति ॥ पापो गोवधाद्युपपातको । एतेषां भोजनीयत्वमेव न
त्वशेषातिथ्यसत्काराहंत्वमेतदेवाभिप्रेत्याश्रमेधिके वर्णितं । चांडालो वा
श्रयाको वा कालेयः कश्चिदागतः । अन्नेन पूजनीयश्च परत हित-
मिच्छतेति ॥ विष्णुधर्मोत्तरे । चांडालो वाय पापो वा शत्रुर्वापि नृधा-
तकः । देशकालेऽभ्युपगतो भरणीयो मतो मयेति ॥

Fol. 156^a. *Iti bhajanaprakaraṇam.*

Fol. 156^b. *Iti ahaṣṣeshādikṛityam.* Sequuntur de
cubili praecepta quaedam : शयनप्रकारमाह हारीतः । सुप्रस्था-
लितचरणतलो रक्षां कृत्वोदकपूर्णघटादिमंगलोपेत आत्मभिरुपामनु-
पहतां सुत्नामाणमिति पठन् शय्यामधिष्ठाय रात्रिसूक्तं जपित्वा विष्णुं
नमस्कृत्य सर्पाय सर्पे भद्रं त इति श्लोकं जपित्वेष्टदेवतास्मरणं कृत्वा
समाधिसाध्यायान्यांश्च वैदिकान्मंत्रान्माविर्त्तनीं च जपित्वा मंगल्यश्रुतं
शंखं च शृण्वन्दक्षिणाशिराः स्वपेदिति । दक्षिणाशिरा इति प्रदर्शनार्थं ।
तथा च विष्णुपुराणं । प्राच्यां दिशि शिरः शस्तं याम्यायामथवा नृप ।
सदैव स्वपतः पुंसो विपरीतं तु रोगदमिति । गर्गोऽपि । स्वगृहे
प्राक्शिराः श्रेते ज्ञायुषं दक्षिणाशिराः । प्रत्यक्षिराः प्रवासे तु न
कदाचिदुदक्षिराः ॥ पुराणेऽपि । रात्रिसूक्तं जपेत्स्नत्वा सर्वांश्च सुख-
शायिनः । नमस्कृत्याभ्यं विष्णुं समाधिस्थः स्वपेन्नृश्रीति ॥ *sukha-
śāyino 'pi Gobhilenā¹ darśitāḥ* । अगस्तिर्माधवश्चैव मुचुकुंदो
महामुनिः । कपिलो मुनिरास्तीकः पंचैते सुखशायिनः ॥ शयने वर्ज-
नीयानाह मार्कंडेयः । शून्यालये श्मशाने च एकवृक्षे चतुष्पथे । महा-
देवगृहे चापि मातृवेश्मनि न स्वपेत् ॥ न यस्त्वनागायतने स्कंदस्यायतने
तथा । कूलच्छायासु च तथा शर्करालोष्टपांशुषु ॥ न स्वपेच्च तथा गर्ते
विना वीक्षां कथंचन । धान्यगोविप्रदेवानां गुरुणां च तथोपरि ॥ न
चापि भग्नशयने नाशुचौ नाशुचिः स्वयं । नार्द्रवासा न नग्नश्च
नोत्तरपरमस्तकः । नाकाशे सर्वशून्ये च न च चैत्यद्रुमे तथा ॥ विष्णु-
रपि । नार्द्रवासाः स्वपेन्न पलाशशयने, न पंचदारुकृते, न गजभग्नकृते,

¹ Gālavena B. s. m. C.

न विद्युद्गन्धे, नाग्निमुष्टे, न बालमध्ये, न चारिमध्ये, न धान्ये, न
गोगेहे, न गुरुहुताशनसुराणामुपरि, नोच्छिष्टे, न दिवेति ॥ etc.

Fol. 158^a. *Idānīm prakṛitān evābhishiktasya ksha-
triyasyāsādhāraṇadharmān āha.*

Fol. 169^a. *Iti rājadharmaprakaraṇam. Kramaprāp-
tān vaiśyāsādhāraṇadharmān āha.*

Fol. 170^b. *Iti vaiśyadharmaprakaraṇam.*

Fol. 173^a. *Iti śūdradharmaprakaraṇam.*

Prathamō 'dhyāyāḥ.

Lectio secunda incipit : प्रथमेऽध्याये व्यासेन पृष्टयोर्वैष्णव-
तुष्टयसाधारणधर्मयोर्मध्ये साधारणं धर्मं संक्षिप्यासाधारणधर्मः प्रपंचितः ।
अथेदानीं संक्षिप्तः साधारणो धर्मो द्वितीयेऽध्याये प्रपंच्यते । अथवा
पूर्वाध्याय आनुष्मिकधर्मप्राधान्येन प्रवृत्तः । अयं त्वैहिकजीवनहेतुधर्म-
प्राधान्येन प्रवर्तते । तत्तादावध्यायप्रतिपाद्यमर्थं प्रतिजानीते । अतः परं
गृहस्थस्य धर्माचारं कलौ युगे । धर्मं साधारणं शक्त्या चातुर्वर्ण्याश्र-
मागतं । तं प्रवक्ष्याम्यहं पूर्वं पराशरवचो यथेति ॥

Fol. 184^a. De variis cinnorum gerendorum modis
haec : तत्र क्षुभिभेदेन चूडानियममाह लौगाक्षिः । दक्षिणतःकमुंजा²
वसिष्ठानामुभयतोऽत्रिकाशयपानां मुंडा भृगवः पंचचूडा अंगिरसः । मंड-
नार्थं शिखिनोऽन्ये यथाकुलधर्मं वेति ॥

Fol. 184^b. *Iti garbhādhānādi-chūdānta-saṃskārapra-
karaṇam. Athopanayanam.*

Fol. 192^b. *Iti brahmachāriprakaraṇam. Atha griha-
sthāśramam nirūpayitum tadadhikārahetu snānam ādau
nirūpayate.*

Fol. 193^b. *Iti snātakaprakaraṇam. Atha vivāhaḥ.*

Fol. 197^b. Postquam praecepta plura attulit, quibus
quominus consobrina in matrimonium ducatur prohibe-
tur, haec addit : ननु ब्राह्मादिविवाहविषये मातुलसुताया इव मातृ-
ध्वंससुताया अपि विवाहः प्राप्नुयात् । तन्न । शिष्टगर्हितत्वेन तत्र निषे-
धस्मृतिकल्पनात् । शिष्टगर्हितस्यानुपादेयत्वं याज्ञवल्क्य आह । अस्वर्ग्यं
लोकविद्विष्टं धर्ममप्याचरेन्न त्विति । यद्यपि मातुलसुतापरिणयनमुदीच्य-
शिष्टगर्हितं, tathāpi dākṣiṇātyaśishṭair ādṛitatvena नावि-
गीतोऽयमुदीच्यानामाचारः । न च दाक्षिणात्यानां रागमूलत्वं शंकनीयं
विधिविषेधपरीक्षकैरेव तद्विवाहकरणात् । मातृध्वंसुः सुताविवाहस्ववि-
गीतेन शिष्टाचारेण गर्हितः । मातुलसुताविवाहस्यानुग्राहकाः श्रुत्या-
दयः । तत्र मंत्रवर्णः । आ याहोन्द्र पयिभिरीकृतेभिर्विज्ञमिमं नो भागधेयं
जुषस्व । तृष्ठां जहुर्मातुलस्येव योषा भागस्ते पैतृध्वसेयी वपामिवेति ॥

Fol. 201^a. प्रवरगोत्रयोः समानत्वासमानत्वे बौधायनकात्यायन-
विश्वामित्रगर्गादिप्रणीतेषु प्रवरग्रंथेषु प्रसिद्धे ।

Fol. 206^a. *Atha vivāhabhedā uchyante.*

² कमुंजा C. Lectionem Vedicam दक्षिणतस्त्वर्पदे esse, nemo est
qui ignoret. Mādhava vocabulum कमुंजा per केशपंक्ति explicat.
Cf. Nirṇayasindhu, p. 191.

Fol. 221^a. *Atha savarnāsavarṇavivāhaprasangena budhyārūḍhānām anulomajātānām vyavahādropayogisamjñā-pratipattiyartham jātibhedo nirūpyate.*

Fol. 224^b. *Athāvaśiṣṭā gṛihasthadharmā nirūpyante. Upākarmavidhiḥ.*

Fol. 228^a. *Itthaṃ brahmachārigṛihasthāśramau nirūpitau. Atha vānaprasthāśramo nirūpyate.*

Fol. 233^a. *Atha chaturthāśramo nirūpyate.*

Fol. 239^a. *Quatuor mendicorum genera antiqui noverunt: चातुर्विध्यं तु भिक्षूणां हारीत आह । चतुर्विधा भिक्षवस्तु प्रोक्ताः सामान्यलिङ्गिनः । तेषां पृथक् पृथग्ज्ञानं वृत्तिभेदात्कृतं श्रुतं ॥ कुटीचरो बहूदकश्च हंसश्चैव तृतीयकः । चतुर्थः परमो हंसो यो यः पश्चात्स उत्तम इति ॥ पितामहोऽपि । चतुर्विधा भिक्षवस्तु प्रख्याता ब्रह्मणो मुखात् । कुटीचरो बहूदको हंसश्चैव तृतीयकः । चतुर्थः परम-हंसश्च संज्ञाभेदैः प्रकीर्तिता इति ॥ तत्राधिकारिविशेषः पुराणे दर्शितः ॥ विरक्तिर्द्विविधा प्रोक्ता तीव्रा तीव्रतरेति च । सत्यामेव तु तीव्रायां न्यसेद्योगी कुटीचरे ॥ शक्तो बहूदके तीव्रतरायां हंससंज्ञिते । मुमुक्षुः परमे हंसे साक्षाद्विज्ञानसाधन इति ॥*

तत्र कुटीचरस्य वृत्तिविशेषमाह प्रजापतिः । कुटीचरो नाम खगृहे वर्तमानः सुचिरकलुष आहिताग्निषु भिक्षां भुञ्जानोऽपगतकामक्रोधलोभमोहोऽहंकारवर्जो तप आत्मानुग्रहं कुरुते ॥ वृद्धपराशरोऽपि । कुटीचरा नाम पुत्रादिभिः कुटीं कारयित्वा कामक्रोधलोभमोहमदमात्स्यैभयादीन्हित्वा विधिवत्संन्यासं कृत्वा त्रिदंडजलपवित्काषायवस्त्रधारिणः, ज्ञानशौचाचमनजपस्वाध्यायब्रह्मचर्यध्यानतपराः, पुत्रादेरेव भिक्षाकालेऽन्नं पात्रमात्रमुपयुज्जानास्तस्यां कुट्यां नित्यं संत आत्मानं मोक्षयंत इति ॥ स्कंदपुराणेऽपि । कुटीचरश्च संन्यस्य स्वे स्वे सन्ननि नित्यशः । भिक्षामादाय भुञ्जीत स्वबंधूनां गृहेऽथवा । शिखायज्ञोपवीती स्यान्निदंडी सकमंडलुरिति ॥ कुटीचरत्वस्यायुक्तविषयत्वाद्युक्तो गृहवासदिः । तदुक्तं बौधायनेन । कुटीरकाः परिव्रज्य स्वे स्वे वेश्मनि नित्यशः । भिक्षां बंधुभ्य आदाय भुञ्जते शक्तिसंख्ययादिति ॥

बहूदकस्य वृत्तिविशेषमाह स्कंदः । बहूदकश्च संन्यस्य बंधुपुत्रादिवर्जितः । सप्तागारं चरेद्वैश्यमेकान्नं च परित्यजेत् ॥ गोवालरज्जुसंबंधं त्रिदंडं शिख्यमुद्धृतं । जलपातं पवित्तं च खनिर्वां च कृपाणिकां ॥ शिखां यज्ञोपवीतं च देवताराधनं चरेदिति ॥ वृद्धपराशरोऽपि । तत्र बहूदका नाम त्रिदंडकमंडलुपक्षपवित्पात्रकाषायवस्त्रधारिणो वेदां-तार्थावबोधकाः, साधुपुत्रेषु ब्राह्मणगृहेषु भैक्षचर्यां चरंत आत्मानं मोक्षयंत इति ॥ पितामहोऽपि । बहूदकः स विज्ञेयः सर्वसंगविवर्जितः । बंधुवर्गे न भिक्षेत खंभूमौ नैव संवसेत् ॥ निश्चलः स्थायुभूतश्च सदा मोक्षपरायणः । न कुट्यां नोदके संगं कुर्याद्वस्त्रे च चेतसा ॥ नागारे नासने नात्रे नास्तरे च त्रिदंडके । स्वमात्रायां न, कुर्याद्वैराग्यं दंडादिके यतिरिति ॥

हंसवृत्तिः स्कंदपुराणे दर्शिता । हंसः कमंडलुं शिखं भिक्षापातं तथैव च । कंथां कौपीनमाच्छाद्यमंगवस्त्रं बहिष्पटं ॥ एकं तु वैखणं दंडं धारयन्नित्यमादरात् । देवतानामभेदेन कुर्याद्वानं समचैरेदिति ॥ विष्णुरपि । यज्ञोपवीतं दंडं च वस्त्रं जंतुनिवारणं । तावान्परिग्रहः

प्रोक्तो नान्यो हंसपरिग्रह इति ॥ पितामहोऽपि । हंसस्तृतीयो विज्ञेयो भिक्षुर्मोक्षपरायणः । नित्यं त्रिषवणस्त्रायां त्वाद्रवासा भवेत्सदा ॥ चांद्रा-यणेन वर्तेत यतिधर्मानुशासनात् । वृक्षमूले वसेन्नित्यं गुहायां वा सरित्तट इति ॥ बौधायनोऽपि । हंसः कमंडलुं शिखं दंडं पात्राणि विभ्रतः । ग्रामतीर्थैकरात्राश्च नगरे पंचरात्रकाः ॥ त्रिषडात्रोपवासाश्च पक्षमा-सोपवासिनः । कृच्छ्रसांतपनाद्यैश्च मंत्रैः कृशवपुर्धरा इति ॥

परमहंसवृत्तिः स्कंदपुराणे दर्शिता ॥ कौपीनाच्छादनं वस्त्रं कंथां शीतनिवारणं । अक्षमालां च गृह्णीयाद्वैखणं दंडमग्रं ॥ माधूकरमथै-कान्नं¹ परहंसः समाचरेत् । परहंसस्त्रिदंडं च रज्जुं गोवालनिर्मितां । शिखां यज्ञोपवीतं च नित्यं कर्मे परित्यजेदिति ॥ Haec ad illu-strandam Aśramopanishadem inservient².

Fol. 246^b. *Tad evaṃ chaturvidhaḥ saṃnyāso nirūpi-taḥ. Atha taddharmā nirūpyante.*

Fol. 256^b. *Atha tṛtīyo 'dhyāyaḥ. Aśauchavidhiḥ.*

Fol. 289^b. *Atha saṃgrihitaśrāddhanirṇayaḥ prapan-chyate.*

Vol. II. Foll. 241. Adhy. 4. Incipit: आचारकांडनि-रूपणाद्येनाध्यायतयेण विधिनिषेधौ दर्शितौ । अचेदानां तदुल्लंघननि-त्यपातित्यपरिहारोपायप्रतिपादकं प्रायश्चित्तकांडमारभ्यते ॥

Adhy. 5. (inc. fol. 28^a.) Incipit: चतुर्थेऽध्याये प्रकीर्णक-पापानां प्रायश्चित्तमभिहितं । तत्र यद्यपि परिवेदनादिकं न प्रकीर्णकमु-पपातकेषु पठितत्वात्, यद्यपि च पुत्रभेदादिकथनं न प्रायश्चित्तरूपं, तथापि प्रकीर्णकप्रायश्चित्तस्य बाहुल्यादध्यायार्थत्वमविरुद्धं । तत्राध्या-यति सर्गासाधनमनुगमनं वर्णितं । तेन ब्रह्मलोकासाधनमाहिताग्निदहनं बुद्धिस्थं । अतः पंचमाध्याये तद्विवक्षुरादौ प्रायश्चित्तप्रकरणविच्छेदशंका-मपनुदन्परिशिष्टं प्रकीर्णकप्रायश्चित्तं तावन्नवभिः श्लोकैराह ॥

6. (fol. 35^a.) Incipit: प्रकीर्णकप्रकाशप्रायश्चित्तप्रसंगागता-हिताग्निसंस्कारः पंचमाध्याये निरूपितः । अथ षष्ठाध्याये प्रकृतमेव प्रायश्चित्तमनुवर्तयिष्यमाणो मलिनीकरणसंकीर्णकरणोपपातकानां प्राय-श्चित्तानि प्राधान्येन विवक्षुः प्रथमं प्रतिजानीते ॥

7. (fol. 65^a.) Incipit: अत्र रसशुद्धिः षष्ठाध्याये वर्णिता । सप्तमाध्यायेऽवशिष्टानां द्रव्याणां शुद्धिं विवक्षुर्मेहाप्रकरणप्रायश्चित्तशं-काव्युदासाय प्रतिजानीते ॥

8. (fol. 82^b.) Incipit: सप्तमाध्याये द्रव्यशुद्धिः प्रतिपादिता । तत्रांते शुद्धं समुद्धरेदित्युक्तं । तत्रोद्धारप्रकारः प्रकीर्णकादिप्रायश्चित्तरूप-श्चतुर्थाध्यायेषूपवर्णितः । अथावशिष्ट उपवर्णनीयः । षष्ठाध्याये वैश्यं वा क्षत्रियं वापीत्यादिनोपपातकानां प्रायश्चित्तानुपवर्णयन् बहुवक्तव्य-सद्भावोपपातकविशेषस्य गोवधस्य प्रायश्चित्तं वक्तुमुपेक्षितं । तदिदा-नीमध्यायद्वयेन विवक्षुरादौ मुनिविप्रतिपत्तिं सूचयितुं पृच्छति ॥

¹ मनःसंकल्परहितावृहात्तिसप्तपंचकात् । मधुवदाहरणं यत्तु (भैक्षं) माधूकरमिति स्मृतं ॥

² Haec Upanishad infra Kātyāyanasmrītis pars esse dicitur. Fol. 254^b. तत्र चातुर्विध्यं कात्यायनस्मृतिर्याचचक्षे । ब्रह्मचारिगृहस्थ-वानप्रस्थपरिव्राजकाश्चत्वार आश्रमाः etc.

9. (fol. 103^b.) Incipit: अष्टमाध्याये गोवधस्य सामान्यप्रायश्चित्तमुपवर्णिता । अथ नवमाध्याये रोधनादिनिमित्तविशेषानुपपन्नोऽयं प्रायश्चित्तविशेषा अभिधीयते ॥

10. (fol. 119^b.) Incipit: अष्टमनवमाध्यायोरुपपातकस्य गोवधस्य सामान्यविशेषाभ्यां प्रायश्चित्तानि प्रपञ्चितानि । अथागम्यागमनस्योपपातकस्य दशमाध्याये प्रायश्चित्तमभिधीयते ॥

11. (fol. 143^b.) Incipit: दशमेऽध्याये स्तुपपातकविशेषस्यागम्यागमनस्य प्रायश्चित्तमभिधाय तत्प्रसंगाद्गुरुत्वादीनामपि प्रायश्चित्तमभिहितं । एकादशाध्याये त्वभोजनस्य प्रायश्चित्तं प्राधान्येनोपवर्ण्यते ॥

12. (fol. 174^b.) Incipit: आचारकांडे त्रिभिर्ध्यायैर्ये यावन्त आचाराः प्रतिपादिताः प्रायश्चित्तकांडे चाष्टभिर्ध्यायैर्यानि प्रायश्चित्तान्यभिहितानि तेभ्योऽतिरिक्तानां परिशिष्टानां केषांचिदाचारानां प्रायश्चित्तानां च विधानाय द्वादशाध्यायमारभते ॥

Auctores et libri in capitibus 1-3. a Mádhava hi laudantur: *Angiras* (smṛiti) fol. 66^b. etc. *Atri* (smṛiti) 88^b. 101^b. etc. *Agneyapurāṇa* 94^b. 123^a. etc. *Atharvaṇa* 56^b. 57^a. *Ādipurāṇa* 150^b. 209^a. etc. *Ādityapurāṇa* 61^a. 82^b. etc. *Āpastamba* (smṛiti et sūtra) 16^a. 46^a. 60^a. etc. *Āruṇisruti* 241^b. *Aśvalāyana* (smṛiti et sūtra) 110^b. 126^a. etc. *Rishyaśringa* (smṛiti) 186^b. 288^a. 297^a. 328^b. *Kaṇva* II, 11^a. *Kapila-mata* 238^b. *Karmapradīpa* 323^a. *Kaṇva* 285^a. *Kāthaka* 316^a. 317^b. *Kātyāyana* (smṛiti) 57^b. 80^a. etc. *Kārshnājini* (smṛiti) 92^a. 123^b. 137^b. 276^a. 327^b. *Kālikāpurāṇa* 246^b. *Kāśyapa* (smṛiti) 207^b. 275^b. *Kuthumaśākhā* 56^b. *Kūrmapurāṇa* 16^b. 21^b. etc. *Kaivalyopaniṣad* 10^b. *Kauṣika* (smṛiti) 87^b. 90^a. *Kaushī-takibrāhmaṇa* 60^a. 243^b. *Kratu* (smṛiti) 45^a. 280^a. *Kshurikopaniṣad* 10^b. *Garuḍapurāṇa* 69^b. *Gārgya* (smṛiti) 98^a. 225^a. etc. *Vṛiddhagārgya* 295^b. 330^a. *Gā-lava* (smṛiti) 288^b. 327^a. *Gītā* 17^b. etc. *Grihyaparīṣiṣṭa* 111^b. 134^a. 137^a. 182^b. 208^a. 287^b. *Grihyaparīṣiṣṭa-kāra* 319^b. *Gobhila* (smṛiti et sūtra) 87^b. 90^a. etc. *Gau-tama* 53^b. 56^a. etc. *Vṛiddhagautama* 154^b. *Śloka-gau-tama* 288^a. 294^b. 298^b. 327^a. *Chaturviṃśatimata* 3^b. 69^a. 91^b. 92^a. 112^a. 134^a. 274^a. 318^a (cf. *Shattriṇṣanmata*). *Chandrikākāra* 296^b. *Chyavanasmṛiti* (Vol. II, 10^a). *Chhandoga*, *Chhandogaśākhā*, *Chhandogaśruti*, *Chhandogā madhuvidyāyām*, *Chhāndogabrāhmaṇa* 32^a. 70^a. 192^b. 24^a. 60^a. *Chhāgaleya* 229^b. 299^a. 315^b. *Jamadagni* (smṛiti) 320^b. 324^a. 326^a. *Jātūkarnya* (smṛiti) 260^a. 297^a. 323^b. 326^a. *Jābālī* (smṛiti) 91^b. 92^b. 192^a. 233^a. 294^b. 332^b. *Jābālāh* 260^a. *Jābālaśruti* 234^b. 241^a. *Jaimini* (smṛiti) 269^b. etc. *Jyotiṣśāstra* 99^a. *Tāpanīyopaniṣad*, *Uttara-tāpanīya* 192^b. 31^b. 34^b. *Taittirīyabrāhmaṇa* 60^a. 101^b. 120^b. *Taittirīyopaniṣadvyākhyāne* bhāṣyakāravārttikakārābhyām pratipāditam 15^b. 32^a. *Dakṣha* (smṛiti) 82^b. 84^b. *Devala* (smṛiti) 56^a. 61^a. etc. *Devasvāmin* 296^b. 297^b. 301^a. *Dharma* 318^a. *Dharmya* (smṛiti)

295^b. *Nandikeśvarapurāṇa* 131^b. *Nārada* (smṛiti) 52^b. 70^b. 113^b. 155^b. 158^b. etc. *Nārāyaṇa* (smṛiti) 104^b. 106^a. 307^a. 320^a. 323^b. *Nṛsiṃhapurāṇa* 92^a. 128^a. 143^b. 234^a. etc. *Paṇḍapurāṇa* 85^a. *Paramahāṇsopaniṣad* 245^a. *Vṛiddha-Parāśara* 46^a. 82^b. 83^b. 239^b. *Parīṣiṣṭa* 134^a (cf. *Grihya*). *Pāraskara* (smṛiti et sūtra) 181^a. etc. *Pitāmaha* 83^a. 240^b. 244^b. *Pippalādaśruti* 242^b. 244^b. *Purāṇasāra* 23^b. 41^b. 64^a. 88^b. 118^a. 142^b. 222^b. *Pula-stya* (smṛiti) 93^a. 98^a. 106^b. 149^b. 259^b. 276^a. 296^a. etc. *Paithīnāsi* 53^b. 125^b. 147^a. 195^b. etc. *Prachetas* (smṛiti) 84^b. 99^a. 136^a. 140^a. etc. *Bṛihat-Prachetas* 269^b. *Prājāpati* 54^a. 55^b. 57^b. 93^a. 109^a. etc. *Prapanchasāra* 10^a. *Prabhākara* 50^a. *Prābhākaraś* 27^b. *Bahvṛichabrāhmaṇa* 246^a. *Bahvṛichopaniṣad* 31^a. *Bādarāyaṇasūtra* 30^b. *Bṛihaspati* 24^a. 64^b. 102^b. 111^b. etc. *Vṛiddha-Bṛihaspati* 306^a. *Baijāvāpa* 181^a. 187^b. 313^b. 318^a. *Baudhāyana* (smṛiti et sūtra) 49^a. 57^b. 61^a. etc. *Vṛiddha-Baudhāyana* II, 239^a. *Brahmagarbha* 268^a. *Brahmanirukta* 315^a. *Brahmapurāṇa* 43^b. 62^a. 93^b. etc. *Brahmāṇḍapurāṇa* 70^b. 82^a. *Bhāṭṭāchārya* 4^a. *Bharadvāja* (smṛiti) 67^a. 71^a. 81^a. 84^b. 103^b. 112^a. 113^b. *Bhaviṣyapurāṇa* 114^b. *Bhaviṣyottara* 65^a. etc. *Bhāṭṭāh* (phil.) 27^a. *Bhṛigu* (smṛiti) 87^a. 93^a. 187^a. 332^a. *Matsyapurāṇa* 36^b. etc. *Madālasā* 56^b (नित्यं नैमित्तिकं काम्यं त्रिविधं पौरुषमिति मदा-लसोक्तेः). 163^a. 322^a (तथा च मदालसावाक्यं । ततस्त्वाचमनार्थाय दद्याच्चापः सकृत्सकृदिति). *Manu* 54^a. etc. *Bṛihamanu* 269^a. 277^b. *Vṛiddhamanu* 65^b. 100^b. 102^a. 149^b. *Mārī-chi* (smṛiti) 81^b. 97^a. 106^b. etc. *Mahābhārata* 65^b. etc. *Mārkaṇḍeya* (smṛiti) 183^b. 194^a. etc. *Mārkaṇḍeyapu-rāṇa* 59^a. etc. *Mudgala* 297^a (a *Jātūkarnya* laudatur). *Medhātithi* 4^a. 96^b. etc. *Maitraśākhā* 34^a. 42^a. *Mai-trāvaruṇaśruti* 242^a. *Yajñapārṣva* 317^a. *Yama* (smṛiti) 44^a. 64^a. etc. *Laghu-Yama* 320^b. *Yājñavalkya* 22^b. etc. *Vṛiddha-Yājñavalkya* 89^b. 286^b. *Yogasūtrabhāṣya*, Vyāsae tributum 11^a. *Rāmāyaṇa* 169^a. *Laingapurāṇa* 29^b. 120^b. etc. *Laugākshi* (smṛiti) 181^a. 183^a. *Vatsa* (smṛiti) 207^a. *Vasishṭha* (smṛiti) 52^a. 56^a. 61^a. etc. *Vṛiddha-Vasishṭha* 66^b. 134^a. 290^a. *Vahnipurāṇa* 61^b. *Vājasaneyabrāhmaṇa* 60^b. *Vājasaneyiśākhāyām Vanṣa-brāhmaṇe* 3^b (= *Bṛihadār*). *Vāmanapurāṇa* 99^a. 113^b. 235^b. *Vāyupurāṇa*, *Vāyavyāsaṃhitā* 16^b. 188^a. 323^a. *Vārāhapurāṇa* 169^b. 305^b. *Vārttikakāra* (Kum.) 17^b. *Vivasvat* (smṛiti) 81^b. *Viṣvarūpachārya* vārttike 16^a. *Viśvāmitra* (smṛiti) 107^a. 190^a. 290^a. *Viṣṇu* (smṛiti) 67^a. 87^b. *Viṣṇudharmottara* 62^a. 64^a. 69^b. 146^a. 290^b. etc. *Viṣṇupurāṇa* 142^b. etc. *Vaikhānasasūtra*.... *Vyāghra* 269^a. etc. *Vyāghrapād* vel *Vyāghrapāda* (smṛiti) 83^b. 88^b. 94^b. 123^b. 271^a. *Vyāsa* (smṛiti) 53^a. 64^b. etc. *Śankha* (smṛiti) 86^b. 90^b. 94^a. etc. *Vṛiddha-Śankha* (smṛiti) 85^a. 88^b. *Śankha-Likhitau* 67^b. 84^a. 123^a. 169^b. 183^a. etc. *Śambhu* 314^b. *Śātyāyani* 294^a.

294^b. 328^b. *Śātātapa* (smṛiti) 62^a. 65^a. etc. *Vṛiddha-Śātātapa* 320^a. *Śivadharmā* 66^a. *Śivadharmottara* II, 237^b. *Śivasvāmin* 326^b (नवश्राद्धानि पंचाङ्गुराश्चलायनशालिनः। आपस्तम्बाः षडित्याहुर्विभाषासैतरेयिणः). etc. *Sunahpucha* 287^b. *Śailālibrahmana* 110^a. *Saivapurāṇa* 132^a. 178^b. *Saivāgama* 47^a. *Śaunaka* (smṛiti) 92^a. 95^b. 107^b. 111^a. etc. *Śvetāśvataropaniṣad*, *Śvetāśvatarasākhā* 10^b. 31^a. 23^a. *Śaṭtriṇṣanmata* 85^b. 86^b. 100^b. 156^a. 267^a. 275^a. *Samvarta* (smṛiti) 64^b. 69^b. 108^a. 181^b. etc. *Samgrahakāra* 97^b. 186^b. 204^a. 262^a. 275^b (cf. Smṛitisamgraha). *Satyavrata* (smṛiti) 94^a. 125^a. 126^a. 313^b. *Sāṅkhyāyana* (grihyasūtra) 79^b. 181^a. *Sumantu* (smṛiti) 60^b. 196^b. 295^a. etc. *Suśruta* (med.) 310^a. *Skandapurāṇa* 30^a. etc. *Smṛitisamgraha* 330^a. 332^b. *Hārīta* (smṛiti) 49^a. 52^b. 55^a. etc.

Voluminis prioris folia 1-274. seculo sexto decimo, folia 275-332. anno 1703 exarata sunt. Volumen alterum circiter annum 1760 transscriptum est. (WALKER 172, 173.)

638, 639.

Volumina duo. Lit. Bengal. Charta Ind. Vol. I. foll. 250. Vol. II. foll. 321. Long. 10½. Lat. 3½. Linn. Vol. I. et II. foll. 1-173. 6. reliquorum 7.

Parāśarasmrīṭividyākhyā Mādhavīyā. (B.)

Vol. I. Adhy. I. fol. 119^b; II. fol. 173^b; III. fol. 250^b. Haec pars a secunda manu satis accurate emendata est.

Vol. II. Adhy. IV. fol. 16^a; V. fol. 19^b; VI. fol. 35^a; VII. fol. 46^a; VIII. fol. 60^a; IX. fol. 71^a; X. fol. 88^b; XI. fol. 111^a; XII. fol. 173^a.

Sequitur inde a folio 174^a. usque ad fol. 303^b. lectio tertia decima, eidem *Mādhavae* tributa, qua jus civile tractatur. Incipit: वागीशाद्याः etc. व्याख्याते आचारप्रायश्चित्ते । अथ व्यवहारः प्रस्तूयते । यद्यप्युपादानादीनामष्टादशपदानां व्यवहाराणां मध्ये कमपि व्यवहारं पराशरो न व्युत्पादितवान् । तथाप्याचारकारे चतुर्णां वर्णानां क्रमेण आचारान् द्रुवन् । क्षत्रियस्तु प्रजाश्चैव क्षितिं धर्मेण पालयेदित्यस्मिन्वचने क्षत्रियविशेषस्य राजाचारविशेषमवोचत् क्षितिं धर्मेण पालयेदिति ।

Denique in foliis 304-321. initium commentarii ad librum primum repetitur. Desinit in verbis: यावज्जीवाशौचंवाक्चं च निन्दापरत्वेन व्याख्येयं । पराशरवचो यथेत्यनेन स्वमतं विशदपरं मतांतरे

Haec volumina hoc seculo ineunte exarata sunt. (MILL 129, 130.)

640.

Lit. Devan. Charta Europ. Foll. 104. Long. 12½. Lat. 8½. Linn. 24.

Foll. 1-13. *Śankhaproktam Dharmasāstram*, institutionum et morum codex, *Śankhae* auctori tributus, et in capita 18. divisus. Initium, a me emendatum, hoc: स्वर्भुवे नमस्कृत्य मृष्टिसंहारकारिणे । चातुर्वर्त्यहिताधीनं शंसः शास्त्रमकल्पयत् ॥१॥ यजनं याजनं दानं तथैवाध्यापनक्रियां । प्रतिग्रहं चाध्ययनं विप्रकर्माणि निर्दिशेत् ॥२॥ दानं चाध्ययनं चैव यजनं च यथाविधि । क्षत्रियस्य च वैश्यस्य कर्मेदं परिकीर्तितं ॥३॥ क्षत्रियस्य विशेषेण प्रजानां परिपालनं । कृषिगोरक्ष्यवाणिज्यं वैश्यस्य परिकीर्तितं ॥४॥ शूद्रस्य द्विजशुश्रूषा सर्वज्ञित्यानि वाप्यथ । क्षमा सत्यं दमः शौचं सर्वधामविशेषतः ॥५॥ ब्राह्मणः क्षत्रियो वैश्यस्तपो वर्णा द्विजातयः । तेषां जन्म द्वितीयं तु विज्ञेयं मौजिवंधनं ॥१०॥ आचार्यस्तु पिता प्रोक्तः सावित्री जननी तथा । ब्राह्मणक्षत्रियविशां मौजीवंधनजन्मनि ॥११॥ वृत्त्या शूद्रसमास्ते च विज्ञेयास्ते विचक्षणैः । यावद्भेदेन जायते द्विजा ज्ञेयास्ततः परं ॥१२॥

। इति शंखे प्रथमोऽध्यायः ।

गर्भस्य स्फुटताज्ञानं निषेकः परिकीर्तितः । पुरा तु स्यंदनात्कार्यं पुंसवर्णं विचक्षणैः (षष्ठेऽष्टमे वा सीमतो जाते वै जातकर्म च) ॥१॥ आशौचे च व्यतिक्रान्ते नामकर्म विधीयते । नामधेयं च कर्तव्यं वर्णानां च समाक्षरं ॥२॥ मांगल्यं ब्राह्मणस्य स्यात्क्षत्रियस्य बलान्वितं । वैश्यस्य धनसंयुक्तं शूद्रस्य च जुगुप्सितं ॥३॥ शर्मातं ब्राह्मणस्य स्याद्द्वर्मातं क्षत्रियस्य तु । धनातं चैव वैश्यस्य दासातं चात्स-जन्मनः ॥४॥ चतुर्थे मासि कर्तव्यं बालस्यादित्यदर्शनं । षष्ठेऽन्नप्राशनं मासि पूजाकार्यं यथाकुलं ॥५॥ गर्भाष्टमेऽन्वे कर्तव्यं ब्राह्मणस्योप-नायनं । गर्भादेकादशे रात्रौ गर्भाच्च द्वादशे विश्नः ॥६॥ षोडशाब्दानि विप्रस्य राजन्यस्य हि विंशतिः । विंशतिः सचतुष्का तु वैश्यस्य परिकीर्तिता ॥७॥ नातिवर्तेत सावित्रीमत ऊर्ध्वं निवर्तेत । विज्ञातव्यास्त्रयोऽप्येते यथाकालमसंस्कृताः ॥८॥ सावित्रीपतिता ब्राह्म्याः सर्वधर्म-वहिष्कृताः । मौजीवंधो द्विजानां तु क्रमान्मौज्यः प्रकीर्तिताः ॥९॥ मार्गवैद्याग्रवास्तानि चर्माणि ब्रह्मचारिणां । पलाशपर्णविल्वानां क्रमाहं-डाः प्रकीर्तिताः ॥१०॥ etc.

Haec voluminis pars post annum 1810 e cod. E. I. H. 84. transscripta est. (WILSON 213^a.)

641.

Foll. 195-209. Linn. 11. *Karmavipākās*, operum proventus, capita sex e *Śātātapasmṛiti* excerpta, quibus delictorum quorundam piamenta traduntur. Incipit: प्रायश्चित्तविहीनानां महापातकानां नृणां । नरकात् भवेज्जन्म चिह्ना-कितशरीरिणां ॥१॥ प्रतिजन्म भवेत्तेषां चिह्नं तस्यापसूचकं । प्रायश्चित्ते कृते यांति पाश्चात्तापवतां पुनः ॥२॥ महापातकजं पापं सप्तजन्मनि जायते । उपपापोद्भवं पंच त्रीणि पापसमुद्भवं ॥३॥ दुःकर्मजा नृणां रोगा यांति नोपक्रमैः शमं । जाप्यैः सुरार्चनैर्होमैर्दानैस्तेषां शमो भवेत् ॥४॥ पूर्वजन्मकृतं पापं नरकस्य परिहृये । बाधते व्याधिरूपेण तस्य जाप्या-दिभिः शमः ॥५॥ कुष्टी च राजयक्षा च प्रमेहो ग्रहिणी तथा ।

मूत्रकृच्छ्राश्मरी कासः अतीसारभगंदरौ ॥६॥ दुष्टद्रव्यं गंडमाला पक्ष्या-
ताखिनाशनं । इत्येवमादयो रोगाः महा[पा]पोद्भवाः स्मृताः ॥७॥
जलोदरं यकृत्प्लीहशूलशोफप्रणानि च । स्वासाजीर्णैश्चरुद्धिभ्रममोहग-
लग्नहाः ॥८॥ रक्तावुदविसर्पिद्याः उपपापोद्भवा गदा । दंडिपतनक-
श्चित्त वपुःकंपः विचर्चिकाः ॥९॥ वल्मीकपुंडरीकाद्या रोगाः पापस-
मुद्भवाः । शिरोर्याद्या नृणां रोगा अभिशापोद्भवन्ति हि ॥१०॥ अन्ये च
बहवो रोगा जायन्ते वर्णसंकराः । उच्यन्ते यानि दानानि प्रायश्चित्तानि
वै क्रमात् ॥११॥ महापापेषु सर्वस्वं तदर्थमुपपातके । दद्यात्पापेषु षष्ठांशं
दृष्ट्वा व्याधिवलावलत् ॥१२॥

1. Sādhāraṇavidhi. 2. Bandhyāprāyaścittavidhi. 3. Apeyaprayaścitta. 4. [Parasvahaṛaṇa]prāyaścitta. 5. Agamyāgamanaprayaścitta. 6. Agatiprayaścitta.

Haec voluminis pars anno 1772 a Bhūdeva exarata est. (WALKER 129^e.)

B. DHARMANIBANDHA.

642.

Lit. Devan. Charta Europ. Foll. 104. Long. 11 $\frac{1}{2}$.
Lat. 9. Linn. 21.

Hoc codice *Kālanirṇayas*, a *Mādhava* compositus, continetur, quo libro, in quinque capita (*prakaraṇa*) diviso, auctor rituum sollemnium periodos definivit. Vulgo opus *Kālamādhaviyam* appellatur. Incipit: वागीशाद्याः etc. ॥१॥ सो हं प्राप्य विवेकतीर्थं etc. ॥२॥ सत्यैकव्रत etc. ॥३॥ Cf. supra, p. 263.

व्याख्याय माधवाचार्यो धर्मान् पाराशरानय ।

तदनुष्ठानकालस्य निर्णयं वक्तुमुद्यतः ॥४॥

Codex anno 1810 a Šankaralāla (Oyilsen-sāhevasyārthe) parum accurate exaratus est. (WILSON 202.)

643.

Opuscula tria. Lit. Bengal. Charta Ind. Foll. 179.
Long. 19. Lat. 3 $\frac{1}{2}$.

Foll. 1-65. Linn. 7. *Dānakaumudī*, qua operis majoris, *Kriyākaumudī* appellati, parte *Govindānandas* de largitionum piarum generibus disputavit. Incipit:

श्रीगोविन्दपदद्वन्द्वनखेन्दुरुचिसन्ततिः ।

अनाश्रिनाभिरुद्धानविज्ञानं धुनोतु नः ॥

आलोच्याखिलसंग्रहानविकलं दृष्ट्वा पुराणान्यपि

प्रोक्ताः सम्यगथो विविच्य मुनिभिर्मेन्वादिभिः संहिताः ।

श्रीमन्नातपदारविन्दविलसद्गुलीभरोद्देशतः

श्रीगोविन्दकविः करोति गहनां दानक्रियाकौमुदीं ॥

अथ दानविधिः ॥ तत्र सम्बन्धः । दानं वै विधिवद्देयमशुभानाच्च नाशनं । यद्यदिष्टतमं लोके यच्चापि दयितं गृहे । etc.

In fine haec leguntur: इति श्रीगोविन्दानन्दकविकृष्ण-
आचार्यविरचितायां क्रियाकौमुद्यां दानकौमुदीनाम द्वितीयो यामः
समाप्तः ॥

Haec voluminis pars post annum 1810 exarata est. (WILSON 24^a.)

644.

Lit. Bengal. Charta Ind. Foll. 95. Long. 19.
Lat. 4 $\frac{1}{2}$. Linn. 8.

Continetur hoc codice *Śuddhikaumudī*, de purificatione liber, a *Govindānanda*, Gaṇapatis filio, scriptus. Incipit:

सानन्दं प्रणयन्महेन्द्रमुकुटप्रोतेन्दुनीलामल-

श्रेणीश्रीकृतचन्द्रीकनिवहव्यासङ्गसम्भावनं ।

स्वप्रोद्भूतभवोत्तमाङ्गताटिनीसम्भूतशङ्कावह-

श्रीगोविन्दपदाम्बुजं वितनुतामृद्धिं परामानरीं ॥

आलोच्याखिलसंग्रहानविकलं etc.

Partes singulae hae: śuddhisvarūpa 1^b; aṣaucha-kāla 2^b; jananaśaucha 3^b; aṣauche vidhinishedhau 4^a; bāladyaśaucha 6^b; stryaśaucha 8^a; videsasthāśaucha 9^b; aṣauchasamkara 10^b; aghaviddhimad aṣaucham 11^a; garbhāśrāvāśaucha 12^a; sapindādyāśaucha 13^b; sadyaśaucha 18^a; sadyaśauchaśabdārthavivechana 19^b; prasangād adhikāriṇo nirūpyante 23^a; piṇḍanādhikāriṇaḥ 27^b; athāśauchāntadvitīyadinavihitaśuddhau vivektavyāyām prasangāt tatpūrvakṛityāni nirharanāḍīni nirūpyante 28^b; udakadānāni 32^b; piṇḍadānavidhi 34^b; piṇḍadānaprayoga 36^a; āśauchikartavyatā 38^a; asthisamchayana 39^a; daśāhakṛitya 41^a; ekādaśāhakṛitya 42^a; śayyādānādiprayoga 47^a; kālaśuddhi 49^a; māla-māsalakṣhaṇa 72^a; udakaśuddhi 81^b; bhūmiśuddhi 82^b; taijaśādīdravyaśuddhi 83^b; prokṣhaṇādiśuddhi 84^b; annaśuddhi 85^b; snānaśuddhi 88^a; mṛijjalaśuddhi 90^a; āchamanaśuddhi 91^a; svabhāvaśuddhāni 94^a.

Codex post annum 1820 exaratus est. (WILSON 28.)

645.

Lit. Devan. Charta Europ. Foll. 44. Long. 12 $\frac{1}{2}$.
Lat. 7. Linn. 20, 21.

Rājadharmakaustubhae, ab *Anantadeva*, Āpadevae filio, Bājabāha-Durachandrae regis auctoritate, scripti, particula, *vyavahāradīdhiti* appellata, qua jus civile adumbratur. Incipit: अथ राजधर्मा उच्यन्ते तत्र राज्याभिषेकदीधितुक्कलक्षणलक्षितो राजा प्रासादप्रतिष्ठादीधितुक्कप्रकारेण दुर्गगृहनिर्माणं भद्रासनं च निष्काय सभां समंतिपुरोहितं पण्डितैः सह प्रजापालने प्रवृत्तस्य व्यवहारनिरूपणमंतरेण न सम्यक् भवतीति तदर्थं व्यवहारा निरूप्यन्ते ॥

Rājadharmakaustubha pars est *Smṛitikaustubhae*, ab eodem auctore compositi. Ea sectio, qua regum inauguratio tractatur (rājyābhishekaśādhiti) in cod. E. I. H. 99. invenitur.

Codex post annum 1826 exaratus est. (WILSON 221.)

646.

Lit. Bengal. Charta Ind. Foll. 50. Long. 12. Lat. 3½. Linn. 12.

Vivādachintāmaṇis, de jure forensi liber, a *Vāchaspatimishra* scriptus. (A.) Incipit: क्षीराभेरुच्छिहानां etc.

Śrī-Kṛtyakalpādruma-Pārijāta-Ratnākaraḍīn avalokya yatnāt ।

वाचस्पतिः श्रीपतिनक्षत्रौलिर्विवादचिन्तामणिमातनोति ॥

Textus Calcuttae anno 1837 editus est.

Codex anno 1799 a Dhīreṣvara exaratus est. (WILSON 206.)

647.

Foll. 81-166. *Vāchaspatimishrae Vivādachintāmaṇis*. (B.)

Auctores et libri recentiores in hoc tractatu hi laudantur: Kalpataru, Pārijāta, Prakāṣa, Bālarūpa, Mitāksharā, Medhātithi, Ratnākara, Lakshmīdhara, Smṛitīsāra, Halāyudha.

Haec voluminis pars hoc seculo ineunte exarata est. (WILSON 163^b.)

648.

Foll. 61-114. *Dvaitanirṇayas*, a *Vāchaspatimishra*, Jayae Bhairavae regis uxoris, Purushottamadevae matris, jussu, scriptus. Initium, a me paulum emendatum, hoc:

आभीरदारकमुदंचितकिंकिणीक-

मातासपाणिचरणं पुरुषं पुराणं ।

मंजीरमंजुमरुणाधरमंबुजाक्ष-

मद्वैतचिन्मयमनादिमनंतमीडे ॥ १ ॥

सरस्तुलितसागरं¹ व्यथित यो नृपग्रामणीं

भुजाविजितकांचनैरदित यस्तुलापूरुषान् ।

स एव nripa-Bhairavaḥ समरसीसि पंचाननो

जयत्यरिचिदारको जगति राजवृंदारकः ॥ २ ॥

अयं वाग्विलासानतीतः कवीनां

गुणैर्दोषभावात्ततो भटानां ।

त्रिलोकीपतिप्रेयसीवासभूमिः

पुनीते जगन्मंडलं राजचंद्रः ॥ ३ ॥

¹ सरस्तनितसागरं MS.

सत्यभामेव कृष्णस्य गौरीव मदनद्विषः ।

सविशेषं जयत्येषा भूपभैरवभाविनी ॥ ४ ॥

विष्णोरंतःपुरमिव शंभोरिव देहवानार्थं ।

देवी सनाभिरेषा जयति Jayā-nāmnī (sic) महादेवी ॥ ५ ॥

एषा विदितविशेषा प्रमत्तं यं वीक्षते जगज्जननी ।

तदुपरि परितः प्रपतति हाटकहीरकमयी वृष्टिः ॥ ६ ॥

Śrī-Bhairavendra-dharaṇīpatidharmapatnī,

Rājādhirāja-Purushottamadeva-mātā ।

Vāchaspatiṃ nikhīlatantravidam niyujya,

Dvaite vinirṇayam idam (sic) vidhivat tanoti ॥ ७ ॥

सिचयैः कांचननिचयैः परिपूज्य गुरुं जगज्जननी ।

अभिदेलिममपचेलिनक्षरमक्षरमयं वपुस्तनुते ॥ ८ ॥

इष्टं मुनानां दुरितं धुनानां मुखं पुनानां द्युगमीक्ष्येन ।

श्रीभैरवस्सापतिधर्मपत्नी यशःशरीरं निजमातनोति ॥ ९ ॥

वनैर्जगन्मंडलमातनोति करोति स्वातैर्गगनैकशेषं ।

दानोदकैः सागरतामुपेतं विश्वभरामंडलमव्यवस्यं ॥ १० ॥

Vāchaspati hoc libro, ubi de ritibus et legibus ab auctoribus *discrepantes* sententiae prolatae sunt, arbitrium et iudicium suum exposuit. Partes singulae hae: nāmanirṇayaḥ; dānasvarūpakathanam; tulāpurushadvaitam fol. 63^a; jalāṣayotsargaḥ fol. 65^a; snānādi-dvaitanirṇayaḥ fol. 68^b; tarpanam; devāvāhanam; angurīyakadhāraṇam; saṃdhyāvandanaṃ; panchadevatāpūjā; śivapūjā; vaiṣṇavadevahomaḥ; pitṛibalidānam; kākabalidānam; pitṛiyajnaḥ fol. 71^b; nityaśrāddham; saudāyikam; strīsaṃkrāntapatidhanam; vṛiddhiḥ; kriyādvaitanirṇayaḥ fol. 73^b; vyavahāradvaitanirṇaya fol. 74^b; sūddhidvaitanirṇaya fol. 75^b; sapīṇḍalakṣhaṇam; sadyaḥśaucham; vrataadvaitanirṇayaḥ fol. 77^a; jyaishṭhadvādasi; ekādaśī fol. 77^b; kṛishṇāshṭamīnirṇayaḥ fol. 80^a; kṣhatādidūshitādhikāritā; dvādaśaputrarahita-sya putrakaraṇe 'dhikāraḥ fol. 81^b; kṛtyadvaitanirṇayaḥ; malamāsanirṇayaḥ fol. 83^a; garbhādhānādaḥ māsa-nirṇayaḥ; śrāddhaṣarīranirṇayaḥ fol. 86^b; vṛishotsargaḥ fol. 89^b; śrāddhaṣarīranirṇayaḥ 98^b; pancha mahā-yajnaḥ fol. 103^a.

In priore libri parte (usque ad caput *vṛishotsarga*) recentioris aevi auctores et libri hi laudantur: Kaṇṭharava (?) fol. 77^a. Kalpataru. Kāmadhenu fol. 69^a. Chhandogasopāna fol. 88^a. Trailokyasāgara fol. 66^b. Pārijāta. Pradīpa fol. 69^b. 75^a. v. Śrāddhapradīpa, Samayapradīpa. Bhavadeva fol. 75^a. Mantraprakāṣa fol. 71^a. Ratnākara. Rūpanārāyaṇa fol. 67^a. 68^a. Lakshmīdhara fol. 74^a. Viṣvarūpa fol. 78^b. Viṣṇurahasya fol. 79^b. Śrāddhakalpa fol. 84^b. etc. Śrāddhapankti fol. 87^b. etc. Śrāddhapradīpa fol. 87^a. Śrāddhaviveka fol. 83^a. Śrīdatta, Samayapradīpae auctor, fol. 66^a. 71^b. Smṛitīsāra fol. 74^a. 78^b. Harināthamahopādhyāya fol. 68^b. Harihara fol. 71^b. Halā-

yudha fol. 72^b. Hemādri. Denique opus suum *Śabdanirṇaya* dictum in fol. 63^a. citat.

Haec voluminis pars anno 1813 exarata est. (WILSON 203^b.)

649.

Foll. 116–149. Linn. 13–16. *Dravyasuddhidīpikā* a *Purushottama*, Pītāmbarāe filio, Vallabhāchāryae discipulo, composita. Incipit:

नत्वा श्रीवल्लभाचार्यान् हरिसेवोपकारिका ।

बाह्याभ्यान्तरिद्रव्यशुद्धिरत्र विचार्यते ॥१॥

निबंधेषु विविच्योक्ता षष्ठुना बुद्धिदोषतः ।

यतो न भाषते सम्यक् तत एष समुद्यमः ॥२॥

तत्र तावत्प्रायश्चित्तमितास्त्रायां याज्ञवल्क्यः । उदक्याऽशुचिभिः etc.

Purushottama hoc libello lustrationem rebus impuris contactis adhibendam, doctores recentiores secutus, copiosius tractavit. Auctorem post medium seculum septimum decimum vixisse, nominibus ab eo laudatis apparet. Quorum partem addidi: *Āchāratilaka* fol. 128^a; *Kullūkabhāṭṭa*; *Krishṇabhāṭṭīyam* fol. 121^a. 124^a; *Govindarāja* fol. 122^b; *Charaṇāmṛita* fol. 143^a; *Divākaroddyota* fol. 142^a; *Nāgadevīye Samgrahakāraḥ* fol. 138^b; *Nirṇayāmṛita* fol. 132^b; *Nirṇayasindhu* fol. 120^a; *Bhārgavārchanadīpikā* fol. 122^a; *Māyādāsindhu* (hoc libro auctor frequentissime utitur) fol. 116^b. 117^a. etc.; *Ratnāvalinibandha* fol. 127^b; *Vishṇubhaktichandrodaya* fol. 125^a; *Śuddhipradīpa* fol. 140^b; *Śuddhimayūkha* fol. 119^b. 122^a; *Sadāchārachandrodaya* fol. 124^a. etc.; *Smṛityarthasāra* fol. 120^a; *Harivallabha Sudhodaye* fol. 125^a. 149^a; *Hariharabhāṣya* fol. 122^a; *Halāyudha* fol. 141^a. Eidem auctori praeter libellum supra tractatum (n. 94) commentarium ad *Vallabhāśṣṭakavivṛitim* (E. I. H. 2611: नत्वा श्रीवल्लभाचार्यचरणान्तरजांस्यहं । तद्वकीयवृत्तेर्भावं वच्मि कृपाबलात् ॥) debemus.

In fine haec leguntur: संवत् १८३३ शाके १६९८ प्रवर्त्तमाने क्षत्रस्यासिते पक्षे दशम्यां भौमवासरे श्रीभुजंगनगरवासिना औदीच्यज्ञातीयश्रौताधानीयव्यासतुलशी तस्यात्मजेन भुदेवनाम्ना लिखिता द्रव्यशुद्धिः स्वात्मार्थे द्रव्यशुद्धये ॥ Haec folia igitur anno 1776 exarata sunt. (WALKER 200^e.)

650.

Lit. Bengal. Charta Europ. Foll. 133. Long. 11½. Lat. 9. Linn. 19.

Dvaitapariśiṣṭam, rerum dubiarum, quaecunque relictæ sunt, dijudicationes, quo libro *Keṣava* (sanmiṣra°) eandem atque *Vāchaspatimiṣra* in *Dvaitanirṇaya* materiam copiosius tractavit. Incipit:

स्वामिन् वासो ममैतन्न हि न हि विदितं शीतरस्मेः स वन्नः

स्वर्गैर्ज्ञावेदसास्त्री भुजगपरिवृटः शोभने स द्विजिह्वः ।

स्त्रीयाङ्गस्पर्शपूर्वैर्नदिह भगवतैवोच्यतामित्यकस्मा-

दर्शित्यर्थिभावः शिवशिवशिवयोः श्रेयसे वः सदास्तु ॥१॥

लीलानखानुरविदारितवैरिवीर-

निर्मुक्तैरुक्तवदुगैरिकलिप्रगातः ।

स्वस्थीकृतामरवधूगणगीतकीर्त्ति-

रास्तां हिताय मम कार्पटिको मृगेन्दुः ॥२॥

अधीत्य सर्वैतन्नायि निवन्धानुलोक्य च ।

श्रीकेशेन विदुषा परिशिष्टमिहोच्यते ॥३॥

Opus in capita duo (parichchheda) divisum est, quorum alterum ab hoc disticho incipit (fol. 76^a):

तातस्ते मकरालयः प्रियतमे रत्नाकरः स प्रभो

भ्राता ते शशलाञ्छनस्तमनिर्गन्धसे हरो मूर्ध्नि ।

का ते श्वेतभिधाय सस्मितमुखे कान्ते चिरादुत्तरात्

स्फूर्त्तिर्ब्रीडितमानसामुपहसंस्त्रस्तो हरिः पातु वः ॥

In folio 34^a. e *Bhojarājāe* jyotiḥ(-śāstra) hoc distichon laudatur:

चैत्रे पौषे कृष्णपक्षे नवाग्रं नाचरेद्बुधः ।

भवेज्जन्मन्तरे रोगी पितृणां नोपतिष्ठते ॥

Codex anno 1813 exaratus est. (WILSON 218.)

651, 652.

Volumina duo. Lit. Devan. Charta Ind. Long. 11. Lat. 5. Linn. 10.

His voluminibus *Madanapārijātas* continetur, quo libro *Viṣṇuvara*, *Peṭṭibhāṭṭa* et *Ambikae* filius, *Madanapāla* rege patrono morum et rituum praecepta, ex antiquioribus legum codicibus desumpta, in corpus unum redegit. Initium, codice E. I. H. 1556. (A.)¹ collato, emendatum hoc:

प्रबालाद्रिप्रस्य etc. ॥१॥

प्रकृष्टचलकुण्डल etc. ॥२॥

कांते कृतागसि etc. ॥३॥²

अस्ति प्रशस्तविभवोपगतप्रशस्ति-

विस्तारिणी भुवि शकाधिपराजधानी ।

Dillī-ti विश्वविदिता नगरी मतङ्गी-

पत्नीव भाति पुरतस्त्रिदिवोऽपि यस्याः ॥४॥

तामुत्तरेण यमुनातटदेशनिष्ठा

Kāshthē-ty अभूदनुपमा नगरी गरिष्ठा ।

यस्यामनस्यविभवोपचिता वभूवुः

काष्ठान्वया³ महितकीर्त्तिजुषो महीपाः ॥५॥

¹ Hic codex anno 1637 exaratus est.

² Cf. *Smṛitikaumudī*.

³ शाकान्वये A. pr. m. कान्वये B.

तस्मिन्मृद्धिमलटाककुलांबुराशानुद्य etc. ॥६॥
 तस्यात्मजो etc. ॥७॥
 सुतोऽस्य जातः etc. ॥८॥
 तस्यात्मजोऽभूद् etc. ॥९॥
 यस्मिन्नसाधारणधैर्यशैर्यं
 गांभीर्यसौंदर्यगुणैकधुर्यं ।
 गिरांद्रभीमानुजसिंधुराज-
 स्मराश्च साधारणतां भजते ॥१०॥
 लक्ष्मीं लक्ष्मवतीं विधाय विबुधा हारस्य हारस्य च
 ज्योतिर्वर्मपास्य पार्वणशरच्चंद्रस्य चंद्रस्य च ।
 उन्मीलन्नवसौरसैधवलसिंधुं डीरपिंडोपमा
 यस्यैता भुवि नर्तयन्त्यनुदिनं सम्भूजयः कीर्तयः ॥११॥
 बंधच्छिदां etc. ॥१२॥
 महीपतेस्तस्य महानुभावौ
 सुतावभूतां सुकृतोन्नतस्य ।
 साद्यो महौजाः *Sahajendra-nāmā*
 tadātmajaḥ śrī-Madano dvitīyaḥ ॥१३॥
 अषारदः सिद्धरसो जनाना-
 मनध्रवृष्टिर्विभवौधवीनां ।
 अनंतको मृत्युहरो रिपूणा-
 मासीदसौ śrī-Sahajādhināthaḥ ॥१४॥
 अस्यानुजः श्रीमदनो तु नाम्ना etc. ॥१५॥
 विश्राणनेषु व्यसनं यदीयं
 विद्याप्रसंगेषु विनोदसौख्यं ।
 यस्यावदातं च यशोवितानं
 दिङ्मंडलीमंडनमेकनास्ते ॥१६॥
 परिशीलयता etc. ॥१७॥
 यः कूपानारामान्धमौयतनानि सन्निबन्धंश्च ।
 कृत्वा स्वकीर्तिकामदीदृशन्मूर्तिभेदेन ॥१८॥
 श्रीमानयं मदनपूर्वकपारिजात-
 नामांकितं स्मृतिपथानुगतं निबन्धं ।
 वर्णाश्रमप्रमुखधर्मविवेचनाय
 विद्वन्मुखेन सुकृती नितमातनोति ॥१९॥
 मतिर्येषां शास्त्रे etc. ॥२०॥
 माता पुण्यचरित् etc. ॥२०॥¹
Hemādri-Kalpadruma-saAparārka-
Smṛityarthasārān Smṛitichandrikān cha ।
Mitāksharādīn अवलोका यत्ना-
 निबध्यते संग्रहतो निबन्धः ॥२२॥

Sequitur argumentum libri, in novem capita (stavaka)
 divisi, versu epico enarratum : स्तवकः प्रथमो सप्त ब्रह्मचर्यो-
 भिधोऽपरः । गृहस्थाख्यस्तृतीयः स्यादाहिकं तदनंतरं ॥२३॥ गर्भाधा-
 नादिसंस्कारस्तुरीयः स्तवको मतः । आशौचस्तवकः पञ्चाद्व्यशुद्धाह्वयो

¹ Vide supra, p. 263^a.

मतः ॥२४॥ सप्तमः आह्वयसंज्ञो हि विभागाख्योऽष्टमस्तथा । नवमः स्तव-
 कश्चात प्रायश्चित्ताभिधो मतः ॥२५॥ etc.

Vol. I. foll. 244. I. fol. 60^b; II. fol. 97^b; III. fol. 165^b; IV. fol. 181^a; V. fol. 211^b; VI. fol. 225^b.

Vol. II. foll. 241. VII. fol. 70^a; VIII. fol. 94^b; IX. fol. 238^b.

In fine capitum haec leguntur : iti paṇḍita-Kedāra-
 malle-tyādivirudarājivirājamānasya śrī-Madanapālasya
 nibandhe etc. Auctor post Mādhavam, ante Vāchaspa-
 timiṣram et Kamalākaram vixit. Illius ad Parāśara-
 smṛitum commentarium rapacissime excerpit. Ceterum
Pārijāta etiam a Mitramiṣra in *Vīramitrodaya* libro
 (foll. 2^a. 185^a) laudatur.

Codex noster anno 1802 in urbe Ahmedābād ab
 Uttamarāma parum accurate exaratus est. (WALKER
 174, 175.)

653.

Opuscula quinque. Lit. Devan. Charta Ind. Foll.
 184. Long. 11. Lat. 4¹/₂.

Foll. 1-106. Linn. 11. *Smṛitikaumudī*, Madanapāla
 (Rāya-) rege patrono composita. Initium, collato cod.
 E. I. H. 2515. (A.) emendatum, hoc :

नमः सकलकल्याणकारणाय पिताकिने ।
 नमो लक्ष्मीनिवासाय देवतायै गिरां नमः ॥१॥
 अपत्यवात्सल्यवशादुदीर्य स्तन्यं पिपासुगिरिजाकुचाग्रे ।
 मुहुः कराग्रं चलयन्निभास्यो मनोरथान्नः सफलीकरोतु ॥२॥
 प्रबालाद्रिप्रस्थद्युतिनिचयपयौयवपुषे
 नमो विद्वन्मेषीविषटनपटिष्ठाय महसे ।
 जगत्प्रादुर्भावस्थितिलयनिरायासरचना-
 विनोदासक्ताय प्रणतफलसिद्धिप्रतिभुवे ॥३॥
 यदिंदिरानाथपुरंदराद्यैराराधितं भक्तिभरानतांगैः ।
 श्रीचंडिकायाश्चरणारविंदं वंदामहे तत्कुलदेवतायाः ॥४॥
 प्रकृष्टचलकुंडलस्तवकधृष्टगंडस्थलं
 महाहर्मणिमेखलं मरकतांकुरश्यामलं ।
 करोतु करुणां सदा कलितपंचषाण्डक्रमं
 महः किमपि मोहनं कपटशैशवं कैशवं ॥५॥
 कांते कृतागसि रुपा परुषं ब्रुवाणा
 कुंठीकृताय रसनार्थनियंतरेण ।
 मौनेन मानमधिगच्छति या ददातु
 सा पार्वती हरविभक्तनुः शिवं वः ॥६॥

Āsīd asīmaguṇa-Tāka-kulāmburāśāv

उद्यत्प्रभूतशुभकीर्तिधनप्रकाशः ।

लोकैः सदा हृदि धृतो गुणसंनिविष्टः

śrī-Ratnapāla-nripatir bhuvanēkaratṅ ॥७॥²

² Ante septimum in B. duo disticha addita sunt.

तस्यात्मजो *Bharahapāla* इति प्रसिद्धः

सिद्धांगनाजनसमाजसमिद्धकीर्तिः ।

दानेन यः सुकृतिनां क्षिपति स्म दैन्यं

सैन्यं च वैत्यसदृशः प्रतिभूयतीनां ॥८॥

सुतोऽस्य जातः सुकृतोन्नतस्य

न तस्य कश्चित्सदृशो बभूव ।

यमखलत्सत्यमवेक्ष्य तातो

नाम्ना *Hariṣchandra* इति व्यधत् ॥९॥

तस्यात्मजोऽभूदुल्लसत्प्रापः साधारणो भूमिपतिर्वदान्यः ।

अभूतपूर्वमवनीश्वराखामजीगपद्यो जगति स्वकीर्ति ॥१०॥

बंधच्छिदां विरुद्धकीर्तिमिहान्विताथी

कृत्वा परतः च तथैव विधातुमिच्छुः ।

कीनाशपाशचयबद्धविमोचनार्थं

तीर्थैतय्यं *Karavimuktim* अचीकरद्यः ॥११॥

अस्यात्मजः *Srī-Madano* तु नाम्ना

धाम्ना च रूपेण च संगतार्थः ।

रोषारुणे चक्षुषि यद्विपद्यो

नितांतकांतारसमाश्रितोऽभूत् ॥१२॥

परिशीलयता कलाकलापं विदधानेन च भूरिशः प्रबंधान् ।

मदनेन महोभूताथ येन प्रथिता *nūtana-Bhojarāja-kīrtiḥ* ॥१३॥

Yantraprakāśa-sa-Mahārṇava-Pārijāta-

Siddhāntagarbha-Tithyanirṇayasāramukhyāḥ ।

ग्रंथाश्च येन रचिता विजयं भजंते

राज्ञां सभासु विदुषां वदनांबुजेषु ॥१४॥

वागुत्सवेन मतिमानतिमानशाली

कीर्तिः पदं मदनपालमहीतलेन्दुः ।

Vidvanmukhena tanute विततोर्जितश्री-

रुत्पन्नचारुकिरणां स्मृतिकौमुदीं सः ॥१५॥

विद्वच्चकोरसना रुचिदानपटीयसी ।

सच्चित्तोत्पलजीवातुजैयति स्मृतिकौमुदी ॥१६॥

वर्णाचारप्रकटनविधिब्रह्मणादिक्रमेण

प्रोक्तः पूर्वैर्न खलु कथिता मुख्यतः शूद्रधर्माः ।

तस्मादेते विशदपदवीं नाश्रितास्तेन तुर्यं

वर्णं कृत्वा विषयमधुना वर्ण्यते वर्णधर्मः ॥१७॥

ननु च के ते पूर्वं यैर्ब्राह्मणादिक्रमेण निरूपितो वर्णाचारः । श्रुत्यर्थ-
स्मृतीरो मन्वादय इति ब्रूमः । तत्र तावद्वर्णानामुत्पत्तिरुपवर्ण्यते तदधी-
नत्वादाचारार्थाः । etc.

Hoc opus, quo de tribus infimae in rebus sacris
participatione agitur, in quatuor libros (*kalollāsa*), libri
singuli in capita (*kirāṇa*) divisi sunt.

I, 1. *Vipratvādijātīnirūpaṇam*, fol. 5^b. 2. *śūdrabheda-*
nirūpaṇadvārā saṃkīrṇajātīnirūpaṇam, fol. 19^b. Incipit:
तत्र पूर्वोक्तप्रकारेण परमपुरुषस्य चरणजातः केवलशूद्रः । अपरे द्विजा-
तिभ्यः परिशीतशूद्रायामुत्पन्नाः ।

II, 1. *Śūdrasya sāmānyato 'dhikārānadhikāranirūpa-*
ṇam, fol. 21^a. Incipit: तत्र भविष्यधर्मकथनव्याजेन व्यतिरेक-
मुखेनाधिकारानाधिकारौ निरूपितौ पुराणेषु । अतस्तत्प्रतिपादकानि
पुराणवाक्यानि प्रदर्श्यते ॥ 2. *śūdrasya śrutismṛityādyava-*
gamo 'nadhikārachintānirūpaṇam, fol. 24^a. Incipit:
अथ वेदाक्षरविचारनिषेधो मद्यमांसविक्रयादिनिषेधश्च ॥ 3. *śūdra-*
syā garbhādhānādisaṃskāravishayādhikārānadhikāra-
chintānirūpaṇam, fol. 27^b. Incipit: अथ गर्भाधानादिसं-
स्कारेषु शूद्रः केष्वधिक्रियते केषु नेति चिंत्यते ॥ 4. *a. śūdrasyā-*
gnyabhāvachintā. b. śūdrasya sandhyāvandanādhikārā-
bhāvaḥ. c. śūdrasya dīkshādhikārah. Hoc in capite
locus, quem supra, p. 46^a. e. Vāmanapurāṇa excerpsi-
mus, mendis minus foedatus reperitur: वामनपुराणे ।
ततश्चकार भगवांश्चातुर्वर्ण्यं हराचने । शास्त्राणि चैषां मुख्यानि ना-
नोक्तिविविधानि च ॥ आद्यं शैवं परिख्यातमन्यताशुपतं मुने । तृतीयं
कालवदनं चतुर्थं च कपालिनं ॥ शैवश्चासीत्स्वयं शक्तिर्वसिष्ठस्य प्रियः
सुतः । तस्य शिष्यो बभूवाथ गोपायन इति श्रुतः ॥ महापाशुपतश्चा-
सीद्भ्रातृजास्तपोधनः । तस्य शिष्योऽप्यभूद्राजा क्षुब्धः सोमकेश्वरः ॥
कालास्यो भगवानासीदापस्तंबस्तपोधनः । तस्य शिष्योऽभवद्वैश्यो नाम्ना
क्रोधेश्वरो मुने ॥ महाव्रती च धनदस्तस्य शिष्यस्तु वीर्यवान् । ऊर्णोदर
इति ख्यातो जात्या शूद्रो महातपाः ॥ एवं स भगवान्ब्रह्मा पूजनाय
शिवस्य तु । कृत्वाथ चातुराश्रम्यं स्वमेव भवनं गतः ॥ *d. śūdrasya*
brahmajñānādhikārah, fol. 31^b.

III, 1. *Vivāhanirūpaṇam*. Incipit: प्रथमकलोज्ञासे वर्ण-
जातयो निरूपिताः । द्वितीये तु जातिविशिष्टस्य शूद्रस्याधिकारानधि-
कारौ निरूपितौ । एवंविधस्य शूद्रस्य विवाहादीतिकर्तव्यता तथा सामा-
न्यधर्मादयश्च तृतीये संस्कारकलोज्ञासे निरूप्यन्ते । तत्र विवाहोपयोगित्वेन
प्रथमतः सांपिंड्यं निरूप्यते ॥ *a. vivāhabhedāḥ. b. vivāheti-*
kartavyatā. c. vivāhaprayogaḥ. d. kanyādānam, fol.
38^b. 2. *nāmakaraṇādisaṃskāranirūpaṇam*, fol. 39^a.
3. *a. śūdradharmaḥ. b. śūdrasyāpaddharmaḥ*, fol. 43^a.
4. Incipit: अथाशौचवर्णनं । पूर्वस्मिन्किरणे शूद्रस्य धर्मा निरू-
पिताः । सांप्रतं तद्धर्मानुष्ठानसंकोचहेतुभूताशौचप्रतिपादनं प्रस्तूयते ॥
a. śūdrasyāśauchanirūpaṇam. b. śūdrasyāśauchapad-
dhatih, fol. 53^a. 5. *a. śūdrasya vṛishotsargaḥ. b. śū-*
drasyaikoddishṭam. c. ekoddishṭaśrāddhapaddhatih. d. śūdrasya
sapiṇḍikaraṇam, fol. 75^a. *e. śūdrasya pār-*
vapaśrāddham. f. vṛiddhiśrāddham, fol. 76^a.

IV, 1. Incipit: अथाहिकास्यश्चतुर्थः कलोज्ञास आरभ्यते । तत्र
मनुयाज्ञवल्क्यदक्षादिभिर्द्विजोद्देशेन संध्यावदनस्य विधानात् तत्र शूद्र-
स्याधिकारः ॥ *a. mūtrapurīshochchāraavidhiḥ. b. śauchā-*
vidhiḥ. 2. a. dantadhāvanavidhiḥ. b. prātaḥsnānam.
3. *śūdrasya mādhyāhnikasnānavidhiḥ*, fol. 85^a. 4. *a. śū-*
drasya brahmayajnavidhiḥ. b. tarpaṇam. c. śūdrasya
tarpaṇapaddhatih, fol. 95^b. 5. *a. vaiśvadevavidhiḥ. b. ni-*

tyaśrāddham. c. vaiśvadevapaddhatiḥ. d. vaiśvadeva-
prayogakramah. e. baliharanam. f. śūdropayuktavai-
śvadevabaliharanapaddhatiḥ. g. nityaśrāddhapaddhatiḥ.
h. bhojanam.

Ad opera sua *Madanapārijāta* auctor saepius, ad
Mahārṇavam semel (fol. 34^b. Vināyakaśāntiprakāro
'smābhir Mahārṇave vistarato nirūpitah) refert. Quare,
si librum nostrum *Viśveṣvarae*, Peṭṭibhattae filio, tri-
buero, conjecturam non nimis audacem me prolaturum
esse spero. Auctorum et librorum praeterea laudato-
rum hos paucos notandos putavi: Aparārka-kāra, Kri-
tyakalpatarukāra, Mitāksharākāra, Medhātithi, Yajna-
pārśva, Vedāntakalpataru, Smṛitimanjarī.

Folia 1. 2. manu recentiore, reliqua seculo septimo
decimo satis accurate exarata sunt. (WALKER 168^a.)

654.

Lit. Devan. Charta Europ. Foll. 105. Long. 11¹/₂.
Lat. 9. Linn. 21.

Śūdradharmatattvam, tribus plebejæ et impuræ
officia, liber a *Kamalākara-bhaṭṭa*, Bhaṭṭadivākarae fra-
tre, mīmāṃsaka-*Rāmakṛishṇæ* filio, *Nārāyaṇabhaṭṭæ*
nepote, Rāmeṣvarabhaṭṭæ abnepote, compilatus. Ini-
tium hoc:

प्रणम्य रामं पितरौ कमलाकरशर्मणा ।

रामकृष्णतनूजेन शूद्रधर्मो निरूप्यते ॥

Codex noster quum recentissimæ ætatis sit, argu-
mentum libri, necnon cetera, ex antiquiore codice E.I.H.
2514, excerptum est: fol. 7^a. *Tat siddham śūdrasya vi-
pradvārā purāṇaśravaṇena jñānam iti*. Atha śūdrasya
mantravichārah. 12^b. atha śūdrasya karmādhikārah.
14^b. devasthāpanam. 22^a. *saṃskārāḥ*. 24^b. śrāddha-
nirṇayaḥ. 29^a. vihitaniśiddhadharmāḥ. 34^b. *saṃskā-
raprayogaḥ*. 39^a. iti puṇyāhavāchanam. 51^b. iti ishtā-
pūrtiḥ. Atha chaulam. 63^a. iti śūdrasaṃskārāḥ. *Atha
śūdrāhnikam*. 74^b. iti snānatarpaṇādi. Atha devapūjā.
77^a. tīrthamahimā. 79^b. vaiśvadevaḥ. 81^b. śākalaho-
maḥ. Atha paurāṇaḥ. 82^a. iti devayajnaḥ. Atha bhū-
tayajnaḥ. 84^a. nityaśrāddham. 84^b. manushyayajnaḥ
(i. e. hospitalitas). 87^b. iti śūdrāhnikam. Atha śūdra-
sya *pārvaṇaśrāddhaprayogaḥ*. 93^a. piṇḍadānam. 94^b.
iti pārvaṇaśrāddham. *Athāśaucham*. 95^a. garbhāśau-
cham. 95^b. prasavāśaucham. 96^a. mṛitāśaucham. 98^a.
athāśamskrīte śūdre mṛite viśeṣaḥ. 99^b. jātyāśaucham.
108^a. dāsāśaucham. 109^a. atikrāntāśaucham. 110^a.
āśauchasampāte nirṇayaḥ. 112^a. āśauchāpavādaḥ. 112^b.
mṛitadoshāḥ. 116^a. pretadāhakālah. 116^b. ity āśau-
chanirṇayaḥ. Atha śūdrasya *aurdhvadehikaprayogaḥ*.
adhikāriṇaḥ. 120^b. durmarāṇe prāyaścittam. 124^a.
saṃlayanam. 125^b. pātheyaśrāddham. 126^a. navaśrād-

dham. 126^b. pretapiṇḍāḥ. 129^a. iti śūdrāśaucham
tatkṛityam cha. Athaikādaśāham. 130^a. vṛishotsargaḥ.
133^b. śayyādānam. 134^b. udakumbhaḥ. 135^a. māsi-
kāni. 135^a. sapīḍanam. 138^a. ity aurdhvadehikapra-
yogaḥ. Atha śūdrasamāḥ. 140^a. strīdharmāḥ. 147^a.
vidhavādharmaḥ. 148^b. kuṇḍagolau. 150^b. shaṇḍaḥ.
152^b. anye 'pi śūdrasamāḥ. 153^a. saṃkarajāḥ. 156^a.
pratilomajāḥ. 161^b. apadhvasajā vyabhichārājāḥ. 169^b.
kāyasthotpattiḥ.

In fine hæc leguntur:

यो भाट्टतन्त्रगहनार्णवकर्णधारः

शास्त्रांतरेषु निखिलेष्वपि मर्मभेत्ता ।

योऽत्र अमः किल कृतः कमलाकरेण

प्रीतोऽमुनास्तु स कृती बुधरामकृष्णः ॥

इति श्रीमज्जगद्गुरुमीमांसकनारायणभट्टसूरिसूनुरामकृष्णभट्टात्मजक-
मलाकरभट्टकृते शूद्रधर्मतत्त्वे शूद्रसमस्करज्ञस्वरूपं तद्वृत्तिनिरूपणं
समाप्तञ्चायं निबन्धः ॥

Auctores et libros Kamalākara permultos laudat, quos
una cum iis, qui in sectionibus tribus primis Nirṇaya-
sindhu operis (ed. Calc.) reperiuntur, infra enumerabo.
Ipse hos libros suos citat: Jalāśayotsargavidhi 239.
Tulāpaddhati N. 247. Dānakamalākara fol. 13^a. 20^b.
119^b. 133^b. Pūrtakamalākara 17^b. 77^a. Āchārādīpa 79^b.
Nirṇayasindhu 10^b. 17^a. 22^a. 24^b. etc. Pravara-darpaṇa
N. 212. 282. Prāyaścittaratna N. 265. Śūdradharmā
N. 189. Rāmakṛishṇa pater *Jivatpitṛikanirṇaya* opus
composuit, N. 109. 112. 163. Nārāyaṇabhaṭṭæ denique
avi libri duo laudantur: *Tristhalisetu* 15^a. 16^a. N. 9.
11. 70. 109. et *Prayogasetu* N. 158.

Agastyasamhitā 13^b. Agnipurāṇa. Agnismṛiti 96^a.
101^b. Angiras (smṛiti) 28^a. 64^a. etc. Ajayapāla 33^a.
(शक्रः स्वयम्, अशक्रस्तु विप्रद्वारा, सञ्जुद्धः स्वयम् असञ्जुद्धो विप्र-
द्वारा). Atri (smṛiti) 20^a. etc. Vṛiddhātri 107^b. Adbhu-
tasāgara N. 47. 87. 221. Anantabhaṭṭa N. 22. 36. 90.
etc. Aparārka 23^b. 27^b. etc. Aruṇasmṛiti N. 49. Ākara
N. 115. 209. 226. Āchārachintāmaṇi 10^a. 75^b. Āchāra-
pradīpa N. 75. Āchārādarśa, v. *Śrīdatta*. Āchāryachūḍā-
maṇi 8^a. 9^a. 39^b. etc. N. 3. 91. etc. Ādipurāṇa 49^a. 64^b.
etc. Ādityapurāṇa 16^b. N. 149. Āpastamba (smṛiti)
97^b. Āpastambasūtra N. 38. Āpastambabhāshyārtha-
samgraha N. 36. Āyurveda N. 262. Ārshṭiṣheṇa N. 2.
Āśārka N. 199. 237. Āśvalāyana 9^b. 29^a. etc. Āhnikā-
pradīpa 78^a. Īśānasamhitā N. 164. Uttaramīmāṃsā
5^a. Uśanas (smṛiti) 34^a. etc. Rīgvidhāna N. 55. 66.
etc. Rishyaṣṛinga (smṛiti) 85^b. 102^a. 128^b. Aitareyo-
panishad N. 202. Kaṇva (smṛiti) N. 27. 261. Kapar-
dikārikāḥ 223. 224. Karka 90^b. Karkabhāshya 36^b.
Kalpataru 8^b. 14^b. 23^b. etc. v. *Kṛityakalpataru*. Kaṣyapa
(smṛiti) 96^b. N. 84. 139. Kaṣyapasamhitā N. 180.
Kāthakagrihya N. 6. 7. 114. Kātyāyanasūtra sive Kā-

tīyasūtra 9^b. 69^a. 72^a. etc. Kāmadhenu N. 94. Kāmarūpanibandha N. 134. Kārshñājini (smṛiti) 68^b. Kāla-kaumudī N. 242. Kālanirṇaya 51^b. N. 176. Kālavividhāna N. 176. 177. Kālaviveka N. 47. Kālādarśa 129^a. N. 2. 8. Kālikāpurāṇa 29^b. 45^a. etc. Kālottara N. 80. Kāśikhaṇḍa N. 2. 56. etc. Kāśyapa 103^a. 114^b. Kūrmapurāṇa 5^b. 97^a. etc. Kṛityakalpataṛu N. 241. Kṛityachintāmaṇi 49^a. N. 168. 189. Kṛityatattvārṇava 49^b. N. 123. 125. Kṛityaratna N. 140. Keśavasvāmin N. 37. 140. Kokila 40^a. Konkanāḥ N. 56. Kauṇḍinya N. 108. 177. Kaumudī 5^b. v. *Smṛitikaumudī*. Kratu (smṛiti) N. 261. Kriyānibandha 27^b. 115^b. 117^b. 121^a. Kriyāsāra N. 242. etc. Khādiragṛihya N. 86. Gangāvākyāvalī 166^a. Garuḍapurāṇa 76^b. 78^b. etc. N. 19. Garga 46^b. etc. Jyotirgarga N. 6. Vṛiddhagarga N. 159. Gargasamhitā N. 183. Gārgya 45^b. etc. Uttara-gārgya N. 179. Vṛiddhagārgya 113^b. N. 61. 264. Atharvavedinām Gārgyapariśiṣṭam N. 88. Gālava 121^a. 129^a. etc. Gṛihyakārikā N. 176. Gṛihyapariśiṣṭa N. 209. 230. Gopathabrāhmaṇa 51^b. N. 139. Gobhila 140^a. etc. Gauḍāḥ 65^b. 96^a. etc. Gauḍa-grantha 87^b. etc. Gauḍatithitattva 50^a. Gauḍavyavahāranirṇaya 49^a. Gauḍanibandha 7^b. 24^b. N. 123. etc. Gauḍasuddhitattva 28^a. Gautama (smṛiti) 10^a. 21^b. etc. tadbhāshyam 32^b. Gautamavyākhyā 107^b. Vṛiddha-Gautama N. 51. 199. Śloka-gautama 128^b. Gautamītantra N. 242. Chanḍeśvara 47^a. N. 187. 194. 220. Chaturviṃśatimata 82^a. N. 43. etc. Chandraprakāśa N. 168. Chandrikā 112^b. N. 113. 116. etc. v. *Smṛitichandrikā*. Chamatkārachintāmaṇi N. 23. 79. Chintāmaṇi N. 124. v. *Āchāra*^o, *Kṛitya*^o, *Chamat*^o, *Tattva*^o, *Śuddhi*^o. Chyavana (smṛiti) N. 49. Chhandoga-pariśiṣṭa 66^a. 84^a. etc. Chhāgaleya N. 109. Chhāndogasūtra N. 38. Jamadagni (smṛiti) 84^a. Jayatunga N. 232. Jayanta N. 231. Jayārṇava N. 180. Jātiviveka 154^b. 156^b. 164^b. Laghujātiviveka 157^a. Jātūkarnya (smṛiti) 20^a. 28^b. 117^a. N. 107. etc. Jābālī 19^a. 112^a. 119^b. Jīmūtavāhana N. 275. Jaimini (smṛiti) N. 4. 44. Jnānārṇava N. 46. Jyotiḥprakāśa N. 4. 220. Jyotiḥsāgara N. 47. 219. Jyotirnirbandha 52^a. N. 4. 49. 145. Jyotirmedhātithi N. 222. Jyotirvivaraṇa N. 225. Jyotistattva N. 262. Tōḍarānanda N. 18. 67. 72. Thonṭhapaddhati (?) 90^a. 91^a. Dāmaratantra N. 117. 134. Tattva, v. *Gaudatithi*^o, *Jyotiḥ*^o, *Tithi*^o, *Vyavahāra*^o, *Śuddhi*^o, *Sambandha*^o, *Smṛiti*^o. Tattvachintāmaṇi N. 263. Tattvasāgara N. 28. Tantraratna, auctore Pārthasārathi 3^a. 4^b. 79^b. etc. Tarangiṇī N. 122. v. *Durgābhaktitarangiṇī*. Tithitattva 49^a. N. 117. Trinṣaṭśloki 104^b. 112^b. Trikaṇḍamaṇḍana N. 2. 5. 21. 37. etc. Trivikrama N. 253. Ejus liber Traivikramī appellatur, N. 256. Dakṣha (smṛiti) 64^b. 65^a. 81^b. etc. Dākshinātyāḥ 113^a. Divodāsa 99^b. 106^a. 116^b. etc. Dīpikā

N. 2. 4. 5. v. *Sāpindyaḍīpikā*. Durgābhaktitarangiṇī N. 120. 122. 125. etc. Devakīrti N. 181. Devajāniya 118^a. 130^b. N. 36. 175. etc. Devayājñika, Smṛitisārae auctor, 28^a. 98^b. N. 254. Devala (smṛiti) 3^b. 64^b. etc. Devaśatabhāshya N. 38. Devasvāmin N. 115. Devī-purāṇa 130^b. etc. Daivajnamanohara N. 228. Daivajnavallabha N. 175. 257. 262. Drāhyāyaṇasūtra N. 237. Dhanurvidyāḍīpikā 52^a. Dharma (smṛiti) N. 108. Dharmapradīpa N. 122. 270. Dhavalanibandha N. 163. Dhūrtasvāmin N. 37. 38. 137. Dhaumya (smṛiti) N. 104. 114. Nandipurāṇa N. 18. Nandikeśvarapurāṇa N. 125. Nārada (smṛiti) 43^a. 153^b. etc. Nārādīya 6^a. Bṛihannārādīya 79^b. Laghunārādīya N. 31. 32. etc. Nārāyaṇavṛitti (ad Āṣval.) N. 25. 38. 110. Nārāyaṇa, v. *Rūpa*^o, *Sarvajna*^o. Nirṇayadīpa N. 42. 43. 97. 104. Nirṇayāmṛita 129^a. N. 10. 23. etc. Nṛisinha N. 186. Nṛisinhīya N. 189. Nṛisinhātāpanīya 7^b. Nṛisinhapurāṇa 15^b. etc. Nṛisinhapariṣhārya (?) N. 74. Nṛisinhaprasāda N. 118. 180. 195. Nyāyaratnamālā 11^b. Pancharātra N. 242. 252. v. *Hayāṣirṣhapancharātra*. Padārthadarśa, Vopadevae (?) liber, N. 245. 246. 252. Padmapurāṇa 5^a. 24^b. etc. Paraśurāma, Rudrapaddhatis auctor, 146^b. Paraśurāmapratāpa 145^b. Parāśara 4^b. 20^a. etc. Parāśarabhāshya Mādhavīya 7^b. 22^a. etc. Bṛihat-Parāśara N. 114. 115. Laghu-Parāśara 29^a. Vṛiddha-Parāśara 25^b. 65^a. etc. Parāśarapurāṇa 5^a. 28^b. 29^b. Pariśiṣṭa 46^a. 82^a. etc. Pāraskara 26^b. 98^b. etc. Pārījāta, v. *Madana*. Pārthasārathi, Tantraratnae auctor, 3^a. N. 17. Pitāmaha (smṛiti) N. 274. etc. Pura-ṣcharaṇachandrikā N. 49. Purāṇasamuchchaya N. 13. 55. 96. etc. Puruṣārthaprabodha N. 256. Pulastya-smṛiti 86^b. N. 33. Pushkarapurāṇa N. 143. 146. Pṛithvīchandrodaya 25^b. 26^b. 43^b. etc. Paiṭhīnasi (smṛiti) 54^a. 168^b. etc. Mahā-Paiṭhīnasi 34^b. Prachetas (smṛiti) 54^a. 84^a. etc. Prajāpati (smṛiti) N. 175. 203. Pratāpa-mārtaṇḍa N. 102. 133. Prayogaratna¹ N. 37. 190. 195. Pravaramanjari N. 211. Pravaramanjariṇṛitti N. 210. Prābhākaraḥ 4^b. Bahvṛichapariśiṣṭa N. 83. 85. 238. etc. Bādarāyaṇa (smṛiti) N. 233. 262. Bṛihapati (smṛiti) 51^b. etc. Baijavāpa (smṛiti) N. 18. 176. Bau-dhāyana (smṛiti) 32^a. 54^a. etc. Baudhāyaṇasūtra 151^a. N. 197. 226. etc. Brahmagarbha (smṛiti) 114^a. etc. Brahmapurāṇa 25^a. 140^b. etc. Brahmayāmala N. 16. 179. 182. Brahmayadyātūrtha N. 220. Brahmayavarta N. 22. 23 (ab Hemādri et in Madanaratna laudatur), etc. Laghu-Brahmayavarta N. 49. Brahmasiddhānta (astr.) N. 2. 6. 48. Brahmāṇḍapurāṇa 19^b. 67^b. etc. Bhaktichandrodaya 79^a. Bhagavadgītāḥ 33^a. Bhaṭṭa-kārikāḥ N. 225. Bhaṭṭāḥ 114^b. 118^b. N. 37. Bhara-

¹ Ejus nominis libri tres mihi innotuerunt: 1. a Dikshitānanta, 2. a Nārāyaṇabhāṭṭa, Rāmeśvarae filio, 3. a Nṛisinhabhāṭṭa scripti.

dvājasūtra N. 38. Bharadvāja (smṛiti) 64^a. Bhavishya-
purāṇa 5^b. etc. Bhāgavatapurāṇa 6^a. 75^b. etc. Mahā-
bhārata. Bhārgava N. 47. Bhārgavārchanadīpikā N.
43. 44. 46. 48. etc. Bhūpālavallabha N. 180. Bhrigu
(smṛiti) N. 92. 109. 154. etc. Bhojarāja N. 128. Mat-
syapurāṇa N. 147. etc. Matsyasūktā N. 135. Madana-
Pārijāta 9^a. 28^b. etc. Madanapāla, Smṛitikaumudis
auctor, 8^b. 22^b. 32^a. etc. Madanaratna 19^a. 20^a. 34^a.
etc. Manu 47^a. etc. Bṛīhan-Manu 96^b. Vṛiddha-
Manu 25^a. 86^b. etc. Manvartamuktāvalī N. 43.
Marīchi (smṛiti) 25^a. 74^a. etc. Mahārṇava 18^b. N. 70.
v. *Smṛitimahārṇava*. Madālasā N. 113. Manohara, v.
Daivajnamanohara. Mantrasāstra N. 246. Māṇḍavya
N. 223. 232. Māṇḍattīya N. 37. Mādhava, v. *Parā-
śara*. Mārkaṇḍeyapurāṇa 44^a. 80^b. etc. Mitāksharā, v.
Vijnāneśvara. Mihira N. 11. 221. v. *Varāhamihira*.
Muhūrtadīpikā N. 177. 190. Medhātithi 21^a. 33^b. etc.
v. *Jyotirmedhātithi*. Maitrāyaṇīyaparīśiṣṭa N. 111.
274. Maitreyasūtra N. 192. Maithilāḥ 10^b. N. 119.
etc. Maithilavāchaspati 28^b. Maithilāśrīdatta 66^b.
Mohachūḍottara N. 173. 128. Yajñapārśva 115^a. N.
160. 226. Yama (smṛiti) 22^a. 34^b. 85^b. etc. Bṛīhad-
Yama N. 96. 167. Yājñavalkya 24^b. etc. Yoginītantra
N. 47. 244. Ratnakosha (jur.) N. 139. 220. 264. Rat-
namālā (jur.) 128^a. N. 2. 16. etc. Ratnasamgraha N.
177. 179. 195. Ratnasāgara N. 46. Ratnākara 112^a.
(śuddhi-) 128^a. N. 208. Ratnāvalī 145^b. v. *Smṛitiratnā-
valī*. Rāghavabhaṭṭa 75^b. N. 255. Rājamārtanḍa N. 193.
217. 220. 256. 259. etc. Rāṇaka 3^a. 11^b. N. 21. Rāma-
tāpaṇīya 7^b. Rāmanāvājapeyin N. 211. Rāmāṇḍāra N.
37. 38. 39. 173. Rāmāṇḍārābhāshya N. 227. Rāmār-
chanachandrikā N. 57. 59. 75. etc. Rudradattavṛitti
(Āpastamba) N. 38. 39. Rudradhara, Śuddhivivekae
auctor, 21^b. 44^b. N. 183. 276. Rudrayāmala 18^a. N.
117. Rūpanārāyaṇa 18^a. 23^a. N. 118. 128. 238. Reṇu-
kārikā N. 38. 230. Lakṣaṇasamuchchaya N. 240.
Lakṣmīdhara 33^b. Lalla N. 11. 12. 118. 179. 195. 218.
etc. Lātyāyanasūtra N. 38. Likhita (smṛiti) N. 83.
Lingapurāṇa 30^a. 112^b. etc. Laugākṣismṛiti 27^b. 48^b.
98^b. etc. Vatsa (smṛiti) N. 14. Varāhapurāṇa 8^a. 10^a.
etc. Varāhamihira N. 224. Vardhamāna N. 17. 18. etc.
Vallabha, v. *Daivajna*^o, *Bhūpāla*^o. Vasishṭha (smṛiti) 21^b.
143^a. etc. Vṛiddha-Vasishṭha 109^a. Vahnipurāṇa N.
89. 90. 92. Vākyasāra N. 190. Vāgbhaṭa (med.) 155^a.
Vāchaspatimiśra 106^a. 129^b. N. 10. 115. etc. v. *Maithi-
lavāchaspati*. Vāmanapurāṇa 14^a. N. 64. Vāyusamhitā
5^b. etc. Vārāhitantra N. 122. 136. Vāstupradīpa N.
263. Vāstuśāstra N. 238. 263. 264. Vijnāneśvara,
Mitāksharāe auctor, 9^b. etc. Vidyāpati N. 124. Vidyā-
vinoda N. 168. Viveka, v. *Jāti*^o, *Śuddhi*^o, *Sambandha*^o.
Viṣvambharaśāstra 155^b. 158^a. 167^a. etc. Viṣvarūpani-
bandha N. 123. 128. 205. Viṣvāmītra (smṛiti) N. 3.

270. Vishṇu (smṛiti) 63^a. etc. Laghuviṣṇu 112^a.
Viṣṇudharma 52^b. 63^a. Viṣṇudharmottara 25^b. etc.
Viṣṇupurāṇa 64^b. etc. Viṣṇurahasya 77^a. 78^b. N.
31. 141. Viṣṇuvājapeyin 78^a. Vṛittasāta N. 11. Vai-
khānasa N. 2. 240. Vaishṇavāmṛita N. 157. Vopadeva
N. 208. 245. 276. etc. v. *Padārthādarṣa*. Vyavahāra-
tattva N. 232. 262. Vyavahāranirṇaya N. 188. v. *Gau-
ḍa*^o. Vyavahārasamuchchaya N. 16. Vyavahārasāra N.
263. Vyāghra (smṛiti) 34^a. 95^b. etc. Vyāghrapāda
(smṛiti) 24^a. 102^b. etc. Vyāsa (smṛiti) 20^a. 34^b. etc.
Vyāsasūtra 5^a. Śankarāchārya 5^a. 7^b. Śankha (smṛiti)
20^b. 28^b. etc. Śankhadhara N. 271. Śankhalikhitau
141^b. 145^a. etc. Śambhu 113^b. Śakātyāna (smṛiti)
N. 115. Śāṅkhāyanasūtra N. 196. Śātyāyani N. 104.
224. Śātātapa 64^a. 80^a. etc. Vṛiddha-Śātātapa 53^a.
N. 18. etc. Śāntiratna N. 183. 263. Śāntisarvasva N.
182. Śārādātīlaka 19^a. Śārngadhara (dharma) 23^a. N.
221. 238. Śilpiśāstra N. 263. Śivadharmā N. 19. 24.
Śivapurāṇa N. 256. Śivarahasya N. 127. 152. Śiva-
sarvasva 15^a. 29^a. N. 241. Śivārchanachandrikā 75^b.
N. 46. Śuddhichintāmaṇi N. 205. 206. Śuddhitattva
100^a. 102^a. 106^b. etc. Śuddhiratnākara N. 277. Śud-
dhiviveka 110^a. N. 204. 277. v. *Rudradhara*¹. Śūlapāṇi
8^a. 10^b. etc. Śaivasiddhāntasekhara N. 240. 243. 253.
255. etc. Śaunaka (smṛiti) 44^b. N. 140. Śrāddhadīpa-
kalikā N. 108. 112. 269. Śrāddhahiveka N. 107.
Śrāddhasamgraha N. 65. Śrīdatta (upādhyāya), Āchā-
rādarṣae et Samayapradīpae auctor, 10^a. 79^a. 86^a. N.
114. etc. Śrīdharasvāmin, Smṛityarthasārae auctor,
N. 77. 109. 172. etc. Śrīpati N. 16. 239. Shaṭtrinśan-
mata 112^b. 114^b. etc. Shadaṣīti 105^b. 108^b. 110^a. 111^b.
Shadgurubhāshya N. 38. Shadguruśishya N. 189.
Samvatsarapradīpa N. 8. 115. Samvarta (smṛiti) 27^b.
45^b. etc. Samhitāpradīpa N. 11. 224. Samgraha 52^b.
N. 15. 16. etc. v. *Smṛitisamgraha*. Satyavrata (smṛiti)
N. 2. 6. 9. etc. Sanatkumārasamhitā N. 152. 263.
Saptarshimata N. 228. Sambandhatattva N. 206. 208.
Sambandhahiveka N. 206. Sarvajnanārāyaṇa N. 145.
201. Sāpiṇḍyadīpikā N. 208. 210. Sāpiṇḍyamīmāṃsā
N. 210. Sāyaṇīya N. 155. Sārāvalī N. 224. v. *Smṛitisā-
rāvalī*. Singābhāṭṭīya N. 84. Siddhāntasiromaṇi (astr.)
N. 7. Siddhāntasekhara, v. *Śaiva*^o. Sudarṣanabhāshya
N. 186. 191. 192. 203. etc. Sumantu (smṛiti) 22^b. 25^b.
etc. Sureśvara N. 203. Sūryodayanibandha N. 46.
Bhaṭṭa-Someśvara N. 207. 208. 210. Saurapurāṇa N.
24. 32. 45. Sauramantra N. 162. Skāṇḍapurāṇa 6^b.
29^b. 144^b. etc. Smṛitikaumudī 14^a. 29^a. etc. v. *Mada-
napāla*. Smṛitichandrikā N. 9. 32. etc. Smṛititattva
N. 206. Smṛitidarpaṇa 27^a. N. 107. 144. 191. 200.
Smṛitimanjarī 158^b. 176^b. Smṛitimahārṇava N. 82. 86.

¹ E. I. H. 1009.

Smṛitiratnāvalī¹ 25^a. 115^a. 148^a. etc. Smṛitisamgraha N. 78. 105. Smṛitisamuchchaya 134^b. Smṛitisāra, v. *Devayājñika*². Smṛitisārāvalī N. 225. 255. Smṛityarthasāra 25^b. 109^b. 149^a. etc. v. *Śrīdharasvāmin*. Ha-yaśrshapancharātra N. 242. 252. Haradatta 96^b. 98^b. 105^b. etc. Harinātha 22^a. 44^b (Gauḍa fuisse dicitur). N. 184. etc. Harivaṇṣa 7^b. etc. Harihara 9^a. 56^a. etc. Hariharabhāṣya 23^a. 24^b. 55^a. etc. Halāyudha (dharma) 27^b. 79^a. 126^b. etc. Hāralatā 95^b. 110^b. 112^a. etc. Hārīta (smṛiti) 24^a. 27^a. etc. Hiraṇyakeśisūtra N. 20. 38. 237. Hiraṇyakeśisūtravṛtti N. 37. Hemādri 9^a. 18^a. etc. Hemādrisamayoddyota N. 71.

Auctor recentis aevi est, quum Nirṇayasindhum anno 1612 se scripsisse ipse tradiderit.

Codex post annum 1822 exaratus est. (WILSON 219.)

655.

Opera duo. Lit. Bengal. Charta Ind. Foll. 76. Long. 13½. Lat. 9. Linn. 32.

Foll. 1-35. *Vyavahāramayūkhas*, de jure forensi liber, *Bhagavatbhāskarāe* pars sexta, a *Nilakanṭha*, Śankarāe filio, Nārāyaṇae nepote, Bhagavantae regis jussu et auctoritate compositus. (A.) Incipit:

उक्ता नपनयनीतिं³ नत्वा मास्त्वदाभ्युजं सम्यक् ।

विरचयति नीलकण्ठो व्यवहारनिर्णये क्वचित् ॥१॥

Textus in urbe Bombay anno 1826 prodiit, versio Anglica satis accurata a Harry Borradaile (Surat 1827. 4.) facta est.

Haec voluminis pars anno 1814 exarata est. (WILSON 159^a.)

656.

Lit. Devan. Charta Europ. Foll. 48. Long. 11½. Lat. 9. Linn. 25.

Nilakanṭhae Vyavahāramayūkhas. (B.)

Hic codex prooemium majus continet, quod in aliis exemplis desideratur. Idque, quamvis vitiis scatens, exscripsi: यो लीलया संतनुते तं विश्वं तत्पालयत्यात्मनि विश्वरूपी लयं नयन्नाशु च पूर्णरूपः शिवं ततोत्पाशु रविमैमासै १ जज्ञे पिता-महतनोः खलु कश्यपो यस्तस्मादजायत मुनिस्तु विभांडकाख्यः तं पुत्रियं धुरमरोयम च्छुष्यशृंगस्तस्यान्वये यजनि शृंगिवराभिधान २ तस्मिन्वंशे

¹ Hic liber *Rāmanātha*e tribuitur.

² Eundem titulum duo libri, in E. I. H. adservati, gerunt, alter a Yādavendra, alter ab Harinātha compositus.

³ L. उक्ता नृपनयनीतिं नत्वा भास्वत्. Ceterum ad *Nītimayūkham*, quintam operis partem, alluditur.

महति वितते सेंगराख्ये नृपायां राजा *Karnaḥ* समजनि यथा सागरे शीतरश्मिः कौतौ यस्य प्रथिततरया श्रोत्रभि - त्तोभि पूर्णे कर्णेस्यापि प्रथिततरया नावकाशं लभते ३ *Viṣokākhyaadevas* ततस्तत्सुतो भूद्विशोकीकृता येन सर्वा धरिता ततो यासराजो (?) लक्षदुस्ततो 'bhūd *Rayākhyo* रयेणैव सर्वाहितमः ४ बभूवाय *Vairātarājas* ततो भूवृषो मेदिनीशो बभौ वीटराजः (?) *Narabrahmadevas*, tato *Manyudevas*, tato 'bhūn nṛpaṣ cha *Indrapālā-bhidhānaḥ* ५ *Sivaganākhyanṛipaḥ* समजन्ययो *Śivaganā-khyapuram* प्रचकार यः शिवगणेन समे सकलैर्गुणैः शिवशिवप्रथमो गणनामु यः ६ *Rolichandrū* (?) iti tattanayo 'bhūt *Karma-senanṛipatis* tam athānu, लोकयोनरहरिर्नृपराजो *Rāmachandra* इति तत्सुतो नुजातः ७ *Yaṣodevas* tato jātas, *Tārā-chandranṛipas* (तारविंदू MS.) tataḥ, *Chakrasenas* tato rājā, rājā *Sinhanṛipo* yataḥ ८ लतो न्वभूजूपति *Sāhīdevaḥ* स्वकीर्तिभिर्निर्जितः राजसिंधुसिंधुः अभूजतः श्री-*Bhagavantadevaḥ* सदैव यश्चोदयवान् क्षितीशः ९ etc. आश्रमस्तेन राज्ञा विबुधग-लमणिदीक्षिणायावतंसो भद्रः श्रीनीलकण्ठः स्मृतिषु दृढमतिर्जैमि-नीये [३] द्वितीयः etc.

Codex post annum 1823 exaratus est. (WILSON 208.)

657.

Foll. 36-76. *Śrāddhamayūkhas*, de parentalibus tractatus, a *Nilakanṭha*, Śankarāe filio, compositus. Incipit:

तिथेर्मैयूखं प्रतिपाद्य सम्यगाराध्य धामाय गिरामगम्यां ।

श्रीशङ्करस्यात्मजनीलकण्ठः आद्रस्य कृतं विवृणोति सर्व्वं ॥१॥

प्रतारकैरादृतमत्र क्वचिन्मया तु निर्मूलतया तदुज्झितं ।

जनोक्ता नो न हि तेन काचित् ख (kha) पुष्पहीनापचितिर्न हीयते ॥२॥

मृतोद्देश्यको विप्रस्वीकाराङ्गको द्रव्यत्यागः [ः] आद्रं । etc.

Śrāddhapaddhatim suam auctor in capite primo laudat.

In fine haec leguntur: धर्म्मस्त्ववीतरागोजाशुभसङ्गमस्य (*Charmanṇvatī - Taraṇijā - śubhasaṅgamasya* legendum puto) सान्निध्यभाजि कृतशालिनि मध्यादेशे । ख्याता भरेहनगरी किल तत्र राजा राजीवलोचनरतो भगवंतदेवः ॥

Haec folia anno 1814 exarata sunt. (WILSON 159^b.)

658.

Lit. Devan. Charta Europ. Foll. 51. Long. 11½. Lat. 9. Linn. 25.

Samśkārabhāskarā, quo libro *Śankara* (bhāṭṭa^o), *Nilakanṭhae* et *Gangae* filius, Śankarāe nepos, de sacramentis Indicis exposuit. Incipit:

यतः सर्व्वं विश्वं भजति etc. ॥१॥

श्रीभास्करं शिवकरं शिरसा प्रणम्य
श्रीनीलकण्ठपितरं जननीं च गंगां
तत्पादवितनवलोबुधशंकराख्यः
संस्कारभास्करममुं द्वितनोति काश्यां २

Codex post annum 1820 negligentissime exaratus
est. (WILSON 207.)

659.

Lit. Devan. Charta Europ. Foll. 116. Long. 12½.
Lat. 8½. Linn. 24.

Karmavipākās, operum eventus, liber a *Śankara*,
Nīlakanṭhae filio, Śankarae nepote, scriptus. Initium
paulum emendatum hoc: दिवाकरपदद्वंद्वं फलद्वंद्वप्रदायकं ।
तैलोक्यतमसो नाशकर्तृ तत्प्रणमाम्यहं ॥१॥ यतः सर्वं विश्वं भजति
जनिसत्तालयमिदं य आत्मा सर्वेषां स्थिरचरजडानामपि विभुः । तमेतं
भास्वंतं विधिहरिमहेशानवपुषं नमस्यामः कामं परमकमनीयं सुकृ-
तिनां ॥२॥ लोकाभिरामं श्रीरामं भक्तानां कामदं परं । नीलोत्पल-
दलश्यामं सरामं तं भजामहे ॥३॥ भाट्टे भट्टद्वितीयः श्रुतिनिचयवि-
दामद्वितीयोऽग्रगानां । भट्टश्रीनीलकण्ठो निजकुलजलयेरुद्धतः पूर्ण-
चंद्रः ॥४॥ ग्रंथेऽस्मिन्सुखबोधाय क्रियतेऽनुक्रमः स्फुटः । तत्रादौ
परिभाषायां फलमाननिरूपणं ॥५॥ कृच्छ्रचांद्रायणादीनां निरूप-
णमतः परं । व्याधीनां विविधानां तु निदानस्य निरूपणं ॥६॥ आतं-
कप्रतिमायास्तु प्रदानविधिरुह्यतः । निरूपणं कर्मपाकप्रयोगस्य ततः
परं ॥७॥ असाध्यरोगनाशार्थं प्रतिमादानमुत्तमं । नानारोगघ्नदानानि
कुष्ठनाशकराणि तु ॥८॥ श्वेतकुष्ठहरं चैव सर्वदुष्टहरं तथा । हीन-
कुष्ठहरं चैव पीतकुष्ठहरं तथा ॥९॥ कटिकुष्ठहरं चैव गुल्मकुष्ठहरं
तथा । चित्तकुष्ठहरं चैव श्वेतकुष्ठहरं तथा ॥१०॥ etc.

Hoc libro morborum, vitae prioris sceleribus conceptorum, piamenta, e legum codicibus et Purāṇis excerpta, traduntur. Avi librum *Dvaitanirṇayam* semel, patris Bhāskaram saepenumero laudat. Praeterea, dum opus perlustro, recentiores libros et auctores hos annotavi: Karmavipākasamgraha, Karmavipākasāra, Prithvichandrodaya, Madanaratna, Mahārṇava, Mādhavachārya, Śūlapāṇi, Hemādri.

Codex anno 1815 e codice E. I. H. 84 (Samvat 1827) transcriptus est. (WILSON 214.)

660.

Lit. Bengal. Charta Ind. Foll. 204. Long. 19.
Lat. $3\frac{1}{2}$. Linn. 6.

FOLL. 1-176. *Prāyaścittavivekas*, de piaculis liber, a *Śūlapāni* compositus. Initium, a me paulum emendatum, hoc :

नित्यश्रुत्युदितस्वधर्मचरणानुष्ठानहीनात्मनां
तत्तद्वेदानिमिद्धकर्मनिचयानुष्ठाननिष्ठावतां ।
लोकानां कलिकालरुद्धकलुषध्वंसार्थमेवोद्भुना

प्रायश्चित्तविवेकमत्र विदधे श्रीगूलपाणिः सुधीः ॥

Prāyaścittanirukta, inc. fol. 7^b; pāpalakṣaṇa 7^b; pāpōtpattikāraṇa 9^a; pāpakarmaphalanivṛtti 9^b; narakāḥ 10^b; prāyaścittānuśthānanirṇaya 11^a; kāmākāmakṛitavikalpa 11^b; prāyaścittinaḥ parśhadupasthānam 14^a; pāpanishkramaṇādi 15^b; pāpoddeṣa 17^a; mahāpātakasāmānyapṛāyaścittāni 20^b; brahmavadhapṛāyaścitta 21^a; surāpānapṛāyaścitta 34^b; svarṇasteya-pṛāyaścitta 40^b; gurvanganāgamanapṛāyaścitta 48^a; patitasamsargapṛāyaścitta 52^b; anupātakapṛāyaścitta 65^a; upapātakapṛāyaścitta 70^a; govadhapṛāyaścitta 71^b; kṣatriyādivadhapṛāyaścitta 76^a; pratilomajādivadhapṛāyaścitta 79^a; strīvadhapṛāyaścitta 79^a; vyabhicharitastrīvadhapṛāyaścitta 80^b; garbhavadhapṛāyaścitta 81^a; gajāśvādivadhapṛāyaścitta 81^a; ajāvyādivadhapṛāyaścitta 82^a; mārjārādivadhapṛāyaścitta 82^b; pakṣivadhapṛāyaścitta 83^b; viśeshapakṣivadhapṛāyaścitta 84^a; matsyādījalacharavadhapṛāyaścitta 84^b; sāsthy-anasthivadhapṛāyaścitta 85^a; vṛkṣachhedanapṛāyaścitta 85^b; maṇḍapodyānādi-devagārādibhedanapṛāyaścitta 86^b; abhichārapṛāyaścitta 87^a; abhakṣyabhakṣaṇapṛāyaścitta 87^a; sāmānyābhakṣyabhakṣaṇapṛāyaścitta 88^a; viśeṣābhakṣyabhakṣaṇapṛāyaścitta. Śūdrānnabhakṣaṇapṛāyaścitta 88^a; rajakādyantyajānnabhakṣaṇapṛāyaścitta 89^a; kāpālīkānnapṛāyaścitta 89^b; chāṇḍālānnabhakṣaṇapṛāyaścitta 89^b; sāmānyenābhojyānnabhojanapṛāyaścitta 90^b; chāṇḍālapatitasprīṣṭānnabhakṣaṇapṛāyaścitta 94^a; patitasparṣe 'kṛitajnānasya bhojanapṛāyaścitta 94^a; śūdrādisprīṣṭānnakeṣakītopahatānnabhakṣaṇapṛāyaścitta 94^b; vṛithāpākānnabhakṣaṇapṛāyaścitta 95^a; vṛithāmānsabhakṣaṇapṛāyaścitta 95^a; sāmānyābhakṣyamānsabhakṣaṇapṛāyaścitta 96^a; gavādimānsabhakṣaṇapṛāyaścitta 96^b; kāmato matsyāmānsabhakṣaṇapṛāyaścitta 97^a; prīṣṭhāmānsādibhakṣaṇapṛāyaścitta 97^a; nīṣiddhatithimānsabhakṣaṇapṛāyaścitta 97^a; devatārthopakalpītabhakṣavṛithāpāyasāpūpādībhakṣaṇapṛāyaścitta 97^b; ekākimiṣṭānnabhakṣaṇapṛāyaścitta 98^a; paryuṣhitaṣuktabhakṣaṇapṛāyaścitta 98^a; vāgdusṭādivbhojanapṛāyaścitta 99^a; śūdrabhājānabhinnaśābhyābhājanabhojanapṛāyaścitta 99^a; laṣunādibhakṣaṇapṛāyaścitta 99^b; mṛitakasūtakānnabhakṣaṇapṛāyaścitta 100^a; ekādaśāhādīśrāddhānnabhojanapṛāyaścitta 101^a; hastadattaśūdradattaghṛitādibhakṣaṇapṛāyaścitta 101^b; akṛitāpoṣānākṛitamaunabhojanapṛāyaścitta 101^b; akṛitāchamanasya pānabhojanapṛāyaścitta 101^b; yajnopavītarahitasānnabhakṣaṇa-

prāyaścitta 102^a; retomútrapurishabhakshaṇapráyaścitta 102^a; mṛilloshṭabhakshaṇapráyaścitta 103^a; brahmachárinō madhumánsabhakshaṇapráyaścitta 103^a; brahmachárinā ámishabhāṇḍapakvānnabhakshaṇapráyaścitta 103^b; devatátithibhṛityádivarjanapráyaścitta 103^b; asthyádídúshitānnabhōjanapráyaścitta 104^a; pūṃsarānasímāntonnayanakarmaṇi bhojanapráyaścitta 104^a; jātakarmádisamskārabhojanapráyaścitta 104^b; bhojanakāle gudasrávapráyaścitta 104^b; bhojanakāle sūtakádyasauchapráyaścitta 105^a; tailābhyan-gádisnānārhasyákrítasnānasya bhojanapráyaścitta 105^a; parihitanīlavastrasya bhojanapráyaścitta 105^a; svakī-yochchhishtābhakshaṇapráyaścitta 105^a; bráhmaṇádyuchchhishtābhakshaṇapráyaścitta 105^b; vídálaká-kádyuchchhishtābhakshaṇapráyaścitta 107^a; kutsita-panktīśúdrapanktibhojanapráyaścitta 107^b; apeyapána-prāyaścitta 107^b; chāṇḍálakúpabhāṇḍodakapánapráyaścitta 108^b; chāṇḍálasprishṭajalakshírādipánapráyaścitta 108^b; antyajakhánitakúpádijalapánapráyaścitta 109^a; antyajabhāṇḍasthajaládipánapráyaścitta 109^a; śúdrodakapánapráyaścitta 109^a; pítaśeshajalapánapráyaścitta 109^b; prapádijalapánapráyaścitta 110^a; viṇ-mútrasamsrīṣṭakúpajalapánapráyaścitta 110^a; śavadúshitajalapánapráyaścitta 110^b; apeyakshírápánapráyaścitta 111^a; abhakshyabhakshaṇaśankáyám práyaścitta 112^b. *Ity upapátake 'bhakshyabhakshaṇapráyaścittam. Athopapátake steyparáyaścittam nirúpyate. Maṇimuktádisteyapráyaścitta 113^a; rajatásvástisteyapráyaścitta 113^a; dhányádisteyapráyaścitta 113^a; manushyádisteyapráyaścitta 113^b; guḍádisteyapráyaścitta 114^a; triṇádisteyapráyaścitta 114^a; jíviká-pahárapráyaścitta 114^b; devadvijadravyápahárapráyaścitta 115^a. Athopapátake 'gamyágamanapráyaścittam nirúpyate. Savarnásvajanastrígamanapráyaścitta 115^b; kshatriyádistríṇám anulomyena gamanapráyaścitta 116^b; śúdrádnám pratilomastrígamanapráyaścitta 116^b; samottamavarnástrípurushavyabdhicharitasavarná-savarnástrígamanapráyaścitta 117^b; cháturvarṇyasvairiṇígamanapráyaścitta 118^a; cháturvarṇyabandhakígamanapráyaścitta 119^a; vyutkramaviváhapráyaścitta 120^a; veśyágamanapráyaścitta 120^b; rajasvalágamanapráyaścitta 120^b; rítau bháryánabhígamanapráyaścitta 121^a; parvasu strígamanapráyaścitta 121^a; śráddhádine maithunapráyaścitta 121^a; divámaithunapráyaścitta 121^b; strívyabhichárapráyaścitta 121^b; antyajastrígamanapráyaścitta 123^a; kápálíkastrígamanapráyaścitta 123^b; tiryagyonigamanapráyaścitta 124^a; gogamanapráyaścitta 124^a. Iti práyaścittaviveka upapátake 'gamyágamanapráyaścittam. Parivedanádipráyaścitta 124^b; vrátyapráyaścitta 126^b; avakírṇipráyaścitta 127^b; pítriśvasrísutádiparīṇayanapráyaścitta 128^b; agnyutsádipráyaścitta 128^b; grīhasthasya chi-*

rakálánagnitvapráyaścitta 129^b; bráhmaṇasya vedána-dhyayanayajnákarāṇaputránutpádanapráyaścitta 130^a; anáśramitvapráyaścitta 130^a; sūryodayástakálayoḥ śa-yanapráyaścitta 130^a; brahmachárināḥ samdhyádnám atikramapráyaścitta 130^b; anáturagrīhasthasya sam-dhyáśnánádikanityakriyátipátapráyaścitta 131^a; śúdra-vyatiriktáyávyájānapráyaścitta 131^b; śúdrayájaka-prāyaścitta 132^a; śúdrapratigrahapráyaścitta 132^b; uchchhāstravartikshatriyanṛipatiśúdranṛipatipratigraha-prāyaścitta 134^a; antyajapratigrahapráyaścitta 134^b; chāṇḍálapratigrahapráyaścitta 135^a; patitadravyapra-tigrahapráyaścitta 135^b; práyaścittadravyagrahaṇa-prāyaścitta 135^b; svabhāvagrāhyakṛiṣṇájājinobhayato-mukhímanyádipratigrahapráyaścitta 136^a; bráhma-ṇasya kshatriyavaiśyavṛittidhanárjanapráyaścitta 137^a; bráhmaṇasya sevávṛittidhanárjanapráyaścitta 137^b; bráhmaṇasya gítádná dhanárjanapráyaścitta 137^b; bráhmaṇasya śúdrasevápáyaścitta 138^b; avikreya-vikrayapráyaścitta 138^b; ninditadeságamanapráyaścitta 140^a; asatyábhidhánapráyaścitta 140^b; uch-chhishtasya chāṇḍáládidasanapráyaścitta 141^a; uch-chhishtasya sūryádidarśanapráyaścitta 141^a; tailā-bhyaktádimútrochchárasamutsargapráyaścitta 141^b; va-styádidánapráyaścitta 141^b; viprágnyádígamanapráyaścitta 142^a; agnau pádapratápanasya kuṣena pádapra-márjanasya cha práyaścitta 142^a; guror bráhmaṇasya cha tiraskárapráyaścitta 142^a; mīthyábráhmaṇaśapa-tha-yávajjívákṛitasukṛitaśapathapráyaścitta 143^a; abhi-śápakartrípráyaścitta 143^a; anṛitábhīṣastapráyaścitta 144^b; árúḍhapatitapráyaścitta 144^b; jalágnýádibhra-shṭapráyaścitta 145^a; vṛaṇe kṛimýutpattipráyaścitta 145^a; svádidanśanapráyaścitta 145^b; viprádihate át-mághhátamṛite váśrupátajalágnídnánapráyaścitta 147^a; balátkáritamlechhadáśyáśubhakarmapráyaścitta 148^a; anudakamútrapurishakarāṇapráyaścitta 148^b; jalágnýor aśuchiprakshepaṇapráyaścitta 149^a; anyonyánurakta-dveshotpádanapráyaścitta 149^a; śakradhanuḥpaláśá-gnidarśakapráyaścitta 149^a; śráddhānimantritabrāhmaṇānanushṭhánapráyaścitta 149^a; devágárákrīteshtá-kákáshṭhaśiládná grīhakarāṇapráyaścitta 149^b; nish-ṭhívanapráyaścitta 149^b; yatipráyaścitta 149^b; vratahangapráyaścitta 150^a; ushṭrarásabhayánapráyaścitta 150^b; jātibhṛaṇsakarapráyaścitta 150^b; sam-karíkarāṇápátríkarāṇamálávahapráyaścitta 151^a; pra-kírṇakapráyaścitta 151^b; asprīśyasparsapráyaścitta 152^a; uchchhishtasya chāṇḍáládisparśapráyaścitta 153^a; tailābhyaktasya chāṇḍálasparśapráyaścitta 153^b; rajakádisparśapráyaścitta 153^b; uchchhishtasya bráhmaṇasyochchhishtasachchhúdrasparśapráyaścitta 155^a; uchchhishtochchhishtasavarnásparsapráyaścitta 155^b; nṛívastraparidhánapráyaścitta 156^a; palāṇḍulaśuná-disparśapráyaścitta 156^a; uchchhishtasya narádipurí-

shasparśaprāyaścitta 156^b; anuchchhishtasya mala-sparśaprāyaścitta 156^b; mānushāsthisparśaprāyaścitta 157^b; rudranirmālyasparśaprāyaścitta 157^b; rajasvalāyāḥ savarnāsavarnarajasvalāparśaprāyaścitta 157^b; rajasvalāyāḥ patitachāṇḍālādīparśaprāyaścitta 158^a; rajasvalāyāḥ uchchhishtasūdrāśvasūkarādisparśaprāyaścitta 158^b; chāṇḍālasamkaraprāyaścitta 159^a. Aspriśyasparśanaprāyaścittam abhihitam, idānīm sparśa eva nirūpyate 160^b; rahasyaprāyaścitta 162^a. *Atha vratavidhiḥ*. Vratadharmāḥ 163^a; prājāpatyādivratasvarūpa 164^b; atikrichhavrata 165^a; krichhratikrichhavrata 165^a; śiṣukrichhra, vṛiddhakrichhra, taptakrichhra 165^b; saumyakrichhra, sāmtapana 166^a; mahāsāmtapana, parāka, brahmakūrcha 166^b; chāṇḍāyana 167^a; ṛishichāṇḍāyana 168^a; tulāpurushavrata, māsopavāsavrata, dvādaśavarśhikavrata 168^b; athaiteshām vratānām dhenvādīsamkalanam 169^a.

In fine haec leguntur: संहितानेकमालोक्य विचार्य च पुनः पुनः । प्रायश्चित्तविवेकोऽयं रचितः शूलपाणिना ॥ Sāhuḍiyāna- (E. I. H. इडुसाया) ब्रह्महोपाध्यायश्रीशूलपाणिविरचितः प्रायश्चित्तविवेकः समाप्तः ।

Quo tempore Śūlapāṇi floruerit, hoc uno libro non satis accurate dignosci potest. Idem commentarium ad Yājñavalkya-smṛitim composuit (Yājñavalkya-ṭīkāyām asmābhir abhihitam), alium ad eundem librum commentarium a Dharmeṣvara factum (Yājñavalkya-ṭīkākrit Dharmeṣvara) semel laudat. Praeterea recentioris aetatis hos auctores et libros citat: Kapardibhāshya, Kalpataru, Govindarāja, Jikana, Dharmapradīpa, Dharmapradīpavyākhyāna, Dhāreṣvara, Bāloka (?), Bhavadeva, Bhojadeva (cf. Dhāreṣvara), Lakshmīdhara, Viśvarūpa, Śrīkara.

Eadem Smṛitivivekae pars in cod. E. I. H. 1109 et Berolini (cf. Weber Catal. p. 327) adservatur.

Haec voluminis pars anno 1819 a Devanātha exarata est. (WILSON 29^a.)

661.

Foll. 66–167. Linn. 6. *Tattvārthakaumudī*, commentarius a Govindānanda ad Śūlapāṇis Prāyaścittavivekam compositus. Incipit:

श्रीगोविन्दपदद्वन्द्वमिन्दिरानन्दमन्दिरं

वन्दे वृन्दारकामन्दशिरोमन्दारसुन्दरं ॥

येन ज्योतिष्पङ्क्तेशु नितरां मार्गैश्च विम्वारितं ।

श्रीगोविन्दपदारविन्दयुगले लीलामरालायितं ।

वेदान्तश्रुतिसन्ततिप्रपञ्चगोम्बे हिमाद्रयितं ।

केषां नोपरि शीलितो गणपतिभट्टः --- ॥

Govindānandakṛitīnā tattvārthajena tanyate ।

Prāyaścittavivekasya ṭīkā Tattvārthakaumudī ॥

Auctoris pater igitur Gaṇapatibhaṭṭa fuit, isque opus astronomicum, philosophicum, rituale, denique cum Kṛishṇae cultu conjunctum videtur composuisse.

Folia nonnulla in fine desiderantur.

Haec voluminis pars post annum 1810 exarata est. (WILSON 24^b.)

662.

Foll. 178–203. *Tithidvaidhaprakaraṇam*, a Śūlapāṇi compositum, cum commentario.

A. Foll. 178–185. Textus. Incipit:

वचनद्वैधसंयातसंशयलिखरः सतां ।

तनोतु मुदमत्युच्चैस्त्रिखण्डतिथिनिर्णयः ॥

Pratipadādītithiviśeshavihitānām snānadānādikarmānām akhaṇḍatithau niḥsaṃṣayam anuśṭhānam । yadā tu vṛiddhiḥrāsēdinā dīnādēvyē tithiprāptis tadā kutra kriyeti saṃṣaye katham nirṇayaḥ ॥

Hoc libello auctor, duorum dierum lunarium terminis in eundem diem naturalem incidentibus, quoniam tempore ritus solennes faciendi essent, exposuit. Praeter Śrāddhavivekam hi tantum auctores et libri laudantur: Jikana fol. 180^a. 182^b; Śankaragītā 179^b (एकादश्यष्टमी षष्ठी द्वितीया च चतुर्थिका । चतुर्दश्यष्टमावास्या उपोष्याः स्युः परान्विताः ॥ नागविज्ञा तु या षष्ठी सप्तम्या च तथाष्टमी । दशम्येकादशीविज्ञा तयोदश्या चतुर्दशी ॥ भूतविज्ञाप्यमावास्या न ग्राह्या मुनिपुंगवैः । उन्नरोत्तरविज्ञाः कर्तव्याः काठकी श्रुतिः ॥ etc.); Samvatsarapradīpa 178^b; Smṛitisamuchchaya 183^b.

Haec pars anno 1799 exarata est.

B. Foll. 186–203. Commentarius a Śrīnāthaśarman, Śrīkarāe filio, compositus. Incipit:

गजनिमीलनवन्न मनश्चिरं दधति दर्शनतत्त्वविदः स्मृतौ ।

पदपदार्थविचारजडः परे तदिह शिष्यहिताय मम श्रमः ॥

श्रीकराचार्यपुत्रेण श्रीमन्श्रीनाथशर्मणा ।

व्याख्या तिथिविवेकस्य यथामति वितन्यते ॥

Eidem scholiastae Achārachandrikām et commentarium ad Paṇḍitaprakāśam, Śāraṇjanarī appellatum, debemus.

Haec pars anno 1800 exarata est. (WILSON 29^b.)

663, 664.

Volumina duo. Lit. Devan. Charta Ind. Long. 11. Lat. 5. Linn. 11.

His voluminibus Vrataprakāśas sive Vratarājas continetur, quo libro Viśvanātha¹, Gopālae filius, quaecunque ab auctoribus antiquioribus, praecipue vero e

¹ Idem Dairajnaśarman nomen gessit.

Purāṇis, de votis suscipiendis tradita sunt, collegit et digessit. Opus anno 1736 Vārāṇasīae compositum est. Initium, collato codice E. I. H. 2196. emendatum, hoc:

ओंकारविघ्नेशगुरुं सरस्वतीं
गौरीशसूर्यं च हरिं च भैरवं ।
प्रणम्य देवान्कुरुते हि ग्रंथं
दैवज्ञानं जगतो हिताय ॥१॥
विष्णुवर्चनं दानशिवाचनं च
उत्सर्गधर्मव्रतनिरूपणं च ।
वेदात्पराणात्स्मृतितश्च तद्व-
द्भूतोक्तसिद्धांतविधिं विधत्ते ॥२॥
संगृह्य सर्वस्य मतं पुराणं
सिद्धांतवाक्यं मुनिभिः प्रणीतं ।
लोकोपकाराय कृतो निबन्धो
व्रतप्रकाशः सुधियां मुदे स्यात् ॥३॥
यावन्तो ब्राह्मणा लोके धर्मशास्त्रविशारदाः ।
तावन्तः कृपया युक्ताः कुर्वन्तु ग्रंथशोधनं ॥४॥
विज्ञाप्यते नया सर्वे पंडिता गुणमंडिताः ।
प्रचारणीयो ग्रंथोऽयं बालवृद्धालकस्य मे ॥५॥
रामांकमुनिभूषण्ये १९९३ वस्त्रध्वजगुणसंख्ये १६५६ ।
वर्षे शाके शुक्लपक्षे पंचम्यां तपसः शुभः ॥६॥
विलोक्य विविधान्प्रणीतस्त्वित्येते सुजनाय वै ।
तन्निमित्तो मयारंभः किमज्ञातं मनीषिणः ॥७॥
चिन्तयावन्तजातीयशांडिल्यकुलमंडनः ।
गोपालात्मजदैवज्ञः संगमेश्वरसंज्ञितः ॥८॥
दुर्गाष्टदेवसत्काश्यां नत्वा पितृपितामहान् ।
कुर्वे वै विश्वनाथोऽहं व्रतराजं सुविस्तरं ॥९॥

Vol. I. Foll. 285. Vratakālaḥ inc. fol. 2^a; deśaḥ 3^b; vratādhikāni 4^a; vratadharmāḥ 5^b; upavāsadharmāḥ 7^b; vratādyupayuktāni vastūni 11^a; ṛitvigvaraṇam 15^b; sarvatobhadramanḍalam 16^a; lingatobhadram 16^b; cha-turlingodbhavam, dvādaśalingodbhavam 17^a; sarvato-bhadramanḍalavidhiḥ 17^b; lakṣhapūjanodyāpanavidhiḥ 21^a; shodāṣopachārapūjanam 22^a; sarvavrateshu sāmā-nyataḥ pūjāvidhiḥ 33^a. *Iti śrī-vratārke paribhāṣā samāptā* 34^b.

Athādaṁ pratipadādītithivratāni likhyante. Chaitra-
ṣuklapratipadi samvatsarārambhavidhiḥ 34^b; ārogya-
pratipadvratam 37^b; vidyāvratam 38^a; tilakavratam 38^b;
navarātrārambhaḥ 40^a. *Atha śrāvaṇaṣuklapratipadi* so-
mavāsaram ārabhyāchāraprāptam roṭakavratam. *Athā-
ṣvinaṣuklapratipadi* dauhitreṇa mātāmahaṣrāddham
kuryāt 44^a; ghaṭasthāpanavidhiḥ 45^a; kumārīpūjā 47^a.
Kārttikaṣuklapratipat fol. 48^a.

Atha dvitīyāvratāni. Tatra *Kārttikaṣukladvītyā* Ya-
madvītyā 56^b; bhrātrīdvītyāvidhiḥ 58^b.

Atha tritīyāvratāni. Tatra *Chaitraṣuklatritīyāyām*

saubhāgyaṣayanavratam 59^a; Gauryā dolotsavaḥ 61^a; manorathatritīyāvratam 61^a; atha chaitraṣuklapratipa-
dārabhya trirātrapūrvakam tritīyāyām arundhatīvratam
64^a; atha *Vaiśākhaṣuklatritīyāyām* Bhaviṣyoktam
akṣhayatritīyāvratam 67^b; iyaṁ eva tritīyā paraśurāma-
jayantī 68^a; atha *Jyeshṭhaṣuklatritīyāyām* rambhāvra-
tam 70^a; atha *Śrāvaṇaṣuklatritīyā* madhusravākhyā,
Gurjareṣhu prasiddhā 70^a; athāchāraprāptam Śrāvaṇa-
ṣuklatritīyāyām svaṇagaurīvratam, tach cha Kārṇāṭaka-
deṣe Bhādraṣuklatritīyāyām prasiddham 70^a; sukṛita-
vratam 73^b; atha *Bhādrapadaṣuklatritīyāyām* śiṣṭa-
parigrīhītam haritālikāvratam 75^a; *athāṣvinakṛishṇatṛi-
tīyāyām* vṛihadgaurīvratam, *ḍoliti* deśabhāṣāyām, idaṁ
Kārṇāṭake prasiddham 80^b; atha *Mārgaśīrṣhe Māghe*
vā kṛishṇatritīyāyām saubhāgyasundarīvratam 83^b.

Atha chaturthīvratāni likhyante. Tatra *Śrāvaṇa-
kṛishṇachaturthīyām* samkṛatachaturthīvratam 87^b; atha
Śrāvaṇe Kārttike vā ṣuklachaturthīyām dūrvāgaṇapati-
vratam 92^a; athaikaṣṭadīnagaṇapatīvratam. Tatra
śrāvaṇaṣuklachaturthīm ārabhya śrāvaṇakṛishṇadaśamī-
paryantam gaṇapatīpūjanam 93^b; anyach cha śrāvaṇa-
ṣuklachaturthīm ārabhya māghaṣuklachaturthīparyan-
tam dūrvāgaṇapatīvratam Skānde 102^a; atha *Bhādraṣu-
klachaturthīyām* siddhivināyakavratam 103^b; kapardī-
vināyakavratam 114^a; *athāṣvinakṛishṇachaturthīyām* da-
śarathalalitāvratam 119^a; atha *Kārttikakṛishṇachatur-
thīyām*, athavā dakṣiṇadeṣe Aṣvinakṛishṇachaturthīyām,
karakachaturthīvratam 122^a; atha *Māghaṣuklachatur-
thīyām* Gaurīchaturthīvratam 124^a; varadachaturthīvra-
tam 124^b; atha Māghakṛishṇachaturthīyām tilachatur-
thīvratam 124^b¹; angārakachaturthīvratam 133^a.

Atha panchamīvratāni likhyante. Atha *Śrāvaṇaṣukla-
panchamī* nāgapūjāyām parā 135^a; atraiva nāgadaśṭa-
vratam 136^a; atha *Bhādrapadaṣuddhapanchamīyām*
ṛishipanchamīvratam 137^a; *athāṣvinaṣuklapanchamīyām*
upāṅgalalitāvratam 144^a; atha *Māghaṣuklapanchamīyām*
vasantapanchamī 153^a.

Atha shashthīvratāni. Tatra *Bhādraṣuklashashthīyām*
lalitāvratam, idaṁ Gurjaradeṣe prasiddham 153^a;
atraiva Bhādrapadakṛishṇashashthīyām kapilāshashthī-
vratam 154^b; atha *Kārttike* skandashashthīvratam 158^b;
atha *Mārgaśīrṣhaṣukle Bhādrapade* vā champāshashthī-
vratam 159^a.

Atha saptamīvratāni. Tatra *Vaiśākhaṣuklasaptamīyām*
gāṅgāsaptamīvratam 162^a; atha *ṣuklādīśrāvaṇakṛishṇa-
saptamīyām* śitalāvratam 162^a; atha *Bhādraṣuklasapta-
mīyām* muktābharaṇavratam 164^b; *athāṣvinaṣuklasapta-
mīyām* sarasvatīpūjā 168^a; rathasaptamīvratam 168^b;
atraiva achalāsaptamīvratam 171^a; putrasaptamīvratam
172^b.

¹ Idem samkṛatachaturthīvratam appellatur.

Athāśtāmīratāni likhyante. *Chaitraśuklāśtāmīratam* Bhavānyā utpattiḥ, budhāśtāmīratam 173^a; *Śuklā-diśrāvaṇakṛishṇāśtāmīratam* daśaphalavratam 178^b; atha kṛishṇādīmāsena *Bhādrakṛishṇāśtāmīratam* janmāśtāmīratam 181^a; atha Bhādraśuklāśtāmīratam jyeshthāśtāmīratam 193^b; tatraiva Bhādraśuklāśtāmīratam dūrvāśtāmīratam 196^a; atha Bhādraśuklāśtāmīratam ārabhya shodāśadinaparyantam mahālakshmīratam 197^b; *athāśvinaśuklāśtāmīratam* mahāśtāmīratam 206^a; *athāśvinakṛishṇāśtāmīratam* aśokāśtāmīratam 206^b; atha *Mārgaśīrṣhakṛishṇāśtāmīratam* Kāśīkhaṇḍe Kālabhairavasya pūjoktā 206^b.

Atha *navamīratāni* likhyante. Tatra *Chaitraśuklānavamīratam* rāmanavamīratam 208^b; rāmanānavratam 216^a; atha *Bhādrapadaśuklanavamīratam* aduḥkhanavamīratam 218^b; *Āśvinaśuklanavamīratam* devīratam 222^a; akshayanavamīratam 229^b.

Atha *daśamīratāni* likhyante. Atha *Jyeshthāśuklādaśamīratam* daśaharākhyam snānadānādikam 233^b; *Āśādhāśuklādaśamīratam* āśādaśamīratam 235^b; atha *Bhādraśuklādaśamīratam* daśavātāravratam 236^b; *Āśvinaśuklādaśamīratam* vijayādaśamīratam 237^b.

Athāikādaśīratāni 239^a.

Vol. II. Foll. 316. Atha dvādaśīratāni likhyante 36^a; trayodaśīratāni 51^b; chaturdaśīratāni 78^a; paurṇamāsīratāni 120^a; amāvāsyāvatāni 166^a; malāmāsavratam 184^a; svastikavratam 189^a; vāravratāni 191^b; vyatīpātavratam 222^a; māsopavāsavratam 226^b; dhāraṇāpāraṇavratam 230^a; saṃkrāntīvatāni 231^a. etc.

Auctorum et librorum nomina rariora legenti mihi haec obviam fuerunt: Govindārṇava, Chandraprakāśa, Jñānamālā, Tantraprakāśa, Dvaitanirṇaye pitāmahacharaṇāḥ, Nirṇayadīpa, Padārthādarśa, Meghapradīpa (?), Ratnamālā (astr.), Lalla, Śaradākṣa (smṛiti), Śaradātīlakatīkāyām Padārthādarśe, Siddhāntaśekhara.

Haec volumina hoc seculo ineunte parum accurate exarata sunt. (WALKER 176, 177.)

665—667.

Volumina tria. Lit. Devan. Charta Europ. Long. 11½. Lat. 9. Linn. 20. Vol. I. foll. 177; II. foll. 206; III. foll. 204.

Vratakalpādruma, a Ratnākara, Devabhaṭṭae filio, Jayasinha rege auctore, anno 1714 compositus. Incipit: करौद्राननं चारुचंद्रावतंसं सवह्मंडपालीमिलिङ्गमालं । अथैषासुतं विप्रपूगं हरंतं गणेशं सुरेशं तमायं प्रपद्ये ॥१॥

Hoc opere dies festi et ritus adhibendi secundum Purāṇa aliosque libros satis copiose tractantur.

In prooemio hoc Jayasinhae stemma traditur. Gens

a Prithvirāja descendisse fertur, quem, aliquot familiis intercedentibus, hi secuti sunt: Mānasinha, Jagatsinha, Mahāsinha, Jayasinha. Rāmasinha, Kṛishṇasinha, Vishnusinha, denique Jayasinha, auctoris nostri patronus. Cf. Prinsep, Essays II, 250.

Hi codices anno 1815 parum accurate exarati sunt. (WILSON 215—217.)

668.

Foll. 69—104. *Sārasamgraha* liber, cujus auctor codice nostro non proditur. Incipit: मूर्ध्नि परि-क(1)ल्पितः शशभूतो बर्त्ता पुनर्जन्मनामात्मैक्यान्मविदा व्रतुश्च (l. āt-mety ātmavidām kratuḥ cña) यजतां भक्तान्[र]ज्योतिषां । लोकानां प्रलयो भवस्थिति etc.

Metris variis compositum, hoc opus asterismos et tempora, quibus ritus aliaeque res aut suscipiendae aut vitandae sunt, tractat.

Etiam haec voluminis pars e cod. E. I. H. 84 (Samvat 1774) parum accurate post annum 1810 transscripta est. (WILSON 213^c.)

669.

Opuscula duo. Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 62. Long. 12. Lat. 5½.

Foll. 1—28. Linn. 13—16. Hac parte *Smṛityarthasāgarā*, a Nṛisinha (āchārya) compositi, caput primum continetur. Incipit:

श्रीनृसिंहं मध्वगुरुं श्रीव्यासं नौमि सद्गुरुं ।

सत्सुखस्वात्मरूपं तं शुभकर्मफलप्रदं ॥१॥

कलौ प्रवृत्तं Bauddhādīmatam Rāmānujam tathā ।

Śake hy ekonapanchāśadadhikābdasahasrake ॥२॥

निराकर्तुं मुख्यवायुं सन्मतख्यापनाय च ।

Ekādaśaśate śāke viṇṣatyabdayute gate ॥३॥

avatīrṇam Madhvayurum सदा वंदे महागुरुं ।

गुणाढ्यान् भगवद्भक्तान् Jayatīrthādīkān गुरुन् ।

सनय कुर्मस्तत्तुष्ट्यै स्पष्टं स्मृत्यर्थसागरं ॥४॥

कालाशीचाह्निकानां ये वस्तुशुद्धेयं निर्ययाः ।

चत्वारस्तु तरंगाख्या प्रोच्यंते तत्र क्रमान्वया ॥५॥

Hoc primo capite auctor rituum sollemniū periodos definivit. Altero de lustratione ab impuritate, variis causis contracta, tertio de ceremoniis diurnis, quarto denique de purificandis vasis similibusque rebus egit. Quae in prooemio de *Madhva* protulit, maximi momenti sunt. Quamquam enim versus unus intercidit, hoc tamen illucet, e Nṛisinha quidem sententia *Rāmānujam* (ad vocabulum enim *Rāmānujam* puto *matam* supple-

dum esse) anno 1127 floruisse, *Madhvam* vero anno 1198 natum esse¹.

Nṛsiṅha ipse hos auctores et libros laudat: *Ārya-bhaṭṭa* fol. 13^b; *Kamalākara* 25^a; *Kālanirṇaya* adīpikā 5^b. 9^a; *Kālaviveka* 11^a; *Kālādarṣa* 7^b; *Kṛishṇāmṛita-mahārṇava* 14^a; *Jyotiḥsiddhānta* 3^b; *Nirṇayāmṛita* 17^b. 18^b; *Prithvīchandrodaya* 20^a; *Mādhavakālanirṇaya* 8^a; *Rājanighaṇṭu* 21^a; *Lalla* 2^a; *Vaṭeṣvarasiddhānta* 6^a; *Smṛitikaustubha* 16^a. 19^b. 20^b; *Smṛitisamgraha* (asmatpitṛicharaṇakṛita) 16^a. 20^a. Quodsi loco supra laudato *Kamalākara*, *Nirṇayasindhus* auctor, citatur, auctor noster recentissimi aevi est.

In fine haec leguntur: --- छलारिनुसिंहाचार्यकृतस्मृत्येसागरे प्रथमः ॥ कालतरंगः समाप्तः ॥ Haec voluminis pars anno 1741 a कलघट्टिगीन्योतिषहोतिभट्टात्मज exarata est. (WILSON 204^a.)

670.

Lit. Bengal. Charta Europ. Foll. 78. Long. 13. Lat. 8½. Linn. 24.

Smṛityarthasāras a *Śrīdhara-svāmin* scriptus, quo libro ceremoniae Indicae adumbrantur. Incipit:

गणेशब्रह्माविष्णुशिवान् वाङ्मयान् लोकपान् ग्रहान् ।

दुर्गामन्वादिकान्त्वा विख्यातः स सदा चञ्चलः ॥

श्रीकण्ठः श्रीधराचार्यैः श्रुतिस्मृतिपुराणैः ।

स्मृतिशास्त्रैरेकेषु विप्रकीर्तिरनेकेषां ॥

अनुष्ठातृपकारार्थं स्मृतिस्मृतिं प्रपश्यतः ।

पुराणन्यायमीमांसासामवेदैः प्रपूरितं ॥

Kāmadhenau, Prādīpe, 'bdhau, Kalpavṛikshalatādīshu ।

Śambhu-Draviḍa-Kedāra-Lollatādyaish cha bhāshitam ॥

मन्वाद्यनेकस्मृतिषु व्याख्यातप्रतिपादितं ।²

स्मृत्यर्थसारं वक्ष्यामि सुखानुष्ठानसिद्धये ॥

Yajnopavitavidhiḥ fol. 3^b; *anadhyaśāh* 5^a; *vivāhaḥ* 6^b; *āhnikam* 8^b; *śauchavidhiḥ* 9^a; *āchamanavidhiḥ* 9^b; *dantadhāvanavidhiḥ* 11^b; *snānavidhiḥ* 12^a; *tarpaṇavidhiḥ* 13^b; *samdhyaśāh* 15^b; *homavidhiḥ* 16^a; *darbhavidhiḥ* 16^b; *srugādi* 17^a; *devatārchanavidhiḥ* 20^a; *baliharaṇam* 20^b; *śrāddhavidhiḥ* 21^a; *nishiddhāh* 21^b; *harishyāni* 23^b; *vṛiddhiśrāddham* 25^b; *śrāddhakālavidhiḥ* 28^b; *parvanirṇayaḥ* 29^b; *ekādaśinirṇayaḥ* 30^a; *tithyantanimṇayaḥ* 31^a; *malamāse kāryākāryanirṇayaḥ* 31^b; *bhakshyābhyakshyavidhiḥ* 32^a; *bhojanavidhiḥ* 32^a; *dravyasuddhiḥ* 33^a; *śarīrasuddhiḥ* 37^a; *śauchavidhiḥ* 38^b; *nārāyaṇabalividhiḥ* 42^a; *śrāddhakramah* 47^a;

¹ Cf. As. Res. XVI, 101 et 28, ubi *Smṛitikālataranga* nomine liber noster intelligendus est.

² L. vyākhyātrīpratipāditam.

parivrajakasya saṃskāra vidhiḥ 48^b. Inde a folio 49^a. usque ad finem delictorum expiatio (*prāyaścitta*) tractatur.

Codex post annum 1810 a *Pitāmbaraśarman* parum accurate exaratus est. (WILSON 212.)

671.

Foll. 125–215. Lit. Bengal. Linn. 6. *Ahnikatat-tvam*, de officiis diurnis liber, *Smṛititattvae*, a *Raghu-nandana* (bhaṭṭāchārya), Hariharae filio, scripti, pars. (A.) Incipit:

प्रणम्य सच्चिदानन्दं भक्तिमुक्तिप्रदायकं ।

आह्निकाचारतत्त्वानि वक्ति श्रीरघुनन्दनः ॥

अथ प्रातःकृत्यं । तत्र दद्याः । प्रातरुत्थाय कर्त्तव्यं यत् द्विजेन दिने दिने । तत् सर्वं संप्रवक्ष्यामि द्विजानामुपकारकं ॥

Haec voluminis pars a *Devanātha* anno 1819 exarata est. (WILSON 25^b.)

672.

Lit. Bengal. Charta Ind. Foll. 289. Long. 16. Lat. 4½. Linn. 6.

Foll. 1–145. *Raghunandanae Ahnikatat-tvam*. (B.)

Haec voluminis pars anno 1813 exarata est. (WILSON 34^a.)

673.

Lit. Bengal. Charta Ind. Foll. 179. Long. 14½. Lat. 4. Linn. 7.

Foll. 1–92. *Ekādaśitattvam*, de die undecimo celebrando, *smṛititattvae*, a *Raghunandana* scripti, pars. Incipit:

प्रणम्य सच्चिदानन्दं परमानन्दमीश्वरं ।

मुनीन्द्राणां स्मृतेस्तत्त्वं वक्ति श्रीरघुनन्दनः ॥

अज्ञानतिमिरध्वंसिहरिपादनखत्विषं ।

नत्वा वच्मि तत्र तत्त्वमेकादशीव्रतादिषु ॥

एकादशीव्रततत्र कलत्रयन्यायनिर्णयः । etc.

Haec voluminis pars post annum 1810 exarata est. (WILSON 153^a.)

674.

Lit. Bengal. Charta Ind. Foll. 102. Long. 17. Lat. 3. Foll. 1–70. Linn. 9. *Kṛityatattvae*, a *Raghunandana* scripti, pars. Incipit:

वेदान्तवेद्यं श्रीरामं प्रणम्य सन्मुदे मया ।

क्रमाद्वादशमासेषु कृत्यतत्त्वं प्रवक्षते ॥

नारायणो बन्धकुलाग्रजन्मा
तस्यात्मजः श्रीयुतकृष्णदेवः ।
प्रणम्य रामस्य पदारविन्दं
प्रयोगसारं कुरुतेऽब्दसम्भवं ॥
तिथितत्त्वेऽनुसन्धेयं प्रमाणं चास्य कोविदैः ।
वैशाखादिक्लमेणैव प्रयोगो तत्र निबध्यते ॥

Auctor hoc libro singulorum mensium diebus festis
qui ritus celebrandi essent, exposuit.

Haec voluminis pars, circiter annum 1790 exarata,
in fine capitis *Rāmanavamī* desinit. (WILSON 30^a.)

675.

Foll. 124-129. Linn. 7. *Grahayajnatattvam*, de
planetarum cultu libellus, a *Raghunandana* scriptus.
Incipit :

प्रणम्य सच्चिदानन्दं विश्वेशं ग्रहरूपिणं ।

ग्रहयज्ञप्रमाणानि वक्ति श्रीरघुनन्दनः ॥

अथ ग्रहयज्ञप्रमाणं दीपिकायां । शुभग्रहाङ्कवारेषु मृदुक्षिप्रध्रुवेषु च ।
शुभराशिर्विलग्नेषु शुभं शान्तिकपौष्टिकं ॥

Haec folia anno 1832 exarata sunt. (WILSON 33^c.)

676.

Foll. 102-116. Linn. 5. *Jalāṣayotsargatattvam*, a
Raghunandana scriptum, quo libello auctor de puteis,
lacubus, alveis pietatis causa condendis disseruit.
Incipit :

प्रणम्य कमलाकान्तं निबन्धानवलोक्य च ।

जलाशयोत्सर्गितत्वं वक्ति श्रीरघुनन्दनः ॥

अथ जलाशयोत्सर्गविधिः । ते च खननसाध्याश्चत्वारः । कूपवापीपुष्क-
रिणीतडागरूपाः ॥

Haec folia anno 1830 exarata sunt. (WILSON 152^d.)

677.

Foll. 81-189. Linn. 6. *Jyotistattvam*, de astrologia
tractatus, a *Raghunandana* scriptus. Incipit :

प्रणम्य सच्चिदानन्दं भास्करं जगदीश्वरं ।

ज्योतिःशास्त्रेषु तत्त्वानि वक्ति श्रीरघुनन्दनः ॥

राश्यादिनिर्णयस्तत्र चन्द्रादेश्च प्रतिक्रिया ।

प्रकीर्णं सर्वतोभद्रं बालाद्युपनयनतया ॥

गर्भाधानं [सवः पुंसां] शीमन्तो जातभद्रता ।

जातनामकनिष्क्रामक्रियान्नासनचूडकाः ॥

कस्यैवधस्तथा विद्यारम्भोपनयनिर्णयः ।

गृहाद्यं कृषिराङ्ग्यं यानं चक्रं नृपासनं ॥

Haec folia post annum 1810 exarata sunt. (WILSON
23^b.)

678.

Foll. 216-335. Linn. 7. His foliis *idem Raghunandanae liber* continetur.

Haec voluminis pars post annum 1820 exarata est.
(WILSON 25^c.)

679.

Lit. Bengal. Charta Ind. Foll. 288. Long. 16 $\frac{1}{2}$.
Lat. 3 $\frac{1}{2}$. Linn. 7.

Foll. 1-142. *Tithitattvam*, quo libro *Raghunandana*
ritus diebus lunaribus observandos exposuit. (A.)
Incipit :

प्रणम्य सच्चिदानन्दं रामं कालदमीश्वरं ।

तिथ्यादितत्त्वं तत्प्रीत्यै वक्ति श्रीरघुनन्दनः ॥

तत्र तिथिस्वरूपमाह हेमाद्रिकालमाधवीययोः स्कादप्रभासखण्डं अमा
षोडशभागेन देवि प्रोक्ता महाकला । संस्थिता परमा माया देहिनां
देहधारिणी । अमादिपौर्णमास्यन्ता या एव शसिनः कलाः । तिथयस्ताः
समाख्याताः षोडशैव वरानने । चन्द्रमण्डलस्य षोडशभागेन परिमिता
देहधारिणी आधाराशक्तिरूपा अमानान्नि महाकला प्रोक्ता क्षयोदयरहि-
तत्वात्रिया सकसूत्रवत् सञ्ज्ञानुसृता । तदन्याः पञ्चदश कलाः पौर्णमा-
स्यन्ताः प्रतिपदादितिथिविशेषरूपा इति षोडश कलास्तिथय इति ॥

Haec pars anno 1825 exarata est. (WILSON 35^a.)

680.

Smṛtitattvae partes tres. Lit. Bengal. Charta Ind.
Foll. 335. Long. 19. Lat. 3 $\frac{1}{2}$.

Foll. 1-124. Linn. 7. His foliis *Raghunandanae*
Tithitattvam continetur. (B.)

Haec pars post annum 1820 a Vanarāmadevaśarman
exarata est. (WILSON 25^a.)

681.

Lit. Bengal. Charta Ind. Foll. 311. Long. 16 $\frac{1}{2}$.
Lat. 4 $\frac{1}{2}$.

Foll. 1-170. Linn. 8. *Raghunandanae Tithitattvam*. (C.)

Haec folia anno 1812 a Jagannāthaśarman exarata
sunt. (WILSON 36^a.)

682.

Lit. Bengal. Charta Ind. Foll. 201. Long. 17 $\frac{1}{2}$.
Lat. 4. Linn. 7.

Foll. 1-111. *Tithitattvaṭīkæ*, commentarii ad *Raghu-*
nandanae tithitattvam, a *Kāṣirāma* (vāchaspatibhaṭṭā-
chārya) scripti, fragmentum. Incipit :

नत्वा गुरोश्चरणपसरजांसि मूर्द्ध्ना
 श्रीकान्तकान्तचरणञ्च निधाय चित्ते ।
 श्रीकाशिरामसुवृती कृतिनां हिताय
 तिथ्यादितत्त्वविवृतिं वितनोति सम्यक् ॥
 स्मृतिशास्त्राम्बुधौ लीनं कृतसेतुं जगद्गुरुं ।
 विदितं त्रिषु लोकेषु नमामि रघुनन्दनं ॥

मीमांसादिनानाशास्त्रपारदृष्ट्या वन्द्यघटीयः श्रीमान् रघुनन्दनभट्टा-
 चार्यः प्राचीनविचक्षणगणनानाविधव्याख्याजनितसन्देहस्य स्मृतिशा-
 स्त्रस्य मुन्यन्तरवचनयुक्तिभ्यां तत्त्वं निर्णीय इदानीन्तनानां सुखबोधाय
 निबन्धांश्चकार तत्र च स्मृतिशास्त्रस्य स्वभावतो दुर्गमतया कानिचित्
 कठिनानि सन्ति अतस्तानि मया यथामति व्याख्यायन्ते ॥

Commentarius in fine capitis *Durgotsava* (ed. Calc. fol. 31^b) desinit.

Haec folia circiter annum 1825 exarata sunt. (WILSON 31^a.)

683.

Foll. 130-148. Linn. 7. *Tīrthayātrātattvam*, ritus in locis sacris visitandis adhibendi, *Smṛititattvae*, a *Raghunandana* scripti, pars. Incipit:

प्रणम्य सच्चिदानन्दं रामं कामदमीश्वरं ।

तीर्थयात्राविशेषतस्तं वक्ति श्रीरघुनन्दनः ॥

प्रथमं तीर्थयात्रापूर्वदिने संयतीभूय यात्रादिने तीर्थयात्रानिमित्तकं बहु-
 सर्पिःसमन्वितं पाशैश्चविधिना कृत्वा गृहाद्यात्रा कर्त्तव्या । असम्भवे
 वर्त्मन्यपि कर्त्तव्या । केनापि वृद्धिश्चाद्भुत्यते । तदनुष्ठानं । कस्मिं-
 श्चिद्भुदिने एकभक्तादिकं कृत्वा तदुत्तरदिने शौरमुपवासञ्च विधाय
 तदुत्तरदिने कृतनिष्क्रियः गणेशं ग्रहानिष्टदेवताञ्च संपूज्य यात्रार्थेष्ट्रादं
 कृत्वा ब्राह्मणत्रयं संपूज्य हिरण्यादिना परितोष्य etc.

Haec folia circa annum 1830 exarata sunt. (WILSON 33^d.)

684.

Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 142. Long. 13. Lat. 5. Linn. 8.

Foll. 1-32. *Dāyatattvam*, de hereditatum divisione liber, a *Raghunandana* scriptus. (A.) Incipit:

प्रणम्य सच्चिदानन्दं वासुदेवं जगत्पतिं ।

दायभागस्मृतेस्तत्त्वं वक्ति श्रीरघुनन्दनः ॥

निबध्यन्तेऽहं संक्षेपाद्दायभागविनिर्णयः ।

पितृकृतविभागश्च भ्रातृभागक्रियास्तथा ॥

अनधिकारिणो भागेष्ववि[भ]ज्य विभज्यते ।

विभक्त्यंशयोद्धेदो विभागो निहृतस्य च ।

स्त्रीधननद्धिभागार्होऽपुत्रधनाधिकारिणः ॥

Haec voluminis pars post annum 1810 exarata est. (WILSON 209^a.)

685.

Foll. 250-289. *Dāyatattvam* a *Raghunandana* scrip-
 tum. (B.)

Haec folia anno 1813 a Jagannāthaśarman exarata
 sunt. (WILSON 34^c.)

686.

Foll. 98-123. Eadem *Smṛititattvae* pars. (C.)

Haec folia anno 1825 exarata sunt. (WILSON 33^b.)

687.

Foll. 71-102. Linn. 5. *Divyatattvam*, de iudiciis
 divinis, quae vulgo *ordalia* dicuntur, liber, a *Raghu-*
nandana scriptus. Incipit:

प्रणम्य सच्चिदानन्दं गोविन्दमजमय्यं ।

स्मृतिरत्ने दिव्यतत्त्वं वक्ति श्रीरघुनन्दनः ॥

Haec voluminis pars a Panchānana anno 1796 exa-
 rata est. (WILSON 30^b.)

688.

Foll. 113-136. Linn. 8. *Durgotsavatattvam*, de die
 Durgae festo tractatus, a *Raghunandana* compositus.
 Incipit:

प्रणम्य परमेशानां भवानीप्रीतये बुधाः ।

शरद्चौविधिं तस्या वक्ति श्रीरघुनन्दनः ॥

व्यवस्थायाः प्रपञ्चस्तु विज्ञेयस्तथितवतः ।

पूजाविधेश्च सम्यक्त्वं ज्ञातव्यं क्रोविरिह ॥

Libri initium hoc: अथ दुर्गाचैतत्त्वं मार्कण्डेयपुराणे । शरत्काले
 महापूजा क्रियते या च वार्षिकी । तस्यां ममैतन्माहात्म्यं श्रुत्वा भक्तिस-
 मन्वितः ॥ Chakranārāyaṇīsaṃhitāyām api । शरत्काले महा-
 पूजा क्रियते या च वार्षिकी । सा कार्योद्दयगामिन्यां न तत्र तिथि-
 युग्मता ॥ अनयोर्महापूजेत्येकवचननिर्देशादेकत्वं प्रतीयते । अत एव
 कन्यासंस्थे रवौ शक्र शुक्लामारभ्य नन्दिकानित्युपक्रम्य महानवम्यां पूजेयं
 स्वर्गकाममोक्षप्रदायिनीत्येतेन देवीपुराणीयेनापि षष्ठीप्रभृतिनवमीपर्यन्तं
 पूजेयमित्येकत्वेनोक्तं । तेन पंचम्यामेकभक्तस्ततः षष्ठ्यां प्रातःसंकल्प
 इति रत्नाकरः ॥

Haec voluminis pars intra annos 1790-1800 exarata
 est. (WILSON 162^d.)

689.

Foll. 164-182. Linn. 7. *Purushottamatīrthaprayoga-*
tattvam, de ritibus in visendo Purushottama loco obser-
 vandis liber, a *Raghunandana* scriptus. Incipit:

यस्मिन् शब्दं यतः सर्वं यः सर्वं सचराचरं ।

अग्रमेयप्रभावाय तस्मै विश्वात्मने नमः ॥

वाचस्पत्यमनुस्मृत्य तीर्थचिन्तामणिग्रन्थः ।¹

निवभ्राति सतां प्रीत्यै पुरुषोत्तमपद्धतिं ॥

Loci sacerrimi Purushottamae hi fuisse dicuntur :
विरजाक्षेत्रमेकाग्रं कोणाकं पुरुषोत्तमं । सिद्धिस्थानं मुमुक्षुणामेताः सो-
पानपंक्तयः ॥ Liber noster multo uberior est, quam qui
in editione Calcuttensi legitur.

Haec voluminis pars anno 1821 exarata est.
(WILSON 33^f.)

690.

Opuscula quatuor. Lit. Bengal. Charta Ind. Foll.
269. Long. 19. Lat. 3.

Foll. 1-80. Linn. 5. *Prāyaścittatattvam*, de piaculis
expiandis liber, a *Raghunandana* scriptus. (A.) Prooe-
mium, collatis codicibus B. C. emendatum, hoc :

प्रणम्य सच्चिदानन्दं सृष्टिस्थित्यन्तकारणं ।

प्रायश्चित्तस्य तत्त्वानि वक्ति श्रीरघुनन्दनः ॥ १ ॥

प्रायश्चित्तस्य लक्षणां तथा तत्प्रसंगकौ ।

कर्तृसंस्कारकांगानां प्रतिकर्म निवर्तनं ॥ २ ॥

गोत्रासम्भवाज्जुद्धिस्तदभावादशुद्धता ।

प्रायश्चित्तं भवेन्नित्यं काम्यं नैमित्तिकं तथा ॥ ३ ॥

काम्यादप्यंगहानौ स्यात्किमांस्तत्र फलोदयः ।

अज्ञाया लक्षणं पुण्यमज्ञानादपि संभवेत् ॥ ४ ॥

प्रायश्चित्तज्ञातीयाज्ञादुक्त्यापविनाशनं ।

गोधूमावयवे यव्यावयवस्तत्र साधकं ॥ ५ ॥

लाघवं गौरवं बीक्ष्य सकृदावृत्तितस्तथा ।

दानव्रतादिमात्रेण पापमात्रस्य नाशयता ॥ ६ ॥

चांद्रायणादौ ग्रासानां परिसंख्याव्यवस्थितिः ।

प्रायश्चित्ते गुरौ भूते लघुपापस्य च क्षयः ॥ ७ ॥

गंगामाहात्म्यविस्तारो रात्रावपि च तत्क्रिया ।

बालादिना कृते पापे प्रायश्चित्तस्य हीनता ॥ ८ ॥

प्रायश्चित्ते तु वक्तव्येऽनुग्रहद्वयमेव हि ।

प्रायश्चित्तोपदेशादि चौराज्ञाभविनिर्णयः ॥ ९ ॥

क्रयस्य निर्णयश्चैव तद्धानेः कालनिर्णयः ।

प्रायश्चित्तस्य पूर्वाहकृत्यं बाल्यभिदा तथा ॥ १० ॥

धेनुमृत्यव्यवस्था च ज्ञानाज्ञाननिरूपणं ।

विप्रादिस्वामिभेदेन गोवधव्रतनिर्णयः ॥ ११ ॥

एकवर्षादिभेदेन रोधादेश्च निमित्ततः ।

अपानननिमित्तेन गोवधव्रतनिर्णयः ॥ १२ ॥

अपवादो गोवधस्य नरस्य च वधे तथा ।

चांडालपतितादीनामोदनादेश्च भक्षणे ॥ १३ ॥

प्रायश्चित्तविधिस्तत्र कृतमस्य निरूपणं ।

यवनादेस्त्योत्पत्तिस्तद्भास्यादौ व्रतं तथा ॥ १४ ॥

अंत्यजादेः स्त्रियाः संगे भोजने च प्रतिग्रहे ।

चंडालस्पृष्टतोयादौ गोमांसादौ च भक्षिते ॥ १५ ॥

भार्यायां मातृवचने उपवीतस्य छेदने ।

प्रायश्चित्तविवेकादावन्त्यज्ञेयं विचक्षणैः ॥ १६ ॥

Haec folia anno 1832 exarata sunt. (WILSON 23^a.)

691.

Foll. 147-249. *Raghunandanae Prāyaścittatatt-
vam*. (B.)

Haec voluminis pars anno 1812 exarata est.
(WILSON 34^b.)

692.

Opera duo. Lit. Bengal. Charta Europ. Foll. 114.
Long. 11. Lat. 8½. Linn. 19.

Foll. 1-60. *Eadem Smṛititattvae pars*. (C.)

Haec pars anno 1813 a Pītāmbara exarata est.
(WILSON 203^a.)

693.

Lit. Bengal. Charta Ind. Foll. 182. Long. 16½.
Lat. 3½.

Foll. 1-97. Linn. 6. *Malamāsattvam*, sive *Mali-
mluchattvam*, de mense intercalari tractatus, a *Raghu-
nandana* scriptus. Incipit :

प्रणम्य सच्चिदानन्दं परमात्मानमीश्वरं ।

मुनीन्द्राणां स्मृतेस्तत्त्वं वक्ति श्रीरघुनन्दनः ॥

मलिमुचे दायभागे संस्कारे शुद्धिनिश्चये ।

प्रायश्चित्ते विवाहे च तिथौ जन्माष्टमीव्रते ॥

दुर्गोत्सवे व्यवहृतावेकादश्यादिनिर्णये ।

तडागभवनोत्सर्गे वृषोत्सर्गव्रते ॥

प्रतिष्ठायां परीक्षायां ज्योतिषे वास्तुसंज्ञके ।

दीक्षायामाह्निके कृत्ये क्षेत्रे श्रीपुरुषोत्तमे ॥

सामश्राद्धे यजुःश्राद्धे शूद्रकृत्यविचारणे ।

इत्यष्टाविंशतिस्थाने तत्त्वं वक्ष्यामि यत्नतः ॥

प्रणम्य भारतीकालमज्ञानध्वान्तभास्करं ।

सतां मुदे स्मृतेस्तत्त्वं तत्त्वं भासे मलिमुचे ॥

Haec voluminis pars anno 1821 exarata est.
(WILSON 33^a.)

694.

Foll. 112-201. *Kāṣirāmae, Rādhāvallabhae filii, Rā-
makṛṣṇāe nepotis, ad Malamāsattattvam commentarius*.
Incipit :

¹ I. e. Tīrtha-chintāmaṇim a Vāchaspatimisra scriptum.

नत्वा गुरोश्चरणपद्मजं मूर्द्धा
 श्रीकान्तकान्तचरणं निधाय चित्ते ।
 श्रीकाशिराममुकती कृतिनां विहाय
 सम्यक् तनोति विवृतिं मलमासकस्य ॥

In fine haec leguntur :

यं प्राप्तं समस्तशास्त्रनिपुण श्रीरामकृष्णाम्भजः
 श्रीराधोत्तरवल्गुभाष्यमुकती सङ्गीरचूडामणिः ।
 तेन श्रियुतकाशिरामकृतिना यत्नेन निष्पादिता
 टीका नातिसुशृङ्खलापि कृतिभिः सानुग्रहैर्दृश्यतां ॥

Rádhavallabha (tarkapanchánana) quidam commentarium ad Mugdhabodham grammaticam composuit, et Mugdhabodhasubodhiní inscripsit, qui an auctoris nostri pater fuerit, non constat.

Haec folia circiter annum 1825 exarata sunt. (WILSON 31^b.)

695.

Foll. 91-101. Linn. 6. *Vástuyágatattvam*, de sacrificio in metienda area et condenda domo faciendo libellus, a *Raghunandana* compositus. Incipit :

प्रणम्य भगवत्पादद्वन्द्वमद्वन्द्वदायकं ।

वास्तुयागविधेस्तत्त्वं वक्ति श्रीरघुनन्दनः ॥

Haec folia anno 1734 exarata sunt. (WILSON 152^c.)

696.

Foll. 190-230. Linn. 5. *Viváhatattvam*, sive *Udváhatattvam*, quo libello *Raghunandana* ritus in nuptiis adhibendos tractavit. Incipit :

प्रणम्य सच्चिदानन्दं वागीशं जगतां प्रभुं ।

उद्वाहकर्मणस्तत्त्वं वक्ति श्रीरघुनन्दनः ॥

अथोद्वाहनिर्णयः । तत्र मनुशातातपौ । असपिण्डा च या मातुरसगोत्रा च या पितुः । सा प्रशस्ता द्विजातीनां दारकर्मणि मैथुने । दारकर्मणि भार्यात्वसम्पादके कर्मणि तच्च कर्मग्रन्थरूपं ॥

Haec voluminis pars anno 1826 a Chandrasekhara-devaśarman exarata est. (WILSON 23^c.)

697.

Foll. 101-112. Linn. 6. *Yajurvedi-Vṛishotsargatattvam*, de tauri manumissione secundum Yajurvedae scholam libellus, a *Raghunandana* compositus. Incipit :

प्रणम्य सच्चिदानन्दं वृषोत्सर्गे यजुर्विदां ।

प्रसाधकृत्योस्तत्त्वं वक्ति श्रीरघुनन्दनः ॥

पारस्करः । अथ वृषोत्सर्गो गोयज्ञेन व्याख्यात इति गोयज्ञस्तु शूलगव-मभिधाय एतेनैव गोयज्ञो व्याख्यातः etc.

Libellus anno 1795 a Jagannáthadevaśarman exaratus est. (WILSON 162^c.)

698.

Foll. 68-100. Linn. 7, 6. *Sámaga-Vṛishotsargatattvam*, de tauri manumissione secundum Sámavedae scholam tractatus, a *Raghunandana* scriptus. Incipit :

प्रणम्य सच्चिदानन्दं परमानन्दमीश्वरं ।

मुनीन्द्राणां स्मृतेस्तत्त्वं वक्ति श्रीरघुनन्दनः ॥

अथ तत्र जगन्नाथं नत्वा छन्दोविदां मुदे ।

वृषोत्सर्गप्रमाणानि वक्ति श्रीरघुनन्दनः ॥

तत्र कालमाह छन्दोगपरिशिष्टं । कार्तिक्यामयने चैव फाल्गुन्यामष्टकासु च । आषाढ्यां विषुवे चैव पौष्णे आश्वयुजस्य च । स्वर्भानुना चोपसृष्टे आदित्ये चन्द्रमस्यपि । सप्तावरान् सप्त परानुत्सृष्टस्तारयेद्भुषः ।

Etiam haec voluminis pars anno 1795 exarata est. (WILSON 162^b.)

699.

Foll. 231-269. Linn. 4. *Vyavaháratattvam*, de jure civili libellus, a *Raghunandana* compositus. Incipit :

प्रणम्य सच्चिदानन्दं वागीशं विदुषां मुदे ।

व्यवहारदुशेस्तत्त्वं वक्ति श्रीरघुनन्दनः ॥

Haec voluminis pars anno 1824 a Chandrasekhara-devaśarman exarata est. (WILSON 23^d.)

700.

Opuscula quatuor. Lit. Bengal. Charta Ind. Foll. 116. Long. 16. Lat. 3½.

Foll. 1-10. Linn. 6. *Vratatattvam*, de votis suscipiendis libellus, a *Raghunandana* scriptus. Incipit :

प्रणम्य सच्चिदानन्दं रामं कामदमीश्वरं ।

व्रततत्त्वं मुदे विष्णोर्वक्ति श्रीरघुनन्दनः ॥

अथ व्रतविधिः । तदारम्भप्रतिष्ठयोर्वैज्यकालमाह ज्योतिषे । गुरोर्भृगोर-स्तवाप्त्ये वार्द्धके सिंहगे गुरौ । इत्यादि वृद्धे बाले दिनत्रयमित्यन्तं मठप्रतिष्ठातृत्वेऽनुसन्धेयं ॥

Haec folia anno 1827 exarata sunt. (WILSON 152^a.)

701.

Foll. 11-90. Linn. 8. *Suddhitattvam*, de purificatione liber, a *Raghunandana* compositus. Incipit :

प्रणम्य सच्चिदानन्दं जगतामीश्वरं हरिं ।

शुद्धितत्त्वानि तत्प्रीत्यै वक्ति श्रीरघुनन्दनः ॥

सहानुगमनं नार्थ्या योगसिद्धिनयस्तथा ।

नानाफलं तथैकस्माद्वाधादेकफलं क्लृप्ति ॥

अशौचसङ्करो वृद्धिः स्वल्पस्य गुरुसङ्करात् ।

दिनद्वयत्रयाभ्याञ्च पूर्वाशौचसमापनं ॥

अशौचानदिने कृत्यं जनने पि च मुग्रहं ।

अन्याशौचस्य मध्ये तु जातकर्मोदिका क्रिया ॥

गर्भस्रावे तथाशौचं स्त्रियां चाले य सद्गुणे ।
कलौ तत्प्रतिषेधश्च पक्षिणीलक्षणं तथा ॥
विदेशस्थस्य चाशौचं सपिण्डादेरशौचकं ।
त्यागस्तत्र च मन्थादेरशौचिग्राह्यनिर्णयः ॥
अशौचं मूल्यभेदेन सद्यःशौचमनन्तरं ।
शवानुगमनाशौचमङ्गास्पृश्यत्वनिर्णयः ॥
द्रव्यशुद्धिविचारश्च मृत्तिकास्पृशने पितुः ।
विमानुश्च तथा शुद्धिरेकाहमरणद्वये ॥ etc.

Haec voluminis pars anno 1665 a Yādavendra exarata est. (WILSON 152^b.)

702.

Foll. 149-163. Linn. 5, 6. His foliis *Śūdrakṛitya-vichāratattvam* continetur, quo libello *Raghunandana* Śūdrae quum in parentalibus, tum in aliis ceremoniis officia adumbravit. Incipit:

प्रणम्य सच्चिदानन्दं शूद्राणां न्यायवर्तिनां ।

आज्ञाहकृत्योस्तत्वं वक्ति श्रीरघुनन्दनः ॥

अथ आज्ञाहकृत्यं । तत्र मत्स्यपुराणं । एवं शूद्रोऽपि शामान्यं वृद्धि-
आङ्गन्तु सर्वदा । नमस्कारेण मन्त्रेण कुर्यादामान्नवद्वयः ।

Altera pars incipit: अथाह्निककृत्यं । प्रमाणमाह्निकतत्वेऽनु-
सन्धेयं । अथ प्रयोगः । ब्राह्मणहूतं सन्ध्यामुहूर्तद्वयात्मके विबुध्य etc.

Haec voluminis pars circiter annum 1825 exarata est. (WILSON 33^e.)

703.

Foll. 103-179. Linn. 7. *Chhandogāśrāddhatattvapra-
māṇam*, de parentalibus secundum Chhandogae prae-
cepta liber, a *Raghunandana* scriptus. (A.) Incipit:

प्रणम्य सच्चिदानन्दं कृष्णं वेदानविस्तृतं ।

पार्श्वणादिश्राद्धतत्वं वक्ति श्रीरघुनन्दनः ॥

अथ पार्श्वणाश्राद्धं तत्र गोभिलः अथ श्राद्धममावास्यायां पितृभ्यो दद्यात्
पञ्चमीप्रभृति वा परपक्षस्य यदहरूपपद्येत तदहर्द्धा ब्राह्मणानामन्य पूर्वो-
द्युद्धा अनिन्द्येनोपामन्त्रितो नापक्रमेत् । आमन्त्रितो वा नान्यदस्यं प्रति
गृह्णीयात् इति ॥

Haec voluminis pars circiter annum 1790 exarata est. (WILSON 153^c.)

704.

Foll. 171-311. Linn. 6. *Eadem Smṛititattvae pars*. (B.)
Haec folia anno 1812 exarata sunt. (WILSON 36^b.)

705.

Foll. 143-288. Linn. 7. *Śrāddhatattvaṭīkā*, ad tracta-
tum superiorem commentarius a *Kāśīrāma* (vāchaspati-
bhaṭṭāchārya), Rādhāvallabhae filio, Rāmakṛishṇaē ne-
pote, scriptus. Incipit:

नत्वा गुरोश्चरणपद्मरजांसि मूर्द्ध्ना
श्रीकान्तकान्तचरणच निधाय चित्ते ।
श्रीकाशिरामसुकृती कृतिनां हिताय
मुद्राद्धतत्त्वविवृतिं वितनोति यत्नात् ॥

Haec folia anno 1812 exarata sunt. (WILSON 35^b.)

706.

Foll. 93-102. Linn. 7. *Yajurvediśrāddhatattvam*, de
parentalibus secundum Yajurvedae scholam praecepta.
a *Raghunandana* composita. Incipit:

प्रणम्य सच्चिदानन्दं कामदे नन्दनन्दनं ।

यजुर्विदां श्राद्धतत्वं वक्ति श्रीरघुनन्दनः ॥

एतदाकाङ्क्षितं यद्यच्छन्दोगश्राद्धतत्त्वतः ।

ज्ञेयं मन्त्रादिकं सर्वं विशेषोऽत्र निगद्यते ॥

Haec folia post annum 1815 exarata sunt. (WILSON 153^b.)

707.

Opuscula quatuor. Lit. Bengal. Charta Ind. Foll.
136. Long. 14. Lat. 3.

Foll. 1-67. Linn. 7. His foliis *Saṁskāratattvam* con-
tinetur, quo libro *Raghunandana* de sacramentis Indicis
exposuit. Incipit:

प्रणम्य सच्चिदानन्दं श्रीकृष्णं भुक्तिमुक्तिदं ।

संस्कारतत्वं तत्प्रीत्यै वक्ति श्रीरघुनन्दनः ॥

अथ संस्काराः तत्र हारीतः गर्भाधानवदुपेतो ब्रह्मगर्भे सन्धाति पुंस-
वनात् पुंसीकरोति फलस्यापनान् मातृपितृन् पाप्मानमपोहति रेतोरक्त-
गर्भोपघातः पञ्चगुणो जातकर्मणा प्रथममपोहति नामकरणेन द्वितीयं
प्राशनेन तृतीयं चूडाकरणेन चतुर्थं स्नानेन पञ्चमं एतैरष्टभिः संस्कारैर्गर्भो-
पघातान्पूतो भवतीति ॥

Raghunandanae aevum rebus duabus circumscribitur,
primum quod *Rāyamukuta* mentionem injicit, quem,
etiāsi liber quidam ejus ritualis laudetur, non est
cur *Amarae* scholiastam fuisse negemus. *Ipsius* vero
tractatus saepe a *Kamalākara* excerpuntur, quare intra
annos 1430 et 1612 floruisse certum est. Auctorum et
librorum nomina recentiora et rariora, quae passim in
Smṛititattva reperi, infra enumerabo:

Adbhutāsāgara, *Malamāsa*, cf. *Sāgara*; *Adhikaraṇa-
mālā*; *Aniruddhabhaṭṭa*, *Malamāsa*; *Andhukabhaṭṭa* (?),
Malamāsa; *Arṇava*, v. *Kṛityatattvārṇava*, *Jyotishārṇava*;
Āchārachandrikā, *Āhnikā*; *Āchārachintāmaṇi*; *Āchā-
ramādhaviya*; *Āchāryachūdāmaṇi*, Yv. *Vṛishotsarga*;
Kaṭhaśākhā-Āśvalāyanabrāhmaṇa, *Malamāsa*; *Kapila-
pancharātra*, *Jalotsarga*, *Malamāsa*; *Karmapradīpa*,
Miśrae liber, *Malamāsa*; *Karmavipāka*, v. *Viśveṣvara*;
Kalpataru, v. *Dānakalpataru*, *Vivādakalpataru*; *Kalpa-
latā*, v. *Kṛityakalpalatā*; *Kāmadhenu*, *Āhnikā*; *Kāma-*

rúpiyanibandha, Malamása; *Kálakaumudí*, Tithitattva; *Kálamádhaviya*, Ekádaśi; *Kálaviveka*, a *Jímútaváhana* scriptus, Malamása; *Káladarśa*, Malamása; *Kálotara*, Malamása; *Kullúkabhaṭṭa*, Ekádaśi; *Kṛityakalpalatá*, Váchaspatimīśrae liber, Ekádaśi; *Kṛityakaumudí*, Malamása; *Kṛityachintámaṇi*; *Kṛityatattváṛṇava*, Śuddhi; *Kṛityapradípa*, Jalásaya; *Kṛityamaháṛṇava*, Ekádaśi; *Kṛityaratnákara*, Chaṇḍeśvara opus, Malamása; *Kounudí*, v. Kála°, Kṛitya°, Kriyá°, Jyotish°; *Kriyákaumudí*, Áhnikā; *Gangávákyaṅvalí*, Malamása; *Gadasinha*, ibid.; *Gadádharabhaṭṭa*, ibid.; *Gavákshatantra*, Tithi; *Guṇisarvasva*, Malamása; *Grihyasaṅgraha*, a *Gobhilaputra* scriptus, Saṃskára; *Govindabhaṭṭa*, Malamása; *Govindamānasollása*, Ekádaśi; *Chakranáráyaṇisamhitá*, Durgotsava; *Chaṇḍeśvara*, v. Kṛityaratnákara; *Chaturbhujabhaṭṭachárya*, Śuddhi; *Chandriká*, v. Áchárachandriká; *Chitragupta* (?), Jalásayotsarga; *Chintámaṇi*, Váchaspatimīśrae liber, v. Áchára°, Kṛitya°, Tírtha°, Śráddha°; *Chúdamaṇi*, v. Ácháryachúdamaṇi; *Jayaśarman*, Tírthayátrá; *Jayasvámin*, Áśvaláyanabráhmanae commentator, Malamása; *Jikana*, Malamása, Śuddhi; *Jímútaváhana*; *Jivamiśra*, Malamása; *Jnánamálá*; *Jyotisháṛṇava*, Tithi; *Jyotishkaumudí*, Malamása; *Tattvaságara*, Ekádaśi; *Tattváṛṇava*, v. Kṛitya°; *Tithiviveka*; *Tírthachintámaṇi*, Malamása; *Darpaṇa*, v. Dánadarpaṇa; *Dánakalpataru*, Jalásayotsarga; *Dánadarpaṇa*, Śuddhi°; *Danaságara*, Malamása; *Dípiká*, Grahayajna, v. Śántidípiká, Śráddhadípiká; *Durgasinha*, Práyaścitta; *Durgabhaktitarangiṇi*, Vírasiṅhae opus, Tithi; *Devabodhae* commentarius ad Yájnaulkyae dharmasástram, Śuddhi; *Daivajnamanohara* liber, Malamása; *Dvaitanirṇaya*; *Dhanamjayasaṅgraha*, Tithi; *Náḍidatta* sive etiam *Náḍikádatta*, Áhnikā; *Náráyaṇopádhyáya*, Kṛitya; *Bhaṭṭa-Náráyaṇa* Gobhilabháshye, Tithi; *Náráyaṇapaddhati*, Jyotis; *Páśchátya-Nirṇayámrita*, Tithi, Malamása, Śuddhi; *Nyáyaratna*, Malamása; *Jyotiḥ-Paráśara*, Malamása; *Paríśiṣṭaprákáśa*, Ekádaśi; *Paśupati*, Yv. Vṛishotsarga; *Párijáta*, v. Bhuvaneś°, Madana°; *Pingálámata*, Malamása; *Pitṛidayitá*, Yv. Śráddha; *Pitṛibhaktitarangiṇi*, Yv. Vṛishotsarga; *Púrāṇasára*, Áhnikā; *Pradípa*, v. Karma°, Saṃvatsara°; *Prayogasára*, Áhnikā; *Práyaścittaviveka*, ibid.; *Báṛhaspatyajyotirgrantha*, Malamása; *Bráhmaṇasarvasva*, a Haláyudha compositum, Yv. Śráddha; *Bhaṭṭotpala*, Jyotis; *Bhavadevabhaṭṭa*, Malamása; *Bhímaparákrama* liber, Ekádaśi; *Bhíṣaṭachárya* (?), Malamása; *Bhujabala* sive *Bhujabalabhíma*, Malamása; *Bhuvaneśpárijáta*; *Bhúpála* (?), Śuddhi; *Bhojadevae* Vyavahárasa-muchchaya, Malamása; *Bhojarája*, Malamása; *Madanapárijáta*, Áhnikā; *Mantramuktávali*, Malamása; *Maháṛṇava*, v. Kṛitya°; *Mānasollása*, v. Govinda; *Yajnapárśva*, Saṃskára; *Yuddhajayáṛṇava*, Jyotis; *Raghunátha*,

Jalásayotsarga; *Ratnakosha*; *Ratnamálá*, v. Śrípatis; *Ratnákara*, v. Smṛiti°, Kṛitya°, Śuddhi°; *Ratnávali*, Malamása; *Rághavabhaṭṭa*, Ekádaśi; *Rájamártaṇḍa* et *Vṛihat-Rájamártaṇḍa*, Kṛitya, Malamása; *Rámadatta*, Yv. Vṛishotsarga; *Rámarchanachandriká*, Malamása; *Ráyamukṣa*, Yv. Śráddha; *Rudradhara*, Tithi; *Renúkáchárya*, Malamása; *Lakshmídhara*, Kalpatarus auctor, Malamása; *Navya-Vardhamána*, Jalásayotsarga; *Varshakṛitya*, v. Vidyápati; *Váchaspatimīśra*, v. Chintámaṇi; *Váchaspatimīśra* Śárirakāṭikáyám, Malamása; *Váráhitāntra*, Kṛitya; *Vásudeva*, Yv. Śráddha; *Vidyákaravájapeyin*, Malamása; *Vidyápati*, Varshakṛityae auctor, Malamása; *Vivádakalpataru*, Tithi; *Viveka*, v. Kála°, Tithi°, Práyaścitta°, Śráddha°; *Viśvarúpa*, Vyavahára; *Viśveśvarabhaṭṭa* Karmavipáke, Śuddhi° 4^b; *Víratāntra*, Malamása; *Vírasiṅha*, v. Durgabhaktitarangiṇi; *Vedántakalpataru*, Malamása; *Vaiśṇavámṛita*, Kṛitya; *Vyavaháratilaka*, Bhavadevae liber, Vyavahára; *Vyavaháranirṇaya*, Śrípatis liber; *Vyavahárasa-muchchaya*, v. Bhojadeva; *Śántidípiká*, Grahayajna; *Śáradá*, Yv. Vṛishotsarga; *Śáradátilaka*, Saṃskára; *Śivarahasya*, Malamása; *Śuddhiratnákara*, ibid.; *Śúlāpāni*, Yájnaulkyae commentator; *Śráddhachandriká*, Yv. Śráddha; *Śráddhachintámaṇi*, Durgotsava; *Śráddhadípiká*, Yv. Śráddha; *Śráddhaviveka*, Malamása; *Śrídatta*, v. Samayapradípa; *Śrídharasvámin*, Ekádaśi; *Śrípatis*, Ratnamálāe et Vyavaháranirṇayae liber, Malamása; *Śrípatisa-muchchaya*, ibid.; *Samvatsarapradípa*, Ekádaśi; *Samayaprákáśa*, Malamása; *Samayapradípa*, Śrídattae liber; *Samudrakara*, Áhnikā, Ekádaśi; *Saralábháshya*, Tithi, Malamása; *Sarasvatístava*, Tithi; *Sá-gara*, v. Adbhuta°, Tattva°, Dána°; *Sárasaṅgraha*, Malamása; *Sárávali*; *Siddhāntasaṃdarbha* (astr.), Malamása; *Somaśekharákhyanibandha*, ibid.; *Smṛitiratnákara*, v. Chaṇḍeśvara; *Smṛitiságara*, Tithi; *Smṛitiságarasára*, Malamása; *Smṛitiságarasaṅgraha*, ibid.; *Smṛityartha-sára*, ibid.; *Haṃśīrshapancharátra*, Jalásayotsarga; *Haridásatarkachárya*, Śuddhi; *Harinátha*, Smṛitisárae auctor, Ekádaśi; *Harīśarman*, Áhnikā; *Hariharapaddhati*, Malamása; *Haláyudha*, Bráhmaṇasarvasvae auctor, Ekádaśi; *Háralatá*, Tithi; *Homasvarottara*, Malamása.

Horum tractuum pars plurima Calcuttae annis 1834, 1835 edita est.

Haec voluminis pars intra annos 1780—1800 exarata est. (WILSON 162^a.)

708.

Lit. Bengal. Charta Ind. Foll. 111. Long. 16. Lat. 3½. Linn. 6.

Gāṅgávákyaṅvalí, de Gangis aquis colendis tractatus, a *Vidyápati* compositus et *Viśvāsadevi* dedicatus. Incipit:

खस्यस्तु वस्तुहिनरश्मिभूतः प्रसादा-

देकं वपुः श्रितवतो हरिणा समेत ।

तन्नाभिपङ्कजसहोत्थमृणाललीला-

माविष्करोति हृदि यस्य भुजङ्गराजः ॥

यावद्वङ्गा विभाति त्रिपुरहरजडामण्डलं मण्डयन्ती

मङ्गीमाला मुनेरोः शिरसि सितमहावैजयन्ती जयन्ती ।

याता यातालमूलं स्फुरदमलरुचिः शेषनिम्नोक्वल्ली

तावत् विश्वासदेव्या जगति विजयतां गाङ्गावाक्पावलीयं ॥

Auctoris nomen subscriptione proditur : कियन्निवन्ध-
मालोक्य श्रीविद्यापतिसूरिणा गङ्गावाक्पावली देव्याः प्रमाणैर्विमली-
कृता ॥ इति समस्तप्रक्रियाविराजमानदानदलितकल्पलताभिमानभव-
भक्तिभावितवहुमानमहामहादेवीश्रीमद्विश्वासदेवीविरचिता गङ्गावाक्पा-
वली समाप्ता ॥

Auctor hoc opere textus, qui ad Gangae sanctitatem
et cultum pertinent, e Purāṇis excerpit et disposuit.

Codex hoc seculo ineunte exaratus est. (WILSON 175.)

709.

Opuscula quatuor. Lit. Devan. Charta Ind. Foll.
112. Long. 10. Lat. 3½.

Foll. 1-8. Linn. 11. *Prāyaścittapaddhatis*, a *Kāma-
deva* (mīmāṃsakadikṣhita) composita, quo libello formu-
lae et ceremoniae ad expianda peccata ante ritus quos-
libet adhibendae exponuntur. Incipit : अथ सर्वक्रियासा-
धारणप्रायश्चित्तविधिः ॥ यतः कृतप्रायश्चित्तस्य श्रौते स्नात्ते च कर्त्तव्य-
धिकारो भवति ॥ तत्र पुण्यक्षमे काले स्वस्य चंद्रतारागुरुणां चले सति
ब्राह्मे मुहूर्त्ते उत्थाय अपामार्गेण दंतधावनं विधाय स्नात्वा प्रातःसंध्या-
होमौ विधाय गुरोराज्ञां गृहीत्वा वपनं कार्यं ॥ ॥ तत्र मंत्रः ॥ आत्म-
कायविशुद्धये पितृणां तृप्तिहेतवे ॥ वपनं कारयिष्यामि ब्राह्मणानां च
संनिधौ ॥ १ ॥ यानि कानि च पापानि ब्रह्महत्यासमानि च ॥ केशा-
नाश्रित्य तिष्ठति तस्मात्केशान्वपाम्यहं ॥ २ ॥ (इति मंत्राभ्यां दक्षिणगो-
दानोपक्रमं उदगोदानावसानिकं कारयितव्यं वपनं) ततस्तूष्णीं स्नात्वा
आचम्य प्राणायामं कृत्वा घृतप्राशनं ततः खगृह्णोक्तविधिना स्नानं ॥
तद्यथा ॥ स्नानोपहारान् गृहीत्वा तीर्थं गत्वा ताम्रक्षालितशुचिप्रदेशे
वस्त्रोच्चरे निधाय ॥ दक्षिणांगक्रमेण हस्तौ पादौ मृदा प्रक्षाल्य कुशो-
पग्रहो वज्रशिखी यज्ञोपवीती आचम्य उरू हीति तोयं आमन्त्र्य आभि-
मुखीकृत्य आवर्तयेत् etc. In margine folii primi हेमाद्रिः प्रा^०
titulus legitur.

Haec folia anno 1669 ab upādhyāya-Mādhava-jī exa-
rata sunt. (MILL 74^a.)

710.

Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 87. Long. 10.
Lat. 4½. Linn. foll. 1-37. 9, foll. 38-87. 12.

Hoc codice pars *Srāddhachintāmanis* continetur, quo
libro *Śivarāmas*, śukla-*Viśrāmae* filius, ceremonias in

concremandis mortuis et in parentalibus adhibendas
exposuit. Incipit : अथ दाहोच्चरं प्रथमदिनकृत्यं ॥ तत्र प्रथम-
दिवसादारभ्य सपिंडीकरणं यावत्सर्वप्रेतकृत्यमृजुर्दभैः कार्यं । तत्र नद्यादौ
गत्वा स्नात्वा अहते आर्द्धे वाससी परिधाय पिंडदानं कुर्यात् । दक्षि-
णमुखः कृतापसव्यस्तूष्णीं प्राणानायम्य मनसैव विष्णुमंत्रस्मरणेन जल-
मभिमन्त्र्य तेनोदकेन पिंडद्रव्यं संप्रोक्ष्य पिंडद्रव्योपहाराणां च पवित्रता ।
देशकाले पाकपात्रद्रव्यश्रद्धासंपत् । अत्राद्यमासे पक्षे तिथौ अमुकगो-
त्रस्यामुकप्रेतस्य प्रेतत्वनिवृत्त्यर्थं क्षुत्तृष्णानिवृत्त्यर्थं शिरोवयवनिःपत्यर्थं
पिंडदानमहं करिष्ये इति संकल्पं कृत्वा दक्षिणायातां कर्पू कृत्वा तत्र
समूलदक्षिणाग्रदभैस्तरणं । पात्रे जलमादाय अमुकगोत्रामुकप्रेत अव-
नेनिष्व । ततस्तिलघृतक्षीरमपुशर्करामिश्रं पिंडमादाय प्रथमदिवसे अमु-
कगोत्रस्यामुकप्रेतस्य शिरोवयवनिःपत्यर्थं अमुकगोत्र अमुकप्रेत एव ते
पिंडः । इति क्षुजहस्तेन पिंडं दद्यात् । ततः पिंडपात्रक्षालनजलेन
प्रत्यवनेजनं ॥ अमुकगोत्र अमुकप्रेत अवेने[नि]ष् । ततः पिंडोपरि
मूत्रप्रक्षेपः । अमुकगोत्रामुकप्रेत अयं ते वास उपतिष्ठतां । अमुकगो-
त्रामुकप्रेत गंधो यं ते उपतिष्ठतां । अमुकगोत्रामुकप्रेत इदं पुष्पमुप-
तिष्ठतां । पुष्पं तु भृंगराजपत्रं तुलस्यादि । अमुकगोत्रामुकप्रेत धूपो
यं ते उपतिष्ठतां । अमुकगोत्रामुकप्रेत दीपो यं ते उपतिष्ठतां । अमुक-
गोत्रामुकप्रेत इदं शीतमुदकं ते उपतिष्ठतां । अमुकगोत्रामुकप्रेत इदं
नैवेद्यं ते उपति ० समाचारात् अर्थो यं ते उप ० अमुकगोत्रस्यामुक-
प्रेतस्य क्षुधानिवृत्त्यर्थं दास्यमानं आमामं ते उप ० । अनेनामांश्चदानेन
अमुकगोत्रस्यामुकप्रेतस्य क्षुधानिवृत्तिः । ततो जलदानं । तच्च पिंड-
समीपे पाषाणोपरि कार्यं । पिंडसमीपे पाषाणं संस्थाप्य अमुकगोत्र-
स्यामुकप्रेतस्य तृष्णानिवृत्त्यर्थं सतिलतोयांजलिदानमहं करिष्ये । इति
संकल्पं कृत्वा दक्षिणाभिमुखो भूत्वा क्षुज्जुन्कुशान् हस्ते कृत्वा सतिल-
तोयांजलि दद्यात् । अमुकगोत्रमामुकप्रेतं तर्पयामि । अमुकगोत्रामुकप्रेत
एव ते सतिलतोयांजलिरुपतिष्ठतां इति वा । अमुकगोत्रामुकप्रेतस्तृप्तु
इति वा यथास्वाचारं कर्त्तव्यं । एवं दशाहंतमहरहरेकैकमंजलिं वद्धे-
येत् । एवं पंचपंचाशदंजलयो भवंति । द्वयोर्नरवृद्ध्या वा दद्यात् । प्रत्यहं
त्रयं त्रयं दद्यात् । प्रत्यहं दश दश वा दद्यात् । प्रत्यहमेकमेकं वा । प्रत्यहं
प्रथमदिनादारभ्य तर्पयन्ति अनादिनिधनो देव शंखचक्रगदाधर अक्षयः
पुंडरीकाक्ष प्रेतमोक्षप्रदो भव इति पठनीयं । ततः पृच्छा । अद्य पूर्वोच्च-
रित एवं ग्रहगणविशेषणविशिष्टायां तिथौ अमुकगोत्रस्यामुकप्रेतस्य
प्रेतत्वनिवृत्त्यर्थं क्षुत्तृष्णानिवृत्त्यर्थं पिंडदानतर्पणकृतस्य विधेः सर्वं परि-
पूर्णं । अनेन पिंडदानतर्पणकृतेन अमुकगोत्रस्यामुकप्रेतस्य क्षुत्तृष्णा-
निवृत्तिपूर्वकशिरोवयवनिःपत्तिः । द्वितीयदिवसे करिष्यमाणकर्त्तव्ययोग्य-
तावाभिः । ततस्तं पिंडममु प्रक्षिप्य पाषाणं क्वाचिदेकांते सत्यस्य स्नात्वा
वाससी परिधाय गृहमागच्छेत् । पिंडदानानंतरं प्रत्यहं स्नानं कार्यं ।
ततस्तद्दिने खगृहात्वेन पाको न विधेयः । क्रीतं मुहूर्त्तो लभं वास्त्रीयुः ।
गोत्रजानां तद्दिने तद्ग्रह एव भोजनं । कर्त्ता भोजनकाले पात्रस्थं
किंचित्सघृतमन्नमादाय अमुकगोत्रायामुकप्रेताय इदमन्नमुपतिष्ठतु इत्युक्त्वा
गृहोपरि प्रक्षिपेत् । भोजनपात्रसमीपे वा दद्यात् । एवं दशाहं वा
दद्यात् । दश दिनानि भोजनस्थानविपर्ययो न कार्यः । हविष्यान्नमेव
भुञ्जीरन् । लेखनहास्यहर्षोच्चासनोत्कृष्टवस्त्रादिधारणतैलाभ्यंगस्त्रीसंगख-

द्राशयनान्यस्पर्शनादीनि वर्जयेयुः । रात्रौ पृथगेव तृणास्तृभूमौ शयीरन् ।
महागुरुनियते अहमेकाहं वोपवासः । बालवृद्धातुराणां नैते नियमाः ।
ततः सायंकाले त्रिकाष्टिकायां शिवादी वा एकस्मिन्नपक्षे मृन्मये पात्रे
उदकं । द्वितीये क्षीरं कृत्वा आकाशे स्थाप्य । तत्र प्रयोगः । अपसव्यं
कृत्वा दक्षिणाभिमुख उपविश्य देशं कालं च संकीर्त्य अमुकगोत्रस्या-
मुकप्रेतस्य सर्वतापोपशान्तये अश्वत्थमापनयनार्थं मृन्मये पात्रे क्षीरोद-
कदानमहं क[रि]ष्ये इति संकल्प्य अमुकगोत्रामुकप्रेतात् शीतोदकेन
स्नाहि । अमुकगोत्रामुकप्रेतात् क्षीरं पिब । अनेनाकाशे मृन्मये पात्रे
क्षीरोदकनिधानेन अमुकगोत्रस्यामुकप्रेतस्य सर्वतापोपशान्तिः । एवमे-
वाहं च दशहं कार्यं ॥ इति प्रथमदिनकृत्यं ॥

Sequitur: asthisamchayanam fol. 3^b; dvitīyadinakṛi-
tyam 4^b; tṛitīyadinakṛityam 5^a; chaturthadinakṛityam,
panchamadinakṛityam 5^b; shashṭhadinakṛityam, sapta-
madinakṛityam, aṣṭamadinakṛityam, navamadinakṛi-
tyam 6^a; daśamadinakṛityam 6^b; ekādaśāhakṛityam 7^a;
ekādaśaviṣṇuṇaṣṭrāddham 11^a; brahmādirpanchade-
vatāśrāddhāni 14^a; mahaikoddishṭam 20^a; udakum-
bhānām dānam 22^a; shoḍaśa śrāddhāni 23^a; dvādaśā-
hakṛityam 26^a; trayodaśadinakṛityam 33^b; sahaḡama-
navidhiḥ: भर्तृमरणसमये आत्मनः प्राणान्संकल्पयेत् । देशकालौ
संकीर्त्य 'आत्मनो भर्तृश्चानेकजन्मोपाससर्वपापक्षयपूर्वकरो(?)ममिताय-
सहस्रावधिभर्तृसाहित्येन स्वर्गवासमाप्तुमर्तुभर्तृकुलोद्धारकामा श्रीलक्ष्मी-
नारायणप्रीतये भर्तृनुगमनं करिष्ये' इति संकल्प्येदं वक्ति ।

देवैः संपादितो मह्यं पतिस्त्वं सर्वदैवतं ।

त्वया सह गमिष्यामि भर्ता त्वं चान्यजन्मनि ॥

इति संकल्पः । ततः स्नानं । शङ्ख्या तिलधेन्वा दानं । कुंकुमांजनादिभिः
स्नात्मानमलंकृत्य पायसभोजनमत केचिदाहुः । ततो बंधून्समस्तान्प्र-
णम्य विसृजेत् । दृष्ट्वा भर्तृगमनमानसा स्वगृहमस्तैराशीर्वादपरा वधी-
पयेत् । अग्ने युष्मेति वडवारोहणं । अथवा 'इमं शानं नीयमानं तु
भर्तारमुपयाति या । पदे पदे यज्ञफलं लभते नात संशय' इति
वाक्यात्पद्मानेव गमनं । तीर्थे गत्वा स्नानं । देशकालौ संकीर्त्य भर्ता सह-
गमनार्थं स्नानमहं करिष्ये । इति संकल्प्य स्नात्वा वस्त्रपरिधानं । अलं-
करणं । स्वयं प्रतिनिधिना वा सर्वपिंडदानमिति Devaḥ । हरिद्राकुं-
कुमान (?) कंचुक्पादियुतपं (?) शूर्पाणां लक्ष्मीनारायणप्रीतये दान-
मिति Bhaṭṭapaddhatau ॥ अग्नेरर्घदानमंत्रः । विविधफलैरर्घैः ।
'रुद्रस्त्वं प्रजापतिः । त्वं सूर्यो वसवश्चाष्टौ परमात्मा त्वमेव हि । त्वमेव
शरणं विष्णो शरणं तु पतिर्मम ॥ स्वर्गे वा नरके त्वं हि यत् यत्
गमिष्यसि । तत् तत् त्वहं पृष्ठे लग्नायेष्यामि मा चिरं¹ ॥ ब्रह्महत्या-
दिभिः पापैस्त्वां मोक्षयामि यमालयात् । अहं ब्रह्मा त्वहं विष्णुरहं वै
सूर्यदिक्पतिः ॥ आदित्यचंद्रावनिलोऽनलश्च द्यौर्भूमिरापोऽथ (?)
अहर्निशा च । एते च सर्वे मम साहसेन तुष्यंतु ते देववराश्च सर्वे' ॥
ततः शिलां संपूज्य तामारुह्य फलपुष्पांजलिं गृहीत्वा त्रिरग्निं प्रदक्षि-
णीकृत्य प्रार्थयेत् ।

¹ लग्नायेष्यामि माशु MS.

त्वमग्ने सर्वभूतानामंतश्चरसि साक्षिवत् ।

त्वमेव देव जानीये न विदुर्यानि मानवाः ॥

अनुगच्छामि भर्तारं वैधव्यभयपीडिता ।

स त्वं मार्गप्रदानेन नय मां भर्तुरंतिकं ॥

इदं शरीरं सकलं मदीयं दग्ध्वा कृशानो कुरु दिव्यमाशु ।

तथा च भर्तुः कुरु दिव्यदेहं भर्तुः समीपं भगवन्ब्रजामि ॥

किं मया न कृतं साधु भवेद्यदि च तेऽनघ ।

इदं शरीरमालिङ्ग्य प्रविशामि हुताशनमिति ॥

ततस्तृणकुटीं प्रविश्य श्रौतं स्मार्तं लौकिकं वाग्निमादाय स्वयमेव कुटीं
प्रज्वालयेत् । तस्याः प्राणोत्क्रमणोत्तरं पुत्रादिरधिकारी द्वयोरपि दाहं
कुर्यात् । कुटीप्रवेशात्पूर्वमेव श्रौतपात्राणां स्मार्तपात्राणां च यजमानस्यैव
शरीरे पूर्वोक्तप्रकारेण प्रतिपत्तिः कार्या । आज्याहुतिश्च ॥ इति संक्षिप्त-
सहगमनविधिः ॥ fol. 36^a.

Fol. 40^a. इति शुक्लश्रीविश्रामात्मजशिवरमविरचिते आह्वयचिंता-
मयौ मरणावस्थामारभ्य संपिंडीकरणांतकृत्यप्रयोगप्रकाशः समाप्तः ॥
अथ विधानानि । rajasvalāmarāṇe dāhavidhiḥ 40^a; sūtīkā-
marāṇe dāhavidhiḥ 40^b; panchakamṛitasya dāhavidhiḥ
41^a; utsannāgner dāhārtham mṛitādānaprayogaḥ 43^a;
agnau samārūḍhe yajamāne mṛite kṛityam 43^b; proshi-
tamṛitasya kṛityaprayogaḥ 44^a; parṇanaradāhāgnipra-
yogaḥ 44^b; atha Smṛityarthasāra-Nārāyaṇabhāṭṭādyā-
nusārī nārāyaṇabaliprayogaḥ 45^b; jaladhenudānaprayo-
gaḥ 47^b; jīvachchhrāddhaprayogaḥ 48^a; darśaśrāddha-
prayogaḥ 50^b; kṣayaśaśrāddham 56^b; ekoddishṭaśrād-
dhaprayogaḥ 58^a; saṃkalpaśrāddhaprayogaḥ 58^b; tīr-
thaśrāddhaprayogaḥ 59^a; āmaśrāddhaprayogaḥ. Iti
śrāddhachintamanau dvitīyaprakāśaprayogaḥ samāptaḥ
59^b.

Dūrvāpūjāprayogaḥ 59^b; dīpadānaprayogaḥ 61^a; ma-
karasaṃkrāntinimittakakṛityaprayogaḥ 61^a; akṣhayatṛi-
tīyākṛityaprayogaḥ 62^a; nīlotsargaprayogaḥ 62^a; tri-
piṇḍakaśrāddhaprayogaḥ 68^b; ekapiṇḍaśrāddham 72^b;
saṃnyāsagrahaṇaprayogaḥ 73^b.

Codex anno 1784 satis accurate exaratus est.
(WILSON 527.)

711.

Śrāddham, quo libello ritus et preces in parentalibus
adhibendae adumbrantur. Incipit: अथ आह्वय लिख्यते ।
अयदिनादाद्यदिवसे वेदविद्वद्भ्यान् अयुग्मान् मत्स्वित्वात् । अं अक्रोधनैः
शौचपरैः सततं ब्रह्मचारिभिः । भवितव्यं भवद्भिश्च मया च आह्वयका-
रिणा ॥ अं भवामि ॥ इति ब्राह्मणस्य उक्तं ॥ पूर्वाभिमुखो ब्रह्मण ।
उत्तराभिमुखो यजमान् ॥ etc.

Haec pars seculo sexto decimo exarata est.
(WILSON 486^b.)

712.

Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 43. Long. 7. Lat. 3½. Linn. 7.

Śrāddha. Hoc libello preces in parentalibus adhibendae continentur. Incipit: आद्वैतं केशवाय नमः ॥१॥ नारायणाय नमः ॥२॥ माधवाय नमः ॥३॥ गोविंदाय नमः ॥४॥ विष्णवे नमः ॥५॥ मधुसूदनाय नमः ॥६॥ त्रिविक्रमाय नमः ॥७॥ वामनाय नमः ॥८॥ श्रीधराय नमः ॥९॥ हृषीकेशाय नमः ॥१०॥ etc. Desinit in verbis: एष पितृयज्ञः तत्सद्ब्रह्माण्डं सन्तु वषट् ते विष्णु-वास आ कृणोमि तन्मे जुषस्व शिपिविष्ट हव्यं वर्द्धतु त्वा सुष्टुतयो गिरो मे यूयं पात स्वस्तिभिः सदा नः ॥

Codex ineunte seculo duodevicesimo exaratus est. (MILL 104.)

C. VYAVAHARA.

713.

Lit. Devan. Charta Europ. Foll. 218. Long. 12. Lat. 9. Linn. 21.

Hoc volumine major pars *Mitrodayae* continetur, quem librum jus civile tractantem *Mitramiśras*, Parāsurāmamiśrae filius, Hansae nepos, jussu Vīrasinhadevae regis, Madhukarasāhae filii, Pratāparudrae nepotis, conscripsit. Incipit: पुरतः प्रविलोक्य गर्भचरणं etc. ॥१॥ स्वस्ति श्रीयुक्तीरसिंहनृपतेराज्ञावशादुत्सुकः श्रीमित्राभिधर्षितः प्रतिदिशं कौत्सानिशं संदितः । नानावर्णैर्न व्यसनानां संख्यावतां प्रीतिदं संग्रामव्यवहारसाधकमिमं कुर्वे प्रकाशं परं ॥२॥

Auctor Kalpataru, Chaṇḍeśvara, Jīmūtavāhana, Dāyatattvakṛit (Jīmūtavāhanānugāmin), Pārijāta, bhāṭṭa-Bhavadeva, Madanaratna, Mādhava, Ratnākara, bhāṭṭa-Someśvara, Smṛitichandrikā, alios auctores et libros laudat.

Liber in medio capite *Vikrīyāsampradāna*, ed. Calc. fol. 135^a. l. 8. desinit.

Codex post annum 1810 exaratus est. (WILSON 220.)

714.

Lit. Bengal. Charta Ind. Foll. 100. Long. 15½. Lat. 4½. Linn. 6.

Dāyabhāgas, de hereditatibus dispartendis liber, a *Jīmūtavāhana* compositus. Incipit:

मन्वादिवाक्यान्मविमृष्य येषां यस्मिन् विवादे बहुधावधानां ।

तेषां प्रवोधाय स दायभागो निरूपणीयः सुधियः शृणुध्वं ॥

Liber Calcuttae annis 1813 et 1829 cum *Kṛishṇae*

commentario editus, et a Colebrooke anno 1810 Anglice versus est.

Codex anno 1813 a Jagannāthaśarman exaratus est. (WILSON 154.)

715.

Foll. 33-142. *Jīmūtavāhanae Dāyabhāgas*.

A. Foll. 33-104. Textus. Folia nonnulla in fine desiderantur. Desinit in verbis: तेन सह वा इत्यपेक्षा = ed. Calc. 1813. fol. 83^a. l. 14.

B. Foll. 105-142. Fragmentum commentarii, a *Kṛishṇa* (tarkālakārabhaṭṭāchārya) compositi. Incipit:

पदाम्बुजे द्वे जगदम्बिकायाः ॥

श्रीकृष्णविप्रो हृदये निधाय ॥०॥

करोति टीकामिह दायभागे

ग्रंथावबोधाय सदेकरम्यां ॥

Utraque pars post annum 1810 exarata est. (WILSON 209^b.)

716.

Foll. 168-179. Linn. 6. *Putrakramadīpikā* a *Rāma-bhadra* scripta, quo libello auctor, quamnam partem duodecim filiorum genera, a legum latoribus Indicis statuta (Manu 9, 166 sqq.), in hereditatibus dividendis haberent, accuratius exposuit. Incipit: अथौरसादिद्वादशविधपुत्राधिकारितानिर्णयः ॥ ततौरसपुत्रिकापुत्रक्षेत्रजकानीनगूढोत्पन्नापविद्धानां यथा पितृादिसपिण्डरिक्त्यभागित्वं सहोदयौनर्भव-दत्तकस्वयमुपागतकृतक्रीतानां यथानु पितृमातृरिक्त्यभागित्वं ।

Haec folia anno 1822 a Rāmaśarman exarata sunt. (WILSON 24^c.)

717.

Foll. 29-62. Linn. 11. *Putrīkaraṇamīmāṃsā*, sive *Dattakamīmāṃsā*, de filiorum adoptione tractatus, a *Nanda* (paṇḍita), Rāmapaṇḍitae filio, e Mahīpatipaṇḍitae stirpe oriundo, compositus. Idem *Vināyakaṇḍita* appellabatur. Incipit:

अभिनन्द्य जगद्वन्द्यपदद्वन्द्वं विनायकं ।

पुत्रीकरणमीमांसां कुरुते नन्दपंडितः ॥१॥

केन कीदृक् कदा कस्मै कस्मात् कः क्रियतां सुतः ।

विविच्य नोक्तं यत्पूर्वैस्तद्विशेषमिहोच्यते ॥२॥

Idem auctor Kāśīprakāśa, Parāśarasamṛitivyākhyā, Mādhavānandakāvya, Śrāddhakalpapatā compositus.

Haec voluminis pars anno 1826 parum accurate exarata est. (WILSON 204^b.)

718.

Lit. Bengal. Charta Ind. Foll. 251. Long. foll. 1-166. 14½. foll. 167-216. 13½. foll. 217-251. 12½. Lat. foll. 1-216. 5. foll. 217-251. 4.

Foll. 1-79. Linn. 7. *Vivádachandras*, juris civilis compendium, a *Misarúmiṣra*, Lakhimádevi auctoritate, compositum. Incipit:

वन्दे श्रीकण्ठवैकुण्ठावकुण्ठौ नतनन्दने ।

विघ्नविघ्नेदकुशलौ गिरिजाजलजापती ॥

अभूदभूतप्रतिमज्ञगन्धो

राजा *Bhaveṣaḥ* किल सार्द्धभौमः ।

अत्याजयद्यो बहुभर्तृकत्वं

दोषं भुवोर्गपि प्रभुर्यधामा ॥

तस्मादनूतोऽजनि सूनसारो

धीमानुमासूनुसमानसारः ।

राजोपजीव्या *Harasinhanámá*,

Tato nṛipo *Darpanárāyaṇo* 'bhút ॥

Darpanárāyaṇanṛipateḥ śrīmad-dHírā mahādevī ।

अलभत सुनयं तनयं नरपतिगुणराजिपूरितं शूरं ॥

Śrīmal-Lakhimá devī tasya Chandrasinha-nṛipater da-Misarúmiṣradvára रचयति विवादचन्द्रमभिरामं ॥ [yitasya ।

विवादे व्यवहारे च व्यवस्था यस्य यादृशी ।

निबद्धभिः कृता सात्र लिख्यते सूरिणां मुदे ॥

Harasinhadēva, Ed. Hall auctore (*Sāṅkhyapravachana-bhāṣhya*, p. 36), quum anno 1314 floruerit, opus nostrum exeunte seculo quarto decimo videtur compositum esse.

In fine haec subscriptio legitur: इति महामहोपाध्याय-श्रीमिसरुमिश्रविरचितो विवादचन्द्रः समाप्तः ॥

Haec voluminis pars hoc seculo ineunte exarata est. (WILSON 163^a.)

719-721.

Volumina tria. Lit. Devan. Charta Europ. Long. 12. Lat. 7½. Linn. 21. Vol. I. foll. 268; II. foll. 182; III. foll. 242.

Vivádabhangárnavas, juris civilis corpus, a *Jagannátha*, Rudrae filio, exeunte seculo superiore Calcuttae compilatum. Incipit: देवेशभूतेशगणेशविघ्नराजान् नमस्कृत्य गिरादृक्कन्यां गुरुन् मुनीं ग्रंथकृतो तिमाल्यान् भूपाज्ञया ग्रंथमहं करोमि ॥१॥ विवादभंगाणवनामधेयं वैषद्ययुक्तं बहुविस्तृतं च । सङ्गी-परत्वं नृपथीरदृष्टं राट्टिर्नैगन्नाथ इति प्रसिद्धः ॥

Opus in capita quinque (*dvīpa*) divisum est, quorum primo aes alienum, secundo deposita, reliquis heredita-

tes tractantur. Versionem Anglicam Colebrooke anno 1797 edidit.

Hi codices post annum 1826 exarati sunt. (WILSON 222-224.)

D. STOTRA, PRITHAKPUJA.

722.

Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 148. Long. 10. Lat. 4½.

Foll. 1-26. Linn. 8. *Gáyatṛibhāṣhyam* (*Gáyatṛí hymni commentarius*). Incipit: नारद उवाच ॥ भगवन् श्रोतुमिच्छामि गायत्रीभाष्यमुत्तमं । येन ज्ञानं भवेन्नृणां तत्सर्वं कथय प्रभो ॥१॥ कुत्रायति कुतस्तिष्ठेत्तु वासो विधोयते । कस्मिन्काले जपः कार्यः कस्मिन्काले न क्रियते ॥२॥ एतत्सर्वं प्रयत्नेन कथ्यतां मम हेतवे । यत्नया जप्यते देव तत्सर्वं कथ्यते मम ॥३॥

Gáyatṛí appellata precum formula quo tempore et quibus ritibus praemissis repetenda sit, docetur.

Haec folia hoc seculo ineunte, exarata sunt. (MILL 77^a.)

723.

Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 27. Long. 8. Lat. 4½. Linn. 7.

Rudrajāpas, supplicationes ad Rudrae iram avertendam recitandae. Hae preces maximam partem e versibus hymnisve ex *Rigveda* desumptis constant, passim formulas oratione soluta compositas continent. Totus libellus in paragraphos 39 divisus est, quarum vicesima, vicesima prima et secunda *puruṣhasūktam* complectuntur. Incipit: ओं नमो भगवते रुद्राय । अथ पंचामृत-ज्ञानं । आप्यायस्विति । गौतम ऋषिः सोमो देवता । गायत्री छंदः ॥

Paragraphis IV-IX versus a prima syllaba *ṣaṃvātyaḥ* appellati continentur, qui quidem e frustis Vedicis consarcinati sunt.

Codex anno 1744 in usum Bhaṭṭa-Devarāmarāma-chandrae exaratus est. (MILL 102.)

724.

In hoc codice partes duae compactae sunt. Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 100. Long. foll. 1-37. et foll. 71-100. 10. foll. 37-70. 9½. Lat. 4½.

A. Foll. 1-70. Linn. 5. Etiam hic liber preces, *Rudrajāpya* dictas, in laudem Rudrae dei recitandas, continet, quales a Brāhmanis, Vājasaneyasamhitae sectatoribus, adhibentur. Disticha singula e Vājasaneyasamhitā ad unum omnia excerpta sunt, neque quidquam prae-

अयुधोऽविद्यमानप्रतियोधः । य इत्यंभूत इन्द्रः सोऽस्माकं सेना अवतु
पालयतु प्र युत्सु युद्धेषु ॥ ७ ॥

इन्द्र आसां । देवसेनानां बृहस्पतिर्देवताः आसां नेता भवतु ।
वृहस्पतिश्च । मन्त्रिप्रणीतानि हि कार्याणि करोति । दक्षिणा यज्ञो
दक्षिणतो यज्ञ एतु । पुर एतु सोमः । पुरस्तादागच्छतु सोमः । यद्वा
दक्षिणा च पुरस्तादेतु यज्ञश्च सोमश्च । केषामित्यत आह । देवसेना-
नामभिर्भजतीनां । भजो आमदन्ते । जयतीनां मरुतो गणभूता यन्त्रं
निरुध्य ॥ ८ ॥

इन्द्रस्य वृष्ण इन्द्रस्य वर्धितुर्वैरुणस्य च राज्ञ आदित्यानां मरुतां च
शर्धो बलं हस्त्यश्चरथपदातिलक्षणमुग्रमुहूर्णायुधं । उदस्यादित्यनुपंगः ।
यदा चैतदुदस्यादधानान्तरमेव महामनसामङ्गिमनसां भुवनच्यवानां भुव-
नच्यवनसमर्थानां घोषः शब्दो देवानां जयतामुदस्यात् । उत्थितः ।
जितं जितमिति ॥ ९ ॥

उद्धर्षय उद्धतहर्षान् कुरु हे मधवन्नायुधानि । उत्सत्त्वानां । उद्धर्षय
च सत्त्वानां सत्त्वानां मनुष्याणां मामकानां मदीयानां मनांसि । उद्धर्षय
हे मधवन्वाजिनामश्चानां वाजिनानि वेजनवत्त्वानि । चंचलत्वमश्चस्य
गुणः । उद्धर्षयानां च जयतां यंतु घोषाः । उद्धर्षय च त्वत्प्रसादाद्गुणानां च
जयतां ये घोषाः शब्दाः ॥ १० ॥

अस्माकमिन्द्रः । अस्माकं तावत्समृतेषु संगतेषु ध्वजेषु शत्रुबलध्वज-
लोलीभूतेष्विन्द्रो रक्षिता भवतु । इन्द्रप्रसादादेवास्माकं या इषवस्ता
जयंतु । अस्माकं च वीरा उत्तरे विजयिनो भवंतु । अस्माँ उ । विनियु-
हार्थीय उकारः । अस्मानेव हे देवा अवत रक्षत हवेष्वाह्वानेषु ॥ ११ ॥

अप्ता देवता । सा च पुनर्वाधिवै भयं वा यस्मादेतया विद्धो
व्याप्तोऽपवीयते तया लक्ष्यमाणस्तस्मादप्ता । अपशब्दांताकारलोपः ।
वेतेरुत्तरः । ऐन्द्रोऽभिरूपा द्वादश भवतीति श्रुतेरियमर्षीन्द्रसेनासंब-
धिनी । अमीषां शत्रुबलसंबंधिनां मनुष्याणां चित्तं चित्तानीति । वि-
भक्तित्वमयः । प्रतिलोभयती । लुभ विमोहने । विमोहयमाना गृहाण
शत्रूणांमंगानि । हे अमे ततः परेहि । परागच्छ । परतरागच्छतून् ग्रही-
तुमतो भूयोभूयःकरणैतानेव शत्रून्भिप्रेहि । निर्देह चैषां हृदयानि
शोकैः । यथाधेनाध्यानलक्षणेनामित्रास्तमसा संचतां तमसा संसेव्यतां
तमसा संश्लिष्यतां ॥ १२ ॥

द्वादशैश्वर्यः समाप्ताः । पृथग्विनियोगमन्त्राः ॥

अवसृष्टा । इषुदेवतानुष्टुप् । अवसृष्टा निक्षिप्ता परापत परागच्छ हे
शरव्ये । शरमयीषुः शरव्या । हे ब्रह्मसंशिते ब्रह्मणा मंत्रेणाभिर्न्यातितरां
तीक्ष्णीकृते गच्छ । परापत गच्छत्यतिशयार्थमेकार्थयोराख्यातयोर्द्विवचनं ।
अमित्रान् प्रपद्यस्व । मामीषाममित्राणां कं चनोच्छिषः । उच्छेपयः ।
उद्धतमूलान् कुर्वित्प्रियायः ॥ १३ ॥

प्रेत । योद्धन् स्तौति । अनुष्टुप् । हे नरो मनुष्याः प्रेत । प्रगच्छत ।
जयत च । इन्द्रश्च वः शर्म शरणं परित्वाणं यच्छतु । ददातु । उग्रा
उहूर्णायुधा वो युष्माकं संतु बाहवः । अनाधृष्या अप्रधृष्या यथा यूय-
मसथ भवथ तथोग्रा वः संतु बाहव इत्यनुपंगः ॥ १४ ॥

असौ या । मारुती द्विष्टुप् । असौ या सेना हे मरुतः परेषां शत्रू-
णांमयेति अभ्यागच्छति नोऽस्मान् प्रति ओजसा बलेन स्पर्धमाना तां
सेनां गूहृत व्याभूत तमसापव्रतेन । व्रतमिति कर्मनाम । अपगतकर्मणा ।

येन तमसा व्याभूता नश्यति कर्मणि तदपव्रतं तमस्तेनापव्रतेन तमसा
वा गूहृत । ययानी अन्यो अन्यं न जानन् ययानी सैनिका अन्योऽन्यं
परस्परं न जानीयुः ॥ १५ ॥

यत्त वाणाः । लिङ्गोक्तदेवताः । पंक्तिः । यत्त वाणा इषवः संपतंति
निर्नयदं । कथमिव । कुमार विशिखा इव । यथा कुमार अट्टुष्टपरि-
कारिणो विगतशिखाः सर्वमुंडास्तंतमर्थं संनिपतेयुरेवं संपतंति । तत्त ।
तत्त्वैत्यर्थः (?) । नोऽस्माकमिन्द्रः शर्म शरणं यच्छतु ददातु । वृहस्पतिः शर्म
यच्छतु । अदितिः शर्म यच्छतु । विश्वाहा सदाकालं शर्म यच्छत्विन्द्रो
वृहस्पतिरदितिः ॥ १६ ॥

ममैषि ते । लिङ्गोक्तदेवता । द्विष्टुप् । कवचं प्रयच्छति । ममैषि ते
तव वमणा कवचेन छादयामि । सोमश्च राजा त्वाममृतेनानुवस्तां ।
आच्छादयतु । किंच जयंतं च त्वामनुमदंतु उत्साहयंतु देवाः ॥ १७ ॥

Haec voluminis pars anno 1587 exarata est.
(MILL 75.)

725.

Foll. 29-35. Linn. 7. His foliis *Devīsūktam*, *Rātrī-
sūktam*, *Lakshmīsūktam* continentur, qui hymni notis-
simi Rīgvedae carminibus appenduntur. Incipit: *खै*
नमः शिखिकायै *खै* अहं रुद्रेभिरित्यष्टैर्मूक्तस्य वागाम्भृणि *चृषिः* etc.

Haec folia hoc seculo ineunte exarata sunt.
(WILSON 426^e.)

726.

Lit. Devan. Foll. 5. Lin. num. 9.

Hujus codicis folia 62-67. *Sauram*, i. e. preces,
quibus Sol colitur, continent. Constat hymnis ex Rīg-
veda excerptis. Initio hymnorum auctores, metrum,
distichorum numerus (Anukramanikā) recensentur, se-
quuntur hymni ipsi accentibus notati. Sunt ii:

उदु त्वं Rv. I, 50, 1. 13 disticha. चित्तं देवानां Rv. I, 115,
1. 6 disticha. इन्द्रं मित्वं Rv. I, 164, 46. 47. 2 disticha.
हंसः शुचिवत् Rv. IV, 4, 5. 1 distichon. यज्ञा सूर्ये Rv. V,
40, 5. 1 distichon. यदद्य सूर्ये Rv. VII, 60, 1. 1 distichon.
उत्सूर्यो Rv. VII, 62, 1. 3 disticha. उद्धेति Rv. VII, 63, 1.
4 disticha. उदु त्वहंशतं Rv. VII, 66, 14. 3 disticha.
वगमहौ अस्ति Rv. VIII, 90, 11. 2 disticha. नमो मित्वस्य
Rv. X, 37, 1. 12 disticha. सूर्यो नो दिवस्यातु Rv. X,
158, 1. 5 disticha. विश्वाद् Rv. X, 170, 1. 4 disticha.
आयं गौः Rv. X, 189, 1. 3 disticha.

Finitur opusculum disticho:

नमः सविते जगदेकचक्षुषे जगत्प्रसूतिस्थितिनाशहेतवे ।

त्वयीमयाय त्विगुणात्मधारिणे विरिचिनारायणशंकरात्मने ॥

Libellus anno 1788 accurate exaratus est. (WILSON
394^b.)

727.

Foll. 287-304. *Adityahridayastotramantras*, Solis orientis colendi ritus et preces, a Krishna cum Arjuna communicatae. Incipit: ओं अस्य श्रीसवितासूर्यनारायणकवचस्तोत्रमंत्रस्य ब्रह्मा ऋषिः etc. Praemissa *lorica* libellus, disticha 154. continens, ab his versibus incipit: अर्जुन उवाच ॥ ज्ञानं च धर्मशास्त्राणां गुह्यानुवृत्तरं तथा । मया कृष्ण परिज्ञातं वाङ्मयं सचराचरं ॥१॥ सूर्यस्तुतिमयं न्यासं वक्तुमर्हसि माधव । भक्त्या पृच्छामि देवेश कथयस्व प्रसादतः ॥२॥ सूर्यभक्तिं करिष्यामि कथं सूर्यं प्रपूजयेत् । तदहं श्रोतुमिच्छामि त्वत्प्रसादेन यादव ॥३॥ श्रीभगवानुवाच ॥ रुद्रादिदेवैः सर्वैः पृष्टेन कथितं मया । वक्ष्ये हं कर्मविन्यासं शृणु पांडव यत्नतः ॥४॥

Subscriptionem quidem libellus e Bhavishyottarapurāṇa excerptus esse dicitur. De exemplaribus Berolinensibus cf. Weber Catal. p. 351. (WILSON 531^g.)

728.

Foll. 326^b-328. *Dattātreyāśhṭottaraśatanāmastotram*, Dattātreyae centum et octo nomina, caput ex omnifaria farragine illa, vulgo Brahmāṇḍapurāṇa appellata, prolutum. Incipit: ओं अस्य श्रीदत्तात्रेयाष्टोत्तरशतनामस्तोत्रमंत्रस्य ब्रह्मा विष्णुमहेश्वर ऋषिः । श्रीदत्तात्रेयो भगवान् देवता मनाभीष्टसिद्धये जपे विनियोगः ॥ etc. अनुसूयासुतो देवो अतीपुत्रो महामुनिः । योगीन्द्रपुण्यपुरुषो देवेशो जगदीश्वरः ॥२॥

Haec nomina distichis 20. absolvuntur. (WILSON 531^l.)

729.

Foll. 211-214. Linn. 11. *Bhairavastotram*, Bhairavae colendi ritus et preces, e *Rudrayāmala* desumptae. Incipit: ओं मेरुपृष्ठे सुखासीनं । देवदेवं त्रिलोचनं । शंकरं परिपश्य । पार्वती परमेश्वरं ॥१॥ श्रीपार्वत्युवाच ॥ भगवन्सर्वधर्मज्ञः । सर्वशास्त्रागमादिषु ॥ आपदुद्धारणं मंत्रं । सर्वसिद्धिप्रदं नृणां ॥२॥ सर्वेषां चैव भूतानां । हितार्थं वाञ्छितं मया ॥ विशेषतस्तु राज्ञां वै । शान्तिपुष्टिप्रसाधनं ॥३॥ अंगन्यासकरन्यास । देहान्याससमन्वितं । वक्तुमर्हसि देवेश । मम हर्षविवर्द्धनं ॥४॥

Praemissis Tāntrikorum formulis, Bhairavae centum et octo nomina traduntur.

Haec folia medio seculo superiore exarata sunt. (WALKER 129^g.)

730.

Foll. 226-237. *Gaṇapatistotrāṇi*, Gaṇesae colendi preces, e variis fontibus derivatae.

a. Foll. 226-228^b. *Ekāksharagaṇapatikavacham* e

Rudrayāmala sumtum. Incipit: नमस्तस्मै गणेशाय । सर्वविघ्नविनाशिने । कार्दारभेऽसु सर्वेषु पूज्यते सः सुरैरपि ॥१॥ श्रीदेव्युवाच ॥ भगवान् देवदेवेश । लोकानुग्रहकरकः । त्वत्प्रसादाद्देवस्य । श्रुतः पृष्ठाविधिर्नया ॥२॥ इदानीं श्रोतुमिच्छामि । कथं परमोत्तमः । एकाग्रस्य मंत्रस्य त्वयामन्त्रेन चेतसा ॥३॥

b. Fol. 228^b. *Gaṇapatyārādhnam*, Kankolae vati tributum.

c. Foll. 229^a-232^a. *Gaṇapatistavarījas*. Incipit: ओं ओं ओंकारवोजं ब्रह्मिणि च परं ब्रह्मरूपं तुरीयं.

d. Fol. 232^a-232^b. *Sachchidvāṇastotram* e *Sanat'kumārasmṛitā* excerptum. Incipit: गजवदनमर्चयेत् तीक्ष्णदंतं त्रिनेत्रं । दृढदृढस्पर्शं भूतराजं पुराणं ।

e. Foll. 232^b-233^b. *Gaṇeśabhujangaprayātastotram*. *Śaṅkarāchāryae* tributum, distichis octo constans. Incipit: ओं नो गं गजं कर्मवक्त्रं गणेशं । भुजाकर्करैः शोभितं धूमकेतुं । गते हारमुक्तामलाशोभवंतं । नमो ज्ञानरूपं गणेशं नमस्ते ॥१॥

f. Fol. 233^b-237^b. *Vakratuṇḍastotram*, Vyāsae tributum. Haec pars a numero c. leviter tantum differt. Incipit: श्री ओं अस्य वक्रतुण्डमंत्रस्य वेदव्यास ऋषिः, etc. (WALKER 129^l.)

731.

Foll. 296-315. *Rāmagitā* (Rāmae carmen) continent. Incipit: गणेशं कमलानाथं प्रणिपत्य गुरोः पदं । करिष्य (shye) रामगीतायां आख्यानं बालबुद्धये ॥१॥ Neque tamen carminis commentarius, sed carmen ipsum, disticha 75. continens, sequitur. Dist. 2-63. ex *Adhyātmarāmāyaṇa* desumpta sunt (*Uttarakāṇḍa*, sarga 5). Rāma coram Lakshmaṇa summum bonum relictis operibus in meditando numine positum esse exponit: तस्मात्प्रजेत्कार्यमशेषतः सुधीर्विद्याविरोधान (n na) समुद्ययो भवेत् । आत्मानुसंधानपरायणः सदा निवृत्तसर्वेन्द्रियवृत्तिगोचरः ॥११॥ Quae Vedāntica opinio ad Rāmae cultum deflectitur: यावन्न पश्येदखिलं मदात्मकं तावन्मदाराधनतत्परो भवेत् । श्रद्धालुरल्पजीतलक्ष्णो यस्तस्य दृश्योऽहनहर्निशं हृदि ॥५२॥ भ्रातर्वीर्यं परि दृश्यते जगत् मायैव सर्वं परिहृत्य चेतसा । मद्भावनाभावितशुद्धमानसः सुखी भवानंदमयो निरामयः ॥६१॥ Quae post dist. 63. sequuntur, Brahmaṇi deo tribuuntur, et solennem carminis panegyricum continent. (MILL 112^g.)

732.

Foll. 317-346. *Rāmamantrapāṭalam*, Rāmae adorandi libellum, continent. Et preces et ceremoniae ad Rāmae cultum pertinentes traduntur, quae mutatis mutandis cum solitis Indorum orthodoxorum formulis consentiunt. Praeter Rāmānujam, Nīmānujam, Mādha-

vāchāryam in particula इति दशलक्षवैष्णवाः inscripta septem alii sectae Vishnuiticae praeceptores occurrunt, eorumque sedes nuncupantur. Quae nomina exscripsissem, nisi codicis conditio prohibuisset. Formula, qua votum concipitur, in fine haec datur : ओं अद्य श्रीब्रह्मो द्वितीयपराङ्गे श्रीश्वेतवाराहकल्पे अष्टाविंशतितमे कलौ युगे जंबुद्वीपे भारतखण्डे आर्यावर्ते वैवस्वतमन्त्रतरे । अमुकमासे । अमुकपक्षे । अमुकवासरे । अमुकनक्षत्रे । अमुकतिथौ अमुकक्षेत्रे ॥ श्रीरामश्रीत्यर्थं क्लान्तमहं करिष्येति संकल्पः ॥ Pict. VIII. homo in pelle tigrina sedens et ritus sacros agens repraesentatur. Ante eum vasa ad perficiendas ceremonias necessaria disposita sunt, a tergo minister flabellum tenens adstat. (MILL 112^h.)

733.

In foll. 348-384. *Srīrāmapaddhatis*, Rāmae colendi rituale, inest, *Rāmānujae* auctori tributum. Incipit : ओं गुरुब्रह्मा गुरुर्विष्णुगुरुदेवमहेश्वरः । गुरुरेव परं ब्रह्म तस्मै श्रीगुरवे नमः ॥ Et ceremoniae et preces, quibus Rāma quotidie adorandus est, describuntur. Pleraque cum Rāma-mantrapāṭala consentiunt, attamen hic noster libellus haud dubie antiquior est. Subscriptio haec : इति श्रीमद्रामानुजाचार्यकृतं श्रीरामपद्धतिवेदोक्तं संपूर्णम् ॥ (MILL 112^l.)

734.

Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 80. Long. 10. Lat. 6. Linn. 9.

Mantrarahasyaparakāṣikā, quo libro *Nīlakaṇṭhas*, Govindae filius, aliquot *Rigvedae* versuum interpretatione, *Vedam* ad *Kṛishṇam* solum referendum esse probavit¹. Opus in capita quatuor divisum est. Initium, paulum emendatum, hoc :

सत्यज्ञानमनंतं यत्तद्विष्णोः परमं पदं ।

प्राप्तुं मंत्रेषु गोपालविष्णोः कर्माणि पश्यत ॥ १ ॥

‘ननु सत्वादिलक्षणमखंडैकरसं विष्णोः परमपदं । तत्राविद्यावद्विषयाणि कर्माणि न संभवन्ति । नितरां क्रियापराणां मंत्राणां तत्प्रकाशनपरत्वं । नितरां तत्कल्पावगता परमपदप्राप्तिः संभवतीत्ययोग्योऽयं नियोगः’ इति चेत् । सत्यं । संति परमात्मनः पंच रूपाणि भूवीजांकु-रतरुफलोपमानि शुद्धशबलविषाडिष्णुदेवतासंज्ञानि ॥ etc.

Specimini hi capitis secundi versus inservient : तदिदं हरिचंश उपवृंहितं । वृकभयाद्भृदावनं प्रति गोकुलाज्ञोपाला गता इति । तत्र गत्वा गवां लालनं करोतीत्युचिराह । सूयवसादिति ।

¹ यत्किंचिद्वैवतो मंत्रो विष्णुलीलोपवृंहितः । वैष्णवः स, यतो विष्णुः सर्वदेवतानामभूत् ॥ fol. 3^a.

सूयवसाङ्गवती हि भूया

अद्यो वयं भगवंतः स्याम ।

अद्वि तृणमष्टये विश्वदानं

पिवं शुद्धमुदकमाचरंती ॥ २ ॥

एकवचनं जात्यभिप्रायं । सुष्ठु शोभनं तृणमस्तीति सूयवसात् । भगवत्यैश्वर्यवती हि प्रसिद्धमस्मभ्यं भूयाः । भव ॥ अद्यो वयमपि भगवंतः स्याम । अद्वि भक्षय तृणं । पुनरुत्तरादराधौ । अष्टये अद्य विश्वदानं सर्वदाचरंती पर्यटंती शुद्धमुदकं पिव ॥

कालियदमनमाह । दासपत्नीरिति ।

दासपत्नीरहिगोपा अतिष्ठ-

निरुद्धा आपः पणिनं व गावः ।

अपां विलमपिहितं यदासी-

द्वृतं जघन्वा अप तद्वार ॥ ३ ॥

दस्यंतुपक्षीयते लोका अनेनेति दासो हिंसः । तस्य पत्नीरिव पत्नीः सहधर्मचारिणीर्हिंसविषूचिता अतिष्ठन् । आसन् ॥ यतोऽहिः कालियाख्यः सर्पः । गोपयतीति गोपाः स्वामी यासां ता अहिगोपाः । अत एव निरुद्धा इतराभोगाः । पणिना चोरवृदेन गाव इव निरुद्धाः । अपां मध्ये विलमपिहितं द्वारं यदपिहितमज्जिरेवाद्यादितमासीत् तद्वृतं जघन्वाच्छतं जिगमिषुः । हंतिरत्न गत्यर्थः । अपववार । अपावृणोत् । उद्धाटितवान् । तीरस्थं तरुमारुह्यातुञ्जस्थानाद्यमुनायां निपत्य कालियमभ्यभूदित्यर्थः ॥

ततश्च किमभूदित्याह ।

अपादहस्तो अपृतन्यदिदं-

मास्य वज्रमधि सानौ जघान ।

वृष्णो वधिः प्रतिमानं बुभूष-

न्पुरुता वृत्तो अशयद्वस्तः ॥ ४ ॥

अपात्पादहीनोऽहस्तो हस्तहीनः सर्पत्वादेवेदृशोऽर्षीर्द्रं कृष्णं प्राप्या-पृतन्यत् । अयुध्यत् । तेन सह युद्धं कृतवान् । अस्य कालियस्य सानौ मूर्धनि वज्रमाजघान । भगवत्पदचिह्नभूतं शिरस्याजगाम । तदंकितां शिरोऽभूदित्यर्थः । सोऽयं । वधिशर्मपट्टिका । तत्सदृशनिस्तेजाः कालियो वृष्णो हरेः प्रतिमानं प्रतिचिह्नं वज्ररेखारूपं बुभूषन्भूषानिवात्मनः कुर्वन्नशयत् । शयनं चकार । निरुद्यतोऽभूत् । कीदृशः । पुरुता व्यस्तोऽनेकैः प्रकारैर्निरस्तः ॥

नदं न भिन्नममुया शयानं

मनो रुहाणा अति यत्पापः ।

याश्चिद्वृत्तो मंहिना पर्यतिष्ठ-

ज्ञासामहिः यत्सुतः शीर्षैर्भूव ॥ ५ ॥

नदं न शोणादिकं नदमिव शयानं दीर्घाकारेण पतितं यतोऽमुयानेन कृष्णेन भिन्नं निर्जितमनु यश्चादापो यमुनाजलान्प्रतिपतितं अत्युत्कर्षेण

गच्छन्ति । कीदृश्यः । मनो रुहाणाः । हृदयंगमा इत्यर्थः । या अप-
श्चित्पूर्वं वृत्तः कालियो महिना माहात्म्येन पर्यतिष्ठत् परिभूयासीत्
तासानेव संनिधौ त्वाणर्थे वा अहिः कालियः पत्सुतः । पञ्चा पीडितः
सञ्चेत इति पत्सुतः शीः । समासेऽपि विभक्त्यलोप आर्षः । एवंविधो
बभूव ॥

अथ खराकारं धेनुकं व्रजनाशायोद्यतमभिलक्ष्य लोको राममाह ।

समिद्रं गर्धनं मृणं नुवंतं पापयामुया ।

आ तू न इंद्रं शंसय गोध्वश्रेष्ठं शुभ्रिषु

सहस्रेषु तुवीमघ ॥ ६ ॥

हे इंद्र ईश्वर त्वं गर्धनं संमृण । सम्यङ् नाशय । कीदृशं । अमुया-
नया त्वत्प्रत्यक्षया पापया कृपणया (kripayā MS.) खरतन्वा नुवंतं
पीडयंत । धातूनामनेकार्थत्वात्कणाटकभाषाप्रसिद्धे नुवतिरत्न पीडार्थः ।
पापयामुयेत्युभयतः सुपो याः ॥ हे इंद्र तु पुनर्नोऽस्मान्वादिष्वाशंसय ।
यथा लोकेऽस्मानभिलक्ष्य तादृशो गोपालोऽहं भूयासमिति जन
आशास्ते तथास्मान्कुर्वित्यर्थः । शुभ्रिषु शुभ्ररूपवत्सु सहस्रेष्वनंतेषु ॥
तुवीनि पूर्णानि मघानि धनानि यस्मिन्निति तुवीमघः । दैर्घ्यं साहितिकं ।
एवमुक्तमात्रे रामस्तं जघानेति ज्ञेयं ॥

अथ गोपकृपिणा प्रलंवासुरेण ह्रियमाणो राम आह ।

न वि जानामि यदिवेदमस्मि

निःस्थः संनद्धो मनसा चरामि ।

यदा मार्गन्प्रथमजा चतुस्या-

दिद्वाचो अश्रुवे भागमस्याः ॥ ७ ॥

इवशब्दो भिन्नक्रमः । यदिदमपरिमितशक्तिकं ब्रह्मास्मि तदहं न
जानामि । कुदेहावेशात्प्रमाद्यतीति न्यायेन जानन्नपि न जानामीत्यर्थः ।
त्वदनुग्रहं विना स्त्रीयमैश्वर्यमाविर्भावयितुं न शक्नोमीति भावः । कुत
एवं । मनसा बंधनेन संनद्धो बद्धः पारवश्यं प्रापितः । अत एव निःस्थः
परप्रणयः सच्चरामि । यदा काले मा चतुस्य वेदस्य प्रथमजाः कारण-
भूतपरमात्मागन् आगच्छेत् तदादस्मादस्यानुग्रहं प्राप्य इत् निश्चितमस्या
वाचः सकाशाद्भागं । भगं नि (?) विद्यतेऽस्मिन्निति भागः परमात्मा ।
तमश्रुवे । आश्रुयां । तं गुरुं प्राप्य तत्त्वमसिवाक्यस्यार्थमैकात्म्यं लभेय-
मित्यर्थः ॥

Tales igitur nugas recentioris aevi homines pro Ve-
darum interpretatione venditabant.

I. Gokulakāṇḍa fol. 27^a; II. vṛindāvanakāṇḍa fol.
53^a; III. akrūrakāṇḍa fol. 73^b; IV. mathurākāṇḍa
fol. 80^b.

In fine capitum haec subscriptio legitur : इति पदवा-
क्यप्रमाणमर्यादाधुरंधरचतुर्धरवंशावतंसगोविंदसूरिसूनोः श्रीनीलकण्ठस्य
कृतौ खोड्गतमंत्रभागवतव्याख्यायां मंत्ररहस्यप्रकाशिकायां etc.

Codex exeunte seculo septimo decimo exaratus est.
(WALKER 211.)

735.

Lit. Bengal. Charta Ind. Foll. 31. Long. 11.
Lat. 3. Linn. 5.

Continetur hoc codice *Urdhramnāyasamhitā*, quo
libello, in duodecim capita diviso, sectae Vaishnavae
cujusdam principia traduntur. Caput primum, paulum
emendatum, hoc : कदाचित्पुत्रमामो नारदं मुनिसत्तमं । पप्रच्छ
नियतो भूत्वा व्यासो लोकनमस्कृतः ॥ १ ॥ महामुने कथय मे विष्णुभक्ति-
मनुत्तमां । गुरुभक्तिं च कात्स्न्येन अवतारगुणांस्तथा ॥ २ ॥ सृष्टिप्रलय-
कालांश्च महामंतांस्तथैव च । तुलसीमाहात्म्यमखिलं गंगामाहात्म्यमेव
च ॥ ३ ॥ देवध्यानं गुरुध्यानं गुरुदेवार्चनं तथा । गयामाहात्म्यमखिलं
माहात्म्यं वैष्णवं तथा ॥ ४ ॥ श्रीनारद उवाच ॥ हंत ते कथयिष्यामि
यत्पृष्टोऽहं त्वयानघ । *urdhramnāya* iti khyāto *grantho* yatra
hi varate ॥ ५ ॥ न तत्र दुर्भिक्षभयं न च मारीभयं तथा । स्थिरा
लक्ष्मीर्भवेत्तत्र स्थिरो नारायणस्तथा ॥ ६ ॥ पुत्रपौत्रविवृद्धिश्च कीर्ति-
वर्धनमेव च । भक्त्युद्रेककरो ग्रंथो महापातकनाशकृत् ॥ ७ ॥ सर्वा-
धर्मान्दहत्याशु तुलाराशिनिवानलः । वैष्णवायैव ग्रंथोऽयं दातव्यो नान्य-
भाजिने ॥ ८ ॥ पशुहिंसारतायैव ग्रंथो न प्रीतिकारकः । यथा पंके गतो
ब्रह्मलक्ष्मिर्दीप्तिं न चाश्रयेत् ॥ ९ ॥ छागं यो हंति तं हंति छागो भूत्वा
च खड्गभृत् । सुर्यं परलोके हि पशवो जम्भुरित्युत ॥ १० ॥ यो मांसं
खादति नरो दुरात्मा व्याधिरूपकः । नरकं याति दुष्टात्मा यावदाभूत-
संज्ञवं ॥ ११ ॥ गुरुर्विष्णुर्गुरुर्देवो गुरुरेव गतिः परा । गुरोरुच्छिष्टममृतं
पवित्तं परमं मतं ॥ १२ ॥ गुरोश्चरणतोयं च गंगातोयसमं स्मृतं । गुरोरे
नृत्यगीतं प्रलापं च विवर्जयेत् ॥ १३ ॥ देवे क्रुद्धे गुरुस्त्राता गुरौ क्रुद्धे न
कश्चन । पशुहिंसा न कर्तव्या यदीच्छेच्छेय आत्मनः¹ ॥ १४ ॥ *aśvame-*
dhe pishtamayo 'śvaḥ kāryo na tu jivakaḥ । जीवहिंसा
नरकदा तस्माद्यत्नाद्विवर्जयेत् ॥ १५ ॥ उत्सर्गकर्ता यो हंता यो धर्ता
यश्च विक्रयी । अनुमंता च पुरुषः सर्वे नरकगामिनः ॥ १६ ॥ राजो-
परिचरो नाम वैष्णवः सर्वपूजितः । साक्षित्वेन तमातस्युर्वैष्णवाश्च
सुरास्तथा ॥ १७ ॥ वैष्णवा ऊचुः ॥ किं जीवपशवो हिंस्या उत पिष्टम-
यास्तथा । सत्यं ब्रूहि महाराज मा मिथ्या ब्रूहि भारती ॥ १८ ॥ अश्वमे-
धसहस्रं च सत्यं च तुलया धृतं । अत्यरिच्यत सत्यं च इति वेदविदो
विदुः ॥ १९ ॥ मांसाभिलाषिणो देवा इन्द्राद्याः पशुघातनं । साधु मन्यंत
इति ते, वैष्णवा नैव साध्विति ॥ २० ॥ राजोपरिचरो नाम वैष्णवः
शीलसन्मतः । कूठसाक्षित्वमापन्नो जीवो हिंस्या इति द्रुवन् ॥ २१ ॥
पशुहिंसा प्रकर्तव्या इति राजावदद्यदा । तदा च वैष्णवैरुक्तं धिग्धिगि-
त्यसकृत्तथा ॥ २२ ॥ त्वं यथा वैष्णवो भूत्वा मिथ्यावाक्यमुदीरयन् । पशु-
हिंसानुमंता हि तस्मान्नरकमाप्नुहि ॥ २३ ॥ वैष्णवानामभिज्ञायाद्राजो-
परिचरः पुरा । रौरवं नरकं प्राप्तः पशुघाती कथं सुखी ॥ २४ ॥
इत्युध्वास्त्रायसंहितायां गुरुभक्तिकथनं नाम प्रथमोऽध्यायः ॥
श्रीनारद उवाच ॥ *urdhvenaisha mukhenaiva* kathito
grantha uttamaḥ । devadevena rudreṇa *urdhramnāya*
iti smṛitah ॥ १ ॥

¹ यदीश्रोत्रयमात्मनः MS.

Cap. 2. avatāradvādaśakīrtanam; 3. gauramantrod-dhārah; 4. tulasīmāhātmyavarṇanam; 5 (fol. 13^a). gangāmāhātmyam; 6. gurudevamanupūjanam; 7. nārāyaṇastarāḥ; 8. gayāmāhātmyam; 9. kārttikamāśanāhātmyam; 10 (fol. 26^b). vaiṣṇavavargagaṇanam; 11. vaiṣṇavavārasaṃkhyāpūjā; 12. aparādhakathanam.

Codex post annum 1810 exaratus est. (WILSON 317.)

736.

Foll. 14-20. *Nārāyaṇagītā*, quo libello, disticha 159. continente, *Nilakaṇṭhas* sectae a Rāmānanda conditae principia exposuit. Initium, erroribus gravissimis sublati, hoc: येनोक्ताश्चनान्प्रसन्नमनसा सद्यः समाधौ नृणां योगाभ्यासमृतेऽपि भक्तिममलां स्वस्तिन्दृढं कुर्वतां । यद्रूपं च निजस्वरूपममलं साक्षात्स्फुरत्यर्कवत्तं ध्यायामि नरं पुरातनमुनिं नारायणं चान्तिनि ॥१॥ भक्त्या नमाम्यहं श्रीमद्रामानंदमुनिं गुरुं । नारायणोदितं यस्मादवाप धर्मसंग्रहं ॥२॥ एकदा सुखमासीनं साक्षान्नारायणं प्रभुं । शिष्या रामानंदमुनिमुखाः पप्रच्छुरादरात् ॥३॥ शिष्या ऊचुः ॥ भगवन्सर्वभूतानां त्वमेव परमा गतिः । स्वाश्रितानां विशेषेण त्वं गुरुश्चेत्यरो ह्यसि ॥४॥ अतस्त्वामाश्रितानां नस्य *tyāginām grihīṇām* tathā । *strīṇām chāpi* प्रभो ब्रूहि धर्माच्छ्रेयःप्रसाधकान् ॥५॥ अय्यादिरूपेण पुण त्वया धर्मो ह्यनेकशः । प्रोक्ताः संति च तद्गुणा अप्यनेके त्वया कृताः ॥६॥ तथापि कालवेगेन मंदबुद्धयस्कायुषां । नराणां ते तु दुर्ज्ञेया दुष्कराश्च भवन्ति वै ॥७॥ तस्मादावश्यंकांक्षेष्वां सारभूतान्हितावहान् । धर्मास्त्वं ज्ञानवैराग्यभक्तिभिः सहितान्वद ॥८॥ कृतेन कर्मणा येन प्रसन्नस्त्वं भवेः प्रभो । कर्मणा येन नैष्कर्म्यं सिध्येन्नञ्चापि नो चद ॥९॥ इति पृष्ठः स भगवान्निजशिष्यैः कृपानिधिः । वेदादीनां सारभूतान्धर्मानाह सनातनान् ॥१०॥ श्रीनारायण उवाच ॥ शुश्रूवन्तु मामकाः सर्वे *purushā yoshitas* tathā । रामानंदमुने त्वं च धर्मान्वच्छि हितावहान् ॥११॥ श्रुतिस्मृतिपुराणेषु सेतिहासेषु विस्तारत् । धर्मा निरूपिताः संति गृहिणां त्यागिनां तथा ॥१२॥ तेषां सारं समुद्धृत्य सर्वेषां वो हितावहं । वच्छि संक्षेपतो युक्तं ज्ञानवैराग्यभक्तिभिः ॥१३॥ ब्राह्मे मुहूर्तं उत्थाय निशायाः प्रहरेऽन्तिमे । मज्जकैः कीर्तनीयानि मम नामानि नित्यदा ॥१४॥ मज्जकानां च नामानि कीर्तनीयानि, तैरहं । अच्यग्रमानसैर्भ्यो मुहूर्तं वैकनाडिकां ॥१५॥ नमस्कारं ततः कृत्वा साष्टांगं हृदयेऽथ मां । स्मरद्भिः श्रुद्धहृदयैः कर्तव्या देहिका क्रिया ॥१६॥ स्नानं संध्या जपो होमः स्वाध्यायः पितृतर्पणं । देवतापूजनादीनि नित्यं कार्याणि च द्विजैः ॥१७॥ स्नानं च मानसीं पूजामकृत्वा प्रत्यहं मम । सर्वैरन्नं न भोक्तव्यं विना रोगादिपीडितात् ॥१८॥ रसासक्तिर्न कर्तव्या सर्वैः सर्वत्र सर्वदा । यथाकालं यथास्थानं भोज्यमन्नं फलादि वा ॥१९॥ यो यत्र मुख्यो हि भवेद्भोजयित्वा स चापरान् ।

स्वयं भुञ्जीत मज्जकैः पक्वैरेहं च नाचरेत् ॥२०॥ एकादशीषु सर्वासु मज्जन्मदिवसेषु च । शिवरात्र्यां च नैवान्नं भोक्तव्यं मनुष्यादितैः ॥२१॥ मज्जकैर्नैश्चानांसस्य पलांडोलैश्चानस्य च । भंगार्गजतमालादेः कार्यैः स्वर्गोऽपि न क्वचित् ॥२२॥ यत्र स्तुष्टावतारा मे शास्त्रेषु स्थापितास्तथा । मज्जक्या सहितं ज्ञानमध्येतव्यानि तानि वै ॥२३॥ सांख्यशास्त्रं योगशास्त्रं श्रव्यं च सुधियो मुखात् । न त्वंतः शत्रुदग्धस्य मदभक्तस्य कर्हिचित् ॥२४॥ ज्ञानेऽपि निर्गुणे यत्र न स्यान्नारायणस्य मे । स्थापनं दिव्यरूपस्य तत्र श्रव्यं कदाचन ॥२५॥ युक्ताया नियमैः सर्वैः प्राप्ताया ब्रह्मणि स्थितिः । अपि स्त्रियो मुखान्नैव ज्ञानं श्रव्यं हि पूरुषैः ॥२६॥ नेयं यशो रत्न सदा नदीयानां च भक्तिः । संगः सतां सदा कार्यो मदभक्तस्य न क्वचित् ॥२७॥

In fine hi versus leguntur: यो वै श्रुतो भगवतो रामानंदगुरोर्मुखात् गीतार्थस्तु स एवायं पद्यैः सग्रथितो मय १५९ शकाब्देऽञ्जाक्षिवाहञ्चै प्रसीते शुक्लवत्सरे आचरन्त्याऽसिताष्टम्यां कृत्यं गुरुवासरे १५६॥ इति श्रीनीलकण्ठेन रचितं ब्रह्मचारिणा श्रीनारायणगीतेशा समाप्तमगमच्छुभा १५९॥ Disticho 158. annus 1799 exprimitur, ad quam aetatem homo, ex Rāmānandae ipsius ore se doctrinam accepisse tradens, vix pervenerit. Equidem corruptelam in voce वाह latere puto, cujus loco an वाण legendum sit, ii videant, quibus alii codices praesto sunt.

Haec folia hoc seculo ineunte exarata sunt. (WILSON 337^b.)

737.

Foll. 24-28. Charta Europ. Linn. 8, 9.

A. Foll. 24, 25. Disticha pauca nescio unde desumta, quorum initium hocce: क्षुधा तृषा भयं द्वेवो रागो मोहश्च चिंतनं जरा रुजा च मृत्युश्च श्वेदः खेद मदो रतिः विस्मयो जननं निद्रा विवादो घादश्च ध्रुवाः त्रिजगत्सर्वभूतानां दोषाः साधारणा इने यतैर्दोषैर्विनिर्मुक्तः सो यमाप्नोति निरंजनः परमेष्ठी परं जोतीर्विरागो विमलः कृती ॥

B. Foll. 26-28. Incipit:—

यः पुण्यः पुरुषोत्तमो हरिहरः शंभुः स्वयंभूर्विभुः—

विष्णुर्जिष्णुमहेश्वरांकमहितः स्याद्युः पुराणो च्युतः

सर्वज्ञः सुगतो जितः पशुपतिः तीर्थंकरः शंकरः

सिद्धो बुद्ध उमापतिर्जिनपतिः पायादपायात्स वः ॥

Cui disticho, ita ut dicam, pandaemoniaco commentarius additus est. Incipit: अस्स्यार्थः पद्यमिदमर्थोपयामः यो भगवान् पुण्य शुभस्वरूपो वा धर्मस्वरूपो वा etc.

Haec folia post annum 1820 exarata sunt. (WILSON 426^{cd}.)

O. MEDICINA (VAIDYASASTRA).

738, 739.

Volumina duo. Lit. Devan. Charta Ind. Long. 11. Lat. 4½. Linn. 8-11.

Suśrutasaṃhitā, medicinae Indicae systema, *Suśrutae* auctori tributum. Textus Calcuttae annis 1835, 1836 editus est.

Vol. I. Foll. 183. Sūtrasthānam, Nidānasthānam.

Vol. II. Foll. 186. Śārīrasthānam, Chikitsāsthānam, Kalpasthānam.

Hi codices anno 1826 exarati sunt. (WILSON 289, 290.)

740.

Lit. Devan. Charta Europ. Foll. 59. Long. 11½. Lat. 9.

Foll. 1-9. Tertii *Suśrutae* libri (śārīrasthānae) lectionis primae pars, cum commentario.

Textus inde a अथातः सर्वभूतचिन्ताशारीरं व्याख्यास्यामः । usque ad स एष कर्मपुरुषश्चिकित्साधिकृतः । (ed. Calc. I, p. 312) continuatur.

Commentarius incipit: हेतुलक्षणप्रतिपादकान्निदानस्थानादधिगतव्याधिहेतुलक्षणस्य वैद्यस्य चिकित्सावसरः । चिकित्सा चाधिष्ठानविशेषज्ञानमन्तरेण न संभवतीत्यधिष्ठानज्ञापनाय शारीरस्थानमारभ्यते । शारीरस्थाने पि प्रतिपाद्ये आदौ सर्वशरीरकारणानां भूतानामेव चिन्ता कर्तुं युज्यत इत्याह ॥

Haec voluminis pars post annum 1813 exarata est. (WILSON 292^a.)

741, 742.

Volumina duo. Lit. Devan. Charta Ind. Long. 13. Lat. 5. Linn. 9.

Aṣṭāṅgaḥṛidayasaṃhitā, octo medicinae partium collectio, quo opere *Vāgbhaṭas*, Saṃghaguptae¹ filius, totius medicinae systema libris sex, lectionibus 120, exposuit. Incipit: रगादिरोगान् सततानुषक्तानशेषकायप्रसृतानशेषान् । औत्सुक्यमोहारतिदानं जघान यो पूर्ववैद्याय नमो स्तु तस्मै ॥१॥ अथातः आयुःकामीयमध्यायं व्याख्यास्यामः इति ह स्माहु-रात्रेयादयो महर्षयः । आयुः कामयमानेन धर्मार्यमुखसाधनम् । आयुर्वेदोपदेशेषु विधेयः परमादरः ॥२॥ ब्रह्मा स्मृत्यायुषो वेदं प्रजापतिमजि-ग्रहत् । सोऽश्विनौ तौ सहस्राक्षं सोऽतिपुत्रादिकान् मुनिन् ॥३॥ ते

¹ Patris nomen, subscriptionibus tantum librorum traditum, nonnumquam *Sinhagupta* scribitur.

गिनवेशादिकान्ते तु पृथक् तंत्वाणि तेनरे । तेभ्योऽतिविप्रकीर्णैः प्रायः सारतरोच्चयः ॥४॥ क्रियते शृंगहृदयं नातिसंक्षिप्तवस्तुतम् । कायवाल-ग्रहोर्द्ध्वगश्लेष्मदंष्ट्राजरावृषान् ॥५॥ अष्टावंगानि तस्याहुश्चिकित्सा येषु संश्रिता । वायुः पित्तं कफश्चेति त्रयो दोषाः समासतः ॥६॥

Vol. I. Foll. 169. Libb. I-III.

Liber I. *Sūtrasthāna*, foll. 1-86, capita 30. continet. Capite primo auctor terminos technicos generales et argumentum libri proponit. 2. Incipit: Athāto *dinacharyādhyāyaṃ* vyākhyāsyāmaḥ. ब्राह्मणे मुहूर्त्ते उन्निष्टेस्वस्थो रक्षार्थमायुषः । शरीरचिन्तां निर्वर्त्य कृतशौचविधिस्ततः ॥१॥ प्राङ्मुखः मुखमासीनो दंतप्रक्षालनाय वै । अर्कन्यग्रोपखदिरकरंजककुभादिजम् । (कनीन्यग्रममस्थौत्यं प्रगुणं द्वादशंगुलम् ॥२॥ विज्ञातवृषं द्युषाग्रमृ-जुगुंघि सुभूमिजम्)² प्रातर्भुक्ता च मृद्वग्रं कषायकटुतिक्तकम् ॥३॥ भक्षयेदंतपवनं दंतमांसाव्यवाधयन् । लिखेदनुमुखं जिह्वां जिह्वानिर्ले-खनेन च ॥४॥ De diaeta quotidiana praecepta, quibus moralia quaedam adjunguntur: सुखाद्यैः सर्वभूतानां मताः सर्वाः प्रवृत्तयः । सुखं च न विना धर्मात्तस्माद्धर्मपरो भवेत् ॥५॥ भक्त्या कल्याणमित्राणि सेवेतेतरदूरगः । हिंसास्तेयान्यथाकामं पैशुन्यं परुषानृतं ॥६॥ संभिलापां व्यापादमभिध्यां दृग्निषयं । पापं कर्मेति दशधा कायवाङ्मानसैस्त्यजेत् ॥७॥ अवृत्तिव्याधिशोकातौ ननु वर्तेत शक्तिः । आत्मवत्सततं पश्येदपि कीटपिपीलिकं ॥८॥ अर्चयेद्देव-गोविप्रवृद्धवैद्यनृपातिषीन् । विमुखान्नाथिनः कुर्यान्नावमन्येत नास्त्रि-पेत् ॥९॥ उपकारप्रधानः स्यादपकारपरेऽप्यरौ । संपद्विपत्त्येकमना हेतावीर्येणैकले न तु ॥१०॥ काले हितं मितं ब्रूयादविसंवादि पेशलं । पूर्वाभिभाषी सुमुखः सुशीलः करुणामृदुः ॥११॥ नैकः सुखी न सर्वत्र विप्रश्चो न च शक्तिः । न कंचिदात्मनः शत्रुं नात्मानं कस्यचि-द्रिपुं ॥१२॥ प्रकाशयेन्नावमानं न च निःस्नेहतां प्रभोः । जनस्याशय-मालस्य यो यथा परितुष्यति ॥१३॥ तं तथैवानुवर्तेत पराराधनपंडितः । न पीडयेदिन्द्रियाणि न चैतान्यतिलालयेत् ॥१४॥ त्रिवर्गशून्यं नारभं भजेन्नं चाविरोधयन् । अनुयायात्प्रतिपदं सर्वधर्मेषु मध्यमं ॥१५॥ 3. Athāto *ritucharyādhyāyaṃ* vyākhyāsyāmaḥ. मासैर्द्वि-संख्येनौघाद्यैः क्रमात् षडृतवः स्मृताः । (शिशिरोऽथ वसंतश्च ग्रीष्मवर्षा-शरद्धिमाः) शिशिराद्यैस्त्रिभिस्तैस्तु विद्यादयनमुत्तरं ॥१॥ आदानं च तदादत्ते नृणां प्रतिदिनं चलं । तस्मिन्नत्यर्थेतीक्ष्णोष्णरूक्षा मार्गस्व-भावतः ॥२॥ आदित्यपवनाः सौम्यान्क्षपयन्ति गुणान्भुवः । तिक्तः कषायः कटुको बलिनोऽत रसाः क्रमात् ॥३॥ 4. Athāto *rogānutpādānyam* adhyāyaṃ vyākhyāsyāmaḥ. वेगान्न धारये-द्वातविण्मूत्रक्षवतृदक्षुधां । निद्राकासश्रमश्वासजृम्भाश्रुर्दिरेतसां ॥१॥ अधोवातस्य रोधेन गुल्मोदावर्तरूक्ष्माः । वातमूत्रशकृत्संगदृष्यग्निव-धद्वद्वाः ॥२॥ शकृतः पिंडिकोद्वेष्टप्रतिश्यायशिरोरुजः । मुखेन विद्रप्-

² Quae uncis inclusi, ab Arunadatta, Mrigānkadattae filio, ejus ad librum primum commentario (E. I. H. 985.) usus sum, non explicantur, isque scholiasta etiam in reliquis partibus breviorē et antiquiorē operis recensionem in manibus videtur habuisse.

वृत्तिश्च पूर्वोक्ताश्चामयाः स्मृताः ॥३॥ 5. Atháto *dravadravya-
vijñānīyam* a. v. जीवनं तर्पणं हृद्यं ह्लादि बुद्धिप्रबोधनं । तन्व-
यक्ररसं मृष्टं शीतं लघुमृतोपमं ॥१॥ गंगां वु नभसो भ्रष्टं स्पृष्टं त्वेकैदु-
मारुतैः । हिताहितत्वे तद्वयो देशकालावपेक्षते ॥२॥ येनाभिवृष्टममलं
शास्त्र्यं राजते स्थितं । अक्लिन्नमविवर्णं वा तत्तोयं गंगमन्यथा ॥३॥
सामुद्रं तत्र पातय्य मासादाश्चयुजाद्विना । ऐंद्रमं वु सुपातस्यमविपन्नं
सदा पिवेत् ॥४॥ 6 (fol. 17^a). Atháto *'nnasvarūpavijñā-
nīyam* a. v. रक्तो महान्सकलमस्तूर्णकः शकुनादृतः¹ । सारामुखो
दीर्घशूको रोधशूकः सुगंधिकः ॥१॥ पतंगास्तपनीयाश्च ये चाप्ये
शालयः शुभाः । स्वादुपाकरसाः स्निग्धा वृष्या वज्रात्मवर्चसः ॥२॥
7. Atháto *'nnarakshāvijñānīyam* a. v. राजा राजगृहासन्ने
प्राणाचार्यं निवेशयेत् । सर्वदा संभवत्येवं सर्वत्र प्रतिजागृविः ॥१॥
अन्नपानं विषाद्रुद्धिशेषेण महीपतेः । योगक्षेमौ तदायत्तौ धर्माद्या-
स्तन्निबंधनाः ॥२॥ ओदनो विषवान्सांद्रो यावद्विषाव्यतामिव । चिरेण
पच्यते पक्को भवेत्पूर्युषितापमः ॥३॥ 8. Atháto *mātrāsītīyam*
a. v. मातृाशी सर्वकालं स्यान्मातृा ह्यग्नेः प्रवर्तिका । मातृां द्रव्या-
ख्यपेक्षते गुरुख्यपि लघूख्यपि ॥१॥ गुरुख्यानर्थसौहित्यं लघूनां नाति-
तृप्तता । मातृा प्रमाणं निर्दिष्टं सुखं यावद्विजीर्यति ॥२॥ भोजनं
हीनमात्रं तु न चलोपचयौजसे । सर्वेषां वातरोगाणां हेतुतां च
प्रपद्यते ॥३॥ अतिमात्रं पुनः सर्वानाशु दोषान्प्रकोपयेत् । पीड्यमाना
हि वाताद्या युगपच्चेन कोपिताः ॥४॥ अमेनात्वेन दुष्टेन तदेवाविश्य
कुर्वते । विष्टंभयंतोऽलसकं व्यावयंतो विसूचिकां ॥५॥ 9. Atháto
dravyādivijñānīyam a. v. द्रव्यमेव रसादीनां श्रेष्ठं ते हि तदा-
श्रयाः । पंचभूतात्मकं तनुं क्षामधिष्ठाय जायते ॥१॥ अंबुयोन्यग्निप-
वननभसां समवायतः । तन्निर्वृत्तिविशेषश्च व्यपदेशश्च भूयसा ॥२॥
तस्मान्नैकरसं द्रव्यं भूतसंघातसंभवात् । नैकदावास्ततो रोगास्तत्र व्यक्तो
रसः स्मृतः ॥३॥ अव्यक्तोऽनुरसः ॥ 10. Atháto *rasabhedīyam*
a. v. क्षामाग्निक्षामुतेजःखवायुग्न्यनिलगोनिलैः । द्वयोस्त्वयैः क्रमाद्भू-
तैर्मधुरादिरसोद्भवः ॥१॥ तेषां विद्याद्रसं स्वादुं यो वज्रमुपलंपति
(anulimpati Arunad.) । आखाद्यमानो देहस्य ह्लादनोऽक्षप्रसा-
दनः ॥२॥ प्रियः पिपीलिकादीनाम्, अन्नः खालयते मुखं । हर्षणो
रोमदंतानामक्षिभुवनिकोचनः ॥३॥ लवणः स्पंदयत्यास्यं कपोलगल-
दाहकृत् । तिक्तो विशदयत्यास्यं रसनां (Schol. rasanam) प्रतिहंति
च । उज्जेजयति जिह्वायं कुर्वंश्चिमिचिमां कटुः ॥४॥ स्रावयत्यक्षिना-
सास्यं कपोलौ दहतीव च । कषायो जडयेज्जिह्वां कंठघ्नोतोविबंध-
कृत् ॥५॥ 11 (fol. 36^a). Atháto *doshādivijñānīyam* a. v.
दोषधातुमला मूलं सदा देहस्य, तं *chalah* । उत्साहोच्छ्वासनिःश्वा-
सचेष्टावेगप्रवर्तनैः ॥१॥ सम्यग्गत्या च धातूनामक्षायां पाटवेन च ।
अनुगृह्णात्यविकृतः *pittam* पक्त्वूपमदर्शनैः ॥२॥ क्षुत्तृडरुचिप्रभामेधा-
धीशौर्यतनुमार्दवैः । *śleshmā* स्थिरत्वस्निग्धत्वसंधिबंधक्षमादिभिः ॥३॥

¹ Schol. शकुनादृतो यो मगधेषु बुद्धोत्पादकाले उत्तरकुरुभ्यो हंसै-
रानीतो मृगारिमात्रा वैशाखाख्यया वापितो विस्तरं गतः । सारामुखः
कृष्णशूकः ॥

प्रीणनं जीवनं लेपः स्नेहो धारणपूरणे । गर्भोत्पादश्च धातूनां श्रेष्ठं कर्म
क्रमात्स्मृतं ॥४॥ 12. Atháto *doshabhedīyam* a. v. पक्काशय-
कटीसन्निधयोत्प्रास्थिस्पर्शनेन्द्रियं । स्थानं *vátasya* तत्रापि पक्काधानं
विशेषतः ॥१॥ नाभिरामाशयः खेदो लसीका रुधिरं रसः । दृक्
स्पर्शनं च *pittasya* नाभिरत्न विशेषतः ॥२॥ उरःकंठशिरःक्रोम-
पवाख्यामाशयो रसः । मेदो ग्राणं च जिह्वा च *kaphasya* सुतरा-
मुरः ॥३॥ 13. Atháto *doshopakramanīyam* a. v. वातस्यो-
पक्रमः स्नेहः खेदः संशोधनं मृदु । स्वाद्वल्लवणोष्णानि भोज्यान्वभ्यग-
मर्दनं ॥१॥ वेष्टनं त्रासनं सेको मद्यं पैष्ठिकगौडिकं । स्निग्धोष्णा वस्तयो
वस्तिनियमः सुखशीलता ॥२॥ दीपनैः पाचनैः सिद्धाः स्नेहाश्चानेक-
योनयः । विशेषान्मेध्यपिशितरसस्तैलानुवासनं ॥३॥ 14. Atháto
dvividhopakramanīyam a. v. उपक्रम्यस्य हि द्वित्वाद्बिधौवोपक्रमो
मतः । एकः संतर्पणस्तत्र द्वितीयश्चापतर्पणः ॥१॥ वृंहणो लंघनश्चेति
तत्परीयायुदाहृतौ । वृंहणं यद्बृहत्स्वाय लंघनं लाघवाय यत् ॥२॥
15. Athátaḥ *śodhanādivijñānīyam* a. v. मदनमधुकलं वानिचविं-
वीविशालात्रपुसकुटजमूर्वादेवदालीकृमिघ्नं । विदुलदहनचित्राः कोश-
वस्यौ करंजः कणलवणवचैलाः सर्वपाशुर्द्धनानि ॥१॥ 16 (fol. 49^b).
Athátaḥ *snehavidhim* a. v. गुरुशीतसरस्निग्धमंदसूक्ष्ममृदुद्रवं ।
औषधं स्नेहनं प्रायो विपरीतं विरूक्षणं ॥१॥ सर्पिर्मज्जा वसा तैलं
स्नेहेषु प्रवरं मतं । तत्रापि चोन्नमं सर्पिः संस्कारस्यानुवर्तनात् ॥२॥
माधुर्यादेविदाह्निवाज्जन्माद्येव च शीलनात् । पित्रास्ते यथापूर्वमित-
रन्ना यथोत्तरं ॥३॥ 17. Athátaḥ *svedavidhim* a. v. स्वेद-
स्तापोपनाहोष्मद्रवभेदाच्चतुर्विधः । तापोऽग्नितापवसनमालहस्ततला-
दिभिः ॥१॥ उपनाहो वचाक्लिषशताह्लादेवदारुभिः । धान्यैः समस्तैर्ग-
धैश्च रास्त्रैर्दंजटामिधैः ॥२॥ 18. Atháto *vamanavirechanavi-
dhim* a. v. कफे विदध्याद्वमनं संयोगे वा कफोत्वणे । तद्वद्विरेचनं
पित्ते, विशेषेण तु वामयेत् ॥१॥ नवज्वरातिसाराधःपित्तासृग्जाज-
यस्त्रिणः । कुष्ठमेहापचीग्रंथिष्ठीपदोन्मादकासिनः ॥२॥ श्वासहृत्तास-
वीसर्पस्तन्यदोषोर्ध्वरोगिणः ॥ 19. Atháto *vastividhim* a. v.
वातोत्वणेषु दोषेषु वाते वा वस्तिरिष्यते । उपक्रमाणां सर्वेषां सोऽग्र-
णीस्त्रिविधश्च सः ॥१॥ *nirūho*, *'nvāsanam*, *vastir* *uttaras*.
तेन साधयेत् । गुल्मानाहखुडग्रीहशुद्धातीसारशूलिनः ॥२॥ जीर्णज्वर-
प्रतिश्यायशुक्रानिलमलग्रहान् । वर्ध्नाश्मरिजौनाशान्दास्यांश्चानिला-
मयान् ॥३॥ 20. Atháto *nasyavidhim* a. v. ऊर्ध्वजंतुविकारेषु
विशेषान्नस्यमिष्यते । नासा हि शिरसो द्वारं तेन तद्व्याप्य हंति
तान् ॥१॥ 21 (fol. 63^a). Atháto *dhūmapānavidhim* a. v.
जतूर्ध्वकफवातोत्थविकाराणामज्जन्ने । उच्छेदाय च जातानां पिवेद्भूमं
सदान्भवान् ॥१॥ स्निग्धो मध्यः स तीक्ष्णश्च वाते वातकफे कफे । योज्यो
न पित्तरक्तातिविरिक्तोदरमेहिषु ॥२॥ तिमिरोर्ध्वानिलाभानरोहिणी-
दत्तवस्तिषु । मत्स्यमद्यदधिस्त्रीरक्षौद्रस्नेहविषाशिषु ॥३॥ 22. Atháto
ganḍūśhādividhim a. v. चतुःप्रकारो गंडूषः स्निग्धः श्मनशोधनौ ।
रोपणश्च त्रयस्तत्र क्रमाद्योज्याश्चलादिषु ॥१॥ 23. Atháto *āśchy-
tanājanavidhim* a. v. सर्वेषामक्षिरोगाणामादावाश्च्योतनं हितं ।
रुक्तोदकं दूधधौद्राहरागनिबर्हणं ॥१॥ उष्णं वाते कफे कोष्ठां तच्छीतं

रक्तपित्तयोः । निवातस्य चामेन पाणिनोत्पीत्य लोचनं ॥२॥ शुक्रौ प्रलंबयान्येन पिचुवर्त्ता कनीनके । दश द्वादश वा विद्वंशगुलादवसेचयेत् ॥३॥ ततः प्रमृज्य मृदुना चैलेन कफवातयोः । अन्येन कोष्ठापनीयप्रुतेन स्वेदयेन्मृदु ॥४॥ 24. Athátaḥ tarpaṇapūṭapākavi-dhim a. v. नयने ताम्यति स्तब्धे शुष्के हृद्येऽभिधातिते । वातपित्तातुरे जिह्वे शीर्षे पित्ताविलेक्षणे ॥१॥ कृच्छ्रोन्मीलसिराहर्षसिरोत्पाततमोऽर्जुनैः । स्पन्दमंघान्यतोवातवातपर्यायशुक्रकैः ॥२॥ आतुरे शांतरागाश्रुजूलसंरंभदधिके । निवाते तर्पणं योज्यं शुद्धयोर्भूधकाययोः ॥३॥ 25. Atháto yantravidhim a. v. नानाविधानां शल्यानां नानादेशप्रवाधिनां । आहर्तुनभ्युपायो यस्तद्यंतं यच्च दर्शने ॥१॥ अशोभंगदरादीनां शस्त्रक्षाराग्नियोजने । शेषांगपरिरक्षायां तथा वसयादिकर्मणि ॥२॥ घटिकालावु शृंगं च जांबवौष्टादिकानि च । अनेकरूपकार्याणि यंत्राणि विविधान्यतः ॥३॥ विकल्प्य कल्पयेद्बुद्ध्या ॥ 26 (fol. 71^a). Athátaḥ śastravidhim a. v. घटिंशतिः सुकर्मैरैषैदितानि यथाविधि । शस्त्राणि रोमवाहीनि बाहुत्येनांगुलानि षट् ॥१॥ सुरुपाणि सुधाराणि सुग्रहाणि च कारयेत् । अकरालानि सुध्मातसुतीक्ष्णवर्तितेऽयसि ॥२॥ समाहितमुखाग्राणि नीलांभोजच्छवीनि च । नामानुगतरूपाणि सदा संनिहितानि च ॥३॥ 27. Athátaḥ sirárya-dhavidhim a. v. मधुरं लवणं किंचिदशीतोष्णमसंहतं । पसेंदुगोपहेमाविशशलोहितलोहितं ॥१॥ लोहितं प्रभवं शुद्धं तनोस्तेनैव च स्थितिः ॥ 28. Athátaḥ śalyáharāṇavidhim a. v. वक्रर्जुतिर्यगुञ्जधः शल्यानां पंचधा गतिः । ध्यामं शोफरुजावंतं स्रवंतं शोणितं मुहुः ॥१॥ अभ्युन्नतं बुद्धदत्पिष्टकोपचितं त्रयं । मृदुमांसं च जानीयादतः शल्यं समासतः ॥२॥ 29. Athátaḥ śastrakarmavidhim a. v. द्रव्यः संजायते प्रायः पाकाच्चयुधपूर्वकात् । तमेवोपचरेत्तस्माद्विषयार्कं प्रयत्नतः ॥१॥ सुशीतलेपसेकास्त्रनोक्षसंशोधनादिभिः ॥ 30. Athátaḥ ksharágnikarmavidhim a. v. सर्वशस्त्रानुशास्त्राणां क्षारः श्रेष्ठो बहूनि यत् । छेद्यभेद्यादिकर्मणि कुरुते विषमेऽपि ॥१॥ दुःखावचार्यशस्त्रेषु तेन सिद्धिनयात्सु च । अतिकृच्छ्रेषु रोगेषु यच्च पानेऽपि युज्यते ॥२॥¹

Liber II. Śarīrasthāna, foll. 87-117, sex capitibus constat. 1. Atháto garbhāvakrāntiśārīraṇ v. Iti ha smāhur Ātreyaśādayo maharshayaḥ । शुद्धे शुक्रार्तवे सत्त्वः स्वकर्मक्षेपनोदितः । गर्भः संपद्यते युक्तिवशादग्निरिवारणौ ॥१॥ बीजात्मकैर्महाभूतैः सूक्ष्मैः सत्त्वानुगैश्च सः । मातुश्चाहाररसजैः क्रमात्कुक्षौ विवर्धते ॥२॥ तेजो यथाकैरश्मीनां स्फटिकेन तिरस्कृतं । नेधनं दृश्यते गच्छत्सत्त्वो गर्भाशयं तथा ॥३॥ 2. Atháto garbhavyāpadam ś. v. गर्भिण्याः परिहार्याणां सेवया रोगतोऽपि वा । पुष्पे दृष्टेऽथवा शूले वाह्यातः क्षिप्रशीतलं ॥१॥ सेव्यांभोजहिमक्षीरिवत्कल्काज्यलेपितान् । धारयेद्वस्ति योनिभ्यामाद्रौ द्रौन्पिचुवर्तकान् ॥२॥ 3. Atháto 'ngavibhāgam ś. v. शिरोऽंतराधिर्द्धौ बाहू सकथनी च समासतः । षडंगमंगं प्रत्यंगं तस्याक्षिहृदयादिकं ॥१॥ 4. Atháto marmavibhāgam ś. v. सप्तोत्तरं मर्मशतं तेषामेकादशोद्दिशेत् । पृथक् सक्थ्यो-

स्तथा बाह्वोस्त्रीणि कोष्ठे नवोरसि ॥१॥ पृष्ठे चतुर्दशोर्ध्वं तु जलोस्त्रिंशच्च मम च ॥ 5. Atháto vikṛitivyajñānyam a. v. पुष्पं फलम्य धूमोऽग्नेर्वर्षस्य जलदोदयः । यथा, भविष्यतो लिङ्गं रिष्टं मृत्योन्मथा भुवं ॥१॥ आयुष्मति क्रियाः सर्वाः सफलाः संप्रयोजिताः । भवंति भिपजां भूयै कृतज्ञ इव भूभुजि ॥२॥ क्षीणायुधि कृतं कर्म व्यर्थं कृतमिवाधमे । अयशोदेहसंदेहं स्वार्थहानिं च यच्छति ॥३॥ 6. Atháto dātavyajñānyam śārīraṇ v. पापंडाश्रमवर्णानां सर्वाः कर्मसिद्धये । त एव विपरीताः स्युर्दृताः कर्मविपत्तये ॥१॥ दीनं भीतं दुतं त्वत्सं हृष्टामंगलवादिनं । शस्त्रिणं दंडिनं पदं मुंडं श्मश्रुजटाधरं ॥२॥ अमंगलाह्वयं क्रूरकर्मणं मलिनं स्त्रियं । अनेकं व्याधितं व्यंगं रक्तमात्यानुलेपनं ॥३॥ तैलपंकान्कितं जीर्णविवर्णोर्द्वेकवाससं । खरोष्ट्रमहिषारुढं काष्ठलोष्टादिमर्दिनं ॥४॥ नानुगच्छेद्भिषग्दूतमाह्वयंतं च दूरतः ॥

Liber III. Nidānasthāna, foll. 118-169, capita 16. continet. 1. Athátaḥ sarvaroganidānam v. Iti ha smāhur Ātreyaśādayo maharshayaḥ. रोगः पाप्मा ज्वरो व्याधिर्विकारो दुःखमामयः । यस्मात्तकगदावाधाः शब्दाः पर्यायवाचकाः ॥१॥ निदानं पूर्वरूपाणि रूपास्त्युपशयस्तथा । संप्राप्तिश्चेति विज्ञानं रोगायां पंचधा स्मृतं ॥२॥ निमित्तहेत्वायतनप्रत्ययोत्थानकारणैः । निदानमाहुः पर्यायैः प्राग्रूपं येन लक्ष्यते ॥३॥ 2. Atháto jvaranidānam v. ज्वरो रोगपतिः पाप्मा मृत्युरोजोऽशनोऽंतकः । क्रोधो दग्धाध्वरध्वंसी रुद्रोऽर्धनयनोऽवः ॥१॥ जन्मांतयोर्मोहमयः संतापात्मापचारजः । विविधैर्नामभिः क्रूरो नानायोनिषु वर्तते ॥२॥ स जायतेऽथवा दोषैः पृथङ्मृशैः समागतैः ॥ 3. Atháto raktapittakāśanidānam v. भृशोष्णतीक्ष्णकटुलवणादिविदाहिभिः । कोट्रुवोहालकैश्चान्नैस्तदुक्तेरतिसेवितैः ॥१॥ कुपितं पित्तलैः पित्तं द्रवं रक्तं च मूर्च्छते । ते मिथस्तुल्यरूपत्वगम्य व्यामृतस्तनुं ॥२॥ पित्तं रक्तस्य विकृतैः संसर्गादुपग्रादपि । गंधवर्णानुवृत्तेश्च रक्तेन व्यपदिश्यते ॥३॥ 4. Athátaḥ śvāsahikkānidānam v. कासवृद्धा भवेच्छ्वासः पूर्वैर्वा दोषक्रोपनैः । आमातिसारवमपुविषपांडुज्वरैरपि ॥१॥ रजोभूमानिलैर्मैधातादतिहिमां वुना । क्षुद्रकस्तमकश्चित्तो महानूर्ध्वश्च पंचमः ॥२॥ कफोपरुद्धगमनः पवनो विष्वगास्थितः । प्राणोदकाक्षवाहीनि दुष्टः स्रोतांसि दूषयन् ॥३॥ उरःस्थः कुरुते श्वासमामाशयसमुद्भवं । प्राग्रूपं तस्य हृत्पाशैश्च शूलं प्राणविलोमता ॥४॥ 5. Atháto rājayakshmadīnidānam v. अनेकरोगानुगतो बहुरोगपुरोगमः । राजयक्षा क्षयः शोषो रोगराडिति संस्मृतः ॥१॥ नक्षत्राणां द्विजानां च राजोऽभूद्यदयं पुरा । यच्च राजा च यक्षा च राजयक्षा ततो मतः ॥२॥ देहौषधक्षयकृतेः क्षयस्तत्संभवाच्च सः । रसादिशोषणाज्जोषो रोगराट् तेषु राजनात् ॥३॥ साहसं वेगसंरोधः शुक्रौजःक्षेहसंक्षयः । अन्नपानविधियागश्चत्वारस्तस्य हेतवः ॥४॥ 6 (fol. 134). Atháto madātyayādinidānam v. तीक्ष्णोष्णरूक्षसूक्ष्माह्वं व्याध्याशुकरं लघु । विकाशि विशदं मद्यमोजसोऽस्माद्विपर्ययः ॥१॥ तीक्ष्णादयो विषेऽप्युक्ताश्चोपपन्नाविनो गुणाः । जीवितांताय जायते विषे तूक्त्ववृत्तितः ॥२॥ तीक्ष्णादिभिर्गुणैर्मद्यं मंदादीनोजसो गुणान् । दशभिर्दश संक्षोभ्य चेतो नयति विक्रियां ॥३॥ आद्ये नदे द्वितीये च प्रमादायतने स्थितः । दुर्विकल्पहतो मूढः सुखमि-

¹ Initia capitum 3-30. commentarii ope emendata sunt.

त्यभिमन्यते ॥४॥ मध्यमोत्तमयोः संधिं प्राप्य राजसतामसः । निरंकुश इव व्यालो न किंचिन्नाचरेज्जडः ॥५॥ इयं भूमिरवद्यानां दौःशीलस्ये-
दमास्पदं । एकोऽयं बहुमार्गीया दुर्गतेर्देशकः, परं ॥६॥ निश्चेष्टः
शववच्छेते तृतीये तु मदे स्थितः । मरणादपि पापात्मा गतः पापतरां
दशां ॥७॥ धर्मार्थं सुखं दुःखमर्थानर्थं हिताहितं । यदासक्तो न
जानाति कथं तच्छीलयेद्बुधः ॥८॥ मद्ये मोहो भयं शोकः क्रोधो मृत्युश्च
संभृताः । सोन्मादमदमूर्च्छायासापस्मारापतानकाः ॥९॥ यत्नैकः स्मृतिवि-
भ्रंशस्तत्र सर्वमसाधुकृत् । अयुक्तियुक्तमत्र हि व्याधये मरणाय वा ॥१०॥
मद्यं त्रिवर्गधीर्यैलज्जादेरपि नाशनं । नातिमाद्यंति बलिनः कृताहारा
महाशनाः ॥११॥ 7. Atháto 'r̥ṣasām nidānam v. अरिब्रह्मा-
णिनो मांसकौलका विशंसति यत् । अर्शासि तस्मादुच्यते गुदनार्गनि-
रोधतः ॥१॥ दोषास्त्वङ्मांसमेदांसि संदूष्य विविधाकृतीन् । मांसंकुरा-
नपानादौ कुर्वीत्यर्शासि ताञ्जगुः ॥२॥ सहजन्मोत्तरोत्थानभेदाद्बुधा समा-
सतः । शुष्कस्राविविभेदाच्च ॥ 8. Atháto 'tisáragrahaṇīnidā-
nam v. दोषैर्व्यसैः समस्तैश्च भयाच्छोकाच्च पडिधः । अतीसारः स
सुतरां जायतेऽयंबुपानतः ॥१॥ कृशशुष्कामिषासाह्यतिलपिष्टविरु-
ढकैः । मद्यरूक्षातिमात्राच्चैरर्शाभिः स्नेहविभ्रमात् ॥२॥ कृमिभ्यो वेग-
रोधाच्च तद्विधैः कुपितोऽनिलः । विसंसयत्प्रोधातृहत्वा तेनैव चा-
नलं ॥३॥ व्यापाद्यानुशकृत्कोष्ठं पुरीषं द्रवतां नयन् । प्रकल्यतेऽति-
साराय ॥ 9. Atháto mūtrághátanidānam v. वस्तिवस्तिशि-
रोमेद्वकटीवृषणपायवः । एकसंबंधनाः प्रोक्ता गुदास्थिविवराश्रयाः ॥१॥
अधोमुखोऽपि वस्तिर्हि मूत्रवाहिसिरामुखैः । पार्श्वेभ्यः पूर्यते सूक्ष्मैः
स्यंदमानैरनारतं ॥२॥ यैस्तैरेव प्रविश्यैतं दोषाः कुर्वन्ति विंशतिं ।
मूत्राघातान्प्रमेहांश्च कृच्छ्रान्मर्मसमाश्रयान् ॥३॥ 10. Athátaḥ pra-
mehānidānam v. प्रमेहा विंशतितत्त्व स्नेप्ततो दश पित्ततः । षट्
चत्वारोऽनिलात्तेषां मेदोमूत्रकफावहं ॥१॥ अन्नपानक्रियाजातं यत्प्राप-
स्तत्प्रवर्तकं । खाद्वृषलवणस्निग्धगुरुपिच्छलशीतलं ॥२॥ नवधान्यसु-
रारूपमांसेषुगुडगोरसं ॥ 11 (fol. 147^a). Atháto vidradhi-
vridhigulmanidānam v. भुक्तैः पर्युषितात्पुष्पांस्तुषुष्कविदाहिभिः ।
जिह्वश्ल्याविचेष्टाभिल्लैश्चासृक्प्रदूषणैः ॥१॥ दुष्टत्वङ्मांसमेदोस्थिस्नायु-
सूक्ष्मंडराश्रयः । यः शोभो बहिरंतवौ महामूलो महारुजः ॥२॥ वृद्धः
स्यादायतो यो वा स्मृतः षोढा स विद्रुधिः ॥ 12. Atháto udarāni-
dānam v. रोगाः सर्वेऽपि मदेऽग्नौ सुतरामुदराणि च । अजीर्णांम-
लिनैश्चात्रैजीर्यते मलसंचयात् ॥१॥ ऊर्ध्वाधोधातवो रुद्धा बाहिनीरंबु-
वाहिनीः । प्राणान्यपानांसंदूष्य कुर्युस्त्वङ्मांससंधिगाः ॥२॥ आध्माप्य
कुक्षिमुदरमृधा तच्च भिद्यते । पृथग्दोषैः समस्तैश्च ग्रीहवद्धक्षतोदकैः ॥३॥
13. Athátaḥ pāṇḍurogaṣophavisarpanidānam v. पित्तप्र-
धानाः कुपिता यथोक्तैः कोपनैर्मलाः । तत्तानिलेन बलिना क्षिप्तं पित्तं
हृदि स्थितं ॥१॥ धमनीदेशं संप्राप्य व्याप्नुवत्सकलां तनुं । स्नेप्तावग्रक्त-
मांसानि प्रदूष्यांतरमाश्रितं ॥२॥ त्वङ्मांसयोस्तत्कुरुते त्वचि वर्णांमृ-
थग्विधान् । पांडुहारिद्रहरितान्पांडुत्वं तेषु चाधिकं ॥३॥ यतोऽतः
पांडुरित्युक्तः स रोगस्तेन गौरवं । धातूनां स्याच्च शैथिल्यमोजसश्च
गुणक्षयः ॥४॥ 14. Athátaḥ kushṭhaṣvitrakṛimīnidānam v.
निष्प्राहारविहारेण विज्ञेयेण विरोधिता । साधुनिंदावधान्यस्वहरणाद्यैश्च

सेवितैः ॥१॥ पाप्मभिः कर्मभिः सद्यः प्राकृतैः प्रेरिता मलाः । सिराः
प्रपद्य त्रिर्गगारुवगुसीकासृगानिषं ॥२॥ दूषयति स्त्रयीकृत्य निःसरं-
तस्ततो वहिः । त्वचः कुर्वन्ति वैवर्यं दुष्टाः कुष्ठमुशन्ति तत् ॥३॥
15. Atháto vātavyádhinidānam v. सर्वाधौनर्थकरणे विश्वस्या-
स्यैककारणं । अतुष्टदुष्टः पवनः शरीरस्य विशेषतः ॥१॥ स विश्वकर्मा
विश्वात्मा विश्वरूपः प्रजापतिः । स्रष्टा धाता विभुर्विष्णुः संहर्ता मृत्युरं-
तकः ॥२॥ तदनुष्टौ प्रयत्नेन यतितव्यमतः सदा । तस्योक्तं दोषविज्ञाने
कर्म प्राकृतवैकृतं ॥३॥ 16. Atháto vātāṣṇitanidānam v.
विदाह्यन्नं विरुद्धं च तत्तच्चासृक्प्रदूषणं । भजतां विधिहीनं च स्वप्न-
जागरमैथुनं ॥१॥ प्रायेण सुकुमाराणामचक्रमणशीलिनां । अभिघाता-
दशुद्धेश्च नृणाममृजि दूषिते ॥२॥ वातलैः शीतलैर्वायुवृद्धैः क्रुद्धो वि-
मार्गैः । तादृशेनामृजा रुद्धः प्राक्तेव प्रदूषयेत् ॥३॥ आढ्यरोगं खुडं
वातबलांसं वातशोणितं । तदाहुर्नामभिस्तच्च पूर्वं पादौ प्रधावति ॥४॥

Vol. II. Foll. 241. Libb. IV-VI.

Liber IV. Chikitsāsthāna, foll. 1-107, capita 22. con-
tinet. 1. Atháto jvarachikitsitam v. Iti ha smāhur
Ātreyaḍayo maharshayaḥ. आमाशयस्यो हन्वाग्निं सामो
मार्गान्पिषापयन् । विदधाति ज्वरं दोषस्तस्मात्कुर्वन्ति लंघनं ॥१॥
2. Atháto raktapittachikitsitam v. ऊर्ध्वगं बलिनो वेगमेक-
दोषानुगं नवं । रक्तपित्तं सुखे काले साधयेन्निरुपद्रवं ॥१॥ 3. Athá-
taḥ kāsachikitsitam v. केवलानिलजं कासं स्नेहैरादावुपाचरेत् ।
वातघ्नसिद्धैः स्निग्धैश्च पेययूषरसादिभिः ॥१॥ 4. Athátaḥ śvāsa-
hikkāchikitsitam v. श्वासहिक्का यत्तत्सुस्यहेत्वाद्याः साधनं ततः ।
तुल्यमेव तदाति च पूर्वं स्वेदरूपाचरेत् ॥१॥ 5. Atháto rāja-
yakshmachikitsitam v. बलिनो बहुदोषस्य स्निग्धस्निग्धस्य शोधनं ।
ऊर्ध्वाधो यस्त्रिणः कुर्यात्सस्नेहं यन्न कर्शनं ॥१॥ 6 (fol. 27^b).
Athátaḥ chhardihridrogatrishṇāchikitsitam v. आमाशयोक्ते-
शभवाः प्रायश्छेदो, हितं ततः । लंघनं प्रागृते वायोर्वननं तत्र योज-
येत् ॥१॥ 7. Atháto madātyayachikitsitam v. यं दोषमधिकं
पश्येत्सयादौ प्रतिकारयेत् । कफस्थानानुपूर्व्या वा तुल्यदोषे मदासये ॥१॥
8. Atháto 'r̥ṣasām chikitsitam v. काले साधारणे व्यधे नाति-
दुर्बलमर्शसं । विशुद्धकोष्ठं etc. ॥१॥ 9. Atháto 'tisārachikitsi-
tam v. अतीसारो हि भूयिष्ठं भवत्यामाशयान्वयः ॥ 10. Atháto
grahaṇīdoshachikitsitam v. ग्रहणीमाश्रितं दोषमजीर्णवदुपाचरेत् ।
अतीसारोक्तविधिना तस्यामं च विपाचयेत् ॥१॥ 11 (fol. 55^b).
Atháto mūtrachikitsitam v. कृच्छ्रे वातघ्नतैलाक्तमधोनाभेः समी-
रजे । सुस्निग्धैः स्वेदयेदगं पिंडसेकावगाहनैः ॥१॥ 12. Athátaḥ
pramehachikitsitam v. मेहिनो बलिनः कुर्यादादौ वमनरेचने ।
स्निग्धस्य सर्षपादिनिकुंभास्यकरंजजैः ॥१॥ 13. Atháto vidra-
dhivridhichikitsitam v. विद्रुधिं सर्वमेवामं शोफवत्समुपाचरेत् ।
प्रततं चाहरेद्रक्तं पक्वे तु व्रणवन्क्रिया ॥१॥ 14. Atháto gulma-
chikitsitam v. गुल्मं बद्धशकृद्वातं वातिकं तीव्रवेदनं । रुक्षशीतोद्भवं
तैलैः साधयेद्वातरोगिकैः ॥१॥ 15. Atháto udarachikitsitam
v. दोषातिमात्रोपचयाच्छोतोमार्गनिरोधनात् । संभवत्युदरं तस्मान्नित्यमेव

विरचेयेत् ॥१॥ 16 (fol. 80^a). Athátaḥ pāṇḍurogachikitsitam v. पांडुरोगी पिवेत्सर्पिरादौ कल्याणकाह्वयं । पंचगव्यं महातिक्तं शृतं चारुवधादिना ॥१॥ 17. Athátaḥ śvayathuchikitsitam v. सर्वत्र सर्वांगसरे दोषजे श्वयथौ पुरा । सामे etc. ॥ 18. Atháto vīśarpachikitsitam v. आदावेव विसर्पेषु हितं लंघनरूक्षणं । रक्ता-वसेको वमनं विरेकः स्नेहनं तु न ॥१॥ 19. Athátaḥ kushṭhachikitsitam v. कुष्ठिनं स्नेहपानेन पूर्वं तु समुपाचरेत् । तत्र वातोन्नेरे तैलं घृतं वा साधितं हितं ॥१॥ 20. Athátaḥ śvitrakṛmichikitsitam v. कुष्टादपि बीभत्सं यच्छीघ्रतरं च यात्यसाध्यत्वं । श्वित्रम-तस्तच्छांयै यतेत दीमे यथा भवने ॥१॥ 21. Atháto vātavyādhi-
chikitsitam v. केवलं निरुपस्तंभमादौ स्नेहेरुपाचरेत् । वायुं सर्पिर्व-
सामञ्जतैलपानैर्नरं ततः ॥१॥ स्नेहज्जातं समाश्वास्य पयोभिः स्नेह-
येत्पुनः ॥ 22. Atháto vāṭaṣṇitachikitsitam v. वातशोणि-
तिनो रक्तं स्निग्धस्य बहुशो हरेत् । अत्यास्यं पालयन्वायुं यथादोषं
यथाबलं ॥१॥

Liber V. *Kalpasthāna*, foll. 108-124, capita 6. con-
tinet. 1. Atháto vamanakalpam v. Iti ha smāhur Ātre-
yādayo maharshayaḥ. वमने मदनं श्रेष्ठं तृवृन्मूलं विरेचने ।
नित्यमन्यस्य तु व्याधिविशेषेण विशिष्टता ॥१॥ फलानि तानि पांडूनि
न चातिहरितान्यपि । आदायाद्भिः प्रशस्तर्षे मध्ये ग्रीष्मवसंतयोः ॥२॥
प्रमृज्य कुशमुत्तोल्यां क्षिप्त्वा बद्धा प्रलेपयेत् । गोमयेनाममुत्तोलौ धान्य-
मध्ये निधापयेत् ॥३॥ 2. Atháto virekakalpam v. कषाया
मधुरा रूक्षा विपाके कटुका तृवृत् । कफपित्तप्रशमनौ रौक्ष्याच्चानिल-
कोपिनी ॥१॥ सेदानीमौषधैरुक्ता वातपित्तकफापहैः । कल्पवैशेष्यमा-
साद्य जायते सर्वरोगजित् ॥२॥ द्विधाख्यातं च तन्मूलं श्यामं श्यामा-
रुणं तृवृत् । तृवृदास्यं वरतरं निरपायं सुखं तयोः ॥३॥ 3. Atháto
vamanavirechanavyāpatsiddhiḥ v. वमनं मृदुकोष्ठेन क्षुद्रतास्य-
कफेन वा । अतितीक्ष्णहिमस्तोकमजीर्णं दुर्बलेन वा ॥१॥ पीतं प्रया-
त्यक्षस्मिन्निहानिर्मैलोदयः । वामयेक्षं पुनः स्निग्धं स्मरन्पूर्वमति-
क्रान्तं ॥२॥ 4. Atháto vastikalpam v. बलां गुडूचीं त्रिफलां
सराक्षां द्विपंचमूलं च पलोन्मितानि । अष्टौ फलान्यर्धतुलां च मांसाच्छा-
गात्यचेदसु चतुर्थशेषं ॥१॥ पूतो यवानीफलवित्स्वकुष्ठवचाशताह्वय-
नपिप्पलीनां । कल्कैर्गुडक्षौद्रयुतैः सतैलेरुक्ताः सुखोष्णोत्पलान्वितश्च ॥२॥
वस्तिः परं सर्वगदप्रमाथी स्वस्ये हितो जीवनवृंहणश्च । वस्ती च
यस्मिन्पठितो न कल्कः सर्वत्र दद्यादमुमेव तत्र ॥३॥ 5. Atháto
vastivyāpatsiddhiḥ v. अस्निग्धस्निग्धदेहस्य गुरुकोष्ठस्य योजितः ।
शीतोऽस्यस्नेहलवणद्रव्यमातो घनोऽपि वा ॥१॥ वस्तिः संक्षोभ्य तं
दोषं दुर्बलत्वादिनिर्हरन् । करोत्ययोगं तेन स्याद्वातमूत्रशकृन्मूत्रहः ॥२॥
नाभिवस्तिरुजा दाहो हृल्लेपः श्वयुग्मुदे । कंडूर्गैर्दानि वैवर्ष्यमरतिर्वह्नि-
मार्दवं ॥३॥ 6. Atháto bhesajakalpam v. धन्वसाधारणे देशे
समे सन्मृत्तिके शुचौ । श्मशानचैत्यायतनश्वभ्रवल्लीकवर्जिते ॥१॥ मृदौ
ब्रदक्षिणजले कुशरोहिषसंस्तृते । अफालकृष्टेऽनाक्रान्ते यादपैर्वैल-
वह्नैः ॥२॥ शस्यते भेषजं जातं युक्तं वयैरसादिभिः । जंतवज्जुं दवा-
दग्धमविदग्धं च वैकृतैः ॥३॥ भूतैश्चायातपांश्चाद्यैर्यथाकालं च सेवितं ।

अवगाढनहामूलमुदीचीं दिशमाश्रितं ॥४॥ In fine de ponderi-
bus haec: शाखं पाण्डितलं मुष्टिं कुडवं प्रस्यमाढकं । द्रोणं वहं च
क्रमशो विज्ञानीयाच्चतुर्गुणं ॥ - - द्वौ शायौ वटकः कोलं वदरं
द्रंक्ष्यश्च, तौ (scil. drankshapau) । अर्धं पिचुः पाण्डितलं सुवर्णं
कवलग्रहः ॥२५॥ कर्षो विडालपदकं तिंदुकं पाणिमानिका । शब्दान्य-
त्वमभिन्नेऽर्थे, शुक्रिष्टमिका पिचू (i. e. 2 pichu = 1 śukti = 1
ashṭamikā) ॥२६॥ पलं प्रकुचो वित्त्वं च मुष्टिराशं चतुर्थिका
(haec synonyma sunt) । द्वे पले प्रसृतस्तौ द्वावंजलिस्तौ तु
मानिका (= 8 pala) ॥२७॥ आढकं भाजनं कंसो द्रोणः कुंभो
घटोऽनंशं (etiam haec synonyma) । तुला पलशतं ताभिर्विश्रया
भार उच्यते ॥२८॥

Liber VI. *Uttaratantra*, foll. 125-241, quadraginta
capita habet. 1. Atháto bālopacharaṇīyam a. v. Iti
ha smāhur Ātreya-dayo maharshayaḥ. जातमात्रं विशो-
ध्योल्वाद्वालं संधवसर्पिषा । प्रसूतिक्लेशितं चानु वलातैलेन सेचयेत् ॥१॥
अमनोवादनं चास्य कर्णमूले समाचरेत् । अथास्य दक्षिणे कर्णे मंत्र-
मुच्चारयेदिमं ॥२॥ अंगादेगात्संभवसि हृदयादधि जायसे । आत्मा वै
पुत्रनामासि स जीव शरदः शतं ॥३॥ शतायुः शतवर्षोऽसि दीर्घमायुर-
वामुहि । नखत्राणि दिशो रात्रिरहश्च त्वाभिरक्षतु ॥४॥ 2. Atháto
bālmayapratishedham v. त्रिविधः कथितो बालः क्षीराब्धोभय-
वर्तनः । स्वास्थ्यं तान्यामदुष्टाभ्यां दुष्टाभ्यां रोगसंभवः ॥१॥ यद्विरेकतां
याति न च दोषैरधिष्ठितं । तद्वि शुद्धं पयो वाताहुष्टं तु प्रवतेऽभसि ॥२॥
3. Atháto bālagrahapratishedham v. पुरा गुहस्य रक्षार्थं
निर्निताः शूलपाणिना । manushyavigrahaḥ pancha, sapta
strīvigrahaḥ grahaḥ ॥१॥ Skando, Viśākho, Meshāsyaḥ,
Śvagrahaḥ (svagrahaḥ MS.), Pitri-samjnitah । Śakuniḥ,
Pūtana, Śitapūtana, Drishtipūtana ॥२॥ Mukhaman-
dikā tadvad, Revatī, Śūshkarevatī । तेषां ग्रहीष्यतां रूपं प्रततं
रोदनं चरः ॥३॥ सामान्यरूपमुद्गासजंभूक्षेपदीनताः । फेनस्रावोर्ध्व-
दृष्टोऽदंतदंशप्रनागराः ॥४॥ रोदनं कूजनं स्तन्यविद्वेषः स्वरवैकृतं ।
नखैरकस्मात्परितः स्वधात्र्यंगविलेखनं ॥५॥ In fine capitis titu-
lus: Samāptam kaumāratantram dvitīyam, reperitur.
4. Atháto bhūtavijnānam v. लक्ष्येज्ज्ञानविज्ञानवाक्चेष्टाबल-
पौरुषं । पुरुषेऽपौरुषं यत् तत्र भूतग्रहं वदेत् ॥१॥ भूतस्य रूपप्रकृ-
तिभाष्यगत्यादिचेष्टितैः । यस्यानुकारं कुरुते तेनाविष्टं तमादिशेत् ॥२॥
सोऽष्टादशविधो देवदानवादिभेदतः । हेतुस्तदनुषङ्गौ तु सद्यः पूर्वकृ-
तोऽथवा ॥३॥ 5. Atháto bhūtapratishedham v. भूतं जयेद-
हिंसोत्थं जपहोमबलिब्रतैः । तपःशीलसमाधानदानज्ञानदयादिभिः ॥१॥
6 (fol. 142^a). Atháto unmādapratishedham v. उन्मादाः षट्
पृथग्दोषनिचयाधिविबोद्धवाः । उन्मादो नाम मनसो दोषैरुन्मागी-
गैर्मेदः ॥१॥ शारीरमानसैर्दुष्टैरहितादन्नपानतः । विकृतासाह्यसमला-
द्विषमादुपयोगतः ॥२॥ विषयस्याल्पसत्त्वस्य व्याधिवेगसमुद्भवात् ।
क्षीणस्य चेष्टावैषम्यात्पूज्यपूजाव्यतिक्रमात् ॥३॥ आधिभिश्चिह्नविधं-
शाद्विषयोपविषेण च । रभिर्विहीनसत्त्वस्य हृदि दोषाः प्रदूषिताः ॥४॥

धियो विधाय कालुष्यं हत्वा मार्गात्मनोवहान् । उन्मादं कुर्वते तेन
धीविज्ञानस्मृतिभ्रमात् ॥५॥ देहो दुःखसुखभ्रष्टो भ्रष्टसारधिवद्रथः । भ्रम-
त्वाचिन्तितारभः ॥ 7. Atháto 'pasmárapratishedham' v. स्मृत-
पायो ह्यपसारः स धीसत्त्वाभिसंप्रवात् । जायतेऽभिहते चित्ते चिन्ताशोक-
भयादिभिः ॥१॥ उन्मादवाग्रकुपितैश्चित्तदेहगतैर्मलैः । हते सत्त्वे हृदि व्याप्ते
मंज्ञावाहिषु खेषु च ॥२॥ तमो विशन्मूढमतिर्विभत्साः कुरुते क्रियाः ।
दंतान्खादन्वमन्केन हस्तौ पादौ च विक्षिपन् ॥३॥ पश्यन्नसंति रूपाणि
प्रखलन्पतति क्षितौ । विजिह्वाक्षिभुवो दोषवेगेऽतीते विबुध्यते ॥४॥
Hoc capite sectio tertia bhútatantra finitur. Quarta,
sálákyatantra, qua affectiones partium in capite posita-
rum tractantur, usque ad caput 24. porrigitur. 8. Atháto
vartmarogavijnáníyam a. v. सर्वरोगनिदानोऽत्रैरहितैः कुपिता
मलाः । अचक्षुष्यैर्विशेषेण प्रायः पित्रानुसारिणः ॥१॥ सिराभिर्हृद्वै
प्रमृता नेत्रावयवमाश्रिताः । वर्त्मसंधिं सितं कृष्णं दृष्टिं वा सर्वमक्षि
वा ॥२॥ रोगान्कुर्युश्चलस्तत् प्राप्य वर्त्माश्रयाः सिराः । सुनोषितस्य
कुरुते वर्त्मस्त्रंभं मवेदनं ॥३॥ 9. Atháto vartmarogapratished-
ham v. कृच्छ्रोन्मीले पुराणान्जं द्राक्षाकल्कांबुसाधितं । ससितं योज-
येत्किं नस्यधूमांजनादि च ॥१॥ 10. Athátaḥ samdhisításita-
rogavijnánam v. वायुः क्रुद्धः सिराः प्राप्य जलाभं जलवाहिनीः ।
अश्रु स्रावयते वर्त्म शुक्लसंघेः कनीनकात् ॥१॥ तेन नेत्रं सत्प्रागशोभं
स्यात्स जलारुचः ॥ 11 (fol. 154^a). Athátaḥ samdhisításita-
rogapratishedham v. उपनाहं भिषक् स्विन्नं भिन्नं व्रीहिमुखेन च ।
लेखयेन्मंडलाग्रेण ततश्च प्रतिसारयेत् ॥१॥ पिप्पलीक्षौद्रसिधृत्यैर्वैध-
यात्पूनेवक्ततः । पटोलपत्रामलककृष्णायेनाभ्योतयेच्च तं ॥२॥ 12. Atháto
drishtīrogavijnánam v. सिरानुसारिणि मले प्रथमं पटलं श्रिते ।
अव्यक्तमीक्षते रूपं व्यक्तमप्यनिमित्ततः ॥१॥ प्राप्ते द्वितीयं पटलमभूतमपि
पश्यति । भूतं तु यत्नादासन्नं दूरं सूक्ष्मं च नेद्यते ॥२॥ दूरान्तिकस्य
रूपं च विपर्ययेन मन्यते । दोषे मंडलसंस्थाने मंडलानीव पश्यति ॥३॥
13. Athátaḥ timirapratishedham v. तिमिरं काचतां याति
काचोऽप्याध्यमुपेक्षया । नेत्ररोगेष्वतो घोरं तिमिरं साधयेद्भुतं ॥१॥
तुलां पचेत् जीवंत्या द्रोणेऽपां पादशेषिते । तत्काये द्विगुणक्षीरं घृत-
प्रस्यं विपाचयेत् ॥२॥ 14. Atháto lingánáṣapratishedham v.
विध्येतुजातं निःप्रेक्ष्यं लिंगनाशं कफोद्भवं । आवर्तक्यादिभिः षड्भिर्वि-
वर्जितमुपद्रवैः ॥१॥ सोऽसंजातो हि विषमो दधिमस्तुनिभस्तनुः ।
शलाकयावकृष्टोऽपि पुनरुर्ध्वं प्रपद्यते ॥२॥ करोति वेदनां तीव्रां दृष्टिं
च स्थगयेत्पुनः । श्लेष्मलैः पूर्यते चाशु सोऽन्यैः सोपद्रवैश्चिरात् ॥३॥
15. Athátaḥ sarvákshirogavijnánam v. वातेन नेत्रेऽभिम्यत्ने
नासानाहोऽस्यशोफता । शंखाक्षिभूललाटस्य तोदस्फुरणभेदनं ॥१॥
शुष्कात्स्या दृषिका शीतमच्छं चाश्रु चला रुजः । निनेषोन्मेषणं
कृच्छ्राज्जंतूनामिव सर्पणं ॥२॥ अस्याध्मातमिवाभाति सूक्ष्मैः शल्यैरि-
वाचितं । क्षिप्रशौचोपशमनं सोऽभिम्यंद उपेक्षितः ॥३॥ 16 (fol.
167^a). Athátaḥ sarvákshirogavijnánam v. प्राग्रूप एव
स्यदिषु तीक्ष्णं गंडूषनावनं । कारयेदुपवासं च कोपादन्यत्र वातजात् ॥१॥
17. Athátaḥ karṇarogavijnánam v. प्रतिश्यायजलक्रीडाकणै-

कंडूयनैरुत् । मिथ्यायोगेन शब्दस्य कुपितोऽन्यैश्च कोपनैः ॥१॥
प्राप्य श्रोत्रसिराः कुर्वाच्छूलं श्रोतसि देगवत् । अर्धावभेदकं स्त्रंभं
शिशिरानभिन्दनं ॥२॥ 18. Athátaḥ karṇarogapratished-
ham v. कर्णशूले पवनजे पिवेद्रात्रौ रशाशितः । वातम्रसाधितं
सर्पिः कर्णं स्विन्नं च पूरयेत् ॥१॥ पत्राणां पृथगश्वत्थविल्वार्कैरंड-
जन्मनां । तैलसिंधूत्यदिग्धानां स्विन्नानां पुटपाक्तः ॥२॥ रसैः कवोषैः ॥
Post folium 174. folia tria (88-90) desiderantur, in qui-
bus capita 19 (násárogavijnána), 20 (násárogapratishedha) et disticha 6. prima capitis 21 (mukharogavi-
jnána) inerant. 22 (fol. 178^a). Atháto mukharogapra-
tishedham v. खंडौष्ठस्य विलिख्यांतौ स्यूना व्रणवदाचरेत् । यष्टी-
ज्योतिष्मतीरोध्रस्त्रावणीसारिवोत्पलैः ॥१॥ 23. Athátaḥ śīroroga-
vijnánam v. धूमातपतुषां बुक्रीडातिस्त्रजगारैः । उत्स्वेदाधिपुरोवा-
तवाम्पनिग्रहरोदनैः ॥१॥ अतुमुमद्यपानेन कृमिभिर्वेगधारणैः । उपधा-
नमृजाभ्यंगद्वेधाधःप्रततेक्षुणैः ॥२॥ असात्प्यगंधदुष्टामभाष्याद्यैश्च शिरो-
गताः । जनयंत्यामयान्दोषाः ॥ 24. Athátaḥ śīrorogapratished-
ham v. शिरोभितापेऽनिलजे वातव्याधिविधिं चरेत् । घृतमक्तशिरा
रात्रौ पिवेदुष्णपयोनुपः ॥१॥ माषान्मुहान्कुलत्थान्वा तद्वत्वादेव
तान्वितान् । तैलं तिलानां कल्कं वा क्षीरेण सह पाययेत् ॥२॥
Capp. 25-34. Śalyatantram, quinta libri sectio, qua
vulnerum externorum curatio (chirurgia) tractatur. 25. Atháto vranavijnánapratishedham v. व्रणो द्विधा नि-
जागंतुदृष्टशुद्धविभेदतः । निजो दोषैः शरीरोत्थैरागंतुर्वाह्यहेतुजः ॥१॥
दोषैरेधिष्ठितो दुष्टः शुद्धस्तेरनधिष्ठितः ॥ 26 (fol. 191^a). Athátaḥ
sadyovranapratishedham v. सद्योव्रणा ये सहसा संभवंत्यभिधा-
ततः । अनंतैरपि तैरंगमुच्यतेऽजुष्टमध्या ॥१॥ घृष्टावकृत्तविच्छिन्नप्रवि-
लंबितपातितं । विद्धं भिन्नं विदलितं ॥ 27. Atháto bhangapra-
tishedham v. पाताघातादिभिर्द्वेधा भंगोऽस्यः संधसंधितः । प्रसार-
णाकुंचनयोरशक्तिः संधिमुक्तता ॥१॥ इतरस्मिन्भृशं शोफः सर्ववस्था-
स्वतिव्याध्या । अशक्तिश्चेष्टितेऽस्येऽपि पीड्यमाने सशब्दता ॥२॥
28. Atháto bhagandarapratishedham v. हस्त्यश्वपृष्ठगमनक-
ठिनोत्कटकासनैः । अशोनिदानाभिहितैरपरैश्च निषेधितैः ॥१॥ अनि-
ष्टादृष्टपाकेन सद्यो वा साधुगर्हणैः । प्रायेण पिटिकापूर्वो योऽंगुले
झंगुलेऽपि वा ॥२॥ पायौ व्रणोऽंतर्वाह्यो वा दुष्टासृज्जांसगो भवेत् ।
वस्तिमूताशयाभ्यासगतत्वात्संदनात्मकः ॥३॥ भगंदरः ॥ 29. Atháto
granthyarbudaslipadápachínádivijnánam v. कफप्रधानाः
कुर्वन्ति मेदोमांसास्रगा मलाः । वृत्तोन्नतं यं श्वयं स ग्रंथिग्रंथ-
नात्सृतः ॥१॥ 30. Atháto granthyádipratishedham v.
ग्रंथिष्वामेषु कर्तव्या यथास्वं शोफवत्क्रिया । बृहतीचित्तकव्याग्रीकणा-
सिद्धेन सर्पिषा ॥१॥ ज्वेह्येच्छुद्धिकानं च, तीक्ष्णैः शुद्धस्य लेपनं ।
संस्वेद्य बहुशो ग्रंथीन्विमृद्नीयात्पुनः पुनः ॥२॥ 31 (fol. 202^a).
Athátaḥ kshudrarogavijnánam v. क्षिप्रया सवर्णा ग्रथिता
नीरुजा मुष्टसंमिता । पिटिका कफवाताभ्यां बालानामजगल्लिका ॥१॥
32. Athátaḥ kshudrarogapratishedham v. विस्त्रावयेज्जलौ-

कोभिरपक्कामजगज्जिकां । खेदयित्वा यवप्रख्यां विलयाय प्रलेपयेत् ॥१॥
 दारुकुष्ठमनोहलैः ॥ 33. Atháto *guh-yarogavijnánam* v. स्त्रीव्यायनिवृत्तस्य सहसा भजतोऽथवा etc. ॥ 34. Atháto *guh-yarogapratishedham* v. नेद्वये सिरां विधेदुपदेशे नवोत्पिते । शीतां कुर्यान्निद्रां शुद्धिं विरेकेण विशेषतः ॥१॥ Capp. 35-38. *Vishatantram*, de antidotis. 35. Atháto *vishapratishedham* v. मध्यमाने जलनिधावमृतार्धे सुरासुरैः । जातः प्रागमृतोत्पत्तेः पुरुषो घोरदर्शनः ॥१॥ दीप्ततेजाश्चतुर्दंष्ट्रो हरिकेशोऽनलेक्षणः । जगद्विषं तं दृष्ट्वा तेनासौ विषसंज्ञितः ॥२॥ हुंकृतो ब्रह्मणा मूर्तोस्ततः स्थावरजंगमाः । सोऽध्यतिष्ठन्नृजं रूपमुज्झित्वा वंचनात्मकं ॥३॥ 36 (fol. 215^a). Athátaḥ *sarpavishapratishedham* v. दर्वीकरा मंडलिनो राजीमंतश्च पद्मगाः । त्रिधा समासतो भौमा भिद्यंते ते त्वनेकधा ॥१॥ 37. Athátaḥ *kítalútádivishapratishedham* v. सर्पायानेव विगमूतशुक्रांडश्वकोयजाः । दोषैर्व्यसैः समस्तैश्च युक्ताः कीटाश्चतुर्विधाः ॥१॥ दृष्टस्य कीटैर्वीर्यैर्देशस्तोदरुजोत्वणः । अग्नयैरत्यसंभावो दाहरागविसर्पवान् ॥२॥ पक्वः पीलुफलप्रत्यः खर्जूरसदृशोऽथवा । कफाधिकैर्मदरुजः पक्वोदुंबरसंनिभः ॥३॥ 38. Atháto *múshikálarkavishapratishedham* v. लालनश्चपलः पुत्रो हसिरश्चिक्रोऽजिरः । कषायदंतः कुलकः कोकिलः कपिलोऽसितः ॥१॥ अरुणः श्वलः श्वेतकपोतः एलितोदुरः । लुब्धुंदरो रसालाख्यो दशाष्टौ चेति मूषिकाः ॥२॥ शुक्रं पतति यद्वैषां शुक्रदिग्धैः स्पृशंति वा । यदंगमंगैस्तत्वाद्ये दूषिते पांडुतां गते ॥३॥ ग्रंथयः श्वययुः कोपो मंडलानि भ्रमोऽरुचिः etc. ॥¹ 39. Atháto *rasáyanádhyañam* v. दीर्घनायुः स्मृतिं मेधानारोग्यं तरुण्यं वयः । प्रभावैर्लख्यैर्दार्ढ्यं देहैर्द्विषबलोदयं ॥१॥ वाक्सिद्धिं वृष्यतां कांतिमवाप्नोति रसायनात् । लाभोपायो हि धातूनां रसादीनां रसायनं ॥२॥ पूर्वं वयसि मध्ये वा तत्प्रयोज्यं जितात्मनः । स्निग्धस्य सुतरक्तस्य विशुद्धस्य च सर्वथा ॥३॥ अविशुद्धे शरीरे हि युक्तो रसायनो विधिः । वाजीकरो वा मल्लिने वस्त्रे रंग इवाफलः ॥४॥ रसायनानां द्विविधं प्रयोगमृषयो विदुः । कुटीप्रावेशिकं मुख्यं वातातपिकमन्यथा ॥५॥ 40. Atháto *vájikarādhyañam* v. वाजीकरणमन्विच्छेत्सततं विषयी पुमान् । पुष्टिस्तुष्टिरपत्यं च गुणवत्तत्वं संश्रितं ॥१॥

Totum opus, cum Arunadattae ad Kalpasthānam commentario in codice E. I. H. 2455 (Samvat 1865), Kalpasthānam et Uttarasthānam in cod. E. I. H. 72. satis antiquo exstant. In annotationibus, quae hujus codicis marginibus adscriptae sunt, Arunadattae, Hemádris, Chandrae commentarii laudantur. De codice Havniensi cf. Westergaard Catal. p. 103, de Berolinensi Weber Catal. p. 278.

Apographon nostrum e codice praestantissimo anno 1794 non satis accurate transcriptum est. (WILSON 298, 299.)

¹ Cod. E. I. H. 72. in canis rabidi morsum hanc precem *Vrid-dhandgbhatae* tributam continet: अलकैः धिपते यक्ष सारमेय गणाधिप । अलकैर्जुष्टमेतं मे निर्विषं कुरु मा चिरात् ॥

743.

Lit. Devan. Charta Europ. Foll. 448. Long. 11. Lat. 9. Linn. 22.

Hoc codice *Bhāvaprakāśas* continetur, quo libro *Bhāvas* (Miśrabhāva), Miśralaṭakanae filius, artem medicam universam dilucide exposuit. (A.) Prooemium, quo medicinae Indicae propagatae historia mythica traditur, sublati gravissimis erroribus, exscripsi:

गजमुखममरप्रवरं सिद्धिकरं विघ्नहर्तारं । गुरुमवगमनयनप्रदमिष्टकरीमिष्टदेवतां वंदे ॥१॥ आयुर्वेदागमनं क्रमेण येनाभवद्भूमौ । प्रथमं लिखामि तमहं नानातंत्राणि संदृश्य ॥२॥ āyurvedasya lakṣhaṇam āha । आयुर्विज्ञानाहितं व्याधिर्निदानं शमनं तथा । विद्यते यत्नविद्वद्भिः स आयुर्वेद उच्यते ॥३॥ āyurvedasya niruktim āha । अनेन पुरुषो यस्मादायुर्विदिति वेत्ति च । तस्मान्मुनिवरैरेव आयुर्वेद इति स्मृतः ॥४॥ śarīrajīvaḥ yogo jīvanam, tenāvachchinnaḥ kāla āyuh. āyurvedadvārāyushyāṇy anāyushyāṇi cha dravyagūṇakarmāṇi jñātvā, teshāṃ sevānatyāgābhyām ārogyeṇāyur vindati. Tenaiva hetunā parasyāpy āyur vetti cha.

Kramam āha. *Tatrādaḥ Brahmaṇprādurbhāvaḥ* । विशाताथर्वसर्वस्वमायुर्वेदं प्रकाशयन् । खनास्रा संहितां चक्रे लक्षश्लोकमयीमृजुं ॥५॥

Atha Dakṣapradurbhāvaḥ । ततः प्रजापतिं दक्षं दक्षं सकलकर्मसु । विधिर्धर्मीरधिः सांगमायुर्वेदमुपादिशत् ॥६॥

Athāśvinisutapradurbhāvaḥ । दद्यादधीत दस्यौ वितेलतुः संहितां स्त्रीयां । सकलचिकित्सकलोकप्रतिपत्तिविवृद्धये धन्यां ॥७॥ स्वयंभुवः शिरशिखं भैरवेण रूपाय तत् । अश्विभ्यां संहितं तस्माच्चै जातौ यज्ञभागिनौ ॥८॥ देवासुररणे देवा दैत्यैः सद्यताः कृताः । अज्ञतास्ते कृताः सद्यो दस्राभ्यामद्भुतं महत् ॥९॥ वज्रिणोऽभूज्जस्तंभः स दस्राभ्यां चिकित्सितः । सोमाद्विपतितथैर्द्रुस्ताभ्यामेव सुखीकृतः ॥१०॥ विशीर्णो दशनाः पूष्णो नेत्रे नष्टे भगस्य च । शशिर्नो राजयस्त्राभूदश्विभ्यां ते चिकित्सिताः ॥११॥ भार्गवश्च्यवनः कामी वृद्धः स विकृतिं गतः । वीर्यवर्णस्वरोपेतः कृतोऽश्विभ्यां पुनर्युवा ॥१२॥ एतैश्चान्यैश्च बहुभिः कर्मभिर्भियजां वरौ । बभूवतुर्भृशं पूज्याविद्रादीनां दिवौकसां ॥१३॥

Athendrapradurbhāvaḥ । संदृश्य दस्योरिन्द्रः कर्माखेतानि यत्नवान् । आयुर्वेदं निरुद्धं तौ ययाचे शचीपतिः ॥१४॥ नामस्यौ सत्यसंधेन शक्रेण किल याचितौ । आयुर्वेदं यथाधीतं ददतुः शतमन्यवे ॥१५॥ नासत्याभ्यामधीत्यैव आयुर्वेदं शतक्रतुः । अध्यापयामास बहूनात्वेयप्रमुखान्मुनीन् ॥१६॥

Athātreyapradurbhāvaḥ । एकदा जगदालोक्य गदाकुलमितस्ततः । चिंतयामास भगवानात्वेयो मुनिपुंगवः ॥१७॥ किं करोमि क्लृप्तगच्छामि कथं लोका निरामयाः । भवंति, सामयानेतां शक्नोमि निरीक्षितुं ॥१८॥ दयालुरहमत्यर्थं स्वभावो दुरतिक्रमः । एतेषां दुःखतो दुःखं ममापि हृदयेऽधिकं ॥१९॥ आयुर्वेदं पठिष्यामि नैरुज्याय शरीरिणां ।

इति निश्चित्य गतवानात्त्रेयस्त्रिदशालयं ॥२०॥ तत्र मंदिरमिन्द्रस्य गत्वा
शक्रं ददर्श सः । सिंहासनसमासीनं स्तूयमानं सुरर्षिभिः ॥२१॥ भासयंतं
दिशो भासा भास्करप्रतिमत्विषा । आयुर्वेदमहाचार्यं शिरोधार्यं दिवौ-
कसां ॥२२॥ शक्रस्तु तं निरीक्ष्यैव तत्कसिंहासनो ययौ । तदग्रे पूजया-
मास भृशं भूरितपःकृशं ॥२३॥ कुशलं परिपप्रच्छ तथागमनकारणं । स
मुनिर्वक्तुमारभे निजागमनकारणं ॥२४॥ देवराज न राजासि दिव एव
यतो भवान् । विधात्वा विहितो यत्नाच्चिलोकीलोकपालकः ॥२५॥
व्याधिभिर्विधिता लोकाः शोकाकुलितचेतसः । भूतले संति, संतापं तेषां
हर्तुं कृपां कुरु ॥२६॥ आयुर्वेदोपदेशं मे कुरु कारुण्यतो नृणां ।
तथेयुक्ता सहस्राक्षोऽध्यापयामास तं मुनिं ॥२७॥ मुनींद्र इंद्रतः सांग-
मायुर्वेदमधीत्य सः । अभिनंद्य तमाशीर्भिराजगाम पुनर्मेहीं ॥२८॥
अथात्रेयो मुनिः श्रेष्ठो भगवान्करुणाकरः । खनाम्ना संहितां चक्रे
नरचक्रानुक्रमेण ॥२९॥ *Tato 'gniveṣam, Bheḍam cha, Jātū-*
karṇam, Parāṣaram । Kshīrapāṇim cha, Hārītam āyur-
vedam apāthayāt ॥३०॥ Tantrasya kartā prathamam
*Agniveṣo*¹ *'bhavat purā । tato Bheḍādayaṣ chakruḥ*
svam svam tantram, kṛitāni tu ॥३१॥ आचयामासुरात्रेयं
मुनिवृंदेन वंदितं । श्रुत्वा च तानि तंत्राणि दृष्टोऽभूत्त्रिनंदनः ॥३२॥
यथावत्सूचितं तस्मात्प्रदृष्टा मुनयोऽभवन् । दिवि देवर्षयो देवाः श्रुत्वा
साध्विति तेऽब्रुवन् ॥३३॥

Atha Bharadvājaprádurbhávaḥ । एकदा हिमवत्पार्श्वे देवा-
दागत्य संगताः । मुनयो बहवस्तांश्च नामभिः कथयाम्यहं ॥३४॥ भर-
द्वाजो मुनिवरः प्रथमं समुपागतः । ततोऽंगिरास्ततो गगौ मरीचिर्भृगु-
भार्गवौ ॥३५॥ पुलस्त्योऽंगस्तिरसितो वसिष्ठः सपराशरः । हारीतो
गौतमः सांख्यो मैत्रेयश्चवनोऽपि च ॥३६॥ जमदग्निश्च गार्ग्यश्च
काश्यपः कश्यपोऽपि च । नारदो वामदेवश्च मार्कंडेयः कपिष्ठलः ॥३७॥
शांडिल्यः सहकौंडिन्यः शाकुनेयश्च शौनकः । आश्वलायनसांकृत्यौ
विश्वामित्रः परीक्षितः ॥३८॥ देवलो गावलो धौम्यः काप्यकात्यायना-
बुभौ । कांकायनो वैजवापः कुशिको बादरायणिः ॥३९॥ हिरण्यक्षश्च
लौगाक्षिः शरलोमा च गोभिलः । वैखानसा बालखित्यास्तथैवान्ये
महर्षयः ॥४०॥ ब्रह्मज्ञानस्य निधयो यमस्य नियमस्य च । तपसस्तेजसा
दीप्ता हूयमाना इवाग्नयः ॥४१॥ मुखोपविष्टास्ते तत्र सर्वे चक्षुः कथा-
मिमां । धर्मार्थकाममोक्षाणां मूलमुक्तं कलेवरं । तच्च सर्वार्थसंसिद्धे

¹ Labellus huic auctori tributus, *Anjana*, i.e. collyrium, appella-
tus, quo morborum principalium diagnosis distichis 234. tractatur,
in codice E. I. H. 1643. exstat. Incipit: अबोधतिमिरच्छिन्नचक्षुषां
भिषजां कृते । सूक्ष्मं करोत्यग्निवेशो ग्रंथमंजनमाख्यया ॥१॥ दोषरोषो
रुजां हेतुस्तत्प्रकोपे तु कारणं । प्रत्येकं हीनमिथ्यातियोगः कालार्थ-
कर्मणां ॥२॥ Desinit in distichis: अतिविस्तरपुस्तकपाठहठप्रतिह-
स्ततया धृतभूरिभियां नयनानलदृष्टितपश्चकृतं भिषजामिदमंजनमस्तु
मुदे ॥२३३॥ चकार चतुरोचितं तदिदमग्निवेशोऽंजनं परोपकृतये कृतं
परिमितं रुजां ज्ञापकं । ततः समुदितैः सदा सुकृतराशिभिस्तुष्टतां
तुषारमिरिकन्यकापरिदृष्टः स योषितुतः ॥२३४॥ Codex anno 1793
non satis accurate exaratus est.

भवेद्यदि निरामयं ॥४२॥ तपःस्वाध्यायधर्माणां ब्रह्मचर्यव्रतायुषां । हर्ताप-
प्रसृता रोगा यत्र तत्र च सर्वतः ॥४३॥ रोगाः काश्यकरा बलक्षय-
करा देहस्य चेष्टाहृता दृष्ट्यादीन्द्रियशक्तिसंक्षयकराः सर्वौगपीडाकराः ।
धर्माधीनखिलकाममुक्तिषु महाविघ्नस्वरूपा बलात्प्राणानाशु हरन्ति, संति
यदि ते क्षेमं कुतः प्राणिनां ॥४४॥ तत्रेषां प्रशमाय कश्चन विधिश्चित्तो
भवद्भिर्बुधैर्योग्यैरित्यभिधाय संसदि भरद्वाजं मुनिं तेऽब्रुवन् । त्वं योग्यो
भगवन्सहस्रनयनं याचस्व लब्धं क्रमादायुर्वेदमधीत्य यं गदभयान्मुक्ता
भवामो वयं ॥४५॥ इत्थं स मुनिभिर्योग्यैः प्रार्थितो विनयान्वितैः ।
भरद्वाजो मुनिश्रेष्ठो जगाम त्रिदशालयं ॥४६॥ ततैर्द्रुभवनं गत्वा
सुरर्षिगणमध्यगं । दृष्टवान्बृहन्तारं दीपमानमिवानलं ॥४७॥ दृष्ट्वैव
स मुनिं प्राह भगवान्मधवा मुदा । धर्मज्ञ स्वागतं तेऽथ मुनिं तं समपू-
जयत् ॥४८॥ सोऽभिगम्य जयाशीर्भिरभिनंद्य सुरेश्वरं । चतुर्विणां वचनं
सम्यगश्रावयत सत्तमं ॥४९॥ व्याधयो हि समुत्पन्नाः सर्वप्राणिभयंकराः ।
तेषां प्रशमनोपायं यथावद्वक्तुमर्हसि ॥५०॥ तमुवाच मुनिं सांगमायुर्वेदं
शतक्रतुः । जीवेद्भैषहस्राणि देही नीरुद्धिश्चम्य यं ॥५१॥ सोऽनंतपारं
त्रिस्त्रिंशमायुर्वेदं महामतिः । यथावदचिरात्सर्वं बुबुधे तन्मना मुनिः ॥५२॥
तेनायुः सुचिरं लेभे भरद्वाजो निरामयं । अन्यानपि मुनिश्चक्रे नीरुजः
सुचिरायुषः ॥५३॥ तत्रत्या (tattatra A. tatratya B.) जनितज्ञा-
नचक्षुष चक्षुषोऽखिलाः । गुणान्कर्माणि द्रव्याणि दृष्ट्वा तद्विधिमा-
श्रिताः ॥५४॥ आरोग्यं लेभिरं दीर्घमायुश्च सुखसंयुतं । आयुर्वेदोक्तवि-
धितान्येऽपि स्युर्मुनयो यथा ॥५५॥

Atha Charakaprádurbhávaḥ । यदा मात्स्यावतारेण हरिणा वेद
उद्धृतः । तदाशेषं च (तदाशेषश्च MS.) तत्रैव वेदं सांगमवाप्तवान् ॥५६॥
अथर्वातर्गतं सम्यगायुर्वेदं च लभवान् । एकदा स महीवृक्षं द्रष्टुं चर-
इवागतः ॥५७॥ तत्र लोकान्गद्वैर्ग्रस्तान्वयया परिपीडितान् । स्थलेषु
बहुषु व्यग्रान्वयमानांश्च दृष्टवान् ॥५८॥ तान्दृष्ट्वातिदयायुक्तलेषां
दुःखेन दुःखितः । अनंतश्चित्तयामास रोगोपशमकारणं ॥५९॥ संचिंत्य
स स्वयं तत्र मुनेः पुत्रो बभूव ह । यतश्चर इवायातो न ज्ञातः केन-
चिद्यतः ॥६०॥ तस्माच्चरकनामासौ विख्यातः क्षितिमंडले । स भाति
चरकाचार्यो देवाचार्यो यथा दिवि । सहस्रवदनस्यांशो येन ध्वंसो रुजां
कृतः ॥६१॥ आत्रेयस्य मुनेः शिष्या अग्निवेशादयोऽभवन् । मुनयो
बहवस्तैश्च कृतं तत्रं स्वकं स्वकं ॥६२॥ तेषां तंत्राणि संस्तुत्य समाहृत्य
विपश्चिता । चरकेणात्मनो नाम्ना ग्रंथोऽयं चरकः कृतः ॥६३॥

Atha Dhanvantariprádurbhávaḥ । एकदा देवराजस्य दृष्टिर्नि-
पतिता भुवि । तत्र तेन नरा दृष्टा व्याधिभिर्भृशपीडिताः ॥६४॥ तान्दृष्ट्वा
हृदयं तस्य दयया परिपीडितं । दयार्द्रहृदयः शक्रो धन्वंतरिमुवाच
ह ॥६५॥ धन्वंतरे सुरश्रेष्ठ भगवन्किंचिदुच्यते । योग्यो भवसि भूता-
नामुपकारपरो भव ॥६६॥ उपकाराय लोकानां केन किं न कृतं पुरा ।
तैलोक्याधिपतिर्विशुरभून्मत्स्यादिरूपवान् ॥६७॥ तस्मात्त्वं पृथिवीं
याहि काशीमध्ये नृपो भव । प्रतीकाराय रोगाणामायुर्वेदं प्रकाशय ॥६८॥
इत्युक्ता सुरशार्दूलः सर्वभूतहितेप्सया । समस्तमायुषो वेदं धन्वंतरिमुपा-
दिशत् ॥६९॥ अधीत्य चायुषो वेदमिन्द्राङ्गन्वतरिः पुरा । आगत्य पृथिवीं
काश्यं जातो बाहुजवेशमनि ॥७०॥ नाम्ना सुतोऽभवत्स्यातो दिवोदास
इति क्षितौ । बाल एव विरक्तोऽभूच्चरकः च महत्तपः ॥७१॥ यत्नेन

महता ब्रह्मा तं काश्यामकरोनुप । ततो धन्वंतरिलोकैः काशिरा-
जोऽभिधीयते ॥१२॥ हिताय देहिनां स्त्रीया संहिता विहितामुना ।
अयं विद्यार्थिनो लोकान्संहितां तामपाठयत् ॥१३॥

Ātha Suśrutapradūrbhāvah । अथ ज्ञानदृशा विश्वामितप्र-
भृतयोऽवदन् । अयं धन्वंतरिः काश्यां काशिराजो य उच्यते ॥१४॥
विश्वामितो मुनिस्तेषु पुत्रं सुश्रुतमुक्तवान् । वत्स वाराणसीं गच्छ विश्वे-
श्वरवल्लभां ॥१५॥ तत्र नाम्ना दिवोदासः काशिराजोऽस्ति बाहुजः ।
स हि धन्वंतरिः साक्षादायुर्वेदविदां वरः ॥१६॥ सर्वप्राणिदयातीर्षु-
पकारी महामखः । आयुर्वेदं ततोऽधीष्व लोकोपकृतिहेतवे ॥१७॥
पितुर्वचनमाकर्ष्य सुश्रुतः काशिकां गतः । तेन सार्धं समध्येतुं मुनिमू-
नुशतं ययौ ॥१८॥ अथ धन्वंतरिं सर्वे वानप्रस्थाश्रमे स्थितं । भगवंतं
सुरश्रेष्ठं मुनिभिर्वहुभिः स्तुतं ॥१९॥ काशिराजं दिवोदासं तेऽपश्यन्वि-
नयान्वितं । स्वागतं च इति स्माह दिवोदासो यशोधनः ॥२०॥ कुशलं
परिपप्रच्छ तथागमनकारणं । ततस्ते सुश्रुतद्वारा कथयामासुरन्तरं ॥२१॥
भगवान्मानवान्दृष्ट्वा व्याधिभिः परिपीडितान् । क्रुद्धतो वियमाणांश्च जा-
तास्माकं हृदि व्यथा ॥२२॥ आमयानां शमोपायं विज्ञातुं वयमागताः ।
आयुर्वेदं भवानस्मान्धापयतु यत्नतः ॥२३॥ अंगीकृत्य वचस्तेषां नृप-
तिस्तानुपादिशत् । व्याख्यातं तेन ते यत्नाच्चगृह्णन्तुनयो मुदा ॥२४॥
काशिराजं जयाशीभिर्भिनन्द्य मुदान्विताः । सुश्रुताद्याः सुसिद्धाद्या
जग्मुर्गेहं स्वकं स्वकं ॥२५॥ प्रथमं सुश्रुतस्तेषु खं तत्वं कृतवान्मुकुटं ।
सुश्रुतस्य सखायोऽपि पृथक्कलाणि तेनरे ॥२६॥ सुश्रुतेन कृतं तत्वं
सुश्रुतं बहुभिर्वितः । तस्मात्सुश्रुतं नाम्ना विख्यातं क्षितिमंडले ॥२७॥
Ity āyurvedapraṇetṛiṇām prādurbhāvah ॥

आयुर्वेदाधिमध्यादतिमतिमुनयो योगरत्नानि यत्ना-
न्मया स्वे स्वे निबन्धे दधुरखिलजनव्याधिविध्वंसनाय ।
तत्तन्त्रं च गृहीतैः सुवचनमणिभिर्भावमिश्रित्वा
शास्त्रे जाड्यांधकारं प्रशमयितुमिमं संविधत्ते प्रकाशं ॥२८॥
श्रीपतिपदप्रसादादाशीर्भ्यो भूमिदेवानां ।
भावप्रकाशनामा ग्रंथोऽयं पठ्यतां सर्वैः ॥२९॥

Auctor librum in capita (prakaraṇa) sex divisit.
Primo (desinit in fol. 6^b) de rerum natura brevissime
exponit. *Secundum* incipit: चिकित्सायां शरीरी सधिकृतः ।
स शरीरी यद्योत्पद्यते तद्विधयितुं गर्भोत्पत्तिक्रममाह ॥ Majore hujus
capitis parte anatomiam explicat. Paragraphi singulae
hae: rajasvalāsvabhāvaḥ; rajasvalāyā niyamāḥ; rajas-
valākṛityam; bhartṛikṛityam; yugmāyugmarātrīṇām
phalam; ayogyā puruṣaḥ; ayogyā strī; garbhāvatara-
ṇakramah; garbhāśayasya svarūpam; grīhītagarbhāyā
lakṣaṇam; putragarbhavatyā lakṣaṇam; napunsa-
kaviśeshāḥ; garbhalakṣaṇam fol. 11^a. *Trayo doṣhāḥ*
(vāyu, pitta, kapha) fol. 11^a; dhātavaḥ fol. 14^a; upa-
dhātavaḥ fol. 21^b; āśayāḥ, marmāṇi fol. 22^a; saṃdha-
yāḥ fol. 24^a; sirāḥ fol. 25^a; snāyavaḥ fol. 26^a; dhama-
nyaḥ fol. 26^b; kaṇḍarāḥ fol. 27^a; randhrāṇi, srotāṇi,
jālāni, kūrchāḥ, rajjavāḥ, sevanyaḥ, saṃghātāḥ, śman-
tāḥ fol. 28^a; tvachāḥ, lomāṇi, lomakūpāḥ fol. 28^b.

Denique de partu exponit, usque ad finem capitis fol.
31^a. *Caput tertium*. De infantibus curandis. De
septem hominum temperamentis fol. 34^b. *Capite quarto*
de diaeta agitur, usque ad fol. 49^a. *Quinto* materia
medica accuratissime traditur. Partes singulae hae:
vyādhēr lakṣaṇam; chikitsā; dravyaparīkṣā fol. 53^b;
pratinidhiḥ (medicamentis substituenda); dravyagatam
padārthapanchakam (rasa, guṇa, vīrya, vipāka, śakti)
fol. 57^b; harītakṛyādidravyaguṇāḥ fol. 61^b; mānsavargāḥ
fol. 111^b; mānsasya prakārāḥ fol. 119^b; kṛitāṇnavargāḥ
fol. 120^a; vārivargāḥ fol. 123^a; dugdhavargāḥ fol. 126^a;
dadhivargāḥ fol. 128^a; takravargāḥ fol. 129^a; navañi-
tam, ghṛitam fol. 129^b; mūtravargāḥ; tilatailaguṇāḥ
fol. 130^b; saṃdhānavargāḥ fol. 131^b; madhuvargāḥ fol.
133^a; ikshuvargāḥ fol. 134^a; anekārthanāmavargāḥ
fol. 135^a; mānaparibhāṣhā fol. 137^b; bheshajānām vi-
dhānāni fol. 138^b; dhātūnām śodhanamāraṇavidhiḥ fol.
141^b; puṭaparakārāḥ, yantraparakārāḥ fol. 143^a; dravyā-
ṇām guṇavattāvidhiḥ; snehapānavidhiḥ fol. 153^a; pan-
cha karmāṇi (vamaṇa, vireka, anuvāsana, nīrūha, nā-
vana) fol. 153^b; dhūmapānavidhiḥ fol. 162^b; pratisā-
raṇam; svedavidhiḥ fol. 164^a; ālepaividhiḥ fol. 166^a;
piṇḍividhiḥ fol. 168^a; tarpaṇavidhiḥ fol. 168^b; puṭapā-
kavidhiḥ fol. 169^a; ropāṇi vartih, ropāṇi rasakriyā fol.
170^a; ropāṇam chūrṇam; snehanam chūrṇam; pra-
tyanjanavidhiḥ fol. 170^b; bheshajabhakṣaṇasamayāḥ
fol. 171^b. *Capite sexto*¹ nosologia, et therapia, sectione
ultima *vājīkaraṇam* tractatur.

Auctores et libros Bhāva hos laudat: *Kārttika* fol.
189^b; *Kusumāvalī* 176^b; *Gadādhara* 189^b. 207^a; *Chakra-*
datta 187^a; *Charaka*; *Jejjata* (quod nomen e Jaijjata,
Jaiyyata, corruptum videtur); *Dhanvantarinighaṇṭu*²;
Bhoja 15^b (पंच पेजोऽशतान्येव etc.). 18^a (शतौ रसादौ मज्जन्ते
etc.). 40^a (गुरुणामर्थसौहित्यं etc.). 47^a (पिबति पर्युषितं जल-
मन्वहं तिमिरिणीचरमग्रहरे यदि); *Madanapāla* 170^b. 245^b;
Rasapradīpa 13^b. 142^b. 253^b; *Rasaratnapradīpa* 192^a.
253^b; *Rasāmṛita* 100^b; *Rasendrachintāmaṇi* 253^b;
Vangasena 186^a. 248^b; *Vāgbhaṭa*; *Vṛiddhavāgbhaṭa*
11^a. 35^a; *Viśvāmitra* 442^a; *Vṛindatikā* 197^b; *Śārnga-*
dhara 22^a. 28^a. 187^a. 189^a. 192^a; *Suśruta*; *Vṛiddha-*
suśruta 125^b. 222^b; *Hārīta*. Quorum in numero Su-
śrutae, Vāgbhaṭae, Charakae plurima debet, res vero ab
iis traditas melius disposuit, et terminos technicos per-
multos explicavit. Quae in opere 'Wise, Commentary
on the Hindu System of Medicine' traduntur, maximam
partem ex Bhāvaprakāṣa nec tamen satis accurate ex-
cerpta sunt.

De codice Havniensi cf. Westergaard Catal. p. 104.
Codex anno 1824 exaratus est. (WILSON 294.)

¹ Hoc caput in sectiones (khaṇḍa) tres divisum est.

² Cf. *Bhāmasenena* nirmitam prapānakam 122^a.

744.

Foll. 10-59. Linn. 20. *Bhāvaprakāśae* capita quatuor prima, et quinti initium. (B.)

I. fol. 16^b; II. fol. 41^a; III. fol. 45^a; IV. fol. 59^a.

Haec folia post annum 1816 exarata sunt. (WILSON 292^b.)

745.

Lit. Bengal. Charta Ind. Foll. 92. Long. 16 $\frac{1}{2}$. Lat. 5 $\frac{1}{2}$. Linn. 6.

Rugvinīschayas, quo libro *Mādhavas*, Indukarāe filius, octoginta morborum causas et symptomata (diagnosin) adumbravit. (A.) Incipit:

प्रणम्य जगदुत्पत्तिस्थितिसंहारकारणं ।

स्वर्गापवर्गयोर्द्वारं त्रैलोक्यशरणं शिवं ॥१॥

नानामुनीनां वचनैरिदानीं समासतः सङ्ग्रहज्ञां नियोगात् ।

सोपद्रवारिहनिदानलिङ्गो निवध्यते रोगविनिश्चयोऽयं ॥२॥

नानातन्त्रविहीनानां भिषजामत्यमेधसां ।

मुखं विज्ञातुमातङ्गमयमेव भविष्यति ॥३॥

निदानं पूर्वरूपाणि रूपाण्युपशयस्तथा । संप्राप्तिश्चेति विज्ञानं रोगाणां पञ्चधा स्मृतं ॥४॥¹ निमित्तहेत्वायतनप्रत्ययोत्थानकारणैः । *nidānam āhuḥ paryāyaiḥ. Prāgrūpam* येन लक्ष्यते ॥५॥ उत्पत्तिरामयो दोषविशेषेणानधिष्ठितः । लिङ्गमव्यक्तमल्पत्वाद्वाधीनां तद्व्यापयं ॥६॥ *tad eva (i. e. pūrvarūpam) vyaktatām yātam rūpam* इत्यभिधीयते । संस्थानं व्यञ्जनं लिङ्गं लक्षणं चिह्नमाकृतिः ॥७॥² हेतुव्याधिविपर्यस्तविपर्यस्तार्थकारिणां । औषधान्वविहारणामुपयोगं सुखावहं ॥८॥ *vidyād upaśayam* व्याधेः स हि सात्य इति स्मृतः । विपरीतोऽनुपशयो व्याध्यसात्याभिसंज्ञितः ॥९॥ यथादुष्टेन दोषेण यथा चानुविमर्षता । निर्वृत्तिरामस्यासौ *samprāptir* जातिरागतिः ॥१०॥

Morbos singulos hoc ordine disposuit: I. *jvara*, febris. Incipit: दक्षापमानसंक्रुद्धरुद्रनिःश्वाससंभवः । ज्वरोऽष्टधा पृथग्द्वन्द्वसंघातागतुजः स्मृतः ॥१॥ मिथ्याहारविहाराभ्यां दोषा स्नामाशयाश्रयाः । बहिर्निरस्य कोष्ठाग्निं ज्वरदाः स्यू रसानुगाः ॥२॥ स्वेदावरोधः संतापः सर्वांगग्रहणं तथा । युगपद्यत्न रोगेषु स ज्वरो व्यपदिश्यते ॥३॥ 2. *atisāra*, dysentery: गुर्वतिस्निग्धरूक्षोष्णद्रवस्यूलातिशीतलैः । विरुद्धाध्यशनाजर्णैरसात्यैश्चातिभोजनैः ॥१॥ ज्वेहाद्यैरित्युक्तेषु मिथ्यायुक्तैर्विषैर्भयैः । शोकदुष्टांशुमद्यातिपानैः सात्यर्तुपथैः ॥२॥ जलातिरस्यैर्वेगविधातैः कृमिदोषतः । नृणां भवत्यतीसारो लक्षणं तस्य वक्ष्यते ॥३॥ 3. *grahānīroga*, diarrhoea: अतीसारे निवृत्तेऽपि मंदाग्नेरहिताग्निः । भूयः संदूषितो वह्निर्ग्रीहणीमभिदूषयेत् ॥१॥ एकैकशः सर्वशश्च दोषैरत्यर्थमूर्च्छितैः । सा दुष्टा बहुशो

भुक्लाममेव विमुञ्चति ॥२॥ पञ्च वा ससृजं पूति मुहुर्वदं मुहुर्द्रवं । ग्रहणीरोगमाहुस्तमायुर्वेदविदो जनाः ॥३॥ 4. *arṣas*, haimorrhoids: पृथग्दोषैः समस्तैश्च शोणितान्सहजानि च । अशीसि घटप्रकाराणि विद्धानुदवलित्वे ॥१॥ दोषास्त्वङ्मांसमेदांसि संदूष्य विविधाकृतीन् । मांसान्कुरानपानादौ कुर्वत्यशीसि तान्नागुः ॥२॥ 5. *agnimāndya* (dyspepsy), 6. *ajīrṇa* (indigestion), 7. *vishūchikā* (cholera), 8. *alasaka* (drum-belly), 9. *vilambikā* (constipation)³: मंदस्तीक्ष्णोऽयं विषमः समश्चेति चतुर्विधः । कफपित्तानिलाधिकात्तत्साम्याज्जाठरोऽनलः ॥१॥ विषमो वातजात्रोगांस्तीक्ष्णः पित्तसमुद्भवान् । करोत्यग्निस्तथा मंदो विकारान्कफसंभवान् ॥२॥⁴ 10 (fol. 14^a = B. 55^a = C. 17^a) *krimi*, vermes: कृमयस्तु द्विधा प्रोक्ता बाह्याभ्यंतरभेदतः । बहिर्मैलासृग्विज्जन्मभेदाच्चतुर्विधाः ॥१॥ 11. *pāṇḍu*, icterus: पांडुरोगाः स्मृताः पञ्च वातपित्तकफैस्तत्रैः । चतुर्थैः संपिपातेन पञ्चमो भक्षणाभ्युदः ॥१॥ व्यवायमङ्गं⁵ लवणानि मद्यं मृदं दिवास्वापमतीव तीक्ष्णं । निषेवमाणस्य प्रदूष्य रक्तं दोषास्त्वचं पांडुरां नयति ॥२॥ Hujus morbi species duae 12. *kāmalā* (kumbhakāmalā) et 13. *halmaka* exstant. 14. *rakta-pitta*, haemorrhagia: घर्मव्यायामशोकाध्वव्यायैरतिसेवितैः । तीक्ष्णोष्णक्षारलवणैरग्नैः कटुभिरेव च ॥१॥ पित्तं विदग्धं स्वगुणैर्विदहत्याशु शोणितं । ततः प्रवर्तते रक्तमूर्ध्वं वाधो द्विधापि वा ॥२॥ ऊर्ध्वं नासाक्षिकर्णोत्थैर्मेढ्रयोनिगुदैरधः । कुपितं रोमकूपैस्तु समस्तैस्तत्प्रवर्तते ॥३॥ 15. *rājayakshman*, phthisis pulmonalis: वेगरोधात्तथाज्ञैव साहसाद्विषमाशनात् । त्रिदोषो जायते यस्सा गदो हेतुचतुष्टयात् ॥१॥ कफप्रधानैर्दोषैस्तु रुद्धेषु रसवर्त्मसु । अतिव्यवायिनो वापि स्त्रीणे रेतस्यनंतराः । स्त्रीयते धातवः सर्वे ततः शुष्यति मानवः ॥२॥ 16. *kāsa*, tussis: धूमोपघाताद्रजसस्तथैव व्यायामरूक्षान्ननिषेवणाच्च । विमार्गगत्वादथ भोजनस्य वेगावरोधात्त्वच्योस्तथैव ॥१॥ प्रायो ह्युदानानुगतः प्रदुष्टः संभिन्नकांस्यस्वनतुल्यधोषः । निरेति वज्रात्सहसा स दोषो मनीषिभिः कास इति प्रदिष्टः ॥२॥ 17. *hikkā*, singultus: विदाहिगुरुविष्टंभिरूक्षाभिष्टंदिभोजनैः । शीतपानाशनस्थानरजोभूमातपानिलैः ॥१॥ व्यायामकर्मभाराध्ववेगाघातापतपैर्यैः । हिक्का श्वासश्च कासश्च नृणां समुपजायते ॥२॥ मुहुर्मुहुर्वायुरुदेति सस्वनो यकृत्प्रिहांत्वाणि मुखादि वाक्षिपन् । स घोषवानाशु हिनस्यसूयतस्तत्तस्तु हिक्केत्यभिधीयते बुधैः ॥३॥ 18. *śvāsa*, asthma: महोर्ध्वच्छिन्नतमकक्षुद्रभेदैस्तु पञ्चधा । भिद्यते स महाव्याधिः श्वास एको विशेषतः ॥१॥ प्राग्रूपं तस्य हृत्पीडा शूलमाश्रानमेव च । आनाहो वज्रवैरस्यं शंखनिस्तोद एव च ॥२॥ यदा स्रोतांसि संरुध्य मारुतः कफपूर्वकः । विष्वग्ब्रजति संरुद्धस्तदा श्वासान्करोति सः ॥३॥ 19. *svarabheda*, raucitas: अत्युच्चभाषणविषाध्ययनाभिघातसंदूषणैः प्रकुपिताः पवनादयस्तु । स्रोतःसु ते स्वरवहेषु गताः प्रतिष्ठां हन्युः स्वरं भवति चापि हि षड्विधः सः ॥१॥ 20 (fol. 22^b = 81^b = 28^b). *arochaka*, nausea: वातादिभिः शोकाभयातिलोभक्रोधैर्मनोम्लानरूपगंधैः । अरो-

¹ Quae sequuntur, collatis codicibus B. C. et commentarii ope emendata sunt.

² Haec sex vocabula *rūpae* synonyma sunt.

³ Nomina uncis inclusa e Wisei libro extracta sunt.

⁴ In codice C. *bhasmaka* (bulimy) additur. ⁵ व्यायाममङ्गं A.

चक्राः स्युः ॥ 21. *chhardi*, vomitus: दृष्टेर्दोषैः पृथक्सर्वैर्वि-
भत्सालोकनादिभिः । छद्वयः पंच विज्ञेयास्तासां लक्षणमुच्यते ॥ १॥
22. *trishná*, sitis: भयश्रमाभ्यां बलसंशयाद्वा ऊर्ध्वं चितं पित्र-
विवर्धनैश्च । पित्तं सवातं कुपितं नराणां तालुप्रपन्नं जनयेत्यपसां ॥ १॥
23. *múrchhá*, animi defectus: स्त्रीणाम्य बहुदोषस्य विरुद्धाहा-
रसेविनः । वेगाघातादभिघाताद्धीनसत्वस्य वा पुनः ॥ १॥ करणाय-
तनेषुग्रा वाह्येष्वभ्यन्तरेषु च । निवसंति यदा दोषास्तदा मूर्च्छति मान-
वाः ॥ २॥ संज्ञावहासु नाडीषु पिहितास्त्रिनादिभिः । तमोऽभ्युपैति
सहसा मुखदुःखव्यपोहकृत् ॥ ३॥ सुखदुःखव्यपोहाच्च नरः पतति काष्ठ-
वत् । मोहो मूर्च्छति तामाहुः षड्विधा सा प्रकीर्तिता ॥ ४॥ 24. *madá-
tyaya*, ebrietas: ये विषस्य गुणाः प्रोक्तास्ते मद्येऽपि प्रतिष्ठिताः ।
तेन मिथ्योपयुक्तं भवत्युग्रो मदात्ययः ॥ १॥ किंतु मद्यं स्वभावेन यथैवात्रं
तथा स्मृतं । अयुक्तियुक्तं रोगाय युक्तियुक्तं यथामृतं ॥ २॥ 25. *dáha*,
aestus: त्वचं प्राप्नः स पानोष्मा पित्तरक्ताभिर्मूर्च्छितः । दाहं प्रकुरुते
घोरं पित्तवज्ज्वलं भेषजं ॥ १॥ 26. *unmáda*, insania, et 27. *bhú-
tonmáda*, furor lymphaticus: मदयंत्युद्धता दोषा यस्मादुन्मागी-
मागताः । मानसोऽयमतो व्याधिरुन्माद इति कीर्तिताः ॥ १॥ एकैकशः
सर्वशश्च दोषैरत्यर्थमूर्च्छितैः । मानसेन च दुःखेन स पंचविध उच्यते ॥ २॥
विषाद्वर्तते षष्ठश्च यथास्वं तत्र भेषजं । स चाप्रवृद्धस्तरुणो मदसंज्ञां
विभर्ति हि ॥ ३॥ 28. *apasmára*, morbus comitialis: तमःप्र-
वेशसंभो दोषोद्रेकहतस्मृतिः । अपस्मार इति ज्ञेयो गदो घोरश्च-
तुर्विधः ॥ १॥ हृत्कंपः शून्यता खेदो ध्यानं मूर्च्छा प्रमूढता । निद्रानाशश्च
तस्मिंस्तु भविष्यति भवत्यय etc. ॥ २॥ 29. *vátavyádhi* (nervous
diseases): रुक्षशीतात्यलघुन्यवायातिप्रजागरैः । विषमादुपचाराच्च
दोषामृक्प्रवणादपि ॥ १॥ लंघनप्रवनात्यध्वन्यायामातिविचेष्टितैः । धातूनां
संज्ञयाचिंताशोकोरोगादिकर्षणात् ॥ २॥ वेगसंधारणादामादभिघातादभो-
जनात् । मर्मवाधादजोष्टाच्च शीघ्रयानापतंसनात् ॥ ३॥ देहे स्रोतांसि
रक्तानि पूरयित्वानिलो बली । करोति विविधान्याधीन्सर्वैर्गैकांगसं-
श्रितान् ॥ ४॥ 30 (fol. 34^b = 119^b = 44^a). *vátavyádhi* (cf.
Wise, p. 266): लवणाग्नकटुक्षारिण्योष्णाजीर्णभोजनैः । क्लिप्तशुष्कां-
बुजानूपमांसपिण्याकमूलकैः ॥ १॥ कुलप्यामनिष्पावशाकादिपलले-
क्षुभिः । दध्यारनालसौवीरशुक्लतक्रसुरासवैः ॥ २॥ विरुद्धाध्यजनक्रोधदि-
वास्त्रप्रजागरैः । प्रायशः सुकुमाराणां मिथ्याहारविहारिणां । स्थूलानां
सुखिनां चापि कुप्यते वातशोणितं ॥ ३॥ 31 (*úrustambha*, para-
lysis of the lower extremities, Wilson; cf. Wise, p. 390):
शीतोष्णद्रवसंशुष्कगुरुस्निग्धैर्निधेवितैः । जीर्णौजीर्णं तथायाससंश्लोभसु-
प्रजागरैः ॥ १॥ सक्षेप्समेदःपवनमाममत्यर्थसंचितं । अभिभूयेतरं दोषमूर्ध-
चेत्प्रतिपद्यते ॥ २॥ सकथ्यस्थिनी प्रपूर्यातः स्नेप्सणा स्तिमितेन च ।
तदा स्तभ्राति तेनोरु स्तभ्रौ शीतावचेतनौ ॥ ३॥ 32. *ámaváta*
(acute rheumatism): विरुद्धाहारचेष्टस्य मंदगनेर्निश्चलस्य च ।
स्निग्धं भुक्तवतो ह्यसं व्यायामं कुर्वतस्तथा ॥ १॥ वायुना प्रेरितो ह्यामः
स्नेप्सस्थानं प्रधावति । तेनात्यर्थं विदग्धोऽसौ धमनीः प्रतिपद्यते ॥ २॥
वातपित्तकफैर्भूयो दूषितः सोऽन्नजो रसः । स्रोतांस्यभिर्भ्यंदयति नाना-
वर्णोऽतिपिच्छलः ॥ ३॥ 33. *śūla*, dolor colicus: (अनंगनाशाय

हरस्त्रिशूलं etc. ॥ १॥ स विष्णुर्हंकारविमोहितात्मा etc. ॥ २॥) दोषैः
पृथक्समस्तामङ्गैः शूलोऽष्टधा भवेत् । सर्वेष्वेतेषु शूलेषु प्रायेण पवनः
प्रभुः ॥ ३॥ 34. *udávrta* (retention of discharges): वात-
विस्मृतजुंभाशुश्लवोद्गारवर्मादिभ्यैः । क्षुब्धोच्छ्वासनिद्राणां भृत्योदावर्त-
संभवः ॥ १॥ Huic 35. *ánáha* (Wise, p. 353) adjungitur.
36. *gulma* (swellings in the abdomen): दृष्टा वातादयोऽत्यर्थं
मिथ्याहारविहारतः । कुर्वन्ति पंचधा गुल्मं कोष्ठांतर्ग्रैपिरूपिणं ॥ १॥
तस्य पंचविधं स्थानं पार्श्वं हृन्नाभिवत्स्यः । हृन्नाभ्योरंतरे ग्रंथिः संचारी
यदि वाचलः । वृत्तश्च योऽपचयवान्स गुल्म इति कीर्तिताः ॥ २॥
37. *hydroma*, cardialgia: अत्युष्णगुर्वस्त्रकपायतिक्त्रश्रमाभिघाता-
ध्ययनप्रसंगैः । संचितनैवेगविधारणैश्च हृदामयः पंचविधः प्रदिष्टः ॥ १॥
दृपयित्वा रसं दोषा विगुणा हृदयं गताः । हृदि बाधां प्रकुर्वन्ति हृद्रोगं
तं प्रचक्षते ॥ २॥ 38. *mútrakrichhra*, stranguria: व्याया-
मतीक्ष्णौषधरुक्षमद्यप्रसंगानित्यद्रुतपृथयानात् । आनूपमांसाध्यशनाद-
जीर्णात्युर्मूर्तकृच्छ्राणि नृणां तथाष्टौ ॥ १॥ पृथङ्मूलाः स्रैः कुपिता
निदानैः सर्वेऽथवा कोपमुपेत्य वस्तौ । मूतस्य मार्गं परिपीडयति यदा
तदा मूत्रयतीह कृच्छ्रात् ॥ २॥ 39. *mútrágháta* (Wise, p. 364):
जायते कुपितैर्दोषैर्मूत्राघातास्त्रयोदश । प्रायो मूत्रविघाताष्टौवातकुंड-
लिकादयः ॥ १॥ 40 (fol. 43^b = 145^b = 54^a). *ašmarí*, calcul-
lus: वातपित्तकफैस्त्रिस्तुतुर्थौ शुक्रजा परा । प्रायः स्नेप्साश्रयाः सर्वा
अश्मर्यः स्युर्यमोपमाः ॥ १॥ 41-43. *prameha* (Wise, p. 359),
madhumeha, *pidiká*: आस्यामुखं स्वप्रमुखं दधीनि ग्राम्यौदकानू-
परसः पर्यासि । नवान्नपाने गुडमेक्ष्वं च प्रमेहेहेतुः कफकृच्च सर्वे ॥ १॥
44. *medas*, obesitas: अत्यायामदिवास्त्रप्रक्षेप्सलाहारसेविनः । मधु-
रोऽन्नरसः प्रायः स्नेहान्मेदो विवर्धयेत् ॥ १॥ मेदसावृतमार्गात्वात्पुण्यंतन्ये
न धातवः । मेदस्तु चीयते तस्मादशक्तः सर्वकर्मसु ॥ २॥ 45. *udara*,
uteri inflatio: रोगाः सर्वेऽपि मंदाग्नौ सुतरामुदराणि च ।
अजीर्णान्मलिनैरवैर्जायते मलसंचयात् ॥ १॥ रुद्धा खेदांबुवाहीनि दोषाः
स्रोतांसि संचिताः । प्राणाग्न्यपानान्मंदूष्य जनयंत्युदरं नृणां ॥ २॥
46. *śoṭha*, tumor: रक्तपित्तकफान्वायुर्दुष्टो दुष्टान्वहिसिराः । नीत्वा
रुद्धगतिस्तैर्हि कुर्यात्स्वङ्गाससंश्रयं । सोत्सेधं संहतं शोथं तमाहुर्निश्च-
यादतः ॥ १॥ 47. *vridhhi* (Wise, p. 370): क्लृप्तोऽनूर्ध्वगतिर्वायुः
शोथः शूलकरश्चरन् । मुष्कौ वंक्ष्यतः प्राप्य फलकोषाभिवाहिनीः ।
प्रपीड्य धमनीवृद्धिं करोति फलकोषयोः ॥ १॥ 48. *galaganda*,
struma: निचङ्गः श्रयथुर्यस्य मुष्कवत्त्वते गले । महान्वा यदिवा
हृत्सो गलगंडं तमादिशेत् ॥ १॥ वातः कफश्चापि गले प्रदुष्टो मन्ये तु
संसृत्य तथैव मेदः । कुर्वन्ति गंडं क्रमशः खलिंगैः समन्वितं तं गलगं-
डमाहुः ॥ २॥ Eodem capite 49. *ganḍamálá* (scrofulous
swellings), 50. *granthi*, 51. *apachí*, 52. *arbuda* tractan-
tur. 53. *ślípada*, elephantiasis: यः संचरो वंक्ष्यतो भृशार्तिः
शोथो नृणां पादगतः क्रमेण । तच्छीपदं स्यात्करकण्ठेनैव शिश्नौष्ठनासा-
खपि केचिदाहुः ॥ १॥ 54. *vidradhi*: त्वग्रक्ष्मांसमेदांसि प्रदूष्या-
स्थिसमाश्रिताः । दोषाः शोफं शनैर्घोरं जनयंत्युच्छ्रिता भृशं ॥ १॥ महा-
मूलरुजावतं वृत्तं वाप्यथवायतं । स विदूधिरिति ख्यातो विज्ञेयः

बद्धिधश्च सः ॥२॥ 55-59. de variis ulceribus et tuberibus. 55. *vraṇaśoṭha* (Wise, p. 187): एकदेशोत्थितः शोथो ब्रणानां पूर्वैलक्षणं । बद्धिधः स्यात्पृथक्सर्वदोषास्त्रागंतुकस्तथा ॥१॥ शोथाः षडेते विज्ञेयाः प्रागुक्तैः शोथलक्षणैः । विशेषः कथ्यते तेषां पक्षापक्क-विनिश्चये ॥२॥ 56. *śārīravraṇa* : द्विधा ब्रणः परिक्षेयः शारी-रागंतुभेदतः । दोषैराद्यस्तयोरन्यः शस्त्रादिद्यतसंभवः ॥१॥ 57. *sadyo-
vraṇa* : नानाधारानुसृष्टैः शस्त्रैर्नानास्थाननिपातितैः । भवंति नाना-कृतयो ब्रणास्तांस्तान्निबोध मे ॥१॥ छिन्नं भिन्नं तथा विद्धं क्षतं पिचि-तमेव च । घृष्टमाहुस्तथा षष्ठं तेषां वक्ष्यामि लक्षणं ॥२॥ 58. *bha-
gnavraṇa* : भग्नं समासाद्विविधं वर्तते कांडे च संघौ च हि तत्र संघौ । उत्पिष्टविष्टिष्टविवर्तितं च तिर्यग्गतं स्निग्धमथश्च घोटा ॥१॥ 59. *nādiraṇa* : यः शोफमाममतिपक्कमुपेक्षतेऽज्ञो यो वा ब्रणं प्रचुरपूयमसाधुवृत्तः । अन्तरं प्रविशति प्रविदार्य तस्य स्थानानि पूर्व-विहितानि ततः सपूयः ॥१॥ 60 (fol. 58^a = 189^b = 73^b). *bha-
gandara* (Wise, p. 388): गुदस्य झंगुले स्त्रेले पार्श्वतः पिडकार्ति-कृत् । भिन्ना भगंदरो ज्ञेयः स च पंचविधो मतः ॥१॥ 61. *upadanśa* (Wise, p. 373): हस्ताभिघातान्नखदंतघातादधावनादत्युपसेवनाद्वा । योनिप्रदोषाच्च भवंति शिश्ने पंचोपदंशा विविधापचारैः ॥१॥ 62. *śū-
kadosha* (Wise, p. 380): अक्लमाच्छेफसो वृद्धिं योऽभिवाञ्छति मूढधीः । व्याधयस्तस्य जायंते दश चाष्टौ च शूकजाः ॥१॥ 63. *kush-
ṭha*, lepra : विरोधीन्यन्नपानानि द्रवस्निग्धगुरुणि च । भजतामागतां छर्दि वेगांश्चान्यान्प्रतिघ्नतां ॥१॥ etc. 64-66. *śītapitta, udarda, koṭha* (Wise, p. 269): शीतमारुतसंस्पृश्यात्प्रवृद्धौ कफमारुतौ । पिप्पलेन सह संभूय चहिरंतर्विसर्पतः ॥१॥ पिपासारुविह्वलासनोहसा-दांगमौरवं । रक्तलोचनता तेषां पूर्वरूपस्य लक्षणं ॥२॥ 67. *amlapitta* (Wise, p. 353): विरुद्धदुष्टाग्नविदाहिपित्तप्रकोपिपानान्नभुजो विदग्धः । पित्तस्वहेतुपचितं पुरा यत्तदग्नपित्तं प्रवर्तति संतः ॥१॥ 68. *visarpa* (erysipelas) : लवणाग्नकटूष्णादिसेवनाद्दोषकोपतः । विसर्पः सप्तधा ज्ञेयः सर्वतः परिसर्पणात् ॥१॥ 69. *visphoṭa, pu-
stula* : कटूष्णतीक्ष्णोष्णविदाहिरुक्षक्षारैरजीर्णाध्यशनात्तपैश्च । तपतु-दोषेण विपर्ययेण कुप्यंति दोषाः पचनादयस्तु ॥१॥ त्वचसाश्रित्य ते रक्तं मांसास्थीनि प्रदूष्य च । घोरान्कुर्वन्ति विस्फोटान्सर्वान् ज्वरपुरःसरान् ॥२॥ 70 (fol. 65^b = 209^b = 83^a). *masūrīkā, variolae* : कटूष्णल-वणक्षारविरुद्धाध्यशनाच्छेदः । दुष्टनिष्पावशाकाद्यैः प्रदुष्टपवनोदकैः ॥१॥ क्रुद्धग्रहेक्षणाच्चापि देशे दोषाः समुद्भूताः । जनयंति शरीरेऽस्मिन्दुष्ट-रक्तेन संगताः । मसूराकृतिसंस्थानाः पिटकाः स्युर्नसूरिकाः ॥२॥ 71. *kshudraroga*, de quadraginta morbis minoribus (Wise, p. 412): स्निग्धा सवर्णा ग्रथिता नीरुजा मुहसंनिभा । कफवा-तोत्थिता ज्ञेया बालानामजगल्लिका ॥१॥ etc. (Suśruta I, 292.) 72. *mukharoga*, oris morbi sexaginta quinque: कर्कशौ परुषौ स्तब्धौ संप्राप्तानिलवेदनौ । दात्येते परिपाठ्येते ओष्ठौ मारुत-कोपतः etc. 73. *karṇaroga*, triginta tres aurium morbi : समीरणः श्रोत्रगतोऽन्यथा चरन् समंततः शूलमतीव कर्णयोः । करोति दोषैश्च यथास्मभावृतः स कर्णशूलः कथितोऽतिकष्टः ॥१॥ 74. *nāsā-*

roga, triginta et unus naṣi morbi : आनस्यते यस्य विशुष्यते च प्रक्षिद्यते धूयति चापि नासा । न वेत्ति यो गंधरसांश्च जंतुर्दृष्टं व्यवस्येन्नमपीनसेन ॥१॥ 75. *netraroga*, oculorum morbi : उष्णाभितमस्य जलप्रवेशाद्दूरक्षणात्स्वप्रविपर्ययाच्च । स्वेदाद्रजोभूमनिषे-वणाच्च छर्दोर्विघाताद्भ्रमनातियोगात् ॥१॥ द्रवत्तथान्नास्त्रिंशः सेवनाच्च विषमूलसंधानिलसंग्रहाच्च । प्रसक्तसंरोदनशोककोपाच्छिरोभिघातादतिम-द्यपानात् ॥२॥ तथा क्षतूनां च विपर्ययेण क्लेशाभिघातादतिमैथुनाच्च । वाय्वग्रहात्सूक्ष्मनिरोक्षणाच्च नेत्रे विकाराश्चनयंति दोषाः ॥३॥ 76. *śi-
roroga*, capitis dolor : शिरोरोगास्तु जायंते वातपित्तकफैस्त्रिभिः । संनिपातेन रक्तेन क्षयेण कृमिभिस्तथा ॥१॥ 77. de mulierum morbis. 78. *bālaroga*, infantium morbi. 79. *viśha*, de venenis : स्यावरं जंगमं चैव द्विविधं विषमुच्यते । मूलाद्यात्मकमाद्यं स्यात्परं सर्पादिसंभवं ॥१॥ निद्रां तंद्रां क्लमं दाहं संपाकं लोमहर्षणं । शोकं चैवातिसारं च कुरुते जंगमं विषं ॥२॥

Codex post annum 1815 exaratus est. (WILSON 42.)

746.

Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 283. Long. 11. Lat. 5. Linn. 10, 11.

Mādhavae Rugvinishchayas, cum commentario, *Ātan-
kadarpaṇa* appellato, quem Vaidya-*Vāchaspatī*, Pramo-
dae filius, composuit. Scholiasta his versibus praefatur : तुलशीकुसुमं दधन्नमालप्रतिभं वल्लवगोपचलप्रसक्तं किमपि त्रिभुवनै-
कमूलकंदं परमानंदमहं महः स्मरामि १ *Śrī-Hammīra-nareṣva-
raḥ* समभवत्प्रौढप्रतापानलज्वालाजालकरालदग्धपवनप्राग्भारशुष्के-
धनः यस्य क्षौतुसभागणेष्वपि यशः खलोकैकज्ञोलिलनीकज्ञोलामल-
मंगनाः सुमनसां गायंति रोमांचिताः २ प्रत्यर्षिश्चित्तिनाथसार्थे etc. ॥३॥ तस्याभवद्वैद्यवरः प्रभूतविश्वासपात्रं विदितश्चरितैः प्रमोदनामा सकल-
प्रमोदी कलाविलासैकनिधिर्द्विजेंद्रः ४ ज्येष्ठो भवन्नस्य सुतः प्रशस्तः शास्त्रार्थवेत्ता शिवशक्तिचेताः *Rauṣarma-nāmnā* प्रथितः कला-
भिर् *Mahammada-kshonipateḥ sabhāyām* ५ अन्योऽपि तस्यास्ति सुतः कनीयान् वाचस्पति सत्त्वगुणैकसंगतिः महोदयाः प्री-
तिमतः समस्ता यं वैद्यविद्याः स्वयमध्यजीपगन् ६ भृगुवचनविकारैश्चा-
रुचंचच्चरितैश्चरकचतुरचेताः सुश्रुते सुश्रुतो यः कपिलमतिवयस्यैर्ब्रह्म-
विद्यारहस्यैः प्रकटितषट्पुण्ड्रिबुद्धिकायादसिद्धः ७ तेनोज्ज्वला विवृति-
रत्सधियां हिताय संबध्यते विबुधनाथवसंग्रहस्य विज्ञाय तार्किकवरक-
विचारवेद्यं वैषम्यगुणवशान्मधुकोषवर्धं ८ ॥

Praeter medicos antiquiores hos fere auctores lau-
dat: *Kārttika* fol. 118^b. 235^a; *Gadādhara* 34^a. 95^b; *Gayadāsa* 118^b. 133^b; *Jagadvaidyaka* 10^b; *Jejjāṭa* 118^b. 122^a. 133^b; *Driḍhabala* 94^a. 122^a. 145^b; *Bhoja* 95^b. 167^b. 168^b. 190^a. 221^b; *Videha* 11^a. 82^a. 230^b.

Codex post annum 1790 parum accurate exaratus est. (WALKER 143.)

747.

Opera tria. Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 217. Long. 11. Lat. 4½.

Foll. 1-123. Linn. 8, 9. *Rugviniṣchayae* textus. (C.)

Hoc apographon multis distichis additiis interpolatum est.

De codice Havniensi cf. Westergaard, p. 104. Ex eodem opere fragmenta Berolinensia 954, 955. desumta sunt.

Haec voluminis pars anno 1670 a Narabhaṭṭā (Jávarágrame) exarata est. (WALKER 182^a.)

748.

Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 145. Long. 11½. Lat. 6. Linn. 10.

Śārngadharaśamhitā, quo libro *Śārngadharas*, Dāmodarae filius, therapiam (chikitsāsthānam) capitibus triginta duobus tractavit. Incipit:

श्रियं स दद्याद्भवतां पुरारिवेदगतेजःप्रसरे भवानी ।

विराजते निर्मलचंद्रिकायां महौषधीव ज्वलिता हिमाद्रौ ॥१॥

प्रसिद्धयोगा मुनिभिः प्रयुक्ताश्चिकित्सकैर्वैदुष्यो नुभूताः ।

विधीयते शास्त्रधरेण तेषां सुसंग्रहः सज्जनरंजनाय ॥२॥

Opus in partes tres divisum est: *pūrvakhaṇḍa*, capp. 1-7; *madhyamakhaṇḍa*, capp. 8-20; *uttarakhaṇḍa*, capp. 21-32. Capitibus sex primis auctor praecepta generalia e *sūtrasthāna* (1-4) et *śārīrasthāna* (5, 6) desumta tradit. 1. *paribhāśadhya*. 2. *bhaishajyakāloktidravayasagunavīryavipākāśakty-ritushatkākhyānādhya*. 3. *nāḍīparīkshānetraparīkshāmūtraparīkshādūtāgamanādiśakunalakṣaṇa-vaidyayātrāśakunalakṣaṇa-kālaśānananirūpaṇa*. 4. *dīpanapāchanādiguṇoktividhi*. 5. *kalādikathana-srīṣṭīkramakathana*. 6 (inc. fol. 22^a). *āhāroktigarbhotpattikumārāposhaṇoktiprakṛitilakṣaṇākhya*. 7. *rogagaṇanādhya*. 8. *svarasakalpanā*. 9. *kvāthādikalpanādhya*. 10. *phāṇṭādikalpanādhya*. 11 (fol. 43^b). *himakalpanā*. 12. *kalkakalpanā*. 13. *chūrṇakalpanā*. 14. *vaṭakādikalpanā*. 15. *avalehakalpanā*. 16 (fol. 60^a). *ghṛītakalpanā*. 17. *tailakalpanā*. 18. *āśa-vāriṣṭakalpanā*. 19. *dhātūpadhātuśodhanamāraṇakalpanā*. 20. *rasakalpanāvidhi*. 21. *snehapāna-vidhi*. 22 (fol. 90^b). *svedavidhi*. 23. *vamanavidhi*. 24. *virechanavidhi*. 25. *nirūhavastividhi*. 26 (fol. 100^a). *uttaravastividhi*. 27. *nasyavidhi*. 28. *dhūmapāna-vidhi*. 29. *gaṇḍūśhakavalapratīśāna-vidhi*. 30. *lepamūrdhatailakarnapūraṇa-vidhi*. 31. *ṣoṇitasāva-vidhi*. 32. *netraprasādanakarma*.

Operis epilogus hic: आयुर्वेदसमुद्रस्य गूढार्थमणिः संज्ञयाः ।
ज्ञाताः कैश्चिद्भूतैस्तैस्तु कृता विविधसंहिताः ॥ किंचिदर्धं ततो नीत्वा

कृतेयं संहिता मया । कृपाकटाक्षविशेषमस्यां कुर्वन्तु साधवः ॥ विविध-
गदातिदरिद्रानाशनं या हरिर्मणीव कतेति योगरत्नैः । विलसतु शास्त्र-
धरस्य संहिता सा कविद्वयेषु सरोजनिर्मलेषु ॥ Foliis 122-145.
index continetur.

Liber nuper Benaris editus esse dicitur. De codicibus Berolinensibus cf. Weber Catal. p. 281.

Codex anno 1801 exaratus est. (WILSON 293.)

749.

Foll. 118-122^a. Capita tria, quorum primum et tertium e *Śārngadharaśamhitā* excerpta sunt, secundum a *Malladeva* compositum est.

A. Fol. 118^b. distt. 9. *Nāḍīparīkshā*, de venarum pulsu tentando. Incipit: करस्यांगुष्ठमूले स्याद्वननी जीव-
साक्षणी । तच्चेष्टया सुखं दुःखं ज्ञेयं कायस्य पंडितैः ॥१॥ नाडी
धत्ते मरुत्कोपे जलौकासर्पयोगतिं । कूरंगकाकमंडूकगतिं पिहप्र-
कोपतः ॥२॥

B. Fol. 119. distt. 25. *Kālaśānanam*, a *Malladeva* compositum, quo aegrorum aut sanitatem recuperatorum aut moriturorum indicia traduntur. Quae aut e corporis habitu, aut prodigiis et somniis colliguntur. Incipit:

महादेवं नमस्कृत्य सुरासुरनराचिंतं ।

धीमता मल्लदेवेन कालज्ञानं निगद्यते ॥१॥

आदौ वैद्येन विज्ञेयः साध्यासाध्वो गदस्तथा ।

सकलो निष्कलश्चापि जीवितं मरणं च यत् ॥२॥

सकलं कालहीनं च निष्कलं कालसंयुतं ।

इंद्रियाणां विकारेभ्यो मरणाशरणं भवेत् ॥३॥

सौम्यकांतिर्नैतिश्चैव निमेषोन्मेषकारिणी ।

इत्थंभूता भवेद्द्रष्टुः (bhaved dṛiṣṭīḥ) चिरं रोगी स जीवति ॥४॥

Desinit in disticho: इदमायुःप्रमाणं हि मल्लदेवेन भाषितं । यो न
जानाति लोकेऽस्मिन् कथं वैद्यः स उच्यते ॥२५॥

C. Foll. 120-122^a. distt. 48. *Mūtraparīkshā*, de vesica inspicienda. Incipit: पश्चात् रजनीनामो घटिकानां
चतुष्टये etc.

Haec folia exeunte seculo superiore exarata sunt. (WALKER 137^f.)

750.

Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 103. Long. 12½. Lat. 4½. Linn. 8.

Hoc codice liber medicinalis continetur, a *Vṛinda* compositus, quo remedia in morbis singulis adhibenda traduntur. Incipit:

ध्यात्वा शिवं परमतत्त्वविचारवेद्यं
चंडीमभीष्टफलदां सगणं गणेशं ।
धन्वन्तरिं मुनिवरं मुनिसुसुतादी-
नात्वेयमुग्रतपसं मनसा प्रणम्य ॥
नानामतप्रथितदृष्टफलप्रयोगैः
प्रस्तावत्राक्सहितैरिह सिद्धियोगैः ।
वृंदेन मंदमतिनात्महिताय सम्यक्
संलिप्यते गहविनिश्चयाः क्रमेण ॥

Codex quum in fine mancus sit, titulus ex opere ipso erui non potest, nisi forte e corrupto illo prooemii *gahaviniṣchayāḥ* librum *Agadaniṣchaya* inscriptum fuisse conjicere liceat. *Vāgbhaṭam* et *Rājamārtandam* auctor aliquoties laudat.

Codex, hoc seculo ineunte negligentissime exaratus, in medio capite *Sārameyachikitsā* desinit, neque tamen duobus foliis amplius videtur deesse. (WILSON 296.)

751.

Lit. Bengal. Charta Ind. Foll. 305. Long. 19. Lat. 4. Linn. 8.

Prayogāmṛitam, de pharmacia liber, a *Vaidyachintāmani*, Vaidyaratnae et Durgae filio, Narasinhakavirājae discipulo, compositus. Incipit: तैरे तैरे तरयितनया etc.

गोविन्दचरणद्वन्द्वममन्दजलजं भजे ।
यत्न मन्दाकिनीवारि मकरन्दकषायते ॥
श्रीवैद्यरत्नात्मज एष यत्नात्
श्रीवैद्यचिन्तामणिनामधेयः ।
प्रबन्धवन्द्ये विनयोपयोगैः
Sadvaidya-Vṛindam नमति प्रकाशं ॥

Prooemio postquam auctor de metallis ad usus medicos praeparandis necnon de diagnosi (nāḍīparīkṣhā, jihvāparīkṣhā, mūtraparīkṣhā) disseruit, morborum singulorum remedia copiosissime proponit, necnon venena et medicinas vires vitamque restaurantes tractat. Quare alteram medicinae partem (chikitsāsthāna, kalpasthāna, uttarasthāna) complexus est.

Capita singula in codice nostro parum accurate indicata sunt, quamobrem pauca tantum a me excerpta sunt: rasāḍijāraṇavidhi fol. 16^a; mūtraparīkṣhāvidhi fol. 23^b; vaidyaprasaṇsāvidhi fol. 24^a; jvarachikitsā fol. 53^a; atī-sāra fol. 55^a; grahaṇī fol. 65^a; arṣas fol. 71^a; ajīrṇa fol. 76^a; kṛimiroga fol. 77^a; pāṇḍuroga-kāmalā-halī-maka fol. 79^b; raktapitta fol. 82^a; rājayakṣhma-kṣhata-kṣhīṇa fol. 92^b; kāsa fol. 96^a; hikkā fol. 96^b; śvāsa fol. 99^b; arochaka fol. 100^b; mūrchhā-bhrama-tandrā-nidrā-samnyāsa fol. 102^b; dāha fol. 103^a; unmāda fol. 105^b; vātaroga fol. 129^a; kṛimisūtra fol. 132^a; uraḥ-stambha fol. 132^b; āmavāta fol. 138^b; śūla fol. 145^b; udāvarta-ānāha fol. 145^b; gulma fol. 148^a; hṛidroga

fol. 148^b; urograha fol. 149^b; mūtrakṛichhṛa fol. 150^a; mūtrāghāta fol. 150^b; aṣmarī fol. 151^b; prameha-piḍakā fol. 158^b; medoroga fol. 159^b; yakṛit-plīhan fol. 167^a; ṣoṭha fol. 170^a; ślīpada fol. 176^a; vidradhi fol. 177^a; śārīrāgantudagdhavraṇa fol. 181^b; nāḍīvraṇa fol. 182^a; bhagandara fol. 183^a; upadaṇśā-dhikāra fol. 185^a; phulingaroga¹ fol. 185^b; śūkadoshā fol. 186^a; bhagna fol. 187^b; kuṣhṭha fol. 202^a; kilāsa fol. 203^a; śītapitta-udarda-koṭha fol. 204^a; amlapitta fol. 207^b; visarpa fol. 208^b; visphoṭa fol. 209^b; snā-yuka fol. 210^a; masūrikā fol. 210^a; kṣhudraroga fol. 213^b; kārṇaroga fol. 218^a; pīnasa fol. 221^b; netraroga fol. 234^b; śīroroga fol. 238^b; pradara fol. 241^b; strītā-nukaroga fol. 242^a; somaroga fol. 243^a; bandhyāroga fol. 244^a; kākabandhyāpraśamana fol. 244^a; mṛitavatsā fol. 245^b; yonivyāpad fol. 247^a; garbhīṇīsevyāsevyavidhi fol. 251^a; garbhopakramaṇādividhi fol. 253^a; bā-larogādhyāya fol. 264^b; viśharoga fol. 268^a; vājīkaraṇa fol. 277^b; rasāyana fol. 305^a.

Auctorum et librorum nomina haec pauca mihi obviam fuerunt: *Kaṇṭhārava*; *Mṛīḍānītantra*; *Yogamuktāvalī*; *Yogarātna*; *Yogarātnasamuchchaya*; *Ratnākara*; *Rasayāmala*; *Rāmarāja*, Nāḍīprakāśae (quem librum Śankarasena commentatus est) et Rasadīpikae auctor; *Śrīkaṇṭha*; *Sudāntasena*. Plura e codicibus accuratioribus erui poterunt.

Codex post annum 1815 exaratus est. (WILSON 49.)

752.

Foll. 140-174. Linn. 13. His foliis *Yogaśata* continetur, ab auctore anonymo scriptum, quo morborum medicamenta distichis circiter 250. traduntur. Textui interpretatio Guzeratica addita est. Incipit: सिंदूरपूरा-रुणविग्रहं तं । नत्वा गणेशं त्रिगुणत्वरूपं ग्रंथाननेकान् प्रविलोक्य सर्वान् । निबध्यते सारसमुच्चयो यं ॥१॥ कृत्स्नस्य तत्त्वस्य गृहीतधात्रा चिकित्सिताद्विप्रसृतस्य दूरं विदग्धवैद्यप्रतिपूजितस्य करिष्यते योगश-तस्य बंधः ॥२॥ परीक्ष्य हेत्वामयलक्षणानि चिकित्सि[त]ज्ञेन चिकित्स-केन । निरामदेहस्य हि भेषजानि भवंति युक्तान्यमृतोपमानि ॥३॥ आलस्यतंद्राद्विद्वद्भिर्गुडि । दोषप्रवृत्तिर्धनता च मूत्रे । गुरुद्वारु-चिसुप्रताभिरामान्वितं व्याधिमुदाहरंते ॥४॥

Distichon secundum et tertium initium operis antiquioris, quod et ipsum *Yogaśata* appellatur, constituunt². A quo libellus noster, in vulgi usum compilatus, omnino differt.

Haec folia anno 1711 a Devachandra (Navānagarama-dhye) parum accurate exarata sunt. (WALKER 181^f.)

¹ Dākṣhiṇātyā upadaṇśaviśeṣam phulinga- (i. e. sphulṅga) samjñayā vadanti.

² Hic, liber disticha 102. continens, cum commentariis *Amita-prabhavae* et *Rūpanayanae* in cod. E. I. H. 2357. exstat.

753.

Foll. 79-89. Linn. 18. *Kārajñānam*, temporis cognitio, libellus distichis 128. constans, *Ṣambhūnāthae*¹ tributus, quo medicinae elementa traduntur. Disticha singula interpretatio Guzeratica sequitur. Incipit:

कालज्ञानं कलायुक्तं शंभूनांतत्प्रभाषितं
देहिनां ज्ञायते मृत्युं पद्मिनीसैर्ययाक्रमं १

सथे कालज्ञानं ये ग्रंथे कलायुक्तं शंभू ने साहादेव (interpretis igitur opusculum a Śiva profectum esse opinatus est) तेषां कृत्यं छे येणं ग्रंथे प्राणीनुं आगलि ए छ मसवाडानां मृत्युं जानवुं ॥१॥

Capite primo praecepta generalia continentur. Secundum, de morbis sanabilibus, incipit: वात श्लेष्मा च पित्तं च ज्ञायते धातुदर्शनात् । भेदाभेदविभेदेन कालज्ञाने सदा युवं ॥३५॥ Tertio morbi insanabiles tractantur. Incipit: अनिलो याति पित्तस्य पित्तं जाति कफं ग्रहे कफः कंठ सनायाति जीवितं तस्य दुर्लभे ॥५०॥ Quarto venae enumerantur. Incipit: उल्लासश्च तथा लंवा मंदा च शरला (l. सरला) तथा कठिना च स्थिरा शुष्का मिडि (l. म्रिद्वी) रौद्रा प्रकीर्तिता ॥५३॥ Quinto denique febris curatio tractatur. Incipit: ज्वरस्य प्रथमे स्थाने वैद्यकेन दिनत्रयं न देयं कथितं तोयं भेषजं न च रोगिण ॥६६॥

In fine haec subscripta sunt: इति श्रीशंभूनाथविरचिते श्रीकालज्ञाने वैद्यकविचारे ज्वरस्थानवर्णनं पंचमो समुद्देशः ॥ इति श्रीकालज्ञानं समाप्तं ॥ Sequuntur vero capita duo, alterum de pulsus, alterum de vesicae examinatione (nāḍīparīkshā, mūtraparīkshā) agens. Prius incipit: स्नायु नाडी निमा (l. स्रसा) हंसा धमनी धरणी धरा तंतुकी जीवतक्षाता (?) स्थिरा चामयवाचकाः ॥१॥ वातपित्तकफद्वंद्वं तृतीयं सन्निपातकं साध्यासाध्यविवेकं च सर्वनाडी प्रकाशयेत् ॥२॥ Alterum incipit: पश्चात्परजनीयामे नाडिकानां चतुष्टये उत्थाप्या रोगिणो वैद्य मुदोत्सर्गं तु कारयेत् ॥१॥ आद्यधारा परित्यज्य मध्यधारासमुद्भवं स्वेतकाचमयो पात्रं क्षिप्त्वा मुलं परिच्छयेत् ॥२॥ Utrumque e *Śārngadhara-saṃhitae* capite tertio desumptum est.

Haec folia anno 1763 a Rūpavardhana exarata sunt. (WALKER 181^c.)

754.

Foll. 90-109. Linn. 7. His foliis *Vaidyajīvanam* continetur, quo libello *Lolimbārājas*, Divākarāe filius, morborum principalium remedia ita proposuit, ut versibus singulis mulierem amatam compellaret. Quod ingenii egestate, non ubertate, et poetarum inferiorum imita-

¹ Eidem auctori opus *Vaidyakasārasaṃgraha* sive *Hitopadeśa* dictum adscribitur, MS. E. I. H. 2071, quo in codice *parama-śaivāchārya-Śrīkaṇṭha-śiva* appellatur.

tione factum esse, harum rerum gnaros non latebit. Idem metra artificiosa adhibuit. Initium, collatis codicibus aliis emendatum, hoc:

प्रकृतिमुभगात्रं प्रीतिपात्रं रमाया
दिशतु किमपि धान इयामलं मंगलं वः ।

अरुणकमललीलां यस्य पादौ दधाते
प्रणतहरजटालीगांगरिगन्तरंगैः ॥१॥

रत्नं वामदृशां दृशां मुखकरं श्रीसप्रशृंगास्पदं
स्यष्टाष्टदशबाहु तद्भगवतो भर्गस्य भाग्यं भजे ।

यज्ञकेन मया घटस्तनि घटीमध्ये समुत्पाद्यते
पद्यानां शतमंगनाधरमुधास्पृधा विधानोद्भुरं ॥२॥

Divākara-prasādena rogyārogyasamīhayā ।
Samāsena vāyam kurmaḥ kāvyam sad-*Vaidyajīva*-
तथापि क्रियते ग्रंथः सन्ति यद्यपि दुर्जनाः । [nam ॥३॥

नहि दस्युभयाल्लोको दैन्यवानिह वर्तते ॥४॥
येषां न चेतो ललनासु लग्नं

मग्नं न *Sāhityasudhāsamudre* ।
ज्ञास्यन्ति ते किं नु महाप्रयासा-

नंधा यथा वारवधूविलासान् ॥५॥
गदगंजनाय चतुरैश्चरकाद्यै-

मुनिभिर्नृणां² करुणया कथितं यत् ।
अखिलं लिखामि खलु तस्य रहस्यं

स्वकपोलकल्पितमिहास्ति न किंचित् ॥६॥

गुरोरधीताखिलवैद्यविद्यः

पीयूषपाणिः कुशलः क्रियासु ।
गतस्पृहो धैर्यधरः कृपालुः

शुद्धोऽधिकारी भिषगीदृशः स्यात् ॥७॥
आदौ निदानविधिना विद्ध्यध्याध्याधिनिश्चयं ।

ततः साध्यं समीक्षेत पश्चाद्विषयगुणाचरेत् ॥८॥
औषधं मूढवैद्यानां त्यजंतु ज्वरपीडिताः ।

परसंसर्गसंसक्तं कलत्रमिव साधवः ॥९॥
पथ्ये सति गदातस्य किमौषधनिषेवणं ।

पथ्येऽसति गदातस्य किमौषधनिषेवणं ॥१०॥³
इह गमिष्यति वैद्यमतिः श्रमं

प्रथममेव पुरस्तु महासुखं ।
प्रियतमस्य मृगाक्षि समागमे

नवकरग्रहणे गृहिणी यथा ॥११॥
यतः सर्वेषु रोगेषु प्रायशो बलवाञ्छ्वरः ।

अतस्तस्य प्रतीकारं प्रथमं ब्रूमहे वयं ॥१२॥

Libellus distichis circiter 220. constat. eaque in sectiones quinque distribuuntur. 1. *jvarapratīkāre* pra-

² *Rudrabhaṭṭa* : *Ādigrahaṇāch* Charaka-Suśruta-Vāgbhaṭa-Bhoja-Bheḍa-Bhṛigu-Agniveśādayaḥ.

³ *Gomūtrikābandhaḥ*.

thamo vilāsaḥ fol. 96^b; 2. *grahanīpratīkāra* fol. 98^b; 3. *garbhīpratīkāra*. Incipit: अतः परं कोमलवाणि कास-
श्चासप्रतीकारमुदीरयामः । निहंति कासं गुरुपंचमूलीकृतः कषायश्चप-
लासहायः ॥ Desinit in fol. 102^a; 4. *kshayādipratīkāra*
fol. 107^a.

Pulvis a *Gangādhara* praeparatus (*Gangādhara*chū-
ṇam) in fol. 97^b. laudatur. Ceterum in foliis 101^b. et
102^a. pro *Lolimbae* distichis versus variantes leguntur,
quibus subscriptio: 'Ratnakalā-kṛitam pāthāntaram,'
addita est. Neque silentio praeterierim, *Lolimbae* loco
in codicibus compluribus *Lolimma* sive *Lollimma* legi.

In fine hoc distichon invenitur:

आयुर्वेदवचोविचारसमये धन्वंतरिः केवलं
सोमगानविदां दिवाकरसुधांभोधित्रियामापतिः ।
उत्तंसः कविताकृतां मतिमतां भूभृत्सभाभूषणं
कांतोत्थाकृतं वैद्यजीवनमिदं लोहिल्लराजः कविः ॥

Ad librum nostrum in codd. E. I. H. 2071. 2180.
commentarius a *Rudrabhaṭṭa*, *Koṇerabhaṭṭae* filio,
Vishṇus nepote, scriptus, exstat¹. Scholiasta in fine
libri haec de gente sua tradit:

Yatrāgatā *Tryambakaparvatā* cha *Godāvarī Sindhu-
nadena* yuktā । tatrāsti *Godātaṭamadhya*deṣe *Shatkhēṭa-
kākhyaṃ* nagaram suramyam ॥ 1 ॥ *Shat khēṭakair* yu-
ktam idam hi, tatra *Māṇḍābbidho* vaṇṣakaro babhūva ।
śrī-*Rāmadevena* nṛpeṇa datto dharmādhikāraṣ cha ni-
bandhamūlaḥ ॥ 2 ॥ *Māṇḍābbidhe* vaṇṣavare vareṇyaḥ
śrī-*Kṛishṇa*-nāmā bhishag uttamo 'bhūt । kṛitam *subhā-
shyam* Charakasya yena, granthaṣ cha *Sāhityasudhā-
samudraḥ*² ॥ 3 ॥ *Kṛishṇād* abhūd amalakīrtilatāvitānaḥ
śrī-*Hīrabhaṭṭa* (*Hīrabhadra* codex 2071.) iti vaidyakulā-
vatansaḥ । tasmād abhūvans tanayāṣ cha pancha, guṇaiṣ
cha kāntya munibhiḥ samānāḥ ॥ 4 ॥ *Nārāyaṇo* jyeshta-
taraṣ cha teshām, *Omkāragranthaṣ* cha kṛito hi yena ।
tasyānujo *Vishṇusamānakīrtiḥ* śrī-*Vishṇu*-nāmā bhisha-
jām vareṇyaḥ ॥ 5 ॥ tasyābhavat sūnur udārakīrtiḥ *Koṇerā-
bhaṭṭābbidhavaidyavaryaḥ* (कोनेर cod. 2180. कोणेरि cod.
2071.) । granthaḥ kṛito yena cha lakshasamkhyāḥ, samu-
dratulyāḥ sakalopayogī ॥ 6 ॥ Svastiśrīmatpravṛittāḥ sa-
kalagunaḥ gāṇālamkṛito buddhimāṇṣ cha, svāntaśrāntār-
tiśāntiḥ, śrutivihitasadācharavistāradhuryaḥ । dugdāb-
dher labdhajanmā bhishag apara iva jnānataḥ kīrti-
taṣ cha śrīmach-*chhri-Khānakhānātulasadasi* tv abhūd
vaidyavidyānavadyaḥ ॥ 7 ॥ *Koṇerabhaṭṭasya* cha sūnur
āsīt śrī-*Rudra*-nāmā jagati prasiddhaḥ । ṭikāḥ kṛitā yena
cha panchasamkhyāḥ samudratulyā bhishajām cha mā-
nāḥ ॥ 8 ॥ ṭikā madīyā cha bhishagvarāṇām syād vṛit-

¹ Incipit: नन्वा शिवां *Chirajāmbām* तातं कोणेरसंज्ञितं । वैद्यजी-
वनकाव्यस्य दीपिकां प्रतनुम्यहं ॥

² Cf. supra distichon quintum.

taye jnānavivṛiddhaye cha । vidyāvatām chāpi vinoda-
hetor bhishagvarāṇām guṇinām cha kosaḥ ॥ 9 ॥ *Mirā-
khāna*-niyogena ṭikēyam cha mayā kṛitā । tena puṇyena
sakalam jagad astu nirāmayam ॥ 10 ॥

Haec voluminis folia anno 1708 exarata sunt.
(WALKER 181^d.)

755.

Foll. 172-188. *Vaidyavallabhas*, i. e. medicorum
amicus, quo libello, disticha 327. continente, *Śāṅga-
dharas*, *Vaidyarāja* filius, febrium sanandarum remedia
tradidit. Incipit:

उदयगिरिशिरस्यो निद्रया मूढमेत-
ज्जगदगदमशेषं निर्मिमीते [५] निशं यः ।
अमिततममिस्रोद्गमदारिद्र्याहारि-
प्रसुमरकिरणौषः [५] स्तान्मुदे वः स देवः ॥ १ ॥
दिव्यस्त्रीकुचपत्रवत्पविरोत्तासैकहेतुं सुधा-
पूर्णे यः कलशं दधज्जलनिधेराविबभूवेक्षया ।
नानाव्याधिभरातुराखिलजगज्जीवातुरायुः स्थिरं
दिश्याद्वो दुरितोधकुंजरहरिर्देवः स धन्वंतरिः ॥ २ ॥
रणप्रवणदानवव्रजविमुक्तशस्त्रास्त्रज-
व्रणप्रजनितव्यथाविधुरवासवाराधितौ ।
स्युरङ्गुरुतरज्ज्वरप्रचुरतिग्मतापादित-
प्रजाश्रितपदावुजौ सततमश्विनौ संस्तुमः ॥ ३ ॥
अद्वैतोदधिगाहनादविरतं विध्वस्ततापद्वयः
स्वांताविःकृतनित्यनिर्मलचिदानंदप्रबोधोदयः ।
वैकुण्ठाश्रमसंज्ञया यतिपतिर्नैव स्यान्नमस्यास्पदं
कस्यायं निगमांतशास्त्रविलसत्कांतारकंटीरवः ॥ ४ ॥
प्रणम्य पद्मासनदक्षदस-
सहस्रदृक्काशिपतीन् गुरुश्च ।
ज्वरस्य हेत्वाकृतिभेषजानि
वदामि किंचिद्विबुधप्रियेऽस्मिन् ॥ ५ ॥ etc.

मृगामयास्थो मृगजातिवृक्तः प्रलेपको [५] जाविषु चूर्णेकोऽन्ने । उष्णी-
षसंज्ञः सरीसृपेषु पचप्रिसूनेषु च नीलिकासु ॥ १ ॥ कुंकुमको गोधूमे
ज्योतिःकस्त्वौषधीषु सर्वसु । ग्रंथिकासंज्ञा व्रततावित्यभिधानैज्वर कथि-
ताः ॥ २ ॥ दुष्टाः स्वहेतुभिरुपेत्य मला प्रकाममामासयं च रसमामम-
योष्मयुक्ताः । रुद्धा जवाद्रसवहानि शिरामुखानि पक्वाशयात् ज्वलन-
माशु वहिर्निरस्य । व्याप्याखिलामपि तनुं परितस्तपंतो निर्वर्त्तयन्ति
सपदि ज्वरमात्मरूपं ॥ ३ ॥ तं वातपित्तकफसंकरसंनिपातांगंतुप्रभेदत
इहाष्टविधं वदंति । भेदान्युनः क्षयविवृद्धिविशेषभिन्नदोषोद्भवान्न गणयन्ति
हि सुश्रुताद्याः ॥ ४ ॥

Fol. 173^b. *Vātajvarapratīkāra*. *Pittajvarapratīkāra*.
Fol. 174^a. *Śleshmajvarapratīkāra*. *Vātapittajvarapratī-
kāra*. Fol. 174^b. *Vātaśleshmajvarapratīkāra*. *Śleshmapit-
tajvarapratīkāra*. Fol. 176^a. *Samdhigachikitsā*. Fol. 176^b.
Antakajvara. Fol. 177^b. *Rugdāhapratīkāra*. *Chitta-*

bhramachikitsá. Fol. 178^b. Kārṇakapratīkāra: अथयुर-
तिबहुव्ययस्त्रिदोषश्चरविरतेर्भवति सूत्रेण यः । प्रलपनमदमोहकंपकं-
ठग्रहवधिरुक्करः स कर्णकाख्यः ॥ Fol. 178^b. Kaṇṭhakubja-
pratīkāra: हनुस्तंभदाहारुचिश्चासकंप्रलापाभितापव्यथामोहसंपत् ।
शिरोरुग्ज्वरो येन रोधो गलस्य भुवं जायते कंठकुञ्जः स्मृतः सः ॥
Fol. 179^a. Śītagātrapratīkāra. Tandrikachikitsá. Fol.
179^b. Pralāpapratīkāra. Raktashṭhīvipratīkāra. Fol.
180^a. Bhugnanetrapratīkāra. Fol. 180^b. Samnipāta-
bhairavo rasaḥ. Fol. 181^a. Abhinyāsachikitsá. Jihva-
kachikitsá.

In fine haec leguntur :

सुधीरभूत्संसदि भूपतीनां
सम्मानभागनावरवंशजन्मा ।
दोषज्ञमान्यः सुकविः कलावान्
दयानिधानं भुवि देवराजः ॥
तस्यात्मजः शाङ्गधरस्त्रिलोकी-
पतिं त्रिनेत्रं त्रिपुरां च शश्वत् ।
ध्यायन्निमां वैद्यमुदे त्रिदोष-
श्चरच्छिदे च त्रिशतीं चकार ॥
मय्यनुग्रहबुद्ध्या वा कवित्वश्रुतिकौतुकात् ।
संतः संततमेवैनामाद्रियध्वं मनोरमां ॥

Haec voluminis pars anno 1653 exarata est.
(MARSH 328^c)

756.

Foll. 98-124. Linn. 5. *Sataslokichandrakalā*, cen-
tum distichorum lunae digitus, i. e. centum disticha,
quorum sena dena partem minorem constituunt. Hoc
libello *Vopadevas*, Keṣavae filius, Dhaneṣae discipulus,
senis denis distichis pulverum medicatorum (*chūrṇa*),
pilularum (*guṭikā*), electariorum (*avaleha*, *leha*), butyri
(*ūjya*, *ghṛita*), olei (*taila*), aquae (*udaka*) in medicinae
usum compositionem docuit. (A.) Distichon primum
emendatis emendandis adjuncti :

भैषज्यद्विजतारकाधिपतिरप्येति क्षपेशः क्षय-
स्त्रीणांगः शरणं शरस्वगणनाग्रस्यं यमार्तिच्छिदे ।
तं देवं तरयिषं प्रणम्य स रुजां सौख्याय कुर्मः शत-
श्लोकीं षोडशकोक्तचूर्णगुटिकालेहाज्यतैलोदकां ॥ १ ॥

Desinit in disticho :

कैलाशाचलमौलिमंडनमणेनृत्योत्सवे यद्यशो
गायति त्रिदशांगनाः कलरणझंभीरतारस्वरैः ।
चक्रे चंद्रकलांशुगोपितशतश्लोकीं¹ पदोच्चासिनीं
स त्रैलोक्यमहाकवींद्रतिलकः श्रीबोपदेवः कविः ॥ १०० ॥

Haec folia medio seculo superiore exarata sunt.
(WALKER 201^g.)

¹ °कलां सुगोपित° MSS.

757.

Foll. 139-177. Linn. 11. *Vopadevae Sataslokichan-
drakalā*. (B.) Additus est auctoris anonymi commen-
tarius, quo termini difficiliores vocabulis vulgatis expli-
cantur.

De codice Berolinensi cf. Weber Catal. p. 303.

Haec voluminis pars exeunte seculo superiore a Bhām-
naji, Vidyādharae filio, exarata est. (WALKER 137^h.)

758.

Foll. 122^b-138. His foliis tres operis medicinalis
cujusdam partes continentur.

A. Foll. 122^b-130. *Samnipātakalikā*, de curandis
febrium, trium humorum corruptione ortarum, quatuor-
decim generibus. Incipit :

रोगग्रस्तशरीरशान्तिकरणौ विश्वप्रमोदप्रदौ
भक्तिः पर्व(?)सुरौषसेवितपदौ त्रैलोक्यवेष्टाप्रदौ ।
मृत्युस्तिविधायिनौ स्मिन्नरुचा विद्योतिताशामुखौ
स्यातां तौ जगतः सुखाय सततं वैद्याय विद्याश्रितौ ॥ १ ॥

अञ्जान्निग्धौष्ण etc. ॥ २ ॥

Samdhikaṣ, *cha-antakaṣ* chaiva, *rugdāhaṣ*, *chittaribhira-
maḥ* ।

Śītāngas, *tandrikaḥ* proktaḥ, *kaṇṭhakubjaṣ* cha *kārṇa-
kaḥ* ॥ 3 ॥

Hāridro, *bhagnanetraṣ* cha, *raktashṭhīvi*, *pralāpakaḥ* ।
Jihvakaṣ chety *abhinyāsaḥ* *saṃnipātāt* chaturdaśa ॥ 4 ॥

B. Foll. 131-133. *Pākūdhya*, quo capite decocta
medicata quaedam traduntur. Incipit : क्षय पाकाध्यायं
व्याख्यास्यामः ॥ क्षय गोषरूपाक ॥ प्रस्यं गोक्षुरसूक्ष्मचूर्णमृदितं दूग्धा-
दके पाचितं । जावलेण लवंगलोहमरिचं कर्पूरमाकलकः ॥ etc.

Decoctorum nomina haec : *gokshurapāka*, *kauchā-
pāka*, *pippalīpāka*, *eraṇḍīpāka*, *jāvitripāka*, *ṣopārīpāka*,
nālikerapāka.

C. Foll. 134-138. Remedia hoc capite tradita ad
res obscenas pertinent, quales medicinae parte, *vājīka-
raṇa* appellata, tractari solent. Incipit : क्षय बीजस्तंभः ॥
बीजलिङ्गं मयि कृत्वा । पद्मसूत्रेण बंधयेत् । धारयेत्कटीदेशे तु बीज-
स्तंभनकृद्भवेत् ॥ १ ॥

Haec folia exeunte seculo superiore exarata sunt.
(WALKER 137^g.)

759.

Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 128. Long. 11.
Lat. 4. Linn. 8-10.

Anandakandas. Hoc libro ea remedia exponuntur,
quae e mercurio aliisque metallis et fossilibus (rasa,

uparasa) constant. Capita singula quum dialogi forma, a Bhairava cum Bhairavī (Pārvatī, Devī) habiti, tradantur, in promptu est suspicere, opus e Tantra quodam desumptum esse. Incipit:

रससंस्कारमीशानं यथावत्कथया भैरवः ॥
तथाष्टादश संस्कारा रसस्य परमेश्वरि ।
तेषां सिद्धिं साधक्या यथावत्कथयामि ते ॥
आदौ तु स्वदनं कर्म द्वितीयं मर्हनादिकं ।
मूर्च्छा तृतीयमुत्थानं चतुर्थं पातनं प्रिये ॥
पंचमं राधनं षष्ठं नियामं सप्तमं स्मृतं ।
दीपनं चाष्टमन्देवि नवमं चानुवासनं ।
दशमं चारणं देवि जारणं रुद्रसंज्ञकं ।
गर्भधृतिर्द्वादशं च वायुधृतिस्त्रयोदशी ।
चतुर्दशी स्याद्रागाख्या सारणा दशपंचम ।
अनुसारणा षोडशी स्याद्विख्याता प्रतिसारणा ॥ etc.

Partes singulae parum accurate indicatae sunt. Fol. 2^b. Athāto mardanam karma vakshyāmi. Atha murchhām prav. Fol. 3^a. adhahpātanam. Fol. 3^b. tir-yakpātanam, nirodhākhyam karma. Fol. 4^a. niyāmanam karma, dīpanam, anuvāsanam. Fol. 4^b. chāranam. Fol. 5^a. mūshikaraṇa. Fol. 8^a. ity abhrakābhishekaḥ, gandhakabhāvanā. Fol. 9^a. abhrakajāranam. Fol. 10^a. अत एव प्रवक्ष्यामि द्वंद्वमेलायनं शृणु ॥ Fol. 10^a. iti garbha-drāvanam. शिवे वक्ष्यामि ते वाद्यधृतिर्कर्म यथाक्रमं । यनोपयो (sic) भ्रकादिश्च धृतिर्भवति तच्छृणु ॥ Fol. 10^b. rasaranjanam. Fol. 21^a. रंजिकस्य रसंद्रस्य प्रवक्ष्ये सारणात्त्रयं ॥ Fol. 23^a. Iti Śrīānandakande chaturthollāsah. सामान्यजारणा प्रोक्ता वा या पूर्वं सदाशिव । विशेषजारणं ब्रूहि यथा जानाम्यहं प्रभो ॥ Fol. 26^a. Iti Śrīmahābhairavokte ānandakande amṛitī-karaṇaviśrāntau panchamollāsah. -- रसादिसंस्कारविधिं सर्वलोकनिवर्हणं । यथाक्रमं प्रवक्ष्यामि श्रूयतामवधानतः ॥ Fol. 55^b. Ānandakande trayaviṣṭatyullāsah. श्रीदेव्याच ॥ महारसैरुपरसैर्लोहैश्च परमेश्वर । आज्ञायय समस्तं तद्रसराजस्य बंधनं ॥ वैक्रांतस्य तु भागैकमष्टभागं तु सूतकं । कनकस्य तु सप्तांशं द्विपदीरसदंकरणं ॥ Fol. 62^a. Panchaviṣṭatyullāsah. रसलिंगं हेमवद्धं ब्रह्मविष्णुवंशवृक्षः । अपूजयन्त्यवद्धं गणेशस्त्वंदंदिनः ॥ Fol. 74^a. Shat-triṇollāsah. प्रणम्य परया भक्त्या भैरवं भैरवीं शिवं । उवाच विनयेनेदं लोकानां हितकारिणी ॥ -- कांताभ्रहेमकुलिशरसभस्मरसायनं । अतः परं महादेव श्रोतुमिच्छामि भैरव ॥ Fol. 80^b. Iti Ś. ā. a. daṣamollāsah. पुरा कैलाशशिखरे गह्वरेऽद्रिसुतेश्वरौ । चिरमा - क्रौडमानौ जिगीर्षतौ परस्परं ॥ तस्य रेतः सूतरूपः प्रवाहोऽभूच्चयोर्निहान् ॥ Fol. 88^b. आनंदकंदे - मोक्षासः ॥ सूतं वज्रं सुवर्णं च कांतलोहं तथाभ्रकं । पंचैतान्यमृतानि स्युः कल्पितानि नृणां मया ॥ मन्त्रकाञ्चिनि यो वेत्ति सोऽपि साक्षान्महेश्वरः । अहं रसरसश्चाहमावयोरंतरं न हि ॥ Fol. 89^b. aṣṭamollāsah. देवदेव चिदानंद

सच्चिदानंददायक । त्वयैव प्रतिबुद्धास्मि पूर्वं रसविधानकं ॥ इदानीं त्वत्प्रसादेन श्रोतुमिच्छाम्यहं प्रभो । गंधाद्युपरसानां च लोहानां हेमपूरणं ॥ पञ्चरागादिरत्नानां लक्षणं पादद्वयं (पाराद्वयं MS.) । संस्कारं च गुणान्ब्रूहि यथा जानाम्यहं प्रभो ॥ Fol. 112^b. panchamollāsah. खुरकं मिश्रकं चेति द्विविधं वंगमुच्यते । खुरकं तत्तु गुणैः श्रेष्ठं गुणहीनं तु मिश्रकं ॥ Fol. 114^a. shashṭhollāsah. रीतिस्तुद्रसुवर्णासितकनकं पिंगलं च पिप्तलकं । लोहितकमारकूटं पिंगललोहं च पीतकं नवधा ॥ Fol. 118^b. saptamollāsah. महांबुराशौ सरिति पर्वते काननेऽपि वा । रत्नानामाकरं देवि स्थानमाधेयं गौरवात् ॥ तेषु रक्षोविषव्यालव्याधिदोषहराणि च । प्रादुर्भवन्ति रत्नानि तद्वैहि गुणानि च ॥ Fol. 128^b. aṣṭamollāsah.

Nāgārjunae sectatores in fol. 124^b. memorantur: भस्मोदनं धृतिश्चेति द्विविधं वज्रमारणं । रसबंधकरं प्रोक्तं नागार्जुनपुरःसरैः ॥

Codex seculo superiore in terra Nepal exaratus est. Literatura, praecipue in foliis primis, characterem Nepalensem prae se fert. (WILSON 423.)

760.

Fol. 107-117. Linn. 9. Dhaturatnamālā, a Devadatta Gurjarensi, Haris filio, composita, de metallis et mineralibus in medicinae usum dissolvendis et praeparandis agens. Incipit: प्रणम्य सारदां शक्तिं सृष्टेरुत्पत्तिकारकां । धातूनां रत्नमालां च विबोधाय करोम्यहं ॥१॥ ब्रह्माविष्णुहरान् ध्यायेद्ब्रह्मा ध्यायति नित्यशः । तेषां वरप्रदानाच्च सा मयैवमुदीर्यते ॥२॥ रूपं हेम तथा तासं नागं वंगं तथायसं । खर्परं गगनं प्रोक्तं प्रवालं तालकं शिला ॥३॥ माखिकं गंधकं सूतं हीरकं च ब्रवीम्यहं । सर्वधातूपधातूनां लक्षणं मारणं गणान् ॥४॥ रूपं शुद्धं समानीय नागमूषा नु शोधयेत् । शुद्धे तारे पुनः पञ्चात्सूक्ष्मपत्राणि कारयेत् ॥५॥ निंबुचिंचिणीद्राक्षाभिः शोधनीयं पृथक् पृथक् । क्षालयेत्तुदकैः सार्द्धं तथा दुग्धेन शोधयेत् ॥६॥ गंधकं पारदं रूपं किंचिद्द्वयं च धर्षयेत् द्राक्षारसेन संयुक्तं तारपत्राणि लेपयेत् ॥७॥ नक्तं यत्ने तितिक्षिष्य लेपयेद्ब्रह्ममृत्तिकां । क्षेप्यं गजपुटे गर्हे ज्वालयेच्च ग्रहोपलैः ॥८॥

Fol. 108^a. rūpyaguṇāḥ; fol. 108^b. svarṇanishpatti-guṇāḥ; fol. 109^a. tāmramāraṇam; fol. 109^b. nāgamāraṇam; fol. 110^b. vangamāraṇam; fol. 111^b. lohamāraṇam; fol. 112^a. kharparamāraṇam; fol. 113^a. abhrakamāraṇam; fol. 113^b. mauktikamāraṇam; prabālamāraṇam; fol. 114^a. haritālavīdhi; fol. 114^b. manahsilāsud-dhiḥ; suvarṇamākshikavidhiḥ; fol. 115^a. gandhakanishpattiḥ; fol. 116^b. pāradasamskāravīdhiḥ; fol. 117^b. hīrakavidhiḥ.

In fine libelli disticha haec leguntur:

ग्रंथो वैद्य[क] नामायं Rasasiddhāntasāgarāt ।

धातूनां रत्नमाला च कृता वैद्यसुहेतवे ॥१॥

मरणेभ्यो भयतस्तु रोगयस्तु ये नराः ।

रत्नमाला हि धातूनां कृता तेषां हिताय वै ॥२॥

Jātyā Gurjarakhaṇḍaṣ cha, Devadatto hi dharmavit ।

Harer-nāmābhīdhānasya सुतस्तस्य भिषग्वर ॥३॥

संहितारसकर्माणि यस्य बुद्धिर्गरीयसी ।

तेन शास्त्रविधिज्ञेन कृता रत्नस्य मालिका ॥४॥

इति दैवदत्तकृतवैद्यकशास्त्रे धातुरत्नमाला ॥

In folio 107^a. disticha sex exstant nescio unde desumpta, quorum primum exscripsi: शास्त्रेषु श्रमवान् क्रियामु कुशलः प्राज्ञः कृतज्ञः शुचिर्हीरो रोगनिरूपणैकनिपुणः पीयूषहस्तस्पृहः । द्रव्याणां रसवीर्यकार्यमखिलं वेत्ता दयाधीनिधिर्निर्णेता बलकालदेशव- यसां पात्राधिकारी भिषक् ॥१॥

Haec voluminis pars exeunte seculo superiore exarata est. (WALKER 137^e.)

761.

Opera duo. Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 113. Long. 11. Lat. 5.

Foll. 1-43. Linn. 10. *Rasarājālakṣmī*, de medicamentis metallorum et fossilium ope conficiendis liber, a *Rāmeṣvara* (bhaṭṭa), Viṣṇu filio, compositus. Incipit: आनन्दैकरसे विकस्यकलनानिर्मुक्तबोधात्मकं प्रागंत्यावधिसंगतिव्य- पगते etc. ॥१॥ स्वशिशुखीमंथनमंथनेन (1. स्वशिशुखी^०) sphurad- *Rasāmbhodhi-gabbhīragarbhat* । श्री-Viṣṇudevi (°devī) la- bhate prayatnāt श्री-Viṣṇuvatsād *Rasarājālakṣmīm*¹ ॥२॥ *Dṛiṣṭvemaṃ Rasasāgarāṃ*, Śivakṛitāṃ श्री-Karkachan- deṣvarītantram, Sūtamahodadhīm, *Rasasudhāmbhodhim*, *Bhavanīmatam* । *Vyāḍi[m]*, *Suṣrutasūtram*, *Iṣahridayam*, *Svachhandasaktāgamāṃ*, श्री-Dāmodara-Vāsudeva-bha- gavad-Govinda-Nāgarjunān ॥३॥ आनन्दमानन्दकरं प्रसन्नं ज्ञान- स्वरूपं निजभावयुक्तं । योगिन्द्रमीड्यं भवरोगवैद्यं श्रीमद्गुरुं नित्यमहं नमामि ॥४॥

महारसाः स्युस्तत्तादावशौ पारदहिंगुले ।

वैष्णवं सस्यकं शैलं चपलं रसकोमलं ॥५॥

अभ्रकं तुल्लकं (tutthakam) कांतं राजावर्जमथांजनं ।

वट्यकैकांतकं (°vaikrāntakam) चेति टंकणं च रसान्वितुः ॥६॥

तालकं गंधकशिले क्षितिखेचरगैरिकाः ।

इत्यादयश्चोपरसाः पूर्वाचार्यैर्हृदिताः ॥७॥

Capitibus (ullāsa) septem primis remediorum prae- paratio, octavo usus tractatur. Numerus octonarius, ejusmodi libris proprius, *rasarum* ogdoade innititur.

1. *rasasodhana-rasasthirīkaraṇa-mūshotpādāna-raso- parasasarvalohasattvajāraṇa-rākṣhasīkaraṇādhikāra* fol.

¹ Id est: *Rāmeṣvara* Viṣṇu patri librum suum, e *Rasasāgara* excerptum, dedicat.

5^b; 2. *jāraṇādhikāra* fol. 8^b; 3. *rasasodhana-sattvapāta- nādhikāra* fol. 9^b; 4. *rasoparasalohasuddhisattvapātānā- dhikāra* fol. 11^a; 5. *sattvasthirīkaraṇa* fol. 12^a; 6. *dru- tipātānalavaṇavasāraṭākshādhikāra* fol. 14^b; 7. *guṇā- guṇakathana* fol. 19^b.

Codex seculo superiore exeunte exaratus est. (WALKER 178^a.)

762.

Foll. 48-132. Linn. 10. *Rasenrachintāmaṇis*, a *Rāmachandra*, e Guha gente oriundo, scriptus, quo libro mercurii, sive puri, sive cum aliis substantiis con- juncti, necnon aliorum metallorum et fossilium quinam in medicina usus sit, docetur. Liber in lectiones novem divisus est. Incipit: इदानीं गुहकुलसंभव श्रीरामचंद्राह्वयो रसेंद्रचिंतामणिग्रंथमारभमाणस्तन्मूलदेवते श्रीमदंशिकामहेश्वरौ सकल- जगदुत्पत्तिस्थितिप्रलयनिदानं च सविशेषसिद्धांतगर्वं वाचा वरिव- स्यति ॥ अथ प्रकाशकासारविमर्शावुज्जिनमयं सच्चिदानंदविभवं शिव- योर्वैपुलाश्रये । लक्ष्मीप[र]माख्यतया निखिलज्ञानदायकत्वाच्चिंतान- खिरिव चिंतामणिः ॥

Capitibus 1-8. metallorum praeparatio, nono in mor- bis variis usus traditur.

Praeter *Rasārṇava* librum, in capite secundo *Trivi- krama* laudatur. De codice Berol. cf. Weber Catal. p. 299.

Apographon nostrum hoc seculo ineunte parum accurate exaratum est. (WALKER 159^b.)

763.

Lit. Bengal. Charta Ind. Foll. 149. Long. 16. Lat. 3¹/₂. Linn. 6.

Rasenrakalpadrumas, de metallis in medicina adhi- bendis opus, a *Rāmakrishṇa*, Nīlakaṇṭhae et Gauris filio, compositum. Incipit:

लोकेशं व्यक्तमव्यक्तं निर्गुणं त्रिगुणात्मकं ।

सदसद्रूपिणं वन्दे त्वं कारणकारणं ॥

वन्दे चरणसरोजं श्रीगौरीनीलकण्ठयोः पितोः ।

यज्ञत्वा कृत्यान्नरति दुःखाम्बुधिं लोकाः ॥

तापत्रयापहन्ता हरिरिव बलिजिह्विरख्यगर्भो यः ।

स जयति शुद्धो दीप्तः पीताम्बर एव पारदो नुरक्तः ॥

Opus in partes duas (kāṇḍa) divisum est, quarum prior (*samskāra-kāṇḍa*) metallorum praeparationem, al- tera usum tractat.

I, 1. *rasasuddhi*, desinit in fol. 7^b; 2. *mūrchhādhyāya* fol. 14^a; 3. *bandhanādhikāra* fol. 21^a; 4. *māraṇādhikāra* fol. 23^a; 5. *abhrādisamskāra* fol. 34^b; 6. *svaṇādisam- skāra* fol. 44^b; *prastāra* fol. 45^b; *yantrādhyāya* fol. 49^a.

Sequitur *prayogakāṇḍam*, quo varia mercurii et similium metallorum praeeparata, in morbis subinde enumeratis adhibenda, traduntur.

Disticha multa cum Rasendrachintāmaṇi ad verbum consentiunt, ita quidem ut Rāmakṛishṇae liber paullo recentior esse mihi videatur

De codice Berolinensi cf. Weber Catal. p. 298.

Codex post annum 1815 exaratus est. Folia III-149 (900-934) ex alio quodam apographo derivata sunt, quo factum est, ut folium III (900) abundet. (WILSON 43.)

764.

Foll. 128-165. Linn. 9-11. *Yogaratanmālā*, sive *Aścharyaratnamālā*, opusculum *Nāgārjunae* tributum, cum commentario *Guṇākarae*. Incipit:

विमलमतिकरणिकप्रभित्सद्विषयकमलसंघाताः ।

सकलभुवनैकदीया जयति *guru-Bhāskarā* भुवने ॥१॥

स्यष्टाक्षरपदसूत्रैर्गुरुमतरत्नाकरात्समुद्भूय ।

ग्रथिता परिस्फुरती निगद्यते योगरत्नमालेयं ॥२॥

Libellus, disticha 140. āryā metro scripta continens, varias artes magicas et veneficia, adhibitis herbis, ossibus, aliis rebus efficienda, exponens, epitome videtur esse longe majoris operis, quod ab eodem *Nāgārjuna* profectum esse traditur. Cf. Weber Catal. p. 270. Auctor, quicumque ille est, et prooemio et epilogo *Bhāskarae* magistri opere se adjutum esse profitetur.

Distichis 3-70. subinde haec tractantur: 3-6. *vaśyādhikāra*, artificia quaedam, quibus homines aliorum arbitrio subijciuntur, e. g. मृतनरलोचनलोलाललाटद्विषयसाधितं तैलं । सकलनराधिपललनावशंकरं शंकरालये पुष्पे ॥५॥¹ 7-10. *vidveśhaṇa*, quibus suffimentis adhibitis inimici in hominum odium incurrant, traditur. 11-14. *uchchāṭana*, inimicorum perdendorum rationes. Atque distichis 11-13. frequentatissima illa superstitio describitur, qua, rebus quibusdam in terra defossis, animae numinibus inferis devovebantur. Magiae genus disticho quarto decimo tractatum *dhyānayoga* dicitur eam ob causam, quod imaginibus quibusdam animo conceptis hostes deleri putabantur: तुरगसुररंघ्रनिहितं नागशिरो दक्षजिह्वा² सहितं । भवनद्वारि निखातं रिपुमुच्चाटयति सप्ताहात् ॥११॥ मृतकपुरुषास्त्रिशंकुर्भवनद्वारे निखन्यते यस्य । तस्य गृहं गतविभवं भयंकरं शूलिभवनार्थं ॥१३॥ दंडकरपुरुषोदितजवविचलितदीर्घकंधाराढं । सुरगुरुमपि सप्ताहाद्वायुमुच्चाटयेत्स्यानात् (daṇḍakara = la-kuṭahasta, dīrghakandhara = ushṭra) ॥१४॥ 15-18. *dar-*

¹ Schol. मृतपुरुषस्य चक्षुषी जिह्वा ललाटं हृदयं नासा च । रभिः प्रमशाने पाचितं तैलं पुष्पनक्षत्रे समस्तराजपत्नीनां वश्यकृद्भवति ॥

² दक्षिजिह्वा MS. Schol. उन्मत्तकुक्षुटजिह्वा ।

paṇe rūpadarśanam, imagines in speculo magico visae (15, 16); oculis unguento quodam illitis, species miraculosae apparent: संजितनयनो मनुजस्तगरमलांकोलतैलकल्केन । पश्यति पुरुषं दिव्यं प्रकृतिं तगरांजनाद्भुजति ॥१६॥ 19-22. *chitrarodanāntardhāna*, artes, quibus imagines in parietibus suspensae vocem emittant, aut evanescant. 23-30. *adriṣyīkaraṇa*, remedia, quibus homines invisibiles se reddere possint: तगरस्योत्तरमूलं दिग्वसनोद्भूतं शशियहणे । रविचंद्रवह्निमध्यगमदृश्यकरमानने क्षिप्तं ॥२५॥ गोरोचनेगुदीतरूकुसुममृतोद्भूतिताक्षिरोमाणि । द्विकभुक्तोच्छिद्युता गुटिकेयं कल्पलतिकाख्या ॥२६॥ नीलाशोकोत्तरदिग्वायसनीडांकुरैः कृतस्त्रिलकः (an-kurāḥ = komalaṣiphāḥ) । गूहति ललाटपट्टे मनुजं सचराचरं लोकं ॥२८॥ 31-33. *ṣankupadmavyomasthāpana*, quomodo clava lotusve in aëre suspensae maneant. 34-38. *agnikautuka*, varia monstra ignis auxilio efficienda. 39-42. *agnistambhana*, ignis hebetandi artes: शशिनजलौकादहुरैर्तैरेभिः सपाटलामूलैः । चरणतलसंप्रलेपाद्भूमि नरोऽंगारखानिकामध्ये ॥३९॥ 43-46. *jālastambha*, supra aquam secure incedendi ratio: प्रक्षिप्य वदनमध्ये दुंडुभरक्तं प्रविश्य जलमध्ये । निजभवनाभ्यंतरं इव तिष्ठेदात्मेच्छया धीमान् ॥४३॥ श्योनाकवीजपूर्वकृत्वाथारूख पादुकायुगलं । मल्लानिव सलिलोपरि पर्यटति नरः सुविस्पष्टं ॥४४॥ 47-50. *piśāchīkaraṇa*, remedia insaniam efficienda: ब्राह्मणविडालवानरचांडालोलूकनकुलरोमाणि । पिष्टानि विरम - (? Schol. mārjāra) वचैरुन्मादकराणि सर्वलोकानां ॥४८॥ गोमायोर्लौगलं द्विकदक्षिणभागपक्षसंयुक्तं । शयनन्यस्तं विसृजति घोरं शतोरपसारं ॥४९॥ 51-54. *lomaśātana*, calvitii faciendi remedia. 55-58. *ṣastrastambha*, remedia telorum vim arcentia. 59-62. *dūradeśāntaragamana*, veneficia, quibus maxima viae spatia brevi peragrari possint. 63-67. *arkendugrahaṇadarśana*, solis defectio quomodo intempestive, stellaeque interdiu conspici, lunae defectio effici possit. 68-70. *āveśa*, veneficia, quibus homines lymphatici fiant.

Libellus his distichis finitur:

गुरुमुखतोऽधिगतं यच्चास्त्रांतरतश्च यन्मया ज्ञातं ।

अनुभवमार्गं नीत्वा तन्मध्याक्किंचिदिह दृष्टं ॥१३९॥

आश्चर्यरत्नमाला नागार्जुनविरचितानुभवसिद्धा ।

सकलजमहदयदयिता समर्पिता सूत्रतो जयति ॥१४०॥

Commentarius brevis et perspicuus, a *Guṇākara* baudha anno 1240 compositus, incipit:

गुरुचरणकमलममलं चूणेच (प्रणम्य?) नागार्जुनप्रणीतायाः ।

विवृतिं सुखावबुद्धौ वक्ष्येऽहं योगरत्नमालायाः ॥

Antiquiores eum scholiastas adiisse, epilogo apparet:

आत्मसरणाय मया विवृता नागार्जुनप्रणीतेयं ।

आश्चर्यरत्नमाला *agretanavṛiddhatīkātaḥ* ॥

श्रीनृपविक्रमसमये द्वादशशतवर्षाभिरंकिते वर्षे ।
 रचिता गुणाकरेण श्रेतांबरभिष्णुणा विवृतिः ॥
 इति श्रीसिद्धयटीयश्रेतांबरपंडितश्रीगुणाकरविरचिता श्रीनागार्जुनप्र-
 णीतयोगरत्नमालालघुविवृतिः समाप्ता ॥
 Opus medio seculo superiore satis accurate exaratum
 est. (WALKER 2065.)

765.

Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 133. Long. 14.
 Lat. 5½. Linn. 12.

Nighanturājas, alio nomine *Abhidhānachūḍāmaṇis*
 dictus, materiae medicae lexicon, a *Narahari* (Nṛsinha)
 Kāśmīrensi, Ṭṣvarasūris filio, compositum. Prooemium,
 collato codice E. I. H. 1507 (B.) aliquatenus a me emen-
 datum, hoc :

यस्य निःश्रुतं वेदा यो वेदेभ्योऽखिलं जगत् ।
 निर्ममे तमहं वंदे विद्यातीर्थं महेश्वरं ॥१॥
 श्रीकंठाचलशृंगकेलिषु नदकुंभीद्रुबुद्धा रद-
 प्रांतोर्जितसंभृताब्दमिलितैः शीतैः पयोविंदुभिः ।¹
 निर्वृत्तो मदसंज्ञरे प्रमुदितस्तेनातपत्तत्रियं
 विभ्रायेन निरत्ययं दिशतु वः श्रीविभ्राजो मुदं ॥२॥
 कर्पूरस्रोदगौरं कपिलपृथुजटं व्यखणं चंद्रमौलिं
 सौधं कुंडं सुधांशुं वरयुतमभयं दोश्चतुष्के दधानं ।
 वामोत्संगे वहंतं विविधमणिकयालंकृतामुज्ज्वलांगीं
 देवीमात्मानुरुपां तमनिशममृतेशाख्यमीशं स्मरामि ॥३॥
 श्रीमन्महेशनलिनासननिर्जरं द्वा-
 स्तत्राश्विनावय ततो त्वितनूभवश्च ।
 धन्वंतरिश्चरकसुश्रुतसूरिमुख्या-
 स्तेऽप्यायुरागमकृतः कृतिनो जयंतु ॥४॥
 शंभुं प्रणम्य शिरसाथ गुरुनुपास्य
 पित्तोः पदांबुजयुगे प्रणिपत्य भक्त्या ।
 विज्ञेशितारमभिवंद्य सरस्वतीं च
 प्रारंभि वैद्यकहिताय निघंटुरेषः ॥५॥
Dhanvantarīya-Madanādi-Halāyudhādīn,
Viṣvapraśāsy-Amarakośha-saṣeśha-Rājān ।²
 आलोक्य लोकविदितांश्च विचिंत्य शब्दा-
 न्द्रव्याभिधानगणसंग्रह एव सृष्टः ॥६॥
 आयुःश्रुतीनामतुलोपकारकं
 धन्वंतरिग्रंथपथानुसारकं ।
 आचक्ष्महे लक्ष्मणलक्ष्मधारकं
 नामोच्चयं सर्वरुजापहारकं ॥७॥

¹ B. श्रीकंठाचलमेखलापरिणमकुंभीद्रुबुद्धा रदप्रांतोर्जितसंभृताब्द-
 मिलितैः शीतैः पयोः शीतैः ।

² Post 6 in B. राजौ भोजराजशेषराजा । Equidem vocabulo
 saṣeśha ad Purushottamae additamenta alludi putaverim.

निर्देशलक्षणपरीक्षणनिर्णयेन³
 द्रव्यावलीगुणविवेचनतत्परो यः ।
 सोऽधीत्य यत्सकलमेनमवैति सम्यक्
 तस्मादयं जगति भाति निघंटुराजः ॥८॥
 नानाविधौषधिरसाह्वयवीर्यपाक-
 प्रस्तावसम्यगवबोधकृतश्रमोऽपि ।
 मुह्यत्यवश्यमनवेक्ष्य निघंटुमेनं
 तस्मादयं विरचितो भिषजां हिताय ॥९॥
 निघंटुना विना वैद्यो विद्वान्याकरणं विना ।
 आयुधेन विना योद्धा त्रयो हास्यस्य भाजनाः ॥१०॥
 नानादेशविशेषभाषितवशाद्यत्संस्कृतात्प्राकृता-
 पभ्रंशादिविवेकतो न गणना द्रव्योच्चयव्याहृतौ ।
 तस्माद्यावति शास्त्रिणामुपकृतिस्तावन्तु संगृह्यते
 पाथोदैः परिपीयते किमखिलं तद्वारि वारां निधेः ॥११॥
 आभीरगोपालपुलिंदतापसाः पांथाश्च येऽन्येऽपि च वन्यपारगाः ।
 प्रतीत्य तेभ्यो विविधौषधाभिधा रसादि वैद्यो गुणतः प्रयोजयेत् ॥१२॥
 नानाभिधेयमथ पद्म (?) शिवासमंगा-
 श्यामादिनाम निगमेषु निवेशितं यत् ।
 प्रस्ताववीर्यरसपाकवशादमुष्य
 बुद्ध्या विमृश्य भिषजावधृतिर्विधेया ॥१३॥
 नामानि क्वचिदिह रुढितः प्रभावा-
 हेत्योक्त्या क्वचिद्विरोधनोपमाभ्यां ।⁴
 वीर्येण क्वचिदितराह्वया च देशा-
 ह्वयाणां स्फुटमिति सप्रभोदितानि ॥१४॥
 अत्रौषधानि बहुनामगुणाभिधान-
 प्रस्तावतस्तदुपयुक्ततया पराणि ।
 क्षेत्रावनीधरनदीनरतिर्यगादी-
 न् व्याख्या (?) गुणैरतिसविस्तरमीरितानि ॥१५॥
 अप्रसिद्धाभिधं चात्र यदौषधमुदाहृतं ।
 तस्याभिधाविवेकः स्यादेकार्थैदितिरूपणे ॥१६॥
 रंभाश्यामादिनाम्ना ये स्वर्गस्त्रीतरुणीति च ।
 अथैव नानार्थतत्त्वोक्तास्पाज्यास्तेऽनुपयोगतः ॥१७॥
Vyaktiḥ kṛitātra Kārṇāṭa-Mahārāshṭrīya-bhāshayā ।
Andhra-Lāṭādiḥbhāshās tu jnātavyās tadvyapāśrayāt ॥१८॥
 एतन्निनेत्रगणनीयगुणानुविद्धं
 वर्योऽववृत्तसितमौक्तिकवर्गसारं ।
 कंठे सतां सकलनिर्वृतिधाम नाम-
 चिंतामणिप्रकरदाम करोतु केलिं ॥१९॥
 एकः कोऽपि सचेतसां यदि मुदे कल्पेत जल्यो गुण-
 स्तत्रात्येऽपि विनार्थैनां बहुमतिं संतः सदा तन्वते ।
 अप्याद्रीकृतशंभुभूधरशिलामापीय चाद्रीं सुधा-
 मंभोधिः कुमुदं दृशश्च जगतां नंदति के नार्दिताः ॥२०॥
Atrānūpādir ādāy, avanir atha, guḍūchī, śatāhvādīkau

³ परिखण्य MSS.

⁴ क्वचन च लांछनोपमाभ्यां B.

dvau, tasyānte *parpatādis*, tadupari paṭhitau *pippalimūlakādi* । *Śālmalyādi-prabhadrādikam*, atha *karavīrādir* *āmradīr* anyas, tad agre *chandanādis*, tadanu nigaditah komalah *kāncanādiḥ* ॥ 21 ॥ *Pānīya-kshīra-dhānyādikam* anugaditam *mānsa-mānushyakādi*, *sinhādiḥ* syād, *gadādis*, tadanu bhavati *sattvādhiko*, *miśrako* 'nyaḥ । *Ekārthādis*, tad etaiḥ satatavirachitaiḥ prātibhonmesha-sargam vargair āsādyā vaidyo nijamatahridaye vistaram niśchinotu ॥ 22 ॥

Kāśmīreṇa कपर्दिपादकमलद्वंद्वार्चितोपाजित-

श्रीसौभाग्ययशःप्रतापपदवीधात्रा प्रतिष्ठापिता ।

सेयं श्रीनरसिंहनामविदुषा स्वर्णैश्चविद्यास्थिति-

प्रीत्या प्राप्तसुवर्णराजिरचना चित्रोज्ज्वला पीठिका ॥ २३ ॥

अन्यत्र विद्यमानत्वादुपयोगानवेक्षणात् ।

वृथाविस्तरभीत्या च नोक्तो गुणगणो मया ॥ २४ ॥

॥ इति ग्रंथसंस्तरनं ॥

Liber, in capita tria et viginti divisus, primum synonyma, deinde virtutes medicinales singularum rerum, velut plantarum et metallorum, proponit. Voces vernaculae hic illic singulis versibus praefixae, auctore ipso teste, aut Karnāticae aut Mahraticae sunt.

1. anupādivarga fol. 4^a; 2. dharanyādivarga 6^b; 3. guḍūchyādivarga 11^b; 4. śatāhvādivarga 17^b; 5. parpatādikah kshudrakshupavarga 22^a; 6. pippalyādivarga 30^b; 7. mūlakādivarga 37^a; 8. śālmalyādivarga 42^b; 9. prabhadrādivarga 47^b; 10. karavīrādivarga 54^b; 11. āmrādivarga 65^a; 12. chandanādivarga 71^b; 13. suvarṇādivarga 81^b; 14. pānīyādivarga 89^a; 15. kshīrādivarga 95^b; 16. bhojyavarga 100^b; 17. mānsavarga 104^a; 18. manushyādivarga 107^b; 19. sinhādivarga 113^b; 20. gadādivarga 118^a; 21. sattvādivarga 122^b; 22. miśrakavarga 125^b; 23. ekārthādivarga 133^b.

In fine haec subscriptio legitur: इति काश्मीरमंडलप्रसिद्धावसतिश्रीमदसिंहगुहास्थास्थानस्थितश्रीनंदिस्फोटप्रसिद्धमहिमानंदश्रीसोमानंदआचार्यवंशोद्भवचतुर्दशविद्याविनोदपरिणतसमागमद्विजयैराग्ययोग्यश्रीपरमहंसजगद्विज्ञानतिमिरमार्गद्विजयैराग्यपरनामधेयश्रीराजराजेंद्रगिरिश्रीपादपद्मसर्वेशास्त्रमकरंदामोदमुदितसङ्घविद्याविशारददासविशारदमानसंहितारिधुरंधरनानाथनायकगुणसत्त्वगुणसहजश्रीमदीश्वरसूरिसूनुश्रीमदमृतेशानंदचरणारविंदमकरंदोदितश्रीनरहरिपंडितविरचिते निबंधुराजापरपर्यायवत्सभिधानचूडामणौ चैकार्योद्यभिधानस्त्रयोविंशो वर्गः ॥ २३ ॥

De codice Havniensi cf. Westergaard, p. 105.

Codex hoc seculo ineunte parum accurate exaratus est. (WILSON 297.)

766, 767.

Volumina duo. Lit. Devan. Charta Ind. Long. 11. Lat. 8. Vol. I. foll. 267, II. foll. 134.

His codicibus index alphabeticus ad *Naraharis Nighanturājam* continetur. Isque ita constitutus est, ut rerum nominibus vulgatissimis synonyma omnia, necnon nuncupatio vulgaris, rarioribus vocabulum solenne adscriptum sit. In fine priorum vires medicae, a *Narahari* materiis singulis tributae, enumerantur. Incipit:

अंकुर (वीजस्य प्ररोहः अंकुर इति लोके प्रसिद्धः) अंकुर उद्भेदः प्ररोहः अंकुरः ॥ अर्द्धपत्रः आदित्यपत्रः ॥ अर्द्धभक्ता आदित्यभक्ता ॥ अर्द्धकान्ता आदित्यभक्ता ॥ अर्द्धहिता आदित्यभक्ता ॥ अर्द्धवेधं ताली-सपत्रं ॥ अंकोटः (वृक्षविशेषः ढेला इति ख्यातः) अंकोटः कोठः रेची गूढपत्रः निकोचकः गुम्रजेहः पीतसारः मदनः गूढवल्गिकाः पीत तास-फलः दीर्घकीलः गुणाढ्यकः कोलकः लेवकर्णः गंधपुष्पः रोचनः विशानः तैलगर्भः । अंकोटः कटुकः स्निग्धो विषलूतादिदोषनुत् । कफानिलहटः सूतशुद्धिकृद्रेचनीयकः १॥

Accurata alphabeti observatio desideratur. Volumen prius inde ab अंकोट ad नेपालनिंव, alterum a नेपालिका ad रक्तक procedit, literarum R—H index deest.

Haec volumina anno 1813 exarata sunt. (WILSON 287, 288.)

768.

Opuscula varia. Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 215. Long. 9. Lat. 4.

Foll. 1—30. Linn. 6, 7. *Vrikshāyurvedas*, de arborum cultu libellus, disticha 325. continens, a *Surapāla*, Bhīmāpālae regis ministro, compositus. Incipit: पुंसां सर्वसुखैकसाधनकथाः सौंदर्यगर्वोद्भुरज्जीडालोलविलासिनीजनमनस्फूर्तिप्रमोदावहाः । गुंजङ्गविनिद्रपंकजभवस्फारोक्षसद्दीधिकायुक्ताः संति गृहेषु यस्य विपुलारामा स पृथ्वीपतिः ॥ ॥ नवं वयो हारि वपुर्बरांगनाः सखाः कलावितकलवल्गुर्कोखनः । वनानि सर्वे विफलं सुखैखिनो विना विहारोपवनानि भूपतेः २ शास्त्राणि तावद्वेलोक्य मया मुनीनामर्थः स एव गदितः परमात्म । एवं विलोक्य लिखितं च विचारयंतः संतः स्वभावसरलं मुदमाप्नुवन्तु ३॥

1. distt. 3—23. *tarumahimā*, de praemiis futuris eorum, qui arboribus plantandis curam impendant. Incipit: बहुभिः किं वने जातैर्वैरमेकः पथि तरुयैत्र विश्राम्यते जनैः ॥ ४ ॥ वरं भूमिरूहाः पंच न तु कोष्ठरूहा दश । पत्नैः पुष्पैः फलैस्तोयैः कुर्वति पितृतर्पणं ॥ ५ ॥ दशकूपसमा वापी दशवापीसमो हृदः । दशहृदसमः पुत्रो दशपुत्रसमो दुमः ॥ ६ ॥ क्रीडारामं तु यः कुर्यादुहामफलसंकुलं । देवकन्यासरोयस्त्रैवेत्तत्र युगत्रयं ॥ ७ ॥ 2. distt. 24—34. *śubhāśubhalakṣhaṇāni*, quibus aedificii regionibus quae nam arbores cum fausto omine educandae sint, docetur. Incipit: गृहस्य पूर्वदिग्भागे न्यग्रोधः सर्वकामिकः । उद्वरस्तथा याम्ये वारूण्यां पिप्पलः शुभः ॥ २४ ॥ प्रक्षश्चोत्तरतो वन्यो विपरीतांस्तु वन्येयत् ॥ २५ ॥ वन्येयत्पूर्वतोऽध्वर्युं अर्धं दक्षिणतो गृहे । पश्चिमे चैव

न्यग्रोधं तथोदुंबरमुत्तरे ॥२६॥ 3. distt. 35-44. *bhūminirūpa-*
nam, de solo arboribus colendis idoneo aut non idoneo.
 Incipit: जांगलानूपा सामान्या स्वभावापि च नेदिनी । भेदैः सा
 भिद्यते षड्भिर्वर्ण्यते रसतस्तथा ॥३५॥ 4. distt. 45-62. *viṣṇo-*
vidhi, de semine serendo. Incipit: वनस्पतिद्रुमलतागुल्माः
 पादपजातयः । वीजात्कांडाश्च कंदाद्वपनं त्रिविधं मतं ॥४५॥ ते
 वनस्पतयः प्रोक्ता विना पुष्पैः फलंति ये । द्रुमाश्च ते निगदिताः पुष्पैः
 सह फलंति ये ॥४६॥ 5. distt. 63-96. *vapanavidhi*, de
 optima arborum plantandarum ratione. Incipit: उन्ने
 पुष्पचयाकीर्णं तिलमापाद्यवाहिते (?) । भूप्रदेशे समे रम्ये वृक्षानारो-
 पयेद्वपेत् ॥४३॥ Arbores quum in alium locum transponun-
 tur, his verbis compellandae sunt: हे वृक्ष त्वामितः स्या-
 नान्नेष्याम्यनुगुणोत्तरं (°म्यनुगुणोत्तरं MS.) । तथा सेकं प्रदास्यामि
 निर्वृतिं येन यास्यसि ॥४५॥ वृद्धिं यास्यसि तत्र त्वं वज्रादिभयवर्जितः ।
 तद्वै पालयिष्यामि प्रियं पुत्रमिवाचलं ॥४६॥ 6. distt. 97-106.
kuṇapajalam, de fimo ex animalium intestinis confici-
 endo. Incipit: भूतले पादपा एव परत्वे च शर्मेणे । यस्मादनं-
 तदारिद्र्यात्तरणास्तरवोऽप्यमी ॥९७॥ वराहविडुसामांसमज्जमस्तिष्क-
 शोषितं । पक्षस्यं सजलं भूमौ कुणपं परिकीर्तितं ॥९०९॥ 7. distt.
 107-164. *poshaṇādhyaṃya*, de arborum irrigatione et
 stercoratione. Quo vermes arboribus perniciosi arce-
 antur, imprecatio folio inscripta in terra defodienda
 est: पञ्चे मंत्रं समालिख्य जप्त्वा तं निखनेद्भुवि । केच(?)कीटपतं-
 गास्तुपिपिष्यादि विनश्यति ॥९६३॥ 8. distt. 165-183. *roga-*
jñānādhyaṃya, de morbis dignoscendis. Incipit: शारी-
 रागंतुभेदेन द्विप्रकाराः समासतः । सर्वभूरुहजातीनामातंकः परि-
 कीर्तितः ॥९६५॥ तत्र वातात्कफात्पित्ताच्छारीराणां समुद्भवः । आगंतूनां
 समुत्पत्तिः कीटशीतादिभिर्भवेत् ॥९६६॥ तत्र रुक्कषायादिद्रव्यैरत्यर्थ-
 सेचितैः । भूमिसंशोषणाद्बुद्धे भवंत्यनलजा गदाः ॥९६७॥ 9. distt.
 183-222. *rogopāṣamādhyaṃya*, de morbis curandis. 10.
 distt. 223-291. *vichitrādhyaṃya*, de florum, odorum,
 fructuum natura artificiose immutanda. Incipit: सदा
 पुष्पफलापत्तिरकालफलपुष्पता । तथा गंधसमुत्पत्तिरनस्थित्वं रसा-
 न्यता ॥२२३॥ वर्णप्रवर्तनं पुष्पपरिवृत्तिः फलान्यता । गंधप्रवर्तनं गंध-
 वंधनं वस्त्रपुष्पता ॥२२४॥ लतात्वं वामनत्वं च मिश्रताचिरपाकता ।
 अपाकः फलदीर्घत्वं नाशः संप्रतिजन्म च ॥२२५॥ तत्कालफलतापुष्प-
 फलता जन्मपीनता । वियोजनजननं चेति विचित्रं कथ्यतेऽधुना ॥२२६॥
 11. distt. 291-324. de topiaria.

In fine haec leguntur: इति धरणिर्हृदायुर्वेदमुद्यत्प्रतापप्रच-
 रनरपतिश्रीभीमपांलांतरंगः । अकुरत्पुरपालः कौतुकात्सिद्धयोगैर्जगदम-
 लयशःश्रीवैद्यविद्याचरेभ्यः ॥

Haec voluminis pars seculo superiore medio exarata
 est. (WALKER 137^a.)

P. ASTRONOMIA, ASTROLOGIA, MATHE- MATICA.

769.

Folii 49-55. *Aryasiddhāntae*, *Aryabhaṭṭae* tributī,
 pars continetur. (7.)

A. Foll. 49-51. Incipit: प्रणिपत्यैकमनेकं कंसत्पादेवतां
 परं ब्रह्म । आर्यसदृस्त्रीणि गदति *gaṇitam*, *kālakriyām*, *golam* ।
 वर्गाक्षराणि वर्गे वर्गे वर्गाक्षराणि etc. Desinit: *daśagītisūtre*
me तद्ब्रह्मचरितं भयंजरे ज्ञात्वा ग्रहभयणपरिभ्रमणं स याति भित्त्वा परं
 ब्रह्म १३ इति दशगीति समाप्ताः ॥

B. Foll. 51^b-55. distt. 33. Incipit: ब्रह्मकुजशशिवुधभृ-
 गुरविकुजगुरुकोणभगणान्नमस्कृत्य आर्यभट्टस्त्विह गदति *Kusumapure*
 भ्यर्च्य तज्ज्ञानं १ एकदशशतसहस्रमयुतनियुतं तथा प्रयुतं कोट्युतं च
 वृदे स्थानात्स्थानं च दशगुणघातात् ॥२॥ In fine haec leguntur:
 इत्यार्यभट्टसिद्धांते गणितपादो यं प्रथमः ॥ (WILSON 539^b.)

770.

Lit. Devan. Charta Europ. Paginae 40. Long. 10 $\frac{1}{2}$.
 Lat. 6 $\frac{1}{2}$. Linn. 25.

Aryasiddhāntas, astronomiae systema, *Aryabhaṭṭae*
 auctori tributum. (B = a.) Liber, āryā metro compo-
 situs, capita duodeviginti continet.

Caput 1. *madhyamagatyadhikāra* appellatum (distt.
 51), incipit:

विविधखगागमपाटीकुट्टकबीजादिदृष्टशास्त्रेण ।
 आर्यभटेन क्रियते सिद्धान्तो रुचिर आर्याभिः ॥१॥
 रूपात्कटपयपूर्वा वर्णा वर्णक्रमाद्भवत्यङ्काः ।
 श्रौ शून्यं प्रथमार्ये आख्येदे ऐस्तृतीयार्ये ॥२॥
 गोलोपरि लङ्कातो मेरुः सौम्यो हुताशनो याम्यः ।
 तदुपरि गोध्रुवतारावद्धो भगणो ध्रुमति सखगः ॥३॥
 लङ्कादिपुरचतुष्कोपरि नियतः प्रवहमारुतक्षिप्तः ।
 दिनरात्री तत्र समे नान्यत्राख्यप्रभोपचयात् ॥४॥
 अन्याशास्त्राणांशाः स्युर्लङ्कापुरे प्रवृत्तिदिने ।
 कल्पयुगवर्षमासाश्चैतद्वसितादेरिनोदयास्तुगपत् ॥५॥¹

Cap. 2. *Pārāśaryamatāntarādhikāra*, distt. 12, incipit:
 कलिसंज्ञे युगपादे पाराशर्ये मतं प्रज्ञस्तमतः । वक्ष्ये तदहं तन्मम मततुल्यं
 मध्यमो न्यत्र ॥१॥ Cap. 3. *spashtīkaraṇādhikāra*, distt. 43.
 Cap. 4. *praśnādhikāra*, distt. 51, incipit: जलसाधितसम-

¹ In hoc capite *Romakapura* memoratur: लंकातो भांशे (भांशे
 B.) प्राग्यमकोटिर्भवति भूपरिधेः । पञ्चाद्रोमकपलनमधोविभागे च
 सिद्धपुरं ॥४७॥

भूमौ प्रां १२ गुलदीर्घं तलाग्रयोस्तुल्यम् । शंकुं निधाय वृत्ते तदग्रमावि-
शति चायेति ॥१॥ Cap. 5. *chandragrahañādhikāra*, distt. 17, incipit: तिथ्यन्तकालिकनता प्रायेभ्यो वाहुसिंजिनी क्रमजा ।
साध्या तज्जे मध्ये भुक्ते भक्ते भयधरनैः ३२३२०० ॥१॥ Cap. 6
(incipit in p. 14), *sūryagrahañādhikāra*, distt. 16, inci-
pit: परं लंबनमुदये स्ते वा भानोर्दिवादलेन स्यात् । दर्शनने
प्रसाधे कथितवदधोदयविलग्ने ॥१॥ Cap. 7. *ṣṛiṅgonnatyadhi-
kāra*, distt. 8, incipit: प्राक् शृङ्गोन्नतिमुख्ये कर्मणि सूर्यग्रहा-
विनोदयगौ । कृत्वा चंद्रादीनां बाणः साधो स्तजौ पश्चात् ॥१॥
Cap. 8. *chedyakādhikāra*, distt. 12, incipit: समभूविदुं दत्वा
(समभुवि विदुं कृत्वा A.) तस्माद्वृत्तं घृतां ४० गुलैः कार्यम् । दिक्-
सिद्धं तद्वृत्ते चलनं प्राच्यां श्ययाश्मकैः ॥१॥ Cap. 9. *grahoda-
yāstādhikāra*, distt. 12, incipit: कुजजीवाकैजमुनयः शुक्रज्ञौ
वक्रिणौ च सूर्यस्याः । यानि प्राच्यामुदयं पश्चादस्तं व्रजत्यधिकाः ॥१॥
Cap. 10. *grahachhāyādhikāra*, distt. 8, incipit: दिनकर-
वशेन कथितानुदयास्तौ सांप्रतं प्रवक्ष्यामि । प्रतिदिनमलिनवशेन व्योम-
गकुंभोद्भवोद्भूनां ॥१॥ Cap. 11 (p. 17), *grahayutyadhikāra*,
distt. 11. Cap. 12. *bhagrahe* (navagraha° A.) *yogādhikā-
kāra*, distt. 13. Cap. 13. *pātādhikāra*, distt. 14, incipit:
दक्षायनयोयोगि (dṛigjyāyanayor yoge A.) चक्रं चेद्वैधृतिस्त-
दर्शेन्दोः । भर्द्दैन्यतिपात कालो सौ मध्यपातसंज्ञः स्यात् ॥१॥¹
Cap. 14. *golādhyaḥ prasnādhikāra* (गोलाध्याययध्याधिकारे
मध्यमप्रस्नाश्रुतदेशो धिकारः B.), distt. 57, incipit: उपपत्त्या यत्
ज्ञातं सन्नं (satyam A.) तस्मादतो वक्ष्ये । गोलं पाटीकुट्टकयंत प्रश्नोत्तरैः
सहितम् ॥१॥ Cap. 15. et 16. fines in codice nostro non
significatur. Prius ab his verbis incipit: गणितव्यवहारे
नो पाटीज्ञानादतो धिकारी स्यात् । यस्मात्तस्माद्वक्ष्ये सुगमं पाटीं प्रसिद्ध-
संज्ञाभिः ॥१॥ Sequuntur vero disticha 161, in quorum
fine haec leguntur: इत्यार्यभट्टसिद्धान्ते मध्यमगतिवासना सप्तद-
शोऽध्यायः. Cap. 18, distt. 70, incipit: भाज्यः क्षेपहेदा यथो-
दिताकविधिरैकः etc.

In fine haec inveniuntur: इत्यार्यभट्टाख्ये महासिद्धान्ते
गोलाध्याये कुट्टकाधिकारे नामाष्टादशोऽध्यायः समाप्तो यं लघुार्यभट्ट-
सिद्धान्तः ॥ संवत् १६७२ भाद्रपदकृष्ण १३ ॥ आचरणमासे शुद्धे शुक्ले पक्षे
तृतीयायां ३ रविवासरे संवत् १६९० ॥ Liber noster subscriptione
capitis primi (श्रीमदाचार्यार्यभट्टाख्ये महासिद्धान्ते B. आर्यभट्टाख्ये
महासिद्धान्ते A.) *Mahāsiddhānta*, reliquis vero capitibus²
Āryabhaṭṭasiddhānta appellatur. (WILSON 538.)

¹ Disticho ultimo *Vṛiddha-Āryabhaṭṭa* laudatur: एवं परोप-
कृतये खोक्त्योक्तं खचरानयनं किंचित् । पूर्वागमसमयुक्तं (sarvāgama° A.)
विप्राः पठन्तिदं नान्ये (syllaba defit) ॥१३॥ वृद्धार्यभट्टप्रोक्तासिद्धान्ता
न्यन्महाकालात् । पादैर्गतमुच्छेदं विशेषितं तन्मया खोक्त्या ॥१४॥

² Excepto capite 14: आर्यभट्टाख्ये महासिद्धान्ते ।

771.

Lit. Devan. Charta Europ. Foll. 56. Long. 8½.
Lat. 4½. Linn. 6.

Foll. 1-48. *Ejusdem libri* apographon paulo accura-
tius, capita 1-14. et capitis quinti decimi disticha sex
prima continens. (A = β.)

Haec apographa Bibliothecae e dono Fitz Edward
Hall, V. D., accesserunt, qui, dum Oxoniae anno 1861
versatur, haec mecum scripta reliquit. "On α. It was
copied for me from a MS. of very modern appearance,
belonging to Paṇḍita Bāpū Deva Śāstrin of the Benares
college. Of the history of the Paṇḍitas MS. I could
learn nothing. On β. My copy was transcribed from
a MS. in the Library of the Sehere school. That MS.
was prepared in Nepal, through the agency of Mr.
Bryan Hodgson, the Resident at Katmandoo. The
second MS. in the packet, marked γ, is from the same
source." Cf. quae idem de Āryasiddhānta in 'Journal
of the American Oriental Society,' vol. VI. disseruit,
cum additamentis a W. D. Whitney scriptis. (WILSON
539^a.)

772.

Lit. Bengal. Charta Ind. Foll. 128. Long. 16.
Lat. 4. Linn. 8.

A. Foll. 1-18. *Sūryasiddhāntas*, astronomiae Indi-
cae systema. Liber, in capita 14. divisus, incipit:

अचिन्त्याव्यक्त रूपाय निर्गुणाय गुणात्मने ।

समस्तजगदाधारमूर्तये ब्रह्मणे नमः ॥

Textus in bibliotheca Indica a F. E. Hall editus est,
versionem Anglicam W. D. Whitney cum sociis in
'Journal of the American Oriental Society,' vol. VI.
curavit.

B. Foll. 19-128. Commentarii, *Kirañāvalī* dicti,
quem *Dādābhāī*, Gangādhara-mādhavae filius, compo-
suit, pars major. Incipit:

प्रणिपत्य परं ब्रह्म सूर्याशयमहोदधेः ।

सारचन्द्रं समुद्रत ननोमि किरणावलीं ॥१॥

Chittapāvana-jātiya-Mādhavātmaḥ sudhīḥ ।

Dādābhāī samālochya Varāhādīkṛitīḥ sphuṭāḥ ॥२॥

अत्र किलाविच्छिन्नपारंपर्येण कथा स्मर्यते ।

सिंहपृष्ठे सुखासीनाः सकला च्चुषयः पुरा ।

तदन्तरे समायातो मुनिः कश्चित् द्विजोत्तमः ॥

कृतोद्य(?)सागतं स्वामीन तमूचुः श्रूयतां द्विजाः ।

सूर्यलोकात् समायातं का कथा तत्र वर्तते ॥

श्रीसूर्येशैव महतामपायप्रतिबोधितं ।

क्रालज्ञान मया तस्मात्तद्विज्ञातं महर्षयः ।

स्वामिन्नः कथयस्विति शृणुध्वं स्वस्तिमानसाः ॥

ततस्तेन श्रीसूर्यमयसंवादे मुनीन्मयादिष्टः ।

तस्यायं मङ्गलाचरणश्लोकः ॥ अचिन्त्याव्यक्तरूपाय etc.

Codex in fine capitis, *pátádhikára* inscripti, desinit.

Hoc apographon post annum 1815 exaratum est. (MILL 11.)

773.

Lit. Bengal. Charta Ind. Foll. 184. Long. 16. Lat. 4. Linn. 8.

Commentarius ad *Súryasiddhántam*, a *Bhúdhara*, Devadattae filio, scriptus. Incipit:

नमस्कृत्य गुरुं सूर्यं ब्रह्माविष्णुशिवात्मकं ।

इन्द्रदीप्तलोकपालांश्च कृष्णं विघ्नविकर्षणं ॥ १ ॥

सोपपत्तिर्विवरणं सूर्यसिद्धान्तविस्तरं ।

विरच्यते भूधरेण गणकानां हिताय वै ॥ २ ॥

Madhyamádhikára fol. 25^a; *chandragrahañádhya* fol. 91^b; *súryagrahañádhya* fol. 101^a; *parilekhádhya* fol. 105^a; *yogádhya* fol. 125^b; *udayástádhikára* fol. 134^b; *ṣṛingonnatyádhikára* fol. 141^a; *pátádhya* fol. 152^a; *kakshádhya* fol. 164^b; *golayantrádhya* fol. 180^a; *mánádhya* fol. 184^a.

Codex post annum 1815 exaratus est. (MILL 12.)

774.

Foll. 110–121. Linn. 9. *Graháramakutúhalam*, sive *Karānakutúhalam*, liber astronomicus a *Bhāskara*, Maheṣvarae filio, anno videtur 1183, compositus, et in capita decem divisus. Incipit:

गणेशं गिरं पद्मजन्माच्युतेशा-

न्यहान् भास्करो भास्करादींश्च नत्वा ।

लघुप्रक्रियं प्रस्फुटं खेटकर्न

प्रवक्ष्याम्यथ ब्रह्मसिद्धान्ततुल्यम् ॥ १ ॥

Ṣakah panchadikchandra (i. e. 1105) hino 'rkanighno

मधोर्यातमासान्वितो धो द्विनिष्ठात् ।

रसांगान्वितात्साध्रवांकांशहीनात्

शरांगैरवाप्ताधिमसैर्युगैः ॥ २ ॥ etc.

Cap. 1. (distt. 18.) *nabhogamadhyamā gatiḥ*. Cap. 2. (distt. 39.) *prabhádhikárasádhana*, incipit: मंदोच्चमकैस्य गजाद्रभागा. Cap. 3. (distt. 3.) *ṣaṣibhaparvasambhava*, incipit: द्विज्ञो मासगणस्त्रिद्विभयुतो. Cap. 4. (distt. 21.) *ṣaṣigraha*, incipit: नतविहीनहतैः खगुणैर्हताः. Cap. 5. (distt. 9.) *ravigraha*, incipit: दर्शितकाले त्रिभहीनलग्नं कार्यं च तत्क्रांतिपलांतरैकं. Cap. 6. (distt. 13.) *grahodayástasádhana*, incipit: इहो ज्ञां निचयो वदिकचलयुतः. Cap. 7. (distt. 4.) *ṣaṣánkaṣṛingakonnati*, incipit: क्रांतिः कलामाद्यकसंस्कृतैर्दोः

Cap. 8. (distt. 6.) *grahayutyádhikára*, incipit: पंचांग-समाकशराः पृथक्स्यास्त्रिज्याशुक्लान्तरसंगुणास्ते । Cap. 9. (distt. 14.) *pátádhikára*, incipit: विना सपातंदुमिहायनांशकैर्युक्तो रविः शीतरुचिश्च गृह्यते । Cap. 10. (distt. 4.) *parvasambhavadhikára*, incipit: द्विज्ञो मासगणस्त्रिद्विभ २९२ etc.

In fine haec leguntur:

आसीत्सज्जनधासि विज्जलपुरे शांडिल्यगोत्रो द्विजः

श्रौतस्मार्तविचारसारचतुष्टौ सौजन्यरत्नाकरः ।

ज्योतिर्विज्ञिलको महेश्वर इति ख्यातः क्षितौ स्वैर्गुणै-

सात्सूनुः करणं कतूहलमिदं चक्रे कविर्भास्करः ॥¹

Codex Berolinensis, a Weber in Catal. p. 236. descriptus, recensionem diversam videtur continere.

Haec folia seculo septimo decimo videntur exarata esse. (WALKER 162^d.)

775.

Foll. 59–65. Linn. 6. *Chandrārki*, libellus distichis 35. constans, a *Dinakara*, e *Bárejya* urbe oriundo, compositus. Incipit: सूर्यं चंद्रं सद्गुरुं भक्तिपूर्वं । नत्वा वक्षे सूर्यचंद्रोद्भवं च ॥ पत्रं पंचांगभिर्धं बुधिवृद्धिग्राहं तज्ञैर्युक्तिमत्तन्मयोक्तं ॥ १ ॥

In fine hoc distichon legitur: श्रीमत्कौशिकगोत्रजो द्विजवर वारेज्यसंज्ञे पुरे मोदज्ञातिसमुद्भवो दिनकरो दैवज्ञचूडामणिः । चक्रे चंद्ररविस्वकोहकगतौ श्रीब्रह्मपक्षाश्रीतौ द्रुगपक्षावपि साक्षिणौ च विशदित्यादिके प्रस्फुटं ॥ ३५ ॥

Haec folia seculo superiore exarata sunt. (WALKER 208^b.)

776.

Foll. 120–134. Linn. 7. *Chintāmaṇiḥ Sāraṇikā*, sive *Tithisāraṇikā*, libellus a *Daṣabala*, Baudddharum pontifice (bodhisattva), Bhoja Dhārensi regnante, anno videtur 1055 compositus. Opusculo, in capita quinque diviso, periodi et constellationes auspicatae tractantur.

Cap. 1. (distt. 61.) *tithiprakaraṇam*, incipit: नमोऽस्तु ते पार्वति पंकजानने प्रियंवदे वंछमुनींद्रवंदिता । दयापरे सुंदरि शंकरप्रिये कुरु प्रसादं मम देवि शारदे ॥ १ ॥ पुराचार्यैरेतैर्न खलु विहिताः स्वल्पविधिना निजग्रंथे सन्तः स्फुटतिथिभयोगप्रभृतयः । सन्तः पश्यन्विश्वं गणितगहनोद्भिन्नमधुना नमस्कृत्यार्कैर्दू दिशति तदुपायं दशवलः ॥ २ ॥ एकक्षणात्कृतपरिस्फुटलक्षसंख्यनक्षत्रयोगतिथिबंधुरसं विधानां । पीयू-

¹ In annotatione, margini folii 116^b. adscripta, *Ādityapratāpa-siddhānta* liber, Bhojae regi tributus, laudatur: तथा च आदित्यप्रतापसिद्धान्ते गोलाध्याये चंद्रग्रहणवासनायां महाराजश्रीभोजेनोक्तं । विधोर्विशतिपर्वते वरदानात्प्रजापतेः । यच्चादयति भूक्षाया तद्राहुश्चादयेदिति ॥ १ ॥ इंदुर्वारिमयोऽधःस्थस्तेजोरूपस्य भास्वतः । यच्चादयति मासंते तद्राहुश्चादयेदिति ॥ २ ॥ etc.

षवृष्टिमिव हृष्टिकरीमजस्रं मत्सारणीं श्रुतिपुटैः कृतिनः पिबन्तु ॥३॥
तिपिप्रभृतिविज्ञानात्मन्यग्यादादि सिध्यति । अतस्तत्सारणीं ब्रूमश्चिंता-
मणिमिमां स्फुटं ॥४॥¹

Cap. 2. (distt. 19.) nakshatraprakaraṇam. Cap. 3. (distt. 21.) yogaprakaraṇam. Cap. 4. (distt. 34.) prakīrṇakaprakaraṇam. Cap. 5. (distt. 16.) samkrāntisamvatsarānayanaprakaraṇam.

In fine hi versus leguntur, quos corruptissimos, aliorum codicum auxilio destitutos, intactos reliqui: *Śrībhaje* चतुरखँवा कलयति प्रौढे तदोष्णा भुवं । विख्याते भुविरत्नः संभवलघुवैरोचने झलिभः ॥ खालग्रंथविदां वरो दशवलः संसृत्य सौधोदनि बोधव्यामगुबुद्धिभिर्द्विहितं वास्तव्यां त्रियेः सारणीं १५ धनैरायैभटादिभिर्बिजगुणैर्दिडीरपिडोहलै ॥ रात्रिभादिविसारिभिः प्रतिदिशं विस्तारिताः कीर्तयः ॥ स्मृत्वा तच्चरणां बुजानि रचितो स्माभिः परः प्रार्थितेग्र्यथो यं तदुपाञ्जितैः स्वसुरकृतैः प्रीतिः भजन्तां प्रजाः ॥१६॥ इति महाकाण्डेनैकबोधिसत्त्वदशवलविरचितायां चिन्तामणौ सारणिकायां संक्रांतिसंवत्सरानयनं प्रकरणं समाप्तं ॥

Auctor tempus, quo librum scripsit, eo mihi videtur significasse, quod computationum suarum normam Śākae aerae annum 977 facere solet.

Haec voluminis pars anno 1540 exarata est. (WALKER 190^b.)

777, 778.

Opus unum in voluminibus duobus religatum. Lit. Devan. Charta Ind. Long. 11. Lat. 5. Linn. 9, 10.

His voluminibus *Bhaṭṭotpālā* commentarius ad *Brihatsamhitā*, a *Varāhamihira* compositae, capita quadraginta quatuor prima continentur.

Vol. I. foll. 1-188, capita 1-11. Incipit: ब्रह्माजशंकर-
रवीन्दुकुञ्जजीवशुक्राकैपुत्रगणनायगुरुन्मन्य etc. 1. śāstropana-
yanādhya; 2. sāmvasarasūtra; 3. ādityachāra; 4. chandrachāra; 5. rāhuchāra; 6 (inc. in fol. 115^a). bhau-
machāra; 7. budhachāra; 8. bṛhaspatichāra; 9. śukra-
chāra; 10. śanaishcharachāra; 11 (inc. in fol. 172^a). ketu-
chāra.

Vol. II. foll. 207 (१९९-३९५), capita 11-44. 12 (fol. 8^b).
agastyachāra; 13. saptarshichāra; 14. nakshatrakūr-
machāra; 15. nakshatravyūha; 16 (fol. 40^b). graha-
bhaktayoga; 17. grahayuddha; 18. grahasamāgama; 19. varshaphala; 20. grahaṣṛṅgāṭaka; 21 (fol. 81^a).
garbhalakṣhaṇa; 22. garbhavāyudhāraṇā; 23. pravara-
shaṇa; 24. rohiṇīyoga; 25. svātiyoga; 26 (fol. 117^a).
āśhādhyāyoga; 27 (fol. 121^a). incipit: अतः परं केचिद्वातचक्रं
पठंति । तच्च वराहमिहिरकृतं न भवति यतो निष्पत्तिरग्निकोप इत्यनेन

¹ Prooemii hujus errores gravissimos emendavi. In disticho
2. MS. हृष्टिकरीं habere videtur.

पौनरुक्त्यं). vātachakra; 28. bhadrapadāyoga; 29. sadyo-
varshaṇa; 30. kusumaphalalakṣhaṇa; 31 (fol. 134^b).
samdhyālakṣhaṇa; 32. digdāhalakṣhaṇa; 33. bhūkam-
palakṣhaṇa; 34. ulkālakṣhaṇa; 35. pariveshalakṣhaṇa;
36 (fol. 164^b). indrachāpalakṣhaṇa; 37. gandharvanaga-
ralakṣhaṇa; 38. pratisūryalakṣhaṇa; 39. nirghātalak-
shaṇa; 40. sasyajāṭaka; 41 (fol. 175^a). dravyaniṣchaya;
42. arghakāṇḍa; 43. indradhvaja; 44. nīrājanavidhi.

De codicibus Berolinensibus cf. Weber Catal. p. 238.

Haec volumina exeunte seculo superiore exarata sunt.
(WALKER 145, 146.)

779.

Opera tria. Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 130.
Long. 9½. Lat. 4.

Foll. 1-37. Linn. 10. *Brihajjāṭakam*, de genituris
liber, quem *Varāhamihira*, *Ādityadāsa* filius, e *Kāpit-*
thaka loco, in *Avanti* regione sito, oriundus, composuit.
(A.) Incipit:

मूर्त्तिवै परिकल्पितः शशिमृतो वर्त्मानुर्जन्मना-

मात्मा स्यात्सर्वविदां क्रतुश्च यजतां भस्मानरज्योतिषां ।

लोकानां प्रलयोद्भवस्थितिबुद्धानेकधा यः श्रुतौ

वाचं नः स ददात्तनेककिरणस्त्रैलोक्यदीपो रविः ॥१॥

भूयोभिः पदुबुद्धिभिर्पैदुधियां *horā-phala-jnaptaye*

शब्दन्यायस[न]न्वितेषु बहुशः शास्त्रेषु दृष्टेष्वपि ।

होरातन्त्रमहाणैवप्रतरणे भग्नोद्यमानामहं

स्वत्वं वृत्तविचित्रमर्थवहुलं शास्त्रप्रवं प्राप्ते ॥२॥

Liber in capita 25. divisus est: 1. rāṣiprabhedādhya; 2. grahayonibhedādhya; 3. viyonijanmādhya; 4. ādhānādhya; 5. janmādhya; 6 (inc. fol. 9^a). rishtā-
dhyā; 7. āyurdāyādhya; 8. daśāntardaśādhya; 9. aṣṭakavargādhya; 10. karmājīvādhya; 11 (fol. 15^a). rājayogādhya; 12. nābhasayogādhya; 13. chandrayogādhya; 14. dvigrahayogādhya; 15. pravrajyādhya; 16 (fol. 19^b). nakshatrajāṭaka, sarvagraharāṣiṣūlādhya²; 17. dṛishtiṣphalādhya; 18. bhāvā-
dhyā; 19. āśrayādhya; 20 (fol. 27^b). prakīrṇakā-
dhyā; 21. anishtādhya; 22. strījāṭakādhya; 23. nirvānādhya (nirvānādhya B. eadem varietas in textus ipsius disticho undecimo occurrit); 24. naṣṭa-
jāṭakādhya; 25. dreshkādhya.

In fine argumentum capitum singulorum quatuor distichis proponitur, quibus haec verba praemittuntur:

आदित्यदासतनयस्तद्वाप्तबोधः

कापित्यके सविहृलम्बरप्रसादः ।

आवंतिको मुनिमतान्वलोक्य सम्यक्

होरां वराहमिहिरो रुचिरां चकार ॥३॥

² Hoc caput in codice nostro in partes duas divisum est.

Varāhamihira in medio libro hos artis suae magistros laudat: *Jivaśarman* 7, 9. 11, 1; *Devasvāmin* 7, 7; *Parāśara* 7, 1 (= Śaktipūrva). 12, 2; *Bhadanta* 7, 11 (Utpala: Bhadantaśabdena *Satyāchārya* 'bhidhiyate); *Mañittha* 7, 1; *Maya* 7, 1 (Utpala: *Mayadānava*); *Yavanāh* 7, 1. 11, 1. 12, 1. 25, 2; *Vishṇugupta* 7, 7 (Utpala: *Chāṇakya* parānāman). 19, 3; *Satya* 7, 3. 9. 13. 12, 2; *Siddhasena* 7, 7.

Haec voluminis pars seculo septimo decimo a Deveśvara, Haridevae filio, Harikrishṇae nepote (श्रीगुरुज्ञातीयनारीपत्ननस्थपाठकोपपदहरिकृष्णात्मज etc.) exarata est. (WALKER 207^a.)

780.

Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 288. Long. 11½. Lat. 5. Linn. 10-12.

Varāhamihirae Brihajjātakam cum commentario, *Jagachchandrikā*, sive potius *Chintāmaṇi* appellato, quem *Bhaṭṭotpalas* (Utpala) anno 966 composuit. (B.) Incipit: ब्रह्माजशंकररवींदुकुजज्ञीवशुक्रार्कपुत्रगणनाचगुरुग्रन्थस्य । यः संग्रहो क्षेत्रलामविशुद्धबुद्धे । रावंतकस्य (च) तमं (tam aham) विवृणोमि क्रत्वं ॥ १ ॥

Auctores et libri ab Utpala permulti laudantur, quorum partem excerpti: Varāhamihirae *Svalpajātaka* sive *Sūkshmajātaka*; *Kālasamhitā* 15, 1; *Gārgi*; *Jivaśarman* 5, 22; *śrī-Devakīrti* 1, 19 etc.; *Puliṣa-āchārya* 2, 20; *Bādarāyaṇa* (astr. frequentissime, ipse ad 6, 1 *Yavanavṛiddhās* laudat); *Brahmagupta* 1, 19; *Mañittha*; *Māṇḍavya* 6, 6. 15, 4; *Yavaneśvara*; *Yājñavalkya* 2, 5; *Vankālākāchārya* (? 15, 3. prākṛitico sermone usus est); *āchārya-Vishṇuchandra* 2, 20; *Hastivaidyakakāra Vīrasoma* 1, 2; *bhaṭṭa-śrī-Śankara* 12, 19; *Śrutikīrti*, *Śrutikīrtikāra* 1, 7. 8, 9. *Satya* 1, 5 etc. 2, 15 (*Satyokte Horāśāstre*); *Sārāvalī* (frequentissime); *Sphujidhvaja* (?) 7, 9. 12, 1.

Textus in hoc codice in capita 26. divisus est; vicissimum enim sextum argumentum libri exponit. Ex epilogo in fine libro addito hoc unum distichon exscripti:

चैत्रमासस्य पंचम्यां सितायां गुरुवासरे ।

वस्वष्टाष्टमिते शाके ६६ कृतेयं विवृतिर्मेया ॥ ५ ॥

Codex superiore seculo exeunte parum accurate exaratus est. (WALKER 165.)

781.

Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 142. Long. 13. Lat. 4½. Linn. 10.

Mīnarājajātaka, *Yavaneśvarae* auctori tributi, pars.

Codex olim folia 205. continuit, nunc folia 1-142. et ultimum supersunt. Auctor, quicumque ille fuit, hoc libro genethliologiam tractavit. Incipit:

शृण्वै विधातुं जगतां शिवाय

संहारकाले स्थितये [५] च्युताय ।

तुभ्यं नमः सर्वगताय नित्यं

द्वयंनयायामलभास्कराय ॥ १ ॥

Yad uktavān *pūrvamunis* tu śāstram

होरामयं लक्ष्यमितं मयायं (?)

tan (tam MS.) *Mīnarājo*¹ निपुणं स्वबुद्ध्या

विचिंत्य चक्रेऽष्टसहस्रमात्रं ॥ २ ॥

या पूर्वकर्मप्रभवस्य धात्री

धात्रा ललाटे लिखिता प्रशान्तिं ।

तां शास्त्रमेतत्प्रकटं विधत्ते

दीपो यथा वस्तुधनेन धकारे ॥ ३ ॥

Atha dvādaśarāṣer viharabhūmikathanam. आद्यः स्तुतो मेयसमानमूर्तिः कालस्य मूर्धो गदितः पुराणैः । सो [५] जाविक्रासंचर-कंदराद्रिस्तेनाग्निधात्राकरत्नभूमिः ॥ ४ ॥ 2. *grahayonibhedā-dhyāya*, incipit: इनः पसंगो मिहिरोऽय हंसो नितो र्दनास्यो ह्युमलिः खरांशुः । शूरः खगस्तीक्ष्णमसूपमाली दिनाधिपो ब्रह्म इति प्रदिष्टः ॥ 3. *ādhānādhyāya*, incipit: आधानपृष्ठोद्भवस्यमनुकं पलं यत्तत्तस्य परोक्षार्थं । योगान्विचित्रां प्रवर्दे स्मृतो हं चिह्नैर्दशा लग्नविनिश्चयं स्यात् ॥ लग्नं यदा पश्यति सूर्यमनुः नीचाश्रितः सौम्यदृशा विहीनं । तदाभ्यजातं प्रवर्दति मर्त्यं सूर्यस्य वीर्येण दिवाग्र-संगात् ॥ 4. *janmādhyāya*, incipit: लग्नं यदि पश्यति देवतं नदी सितो च वा रात्रिकरः प्रपूर्णे । खोच्चाश्रितः केद्रगतः स्ववर्गे सुदुर्लभोऽस्य भवेत्प्रमूर्तिः ॥ 5. *āyurdāyādhyāya*, incipit: दिशः खरांशोर्हि-मदीधतेगोवाणास्तथा सौम्यकुजाकैजानां नगामुरे ज्यस्य सितस्य नागाः प्रमाणातो दीधतयः स्वरूपाः ॥ 6. *daśādhyāya*, incipit: आपुर्येता येन पुरो हि दत्तस्तत्समिता तस्य दशा प्रदिष्ट । शस्तांतरा सा च गुणैर्विचित्र्या देवैश्च तजैः फलनिर्णयार्थं ॥ 7 (inc. fol. 15^b). *antardaśādhyāya*, incipit: भानोर्दशायां यदि शीतरेऽग्नेः । दशा विपाकं कुरुते तदा स्यात् । क्लेशेन विन्नं स्वधनेन मिन्नं भोगाश्च नित्यं हि विडंबनेन ॥ 8. *aṣṭakavargaphalāni*, incipit: केद्रेषु सूर्यः स्वगृहाक्रमेण पुनस्तथायाष्टकरांकसंस्थितः । मंदारयोश्चापि तथैव वाच्यः शुक्रार्द्रशास्तांत्यगतश्च नित्यं ॥ 9. *sūryadarśanachārāphalāni*, incipit: मेघे गतो कैः शशिना च दृष्टः करोति मर्त्यं सुजनस्तभावं प्रसन्नमूर्तिप्रचुरान्नपानं नरेन्द्रपूज्यं विगतारिपक्षं ॥ 10. *chandradarśanachāra*, incipit: मेघे गतो रात्रिचरः प्रसूते सूर्येण दृष्टः कथितः प्रभावं । नरं नितान्तं व्यसनैः समेतं गतप्रभां भक्तिविवर्जितं च ॥ 11. *bhaumadarśanachāra*, incipit: मेघे गतो भूमिसुतः प्रसूते सूर्येण दृष्टो विधनं मनुष्यं । विहीनबुद्धिं कृपणस्वभावं विवर्जितं सत्यदयानयाद्यैः ॥

¹ Conferantur nomina *Matsyendra*, *Mīnanātha*, quae supra p. 236. nobis obviam fuerunt.

12. *buddhadarśanachāra*, incipit: मेघं गतो शो रविणा च दृष्टः करोति मर्त्यं कृपणस्वभावं । दृष्टशयं वंधुजनेन युक्तं भयाकुलं नित्यमुदारुःखं ॥ 13. *gurudarśanachāra*, incipit: मेघं गतो देवगुरुः प्रसूते सूर्येण दृष्टः पशुपुत्रहीनं । नरं भयार्त्तं घृणया विहीनं विवर्जितं सत्यमुखेन नित्यं ॥ 14 (fol. 41^b). *śukradarśanachāra*, incipit: मेघे स्थितो दैत्यगुरुः प्रसूते सूर्येण दृष्टः कृपणस्वभावं । नरं नितान्तं बहुकोपयुक्तं विवादशीलं गुरुतत्पयं च ॥ 15. *śanaiścharadarśanachāra*, incipit: मेघं गतः सूर्यसुतो विधत्ते सूर्येण दृष्टो विक्रिता-नुरूपं । प्रवासशीलं विजितं खदारैष्यपेतलज्जं बहुसाध्वसं च ॥ 16. *grahānām bhāvadhyāya*, incipit: मूर्त्तिस्थितो संजनयेदिनेशो नरं सरोगं विकलं महर्षे । प्रभूतकोपं बहुशत्रुपक्षं प्रभाविहीनं परतर्ककं च ॥ 17 (fol. 51^b). *sūryachāra*, incipit: मेघं गतो कः समर-प्रचंडं नरं प्रसूते धनवीर्ययुक्तं । शस्त्रार्थवाक्कर्मसुलभशब्दं जयैषिणं साधितमुच्चचेष्टं ॥ 18. *chandrachāra*, incipit: मेघे तु चंद्रः पुरुषं प्रसूते शूरमुदा[र]सत्त्वलैरुपेतं । ख्यातं बहुस्त्रीसुतभृत्यवर्गं प्रभा-विणं त्यागिनमूर्त्तिजं च ॥ 19. *bhaumachāra*, incipit: मेघे तु भौमो रभसं प्रचंडं सूरं नरं साहसकर्मशीलं । तेजस्विनं सान्त्विकमप्रभृष्यं दुर्मैषिणं दानपरं प्रसूते ॥ 20. *budhachāra*, incipit: मेघं गतस्त्वि-दुसुतो मनुष्यं कुषीत्कृशं वह्दटनं सठं च । मिथ्याप्रलापं प्रियविग्रहास्त्रं भूरिभ्रमोत्थतविपन्नचिह्नं ॥ 21. *guruchāra*, incipit: मेघे गुरुर्देवनरं प्रसूते दुर्मैषिणं सौर्यचलस्वभावं । विख्यातकर्माणमतिप्रगल्भं औजस्विनं बुद्धिगुणैरुपेतं ॥ 22 (fol. 67^b). *śukrachāra*, incipit: मेघे तु शुक्रो जनयत्यंशानं नरं बहुबोभविरोधशीलं क्षुद्रं परस्त्रीहार्यो प्रशक्तं सेष्यं वनारख्यविचारणं च ॥ 23. *śanaiścharachāra*, incipit: मेघे कैसनूर्जनयत्यनार्यं कुवेधमाधिव्यसनं अमार्त्तं । गतश्रियं निहरदुष्टवाक्यं विगर्हितं निर्धनमिष्टवेरं ॥ 24. *tanusthānachintā*, incipit: मेघस्य लग्ने तु भवेत्प्रसूतश्चंडी धनी सर्वकलामु दक्षः । स्वपक्षहता बहुमन्युयुक्तो मंदामतिस्तीक्ष्णकरः सदैव ॥ 25. *ghanasthānachintā*, incipit: मित्रांशकस्यो यदि वा शशांको विहं प्रसूते सुतजं नराणां । मित्रस्य भागे कृषिकृत्प्रसूतं वर्गोत्तमस्यः सुहृद्वर्जितं च ॥ 26. *sahajasthānachintā*, incipit: तृतीयसंस्थो यदि वासरेशो मित्रं नृपं तुंगगतो विधत्ते । तुंगांशके वा नृपसंभवं च षड्गुंशुडस्त्वय सार्वभौमं ॥ 27 (fol. 79^b). *sukhasthānachintā*, incipit: सुखस्थितो वासरपः स्वतुंगे सुखं विधत्ते बहुदुष्टजातं । तुंगांशकस्यो गुं सुखं कदाचित् षड्गुंशुडः परदारजं च ॥ 28. *sutasthānachintā*, incipit: तुंगाश्रितो वासरपः सुतस्यः सुतं विधत्ते त्यतरां नृशंशात् । तुंगांशकस्यः सकलार्थसिद्धिं षड्गुंशुडः शुभगं मनोज्ञं ॥ 29. *ripusthānachintā*, incipit: स्वतुंगगो वासरपो रिसंस्थः शत्रुं विधत्ते व्रतितं सदैव । तुंगांशकस्यस्त्वय विप्रमेघं षड्गुंशुडो नृपतिं

सदैव ॥ ११॥ नीचाश्रयस्यः सवितारिसंस्थः शत्रुं विधत्ते कुमतिं कृतघ्नं । नीचांशकस्यः प्रमदानुरक्तं पापस्य वर्गे परतर्ककं च ॥ २॥ 30. *kala-trasthānachintā*, incipit: दिनाधिपः सन्नमगः स्वतुंगे करोति भार्यो कलहप्रियां च । तुंगांशकस्यः परकर्म्मरक्तं षड्गुंशुडस्त्वय दरिद्र-युक्तं ॥ ११॥ नीचाश्रितः सन्नमगस्तु सूर्यो भार्यो विधत्ते व्यभिचारिणीं च । नीचांशकस्यश्च सरोगयुक्तां पापस्य वर्गे सततं कुशीलां ॥ २॥ मित्राश्र-यस्यो दिनपः कलत्रे करोति भार्यो सुतरां नृशंसां । मित्रस्य भागे सुवि-हीनचिह्नां वर्गोत्तमस्यः सुरतप्रियां च ॥ ३॥ 31. *mṛityusthāna-chintā*, incipit: सूर्यो यदा मृत्युगतश्च तुंगे मृत्युं विधत्ते [स] गिननिवे-शनेन । भक्त्या तदंशे जनलज्जयैव षड्गुंशुडस्त्वय प्रमादात् ॥ ११॥ नीचाश्रितो वासरपो [स] ह्यमस्यो मृत्युं विधत्ते वनपावकेन । नवांशके दंभनकर्म्मतश्च पापस्य वर्गे तु प्रदीपनेन ॥ २॥ मित्राश्रयस्यो दिनपो [स] ह्य-मस्यो मृत्युं विधत्ते विषभक्षणेन । मित्रांशकस्यश्च विवंधनेन वर्गोत्तमस्यो निशितायसेन ॥ ३॥ शत्रुाश्रयस्यो दिनपो [स] ह्यमस्यः करोति मृत्युं रुधिर-प्रकोपात् । तदंशके वा बहुकासशोभात् मूलत्विकोणे वनितापराधात् ॥ ४॥ चंद्रो [स] ह्यमस्यो यदि तुंगसंस्थः करोति मृत्युं सलिलप्रवेशात् । तुंगांशकस्यः करकाभिधातात् षड्गुंशुडस्त्वयानिप्रपातात् ॥ ५॥ नीचाश्रितो रात्रिपतिः करोति छिद्रे विनाशं वनिताकरेण । नीचांशकस्यः कफपित्तदोषात् पापस्य वर्गे त्वपसन्निपातात् ॥ ६॥ मित्राश्रयस्यो रजनीपतिश्च करोति मृत्युं जठरप्रकोपात् । तस्यैव भागे गुदरोगतश्च वर्गोत्तमस्यः पशुपादधा-तात् ॥ ७॥ शत्रुाश्रयस्यो विधुरेव धत्ते मृत्युं न [राणां] बहुभूययोगात् । तदं-शकस्यः पशुशृंगसंगात् मूलत्विकोणे क्षययोगतश्च ॥ ६॥ भौमो ह्यमस्यो यदि तुंगसंस्थः संग्राममृत्युं कुरुते नराणां । तुंगांशकस्यस्त्वय शस्त्रकर्म षड्गुं-शुडस्त्वय गोग्रहेण ॥ ९॥ नीचाश्रयस्यो धरणीजछिद्रो स्वहस्तमृत्युं कुरुते नराणां । नीचांशकस्यश्च निजायुधेन पापस्य वर्गे द्विजपाश्र्वतश्च ॥ १०॥ मित्राश्रयस्यः क्षितिजो ह्यमस्यः करोति मृत्युं दूषदाश्रयेण । मित्रस्य भागे त्वय गो [स] ह्यसंगात् वर्गोत्तमस्यस्त्वय कूपपातात् ॥ ११॥ शत्रुाश्रयस्यो (sthah) क्षितिजो ह्यमस्यो भृगुप्रपाताच्च करोति मृत्युं । तस्यांशकस्यस्त्वय गुमिरोधात् मूलत्विकोणे विषभक्षणेन ॥ १२॥ etc. 32 (fol. 86^b). *dharmasthānachintā*, incipit: धर्माश्रितो वासरपः स्वतुंगे धर्मं नृणां पापसमे विधत्ते । तुंगांशसंस्थस्त्वय दंभदं च षड्गुंशुडस्त्वय लज्जया च ॥ 33. *karmasthānachintā*, incipit: कर्माश्रित-स्तीक्ष्णकरः स्वतुंगे करोति कर्मव्रत - - मेघ । सौख्यं तदंशकस्यो वध-बंधजं च षड्गुंशुडः सकलं कलाजं ॥ ११॥ 34. *lābhassthānachintā*, incipit: लाभश्रितस्तीक्ष्णकरः स्वतुंगे लाभं विधत्ते गजवाजिनं च । तस्यैव भागे महिषीसमुत्थं षड्गुंशुडः कनकोद्भवं च ॥ ११॥ 35. *vyaya-sthānachintā*, incipit: व्ययस्थितो वासरपः स्वतुंगे व्ययं विधत्ते गुरुलोकसंगात् । तस्यैव भागे गुरसेवकानां षड्गुंशुडो द्विजदेवकार्यात् ॥ 36. *lagnadarśanachāra*, incipit: लग्नेऽकैदृष्टे सुनृशंसचेष्टो भवेन्ननुष्यः पुरुषस्वभावैः । सदाभिमानो नतिधर्मसंस्थो रुजान्वितो द्वेषरतः सुभीतः ॥ 37 (fol. 91^b). *anaphāyogādhyāya*, incipit: सूर्यं विना रात्रिपतेर्व्यस्यो यदा ग्रहः स्याद्बहवो यवा स्युः । स्वातामय द्वौ त्वनफाख्ययोम उत्पद्यते रूपगुणप्रमाणः ॥ 38. *sunaphāyogā-dhyāya*, incipit: सूर्यं विना रात्रिपतेः धनस्यो यदा ग्रहः स्याद्बहवो

यवा स्युः । स्यातामय द्वौ सुनम्नाख्ययोग उत्पद्यते रूपगुणैः सदैव ॥
 39. *durdharāyogādhyāya*, incipit: सूर्ये विना द्वादशविज्ञसंस्थैः
 चंद्रस्य योगो त्व हि दुर्धराख्यः । अशीतियुक्तं शतमेव तेषां पृथक्प्रदिष्टं
 सुशुभं समग्रं ॥ 40. *lagnāśrayayogādhyāya*, incipit: लग्न-
 स्थितो वासरपः सचंद्रः करोति मर्ये विकृतं कृतज्ञं । मूकं जडं वा
 परदाररक्तं विहीनविज्ञं सरुजं सदैव ॥ 41. *dhanāśrayayogā-
 dhyāya*, incipit: धनस्थितस्तीक्ष्णकरः स्वचंद्रो नरं विधत्ते विधि-
 नं कृतज्ञं । सदा कुशीलं प्रभया विहीनं रोगाभिभूतं भयसंयुतं च ॥
 42 (fol. 114^a). *sahajāśrayayogādhyāya*, incipit: तृतीयग-
 स्तीक्ष्णकरः सचंद्रो नरं विधत्ते प्रियबंधुदारं । जनानुरक्तं व्रतशास्त्रमुक्तं
 वरं कविं कीर्त्तिं [वि]वर्द्धनं च ॥ 43. *su-
 khāśrayayogādhyāya*, incipit: चंद्रान्वितस्तीक्ष्णकरः सुखस्यो
 नरं विधत्ते सुखसौख्यहीनं । विपन्नशीलं परतर्कुलं च प्रभावहीनं
 गतसत्यशौचं ॥ 44. *sutāśrayayogādhyāya*, incipit: चंद्रान्वि-
 तस्तीक्ष्णकरः सुतस्यो नरं प्रसूते विगताभिमानं । कुभोज्यरक्तं च कुपु-
 त्रभाजं सदा निकृष्टं कृतकस्वभावं ॥ 45. *śatrubhāvāśrayayogā-
 dhyāya*, incipit: रिपुस्थितस्तीक्ष्णकरः सचंद्रो नरं प्रसूते विसुखं
 दरिद्रं । स्वत्यायुषं रोगनिपीडितां सदातुरं शत्रुविवर्जितं च ॥
 46 (fol. 135^b). *kāmāśrayayogādhyāya*, incipit: कामाश्रि-
 तस्तीक्ष्णकरः सचंद्रो नरं प्रसूते व्यथया समेतं । सदातुरं धर्मविवर्जि-
 तांगं गुणैर्विहीनं बहुमाययाढं ॥ 47. *śatrubhāvāśrayayogā-
 dhyāya*, incipit: कामाश्रितस्तीक्ष्णकरः सचंद्रो नरं प्रसूते परवादरक्तं । दानेन हीनं क्षतपीडितांगं गुरुद्विजानां निरतं
 नृशंसं ॥ 48. *kāmāśrayayogādhyāya*, incipit: कामाश्रितस्तीक्ष्णकरः सचंद्रो नरं प्रसूते कुकलप्रभाजं ।
 नपुंसकं कामसुखैर्विहीनं निरर्थवाक्यं निजबंधुयुक्तं ॥ 49 ॥

In folio 140^b. caput quadragesimum septimum ab
 hoc disticho incipit: तीक्ष्णद्युतिश्चंद्रयुतो धर्मस्यो नरं प्रसूते बहु-
 रोगभाजं । स्वत्यायुषं स्निग्धमतिं प्रहृष्टं व्यपेतलज्जं रणकातरं च ॥ 50 ॥
 Sequuntur disticha 29, post quae disticha 30-54. desi-
 derantur. Folium 142. in disticho 59. desinit.

In folio 143^a (204). capitis, *śvacheshṭitādhyāya* appel-
 lati, finis exstat. Sequuntur haec: यदा सुरभंतिविधासु
 गावः कुर्वन्ति नाशं नृपतेः पुरस्य । यानागमं त्वज्जं सुतस्य नाशं रोगा-
 त्पुत्रं परदेशसंगं ॥ 51 ॥ शिरोध्वनाला यदिवार्धपुच्छा गात्रः प्रगच्छन्ति
 मुखः प्रमाणः प्रातः पुरात्कांतनुमुद्यवेगाः प्रयांति नास्यापि समं वि-
 नाशं ॥ 52 ॥ गोक्षीरपानं वृषभो विधत्ते यदा तदा तत्स्वसुतेर्विनाशं ।
 दुर्भिक्षुमार्त्तिः परचक्रसंगं रागातुरत्वं व्यसनं पुरस्य ॥ 53 ॥ स्वयं यदा
 खदति गो स्वदुग्धं पयोधरस्यं कुरुते विनाशं । गोपस्य तस्या यदि वा
 विनाशं महाभयं शत्रुकृतं सदैव ॥ 54 ॥ युग्मं प्रसूतानि युगोपनाशं
 प्राप्नोति धत्ते विधमं तदेव । दारेण सार्धं प्रियते यदा वा करोति
 राष्ट्रस्य पुरस्य नाशं ॥ 55 ॥ तत्सान्विता स्यात् यदि गोः पुरस्तात् उक्ता-
 विशेषाद्भुभवेष्टिताश्च । यातुर्विधत्ते विजयं प्रतापं सुविज्ञलभं त्वरि-
 संक्षयं च ॥ 56 ॥

इति श्रीवृद्धयवने गोविचेष्टितं ॥ Iti śrī-Yavaneśvarāchārya-
 virachitam *Minarājajātakaṃ* samāptam ॥ संवत् १५५२ वर्षे
 आषाढसुदि १२ तिपतं गुलावरङ्ग ब्राह्मणसारसुतरणदेवसरहंदवासीपो-
 धीलिपीनयमलब्राह्मणसारसुतपरभाकरकी ॥ साहजहानावटवीच पुस्त-
 कुलिष्या ॥ शुभमस्तु ॥

Idem *Vṛiddhayavana* titulus in fine capitum singu-
 lorum legitur.

Codex anno 1696 exaratus est. (WILSON 427.)

782.

Foll. 112-156. Linn. 8-11. His foliis major *Jyoti-
 sharatnamāla*, a *Śrīpati* (bhaṭṭa) compositae, contine-
 tur. (A.) Auctor, postquam capitibus (prakaraṇa)
 primis astronomiae elementa tradidit, reliquis, quibus-
 nam siderum conjunctionibus res quaedam, velut regum
 unctio, peregrinatio, nuptiae, aedificatio, aut suscipiendae
 aut vitandae sint, explicat. Initium, paulum emen-
 datum, hoc :

प्रभवविराटिमध्यज्ञानबंध्या नितांतं

विदितपरमतस्त्वा यन्नते योगिनोऽपि ।

तनहमिह निमित्तं विश्वजन्मात्ययाना-

मनुमितमभिवन्दे भग्नहैः कालमीशं ॥ १ ॥

Vilokya *Gargādi*-munipranītam,

Varāha-*Lallādi*-kṛitam cha śāstram ।

Daivajna-*kaṇṭhābharaṇārtham* eśhā

Virachyate *Jyotisharatnamālā* ॥ २ ॥

२२

शकेंद्रकालः पृथगाकृतिज्ञः शशांकनंदाश्रियुगैः ४२९९ समेतः ।

शराद्रिखंडं तु १६७५ हतः स लभः षष्ठा ६० त्रयोषे प्रभवादयोऽब्दाः ॥ ३ ॥

शालिवाहनशकोऽर्क १२ संयुतः षष्टि ६० ह्यप्रभवपूर्ववत्सराः ।

शेषके मनुजमानतो भवेत्स्वस्वनामसदृशं हि तत्फलं ॥ ४ ॥

१

२

३

४

५

प्रभवविभवाख्यशुक्लाः प्रमोदनाना प्रजापतिरथाब्दः ।

६

७

८

९

परतोऽंगिरास्ततश्च श्रीमुखभावौ युवाख्योऽन्यः ॥ ५ ॥

१०

११

१२

१३

१४

१५

धातेश्वरबहुधान्यौ प्रमाथिनामाथ विक्रमः सवृषः ।

१६

१७

१८

अथ चित्रभानुरस्मात्पुभानुरथ तारणाख्यश्च ॥ ६ ॥

१९

२०

२१

२२

पार्थिवनामा व्यय इति सर्वजिदाख्योऽथ सर्वधारी च ।

२३

२४

२५

२६

२७

२८

तदनु विरोधी विकृतः खरनंदनविजयजयसंज्ञाः ॥ ७ ॥

२९

३०

३१

३२

मन्मथदुर्मुखसंज्ञावथापरौ हेमलंबकविलंबौ ।

4 Q

३३ ३४ ३५ ३६
तद्विचारिनामाय शर्वरी प्रव इति शुभकृत ॥ ६ ॥
३७ ३८ ३९ ४०
शोभकृदपरः क्रोधी विश्वावसुरनु पराभवाख्यश्च ।
४१ ४२ ४३
परतः प्रवंगनामा कीलक इति सौम्यसंज्ञश्च ॥ ९ ॥
४४ ४५ ४६ ४७
साधारणो विरोधकृदय परिधाविप्रमाथिनामानौ ।
४८ ४९ ५० ५१ ५२
अनंदराक्षसाख्यौ नलपिंगलकालयुक्ताश्च ॥ १० ॥
५३ ५४ ५५ ५६
सिद्धार्थिरौद्रदुर्मेतिदुर्भयो वत्सराः क्रमादपरे ।
५७ ५८ ५९ ६०
रुधिरौहारी रक्ताक्षिसंज्ञकः क्रोधनः क्षयकृत ॥ ११ ॥
इयं हि मष्टिः परिवत्सराणां बृहस्पतेर्मेध्यमराशिभोगात् ।
उदाहृता पूर्वमनिप्रवैर्नियोजनीया गणनाक्रमेण ॥ १२ ॥¹

Cap. 1. samvatsaraprakaraṇam fol. 114^a. Cap. 2. tithiprakaraṇam, incipit: तिथिपाश्र्वतुर्मुखविधातृविष्णवो यमश्री-
तदीधितिविशाखवज्रिणः । वसुनागधर्मेतिवतिग्मरश्मयो मदनः कलि-
स्तदनु विश्व १५ इत्यपि ॥ Cap. 3. vāraprakaraṇam, incipit:
सूर्यादितः शिवशिवागुहविष्णुकेंद्रकालाः क्रमेण पतयः कथिता ग्रहाणां ।
वज्रं बुभूमिहरिः क्रशचीविर्चास्तेषां पुनर्मुनिवैरैः प्रतिदेवताश्च ॥ १ ॥
राहोरधिपतिः कालः प्रत्यधीशो भुजंगमः । तथा केतोश्चित्रगुप्तः स्वयंभूः
कविभिः स्मृतः ॥ २ ॥ राजाभिधेकोत्सवपानसेवा गोवह्निमत्तौपथशस्त्रकर्म ।
सुवर्णताम्रौषिककर्मकाष्ठसंग्रामपण्यादि रवौ विदध्यात् ॥ ३ ॥ Cap. 4.
(fol. 120^b) yogaprakaraṇam, incipit: क्रमशो भवन्ति योगा
विष्कम्भप्रीतिरूपरि चायुस्मान् । सौभाग्यशोभनाख्यावतिगंडोऽप्यय सुकर्मा
च ॥ Cap. 5. karaṇaprakaraṇam, incipit: ववाह्र्यं बालव-
कौलवाख्ये ततो भवेन्नैतिलनामधेयं । गराभिधानं वणिजं च विष्टि-
त्याहुरार्याः करणानि सप्त ॥ Cap. 6. nakshatraprakaraṇam,
incipit: भेशा हस्तमग्निराश्विनः शर्वोऽदितिर्वाकपतिः etc.
Cap. 7. muhūrtaprakaraṇam, incipit: रुद्राहिमित्रपितरो
वसुवारिविश्वे वेधा विधिः शतमखः पुरुहूतवह्नी । नक्तंचरश्च वरुणार्थ-
रयो नयश्च प्रोक्ता दिने दश च पंच तथा मुहूर्ताः ॥ १ ॥ निशामुहूर्ता
गिरीशजपादाहिर्बुधपूषाश्विनमग्नयश्च । विधातृचंद्रादितिजीवविष्णु-
तिग्मद्युतित्वाष्ट्रसमीरणाश्च ॥ २ ॥ Cap. 8. upagrahaprakaraṇam,
incipit: भूकंपः सप्तमर्क्षे भवति सवितृभात्यंचमे विद्युदुक्ता मूलश्चैवाष्ट-
संख्ये ८ शनिरिति १० दशमे केतुरष्टादशे च १६ दंडस्त्रिपंचसंख्ये १५
सनवदशमिमे १९ नूनमुक्ता प्रदिष्टा धिष्ये द्विःसप्त १४ संख्ये मुनिभि-
रभिहितश्चात्र निर्धातपातः ॥ १ ॥ Cap. 9. (fol. 135^a) samkrānti-
prakaraṇam, incipit: शोरा रवौ ध्वाक्षमृतद्युतो च संक्रांतियारे च
महोदरी स्यात् । मंदाकिनी ज्ञे च गुरौ च मंदा मिश्रा भृगौ राक्षसि-
कार्कपुत्रे ॥ Cap. 10. gocharaprakaraṇam, incipit: सर्वे

¹ De sexaginta cycli Bárhaspatyae annis cf. Warren, Kāla-sankalita, p. xxi.

लाभगृहस्थितास्त्रि ३ ख १० रिपु ६ ध्वजैः etc. Cap. 11. chan-
dratārābalaprakaraṇam, incipit: रविर्नृपविलोकने सुरगुरुर्वि-
वाहोत्सवे रणे धरणिनंदनो भृगुसुतः प्रयागे वली । शनिश्च खलु दीक्षणे
सकलशास्त्रबोधे बुधः शशी सकलकर्मसु ध्रुवमुदाहृतं सूरिभिः ॥ १ ॥
Cap. 12. lagnaprakaraṇam, incipit: विरोधश्चाभिषेकश्च राज्ञां
साहसकर्म च । धात्वाकरादिसंबंधो मेषलग्ने विधीयते ॥ १ ॥ वृषोदये
विवाहश्च ध्रुवं वेश्मप्रवेशनं । कुमारीवरणं दानं क्षेत्रारंभादि चेष्ट्यते ॥ २ ॥
कलाविज्ञानसंबंधो वृषलग्नोदितं च यत् । विभूषणादिकं कर्म कर्तव्यं
मिथुनोदये ॥ ३ ॥ वापीकूपतडागादि वारिवंधनमोक्षणे । पौष्टिकं कर्म
यत्किंचित्सर्वं सिध्यति कर्कणि ॥ ४ ॥ Cap. 13. (fol. 143^b) sam-
skāraprakaraṇam, incipit: यष्टे मास्यवाष्टमे तदधिपे वीर्योपपन्ने
विधौ etc. Cap. 14. rājābhishekaprakaraṇam, incipit:
विलग्नजन्मे सदृशाधिनायमातंडधात्रीतनयैर्विलिष्टैः । गुर्विदुशुक्रैः स्मुर-
दंशुजालैर्महीपतीनामभिषेक इष्टः ॥ Cap. 15. yātrāprakaraṇam,
incipit: यात्राभिधानं कथयाम्यथातः सर्वैरुपेतस्य गुणैर्जिगीषोः ।
अतर्किते जन्मनि तस्य याने फलान्निरुक्ता द्यु(?) नवगैतुल्या ॥ Cap. 16.
vivāhaprakaraṇam, incipit: धर्मो गृहस्थपदतो न परोऽस्ति
कश्चिद्विष्णुस्त्यक्तं तदपि योषिति शीलवयां । तस्यास्तु लग्नवशातः खलु
शीललब्धस्तस्मात्प्रवृत्ति न चिरेण विलग्नशुद्धिं ॥ १ ॥ Cap. 17.
vāstuprakaraṇam, incipit: आयव्ययर्क्षं शकचंद्रावतारवलानि
शास्त्रादवगम्य सम्यक् । आयुर्धनारोग्यशोभिवृद्धौ गृहं गृहस्थो हि
विधापयेत् ॥ १ ॥

Apographon nostrum, seculo septimo decimo exara-
tum, in disticho duodevicesimo capitis 17. desinit.
(WALKER 192^e.)

783.

Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 50. Long. 10.
Lat. 4¹/₂. Linn. 9.

Jyotisharatnamālā a Śrīpati composita. (B.)

Cap. 18. (fol. 48^b) grīhapraveśaprakaraṇam; 19. va-
straprakaraṇam; 20. amarasthāpanam.

Liber nuper in India editus est dicitur.

Codex, anno 1644 exaratus, ejusdem seculi anno 66
in Bibliothecam Bodleianam, Kenii dono, pervenit.
(WALKER 214.)

784.

Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 79. Long. 14.
Lat. 5¹/₂. Linn. 9.

Tājakaśarasudhānidhis, quo libro Nārāyaṇas, Dādā-
bhāṣis filius, Mādhavae nepos, astrologiam, auctorum Ara-
bicorum systemata secutus, capitibus septem exposuit.
Incipit: कमलकैर[व]बंधुधरात्मभुवुधुधाचिंतपादसरोरुहाः भृगुज-
भानुजभानुविरोधिनो ददतु दंतमुखो विमलां गिरं १ गिरां कीरहस्तां

विचीविनोदां विनोदात्मूनिं वचोमूर्तिभाजां विभावां मुनीनां मनो-
भीष्टां तां कवीनां सुकाव्यस्य गुणानुकूलं २ *Śrīgrāmodbhava-*
Kaṣyapānvayanidhiḥ sāmudrikajñaḥ sudhīḥ śrīmān *Mā-*
dhava-saṁjnako dvijavaro vighneṣasevārataḥ । *Dādā-*
*bhātī*¹ tasmād ajani guṇagaṇaiḥ pūritas tattvavettā sid-
dhāntānām chakāstā munijanaviditas tatsamaḥ ko 'pi
nānyaḥ ॥ 3 ॥ Tasmāl labdhavarāḥ paropakṛitaye *Nārā-*
yaṇo 'ham bruve tārtīyaikasudhānidhiḥ gaṇitavittush-
ṭyai chamatkāritam । śrīmat-*Khindhika*²-*Romakādi-ra-*
chitāt saṁgrihya sāram paraṁ, yasya jñānalavena mu-
khyapadavīm prāpnoti niḥsaṁśayam ॥ 4 ॥ कथं स्यान्म-
वर्षेऽस्मिन् इति संशयिने स्फुटं । वदेद्ज्ञाता विधिज्ञाता वर्त्तमानं
शुभाशुभं ५ संक्षेपे संशयापेक्षे श्रोतुः स्याद्बहुविधमः । वरीयान् विस्त-
रस्तस्मादपेक्षासंशयापहः ॥ ६ ॥

Cap. I. fol. 3^b. desinit in verbis: अध्याय एष कथितः
प्रथिताद्यसंज्ञो rāsivarūpa-khagarūpa-dakāṇaramyaḥ. Cap.
II. fol. 14^a. अध्याय एष कथितः प्रथितो द्वितीयो varshe divādi-
gaṇitābhidhamantraramyaḥ. Cap. III. fol. 33^a. तृतीयः
sadmādivarshapaphalāntavichāraramyaḥ. Cap. IV. fol.
58^b. chaturtho bhāvābhidhas tv akhilachāruvichāraram-
yaḥ. Cap. V. fol. 65^a. śārākhyāḥ (i. e. quintus) pākān-
tarādīphalayuktavichāraramyaḥ. Cap. VI. fol. 78^a.
adhyāya esha kathito gamitas tu samyag ghasraprave-
ṣaphalachāruvichāraramyaḥ. Cap. VII. incipit: अथ
आखेटकं वक्षे मृगयासिद्धिं नृणां पापारिहकार्योऽगैर्मृगयासिद्धि-
रुत्तमा ॥

In fine haec disticha, scribae incuria foedata, legun-
tur: आसीत्तारख्यवारां निधिरवनिपतिप्रख्यमूढा मखीनां वृद्धेनोरा-
जितांघ्रिर्जलनिधिवचसां (= sāmudrikaśāstrasya) पालने यः सर-
खान् सिद्धांतानां शरख्यः फणितित्वयित्तं (lapitam?) यस्य कंठे चर-
सीद्धेवो *Mādhavākhyāḥ* Paṣupatinagare (i. e. Benaris) ग्रीश-
पादाज्ञसेवी (ग्रीश = गिरीश) २३ तस्माज्जातौ सुतौ द्वौ प्रवरमतिपुतौ
सर्वविद्यानिधानौ ज्येष्ठो *Dādābhyabhātāḥ* सकलवसुमतीमंडलख्या-
तनामा ज्योतिः शास्त्रे विवस्वानतुलगुणः सूर्यसिद्धांतटीकां (cf. supra,
n. 772.) यो कार्यदिष्टुतार्थो स्मारहरचरणासक्तचेता नितान्तं २४ पुत्र-
स्तस्मात्कतिष्ठो जलनिधिवचसामार्गिकः सत्यवादी श्रीमान् *Nārāya-*
nākhyo निरवधिकरूपापूर्णचित्तान्तरालः शिष्यैः संप्रार्थितो हं प्रवर-
विजधिपा ज्ञाज्ञक (tājaka) ग्रंथमेनमीकाधी तेन च्छुष्टो गजवदनविभुभा-
रतीप्राणनाथः २५ *Horāsārasudhānidhir* विरचितः पूर्वं मया
जातके व्याख्यावैनरजतकस्माचिता दैवज्ञसंतौषिणी प्रश्ने वै गणकग्रि-
यातिगदिता युद्धादिसिद्धे तथा प्रोक्तो हि खरस्तदनु तातीये सुधाया
निधिः २६ Iti śrī-*Śrīgrāmaropanāmaka-Mādhavātma-*
Nārāyaṇakṛitas Tājakasārasudhānidhiḥ samāḥ.

Codex anno 1831 parum accurate exaratus est.
(WILSON 428.)

¹ *Dādābhātī* vocabulo Mahratice frater natu major significatur.

² Idem nomen infra in fol. 19^b. legitur.

785.

Foll. 17-27. Linn. 12. *Nakshatrasamuchchayas*, quo
libro *Lallavārāhae* filius (?) astrorum positiones rebus
gerendis faventes illustravit. Incipit:

विनायकं नमस्कृत्य । बालानां हितकाम्यया ।

उभृतं तु मया किंचित् । शास्त्रगौरवकारणात् ॥ १ ॥

छंदोलक्षणसंयुक्तं । नक्षत्राणां समुच्चयः ।

संक्षेपेण परं ज्ञानं *Ratnakosasya* मुधृतः (l. madhyataḥ) ॥ २ ॥

सर्वेषु शुभकार्येषु । कुयोगाः परिवर्ज्येते ।

दग्धविद्धं च नक्षत्रं । तिथिदग्धा विवर्ज्येते ॥ ३ ॥

अर्द्धग्रहरकश्चैव कुलिको विष्टिरेव च ।

एकाग्रमूलं ग्रहरिद्धं । जन्मरिद्धं पर्वमेव च ॥ ४ ॥

दुष्टयोगे तिथौ रिक्ते । क्षीणचंद्रे धिमांशके ।

मांगल्यं शुभयात्रा च । न कुर्वीद्विमतमिच्छताः ॥ ५ ॥

विवाहं क्षौरकर्म च । प्रतिष्ठात्रतबंधनं ।

अयने चोत्तरे कुर्या । दृढिते भार्गवे गुरौ ॥ ६ ॥

उदिते च तथा चंद्रे । शुभयोगे शुभातिथौ ।

कृष्णास्य दशमी यावत् । शुभकार्यणि कारयेत् ॥ ७ ॥

Ādīyāmala in fol. 26^b. laudatur.

In fine haec leguntur: विवाहश्चूतसंग्रामे । ज्ञानभोजनमैषुने ।
विवहारे भये भंगे भानुनाडी प्रशस्यते ॥ ध्वजेषु लाभं मरणं च धूमे
सिंहे मुख्यायां कलहं च स्थाने । वृषे च रिद्धिः खरशोकमश्नुते सिद्धिगजे
स्तस्य भवति ढके ॥

Auctoris nomen hac tantum subscriptione traditur:

इति लल्लवाराहमुत्कृतं नक्षत्रसमुच्चयं समाप्तं ॥

Haec folia anno 1513 in urbe Śrīpattana non satis
accurate exarata sunt: स्वस्ति संवत् १५६९ वर्षे पौष शुद्धि २
शुक्ले अष्टमे श्रीपत्तनवास्तव्यदिकपालज्ञातीय दुः वक्ष्यासुतविश्वनाथपठ-
नार्थे पुस्तिका लेखापिता ॥ (WALKER 128^b)

786.

Foll. 69-120. Linn. 10. *Prasārṇavas*, quaestionum
(astrologicarum) oceanus, sive *Vaishṇavaśāstram*, libèr
a *Nārāyaṇa* (Nārāyaṇadāśasiddha), Brahmadāśae et Na-
yajae filio, compositus, lectiones quindecim continens.
Prius nomen inde ductum est, quod in rerum futura-
rum eventum fortunaeve suae successum inquirentibus
astrorum positiones prosperae aut adversae explican-
tur. Incipit:

नारायणं परमपूरुषमादिदेवं

ज्योतिर्नयं शुभकरं चकाचदेशं ।³

ज्ञातं प्रणम्य शिरसा द्विजपुंगवानां

प्रश्नार्थे च षण्महं (l. ऋवं) प्रकरोमि शास्त्रं ॥ १ ॥

³ Cod. Berol. चराचरेऽं.

श्रीब्रह्मदासनयज्ञातनयः सुविद्वान्
 श्रीमान् Gusáyinripatir ydunayabhaktah.
Váráha-Tájita (ka)-*Mukunda-matam* समीक्ष्य
 नारायणः परमशास्त्रमिदं चकार ॥२॥
 प्रष्टा (prashṭá) प्रशम्य हरिमिदं ककुपमुखस्यो
 ज्योतिर्विदं सकलशास्त्रकलाविदग्धम् ।
 आहूय सङ्गुवि हितं फलपुष्परत्न-
 हस्तः प्रसन्नवचनैः सकृदेव पृच्छेत् ॥३॥

Lectio prima, *śubhāśubhasiddhi* inscripta, desinit in disticho: मया निदेशाद्वृत्तं सुशास्त्रं त्रैलोक्यनाथस्य जनार्दनस्य । स्वयं मुकुन्देन च सत्यमुक्तं तस्मादिदं वैष्णवसंज्ञमासीत् ॥४३॥ Lectio secunda incipit: अथ धनलाभप्रश्नफलं ॥ लग्नाधिनाथेन हिमांशुना वा यदीत्यशालं कुरुते धनेशः । खोच्चादिगः सौम्ययुते क्षितः स्यात्प्रष्टुः खलामं सहसा प्रकुर्यात् ॥१॥ शीतांशुलग्नेश्वरविज्जनाथाः परस्परं संयुतवीक्षिताश्च । धनत्रिकोणोदयगा यदा स्युस्तदार्धलामं प्रवदेन्नराणां ॥२॥ Quaestiones hae proponuntur: dhanalābha, rájyalābha, rájyam chalam sthiram veti, nripadarśanam mama bhaven na bhaved iti. Lectio tertia incipit: अथ जयपराजयप्रश्ने ॥ अथ प्रवक्ष्ये नृपतेर्जिगीषोर्युद्धे जयं नाथ पराजयं च । पृष्ठो वदेत्प्रश्नविलग्नयोगैस्तां योगचर्या च वराहशास्त्रात् ॥१॥ शुक्रोदये सुरगुरौ तनये सुखे ज्ञे सूर्ये तृतीयभवने भवगैश्च ज्ञेयैः । प्रष्टा नृपो रिपुगणांश्च विजित्य युद्धे सिद्धार्थं आत्मभवनं समुपैति शीघ्रं ॥२॥ Titulus hic subscriptus est: rájno digvijayaprasnaḥ. Lectio quarta incipit: अथ जयपराजयप्रश्ने ॥ भूपालयोर्नागरजायिनोर्द्वयोर्मध्येऽनयोर्जेयति कोऽत्र संयुगे । युद्धं भविष्यत्यथ संधिरेतयोः प्रश्ने कृते मन्त्रिभिरादिज्ञेयः ॥१॥ विलग्नलग्नाधिपतिः पुरेशो यामित्रजामित्रपतिश्च यायी । स्ववर्गराज्ञो जयदो बलीयान्यस्तजिताचार्यमते प्रदिष्टः ॥२॥ 5. *Samghaṭṭachakram*. Incipit: संघट्टचक्रं विलिखेत्त्रिकोणं मेघादिभिर्द्वैदशराशिभिश्च । चतुश्चतुर्भैर्वतीह तिर्यग्धोगैर्भूपतिसंगराय ॥१॥ 6 (inc. fol. 84^a). *utpátaphalaśubhāśubhasasyajátaka*. Incipit: अथ प्रवक्ष्ये द्विजपुंगवानां ज्ञानं सुदिव्यं तरुभूमिवारिजं । उत्पातसंज्ञान्विविधान्विक्लाराज्जातांश्च देशे नृपराज्यभंगहान् ॥१॥ Partes singulae: utpátaphala, sasyajátaka; rájnaḥ prayāṇasamaye śubhāśubham nimittam jayaparyantam *Bhadrabáhuśástrát*. 7. *parachakrágamana-durgaprasna-koṭachakra*. Incipit: शुक्रज्जीवैर्हिबुकास्तसंस्थैरायति शीघ्रं बलवानरातिः । चंद्राकर्मदावनिजैः सुखस्यैः प्राप्तोऽपि भग्नो विनिवर्ततेऽरिः ॥१॥ 8. *gamanā-gamanadúrasthaprasna*. Incipit: मम गमनं भविष्यति न वा प्रश्ने ॥ चरोदये शीतकरे चरस्ये सौम्यग्रहैः संयुत ईक्षिते वा । यात्रा भवेत्सौख्यजयार्थसिद्धिः कल्याणदात्री निरुपद्रवा च ॥१॥ 9. *Strí-viváhádi-prasavaparyantam prasna*. Incipit: लग्नाधिनाथेन सुधाकरेण यदीत्यशालं कुरुते स्मरेशः । सौम्यैर्ग्रहैः स्याच्छुभवीक्षितोऽस्तं पश्यन्प्रकुर्याच्छुभांगनाभिं ॥१॥ 10 (fol. 99^b). *sahajasthánádi-dvādaśaparyantam rogaprasna*. Incipit: अथ

सहजस्थानप्रश्ने । मम बांधवाः स्वस्थाः संति न वा प्रश्ने । दुश्चिक्वनाथः सहजं प्रपश्येत्सौम्यास्तृतीयं सहजेश्वरं च । पश्यति नान्ये त्वशुभास्तदास्य स्वस्थाः प्रवाच्याः खलु बांधवाश्च ॥१॥ 11. Incipit: अथ स्वानिभृत्यप्रश्ने ॥ शीघ्रोदये सौम्ययुते क्षिते वा सौम्यैर्द्वितीयाष्टमसप्तमस्यैः । तृतीयलाभारिगतैश्च पापैः सौख्यार्धलामो नृपसेवकस्य ॥१॥ 12. *bandhamoksha*. Incipit: अथ भागप्रश्ने ॥ स्थिरोदये शीतकरे स्थिरस्ये भागस्तयो (?) निर्वहति द्विदेहे । विश्वासलामो भवतः शशांके लग्ने चरे निर्वहते न भागः ॥१॥ 13. Incipit: अथ लेखप्रश्ने । एव लेखः कीदृशः समागतो वा गुप्तो दत्तो नृपेण etc. 14. Incipit: अथ भोजनप्रश्ने ॥ सक्षारमिंदौ मधुरं सुरज्ये साग्नं च सुखादु रसं सितेऽन्नं । सूर्ये सतिक्तं सकटूष्णमारे भुक्तं बुधे सर्वरसं विलग्नं ॥१॥ 15. Incipit: अथ मूकप्रश्ने ॥ सूर्यास्तुजिह्वमिजरा-ह्मदचंद्रज्ञजीवाः पतयो दिशां स्युः । etc.

In fine hic epilogus legitur, quem erroribus scatentem, aliorum codicum auxilio carens, intactum reliqui:

प्रमाणीतं यत्स्वयमुच्यते न

ज्ञानं सुदिव्यं ग्रहलग्नजातं ।

शुभाशुभं व्यक्तकरं नराणां

शास्त्रे मयास्मिन् लिखितं तदेव ॥३॥

ननु मनुष्यपरमेश्वरार्थसंवादः कथमासीत् ।

संप्राप्य मंत्रं guru-Bhānubhaṭṭáj

जप्त्वा मुहुः सूर्यशशिगृहेषु ।

हुत्वा द्विजान् भोज्य हरेः प्रसादा-

त्सिद्धो ह्यमृतैव मुकुन्ददशी ॥१॥

स मंत्रो मयात्मनो *vaidyakāśāstre vaiṣṇavasamjñake* पुरश्चरणो लिखितस्तत्र श्लोकः ॥

आयाति मंत्रजपतो भगवान् स्वधासः

प्रत्यक्षं चेद्वदति यद्धति दर्शनं च ।

स्वप्ने जपेत् स्थिरमनस्य साधकानां

नेज्या व्रता न च तपः श्रुतिनैष्ठिकानां ॥१॥

महाकष्टेन संसिद्धं दिव्यं ज्ञानं जगद्धितं ।

विष्णुना शक्तं शास्त्रं पठेद्यत्नेन पालयेत् ॥२॥

Kāyasthavanśāmbunidheḥ पृथिव्यां

श्रीब्रह्मदासः शशालांछलो भूत्

तारेव देवी नयजा च ताम्यां

नारायणज्ञो हरिभक्त आसीत् ॥३॥

Harījīśarmā नारायणदासायाशीर्वादमिदं ददौ ।

श्रीब्रह्मदासनयज्ञातनयेन येन

गोविंदपादसरसीरुहवर्दिनेन ।

प्रश्नार्थैर्वै प्रवमिदं रचितं हि शास्त्रं

नारायणो स्तु भुवने सुखभाक् सदैव ॥१॥

एके काव्यविलासमात्रनिपुणाः शास्त्रानभिज्ञाः परे

विद्वान् सो न कविमातरचनाः कर्तुं परे जानते ।

विद्वन्ना कविता च यत् न च ते सद्भिष्णुभक्त्याश्रयाः

कायस्यः कविभक्तिर्पंडितपतिज्जीवाच्च नारायणः ॥२॥

प्रकटकटदिनः केवलो नः पुनातु ॥१॥ मुहूर्त्तचिंतामणिसंज्ञकस्य स्वयं-
कृतस्य प्रमिताक्षरायां ॥ रामो विधत्ते विवृतिं प्रणम्य विष्णुर्केरुद्रान्
पितरौ गुरुश्च ॥२॥

Codex exeunte seculo superiore exaratus est.
(WALKER 184.)

789.

Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 79. Long. 11.
Lat. 4½. Linn. 7.

Idem liber, sine commentario. (B.)

De codice Berolinensi cf. Weber Catal. p. 262.

Codex anno 1822 exaratus est. (WILSON 315.)

790.

Opera tria. Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 172.
Long. 11. Lat. 5.

Foll. 1-46. *Muhūrtadīpakas*, de faustis siderum po-
sitibus, libellus, disticha 57. continens, a *Mahādeva*,
Kāhū(?)-jīś filio, scriptus et commentario, quem idem
anno 1661 composuit, illustratus. Textus incipit :

प्रणम्यैकरदं देवं शारदां गुरुमेव च ।

मुहूर्त्तदीपकं कुर्वे चालाऽज्ञानतमोऽपहं ॥१॥

Commentarius incipit : अथ मुहूर्त्तदीपकनामग्रंथं सटीकं सना-
भीप्रकारेण लिख्यते ॥ अथस्यं ग्रंथकज्ञो स एव विवृत्तिकज्ञः etc.
In fine ejusdem haec leguntur : शाके रामगजेषुचंद्र १५६३
प्रमिते सौम्यायने भास्करे etc. लेखीस्त्रीयमुहूर्त्तदीपकभवां व्याख्या ना-
हादेवकः ॥ Auctores et libros hosce laudat : *Amṛita-*
kumbha, *Jyotiṛvidābharāṇa*, *Toḍarānanda*, *Trivikramā-*
chārya, *Bṛihajjātaka*, *Muhūrtakalpadrūma*, *Muhūrtā-*
chintāmaṇi, *Muhūrtatattvaṭīkā*, *Muhūrtamārtanḍa*, *Śrī-*
patis Ratnamālā, *Rājamārtanḍa*, *Rājavallabha*, *Lakṣa-*
ṇasamuchchaya, *Lalla*, *Keṣavārkae Vivāhavṛindāvana*,
Sajjanavallabha, *Sārasaṃgraha*.

Haec voluminis pars anno 1800 a Paraśurāma, Utta-
marāmae filio, exarata est. (WALKER 159^a.)

791.

Foll. 139-160. Linn. 10. *Vivāhavṛindāvanam*, a *Ke-*
ṣavārka scriptum, quo libro siderum affectiones con-
nubiis felices aut infelices describuntur. Auctoris ma-
jores infra in appendice enumerabuntur. Incipit :

श्रीशार्ङ्गिणोः सृजतु वो नवसंनिवेशः

ज्ञेश्वर्यं चलन्नयनांचलश्रीः ।

यत्नांचलग्रथनमंगलमाचचार

शृंगारहारमणिकौस्तुभरश्मिगुफः ॥१॥

Samvargya-Garga-Bhṛigu-Bhāguri-Raibhya-gīrbhyaḥ
सारं वराहमिहिरादिमतानुसारं ।

स्फारत्स्फुरत्परिमलाढ्यफलं विवाह-

वृंदावनं चिरचयामि विचाररम्यं ॥२॥

1. *Nakshatraśuddhiprakaraṇa* fol. 141^a; 2. *kālamī-*
mānsāprakarāṇa fol. 142^a; 3. *melakādhyāya* fol. 144^a;
4. *navāṇṣachintādhyāya* fol. 145^b; 5. *grahagūṇapraka-*
raṇa fol. 146^b; 6. *chandrabalā[bala]prakaraṇa* fol.
147^a; 7. *rāhusattādhyāya* fol. 149^a; 8. *śaḍvargādisā-*
dhanādhyāya fol. 151^b; 9. *godhūlikādhyāya* fol. 152^a;
10. *mānagocharādhyāya* fol. 153^a; 11. *śubhāśubhayogā-*
dhyāya fol. 153^b; 12. *tanvādimaṇḍalakūṇḍalikādhyāya*
fol. 155^a; 13. *grahayogādibalābalādhyāya* fol. 156^a;
14. *miśrakādhyāya* fol. 159^a; 15. *vadhūvarapraśnā-*
dhyāya fol. 159^b; 16. fol. 160^b.

Keṣavārka in *Muhūrtachintāmaṇi* laudatur, ipse *Ya-*
vaneśvarās in cap. 4, 10, *Bhojam* regem in capite 7, 17.
(परिहरंयुपरागपरागतं तमउपप्रव एव स किं ग्रहः । इति *Mani-*
thavachānsi विवृत्तता मतमलक्ष्यत *Bhojamahābhujā* ॥११॥)
laudat.

De codice Berolinensi cf. Weber Catal. p. 261.

Haec folia hoc seculo ineunte parum accurate exa-
rata sunt. (WALKER 161^e.)

792.

Opuscula quinque. Lit. Devan. Charta Ind. Foll.
156. Long. 7½. Lat. 4.

Foll. 1-48. Linn. 6, 7. *Śuddhidīpikā*, de siderum po-
sitione, matrimoniis aliisque operibus idonea, liber, a
Śrīnivāsa compositus, et in capita quatuor divisus.
Incipit : नृणातरंगदुस्तरसंसाराम्बोधिलंघने तरणिः । उदयवसुधृथ-
राख्यमुकुटमणिः पातु वस्तरणिः ॥१॥ अस्तं गतवति मिहिरेऽतिम-
लिनदोषाकुले च गोविभवे । उद्वाहादिषु शुद्धिग्रहणार्थं दीपिका
क्रियते ॥२॥ विफलान्य(1)न्यशास्त्राणि विवादस्तेषु केवलं । सफलं ज्यो-
तिषं शास्त्रं चंद्राकौ यत्न साक्षिणौ ॥३॥ शास्त्रप्रशंसा ॥ मुहूर्त्ततिथिन-
क्षत्रमृतवश्चायनानि च । सर्वाख्येवाकुलानि स्युर्न स्यात्साम्बन्धरो यदि ॥४॥
दैवज्ञप्रशंसा ॥ तम[ः]स्तोमावृते विश्वे जगदेतच्चराचरं । राशिग्रहोदुसं-
घातं सृजन्सूर्योऽभवत्तदा ॥५॥ रव्याद्युत्पत्तिः ॥ ततःप्रभृति जंतूनां सद्-
सत्कर्मसूचकः । *Horākhyo* वर्तते कालो सहोरात्रेऽत्र लोपतः ॥६॥
कालोत्पत्तिः ॥ शीर्षमुखवाहुद्वयोदराणि कटिवस्तिगुह्यसंज्ञकानि । उरु
जानुकर्जये चरणाविति राशयोऽजाद्याः ॥७॥ कालनस्यांगविभागः ॥
मेघवृषमिथुनककैटसिंहाः कन्या तुलाय वृश्चिकं । धनुश्च मकरः कुंभो
मीन इति च राशयः कथिताः ६ राशिस्वरूपकथनं ॥ अश्विनीमघमू-
लादौ मेघसिंहहयादयः । विषमर्क्षान्निवर्तने पादवृद्धा यथोत्तरं ॥८॥
राशिनक्षत्रविभागः ॥ मत्स्यौ घटी नृमिथुनं सगदं सर्वाथं चाथी नरोऽश्व-

जघनो मकरो मृगास्यः । तौली सजस्यदहना प्रवगा च कन्या शेषाः
खनामसदृशाः स्वचराश्च सर्वे ॥१०॥ राश्यधिष्ठातृदेवताकथनं ॥

Fol. 12^b. rāsinirṇayaḥ prathamā 'dhyāyaḥ. Cap. II.
incipit: कालात्मा दिनकृन्मनस्तुहिनगुः सत्त्वं कुञ्जो शो वचचो जीवो
ज्ञानमुखे सितश्च मदनो दुःखं दिनेशात्मजः । राजानौ रविशीतगू क्षि-
तिसुतो नेता कुमारो बुधः सूरिदानवपूजितश्च सचिवौ प्रैथ्यः सहस्रां-
शुजः ॥१॥ कालनरस्यांगविभागः ॥ बलाबलाद्गृहाणां स्यादात्मादीनां
बलावलं । नृपाद्याः प्रवलाः कुर्युः स्वं रूपं शनिरन्यथा ॥२॥ आत्मा-
दीनां ग्रहाणां नृपादीनां च ग्रहाणां बलावलवशात् पुरषस्यात्मादीनां
बलावलत्वनिर्णयो नृपत्वादिनिर्णयश्च ॥

Fol. 29^b. grahanirṇayo nāma dvitīyo 'dhyāyaḥ. Caput
III. incipit: सर्वकर्मण्युपादेया विशुद्धिश्चंद्रतारयोः । तच्छुद्धावेव
सर्वेषां ग्रहाणां फलदातृता ॥१॥ चंद्रताराप्रशंसा ॥ सन्नमोपचयाद्यस्य-
श्चंद्रः सर्वत्र शोभनः । शुक्लपक्षे द्वितीयस्तु पंचमो नवमः शशी ॥२॥
चंद्रशुद्धिः ॥

Fol. 36^b. chandratārādisuddhinirṇayo nāma tṛtīyo
'dhyāyaḥ. Caput IV. vādinirṇaya dictum, incipit:
सितेन्दुबुधजीवानां वाराः सर्वत्र शोभनः । भानुभूषणमन्दानां शुभकर्मसु
केष्वपि ॥१॥ वारगुणः ॥ रेखापूर्वापरयोर्वारः सूर्योदयात्परस्तात्प्राक् ।
देशान्तरयोजनमितविषयटीभिः पादहीनाभिः ॥२॥ देशान्तरे वाराधिकारः ॥
उपचयकरस्य वारे ग्रहस्य कुर्यात्स्ववारविहितं यत् । उपचयकरग्रहदिने
कृतमपि सिद्धिं न याति यतः ॥३॥ विशेषतो वारफलं ॥

Desinit in verbis: अष्टः पंचदशंशो रात्रेश्चैवं मूर्ते इति संज्ञा ।
नक्षत्रे यद्विहितं कार्यं तन्मूर्तेः पितृ ॥

इति मूर्तेतापनीयश्रीश्रीनिवासविरचितायां शुद्धिदीपिकायां etc.

Haec voluminis pars medio seculo superiore exarata
est. (WALKER 192^a.)

793.

Foll. 6-15. Linn. 10. Svaratattvodayam, libellus disti-
cha 148. continens, a Jīvanātha compositus. Incipit:

॥ अथ स्वरोदयं ॥

चमत्कारशिवं नत्वा चमत्काराय भूभृतां ।

स्वरतत्त्वं च [म]त्कारो जीवनाथेन कथ्यते ॥१॥

पदैर्यथास्थितेरेव श्रीमद्देशमुखोद्भूतैः ।

स्वरप्रशंसापूर्वैश्च नानाशास्त्रविचारकैः ॥२॥

लग्नेऽभीष्टफलप्रदे शुभतिथौ प्रौढे स्वरे भे शुभे

खेटानां च बले शुभे दिनपतौ चंद्रेशतारीशनौ ।

दिन्याविंशजवादिलब्धशकुनाभूपाशुभाकांक्षिणे

नो कुर्वति विनोदयेन गमनं देहस्वरस्य क्वचित् ॥३॥

नक्षत्रं न तिथिर्न वारकरणं नो लग्नहोरालयं

नो दिग्गूलनदग्धवासरभयं नो लग्नपातादिकं ।

न स्वर्भानुभयं न कालकुलिका नो शुक्रसोमाद्वयं

स्याद्यस्मिन् दिनेश्वरे स्वरविदां सिद्धस्वरस्ते स्फुटं ॥४॥

इडावामगतश्चंद्रः पिंगलादक्षिणे रविः ।

मध्ये शुभपदं विद्यात्पंचतयसुदागतं ॥५॥

इडा गंगेति विज्ञेया पिंगला यमुना नदी ।

मध्ये सरस्वती विद्यात्प्रयागसंगमेमिति ॥६॥

आदौ चंद्र सिते पक्षे भास्करस्तु सितेतिरे ।

लीणि लीणि दिनान्याहु उदयं चंद्रसूर्ययोः ॥७॥

चंद्रकाले यदा सूर्यः सूर्यं चंद्रोदये भवेत् ।

उद्वेगः कलहो हानिः मुनिशापादिकं फलं ॥८॥

एकैकस्या घटीपंचक्रमेणैवोदयंति च ।

क्रमादेकैकनाड्यां वै एकैकघटिकोदयः ॥९॥

अहोरात्रिस्तु मध्ये तु ज्ञेया द्वादशसंक्रमः ।

बृषकर्कटकन्यालिमृगमीननिशाकरैः ॥१०॥

Hoc tractatu auctor rerum futurarum indicia, e spi-
ritus, ratione mystica comprimendi et emittendi, habitu
colligenda, exposuit. Svāra vocabulo spiritus (nāsā-
samīraṇa), tattva voce quinque elementa significantur,
quorum in mystica doctrina potestas supra p. 236^b. in-
dicata est.

In fine haec leguntur :

चंद्रसूर्यस्वराभ्यासं ये कुर्वन्ति सदा नराः ।

अतीतानागतं ज्ञानं तेषां हस्तगतं पदं ॥१४५॥

न वारं न च नक्षत्रं न योगं करणं तिथिः ।

अमृतस्या तु वेलायां सर्वकार्यणि साधयेत् ॥१४६॥

Haec folia anno 1640 a Pītāmbara, Śivadāsae filio,
in usum bhaṭa-Hariṣramae exarata sunt. (WALKER
213^b.)

794.

Foll. 45-113. Linn. 9. Keṣavajātakapaddhatyudā-
haraṇam, commentarius a Viṣvanātha, Divākarae filio,
ad Keṣavae Nandipurensis librum genethliacum com-
positus. Incipit :

श्रीगणेशं नमस्कृत्य केशवीनामपद्यते ।

गणितं विश्वनाथेन क्रियते बालबुद्धये ॥१॥

‘Natvā vighnapaṣāradāchyutaśiveti.’ अहं केशवः जात-
कपद्धतिं कुर्वे । जातस्येदं जातकं जातस्य बालकस्य जन्मांतरार्जितसद-
सत्कर्मजनितं शुभाशुभफलनिरूपकं शास्त्रं जातकमित्युच्यते । जातक-
शास्त्रे यानि कर्माणि गणितक्रियास्तेषां पद्धतिं मार्गं कुर्वे । etc.

Capitulum nomina haec sunt: 1. bhāvādhyāya fol. 51^b;
2. drisṭisādhana fol. 53^b; 3. balasādhana fol. 70^b; 4.
isṭakāṣṭhasaptavargajāsubhāsubhādhyāya fol. 77^a; 5.
āyurdāya fol. 94^b; 6. daśādhyāya fol. 113^a.

Viṣvanātha post annum 1585 videtur floruisse, quum
in computationibus Śākae aerae annus 1508 pluries lau-
datus sit. Keṣavae ipsius aetas inde colligi potest, quod
Grahālāghavam, Gaṇeṣae filii opus, anno 1520 compo-
situm esse constat. Cf. Colebrooke, Misc. E. II, 452.

Auctores et libri a scholiasta hi laudantur: *Ārya-bhaṭṭa* fol. 106^a; *Utpala*, cf. *Bṛihajjātaka*, *Dāmodara*; *Kṛishṇajyotirvid* 46^b; *Keṣava-daivajna* *svatikāyām* 63^b; *Keṣavamīṣra* 112^a; *Gaṇeṣajyotirvid* *Grahalāghave* 46^a. 64^a; *Gārgi* 96^a; *Jātakamuktāvalī* v. *Śivadāsa*; *Jiva-sarman* 88^a (a *Keṣava* laudatur). 91^b (a *Dāmodara*). 98^b; *Trivikrama* fol. 57^b; *Dāmodarapaddhati* 50^b. 91^b. 94^a (*Utpalam* laudat). 96^a; *Nilakaṇṭha* 57^b. 74^b. 91^b (in *Mahālugipaddhati* laudatur); *Prithuṣaṣas*, *Varāhamihira* filius, *Shatpanchāsikae* auctor 70^a; *Bādarāyaṇa* 84^b (अस्तंगताः सर्वे एवाधैतानि कुर्युर्हित्वा दैत्यपूज्यार्कपुत्रौ); *Bṛihajjātaka* 56^a. etc.; *Bṛihajjātakaślokaśāstrakhyāne* *Bhaṭṭotpalenoktam* 86^b; *Mahālugipaddhati* 87^a. 91^b. 96^a. 100^a; *Yavana* 85^a (खेचरो जायते योऽङ्गं अंशयोरपहारकः । आयुषः स हरेदङ्गं अंशः शुक्रशनैश्चराविति); *Yavaneṣvara* 62^b; *Vivāhapaṭala* v. *Ṣaunakīya*°; *Rāmakṛishṇapaddhati* fol. 87^a. 99^a. 100^a; *Laghujātaka* 60^a. 111^b; *Laghupaddhati* 97^b; *Līlāvatī* 72^b; *Śivadāsa* *Jātakamuktāvalīyām* 57^a; *Ṣaunakīyavivāhapaṭala* 112^b; *Śrīdhara* 74^b. 89^b. 91^b (in *Mahālugipaddhati* laudatur); *Śrīpati* 74^b (तत्त्वादिति (त) तन्न । प्रामाणिकेस्त्रिकेस्त्रिविक्रमनीलकण्ठश्रीपतिभिरनुकृत्वात्); *Shatpanchāsikā* v. *Prithuṣaṣas*; *Sārāvalī* 62^b (*sukla-pratipaddaśake* *madhyabalaḥ* *kīrtiyate* *Yavanavṛiddhaiḥ*); *Siddhāntaśiromaṇi* 66^b; *Sūryasiddhānta* 68^a; *Horāma-karanda* 69^b. 101^a.

De codice Berolinensi cf. Weber Catal. p. 261.

Haec voluminis pars post annum 1790 exarata est. (WALKER 178^b.)

795.

Foll. 103–110. Lit. Devan. Charta Ind. Linn. 10.

Kākarudrasamvādas, cornicis et Rudrae colloquium.

Incipit: ओं मा नस्तोके तनये मा ॥ इति मंत्रं ॥ ओं ऊर्ध्वकेशि विरुपाक्षि मांशशोणितशोभनं ॥ तिष्ठ देवि शिखमध्ये चामुंडे आपरा-जिते ॥१॥ श्रीगणेशाय नमः ॥ श्रीरामाय नमस्तुभ्यं त्रिकालज्ञान-लोचन ॥ वायशो कथ्यते भाषा धन्यगर्गेव भाषत (I. यथा गर्गेण भाषितं) ॥१॥ लोकानं हितायैव सद्यः प्रत्यक्षकारकरं ॥ राम उवाच ॥ मंडलं वहुलं कोणं गोमयेन च लेपयेत् । पञ्चपत्र विशालं च अथवा च कदलीदले ॥३॥ etc.

Hac opella, disticha 140. continente, omina traduntur, quae variis cornicum actionibus indicantur. Quo in augurio id maxime observabatur, qua in plaga coeli cornices cibum, pietatis causa in omnium animalium usum projectum (bali), comedissent, qua diei hora (yāma) lusissent (ramate), denique quo loco consedis-sent. Libellus aut e Tantra aut e Purāṇa quodam videtur derivatus esse.

Haec folia anno 1832 negligentissime exarata sunt. (MILL 42^d.)

796.

Foll. 174–212. Linn. 12–14. *Romakasiddhāntae* pars, *Śrīshavāyaṇa* inscripta, tractatum astrologicum conti-nens. Incipit: *Dhūmrāputram* prati *Romakāchārya* vadati: पुनरेव प्रवक्ष्यामि शृणु पुन (putra) प्रयत्नतः । सप्तद्वीपा-वती पृथ्वी आकारं तस्य विस्तरं ॥१॥ जंबुद्वीपं कुशद्वीपं चंद्रद्वीपम-चापरं । शास्त्रलं अक्षगोमेदं पुष्करं च तथापरं ॥२॥ अशीकोटि भवेत्संख्या जंबुद्वीपस्य मंडलं । त्रिकोणं मंडला भूमि शकटाकार वस्ते ॥३॥ कुशद्वीप भवेत्संख्या प्रमाण कोटित्रिंशति । मंडलं धनु-षाकारं योज[ना]नां प्रमाणतः ॥४॥ चंद्रकोटि (द्विप in marg.) भवेत्संख्या षष्टिकोटित्वमेव च । चंद्राकाराद्धरूपेण प्रमाणं शास्त्र वस्ते ॥५॥ उत्तरगोलं भवेत्संख्या षष्टिकोटि प्रमाणतः । चतुष्कोणं तदाकारं देवदानव वस्ते ॥६॥ पूर्वगोलपरिज्ञानकोटिपंचाशमेव च । वहुलं भ्राम्यते रूपं शब्दशास्त्र प्रवस्ते ॥७॥ विंशत्कोटिसुविस्तारे अक्षद्वीपः प्रवस्ते । खड्गाकारं भवेद्रूपं वदते शास्त्रमानतः ॥८॥ शास्त्र-लिङ्गद्वीप भवेत्संख्या त्रिंशत्कोटि प्रमाणतः । मंडलं मंडलाकारं शृणु धूष प्रयत्नतः ॥९॥ सप्तद्वीपावती पृथ्वी प्रमाणं कथितं मया । एकद्वीपस्य विवरमधोरे च रसातलं ॥१०॥ सप्तद्वीपप्रमाणं तु *Śrīshavāyaṇa* संज्ञिना । जंबुद्वीपप्रमाणं तु संक्षेपे कथितं मया ॥११॥ नवखंडा भवेत्पृथ्वी कथयामि सविस्तरं । देशाश्च नगरग्रामाः प्रमाणं शृणु पुत्रक ॥१२॥ प्रथमं जंबुद्वीपे पूर्वस्यां दिशि ॥ अथ पूर्वदेश । *Gauḍadeśa*, *Kanyakubja*, *Kalinga*, *Gola*, *Bangāla*, *Ku-ranga*, *Rāḍha*, *Varendra*, *Yamunā*, *Kacha*, *Svarūpā*, *Antarvedha*, *Māgadha*, *Madhyakuru*, *Dāhala*, *Kāmi-rūpa*, *Paunḍhra*, *Pāṇchāla*, *Śūrasena*, *Jālandhara*, *Lohi-tapura* ॥२२॥ अथ पश्चिमायां दिशि । *Pāschimadeśa*, *Sain-dhava*, *Sthala*, *Valambha*, *Saurāshṭra*, *Kunkūṇa*, *Lāṭa*, *Śrīmāla*, *Arbuda*, *Medapāṭa*, *Marudeśa*, *Kachha*, *Māla-vaka*, *Avantī*, *Pāriyātraka*, *Kāmboja*, *Tāmralipta*, *Phi-rāla*, *Śakaṭa*, *Sauvīra*, *Bokaṇa* ॥२१॥ अथ उत्तरापथ । *Gur-jara*, *Kekāṇa*, *Nepāla*, *Tāka*, *Turashka*, *Tājika*, *Barbara*, *Khasa*, *Kāra*, *Kāsmīra*, *Barjara*, *Himālaya*, *Lohapura*, *Strīrāja*, *Mūlasthala*, *Gajasthāna*, *Habasora* ॥१७॥ दक्षि-णापथ । *Malayāchala*, *Sinhala*, *Pāṇḍu*, *Kośala*, *Ardvantu* (sic), *Avandhya*, *Karṇāṭa*, *Draviḍa*, *Śrīparvata*, *Vidar-bhā*, *Virāṭa*, *Lājī*, *Tāpitāṭa*, *Ābhīra*, *Vīrabhukti*, *Kṛimā-vantu*, *Tāmra*, *Sāgara*, *Sarāṭa*, *Kaunchī*, *Pulinda*, *Bhṛi-gukachha*, *Mekalakanyakātāṭa*, *Bāhula*, *Ekapāda*, *U-rdhvakarṇa* ॥२५॥ अथ जंबुद्वीपमध्यदेशाः । *Udayagiri*, *Chīnā*, *Mahāchīna*, *Shurāsāṇa*, *Balasha*, *Tabārisāṇu*, *Sarashaṭṭa*, *Nāsāura*, *Jarisāṇu*, *Tābarisāṇu*, *Damāvandu*, *Kanjāṇa*, *Inkuma*, *Isaphahāṇa*, *Bhūmīyāṇa*, *Haluāṇa*, *Maṣula-bara*, *Sulāṇṇaka*, *Varahaka*, *Ghālamba*, *Sinhalamba*, *Vakasuhāṇa*, *Antākshī*, *Antabala*, *Lasopharanja*, *Ājīja*, *Mājīja*, *Tatāra*, *Isphīva*, *Phashājiga*, *Yunjanda* (*Pun-janda* cod. B.), *Munsala*, *Samarakanda*, *Tushara*, *Sha-rājīṇa*, *Uterijā*, *Uḍiḍishatāla*, *Roma*, *Gṛihadroma* (I.

Bṛihadroma), Andulisa, Ājuma, Juma, Jurijāna, Samyakāphana, Suphābila, Ālenarusa, Kusrantihina, Turiaṇa, Tagara, Jajāṇa, Sakālī, Samudra, Āraba, Ānanda, Satāha, Hāndaṇa, Māūtha (माउण्थ cod. B.), Tumbaluha, Bamburevaṇa, Duphāra, Ithiresu, Isirakāra, Vajrahūṇa, Kirāta, Nīla, Misaru, Imāmaru, Madīṇu, Tāhika, Jidapha, Harāka, Shāmila, Sīsatāna, Kṛimāna, Jīrata, Amūsha, Vasāmūra, Sīraja, Haramuja, Keṣa, Āsishira, Masāra, Ādana, Vāsishumpha, Bagadāru, Vethileha, Mugadasa, Kurema, Hilīsamudra, Pārāsu, Mābara, Kesanaṇvīṇa, Jammāna, Goāsāra, Arimāṇanīsāra, Mashurāṇa, Delima, Rūpa (cod. B. रूप्), Śākha, Kurāja, Saṇahāsha, Tilinga, Balahasha, Chakammada, Hajāji, Āmali, Vanahabandi, Mallivāra ॥ ११२ ॥ इति जंबूद्वीपमध्यदेशप्रमाणे ॥ श्रीषवायणे कथितं । श्रीरोमकाचार्यो वदति । धूस्रं ध्रूयतां ॥ अष्टाविंशतिकोटीनां पट्टणानां प्रमाणं २८०००००० चतुर्दशकोटि भवेत्संख्या १४००००००० वेलाकुलानां भवेत्संख्या अतीतिसहस्रमेव च २८०००० वरग्रामाणां भवेत्संख्या १४२८५११६ अष्टाविंशतिलक्षाणां कोटिचतुर्दशधिकाः । सहस्राः सप्तपञ्चाशत् सप्तसहस्रं शतं । एवं वरग्रामप्रमाणं ॥ अन्यानि यानि ग्रामाणि तान्येव वरसंख्यया । अज्वा द्वादश विज्ञेयाः कोटीपञ्चदशस्तथा । लक्षाष्टविंशति चैव सहस्राः सप्तसायकाः । वेदवेदधिकानीह शतानि त्रितयं यथा । १२१५२८५१३४४ पर्वतानां यथा संख्या शृणु धूस्रं प्रयत्नतः । उज्जमाधममध्यस्थाः सहस्राशीतिसंख्यया ८०००० एवं जंबूद्वीपप्रमाणं श्रीषवायणे कथितं ॥ ॥ पुनरेव प्रवक्ष्यामि ग्रहचारे सुपुत्रक ॥ मार्गवक्रं अतीचारं ग्रहयुद्धं समागमं ॥ ११ ॥ उदयास्तमनं चैव चक्षुःशुक्लित्तयैव च ॥ पादानानेव संयोगे स्वस्यास्वस्यं नु हेतुकं ॥ यथैव भवते भाव्यं तस्य वक्ष्यामि लक्षणं ॥ ॥ इति श्री[ष]वायणे समस्तपृथ्वीग्रहविभागे शोधनीया ॥

यद्देश यस्य ग्रहस्य भागे तद्देश कथयाम्यहं ॥ धूस्रं ध्रूयतां ॥ श्रीरोमकाचार्यो वदति ॥ अथ आदित्यविभागे देशः ॥ Udayagiri, Ṣoṇanada, Kalingadeṣa, Śakadeṣa, Yavana, Magadha, Chīna, Mahāchīna, Bhoṭa, Mahābhoṭa, Melaka, Śrīparvata, Tushadhāṇa, Sindhuḥ, Madhya, Hindusthāna, Āraba ॥ अथ चंद्रविभागदेशः । Koṣala, Kachhadeṣa, Romaka, Tushāra, Turashkasthāna, Tagara, Jajjāṇa, Sakālīsamudra, Antadvīpa, Eshāṇa, Bhūnā, Suhaṇamukha, Mānusha, Yamunā, Bangāla, Lashāṇavātī, pūrvadeṣasamasta, vanaṇvāsa, lavaṇa, maṇi, śankha, mauktika, vipra, niśāchara, yadbhavati, Mehapāṭa, Ādana, Vajāṇa ॥ एतेषां चंद्रो धिपः ॥ अथ भौमविभागदेशाः । Ṣoṇanada, Tāmraparṇī, Bhīmarathī, Uttarapāntha (B. Uttarapāndya), Mahendra, Chola, Videha, Ujjayanī, Kuntaka, Pherala (Kerala?), Nāgara, Nṛipakumāra, Bhogavarddhana, Virāṭa, Kujara (B. Kujara) ॥ एतेषां भौमो धिपः ॥ अथ बुधदेशः । Lauhitya, Sindhunada, Ājūja, Mājūja, Babakāṇa, Kāmarū, Pauṇḍhra, Pānchāla, Pipīlika, Suphālīha, Nāgara, Māgadha, Jarījāna, Antarvedha, Ābhīra, Bhilla, gaṇita, lipi, leshaka, gāndharva, śilpajja, sneha ॥ एतेषां बुधो धिपः ॥ अथ गुरुदेशः ।

Mathurā. Bharata, Sauvīra, Traigartta, Matsyārdha, Ānandapura, Mālavasyārdha, Gangā, Yamunā, Godāvarī, Sarasvatī, Narmadā, Samastalankā, Sinhaladvīpa, Gūrjjara, Sindhumadhya, mantriṇa, rājnakriyā, somavallī, Bangāla, Lashāṇavātī, Champakāraṇya, kālavarga, Arbuda-parvata, Shalāgru, Bandhāparvata, toraṇamāla, samastadurga, Āsera ॥ एतेषां गुरोर्धिपः ॥ अथ शुक्रदेशः । Prasthala, Mālavaka, Kaikaya, Dasārṇadeṣa, Chandrabhāgā, Rajatākara, Uttareja, Shurājīma, Kauṣeya, Bhṛigukachha, Lāṭadeṣa, Ajameru, Raṇastambha, Jālandharapura, Nāgarikapura, Lavaṇasthāna, Ekapāda, Ūrdhvakararīpa (Ūrdhvakarṇa B.), Vīrabhukti, Kshamāvanta, Tāmrasāgara, Sarayutaṭa, Chitrakūṭa, Ābhīra, Khetakapura, Gallakīṭaṭa ॥ एतेषां शुक्रो धिपः ॥ अथ जनिदेशः । Babara, Bangāla, Saurāshṭra, Kurudeṣa, Prabhāsa, Mahīṭaṭa, Saukarika, Māhisha, Kaivartta, Vajahūṇa, Kurāta, Miśara, khara, karabha, bhajaga, taskara, Masharāṇa, Kshārasamudra, ṭaṭa, kṛishṇāvanī, Suphālīha, pishpala, Śrīyānakula । वीनानधिपः ॥ अथ राहूविभागदेशः । Bambagaira, Ūrīmāna, (Arimāna B.), Hārayu, Guāsīra, Karīmāna, mlechhajātī, śudrādīje, gomāyu, mukhavivāka, dāmbhikarākshasa, Tirimiti, Purnagiri, Hūngarāī (?), Śata-jojanaparvatasya जनिरधिपः ॥ अथ केतुविभागः । Nīsaūra, Samarakanda, Malabāra, Giridurga, Giristri, Hūṇa, Khasa, Marudeṣa, Chola, Lankādhipa, mushaka (mūshaka B.), pāradārika, kutuhala, madotkaṭa, śringāṭaka, Sipāhaṇa, Bagadāha, Baphāraduphāra (Baphāra, Duphāra, B.), Adimalabāra ॥ एतेषां केतुर्धिपः ॥ एवं जंबूद्वीपदेशा नवग्रहवर्णेन विभाजीताः (vibhājītāḥ) ॥

पुनरेव प्रवक्ष्यामि राशिर्न देशस्य मंडले । नेपराशिर्विभागेन प्रमाणं कथयाम्यहं । Pārāsa, Bābara, Bagadāda, Phesala, Tīṇadeṣa, Gauḍadeṣa, Kanyakujba, Ādana । मंडले । नेपराशिर्विभागेन प्रमाणं । Babūāna, Utaresha ॥ सिंहराशिर्विभागे । Turashkasthāna, Ājuja, Mājūja, Mugademu, Aramīka, Nīsaṇa, Masharāṇa, Nūma, Tirimiti, Gokala (l. gokula, Golaka B.), Bangāla, Kuṭanga, Gaṭa, Varendra, Yaṇmunā, Svārūpā ॥ धनुराशिर्विभागे । Anta(ra)rvēdha, Māgadha, Dāhala, Kāmarū, Pauṇḍha (Pauṇḍhra B.), Panchāla, Pāhaṇapura, Hūngarāī, Arbuda, Medapaṭa, Marukachha, Mālavaka, Avanti, Pāriyātraka, Kamboja, Tāmalipta, Gūrjjara, Nepāla, Tāka, Turaka, Tājika, Shasa, Kīra, Kaṣmīra, Himālaya । एते नेपादयो - - - तपाः ॥ अथ वृषकन्यामकराः ॥ वृषराशिर्विभागः । Amiyāna (Amiyāna B.), Isakandara, Hareū, Sīsatāna, Virāṭ, Tāpīṭaṭa, Ābhīra, Vīrabhukti, Tāmrasāgara, Kaunchī, Malayāchala, Sinhala, Pāṇḍu, Kauṣala, Avandhyā, Karaṇāṭṭa, Karejaṇa, Habasora, Suṇahāsapha, Kīrīmāna, Draviḍa, Śrīparvata, Vidarbha, Darbhāvatī, Pārāsapulī, Bhṛigukachha, Ekapāda, Ūrdhvakarṇa, Chīna, Mahāchīna.

Makurāṇa, Sindhu, Shurāsāṇa, Kṛimāṇa, Ādimalabāra, Balasha, Tavārisāṇa, Bhūmīāṇa, Haluāṇa, Antākshī, Pharanja, Ājīja, Kīrāta, Pulinda, Daphārabāhīka, Pārasīka, Tushāra, Sharāṇjima, Yoginīpura, Lakshāntapurī, Tatāra, Phashājima, Daḍāha, Dāhala । एते मकरादयः ॥ अथ मिथुनतुलकुंभादयः । मिथुनविभागि । Aramīka, Ipāhaṇa, Kīramāṇa, Guāsī (Guāsīra B.), Romakapaṭṭana, Antākshī, Balanga, Tilanga, Tabirasāṇa, Kāsmīra, Chīna, Hūngarasthāna, Maphira, Halūāṇa, Paścimadeṣa, Pārāsa, Samarakanda, Mugalasthāna, Barbarasthāna, Ādimalabāra, Vṛihadromapaṭṭana, Prabhāsakshetra, Kurukshetra, Koila । parvata, Sindhu, Saurāshṭra, Pānchāla, Uddiyāṇa । एते मिथुनतुलकुंभादिनां ॥ अथ कर्कटकोटिभूषाः । Hamīāṇa, Mahareṇu, Deula, Hajāja, Jomati, Bandiārayu, Sharija, Sharjūra, Strīraja, Vanavāsa, suchīmukha, aṣvamukha, ṣvamukha, kimnaramukha, nimbasāra, Misara, Ādana, uttarapatha, samudra, Mulasthāna, Bhāpasthāna, Gajasthāna, Himālaya, Kshīrasāgara, Sahyaparpvata, ratnākara, Rīpastambha, Ilādurga, Muṣtagiri, Āmera, Arbuda, Pavitrāgiri । एते कर्कटादयः ॥ इति श्रीषवायणे द्वादशराशिभिर्भागेन देशः ॥

Et haec nomina, infra repetita, et aliae res seram et Persicam libri originem produnt. Ut pauca afferam, haec nimium linguam Persicam redolent: Shurāsāṇa = Khorrassan, Balasha = Balkh, Isaphahāṇa = Isfahan, Kṛimāṇa = Kerman, Tābarisāṇu = Taberistan, Harāka = Irak, Antākshī = Antiochia, Damāvandu = Demavend, Samarakanda = Samarkand, Sīsatāṇa = Sistan, Harave = Herāt, Jamānu = Yemen, Hindusthānam = Hindustān, Phalasatīṇa = Baltestan, Bagadāda = Bagdad. Conferantur etiam hae sententiae: श्रीमंतस्तुरका जेया वियहियंति देशकान् । fol. 182^a. 187^a; जमाणु साहिडाद्विनश्यनि, एराकुदेश खाफैर (Kaffir) गृह्यते, हरे घापरे गृह्यते fol. 187^b; ढोरसमुद्र तुरकैर्गृह्यते fol. 190^a; श्रीमत्कालिम्पखिलपस ॥ कालिम्पराज्ये (in Khalīfāe regno) fol. 194^a. Accedit quod etiam Christi genitura proditur. Fol. 194^b. पुनरेव प्रवक्ष्यामि श्रीज्ञेनजन्म व्याख्यास्यामः । तत्रादौ पूर्वसंवत्सरे द्वापरान्ते शेषवर्षभुक्त ६३५३ वैशाखमासे । शुक्लपक्षे ३ गुरौ । रोहिणीभि । वृषस्ये चंद्र । सूर्योदयकाले पल ५६ मेघलग्नशुभवेलायां *Mariyamiputro* योनीसंभवो जातः । एष लग्नवशात् सायुर्द्वयं २९०००० मास ४ दिन १५ घटी ३६ पल १२ *Srīṣena* jīvati. Fol. 197^b. पुनरेव प्रवक्ष्यामि *Srīṣenajanma* व्याख्यास्यामः । तत्रादौ देवाश्च दृष्टमनसः पुरीं प्राप्यामरावतीं ॥ पुष्पचानं बलतरं । तदारभ्य प्रवर्त्तितां ॥६॥ [पु]ष्पचानं नृपतेः कर्त्तव्यं देववित्पुरोधाभ्यां ॥ etc. Neque auctorum nomina desunt. Ut enim *Paulīśasiddhāntam* (fol. 178^a) praeteream, longe majorem suspicionem movent, quod Varāhamihira laudatur. Fol. 197^b. वारा-

हमिहरेणोक्तं संहितायां सुविस्तारं. Verum auctoris et operis nomen in his verbis corruptis latere videtur, quae in fol. 199^a. reperiuntur: *Vibudhodito* जयति जयति जन्मफलोदयदीपकः ॥१॥ श्रीमुख्याख्य-*Bhadrabāhu-vihitaḥ* *Srī-jāta-kāmbhonidhau* उद्धृतां बुधवैकलेशसदृशः स्थायी लोकाय च ॥ श्रीमद्रोमकदेवसूरिसूरोः शिष्याणुना निर्ममे *samkshepād Vibudhena* मंदमतिना *Janmapradīpa-abhidhāḥ*.

Ut sententiam meam dicam, equidem librum e sermone Persico Hindustanice, et in tertio demum loco ineunte seculo superiore Sanscritice versum, res vero ipsas e variis fontibus Indicis sumtas esse puto. Eadem libri pars in codice Tayloriano E. I. H. 1805, qui circiter annum 1815 exaratus est, exstat.

In fine haec leguntur: इति श्रीषवायणे विवाहपृष्ठ ॥ इति श्रीरोमकसिद्धांतं श्रीषवायणं समान्निगमम् ॥ संवत् १८१७ वर्षे शाके सो १६८३ प्रवर्त्तमाने चैत्रशुदी १ सो ८ मवासरायां ॥ भटवृक्षिरामलक्षितं समानं ॥ Haec igitur voluminis pars anno 1761 exarata est. (WALKER 157^d.)

797.

Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 172. Long. 11. Lat. 7. Linn. 14.

Rekhāganitam, liber geometricus, quem *Jagannāthas* in Jayasinhae regis usum, Euclidis elementis adhibitis, composuit et in capita quindecim divisit. Initium, in codice nostro desideratum, e manuscripto E. I. H. 252 excrispsi:

गजाननं गणाधिपं सुरासुरार्चितं सदा । समस्तभक्तकामदं शिवासुतं सुखप्रदं । वितंडचंडयोगिनीसमाजमध्वार्तिनं प्रशस्तभूतिभूषणं नमामि विम्ववारणं ॥१॥ लक्ष्मीनृसिंहचरणानुवृत्तं सुरेशैर्विद्यं समस्तजनसेवितरे-शुगंधं । वाग्देवतां निखिलमोहतमोपहर्त्तां वंदे गुरुं गणितशास्त्रविशारदं च ॥२॥ श्रीगोविंदसमाह्वया दिवि बुधान्वंदाटवीनिर्गताम्यस्तलैव निराकुलं शुचिमनोभावः स्वभक्त्या नयत् । ह्येच्छान्दर्पसमुन्नतान्स्वतरसा निर्जित्य भूमंडले जीयाञ्छीजयसिंहदेवनृपतिः श्रीराजराजेश्वरः ॥३॥ करंजनार्दनं नाम दूरीकृत्य^१ स्वतेजसा । भ्राजते दुःसहोऽरीणां यथा ग्रैप्सो दिवाकरः ॥४॥ येनेष्टं वाजपेयाद्यैर्महादानानि षोडश । दत्तानि द्विजवर्येभ्यो गोग्रामगजवाजिनः ॥५॥ तस्य श्रीजयसिंहस्य तुष्ट्यै रचयति स्फुटं । द्विजः सम्राट् जगन्नाथो रेखागणितमुत्तमं ॥६॥

Jayasinhā in seculo superiore floruisse constat. Cf. William Hunter, in Asiatic Researches, v. p. 209.

Codex anno 1821 exaratus est. Figurae trigonometricae excepto initio praetermissae sunt. Folia १-८. desiderantur. (WILSON 425.)

^१ दूरीकृत्य MS.

Q. LIBRI TECHNICAL.

798.

Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 41. Long. 9½. Lat. 4. Linn. 8.

Kuṇḍamaṇḍapasiddhi, libellus a Viṭṭhaladīkshita, Vūṣarmanis filio, anno 1619 Benaris compositus, et auctoris commentario instructus. Textus, commentarii nec non codicis E. I. H. 610 ope a me emendatus, incipit:

गाढं ध्वांतमनेकभानुजठरे राजकलाधारिणि
प्रोदं चक्षुःपीयुगं दरदलत्पत्रेऽशुहीरावलिः ।
स्वर्णे तुंगगिरिद्वयाधरचरी दीना कलिदात्मजा
पश्याच्चर्यमिदं शिवामिति वदन्मेऽशिवः पातु वः ॥ १ ॥
कृष्णाक्षिगोत्रे नितरां पवित्रे पवित्रकर्माजनि वूषर्मा ।
तत्सन्नुना विदलदीक्षितेन विरच्यते मंडपकुंडसिद्धिः ॥ २ ॥

Desinit in distichis,

इति मंडपकुंडसिद्धिमेतां रुचिरां विदलदीक्षितो व्यथत् ।
अधिकाशिनगद्युमेऽशुतुष्ये विबुधः शोधयतादिमां विचार्य ॥ ५ ॥
शशियुगतिधिगख्ये याति ज्ञाने चरेख्ये
विभवशरदि रम्ये मासि शस्ये तपस्ये ।
शशधरभृति दक्षेऽमुष्य पक्षे बलक्षे
कमलनयनतिथ्यां भानुमद्भारवत्यां ॥ ५६ ॥

Commentarius incipit: मन्त्रमतंगजवदनं सादितविज्ञावलीसदनं ।
गौरीहरयोस्तोके पालितलोकं हृदालंबे ॥ १ ॥ -- कुंडमंडपसंसिद्धेर्विवृतिं
लिखितोक्तिषु । प्राचीनवाक्यसंदर्भं संदर्शयितुमारभेत् ॥ ४ ॥

Auctor distichis 56 sacellorum et fovearum igni sacro excipiendo idonearum structuram tractavit, in operibus architectonicis et gromaticis maxime *Viṣvanāthadevae* Kuṇḍamaṇḍapakaumudī us. Libros et auctores hos fere laudat, in quorum numero eos, qui in Kaumudī non occurrunt, literis inclinatis notavi: *Ādityapurāṇa*, *Kātyāyana*, *Kādimata*, *Kāmika*, *Kālotara*, *Kuṇḍakaumudī*, *Kuṇḍaratnākara* (opus a Viṣvanātha, Śrīpatis filio scriptum), *Kriyāsāra*, *Gaṇeṣavimarṣinī*, *Trailokyāsāra* *Nārādīya*, *Pancharātra*, *Paraśurāma*, *Pin-galāmata*, *Pratiśthāsārasaṁgraha*, *Prayogasāra*, *Bha-vishyapurāṇa*, *Matsyapurāṇa*, *Mantramuktāvalī*, *Mahā-kapilapancharātra*, *Mohaśūlōttara*, *Yoginīhṛidaya*, *Rā-ghavabhaṭṭa*, *Rāma-vājapeyin*, *Lakṣhaṇasaṁgraha*, *Lakṣhmaṇāchārya*, *Lingapurāṇa*, *Vasishṭha*, *Vāstuśā-stra*, *Viṣvakarman*, *Śaradātilaka*, *Śulbam*, *Sanatkumāra*, *Bhāskarae Siddhāntaśiromaṇi*, *Siddhāntaśekhara*, *Soma-śambhu*, *Hayagrīvapancharātra*, *Hemādri*¹.

¹ In Kuṇḍakaumudī (E. I. H. 2419) libro praeterea haec nomina citantur: *Amṇāyarahasya*, *Kaṇṭharava*, *Grahalāghava*, *Jnānaratnā-*

De codicibus Berolinensibus cf. Weber Catal. p. 320.

Subscriptio haec in fine legitur: इति संगमनेरस्यविदल-
दीक्षितविरचिता स्वकृतकुंडसिद्धिब्याख्या समाप्ताः ॥ Codex anno
1817 parum accurate exaratus est. Figurae geometricae
praeemptissae sunt. (WILSON 385.)

799.

Foll. 66-150. Linn. 16. Inest *Lekhakamuktāmanis* (scribarum margarita) libellus a *Haridāsa*, Vatsarājāe filio, scriba Bengalensi, compositus. Incipit:

श्रीयुतगजमुखनेकदंत । ममरमुनीशायमसेवंतं ।
निर्विघ्नार्थं प्रथमस्वामिगौरीतनयं तं प्रणमामि ॥ १ ॥

Post Gaṇeṣae, Sarasvatis et Chitrāguptae invocationem haec disticha sequuntur.

वत्सराजमुतहरिदासेन हरिमभिवंद्य सुभक्तिवशेन ।
लेखकबालकमुखमखनाय माताद्वंदस्समुपादाय ॥ ५ ॥
लेखकमुक्तामख्यभिधान ग्रंथचक्रियते लिखनविधान ।
उद्भवगणितलिखननृपनीति सर्गचतुष्टयमत्र सुरीति ॥ ६ ॥
षट्षष्टिर्मुनिनवबाणेषु भुवचतुष्टयगचंद्रासर्गेषु ।
चतुर्षु मिलितैस्तेः पद्यानि सर्वे श्रुतिरसगुणसंख्यानि ॥ ७ ॥

Liber earum artium descriptionem brevem continet, quae scribae, praesertim in regis aula viventi, sciendae sunt. Versibus in similem sonum desinentibus Haridāsa usus est.

Cap. I. distt. 66. De scribarum ordinis origine. Brahmanis filius Chitrāgupta scribarum progenitor, et Yamae a commentariis fuit. Ei filii duodecim a Brahmane dati sunt: Māṇḍavya, Gautama, Harshaka, Hārīta, Vālmīka, Vasishṭha, Sobhari, Dālabhya, Hansa, Bhaṭṭika, Saubhari, Māthura.

Cap. II. distt. 97. De mensuris. Artis arithmeticae, geometricae, algebraicae principia. Distichis difficilioribus commentarius, praeterea figurae geometricae adjectae sunt.

Cap. III. dist. 155. De scribendi ratione. De variis rebus cum imperio regio connexis, velut de tributis, de variis palatii locis, de venatione. De emendo et vendendo. De regionibus. De exercitu. De variis ministris et artificibus. De epistolarum formulis.

valī, Madanaratna, Mantratantranetra, Maya, Rāmachandra, Rūpanārāyaṇa, Vijnānalalita, Śulbapariśiṣṭa, Śulbavārttika, Śrīdhārāchārya, Sinhapradīpa. Hic liber a Viṣvanāthadeva, Śambhunāthae filio, Rāmadevae nepote, Puroshottamae abnepote, compositus est. Eandem materiam *Kuṇḍalakṣhyavivṛiti* a Rāma, Sūryadāsae filio, Śivadāsae nepote, Śrīdharamālavae abnepote, scripta; et *Śankarabhaṭṭae*, Mīmāṃsaka-Nīlakaṇṭhae filii, *Kuṇḍoddyotadar-śanam* tractant.

Cap. IV. distt. 146. De ministri officiis.

Ad majora etiam officia scribas electos esse, his versibus, ceterum corruptis, elucet. I. 40. ईशस्तामवदन्-
पसेवि चित्तजकर्माकर्ण्य देवि । स्मृतिपाठकश्च श्रुतिलेखिता सकलपुरा-
णशास्त्रवेदिताः ॥ मंत्री शूरो मुद्राकरं सेनाधिपतिगणितोदरं । श्रीव्यय-
कारककरणाः संति क्रोधागारिकतां च धरन्ति ॥ विश्वासी लिपिकारी
चैवमुदिता एते ते च मयैव ॥ In scribis qui summum occu-
pabant locum, *karana* appellabantur. IV. 78. उत्तमले-
खकगुणनिचयेन युक्तो यस्तदृशस्तच्चिवेन । ज्ञेयम्करणस्त विचित्राणि
कथ्यन्ते तस्य च कार्याणि ।

In stylo operis multa sunt, quae linguam popularem redoleant. Radix *lú* frequentissime, nec raro radix *rá* usurpatur.

Haec voluminis pars anno 1625 a Devajika quodam, Rúpapurae degente, exarata est. (WALKER 191^c.)

800.

Lit. Bengal. Charta Ind. Foll. 117. Long. 16. Lat. 3. Linn. 6.

Yuktikalpatarus, proprietatis arbor desideria omnia implens, liber *Bhojæ* regi tributus, quo auctor regis ministri, exercitus, arma, elephantia, equi, currus, nec non aliae res in regis aula repertae, quibus virtutibus praeditae esse debeant, sententiis quum e Purānis et legum codicibus desumtis, tum suis adumbravit. Incipit:

विश्वसर्गविधौ वेधास्तं पालयति यो विभुः ।
तदस्यविधाधीशस्तं वन्दे परमेश्वरं ॥

कंसानन्दमुकुर्वाणः कंसानन्दः करोति यः ।
तं वेदवृन्दैराराध्यमनाराध्यमहं भजे ॥
नमामि शास्त्रकर्तृणां चरणानि मुहुर्मुहुः ।
येषां वाचः पारयन्ति श्रवणेनैव सज्जनान् ॥
नानामुनिनिबन्धानां सारमाकृष्य यत्नतः ।
तनुते भोजनृपतिर्युक्तिकल्पतरुं मुदे ॥
विवुधाभीष्टदमनुं कल्पवृक्षं समाश्रितः ।
प्राप्नोतीष्टतमां सिद्धिं बुधाः संसेव्यतामयं ॥
दण्डनीतिर्यस्य मूलं ज्योतिःशास्त्रं प्रकाशकं ।
दृष्टार्थ इतरा विद्याः शाखाः पुष्पं तथेतराः ॥
अप्यदृष्टं फलं यस्य रसस्तस्यानृतं सतां ।
सो यं कल्पतरुर्धीरा उपास्यो भूपमन्त्रिणां ॥
संश्रित्यामुं कल्पवृक्षमन्यशास्त्राख्यवीक्ष्य च ।
राजभिर्मन्त्र्यतामर्यो यः शास्त्रार्थोत्तमो भुवि ॥
अयमिष्टतमो भूषेर्ज्ञेयो हितः फलप्रदः ।
अन्येषां च भवेदिष्टः प्रियन्तेषां ददात्यपि ॥
अस्य नीत्या समारम्भश्छन्दोग्रन्थैः समापनं ।
नीतिहीननरेन्द्राणां नश्यन्त्याशु सुसम्पदः ॥
अतो नीतिः प्रयत्नेन श्रवणीया नृपोत्तमैः ।
अतः प्रथमतो नीतिशास्त्रमत्र निबध्यते ॥

Libri capita haec: nītiyukti fol. 9^b; dvandvayukti 11^b; nagariyukti 13^a; vāstuyukti 15^b; rājagrihayukti 21^a; grihayukti 23^a; āsanayukti 28^b; chhatrayukti 31^a; dhvajayukti 33^a; upakaranayukti 39^a; alankārayukti 68^b; astrayukti 89^b; yātrāyukti 117^b. Libri finis desiderari videtur.

Codex post annum 1810 exaratus est. (MILL 5.)

A P P E N D I X.

R. CODICES MISCELLANEI.

801.

Rotulus chartae bombyceae. Lit. Devan. Lat. 2.

Hic rotulus, seculo superiore exeunte exaratus, *Bhagavadgītāe* lectiones duodeviginti continet.

Picturis Kṛishṇa, variae ejus incarnationes et res gestae, Arjuna, necnon alii dū et heroes repraesentantur. (FRASER 41.)

802.

Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 54. Long. 5½. Lat. 3. Linn. 19.

Bhagavadgītāe textus.

Codex anno 1739 nitide exaratus est. In fine haec leguntur : श्रीखंभायतविंदरे लिखितं ॥ च्षिप्रीपराजधरजी ॥ (FRASER 7.)

803.

Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 5. Long. 4¼. Lat. 3¼. Linn. 7.

Hic libellus, seculo superiore exaratus, *Bhagavadgītāe* caput quintum decimum continet. (WILSON 540.)

804—806.

Opus unum in voluminibus tribus religatum. Lit. Devan. Charta Ind.

Haec volumina tres *Rāmāyaṇae* libros continent. Textus eam recensionem exhibet, quae ab optimis literarum Indicarum existimatoribus antiquior habetur.

Vol. I. Foll. 78. Long. 13. Lat. 6. Linn. 14, 15. *Kishkindhākāṇḍa* capp. 50 (51.) Capitis primi initium (= 2. edit. Bombay, 1. Gorresio), mendis levioribus sublatis, exscripsi : रामायणमयीं नावं संसारार्णवतारणीं । यश्च कार मुनिः सम्यक्स्मै वाल्मीक्ये नमः ॥ तौ तु दृष्ट्वा महात्मानौ धातरौ

रामलक्ष्णौ । वरायुधधरौ वीरौ सुग्रीवः प्रवगाधिपः ॥ १ ॥ नालं चक्रे मनः स्यातुं वीक्षमाणः स धन्विनौ । कपेः परमभीतस्य चित्तं व्यवससाद् च ॥ २ ॥ उद्विग्नहृदयः सर्वा दिशः समवलोकयन् । न व्यतिष्ठत चैकस्मिन्वनोद्देशे महाबलः ॥ ३ ॥ स चिंतयित्वा धर्मात्मा विमृश्य च पुनः पुनः । त्यक्त्वामो गिरेः शृंगं यत्नं रामः स्थितोऽभवत् ॥ ४ ॥ चिंतया हि परीतात्मा निश्चित्य गिरिलंघनं । सुग्रीवः परमोद्विग्नः सर्वैरनुचरैः सह ॥ ५ ॥ ततः स चिंतयित्वा तु हनुमत्प्रमुखान्दरीन् । मंत्रनिश्चयतस्त्रज्ञात्मसीपस्थानपश्यत् ॥ ६ ॥ ततः स सचिवेभ्यश्च सर्वमेव यथातथं । शशंस परमोद्विग्नो दृष्ट्वा तौ रामलक्ष्णौ ॥ ७ ॥ एतौ वनमिदं दुर्गं बालिप्रशिहितौ नरौ । छसना चीरवसनौ प्रचरंताविहागतौ ॥ ८ ॥ ततः सुग्रीवमचिवा दृष्ट्वा तौ वरवर्णिनौ । वेगवंतो गिरीन्पश्चात्प्रतिजग्मुर्वनीकसः ॥ ९ ॥ ते क्षिप्रमभिसंगम्य यूथपा यूथपर्धभं । धात्वा विनिकृतं दीनं ध्यायंतं दीनमानसं ॥ १० ॥ (भार्योपहरणं दुःखं राज्यापहरणं तथा) । अनाथं नाथमिच्छंतं वानरं सुमहाबलं । हरयो वानराः सर्वे परिवार्योपतस्थिरे ॥ ११ ॥ एवमेकायनगताः प्रवमाना गिरेर्गिरिं । वेगेनाकंपयन्वृक्षाग्निग्रीणां शिखराणि च ॥ १२ ॥ ततः शाखामृगाः सर्वे प्रवमाना महाबलाः । आप्रवंतो हरिवरा मलयं पर्वतोत्तमं ॥ १३ ॥ प्रजग्मुः सहसुग्रीवा वानराः परिशंकिताः । तान्दृष्ट्वा सुमहाभागान्वानरान्वनचारिणः ॥ १४ ॥ वधमुर्मगशाहूला भयार्ता विप्रद्रुतुवुः । वभुजुः पादपांस्तत्र पुष्पितान्दुर्गसंभृतान् ॥ १५ ॥ उत्पत्य गिरिशृंगाणि मलयस्य वनीकसः । मार्जारमृगशाहूलास्त्रासयंतो महाबलाः ॥ १६ ॥ ततः सुग्रीवसचिवाः पर्वतैर्द्वं समाश्रिताः । संगम्य कपिमुख्येन स्थिताः प्रांजलयस्तथा ॥ १७ ॥ तान्विषयमुखान्दृष्ट्वा हनुमान्हरियूष[पान् । शनैः प्रा]ह महाप्राज्ञः सुग्रीवस्योपशृण्वतः ॥ १८ ॥ संभ्रमस्त्यज्यतामेव सर्वैर्बालिकृतो महान् । मलयोऽयं गिरिवरो भयं नेहास्ति कस्यचित् ॥ १९ ॥

Capitibus singulis hi tituli subscripti sunt. 1. Sugrīvavākyaṃ. 2. Hanūmadvākyaṃ. 3. Pampātīre Lakshmanavākyaṃ. 4. Uttariyābharanālamghanam. 5. Pampātīre Rāmānunayaḥ. 6. Sugrīvavākyaṃ. 7. Lakshmanavākyaṃ. 8. Sugrīvasamāśvāsanam. 9. Vāliprakathanam. 10 (desinit in fol. 15^b). Sugrīvābhijnānam. 11. Punaryuddham. 12. Tārāmantraḥ. 13. Tārāvākyaṃ. 14. Vālivadhah. 15. Vālivākyaṃ. 16. Rāmavākyaṃ. 17, 18. Tārāvilāpaḥ. 19. Vālivīralokasamkramanam. 20 (fol. 26^b). Tārākāruṇyam. 21. Sugrīvarājyābhishekaḥ. 22. Prasraṇādhīrohanam. 23. Prāvīdvarṇanam. 24. Sainyaparivādanam. 25. Rāmavā-

kyam. 26. Sugrívamantraḥ. 27. Lakshmanaguhápraveṣaḥ. 28. Lakshmanaprakopaḥ. 29. Lakshmanaprasádanam. 30 (fol. 40). Vānarabālágamanam. 31. Digvichayane pūrvadinirdeṣaḥ. 32. Digvichaye dakṣiṇadigvarṇanam. 33. Angulīyakapradānam. 34. Paścimadigvarṇanam. 35. Uttaradigvarṇanam. 36. Vānarānuśāsanam. 37. Vānarāṇām pratyágamanam. 38. Dakṣiṇadigvichayane vilapreveṣaḥ. 39. Svayamprabhāsamágamaḥ. 39 (bis). Vilád vahirnirgamanam. 40 (fol. 56^b). Digvichaye Angadavákyam. 41. Angadapráyopaveṣanam. 42. Sampátivákyam. 43. Sítānveshaṇe tatpravṛttipralambhaḥ. 44. Sampátipakṣhaprabhavaḥ. 45. Sampátigamanam. 46. Sāgaralaghanamantraḥ. 47. Hanúmattejaḥ. 48. Hanúmadgarjanam. 49. Sunābhadarṣanam. 50. Hanúmatkapivarasāgaratarāṇam.

Fol. 78. Ayodhyākāṇḍae particulam continet. Hoc volumen eadem atque tertium literatura exaratum est.

Vol. II. Foll. 190. Long. 10 $\frac{1}{2}$. Lat. 6. Linn. 13. *Sundarakāṇḍa* capp. 97. Incipit: व्यासव्यास्तीकये नमः । जितं भगवतानेन । हरिणा लोकधारिणा । अजेन विश्वरूपेण निर्गुणेन गुणात्मना । स सागरमनाधृत्य । निष्क्रम्य हरिपुंगवः । त्रिकूटस्य तटे लंकां स्थितः स्वस्यो निरैक्षत । ततः पादपमुक्तेन । पुष्पवर्षेण वीर्यवान् । अभिवृष्टः स्थितस्तत्र । बभौ पुष्पमयो यथा ॥

Cap. 1. Hanúmatpraveṣaḥ. 2. Lankāvarṇanam. 3. Pradoshavarṇanam. 4. Antaḥpuravichaye Hanúmā-lankāpraveṣaḥ. 5. Antaḥpuravichaye Rāvaṇabhuvana-varṇanam. 6. Pushpakavarṇanam. 7. Rāvaṇāvarodha-varṇanam. 8. Rāvaṇastrīvarṇanam. 9. Bhūmivarṇanam. 10 (fol. 24^a). Antaḥpuravichayaḥ. 11. Anekāpurushachintā. 12. Hanúmadvitarkaḥ. 13. Sítāpari-jñānam. 14. Sítādarṣanam. 15. Rāvaṇāsokavanikāpraveṣaḥ. 16. Sítāvarṇanam. 17. Sítāpralobhanam. 18. Sítāvákyam. 19. Rākṣhasīsamādeṣaḥ. 20 (fol. 52^a). Sítātarjanam. 21. Sítātarjanam. 22. Sítāpralapitam. 23. Trijaṭāsvapnadarṣanam. 24. Sítāvilāpaḥ. 25. Hanúmadvikalpaḥ. 26. Sítābhibhāshitam. 27. Sítāvákyam. 28, 29. Hanúmadvākyam. 30 (fol. 74^b). Angulīyakadarṣanam. 31. Sítāpraśnaḥ. 32. Hanúmat-sambhāṣanam. 33. Sítāhanúmatoḥ saṃvādaḥ. 34. Maṇi-pradānam. 35. Sítāsamāśvāsanam. 36. Pramādāvana-vidhvansaḥ. 37. Aśokavanikāyām kiṃkaravadhaḥ. 38. Jambumālīvadhaḥ. 39. Amātyaputravadhaḥ. 40 (fol. 96^b). Senāpativadhaḥ. 41. Aśokavanikāpraveṣe Akshakumāravadhaḥ. 42. Indrajidyuddham. 43. Hanúmadgrahaṇam. 44. Rāvaṇadarṣanam. 45. Udyoga-parvaṇi Hanúmadvākyam. 46. Udyogaparvaṇi Vibhī-ṣaṇavākyam. 47. U. lāngūlapradīpanam. 48. Lankā-pradīpanam. 49. Saramāvākyam. 50 (fol. 111^a). Hanúmachchintāviśhádaḥ. 51. Sítāsamāśvāsane Hanúmat-prasthānam. 52. Hanúmatkúṭārohanam. 53. Hanúmatpratyágamanam. 54. Hanúmatśvakarmanivedanam.

55. Vānarapratyágamanam. 56. Madhubhakṣhaṇam. 57. Madhuvanaviloḍane Dadhimukhaśrávaḥ. 58. Anga-dapratyágamanam. 59. Vānarapratyágamanam. 60 (fol. 133^a). Abhijnānamāniriyātanam. 61. Sítāprati-samdeṣaśrávaṇam. 62. Hanúmatpriyākhyānam. 63. Sítāsamdeśākhyānam. 64. Sugrīvavākyam. 65. Lan-kādurgakarmakathanam. 66. Senāprayānam. 67. Sa-mudratīrābhigamanam. 68. Samudravarṇanam. 69. Rāmavilāpaḥ. 70 (fol. 147^a). Rāvaṇamátur Vibhīsha-ṇam praty upadeśadānam. 71. Vibhīṣaṇavākyam. 72. Rāvaṇavākyam. 73, 74. Mantrivākyam. 75. Vi-bhīṣaṇavākyam. 76. Rāvaṇavākyam. 77. Prahastavākyam. 78. Mahodaravākyam. 79. Virúpākṣhavākyam. 80 (fol. 157^b). Vibhīṣaṇavākyam. 81. Indrajīdvākyā-nantaram Vibhīṣaṇavākyam. 82. Mahāpārśvavākyam. 83. Vibhīṣaṇavākyam. 84. Rāvaṇavākyam. 85. Rāvaṇapratyāgharaṇam. 86, 87. Vibhīṣaṇavākyam. 88. Kaikasīvākyam. 89. Vānaravākyam. 90 (fol. 176^a). Vibhīṣaṇaparigrahaḥ. 91. Vibhīṣaṇābhishekāḥ. 92. Rāmāstrāvagāhaḥ. 93. Samudravaradānam. 94. Setu-karmārambhaḥ. 95. Setubandhaḥ. 96. Varuṇadarṣa-nam. 97. Mantravarṇanam.

Codicis antiquissimi specimini proponendo caput ter-tium selegi, quod cum undecimo editionis a Gorresio curatae et quinto editionis Bombayensis conferendum est. Emendationes meas leviores silentio praeterii. Inprimis hemistichiorum in similem sonum desinentiam observatam velim. ततः स मध्यं गतमंशुमंतं ज्योत्स्नावितानं मह-दुद्धमंतं । ददर्श धीमान्दिवि भानुमंतं गोष्ठे वृषं मल्लिव ध्रुमंतं ॥१॥ लोकस्य पापानि विशातयंतं महोदधिं चापि समेधयंतं । भूतानि सर्वानि विरा-जयंतं ददर्श शीतांशुमथाभियांतं ॥२॥ या भाति लक्ष्मीर्भुवि मंदरस्या तथा प्रदोषेषु च सागरस्या । तथैव तोयेषु च पुष्करस्या रराज सा चारुनिशाकरस्या ॥३॥ इंसो यथा भ्राजति पुष्करस्यः सिंहो यथा मंदरकंदरस्यः । वीरो यथा दर्पितकुंजरस्यश्चंद्रोऽपि वध्नाज तथां-रस्यः ॥४॥ सितः ककुत्सा निव तीक्ष्णशृंगो महाचलः श्वेत इवोच्चशृंगः । हस्तीव जांबूनदचङ्गशृंगो विभाति चंद्रः परिपूर्णशृंगः ॥५॥ प्रकाश-चंद्रोदयनदोषः प्रनष्टदोषः पिशिताशिदोषः । रामाभिरारोचितचित्रदोषः स्वर्गप्रकाशो भगवान्प्रदोषः ॥६॥ [तंतीस्वनाः]¹ कर्णसुखा निवृत्ताः स्वपंति नार्यैः पतिभिः सुवृत्ताः । नक्तंचराश्चापि तथा प्रवृत्ता विहर्तु-मत्तद्भुतरौद्रवृत्ताः ॥७॥ प्रमत्तमत्तानि समाकुलानि रथाश्चभद्रासनसंकु-लानि । वीरश्रिया चापि समाकुलानि ददर्श धीमान्विचरन्कुलानि ॥८॥ परस्परं चापि समाक्षिपंति गात्राणि कांतासु च विक्षिपंति । मत्तप्रला-पानपि संक्षिपंति मत्तास्तथान्योन्यमधिक्षिपंति ॥९॥ रक्षांसि वक्षांसि समाक्षिपंति केयूरहारांश्च विनिक्षिपंति । ददर्श कांताश्च समालभंति तथापरायत्नं सुखं स्वपंति ॥१०॥ महागजैस्तत्र तथा वसद्भिः सुपूजि-तैर्लक्ष्णवत्सुहृद्भिः । रराज पुंभिश्च समुच्छसद्भिर्हृदो भुजंगैरिव निःश्च-सद्भिः ॥११॥ प्रधानबुद्धीनुचिराभिधानांश्च श्रद्धानान् जगतः प्रधानान् ।

¹ Hoc vocabulum e codice Milliano addidi.

नानाविधानां रुचिरांबराणां ददर्श तस्यां पुरि राक्षसानां ॥१२॥ नन्द
दृष्ट्वा स तु तान्विरुपान्मयावतो न्यायवतोऽभिरुपान् । नानागुणांश्चात्म-
कुलानुरूपान्दर्शं कांश्चिच्च पुनर्विरुपान् ॥१३॥ ततो वराहैः सुवि-
शुद्धभावास्तेषां स्त्रियस्तत्र महानुभावाः । प्रियेषु पानेषु च सक्त्रभावा
ददर्श तारा इव द्विस्वभावाः ॥१४॥ श्रिया ज्वलन्त्या ध्रुवयोपगूढा^१ निशी-
यकाले रमणोपगूढाः । ददर्श काश्चित्प्रमदाः सुगूढा यथा विहंगाः कुसु-
मोपगूढाः ॥१५॥ अन्याः पुनर्हर्न्यतलोपविष्टास्तत्र प्रियकिंषु सुखोप-
विष्टाः । भर्तृप्रिया धनैषथे निविष्टा ददर्श धीमान्मदनाभिषिष्टाः ॥१६॥
सुप्रावृताः कांचनरश्मिवर्णाः पुनश्च काश्चिच्छशिकांतिवर्णाः । पुनश्च
काश्चित्कमलाभिषर्णाः कांतप्रहीणा रुचिरांगवर्णाः ॥१७॥ सतः प्रि-
यान्प्राप्य सदाभिरामाः सुप्रीतियुक्ताः प्रसमीक्ष्य रामाः । गृहे गृहे ताः
परमाभिरामा हरिप्रवीरः स ददर्श रामाः ॥१८॥ चंद्रप्रकाशाश्च हि
वक्त्रमाला मृद्वक्षिपक्ष्माश्च सुनेत्रमालाः । विभूषणानां च ददर्श मालाः
शतहृदानामिव चारुमालाः ॥१९॥ न त्वेव सीतां परमाभिजातां पथि
स्थिते राजकुले प्रजातां । लतां प्रफुल्लमिव साधुजातां ददर्श तन्वीमन-
भिप्रजातां ॥२०॥ सनातने वर्त्तन्ति संनिविष्टां रामैषिणीं तां मनसा
निविष्टां । भर्तुर्मनः श्रोमदनुप्रविष्टां स्त्रीभ्यो वराम्यश्च सदा विशिष्टां ॥२१॥
तापान्वितां शोकवृताश्रुकण्ठं वरां वराही वरनिष्कण्ठं । सुजातपक्षा-
मभिरक्कण्ठं वने प्रवृत्तामिव नीलकण्ठं ॥२२॥ स्रव्यक्लृपामिव चंद्र-
लेखां पांसुप्रदग्धामिव हेमलेखां । क्षितेः प्ररूपामिव वायलेखां वायुप्र-
भग्नमिव मेघलेखां ॥२३॥ स तामपश्यन्नुजेश्वरस्य रामस्य भार्या
वदतां वरस्य । भवूव हः खाभिहतश्चिरस्य प्रवंगनो मंदमिवाचिरस्य ॥२४॥
सुशुभ्रजांबूनदजालवंतं मणिप्रवेकामलवेदिकांतं । परार्थैरत्नाकर्मृडिनंतं
स रावणांतःपुरमाविवेश ॥२५॥ आर्षे रामादशे प्रदोषवर्णनो नाम सर्गः ॥

In margine glossae verba difficiliora explicantes in-
veniuntur. Codex anno 1433 exaratus est.

Vol. III. Foll. 101. Long. 13. Lat. 6. Linn. 13. *Uttara-
kāṇḍa* capp. 103. Incipit: प्राप्तराज्यस्य रामस्य राक्षसानां वधे
कृते । आजगमुर्चुषयः सर्वे राघवं प्रतिनंदितुं ॥१॥ कौशल्योऽथ यवक्रीतो
रैभ्यश्च वन एव च । कलषो मेधातिथेः पुत्रः पूर्वस्यां दिशि संस्थिताः ॥२॥
स्वस्यात्त्रेयस्तु भगवान्नुमुचुः प्रमुचुस्तथा^२ । आजगमुस्ते सहागस्त्या
ये श्रिता दक्षिणां दिशं ॥३॥ रुशंगुः कविटो^३ रैभो धौम्यश्चैव
(धूम्याश्चैव MS.) महानृषिः । तथाजगमुर्नैहात्मानः प्रतीचीमास्थिता
दिशं ॥४॥ कश्यपोऽतिर्वसिष्ठश्च विश्वामित्रोऽथ गौतमः । जमदग्निर्भ-
रङ्गाजस्ते च सप्तर्षयोऽगमन् ॥५॥

Cap. 1. Vaisravaṇotpattiḥ. 2. Sukeśavaralambha-
nam. 3. Rākshasavarapradānam. 4. Rākshasaniryā-
ṇam. 5. Rākshasabhangah. 6. Rākshasapravāśah.
7. Rākshasavaradānam. 8. Rāvaṇābhishekah. 9. In-
drajijjananam. 10 (fol. 15^a). Rāvaṇaprasthānam. 11.
Kailāsayuddham. 12. Kailāsavijayah. 13. Mahādeva-
vākyam. 14. Vedavatyākhyānam. 15. Maruttasamā-
gamah. 16. Anaranyavadhah. 17. Narmadātīragama-

nam. 18. Rāvaṇasamgrahah. 19. Rāvaṇamokshaḥ.
20 (fol. 26^a). Vālisakhyam. 21. Nāradasamāgamah. 22.
Yamabalavidhvansanam. 23. Yamavijayah. 24, 25.
Pātālavijayah. 26. Rāvaṇayuddham. 27. Brahmaprok-
tastavaḥ. 28. Śūrpaṇakhāvarapradānam. 29. Sainyo-
paveśanam. 30 (fol. 40^a). Rāvaṇaśāpah. 31. Sumāli-
vadhah. 32. Indrarāvaṇasamāgamah. 33. Indragraha-
ṇam. 34. Ahalyāśāpah. 35. Mahāpurushadarśanam.
36. Hanūmajjanma. 37. Rishiprayāṇam. 38. Rājapra-
yāṇam. 39. Vānararkshaprayāṇam. 40 (fol. 55^b).
Pushpakapratyāgamanam. 41. Janāpavādah. 42. Ku-
mārāhvānam. 43. [Rāma-]niḥśāśah. 44. Sītāvana-
gamanam. 45. Lakshmaṇavākyam. 46. Lakshmaṇo-
pavartanam. 47. Vālmīkidarsanam. 48. Sūtavākyam.
49. Nṛigopākhyānam. 50 (fol. 63^b). Nṛigaśāpah. 51.
Urvaśiśāpah. 52. Mithilāsambhavaḥ. 53. Yayātijarā-
pradānam. 54. Yayātivarṇanam. 55. Sārameyavākyam.
56. Kaulapatyapradānam. 57. Rishidarśanam. 58.
Śatrughnaviniyogah. 59. Śatrughnapraṇāmah. 60 (fol.
72^b). Saudāśopākhyānam. 61. Yamunātīravāśah. 62.
Lavaṇavadhah. 63. Mathurāniveśah. 64. Saṅga[ma-
na]. 65. Śatrughnapratigamanam. 66. Brāhmaṇa-
paridevanam. 67. Nāradaśāpah. 68. Śūdradarśanam.
69. Śūdravadhah. 70 (fol. 80^b). Gṛidhrolūkadarśanam.
71. Agastivākyam. 72. Svetopākhyānam. 73. Madhu-
mantaniveśanam. 74. Rājamaithunam. 75. Śāpah. 76.
Rāmapratyāgamanam. 77. Bharataśāpah. 78. Vṛi-
travadhaviṇṇapattiḥ. 79. Vṛitravadhah. 80 (fol. 87^a).
Lakshmaṇamantraḥ. 81. Idopākhyānam. 82. Kimpurushīyam.
83. Purūravojanma. 84. Iḍaśāpah. 85. Yajnaprayāṇam.
86. Yajnasamriddhiḥ. 87. Vālmīkya-
nuśāsanam. 88. Kāvyaśravaṇam. 89. Śiṣhyāpanam (?).
90 (fol. 93^a). Vālmīkivākyam. 91. Sītāpraveśanam. 92.
Kāvyaśāpah. 93. Yajnaśāsanam. 94. Senāniryā-
ṇam. 95. Gāndhāraniveśanam. 96. Lakshmaṇaputrā-
bhishechanam. 97. Kālābhyāgamanam. 98. Kālāśā-
kyam. 99. Durvāśavākyam. 100 (fol. 99^a). Lakshma-
ṇaparityāgah. 101. Kuṣṭhābhishekah. 102. Mahā-
prasthānam. 103. Svargārohanam.

Codex anno 1540 a viro quodam, Stambatīrthae
degente, emtus, postea in manus Vishnudattae, Vyāsa-
tryambakae filii (Gaudajñātīya) transiit. In folio 1^a
haec leguntur, च्या भाईचापुत्र जयराम । (FRASER 8.)

807.

Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 61. Long. 9½. Lat. 4.
Linn. 7-10.

Jālandharopākhyānam, de Jālandhara gigante narra-
tio, e quinta *Padmapurāṇae* parte excerpta, capita duo-
deviginti continens. Incipit: नारायणं नमस्कृत्य etc. ॥१॥

^१ श्रिया ज्वलन्त्यस्त्रयोपगूढा Mill.

^२ नमुचिः प्रमुचिस्तथा Mill.

^३ नृशंगु कविवी Mill.

युधिष्ठिर उवाच ॥ भगवन् केन पापेन दुःखाभौ पतिता वयं । समुद्रं
चृषिप्रेष्ट नान्यो ज्ञाता हि मे मतः ॥ तमुवाच ऋषिर्दुःखं त्वं त्वं पांडु-
नंदन । सुखदुःखसमारोहे संसारे कः सुखी नरः ॥ इच्छरो पि हि देहस्थः
पीड्यते दुःखसंचयैः । न दुःखरहितः कश्चित् देही दुःखसहो यतः ॥
शरीरे सवितुर्यस्मात् राहुस्तद्वसते बली । राहोरपि शिरःपिच्छन् शौरि-
याऽमृतभोजने ॥ सो पि शङ्कधरो देवः क्षिप्रः सागरगह्वरे । जालंधरेण
वारेण निहतः सो पि शंभुना ॥

Codex noster recensionem uberiorem eam continet,
quam Vans Kennedy in libro s. p. 16^b laudato Anglice
vertit. Folium ultimum desideratur.

Textus quum et a codice Wilsoniano III et a Wal-
keriano 166 discrepet, capitum singulorum initia ex-
scripsi: 2. नारद उवाच । क्रमेण वर्धमानोऽसौ वात्ये जाते स
बालकः । निपत्य मातुरुत्संगात्सागरं प्रति धावति ॥१॥ 3. राजो-
वाच । कः पितृव्यः सिंधुसूनुः किं वृक्षं तस्य विग्रहे । युयुधे स कथं
दैत्यस्तन्मे कथय नारद ॥१॥ नारद उवाच ॥ शृणु त्वं नरशार्दूल
पितृव्यः क्षीरसागरः । जालंधरस्य तं देवैः प्रनिर्मय्य हतं धनं ॥२॥
4. नारद उवाच । महेंद्रवचनं श्रुत्वा निजदूतमुखेन च । समुद्रमनुः
संक्रुद्धः सर्वसैन्यं समाहूय ॥१॥ 5. नारद उवाच । एवं ब्रह्मेण युद्धेण
प्रवृत्तेष्वथ केशवः । जघान क्रोधसंविष्टो गदया कालनेमिनं ॥१॥
6. नारद उवाच । ततो जालंधरः क्रुद्धः प्राह तं दैत्यसूदनं । कपटेन
बलं हत्वा कृ यास्यसि बलाधम ॥१॥ इत्युक्त्वा तं शतमुखं सिंधुसूनुः
प्रतापवान् । ससूताश्चक्षुरयं छादयामास मार्गशैः ॥२॥ पपात
मूर्च्छितः शक्रो रथोपरि शरैः क्षतः । दृष्ट्वा तं पतितं शक्रं जगज्जार्णव-
नंदनः ॥३॥ यतारं मातलिं कृत्वा ययौ प्राप्नमनोरथः । रथमिन्द्रस्य
तरसा जग्राहतिबलोत्करः ॥४॥ जालंधरो महाबाहुर्जघान युधि चाम-
रान् ॥५॥ ततश्च कोपात्पुरुषोत्तमः स्वयं खड्गं समुद्यम्य च नंदकं रणे ।
संप्रेषयित्वा गरुडं मनोजवं जघान कोपेन च दैत्यवाहिनीं ॥६॥
7. देवान्विद्राव्य समरे विष्णुं संस्थाप्य मंदिरे । जालंधरेणाभिजेन यद्वृक्षं
ब्रूहि नारद ॥१॥ नारद उवाच । शंभादीनां तु वीराणां दत्त्वा दानं
प्रसादजं । जालंधरो जगामाशु स्वर्गं प्राप्य व्यलोकयत् ॥२॥ 8. युधि-
ष्ठिर उवाच । इंद्रादिभिस्तदा देवैः किं कृतं द्विजसत्तम । जालंधरेण
निर्विघ्नेन स्वर्गराज्ये क्षयं गते ॥१॥ श्रीनारद उवाच । अथ त्वं दैव दिवं
देवाः प्रापुस्ते दुर्दिशं चिरं । कृत्वा मतिं ततः सर्वे ययुः स्थानं स्वयं-
भुवः ॥२॥ 9. नारद उवाच । अत्रांतरे मयागत्य कथितं सिंधुमूनवे ।
त्वां हंतुं सर्ववीरेश प्रतिज्ञा शंभुना कृता ॥१॥ 10 (fol. 31^a). अथ
जालंधरो दूतवाचं श्रुत्वा प्रतापवान् । सर्वसैन्यं समाहूय प्रयाणमक-
रोत्तदा ॥१॥ मंदं मंदरमंदरेषु शयितानुबिद्रयन्किंनरान्मेरोर्मस्तककंदरे
प्रतिरवानुत्थापयन्नुत्थान् । सार्धं धावत यात मुंचत पुटः यथातमेवं-
विधस्तैलौक्यं बंधिरीचकार महतो सैन्यस्य कोलाहलः ॥२॥ 11. ना-
रद उवाच । दनुसैन्यं हतं दृष्ट्वा गणैर्नदीपुरःसरैः । क्रुद्धाः शंभादयो
दैत्याः समाजगुर्गणान्प्रति ॥१॥ ततः शंभो महादैत्यो नंदिनं प्रत्यधावत ।
महाबलं निशुभोऽन्यं कालं केकासुरो रणे ॥२॥ 12. नारद उवाच ।
ततो जालंधरः श्रुत्वा दैत्यकोलाहलं रणे । साजगाम गजारूढो यत्
देवः सदाशिवः ॥१॥ सारथिं खड्गरोमाणं कोपात्सत्वरमब्रवीत् । संप्रेषय

रथं शीघ्रं सहस्रहययोजितं ॥२॥ 13. युधिष्ठिर उवाच । क्षीरसागर-
मध्येत्यो देवर्षे धोरविक्रमः । दैत्यैर्हरं रणे रुद्धं श्रुत्वा किमकरोद्धरिः ॥१॥
नारद उवाच । क्षीराभौ च शयानस्य चुल्लोभ हृदयं हरेः । अकस्मादेव
राजेंद्र नयनेऽश्रुपरिप्लुते ॥२॥ 14. नारद उवाच । नारायणस्तदा
देवो जटावत्कलधार्यथ । द्विपोऽनुचरस्तस्य प्रययौ फलहस्तवत् ॥१॥
तौ दृष्ट्वा स्मरदूती सा विललाप मृगेक्षणा । ततः श्रुत्वा वचनं तस्याः
प्रोचतुस्तां च तावुभौ ॥२॥ 15 (fol. 45^b). नारद उवाच । अथ
प्राह तपस्वी तां वृंदे आंतासि भामिनि । अथास्माकं मुनीनां च स्वागतं
प्रतिगृह्यतां ॥१॥ तथेत्युक्त्वा सखीयुक्ता स्नापिता राजवल्लभा । भूषिता च
मुनिस्त्रीभिरावृत्य च सुभूषणैः ॥२॥ भोजिता परमाहारिस्ततस्तांबूल-
चंदनैः । योषिद्विभूतिपत्नीभिस्ततः खेदं जहौ च सा ॥३॥ 16. राजो-
वाच । कथं जालंधरं गौरी हररूपधरं मुने । शैलस्थानं ददर्शाथ तन्मे
कथय विस्तारतः ॥१॥ नारद उवाच । अथातुरस्य ईशस्य प्राप्तस्य तपसा
मया । न युक्तमिति निश्चित्य पार्वती प्राह तं नृप ॥२॥ 17. नारद
उवाच । अथ जालंधरोऽपश्यत्कबंधचयभीषणं । रणं रुधिरमांसौघैर्मज्ज-
मेदोस्थिदुर्गमं ॥१॥ तत्र जालंधरोऽभ्येत्य प्रियाहरणदुःखितः । रणे
विलोकयामास रथस्थं पार्वतीपतिं ॥२॥ 18. श्रीनारद उवाच । अथ
जालंधरः प्राह रक्षात्मानमितः शिव । शिवाद्य त्वां क्षिपाम्याशु यत्न ते
मधुसूदनः ॥१॥ Desinit in disticho 110.

Codex seculo sexto decimo exaratus est. Folia 1-5 a
recentiore manu addita sunt. (FRASER 12.)

808.

Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 4. Long. 5. Lat. 3½.
Linn. 19.

Svapnādhyāyas, de somniorum interpretatione libel-
lus, disticha 38 continens, qui vulgo e *Brahmavaivarta-*
purāṇa excerptus esse dicitur. Incipit:

॥ अथ स्वप्नाध्याय लिख्यते ॥

स्वप्नाध्यायं प्रविश्यामि । यथोक्तं चृषिभाषितं ।

फलं विज्ञायते येन । नित्यमेव शुभाशुभं ॥१॥

स्वप्नस्तु प्रथमे यामे । संवत्सरविषाकिनः ।

द्वितीये वाहभिर्मासैः । त्रिभिर्मासैस्त्रियामकैः ॥२॥

चतुर्थे यामे यं स्वप्ने । मासैकेन फलं स्मृतं ।

अत उद्धं प्रविश्यामि । पुण्यापुण्यफलं स्मृतं ॥३॥

Libellus Calcuttae cum versione Bengalica editus est.

Haec folia circiter annum 1739 a Rishirājadhara ex-
arata sunt. (FRASER 32.)

809, 810.

Volumina duo. Lit. Devan. Charta Ind. Long. 13.
Lat. 5½. Linn. 10.

*Bhāgavatapurāṇa*e textus. In marginibus voluminis
prioris scholia multa adscripta sunt.

Vol. I. Foll. 189. Skandha I. fol. 40^b; II. fol. 56^b; III. fol. 129^b; IV. fol. 189^b. Hoc volumen anno 1406 (श्रीप्राग्वदज्ञातीयमहंसरवणसुतमहंमेलालेन) exaratum est. In libro quarto folium 94^r desideratur.

Vol. II. Foll. 190-374. Skandha VI. fol. 216^b; VII. fol. 252^b;¹ VIII. fol. 296^b; XI. fol. 352^b; XII. fol. 374^b. Libri sexti folia 9-92, et libri V. IX. X. desunt.

Hoc volumen anno 1407 a Mahammelāka, Mahamsaravāṇae filio, Ajayasīhae nepote, (श्रीघोषा (?) वेलाकूले राउश्रीसारंगदेवविजयराज्ये) accurate exaratum est. (FRASER 2.)

811, 812.

Lit. Devan. Charta Ind. Long. 15. Lat. 8. Linn. 13-16.

Bhāgavatapurāṇam cum Śrīdharae commentario, Bhāvārthadīpikā appellato.

Vol. I. Foll. 480. Skandha I. fol. 77^b; II. fol. 120^b; III. fol. 238^b; IV. fol. 335^b; V. fol. 418^b; VI. fol. 480^b.

Vol. II. Foll. 583. Skandha VII. fol. 57^b; VIII. fol. 102^b; IX. fol. 150^b; X^a. fol. 293^b; X^b. fol. 422^b; XI. fol. 551^b; XII. fol. 583^b.

Haec volumina anno 1794 a paṇḍita-Kalabhavānē-dāsa exarata sunt. (WALKER 215, 216.)

813, 814.

Opus unum in voluminibus duobus religatum. Lit. Devan. Charta Ind. Long. 11. Lat. 5. Linn. 10.

Matsyapurāṇae textus satis accuratus.

Vol. I. foll. 301; vol. II. foll. 302-601. Hoc loco de cataclysmo narrationem, collato codice Wilsoniano 21 emendatam, e capitibus 1 et 2 transscripsi:

पुरा राजा मनुर्नाम चीर्णवानखिलं तपः । पुत्रे राज्यं समारोप्य क्षमावाचविन्दनः ॥१॥ मलयस्यैकदेशे तु सर्वात्मा गुणसंयुतः । समुद्रः-खसुखो वीरः प्राप्नवान्योगमुत्तमं ॥२॥ वचनं वरदश्चास्य वर्षायुतशते गते । वरं वृणीष्व चोवाच प्रीतात्मा कमलासनः ॥३॥ एवमुक्तोऽब्रवीद्राजा प्रणम्य स पितामहं । एकमेवाहमिच्छामि त्वत्तो वरमनुत्तमं ॥४॥ भूतग्रामस्य सर्वस्य स्थावरस्य चरस्य च । भविता रक्षणायाहं प्रलये समुपस्थिते ॥५॥ एवमस्त्विति विश्वात्मा तत्त्वैवान्तरधीयत । पुष्पवृष्टिश्च महती खात्पपात सुरार्पिता ॥६॥ कदाचिदाश्रमे तस्य कुर्वतः पितृ-तर्पणं । पपात पात्योरुपरि शम्भरी जलसंयुता ॥७॥ दृष्ट्वा तच्छपरीरूपं

¹ In fine haec subscripta sunt: संवत् १४६० वर्षे भाद्रपदादि ४ रवौ अष्टौह श्रीदेवपत्तनमहंलकरणे महाराजश्रीब्रह्मदासविजयराज्ये समस्तपंचकुलप्रतिपत्तौ etc.

स दयालुर्नहीपतिः । रक्षणायाकरोद्यन्तं स तस्य¹ करकोदके (स तस्मिन्करकोदरे Cod. W.) ॥८॥ अहोपलेखं चैकेन षोडशांगुलविस्तृतः । सोऽभवत्स्वरूपेण पाहि पाहीति चाब्रवीत् ॥९॥ स तमादाय मणिके प्राक्षिपञ्चलचारिणं । तत्रापि चैकरात्रेण हस्तत्रयमवर्धत ॥१०॥ पुनः प्राहार्तनादेन सहस्रकिरणात्मजं । स मत्स्यः पाहि पाहीति त्वामहं शरणं गतः ॥११॥ ततः स कूपे तं मत्स्यं प्राहिखोद्रविन्दनः । यदा न माति तत्रापि तदा मत्स्यः सरोवरे ॥१२॥ द्विजः स पृथुतामागात्पुनर्योजन-संमितां । तत्राप्याह पुनर्दीनः पाहि पाहि नृपात्मज ॥१३॥ ततः स मनुना द्विजो गंगायामत्यवर्धत² । यदा तदा समुद्रे तं प्राक्षिपन्मेदिनी-पतिः ॥१४॥ यदा मनुद्रमखिलं व्याप्यासौ समवस्थितः । तदा प्राह मनुर्भीतः कोऽपि त्वमनुरतरः ॥१५॥ अथवा वामुदेवस्त्वमन्य ईदृक्कथं भवेत् । योजनायुतविंशत्या कस्य तुल्यं भवेद्वपुः ॥१६॥ ज्ञातस्त्वं मत्स्य-रूपेण मां खेदयसि केशव । दृषीकेश जगन्नाथ जगद्भान नमोऽस्तु ते ॥१७॥ एवमुक्तः स भगवान्मत्स्यरूपी जनार्दनः । साधु साध्विति प्रोवाच सम्यग्ज्ञातं त्वयानघ ॥१८॥ अचिरैव कालेन मेदिनी मेदिनीपते । भविष्यति जले मग्ना सशैलवनकानना ॥१९॥ नौरियं सर्वदेवानां निकायेन विनिर्मिता । महानीवनिकायस्य रक्षार्थं महीपते ॥२०॥ खेदांजोद्विजा जीवा ये च जीवा जरायुजाः । अस्यां निधाय सर्वैस्तान-नर्धतात्पाहि सुव्रत ॥२१॥ युगांतवाताभिहता यदा चलति नौर्युप । शृंगेऽस्मिन्मम राजेंद्र तदेमां संयनिष्यसि ॥२२॥ ततो लयति सर्वस्य स्थावरस्य चरस्य च । प्रजापतिस्त्वं भविता जगतः पृथिवीपते ॥२३॥ एवं कृते महाराज सर्वज्ञो धृतिमानृषिः । मन्वंतराधिपश्चापि देवपूज्यो भविष्यसि ॥२४॥ एवमुक्तो मनुस्तेन पद्मच्छासुरमूदनं । वैषं कियद्विभ-गवन्भविष्यत्यंतरक्षयः ॥२५॥ सञ्ज्ञानि च कथं नाथ रक्षिष्ये मधुसूदन । त्वया सह पुनर्योगः कथं वा भविता मम ॥२६॥ श्रीमत्स्य उवाच ॥ अद्यप्रभृत्यनावृष्टिर्भविष्यति महीतले । यावद्वर्षशतं साद्यं दुर्भिक्षं नरका-वहं³ ॥२७॥ ततोऽल्पसञ्ख्यया दारुणः सप्त दारुणाः । सप्तसप्तै-विष्यति प्रतप्तांगारवर्षिणः ॥२८॥ अर्वाचानलोऽपि विकृतिं गमिष्यति युगक्षये । विषाग्निश्चापि पातालात्संकर्षणमुखच्युतः ॥२९॥ भवस्यापि ललाटोत्पत्तृतीयनयनानलः । जगद्गन्धं तथा क्षोभं गमिष्यति महा-मते ॥३०॥ एवं दग्धा मही सर्वा यदा स्याद्भस्मसंनिभा । आकाशमूम्भणा तत्रं भविष्यति परंतप ॥३१॥ ततः सदेवनखत्वं जगद्यास्यति संख्यं । संवर्तो भीमनादश्च द्रोणश्चंडो चलाहकः ॥३२॥ विद्युत्पातकः शोणांबुः सप्तैते लयवारिदाः । अग्निप्रखेदसंभूताः प्रावयिष्यति मेदिनीं ॥३३॥ समुद्राः क्षोभमेष्यति तत्त्वैकेन व्यवस्थिताः । एवमेकार्णवं सर्वं भविष्यति जगत्क्षयं ॥३४॥ दिव्यां नावमिमां गृह्य सर्वबीजानि सर्वशः । आरोप्य रज्ज्वा योगेन मत्प्रयुक्तेन सुव्रत ॥३५॥ संयम्य नावं मच्छृंगे मत्प्रभावा-भिरिक्षितः । एकः स्यात्स्यसि देवेषु दग्धेष्वपि परंतप ॥३६॥ सोमसूर्या-वहं ब्रह्मा चतुर्लोकसमन्वितः । नर्मदा च नदी पुण्या मार्कण्डेयो महा-नृषिः ॥३७॥ भवो वेदाः पुराणं च विद्याभिः सर्वतो वृतं । त्वया सार्ध-मिदं सर्वं स्यात्स्यत्यंतरसंख्ये ॥३८॥ एवमेकार्णवे जाते चाक्षुषेऽंतरसंख्ये । वेदान्प्रवर्तयिष्यामि त्वत्सर्गादौ महीपते ॥३९॥ सूत उवाच । एवमुक्त्वा स भगवांस्तत्त्वैवांतरधीयत । मनुर्स्यास्थितो योगं वासुदेवप्रसादजं ॥४०॥

¹ तस्मै Cod.

² अय्यवर्धत Codd.

³ अशुभावहं Mill.

अथाभूच्च तथाभूतः संज्ञवः पूर्वसूचितः । काले ययोक्ते संज्ञाते वासुदेव-
मुखोद्गते ॥४१॥ शृंगी प्रादुर्वैभूवाय मत्स्यरूपी जनार्दनः । अनन्तो रज्जु-
रूपेण मनोः पार्श्वमुपागमत् ॥४२॥ भूतसंघात्समाकृष्य योगेनारोप्य
धर्मेवित् । भुजंगरज्ज्वा मत्स्यस्य शृंगे नावमयोजयत् ॥४३॥

Codex seculo septimo decimo videtur exaratus esse.
Fol. 505 deest. Apographi illius, unde noster descriptus
est, folium unum superest, quod post fol. sexcentesi-
mum inserendum curavi. (FRASER 1.)

815.

Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 96. Long. 9. Lat. 4.
Linn. 10-12.

Inest *Dvārakāmāhātmyam*, Skandhapurāṇae pars, in
capita 34 divisa, de qua supra p. 72 dictum est. Folia
१-५. ११-२३. ३५-४९. ४३. ६६. ७९. desiderantur. In capite 23
Bhāgavatae mentio fit: श्रीमद्भागवतं शास्त्रं पठते कृष्णसंनिधौ ।
कुलकोटिशतैर्युक्तः क्रीडते योगिभिः सह ॥

Codex anno 1456 exaratus est. (FRASER 15.)

816.

Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 95. Long. 11. Lat. 5.
Linn. 10.

Dvārakāmāhātmyam.

Codex medio seculo superiore exaratus est. (FRA-
SER 40.)

817.

Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 54. Long. 10. Lat. 5.
Linn. 10.

Prabhāsakshetratīrthayātrānukramah, enumeratio lo-
corum sacrorum in Prabhāsa agro sitorum, qui ab ho-
minibus piis deinceps visendi sunt. Incipit:

खेत्तं प्राप्यमगल्यपुस्त्यपटलैः पुंसां पुरोपाजितैः

सर्वैस्त्रैश्वरोमणिं गणपतिः प्राभासिकं पाति यः

विज्ञाभद्रविदारुणोद्धतहरिः सोमेशसेवार्थिनां ।

स श्रीमान् सफलं सतां कलयतां कामं कपही कलौ । १

गंगातुंगतरंगसंगशिखः पालित्यलेशश्रियं ।

सोमं सोमसमानशुद्धमहसं सोमोज्ञसतशेषरं ।

तेजोभिभुवि भासयन्तमनिशं खेत्तं प्रभासं भृशं ।

श्रीसोमेशमुपास्महे सुतपसा सोमेन संचितां । २

अथ प्रभासखेत्तातीर्थयात्रानुक्रमः । तद्यथा । पूर्वं तत्रोदकस्नानी पश्चमे
माधवस्तथा । ३ । दक्षिणा सागर प्रोक्त भद्रा नद्युतरे स्मृता । एतत् प्रा-
भासिकं खेत्तं । पुस्त्यद्वादशयोजनं । ४ ।

Prabhāsa agrum in Gúrjarae terrae parte ad occiden-

tem spectante positum fuisse constat, et templum Śivae
sacerrimum in Somanāthapattana (lat. 20° 55', long.
70° 23') conditum esse. Bhadrā flumen, supra memo-
ratum, prope urbem hodie Poorbunder dictam in oce-
anum Indicum effunditur.

Liber noster e Prabhāsakhaṇḍa, Skandapurāṇae parte,
videtur excerptus esse, ejusque operis capita nonnulla
ad verbum exscripta sunt.

In fine haec leguntur: इति रुद्रप्रोक्तप्रभासचंडयात्रायां सर्व-
तीर्थानुक्रम वस्त्रापयखेत्ततीर्थानुक्रमः । समाप्ताः ॥ ॥ संवत् १५ आषा-
ढादि ३३ वरपे आवणशुदि ५ भूमे अदेह श्रीकदनपुरे स्थाने पातसाह स्त्री
महिमूद विजयराज्ये गृजरक्षातीयः महदेवासुतचांपालाया लिखितं अ-
लोकराज्यः । तथापरोपकारार्थं श्रीद्वारकाया माहात्म्यं श्रीप्रभासखेत्त-
श्रीसोमनाथतीर्थे यात्रायां महिमा लिखितः ॥

Codex anno 1478 a scriba linguae Sanscriticae impe-
rito parum accurate exaratus est. (FRASER 17.)

818.

Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 79. Long. 9½. Lat. 7.
Linn. 15-18.

Nīlamatam, quo libro Kaśmiriae sacella, inprimis
vero loci sacri ad Vitastām flumen siti, Purāṇarum more
celebrantur. Incipit: श्रीनिवासं हरिं देवं वरदं परमेश्वरम् ।
त्रैलोक्यनाथं गोविंदं प्रणम्यास्त्रमव्ययम् ॥ परिखिड्डंशभूशुद्धीमानृपतिर्ज-
नमेजयः । पप्रश्छ शिष्यं वासस्य वैशम्पायनमंतिकात् ॥ जनमेजय
उवाच । महाभारतसंग्रामे नानादेश्या नराधिपः । महाशूराः समायातः
पितृणां मे महात्मनाम् ॥ कथं काश्मीरको राजा नायातः तत् कीर्तयः ।
पांडवैर्धर्ताराष्ट्रैश्च तवृतः स कथं नृपः । काश्मीरामंडलं चैव प्रधानं
जगति स्थितम् ॥

Narratio dialogi forma, a Gonanda cum Bṛihadāśva
habiti, traditur. Nomen libro a Nīla, serpentium domino,
inditum est, qui Kaśmiriae deus tutelariorum esse dicitur.

Codex anno 1824 a Bhaṭṭaharaka non satis accurate
exaratus est. (WILSON 532.)

819.

Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 20. Long. 9. Lat. 5.
Linn. 8.

Hoc codice *Mayūraśatakam*, vulgo *Sūryaśatakam* di-
ctum, centum disticha a *Mayūra* poeta in Solis laudem
scripta, continetur. Carmen Sragdharā metro composi-
tum est. Incipit: जंभारातीभकुंभोज्ज्वलिव दधतः सांद्रसिंदूरेयुं.

Distichis quadraginta tribus poeta Solis ortum, sex
distichis equos, duodecim sequentibus Anúrūm aurigam,
undecim currum, octo discum, viginti ultimis Solem ip-
sum celebravit.

Carmen a Kálīkrishṇabahádur editum, et a Haebelin in Anthologiam receptum est.

Codex exeunte seculo superiore satis accurate exaratus est. (WILSON 536.)

820.

Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 128. Long. 10 $\frac{1}{4}$.
Lat. 4 $\frac{1}{4}$. Linn. 12.

Krishṇakrīḍitam, quo carmine, libros undeviginti continente, *Keṣavárkas*, Jayádityae filius, Ránigae nepos, Śrīyádityae abnepos, Krishṇam deum celebravit. Commentarius, *Padārthadīpikā* appellatus, ab eodem auctore videtur profectus esse. Incipit:

संकल्पशिल्पप्रतिविंबविंबे-
येः पर्वभिः सर्वभिदानिदानैः ।
विश्वायते शक्तिसदारमेतं
सदा रमे तं हृदि संस्थानः ॥

अहं तं परमात्मतया प्रसिद्धं तं एतं प्रतिशरीरमंतर्यामितया सन्निहितं हृदि संस्थानः सदा रमे । नित्यमानंदमुद्बुद्धमि । किंविधं शक्त्या स्वमायया सदारं सपरिग्रहं तं कमित्याह । यो भगवान् विश्वायते विश्वाकारेण विवर्त्तते । किंविधैः पर्वभिः अंशैः कीदृग्भिः संकल्पशिल्पं मानसी मृष्टिर्नरीचिप्रभृतिका तदेव प्रतिविंबं तस्य विंबैर्लक्ष्यया हेतुभिः प्रतिविंबः किल विंबत एवेति । अत एव सर्वभिदानिदानैर्षट्पटादिपदार्थानां पार्थक्यावभासकैः ॥ १ ॥ विश्वायमानस्यापि तस्य स्वभावापरिच्छिन्नावेदयन्नाह ।

यं वंचयंतीव न वेद माया
स्वमेव तद्वंचितमाः कथंचित् ।
नमः स्वसंवित्परिकेवलाय
कस्मैचिदस्मै चित्तिपूरुषाय ॥

माया प्रकृतिर्ये परमेश्वरं वंचयंतीव । आः आश्चर्ये स्वयमेव तेन परमात्मना वंचितं कथंचित् न वेद । कस्मैचित् अवाङ्मनसगोचराय अस्मै चित्तिपूरुषाय ज्ञानात्मने नमः । कीदृशाय स्वसंवित्परिकेवलाय स्थानुभवमात्राय ॥ २ ॥

In fine libri septimi (bhagavadyauvanodgama fol. 19^b) haec leguntur : श्रीश्रीराखिगयोः सुतः श्रुतनिधिः काचं यदा चञ्जयत्कृष्णाक्रीडितमीडितः श्रुतिविदां चक्रे कविः केशवः । तस्मिन्वाक्पदप्रमाणविलसद्विद्यावशित्वाधिभिर्जैः सप्तम एव शेखरमभूत्सर्गः स्वसर्गेश्वरः ॥ १२६ ॥ Eadem forma, ab Harsha poeta mutuum sumta, in reliquis libris repetitur. Lib. 8. vasantavarṇanam fol. 40^a; 13. govardhanodddharana fol. 63^a; 14. indragamana fol. 83^b; 18. śrīrīksha-
viṣṭāma fol. 115^a; 19. bhuvanābhyudaya fol. 128^b.

In fine *Keṣavārka* de gente sua haec protulit:

Abhūd *Bharadvājamaharshivanṣe viṣvāvatānse śrutatattvavedī* ।
Audīchyachāritrapathapravartī *Janārdano yājñikachakra-
kravartī* ॥

Asti *Śrīyáditya* iti sma tasya sūnuḥ śrīyáditya iva dvitīyaḥ ।

Triskandhapāraṃgamarangamallas¹ tadātmajo *Rāniga* ity udiye ॥

Jayádityas tasmād ajani gaṇakaṣreṇitilakaḥ,
kaṇiyān asmān matiruchiraviḥ *Keṣavaḥ* kaviḥ ।

Tataḥ *Krishṇo* jñānī, jaladhijalajanghālatapatī-
taṭottansaṃ tenus Trinayanam amī rājanagaram ॥

Gaṇitaranītakīrtir jātake jātakeḥ
kalitagalitagolaḥ kāvyakallolasindhuḥ ।

Jayati jayatitānsur bhāratīśāratīrtham
sahridayahṛidayaśrīkāramaṇam *Keṣavārkaḥ* ॥

Śrīśrīrānigayoh sutaḥ śrutānidhīḥ kāvyam yadā vyanja-
yan Krishṇakrīḍitam īditaḥ śrutividām chakre kaviḥ
Keṣavaḥ ।

Etasminn upaviṣṭatām anusaran sargaḥ samāpnotim ā-
prāptaḥ sāptapadīnam āryasadasī stheyād adīnaṣ
chiram ॥

Inde hoc *Keṣavārkae* stemma colligitur : Janārdana, Śrīyáditya, Rāniga, Jayáditya, *Keṣava*, denique *Krishṇa*, *Keṣavārkae* filius.

Codex, seculo quinto decimo accurate exaratus, olim e foliis 325 constabat, nunc folia 197 desiderantur. (FRASER 9.)

821.

Lit. Devan. Charta Europ. Foll. 36. Long. 8 $\frac{1}{4}$.
Lat. 6. Linn. 19-21.

Nāgānandanāṭakam, Nāgānanda comoedia, *Harshae* regi tributa, et in actus quinque divisa. Incipit:

आनव्याजमुपेत्य चिंतयसि कामुन्मील्य चक्षुः क्षयं
पश्यानांगशरातुरं जनमिमं त्रातापि नो रक्षसि ।
मिथ्या कारुणिकोऽसि निर्घृणतरस्वत्तः कुतोऽन्यः पुमा-
न्नेर्ये मारवधूभिरत्यभिहितो बुद्धो जिनः पातु वः ॥ १ ॥
कामेनाकृष्य चापं हतपटुपटहावल्गुभिर्नार्वीरै-
र्भूभंगोत्क्षेपजृम्भास्मितललितदृशा दिव्यनारीजनेन ।
सिद्धैः प्रह्लोत्तमांगैः पुलकितवपुषा विस्मयाद्भासवेन
ध्यायत्यो योगपीठादचलित इति वः पातु दृष्टो मुनीन्द्रः ॥ २ ॥

नांछते सूतधारः ॥ अद्याहमिन्द्रोत्सवे सवहुमानमाकार्ये नानादिदेशा-
गतेन राज्ञः श्रीहर्षदेवस्य राजर्षेः पादपद्मोपजीविना राजसमूहेनोक्तः ।
यथा । यदस्मात्स्वामिना श्रीहर्षदेवेनापूर्ववस्तुरचनालंकृतविद्याधरजातक-
प्रतिनिवृद्धं नागानंदनाम नाटकं कृतमित्यस्माभिः श्रोत्रपरंपरया श्रुतं
न च प्रयोगतो दृष्टं । तत्तस्यैव राज्ञो बहुमानादस्मासु वानुग्रहबुद्ध्या

¹ I. e. 'in scena eorum, qui tres astronomiae partes (mathematicam, astrologiam, astronomiam) penitus perspexerunt, praestantissimus.' Inde apparet, Weberi (Catal. p. 261) *Rangamallam* delendum esse.

यथाप्रयोगेण त्वया नाटयितव्यमिति । तद्यावदिदानीं नेपथ्यरचनां कृत्वा
यथाभिलषितं संपादयामि ॥ परिक्रम्यावलोक्य च ॥ आवर्जितान्येव च
मया सामाजिकानां मनांसीति मे निश्चयः । यतः ।

श्रीहर्षो निपुणः कविः परिषदप्येषा गुणग्राहिणी

लोकानंदि च बोधिसत्वचरितं नाट्ये च दत्त्वा वयं ।

वस्त्रेकैकमपीह वाञ्छितफलप्राप्तेः फलं किं पुन-

नैर्ज्ञायोपचयादयं समुदितः सर्वो गुणानां गणः ॥ ३ ॥

Fabulae argumentum hoc : Jímútaváhana, Vidyádha-
rarum princeps, pietate summa erga parentes senes pro-
bata, Malayávatim, Mitrávasus sororem, Viśvávasus, Sid-
dharum regis, filiam, in matrimonium ducit. Cui nuper
sponsus, audita Nágaram caede a Garuḍa facta, summa
misericordia motus, ipse morti se devovet. A Gaurí
vero in vitam revocatus, uxori et parentibus, necnon
regno, a Matangahataka usurpato, restituitur.

Excepto disticho eleganti, jam in Sarasvatikanṭhábha-
raṇa et Śārngadharapaddhati laudato,

दृष्ट्वा दृष्टिमधो ददाति कुरुते नालापमालापिता

शय्यायां परितृप्त्य तिष्ठति चलादालिङ्गिता वेपथे ।

निर्यातीषु सखीषु वासभवनान्निर्गंतुमेवहते

जाता वामतयैव मेऽद्य सुतरां प्रीत्यै नवोढा प्रिया ॥

nullum equidem in hoc dramate locum reperi, fervidum
Naishadhiyacharitae auctoris ingenium prodentem. Pri-
mam hanc Harshae opellam fuisse puto, a poeta juvene
ad exercendam artem susceptam.

Codex anno circiter 1836 exaratus est. (MILL 145.)

822.

Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 130. Long. 9½. Lat.
5½. Linn. 9-13.

A. Foll. 1-46. *Prabodhachandrodayae* comoediae, a
Krishṇamiśra scriptae, textus. Fol. 4 desideratur.

B. Foll. 47-130. Ejusdem comoediae versio poetica
Hindi dialecto scripta.

Utraque pars seculi quinti decimi literatura exarata
est. (FRASER 10.)

823.

Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 38. Long. 11. Lat.
4½. Linn. 10.

Hoc codice fragmentum continetur commentarii,
quem Vámanas ad Páṇinis aphorismos composuit et *Ká-
śiká vṛitti* inscripsit. In fragmento nostro explicatio re-
gularum VII, 2, 4 - VII, 3, 78 inest.

Haec folia seculo sexto decimo exarata sunt. (FRA-
SER 23.)

824.

Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 183. Long. 9½. Lat.
4½. Linn. 9-12.

Prakriyákaumudī, quo opere *Rámachandras*, Kṛish-
ṇae filius, Páṇinis regulas primus systematice disposuit,
et commentario brevi illustravit. Bhaṭṭojis Siddhánta-
kaumudim huic maxime grammaticae superstructam
esse, apud omnes constat. Incipit :

श्रीमद्विदुलमानस्य पाणिन्यादिमुनीन्गुरुन् ।

प्रक्रियाकौमुदीं कुर्वेः पाणिनीयानुसारिणी ॥ १ ॥

Capita singula haec : Saṁdhyapayogisaṁjñapraka-
raṇa fol. 3^b; achsaṁdhi fol. 7^b; halsaṁdhi fol. 10^b;
visargasvādisaṁdhi fol. 12^a; ajantāḥ puṁlingāḥ fol. 21^a;
ajantāḥ strīlingāḥ fol. 24^b; ajantā napunsakalingāḥ fol.
26^b; halantāḥ puṁlingāḥ fol. 40^a; halantāḥ strīlingāḥ
fol. 40^b; halantā napunsakalingāḥ fol. 42^a; avyayāni
fol. 43^a; strīpratyayāḥ fol. 50^a; vibhaktiyartha fol.
59^b; avyayībhāva fol. 61^b; tatpurusha fol. 70^a; ba-
huvrīhi fol. 75^a; dvandva fol. 78^a; samāsaprakriyā
fol. 83^b; taddhitaprakriyā fol. 105^b. Desinit pars prior.

Divādiaprakriyā fol. 132^b; svādiaprakriyā fol. 133^a;
tudādiaprakriyā fol. 135^a; rudhādiaprakriyā fol. 135^a;
tanādiaprakriyā fol. 136^a; kryādiaprakriyā fol. 137^a;
churādiaprakriyā fol. 137^b; ṇyantaprakriyā fol. 140^b;
sansaprakriyā fol. 143^a; yaṇaprakriyā fol. 144^b; yaṇ-
lukprakriyā fol. 145^b; nāmadhātuprakriyā fol. 148^b;
padavyavasthāprakriyā fol. 153^b; bhāvakarmaprakriyā
fol. 156^a; kṛityaprakriyā fol. 162^a; kṛīdantaprakriyā
fol. 180^b; vaidikaprakriyā fol. 183^b.

Codex anno 1577 exaratus est. (WALKER 217.)

825.

Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 150. Long. 8½. Lat.
4½. Linn. 10.

*Prakriyákaumudī*s pars prior.

Hic codex seculo quinto decimo praestantissime ex-
aratus est. (FRASER 18.)

826.

Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 72. Long. 9. Lat. 4.

Fragmenta commentarii a *Durgasinha* ad *Kātantra-
sūtra* scripti. Vide supra p. 169.

A. Foll. 1-38. Linn. 7, 8. Foll. 1-20 samāsapraka-
raṇam; foll. 20-38 taddhitaprakaraṇam.

Haec pars anno 1385 a Dhánāka exarata est. In
fine haec subscripta sunt : सद्येह मलिकश्रीमपरिहप्रतिपन्नौ
बोरसिद्धिमहास्थाने ठां ढोला सुनठां गौतम भ्रातृपुरुषापठनार्थं ॥

B. Foll. 39-72. Foll. 39-55 samāsaprakaraṇam; foll. 55-72 taddhitaprakaraṇam.

Haec folia anno 1413 (नारदीयमहास्थाने) exarata sunt. Utriusque partis initium deest. (FRASER 27.)

827.

Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 5. Long. 9. Lat. 4. Linn. 6.

Bhāshāmanjarī, quo libello vocabula et sententiae Sanscriticae ad rudimenta grammaticae inculcanda adaptatae continentur. Incipit:

बुधजनचरणसरोरुहभ्रमरामातेन मया चातुरजनोपमानलिनीं गीर्वाणवाणीमयाकविजनचर्चैर्नि विरचते मुजनविनोदार्थं कतिवचनगीर्वाणवाचा लिखामो वयं ॥ अवधारितां विद्वांसः अवधारयतां विपश्चिद्रिः इतिदमेव ॥

Haec folia exeunte seculo septimo decimo exarata sunt. (FRASER 37.)

828.

Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 9. Long. 10½. Lat. 4½. Linn. 4.

His foliis *elementa literaturae Devanāgaricae*, ineunte seculo superiore exarata, continentur. (FRASER 33.)

829.

Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 48. Long. 10. Lat. 4½. Linn. 10.

Hoc codice *Amarasinhae* lexicon, *Nāmaṅgānuśāsana* inscriptum, continetur. Textus ab interpolationibus satis purus est. Folia १६. ३३-३९. ४३-४८. desiderantur.

Codex anno 1514 accurate exaratus est. In fine haec leguntur: संवत् १५१० वर्षे ज्येष्ठवदि ७ बुधे । अद्येह स्तंभतीर्थवास्तव्यश्रीश्रीगौडज्ञातीयपं सारंगधरसुतवज्रराजे लिखितं ॥ शुभं भवतु ॥ श्रीनागरज्ञातीयवर्ति मांगसुतगोवर्द्धेन लिखापितं परोपकारार्थं स्वयमेव पठनार्थं ॥ (FRASER 24.)

830.

Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 64. Long. 9. Lat. 5. *Halāyudhae* lexicon, *Abhidhānaratnamālā* appellatum. (R.)

Hujus libri editio nuper Londinii prodit.

Codex anno 1434 a Devarāja exaratus est. In fine haec subscripta sunt: संवत् १४२० वर्षे विशाखवदि ९ नवम्यां तिथौ सनिदिने । अद्येह श्रीवटपद्ममंडलकरणे । सुरत्ताणश्री अहमदवि-

जयराज्ये । मलिकश्रीमहमददलप्रतिपत्तौ ॥ आभ्यंतरनागरज्ञातीयमहं आसधरसुतदेवराजेन नाममालायाः पुस्तिका लिखिता ॥

Folia ९ et ५५ desiderantur. (FRASER 14.)

831.

Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 63. Long. 10. Lat. 4. Linn. 8-11.

Hoc codice *Abhidhānaratnamālāe* ab *Halāyudha* compositae pars major continetur. Incipit a verbis ॐ यत् स्यात्कृष्णमृत्तिका । गोरीभूमिनाम । पांडुभूमिस्तथा प्रोक्ता । पाणीआली-भूमिनाम । उदकभूमिश्च पंडितैः ।¹ Synonymis singulis vocabulum Mahratticum praepositum est.

Hujus codicis, in editione mea litera F. insigniti, partem ulteriorem nuper reperi. Folia १-२० desiderantur.

In fine haec leguntur: संवत् १५०१ वर्षे मार्गशिरसि भौने अद्येह श्रीभृगुमंडलकरणे महाराणश्री *Haridāsaviṇṇayārājye* नांदी-डाग्रामनिवासीयतिगोविंदेन टंकारीआग्रामे ठाकुभाचासुतपठनार्थं नाममाला लिखिता ॥ (FRASER 26.)

832.

Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 29. Long. 9½. Lat. 4½. Linn. 10.

Continetur hoc codice fragmentum *Śabdaratnākarae*, lexi synonymici a *Mahīpa* compositi. Liber primus disticha 309 continuit. Foll. १, २ (distt. 1-26) et ११ (distt. 175-193) desiderantur. In fine hujus libri haec subscriptio legitur: इति श्रीभारतीभुजाभरणसचिवमहीपकृतौ शब्द-रत्नाकार सांगोपांगः स्वरादिः प्रथमः कांडः ॥ Liber secundus incipit: भूमिर्भूः पृथिवी पृथ्वी विश्वा विश्वंभरा क्षितिः । स्थिरा वसुंधरा धात्री धरित्री धरिणी धरा । १ क्षमा गौः क्ष्मा वसुमती क्षोणी कुर्वसुधा सुधा । ग्माऽवनी भूतधात्री ज्या गंधमाताभिनेखलाः । २ ॥

Foll. २९-३६ (distt. 200-364) desiderantur. Fragmentum in disticho 447. libri secundi desinit.

Codex seculo quinto decimo exaratus est. (FRASER 25.)

833.

Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 45. Long. 10½. Lat. 4½.

A. Foll. 1-15. Linn. 8. Initium *Nāmamālāe*, glossarii synonymici vocabulorum Prācriticorum. Incipit:

अमिच्छा परमपुरिसं । पुरिसुत्तमनाभिसंभवं देवं ।

बुद्धं पाइयं लद्धिं नाममालं निसामे ह ॥ १ ॥

¹ Cap. 2, 5.

Deficit in disticho 276. Folium 93. desideratur.

B. Foll. 16-45. Pars major *Anekārthatilakae*, sive *Nānārtharatnatilakae*, glossarii homonymici, a *Mahīpa*, Somabharvae filio, compositi.

a. Disticha 291-328, libri primi, quo auctor vocabula secundum consonantes finales disposuit. Desinit in verbis: रहस्यस्य रते गुह्ये चार्हन् श्रीजिनपुंगवे । पूजादियोग्ये.

b. Foll. 19-20^b. Finis libri secundi, vocabula bisyllaba secundum consonantes initiales disposita continentis.

c. Foll. 20^b-35^a. Distt. 185. Liber tertius, vocabula trisyllaba continens. Incipit:

अकाराद्यादिभिः शब्दैरस्मिन्वर्णतयाभिधः ।
तृतीयः क्रियते कांडः क्रमात्पंडितमंडनं ॥ १ ॥
अभितोऽभिमुखे शीघ्रे पार्श्वे कास्त्र्येऽपि चाव्ययं ।
अनूकमन्वये श्रीलेऽप्यनूको गतजन्मनि ॥ २ ॥

d. Foll. 35^a-45. Distt. 112. Liber quartus, vocabula quadrisyllaba continens. In fine haec leguntur:

Pāṇini-Ahindra-guru-Bhāguri-Bhoja-Bheda-
Hema-Amarādi-samudrītaśāstrasārāt ।
Nānārtharatnatilakam sa cha siddha-Śabda-
ratnākaraḥ samatanot sumatir Mahīpaḥ ॥ 111 ॥

श्रीमान् सोमभवः सलक्षसचिवो वाक्कुंडभूषांकभृत्
सन् प्रासूत सुतं महीपममलं सौभाग्यदेवीचयं ।
संकीर्णस्य इहोज्ज्वलः समुचिते विद्वद्भिरां पूर्यतां
ग्रंथे तद्वचिते समग्रमभजत्कांडश्चतुर्थः परां ॥ ११२ ॥
इत्यनेकार्धतिलके चतुर्थः कांडः परिसमाप्तः ॥

Hunc librum, quem auctoris ipsius verbis Hema-chandra recentiore esse videmus, alteram *Śabdaratnākarae* partem constituisse in aperto est.

Codex anno 1443 exaratus est. (FRASER 16.)

834.

Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 23. Long. 9. Lat. 4½. Linn. 9.

Ratnakoshas, quo libello, ut mihi videtur, a Jaina quodam composito, res variae in literis Indicis certo et definito numero occurrentes perhibentur. Incipit:

पृथिव्यां यानि रत्नानि उद्धृतानि मयानघ ।
प्रकटीकृतानि तानीह शृणु त्वं पांडुनंदन ॥ १ ॥

Post indicem (pīṭhikābandha, foll. 1-3) libellus ab his verbis incipit: तत्तादौ त्रीणि भुवनानि । सुरभवनं नरभवनं नागभवनं चेति ॥ ३ ॥ त्रिविधं संख्यानं । दानवसंख्यानं । मानवसंख्यानं देवसंख्यानं ॥ ३ ॥

Ex iis quae sequuntur, regum familias et regionum nomina excerpti: षट्त्रिंशद्वाजवंशाः । सूर्यवंश । सोमवंश । चाहव । पामार । इक्ष्वाकुवंश । चाहूआण । चालुक्य । मोरी । सेव्हार । मेंधव । छिंदक । चापोक्त । प्रतीहार । तुरष्क । रावौट । करट । चंदेलवाल । गुहिल । गुहिलपुत्र । जोतिक । मकुआण । धान्यपाल । राजपाल । आनाक । निकुंभ । दाधिक । कलचूरि । कलागुरि । डाभी । हूण । हरि । डोड । डोडीया । वाघेन्न । सोलंक । लाडेति ।

Fol. 10^a. चतुरासीति देशाः । - - - । गौडदेश । कन्यकुजदेश । कलिंगदेश । अंगदेश । वंगदेश । मगधदेश । गोलीदेश । आरदेश । वैराटदेश । कोसलदेश । जामुनदेश । गंगापारदेश । अंतर्वेधदेश । वंमागदेश । मध्यदेश । कासीदेश । कुरुदेश । डाहलदेश । कामरू[प]-देश । ओडदेश । कुंडविहारदेश । ओडीशदेश । मलवदेश । अवंतीदेश । पांचालदेश । सूरसदनदेश । पुंड्रदेश । लोहितपाददेश । जालंधरदेश । पश्चिमदेश । कच्छपदेश । मत्स्यदेश । वालंमदेश । सीराष्ट्रदेश । कौकणदेश । नेपालदेश । भोटदेश । महाभोटदेश । तुरष्कदेश । हजदेश । चौडदेश । पांड्यदेश । अंध्रदेश । बंधदेश । मलयदेश । वज्रदेश । चीणदेश । केशदेश । ताईकदेश । तिलिंगदेश । कर्णाटदेश । द्रविडदेश । स्त्रीपर्वतदेश । वैदर्भदेश । जालीदेश । महाराष्ट्रदेश । तापीतटदेश । आभीरदेश । नर्म[दा]तटदेश । मुरुदेश । गूर्जरदेश । मालव्यदेश । कनूजदेश । पल्लीदेश । लघणावतीदेश । वंचदेश । मुरुताणदेश । मल-चारदेश । कलहन्त्यदेश । सिंधुदेश । बभ्रुदेश । पंचाननदेश । पारावत-देश । चंपकदेश । एते देशा ८४ ॥

Codex seculo quinto decimo exaratus est. (FRASER 13.)

835.

Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 10. Long. 10. Lat. 5½. Linn. 13.

Srutabodhas, libellus metricus, *Kālidāsae* cuidam tributus, cum commentario, a *Manoharaśarman* Māṇikyamallae regis jussu composito, et *Subodhanī* appellato. Commentarius incipit:

वंदे विश्वेश्वरं देवं *Vāchaspati*-mukhān gurūn ।
मातरं पितरं नत्वा निर्विशेषितसिद्धये ॥ १ ॥
नत्वा भवानीचरणारविंदं
मनोहरेण क्रियते विचार्य ।
Māṇikyamalla-kshitipālatush[t]yai
सुबोधनीयं श्रुतबोधिटीका ॥ २ ॥

In commentario unus tantum *Smaradīpikā* liber laudatur, quem eroticum fuisse et nomen et verba excerpta (चालेति गीयते नारी यावत्षोडशवत्सरं) arguunt.

Codex anno 1796 in Avanti urbe (गुसांइ धनिगिरजी-वाचनार्थे लीषतं जतिरिद्धिविजयजी मरुधरदेसे) exaratus est. (WILSON 534.)

836, 837.

Volumina duo. Lit. Devan. Charta Ind.

Bhāṭṭadīpikā, commentarius ad *Jaiminī Nyāyasūtra* a *Khaṇḍadeva* compositus.

Vol. I. Foll. 213. Long. 11. Lat. 4½. Linn. 11. Incipit:

विश्वेश्वरं नमस्कृत्य खंडदेवः सतां मुदे ।

तनुते तत्प्रसादेन संक्षिप्तां भाट्टदीपिकां ॥१॥

आज्ञायस्य । वायुवै क्षेपिष्ठा देवता वायुमेव स्वेन भागधेयेनोपधावति स एवैनं भूतिं गमयतीत्याद्यर्थवादानां विधिप्रतिषेधवदेव कर्तृस्मरणाभावादपौरुषेयत्वे पूर्वाधिकरणेन सिद्धे संप्रति तद्वदेव धर्माधर्मयोः प्रामाण्यमस्ति न चेति (l. veti) विचार्यते ॥

Adhyāya I. fol. 22; II. fol. 51; III. fol. 145^b; IV. fol. 180^b; V. fol. 213.

Hoc volumen anno 1699 a Durgādāsa kāyastha exaratum est.

Vol. II. Foll. 269. Long. foll. 1-45. 10, foll. 46-221. 10½, foll. 222-269. 9½. Lat. fol. 1-45. 3½, reliquorum 4. Linn. 8-17.

Adhyāya VI. fol. 45; VII. fol. 66; VIII. fol. 86^b; IX. fol. 151; X. fol. 221^b; XI. fol. 248^b; XII. fol. 269^b.*Mīmāṃsākaustubham* suum auctor frequentissime laudat, *Pārthasārathim* nominatim in lectionis secundae initio citat. *Mādhava* recentioris esse *Khaṇḍadevam*, *Colebrooke* (Misc. Essays I, p. 299) auctor est.Hujus voluminis folia 1-118 eadem atque prius literatura exarata sunt; reliqua intra annos 1732-34 a *Rāmachandra* (*Ayāchitopākhyā*), *Raghunātha* filio, scripta sunt. (MILL 59, 60.)

838.

Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 8. Long. 12. Lat. 4. Linn. 6.

Paramārthasāras, libellus disticha 88 continens, quibus summum numen, *Vāsudeva* forma manifestatum, a rerum natura, quamvis veritatem dissimulante *Māyā*, non differre declaratur. Multi versus cum opusculo sub numero 575 tractato conveniunt. Subscriptionem libellus *Śeṣhanāga* auctori tribuitur. Incipit:

परम्परस्याः प्रकृतेरनादिमेकं निविष्टं बहुधा गुहासु ।

सर्व्वालयं सर्व्वचराचरस्यं त्वानेव विष्णुं शरणम्प्रपद्ये ॥१॥

आत्मावुराशौ निखिलोऽपि लोको मग्नोऽपि नाचामति नेष्टते च ।

आश्चर्य्यमेतन्मृगतृष्णिकाभे भवाम्बुराशौ रमते मृचैव ॥२॥

गर्भगृह्वाससम्भवजन्मजरामरणविप्रयोगाभौ ।

जगदालोक्य निमग्नं प्राह गुरुं प्राञ्जलिशिष्यः ॥३॥

त्वं साङ्गवेदवेत्ता छेत्ता संशयगणस्य चतुर्वक्ता ।

संसारार्णवतरणप्रश्नं पृच्छाम्यहं भगवन् ॥४॥

दीर्घे स्मितं सारे संसरतः कस्य केन सन्वन्धः ।

कर्म्म शुभाशुभफलकमनुभवति गतागतैरिह कः ॥५॥

कर्म्मगुणजालवद्धो जीवस्संसरति कोशकार इव ।

मोहान्धकारगहनाक्षस्य कथं बंधनान्मोक्षः ॥६॥

गुणपुरुषविभागज्ञे धर्माधर्मौ न बन्धको भवतः ।

इति गदितपूर्व्ववाक्यैः प्रकृतिं पुरुषञ्च मे ब्रूहि ॥७॥

ity *Ādhāro* भगवान्पृष्टशिष्येण तं स होवाच ।

विदुषामप्यतिगहनं वक्तव्यमिदं शृणु तथापि त्वं ॥८॥

सत्यमिव जगदसत्यं मूलप्रकृतेरिदं कृतं येन ।

तत्प्रतिपत्त्योपेन्द्रं वक्ष्ये परमार्थसारमहं ॥९॥

अव्यक्तादखण्डमभूदखण्डाद्ब्रह्मा ततः प्रजासर्गः ।

मायामयी प्रवृत्तिस्संह्रियत इयं पुनः पुनः क्रमशः ॥१०॥

मायामयो प्यचेता गुणकरणगणः करोति कर्म्माणि ।

तदधिष्ठाता देही सचेतनोऽपि न करोति किञ्चिदपि ॥११॥

यद्वदचेतनमपि सन्निकटस्थे भ्रामके भ्रमति लोहम् ।

तद्वत्करणसमूहश्चेष्टति चिदधिष्ठिते देहे ॥१२॥

यद्वत्सवितस्युदिते करोति कर्म्माणि जीवलोको यम् ।

न च तानि करोति रविर्न कारयति तद्वदात्मापि ॥१३॥

मनसो हंकारविमूर्छितस्य चैतन्यबोधितस्येह ।

पुरुषाभिमानसुखदुःखभावना भवति मूढस्य ॥१४॥

Desinit in verbis: वेदान्तशास्त्रमखिलं विलोक्य *Sesho 'khi-lādhārah* । आख्यापञ्चाशीत्या वबंध परमार्थसारमिदम् ॥६६॥ इति श्रीशेषनागविरचितं परमार्थसारं समाप्तम् ।

Haec folia anno 1833 exarata sunt. (WILSON 535.)

839.

Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 8. Long. 10¾. Lat. 4¾. Linn. 9.

Saptapadārthī, septem logicae secundum *Kaṇādam* categoriarum adumbratio. Incipit:

हेतवे जगतामेव संसाराखैवसेवते ।

प्रभवे सर्व्वविद्यानां शंभवे गुरवे नमः ॥१॥

ओं सिद्धिः । श्रीः । प्रमितिर्विमयाः पदार्थाः । ते च द्रव्यगुणकर्मसामान्यविशेषसमवायाभावाः सन्नैव । etc. Desinit in verbis:

सप्तद्वीपा धरा यावद्यावत्सप्तधरा धरा ।

तावत्सप्तपदार्थीयमस्तु वस्तुप्रकाशिनी ॥

समाप्तमिदं वैशेषिकं प्रकरणं ॥

Codex seculo septimo decimo exaratus est. (FRASER 3.)

840.

Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 280. Long. 11. Lat. 5. Linn. 10.

Vāsishṭharāmāyaṇam, alio nomine *Yogavāsishṭham*

appellatum, quo libro auctor anonymus dialogi forma, a Vasishtha cum Rāma adolescente habiti, aeternam beatitudinem (nirvāna, moksha, kaivalya) nisi animo perturbatione libero, firmo, tranquillo, impetrari non posse docuit, et exemplis permultis comprobavit. Opus in sex capita (prakarāṇa) divisum est : 1. *vairāgyaprakaraṇa*, 2. *mumukshuvyavahāraprakaraṇa*, 3. *utpattiprakaraṇa*, 4. *sthitiprakaraṇa*, 5. *upaśamaprakaraṇa*, 6. *nirvānaprakaraṇa*. Incipit :

दिवि भूमौ तथाकाशे बहिरन्तश्च मे विभुः ।
यो विभात्येव भासात्मा तस्मै सर्वात्मने नमः ॥१॥
अहं बद्धो विमुक्तः स्यामिति यस्यास्ति निश्चयः ।
नात्यन्तज्ञो नातज्ञः सो स्मिन् शास्त्रे धिकारवान् ॥२॥
गुरुमासीनमेकांतिं वाल्मीकिं सर्वदर्शिनं ।
पद्मं प्रणतो भूत्वा भरद्वाजो मृदुस्वरं ॥३॥
भगवन् ज्ञातुमिच्छामि कथं संसारसंकटे ।
रामो व्यवहृतो ह्यस्मिन् कारुण्याद्ब्रूहि मे गुरो ॥४॥

Capitum tituli hi: 1. Mokshopāye *vairāgyaprakaraṇa* *vairāgyotpattipratipādanam*. 2. Jagadbodhaprakāśaḥ. 3. *Mumukshuvyavahāraprakaraṇam*. 4. *Utpattiprakaraṇa* 'rthanirdeśaḥ. 5. *Līlopākhyānam*. 6 (inc. fol. 57^b). *Karkatīrākshasīṣunupākhyānam*. 7. *Aindavopākhyānam*. 8. *Kritrimendropākhyānam*. 9. *Chittopākhyānam*. 10. *Bālākāhyāyikā*. 11 (fol. 77^a). *Śāmbarikopākhyānam*. 12. *Utpattiprakaraṇam*. 13. *Bhārgavopākhyānam*. 14. *Sthitiprakaraṇa* *Dāmādyupākhyānam*. 15. *Bhīmādyupākhyānam*. 16 (fol. 107^a). *Dāsūrākhyāyikā*. 17. *Sthitiprakaraṇam*. 18. *Upaśamaprakaraṇa* *Janakopākhyānam*. 19. *Puṇyapāvanopākhyānam*. 20. *Balyupākhyānam*. 21 (fol. 141^a). *Prahrādacharitam*. 22. *Gādhipittāntam*. 23. *Uddālakopākhyānam*. 24. *Sarayūpākhyānam*. 25. *Bhāsavilāsasamvādaḥ*. 26 (fol. 171^b). *Vitahavyopākhyānam*. 27. *Upaśamaprakaraṇam*. 28. *Nirvānaprakaraṇa* *Bhuṣuṇopākhyānam*. 29. *Pūjopākhyānam*. 30. *Vilvanidarśanam*. 31 (fol. 215^b). *Śilākhyāyikā*. 32. *Arjunopākhyānam*. 33. *Svapnaśatarudriyam*. 34. *Vetālākhyāyikā*. 35. *Bhagīrathopākhyānam*. 36 (fol. 227^b). *Śikhidhvajopākhyānam*. 37. *Kachopākhyānam*. 38. *Mithyāpurushopākhyānam*. 39. *Vratatrayam*. 40. *Ikshvākubodhanam*. 41 (fol. 275). *Mrigavyādhīyam*.

Quam narrationem speciminis causa exscripsi, ea versionem Arabicam in lectorum animos facile revocabit: खसंकल्पवशान्मूढो मोहमेति न पंडितः । धिया विचारधर्मिण्या मोक्ष-संरंभहीनया ॥१॥ विचारय धिया सत्यमसत्यं संपरित्यज । अवद्धो बद्ध इत्युक्त्वा किं मुधा परिशोचसि ॥२॥ अनन्तस्यात्मतत्त्वस्य किं कथं केन बध्यते । अनन्ते चिद्भनानन्दे निर्विकल्पैकहृदि ॥३॥ स्थिते द्वितीयस्याभावात्को बद्धः कश्च मुच्यते । तस्मादुत्तासमात्वं तु मनसो बंधतां गतः ॥४॥ मनःप्रशमने राम मोक्ष एवावशिष्यते । गोप्स्ये योजनब्यूहं खामु लीलासु चेतसः ॥५॥ कल्पं क्षणीकरोत्यंतः क्षणं नयति कल्पतां ।

अत्र ते शृणु वक्ष्यामि वृत्तांतमिममुत्तमं ॥६॥ जागतीहेंद्रजालश्रीश्चित्र-
स्यांतःस्थिता यथा । अस्यस्मिन्वसुधापीठे नानावनसमाकुलः । उच्चरः
पांडवो नाम स्फूर्तो जनपदो महान् ॥७॥ अत्रास्ति लवणो नाम राजा
परमधार्मिकः । हरिश्चंद्रकुलोद्भूतो भूमाविव दिवाकटः ॥८॥ यद्यशः-
कुसुमोत्तंसपांडुरस्केधमंडलाः । तत्र शैला (तत्राशैला MS.) विराजते
हंसाः प्रोद्धूलिता इव ॥९॥ जिह्मतां यो न जानाति न दृष्टा येन
तुच्छता । उदारता येन धृता कैकेन यथाभिधा ॥१०॥ स कदाचित्स-
भास्थाने सिंहासनगतोऽभवत् । सुखोपविष्टे तत्रास्मिन्नाजन्मात्मविदां
वरे ॥११॥ सभां विवेश साटोपं कश्चिन्नामिंद्रजालिकः । स ननाम
महीपालं शिखरोदारकंधरं ॥१२॥ उवाचोत्कंधरं भूपं स पद्ममिव
षट्पदः । विलोक्य विभो तावदेकामिह घटोलिकां ॥१३॥ पीठस्य
एवमाश्चर्यं चंद्रोदय इवावनौ । इत्युक्त्वा पिच्छिका तेन भ्रामिता भ्रम-
दायिनी । नानाविरचनाबीजं मायेव परमात्मनः ॥१४॥ तां ददर्श
महाराज तेजोरणुविराजितां । सभां संधवसामंतो विवेशास्मिन्स्थले
तदा ॥१५॥ तं चैवानुजगामाश्च सौम्यः परमवेगवान् । स तमश्चमु-
पादाय पार्थिवं समुवाच ह ॥१६॥ इदमुच्चैःश्रवःप्रस्थं हयरत्नं महीपते ।
प्रभुणा मम भूचक्रप्रभोः संप्रहितं तव ॥१७॥ राजते हि पदार्थैर्मही-
मणौच्छुभा । इत्युक्त्वति तस्मिन् प्रत्युवाचेन्द्रजालिकः ॥१८॥ सदृश-
मेनमारुह्य भुवनं विहर प्रभो । अश्वमालोकयामास तेनोक्त इति
भूपतिः ॥१९॥ अथानिमिषया दृष्ट्वा राजा चित्रोपमाकृतिः । बभू-
वालोक्त्यन्तश्च लिपिकर्मापिणो यथा ॥२०॥ तस्यौ मूर्तयुग्मं तु ध्याना-
सक्त इवात्मनि । ततस्ते विस्मयापन्ना ययुश्चिंतां सभासदः ॥२१॥
संदेहसागरे मग्नाः स्थितास्तत्र च मंत्रिणः । प्रशशाम सभास्थान-
जनकोलाहलो महान् ॥२२॥ विततविस्मयजिह्वितया तया जनतया
भयमोहविषण्णया । स्तिमितचक्षुषि भूमिपतौ स्थिते मुकुलिताश्ववनस्य
धृता द्युतिः ॥२३॥ श्रीवसिष्ठ उवाच ॥ मूर्तैर्मुद्रयेनाथ बोधमाप मही-
पतिः । बभूवाथ प्रबुद्धोऽसावासनोपरि कंपितः ॥२४॥ पुरोगैर्धैर्य-
माणोऽथ पर्याकुलमतिनृपः । अथैनं परिप्रच्छुः सदस्या मंत्रिण-
स्तथा ॥२५॥ समयप्राप्तबोधं तु सादरं विनयान्विताः । मनस्ते निर्मलं
कस्मात्संधेसु निमज्जति ॥२६॥ मनो मोहमुपादत्ते महत्त्वपरिजृम्भितं ।
अथ राजाह साश्चर्यमुन्मीलितविलोचनः ॥२७॥ इदमाश्चर्यमास्थानं शृणु-
ताद्य सभासदः । पिच्छिकामहमालोक्य जाल्मेन भ्रामितामिमां ॥२८॥
अश्वमारुढवानेनमात्मना भ्रांतमानसः । गंतुं प्रवृत्तो मृगयामेकोऽहमिति
रंहसा ॥२९॥ अनेनातिविलोलेन दूरं नीतोऽस्मि वाजिना । भोगा-
भ्यासजडेनाज्ञो मुग्धः स्वमनसा यथा ॥३०॥ ततः प्रलयनिर्दग्धजगदा-
स्पदभीषणं । नि-स्त्रिस्कारनीहारं निर्वृक्षमजलं महत् ॥३१॥ संप्राप्तोऽह-
मपर्यंतमरस्यं भ्रांतवाहनः । तदरस्यमथासाद्य मतिर्मे खेदमागता ॥३२॥
आ सूर्यांतं दिनं तत्र प्रक्रांतं सीदता मया । तदरस्यमथातीतमतिकृच्छ्रेण
खेदिना ॥३३॥ विवेकेन स संसारः प्राप्तवानथ जंगलं । जंबूकदंब-
प्रायेषु कलालापाः पतन्निवः ॥३४॥ यत्र स्फुरन्ति खंडेषु पांथानामिव
बंधवः । तत्र जंबीरवृक्षस्य तलं संप्राप्तवानहं ॥३५॥ आलंबिता मया
तत्र स्तंभसंसंगिनी लता । मयि प्रलंबमानेऽस्यां प्रयातः स तुरंगमः ॥३६॥
गंगावर्लंबिनि नरे यथा दुष्कृतसंचयः । चिरं दीर्घाध्वगः खिन्नस्तत्र
विभ्रांतवानहं ॥३७॥ तत्र कल्पसमा रात्रिर्मोहमग्नस्य मे गता । न

ज्ञातवान्चितवान् तदा भुक्तवानहं ॥३६॥ केवलं मे गता रात्रिश्चापदां
धुरि तिष्ठतः । सह शीतार्तिमहंतपंक्तिंकारसीत्कृतैः ॥३७॥ मार्धं तिनिर-
संयतैः सा व्यतीयाय शर्वरी । प्रवृत्तस्त्वामहं स्फारां संविहर्तुं ततः
स्यलीं ॥३८॥ न किंचिद्दृश्यते तत्र भूतं जरुजंगले । अभिजातो गुण-
लवो यथा मूर्खशरीरके ॥३९॥ केवलं विगताशंकं खंडभ्रमणचंचलाः ।
चीचीकुचीचीवचना विहरंति विहंगमाः ॥४०॥ अथाष्टभागमापन्ने व्योम्नो
दिवसनायके । दृष्टा मयाय धमता दारिकौदनधारिणी ॥४१॥ तरुता-
रकनेलांतां श्यामामधवलंकरां । अहमभ्यागतस्तत्र शर्वरीमिव चंद्र-
माः ॥४२॥ महामोदनमाश्रितद्वाले बलवदापदे । देहि दीनार्तिहर-
णास्फारतां यांति संपदः ॥४३॥ क्षुदंतमैहतीयं मां बाले वृद्धिमुपेयुषी ।
याचुयापि तया मह्यमित्यं दत्तं न किंचन ॥४४॥ यत्प्रार्थितया लक्ष्म्या
यथा दुष्कृतिने धनं । केवलं चिरकालेन मय्यत्यंतानुगामिनि ॥४५॥
खंडाखंडं निपतति क्षायामूते पुरःस्थिते ।¹ तयोक्तं हारकेयूरं चंडालीं
विद्धि मामिति ॥४६॥ राजन्याचनमात्रेण मत्तो नामोवि भोजनं । इत्यु-
क्तवत्या (sic) गच्छत्या चलत्या च पदे पदे ॥४७॥ कुंजकेषु निगच्छत्या
लीलावनतयोदितं । ददामि भोजनमिदं भर्ता भवसि चेन्मम ॥४८॥
वाहयत्यत्र मे दाता पुष्करे पुष्कसः पिता । तस्येदमन्नं भवति भर्तृत्वे
दीयते स्थिते ॥४९॥ प्राणैरपि हि संपूज्या वल्लभाः पुरुषा यतः । अथोक्ता
सा मया भर्ता भवामि तव सुव्रते ॥५०॥ केनापदि विचार्यते वर्णधर्म-
कुलक्रमाः । ततस्तयौदनादर्थं मह्यमेकं समर्पितं ॥५१॥ जंबूफलरसः
पीतः संभुक्तं पञ्चनोदनं । विश्रांतं च मया तत्र मोहोपहतचेतसा ॥५२॥
मां हस्तेनाथ सादाय प्राणं बहिरिव स्थितं । दुराकृतिं दुरारभमाससाद
भयप्रदं ॥५३॥ पितरं पीवराकारमचीचीमिव यातनां । तयाहमनुधंगिष्ठ्या
मातंगाय निवेदितः ॥५४॥ अयं मम भवेद्भर्ता तात हे तव रोचतां ।
स तस्या वाढमित्युक्ता दिनांते समुपस्थिते ॥५५॥ मुमोच दातावां बद्धौ
कृतांतः किंकराविव । नीहाराश्रकडारासु दिक्षु प्रोद्धूलितास्त्रिव ॥५६॥
वेतालबंधनाक्षसाहिनांते चलिता वयं । क्षणेन पङ्कणं प्राप्ताः संध्यायां
दीर्घजंगलात् ॥५७॥ विकर्तितवराहाश्रकपिकुक्कुटवायसं । शोषार्थं प्रसू-
ताद्यंतंतीजालपतत्खगं ॥५८॥ बालहस्तस्थितक्रव्यपिंडक्षणितमक्षिकं ।
संभ्रमोपहितानत्यकदलीदलपिंडके ॥५९॥ अहमास्थितवांस्तत्र नवे
अशुरमंदिरे । अश्रु ने केकरास्यासुतेनासृमयचक्षुषा ॥६०॥ जामा-
तायमिति प्रोक्तं तया तदभिनंदितं । बहुनात्र किमुक्तेन कस्मिंश्चिद्विवसे
ततः ॥६१॥ दत्ताथ तेन सा मह्यं कुमारी भयदायिनी । मुकुष्णा
कृष्णवर्णेन दुष्कृतेनैव याचना ॥६२॥ सरभसमभितोऽभिनेदुरत्र प्रसूत-
महामदिरासवाः श्रुपाकाः । हत[पटुपट]हा विलासवंतः स्वयमिव
दुष्कृताराशयो महान्तः ॥६३॥ ततः प्रभृति तत्राहं संपन्न -- पुष्कसः ।
समरात्रोत्सवस्यांते क्रमात्मासाष्टकं गतं ॥६४॥ पुष्पिता साथ संपन्ना
स्थिता गर्भवती ततः । प्रसूता दुःखदां कन्यां विपद्दुःखक्रियामिव ॥६५॥
सा कन्या ववृधे शीघ्रं मूर्खचित्तैव पीवरी । पुनः प्रसूता सा वैधैस्त्रिभिः
पुत्रमशोभनं ॥६६॥ अनर्थमिव दुर्बुद्धिराशापाशविधायकं । पुष्कसी सा
प्रसूताय पुनरप्यभैकं ततः ॥६७॥ तया सह समास्तत्र मया बह्व्योऽति-
वाहिताः । शीतवातातपङ्केशं विवशेन दशांतरे ॥६८॥ कलत्रचिंताद्वय

¹ Locus videtur a scriba corruptus esse.

धिया संदह्यमानया । दृष्टाः कष्टसमारंभा दिशः प्रज्वलिता इव ॥६९॥
अथ गच्छति काले तु जरानर्जितायुषि । तृणोत्थदहनज्वालासमश्मश्रु-
धरे मयि ॥७०॥ अकांडमरणोद्गीनचंडचंडालमंडलं । निरन्नतृणपत्रां
विध्यकच्छं तदाययौ ॥७१॥ न वर्धति घनव्रते दृष्टनष्टे व्यवस्थिते ।
प्रौढागारगणोन्मिथगतौ वहति मारुते ॥७२॥ अकांडमभवद्गीममुहा-
मदवपावकं । शोषिताशेषगहनं भस्मशेषतृणोपलं ॥७३॥ तस्मिंस्तदा
वर्तमाने कष्टे विधिविपर्यये । जनाः केचन निष्क्रम्य गतास्तु ससु-
द्वज्जनाः ॥७४॥ शीर्षाः केचन तत्रैव प्रविष्टा अनलं पुरे । केचित्स्व-
ध्रेषु पतिताः केऽपि जाता मुमूर्खवः ॥७५॥ अहं कलत्रमादाय कृच्छ्राज्ञ-
स्माद्विनिर्गतः । सार्धं त्रिभिरपत्यैश्च तया च सहितः जनैः ॥७६॥
प्राप्य तद्देशपर्यंतं तत्र तालतरोस्तले । अवरोप्य सुतान्स्वधामाननध्यान-
वोल्खणान् ॥७७॥ विश्रांतोऽस्मि चिरध्यांतो रौरवादि विनिर्गतः । अथ
चंडालकन्यायां विश्रांतायां तरोस्तले ॥७८॥ सुप्तायां शीतलच्छाये द्वौ
समालिङ्ग्य दारकौ । पुच्छको नाम तनयो ममैकः पुरतः स्थितः ॥७९॥
अत्यंतवल्लभोऽस्माकं कनीयान्मोर्ख्यद्वानिति । स मामुवाच दीनात्मा
वाप्यपूर्यविलोचनः ॥८०॥ तात देव्याशु मे मांसं पानं च रुधिरं
क्षणात् । पुनः पुनर्वदन्नेवं स बालस्तनयो मम ॥८१॥ प्राणान्तिकीं
दशां प्राप्तः साक्रंदो हि पुनः पुनः । तस्य तामार्तिमालोक्य मया दुःखा-
तिभारिणा ॥८२॥ सोढुं तामापदं तीव्रामशक्तेन हतात्मना । मरणाया-
तिमित्राय कृतोऽन्तिनिश्चयो मया ॥८३॥ तत्र काष्ठानि संचित्य चितां
रचितवानहं । चिता चटचटास्फोटैः स्थिता मदभिकांक्षिणी ॥८४॥ तस्यां
तु यावदात्मानं चितायां निक्षिपाम्यहं । चलितोऽस्मि जवान्नावदस्मात्सिं-
हासनादृपाः ॥८५॥ ततस्तूर्यनिनादेन जयशब्देन बोधितः । इति
शांवरिकेण (°यैकेण MS.) मोह उत्पादितो मम ॥८६॥ अज्ञानेनैव
जीवस्य दशाशतसमन्वितः । इत्युक्त्वति राजेंद्रे लवणे भूरितेजसि ॥८७॥
अंतर्धानं जगामासौ तत्र शांवरिकः क्षणात् । अथेदमूचुस्ते सभ्या विस्म-
योत्फुल्ललोचनाः ॥८८॥ नायं शांवरिको देव यस्य नास्ति धनैवणा ।
देवी काचन मायेयं संसारस्थितिबोधिनी ॥८९॥ मनोविलासः संसार
इति यस्यां प्रतीयते । सर्वशक्तेरन्तस्य विलासो हि मनो जगत् ॥९०॥
इति मोक्षोपाये शांवरिकोपाख्यानं ॥

De codicibus Berolinensibus cf. Weber Catal. p. 187.

Codex seculo quinto decimo exaratus est. (FRA-
SER 6.)

841.

Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 118. Long. 10½. Lat. 4½. Linn. 9-11.

Hoc codice major *Mānavadharmasāstrae* pars continetur. Desunt folia १, २ (I, 1-20), ४-६ (I, 38-37), १२३-१६१ (IX, 159-XII, 37), denique folia duo ultima (XII, 70-126).

Codex seculo quinto decimo exaratus est. (FRA-
SER 4.)

842—844.

Opus unum in voluminibus tribus religatum. Lit. Devan. Charta Ind. Long. 11½. Lat. 4½. Linn. 6—11.

Mitāksharā (Riju°), commentarius praestantissimus, ad Yājñavalkyae leges a *Vijnāneṣvara*, Padmanābhahat-
tāe filio, e Bharadvāja gente oriundo, compositus.

I. Āchārādhyāya, foll. 98; II. Vyavahārādhyāya, foll. 150; III. Prāyaścittādhyāya, foll. 285.

Vijnāneṣvara satis multos legum latores, necnon alios auctores laudat, quorum partem majorem excerpsi:

Angiras (Madhyamāngiras); Atri; Āpastamba (āpa-
stambīyaṃ shaḍrātram); Āśvalāyana; Upamanyu; Uṣa-
nas; Rishyaṅginga; Kaṇva; Kaśyapa; Kātyāyana;
Kumāra (3, 253); Kratu; Garbhopenishad; Gārgya;
Gobhila; Gautama; Chaturviṃśatimata; Chyavana;
Chhāgaleya; Jātūkarna; Jātūkarna; Jābāli (Jābāla-
śruti 3, 57); Jaimini; Daksha; Devala; Dhāreṣvara;
Dhaumya; Nārada; Parāśara; Pariśiṣṭa; Pāraskara;
Pulastya; Paingya; Paiṭhīnāsi; Prachetas (Vṛihat-
prachetas); Prajāpati; Baudhāyana; Brahmagarbha;
Bharadvāja (Bhāradvājagrihya 3, 291); *Bhāruchi* (qui
commentarium ad Yājñavalkyam videtur scripsisse 1,
81); Manu (Vṛiddhāmanu, Vṛihanmanu); Marīchi;
Mārkaṇḍeya; *Medhātithi* (3, 24); Yama (Vṛihadyama);
Yājñavalkya (Vṛiddhāyājñavalkya, Vṛihadyājñavalkya);
Laugākshi; Vasishṭha (Vṛiddhavasishṭha, Vṛihadvasish-
ṭha); Vāshkala; *Viṣvarūpa* (quem alterum Yājñaval-
kyae scholiastam auctor et in prooemio et ad 1, 81. 3, 24
laudat); Viṣṇu (Vṛiddhaviṣṇu, Vṛihadviṣṇu); Vṛi-
haspati (Vṛihadvṛihaspāti); Vaiṣampāyana (3, 326);
Vyāghra, Vyāghrapāda; Vyāsa (Vṛihadvyāsa); Śan-
kha; Śankhalikhitau; Śāṇḍilya (3, 280); Śātātapa (Vṛi-
hadśātātapa); Śārīraka; Śunaḥpuchha (3, 16); Śau-
naka; *Śrīkara* (2, 136. 169); Shaṭtrinśanmata; Sam-
varta (Vṛihatsamvarta); Suśruta; Sumantu; Skandha-
purāṇa; Hārīta (Vṛiddha).

Editio princeps Calcuttae anno 1812 edita est.

Haec volumina anno 1397 a Jyotirdāmodara exarata
sunt, qui in fine haec adscripsit: सोदज्ञातीयवदुराअलपठ-
नार्थं पुस्तिकमलेषि । ऊनेवालज्ञातीयन्योतिदामोदरलखितः ॥ (FRA-
SER 5.)

845.

Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 34. Long. 6½. Lat. 4½.
Linn. 8, 9.

Tithinirṇayasamgrahas, compendium *Tithinirṇayae*
ab *Anantabhaṭṭa* scripti, a *Rāmachandra* factum.

Hoc libello Rāmachandra, Prakriyākaumudis auctor,
dies lunares celebrandis festis sollennibus aptos, versu
epico usus, quam brevissime definivit. Incipit:

नत्वा श्रीविदुलं श्रीमत्गुरुनन्यान्वरीयसः ।
कुम्भीः सुखावबोधार्थं तिथिनिर्णयसंग्रहं ॥
पंचधाहस्तित्रतीयांते सैकभक्तमयाचितं ।
नक्तमृदोदयकाले त्रिमुहूर्ते केलोपनः ॥१॥

Desinit in disticho:

अनन्तभट्टाभिहितस्तिथ्यादिनिर्णयो महान् ।
आचार्यरामचंद्राख्यैः समग्राहि यथामति ॥

इति श्रीअनन्तभट्टदीपिका समाप्ता ॥

Inde a folio 6^a commentarius a *Nṛisinha*, Rāma-
chandrae filio, compositus, sequitur. Incipit:

प्रणम्य स्वकक्षांतगं पांडुरांगं सुविद्यासमुद्रं गुरं रामचंद्रं ।
तदीयं तिथेर्निर्णयं बोधयत्स्वांस्तदर्थप्रतीत्यै स्वशक्त्या यतिष्ये ॥१॥

Voce *guru* Rāmachandram *Gopālaprasādam* coluisse
ait, quod aliis ejusdem auctoris libris comprobatur.

Codex anno 1562 a Vishṇudattaka, Stambatīrthae de-
gente, exaratus est. Fol. 29 desideratur. (FRASER 11.)

846.

Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 3. Long. 10. Lat. 5.
Linn. 11.

Kārttikamahimā, Kārttikae mensis majestas. Incipit:
अश्विनस्य (i. e. आश्विनस्य) सिते पक्षे सीमातिक्रमणोत्सवं । दशम्यां
वैष्णवः कुर्यात् गीतवाद्यैर्भटैर्वृतः । १ महायानसमारुढं महाविष्णुं महत्तमैः ।
कृत्वा कार्यैः पताकाद्यैः सीमातिक्रमणोत्सवं । २ Atha śrīmat-Kārtti-
kamāsasya mahimā ॥ तत्तादौ कार्तिके वैष्णवं व्रतं स्वशक्त्या
नित्यत्वेन कार्यमिति । अकारणनिषेधकानि ब्रह्मणो वचनानि । Skānde ।
दुःप्राप्यं मानुषं जन्म कार्तिकोक्ते चरेत् हि । धर्म्मं धर्म्मभृतां श्रेष्ठं स गच्छेत्-
रक्तं ध्रुवं । etc.

Hic libellus, quo Kārttikae mensis ad Viṣṇum co-
lendum praestantia celebratur, aut e Purāṇa aut e libro
quodam, Vratākalpadrumae simili, excerptus est.

Haec folia seculo septimo decimo exarata sunt.
(FRASER 28.)

847.

Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 2. Long. 10. Lat. 4.
Linn. 8.

In his foliis hymnus *Anobhadra* (ānobhadriya) appel-
latus, disticha quatuordecim continens, inest. Decem
prima Rīgvedae hymnum 89. maṇḍalae primi reddunt,
sequuntur versus RV. 162, 1—4. Verba accentibus no-
tata sunt.

In fine haec leguntur: लिखितं ॥ अवि श्रीपराजधरजी ॥
Folia eadem literatura atque cod. Fraser 7, eamque ob
causam anno 1739 videntur exarata esse. (FRASER 30.)

848.

Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 151. Long. 11. Lat. 5. Linn. 8.

Hoc codice *Ashtāṅgahridayasamhitae*, a *Vāgbhaṭa*, Sanghaguptae filio, scriptae, capita duo, *sūtrasthāna* et *śārīrasthāna* continentur. Folia १४६-१४९ desiderantur.

Codex anno 1529 exaratus est. In fine capitis prioris haec leguntur : अष्टौ श्रीताप्याः दक्षिणे कूले वटुपद्राधिष्ठितमंडले उदीच्यज्ञातिना लघुना लिखितं खंभातिवास्तव्यउदीच्यज्ञातीयत्तवाडिलयोः सुतमहीधरपठनाय etc. (FRASER 20.)

849, 850.

Volumina duo. Lit. Devan. Charta Ind. Long. 11. Lat. 5. Linn. 8.

Vṛindae liber medicinalis. Textus a codice Wilsoniano (supra, p. 315) aliquantum differt. Distichon secundum in libro nostro hoc modo legitur :

नानामतप्रथितदृष्टफलप्रयोगैः

प्रस्ताववाक्सहितैरिह सिद्धयोगः ।

वृन्देन मंदमतिनात्महितार्थिनायं

संलिख्यते गदविनिश्चयवाक्रमेण ॥

Vol. I. Foll. 141. Jvarachikitsā fol. 19^a; jvarātīsārachikitsā fol. 20^b; atīsārachikitsā 25^a; grahañichikitsā 28^a; arṣaśchikitsā fol. 36^b; kṛimirogādhikāra fol. 42^b; pāṇḍuroga-kāmalādhikāra fol. 45^b; raktapittādhikāra 51^a; rājayakshma-urāḥkshayādhikāra fol. 57^a; hikkāśvāsādhikāra fol. 62^b; svaropaghātādhikāra fol. 63^b; arochakādhikāra fol. 64^b; chhardyadhikāra fol. 67^a; trishnādhikāra fol. 68^b; mūrhhā fol. 69^b; madātyaya fol. 70^b; dāhādhikāra fol. 71^a; unmāda fol. 73^a; apasmārādhikāra fol. 74^b; vātavyādhichikitsā fol. 86^b; vātarakādhikāra fol. 91^a; ūrustambhādhikāra fol. 92^a; āmavātachikitsā fol. 96^a; śulādhikāra fol. 100^b; parīṇāmaśūla-jaratpittādhikāra fol. 104^b; gulmādhikāra fol. 111^a; hṛdrogādhikāra fol. 113^a; mūtrakṛichhrādhikāra fol. 115^a; mūtraghātādhikāra fol. 116^b; aśmarīchikitsā fol. 119^b; prameha-madhumeha-piṭakādhikāra fol. 123^a; sthauyādhikāra fol. 124^b; udarādhikāra fol. 127^a; 129^a; śothodārādhikāra fol. 129^b; śothādhikāra 133^a; vardhmavṛiddhyadhikāra fol. 135^a; galagaṇḍādhikāra fol. 136^a.

Foll. १३९-१४३ et finis voluminis prioris desideratur.

Vol. II. Foll. 111. Foll. १. २. ९. desunt. Nādivraṇādhikāra fol. 2^a; upadanśādhikāra fol. 4^b; kuśṭhachikitsā fol. 14^b; śītapitta-udarādhikāra fol. 15^b; amlapittādhikāra fol. 18^a; visarpachikitsā, visphoṭādhikāra fol. 21^a; masūryadhikāra fol. 24^a; kshudrarogādhikāra fol. 31^a; 38^a; mukharoga fol. 39^a; karnarogādhikāra fol. 42^a; nāsārogādhikāra fol. 44^b; chakshūrogādhikāra fol. 62^b; śīrorogādhikāra fol. 66^a; strīrogādhikāra fol. 73^a; bālarogādhikāra fol. 75^b; viśhādhikāra fol. 77^b; rasāyanādhikāra fol. 80^b; snehādhikāra fol. 85^b; svedādhikāra fol. 86^b; vamanādhikāra fol. 88^b; virekādhikāra fol. 91^a; nirūhādhikāra fol. 97^a; dhūmādhikāra fol. 97^b; naṣyakavalagrahādhikāra fol. 100^b; ariśhṭādhya fol. 103^a; svasthavṛittādhikāra fol. 111^a.

Finis libri desideratur. Codex medio seculo sexto decimo exaratus est. (FRASER 22.)

851.

Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 74. Long. 10½. Lat. 5. Linn. 9.

Rugvinīschayas sive *Mādhavanidānam*, liber medicus a *Mādhava*, Indukarāe filio compositus, de quo supra p. 312. diximus. Liber ab initio truncatus, desunt enim folia १-२३, a capite tussis symptomata tractante incipit.

Liber Calcuttae anno 1859 pessime editus est.

Codex anno 1529 exaratus est. (FRASER 19.)

852.

Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 118. Long. 10½. Lat. 5. Linn. 8.

Chikitsākalikāṭikā, commentarius a *Chandraṭa* ad Tīsaṭae patris *Chikitsākalikā* librum compositus. Initium. a me paulum emendatum, hoc :

अज्ञानतिमिरांधस्य ज्ञानांजनशलाकया ।

चक्षुरुन्मीलितं येन तस्मै श्रीगुरवे नमः ॥ १ ॥

यं वेदांतविदो वदन्ति पुरुषं वेदात्मकं योगिनः

सांख्यास्तज्जिदो जपन्ति सततं यं पंचविंशतमकं ।

वौद्धा बोधमयं यदक्षरमिदं ध्यायन्ति तेजःपरं

स ब्रह्मा सततं करोतु विभवं वाचां परं मे शुभं ॥ २ ॥

तीसटसूनुर्भक्त्या चंद्रटनामा भिषज्जनश्चरणी ।

नन्वा पितृश्चिकित्साकलिकाया विवरणं ग्राह ॥ ३ ॥

व्याख्यातरि (?) हरिचंद्रे जैज्जटनासि - सुधीरेव ।

अन्याश्चायुर्वेदे व्याख्या धार्ष्ट्यात्ममावहति ॥ ४ ॥

ग्रंथारंभे विघ्नविनायकोपशमनार्थमिष्टदेवतायाः परमगुरोर्गुरुणां च नमस्कारं स्तनामख्यापनं शास्त्राभिधानं चाह ग्रंथकारः ॥

Sūryāśvidhanvantarisusrutādīn

bhaktiyā namaskṛitya pituṣ cha pādān ।

Kṛitā Chikitsākaliketi yogair

mālā sarojair iva Tīsaṭena ॥ 1 ॥

कलिकेव कलिका । यथा पुष्पकलिका विवृतपद्मेकेसरा सती प्रभूत-
गंधामोदव्यापका, एवं चिकित्साकलिकाप्यविकलचिकित्सामोदावेदिका ।
कैरिव । योगैर्माला सरोजैः पद्मैरिव । स्पष्टमन्यत् । किंविशिष्टैर्योगै-
रित्याह ॥

Hārīta-Suśruta-Parāśara-Bhoja-Bheḍa-
Bhṛīgv-Agniveśa-Charakādi-chikitsitoktaiḥ ।
Ebhir gaṇaiś cha guṇavadbhir atiprasiddhair
dhānvantariyārachanāruchiraprapanchaiḥ ॥ 2 ॥
आदिग्रहणात् Vaitaraṇa-Aurabhra-Paushkalāvata-Kshī-
rapāṇi-Jatūkarna-Videha-चक्षुषेण (?) -prabhṛitayo गृह्यते ।
रभियोगैर्गैश्च राक्षादिभिर्गुणवद्भिः शीघ्रमारोग्योत्पादकैरतिप्रसिद्धै-
रिच्छन्नपारंपर्यैर्धान्वन्तरीयाः शिष्याः सुश्रुतादयस्तेषां रचना तथा शोभन-
विस्तारैरुक्तप्रकारयोगगणरचितायामस्यां मालायां सदसद्वैद्यादरमाह etc.

Tīsaṭae liber e distichis 404 constat. In fine com-
mentarii haec leguntur :

Chikitsakalikāṭikāṃ, *Yogaratanasamuchchayam*, ।
Suśrute pāṭhaśuddhiṃ cha tritayam Chandrāṭo vyadhāt ।
Codex anno 1530 exaratus est. (FRASER 21.)

853.

Hoc volumine, folia 29 continente, librorum variorum
fragmenta continentur.

a. Foll. 1-3. *Mahābhārata* Sauptikaparvan, capitis
primi et secundi pars.

b. Fol. 4. *Matsyapurāṇa*, capitis secundi et tertii
pars.

c. Foll. 5, 6. Libri ritualis cujusdam pars.

d. Foll. 7-12. *Suśruta*, Uttaratāntra, capp. 1-3.

e. Fol. 13. *Gaṇeśastuti* a *Rāghava* composita. Incipit:
सततमंगवयं तमुपासमे वरदमेकरदं.

f. Foll. 14-16. Grammaticae cujusdam fragmenta.

g. Foll. 17. *Sūryastuti*.

h. Fol. 18. *Purāṇae* cujusdam fragmentum, quo *Śi-
vastuti* continetur.

i. Foll. 19-23. *Alankāra*.

k. Fol. 24. Grammaticae fragmentum.

l. Fol. 25. Libri incerti initium.

m. Foll. 26, 27. Locorum Prācriticorum in primo
Ratnāvalis comoediae actu occurrentium interpretatio
Sanskritica.

n. Fol. 28. Libri logici fragmentum.

o. Fol. 29. *Ādhānapaddhatis*, a Rāma, Sūryadāsae
filio, Śivadāsae nepote, Śrīdharamālavae abnepote, scri-
ptae initium. Incipit :

ज्ञानात्मने महेशाय समतंतुतनूजुषे ।

नमस्तुतीतिनेत्राय क्रियाणां फलदायिने ॥ १ ॥

सूनोः श्रीधरमालयस्य शिवदासाख्यादुरुख्यातितः

संवाडग्निचिदाप यस्य जनकः श्रीसूर्यदासो जनि (janim) ;

यन्मातुयैशसा दिशो दश विशालाख्या बलक्षाः सृज-

त्याधानस्य स पडतिं हुतभुजां रामो वसन्तैमिषे ॥ २ ॥

तत्र प्रथमं देहशुद्धिः । शुद्धदेहस्यैव कर्मण्यविकारात् । (FRA-
SER 39.)

854.

Long. 8½. Lat. 5½.

Hoc volumine 178 *imagines regum Indicorum* conti-
nentur. Unicuique sermone Guzzeratice numerus anno-
rum, quos principes singuli regnasse feruntur, necnon
Kaliyugae aetatis anni adjecti sunt. Regum series a Yu-
dhishṭhira, Parīkshit, Janamejaya incipit et in Shah
Aurangzeb desinit.

Libro folia duo ab Anglo quodam scripta praemissa
sunt, e quibus haec excerpsti : 'The accompanying Col-
lection of Portraits was procured by a Banyan Merchant,
Broker to the Dutch at Surat. Upon his going up to
Dehly, the present residence of the great Mogull. By
making great Interest, he got permission to have copys
taken from the Collection of Originall paintings, as they
are Preserved at that Court.' 'The sketches of the Line
of Mogulls from Tamerlane Inclusive N^o. 157. down to
Aurengzeb, the Last in this Collection, are in all Pro-
bability just and true, as they have been Compared
severally with other loose Detached Copys of the same
Originalls.'

Liber Alexandri Pope, poetae celeberrimi, dono anno
1737 Bibliothecae accessit, isque propria manu haec
adjecit : This Book, Containing one hundred and seventy
eight Portraits of the Indian Rajahs, continued to Ta-
merlane and the Great Mogols his Successors as far as
to Aurengzebe, was procured at Surat by Mr. John
Cleland, and given to the Bodley Library, as a
Token of Respect, by Alex. Pope. 1737. (BODL.
SANSER. 14.)

INDICES.

I.
CODICUM CONSPECTUS.

II.
AUCTORUM NOMINA.

III.
LIBRORUM NOMINA.

IV.
INDEX GENERALIS.

I

CODICUM CONSPECTUS.

Numeris Arabicis post titulos positis hujus catalogi numeri indicantur. Abbreviationibus hisce usus sum: *Beng.* i. e. Benralicum, *Buddh.* i. e. Buddhicum, *cf.* i. e. conferatur, *Dial.* i. e. dialecto recentiore Indica compositum, *Guz.* i. e. Guzzericum, *Hind.* i. e. Hindi, *Jain.* i. e. Jainicum, *Mahr.* i. e. Mahraticum, *Vaid.* i. e. ad Vedas pertinens. i. e. vide.

I. WILSON.

1.

Lit. Devan. Charta Europ. Foll. 372. Post annum 1828 exar.

† *Niruktavṛitti*, ad *Yāskae Niruktam* commentarius, a *Durgāchārya* compositus. Desinit in verbis: Jambū-mārgāśramanivāsino bhagavad-Durgāchāryasya kṛtau Rijvarthāyām Niruktavṛittāv *ashtādaśo* 'dhyāyaḥ samāptaḥ. *Naighaṇṭuka* lectionibus *quinque* praetermissis, auctor a Niruktae capite *primo*, sive operis utriusque *sexto*, incipit. Codice nostro etiam *Parīśiṣṭae primi* commentarius continetur. *Vaid.*

2—4.

Lit. Devan. Charta Europ. Vol. I. foll. 157. Vol. II. foll. 193. Vol. III. foll. 228. Codices post annum 1828 exarati.

† *Śatapathabrāhmaṇae* (mādhyandinaśākhā) commentarius, a *Sāyaṇachārya* et *Harisvāmine* compositus.

Cod. 2. Foll. 1—88^b. *Sāyaṇae* commentarius, *Vedārthaprakāśa* appellatus. *Haviryajna* usque ad *tertium* brāhmaṇam lectionis septimae.

Foll. 88^b—103. *Harisvāminis* commentarius, *Śatapathabhāṣya* appellatus, inde ab I, 7, 4 usque ad finem libri primi.

Foll. 104—157. *Harisvāminis* commentarius ad librum secundum (ekapādikā).

Cod. 3. Foll. 1—129. *Sāyaṇae* commentarius ad librum tertium (adhvara).

Foll. 130—193. *Sāyaṇae* commentarius ad librum quintum (sava).

Cod. 4. Foll. 1—65. *Sāyaṇae* commentarius ad librum septimum (hastighaṭa).

Foll. 66—124. *Sāyaṇae* commentarius ad librum nonum (samchiti).

Foll. 125—228. *Sāyaṇae* commentarius ad librum undecimum (ashtādhyāyī). *Vaid.*

5.

Commentarius ad *Sāhityadarpaṇam*, auctore Rāma-charaṇa. 511.

6.

Sāhityadarpaṇa, auctore Viṣvanātha-kavirāja. 510.

7.

Kāvya-pradīpae pars. 503.

8.

Anumānamūlatippaṇī, auctore Mathurānātha. 590.

9.

Anumānadīdhitiṭippaṇis, a Jagadīṣae compositae, pars. 596.

10.

Anumānamūlatippaṇī, auctore Mathurānātha. 591.

11.

Kātantravṛittipanjikā, auctore Trilochanadāsa. 377.

12.

Supadma, auctore Padmanábhaddatta. 401.

13.

Goyíchandrae ad septimum Saṃkshiptasárae librum
commentarius. 392.

14.

Durgasinhae ad Kátantra grammaticam commenta-
rius. 376.

15.

Kátantra grammaticae aphorismi. 374.

16.

Mugdhobodha, auctore Vopadeva. 394.

17.

Saṃkshiptasára, auctore Kramadīṣvara. 388.

18, 19.

Durgádásae ad Mugdhobodham commentarius. 395,
396.

20.

Lit. Devan. Charta Europ. Foll. 18. Post annum
1828 exar.

+ *Kātyáyanae* ad Vájasaneyisaṃhitám index, *Sarvá-
nukramaṇiká* dictus. *Vaid.*

21.

Matsyapurána. 95.

22.

Bhágavatapurána. 86.

23.

a. Práyaścittatattva. 690.

b. Jyotistattva. 677.

c. Viváhatattva. 696.

d. Vyavaharatattva. 699.

Raghunandanae tractatus quatuor.

24.

a. Dánakaumudí, auctore Govindánanda. 643.

b. Tattvārthakaumudí, eodem auctore. 661.

c. Putrakramadípiká, auctore Rámabhadra. 716.

25.

a. Tithitattva, auctore Raghunandana. 680.

b. Áhnikatattva, eodem auctore. 671.

c. Jyotistattva, eodem auctore. 678.

26.

Vishṇupurána. 112.

27.

Márkaṇḍeyapurána. 97.

28.

Śuddhikaumudí, auctore Govindánanda. 644.

29.

a. Práyaścittaviveka, auctore Śúlapáni. 660.

b. Tithidvaidhaprakaraṇa, eodem auctore. 662.

30.

a. Kṛityatattva, auctore Raghunandana. 674.

b. Divyatattva, eodem auctore. 687.

31.

a. Tithitattvaṭiká, auctore Káśírāma. 682.

b. Malamásatattvaṭiká, eodem auctore. 694.

32.

Subodhiní, ad Mitáksharám commentarius, auctore
Viṣveṣvara. 633.

33.

a. Malamásatattva, auctore Raghunandana. 693.

b. Dáyatattva, ———— 686.

c. Grahayajnatattva, ———— 675.

d. Tírtthayátrátattva, ———— 683.

e. Śúdrakṛityavicháratattva, ———— 702.

f. Purushottamatírtthaprayogatattva, — 689.

34.

- a. *Āhnikatattva*, auctore Raghunandana. 672.
 b. *Prāyaścittatattva*, eodem auctore. 691.
 c. *Dāyatattva*, eodem auctore. 685.

35.

- a. *Tithitattva*, auctore Raghunandana. 679.
 b. *Śrāddhatattvaṭīkā*, auctore Kāśīrāma. 705.

36.

- a. *Tithitattva*, auctore Raghunandana. 681.
 b. *Chhandogaśrāddhatattvaparakaraṇa*. 704.

37.

Vāsavadattā, Subandhus narratio, cum Narasinhae commentario. 332.

38.

Subodhā, Bharatasenae ad *Śiṣupālavadhā* carmen commentarius. 198.

39.

- a. *Hitopadeśa*, fabularum collectio. 338.
 b. *Rāghavapāṇḍaviya* carmen, auctore Kavirāja. 212.
 c. *Vidagdhamukhamaṇḍana*, auctore Dharmadāsa. 516.
 d. *Kumārasambhava*, Kālidāsae carmen. 187.

40.

Kālidāsae Abhijnānaśākuntala, cum Rasachandrikā, Śankarae commentario. 254.

41.

- a. *Pheṭkārīṇītantra*. 151.
 b. *Śaktiratnākara*. 157.
 c. *Toḍalatantra*. 150.

42.

Rugviniścaya, liber medicus, auctore Mādhava. 745.

43.

Rasendrakalpadruma, liber medicus, auctore Rāma-kṛiṣṇa. 763.

44.

Jaiminīyanyāyamālāvīstara, auctore Mādhava. 531.

45.

Tattvachintāmaṇi, liber logicus, auctore Gaṅgeṣa. 584.

46.

Tantrasāra, doctrinae mysticae compendium, auctore Kṛiṣṇānanda. 149.

47.

Rudrayāmalatantra. liber mysticus. 145.

48.

*Sāhityadarpaṇa*e commentarius, auctore Rāmacha-
raṇa. 512.

49.

Prayogāmṛita, liber pharmaceuticus, auctore Vaidya-
chintāmaṇi. 751.

50.

Śabdārthakalpataru lexicon, auctore Venkaṭa. 455.

51.

Lit. Barmanica. Charta Europ. Foll. 192. Post
annum 1829 exar.

† *Amarakośha* lexicon, Palice, cum versione Barma-
nica. De hoc opere Burnes in literis anno 1832 datis
haec refert: 'This Dictionary is copied from one which
the Prince of Mekkhara kindly sent me.'

52.

Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 505. Seculo supe-
riore exar.

† *Prithvirājāsaka*, Sanscritice: *Prithvirājacharitra*,
carmen a *Chanda* dialecto Hindī compositum. Conf.
Garcin de Tassy, *Histoire de la Littérature Hindoui*,
vol. I. p. 138. Incipit: अथ कविचंद वरदाई कृतपृथ्वीराज-
चौहानरासो लिख्यते ॥

53.

Vocabulorum index alphabeticus. 456.

54.

Septem tabulae chartae atrae, literis albis inscriptae.

+ Hoc codice lexicon Palicum, ordine alphabetico dispositum, continetur. Post vocabulum Palicum literis Barmanicis exaratum, idem literatura Devanāgara expressum sequitur. Postea eadem literatura versio Hindustanica traditur. Sequitur eadem et vox Palica et versio Hindustanica, literis Bengalicis expressae. Burnes in literis supra laudatis: 'The latter was prepared for me by the special order of the King of Ava, by his most learned Bramins.' Idque anno 1831 factum est.

55, 56.

+ Codices duo literatura Barmanica in foliis palmaceis exarati.

57–60.

Volumina quatuor. Lit. Devan. Charta Europaea. Vol. I. foll. 297. Vol. II. foll. 272. Vol. III. foll. 297. Vol. IV. foll. 253. Hi codices post annum 1825 exarati sunt.

+ *Rigvedae* textus, samhitāpāṭha, accentibus non instructus, cum *Sāyanae* commentario.

Cod. 57, 58. Aṣṭaka primus.

Cod. 59. Aṣṭaka tertius.

Cod. 60. Aṣṭaka quartus. *Vaid.*

61.

Alankārakaustubha, auctore Karṇapūra. 493.

62, 63.

Lit. Devan. Charta Ind. Vol. I. foll. 186. Vol. II. foll. 238. Codices, anno 1804 exarati, accentibus carent.

+ *Ṣatapathabrāhmaṇae* (Mādhyandinaśākhā) partes.

Vol. I. foll. 1–36. saṃchiti; foll. 37–67. aṣvamedha¹; foll. 68–112. madhyama; foll. 113–149. aṣvamedha; foll. 150–186. bṛihadāraṇyaka.

Vol. II. foll. 1–55. graha; foll. 56–102. sava; foll. 103–142. ukhāsambharaṇa; foll. 143–188. hastighaṭa; foll. 189–238. chiti. *Vaid.*

¹ Subscriptionem, a secunda manu profectam, liber perperam Agnikāṇḍa appellatur, eaque Weber (*Ṣatap.* pref. ix) deceptus est.

64–66.

Lit. Devan. Charta Europ. Vol. I. foll. 227. Vol. II. foll. 224. Vol. III. foll. 192. Codices post annum 1828 exarati sunt.

+ *Vājasaneyisaṃhitā*, cum *Mahādharae* commentario, Vedadīpa appellato.

Vol. I. libb. 1–10. Vol. II. libb. 11–20. Vol. III. libb. 21–40. *Vaid.*

67.

Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 173. Anno 1804 exar.

+ *Ṣatapathabrāhmaṇae* (Mādhyandinaśākhā) pars.

Foll. 1–59. haviryajna; foll. 60–95. ekapādikā; foll. 96–173. adhvara. *Vaid.*

68.

Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 393. Hoc seculo ineunte parum accurate exar.

+ *Prayogavaijayanī*, commentarius a *Mahādeva*, Somanātha et Gauris filio, ad *Hiraṇyakeśikalpasūtra* compositus. Desinit in fine panchamapraṣṇae (chāturmāsyapraṣṇa). *Vaid.*

69.

Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 54.

+ a. Foll. 1–48. *Ṣatapathabrāhmaṇae* (M. Ś.) liber XI (aṣṭādhyāyī). Anno 1804 exar. sine accentibus.

+ b. Foll. 49–54. Lectio tertia decima *Kātyāyana-sūtrapaddhati* libri, a *Yājñikadeva* scripti (Gavāmāyana-saṃjñam saṃvatsarasatram)¹. Literatura seculi sexti decimi exar. *Vaid.*

70, 71.

Lit. Devan. Charta Europ. Vol. I. foll. 223. Vol. II. foll. 210. Anno 1815 ab homine literarum Sanscriticarum penitus ignaro e codd. 62, 63 transscripti.

+ *Ṣatapathabrāhmaṇa* (Mādhyandinaśākhā).

Vol. I. Ukhāsambharaṇa, bṛihadāraṇyaka, graha, aṣṭādhyāyī, saṃchiti, madhyama, chiti, sava.

Vol. II. Grahayajna, ekapādikā, adhvara, hastighaṭa, aṣvamedha (bis). *Vaid.*

¹ Praeter Yājñika-Anantam et Karkam, etiam *Pitṛibhūti Āchāryam* laudat.

72.

Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 125. Seculo superiore exeunte exar.

+ *Gobhila* Gṛihyasūtra, cum commentario a *Nārāyaṇa*, Mahābala filio, Rāmādevae nepote, Vyāsae abnepote, scripto. *Vaid.*

73.

Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 141. Anno 1822 exar.

+ *Subodhinī* (Prayogapaddhatī), quo libro *Śivarāma*, Viśrāmae (Śukla-) filius, rituum variorum, Sāmavedae schola praeceptorum, exsequendi rationem exposuit. Additamentum hoc esse ad *Kṛityachintāmaṇin* librum a se scriptum, auctor prooemio declarat:

Prapamya tātaṃ Viśrāmaṃ, Vighneṣaṃ, Jagadambikāṃ |
Kṛityachintāmaṇau svīye nirṇātānāṃ tu karmanāṃ || 1 ||
Prayogapaddhatim samyag gurūṇāṃ suprasādataḥ |
Sāmagānāṃ hitārthāya kurve nāmnā *Subodhinim* || 2 ||
Vaid.

74.

Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 176. Post annum 1827 exar.

+ *Sāyaṇae* ad secundae *Rigvedae* ogdoadis lectiones sex primas commentarius. Textus usque ad mediam lectionem secundam (desinit in varga 16) additus est. *Vaid.*

75.

Lit. Bengal. Charta Ind. Foll. 92. Hoc seculo ineunte exar.

+ *Rigvedae* lectiones prima et secunda ogdoadis primae, cum *Sāyaṇae* commentario. Lectio prima in fol. 62^a desinit. *Vaid.*

76.

Lit. Devan. Charta Europ. Foll. 123. Anno 1815 exar.

+ *Chhāndogyabhāṣyaṭīkā*, commentarius ad *Śankarae* Chhāndogyabhāṣyam, auctore *Anandajñānagiri*. *Vaid.*

77.

Lit. Devan. Charta Europ. Foll. 152. Anno 1815 exar.

+ *Chhāndogyopanishad*, cum *Śankarāchāryae* commentario, *Chhāndogyabhāṣhya* appellato. *Vaid.*

78—86.

Volumina novem. Lit. Devan. Charta Ind. Anno 1834 exar.

+ *Sāyaṇae* ad *Rigvedam* commentarius.

Vol. I. foll. 310. Ashtaka I. Adhyāya 1—3.—Vol. II. foll. 349. Reliqua Ashtakae primi pars.—Vol. III. foll. 330. Ashtaka II.—Vol. IV. foll. 266. Ashtaka III. Deficit in varga 26. lectionis sextae.—Vol. V. foll. 308. Ashtaka IV.—Vol. VI. foll. 267. Ashtaka V.—Vol. VII. foll. 236. Ashtaka VI.—Vol. VIII. foll. 287. Ashtaka VII.—Vol. IX. foll. 329. Ashtaka VIII. *Vaid.*

87.

Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 232. Ab Achyutaśarman anno 1801 exar.

+ a. Foll. 1—154. *Māṇḍūkya Upanishad*, cum *Gauḍapādakārikā*. Adscriptum est *Śankarae Māṇḍūkyaopanishadbhāṣhya*, cum glossa ab *Anandajñāna* composita.

+ b. Foll. 155—233. *Kaṭhavalī Upanishad* (*Kaṭhopanishad*) cum *Śankarae* commentario, et glossa ad *Śankarabhāṣyam*, *Kaṭhavalībhāṣhyavivaraṇa* appellata, quam *Bālagopāla-yaśindra*, brevius *Gopāla-yogin* dictus, composuit. *Vaid.*

88.

Panchadaśī, auctore Bhāratīrtha, cum Rāmākṛishṇae commentario. 541.

89.

Idem liber. 542.

90.

Śārīrakamīmāṃsābhāṣhya, auctore Śankara, cum Govindānandae commentario. 535.

91.

Jaiminīyanyāyamālāvistara, auctore Mādhava. 530.

92, 93.

Lit. Devan. Charta Ind. Anno 1537 exar.

+ *Vājasaneyisaṃhitā* (Kāṇvaśākhā), jātapāṭha.

Vol. I. foll. 213. Adhyāya 1—20. Vol. II. fol. 164. Adhyāya 21—40. *Vaid.*

94.

Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 256. Anno 1801 ab Achyutaśarman exar.

+ a. Foll. 1-16. *Iśāvāsyaopaniṣad* cum *Śankarae* commentario, et auctoris anonymi glossa (tippana)¹.

+ b. Foll. 17-42. *Kenopaniṣad*, vel *Talavakāropaniṣad*, cum *Śankarae* commentario, et auctoris anonymi glossa².

+ c. Foll. 43-98. *Prasnopaniṣad*, cum *Śankarae* commentario, quem *Rāyaṇendrasarasvatī*, Kaivalyendrae discipulus, commentario (bhāṣyavivarāṇa) illustravit¹.

+ d. Foll. 99-135. *Muṇḍakopaniṣad*, cum *Śankarae* commentario, et auctoris anonymi glossa¹.

+ e. Foll. 136-190. *Aitareyopaniṣad*, cum *Śankarae* commentario, et auctoris anonymi glossa¹.

+ f. Foll. 191-256. *Taittirīyopaniṣad*, cum *Śankarae* commentario, et *Anandajñānae* glossa. *Vaid.*

95-97.

Kāśīkhaṇḍa, Skandapurāṇae pars. 120-122.

98, 99.

Brahmavaivartapurāṇa. 65, 66.

100.

Lingapurāṇa. 101.

101.

Vārāḥapurāṇa. 106.

102.

Kūrmapurāṇa. 43.

103.

Bhaviṣyapurāṇa. 75.

104.

a. Vṛihannāradiyapurāṇa. 48.

b. Laghuśivapurāṇa. 128.

¹ Haec glossa a commentario qui in editione a Roer curata Anandagiri tribuitur, non differt.

² Ea ab editione Calcuttensi discrepat.

105.

Adhyātmarāmāyaṇa. 73.

106.

Jaiminīya Aśvamedhikaparvan. 32.

107.

Vishṇupurāṇa. 110.

108.

Vishṇupurāṇa. 109.

109.

a. Gurugītā, Skandapurāṇae pars. 123.

b. Kapilasamhitā. 131.

110.

a. Vṛihannāradiyapurāṇa. 49.

b. Devībhāgavatapurāṇa. 136.

111-116.

Padmapurāṇa. 50-55.

117.

Bhāgavatapurāṇa. 87.

118.

Nāradiyapurāṇa. 140.

119.

a. Śambhalamāhātmya, Skandapurāṇae pars. 125.

b. Vāsishṭhalainga Upapurāṇa. 141.

120.

Vāyupurāṇa. 104.

121-123.

Bhāgavatapurāṇa, cum Śrīdharāe commentario. 79-81.

124.

Bhavishyapurāṇa, et Bhavishyottarapurāṇa. 77.

125.

Brahmapurāṇa. 62.

126.

Bhavishyottarapurāṇa. 76.

127.

a. Vāmanapurāṇa. 102.

b. Vṛhannārādīyapurāṇa. 47.

128.

Kālikāpurāṇa. 132.

129.

Agnipurāṇa. 42.

130.

Vishṇupurāṇa, cum Śrīdharae et Ratnagarbhae commentariis. III.

131—143.

Mahābhārata. I—13.

144, 145.

Harivaṇṣa. 19, 20.

146.

Goyīchandrae ad Saṃkshiptasāram commentarius. 391.

147.

a. Prabodhachandrikā, auctore Vaijana. 370.

b. Durgasinhāe ad Kātantram commentarius. 375.

148.

Goyīchandrae ad Saṃkshiptasāram commentarius. 389.

149.

a. Goyīchandrae ad Saṃkshiptasāram commentarius. 390.

b. Additamenta ad eandem grammaticam, auctore Jūmaranandin. 393.

150.

Kāvyaakāmadhenu. auctore Vopadeva. 398.

151.

Prākṛitaprakāṣa, auctore Vararuchi. 408.

152.

a. Vratatattva, auctore Raghunandana. 700.

b. Śuddhitattva, — — — 701.

c. Vāstuyāgatattva, — — — 695.

d. Jalāṣayotsargatattva, — — — 676.

153.

a. Ekādaśītattva, auctore Raghunandana. 673.

b. Yajurvediśrāddhatattva, — — — 706.

c. Chhandogaśrāddhatattvapramāṇa, — — — 703.

154.

Dāyabhāga, auctore Jīmútavāhana. 714.

155.

Kavikalpadruma, auctore Vopadeva. 397.

156.

Praudhamanoramā, auctore Bhaṭṭoji. 359.

157.

Manjūshākunchikā, auctore Kṛishṇamitra. 404.

158.

a. Prākṛitaprakāṣa, auctore Vararuchi. 407.

b. Prākṛitasarvasva, auctore Mārkaṇḍeya. 412.

159.

a. Vyavahāramayūkha, auctore Nīlakaṇṭha. 655.

b. Śrāddhamayūkha, eodem auctore. 657.

160.

Mitáksharáṭīkā, commentarius ad Mitákshará librum.
632.

161.

Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 86. Anno 1822 exar.
† *Trepanakriyākathā*, quinquaginta trium rituum
Jainicorum enumeratio, auctore *Kṛishṇasinha* (Kisana-
singh), qui dialecto Hinduica usus est. *Jain*.

162.

- a. Saṃskáratattva, auctore Raghunandana. 707.
- b. Sámaga-Vṛishotsargatattva, eodem auctore. 698.
- c. Yajurvedi-Vṛishotsargatattva, eodem auctore. 697.
- d. Durgotsavatattva, eodem auctore. 688.

163.

- a. Vivádachandra, auctore Misarúmiṣra. 718.
- b. Vivádachintāmaṇi, auctore Váchaspati. 647.
- c. Subodhiní, auctore Viṣveṣvara. 634.
- d. Mitáksharae, a Vijnánaeṣvara scriptae, fragmentum.
631.
- e. Mitákshará-Siddhántasaṃgraha, auctore Rádhá-
mohanaṣarman. 635.

164.

Ratnadarpaṇa, auctore Ratneṣvara. 490.

165.

- a. Mudrárákshasa, auctore Viṣákhadatta. 297.
- b. Prasannarághava, auctore Jayadeva. 289.
- c. Náráyaṇae ad Uttararámacharitam commentarius.
262.
- d. Commentarius ad Anarghyarághava comoediam.
267.

166.

- a. Uttararámacharita, auctore Bhavabhúti. 261.
- b. Ratnávalí, auctore Harshadeva. 303.
- c. Venísampharáṭīkā, auctore Jagaddhara. 309.
- d. Anarghyarághava, auctore Murári. 266.

167.

- a. Mṛichchhakaṭīkaprakaraṇavyákhyá, auctore Lallá-
dīkshita. 250.
- b. Mahánáṭaka. 294.

168.

- a. Mahánáṭaka, cum Mohanadáśae commentario.
293.
- b. Mudrárákshasa, auctore Viṣákhadatta. 296.

169.

Mudrárákshasa, auctore Viṣákhadatta. 298.

170.

- a. Ritusamphára, auctore Kálidása. 217.
- b. Gítagevinda, auctore Jayadeva. 224.
- c. Naishadhíyacharita, auctore Harsha. 201.

171.

Sarvadarśanasamgraha, auctore Mádhava. 622.

172.

- a. Mahánáṭaka. 295.
- b. Venísamphára, auctore Náráyaṇa. 306.

173.

- a. Kavikalpalatá, auctore Devendra. 498.
- b. Commentarius ad Sáhityadarpaṇam, auctore Rá-
macharaṇa. 513.

174.

Śiṣupálavadha, auctore Mágha. 194.

175.

Gangávakýávalí, auctore Vidyápati. 708.

176.

Námalingánuśāsana, auctore Amarasinha. 417.

177.

- a. Commentarius ad Udayanae Nyáyakusumánjalim.
601.
- b. Commentarius ad Átmatattvavivekam, auctore
Raghunátha. 602.
- c. Commentarius ad Bádaráyaṇasútra. 604.
- d. Nyáyakusumánjali, auctore Udayana. 599.

178.

Anumánadídhi, auctore Raghunátha. 589.

179—181.

Anumánadídhitīppaṇī, auctore Jagadīṣa. 593—595.

182.

Anumánadídhitī, auctore Raghunátha. 588.

183.

Vedántapradīpa, auctore Rámánuja. 535.

184.

a. Sánkhyakáriká, auctore Īṣvarakṛishṇa. }
b. Sánkhyachandriká, auctore Nárāyaṇatīrtha. } 559.

185—194.

Mahábháshya, auctore Patanjali, cum Kaiyatae et Nágajibhaṭṭae commentariis. 342—351.

195.

a. Laghuṣabdenduṣekhara, auctore Nágeṣa. }
b. Sadasthimálá, auctore Vaidyanátha. } 366.

196.

Prakriyákaumudīvyákhyána (Prasáda), auctore Viṭṭhala. 355.

197.

Laghuṣabdenduṣekhara, auctore Nágeṣa. 364.

198.

Tattvabodhinī, auctore Jnánendra-sarasvatī. 363.

199.

Tattvabodhinī, auctore Jnánendra-sarasvatī. 362.

200.

Praudhamanoramá, auctore Bhaṭṭojidīkshita. 356.

201.

Dhátuvṛitti, auctore Sáyaṇa. 372.

202.

Kálanirṇaya, auctore Mádhava-áchárya. 642.

203.

a. Práyaścittatattva, auctore Raghunandana. 692.
b. Dvaitanirṇaya, auctore Váchaspatimisra. 648.

204.

a. Smṛityarthaságarā, auctore Nṛisinha. 669.
b. Putrikaraṇamimánsá, auctore Nanda. 717.

205.

Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 35. Hoc seculo ineunte exar.

+ *Dharmatattvasára*, auctore Rámaprasáda. Capp. 18. *Hind.*

In folio 1^a Wilson haec adscripsit: ‘Dharmatattva—a detail of religious duties according to the new sect of Svami Narayana.—Written about 108 years since, by Rámaprasáda, disciple of Rámánanda—the 3d great teacher in succession of that sect in Guzzerat. The verses are in the Pracrit dialect, viz. the Hindvi of Benares, with a strong infusion of Guzzeratee’

206.

Vivádachintámaṇi, auctore Váchaspatimisra. 646.

207.

Samskárabhásakara, auctore Śankara. 658.

208.

Vyavaháramayúka, auctore Nílakaṇṭha. 656.

209.

a. Dávatattva, auctore Raghunandana. 684.
b. Dáyabhága, auctore Jímútaváhana, cum Kṛishṇae commentario. 715.

210.

Prákṛitaprakáṣa, auctore Vararuchi. 405.

211.

Prákṛitaprakáṣa, auctore Vararuchi. 406.

212.

Smṛityarthasára, auctore Śrídharasvámin. 670.

213.

a. Dharmasāstra, Śankhae tributum. 640.

† b. *Prāyaścittadīpikā*, auctore *Varada* (*Varadadhīṣayajvan*). Incipit :

यस्य प्रसादान्मूकोऽपि भवत्यागमपारगः ।

तं वन्दे वेङ्कटाधीशं सर्वोभीष्टप्रदं गुरुं ॥१॥

वत्सवंशावतंसेन वरदाधीशयज्जना ।

उच्यते सोमपेनैषा प्रायश्चित्तप्रदीपिका ॥२॥

बालानां सुखबोधाय क्रियते दीपिका यतः ।

तस्मादस्य न दोषोऽस्ति सर्वत्र पुनरुक्तिः ॥३॥

दर्शपूर्णमासादिष्वादित आरभ्य कर्म कुर्वतामृत्विजां देवादज्ञानाद्वा
ज्ञानेऽपि प्रमादाद्वा पुरुषाशङ्क्या वा भेषः प्रायेण भवेत् ॥

In fine haec leguntur : atrānuktam aspashtam vā
prāyaścittam *Bhāshye Prayogavṛittau tāvat sarvaṃ*
samyag boddhavyam. Vaid.

c. *Sārasaṃgraha*. 668.

214.

Karmavipāka, auctore *Śankara*. 659.

215—217.

Vratkalpadruma, auctore *Ratnākara*. 665—667.

218.

Dvaitapariśiṣṭa, auctore *Keṣava*. 650.

219.

Śūdradharmatattva, auctore *Kamalākara*. 654.

220.

Mitrodaya, auctore *Mitramiṣra*. 713.

221.

Rājadharmakaustubha, auctore *Anantadeva*. 645.

222—224.

Vivādabhaṅgārṇava, auctore *Jagannātha*. 719—721.

225.

a. *Commentarius ad Vṛittaratnākaram*, auctore
Bhāskaraśarman. 466.

b. *Vṛittaratnākara*, auctore *Kedārabhaṭṭa*. 464.

c. *Commentarius ad Vṛittaratnākaram*, auctore *Nārāyaṇa*. 467.

d. *Chhandomanjarī*, auctore *Gangādāsa*. 469.

226.

Kāvyaṇṇadīpikā, *commentarius ad Kāvyaṇṇadī-*
pam. 504.

227.

a. *Alankārasarvasva*.

b. *Alankāravimarshipī*. } 496.

228.

a. *Veṇīsaṃhāra*, auctore *Nārāyaṇa*. 308.

b. *Mahānāṭaka*, cum *Mohanadāsae commentario*.
291.

229.

a. *Mālavikāgnimitra*, auctore *Kālidāsa*. 258.

b. *Mahāvīracharita*, auctore *Bhavabhūti*. 260.

c. *Dhananjayavijaya*, auctore *Kāñchana*. 279.

d. *Dhūrtanartaka*, auctore *Samarāja*. 275.

e. *Madhurāniruddha*, auctore *Chandraśekhara*. 290.

230.

a. *Mahānāṭaka*, cum *Mohanadāsae commentario*. 292.

b. *Veṇīsaṃhāra*, auctore *Nārāyaṇa*. 307.

c. *Anarghyarāghava*, auctore *Murāri*. 265.

d. *Prachandapāṇḍava*, auctore *Rājaśekhara*. 283.

231.

a. *Pradyumnavijaya*, auctore *Śankaradīkshita*. 285.

b. *Kansavadha*, auctore *Śeṣha-Kṛishṇa*. 271.

c. *Dāmacharita*, auctore *Samarāja*. 273.

d. *Commentarius ad Anarghyarāghava comoediam*,
auctore *Ruchipati*. 267.

232.

a. *Anarghyarāghava*, auctore *Murāri*. 264.

b. *Mudrārākshasa*, auctore *Viśākhadatta*. 299.

c. *Commentarius ad Mudrārākshasa comoediam*, auc-
tore *Vaṭeṣvara*. 300.

233.

Ābhijñānaśākuntala, auctore *Kālidāsa*. 253.

234.

- a. Chitrarajnanāṭaka, auctore Vaidyanātha. 272.
b. Hastaratnāvalī, auctore Rāghava. 483.

235.

- a. Raghuvāṇṣa, auctore Kālidāsa. 179.
b. Naishadhīyacharita, auctore Harsha. 202.

236.

Bhāminīvilāsa, auctore Jagannātha, cum Maṇirāmae commentario. 236.

237.

- a. Commentarius ad Vātsyāyanae aphorismos, Kāma-sūtra dictos, auctore Bhāskara-Nṛsiṅha. 517.
b. Viṣṇugūṇādarṣa, auctore Venkaṭa. 319.

238, 239.

Volumina duo. Lit. Bengal. Charta Ind. Vol. I. foll. 185. Vol. II. foll. 197.

† Chaitanyacharitāmṛita, Kṛṣṇachaitanyae vita, auctore Kṛṣṇadāsa. Bengalice.

240.

Panchatantra, narrationes ethicae et politicae. 336.

241.

Commentarii ad Naishadhīyacharita, auctoribus Śe-sharāmachandra et Nārāyaṇa. 206.

242.

- a. Kṛṣṇakarnāmṛita, auctore Vilvamangala. 230.
b. Śārangarangadā, commentarius ad Kṛṣṇakarnāmṛita carmen. 231.
c. Vetālapanchaviṃṣati, auctore Jambhaladatta. 327.

243.

- a. Śṛṅgāratilaka, auctore Rudrabhaṭṭa. 491.
b. Ānandalaharī, auctore Śankarāchārya. 168.
c. Gaṇeśasahasranāman, Gaṇeśapurāṇae particula. 135.

244.

Panchatantra. 337.

245.

- a. Damayantīkathā, auctore Trivikramabhaṭṭa. 210.
b. Kāśikātilaka, auctore Nīlakaṇṭha. 229.
c. Kāśimāhātmya. 70.

246.

Sarasvatīkaṇṭhābharaṇa, auctore Bhojadeva. 489.

247.

Śāktānandataranginī. 159.

248.

Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 163.

+ Prayogaratnamālā, commentarius ad *Āpastambīya-Adhvaratantram*, auctore *Chauḍapāchārya*. Āryae et Ūmae filio, Ādityadevae et Manchayāyyae fratre natu majore. Vīrabhūpati regis ministro, compositus.

Incipit a praśna secundo, et in quarto capite (pa-ṭala) praśnae quarti desinit. In fine praśnae tertii haec leguntur, fol. 149^a. इति श्रीमद्भगवान्महाराजपरमेश्वरश्रीवीरहरिहरमहाराजसाम्राज्यधुरंधरप्रतापयुव भुक्कभूपाला क्षीराखंडपूषेचंद्रस्य राजव्यासराजवाल्मीके कर्मद्राध्वनीनस्य श्री-Vīrabhūmi-pati-bhūmipālasya mantriṇomārya-nandanena-Āditya-deva-Manchayāyyāyāgrajanmanā चौडपाचार्येण विरचिताया-मापस्तंबीयाध्वरतंतुखतंतुव्याख्यायां प्रयोगरत्नमालायां तृतीये प्रश्ने षष्ठः पटलः ॥ *Vaid.*

249.

- a. Ekāksharakosha, auctore Purushottamadevaśarman. 431.
b. Nānārthadhvanimanjarī glossarium. 445.
c. Dvirūpakosha. 447.
d. Śabdabhedaprakāśa. 429.
e. Dvirūpakosha. 449.

250.

Nānārthakosha, auctore Śāśvata. 250.

251.

Unādikosha, auctore Rāmaśarman. 400.

252.

Abhidhānachintāmaṇi, auctore Hemachandra. 424.

253.

- a. Śabdaratnāvalī, auctore Mathureṣa. 439.
b. Nānārthasaṃgraha, auctore Ajayapāla. 427.

254.

Kulārṇavatāntra. 147.

255.

Gītābhāṣya, auctore Śankara. 24.

256.

- a. Lingaviṣeṣhavidhi, auctore Vararuchi. 371.
b. Asālatiprakāṣa. 444.

257–259.

Volumina tria. Lit. Modi. Charta Europ. Vol. I. foll. 122. Vol. II. foll. 163. Vol. III. foll. 208. Post annum 1815 exar.

† *Sant-saran*, i. e. *Śāntiśaraṇa*, tractatus religiosi a *Śivanārāyaṇa* compositi. *Hind.*

260.

Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 205.

† *Vijaka*, et alia opera minora, a *Kabīr Gosāin* scripta. *Hind.*

261.

Lit. Devan. et Persica. Charta Ind. Foll. 216.

† *Panchāṣad Gāthā*. Prācritice cum versione Sanscritica et commentario Persico. *Jain.*

262.

Lit. Devan. et Persica. Charta Ind. Foll. 86.

† *Karmakāṇḍa*. Prācritice cum commentario Persico. *Jain.*

263.

Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 202.

† *Kalpasūtravyākhyā*, commentarius ad *Kalpasūtra*, i. e. ad Mahāvīrae vitam, a Bhadrabāhu scriptam. *Jain.*

264.

Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 172. Anno 1598 a Nilayasundara, Padmahemamaṇis discipulo, exar.

† *Śatrunjayamahātīrthamāhātmya*, auctore *Dhane-śvarasūri*. *Jain.*

265.

Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 122. Anno 1821 exar.

† *Srāmikārttikeyānuprekshā*, liber a *Jayachandra* anno 1807 dialecto Hindi compositus. *Jain.*

266.

Lit. Devan. Charta Europ. Foll. 84.

† a. *Laghuśāntipurāṇa*, epitome *Śāntipurāṇa* libri, ab *Aṣaga* compositi. *Jain.*

† b. *Laghulalitavistara Buddhapurāṇa*. In folio 1^a Colebrooke haec adscripsit: 'This was abridged at my request by one of the Pandits in my employ.' *Buddh.*

† c. *Guruparipāṭī*, magistrorum Jainicorum series. *Jain.*

267.

Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 148. Anno 1816 a Śambhurāma Jayapurae exar.

† a. *Vimalanāthapurāṇa*, auctore (*Brahma*-) *Kriṣṇa-dāsa*, Harshae et Vīrikae filio, e Lohākara urbe oriundo. *Jain.*

† b. *Śāntipurāṇa*, auctore *Aṣaga*. *Jain.*

268.

Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 87.

† *Śrīpālacharita*, Śrīpālae res gestae, carmen Hinduicum, auctore *Parimalla*. *Jain.*

269.

Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 110. Anno 1822 exar.

† *Purushārthasiddhyupāya*, disticha Sanscritica, cum interpretatione Hinduica, liber Jainicus, anno 1771 ab *Amṛitachandasūri* compositus. *Jain.*

270.

Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 104. Anno 1821 exar.

† *Ātmānuṣāsanam*, opus Jainicum, a *Guṇabhadra*

294.

Bhāvaprakāṣa, auctore Bhāva. 743.

295.

Lit. Bengal. Charta Ind. Foll. 156. Calcuttae anno 1823 impressum.

+ *Aushadhāvalī*, liber medicus, a *Prāṇakṛishṇa*, Rāmaviśvasae filio, Dayārāmae nepote, anno 1823 sermone Bengalico compositus. Prooemio auctor se ipsum *Kṛiyāmbudhi*, *Bhāsmakaumudī* (de mercurio aliisque metallis), *Śābara* libros (nānāvīdhāḥ siddhamantrās tatraiva parikīrtitāḥ), composuisse docet, jussu suo *Śabdābdhi* lexicon, et *Prāṇatoshanī*, librorum Tantricorum compendium, compilatum esse. *Beng.*

296.

Liber medicus, auctore Vṛinda. 750.

297.

Nighaṇṭurāja, auctore Narahari. 765.

298, 299.

Ashtāṅgaḥṛidayasaṃhitā, auctore Vāgbhaṭa. 741, 742.

300.

a. Śāradātilaka, auctore Lakshmaṇa. 160.

b. Mantramahodadhī, auctore Mahīdhara. 154.

301.

a. Vidagdhamukhamaṇḍana, auctore Dharmadāsa. 515.

b. Rāgamālā, auctore Kshemakarna. 482.

+ c. Foll. 17-33. *Rāgamālā*, de modulis musicis libellus, auctore *Svāmīkārttika*. *Hind.*

302.

Śāradātilaka comoedia, auctore Śankara. 310.

303.

a. Śukasaptati. 330.

b. Rāgamālā, auctore Kshemakarna. 481.

+ c. Foll. 48. *Rāgamālā*, auctore *Svāmīkārttika*. *Hind.*

d. Vidagdhamukhamaṇḍana, auctore Dharmadāsa. 514.

304.

Lit. Devan. Charta Europ. Foll. 106. Post annum 1827 exar.

† Lexicon Palicum, e codice 54 transcriptum.

305.

a. Vikramorvaṣīprakāṣikā, commentarius ad Vikramorvaṣī comoediam, auctore Ranganātha. 255.

b. Viddhaśālabhanjikā, auctore Rājaṣekhara. 284.

306.

Mālatīmādhava, auctore Bhavabhūti, cum Jagaddharae et Mālānkae commentariis. 259.

307.

Meghadūta, auctore Kālidāsa, cum sex commentariis. 218.

308.

a. Yayāticharita, auctore Rudradeva. 301.

b. Abhirāmamaṇinātaka, auctore Sundara. 269.

c. Mādhavānalākhyāna, auctore Ānanda. 340.

d. Dūtāṅgada, auctore Subhaṭa. 277.

e. Dhūrtanartaka, auctore Sāmarāja. 274.

f. Mālāvikāgnimitra, auctore Kālidāsa. 256.

g. Hāsyārṇava, auctore Jugadīṣvara. 312.

309.

Kṛikalāsadīpikā. 148.

310.

Uṛdhvāmnāyasamhitā. 735.

311.

a. Mālāvikāgnimitra, auctore Kālidāsa. 257.

b. Prachandapāṇḍava, auctore Rājaṣekhara. 282.

312.

Bhuvaneṣvarīstotra, auctore Pṛithvīdhara, cum Padmanābhaddattae commentario. 173.

313.

Commentarius ad Prabodhachandrodayam, auctore Rudradeva. 288.

314.

- a.* Námalingánuśāsana, auctore Amarasinha. 418.
b. Nánártharatnamálá, auctore Īrugapa. 443.

315.

Muhúrtachintámaṇi, auctore Ráma. 789.

316–319.

Kathásaritságara, auctore Somadeva. 321–324.

320.

Praudhamanoramá, auctore Bhaṭṭoji. 358.

321.

Lit. Devan. Charta Europ. Foll. 20. Post annum 1821 exar.

† *Rasárṇava*, quo libro mulierum in operibus poetis depictarum genera varia, earundemque animi affectus describuntur. *Hind.*

322.

Hanúmatpaddhati. 163.

323.

- a.* Śaktisaṃgamatantrae pars. 158.
b. Śukasaptati. 331.

324.

Jnánabodhiní, libellus Śankarae tributus. 548.

325.

Mímánsátantravárttika, auctore Kumárilasvámin. 520.

326.

Commentarius ad Śiṣupálavadham, auctore Bharatasena. 198.

327.

Kathárṇava, auctore Śivadása. 328.

328.

a. Guṇaratnakośastotra, auctore Paráśarabhaṭṭa. 235.

b. Commentarius ad Vāsavadattám, auctore Jagadhara. 333.

c. Saundaryalaharí, auctore Śankara. 172.

329.

Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 144. Anno 1821 exar.

† *Bhaktamálá*, a *Nárāyaṇadása* composita, cum *Priyadásae* commentario. *Hind.*

330, 331.

Lit. Devan. Charta Ind. Vol. I. foll. 251. Vol. II. foll. 203. Intra annos 1802 et 1804 exar.

† *Rámacharitamánasa*, rerum a Ráma gestarum lacus, auctore *Tulasídása*. *Hind.*

332.

- a.* Kuvalayánanda, auctore Apyadíkshita. 505.
b. Kávyaprakáśyákárikávalí. 501.
c. Alankárakaustubha, auctore Karṇapúra. 492.

333.

- a.* Kávyádarśa, auctore Daṇḍin. 486.
b. Kávyálankáravṛtti, auctore Vámana. 487.

334.

Kalpadru, auctore Keśava. 433.

335.

Daśarúpaka, auctore Dhananjaya, cum Dhanikae commentario. 484.

336.

Kávyádarśa, auctore Daṇḍin, cum Harináthae commentario. 485.

337.

- a.* Gorakshaśataka, auctore Goraksha. 567.
b. Nárāyaṇagítá, auctore Nílakanṭha. 736.
c. Gítarovinda, auctore Jayadeva, cum Nárāyaṇae commentario. 222.
 † *d.* Foll. 49–86. *Rágamálá*, de modulis musicis liber, auctore *Hulása* páṭhaka. *Hind.*

338.

Abhijnánaśākuntala, auctore Kálidása. 251.

339.

Lit. Devan. Charta Europ. Foll. 40. Anno 1825 exar.

† *Kavipriyá*, liber rhetoricus, a *Keśavadása* anno 1602 compositus. *Hind.*

340.

a. Saṃgítaratnākara, auctore Śārṅgadeva. 474.

b. Rasataranginī, auctore Bhānudatta. 506.

341.

Kádambarī, auctore Vāṇa. 334.

342.

Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 150.

† *Bhaktamālā*, auctore *Nārāyaṇadása*. *Hind.*

343.

Vidagdhamādhava, auctore Rūpa, cum commentario. 305.

344.

Yayáticharita, auctore Rudradeva. 302.

345.

Vāmanavṛtitiṭikā, auctore Maheṣvara. 488.

346, 347.

Commentarius ad Naishadhīyacharita, auctore Nārāyaṇa. 204, 205.

348.

a. Śaṅkaravijaya, auctore Anantānandagiri. 624.

b. Saṃkṣhepaśaṅkarajaya, auctore Mādhava. 626.

349.

a. Prākṛitapāda, auctore Nārāyaṇa. 413.

b. Kāvyaśandrikā, auctore Kavichandra. 499.

c. Chhandomanjarī, auctore Gangādása. 468.

350.

Gaṇeṣapurāṇa. 134.

351.

Gaṇeṣapurāṇa. 133.

352.

Kúrmapurāṇa. 45.

353.

Narasinhapurāṇa. 139.

354.

Brahmapurāṇa. 64.

355.

Váyupurāṇa. 103.

356.

Brahmapurāṇa. 63.

357, 358.

Purāṇasarvasva, auctore Haláyudha. 143, 144.

359.

Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 115. Anno 1529 exar.

† *Śatapathabrāhmaṇae* (M. Ś.) liber tertius (adhvara). *Vaid.*

360.

Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 49. Anno 1812 exar.

† *Rigvedae* ogdoas octava, padapāṭha. *Vaid.*

361.

Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 80. Anno 1804 exar.

† *Taittirīyasamhitā*, padapāṭha. *Vaid.*

362.

Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 57. Anno 1501 exar.

† *Rigvedae* ogdoas secunda, padapāṭha. *Vaid.*

363.

Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 313.

† *Śatapathabrāhmaṇae* (M. Ś.) liber primus (anno 1653 exar.), octavus (anno 1702 exar.), nonus (anno 1636 exar.), omnes accentibus instructi. *Vaid.*

364.

Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 123. Anno 1598 exar.

† *Śatapathabrāhmaṇae* (M. Ś.) liber primus, cum accentibus. *Vaid.*

365.

Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 333.

† *Śatapathabrāhmaṇae* (M. Ś.) liber quartus, graha; duodecimus, madhyama; tertius decimus, aṣvamedha (anno 1635 exar.); *Bṛihadāraṇyakam*. Ultimo excepto, reliqui libri accentibus notati sunt. *Vaid.*

366.

Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 63.

† *Śatapathabrāhmaṇae* (M. Ś.) liber secundus, eka-pādikā. *Vaid.*

367, 368.

Lit. Devan. Charta Ind.

† *Vājasaneyisaṃhitā* (Kāṇvaśākhā), saṃhitāpāṭha.

Vol. I. foll. 145. libb. I–XX. Vol. II. foll. 121. libb. XXI–XL. Hoc volumen anno 1601 exaratum est. *Vaid.*

369.

Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 160.

† a. Foll. 1–87. *Śatapathabrāhmaṇae* (M. Ś.) liber undecimus (ashtādhyāyī), cum accentibus, anno 1589 exaratus. *Vaid.*

† b. Foll. 88–160. *Bṛihadāraṇyaka Upanishad* (K. Ś.), sine accentibus. *Vaid.*

370.

Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 56. Anno 1821 exar.

† *Preces Jainicae*. *Jain.*

371.

Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 48.

† a. Foll. 1–22. *Jīvavichāraprakaraṇavṛitti*, cōm-

mentarius ad *Jīvavichāra* librum, a *Śāntisūri* scriptum, auctore *Kshamākalyāṇa*, discipulo *Jinalābhasūris*, qui ipse *Jinabhaktisūris* discipulus fuit. Hic commentarius anno 1794 compositus, anno 1821 exaratus est. *Jain.*

† b. Foll. 23, 24. *Jīvavichāraprakaraṇa*, auctore *Śāntisūri*. *Jain.*

† c. Foll. 25–29. *Jinadharmā* libellus. *Jain.*

† d. Foll. 30–48. *Paryūshaṇāśhāhnikāyā vyākhyānam*, commentarius Hindustanicus ad *Paryūshaṇāśhāhnikā* tractatum. *Jain.*

372.

Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 474. Anno 1750 exar.

† *Sāmaveda*, *U'hagāna*. *Vaid.*

373.

Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 289. Anno 1759 a *Dhaneṣvara*, *Purushottamae* filio, exar.

† *Tāṇḍyabrāhmaṇa*, ad *Sāmavedam* pertinens. *Vaid.*

374.

Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 217.

a. Foll. 1–117. *Sāmaveda*, *U'hagāna*. Anno 1761 exar. *Vaid.*

b. Foll. 118–217. *Sāmaveda*, *Āraṇyakagāna*. *Vaid.*

375.

Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 104. Anno 1582 exar.

Hoc volumine tractatus cum *Sāmaveda* conjuncti (pariśiṣṭa, brāhmaṇa, sūtra) continentur. *Vaid.*

† a. Foll. 1–13. *Sāmavedae Anukramanī* (*Naigeyaśākhā*) in prapāṭhaka duos divisa (*Naigeyānām ārsheyam*, *Naigeyānām daivatam*). Cf. Wilson. 466.

† b. Foll. 14–19. *Panchavidhasūtra*. Incipit: प्रवोद्वी-यप्रतिहारोपद्रवनिधनानिभक्त्यस्तत्पांचविधं स्मृतं व्याख्यास्यामः। Pra-pāṭhaka duo.

† c. Foll. 20–32. *Kalpānupada*, duos prapāṭhaka continens.

† d. Foll. 33–35. *Saṃhitopanishada Brāhmaṇa*.

† e. Foll. 36–54. *Kshaudra*, in tres prapāṭhaka divisum. Incipit: ग्रामकामस्य कृमो ज्योतिष्टोमः.

† f. Fol. 55^a. *Avagrahaśakam*.

† g. Fol. 55^{ab}. *Ādhānavidhi*.

† h. Fol. 56. *Āvasathyādhāna*.

† i. Fol. 57^a. *Fragm. Anavagraha* (?).

† k. Fol. 57. *Sāmasaṃkhyā*.

† l. Foll. 58-67. *Amṛitāharāṇa*, vel *Sarpabala*, duos prapāṭhaka continens.

† m. Foll. 68-71. *Riktantravyākaraṇa*. Quinque prapāṭhaka.

† n. Foll. 72-77. *Stobhānusamhāra*. Duo prapāṭhaka.

† o. Foll. 78-85. *Gītakaṇḍikā*.

† p. Foll. 86-88. α. *Praṇata*, bis. β. *Srāvāṇavidhi*. γ. *Mahānāmni*.

† q. Foll. 89-104. *Naigeyārchikānukrama*, libellus ab *Ananta*, Bhimae filio, compositus, et in tres prapāṭhaka divisus. Auctor, in vatum et numinum enumeratione tractatum sub litera a. notatum secutus, de metris caput unum addidit. In prooemio haec leguntur:

मादानंदे भ्यंतरश्च सौराष्ट्रः कौचुमः सुधीः ।

भीमस्तस्यात्मजो नतस्तेनानुक्रमैतो ह्ययं ॥३॥

376.

Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 182.

† a. Foll. 1-43. *Sāmavedasamhitā*, samhitāpāṭha, pars prior. Haec pars anno 1654 ab Harihara, Govardhanae filio (Viśālanagarajñātīya), in usum Viśvanātha, Someṣvara, Śukadeva filiorum, Ratneṣvara et Rāmadeva nepotum, exarata est. *Vaid.*

† b. Foll. 44-174. *Sāmavedasamhitā*, pars altera, anno 1760 a Dhaneṣvara-Purushottama (Gamoḍhajñātīya) exarata. *Vaid.*

† c. Foll. 175-182. Pars *Sāmavedae*, *Āraṇyaka* et *Mahānāmnyāḥ* appellata, samhitāpāṭha. *Vaid.*

377.

Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 158.

† a. Foll. 1-133. *Sāmaveda*, Uttarārchika, samhitāpāṭha. Anno 1630 exar. *Vaid.*

† b. Foll. 134-151. *Stobhaprakṛiti*, duo prapāṭhaka, padapāṭha. *Vaid.*

† c. Foll. 152-158. *Āraṇyaka*, samhitāpāṭha. *Vaid.*

378.

Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 167.

† a. Foll. 1-86. *Sāmaveda*, Uhyagāna. Anno 1651 a Gadādhara, Rāvalaparamānandae filio, exar. *Vaid.*

† b. Foll. 87-167. *Sāmaveda*, *Āraṇyakagāna*. *Vaid.*

379.

Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 84.

a. Foll. 1-74. *Sarvānukramaṇivṛitti*, commentarius ad Kātyāyanāe Sarvanukramaṇīm (RV.), auctore *Shad-*

guruṣishya. Annus, quo liber compositus est, hoc disticho significatur :

खगोत्यान्नेषुमायेति कल्पहोगणने सति ।

सर्वानुक्रमणीवृत्तिर्जाता वेदाथैदीपिका ॥

Haec pars anno 1600 a Vyāsapurushottama, Vyāsaharināthae filio (विशालनगरज्ञातीय) exarata est. *Vaid.*

b. Foll. 75-84. *Nighaṇṭu*, vocabulorum Vedicorum index. *Vaid.*

380.

Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 261. Anno 1761-62 a Dhaneṣvara, Purushottamae filio, exar.

† a. Foll. 1-253. *Sāmaveda*, padapāṭha. *Vaid.*

† b. Foll. 254-265. *Āraṇyaka*, padapāṭha. *Vaid.*

381.

Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 98. Anno 1667 exar.

† *Śatapathabrāhmaṇae* (M. Ś.) liber nonus (samchiti), cum accentibus. *Vaid.*

382.

Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 76. Anno 1761 a Dhaneṣvara-Purushottama exar.

† a. Foll. 1-46. *Karmapradīpa*, in tres prapāṭhaka divisum, ad Gobhilasūtra additamentum. Incipit: चतुर्वेदसाधारणकर्मप्रदीप लिखिते । अथातो गोभिलोक्तानामन्येषां चैव कर्मणां । अस्म्यष्टानां विधिं सम्यग्दर्शयिष्ये प्रदीपवत् ॥१॥ *Vaid.*

† b. Foll. 47-76. *Sāmavidhāna*, *Sāmavedae* Brāhmaṇa, in tres prapāṭhaka divisum. *Vaid.*

383.

Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 331. Anno 1632 exar.

† *Śatapathabrāhmaṇae* (M. Ś.) liber tertius (adhvara), cum accentibus. *Vaid.*

384.

Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 188. Anno 1479 a rāü-Achyuta, rāü-Govindae filio, exar.

† Commentarius ad *Lātyāyanasūtra*, auctore *Agnisvāmin*. Foll. 9-16 desiderantur. Incipit in media kaṇḍikā prima libri tertii. *Vaid.*

385.

Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 165.

† a. Foll. 1-26. *Baudhāyanadanaśapūrṇamāsaprāya-*
schitti. Anno 1771 exar. *Vaid.*

† *b.* Foll. 27–113. *Lātyāyanasūtra*. Anno 1625 exar. *Vaid.*

† *c.* Foll. 114–165. *Pushpasūtra*. Folia 9–3 desiderantur. Anno 1625 exar. *Vaid.*

386.

Kuṇḍamaṇḍapasiddhi, auctore Viṭṭhaladīkshita. 798.

387.

Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 258. Anno 1761 a Dhaneṣvara, Purushottamae filio, exar.

† *Sāmaveda*, Veyagāna. *Vaid.*

388.

Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 132.

† *a.* Foll. 1–62. *Kaushītakibrāhmaṇa*. Lectiones quindecim priores. Anno 1454 a Viṣvarūpa, Somanāthae filio, exar. *Vaid.*

† *b.* Foll. 63–88. *Drāhyāyanasūtrae* fragmentum, cum commentario a *Dhanwin* composito. *Vaid.*

† *c.* Foll. 89–132. *Snānadīpikā*, commentarius ad *Kātyāyanasūtra*, auctore ṣaiva-*Gopinātha* (agnihotrin), ṣaiva-Mādhavae (agnihotrin) filio. Anno 1795 exar. *Vaid.*

389.

Panchapādikāvivarāṇa, auctore Prakāśātman. 538.

390.

Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 75.

† *a.* Foll. 1–31. *Gotamaṇḍichhā*, libellus Prācritice scriptus, cum commentario Sanscritico, a *Mativardhana* (?) anno 1682 composito. Anno 1701 exar. *Jain.*

† *b.* Foll. 32–41. *Navatattva*, cum commentario Sanscritico, auctore *Sādhuratnasūri*. *Jain.*

† *c.* Foll. 42–60. *Navatattvabālāvabodha*, commentarius ad *Navatattvam*, auctore *Somasundara* (Tapāga-chhanāyaka). *Jain.*

† *d.* Foll. 61–64. *Navatattvae* textus, anno 1652 exaratus. *Jain.*

† *e.* Foll. 65–69. *Śrāvakavṛata*. *Jain.*

† *f.* Foll. 70–72. *Karmagranthiprathamavichāra*, libellus Hinduice scriptus, in Pārṣvanāthae laudem compositus. *Jain.*

† *g.* *Kriyāsthānakavichāra*, libellus dialecto Prācritica scriptus. *Jain.*

391.

Rājatarangiṇī, auctore Jonarāja. 315.

392.

Dhātupāṭha Pāṇinīya. 373.

393.

a. α. Rājatarangiṇī, auctore Kalhaṇa. *β.* Rājāvalīpātākā, auctore Prājyabhaṭṭa. 316.

b. Ṣabdabhedaparakāṣa, auctore Maheṣvara. 430.

c. Dvirūpakosha. 450.

d. Ekāksharakosha, auctore Purushottama. 432.

e. Nānārthadhvanimanjarī. 446.

f. Dvirūpakosha. 448.

394.

Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 67.

† *a.* Foll. 1–61. Commentarius ad *Pratihārasūtra* praecepta (SV.), *Kātyāyanasūtrae* tributa, auctore *Varadarāja*, Vāmanāchāryae filio, Anantanārāyanas nepote. Auctor Mādhavāchārya recentior est, quem in fine libri, in quindecim khaṇḍa divisi, nominatim laudat: *Upagranthasya* vṛittis tu *Mādhavāchāryeṇa* yā kṛitā, etc. Idem *Ārsheyakalpae* commentarium se scripsisse profitetur, de quo vide infra Wilson. 509. *Vaid.*

b. Foll. 62–67. Saura. 726.

395.

Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 60. A Mahādeva anno 1727 exar.

† *Sāmaveda*, Āraṇyakagāna, padapāṭha. *Vaid.*

396, 397.

Lit. Devan. Charta Ind. Vol. I. foll. 241. Vol. II. foll. 283. Anno 1747 a Śivadatta, Sadāṣivae filio, in Thakkuranandarāmae usum exar.

† *Tāndyabrāhmaṇa*, ad Sāmavedam pertinens, cum *Sāyaṇas* commentario, Sāmavedārthaparakāṣa appellato. Incipit a lectione undecima. *Vaid.*

398.

Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 90.

† *a.* Foll. 1–41. *Drāhyāyanasūtra*, cum commentario a *Rudraskanda* scripto, *Audgātrasārasaṅgraha* appellato. Hunc commentarium supplementum esse ad interpretationem a Makhasvamin compositam, Rudra-

skanda epilogō declarat. Desinit in khaṇḍa primo paṭalae septimi.

Haec pars anno 1653 ab Harihara (dīkshita^o), Govardhanae filio, Venīdāsae nepote (Viśālanagarajñātīya) in usum Vīreṣvara, Viṣvanāthae, Someṣvara, Śukadevae filiorum exarata est. *Vaid.*

† *b.* Foll. 42–90. *Navakaṇḍikābhāṣyam*, commentarius ad Kātyāyanae Śrāddhasūtra, auctore Nīlāsura, Saṃkarshaṇae (?) filio. *Vaid.*

399, 400.

Lit. Pers. Charta Ind. Vol. I. foll. 397. Vol. II. foll. 592.

† *Upanishad* tractatum versio Persica. *Vaid.*

401.

Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 191.

† *a.* Foll. 1–11. Commentarius ad Kena Upanishad, Śaṅkarāchāryae tributus. In fine haec leguntur: तलव-कारोपनिषद्बुद्धगणे वाक्यविवरणं । Ab editione Calc. hic commentarius omnino differt. *Vaid.*

† *b.* Foll. 12–130. *Śaṅkarāchāryae* ad Chhāndogya Upanishad commentarius. *Vaid.*

† *c.* Foll. 131–191. *Viṣveṣvaratīrthae* ad Ānanda-tīrthae commentarium, Śaṅkarāchāryae Aitareyopani-shadbhāṣyam illustrantem, glossa. *Vaid.*

402.

Nyāyasiddhāntamuktāvalīdīpikā, auctore Mahādeva. 580.

403.

Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 50.

† *Audgātrasārasaṃgraha*, Rudraskandae ad Drāhyā-yaṇasūtra commentarius. Desinit in sexto paṭala. *Vaid.*

404.

Abhidhānachintāmaṇi, auctore Hemachandra. 422.

405.

Mānasāyanaprasādanī ṭīkā. 615.

406.

Alankārasarvasva, et Alankāravimarśiṇī. 495.

407.

Gautamae Nyāyasūtra, cum Viṣvanāthae commentario. 576.

408.

a. Nāmalingānuṣāsana, auctore Amarasinha. 419.

b. Śivakoṣha, auctore Śivadatta. 452.

409.

a. Bhūriprayoga, auctore Padmanābhaddatta. 435.

b. Śabdāmālā, auctore Rāmeṣvara. 438.

410.

a. Unādīkoṣha, auctore Rāmaṣarman, cum Rāma-tarkavāgīṣae commentario. 399.

b. Śabdachandrikā, auctore Chakrapāṇidatta. 453.

411.

Alankārakaustubha, auctore Kaṇṇapūra. 494.

412, 413.

Amarakoṣha, cum Bhānujīdīkshitae commentario. 415, 416.

414.

a. Bhūriprayoga, auctore Padmanābhaddatta. 436.

b. Śabdaratnāvalī, auctore Mathureṣa. 440.

c. Śabdāmālā, auctore Rāmeṣvara. 437.

415.

a. Viṣvaparakāṣa, auctore Maheṣvara. 428.

b. Nānārtharatnamālā, auctore Īrugapa. 442.

c. Abhidhānaratnamālā, auctore Halāyudha. 421.

416.

Anekārthasaṃgraha, glossarium homonymicum. 454.

417.

Nānārtharatnamālā, auctore Īrugapa. 441.

418.

Nyāyasiddhāntamālā, auctore Jayarāma. 582.

419.

Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 159.

† *Dhātupāṭha*, radices Sanscriticae secundum literas finales dispositae, cum versione Hindustanica, a *Lāla-kavi* facta. *Hind.*

420.

Lit. Devan. Charta Europ. Foll. 24. Post annum 1822 exar.

† *Satsaī*, carmen Hinduicum, disticha 706 continens, a *Vihārīdāsae* opere diversum. *Hind.*

421.

Lit. Devan. Charta Europ. Foll. 93. Post annum 1809 exar.

† *Bhaktamālā*, auctore *Nārāyaṇadāsa*, cum *Priyadāsae* commentario. *Hind.*

422^a, 422^b.

Lit. Pers. Charta Ind. Vol. I. foll. 110. Vol. II. foll. 352.

† *Mahābhārata* Persice.

423.

Anandakanda. 759.

424.

Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 56.

Benares urbs topographice descripta. *Hind.*

425.

Rekhāgaṇita, auctore *Jagannātha*. 797.

426.

a. Vākyasudhā, auctore *Ṣankara*. 551.

b. Fragmentum commentarii ad Bādarāyaṇasūtra. 539.

c, d. Disticha nonnulla. 737.

e. Devīsūkta, Rātrīsūkta, Lakshmīsūkta. 725.

f. Fragmentum commentarii ad Sāṅkhyasūtra. 574.

g. Gītagirīṣa, auctore *Rāma*. 234.

h. Śakunyupākhyāna, Śakatāropākhyāna. 341.

i. Paramārae stemma. 317.

† *k. Foll. 70–72. Pushpasūtrae* initium, quo lacuna in cod. 385 suppletur.

l. Praudhamanoramā, auctore *Bhaṭṭoji*. 357.

427.

Mīnarājajātaka, auctore *Yavaneṣvara*. 781.

428.

Tājakasārasudhānidhi, auctore *Nārāyaṇa*. 784.

429–432.

Lit. Devan. Charta Ind. Volumina quatuor, anno 1798, 1799 exar.

† *Ṛigveda*, saṃhitāpāṭha, aṣṭaka I–VIII, adpictis accentibus. *Vaid.*

433, 434.

Lit. Devan. Charta Ind. Anno 1813, 1814 exar.

† Vol. I. foll. 185. *Ṛigveda*, saṃhitāpāṭha, aṣṭaka I. II, sine accentibus. *Vaid.*

† Vol. II. foll. 210. *Ṛigveda*, saṃhitāpāṭha, aṣṭaka IV. VI, sine accentibus. *Vaid.*

435–438.

Lit. Devan. Charta Ind. Anno 1814 exar.

† *Ṛigveda*, saṃhitāpāṭhā, aṣṭaka I–VIII, sine accentibus. *Vaid.*

439–442.

Lit. Devan. Charta Ind. Anno 1655 a *Dakṣiṇāmūrti*, *Aruṇāchalasthalae* degente, in usum *Kṛiṣṇabhāṭṭae* exar.

† *Ṛigveda*, padapāṭha, aṣṭaka I–VIII. Accentus adpicti sunt. *Vaid.*

443.

Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 74.

† *Ṛigveda*, saṃhitāpāṭha, aṣṭaka I, sine accentibus. *Vaid.*

444.

Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 73.

† *Ṛigveda*, saṃhitāpāṭha, aṣṭaka III, accentibus notatum. *Vaid.*

445.

Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 97.

† *Ṛigveda*, saṃhitāpāṭha, aṣṭaka VIII, accentibus instructum. *Vaid.*

446.

Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 130.

+ *Aitareyabrāhmaṇa*, ad R̥gvedam pertinens. Panchikā 3, 5, 6, 8. *Vaid.*

447, 448.

Lit. Devan. Charta Ind. Vol. I. foll. 137. Vol. II. foll. 130. Anno 1814 exar.

+ *Aitareyabrāhmaṇa*. Panchikā 1-8. *Vaid.*

449.

Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 1-119.

+ *a.* Foll. 1-54. *R̥gvidhāna*, de R̥gvedae versibus ad varias superstitiones applicandis tractatus. Anno 1707 Māndhātāpurae exar. *Vaid.*

+ *b.* Foll. 55-119. Bhedadhikkārasatkriyā, auctore Nārāyaṇāśrama. 556.

450.

Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 192.

+ *a.* Foll. 1-93. *Hautrasūtra*, Kātyāyanāe auctori tributa, in quinque lectiones divisa. *Vaid.*

+ *b.* Foll. 94-107. *Darṣapaurṇamāsyahautraprayoga*. *Vaid.*

+ *c.* Foll. 108-119. *Nirūdhapaṣuprayoga*. Incipit: निरुद्धपशुबन्धे प्रयत्नप्रयोगे नानुश्रद्धं ।

+ *d.* Foll. 120-192. Commentarius Yājñikadevae, Prajāpatī filii, ad vicesimum et vicesimum primum librum *Śrautasūtra* aphorismorum, a Kātyāyana scriptorum.

Haec pars Benaris anno 1596 a Ravijī, Raghunāthae filio, in usum Ratneṣvarae exarata est. *Vaid.*

451.

Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 187.

+ *a.* Foll. 1-7. *Samhitopanishada Brāhmaṇa*, ad Sāmavedam pertinens. *Vaid.*

+ *b.* Foll. 8-12. *Devatādhyāya*, Sāmavedae Brāhmaṇa. *Vaid.*

+ *c.* Foll. 13-16. *Vanṣabrāhmaṇa*, ad Sāmavedam pertinens. *Vaid.*

+ *d.* Foll. 17-66. *Shadvinṣabrāhmaṇa*, ad Sāmavedam pertinens. *Vaid.*

+ *e.* Foll. 67-86. *Ārsheyabrāhmaṇa*, ad Sāmavedam pertinens. *Vaid.*

Hi quinque libri anno 1723 exarati sunt.

+ *f.* Foll. 87-156. *Śāṅkhāyanabrāhmaṇa*, adhyāya 1-15. Anno 1724 exar. *Vaid.*

+ *g.* Foll. 157-185^b. *Grihyasūtra*, auctore Pāra-skara, ad Vājasaneyisamhitām (M. Ś.) pertinens.

+ *h.* Foll. 185^b-187. *Vedavratānām vidhiḥ*, et *Dharmajñānāsā*, duo e duodeviginti pariśiṣṭis, Kātyāyanāe tributis.

Libri *g.* et *h.* anno 1499 in urbe Vṛiddhanagara a Mahamrāṇāka exarati sunt. *Vaid.*

452.

Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 112. Anno 1554 a Prabhākarāe filio exar.

+ *Śatapathabrāhmaṇae* (M. Ś.) liber quintus (sava), cum accentibus. *Vaid.*

453.

Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 81. Anno 1752 exar.

+ *Śatapathabrāhmaṇae* (M. Ś.) liber tertius decimus (aśvamedha), accentibus notatus. *Vaid.*

454.

Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 162. Anno 1501 (S. 1557, nam Weberi '1610' falsum est) exar.

+ *Śatapathabrāhmaṇae* (M. Ś.) liber sextus (ukhā-sambharaṇa), adpictis accentibus. *Vaid.*

455.

Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 71. Anno 1796 a Vaijanāthabhaṭṭa, Kāśināthabhaṭṭae (Bāpayopanāmaka) filio, exar.

+ *R̥gveda*, samhitāpāṭha, ogdoas secunda. *Vaid.*

456.

Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 31. Anno 1780 exar.

+ *Danḍaka* libellus, quo Vājasaneyisamhitae versus ad usum sacrificalem quendam excerpta et in capita nonnulla distributa sunt. Subscriptiones hae inveniuntur: samīdhahoma fol. 7^b, navagrahasthāpana fol. 8^b, devatāsthāpana fol. 10^b, adhidevatāsthāpana fol. 11^b, pratyādhidevatāsthānam fol. 12^b, etc.

457.

Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 210. Anno 1632 ab Audāgopāla exar.

+ *Śatapathabrāhmaṇae* (M. Ś.) liber sextus (ukhā-sambharaṇa), cum accentibus. *Vaid.*

458.

Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 110.

† *Panchástikáyasaṃgrahasūtra*, liber Jainicus, a *Kundakundāchārya* Prácritice scriptus, cum interpretatione Sanscritica. *Jain*.

459.

Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 270.

† *a*. Foll. 1–259. *Seváśakhíváṇi*, liber religiosus, Hinduice scriptus. *Hind*.

† *b*. Foll. 260–270. *Singárasiromaṇi*, i. e. *Śringára-siromaṇi*, libellus. *Hind*.

460.

Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 179.

† *Śrautapaddhati*, qui liber ad *Sámavedam* pertinere videtur. Incipit :

विष्णुराजं नमस्कृत्य देवीं सरस्वतीं तथा ।

शिष्याणामुपकाराय लिख्यते आद्वयपद्धतिः ॥

कृताधानस्य प्रथमपौर्णमास्यां मातृपूजापूर्वकमाभ्युदयिकं आह्नं ॥ *Vaid*.

461.

Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 99. Anno 1599 a Siva, Vāsudevae filio, exar.

† *Satapathabrāhmaṇae* (M. Ś.) liber decimus (agni-rahasya), cum accentibus. *Vaid*.

462.

Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 115. Anno 1505 a Maham-Haridása (Vaṇathalagrāmavástavya) exar.

† *Satapathabrāhmaṇae* (M. Ś.) liber septimus, cum accentibus. *Vaid*.

463.

Abhidhánachintámaṇi, auctore Hemachandra. 425.

464.

Anangaranga, auctore Kalyāṇamalla. 519.

465.

Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 83.

† *a*. Foll. 1–31. *Gobhilaḥ Grihyasūtra*, prapáthaka 2–4. *Vaid*.

† *b*. Foll. 32–39. *Ejusdem libri prapáthaka primus. Vaid*.

† *c*. Foll. 40–83. Anno 1603 a Paramánanda exar. *Karmapradīpa* liber, ad Gobhilasūtra additamentum. *Vaid*.

466.

Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 54.

† Viginti *Sámavedapariśishṭa*. *Vaid*.

a. Foll. 1–7^a. *Sámagánám chhandah*. In fine haec leguntur :

ब्राह्मणाज्ञां दिनश्चैव पिंगलाच्च महात्मनः ।

निदानादुक्थशास्त्राच्च छंदसां ज्ञानमुद्धतं ॥

b. Foll. 7^b–9^a. *Kratuṣaṃgrahapariśishṭa*. Incipit :

अथाग्निष्टोमसंस्थेन ज्योतिष्टोमेन यो यजेत् ।

स पूर्वमृत्विजो बृत्वा देवभूमिविनिश्चये ॥

c. Foll. 9^a–11^a. *Viniyogasamgraha*.

d. Foll. 11^a–13^a. *Somotpatti*.

e. Foll. 13^a–25^a. *Naigeyánám rikshv ársham*, fol. 25^a; fol. 34^a. *Naigeyánám rikshu daivatam*, quod utrumque Anukramaṇi loco inservit.

f. Foll. 34^a–35^b. *Vrishotsargapariśishṭa*.

g. Foll. 35^b–36^a. *Upachárapariśishṭa*.

h. Foll. 36^a–37^a. *Snánavidhi*.

i. Foll. 37^a–38^a. *Praushṭhapada*.

k. Foll. 38^b–46^a. *Śrautapráyaścittapariśishṭa*.

l. Foll. 46^a–47^b. *Śrautahomapariśishṭa*.

m. Foll. 47^b–48^b. *Pakshahomasamasyavidhāna*.

n. Foll. 48^b–49^a. *Aupavasathika*.

o. Foll. 49^a–50^a. *Smártahomapariśishṭa*.

p. Foll. 50^a–50^b. *Homadravyaparimāṇapariśishṭa*.

Finis deest.

q. Foll. 50^b–51^b. *Smártahomapariśishṭa*.

r. Foll. 51^b–52^a. *Pravásapariśishṭa*.

s. Foll. 52^a–52^b. *Annaprášana*.

t. Foll. 52^b–53^b. *Ádhánakáriká*.

u. Fol. 54^a. *Ádhánavidhipariśishṭa*.

467.

Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 333. Anno 1659 ab Anantakrishṇa exar.

† *a*. Foll. 1–205. *Látyáyanasūtra*, prapáthaka 1–10. *Vaid*.

† *b*. Foll. 206–333. *Pushpasūtra*, prapáthaka 1–10. *Vaid*.

468.

Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 51.

† *a*. Foll. 1–36. *Pávamána*, in lectiones quatuor

divisum, quibus R̥igvedae hymni IX, 1-67, incluso khila, continentur. *Vaid.*

† *b.* Foll. 37-51. *Mantrapraśnakāṇḍe prathamah praśnah*, sectiones duodeviginti continens. *Vaid.*

469.

Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 75.

† *Gauḍapādabhāṣyaṭīkā*, commentarius ad explicationem a Śankarāchārya ad Māṇḍūkyopanishad et Gauḍapādakārikā scriptam, auctore Ānandajñāna. *Vaid.*

470.

Panchadaśīsamāsa. 543.

471.

Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 246.

† *a.* Foll. 1-43. *Āśvalāyana-Grihyasūtra*. Anno 1783 exar. *Vaid.*

† *b.* Foll. 44-136. *Āśvalāyana-Śrautasūtra*. Adhyāya 1-6. Anno 1821 exar. *Vaid.*

† *c.* Foll. 137-246. *Somaprayeroga*. Incipit: अथ सोमप्रयोगो लिख्यते । तदर्थं प्रायश्चित्तपञ्चः ॥ प्रागेवोक्तः । अथ सोमे चृत्विग्ब्रह्मणादिप्रयोगो वक्ष्यते ॥ *Vaid.*

472.

Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 223. Anno 1807 exar.

† *Āśvalāyana-Śrautasūtra*. *Vaid.*

473.

Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 88.

† *a.* Foll. 1-37. *Maunamantrāvbodha*, liber a *Sundaraśukla* scriptus, lectiones quatuor continens. Incipit: [अथा] तो मौनहस्तसंज्ञायजुर्वैजसनेयमाध्वंदिनसंहितामंत्रायामवबोधं सुंदरशुक्लो ब्रवीति ॥ Anno 1395 exar. *Vaid.*

† *b.* Foll. 38-88. *Āitareyabrāhmaṇa*, panchamapan-chikā. Anno 1564 a Raghunāthabhaṭṭa, Viṭṭhalabhaṭṭae filio, exar. *Vaid.*

474.

Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 180. Anno 1781 a Śankarajīka, Śyāmadevae filio, exar.

† *Yāskae Nirukta*, libb. 7-14. *Vaid.*

475.

Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 150. Anno 1387 in urbe Nandapadra (Durgasinhavijayarājye) a Rāma, Kalhaṇae filio, exar.

† Commentarius ad *Yāskae Nirukta* libros 6-12, a *Durga* scriptus. *Vaid.*

476.

Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 54.

† *a.* Foll. 1-49. *Pāraskaragrihyapaddhati*, expositio rituum domesticorum a Pāraskara traditorum, auctore *Vāsudeva* (Dīkshita°). Anno 1582 exar. *Vaid.*

† *b.* Foll. 50-54. *Yajurveda-Śrāddha*, preces et ritus in parentalibus adhibendi, secundum Yajurvedae scholam. Anno 1742 exar. *Vaid.*

477.

Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 48.

† *Keneshitavākyabhāṣyaṭippaṇa*, commentarius auctoris anonymi ad Śankarae *Kenopanishad* tractatus interpretationem. *Vaid.*

478.

Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 116.

† *a.* Foll. 1-37. *Aṣṭakāpūrvakaṃ Śrāddham*, preces et ceremoniae in parentalibus adhibendae. *Vaid.*

† *b.* Foll. 38-42. *Tripurīprakaraṇa*, Śankarae tributum. 549.

† *c.* Foll. 43-116. *Tribhāṣhyaratna*, commentarius ad Taittirīyaprātiśākhya. *Vaid.*

479.

Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 39.

† *Vṛihannārāyaṇa Upanishad*. *Vaid.*

480.

Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 105.

† *Chhāndogya Upanishad*. *Vaid.*

481.

a. *Yogasārasaṃgraha*, auctore Vijnāna. 562.

b. *Videhamuktyādikathana*. 568.

482.

Haṭhapradīpikā, auctore Ātmārāma. 566.

483.

Vasishṭhasamhitā. 565.

484.

Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 64.

† a. Foll. 1–3. *Iṣopanishad*. Vaid.

† b. Foll. 4–7. *Kenopanishad*. Vaid.

† c. Foll. 8–22. *Māṇḍūkyaopaniṣad*, cum *Rāghavendrae* commentario. Vaid.

† d. Foll. 23–28. *Iṣopanishad*, cum *Rāghavendrae* commentario. Vaid.

† e. Foll. 29–33. Commentarius a *Vyāsatīrtha*, *Jatīrtha* discipulo, ad *Anandatīrtha* *Kāthopanishadbhāshyaṭīkā* scriptus. Anno 1745 exar. Vaid.

† f. Foll. 34–64. *Kāthavallī Upanishad*, cum *Rāghavendrae* commentario. Vaid.

485.

Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 25.

† *Ṣatapathabrāhmaṇae* (M.Ś.) libri quarti decimi *adhyāya* sextus, accentibus notatus. Vaid.

486.

a. *Chāṇḍikāmāhātmya*. 98.

b. *Śrāddha*. 711.

487.

Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 53.

a. Foll. 1–22. *Vṛindāvanaśata*, et *Priyājīkī Nāmāvalī*, duo carmina Hinduica. Hind.

b. Foll. 23–53. *Angarejachandrikā*, auctore *Vināyaka* *kabhaṭṭa*. 249.

488.

Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 103. Anno 1768 a *Dhaneṣvara*, *Purushottamae* filio, exar.

† *Nirukta*, auctore *Yāska*. Vaid.

489.

Gayāmāhātmya. 117.

490.

Nandīśvarapurāṇa. 137.

491.

Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 130. Anno 1715 a *Ratnadeva*, *Hariharae* filio, exar.

† *Yāskae Nirukta*. Vaid.

492.

a. *Ratnāvalī*, auctore *Harshadeva*. 304.

b. *Abhirāmamaninātaka*, auctore *Sundara*. 270.

c. *Dhananjayavijaya*, auctore *Kāchana*. 279.

493.

a. *Rasamanjarī*, auctore *Bhānudatta*. 507.

b. *Rasamanjarīprakāśa*, auctore *Nāgeṣa*. 508.

c. *Anandalaharīstotra*, *Ṣankarae* tributum. 226.

d. *Durjanamukhachapetīkā*, auctore *Rāmāśrama*. 93.

e. *Padavākya* *ratnākara*, auctore *Gokulanātha*. 619.

f. *Avatāravādāvalī*, auctore *Purushottama*. 94.

g. *Ṣankarachetovilāsa*, auctore *Ṣankara*. 214.

494, 495.

Mallinātha ad *Ṣiṣupālavadham* commentarius. 196, 197.

496.

Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 84.

† a. Foll. 1–45. *Rasikapriyā*, liber rhetoricus a *Keṣavadāsa* compositus. Hind.

† b. Foll. 46–84. *Sundaraśringāra*, quo libro, a *Sundara-mahākavirāja* scripto, mulierum genera varia, in poematis repraesentata, earumque animi affectiones definiuntur. Additum est ejusdem poetae carmen *Dvādaśa-māsavarṇana*, duodecim mensium celebratio. Hind.

497.

Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 70. Anno 1783 exar.

† *Rāgamālā*, de modulis musicis liber, auctore *Svāmī-kārttika*. Hind.

498.

Naishadhīyacharita, auctore *Harsha*. 200.

499, 500.

Lit. Devan. Charta Europ. Vol. I. foll. 225. Vol. II. foll. 188. Post annum 1828 exar.

† *Atharvaveda*, samhitāpāṭha, sine accentibus. Vaid.

501.

- a. Khaṇḍanakhāṇḍakhādyā, auctore Harsha. 620.
b. Kāśīkhaṇḍa, carmen Bengalicum, in laudem Vārāṇasīae urbis a Jayanārāyaṇa scriptum. Beng.

502.

- Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 75.
† a. Foll. 1–23. Vedāṅga: Śikṣhā, Jyotiṣha, Chhandas (Paingalābhīdhāna), Nighaṇṭu. Anno 1639 exar. Vaid.
† b. Foll. 24–46. Nighaṇṭu, vocum Vedicarum collectio. Benaris a Viśrama, Bhaṭṭanārāyaṇae filio, exar. Vaid.
† c. Foll. 47–75. Rīgvedānukramanīkā, index Vedicus, Kātyāyanae tributus. Anno 1640 a Trilochana exar. Vaid.

503.

- Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 70. Anno 1793 exar.
† Eadem opera: Śikṣhā, Jyotiṣha, Chhandas, Nighaṇṭu, Anukramanīkā. Vaid.

504.

- Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 74.
† a. Foll. 1–34. Śaḍvīṇṣabrahmaṇa, ad Sāmavedam pertinens. Anno 1741 exar.
† b. Foll. 35–43. Sāmāntara, tredecim prapāthaka continens. Incipit: स्वरौऽनन्तः । नीचांतानां । उपांतं । उपांत्ये । त्रिषु । आदिः । उपांतं च । द्वितीयं । अंतश्च । उपांत्ये ॥ १ ॥ Anno 1604 a Raghunātha, Pītāmbarae filio, exar.
† c. Foll. 44–62. Gṛihyasamgraha, libellus ritualis, ad Gobhilaie Gṛihyasūtra supplementum, Gobhilaie filio auctori tributum. In fine haec: इति गृह्यसंग्रहं नाम परिशिष्टं समाप्तं । Vaid.
† d. Foll. 63–74. Taittirīya-Prātiśākhyaśūtra. Foll. १–५ desiderantur. Cf. Wilson. 478. Vaid.

505.

- Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 180. Anno 1566 ab Anantaka (Mājalapuravāstavya), Gopālae filio, Rāmae nepote, exar.
† Panchasvastyaṇa, liber accentibus insolitis notatus, argumento Brāhmaṇae similis. Desinit in undecimo prapāthaka kāṇḍae primi. Vaid.

506.

- Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 134. Anno 1752 exar.
† Pauṇḍarīkapaddhati, liber preces in Pauṇḍarīkāyāga adhibitas continens. Vaid.

507.

- Padārthadharmasamgraha. 583.

508.

- Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 241.
† a. Foll. 1–186. Kātyāyanasūtrapaddhati. Fol. १ desideratur. In fine hoc distichon exstat: विद्वज्जनविनोदाय कातीयसूत्रमध्यतः । शिष्याणामुपकाराय लिखिता पद्धतिर्नया ॥ Anno 1653 exar. Vaid.
† b. Foll. 187–241. Liber quintus decimus commentarii a Yājñikadeva ad Kātyāyanae Śrautasūtra compositi. Anno 1586 exar. Vaid.

509.

- Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 178. Anno 1602 exar.
† Commentarius a Varadarāja, Vāmanāchāryae filio (e Kauṣika gente oriundo), ad Maṣakae Kalpasūtra compositus. In fine haec: इति कल्पव्याख्यायां सत्तेषु प्रथमोऽध्याय आदितो नवमः ॥ Vaid.

510.

- Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 151.
† A. Foll. 1–38. Paṛiśiṣṭa appellati tractatus, Kātyāyanae tributus. Vaid.
a. Foll. 1–2^b. Yūpalakṣhaṇam. Incipit:
अष्टादश परिशिष्टानि तदादौ यूपलक्षणं ।
चातुर्वर्त्यं प्रवक्ष्यामि वृक्षाणां पशुभिः सह ।
वृक्षाश्छेदेन विज्ञेया वर्णेन पशवस्तथा ॥ १ ॥
श्वेतस्तु ब्राह्मणो ज्ञेयः पीतकः क्षत्रियः स्मृतः ।
वैश्यस्तु धूम्रवर्णः स्यात्कृष्णं शूद्रं विनिर्दिशेत् ॥ २ ॥
ब्राह्मणे ब्राह्मणो यूपः क्षत्रिये क्षत्रियो भवेत् ।
वैश्ये तु वैश्ययूपः स्यात्कृष्णं शूद्रं तु वर्जयेत् ॥ ३ ॥
निंदाप्रशंसे वक्ष्यामः कात्यायनमताक्षया ।
यूपस्य सचचालस्य अर्धयुः कारयेत्तदा ॥ ४ ॥
b. Foll. 2^b–3^b. Chhāgalakṣhaṇam.
c. Foll. 3^b–4^b. Pratijñāpaṛiśiṣṭa. Incipit: अथातो गोमन्त्रणपृच्छायां का प्रकृतिर्ब्राह्मणस्य.

d. Foll. 5^a–18^b. *Pravarādhyāya*. In fine haec: Iti pravarādhyāyasamjnakam ekādaśamam pariśiṣṭam samāptam.

e. Foll. 18^b–19^b. *Ukthaśāstram* dvādaśamam pariśiṣṭam.

f. Foll. 19^b–23^a. *Kratuśamkhyā*–samjnam trayodaśamam pariśiṣṭam.

g. Foll. 23^a–38^b. *Nigamapariśiṣṭam* chaturdaśamam.

Haec folia Benaris anno 1796 exarata sunt.

† B. Foll. 39–47. *Brāhmaṇāchchhansiprayoga*. Incipit: अथ ब्राह्मणाच्छंसिप्रयोगः। आपो मे होताशंसिनस्ता मे होताशंसिने। *Vaid.*

† C. Foll. 48–74. *Snānasūtrapaddhati*, quo libello *Harijīvanamiśra* commentarium a se ad *Snānasūtra* compositum in compendium redegit. *Vaid.*

† D. Foll. 75–111. *Aśvalāyanae Gṛihyasūtra*. *Vaid.*

† E. Foll. 112–131. *Sāmavedachhalā*. Hoc libello literae quaedam, sine ullo dubio ad *Sāmavedae* canendi rationem pertinentes, traduntur. Incipit: अग्न । डोतू-तुडूकुधूदिदोदौकूडेगेडैनुषेनूवीडौ ॥१९॥ Capita haec: Veyachhalā, Āraṇāchhalā (i. e. Āraṇyakachhalā), U'ha-chhalā, U'hyachhalā, Gānachhalā, Uttarottarapadachhalā, Stobhachhalā. Anno 1625 a Raghunātha exar. *Vaid.*

† F. Foll. 132–151. *Viśvātutayāḥ*. Haec pars e commentario quodam ad *Sāmaveda-sūtra* excerpta est. Incipit: एकाहाहीनसत्वेषु स्तोमोक्तौ ब्राह्मणेन विष्णुतिर्नोक्ता तत्र सूत्र-कारेण जातिसंहारपक्षयुगमायुगमसंहारपक्षावुक्तौ ॥ *Vaid.*

511.

Abhidhānatantra, auctore Jaṭādhara. 434.

512.

a. *Kāvya prakāśa*, auctore Mammaṭa. 500.

† b. *Alankāramālā*, liber rhetoricus auctore *Suratimiśra* brāhmaṇa, e Kanyākubja oriundo. *Hind.*

513.

Lit. Bēngal. Charta Europ. Foll. 16. Post annum 1809 exar.

† a. Foll. 1–9. *Chamatkārachandrikā*, carmen Bengalicum, auctore *Kṛishṇadāsa*. *Beng.*

† b. Foll. 10–16. *Prematattvanirūpaṇa*, carmen Bengalicum, auctore *Kṛishṇadāsa*. *Beng.*

514.

a. *Dhūrtasamāgama*, auctore Jyotirīśvara. 281.

b. *Hāsyārnavaprahasana*, auctore Jagadīśvara. 311.

515.

Sāṅkhyatattvakaumudī, auctore Vāchaspatimiśra. 573.

516.

Lit. Bengal. Charta Ind. Foll. 60.

† *Vidyāsundara*, carmen Bengalicum, auctore *Bhāratachandra*. *Beng.*

517.

Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 67. Anno 1822 exar.

† *Pothī sādha-sat-nāmīnake panthakī*, Sādha sectae instituta religiosa. *Hind.*

518.

Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 67. Anno 1822 exar.

† *Nalarājopākhyāna*, narratio de Nala et Damayantī. 'A tale in the Purbutteuh Dialect.' *Dial.*

519.

Virudāvalī, auctore Raghudeva. 244.

520.

Rādhārasasudhānidhi, auctore Harivaṇṣa. 239.

521.

Lit. Nāgar. Charta Ind. Foll. 51.

† *Śānti Upadeśa*, Śāntiśaraṇa operis, *Śivanārāyaṇae* tributi, pars. *Hind.*

522.

Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 82.

† *Calendaria annorum* 1815, 1817, 1818, 1819, 1821.

523, 524.

Lit. Hindust. Charta Ind. Vol. I. foll. 242. Vol. II. foll. 271.

† *Bhāgavatapurāṇa*, Hinduice. *Hind.*

525.

Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 161.

† *Vaiṣṇavavārtā*, octoginta quatuor Vallabhāchāryae sectae principum res gestae. *Hind.*

526.

- Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 119. Anno 1821 exar.
 † a. Foll. 1-40. *Jñānaprakāśa*, *Mahāpralaya*, *Prathamagrantha*, opera tria a *Jagajjīvanādāsa* composita. *Hind.*
 † b. Foll. 41-96. *Nāchiketūpākhyānam*, de Nāchiketa narratio philosophica, in duodeviginti sectiones divisa, auctore *Charaṇadāsa*. *Hind.*
 † c. Foll. 97-119. *Guruśiṣhyasaṃvāda*, dialogus philosophicus, auctore *Charaṇadāsa*. *Hind.*

527.

Śrāddhachintāmaṇi, auctore Śivarāma. 710.

528.

- Lit. Nāgar. Charta Ind. Foll. 258.
 † *Sāntiśarana* opus, *Śivanārāyaṇae* tributum. *Hind.*

529.

Commentarius ad *Raghuvāṇsa* carmen, auctore *Mallinātha*. 182.

530.

Yoginītantra. 530.

531.

- a. *Dvādaśamahāvākya*vivarāṇa, auctore *Vaikuṇṭha-purī*. 557.
 b. *Ātmabodha* tractatus, *Śankarae* tributus, cum commentario. 547.
 c. *Vedāntasāra*, auctore *Sadānanda*. 583.
 d. *Aparokṣhānubhava*, tractatus *Śankarae* tributus. 545.
 e. *Paramārthasāra*, auctore *Abhinavagupta*, cum commentario. 575.
 f. *Aṣṭāvakra*samhitā. 558.
 g. *Ādityahṛidayastotramantra*. 727.
 h. *Vyāsa*sukasamvāda. 559.
 i. *Dhanyastotra*, *Śankarae* tributum. 550.
 k. *Panchikaraṇavārtika*, auctore *Sureśvara*. 554.
 l. *Dattātreyāśṭottara*śatanāmastotra. 728.

532.

Nilamata. 818.

533.

† Opuscula Buddhica. *Buddh.*

- a. *Aṣṭamīvrata*vidhāna (*Amoghapāśasya*ṣṭamīvrata-vidhi).
 b. *Naipālyadevatākalyāṇapanchaviṃśatikā*.
 c. *Saptabuddhastotra* (*sugatāvadānoddhṛitam*).

534.

Śrutabodha, cum *Manoharae* commentario. 835.

535.

Paramārthasāra. 838.

536.

*Mayūra*sataka, auctore *Mayūra*. 819.

537.

- Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 14.
 † Particula commentarii a *Sāyaṇa* ad *Śatapathae* librum primum scripti. *Vaid.*

538.

Āryasiddhānta, auctore *Āryabhaṭṭa*. 770.

539.

- a. *Āryasiddhāntae* pars. 769.
 b. *Āryasiddhānta*, auctore *Āryabhaṭṭa*. 771.

540.

Bhagavadgītae caput quintum decimum. 803.

II. MILL.

1.

Prabodhachandrodaya, auctore *Kṛishṇamiśra*. 287.

2.

- a. *Ānandalaharī*, auctore *Śankara*, cum commentario. 170.
 b. *Gītagovinda*, auctore *Jayadeva*, cum commentario. 223.

3.

Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 127. Anno 1834 exar.
 † *a.* Foll. 1–29. *Chhândogyâ Upanishad*.
 † *b.* Foll. 30–127. *Chhândogyâpanishadbhâshya*, auctore *Ṣankarâchârya*. *Vaid*.

4.

Kriyayogasâra, Padmapurâṇae pars. 56.

5.

Yuktikalpataru, Bhojâe regi tributus. 800.

6.

Samkshepaṣankarajaya, Mâdhavae tributus. 628.

7.

Lit. Bengal. Charta Ind. Foll. 139.
 † *Chhândogyâbhâshyaṭikâ*, commentarius ad *Ṣankarâe Chhândogyâbhâshyam*, auctore *Anandajñâna*. *Vaid*.

8.

a. Commentarius ad *Prâkṛitapingalam*, auctore *Vâmanâchârya*. 460.
b. Metrorum *Prâcriticorum* doctrina, auctore *Pingala*. 497.

9.

Ṣivapurâṇa. 129.

10.

Kumârasambhava, auctore Kâlidâsa. 189.

11.

Sûryasiddhânta, cum *Dâdabhâis* commentario. 772.

12.

Commentarius ad *Sûryasiddhânta* opus, auctore *Bhûdhara*. 773.

13.

Advaitaratnarakshaṇa, auctore *Madhusûdana*. 555.

14.

Lit. Bengal. Charta Ind. Foll. 70.
 † *Chhândogyâmantrabhâshya*, auctore *Guṇavishṇu*.
 Incipit :

मंत्रभाष्यं समालोक्य यज्ञविद्यामज्ञेयतः ।

निखिलश्राद्धमन्त्राणां व्याख्येयं ख्याप्यते मया ॥

Hoc libro preces et versus, quorum initia in *Gobhila* *Grihyasûtra* occurrunt, explicantur. Kâṇḍa I. fol. 42^a; II. fol. 60^b; III. fol. 66^b. Quarti libri finis desideratur. Cf. Mill. 21. *Vaid*.

15.

Chhandahṣâstra, auctore *Pingala*. 458.

16.

Prâkṛitaprakâṣa, auctore *Vararuchi*. 409.

17.

Bhojaprabandha, auctore *Ballâla*. 320.

18.

Brahmavaivartapurâṇa. 69.

19.

Samkshepaṣankarajaya, auctore *Mâdhava*, cum *Dhanapatis* commentario. 627.

20.

Râjatarangiṇî, auctore *Kalhaṇa*, cum continuationibus. 314.

21.

Lit. Bengal. Charta Ind. Foll. 53.
 † *Chhândogyâmantrabhâshya*, auctore *Guṇavishṇu*.
 Cf. Mill. 14. Hic codex, qui textum paulo variantem continet, in fine libri secundi desinit. *Vaid*.

22, 23.

Lit. Bengal. Charta Ind. Vol. I. foll. 178. Vol. II. foll. 165. Anno 1809 exar.

† *Mahâbhârata*, a *Kâṣîrâmadâsa* versibus Bengalice redditum. *Beng*.

24–26^b.

Volumina quatuor. Lit. Devan. Charta Europ. Vol. I. foll. 298. Vol. II. foll. 334. Vol. III. foll. 293. Vol. IV. foll. 324. Anno 1835 exar.

+ *Vedārthaprakāṣa*, commentarius ad *Rigvedam*, auctore *Sāyana*.

Codd. 24, 25. Ashtaka I.

Cod. 26^a. Ashtaka II.

Cod. 26^b. Ashtaka III. *Vaid.*

27.

Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 105.

+ *Tāṇḍyabrāhmaṇa*. *Vaid.*

28.

Kumārasambhava carminis capita interpolata. 190.

29.

Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 91. Anno 1833 exar.

+ *Chhāndogya Upanishad*, cum commentario, *Mitāksharā* appellato, quem *Nityānandāśrama*, Purushottamāśramae discipulus, composuit. *Vaid.*

30.

Śankaravijaya, auctore Anantānandagiri. 625.

31.

Bādarāyaṇasūtra, cum Śankarae commentario. 534.

32.

Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 26. Anno 1834 exar.

+ *Sāmavedasaṃhitā*, saṃhitāpāṭha, pūrvārchika, sine accentibus. *Vaid.*

33.

Kathāsaritsāgara, auctore Somadeva. 325.

34.

Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 52.

+ *Gopathabrāhmaṇa*, ad Atharvavedam pertinens. *Vaid.*

35.

Lit. Devan. Charta Europ. Foll. 30. Anno 1837 exar.

+ a. Foll. 1–14. *Atharvavedae Upanishad* recentissimae: *Kṛishṇopanishad*, *Gopālottaratāpinī*, *Vāsudevopānishad*, *Gopīchandanopānishad*, *Rāmopānishad* (Hanūmaduktā), *Yogarājopānishad*, *Sundarītāpinī*, *Mṛityulāṅgalopānishad*, *Kṛishṇopānishad*, *Kṛishṇapurushottamasiddhāntopānishad*. *Vaid.*

+ b. Foll. 14–30. *Muṇḍaka Upanishad*, cum commentario, *Muṇḍakopānishaddīpikā* appellato, auctore *Śankarānanda*, Anandātmanis discipulo. *Vaid.*

36.

Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 150.

+ *Kalpasūtra*, Mahāvīrae pontificis vita, auctore *Bhadrabāhu*. *Jain.*

37–40.

Volumina quatuor. Lit. Devan. Charta Europ. Vol. I. foll. 353. Vol. II. foll. 287. Vol. III. foll. 471. Vol. IV. foll. 311.

+ *Sureṣvaravārttikaṭikā*, commentarius ad *Vṛihadāranyakabhāṣhyavārttika*, quo *Sureṣvara Vṛihadāranyakopānishadbhāṣhya* illustravit, auctore *Anandajñāna*, *Śuddhānandae* discipulo. *Vaid.*

41.

Vidvanmodatarangiṇī, auctore Rāmadeva. 629.

42.

a. *Panchakroṣamāhātmya*. 71.

b. *Gayāmāhātmya*. 118.

c. *Mathurāmāhātmya*. 108.

d. *Kākarudrasaṃvāda*. 795.

43.

Naukā, commentarius ad *Mantramohadadhi* librum, auctore *Mahīdhara*. 155.

44.

Kumārasambhava, auctore Kālidāsa, cum *Mallināthae* commentario. 184.

45.

Kumárasambhavae libri interpolati. 191.

46.

† a. Foll. 1-106. *Yājñikadevae* ad librum vicesimum quintum *Kātyāyanaśrautasūtra* praeceptorum (prāyaścitta) commentarius. *Vaid.*

b. *Mīmāṃsānyāyaprakāṣa*, auctore Āpadeva. 524.

c. *Panchadaśī*, auctore Bhāratīrītha. 540.

47.

a. *Samgītanārāyaṇa*, auctore Nārāyaṇadeva. 480.

b. *Samgītadarpaṇa*, auctore Dāmodara. 477.

c. *Samgītaratnākara*, auctore Śārṅgadeva. 472.

d. *Samgītadarpaṇa*, auctore Dāmodara. 479.

48.

a. *Samgītadarpaṇa*, auctore Dāmodara. 478.

b. ———— 476.

c. *Samgītaratnākara*, auctore Śārṅgadeva. 473.

49.

Samgītaratnākara, auctore Śārṅgadeva. 471.

50.

Lit. Devan. Charta Europ. Foll. 46. Post annum 1833 exar.

† *Agnishṭomahotra*, tractatus Vedicus. Incipit: ओं ज्योतिष्टोमो होतॄं करिष्यजमानं पृच्छति को यज्ञः क चतुर्विजः का देखिषति । *Vaid.*

51.

Adhyātmarāmāyaṇa, *Brahmaṇḍapurāṇa* pars. 72.

52.

Sarvadarśanasamgraha, auctore Mādhava. 623.

53.

Chhandahśāstra, auctore Pingala. 457.

54.

Lit. Devan. Charta Europ. Foll. 30. Post annum 1830 exar.

† *Ātharvaṇarahasya*, *Atharvavedae* apologia (Erah-

mavedadúshaṇoddhāra), hoc seculo ineunte a *Dhīra-govindaśarman* composita. Incipit:

वाचस्पत्यादिदिविषयुतनूतनविग्रहा ।

नीरकुन्देन्दुधवलां शारदास्तनुपास्महे । १ ।

विदितनिखिलविद्यः ख्यातलेखर्वभश्चीर्

Valisin (i. e. Wilson) इति किलायं भाष्यते भूमिपालः ।

Tad-uparachita-vṛittir Dhīragovindaśarmā

कमपि लघुनिबन्धं तुर्यवेदे तनोति ॥ २ ॥

Ātharvaṇopaniṣadum enumeratio non sine fructu erit. *Vaid.*

55.

Dharmaśāstra, auctore Yājñavalkya. 630.

56.

Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 53. Anno 1839 exar.

† *Gopathabrāhmaṇa*, ad *Atharvavedam* pertinens. *Vaid.*

57, 58.

Lit. Devan. Charta Ind. Vol. I. foll. 279. Vol. II. foll. 304. 'Anno 1722 exar.'

† *Trishashtīlakṣaṇamahāpurāṇasamgraha*, epos Jainicum, auctore *Jinasena*. Codicibus nostris capita 47 libri primi (ādikhaṇḍa) continentur. Opus a *Jinasena* inchoatum inde a capite quadragesimo tertio *Guna-bhadra* absolvit. *Jain.*

59, 60.

Bhāṭṭadīpikā, auctore Khaṇḍadeva. 836, 837.

61.

a. *Sāṅkhyatattvakaumudī*, auctore Vāchaspatimiṣra. 570.

b. *Yogasūtra*, a Patanjali composita, cum Bhojadevae commentario. 561.

62.

a. *Yogavāsishṭhasāra*, cum Mahīdharae commentario. 564.

b. *Vedāntasāra*, auctore Sadānanda. 552.

c. *Aparokṣhānubhūtisudhārṇava*, tractatus Śaṅkarāchāryae tributus. 544.

d. *Ātmabodha*, libellus Śaṅkarāchāryae tributus. 546.

e. *Ānandalaharī*, auctore Śankara. 171.

63.

Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 118. Anno 1681 a Śankarāji (Amadāvādamadhye) exar.

† *Sāmaveda*, samhitāpāṭha. *Vaid.*

64.

Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 162. Anno 1511 in urbe Girapura (Rāulaśrīudisamvavijayarājye) exar.

† *Vṛihadāranyabhāṣhya*, commentarius ad Vṛihadāranyaka Upanishad, auctore *Śankarāchārya*. Folia 924-228 desiderantur. *Vaid.*

65.

Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 117.

† *a.* Foll. 1-66. *Sāmaveda*, pūrvārchika, padapāṭha. Anno 1675 exar. *Vaid.*

† *b.* Foll. 67-117. *Sāmaveda*, *Āraṇyakagāna*. *Vaid.*

66.

Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 123. Anno 1727 a Kāśīrāma exar.

† *Sāmaveda*, Veyagāna. *Vaid.*

67.

Karpūramanjarī, auctore Rājasekhara. 313.

68, 69.

Lit. Devan. Charta Ind. Vol. I. foll. 307. Vol. II. foll. 298. Folia 28-32e satis antiqua manu, reliqua anno 1835 exarata sunt.

† *Vṛihadāranyakabhāṣhyavārttika*, commentarius a Śankarāchāryae ad Vṛihadāranyakopanishad a *Sureśvara* metricè expositus. *Vaid.*

70.

Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 29. Anno 1566 (Rāvatagorā-Chauhānavanṣe) exar.

† *Pārśvanāthakāvya*, carmen Sanscriticum, quo Pārśvanāthae pontificis (arhat) res gestae enarrantur, auctore *Padmasundara*. *Jain.*

71.

Sāṅkhyatattvakaumudī, auctore Vāchaspatimiśra. 571.

72.

Gītagovinda, auctore Jayadeva, cum Nārāyaṇae commentario. 221.

73.

Śiṣupālavadha, auctore Māgha. 193.

74.

a. Prāyaścittapaddhati, auctore Kāmadeva. 709.

† *b.* Foll. 1-33. Glossa ad Ānandatīrthae Praśnopanishadbhāṣhyatīkā (Shatpraśnopanishad°) commentarium, auctore *Jayatīrthabhikṣhu*. *Vaid.*

† *c.* Foll. 34-49. *Īṣopanishadbhāṣhyatīkāvivaraṇa*, glossa ad Ānandatīrthae Īṣopanishadbhāṣhyatīkā commentarium, auctore *Jayatīrthabhikṣhu*. *Vaid.*

d. Yogavāsishṭhasāra, cum Mahīdharae commentario. 563.

75.

Rudrajāpya, cum Uṭāṭae commentario. 724.

76.

Lit. Devan. Charta Europ. Foll. 351. Anno 1835 exar.

† *Niruktavṛitti*, commentarius ad Yāskae Niruktam, auctore *Durgāchārya*. Adhyāya 1-6. *Vaid.*

77.

a. Gāyatrībhāṣhya. 722.

b. Mathurāmāhātmya. 107.

c. Prayāgamāhātmya. 60.

78.

Śākuntalopākhyāna. 21.

79.

Index ad Purāṇa et alia opera. 142.

80.

Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 227.

† *Atharvaveda*, samhitāpāṭha, cum accentibus. Kāṇḍa 1-6 et 11-20. *Vaid.*

81.

Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 68. Anno 1561 exar.
† *Sāmaveda*, U'hyagāna. *Vaid.*

82, 83.

Jaiminīyanyāyamālāvistara, auctore Mādhava. 528,
529.

84.

Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 271. Anno 1583
(Stambhatīrthanagare) exar.

† *Lātyāyanasūtra*, cum *Agnisvāminis* commentario.
Prapāthaka 1-10. *Vaid.*

85.

Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 221.

† *Kātyāyana-Śrautasūtra*. Foll. 1-117 (pūrvārdha)
anno 1600 a Paramānanda, foll. 118-221 anno 1695 a
Jāgeṣvaraṣaṅghajī exar. *Vaid.*

86, 87.

Lit. Devan. Charta Ind. Vol. I. foll. 227. Vol. II.
foll. 213.

† *Vājasaneyisaṃhitā*, jaṭapātha. *Vaid.*

88.

Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 103. Anno 1610
exar.

† *Sāmaveda*, padapātha, uttarārchika. *Vaid.*

89.

Sāṅkhyatattvakaumudī, auctore Vāchaspatimiśra. 572.

90.

Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 172.

† a. Foll. 1-26. *Chhāndogya Upanishad*. *Vaid.*

† b. Foll. 27-172. Commentarius, *Padārthakau-*
mudī appellatus, ad Anandatīrthae Chhāndogyabhā-
shyaṭīkā, auctore *Vedeṣabhikṣhu*, Vyāsātīrthae dis-
cipulo.

De Vyāsātīrtha magistro auctor in prooemio haec
profert: श्रीम-कृतवेदांतभाष्यं येन प्रकाशितं । वेदे तं व्यासतीर्थैर्यं
Jayarājanishevakam ॥ *Vaid.*

91.

Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 94.

† a. Foll. 1-6. *Āraṇyaka*, *Sāmavedae* pars. Anno
1603 exar. *Vaid.*

† b. Foll. 7-76. *Sāmaveda*, padapātha, pūrvārchika.
Vaid.

† c. Foll. 77-94. *Sāmaveda*, Stobhaprakṛiti. Anno
1611 exar. *Vaid.*

92.

Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 323.

† Commentarius ad Vṛihadāraṇyaka Upanishad
(Mādhyaṇdinaśākhā), auctore *Dviveda-Ganga*, Dviveda-
Nārāyaṇae filio. *Vaid.*

93.

Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 267. Anno 1697
exar.

† *Vājasaneyisaṃhitā*, saṃhitāpātha. Adhyāya 1-40.
Vaid.

94.

Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 160. Anno 1773
exar.

† *Āśvalāyanae Śrautasūtra*. Adhyāya 1-12. *Vaid.*

95.

Raghuvāṇṣa, auctore Kālidāsa. 178.

96.

Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 44. Anno 1772
exar.

† *Āśvalāyanae Gṛihyasūtra*. *Vaid.*

97.

Kumārasambhava, auctore Kālidāsa. 185.

98, 99.

Lit. Devan. Charta Ind. Vol. I. foll. 183. Vol.
II. foll. 208. Anno 1553 a Gopāla, Nārāyaṇae filio,
exar.

† *Sāmaveda*, U'hyagāna. *Vaid.*

100, 101.

Lit. Devan. Charta Ind. Vol. I. foll. 203. Vol. II. foll. 195. Prior pars anno 1829, altera anno 1835 exar.

† *Vājasaneyisaṃhitā*, saṃhitāpāṭha. Adhyāya 1-40. *Vaid.*

102.

Rudrajapa. 723.

103.

Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 29. Anno 1751 exar.

† *Brahmatvapaddhati*, auctore Rāmakṛiṣṇa (Dīkshita^o), Dāmodarae filio, Nāhnābhāi cognomine gaudente. Hoc libello auctor, quae Brahman antistitis in Sāmagarum ritibus officia sint, exposuit. Incipit: अथ सामगानां ब्रह्मत्वपद्धतिरुच्यते । तत्रादौ ब्रह्मवरणं । औतागनीन् अहमा-
थास्ये । तत्र मे त्वं ब्रह्मा भव ॥

Dhanvibhāshyam semel laudat. *Vaid.*

104.

Śrāddha, preces in parentalibus adhibendae. 712.

105.

a. Devīmāhātmya. 100.

b. Prayāgamāhātmya. 96.

106.

Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 22.

† a. Foll. 1-16. *Kāṭhavalī Upanishad.* *Vaid.*

† b. Foll. 17-22. *Kena Upanishad.* *Vaid.*

107.

Bādarāyaṇasūtra, auctore Bādarāyaṇa. 533.

108.

Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 120. Anno 1711 exar.

† *Vṛihadāranyakopanishad.* *Vaid.*

109.

Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 227. Anno 1713 a Lālaka parum accurate exar.

† Insunt quinquaginta duae *Upanishad*, ad Athar-

vavedam pertinentes, quas additis codicis foliis ordine alphabetico enumeravi: *Atharvaśikhā* 6. fol. 32^a; *Atharvasiras* 7. fol. 33^a; *Amṛitavindu* 19. fol. 77^a; *Ātman* 28. fol. 93^a; *Ānandavallī* 44. fol. 190^a; *Āruṇīya* 25. fol. 87^b; *Āśrama* 52. fol. 224^a; *Kāṭhavalī* 35, 36. fol. 143^a; *Kaṇṭhaśruti* 26. fol. 91^a; *Kālāgnirudra* 47. fol. 196^b; *Kena* 37. fol. 146^b; *Kaivalya* 50. fol. 217^a; *Kshurikā* 4. fol. 21^b; *Garbha* 8. fol. 37^a; *Chūlikā* 5. fol. 23^b; *Jābāla* 51. fol. 220^b; *Tejovindu* 21. fol. 80^b; *Dhyānavindu* 20. fol. 79^a; *Nādavindu* 17. fol. 72^a; *Nārāyaṇa* 38. fol. 149^a; *Nīlarudra* 16. fol. 70^a; *Nṛisinhapūrvatāpanīya* 29-33. fol. 113^b; *Nṛisinhottaratāpanīya* 34. fol. 130^a; *Paramahansa* 43. fol. 180^a; *Piṇḍa* 27. fol. 92^a; *Praśna* 2. fol. 18^b; *Prānāgnihoṭra* 11. fol. 47^a; *Brahman* 3. fol. 19^b (incipit: ब्रह्मविद्यां प्रवक्ष्यामि); *Brahman* 10. fol. 43^b (incipit: अथास्य पुरुषस्य चत्वारि स्थानानि भवन्ति); *Brahmavindu* 18. fol. 74^a; *Bhṛiguvalī* 45. fol. 194^a; *Mahā* 9. fol. 39^b; *Māndūkya* 12-15. fol. 67^b; *Mundaka* 1. fol. 9^b; *Yogatattva* 23. fol. 83^a; *Yogaśikhā* 22. fol. 81^b; *Rāmapūrvatāpanīya* 48. fol. 206^a; *Rāmottaratāpanīya* 49. fol. 213^b; *Rudra* 46. fol. 195^b; *Vṛihannārāyaṇa* 39, 40. fol. 161^a, 172^a; *Samnyāsa* 24. fol. 85^b; *Sarva* 41. fol. 175^a; *Hansa* 42. fol. 178^a. *Vaid.*

110.

Śivagītā. 61.

111.

a. Bhagavadgītā. 23.

b. Viṣṇusahasranāmakathana. 29.

c. Bhīṣmastavarāja. 27.

d. Vaiṣṇavī anusmṛiti. 34.

e. Gajendramokṣaṇa. 36.

112.

a. Bhagavadgītā. 22.

b. Viṣṇusahasranāmakathana. 28.

c. Bhīṣmastavarāja. 26.

d. Vaiṣṇavī anusmṛiti. 33.

e. Gajendramokṣaṇa. 35.

f. Rāmachandrastavarāja. 161.

g. Rāmagītā. 731.

h. Rāmamantrapāṭala. 732.

i. Śrīrāmapaddhati, auctore Rāmānuja. 733.

k. Rāmasahasranāmastotra. 152.

l. Jānakīśahasranāmastotra. 162.

m. Gāyatrīmantra. 166.

- n. [Mantramuktávali]. 146.
o. Nárāyaṇavarman. 89.
p. Rāmakavacha. 153.
q. Lakshmaṇakavacha. 165.
r. Hanúmatkavacha. 164.

113.

† a. Foll. 1–17. *Karmapradīpavivṛiti*, commentarius ad *Karmapradīpa* librum, auctore Śivarāma, Śuklavīśrāmae filio. Incipit:

प्रणम्य तातं विश्रामं विज्ञेशं जगदंबिकां ।

कर्मप्रदीपविवृतिं करोमि विदुषां मुदे ॥

Verbis: अथेति मंगलार्थे । आनंतयौर्ध्वे वा । माध्वदिनशास्त्रीयसू-
त्रप्रणयनानंतरं ॥ *Karmapradīpa* *Kātyāyanae* tribuit. In
codice nostro primae lectionis commentarius exstat.
Vaid.

b. Śaṇḍīlyasūtra, cum Svapneśvarae commentario.
560.

114.

Lit. Devan. Charta Europ. Foll. 244. Anno 1834
exar.

† *Vedadīpa*, commentarius ad Vājasaneyisaṃhitā,
auctore Mahādharma. Adhyāya 1–18. *Vaid.*

115.

Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 64.

† *Ejusdem commentarii* adhyāya 16–18. *Vaid.*

116, 117.

Lit. Devan. Charta Ind. Vol. I. foll. 291. Vol. II.
foll. 227.

† *Śatapathabrāhmaṇa* (Kāṇvaśākhā).

Vol. I. Foll. 1–100. I. ekapādikā; foll. 101–159. II.
haviryajna (anno 1839 exar.); foll. 160–208. IV.
adhvara (prathamāṇṣa); foll. 209–291. V. graha. Liber
quartus et quintus anno 1595 exarati sunt.

Vol. II. Foll. 1–12. VI. vājapeya; foll. 13–40. VII.
rājasūya; foll. 41–65. X. chiti; foll. 66–104. XII. agni-
rahasya (haec omnia anno 1835 exarata sunt); foll.
105–154. XIV. madhyama (lit. antiqua exar.); foll.
155–184. XV. aṣvamedha; foll. 185–227. XVII. upa-
nishad. *Vaid.*

118.

Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 196.

† *Kātyāyanasūtrabhāṣya*, commentarius ad Kātyā-

yanasūtra, auctore Karka. Foll. 1–35. adhy.
3. 8, 31–4. 15, 30. Reliquis adhyāya 12–26 conti-
nentur. Folium ultimum desideratur. *Vaid.*

119.

Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 112.

† *Baudhāyanīyaprayogasāra*, rituum domesticorum
secundum Baudhāyanam expositio, versu epico compo-
sita. Folium 9, necnon finis libri desideratur. *Vaid.*

120.

Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 126.

† a. Foll. 1–40. *Aitareyopanishadbhāṣya*, commen-
tarius ad priorem Bahvṛichabrāhmaṇopanishadis partem.
Incipit: एष पंथा इत्याद्या बहुचब्राह्मणोपनिषत्तस्या इदं विवरण-
मल्पग्रंथमुखावबोधार्थमारभ्यते । Codice nostro tres lectiones
et quartae initium continentur. *Vaid.*

† b. Foll. 42–63. *Śankarae* commentarius ad *Kaṭha-
vallī Upanishad*. Anno 1673 exar. *Vaid.*

† c. Foll. 64–111. *Śankarae* commentarius ad *Tait-
tirīya Upanishad*. Anno 1618 exar. *Vaid.*

† d. Foll. 112–126. *Śankarae* commentarius ad
Māṇḍūkya Upanishad (prathamaprakaraṇa). Anno 1677
a Śivānanda, Mādhavarāmānandasarasvatīs discipulo,
exar. *Vaid.*

121–124.

Lit. Devan. Charta Ind. Vol. I. foll. 325. Vol. II.
foll. 296. Vol. III. foll. 315. Vol. IV. foll. 289.

† *Śatapathabrāhmaṇa* (M. Ś.).

Vol. I. Foll. 1–117. haviryajna (anno 1651 a Sadā-
śiva, Purushottamae filio, in urbe Vṛiddhanagara exar.);
foll. 118–200. ekapādikā; foll. 201–325. adhvara (anno
1650 a Sadāśiva exar., et anno 1689 a Someśvara accen-
tibus instructum).

Vol. II. Foll. 1–90. graha (anno 1649 a Dāmodara,
Purushottamae filio, in urbe Vṛiddhanagara exar.); foll.
91–158. sava (ab eodem scriba exar.); foll. 159–296.
ukhāsambharāṇa (anno 1572 exar.).

Vol. III. Foll. 1–60. hastighaṭa (anno 1650 a Dā-
modara, Purushottamae filio, exar.); foll. 61–132. chiti
(eodem anno ab eodem scriba exar.); foll. 133–197.
saṃchiti (a Sadāśiva, Purushottamae filio, exar., et anno
1688 a Vidyādhara, Prabhūjīkae filio, accentibus nota-
tum); foll. 198–256. agnirahasya (anno 1650 a Dāmo-
dara exar., et anno 1659 a Prabhūjīka, Kṛishṇae filio,
accentibus notatum); foll. 257–315. aṣṭādhyāyī (eodem
anno ab eodem scriba exar.).

Vol. IV. Foll. 1-62. madhyama (anno 1650 exar.); foll. 62-122. aṣvamedha (eodem anno exar.); foll. 123-289. āraṇyaka (a Pītāmbara exar.). *Vaid.*

125, 126.

Lit. Devan. Charta Ind. et Europ. Vol. I. foll. 178. Vol. II. foll. 198. Foll. 1-52 voluminis prioris (adhy. 1-3) a manu seculi septimi decimi proficiscuntur, reliqua post annum 1833 exarata sunt.

† *Vedādīpa*, commentarius ad Vājasaneyisaṃhitām, auctore Mahādhara. *Vaid.*

127.

Lit. Devan. Charta Europ. Foll. 110.

† *a.* Foll. 1-13. *Hotrisaṃsthājapa*. Incipit: नमः प्रवृत्ते नम उपद्रष्टे नमोऽनुस्यूते क इदमनुवक्ष्यति etc. *Vaid.*

† *b.* Foll. 14-17. *Jyotiṣha*, tractatus astronomicus, ad Vedas adjunctus (Vedāṅga). *Vaid.*

† *c.* Foll. 18-65. *Baudhāyanadarṣapūrṇamāsaprayoga*. Incipit: उक्तान्वाधानदिने प्रातरग्निहोतृं हुत्वा केशश्मश्रु-लोमनखानि वापयित्वा सपत्नीकः स्नात्वा etc. In fine haec leguntur: Ity *Aśvalāyanopayogī* Baudhāyanadarṣapūrṇamāsaprayogaḥ samāptaḥ. *Vaid.*

† *d.* Foll. 66-110. *Aśvalāyana Gṛihyasūtra*. *Vaid.*

128.

Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 108.

† *Vājasaneyisaṃhitā*, saṃhitāpāṭha, sine accentibus. *Vaid.*

129, 130.

Parāśarasamṛitivyākhyā, auctore Mādhava. 638, 639.

131, 132.

Mahābhāratae libri duo. 14, 15.

133-136.

Bhāgavatapurāṇa. 82-85.

137, 138.

Lit. Devan. Charta Ind. Vol. I. foll. 162. Vol. II. foll. 142.

† *Prajñāpāramitā*, liber Buddhicus. Codice nostro capita 1-32 continentur. *Buddh.*

139-141.

Rāmāyaṇa, Vālmīki tributum. 39-41.

142.

Lit. Devan. Charta Europ. Foll. 355. Anno 1839 exar.

† *Niruktavṛitti*, commentarius ad Yāskae Niruktam, auctore Durga. *Vaid.*

143.

Bhāgavatapurāṇae libri 6-9. 88.

144.

Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 164. Anno 1730 a Kṛishṇachanda, Rāmachandrae filio, in urbe Amadābād exar.

† *Nirukta*, vocabulorum et locorum Vedicorum explicatio, auctore Yāska. *Vaid.*

145.

Nāgānandanāṭaka, auctore Harsha. 821.

III. WALKER.

122.

Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 67.

† Calculationes astronomicae, secundum systema Europaeum. *Mahr.*

123.

Anumānamūlaṭippaṇī, auctore Mathurānātha. 592.

124, 125.

Lit. Devan. Charta Ind. Vol. I. foll. 172. Vol. II. foll. 187.

† *a.* Vol. I. et Voluminis II. foll. 1-156. *Jīvābhigamasūtra*, liber Jainicus, cum glossa Guzzeratica, a *Malayagirisūri* (Karamunimuniṣaṣivarshe, sed cujus aerae?) composita. Haec pars anno 1740 (Dhamarukānagaramadhye) exarata est. *Jain.*

† *b.* Foll. 157-187. *Guṇasthānaprakaraṇa*, de quatuordecim gradibus, quibus homines ad summam beatitudinem ascendunt, liber Jainicus a *Ratnaṣekhara*, Vajrasenae discipulo, compositus. Adscriptus est auctoris anonymi commentarius. Textus incipit:

गुणस्थानक्रमारोहहतमोहं जिनेश्वरं ।
नमस्कृत्य गुणस्थानं स्वरूपं किंचिदुच्यते ॥१॥
चतुर्दशगुणश्रेणिस्थानकानि तदादिभ्यं ।
मिथ्यात्वाख्यं, द्वितीयं तु स्थानं सास्त्रादनाभिधं ॥२॥
तृतीयं मिश्रकं, तुर्यं सम्यग्दर्शनमव्रतं ।
आद्धत्वं पंचमं, षष्ठं प्रमत्तमनाभिधं ॥३॥
सप्तमं त्वप्रमत्तं चापूर्वकरणमष्टमं ।
नवमं चानिवृत्त्याख्यं, दशमं सूक्ष्मलोभकं ॥४॥
एकादशं शांतमोहं, द्वादशं क्षीणमोहकं ।
त्रयोदशं सयोगाख्यमयोगाख्यं चतुर्दशं ॥५॥

Desinit in disticho :

इत्युद्धृतो गुणस्थानरत्नराशिः श्रुतार्णवात् ।
पूर्वधिसूक्तिना चैव रत्नशेखरसूरिणा ॥१३२॥

Ad vocem ultimam scholiasta haec adnotat: कैरुद्धृतो रत्नशेखरसूरिभिर्वृहद्ब्रह्मक्षीयश्रीवज्रसेनसूरिशिष्यैः श्रीहेमतिलकसूरिपट्टप्रतिष्ठितैः श्रीरत्नशेखरसूरिभिः स्वपरोपकाराय प्रकरणरूपतया प्रकटित इत्यर्थः ॥

Haec pars anno 1706 exarata est. *Jain.*

126, 127.

Śārngadharaṇapaddhati, auctore Śārngadhara. 215, 216.

128.

† *a.* Foll. 1-16. *Meghamālā* libellus, auctore *Ketalikīrti*, quo nubibus singulis anni diebus surgentibus quid portendatur, exponitur. *Guzz.*

b. *Nakshatrasamuchchaya*, auctore *Lallavārāhasuta*. 785.

c. *Nalodaya*, cum *Gaṇeṣae* commentario. 219.

d. *Ratnakoshakārikāvichāra*. 613.

129.

a. *Chandikāmāhātmya*. 98.

b. *Mahimnaḥ stava*, cum *Ahobalae* commentario. 237.

c. *Draupadīvastrāharāṇa*. 211.

d. *Rāmakṛishṇakāvya*, auctore *Sūrya*. 240.

e. *Karmavipākā*. 641.

f. *Vakratuṇḍāśṭaka*. 243.

g. *Bhairavastotra*. 729.

h. *Gaṇeṣastavarāja*. 78.

i. *Gaṇapatistotrāṇi*. 730.

130.

Adhyātmarāmāyaṇa. 74.

131.

a. *Sarasvatīprakriyā*, auctore *Anubhūtiśvarūpa*. 382.

b. *Bhaktiratnāvalī*, auctore *Vishṇupurī*. 90.

132.

† *a.* Foll. 1-12. *Bhāṣābhūṣhaṇa*, libellus rhetoricus, auctore *Jasvantsingh*. *Hind.*

† *b.* Foll. 13-30. *Mānamanjari*, glossarium synonymicum, auctore *Nandadāsa*. *Hind.*

c. *Itihāsasamuchchaya*. 38.

d. *Laghuśivapurāṇa*. 127.

133.

Kūrmapurāṇa. 44.

134.

Śrīmālamāhātmya. 130.

135.

Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 166.

† *a.* Foll. 1-10. *Jīcharaṇachihnamāhātmya*; de insignibus, quae in *Kṛishṇae* pedibus sculpta sunt, colendis, tractatus, e versibus Sanscriticis et Hinduicis constans, auctore *Harirāya*. Libellus ab *Harīṣankara* exaratus est. *Hind.*

† *b.* Foll. 12-129. Partes duae *Sinhāsanadvātrīṣat* carminis, a *Śāmaladāsa* Guzzeratice scripti. *Guzz.*

† *c.* Foll. 130-166. *Nandarāyavārtā*, carmen Guzzericum, auctore *Śāmaladāsa*. *Guzz.*

136.

Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 48. Anno 1775 (श्रीभुजनगरमहाशुंभपांनमथे) exar.

† Hoc codice carmen continetur, quo *Kachha* regionis principes celebrantur. *Dial.*

137.

a. *Vrikshāyurveda*, auctore *Surapāla*. 768.

b. Commentarius ad *Anumānachintāmaṇim*. 598.

c. Commentarius ad *Anumānadīdhitim*, auctore *Bhavananda*. 597.

- d. Madhyasiddhantakaumudī, auctore Varadarāja. 369.
 e. Dhāturatnamālā, auctore Devadatta. 760.
 f. Nāḍiparīkshā, Kālaṇāna, Mūtraparīkshā. 749.
 g. Saṃnipātakalikā, Pākādhyāya, Vājīkaraṇa. 758.
 h. Śaṭaślokiśāndrakalā, auctore Vopadeva. 757.
 i. Foll. 178–215. *Rāmavinodae*, libri medici a *Rāma-chandra*, Padmarangae discipulo, scripti pars. *Hind.*

138.

Mallināthae commentarius ad Kirātārjunīya carmen. 192.

139.

Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 97. Anno 1698 exar.
 † *Rasikapriyā*, liber rhetoricus, in capita sedecim divisus, quem *Keṣavadāsa* anno 1592 composuit, et *Indrajit* dicto, principis filio, dedicavit. *Hind.*

140–142.

Revāmāhātmya. 114–116.

143.

Rugviniśchaya, auctore Mādhava, cum Vāchaspatī commentario. 746.

144.

a. Dvārakāmāhātmya. 124.
 † b. Foll. 102–218. *Āṣvalāyanaśākhokta Mantrasaṃhitā*. Hoc libro et hymni et tractatus quidam Vedici continentur: fol. 106^a. *Saura*; fol. 107^a. *Purushasūkta*; fol. 110^a. *Vishṇusūkta*; fol. 114^a. *Vāmanasūkta*; fol. 115^b. *Harisūkta*; fol. 116^a. *Devīsūkta*; fol. 117^b. *Sarasvatīsūkta*; fol. 120^b. *Rudrasūkta*; ibid. *Somārudram*; fol. 122^a. *Somasūkta*; fol. 122^b. *Duḥsvapnānāśino mantrāḥ*; fol. 123^a. *Ādityasūktaṃ ripurogagṇam*; fol. 123^b. *Go-sūkta*; fol. 127. *Svastivāchanamantrāḥ*; fol. 130^a. *Abhishekamantrāḥ*; fol. 131^b. *Garbhādhānādikrameṇa mantrāḥ*; fol. 133. *Anavalobhanamantrāḥ*; fol. 135. *Sī-mantonmayana*; fol. 136^b. *Navagrahamantrāḥ*; fol. 138^b. *Śāntisūkta*; fol. 144^b. *Rātrisūkta*; fol. 155^a. *Medhāsūkta*; fol. 163^b. *Ośadhīsūkta*; fol. 164^b. *Parjanya-sūkta*; fol. 172^b. *Āśīrvādamantrāḥ*; fol. 178^a. *Vivāha-homopayuktā mantrāḥ*; fol. 180^b. *Sthālīpākā mantrāḥ*; fol. 183^b. *Pūrṇāhutimantrāḥ*; fol. 184^b. *Navānnasthālī-pākā mantrāḥ*; fol. 185^a. *Sarvatobhadramanḍaladevatā mantrāḥ*; fol. 187^b. *Śrāddhopayogino mantrāḥ*; fol. 192^a. *Rākshoghnāni*; fol. 199. *Pitrisūkta*.

Fol. 204^b. *Somotpatti*¹; fol. 205^a. *Prāṇāgnihoṭra*; fol. 206^b. *Charaṇavyūha*; fol. 212^a. *Śrīsūkta*; ibid. *Daṣavidhasnānamantrāḥ*. *Vaid.*

145, 146.

Commentarius ad Varāhamihirae Bṛhatsaṃhitām, auctore Bhaṭṭotpala. 777, 778.

147–150.

Volumina quatuor. Lit. Devan. Charta Ind. Vol. I. foll. 188. Vol. II. foll. 188. Vol. III. foll. 190. Vol. IV. foll. 198.

† *Avatāracharitra*, vel *Chaturvinṣatyavatāracharitra*, quo carmine *Naraharadāsa*, Bārahaṭa cognomine praeditus, viginti quatuor Vishṇus manifestationes, Rāmāyaṇam et Bhāgavatapurāṇam secutus, dialecto Hinduica celebravit. Opus anno 1679 compositum, et anno 1802 exaratum, picturis permultis ornatum est. *Hind.*

151.

a. Bṛihadabhidhānachintāmaṇi, auctore Hemachandra. 426.

† b. Foll. 107–216. *Maṇiratnamālā*, tractatus philosophicus, *Śaṅkarāchāryae* tributus, Sanscritice cum commentario *Guzzeratīco*. Textus ab hoc disticho incipit:

अपारसंसारसमुद्रमध्ये निमज्जतो मे शरणं किमस्ति ।

गुरो कृपालो कृपया वदैतद्विशेषपादांबुजदीर्घनौका ॥ *Guzz.*

152.

Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 289.

† a. Foll. 1–161. *Rūmachandrachandrikā*, carmen anno 1602 a *Keṣavadāsa* (Miśrakeṣava) compositum, Rāmae res gestas capitibus (prakāṣa) triginta novem celebrans. *Hind.*

† b. Foll. 162–189. *Urvaśīnāmamālā*, glossarium synonymicum, disticha 305 continens, ab auctore anonymo², e Māthura gente oriundo, anno 1624 compositum. Haec folia anno 1800 exarata sunt. *Hind.*

c. Bhartṛihariṣata, auctore Bhartṛihari. 246.

d. Gītagovinda, auctore Jayadeva. 225.

e. Ālamandārastotra. 227.

f. Lakshmīstotra, Agastya tributum. 242.

¹ Hic libellus a Sāmavedae pariśiṣṭa differt.

² Nam *Śiromaṇi* merum epitheton est. Neque ex verbis, quae in subscriptione leguntur: काव्यरससंघयपंडितं नम्यमिच्छिरोमणि 'Mānyamiśra Śiromaṇi' nomen fingi debebat.

153.

Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 176. Anno 1810 (Kachhadese Bhujanagaramadhye) exar.

† *Panchākhyāna*, i. e. Panchatantra, Guzzeratice. Versus plerique in Panchatantra reperti Sanscritice communicati et dialecto vernacula versi sunt. *Guzz.*

154.

Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 227.

† *Panchopākhyāna*, i. e. *Panchatantra*, versibus Mah-ratticis redditum. Disticha Sanscritica vernaculis prae-posita sunt. *Mahr.*

155, 156.

Kālidāsae Raghuvāṇṣa, cum Mallināthae commenta-rio. 175, 176.

157.

- a. Pretamanjarī, Garuḍapurāṇae pars. 46.
- b. Praśnārṇava, auctore Nārāyaṇadāsa. 786.
- c. Bhaktiratnāvalī, auctore Viṣṇupurī. 91.
- d. Śrīshavāyaṇa, Romakasiddhāntae pars. 796.

158.

Narasinhapurāṇa. 138.

159.

- a. Muhūrtadīpaka, auctore Mahādeva. 790.
- b. Rasendrachintāmaṇi, auctore Rāmachandra. 762.
- † c. Foll. 134–172. Pars *Sinhāsanadvātrīṣaṭ* carmi-nis, a *Śāmaladāsa* scripti. Haec folia anno 1809 exarata sunt. *Guzz.*

160.

Vṛihadbrahmottarakhaṇḍa, Skandapurāṇae pars. 126.

161.

- a. Kāvyaikalpalatāvṛittiparimala. 497.
- b. Dhātupāṭha, a Puṇyasundara alphabetice disposi-tus. 379.
- † c. Foll. 84–95. Pars *Sinhāsanadvātrīṣaṭ* carmi-nis, a *Śāmaladāsa* scripti. *Guzz.*
- † d. Foll. 97–137. *Sundaraṣṛīṅgāra*, liber rhetoricus, a *Sundara* anno 1632 compositus. *Hind.*
- e. Vivāhavṛindāvana, auctore Keṣavārka. 791.

162.

a. Commentarius ad Naishadhīyacharitam, auctore Nārāyaṇa. 207.

b. Śiṣupālavadha, auctore Māgha. 195.

c. Ākhyātavādavivechana, et Nanvadaṭṭippanī. 616.

d. Grahārāmakutūhala, auctore Bhāskara. 774.

e. Kalyāṇarājacharitra, auctore Madana. 228.

163, 164.

Brahmavaivartapurāṇa. 67, 68.

165.

Bṛihajjātaka, auctore Varāhamihira, cum Bhaṭṭotpalae commentario. 780.

166.

- a. Māghamāhātmya, Padmapurāṇae pars. 57.
- b. Kārttikamāhātmya, Padmapurāṇae pars. 59.
- † c. Foll. 91–132. Pars *Sinhāsanadvātrīṣaṭ* carmi-nis, a *Śāmaladāsa* scripti. *Guzz.*

167.

Bhagavadgītā, cum Subodhanī commentario. 25.

168.

- a. Smṛitikaumudī, auctore Viṣveṣvara. 653.
- b. Vibhramasūtra, Hemachandrae tributa. 380.
- † c. Folium 115. Initium libri Jainici. Incipit : तेणं कालेणं २ हत्तिस्सीसह ग्राम खगरे इत्या । *Jain.*
- d. Dhātupāṭha, secundum Hemachandrae gramma-ticam. 378.
- † e. Foll. 122–184. *Śākuna*, de ominibus, ex avium aliorumque animalium clamore et motu percipiendis, tra-ctatus, e tribus operibus Sanscriticis in sermonem Guz-zeraticum versus. Disticha Sanscritica vernaculis prae-missa sunt. a. Foll. 122–136^a. Excerpta e *Jaya-charyā*, a *Narapati* composita. β. Foll. 136^a–162^b. Novem capita e *Śākunasāroddhāra*, a *Mānikyasūri* scripta. In folio 143^b. *Śakunārṇava* liber laudatur. γ. Foll. 162^b–184. *Bālāvabodha* libellus, capita unde-cim continens, quo omina e canum gestibus percipienda secundum *Vasantarājāe* librum tractantur. Incipit :

जिनेंद्रगुरुं नत्वा सर्वशास्त्रविशारदं ।

सुधानंदसूरींद्रसेवाप्राप्तसुधीबलं ॥ १ ॥

गुरुं सुमतिरुत्तार्यै ज्ञानरत्न - - - ।
 वसंतराजे श्वानस्य शकुने सर्वसमात् ॥२॥
 बालावबोधं सुगमं लिख्यते स्वधिया मया ।
 यत्किंचिद्ब्रूयन् तस्मिन्संख्येयं सुविचक्षणः ॥३॥ Guzz.

169.

Vārāhapurāṇa. 105.

170.

Vaiyākaraṇasiddhāntamanjūśā, auctore Nāgeṣa. 403.

171.

- a. Nalodaya, auctore Kālidāsa. 220.
 b. Grammatica Prācritica, auctore Hemachandra.
 410.

172, 173.

Parāśarasamṛitivyākhyā, auctore Mādhava. 636, 637.

174, 175.

Madanapārijāta, auctore Viṣveṣvara. 651, 652.

176, 177.

Vrataprakāśa, auctore Viṣvanātha. 663, 664.

178.

- a. Rasarājalakṣmī, auctore Rāmeṣvara. 761.
 b. Keṣavajātakapaddhatyudāharaṇa, auctore Viṣva-
 nātha. 794.

179.

- a. Śankarācāryae Ānandalaharī, cum Gaurikāntae
 commentario. 169.
 b. Viṣṇusahasranāman, cum Śankarae commenta-
 rio. 30.
 c. Vṛttaratnākara, auctore Kedārabhaṭṭa. 462.
 d. Commentarius ad Vṛttaratnākaram, auctore Ja-
 nārdanavibudha. 465.
 e. Siddhāntachandrikā, auctore Rāmachandrāśrama.
 386.

180.

- a. Sādṛiṣyavāda, auctore Mahādeva. 609.
 b. Kārakavāda, auctore Rudra. 618.

- c. Navīnamatavichāra, auctore Harirāma. 612.
 d. Naṇvādaṭṭippanī, auctore Raghudeva. 617.
 e. Navīnamatavichāra, auctore Harirāma. 611.
 f. Commentarius ad Keṣavae Tarkabhāśhā librum.
 607.
 g. Commentarii ad Anumānachintāmaṇim et Anu-
 mānachintāmaṇidīdhitim. 621.

181.

- a. Kātyāyanīmāhātmya, Skandapurāṇae pars. 119.
 b. Rāmachandracharitrāsāra, auctore Agniveṣa. 213.
 c. Kālaṇāna, auctore Śambhūnātha. 753.
 d. Vaidyājīvana, auctore Lolimbarāja. 754.
 e. Dhanvantarinighaṇṭu. 451.
 f. Yogaśata, libellus medicus. 752.
 g. Nyāyasiddhāntamanjarī, auctore Bhaṭṭācāryachū-
 ḍāmaṇi. 581.
 † h. Foll. 184-214. *Niryuktibhāṣya*, commenta-
 rius Guzzericus a *Bhavyājīvana* ad praecepta quae-
 dam Jainica scriptus. Anno 1574 (Nāradapurīnagara-
 madhye) exar. *Jain*.
 † i. Foll. 216-254. *Pāraskarae Gṛihyasūtra*. Anno
 1612 exar. *Vaid*.

182.

- a. Rugvinīṣchaya, auctore Mādhava. 747.
 † b. Foll. 125-162. *Maitrāyaṇagṛihyapaddhati*,
 auctore *Prathamapurusha*. Hoc libello sedecim sacra-
 menta (saṃskāra) tractantur. In fine haec: इति मैत्रा-
 यणीशाखायां षोडशकर्मः प्रथमपुरुषाकी पद्धति ॥ *Vaid*.
 c. Raghuvāṇṣa, auctore Kālidāsa. 177.

183.

Prabodhachandrodaya, auctore Kṛiṣṇamiṣra, cum
 Rāmadāsae et Gaṇeṣae commentariis. 286.

184.

Muhūrtachintāmaṇi, auctore Rāma. 788.

185, 186.

Commentarius ad Kālidāsae Raghuvāṇṣam, auctore
 Mallinātha. 180, 181.

187, 188.

Lit. Devan. Charta Ind. Vol. I. foll. 239. Vol. II.
 foll. 181. Anno 1742 exar.

† *Prithirājārāsaka*, carmen a *Chanda* compositum.
Hind.

189.

Anangaranga, auctore Kalyāṇamalla. 518.

190.

- a. Damayantīkathā, auctore Trivikramabhaṭṭa. 208.
b. Chintāmaṇi Sāraṇikā, auctore Daṣabala. 776.
c. Mādhavānalākhyāna. 339.

191.

- a. Sārasvatī prakriyā, auctore Anubhūtiśvarūpa. 384.
b. Pavanavijaya. 167.
c. Lekhakamuktāmaṇi, auctore Haridāsa. 799.

192.

- a. Śuddhidīpikā, auctore Śrīnivāsa. 792.
b. Rāmavilāsakāvya, auctore Harinātha. 241.
c. Śrutabodha, auctore Kālidāsa. 470.
d. Gītagaṅgādhara, auctore Kalyāṇa. 233.
e. Jyotiśharatnamālā, auctore Śrīpati. 782.

193.

Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 62.

† Hoc libro, dialecto Hinduica scripto, incantationes et artes magicae traduntur. *Hind.*

194.

Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 156. Anno 1763 (Kachhadeṣe Bhujanagaramadhye) exar.

† Insunt *Hārasamakirtana*, *Chāturī*, et alia carmina, a *Narasinha Meheto*, celebri seculi quinti decimi poeta Gurjarensi, composita. *Guzz.*

195.

Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 100.

† *Rasikapriyā*, liber rhetoricus, auctore *Keṣavadāsa*. *Hind.*

196.

Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 46.

† *Urvastināmamālā* glossarium. Incipit: ऋषिरो-
मणिकृत उर्वशीनाममाला लिख्यते ॥ Cf. Cod. Walker. 152.
Hind.

197.

Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 192.

† a. Foll. 1–27. *Mānamanjari*, glossarium synonymicum, auctore *Nandadāsa*. *Hind.*

† b. Foll. 28–192. *Kavipriyā*, liber rhetoricus, auctore *Keṣavadāsa*. *Hind.*

198.

Anumānadīdhiti, auctore Raghunātha. 587.

199.

Madhyasiddhāntakaumudī, auctore Varadarāja. 368.

200.

- a. Grammatica Prācritica, auctore Hemachandra. 411.
b. Tarkasaṃgraha, auctore Annambhaṭṭa. 605.
c. Kumārasambhava, auctore Kālidāsa. 186.
d. Khaṇḍaprasasti, cum Jnānānandae commentario.
232.
e. Dravyaśuddhidīpikā, auctore Purushottama. 649.
f. Dūtāṅgada comoediae argumentum. 278.
g. Nāmaṅgānuśāsana, auctore Amara. 420.

201.

a. Dharmitāvachhedakāpratyāsattivichāra, auctore Harirāma. 610.

b. Bālabhārata, auctore Amarachandra. 37.

c. Kumārasambhava, auctore Kālidāsa. 188.

d. Bhāṣhāparichheda, auctore Viṣvanātha. 577.

e. Abhijñānaśākuntala, auctore Kālidāsa. 252.

f. Sarasvatīsūtra. 381.

g. Ṣaṣṭhalokīchandrakalā, auctore Vopadeva. 756.

h. Ātmatvajātivichāra, tractatus philosophicus, auctore Mahādeva. 608.

i. Laukikavishayavichāra. 614.

202.

Jaiminīya Aśvamedhikaparvan. 31.

203.

† *Bṛihaddevatā*, quo opere numina in singulis R̥gvedae hymnis invocata recensentur. *Vaid.*

204.

Śivapurāṇa. 113.

205.

† a. Foll. 1-9. *Karpīraprakaraṇa*, libellus Jainicus, a *Hari*, Vajrasenae discipulo, compositus. Desinit in disticho: श्रीवज्रसेनस्य गुरोस्त्रिवर्षसारप्रबंधस्तुतसङ्गस्य । शिष्येण चक्रे हरिणेयमिष्टा सूक्तावली नेमिचरित्रकलौ ॥ *Jain*.

b. *Śringāraśata*, auctore Bhartṛihari, cum interpretatione Guzzertica. 247.

c. *Rājanītiśāstra*, auctore Chāṇakya. 238.

d. *Pingalachhandogranthaṭikā*, auctore Chitrasena. 461.

e. *Tarkabhāshāprakāśikā*, auctore Chinnabhaṭṭa. 606.

f. *Vṛittaratnākara*, auctore Kedārabhaṭṭa. 463.

g. *Abhidhānachintāmaṇi*, auctore Hemachandra. 423.

h. *Vāgbhaṭāṭalankāra*, auctore Vāgbhaṭa. 509.

206.

a. *Māghamāhātmya*, Padmapurāṇae pars. 58.

b. *Sūryastotra*, Śāmbae tributum. 248.

† c. Foll. 81-94. *Bhūgolapurāṇa*, tractatus geographicus, Guzzertice scriptus. In fine haec subscripta sunt: इति रत्नमालाभोगलपूराणे मारकंडे विरचितं समाप्त ॥ *Guzz.*

† d. Foll. 96-101. *Gachhāchāraprakīrṇakasūtra*. *Jain*.

† e. Foll. 103-108. Narratio quaedam Jainica. *Jain*.

f. *Bharatakadvatrinṣikā*. 329.

g. *Yogaratanmālā*, auctore Nāgārjuna. 764.

207.

a. *Bṛihajātaka*, auctore Varāhamihira. 779.

b. *Anarghyarāghava*, auctore Murāri. 263.

c. *Rasikaramaṇa*, auctore Raghunātha. 318.

208.

a. *Damayantīkathā*, auctore Trivikramabhaṭṭa. 209.

b. *Chandrārki*, auctore Dinakara. 775.

c. *Jnāpakasamuchchaya*, auctore Purushottamadeva. 353.

† d. Foll. 92-103. *Vanśāvalī*, tractatus geographico-historicus, Guzzertice scriptus. *Guzz.*

e. *Hariklāviveka*, auctore Hemādri. 92.

209.

a. Foll. 1-10. *Vihlanaṭakāya*, auctore Vihlana. 245.

† b. Foll. 12-103. *Madanamohana*, narratio poetica, auctore Śāmaladāsa. *Guzz.*

† c. Foll. 105-147. *Padmāvatyākhyāna*, narratio de Padmāvatī regina, Guzzertice versa. *Guzz.*

210.

a. *Naishadhīyacharita*, auctore Harsha. 203.

b. *Muhūrtamārtanḍa*, auctore Nārāyaṇa. 787.

c. Commentarius ad Raghuvāṇsa carmen, auctore Mallinātha. 183.

211.

Mantrarahasyaprakāśikā, auctore Nīlakaṇṭha. 734.

212.

Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 187.

† *Sinhāsanadvātrīṇṣat*, narrationes poeticae, auctore Śāmaladāsa. *Guzz.*

213.

a. *Dūtāngada*, auctore Subhaṭa. 276.

b. *Svaratattvodaya*, auctore Jīvanātha. 793.

† c. Foll. 16-204. *Sinhāsanadvātrīṇṣat*, auctore Śāmaladāsa. *Guzz.*

214.

Jyotisharatnamālā, auctore Śrīpati. 783.

215, 216.

Bhāgavatapurāṇa, cum Śrīdharāe commentario. 811, 812.

217.

Prakriyākaumudī, auctore Rāmachandra. 824.

218-220.

Mahābhārata et *Harivaṇsa*, cum Nīlakaṇṭhae commentario. 16-18.

221.

† Liber Persicus de arte obstetrica. *Pers.*

222.

a. *Bādārayaṇasūtra*, cum commentario. 537.

b. *Kāvyapradīpa*, auctore Govinda. 502.

IV. HODGSON.

1.

Lit. Nepal. Folia palmarum 99.

† *a.* Foll. 1-68. *Kāraṇḍavyūha-mahāyānasūtra. Buddh.*

† *b.* Foll. 69-99. *Goṣṭhāparvatasvayambhūchaityabhaṭṭārakoddeṣa*, libellus in octo capita (parichheda) divisus, auctore *Jayachandra. Buddh.*

2.

Lit. Nepal. Charta Ind. Foll. 61.

† *Kallavīratāntra*, vel *Chandamahāroshanāntra*, in viginti quinque paṭala divisum. *Buddh.*

3.

Lit. Nepal. Charta Ind. Foll. 74.

† *Sukhāvativyūha-mahāyānasūtra. Buddh.*

4, 5.

Lit. Nepal. Charta Ind. Vol. I. foll. 141. Vol. II. foll. 145.

† *Prajñāpāramitā*, capp. 1-32. *Buddh.*

6.

Lit. Nepal. Charta Ind. Foll. 195.

† *a.* Foll. 1-173. *Dhāraṇī*, invocationes et formulae mysticae. *Buddh.*

† *b.* Foll. 174-195. *Kapiśāvadāna*, capita decem. *Buddh.*

7.

Lit. Nepal. Charta Ind. Foll. 190.

† *Lalitavistara*, Śākyamunis Buddhæ vita. *Buddh.*

V. FRASER.

1.

Matsyapurāṇa. 813, 814.

2.

Bhāgavatapurāṇa. 809, 810.

3.

Saptapadārthī. 839.

4.

Mānavadharmasāstra. 841.

5.

Mitāksharā, auctore *Vijñāneṣvara.* 842-844.

6.

Vāsishṭharāmāyaṇa. 840.

7.

Bhagavadgītā. 802.

8.

Rāmāyaṇa. 804-806.

9.

Kṛishṇakṛīḍita, auctore *Keṣavārka.* 820.

10.

Prabodhachandrodaya, auctore *Kṛishṇamīṣra.* 822.

11.

Tīthinirṇayasamgraha, auctore *Rāmachandra*, cum *Nṛisinhæ* commentario. 845.

12.

Jālandharopākhyāna. 807.

13.

Ratnakosha. 834.

14.

Abhidhānaratnamālā, auctore *Halāyudha.* 830.

15.

Dvārakāmāhātmya. 815.

16.

a. Nāmamālā.
b. Anekārthatilaka. } 833.

17.

Prabhāsakshetratīrthayātrānukrama. 817.

18.

Prakriyākaumudī, auctore Rāmachandra. 825.

19.

Rugviniścaya, auctore Mādhava. 851.

20.

Ashtāṅgaḥṛidayasaṃhitā, auctore Vāgbhaṭa. 848.

21.

Chikitsākalikāṭikā, auctore Chandraṭa. 852

22.

Vṛinda. 849, 850.

23.

Kāṣikā vṛitti, auctore Vāmana. 823.

24.

Nāmaṅgaṇuśāsana, auctore Amarasinha. 829.

25.

Ṣabdaratnākara, auctore Mahīpa. 832.

26.

Abhidhānaratnamālā, auctore Halāyudha. 831.

27.

Kātantravṛitti, auctore Durgasinha. 826.

28.

Kārttikamahiman. 846.

29.

Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 19.

† Fragmentum *Rāgamālae* Hinduice scriptae. *Hind.*

30.

Ānobhadra hymnus. 847.

31.

Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 16.

† *Kokaśāstrae* fragmentum, quo *madanasthānāni* describuntur: *Hind.*

32.

Svapnādhyāya. 808.

33.

Alphabetum Devanāgaricum. 828.

34.

Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 21. Anno 1738 exar.

† *Siddhāntasāra*, libellus Jainicus, Guzzeratice scriptus. *Guzz.*

35.

Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 11.

† *Vaidyamanotsava*, libellus medicus, auctore *Nayanasukha*, Keśavadāsae filio. In fine auctor hisce libris usus esse traditur: Śārngadhara, Kālaṇṇāna, Hitopadeśa, Rūpamanjarī, Vindusamgraha, Nāgarājapaddhati, Manoramā, Kālikāgrantha, Līlāvatī, Yogaśata, Charakagrantha. *Hind.*

36.

Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 23. Anno 1733 exar.

† *Saptaśatī* carmen, auctore *Vihārīdāsa*. *Hind.*

37.

Bhāshāmanjarī. 827.

38.

Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 8. Anno 1736 a Rājadhara (Stambhatīrthabindare) exar.

† *Jīvavichāra*, libellus Jainicus. *Jain.*

39.

Fragmenta. 853.

40.

Dvārakāmāhātmya. 816.

41.

Bhagavadgītā. 801.

VI. CODICES BODLEIANI SANSKRITICI.

1.

Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 375.
† *Vedārthaprakāṣa*, Sāyaṇae ad primam R̥gvedae
ogdoadem commentarius. *Vaid.*

2.

Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 348.
† *Mantrabhāṣya*, commentarius ad Vājasaneyisaṃ-
hitām, auctore Uṣa. *Vaid.*

3.

Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 158. Anno 1668 a
filia Sutārasūrajī cujusdam (Vṛiddhanagaravāstavya),
Sutārasankarae filio, exar.
† *Śāṅkhāyanae Śrautasūtra*, adhy. 1-16. *Vaid.*

4.

Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 86. Anno 1669 ab
eadem muliere exar.
† *Śāṅkhāyanabrāhmaṇa*, ad R̥gvedam pertinens,
adhy. 16-30. *Vaid.*

5, 6.

Lit. Devan. Charta Ind. Vol. I. foll. 134. Vol. II.
foll. 153. Anno 1731 a Sukharāma, Vijayarāmae filio,
Benaris exar.
† *Śāṅkhāyanabrāhmaṇa* (Kaushītakimatānusāri),
adhy. 1-30. *Vaid.*

7.

Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 103.
† *Sāyaṇae* ad *Tāṇḍyabrāhmaṇam* commentarius.
Adhy. 6-20. *Vaid.*

8.

Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 62. Anno 1637 exar.
† *Aśvalāyanagṛīhyakārikā*, Aśvalāyanae de ceremo-
niis domesticis aphorismi metricae redditi. Incipit :
आश्वलायनमाचार्यं नत्वा तद्गृहकर्मणां ।
प्रयोगं वच्मि संक्षेपाद्भृत्तिकारादिभाषितं ॥१॥
Jayantam auctor passim laudat. *Vaid.*

9.

Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 31. Anno 1806 a
Vishṇubhaṭṭa (Karbelopanāman) exar.

† a. Foll. 1-30^a. *R̥gvedaprātiśākhya*, Śaunakae au-
ctori tributum. *Vaid.*

† b. Foll. 30^b-31^a. De accentu caput, disticha 21
continens, a *Jayantasvāmin* scriptum. Incipit :

उदात्तान्विहतः स्वारः स्वरितात्मचयो भवेत् ।

उदात्तात्स्वरितो पूर्वो नान्यमापद्यते स्वरं ॥१॥ *Vaid.*

10.

Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 230. Anno 1794 a
Vishṇubhaṭṭa exar.

† *Prātiśākhyaabhāṣya*, commentarius ad *R̥gveda-*
prātiśākhya tractatum, auctore Uṣa, Vajraṭae filio
(Ānandapuravāstavya). In prooemio haec leguntur :

चंपायां न्यवसन्पूर्वं वत्सानां कुलमृद्धिमत् ।

यस्मिन्निजवरा जाता बह्वचाः पारगोत्तमाः ॥

Vedamitra इति ख्यातस्तस्मिन्नातो महामतिः ।

स चैव पार्षदश्रेष्ठः सुतस्तस्य महात्मनः ॥

नाम्ना तु Vishṇumitraḥ, sa Kumāra इति शस्यते ।

तेनेयं योजिता वृत्तिः संक्षिप्ता पार्षदे स्फुटा ॥ *Vaid.*

11.

Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 38.

† Hoc codice quatuor hymni Vedici continentur hi :
Vishṇusūkta, Vāmanasūkta, Manyusūkta. Quartus,
cujus nomen non traditur, ab his verbis incipit : अहं
रुद्रेभिर्वसुभिश्चरामि । *Vaid.*

12.

Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 103.

† *Rāmacharitamānasa* carmen, auctore *Tulasīdāsa*.
Hoc codice fragmentum Bālakāṇḍae (usque ad p. 34
ed. Calc.) continetur. *Hind.*

13.

Lit. Gurumukhī. Charta Ind. Foll. 184.

† *Adigrantha*, Sikhorum liber sacer.

14.

Imagines regum Indicorum. 854.

VII. OUSELEY.

65.

Rágavibodha, auctore Soma. 475.

129.

† *Sundaraṣṛingāra*, auctore *Sundara*. *Hind*.

136.

Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 56.

† Imagines viginti quatuor pontificum Jainicorum,
et preces iisdem adhibitae. *Jain*.

151.

Nyáyasiddhántamuktávalí, auctore Viṣvanátha. 579.

714.

Devíkavacha. 174.

VIII. MARSH.

328.

a. Panchatantra. 335.

b. Sinhásanadvátrinsatputrikáavartta. 326.

c. Vaidyavallabha, auctore Śárngadhara. 755.

II.

AUCTORUM NOMINA.

Numeris Arabicis post titulos positos in tribus indicibus sequentibus hujus catalogi paginae indicantur. Literis *a* *b*. ad ejusdem paginae columnam aut priorem aut alteram refertur. Quae literae ubi omissae sunt, idem liber auctorve in utraque columna occurrit.

Abhinavagupta, auctor *Paramārthasāra* libelli. 238^a.
 Agastya, auctor *Lakṣmīstotra* hymni esse traditur. 132^b.
 Agnisvámin, auctor *Lātyāyanasūtrabhāṣya* commentarii. 378^b. 393^a.
 Agniveṣa, auctor *Rámachandracharitrāsāra* carminis. 121^b.
 Ahobala, Nṛsinhabhaṭṭae filius, auctor commentarii ad *Mahimnaḥ stava* carmen. 131^a.
 Ajayapāla, auctor *Nánārthasaṃgraha* lexic. 187^a.
 Amara, cf. Amarasinha.
 Amarachandra, auctor *Bálabhārata* carminis. 5^a.
 Amarachandra, Jinadattae discipulus, auctor *Kāvya-kalpalatāvr̥tti* commentarii. 210^b.

Amarasinha, brevius Amara appellatus, auctor *Náma-lingānuṣāsana* lexic. 182^b. 351^a.
 Amṛtachandasúri, auctor *Purushārthasiddhyupāya* libri. 372^b.
 Ānanda, Vidyádharae discipulus, *Mádhavánala* narrationis auctor traditus. 157^b.
 Ānandagiri, Ānandajnāna, Ānandajnánagiri, Ānandatīrtha, cf. Anantánandagiri.
 Ananta, Bhímae filius, auctor *Naigeyārchikánukrama* libri. 378^a.
 Anantabhaṭṭa, auctor *Tīthinirṇaya* libri. 356^a.
 Anantadeva, Āpadevae filius, auctor *Rājadharmakaustubha* libri. 272^b.
 ———, auctor *Smṛitikaustubha* libri. 273^a.

Anantánandagiri, idem qui epithetis Anandagiri, Anandajnána, Anandajnánagiri, Anandatírtha, Jnánánda, Jnánánandagiri appellatur, auctor commentarii ad Šankarae *Aitareyopaniṣadbhāṣya*. 380^a.

——, auctor commentarii ad Šankarae *Chhándogyabhāṣya*. 365^a. 389^a. 393^a.

——, auctor commentarii ad *Gaudapádabhāṣya*, cf. Mándúkyā Upaniṣad.

——, auctor commentarii ad Šankarae *Iśāvāsyabhāṣya*. 366^a. 392^b.

——, auctor commentarii ad Šankarae *Kāṭhāvallībhāṣya*. 385^a.

——, auctor commentarii ad Šankarae *Mándúkyabhāṣya*. 365^b. 384^a.

——, auctor commentarii ad Šankarae *Praśnopaniṣadbhāṣya*. 392^b.

——, auctor *Sureṣvaravārttikatīkā* commentarii. 390^b.

——, auctor *Sankaravijaya* libri. 247^b.

——, auctor commentarii ad Šankarae *Taittirīyopaniṣadbhāṣya*. 366^a.

——, auctor commentarii ad Šankarae *Triḥāḍāranyakabhāṣya*. 373^a.

Annambhaṭṭa, auctor *Tarkasaṃgraha* libri et *Tarkasaṃgrahadīpikā* commentarii. 243^b.

Anubhūtiśvarūpa, auctor *Sārasvatī prakriyā* grammaticae. 171^a.

Apadeva, Anantadevae filius, auctor *Mīmāṃsānyāyaprakāśa* libri. 219^b.

Apastamba, auctor *Adhvaratantra* libri. 371^b.

Apyadīkṣhita, Varadae filius, auctor *Kuvalayānanda* libri. 213^a.

Arisinha, auctor *Kavitārahasya* (?) libri. 210^b.

Arjunamiśra, auctor *Bhāratārthadīpikā* commentarii. 2^a.

Aryabhaṭṭa, auctor *Aryasiddhānta* libri. 325^b.

Aśaga, auctor *Śāntipurāṇa* libri. 372^b. Cf. *Laghūśāntipurāṇa*.

Aśvalāyana, auctor *Grihyasūtra* praeceptorum. 384^a. 387^a. 393^b. 396^a.

——, auctor *Śrautasūtra* praeceptorum. 384^a. 393^b.

Ātmārāma, sive Svātmārāma, auctor *Haṭhapradīpikā* libelli. 233^b.

Bādarāyaṇa, auctor *Bādarāyaṇasūtra* aphorismorum esse traditur. 220^b. 221.

Bālagopāla-yatindra, brevius Gopāla-yogin dictus, auctor commentarii ad Šankarae *Kāṭhāvallībhāṣya*. 365^b.

Ballāla, auctor *Bhojaprabandha* libri. 150^b.

Bāṇa = Vāṇa. 156^b.

Baudhāyana, auctor *Kalpasūtra* praeceptorum. 378^b. Cf. Baudhāyāniya Prayogasāra, Darśapūrṇamāsaprāyaścitta, Darśapūrṇamāsaprayoga.

Bhadrabāhu, auctor *Kalpasūtra* libri Jainici. 390^b.

Bhāmaha, auctor *Manoramā* commentarii. 178^b.

Bhānudatta, Gaṇapatis filius, auctor *Rasataranginī* libri. 213^a.

——, auctor *Rasamanjarī* libri. 213^b.

Bhānujīdīkṣhita, cognomine Rāmabhadraśrama gaudens, auctor *Vyākhyāsudhā* commentarii. 182^b. 183^a.

Bhāratachandra, auctor *Vidyāsundara* carminis. 387^a.

Bharatasena, Gaurāṅgamallīkae filius, auctor *Subodhā* dicti, ad Meghadūtam commentarii. 125^b.

——, auctor *Subodhā*, ad Śiṣupālavadham commentarii. 118^b.

Bhāratīūrtha (Vidyāranya), auctor *Panc'adaśī* libri. 222^a.

Bhāravi, auctor *Kirātārjunīya* carminis. 117^b.

Bhartihari, auctor *Nitiśataka*, *Śṛṅgārasataka*. *Vairāgyaśataka* centuriarum. 133^b.

Bhāskara, Mahesvarae filius, anno videtur 1183. *Graṇārāmakutūhala* librum composuit. 327^a.

Bhāskara-Nṛsinha, anno 1788 commentarium ad Vātsyāyanae *Kāmasūtra* composuit. 215^a.

Bhāskaraśarman, Āyājibhaṭṭae filius, anno 1676 *Vṛttaratnākaraselu* commentarium composuit. 198^a.

Bhaṭṭāchāryachūdāmaṇi quidam, auctor *Nyāyasiddhāntamanjarī* libri. 240^a.

Bhaṭṭanārāyaṇa, cf. Nārāyaṇa.

Bhaṭṭasankara, cf. Šankara.

Bhaṭṭaviṣveṣvara, cf. Viṣveṣvara. 262^b.

Bhaṭṭoji-dīkṣhita, Lakshmīdharāe filius, auctor *Praudhamanoramā* commentarii. 161^b.

——, auctor *Śabdakaustubha* libri. 160^a.

——, auctor *Siddhāntakaumudī* grammaticae. 161^b.

Bhaṭṭotpala, brevius Utpala dictus, anno 966 *Jagachchandrikā* commentarium composuit. 329^a.

——, auctor commentarii ad *Vṛhatsaṃhitā* librum. 328^a.

Bhāva (Miśrabhāva), Miśra-Laṭakanae filius, auctor *Bhāvaprakāśa* libri. 309^b.

Bhavabhūti, auctor *Mahāvīracharita* comoediae. 136^a.

——, auctor *Mālatīmādhava* comoediae. 136^a.

——, auctor *Uttarāramacharita* comoediae. 136^b.

Bhavānanda, auctor commentarii ad *Anumānadīdhi* librum. 242^a.

Bhavyajīvana, auctor *Niryuktibhāṣya* commentarii. 400^b.

Bhojadeva, auctor *Rājamārtanḍa* commentarii. 229^a.

——, auctor *Sarasvatikanṭhābharana* libri. 208^a.

——, auctor *Yuktikalpataru* libri. 342^a.

Bhūdeva, auctor commentarii ad *Kāśikātīlaka* carmen. 128^a.

- Bhúdhara, Devadattae filius, auctor commentarii ad *Súryasiddhānta* librum. 327^a.
- Chakrapánidatta, auctor *Śabdachandrikā* lexicī. 195^b.
- Chāṇakya, auctor *Rājanītiśāstra* versuum esse traditur. 131^b.
- Chanda, auctor *Prithirājarāsaka* libri. 363^b. 400^b.
- Chandra, Karpapúrae filius, cf. Kavichandra.
- Chandraśekhara, Gopínáthae filius, plenius Chayaní-Chandraśekhararāyaguru dictus, auctor *Madhuránirudha* comoediae. 142^a.
- Chandraṭa, Tisaṭae filius, auctor *Chikitsakalikāṭikā* commentarii. 357^b.
- Charaṇadāsa, auctor *Guruśishyasamvāda* et *Nāchiketúpākhyāna* carminum. 388^a.
- Chauṇḍapāchārya, Āryae filius, auctor *Prayogaratnamālā* commentarii. 371^b.
- Chayaní-Chandraśekhara, cf. Chandraśekhara.
- Chinnabhaṭṭa, Viṣṇudevārādhyaē filius, auctor *Tarkabhāṣāprakāśikā* commentarii. 244^a.
- Chiranjīva, Rāmadevae cognomen. 260^b.
- Chitrasena-bhaṭṭa, auctor *Pingalachhandogranthāṭikā* commentarii. 197^b.
- Dādābhāi, Gangādharamādhavae filius, auctor *Kirānāvalī* commentarii. 326^b.
- Daivajñaśarman, cf. Viṣvanātha. 283^b.
- Dāmodara, diasceuastra *Mahānāṭaka* comoediae. 142^b.
- Dāmodara, Lakshmīdharāe filius, auctor *Samgītadarpaṇa* libri. 200^b.
- Daṇḍin, auctor *Kāvyaḍarśa* libri. 203^a.
- Daṣabala, anno videtur 1055 *Chintāmaṇi Sāraṇikā* librum composuit. 327^b.
- Deva, cf. Yājñikadeva.
- Devadatta, Haris filius, auctor *Dhāturatnamālā* libri. 320^b.
- Devendra, vel Deveṣvara, Vāgbhaṭṭae filius, auctor *Kavikalpalatā* libri. 211^a.
- Deveṣvara, cf. Devendra. 211^a.
- Dhananjaya, Viṣṇus filius, auctor *Daṣarúpaka* libri. 203^a.
- Dhanapati, Rāmakumārae filius, anno 1799 *Śankarāchāryaviṇyayadīṇḍima* commentarium composuit. 260^a.
- Dhaneṣvarasūri, auctor *Śaṭṛunjayamahātīrthamāhātmya* libri. 372^b. 373^a.
- Dhānika, Viṣṇus filius, auctor commentarii ad *Daṣarúpaka* librum. 203^a.
- Dhanvin, auctor commentarii ad *Drāhyāyaṇasūtra*. 379^a.
- Dharmadāsa, auctor *Vidagdhamukhamanḍana* libri. 215^a.
- Dhīragovindaśarman, auctor *Ātharvaṇarāhasya* libri. 391^b.
- Dīkshitasāmarāja, cf. Sāmarāja.
- Dinakara, auctor *Chandrārki* libelli. 327^b.
- Dinakarabhaṭṭa, auctor *Muktāvalīprakāśa* commentarii. 239^b.
- Drāhyāyaṇa, auctor praeceptorum ritualium, *Drāhyāyaṇasūtra* appellatorum. 379. 380^a.
- Durga āchārya, auctor *Niruktavṛitti* commentarii. 361^a. 384^b. 392^b. 396^b.
- Durgādāsa, auctor *Subodhā* commentarii, seculo septimo decimo vixit. 174^b.
- Durgasinha, auctor commentarii ad *Kātantra* grammaticam. 169^b. 350^b.
- Dvivedaganga, cf. Ganga.
- Gaṇeṣa, Rāmadevae filius, auctor commentarii ad *Nalodaya* carmen. 126^a.
- Gaṇeṣa, Viṣvanāthadīkshitae filius, auctor *Chichchandrīkā* commentarii. 141^a.
- Ganga (Dvivedaganga), Nārāyaṇae filius, auctor commentarii ad *Vṛihadāranyaka Upanishad*. 393^b.
- Gangadāsa, Poviyaē filius, Jnānānanda titulo gaudens, auctor commentarii ad *Khaṇḍaprasasti* carmen. 129^a.
- Gangādāsa, Gopāladāsaē filius, auctor *Chhandomanjarī* libri. 198^b.
- Gangeṣa, auctor *Tattvachintāmaṇi* libri. 240^b.
- Gauḍapāda, auctor *Kārikā* versuum, quibus *Māṇḍūkyaopaniṣad* illustratur. 384^a. Cf. *Māṇḍūkyaopaniṣad*.
- Gaurīkānta, auctor commentarii ad *Tarkabhāṣā* librum. 244^a.
- Gaurīkāntasārvabhauma, auctor *Anandalaharītarī* commentarii. 108^b.
- Gautama, auctor *Nyāyasūtra* aphorismorum. 239^a.
- Gobhila, auctor *Grihyasūtra* aphorismorum. 365^a. 383.
- Gobhilaputra, i. e. Gobhilae filius, auctor *Grihyasamgraha* libelli esse traditur. 386^a.
- Gokulanātha, auctor *Padavākhyaratnākara* libri. 246^a.
- Gopālayogin, cf. Bālagopāla.
- Gopínātha (Śaiva°), Mādhavae filius, *Snānadīpikā* commentarii auctor. 379^a.
- Goraksha, auctor *Gorakshaṣataka* libelli. 236^a.
- Govinda, cf. Govindānanda. 221^a.
- Govinda, Keṣavae filius, auctor *Kāvyapradīpa* commentarii. 212^b.
- Govindānanda, Gaṇapatis filius, auctor *Dānakāumudī* libri. 272^a.
- , auctor *Kriyākaumudī* libri. 272^a.
- , auctor *Śuddhikaumudī* libri. 272^b.
- , auctor *Tattvārthakaumudī* commentarii. 283^a.
- Govindānanda (Govinda), Gopālasarasvatīs discipulus, auctor *Bhāṣhyaratnaprabhā* commentarii. 221^a.
- Goyīchandra, auctor commentarii ad *Samkshiptasāra* grammaticam. 173^b. 174.

- Guṇabhadra, auctor *Ātmānuśāsana* libri. 372^b.
 —, *Trishashtīlakṣaṇamahāpurāṇasamgraha* opus, a Jinasena inchoatum, absoluit. 391^b.
 Guṇachandra, Devasūris discipulus, auctor *Tattvapra-kāśakavṛitti* commentarii. 170^b. 171^a.
 Guṇākara, anno 1240 commentarium ad *Yogaratan-mālā* libellum composuit. 322^b.
 Guṇavishṇu, auctor *Chhāndogyamantrabhāṣya* com-mentarii. 389^b.
 Halāyudha (-bhaṭṭa), auctor *Abhidhānatnamālā* lexicī. 185^a. 351^b.
 Halāyudha, Purushottamae filius, anno 1474 *Purā-ṇasarvasva* librum composuit. 84^b.
 Hanumat, auctor *Khaṇḍaprasasti* carminis esse tra-ditur. 129^a.
 —, auctor *Mahānāṭaka* comoediae esse traditur. 142^b.
 Hari, Vajrasenae discipulus, auctor *Karpūrapraka-rāṇa* libelli. 402^a.
 Haridāsa, auctor commentarii ad *Nyāyakusumānjali* librum. 243^a.
 Haridāsa, Vatsarājae filius, auctor *Lekhakamuktāmaṇi* libri. 341^b.
 Harijīvana (-miśra), auctor *Snānasūtrapaddhati* libri. 387^a.
 Harinātha. Vāsudevae filius, auctor *Rāmaṇīlāsakāvya* carminis. 132^a.
 Harinātha, Viśvadharae filius, auctor *Kāvyaadarśamār-jana* commentarii. 206^b.
 Harirāma, auctor *Dharmitāvachhedakatāpratyaśatti-vichāra* tractatus. 244^b.
 —, auctor *Navīnamatavichāra* tractatus. 245^a.
 Harirāya, auctor *Jīcharaṇachihnamāhātmya* libelli. 397^b.
 Harisvāmin, auctor commentarii ad *Śatapathabrāh-maṇa*. 361^a.
 Harivaṇṣa (Hitaharivaṇṣa) Gosvāmin, exeunte seculo sexto decimo *Rādhārasasudhānidhī* carmen composuit. 131^b.
 Harsha, Hīrae filius, qui idem Harshadeva vel Śrī-harsha appellatur, auctor *Khaṇḍanakhaṇḍakhādyae* libri. 246^a.
 —, auctor *Nāgānandanāṭakae* comoediae. 349^b.
 —, auctor *Naishadhīyacharitae* carminis. 118^b.
 —, auctor *Ratnāvalī* comoediae. 144^b. 358^a.
 Harshadeva, cf. Harsha.
 Hema, cf. Hemachandra.
 Hemachandra, nonpunque Hema appellatus, auctor *Abhidhānachintāmaṇi* lexicī. 185^a.
 —, auctor *Dhātupāṭhae*, radicū verbalium indicis. 170^a.
 —, auctor *grammaticae Prācriticae*. 179^a. 180.
 Hemachandra, auctor *Vibhramasūtra* tractatus esse fertur. 170^b.
 Hemādri, auctor *Harilālaviveka* commentarii. 37^b.
 Hiranyakeśin, auctor *Hiranyakeśisūtra* aphorismorum ritualium. 364^b. Cf. Kalpasūtra.
 Hitaharivaṇṣa Gosvāmin, cf. Harivaṇṣa. 131^b.
 Hulāṣa pāṭhaka, auctor *Rāgamālā* libri. 375^b.
 Īrugapa-daṇḍanātha, auctor *Nānārtharatnamālā* lexicī. 193^b.
 Īṣvarakṛiṣṇa, auctor *Sāṅkhyakārikā* versuum. 237^b.
 Jagaddhara, Ratnadharae filius, auctor commentarii ad *Mālatīmādhava* comoediam. 136^b.
 —, auctor commentarii ad *Vāsavadattā* narrationem. 156^b.
 —, auctor commentarii ad *Veṇīsaṃhāra* comoediam. 146^a.
 Jagadīṣa, auctor *Anumānadīdhītīṭippanī* commentarii. 242^a.
 Jagadīṣvara, auctor *Hāsyārṇava* comoediae. 146^b.
 Jagajīvanadāsa, auctor *Jnānaprakāśa*, *Mahapralaya*, *Prathamagrantha* carminum. 388^a.
 Jagannātha, auctor *Rekhāganita* libri. 340^b.
 Jagannātha Paṇḍitarāja, auctor *Bhāminīvilāsa* carmi-nis. 130^a.
 Jagannātha, Rudrae filius, exeunte seculo superiore *Vivādaḥṅgārṇava* opus compilavit. 296^a.
 Jaimini, auctor *Aśvamedhikaparvan* libri esse fertur. 4^b.
 —, auctor *Nyāyasūtra* aphorismorum. 219^a. 353^a.
 Jambhaladatta, auctor *Vetālapanchaviṃśati* narratio-num. 152^a.
 Janārdanavibudha, auctor *Bhāvārthadīpikā* commen-tarii. 198^a.
 Jasvantsingh, auctor *Bhāṣābhūṣaṇa* libelli. 397^b.
 Jaṭādhara, Raghupatis filius, auctor *Abhidhānatāntra* lexicī. 189^b.
 Jayachandra, auctor *Svāmīkārttikeyānuprekṣā* libri. 372^b.
 Jayachandra, auctor *Goṣṭringaparvatavayambhūchai-tyabhaṭṭārakoddeśa* libelli. 403^a.
 Jayadeva, auctor *Gītagovinda* carminis. 126^b.
 Jayadeva, Mahādevae filius, auctor *Prasannarāghava* comoediae. 141^b.
 Jayanārāyaṇa, auctor *Kāśīkhaṇḍa* carminis. 386^a.
 Jayantasvāmin, de accentu Vedico scripsit. 405^b.
 Jayarāma (nyāyapanchānana), auctor *Nyāyasiddhān-tamālā* libri. 240^a.
 Jayaratha (?), Śṛṅgārae filius, auctor *Alankāravimar-shiṇī* commentarii. 210^a.
 Jayatīrthabhikṣu, auctor *Iṣopanishadbhāṣhyatīkāvi-varaṇa* glossae. 392^b.

Jayatīrthabhikṣhu, auctor *Praṣṇopaniṣadbhāṣyaṭī-kāvivarāṇa* glossae. 392^b.

Jīmútavāhana, auctor *Dāyabhāga* libri. 295^a.

Jinasena, auctor *Trishashīlakṣaṇamahāpurāṇasam-graha* operis. 391^b.

Jīvāna, auctor *Mānasāyana* libri. 245^b.

Jīvanātha, auctor *Svaratattvodaya* libelli. 337^a.

Jnānānanda, cf. Anantānandagiri, et Gangadāsa.

Jnānānandagiri, cf. Anantānandagiri.

Jnānendra-Sarasvatī, Vāmanendrasvāminis discipulus, auctor *Tattvabodhinī* commentarii. 164^a.

Jonarāja, auctor *Rājataranginī* libri, post Kalhaṇam continuati. 147^b.

Jūmaranandin, auctor *Rasavatī* commentarii. 174^b.

——, commentarii ad *Samkshiptasāra* grammaticam editor. 173^b.

Jyotirīśvara, Dhīreśvarae filius, auctor *Dhūrtasamā-gama* comoediae. 140^a.

Kabīr Gosāin, auctor *Vijaka* libri, necnon aliorum carminum. 372^a.

Kaivalyāśrama, Govindae discipulus, auctor commen-tarii ad *Anandalahari* carmen. 108^a.

Kaiyaṭa, Jaiyaṭae filius, auctor *Mahābhāṣyapradīpa* commentarii. 158^a.

Kalhaṇa, Champakae filius, anno 1148 *Rājataran-ginī* dictam Kāśmiriae historiam scripsit. 147^a.

Kālidāsa, auctor *Abhijnānaśākuntala* comoediae. 134^b.

——, auctor *Kumārasambhava* carminis. 115^a.

——, auctor *Mālavikāgnimitra* comoediae. 135^b.

——, auctor *Meghadūta* carminis. 125^b.

——, auctor *Nalodaya* carminis esse fertur. 126^b.

——, auctor *Raghuvamśa* carminis. 111^a.

——, auctor *Ritusamhārae* carminis esse traditur. 125^b.

——, auctor *Śrutabodha* libelli esse fertur. 199^a. 352^b.

——, auctor *Vikramorvaśī* comoediae. 135^b.

Kālīśiva, auctor *Kalpakedāra* libri. 373^b.

Kalyāṇa, auctor *Gītāgāṇadhāra* carminis. 129^a.

Kalyāṇamalla, auctor *Anangaranga* libri. 218^a.

Kalyāṇamalla, Gajamallae filius, auctor *Mālatī* com-mentarii. 125^b. 126^a.

Kāmadeva (Mīmāṃsakadīkṣita^c), auctor *Prāyaścīt-tapaddhati* libri. 293^a.

Kamalākaraḥṭṭa, Rāmakṛṣṇae filius, seculo se-ptimo decimo ineunte, *Śūdradharmatattva* librum com-posuit. 277^a.

Kaṇāda, auctor *Vaiśeṣikasūtra* aphorismorum. Cf. 353^b.

Kānchana, Nārāyaṇae filius, auctor *Dhananjayavijaya* comoediae. 139^b.

Kankola, auctor *Gaṇapatyārādhana* hymni esse tra-ditur. 299^b.

Karka, auctor *Kātyāyanasūtrabhāṣya* commentarii. 395^b.

Karṇapūra, auctor *Alankāraustubha* libri. 209^b.

Kāśirāma (-vāchaspatibhāṭṭāchārya), Rādhāvallabhae filius, auctor commentarii ad *Malanāsātattva* tractatum. 289^b.

——, auctor commentarii ad *Śrāddhatattva* tra-ctatum. 291^a.

——, auctor commentarii ad *Tithitattva* tracta-tum. 287^b.

Kāśirāmadāsa, auctor *Mahābhāratae* Bengalice con-versi. 389^b.

Kātyāyana, auctor *Hautrasūtra* praeceptorum. 382^a.

——, auctor duodeviginti *Parisīṣṭa* tracta-tum. 382^b. 386^b.

——, auctor *Pratīhārasūtra* praeceptorum. 379^b.

——, auctor *Rigveda-Sarvānukramanī* indicis. 378^a. 386^a.

——, auctor *Vājasaneyisamhitā-Sarvānukramanī* indicis. 362^a.

——, auctor *Snānasūtra* aphorismorum. 379^a. 387^a.

——, auctor *Srāddhasūtra* aphorismorum. 380^a.

——, auctor *Śrautasūtra* aphorismorum. 382^a.

393^a.

Kavichandra, Karṇapūrae filius, auctor *Kāvyachan-drikā* libri. 211^b.

Kavirāja, auctor *Rāghavapāṇḍavīya* carminis. 121^a.

Kedāra (-bhāṭṭa), Pabbekae filius, auctor *Vṛittaratnā-kara* libri. 197^b.

Keṣava (Sanmīśra^c), auctor *Dvaitapariśiṣṭa* libri. 274^a.

Keṣava, auctor *Jātakapaddhati* libri. 337^b.

Keṣava, auctor *Kalpādrū* lexicī. 189^b.

Keṣavadāsa, anno 1602 *Kavipriyā* librum composuit. 376^a. 401^b.

——, anno 1602 *Rāmachandrikā* carmen scripsit. 398^b.

——, anno 1592 *Rasikapriyā* librum compo-suit. 385^b. 398^b. 401^a.

Keṣavamiśra, auctor *Tarkabhāṣā* libri. 244^a.

Keṣavārka, Jayādityae filius, auctor *Kṛṣṇakṛīḍita* carminis. 349^a.

——, auctor *Vivāhavrindāvana* libri. 336^a.

Ketalikīrti, auctor *Meghamālā* libelli. 397^a.

Khaṇḍadeva, auctor *Bhāṭṭadīpikā* commentarii. 353^a.

Koṇḍabhaṭṭa, Rangojis filius, auctor *Vaiyākaraṇa-bhāṣaṇa* libri. 177^a.

Kramadīśvara, auctor *Samkshiptasāra* grammaticae. 173^b.

Kṛṣṇa, auctor commentarii ad *Mahābhārata*. 2^a.

Kṛṣṇa (-tarkāṇkārabhaṭṭāchārya), auctor com-mentarii ad *Dāyabhāga* librum. 295^b.

Manu, auctor *Mānavadharmasāstra* libri esse traditur. 355^b.

Mārkaṇḍeya (-kavindra), auctor *Prākṛitasarvasva* grammaticae. 181^a.

Maṣaka, auctor *Kalpasūtra* praeceptorum. 386^b.

Mathurānātha, auctor *Anumānamūlatippanī* commentarii. 241^a.

Mathureṣa, auctor *Śabdaratnāvalī* lexici. 192^b.

Mativardhana (?), auctor commentarii ad *Gotamapri-
chhā* libellum. 379^a.

Mayūra, auctor *Mayūrasataka* carminis. 348^b.

Misarūmiṣra, auctor *Vivādachandra* libri. 296^a.

Miṣrabhāva, cf. Bhāva.

Mitramiṣra, Paraśurāmamiṣrae filius, auctor *Mitro-
daya* libri. 295^a.

Mohanadāsa, Kamalāpatis filius, auctor commentarii ad *Mahānāṭaka* comoediam. 142^b. 143^a.

Murāri, Vardhamānae filius, auctor *Anarghyarāghava* comoediae. 137^a.

Nāgarjuna, auctor *Yogaratanmālā* libri esse perhibetur. 322^a.

Nāgeśabhaṭṭa, Śivabhaṭṭae filius, saepe Nāgojībhaṭṭa, et omisso titulo, Nāgeśa, Nāgojī, appellatus, auctor *Bhāṣhyapradīpoddhyota* commentarii. 158^a.

——, auctor *Laghuśabdendusekhara* commentarii. 164^b.

——, auctor *Laghusānkhyasūtravivṛiti* commentarii. 238^a.

——, auctor *Paribhāṣhendusekhara* libri. 161^a.

——, auctor *Rasamanjarīprakāsa* commentarii. 213^b.

——, auctor *Vaiyākaraṇasiddhāntamanjūśā* libri. 177^b.

Nāgojībhaṭṭa, cf. Nāgeśabhaṭṭa. 158^a. 161^a.

Nandadāsa, auctor *Mānamanjarī* glossarii. 397^b. 401^b.

Nandapaṇḍita, Rāmapaṇḍitae filius, Vināyakapaṇḍita cognomine gaudens, auctor *Putrikaraṇamīmāṃsā* libri. 295^b.

Naraharadāsa, Bārahaṭa cognomine praeditus, auctor *Avatāracharitra* carminis. 398^b.

Narahari (Nṛsinha), Iṣvarasūris filius, auctor *Nighaṇ-
turāja* lexici. 323^a.

Narapati, auctor *Jayacharyā* libri. 398^b.

Narasinha Meheto, auctor carminum Guzzeraticorum. 401^a.

Nārāyaṇa, auctor commentarii ad *Gītagovinda* carmen. 126^b.

Nārāyaṇa, Anantae filius, anno 1571 *Muhūrtamār-
taṇḍa* librum composuit. 335^a.

Nārāyaṇa, Bālakṛishṇae filius, auctor commentarii ad *Uttararāmacharita* comoediam. 136^b.

Nārāyaṇa, Bāleṣvarae filius, auctor *Prākṛitapāda* grammaticae. 181^b.

Nārāyaṇa, Dādābhāis filius, Mādhavae nepos, auctor *Tājakasārasudhānidhi* libri. 332^b.

Nārāyaṇa, Mahābala filius, auctor commentarii ad *Gobhila* *Gṛihyasūtra*. 365^a.

Nārāyaṇa, Nṛsinhae filius, auctor commentarii ad *Naishadhīyacharita* carmen. 119^b.

Nārāyaṇa, Rāmeṣvarae filius, anno 1680 commentarium ad *Vṛittaratnākara* librum composuit. 198^b.

Nārāyaṇadāsa, auctor *Bhaktamālā* libri. 375^b. 376^a. 381^a.

Nārāyaṇadāsasiddha, Brahmadāsae filius, auctor *Pras-
nārṇava* libri. 333^b.

Nārāyaṇadeva, Padmanābhae filius, auctor *Sanḡita-
nārāyaṇa* libri. 201^a.

Nārāyaṇasarvajna, auctor *Bhāratārthaprakāsa* commentarii. 2^a.

Nārāyaṇāśrama, Nṛsinhāśrama discipulus, auctor *Bhedadhikkārasatkriyā* commentarii. 227^a.

Nārāyaṇatīrtha, Rāmagovindatīrthae discipulus, auctor *Sānkhyachandrikā* commentarii. 237^b.

Nayanasukha, Kesavadāsae filius, auctor *Vaidyananotsava* libelli. 404^b.

Nilakaṇṭha, auctor *Nārāyaṇagītā* libelli. 302^a.

Nilakaṇṭha, Govindae filius, auctor *Bhāratabhāvadīpa* commentarii. 1^a.

——, auctor *Mantrarahasyaprakāśikā* libri. 300^a.

Nilakaṇṭha, Rāmabhaṭṭae filius, auctor *Kāśikātūluka* carminis. 127^b.

Nilakaṇṭha, Śankarae filius, auctor *Bhagavatbhāskara* libri. 280^a.

——, auctor *Śrāddhamayūkha* libri. 280^b.

——, auctor *Vyavahāramayūkha* libri. 280^a.

Nilāsura, Saṃkarshaṇae filius, auctor *Navakaṇḍikā-
bhāṣya* commentarii. 380^a.

Nityānandāśrama, Purushottamāśrama discipulus, auctor commentarii ad *Chhāndogya Upanishad*. 390^a.

Nṛsinha āchārya, auctor *Smṛityarthasāgara* libri. 285^b.

Nṛsinha, Iṣvarasūris filius, cf. Narahari. 323^a.

Nṛsinha, Rāmachandrae filius, auctor commentarii ad *Tithinirṇayasamgraha* librum. 356^b.

Nṛsinhāśrama, Jagannāthāśrama discipulus, auctor *Bhedadhikkāra* libri. 227^a.

Nyāyavāgīṣa quidam, auctor *Kāvyaachandrikā* libri. 212^a.

Padmanābhadatta, brevius Padmanābha dictus, Dāmodaradattae filius, auctor *Bhūriprayoga* lexici. 191^b.

——, auctor *Siddhasārasvatadīpikā* commentarii. 110^a.

Padmanābhadatta, auctor *Supadma* grammaticae. 176^b.

Padmapāda, cf. Sanandana.

Padmasundara, auctor *Pārśvanāthakāvya* carminis. 392^a.

Pāṇini, auctor aphorismorum grammaticorum, *Aṣṭādhyāyī* appellatorum. 158^a.

Pāraskara, auctor *Grihyasūtra* aphorismorum. 382^b. 400^b.

Parāśara, auctor *Parāśarasmṛiti* libri. 263^b.

Parāśarabhaṭṭa, Vatsānkae filius, auctor *Guṇaratna-koṣa* carminis. 130^a.

Parimalla, auctor *Śrīpālacharita* carminis. 372^b.

Pārthasārathi, auctor *Nyāyaratnamālā* libri. 220^a.

——, auctor *Śāstradīpikā* commentarii. 220^a.

Patanjali, auctor *Mahābhāṣya* commentarii. 158^a.

——, auctor aphorismorum, *Yogasūtra* dictorum. 229^a.

Pingala, auctor *Chhandahśāstra* libri esse traditur.

197^a.
Prājyabhaṭṭa, auctor *Rājāvalipatākā* libri. 147^a.

Prakāśātman, Ananyānubhavae discipulus, auctor *Panchapādīkāvivarana* commentarii. 221^b.

Prānakṛishṇa, Rāmaviśvasae filius, anno 1823 *Aushadhāvalī* librum composuit. 374^a.

Prathamapurusha, auctor *Maitrāyaṇagrihyapaddhati* commentarii. 400^b.

Prithivīdhara, Śambhunāthae discipulus, auctor *Bhuvaneśvarīstotra* hymni. 110^a.

Priyadāsa, auctor commentarii ad *Bhaktamālā* librum. 375^b. 381^a.

Puṇyasundara, Hemachandrae *Dhātupāṭham* ordine alphabetico disposuit. 170^a.

Purushottama, Pītāmbarae filius, auctor *Avatāravādāvalī* tractatus. 38^a.

——, auctor *Dravyaśuddhidīpikā* commentarii. 274^a.

Purushottamadeva, auctor *Anekārthakoṣa* lexicī esse dicitur. 189^a.

——, auctor *Jnāpakasamuchchaya* libri. 160^b.

Pushpadanta, auctor *Mahimnaḥ stava* hymni esse fertur. 131^a.

Rādhāmohanaśarman, auctor *Mitāksharāsiddhānta-saṃgraha* libri. 263^b.

Rāghava, auctor *Ganeśastuti* hymni. 358^a.

Rāghava (Rāya^o), auctor *Hastaratnāvalī* libri. 201^b.

Rāghavendra, auctor commentarii ad *Iśā Upanishad*. 385^a.

——, auctor commentarii ad *Kaṭhavalī Upanishad*. 385^a.

——, auctor commentarii ad *Māṇḍūkya Upanishad*. 385^a.

Raghudeva (-bhaṭṭāchārya), auctor *Nāṇvādaṭṭippanī* commentarii. 245^b.

Raghudeva, Viṣveṣvaramiṣrae filius, auctor *Virudāvalī* carminis. 133^a.

Raghunandana, Hariharae filius, auctor *Smṛititattva* operis. 286^b.

Raghunātha, auctor *Rasikaramaṇa* carminis. 148^a.

Raghunātha (-bhaṭṭāchāryaśiromaṇi), auctor *Anumānadīdhi* commentarii. 241^a.

Raghunātha (-tārīkikaśiromaṇi), auctor commentarii ad *Ātmatattvaviveka* librum. 243^a.

Rājaśekhara, auctor *Karpūramanjari* comoediae. 146^b.

——, auctor *Prachandapāṇḍava* comoediae. 140^a.

——, auctor *Viddhaśālabbhanjikā* comoediae. 140^b.

Rāma, Anantae filius, anno 1600 *Muhūrtachintāmaṇi* librum composuit. 335^b.

Rāma, Sūryadāsae filius, auctor *Ādhānapaddhati* libri. 358^a.

Rāma, Śrīnāthae filius, auctor *Gītāgirīśa* carminis. 129^b.

Rāmabhadra, auctor *Putrakramadīpikā* libelli. 295^b.

Rāmabhadraśrama, cognomen Bhānujīdīkshitae. 183^a.

Rāmachandra, cf. Śeṣharāmachandra.

Rāmachandra, auctor *Rasendrachintāmaṇi* libri. 321^b.

Rāmachandra, Kṛishṇae filius, auctor *Prakriyākāumudī* grammaticae. 161. 350^b.

——, auctor *Tithinirṇayasamgraha* libri. 356^a.

Rāmachandra, Padmarangae discipulus, auctor *Rāmaavinoda* libri. 373^b. 398^a.

Rāmachandraśrama, brevius Rāmāśrama appellatus, auctor *Siddhāntachandrikā* commentarii. 173^a.

Rāmacharaṇa, auctor commentarii ad *Sāhityadarpana* librum. 214^b.

Rāmadāsa, auctor commentarii ad *Prabodhachandrodaya* comoediam. 141^a.

Rāmadeva, Rāghavendrae filius, Chiraṇjīva cognomine gaudens, auctor *Vidvanmodataranginī* libri. 260^b.

Rāmākṛishṇa, auctor commentarii ad *Panchadaśī* librum. 223^a.

Rāmākṛishṇa, Dāmodarae filius, auctor *Brahmatvapaddhati* libelli. 394^a.

Rāmākṛishṇa, Nīlakaṇṭhae filius, auctor *Rasendrakalpadruma* libri. 321^b.

Rāmānanda, Mukundapriyae filius, auctor commentarii ad *Kāśīkhaṇḍa* librum. 72^a.

Rāmānātha, auctor *Muktāvalī* commentarii. 125^b.

Rāmānuja āchārya, auctor *Nāyakaratna* commentarii. 220^a.

——, auctor *Śrīrāmāpaddhati* libelli esse fertur. 300^a.

Rámánuja áchárya, auctor *Vedántapradīpa* commentarii. 221^b.

Rámaprasáda, auctor *Dharmatattvasāra* libri. 369^b.

Rámasinhadeva, cf. Ratneṣvara.

Rámaṣarman, auctor *Uṇádīkosha* libri. 176^a.

Rámásrama, cf. Rámachandrásrama. 173^a.

Rámásrama, auctor *Durjanamukhachapetiká* tractatus. 38^a.

Ráma-tarkavágīṣa, auctor commentarii ad *Uṇádīkosha* librum. 176^b.

Rámavarman, auctor commentarii ad *Rámagītá* caput. 29^b.

Rámeṣvara (-bhaṭṭa), Viṣṇus filius, auctor *Rasarāja-lakṣmī* libri. 321^a.

Rámeṣvaraṣarman, auctor *Śabdamālā* lexicī. 192^b.

Ranganátha, Bálakṛiṣṇae filius, auctor commentarii ad *Vikramorvaṣī* comoediam. 135^b.

Ratnagarbha, auctor *Vaiṣṇavákútachandriká* commentarii. 63^a.

Ratnákara, Devabhāṭṭae filius, anno 1714 *Vratakalpadruma* librum composuit. 285^a.

Ratnaṣekhara, Vajrasenae discipulus, auctor *Guṇasthānaprakaraṇa* libri. 397^a.

Ratneṣvara, alio nomine Rámasinhadeva appellatus, auctor *Ratnadarpaṇa* commentarii. 209^a.

Rāyaṇendra-sarasvatī, Kaivalyendrea discipulus, auctor commentarii ad *Praṣṇopaniṣadbhāṣhya* librum. 366^a.

Rāyarāghava, cf. Rāghava.

Ruchipati, auctor commentarii ad *Anarghyarāghava* comoediam. 137^b.

Rudra (-nyáyavāchaspatibhaṭṭáchárya), auctor *Kāra-kavāda* tractatus. 246^a.

Rudrabhaṭṭa (Rudraṭa), auctor *Śringáratilaka* libri. 209^b.

Rudradeva, auctor *Yayáticharita* comoediae. 144^b.

Rudradeva, Hariharae filius, auctor commentarii ad *Prabodhachandrodaya* comoediam. 141^a.

Rudraskanda, auctor *Audgátrasārasaṃgraha* commentarii. 379^b. 380^a.

Rudraṭa, cf. Rudrabhaṭṭa. 209^b.

Rúpa, anno 1549 *Vidagdhamádha* comoediam composuisse dicitur. 145^a.

Sadánanda, Advaitánandae discipulus, auctor *Vedántasāra* libri. 226^a.

Sádhuratnasúri, auctor commentarii ad *Navatattva* libellum. 379^a.

Sámarāja, Naraharis filius, auctor *Dámacharita* comoediae. 138^b.

—, auctor *Dhūrtanartaka* comoediae. 138^b.

Sanandana, cognomine Padmapáda gaudens, auctor *Panchapádī* libri. 221^b.

Sanátanaṣarman, auctor commentarii ad *Meghadúta* carmen. 125^b.

Sanmiṣṛakeṣava, cf. Keṣava.

Sáyaṇa, Máyaṇae filius, Mádhavácháryae frater, auctor *Mádhavíyadhátuvṛitti* libri. 167^b.

—, auctor commentarii ad *Rigvedasaṃhitám*, *Vedúrthaprákāṣa* inscripti. 364^a. 365. 390^a. 405^a.

—, auctor commentarii ad *Śatapathabráhmaṇa* librum. 361. 388^b.

—, auctor commentarii ad *Tándyabráhmaṇa* librum. 379^b. 405^a.

Shadguruṣiṣhya, auctor *Sarvānukramaṇívṛitti* commentarii. 378^a.

Soma, Mudgalae filius, auctor *Rāgavibodha* libelli. 200^a.

Somadeva, Rámae filius, auctor *Kathásaritsāgara* libri. 151^b.

Somasundara, auctor *Navatattvabálávabodha* commentarii. 379^a.

Someṣvara, Mádhavae filius, auctor *Nyáyasudhá* commentarii. 219^a.

Subandhu, auctor *Vásavadattá* narrationis. 156^b.

Subhata, auctor *Dútāngada* comoediae. 139^a.

Subuddhimīṣra-Maheṣvara, cf. Maheṣvara.

Sundara, anno 1599 *Abhírāmamaṇi* comoediam composuit. 137^b.

Sundara (-mahákavirája), auctor *Dvādaśamāsavarṇana* carminis. 385^b.

—, anno 1632 *Sundaraṣringára* librum composuit. 385^b. 399^a. 406^a.

Sundaraṣukla, auctor *Maunamantrávabodha* libri. 384^a.

Surapála, auctor *Vṛiksháyurveda* libri. 324^b.

Surati (-miṣra), auctor *Alankáramālā* libri. 387^a.

Sureṣvara, auctor *Panchikaraṇavárttika* libelli esse dicitur. 226^a.

—, auctor *Vṛihadáráṇyakabhāṣhyavárttika* commentarii. 390^b. 392^a.

Súrya, sive Súryadása, astronomus, medio seculo sexto decimo *Rámakṛiṣṇakāvya* carmen composuit. 132^a.

Súryadása, cf. Súrya.

Suṣruta, auctor *Suṣrutasaṃhitá* libri. 303^a. 358^b.

Svámikárttika, auctor *Rāgamālā* libelli. 374^a. 385^b.

Svapneṣvara, auctor commentarii ad *Śāṇḍilyasútra* aphorismos. 228^b.

Svátmárāma, cf. Átmárāma.

Śámaladása, auctor *Madanamohana* narrationis. 402^a.

—, auctor *Nandaráyavárttika* carminis. 397^b.

—, auctor *Sinhásanadvátrīṣat* carminis. 397^a. 399. 402^b.

Śāmba, auctor *Súryastotra* hymni esse traditur. 134^a.

Sambhúnátha, auctor *Kálanjána* libri. 317^a.
 Śaṇḍilya, auctor *Śaṇḍilyasūtra* aphorismorum esse traditur. 228^b.
 Śankara, auctor *Śaradātīlaka* comoediae. 146^a.
 Śankara (-dikshita), Bálakrishṇae filius, seculo superiore *Pradyunnaviyaya* comoediam composuit. 140^b.
 ———, auctor *Śankarachetovīlāsa* carminis. 121^b.
 Śankara (Bhaṭṭaśankara), Nīlakaṇṭhae filius, Śankarae nepos, auctor *Karmavipāka* libri. 281^a.
 ———, auctor *Samśkārabhāskara* libri. 280^b.
 Śankara, Vāsudevae filius, auctor *Rasachandrikā* commentarii. 135^a.
 Śankarāchārya, auctor commentarii ad *Aitareya Upanishad*. 366^a. 380^a. 395^b.
 ———, auctor *Anandalaharī* carminis. 108^a.
 ———, auctor traditus *Anandalaharīstotra* carminis. 127^a.
 ———, auctor traditus *Aparokshānubhūtiśūdhārṇava* libelli. 223^b.
 ———, auctor traditus *Ātmabodha* libelli. 224^b.
 ———, auctor commentarii ad *Chhāndogya Upanishad*. 365^a. 380^a. 389^a.
 ———, auctor traditus *Dhanyastotra* carminis. 225^b.
 ———, auctor traditus *Gaṇeśabhujangaprayāṭastotra* hymni. 299^b.
 ———, auctor commentarii ad *Gauḍapādakārikā* librum. Cf. *Māṇḍūkya Upanishad*.
 ———, auctor *Gītābhāṣya* commentarii. 3^a.
 ———, auctor commentarii ad *Iśāvāsya Upanishad*. 366^a.
 ———, auctor traditus *Jñānabodhinī* libelli. 225^a.
 ———, auctor commentarii ad *Kaṭhavalī Upanishad*. 365^b. 395^b.
 ———, auctor commentarii ad *Kena Upanishad*. 366^a. 380^a.
 ———, auctor commentarii ad *Mahābhārata* librum. Cf. *Additamenta* ad p. 2^a.
 ———, auctor commentarii ad *Māṇḍūkya Upanishad*, et *Gauḍapādakārikā*. 365^b. 395^b.
 ———, auctor *Maṇiratnamālā* tractatus esse perhibetur. 398^b.
 ———, auctor commentarii ad *Muṇḍaka Upanishad*. 366^a.
 ———, auctor commentarii ad *Praśna Upanishad*. 366^a. 392^b.
 ———, auctor *Śārīrakamīmāṃsābhāṣya* commentarii. 221^a.
 ———, auctor commentarii ad *Taittirīya Upanishad*. 366^a. 395^b.

Śankarāchārya, auctor traditus *Tripurīprakaraṇa* libelli. 225^a.
 ———, auctor traditus *Vākyasudhā* libelli. 225^b.
 ———, auctor commentarii ad *Vishṇusahasranāman* libellum. 4^a.
 ———, auctor commentarii ad *Vṛihadāranyaka Upanishad*. 373^a. 392^a.
 Śankarānanda, Anandātmanis discipulus, auctor *Muṇḍakopaniṣhaddīpikā* commentarii. 390^b.
 Śankha, auctor *Dharmaśāstra* legum codicis esse traditur. 271^b.
 Śāṅkhāyana, auctor *Śāṅkhāyanabrāhmaṇa* libri. 382^a. 405^a.
 ———, auctor *Śrautasūtra* praeceptorum. 405^a.
 Śantanu, Uddharaṇae filius, auctor commentarii ad *Chāṇḍikāmāhātmya* librum. 44^a.
 Śāntisūri, auctor *Jīvavichāraprakaraṇa* tractatus. 377^b.
 Śārngadeva, Soṭhalae filius, auctor *Samgītaratnākara* libri. 199^b.
 Śārngadhara, Dāmodarae filius, auctor *Śārngadhara-paddhati* anthologiae. 122^b.
 ———, auctor *Śārngadharasamhitā* libri. 315^a.
 Śārngadhara, Vaidyarájāe filius, auctor *Vaidyavallabha* libelli. 318^b.
 Śāsvata, auctor *Nānārthakośha* lexicī. 182^a.
 Śātātapa, auctor *Karmavipāka* libri esse dicitur. 271^b.
 ———, auctor *Śātātapasmṛiti* libri esse traditur. 271^b.
 Śaunaka, auctor *Rigvedaprātīṣākhya* libri traditus. 405^b.
 Śeshakrishṇa, Nṛisinhae filius, auctor *Kansavadha* comoediae. 138^a.
 Śeshanāga, auctor fabulosus *Paramārthasāra* libelli. 353^a. Cf. 238^b.
 Śesharāmachandra, auctor commentarii ad *Naishadhīyacharita* carmen. 119^b.
 Śiromaṇi quidam, auctor *Urvaśīnāmamālā* glossarii. 398^b. 401^a.
 Śivadāsa, auctor *Kathārṇava* libri esse traditur. 153^a.
 Śivadatta, Chaturbhujae filius, anno 1677 *Śivakośha* lexicon composuit. 195^a.
 Śivanārāyaṇa, auctor *Śāntīśaraṇa* libri. 372^a. 387^b. 388^a.
 Śivarāma, Viśrāmae filius, auctor *Karmapradīpavivṛiti* commentarii. 395^a.
 ———, auctor *Subodhinī* libri. 365^a.
 ———, auctor *Śrāddhachintāmaṇi* libri. 293^a.
 Śrīdharasvāmin, auctor *Ātmaprakāśa* commentarii. 63^a.
 ———, auctor *Bhāgavatabhāvārthadīpikā* commentarii. 36^a. 347^a.
 ———, auctor *Smṛityarthasāra* libri. 286^a.

- Śrīdharasvāmin, auctor *Subodhinī* commentarii. 2^a.
 Śrīharsha, cf. Harsha.
 Śrīnāthaśarman, Śrīkarāe filius, auctor commentarii ad *Tiṭhadvaitaprakaraṇa* librum. 283^b.
 Śrīnivāsa, auctor *Śuddhidīpikā* libri. 336^b.
 Śrīpati, anno videtur 1338 *Jyotiṣharatnamālā* librum composuit. 331^b.
 Śrīpatidatta medicus, auctor *Kātantrapariṣiṣṭa* libri. 169^a.
 Śrīvara, Jonarājāe discipulus, auctor *Jainataranginī* libri. 147^a.
 Śūdraka, auctor *Mṛichchhakaṭika* comoediae. 134^b.
 Śūlapāṇi, auctor *Prāyaścittaviveka* libri. 281^a.
 —, auctor *Tiṭhadvaitaprakaraṇa* libri. 283^b.
 Tārikikaṣīromāṇi, Raghunāthae titulus. 243^a.
 Tīsaṭa, Chandraṭae pater, auctor *Chikitsākalikā* libri. 357^b.
 Trilochanadāsa, auctor *Kātantravṛttipañjikā* commentarii. 170^a.
 Trivikramabhaṭṭa, Nemādityae filius, auctor *Dama-yantīkathā* carminis. 120^a.
 Tulasīdāsa, auctor *Rāmācharitamānasa* carminis. 375^b. 405^b.
 Uṭa, Vajraṭae filius, nonnunquam Uvaṭa appellatus, auctor *Mantrabhāṣya* commentarii. 405^a.
 —, auctor *Pratīśākyabhāṣya* commentarii. 405^b.
 —, auctor commentarii ad *Rudrajāpya* hymnum. 297^a.
 Udayana āchārya, auctor *Ātmatattvaviveka* libri. 243^a.
 —, auctor *Nyāyakusumānjali* libri. 242^b.
 Utpala, cf. Bhaṭṭotpala. 328^a. 329^a.
 Uvaṭa, cf. Uṭa.
 Vāchaspati (Vaidya°), Pramodae filius, auctor *Ātan-kadarpaṇa* libri. 314^b.
 Vāchaspatigovinda, auctor commentarii ad *Meghadūta* carmen. 125^b.
 Vāchaspatimiśra, *jurisconsultus*, auctor *Dvaitanirṇaya* libri. 273^a.
 —, auctor *Vivādachintāmaṇi* libri. 273^a.
 Vāchaspatimiśra, *philosophus*, auctor *Sāṅkhyatattva-kaumudī* commentarii. 237^b.
 Vāgbhaṭa, auctor *Vāgbhaṭāṭlankāra* libri. 214^a.
 Vāgbhaṭa, Samghaguptae filius, auctor *Aṣṭāṅga-hri-dayasaṃhitā* libri. 303^a. 357^a.
 Vaidyachintāmaṇi quidam, Vaidyaratnae filius, auctor *Prayogāmṛita* libri. 316^a.
 Vaidyanātha, Pāyaguṇḍa cognomine gaudens, auctor *Sadasthīmālā* commentarii. 165^b.
 Vaidyanātha (-vāchaspatibhaṭṭāchārya), auctor *Chitra-yajna* comoediae. 138^b.
 Vaidyavāchaspati, cf. Vāchaspati.
 Vājāna, auctor *Prabodhachandrikā* grammaticae. 166^b.
 Vaikunṭhapurī (= Viṣṇupurī), Gopālae discipulus, auctor *Dvādaśamahāvākya-vivaraṇa* libelli. 227^a.
 Vālmiki, auctor *Rāmāyaṇa* carminis esse perhibetur. 5^b. 343^a.
 Vāmana, auctor *Kāśikāvṛtti* commentarii. 350^a.
 —, auctor *Kāvyaṭlankāravṛtti* libri. 206^b.
 Vāmana āchārya, auctor commentarii ad *Prākṛita-piṅgala* librum. 197^a.
 Vāṇa, sive Bāṇa, Chitrabhānus filius, auctor *Kādam-barī* narrationis. 156^b.
 Varada (Varadādhīsayajvan), auctor *Prāyaścittadī-pikā* commentarii. 370^a.
 Varadādhīsayajvan, cf. Varada.
 Varadarāja, auctor *Madhyasiddhāntakaumudī* gram-maticae. 165^b.
 Varadarāja, Vāmanāchāryae filius, auctor commen-tarii ad *Maṣakae Kalpasūtra*. 386^b.
 —, auctor commentarii ad *Pratīhārasūtra* praecepta. 379^b.
 Varāhamihira, Ādityadāsae filius, auctor *Vṛihajjātaka* libri. 328^b.
 —, auctor *Vṛihatsaṃhitā* libri. 328^a.
 Vararuchi, auctor *Lingaviṣeṣhavidhī* libri esse tradi-tur. 167^a.
 —, auctor *Prākṛitasūtra* aphorismorum. 178^b.
 Vasantarāja, auctor *Śākuna* libri. 399^b.
 Vāsudeva, auctor *Pāraskaraḡṛihyapaddhati* commen-tarii. 384^b.
 Vaṭeṣvara, Gaurīpatīs filius, auctor commentarii ad *Mudrārākṣasa* comoediam. 144^a.
 Vāṭsyāyana, auctor *Kāmasūtra* libri. 215^a.
 Vedāntāchārya, auctor anonymus commentarii ad *Guṇaratnakōṣa* carmen. 130^a.
 Vedeṣabhikṣhu, Vyāsatīrthae discipulus, auctor *Pa-dārthakaumudī* commentarii. 393^a.
 Venkaṭa, Raghunāthadīkṣhitae filius, auctor *Viṣvagu-ṇādarṣa* libri. 150^a.
 Venkaṭa, Venkaṭae filius, hoc seculo ineunte *Śabdār-thakalpataru* lexicon compilavit. 196^a.
 Vidyāṭlankārabhaṭṭa, glossam ad *Goyīchandrae com-mentarium* composuit. 174^a.
 Vidyāpati, auctor *Gaṅgāvākyaṭālī* libri. 292^b.
 Vidyāranya, cf. Bhāratīrtha.
 Vihārīdāsa, auctor *Saptaṣaṭī* carminis. 404^b.
 Vihlaṇa Kāṣmirensis, auctor *Vihlaṇakāvya* carminis. 133^b.
 Vijnāna (bhikṣhu), auctor *Yogasārasaṃgraha* libri. 232^a.
 Vijnāneṣvara, Padmanābhhabhaṭṭae filius, auctor *Mi-tākṣharā* commentarii. 262^b. 356^a.
 • Vilvamangala, cognomine Līlāśuka gaudens, Somagi-ris discipulus, auctor *Kṛiṣṇakarnāṃṛita* carminis. 128.

Vináyakabhaṭṭa, Dhunḍhirāja filius, anno 1801 *Angarejachandriká* carmen scripsit. 134^a.

Vináyakapaṇḍita, cf. Nandapaṇḍita. 295^b.

Vishṇupurí (= Vaikuṇṭhapurí), auctor *Bhaktiratnāvalí* libri. 37.

Vishṇuṣarman, auctor *Panchatantra* libri esse traditur. 157^a.

Viśákhadatta, Príthus filius, auctor *Mudrárákshasa* comoediae. 143^b.

Viṣvanátha (-kavirája), Chandraśekharae filius, auctor *Sáhitýadarpaṇa* libri. 214^b.

Viṣvanátha, Divákarae filius, auctor *Keṣavajátaka-paddhatyudáharana* commentarii. 337^b.

Viṣvanátha, Gopálae filius, Daivajñaśarman titulo gaudens, anno 1736 *Vrataprakáśa* librum composuit. 283^b.

Viṣvanátha (-panchánanabhaṭṭáchárya), Vidyánivásae filius, auctor *Bhásháparichheda* libri. 239^a.

——, auctor *Nyáyasiddhántamuktávalí* commentarii. 239^b.

——, auctor commentarii ad *Nyáyasútra* aphorismos. 239^a.

Viṣvásadeví, Vidyápatís patrona. 292^b.

Viṣveṣvara, Peṭṭibhaṭṭae filius, auctor *Madanapárijáta* libri. 274^b.

——, auctor *Smritikaumudí* libri. 277^a.

——, auctor *Subodhiní* commentarii. 262^b.

Viṣveṣvaratírtha, auctor commentarii ad Anandatírthae *Aitareyopanishadbháshyaṭippaṇí* commentarium. 380^a.

Viṭṭhala, Nṛisinhae filius, auctor *Prasáda* commentarii. 161^a.

Viṭṭhaladíkshita, Vúvaśarmanis filius, anno 1619 *Kuṇḍamandapasiddhi* libellum composuit. 341^a.

Vopadeva, Keṣavae filius, auctor *Harillá* libri. 37^b.

——, auctor *Kavikalpadruma* libri. 175^a.

——, auctor *Kávyakámadhenu* commentarii. 175^b.

——, auctor *Mugdhabodha* grammaticae. 174^b.

——, auctor *Śataślokíchandrakalá* libri. 319^a.

Vṛiddha-Chánakya, cf. Chánakya.

Vṛinda, libri medici auctor. 315^b. 357^a.

Vyása, auctor *Mahábhárata* libri esse traditur. 1^a.

——, auctor *Vakratuṇḍáshtaka* hymni esse dicitur. 132^b.

——, auctor *Vakratuṇḍastotra* hymni esse dicitur. 299^b.

Vyásatírtha, Jayatírthae discipulus, auctor glossae ad Anandatírthae *Kaṭhopanishadbháshyaṭíká* commentarium. 385^a.

Yájnavalkya, auctor *Dharmaśástra* legum codicis esse traditur. 262^a. 356^a.

Yájnikadeva, Prajápatis filius, auctor commentarii ad Kátyáyanae *Śrautasútra* praecepta. 382^a. 386^b. 391^a.

——, auctor *Kátyáyanasútrapaddhati* commentarii. 364^b.

Yáska, auctor *Nirukta* libri. 361^a. 384. 385. 392^b. 396^b.

Yavaneṣvara, auctor *Mínarájajátaka* libri. 329^a.

Yoga, auctor commentarii ad *Paramárthasára* libellum. 238^b. 239^a.

III.

LIBRORUM NOMINA.

Abhidhánachintámaṇi lexicon, auctore Hemachandra. 185^a. seqq.

Abhidhánachúdámaṇi, cf. Nighaṇṭurāja. 323^a.

Abhidhánaratnamálá lexicon, auctore Haláyudha. 185^a. 351.

Abhidhánatantra, vel Námalingánuśásana lexicon, auctore Jaṭádharma. 189^b. seqq.

Abhijnánaśákuntala comoedia, auctore Kálidása. 134^b. seqq.

Abhirámamaṇi comoedia, auctore Sundara. 137^b. 138^a.

Ádhánakáriká, Sámavedae paṛiśiṣṭa. 383^b.

Ádhánapaddhati, liber ritualis, auctore Ráma. 358^a.

Ádhánavidhi, Sámavedae paṛiśiṣṭa. 377^b. 383^b.

Ádhárákáriká, cf. Paramárthasára.

Adhvaratantra, liber ritualis, *Āpastambae* tributus. 371^b.

Adhyātmamāyana, Brahmandapurāṇae pars. 28^b. seqq. 299^b.

Ādigraṇtha, Sikhorum liber sacer. 405^b.

Ādiparvan, Mahābhāratae liber primus. 1^a.

Ādityahṛidayastotramantra, Solis orientis colendi preces et ritus. 299^a.

Advaitaratnarakṣaṇa, liber philosophicus, auctore *Madhusūdana* (-*sarasvatī*). 226^b.

Agnipurāṇa. 7^a.

Agnishṭomahotra, tractatus Vedicus. 391^a.

Āhnikatattva, pars Smṛititattvae. 286^b.

Aitareyabrāhmaṇa, ad Rīgvedam pertinens. 382^a. 384^a.

Aitareyopanishadbhāṣya, commentarius ad Aitareya Upanishad, auctore *Śaṅkarāchārya*. 366^a. 395^b.

Aitareyopanishadbhāṣyaṭippaṇī, commentarius ad librum praecedentem, auctore *Anantānandagiri*. 380^a.

Ākhyaṭavādavivechana, tractatus logicus. 245^b.

Ālamanāśastotra carmen. 127^a.

Alankārakaustubha, artis poeticae compendium, auctore *Kaṇṇapūra*. 209^b. 210^a.

Alankāramālā, liber rhetoricus, auctore *Suratimiśra*. 387^a.

Alankārasarvasva, liber rhetoricus. 210.

Alankāravimarśiṇī, commentarius ad librum praecedentem, auctore *Jayaratha*. 210.

Alankāravṛtti, cf. Kāvyaṭalankāravṛtti. 207^b. 206^b.

Alphabetum Devanāgaricum. 351^a.

Amarakośha, cf. Nāmaṅgānuśāsana.

— lexicon, Palice. 363^b.

Amṛitāharaṇa, Sāmavedae pariśiṣṭa, ab aliis Sarpabala appellatum. 378^a.

Amṛitavindu Upanishad. 394^b.

Anandakanda, de remediis mineralibus liber. 319^b.

Anandalaharī, carmen mysticum, auctore *Śaṅkarāchārya*. 108^a. seqq.

Anandalaharīstotra, carmen *Śaṅkarāchāryae* tributum. 127^a.

Anandalaharītarī, commentarius ad Anandalaharī carmen, auctore *Gaurīkāntasārvabhauma*. 108^b.

Anandavallī Upanishad. 394^b.

Anangaranga, artis amandi praecepta, auctore *Kalyāṇamalla*. 218^a.

Anarghyarāghava comoedia, auctore *Murāri*. 137.

Anavagraha (?), Sāmavedae pariśiṣṭa. 377^b.

Anekārthasaṃgraha, lexicon hoc seculo ineunte compositum. 196^a.

Anekārthasaṃuchchaya, genuinum lexi a *Śāśvata* compositi nomen. 182^a.

Anekārthatilaka, sive Nānārtharatnatilaka, glossarium homonymicum, auctore *Mahīpa*. 352^a.

Angarejachandrikā carmen, auctore *Vināyakabhaṭṭa*. 134^a.

Annaprāśana, Sāmavedae pariśiṣṭa. 383^b.

Ānobhadra, hymnus Vedicus. 356^b.

Anukramaṇī, sive Anukramaṇikā, cf. Rīgveda, Sāmaveda, Vājasaneyisaṃhitā, et Sarvānukramaṇikā.

Anumānachintāmaṇi, cf. Anumānatattvachintāmaṇi. 241^a. 242^b. 246^b.

Anumānadīdhiti, commentarius ad Anumānatattvachintāmaṇi librum, auctore *Raghunātha*. 241^a.

Anumānadīdhīppaṇī, commentarius ad librum praecedentem, auctore *Jagadīśa*. 242^b. 246^b.

Anumānamūlaṭippaṇī, commentarius ad Anumānatattvachintāmaṇi librum, auctore *Mathurānātha*. 241.

Anumānatattvachintāmaṇi, secundus liber Tattvachintāmaṇis operis. 240^b.

Anushangapāda, Vāyupurāṇae pars secunda. 50^a.

Anuśāsanaparvan, pars Mahābhāratae. 1^b.

Anuśāsanikaparvan = Anuśāsanaparvan. 2^a. 4^a.

Āpaddharma, Mahābhāratae liber. 1^b.

Aparokṣhānubhūtisudhārṇava, tractatus *Śaṅkarāchāryae* tributus. 223^b.

Āraṇyaka, Sāmavedae pars. 378. 393^b.

Āraṇyakāṇḍa, tertius Rāmāyaṇae liber. 5^b.

Ārsheyabrāhmaṇa, ad Sāmavedam pertinens. 382^a.

Āruṇīya Upanishad. 394^b.

Āryasiddhānta, astronomiae systema, auctore *Āryabhāṭṭa*. 325^b.

Asālatiprakāśa lexicon. 193^b.

Ashtādhyāyī, nomen aphorismorum collectioni, a *Pāṇini* factae, inditum. 160^b.

Ashtamīvratavidhāna, libellus Buddhicus. 388^b.

Ashtāṅgahṛidayasaṃhitā, liber medicus, auctore *Vāgbhaṭa*. 303^a. seqq. 357^a.

Ashtāvakraṣaṃhitā, libellus philosophicus. 227^b.

Āṣcharyaratnamālā, cf. Yogaratnamālā. 322^b.

Āśrama Upanishad. 394^b.

Āśramavāsaparvan, cf. Āśramavāsikaparvan.

Āśramavāsikaparvan, Mahābhāratae liber. 2^a.

Āśvalāyanagṛīhyakārikā, Āśvalāyaṇae Gṛīhyasūtra metrica redacta. 405^a.

Āśvalāyanasūtra, cf. Gṛīhyasūtra et Śrautasūtra.

Āśvamedhaparvan, cf. Āśvamedhikaparvan.

Āśvamedhikaparvan, Mahābhāratae liber. 2^a.

Āśvamedhikaparvan, *Jaimini* tributum. 4^b.

Ātānkadarpaṇa, commentarius ad Rugvinīṣchaya librum, auctore *Vāchaspati*. 314^b.

Ātharvaṇarahasya, Ātharvavedae apologia, auctore *Dhīragovindaśarman*. 391^a.

Ātharvaśikhā Upanishad. 394^b.

Ātharvaśiras Upanishad. 394^b.

Ātharvaveda, saṃhitāpāṭha. 385^b. 392^b.

- Ātmabodha, libellus philosophicus, *Ṣaṅkarāchāryae* tributus. 224^b.
 Ātman Upanishad. 394^b.
 Ātmānuṣāsa, opus Jainicum, auctore *Guṇabhadra*. 372^b.
 Ātmaprakāśa, commentarius ad Viṣṇupurāṇam, auctore *Śrīdharaśvāmin*. 63^a.
 Ātmatattvaviveka, liber philosophicus, auctore *Udayana*. 243^a.
 Ātmatvajātivichāra, liber logicus, auctore *Mahādeva*. 244^b.
 Aūdgaśrāsārasaṃgraha, commentarius ad Drāhyāyaṇasūtra, auctore *Rudraskanda*. 379^b. 380^a.
 Āupavasathika, Sāmavedae pariśiṣṭa. 383^b.
 Aushadhāvalī, liber medicus, auctore *Prāṇakṛishṇa*. 374^a.
 Avagrahaṣaka, Sāmavedae pariśiṣṭa. 377^b.
 Āvasathyādhāna, Sāmavedae pariśiṣṭa. 377^b.
 Avatāracharitra, vel Chaturviṃśatyavatāracharitra, carmen Hinduicum, auctore *Naruharadāsa*. 398^b.
 Avatāravadāvalī, tractatus polemicus, auctore *Puruṣhottama*. 38^a.
 Ayodhyākāṇḍa, secundus Rāmāyaṇae liber. 5^b.
 Bādarāyaṇasūtra, philosophiae Vedānticae aphorismi, *Bādarāyaṇae* auctori tributī. 220^b. 221. 222^a. 243^b.
 Bālabhārata carmen, auctore *Amarachandra*. 5^a.
 Bālabhārata comoedia, cf. *Prachāṇḍapāṇḍava*. 140^a.
 Bālākāṇḍa, primus Rāmāyaṇae liber. 5^b.
 Bālāvabodha, de ominibus tractatus. 399^b.
 Barmanici codices. 364^a.
 Baudhāyanadarṣapūrṇamāsaprayoga, liber ritualis. 396^a.
 Baudhāyanīyaprayogasāra, rituum domesticorum secundum *Baudhāyanam* expositio. 395^b.
 Benares urbs topographice descripta. 381^a.
 Bhagavadbhāskara, opus nomine abbreviato Bhāskara appellatum, auctore *Nīlakaṇṭha*. 280^a.
 Bhagavadgītā, Mahābhāratae episodium. 1^b. 2^a. 3. 343^a.
 Bhāgavatabhāvārthadīpikā, commentarius ad Bhāgavatapurāṇam, auctore *Śrīdharaśvāmin*. 36. 347^a.
 Bhāgavatapurāṇa. 36^a. seqq. 346^b. 347^a.
 ———, Hinduice. 387^b.
 Bhairavastotra, Bhairavae laudes, Rudrayāmalae particula. 299^a.
 Bhaktamālā, liber Hinduicus, auctore *Nārāyaṇadāsa*. 375^b. 376^a. 381^a.
 Bhaktiratnāvalī, libellus versus e Bhāgavatapurāṇa a *Viṣṇupurī* excerptos continens. 37.
 Bhāminīvilāsa carmen, auctore *Jagannātha*. 130^a.
 Bhārata, cf. Mahābhārata. 2^a.
 Bhāratabhāvādīpa, commentarius ad Mahābhārata, auctore *Nīlakaṇṭha*. 1^a. seqq.
 Bharataḥkadvātrīṅśikā, narrationes populares. 155^a.
 Bhāratārthadīpikā, commentarius ad Mahābhārata, auctore *Arjunamiṣra*. 2^a.
 Bhāratārthaprakāśa, commentarius ad Mahābhārata, auctore *Nārāyaṇa*. 2^a.
 Bhāshābhūṣaṇa, libellus rhetoricus, auctore *Jasvant-singh*. 397^b.
 Bhāshāmanjarī, grammaticae rudimenta. 351^a.
 Bhāshāparichheda, liber philosophicus, auctore *Viṣvānātha*. 239^a.
 Bhāshyapradīpoddya, commentarius ad Mahābhāshyapradīpa commentarium, auctore *Nāgeṣa*. 158^a.
 Bhāshyaratnaprabhā, commentarius ad Śārīrakamīmāṃsābhāshyam, auctore *Govindānanda*. 221^a.
 Bhāskara, cf. Bhagavadbhāskara, et Saṃskārabhāskara.
 Bhāttadīpikā, commentarius ad Jaiminī Nyāyasūtra, auctore *Khaṇḍadeva*. 353^a.
 Bhāvaprakāśa, liber medicus, auctore *Bhāva*. 309^b. seqq.
 Bhāvārthadīpikā, cf. Bhāgavatabhāvārthadīpikā. 347^a.
 Bhāvārthadīpikā, commentarius ad Vṛttaratnākara librum, auctore *Janārdanavibudha*. 198^a.
 Bhavishyapurāṇa. 30^b.
 Bhavishyottarapurāṇa, altera Bhavishyapurāṇae pars. 33^b. seqq.
 Bhedadhikkāra, liber philosophicus, auctore *Nṛsiṃhāśrama*. 227^a.
 Bhedadhikkārasatkriyā, commentarius ad librum praecedentem, auctore *Nārāyaṇāśrama*. 226^b.
 Bhīṣmaparvan, Mahābhāratae liber. 1^b. 2^a.
 Bhīṣmastavarāja, Mahābhāratae particula. 3^b.
 Bhojaprabandha, Bhojae Dhāreṇsis historia, auctore *Ballāla*. 150^b.
 Bhṛiguvalī Upanishad. 394^b.
 Bhūgolapurāṇa, tractatus geographicus. 402^a.
 Bhūmikhāṇḍa, secundus Padmapurāṇae liber. 12^b.
 Bhūriprayoga lexicon, auctore *Padmanābhadatta*. 191^b. 192^a.
 Bhuvaneṣvarīstotra, carmen mysticum, auctore *Prithvīdhara*. 110^a.
 Brahmakhaṇḍa, primus Brahmavaivartapurāṇae liber. 20^a.
 Brahman Upanishad. 394^b (bis).
 Brāhmaṇāchchhansiprayoga, tractatus Vedicus. 387^a.
 Brahmāṇḍapurāṇa. 28^b. seqq. 299^a.
 Brahmapurāṇa. 17^b.
 Brahmatvapaddhati, libellus ritualis, auctore *Rāmakṛishṇa*. 394^a.
 Brahmavaivartapurāṇa. 20^a. 27^b. 346^b.
 Brahmavindu Upanishad. 394^b.
 Brahmayāmalatantra. 98^b. seqq.
 Brahmottarakhaṇḍa, cf. Vṛihadbrahmottarakhaṇḍa. 75^a.

Bṛihat, i. e. magnus. Nomina ab hoc vocabulo incipientia in V littera (*Vṛihat*) quaerenda sunt.

Calendaria Indica. 387^b.

Chaitanyacharitāmṛita, Kṛishṇachaitanyae vita, auctore *Kṛishṇadāsa*. 371^a.

Chamatkārachandrikā, carmen Bengalicum, auctore *Kṛishṇadāsa*. 387^a.

Chañdamahāroshanāntantra, cf. Kallavīratantra.

Chañḍikāmāhātmya, Mārkaṇḍeyapurāṇae pars. 43^b.

Chañḍimāhātmya, idem quod Chañḍikāmāhātmya. 43^b. 44^a.

Chandrakalā, cf. Śaṭaśloki-chandrakalā.

Chandrārkī, libellus astronomicus, auctore *Dinakara*. 327^b.

Chaturvinṣatyavatāracharitra, cf. Avatāracharitra.

Chaurapanchāṣikā, Vihlaṇakāvyaḥ pars. 133^b.

Chhāgalakṣhaṇa, secundum Kātyāyanapariśiṣṭa. 386^b.

Chhandahśāstra, liber metricus, *Pingalae* auctori tributus. 197^a.

Chhandas, de metricis Vedicis tractatus. (*Vedāṅga*). 386^a.

Chhandogaśrāddhatattvapramāṇa, pars Smṛititattva operis. 291^a.

Chhāndogya Upanishad. 384^b. 389^a. 393^a.

———, cum *Nityānandāśrama* commentario. 390^a.

Chhāndogyabhāṣhya, commentarius ad Chhāndogya-upanishad tractatum, auctore *Śankarāchārya*. 365^a. 380^a. 389^a.

Chhāndogyabhāṣhyāṭīkā, explicatio commentarii praecedentis, auctore *Anantānandagiri*. 365^a. 389^a.

Chhāndogyabhāṣhyāṭīkāvivaraṇa, illustratio explicationis praecedentis, auctore *Vedeśabhikṣu*. 393^a.

Chhāndogyamantrabhāṣhya, commentarius ad preces in Gobhilagrīhya occurrentes, auctore *Guṇavishṇu*. 389^b.

Chhandomanjarī, liber metricus, auctore *Gangādāsa*. 198^b.

Chichchandrikā, commentarius ad Prabodhachandrodaya comoediam, auctore *Gaṇeṣa*. 141^a.

Chikitsākalikā, liber medicus, auctore *Tīsaṭa*. 357^b.

Chikitsākalikāṭīkā, commentarius ad librum praecedentem, auctore *Chandraṭa*. 357^b.

Chintāmaṇi, *Bhaṭṭotpālā* commentarius, cf. Jagachchandrikā.

Chintāmaṇi Sāraṇikā, sive Tithisāraṇikā, tractatus astrologicus, auctore *Daṣabala*. 327^b.

Chitrayajna comoedia, auctore *Vaidyanātha*. 138^b.

Chūlikā Upanishad. 394^b.

Dāmacharita comoedia, auctore *Sāmarāja* (Dīkṣita^o). 138^b.

Damayantīkathā, sive Nalachampū, carmen a *Trivikramabhāṭṭa* compositum. 120^a.

Dānadharma, Mahābhāratae liber. 2^a.

Dānakaumudī, secunda pars Kriyākaumudī libri. 272^a.

Daṇḍaka libellus. 382^b.

Darṣapaurṇamāsyahautraprayoga, tractatus ritualis. 382^a.

Darṣapūrṇamāsaprāyaścitti, libellus *Baudhāyanae* tributus. 378^b.

Darṣapūrṇamāsaprayoga, cf. Baudhāyanadarṣapūrṇamāsaprayoga.

Daṣarūpaka, artis dramaticae doctrina, auctore *Dhananjaya*. 203^a.

Dattakamīmāṃsā, cf. Putrīkaraṇamīmāṃsā.

Dattātreyāśṣṭottaraśatanāmastotra, Dattātreyae nomina, Brahmāṇḍapurāṇae particula. 299^a.

Dāyabhāga, de hereditatibus dispertiendis liber, auctore *Jīmūtavāhana*. 295^a.

Dāyabhāgaṭīkā, commentarius ad librum praecedentem, auctore *Kṛishṇa*. 295^b.

Dāyatattva, pars Smṛititattva operis. 288^a.

Devatādhyāya, Sāmavedae Brāhmaṇa. 382^a.

Devībhāgavatapurāṇa. 79^b. seqq.

Devīkavacha, libellus mysticus. 110^b.

Devīmāhātmya, idem quod Chañḍikāmāhātmya. 43^b. 44^a.

Devīsūkta, hymnus in Durgām. 298^b.

Dhananjayavijaya comoedia, auctore *Kānchana*. 139^b. 140^a.

Dhanyastotra, carmen philosophicum, *Śankarāchāryae* tributum. 225^b.

Dhāraṇī, formulae mysticae Buddhicae. 403^a.

Dharmajijnāsā, Kātyāyanae pariśiṣṭa. 382^b.

Dharmaśāstra, legum codex, *Manu* auctori tributus. 355^b.

———, legum codex, *Parāśarae* tributus. 263^b. 271^a.

———, legum codex, *Śankhae* tributus. 271^b.

———, legum codex, *Yājñavalkyae* tributus. 262^a.

356^a.

Dharmatattvasāra, sectae a Nārāyaṇa conditae instituta, auctore *Rāmaprasāda*. 369^b.

Dharmitāvachhedakatāpratyaśattivichāra, tractatus logicus, auctore *Harirāma*. 244^b.

Dhātupāṭha Haima, radicum verbalium ex *Hemachandrae* systemate dispositarum collectio. 170^a.

——— *Pāṇinīya*, radicum verbalium secundum Pāṇinim dispositarum collectio. 168^a. Cf. Mādhavīyadhātuvṛitti.

———, radices verbales, a *Puṇyasundara* alphabetice dispositae. 170^a.

———, versio Hindustanica, auctore *Lālakavi*. 381^a.

Dhāturatnamālā, liber medicus, auctore *Devadatta*. 320^b.

Dhātuvṛtti, commentarius ad Dhātupāṭham, cf. Mādhavīyadhātuvṛtti.

Dhūrtanartaka comoedia, auctore *Samarāja* (Dīkshita^o). 138^b. 139^a.

Dhūrtasamāgama comoedia, auctore *Jyotirīṣvara*. 140^a.

Dhyānavindu Upanishad. 394^b.

Disticha miscellanea. 302^b.

Divyatattva, pars Smṛititattva operis. 288^b.

Drāhyāyaṇasūtra, praecepta ritualia, auctore *Drāhyāyana*. 379. 380^a.

Drāhyāyaṇasūtrabhāṣya, commentarius ad librum praecedentem, auctore *Dhanvin*. 379^a.

Draupadīvastrāharaṇa, carmen auctoris anonymi. 121^a.

Dravyasuddhidīpikā, de supellectile lustranda liber, auctore *Purushottama*. 274^a.

Droṇaparvan, Mahābhāratae liber. 1^b.

Durgamāṣubodhinī, commentarius ad Mālatīmādhava comoediam, auctore *Mālānka*. 136^a.

Durgotsavatattva, pars Smṛititattva operis. 288^b.

Durjanamukhachapeṭikā, tractatus polemicus, auctore *Rāmāgrama*. 38^a.

Dūtāṅgada comoedia, auctore *Subhaṭa*. 139.

Dvādaśamahāśākyavivarāṇa, libellus philosophicus, auctore *Vaikunṭhapurī*. 227^a.

Dvādaśamāsavarṇana carmen, auctore *Sundara*. 385^b.

Dvaitanirṇaya liber, auctore *Vāchaspatimiśra*. 273^a.

Dvaitapariśiṣṭa liber, auctore *Keśava*. 274^a.

Dvārakāmāhātmya, Skandapurāṇae pars. 72^b. 348^a.

Dvirūpakosha, lexicon. 194^b.

Ekādaśitattva, pars Smṛititattva operis. 286^b.

Ekāksharagaṇapatistotra, hymnus in Gaṇeṣam, Rudrāyāmalae particula. 299^a.

Ekāksharakosha, nominum monosyllaborum lexicon. *Purushottamadevae* tributum. 189^a.

Gachhāchāraprakīrṇakasūtra, libellus Jainicus. 402^a.

Gadāparvan, Mahābhāratae liber. 2^a.

Gajendramokshaṇa, quae Mahābhāratae particula esse fertur. 5^a.

Gaṇapatistavarāja, hymnus in Gaṇeṣam. 299^b.

Gaṇapatistotra, hymnus in Gaṇeṣam. 299^a.

Gaṇapatyārādhana, hymnus in Gaṇeṣam, *Kankolae* tributus. 299^b.

Gaṇeṣabhujangaprayāstotra, hymnus in Gaṇeṣam, *Śankarāchāryae* tributus. 299^b.

Gaṇeṣakhaṇḍa, tertius liber Brahmayaiṣvartapurāṇae. 25^b.

Gaṇeṣapurāṇa. 78^a. seqq.

Gaṇeṣasahasranāman, Gaṇeṣapurāṇae particula. 79^a.

Gaṇeṣastavarāja, Bhaviṣyapurāṇae particula. 36^a.

Gaṇeṣastuti, hymnus in Gaṇeṣam, auctore *Rāghava*. 358^a.

Gangāvākyāvalī, de Gangis aquis colendis liber, Viṣvāsadevī matronae dedicatus, auctore *Vidyāpati*. 292^b.

Garbha Upanishad. 394^b.

Garuḍapurāṇa. 8^b.

Gauḍapādakārikā, versus quibus Māṇḍūkyopanishad a *Gauḍapāda* illustratur, quique ad Māṇḍūkyopanishad (q. v.) appendi solent, et a *Śankarāchārya* explicati sunt.

Gayāmāhātmya, Vāyupurāṇae pars. 67^b. seqq.

Gāyatrībhāṣya, de hymno Gāyatrī appellato. 296^b.

Gāyatrīmantra, preces cum Gāyatrī connexae. 107^b.

Ghaṇṭāpatha, commentarius ad Kirātārjunīya carmen, auctore *Mallinātha*. 117^b.

Gītā, idem quod Bhagavadgītā. 2^b. 3^b.

Gītagangādhara carmen, auctore *Kalyāna*. 129^a.

Gītagirīṣa carmen, auctore *Rāma*. 129^b.

Gītagovinda carmen, auctore *Jayadeva*. 126^b. seqq.

Gītakaṇḍikā, Sāmavedae pariśiṣṭa. 378^a.

Gobhilasūtra, cf. Gṛihasūtra.

Gopālotaratāpinī Upanishad. 390^b.

Gopathabrāhmaṇa. 390^a. 391^b.

Gopīchandana Upanishad. 390^b.

Gorakṣaṣataka, de ascesi libellus, auctore *Gorakṣa*. 236^a.

Goṣṅgingaparvatasvayambhūchaityabhaṭṭārakoddeṣa, libellus Buddhicus, auctore *Jayachandra*. 403^a.

Gotamapriṇḥā, liber Jainicus. 379^a.

Grahārāmakutūhala, sive Karaṇakutūhala, liber astronomicus, auctore *Bhāskara*. 327^a.

Grahayajnatattva, pars Smṛititattva operis. 287^a.

Gṛiḥyakārikā, cf. Aśvalāyanagṛiḥyakārikā.

Gṛiḥyasamgraha, libellus ritualis, *Gobhila* filio tributus. 386^a.

Gṛihasūtra, rituum domesticorum praecepta, auctore *Aśvalāyana*. 384^a. 387^a. 393^b. 396^a. Cf. Aśvalāyanagṛiḥyakārikā.

——, rituum domesticorum praecepta, auctore *Gobhila*. 365^a. 383. Cf. Chhāndogyamantrabhāṣya.

——, rituum domesticorum praecepta, auctore *Maitrāyaṇa*. 400^b.

——, rituum domesticorum praecepta, auctore *Pāraskara*. 382^b. 400^b. Cf. Pāraskaragṛiḥyapaddhati.

Guṇaratnakoṣastotra hymnus, auctore *Parāśara* bhaṭṭa. 130^a.

Guṇasthānaprakaraṇa, liber Jainicus, auctore *Ratna* sekha. 397^a.

Gurugītā, Skandapurāṇae pars. 72^b.

Guruparipāṭī, magistrorum Jainicorum series. 372^b.

Guruṣiṣyasamvāda, dialogus philosophicus, auctore *Charaṇadāsa*. 388^a.

Hansa Upanishad. 394^b.

Hanūmannāṭaka, idem quod Mahānāṭaka. 142^b.

Hanūmatkavacha, Sudarṣanasamhitae particula. 107^a.

Hanúmatpaddhati, Sudarśanasamhitae particula. 107^a.
 Harilílá, Bhágavatapurāṇae index, auctore *Vopadeva*. 37^b.
 Harilíláviveka, commentarius ad librum praecedentem, auctore *Hemādri*. 37^b.
 Harivaṇṣa, Mahābhāratae appendix. 2^b.
 Hastaratnāvalī, de χειρονομία liber, auctore *Rāghava*. 201^b.
 Hāsyaṇava comoedia, auctore *Jagadīśvara*. 146^b.
 Haṭhapradīpikā, de ascēsi libellus, auctore *Ātmārāma*. 233^b.
 Hautrasūtra, praecepta ritualia, auctore *Kātyāyana*. 382^a.
 Hiranyakeśisūtra, praecepta ritualia, auctore *Hiranyakeśin*. 364^b.
 Hitopadeśa, narrationum ethicarum collectio. 157^a.
 Homadravyaparimāṇa, Sāmavedae pariśiṣṭa. 383^b.
 Hotṛisaṁsthājapa, libellus liturgicus. 396^a.
 Images regum Indicorum. 358^b.
 Index vocabulorum alphabeticus. 196^b.
 Iśā Upanishad, vel Iśāvāsya Upanishad. 385^a.
 — — —, cum *Rāghavendrae* commentario. 385^a.
 — — —, cum *Śankarāchāryae* et *Anantānandagiris* commentariis. 366^a.
 Iśagītās, Kūrmapurāṇae pars. 8^a.
 Iśāvāsya Upanishad, cf. Iśā Upanishad.
 Iśopanishadbhāṣyaṭīkā, commentarius ad Śankarae Iśopanishadbhāṣya, auctore *Anantānandagiri*. 392^b.
 Iśopanishadbhāṣyaṭīkāvivaraṇa, illustratio commentarii praecedentis, auctore *Jayatīrthabhikṣhu*. 392^b.
 Itihāśasamuchchaya, narrationes e Mahābhārata excerptae. 5^b.
 Jābāla Upanishad. 394^b.
 Jagachchandrikā, sive Chintāmaṇi, commentarius ad Brihajjātaka librum, auctore *Bhaṭṭotpala*. 329^a.
 Jaina, Jainorum preces. 377^a. 406^a.
 Jainatarangiṇī, Kaśmīriae historia, auctore *Śrīvara*. 147^a.
 Jālandharopākhyāna, Padmapurāṇae episodium. 345^b.
 Jālāyotsargatattva, pars Smṛititattva operis. 287^a.
 Jānakīśahasranāmastotra, Siddheśvaratantrae particula. 106^b.
 Jātakapaddhati, de genituris liber, auctor *Keśava*. 337^b.
 Jātapāṭha, cf. Vājasaneyisaṁhitā.
 Jayacharyā, tractatus de omnibus, auctore *Narahari*. 399^b.
 Jīcharaṇachihnamāhātmya, libellus Hinduicus, auctore *Harirāya*. 397^b.
 Jinadharma, libellus Jainicus. 377^b.
 Jīvābhigamasūtra, liber Jainicus. 396^b.

Jīvavichāraprakaraṇa, liber Jainicus, auctore *Śāntisūri*. 377^b.
 Jīvavichāraprakaraṇavṛitti, commentarius ad librum praecedentem, auctore *Kṣhamākalyāṇa*. 377^a.
 Jñānabodhinī, libellus philosophicus, *Śankarāchāryae* tributus. 225^a.
 Jñānakhaṇḍa, Śivapurāṇae pars. 75^b.
 Jñānapradīpa, cf. Yogasārasaṁgraha.
 Jñānaprakāśa carmen, auctore *Jagajjīvanadāsa*. 388^a.
 Jñāpakasamuchchaya, liber grammaticus, auctore *Purushottamadeva*. 160^b.
 Jyotisha, tractatus astronomicus. (*Vedāṅga*.) 386^a. 396^b.
 Jyotisharatnamālā, liber astrologicus, auctore *Śrīpati*. 331^b.
 Jyotistattva, pars Smṛititattva operis. 287^a.
 Kādambarī narratio, auctore *Vāna*. 156^b.
 Kaivalya Upanishad. 394^b.
 Kākarudrasaṁvāda, de omnibus libellus. 338^a.
 Kālāgnirudra Upanishad. 394^b.
 Kālājñāna, de aegrorum indiciis, auctore *Malladeva*. 315^b.
 Kālājñāna, liber medicus, auctore *Śambhūnātha*. 317^a.
 Kālamādhaviya, cf. Kālanirṇaya.
 Kālanirṇaya, temporum definitio, liber nonnunquam Kālamādhaviya appellatus, auctore *Mādhavāchārya*. 272^a.
 Kālāpa, cf. Kātantra.
 Kālataraṅga, plenius Smṛitikālataraṅga, pars prima Smṛityarthasāgara operis, auctore *Nṛsiṅha*. 285^b. 286^a.
 Kālīkāpurāṇa. 78^a.
 Kālīmāhātmya, idem quod Chaṇḍikāmāhātmya. 43^b.
 Kallavīratāntra, etiam Chaṇḍamahāroṣhaṇatantra appellatus, liber Buddhicus. 403^a.
 Kalpadru lexicon, auctore *Keśava*. 189^b.
 Kalpakedāra, liber medicus, auctore *Kālīśiva*. 373^b.
 Kalpānupada, Sāmavedae sūtra. 377^b.
 Kalpasūtra, cf. Aśvalāyana, Drāhyāyana, Hiranyakeśin, Kātyāyana, Lātyāyana, Maṣaka, Śāṅkhāyana.
 Kalpasūtra, Mahāvīrae pontificis vita, auctore *Bhadraḥu*. 390^b.
 Kalpasūtravyākhyā, commentarius ad librum praecedentem. 372^a.
 Kalyāṇarājacharitra, Kalyāṇae regis res gestae, auctore *Madana*. 127^b.
 Kāmasūtra, artis amandi praecepta, auctore *Vātsyāyana*. 215^a.
 Kansavadha comoedia, auctore *Śeshakṛishṇa*. 138^a.
 Kaṇṭhābharaṇa, brevius Sarasvatīkaṇṭhābharaṇa libri nomen. 206^b. 208^a. 209^a.
 Kaṇṭhaśruti Upanishad. 394^b.
 Kāpilasamhitā. 77^a. seqq.

- Kaṇṇiśāvadāna, liber Buddhicus. 403^a.
 Kāraṇavāda, tractatus logicus, auctore *Rudra*. 246^a.
 Karaṇakutūhala, cf. Grahārāmakutūhala. 327^a.
 Kāraṇavyūha, liber Buddhicus. 403^a.
 Karmagranthiprathamavichāra, libellus Jainicus. 379^a.
 Karmakāṇḍa, liber Jainicus. 372^a.
 Karmapradīpa, liber ritualis. 378^b. 383^b.
 Karmapradīpavivṛiti, commentarius ad librum praecedentem, auctore *Śivarāma*. 395^a.
 Karmavipāka, pars *Śātātāpasmṛiti* libri. 271^b.
 ———, de operum impiorum eventu et expiatione tractatus, auctore *Sankara*. 281^a.
 Karṇaparvan, Mahābhāratae liber. 1^b.
 Karpūramanjari comoedia, auctore *Rājaśekhara*. 146^b.
 Karpūraprakaraṇa, libellus Jainicus, auctore *Hari*. 402^a.
 Kārttikamāhātmya, Padmapurāṇae pars. 15^b.
 Kārttikamahiman, de Kārttikae mensis diebus festis tractatus. 356^b.
 Kāśikātilaka carmen, auctore *Nīlakaṇṭha*. 127^b.
 Kāśikā vṛitti, sive Kāśikā, commentarius ad Pāṇini-sūtra, auctore *Vāmana*. 350^a.
 Kāśikhaṇḍa, Skandapurāṇae pars. 68^b. seqq.
 ———, carmen Bengalicum, auctore *Jayanārāyaṇa*. 386^a.
 Kāśimāhātmya, Brahmayaiavartapurāṇae pars. 27^b.
 Kātantra, alio nomine Kālāpa dicta, grammatica popularis. 168^b. 350^b.
 Kātantrapariśiṣṭa, additamenta ad Kātantra grammaticam, auctore *Śrīpatidatta*. 169^a.
 Kātantravṛitti, commentarius ad Kātantra grammaticam, auctore *Durgasinha*. 169^b. 350^b.
 Kātantravṛittipañjikā, commentarius ad librum praecedentem, auctore *Trilochanadāsa*. 169^b. 170^a.
 Kaṭha Upanishad, cf. Kaṭhavallī Upanishad.
 Kathārṇava, narrationum collectio, *Śivadāsae* tributa. 153^a.
 Kathāsaritsāgara, narrationum corpus, auctore *Soma-deva*. 151^a.
 Kaṭhavallī Upanishad, brevius Kaṭha Upanishad dicta. 394.
 ———, cum *Rāghavendrae* commentario. 385^a.
 ———, cum *Śankarae* commentario. 395^b.
 ———, cum *Śankarae* commentario, et *Bālagopālae* glossa. 365^b.
 Kathopanishadbhāṣyaṭīkāvivaraṇa, commentarius ad Anantānandae Kaṭhopanishadbhāṣyaṭīkām, auctore *Vyāsātīrtha*. 385^a.
 Kātyāyanapariśiṣṭa, tractatus rituales, *Kātyāyanae* tributū. 382^b. 386^b.
 Kātyāyanasūtra, cf. Śrautasūtra.
 Kātyāyanasūtrabhāṣya, commentarius ad Kātyāyanae Śrautasūtra praecepta, auctore *Karka*. 395^a.
 Kātyāyanasūtrapaddhati, expositio Kātyāyanae Śrautasūtra praeceptorum, auctore *Yājñikadeva*. 364^b.
 ———, ejusdem argumenti liber, ab auctore anonymo compositus. 386^b.
 Kātyāyanīmāhātmya, Skandapurāṇae pars. 68^a.
 Kaushītakibrāhmaṇa. 379^a. Cf. Śāṅkhāyanabrāhmaṇa.
 Kavikalpadruma, radicum verbalium collectio, auctore *Vopadeva*. 175.
 Kavikalpalatā, versuum faciendorum praecepta, auctore *Devendra*. 211^a.
 Kavipriyā, liber rhetoricus, auctore *Keṣavadāsa*. 376^a. 401^b.
 Kavitarahasya (?), liber rhetoricus, auctore *Arisinha*. 210^b.
 Kāvya-chandrikā, artis rhetoricae compendium, auctore *Kavichandra*. 211^b.
 ———, artis rhetoricae compendium, auctore *Nyāyavāgīśa* quodam. 212^a.
 Kāvya-darśa, artis poeticae doctrina, auctore *Danḍin*. 203^a. seqq.
 Kāvya-darśamārjana, commentarius ad librum praecedentem, auctore *Harinātha*. 206^b.
 Kāvya-kalpalatāvṛitti, commentarius ad Kāvya-kalpalatā librum, auctore *Amarachandra*. 210^b.
 Kāvya-kalpalatāvṛittiparimala, commentarius ad librum praecedentem. 210^b.
 Kāvya-kāmadhenu, commentarius ad Kavikalpadruma librum, auctore *Vopadeva*. 175^b.
 Kāvya-lankāravṛitti, artis poeticae doctrina, auctore *Vāmana*. 206^b.
 Kāvya-pradīpa, commentarius ad Kāvya-prakāśa librum, auctore *Govinda*. 212^b.
 Kāvya-pradīpaṭīkā, commentarius ad librum praecedentem. 212^b.
 Kāvya-prakāśa, liber rhetoricus, auctore *Mamṇaṭa*. 212^a.
 Kāvya-prakāśīyakārikāvalī, regulae metricae e Kāvya-prakāśa libro desumtae. 212^a.
 Kena Upanishad, nonnunquam Keneshita Upanishad, vel Talavakāra Upanishad appellata. 385^a. 394.
 ———, cum *Śankarae* commentario. 366^a. 380^a.
 ———, commentarius ad Śankarae interpretationem. 384^b.
 Keṣavajātakapaddhatyudāharaṇa, commentarius ad Keṣavae Jātakapaddhati librum, auctore *Viṣvanātha*. 337^b.
 Khaṇḍanakhaṇḍakhādya, liber logicus, auctore *Harsha*. 246^a.
 Khaṇḍapraśasti carmen, *Hanūmati* auctori tributum. 129^a.

- Kiraṇavālī, commentarius ad Sūryasiddhānta librum, auctore *Dādābhāi*. 326^b.
 Kirātārjunīya carmen, auctore *Bhāravi*. 117^b.
 Kishkindhyākāṇḍa, quartus Rāmāyaṇae liber. 5^b. 343^a.
 Kokaśāstrae fragmentum. 404^b.
 Kratusaṃgraha, Sāmavedae pariśiṣṭa. 383^b.
 Kratusaṃkhyā, tertium decimum Kātyāyanapariśiṣṭa. 387^a.
 Kṛidākhaṇḍa, altera pars Gaṇeṣapurāṇae. 78^a.
 Kṛikalāsadīpikā, liber mysticus. 92^b.
 Kṛishṇa Upanishad. 390^b (bis).
 Kṛishṇakarnāṃṛita carmen, auctore *Vilvamangala*. 128.
 Kṛishṇakhaṇḍa, quartus Brahmavaivartapurāṇae liber. 26^b.
 Kṛishṇakṛidita, carmen Kṛishṇam deum celebrans, auctore *Keṣavārka*. 349^a.
 Kṛishṇapurushottamasiddhānta Upanishad. 390^b.
 Kṛityatattva, pars Smṛititattva operis. 286^b.
 Kriyākaumudī, auctore *Govindānanda*. 272.
 Kriyāsthānakavichāra, libellus Jainicus. 379^a.
 Kriyāyogasāra, sextus Padmapurāṇae liber. 14^b. 15^a.
 Kshaudra, Sāmavedae sūtra. 377^b.
 Kshurikā Upanishad. 394^b.
 Kulārnavatantra, liber mysticus. 90^b.
 Kumārasambhava carmen, auctore *Kālidāsa*. 115^a.
 seqq.
 Kuṇḍamaṇḍapasiddhi, libellus architectonicus, auctore *Vitṭhaladīkshita*. 341^a.
 Kūrmapurāṇa. 7^b. 8^b.
 Kusumāñjali, cf. Nyāyakusumāñjali. 243^a.
 Kūvalayānanda, liber rhetoricus, auctore *Apyadīkshita*. 213^a.
 Laghulalitavistara, epitome Lalitavistara libri. 372^b.
 Laghusāṅkhyasūtravivṛiti, commentarius ad Sāṅkhyasūtra aphorismos, auctore *Nāgeṣa*. 238^a.
 Laghuśabdenduṣekhara, commentarius ad Siddhāntakaumudī grammaticam, auctore *Nāgeṣa*. 164^b. 165^a.
 Laghuśāntipurāṇa, epitome Śāntipurāṇa libri, ab Aṣaga compositi. 372^b.
 Laghuśivapurāṇa, epitome Vṛihadbrahmottarakhaṇḍa libri. 75^a.
 Lakshmaṇakavacha, hymnus in Lakshmaṇam. 107^a.
 Lakshmīstotra hymnus, *Agastya* tributus. 132^b.
 Lakshmīsūkta, hymnus in Fortunam. 298^b.
 Lalitavistara, Śākyamunis vita, liber Buddhicus. 403^a.
 Cf. Laghulalitavistara.
 Lātyāyanasūtra, praecepta ritualia, *Lātyāyanae* tributa. 379^a. 383^b. 393^a.
 Lātyāyanasūtrabhāṣya, commentarius ad librum praecedentem, auctore *Agnisvāmin*. 378^b. 393^a.
 Laukikavishayavichāra, liber logicus. 245^a.
 Lekhakamuktāmaṇi, de scribendi arte tractatus, auctore *Haridāsa*. 341^b.
 Lexicon Palicum. 364^a. 374^b.
 Lingapurāṇa. 44^a. seqq.
 Lingaviṣeshavidhi, de substantivorum genere libellus, *Vararuchi* tributus. 167^a.
 Madanamohana narratio, auctore *Śāmaladāsa*. 402^a.
 Madanapārijāta, juris sacri compendium, brevius Pārijāta dictum, auctore *Viṣveṣvara*. 274^b.
 Mādhavānala, narratio de Mādhavānala, *Ānandae* auctori tributa. 157^b.
 Mādhavānalākhyāna, narratio erotica. 157^b.
 Mādhavanidāna, cf. Rugviniṣchaya. 312^a. 357^b.
 Mādhavīyadhātuvṛitti, commentarius ad Dhātupāṭha Pāṇinīya, auctore *Sāyaṇa*. 167^b.
 Madhurāniruddha comoedia, auctore *Chandraṣekhara*. 142^a.
 Madhyasiddhāntakaumudī grammatica, auctore *Varadarāja*. 165^b. 166^a.
 Māghamāhātmya, Padmapurāṇae pars. 15.
 Mahā Upanishad. 394^b.
 Mahābhārata epos, *Vyāsae* auctori tributum. 1^a. seqq. 358^a.
 —, a *Kāśīrāmadāsa* Bengalice conversum. 389^b.
 —, Persice. 381^a.
 Mahābhāṣhya, commentarius ad Pāṇinis aphorismos, auctore *Patanjali*. 158^a.
 Mahābhāṣhyapradīpa, commentarius ad librum praecedentem, auctore *Kaiyaṭa*. 158^a.
 Mahānāmī, Sāmavedae pariśiṣṭa. 378^a.
 —, Sāmavedae versus. 378^a.
 Mahānāṭaka, sive Hanūmannāṭaka, comoedia. 142^b. 143.
 Mahāpralaya carmen, auctore *Jagajjīvanadāsa*. 388^a.
 Mahāprasthānaparvan, idem quod Mahāprasthānika-parvan.
 Mahāprasthānikaparvan, Mahābhāratae liber. 2.
 Mahāvīracharita comoedia, auctore *Bhavabhūti*. 136^a.
 Mahimnaḥ stava carmen, *Pushpadantae* auctori tributum, cum *Ahobalae* commentario. 131^a.
 Maitrāyaṇagṛihyapaddhati, commentarius ad Maitrāyaṇae Gṛihyasūtra, auctore *Prathamapurusha*. 400^b.
 Malamāsātattva, sive Malimluchātattva, pars Smṛititattva operis. 289^b.
 Mālatī, commentarius ad Meghadūta carmen, auctore *Kalyāṇamalla*. 125^b. 126^a.
 Mālatīmādhava comoedia, auctore *Bhavabhūti*. 136^a.
 Mālāvikāgnimitra comoedia, auctore *Kālidāsa*. 135^b. 136^a.
 Malimluchātattva, cf. Malamāsātattva. 289^b.

Mánamanjarí, glossarium synonymicum, auctore *Nandadása*. 397^b. 401^b.

Mánasanayana, liber logicus, auctore *Jivana*. 245^a.

Mánasanayanaprasádaní, commentarius ad librum praecedentem. 245^a.

Mánavadharmaśāstra, legum codex *Manu* auctori tributus. 355^b.

Māṇḍūkya Upanishad. 394^b.

——, cum *Rāghavendrar* commentario. 385^a.

——, cum *Śankarae* commentario. 395^b.

——, cum *Śankarae* commentario, et *Anandajñānae* glossa. 365^b.

Māṇḍūkyopanishadbhāṣyaṭīkā, glossa ad *Śankarae* Māṇḍūkyopanishadbhāṣhya commentarium, auctore *Anantānandagiri*. 384^a.

Mañiratnamālā, tractatus *Śankarāchāryae* tributus. 398^b.

Manjūshā, cf. *Vaiyākaraṇasiddhāntamanjūshā*. 177^b.

Manjūshākunchikā, commentarius ad *Nāgeśae* Manjūshām, auctore *Kṛishṇamitra*. 178^a.

Manoramā, cf. *Prauddhamanoramā*.

——, commentarius ad *Vararuchis* aphorismos, auctore *Bhāmaha*. 178^b.

Mantrabhāṣya, commentarius ad *Vājasaneyisamhitām*, auctore *Uṣa*. 405^a.

Mantramahodadhi, formularum mysticarum corpus, auctore *Mahādhara*. 99^a.

Mantrapraśnakāṇḍa, libellus Vedicus. 384^a.

Mantrarahasyaprakāśikā, Vedorum scopi manifestatio, auctore *Nīlakaṇṭha*. 300^a.

Mantrasamhitā, hymnorum Vedicorum collectio. 398^a.

Manyusūkta, hymnus Vedicus. 405^b.

Mārkaṇḍeyapurāṇa. 43^b.

Maśakasūtra, praecepta ritualia, auctore *Maśaka*. 386^b.

Mathurāmāhātmya, *Vārāhapurāṇae* pars. 61^b.

Matsyapurāṇa. 38^b. seqq. 347^a. 358^a.

Maunamantrāvabodha liber, auctore *Sundaraśukla*. 384^a.

Maṇḍalaparvan, *Mahābhāratae* liber. 2.

Mayūṣataka, vel *Sūryaṣataka*, hymnus in *Solem*, auctore *Mayūra*. 348^b.

Meghadūta carmen, auctore *Kālidāsa*. 125^b.

Meghamālā, libellus astrologicus, auctore *Ketalikīrti*. 397^a.

Mīmāṃsābhāṣyavivarāṇa, commentarius ad *Mīmāṃsābhāṣyam*, auctore *Kumārasvāmin*. 219^b.

Mīmāṃsānyāyaprakāśa, liber philosophicus, auctore *Āpadeva*. 219^b.

Mīmāṃsātantravārttika, commentarius ad *Nyāyasūtra* aphorismos, auctore *Kumārīlasvāmin*. 219^a.

Mīnarājajātaka, liber astrologicus, auctore *Yavaneśvara*. 329^a.

Mitāksharā, commentarius ad *Chhāndogya Upanishad*, auctore *Nityānandāśrama*. 390^a.

Mitāksharā, sive plenius *Rijumitāksharā*, commentarius ad *Yājñavalkyae Dharmaśāstra*, auctore *Vijnāneśvara*. 262^b. 356^a.

Mitāksharāsiddhāntasamgraha, libri praecedentis compendium, auctore *Rādhāmanoharaśarman*. 263^b.

Mitāksharāvyaṅkyāna, commentarius ad *Mitāksharā*, *Vijnāneśvara* librum, auctore *Lakshmīdevī* matrona. 262^b.

Mitrodaya, sive *Vīramitrodaya*, de jure publico liber, auctore *Mitramiśra*. 295^a.

Mokshadharmā, *Mahābhāratae* liber. 1^b.

Mṛichchhakaṭīka comoedia, auctore *Śūdraka*. 134^b.

Mṛichchhakaṭīkasetu, commentarius ad comoediam praecedentem, auctore *Lallādīkshita*. 134^b.

Mṛityulāngala Upanishad. 390^b.

Mudrārākshasa comoedia, auctore *Viśākhadatta*. 143^b. 144^a.

Mugdhābodha grammatica, auctore *Vopadeva*. 174^b.

Muhūrtachintāmaṇi, liber astrologicus, auctore *Rāma*. 335^b.

Muhūrtadīpaka, libellus astrologicus, auctore *Mahādeva*. 336^a.

Muhūrtamārtāṇḍa, libellus astrologicus, auctore *Nārāyaṇa*. 335^a.

Muktāvalī, commentarius ad *Meghadūta* carmen, auctore *Rāmanātha*. 125^b. 126^a.

——, cf. *Nyāyasiddhāntamuktāvalī*. 239^b.

Muktāvalīprakāśa, commentarius ad *Nyāyasiddhāntamuktāvalī* librum, auctore *Dinakarabhaṭṭa*. 239^b.

Muktivādavichāra, tractatus logicus. 243^b.

Muṇḍaka Upanishad. 394^b.

——, cum *Śankarāchāryae* commentario. 366^a.

Muṇḍakopanishaddīpikā, commentarius ad *Muṇḍaka Upanishad*, auctore *Śankarānanda*. 390^b.

Nāchiketūpākhyāna, narratio philosophica, auctore *Charaṇadāsa*. 388^a.

Nādavindu Upanishad. 394^b.

Nāgānandanāṭaka comoedia, auctore *Harsha*. 349^b.

Naigeyārchikānukrama, idem quod *Naigeyānām* ṛikshv ārshaṃ daivatam cha, *Sāmavedae* pariśiṣṭa. 377^b. 383^b.

Naigeyārchikānukrama, auctore *Ananta*. 378^a.

Naighaṇṭuka, cf. *Nighaṇṭu*.

Naipāliyadevatākalyāṇapanchaviṃśatikā, libellus Buddhisticus. 388^b.

Naishadhīyacharita carmen, auctore *Harsha*. 118^b. seqq.

Nakshatrasamuchchaya, liber astrologicus, auctore *Lallavarāhasuta*. 333^b.

Nalachampú, cf. *Damayantikathá*. 120^a.
 Nalarájopákhyána, de Nala et Damayanti narratio. 387^b.
 Nalodaya carmen, *Kálidásae* tributum. 126.
 Námalingánúśāsana lexicon, vulgo *Amarakosha* appellatum, auctore *Amarasinha*. 182^b. seqq. 351^a.
 —, cf. *Abhidhānatāntra*. 189^b.
 Námamálá, glossarium *Prácriticum*. 351^b.
 Námásároddhāra, auctoris anonymi ad *Abhidhāna-chintāmaṇim* glossa. 185^b.
 Nánārthadhvanimanjarī glossarium. 194^a.
 Nánārthakosha lexicon, auctore *Śāśvata*. 182^a.
 Nánārtharatnamálá lexicon, ab *Irugapa-daṇḍanātha* quodam compositum. 193^b.
 Nánārtharatnatilaka, cf. *Anekārtharatnatilaka*. 352^a.
 Nánārthasaṃgraha lexicon, auctore *Ajayapāla*. 187^a.
 Nandarāyavārttā, carmen Guzzericum, auctore *Śāmaladāsa*. 397^b.
 Nandipurāṇa, idem quod *Nandīśvarapurāṇa*. 81^b.
 Nandīśvarapurāṇa. 81^b. seqq.
 Nañvādaṭṭippanī, tractatus logicus, auctore *Raghudeva*. 245^b.
 —, cf. pp. 243^b. 245^b.
 Nārādīyapurāṇa. 83^b.
 Narasīnhapurāṇa. 82^a. seqq.
 Nārāyaṇa Upanishad. 394^b.
 Nārāyaṇagītā, sectae a Rāmānanda conditae principia, auctore *Nīlakaṇṭha*. 302^a.
 Nārāyaṇavarman, Bhāgavatapurāṇae particula. 37^a.
 Naukā, commentarius ad *Mantramahodadhī* librum, auctore *Mahādhara*. 100^b.
 Navakaṇḍikabhāṣya, commentarius ad *Śrāddhasūtra* praecepta, auctore *Nīlāsura*. 380^a.
 Navatattva, tractatus Jainicus. 379^a.
 Navatattvabālābodbha, commentarius ad tractatum praecedentem, auctore *Somasundara*. 379^a.
 Navīnamatavichāra, sive *Navyamatavichāra*, tractatus logicus, auctore *Harirāma*. 245^a.
 Navyamatavichāra, idem quod *Navīnamatavichāra*. 245^a.
 Nāyakarātna, commentarius ad *Pārthasārathis Nyāyaratnamálá* librum, auctore *Rāmānuja*. 220^a.
 Nigama, quartum decimum *Kātyāyanaparīśiṣṭa*. 387^a.
 Nighaṇṭu, vel *Naighaṇṭuka*, vocabulorum *Vedicorum* index. 378^b. 386^a.
 —, materiae medicae glossarium. 194^b.
 Nighaṇṭurāja, vel *Abhidhānachūdāmaṇi*, materiae medicae lexicon, auctore *Narahari*. 323^a.
 —, index alphabeticus ad librum praecedentem. 324^a.
 Nīlamata, liber *Purāṇicus*. 348^b.
 Nīlarudra Upanishad. 394^b.

Nirūdhapaṣuprayoga, tractatus ritualis. 382^a.
 Nirukta, verborum et locorum *Vedicorum* interpretatio, auctore *Yāska*. 384^a. 385. 396^b.
 Niruktavṛttī, commentarius ad librum praecedentem, auctore *Durga*. 361^a. 384^b. 392^b. 396^b.
 Niryuktibhāṣya, commentarius ad praecepta Jainica, auctore *Bhavyajīvana*. 400^b.
 Nīṭisāta, distichorum centuria, auctore *Bharṭṛihari*. 133^b.
 Nṛisīnhapūrvatāpanīya Upanishad. 394^b.
 Nṛisīnhottaratāpanīya Upanishad. 394^b.
 Nyāyakusumāñjali, vel brevius *Kusumāñjali*, liber logicus, auctore *Udayana*. 242^b. 243.
 Nyāyamālāvistara, commentarius ad *Nyāyasūtra*, auctore *Mādhava*. 220^a.
 Nyāyaratnamálá, liber philosophicus, auctore *Pārthasārathi*. 220^a.
 Nyāyasiddhāntamálá, liber philosophicus, auctore *Jayarāma*. 240^a.
 Nyāyasiddhāntamanjarī, liber logicus, auctore *Bhaṭṭāchāryachūdāmaṇi* quodam. 240^a.
 Nyāyasiddhāntamuktāvalī, commentarius ad *Bhāṣāparichheda* librum, auctore *Viṣvanātha*. 239^b.
 Nyāyasiddhāntamuktāvalīdīpikā, commentarius ad librum praecedentem, auctore *Mahādeva*. 239^b.
 Nyāyasudhā, commentarius ad *Tantravārttika* librum, auctore *Someśvara*. 219^a.
 Nyāyasūtra, aphorismi logici, auctore *Gautama*. 239^a.
 Nyāyasūtra, aphorismi philosophici, auctore *Jaimini*. 219^a. seqq. 353^a.
 Padārthadharmaṣaṃgraha, libellus philosophicus. 240^a.
 Padārthadīpikā, commentarius ad *Kṛishṇakṛīḍita* carmen. 349^a.
 Padārthakaumudī, commentarius ad *Anandatīrtha* *Chhāndogyaopaniṣatṭīkā*, auctore *Vedeśabhikṣhu*. 393^a.
 Padavākyaratnākara, liber logicus, auctore *Gokulanātha*. 246^a.
 Padmapurāṇa. 11^b. seqq. 345^b.
 Padmāvatyākhyāna, narratio Guzzericata. 402^a.
 Pākādhyāya, de decoctis medicatis tractatus. 319^b.
 Pakshahomasamasyavidhāna, *Sāmavedae* parīśiṣṭa. 383^b.
 Panchadaśī, liber philosophicus, auctore *Bhāratīrtha* quodam. 222. 223.
 Panchadaśīsamāsa, nominum compositorum in *Panchadaśī* occurrentium explicatio. 223^a.
 Panchākhyāna, i. e. *Panchatantra*, Guzzericata. 399^a.
 Panchakrośamāhātmya, *Kāśīmāhātmyae* pars. 28^a.
 Panchapādī, vel *Panchapādīkā*, liber philosophicus, auctore *Sanandana*. 221^b.
 Panchapādīkā, idem quod *Panchapādī*. 221^b.

Panchapádikávivaraṇa, commentarius ad librum praecedentem, auctore *Prakāśātman*. 221^b.

Panchástikáyaśaṃgrahasūtra, liber Jainicus, auctore *Kundakunda*. 383^a.

Panchasvastyaṇa, liber Vedicus. 386^a.

Panchāśad Gáthá, liber Jainicus. 372^a.

Panchatantra, narrationes ethicae, *Vishṇuśarmaṇi* auctori tributae. 157^a.

Panchavidhasūtra, Sámavedae sūtra. 377^b.

Panchíkaraṇavárttika, libellus philosophicus, *Sureśvara* tributus. 226^a.

Panchopákhyána, i. e. Panchatantra, Mahrattice. 399^a.

Paramahansa Upanishad. 394^b.

Paramārae in regno successores. 147^b.

Paramārthasāra (Adhárakáriká), libellus philosophicus, auctore *Abhinavagupta*. 238^a.

——, libellus philosophicus, *Śeṣhaṇḍae* tributus. 353^a.

Pāraskaragrihyapaddhati, ceremoniarum domesticarum secundum Pāraskaram expositio, auctore *Vásudeva*. 384^b.

Pāraskarasūtra, cf. Grihyasūtra.

Parāśarasamṛiti, legum codex, *Parāśarae* auctori tributus. 263^b. 271^a.

Parāśarasamṛitivyākhyá, commentarius ad librum praecedentem, auctore *Mádhaváchārya*. 263^b.

Paribhāshenduśekhara, liber grammaticus, auctore *Nágeṣa*. 161^a.

Párijāta, cf. Madanapárijāta.

Pārṣvanáthakávyā carmen, auctore *Padmasundara*. 392^a.

Paryúshaṇáshtáhnikaávyākhyána, libellus Jainicus. 377^b.

Pátálakhaṇḍa, quartus Padmapurāṇae liber. 13^a.

Paunḍarikapaddhati, liber ritualis. 386^b.

Pávamána, libellus hymnos in Soma pavamána continens. 383^b.

Pavanavijaya, de respiratione coercenda libellus. 107^b.

Phetkárinītantra, liber mysticus. 97^a.

Pinḍa Upanishad. 394^b.

Pingalachhandogranthatiká, commentarius ad Pingalae praecepta metrica, auctore *Chitrasena*. 197^b.

Pothí sádh-sat-námínake panthakí, Sádha sectae instituta. 387^b.

Prabhásakhaṇḍa, Skandapurāṇae pars. 348^b.

Prabhásakshetratírtthayátránukrama, enumeratio locorum sacrorum in Prabhása agro sitorum. 348^a.

Prabodhachandriká grammatica, auctore *Vaijana*. 166^b.

Prabodhachandrodaya comoedia, auctore *Krishṇamiśra*. 140^b. 141^a. 350^a.

Prachandapánḍava comoedia, etiam Bálabhárata appellata, auctore *Rájasekhara*. 140^a.

Pradyumnnavijaya comoedia, auctore *Śankaradíkshita*. 140^b.

Prajnapáramitá, liber Buddhicus. 396^a. 403^a.

Prákritachandriká, idem quod Prákritaprákāśa. 178^b.

Prákritapáda, grammatica Prácritica, auctore *Nárāyaṇa*. 181^b.

Prákritapingala, liber metra Prácritica tractans, *Pingalae* tributus. 197.

Prákritaprákāśa, vel Prákritachandriká, grammatica Prácritica, auctore *Vararuchi*. 178^b.

Prákritasarvasva, grammatica Prácritica, auctore *Márkaṇḍeya-kavíndra*. 181^a.

Prakritikhaṇḍa, secundus Brahmavaivartapurāṇae liber. 22^b. 27^b.

Prakriyákaumudí grammatica, auctore *Rámachandra*. 161^a. 350^b.

Prakriyápáda, pars prima Váyupurāṇae. 50^a.

Pramitákshará, commentarius ad Muhúrtachintámaṇi librum, auctore *Ráma*. 335^b.

Práñágnihotra Upanishad. 394^b.

Praṇata, Sámavedae paríśiṣṭa. 378^a.

Prasáda, commentarius ad Prakriyákaumudí grammaticam, auctore *Vitṭhala*. 161^a.

Prasannarághava comoedia, auctore *Jayadeva*. 141^b.

Praśna Upanishad. 394^b.

——, cum *Śankarae* commentario, et *Ráyaṇendrae* glossa. 366^a.

Praśnārṇava, sive Vaishṇavaśāstra, liber astrologicus, auctore *Nárāyaṇadāsasiddha*. 333^b.

Praśnopanishadbhāshyatíká, glossa ad Śankarae Praśnopanishadbhāshya commentarium, auctore *Anantánandagiri*. 392^b.

Praśnopanishadbhāshyatíkávivaraṇa, illustratio glossae praecedentis, auctore *Jayatírtthabhikshu*. 392^b.

Prathamagrantha carmen, auctore *Jagajjīvanadāsa*. 388^a.

Pratihárasūtra, auctore *Kátyáyana*. 379^b.

Pratijná, tertium Kátyáyanapariśiṣṭa. 386^b.

Prátisákhyā, orthoepiae Vedicae praecepta, cf. Rígvēdaprátisákhyā, Taittiríyaprátisákhyā, Tribhāshyaratna.

Prátisákhyabhāshya, commentarius ad Ríkprátisákhyā, auctore *Uṇāṭa*. 405^b.

Pratyakshakhaṇḍa, primus Tattvachintámaṇi operis liber. 240^b.

Praudhamanoramá, brevius Manoramá dictus, commentarius ad Siddhántakaumudí grammaticam, auctore *Bhaṭṭojidíkshita*. 161^b. seqq.

Praushṭhapada, Sámavedae paríśiṣṭa. 383^b.

Pravarádhya, undecimum Kátyáyanapariśiṣṭa. 387^a.

- Pravāsa, Sāmavedae pariśiṣṭa. 383^b.
 Prayāgamāhātmya, Matsyapurāṇae pars. 43^b.
 ———, Padmapurāṇae pars. 16^b.
 Prāyaścittadīpikā, liber ritualis, auctore *Varada*. 376^a.
 Prāyaścittapaddhati, de expiatione liber, auctore *Kāmadeva*. 293^a.
 Prāyaścittatattva, pars Smṛititattva operis. 289^a.
 Prāyaścittaviveka, de piaculis liber, auctore *Śūlapāni*. 281^a.
 Prayogāmṛita, de pharmacia liber, auctore *Vaidyachintāmaṇi* quodam. 316^a.
 Prayogapaddhati, cf. Subodhinī. 365^a.
 Prayogaratnamālā, commentarius ad Āpastambīya-Adhvaratantra librum, auctore *Chandrapāchārya*. 371^b.
 Prayogasāra, auctore *Kṛishnadeva*. Cf. 287^a (n. 674).
 ———, cf. Baudhānyāyaprayogasāra.
 Prayogavaijayanī, commentarius ad Hiranyakeśi-kalpasūtra, auctore *Mahādeva*. 364^b.
 Prematattvanirūpaṇa carmen, auctore *Kṛishnadeva*. 387^a.
 Pretamanjarī, pars Garuḍapurāṇae. 8^b.
 Prithirājarāsaka, carmen Hinduicum, auctore *Chanda*. 363^b. 400^b.
 Priyājīkī, carmen Hinduicum. 385^a.
 Purāṇa, index ad ———. 84^a.
 Purāṇasarvasva, compendium Purāṇarum, auctore *Halāyudha*. 84^b.
 Purushārthasiddhyupāya, liber Jainicus, auctore *Amṛitachandasūri*. 372^b.
 Purushottamatīrthaprayoga, pars Smṛititattva operis. 288^b.
 Pushpasūtra liber, ad Sāmavedam pertinens. 379^a. 381^a. 383^b.
 Putrakarmadīpikā, de hereditatibus inter filios dividendis libellus, auctore *Rāmabhadra*. 295^b.
 Putrīkaranamīmāṃsā, vel Dattakamīmāṃsā, de filiis adoptandis tractatus, auctore *Nanda*. 295^b.
 Rādhārasasudhānidhi carmen, auctore *Harivaṇṣa* (*Hitaḥarivaṇṣa*). 131^b.
 Rāgamālā, de modulibus musicis liber, auctore *Hulāṣa*. 375^b.
 ———, de modulibus musicis liber, auctore *Kshemakarṇa*. 201^b.
 ———, de modulibus musicis liber, auctore *Svāmīkārttika*. 374^a. 385^b.
 ———, de modulibus musicis liber, Hinduice. 404^a.
 Rāgavibodha, modorum musicorum doctrina, auctore *Soma*. 200^a.
 Rāghavapāṇḍaviya carmen, auctore *Kavirāja*. 121^a.
 Raghuvāṇṣa, carmen epicum, auctore *Kālidāsa*. 111^a.
 seqq.
 Raghuvāṇṣasamjivani, commentarius ad librum praecedentem, auctore *Mallinātha*. 113^a. 114^b.
 Rājadharmā, Mahābhāratae liber. 1^b.
 Rājadharmakaustubha, pars Smṛitikaustubha operis, auctore *Anantadeva*. 272^b.
 Rājamārtaṇḍa, commentarius ad Yogasūtra aphorismos, auctore *Bhojadeva*. 229^a.
 Rājanītiśāstra, sententiae ethicae, *Chāṇakya* tributae. 131^b.
 Rājatarangiṇī, Kaśmīriae regum historia, auctore *Kalhaṇa*. 147.
 ———, Kaśmīriae regum historiae a Kalhaṇa inchoatae continuatio, auctore *Jonarāja*. 147^b.
 Rājāvalīpatākā, Kaśmīriae historia, auctore *Prājyabhāṭṭa*. 147^a.
 Rāma Upanishad. 390^b.
 Rāmachandrachandrikā, carmen Hinduicum, auctore *Keśavādāsa*. 398^b.
 Rāmachandracharitasāra carmen, auctore *Agnivesa*. 121^b.
 Rāmachandrastavarāja, Sanatkumārasamhitae particula. 106^b.
 Rāmacharitamānasa, carmen Hinduicum, auctore *Tulasīdāsa*. 375^b. 405^b.
 Rāmagīta, Adhyātmarāmāyaṇae pars. 29^b. 299^b.
 Rāmakavacha, Brahmāyāmalatantrae pars. 99^a.
 Rāmakṛishṇakāvya carmen, auctore *Sūryadāsa*. 132^a.
 Rāmamantrapāṭala, de Rāmae cultu libellus. 299^b.
 Rāmapūrvatāpanīya Upanishad. 394^b.
 Rāmasahasranāmastotra, Brahmāyāmalatantrae pars. 98^b.
 Rāmavilāsakāvya carmen, auctore *Harinātha*. 132^a.
 Rāmavinoda, liber medicus, auctore *Rāmachandra*. 373^b. 398^a.
 Rāmāyaṇa, carmen epicum, *Vālmīki* auctori tributum. 5^b. 343^a.
 Rāmottaratāpanīya Upanishad. 394^b.
 Rasachandrikā, commentarius ad Abhijnānaśākuntala comoediam, auctore *Śankara*. 135^a.
 Rasamanjarī, liber rhetoricus, auctore *Bhānūdatta*. 213^b.
 Rasamanjarīprakāśa, commentarius ad librum praecedentem, auctore *Nāgeśa*. 213^b.
 Rasarājalakṣhmī, liber medicus, auctore *Rāmeśvara*. 321^a.
 Rasārṇava, liber rhetoricus. 375^a.
 Rasatarangiṇī, liber rhetoricus, auctore *Bhānūdatta*. 213^a.
 Rasavatī, additamenta ad Saṃkshiptasāra grammaticam, auctore *Jūmaranandin*. 174^b.
 Rasendrachintāmaṇi, liber medicus, auctore *Rāmachandra*. 321^b.

Rasendrakalpadruma, de metallis in medicina adhibendis liber, auctore *Rāmakṛishṇa*. 321^b.

Rasikapriyā, liber rhetoricus, auctore *Keṣavadāsa*. 385^b. 398^a. 401^a.

Rasikaramaṇa, Durvāsasis anachoretæ vita, auctore *Raghunātha*. 148^a.

Ratnadarpaṇa, commentarius ad Sarasvatīkaṇṭhābharaṇa librum, auctore *Ratneṣvara*. 209^a.

Ratnakosha, liber encyclopaedicus. 352^a.

Ratnakoshakārikāvichāra, tractatus logicus. 245^a.

Ratnamālā, cf. Nyāyaratnamālā. 230^a.

Ratnāvalī comoedia, auctore *Harsha*. 144^b. 358^a.

Rātrīsūkta, hymnus in Noctem. 298^b.

Rekhāgaṇita, liber geometricus, auctore *Jagannātha*. 340^b.

Revāmāhātmya, Śivapurāṇæ pars. 64^b. seqq.

Rigveda, padapāṭha. 376^b. 381^b.

—, saṃhitāpāṭha. 381^b. 382^b.

—, textus, cum *Sāyaṇæ* commentario. 364^a. 365^a.

—, *Sāyaṇæ* commentarius sine textu. 365^b. 390^a. 405^a.

Rigvedānukramanikā, index ad Rigvedam, *Kūtyāyaṇæ* tributus. 378^a. 386^a.

Rigvedaprātiśākhya, *Ṣaunakæ* tributum. 405^b.

Rigvidhāna, de Rigvedæ versibus ad usus superstitionis applicandis tractatus. 382^a.

Rijumitāksharā, plenius nomen Mitāksharā commentarii, a *Vijnāneṣvara* compositi. 262^b. 356^a.

Riktantravyākaraṇa, Sāmavedæ pariśiṣṭha. 378^a.

Ritusamhāra carmen, *Kālidāsæ* tributum. 125^b.

Romakasiddhāntæ pars, Śrīshavāyaṇa inscripta. 338^b. seqq.

Rudra Upanishad. 394^b.

Rudrajapa, hymnus in Rudram deum. 296^b.

Rudrajāpya, hymnus in Rudram, e Vājasaneyisaṃhitā excerptus. 296^b.

Rudrayāmalatantra, liber mysticus. 88^a. seqq. 299.

Rugviniṣchaya, sive Mādhavanidāna, de diagnosi liber, auctore *Mādhava*. 312^a. seqq. 357^b.

Sabhāparvan, Mahābhāratae liber. 1^a.

Sachchidānandastotra, hymnus in Gaṇeṣam, e Sanatkumārasamhitā excerptus. 299^b.

Sadasthimālā, commentarius ad Laghuṣabdenduṣekhara librum, auctore *Vaidyanātha*. 165^b.

Sādṛiṣyavāda, tractatus logicus, auctore *Mahādeva*. 244^b.

Sāhityadarpaṇa, ars poetica, auctore *Viṣvanātha*. 214^b.

Sāhityasarvasva, commentarius ad Kāvyaḷankāravṛtti librum, auctore *Maheṣvara*. 208^a.

Sāmagānām Chhandah, Sāmavedæ pariśiṣṭha. 383^b.

Sāmaga-Vṛiṣhotsargatattva, pars Smṛititattva operis. 290^b.

Sāmasaṃkhyā, Sāmavedæ pariśiṣṭha. 377^b.

Sāmatantra, tractatus Vedicus. 386^a.

Sāmaveda, padapāṭha. 378^b. 392^a. 393.

—, saṃhitāpāṭha. 378^a. 390^a. 392^a.

—, Aranyakagāna. 377^b. 378^a. 379^b. 392^a.

—, Stobhaprakṛiti. 378^a. 393^b.

—, U'hagāna. 377^b. 393^b.

—, U'hyagāna. 377^b. 378^a. 393^a.

—, Veyagāna. 379^a. 392^a.

Sāmavedachhalā. 387^a.

Sāmavedānukrama, Sāmavedæ auctorum et numinum index, cf. Naigeyārchikānukrama.

Sāmavedapariśiṣṭha, tractatus miscellanei ad Sāmavedam pertinentes. 377^b. 378^a. 383^b.

Sāmavedārthaprakāṣa, *Sāyaṇæ* ad Tāṇḍyabrāhmaṇam commentarius. 379^b. 405^a.

Sāmavidhāna, Sāmavedæ Brāhmaṇa. 378^b.

Saṃgītadarpaṇa, artis musicae doctrina, auctore *Dāmodara*. 200^b. 201^a.

Saṃgītānārāyaṇa, liber musicus, auctore *Nārāyaṇa*. 201^a.

Saṃgītaratnākara, artis musicae doctrina, auctore *Śārngadeva*. 199^b.

Saṃhitopanishada Brāhmaṇa, ad Sāmavedam pertinet. 377^b. 382^a.

Samjīvanī, nomen commentariorum a *Mallinātha* ad Kālidāsæ Kumārasambhava, Meghadūta, Raghuvāṇṣa carmina scriptorum. 126^a.

Saṃkshepasankarajaya, brevius Śankarajaya, Śankaravijaya dicta, Śankarāchāryæ vita, auctore *Mādhava*. 252^b. 260.

Saṃkshiptasāra grammatica, auctore *Kramadīṣvara*. 173^b. 174^a.

Saṃnipātakalikā, de febribus sanandis tractatus. 319^b.

Saṃnyāsa Upanishad. 394^b.

Saṃskārabhāskara, de sacramentis tractatus, auctore *Śankara*, Nīlakaṇṭhæ filio. 280^b.

Saṃskāratattva, pars Smṛititattva operis. 291^b.

Sanatkumārasamhitā. 106^b. 299^b.

Sāṅkhyachandrikā, commentarius ad Sāṅkhyakārikā praecepta, auctore *Nārāyaṇatīrtha*. 237^a.

Sāṅkhyakārikā, philosophiae Sāṅkhyicæ principia, auctore *Īṣvarakṛishṇa*. 237^b.

Sāṅkhyatattvakaumudī, commentarius ad librum praecedentem, auctore *Vāchaspatimīṣra*. 237^b. 238^a.

Saptabuddhastotra, libellus Buddhicus. 388^b.

Saptapadārthī, categoriarum philosophiae Vaiṣeṣhicæ adumbratio. 353^b.

Saptaṣaṭī carmen, auctore *Vihāridāsa*. 404^b.

Sārangarangadā, commentarius ad Kṛishṇakarnāmṛita carmen. 128^b.

Sāraṇikā, cf. Chintāmaṇi Sāraṇikā.

Sárasaṃgraha, de ceremoniarum sollennium periodis liber. 285^b.

Sárasvataprakriyá, idem quod Sárasvatí Prakriyá. 173^a.

Sarasvatíkāṇṭhābharāṇa, sive brevius Kāṇṭhābharāṇa, artis poeticae doctrina, *Bhojadeva* regi tributa. 208^a.

Sárasvatí Prakriyá, grammatica popularis, auctore *Anubhūtisvarūpa*. 171^a. seqq.

Sarasvatísūtra, aphorismi grammaticae praecedentis. 171^a.

Sarpabala, Sāmavedae pariśiṣṭa, cf. Amṛitāharāṇa.

Sarva Upanishad. 394^b.

Sarvadarśanasamgraha, systematum philosophicorum conspectus, auctore *Mādhava*. 246^b.

Sarvankashá, commentarius ad Śiṣupālavadhā carmen, auctore *Mallínātha*. 118^b.

Sarvānukramaṇiká, sive Sarvānukramaṇí, index ad R̥gvedam, auctore *Kātyāyana*. 378^a. 386^a.

——, index ad Vājasaneyisaṃhitám, auctore *Kātyāyana*. 362^a.

Sarvānukramaṇivṛitti, commentarius ad Kātyāyanae R̥gveda-sarvānukramaṇí librum, auctore *Shadgurushisha*. 378^a.

Satsai, Sanscritice Saptaṣatí, carmen Hinduicum. 381^a.

Saundaryalaharí, idem quod Anandalaharí. 108^a.

Saṃskṛitaparvan, Mahābhāratae liber. 1^b. 358^a.

Saura, preces ad Solem. 298^b.

Sevāsakhivāṇí, liber Hinduicus. 383^a.

Shadvinṣabrahmaṇa, ad Sāmavedam pertinens. 382^a. 386^a.

Shatpraṇa Upanishad, idem quod Praṇa Upanishad. 392^b.

Siddhāntachandriká, commentarius ad Sarasvatísūtra, auctore *Rāmachandraśrama*. 173^a.

Siddhāntakaumudí, auctore *Bhaṭṭoji* (-dīkṣhita). 161^b. 164^b.

Siddhāntasamgraha, cf. Mitāksharásiddhāntasamgraha.

Siddhāntasāra, libellus Jainicus. 404^b.

Siddhasārasvatadīpiká, commentarius ad Bhuvaneṣvarīstotra hymnum, auctore *Padmanābha*. 110^a.

Siddheṣvaratantra. 106^b.

Singāraśiromani, Sanscritice Śringāraśiromani, libellus Hinduicus. 383^a.

Sinhāsanadvātrīṣaṭ, carmen Guzzericum, auctore *Śāmaladāsa*. 397^a. 399. 402^b.

Sinhāsanadvātrīṣaṭputrikāvarttá, brevius Sinhāsana-dvātrīṣaṭ dictae, narrationes triginta duae. 152^a.

Skandapurāṇa. 68^a. seqq. 348.

Smārtahoma, Sāmavedae pariśiṣṭa. 383^b (bis).

Smṛitikālataranga, cf. Kālataranga. 286^a.

Smṛitikaumudí, juris sacri compendium, auctore *Viṣeṣvara*. 275^b.

Smṛitikaustubha, liber juridicus, auctore *Anantadeva*. 273^a.

Smṛititattva, juris divini et profani corpus, auctore *Raghunandana*. 286^b-292^b.

Smṛityarthasāgara, opus juridicum, auctore *Nṛsiṃha*. 285^b.

Smṛityarthasāra, de ceremoniis Indicis liber, auctore *Śrīdharaśvāmin*. 286^a.

Snānadīpiká, commentarius ad Snānasūtra praecepta, auctore *Gopínātha*. 379^a.

Snānasūtra, de lavatione praecepta, auctore *Kātyāyana*. 379^a. 387^a.

Snānasūtrapaddhati, compendiosa Snānasūtra praeceptorum expositio, auctore *Harījīvanamiśra*. 387^a.

Snānavidhi, Sāmavedae pariśiṣṭa. 383^b.

Somaprayoga, tractatus Vedicus. 384^a.

Somotpatti, Sāmavedae pariśiṣṭa. 383^b.

Sṛiṣṭikhaṇḍa, primus Padmapurāṇae liber. 11^b.

Stobhānusamhāra, Sāmavedae pariśiṣṭa. 378^a.

Stobhaprakṛiti, cf. Sāmaveda.

Strīparvan, Mahābhāratae liber. 1^b.

Subodhā, commentarius ad Meghadūta carmen, auctore *Bharatasena*. 125^b.

——, commentarius ad Mugdhabodha grammaticam, auctore *Durgādāsa*. 174^b.

——, commentarius ad Śiṣupālavadhā carmen, auctore *Bharatasena*. 118^b.

Subodhaní, commentarius ad Bhagavadgītā librum. 3^b.

——, commentarius ad Kṛiṣṇakarmāmṛita carmen. 128^a.

——, commentarius ad Śrutabodha libellum, auctore *Manoharaśarma*. 352^b.

Subodhiní (Prayogapaddhati), liber ritualis, auctore *Śivarāma*. 365^a.

——, commentarius ad Bhagavadgītā librum, auctore *Śrīdharaśvāmin*. 2^b.

——, commentarius ad Vijnāneṣvarae Mitāksharām, auctore *Viṣeṣvara*. 262^b.

Sudarśanasamhitá. 107^a.

Sukhāvatīvīyūha, liber Buddhicus. 403^a.

Sundarakāṇḍa, quintus Rāmāyaṇae liber. 5^b. 344^a.

Sundaraśringāra, liber rhetoricus, auctore *Sundara*. 385^b. 399^a.

Sundarītāpiní Upanishad. 390^b.

Supadma grammatica, auctore *Padmanābhādatta*. 176^b.

Sureṣvaravārttikaṭiká, commentarius ad Sureṣvarae Vārttikam, auctore *Anantānandagiri*. 390^b.

Sūryasiddhānta, astronomiae systema. 326^b.

Súryastotra, hymnus in Sôlem, *Śambae* auctori tributus. 134^a.

Súryastuti, hymnus in Solem. 358^a.

Súryasataka, cf. Mayúrasataka. 348^b.

Suśrutasaṃhitá, medicinae systema, *Suśrutae* auctori tributum. 303^a. 358^a.

Svámikárttikeyánuprekshá, liber Jainicus, auctore *Jayachandra*. 372^b.

Svapnádhyáya, de insomniis libellus, *Brahmavaivartapurāṇae* pars. 346^b.

Svaratattvodaya, libellus astrologicus, auctore *Jivánátha*. 337^a.

Svargakhaṇḍa, tertius *Padmapurāṇae* liber. 13^a.

Svargárohaṇaparvan, idem quod *Svargárohaṇikaparvan*. 2^b.

Svargárohaṇikaparvan, *Mahábhárate* liber. 2^a.

Śabdabhedaprakāśa, appendix ad *Viśvaprakāśa* lexicon. 188^b. 189^a.

Śabdachandriká lexicon, auctore *Chakrapāṇidatta*. 195^b.

Śabdakaustubha, commentarius ad *Mahábháshyam*, auctore *Bhaṭṭoji*. 160^a.

Śabdamálá lexicon, auctore *Rámesvaraśarman*. 192^b.

Śabdánuśásana, grammatica ab *Hemachandra* composita, cujus parte octava lingua *Prácritica* tractatur. 179^a.

Śabdaratnákara, lexicon synonymicum, auctore *Mahápa*. 351^b.

Śabdaratnáválí lexicon, auctore *Mathureśa*. 192^b. 193^a.

Śabdárthakalpataru lexicon, auctore *Venkaṭa*. 196^a.

Śakaṭarópákhyána narratio. 157^b.

Śáktánandataranginí, liber mysticus. 102^a.

Śaktiratnákara, liber mysticus. 101^a.

Śaktisaṃgamatantra, caput unum. 102^a.

Śákuna, de ominibus tractatus tres. 399^b.

Śákuntala, cf. *Abhijnánaśákuntala*. 134^b. seqq.

Śákuntalopákhyána, *Mahábhárate* episodium. 3^a.

Śakunyupákhyána narratio. 157^b.

Śalyaparvan, *Mahábhárate* liber. 1^b.

Śambhalamáhátmya, *Skandapurāṇae* pars. 73^a.

Śaṇḍilyasútra, aphorismi philosophici, *Śaṇḍilyae* auctori tributus. 228^b.

Śankarácháryavijayaḍiṇḍima, commentarius ad *Samkshepaśankarajaya* librum, auctore *Dhanapati*. 260^a.

Śankarachetovílása, carmen panegyricum, auctore *Śankara*. 121^b.

Śankarajaya, cf. *Samkshepaśankarajaya*.

Śankaravijaya, *Śankarácháryae* vita, auctore *Anantánandagiri*. 247^b.

Śáṅkháyanabráhmaṇa, ad *Rigvedam* pertinens. 382^a. 405^a. Cf. *Kaushítakibráhmaṇa*.

Śáṅkháyanasútra, cf. *Srautasútra*.

Śántiparvan, *Mahábhárate* liber. 1

Śántipurāṇa, liber Jainicus, auctore *Aśaga*. 372^b. Cf. *Laghuśántipurāṇa*.

Śántiśaraṇa, liber religiosus, auctore *Śivanárāyaṇa*. 372^a. 387^b. 388^a.

Śaradátílaka comoedia, auctore *Śankara*. 146^a.

——, liber mysticus, auctore *Lakshmaṇa*. 104^a.

Śárirakamímánsábháshya, commentarius ad *Bádaráyaṇasútra*, auctore *Śankara*. 221^a.

Śárngadharapaddhati, anthologia a *Śárngadhara* compilata. 122^b.

Śárngadharasaṃhitá, de therapia liber, auctore *Śárngadhara*. 315.

Śástradípiká, commentarius ad *Nyáyasútra*, auctore *Párhthasáráthi*. 220^a.

Sata, vel Śataka, distichorum centuriae tres, auctore *Bhartrihari*. 133^b.

Śatapathabráhmaṇa, *Mádhyaṇḍinaśákhá*. 364. 376^b. 377^a. 378^b. 382^b. 383^a. 385^a. 395^b.

——, *Káṇvaśákhá*. 395^a.

——, commentarius ad ———, cf. *Vedárthaprakāśa*.

Śatapathabráhmaṇabháshya, commentarius ad *Śatapathabráhmaṇam*, auctore *Harisvámin*. 361^a.

Śataślokíchandrakalá, liber medicus, auctore *Vopadeva*. 319^a.

Śátátapasmṛiti, legum codex, *Śátátapae* tributus. 271^b.

Śatrúnjayamahátírtthamáhátmya, liber Jainicus, auctore *Dhaneśvarasúri*. 372^b. 373^a.

Śikshá, de literarum pronuntiatione tractatus (*Vedánga*). 386^a.

Śiśupálavadha carmen, auctore *Mágha*. 117^b. seqq.

Śivagítá, *Padmapurāṇae* pars. 17^a.

Śivakosha lexicon, auctore *Śivadatta*. 195^a.

Śivapurāṇa. 63^a. seqq. 75^a.

Śivastuti, hymnus in Śivam. 358^a.

Śráddha, preces in parentalibus adhibendae. 294^b. 295^a. Cf. *Yajurvedaśráddha*.

Śráddha ashtakápúrvaka, liber ritualis. 384^b.

Śráddhachintámaṇi, de exsequiis liber, auctore *Śivaráma*. 293^a.

Śráddhamayúkha, de exsequiis liber, *Bhagavatbháskarae* pars, auctore *Nilakaṇṭha*. 280^b.

Śráddhasútra, de parentalibus praecepta, *Kátyáyanae* tributa. 380^a.

Śráddhatattva, cf. *Chhandoga-śráddhatattva*, *Yajurvedi-śráddhatattva*.

Śráddhatattvatíká, commentarius ad *Chhandoga-śráddhatattva* tractatum, auctore *Káśiráma*. 291^a.

Śrautahoma, *Sámavedae* paríśiṣṭa. 383^b.

Śrautapaddhati, liber Vedicus. 383^a.

Śrautapráyaścitta, *Sámavedae* paríśiṣṭa. 383^b.

Śrautasūtra, rituum in sacrificiis adhibitorum praecepta, auctore *Aśvalāyana*. 384^a. 393^b.

—, rituum in sacrificiis adhibitorum praecepta, auctore *Kātyāyana*. 393^a.

—, rituum in sacrificiis adhibitorum praecepta, auctore *Kātyāyana*, cum *Yājñikadevae* commentario. 382^a. 386^b. 391^a. Cf. *Kātyāyanasūtrabhāṣya*, *Kātyāyanasūtrapaddhati*.

—, rituum in sacrificiis adhibitorum praecepta, auctore *Śāṅkhāyana*. 405^a.

Śrāvakavṛata, libellus Jainicus. 379^a.

Śrāvāṇavidhi, Sāmavedae paṇiṣṭha. 378^a.

Śrīmālāmāhātmya, Skandapurāṇae pars. 76^a.

Śṛṅgāraṣata, distichorum centuria secunda, auctore *Bhartṛihari*. 133^b. 134^a.

Śṛṅgāratilaka, poesis eroticae doctrina, auctore *Rudrabhaṭṭa*. 209^b.

Śrīpālacharita, Śrīpālāe pontificis Jainici vita, auctore *Parimalla*. 372^b.

Śrīrāmapaddhati, Rāmae colendi rituale, auctore *Rāmānuja*. 300^a.

Śrīshavāyaṇa, cf. Romakasiddhānta. 338^b.

Śrutabodha, artis metricae compendium, a *Kālidāsa* quodam compositum. 199^a. 352^b.

Suddhidīpikā, liber astrologicus, auctore *Śrīnivāsa*. 336^b.

Suddhikaumudī, de purificatione liber, auctore *Govindānanda*. 272^b.

Suddhitattva, pars Smṛititattva operis. 290^b.

Sūdradharmatattva, de ritibus a plebejis faciendis tractatus, auctore *Kamalākara*. 277^a.

Sūdrakṛtyavichāratattva, pars Smṛititattva operis. 291^a.

Śukasaptati, septuaginta psittaci narrationes. 156.

Taittirīya Upanishad, cum *Śankarae* commentario, et *Anandajñānae* glossa. 366^a.

—, *Śankarae* commentarius sine textu. 395^b.

Taittirīyaprātiśākhyaśūtra. 386^a. Cf. *Tribhāshyaratna*.

Taittirīyasamhitā, padapāṭha. 376^b.

Tājakasārasudhānidhi, liber astrologicus, auctore *Nārāyaṇa*. 332^b.

Talavakāra Upanishad, idem quod Kena Upanishad.

Tāṇḍyabrāhmaṇa, ad Sāmavedam pertinens. 377^b. 379^b. 390^a.

—, cum *Sāyaṇae* commentario. 379^b. 405^a.

Tantrasāra, librorum mysticorum compendium, auctore *Krishṇānanda*. 93^a.

Tantravārttika, cf. *Mīmāṃsātantravārttika*. 219^a.

Tarkabhāṣā, liber logicus, auctore *Keṣavamīśra*. 244^a.

Tarkabhāṣāprakāśikā, commentarius ad librum praecedentem, auctore *Chinnabhaṭṭa*. 244^a.

Tarkasaṃgraha, logicae compendium, auctore *Annambhaṭṭa*. 243^b.

Tarkasaṃgrahadīpikā, commentarius ad librum praecedentem, ab *Annambhaṭṭa* ipso compositus. 243^b.

Tattvabodhinī, commentarius ad Siddhāntakaumudī grammaticam, auctore *Jñānendra-sarasvatī*. 164.

Tattvachintāmaṇi, liber logicus, auctore *Gangeṣa*. 240^b. seqq.

Tattvārthakaumudī, commentarius ad Prāyaścittaviveka librum, auctore *Govindānanda*. 283^a.

Tejovindu Upanishad. 394^b.

Tīrthayātrātattva, pars *Smṛititattva* operis. 288^a.

Tithidivaitaprakaraṇa, de rituum sollemnium periodis liber, auctore *Śūlapāṇi*. 283^b.

Tithinirṇaya, de diebus lunaribus tractatus, auctore *Anantabhaṭṭa*. 356^a.

Tithinirṇayasamgraha, libri praecedentis compendium, auctore *Rāmachandra*. 356^a.

Tithisāraṇikā, cf. *Chintāmaṇi Sāraṇikā*.

Tithitattva, pars *Smṛititattva* operis. 287^b.

Tithitattvaṭīkā, commentarius ad librum praecedentem, auctore *Kāśirāma*. 287^b.

Toḍalatantra, liber mysticus. 97^a.

Trepanakriyākathā, liber Jainicus, auctore *Krishṇasinha*. 368^a.

Tribhāshyaratna, commentarius ad Taittirīyaprātiśākhya. 384^b.

Tripurīprakaraṇa, libellus philosophicus, *Śankarāchāryae* tributus. 225^a.

Trishaṣṭīlakṣhaṇamahāpurāṇasamgraha, epos Jainicum, auctore *Jinasena*. 391^b.

Udvāhatattva, idem quod Vivāhatattva. 290^a.

Udyogaparvan, Mahābhāratae liber. 1^a. 2^a.

Ukthaśāstra, duodecimum *Kātyāyanapaṇiṣṭha*. 387^a.

Uṇādikosha, liber grammaticus, auctore *Rāmaśarman*. 176.

Upachāra, Sāmavedae paṇiṣṭha. 383^b.

Upanishad, tractatus theosophici, cf. *Aitareya*, *Amṛitavindu*, *Anandavallī*, *Āruṇīya*, *Āśrama*, *Atharvaśikhā*, *Atharvaśiras*, *Ātman*, *Bhṛiguvalī*, *Brahman* (bis), *Brahmavindu*, *Chhāndogya*, *Chūlikā*, *Dhyānavindu*, *Garbha*, *Gopālotaratāpinī*, *Gopīchandana*, *Hansa*, *Iśāvāsya*, *Jābāla*, *Kaivalya*, *Kālāgnirudra*, *Kaṇṭhaśruti*, *Kaṭhavallī*, *Kena*, *Krishṇa*, *Krishṇapurushottamasiddhānta*, *Kshurikā*, *Mahā*, *Māṇḍūkya*, *Mṛityulāngala*, *Muṇḍaka*, *Nādavindu*, *Nārāyaṇa*, *Nīlarudra*, *Nṛisinhapūrvatāpanīya*, *Nṛisinhottaratāpanīya*, *Paramahansa*, *Piṇḍa*, *Prāṇāgnihotra*, *Praśna*, *Rāma*, *Rāmapūrvatāpanīya*, *Rāmottaratāpanīya*, *Rudra*, *Samhitā*, *Samnyāsa*, *Sarva*, *Sundarītāpinī*, *Taittirīya*, *Tejovindu*, *Vāsudeva*, *Vṛihadāranyaka*, *Vṛihannārāyaṇa*, *Yogarāja*, *Yogaśikhā*, *Yogatattva*.

Upanishad, versio Persica. 380^a.
 Upasamhāra, quarta Vāyupurāṇae pars. 57^a.
 Upāsānakhaṇḍa, prior Gaṇeṣapurāṇae pars. 78^a.
 Upodghātapāda, tertia Vāyupurāṇae pars. 56^b.
 Ūrdhvāmnāyasamhitā, sectae Viṣṇuiticae cujusdam principia. 301^b.
 Urvaśī, cf. Vikramorvaśī. 135^b.
 Urvaśināmamālā, glossarium synonymicum. 398^b.
 401^a.
 Uttarakāṇḍa, septimus Rāmāyaṇae liber. 6^b. 345^a.
 Uttarakhaṇḍa, quintus Padmapurāṇae liber. 13^b. 15.
 ———, prima Śivapurāṇae pars. 75^a.
 Uttarārāmacharita comoedia, auctore *Bhavabhūti*. 136^b.
 Vāgbhaṭāṅkārā, liber rhetoricus, auctore *Vāgbhaṭa*. 214^a.
 Vaidyājīvana, de remediis liber, auctore *Lolimarāja*. 317^a.
 Vaidyamanotsava, libellus medicus, auctore *Nayana-sukha*. 404^b.
 Vaidyavallabha, de febribus sanandis tractatus, auctore *Śārngadhara*. 318^b.
 Vairāgyasāta, distichorum centuria tertia, auctore *Bhartrihari*. 133^b.
 Vaishṇavākūtachandrikā, commentarius ad Viṣṇu-purāṇam, auctore *Ratnagarbha*. 63^a.
 Vaishṇavaśāstra, cf. Praśnārṇava. 333^b.
 Vaishṇavavārttā, Vallabhāchāryae discipulorum vitae. 387^b.
 Vaishṇavī anusmṛiti, Mahābhāratae particula. 4^b.
 Vaiśeshikasūtra, systematis logici aphorismi, auctore *Kaṇāda*. 353^b.
 Vaiyākaraṇabhūṣaṇasāra, grammatica philosophica, auctore *Koṇḍabhaṭṭa*. 177^a.
 Vaiyākaraṇasiddhāntamanjūśā, brevius Manjūśā ap-pellata, grammatica philosophica, auctore *Nāgeśa*. 177^b.
 Vājasaneyisamhitā, samhitāpāṭha. 377^a. 393^b. 394^a. 396^a.
 ———, jaṭāpāṭha. 365^b. 393^a.
 ———, cum *Mahādharae* commentario, Veda-dīpa appellato. 364^b.
 ———, *Mahādharae* commentarius. 395^a. 396^a.
 ———, *Uṭāṭae* commentarius. 405^a.
 Vājasaneyisamhitā-Sarvānukramaṇikā, index ad Vāja-saneyisamhitām, auctore *Kātyāyana*. 362^a.
 Vājīkaraṇa, de viribus restituendis tractatus. 319^b.
 Vakratuṇḍāśṭaka, hymnus in Gaṇeṣam, *Vyāsae* tri-butus. 132^b.
 Vakratuṇḍastotra, hymnus in Gaṇeṣam, *Vyāsae* tri-butus. 290^b.
 Vākyasudhā, libellus philosophicus, *Śankarāchāryae* tributus. 225^b.

Vāmanapurāṇa. 45^b.
 Vāmanasūkta, hymnus Vedicus. 405^b.
 Vāmanavṛittitīkā, commentarius ad Kāvyaṅkārā-vṛitti librum, auctore *Maheśvara*. 207^b.
 Vanaparvan, Mahābhāratae liber. 1^a.
 Vanṣabrāhmaṇa, ad Sāmavedam pertinens. 382^a.
 Vanṣavālī, tractatus Guzzericus. 402^a.
 Vārāhapurāṇa. 57^a. seqq.
 Vārttika, cf. Tantravārttika, Vṛihadāraṇyakabhāṣhya-vārttika.
 Vāsavadattā narratio, auctore *Subandhu*. 156^b.
 Vāsishṭhalaingapurāṇa. 83^b.
 Vāsishṭharāmāyaṇa, sive Yogavāsishṭha, liber philo-sophicus. 353^b.
 Vāsishṭhasamhitā, libellus philosophicus. 233^a.
 Vāsishṭhasāra, cf. Yogavāsishṭhasāra. 233^a.
 Vāstuyāgatattva, pars Smṛititattva operis. 290^a.
 Vāsudeva Upanishad. 390^b.
 Vāyupurāṇa. 47^a. seqq.
 Vedadīpa, commentarius ad Vājasaneyisamhitām, auctore *Mahādhara*. 364^b. 395^a. 396^a.
 Vedāṅga, tractatus minores ad Vedam adiuncti. 386^a.
 Cf. Chhandas, Jyotisha, Nighaṇṭu, Śikṣhā.
 Vedāntapradīpa, commentarius ad Bādarāyaṇasūtra, auctore *Rāmānuja*. 221^b.
 Vedāntasāra, philosophiae Vedānticae compendium, auctore *Sadānanda*. 226^a.
 Vedārthaprakāśa, commentarius ad Ṛigvedam, au-ctore *Sāyana*. 364^a. 365. 390^a. 405^a.
 ———, commentarius ad Śatapathabrāhmaṇam, auctore *Sāyana*. 361. 388^b.
 Vedavratānām vidhiḥ, Kātyāyanae pariśiṣṭa. 382^b.
 Venīsamhāra comoedia, auctore *Nārāyaṇa*. 145^b. 146^a.
 Venīsamvaraṇa comoedia, idem quod Venīsamhāra. 146^a.
 Vetālapanchaviṅṣati, viginti quinque daemonis narra-tiones, *Jambhaladattae* tributae. 152^a.
 Vibhramasūtra, vel Vibhramatantra, tractatus gram-maticus, *Hemachandrae* tributus. 170^b.
 Vibhramatantra, cf. Vibhramasūtra.
 Vidagdhamādhava comoedia, *Rūpae* tributa. 145^a.
 Vidagdhamukhamāṇḍana, liber rhetoricus, auctore *Dharmadāsa*. 215^a.
 Viddhaśālabhanjikā comoedia, auctore *Rājaśekhara*. 140^b.
 Videhamuktyādikathana, libellus asceticus. 237^a.
 Vidvanmodatarāṅgiṇī, systematum philosophicorum et religiosorum expositio, auctore *Rāmadeva* (Chiranjīva). 260^b.
 Vidyāsundara, carmen Bengalicum, auctore *Bhārata-chandra*. 387^b.

- Vihlaṇakāvya carmen, auctore *Vihlaṇa*. 133^b.
 Vījaka liber, auctore *Kabīr Gosāin*. 372^a.
 Vikramacharita, idem quod Sinhāsanadvātrīṣṭap-
 trikāvarttā. 152^a.
 Vikramorvaśī, brevius Urvaśī appellata, comoedia,
 auctore *Kālidāsa*. 135^b.
 Vilomāksharakāvya, i. q. Rāmakṛishṇakāvya. 132^a.
 Vimalanāthapurāṇa, liber Jainicus, auctore *Kṛishṇa-
 dāsa*. 372^b.
 Vinīyogasaṃgraha, Sāmavedae pariśiṣṭa. 383^b.
 Vīramitrodāya, idem quod Mitrodāya. 295^a.
 Virāṭaparvan, Mahābhāratae liber. 1^a.
 Virudāvalī panegyricus, auctore *Raghudeva*. 133^a.
 Viṣṇupurāṇa. 62^b. seqq.
 Viṣṇusahasranāman, Mahābhāratae particula. 4^a.
 Viṣṇusūkta, hymnus Vedicus. 405^b.
 Viśṭuti, tractatus liturgicus. 387^a.
 Viśokaparvan, Mahābhāratae liber. 2^a.
 Viśva, cf. Viśvaprakāśa.
 Viśvagunādarsa, Dakṣiṇā regionis historia, auctore
Venkaṭa. 150^a.
 Viśvaprakāśa lexicon, brevius Viśva dictum, auctore
Maheśvara. 187^b.
 Vivādabhangārṇava, juris civilis corpus, auctore *Ja-
 gannātha*. 296^a.
 Vivādachandra, juris civilis compendium, auctore
Misarūmiśra. 296^a.
 Vivādachintāmaṇi, de jure forensi liber, auctore *Vā-
 chaspatimiśra*. 273^a.
 Vivāhatattva, vel Udvāhatattva, pars Smṛititattva
 operis. 290^a.
 Vivāhavṛindāvana, liber astrologicus, auctore *Keśa-
 vārka*. 336^a.
 Vratakalpadruma, de votis peragendis liber, auctore
Ratnākara. 285^a.
 Vrataprakāśa, vel Vratarāja, de votis nuncupandis
 liber, auctore *Viśvanātha*. 283^b.
 Vratarāja, cf. Vrataprakāśa.
 Vratatattva, pars Smṛititattva operis. 290^b.
 Vṛihadabhidhānachintāmaṇi, Abhidhānachintāmaṇi
 lexicī editio interpolata. 185^a. 186^b.
 Vṛihadamarakosha, Amarakoshae editio interpolata.
 191^b.
 Vṛihadāraṇyaka Upanishad. 377^a. 394^a.
 Vṛihadāraṇyakabhāshya, commentarius ad Vṛihadā-
 raṇya Upanishad, auctore *Ṣaṅkarāchārya*. 392^a.
 Vṛihadāraṇyakabhāshyaṭīkā, explicatio commentarii
 praecedentis, auctore *Anantānandagiri*. 373^a.
 Vṛihadāraṇyakabhāshyavārttika, expositio metrica
 commentarii praecedentis, auctore *Sureśvara*. 392^a. Cf.
Sureśvaravārttikaṭīkā.
 Vṛihadāraṇyakavyākhyā, commentarius ad Vṛihadā-
 raṇyaka Upanishad, auctore *Gaṅga* (Dvivedaganga).
 393^b.
 Vṛihadbrahmottarakhaṇḍa, Skandapurāṇae liber. 73^b.
 seqq.
 Vṛihaddevatā, liber Vedicus. 401^b.
 Vṛihajātaka, de genituris liber, auctore *Varāhami-
 hira*. 328^b.
 Vṛihannāradyapurāṇa. 9^a. 11^b.
 Vṛihannārāyaṇa Upanishad. 384^b. 394^b.
 Vṛihatsaṃhitā, opus astrologicum, auctore *Varāhami-
 hira*. 328^a.
 Vṛikṣāyurveda, de arborum cultu libellus, auctore
Surapāla. 324^b.
 Vrindāvanaśata, carmen Hinduicum. 385^a.
 Vṛishotsarga, Sāmavedae pariśiṣṭa. 383^b.
 Vṛishotsargatattva, cf. Sāmagavṛishotsargatattva, Ya-
 jurvedivṛishotsargatattva. 290.
 Vṛittaratnākara, liber metricus, auctore *Kedārabhatta*.
 197^b. 198^a.
 Vṛittaratnākaraśetu, commentarius ad librum praece-
 dentem, auctore *Bhāskaraśarman*. 198^a.
 Vyākhyāsudhā, commentarius ad Amarasinhae lexi-
 con, auctore *Bhānujīdīkṣita*. 182^b.
 Vyāsagītā, Kūrmapurāṇae pars. 8^a.
 Vyāsaśukasamvāda, dialogus philosophicus. 228^b.
 Vyavahāradīdhiti, particula Rājadharmakaustubha
 libri, auctore *Anantadeva*. 272^b.
 Vyavahāramayūkha, pars Bhagavadbhāskarae operis,
 auctore *Nīlakaṇṭha*. 280^a.
 Vyavahāratattva, pars Smṛititattva operis. 290^b.
 Yajurveda, cf. Taittirīyasamhitā, Vājasaneyisamhitā.
 Yajurveda-śrāddha, de parentalibus libellus. 384^b.
 Yajurvedi-śrāddhatattva, pars Smṛititattva operis.
 291^b.
 Yajurvedi-vṛishotsargatattva, pars Smṛititattva operis.
 290^a.
 Yāmala, cf. Brahmayāmala, Rudrayāmala.
 Yayāticharita comoedia, auctore *Rudradeva*. 144^b.
 Yogarāja Upanishad. 390^b.
 Yogaratnamālā, sive Aścharyaratnamālā, de artibus
 magicis libellus, *Nāgārjunae* tributus. 322^a.
 Yogaratnamālāvivṛiti, commentarius ad librum prae-
 cedentem, auctore *Guṇākara*. 322^a.
 Yogasārasaṃgraha, sive Jnānapradīpa, doctrinae
 yogicae compendium, auctore *Vijñānabhikṣhu*. 232^a.
 Yogasūtra, aphorismi philosophici, auctore *Patanjali*.
 229^a.
 Yogaśata, de medicamentis liber. 316^b.
 Yogaśikhā Upanishad. 394^b.
 Yogatattva Upanishad. 394^b.
 Yogavāsishṭha, idem quod Vāsishṭharāmāyaṇa.
 354^b.

Yogavásishthasára, compendium Yogavásishthae li-
bri. 232^b. 233^a.
Yoginítantrae particula. 100^b.
Yuddhakáṇḍa, sextus Rámáyanae liber. 6^a.

Yuktikalpataru, de apparatu regio liber, *Bhojae* regi
tributus. 342^a.
Yúpalakshaṇa, de columna sacrificali tractatus, pri-
mum Kátyáyanapariśishṭa. 386^b.

IV.

INDEX GENERALIS.

anṣa 23^a.
anṣarúpakathana 14^a.
Anṣunadī fluviū 46^b.
akaḍamachakra 88^a. 93^a. 95^b.
akathahachakra 88^a. 93^a. 95^b. 96^b.
akarmaṇya 60^a.
akámakritavikalpa 87^b.
akára 88^b. 97^a. 226^b.
akárpaṇya 30^b.
Akálaḷalada poeta 123^b.
akula 92^a.
akuláshṭaka 91^b.
Akṛitavraṇa Káśyapa 55^b.
akṛitáchamanasya pánabhajanaprá-
yaśchittam 281^b.
akṛitápośánákritamaunabhajanaprá-
yaśchitta 281^b.
akrama 232^a.
Akrúrakáṇḍa 301^a.
Akrúrahārsha 27^a.
Akrúreṣvaratírtha 67^b.
aksha 307^b.
Akshakumáravadhā 344^a.
akshatádiphala 85^a.
Akshapáda, i. e. Gautama 53^b. 246^b.
Akshapádadarśana 246^b.
akshamála 85^a.
akshayatṛitíyákṛityaprayoga 294^b.
akshayatṛitíyávrata 34^a. 41^a. 284^b.
akshayyanavamívrata 285^a.
aksharamuśṭhikákathana 217^a.
akshigamya 259^a.
Akshobhya 101^b.

akhaṇḍatithi 283^b.
akhaṇḍadvádaśívrata 34^b.
akhilayájnaválkya 56^a.
agatipráyaśchitta 272^a.
agamyágamana 8^a. 58^b.
agamyágamanapráyaśchitta 87^b. 270^a.
272^a. 282^b.
agamyágamane práyaśchittam 266^a.
Agasti 268^a. 310^a. pl. 19^a.
Agastivákya 345^b.
Agastya 17^b. 22^a (medicus). 41. 58.
69. 73^a. 82^b. 345^a.
Agastya, Dharmasástrae auctor 266^b.
——, *Ratnaśástrae auctor* 113^b.
——, *Lakshmístotrae auctor* 132^b.
Agastyagitáḥ 58^a.
Agastyachára 328^a.
Agastyapújavidhi 41^a.
Agastyasamhitá, Skandapurāṇae pars
84^b. 95^a. 103^b. 252^a. 277^b.
Agastyasamágama 13^b.
Agastyányoktayaḥ 122^b.
agastyáyaṭe 78^a.
Agastyárgghavidhivrata 34^b.
Agastyēṣvaratírtha 66^a.
Agastyopadeśa 13^b.
agni 96^b. 105^a. 225^a.
Agni 40^b. 42^b. 54^a. 58^a. 69^a. 70^a. 97^b.
104^b. 105^a. 107^b. 255^a.
agnikautuka 322^b.
Agnigarbha 18^b. pl. 19^a.
agnijana 105^a.
Agnitírtha 66^a (ter). 66^b.

agnidagdhavastraparidhāna 86^b.
agniparíksṥá 86^a.
Agnipurāṇa 7^a. 79^b. 84^a. 103^b. 277^b.
agnipraveśa 51^b.
Agnimáthara 54^b.
agnimándya 312^b.
*Agnirahasya, decimus Śatapatha-
bráhmaṇae (M. Ś.) liber* 395^b.
——, *duodecimus Śatapatha-
bráhmaṇae (K. Ś.) liber* 395^a.
Agnivarchas Bháradvája 55^b.
Agnivádimatanibarhaṇa 248^b.
Agnivindu 71^a.
Agniveśa 53^b.
Agniveśa medicus 303^a. 310^a. 317^b.
358^a.
——, *auctor Anjana libelli* 310^a.
——, *auctor Rámachandrachari-
trasára carminis* 121^b.
agnishṭoma 30^b. 266^b.
Agnishṭomahotra, tractatus Vedicus
391^a.
agnishṭhiká, *add. ad p.* 35^a.
agnishṭhikádánavidhi 35^a.
Agnishvátta (pitarah) 39^b.
Agnisaras tírtha 60^a.
agnistambhana 322^b.
Agnismṛiti 277^b.
Agnisvámin 152^b.
*Agnisvámin, auctor Látyáyanasútra-
bháshya commentarii* 378^b. 393^a.
agnihotra 30^b. 266^b.
agnihotrádi 85^a.

Agniśvaramáhátmya 30^a.
Agnishomátmaká mantrá 105^a.
 agnau pádapratápanasya práyaśchit-
 tam 282^b.
 agnau samárúḍhe yajamáne kṛityam
 294^b.
 agnyabhávachiatá (śúdrasya) 276^b.
 agnyádhanaprakaraṇa 335^b.
 agnyádheya 30^b. 266^b.
 agnyutsádipráyaśchitta 282^a.
 aghavridhdhimad aśaucha 272^b.
 Aghápaha linga 148^b.
 aghora 88^b.
 Aghorajapa 44^b.
 Aghoramantrapújavidhi 45^a.
 Aghoramáhátmya 45^c.
 Aghorarudrotpatti 44^b.
Aghoraśiváchárya 246^b.
 Aghorástramantra 106^a.
 anka 203^a.
 ankapádavrata 34^b.
 ankuśa 97^b.
 ankuśa hasta 86^a. 202^a.
Ankollakatírtha 67^a.
Anga regio 102^a. 258^b.
 Angada 139.
 Angadadútavákya 13^b.
 Angadapratyágamana 344^a.
 Angadapráyopaveśana 344^a.
 Angadavákya 344^a.
 Angadaviśhṭidútángada 139^b.
 Angadá 18^b.
Angadeva, Náganábhae filius, Govin-
dae pater, Rámesvarae avus, Ná-
ráyaṇae proavus 198^b.
Angadeśa regio 154^a. 352^b.
Angana urbs 119^b.
 anganánám sadharmadharmanirúpa-
 nam 218^b.
 anganirṇaya 220^a.
 angavibhága 305^a.
 Angáraka 69^b.
 Angárakachaturthí 31^a.
 Angárakachaturthívrata 12^b. 34^a. 41^a.
 284^b.
Angárakatírtha 67^a.
Angárakeśvaratírtha 66^b.
 Angáragartásamgamamáhátmya 65^b.
 Angáravára 105^b.
 Angirahkalpa 55^b.
 Angiras 18^b. 41^b. 42^a. 52. 310^a. 331^b.
 pl. 19^a. 56^a. 268^b.

Angiras, Dharmasástrae auctor 266.
 270^a. 277^b. 356^a. Cf. *Madhya-*
mángiras.
 Angirasa (?) 33^b.
 anguríyakadháraṇa 273^b.
 angulivinyása 217^a.
 Angulíya 55^b.
 angulíyakadarśana 344^a.
 angulíyakapradána 344^a.
Achala poeta 123^b.
 achalásaptamívrata 34^a. 284^b.
 Achaleśa 149^b.
 Achaleśa linga 64^b.
Achyuta poeta 123^b.
 — scribe, *Govindae filius, anno*
 1479 *vixit* 378^b.
Achyutacharita carmen, auctore
Gangádása 198^b.
Achyutathakkura, Raghudevae avus
 133^a.
Achyutasarman scribe, anno 1801
vixit 366^a.
 achsamdhi 162^a. 350^b.
 achsamdhipáda 174^b.
Achhoṭa locus (?) 39^b.
 Achhodá 39^b.
 aja 97^b.
 Ajagarásuravadha 78^b.
 ajadhyáya 175^a.
 ajantáh pumlingáh 162^a. 164^a. 165^b.
 350^b.
 ajantáh strílingáh 162^a. 164^a. 165^b.
 350^b.
 ajantá napumsakalingáh 162^a. 164^a.
 165^b. 350^b.
Ajameru locus 339^b.
Ajaya, i. e. Ajayapála lexicographus
 182^b. 195^b.
Ajayapála jurisconsultus 277^b.
 — , auctor *Nánárthasamgraha*
lexici 187^a. 196^a.
Ajayasíha, Mahammelákae avus 347^a.
 Ajavasta 55^b.
 Ajavijaya 13^a.
 ajavíthi 48^b.
 Ajasvargárohaṇa 13^a.
 ajávyádivadhapráyaśchitta 281^b.
 Ajita (Jaya) 56^b.
 ajira 309^a.
 ajírṇa 312^b. 316^a.
 Ajaikapád (Rudra) 82^b.
 ajnána 224^a.

ajvidhi 181^b.
 anjana 321^a.
Anjana, libellus medicus, Agnivesae
tributus 310^a.
Anjanapura urbs 134^a.
 anjanasiddhi 109^a.
Anjanádrimáhátmya 30^a.
 anjali 307^b.
 anjali hasta 86^a. 202.
 Atṭahása 53^a.
Atṭahása mons 53^a.
Atṭaháseshvaratírtha 67^a.
 atṭálikákára 21^b.
 animan 51^a. 231^b.
 animádyá devatáh 19^a.
 anuvíyoga 251^a.
 anusamyoga 251^a.
 Atala tartarus 74^a.
 Atalaloka 251^a.
 atikṛichhavrata 283^a.
 atikrántabhávaníya 231^b.
 atikrántáśaucha 277^a.
 Atichandá 25^b.
Atitírtha (?) 149^a.
 Atidurgámanu 98^b. 106^a.
 atirátra 30^b. 266^b.
 atíśaya 208^b.
 atíśúnayavibheda 235^b.
 atítánáगतajnána 230^a.
 atísára 312^a. 316^a.
 atísárachikitsá 357^a.
 atísárachikitsita 306^b.
 atísáranidána 306^a.
 atyagnishṭoma 30^b. 266^b.
 Atyantaśánkari dea 39^b.
 Atri 18^b. 41^b. 42. 52^b (bis). 80^a.
 148^a. 150^a. 345^a. pl. 19^a. 268^b.
Atri, Dharmasástrae auctor 264^b.
 266^a. 270^a. 277^b. 356^a. Cf. *Víd-*
dhátri.
Atrikáśramatírtha 73^b.
 Atritanúbhava = Átreya 323^a.
 Atriputráh 303^a.
 Atrismṛiti (rájasaguná) 14^a.
Atríśvaratírtha 64^a.
 Atharvaṇa 33^b.
 Atharvan 18^b. 19^a (pl.).
 — , *Atharvavedae versus* 54^b.
 56^a.
Atharvaveda 385^a. 392^b. 54^b. 55^b. 88^b.
 200^a.
 Atharvavedin 278^a.

Atharvaśikhā Upanishad 394^b. 252^a.
Atharvasiras Upanishad 394^b. 252^a.
Atharvāntargata Āyurveda 310^b.
adantāh 162^a.
adarśanaprakāra 94^a.
adādayah 163^a. 164^b. 165^b. 168^b. 171^b.
adāpipāda 175^a.
Aditi 10^a. 68^b.
Aditivana 46^b.
Aditiśvaratīrtha 66^a.
Adimulabāra locus 339^b. *Lege Adimulabāra q. v.*
aduhkhanavamīvrata 285^a.
adṛṣṭyikaraṇa 322^b.
adoshavishayāh 87^b.
adbhuta 211^b.
Adbhutapunya poeta 123^b. 208^b.
adbhutarasanirdeśa 122^b.
Adbhutarāmāyana liber 84^a.
adbhutaavidhī 210^b.
Adbhutasāgara 277^b. 291^b.
Adbhutasāra liber 135^a.
Advaitadīpikā liber, auctore Nṛsiṅhaśrama 227^a.
Advaitaratnarakṣaṇa liber, auctore Madhusūdana-sarasvatī 226^b.
Advaitasiddhī liber, eodem auctore 226^b.¹
advaitasvarūpakathana 247^b.
advaitānanda 222^b.
Advaitānanda, Sadānandae magister 226^a.
adhahpātana 320^a.
Adhikaraṇamālā liber 291^b.
Adhikaraṇaratnamālā liber 252^a.
adhikāraṇadhikāranirūpaṇa (śūdrasya) 276^b.
adhikārin 87. 272^b. 277^a.
adhipūruṣa 39^a.
Adhiratha, Chaitrae filius 25^b.
adhivāsana 32^b. 43^a.
adhivedana 85^a.
Adhiso(?)makṛṣṇa rex 40^b.
adhodṛṣṭī 89^b.
Adhyātmarāmāyana, Brahmāṇḍapurāṇae pars 28^b. seqq. 299^b.
adhyāsa 230^a.
Adhyāsabhāṣhyavyākhyā liber, auctore Vāchaspati 178^a.

¹ Hic liber in codice E. I. H. 560 adser-vatur.

adhyeṣa 208^a.
adhvayoga 198^a.
Adhvare, tertius Satapathabrāhmaṇae (M. Ś.) liber 361^a. 364^b (bis). 395^b.
 —, *quartus Satapathabrāhmaṇae (K. Ś.) liber* 395^a.
Adhvaratantra, liber ritualis Āpastambae tributus 371^b.
adhvarahotra 33^b.
Adhvarā dea 39^b.
anaghāśṭamīvrata 34^b.
Ananga 45^b.
Anangatrāyodāśīvrata 34^b.
Anangadānavrata 41^a.
Anangadvādaśīvrata 34^b.
Anangapura 152^b.
Anangabhīma rex 125^a.
Anangaranga, artis amandi praecepta, auctore Kalyāṇamalla 218^a.
Anangā dea 39^b.
Anudvāhīnadīsaṅgama 66^a.
anadhyayana 85^a.
anadhyāyaprakaraṇa 266^b. 335^a.
anadhyāyāh 286^a.
Ananta Nāgeśvara 23^a.
Ananta quidam, sectae princeps 250^b.
Ananta, cf. Vaidyākānanta 182^b.
Ananta scriba 161^b.
Ananta (Yājñika°), auctor commentarii ad Kātyāyanae Śrautasūtra 364^b.
 —, *Bhīmae filius, auctor Nāigeyārchipāṇukrama libri* 378^a.
 —, *Maṇḍanae filius, anno 1457 Kāmasamūha librum composuit* 218^a.
 —, *Rāmae et Nīlakaṇṭhae pater* 335^b.
 —, *(chāturmāsyaājīn), Haris filius, Nārāyaṇae pater* 335^a.
Anantaka scriba, Gopālae filius, Rāmae nepos, anno 1566 vixit 386^a.
Anantachaturdaśī 87^b.
Anantachaturdaśīvrata 34^b.
Anantatritīyāvrata 41^a.
Anantadeva poeta 123^b.
Anantadeva, Āpadevae pater 219^b.
 —, *Āpadevae filius, auctor Rājadharmakaustubha libri* 272^b.
 —, —, *auctor Smṛitikaustubha operis* 273^a.
Anantanātha, i. e. Śeṣha 238^b.

Anantanādrāyana, Vāmanāchāryae pater, Varadarājae arvis 379^b.
Anantapurī magister 227^b.
Anantabhāṭṭa 277^b.
 —, *auctor Tithinirṇaya libri* 356^a.
anantarapūjā 95^a.
Anantavīrya 246^b.
Anantavrata 34^b.
Anantaśayana locus 16^b. 248.
Anantaśayanamāhātmya 30^a.
Anantānandagiri, idem qui epithetis Anandagiri, Anandajñāna, Anandajñānagiri, Anandatīrtha, Jñānānanda, Jñānānandagiri nuncupatur, Śankarāchāryae discipulum se fuisse gloriatur 248^a. 251^b.
 —, *auctor commentarii ad Iśāvāsyabhāṣhya* 366^a. 392^b.
 —, *auctor Āitareyabhāṣyaṭippaṇī commentarii* 380^a.
 —, *auctor commentarii ad Kāṭhavalībāṣhya* 385^a.
 —, *auctor commentarii ad Gaudapādabhāṣhya. Cf. Māṇḍūkya Upanishad.*
 —, *auctor Chhāndogya-bhāṣyaṭīkā commentarii* 365^a. 389^a. 393^a.
 —, *auctor commentarii ad Śankarae Taittirīyopanishad-bhāṣhya* 366^a.
 —, *auctor Prasnopanishadbhāṣyaṭīkā commentarii* 392^b.
 —, *auctor commentarii ad Māṇḍūkyaopanishadbhāṣhya* 365^b. 384^a.
 —, *auctor commentarii ad Vṛihadāranyakabhāṣhya* 373^a.
 —, *auctor Śankaravijaya libri* 247^b.
 —, *auctor Sureśvaravārtikaṭīkā commentarii* 390^b.
Ananyānubhava, Prakāśātmanis magister 221^b.
anaphāyogādhyāya 330^b.
anabhighāta 231^b.
Anarakeśvaratīrtha 67^a.
Anaranyavadha 345^a.
Anarghyarāghava comoedia, auctore Murāri 137.
anarthaka 207^a.

- Anala 264^a.
Anavagraha (?), *Sāmavedae paṇiṣiṣṭha* 377^b.
 anavalokya 85^a.
Anavalobhanamantrāḥ 398^a.
 anavastha 91^b.
 anasanaidhi 35^a.
 Anasūya 64^a.
 anasūyā 30^b.
Anasūyātīrtha 66^b.
 anasthivadhaprāyaścitta 281^b.
 anāturagrihasthasya saṃdhyāśnānā-
 dikanityakriyātipātaprāyaścittam
 282^b.
 anāmikāsrij 98^a.
 anāyāsa 30^b.
 anāśramitvaprāyaścitta 282^b.
 anāhata chakra 149^b.
 anityatānirūpaṇa 122^b.
Anindya āśrama 60^a.
 Aniruddha 27^a.
Aniruddhabhaṭṭa 291^b.
 Aniruddhānanda 142^b.
 anivṛitti 397^a.
 anishṭaprasaṅga 231^b.
 anishṭādhyāya 328^b.
 Anu 40^b.
 anukrama 122^b.
 anukramaṇikādhyāya 72^a.
 anukramaṇi 37^b.
Anukramaṇi, sive Anukramaṇikā, cf.
Rigveda, Vājasaneyisaṃhitā, Sā-
maveda, et Sarvānukramaṇikā.
 anukramavarṇana 13^a (bis). 13^b.
 anukramasūchana 14^b.
 anugraha sarga 82^b.
 anuchchhishtasya malasparśaprāyaś-
 chittam 283^a.
 anudakamūtrapurīṣakaraṇaprāyaś-
 chitta 282^b.
Anunūyāsa liber, auctore Rakshita
 161^a.
Anunūyāsakāra gr. 162^a.
 anupasaṃhāri 241^b. 242^a.
 anupātaka 266^a.
 anupātakaaprāyaścitta 281^b.
 anuprāsa 207^a. 208^a. 210^b. 211.
 anubandha 208^b.
 anubhāvanirūpaṇa 213^a.
Anubhūtiśvarūpa, auctor Śārasvatī
Prakriyā grammaticae 171^a.
Anumalla locus 250^b.
 anumāna 208^b. 240^b.
Anumānachintāmaṇi, cf. Anumāna-
tattvachintāmaṇi 241^a. 242^b. 246^b.
Anumānatattvachintāmaṇi, secundus
Tattvachintāmaṇis liber 240^b.
Anumānadīdhi, commentarius ad
Anumānatattvachintāmaṇi librum,
auctore Raghunātha 241^a.
Anumānadīdhitippaṇi, commenta-
rius ad librum praecedentem, au-
ctore Jagadīśa 242^b. 246^a.
 anumānaprāmāṇyarahasya 241^a.
Anumānamūlatippaṇi, commentarius
ad Anumānatattvachintāmaṇi li-
brum, auctore Mathurānātha 241.
 anumiti 242.
 anumṛitā 85^b. 87^a.
 anuraktagiriṣa 129^b.
 anulepana 85. 103^b.
 anuvāṇṣloka 40^b.
 anuvāsana 311^b. 320^a (bis).
 Anuśālva 4^b.
Anuśāsanaparvan, Mahābhāratae li-
ber 1^b.
Anushangapāda, Vāyupurāṇae pars
secunda 50^a.
 anusṭupśāsana 210^b.
 anusmṛiti 4^b. 5^a.
 anūpa 323^b.
 anūpādivarga 324^a.
 Anūru 70^b. 348^b.
 anṛitābhīṣastaprāyaścitta 282^b.
 anekapurushachintā 344^a.
 anekavadhaprāyaścitta 87^b.
Anekārtha lexicon 185^b. 196^a.
 anekārthakāṇḍa 185^a.
Anekārthakosha 38^b.
Anekārthatilaka, vel Nānārtharatna-
tilaka, glossarium homonymicum,
auctore Mahīpa 352^a.
Anekārthadhvanimanjarīlexicon 110^b.
 anekārthanāmavarga 311^b.
 anekārthavarga 183^a.
Anekārthasaṃgraha, lexicon hoc se-
culo ineunte compositum 196^a.
Anekārthasaṃuchchaya, genuinum
lexici a Śāśvata compositi nomen
 182^a.
Angarejuchandrikā carmen, auctore
Vināyakaḥaṭṭa 134^a.
 antaḥkaraṇachatusṭaya 225^b.
 antaḥpanchamakārayājana 95^a.
 antaḥpuravichaya 344^a.
 antaḥpūjā 102^b.
 antakajvara 318^b. 319^b.
 antakṛityaprayogaprakāśa 284^b.
Antadvīpa locus 339^a.
Antabala locus 338^b.
 antaraṅga 229^a.
 antarītā 204^a.
 Antarīkshan 80^a.
 antargrihāyātrā 75^b.
 antardaśādhyāya 329^b.
 antardhāna 230^a.
 antarmātrikā 93^a.
 antaryajana 102^b.
 antaryāgaividhi 102^a.
Antarvedha locus 338^b. 339.
Antarvedhadeśa 352^b.
Antākṣhī locus 338^b. 340^a (bis).
 antyakulaka 203^b.
 antyajakḥānitakūpādijalapānaprāyaś-
 chitta 282^a.
 antyajadharmā 85^a.
 antyajapratigrahaprāyaścitta 282^b.
 antyabhaṇḍasthājālādipānaprāyaś-
 chitta 282^a.
 antyajastrīgamanaprāyaścitta 87^b.
 282^a.
 antyajānnabhakṣaṇaprāyaścitta
 87^b.
 antyesṭhikarman 91^b.
Andulīsa locus 339^a.
 Andhaka 40^a. 42^a. 46. 58^a. 59^a. 64^a. 69^b.
 Andhakayuddha 66^a.
 Andhakavadha 66^a.
 Andhakavarādāna 66^a.
 Andhakānugraha 45^a.
 Andhatāmisa 16^b.
Andhukabhāṭṭa (?) 291^b.
Andhra 323^b.
Andhradeśa 352^b.
 anna 103^b. 225^a.
 annaguṇāḥ 86^a.
Annadākalpa 101^b.
 annadāna 87^a.
 annadānamāhātmya 35^a.
 annanindā 85^b.
 annapūrṇaṣatamāhātmya 14^b.
 Annapūrṇā 109^b.
 Annapūrṇākavacha 94^a.
 Annapūrṇādīmantraprakāśana 99^b.
 Annapūrṇābhairavīpūjāyantra 96^a.
 Annapūrṇāmantrāḥ 93^a.

Annapúrñastotra 94^a.
 Annapúrñeṣvarī Bhairavī 93^b.
 Annapúrñeṣvarīmantra 99^b.
 annapradāna 5^b.
 annaprāśana 30^b. 85^a. 86^b.
Annaprāśana, Sāmavedae pariśiṣṭa
 383^b.
Annambhaṭṭa, auctor Tarkasaṃgraha
libri, et Tarkasaṃgrahadīpikā com-
mentarii 243^b.
 annarakṣhāvijnāniya adhyāya 304^a.
 annasuddhi 272^b.
 annasvarūpavijnāniya adhyāya 304^a.
 anya 207^a.
 anyatākhyatī 231^b.
 anyatānavachheda 232^a.
 anyokti 130^a.
 anyonya 208^b.
 anyonyānuraktadveshotpādanaprā-
 yaścitta 282^b.
 anvaya 231^b (bis).
 anvāsana 304^b.
 anvāhārya 40^a.
 ap 50^b. 225^a. 226^a. 240^b.
 apakrama 204^a. 207^a.
 apachī 308^b. 313^b.
 apatarpaṇa 304^b.
 apatyādivikārāntārthāḥ 162^a.
 apatyādhikāra 162^a. 164^a. 166^a.
 apadhvasaja 277^b.
Aparāhiraṇṣa 180^b. 181^a. 204^a. 214^a.
 aparapakṣa 87^a.
 Aparājita Rudra 82^b.
 aparādhakathana 302^a.
 aparāntajñāna 230^b.
Aparāntakāḥ 217^b.
 aparāntamahārṇava 258^a.
 Aparāntikāḥ striyaḥ 217^a.
Aparārka 275^a. 277^b.
Aparārkakāra 277^a.
Aparokṣhānubhūtiśudhārṇava libel-
lus, Śankarāchāryae tributus
 223^b.
 apavarga 243^b.
 apasārya 87^a.
 apasmāra 313^a.
 apasmārapratishedha 308^a.
 apasmārādhikāra 357^a.
 apahnuti 123^a. 208^b.
 apātra 87^a.
 apāna 225^b.
 apārtha 204^a.

apīnasa 314^b.
 apūrvakaraṇa 397^a.
 apeyakṣhīrapānaprāyaścitta 87^b.
 282^a.
 apeyapānaprāyaścitta 282^a.
 apeyaprāyaścitta 272^a.
 aptoryāma 30^b. 266^b.
Apyadīkṣhita, Varadae filius, Kuva-
layānanda libri auctor 213^a.
Apyaya, Venkaṭae avus 150^a.
Apyayadīkṣhita, auctor Śivatattva-
veka libri 38^a.
 apratīta 207^a.
 aprabuddha 91^b.
 apramatta 397^a.
 aprastutastuti 208^b.
 apsarasa 69^a.
 apsarā 56^b.
Apsareṣvaratīrtha 67^b.
 Apsarolokavarṇana 13^a.
 abādhakavṛata 34^b.
Abdallakhān 127^b.
Abdhi liber 286^a.
 abhakṣyabhakṣaṇaprāyaścitta
 87^b. 281^b.
 abhakṣyabhakṣaṇaṣaṅkāyām prā-
 yaścittam 282^a.
 abhakṣyādinīshedha (puraṣcharaṇe)
 93^a.
 abhayadāna 87^a.
 Abhayā dea 39^b.
 abhāva 208^b. 353^b.
 abhichāra 77^b.
 abhichāraka 97^b.
 abhichāraprāyaścitta 281^b.
 abhichāraska . . vidhi 45^a.
 abhichārika 105^a.
 abhijñānadāna 138^a.
 abhijñānamāniriyātana 344^b.
Abhijñānaśākuntala comoedia, auctore
Kālidāsa 134^b. seqq. 203^a.
 abhidhānakosha 207^a.
 abhidhānakoshachhandovijnāna 217^a.
Abhidhānachintāmaṇi lexicon, au-
ctore Hemachandra 185^a. seqq.
 110^b. 196^b.
Abhidhānachūdāmaṇi, cf. Nighaṇṭu-
rāja 323^a.
Abhidhānatantra, vel Nāmaṅgānu-
śāsana lexicon, auctore Jaṭādhara
 189^b. seqq.
Abhidhānamālā lexicon 163^b.

Abhidhānaratnamālā lexicon, auctore
Halāyudha 185^a. 351. 113^a.
Abhinanda poeta 123^b. 182^b.
Abhinandana poeta 123^b.
 abhinaya 86^a. 200^a. 265^b.
Abhinavagupta 108^a. 113^b. 199^b.
 212^a. 246^b. 255^b. 258^b.
 ——— *poeta* 123^b.
 ———, *auctor Tantrasāra libri*
 238^b.
 ———, *auctor Paramārthasāra*
libelli 238^a.
 ———, *auctor Vivṛitivismarṣinī*
libri 238^b.
 ———, *auctor Śāktabhāṣhya li-*
bri 258^b.
 abhinavachandrārghavidhi 34^b.
Abhinavaśākaṭāyana, auctor Śabdā-
nuśāsana libri 176^a.
 abhineya 208^a.
 abhinyāsa 319^b.
 abhinyāsachikitsā 319^a.
 abhibhava 220^a.
 abhimāna 208^b. 225^b.
 abhiyoga 207^a. 216^a.
 abhiyogataḥ kanyāpratipattiḥ 215^b.
Abhirāmapaśupatī poeta 123^b.
Abhirāmamaṇi comoedia, auctore Sun-
dara 137^b. 138^a.
 abhivādāna 85^a.
 abhiṣastavichāra 86^b.
 abhiṣāpakartṛiprāyaścitta 282^b.
 abhishiktasya kṣatriyasyaśādhāra-
 ṇadharmāḥ 268^b.
 abhisheka 98^b. 103^a.
Abhishekamantrāḥ 398^a.
 abhisārikāsaṃchārakathana 122^b.
 abhishṭatṛitīyāvṛata 71^b.
 abhedaikatvasaṃkhyānirūpaṇa 177^b.
 abhojyabhajanaprāyaścitta 270^a.
 abhojyabhajanādau prāyaścittam
 266^b.
 abhojyānnabhajanaprāyaścitta 281^b.
 abhyāsa 214^a.
 abhyāsayoga 235^a.
 abhyāsavat 231^b.
 abhyukṣhaṇa 105^a.
 abhyupetyāśuśrūṣhā 263^a.
 abhyūshakhādikā 217^b.
 abhṛaka 321^a.
 abhṛakajāraṇa 320^a.
 abhṛakamāraṇa 320^b.

- abhṛakābhisheka 320^a.
 abhṛādisaṃskāra 321^b.
 Amadābād urbs 392^a. 396^b.
 amanaskalaya 236^a.
 Amara lexicographus 110^b. 113^a.
 126^a. 162^a. 185^b (bis). 195^b (bis).
 196^a. 352^a. Cf. Amarasinha.
 — grammaticus 175^b.
 Amaraka rex 256^a.
 Amarakaṇṭaka mons 39^b. 42^a. 65^b.
 71^b.
 Amarakaṇṭakamāhātmya 8^a.
 Amarakīrti 180^b.
 Amarakosha lexicon 192^a. 196^b.
 323^a. Cf. Nāmaṅgānuśāsana.
 Amarakosha lexicon, Pāṇini 363^b.
 Amarakoshaṭīkā 192^a.
 Amarachandra, auctor Bālabhārata
 carminis 5^a.
 —, Jinadattae discipulus,
 auctor Kāvyaḥṣaṭpāṭyavṛtti com-
 mentarii 210^b.
 Amaraṭīkā 185^b (bis).
 Amaradatta lexicographus 182^b. 185^a.
 Amaranandanagaṇi 186^a.
 Amarapandita (?) 152^a.
 Amaramaṅgala 188^a. 189^b.
 Amaramāṇikyagaṇi 114^a.
 Amaramālā lexicon 182^b.
 Amaralinga 251^b.
 Amarasinha, brevis Amara appel-
 latus, auctor Nāmaṅgānuśāsana
 lexi 182^b. 351^a.
 amarasthāpana 332^b.
 Amaravatī urbs 340^a.
 Amaraṭīka poeta 123^b. 208^b.
 Amareṣvara linga 64^a.
 Amareṣvaratīrtha 65^b.
 Amala poeta 123^b.
 Amalodārī 101^b.
 amātyanigraha 78^b.
 amātyaputradhā 344^a.
 amāvāsyā 87^b. 92^a. 97^b.
 Amāvāsyā = Achhodā 39^b.
 amāvāsyāvratāni 285^a.
 amāhaka 33^b.
 Amāhakeṣvaratīrtha 66^b.
 Amitaprabhava, auctor commentarii
 ad Yogaśata librum 316^b.
 Amitrajit rex 71^b.
 Amiyāna locus 339^b.
 Amūsha locus 339^a.
 amṛita 258^b.
 Amṛitakumbha 336^a.
 Amṛitachandasūri, auctor Puruṣār-
 thaśiddhyupāya libri 372^b.
 amṛitamanthana 75^b.
 amṛitayoga (astr.) 86^a.
 Amṛitavardhana poeta 123^b.
 Amṛitavindūpanishad 394^b.
 Amṛitā, lunae digitus 18^b.
 —, Durgā 39^b (bis).
 Amṛitāharaṇa, Sāmavedae paṇiṣiṣṭa
 378^a.
 amṛitīkaraṇa 320^a.
 Amṛiteṣvaralinga 71^b.
 Amoghapaśa 388^b.
 Amoghākṣhī dea 39^b.
 ambara 39^a.
 Ambaranagari 149^a.
 Ambarīsha 45^a.
 Ambikā 25^a. 149^b.
 Ambikā, Viṣveṣvarae mater 263^a.
 274^b.
 Ambikākhanda, Skandapurāṇae pars
 84^b.
 Ambikeṣvaratīrtha 66^b.
 ambughaṭa 87^a.
 Ambujānanā 19^a.
 Ambudāranya 76^b.
 ambuvāchī 23^b.
 amla 104^b.
 amlapitta 314^a. 316^b.
 amlapittādhikāra 357^a.
 ayatnasādhyā yoshitaḥ 215^b.
 ayukta 207^a.
 ayuktavarṇavidhi 181^a.
 ayutahomavidhi 35^a.
 ayoga 86^a. 397^a.
 ayogya puruṣa 311^a.
 ayogyā strī 311^a.
 Ayodhyā 66^b. 69^a. 81^b. 149^a. 251^b.
 Ayodhyākāṇḍa, secundus Adhyātma-
 rāmāyaṇae liber 29^b.
 —, secundus Rāmāyaṇae
 liber 5^b. 344^a.
 Ayodhyākāṇḍa, Skandapurāṇae pars
 84^b.
 Ayonijātīrtha 66^b.
 Ayonijeṣvaratīrtha 66^b.
 aranya epitheton 227^b.
 Aranyakāṇḍa, tertius Rāmāyaṇae li-
 ber 5^b.
 aranyadvādaśvratā 34^b.
 Aramika locus 339^b. 340^b.
 Arasīṭhakkura poeta 123^b.
 arāla hasta 86^a. 202^a.
 arālakhaṭakāmukha hasta 202^a.
 aripalāyana 122^b.
 Arinīnanīsāra locus 339^a.
 arishṭa 51^a. 230^b.
 arishṭakalpanā 315^a.
 arishṭajñāna 122^b.
 arishṭapāṭana 86^b.
 arishṭavarṇana 45^a.
 Arishṭā dea 77^a.
 arishṭādhyāya 357^b.
 Arisinha, auctor Kavītarahasya (?)
 libri 210^b.
 aruṇa 309^a.
 Aruṇa 18^b. 255^a.
 Aruṇadatta, Mṛigāṅkadattae filius,
 auctor commentarii ad Ashtāṅga-
 hṛidayasamlhitā librum 303^b.
 Arunasmṛiti 277^b.
 Aruṇāchalasthala 381^b.
 Aruṇāditya 70^b (bis).
 Arundhatī 51^a.
 — dea 39^b.
 — idem quod Kuṇḍalinī 235^a.
 Arundhatīvrata 284^b.
 Arundhatīśahachara, i. e. Agastya 264^a.
 Arusatantra 109^a.
 Arogā dea 39^b.
 arochaka 312^b. 316^a.
 arochakādhikāra 357^a.
 Arka sol 104^b.
 — medicus 22^a.
 Arkakūṇḍatīrtha 73^b.
 arkamantra 91^a.
 arkendugrahaṇadarśana 322^b.
 Argata poeta 123^b.
 Argala 16^b.
 Argalāstotra 110^b.
 arghakāṇḍa 328^b.
 arghavīdhivratā 34^b.
 arghya 103^b.
 arghyadānaphala 85^a.
 archana 105^b.
 archanā 103^b.
 archanāmāhātmya 14^b.
 Arjuna 4^b. 64^b.
 Arjunapuramāhātmya 30^a.
 Arjunabhanjana 26^b.
 Arjunamiśra, auctor Bhāratārthadī-
 pīkā commentarii 2^a.

Arjuníyádamana 13^b.
Arjuneṣvaratīrtha 66^a.
 Arjunopákhyána 354^a.
Arṇava liber 291^b.
 artha 211^a. 216^a. 230^a.
 arthagunáh 207^a. 208^a.
 arthachintaka 216^b.
 Arthadatta mercator 152^b.
 arthanirdeṣa 354^a.
 arthanishpatti 208^b.
Arthapati, Vāṇae avus 156^b.
 arthavat 231^b (bis).
 arthavádádthikaraṇa 264^b.
 arthavyakti 207^a. 214^a.
 arthasiddhi 99^a. 210^b.
 arthágamopáya 216^a.
 arthádhikárika 215^b.
 arthánarthánubandhasamṣayavichára
 216^a.
 arthántaranyása 206^a. 208^b.
 arthápatti 208^b.
 arthápeksha 267^a.
 arthálamkāra 87^a. 207^a. 208^b. 210^a.
 arthálamkāranirúpaṇa 210^a.
 arthálamkāravibhávana 206^b.
 arthotpáda 211^b.
Ardvantu locus 338^b.
 ardachandra hasta 86^a. 202^a.
 ardachandraka hasta 202^a.
 ardachandrakunḍa 96^b.
 ardhánárinaravapus 50^a.
 Ardhanáriṣvara 42^b.
 ardhaprahárika (astr.) 86^a.
 Ardhamágadhí bháshá 181^a.
 ardharátra 97^b.
 ardharechita hasta 202^a.
 arpaṇa 103^b.
 arbuda 308^b. 313^b.
Arbuda locus 338^b. 339^b. 340^a.
Arbudaparvata 339^b.
Arbudáchala mons 149^b.
Arbudáranya 82^a.
 armaṇa 307^b.
 arvákstrotasa sarga 82^b.
 arváchínáh 162^a.
Arvádavi, Padmānābhaddattae mater
 110^a.
 Arvávasu 34^a.
 arṣas 312^b. 316^a.
 arṣasám chikitsitam 306^b.
 arṣasám nidánam 306^a.
 arṣaṣchikitsá 357^a.

Arhadvákyáni 264^b.
 Arhanta 250^a.
 Alaká, Kuverae urbs 69^a.
 alakshmívritta 45^a.
 alakshmíhetu 87^b.
 alamkāra 7^b. 203^b. 206^b. 207^a. 211^a.
 358^a.
*Alamkárakaustubha, artis poeticae
 compendium, auctore Karṇapúra*
 209^b. 210^a.
*Alamkárachandriká liber, auctore
 Nárāyanadeva* 201^a.
 alamkáradháranam strínám 86^b.
 alamkáraprakarana 86^b.
Alamkáramanjari liber 210^a.
*Alamkáramálá, liber rhetoricus, au-
 ctore Suratimīṣa* 387^a.
 alamkárayukti 342^b.
 alamkáravatí 151^b.
*Alamkáravimarśinī, commentarius
 ad Alamkárasarvasva librum, au-
 ctore Jayaratha* 210.
*Alamkáravṛitti, cf. Kāvýálamkāra-
 vṛitti* 207^b. 206^b.
Alamkárāṣekhara liber 206^b.
Alamkárasarvasva, liber rhetoricus
 210. 113^b. 126^a.
Alamkáravatára liber 246^b.
 alamkriyochchaya 214^a.
 alapadma hasta 86^a. 202^a (bis).
 alapadmaka hasta 202^a.
 alapallava hasta 202^a.
 alambushá nádí 236^b (bis).
 alarka 309^a.
 alasaka 304^a. 312^b.
Alábukeṣvaratīrtha 77^b.
Alíkátīrtha 67^b.
 aluksamása 162^a. 164^a. 165^b.
 alpasarvatobhadramandala 95^b.
Alpámbutīrtha 77^b.
Allama (?) 234^a.
 avakáṣapradána 225^a.
 avakírñipráyaṣchitta 282^a.
Avagrahaśaka, Sāmavedae pariśishta
 377^b.
 avachhedaka 242^a.
 avatára. 265^b.
 avatárakathá (guroḥ) 247^b.
*Avatáracharitra, vel Chaturvīṣatyā-
 vatáracharitra, carmen Hindui-
 cum, auctore Naraharadása* 398^b.
 avatáradvádaśakírtana 302^a.

*Avatáravádávali, tractatus polemi-
 cus, auctore Purushottama* 38^a.
 avadhána 207^a.
 avani 323^b.
Avanti 69^a. 152^a. 258^b. 328^b. 339^b. 352^b.
Avantiká 149^b.
Avantikhaṇḍa, Skandapurāṇae pars
 84^b.
Avantibhúpála, i. e. Bhōja 209^a.
Avantivarman poeta 123^b.
Avanti 64^a. 338^b.
Avantideśa 352^b.
Avantisarastīrtha 73^b.
Avandhya locus 338^b.
Avandhyá locus 339^b.
 avamadinakshayaṇoḥ paribhášhá 86^b.
 avayava 242^a.
 avayavaphala (astr.) 86^a.
 avayavarahasya 241^b.
 avaleha 319^a.
 avalehakalpaná 315^a.
 avaśiṣṭadravyaśuddhi 266^a.
 avastháchatusṭaya 222^b.
 avasthápariṇáma 229^b.
Avasthāsamgraha liber 113^b.
 avahittha hasta 202.
 avahitthaka hasta 86^a.
 avikrayyavikrayapráyaṣchitta (bráh-
 maṇasya) 87^b.
 avikreyavikrayapráyaṣchitta 282^b.
 avighnavináyakachaturthívra 34^a.
 avighnavrata 58^a.
 avidánavidhi 35^a.
 avidyá (śakti) 149^b.
Avimukta 10^a. 42^a. 44^a.
Avimuktamáhátmya 76^a.
Avimukteṣvara linga 64^a. 70^a.
 aviyogatrítíyávrata 34^a.
 aviyogavrata 34^b.
 avekshaṇa 207^a.
 avyakta 104^b. 225^a.
 avyanga, *zend.* aiwyánhanem 32^b. 33.
 avyapadeṣya 229^b.
 avyayanipátáh 181^a.
 avyayavarga 183^a. 191^b. 192.
 avyayáni 162^a. 164^a. 165^b. 350^b.
 avyayíbháva 161^a. 164^a. 165^b. 175^a.
 178^a. 350^b.
Aśaga, auctor Śāntipurāṇa libri 372^b.
Cf. Laghuśāntipurāṇa.
 aṣubha 97^b.
 aṣubhodaya 97^b.

aśúnyasayana 46^b.
 aśúnyasayanadvitíyá 34^a.
 aśúnyasayanavrata 41^a.
Aśeshakulavallarí liber 108^a.
Aśokatírtha 77^b.
 aśokadvádaśivrata 41^a.
 aśokapúrñimávrata 34^b.
Aśokavanikátírtha 65^b.
 Aśokavanikápraveśa 344^a.
 Aśokavanikáyám kimkaravadhaḥ 344^a.
 aśokavrata 34^a.
 aśokáshtamivrata 285^a.
Aśokeśvaratírtha 66^a.
 aśokottansiká 218^a.
 aśauchakála 272^b.
 aśauchamitráśauchañirñayakathana 14^b.
 aśauchavidhi 286^a.
 aśauchavidhir nishedhe 87^b.
 aśauchasuddhi 87^b.
 aśauchasamkara 87^b. 272^b.
 aśauchántadvitíyadinavihitaśaucha 272^b.
 aśauchápaváda 277^a.
 aśauche vidhinishedhau 272^b.
 aśmarí 313^b. 316^b.
 aśmaríchikitsá 357^a.
 aślila 207^a.
 aśvachikitsá 86^a.
 Aśvatara nága 43^a.
 aśvattha 16^b.
Aśvatthatírtha 39^b.
 aśvatthapallava 98^b.
 Aśvapati, Madrorum rex 24^a.
 Aśvaparnísamgama 66^a.
 aśvapraveśa 86^b.
 aśvamukha 340^a.
 aśvamedha 13^b. 266^b. 301^b.
Aśvamedha, tertius decimus Śatapathabráhmanaḥ liber 364^a (bis). 364^b. 377^a. 382^b. 396^a.
 —, *quintus decimus Śatapathabráhmanaḥ (Kāṇvaśákhá) liber* 395^a.
Aśvamedhaparvan, cf. Aśvamedhikaparvan.
Aśvaśástra liber 113^b.
 Aśvaśiras rex 57^b.
 aśvádilakshaṇa 7^b.
Aśvavatí fluvius 66^a.
 Aśviníkumára 22^a.

Aśvinísutau 22^a. 309^b.
Aśvinos tírtham 67^a.
 Aśvinau 31^a. 58^a. 83^a. 104^b. 303^a.
 ashtakavargaphala 329^b.
 ashtakavargádhya 328^b.
 ashtaká 87^a. 266^b.
 Ashtaká, i. e. Achhodá 39^b.
 ashtakákarman 30^b.
 ashtapatra 98^a.
 ashtapadíprabandha 129^b.
 ashtama ráśi 97^b.
 ashtamadinakritya 294^a.
 ashtamahásiddhiprápti 123^a.
 ashtamiká 307^b.
 ashtamí 87^a. 97^b.
Ashtamívratavidhāna, libellus Bud-dhicus 388^b.
 ashtamívratāni 285^a.
 ashtamúrtivarṇana 45^a.
 ashtamúrtivaraṇa 45^a.
 ashtaloha 94^b.
 ashtasiddhi 88^b. 89^b.
 ashtáksharadvádaśáksharamáhátmya 45^a.
 ashtángayogayukti 8^a.
Ashtángahṛidayasamhitá, liber medicus, auctore Vágbhaṭa 303^a. *seqq.* 357^a.
 ashtádaśavivádapada 263^b.
 ashtádaśopacharáḥ 103^b.
Ashtádhyáyí, nomen aphorismorum collectioni, a Pāṇini factae, inditum 160^b.
 —, *undecimus Śatapathabráhmanaḥ liber* 361^b. 364^b (bis). 377^a. 395^b.
 Ashtávakra 227^b. 228^a.
Ashtávakrasamhitá, libellus philosophicus 227^b.
 ashtáśrakunḍa 96^b. 97^b.
 ashtáśvaryaśádhana 89^b.
 asamyuktavidhi 181^b.
 asamyutá hastáḥ 86^a. 201^b. 202^a.
 asamskríte śúdre mṛite 'śaucham 277^a.
 asatícharita 122^b.
 asatyábhidhānapráyaścitta 282^b.
 asádháraṇa 242^a.
 asádháraṇadharma 268^b.
 asádháraṇapúrvapaksharahasya 241^b.
 asádháraṇamátriká 263^a.
Asálatikhán rex 194^a.

Asálatiprakáśa lexicon 193^b.
Asi fluvius 46^a.
 asita 309^a.
 Asita 310^a.
 Asita, Káśyapae filius 56^b.
 Asitángabhairava 25^b. 250^a.
Asitángádiyámala 97^a.
 asiddhirahasya 241^b.
 Asisambheda 70^b.
 astra 4^a. 97^b. 105.
 astrajásriḥ 98^a.
 astramantra 33^b.
 astrayukti 342^b.
 astrayuddha 78^b.
 asthisamchayana 272^b. 294^a.
 asthyádídúshitānnabhojanaprāyaścitta 282^a.
 aspríśyasparśaprāyaścitta 282^b.
 aspríśyasparśanaprāyaścitta 87^b. 283^a.
 asprihá 30^b.
 asmitá 231^b.
 asvámikavikrayaprakarana 263^a.
 ahamkára 21^b. 104^b. 208^b. 225.
Ahamkára, Santanus filius 148^a.
Ahamchandrasúri 246^b.
 ahaśśeshádikṛitya 268^a.
 ahatvá brahmahatyá 5^b.
Ahamadavijayarājya 351^a.
Ahammadavijayarājya 120^b.
 Ahalyá 64^a. 216^b.
 Ahalyáśápa 345^a.
Ahalyáhrada 77^a.
Ahalyeśvaratírtha 66^b.
 ahinsá 80^b.
 Ahinsá, Dharmae uxor 45^b.
Ahichhattra regio 100.
 Ahichhattrápúrípraveśa 13^b.
 Ahirbudhna Rudra 82^b.
 Ahilyá, i. e. Ahalyá 77^a.
Ahíndra, i. e. Patanjali 352^a.
 ahetu 208^b.
Ahobala locus 251^b.
Ahobala, Nṛsinhabhaṭṭae filius, auctor commentarii ad Mahimnaḥ stava carmen 131^b.
 —, *auctor Rudrabhášhya commentarii* 131^b.
Ahmed, Láḍakhánae pater 218.
Ahmedábád urbs 275^b.
Ákara liber 277^b.
 ákarshaktídá 217^a.

ákarshaṇa 97^b. 98^a (bis).
 ákarshaṇavidhāna 94^a.
 ákánkshādivichāra 177^b.
 ákára 211^a.
 ákáṣa 51^a. 96^b. 103^a. 105^a. 225^a.
 226^a. 231^a. 237^a. 240^b.
 Ákáṣagangā 88^a.
 ákáṣagamana 231^a.
 Ákáṣapoli poeta 123^b.
 ákáṣabhānu 194^a.
 ákútikalpa 52^a.
 ákṛiti 312^a.
 ákṛiṣṭa (ákṛiṣṭi?) 98^a.
 ákṛiṣṭi 97^b. 98^b.
 ákshepa 205^b.
 Akhaṇḍala, i. e. Śiva 77^b.
 Ákhātīśvaratīrtha 67^b.
 ákhetaka 333^a.
 Ákhotatīrtha 60^a.
 ákhyāta 169^b.
 ákhyātavāda 245^b.
 Ákhyātavādavivechana, tractatus lo-
 gicus 245^b.
 ákhyāna 54^b.
 ákhyāyikā 203^b.
 āgati 312^a.
 āgantuvraṇa 316^b.
 āgama 208^b.
 Āgamakalpadruma liber 95^a. 103^b.
 Āgamasāra liber 101^b.
 āgarin 22^a.
 Āgneya 104^b.
 Āgneya mantra 98^b.
 Āgneyapurāṇa 59^a. 65^a. 246^b. 267^b.
 270^a.
 Āgneyā manavaḥ 105^a.
 Āgneyāstra 106^b.
 āgrahāyaṇī 30^b. 266^b.
 āgrāyaṇeshṭi 266^b.
 āngika 200^a.
 Āngirasa 59^b. 264^a.
 Āngiraseśvaratīrtha 66^b.
 āchamana 85^a. 103^b.
 āchamanaprakaraṇa 267^b.
 āchamanavidhi 286^a.
 āchamanaśuddhi 272^b.
 āchamanādiśauchavidhi 8^a.
 āchamanīyaka 103^b.
 āchāra 262^a. 265. 270^a.
 āchārakāṇḍa 266^a. 269^b. 271^a.
 Āchārachakrin 248^a.
 Āchārachandrikā liber 291^b.

Āchārachandrikā, auctore Śrīnātha-
 śarman 283^b.
 Āchārachintāmaṇi liber 277^b.
 Āchārātilaka liber 274^a.
 Āchārādīpa, auctore Kamalākara
 277^b.
 Āchārāpradīpa liber 277^b.
 āchārāprāyaścitta 271^a.
 Āchāramādhaviya liber 291^b.
 āchārasatyādinirṇaya 44^b.
 Āchārādarśa liber, auctore Śrīdatta
 277^b. 279^b.
 āchārādhyāya 8^a. 356^a.
 āchārāvatāra 266^a.
 āchāryakuṇḍa 105^a.
 Āchāryachūdāmaṇi liber 277^b. 291^b.
 āchāryāḥ 216.
 ājasrika dāna 267^a.
 Ājīa locus 338^b. 340^a. Ājuja 339^b.
 Ājūja 339^a.
 Ājūma locus 339^a.
 ājnāchakra 149^b.
 ājya 319^a.
 Ānjaneya 201^a.
 Āṭavin 55^a.
 āḍhaka 307^b (bis).
 āḍhyaroga 306^b.
 Ātānkadarpaṇa, commentarius ad
 Rugviṇiśchaya librum, auctore Vā-
 chaspati 314^b.
 ātānkapratiṁā 281^a.
 ātithya 267^a.
 ātithyapraśansa 85^b.
 Ātmachhandatīrtha 77^a.
 ātmajñānapratipādana 224^a.
 Ātmātattvaviveka, liber philosophi-
 cus, auctore Udayana 243^a.
 Ātmavajātivichāra, liber logicus,
 auctore Mahādeva 244^b.
 ātman 224^a. 225^a. 238^b. 240^b.
 ātmanirūpaṇa 233^a.
 Ātman Upaniṣad 394^b.
 ātmanepada 163^a. 164^b.
 ātmanepadaprakriyā 165^b (bis).
 ātmanepadavyavasthā 171^b.
 ātmanepadin 171^b.
 Ātmaprakāṣa, commentarius ad Viś-
 ṇupurāṇam, auctore Śrīdharasvā-
 min 63^a.
 ātmapratikṛitidānavidhi 35^b.
 Ātmabodha, libellus philosophicus,
 Śankarāchāryae tributus 224^b.

ātmamanana 233^a.
 ātmahitachintanaprakaraṇa 267^b.
 ātmāghātāmṛite 'śrupātajalāgnidāna-
 prāyaścittam 282^b.
 ātmānanda 222^b.
 ātmānātmavichāraṇa 224^b.
 Ātmānuśāsana, opus Jainicum, au-
 ctore Guṇabhadra 372^b.
 Ātmārāma, vel Svātmārāma, auctor
 Hathapradīpikā libelli 233^b.
 ātmārāma 233^a.
 Ātreya ṛishi 303^a. 305. adj. 55^b (Su-
 mati).
 Ātreya āchārya 220^b.
 ——— medicus 310^a. 316^a.
 ———, Dharmaśāstrae auctor 266^b.
 Ātreya, Manus filius 60^b.
 Ātreyaṇprādurbhāva 309^b.
 Ātharvaṇa 163^a. 265^b. 270^a.
 Ātharvaṇarahasya, Ātharvavedae
 apologia, auctore Dhīragovinda-
 śarman 391^a.
 Ātharvaṇavidhāna 7^b.
 Ātharvaṇavidhi 31^b.
 Ātharvaṇavede Saubhāgyakāṇḍa
 108^a.
 Ātharvaṇikī śruti 222^b.
 Ātharvika 56^a.
 Ādana locus 339^a (bis). 339^b. 340^a.
 ādantāḥ 162^a.
 Ādamakhānanirvāsana 147^a.
 ādarśa 51^b. 231^a.
 Ādarśakāra 246^b.
 Ādikeśava 149^a.
 ———, Viṣṇus simulacrum 71^a.
 Ādigrantha, Sikhorum liber sacer
 405^b.
 Āditya (Jaya) 56^b.
 Āditya auctor 212^a.
 Āditya Upapurāṇa 80^a.
 Ādityachāra 328^a.
 Ādityatīrtha 66^a.
 Ādityadāsa, Varāhamihirae pater
 328^b.
 Ādityadeva, Āryae filius, Chauṇḍa-
 pāchāryae frater 371^b.
 Ādityanaktavidhivrata 34^b.
 Ādityapurāṇa 40^b. 84^a. 270^a. 277^b.
 341^a.
 Ādityapratāpasiddhānta liber, Bho-
 jae regi tributus 327^b.
 Ādityapratimā 31^b.

- Ādityamaṇḍalavidhi* 34^a.
Ādityavāravrata 41^a.
Ādityavibhāge deśāḥ 339^a.
Ādityaṣayanavrata 40^b.
Ādityasūkta 398^a.
Ādityahṛidayastotramantra, Solis ori-
entis colendi ritus et preces 299^a.
Ādityārādhana 62^a.
Ādityeśvaratīrtha 66^a. 67^a.
Ādinātha 233^a. 236^a.
Ādiparvan, Mahābhāratae liber 1^a.
Ādipurāṇa, i. e. Brahmapurāṇa 45^b.
 84^a. 101^b. 270^a. 277^b.
Ādimalabāra regio 340^a (bis).
Ādiyāmala liber 95^a. 333^b.
Ādivātulantra 97^a.
Ādivārāhatīrtha 66^b.
ādiśakti 235^b.
ādisarga 8^a.
ādisargakrama 44^b.
ādisṛiṣṭi 39^a.
ādyakulaka 203^b.
Ādyagangā fluvius 77^b.
Ādrava (?) muni 52^a.
Ādhānakārikā, Sāmavedae pariśiṣṭa
 383^b.
Ādhānapaddhati, liber ritualis, au-
ctore Rāma 358^a.
Ādhānavidhi, Sāmavedae pariśiṣṭa
 377^b.
ādhānādhyāya 328^b. 329^b.
Ādhāra, Ādhārakārikā versuum au-
ctor 238^b. 353^b.
Ādhārakārikā, cf. Paramārthasāra
 238^a.
ādhārachakra 149^b.
ādhidaivika arisṭa 230^b.
ādhībhautika arisṭa 230^b.
ādhṛiṣṭiyāḥ 163^a.
ādhātṃmika arisṭa 230^b.
ādhātṃmikayoga 27^a.
Ādhvara 18^b.
ādhvaryava 54^b. 56^a.
ānantaryatritīyāvra 34^a (bis).
ānanda 91^b. 332^a.
Ānanda locus 339^a.
Ānanda poeta 167^a.
Ānanda, Vidyādharae discipulus,
Mādhavānala narrationis auctor
traditus 157^b.
Ānandaka locus 73^b.
ānandakanda 28^b.
- Ānandakanda urbs* 154^a.
Ānandakanda, de remediis minerali-
bus liber 319^b.
Ānandagiri, Śankarae discipulus
 255^b (bis). 257^b. Cf. *Anantā-*
nandagiri.
ānandachaturdaśivra 34^b.
Ānandajñāna, Ānandajñānagiri, cf.
Anantānandagiri.
 ———, auctor *commentarii*
ad Upadesasahasra librum 38^a.
Ānandatīrtha, auctor Brahmamīmān-
sābhāṣhyavivaraṇa commentarii
 246^b. Cf. *Anantānandagiri*.
Ānandadeva poeta 123^b.
Ānandanātha 101^b.
Ānandapura urbs 339^b. 405^b.
Ānandabhairava 88^a. 233^b.
ānandayoga (astr.) 86^a.
Ānandarāja, Sāmarāja patronus
 138^b.
Ānandalahari, carmen mysticum,
Sankarāchāryae tributum 108^a
segg.
Ānandalaharitarī, commentarius ad
carmen praecedens, auctore Gaurī-
kāntasārvaḥauma 108^b.
Ānandalaharīstotra, carmen Śanka-
rāchāryae tributum 127^a.
Ānandavardhana poeta 123^b.
Ānandavālyupaniṣad 394^b.
Ānandāchala, i. e. Ānandagiri 257^b.
Ānandātman, Śankarānandae magi-
ster 390^b.
Ānandin, Śilādae filius 255^a.
Ānandeshvaratīrtha 66^a.
Ānarta regio 73^a.
Ānāka 352^b.
ānāha 313^b. 316^a.
Ānuśāsanikaparvan, idem quod Anu-
śāsanaparvan 2^a. 4^a. 265^a.
Ānobhadra, hymnus Vedicus 356^b.
āntahpurika 215^b.
āntahpuritaka, dārarakṣhitaka 216^a.
āndolakavidhi 35^a.
Āndhra populus 258^a.
Āndhryaḥ striyaḥ 217^a.
ānvīkṣhikī 86^b.
Āpadeva, Anantadevae pater 272^b.
 ———, *Anantadevae filius, Govin-*
dae discipulus, auctor Mīmānsā-
nyāyaprakāśa libri 219^b.
- āpaddharma (sūdrasya)* 276^b.
Āpaddharma, Mahābhāratae liber 1^b.
āpadvidhi 87^a.
Āpastamba 18^b. 19^a. 46^a. 276^b.
Āpastamba 113^b.
 ———, auctor *Adhvaratantra*
libri 371^b.
 ———, auctor *Dharmasūtrae*
 266^b. 270^a. 277^b. 356^a.
Āpastambabhāṣhyārthasaṃgraha
 277^b.
Āpastambasūtra 267^a. 270^a. 277^b.
Āpastambāḥ 271^a.
Āpastambīya Shadrātra 356^a.
āpākadānavidhi 35^a.
Āpiṣali grammaticus 175^b. 182^b.
Āptaniṣṭhāyālamkāra 246^b.
Āpnavāna 18^b. pl. 19^a.
āpyāyana 98^b (bis).
ābharāṇa 103^b.
ābhāṇaka 246^b.
ābhāsa 208^b.
Ābhīra 204^a. 217^b. 323^b. 338^b. 339^a.
 339^b (bis).
Ābhīrakāḥ 217^b.
Ābhīradeśa 352^b.
Ābhīrikī vibhāṣā 181^a.
Ābhīryaḥ striyaḥ 217^b.
ābhyyudayika 40^a.
Āmardaka 69^b.
Āmali locus 339^a.
Āmalīśvaratīrtha 67^b.
āmavāta 313^a. 316^a.
āmavātachikitsā 357^a.
āmavidhi 87^a.
āmaśrāddhaprayoga 294^b.
āmishabhāṇḍapakvānnabhakṣhaṇa-
prāyaścitta 282^a.
āmushmikadharma 268^b.
Āmushyāyana (Soma) 80^a.
Āmera locus 340^a.
āmāya 91^a.
Āmnāyarahasya liber 341^a.
āmra 307^b. 324^a.
Āmrātakeśvara linga 42^a.
āmṛādivarga 195^a. 324^a.
āyatana 305^b. 312^a.
Āyājibhaṭṭa, Haribhaṭṭae filius, Pu-
rushottamae nepos, Bhāskaraśar-
manis pater 198^a.
Āyu 50^a.
āyudhanyāsa 93^b.

Áyurdá 19^a.
 áyurdáya 337^b.
 áyurdáyádhyáya 328^b. 329^b.
 áyurveda 7^b. 22^a. 86^a. 309^b.
 Áyurveda 277^b.
 áyurvedaprañetṛīnām prādurbhāvaḥ 311^a.
 áyushkāmiya adhyāya 303^a.
 Áyodhyakāḥ 217^b.
 Árañāchhalā 387^a.
 āraṇyaka 56^a (bis).
 Áraṇyaka, *Sāmavedae pars* 378. 393^b.
 —, *quartus decimus Śatapathabrāhmaṇae liber* 395^b. Cf. *Vṛihadāraṇyaka*.
 Áraṇyakagāna, cf. *Sāmaveda*.
 Áraṇyakāṇḍa, *tertius Adhyātmarmāyanae liber* 29^b.
 —, *tertius Rāmāyanae liber* 5^a.
 āraṇyakopākhyāna 13^b.
 Áradeśa 352^b.
 Áraḥ locus 339^a (bis).
 Árabhaṭī vṛitti 208^a.
 ārambha 91^b. 235^b.
 ārambhāvasthā 235^b.
 Árádhya secta 248^a.
 Áruṇa gotra 19^a.
 Áruṇi muni 55^a. 58^a. 267^a.
 Áruṇīśruti 270^a.
 Áruṇīyopanishad 394^b.
 árúḍhapatitaprāyaścitta 282^b.
 ārogyadāna 87^a.
 ārogyapratipadvrata 284^a.
 ārogyavrata 58^a.
 Árogyā dea 39^b (v. l. pro Arogā).
 Árjava muni 55^a.
 Ártabhāga 18^b. 19^a.
 áarthī bhāvanā 219^b.
 ārdraṇḍī 94^a.
 Árdraṇandakarīṭṛitīyāvraṭa 34^a. 41^a.
 ārya 162^b.
 Árya, *Chauṇḍapāchāryae pater* 371^b.
 Áryabhaṭṭa, *auctor Áryasiddhānta libri* 325^b. 113^b. 286^a. 328^a. 338^a.
 —, *auctor Daśagītīsūtra libri* 325^b. Cf. *Vṛiddhāryabhaṭṭa*.
 Áryasiddhānta, *astronomiae systema, auctore Áryabhaṭṭa* 325^b.
 áryahala 162^b.
 Áryāchāṇḍīṭīrtha 77^a.

áryāprakaraṇa (metr.) 87^a.
 ársha 180^b.
 Ársheyakalpa 379^b.
 Ársheyabrāhmaṇa, *ad Sāmavedam pertinens* 382^a.
 Árshṭīsheṇa 277^b.
 Árhata 247^a.
 Árhataḍarśana 246^b.
 árhiyānām ṭhagādínām dvādaśānām avadhīḥ 162^a. 164^a.
 ālapti 200^b.
 Álamandārastotra, *carmen auctoris anonymi* 127^a.
 ālambana 229^a.
 Álambi 55^a.
 ālinganavichāra 215^b.
 ālekhyā 217^a.
 Álenarusa locus 339^a.
 ālepavidhi 311^b.
 āloka 230^b.
 ālolachaturthī 218^a.
 Ávantika 328^b.
 Ávantikāḥ striyaḥ 217^b.
 Ávantikā rīti 208^a.
 Ávantī bhāshā 181^a (bis).
 ávaraṇa 231^b.
 ávasathyādhāna 85^a.
 Ávasathyādhāna, *Sāmavedae pariśiṣṭa* 377^b.
 ávāhana 85^b. 103^b.
 Ávijavadha 78^b.
 áviddhavaktra hasta 202^a.
 ávṛitti 205^b.
 áveśa 322^b.
 áṣayāḥ 311^a.
 áśādaśamivraṭa 285^a.
 Áśāparā 19^a.
 Áśāpurī 149^a.
 Áśārka 277^b.
 áśis 203^b.
 áśishah 122^b.
 Áśīrvādamantrāḥ 398^a.
 áśaucha 265^b. 275^a. 277^a. 285^b.
 áśauchanirūpaṇa (śúdrasya) 276^b.
 áśauchanirṇaya 277^a.
 áśauchapaddhati (śúdrasya) 276^b.
 áśauchavarṇana 276^b.
 áśauchavidhi 269^b.
 áśauchasampāte nirṇayaḥ 277^a.
 áśauchikartavyatā 272^b.
 Áścharyaratnamālā, *idem quod Yogaratnamālā* 322^b.

áśchyotanājanavidhi 304^b.
 Áśmarathya áchārya 220^b.
 áśrama 80^a. 265^b. 269^b.
 —, *epitheton* 227^b.
 áśramanigama 78^b.
 áśramavarṇana 12^b. 15^b.
 Áśramavāsaparvan, *idem quod Áśramikavāsikaparvan*.
 Áśramavāsikaparvan, *Mahābhāratae liber* 2^a.
 Áśramopanishad 394^b. 269^b.
 áśrayādhyāya 328^b.
 Áśvamedhikaparvan, *Mahābhāratae liber* 2^a. 266^b. 268^a.
 —, *Jaimini auctori tributum* 4^b.
 Áśvayuja mensis 46^b. 70^b.
 Áśvayujī 30^b. 266^b.
 Áśvalāyana 53^b. 113^b. 163^a. 277^b. 310^a. 356^a. 396^a.
 —, *auctor Gṛihyasūtra praeceptorum* 384^a. 387^a. 393^b. 396^a.
 —, *Dharmasāstrae auctor* 270^a.
 —, *auctor Śrautasūtra praeceptorum* 384^a. 393^b.
 Áśvalāyanagṛihyakārikā, *Áśvalāyanae Gṛihyasūtra metrica redacta* 405^a.
 Áśvalāyanabrāhmaṇa (*Kaṭhaśākhā*) 291^b. 292^a.
 Áśvalāyanasākhā 398^a.
 Áśvalāyanasākhin 271^a.
 Áśvalāyanasūtra 270^a. Cf. *Gṛihyasūtra et Śrautasūtra*.
 Áśvinakṛishṇachaturthī 284^b (bis).
 Áśvinakṛishṇatṛitīyā 284^b.
 Áśvinakṛishṇashtamī 285^a.
 Áśvinasukladaśamī 285^a.
 Áśvinasuklanavamī 285^a.
 Áśvinasuklapanchamī 284^b.
 Áśvinasuklapratipad 284^a.
 Áśvinasuklasaptamī 284^b.
 Áśvinasuklāshtamī 285^a.
 Áśhāḍhasuklāshtamī 285^a.
 Áśhāḍhiyoga 328^a.
 Áśadhara, *Devarājae scribae pater* 351^b.
 áśana 11^a. 70^a. 85^b. 94^a. 102. 103^b. 233^b. 234^a. 236^a.
 áśanabhedāḥ 93^a.
 áśanayukti 342^b.

ásanádidána 85^b.
 ásavakalpaná 315^a.
 Ásishira locus 339^a.
 Ásinagaraprakáraprasasti 125^a.
 Ásuráya 55^b.
 Ásuri muni 52^b.
 Ásuri, Kapilae discipulus 237^b.
 Ásera locus 339^b.
 Ástika, Jaratkárus filius 23^b. 24^b.
 268^a.
 Ástikamátri 24^b.
 ásvadíyá 163^a.
 ásváda 231^a.
 áhárokti 315^a.
 áhárya 200^a.
 Áhichhatríká 217^b.
 áhitágnisamskára 269^b.
 áhitágneḥ samskára 266^a.
 Áhuka bhilla 64^b.
 Áhukí 64^b.
 áhnika 22^b. 158^a. 160^b. 228^b. 275^a.
 276^b. 277^a. 285^b. 286^a. 289^a.
 áhnikakṛitya 291^a.
 Áhnikatattva, Smṛititattva operis
 pars 286^b (xx). 289^b.
 Áhnikapradípa liber 277^b.
 ikára 97^a.
 ikshubhanjiká 218^a.
 ikshuvarga 311^b.
 Ikshváku 83^a. 85^a.
 Ikshváku bodhana 354^a.
 Ikshvákuvanṣa 8^a. 39^a. 352^b.
 Inkuma locus 338^b.
 ingitákárasúchana 215^b.
 ichhá 238^b.
 Iḍa rex 39^a. 41^b.
 Iḍaśápa 345^b.
 idá 103^a. 104^b. 107^b. 236. 337^b.
 Idá 39^a.
 Idopákhyána 345^b.
 itarapránivadhapráyaśchitta 87^b.
 Itihásasamuchchaya, narrationes e
 Mahábhárate excerptae 5^b.
 Ithiresu locus 339^a.
 idantá 162^a.
 Indirá (śakti) 149^b.
 indu 97^b.
 Indukara, Mádhavae pater 312^a. 357^b.
 Indubhavá fluvius 255^b.
 Indumatí regina 153^a.
 Indumatí vṛitti, liber grammaticus
 161^b.

indumantra 91^a.
 Indumitra grammaticus 161.
 Indurája (Bhaṭṭa) poeta 123^b.
 Induśekhara kiṃnara 128^a.
 Index vocabulorum alphabeticus 196^b.
 Indra 24^b (bis). 26^a. 40^a. 69^a. 70^a.
 71^b. 97^b. 104^b. 264^a.
 Indra grammaticus 175^b.
 Indrakavi poeta 123^b.
 Indrakáśyapasamvāda 5^b.
 Indragrahaṇa 345^a.
 indrachápalakshana 328^b.
 indrajálavidyá 109^a.
 indrajálíka 354^b.
 Indrajijjanana 345^a.
 Indrajit princeps 398^a.
 Indrajidyuddha 344^a.
 Indrajidvadhá 13^a. 143^a.
 Indrajidvákya 244^b.
 Indradyumna rex 77^b.
 Indradyumnamoksha 8^a.
 Indradyumnasaras lacus 77^b.
 indradhanus 51^b.
 indradhvaja 328^b.
 indranílparikshá 86^a.
 Indrapála rex, Manyudevae filius
 280^b.
 Indrapramati, Pailae discipulus 54^b.
 Indraprastha locus 147^b.
 Indraprádurbháya 309^b.
 Indramatanibarhaṇa 250^b.
 Indramantra 84^a.
 Indramahotsava 35^a.
 Indrayágabhanjana 26^b.
 Indrarávanasamágama 345^a.
 Indravana 31^b.
 Indravátatírtha 77^a.
 Indrasinha poeta 123^b.
 Indrasena rex, Chandrángadae pater
 74^a.
 Indrágamana 349^a.
 Indráni 25^b. 39^b (Durgá). 101^b.
 Indránitántra 108^b. 109^a.
 Indrábhisheka 12^b.
 indráyudha 51^b.
 Indrásana 97^b.
 indriya 104^b. 225^a. 229^b.
 indriyajaya 231^b.
 Indreśvaratírtha 66^b. 77^b.
 Indreśvaralinga 71^b.
 Ipáhaṇa locus 340^b.
 Imagines regum Indiácorum 358^b.

Inámaru locus 339^a.
 Ilá 80^a.
 Iládurga locus 340^a.
 Iṣena, i. e. Jesus 340^a.
 ishtakashṭasaptavargajaṣubhāṣubhā-
 dhyáya 337^b.
 ishtápúrta 277^a.
 ishṇvádipáda 175^a.
 Isakandara locus 339^b.
 Isaphahána locus 338^b.
 Isirakára locus 339^a.
 Isphíva locus 338^b.
 íkára 97^b.
 ídantá 162^a.
 Irugapa-dāṇḍanātha, auctor Nánór-
 tharatnamálá lexicí 193^b.
 Iṣa 104^b. 238^b.
 Iṣakhán 130^a.
 Iṣagítás, Kúrmapurāṇae pars 8^a.
 ísatva 320^a.
 Iṣamáhátmya 8^a.
 Iṣavádin 259^a.
 Iṣasaras lacus 77^a.
 Iṣahṛidaya liber 321^a.
 Iṣá Upanishad, vel Iṣávásya Upa-
 nishad 385^a.
 —, cum Rághavendrae commentario
 385^a.
 —, cum Śankarácháryae commen-
 tario, et Anantánandagiris glossa
 366^a.
 Iṣákhán, Śilamánakhánae filius 193^a.
 Iṣána, i. e. Śiva 54^a.
 Iṣánakalpavṛittánta 44^b.
 Iṣánasamḥitá 277^b.
 Iṣánasambhava 44^b.
 Iṣáná 25^a.
 Iṣánya linga 44^a.
 Iṣávásya Upanishad, cf. Iṣá Upa-
 nishad.
 íṣitva 51^a. 231^b.
 Iṣopanishad 255^b.
 Iṣopanishadbhāṣyaṭiká, auctore A-
 nantánandagiri 392^b.
 Iṣopanishadbhāṣyaṭikávivaraṇa, il-
 lustratio commentarii superioris,
 auctore Jayatírthabhikṣhu 392^b.
 íṣvara 238^b. 331^b.
 Iṣvara 97^b.
 íṣvarakámitá 216^a.
 Iṣvarakṛishṇa, auctor Samkhyáká-
 riká aphorismorum 237^b. 246^b.

Iśvarachandrarāya, Vaidyanāthae patronus 138^b.
Iśvarajñāna 8^a.
Iśvaradarśana 44^b.
Iśvaramāhātmya 45^a.
Iśvarasūri, Naraharis (Nṛisinhae) pater 323^a.
Iśvarastava 44^b. 90^a.
Iśvarasyāchitām bhedaḥ 258^b.
Iśvarasvayamvara 45^a.
Iśvarārādhana 8^a.
Iśvarī, i. e. Kuṇḍalinī 235^a.
Iśhattantra grammatica, idem quod Kātantra 169^a.
ihāmṛiga 203^a.
Uṃveka, popolare Maṇḍanamīṣṛae nomen 255^b.
ukāra 97. 226^b.
ukti 208^a.
Ukthaśāstra 383^b.
 ———, *duodecimum Kātyāyana-pariśiṣṭa* 387^a.
ukthya 30^b. 266^b.
Ukhāsambharāṇa, sextus Śatapatha-brāhmaṇae liber 364. 382^b (bis). 395^b.
Ugra, i. e. Śiva 54^a.
Ugra secta 248^a.
Ugra Kāpālika 257^a.
Ugra lexicographus 185^b.
Ugrakālī 97^a.
Ugrachāṇḍā 25^b.
Ugratapas muni 52^b. 316^a.
Ugrabhairava Kāpālika 256^a.
Ugraśrava 11^a.
Ugrasena 32^b.
Ugrasena, Saṃgrāmae filius 148^a.
Ugrāḥ 52^b.
uchchāṭa 97^b. 100^a.
uchchāṭana 93^b. 97^b (bis). 98^a (pluries). 322^a.
uchchāṭanavidhi 94^a.
uchchāṭanādiprayoga 109^a.
uchchhāstravartikshatriyanṛipatiśūdranṛipatipratigraha-prāyaścitta 282^b.
Uchchhishtāgaṇapatimata 249^a.
Uchchhishtāgaṇapatimatani-barhāṇa 249^b.
Uchchhishtāgaṇeṣamantra 93^b.
Uchchhishtachāṇḍālinīmanu 98^a.
Uchchhishtachāṇḍālinīmantrāḥ 93^b.

uchchhishtasya chāṇḍālādidaṛṣana-prāyaścittam 282^b.
 ——— *chāṇḍālādisparśa-prāyaścittam* 282^b.
 ——— *narādipurīshasparśa-prāyaścittam* 282^b.
 ——— *brāhmaṇasyochchhishtasachchhūdrasparśa-prāyaścittam* 282^b.
 ——— *sūryādidaṛṣana-prāyaścittam* 282^b.
uchchhishtochchhishtasavarṇasparśa-prāyaścitta 282^b.
Uchchhushmarudra 59^a.
Ujjayinī urbs 64^a. 81^b. 148^a. 152^b. 258^b. 339^a.
Ujjendra, Rudrachhattrae filius 148^a.
Ujjvala 126^a.
Ujjvaladatta, Uṇādivṛttis auctor 162^a. 182^b. 185^b.
Ujjvaladattavṛtti 191^b.
Ujjvalanarasinhātīrtha 149^a.
Unchadeśa 352^b.
Uddiṛṣhatāla locus 338^b.
Uddiyāna locus 340^a.
uddiyāna mudrā 236^b.
Uddiyakavi poeta 123^b.
uddiyāna 235^a.
uṇādayaḥ 163^b. 164^b. 172^a.
Uṇādīkosha, liber grammaticus, auctore Rāmaśarman 176. 196^b.
uṇādivṛtti 163^b.
Uṇādivṛtti 182^b.
 ———, *auctore Hemachandra* 185^b.
Utatha pl. 19^a.
Utathya 53^a.
Utaresha locus 339^b.
Uterijā locus 338^b.
Utkāṭa poeta 123^b.
Utkāṇṭhitāṣitikaṇṭha 129^b.
utkāṇṭhitāvarṇana 129^b.
Utkala regio 77^a. 181^b.
Utkala, Dhruvae filius 25^a.
Utkalakhaṇḍa, Skandapurāṇae liber 84^b.
utkalikāprāya 199^a. 207^a.
Uttanka 11^a. 34^a.
Uttathya, Devadattae filius 81^b.
Uttama muni 80^a.
Uttama, Suruchis filius, Dhruvae frater 69^b.

Uttamarāma scriba, anno 1802 vixit 275^b.
 ———, *Paraśurāmae scribae pater* 336^a.
uttara 208^b.
Uttarakalpa 103^b.
Uttarakāṇḍa, septimus Adhyātmarāmāyaṇae liber 29^b.
 ———, *septimus Rāmāyaṇae liber* 6^b. 345^a.
Uttarakuru 19^b. 39^b. 304^a.
uttarakhaṇḍa 315^a.
Uttarakhaṇḍa, altera Gaṇeṣapurāṇae pars 84^a.
 ———, *quintus Padmapurāṇae liber* 13^b. 15. 84^a.
 ———, *Brahmāṇḍapurāṇae pars* 84^a.
 ———, *Śivapurāṇae pars* 75^a.
Uttaragārgya 278^a.
uttaratantra 307^b. 358^a.
Uttaratantra, liber mysticus 90^a. 95^a. 103^b. 109^a.
Uttaratāpanīyopanishad 222^b. 270^a.
uttaradigvarṇana 344^a.
uttarapakshavāda 241^b.
Uttarapāṇḍava locus 354^b.
Uttarapāṇṭha locus 339^a.
Uttaramīmāṃsā 264^b. 277^b.
Uttararāmacharita comoedia, auctore Bhavabhūti 136^b. 203^a.
uttaravastividhi 315^a.
uttarasthāna 316^a.
uttarāpatha 338^b. 340^a.
uttarāmnāya 91^a.
Uttarārka (Āditya) 70^a (bis).
uttarīyābharaṇalambhana 343^b.
Uttareja locus 339^b.
Uttareṣvaratīrtha 66^b. 67^b.
Uttareṣvarāśrama 77^b.
Uttarottarapadachhalā 387^a.
uttānakūrmaka āsana 234^a.
Uttānapāda 25^b.
 ———, *Dhruvae pater* 41^a. 83^b.
uttānarechita hasta 202^a.
uttānavanchita hasta 202^a.
utthāna 305^b. 312^a. 320^a.
utpattiprakaraṇa 354^a.
utpatsukāla 81^a.
Utpala, auctor Utpalamālā lexicī 126^a.

Utpala, i. e. *Bhaṭṭotpala* 328^a. 329^a. 338^a.
Utpalamālā lexicon, auctore Utpala 113^a. 126^a.
Utpalarāja poeta 123^b.
Utpalākṣhi dea 39^b.
Utpalāchārya 246^b.
Utpalāvartaka locus 39^b.
Utpalini lexicon 182^b.
utpātayoga 86^a.
utpātaphala 334^a.
utpātaviveka 86^b.
utpādyavastu 86^b.
utprekshā 208^b.
Utprekshāvallabha poeta 123^b.
utsanga hasta 86^a. 202^b.
utsangaka hasta 202^a.
utsannāgner dāhārtham mṛitādhāna-prayogaḥ 294^b.
utsargadharmā 284^a.
utsādane keṣamardane cha kauśalam 217^a.
udaka 319^a.
udakakshveḍikā 217^b.
udakaghāta 217^a.
udakadānāni 272^b.
udakamataniharhaṇa 250^b.
udakavādya 217^a.
udakaśuddhi 272^b.
udakumbha 277^b.
udakumbhānām dānam 294^a.
Udanka 111^a.
Udanka, Śilādaē filius 255^a.
udantāḥ 162^a.
udaya 229^b.
Udayagiri mons 338^b. 339^a.
Udayajit, Guṇalae filius 148^a.
Udayana rex 40^b.
Udayana philosophus 135^b. 164^a. 247^a. 258^b (ter).
 —, auctor *Ātmatattvaviveka libri* 243^a.
 —, auctor *Kiraṇāvalī libri* 244^a.
 —, auctor *Kusumānjali libri*, plenius *Nyāyakusumānjali dicti* 244^a.
 —, auctor *Nyāyakusumānjali libri* 242^b.
Udayākarasūnu 247^a.
udayāstādhikāra 327^a.
udara 313^b.
udarachikitsita 306^b.

udaranidāna 306^a.
udarādhikāra 357^a.
udarda 314^a. 316^b.
udardādhikāra 357^a.
Udāttarāghava comoedia 180^a.
udāna 225^b.
udānajaya 231^a.
udāratā 207^a.
udārapraśansā 122^b.
udāvarta 313^b. 316^a.
udita 229^b.
Uditaḍumbāra, Dhīrae filius 148^a.
Udisammva rex, anno 1511 regnavit 392^a.
udichya 55^a.
Udichyāḥ 258^b.
Udīrnavarāhatīrtha 67^a.
Udepura urbs 37^b.
udghāta 50^b.
Udghoshaka bharaṭaka 155^b.
Uddala 55^a.
Uddālaka 18^b. 60^b.
Uddālakagotra 19^a.
Uddālakopākhyāna 354^a.
uddiṣṭa 198^a.
uddiṣṭavarṇana 210^b. 211^b.
Uddharāṇa, Śantanus pater 44^a.
uddhāra 105^a.
udbodhinī 16^a.
Udbhaṭa auctor 175^a. 210^a. 212^a.
Udbhatārādhyānvaya 196^b.
Udbhrama, Śivae caterva 70^a.
udyamākhyāna 122^b.
udyāpana 10^b.
udyogaparvan 344^a.
Udyogaparvan, Mahābhāratae liber 1^a. 2^a.
udvartana 85^b.
Udvāhatattva, i. q. Vivāhatattva 290^a.
udvṛitta hasta 202^a.
undura 309^a.
Unmatta (Bhairava) 250^a.
Unmattabhairavatantra 97^a.
Unmattabhairavīdyā 88^a.
unmanas 91^b.
unmāda 313^a. 316^a. 357^a.
unmādapratishedha 307^b.
upakaraṇayukti 312^b.
upakrama 230^b. 304^b.
upakhila 56^a.
Upagrantha, cum Mādhavāchāryae commentario 379^b.

upagrahaprakaraṇa 332^a.
upachāra 103^b.
Upachāra, Sāmavedae pariśiṣṭa 383^b.
upachārādīdānaja phala 102^a.
Upajamdhani, Sanārus filius 71^b.
upadanṣa 314^a. 316^b.
upadanṣādhikāra 316^b. 357^a.
upadeśavidhāna 122^b.
Upadeśasahasrī (Sakalavedopanishat-sāropadeśasahasrī) liber, Śankarāchāryae tributus 38^a.
upadhātu 311^a.
upanayana 85^a. 86^b. 268^b.
upanayanavidhi 30^b.
upanāha 304^b.
Upanāgara 181^a.
Upanishad, cf. Atharvaśikhā, Atharvaśiras, Amṛitavindu, Ātman, Ānandavallī, Aruṇīya, Āśrama, Īśāvāsya, Aitareya, Kāṭhavalī, Kaṇṭhaśruti, Kālāgnirudra, Kriśhṇa, Kriśhṇapurushottamasiddhānta, Kaivalya, Kshurikā, Garbha, Gopālottaratāpini, Gopichandana, Chūlikā, Chhāndogya, Jābāla, Tejovindu, Taittirīya, Dhyanavindu, Nādavindu, Nārāyaṇa, Nīlarudra, Nṛisinhapūrvatāpanīya, Nṛisinhottaratāpanīya, Paramahansa, Piṇḍa, Praśna, Prānāgnihoṭra, Bahvṛicha, Bahvṛichabrahmānopanishad, Brahman, Brahmavindu, Bhṛiguvalī, Mahā, Māṇḍūkya, Muṇḍaka, Mṛityulāngala, Yogatattva, Yogarāja, Yogaśikhā, Rāma, Rāmapūrvatāpanīya, Rāmottaratāpanīya, Rudra, Varuṇa, Vāsudeva, Vṛihadā-ranyaka, Vṛihannārāyaṇa, Śiva, Śvetāśvatara, Samhitā, Samnyāsa, Sarva, Sundarītāpini, Hansa.
Upanishad, septimus decimus Śatapathabrāhmaṇae (K. Ś.) liber 395^a.
 —, versio Persica 380^a.
Upanishadbhāshya, auctore Śankarāchārya 255^b.
upapatha 20^a.
upapātaka 74^b.
upapātakaprayaścitta 266^a. 281^b.
upapātaka 'gamyāgamanaprayaścittam 282^a.

- tákshará commentarii, a Vijnāne-
śvara compositi* 262^b. 356^a.
Rijvāhva rishi 32^b.
Riṇamochanātīrtha 66^b. 67^b.
Riṇastambha locus 34^a.
riṇádánaprakaraṇa 263^a.
riṇidhani 88^a.
riṇidhanichakra 93^a. 95^b. 96^a.
Ritamjaya muni 53^a.
ritambharāprajna 231^b.
ritu 97^b.
ritukalpa 51^b.
ritucharyādhyāya 303^b.
ritushatkākhyāna 315^a.
*Ritusamhāra carmen, Kālidāsae tri-
butum* 125^b.
ritusāraṇā 320^a.
ritau bhāryānabhogamanaprāyaścit-
tam 282^a.
ritvigvaraṇa 284^a.
ridantāḥ 162^a.
rishabha 200^b.
Rishabha muni 52^a.
—— Śaiva 74^b.
—— Somakeśvara, Bhāradvājae
discipulus 46^a. 276^b.
rishabhakalpa 52^a.
rishi 41^b.
rishichāndrāyaṇa 283^a.
Rishitīrtha 67^a.
rishidarśana 345^b.
rishipanchamīvrata 284^b.
rishiprayāṇa 345^b.
rishivaṇṣa 8^a.
Rishiṣṛṅgasvargagamana 66^a.
Rishyalobhakathana 12^b.
Rishyaṣṛṅga 280^a.
Rishyaṣṛṅga, Dharmaśāstrae auctor
266^b. 270^a. 277^b. 356^a.
Rishyaṣṛṅgopākhyāna 13^a.
ekachārinīvrata 215^b.
ekachhannā 204^a.
Ekajātā dea 98^a.
ekatānatā 229^a.
ekatālin vidhi 87^a.
Ekadanta 26^a.
ekadeśin 249^a.
ekadvādīlagakriyā 198^a.
Ekapāda locus 338^b. 339^b (bis).
*Ekapādikā, primus Śatapathabrāh-
maṇae (K. Ś.) liber* 395^a.
——, secundus Śatapathabrāh-
maṇae (M. Ś.) liber 361^a. 364^b
(bis). 377^a. 395^b.
ekapiṇḍaśrāddha 294^b.
ekapurushābhīyoga 215^b.
Ekalingatīrtha 149^b.
ekaviṇṣatidinaganapativrata 284^b.
Ekavīrakalpa 95^a.
Ekavīrā, Śivae filia 18^a. 19^a. 39^b.
ekasāla 42^b.
Ekaśālā locus 67^b.
—— urbs (v. l. *Ekaśilā, Ekaśilā*)
150^b.
ekasālmāliprihayantīvrata 217^b.
ekasēsha 162^a. 164^a. 165^b. 178^a.
ekākimiṣṭānnabhakṣanaprāyaś-
chitta 281^b.
*Ekāksharakosha, nomenclum monosyl-
laborum lexicon, Purushottamade-
vae tributum* 189^a. 182^a.
*Ekāksharaganapatistotra, hymnus in
Gaṇeṣam, Rudrayāmālae particula*
299^a.
Ekāksharanāmamālā lexicon 110^b.
Ekāksharābhīdhānakosha lexicon
110^b.
ekāgratāpariṇāma 229^b.
ekāgratva 229^b.
ekādaśavishnuganaśrāddha 294^a.
ekādaśāha 277^b.
ekādaśāhakṛitya 272^b. 294^a.
ekādaśāhādisrāddhānnabhojanaprā-
yaścitta 281^b.
ekādaśī 87^a. 97^b. 273^b. 302^b.
Ekādaśatattva, Smṛititattvae pars
(xi) 286^b. 289^b.
ekādaśīnirṇaya 286^a.
ekādaśīmāhātmya 14^a.
ekādaśīvrata 10^b. 16^a. 26^b. 153^b.
285^a. 286^b.
ekādaśyupavāsakathana 14^a.
Ekāntitīrtha 73^b.
Ekāmra silva 77^b (bis).
Ekāmra silva 39^a.
Ekāmra kavana 77^b.
Ekāmratīrtha 289^a.
Ekāmra vana 77^b.
Ekāmra vana māmāhātmya 75^b.
Ekāmradhīśvara Viṣvanātha deus
257^b.
ekārtha 204^a. 207^a. 324^a.
Ekārtha glossarium 196^a.
ekārthādivarga 324^a.
Ekāvalī, liber rhetoricus 126^a.
ekāhāhīnasatra 387^a.
ekoddishṭa 40^a. 276^b (śūdrasya).
ekoddishṭaśrāddhapaddhati 276^b.
ekoddishṭaśrāddhaprayoga 294^b.
Eraṇḍitīrtha 67^a.
eraṇḍīpāka 319^b.
Eraṇḍisaṃgamatīrtha 65^b. 66^b. 67^b.
Erākudesa 340^a.
Elākapura urbs 156^a.
Eshāna locus 339^a.
Aitareyabrāhmaṇa 382^a. 384^a.
Aitareyin 271^a.
Aitareyopanishad 255^b. 277^b.
*Aitareyopanishadbhāṣya, commenta-
rius ad Aitareyopanishad, auctore
Śankarāchārya* 366^a. 395^b.
*Aitareyopanishadbhāṣyatippaṇī, com-
mentarius ad librum praecedentem,
auctore Anantānandagiri*
380^a.
aidantāḥ 162^a.
Aindavopākhyāna 354^a.
Aindra ambu 304^a.
aindrajāla 217^a.
aindrajālikavidyā 109^a.
Aindrapada 12^b.
Aindrāvalī 97^a.
Aindriyaka 82^b.
Aindri 19^a.
—— śakti 81^a.
Airāvata serpens 31^a.
Airāvati fluvius 41^a.
aiśvarya 51^a.
aihikajīvanahetu 268^b.
omkāra 69^b.
Omkāra linga 64^a.
Omkāragrantha, auctore Nārāyaṇa
318^a.
Omkaratīrtha 64^a. 67^b.
Omkāreśvara linga 71^b.
Omkārotpatimāhātmya 65^b.
ojah 207^a. 214^a.
Ojishṭha 18^b. pl. 19^a.
Oḍadeśa 352^b.
Oḍisadeśa 352^b.
Oḍhra regio 77^a.
odantāḥ 162^a.
om 51^b. 53^b. 63^b. 236^b.
oshadhī 225^a.
Oshadhīśukta 398^a.

Osára 204^a.
Aujágari, Sundarae patronymicon 138^a.
Auḍulomi philosophus 220^b.
 Autathyeṣvara lingua 71^a.
 Auttami 39^a.
Autthásanika, Goyíchandrae epitheton 174^a.
 autpátika 143^a.
 audárya 214^a.
 audgátra 54^b.
Audgátrasárasaṅgraha, commentarius ad Dráhyáyaṇasútra, auctore Rudraskanda 379^b. 380^a.
Auddálaki Svetaketu 215^b. 217^a.
 Aupanishadáḥ 242^b.
 aupanishadika 215^b (bis). 216^a.
 aupariṣṭhaka 215^b.
Aupavasathika, Sámavedae pariṣiṣṭha 383^b.
 aupavítika 46^a.
 Aumá dharmáḥ 266^b.
Aurabhra medicus 358^a.
 aurásádidvádaṣavidhaputrádhikáritá-nirṇaya 295^b.
 aurdhvadehikapravayoga 277^a (śúdrasya). 277^b.
 Aurva 264^b.
 Aulúkyadarśana 246^b.
Auśanasa Upapurāṇa 80^a.
 Auṣija muni 53^b.
Auśadhávali, liber medicus, auctore Prānakṛiṣṇa 374^a.
 Aushadhí dea 39^b.
 kansa 307^b.
 kansakára 21^b.
 Kansaduḥsvapnakathana 27^a.
 Kansayajna 27^a.
 Kansavadha 14^a.
Kansavadha comoedia, auctore Śeṣha-kṛiṣṇa 138^a.
 Kansahanana 27^a.
Kakudminí fluuius 16^b.
Kakkvalla, Guṇachandrae patronus 171^a.
 kakshádhya 327^a.
Kakshyástotra hymnus, auctore Divákaravatsa 239^a.
 Kanka muni 52^a.
 kankaṣabdajnána 92^b.
 Kankálaketu dánava 71^b.
Kankálabhairavatantra 108^b. 109^a.

kankálasiddhi 92^b.
 Kankálin 18^b.
 Kankola nágarāja 77^a.
Kankola, auctor traditus Gaṇapatyá-rádhana hymni 299^b.
 kangula hasta 86^a.
Kacha locus 338^b.
Kachha regio 338^b. 397^b.
Kachhadeśa 339^a. 399^a. 401^a.
Kachhapadeśa 352^b.
Kachhapopákhyána 354^a.
 kachhabandha 86^b.
 Kajjalitírtha 149^a.
Kanjána locus 338^b.
 kaṭaka 37^b. 38^a.
Kaṭákhakshetra 149^a.
 kaṭikushṭha 281^a.
Kaṭupadra locus 357^a.
 Katerakagrāma vicus 155^a.
Kaṭhavallyupanishad 394.
 ———, cum *Rághavendrae commentario* 385^a.
 ———, cum *Šankarácaryae commentario* 395^b.
 ———, cum *Šankarae commentario, et Bálagopálae glossa* 365^b.
Kaṭhaśákhá 291^b.
Kaṭhopanishad, idem quod Kaṭhavallyupanishad 255^b.
Kaṭhopanishadbhášhyatikávivarāṇa, commentarius ad Anantánandae Kaṭhopanishadbhášhyatikám, auctore Vyásatírtha 385^a.
Kaṭhoragirimáhátmya 30^a.
Kaṇabhaksha, i. e. Kaṇáda 247^a. 259^a.
Kaṇabhuj, i. e. Kaṇáda 259^a.
Kaṇáda 14^a. 18^b. 53^b. 247^a. 259^a.
 pl. 19^a.
 ———, auctor *Vaiṣeṣikasútra aphorismorum* 240^a. 353^b.
 kaṇṭha 149^b.
 kaṇṭhakubja 319^b.
 kaṇṭhakubjapratikára 319^a.
 kaṇṭhakúpa 230^b.
Kaṇṭhapañḍita poeta 123^b.
Kaṇṭharava auctor 273^b. 341^a.
 ———, auctor *medicus* 316^b.
Kaṇṭhaśrutiyupanishad 394^b.
Kaṇṭhábharāṇa, brevius Sarasvatí-kaṇṭhábharāṇa libri nomen 206^b. 208^a. 209^a.

Kaṇṭhábharāṇadarpaṇa, commentarius ad librum praecedentem, auctore Rámasinhadeva 209^a.
Kaṇṭhábharāṇamárjana, commentarius ad eundem librum, auctore Harinátha 206^b.
Kaṇṭheṣvaratírtha 67^a.
 kaṇḍaráḥ 311^a.
 Kaṇḍaríka, Kauṣikae filius (vaidyaśástrapravartaka) 40^a.
 kaṇḍvácayaḥ 163^a. 164^b.
 Kaṇva 18^b. 55^a. 345^a.
Kaṇva, Dharmaśástrae auctor 270^a. 277^b. 356^a.
 Kaṇvánvaya 19^a.
 kathakalakshaṇa 153^a.
 kathá 203^b. 211^a.
 kathápíṭha 151^b. 153^a.
 kathámukha 151^b.
Kathárnava, narrationum collectio, Śivadásae tributa 153^a.
Kathásaritságara, narrationum corpus, auctore Somadeva 151^a.
Kadanapura urbs 348^b.
 kadamba hasta 86^a. 202^a.
 kadambayuddha 218^a.
 Kadru 70^b.
 Kadrú 31^a.
Kanaka, Devae filius 148^a.
 Kanakakuṇḍalá, Harikeṣaemater 69^a.
 Kanakagiri, sectae princeps 251^a.
 Kanakadatta, Nidhipatis filius 153^a.
 Kanakapura urbs 152^b. 153^b.
 Kanakavigraha, Viśálapurís rex 154^a.
Kanakádrikhaṇḍa, Skandapurāṇae pars 84^b.
Kanakáyinadí 149^a.
Kanakeṣvaratírtha 67^a.
 kanishṭhávṛitta 215^b.
Kanújadeśa 352^b.
Kanerín (v. l. Kánerín, Karaṇín) 234^a.
Kanthadí (v. l. Kantharí) 233^b.
Kantheṣvaratírtha 67^b.
 Kandarpaketu princeps 156^b.
 Kandarpadahana 75^b.
Kandaláyana 247^a.
Kandalíkára 244^a.
 Kandu muni 55^b.
 kanduka 87^a.
 Kandukeṣvaralinga 71^a.
Kanyakubja urbs 148^a. 152^a. 338^b. 339^b.

Kanyakubjadesa 352^b.
kanyá 97^b.
Kanyákumári 149^a.
kanyádána 87^a. 276^b.
kanyápratipatti 215^b.
kanyávaravarshakrama 85^a.
kanyáviṣrambhana 215^b.
kanyásamprayuktaka 215^b (ter).
kanyásvayamvara 85^a.
Kapaṭadaityavadha 78^b.
Kapardikáriká 277^b.
Kapardin (Rudra) 82^b.
Kapardiní 19^a.
Kapardibhāshya 283^a.
Kapardīvināyakavratā 284^b.
Kapardiśalinga 71^a.
Kapardiśvaratīrtha 66^b.
kapālabhātī 234^b.
Kapālamochanatīrtha 39^b. 66^a. 77^b.
kapālamochanamāhātmya 8^a.
Kapālin (Bhairava) 250^a.
 — (Rudra) 82^b.
 — (Śiva) 45^b.
Kapālin 234^a.
Kapālina śāstra 46^a. 276^b.
Kapāleśvaratīrtha 66^b. 67^b.
Kapi muni 140^a.
Kapitīrtha 66^b.
kapittha hasta 86^a. 202^a.
Kapitthaka locus 328^b.
kapila 309^a.
Kapila 18^b. 52^b. 57^b. 59^a. 60^b. 77^a.
 83^b. 268^a.
Kapila philosophus 247^a.
Kapilapancharātra 291^b.
Kapilamata 270^a.
Kapilarudra poeta 123^b.
Kapilasamhitā 77^a. seqq.
Kapilā dea 39^b.
 — vacca 26^a.
Kapilātīrtha 66^a.
kapilādānamāhātmya 35^b.
Kapilāpūrvasambhava 65^b.
kapilāmāhātmya 59^a.
kapilāshashthīvrata 284^b.
Kapilāsamgamamāhātmya 65^b.
Kapileśvaratīrtha 66^a. 66^b (ter). 67.
Kapiśavadāna, liber Buddhicus 403^a.
Kapishthala muni 310^a.
Kapishthala urbs 154^b.
kapota 51^a. 86^b.
 — hasta 86^a. 202.

kapotasiddhi 92^b.
kapotākhyāna 5^b.
Kapolakavi poeta 123^b.
kapha 303^b. 311^a.
Kabandha muni 55^b.
Kabandhavadhā 13^a.
Kabīr Gosāin, auctor Vijaya libri, et aliorum carminum 372^a.
Kamaṭhāsuvadhā 78^b.
kamalashashthīvrata 34^a.
kamalasaptamīvrata 41^a.
Kamalā dea 39^b. 46^a.
Kamalākara auctor 286^a.
Kamalākarakabhaṭṭa, Rāmakrishṇae filius, Nārāyaṇabhaṭṭae nepos, Rāmeśvarabhaṭṭae pronepos, Divākarakabhaṭṭae frater, auctor Achāradīpa libri 277^b. Cf. *Dānakamalākara, Pūrtakamalākara*.
 — , auctor *Jalāsayotsargavidhī libri* 277^b.
 — , auctor *Tulāpad-dhati libri* 277^b.
 — , anno 1612 *Nir-nayasindhu librum composuit* 277^b. 38^b.
 — , auctor *Pravara-darpaṇa libri* 277^b.
 — , auctor *Prāya-ṣchittaratna libri* 277^b.
 — , auctor *Śūdra-dharmatattva libri* 277^a.¹
Kamalākānta scriba, post annum 1810 vixit 243^a.
Kamalāksha locus 39^b.
Kamalātīrtha 77^a.
kamalānyoktayaḥ 122^b.
Kamalāpati, Mohanādāsae pater 143^a.
Kamalābhakta Bhakta 248^a.
Kamalāyudha poeta 123^b.
Kamalālayatīrtha 39^b.
kamalāsana 236^a.
Kamalāsurasainyavadha 79^a.
kamunja 268^b.
Kambala nāga 43^b.
Kambukeśvaratīrtha 66^b.
Kamboja regio 339^b.
karakachaturthīvrata 284^b.

¹ Praeterea commentarium ad Kāvya-prakāśam, Rāmakautuka carmen, Śāntiratna composuit.

Karaṇjeśvaratīrtha 66.
Karaṇa vanṣa 352^b.
karaṇa 22^a. 104^b. 238^b. 342^a. 351.
Karaṇakutūhala, cf. Grahārāmaku-tūhala 327^a.
karaṇaprakaraṇa 332^a.
Karaṇātṭa locus 339^b.
karaṇī 235^a.
Karatha medicus 22^a.
karabha 339^b.
karabhānyoktayaḥ 122^b.
Karamachanda quidam, anno 1737 vixit 131^b.
Karamanda jāṭin 155^b.
Karamardāsamgama 65^b.
Karamukteśvara 148^b.
Karambha, Rambhae frater 46^a.
Karavimuktīrtha 276^a.
karavīra 324^a.
Karavīra locus 39^b.
Karavīrapura 16^b.
karavīravratā 34^a.
karavīrādivarga 195^a. 324^a.
Karavāmitīrtha 149^a.
karihasta 202^b.
Karīmāṇa locus 339^b.
Karīsha mons 251^b.
karuṇa 130^a.
karuṇā 230^b.
Karuṇākara, Padmanābhae pater 148^a.
karuṇārasanirdeśa 122^b.
Karuṇeśvara linga 71^b.
Karejāna locus 339^b.
Karoṭeśvaratīrtha 66^a.
Karka, auctor Kātyāyanasūtrabhāshya commentarii 395^b. 277^b. 364^b.
Karkachandēśvaritantra 321^a.
karkaṭa hasta 86^a. 202^b.
karkaṭaka hasta 202^a.
Karkaṭapura urbs 152^b.
Karkaṭīrākshasīsunyupākhyāna 354^a.
Karkaṭeśvaratīrtha 66^b.
Karkabhāshya 277^b.
karketanaparīkshā 86^a.
Karkoṭaka nāga 31^a.
karna 103^a.
Karṇa rex, Viṣokadevae pater 280^b.
karnaka 319^b.
karnakapratīkāra 319^a.
Karṇadeva rex 214^a.
karnapatrabhangāḥ 217^a.

- Karṇaparvan, Mahābhāratae liber* 1^b.
Karṇapiśāchīmantrāḥ 94^a.
Karṇapūra, Kavichandrae pater, auctor Alankārakaustubha libri 209^b. 212^a.
Karṇapūraṇa, idem quod Karṇapūra 209^b.
Karṇaprayāga locus 149^a.
karṇaroga 314^a. 316^b.
karṇarogapratisheda 308^b.
karṇarogavijnāna 308^a.
karṇarogādhikāra 357^a.
karṇavedha 86^b.
Karṇāṭa regio 150^a. 258^a. 338^b.
Karṇāṭaka regio 284^b.
Karṇāṭakadeśa 284^a.
Karṇāṭakabhāṣhā 301^a.
Karṇāṭadeśa 352^b.
Karṇōtpala poeta 123^b.
Karṇodaya liber 126^a.
kartarīmukha hasta 86^a. 202^a (bis).
kartaryāsya hasta 202^a.
Kardama 48^a. 69^a.
Kardamavadha 78^b.
Kardameśvaratīrtha 149^a.
karpāsadhenu 59^a.
karpāsadhenuvidhi 35^b.
karpāsaparvatadāna 41^a.
karpūra 98^a.
Karpūra poeta 150^b.
Karpūra, Gajamallae pater, Kalyāṇamallae avus 125^b.
Karpūrakavi poeta 123^b.
Karpūraprakaraṇa, libellus Jainicus, auctore Hari 402^a.
Karpūramanjarī, Karpūrasenae filia 153^b.
Karpūramanjarī comoedia, auctore Rājasekhara 146^b.
Karpūrasena rex 153^b.
Karbela, Viṣṇubhaṭṭae scribae cognomen 405^b.
karmakartṛiprakriyā 163^a. 164^b.
karmakāṇḍa 224^a. 254^a.
Karmakāṇḍa, liber Jainicus 372^a.
karmakāra 21^b.
karmagupta 122^b.
Karmagranthiprathamavichāra, libellus Jainicus 379^a.
karmāṭha 248^a.
karmadhāraya 175^a.
karman 240^a. 253^b. 259^b.
karmapākaprayogasya nirūpaṇam 281^a.
Karmapāradā 19^a.
Karmapradīpa, liber ritualis 378^b. 383^b. 270^a. 395^a.
 — *liber, auctore Miśra* 291^b.¹
Karmapradīpavivṛiti, commentarius ad Karmapradīpa librum, auctore Śivarāma 395^a.
karmaphalanivṛitti 87^b.
karmabhedachintā 220^a.
karmamatanibarhaṇa 251^a.
Karmamochanatīrtha 73^b.
karmayoga 40^b. 79^a.
karmavātī 186^a.
karmavipāka 266^a.
Karmavipāka, pars Śāitātapasmṛiti libri 271^b.
 — *liber, auctore Viśveśva-rabhaṭṭa* 291^b.
 — *liber, auctore Śankara* 281^a.
Karmavipākasamgraha liber 281^a.
Karmavipākasāra liber 281. *Hujus nominis opus a Dinakara, Karmalākarabhaṭṭae fratre, compositum est.*
Karmasena, Rolichandrūs filius, Rāmachandrae pater 280^b.
karmasthānachintā 330^b.
Karmahīna secta 248^a.
Karmahīnavaishṇavamatanibarhaṇa 248^a.
karmājīvādhyāya 328^b.
karmādhikāra (śūdrasya) 277^a.
Karmāśritabhaktāḥ 248^a.
karmendriya 225^a.
karsha 307^b.
Kalakaleśvaratīrtha 67^a.
Kalachūri vanṣa 352^b.
kalanjanyāyanirṇaya 286^b.
kalatrasthānachintā 330^b.
kalamdara 21^b.
Kalabhavāmedāsa scriba, anno 1794 vivit 347^a.
Kalavikalavadha 79^a.
Kalaśa poeta 123^b.
kalaha 97^b.
Kalahakandala histrio 137^a.
Kalahattha deśa 352^b.
Kalahā 16^b.
kalahāntaritāpralāpa 122^b.
kalahāntaritāvarṇana 129^b.
kalā 23^a. 207.
Kalā dea 39^b.
kalāṇśāṇṣa 23^a.
kalātman dikṣhā 105^a.
kalādikathana 315^b.
Kalādhara scriba, anno 1770 Gangā-dharapurae vivit 212^b.
Kalānāthāḥ 101^b.
Kalāpānusārīṇaḥ 162^b.
kalārūpa 105^b.
kalāvātī dikṣhā 105^a.
Kalāvātī 22^b. 25^a. 70^a. 101^b.
 — *saltatrix* 71^b.
 — *, Dāsārhae uxor* 74^a.
kalāvātīdikṣhāprayoga 93^a.
Kalāvādatantra 109^a (bis).
Kalāvidhitāntra 109^b.
Kalāvilāsa, liber rhetoricus 143^a.
Kalāśāstra, auctore Viśākṣhila 207^b.
Kalāśuri vanṣa 352^b.
Kalāśūratantra 109^a (bis).
Kalīṅga regio 60^a. 153^a. 154^a. 338^b.
 — *poeta* 150^b.
Kalīṅgadeśa 42^a. 102^a. 339^a. 352^b.
Kalidharmanirṇaya liber 38^a.
kaliyuga 21^b.
Kalivinaśinī 19^a.
kalkakalpanā 315^a.
Kalki 23^b.
Kalkidvādaśivṛata 58^a.
Kalkiprādurbhāva 83^a.
Kalkyavatāra 129^a.
kalpa 21^b. 43^a. 50^a. 51^b (duodetriginta). 52^a.
Kalpakedāra, liber medicus, auctore Kālīśiva 373^b.
Kalpaga fluvius 65^b.
Kalpataru, liber juridicus 273. 277^b. 283^a. 295^a. Cf. *Dānakalpataru, Vivādakalpataru.*
 — *, auctore Lakṣmīdhara* 291^b. 292^b.
 — *, auctore Vāchaspati* 177^b.
Kalpadru lexicon, auctore Keśava 189^b.
Kalpadrukulpasūtra 84^a.

¹ Commentarius ad hunc librum, ab Āśā-dītya compositus, in cod. E. I. H. 1700 exstat.

Kalpadruma, liber juridicus 275^a.

—, liber tantricus 95^a.

kalpadhenu 155^a.

kalpana 105^b.

kalpapádapadána 43^a. 45^a.

Kalpayukti liber, auctore Budha 113^b.

Kalpalatá, liber juridicus 291^b. Cf. *Kṛītyakalpalatá*.

Kalpalatátantra 101^b.

kalpalatádána 43^a.

kalpalatádánavidhi 35^b.

kalpalatiká guṭiká 322^b.

Kalpavāṭatīrtha 77^b.

kalpavṛikshadánavidhi 35^b.

Kalpavṛikshalatá liber, auctore Lolāṭa 286^a.

kalpasamudbhava 65^b.

Kalpasūtra 163^a. 265^a. Cf. *Aśvalāyana*, *Kātyāyana*, *Drāhyāyana*, *Maṣaka*, *Lāṭyāyana*, *Śāṅkhāyana*, *Hiranyakeśin*.

—, *Mahāvīrae pontificis vita*, auctore Bhadrabāhu 390^b.

Kalpasūtravyākhyā, commentarius ad *Kalpasūtra* Jainica 372^a.

kalpasthāna 122^b. 303^a. 307^a. 316^a.

Kalpānupada, *Sāmavedae sūtra* 377^b.

Kalmāshānghri 74^a.

Kalyāna, auctor *Gītāgangādhara carminis* 129^a.

— rex, *Nārāyaṇae filius* 127^b.

Kalyāṇamalla, auctor *Anangaranga libri* 218^a.

—, *Gajamallae filius*, auctor *Mālatī commentarii* 125^b. 126^a.

Kalyāṇarājacharitra, *Kalyāṇae regis res gestae*, auctore Madana 127^b.

Kalyāṇaśarma, scholiasta ad *Varāhamihiram*, a *Mallinātha* ad *Māghakāvya* xiii, 22 laudatur.

kalyāṇasaptamīvrata 34^a. 41^a.

Kalyāṇasūtra brāhmaṇa, Benaris circiter annum 1580 vixit 100^b.

Kalyāṇasena rex 154^a.

Kalyāṇī dea 39^b.

Kallavīratāntra, etiam *Chandamahā-roshanātāntra* appellatus, liber *Buddhicus* 403^a.

Kallārya auctor 238^b.

Kallāṣa Lakshmīkānta deus 257^b.

Kallinātha, de arte musica scripsit 201^b.

Kallinārtha (?), auctor *Samgītarat-nākarakalānidhī* commentarii 72^b.

Kalhana, *Champakae filius*, anno 1148 *Rājatarangīnī* dictam *Kāśmīriae* historiam scripsit 147^a.

—, *Rāmae scribae pater* 384^b.

Kalhoḍḡgangeśvaratīrtha 66^b.

kavacha 4^a. 22^b. 26^a. 94^a.

kavachāṅga 90^a.

Kavana, *Śṛīngīnī filius* 122^a.

kavala 357^b.

kavalagraha 307^b.

kavalavidhi 315^a.

Kavasha, *Dharmaśāstrae* auctor 270^a.

Kavi muni 53^b.

Kavikaṇṭhahāra liber 135^a.

Kavikalpadruma, *radicum verbalium collectio*, auctore Vopadeva 175. 110^b. 161^b. 164^a.

Kavikalpalatá, *versuum faciendorum praecepta*, auctore Devendra 211. 87^b.

Kavichandra, *Karṇapūrae filius*, *Kavibhūṣaṇae et Kavivallabhae pater*, auctor *Kāvya-chandrikā libri* 211^b.

—, auctor *Dhātuchandrikā libri* 212^a.

—, auctor *Ratnāvalī libri* 211^b.

—, auctor *Rāmachandra-champū carminis* 211^b.

—, auctor *Śāntichandrikā libri* 211^b.

—, auctor *Sāralaharī grammaticae* 212^a.

—, auctor *Stavāvalī libri* 212^a.

Kaviṭa (?) ṛishi 345^a.

Kavitārahasya (?), liber *rhetoricus*, auctore Arisinha 210^b.

Kavidarpaṇa liber, auctore Raghu 124^b. 125^a.

Kavipriyā, liber *rhetoricus*, auctore Keśavadāsa 376^a. 401^b.

Kavibhūṣaṇa, *Kavichandrae filius* 212^a.

Kaviratna-*Purushottamamiśra*, cf. *Purushottamamiśra* 201^a.

Kavirāja, auctor *Rāghavapāṇḍavīya carminis* 121^a.

Kavivallabha, *Kavichandrae filius* 212^a.

kaviṣikshā 210^b.

Kaviśvara poeta 123^b.

Kaverakanyā, i. e. *Káverī* 255^b.

Kavyahotra secta 248^b.

Kāśmīra regio 339^b.

Kaśyapa 18^b. 26^a. 68^b. 77^a. 280^a. 310^a. 345^a. pl. 19^a.

— sacerdos 82^b.

Kaśyapa, *Dharmaśāstrae* auctor 266^b. 277^b. 356^a.

Kaśyapasamhitā 277^b.

Kaśyapasmṛiti (*sāttvikaguṇā*) 14^a.

Kaśyapānvaya 72^a. 333^a.

Kaśyapeśvaratīrtha 76^b. 77^a.

kashāyadanta 309^a.

kaṣṭha 207^a.

Kahodā 18^b. pl. 19^a.

Kahola 259^b.

kānsya 60^b.

kāka 51^a. 86^b. 106^a.

Kākachandīśvara 234^a.

Kākatīyarudra, *Nāgapurāe rex* 153^b.

kākapaksha 98^a.

kākabandhyāpraśamana 316^b.

kākabalidāna 273^b.

kākarakta 98^a.

Kākarudrasamvāda, de ominibus libellus 338^a.

kākaśabdajñāna 92^b.

Kākahradatīrtha 65^b.

kākānyoktayaḥ 122^b.

Kākinī 90^a.

Kākinīśvarayoga 90^a.

kākolūkavasā 106^a.

Kākshīva muni 53^a.

Kānkāyana muni 310^a.

kāṅgula hasta 202^a.

kāṅgula hasta 202^a.

kāṅchana 324^a.

Kāṅchana, *Nārāyaṇae filius*, auctor *Dhanamjayaviyaya comoediae* 139^b.

Kāṅchanapura urbs 152^b.

kāṅchanādivarga 195^a.

Kāṅchipurī urbs 16^b.

Kāṅchī urbs 69^a. 258^a.

Kāṅchīkshetra regio 257^b.

Kāṅchinagara urbs 251^b.

Kāṅchīpura urbs 83^b.

- Kānchīmaṇḍala* 150^a.
Kāthaka 270^a.
Kāthakagrihya 277^b.
Kāthakī śruti 283^b.
Kānabhujī vānī 247^a.
kāṇḍatrayātmaka veda 253^b.
kāṇḍāra 22^a.
Kāṇvaśākhā 257^b.
Kātantra, alio nomine *Iśhantantra* et *Kālāpa dicta*, grammatica popularis 168^b. 350^b. 161^b. 162^b.
Kātantrapañjikā commentarius, auctore *Trilochanadāsa* 175^b.
Kātantrapariśiṣṭa, additamenta ad *Kātantra* grammaticam, auctore *Śrīpatidatta* 169^a. 162^b. Cf. *Kātantrapariśiṣṭaprabodha liber*, a *Gopīnātha*, *Sinhae filio*, scriptus, E. I. H. 641; et *Kātantragaṇadhātuvṛtti*, auctore *Ramānātha*, E. I. H. 648.
Kātantravistara liber, auctore *Var-dhamānamisra* 175^b.
Kātantravṛtti, commentarius ad *Kātantra* grammaticam, auctore *Durgasinha* 169^b. 350^b.
Kātantravṛttipañjikā, commentarius ad librum praecedentem, auctore *Trilochanadāsa* 169^b. 170^a. 161^b.
Kātantrāḥ 175^a.
Kātyāsūtra 277^b.
Kātya, i. e. *Kātyāyana* 160^a. 182^b. 185^b. 189^b.
Kātyāyana 23^b. 310^a. adj. 7^b.
Kātyāyana, auctor *Rīgveda-Sarvānukramanī* indicis 378^a. 386^a.
 —, auctor *Dharmaśāstrae* 266^b. 267^b. 268^b. 270^a. 356^a.
 —, auctor *duodeviginti Pariśiṣṭa tractatum* 382^b. 386^b.
 —, auctor *Pratihārasūtra praeceptorum* 379^b.
 —, auctor *Vājasaneyisaṃhitā-Sarvānukramanīkā* indicis 362^a.
 —, auctor *Vārttika praeceptorum* 160^a. 161^b. 113^b. 175^b. 176^a. 188^a. 247^a. Idem primus suffixa krit dicta disposuisse fertur 169^b.
 —, auctor *Śrāddhasūtra praeceptorum* 380^a.
Kātyāyana, auctor *Śrautasūtra praeceptorum* 382^a. 393^a.
 —, auctor *Snānasūtra praeceptorum* 379^a. 387^a.
 —, auctor *Hautrasūtra praeceptorum* 382^a.
Kātyāyanapariśiṣṭa 382^b. 386^b.
Kātyāyanasūtra 277^b. 341^a. Cf. *Śrautasūtra*.
Kātyāyanasūtrapaddhati, expositio *Kātyāyanasrautasūtra praeceptorum*, auctore *Yājñikadeva* 364^b.
 —, ejusdem argumenti liber, ab auctore anonymo compositus 386^b.
Kātyāyanasūtrabhāṣya, auctore *Karka* 395^a.
Kātyāyanasmṛiti 14^a (*rājasaguṇā*). 269^b.
Kātyāyanī dea 19^a. 42^b. 46. 68. 110^b.
Kātyāyanīkalpa 94^a.
Kātyāyanīmāhātmya, *Skandapurāṇae* pars 68^a.
Kātyāyanīya 167^a.
Kātyāyaneśvara linga 71^a.
Kādambarī narratio, auctore *Vāṇa* 156^b. 170^a. 213^b. 244^a.
Kādikramastuti liber, *Ṣankarāchāryae* tributus 108^a.
Kādimata, liber tantricus 103^b. 108^a. 341^a.
Kānada, *Dhīmaranae filius* 122^a.
kānta 321^a.
kāntakalikā 133^a.
Kāntamiśra 247^a.
kāntānūvṛtta 216^a.
kānti 207^a. 214^a.
Kāntipurī urbs 16^b.
Kāntirāja rex 60^a.
kāntivrata 58^a.
Kāntī urbs 69^a.
Kānyakubja 39^a.
Kāpālī 247^a.
Kāpālīka 256^a.
 — secta 250^a (bis). 253^b. 258^a.
Kāpālikatantra 109^a.
Kāpālikamata 109^a (bis).
Kāpālikamatanibarhaṇa 250^a.
Kāpālikasiddhānta 109^a.
Kāpālikastrīgamanaprāyaścitta 282^a.
Kāpālikāchāra 109^a.
Kāpālikānnaprāyaścitta 281^b.
Kāpālikaikadeśimatānibarhaṇa 250^a.
kāpālin 22^a.
Kāpālin 256^b.
Kāpitthaka locus 328^b.
Kāpila adj. 259^b.
 — gotra 19^a.
 — śāstra 247^a.
 —, *Kapilae assecla* 259^a.
Kāpilatīrtha 71^a. 77^b.
Kāpilāḥ 242^b.
Kāpilī vānī 247^a.
Kāpileśvaratīrtha 67^a.
Kāpilopapurāṇa 8^a. 65^b. 80^a.
Kāpīyakānika muni 55^b.
Kāpya muni 310^a.
kāma 216^a.
Kāma 21^b. 39^a. 46^a.
Kāmakandalā, *Mādhavānālāe amata* 157^b.
Kāmakalāvīja 103^a.
Kāmakunḍa linga 71^a.
Kāmachakra 88^b (bis).
Kāmachāriṇī dea 39^a.
kāmachālana 85^a.
Kāmatantra 113^b.
kāmato matsyamānsabhakṣhaṇaprāyaścittam 281^b.
Kāmadahana 45^a.
kāmadāna 34^b.
Kāmadugha loka 40^a.
Kāmadeva poeta 150^b.
 —, *Jayantīpuris rex* 121^a.
 —, (*Mīmāṃsakadīkṣhita*), auctor *Prāyaścittapaddhati libri* 293^a.
kāmadhenu 26^a.
Kāmadhenu dea 19^a.
Kāmadhenu, liber juridicus 273^b. 277^b. 291^b.
 —, auctore *Ṣambhu* 286^a.
 —, liber grammaticus, auctore *Vopadeva* 161^b. Cf. *Kāvya-kāmadhenu*.
Kāmadhenugāṇita liber, cum *Anantae* commentario 335^b.
Kāmadhenutantra 103^b.
Kāmandaka liber 113^b.
Kāmaratinyāsa 93^b.
Kāmarāja 37^b. 38^a.
 — poeta, distichon *Śārṅga-dharapaddhatis* 99, 13 scripsit.

Kāmarū locus 339.
Kāmarūdesa 352^b.
Kāmarūpa regio 148^b. 217^b. 258^b.
 338^b.
Kāmarūpanibandha 278^a.
Kāmarūpapati, auctor commentarii ad
Śāradātīlaka librum 106^b.
Kāmarūpiyanibandha 291^b.
kāmalā 312^b. 316^a.
kāmalādhikāra 357^a.
Kāmavati urbs 157^b.
kāmavasati 85^b.
kāmaśāstra 85^b. 207^a. 251^b. 256^a.
Kāmaśāstra 113^b.
 —, *auctore Vātsyāyana* 109^a
 (bis).
Kāmasamūha liber, auctore Ananta
 218^a.
kāmasūtra 215^b. 216.
Kāmasūtra, artis amandi praecepta,
auctore Vātsyāyana 215^a. 113^b.
kāmasūtrāṅgavidyāḥ 217^a.
Kāmasena, Kāmavati urbis rex 157^b.
Kāmasenā, Nidhipatis uxor 153^a.
Kāmahāni muni 55^b.
kāmākāmakṛitavikalpa 281^b.
Kāmākshā (?) dea 148^b.
Kāmākshī dea 39^a. 221^a. 251^b.
Kāmākhyatantra 101^b.
Kāmākhyāna 13^b.
kāmātura 89^b.
Kāmāvatāra liber 143^a.
kāmāśrayayogādhyāya 331^a.
Kāmika 101^b.
Kāmika liber 341^a.
Kāmikatantra 109^a (bis).
Kāmikātāntra 108^b.
Kāmuka 101^b.
Kāmukā dea 39^a.
Kāmerī 148^b.
Kāmeṣvara linga 71^b.
Kāmeṣvaratīrtha 66^a.
Kāmeṣvarī 94^a. 109^a.
Kāmeṣvarī Bhairavī 93^b.
Kāmboja regio 338^b.
kāmya 266^b.
 — *dāna* 267^a.
 — *snāna* 267^b.
Kāmyaka vana 46^b.
kāmyakarmavidhāna 92^a.
kāmyatarpaṇa 85^a.
kāmyadāna 87^a.

kāmyapratāḥsnāna 85^a.
kāmyavrata 58^a.
kāmyahomārthaṃ kuṇḍanirṇayaḥ
 94^a.
kāya 303^b.
kāyarūpasamya 230^a.
kāyavyūhajnāna 230^b.
kāyasampad 231^b.
kāyasampaddharma 231^b.
kāyasthaprakaraṇa 86^a.
kāyasthalakṣhaṇa 86^a.
kāyasthotpatti 277^b.
kāyākāsayoh sambandhasamyaṃ
 231^a.
Kāyārohaṇa locus 53^b.
Kāyāvarohaṇa locus 39^b.
kāyottaraśabdavācya 259^b.
Kāra locus 338^b.
karakaparichheda 246^a.
karakapāda 169^b. 173^b. 175^a.
karakaprakaraṇa 169^a.
karakaprakriyā 164^a. 171^b.
Kārakavāda, tractatus logicus, au-
ctore Rudra 246^a.
kāraṇa 305^b. 312^a.
Kāraṇāvayūha, liber Buddhicus 403^a.
kāravaḥ 242^b.
kāraskara 105^b. 106^a.
kārikā 160^a. 172^a.
Kārikā, versus memoriales gramma-
tici, auctore Bhartṛihari (Hari)
 161^b.
Kārṇāṭabhāṣhā 323^b.
Kārtavīrya 26^a.
Kārtavīryamantranirūpaṇa 100^a.
Kārtavīryārjuna 26^a. 40^a.
Kārttika mensis 46^b. 59^b. 61^a. 71^a.
 87^b. 284^b.
 —, *i. e. Kārttikeya* 26^a.
Kārttika, auctor medicus 311^a. 314^b.
Kārttikakṛishṇachaturthī 284^b.
Kārttikatīrtha 39^b.
Kārttikadvādaśivrata 58^a.
Kārttikamahīman, de Kārttikae men-
sis diebus festis tractatus 356^b.
Kārttikamāsamāhātmya 302^a.
Kārttikamāhātmya 14^b.
Kārttikumāhātmya, Padmapurāṇae
pars 15^b.
Kārttikaṣuklachaturthī 284^b.
Kārttikaṣukladvitīyā 284^a.
Kārttikaṣuklapratipad 284^a.

Kārttikī 34^b.
 — *śakti* 25^b.
Kārttikeya deus 26^a. 42^b. 46^b. 58^a.
Kārttikeyavrata 31^b.
kārpāsāchaladānavidhi 35^b.
Kārshṇājñi philosophus 220^b.
 —, *Dharmaśāstrae auctor*
 266^b. 270^a. 278^a.
kārshṇī 97^b.
kāla 97^a. 240^b. 250^b. 285^b.
Kāla 101^b.
Kāla, Vasus filius 80^b.
kālakāraṇikāḥ 216^b.
kālakūṭa 42^b.
Kālakaumudī liber 278^a. 292^a.
kālakriyā 325^b.
kālaghaṇṭayoga 86^a.
kālacharita 122^b.
Kālaṇmarapa 13^b.
Kālaṇāna, liber medicus 404^b.
 —, *de aegrorum indicis*
tractatus, auctore Malladeva 315^b.
 —, *liber medicus, auctore*
Sambhūdnātha 317^a.
kālaṇānanirūpaṇa 315^a.
kālaṇānādivāraṇa 89^b.
Kālaṇjara mons 39^b. 53^b.
Kālaṇjaratīrthasānānavidhi 8^a.
Kālaṇjarapārvata 149^b.
Kālaṇ vicus 255^a. 258^a.
Kālatattvārṇava liber 261^b.
Kālataranga, pars prima Smṛityar-
thasāgara operis, auctore Nṛsiṅha
 285^b. 286^a.
kālatraya 89^b.
kālanarasyāṅgavibhāgaḥ 336^b. 337^a.
kālanirūpaṇa 27^a.
Kālanirṇaya, temporum definitio, li-
ber nonnumquam Kālamādhavīya
appellatus, auctore Mādhavā-
chārya 272^a. 278^a. 38^b.
Kālanirṇayadīpikā liber, auctore Rā-
machandra 38^b. 286^a.
kālapurushadānavidhi 35^b.
Kālapriya 31^b.
Kālabhairava 25^b. 69^b.
Kālabhairavasya pūjā 285^a.
Kālamādhavīya liber, i. e. Kālanir-
ṇaya 272^a. 287^b. 292^a.
kālamīmāṃsāprakaraṇa 336^b.
kālayukta 332^a.
Kālarātrichaṇḍikākathana 100^a.

Kálarátrí, i. e. Durgá 110^b.
 kálarúpin 45^b.
 kálavanchana 123^a.
 Kálavadana śāstra 46^a. 276^b. Cf.
 Kálāsya.
 kálavarga 339^b.
 Kálavākya 345^b.
 kálavidyá 88^a.
 Kálavidhāna liber 278^a.
 Kálaviveka liber 278^a. 286^a.
 —, auctore Jímútavāhana
 292^a.
 kálašuddhi 272^b.
 Kálasamhitá, liber astronomicus
 329^a.
 kálasamkhyākathana 8^a.
 kálasamkhyāna 122^b.
 Kálahastīśailatīrtha 84^a.
 Kálahastīśvaratīrtha 257^b.
 kálákálavichāraaka chakra 88^a.
 kálāgni 97^b.
 Kálāgnibhairavatantra 108^b. 109^a.
 Kálāgnirudratīrtha 67^a.
 Kálāgnirūdrupanishad 394^b. 252^a.
 Kálādarśa liber 278^a. 286^a. 292^a.
 kálādhikārasyaśāvadhih 164^a.
 Kálāpa, cf. Kātantra.
 kálāpeksha 267^a.
 Kálābhyaḡamana 345^b.
 Kálāsya, i. q. Kálavadana 276^b.
 Kálīka muni 55^b.
 Kálīkā 19^a. 93^a. 101^a.
 Kálīkākrama liber 238^b.
 Kálīkāguravaḡ 101^a.
 Kálīkāgrantha, liber medicus 404^b.
 Kálīkāpurāṇa 78^a. 84^a. 95^a. 103^b.
 270^a. 278^a.
 Kálīkeyakula 19^b.
 Kálīkopapurāṇa 8^a. 65^b. 80^a.
 Kálīnga regio 102^a.
 Kálīdāsa poeta 110^b. 123^b. 124^b.
 129^b. 142^a. 150^b. 163^a. 185^b. 208^b.
 212^a. Kálīdāsa vocabulo tres sig-
 nificantur 211^b.
 —, auctor Abhijñānaśākuntala
 comoediae 134^b.
 —, auctor Ritusamhāra car-
 minis esse traditur 125^b.
 —, auctor Kumārasambhava
 carminis 115^a.
 —, auctor Nalodaya carminis
 esse perhibetur 126^b.

Kálīdāsa, auctor Málārikāgnimitra
 comoediae 135^b.
 —, auctor Meghadūta carmi-
 nis 125^b.
 —, auctor Raghuvansa carmi-
 nis 111^a.
 —, auctor Vikramorvasi co-
 moediae 135^b.
 —, auctor Śrutabodha libelli
 esse fertur 199^a. 352^b.
 Kálīndī fluvius 10^a. 152^b.
 Kálīpparājya 340^a.
 Kálīya nága 31^a. 300^b.
 Kálī 23^b. 39^b.
 Kálīkulasarvasva lber 101^b. 103^b.
 Kálītantra 95^a. 101^b. 103^b.
 Kálīpurāṇa 101^b.
 Kálīmanavaḡ 99^b.
 Kálīmāhātmya, i. q. Chaṇḍikāmāhā-
 tmya 43^b.
 Kálīyadamana 26^b.
 Kálīyantra 94^b.
 Kálīrahasya liber 95^a.
 Kálīvidyā Svachhandasaṃgraha
 103^b.
 Kálīśa 250^a.
 Kálīśiva, auctor Kalpakedāra libri
 373^b.
 Kálīsamastamantra 99^b.
 Kálīsáratantra 101^b.
 Kálīhridaya liber 95^a.
 Kálēśvara linga 70^b.
 Kálottara liber 278^a. 292^a. 341^a.
 Kálottaratantra 247^a.
 kálotpatti 336^b.
 kálodaya 86^a.
 Kálýa dhāraṇayantram 96^b.
 Káverī fluvius 10^a. 42^a. 67^a. 84^a.
 kávyā 206^b. 212^a.
 Kávyakalpalatá liber 110^b.
 Kávyakalpalatávṛtti, commentarius
 ad Kávyakalpalatá librum, auctore
 Amarachandra 210^b.
 Kávyakalpalatávṛttiparimala, com-
 mentarius ad librum praecedentem
 210^b.
 Kávyakāmadhenu, commentarius ad
 Kavikalpadruma librum, auctore
 Vopadeva 175^b. 110^b.
 kávyakriyá 217^a.
 kávyaguṇāḡ 87^a.
 Kávyachandriká, artis rhetoricae

compendium, auctore Kavichandra
 211^b.
 Kávyachandriká, auctore Nyáyavá-
 gīśa quodam 212^a.
 kávyadoshāḡ 16^b.
 Kávyaprakāśa, liber rhetoricus, au-
 ctore Mammaṡa 212^a. 110^b. 113^b.
 164^a. 177^b. 206^b. 246^a. 247^a.
 Kávyaprakāśaṡiká, auctore Chaṇḍi-
 dāsa 214^b.
 —, auctore Ratneśvara 209^a.
 Kávyaprakāśīyākārikāvali, regulae
 metricae e Kávyaprakāśa desumtae
 212^a.
 Kávyapradīpa, commentarius ad Ká-
 vyaprakāśa librum, auctore Go-
 vinda 212^b.
 Kávyapradīpaṡiká, commentarius ad
 librum praecedentem 212^b.
 kávyaprasaṇsá 122^b.
 kávyabhedāḡ 211^b.
 Kávyamīmāṇsákāra 135^a.
 kávyalakshaṇa 86^b. 211^b.
 kávyavyākhyāna 345^b.
 kávyasraṇaṇa 345^b.
 kávyasamaya 207^b.
 kávyasamasyápurāṇa 217^a.
 Kávyá dharmāḡ 266^b.
 kávyāṅga 207^a.
 Kávyádarśa, artis poeticae doctrina,
 auctore Daṇḍin 203^a. seqq. 207^b.
 209^a.
 Kávyádarśamārjana, commentarius
 ad librum praecedentem, auctore
 Harinātha 206^b.
 kávyālamkāra 87^a.
 Kávyālamkāravṛtti, artis poeticae
 doctrina, auctore Vāmana 206^b.
 Kávyālamkārasūtra, libri praecedentis
 aphorismi 206^b.
 Kāṡakṛtsna grammaticus 175^b.
 — philosophus 220^b.
 Kāṡiká, Kāṡi urbs 311^a.
 Kāṡikātilaka carmen, auctore Níla-
 kaṇṡha 127^b.
 Kāṡiká vṛtti, brevius Kāṡiká appel-
 latus, commentarius ad Pāṇinisú-
 tra, auctore Vāmana 350^a. 113^a.
 126^a. 161^b. 176^a.
 Kāṡikhaṇḍa, Skandapurāṇae pars
 84^b. 101^b. Cf. Kāṡikhaṇḍa.
 Kāṡinātha scriba, anno 1821 vivit 128^a.

- Kāśirāja, Vārāṇsīae rex 74^b. 78^b.
 — Divodāsa medicus 310^b.
 311^a.
 — , cf. Jayatsena 217^b.
 Kāśirājamoksha 66^a.
 Kāśirāma (vāchaspatibhaṭṭāchārya),
 Rādhavallabhae filius, Rāmakrish-
 nae nepos, auctor commentarii ad
 Tīthātattva librum 287^b.
 — , auctor commentarii ad
 Malamāsātattvam 289^b.
 — , auctor commentarii ad
 Srāddhatattvam 291^a.
 Kāśī urbs 10^a. 28^a. 64^a. 69. 70. 71.
 72^a. 149^b. 251^a. 255^b.
 Kāśikhāṇḍa, Skandapurāṇae pars
 68^b. seqq. 164^a. 278^a. 285^a.
 — , carmen Bengalicum, au-
 ctore Jayanārāyaṇa 386^a.
 Kāśīdeśa 352^b.
 Kāśinātha scriba, anno 1736 vixit
 119^a.
 — , Vāṇae Kādambārīm in
 compendium redegit 156^b.
 — , Rāghavendreae pater, Rā-
 mabhadrae avus 260^b. 261^a.
 Kāśināthadevaśarman scriba, anno
 1827 vixit 174^a (ter).
 Kāśināthabhāṭṭa (Bāpayopanūmaka),
 Vajjanāthabhāṭṭae scribae pater
 382^b.
 Kāśīpurī, i. e. Kāśī 70^b.
 Kāśīprakāśa liber, auctore Nanda-
 paṇḍita 295^b.
 Kāśīmāhātmya, Brahmavaivartapu-
 rāṇae pars 27^b.
 Kāśirāja medicus 22^a.
 Kāśirāma scriba, anno 1727 vixit 392^a.
 Kāśīramādāsa, Mahābhārata epos
 Bengalice vertit 389^b.
 Kāśilingāvalī 72^a.
 Kāśīśvara, auctor commentarii ad
 Mugdhabodha grammaticam 175^a.
 Kāśmīra regio 259^a. 338^b. 340^a.
 Kāśmīradeśa 149^a.
 Kāśmīramāṇḍala 39^b. 324^a. 348^b.
 Kāśyapa ṛishi 41^b. 52^b. 53^a. 56^a.
 101^b (bis). 310^a. pl. 268^b.
 — patron. (Akṛitavraṇa) 55^b.
 Kāśyapa philosophus 228^a.
 — , Dharmasāstrae auctor 270^a.
 278^a.
 Kāśyapagotra 261^a.
 Kāśyapikā saṃhitā 56^a.
 Kāśṭhā urbs 274^b.
 Kāśṭhānvaya 274^b.
 kāśṭhīlā 154^a.
 kāsa 305^b. 312^b. 316^a.
 kāsachikitsita 306^b.
 Kāhala 113^b.
 Kāhalin ṛishi 101^b.
 Kāhūjī, Mahādevae pater 336^a.
 Kinkīnistava 94^a.
 kimnaramukha 340^a.
 kimpurushīya 345^b.
 Kiraṇatantra (v. l. Karaṇatantra)
 247^a.
 Kiraṇā fluvius 71^a.
 Kiraṇāvalī liber, auctore Udayana
 163^a. 244^a (bis).
 — , commentarius ad Sūrya-
 siddhānta librum, auctore Dādā-
 bhāi 326^b.
 Kirāta regio 339^a. 340^a.
 Kirātārjunīya carmen, auctore Bhā-
 ravi 117^b. 127^b. 209^a.
 Kirimāṇa locus 339^b.
 kilāsa 316^b.
 Kishkindhaparvata locus 39^b.
 Kishkindhyākāṇḍa, quartus Adhyāt-
 mārāmāyaṇae liber 29^b.
 — , quartus Rāmāya-
 nae liber 5^b. 343^a.
 Kichaka 216^b.
 Kichakavadha carmen 163^a.
 kiṭālūtādivishapratiśedha 309^a.
 kiṭaśabdajnāna 93^a.
 Kīra locus 339^b.
 Kīramāṇa locus 340^a.
 kīrtanaprakaraṇa 85^b.
 kīrtanaphala 85^a.
 Kīrti 97^a.
 Kīrtidhara, de arte musica scripsit
 199^b.
 Kīrtipraśansākathana 78^b.
 Kīrtimatī dea 39^a.
 Kīrtimālinī, Chandrāngadae filia 74^b.
 Kīrtivarapradāna 78^b.
 Kīrtivāsāsuvavadha 75^b.
 Kīrtisinhadeva, Bhānujīdikṣitae pa-
 tronus 183^a.
 kīlaka 4^a. 93^b. 110^b. 332^a.
 kukavinindā 122^b.
 Kukkuṭamāṇḍapa sacellum 72^a.
 kukkuṭaśabdajnāna 92^b. 93^a.
 kukkuṭāsana 94^a. 234^a.
 Kukkuṭeṣvara mantra 98^a.
 — linga 70^b.
 Kukkuṭeṣvaratantra 95^a.
 kukkura 86^b.
 Kukkura 101^a.
 Kunkuna locus 338^b.
 kunkuma 98^a.
 kuchadvaya 97^a.
 Kuchumāra, Aupanishadādhikaraṇa
 auctor 215^b.
 Kuchumārā yogāh 217^a.
 Kunjara locus 339^a.
 Kuṭanga locus 339^b.
 kutila 97^a.
 Kuṭilā, i. e. Kuṇḍalinī 235^a.
 Kuṭilāngī, i. e. Kuṇḍalinī 235^a.
 kuṭīchāra 269^a.
 kuṭīprāveśika 309^a.
 kuṭīraka 269^a.
 kuṭṭakādhikāra 326^a.
 kuṭṭana 105^b.
 kuḍava 307^a.
 kuṇapajala 325^a.
 Kuṇaravāḍava 160^a.
 Kuṇi muni 52^b.
 Kuṇi, Dharmasāstrae auctor 266^b.
 Kuṇitāhi, Dharmasāstrae auctor
 266^b.
 Kuṇibāhu muni 52^b.
 Kuṇṭhaka, Luṇṭakae discipulus 155^a.
 kuṇḍa 24^b. 60^b. 95^b. 97^b. 102^a. 103^b.
 105^a (bis). 105^b.
 Kuṇḍakaumudī, idem quod Kuṇḍa-
 māṇḍapakaumudī 341^a.
 kuṇḍagolau 60^b. 277^b.
 Kuṇḍadhārākhyāna 5^b.
 kuṇḍanirṇaya 94^a.
 Kuṇḍamāṇḍapakaumudī, brevius Kuṇ-
 ḍakaumudī dicta, auctore Viśva-
 nātha 341^a.
 Kuṇḍamāṇḍapasiddhi, libellus gro-
 maticus, auctore Viṭṭhaladīkṣhita
 341^a.
 Kuṇḍaratnākara liber, auctore Viśva-
 nātha 341^a.
 Kuṇḍalakṣhyavivṛiti liber, auctore
 Rāma 341^b.
 Kuṇḍalavikuṇḍalakarmagatikathana
 15^a.
 Kuṇḍalikāmatatantra 109^a (bis).

Kuṇḍalinī 89^a (pluries). 235^a (bis). 236^b.
 kuṇḍaliyā 122^a.
 Kuṇḍalī 88^b. 89^a. 235^a.
 Kuṇḍalikavacha 89^a.
 Kuṇḍalichetana 89^a.
 Kuṇḍalibodha 235^a.
 Kuṇḍaliyoga 89^a.
 Kuṇḍalirūpa 104^b.
 Kuṇḍavāsini 10^a.
 Kuṇḍavihāradeśa 352^b.
 kuṇḍānām viśeshaphalāni 94^a.
 Kuṇḍāraka locus 148^b.
 Kuṇḍinanagara urbs 150^b.
 Kuṇḍeśvaratīrtha 66^a.
 Kuṇḍodareśvara linga 70^b.
 Kuṇḍoddyotadarśana liber, auctore
 Śaṅkarabhaṭṭa 341^b.
 kutūhala 339^b.
 Kutsa 18^b. pl. 19^a.
 kutsitapanantibhojanaprāyaścitta
 282^a.
 Kuthuma pl. 55^b.
 Kuthumaśākhā 270^a.
 Kuthumi muni 53^a. 55^b.
 Kudumbarisaṃgama 67^a.
 Kunetraka muni 52^b.
 Kuntaka locus 339^a.
 Kuntala Śātakarṇi Śātavāhana 217^b.
 Kundakundāchārya, auctor Panchā-
 stikāyasaṃgrahasūtra libri 383^a.
 180^b.
 kupāṇḍitanindā 122^b.
 Kubjāmraka locus 39^b. 59^b.
 Kubjālīdha, sectae princeps 251^a.
 Kubjikātantra 95^a. 101^b. 103^b. 108^a.
 Kumāra, i. e. Skanda 8^a. 101^a. 253^b.
 Kumāra, Dharmasāstrae auctor 356^a.
 —, grammaticus 110^b.
 —, idem qui Viṣṇumitra 405^b.
 Kumārajanman 116^b.
 Kumāradatta, Nidhipatis filius 153^a.
 Kumāradāsa poeta 123^b.
 Kumāradhārā fluvius 248^b.
 kumārāposhaṇokti 315^a.
 Kumārabhaṭṭa poeta 123^b.
 Kumārasambhava epos, auctore Kāli-
 dāsa 115^a. seqq. 110^b.
 Kumārasvāmin, auctor commentarii
 ad Mīmāṃsābhāṣya librum 219^b.
 Kumārābhisheka 116^b.
 Kumārāvīrbhūtisthala 248^b.

kumārāhvāna 345^b.
 Kumārikākhaṇḍa, Skandapurāṇae li-
 ber 84^b.
 Kumārila, i. e. Kumārilaśvāmin 219^a.
 254^b.
 Kumārilaḥhaṭṭa 255^b.
 Kumārilaśvāmin, auctor Mīmāṃsā-
 tantravārttika operis 219^a. 220^a.
 Kumārī dea 39^b. 101^b.
 Kumārīkalpa 95^a.
 Kumārīkavacha 88^b.
 Kumārītantra 103^b.
 Kumārīpūjā 88^b. 95^a. 284^a.
 Kumārīlālitasādhana 88^a.
 Kumārīśa 101^b.
 Kumāreśvaratīrtha 66^a.
 Kumāryā japahomakam 88^b.
 Kumuda poeta 123^b.
 Kumudā dea 35^a.
 Kumudādi muni 55^b.
 Kumudini, Raghudevae mater 133^a.
 Kumudvatī, Vimarśaṇae uxor 74^a.
 kumbha 97^b. 307^b.
 Kumbha muni 53^b.
 kumbhaka 108^a. 234^b. 237^a.
 Kumbhakarṇa muni 53^b.
 — rākṣhaśa 64^a.
 Kumbhakarṇa locus 148^b.
 Kumbhakarṇavadha 13^a. 143^a.
 kumbhakāmalā 312^b.
 kumbhakāra 21^b.
 Kumbhaghṛṇatīrtha 84^a.
 Kumbhasambhava, i. e. Agastya 22^b.
 Kumbhīpāka tartarus 16^b.
 Kumbheśvaratīrtha 66^a.
 Kurāṅga regio 338^b.
 Kurārīśvaratīrtha 67^b.
 Kurāja locus 339^a.
 Kurāṭa locus 339^b.
 Kuru, Saṃvaraṇae filius 46^b.
 Kurukṣetra regio 46^b. 82^a. 149^a. 340^a.
 Kurukṣetrasthālī locus 73^b.
 Kurudeśa regio 339^b. 352^b.
 Kurupāṇchāla populus 258^b.
 Kuruvārsha 41^a.
 Kurema locus 339^a.
 kurkuṭivrata 34^a.
 kula 92^a.
 Kula, cf. Śrīkula 239^a.
 kulaka 203^b. 309^a.
 kulakunku (?) 54^b.
 Kulakausiṇa 101^b.

kulaguru 264^a.
 Kulachandra, auctor Durgāvākya-
 prabodha libri 162^b.
 Kulachūdāmaṇi liber 94^b. 95^a. 101^b.
 103^b. 108^b.
 Kulachūdāmaṇitantra 109^a.
 kuladīpa 91^b.
 kuladīpotsava 77^a.
 kuladravya 91^b (bis).
 kuladharmā 91^a. 92^a.
 kulaniśṭha 92^a.
 Kulaprakāśa liber 95^a.
 kulamārga 91^a.
 Kulamārgatantra 109^b.
 Kularatnamālikā liber 238^b.
 kulavadhūvritta 103^a.
 kulavartman 95^a.
 Kulāsāratantra 95^a. 109^a.
 Kulasundarī dea 19^b.
 kulākula 88^a.
 kulākulachakra 95^b. 96^b.
 kulākulavichāra 93^a.
 kulākulānusamdhāna 92^a.
 kulāchāra 95^a. 109^a.
 Kulānanda 101^b.
 Kulāmṛita liber 95^a.
 kulāmbā 19^a.
 kulārṇava 89^b.
 Kulārṇavatāntra 90^b. 95^a. 101^b. 103^b.
 109^b.
 kulāvedhavidhi 88^a.
 kulāśṭhaka 91^b.
 kulāśṭhāmī 94^b.
 kulika 105^b.
 kulīra 97^b.
 Kuleśāna 101^b.
 Kuleśvara 101^b.
 Kuleśvarī 19^a.
 Kuleśvaritantra 109^b.
 kulotsāda 97^b.
 Kuloddeśatantra 109^a.
 Kullūkabhāṭṭa 274^a. 292^a.
 kullūkā 102.
 Kuvalayapura urbs 249^b.
 Kuvalayānanda, liber rhetoricus, au-
 ctore Apyādīkṣhita 213^a.¹
 Kuvalayāśvacharita liber, auctore
 Viṣṇanātha 214^b.

¹ Cf. Kuvalayānandasadalakārachan-
 drikā commentarius, a Vaidyanātha, Rāma-
 bhāṭṭae filio scriptus.

kuvindāka 21^b.
 Kuvera 42^a. 58^a. 59^b. 69^a. 128^a.
Kuvera, Arthapatis pater, Chitra-
bhānus avus, Vānae proavus 156^b.
Kuveratīrtha 66^a.
 Kuveramatanibarhaṇa 250^b.
 kuṣa 105^b.
 Kuṣa 73^a.
 — et Lava 4^b.
 Kuṣadvīpa 41^a. 338^b.
Kuṣadvīpatīrtha 39^b.
 Kuṣadhvaṇa, Vṛishadhvaṇae nepos
 24^a.
 Kuṣārīra muni 52^b.
Kuṣāla, auctor Panjikāpradīpa libri
 176^a.
 Kuṣalavotpatti 13^b.
Kuṣālasāgara scriba, Lāvanyaratnae
discipulus, intra annos 1688–1699
vixit 186^a. 197^b.
Kuṣasthālī, i. e. Dvārakā 73^a.
 Kuṣāvarta 18^b. 19^a.
Kuṣāvartatīrtha 64^a.
 Kuṣika 18^b. 53^b. 310^a.
 Kuṣikakalpa 52^a.
 Kuṣikamdhara muni 53^a.
 Kuṣīti muni 55^b.
 Kuṣilāvabhishēka 345^b.
 kuṣena pādapramārjanasya prāya-
 ṣchittam 282^b.
 Kuṣodakā dea 39^b.
 kuṣṭha 281^a. 314^a. 316^b.
 kuṣṭhachikitsita 307^a.
 kuṣṭhaṣvitrakriminidāna 306^a.
 Kushmāṇḍa, Maṇḍapae pater 28^a.
Kusumapura urbs 325^b. 152^b.
 kusumaphalalakṣhaṇa 328^b.
Kusumānjali liber, auctore Udayana
 243^a. 244^a. Cf. *Nyāyakusumān-*
jali.
Kusumānjalimakaraṇḍa, commenta-
rius ad librum praecedentem, au-
ctore Ruchidatta 243^a.
Kusumāvālī, liber medicus 311^b.
Kusumeṣvaratīrtha 67^a.
Kusrantihīna locus 339^a.
 kuhū nādī 236^b (bis).
 kūṭa 123^a.
 Kūṭaśālmali tartarus 16^b.
 kūṭasthādīpa 222^b.
 kūdara 22^a.
 Kūpakandaravadha 78^b.

kúpádikhanana 86^b.
 kúpányoktayaḥ 122^b.
 kūrcha 97.
 kūrchadhāraṇa 33^a.
 kūrcháḥ 311^a.
 kūrma 225^b. 236^b.
 Kūrma deus 148^b.
 kūrma hasta 202^a.
 kūrmakalpasamudbhava 65^b.
 kūrmachakra 88^a. 93^a. 95^b.
 kūrmaadvāṣivrata 58^a.
 kūrmanādī 230^b.
 Kūrmanātha 101^b.
Kūrmapurāṇa 7^b. 8^b. 80^a. 84^a. 101^b.
 103^b. 270^a. 278^a.
 Kūrmapriṣṭha 18^b.
 kūrmaprādurbhāva 83^a.
 kūrmaṣatāra 129^a.
 kūrmasana 234^a.
 Kūli sacerdos 153^b.
 Kūshmāṇḍā, i. e. Durgā 110^b.
 kṛikara 236^b.
 kṛikala 225^b.
Kṛikalāṣatīrtha 73^a.
 kṛikalāṣaṣabda 92^b.
Kṛikalāṣadīpikā, liber mysticus 92^b.
 kṛichhrachāṇḍrāyaṇādīnām nirūpa-
 nam 280^a.
 kṛichhrāṇī 87^b.
 kṛichhratikṛichhravrata 283^a.
 kṛit 169^b.
 kṛitaghna 25^a.
 Kṛitamajaya 53^a.
 Kṛitavilāsa 251^a.
Kṛitaṣauchaṭīrtha 39^b.
 Kṛitāntakālāsūravadhā 78^b.
 kṛitānavarga 311^b.
 kṛitānnādī 87^a.
 Kṛiti, Hiranyanābhae discipulus 55^b
 (bis).
 Kṛittikā 26^a.
 Kṛittikādyutpannajvarabhukti 86^b.
 Kṛittikāvratā 34^b.
 Kṛittivāṣeṣvara linga 71^b.
 kṛitprakriyā 163^b. 164^b. 165^b.
Kṛityakalpataru liber, auctore La-
kṣmīdharaḥṭṭa 278^a.
Kṛityakalpatarukāra 277^a.
Kṛityakalpadruma liber 273^a.
Kṛityakalpalatā liber, auctore Vā-
chaspatimiśra 292^a.
Kṛityakaumudī liber 292^a.

Kṛityachintāmaṇi liber 278^a. 292^a.
 —, auctore Śivarāma
 365^a.
Kṛityatattva, Smṛititattva operis pars
 (xxi) 286^b. 289^b.
Kṛityatattvārṇava liber 278^a. 292^a.
 kṛityadvaitanirṇaya 273^b.
 kṛityaprakriyā 163^b. 164^b. 165^b.
 172^a. 350^b.
Kṛityapradīpa liber 292^a.
Kṛityamahārṇava liber 292^a.
Kṛityaratna liber 278^a.
Kṛityaratnākura liber, auctore Chaṇ-
deśvara 292^a.
 kṛityā 98.
 kṛityāvidhī 97^a.
 kṛityāstra 98^b. 106^a.
 kṛitrimaputrakalilā 217^b.
 kṛitrimaputrikānirmāṇa 217^a.
 kṛitrimavivāhalilā 217^b.
 Kṛitrimendropākhyāna 354^a.
 kṛidanta 165^b (bis).
 kṛidantapāda 173^b.
 kṛidantaprakriyā 163^b. 171^b. 350^b.
 kṛidarthavichāra 178^a (bis).
 kṛipāṇanindā 122^b.
Kṛipāṇi, cf. Naradeva 217^b.
Kṛipāmiśra, Devamiśrae filius 122^a.
Kṛimāvantu locus 338^b.
 kṛimi 306^a. 312^b.
 Kṛimichāṇḍeśvara linga 42^a.
 krimiroga 316^a.
 krimirogādhikāra 357^a.
 krimisūtra 216^a.
 Kṛiṣānu gandharva 150^a.
 Kṛiṣṇa 21^b. 31^b. 39^a. 41^a. 45^a. 45^b.
 (Dharmae filius). 53^b. 61^b. 64^b.
 68^b. 73^a. 83^b. 101^b.
Kṛiṣṇa poeta 123^b.
 —, auctor commentarii ad *Ma-*
hābhāratam 2^a.
 — (tarkālakṛārabhaṭṭāchārya),
 auctor commentarii ad *Dāyabhāga*
librum 295^b.
 —, Keṣavārkae filius, Jayā-
 dityae nepos 349^b.
 —, Tānabhaṭṭae pater, Rānga-
 nāthae avus 136^b.
 —, Dāmodarae filius, Śārnga-
 dharae frater 122^b.
 —, Dāmodarae pater, Malhaṇae
 avus 187^b.

Kṛishṇa, Prabhūjīkæ pater, Vidyā-dharae avus 395^b.
 —, *Madanae pater* 127^b.
 —, *Rāmachandrae grammaticī pater* 350^b.
 —, *Vāruṇendrae filius, Laksh-
 manae pater* 104^a.
 —, *Hirabhaṭṭæ pater, auctor
 Charakabhāṣya commentarii* 318^a.
 —, *Hirabhaṭṭæ pater, auctor
 Sāhityasudhāsamudra libri* 318^a.
*Kṛishṇakarmāmṛita carmen, auctore
 Vilvamangala* 128.
Kṛishṇakavacha 26^a.
*Kṛishṇakṛīḍita carmen, Kṛishṇa deum
 celebrans, auctore Keṣavārka* 349^a.
*Kṛishṇakhaṇḍa, quartus Brahmavai-
 vartapurāṇæ liber* 26^b.
*Kṛishṇachanda scriba, Rāmachandrae
 filius, anno 1730 vixit* 396^b.
*Kṛishṇachandradevaśarman logicus,
 anno 1736 vixit* 241^b.
Kṛishṇacharita 14^a.
Kṛishṇachaitanya 371^a.
Kṛishṇachaitanyapurī doctor 227^b.
*Kṛishṇajanmakhaṇḍa, Brahmavai-
 vartapurāṇæ pars* 84^a.
Kṛishṇajīvanī 24^a.
Kṛishṇajyotirvid 338^a.
Kṛishṇatapāścharaṇa 8^a.
Kṛishṇatīrtha locus 73^b.
 —, *Rāmatīrthæ magister* 38^a.
Kṛishṇadatta, auctor musicus 201^a.
*Kṛishṇadarṣana, Śaṅkarāchāryæ
 discipulus* 248^a.
Kṛishṇadāsa Bhakta 248^a.
*Kṛishṇadāsa, auctor Chamatkāra-
 chandrikā carminis* 387^a.
 —, *auctor Chaitanyachari-
 tāmrīta libri* 371^a.
 —, *auctor Prematattvani-
 rūpaṇa carminis* 387^a.
 —, *Harshæ filius, auctor
 Vimalanāthapurāṇa libri* 372^b.
*Kṛishṇadeva, Nārāyaṇæ filius, au-
 ctor Prayogasāra libri* 287^a.
 —, *scriba, Paṇḍyāpuru-
 shottamadevæ filius, anno 1731
 vixit* 141^a.
Kṛishṇadvādaṣaṇāmagrahaṇa 14^b.
kṛishṇadvādaṣivrata 58^a.

Kṛishṇadvaipāyana 47^a. 53^b. 80^a.
Kṛishṇanāmamāhātmya 14^b.
*Kṛishṇapaṇḍita, auctor Prakriyā-
 kaumudīrīti commentarii* 185^b.
Kṛishṇapadachihnamāhātmya 14^b.
Kṛishṇapilla poeta 123^b.
Kṛishṇaputropalabdhi 45^a.
*Kṛishṇapurushottamasiddhāntopani-
 shad* 390^b.
Kṛishṇaprabhāvākathana 27^a.
Kṛishṇaprādurbhāva 83^a.
Kṛishṇabhakta sacerdos 74^b.
Kṛishṇabhaktamāhātmya 14^b.
Kṛishṇabhaktivaraṇākathana 14^b.
Kṛishṇabhaṭṭa grammaticus 185^b.
 —, *poeta* 123^b.
 —, *quidam, anno 1655
 vixit* 381^b.
*Kṛishṇabhaṭṭīya, Kṛishṇabhaṭṭæ ju-
 risconsulti opus* 274^a.
Kṛishṇamantrāḥ 93^b.
*Kṛishṇamitra, Rāmasevakæ filius,
 Devīdattæ nepos, auctor Manjū-
 shākunchikā commentarii* 178^a.
*Kṛishṇamiśra, auctor Prabodha-
 chandrodaya comoediæ* 140^b. 350^a.
 123^b.
 —, *Mihiraratis filius* 122^a.
 —, *Rathikaræ filius* 121^b.
 122^a.
Kṛishṇayogin 5^a.
*Kṛishṇalīlātaranginī carmen, auctore
 Nārāyaṇatīrtha* 237^b.
Kṛishṇalīlādīvarṇanagrantha 128^b.
Kṛishṇavinnā fluvius 128^b.
Kṛishṇaśarmavimukti 75^b.
Kṛishṇasaras lacus 76^b.
Kṛishṇasādhana 89^a.
kṛishṇasāramukha hasta 86^a. 202.
*Kṛishṇasinha, auctor Trepanakriya-
 kathā libri* 368^a.
 —, *Rāmasinhæ filius,
 Vishṇusinhæ pater, Jayasinhæ
 avus* 285^b.
Kṛishṇastotra 27^a. 94^a.
 —, *Balikṛita* 27^a.
Kṛishṇastotrapāṭhana 26^b.
Kṛishṇasya dhāraṇayantram 96^b.
 —, *pūjāyantram* 96^a.
Kṛishṇā fluvius 10^a. 16^b. 102^a.
Kṛishṇāgamaṇa 27^a.
kṛishṇājīna 42^a.

kṛishṇājīnadānavidhi 35^b.
Kṛishṇātrigotra 341^a.
Kṛishṇānanda quidam 139^a.
*Kṛishṇānanda, auctor Tantrasāra li-
 bri* 93^a.
Kṛishṇānnaprāṣana 26^b.
Kṛishṇāmṛitamahārṇava liber 286^a.
 (Incipit: अर्चितो संमतो ध्यातः कीर्तितः
 कथितः स्तुतः । यो ददात्यमृतं etc.)
kṛishṇāmbaradharāṅganā 51^b.
Kṛishṇarevāsamgama 65^b.
Kṛishṇāvatāra 129^a.
Kṛishṇāvatārākathana 14^a.
kṛishṇāvanī 339^b.
kṛishṇāśtāmīchaturdaṣyau 92^a.
kṛishṇāśtāmīnirṇaya 273^b.
kṛishṇāśtāmīvrata 34^b. 40^b.
*kṛishṇāśtāmīvratakathanamāhā-
 tmya* 14^b.
Kṛishṇāśtōttaraṣatanāmamāhātmya 14^b.
Kṛishṇopaniṣad 390^b (bis).
kṛishyādījīvanopāya 265^b.
Kekāṇa locus 338^b.
Kekāsura 346^a.
ketakī 63^b.
Ketalikīrti, auctor Meghamālā libelli 397^a.
ketuchāra 328^a.
Ketumat muni 52^a.
Ketumālin muni 53^a.
keturiṣṭaṣānti 86^b.
ketuvibhāga 339^b.
Ketuṣṛinga muni 52^a.
Kedāra linga 42^a. 64^a.
Kedāra locus 81^b. 259^b.
 —, *auctor Abdhī libri* 286^a.
Kedārakalpa 81^b.
Kedārakalpa, Skandapurāṇæ pars 84^b.
Kedārakhaṇḍa, Skandapurāṇæ pars 84^b.
Kedāratīrtha 39^b. 66^a (bis). 66^b. 67^a. 84^a.
*Kedārabhaṭṭa, Pabbekæ filius, auctor
 Vṛittaratnākara libri* 197^b. 110^b. 113^a. 197^a.
Kedāramalla, Madanapāla cognomen 275^b.
Kedāralinga 251^b.
Kedāraśambhutīrtha 149^a.
Kedāreṣa linga 81^b.

- Kedāreṣvaralinga 71^b.
 Kedāreṣvarasthali locus 77^b.
 Kenopanishad, nonnunquam Talavakāropanishad appellata 385^a. 394. 255^b.
 ———, cum Śankarae commentario 366^a. 380^a.
 ———, commentarius ad Śankarae interpretationem 384^b.
 Kerala regio 154^a. 217^b. 254^b. 258^a.
 Keralaka nāga 46^a.
 Keraladeśa 102^a.
 Keralasya vṛttāntakathanam 15^b.
 Keralotpatti liber 259^b.
 kevalakumbhaka 234^b.
 Kēvalaputrātīrtha 149^a.
 kevalaśūdra 276^a.
 kevalasamāsa 165^b.
 kevalānvayin 241^a.
 kevalānvayirahasya 241^b.
 Keśa locus 339^a.
 keśakītopahatānnabhakṣhaṇaprāyaścitta 281^b.
 Keśanavīna locus 339^a.
 Keśadeśa 352^b.
 keśabandha hasta 202^a.
 keśaranjana 122^b.
 Keśar(ē)amālā 182^b.
 Keśava 97^a.
 ——— mercator 153^b.
 Keśava, auctor Kalpadru lexicī 189^b. 113^a. 164^b.
 ——— (Sanmiśrakeśava), auctor Dvaitaparīṣiṣṭha libri 274^a.
 ———, Govindae et Ruchikarae pater 212^b.
 ———, Brāhmae pater, Maheśvarae avus 187^b.
 ———, Viśvadharae filius, Harināthae frater 206^b.
 ———, Vopudevae pater 37^b. 174^b. 319^a.
 ———, cf. Keśavārka.
 Keśavajātakapaddhatyudāharaṇa, commentarius ad Jātakapaddhati librum, auctore Viśvanātha 337^b.
 Keśavadāsa, anno 1602 Kavipriyā librum composuit 376^a. 401^b.
 ———, anno 1592 Rasikapriyā librum composuit 385^b. 398^b. 401^a.
 ———, anno 1602 Rāmachandrachandrikā carmen scripsit 398^b.
 Keśavadāsa, Nayanasukhae pater 404^b.
 Keśavadaivajna 338^a.
 Keśavamīśra astronomus 338^a.
 ———, auctor Tarkabhāṣhā libri 244^a.
 Keśavasvāmin auctor 278^a.
 Keśavāditya, Solis forma 70^b (bis).
 Keśavārka, Jayādityae filius, Rānigae nepos, Śrīyādityae pronepos, Kṛishṇae et Gaṇeśae pater, auctor Kṛishṇakṛīḍita carminis 349^a.
 ———, auctor Jātakapaddhati libri 337^b.
 ———, auctor Vivāhavṛindāvana libri 336^a.
 Keśavendra scriba 129^b. 132^b.
 Keśitīrtha 145^a.
 Kaikaya regio 339^b.
 Kaikasivākya 344^b.
 Kaikeya dialectus 181^a.
 Kaijava muni 54^b.
 Kaiṭabha 23^b. 80^a. 81^a.
 Kaitiputra 55^b.
 Kaiyaṭa, Jaiyaṭae filius, auctor Mahābhāṣhyapradīpa commentarii 158^a. 113^a. 161. 177^b. 247^a.
 Kairavin 101^b.
 Kairāṭasaras lacus 76^b.
 Kailāsa mons 26^a. 41^a. 77^b.
 Kailāsagamana 116^b.
 Kailāsupaṇḍita scriba, anno 1760 vixit 92^b.
 Kailāsayuddha 345^a.
 Kailāsavijaya 345^a.
 Kailāsābhigamana 79^a.
 kaivarta 22^a (bis).
 Kaivarta locus 339^b.
 kaivartī 91^b.
 kaivalya 231^b. 232^a (bis).
 Kaivalyatantra 101^b.
 Kaivalyadīpikā commentarius, auctore Hemādri 38^a.
 Kaivalyadīpikākāra 72^b.
 Kaivalyāśrama, Govindae discipulus, auctor commentarii ad Ānandalaharī carmen 108^a.
 Kaivalyendra, Rāyanendreae magister 366^a.
 Kaivalyopanishad 394^b. 252^a. 270^a.
 Kaiśikī vṛtti 208^a.
 Koīla locus 340^a.
 Koka liber 125^a.
 Kokaśāstrae fragmentum 404^b.
 kokasiddhi 93^a.
 Kokā locus 59^b. 60^a.
 Kokāmukha locus 59^b. 60^a.
 kokila 309^a.
 Kokila poeta 150^b.
 ——— auctor 278^a.
 kokilānyoktayah 122^b.
 Kokilāmāhātmya, Skandapurāṇae pars 84^b.
 kokilāvraṭa 34^a.
 Kokkvoka, auctor Ratirahasya libri 218^a.
 Konkaṇāḥ 278^a.
 kocha 21^b (v. l. koncha).
 koṭaka 21^b.
 koṭachakra 334^a.
 Koṭaparāja 217^b.
 Koṭavī dea 39^b.
 Koṭitīrtha locus 39^b. 65^b. 66^b. 67^a.
 Koṭipura urbs 153^b.
 Koṭilingatīrtha 149^a.
 Koṭilingeśvaratīrtha 77^b.
 Koṭivarsha urbs 53^b.
 Koṭisthā 19^a.
 koṭihoma 42^b. 83^a.
 koṭihomavidhi 35^a.
 Koṭīśvaratīrtha 66^b (quater). 67^b.
 koṭha 314^a. 316^b.
 Koṇārka locus 289^a.
 Konerabhaṭṭa, Viṣṇus filius, Rudrabhaṭṭae pater 318^a.
 Koṇḍabhaṭṭa, Rangajis filius, auctor Vaiyākaraṇabhāṣhaṇa libri 177.
 Korāṇṭakagrāma vicus 155^b.
 Korālī urbs 67^a (cf. Korilā).
 Korilā urbs 66^b.
 kola 21^b. 307^b.
 Kolakagrāma vicus 155^a.
 Kolāpura urbs 69^a.
 Kośala regio 338^b. 339^a.
 kośaviveka 222^a.
 kosha 203^b.
 koshaparīkṣhā 86^a.
 koshaprakaraṇa 87^a.
 koshṭhapāla 153^b.
 Kosaladeśa 352^b.
 Kosalā regio 217^b.
 Kohala muni 55^b.
 Kohala 181^a.

Kohala, de arte musica scripsit 199^b.
201^a.
Kohaliya, Kohalae de arte musica
opus 201^a.
Kohaleṣvaratīrtha 66^b.
kaukkuṭa 11^a.
Kaunkaṇadeṣa 352^b.
kauchāpāka 319^b.
kaunchikī 91^b.
Kaunchī locus 338^b. 339^b.
kaunjara 11^a.
Kauṭilya grammaticus 113^b. 185^b.
Kaunḍinya muni 310^a.
Kaunḍinya 278^a.
——, *Jayadevae poetae patro-*
nymicon 142^a.
Kaunḍinyavaṇṣa 128^a.
kautuka 122^b.
Kautsapratigraha 13^a.
Kauthuma 25^a. 378^a (patron.).
—— *Pārāṣarya* 55^b.
Kauthumoktaṃ dhyānam 24^a.
kaumāratantra 307^b.
Kaumārāparvata mons 82^a.
kaumāravikrama 137^a.
Kaumārāḥ, Kumārae grammatici as-
sectae 162^b.
Kaumārā dharmāḥ 266^b.
Kaumārikatantra 108^b. 109^a.
Kaumārī dea 19^a.
—— *śakti* 81^a.
Kaumudī fluvius 149^a.
—— *liber* 278^a. 292^a. Cf. *Kā-*
lakauṃudī, Kṛityakaumudī, Kri-
yākaumudī, Jyotiṣhkaumudī, Smṛi-
tikaumudī.
——, *liber grammaticus* 182^b.
——, *liber musicus, plenius Saṃ-*
gītakaumudī appellatus 201^a.
kaumudījāgara 87^a.
kaumudīprachāra 217^b.
Kaurmapurāṇa 7^b. 8^a. 59^a. 65^b. 108^a.
247^a.
kaurmāsana 11^a.
Kaurmopapurāṇa 65^b.
kaula 91^a. 92^a.
kaulapatyapradāna 345^b.
kaulamārga 88^b.
Kaulāvalīya 95^a.
kaulika 91^b (bis). 92^a. 94^b.
Kaulikatantra 95^a.
kaulikendra 92^a.

Kauḷeṣabhairavī 93^b.
Kauḷeṣvara 101^b.
Kauveratīrtha 66^b.
kauṣakī 91^b.
Kauśala populus 258^b.
—— *locus* 339^b.
Kauśalya ṛishi 345^a.
Kauśalyā, Kavichandrae mater 212^a.
Kauśāmbī urbs 40^b. 153^b.
Kauśika ṛishi 40^a. 55^b.
Kauśika grammaticus 161^b.
——, *Dharmaśāstrae auctor* 270^a.
Kauśikakathana 45^a.
Kauśikagotra 327^b.
Kauśikadvijāḥ 19^a.
Kauśikavaṇṣa 263^a. 386^b.
Kauśikādityatīrtha 77^a.
Kauśikā dharmāḥ 266^b.
Kauśikī fluvius 149^a.
Kauśikīrta 22^a.
Kauśilya 53^a. 55^b.
Kauśeya locus 339^b.
Kauśhitakin 267^a.
Kauśhitakibrāhmaṇa 379^a. 267^a.
270^a. Cf. *Śāṅkhāyanabrāhmaṇa*.
kausumbha śāka 60^a.
ktādipāda 175^a.
ktipāda 175^a.
ktvādyarthanirṇaya 177^b.
Krakacha tartarus 16^b.
——, *sectae Kāpālicae pontifex*
258^a.
kratu 253^b.
Kratu 18^b. 52^a. pl. 19^a.
Kratu, Dharmasāstrae auctor 266^b.
270^a. 278^a. 356^a.
Kratukalpa 51^b.
Kratuṣaṃkhyā, tertium decimum Kā-
tyāyanaparīṣiṣṭa 387^a.
Kratuṣaṃgraha, Sāmavedae parīṣi-
ṣṭa 383^b.
Krāthakaiṣika populus 258^a.
krama 208^b.
Kramadīpikā 103^b.
Kramadīṣvara, auctor Saṃkṣipta-
sāra grammaticae 173^b. 175^a.
Kramasaroyātravarṇana 147^a.
Kramastuti, cf. Kādīkramastuti 108^a.
kramānyatva 229^b.
kravyāda khaga 51^a.
Krātheṣvara (v.l. Krodheṣvara), *Āpa-*
stambae discipulus 46^a.

kriyā 211^a. 248^a.
Kriyākalāpa grammatica 110^b.
Kriyākaumudī liber, auctore Govin-
dānanda 272. 292^a.
kriyāgupta 122^b.
kriyāṅga snāna 267^b.
kriyādvaitanirṇaya 273^b.
Kriyānibandha liber 278^a.
kriyāpekṣhā 267^a.
Kriyāmbudhi liber, auctore Prāṇa-
kṛishṇa 374^a.
kriyāyoga 10^b. 31^b.
Kriyāyogasāra, sextus Padmapurā-
ṇae liber 14^b. 15^a.
kriyāvatī dīkṣhā 105^a.
kriyāvikalpāḥ 217^a.
kriyāśakti 225.
Kriyāsāra liber 95^a. 103^b. 278^a.
341^a.
Kriyāsthānakavichāra, libellus Jaini-
cus 379^a.
kriyāsnāna 267^b.
Kriyākhanda, pars altera Gaṇeṣapu-
rāṇae 78^a.
Kriyāchandra poeta 123^b. 150^b. 209^b.
krītanuṣayaprakaraṇa 263^a.
Krīmāṇa locus 339^a. 340^a.
Krodātīrtha 77^b.
krodha 97^b.
krodhana 332^a.
Krodhana 101^a.
Krodhabhairava 25^b. 103^a. 250^a.
krodhamantra 98^b.
krodhin 332^a.
Krodheṣvara, v. l. pro Krātheṣvara
276^b.
krauncha 11^a.
Kraunchadvīpa 33^a. 41^a. 60^a.
Kraunchabradhna 18^b. pl. 19^a.
Kraunchaśāpavarṇana 79^a.
Kraunchākramaṇa 79^a.
kryādayaḥ 163^a. 164^b. 171^b.
kryādi 165^b.
kryādīpāda 175^a.
kryādīprakriyā 350^b.
Klinna 101^b.
klišṭa 207^a.
kledana 225^a.
kvāthādīkalpanādhyāya 315^a.
kṣhaṇatatkramayoh sambandhasaṃ-
yamāḥ 231^b.
kṣhata 316^a.

- kshatádidúshitádhikáritá 273^b.
 kshatriyavarga 183^a. 191^b. 192. 193^a.
 kshatriyádivadhaprāyaścitta 87^b.
 281^b.
 kshatriyádistriṇām anulomyena ga-
 manaprāyaścittam 282^a.
 Kshapāpaka 250^a.
 Kshapāpakamataniharhāṇa 251^a.
 Kshapāpakamatāchāra 109^a.
 Kshapāpaikaguru 98^a.
 kshamá 23^b. 104^b (terra).
 Kshamá 101^b.
 Kshamāchārya 101^b.
Kshamākalyāṇa, Jinalābhasūris dis-
cipulus, anno 1794 commentarium
ad Jīvarichāra librum composuit
 377^b.
 Kshamāvatī, Nidhipatis uxor 153^a.
Kshamāvanta locus 339^b.
 kshaya 229^b.
 kshayakṛit 332^a.
 kshayádivratikāra 318^a.
 kshayāhaṣṭāddha 294^b.
 kshātrādharmaprasānsā 13^a.
 kshānti 30^b.
 Kshāntiśīla Kāpālika 152^b.
Kshārasamudra oceanus 339^b.
 kshārāgnikarmavidhi adhyāya 305^a.
 kshiti 321^a.
 kshitirakshā 265^b.
 kshipta 229^a.
 kshīṇa 316^a.
 kshīṇamohaka 397^a.
 kshīra 324^a.
Kshīratarangiṇī liber, auctore Kshī-
rasvāmin 161^b.
 kshīradhenu 59^a.
 kshīradhenuvidhi 35^b.
Kshīrapāṇi medicus 310^a. 358^a.
Kshīrasāgara locus 340^a.
Kshīrasvāmin scholiastes 162^b. 182^b.
 185^b.
 ———, auctor *Kshīrataran-*
giṇī libri 161^b.
 ———, auctor *commentarii ad*
Amarakosham 113^a. 126^a. 185^b.
 kshīrādivarga 324^a.
 kshutpipāsādinivṛitti 230^b.
 kshudrakshupavarga 324^a.
 kshudraroga 314^a. 316^b.
 kshudrarogapratishedha 308^b.
 kshudrarogavijnāna 308^b.
 kshudrarogādhikāra 357^a.
 Kshupadadhīchasamyāda 44^b.
Kshurabhāṭṭa (v. l. Purabhāṭṭa) 168^b.
Kshurikopanishad 394^b. 270^a.
 kshetrakarshaṇādividhi 109^a.
 kshetrājñātrijneyavivekayoga 79^a.
Kshetratattva, Smṛititattvae operis
pars (xxii) 289^b.
 kshetrapāla 91^b.
 kshetrapālanātrāḥ 93^b.
 kshetravāsa 12^b.
 kshepaka 184^b.
 Kshemaka, Nirāmitrae filius 40^b.
Kshemakarna, Maheṣae filius, anno
1570 Rāgamālā librum composuit
 201^b.
Kshemaṅkara 152^a.
 kshemaṅkarīśabdajnāna 93^a.
 Kshemaṅkaryutpatti 12^b.
Kshemaṁūrtitīrtha 73^b.
Kshemendra poeta 123^b.
 ———, auctor *Vṛihatkaṭhae* 84^b.
 ——— *Kasmīrensis, auctor Kshe-*
mendraprakāsa libri 38^b.
Kshemendraprakāsa liber, auctore
Kshemendra 38^b.
Kshaudra, Sāmavedae sūtra 377^b.
 Khakholkāditya, Solis forma 70^b
 (bis).
 khagarūpa 333^a.
 khanjana 86^b.
 khanjanasiddhi 92^b.
 khanjarīta 87^a.
 khaṭakavardhamāna hasta 202^a.
 khaṭakavardhamānaka hasta 202^b.
 khaṭakāmukha hasta 86^a. 202^a.
 khaṭakāśya hasta 202^a.
 khaṭukī 91^b.
 khaḍgadhanurvidyārambha 86^b.
 Khaḍgaroman 346^a.
 khaṇḍatāla 87^b.
Khaṇḍadeva, auctor Bhāṭṭadīpikā
commentarii 353^a.
 ———, auctor *Mīmāṃsākau-*
stubha libri 353^a.
Khaṇḍanakāra, i. e. Harsha 258^b.
Khaṇḍanakṛit 226^b.
Khaṇḍanakhaṇḍakhādyā, liber logi-
cus, auctore Harsha 246^a.
Khaṇḍaprasasti carmen, Hanūmati
tributum 129^a. Cf. *Lakshmaṇa-*
khaṇḍaprasasti 125^a.
Khaṇḍaprasasti, antiquius Hanūman-
nāṭakae nomen 151^a.
Khaṇḍin, i. e. Harsha 253^a.
 khadyotānyoktayaḥ 122^b.
 khanana 86^b. 105^a.
 khapushpakṛitaṣekhara 250^b.
Khaṁbāyatabindura locus 343^a.
Khaṁbhāti locus 357^a.
 khara 331^b. 339^b.
Kharataragachha 186^a. 197^b.
 Kharadūshanavadhā 13^a.
Kharanarāya, Śatānandae filius 122^a.
 kharīviśhāṇa 252^b.
 kharparamāraṇa 320^b.
 Khasholkāditya 70^b.
Khasa locus 338^b. 339^b (bis).
Khādiragrihya 278^a.
Khānakhān, Koṇerabhāṭṭae patronus
 318^a.
Khāpara populus 340^a.
 Khāliya (?), Devamitrae discipulus
 54^b.
 Khindhika 333^a.
 khila 56^a. 65^b.
 Khilapasa (?) 340^a.
 khuḍa 306^b.
 khuraka vanga 320^b.
Khurāsāṇa locus 340^a.
 khechara 321^a.
 khecharasiddhi 142^b.
 khecharī 88^a. 99^a.
 ——— mudrā 235^a. 236^b.
Khetakapura locus 339^b.
 khetakarman 327^a.
 Khedāngasāra, Jājalis opus 22^b.
 ga 189^a. 200^b.
Gagaṇānanda 101^b.
 gagaṇāravinda 250^a.
Ganga (Dviveduganga), Nārāyaṇae
filius, auctor commentarii ad Vṛi-
hadāranyakopanishad 393^b.
Gangadāsa, Poviyaē filius, Jnānānda
titulo gaudens, auctor commentarii
ad Khaṇḍaprasasti carmen 129^a.
Gangā fluvius 10^a. 23. 24^a. 69^b. 71^a.
 77^b. 149^a. 339^b.
 ———, *Nīlakaṇṭhae uxor, Śankarae*
mater 280^b.
 Gangādarśana 13^b.
Gangādāsa scribe, anno 1542 vixit 219^a.
 ———, *Gangādāsae magister,*
auctor Chhandogovinda libri 198^b.

- Gangádása, Gopáladásae filius, auctor Achyutacharita carminis* 198^b.
 —, *Gopáladásae filius, auctor Chhandomanjarí libri* 198^b.
Gangáditya, Solis forma 70^b (bis).
Gangádvára locus 39^b. 52^b.
Gangádvaramáhátmya, Skandapurá-nae pars 84^b.
Gangádhara 90^a.
 — quidam 154^a.
Gangádhara 1^b.
Gangádharchúrṇa 318^a.
Gangádharpura urbs 212^b.
Gangádharamádhava, Dádábháis pa-ter 326^b.
Gangánátha, sectae princeps 251^a.
Gangápáradeśa 352^b.
Gangáputra 22^a.
Gangápuríbhāṭṭāraka 245^b.
Gangámáhátmya 5^b. 85^a. 302^a.
Gangámbu 304^a.
Gangáráma, Jayarámae pater, Rá-machandrae avus, Maṇirámae pro-avus 130^b.
Gangávaraṇa 13^a.
Gangávaraṇachampúprabandha carmen, auctore Śankaradíkshita 140^b.
Gangávkýaválí, de Gangis aquis colendis liber, Viśvasadeví dedica-tus, auctore Vidyápati 292^b. 278^a. 292^a.
Gangáváhatírtha 67^a.
Gangásaptamívrata 284^b.
Gangáságarasamgama locus 148^b.
Gangástuti 211^b.
Gangástotra 72^b.
Gangásmarāṇa 14^b.
Gangeśa, auctor Tattvachintāmaṇi libri 240^b.
Gangeśvaralinga 71^b.
Gangotpatti 75^b.
Gachhácháraprakírṇakasútra, libellus Jainicus 402^a.
gajacharman 98^a.
gajachikitsá 86^a.
gajachháya 87^a.
gajadanta hasta 86^a. 202.
Gajapati 148^b.
Gajapativíra-Náráyaṇadeva 201^a.
gajaprasānsá 122^b.
Gajamalla, Karpúrae filius, Kalyá-ṇamallae pater 125^b.
gajasánti 7^b.
Gajasthána locus 338^b. 340^a.
Gajánanávirbháva 79^a.
gajányoktayaḥ 122^b.
Gajáyurveda 113^b.
gajásvádivadhapráyaścitta 281^b.
Gajásura 71^b.
gajendramokshaṇa 16^b.
Gajendramokshaṇa, Vámanapurāṇae particula 46^b.
Gajendramokshaṇa, quae Mahábhá-ratae particula esse fertur 5^a.
Gaṭa locus 339^b.
Gaṇakáriká 247^a.
Gaṇakumára, sectae Haridrāgaṇa-patim colentis princeps 249^a.
gaṇadíkshá 101^a.
Gaṇadeva poeta 123^b.
Gaṇanáyaka 31^b.
Gaṇapa, i. e. Gaṇeśa 249^a.
Gaṇapati 42^a. 149^b. 249^b.
Gaṇapati poeta 124^b.
 —, *Govindánandae pater* 272^b.
 —, *vel Gaṇeśvara, Bhánudat-tae pater* 213^a.
Gaṇapatikhaṇḍa, Brahmavaivartapu-rāṇae pars 84^a.
Gaṇapatipújana 284^b.
Gaṇapatibhāṭṭa, Govindánandae pa-ter 283^a.
Gaṇapatimatani-barhāṇa 249^b.
Gaṇapativrata 284^b.
Gaṇapatistavarāja, hymnus in Gaṇe-śam 299^b.
Gaṇapatistotra, preces ad Gaṇeśam 299^a.
Gaṇapatyarádhana, hymnus in Gaṇe-sam, Kankolae tributus 299^b.
Gaṇaratnakára, i. e. Vardhamána 162^b.
Gaṇaratnamahodadhí liber, auctore Vardhamána 113^a. 185^b.
Gaṇaratnamahodadhikára 162^b.
Gaṇavara (?) locus 249^a.
Gaṇavyákhyána liber 113^a.
gaṇiká 216^b. 217^a.
gaṇikáh Pátaliputrikáh 215^b.
gaṇita 325^b. 339^a.
Gaṇitádevítírtha 67^b.
Gaṇeśa 25^b. 26. 31^a. 42^b. 46^b. 58^a. 64^a. 71^a. 78^b. 101.
Gaṇeśa Jyotirvid, Keśavae filius, Gra-halághava librum anno 1520 com-posuit 337^b. 338^a.
 —, *Rámadevae filius, auctor commentarii ad Nalodaya carmen* 126^a.
 —, *Viśvanáthadíkshitae filius, Bhávaránakrishṇae nepos, auctor Chichchandriká commentarii* 141^a.
Gaṇeśakavacha 26^a. 78^b.
Gaṇeśakhaṇḍa, tertius Brahmavai-vartapurāṇae liber 25^b.
 —, *Skandapurāṇae liber* 84^b.
Gaṇeśadurgáviśṇugangástutivārṇa-na 35^b.
Gaṇeśadháraṇayantra 96^b.
Gaṇeśanyása 93^b.
Gaṇeśapurāṇa 78^a. seqq. 84^a.
Gaṇeśapújana 27^a.
Gaṇeśapújá 27^a.
Gaṇeśapújāyantra 95^b.
Gaṇeśaprayoga 94^b.
Gaṇeśabhūṅgaṇaprayátastotra, hym-nus in Gaṇeśam, Śankarácháryae tributus 299^b.
Gaṇeśamantra 106^a.
Gaṇeśamantrakathana 99^b.
Gaṇeśamantráh 93^b.
Gaṇeśamiśra scriba, anno 1762 vixit 165^a.
Gaṇeśayantra 94^b.
Gaṇeśalokavarṇana 78^b.
Gaṇeśavimarśiní liber 341^a.
Gaṇeśavimarśiní liber 95^a. 103^b.
Gaṇeśavrata 31^a.
Gaṇeśasahasranáman, Gaṇeśapurāṇae particula 79^a.
Gaṇeśastavarāja, Bhaviśhyapurāṇae particula 94^a.
Gaṇeśastuti, hymnus in Gaṇeśam, auctore Rághava 358^a.
Gaṇeśastotra 94^a.
Gaṇeśábhishheka 27^a.
Gaṇeśávirbháva 78^b.
Gaṇeśotpatti 75^b.
Gaṇḍakí fluvius 24^a. 60^b.
Gaṇḍakímáhátmya 13^b.
Gaṇḍagopála poeta 123^b.
gaṇḍamálá 313^b.
gaṇḍúshavidhí 315^a.
gaṇḍúshádividhí adhyáya 304^b.

gati 208^a.
 gatiprakaraṇa 85^a.
 gada 324^a.
Gadasinha auctor 292^a.
 gadādivarga 324^a.
Gadādhara medicus 311^b. 314^b.
 —, *auctor Viśhayavichāra tractatus* 245^a.
 —, *Mukundapriyae pater*, *Rāmānandae avus* 72^a.
 —, *Rāmeśvarae filius*, *Vidyādharae pater*, *Jaguddharae proavus* 136^a.
 — *scriba*, *Rāralaparamānandae filius*, *anno 1651 vixit* 378^a.
Gadādharaḥṣaṭṭha auctor 292^a.
Gadāparvaṇa, *Mahābhāratae liber* 2^a.
 gadāyuddha 13^b.
 gadya 198^b. 199^a. 203^b (bis). 207^a.
 gandha 103^b. 104^b. 225^a.
 gandhaka 321^a.
 gandhakanishpatti 320^b.
 gandhakabhāvanā 320^a.
Gandhamādāna mons 24^a. 39^a. 52^b. 81^b.
Gandhamādanaparvata 84^a.
 gandhayukti 217^a.
 gandharva 56^b. 69^a.
 gandharvakalpa 52^a.
Gandharvatāntra 103^b.
 gandharvanagāralakṣhaṇa 328^b.
 gandharvaparājaya 79^a.
 gandharvamatanibarhaṇa 251^a.
 gandharvarūpinakramokṣhaṇa 78^b.
 Gandhavatī, *Vāyus urbs* 69^a.
Gandhavatī flumen 77^b.
 Gabhastī 18^b.
 Gabhastīvara līga 70^b.
 gamaka 87^a. 200^b.
 gamanakāraṇāni 216^a.
 gamanāgamanaśāsthrasṭhaṇa 334^a.
Gamoḍha locus 378^a.
 gamyachintā 216^a.
Gayāḍāsa medicus 314^b.
Gayā urbs 39^b. 57^b. 67^b. 149^b. 251^b.
Gayātīrtha 68^a. 73^b.
 Gayāmāhātmya 7^a. 85^a. 302^a.
Gayāmāhātmya, *Vāyupurāṇae pars* 67^b. 84^b.
 Gayāsura 68^a.
 gariman 231^b.

Garuḍa 70^b.
 garuḍapakṣha hasta 202^a.
Garuḍapurāṇa 8. 84^a. 270^a. 278^a.
 Garuḍamatanibarhaṇa 251^a.
 Garuḍamantra 94^a.
 Garuḍayantra 96^a.
 Garuḍastava 94^a.
 Garuḍāditya, *Solis forma* 70^b.
 Garga muni 35^a. 40^a. 42^b. 59^a. 71^b. 74^a. 310^a.
Garga astronomus 331^b. 336^b. Cf. *Jyotiṅgarga*, *Vṛiddhagarga*.
 —, *Dharmaśāstrae auctor* 268. 278^a.
 —, *Kṛiṣṇamiśrae filius* 122^a.
Gargasamhitā 278^a.
 gardabhatvach 98^a.
 Garbha 18^b.
 garbhadrāvaṇa 320^a.
 garbhadhṛiti 320^a.
 garbhalakṣhaṇa 311^a. 328^a.
 garbhavadhaprāyaścitta 281^b.
 garbhavāyudhāraṇā 328^a.
 garbhavyāpad 305^a.
 garbhasrāvāśaucha 87^b. 272^b.
 garbhādhāna 30^b. 85^a. 86^b. 291^b.
Garbhādhānādīkrameṇa mantrāḥ 398^a.
 garbhādhānādichūdāntasamskāraprakaraṇa 268^b.
 garbhādhānādisamskāra 275^a.
 garbhādhānādisamskāravishayādhi-kāranādīkārachintānirūpaṇa (śūdrasya) 276^b.
 garbhādhānādaḥ māsanirṇayaḥ 273^b.
 garbhāvakraṇṭisārīra 305^a.
 garbhāvatāraṇakrama 311^a.
 garbhāśayasya svarūpam 311^a.
 garbhāśaucha 277^a.
 garbhānīdharma 85^b.
 garbhānīpratīkāra 318^a.
 garbhānīsevyāsevyavidhi 316^b.
 garbhotpatti 315^a.
 garbhotpattikrama 311^a.
 garbhotpāda 304^b.
 garbhopakramanādividhi 316^b.
Garbhopaniṣad 394^b. 356^a.
 galagaṇḍa 313^b.
 galagaṇḍādhikāra 357^a.
 galahastita 256^a.
Gallakī fluvius 149^a.
Gallakīṭa locus 339^b.

Gavākṣhatāntra 292^a.
 gavādimānsabhakṣhaṇaprāyaścitta 281^b.
 gavāmayana 364^b.
Gāngudeva poeta 123^b.
 Gāngū fur 153^b.
 Gānapatya 101^a.
 — secta 249^a.
 — mantra 91^a.
 Gānapatyāikedeśimatanibarhaṇa 249^a.
 Gāṇeṣa, *Gāṇeṣae cultor* 16^a.
 — dāna 45^a.
Gāṇeṣopapurāṇa 78^a.
 gāthā 54^b.
Gādhipura urbs 187^b.
 Gādhipittānta 354^a.
 gāna 199^b.
Gānachhalā 387^a.
 gāndharva 199^b. 339^a.
Gāndharvatāntra 95^a. 101^b. 103^b.
 gāndharvaśāstra 122^b.
 gāndharvopaveda 265^b.
 gāndhāra 200^b.
 gāndhārī nādī 236.
Gāndhīśrīvelajī, *Karamachandae pater* 131^b.
Gāyākachandra scriba, *anno 1670 vixit* 197^a.
 gāyākī 91^b.
 gāyatrī preces 74^b. 85^a.
 Gāyatrī dea 39^b.
Gāyatrībhaṣya, *de hymno gāyatrī appellato* 296^b.
 gāyatrīmantra 106^a.
Gāyatrīmantra, *preces cum gāyatrī connexae* 107^b.
 gāyatrīmāhātmya 45^a.
 gāyatrīvarapradāna 12^b.
 gāyatrīsamgraha 12^b.
 gāyanadosha 87^a.
 gāyanalakṣhaṇa 87^a.
Gāruḍa liber 95^a.
Gāruḍapurāṇa 59^a. 65^b. 79^b. 103^b. 247^a.
Gārgi astronomus 329^a. 338^a.
 Gārgya 34^a. 52^b. 53^b. 310^a. pl. 259^b. Cf. *Uttaragārgya*.
Gārgya, *Dharmaśāstrae auctor* 266^b. 270^a. 278^a. 356^a. Cf. *Vṛiddhagārgya*.
 —, *Śākunae auctor* 113^b.

Gárgyapariśiṣṭha (*Atharvavedinām*) 278^a.
Gárgyāyaṇi Chitra 267^a.
gārhyastha 85^a.
Gálava muni 18^b. 34^a. 55^a. 310^a.
 —, *Bhadraśīlāe pater* 10^b.
Gálava, Dharmasāstra auctor 270^a. 278^a.
Gálavi muni 54^b.
Girapura urbs 392^a.
giri epitheton 227^b.
Girijákumára, Śankarāchāryae discipulus 251^b.
Girijāsuta, sectae Gānapatyae princeps 249^a.
Giridurga locus 339^b.
Giridhara scriba, anno 1697 vixit 108^b.
Girisutá 46^a.
Giristri locus 339^b.
Giriśa Sāraṇeśa 149^b.
gíta 199^b. 200^a (bis). 200^b. 201^a. 217^a. 265^b.
Gítakaṇḍiká, Sāmavedae pariśiṣṭha 378^a.
Gítangādhara carmen, auctore Kalyána 129^a.
Gítagiríśa carmen, auctore Ráma 129^b.
Gítgovinda carmen, auctore Jayadeva 126^b. 110^b.
Gítgovindaṭiká, auctore Lakṣmaṇabhaṭṭa 201^a.
Gítaprakāśa liber 201^a.
gítaphala 85^b.
gítalakṣhaṇa 87^a.
Gítá, i. e. Bhagavadgíta 2^b. 3^b. 113^b. 182^b. 270^a.
Gítá upanishadarthagarbháḥ 79^a.
gítádilakṣhaṇa 86^b.
Gítámáhātmya 14^b. 85^b.
gírvāṇāśvása 66^a.
Guásira locus 339^b. 340^a. Cf. *Goására*.
guṭiká 109^a. 319^a. 322^b.
guṭikásiddhi 99^a. 109^a (bis).
guḍadhenu 59^a.
guḍadhenuvīdhána 41^a.
guḍadhenuvīdhi 35^b.
guḍaparatadánavidhi 35^b.
guḍáchaladána 41^a.
guḍásteyapráyaścitta 282^a.

guḍúchí 323^b.
guḍúchyádivarga 195^a. 324^a.
guṇa 21^b (trayaḥ). 30^b (asṭau). 81^a (trayaḥ). 207^a. 214^a. 240^a. 251^a. 259^b. 311^a. 315^a.
Guṇakiraṇávali liber 226^b.
Guṇachandra, Devasúris discipulus, auctor Tattvaparakāśakavritti commentarii 170^b. 171^a.
guṇatrayavivarāṇa 14^a.
Guṇanidhi sacerdos 69^a.
 —, *Devaśarmanis filius* 73^b.
guṇaprasānsá 122^b.
Guṇabhadrá, auctor Átmānuśāsana libri 372^b.
 —, *Trishasṭīlakṣhaṇamahāpurāṇasamgraha opus, a Jināsena inceptum, absoluit* 391^b.
guṇamatanibarhaṇa 251^a.
Guṇaratnakosastotra hymnus, auctore Parāśarabhaṭṭa 130^a.
Guṇala, Bhojāe filius 148^a.
guṇavivechana 209^b.
Guṇaviśṇu, auctor Chhándogyamantrabhāṣhya commentarii 389^b.
Guṇasthānaprakaraṇa, liber Jainicus, auctore Ratnasekhara 397^a.
Guṇákara poeta 123^b.
 —, *anno 1240 commentarium ad Yogaratnamálā libellum composuit* 322^b.
guṇáguaṇakathana 321^b.
Guṇádhya 120^a.
Guṇárāma histrio 141^b.
Guṇisarvasva liber 292^a.
guṇibhūtavangyanirṇaya 209^b.
guṇopāsaka 251^a.
guda 149^b.
Guptatírtha 73^b.
Guptadíkshātantra 103^b.
Guptaprayága locus 149^a.
Guptasarasvatí fluvius 77^b.
guptāsana 234^a.
gupti 98^b.
gumphaṇá 208^a.
guru 85^a. 101^a. 149^b.
Guru, i. e. Prabhákara 255^b. 258^b.
gurukrama 101^a.
Gurugítá, Skandapurāṇae pars 72^b.
Guruchandrayuta 97^b.
Guruchára 330^a.
gurutalpaprāyaścitta 270^a.

Gurutírtha 13^a.
Gurutírthopákhyána 13^a.
Gurudarśanachára 330^a.
gurudíkshá 72^b.
Gurudíkshātantra 103^b.
gurudevamanupūjana 302^a.
Gurudeśáḥ 339^a.
Guruparipátī, doctorum Jainicorum series 372^b.
gurubhakti 27^b.
gurubhaktikathana 301^b.
gurulakṣhaṇa 93^a.
Guruśiṣhyasamvāda, dialogus philosophicus, auctore Charaṇadása 388^a.
guruśiṣhyasampradáya 45^a.
gurusripádukápújá 92^a.
Gurustava 27^a.
gurustuti 249^a.
gurusmaranapranámádikathana 14^b.
guror bráhmaṇasya cha tīraskárapráyaścittam 282^b.
Gurjara regio 284^b. 321^a. 338^b. 339^b (bis). Cf. *Gúrjara*.
Gurjaradeśa 284^b.
gurvanganágamanapráyaścitta 281^b.
Gulika 11^a.
gulma 306^a. 313^b. 316^a.
gulmakushṭha 281^a.
gulmachikitsita 306^b.
gulmádhikára 357^a.
guvákadána 85^a.
Gusáyinripati 334^a. 335^a.
Guha, i. e. Skanda 18^b. 253^b.
Guhakula 321^b.
Guhávásitírtha 66^a.
Guhila vaṇśa 352^b.
Guhilaputra vaṇśa 352^b.
Guhotpatti 12^b.
guhyaka 69^a.
Guhyakálí 93^b.
Guhyakálpújāyantra 96^a.
Guhyatantra 109^a (bis).
guhyatamajñānakathana 8^a.
guhyarogapratishedha 309^a.
guhyarogavijnána 309^a.
Guhyavásin muni 53^a.
guhyashodhá 94^b.
guhyákhyaṇa 76^a.
gúḍha 208^a.
gúḍhártha 108^b. 207^a.
Gúrjara regio 127^b.

Gúrjaradeśa 352^b.
Ḡṛitsamada ṛishi 18^b. pl. 19^a.
gridhra 51^a.
Gridhravatīrtha 60^a.
Ḡṛidhrāsuraavadha 78^b.
Gridhrolūkadarśana 345^a.
grihakarāṇa 86^b.
grihakāraka 21^b.
grihagodhā 154^a.
grihagodhikā 86^b.
grihadānavidhi 35^a.
grihapraveśa 86^b.
grihapraveśaprakaraṇa 332^b. 335^a.
grihayukti 342^b.
grihaśuddhi 87^b.
grihasthadharma 83^a. 269^a.
grihasthadharmādhyāya 8^a.
grihasthastavaka 275^a.
grihasthasya chirakālānagnitvapraya-
śchittam 282^a.
grihasthāśrama 268^b.
grihārambhaprakaraṇa 335^b.
grihiṇīdharmā 85^b.
grihin 302^a.
grihītagarbhaśyā lakṣaṇam 311^a.
Grihyakārikā, cf. *Aśvalāyanagrihya-*
kārikā 278^a. 405^a.
Grihyapariśiṣṭa 270^a. 278^a.
Grihyapariśiṣṭakāra 270^a.
Grihyasamgraha, libellus ritualis,
Gobhila filio tributus 386^a. 292^a.
Grihyasūtra, auctore *Aśvalāyana*
384^a. 387^a. 393^b. 396^a. Cf. *Aśva-*
lāyanagrihyakārikā.
——, cf. *Khādiragrihya* 278^a.
——, auctore *Gobhila* 365^a.
383. Cf. *Chhāndogyamantrabhā-*
shya.
——, auctore *Pāraskara* 382^b.
400^b.
——, auctore *Bharadvāja*
356^a.
——, auctore *Maitrāyaṇa*
400^b.
——, auctore *Sāṃkhyāyana*
271^a.
Gesha (?) mahānāga 33^b.
gairika 321^a.
go 39^a.
Go, Śukae uxor 39^b.
Goāsāra locus 339^a. Cf. *Guāsāra*.
Gokarṇa muni 52^b.

Gokarṇa locus 39^b. 61^a. 74^a. 257^a.
258^a.
—— *vana* 53^a.
Gokarṇalinga 149^a.
Gokarṇesalinga 71^a. 74^a.
gokula 25^a.
Gokula locus 131^b. 145^b. 339^b.
Gokulakāṇḍa 301^a.
Gokulanātha, auctor *Padavākya-*
nākara libri 246^a.
——, auctor *Rasamahārṇava*
libri 246^a.
gokshurapāka 319^b.
gogamanaprayaśchitta 282^a.
Gograhatīrtha 77^b.
goghna 25^a.
gocharaprakaraṇa 332^a. 335.
Gochhanda quidam, anno 1514 vixit
351^a.
Godakagrāma vicus 155^a.
Gonikāputra, *Pāradārādhikaraṇae*
auctor 215^b. 217^a. 218^a.
Gotamaprihā, liber Jainicus 379^a.
Gotamesvaratīrtha 66^a.
gotra 268^b.
gotradevatva 19^a.
Godā fluvius 153^b.
godāna 87^a.
godānamahiman 65^b.
godānasya mātātmyam 5^b.
Godāvarī fluvius 10^a. 76^b. 132^b. 153^b.
318^a. 330^b.
Godāvarīrtha 73^b.
Godāvarisamgaṇa locus 148^b.
godhāsabdajñāna 92^b.
godhūlikādhyāya 336^b.
Gonanda muni 348^b.
Gonarda 113^b.
Gonardīya 113^b. 160^a.
——, *Bhāryādhikārikādihikara-*
ṇae auctor 215^b. 217^b.
Gonāgoniśvaratīrtha 67^a.
Goniśkramaṇatīrtha 60^b.
goniśkramaṇapraveśau 86^b.
gopakanyā 22^a.
Gopāthabrāhmaṇa 390^a. 391^b. 278^a.
gopana 98^b.
Goparvatīrtha 84^a.
Gopāditya poeta, *Śārngadharapad-*
dhatis versum 122, 9 composuit.
Gopāyana, Śaktis discipulus 46^a. 276^b.
Gopāreṣvaratīrtha 66^a.

Gopāla 1.
——, cf. *Madanagopāla* 227.
—— *scriba*, *Nārāyaṇae filius*,
anno 1553 vixit 393^b.
——, *Rāmae filius*, *Anantaka scri-*
bae pater 386^a.
——, *Viṣvanāthae pater* 283^b.
——, *Śārngadharāe avunculus* 122^b.
Gopālakavacha 94^a.
Gopālatāpanīya 103^b.
Gopāladāsa scriba, anno 1736 vixit
241^b.
—— *medicus*, *Gangādāsae pa-*
ter 198^b.
Gopāladeva poeta 123^b. 150^b.
Gopālapurī, Vaikuṇṭhapurīs magister
227^b.
Gopālaprasāda, Rāmachandrae ma-
gister 356^b.
Gopālamāntrarāja 128^b.
Gopālayantra 94^b.
Gopālayogin, cf. *Bālagopāla*.
Gopālavishṇu 300^a.
Gopālasarasvatī, Śivarāmae discipu-
lus, *Govindānandae magister* 221^a.
Gopālastotra 94^a.
Gopālasya pūjāyantram 96^a.
Gopālottaratāpinyupaniṣad 390^b.
Gopikāsaras lacus 73^a.
gopī 68^b.
Gopīchandanopaniṣad 390^b.
Gopīnātha, Chayanīchandraśekharae
pater 142^a.
—— (Śaiva), *Mādhavae filius*,
auctor Snānadīpikā commentari
379^a.
gopīvastraharaṇa 26^b.
gopīviśaya 27^a.
Gopeśvara 145^a.
Gopeśvaratīrtha 67^a (bis).
gopracharaṇaprihā 386^b.
Goprekshaka linga 44^a.
Gobhaṭṭa poeta 123^b.
Gobhila 18^b. 19^a. 310^a.
Gobhila, auctor *Grihyasūtra praere-*
ptorum 365^a. 383. 278^a.
——, *Dharmaśāstrae auctor* 268^a.
270^a. 356^a.
Gobhilaputra, auctor *Grihyasamgraha*
libelli 386^a. 292^a.
Gobhilabhāshya, auctore *Nārāyaṇa*
292^a.

- Gobhilasútra* 270^a. 291^a. Cf. *Grihyasútra*.
Gomat 24^a.
Gomatī dea 39^a.
Gomatī fluvius 73^a. 149^a.
Gomatitīrtha 73^b.
Gomantatīrtha 39^a.
gomāyu 339^b.
Gomāyukeṣvara linga 44^a.
Gomitra 18^b. pl. 19^a.
Gomukha muni 54^b.
 ———, *Kauṣambī rex* 153^b.
gomukha āsana 234^a.
gomūtrikābandha 317^b.
Gomedadvīpa 41^a. 338^b.
gomedha 57^b.
Goyīchandra, auctor commentarii ad Saṅkshiptasāra grammaticam 173^b. 174. 175^a.
Goraksha, auctor Gorakshaṣataka libelli 236^a. 233^a. 256^a.
Gorakshaka 101^a.
Gorakshaṣataka, de asceti libellus, auctore Goraksha 236^a.
Gorakshāsana 234^a.
Gorakshyātṭha locus 149^a.
Gorakha, Lādānae filius 180^b.
Gorī Yavanarāja 122^a.
gola 325^b.
Gola regio 338^b.
Golaka, Devamitrae discipulus 54^b.
golayantra 250^a.
golayantrādhyāya 327^a.
golādhyāye praśnādhikārah 326^a.
Golīdeśa 352^b.
goloka 21^a. 24^b. 26^a.
golokavarṇana 26^b.
Golokavarṇana, Sadāśivasamhitae pars 84^b.
 ———, *Skandapurāṇae pars* 84^b.
golokārohaṇa 27^a.
golhāṭa 149^b.
govatsadvādaśivrata 34^b.
govatsabālakaharaṇa 26^b.
Govatsalatīrtha 77^a.
govadhaprāyaścitta 87^b. 266^a. 269^b. 281^b.
Govardhana, Venīdāsae filius, Hariharae scribae pater 378^a. 380^a.
Govardhanāchārya poeta 123^b.
Govardhanānanda 182^b.
Govardhanoddharaṇa 349^a.
govicheshṭita 331^b.
Govinda, i. e. Krishṇa 85^b.
Govinda poeta 150^b.
 ———, cf. *Govindānanda* 221^a.
 ———, *auctor medicus* 321^a.
 ———, *Angadevae filius, Rāmeṣvara pater, Nārāyaṇae avus* 198^b.
 ——— (*Rāugovinda*), *Achyutae scribae pater* 378^b.
 ———, *Apadevae magister* 219^b.
 ———, *Keṣavae filius, auctor Kāvyaṇḍīpa commentarii* 212^b.
 ———, *Kaivalyāśrama magister* 108^a.
 ———, *Nilakanṭhae pater* 1^a. 300^a.
 ———, *Śankarae magister* 135^a.
 ———, *Śankarāchāryae magister* 227^b. Cf. *Govindanātha*.
Govindagira, Śivarāmagirae filius, anno 1770 vixit 75^a.
Govindachanda, Pushpavātī urbis rex 157^b.
Govindadvādaśivrata 34^b.
Govindanātha, Gauḍapādae discipulus, Śankarāchāryae magister 255^b.
Govindanāyaka 247^a.
Govindabhṭa auctor 292^a.
Govindamānasollāsa liber 292^a.
Govindarāja jurisconsultus 274^a. 283^a.
 ——— *poeta* 123^b.
Govindarāmaśarma quidam 92^b.
Govindavīndāvana liber 103^b.
Govindaśayanotthāpanavrata 34^b.
Govindasvāmin 124^b.
Govindāchārya 247^a.
Govindānanda, Gaṇapati filius, auctor Kriyākaumudī libri 272^a.
 ———, *auctor Tattvārthakaumudī commentarii* 283^a.
 ———, *auctor Dānakaumudī libri* 272^a.
 ———, *auctor Śuddhikaumudī libri* 272^b.
 ——— (*Govinda*), *Gopālasarasvatī discipulus, auctor Bhāshyaratnaprabhā commentarii* 221^a.
Govindārṇava liber 285^a.
goṣadbajṇāna 92^b.
Gosṅgaparvataśvayambhūchaitya-
bhaṭṭarakoddeṣa, libellus Buddhi-
cus, auctore Jayachandra 403^a.
goshpadatṛitīyāvṛata 34^a.
Gosamādhi locus 148^b.
gosava 266^b.
gosahasradāna 43^a.
gosahasrapradānavidhi 35^a.
Gosūkta 398^a.
gosevā 85^b.
Gauḍa populus 258^b.
 ——— *regio* 87^b. 261^a.
 ——— *grammaticus* 185^b. Cf. *Prāchīnagauḍa*.
Gaudagrantha 278^a.
Gauḍatithitattva 278^a.
Gauḍadeśa 338^b. 339^b. 352^b.
Gaudanāgaralipi 109^b.
Gauḍanibandha 278^a.
Gauḍapāda, Śukae discipulus, Govinda magister 227^b. 255^a. 259^a.
 ———, *auctor Kārikā versuum, quibus Māṇḍūkyopanishad (q. v.) illustratur* 384^a.
Gauḍapādakārikā, cf. Māṇḍūkyopanishad 365^b. 384^a.
Gauḍavyavahāranirṇaya 278^a.
Gauḍasuddhitattva 278^a.
Gauḍāḥ 217^b. 278^a.
Gauḍābhinanda, vel Gauḍābhinanda poeta 123^b.
Gauḍī bhāṣhā 204^a.
 ——— *rīti* 204^a. 207^a.
Gauḍīyā rīti 208^a.
Gauḍyaḥ striyaḥ 217^b.
gauṇa snāna 267^b.
Gautama 18^b. 34^a. 52^b. 55^b. 58^b. 64^a. 76^b. 80^a. 101^b. 122^a. 310^a. 341^b. 345^a. pl. 19^a.
Gautama, Dharmasāstrae auctor 113^b. 266. 270^a. 278^a. 356^a. Cf. *Vṛiddhagautama, Ślokagautama*.
 ——— *auctor Nyāyasūtra aphorismorum* 239^a. 247^a.
 ——— *vana* 52^b.
 ———, *Gargae filius* 122^a.
Gautamabhāṣhya 278^a.
Gautamavyākhyā 278^a.
Gautamasaras lacus 76^b.
Gautamasmrīti (tāmasagunā) 14^a. 163^a.
Gautamāśrama 76^b.
Gautamāśramagamana 78^b.

Gautami 264^a.
Gautamī fluvius 64^a.
Gautamītantra 278^a.
Gautamīyatantra 95^a. 103^b.
Gautameśvaratīrtha 66^b. 67^a.
 Gautamyākhyāna 5^b.
 Gauramantroddhāra 302^a.
 Gauramukha muni 32^b. 57^b.
Gaurāgamallika, Bharatasenae pater 118^b. 125^b.
 Gaurī 25^a. 39^a. 58^a. 71^b. 77^b.
Gaurī, Mahādevae mater 364^b.
 —, *Rāmakṛishṇae mater* 321^b.
 —, *Viṣvanāthādīkshitae mater* 141^a.
Gaurīkānta, auctor commentarii ad Tarkabhāṣā librum 244^a.
Gaurīkāntasārvabhauma, auctor Aṇandalaharitarī commentarii 108^b.
 Gaurīgurutarānūrāga 129^b.
 Gaurīchaturthivrata 284^b.
 Gaurītīrthavihāra 145^a.
 Gaurīdohadavarṇana 79^a.
Gaurīpati, Vateṣvarae scholiastae pater 144^a.
 Gaurīmantra 94^a.
 Gaurīmaheśvaravivāha 45^a.
 Gaurīvarapradāna 78^b.
 Gaurīvivāha 75^b.
 Gaurīvrata 12^b. 31^a.
 Gauryā dolotsavaḥ 284^b.
 granthī 313^b.
 granthyarbudaslipadāpachīnādīvināna 308^b.
 granthyādipratishedha 308^b.
 graha 303^b.
Graha, quartus Śatapathabrāhmaṇae (M. Ś.) liber 364. 377^a. 395^b.
 —, *quintus Śatapathabrāhmaṇae (K. Ś.) liber* 395^a.
 grahaguṇaprakaraṇa 336^b.
 grahachhāyādhikāra 326^a.
 grahaṇa 87^a. 231^b.
 grahaṇī 316^a.
 grahaṇīchikitsā 357^a.
 grahaṇīdoshachikitsita 306^b.
 grahaṇīnidāna 306^a.
 grahaṇīpratīkāra 318^a.
 grahaṇīroga 312^a.
 grahatārādivichāraṇa 44^b.
 grahanakshatravrata 34^b.
 grahanirṇaya 337^a.

grahanyāsa 93^b.
 grahapanchaka 251^a.
 grahabhaktayoga 328^a.
 grahayajna 42^b.
Grahayajnatattva, Smṛititattva operis pars 287^a.
 grahayutyadhikāra 326^a. 327^b.
 grahayuddha 328^a.
 grahayogādibalābalādhyāya 336^b.
 grahayonibhedādhyāya 328^b. 329^b.
 graharūpānukīrtana 41^a.
Grahalāghava liber, auctore Gaṇeṣa 337^b. 338^a. 341^a.
 grahaśānti 86^a.
 grahaśāntividhāna (Vaiṣampāyanīya) 41^a.
 grahaśṛṅgāṭaka 328^a.
 grahasamāgama 316^b.
 grahāṇām ekaśāsthitikālakathanam 86^a.
 grahāṇām bhāvādhyāyaḥ 330^a.
 grabādhikāra 357^b.
Grahārāmakutūhala, vel Karaṇakutūhala, liber astronomicus, auctore Bhāṣaka 327^a.
 grahodayāstasādhana 327^a.
 grahodayāstādhikāra 326^a.
 grāmya 207^a.
 grāmyāraṇya 56^a.
 grāmyāraṇyaka 56^a.
 grāhaka 93^b.
 grīvā 103^a.
 grīshma 97^b.
 grīshmasamayasvabhāvākhyāna 122^b.
 ghaṭa 307^b.
 ghaṭaśodhanakāra 234^a.
 ghaṭasthāpanavidhi 284^a.
 ghaṭārgalayantra 96^b.
 ghaṭāvasthā 235^b.
 ghaṭīkalagna 90^b.
 ghaṭīkādaśama 97^b.
 ghaṭīnāmikā yātrā 86^b.
 Ghaṇṭākarnṇesvara linga 70^b.
Ghaṇṭāpatha, commentarius ad Kīrtārajnīya carmen, auctore Mallīnātha 117^b.
Ghanaśyāma tripāṭhin scriba, anno 1783 viisit 2^a.
 ghanapraveśaphala 333^a.
Ghālamba locus 338^b.
 Ghuṣmeṣa linga 64.
 ghṛta 311^b. 319^a.

ghṛitakalpanā 315^a.
 Ghṛitakaṣika 264^b.
 ghṛitadhenavidhi 35^a.
 ghṛitaśailadāna 41^a.
 ghṛitāchaladānavidhi 35^b.
 Ghṛitāchī 21^b.
 ghṛitādivarga 195^b.
Ghoghāvelā 347^a.
Ghoṭakamukha, Kanyāsamprayuktakādhikarāṇae auctor 215^b. 217^b.
Ghoḍācholin (v. l. Dyodācholin, Ghonārālin) 234^a.
Ghoḍeśvaratīrtha 67^a.
 ghonika hasta 86^a. 202^a.
Calendaria Indica 387^b.
 cha 189^a.
Chakamada locus 339^a.
 chakoraśabdajñāna 93^a.
 chakra 24^a. 88. 95^b. 149^b.
Chakratīrtha 60^a. 66^b (bis). 73^a. 149^a.
Chakradatta, auctor medicus 311^b.¹
Chakradīpikā liber 95^a.
Chakranārāyaṇasamhitā liber 288^b. 292^a.
Chakrapāṇidatta, auctor Śabdachandrikā lexicī 195^b.
 chakrapratīṣṭhāprayoga 94^a.
 Chakrabālātman dea 19^a.
 chakrabhedair mantrāṇām pariśodhanam 100^a.
 chakrarāja 88^a.
 chakravākāvasthākhyāna 113^a.
Chakrasena, Tārāchandrae filius, Sinhae pater 280^b.
Chakrahrada lacus 73^b.
 chakshushprakāśasamyoga 230^b.
 chakshūrogādhikāra 357^a.
 Chanchalāsuraavada 78^b.
 chaṭakaśabdajñāna 92^b.
 chaṭakādi 86^b.
Chaṭugrama locus 191^b.
 Chaṇḍa asura 46^b.
 — bhairava 250^a.
 — nubes 347^b.
Chaṇḍakāpālīka (v. l. Skāṇḍakāpālīka) 234^a.
 Chaṇḍaghaṇṭā, Durgae nomen 110^b.

¹ Cf. Chakradattānamaka grantha, auctore Rāmachandra (Kuhakulasambhava) E. I. H. 57.

Chaṇḍanáyiká 25^b.
Chaṇḍamahároshanatantra, cf. *Kallavíratantra* 403^a.
 Chaṇḍarúpa 19^a.
 Chaṇḍavatí 25^b.
Chaṇḍavegásamgamatírtha 65^b.
 Chaṇḍá 25^b.
Chaṇḍádityatírtha 66^b.
 chaṇḍáli 91^b.
 Chaṇḍiká dea 39^b.
 Chaṇḍikámahánavamysava 35^a.
Chaṇḍikámáhátmya, *Márkaṇḍeyapurāṇae pars* 43^b.
Chaṇḍídása, *Viṣvanáthae aequalis*, auctor *Kávyaprakáśatiká commentarii* 214^b. E. I. H. 491.
Chaṇḍípurāṇa 101^b.
Chaṇḍímáhátmya, idem quod *Chaṇḍikámáhátmya* 43^b. 44^a.
Chaṇḍírahasya 110^b.
Chaṇḍísatírtha 76^b.
 Chaṇḍeṣa linga 44^a.
Chaṇḍeṣvara auctor 278^a. 295^a.
 ———, auctor *Kṛityaratnákara libri* 292^a.
 ———, auctor *Smṛitiratnákara libri* 292^b.
 ———, *Vedeṣae pater*, *Rámeṣvarae avus*, *Gadádharae proavus* 136^a.
Chaṇḍeṣvaratírtha 77^b.
Chaṇḍeṣvararāya 324^a.
 Chaṇḍograṣúlapáñipújāyantra 96^a.
 Chaṇḍograṣúlapáñimantrāḥ 93^b.
 Chaṇḍograṣúlapáñer yantram 96^b.
 Chaṇḍográ 25^b.
Chatuḥṣatí liber 108^a. 109^a (bis). 110^b.
 chatuḥṣála 42^b.
 chatuḥṣhashtyupacharáḥ 94^b.
 chatura hasta 86^a. 202.
Chaturantara (°) 247^a.
 chaturaṣra hasta 202^a.
 chaturaṣrakunḍa 96^b. 97^b.
 chaturāṣramadharmāḥ 265^b.
 chaturgañádhya 175^a (bis).
 chaturthadinakṛitya 294^a.
 chaturthásrama 269^a.
 chaturthiká 307^b.
 chaturthí 87^b. 97^b.
 ———, i. e. dativus 162^a. 178^a.
 chaturthíkalpa 31^a.

chaturthívratáni 284^b.
Chaturdaśamataviveka liber, *Śankarāchāryae tributus* 38^b.
 chaturdaśi 87^b. 97^b.
 chaturdaśivrata 75^b. 285^a.
 chaturdaśyashṭamínaktavrata 34^b.
 chaturdáríká 151^b.
 Chaturdharavanṣa 1^a. 301^a.
Chaturbhujā, *Rámánandae magister* 72^a.
 ———, *Śivadattae pater* 195^a.
Chaturbhujabhāṭṭāchārya auctor 292^a.
Chaturmukhatírtha 73^b.
 chaturyugadharmavichára 44^b.
 chaturyugadharmavyavasthá 44^b.
 chaturlingodbhava 284^a.
 chaturvarṇadharmā 265^b.
Chaturvīṣatimata liber 264^b. 270^a. 278^a. 356^a. Cf. *Shatṭrinsanmata*.
Chaturvīṣatimatavyākhyā commentarius, auctore *Bhaṭṭojidíkshita* 38^b.
Chaturvīṣatyavatāracharitra liber, cf. *Avatāracharitra* 398^b.
 chatuṣchakra 88^a.
 chatuṣpatha 105^b.
Chadelavála vanṣa 352^b.
Chanda, auctor *Prithivírájarásaka libri* 363^b. 400^b.
 chandana 324^a.
 chandanádivarga 195^a. 324^a.
 Chandra 16^a. 25. 80^a. 103^a.
 ———, *Durvásasis frater* 150^a.
Chandra (*Śvetámbara*) 123^b.
 ———, *grammaticus* 175^b. 185^b.
 ———, auctor *commentarii ad Aṣṭāṅgahridayasamhitám* 309^a.
 ———, *Karṇapúrae filius*, cf. *Kavichandra* 211^b.
Chandraka poeta 123^b.
 chandrakalá 218^b.
Chandrakalá, cf. *Śataślokíchandrakalá*.
 ———, *comoedia*, auctore *Viṣvanátha* 214^b.
Chandrakalátantra 109^b.
Chandrakavi poeta 123^b.
 Chandrakánti 18^b.
Chandrakumáraśikhara locus 149^a.
Chandrakosha lexicon 162^a.
Chandragútigiri 149^a.
Chandragomin grammaticus 182^b.

chandragrahañádhikára 326^a.
 chandragrahañádhya 327^a.
 chandrachára 328^a. 330^a.
 Chandrachúda Bhairava 25^b.
Chandrachúḍámaṇi liber 95^a.
Chandrachúḍáśhṭaka hymnus 149^b.
 Chandrajanmakirtana 76^a.
Chandrajñánatantra 109^a (bis).
Chandraṭa, *Tisāṭae filius*, auctor *Chikitsákalikáṭiká commentarii* 357^b.
 ———, auctor *Yogaratanasamuchchaya libri* 358^a.
 ———, auctor *Suśrutapáṭhaśuddhi operis* 358^a.
 chandratárayor balábalam 86^a.
 chandratárádisuddhinirṇaya 337^a.
 chandratárápraṣansá 337^a.
 chandratárábalaprakaraṇa 332^b.
 chandradaṣṇanachára 329^b.
Chandradera poeta 123^b.
 Chandradvípa 338^b.
Chandraprakáśa liber 278^a. 285^a.
 Chandraprabha rex 152^b.
Chandraprabhásatírtha 66^b. 67^a.
 chandrabalábalaprakaraṇa 336^b.
Chandrabhágá fluvius 24^a. 31^b. 32^a. 39^b. 154^a. 339^b.
 Chandramatanibarhaṇa 251^a.
 Chandramantra 106^a.
 chandrayogádhya 328^b.
 Chandralekhá, vel Śaṣikalá, *Vírasinhae regis filia* 133^b.
 chandravibhágadeśáḥ 339^a.
 chandraśuddhi 86^a. 337^a.
 Chandrasekhara 101^b.
Chandrasekhara mons 189^b.
 ———, *Gopínáthae filius*, plenius *Chayaní-Chandrasekhara-ráyaguru dictus*, auctor *Madhurá-niruddha comoediae* 142^a.
 ———, *Náráyaṇae pronepos*, *Viṣvanáthae pater*, auctor *Pushpamálá et Bhásháṇṇava líbrorum* 214^b.
Chandrasekharadevaśarman scriba, intra annos 1824 et 1826 vixit 290.
Chandrasinha rex, *Darpanáráyaṇae filius* 296^a.
 Chandrasena, Ujjayínis rex 74^a.
 Chandrahása 4^b.
Chandrahásatírtha 67^a.

Chandrāngada, Indrasenae regis filius 74.
 chandrādityagrahaṇasānavidhi 35^a.
 chandrādityoparāgasānavidhi 41^a.
 chandrānyoktayaḥ 122^b.
Chandrārki, libellus astronomicus, auctore Dinakara 327^b.
Chandrāloka, liber rhetoricus, auctore Jayadeva 213^a.
 Chandrávatī, Dharmasenae regis uxor 153^a.
 Chandrávaloka rex 153^a.
 chandrāharanavarṇana 79^a.
 Chandrikā dea 39^b.
Chandrikā, liber grammaticus 113^a.
 —, *liber iuridicus* 278^a. 292^a.
Cf. Acharachandrikā, Smṛitichandrikā.
Chandrikākāra 270^a.
 Chandreśalinga 73^b.
Chandreśvaratīrtha 66^a.
 chandrodavavarṇana 122^b.
 chapala 309^a. 321^a.
Chamatkārachandrikā, carmen Ben-galicum, auctore Krishnadāsa 378^a.
Chamatkārachintāmaṇi liber 278^a.
 champaka 63^b.
Champakā, Kalhaṇae pater 147^a.
Champakadeśa 352^b.
Champakapura urbs 154^a.
Champakāranya locus 339^b.
Champā urbs 405^b.
 Champāvatī, Nidhipatis uxor 153^a.
Champāvatī urbs 74^a. 152^b.
 champāshashthīvrata 284^b.
 champū 120^a. 121^b. 127^b. 204^a.
Chayani-Chandraśekhara, cf. Chandraśekhara.
 Charaka pl. 55^a.
Charaka medicus 310^b. 311^b. 317^b. 323^a. 358^a.
 — *lexicon* 143^a.
Charakagrantha 404^b.
Charakatantravyākhyā, auctore Harichandra 187^b.
 Charakaprādurbhāva 310^b.
Charakabhāṣya, auctore Kṛishṇa 318^a.
 Charakādhvaryu pl. 55^a.
Charaṇadāsa, auctor Gurusishyasamvāda, et Nāchiketūpākhyāna carminum 388^a.

charaṇavidyā 56^a.
Charaṇavyūha tractatus 398^b.
Charaṇāksha, i. e. Gautama 259^a.
Charaṇāmṛita liber 274^a.
 Charchikā 19^a. 92^b.
Charpaṭin (v. l. Charpati) 233^b.
 charmakārī 91^b.
 Charyānātha 101^a.
 Charvati 247^a.
 chala, i. e. vāta 304^a.
 Chalachitta 101^a.
 Chalachala 101^a.
 chasamāsa 175^a.
 Chākshusha 113^b.
Chāṭigrāma locus 189^b.
Chānakya 113^b. 123^b. 182^b.
 — *astronomus, qui idem Vish-nugupta appellatur* 329^a.
 —, *auctor traditus Rājanīti-sāstra libelli* 131^b.
 Chānakyānṛpasiddhi 67^a.
 chāṇḍāla 21^b.
 chāṇḍālakūpabhāṇḍodakapānaprāya-
 schitta 282^a.
 chāṇḍālapatitasprishṭānnabhaksha-
 naprāyaśchitta 281^b.
 chāṇḍālapratigrahaprāyaśchitta 282^b.
 chāṇḍālasamkaraprāyaśchitta 283^a.
 chāṇḍālasprishṭajalakshīrādīpānaprā-
 yaśchitta 282^b.
 chāṇḍālānnabhakshaṇaprāyaśchitta
 281^b.
 chāṇḍālī 21^b.
 Chāṇḍālī vibhāṣā 181^a.
 chātākānyoktayaḥ 122^b.
 chātūrarthikāḥ 162^a (bis). 164^a. 166^a.
 chātūrāśramya 276^b.
 chātūrāśramyakathana 8^a.
 chātūrāśramyadharmā 85^a.
Chātūrī carmen, auctore Narasinha Mehto 401^a.
Chāturbhujī, i. e. Chaturbhujae filius
 195^b.
 chāturmāsa 30^b. 77^b. 266^b.
 chāturmāsyapraśna 364^b.
 chāturvarṇya 46^a. 276^b.
 chāturvarṇyadharmā 85^a.
 chāturvarṇyabandhakīgamanaprāya-
 schitta 282^a.
 chāturvarṇyasvairiṇīgamanaprāya-
 schitta 282^a.
 chāturhotra 54^b.

Chāndra 182^b.
 chāndrachandrika 11^a.
Chāndrasūtra 162^b.
Chāndrāḥ, Chandra grammatici us-seclae 162^b. 175^a.
 chāndrāyaṇa 283^a.
Chāpotkūṭa vanṣa 352^b.
Chāmūṇḍa auctor 185^b.
 Chāmūṇḍā 25^b. 59^a.
Chāmūṇḍātāntra 95^a. 108^b. 109^a.
 Chāmūṇḍāmantrāḥ 94^a.
 chāraṇa 320^a.
 chāranirīkshaṇa 13^b.
Chārāyaṇa, Sādhanādhikarāṇae auctor 215^b. 217^b.
 Chāruratha silva 18^a.
 Chārvāka 247^a.
 Chārvākadarṣana 246^b. 255^a.
 Chārvākamatanibarhaṇa 250^a.
 Chārvākavākya 264^b.
 Chārvākāḥ 242^b.
 chālana 225^a.
Chāluka vanṣa 352^b.
 chāsha 86^b.
Chāhava vanṣa 352^b.
Chāhuvānavanṣa 122^b.
Chāhūāṇa vanṣa 352^b.
 chikitsā 311^b.
Chikitsākalikā, liber medicus, auctore Tīsaṭa 357^b.
Chikitsākalikāṭikā, commentarius ad librum praecedentem, auctore Chandrāṭa 357^b.
 Chikitsākaumudī, opus medicum, auctore Kāsīrāja 22^b.
 Chikitsātattvajñāna, Dhanvantaris opus 22^b.
 Chikitsādarpaṇa, Divodāsa opus 22^b.
 Chikitsāparatantra, Aṣvinum opus 22^b.
 chikitsāsthāna 303^a. 306^b. 315^a. 316^a.
 chikkālakshaṇa 86^b.
 chikkira 309^a.
Chichchandrikā, commentarius ad Prabodhachandrodaya comoediam, auctore Gaṇeṣa 141^a.
 chit 226^b.
 chitābhūmī 64^a.
Chiti, octavus Śatapathabrāhmaṇae (M. Ś.) liber 364. 377^a. 395^b.
 —, *decimus Śatapathabrāhmaṇae (K. Ś.) liber* 395^a.

- chitta 225^b.
chittabhramachikitsá 318^b.
chittavibhrama 319^b.
chittavṛitti 229^a.
chittasamvid 231^a.
chittasya prachárasamvedanam 231^a.
chittopákhyána 354^a.
chitra 208^a. 211^b.
Chitra Gárgyáni 267^a.
chitrakavitva 86^b.
chitrakára 21^b.
chitrakushṭha 281^a.
Chitrakúta urbs 153^a.
Chitrakúta mons 39^b. 339^b.
Chitrágupta 10^b. 61^a. 341^b.
Chitrágupta auctor (?) 292^a.
chitradípa 222^b.
Chitránámarájapiśáchaprápti 15^b.
chitraprapancha 211^a.
chitrabhánu 331^b.
*Chitrabhánu, Arthapatis filius, Ku-
verae nepos, Vánae pater* 156^b.
*Chitrájajña comoedia, auctore Vai-
dyanátha* 138^b.
chitraratáni 215^b.
Chitraratha, Bhúrijyeshṭhae filius
40^b.
chitrarodhanántardhána 322^b.
Chitravarman, Mathurae et Cham-
pávatís rex 74^a.
Chitravalayá 19^a.
chitraśákapúpabhákshyavikárákriyáḥ
217^a.
*Chitrasena-bhaṭṭa, auctor Pingala-
chhandogranthaṭiká commentarii*
197^b.
Chitrasená gaṇiká 217^b.
chitrá yogáḥ 216^a. 217^a.
Chitráksha 15^b.
chitrákhyána 122^b.
Chitrángada gandharva 139^b.
——, Indrasenae regis filius
74^a.
Chitrángavadha 13^b.
chitriní 218^b.
Chitropachayaśilpavarṇana 147^a.
Chitsukha yogin 63^a. *Cui* (E. I. H.
1710) *Tattvapradípiká liber tri-
buitur*.
——, Śankarácháryae discipu-
lus 255^a.
Chidambarasthala locus 248^a.
Chidgaganachandriká liber 108^a.
Chidvilása quidam 260^b.
*Chidvilása, Śankarácháryae discipu-
lus* 248^a.
chintakakalpa 52^a.
Chintámaṇi veśyá 128^b.
Chintámaṇi 1^b.
—— *liber, auctore Váchaspa-
timisra* 278^a. 292^a. *Cf. Āchá-
ra-chintámaṇi, Kṛityachintámaṇi,
Chamatkárachintámaṇi, Tattva-
chintámaṇi, Tīrthachintámaṇi,
Suddhichintámaṇi, Sráddhachin-
támaṇi.*
——, *Bhaṭṭotpalae commenta-
rius, cf. Jagachchandriká.*
*Chintámaṇi Sáraṇiká, vel Tithisára-
niká, libellus astrologicus, auctore*
Daśabala 327^b.
*Chinnabhaṭṭa, Viśṇudevárádhya-
e filius, auctor Tarkabhásháprakáśiká*
commentarii 244^a.
chimichimá 304^a.
Chirakirti, sectae princeps 251^a.
Chirajámbá, Rudrabhaṭṭae mater
318^a.
Chiranjíva, Rámadevae cognomen
260^b.
chihna 312^a.
Chína regio 338^b. 339. 340^a.
Chínadeśa 352^b.
chumbanavikalpáḥ 215^b.
churádayaḥ 163^a. 164^b.
churádi 165^b.
churádipáda 175^a.
churádiprakriyá 171^b. 350^b.
Chulukyakula 180^b.
chúḍákaraṇa 30^b. 85^a. 86^b. 291^b.
chúḍániyama 268^b.
Chúḍámaṇi liber 292^a. *Cf. Āchár-
yachúḍámaṇi.*
——, *de arte musica* 201^a.
chútalatiká 218^a.
chúrṇa 207^a. 311^b. 319^a.
chúrṇakalpaná 315^a.
Chúlikápaśáchika 180^a.
Chúlikopanishad 394^b.
*Chetasinha, Valivandae filius, Vará-
nasiae intra annos 1770–1781*
Zemindar 122^a.
Chaikitáyana 41^a.
chaitanya 250^b.
*Chaitanyacharítámṛita, Kṛishṇachai-
tanyae vita, auctore Kṛishṇadása*
371^a.
Chaitanyadeva 154^b.
Chaitanyabhairaví 93^b.
Chaitanyabhairavípújáyānta 96^a.
chaityavandana 264^a.
Chaitra, Budhae filius 25^b.
Chaitrabhádrapadatritíyávrata 34^a.
Chaitraratha locus 39^a.
Chaitraśuklatritíyá 284^a.
Chaitraśuklatrayodaśí 72^a.
Chaitraśuklanavamí 285^a.
Chaitraśuklapratipad 284^a.
Chaitraśukláshṭamí 285^a.
Chaitrí 30^b. 266^b.
Chaila 55^b.
chodita 247^a (ambiguous).
Chora poeta 142^a.
Chola regio 255^b. 258^a. 339.
Chola, Kántipurís rex 16^b.
Chaudadeśa 352^b.
*Chauṇḍapácharya, Áryae filius, au-
ctor Prayogaratnamálá commen-
tarii* 371^b.
Chaura 123^b.
Chaurangin (?) 233^b.
Chaurapancháśiká, Viḥṇakávyae
pars 133^b.
Chaurabhavánitíṛtha 149^a.
chaula 277^a.
Chaulaśrípátitíṛtha 67^a.
Chauhánavanāsa 166^b. 392^a.
Chauhíttha paṇḍita 150^b.
Chyavana 18^b. 31^a. 46^a. 53^a. 310^a.
345^a. 356^a.
—— *medicus* 22^a.
—— *Bhārgava* 309^b.
Chyavananaghushasamṛáda 5^b.
Chyavanasamvāda 13^a.
Chyavanasamágama 13^b.
Chyavanasamṛiti 14^a (*rájasaguná*).
270^a. 278^a.
Chyavanasya tapobhogavarṇanam
13^b.
Chyavanopákhyána 13.
Chyavánáḥ 19^a.
Chhagala muni 53^b.
Chhagaláṇḍatíṛtha 39^b.
Chhajjú quidam 154^b.
Chhatradhárin, Horilasinhae filius
148^a.

chhatrayukti 342^b.
Chhatrasāla, *Hridayasāhis pater*,
Sabhāsinae regis avus 140^b.
Chhatrasinha 149^a.
chhatrādīlakṣhaṇa 85^b.
chhandahprakarāṇa 87^a.
Chhandahpraṣaṣṭi (v. l. pro *Chhandah-*
praṣaṣṭi) 119^a.
Chhandahśāstra, *doctrina metrica*,
Pingalae tributa 197^a.
Chhandahsaṃgraha liber 95^a.
chhandahśāra 7^b.
chhandahśiddhi 210^b.
Chhandapraṣaṣṭi, *auctore Harsha*
 119^a.
Chhandaschūdāmaṇi liber, *auctore*
Hemachandra 211^a.
chhandas 56^a.
Chhandas, *de metris Vedicis tracta-*
tus (Vedāṅga) 386^a.
Chhandoga 270^a.
Chhandogapariśiṣṭa 278^a. 290^b.
Chhandogaśūkhā 270^a.
Chhandogaśrāddhatattvapramāṇa,
Smṛititattva operis pars 291^a.
Chhandogaśruti 270^a.
Chhandogasopāna liber 273^b.
Chhandogā madhuvidyāyām 270^a.
chhandogādihvaryu 31^a.
Chhandogovinda liber, *auctore Gan-*
gādāsa 198^b.
chhāndobhyāsa 210^b. 211^a.
Chhandomanjarī, *liber metricus*, *au-*
ctore Gangādāsa 198^b.
Chhandoratnākara liber 201^a.
chhandovichiti 203^b. 207^a.
Chhamachhamikāratna 123^b.
chhayator avadhī 162^a. 164^a. 166^a.
chhardi 313^a.
chhardihridrogatṛiṣṇāchikitsita
 306^b.
chhardyadhikāra 357^a.
Chhalā 387^a.
chhalitakayogāḥ 217^a.
Chhalitarāma comoedia 203^a. 208^b.
Chhāgala mons 52^a.
Chhāgalakṣhaṇa, *secundum Kātyāya-*
nae pariśiṣṭa 386^b.
Chhāgaleya, *Dharmaśāstrae auctor*
 266^b. 270^a. 278^a. 356^a.
chhāgaśabdajñāna 92^b.
chhāgādibālividhi 95^a.

Chhāchhikātīrtha 149^a.
chhānda vidhi 31^a.
chhāndasa 113^a.
Chhāndogabrāhmaṇa 270^a.
Chhāndogasūtra 278^a.
Chhāndogyamantrabhāṣya, *commen-*
tarius ad preces in Gobhilaḡrihya
occurrentes, *auctore Guṇavishṇu*
 389^b.
Chhāndogyopanishad 384^b. 389^a. 393^a.
 255^b.
 ———, *cum Nityānandā-*
śramae commentario 390^a.
Chhāndogyopanishadbhāṣya, *com-*
mentarius ad Chhāndogyopani-
shad, *auctore Śankarāchārya* 365^a.
 380^a. 389^a.
Chhāndogyopanishadbhāṣyaṭīkā,
glossa ad commentarium praece-
dentem, *auctore Anantānandagiri*
 365^a. 389^a.
Chhāndogyopanishadbhāṣyaṭīkāvi-
varāna, *explicatio glossae praece-*
dentis, *auctore Vedeśabhikṣhu* 393^a.
chhāyā 208^a.
Chhāyā, *Sūryae uxor* 39^a.
chhāyānātaka 139^b.
Chhindaka vanṣa 352^b.
chhinna 105^a.
Chhinna, *poeta* 123^b. 208^a.
Chhinna, *mastādimantrakathana* 99^b.
Chhinna, *mastāprayoga* 94^b.
Chhinna, *mastāmanu* 99^b.
chhuchhundara 309^a.
chhedyakādhikāra 326^a.
Chhantu 314^b.
Jagachchandrikā, *vel Chintāmaṇi*,
commentarius ad Vṛihajjātaka li-
brum, *auctore Bhaṭṭotpala* 329^a.
Jagajjīvanadāsa, *auctor Jñānapra-*
kāṣa, *Prathamagrantha*, *Mahā-*
pralaya carminum 388^a.
jagat 238^b.
Jagatsinha, *Mānasinhae filius*, *Mahā-*
sinhae pater 285^b.
Jagatsvāmin (Vishṇu) 46^a.
 ———, *sol* 77^a.
Jagadīṣa, *auctor Anumānadīdhiti-*
ṭippaṇī commentarii 242^a. 241^b.
Jagadīṣvara, *auctor Hāsyārṇava co-*
moediae 146^b.
Jagadgaūrī dea 24^b.

Jagāddhara, *Ratnadharae filius*, *Vi-*
dyāddharae nepos, *auctor commen-*
tarii ad Mālatīmādhava comoe-
diam 136^b.
 ———, *auctor commentarii ad*
Vāsavadattā narrationem 156^b.
 ———, *auctor commentarii ad*
Venīsaṃhāra comoediam 146^a.
jagadbodhaprakāṣa 354^a.
Jagadvanchaka 139^a.
Jagadvaidyaka 314^b.
Jagannātha 148^b (bis).
Jagannātha locus 102^a.
 ———, *auctor Rekhāgaṇita libri*
 340^b.
 ———, *Panditarāja*, *auctor Bhā-*
minīvilāsa carminis 130^a.
 ———, *Rudrae filius*, *exeunte*
seculo superiore Vivādaḡhangār-
ṇava opus compilavit 296^a.
Jagannāthadevasarman scriba, *anno*
1795 vixit 290^a.
Jagannāthamāhātmya 85^a.
Jagannāthasārman scriba, *anno* 1812,
 1813, *vixit* 287^b. 288^b. 295^b.
Jagannāthāśrama, *Nṛisinhāśramae*
magister 227^a.
Jagannāṇi scriba, *anno* 1729 *vixit*
 43^b.
jaganmithyātva 233^a.
jangama visha 314^b.
Jangama secta 248^a.
Jajāṇa, *Jajjāṇa locus* 339^a.
Jaṭādhara, *Raghupatis filius*, *auctor*
Abhidhānatāntra lexicī 189^b. 196.
 ———, *Bāleśvarae pater* 181^b.
Jaṭāpātha, *cf. Vājasaneyisaṃhitā*.
Jaṭāmālin muni 53^a.
Jaṭāyus mons 53^a.
Jaṭāṣankarātīrtha 149^b.
jaṭin 155^a.
Jaṭeśvarātīrtha 66^a.
Janaka 54^b. 80. 228^a.
 ———, *medicus* 22^a.
Janakeśvarātīrtha 66^b.
Janakopākhyāna 354^a.
janana 98^b.
jananāśaucha 87^b. 272^b.
Janamejaya 80^b. 81^a.
janasamavāya 216^a.
janāpavāda 345^b.
Janārdana 101^b.

- Junárdana locus* 102^a.
 —, *Śrīyādityae pater, Rānigae avus* 349^a.
Janárdanavibudha, auctor Bhávārthadīpikā commentarii 198^a.
Janoloka 69^b.
janmadinavidhi 87^b.
janman 208^b.
Janmapradīpa liber, auctore Vibudha 340^b.
janmādhya 328^b. 329^b.
janmāshṭamīvrata 26^b. 34^b. 285^a.
Janmāshṭamīvratatattva, Smṛititattva operis pars (viii) 289^b.
Janmejaya 24^b.
japa 103^a.
japanaprakāra 95^a.
japaphala 85^a. 93^a.
japamāhātmya 14^b.
japayajna 85^a. 102^b.
japalakṣhaṇa 102^a.
japavidhi 267^b.
Japyeṣvaratīrtha 84^a.
jaba 172^a.
Jamadagni 18^b. 26^a. 101^b. 310^a. 345^a. pl. 19^a.
Jamadagni, Dharmasāstrae auctor 266^b. 270^a. 278^a.
Jamadagnitīrtha 67^b.
Jamānu locus 340^a.
jampāna 156^a.
Jambukeṣa linga 44^a.
Jambukeṣvaratīrtha 65^b.
Jambudvīpa 33^a. 41^a. 46^a. 338^b.
Jambudvīpamādhyadeśāḥ 338^b.
Jambudvīpasya varṇanam 8^a.
Jambumālīvadha 344^a.
Jambūdīpa 259^a.
Jambúmārgāśrama 361^a.
Jambhakuṇḍa locus 77^b.
Jambhaladatta, auctor traditus Vētalapanchaviṃśati narrationum 152^a.
Jammāna locus 339^a.
jaya 331^b.
Jaya 16^b. 30^b. 56^b (duodecim).
 —, *Somasenae filius* 154^a.
Jayakṣetra locus 67^a.
Jayagupta poeta 123^b.
Jayachandra, auctor Goṣṛingasyambhūchaityaḥṭṭārakoddeśa libri 403^a.
Jayachandra, anno 1807 Svāmīkārtikeyānuprekshā librum composuit 372^b.
Jayacharyā, de omnibus tractatus, auctore Narahari 399^b.
Jayatīlaka scriba, anno 1659 vixit 242^a.
Jayatīrtha quidam 285^b.
 — *bhikṣu, auctor Iṣopanishadbhāṣyaṭīkāvivaraṇa, et Prāṇopanishadbhāṣyaṭīkāvivaraṇa glossae* 392^b.
 —, *Vyāsātīrthae magister* 385^a.
Jayatunga 278^a.
Jayatungodaya liber 125^a.
Jayatsena Kāśīrāja 217^b.
Jayadatta 123^b.
Jayadā 19^a.
Jayadurgāmanu 98^b.
Jayadurgāmantrāḥ 93^b. 94^a.
Jayadeva metricus 198^a.
 —, *auctor Iṣhāntantra grammaticae* 169^a.
 —, *auctor Gītagovinda carminis* 126^b. 123^b. 129^b (bis). 150^b. 163^a.
 —, *auctor Chandrāloka libri* 213^a.
 —, *Mahādevae filius, auctor Prasannarāghava comoediae* 141^b.
Jayadhara, Rudrae pater, Vāsudevae avus, Śankarae proavus 135^a.
Jayadhva 11^a.
Jayanārāyaṇa, auctor Kāśīkhaṇḍa carminis 386^a.
Jayanṛsinha deus 148^b.
Jayanta auctor 278^a. 405^a.
Jayantasvāmin, de accentu Vedico scripsit 405^b.
Jayantī dea 19^a. 39^a.
Jayantīpurī urbs 121^a.
Jayaparājayapraṣṇa 334^a.
Jayapura urbs 372^b.
Jayamangalā, commentarius ad Bhaṭṭikāvya 162^b.
Jayamādhava poeta 123^b.
Jayaratha (?), *Śrīngārae filius, auctor Alamkāravimarśhīṇī commentarii* 210^a.
Jayārāja, Vyāsātīrthae patronus 393^a.
Jayarāma quidam 345^b.
Jayarāma (nyāyapanchānana), auctor Nyāyasiddhāntamālā libri 240^a.
 —, *Gangārāmae filius, Maṇīrāmae avus* 130^b.
 —, *Raghunāthae scribae pater* 150^b.
Jayavardhana poeta 123^b.
Jayavārāhatīrtha 66^b.
Jayaśarman auctor 292^a.
Jayasinha rex 147^b. 214^a.
 — *rex, Jagannāthae patronus* 340^b.
 —, *Mahāsinhae filius, Rāmasinhae pater* 285^b.
 —, *Vishṇusinhae filius, Ratnākarae patronus* 285^b.
Jayasinhadeva, Hemachandrae pater 180^b.
Jayasvāmin, auctor commentarii ad Aśvalāyanabrāhmaṇam 292^a.
Jayā dea 19^a. 39^b. 101^b.
Jayā, Bhairavae regis uxor, Puruṣottamadevae mater 273^a.
Jayāditya grammaticus 113^a. 161^a. 162^a. 170^a.
 —, *Rānigae filius, Keṣavārkae pater* 349^b.
Jayārṇava liber 278^a.
Jayeṣvaramāhātmya 8^a.
Jaratkāra 18^b. 19^a.
Jaratkāru ṛishi 23^b. 24^b.
 — *dea* 24^b.
Jaratkārupriyā dea 24^b.
Jaratpittādhikāra 357^a.
jarā 303^b.
Jarījāna, Jarījānu locus 339^a. 338^b.
jala 96^b. 105^a.
jalakelivarṇana 132^b.
Jalagamvu (?) 33^a.
jalatumbikānyāya 172^b.
jaladhenudānaprayoga 294^b.
jaladhenudānavidhi 35^a.
jaladhenavidhi 59^a.
jalaniḍhivachas 333^a.
Jalamdhara 16^a. Cf. *Jālamdhara*.
Jalamdharapura urbs 154^a.
Jalamdharamudrā 236^b.
Jalamdharavadha 45^a.
jalapankakāṇṭakādīshv asanga utkrāntiṣ cha 231^a.
jalaparīkṣhā 86^a.
Jalapriyā dea 39^b.

jalabhasmamantratravavinirṇaya 44^b.
jalabhānu 194^a.
jalamadhyād varaprāptih 13^b.
jalavastikarman 234^b.
Jalavindutīrtha 60^a.
Jalāśyātīrtha 66^b.
jalastambha 322^b.
jalāgnyādhīrashtaprāyaścitta 282^b.
jalāgnyor aśuchiprakshepanaprāya-
ścittam 282^b.
Jalālapura urbs 186^a.
jalāśayotsarga 273^b.
*Jalāśayotsargatattva, pars Smṛiti-
tattva operis* 287^a.
*Jalāśayotsargavidhi liber, auctore
Kamalākaraḥṭṭa* 277^b.
Jaleśvara linga 42^a.
javanikāntara 146^b.
*Jasvantsingh, auctor Bhāṣābhūṣaṇa
libelli* 397^b.
Jahnu ṛishi 34^a.
*Jāgeśvaraśaṅghajī scribe, anno 1695
vixit* 393^a.
Jājali muni 55^b. 60^b.
— medicus 22^a.
Jājalyākhyāna 5^b.
jātaka 337^b.
*Jātakapaddhati, de genituris liber,
auctore Ananta* 335^b.
— , auctore Keśava 337^b.
*Jātakamuktāvalī liber, auctore Śiva-
dāsa* 338^a.
jātakarman 30^b. 85^a. 291^b.
jātakarmādisaṃskārābhōjanaprāya-
ścitta 282^a.
*Jātakāmbhoniḍhi liber, auctore Bha-
drabāhu* 340^b.
Jātavedādinavadurgāmanu 98^b.
jāti 122^b. 203^b. 208. 232^a. 250^a. 312^b.
jātibheda 269^a.
jātibhrāṇsakraprāyaścitta 282^b.
Jātiviveka liber 278^a. Cf. *Laghu-
jātiviveka*.
Jātukarṇa Śakti 80^a.
Jātūkārṇa medicus 310^a. 358^a.
— , *Dharmaśāstrae auctor*
356^a.
Jātūkārṇya 18^b. 47^a. 53^b. 264^b. pl.
19^b.
Jātūkārṇya, Dharmaśāstrae auctor
270^a. 278^a. 356^a.
jātyaśaucha 277^a.

Jānakī 106^b.
Jānakīnāthalinga 77^b.
Jānakīrāmachandravilāsa 143^a.
Jānakīvarṇana 132^b.
Jānakīśa 28^b.
*Jānakīśahasranāmastotra, Siddhe-
śvaratantrae particula* 106^b.
Jānakīsvayamvara 143^a.
Jānanti 11^a.
Jābāla medicus 22^a.
Jābālaśruti 270^a. 356^a.
Jābālāh 270^a.
Jābāli 18^b.
Jābāli, Dharmaśāstrae auctor 266^b.
270^a. 278^a. 356^a.
Jābālikula 19^a.
Jābālīśvara linga 71^a.
Jābālopanishad 394^b.
Jāmadagnya 17^a. 34^a.
Jāmadagnyadvādaśvīrata 58^a.
Jāmunadeśa 352^b.
jāraṇa 320^a.
jāraṇādhikāra 321^b.
Jālamdhara 16^a.
Jālamdhara regio 338^b.
Jālamdharatīrtha 39^b.
Jālamdharadeśa 352^b.
Jālamdharapura 339^b.
Jālamdharabandha 235^a.
*Jālamdharopākhyāna, Padmapurāṇae
episodium* 345^b.
jālapāda 60^a.
jālāni 311^a.
Jālīdeśa 352^b.
Jālūkāh ślokāh 160^a.
Jāvarāgrāma locus 315^a.
jāvitrīpāka 319^b.
Jāhnavījanman 27^a.
Jikāṇa jurisconsultus 283. 292^a.
Jidadhana, Paramānandae filius
122^a.
Jidapha locus 339^a.
*Jina lexicographus, i. e. Hemachan-
dra (?)* 189^b.
Jinachanda, Prītiḥandarae discipulus
131^b.
Jinadatta 247^a.
— , *Amarachandrae magister*
210^b.
Jinadharmā 40^a.
Jinadharmā, libellus Jainicus 377^b.
Jinabhāṣīśūri 114^a.

*Jinabhaktisūri, Jinalābhasūris ma-
gister* 377^b.
Jinabhadrasūri 185^b.
Jinabhadrasūriśākhā 186^a.
*Jinalābhasūri, Jinabhaktisūris disci-
pulus, Kshamākalyāṇae magister*
377^a.
*Jinasena, auctor Trishashṭīlakṣhaṇa-
mahāpurāṇasaṃgraha operis* 391^b.
Jinendra, auctor Nyāsa libri 118^a.
176^a.
*Jinendranāya liber, auctore Jinen-
drabuddhi* 176^a.
*Jinendrabuddhi, auctor libri praece-
dentis* 161^b. 170^a.
Jinendrabuddhinyāsa 161^b.
jihvaka 319^b.
jihvakachikitsā 319^a.
jihvā 103^a.
jihvānirlekhana 303^b.
jihvāparīkṣā 316^a.
jihvāśodhana 103^a.
*Jīcharaṇachihnamāhātmya, libellus
Hinduicus, auctore Harirāya* 397^b.
Jīmūtaketu, i. e. Śiva 45^b.
Jīmūtavāha 256^b.
Jīmūtavāhana vidyādharaṛāja 350^a.
Jīmūtavāhana auctor 278^a. 292^a. 295^a.
— , auctor *Kālaviveka li-
bri* 292^b.
— , auctor *Dāyabhāga li-
bri* 295^a.
Jīrata locus 339^a.
jīva 149^b. 150^a. 236^b. 250^b.
jīvachchhrāddhaprayoga 294^b.
jīvātpitṛika 87^a.
*Jīvātpitṛikanirṇaya liber, auctore Rā-
makṛishṇa* 277^b.
Jīvadāna, Chyavanae opus 22^b.
jīvāna 98^b. 304^b.
Jīvāna, auctor Mānasāyana libri
245^b.
Jīvanada, sectae princeps 250^b.
*Jīvanātha, auctor Svaratattvodaya
libelli* 337^a.
Jīvanāya poeta 123^b.
Jīvanāyaka poeta 123^b.
jīvanmukta 248^a.
jīvanmukti 89^b. 236^a.
jīvanmuktinirūpaṇa 233^a.
jīvanmuktiphalakātattvajñāna 233^a.
Jīvamīśra auctor 292^a.

- Jīvavichāra*, libellus Jainicus 404^b.
Jīvavichāraprakaraṇa, liber Jainicus, auctore Śāntisūri 377^b.
Jīvavichāraprakaraṇavṛtti, commentarius ad librum praecedentem, auctore Kshamākalyāṇa 377^a.
Jīvaśarman, auctor astronomicus 329^a (bis). 338^a.
jīvaśrāddhavidhi 45^a.
jīvasvarūpanirūpaṇa 17^a.
jīvahinsānishedhamāhātmyakathana 14^b.
jīvātmanor yogaḥ 92^a.
jīvādipanchaka 259^b.
jīvánām achitām bhedaḥ 258^b.
jīvánām parasparabhedaḥ 258^b.
Jīvābhigamasūtra, liber Jainicus 396^b.
jīvikā 85^a.
jīvikāpahāraprāyaścitta 282^a.
jīveśabheda 251^b.
jīveśvarabheda 258^b.
Jurijāna locus 339^a.
juhotyādayaḥ 163^a. 164^b.
juhotyādi 165^b.
Jūma locus 339^a.
Jūmaranandin, auctor Rasavatī commentarii 174^b.
 —, auctor commentarii ad Saṃkshiptasāra grammaticam 173^b.
Jejjāta, auctor medicus 311^b. 314^b.
Cf. Jaijjāta.
Jerāma, i. e. Jayarāma 126^b.
Jehāngīr imperator 127^b.
Jaigīshavya 28^a. 52^a. 57^b. 71^a.
Jaigīshavyeśvara linga 71^a.
Jaijjāta medicus 357^b. *Cf. Jejjāta*.
Jaina, Jinae cultor 250^b. 251^b.
 — secta 258^b.
 —, Jainorum preces 377^a. 406^a.
Jainatarangiṇī, Kāśmīriae historia, auctore Śrīvara 147^a.
Jainamata 259^b.
Jainamatanibarhaṇa 250^a.
Jainaśāhasvaryāna 147^a.
Jaināḥ 254^b.
Jainendra grammaticus 175^b. *Cf. Jinendra*.
Jainyapustaka 84^a.
Jainollābhadīn 147^b.
Jaimini 14^a. 54^b. 55^a.
Jaimini, Dharmasāstrae auctor 266^b. 270^a. 278^a. 356^a.
 —, auctor traditus Aśvamedhikaparvaṇis 4^b.
 —, auctor Nyāyasūtra aphorismorum 219^a. 353^a. 220. 228^b. 247^a. 264^a.
Jaiminikoshasūtra 167^a.
Jaiminidarśana 246^b.
Jaiminisūtra 163^a. 208^b. 252^a. 254^a.
Jaiminīya, Jaiminis assecla 259^b.
Jaiminīyanyāya 254^a.
Jaiyāta, Kaiyātae pater 158^a.
Jotika vanṣa 352^b.
Jonarāja, auctor Rājatarangiṇī libri, post Kalhaṇam continuati 147^b.
Jomati locus 340^a.
jola 22^a.
Jaumarāḥ 175^a.
jnāna 149^b. 224^a. 248^a. 253^b.
Jnānakanda, Śaṅkarāchāryae discipulus 248^a.
jnānakāṇḍa 254^a.
Jnānakhaṇḍa, Śivapurāṇae pars 75^b.
Jnānaprakāsa carmen, auctore Jagajīvanadāsa 388^a.
Jnānapradīpa, alterum Yogasārasaṃgraha libri nomen 232^a.
Jnānabodhinī, libellus philosophicus, Śaṅkarāchāryae tributus 225^a.
Jnānamaṇḍapa sacellum 71^b.
jnānamata 249^b.
Jnānamālā liber 285^a. 292^a.
jnānayoga 10^b. 40^b.
Jnānaratnāvalī liber 247^a. 341^a.
Jnānavarman poeta 123^b. *Idem atque Bhadantajñānavarman*.
Jnānavāpī locus 70^a.
Jnānaśrī liber 247^a.
Jnānānanda, cf. Anantānandagiri, et Gangadāsa.
Jnānānandagiri, cf. Anantānandagiri.
Jnānārṇava, Yamae opus medicum 22^b.
Jnānārṇavatāntra 95^a. 101^b. 103^b. 108^a. 109^b. 278^a.
Jnānārṇavabhāshya 104^a.
jnānin 248^a.
Jnānendrasarasvatī, Vāmanendrasvāminis discipulus, auctor Tattvabodhinī commentarii 164^a.
Jnānodatīrtha 70^a.
jnāpaka 161^a.
Jnāpakasamuchchaya, liber grammaticus, auctore Purushottamadeva 160^b.
Jyeshthā linga 44^a.
Jyeshthāśuklatṛitīyā 284^b.
Jyeshthāśukladaśamī 285^a.
Jyeshthā 104^b.
Jyeshthāvratā 285^a.
Jyeshthēśvaralinga 71^a.
Jyaishthadvādaśī 273^b.
Jyotiḥśāstra 7^a. 125^a. 270^a.
Jyotiḥśāstra, auctore Bhojarāja 274^b.
Jyotiḥśāgara liber 278^a.
Jyotiḥśiddhānta liber 286^a.
Jyotirīśvara, Dhṛteśvarae filius, Rāmeśvara nepos, auctor Dhūrtisamāgama comoediae 140^a.
Jyotirgarga 278^a.
Jyotirdāmodara scriba, anno 1397 vixit 356^a.
Jyotirnirbandha liber 278^a.
Jyotirmedhātithi 278^a.
jyotirlinga 75^b. 254^b.
Jyotirvidābharaṇa liber 336^a.
Jyotirvivaraṇa liber 278^a.
jyotiṣchakranirṇaya 44^b.
Jyotisha, tractatus astronomicus (Vedāṅga) 386^a. 396^b.
Jyotisharatnamālā, liber astrologicus, auctore Śrīpati 331^b.
jyotishām saṃniveśaḥ 8^a.
Jyotishārṇava liber 292^a.
Jyotishkaumudī liber 292^a.
Jyotishṭattva, Smṛititattva operis pars (xvii) 287^a. 289^b. 278^a.
Jyotishparāśara 292^a.
jyotishprakaraṇa 86^a.
Jyotishprakāśa liber 278^a.
jyotishprachāra 44^b.
jyotishmatī pravṛtti 230^b.
jyotis 103^a. 230^b.
Jyotirūpeśvara linga 72^a.
Jyotīsūrājī quidam 126^b.
Jyotsnā 18^b.
Jyotsnāpakshatantra 109^b.
jyautisha 216^b.
jvara 312^a. 317^a.
jvarachikitsā 316^a. 357^a.
jvarachikitsita 306^b.
jvaranidāna 305^b.
jvarapratīkāra 317^b.

- jvarasthánavarnana 317^a.
jvarátisárachikitsá 357^a.
Jvalana 97^b.
Jvalamukhí dea 19^b.
Jválámukhímálini 94^a.
Jválávakra 18^b.
Jvāleṣvaratīrtha 42^a. 65^b. 67^a.
jhabha 172^a.
ñyantapáda 175^a.
ñyantaprakriyá 171^b.
ṭankaṇa 321^a.
Tankárágrāma locus 351^b.
Tatarísúrya deus 149^a.
Tāka locus 338^b. 339^b.
Tākakula 275.
tiṭṭibhaṣabdajnāna 93^a.
Tintina (v. l. *Tintini*, *Tintini*) 234^a.
tippani 241^a.
Tillá dea 149^a.
tíká 241^a.
Todaránanda 278^a.
Taṭeṣakshetrápalamáhátmya 67^b.
ṭhako 'vadhīḥ 162^a. 164^a.
Thakkuranandarāma, anno 1747 *vixit* 379^b.
ṭhakṭhañor adhikārah 166^a.
ṭhagadhikāra 166^a.
ṭhaño 'vadhīḥ 162^b. 164^a.
Thonṭhapaddhati (?) 278^a.
Daḍāha locus 340^a.
Dākinī 64^a.
Dābhī vanṣa 352^b.
Dāmara 18^b.
Dāmaratantra 278^a.
Dāmarabhairavatāntra 97^a.
Dāhala locus 338^b. 339^b. 340^a.
Dāhaladeṣa 352^b.
Dinḍimeṣvaratīrtha 67^b.
ḍima 22^a. 203^a.
Dillī urbs 274^b.
Dulūvaiśvānaratīrtha 149^a.
Doḍa vanṣa 352^b.
Doḍiyā vanṣa 352^b.
ḍolī 284^b.
ḍhabhāvapāda 175^a.
Dhūṇḍhirāja, Bālakrishṇae pater, Śankaradīkshitae avus 140^b.
——, Vināyakabhaṭṭae pater 134^a.
Dhūṇḍhirājākhyaṇa 78^b.
ḍhevukā 153^b.
Dhorasamudra locus 340^a.
ṇatvaparakaraṇa 169^a.
ñyantaprakriyá 164^b. 165^b. 350^b.
ta 189^a.
takravarga 311^b.
Takshaka nága 24^b. 31^a. 74^a. 80^b.
takshaṇa 217^a.
Tagara locus 339^a (bis).
taṭa 339^b.
taṭákānyoktayaḥ 122^b.
Taḍágabhavanotsargatattva, *Smṛitattva operis pars* (xii) 289^b.
taḍágavidhi 12^b. 40^b.
taḍágádivarnana 211^b.
Taṇḍi 75^a.
Taṇḍiputra 55^b.
Taṇḍivámadevasamvāda 75^b.
Taṇḍu, Śivae satelles 200^a.
taṇḍulakusumabālivikārāḥ 217^a.
Taṇḍuladeva, poeta Kāśmīrensis 150^b.
Tatúra regio 338^b. 340^a.
tattva 79^b. 91^a. 337^b.
Tattva, cf. *Gauḍatithitattva*, *Jyotish-tattva*, *Tithitattva*, *Vyavahāratattva*, *Śuddhitattva*, *Sambandhatattva*, *Smṛititattva* 278^a.
Tattvakaumudī liber, auctore Vāchaspati 247^a.
Tattvachintāmaṇi liber 278^a.
——, liber logicus, auctore Gaṇgeṣa 240^b.
Tattvachintāmaṇiprakāśa, auctore Ruchidatta 243^a.
Tattvaparakāśa liber 247^a.
Tattvabodha, liber tantricus 95^a.
Tattvabodhinī, commentarius ad *Siddhāntakaumudī grammaticam*, auctore Jñānendrasarasvatī 164.
tattvabrahmanirūpaṇa 89^a.
Tattvamuktāvalī liber 247^a.
Tattvavādarahasya liber 247^a.
tattvaviveka 222^a.
Tattvaviveka liber 247^a.
Tattvaṣambaratantra 108^b. 109^a.
Tattvaśamgraha liber 247^a.
Tattvaśāgara liber 278^a. 292^a.
Tattvaśāra liber 104^a.
tattvātman 104^b.
Tattvārṇava liber 292^a. Cf. *Kṛitya-tattvārṇava*.
Tattvārthakaumudī, commentarius ad *Prāyaścīttaviveka librum*, auctore Govindānanda 283^a.
tatpurusha 161^b. 162^a. 164^a. 165^b. 175^a. 178^a. 350^b.
Tatpurusharudrotipatti 44^b.
Tatraskandha 107^b.
Tathāgata, i. e. Bauddha 247^a. 254^a.
tadavayavāḥ 86^a.
taddhitatīkā 175^a.
taddhitapāda 169^b. 173^b.
taddhitaprakaraṇa 350^b. 351^a.
taddhitaprakriyá 162^a. 164^a. 166^a. 171^b. 350^b.
taddhitāḥ 178^a.
tanādayaḥ 163^a. 164^b. 171^b.
tanādi 165^b.
tanādipāda 175^a.
tanādiprakriyá 350^b.
tanutra 105^b.
tanupādakshapātana 105^b.
tanusthānachintā 330^a.
Tantumati, Murāris mater 137^a.
Tantrakaumudikāra 95^a.
Tantragandharva liber 104^a.
Tantragarbha (?) 104^a.
Tantrachūdāmaṇi liber 95^a.
Tantraprakāśa liber 285^a.
Tantrabhedatantra 109^a (bis).
Tantramantraprakāśa 104^a.
Tantraratna liber, auctore Pārthasārathi 278^a.
Tantrarāja liber 95^a. 108^b.
Tantrarājaka, Jābālae opus medicum 22^b.
Tantravārttika, cf. *Mīmāṃsātantravārttika* 219^a.
Tantrasāra liber, auctore Abhinavagupta 238^b.
——, auctore Kṛishṇānanda 93^a. 104^a. 108^b.
Tantrahṛidaya liber 95^a.
tantrīmukha hasta 86^a. 202.
Tanrottarantra 109^a.
tandrā 216^a.
tandrika 319^b.
tandrikachikitsá 319^a.
tanmātra 82^b. 104^b.
tanvādi 161^b.
tanvādimaṇḍalakunḍalikādhyāya 336^b.
tapahkalpa 51^b.
Tapatī fluvius 46^b. 154^a.
Tapatisamgama locus 149^a.

Tapágachhandáyaka, Somasundarae cognomen 379^a.
Tapodhámátírttha 149^a.
Tapoloka 69^b.
taptakrichhra 283^a.
Taptaváluka tartarus 16^b.
Taptodakasvámitírttha 348^a.
Tabárisánu locus 338^b.
Tabirasána locus 340^a.
tamovarṇana 122^b.
Tarangíní liber 278^a.
 ———, *liber tantricus* 101^b.
Tarala poeta 123^b. 124^b.
Taritádháranāyantra 96^b.
Taritápújāyantra 95^b.¹
taruṇa 91^b.
taruṇiprithagavayavarṇana 122^b.
tarumahiman 324^b.
tarka 241^b. 242^a.
Tarkabháshá, liber logicus, auctore Keṣuvaniṣṭra 244^a.
Tarkabhásháprakāśiká, commentarius ad librum praecedentem, auctore Chinnabhaṭṭa 244^a.
tarkaśāstra 224^a.
Tarkasaṃgraha, liber logicus, auctore Annambhaṭṭa 243^b.
Tarkasaṃgrahadīpiká, commentarius ad librum praecedentem, eodem auctore 243^b.
tarkukarmāṇi 217^a.
tarpaṇa 85^a. 94^b. 98^b. 103^a. 267^b. 273^b. 276^b.
tarpaṇapaddhati (śúdrasya) 276^b.
tarpaṇapuṭapákavidhi adhyáya 305^a.
tarpaṇavidhi 286^a. 311^b.
talamukha hasta 202^a.
Talavakáropanishatkshudragāṇa 380^a.
Talavakáropanishad, cf. Kenopani-shad.
Talátala tartarus 74^a.
Tavárisána locus 340^b.
taskara 339^b.
Táikadeśa 352^b.
Tájika regio 338^b.
Tájikamata 334^a.
Tájikasárasudhánidhi, liber astrolo-gicus, auctore Náráyana 332^b.
Tájika regio 339^b.

¹ In utroque vocabulo Tvaritá legendum puto.

tádana 98^b. 105^a.
tāndava 200^a. 203^a.
Tāṇḍin 383^b.
Tāṇḍyabrāhmaṇa 377^b. 379^b. 390^a.
 ———, *Sāyaṇae commen-tarius* 379^b. 405^a.
Tátárya (°) 150^a.
Tānabhaṭṭa, Kṛishṇae filius 136^b.
Tāntrika vyākhyána 108^b.
Tāntrikamata 108^b.
Tāntrikāḥ 258^a.
tápa 304^b.
tápajvarádi 98^a.
Tápaniyanpanishad 270^a.
Tápitata, Tápitata regio 338^b. 339^b.
Tápitatadeśa 352^b.
Táptimáhátmya, Skandapurāṇae pars 84^b.
Tápeṣvaratírttha 66^b.
Tábarisánu locus 338^b.
Támalipta locus 339^b.
támasa 14^a.
 ——— *guṇa* 81^a.
támasi tanu 56^b.
 ——— *śakti* 80^a.
tāmbúlabhakshaṇa 86^a.
Támra locus 338^b.
tāmrachúda hasta 86^a.
Tāmrachúda Bhairava 25^b.
tāmrachúdaka hasta 202^a.
Tāmrachúdádikathana 100^a.
Támraparṇi fluvius 10^a. 339^a.
Támraparṇitáṭaka locus 251^b.
támramáraṇa 320^b.
Támralipta locus 338^b.
Támraliptiká urbs 152^b.
Támruságara oceanus 339^b (*bis*).
Támráyaṇa 55^a.
tára 200^b.
Tára, Mañirámae cognomen 130^b.
táraka jnána 231^a. 232^a.
Táraka asura 19^b. 42^a.
 ——— *homo, Símantae amicus* 74^b.
Tárakajaya 12^b.
Tárakatírttha 70^a.
Tárakadvadáśivrata 34^b.
Tárakavadha 75^b.
Tárakavadhakárttikeyapújáshashthí-vrata 34^a.
Tárakáksha daitya 41^b.
Tárakásuravadhavarṇana 117^b.

táraṇa 331^b.
Tárapála 182^b.
Tará 19^a. 25. 39^b. 40^a. 80^a.
Tárakavacha 94^a.
Tárakáruṇya 343^b.
Táráksha, Dhúmrákshae avunculus 73^b.
Táráguravaḥ 101^a.
Tárachakra 88^a.
Tárachandra, Yaśodevae filius, Cha-krasena pater 280^b.
Tárachamana 93^b.
Tárápajjhaṭiká hymnus, Śankará-cháryae tributus 94^a.
Tárápaharaṇa 27^a.
Tárápújāyantra 96^a.
Tárámantra 99^b. 343^b.
Tárámantrabhedakathana 99^b.
Táráyá dháranāyantra 96^b.
Táravatí dea 101^b.
 ——— *regina* 152^b.
Táravákya 343^b.
Tárávilápa 343^b.
táravyúhajnána 230^b.
tárásuddhi 86^a.
Tárástotra 94^a.
Taráharaṇa 27^a.
Táriníkalpa 94^a.
Táriníkula 101^b.
Tárinítantra 101^b.
Tárinípújāyantra 96^a.
Táriníbhedaḥ 93^b.
Tárendra poeta 150^b.
Tárkikarakshá liber 247^a.
Tárkikaśiromaṇi, Raghunáthae epi-theton 243^a.
tála 87^a.
tálaka 321^a.
tálabhakshaṇa 26^b.
táládhyáya, sextus Saṃgítadarpaṇae liber 201^a.
 ———, *sextus Saṃgítaratnáka-rae liber* 199^b.
Tálíka muni 55^b.
Táhika locus 339^a.
Tigmátman, Urvae filius 40^b.
tinánta 165^a.
tinántakāṇḍa 161^a.
tinántapáda 173^b.
tinántasvaranirúpaṇaprakaraṇa 163^b.
tinántáḥ 165^b.
tináarthavichára 178^a.

tin'vidhi 181.
 titikshá 223^b.
 Tittiri 222^a.
 tithi 30^b. 97^b. 287^b.
Tithitattva, Smṛititattva operis pars
 (vii) 287^b. 289^b. 278^a.
Tithitattvaṭīkā, commentarius ad li-
brum praecedentem, auctore Kási-
rāma 287^b.
 tithidána 35^b.
 tithidvāita 87^a.
Tithidvaidhaprakaraṇa liber, auctore
Śūlapāni 283^b.
 tithiniyama 93^a.
 tithinirṇaya 10^b. 74^b.
Tithinirṇaya, de diebus lunaribus
tractatus, auctore Anantabhaṭṭa
 356^a.
Tithinirṇayasamgraha, compendium
libri praecedentis, auctore Rāma-
chandra 356^a.
Tithinirṇayasāra liber, Madanapālae
tributus 276^a.
 tithiprakaraṇa 327^b. 332^a.
 tithivārayoga 87^b.
Tithiviveka libri 292^a.
Tithisāraṇīkā, cf. Chintāmaṇi Sāra-
ṇīkā.
 tithyantānirṇaya 286^a.
 tithyādidoshasāntika 86^b.
 tithyādhīrāsavṛddhi 86^b.
 tithyādnāṃ guṇādhikyakathanam
 86^a.
 tinduka 307^b.
 timirapratishedha 308^a.
Tirimīti locus 339^b (bis).
 tiryakpātana 320^a.
 tiryaksrotas 82^b.
 tiryagyoni 82^b.
 tiryagyonigamanaprāyaścitta 282^a.
 tilakavṛata 34^a. 284^a.
Tilakeṣvaratīrtha 66^a.
Tilagaṇjīrtha 149^a.
 tilachaturthivṛata 284^b.
 tilatailagaṇāḥ 311^b.
Tiladeṣvaratīrtha 67^b.
 tiladvādaśivṛata 34^b.
 tiladhenudána 45^a. 59^a. 294^a.
 tiladhenudānavidhi 35^a.
 tilapradána 5^b.
 tilasailadána 41^a.
 tilāḥ 87^a.

tilāchaladānavidhi 35^b.
Tilinga regio 339^a. 340^a.
Tilingadeśa 352^b.
 Tilottamā apsaras 26^b.
 —, i. e. Durgā 39^b.
 Tilottamāmāhimakathana 15^a.
Tīṇadeśa (?) 339^b.
 tīrtha 39^b. 46^b. 60^a. 71^a. 76^b.
 250^b.
 — epitheton 227^b.
Tīrthagopālātīrtha 73^b.
Tīrthachintāmaṇi liber 292^a.
 —, auctore Vāchaspa-
 timiśra 289^a.
 Tīrthapati, sectae princeps 250^b.
 tīrthamāhiman 277^a.
 tīrthamāhātmya 7^a. 85^a.
 tīrthayātrā 27^a. 75^b. 257^b.
Tīrthayātrātattva, Smṛititattva ope-
ris pars 288^a.
 tīrthasrāddhaprayoga 294^b.
 tīvara 21^b.
 tīvarī 22^a.
 tīvratarā virakti 269^a.
 tīvrā virakti 269^a.
Tīsaṭa, Chandratāe pater, auctor
Chikitsākalikā libri 357^b.
Tungakūṭātīrtha 60^a.
Tungabhadra fluvius 10^a. 82^b. 148^b.
 251^b.
Tungabhadranādītīrtha 149^a.
Tungabhadramāhātmya 30^a.
 Tungavarapradána 13^a.
 tutthaka 321^a.
 tudādayaḥ 163^a. 164^b. 171^b.
 tudādi 165^b.
 tudādīpāda 175^a.
 tudādīprakriyā 350^b.
Tumbalūha locus 339^a.
Turaka populus 340^a.
 — regio 339^b.
Turakva, i. e. Turca 127^b.
 turaganīlatāla 87^a.
 Turanganātha, sectae princeps 251^a.
 turangaprasānsā 122^b.
Turashka regio 338^b.
 — vanṣa 352^b.
Turashkadeśa 352^b.
Turashkasthāna regio 339.
Turiāna locus 339^a.
 turīya 228^a.
 — yantra 250^a.

Turushka 253^a.
 turya 236^a.
 Turvaṣu 40^b.
 tulasī 16^a. 23^b. 24^a. 26^b.
 Tulasī 23^a. 24^a (ter).
Tulasīdāsa, auctor Rāmācharitamā-
nasa carminis 375^b. 405^b.
 tulasīmāhātmyavarnaṇa 302^a.
 tulā 97^b. 307^b.
Tulāpaddhati liber, auctore Kamalā-
karabhaṭṭa 277^b.
 tulāpurushadána 43^a.
 tulāpurushadānavidhi 35^a. 45^a.
 tulāpurushadvaita 273^b.
 tulāpurushavṛata 283^a.
Tulābhavānī urbs 258^a.
Tulābhavānīpura urbs 249^b.
 tulyayoh prapattih 232^a.
 tulyayogitā 208^b.
Tushadhānya locus 339^a.
Tushāra locus 338^b. 339^a. 340^a.
 Tushita (Jaya) 56^b.
 — dei 85^a.
 tusṭi 18^b (lunae digitus). 23^b.
 Tusṭi dea 39^b.
 Trīṇaviṇḍu muni 53^b. 80^a.
 trīṇādisteyaprāyaścitta 282^a.
 Trīṇāmalla 148^b.
 Trīṇāvartavadha 26^b.
Trīṇāvallītīrtha 149^a.
 tritīyadinakṛitya 294^a.
 tritīyā 87^b. 97^b.
 —, i. e. casus instrumentalis 162^a.
 178^a.
 tritīyākalpa 31^a.
 tritīyāvratāni 284^a.
 trinādīpāda 175^a.
 triptidīpa 222^b.
 trishṇā 306^b. 313^a.
 trishṇādhikāra 357^a.
 trishṇānindā 122^b.
 tejas 50^b. 225^a. 226^a. 240^b.
Tejasinha, Raṇadurāe filius 148^a.
 tejasviprasānsā 122^b.
Tejāūra locus 148^b.
 tejobhānu 194^a.
Tejovindūpanishad 394^b.
 taijasa 104^b.
 taijasādidravyasuddhi 272^b.
 Taittirīya 56^a.
Taittirīya-prātiśākhya-sūtra 386^a.
 Cf. Tribhāshyaratna.

- Taittirīyabrāhmaṇa* 267^a. 270^a.
Taittirīyabhāṣyavārttika, auctore
Sureṣvara 257^a.
Taittirīyasaṃhitā, padapātha 376^b.
Taittirīyakopanishad 247^a.
Taittirīyāḥ 163^a.
Taittirīyopanishad 252^a. 255^b.
 ———, cum *Ṣankarāe*
commentario, et *Anantānandagiris*
glossa 366^a.
 ———, cum *Ṣankarāe*
commentario 395^b.
Taittirīyopanishadvyākhyāne bhāṣh-
yakāravārttikakārābhyām pratipā-
ditam 270^a.
Tairabhukta 37^b.
taila 319^a.
tailakalpanā 315^a.
tailakāra 21^b.
tailābhyaktasya chāṇḍālasaprasa-
yaśchittam 282^b.
tailābhyaktādīmūtrochchārasamut-
sargaprasaśchitta 282^b.
tailābhyangādīsnānārhasyākṛitasnā-
nasya bhojanaprasaśchittam 282^a.
Toṭaka, *Ṣankarāchāryae discipulus*
 253^a. 255^a. 257^a. 259^a.
Toḍarānanda 336^a. Cf. *Toḍarānanda*.
toḍala 97^a.
Toḍalatantra 97^a. 104^a. Cf. *Vṛihat-*
toḍalatantra.
Tottalā (?) dea 19^a.
Tomara gens 44^a.
toyadāna 87^a.
Toraṇamālātīrtha 149^b.
torāṇamālā 339^b.
Tautātita 247^a. pl. 247^a.
tyāgin 302^a.
tyājyaprakaraṇa 335^a.
tyādyantapāda 175^a (bis).
Trayībhāṣya 257^b.
trayodaśadinakṛitya 294^a.
trayodaśavarjyasaptamīvrata 34^a.
trayodaśī 87^b. 97^b.
trayodaśīvratāni 285^a.
Travādīlaghu, *Mahīdharāe pater*
 357^a.
trāṭaka 234^b.
Trināśachchhlokī liber 278^a.
Trināśikā liber 239^a.
Trikalā dea 59^a.
Trikaṇḍamaṇḍana 278^a.
Trikaṇḍaṣeṣha lexicon 113^a. 162^b.
 182^b. 192^a. 195^b. 196.
Trikuṇḍīṣaratantra 109^a.
Trikuṭa mons 39^b.
trikuṇakuṇḍa 97^b.
Trijaganmohinī 19^a.
Trijātāsvapnadarśana 344^a.
Trināmalla, cf. *Trināmalla* 148^b.
tridaṇḍiyatidharma 8^a.
Tridhāman muni 50^b. 80^a.
Trinagarītīrtha 149^a.
Trinayana urbs 349^b.
tripatāka hasta 86^a. 202^a (bis).
Tripatītīrtha 149^a.
tripādviḥṭikathana 13^b.
tripiṇḍakaśrāddhaprayoga 294^b.
Triputākavacha 94^a.
Triputāpūjāyantra 95^b.
Triputāmantrāḥ 93^a.
Triputāstotra 94^a.
tripuṇḍra 74^b.
tripuṇḍrin 256^b.
Tripura urbs 24^b. 41. 42. 63^b.
 ——— *deus* 101^a.
Tripurakumāra, *Ṣankarāchāryae di-*
scipulus 251^b.
Tripuradāha 13^a.
Tripurabālāmantrāḥ 93^b.
Tripurabhairavīmantrāḥ 106^a.
Tripuravadha 75^b.
Tripuravadhopāye Ṣankaravākyam
 75^b.
Tripuravijaya 44^b.
Tripuravidhvansa 65^b.
Tripurasundarī 88^a.
Tripurasundaryāḥ shoḍaṣopachāra-
mantrāḥ 94^b.
Tripurahara 44^b.
Tripurā 19^a. 103^a. 106^a.
Tripurādhāraṇayantra 96^b.
Tripurāntaka 31^b.
Tripurānyāsa 93^b.
Tripurābhairavīpūjāyantra 96^a.
Tripurārṇava liber 108^a.
Tripurāsāra liber 95^a.
Tripurāsārasamuchchaya 95^b. 110^b.
Tripurīprakaraṇa, *libellus Ṣankarā-*
chāryae tributus 225^a.
Tripurapākhyāna 76^a.
triphalādivarga 195^b.
Tribhāṣyaratna, *commentarius ad*
Taittirīyaprātīśākyam 384^b.
Tribhūktirājatīrtha 149^b.
Tribhuvanapāladeva rex, *Subhāṭae*
patronus 139^b.
Tribhuvaneṣvaralinga 77^b.
Tribhuvaneṣvarāśṣṭottaranāmasata
 75^b.
Trinallatīrtha 149^a.
Trimūrti 101^b.
trilingaṣeṣha 183^a.
Trilochana poeta 124^a.
 ——— *grammaticus* 185^b. Cf.
Trilochanadāsa.
 ——— *scriba*, anno 1640 *vixit*
 386^a.
Trilochanatīrtha 77^b.
Trilochanadāsa, auctor *Kātantra-*
tipanjikā commentarij 170^a. 162^b.
 175^b.
Trilochanā 19^a.
Trilochaneṣvaratīrtha 66^b.
trilohī mudrā 93^a.
trivargachintana 85^a.
trivargapratipatti 215^b. 216.
Trivikrama astronomus 338^a.
 ——— *jurisconsultus* 278^a.
 ———, auctor *medicus* 321^b.
Trivikramacharita 8^a.
Trivikramatīrtha 67^a.
Trivikramabhaṭṭa, *Nemādityae filius*,
Śrīdharāe nepos, auctor *Dama-*
yantikathā carminis 120^a. 124^a.
 ——— *scriba*, anno 1673
vixit 212^b.
Trivikramāchārya astronomus 336^a.
trividhavastuvivekanirūpaṇa 79^a.
Trivishṭapa linga 44^a.
Trivṛish muni 52^b.
Trivṛisha muni 80^a.
Triṣakti dea 59^a.
Triṣalākāpurushacharita opus, au-
ctore Hemachandra 211^a.
triśāla 42^b.
Triṣūlinīmantrāḥ 93^b.
Trishavana 18^b. 19^a.
Trishasṭīlakṣhaṇamahāpurāṇasaṃ-
graha, epos Jainicum, auctore *Ji-*
nasena 391^b.
Trisamdhya dea 39^b.
trisūtrīkaraṇa 105^b.
Tristhalīsetu liber, auctore *Nārāya-*
nabhaṭṭa 277^b.
tretā yuga 21^b.

Trepanakriyákathá, liber Jainicus, auctore Krishñasinha 368^a.
 traikálíkí kathá 70^b.
Traigarta regio 339^b.
Traipishṭapa linga 71^b.
Traiymbakamantra 106^a.
Traiymbakasaras lacus 76^b (bis).
Traiýaruṇa muni 80^a.
trailokya 236^a.
trailokyamohana kavacha 99^a.
trailokyavijaya kavacha 26^a.
Trailokyaságara liber 273^b.
Trailokyasára liber 341^a.
Trailochana linga 71^b.
Trivikramí, i. e. Trivikramae opus 278^a.
Troṭaka, Śaṅkarácháryae discipulus 227^b. 257^a. Cf. *Toṭaka*.
Trotalatantra 109^a (bis).
Trotalottaratanttra 109^a (bis).
Tryambaka (Rudra) 82^b.
 ——— *linga* 64^a.
Tryambakaparvata mons 318^a.
Tryambakamantra 94^a.
*Tryambakamáhátmya, Padmapurá-
 nae pars* 84^a.
tryaṣṭrakunḍa 96^b.
Tryáruṇi muni 52^b.
tvachah 311^a.
Tvaritáprayoga 94^b.
Tvaritámantra 105^b.
Tvaritáyantra 94^b.
Tvashtṛi 39^a.
Tváshṭra parvan 30^a.
danshtṛá 303^b.
dakáṇa 333^a.
Daksha 18^b. 39^a. 45^b. 54^a. 56^b. 63^b.
 64^a. 71^b. 82^b.
Daksha, Dharmasástrae auctor 266^a.
 267^b. 270^a. 276^b. 278^a. 286^b. 356^a.
 ——— *quidam, Rádhapurae degens* 261^a.
Dakshagotra 19^a.
Dakshaputríviváha 75^b.
Dakshaprádurbháva 309^b.
Dakshamakhamathana 45^a.
Dakshayajnavidhvansa 8^a.
Dakshayajnavidhvansana 12^b. 75^b.
dakshavámau 97^b.
Dakshaśápa 13^a.
Dakshasmṛiti (rájasaguná) 14^a.
dakshiṇa 91^a.

dakshiṇagaṇḍa 103^a.
dakshiṇadigvichayane vilapraveṣah 344^a.
dakshiṇá 23^b. 24^b. 25^b.
 ——— *ásá* 51^b.
dakshiṇápatha 338^b.
Dakshiṇámúrti scriba, anno 1655
vixit 381^b.
Dakshiṇámúrtiprayoga 94^b.
Dakshiṇámúrtimantra 106^a.
Dakshiṇámúrtisamhitá liber 95^a.
 109^b.
dakshiṇámnáya 91^a.
Dakshesṭvaralinga 71^b.
dagdha 333^a.
dagdhatithi 86^a.
Dagdhamaraṇa poeta 124^a.
dagdhavaraṇa 316^b.
daṇḍa 111^a.
Daṇḍa, Solis satelles 70^a.
Daṇḍaka bhautika 156^a.
Daṇḍaka silva 58^b.
 ——— *libellus* 382^b.
Daṇḍakáráṇya silva 82^a.
 ——— , *Skandapuráṇae pars* 84^b.
Daṇḍakárányaprasthána 138^a.
Daṇḍaketu, Bandhumatis filius 11^a.
daṇḍaníti 207^a.
Daṇḍaníti 113^b.
daṇḍapakshaka hasta 202^a.
Daṇḍapáni yaksha 70^a.
 ——— , *Vahínarae filius* 40^b.
Daṇḍapánivarapradána 76^a.
daṇḍapárushyaprakarāṇa 263^a.
daṇḍapraṇayana 86^a.
daṇḍasamkhyá 86^a.
Daṇḍin, auctor Kávyádarsa libri 203^a. 113^b. 124^a. 124^b (ter). 126^a.
 167^a. 209^a. 211^b. 258^b.
Daṇḍimuṇḍíṣvara muni 53^b.
Datta, Durvásis frater 150^a.
Dattaka, Vaiṣikádḥikarāṇae auctor 215^b (bis). 217^b.
 ——— , *Vásudevae filius, Mághae pater* 118^a.
*Dattakamímánsá, i. q. Putríkarāṇa-
 mímánsá* 295^b.
Dattakula 212^a.
Dattavaṇṣa 260^b.
Dattátreya 10^b. 101^b.
Dattátreya auctor 108^a.

Dattátreyášṭottaraṣatanámastotra, Brahmáṇḍapuráṇae particula 299^a.
dattápradánika 263^a.
Dadarisaṃgama locus 149^b.
dadhidhenu 59^a.
dadhidhenuvidhi 35^b.
Dadhinádi fluvius 77^b.
Dadhiparṇa 18^b. pl. 19^b.
Dadhimukhaśráva 344^b.
dadhivarga 311^b.
Dadhivámanaprayoga 94^b.
Dadhivámanamantráh 93^b.
Dadhiskandatírtha 66^a.
Dadhíchakshupasamvāda 44^b.
Dadhíchi 71^b. 166^b. 256^b (bis).
 ——— , *Sudarṣanae pater* 64^a.
Dadhíchigamana 138^b.
Dadhíchidakshasamvāda 138^b.
Danu dea 56^b.
dantakáshṭha 59^b.
dantakáshṭhábhakshaṇa 59^b.
dantadhávana 85^a.
dantadhávana prakaraṇa 267^b.
dantadhávana vidhi 276^b. 286^a.
Daphárabáhlíka locus 340^b. Cf. *Dī-
 phára*.
dama 223^b.
Damana 52^a.
 ——— , *Bháradvájae filius* 71^b.
Damanaka bharaṭaka 155^a.
Damanakándolarathayátránámotsava 35^a.
damanapavitrárchananirúpaṇa 100^a.
damanabhanjiká 218^a.
Damayantiká, Jagaddharae mater 136^a.
Damayantí, Nalae uxor 64^b. 118^b.
 120^a.
*Damayantikáthá, vel Nalachampú, carmen a Trivikramabhaṭṭa com-
 positum* 120^a.
Damayantikávyá 164^a.
Damávandu locus 338^b.
dayá 30^b.
Dayákalasagaṇi 114^a.
Dayáráma muníṣa paṇḍita 151^b.
 ——— , *Manoranjanae filius* 122^a.
 ——— , *Rámaśiśvasae pater, Prá-
 ṇakṛishṇae avus* 374^a.
dayávira 166^b.
Darada populus 258^b.
daridranindá 122^b.

Darpana liber 292^a. Cf. *Dánadar-pana*.
Darpanakóra, i. e. Sáhityadarpana-kóra 211^b.
darpaṇe rūpadaiṣṇanam 322^a.
Darpanáráyaṇa princeps 153^b.
 ——— *rex, Harasinhæ fili-
 lius, Chandrasinhæ pater* 296^a.
darbhavidhi 286^a.
darbhavidhiprakaraṇa 267^b.
Darbhávati locus 339^b.
darvíkara 309^a.
darṣa 30^b. 266^b.
darśanaphala 85^a. 93^b.
darśanánám śhaṇṇám siddhántáḥ 86^b.
*Darṣapúrṇamásaprayoga, cf. Bau-
 dháyanadarsapúrṇamásaprayoga*.
Darṣapúrṇamásapráyaścitti, libellus
Baudháyanæ tributus 378^b.
*Darṣapaurnamásyahautraprayoga,
 tractatus ritualis* 382^a.
darṣaśráddhaprayoga 294^b.
Daśakanyátirtha 67^b.
Daśagítisútra, auctore Áryabhaṭṭa
325^b.
Daśagrívanigraha 137^a.
daśanachhedyavidhayáḥ 215^b.
daśanavasanaṅgarágáḥ 217^a.
Daśapádi, liber grammaticus 162^b.
daśaphalavrata 285^a.
Daśabala, anno videtur 1055, *Chin-
 támani Sáraniá librum composuit*
327^b.
daśamadinakṛitya 294^a.
daśamí 97^b.
daśamívratáni 285^a.
Daśaratha 16^a.
Daśarathayajnárambha 13^a.
Daśarathalalitávrata 284^b.
Daśarathavijaya 13^a.
Daśarathavipralambha 137^a.
daśarúpaka 207^a.
*Daśarúpaka, artis dramaticæ do-
 ctrina, auctore Dhananjaya* 203^a.
 108^a. 113^b. 126^a. 135. 185^b.
Daśarúpakaṭiká, auctore Páni 135^b.
daśalakárartháḥ 191^b.
Daśavidhasnánamantráḥ 398^a.
Daśaślokí 72^b.
daśahará 87^a.
daśaharákhyā snánadánádika 285^a.
daśádhyáya 329^b. 337^b.

daśántardaśádhyáya 328^b.
Daśárna regio 74^b.
Daśárñadeśa 339^b.
daśalakṣhaṇa 85^b.
daśávatávrata 34^b. 285^a.
Daśáśvamedkatirtha 66^b. 67^a. 70^b.
 73^b.
daśáhakṛitya 272^b.
dashṭa 105^a.
Daśárāma, Manoranjanæ filiùs 122^a.
daśyu 21^b. 22^a.
dahaní 237^a.
Dáksháḥ 259^a.
Dáksháyani muni 53^a.
Dáksháyani dea 19^a. 39^a.
 ———, *Dharmae uxor* 45^b.
Dáksháyanyagnipraveśa 75^b.
Dákshinátyá bháshá 181^a.
Dákshinátyáḥ 217^b. 259^a. 278^a. 316^b.
Dákshinátyácháryáḥ 108^b.
Dákshinýatantra 109^a.
Dāṇḍaka Bhoja 216^b.
dátrínirúpaṇa 85^a.
Dátripura urbs 122^a.
*Dádábháḥ, Gangádharamádhavæ fi-
 lius, Náráyaṇæ pater, auctor com-
 mentarii ad Súryasiddhántam, Ki-
 raṇávalí appellati* 326^b. 332^b.
 333^a.
Dádḥika vanśa 352^b.
Dádḥicha adj. 256^b.
dána 87^a. 267^a.
Dánakamalákara 277^b.
Dánakalpataru liber 292^a.
*Dánakriyákauṃudí, idem quod Dána-
 kauṃudí* 272^a.
*Dánakaṃudí, pars secunda Kriyá-
 kauṃudí libri* 272^a.
Dánadarpaṇa liber 292^a.
dánadharmā 8^a. 40^b. 66^a.
Dánadharmā, Mahábháratæ liber 2^a.
dánadharmavidhi 76^a.
dánapátra 87^a.
dánavidhi 76^a.
dánavíra 166^b.
dánaśivárchana 284^a.
Dánaśágara liber 292^a.
dánaśvarúpakathana 273^b.
*Dámacharita comoedia, auctore (Dí-
 kṣhita-) Sámarája* 138^b.
Dámádyupákhyána 354^a.
Dámódara poeta 150^b.

Dámódara, diasceustes Mahánátaka
comoediæ 142^b.
 ———, *auctor medicus* 321^b.
 ———, *Krishnæ filiùs, Malhanæ*
pater 187^b.
 ———, *Purushottamæ filiùs, in-
 tra annos* 1649, 1650 *vixit* 395^b.
 ———, *Rágharadevæ filiùs, Sárn-
 gadharæ pater* 122^b. 315^a.
 ———, *Rámakrishnæ pater* 394^a.
 ———, *Lakshmídharae filiùs, au-
 ctor Saṃgítadarpaṇa libri* 200^b.
 201^a.
Dámódaragupta poeta 124^a.
Dámódaradatta, Padmanábhaddattæ
*pater, Lakshmídharae filiùs, Sárn-
 dae nepos, Bálaśarmanis pronepos*
 110. 191^b.
Dámódaradeva poeta 124^a.
*Dámódarapaddhati, liber astronomi-
 cus* 338^a.
Dámodbhava 26^b.
dámbhikarákshasa 359^b.
dáya 85^a.
Dáyatattva, Smṛititattva operis pars
 288^a.
Dáyatattvakṛit 295^a.
*Dáyabhága, de hereditatibus disperti-
 endis liber, auctore Jímútaráhana*
 295^a.
*Dáyubhágaṭiká, commentarius ad li-
 brum præcedentem, auctore Kṛish-
 na* 295^b.
Dáyabhágatattva (cf. Dáyatattva),
auctore Raghunandana 289^b (*ope-
 ris pars II*).
dárarakshitaka 216^a.
dáránukramaṇa 85^a.
Dáruka muni 53^a.
Dárukávana 64^a.
Dárukeśvaratirtha 67^a.
Dárutirtha 66^a (*bis*).
Dálabhya 341^b.
Dálbhya 19^a. 34^a. 41^a.
Dálbhya 18^b.
dávágnimokshaṇa 26^b.
dávánalányoktayah 122^b.
Dásárha, Mathuræ rex 74^a.
dásáśaucha 277^a.
dásídánavidhi 35^a.
dásíputra 21^b.
Dásúrákhyáyiká 354^a.

- dáha 313^a.
dáhádhikára 357^a.
dikṣūlalakṣhaṇāni 86^b.
Digambaramatáchára 109^b.
Digambaráh 242^b.
digdálalakṣhaṇa 328^b.
digvarga 183^a.
Digvasana, i. e. Jaina 259^b.
digvichayane púrvadinnirdeṣaḥ 344^a.
digvichaye dakṣiṇadigvarṇanam 344^a.
digvidhána 94^a.
Diṇḍi 31^b. 70^a.
Diṇḍin 31^b.
Diṇḍiyaviprakula 189^b.
Diti 39^a.
Ditirúparákṣhasívadha 78^b.
Ditiṣokaprásama 12^b.
Ditiṣambodhana 12^b.
Dinakara, auctor Chandrárkí libelli 327^b.
Dinakaradeva poeta 124^a.
Dinakaraḥaṭṭa, auctor Muktávali-prakáṣa commentarii 239^b.
dinakshaya 86^b. 87^b.
dinacharyádhya 303^b. 316^a.
dinadvaye tithipráptiḥ 283^b.
dinástra 98^b. 106^a.
Dilípacharita 13^a.
Dilípavaralábha 13^a.
Divákara, Súrýabhakta sectae princeps 248^a.
Divákara poeta 124^a.
——, Kamalákarae frater 277^a.
——, Lolimbarájae pater 317^a.
——, Viṣvanáthae pater 337^b.
——, Śankarácharyae discipulus 251^b.
——, auctor Vṛttaratnákaraṭiká commentarii 113^a.
Divákaravatsa, auctor Kakṣhyástotra hymni 239^a.
Divákaroddyota liber 274^a.
divádayaḥ 163^a. 164^b. 171^b.
divádi 165^b.
divádigaṇita 333^a.
divádipáda 175^a.
divádiprakriyá 350^b.
divádimaitunapráyaścitta 282^a.
Divirakiṣora poeta 124^a.
Divodása rex 70. 71^a.
—— medicus 22^a.
Divodása Káṣirája 310^b. 311^a.
Divodása 278^a.
Divodásēṣvara linga 71^a.
Divodásopákhyána 13^a.
divya 89^b.
—— śrotra 231^a.
Divyatattva, Smṛititattva operis pars 288^b.
divyaprakaraṇa 263^a.
divyayuga 21^b.
divyaughá guravaḥ 101^a.
diṣ 104^b. 240^b.
Disticha miscellanea 302^b.
dikṣhá 7^a. 93^a. 102. 105^a.
dikṣhákála 93^a.
dikṣhánga 105^a.
Dikṣhátattva, Smṛititattva operis pars (xix) 289^b.
dikṣhádḥikára (śúdrasya) 276^b.
dikṣhápala 85^a.
Dikṣhita, i. e. Bhaṭṭojidikṣhita 182^b.
Dikṣhitasámaraḥ, cf. Sámaraḥ 138^b.
Dikṣhitánanta, auctor Prayogaratna libri 278^b.
Dinabandhúdása scriba 37^b.
dípa 85^b. 103^b.
dípaka 205^a. 208^b.
Dípaka 27^b.
Dípaka poeta 124^a.
dípadána 85^a.
dípadánaprayoga 294^b.
dípadánavidhi 35^a.
dípana 320^a.
dípanapáchanádiguṇoktividhi 315^a.
Dípani 93^b.
dípāpanchaka 222^b.
dípamálíkotsava 35^a.
dípamáhátmya 32^b.
Dípiká liber 278^a. 287^a. 292^a. Cf. Śántidípiká, Śrúddhadípiká.
dípiní 93^a.
dípti 50^b.
Díptikeṣvaratírtha 66^a.
Dírghatapaákhyána 66^a.
Dírghatapaḥsargagamana 66^a.
Dírghánkagrāma locus 212^a.
duḥsvapnanáṣana 5^a.
Duḥsvapnanáṣino mantráh 398^a.
duḥsvapnaśanti 86^b.
dugdhavarga 311^b.
dundubhi 332^a.
Dundubhi muni 52^a.
Dundubhinirhráda dánava 71^a.
Dundubhivadha 78^b.
Duphára locus 339.
Durachandra, cf. Bájabáhadurachandra 272^b.
Duratíkrama muni 52^a.
Durásadajaya 78^b.
Durásadopákhyána 78^b.
durga 339^b.
Durga asura 71^b.
Durga grammaticus 161^b. 182^b. 185^b (bis). Cf. Durgasinha.
Durgatíká, Durgasinhae commentarius 175^b.
durgatitarāṇa 5^b.
Durgadása, Nánágangáharu scribe pater 240^b.
durgapraṣna 334^a.
Durgamásubodhiní, commentarius ad Málatinádhava comoediam, auctore Málánka 136^a.
Durgavákyaprabodha liber, auctore Kulachandra 162^b.
Durgasinha auctor 292^a.
——, auctor commentarii ad Kátantra grammaticam 169^b. 350^b. 113^a. 164^a. 175.
—— rex, anno 1387 regnavit 384^b.
Durgasena poeta 124^a.
Durgá 19^a. 23. 25. 26^a. 58^a. 67^a. 71^b. 77^a. pl. 110^b (navan).
Durgá, Vaidyachintámanis mater 316^a.
Durgákavacha 25^b. 26^a. 94^a.
Durgácharya, auctor Niruktavṛtti commentarii 361^a. 384^b. 392^b. 396^b.
Durgádaśánirdeṣa 129^b.
Durgádása, auctor Dhátudípiká libri, anno 1659 compositi 175^a.
——, auctor Subodhá commentarii 174^b.
Durgápújá 87^a.
Durgápújáprakaraṇa 85^b.
Durgáprayoga 94^b.
Durgábhaktitarangiṇi liber, auctore Virasinha 101^b. 278^b. 292^a.
Durgámanu 93^b. 101^b. 105^b.
Durgámantra 101^b.
Durgáyantra 94^b.
Durgáyáḥ śatanámastotram 94^a.

Durgárádhanamáhátmya 101^a.
 Durgávákya 79^a.
 Durgáshtamírātri 94^b.
 Durgástuti 85^b.
 Durgástotra 25^b.
 Durgotsava 288^a.
Durgotsavatattva, Smṛititattva operis
pars (ix) 288^b. 289^b.
Durghaṭa, liber grammaticus 162^b.
Durghaṭavṛttikāra 162^b.
Durghaṭavṛttikṛit 162^b. Cf. Dur-
ghaṭodghāṭa liber, auctore Ke-
ṣavatarkapanchānana, E. I. H.
382.
 durjananindā 122^b.
Durjanamukhachopetīkā tractatus,
auctore Rāmāśrama 38^a.
 Durjaya, Yavanarum rex 74^b.
 ———, Supratīkae filius 57^b.
 Durdama muni 52^a.
 ——— rex 71^b.
 durdharáyogādhyāya 331^a.
 Durnāman 18^b.
 durbhagávṛtta 215^b.
 durbhikshavarṇana 147^a.
 durmati 332^a.
 Durmati bharatāka 155^a.
 durmarāṇe prāyaścittam 277^a.
 durmukha 331^b.
 Durmukha muni 52^a.
 ——— yaksha 18^b.
Durlabha, Ahamkārae filius 148^a.
Durlabharāma scriba 244^b.
 durváchakayogāh 217^a.
Durvása-upapurāṇa 80^a.
 Durvásahśāpakathana 14^a.
 Durvásas 8^a. 24^b. 26^a. 31^b. 58^a. 60^b.
 71^b. 73^a. 255.
Durvásas ascetes 148^a. seqq.
 Durváseṣvara linga 71^a.
 Durvásodarpabhanga 27^a.
 Durvásopanishad 76^a.
Durvásomatatantra 109^b.
 Durvásovákya 345^b.
 dushkarádidarṣana 206^b.
 dushṭa pada 207^a.
 Dushṭanāśinī kulāmbā 19^a.
 dūtamochana 78^b.
 dūtalakshaṇa 85^b.
 dūtaviijnānīya śārīra 305^b.
 dūtāgamanādiṣakunalakshaṇa 315^b.
 Dútāngada 143.

Dútāngada comoedia, auctore Subhāṭa
139.
 dūtíkarmavimarṣa 215^b.
 dūtíkarmāni 216^a.
 dūtíyāga 95^a.
 dūtílakshaṇa 86^a.
 dūtyupahāsa 122^b.
 dūradeśāntaragamana 322^b.
 Dúrvāganapativrata 284^b (bis).
 dúrvápújāprayoga 294^b.
 dúrvāvraṭa 285^a.
 dúrváshtāmívrata 34^b.
 Dúshaṇa daitya 64^a.
Dṛiḍhabala, auctor medicus 314^b.
 Dṛimichanḍeṣvara linga 42^a.
Dṛisya urbs 18^b.
Dṛiṣyapura, i. q. Dṛisya 19^b.
Dṛishadvatī fluvius 46^b. 47^a.
 Dṛishṭipútanā graha 307^b.
 dṛishṭiphaládhya 328^b.
 dṛishṭiṛogaviijnāna 308^a.
 dṛishṭisádhana 337^b.
Deūla locus 340^a.
Delima locus 339^a.
 deva 96^a.
Deva, cf. Yājñikadeva 294^a.
 ———, Dharmae filius 148^a.
Devakāḍagrāna locus 190^a.
Devakāṇḍa, Skandapurāṇae liber 84^b.
 Devakī 27^a. 39^b (Durgá).
 Devakíputrayantra 94^b.
Devakīrti auctor 278^b. 329^a.
Devakhātātīrtha 67^b.
Devagaṇadeva poeta 124^a.
 devagaṇādi 86^b.
Devagiri urbs 37^b.
 devachakra 88^a.
Devachandra scriba, anno 1711 vixit
316^b.
Devajānīya liber 278^b.
Devajāka scriba, anno 1625 vixit 342^a.
 devatā 300^a.
 devatātithibhṛtyādivarjanaprāyaś-
 chitta 282^a.
 devatādhikaraṇa 264^b.
Devatādhya, Sāmavedae Bráhmaṇa
382^a.
 devatápújana 267^b.
 devatārchanavidhi 286^a.
 devatārthopakalpita bhakshavṛthápa-
 yasápúpádibhakshaṇaprāyaścitta
 281^b.

devatásnāna 43^a.
 devatásvarúpanirúpaṇaprakarāṇa
 267^a.
Devatīrtha 66^a. 66^b (bis). 67^a (bis).
 devadatta 225^b. 236^b.
 Devadatta, Satyavratae pater 81^b.
Devadatta, Bhúdharae pater 327^a.
 ———, Haris filius, auctor Dhá-
 turatnamálá libri 320^b.
Devadáravana locus 8^a. 39^b. 53^a.
 Devadáravanapraveśa 44^b.
 Devadáravanopákhyāna 44^b.
Devadása, Śārngadharae arunculus
122^b.
Devadáśadeva 124^a.
 Devadútavikuṇḍalasampvāda 15^a.
 Devadeva 101^b.
 Devadyutitapaḥprabhāva 15^b.
 devadvijadravyāpahāraprāyaścitta
 282^a.
Devanātha scriba, anno 1819 vixit
283^a. 286^b.
Devapattana urbs 347^a.
Devapathatīrtha 66^a.
 devapújá 277^a.
 devapújāphala 35^a.
Devaprayāga locus 149^a.
Devabodha, auctor Yājñavalkyaṭīkā
commentarii 292^a.
Devabodhi poeta 124^a.
Devabhaṭṭa, Ratnākarae pater 285^a.
 Devamātri dea 39^b.
 Devamitra Śákalya 54^b.
Devamiśra, Kṛishṇamiśrae filius 122^a.
 devayajna 265^a. 277^a.
Devayājñika, auctor Smṛitisāra libri
278^b.
 devayuddha 13^b.
 Devaratha sacerdos, Śāradae pater
 74^b.
Devarāja scriba, Āśadharae filius,
anno 1434 vixit 351^a.
 ———, Śārngadharae pater 319^a.
 Devarāta 18^b. 19^a.
Devarāmarāmachandra, anno 1744
vixit 296^b.
 Devala 5^a. 18^b. 53^b. 310^a. pl. 19^a.
Devala, Dharmasāstrae auctor 266^b
(bis). 270^a. 278^b. 356^a.
 devaloka 39^b.
Devaśatabhāshya 278^b.
 devaṣayanavrata 34^b.

- Devaṣarman 54^b. 82^b.
 ——— sacerdos 154^b.
 ——— Atreya 15^b.
 Devaṣarman, Guṇanidhis pater 73^b.
 devasarga 82^b.
 Devasūri, Guṇachandrae magister 170^b.
 Devasenā dea 19^b. 26^a.
 devastava 44^b.
 devasthāpana 277^a.
 Devasvāmin sacerdos 152^b (bis).
 Devasvāmin auctor 270^a. 278^b.
 ——— astronomus 329^a.
 devágárákrīteshtakákāśhtāṣilādīnā
 grihakaranaprāyaścittam 282^b.
 devágárádibhedanaprāyaścitta 281^b.
 devádipratishthā 86^b.
 Devántakavādha 78^b.
 devārchana 267^b.
 devāvāhana 273^b.
 devāsurasamgrāma 12^b. 117^a.
 Devikāta locus 39^b.
 Devī, i. e. Kuṇḍalinī 235^a.
 Devīkavacha, libellus mysticus 110^b.
 Devītantra 109^a.
 Devidatta, Rāmasevakae pater, Kṛish-
 ṇamitrae avus 178^a.
 Devīpādadvayatīrtha 77^b.
 Devīpurāna 101^b. 108^a. 278^b.
 Devīpurāṇīya 288^b.
 Devībhāgavatapurāṇa 79^b. seqq. 84^a.
 Cf. Bhāgavatapurāṇa.
 Devīmatatantra 109^b.
 devīmāhātmya 45^a.
 Devīmāhātmya, i. q. Chanḍikāmāhā-
 tmya 43^b. 44^a. 46^b.
 Devīrahasya 90^a.
 Devīvrata 285^a.
 Devīsūkta, hymnus in Durgā 298^b.
 398^a.
 Devendra, Rāmānandae magister 72^a.
 ——— (Deveṣvara), Vāgbhaṭṭae
 filius, auctor Kavikalpalatā libri
 211^a.
 Devendrakīrtideva 180^b.
 Deveṣatīrtha 66^b.
 Deveṣvara, cf. Devendra 211^a.
 ———, Śaṅkarāchāryae discipu-
 lus 257^a.
 ——— scriba, Haridevae filius,
 Harikṛishṇae nepos 329^a.
 Deveṣvarapaṇḍita poeta 123^a. 124^a.
 Devyavatāra 8^a.
 Devyāgama liber 101^b.
 Devyā māhātmyam 8^a.
 deśa 87^a. 232^a. 284^a.
 deśakālakālālokanāyāgamavirodhin
 204^a.
 Deśanāh 185^b.
 deśabhāshā 284^b.
 deśabhāshāvijnāna 217^a.
 deśavibhāgaprastāva 102^a.
 deśāntare vārādhikārah 337^a.
 desika 105. 256. 257^b. 258^a. 259.
 260^b.
 desikendra 256^b. 259^a (bis). 259^b.
 260^b.
 deśī 200. 204^a.
 Deśīkoṣha lexicon 182^b.
 deśyā upachārāh 215^b.
 deha 224^a.
 dehasuddhi 358^b.
 daityatapaścaryā 12^b.
 daityatrayavadha 78^b.
 daityadamana 78^b.
 daityayuddhavajana 78^b.
 daityavarṇana 79^a.
 daityasainyavarṇana 12^b.
 daityājñāpana 78^b.
 daivajnaprasansā 336^b.
 Daivajnamanohara liber 278^b. 292^a.
 Daivajnavallabha 278^b.
 Daivajnaśarman, cf. Viṣvanātha 283^b.
 daivākhyāna 122^b.
 dola hasta 86^a. 202.
 dolotsava 284^b.
 dosha 204^a. 208^a.
 doshagūṇavivechana 208^a.
 doshapradarṣana 210^a.
 doshabhedīya adhyāya 304^b.
 doshavījakshaya 231^b.
 doshākhyāpana 34^a.
 doshādivijnānīya adhyāya 304^a.
 doshās trayah 303^b. 311^a.
 doshoddhāra 87^a.
 doshopakramanīya adhyāya 304^b.
 Daurga mantra 91^a.
 ——— śāstra 247^a.
 Daurvāsasa Upapurāṇa 65^b.
 Dyunadīsamgama locus 149^b.
 dyūtaviśeshāh 217^a.
 dyūtasamāhvayaprakaraṇa 263^a.
 drankshaṇa 307^b.
 Dramila 185^b.
 drava 304^b.
 dravadravayavijnānīya adhyāya 304^a.
 Dravida regio 258^a. 338^b. 339^b.
 ———, auctor Pradīpa libri 286^a.
 Dravidadeśa 352^b.
 Dravidāṣiṣu 108^a.
 Dravidāh grammatici 161^b.
 Dravidyah striyah 217^b.
 draviṇa 77^a.
 dravya 91^b. 240^a. 259^a. 315^a.
 dravyagata padārthapanichaka 311^b.
 dravyagūṇah 86^a.
 dravyanischaya 328^b.
 dravyaparīkshā 311^b.
 dravyapūjā 85^b.
 dravyasuddhi 266^a. 269^b. 275^a.
 286^a.
 Dravyasuddhihulīpikā, auctore Puru-
 shottama 274^a.
 dravyāṇaṃ guṇavattāvidhih 311^b.
 dravyāṇi 86^b. 87^a.
 dravyādivijnānīya adhyāya 304^a.
 drāvana 86^a.
 drāvanādīyoganirūpaṇa 218^b.
 Drāhyāyana, Drāhyāyanaśūtra prae-
 ceptorum auctor 379. 380^a.
 Drāhyāyanaśūtra 379. 380^a. 278^b.
 Drāhyāyanaśūtrabhāṣya, auctore
 Dharmā 379^a.
 drutipātanalavaṇavasūraktākshādhi-
 kāra 321^b.
 Drupadāditya, Solis forma 70^b.
 Drumila 22^b. 25^b.
 Druhiṇa 200^b.
 Druhyu 40^b.
 dreshkanādhyāya 328^b.
 droṇa 307^b (bis).
 Droṇa nubes 347^a.
 Droṇaparvan, Mahābhāratae liber 1^b.
 Drauṇi muni 80^a.
 Draupadāditya, Solis forma 70^b.
 Draupadī 24^a. 70^b. 216^b.
 Draupadīvastrāharana, carmen au-
 ctoris anonymi 121^a.
 dvandva 161^b. 162^a. 164^a. 165^b.
 178^a. 350^b.
 dvandvamelāyana 320^a.
 dvandvayukti 342^b.
 dvandvayuddhavarnana 78^b.
 Dvayabhārati, Maṇḍanamīśrae uxor
 255^b.
 dvādaśagaṇapatiprakaraṇa 249^a.

- Dharaṇīdhara, Vāsudevae pater, Harināthae avus* 132^b.
dharaṇīvrata 34^b.
dharaṇyādivarga 324^a.
dharādāna 43^a.
Dharkata, Moḍhakaē magister 155^b.
dharma 85^a. 216^a. 219^b. 229^b.
Dharma deus 21^b. 45^b. 56^b. 71^a.
 —, *Nārāyaṇa* 52^b.
Dharma, Dharmaśāstrae auctor 270^a. 278^b.
 —, *Paramārae filius* 148^a.
Dharmakīrti 10^b.
Dharmakīrti auctor 247^a.
 —, *poeta* 124^a.
Dharmakūpa locus 73^b.
Dharmakūpatīrtha 71^b.
Dharmaketu 31^b.
dharmaguṇāḥ 207^a.
Dharmagupta, Satyaratha regis filius 74^a.
Dharmaguptamiśra auctor 258^b.
dharmaghaṭadāna 35^a.
Dharmajijnāsā, Kātyāyanae parīśiṣṭa 382^b.
Dharmatattvasāra, sectae a Svāmīnārāyaṇa conditae instituta, auctore Rāmaprasāda 369^b.
Dharmadatta 16^b.
Dharmadāsa poeta 124^a.
 —, *auctor Vīdagdhamukha-maṇḍana libri* 215^a.
Dharmadhvaṇa rex 152^b.
 —, *Kuśadhvaṇae frater* 24^a.
Dharmanada lacus 71^a.
Dharmanadatīrtha 71^a.
Dharmanābha rex 118^a.
Dharmapatha 28^a.
dharmaparināma 229^b.
Dharmapīṭha templum 71^b (bis).
Dharmapura urbs, ad Narmadāmsita 335^b.
Dharmapurāṇa 104^a.
dharmapraṇetārāḥ śaṭtrīṇsat 266^b.
Dharmapradīpa liber 278^b. 283^a.
Dharmapradīpavyākhyāna 283^a.
Dharmarāj 46^a.
Dharmavardhana poeta 124^a.
dharmavṛtti 122^b.
Dharmaśarma muni 54^b.
dharmaśāstra 7^b. 44^b. 125^a.
Dharmaśāstra, auctore Parāśara 263^b. 271^a.
 —, *auctore Manu* 355^b.
 —, *auctore Yājñavalkya* 262^a. 356^a.
 —, *auctore Śaṅkha* 271^b.
Dharmasuta 264^a.
Dharmasena rex 153^a.
dharmasthānachintā 330^b.
Dharmāṅgada, Rukmāṅgadae filius 154^a.
Dharmāchāryastuti 108^a.
dharmādharmā 230^a. 231^a.
Dharmādharmasenāhanana 79^a.
dharmādhikārika 215^b.
Dharmāndhutīrtha 71^b.
Dharmāraṇya silva 82^a.
dharmālaṃkāra 204^a.
Dharmīāvachhedakatāpratyaśattivi-chāra, tractatus logicus, auctore Harirāma 244^b. 245^a.
dharmīn 229^b.
Dharmīn muni 80^a.
Dharmesvara, auctor Yājñavalkyaṭīkā commentarii 283^a.
Dharmesvaratīrtha 66^a.
Dharmesvaralinga 71^b.
Dhavalagiri 149^b.
Dhavalanibandha liber 278^b.
Dhātakitīrtha 66^b.
dhātavaḥ 311^a.
Dhātukalpa 90^a.
Dhātuchandrikā, liber grammaticus, auctore Kavichandra 212^a.
Dhātudīpikā, commentarius ad Vopadevae Kalpadrumam, auctore Dur-gādāsa 175^a.
Dhātunyaṇyamanjūśā liber 185^b.
dhātuparināti 181^a.
Dhātupāṭha Pāṇinīya, radicum verborum collectio, e Pāṇinis systemate dispositarum 168^a.
 —, *Haima, eadem ex Hemachandrae systemate dispositae* 170^a.
 —, *radices verbales ordine alphabetico dispositae, auctore Puṇyasundara* 170^a.
 —, *versio Hindustanica, auctore Lālakavi* 381^a.
Dhātupārāyaṇa liber, auctore Hemachandra 185^b.
Dhāturaṭnamālā, liber medicus, auctore Devadatta 320^b.
dhātuvāda 217^a.
Dhātuvṛtti, commentarius ad Dhātupāṭham, cf. Mādhavīyadhātuvṛtti.
dhātusvara 163^b.
dhātūnām śodhanamāraṇavidhiḥ 311^b.
dhātūpadhātūśodhanamāraṇakalpanā 315^a.
Dhātrī 331^b.
dhātrī 16^a.
dhātreyikā 216^b.
dhātvarthanipātārthanirṇaya 178^a.
dhātvarthākhyātārthayor nirūpaṇam 177^a.
Dhānāka scriba, anno 1385 vivit 350^b.
dhānya 324^a.
dhānyakartana 86^b.
dhānyadhenu 59^a.
dhānyaparvatadānavidhi 35^b.
Dhānyapālu vaṇṣa 352^b.
dhānyaropana 86^b.
dhānyavapana 86^b.
dhānyaśailadāna 41^a.
dhānyasthāpana 86^b.
dhānyādīsteyaprayāśchitta 282^a.
Dhānvantarīya 358^a.
dhāyyā 264^a.
dhāraṇa 225^a. 304^b.
dhāraṇamātrikā 217^a.
dhāraṇayantrāṇi 94^b.
dhāraṇā 50^b. 229^a. 233^b. 236. 237^a.
dhāraṇāḥ 85^b.
dhāraṇāpāraṇavṛta 285^a.
Dhāraṇī, formulae mysticae Buddhicae 403^a.
Dhārā urbs 121^a. 148^a.
Dhārākadamba poeta 124^a. 209^a.
Dhārālīrtha 149^a.
Dhārāvātī urbs 16^b.
dhārīṇī 237^a.
Dhāreṣvara, i. e. Bhoja 232^a. 283^a. 356^a.
Dhāvaka poeta 135^b. 212^a.
Dhījaḍa, Śrībhāḍae discipulus 155^a.
Dhīmarana Miśra, Sāvantamiśrae filius 122^a.
Dhīra, Nīrae filius 148^a.
Dhīragovindaśarma, auctor Atharvaṇarāhasya libri 391^b.
dhīrapraśansa 122^b.

Dhīraśiva, sectae atomicae princeps 251^a.
Dhīreṣamīra 1.
Dhīreṣvara scriba, anno 1799 vixit 273^a.
 —, *Rāmeṣvarae filius, Jyotirīśvarae pater* 140^a.
 dhīvara 22^a.
 dhīvarga 183^a.
 Dhundhu asura 46^b.
 Dhundhumāropākhyāna 13^a.
Dhūtāpāpatīrtha 67^a. 71^a.
Dhūtāpāpā fluvius 71^a.
 Dhūtāpāpā, Vedasīrasis filia 71^a.
Dhūtāpāpeṣvaratīrtha 66^b.
 dhūpa 85^b. 103^b.
 dhūpadāna 85^a.
 dhūmapānavidhi 311^b. 315^a.
 — adhyāya 304^b.
 dhūmādhikāra 357^b.
 Dhūmāvatīmanu 98^a.
 Dhūmāvatīmantrāḥ 93^b.
 Dhūmra, Romakāchāryae filius 338^b.
 Dhūmravarnāmanu 98^a.
 dhūmravidyā 88^a.
 Dhūmrāksha, Nishadarum rex 73^b.
 Dhūmrāyaṇadharmāḥ 266^b.
Dhūrtanartaka comoedia, auctore *Samarāja* 138^b. 139^a.
Dhūrtasamāgama comoedia, auctore *Jyotirīśvara* 140^a.
Dhūrtasvāmin auctor 278^b.
 Dhṛitarāshṭra nāga 31^a.
 dhṛiti 23^b.
 Dhṛiti 18^b. 39^b (Durgā). 103^a.
 dhṛitiyoga 89^a.
 Dhenuka 301^a.
 Dhenukavadha 26^b.
 dhenvādisaṃkalana 283^a.
Dhairyāmitra poeta 124^a.
 dhaivata 200^b.
Dhoikavi poeta 124^a.
Dhoyin poeta 124^a.
 dhautī 234^b.
 Dhaumya ṛishi 264^a. 310^a. 345^a.
Dhaumya, Dharmasāstrae auctor 270^a. 278^b. 356^a.
 Dhaumyaśikshā 86^a.
Dhaurādityatīrtha 66^b.
 dhyāna 50^b. 85^a. 85^b (bis). 91^a. 229^a.
 233^b. 236^a. 237^a (bis).
 dhyānadīpa 222^b.

dhyānaphala 85^b.
 dhyānayoga 322^a.
 dhyānalakṣhaṇa 85^b.
Dhyānavindūpanishad 394^b.
Dhyāśrayatīkā commentarius, auctore *Hemachandra* 185^b.
 dhruva dāna 267^a.
 Dhruva, Uttānapāda filius 41^a. 51^a.
 69^b. 83^b.
 Dhruvagatijñāna 230^b.
 Dhruvacharita 13^a. 44^b. 87^b.
 dhruvalakṣhaṇa 87^a.
 Dhruvasaṃdhi, Ayodhya rex, Sudarśanae pater 81^b.
 dhvaja arbor 98^a.
 dhvajadāna 85^b.
 dhvajanaṃvāmīrta 34^b.
 dhvajabhanga 142^a.
 dhvajayukti 312^b.
 dhvajāropapaṇvra 10^b.
 dhvani 208^a.
Dhvanikāra 210^a. 211^b.
Dhvanikṛit 212^a.
 dhvaninirṇaya 209^b.
 na 97^b.
 Naka (?) 53^a.
Nakula medicus 22^a.
 —, *Aśvaśāstrae auctor* 124^a. In *cod. E. I. H. 107 Śālihotraśāstra exstat, in lectiones duodecim divisum, idque Nakulae tribuitur.*
Nakulīsa auctor 247^a.
 Nakulīśapāśupatadarśana 246^b.
 nakra 97^b.
 nakshatrakalpa 55^b.
 nakshatrakūrmachāra 328^a.
 nakshatrachakra 93^a. 95^b. 96^a.
 nakshatrajātaka 328^b.
 nakshatradānavidhi 35^b.
 nakshatradohadaśāntika 86^b.
 nakshatranirṇaya 93^a.
 nakshatranayāsa 93^b.
 nakshatrapāthaka 10^a.
 nakshatrapurusha 46^b.
 nakshatrapurushavrata 34^b. 40^b.
 nakshatraprakaraṇa 328^a. 332^a. 335^b.
 nakshatramaṇḍala 51^b.
 nakshatravyūha 328^a.
 nakshatrasuddhiprakaraṇa 336^b.
Nakshatrasamuchchaya, liber astrologicus, auctore *Lallavārāhasuta* 333^b.

nakshatrāṇi 86^a.
 nakshatrādhipāḥ 86^a.
 nakshatreshu rāṣivṇavasthā 86^b.
 nakharadaśana-jātayaḥ 215^b.
Nagara locus 339^a.
Nagarakoṭi urbs 149^a.
 nagarīnirodha 78^b.
 nagarīyukti 342^b.
 magna 51^b.
Nagnajit poeta 124^a.
 nagnanīlapatādika 14^a.
 Naghushākhyāna 5^b.
 nañarthanirṇaya 177^a.
Nañvādatippanī 243^b. 245^b.
 —, *auctore* *Raghudeva* 245^b.
 nañsanañor adhikārah 162^a. 164^a.
 165^a. 166^a.
 nata 21^b.
 naṭākhyāyikā 154^b.
Nattapattagrāma locus 120^b.
 nadīlakṣhaṇa 85^a.
 nadyanyoktayaḥ 122^b.
 Nanda 68^b.
 Nandagopaputrī 68^a.
Nandadāsa, auctor *Mānāmanjarī glossarii* 397^b. 401^b.
 nandana 331^b.
Nandanakānana silva 148^b.
Nandapaṇḍita, Rāmapaṇḍitae filius, Vināyakapaṇḍita cognomine gaudens, auctor *Kāśīprakāśa libri* 295^b.
 —, *auctor* *Parāśarasmitivākyā commentarii* 295^b.
 —, *auctor* *Putrikaraṇa-mīmāṃsā libri* 295^b.
 —, *auctor* *Mādhavānandakāvya carminis* 295^b.
 —, *auctor* *Śrāddhakalpalatā libri* 295^b.
Nandapadra vicus 384^b.
 Nandaputrotsava 26^b.
Nandaprayāga locus 149^a.
Nandarāyavārttā, carmen *Guzzerticum, auctore* *Śāmaladāsa* 397^b.
Nandavardhana poeta 124^a.
 Nandastotra 26^b.
 Nandā dea 39^b. 40^b.
Nandātīrtha 66^b.
 Nandādiśokapramochana 27^a.
Nandāpurāṇa 40^b. 65^b.
 Nandāprāchīmāhātmya 12^b.

Nandányi muni 55^a.
Nandáhradatírtha 66^b.
 Nandi 25^b.
 Nandikeśalinga 64^a.
 Nandikeśvara 36^a. 81^b. 218^a.
Nandikeśvaratírtha 66.
Nandikeśvarapurāṇa 101^b. 270^b. 278^a.
Nandikeśvarasamhitā 95^a.
 Nandikeśvarābhisheka 44^b.
 Nandikeśvarotpatti 75^b.
Nandigrāma locus 73.
 Nandigrāmadarśana 13^b.
 Nandidharmāḥ 266^b.
 Nandin 61^a. 81^b. 101^b. 215^b.
 Nandini 24^a (Tulasī). 39^b (Durgā).
Nandini fluvius 19^b.
Nandinītírtha 77^a.
Nandipurāṇa, i. q. *Nandīśvarapurāṇa* 81^b. 278^b.
Nandivardhana locus 69^b.
 Nandishēṣvara linga 70^b.
Nandisphoṭa 324^a.
 Nandīpura urbs 153^b.
 Nandīpreshaṇa (?) 79^a.
 Nandīśa 8^a.
 Nandīśvara, Śivae satellites 61^a. 255^a.
Nandīśvarapurāṇa 81^b.
 Nandīśvarayogopākhyāna 76^a.
 Nandīśvarotpatti 44^b.
Nandyupapurāṇa 80^a.
 Nandyupākhyāna 76^a.
 napuṃsakapāda 175^a.
 napuṃsakalingasamgraha 183^a.
 napuṃsakaviśeṣhāḥ 311^a.
 napuṃsakā manavaḥ 97^b.
 ——— mantrāḥ 105^a.
 Nabhasya men̄sis 46^b.
 nabhogamadhyamā gati 327^a.
 nabhodhāraṇā 237^a.
 nabhomudrā 236^b.
 namaskāru 103^b.
 namaskāraprakaraṇa 85^b.
 namaskṛiti 122^b.
 namaskriyā 203^b.
Namaiya poeta 124^a.
 namontā manavaḥ 97^b.
 ——— mantrāḥ 105^b.
Nayajā, Nārāyaṇadāsae mater 333^b.
Nayanasukha, Keśavadāsae filius, auctor Vaidyamanotsava libelli 404^b.
 Nayapāla rex 152^b.

Nayalochana liber 144^a.
Nayasāra liber 144^a.
 Nara deus 45^b.
 narakavarga 183^a.
 narakavarṇana 65^b.
 narakasvargaprāptiprakāravarṇana 15^a.
 narakāḥ 281^b.
 Naradeva Kṛipāṇi 217^b.
Naranārāyaṇavadarīkeśvaratírtha 66^b.
Narapati, auctor Jayacharyā libri 398^b.
 narabali 103^a.
Narabrahmadeva rex 280^b.
Narabhaṭṭalīlāra scribe, anno 1670 vixit 315^a.
 Naramūrchhana 13^b.
 Naravāhanajanana 151^b.
 Narasinha deus 82^b. 83^a.
Narasinha grammaticus 182^b.
 ——— poeta 124^a.
 ——— Meheto, auctor carminum Guzzericorum 401^a.
 ——— (Vaidyanarasinha), auctor commentarii ad Vāsava-dattā narrationem 156^b.
 ———, vel Nṛsiṇha, Duvāsasis magister 148^b.
 ———, Bhairava regis pater 137^b.
Narasinhakavirāja, Vaidyachintāma-ṇis magister 316^a.
 Narasinhadvādaśivṛata 58^a.
Narasinhapurāṇa 82^a. 84^a.
 Narasinhamanu 106^a.
 Narasinhayantra 94^b.
Naraharadāsa, Bāraḥa cognomine praeditus, auctor Avatāracharitra carminis 398^b.
Nurahari scribe, anno 1630 vixit 219^a.
 ——— (Nṛsiṇha), Iśvarasūris filius, auctor Nighaṇṭurāja lexicī 323^a.
 ———, Sāmarājae pater 138^b.
 Narāntakanigrahavarṇana 78^b.
 Narāntakanirgama 78^b.
Narendrāchārya grammaticus 161^b.
Nareśvaraviveka liber, auctore Parameṣṭhīn 239^a.
Narottama, anno 1764 commentarium

ad Rūdhārasasudhānidhi carmen composuit 132^a.
 nartana 200.
Narmada, Lūdānae filius 180^b.
Narmadā fluvius 42^a. 64^b. 339^b.
 Narmadā, manium Somapa dictorum filia 40^a.
Narmadātādeṣa 352^b.
Narmadātīragamana 345^a.
Narmadātīrtha 66^a. 73^b.
Narmadāmāhātmya 8^a. 42^a. 65^b.
Narmadāmāhātmya, Vāyupurāṇae pars 84^b.
Narmadeśvaratīrtha 66^b (bis). 67^a (bis). 67^b.
Narmadeśvaramāhātmya 66^a.
Narmadeśvaralinga 71^b.
 nala 332^a.
 Nala Naishadha 64^b. 74^b. 118^b. 120^a.
Nalachampū, i. q. Damayantīkathā 120^a.
Nalarājopākhyāna, de Nala et Damayantī narratio 387^b.
 nalinī 218^b.
 nalinīpadmakosha hasta 202^a.
 nalinīprabhṛitīnām sukhātithīḥ 218^b.
Naleśvaratīrtha 66^b.
Nalodaya carmen, Kālidāsae tributum 126.
Navakaṇḍikābhāṣya, commentarius ad Śrāddhasūtra, auctore Nīlāsura 380^a.
 Navakālidāsa 253^a (bis).
Navagrahamantrāḥ 398^a.
Navatattva, tractatus Jainicus 379^a.
Navatattvabālvabodha, commentarius ad tractatum praecedentem, auctore Somasundara 379^a.
 navanīta 311^b.
 Navanītagaṇapatimata 249^a.
 navanītadhenu 59^a.
 navanītadhenavidhi 35^b.
 navapatṛikā 217^b.
 navaparnādibhakṣhaṇa 86^b.
 navamadinakṛitya 294^a.
 navamī 97^b.
 navamīvratāni 285^a.
Navaratna liber 95^a.
Navaratnamālā 108^a.
Navaratneśvara liber 95^a. 101^b. 104^a.
 navarātrāmbha 284^a.

navavadhúpabhoga 87^a.
 navavadhúsamgame sakhívákyam
 122^b.
 navavadhúsaratárambhakríde 122^b.
 navasráddha 277^a.
 navánsachintádhya 336^b.
 Navánagara urbs 316^b.
 navánnakála 87^a.
 navánnabhakshana 86^b.
 Navánnasthálipáká mantráh 398^a.
 navásrakunḍa 97^b.
 Navínamatavichára, tractatus logicus,
 auctore Hariráma 245^a.
 Navyamatavichára, i. q. Navínamata-
 vichára 245^a.
 Navyavardhamána auctor 292^b.
 nashta 198^a.
 nashtajátakádhya 328^b.
 nashtarágapratyánayana 216^a.
 nasya 357^b.
 nasyavidhi 315^a.
 — adhyaya 304^b.
 Nahusha 40^a.
 Nahushacharita 13^a.
 nága 31^a. 225^b. 236^b.
 Nágatírtha 67^a.
 nágadashṭavrata 284^b.
 Nágadevíya, Nágadevae liber 274^a.
 Náganábha, Angadevae pater, Govin-
 dae avus, Rámesvarae proavus,
 Náráyaṇae abavus 198^b.
 nágapanchamívrata 34^a.
 Nágapura urbs 153^b.
 nágapújá 284^b.
 Nágapáya poeta 124^a.
 Nágabodha 234^a.
 Nágabhaginí dea 24^b.
 nágamáraṇa 320^b.
 Nágammá poetria 124^a.
 Nágara 181^a.
 Nágara locus 339^a.
 Nágarakhaṇḍa, Skandapurāṇae liber
 84^b.
 nágaralakshana 85^b.
 Nágaralipi 109^b.
 Nágarájapaddhati, liber medicus 404^b.
 nágarika 216^a.
 Nágarikapura locus 339^b.
 nágarikavṛitta 215^b.
 Nágarikáh striyah 217^b.
 Nágarúpadhṛik 101^b.
 nágalakshana 87^b.

nágaviddha 283^b.
 nágavithi 48^b.
 Nágasáhvaṇya urbs 40^b.
 Nágánandanátaka comoedia, auctore
 Harsha 349^b.
 Nágáryjuna 320^b. 321^a.
 —, auctor traditus Yogara-
 tnamálá libri 322^a.
 nágásana 11^a.
 Nágeṣa 97^b.
 — linga 64^a.
 Nágeṣabhaṭṭa, Śivabhaṭṭae filius, saepe
 Nágajíbhhaṭṭa, et omisso titulo, Ná-
 geṣa, Nágají appellatus, auctor
 Paribhášhendusekhara libri 161^a.
 165^a.
 —, auctor Bháshyapradí-
 poddyota commentarii 158^a.
 —, auctor Rasamanjarí-
 prakáṣa commentarii 213^b.
 —, auctor Laghuśabden-
 dusekhara libri 164^b.
 —, auctor Laghusámkhyā-
 sūtravivṛiti commentarii 238^a.
 —, auctor Vaiyákarāṇa-
 siddhāntamanjūśhá (Manjūśhá) li-
 bri 177^b. 161^a.
 —, auctor Śabdenduse-
 khara libri 161^a.
 —, auctor Vṛihachchhab-
 dendusekhara libri 165^a.
 Nágeṣvara linga 64^a.
 Nágeṣvaratírtha 66^b (ter).
 Nágeṣvarí dea 24^b.
 Nágajíbhhaṭṭa, i. q. Nágeṣabhaṭṭa 158^a.
 161^a.
 —, Gangarámae magister
 130^b.
 Nágnajití 24^b.
 Náchiketa 60^b. 61^a.
 Náchiketúpákhyaṇa, narratio philoso-
 phica, auctore Charaṇadása 388^a.
 náṭaka 86^b. 203^a.
 náṭakadípa 222^b.
 Náṭakaratnakosha liber 182^b.
 náṭakákhyáyikádarśana 217^a.
 Náṭakávatára liber 143^a.
 náṭya 200^a (bis). 217^a.
 Náṭyadarpaṇa liber 135^b.
 Náṭyalochana liber 135^b.
 náṭyavarga 183^a.
 náṭyaveda 200^a. 203^a.

náṭyárambha 86^b.
 náṭyálamkāra 87^a.
 Náṭikádatta, i. q. Náṭídatta 292^a.
 náṭí 308^b.
 Náṭídatta auctor 292^a.
 náṭíparíkhá 315. 316^a. 317^a.
 Náṭíprakáṣa liber, auctore Rámarāja
 316^b.
 náṭívrāṇa 314^a. 316^b.
 náṭívrāṇádhikára 357^a.
 náṭísamkhyá 85^b.
 náṭísamchára 76^a.
 Nátha, auctor commentariorum ad
 Kálidásae carmina 113^a. 126^a.
 —, Svátmárámae magister 233^b.
 Náthakumára poeta 124^a.
 náda 104^b. 200. 235^b.
 Nádavindúpanishad 394^b.
 Nánabhaṭṭa, Ranganáthae pater, Bá-
 lakrishṇae avus, Ranganáthae aba-
 vus 135^b. Cf. Tánabhaṭṭa.
 nánádánáni 87^a.
 nánánámanirúpaṇa 78^b.
 nánárogaghnaḍánáni 281^a.
 Nánáarthakosha lexicon 113^a.
 —, auctore Śáṣvata 182^a.
 Nánáarthadhvanimanjarí glossarium
 194.
 Nánáartharatnatilaka, i. q. Anekár-
 thatilaka 352^a.
 Nánáartharatnamálá lexicon 164^a.
 182^b. 196^b.
 —, auctore Íruga-
 pa-daṇḍanátha 193^b.
 nánáarthavarga 191^b. 192^b.
 Nánáarthasaṃgraha lexicon, auctore
 Ajayapála 187^a.
 Nánúgangáharu scriba, Durgadásae
 filius, anno 1643 vixit 240^b.
 nánopadesayoga 79^a.
 Nándídágráma locus 351^b.
 náṭita 22^a.
 nábhasayogádhya 328^b.
 nábbhi 149^b.
 Nábbhikapura urbs 19^b.
 nábbhichakra 230^b.
 Nábbheyajina 214^a.
 námakaraṇa 85^a. 86^b. 291^b.
 námakaraṇádísamskáranirúpaṇa 276^b.
 námagrahaṇaprakára 93^a.
 Námatírtha, sectae Karmahínavaish-
 nava princeps 248^a.

nāmadhātuprakriyā 163^a 164^b. 165^b.
171^b. 350^b.
nāman 169^b.
Nāmanidhāna lexicon 182^b.
nānanirṇaya 273^b.
nāmaprakaraṇa 169^a.
Nāmanāḍā lexicon 182^b. 185^b. 194^a.
207^b.
——, glossarium Prācriticum
351^b.
Nāmalingānuśāsana lexicon, vulgo A-
marakośha dictum, auctore Ama-
rasinha 182^b. 351^a.
——, cf. Abhidhāna-
tantra 189^b.
nāmaividhi 76^a.
nāmasaṃkīrtana 76^a.
Nāmasūroddhāra, auctoris anonymi
ad Abhidhānacināmaṇi glossa
185^b.
nāmasmarāṇapūnyādiphala 102^a.
nāmādhyāya 12^b.
Nāmānuśāsana lexicon 182^b.
nāmāparādhakathana 14^b.
nāmārthanirṇaya 177^a.
nāmāshtamīvidhāna 76^a.
nāyaka 209^b. 213^b.
Nāyaka poeta 125^a. Cf. Bhaṭṭanā-
yaka.
nāyakadarśana 123^a.
nāyakanirṇaya 142^b.
nāyakapraśna 122^b.
nāyakam prati dūtīpreshaṇam 122^b.
nāyakayor uktipratyuktī 122^b.
Nāyakarātna, commentarius ad Pā-
rthasārathis Nyūyaratnamālām, au-
ctore Rāmānuja 220^a.
nāyakavipralambha 142^a.
nāyakaśikṣhā 122^b.
nāyakasaḥyādūtīkarmavimarśa 215^b.
nāyakasyāgre dūtīyuktī 122^b.
nāyakātīthya 122^b.
nāyakānanda 137^a.
nāyakānunaya 122^b. 123^a.
nāyikā 25^b. 93^a. 209^b. 213^b.
nāyikānāyakaḡaṇāḥ 208^b.
nāyikām prati nāyakavachanādika-
thanam 123^a.
—— prati nāyakāvasthāvarṇana-
saṃdeśākhyaṇe 123^a.
—— prati sakhivachanam 123^a.
nāyikālakṣhaṇa 85^b.

nāyikāvalokana 123^a.
Nārada 21^b. 22^b. 31^b. 34^a. 40^b. 41^b.
45^b. 57^b. 60^b. 61. 65^b. 67^b. 69^a.
74^b. 80^a. 81^a. 83. 101^b. 310^a.
Nārada 113^b.
——, Dharmasāstrae auctor 266^b
(lis). 270^b. 278^b. 356^a.
Nāradaṇḍaṇḍatātra liber 84^a.
Nāradaṇḍaṇḍatātra 79^b.
Nāradaṇḍaṇḍatātra 58^a.
Nāradaṇḍatātra urbs 400^b.
Nāradaṇḍaṇḍatātra 27^a.
Nāradaṇḍatātra 345^b.
Nāradaṇḍatātra, opus musicum 201^a.
Nāradaṇḍatātra, anno 1764 com-
mentarium ad Uttararāmachari-
tam composuit 136^b.
——, Bālakrishṇae frater, Ran-
ganāthae patruus 135^b.
——, Bāleśvarae filius, auctor
Prākṛitapāṇḍa grammaticae 181^b.
——, Mahābalaḥ filius, Kāma-
devae nepos, Vyāsae pronepos, au-
ctor commentarii ad Gobhilaḥ Gri-
hyasūtra 365^a. 292^a.
——, Rāmesvarae filius, Govin-
dae nepos, Angadevae pronepos,
Nāganābhae abnepos, anno 1680
commentarium ad Vṛittaratnāka-
ram composuit 198^b.
—— (Bhaṭṭa°), Viśvāmac scri-
bae pater 386^a.
——, Sankarae pater, Nilakan-
thaḥ avus, Sankarae proavus 280^a.
——, Hīrabhaṭṭae filius, auctor
Omākāragraṇtha libri 318^a.
Nārāyaṇa quidam 1^b. 2^a.
—— auctor 278^b. Cf. Rūpa-
nārāyaṇa, Sarvajñanārāyaṇa.
—— scriba 151^b.
——, Dharmasāstrae auctor 270^b.
—— (Bhaṭṭa°), auctor Venīsaṃ-
hāra comoediae 145^a. 208^b. 209^a.
——, auctor commentarii ad Gi-
tagovinda carmen 126^b.
——, Anantae filius, Haris ne-
pos, anno 1571 Muḥūrtamārtanḍa
librum composuit 335^a.
——, Kalyāṇae regis pater 127^b.
——, Kāncānae pater 139^b.
——, Kṛishṇadevae pater 287^a.
——, Gopālae scribae pater
393^b.

Nārāyaṇa, Chandrasekharae proavus,
Viṣvanāthaḥ abavus 214^a.
——, Dādābhāis filius, Mādha-
vae nepos, auctor Tājakasārasu-
dhānidhi libri 332^b.
——, idem Horāsārasudhānidhi
librum composuit 333^a.
—— (Lviveda°), Dvivedagangue
pater 393^b.
——, Nṛisinhāe filius, auctor
commentarii ad Naishadhīyacha-
ritu carmen 119^b.
——, Bālakrishṇae filius, Ran-
ganāthae nepos, anno 1764 com-
mentarium ad Uttararāmachari-
tam composuit 136^b.
——, Bālakrishṇae frater, Ran-
ganāthae patruus 135^b.
——, Bāleśvarae filius, auctor
Prākṛitapāṇḍa grammaticae 181^b.
——, Mahābalaḥ filius, Kāma-
devae nepos, Vyāsae pronepos, au-
ctor commentarii ad Gobhilaḥ Gri-
hyasūtra 365^a. 292^a.
——, Rāmesvarae filius, Govin-
dae nepos, Angadevae pronepos,
Nāganābhae abnepos, anno 1680
commentarium ad Vṛittaratnāka-
ram composuit 198^b.
—— (Bhaṭṭa°), Viśvāmac scri-
bae pater 386^a.
——, Sankarae pater, Nilakan-
thaḥ avus, Sankarae proavus 280^a.
——, Hīrabhaṭṭae filius, auctor
Omākāragraṇtha libri 318^a.
Nārāyaṇaṇḍaṇḍa auctor 247^a.
Nārāyaṇaṇḍaṇḍa 95^a.
Nārāyaṇaṇḍaṇḍa, sectae a Rāmānanda
conditae principia, auctore Nīla-
kaṇṭha 302^b.
Nārāyaṇatīrtha auctor 1^a.
—— locus 67^a.
——, auctor Kṛishṇalīla-
taranginī carminis 237^b.
——, Rāmāgovindatīrthaḥ
discipulus, auctor Yogasūtravyā-
khyāna commentarii 237^b.
——, idem Sāṃkhyachan-
drikā commentarium composuit
237^b.
Nārāyaṇadāsa, auctor Bhaktamālā
libri 375^b. 376^a. 381^a.

Nārāyaṇadāśasiddha, Brahmadaśae filius, auctor Praśnārṇava libri 333^b.

——, *auctor Vaiṣṇava-vaidyakāśāstra libri 334^b.*

Nārāyaṇadeva, Padmanābhae filius, auctor Alaṃkārachandrikā libri 201^a.

——, *auctor Saṃgītanārāyaṇa libri 201^a.*

Nārāyaṇapaddhati 292^a.

Nārāyaṇabaliprayoga 294^b.

Nārāyaṇabalividhi 286^a.

Nārāyaṇabhaṭṭa poeta 124^a.

—— *auctor 294^b.*

——, *Rāmesvarabhaṭṭae filius, Rāmakṛishṇae pater, Kama-lākarāe avus, auctor Tristhalīsetu libri 277.*

——, *idem Prayogaratna librum composuit 278^b.*

——, *idem Prayogasetu librum composuit 277^b.*

Nārāyaṇa Malla, Holasinhāe filius 148^a.

Nārāyaṇavarman, Bhāgavatapurāṇae particula 37^a.

Nārāyaṇavṛitti, commentarius ad A'svalāyaṇam 278^b.

Nārāyaṇa-sarvajña, auctor Bhāratārthaprakāsa commentarii 2^a.

Nārāyaṇastava 302^a.

Nārāyaṇāśrama 22^b.

Nārāyaṇāśrama, Nṛsiṃhāśramae discipulus, auctor Bhedadhikkārasat-kriyā commentarii 227^a.

Nārāyaṇī, i. e. Durgā 25^a. 39^b.

Nārāyaṇīyantra 95^a.

Nārāyaṇopaniṣad 394^b. 248^a. 252^a.

Nārāyaṇopādhyāya auctor 292^a.

Nārīpattana urbs 329^a.

nālika 11^a.

nālikerapāka 319^b.

nāvana 311^b.

Nāvaravaṇṣa 319^a.

nāṣana (ṣatruṇām) 90^a.

nāsā 103^a.

—— *vakrā 51^b.*

Nāsāura locus 338^b.

nāsāmūla 103^a.

nāsārōga 314^a.

nāsārōgapratishedha 308^b.

nāsārōgavijnāna 308^b.

Nāsikatrīyambakotīrtha 146^a.

Nāstikasiromaṇi Chārvāka 247^a.

Nāhnābhāi, Rāmakṛishṇae, Dāmodarae filii, cognomen 394^a.

ni 200^b.

niḥkṣhepādi 86^b.

niḥṣaṅkaṣaṅkaradarśana 129^b.

niḥṣvāsasamphitā 58^b.

Niḥsaṅga jaṭin 155^a.

Nikumbha vansa 352^b.

Nikṣhubhā 32^b.

nikṣhepaprakaraṇa 263^a.

nigadabandhamokṣhaṇa 94^a.

nigama 63^b.

Nigama, quartum decimum Kātyāyanapariśiṣṭha 387^a.

nigraha 97^b.

nigrahāder upāyāḥ 94^b.

Nighaṇṭu, vel Naighaṇṭuka, vocabu-lorum Vedicorum index 378^b. 386^a.

——, *materiae medicae glossarium 194^b.*

Nighaṇṭurāja, vel Abhidhānāchūḍamaṇi, materiae medicae lexicon, auctore Narahari 323^a.

——, *index alphabeticus ad librum praecedentem 324^a.*

nitamba hasta 202^a.

Nitambā dea (?) 39^b.

nitya 266^b.

nityakarmavidhi 8^a.

Nityanātha (v. l. Dhvaninātha, Vilva-nātha) 234^a.

nityapūjā 102^a.

nityapūjāyantra 95^b.

nityapūjāvidhi 94^b. 100^a.

nityamantrāḥ 93^a.

nityaśrāddha 85^b. 273^b. 276^b. 277^a.

nityaśrāddhapaddhati 277^a.

nityaśnāna 35^a. 267^b.

nityahomapaddhati 94^a.

Nityā 25^a.

Nityānanda, sectae princeps 251^a.

Nityānandāśrama, Puruṣhottamāśramae discipulus, auctor commentarii ad Chhāndogyaopanishad 390^a.

nidarśana 207^b. 208^b.

nidāna 305^b. 312^a.

Nidāna 383^b.

——, *Pailae opus 22^b.*

nidānasthāna 303^a. 305^b.

nidrā 216^a.

nidrātura mantra 103^a.

Nidrādaridra poeta 124^a. 209^a.

Nidhipati mercator 153^a.

ninditadeśagamanaprāyaścitta 282^b.

nipātānāṃ dyotakatvādinirṇayaḥ 177^a.

Nibandha 95^a.

nibhṛitā 204^a.

nimantranādi 87^a.

Nimi 42^a. 264^a.

——, *Atreyae filius 60^b.*

nimitta 305^b. 312^a.

nimittajñāna 217^a.

Nimittanidāna liber 126^a.

nimbāsāra 340^a.

nimbārkakaraṇavīrāchanavṛata 34^b.

niyama 233^b.

niyāma 320^a.

niyāmana 320^a.

Niranjana (?) 234^a.

niravadya 51^a.

Nirāmitra muni 52^b.

——, *Daṇḍapaṇis filius 40^b.*

Nirālamba, sectae princeps 250^b.

nirukta 54^b. 55^a.

Nirukta, auctore Yāska 384^a. 385. 396^b. 113^b.

Niruktakōra quidam, auctor commentarii ad Meghadūta carmen 126^a.

Niruktapariśiṣṭha 361^a.

niruktayaḥ 208^b.

Niruktavṛitti, commentarius ad Yāscae Niruktam, auctore Durgāchārya 361^a. 384^b. 392^b. 396^b.

Niruttaratantra 101^b. 109^a.

nirupakrama karmaṇ 230^b.

Nirūdhapasuprayoga, tractatus ritualis 382^a.

nirūdhapaṣubandha 30^b. 266^b.

nirūha 304^b. 311^b.

nirūhavastividhi 315^a.

nirūhādhikāra 357^b.

Nirṛiti 69^a.

nirodha 229^a. 320^a.

nirodhapariṇāma 229^a.

nirguṇa 104^b.

nirghātalakṣhaṇa 328^b.

Nirṇayadīpa liber 278^b. 285^a.

Nirṇayasindhu liber, auctore Kama-lākarabhaṭṭa 38^b. 274^a. 277^b.

- Nirṇayāmṛita liber* 274^a. 278^b. 286^a.
 292^a. Cf. *Pāśchātyanirṇayāmṛita*.
nirmālyalanghanadosha 85^b.
nirmālyalanghane doshaḥ 85^b.
Nirmedhāsrama 139^a.
Niryuktibhāṣya, commentarius ad
praecepta Jainica, auctore Bha-
vyajivana 400^b.
nirvānaprakaṛaṇa 354^a.
nirvāpamantra 102^b.
Nirvāpamaṇḍapa templum 71^b.
Nirvāpāyogottara liber 239^a.
nirvāpādhyāya 328^b.
nirvīja 229^a.
nirharaṇa 272^b.
Nilayasundara scriba, Padmahema-
manis discipulus, anno 1598 vixit
 372^b.
nivṛitti 105^a.
niśāchara 339^a.
niśācharavadha 78^b.
Niśātana auctor 239^a.
Niśānārāyaṇa poeta 124^a.
Niṣumbha daitya 23^b. 46^b. 346^a.
nishadha hasta 202.
Nishadha mons 48^a.
nishāda 200^b.
nishādakalpa 52^a.
nishādāmukti 75^b.
nishiddhatithimānsabhakṣhaṇaprā-
yaśchitta 281^b.
nishiddhapushpa 85^b.
nishiddhāḥ 286^a.
Nishkalankatīrtha 66^b.
nishkāsanakramāḥ 216^a.
nishkramaṇa 86^b.
nishṭhādhikāra 171^b.
nishṭhīvanaprāyaśchitta 282^b.
nishpattyavasthā 235^b.
nīti 123^a.
Nītimayūkha, auctore Nilakaṇṭha
 280^a.
nītiyukti 342^b.
Nītivākyāmṛita liber 113^b.
Nītiṣata, distichorum centuria, au-
ctore Bhartrihari 133^b.
Nītiśāstra 125^a.
nītiśāra 86^a.
Nīmānuja 299^b.
Nīra, Tejasinhae filius 148^a.
nirājana 85^b.
nirājanadvādaśivrata 34^b.
nirājanavidhi 328^b.
Nilā nāgarāja 348^b.
Nilā mons 48^a. 148^b.
 — *locus* 339^a.
Nilakaṇṭha, i. e. Śiva 54^a. 101^a.
Nilakaṇṭha quidam 1^b.
 — *astronomus* 338^a.
 — *, auctor Nārāyaṇagītā li-*
belli 302^a.
 — *, Anantae filius, Rāmae*
frater 335^b.
 — *, Govindae filius, auctor*
Bhāratabhāvadīpa commentarii 1^a.
 — *idem Mantrarahasyapra-*
kāśikā librum composuit 300^a.
 — *, Rāmakrishṇae pater* 321^b.
 — *, Rāmabhaṭṭae filius, au-*
ctor Kāśikātilaka carminis 127^b.
 — *, Śankarae filius, Nārāya-*
ṇae nepos, Śankarae pater, auctor
Bhagavadbhāskarāe libri 280^a.
 — *, auctor Vyava-*
hāramayūkha libri 280^a.
 — *, auctor Śrād-*
dhapaddhati libri 280^b.
 — *, auctor Śrād-*
dhamayūkha libri 280^b.
 — *(Mīmāṃsaka°), Śankara-*
bhaṭṭae pater 341^b.
 — *Śaiva, Haradattae ma-*
gister 255^b. 258^a.
Nilakaṇṭhatīrtha 149^a.
Nilakaṇṭhabhārati auctor 247^a.
Nilakaṇṭhastava 76^a.
Nīlagangāsāṃgama 65^b.
Nīlagirivaraṇa 13^b.
Nīlagrīva rex 154^a.
Nīlatantra 95^a. 104^a.
nīlapaṭa 105^b.
Nīlamata, liber purānicus 348^b.
Nīlarudropanishad 394^b.
Nīllohita 19^a.
nīlavṛishotsarga 87^a.
Nīlasarasvatīmanu 98^a.
Nīlāsura, Saṃkarshaṇae filius, auctor
Navakaṇḍikābhāṣya commentarii
 380^a.
nīlīvastraparidhānaprāyaśchitta 282^b.
nīlotsargaprayoga 294^b.
Nīsāira locus 339^b.
Nīsāṇa locus 339^b.
Nūtana-Bhojarāja 276^a.
Nūma locus 339^b.
Nṛigatīrtha 73^a.
Nṛiganṛipatipāśhāṇayajñayūpapra-
sti 125^a.
Nṛigasāpa 345^b.
Nṛigākhyāna 5^b.
Nṛigopākhyāna 345^b.
Nṛichakshus, Sunīthae filius 40^b.
nṛitta 200^a.
nṛittādhyāya, septimus Saṃgītara-
tnākarae liber 199^b.
nṛitya 200^a. 217^a.
nṛityagītādīphala 85^a.
nṛityanirṇaya 201^a.
Nṛityasarvasva liber 126^a.
nṛityahasta 201^b. 202^a.
nṛityādhyāya, septimus Saṃgītadar-
paṇae liber 201^a.
Nṛipakumāra locus 339^a.
nṛipapraṣṭhāṇa 78^b.
nṛipavaśikaraṇa 78^b.
nṛiyajna 267^b.
nṛivarga 191^b. 192.
Nṛisinha auctor 278^b.
 — *, Iṣvarasūris filius, cf. Na-*
rahari 323^a.
 — *(Bhāratisṛi°), Durvāsasis*
magister 148^a.
 — *, Nārāyaṇae pater* 119^b.
 — *, Rāmachandrae filius, Vi-*
thalae pater, auctor commentarii
ad Tithinirṇayasaṃgraha librum
 356^b. 161^a.
 — *, Śeṣakrishṇae pater* 138^a.
Nṛisinhakavacha 94^a.
Nṛisinhātāpanīyopanishad 104^a. 278^b.
Nṛisinhātāpanīyopanishadbhāṣya,
auctore Saṅkarāchārya 255^b.
Nṛisinhaparicharyā liber 278^b.
Nṛisinhapurāṇa 270^b. 278^b.
Nṛisinhapūrvatāpanīyopanishad 394^b.
Nṛisinhaprayoga 94^b.
Nṛisinhaprasāda auctor 278^b.
Nṛisinhaprādurbhāva 14^a. 83^a.
Nṛisinhabhaṭṭa, auctor Prayogaratna
libri 278^b.
 — *, Ahobalae pater* 131^b.
Nṛisinhamantrāḥ 93^b. 99^b.
Nṛisinhasya dhāraṇayantram 96^b.
Nṛisinhāchārya (cf. Nṛisinha), Rāma-
chandrae filius, auctor commentarii
ad Kālanirṇayadīpikā librum 38^b.

Nṛisinháchárya, auctor *Smṛityartha-ságara libri* 285^b.
Nṛisinhávatára 129^a.
Nṛisinhásrama, *Jagannáthásramae discipulus*, auctor *Bhedadhikkára libri* 227^a.
 ———, ———, *Náráya-násramae magister*, auctor *Advaitadípiká libri* 227^a.
 ———, *Mahádharae magister* 100^b.
Nṛisinháya, *Nṛisinhae liber* 278^b.
Nṛisinhottaratápaniyopanishad 394^b.
nejakádínám daṇḍavidhánam 263^a.
netí 234^b.
netra 103^a.
Netratribhágayaśasvin auctor 124^a.
netraparíksá 315^a.
netraprasádanakarman 315^a.
netraroga 314^b. 316^b.
nepathyasamprayogáh 217^a.
Nepála regio 338^b. 339^b.
Nepáladeśa 352^b.
Nemacharitra liber, auctore *Hari* 402^a.
Nemáditya, *Śrídharae filius*, *Trivikramabhāṭṭae pater* 120^a.
neya 207^a.
Naigama muni 55^a.
naigamí maryádá 254^a.
Naigeyaśákhá 377^b.
Naigeyárchikánukrama, *Sámavedae pariśiṣṭa* 377^b. 383^b.
 ———, auctore *Ananta* 383^a.
Naighaṇṭuka, cf. *Nighaṇṭu*.
Naidánikáh 113^b.
Naipálíyadevatákalyāṇapanchaviṃśatiká, libellus *Buddhicus* 388^b.
naimittika 266^b.
 ——— *dána* 267^a.
 ——— *snána* 267^b.
naimittikavidhi 94^b.
naimittikádikarmabhange prāyaścittam 94^b.
Naimisha silva 39^a.
 ——— *regio* 258^b. 358^b.
Naimishakánana silva 148^a. 149^a.
Naimisháranýatírtha 73^b.
Naimisháranýamáhátmya 8^a.
Naimishíya carmen 163^a.
naiyáyika 247^a (vachas). 259^a.

Naiyáyikáh 242^b.
naivedya 85. 95^a. 103^b.
Naishadha carmen 113^b.
Naishadhíyacharita carmen, auctore *Harsha* 118^b.
naishkarmya 302^a.
Nauká, commentarius ad *Mantramahodadhi librum*, auctore *Mahádhara* 100^b.
naulika 234^b.
naulí 234^b.
Nyagrodhapáda 18^b.
Nyagrodhánvaya 19^a.
Nyáyakusumánjali, liber logicus, auctore *Udayana* 242^b. 243.
Nyáyanirváṇa liber 247^a.
Nyáyabháshya liber, auctore *Vátsyáyana* 178^a. *E. I. H.* 1821.
Nyáyabháshyakrit 177^b.
Nyáyabhúṣaṇa liber 247^a.
Nyáyamálávistara, commentarius ad *Jaiminís Nyáyasútra*, auctore *Mádhava* 220^a.
Nyáyaratna liber 292^a.
Nyáyaratnamálá liber 278^b.
 ———, auctore *Párhásá-rathi* 220^a.
Nyáyavágíśa quidam, *Kávyachandrikae auctor* 212^a.
Nyáyavárttikatátparyatíká commentarius, auctore *Váchaspatimiśra* 237^b.
nyáyaśástra 251^a.
Nyáyasiddhántamanjarí, liber logicus, auctore *Bhaṭṭácháryachúḍámani quodam* 240^a.
Nyáyasiddhántamálá, liber philosophicus, auctore *Jayaráma* 240^a.
Nyáyasiddhántamuktávalí, commentarius ad *Bhásháparichheda librum*, auctore *Viśvanátha* 239^b.
Nyáyasiddhántamuktávalídípiká, commentarius ad librum praecedentem, auctore *Mahádeva* 239^b.
Nyáyasudhá, commentarius ad *Tantravárttikam*, auctore *Someśvara* 219^a.
nyáyasútra 169^a.
Nyáyasútra, aphorismi philosophici, auctore *Gautama* 239^a.
 ———, auctore *Jaiminí* 219^a.
seqq. 353^a.

nyása 7^b. 57^b. 90^a. 91^a. 93^b. 230^b. 253^b.
Nyása liber, auctore *Jinendrabuddhi* 118^a. 162^a. 185^b.
Nyásakára grammaticus, i. e. *Jinendrabuddhi* 113^a. 161^b. 162^b.
Nyásakṛit 161^a.
Nyásoddyota, liber grammaticus 113^a.
pa 200^b.
Pakvaṇa 355^a.
Pakshahomasamasyavidhána, *Sámavedae pariśiṣṭa* 383^b.
pakshatádharmá 241^b. 242^a.
pakshadharmatá 240^b.
pakshanirṇaya 93^a.
pakshapradyota hasta 202^a.
paksharátri 217^b.
pakshavanchitaka hasta 202^a.
Pakshítírtha 149^a.
Pakshilasvánin 247^a.
pakshivadhaprāyaścitta 281^b.
panktipávana 87^a.
pachana 225^a.
panchakamṛitasya dáhavidhiḥ 294^b.
pancha karmāṇi 311^b.
panchakasháyádivarga 195^b.
panchakoṣopásana 17^a.
Panchakrośamáhátmya, *Káśimáhátmyae pars* 28^a.
Panchakrośiyátrá 75^b.
Panchatantra, narrationes ethicae et politicae, *Viṣṇuśarmaní tributae* 157^a.
panchadaśasáadhanavivarāṇa 224^b.
Panchadaśi, liber philosophicus, auctore *Bháratítírtha* 222. 223.
Panchadaśisámáśa, nominum compositorum in libro praecedente occurrentium explicatio 223^a.
Panchadaśyupásaka 250^a.
pānchadevatápújá 273^b.
panchadravyádísádhana 89^b.
Panchanadatírtha 71^a.
Panchapádiká, vel *Panchapádi*, liber philosophicus, auctore *Sanandana* 221^b. 257^b.
Panchapádikádivarāṇa, commentarius ad librum praecedentem, auctore *Prakáśátman* 221^b. 226^b.
Panchapádi, liber philosophicus, auctore *Sanandana* 221^b. 258^a.
 ———, de suffixis unádicis liber 162^b.

panchabáládísádhana 88^a.
 panchabrahmavivarāṇa 45^a.
 panchabhidá 258^b.
 panchama 200^b.
 Panchama muni 55^b.
 panchamakalpa 52^a.
Panchamakhaṇḍa, *Padmapurāṇae*
pars 85^a.
 panchamadinakṛitya 294^a.
 panchamalabhanjana 150^b.
Panchamasárasaṃhitá, *opus musicum*
 201^a.
 pancha maháyajñáḥ 273^b.
 panchamí 87^b. 97^b.
 ———, i. e. ablativus 162^a. 178^a.
 Panchamí 93^b.
 panchamíkalpa 31^a.
 panchamívatāni 284^b.
 panchamudrásádhana 88^a.
 pancha yajñáḥ 85^b.
 pancharātra 58^b.
Pancharātra (śástra) 247^a. 278^b.
 341^a. Cf. *Kapilapancharātra*,
Hayasírshapancharātra.
 panchalambaka 151^b.
 panchalāngaladána 43^a.
Panchavidhasútra, *Sámavedae sūtra*
 377^b.
Panchasikha muni, *philosophus* 52^b.
 237^b. 247^a.
 panchasilá bhúmi 60^a.
Panchasáyaka, *liber rhetoricus* 143^a.
Panchasvastyaṇa, *liber Vedicus*
 386^a.
Panchahradatírtha 73^b.
 pancháksharamáhátmya 45^a.
Panchákhyána, i. e. *Panchatantra*
 125^a.
 ———, *Guzzeratice* 399^a.
 panchágnisádhana 34^a.
 panchángopásana 103^a.
Panchánana scriba, *anno 1796 vixit*
 288^b.
Panchánanadeśa 352^b.
 panchápsarámoksha 15^b.
 panchápsarákhyána 15^b.
 panchábjamaṇḍala 95^b.
Panchámṛitatātra 109^a (bis).
 panchámñáyáḥ 91^a.
 pancháyataní díkshá 93^a.
Pancháarthabháshyadípiká liber 247^a.
 Panchála 40^a.

Panchála regio 339^b.
 Panchálarāja 217^b.
Pancháśad Gáthá, *liber Jainicus*
 372^a.
 panchásítivrata 34^b.
 pancháśrakuṇḍa 97^b.
Panchástikáyaśaṃgrahasútra, *liber*
Jainicus, *auctore Kundakunda*
 383^a.
Panchíkaraṇavárttika, *libellus philo-*
sophicus, *Sureśvarae tributus* 226^b.
 panchopachára 25^b.
Panchopákhyána, i. e. *Panchatantra*,
Mahrattice 399^a.
 panjara Vaishṇava 46^b.
Panjiká liber, *plenius Kátantravritti-*
panjiká appellatus, *auctore Trilo-*
chanadása 162^b. 182^b.
Panjikápradípa commentarius, *au-*
ctore Kuśala 176^a.
 paṭikávetravánavikalpáḥ 217^a.
 paṭhanádhinátha 166^b.
 paṭhitāṅga, i. e. *avyanga* 33^b.
 paṭhiti 208^a.
 paṇḍitapraśansá 123^a.
Paṇḍyápurushottamadeva, *Kṛishṇa-*
devae scribae pater 141^a.
 Patanjali muni 55^b. 253^b.
Patanjali, *auctor Mahábháshya com-*
mentarii 158. 161. 175^b. 247^a.
 ———, *auctor Yogasútra aphori-*
smorum 229^a. 247^a.
 ———, *auctor Sámkhyaprava-*
chana libri 247^b.
 patáka hasta 86^a. 202^a (bis).
Patáká liber 126^a.
 Patákiní dea 19^a.
 patitadravyapratigrahapráyaśchitta
 282^b.
 patitapitrika 87^a.
 patitasamsargapráyaśchitta 281^b.
 patitasparśe 'kṛitajnánasya bhojana-
 práyaśchittam 281^b.
 patiyuvatirativarāṇa 129^b.
 pativratopákhyána 8^a.
 pattra 85^b.
Pattreśvaratírtha 66^a.
 Pathya muni 55^b.
 pada 54^b. 207^a. 208^a.
 padadosháṇám adoshatvam 208^a.
Padamanjarí, *liber grammaticus*, *au-*
ctore Haradatta 113^a. 161^b. 162^b.

Padavákyaratnákara, *liber logicus*,
auctore Gokulanátha 246^a.
 padavyavasthá 163^a. 164^b. 165^b.
 padavyavastháprakriyá 350^b.
 padasphoṭa 177^b.
 padārtha 353^b.
Padārthakaumudí, *commentarius ad*
Anandatírthae Chhándogyopani-
shaṭṭikám, *auctore Vedeśabhikshu*
 393^a.
Padārthadípiká, *commentarius ad*
Kṛishṇakṛídita carmen 349^a.
Padārthadharmasaṃgraha, *libellus*
philosophicus 240^a. 209^a.
 padārthapanchaka 311^a.
Padārthádarśa liber, *auctore Vopa-*
deva (?) 278^b.
 ———, *commentarius ad Sá-*
radátílaka librum 285^a.
 padmaka 11^a.
 padmakuṇḍa 96^b.
 padmakosha hasta 86^a. 202^a.
 Padmakhaṇḍa 30^a.
Padmacharāṇa, i. e. *Padmapáda* 257^b.
Padmanandideva 180^b.
Padmanandin auctor 247^a.
 Padmanábha 149^a.
Padmanábha, *postea Durváśas ap-*
pellatus, *Karṇákurae filius* 148^a.
 ———, *Náráyaṇadevae pater*
 201^a.
 ———, *Śankarácháryae disci-*
pulus 227^b.
Padmanábhadatta, *Dámodaradattae*
et Arvádevís filius, *Lakshmídharae*
nepos, *Śaṇḍae pronepos*, *Bálaśar-*
manís abnepos, *auctor Bhúripṛa-*
yoga lexicí 191^b.
 ———, *idem Siddhasára-*
svatadípiká commentarium compo-
suit 110^a.
 ———, *idem*, *Supadma*
grammaticae auctor 176^b.
 Padmanábhadvádaśivrata 58^a.
Padmanábhapurí doctor 227^b.
Padmanábhabhaṭṭa, *Vijnáneśvarae*
pater 356^a.
Padmapáda, *idem quod Padmapáda*
 257^a.
Padmapáda, *idem qui Sanandana*
appellatur, *Vimalae filius*, *Śan-*
karácháryae discipulus 221^b. 247^b.

253^a. 255. 257^a. 257^b (bis).
258^b.
Padmapáda, auctor *Vyásasútra*íká
commentarii 257^b.
Padmapurāṇa 11^b. seqq. 345^b. 65^b.
79^b. 84^a. 95^a. 101^b. 125^a. 238^a.
270^b. 278^b.
Padmabandhukula 125^b.
Padmameruṅga 114^a.
Padmaranga, *Rámachandrae* magi-
ster 398^a.
padmarágaparíkhá 86^a.
Padmaváhiní 108^a.
Padmasundara, auctor *Pārṣvanátha*-
kāvya carminis 392^a.
Padmahemamaṇi, *Nilayasundarae*
scribae magister 372^b.
Padmákarabhaṭṭa, *Anubhūtiśvarūpae*
magister (?) 171^b.
Padmáksha, *Suchandrae* nepos 26^a.
Padmāṅghri, i. e. *Padmapáda* 258^a.
Padmávati 151^b.
——, *Kanakavigrahae* filia 154^a.
——, *Nayapálee* regis uxor 152^b.
——, *Vírabáhus* uxor 152^b.
Padmávatyákhyaṇa, narratio *Guz-*
zeratica 402^a.
padmāsana 89^b. 94^a. 102^b. 234^a (bis).
236^a.
padminí 218^b.
padminíprabhṛitínám sádharaṇí chan-
drakalá 218^b.
Padmodbhavaprádurbháva 8^a. 12^b.
padya 198^b. 203^b. 207^a.
Pannagári muni 55^a.
papáda 175^a.
Pabbeka, *Kedárabhaṭṭae* pater 197^b.
Pampá fluvius 82^a.
Pampátíre *Rámánunayah* 343^b.
——, *Lakshmaṇavákyam* 343^b.
Payasviní dea 19^a.
Payomṛitatírtha 77^b.
Payoshnī fluvius 39^b.
parakáyapraveśana 99^a.
parakshudrá pl. 56^a.
parachakrágamana 334^a.
parachittajnána 230^a.
Parāna urbs 140^b.
Paraprakáśaka 101^b.
Paramaṇi rajahputra 154^a.
Paramatakúlánala, *Ṣaṅkarácháryae*
discipulus 251^b.

paramahansa 269.
Paramahansapriyá liber, auctore *Vo-*
padeva 38^a.
Paramahansopaniṣad 394^b. 270^b.
Paramágamasāra liber 247^a (bis).
Paramátman 101^b. 149^b.
paramádbhutasádhana 89^b.
Paramánanda 101^b.
Paramánanda scribe, anno 1600, 1603
vixit 393^a. 383^b.
——, *Madhumisrae* filius 122^a.
Paramára rex, *Ṣaunakae* filius 147^b.
148^a.¹
paramártha 238^b.
Paramárthasāra liber 178^a.
——, (*Ádhárákáríká*), li-
bellus philosophicus, auctore *Abhi-*
navagupta 238^a.
——, liber, *Ṣeshanágae*
tributus 353^a.
Paramāsana 101^b.
Parameśvara 101^b.
——, linga 64^a.
Parameśvaratantra 101^b.
Parameśvarí dea 39^b. 93^a.
Parameśthín 101^b.
Parameśthín, auctor *Nareśvaravi-*
veka libri 239^a.
paralokanirṇaya 13^a.
paralokasádhana 13^a.
Paráśakti 101^b.
paraśaríraveśa 231^a.
Paraśiva 101^b.
Paraśuráma auctor 341^a.
——, auctor *Rudrapaddhati*
libri 278^b.
——, scribe, *Uttamarámae*
filius, anno 1800 vixit 336^a.
Paraśurámajayantí 284^b.
Paraśurámaprátápa 278^b.
Paraśurámamiśra, *Hansae* filius, *Mi-*
tramiśrae pater 295^a.
Paraśurámaprádurbháva 83^a.
Paraśurámávátára 129^a.
Paraśurámávátarakathana 14^a.

¹ वासिष्ठेः सुकृतोद्भवोऽध्वर्युस्तैरत्यग्निकुंडोद्भवो
भूपालः Paramára इत्यधिपतिः सप्ताभिकांचेभुवः।
अद्याप्यद्भुतहर्षगद्गदिरो गावन्ति यस्योद्भटं वि-
श्वामित्रतयोजितस्य भुजयोर्विस्फूर्जितं गूर्जराः ॥
Sarasvatikanṭhābharaṇa V.

Paraśulála scribe, anno 1821 vixit
157^b.
parasparaprasádákhyaṇa 123^a.
parasmaipadaprakriyá 165^b.
parasmaipadáni 169^a.
parasmaipadin 171^b.
parasvahanapráyaścitta 272^b.
parahansa 269^b.
paráka 283^a.
Parákramakeśarin, *Vikramakeśarinis*
filius 152^b.
Parádevírahasya 90^a.
Paránanda 101^b (bis).
parápara 236^a.
Paráprasádamantra 90^b. 91^a.
parábhava 332^a.
parámarša 242^a.
parámaršarahasya 241^b.
Paráyaṇa muni 55^b.
Parárjuna, sectae princeps 251^a.
parártha 231^a.
Parávasu ṛishi 34^a.
parávrityupáyáḥ parakṛitamanta-
tantraprayogánám 109^a.
Paráśakti 91^b.
Paráśara 8^a. 12^a. 18^b. 24^a. 34^a. 52^b.
53^b (bis). 55^b. 227^b. 255^b. 310^a.
Paráśara, *Dharmaśāstra*e auctor
263^b. 113^b. 264^b. 266^a. 278^b.
292^a. 356^a. Cf. *Laghuparáśara*,
Vṛiddhaparáśara, *Vṛihatparáśara*.
——, astronomus 329^a. Cf. *Jyo-*
tishparáśara.
——, medicus 310^b. 358^a.
Paráśarakula 19^a.
Paráśaradaršana 79^a.
Paráśarapurāṇa 278^b.
Paráśarabhaṭṭa, *Vatsánkae* filius,
Raṅgeśae sacrificex, auctor *Guṇa-*
ratnakośa hymni 130^a.
Paráśarabháshya, auctore *Mádhavá-*
chárya 278^b.
Paráśarasmr̥iti, legum codex, *Pará-*
sarae tributus 263^b. 271^a. 14^a
(*sáttvikaguná*). 264^a.
Paráśarasmr̥itivyákhya, commenta-
rius ad librum praecedentem, au-
ctore *Nandapaṇḍita* 295^b. E. I. H.
1699.
——, auctore *Mádhavá-*
chárya 263^b. 275^b.
Paráśareśvara linga 71^a.

Parāṣaṛeṣvaratīrtha 66^a. 67^a. 77^a.
Parāstotra 108^a.
 parikara 208^b.
 Parikṛiṣṭha muni 55^b.
 Parikṣhit rex 80^b.
 parichayakāraṇāni 215^b.
 parichayāvasthā 235^b.
 pariṇāmatraya 229^a.
 pariṇāmatrayasamyama 230^a.
 pariṇāmaśūla 357^a.
 paridhāvin 332^a.
 paripāthaka 63^a.
 Pariplava, Sukhivalae filius 40^b.
 paribhāshā 284^a.
 paribhāshādhyāya 315^a.
 paribhāshāprakaraṇa 162^a. 164^a. 165^b.
 paribhāshāsūtra 169^a.
Paribhāṣkēndusekhara, liber grammaticus, auctore Nāgeṣabhaṭṭa 161^a. 165^a.
Parimala liber 108^a.
 ——— *poeta* 124^a.
Parimalla, auctor Śrīpālacharita carminis 372^b.
 parilekhādhyāya 327^a.
 parivṛitti 208^b.
 parivedana 85^a. 266^a. 269^b.
 parivedanādiprāyaścitta 282^a.
 pariveshalakṣhaṇa 328^b.
 parivrājakasya saṃskāraavidhiḥ 286^b.
 pariśiṣṭa 14^b.
Parīṣiṣṭa 270^b. 278^b. 356^a.
Parīṣiṣṭāprakāśa liber 283^b. 292^a.
Cf. Parīṣiṣṭāprakāśasya Sāramanjari liber, auctore Śrīnāthaśarman, Śrīkarāchāryae filio, E. I. H. 641.
 pariśeṣha 208^b. 266^a.
 parīṣkṛiti 208^b.
 parihitanīlavastrasya bhojanaprāyaścittam 282^a.
Parīkṣhātattva, Smṛititattva operis pars (xvi) 289^b.
 Parīkṣhit rex 77^a.
 Parīkṣhita 310^a.
 parushā 204^a.
Parjanyaśūka 398^a.
 Parṇa muni 55^a.
 parṇanaradāhāgniprayoga 294^b.
 parpaṭa 324^a.
 parpaṭādika kṣudrakshupavarga 324^a.
 paryāya 208^b.

Paryāyaratnamālā lexicon 196^b.
Paryāyārṇava lexicon 196^b.
 paryuṣhitasuktabhakṣhaṇaprāyaścitta 281^b.
Paryuṣhaṇāśhīāhnikāvākyākyāna, libellus Jainicus 377^b.
 parvata 340^a.
 ——— epitheton, cf. giri 227^b.
 Parvata 34^a.
 parvatasamkhyāna 8^a.
 parvatānyoktayaḥ 123^a.
 parvanirṇaya 286^a.
 parvanishiddha 87^b.
 parvasambhavādhikāra 327^b.
 parvasu strīgamanaprāyaścittam 282^a.
 Paṣurāma 26^a.
 pala 307^b.
 palāṇḍulaṣuṇādīparṣaprāyaścitta 282^b.
 palita 309^a.
 pallava hasta 202^a.
Pallīdeśa 352^b.
 pallīprakaraṇa 335^a.
 pavatām parasmaipadānām pādāḥ 175^a.
Pavanavijaya libellus 107^b.
Pavitragiri locus 340^a.
 pavitrādanārpaṇa 100^a.
 paṣu 88^a. 89^b. 91. 92^a.
 paṣukraya 86^b.
 Paṣupati, i. e. Śiva 54^a.
 ——— sacerdos 154^a.
Paṣupati auctor 292^a.
Paṣupatinagara, i. e. Kāśī 333^a.
 Paṣupāla rex 58^a.
 paṣupāśavimokṣhaṇa 44^b.
 paṣupratipādana 45^a.
 paṣuvākyaprabodhana 92^b.
 paṣuhinsā 301^b.
 paṣuṇām lakṣhaṇāni chikitsā cha 123^a.
 paṣchāttāpa 123^a.
Paṣchīmatantra 109^a.
 paṣchīmatāna āsana 234^a.
 paṣchīmadigvarṇana 344^a.
Paṣchīmadeśa 338^b. 340^a. 352^b.
 paṣchīmāmnāya 91^a. 98^a.
 pāṇsuvarsha 51^a.
 pākayaṇa 266^b.
 pākayaṇāḥ sapta 30^b.
 Pākāśāsana 97^b.

Pākādhyāya, de decoctis medicatis tractatus 319^b.
 pākāntarādīphala 333^a.
 pāṇchamikāḥ 162^a.
Pāncharātrarahasya liber 247^a.
 Pāncharātrāḥ 258^b.
 Pāncharātryanibarhaṇa 248^a.
 Pānchāla dialectus 181^a.
 ——— Bābhavya 215^b.
Pānchāla regio 338^b. 339^a. 340^a.
Pānchāladesa 352^b.
 Pānchālānuyāna 217^b.
 Pānchālīkī chatuḥshashṭi 217^a.
 Pānchālī rīti 207^a. 208^a.
Pānchī, Lāḍanae filia 180^b.
 Pātālā dea 39^b.
Pātālīputra urbs 152^b.
 Pātālīputrikā gaṇikāḥ 215^b.
 pāṭhya 265^b.
Pāṇi (Pāṇin?) auctor commentarii ad Daṣarūpaka librum 135^b.
 pāṇitala 307^b (bis).
Pāṇinī grammaticus 158^a. 23^b. 175^b (bis). 176^a. 352^a.
 ——— *poeta* 124^a.
 Pāṇinīdarśana 246^b.
Pāṇinīyamataadarpaṇa liber 161^b. 162^b.
 pāṇīmānikā 307^b.
 Pāṇḍaka muni 55^b.
 Pāṇḍava pl. 70^b. 80^b.
Pāṇḍavanakula poeta 124^a.
Pāṇḍu regio 338^b. 339^b.
Pāṇḍutīrtha 66^b.
 pāṇḍuroga 312^b. 316^a. 357^a.
 pāṇḍurogachikitsita 307^a.
 pāṇḍurogaṣophavisarpanidāna 306^a.
Pāṇḍya populus 258^a.
Pāṇḍyadeśa 352^b.
 Pāṇyavaṇṣa 128^a.
 pātākavivṛiti 123^a.
 Pātānjalarāṣana 86^b. 246^b.
 Pātānjālāḥ 242^b.
 pātana 320^a.
 pātādhikāra 326^a. 327^b.
 pātādhyāya 327^a.
 Pātāla tartarus 39^b. 74^a.
 pātālakāṇḍa 185^a.
Pātālakhanda, quartus Padmapurānae liber 13^a. 84^a.
 ———, *Skandapurānae liber* 84^b.

pátálabhogivarga 183^a.
 pátálavarga 191^b. 192. 193^a.
 pátálavarijana 13^a.
 pátálavijaya 345^b.
 pátra 87^a.
 pátraparíksákathana 66^a.
 pátheyaśráddha 277^a.
 pádaprakshálana 85^a.
Pádalipta 152^a.
 páduká 94^b. 322^b.
 pádukásiddhi 99^a. 109^a.
Pádodakatīrtha 71^a. 73^b.
 pádmakalpa 21^b. 50^a.
Pádmapurāṇa 8^a. 40^b. 59^a. 65^a. 104^a.
 pádya 103^b (bis).
 pánakarásāsavarágayojanáni 217^a.
 pánagoshthívarṇana 123^a.
 páníya 324^a.
 páníyádivarga 324^a.
 Pápa 139^a.
 pápakarmaphalanivṛtti 281^b.
Pápakshayatīrtha 73^b.
Pápaguṇḍa (*Páyaguṇḍa* ?), *Bála-*
krishṇae cognomen 262^b.
 Pápachara 139^a.
Pápanāśanamáhátmya 30^a.
 pápanishkramaṇádi 281^b.
 pápapuṇyaviveka 12^b.
 Pápabhakshaṇa 69^b.
 pápabhedaprakhyápana 34^a.
 pápalakshaṇa 281^b.
Pápavināśanatīrtha 149^a.
 pápimaraṇa 12^b.
 pápotpattikāraṇa 281^b.
 pápoddeśa 281^b.
Páúb, *Láḍanae filia* 180^b.
Pámára vanṣa 352^b.
Páyaguṇḍa, *Vaidyanáthae cognomen* 165^b.
 párada 321^a.
 páradasamśkáravidhi 320^b.
 páradárika 215^b (bis). 216^a. 339^b.
 Párvatá deváḥ 85^a.
Párasíka regio 340^b.
 Párasara 18^b. pl. 19^a.
Párasara 113^b.
 —, *Grihyasútrae auctor* 382^b.
 400^b.
 —, *Dharmasástrae auctor* 266^b. 270^b. 278^b. 356^a.
Páraskaragrihyapaddhati, *auctore*
Vásudeva 384^b.

Páraskarasútra 270^b. 290^a. Cf.
Grihyasútra.
Páráyaṇa, i. e. *Dhátupáráyaṇa* 161^a.
 páráyaṇamáhátmya 13^b.
Páráyaṇikáḥ 162^b.
Párávatadeśa 352^b.
 párávátata 39^b.
 Páráśara 54^b. 55^b.
 Páráśará dharmáḥ 272^a.
Párásaropapurána 65^b. 80^a.
 Páráśarya 264^b.
 — Kauthuma 55^a.
 — Vyása 54^a. 264^b.
 Páráśaryamata 325^b.
 Páráśaryáyaṇa 264^b.
Páráśa locus, i. e. *Persia* 339^b. 340^a.
Páráśapuli locus, i. e. *Persepolis*
 339^b.
Páráśu locus 339^a.
 Párijáta 101^b.
Párijáta liber, *plenius Madanapári-*
játa dictus 273^a (bis). 273^b. 275^b.
 276^a. 278^b. 292^a. 295^a. Cf. *Bhu-*
vaneshpárijáta.
 párijátaka arbor 26^a.
 Párijátasarasvatímantráḥ 93^b.
Párijátaharaṇa comoedia, *auctore*
Gopáladása 198^b.
Párijátraka locus 338^b. 339^b.
 páriháríki 204^a.
 Párikshita vitta 77^a.
Párlhasárathi, *auctor Tantraratna*
libri 278. 353^a.
 —, *auctor Nyáyaratna-*
múlá libri 220^a.
 —, *auctor Śástradípiká*
commentarii 220^a.
 párlhiva 331^b.
 párlhivádilingapújáprakaraṇa 85^a.
 párvanaśráddha 30^b. 40^a. 266^b. 277^a.
 291^a.
 — (śúdrasya) 276^b.
 párvanaśráddhaprayoga (śúdrasya)
 277^a.
 Párvatí 19^a. 25. 26^a. 39^b. 70^a.
 Párvatíparamesvarayor viváhah 27^a.
 Párvatípaśchátápavarṇana 129^b.
 Párvatípravartana 129^b.
 Párvatíprasádana 129^b.
 Párvatímokshaṇa 79^a.
 Párvatíśvaralinga 71^b.
 Párvatísampradána 27^a.

Páṛṣvanáthakávyā carmen, *auctore*
Padmasundara 392^a.
Páṛṣvanáthacharitra, *liber Jainicus*
 84^a.
 páṛṣvamaṇḍalí hasta 202^a.
Śrī-Pálakavirája 124^a.
Pálakápya 113^b. 125^a.
 pálivrata 34^b.
 Pávakiyá dharmáḥ 266^b.
Pávakeśvaratīrtha 66^a.
Pávamána, *libellus hymnos in Soma*
pavamána continens 383^b.
 Páśin 97^b.
 Páśupata, Páśupatis cultor 71^b. 75^a.
 — yoga 58^b.
 — linga 44^a.
 — śástra 46^a. 276^b.
 — secta 248^a.
 Páśupatadarsana 246^b.
 Páśupatayogaprakaraṇa 44^b.
 Páśupatavratavivarṇa 45^a.
 Páśupatí díkshá 58^b.
Páśchátya-Nīrnayámṛita liber 292^a.
 páshaṇḍa 253^b.
 páshaṇḍatá 253^b.
 páshaṇḍácharaṇa 14^a.
Páshaṇḍapura locus 339^b.
 pingala 332^a.
 Pingala řishi 18^b. pl. 19^a.
 — yaksha 42^a.
 —, *Solis satelles* 70^a.
Pingala, *auctor traditus Chhandah-*
śástra libri 197^a. 7^b. 383^b.
Pingalachhandogranthatíká, *commen-*
tarius ad librum praecedentem, *au-*
ctore Chitrasena 197^b.
Pingalanága, i. e. *Pingala* 113^a.
Pingalasárvavikáśiní, *commentarius*
ad Pingalae Chhandahśástra, *au-*
ctore Ravikara 197^a.
 pingalá 104^b. 107^b. 236. 337^b.
 Pingalá veśyá 74^b.
Pingalátantra 95^a.
Pingalámata liber 292^a. 341^a.
Pingalámṛita liber 95^a.
 Pingalesvara linga 70^b.
Pingalesvaratīrtha 66^b. 67^a.
 Pingalesvarí dea 39^b.
 Pingáksha rákshasa 19^b.
 Pingákshí 19^a.
 pichu 307^b.
 pichhaka 98^b.

piṭakādhikāra 357^a.
 piṭakā 316^b.
 piṭikā 313^b.
 piṇḍadāna 277^a.
 piṇḍadānaprayoga 272^b.
 piṇḍadānavidhi 272^b.
 piṇḍanādhikāriṇaḥ 272^b.
Piṇḍāraka locus 39^b.
Piṇḍārakatīrtha 149^a.
 piṇḍīkaraṇa 225^a.
 piṇḍīvidhi 311^b.
Piṇḍopanishad 394^b.
 piṇyāka 60^a.
Pitāmaha, Dharmaśāstrae auctor
 266^b. 269^a (bis). 269^b. 270^b. 278^b.
Pitāsumatisamvāda, Brahmavaivarta-
tapurāṇae pars 84^a.
 pituḥ putreṇa samvādaḥ 5^b.
 pitṛi pl. 41^b. 58^a. 60^b.
 Pitṛi graha 307^b.
Pitṛitīrtha 13^a.
 Pitṛitūrthamāhātmya 65^b.
Pitṛidayitā liber 292^a.
 pitṛibalidāna 273^b.
Pitṛibhaktitarangiṇī liber 292^a.
Pitṛibhūti āchārya, auctor commen-
tarii ad Kātyāyanasūtra 364^a.
 pitṛimataniibarhaṇa 251^a.
 pitṛimāhātmya 12^b.
 pitṛiyajna 265^a. 273^b.
 Pitṛivartin, Kauṣikae filius 40^a.
 pitṛishvasṛisutādipariṇayanaprāyaś-
 chittā 282^a.
 pitṛisindhvasamvāda 79^a.
Pitṛisūktā 398^a.
 pitta 303^b. 304^a. 311^a.
 pittajvarapratīkāra 318^b.
 pitṛādito dīkshānishedhaḥ 93^a.
 pinākabhanga 137^a. 138^a.
Pinākinimāhātmya 30^a.
Pipīlika locus 339^a.
 pippala 339^b.
 Pippalāda muni 55^b.
Pippalādatīrtha 66^a.
Pippalādaśruti 270^b.
 pippalī 324^a.
 pippalīpāka 319^b.
 pippalyādivarga 324^a.
 Piṣāṅga 18^b.
 piśācha 69^a.
 piśāchaparidevana 15^b.
Piśāchamochanātīrtha 71^a. 73^b.

piśāchasya pūrvabhāvakathanam 15^b.
 piśāchīkaraṇa 322^b.
 piśṭamaya aśva 301^b.
 pīṭha 11^a.
 pīṭhanyāsa 93^b.
 pīṭhādhyaksha 251^b.
 pītākushṭha 281^a.
 pītāśeshajalapānaprāyaśchitta 282^a.
Pītāmbara scriba 396^a.
 ——— scriba, anno 1813, 1814
 vixit 289^b. 106^b.
 ———, *Purushottamae pater* 38^a.
 274^a.
 ———, *Raghunāthae scribae pa-*
ter 386^a.
 ——— scriba, *Śivadāsae filius,*
 anno 1640 vixit 337^b.
 ———, *Sadāśivae scribae pater*
 199^a.
Pītāmburādāsa scriba, anno 1790
 vixit 132^a.
Pītāmburasarman scriba, intra annos
 1810–1814 vixit 286^b. 100^b. 206^b.
 208^a.
 pīnasa 316^b.
 pīlu 251^a.
 pīlumataniibarhaṇa 251^a.
 Pīvarī 39^b.
 puṁlinga manu 97^b.
 puṁlingapāda 174^b.
 puṁlingasamgraha 183^a.
 puṁsavana 30^b. 85^a. 86^b. 291^b.
 puṁsavanasīmāntonnayanakarmaṇi
 bhojanaprāyaśchittam 282^a.
 puṁsām lakṣhaṇam 85^b.
 Puṁkhilātīrtha 67^b.
 Pūchhaka, Lavaṇae regis filius 355^b.
Puñjarāja, auctor commentarii ad Sa-
rasvatīprakriyāgrammaticam 172^b.
 puṭaka vardhamānaka hasta 86^a.
 puṭapāka 305^a.
 puṭapākavidhi 311^b.
 puṭaprakārāḥ 311^b.
Puṇātāmakara, Mahādevae cognomen
 244^b.
 Puṇḍarīka muni 83^a.
 Puṇḍarīkanāradasamvāda 5^b.
Puṇḍarikapura urbs 257^b.
 Puṇḍarīkāksha, i. e. Viṣṇu 57^b.
Puṇḍavardhana locus 39^b.
 Puṇḍrakaputramāheśvarīkṛityāvinā-
 śana 14^a.

Puṇḍradeśa 352^b.
 puṇyakavṛata 25^b.
 Puṇyakīrti Bauddha 71^a.
 Puṇyapāvanopākhyāna 354^a.
 puṇyabhojya 85^b.
Puṇyasundara, Hemachandrae Dhā-
tupātham ordine alphabetico dis-
positū 170^a.
 puṇyāyatanavarṇana 8^a.
 puṇyābhavāchana 277^a.
 putra 309^a.
Putrakarmadīpikā libellus, auctore
Rāmabhadra 295^b.
 putragarbhavatyā lakṣhaṇam 311^a.
Putratīrtha 13^a.
 putraprāptivṛata 58^a.
 putrabheda 266^a. 269^b.
 putrasaptamivṛata 284^b.
 putratideśa 85^a.
Putrikaraṇamīmāṃsā, vel Dattakamī-
māṃsā, de filiis adoptandis tracta-
tus, auctore Nandapāṇḍita 295^b.
 punarbhū 85^a.
 punarbhūvṛitta 215^b.
 puṇaryuddha 343^b.
 puṇdevatā mantrāḥ 105^a.
 pum 21^a. 23^a. 224^a.
 pummantrāḥ 105^a.
 purakshobhādīsampūrṇa 101^b.
 Purāṁjaya, Medhāvinis filius 40^b.
 purapraveśa 78^b.
 puravarga 183^a. 191^b. 192. 193^a.
 puraścharaṇa 93^a. 103^a.
 puraścharaṇakarmāṇa 97^b.
Puraścharanachandrikā liber 95^a.
 278^b.
Puraścharaṇapaddhatimālā 110^b.
 puraścharaṇaprayoga 93^a.
 puraścharaṇalakṣhaṇa 92^a.
 puraskriyā 97^b. 102^a.
Purāṇa 7^b (*pañchalakṣhaṇa*). 40^b.
 44^b (*duodeviginti*). 55^b. 65^a. 79^b.
 84^a. 85^a. 125^a.
 ———, *index ad Purāṇa* 84^a.
 Purāṇamahimopavarṇana 13^a.
 Purāṇamāhātmya 45^a.
 Purāṇasamhitā 54^b. 65^b.
Purāṇasamuchchaya liber 278^b.
Purāṇasarvasva liber, auctore Halā-
yudha 84^b.
Purāṇasāra liber 268^a. 270^b. 292^a.
 Purāṇavatāra 12^b.

- purádilakshaṇa 85^b.
 purí epitheton 227^b.
 purígamaṇa 79^a.
 puríshotsargapráyaścitta 60^a.
 puruṣa 50^a. 69^b. 81^a. 225^a. 231.
 puruṣhajnána 231^a.
 puruṣhatva 82^b.
 puruṣhalakṣhaṇa 31^a. 85^a.
 Puruṣhasúkta 83^a. 224^a. 296^b. 297^a. 398^a.
 puruṣhastrísamyogavivṛiti 123^a.
 puruṣhasya bahvíṣhu pratipattiḥ 215^b.
 puruṣháyita 215^b.
 Puruṣhárthaprabodha liber 278^b.
 Puruṣhárthasiddhyupáya, liber Jainicus, auctore Amritachandasúri 372^b.
 Purushottama 104^b.
 Purushottama regio 39^b. 77^b. 148^b (bis). 153^b. 289.
 ——— grammaticus, i. e. Purushottamadeva 162^b. 182^b. 185^b.
 ——— auctor 211^b.
 ———, Gangádásae magister 198^b.
 ———, Dámodarae et Sadásivae pater 395^b.
 ———, Dhaneṣvaraе scribeae pater 377^b. 378^b. 379^a. 385^a.
 ———, Pítámbarae filius, Vallabhácháryae discipulus, auctor Avatáravádavalí tractatus 38^a.
 ———, idem Dravyaśuddhidípká librum composuit 274^a.
 ———, idem commentarium ad Vallabhášṭakavivṛitim scripsit 274^a.
 ———, Rámadevae pater, Śambhunáthae avus, Viṣvanáthadevae proavus 341^b.
 ———, Haribhaṭṭae pater, Áyájibhaṭṭae avus, Bháskaraśarmanis proavus 198^a.
 ———, Haláyudhae pater 84^b.
 Purushottamatírtihaprayoga, Smṛititattva operis pars 288^b.
 Purushottamadeva (-śarman), auctor traditus Ekáksharakosha glossarii 189^a.
 ———, auctor Jnápaka-samuchchaya libri 160^b.
 Purushottamadeva (-śarman), auctor Paribháshávr̥tti libri 160^b. 161^a.
 ———, Krishnadevae pater, cf. Paṇḍyápurushottama 141^a.
 ———, Tírabhuktis rex, Bhairavae regis et Jayae filius, Mayúra-Váchaspatis patronus 273^a.
 Purushottamamantra 106^a.
 Purushottamamáhátmya, Skandapurānae pars 84^b.
 Purushottamamiśra (Kaviratna°), Náráyaṇadevae magister, auctor Rámachandrodāya libri 201^a.
 Purushottamáśrama, Nityánandáśramaе magister 390^a.
 purushopasr̥ptáni 215^b.
 Puruhútá dea 39^b.
 Purúravas 39^a. 40^a. 41^a. 41^b (bis). 50^a. 80^a.
 Purúravojanman 345^b.
 pulakaparíkshá 86^a.
 Pulastya 34^a. 42^a. 45^b. 59^a. 310^a.
 Pulastya, Dharmasāstraе auctor 266^b (bis). 270^b. 356^a.
 Pulastyaśaṃhitá 12^b.
 Pulastyasmṛiti 278^b.
 Pulaha 34^a. 42^a. 77^b.
 Pulaha, Dharmasāstraе auctor 266^b (bis).
 Pulinda regio 338^b. 340^b.
 ——— populus 323^b.
 Pulíśáchúrya astronomus 329^a.
 Pushkara locus 39^b. 57^b.
 Pushkaratírtha 73^b. 149^b.
 Pushkaradvípa 33^a. 41^a. 46^a. 338^b.
 Pushkarapuráṇa 278^b.
 Pushkaramáhátmya 12^b.
 Pushkaráksha, Suchandrae filius 26^a.
 Pushkaráraya silva 82^a.
 Puslikarávatí dea 39^b.
 Pushkariní locus 66^a.
 Pushkalamochana 13^b.
 Pushkalavijaya 13^b (bis).
 pushkasa 355^a.
 pushkasí 91^b.
 pushṭi 23^b. 97^b. 208^b.
 Pushṭi, lunae digitus 18^b.
 ———, Gaṇeṣae uxor 26^a.
 ——— dea, i. e. Durgá 39^b.
 Pushṭika poeta 124^a.
 pushpa 85^b. 103^b.
 pushpakapratyágamaṇa 345^b.
 pushpakavarṇana 344^a.
 Pushpadanta, auctor traditus Mahimnaḥ stava carminis 131^a. 163^a.
 Pushpadantatírtha 73^b.
 pushpapuṭa hasta 86^a. 202.
 Pushpabhadrá fluvius 24^a. 77^b.
 Pushpamálá liber, auctore Chandraśekhara 214^b.
 pushparágaparíkshá 86^a.
 Pushpalílavarṇana 147^a.
 pushpaśakatíká 217^a.
 pushpasamuddeśa 76^a.
 pushpasárasamuchchaya 76^a.
 Pushpasará 24^a.
 Pushpasútra liber, ad Sámavedam pertinens 379^a. 381^a. 383^b.
 Pushpákaradeva poeta 124^a.
 pushpádídanamáhátmya 76^a.
 pushpávacháyiká 218^a.
 Pushpávati urbs 153^a. 157^b.
 pushpástaraka 217^a.
 Pushya 41^b.
 pustakaváchana 217^a.
 pustabhárabharāṇa 250^a.
 pújaka 91^b.
 pújaniyopákhyāna 86^a.
 pújakathana 100^a.
 pújádhára 94^a.
 Pújapradípa liber 104^a.
 pújápála 85^a.
 pújáyám vihitanishiddhāni 94^a.
 pújopákhyāna 354^a.
 Pújyapáda (v. l. Púrvapáda) 234^a.
 Pútaná graha 307^b.
 Pútanámokshaṇa 26^b.
 Pútikeṣvaratírtha 66^a.
 púra 234^b. 237^a.
 púra 108^a. 234^b.
 púraṇa 304^b.
 Púrí, Láḍanae filia 180^b.
 Púru 40^b.
 Púrṇa, Solis forma 148^b.
 Púrṇagiri locus 339^b.
 Púrṇadeva 101^a.
 Púrṇapurí doctor 227^b.
 Púrṇaprajña auctor 247^a.
 Púrṇaprajñadarśana 246^b.
 Púrṇabhadra, Harikeṣae pater 70^a.
 púrṇamaṇḍalatilaka 248^b.
 púrṇamása 266^b.

Púrṇasamaya Kshapaṇaka 250^a.
 Púrṇā 18^b. 101^b.
Púrṇānadī fluvius 254^b.
 Púrṇāmṛitā 18^b.
Púrṇāhutimantrāḥ 398^a.
 púrṇimā 92^a.
 púrṇimāmanorathavrata 34^b.
 Púrṇeṣa 101^b.
 Púrṇeśī 101^b.
 Púrṇodará 97^a.
Púrṇakamalākara 277^b.
 púrvakhaṇḍa 315^a.
 Púrvagrāmikula 181^b.
 púrvajanmavarnana 78^b.
 púrvajātijnāna 230^a.
Púrvatāntra 109.
Púrvadeśa 338^b.
Púrvanyāsa, liber grammaticus 185^b.
 púrvapaksha 242^a.
 púrvarūpa 305^b. 312^a.
Púrvavṛindāvanāśarman scriba, anno
 1703 *vixit* 174^a.
 púrvāmnāya 91^a.
 púrvāhṇakarman 85^a.
 Púshan 309^b.
 Púshā 18^b.
 — nádí 236.
 prithivī 39^a. 50^b. 225^a. 240^b.
 prithivídánavidhi 35^a.
 prithivyuddhāra 8^a.
 Prithu Vaiṇya 12^a. 39^a. 47^b. 56^a.
Prithu, Vāṇesvarae filius, Viśákha-
dattae pater 143^b.
Prithuyāsa, Varāhamihirae filius,
auctor Śaṭpañchāśikā libri 338^a.
Plenius operis nomen Horāśha-
pañchāśikā, idque cum Bhaṭṭotpa-
lae commentario in cod. E. I. H.
 487 *adservatur*.
Prithūdaka locus 149^a.
 Prithúpákhyāna 12^b.
 prithvī 238^b.
Prithvīchandrodaya liber 278^b. 281^a.
 286^a.
Prithvīdhara poeta 124^a.
 — , *Śambhunāthae disci-*
pulus, auctor Bhuvaneśvarīstotra
hymni 110^a.
Prithvīdharāchārya 227^b.
Prithvīrāja rex 285^b. Cf. *Prithī-*
rājarāsaka.
 Prishṭhaghna muni 55^b.

prishṭhamānsādibhakshaṇapráyaṣ-
 chitta 281^b.
Peṭṭibhaṭṭa, Viśveśvarae pater 263^a.
 274^b.
 Paingalachhandas 386^a.
Paingya, Dharmasāstrae auctor 356^a.
Pañhinas, Dharmasāstrae auctor
 266^b.
Pañhīnasi, Dharmasāstrae auctor
 266^a. 270^b. 278^b. 356^a. Cf. *Ma-*
hāpañhīnasi.
Paitāmahatīrtha 67^a.
 Paila 54^b.
 — medicus 22^a.
 Paisācha dialectus 181^a.
 Paisāchibhāshā 180^a. 181^a.
Pothī sādhi-sat-nāmīnake panthakī,
Sādhi sectae instituta 387^b.
Poviya, Gangadāsae pater 129^a.
 poshañādhyāya 325^a.
 paunḍarīka 266^b.
Paunḍarīkapaddhati, liber ritualis
 386^b.
 paunḍraka 22^a.
Paunḍhira regio 338^b. 339.
Paurāṇhaka (v. l. Purāṇhaka) 233^b.
 Paurāṇa 277^a.
 Paurāṇikāḥ 242^b.
 Paurāṇikī saṃhitā 7^b.
 paurṇamāsa 30^b.
 paurṇamāsī 87^b. 97^b (bis).
 paurṇamāsīvrātāni 285^a.
Paulīśasiddhānta, liber astronomicus
 340^a.
 Pausha mensis 46^b.
Paushkaratantra 247^a.
Paushkalāvata medicus 358^a.
 paushtika 97^b (bis).
 Paushpinji, Sukarmanis discipulus
 55^b (bis).
 prakatayoginīnyāsa 93^b.
 prakaraṇa 203^a.
 prakalpita 204^a.
Prakāśa, liber juridicus 273^a.
 — , *i. e. Tattvachintāmanipra-*
kāśa 243^a.
 prakāśana 225^a.
Prakāśavarsha poeta 124^a.
Prakāśātman, Ananyānubhavae disci-
pulus, auctor Panchapādīkāviva-
raṇa commentarii 221^b.
 prakāśāvarāṇakshaya 231^a.

prakīrṇa 207^a. 211^b.
 prakīrṇaka 211^a. 263^a.
 prakīrṇakapāpānām prāyaścittam
 269^b.
 prakīrṇakaprakaraṇa 328^a.
 prakīrṇakapráyaścitta 269^b. 282^b.
 prakīrṇakākhyāna 123^a.
 prakīrṇakādhyāya 328^b.
 — , tertius *Samgīta-*
darpaṇae liber 200^b.
 prakīrṇadānāni 87^a.
 prakīrṇapāpasya prāyaścittam 266^a.
 prakīrṇavarga 191^b.
 prakīrṇaśeṣa 266^a.
 prakīrṇāni 208^b.
 prakuncha 307^b.
 prakṛitī 81^a. 238^b.
 Prakṛitī dea 21^b. 22^b (panchadhā).
Prakṛitīkhaṇḍa, secundus Brahma-
vāivartapūrāṇae liber 22^b. 27^b.
 84^a.
 prakṛitipurushavivekajnāna 238^b.
 prakṛitibhāva 171^a.
 prakṛitilakṣhaṇākhyāna 315^a.
 prakṛitisvaravishayaka prakaraṇa
 163^b.
Prakṛiyākāṇmudī grammatica, au-
ctore Rāmachandra 161^a. 350^b.
Prakṛiyākāṇmudivṛitti, auctore Kṛi-
ṣṇapāṇḍita 185^b.
Prakṛiyāpāda, prima Vāyupurāṇae
pars 50^a.
 Prachandachandīkākavacha 94^a.
 Prachandachandīkápūjāyantra 96^a.
 Prachandachandīkāmāntrāḥ 96^b.
 Prachandachandīkāstotra 94^a.
Prachandapāṇḍava comoedia, etiam
Bālabhārata appellata, auctore
Rājasekhara 140^a.
 Prachandasena rex 152^b.
 Prachandā dea 25^b. 39^b.
 Prachetas 54^a. 103^a. 104^b.
Prachetas, Dharmasāstrae auctor
 266^b. 270^b. 278^b. 356^a. Cf. *Vṛi-*
hatprachetas.
 Prajāpati 52^a. 80^a. 303^a. 331^b. pl.
 56^b.
 Prajāpati 101^a.
 — , *Dharmasāstrae auctor*
 269^a. 270^b. 278^b. 356^a.
 — , *Yājñikadevae pater* 382^a.
 Prajāpāla rex 58^a.

- Prajávati dea 19^a.
 prajnána 222^b.
 Prajnápáramitá, liber Buddhicus 390^a. 403^a.
 prajnáloka (i. e. prajná-álóka) 229^a.
 prajvalana 231^a.
 Pranata, Sámavedae pariśiṣṭa 378^a.
 praṇayakalaha 215^b.
 praṇava 88^b.
 praṇámaphala 85^b.
 Pratápachandra auctor 247^a.
 Pratámapártanḍa liber 278^b.
 Pratáparudra, Puruṣottamaregionis rex 148^b. Cf. Pratáparudraya-
 śobhūṣaṇālaṅkāraśāstra, auctore
 Vidyánátha. E. I. H. 612, 1833.
 ———, Mudhukarasāhae pa-
 ter, Virasinhadevae avus 295^a.
 ———, Mándhātṛis filius 148^a.
 pratikṛiti 98^a. 106^a.
 pratigraha 87^a. 267^a.
 pratigrahaprakaraṇa 267^a.
 pratigrahapráyaścitta 87^b.
 Pratiñá, tertium Kátyáyanapari-
 śiṣṭa 386^b.
 pratinidhi 311^b.
 Pratipakṣachandabhairava, Arádhya
 sectae princeps 248^a.
 pratipatkalpa 30^b.
 pratipatti 350^b. 351^b.
 pratipad 30^b. 87^a. 97^b.
 pratipadá 30^b.
 pratipadáditiṭhivratáni 284^a.
 pratipadí 30^b.
 pratibhá 214^a. 231^a.
 pratibhāna 207^a.
 Pratibhāvilāsa, opus musicum 201^a.
 pratimaṇṭhakalakṣhaṇa 87^a.
 pratimá 106^a.
 pratimákarana 85^b.
 pratimádána 281^a.
 pratimálá 217^a.
 pratimásalingavrata 94^b.
 pratimásaiabhaktavrata 44^b.
 pratilomajāḥ 277^b.
 pratilomajádivadhapráyaścitta 281^b.
 pratishṭhá 43^a. 105^a.
 pratishṭhákathana 13^b.
 Pratishṭhátattva, Smṛititattva operis
 pars (xv) 289^b.
 pratishṭhátantra 45^a.
 pratishṭhāna 76^b.
 Pratishṭhásárasaṁgraha liber 341^a.
 pratisarga 8^a. 30^a.
 pratisāraṇa 311^b.
 pratisāraṇavidhi 315^a.
 pratisāraṇá 320^a.
 pratisúryalakṣhaṇa 328^b.
 Pratiḥárasūtra, auctore Kátyáyana
 379^b.
 Pratiḥára vanṣa 352^b.
 pratyakṣa 208^b.
 pratyakṣhakanyádána 45^a.
 Pratyakṣakhanda, primus Tattva-
 chintāmaṇis liber 240^b.
 pratyakṣhagosahasradána 45^a.
 pratyakṣhadhenuvrata 35^a.
 pratyakṣhaparichheda 240^a.
 Pratyangirásádhana 88^a.
 pratyāñjanavidhi 311^b.
 Pratyabhijnádārṣana 246^b.
 pratyaya 198^a. 229^a. 305^b. 312^a.
 pratyayamálá 163^a.
 pratyayasamyaṇa 230^a.
 pratyayasavaraprakaraṇa 163^b.
 pratyayáviśeṣa 231^a.
 pratyáhára 50^b. 85^b. 233^a. 236. 237^a.
 Prathamagrantha carmen, auctore
 Jagajjivanadása 388^a.
 prathamadinakṛitya 294^a.
 Prathamapurusha, auctor Maitrá-
 yañagrihyapaddhati commentarii
 400^b.
 prathamasaṁgama 132^b.
 prathamá, i. e. nominativus 162^a.
 178^a.
 pradakṣhiṇa 85^b.
 pradakṣhiṇaphala 85^a.
 pradara 316^b.
 Prádipa, liber juridicus 273^b. 292^a.
 Cf. Karmaṇprádipa, Saṁvatsara-
 prádipa.
 ——— liber, auctore Draviḍa quo-
 dam 286^a.
 ———, i. e. Mugdhābodhaprādipa
 161^b.
 Prádipamanjarī, commentarius ad
 Amarakośam, auctore Rámeśvara
 192^b.
 Prádipasāh, Śrínagarāe anno 1729
 regnavit 43^a.
 pradoshavarṇana 344^a.
 Pradyumna sacerdos, Śrutaśīlāe filius
 Pradyumnapura urbs 154^a.
 Pradyumnavijaya comoedia, auctore
 Śankaradīkṣita 140^b.
 Pradhana 18^b. pl. 19^a.
 pradhánajaya 231^b.
 pradhánāṇṣa 23^a.
 Prapanchasāra liber 95^a. 108^a. 110^b.
 prapádána 35^a.
 prapádijalapánaprāyaścitta 282^a.
 prapúraṇa 105^a.
 prabandhādhyāya, quartus Saṁgíta-
 darpaṇae liber 201^a.
 ———, quartus Saṁgíta-
 ratnākarae liber 199^b.
 prabálamāraṇa 320^b.
 Prabáhuka muni 53^b.
 prabuddha 91^b. 92^a. 105^a.
 Prabodhachandriká grammatika, au-
 ctore Vaijana 166^b.
 Prabodhachandrodaya comoedia, au-
 ctore Kṛishṇamīśra 140^b. 141^a.
 350^a.
 Prabodhasiddhi 247^a.
 prabodhiní 61^a.
 Prabodhodayaavṛittikára grammati-
 cus 161^b.
 prabhadrá 324^a.
 prabhadrádivarga 324^a.
 prabhava 331^b.
 Prabhá, Sūryae uxor 39^a.
 ———, i. e. Durgá 39^b.
 Prabhákara quidam 257^a.
 Prabhákara 101^b.
 ——— philosophus 247^a. 255^b.
 270^b.
 ——— quidam, scribae cujus-
 dam pater 382^b.
 ——— Hastámalakae pater
 255^a.
 Prabhákaradeva poeta 124^a.
 prabhátavarṇana 123^a.
 prabhátaváyuvārṇana 123^a.
 Prabhátīrtha 67^a.
 prabhádhiśārasādhana 327^a.
 Prabhávátipariṇaya liber, auctore
 Viśvanátha 214^b.
 Prabhása locus 39^b. 57^b. 64^a. 149^a.
 339^b.
 Prabhásakṣhetra locus 340^a.
 Prabhásakṣhetratīrthayátránukrama,
 enumeratio locorum sacrorum in
 Prabhása agro sitorum 348^a.

- Prabhāsakhaṇḍa*, *Skandapurāṇae* pars 84^b. 348^b.
Prabhāsātīrtha 53^b. 150^b.
Prabhūjika scriba, anno 1741 vixit 198^a.
Prabhudeva 234^a.
Prabhūjika scriba, *Kṛishṇae* filius, *Vidyādharae* pater, anno 1659 vixit 395^b.
Prabheṣvaratīrtha 66^b.
Pramati, i. e. *Kalki* 41^b.
pramattasramāṇa 397^a.
pramadāvanavidhvansa 344^a.
pramāṇakālabhāvebhyo ratāvasthāpanam 215^b.
pramāṇachintā 220^a.
pramāṇanirūpaṇa 211^b.
pramāṇalakṣhaṇaprakaraṇa 240^a.
pramāthin 331^b. 332^a.
Prāmītāksharā, *commentarius ad Muḥūrtachintāmaṇi* librum 335^a.
Pramuchu ṛishi 345^a.
pramushitā 204^a.
Prameyakamalamārtanḍa liber 247^a.
prameha 313^b. 316^b. 357^a.
pramehachikitsita 306^b.
pramehanidāna 306^a.
pramoda 331^b.
Pramoda, *Vāchaspatī* pater 314^b.
Prayāga 10^a. 39^a. 41^a. 43^b. 45^b. 82^a. 148. 149. 199^a. 250^b. 255^b.
Prayāgatīrtha 73^b.
Prayāgamāhātmya 8^a. 85^a.
Prayāgamāhātmya, *Padmapurāṇae* pars 16^b. 84^a.
———, *Matsyapurāṇae* pars 43^b.
Prayuteṣvaratīrtha 77^a.
prayogakāṇḍa 322^a.
Prayogapaddhati, cf. *Subodhinī* 365^a.
Prayogaratna liber 278^b.
———, auctore *Dikṣhitānanta* 278^b.
———, auctore *Nārāyaṇa-bhaṭṭa* 278^b.
———, auctore *Nṛsiṅhabhaṭṭa* 278^b.
Prayogaratnamālā, *commentarius ad Apastambiyādhvaratantra* librum, auctore *Chauṇḍapāchārya* 371^b.
prayogavidhi 94^b.
Prayogavṛitti *commentarius*, auctore *Varadādhiṣayajvan* 370^a.
Prayogavṛittikāra 113^b.
Prayogavaijayantī, *commentarius ad Hiranyakeśikālpasūtra*, auctore *Mahādeva* 364^b.
Prayogasāra liber 292^a. 341^a.
———, auctore *Kṛishṇadeva* 287^a.
———, cf. *Baudhāyanīyaprayogasāra*.
Prayogasetu liber, auctore *Nārāyaṇabhaṭṭa* 277^b.
Prayogāmṛita liber, de *pharmacia* liber, auctore *Vaidyachintāmaṇi* 316^a.
prayojyasyopāvartanam 215^b.
Pralambavadha 26^b.
Pralambāsura 301^a.
pralāpaka 319^b.
pralāpapatikāra 319^a.
pralāpākhyāna 123^a.
pravakṛti 54^b.
pravara 268^b.
Pravaradarpaṇa liber, auctore *Kumalākara* bhaṭṭa 277^b.
Pravaramanjari liber 278^b.
Pravaramanjari vṛitti 278^b.
Pravarādhyāya, *undecimum Kātyāyanaparīśiṣṭa* 387^a.
pravārshaṇa 328^a.
Pravāsa, *Sāmavedae* *parīśiṣṭa* 383^b.
pravāsacharyā 215^b.
pravibhāgasamyaṇa 230^a.
pravṛitti 230^b.
pravṛittyālokaṇyāsa 230^b.
pravrajyādhyāya 328^b.
Praṣastapāda 247^a.
Praṣastapādabhāṣyavyākhyāna *commentarius*, auctore *Śālikānātha* 242^a.
Praṣastiratnāvalī (*śoḍaṣabhāṣhāmayī*) liber, auctore *Viṣṇunātha* 214^b.
praśāntavāhitā 229^b.
praśānti 50^b.
Praśisha 18^b. pl. 19^a.
praśishya 9^b.
praśnachakra 88^b.
praśnādhikāra 325^b.
Praśnārṇava, vel *Vaiṣṇavaśāstra*, liber *astrologicus*, auctore *Nārāyaṇadāsasiddha* 333^b.
praśnottara 208^a.
praśnottarākhyāna 123^b.
Praśnopanishad 394^b. 255^b.
———, cum *Ṣaṅkarae* *commentario* et *Rāyaṇendrar* *glossa* 366^a.
Praśnopanishadbhāṣhyatīkā, auctore *Anantānandagiri* 392^b.
Praśnopanishadbhāṣhyatīkāvivaraṇa, *illustratio* *commentarii* *praecedentis*, auctore *Jayatīrthabhikṣu* 392^b.
prasannatā 214^a.
Prasannarāghava *comoedia*, auctore *Jayadeva* 141^b.
prasavāṣaṇa 277^a.
prasāda 50^b. 207^a.
Prasāda, *commentarius ad Prakriyākāṇḍī* *grammaticam*, auctore *Viṭṭhala* 161^a.
Prasādakṛit, i. e. *Viṭṭhala* 162^b.
prasrita 307^b.
Praskanyā 18^b. pl. 19^a.
prastāra 198^a. 321^b.
prastha 307^a.
Prasthala *locus* 339^b.
prasthānavidhi 86^b.
Prasraṇādhīrohaṇa 343^b.
prahāṇanayogūh 215^b.
prahasana 203^a.
Prahastavākya 344^b.
prahelikā 208^a. 217^a.
prahelikāpahnutikūṭākhyāna 123^a.
Prahrāda 42^b.
Prahrādacharita 14^a. 87^b. 354^a.
Prahlāda *dānava* 46^a. 71^a. 72^b. 73^a. 83^b.
Prahlādana *poeta* 124^a.
prākāmya 51^a. 231^b.
prākṛita 204^a. 214^a.
——— *sarga* 82^b.
Prākṛitachandrikā *grammatica*, auctore *Vāmanāchārya* 197^a.
———, *idem* *quod* *Prākṛitaprakāṣa* 178^b.
Prākṛitapāda *grammatica*, i. e. *liber quartam* *grammaticae* *Prākṛiticae* *partem tractans*, auctore *Nārāyaṇa* 181^b.
Prākṛitapingala liber, *metra* *Prākṛitica* *tractans* 197.
Prākṛitaprakāṣa, vel *Prākṛitachandrikā* *grammatica*, auctore *Vararuchi* 178^b.

Prásádaparāmantra 91^a.

plava 332^a.

plavamga 332^a.
 plíhan 316^b.
Phanin, i. e. Patanjali 176^a. 177^a.
Phañibhāshya, i. e. Patanjali bhāshya 178^a.
Phañi fluvius 189^b.
Phañiśvara, i. e. Patanjali 188^a.
 Phatīhasāharājyaprápti 147^a.
Pharāṇja locus 340^b.
Pharihamālika, anno 1385 *regnavit* 350^b.
Pharījana 147^b.
Phalakāvana 46^b.
Phalajjalavāsudeva poeta 124^a.
 phalatyāgamāhātmya 41^a.
 phaladhenuvidhi 35^b.
 phalanirūpaṇa 281^a.
Phalaya (2^a) *mons* 148^b.
 phalaśruti 14^b.
 phalaśrutivarnana 79^a.
Phalasatīṇa locus 340^a.
 phalasaptamīvrata 41^a.
 phalasthāpana 291^b.
Phalgutīrtha 68^a.
Phalguhastinī poetria 124^a.
Phashājigu locus 338^b.
Phashājima locus 340^a.
 phāṇṭādikalpanādhyāya 315^a.
 Phālguna mensis 59^b.
 phālgunapūrnīmotsava 35^a.
Phitsūtra 165^a.
Phirāla locus 338^b.
 phulingaroga 316^b.
Phetkārīṇītantra 97^a. 95^a. 103^b. 104^a.
Phetkārīya 95^a.
Pherala locus 339^a.
 pheruṣabdajnāna 92^b.
Pheś(?)ala locus 339^b.
Bagadāda urbs 339^b.¹
Bagadāru locus 339^a.
Bagadāha 339^b.
Bangāla regio 338^b. 339^a. 339^b (*bis*).
Bandiārāyu locus 340^a.
 bandha 227^b. 228^a.
 bandhakāraṇaṣaithilya 231^a.
 bandhaguṇāḥ 207^a.
Bandhadeśa 352^b.
 bandhanādhikāra 321^b.
 bandhamoksha 334^a.

bandhāḥ shattrinsat 85^b.
 Bandhumat 11^a.
 Bandhula 18^b.
 Bandhulānvaya 19^a.
Bandhyaparvata locus 339^b.
 bandhyāputra 250^a.
 bandhyāprāyaścittavidhi 272^a.
 bandhyārōga 316^b.
 bandhyāsuta 250^b.
 bandhyāsūnu 252^b.
Baphāra locus 339^b.
Babakāna locus 339^a.
Babūāṇa locus 339^b.
 Babhru muni 55^b.
Babhru, Dharmaśāstrae auctor 266^b.
Babhrudesa 352^b.
 Babhruvāhana 9^a.
Bambagaira locus 339^b.
Bamburevaṇa locus 339^a.
Barjara locus 338^b.
Barbara regio 338^b. 339^b.
Barbarasthāna regio 340^a.
Barmanici codices 364^a.
 Barhishad (pitarah) 39^b.
 bala 230^b.
Balanga locus 340^a.
Balajā fluvius 18. 19^b.
 Balabandhu muni 52^b.
Balasha locus 338^b. 340^a.
 balasādhana 337^b.
Balahasha locus 339^a.
Balātkāragana 180^b.
 balātkāritamlechhadāsyāsubhakar-
 maprāyaścitta 282^a.
 balābalasūtra 169^a.
 bali 103^a.
 Bali daitya 10^a. 42^b. 46^b. 216^b.
 Balicheshṭitavarṇana 78^b.
 balidāna 102^a.
 Baliputra 26^b.
 Baliputramokshaṇa 26^b.
 baliharana 277^a. 286^a.
 Balyupākhyāna 354^a.
Ballāla, auctor Bhojaprabandha libri 150^b.
Ballālasena poeta 124^a.
Bahudaivatyantra 247^a.
 bahudhānya 331^b.
 Bahumūlaka nāga 43^b.
 Bahurūpa (Śiva) 82^b.
 Bahurūpā śakti 109^a.
Bahurūpāshṭaka 108^b. 109^a.

Bahulā 18^b. 101^b.
 Bahulavyāghrasaṃvāda 5^b.
 bahuvrīhi 161^b. 162^a. 164^a. 165^b.
 175^a. 178^a. 350^b.
 bahūdaka 269^a.
 Bahvīsvaramāhātmya 66^a.
 bahvrich 55^a.
Bahvrichaparīśiṣṭa 278^b.
Bahvrichabrahmaṇa 270^b.
Bahvrichabrahmaṇopaniṣad 395^b.
 bahvrichāḥ 222^a.
Bahvrichopaniṣad 270^b.
Bāilāchhū, Rāṇae scribae mater 180^b.
Bājabāhadurachandra rex, Ananta-
devae patronus 272^b.
Bāna, cf. Vāna 156^b.
Bādarāyana 135^a.
 ———, *auctor traditus Bādarā-*
yanasūtra aphorismorum 220^b.
 221. 228^b. 264^a.
 ———, *astronomus* 329^a. 338^a.
 ———, *Dharmaśāstrae auctor* 278^b.
Bādarāyanasūtra, philosophiae Ve-
dānticae aphorismi, Bādarāyanae
tributi 220^b. 221. 222^a. 243^b.
 270^b.
Bādarāyanasūtravārttika 257^a.
 Bādarāyaṇi muni 310^a.
Bādarī philosophus 220^b.
 bādha 242^a.
 bādharahasya 241^b.
 bādhottarapaksha 241^b.
Bāndhavakara, Lallādīkshītae cognomen 134^b.
Bāpaya, Kāśīnāthabhaṭṭae cognomen 382^b.
Bābāra locus 339^b.
 Bābhraṇīya adj. 215^b.
Bābhraṇīyāḥ 217^b.
 Bābhraṇya 40^a. pl. 58^b.
 ———, *Pāñchāla* 215^b.
Bābhraṇya 217^b.
Bārahata, Narahanadāsae cognomen 398^b.
Bārej urbs 127^b.
Bārejya urbs 327^b.
Bārhaspatyajyotirgrantha liber 292^a.
Bārhaspatyantra 109^b.
 bālakasamskāra 95^a.
Bālakāṇḍa, primus Adhyātmarāmā-
yaṇae liber 29^b.

¹ Vocabula in B litera desiderata in V serie quaerenda sunt, itidemque vice versa.

- Bálakāṇḍa, primus Rámáyanae liber* 5^b.
Bálakrishṇa, Dhunḍhīrājāe filius, Sankaradīkshītae pater 140^b. 121^b.
 ———, *Maṇirāmae amicus* 131^a.
 ———, *Mahādevae pater* 239^b.
 ———, *Mahādevabhaṭṭāe filius, Lakshmīdevīs conjux* 262^b.
 ———, *Ranganāthae filius, Nārāyaṇae pater* 136^b.
 ———, *Ranganāthae et Venī-mādhavabandhus pater* 135^b.
bálakrīḍanakāni 217^a.
bálakrīḍāvarṇana 116^b.
Bálagopālātīrtha, Dhanupatis magister 260^a.
Bálagopālayatīndra, brevius Gopālayogin dictus, auctor commentarii ad Śankarae Kāṭhavalībhāṣyam 365^b.
Bálagaurītīrtha 77^a.
bálagrahaḥpratiśhedha 307^b.
bálagrahopaśamana 123^a.
bálacharita 78^b.
Bálabodhanī libellus 72^b.
Bálabhārata carmen, auctore Amarachandra 5^a. 125^a.
 ——— *comoedia, cf. Prachandapāṇḍava* 140^a.
Bálambhaṭṭī Mitāksharāṭīkā 262^b.
bálarandā 235^a.
Bálarūpa 273^a.
bálaroga 314^b.
bálarogādhikāra 357^b.
bálarogādhya 316^b.
Bálaśarman, Śāṅḍae pater, Lakshmīdharāe avus 110^b.
bálasamjīvana 78^b.
bálākhyāyikā 354^a.
bálādyasaucha 272^b.
Bálābhairavī 88^a.
bálamayapratīśhedha 307^b.
bálāyā upakramāḥ 215^b.
Bálālaghuṣyāmā 99^b.
Bálāvabodha, de omnibus tractatus 399^b.
bálāvarṇana 123^a.
Bálāsuvadhā 78^b.
Báli muni 52^b.
Báleṣvara, Jaṭādharae filius, Nārāyaṇae pater 181^b.
Bálaka (?) 283^a.
bálopacharaṇīya adhyāya 307^b.
Báshkala, Pailae discipulus 54^b.
Báshkali 54^b.
Báhaṭa (?) ed. Calc. Váhvata) medicus 113^b.
Báhudā fluvius 10^a.
Báhula locus 338^b.
Bileṣvaratīrtha 149^a.
Bījaka poeta 124^a.
bībhatsāsaranirdeśa 123^a.
Bukkana rex, Mādhavāchāryae patronus 264^a.
buddha 92^a.
Buddha 253^b.
Buddhacharitra liber 84^a.
Buddhadvādaśivrata 58^a.
Buddhapurāṇa 84^a.
Buddhāvatāra 129^a.
buddhi 50^b. 149^b. 225.
Buddhipuramāhātmya 30^a.
buddhiyoga 79^a.
buddhivijaya 78^b.
Buddhivṛiddhi, Sankarāchāryae discipulus 248^a.
Buddhisāgara 185^b.
buddhīndriya 225^a.
Buddhotpādakāla 304^a.
Budha, Chandrae filius 25^b. 39^a. 40^a. 69^b. 80^a.
Budha, auctor Kalpayukti libri 113^b.
Budhakaṇṣika 14^a.
Budhachandradina 97^b.
Budhachāra 328^b. 330^a.
Budhadarśanachāra 330^a.
Budhadeśāḥ 339^a.
Budhaśānti 86^b.
Budhāśṭamīvrata 34^b. 285^a.
Budhejyadhāra 97^b.
bṛihat. Nomina ab hoc vocabulo incipientia in V litera (vṛihat) quaerenda sunt.
Benares urbs topographice descripta 381^a.
Bokaṇa locus 338^b.
bodha 105^a.
bodhaka 92^a.
bodhana 98^b.
bodhanamantra 87^b.
Bodhāyana, Dharmasāstrae auctor 266^b.
 ———, *auctor Brahmasūtra-vṛitti commentarii* 247^a.
Bodhichittavivaraṇa liber 247^a.
Bodhya 54^b.
Bodhyagītā 5^b.
Borasiddhi locus 350^b.
Bauddha 10^a. 14^a. 113^b. 124^a. 250^b. 251^b. 253^b. 254. 259^b. 264^b.
Bauddhadarśana 224^b. 246^b.
Bauddhamatanibarhaṇa 250^b.
Bauddhādimita 285^b.
Bauddhālaya 10^a.
Baudhāyana, Kalpasūtrae auctor 378^b. Cf. *Baudhāyanīyaprayoga-sāra, et Darśapūrṇamāsaprayoga*.
 ———, *Dharmasāstrae auctor* 267^b. 268^b. 269. 270^b. 278^b. 356^b. Cf. *Vṛiddhabaudhāyana*.
Baudhāyanadarśapūrṇamāsaprayoga 396^a.
Baudhāyanasūtra 264^a. 270^b. 278^b.
Baudhāyanīyaprayogasāra liber 395^b.
Brahmakalā dea 39^b.
Brahmakūṇḍa lacus 145^a.
brahmakūrcha 283^a.
brahmakūrchaprabhāva 44^b.
Brahmaketúpākhyāna 13^a.
Brahmakhaṇḍa, primus Brahmapurāṇae liber 20^a.
brahmagarbha 87^b.
Brahmagarbha, Dharmasāstrae auctor 270^b. 278^b. 356^a.
Brahmagītāḥ 76^a.
Brahmagupta, Bhakta sectae princeps 248^a.
Brahmagupta astronomus 329^a.
brahmagranthi 200^b. 235^b.
brahmaghna 25^a.
Brahmachakra 88.
brahmacharyāchārakathana 8^a.
brahmacharyāstāvaka 275^a.
brahmachāriṇa āmishabhāṇḍapakvānnabhakṣhaṇaprayāschittam 282^a.
brahmachāriṇaḥ saṃdhyādīnām atikramaprayāschittam 282^b.
Brahmachāriṇī, i. e. Durgā 110^b.
brahmachāriṇo madhumānsabha-kṣhaṇaprayāschittam 282^a.
brahmachāridharma 8^a.
brahmachārin 70^a.
brahmachāripakarāṇa 268^b.
brahmachārividhi 85^a.
brahmajñānādhikāra (śūdrasya) 276^b.
Brahmaṇaḥ padam 97^b.

Brahmanah sabhā 87^b.
Brahmatīrtha 66^b. 73^a.
 brahmatva 54^b.
Brahmatvapaddhati, libellus ritualis, auctore Rāmakrishṇa 394^a.
Brahmadarpabhanga 27^a.
Brahmadāsa rex, anno 1404 regnavit 347^a.
 ———, *Nārāyaṇadāsae pater* 333^b.
 brahmadina 21^b.
Brahmadeva Abhira scriba, anno 1709 vixit 110^b.
 Brahmadharmāḥ 266^b.
 brahman n. 226^a.
 Brahman deus 18^a. 21^a. 27^a. 42^b. 46^a. 53^b. 63^b. 69^b. 70^b. 76^a. 80^a. 81^a. 82^b. 97^b (bis). 103^a. 104^b. 149^b. 227^b. 248^b. 255^a. 303^a.
 Brāhmanāradasaṃvāda 14^b.
 Brahmanis cultus 31^a.
Brahmanirukta 270^b.
 brahmanirūpaṇa 101^a.
Brahmaparvata 149^a.
Brahmaputra fluvius 102^a.
 ——— lacus 148^b.
Brahmaputrahada 149^b.
Brahmapura urbs 83^b. 152^b. 153^a.
Brahmapurāṇa, cf. Ādipurāṇa 17^b. 20^a. 45^b. 54^a. 65. 79^b. 113^b. 267^b. 270^b. 278^b.
 Brahmaprādurbhāva 309^b.
 Brahmaproktastava 345^b.
 Brahmbala muni 55^b.
Brahmamīmāṃsābhāṣya, auctore Śaṅkarāchārya 109^b.
Brahmamīmāṃsābhāṣyavivarāṇa, commentarius ad librum praeedentem, auctore Ānandatīrtha 246^b.
 Brahmanṛigavadha 75^b.
 Brahmanohinīsaṃvāda 27^a.
 brahmayajna 12^b (bis). 265^a.
 brahmayajnamāhātmya 85^a.
 brahmayajnavidhi 267^b. 276^b (śūdrasya).
Brahmayāmalatantra 98^b. 88^a. 95^a. 101^b. 252^a. 278^b.
 brahmarandhra 103^a. 149^b. 230^b. 235^a. 237^a.
 Brahmarāti 55^a. 262^a.
 Brahmarudrasarvatvapratipādana 44^b.

brahmavadhaprāyaścitta 281^b. 87^b (kshatriyādīnām).
 brahmavadhe prāyaścittam 87^b.
 brahmavarga 183^a. 191^b. 192. 193^a.
Brahmavidyātīrtha 278^b.
Brahmavindūpanishad 394^b.
 Brahmasiṃhaprabodha 44^b.
Brahmavedi locus 18^a.
Brahmavaivartapurāṇa 20^a. 27^b. 346^b. 8^a. 59^a. 65^a. 79^b. 84^a. 101^b. 278^b. Cf. *Laghubrahmavaivarta*.
 brahmavratāni chatvāri 30^b.
 Brahmasakti 109^b.
 Brahmasūpa 26^b.
 Brahmasrīmantra 94^a.
Brahmasamhitā 95^a.
Brahmasadana, cf. Vedasādana 39^b.
Brahmasambhava, Dharmasāstrae auctor 266^b.
Brahmasaras lacus 46^b. 76^b.
Brahmasarastīrtha 60^a.
Brahmasāgara locus 148^b.
Brahmasiddhānta, liber astronomicus 278^b. 327^a.
Brahmasiddhi liber, auctore Maṇḍanamisra 226^b.
Brahmasūtra 221^b.
 ———, *auctore Vyāsa* 251^b.
Brahmasūtrabhāṣya 253^b.
 ———, *auctore Śaṅkarāchārya* 255^b.
Brahmasūtravṛtti commentarius, auctore Bodhāyana 247^a.
 Brahmasṭhala urbs 152^b.
 Brahmasvāmin, Yajnasomae filius 153^a.
 brahmahatyāprāyaścitta 8^a.
Brahmahrada lacus 18.
 brahmāṇḍadāna 12^b. 43^a.
 brahmāṇḍadānavidhi 35^b.
Brahmāṇḍapurāṇa 28^b. 299^a. 8^a. 59^a. 65^b. 79^b. 84^a. 113^b. 164^a. 270^b. 278^b.
 brahmāṇḍotpatti 34^a.
Brahmāṇḍopapurāṇa 8^a.
Brahmādarṣa liber, auctore Vijnāna-bhikṣhu 232^a.
 Brahmadīpanchadevatāśrāddhāni 294^a.
 Brahmadistuti 78^b.
 Brahmadīnām Himavadgamanam 75^b.

Brahmādyāchūryāḥ 227^b.
 Brahmanānda 101^a.
 brahmanāndapanchaka 222^b.
 brahmanūbhavavṛttivivardhana 224^b.
Brahmādvartatīrtha 66^a. 73^b.
 brahmāvāpti 238^b.
 brahmāstra 90^a.
Brahmeśvaratīrtha 66^b.
Brahmottarakhaṇḍa, Skandapurāṇae liber, cf. Vṛkhabrahmottarakhaṇḍa 75^a. 68^a. 84^b.
Brahmodatīrtha 66^a.
Brahmopanishad 394^b (bis). 95^a.
 Brāhṇa kalpa 21^b.
 ——— parvan 30^a.
Brāhṇa, Kesarāe filius, Maheśvarae pater 187^b.
 brāhṇa n. 56^a. 383^b.
 brāhṇapadīkṣāsūtra 59^b.
 brāhṇapadharmā 83^a.
 brāhṇaparidevāna 345^b.
 brāhṇapābhajana 103^a.
 brāhṇapamāhātmya 85^a.
 brāhṇapavichāra 15^b.
 brāhṇaprasaṃgama 13^b.
Brāhṇasarasvatya liber, auctore Hailāyadhva 292.
 brāhṇastuti 87^a.
 brāhṇasāya kshatriyavaiṣyavṛttidhanārjanaprāyaścittam 282^b.
 ——— gītādīnā dhanārjanaprāyaścittam 282^b.
 ——— vedānadhyanayajnakaraputrānūtpādanaprāyaścittam 282^b.
 ——— sūdrasevāprāyaścittam 282^b.
 ——— sevāvṛttidhanārjanaprāyaścittam 282^b.
 brāhṇasāyāvīkṛyavikṛyaprāyaścittam 87^b.
Brāhṇāchhansiprayoga, tractatus Vedicus 387^a.
 brāhṇādyuchchishṭabhakṣhaṇaprāyaścitta 282^a.
 brāhṇābhāṣhaṇa 211^b.
 brāhṇapadeśa 13^b.
Brāhṇapurāṇa 8^a. 59^a.
 Brāhṇamūhūrta ātmahitachintana-prakaraṇam 267^b.
 Brāhṇāni śakti 25^b.
 Brāhṇī 103^a.

- Bráhmī śakti 81^a.
 ——— samhitā 8^a.
Bráhmīkunda locus 76^b.
Bráhmītantra 108^b. 109^a.
 Bhakta, secta Viṣṇuītica 248^a.
 ———, secta Śivaitica 248^b.
 Bhaktabhāgavatamataniḥarhaṇa 248^a.
Bhaktamālā, liber Hinduicus, auctore Nārāyaṇadāsa 375^b. 376^a. 381^a.
 bhakti 24^b. 74^b. 85^b.
Bhaktichandrodaya liber 278^b.
 bhaktijijnāsā 228^b.
Bhaktitaranginī liber 101^b.
 bhaktiprakaraṇa 85^a.
 bhaktipraśaṇsāvarṇana 78^b.
 bhaktiprārthanā 85^b.
 bhaktiyoga 17^a (bis). 74^b.
Bhaktiratnāvalī liber, auctore Viṣṇupurī 37. 38^b.
Bhaktirasāyana liber, auctore Madhusūdanasarasvatī 38^b.
Bhaktisudhodaya, prior Nāradya-purāṇae pars 83^b.
 bhaktyabhaktyasādāchāranirṇaya 13^a.
Bhaktiyupakrama liber 101^b.
 bhakshapraṣṭhanirūpaṇa 88^b.
 bhakshābhakshanirṇaya 8^a.
 bhakshyābhakshyavidhi 286^a.
 Bhaga 97^b. 309^b.
Bhaganārāya, Kharanārāyae filius 122^a.
 bhagaṃdara 258^b. 314^a. 316^b.
 bhagaṃdarapratishedha 308^b.
 Bhagavatī 25^a.
 Bhagavatpādābhāṣaṇa 211^b.
 Bhagavatya nāmamāhātmyam 101^a.
 Bhagavadarchanaprastāva 14^a.
 Bhagavadarchanamāhātmyakathana 14^b.
 Bhagavadupanayana 27^a.
Bhagavadgītā, Mahābhāratae episodum 1^b. 2^a. 3. 343^a. 108^a. 228^b. 238^b. 278^b. Cf. *Gītā*.
Bhagavadgītāṭīkā, auctore Madhusūdanasarasvatī 38^b.
 Bhagavadguṇavarṇana 27^a.
Bhagavadbhāskara opus, nomine abbreviato Bhāskara appellatum, auctore Nīlakaṇṭha 280^a.
 Bhagavadyauvanodgama 349^a.
Bhagavantadeva rex, Sāhīdevae filius, Nīlakaṇṭhae patronus 280.
 Bhagavannandasamvāda 27^a.
 Bhagīratha 10^a.
 Bhagīrathopākhyāna 354^a.
 bhagna 316^b.
 bhagnavaraṇa 314^a.
 bhagrahe yogādihikārah 326^a.
 bhagapratishedha 308^b.
 bhājaga 339^b.
Bhāṭabhaṭamāṭīrītha 67^b.
 bhāṭabhaṭāyate 67^b.
Bhāṭkalāṭīrītha 149^a.
 Bhāṭa quidam 154^b.
Bhāṭa grammaticus 170^a.
 ———, auctor rhetoricus 210^a.
 ———, i. e. *Kumārīlabhāṭa* 162^b. 247^a. 254^a. 258^b (bis).
Bhāṭakāvīkāḥ 278^b.
Bhāṭadivākara, cf. Divākara 277^a.
Bhāṭtanāyaka poeta 125^a.
 ———, auctor rhetoricus 210^a. 212^a.
Bhāṭtanārāyaṇa, cf. Nārāyaṇa 292^a.
Bhāṭtapaddhati 294^a.
Bhāṭtamalla grammaticus 113^a (bis).
Bhāṭtayaśas poeta 124^b.
Bhāṭtaviṣveṣvara, cf. Viṣveṣvara 262^b.
Bhāṭṣaṅkara astronomus 329^a. Cf. *Ṣaṅkara*.
 Bhāṭṣaiva, sectae atomicae princeps 251^a.
Bhāṭṣasomeṣvara, cf. Someṣvara 279^b.
Bhāṭṣavāmin poeta 124^a.
Bhāṭṭaharaka scriba, anno 1824 vixit 348^b.
Bhāṭṭāḥ 278^b.
Bhāṭṭāchārya, i. e. Kumārīlabhāṭṭa 247^a. 251^b. 265^a. 270^b.
Bhāṭṭāchāryachūdāmani quidam, auctor Nyāyasiddhāntamanjarī libri 240^a.
Bhāṭṭāchāryaśatāvadhāna, Rāghavendrae cognomen 261.
 Bhāṭṭi, Bhāṭṭikāvyae auctor 162^b. 175^a. 182^b. 209^a.
 Bhāṭṭika 341^b.
Bhāṭṭikāvyā liber 161^a. 173^b.
Bhāṭṭojidīkṣita, Lakṣmīdharae filius, Rangojis frater, Bhānujīdīkṣitae pater, Koṇḍabhaṭṭae avunculus, auctor Chaturvīṇṣatimata-
- vyākhyā commentarii* 38^b. 175^a. 182^b.
Bhāṭṭojidīkṣita, auctor Praudhamanasaśā commentarii 161^b.
 ———, auctor *Ṣabdakauṣṭhīa libri* 160^a.
 ———, auctor *Siddhāntakaumudī grammaticae* 161^b.
Bhāṭṭotpala (Uṭpala) auctor 292^a.
 ———, anno 966 *Jagachchandrīkā commentarium composuit* 329^a.
 ———, auctor *Vīḥajjātakaṣlo-*
kavyākhyāna commentarii 338^a.
 ———, auctor *commentarii ad Vīḥatsamhitā librum* 328^a.
Bhāṭṭahorīmāṭīrīrītha 67^b.
 bhāṇṇīti 208^a.
 bhāṇḍa 21^b.
Bhādanta (schol. Satyāchāra) astro-
nomus 329^a.
Bhādantajñānaavarman poeta, idem qui Jñānavarman 124^a. 209^a.
Bhādantavarman poeta 124^a.
 Bhadrakarnīkā dea 39^b.
 Bhadrakālī dea 25^a. 98^b.
 Bhadrakālīkavacha 26^a.
 Bhadrakālīpūjāyantra 96^a.
 Bhadrakālīmanu 98^a.
 Bhadrakālīmantrāḥ 93^b.
 Bhadrāpādāyoga 328^b.
Bhadrāpura urbs 1^b. 2^a.
Bhadrābāhu, auctor Kalpasūtra libri Jainici 390^b.
 ———, auctor *Jātakāmbhonidhi libri* 340^b.
Bhadrābāhuśāstra 334^a.
 bhadrāyoga 86^a.
 Bhadrāśīla, Gālavae filius 10^b.
 Bhadrāsena, Kaśmīriae rex, Śīmantae pater 74^b.
 Bhadrā dea 39^b.
Bhadrā fluvius 348^a.
Bhadrānagara urbs 197^a.
 Bhadrāyus, Vajrabāhus filius 74^b.
 Bhadrāvraṭa 34^b.
Bhadrāśramatīrītha 73^b.
 Bhadrāśva Śvetāvāhana rex 58^a.
 bhadrāsana 94^a. 102^b. 234^a.
Bhadrāśvara locus 39^b.
 bhadrāpavāsavraṭa 34^a.
 bhayānakarasanirdeṣa 123^a.

bharatāka 155.
*Bharatakadvātrīṣikā, triginta duae
 narrationes populares* 155^a.
 bharadaka 155.
 Bharapikshetia 88^b.
 Bharanyadisaptavinṣanakshatrārtha
 88^b.
Bharata populus 258^b.
 — *regio* 339^a.
 — , *Alamkāraśāstrae auctor*
 113^b (bis). 136^a. 181^a. 185^b (bis).
 200^a (bis). 200^b. 202. 203.
 — , *i. e. Bharatasena* 125^b.
 Bharatapura urbs 155^a.
 Bharatavākya 13^b. 345^b.
*Bharatasena, Gaurāṅgamallikae fi-
 lius, auctor commentarii ad Bha-
 tikāvyaṃ* 175^b.
 — , *auctor commentarii ad*
Meghadūta carmen 125^b.
 — , *auctor commentarii ad*
Śiṣupālavadha carmen 118^b.
 Bharatāvāsa 13^b.
Bharatāśrama locus 39^b.
Bharateṣvaratīrtha 66^b.
Bharadvāja 18^b. 34^a. 77^a. 101^b. 310^a.
 345^a. 354^a.
 — *Bāshkali* 54^b. 55^a.
Bharadvāja, Dharmasāstrae auctor
 266^b (bis). 270^b. 279^a. 356^a.
Bharadvājakula 213^a.
Bharadvājaprādurbhāva 310^a.
Bharadvājavanṣa 349^a. 356^a.
Bharadvājasūtra 278^b.
Bharadvājasṃṛiti (sāttvikagunā) 14^a.
Bharahapāla rex, Ratnapāla filius,
Harīschandrae pater 276^a.
Bhareha urbs 280^b.
Bharchhu poeta 124^a.
bhartṛikṛitya 311^a.
bhartṛiprāptivrata 58^a.
Bhartṛimeṇṭha poeta 124^a. 140^a. 209^a.
Bhartṛisvāmin poeta 124^a.
Bhartṛihari poeta, auctor Nīṭisataka,
Śṛīṅgāraṣataka, Vairāgyaṣataka
centuriarum 133^b. 124^a. 209^a.
 — , *brevius Hari dictus, au-*
ctor Kārikā praeceptorum 161^b.
 — , *auctor Vākya-padīya libri*
 160^b. 175^b. 177^b. 239^a.
Bhartṛihema, i. e. Bhartṛihara 134^a.
Bhalandana (?) 41^b.

Dhallaṭa poeta 124^a.
Bhalvāchi (?) 53^a.
Bhava, i. e. Śiva 53^b.
Bhavakalpa 51^b (bis).
Bhavachandra, Mahārājamiṣrae filius
 122^a.
Bhavadeva auctor 273^b. 283^a. 295^a.
Auctor Samskārapaddhati libri
E. I. H. 5. Bhavadeva, Harihara-
tarkālamkārae filius, Smṛitichan-
dra librum composuit, E. I. H.
 553.¹
 — , *auctor Vyavahāratilaka*
libri 292^b.
Bhavadevabhāṭṭa auctor 292^a. *Chhan-*
dogapaddhati auctor E. I. H. 639.
Bhavanātha quidam 243^a.
Bhavabhūti poeta 124^a. 140^a. 150^b.
 163^a. 209^a.
 — , *auctor Uttararāmacha-*
rita comoediae 136^b.
 — , *auctor Mahāvīracharita*
comoediae 136^a.
 — , *auctor Mālatīmādhava*
comoediae 136^a.
Bhavanānda, auctor commentarii ad
Anumānadīdhiti librum 242^a.
Bhavanāndasiddhāntavāgīṣa, Rāgha-
vendrae magister 261^a.
Bhavanī dea 39^b. 149^b. 249^b.
Bhavanī, Gaṇeṣae scholiastae mater
 141^a.
 — , *Bhavanāthae uxor* 243^a.
Bhavanīmata liber 321^b.
Bhavanīyā utpattiḥ 285^a.
Bhaviṣhyagangā 73^b.
Bhaviṣhyapurāṇa 30^b. 8^a. 59^a. 61^b.
 62. 65. 79^b. 84^a. 101^b. 104^a. 270^b.
 279^a. 284^b. 341^a.
Bhaviṣhyottarapurāṇa, altera Bha-
vishyapurāṇae pars 33^b. 113^b.
 270^b.
Bhaveṣa rex, Harasinhae pater 296^a.
Bhavyajīvana, auctor Niryuktibhā-
shya commentarii 400^b.
bhasmaka 312^b.
Bhasmakamudī liber, auctore Prā-
ṇakṛiṣṇa 374^a.

¹ Bhavadeva quidam, Bālavālabhībhu-
 janga cognomine gaudens, Prāyaścittapra-
 karaṇam composuit E. I. H. 561.

bhasmalepanaphala 85^b.
bhasmavidhi 17^a.
bhāgapraṣṇa 334^b.
Bhāgavata secta 10^a. 248^a.
Bhāgavatapurāṇa 36^a. 346^b. 347^a.
 8^a. 59^a. 65. 75^a. 101^b. 104^a. 113^b.
 163^a. 182^b. 185^b. 252^a. 279^a.
 — , *Hinduice* 387^b.
 — , *i. e. Devībhāgava-*
tapurāṇa 79^b. 80.
Bhāgavatapurāṇaṭīkā 185^b.
Bhāgavatabhāvārthadīpikā, cf. Bhā-
vārthadīpikā.
Bhāgavata śāstra 348^a.
Bhāgavatīr Gītā, i. e. Bhāgaradgī-
tām 255^b.
Bhāgavatī saṃhitā 8^a.
Bhāgavatopapurāṇa 65^b. 80^a.
Bhāgavitti 55^b.
Bhāgavṛttikāra 162^b.
Bhāgāsuraavadha 78^b.
Bhāgīrathatīrtha 73^b.
Bhāgīrathī fluvius 152^b.
Bhāguri 34^a.
Bhāguri grammaticus 172^b. 182^b.
 185^a. 185^b (bis). 188^a. 189^b. 352^a.
 — *astronomus* 336^b.
bhājana 307^b.
Bhāṭṭatantra 277^b.
Bhāṭṭadīpikā, commentarius ad Jai-
minis Nyāyasūtra, auctore Khaṇ-
ḍadeva 353^a.
Bhāṭṭamata 255^b.
Bhāṭṭāḥ, Bhāṭṭae asseclae 270^b.
bhāna 146^a. 203^a.
Bhāṇasthāna locus 340^a.
bhāṇḍāra 24^a.
Bhāṇṇajī scriba, Vidyādharue filius
 319^b.
Bhādrakṛiṣṇaśṣṭamī 285^a.
Bhādrapada mensis 284^b.
Bhādrapadakṛiṣṇaśṣṭamī 284^b.
Bhādrapadaśuklatṛitīyā 284^b.
Bhādrapadaśuklanavamī 285^a.
Bhādrapadaśuddhapanchamī 284^b.
Bhādraśuklachaturthī 284^b.
Bhādraśukladasamī 285^a.
Bhādraśuklashaṣṭhī 284^b.
Bhādraśuklasaptamī 284^b.
Bhādraśuklaśṣṭamī 285^a.
Bhāṇu, Viṣvadharae filius, Harinā-
thae frater 206^b.

- Bhānu*, *Ṣaṅkarāchāryae discipulus* 248^a.
Bhānujīdikshita, *Bhaṭṭojīdikshitae filius*, *Rāmabhadraśrama cognomine gaudens*, *auctor Vyākhyāsudhā commentarii* 183^a.
Bhānudatta, *Gaṇapati filius*, *auctor Rasatarangiṇī libri* 213^a.
 —, *auctor Rasamanjarī libri* 213^b.
Bhānudeva rex, *Chandraśekharae patronus* 214^b.
Bhānupaṇḍita (*Śrīvaidyā*) *poeta* 124^a.
Bhānubhaṭṭa, *Nārāyaṇadāsae magister* 334^b.
Bhānumatī 101^b.
Bhānumatī, *Ṣaṅkarae mater* 135^a.
bhānuśukradinānvita 97^b.
Bhāndopapurāṇa 8^a.
Bhāmatikāra, i. e. *Vāchaspatimiśra* 226^b. *E. I. H.* 288. 442.
Bhāmaha, *auctor Manoramā commentarii* 178^b. 181^a.
 —, *de arte rhetorica scripsit* 206^b. 210^a.
Bhāminvilāsa carmen, *auctore Jagannātha* 130^a.
bhāra 307^b.
Bhārata gens 39^a.
Bhārata, i. e. *Mahābhārata* 2^a. 125^a. 163^a. 266^a.
Bhāratachandra, *auctor Vidyāsundara carminis* 387^b.
Bhāratabhāvādīpa, *commentarius ad Mahābhāratam*, *auctore Nīlakaṇṭha* 1^a. *segg.*
Bhāratamaṇḍala 259^a.
Bhāratavarsha 41^a.
Bhāratāchārya 95^a. 110^b.
Bhāratārthadīpikā, *commentarius ad Mahābhāratam*, *auctore Arjunamiśra* 2^a.
Bhāratārthaprakāśa, *commentarius ad Mahābhāratam*, *auctore Nārāyaṇa* 2^a.
Bhāratī epitheton 227^b. 251^b.
 — *rīti* 208^a.
Bhāratikavi poeta 124^a.
Bhāratitīrtha locus 73^b.
 — *Mādhavae magister*, *auctor Panchadaśī libri* 222^a. 263^b.
Bhāratīśrīnṛsiṇha, cf. *Nṛsiṇha* 148^a.
Bhāradvāja 46^a (*Mahāpāsupata*). 53^a. 54^b. 80^a. 82^a. 276^b.
Bhāradvājakula 239^b. 264^a.
Bhāradvājagrihya 356^a.
Bhāradvājavanṣa 121^b.
Bhāradvājīyāḥ 160^a.
Bhārabhūtītīrtha 67^b.
Bhāravi, *auctor Kirātārjunīya carminis* 117^b. 124^a (*bis*). 125^a. 126^a. 127^b. 129^b. 163^a. 182^b. 198^b. 209^a.
Bhāruchi, *auctor commentarii ad Yājñavalkyae Dharmaśāstram* 356^a.
bhārūpa 238^b.
Bhārgaleśvaratīrtha 67^a.
Bhārgava muni 52. 80^a. 101^b. 310^a.
 — *Rāma* 59^a.
 — *Śukra* 100^a.
Bhārgava 279^a.
Bhārgavā dharmāḥ 266^b.
Bhārgavārchanadīpikā liber 274^a. 279^a.
Bhārgavālāpa 138^a.
Bhārgavopapurāṇa 8^a.
Bhārgavopākhyāna 354^a.
bhāryādhikārika 215^b (*ter*).
Bhāluki 55^b.
bhāva 208^b (*bis*). 331^b. 333^a.
Bhāva (*Miśrabhāva*), *Miśra-Lāṭakanae filius*, *auctor Bhāvaprakāśa libri* 309^b.
bhāvakarmaprakriyā 163^a. 164^b. 165^b. 171^b. 350^b.
bhāvakaipa 52^a.
Bhāvachūḍāmaṇi liber 95^a. 108^b.
bhāvanā 219^b.
bhāvaparīkṣā 216^a.
Bhāvaprakāśa, *liber medicus*, *auctore Bhāva* 309^b.
bhāvapratyayārthanirṇaya 177^a.
Bhāvarāmakrishṇa, *Viṣvanāthadīkshitae pater*, *Gaṇesae avus* 141^a.
bhāvāḥ 211^b.
bhāvādinirṇaya 88^b.
bhāvādyadhikāra 172^a.
bhāvādhyāya 328^b. 337^b.
Bhāvārthadīpikā, *plenius Bhāgavata-bhāvārthadīpikā dictus*, *commentarius ad Bhāgavatapurāṇam*, *auctore Śrīdhara* 36. 347^a.
 —, *commentarius ad Vṛttaratnākaram*, *auctore Janārdanavibudha* 198^a.
bhāvika 208^b.
bhāsha 86^b.
Bhāshā 181^a.
Bhāshāparichheda, *liber logicus*, *auctore Viṣvanātha* 239^a.
Bhāshābhūṣaṇa, *libellus rhetoricus*, *auctore Jasvantsingh* 397^b.
Bhāshāmanjarī, *grammaticae rudimenta* 351^a.
Bhāshārṇava liber, *auctore Chandraśekhara* 214^b.
Bhāshya 104^a.
Bhāshyakāra, i. e. *Patanjali* 113^a.
 —, i. e. *Nātha* 126^a.
 —, i. e. *Ṣaṅkarāchārya* 252.
Bhāshyaṭīkā, *auctore Sanandana* 257^b.
Bhāshyadvayavārttika, *auctore Sureśvara* 257^b.
Bhāshyapradīpoddyota, *commentarius ad Mahābhāshyapradīpam*, *auctore Nāgeśa* 158^a.
Bhāshyaratnāprabhā, *commentarius ad Śārīrakamīmāṃsābhāshyam*, *auctore Govindānanda* 221^a.
Bhāshyavārttika 255^b.
Bhāsa poeta 124. 142^a. Cf. भासयत्तपि भासादौ कविवर्गे जगन्नाथौ । के न यांति निबन्धनः कालिदासस्य दासतां ॥ *Sarasvatīkaṇṭhābharaṇa* II, 15.
Bhāsaka 135^b.
Bhāsavilāsasamvāda 354^a.
Bhāskara, *artis medicae conditor* 22^a.
Bhāskara 185^b.
 — *poeta* 150^b.
 — *philosophus* 255^b. 258^b.
 — *auctor Siddhāntaśiromaṇi libri* 341^a.
 —, *brevius Bhagavadbhāskara operis nomen* 38^b. 281^a. Cf. *Samśkārabhāskara*.
 —, *Nāgārjunae magister* 322^a.
 —, *Maheśvarae filius*, *anno videtur* 1183 *Grahārāmakutūhala librum composuit* 327^a.
 —, *Soṭhalae pater*, *Śārngadevae avus* 199^b.
Bhāskarātīrtha 67^a.
Bhāskara-Nṛsiṇha, *anno* 1788 *commentarium ad Vātsyāyanae Kāmasūtra composuit* 215^a.
Bhāskaramiśra 110^b.

- Bhāskaravaṇṣa 131^b.
bhāskaravṛata 19^b.
Bhāskarasaṁman, Āyājibhaṭṭae filius, Haribhaṭṭae nepos, Purushottamae pronepos, anno 1676 Vṛittaratnā-karasetu commentarium composuit 198^a.
Bhāskarīya 168^b.
bhāsyasūtra 169^a.
Bhikṣhātana poeta 124^a.
bhikṣhu 269^a.
bhikṣhukī 216^b.
bhikṣhūpām chāturvidhyam 269^a.
bhinnakānsyabhājanabhojanaprāyaṣ-chitta 281^b.
bhinnavṛitta 204^a.
bhinnavṛitti 207^a.
Bhilla reglō 339^a.
bhilḷavesha 77^a.
bhishaj 321^a.
Bhīma, i. e. Śiva 54^a.
—, Kumbhakarnae rākshasae filius 64^a.
—, Pāṇḍava 41^a.
Bhīma poeta 124^a.
—, *Dvārakae rex* 149^a.
—, *Anantae pater* 378^a.
Bhīmadvādaśivṛata 34^b. 41^a.
Bhīmanāda nubes 347^b.
Bhīmaparākrama liber 292^a.
Bhīmapāla, Surapālae magister 324^b.
Bhīmabhaṭṭa 87^b.
Bhīmarathī fluvius 10^a. 339^a.
Bhīmarākshasamokṣhaṇa 78^b.
Bhīmaṣankara linga 64^a.
Bhīmasinhapāṇḍita poeta 124^a.
Bhīmasena 4^b.
— yaksha 18^b.
Bhīmasena 101^a.
— grammaticus 110^b.
— medicus 311^b.
Bhīmā dea 39^b.
Bhīmādyupākhyāna 354^a.
Bhīmeṣvaratīrtha 66^a. 84^a.
Bhīmeṣvaramāhātmya 66^a.
Bhīṣatāchārya (?) auctor 292^a.
Bhīṣhaṇa Bhairava 250^a.
Bhīṣhaṇā dea 98^a.
Bhīṣhikā dea 98^a.
Bhīṣhidāsa, Lakṣmīdāsae filius, Nārāyaṇae patronus 126^b.
Bhīṣmapanchakavṛata 34^b.
Bhīṣmaparvan, Mahābhāratae liber 1^b. 2^a.
Bhīṣmaratnaparīkṣhā 86^a.
Bhīṣmastavarāja, Mahābhāratae particula 3^b.
Bhukkabhūpāla rex 371^b.
bhugnanetra 319^b.
bhugnanetrapratikāra 319^a.
Bhujagendrāḥ 46^b.
Bhujangaprayātastotra hymnus, cf. Gaṇeṣabhujangaprayātastotra 258^a.
Bhujangī, i. e. Kuṇḍalinī 235^a.
Bhujanagara urbs 274^a. 397^b. 399^a. 401^a.
Bhujabala auctor 292^a.
Bhujabalabhīma auctor 292^a.
bhuvahkalpa 51^b. 52^a.
bhuvahskandha 189^b.
Bhuvana 101^b.
bhuvanakoṣa 8^a. 44^b.
bhuvanajñāna 230^b.
bhuvanapratiṣṭhādānavidhi 35^b.
bhuvanavinyāsa 8^a.
bhuvanābhyudaya 349^a.
Bhuvaneṣa locus 102^a.
Bhuvaneśī 102^b. 103^a.
Bhuvaneṣipārījāta liber 292^a.
Bhuvaneṣīyantra 94^b.
Bhuvaneṣvarī 19^a. 105^b. 110^a.
— Bhairavī 93^b.
Bhuvaneṣvarīkavacha 94^a.
Bhuvaneṣvarīyantra 109^b.
Bhuvaneṣvarīpūjāyantra 95^b.
Bhuvaneṣvarīprayoga 94^b.
Bhuvaneṣvarīmantra 105^b. pl. 93^a.
Bhuvaneṣvarīrahasya 90^a.
Bhuvaneṣvarīstotra 94^a. 108^a.
Bhuvaneṣvarīstotra, carmen mysticum, auctore Prithvīdhara 110^a.
bhuvāsa 56^b.
bhuvādivarṇana 13^a.
Bhūṣṇopākhyāna 354^a.
bhū 105^a.
bhūkampalakṣhaṇa 328^b.
bhūkampādimaṇḍalanirūpaṇa 86^b.
bhūkāṇḍa 192^a.
Bhūkhāṇḍa, idem quod Bhūmikhāṇḍa, Padmapurāṇae pars 84^a.
—, *Skandapurāṇae liber* 73^a. 84^b.
Bhūgolapurāṇa, tractatus geographicus 402^a.
bhūgolavarṇana 13^a.
bhūta 91^b. 229^b.
Bhūta yaksha 18^b.
bhūtaguṇāḥ 104^b.
bhūtajaya 231^b.
Bhūtaḍūmaratantra 104^a.
bhūtatantra 308^a.
bhūtapratishedha 307^b.
Bhūtabhāṣhā 204^a.
Bhūtabhāṣhita 214^a.
Bhūtabhairava 95^a.
bhūtamatanibarhaṇa 251^a.
Bhūtamātotsava 35^a.
bhūtayajña 265^a. 277^a.
bhūtārāḍupāsana 251^b.
bhūtaliṇi 105^b.
bhūtaviṇṇaṇa 307^b.
bhūtavidyā 123^a.
bhūtaviveka 222^a.
Bhūtaśuddhi liber 104^a.
bhūtānām udayaḥ 94^a.
— maṇḍalāni 94^a.
bhūtikīrtana 76^a.
Bhūtīśvaratīrtha 67^a.
bhūtendriyajayin 231^b.
Bhūtodḍāmara(?) tantra 109^a. Cf. *Bhūtaḍāmara*.
bhūtonmāda 313^a.
Bhūdeva, Śivaṣarmanis pater 69^a.
Bhūdeva, auctor commentarii ad Kāśikātilaka carmen 128^a.
— scriba, *Vyāsātulasī filius, Bhujanagarae intra annos 1770–1782 vixit* 4^a. 5^b. 44^a. 64^b. 109^b. 116^a. 121^a. 129^a. 132^a. 139^b. 170^b. 172^b. 173^a. 244^a. 272^a. 274^a.
Bhūdharma, Devadattae filius, auctor commentarii ad Śūryasiddhānta librum 327^a.
Bhūnā regio 339^a.
Bhūpāla, i. e. Bhojarāja 113^b. 292^a.
Bhūpālavallabha 279^a.
Bhūpālasrī, Śivae templum 71^a.
Bhūmakatritīyā 34^a.
bhūmayah 229^a.
bhūmi 96^b.
Bhūmīāna locus 340^b.
bhūmikāṇḍa 185^a.
Bhūmikhāṇḍa, secundus Padmapurāṇae liber 12^b. 84^a.
bhūmidāna 87^a.
bhūmidānapraṣaṇsā 5^b.

bhúmidánamáhátmya 35^a.
 bhúminirúpaṇa 325^a.
 bhúmibhānu 194^a.
 bhúmimatanibarhaṇa 250^b.
 bhúmivarga 183^a. 191^b. 192. 193^a.
 bhúmivarṇana 344^a.
 bhúmiśuddhi 272^b.
 bhúmiskandha 189^b.
Bhúmiyāna locus 338^b.
 bhúmiśuddhi 87^b.
 bhúmyādivarga 195^b.
 bhūr 56^b.
 Bhūrijyeshtha, Vichakshus filius 40^b.
Bhūriprayoga lexicon, auctore Pad-
manābhaddatta 191^b. 192^a. 164^a.
 196^b.
 bhūrja 98^a.
 bhūrjapattra 105^b.
Bhūrbhuvatīrtha 77^a.
Bhūrbhuvēṣvaratīrtha 67^a.
 bhūshaṇa 85^b. 103^b.
 bhūshaṇayojana 217^a.
 Bhṛigu 10^a. 18^b. 34^a. 41^b (bis). 42^a.
 60^b. 76^b. 78^a. 82^a. 101^b. 310^a. pl.
 19^a. 268^b.
Bhṛigu astronomus 336^b.
 — *medicus* 317^b. 358^a.
 —, *Dharmaśāstrae auctor* 266^b
 (bis). 270^b. 279^a.
Bhṛigukachha locus 67^a. 338^b. 339^b.
Bhṛigukachhatīrtha 67^a.
Bhṛigutunga mons 52^b.
 Bhṛigupāṇa 97^b.
Bhṛigumaṇḍalakaraṇa 351^b.
Bhṛiguvallyupanishad 394^b.
 Bhṛiguvistāra 56^a.
 Bhṛigoḥ parvatagamanam 15^a.
 Bhṛigvādisamvāda 75^b.
Bhṛigviśvaratīrtha 66^b.
 bhekaśabdajñāna 92^b.
Bheda lexicographus 352^a.
 — *medicus* 310^a. 317^b. 358^a.
 bheda 258^b.
Bhedadhikkāra, liber philosophicus,
auctore Nrisinhāśrama 227^a.
Bhedadhikkārasatkriyā, commenta-
rius ad librum praecedentem, au-
ctore Nārāyaṇāśrama 227^a.
 bhedavādin 255^b.
 bhedābhedavādin 255^b.
 bhedinīśakti 89^a.
 bhedinyāḥ sādhanam 89^a.

Bheribhānkāra poeta 124^a.
 bheshajakalpa 307^a.
 bheshajabhakshaṇa 86^b.
 bheshajabhakshaṇasamayāḥ 311^b.
 bheshajānām vidhānāni 311^b.
 bhaikshya 85^a.
 Bhaimyekādaśī 154^a.
 Bhairava 25^b. 59^a. 69^b. 88^a. 91^b.
 101^a. 101^b (ter). 238^b. 250^a (octo-
 plus). 309^b. 320^a.
 — yaksha 18^b.
 —, i. e. Ugrabhairava 257^a.
 —, Phetkārīñāntarae auctor
 traditus 98^b.
Bhairava rex, Narasinhae filius, Ru-
chipatis patronus 137^b.
 — *rex, Purushottamadevae*
pater 273^a.
Bhairavatantra 95^a. 104^a. 108^b.
 258^a.
Bhairavanāthatantra 108^b. 109^a.
Bhairavastotra, Rudrayāmalaē par-
ticula 299^a.
Bhairavāśhṭaka 108^b. 109^a.
 Bhairavī 88^a. 320^a.
 Bhairavīkavacha 94^a.
 Bhairavīchakra 92^a.
Bhairavītantra 95^a.
 Bhairavīprayoga 94^b.
 Bhairavīmantrāḥ 93^b.
Bhairavīya 95^a.
 Bhairavīyantra 94^b.
 Bhairavīstotra 94^a.
Bhairavendra rex 273^b.
 Bhairavyā dhāraṇayantram 96^b.
 bhaishajyakālokti 315^a.
 bhoga 231^a.
 Bhoga 101^b.
 Bhogadā 19^a.
Bhoganātha, Māyaṇae filius, Mādha-
vāchāryae frater 264^a.
 bhogapātra 91^b.
Bhogabhaṭṭa poeta 124^a.
 Bhogamokshapradā Bhairavī 93^b.
Bhogavardhana locus 339^a.
Bhogīndra, i. e. Patanjali 188^a.
Bhogeṣvaratīrtha 66^b.
 Bhoja gens 33.
 — Dāṇḍaka 216^b.
Bhoja, Dhārae rex 124^a. 125^a. 142^b.
 328^a.
 —, *lexicographus* 182^b. 352^a.

Bhoja, auctor medicus 311^b. 314^b.
 317^b. 358^a.
 —, *Ujjendrae filius* 148^a.
 Bhojaka 31. 32. 33.
Bhojadeva auctor 101^a. 283^a.
 — *poeta* 124^a.
 —, *auctor traditus Yuktikal-*
pataru libri 342^a. 113^b. 126^a.
 —, *auctor traditus Rājamār-*
taṇḍa commentarii 229^a.
 —, *auctor traditus Vyavahā-*
rasamuchchaya libri 292^a.
 —, *auctor traditus Sarasva-*
tīkaṇṭhābharaṇa libri 208^a.
 bhojana 277^a.
 bhojanakāle gudasrāvaprāyaścittam
 282^a.
 — sūtakādyāṣauḥaprayaṣ-
 chittam 282^a.
 bhojanaprakaraṇa 268^a.
 bhojanapraśna 334^a.
 bhojanavidhi 8^a. 85^b. 286^a.
Bhojapurī urbs 148^a (bis).
Bhojaprabandha, Bhojae Dhārensis
historia, auctore Ballāla 150^b. 84^a.
Bhojarāja 279^a. 292^a. Cf. *Bhojadeva*.
 — *poeta* 124^a. 209^a.
 — *astronomus* 336^b.
 — *lexicographus* 113^b.
 — *philosophus* 247^a.
 —, *auctor traditus Āditya-*
pratāpasiddhānta libri 327^b.
 —, *auctor Jyotiḥśāstra libri*
 274^b.
Bhojarājakavivarga 124^a.
Bhojarāja-Chaurakavikṛita padya
 123^b.
Bhojarājavārttika 237^b.
 bhojyavarga 324^a.
Bhoṭa regio 339^a.
Bhoṭadeśa 352^b.
Bhoḥara 124^a.
 bhautika 155^a.
 bhauma 11^a.
 Bhaumachāra 328^a. 330^a.
 Bhaumadarśanachāra 329^b.
 Bhaumavibhāgadeśāḥ 339^a.
 Bhaumādighrahapanchakasya nibar-
 haṇam 251^a.
 bhrama 316^a.
 bhramāṇi 237^a.
 bhramara hasta 86^a. 202.

Bhramarakuṇḍa locus 148^b. 149^a.
 bhrami 39^a.
 bhrātridvitiyā 87^a.
 bhrātridvitiyāvidhi 284^a.
 bhrānti 208^b.
 bhrú 103^a. 149^b.
 bhrúlatásádhana 88^a.
 bhvādayaḥ 164^b. 165^a (bis).
 171^b.
 bhvādi 163^a. 165^b.
 ma 200^b.
 makara hasta 86^a. 202.
Makaranda, i. e. Kusumāñjalimakaranda 243^a.
 makarasamkrāntinimittakaprayoga 294^b.
 makāra 97^a. 104^b. 226^b.
Makūṇḍa vāṇṣa 352^b.
Makurāṇa locus 340^a.
Makhasvāmin, auctor commentarii ad Drāhyāṇasūtra 379^b.
 Maga 31^b. 32. 33.
Magadha regio 304^a. 339^a.
Magadhadeśa 352^b.
 Magasa 33^a.
 Maghavan 80^a.
 Magharava nishāda 154^b.
 Mankigīta 5^b.
 mangala 30^b.
 Mangala 24^b.
 Mangalakutthāramiśra 139^a.
 Mangalachandikā, vel Mangalachandī dea 23^a. 24^b.
Mangalapura urbs 155^b.
Mangalavāda tractatus, auctore Harirāma 245^a.
 Mangalaśānti 86^b.
 Mangalā dea 39^b.
 mangalācharaṇaprakaraṇa 223^b.
 mangalādhyāya 25^b.
Mangalāvataṭṭhā 77^b.
 Mangalāvratā 70^b.
Mangalāśāstra liber 239^a.
Mangaleśvaratīrtha 66^a.
 Manchakāsuraavadha 78^b.
Manchayāyya, Chauṇḍapāchāryae frater 371^b.
 Manjughosha 96^b.
 Manjughoshamantrāḥ 94^a.
Manjūśhā, i. e. Vaiyākaraṇasiddhāntamanjūśhā 177^b. 161^a.
Manjūśhākunchikā, commentarius ad

librum praecedentem, auctore Kriśṇamitra 178^a.
 maṭha 234^a.
 maṭhapratishṭhātattva 290^b.
 maṇi 339^a.
Maṇikarṇikā lacus 69^b. 73^b. 251^b.
 Maṇikarṇikāmāhātmya 75^b.
Maṇikāra 243^a.
Maṇikrit 226^b.
Maṇittha astronomus 329^a (bis). 336^b.
 Maṇidatta, Nidhipatis filius 153^a.
Maṇidarpaṇa, opus musicum 201^a.
 maṇipūra 89^b (bis).
 maṇipūraka 149^b.
 maṇipūravibhedana 89^b.
 maṇipradāna 344^a.
Maṇiprabhā lacus 18^a.
 Maṇibhadra nāga 31^a.
 maṇibhūmikākarma 217^a.
Maṇimaheśatīrtha 149^a.
Maṇimuktā fluvius 84^a.
 maṇimuktādidravyānām nirmālyakalakathanam 94^b.
 maṇimuktādisteyapráyaścitta 282^a.
Maṇiratnamālā tractatus, Śaṅkarāchāryae tributus 398^b.
 maṇirāgākārajnāna 217^a.
Maṇirāma, Rāmachandrae filius, Jayarāmae nepos, Gangārāmae pro-nepos, anno 1802 commentarium ad Bhāminivīlāsa carmen composuit 130^b.
 —, *idem Muktāvalīprakāśa commentarium scripsit* 131^a.
 maṇiharaṇa 27^a.
Maṇiśvaratīrtha 66^a.
 maṇṭhakalakshaṇa 87^a.
Maṇḍana, i. e. Maṇḍanamīśra 253^a.
 254^a. 255. 256^a. 258^b.
 —, *Ananta pater* 218^a.
Maṇḍanamīśra philosophus 240^a. 244^a.
 251^b. 255^b. *Auctor Bhāvanāviveka libri E. I. H.* 1597.
 —, *auctor Brahmasiddhi libri* 226^b.
 maṇḍapa 43^a.
 Maṇḍapa, Kushmāṇḍae filius 28^a.
 maṇḍapodyānādibhedanaprāyaścitta 281^b.
 maṇḍala 95^b.
 maṇḍalastharudrachaturvaktravivaraṇa 45^a.

maṇḍalin 309^a.
 Matanga 18^b. pl. 19^b.
Matangatīrtha 65^b.
 Matangahataka 350^a.
Mativardhana (?), *auctor commentarii ad Gotamaprichhā lbelhum* 379^a.
Mativardhanagaṇi 114^a.
Matottaratantra 109^a (bis).
 matvarthīyāl 162^a. 164^a. 166^a.
 Matsya rex 26^a.
 —, *Devamitrae discipulus* 54^b.
 —, *Vasus filius* 80^b.
Matsya regio 339^b.
 Matsyagandhā, Vasus filia 80^b.
 matsyaguṇāl 86^a.
Matsyadeśa 352^b.
 matsyadvādaśivratā 58^a.
 Matsyanāthodita āsana 234^a.
 matsyanārī 12^a.
Matsyapurāṇa 38^b. 347^a. 358^a. 45^b.
 46^b. 54^a. 84^a. 101^b. 266^b. 279^a.
 291^a. 341^a.
 matsyapradurbhāva 83^a.
Matsyamādhavatīrtha 77^b.
Matsyasūta 95^b. 104^a. 279^a.
 matsyādijalacharavadhapráyaścitta 281^b.
 matsyāvatāra 129^a.
 matsyāvatārakathana 14^a.
 Matsyāsuraśailavadha 78^b.
Matsyendra mysticus 233^b. 234^a. 256^a.
Matsyeśvaratīrtha 67^a.
 Matsyodarin 80^b.
Mathurā urbs 39^b. 60^b. 61^b. 62. 69^a.
 128^b. 131^b. 148^b. 149^b. 339^b.
 Mathurākāṇḍa 301^a.
Mathurānātha, auctor Anumānamūlatippaṇi commentarii 241^a.
 —, *Vrajaśāla filius* 218^a.
 Mathurāniveśa 345^b.
Mathurāmāhātmya, Vārāhapurāṇae pars 61^b.
 Mathuresa, *auctor Śabdaratnāvalī lexicī* 192^b.
 mada 313^a.
Madana, auctor medicus 323^a. Cf. *Madanavinoda glossarium, auctore Madanaripa E. I. H.* 42.
 — *poeta* 124^a. 150^b.
 — *rex* 275^a. 276^a.
 —, *Krishṇae filius, auctor Kaḷyāṇarājacharitra carminis* 127^b.

- Madanagopāla* (*Gopāla*), *Vaikuṇṭha-purī* magister 227.
Madanadvādaśīvrata 34^b. 39^a.
madanapaṭṭikā 151^a.
Madanapārijāta, *brevius Pārijāta dictus, liber juridicus, auctore Viśveśvara* 274^b. 279^a. 292^a.
Madanapāla rex, Viśveśvarae patronus 274^b. 275^b.
 —, *auctor medicus* 311^b.
Cf. Madana.
 —, *lexicographus* 185^b.
 —, *auctor traditus Tithi-nirṇayasāra libri* 276^a.
 —, *auctor traditus Mahārṇava libri* 276^a.
 —, *auctor traditus Yantra-prakāśa libri* 276^a.
 —, *auctor traditus Smṛtikāumudī libri* 279^a.
 —, *auctor traditus Sidhāntagarbha libri* 276^a.
Madanaprakṛitipūjana 218^a.
Madanamanchukā 151^b.
Madanamahotsava 35^a.
Madanamohana narratio, auctore Śāmalādāsa 402^a.
Madanaratna liber 279^a. 281^a. 295^a. 341^b. *Cf. Madanaratnapradīpa liber, auctore Madanasinha rege, Śaktisinhae filio E. I. H.* 416.
madanasthāna 404^b.
Madanotsava 218^a.
madātyaya 313^a. 357^a.
madātyayachikitsita 306^b.
madātyayādinidāna 305^b.
Madālasā liber 266^b. 270^b. 279^a.
madirāvatī 151^b.
Madīṇu locus 339^a.
madotkātā 339^b.
Madotkātā dea 39^a.
madyapāna 91^b.
madyamānsavikrayādinishedha (śūdrasya) 276^b.
madyādivarga 195^b.
Madhu daitya 23^b. 80^a. 81^a.
madhuka 60^b.
Madhukarasāh, Pratāparudrae filius, Vīrasinhadevae pater 295^a.
madhukarānyoktayaḥ 123^a.
madhudhenu 59^a.
madhudhenuvidhi 35^b.
madhuparka 60^b. 103^b.
madhuparkadāna 85^b.
Madhupingāksha muni 53^a.
madhupratīka 231^b.
madhubhakshaṇa 344^b.
madhumatī bhūmikā 231^b.
Madhumatīsaṃgameśvaratīrtha 67^a.
Madhumantaniveśana 345^b.
Madhumādhavī Amaratīkā 72^b.
Madhumīṣra, Bhavachandrae filius 122^a.
madhumeha 313^b. 357^a.
Madhurā 19^a.
Madhurāniruddha comoedia, auctore Chandrasekhara Rāyaguru 142^a.
Madhuvana 46^b.
Madhuvanavilōḍana 344^b.
madhuvarga 311^b.
madhuvidyā 270^a.
Madhusravā fluvius 46^b.
Madhusūdana 38^a.
 —, *diasceustes Mahānātaka comoediae* 142^b. 143^a.
Madhusūdanasarasvatī, Viśveśvarae discipulus, auctor Advaitaratna-rakshaṇa libri 226^b.
 —, *auctor Advaita-siddhi libri* 226^b.
 —, *auctor Bhakti-rasāyana libri* 38^b.
 —, *auctor commen-tarii ad Bhagavadgītām* 38^b.
 —, *auctor Vedānta-kalpalatīkā libri* 226^b.
Madhuskandatīrtha 66^a.
madhusravā 284^b.
madhūkavṛata 65^b.
madhūchchhishta 98^a.
madhya 200^b.
Madhya regio 339^a.
Madhyakuru regio 338^b.
madhyadeśa adj. 55^a.
Madhyadeśa 149^a. 352^b.
Madhyadeśyāḥ striyaḥ 217^b.
Madhyapdina 55^a.
madhyama 200^b.
Madhyama, duodecimus Śatapatha-brāhmaṇae (M. Ś.) liber 364. 377^a. 396^a.
 —, *quartus decimus Śatapatha-brāhmaṇae (K. Ś.) liber* 395^b.
madhyamakālpā 52^a.
madhyamakāṇḍa 315^a.
Madhyamakaiśikī vṛitti 208^a.
madhyamagativāsanā 326^a.
madhyamagatyadhikāra 325^b.
Madhyamandira, auctor Mahābhāratatātparyanirṇaya libri 247^a.
Madhyamāngiras 356^a.
madhyamādhikāra 327^a.
Madhyamārabhaṭī vṛitti 208^a.
madhyarātrakṛidā 123^a.
Madhyasiddhāntakaumudī grammatika, auctore Varadarāja 165^b. 166^a.
Madhyārjuna locus 248^a.
Madhyārjunatīrtha 84^a.
madhyāhnakṛitya 85^a.
Madhvaguru 285^b.
manahkalpa 52^a.
manahśilāśuddhi 320^b.
manahsthirīkaraṇaprabhāva 123^a.
manas 51^a. 225. 240^b.
Manasā, Kaśyapae filia 23^a. 24^b.
Manasārāma, Manoranjanae filius, Valivandae pater 122^a.
Manasāvijaya 27^a.
manasvipraśansā 123^a.
manu 94^b. 97^b. 98^a. 99^b. 100^a. 105^b.
Manu, auctor Mānavadharmasāstrae traditus 355^b. 30^a. 38^b. 39^a. 59^a. 110^b. 113^b. 124^a. 126^a. 182^b. 185^b. 238^b. 264^a. 265. 266^a. 270^b. 276^b. 279^a. 290^a. 356^a. *Cf. Vṛiddhamanu, Vrihanmanu*.
Manu pl. 25^a (quatuordecim). 53^b. 56^a.
 — *Vaivasvata* 39^a. 41^b. 52^a. 56^b. 347.
 — *Svāyambhuva* 39^a. 54^a. 215^b.
manushyayajna 265^a. 267^b. 277^a.
manushyavarga 183^a. 193^a. 195^b.
manushyādivarga 324^a.
manushyādisteyaprāyaścitta 282^a.
manojavitva 231^a.
manomayī siddhi 99^a.
Manoranjana, Jīḍadhanae filius 122^a.
Manorathatīrtha 65^b.
manorathatṛitīyā 71^b.
manorathatṛitīyāvṛata 284^b.
manorathadvādaśīvrata 34^b.
Manoramā, Kārtavīryae uxor 26^a.
 —, *Sudarśanae mater* 81^b.
Manoramā, liber tāntricus 108^a.

Manoramá, liber medicus 404^b.
 ———, *commentarius ad Vararuchis aphorismos, auctore Bhámaha* 178^b.
manolaya 233^a.
Manohara liber 279^a. 292^a. Cf. *Daivajnamanohara*.
Manoharaśarman, auctor commentarii ad Śrutabodha libellum 352^b.
mantra 4^a. 56^a.
mantrakaraṇa 56^a.
Mantrakosha liber 101^b. 104^a.
mantrachatusṭhayī 101^a.
Mantrachūdāmaṇi liber 95^b.
mantrajāpa 85^b.
Mantratantranetra liber 341^b.
Mantratantraprakāśa 104^a.
Mantradevaparakāśikā 95^b. 104^a. 108^a.
mantradoshāśanti 94^a.
Mantrapārāyana 108^a.
Mantraprakāśa liber 273^b.
Mantrapraśnakāṇḍa, libellus Vedicus 384^a.
Mantrabhāṣhya, commentarius ad Vājasaneyisaṃhitām, auctore Uṇṇa 405^a. 297^a.
mantrabhedāḥ 93^b.
Mantramahodadhī liber, auctore Mahādhara 99^a.
Mantramuktāvalī 104^b. 110^b. 292^a. 341^a.
Mantrayantraprakāśa 95^b.
mantrayoga 123^a.
Mantrarahasyuprakāśikā liber, auctore Nīlakaṇṭha 300^a.
mantravarṇana 344^b.
mantravichāra (śūdrasya) 277^a.
Mantraśāstra liber 279^a.
mantraśuddhi 100^a.
mantrasaṃskriyā 98^b.
Mantrasaṃhitā, hymnorum Vedicorum collectio 398^a.
mantrasiddhilakṣhaṇa 89^a.
mantrasiddher upāyaḥ 94^a.
mantrāḥ 105^a.
mantrāṇāṃ daśa saṃskārāḥ 93^a. 98^b.
 ——— *doshādoshāḥ* 94^a.
Mantrārthadīpa liber, auctore Rāghavendra 261^a.
mantrārthopadeśa 13^b.
mantrin 339^b.
mantrivākya 143^a. 344^b.

Manthānabhairava 233^b.
Mandaga, Śākadvīpae tribus 33.
Mandara sacerdos 74^b.
Mandara mons 39^a. 70^a. 72^a. 150^a. 153^b.
Mandākinī fluvius 46^b.
Mandāra āśrama 60^a.
Mandāradakadina 97^b.
mandārapraśansāvarṇana 78^b.
Mandāravatī puella 152^b.
mandārashashthīvrata 34^a.
mandārasaptamīvrata 41^a.
Mandodarī 139^b.
Mandodarī, Jāṭādharae mater 189^b.
mandra 200^b.
Manmatha 97^b. 331^b.
Manmathamataniḥarhaṇa 250^b.
manmathalekha 145^a.
Manmathā dea 39^b.
Manmathaśeṣaratīrtha 66^b.
Manyudeva, Narabrahmadevae filius, Indrapūlae pater 280^b.
Manyusūta, hymnus Vedicus 405^b.
manvantara 7^b. 8^a. 21^b. 39^a. 40^a. 56^a. 57^a. 83^a. 85^a.
manvantarakīrtana 8^a.
manvantaravarṇana 12^b.
manvantarādī 87^a.
Manvarthamuktāvalī liber 279^a.
mapāda 175^a.
Maphira locus 340^a.
Mammaṭa, auctor Kāvyauprakāśa libri 212^a.
 ———, *auctor Saṃgītaratnamālā libri* 201^a.
Maya asura 41^b.
Maya auctor 341^b.
 ——— *astronomus* 329^a.
Mayasaras lacus 73^a.
Mayārāma, Manoranjanae filius 122^a.
Mayūkhāditya, Solis forma 70^b (bis).
mayūra 86^b.
 ——— *āsana* 234^a.
Mayūra, auctor Mayūrasataka carminis 348^b. 124^a (bis). 125^a. 142^a. 150^b. 258^b.
 ———, *Śankus pater* 125^a.
Mayūrasataka, vel Sūryasataka, hymnus in Solem, auctore Mayūra 348^b.
Mayūrasarman poeta 212^a.
mayūrasiddhi 92^b.

mayūrānyoktayaḥ 123^a.
Mayūreṣavivāhavarṇana 79^a.
Mayūreṣvara lingua 70^b.
marañābhāva 109^a.
marāla hasta 86^a. 202^b.
marālaka hasta 202^a.
Marīcha, Kaśyapae filius 56^b.
Marīchi ṛishi 42^a. 82^b. 310^a.
Marīchi, Dharmasāstrae auctor 266^b. 270^b. 279^a. 356^a.
 ———, *Śankarāchāryae discipulus* 248^a.
Marīyamiputra, i. e. Christus 340^a.
Marukachha locus 339^b.
Maruṇḍa, Kanyakubjae rex 152^a.
marut 226^a.
Marut pl. 39^a. 46^b. 83^a.
marutkarmaprāyaścīta 60^a.
Maruttayajñārambha 13^a.
Maruttasamāgama 345^a.
Maruttopākhyāna 13^a.
Marudutpatti 12^b.
Marudesa locus 338^b. 339^b.
Marudbhāga 97^b.
Marudhara locus 352^b.
Maruṇḍa urbs 250^b.
marusthalānyoktayaḥ 123^a.
Marka 18^b.
mardana 320^a.
marmavibhāga 305^a.
marmāṇi 311^a.
Maryādāsindhu liber 274^a.
malakarshaṇa snāna 267^b.
Malapraladeśya 108^b.
Malabāra regio 339^b.
Malabāradeśa 352^b.
malamāsa 87^a.
Malamāsātattva, vel Malimluchātattva, Smṛititattva operis pars 289^b.
malamāsānirṇaya 273^b.
malamāsālakṣhaṇa 272^b.
malamāsavrata 285^a.
malamāśe kāryākāryanirṇayaḥ 286^a.
Malayagandhinī vidyādharī 71^b.
Malayagirisūri, auctor glossae ad Jivābhigamasūtra librum 396^b.
Malayadeśa 352^b.
Malayaparvata 39^a.
Malayāchala mons 39^b. 338^b. 339^b.
Malayavatī, Viśvāvasus filia 350^a.
Malavadeśa 352^b.

- malāvahaprāyaścitta 266^a.
malinikaraṇopapātaka 269^b.
Malinluchattva, idem quod Mala-
māsattva, Smṛititattva operis
pars (i) 289^b.
malla 21^b.
Malla, cf. Bhaṭṭamalla 113^a.
—, Nārāyaṇae regis cognomen
148^a.
Malladeva, auctor Kālaśāstra libelli
315^b.
Malladvādaśvīrata 34^b.
Mallanāga, i. e. Vātsyāyana 218^a.
Mallapura urbs 148^b.
Mallaśilāyuddhavarṇana 147^a.
Mallānakagrāma vicus 155^a.
Mallāpuramāhātmya 30^a.
Mallāri deus 250^b.
Mallārimatanibarhaṇa 250^b.
Mallārimāhātmya 30^a.
Mallāsura 250^b.
Mallikārjuna deus 251^b. 256^a.
— linga 64^a (bis).
Mallikārjuna 196^b.
Mallikārjunasṛiṅga locus 149^a.
Mallinātha poeta 150^b.
—, auctor Ghaṇṭāpatha com-
mentarii 117^b.
—, auctor commentarii ad
Kumārasambhava carmen 115^a.
—, auctor commentarii ad
Meghadūta carmen 125^b. 126^a.
—, auctor commentarii ad
Raghuvamśam 111^a. 113^a.
—, auctor Sarvaṃkashā com-
mentarii 118^b.
Mallibhūṣaṇadeva 180^b.
Mallivāra locus 339^a.
Malhaṇa, Dāmodarae filius 187^b.
mavatpāda 175^a.
Maṣaka, auctor Kalpasūtra prae-
ceptorum 386^b.
Maṣulabara locus 338^b.
Masharāṇa locus 339^b (bis).
Mashurāṇa locus 339^a.
Masāra locus 339^a.
masūrikā 314^a. 316^b.
masūryadhikāra 357^a.
Maṃsaravaṇa, Ajayaśīhae filius,
Maṃmelūkae scribae pater 347^a.
mahat 82^b. 225^a.
mahatām praśansā 123^a.
mahadādibhūtasarga 14^a.
Mahamada-edala rex 351^a.
Mahammad rex, Rauṣarmanis patro-
nus 314^b.
Maṃmelūka scribe, Maṃsarava-
ṇae filius, Ajayaśīhae nepos,
anno 1406 vixit 347^a.
Mahareṇu locus 340^a.
Maharloka 69^b.
Mahavīrya (?) 55^b.
mahākathahachakra 88^b.
Mahākāpilapancharātra liber 341^a.
mahākālā 287^b.
Mahākālā deus 97^a. 101^a.
— muni 53^a.
— linga 64^a.
Mahākālā locus 39^b.
Mahākālaganotpatti 75^b.
Mahākālasaṃhitā 101.
Mahākālasambhava 45^a.
Mahākālī 94^a.
Mahākālīpūjāyantra 96^a.
Mahākālīmatatantra 109^a.
Mahākālīmanu 98^a.
Mahākāleśvara linga 64^a. 70^b.
mahākāvya 203^b.
mahākṛtyāparimāla manu 98^a.
Mahakośī 19^a.
Mahāganapati 249^a.
Mahāganapatimata 249^a.
Mahāganapatimatanibarhaṇa 249^a.
Mahāgaṇeṣagajānanavareṇyasamvā-
da 79^a.
mahāguru 30^b.
Mahāgaurī, i. e. Durgā 110^b.
Mahāghaṭa 89^b.
Mahāchīṇa regio 338^b. 339.
Mahājānāyutā dea 24^b.
mahātattva 104^b.
Mahātapas muni 58^a.
Mahātala tartarus 74^a.
Mahātejas 28^a.
Mahātripurasundarīkavācha 94^a.
mahādānāni 87^a.
Mahādeva deus 23^b. 40^b. 54^a. 101^a.
Mahādeva scribe, anno 1727 vixit
379^b.
—, Kāhūjī filius, anno 1661
Muhūrtadīpaka librum composuit
336^a.
—, Jayadevae pater 141^b.
—, Bālākṛishṇae filius, auctor
Nyāyasiddhāntamuktāvalī com-
mentarii 239^b.
Mahādeva, Mukundae filius, auctor
Ātmavajātivichāra libri 244^b.
—, Mukundae filius, auctor
Sādṛiṣyavāda tractatus 244^b.
—, Somanāthae filius, auctor
Prayogavaijyanti commentarii
364^b.
—, Hammīrae (? Rājapitā-
maha^o) avus, poeta 124^b.
Mahādevatantra 109^a (bis). (cf. Śiva-
tantra).
Mahādevabhāṭṭa, Bālākṛishṇae pater
262^b.
Mahādevavākya 345^a.
Mahādevī dea 39^b.
— gaṇikā 217^b.
Mahānādī fluvius 77^b (bis).
Mahānādīsāgarasamgama locus 148^b.
Mahānātaka, vel Hanūmannātaka
comoedia 142^b. 143. 125^a. 209^a.
Mahānāmnī, Sāmavedae pariśiṣṭa
378^a.
—, Sāmavedae versus 378^a.
mahāpatha 51^a. 81^b. 235^a.
mahāpātaka 74^b.
mahāpātakasāmānyaprayaścittāni
281^b.
Mahāpārṣvavākya 344^b.
Mahāpāsupata 46^a. 69^b. 242^b. 276^b.
Mahāpurushadarśana 345^b.
Mahāpurushapāvanakavācha 22^b.
Mahāpaiṭhīnāsi 278^b.
Mahāpralaya carmen, auctore Jaga-
jīvanadāsa 388^a.
mahāprasthāna 345^b.
Mahāprasthānaparvan, vel Mahāpra-
sthānikaparvan, Mahābhāratae li-
ber 2.
Mahāpṛeṭkārīya liber 95^a.
mahābandha 235^a.
Mahābala linga 74^a.
Mahābala, Rāmādevae filius, Nārā-
yaṇae pater 365^a.
Mahābhāgā dea 39^b.
Mahābhārata epos 1^a. seqq. 358^a. 7^a.
46^b. 85^a. 104^a. 228^a. 255^b. 270^b.
279^a.
—, a Kāśīrāmādāsa Ben-
galicē conversum 389^b.
—, Persice 381^a.

- Mahābhārata*tātparyanirṇaya liber, auctore Madhyamandira 247^a.
Mahābhāṣhya, commentarius ad Pāṇinis aphorismos, auctore Patanjali 158^a. 113^b. 247^a.
Mahābhāṣhyapradīpa, commentarius ad librum praecedentem, auctore Kaiyata 158^a.
 mahābhisheka 151^b.
 mahābhūtaghaṭadāna 43^a.
 mahābhūtaghaṭadānavidhi 35^b.
 Mahābhairava 25^b.
 ———— linga 42^a.
Mahābhairavatantra 108^b. 109^a.
Mahābhōṭa regio 339^a.
Mahābhotadeśa 352^b.
Mahāmātī, Padmanābhae mater 148^a.
Mahāmātūshya poeta 124^b.
 mahāmātraduhitṛi 216^b. 217^a.
 Mahāmāyā 80^a (bis). 81^a.
Mahāmāyāśambatantra 108^b. 109^a.
 mahāmudrā 235^a. 236^b.
 Mahāmṛityumjaya 100^a.
 mahāyajnakratu 266^b.
 mahāyajnāḥ pancha 265^a. 273^b.
Mahāyātrā liber 113^b.
 mahārāsa 320^a. 321^a.
Mahārājumiśra, Māṇikyamiśrae filius 122^a.
 mahārātri 102^b.
Mahārāṣṭra regio 256^a.
Mahārāṣṭrakāḥ 217^b.
Mahārāṣṭradeśa 352^b.
 Mahārāṣṭrabhāṣhā 204^a.
 Mahārāṣṭrikāḥ striyaḥ 217^b.
 Mahārāṣṭrīyā bhāṣhā 323^b.
 Mahārudra 89^b.
 Mahāraudrī 89^b.
Mahārṇava liber, a Viṣveṣvara compositus, et Madanapālae dedicatus 276^a. 279^a. 281^a. 292^a. Cf. *Kṛitīyamahārṇava*, *Smṛitimahārṇava*.
 Mahālakshmī dea 19^a. 39^b. 249^b.
Mahālakshmī, Gangadāsae mater 129^a.
 Mahālakshmīkavacha 26^a.
Mahālakshmītīrtha 77^a.
 Mahālakshmīmantrāḥ 93^b.
 Mahālakshmīvrata 77^a. 285^a.
 Mahālakshmīstotra 24^b.
 Mahālaya muni 53^a.
 ———— linga 42^a. 44^a.
Mahālaya locus 39^b. 53^a.
Mahālasā, Nārāyaṇae mater 119^b.
Mahālinga locus 39^b.
Mahālugipaddhati liber 338^a.
 mahāvākyaviveka 222^b.
Mahāvārāha liber 247^a.
 mahāvidhā 231^a.
 mahāvidyā 101^a.
 Mahāvidyeṣvarī 19^a.
 Mahāviṣṇu 149^b.
Mahāvīracharita comoedia, auctore Bhavabhūti 136^a. 203^a.
 mahāvedha 235^a.
 Mahāśambhuṣakti 249^b.
 mahāśānti 35^a.
 mahāśūnya 235^b.
Mahāśaila mons 83^b.
 mahāśoḍhūnyāsa 91^a.
 mahāśṭamī 285^a.
Mahāśammohanatantra 109^a (bis).
 mahāśāmtapana 283^a.
Mahāsinha, Jagatsinhae filius, Jaysinhae pater 285^b.
 mahāsiddhayaḥ (asṭau) 85^b.
Mahāsiddhānta 326^a.
 mahāsetu 102.
 mahiman 51^a. 231^b.
Mahimabhaṭṭa 246^a.
Mahimasundara scriba, Sādhukīrtis discipulus, anno 1589 vixit 114^a.
Mahimnaḥ stavaḥ carmen, Pushpadantae tributum 131^a.
 ———— stutiḥ 108^a.
 Mahisha asura, Rambhae filius 46^b (bis). 59^a.
 Mahishamardini 94^b.
 Mahishamardinīkavacha 94^a.
Mahishamardinītantra 104^a.
 Mahishamardinīmantrāḥ 93^b.
 Mahishamardinīstotra 94^a.
 mahishidānavidhi 35^a.
 mahī 226^a.
Mahītata locus 339^b.
Mahītapatana urbs 133^b.
Mahīdāsabhaṭṭa, idem qui Mahīdhara 172^b.
Mahīdhara, Travādīlaghus filius, anno 1529 vixit 357^a.
 ————, Rāmabhaktae filius, Ratnākarae nepos, anno 1589 *Mantramahodadhi* librum composuit, et *Naukā* commentario illustravit 99^a. 100^b.
Mahīdhara idem commentarium ad *Yogavāsishṭhasāra* librum composuit 232^b.
 ————, idem commentarium ad *Vājasaneyisaṃkīlām* scripsit 364^b. 395^a. 396^a.
 ————, anno 1578 *Benaris Śarasvatīprakriyām* in usum filii descripsit 172^b.
Mahīpa, Somabhavae filius, auctor *Anekārthatilaka* lexicī 352^a.
 ————, auctor *Śabdaratnākara* lexicī 351^b.
Mahīpatipañḍita 295^b.
Mahīpāladera rex, Rājasekharae patronus 140^a.
Mahīsanyama locus 149^a.
Mahendra locus 339^a.
Mahendradarpabhanga 27^a.
Mahendrādri mons 82^a.
Maheśa lexicographus 189^b.
 ————, *Kāśināthae* filius 261^a.
 ————, *Kshemakārṇae* pater 201^b.
 Mahesūna 238^b.
 Maheṣvara 101^b. 103^a.
Maheṣvara poeta 150^b.
 ————, *Brāhmae* filius, *Kesavae* nepos, auctor *Viṣvaparakāṣa* lexicī 187^b. 113^b. 185^b.
 ————, idem *Sāhasāṅkacharita* librum composuit 187^b.
 ————, *Bhāskarae* pater 327^a.
 ———— (*Subuddhimīṣramahesvara*), auctor *Vāmanavṛittīkā* commentarii 207^b.
 Maheṣvaradarśana 76^a.
 Maheṣvaranṛityakāraṇa 45^a.
 Maheṣvarī dea 39^b.
 mahaikoddishṭa 294^a.
 Mahotpalā dea 39^b.
Mahodaya urbs 9^a.
 Mahodaravākya 344^b.
 Mahodareṣvara linga 70^b.
Mahopanishad 394^b. 247^a. 252^a.
Māutha locus 339^a.
 mānsa 85^b. 91^b. 324^a.
 mānsaguṇāḥ 86^a.
 mānsachhedī 21^b.
 mānsabhakṣhaṇanishedha 5^b.
 mānsavarga 311^b. 324^a.

mánsasya prakárah 311^b.
 mánsádiṣodhana 95^a.
 mákáradyāna 90^a.
 Mákoṭa locus 39^b.
 mákshikavidhi 320^b.
 Mágadha 12^a. 56^a.
 Mágadha regio 338^b. 339.
 — vana 39^b.
 Mágadhapura urbs 250^b.
 Mágadhí bháshá 179^b. 181.
 — ríti 208^a.
 Mágha mensis 46^b. 71^a. 74^a. 87^b.
 Mágha, *Dattakae filius, Vasudevae nepos, auctor Śiṣupálavadha carminis* 117^b. 118^a. 124. 150^b. 163^a. 198^b. 208^b. 209^a.
 Mághakavya, i. e. *Śiṣupálavadha* 113^b.
 Mághakṛṣṇachaturthí 284^b.
 Mághakṛṣṇatṛitíyá 284^b.
 Mágachaitanya, *auctor octavi Kalpalatá libri capitis* 211^a.
 Mágamáhátmya, *Padmapurāṇae pars* 15. 84^a.
 Mághasuklachaturthí 284^b (bis).
 Mághasuklapanchamí 284^b.
 Mághasánaprasānsá 15^a.
 Mághasánaphalakathana 15^b.
 Mághasánamahimakathana 15^b.
 Mághasánavidhivrata 35^a.
 Májalapura urbs 386^a.
 Májíja, Májúja, Májúja locus 338^b. 339.
 Mánikámbú, *Viṭṭhalae mater* 161^a.
 Mánikyamalla rex, *Manoharaśarmas patronus* 352^b.
 Mánikyamiśra, *Laddhanadevae filius* 122^a.
 Mánikyasúri Jaina 211^a.
 — , *auctor Śákuna tractatus* 399^b.
 Mánṭi (?) 18^b. pl. 19^a.
 Mánḍa quidam 318^a.
 Mánḍaví dea 39^b.
 Mánḍavya 34^a. 341^b.
 Mánḍavya astronomus 329^a.
 — , *Dharmaśāstrae auctor* 279^a.
 Mánḍavyatírtha 39^b.
 Mánḍavyapura urbs 153^b.
 Mánḍavyeśvara linga 71^a.
 Mánḍavyeśvaratírtha 67^a.
 Mánḍúkyopanishad 394^b. 255^b.

Mánḍúkyopanishad, cum *Rághavendrae commentario* 385^a.
 — , cum *Śankarácháryae commentario* 395^b.
 — , cum *Śankarácháryae commentario, et Anandajñānae glossa* 365^b. 384^a.
 Mátanga 113^b.
 Mátangadivákara poeta 124^b (bis).
 mātangí 91^b.
 Mátangímantra 106^a. 93^b (pl.).
 mātámahaśráddha 284^a.
 mātulasutápariṇayana 268^b.
 mātṛi pl. 58^a.
 Mātṛi dea 39^b (bis).
 mātṛiká 105^a. 149^b.
 mātṛikāyantra 95^b.
 Mātṛikārṇava liber 95^b.
 Mātṛikáhrīdaya liber 108^b.
 mātṛigaṇa 19^a.
 Mātṛitírtha 66^a (bis). 67.
 Mātṛidattíya liber 279^a.
 Mātṛibhedatantra 101^b.
 mātṛiśráddha 382^a.
 mātṛávrīta 197^a.
 mātṛásitíya adhyáya 304^a.
 mātṛsya ášana 11^a.
 mātṛsyakalpa 65^b.
 Mātṛsyapurāṇa, cf. *Matsyapurāṇa* 8^a. 59^a. 65^b. 79^b.
 Máthura 341^b.
 Máthuravaṇṣa 143^a. 398^b.
 Máthurí tippaní, i. e. *Mathuránáthae commentarius* 241^b.
 Mádánanda (?) 378^a.
 Mádhava 268^a.
 — , *sectae Páncharátra princeps* 248^a.
 Mádhava auctor 295^a.
 — , *Indukarae filius, auctor Rugviniśchaya libri* 312^a. 357^b.
 — (Śaiva°), *Gopínáthae pater* 379^a.
 — , *Dádábháis pater, Náráyaṇae avus* 332^b.
 — , *Someśvarae pater* 219^a.
 — vana 39^b.
 Mádhavakálanirṇaya liber 286^a. Cf. *Kálanirṇaya*.
 Mádhavajíscriba, anno 1669 vizit 293^a.
 Mádhavanidána, idem quod *Rugviniśchaya* 312^a. 357^b.

Mádhavapráchi 149^a.
 Mádhavabhāṭṭa 185^b.
 Mádhavamágadha poeta 124^b.
 Mádhavarámānandasarasvatí, *Śivānandae magister* 395^b.
 Mádhaváchárya, *Máyaṇae filius, Sáyaṇae et Bhoganáthae frater* 162^b. 182^b. 281^a. 299^b.
 — , *auctor commentarii ad Upagrantham* 379^b.
 — , *auctor Kálanirṇaya libri* 272^a.
 — , *auctor Nyáyamálávistara libri* 220.
 — , *auctor Paráśara-smṛitivyákhyá (Paráśarabháshya) commentarii* 263^b. 278^b. 279^a.
 — , *auctor traditus Saṃkṣhepaśankarajaya libri* 252^b.
 — , *auctor Sarvadarśanasamgraha libri* 245^b.
 Mádhavánandakavya, *auctore Nandapanḍita* 295^b.
 Mádhavánala narratio, *Anandae tributa* 157^b.
 Mádhavánalákhyaṇa, *narratio erotica* 157^b.
 Mádhaví dea 39^b.
 Mádhavíyadhātuvṛitti, *commentarius ad Dhātupāṭham, auctore Sáyaṇa* 167^b.
 mádhurya 207^a. 214^a.
 mádhúkara 269^b.
 Mádhyaṃdinaśákhíyasútra 395^a.
 Mádhyaṃdíníyaka tírtha 62^a.
 Mádhyaṃmiká 258^b.
 mádhyaṃnikasnánavidhi (śúdrasya) 276^b.
 Mádhvabhāṭṭaraka 177^b.
 Mádhvák 177^b.
 mánagocharádyáya 336^b.
 Mánadá 18^b.
 mánanirúpaṇa 281^a.
 mánaparibháshá 311^b.
 Mánamanohara liber, *auctore Vágiśvara* 247^a.
 Mánamanoharakára 245^b.
 Mánamanjarí, *glossarium synonymicum, auctore Nandadása* 397^b. 401^b.
 Mánava varsha 41^a.
 Mánava dharmasāstra, *legum codex, Manui tributus* 355^b.

- Mánavi řichau 264^a.
 Mánaveyapáthakrama 263^b.
 Mánavopapurána 65^b. 80^a.
 mánavaughá guravaḥ 101^a.
 mánasa japa 102^b.
 ——— tirtha 69^a.
 Mánasa (pitarah), Vasishṭhae filii 39^b.
 ——— loka 40^a.
 ———, Śákadvípaē tribus 33^a.
 Mánasa locus 39^a. 149^a.
 mánasatirthavarṇana 5^b.
 Mánasanayana, liber logicus, auctore Jivana 245^a.
 Mánasanayanaprasádanī, commentarius ad librum praecedentem 245^a.
 · Mánasinha, Jagatsinhae pater 285^b.
 mánasī chintā 217^a.
 Mánasollāsa liber 108^a. 292^a. Cf. Govindamánasollāsa.
 Mánāngulamahātāntra 104^a.
 mánādhyāya 327^a.
 Mánānanda 101^b.
 mánikā 307^b.
 máninīmanoratha 129^b.
 máninīmánākhyaṇa 123^a.
 mánusha 96^a.
 ——— sarga 82^b.
 Mánusha locus 339^a.
 mánushāsthīparśapráyaścitta 283^a.
 mánushyaka 324^a.
 Mándhátápura urbs 382^a.
 Mándhātri rex 76^b.
 Mándhātri, Nárāyaṇae filius 148^a.
 Mándhātrináradasamvāda 13^a.
 Mándhātrisvargárohaṇa 13^a.
 Mándhátópákhyaṇa 13^a.
 Mābara locus 339^a.
 Māmalladeví, Harshae mater 118^b.
 Māmidivāṇsa 196^b.
 Māyaṇa, Mādhavae et Sáyaṇae pater 167^b. 264^a.
 máyā 58^a. 59^b. 81^a. 97^a. 101^a. 149^b. 238^b.
 Máyā urbs 69^a.
 Máyātāntra 95^b. 101^b.
 máyādarśana 34^a.
 Máyāpurī urbs 39^b.
 Máyarāvaṇa 143^b.
 Máyavatī 101^a.
 Máyikabhairavātāntra 108^b. 109^a.
 máyúrakalpasambhava 65^b.
 Máyúrāja poeta 124^b.
 mārāṇa 97^b (pluries). 98^a (pluries). 100^a. 311^b. 320^b.
 mārāṇakarman 97^b (bis).
 mārāṇakṛitya 98^a.
 mārāṇādhikāra 321^b.
 Mārīchopapurána 8^a.
 Māruteṣvaratirtha 66^a.
 Mārkaṇḍapurána 65^a.
 Mārkaṇḍādisādhita haṭhayoga 123^a.
 Mārkaṇḍeya 10^a. 21^b. 34^a. 42^a. 46^b. 54^b. 82^b. 124^b. 310^a.
 Mārkaṇḍeya, Dharmasāstrae auctor 270^b. 356^a.
 Mārkaṇḍeyakavīndra, auctor Prākṛitasarvasva grammaticae 77^b.
 Mārkaṇḍeyatirtha 77^b.
 Mārkaṇḍeyapurána 43^b. 8^a. 59^a. 79^b. 84^a. 101^b. 104^a. 108^a. 113^b. 182^b. 252^a. 267^a. 268^a. 270^b. 279^a. 288^b.
 Mārkaṇḍeyaprasāda 75^b.
 Mārkaṇḍeyayudhisṭhīrasamvāda 8^a.
 Mārkaṇḍeyā dharmāḥ 266^b.
 Mārkaṇḍeṣvaratirtha 66^b (ter). 67^a (bis). 67^b.
 mārğa 200. 204^a. 208^a.
 Mārgadāyini dea 39^b.
 mārğavibhāvanā 206^b.
 Mārğasira mensis 46^b.
 Mārğasīrsha mensis 68^b. 69^b. 70^b.
 Mārğasīrshakṛishṇatritīyā 284^b.
 Mārğasīrshakṛishṇasāṣṭamī 285^a.
 Mārğasīrshaśukla 284^b.
 mārjāraśabda 92^b.
 mārjārādivadhaprāyaścitta 281^b.
 mārjālīyakalpa 52^a.
 Mālatī, commentarius ad Meghadūta carmen, auctore Kalyāṇamalla 125^b.
 Mālatīmādhava comoedia, auctore Bhavabhūti 136^a. 203^a.
 Mālatīmālā lexicon 126^a.
 Mālava regio 339^b.
 Mālavaka regio 338^b. 339^b (bis).
 Mālavaguptāchārya 135^b.
 Mālavarudra poeta 124^b.
 Mālavendra, Vāgbhaṭṭae patronus 211^a.
 Mālavadeśa 352^b.
 mālākāra 21^b.
 Mālānka, auctor Durgamāśubodhinī commentarii 136^a.
 mālāniyama 93^a.
 mālānirṇaya 93^a.
 Mālāvatī, Upabarhaṇae uxor 22. ———, Kuśadhvajae uxor 24^a.
 Mālāvikāgnimitra comoedia, auctore Kālidāsa 135^b. 136^a. 203^a.
 mālāvidhāna 102^a.
 mālāsamskāra 93^a.
 Mālin 26^a.
 Mālinī, Priyavratae uxor 24^b.
 Mālinītantra 97^a. 109^a (bis).
 Mālinīvijaya liber 95^b. 101^b.
 mālū 21^b.
 mālāya 103^b.
 mālāyagrathanavikalpāḥ 217^a.
 māsādhīpa 31^b.
 māsikāni 277^b.
 māsopavāsa 10^b.
 māsopavāsavrata 283^a. 285^a.
 Māhārāṣṭrī bhāṣhā 181^b (bis).
 Māhusha locus 339^b.
 Māhishmalī urbs 255^b.
 Māharadatta locus 149^b.
 Māheṣa 101^b.
 Māheṣvara yoga 52^a.
 Māheṣvara pura 39^b.
 Māheṣvaratantra 104^a.
 Māheṣvarā dharmāḥ 266^b.
 Māheṣvarī dea 71^b.
 ——— śakti 25^b.
 Māheṣvarītāntra 108^b. 109^a.
 Māheṣvaropapurána 8^a. 65^b. 80^a.
 Mitāksharā, commentarius ad Gautamasmṛitiṃ, auctore Haradatta 163^a.
 ———, commentarius ad Chhāndogyanishad, auctore Nityānandāśraṇa 390^a.
 ———, plenius Rājumitāksharā dictus, commentarius ad Yājñavalkyae Dharmasāstram, auctore Vijnāneṣvara 262^b. 356^a. 113^b. 273^a. 275^a. 279^a.
 Mitāksharākāra, i. e. Vijnāneṣvara 277^a.
 Mitāksharāvyaḥkhyāna, commentarius ad Vijnāneṣvarae Mitāksharām, auctore Lakshmīdevī 262^b.
 Mitāksharā-Siddhāntasamgraha, compendium Rājumitāksharā commentarii, auctore Rādhāmanoharaṣarman 263^b.
 Mitra 104^b.

- Mitraka muni 53^b.
 Mitrakaustubhavadhavarṇana 79^a.
 Mitranisra, *Paraśurāmanisrae filius*,
Hansae nepos, auctor Viramitro-
daya libri 295^a.
 Mitrayu (Vasishṭha) 55^b.
 Mitrasaha rex 74^a.
 —, Sudāsae filius 10^a.
 Mitrasena 15^b.
 Mitrāvasu, Viśvāvasus filius 350^a.
 Mitrodaya, *plenius Viramitrodaya*,
de jure civili liber, auctore Mitra-
misra 295^a.
 Mithilā urbs 80^a.
 Mithilāsambhava 345^b.
 mithunavibhāga 340^a.
 mithyātva 397^a.
 mithyāpurushopākhyāna 354^a.
 mithyābrāhmaṇaṣāpaprāyaścitta
 282^b.
 Mirākhān, *Rudrabhaṭṭae patronus*
 318^a.
 Miśara locus 339^b.
 miśra 203^b. 204^a (bis).
 Miśra, *auctor Karmapradīpa libri*
 291^b.
 —, *i. e. Maṇḍanamisra* 240^a.
 miśraka 324^a. 397^a.
 —, *vanga* 320^b.
 miśrakanīti 123^a.
 miśrakavarga 195^a. 324^a.
 miśrakādhyāya 336^b.
 Miśrakeśava, *idem qui Keśavadāsa*
 398^b.
 miśranāmamālā 210^b.
 miśrapāda 175^a.
 miśraprakaraṇa 335^a.
 Miśrabhāva, *cf. Bhāva*.
 Miśralaṭakana, *cf. Laṭakana* 309^b.
 Miśriṣa locus 149^a.
 Miśara locus 340^a. *Cf. Miśra*.
 Miśaru locus 339^a.
 Miśarūmiśra, *auctor Vivādachandra*
libri 296^a.
 mihira 32^b.
 Mihira, *i. e. Varāhamihira* 279^a.
 Mihirarati, *Bhaganarāyae filius* 122^a.
 mīna 97^b.
 Mīna 101^a. 233^b.
 Mīnagandhā 80^b.
 Mīnanātha 101^b. 236^a.
 Mīnarāja astrologus 329^b.
 Mīnarājajātaka, *liber astrologicus*,
auctore Yavanēṣvara 329^a. 331^b.
 Mīmāṃsākāh 163^a. 242^b.
 mīmāṃsā 86^b.
 Mīmāṃsākaustubha *liber, auctore*
Khaṇḍadeva 353^a.
 Mīmāṃsātantravārttika, *commenta-*
rius ad Nyāyasūtra, auctore Ku-
mārilasvāmin 219^a.
 Mīmāṃsānyāyaprakāśa, *liber philoso-*
phicus, auctore Āpadeva 219^b.
 Mīmāṃsābhāṣhyavivaraṇa, *commen-*
tarius ad Mīmāṃsābhāṣyam, au-
ctore Kumārasvāmin 219^b.
 Mīramīrasuta 194^a.
 mīlita 208^b.
 Munsala locus 338^b.
 Mukuṭa, *i. e. Rāyamukuṭa* 182^b.
 Mukuṭatīrtha 39^b.
 Mukuṭeṣvaratīrtha 66^b.
 Mukuṭeṣvari dea 39^b.
 Mukunda, *Mahādevae pater* 244^b.
 Mukundadeva, *idem qui Viramukun-*
dadeva 181^b.
 Mukundapriya, *Gadādharāe filius*,
Rāmānandae pater 72^a.
 Mukundamata 334^a.
 Mukundamiśra sacerdos 148^b.
 Mukundaśarman scriba 170^a.
 mukula hasta 86^a. 202^a.
 muktaka 203^b.
 Mukṭāpīḍa poeta 124^b.
 Mukṭāphala *liber, auctore Vopadeva*
 38^a.
 muktābharāṇavrata 284^b.
 Mukṭāvalī lexicon 135^b.
 —, *commentarius ad Megha-*
dūta carmen, auctore Rāmānātha
 125^b.
 —, *i. e. Nyāyasiddhāntamuk-*
tāvalī 239^b.
 Mukṭāvalīkirāṇa *commentarius, au-*
ctore Bālakrishṇa (?) 239^b.
 Mukṭāvalīprakāśa, *commentarius ad*
Nyāyasiddhāntamuktāvalī librum,
auctore Dinakarabhaṭṭa 239^b (bis).
 —, *commentarius, au-*
ctore Maṇirāma 131^a.
 muktāsana 234^a. 235^b.
 mukti 57^b. 227^b. 228^a.
 Mukti (Satyapatnī) 23^b.
 Mukṭikṣetra locus 149^a.
 Muktimandapa templum 72^a.
 Mukṭivādarichāra, *tractatus philoso-*
phicus 243^b.
 Mukṭeṣvaralinga 77^b (bis).
 muktivā, *praeter* 31^a. (नाहं विभेमि देवानां
 सेन्द्राणामपि नारद । हुक्मैकं वरदं स्थातुं
 Matsya P. 121, 11.)
 Mukhamandīnikā graha 307^b.
 Mukhara 139^a.
 mukharoga 314^a. 357^a.
 mukharogapratishedha 308^b.
 mukharogavijcāna 308^b.
 mukhavivāka 339^b.
 mukhaśodhana 103^a.
 mukhasya śodhanam 102^a.
 mukhyasarga 82^b.
 mukhyasāna 267^b.
 Mugadasa locus 339^a.
 Mugademu locus 339^b.
 Mugalasthāna regio 340^a.
 Mugdhabodha grammatica, *auctore*
Vopadeva 174^b. 161^b.
 Mugdhabodhakāra 113^b.
 Mugdhabodhapradīpa, *commentarius*
ad Mugdhabodha grammaticam
 161^b.
 Mugdhabodhasubodhinī *commentari-*
us, auctore Rādhāvallabha 290^a.
 mugdhāchakra 88^a.
 Muchukunda muni 268^a.
 Muchukunda poeta 150^b.
 Muchukundamoksha 14^a.
 Munja, *Dhārae rex* 121^a. 124^a. 209^a.
 Munjakeśa muni 55^b.
 Muṇḍa asura 46^b.
 Muṇḍakopanishad 394^b. 252^a. 255^b.
 —, *cum Śankarāchār-*
yae commentario 366^a.
 Muṇḍakopanishaddīpikā, *auctore Śan-*
karānanda 390^b.
 Muṇḍapriṣṭha locus 68^a.
 Muṇḍamālāntara 95^b. 101^b. 103^a.
 104^a.
 Muṇḍāra 31^b.
 muṇḍāsana 89^b.
 Muṇḍeṣvaratīrtha 66^a. 67^b.
 muditamanmathāntaka 129^b.
 muditā 230^b.
 Mudgala 18^b. pl. 19^a.
 —, *Devamitrae discipulus* 54^b
 (bis).
 Mudgala 270^b.

Mudgala, Somae pater 200^a.
Mudgalopákhyána 5^b.
mudrá 70^a. 208^a. 236^b.
mudráh 94^b.
mudrádaśaka 235^a.
mudrámarga 235^a.
Mudrárákshasa comoedia, auctore
Visákhadatta 143^b. 144^a. 203^a.
munikṛishṇasamvāda 27^a.
Munijnānājyanta scriba, Ratnasíhae
discipulus, anno 1609 *vixit* 181^a.
Munitraya, i. e. Pāṇini, Kátyáyana,
Patanjali 182^b.
muniṣatnístotra 27^a.
munimoksha 26^b.
munimokshaṇa 26^b.
munivarapradána 78^b.
munivisarjána 79^a.
muníndrasamvāda 137^a.
Munyalayatírtha 67^b.
mumukshutá 223^b.
mumukshuvyavaháraprakaraṇa 354^a.
Mumuchu rishi 345^a.
Murári, Vardhamánae filius, auctor
Anarghyarághava comoediae 137^a.
 124^b. 163^a.
Murárimisra 258^b.
Murutánadeśa 352^b.
Murudeśa 352^b.
mushti 307^b (bis).
mushtika hasta 86^a. 202^a.
mushtikasvastika hasta 202^a.
mushtinyása 93^b.
Mustagiri locus 340^a.
Muhúrtakalpadruma liber 336^a.
Muhúrtachintámāni, liber astrologi-
cus, auctore Ráma 335^b. 336^a.
Muhúrtatattvaṭiká 336^a.
Muhúrtadípaka, libellus astrologicus,
auctore Mahádeva 336^a.
Muhúrtadípiká liber 279^a.
muhúrtaprakaraṇa 332^a.
Muhúrtamártanḍa, libellus astrolo-
gicus, auctore Náráyana 335^a.
 336^a.
múkaprasna 334^a.
Múkambikásadana locus 257^a.
múḍha 229^a.
Múḍheśvara 139^a.
mútrakṛichhra 313^b. 316^b.
mútrakṛichhrádhikára 357^a.
mútraghátádhikára 357^a.

mútrachikitsita 306^b.
mútraparíkhá 315. 316^a. 317^a.
mútraparíkhávidhi 316^a.
mútrapuríshochcháravidhi 276^b.
mútravarga 311^b.
mútrágháta 313^b. 316^b.
mútrághátanidána 306^a.
múrkhanindá 123^a.
múrchhá 313^a. 316^a. 320^a. 357^a.
múrchhádhyáya 321^b.
múrtipa 43^a.
múrdhajyotis 230^b.
múlaka 324^a.
múlakádivarga 324^a.
Múladeva 101^a.
Múladváravatí urbs 149^a.
múlapadmavivechana 89^a.
múlaprakṛiti 23^a. 29^a. 81^a.
múlabandha 235^a. 236^b.
múlamántra 105^a.
Múlamádhavatírtha 149^a.
Múlarája 180^b.
Múlavárin 55^b.
Múlaśrīpatitírtha 67^a.
Múlasamgha 180^b.
Múlasthala locus 338^b.
Múlasthána locus 340^a.
Múlasthánatírtha 67^a.
múládhára 88^b.
Múśákhán (Múrchhákán, Mṛiśákhán),
Íśákhánae filius, Mathureśae pa-
tronus 193^a.
múshaka 339^b.
múshikaśabda 92^b.
múshikálarakavishapratishedha 309^a.
múshikopahatavastraparidhána 86^b.
múshikaraṇa 320^a.
múshotpádana 321^a.
Mṛikaṇḍu 10^a. 18^b. 82^b. pl. 19^a.
Mṛigacharmíya 113^b.
mṛigatrishṇámbhasi snátaḥ 250^b.
mṛigarájalakshman 145^b.
Mṛigavanatírtha 65^b.
mṛigavaiṇika (?) 11^a.
mṛigavyádhíya 354^a.
mṛigaśabdajnána 92^b.
mṛigaśiras hasta 202^b.
mṛigaśírsha hasta 202^b.
mṛigaśírshaka hasta 86^a. 202^a.
Mṛigánkadatta, Aruṇadattae pater
 303^b.
Mṛigánkavatí regina 152^b.

mṛigádijátibhedena suratabhedanirú-
paṇam 218^b.
Mṛigávatí dea 39^b.
Mṛigikuṇḍatírtha 149^a.
Mṛigendratántra 247^a.
Mṛichchhakāṭika comoedia, auctore
Śúdraka 134^b. 203^a. 209^a.
Mṛichchhakāṭikasetu, commentarius
ad comoediam praecedentem, au-
ctore Lalládákshita 134^b.
mṛijalaśuddhi 272^b.
Mṛidánítantra 316^b.
mṛitakasútakánnabhojanapráyaśchit-
ta 281^b.
mṛitadosha 277^a.
mṛitabráhmaṇabálakánayana 14^a.
mṛitavatsá 316^b.
mṛitasamjīvanamantravidhi 44^b.
mṛitáśaucha 277^a.
Mṛityu 52^a. 80^a.
mṛityukanyá 22^a.
Mṛityumjaya 44^b. 75^b. 89^b.
Mṛityumjayatírtha 77^b.
mṛityumjayavidhi 45^a.
Mṛityumjayasya dháranayantram 96^b.
Mṛityutírtha 73^b.
mṛityuyoga 86^a. 97^b.
Mṛityuláṅgalopanishad 390^b.
Mṛityusamjīvaní 94^a.
mṛityusthánachintá 330^b.
mṛilloshṭabhakshaṇapráyaśchitta
 282^a.
Mekalakanyakátata regio 338^b.
mekhalá 30^b.
Meghadúta carmen, auctore Kálidása
 125^b. 203^b.
Meghanádatírtha 66^a.
meghapálitritiyávrata 34^a.
Meghapradípa liber 285^a.
Meghamálá, libellus astrologicus, au-
ctore Ketalikírti 397^a.
Meghavarna 4^b.
meghaváhanakalpa 52^a.
meghánýoktayaḥ 123^a.
Megheśvaratírtha 66^a.
Menganáthajana 200^a.
Mecha (?) poeta 124^b.
Meṇṭha poeta 124^a. 125^a. Cf. *Bhar-*
trimeṇṭha.
Medapáta locus 338^b. 339^b.
medas 313^b.
Medini lexicon 194^a.

- Medinikosha lexicon* 192^a.
 mediní 103^a.
Mediní lexicon 182^b. 195^b.
Medinikara lexicographus 72^b. 113^a.
 196^a.
Medinikosha 162^b.
Medinīṣatantra 109^a.
 medoroga 316^b.
 Medhasa 25^b.
 Medhá dea 39^b.
 Medhátithi rex 60^b.
 — muni 80^a. 264^a. 345^a.
Medhátithi, auctor commentarii ad
Mánavadharmasāstram 265^a. 270^b.
 273^a. 277^a. 279^a. 356^a. Cf. *Jyo-*
tirmedhátithi.
 Medhávin, Sutapasis filius 40^b.
Medhásúkta 398^a.
 Mená 39^a.
 Meru mons 48^a.
Merutilakagaṇi 114^a.
Melaka locus 339^a.
 melakádhya 336^b.
 melánám vivekaḥ 200^b.
Meváḍa 180^b.
 mesha 97^b.
 meshakukkuṭalávakayuddhavidhi
 217^a.
 mesharāṣivibhāga 339^b.
 meshaśabdajnāna 92^b.
 Meshásya graha 307^b.
Mehapáṭa locus 339^a. Cf. *Medapáṭa*.
 maitra 85^a.
Maitrasákhá 270^b.
Maitráyaṇa, auctor Grihyasútra
praeceptorum 400^b.
Maitráyanagrihyapaddhati, auctore
Prathamapurusha 400^b.
Maitráyaṇīyaparīṣiṣṭa 279^a.
Maitráyaṇīśákhá 400^b.
Maitrávaruṇaśruti 270^b.
 maitrí 230^b.
 Maitreya muni 54^b. 310^a.
Maitreya grammaticus 182^b.
Maitreyavana locus 77^b.
Maitreyasútra 279^a.
Maitrīlāvāchāspatī 279^a.
Maitrīlāśrīdatta 279^a.
Maitrīlāḥ 95^b. 279^a.
 maithuna 91^b.
 Mokalin bharaṭaka 155^b.
 moksha 91^b. 228^a.
Mokshatīrtha 66^b. 67^a. 70^a. 73^b.
Mokshadharmā, Mahābhāratae liber
 1^b.
Mokshapuri, i. e. Kāncī 221^a.
 mokshayoga 17^a.
 Mokshalakshmīvilāsa templum 71^b.
 mokshopāya 27^b. 354^a.
Moḍha gens 327^b.
 Moḍhaka, Dharkaṭae discipulus 155^b.
Motīráma, Kánadae filius 122^a.
 moda 91^b.
 Moda muni 55^b.
Moriká poetria 124^b.
Morí vanṣa 352^b.
Morvanīkara, Naraharidikshita *co-*
gnomen 138^b.
 moha 97^b.
Mohachūdottara liber 279^a.
 mohana 97^b. 98^a (bis).
Mohanachanda scriba, Jinachanda
discipulus, anno 1737 vixit 131^b.
Mohanadása, Kamalāpatis filius, au-
ctor commentarii ad Mahánāṭaka
comœdiam 142^b. 143^a.
 — , auctor *Rasodadhi libri*
 143^a.
 Mohanī apsaras 83^b.
Mohaśúlottara liber 341^a.
 Mohinī 101^b. 153^b.
 Mohinīśāpa 27^a.
 Mohinīstotra 26^b.
 mauktika 339^a.
 mauktikaparīkshā 86^a.
 mauktikamāraṇa 320^b.
 Maudgalyagotra 137^a.
 maunatyāgapráyaścitta 60^a.
Maunabhāṭa 136^b.
Maunamantrāvbodha liber, auctore
Sundaraśukla 384^a.
Mauśalaparvan, Mahābhāratae liber 2.
 mlechha 22^a.
 mlechhajātī 339^b.
 mlechhitakavīkalpāḥ 217^a.
 ya 189^a.
 yakṛit 316^b.
 yaksha 18^b. 46^a. 56^b. 97^b.
 yakshakanyakāsādhana 88^a.
Yakshakūpa locus 76^b.
Yakshasthala locus 76^b.
 yañāntapāda 175^a.
 yañāntaprakriyā 163^a. 164^b. 165^b.
 yañaprakriyā 171^b. 350^b.
 yañlukprakriyā 350^b.
 yañlugantaprakriyā 163^a. 164^b. 171^b.
 yañlugantāḥ 165^b.
 yajana 266^b.
Yajuṣṛāddhatattva, Smṛititattva
operis pars (xxiv) 289^b.
Yajurveda 54^b. 55^a. 88^b. 200^a. 265^b.
 Cf. *Taittirīyasaṃhitā, Vājasaneyi-*
saṃhitā.
Yajurvedaśrāddha libellus 384^b.
Yajurvedīrīṣhotsargatattva, Smṛiti-
tattva operis pars 290^a.
Yajurvedīśrāddhatattva, ejusdem ope-
ris pars 291^b.
 yajus 54^b. 55^a. 56^a.
 yajna 54^b.
 yajnakarman 30^b.
 yajnakriyā 339^b.
Yajnapārṣva auctor 270^b. 277^a. 279^a.
 292^a.
 yajnaprayāṇa 345^b.
 yajnaprārambha 13^b.
 yaj nabhanga 138^b.
 Yajnamāli, Vedamālis filius 11^a.
 yajnarājasūyanivāraṇa 12^b.
 Yajnaśīla sacerdos 76^b.
 yajnasamriddhi 345^b.
 Yajnasoma sacerdos 153^a.
 Yajnaṣṭhala urbs 153^a.
 yajnaṣṭhalapraveṣa 138^b.
 yajnávasāna 345^b.
 Yajneṣvarīvidyāmāhātmya 45^a.
 yajnopavītarahitasyānnabhakṣhaṇa-
 prāyaścittam 281^b.
 yajnopavītavidhi 286^a.
 Yatakṛita (?) 55^b.
 yatidharma 83^a. 85^b.
 yatipráyaścitta 282^b.
 yatibhikṣhāvidhi 8^a.
 yatibhrasṭa 204^a. 207^a.
 Yativilāsa 251^a.
 yato vidhiḥ 166^a.
 yatrakāmāvasāya 231^b.
 yatrakāmāvasāyitā 51^a.
 Yadu 40^a. pl. 60^b.
 Yaduvāṇśakīrtana 12^b.
 Yaduvāṇśanukīrtana 8^a.
 yantra 95^b. 98^b. 105^b. 106^a.
 yantrakathana 100^a.
 yantraprakārāḥ 311^b.
Yantraprakāśa liber, Madanapāla
tributus 276^a.

yantramátriká 217^a.
 yantrarájasya samskárāḥ 102^a.
 yantralekhanadravya 94^b.
 yantravidhi adhyāya 305^a.
 yantrasamskāra 94^a.
 yantrādhyāya 321^b.
 yama 233^b.
 Yama 22^a. 42^b. 61^a. 69^a. 71^b. 82^b.
 97^b.
 Yama, *Dharmaśāstrae auctor* 266^a.
 268^a (bis). 270^b. 279^a. 356^a. Cf.
Laghuyama, Vrikadyama, Svalpa-
yama.
 yamaka 204^a. 207^a. 208^a. 210^a.
 yamaghaṇṭayoga 86^a.
 Yamatīrtha 73^b.
 Yamadvitīyā 284^a.
 Yamadvitīyāvratā 34^a.
 Yamaprasthapura urbs 250^b.
 Yamābalavidhivansana 345^a.
 Yamamataniibarhaṇa 250^b.
 Yamamārgagamana 10^b.
 Yamarāja medicus 22^b.
 Yamalā 109^a.
 Yamavijaya 345^b.
 Yamasmr̥iti (tāmasagunā) 14^a.
 Yamahāseṣvaratīrtha 66^b.
 Yamādarśanatrāyodaśivratā 34^b.
 Yamāditya, Solis forma 70^b (bis).
 yamāśtaka 24^a.
 Yamī dea 82^b.
 Yamunā fluvius 39^b. 43^b. 46^b. 131^b.
 274^b. 338^b. 339^a. 339^b (bis).
 Yamunatīravāsa 345^b.
 Yameśvara linga 77^b.
 Yamopadeśa 76^a.
 Yayāti 40^a. 73^b. 144^b.
 Yayāticharita 13^a. 44^b.
 Yayāticharita comoedia, auctore Ru-
 dradeva 144^b.
 Yayātijarāpradāna 345^b.
 Yayātivarṇana 345^b.
 Yayātisvargārohaṇa 13^a.
 Yavakṛita rishi 345^a.
 yavachaturthī 217^b.
 Yavana populus 74^b.
 — regio 339^a.
 — astronomus 338^a.
 Yavanadeśa 154^b.
 Yavanariddhāḥ astronomi 329^a. 338^a.
 Yavanāḥ astronomi 329^a.
 Yavanāri, Varānasīae rex 121^b. 122^a.

Yavaneśvara, auctor *Mīnarājajātaka*
libri 329^a. 336^b. 338^a.
 Yavanyah 217^b.
 Yavishṭha 18^b. pl. 19^a.
 Yavīyasa muni 55^b.
 Yaśahketu rex 152^b.
 Yaśas (*Bhaṭṭa*°) poeta 124^b.
 yaśasvinī nāḍī 236^b.
 Yaśodā, Kṛishṇae mater 25^a. 68^b.
 —, Havishmat appellatorum
 manium filia 39^b.
 Yaśodānandajanana 27^a.
 Yaśodeva, Rāmachandrae filius, Tā-
 rāchandrae pater 280^b.
 Yaśodhana rex 152^b.
 Yaśomādhava 148^b.
 Yaśovarma poeta 124^b.
 yāgamandapa 105^a.
 yāgāvṛittiprasaṅgayoga 79^a.
 yāchakanindā 123^a.
 yājāna 266^b. 267^a.
 Yājushī śākhā 257^b. 264^a.
 Yājñavalkya, *Dharmaśāstrae auctor*
 262^a. 356^a. 7^b. 23^b. 54^b (ter).
 55^a (bis). 108^a. 113^b. 163^a. 259^b.
 264^b. 268^b. 270^b. 274^a. 276^b.
 279^a. 329^a. Cf. *Vṛiddhayaājña-*
valkya, Vṛihadyājñavalkya.
 — philosophus 247^a.
 Yājñavalkyagītā 87^b.
 Yājñavalkyaśikā, commentarius ad
 Yājñavalkyae *Dharmaśāstram*,
 auctore Devabodha 292^a.
 —, auctore Dharme-
 śvara 283^a.
 —, auctore Bhāruchi
 356^a.
 —, auctore Viśvarūpa
 356^a.
 —, auctore Śūlapāṇi
 283^a. 292^b. Cf. *Vijñāneśvara*.
 Yājñavalkyasmr̥iti (rājasagunā) 14^a.
 Yājñavalkyā dharmāḥ 266^b.
 Yājñikadeva, Prajāpatī filius, auctor
 commentarii ad Kātyāyanāe *Śrau-*
tasūtra 382^a. 386^b. 391^a.
 —, auctor Kātyāyanasū-
 trapaddhati commentarii 364^b.
 Yājñikāḥ 242^b.
 Yājñikānanta, cf. *Ananta* 364^b.
 yātrādi 85^b.
 yātrāprakaraṇa 85^a. 86^b. 332^b. 335.

yātrāpraveśādau śubhāśubhapraka-
 raṇam 86^b.
 yātrānangula 27^a.
 yātrāmātralakṣhaṇāni 86^b.
 yātrāyukti 342^b.
 yātrāvidhiāna 28^a.
 Yādava lexicographus 113^b. 126^a.
 164^a. 182^b. 194^a.
 Yādavakosha 162^b.
 Yādavendra scriba, anno 1665 vixit
 291^a.
 Yādavendrabbhaṭṭa, auctor *Smṛitisāra*
libri 280^a.
 Yāmala 7^b. 101^b. 103^b. 104^a. Cf.
Brahmayāmala, Rudrayāmala.
 Yāmalatantra 97^a.
 Yāmalāśhṭaka 109^a (bis).
 Yāmaliya 95^b.
 Yāmuna 127^a.
 Yāmuna auctor 247^a.
 Yāmyatīrtha 66^b.
 Yāmyāśa 51^b.
 yāva 98^a.
 yāvajjivakṛitasukṛitasapathaprāyaś-
 chitta 282^b.
 Yāska, auctor *Nirukta libri* 361^a.
 384. 385. 396^b. 113^b. 162^b.
 yuktavarṇavidhi 181^a.
 yukti 208^a.
 Yuktikalpataru, de apparatu regio
 liber, Bhojāe regi tributus 342^a.
 yuga 21^b. 40^a.
 yugatithimāhātmya 34^b.
 yugadharmā 8^a.
 yugadharmavarṇana 84^a.
 yugādi 87^a.
 yugādyaśvishaya 87^a.
 yugānta 87^a.
 yugmāyugmarātrīnām phalam 311^a.
 Yuvjanda locus 338^b.
 Yuddhakāṇḍa, sextus *Adhyātmarā-*
māyaṇae liber 29^b.
 —, sextus *Rāmāyaṇae*
liber 6^a. 84^b.
 Yuddhakīrti, Śaṅkarāchāryae disci-
 pulus 248^a.
 yuddhajayārṇava 7^a.
 Yuddhajayārṇava liber 292^a.
 yuddhaniṣchaya 13^b.
 yuddhavarṇana 78^b (bis).
 yuddhavīra 166^b.
 yuddhaśakti 24^b.

- ctor commentarii ad *Ātmatattva-viveka* librum 243^a.
Raghunātha (-bhāṭṭāchāryaṣiromani), auctor *Anumānadīdhi* commentarii 241^a.
Raghunāthadikshita, *Apyayae filius*, *Venkatae avus* 150^a.
Raghunāthapurapraveṣa 13^b.
Raghunāthabhaṭṭa scriba, *Viṭṭhala-bhaṭṭae filius*, anno 1564 vixit 384^a.
Raghunātharājyābhisheka 13^b.
Raghunāthasamāgama 13^b.
Raghunāthavatāramāhātmya 14^a.
Raghupati, *Jaṭādharae pater* 189^b.
Raghuvansa carmen, auctore *Kālī-dāsa* 111^a.
Raghuvansaṃjivani, *Mallināthae ad Raghuvansaṃ commentarius* 113^a. 114^b. 126^a.
Raghuvijaya 13^a.
Ranganātha, *Ballālae filius*, *Viṣva-rūpae pater* 151^a.
 ———, *Bālakrishṇae filius*, *Ranganāthae avus*, anno 1656 commentarium ad *Vikramorvaṣī* comœdiam scripsit 135^b.
Rangarāja 113^b.
rangavidyādhara 141^b.
Rangesa, *Parāśarabhaṭṭae patronus* 130^a.
Rangeṣvari 130^a.
Rangojibhaṭṭa, *Bhaṭṭojis frater*, *Koṇḍabhaṭṭae pater* 177^a.
Ranganātha (?) locus 148^b.
rajaḥputra 154^a (bis).
rajaka 22^a.
rajakaprāktanānamakathana 13^b.
rajakādisparśaprāyaścitta 282^b.
rajakādyantyajānnabhakṣaṇaprāyaścitta 281^b.
rajakī 22^a. 91^b.
rajataparvatadāna 41^a.
Rajatākara locus 339^b.
rajaśvādīsteyaprāyaścitta 282^a.
rajasvalā 85^b.
rajasvalākṛitya 311^a.
rajasvalāgamanaprāyaścitta 87^b. 282^a.
rajasvalāmarane dāhavidhiḥ 294^b.
rajasvalāyā uchchhishtāśūdrāśvasūkarādisparśaprāyaścittam 283^a.
rajasvalāyāḥ patitachāṇḍālādisparśaprāyaścittam 283^a.
 ——— *savarṇāsavarṇarajasvalāsparsaprāyaścittam* 283^a.
rajasvalāyā niyamāḥ 311^a.
rajasvalāsvabhāva 311^a.
Raji 40^a.
rajjavaḥ 311^a.
ranjakī 91^b.
Ranadara, *Udayajitis filius* 148^a.
Ranadurgādhāraṇayantra 96^b.
raṇasodhana 79^a.
Ranastambha locus 339^b.
rataviśeshāḥ 215^b.
ratārambhāvasānika 215^b.
Rati, lunae digitus 18^b.
 — dea 21^b. 101^b.
Ratījanakarex, *Guṇārāmae histrionis patronus* 141^b.
Ratipriyā dea (v. l. *Ravipriyā*) 39^b.
Ratirahasya liber 113^b. 126^a.
 ———, auctore *Kokkoka* 218^a.
Rativaradāna 75^b.
Ratisarvasva liber 126^a.
Ratnakalā 318^a.
Ratnakosha, liber astrologicus 333^b.
 ———, liber encyclopaedicus 352^a.
 ———, liber juridicus 279^a. 292^b.
 ———, lexicon 113^b. 182^b.
Ratnakoshakārikāvichāra, tractatus logicus 245^a.
Ratnagarbha, auctor *Vaiṣṇavākūta-chandrikā* commentarii 63^a.
Ratnagrīvatīrthaprayāṇa 13^b.
Ratnadatta mercator 152^b.
 ———, *Nidhipatis filius* 153^a.
Ratnadarpaṇa, commentarius ad *Sarasvatīkanthābharaṇa* librum, auctore *Ratneṣvara* 209^a.
Ratnadeva scriba, *Hariharae filius*, anno 1715 vixit 385^b.
Ratnadhara, *Vidyādharae filius*, *Gadādharae nepos*, *Jagaddharae pater* 136^a.
ratnadhenudāna 43^a.
ratnadhenudānavidhi 35^a.
ratnaparīkṣā 86^a.
Ratnapāla rex, e *Tāka gente oriundus*, *Bharahapālāe pater* 275^b.
Ratnaprakāśa lexicon, a *Mallinātha ad Śiṣupālam* 12, 16 laudatur.
Ratnaprabhā 151^b.
Ratnamālā, i. e. *Nyāyaratnamālā* 220^a.
 ———, lexicon 182^b. 196^a.
 ———, auctore *Śrīpati* 285^a. 292^b. 336^a. Cf. *Jyotisharatnamālā*.
 ———, liber juridicus 279^a.
Ratnayugmatīrtha 73^b.
Ratnaśāstra liber, auctore *Agastya* 113^b.
Ratnaśekhara, *Vajrasenae discipulus*, auctor *Guṇasthānaprakaraṇa* libri 397^a.
ratnaśailadāna 41^a.
Ratnasamgraha, liber juridicus 279^a.
Ratnasāgara liber 279^a.
Ratnasīha, *Munījñānāyanta* scribae magister 181^a.
ratnākara 340^a.
Ratnākara poeta 124^b (bis).
 ———, liber juridicus 273^a (bis). 273^b. 279^a. 288^b. 292^b. 295^a. Cf. *Kṛtyaratnākara*, *Suddhiratnākara*, *Smṛitiratnākara*.
 ———, liber musicus 113^b.
 ———, liber rhetoricus 126^a. Cf. *Rasaratnākara*.
 ———, *Devabhaṭṭae filius*, anno 1714 *Vṛatakulpadruma* librum composuit 285^a.
 ———, *Rāmabhaktāe pater*, *Ma-hīdharae avus* 100^a.
ratnāchaladānavidhi 35^b.
ratnānyoktayaḥ 123^a.
Ratnāvati urbs 152^b.
Ratnāvalī, *Vasubhūtae filia* 71^b.
Ratnāvalī comoedia, auctore *Harsha-deva* 144^b. 358^a. 203^a. 208^b.
 ———, liber tantricus 95^b.
 ———, liber juridicus 279^a. 292^b. Cf. *Smṛitiratnāvalī*.
 ———, liber, auctore *Kavichandra* 211^b.
Ratnāvalīnibandha, liber juridicus 274^a.
Ratneṣvara, alias *Rāmusinhadeva* appellatus, auctor *Ratnadarpaṇa* commentarii 209^a.
 ———, quidam, anno 1596 vixit 382^a.
 ———, *Hariharae nepos* 378^a.
Ratneṣvaralinga 71^b.

Rathaprá fluvius 73.
rathayátrá 31. 85^a.
rathasaptamívrata 284^b.
ratháśvadánavidhi 35^b.
Rathíkara, Vidyádharae filius, Kṛishnamīśrae pater 122^a.
Rathítara, Satyaśrís discipulus 54^b (bis). 55^a.
rathotsava 77^a.
Ranti, vel Rantideva, lexicographus 113^b. 182^b.
Rantideva mysticus 101^a.
Randalá, i. e. Samjñá 74^a.
randhanakarman 85^b.
randhráñi 311^a.
Rabhasa lexicographus 182^b.
Rabhasakosha 162^b.
Ramañá dea 39^b.
Ramádhipa 104^b.
Rambha, Karambhae frater, Mahishae pater 46^b.
Rambhakalpa 51^b.
Rambhá dea 39^a.
 ——— *apsaras* 228^b.
Rambhátrítýávrata 34^a.
Rambhávrata 34^b. 284^b.
rava 104^b.
Ravi 46^a.
Ravikara, Hariharae filius, auctor Pingalásaravikáśiní commentarií 197^a.
Ravigupta poeta 124^b.
ravigraha 327^a.
Ravijagarvaparihára 79^a.
Ravijí scriba, Raghunáthae filius, anno 1596 vixit 382^a.
Ravítírtha 66^a. 67^a.
Ravidatta poeta 124^b.
Ravidatta sacerdos 154^a.
raviprabhritigrahaśuddhi 86^a.
rayádyutpatti 336^b.
rasa 104^b. 208^b. 225^a. 311^a. 315^a. 321^a.
rasakalpanávidhi 315^a.
rasakalyáñinívrata 34^a. 41^a.
rasakomala 321^a.
Rasachandriká, commentarius ad Abhijnánaśákuntala comoediam, auctore Śankara 135^a.
Rasatarangiñí, liber rhetoricus, auctore Bhánudatta 213^a.
Rasádípká liber, auctore Rámaráju 316^b.

rasadhenu 59^a.
rasadhenuidhi 35^b.
rasanirúpaña 211^b.
rasaprakaraña 86^b.
Rasapradípa, liber medicus 311^b.
rasabhávatadbhedanirúpaña 209^b.
rasabhedíya adhyáya 304^a.
Rasamanjarí, liber rhetoricus, auctore Bhánudatta 213^b (bis).
Rasamanjaríprakáśa, commentarius ad librum praecedentem, auctore Nágeśa 213^b.
Rasamahárñava liber, auctore Gokulanátha 246^a.
Rasayámala liber 316^b.
rasaranjana 320^a.
Rasaratnadípká liber 213^a.
Rasaratnapradípa, liber medicus 311^b.
Rasaratnákara liber 126^a.
Rasarájalakshmí, liber medicus, auctore Rámesvara 321^a.
rasarájasya bandhanam 320^a.
Rasavatí, additamenta ad Saṃkshiptasára grammaticam, auctore Júmaranandin 174^b.
rasavivechana 208^b.
rasaśuddhi 269^b. 321^b.
rasaśodhana 321.
rasasaṃskára 320^a.
Rasaságara, liber medicus 321^a.
 ———, *liber rhetoricus, a Mallinátha ad Mághakávyam* 15, 89 *laudatur*.
Rasasiddhántaságara liber 320^b.
Rasasudhákara liber, a Mallinátha ad Raghuvansam 6, 12 *laudatur*.
Rasasudhámhódhi, liber medicus 321^b.
rasasthiríkarana 321^a.
rasasya bhedaḥ 211^b.
rasasyáshtádaśa saṃskaráḥ 320^a.
Rasahrídaya liber 247^a.
rasáḥ 86^b. 87^a. 200^a. 214^a. 265^b.
Rasákara liber 126^a.
Rasátala tartarus 74^a.
rasádijáranavidhi 316^a.
rasádisaṃskáranavidhi 320^a.
rasábháśa 211^b.
Rasámṛita, liber medicus 311^b.
Rasámhódhi, liber medicus 321^a.
rasáyana 316^b.
rasáyanádhikára 357^b.

rasáyanádhyaýa 309^a.
Rasárñava liber 247^a. 321^b.
 ———, *liber rhetoricus* 375^a.
rasála 309^a.
Rasikapriyá, liber rhetoricus, auctore Keśava 385^b. 398^a. 401^a.
Rasikaramaṇa, Durváśasis ascetae vita, auctore Raghunátha 148^a.
Rasendrakalpadruma liber, auctore Rámakrishṇa 321^b.
Rasendrachintámañi, liber medicus, auctore Rámachandra 321^b. 311^b.
raseśvaradarśana 246^b.
Raseśvarasiddhánta liber 247^a.
Rasodadhi, liber rhetoricus, auctore Mohanádása 143^a.
rasoparasalohaśuddhisattvapátanádhi-kára 321^b.
rasoparasasarvalohasattvajáraña 321^a.
rahasyapráyaścitta 283^a.
Rákinístotra 89^b.
rákshasa 96^a. 332^a.
Rákshasa poeta 124^b.
rákshasaniryáña 345^a.
rákshasapráváśa 345^b.
rákshasabhanga 345^a.
rákshasavadha 79^a.
rákshasavaradána 345^a.
rákshasavarapradána 345^a.
rákshasíkaranaádhikára 321^a.
rákshasísamádeśa 344^a.
Rákshoghnaní 398^a.
rága 200^b. 201^b. 228^b. 320^a.
rágamálá 86^a.
Rágamálá, de modis musicis tractatus, auctore Kshemakarna 201^b.
 ———, *auctore Svámikárttika* 374^a. 385^b.
 ———, *auctore Huláśa* 375^b.
 ———, *Hinduice* 404^a.
Rágavibodha, modorum musicorum doctrina, auctore Soma 200^a.
rágaviveka 200^b.
rágavivekádhyáya, secundus Saṃgítaratnákarae liber 199^b.
rágáḥ 200^b.
rágádhyáya, secundus Saṃgítadarpanae liber 200^b.
Rágárñava, opus musicum 201^a.
rágiñí 200^b. 201^b.
Rágghava, auctor Gaṇeśastuti hymni 358^a.

- Rāghava* (*Rāya*^o), auctor *Hastara-tñavalkī* libri 201^b.
Rāghavachaitanya poeta 124^b.
Rāghavadeva poeta 124^b.
 —, *Dāmodarae* pater, *Sārngadharae* avus 122^b.
Rāghavapāṇḍaviya carmen, auctore *Kavirāja* 121^a.
Rāghavabhaṭṭa auctor 95^b. 279^a. 292^b. 341^a.
Rāghavavilāsa liber, auctore *Viṣvānātha* 214^b.
Rāghaviya, *Rāghavae* liber 104^a.
Rāghavendra, auctor *commentarii ad Iṣopaniṣad* 385^a.
 —, auctor *commentarii ad Kaṭhavalīyopaniṣad* 385^a.
 —, auctor *commentarii ad Māṇḍūkīyopaniṣad* 385^a.
 —, *Kāśināthae* filius, *Rāmadevae* pater, auctor *Mantrārthadīpa* libri 260^b. 261^a.
 —, idem *Rāmaprakāśa* *commentarium* composuit 261^a.
Rājakandarpa liber 113^b.
rājagriha 78^b.
rājagrihayukti 342^b.
Rājataranginī, *Kāśmīriae* regum historia, auctore *Kalhana* 147. 84^a.
 —, ejusdem historiae continuatio, auctore *Jonarāja* 147^b.
rājatāla 87^a.
rājadarsana 211^b.
Rājadeva, i. e. *Bhojarājadeva* *lexicographus* 182^b.
Rājadhara scriba, anno 1736 *vixit* 404^b.
Rājadhara scriba, anno 1739 *vixit* 343^a. 346^b. 356^a.
rājadharmā 7^b.
Rājadharmā, *Mahābhāratae* liber 1^b.
Rājadharmakaustubha, pars *Smṛitikaustubha* operis, auctore *Ananta-deva* 272^b.
rājadharmānirūpaṇa 13^a.
rājadharmaprakaraṇa 85^b. 268^b.
rājadhānīdarśana 13^b.
Rājānighaṇṭu liber 286^a. Cf. *Nighaṇṭurāja*.
rājanīti 85^b. 86^a. 123^a. 125^a.
Rājanītiśāstra, sententiae *ethicae*, *Vṛiddha-Chāṇakya* *tributae* 131^b.
rājapathāyate 235^a.
Rājapāla *vanṣa* 352^b.
rājaputra 22^a.
rājaputravijaya 13^b.
rājaputrī 22^a. 216^b.
Rājaputrīya 113^b.
rājapurapraveśa 86^b.
rājaprayāṇa 345^b.
Rājamahendratīrtha 148^b.
Rājāmārtanḍa liber 279^a. 292^b. 316^a. 336^a. Cf. *Vṛihadrājamārtanḍa*.
 —, *commentarius ad Pa-tanjalis Yogasūtra*, auctore *Bhojadeva* 229^a.
Rājāmṛigāṅka, liber *astrologicus* 113^b.
rājamaithuna 345^b.
rājamokṣhaṇa 78^b.
rājayakṣmachikitsita 306^b.
rājayakṣman 312^b. 316^a. 357^a.
rājayakṣmādinidāna 305^b.
rājayoga 123^a. 224^b. 233^b. 235^b.
rājayogapada 234^b.
rājayogādhyāya 328^b.
Rājārāmanagara urbs 122^a.
rājavanṣakīrtana 8^a.
rājavanṣālī *śaṭtrinsat* 352^b.
rājavanṣānukīrtana 8^a.
Rājavallabha liber 336^a.
Rājāvarttika, cf. *Bhojarājāvarttika* 237^b.
rājavinodatāla 87^a.
Rājāṣekhara auctor 182^b.
 —, poeta 124^b.
 —, auctor *Karpūramanjurī* *comoediae* 146^b.
 —, auctor *Prachandapāṇḍava* *comoediae* 140^a.
 —, auctor *Viddhaśālabhan-jikā* *comoediae* 140^b.
 —, *Keralae* rex, *comoedia-rum praecedentium* auctor 209^a. 254^b. 255^b. 258^a.
Rājāśyāmalopāsaka 250^a.
rājasa 14^a.
 —, *guṇa* 81^a.
rājasādhāraṇadharmā 13^a.
rājasī *tanu* 56^b.
 —, *śakti* 80^a.
Rājasundaragāṇi, *Sumatimerus* *discipulus*, *Amaranandanae* *magister* 186^a.
rājasūya 266^b.
Rājasūya, *septimus Śatapathabrāhmaṇae* (*K. Ś.*) liber 395^a.
Rājānakarāṇa 239^a. Hic auctor *Bhagavadgītāvivarṇa* *commentarium* composuit. E. I. H. 66.
rājānnaprāyaścitta 59^b.
rājābhishhekaprakaraṇa 332^b. 335^b.
rājāvarta 321^a.
Rājāvalīpatākā, *Kāśmīriae* historia, auctore *Prājyabhaṭṭa* 147^a.
Rājika *muni* 55^b.
rājīmat 309^a.
Rājendra poeta 150^b.
 —, *Kāśināthae* filius 261^a.
rājyatyāga 78^b.
rājyalābha 334^a.
Rājyasena, *Nandīpurae* rex 153^b.
Rājyābhishhekadūdhātī, pars *Rājadharmakaustubha* operis 272^b. 273^a.
Rātu 55^b.
Rāṭha locus 338^b.
Rāṭhāpura urbs 261^a.
Rāṇa scriba, *Iādānae* filius, anno 1518 *vixit* 180^b.
Rāṇaka auctor 279^a.
Rāṇaka, i. q. *Rāṇa* 180^b.
 —, scriba (*Mahān*^o), anno 1499 *vixit* 382^b.
Rāṇāyāniya 55^b.
Rāṇāyiniya 55^b.
Rāṇāga, *Śrīyādityae* filius, *Jayādityae* pater, *Keṣavārkae* avus 349^b.
rātrivīdhi 87^a.
Rātrīsūkta 268^a (bis). 298^b. 398^a.
rātryantara 87^a.
rādhana 320^a.
Rādhā 21^b. 23. 24^b. 39^b (*Durgā*). 68^b. 71^a.
Rādhākavacha 25^a.
Rādhākṛiṣṇa *lambodarapūjana* 27^a.
Rādhākṛiṣṇavivāha 26^b.
Rādhākṛiṣṇasamvāda 27^a (bis).
Rādhāgolokagamana 27^a.
Rādhājanmāśṭamīvratakathanamā-hātmya 14^b.
Rādhātāntra 101^b.
Rādhāpraśna 26^b.
Rādhāprasādāna 145^a.
Rādhāmādhavayo rāsavarṇanam 27^a.
Rādhāmohanaśarman, auctor *Mitāksharā-Siddhāntasamgraha* libri 263^b.

- Rádháyaśodāsamvāda 27^a.
 Rádhārasasudhānidhi carmen, auctore Harivaṇṣa 131^b.
 Rádhāvallabha (-tarkapanchānana), auctor Mugdhabodhasubodhinī commentarii 290^a.
 —, Rāmakrishṇae filius, Kāśirāmae pater 289^b. 291^a.
 Rádhāśokavimochana 27^a.
 Rádhāśokāpanodana 27^a.
 Rádhāśaṅga 145^a.
 Rádhāstotra 27^a.
 Rádhikā, i. e. Rádhā 25^a.
 Rádhikāstotra 27^a.
 Rádhoddhavasamvāda 27^a.
 Rádhodbhava 26^b.
 Rāma Jāmadagnya 26^a. 59^a (Bhārgava).
 — Dāśarathi 24^a. 28^b. 106^b. 264^a. 301^a.
 Rāma, Mallapurae rex 148^b.
 —, Śṛṅgaverāe princeps, Nágeṣae patronus 165^a.
 —, Anantae filius, anno 1600 Muhūrtachintāmaṇi librum composuit 335^b.
 — scriba, Kalhaṇae filius, anno 1387 vixit 384^b.
 —, Gopālae pater, Anantakae avus 386^a.
 —, Durlabhae filius 148^a.
 —, Śiharāe pater 126^b.
 —, Śrīnāthae filius, auctor Gītāgīṛīṣa carminis 129^b.
 —, Sūryadāsae et Viśālākṣhī filius, Śivadāsae nepos, Śrīdharmālavāe pronepos, auctor Ādhānapaddhati libri 358^a.
 —, idem Kuṇḍalākṣhyavivṛiti commentarium composuit 341^b.
 —, Somadevāe pater 151^b.
 Rāmakāṇṭha auctor 247^a.
 Rāmakavacha 14^a.
 Rāmakavacha, Brahmāyāmalatantrae pars 99^a.
 Rāmakutūhala carmen, auctore Rāmeṣvara 198^b.
 Rāmakumāra, Dhanapatī pater 260^a.
 Rāmakrishṇa, auctor commentarii ad Panchadaśī librum 223^a.
 —, Dāmodarāe filius, auctor Brahmavapaddhati libelli 394^a.
 Rāmakrishṇa, Nārāyaṇabhaṭṭae filius, Rāmeṣvarabhaṭṭae nepos, Kamālākarae pater, auctor Jīvātpitrikānirṇaya libri 277.
 —, Nilakaṇṭhae filius, auctor Rasendrakalpadrūma libri 321^b.
 —, Rádhāvallabhae pater, Kāśirāmae avus 289^b. 291^a.
 —, Viśvanāthadikṣhitae pater, cf. Bhāvarāmakrishṇa 141^a.
 Rāmakrishṇakāvya carmen, auctore Sūryadāsa 132^a.
 Rāmakrishṇapaddhati liber 338^a.
 Rāmakeṣavatīrtha 66^b.
 Rāmagītā, Adhyātmarāmāyaṇae pars 29^b. 299^b.
 Rāmagovindatīrtha, Nārāyaṇatīrthae magister 237^b.
 Rāmachakra 88^a.
 Rāmachandra 99^a.
 Rāmachandra poeta 150^b.
 — auctor 341^b.
 —, i. e. Śeṣharāmachandra 119^b.
 —, scriba Kaśmīrensis, anno 1821 vixit 146^b.
 — Devagīrīśvara 37^b.
 — (Guhakulasambhava), auctor Rasendrachintāmaṇi libri 321^b.
 —, Karmasena filius, Yaśodevāe pater 280^b.
 —, Krishṇae filius, Nṛsiṅhachāryāe pater, Viṭṭhalāe avus, Gopālaprasādae discipulus, auctor Kālanirṇayadīpikā libri 38^b. 356^b.
 — idem, auctor Prakriyākaumudī grammaticae 161. 350^b.
 — idem, auctor Tithinirṇayasamgraha libri 356^a.
 — idem, auctor Vaiṣṇavasiddhāntadīpikā libri 161^b.
 —, Krishṇachandae scribae pater 396^b.
 —, Jayarāmae filius, Manirāmae pater 130^b.
 —, Padmarangae discipulus, auctor Rāmaṇoda libri 373^b. 398^a.
 — (Ayāchitopākhyā) scriba, Raghunāthae filius, intra annos 1732–1734 vixit 353^a.
 Rāmachandrakavacha 94^a.
 Rāmachandrachandrikā, carmen Hinduicum, auctore Keṣavadāsa 398^b.
 Rāmachandrachampū, auctore Kavi-chandra 211^b.
 Rāmachandracharitasāra carmen, Agniveṣae tributum 121^b.
 Rāmachandranāmāśṭottaraṣaṭa 14^a.
 Rāmachandrastavarāja, Sanatkumārasmhitae particula 106^b.
 Rāmachandrasya nijadhāmaprasthānam 14^a.
 Rāmachandrāvatāra 129^a.
 Rāmachandrāśrama, brevius Rāmāśrama appellatus, auctor Siddhāntachandrikā commentarii 173^a.
 Rāmachandrāśramatīrtha 77^b.
 Rāmachandrāśṭottaraṣaṭanāmastotra 94^a.
 Rāmachandrodāya liber, auctore Purushottamamiśra 201^a.
 Rāmacharāṇa, auctor Rāmavilāsa carminis 214^b.
 —, auctor commentarii ad Sāhityadarpaṇa librum 214^b.
 Rāmacharita 13^a. 27^a.
 Rāmacharitamānasa, liber, Hinduicus, auctore Tulasidāsa 375^b. 405^b.
 Rāmacharitrakathana 13^b.
 Rāmatattvajijñāsā 99^a.
 Rāmārkavāgīṣa, auctor commentarii ad Uṇādikosham 176^b.
 —, auctor commentarii ad Mugdhabodha grammaticam 175^a.
 Rāmātapāṇīya 104^a. 279^a.
 Rāmātirtha, Krishṇatīrthae discipulus, auctor commentarii ad Upadeśasahasrī librum 38^a.
 — locus 39^b. 67^b.
 Rāmādatta auctor 292^a.
 Rāmādāsa, Bhaṭṭavināyaka filius, auctor commentarii ad Prabodhachandrodaya comoediam 141^a.
 Rāmādeva poeta 150^b.
 — rex 318^a.
 —, Gaṇeṣae pater 126^b.
 —, Purushottamāe filius, Saṅghunāthae pater, Viśvanāthadevāe avus 341^b.

- Rāmadeva, Rāghavendṛae filius, Kāśinātha nepos, Chiraṃjīva cognomine praeditus, auctor Vidvanmodataranginī libri* 260^b.
 —, *Vyāsae filius, Mahābālāe pater, Nārāyaṇae avus* 365^a.
 —, *Hariharāe nepos* 378^b.
Rāmadvādaśvratā 58^a.
Rāmanagara urbs 122^a.
Rāmanavamī 287^a.
Rāmanavamīvrata 285^a.
Rāmanātha deus 258^a.
Rāmanātha, auctor Mukṭāvalī commentarii 125^b.
 —, *auctor Smṛitiratnāvalī libri* 280^a.
Rāmanāmavratā 285^a.
Rāmanārēyaṇajīva rex, anno 1760 vixit 92^a. *Rāmanārēyaṇa quidam anno 1738 Jñānāmṛitavyākaraṇa grammaticam composuit. E. I. H.* 222.
Rāmanīḥsvāsa 345^b.
Rāmapaṇḍita, Nandapaṇḍitae pater 295^b.
Rāmapūrvatāpanīyopanishad 394^b.
Rāmaprakāsa, commentarius ad Kālatattvārṇava librum, auctore Rāghavendṛa 261^a.
Rāmapratyāgamana 345^b.
Rāmaprayoga 94^b.
Rāmaprasāda, auctor Dharmatattvasūtra libri 369^b.
Rāmaprādurbhāva 83^a.
Rāmaphaktā, Ratnākarae filius, Mahidharae pater 100^a.
Rāmaphaṭṭa, Nīlakaṇṭhae pater 127^b.
Rāmaphadra, auctor Putrakramāpikā libelli 295^b.
Rāmaphadrābhisheka 138^a.
Rāmaphadrāśrama, Bhānujīdīkṣitae cognomen 183^a.
Rāmaphadreṇa Vāmanapratishṭhā 12^b.
Rāmapantrapāṭala, de Rāmae cultu libellus 299^b.
Rāmapantrāḥ 93^b.
Rāmapaṇḍita, Kṛṣṇapaṇḍitae filius 122^a.
Rāmapantra 94^b.
Rāmarāja, auctor Nāḍīprakāśa libri 316^b.
Rāmarāja, auctor Rasadīpikā libri 316^b.
Rāmarājyābhisheka 13^b.
Rāmarāma, Nāgeśae magister 177^b.
Rāmaravansa 13^b.
Rāmararman, auctor commentarii ad Rāmagītā caput 29^b.
Rāmarāvākyā 343^b (bis).
Rāmarājapeyṇa auctor 279^a. 341^a.
Rāmaravijaya 143^a.
Rāmaravinoda, liber medicus, auctore Rāmachandra 373^b. 398^a.
Rāmaravilāpa 344^b.
Rāmaravilāsa carmen, auctore Rāmacharaya 214^b.
Rāmaravilāsakāvya carmen, auctore Harinātha 132^a.
Rāmaraviśvarūpadarśana 14^a.
Rāmaraviśvāsa, Dayārāmae filius, Prānakṛṣṇae pater 374^a.
Rāmaravyākaraṇa grammatica, auctore Vopadeva 161^b.
Rāmarācman scriba, anno 1822 vixit 295^b.
 — *metricus* 198^a.
 — *auctor Uṇādikosha libri* 176^a.
Rāmarashadāksharamantrarāja 99^a.
Rāmasamāgamana 13^b.
Rāmasaras lacus 46^b.
Rāmasahasranāmastotra, Brahmayāmalatantrae pars 98^b.
Rāmasinha, Jayasinhae filius, Kṛṣṇasinhae pater 285^b.
Rāmasinhadeva, cf. Ratneśvara.
Rāmasetu locus 257^b.
Rāmasevaka, Devīdattae filius, Kṛṣṇaṇiśrae pater 178^a.
Rāmasyāstraprāptih 17^a.
Rāmasvargārohaṇa 13^b.
Rāmahrīdaya 29^b.
Rāmāgastyasamvāda 12^b.
Rāmāndāra auctor 279^a.
Rāmād Vālivadhāḥ 143^b.
Rāmānanda, auctor commentarii ad Mugdhābodha grammaticam 175^a.
 —, *Mukundapriyae filius, Gadādharae nepos, Vāsudeva regis jussu commentarium ad Kāśīkhaṇḍam composuit* 72^a.
 — *idem, auctor commentarii ad Bālabodhanī libellum* 72^b.
Rāmānandamuni 302^a.
Rāmānāja āchārya 243^b. 299^b.
 —, *auctor Nāyakaratna commentarii* 220^a.
 —, *auctor Vedāntapradīpa commentarii* 221^b.
 —, *auctor Vedārthasaṃgraha libri* 247^a.
 —, *auctor Śārīrakamīmāṃsābhāṣya commentarii* 247^a.
 —, *auctor traditus Śrīrāmapaddhati libelli* 300^a.
Rāmānujadarśana 246^b.
Rāmānujamata 285^b.
Rāmāyana epos, Vālmīki tributum 5^b. 343^a. 7^a. 28^b. 84^b. 113^b. 163^a. 203^a. 207^b.
Rāmāyanaḡāna 13^b.
Rāmāyanaḡikā 113^b.
Rāmāyanamāhātmya 30^a.
Rāmāyodhyāpraveśa 14^a.
Rāmārchanachandrikā liber 95^b. 279^a. 292^b. *Hoc titulo inscriptum opus ab Anandavana, Mukundavanae discipulo, compositum est. E. I. H.* 270.
Rāmāvatārakathana 14^a.
Rāmāśrama, cf. Rāmachandrāśrama 173^a.
 —, *auctor Dwajanukha-chapeṭikā tractatus* 38^a.
Rāmāśvamedha, Padmaprārāṇae pars 84^a.
Rāmāśvamedhika 13^b.
Rāmāstrāvagāha 344^b.
Rāmīla poeta 124^b (bis).
Rāmendravana (Devendra), Rāmānāndae magister 72^a.
Rāmeśa linga 64^a.
Rāmeśvara linga 64^b.
Rāmeśvara locus 248^a.
 —, *auctor Pradīpamanjari commentarii* 192^b.
 —, *Govindae filius, Angadevae nepos, Nāganābhae pronepos, Nārāyaṇae pater, auctor Rāmākutūhala carminis* 198^b.
 —, *Dhīreśvara pater, Jyotīrīśvara avus* 140^a.
 —, *Vedeśae filius, Gadādharae pater, Vidyādharāe avus* 136^a.

Rāmeṣvaratīrtha 66^a. 66^b (bis). 77^b. 84^a.
Rāmeṣvarabhāṭṭa poeta 150^b.
 —, *Nārāyaṇabhāṭṭae pater, Rāmākriṣṇae avus, Kama-lūkarae proavus* 277^a. 278^b.
 —, *Vishṇus filius, auctor Rasarājalakṣmī libri* 321^a.
Rāmeṣvarabhāṭṭāraka (Sarvajña) 247^a.
Rāmeṣvaraśarman, auctor Śabdamālā lexicī 192^b.
Rāmottaratāpanīyopanishad 394^b.
Rāmopanishad 390^b.
Rāmopākhyāna 13^a.
Rāya, Viṣṇukadevāe filius 280^b.
Rāyaṇendrasarasvallī, Kaivalyendrar discipulus, auctor commentarii ad Praśnopanishadbhāṣhya 366^a.
Rāyamukūṭa (Mukhātāpanīyakavi-chakravartirājapaṇḍita), anno 1431 commentarium ad Amarakośam, Padachandrikā inscriptum, composuit 182^b. *Ad Amaram I, 1, 3, 21. Gaṇitachūdāmaṇi librum, a Mahātāpanīya-Śrīnivāsa compositum, laudat.*
 —, *auctor libri juridici* 292^b.
Rāyarāghava, cf. Rāghava.
Rāyāna pastor 25^a.
Rāvaṇa 64^a. 77^b. 216^b.
Rāvaṇadarśana 344^a.
Rāvaṇaparājaya 138^a.
Rāvaṇapratyāharaṇa 344^b.
Rāvaṇaprapancha 143^a.
Rāvaṇaprasthāna 345^a.
Rāvaṇabhuvanavarṇana 344^a.
Rāvaṇamātur Vibhīṣaṇam praty upadeśadānam 344^b.
Rāvaṇamoksha 345^b.
Rāvaṇayuddha 345^b.
Rāvaṇavadha 13^a. 14^a.
Rāvaṇavākya 344^b (ter).
Rāvaṇaśāpa 345^b.
Rāvaṇasaṃgraha 345^b.
Rāvaṇastrīvarṇana 344^a.
Rāvaṇābhīṣheka 345^a.
Rāvaṇāvarodhavarṇana 344^a.
Rāvaṇāśokavanikāpraveśa 344^a.
Rāvaṇotpatti 13.
Rāvatagorā-Chauhāṇavanāṣa 392^a.

Rāvalaparamānanda, Gadādharae scribae pater 378^a. *Rāvala, Rāūla cognomen, e Rājālaya corruptum, etiam alibi occurrit. Cf. Parva-nirṇaya, auctore Gaṇapatirāvala, Rāvaluharis filio, E. I. H.* 1597.
Rāvauṭa vanṣa 352^b.
rāsayah 86^b.
rāśichakra 88^a. 93^a. 95^b.
rāśinakshatravibhāga 336^b.
rāśinirṇaya 336^b.
rāśinyāsa 93^b.
rāśiprabhedādhyāya 328^b.
rāśibalābala 86^b.
rāśisvarūpa 333^a.
rāsisvarūpakathana 336^b.
Rāśikaraṇabhāṣhya liber 247^a.
rāśināma varṇādīvyavasthā 86^b.
rāśyadhipāh 86^b.
rāśyadbhīṣṭhātridevatākathana 337^a.
rāślīṭṭakarāṇīya 13^a.
rāsakrīḍā 26^b. 75^b.
rāsakrīḍavarṇana 27^a.
rāsabha 51^b.
rāsamaṇḍala 21. 24^b.
rāseṣvara 21^a.
Rāhuchāra 328^a.
Rāhumatasya nibarhaṇam 251^a.
Rāhurisṭāṣānti 86^b.
Rāhulaka poeta 124^b.
Rāhuvibhāgaḍeṣāh 339^b.
Rāhusattādhyāya 336^b.
ri 200^b.
riktārka 97^b.
rikthavibhāgaaprakarāṇa 263^a.
Rinī urbs 114^a.
Ripunjaya rex 70^a.
ripusthānachintā 330^a.
risṭādhyāya 328^b.
rīti 206^b. 207^a. 208^a.
rītinirūpaṇa 210^a.
Rukmāṅgada rex 83^b. 153^b.
Rukmiṇī dea (Durgā) 39^b.
 —, *Sulochanae filia* 155^a.
Rukmiṇītīrtha 66^b.
Rukmiṇīvīhākathana 14^a.
Rukmiṇīsvayaṃvara 27^a.
Rukmiṇīhrada lacus 73^a.
Rukmiṇyudvāha 27^a.
rugdāha 319^b.
rugdāhapratīkāra 318^b.
Rugviniṣchaya, vel Mādhavanidāna,

de diagnosi liber, auctore Mādhava 312^a. 357^b.
Ruchikara, Keśavae filius, Govindae frater 212^a.
Ruchidatta, auctor Tattvachintāma-niprakāṣa commentarii 243^a. *Auctoris, Sodarapurāe oriundi, pater Devadatta, fratres Matidatta et Śaktidatta fuerunt, E. I. H.* 534, 535.
Ruchipati, auctor commentarii ad Anarghyarāghava comoediam 137^b.
rutajñāna 230^a.
rutavettri 40^a.
Ruddha urbs 251^b.
Rudra 50^a. 53^b. 58. 80^a. 81^a. 82^b. 104^b. 149^b. 227^b. pl. 69^a. 82^b. (undecim). Hoc vocabulum ad numerum undecimum significandum usurpatur 102^a. 320^a.
Rudra poeta, cf. Mālavarudra 124^b.
 — *lexicographus* 126^a. 196^a.
 —, *Jagannāthae pater* 296^a.
 —, *Jayadharāe filius, Vāsudevāe pater, Śankarae avus* 135^a.
 —, *(nyāyavāchaspatibhāṭṭāchār-ya), Vidyānivāsae filius, auctor Kāraḥarāda tractatus* 246^a.
Rudrakāṭī locus 39^b.
Rudrakosha lexicon 182^b.
Rudragītāh 58^b.
Rudrachandika 90^a.
Rudrachhattra, Vikramae filius 148^a.
Rudrajapa, hymnus in Rudram 296^b.
Rudrajāpya, hymnus in Rudram, e Vājasaneyisaṃhitā excerptus 296^b. 74^b.
Rudraṭa, i. e. Rudrabhāṭṭa 209^b. 210^a. 211^b.
Rudradattavṛitti, commentarius ad Āpastambam 279^a.
Rudradeva, auctor Yayāticharita comoediae 144^b.
 —, *Hariharae filius, auctor commentarii ad Prabodhachandro-daya comoediam* 141^a.
Rudradevadāruvanapraveśana 8^a.
Rudradhara auctor 292^b.
 —, *auctor Śuddhiviveka libri* 279^a.
Rudranāmasahasra 45^a.

Rudranirmályasparśaprāyaścitta
283^a.
Rudrapaddhati liber, auctore Para-
śurāma 278^b.
Rudrapratāpa, i. q. Pratāparudra
 148^b.
Rudraprayāga locus 149^a.
Rudrabhaṭṭa (Rudraṭa), auctor Śrin-
gāratilaka libri 209^b. 124^b. 212^a.
 —, *Koṇerabhaṭṭae filius,*
Vishṇus nepos, auctor commentarii
ad Vaidyājīvana librum 318^a.
Rudrabhāshya liber, auctore Ahobala
 131^b.
Rudrabhairavī 93^b.
Rudrabhairavīpūjāyantra 96^a.
Rudramahādevī, Govindachanda re-
gis uxor 157^b.
Rudrayāmālatantra 88^a. 299. 95^b.
 101^b. 104^a. 108^a. 109^a (bis). 110^b.
 252^a. 279^a.
Rudrayāmālatantre Devīrahasya 90^a.
 — *Dhātukalpa* 90^a.
 — *Bhuvaneśvarīra-*
hasya 90^a.
Rudravāṭa 53^b.
Rudravrata 12^b.
Rudrasaras lacus 70^b.
Rudrasarga 82^b.
Rudrasuṇḍarī dea 39^b.
Rudrasūkta 398^a.
Rudrasīṣṭhī 8^a.
Rudraskanda, auctor Audgātrasāra-
saṃgraha commentarii 379^b. 380^a.
Rudrastotra 89^b.
Rudrasnānavidhi 35^a.
Rudrasvarga 13^a.
rudrāksha 64^a.
rudrākshadhāraṇaphala 85^b.
rudrākshadhāraṇamantrāḥ 85^b.
rudrākshamāhātmya 94^b.
Rudrāchārya 101^b.
Rudrāṇām sīṣṭhīḥ 44^b.
Rudrāṇī dea 39^b.
Rudrādhyāya 74^b.
Rudrāvatāra kshetrānirdeśa 44^b.
Rudrāvatāryāvatāratīrthakarotpatti
 44^b.
Rudrotpatti 44^b.
Rudropanishad 394^b.
rudhādayaḥ 163^a. 164^b. 171^b.
rudhādī 165^b.

rudhādīpāda 175^a.
rudhādīprakriyā 350^b.
rudhirākshaparīkshā 86^a.
rudhirādhyāya 78^a.
rudhirodgārin 332^a.
Ruru daiṭya 59^a.
 — *Bhairava* 250^a.
rururakta 98^a.
Rurubhairava 25^b.
Ruṣaṃgu ṛishi 345^a. *Ruṣadgu le-*
gendum puto.
Ruṣṭa muni 53^b.
rūḍhanāmamālā 210^b.
rūḍhādī 211^b.
rūpa 104^b. 225^a. 226^a. 305^b. 312^a.
Rūpa locus 339^a.
 —, *titulo addito, Rūpagosvāmin*
dictus, anno 1549 Vidagdhamā-
dhava comoediam composuisse di-
citur 145^a. *Eidem locusque hos*
libros tributos inveni. Ujjvalānī-
lamanī, cum Sanātanasvāminis
commentario, E. J. II. 474; Para-
nārthasāṇḍarbha 462. *Mukun-*
damuktārātunāvalistotratīkā 1184;
Stavamālā 1384; *Hansadūtakārya*
 570.
rūpaka 87^a. 203^a. 205^a. 208^b. 211^b.
Rūpagosvāmin, cf. Rūpa, auctor
Hansadūta carminis 175^a.
Rūpachintāmaṇī liber 135^b.
Rūpanayana, auctor commentarii ad
Yogasūtra librum 316^b.
Rūpanārāyaṇa auctor 273^b. 279^a.
 341^b. *Codex E. I. H. 676 hujus*
auctoris Mahādānaprayogapad-
dhatim continens anno 1530 scri-
ptus est.
Rūpapura urbs 342^a.
Rūpabhedutantra 109^a (bis).
Rūpamanjarī, Keśavae filia 153^b.
Rūpamanjarī, liber medicus 404^b.
Rūpamālā liber 162^b. *Vimalasara-*
svatī grammatica?
Rūparatnākara 182^b.
Rūpavardhana scriba, anno 1763
vixit 317^a.
Rūpāt, Lāḍanae filia 180^b.
rūpādivṛittiyupāyāḥ 109^a.
Rūpeśvara deus 148^b.
rūpyaguṇāḥ 320^b.
rūpyaratnaparīkshā 217^a.

Rūpyāchala 253^b.
Rekhāgaṇita, liber geometricus, au-
ctore Jagannātha 340^b.
recha 237^a.
rechaka 108^a. 234^b.
rechita hasta 202^a.
Reṇukā, Jannadagnis uxor, Rāmae
mater 26^a.
Reṇukāchārya 292^b.
Reṇukārikā 279^a.
retas 225^a.
retomūtrapurīshabhakṣhaṇaprāyas-
chitta 281^b.
repha 97^b.
Revatī graha 307^b.
Revantottara 113^b.
Revā fluvius 10^a. 64^b. 66^b. 149^b.
Revākāveṛisaṃgamaṇāhātmya 65^b.
Revākhaṇḍa, Vāyupurāṇae pars 84^b.
 —, *Skandapurāṇae liber* 84^b.
Revātīrtha 73^b.
Revāmāhātmya, Śīrapurāṇae pars
 64^b.
Revāsāṃgama locus 149^a.
Revāsāgarasaṃgamaśānānavidhi 67^b.
Raibha ṛishi 345^a.
Raibhya 18^b. 57^b. 59^b. 354^a. pl. 19^a.
Raibhya astronomus 336^b.
Raivata (Rudra) 82^b.
Raivatagiri mons 149^a.
rogagaṇanādhyāya 315^a.
rogajñānādhyāya 325^a.
rogaprasna 334^a.
rogamuktasāna 86^b.
rogānutpādanīya adhyāya 303^b.
rogopaśamādhyāya 325^a.
rochanā 98^a.
roṭakāvratā 284^a.
roṭikā 153^b.
rodhana 266^a. 270^a.
ropana gaṇḍūsha 304^b.
 — *chūrṇa* 311^b.
ropanī rasakriyā 311^b.
 — *vartī* 311^b.
Roma locus 338^b.
Romaka locus 339^a.
 — *astrologus* 333^a.
Romakapattana 325^b. 340^a.
Romakasiddhāntae pars, Śrīshavā-
yaṇa inscripta 338^b.
Romakāchārya, Dhūmrae pater 338^b.
romakūpa 103^a.

Romaharshini 9^b. 59^a.
Rolichandru, Sivagaṇae filius, Kar-
masenae pater 280^b.
 Rohiṇichandravata 34^b.
 Rohiṇichandraṣayanavata 40^b.
Rohiṇitīrtha 66^a.
 Rohiṇiyoga 328^a.
 Rohiṇivrata 12^b.
 Rohiṇyashṭamī 87^a.
 raudra 59^a. 332^a.
 Raudra linga 44^a.
 — secta 248^a.
 raudrakarman 97^b.
 raudrarasanirdeṣa 123^a.
 Raudrānistotra 89^b.
 Raudrī śakti 25^b. 81^a. 104^b.
 raupyāchaladānavidhi 35^b.
Rauṣarman, Pramodae filius 314^b.
Rauhiṇeṣvaratīrtha 66^b.
 lakāra 97.
 lakāra viśeṣhārthanirūpaṇa 177^a.
 lakārāthaparakriyā 163^a. 164^b. 165^b.
 Lakulin muni 53^b.
 lakṣhaṇa 232^a. 312^a.
 lakṣhaṇapariṇāma 229^b.
Lakṣhaṇasaṃgraha liber 341^a.
Lakṣhaṇasaṃnuchchaya liber 279^a.
 336^a.
 lakṣhapūjanodyāpanavidhi 284^a.
Lakṣhapūjāmāhātmya 30^a.
 lakṣhahoma 42^b. 83^a.
 lakṣhahomavidhi 35^a.
Lakṣhāntapurī locus 340^a.
 Lakṣhmaṇa, Rāmae frater 39^a.
Lakṣhmaṇa 1^b. 2^a.
 — scribe, anno 1814 vixit
 178^b.
 — , *Krishṇae filius, Vāru-*
nendrae nepos, auctor Śārādāti-
laka libri 104^a.
 — , *Śankarādīkṣhitae filius,*
Lallādīkṣhitae pater 134^b.
 — , *Śankarāchāryae disci-*
pulus 251^b.
Lakṣhmaṇakavacha libellus 107^a.
Lakṣhmaṇakuṇḍaka locus 84^a.
Lakṣhmaṇakhaṇḍaprasasti liber 125^a.
 Lakṣhmaṇaguḥāpraveṣa 344^a.
 Lakṣhmaṇaparityāga 345^b.
 Lakṣhmaṇaputrābhishhechana 345^b.
 Lakṣhmaṇaprakopa 344^a.
 Lakṣhmaṇaprasādana 344^a.

Lakṣhmaṇabhaṭṭa, auctor Gītagovin-
datīkā commentarii 201^a.
 Lakṣhmaṇamantra 345^b.
 Lakṣhmaṇavākya 343^b. 345^b.
Lakṣhmaṇasena poeta 124^b.
 — , *Halāyudhae poetae*
cognomen 154^a.
Lakṣhmaṇāchārya auctor 341^a.
 Lakṣhmaṇopavartana 345^b.
Lakṣhmāi, Lādānae filia 180^b.
 Lakṣhmī dea 21^b. 23. 24. 39^b (Dur-
 gā). 69^a. 71^a. 76^b. 97^a. 103^a.
 — , lunae digitus 18^b.
 Lakṣhmīkavacha 26^a. 94^a.
 Lakṣhmīkānta, cf. Kallāleṣa.
 Lakṣhmīkutūhalāsiddhi 99^a.
Lakṣhmīkulatantra 104^a.
 Lakṣhmīdāna 45^a.
Lakṣhmīdāsa, Bhīṣhidāsae pater 126^b.
Lakṣhmīdevī matrona, Mitāksharā-
vyākhyāna commentarium compo-
suit 262^b. Cf. *Lakṣhmīdevī*.
Lakṣhmīdhara jurisconsultus 273.
 279^a. 283^a. Cf. *Lakṣhmīdhara-*
bhaṭṭa.
 — poeta 124^b. 209^a.
 150^b (Dravidensis).
 — , *Dāmodarae pater* 200^b.
 — , *Dāmodarae filius,*
Śārngadharae pater 122^b.
 — , *Dāmodaradattae pa-*
ter, Padmanābhae avus, Śāṇḍae
filius, Bālaśarmanis nepos 110^b.
 — , *Bhaṭṭojis pater* 160^a.
 161^b.
Lakṣhmīdharaḥbhaṭṭa, Govindarājae a
consiliis, auctor Kalpataru libri
 292^b.
 Lakṣhmīnārāyaṇamāhātmya 14^a.
 Lakṣhmīnārāyaṇavrata 10^b.
Lakṣhmīnṛsinha rex, Mahīdharae
patronus 100^a.
 Lakṣhmīpura urbs 155^b.
 Lakṣhmīprayoga 94^b.
 Lakṣhmīmantrāḥ 93^b.
 Lakṣhmīyantra 94^b. 96^b.
 Lakṣhmīvairāgyamochana 27^a.
Lakṣhmīsūkta 298^b.
 Lakṣhmīstotra 27^a. 94^a.
Lakṣhmīstotra hymnus, Agastyae tri-
butus 132^b.
 lakṣhmīhetu 87^b.

Lakṣhmyā dhāraṇayantram 96^b.
 Lakṣhmyutpatti 14^a.
 lakṣhyajnatva 207^a.
Lakṣmīnādevī, Misarūmiṣrae patrona
 296^a.
 lagnadarśanachāra 330^b.
 lagnanirṇaya 93^a.
 lagnaprakaraṇa 332^b.
 lagnāśrayayogādhyāya 331^a.
 laghiman 51^a. 231^b.
Laghu scribe, anno 1529 vixit 357^a.
 laghugurudrutaplutalakṣhaṇa 87^a.
Laghujātaka liber 338^a.
Laghujātiviveka liber 278^a.
 laghutūlasamāpatti 231^a.
Laghudvāravati urbs 149^a.
 laghunābhamaṇḍala 95^b.
Laghunārādīya 278^b.
Laghunyāsa, liber grammaticus 185^b.
Laghupaṇḍita 110^b.
Laghupaddhati liber 338^a.
Laghuparāṣara, Dharmasāstra 278^b.
Laghubrahmaivarta 278^b.
Laghumānasa, liber astronomicus
 113^b.
Laghuyama, Dharmasāstra 270^b.
Laghulalitavistara, epitome Lalita-
vistara libri 372^b. 84^a.
Laghuvishnu, Dharmasāstra 279^b.
Laghuṣabdendusekhara, commenta-
rius ad Siddhāntakaumudī gram-
maticam, auctore Nāgeṣa 164^b.
 165^a.
Laghuśāntipurāṇa, epitome Śānti-
purāṇae, ab Aṣaga compositi 372^b.
 laghuśikharatāla 87^a.
Laghuśivapurāṇa, epitome Vrihad-
brahmottarakhaṇḍa libri 75^a.
Laghuśāṅkhyasūtravivṛiti, commen-
tarius ad Śāṅkhyasūtra, auctore
Nāgeṣa 238^a.
 Lankā urbs 325^b. 339^b.
Lankākāṇḍa, sextus Adhyātmarāmā-
yaṇae liber 29^b.
 Lankādurgakarmakathana 344^b.
 Lankādhipa 339^b.
 Lankānirodha 13^a.
 Lankāpradīpana 344^a.
 Lankāvarṇana 344^a.
 langhana 344^b.
Laṭāṭāṭā, Bhāvae pater 309^b.
 latākara hasta 202^a.

latánana hasta 202^a.
Ladani poetria 124^b.
Laddhanadeva, Motirāmae filius 122^a.
 Lamba muni 52^b.
 Lambakesaka muni 52^b.
 Lambáksha muni 52^b.
 Lambikákokilá 149^a.
 Lambodara muni 27^a. 52^b.
 laya 57^b.
 layayoga 123^a.
 laláta 103^a.
 lalita hasta 202^a.
 lalitátala 87^a.
Lalitavistara, Sákyamunis vita, liber Buddhicus 403^a. Cf. *Laghulalitavistara*.
 Lalitá dea 39. 71^b.
Lalitátantra 95^b.
 Lalitátritiyávrata 34^a.
 Lalitávrata 284^b.
 Lalitáshashthívrata 34^a.
Lalitopákhyāna, Brahmāṇḍapurāṇae pars 30^a. 84^a.
Lalla astronomus 331^b. 336^a.
 — *jurisconsultus* 279^a. 285^a. 286^a.
Lallaváráhasuta, auctor Nakshatrasamuchchaya libri 333^b.
Lalládikshita, Lakshmaṇae filius, Śaṅkarádikshitae nepos, intra annos 1821 et 1822 Mṛichchhakatīsetu commentarium composuit 134^b.
Lalleṣvara paṇḍita 135^b.
 lavaṇa 339^a.
 Lavaṇa rex 354^a.
 lavaṇadhenu 59^a.
 lavaṇadhenuvīdhi 35^a.
 lavaṇaparvatadānavīdhi 35^b.
 Lavaṇapura urbs 154^b.
 lavaṇamantra 98^b. 106^a.
 Lavaṇavadha 345^b.
Lavaṇasthāna locus 339^b.
 lavaṇáchaladāna 41^a.
 laṣunádibhākshaṇapráyaścitta 281^b.
Lashaṇavatī locus 339.
Lashaṇavatīdeśa 352^b.
Lasopharaṇja locus 338^b.
 Lákinídevístotra 89^b.
 Lákiníśakti 89^b.
 lákshaṇikaśabdasvarúpa 210^b.
 Lángala pl. 55^b.
 Lángali muni 55^b.

Lángali Śálihotra 55^b.
 Lángalin 97^b.
 — muni 53^a. 55^b.
 lāngúlapradípana 344^a.
Láṅi locus 338^b.
Láṅa regio 338^b.
Láṅarásakāḥ 217^b.
 Láṅádibhāshá 323^b.
 Láṅanuprása 210^a.
 Láti bhāshá 204^a.
 Láṭiyá íti 208^a.
 Láṭyaḥ striyaḥ 217^b.
Láṭyáyana, auctor praceptorum ritualium 379^a. 383^b. 393^a.
Láṭyáyanasútra 379^a. 383^b. 393^a. 279^a.
Láṭyáyanasútrabhāṣya, auctore Agnisvāmin 378^b. 393^a.
Láṭa vaṇsa 352^b.
Ládakhān, Ahmedi filius, Kalyāṇamallae patronus 218^a.
Ládana, Rāmae scribae pater 180^b.
 lábhaṇiśeṣa 216^a.
 lábhashthānachintá 330^b.
 Lámagáyini 55^b.
Lálaku scriba, anno 1713 vixit 394^a.
Lálakavi, auctor Dhātupāṭhae, Hindustanice versi 381^a.
 Lálachandra káyastha 154^a.
 lálana 309^a.
 lávaka 217^a.
Lávanyaratnagaṇi, Kuṣalasāgarae scribae magister 186^a. 197^b.
 Lávanyavatī puella 152^b.
 láváṇaka 151^b.
 láśya 200^a. 203^a.
 Likhita ṛishi 34^a.
Likhita, Dharmaśāstrae auctor 266^b. 279^a. Cf. *Śaṅkhalikhita*.
 likhitapāṭha 266^b.
Linkaváráhatīrtha 67^a.
 linga 42^a. 43^a. 54^a. 63^b. 149^b. 312^a.
 lingatobhadra 284^a.
 lingadvādaśavrata 44^b.
 Lingadhárinī dea 39^a.
 linganáśapratishedha 308^a.
 lingaparíksá 85^b.
Lingapurāṇa 44^a. 79^b. 84^b. 101^b. 279^a. 341^a.
 lingapratishthávidhi 45^a.
 lingamáhātmya 44^b. 45^a. 75^b.
 lingamúrtipratishthádhi 44^b.

lingaviniyoga 219^b.
 lingavivarāṇa 44^b.
Lingaviṣeṣharīdhi, de substantivorum genere libellus, Vararuchi tributus 167^a.
 lingasaṃgrahavarga 192^b.
 lingastava 44^b.
 lingasthāpanaphala 85^b.
 lingádisaṃgraha 191^b.
 lingádisaṃgrahavarga 192^a.
Lingárchanaṭantra 101^b.
 lingárchanaaphala 76^b.
 lingárchanaavidhi 44^b.
Lingánuśāsana liber 182^b.
 lingotpatti 8^a. 75^b.
 lingodbhava 44^b. 76^a.
 lidhupáda 175^a.
 lpi 105^a. 339^a.
 lílá 129^b.
Liláchala mons 77^b.
Liládrī mons 77^b.
 Lílávati, i. e. Durgá 92^b.
Lílávati liber 338^a.
 —, *liber medicus* 404^b.
Lilásuka, i. e. Vilvamangala 128^a.
Lilásvátmapriya 101^b.
 lílopákhyāna 354^a.
 luk radix 66^a.
Lukesvaratīrtha 66^a. 67^b.
Luthanesvaratīrtha 67^b.
Lutheṣvaratīrtha 67^b.
 Luṇṭaka, Kuṇṭhaka magister 155^a.
 lútávisha 309^a.
Lexicon Palicun 364^a. 374^b.
 lekhaka 339^a.
Lekhakamuktāmaṇi, de scribendi arte tractatus, auctore Huridása 341^b.
 lekhapṛaṣṇa 334^b.
 lekhyaprakaraṇa 263^a.
 lepa 304^b.
 lepaṃúrdhatailakarnapúrāṇavidhi 315^a.
 leṣa 208^b.
 leha 319^a.
Laiṅgapurāṇa 8^a. 59^a. 65^a. 104^a. 270^b.
 loka 207^a.
 lokaprārthana 78^b.
 lokamataniharhāṇa 251^a.
 lokavidyáviruddha 207^a.
 Lokákshi muni 52^a. 55^b.
 Lokákshiká 97^b.

- lokáyatikáh 216^a.
Lonitaka poeta 124^b.
Lodivansa 218^b.
Lopámudrá 69^a.
Lopámudrápati 18^b.
lobhanindá 123^a.
lobhákhyána 5^b.
lomakúpáh 311^a.
Lomasá 18^b. 34^a. pl. 19^b.
lomaśátana 322^b.
Lomaharshaṇa 54^b.
Lomaharshaṇiká saṃhitá 56^a.
lománi 311^a.
Lolá dea 39^b.
Lolárka (Aditya) 70^b.
Lolimbarája, Divákarae filius, auctor
Vaidyajivana libelli 317^a.
Lollaṭa, auctor rhetoricus 212^a.
 —, *auctor Kalpavrikshalatá libri*
 286^a.
lohaparíkhá 86^a.
Lohapura urbs 338^b.
lohamáraṇa 320^b.
Lohayashítírtiha 149^b.
Lohákara urbs 372^b.
Lohárgalatírtiha 60^b. 61^b.
Lohitapádadeśa 352^b.
Lohitapura urbs 338^b.
Laukikavishayavichára, tractatus lo-
gicus 245^a.
Laugákshi muni 310^a.
Laugákshi, Dharmasástrae auctor
 266^b. 268^b. 270^b. 356^a.
Laugákshismṛiti 279^a.
Laulitya locus 339^a.
lyapáda 175^a.
va 189^a.
vanśa 8^a.
Vanśabráhmaṇa, ad Sámavedam per-
tinens 382^a.
 —, *Śatapathabráhma-*
ṇae pars 264^b. 270^b.
vanśavarṇana 123^a.
vanśánucharita 8^a.
Vanśávali, tractatus Guzzericus
 402^a.
vakakalpasamudbhava 65^b.
Vakakešin 26^b.
vakapanchaka 87^b.
vakavṛittyádayah 87^a.
vakaśabdajnána 92^b.
Vakasuhána locus 338^b.
vakányoktayah 123^a.
Vakratundastotra, hymnus in Gaṇe-
śam, Vyásae tributus 299^b.
Vakratundáśhṭaka hymnus, Vyásae
tributus 132^b.
vakrokti 121^a.
Vakroktijítakára 210^a.
vakshomaṇḍali hasta 202^a.
Vagalámukhi 90^a. 94^a.
Vagalámukhikathana 99^b.
Vagalámukhídháranayantra 96.
Vagalámukhípújáyántra 96^a.
Vagalámukhistotra 94^b.
Vagalámukhistotravinyása 90^a.
Vankalakácharya astronomus 329^a.
vanga 320^b.
Vanga regio 217^b. 258^b.
Vangadeśa 102^a. 352^b.
vangamáraṇa 320^b.
Vangasena, auctor medicus 311^b.
vacha 33^b.
vachárchá 33^b.
Vachharája (i.e. Vatsarája) scriba,
Sáragudharae filius, anno 1514
vixit 351^a.
Vajaána locus 339^a.
vajrakíta 24^a.
Vajraṭa, Uśtae pater 297^a. 405^b.
vajradanshṭra 24^a.
Vajradeśa 352^b.
vajrapanjará 71^b.
vajraparíkhá 86^a.
Vajraprastárinimantráh 93^b.
Vajraprastáv(?)inípújáyántra 95^b.
Vajrabáhu, Bhadráyushis pater
 74^b.
Vajrayoginítírtiha 149^a.
Vajrasena, Ratnaśekharae magister
 397^a.
 —, *Haris magister* 402^a.
Vajrahúna locus 339.
Vajrákara locus 102^a.
vajrásana 11^a. 94^a. 102^b. 234^a.
vajríkaraṇa 105^b.
vajrolí 235^a.
vanchitá 204^a.
vaṭaka 307^b.
vaṭakádikalpaná 315^a.
Vaṭapadramaṇḍala 351^a.
Vaṭayakshinítírtiha 76^b.
vaṭu 64^a. 91^b.
vaṭuka 64^a. 88^b. 90^b. 91^b.
Vaṭukanátha, Śankarácharyae disci-
pulus 251^b.
Vaṭukabhairavapújáyántra 96^a.
Vaṭukastotra 94^a.
vaṭukádisiddhi 109^a.
Vaṭeśvara, Gaurípatís filius, auctor
commentarii ad Mudrárákshasa
comoediam 144^a.
 —, *Prithus pater, Viśákha-*
dattae avus 143^b.
Vaṭeśvarasiddhántu liber 286^a.
vaṭya 321^a.
Vaṭathalagráma locus 383^a.
Vatsa 18^b. 53^b. pl. 19^a.
Vatsa, Dharmasástrae auctor 266^b.
 270^b. 278^b.
Vatsakula 405^b.
Vatsagotra 100^a.
Vatsanurakatírtiha 149^a.
Vatsarája, Haridásae filius 341^b.
Vatsarájadeva poeta 124^b.
Vatsavaṇśa 370^a.
Vatsánka, Paráśarabhaṭṭae pater
 130^a.
Vatsára, Kaśyapae filius 56^b.
vada 33^b.
vadana 103^a.
Vadanachandra sarkár 164^b.
vadara 307^b.
Vadarikáśrama 45^b. 60^a. 259^b.
Vadarikeśvaratírtiha 66^b.
Vadarítírtiha 39^b.
Vadarínáráyanatírtiha 251^b.
Vadarívana locus 255^b.
Vadaryáśrama 64^a. 149^a.
vadhapravṛittasya vadhánutpáde prá-
yaśchittam 87^b.
vadhapráyaśchitta 8^a.
vadhúgrihapraveśa 86^b.
vadhúpraveśaprakarāṇa 335^b.
vadhúvarapraśnádhyaýa 336^b.
vana epitheton 227^b.
Vanaparvan, Mahábháratáe liber 1^a.
Vanamálá liber 185^b.
Vanarámadevaśarman scriba, anno
 1820 *vixit* 287^b.
Vanavása locus 339^a. 340^a.
Vanahabandí locus 339^a.
Vanámbiká 19^a.
vanitánám deśajadharmanirúpaṇam
 218^b.
Vanitásakula 135^a.

vanaushadhivarga 183^a. 191^b. 192.
193^a.
vandana 103^b.
Vandiniká (?) dea 39^b.
Vanná, Dhannae amicus 154^a.
vapanavidhi 325^a.
vamana 311^b.
vamanakalpa 307^a.
vamanavidhi 315^a.
vamanavirechanavidhi adhyáya 304^b.
vamanavirechanavyápsiddhi 307^a.
vamanádhikára 357^b.
Vamāgadeśa 352^b.
vayaḥsāṃdhivarṇana 123^a.
vayasyá rahasyoktiḥ 129^b.
varaṇavidhāna 215^b.
Varaṇá fluvius 46^a. 71^b.
Varatantu 18^b. pl. 19^a.
Varada (adhīśayajvan), (Venkaṭā-
dhīśae filius) auctor *Prayogavṛtti*
commentarii 370^a.
——, idem *Prāyaścittadīpikā*
(*Prāyaścittapradīpikā*) commen-
tarium composuit 370^a.
——, *Apyadīkshitae pater* 213^a.
varadachaturthivrata 284^b.
Varadarāja auctor 244^a.
——, auctor *Madhyasiddhān-
takaumyādi grammaticae* 165^b.
——, *Vāmanāchāryae filius*,
Anantānārāyaṇae nepos, auctor
commentarii ad *Arṣheyukalpa*
379^b.
——, idem commentarium ad
Pratihārasūtra scripsit 379^b.
——, idem commentarium ad
Maṣakae Kalpasūtra composuit
386^b.
Varadā dea 19^a.
Varadādhīśayajvan, cf. *Varada*.
Varapakshinyādimantrakathana 99^b.
varaprāptivarṇana 78^b.
Vararuchi poeta 124^b (bis). 150^b. *Su-
bandhus avunculus fuisse traditur*
156^b, necnon *Vikramādityae aequa-
lis* 154^a.
——, auctor *Prākṛitasūtra*
aphorismorum 178^b. 181^a.
——, auctor traditus *Lingavi-
śeshavidhi libelli* 167^a. Cf. 182^b.
185^a.
Varahaka locus 338^b.

varāṅgalakṣhaṇa 85^b.
Varārohā dea 39^b.
Varāha, i. e. *Varāhamihira* 326^b.
331^b.
varāhadānavidhi 35^b.
Varāhapurāṇa 8^a. 279^a.
Varāhapūjāyantra 96^a.
Varāhaprayoga 94^b.
Varāhaprasāda 75^b.
Varāhaprādurbhāva 45^a. 83^a.
Varāhamatanibarhaṇa 251^a.
Varāhamantrāḥ 94^b.
Varāhamihira, *Adityadāsae filius*,
Prithuṇyāsasis pater, auctor *Vṛi-
hajjātaka libri* 328^b. 338^a. 124^b.
279^a. 336^a. 340^b.
——, auctor *Vṛihatsaṃhitā*
libri 328^a.
——, auctor *Svalpajātaka*
(*Sūksmajātaka*) libri 329^a.
Varāhuśāstra 334^a.
Varāhasaila mons 39^b.
Varāhāvatāra 14^a. 42^b. 129^a.
Varishṭhāśrama locus 138^a.
Varuṇa deus 21^b. 59^b. 69^a. 97^b. 255^a.
Varuṇatīrtha 77^a.
Varuṇadarṣana 344^b.
Varuṇamataniibarhaṇa 250^b.
Varuṇāvi, i. e. Lakṣmī 76^b.
Varuṇeśvaratīrtha 66^a.
Varuṇopanishad 252^a.
Vareṇyopadeśavarṇana 79^a.
Varendra regio 87^b. 338^b. 339^b.
Varkarīkuṇḍa locus 70^b.
varjanīyapushpāni 85^a.
varjyāni 87^a.
varṇa 104^b. 211.
varṇajātayah 276^b.
varṇatanu 105^b.
varṇadharma 85^a.
varṇamayī dīkshā 105^a.
varṇavinīyāsānirṇaya 88^b.
varṇavibhāga 13^a.
varṇavṛtta 87^a. 197^a.
varṇasphoṭa 177^b.
varṇāḥ 208^a.
varṇāśramavarṇana 8^a.
varṇāśramāchāra 10^b.
Varṇeśvarī dea 105^b.
varṇyasthiti 210^b. 211^a.
varṇyāni 211^a.
varti 311^b.

vartulakuṇḍa 96^b.
vartmarogapratishedha 308^a.
vartmarogavijnāniya adhyāya 308^a.
Varḍhamāna philosophus 243^a. 247^a.
279^a.
—— auctor 292^b. Cf. *Na-
ryavardhamāna*.
——, auctor *Gaṇaratnana-
hodadhi libri* 162^b.
——, *Murāris pater* 137^a.
vardhamāna hasta 86^a. 202.
Vardhamānapura urbs 155^a.
Vardhamānamīśra, auctor *Kātantra-
vistara libri* 175^b.
vardhmavṛddhyadhikāra 357^a.
varman 105.
varmanantra 105^b.
varmādisivana 86^b.
Varvari muni 53^a.
varsman, Zend. barešman 33^b.
varsha 41^a.
Varshakṛitya liber, auctore *Vidyāpati*
292^b.
varshaphala 328^a.
varshāsamayasvabhāvākhyāna 123^a.
Valakeśvaratīrtha 67^b.
valaga 93^b.
Valadaitiyavādha 12^b.
Valambha regio 338^b.
Valāhaka nubes 347^b.
valita hasta 202^a.
Valivanda, *Vārānasiye rex*, *Manasā-
rāmae filius* 122^a.
Valkalakshetramūhātmya 30^a.
valmīkatūdana 90^b.
Vallabha grammaticus 113^b.
—— liber, cf. *Daivajñavallabha*,
Bhūpālavallabha 279^a.
Vallabhadeva poeta 124^b.
Vallabhāchārya, *Purnushottamae ma-
gister* 38^a. 274^a. 387^b.
Vallabhāśhṭakavirṛiti liber, cum *Pu-
rushottamae commentario* 274^a.
vallisiddhi 92^b.
vaṣitva 51^a. 231^b.
vaṣīkaraṇa 86^a. 216^a.
vaṣīkaraṇasugandhādīnirūpaṇa 218^b.
vaṣya 97^b. 98^a (bis). 100^a. 105^a.
vaṣyaka 98^a.
vaṣyakarman 92^a. 97^a. 98^a.
vaṣyaśāntikapaushtika 97^b.
vaṣyādhikāra 322^a.

vasana 103^b.
 vasanta 97^b.
 vasantapanchamí 284^b.
Vasantarāja, auctor Śākuna tractatus
 399^b.
 ——— *grammaticus* 181^a.
Vasantarājīya 113^b.
 vasantartupravartana 142^a.
 Vasantalatā 139^a.
 vasantavarṇana 129^b. 349^a.
 vasantavilāsa 129^b.
 vasantavrata 19^b.
 Vasantasekhara kiṃnara 128^a.
 vasantasamayavabhāvākhyāna 123^a.
 vaśāgandhin 51^b.
Vasāmūra locus 339^a.
 Vasishṭha 18^b. 31^b. 41^b. 42^a. 47^a.
 52^b (bis). 55^b (Mitrāyu). 59^a. 76^b.
 80^a. 82^b. 83^b. 101^b. 227^b. 234^a.
 310^a. 341^b. 345^a. pl. 19^a. 268^b.
Vasishṭha auctor 113^b. 341^a.
 ———, *Dharmaśāstrae auctor*
 264^b. 266^a. 270^b. 279^a. 356^a.
Cf. Vṛiddhavasishṭha, Vṛihadva-
sishṭha.
Vasishṭhatantra 101^b.
 Vasishṭhadilīpasamvāda 13^b. 14^a.
Vasishṭhaprācī 149^a.
Vasishṭhasaṃhitā, i. e. Yogavāsishṭha
 95^b. 109^b.
 ———, *libellus philosophi-*
cus 233^a.
 Vasishṭhasamāgama 13^a.
Vasishṭhasmṛiti (sāttvikaguṇā) 14^a.
 Vasishṭhāśramagamana 15^a.
 Vasu rex 80^b.
 ———, Kaśmīriae rex 57^b.
 ———, i. e. octo 102^b.
Vasuguptāchārya 247^a.
 Vasudā dea 19^a.
 Vasudāman, Vṛihadraṭhae filius 40^b.
 Vasudeva 53^b.
Vasudeva, Dattakae pater, Māghae
avus 118^a.
 Vasudevajñānāmbhana 27^a.
 Vasudevadevakīmokshaṇa 27^a.
Vasumdhara poeta 124^b.
 Vasumdhara 23^b.
 Vasubhūta gandharva 71^b.
 Vasuvāha ṛishi 52^a.
 Vasūdreka 18^b. pl. 19^a.
 vasti 304^b.

vastikalpa 307^a.
 vastividhi adhyāya 304^b.
 vastivyāpatsiddhi 307^a.
 vastī 234^b.
 vastunirdeśa 203^b.
Vastupāla poeta 124^b.
 vastuvikraya 86^b.
 vastuśuddhi 285^b.
 vastyādidānaprāyaścitta 282^b.
 vastra 85^b.
 vastragopanāni 217^a.
 vastradhāraṇaprakaraṇa 267^b.
 vastranishpīdana 267^b.
 vastraparidhāna 86^b.
 vastraprakaraṇa 332^b.
Vastrāpathakshetra 348^b.
 vaha 307^a.
 vahiranga 229^a.
 Vahīnara, Udayanae filius 40^b.
 vahni 104^b.
 Vahni 103^a.
 Vahnikalpa 51^b.
 Vahnidarpabhanga 27^a.
Vahnipurāṇa 270^b. 279^a.
 vahnisuvarṇotpatti 27^a.
 Vākinī 89^a.
 vākovākya 54^b. 208^a.
Vākpatirāja poeta 124^b.
 vākpārushya 263^a.
 vākya 207^a. 208^a.
 vākyaguṇāḥ 208^a.
 vākyadoshānām adoshatvam 208^a.
Vākyapadīya liber, auctore Bhartri-
hari 177^b. 247^b.
 vākyavinīyoga 219^b.
Vākyasāra liber 279^a.
Vākyasudhā, libellus philosophicus,
Śaṅkarāchāryae tributus 225^b.
 vākyasphoṭa 177^b.
 vākyārthadoshānām adoshatvam 208^a.
 vākyārthaviveka 222^b.
 vāgatīta 22^a.
Vāgiśvara quidam, auctor Mānama-
nohara libri 247^a.
 Vāgiśvarī 103^a.
 Vāgiśvarīpūjāyantra 96^a.
 Vāgiśvarīmantrāḥ 94^b.
 Vāgurevāsamgamamāhātmya 66^a.
 vāgdushtādibhojanaprāyaścitta 281^b.
 Vāgbali muni 52^b.
Vāgbhaṭa, auctor Vāgbhaṭālamkāra
libri 214^a.

Vāgbhaṭa, Saṃhaguptae filius, au-
ctor Aṣṭāṅgaḥṛidayasaṃhitā libri
 303^a. 357^a. 113^b. 126^a. 311^b. 316^a.
 317^b. *Cf. Vṛiddhavāgbhaṭa.*
Vāgbhaṭālamkāra, liber rhetoricus,
auctore Vāgbhaṭa 214^a.
Vāgbhaṭa, Devendrae pater, Māla-
vendrae u consiliis 211^a.
 Vāgvādinīmantroddhāra 108^a.
Vāghella vanṣa 352^b.
Vāṇmatī fluvius 149^b.
 vāchaka 30^b.
 Vāchāmyama 18^b. pl. 19^a.
 vāchakavāchyaśaktinām nirṇayaḥ
 177^b.
 vāchakāchārya, cf. Umāsvatīvācha-
 kāchārya 247^a.
 vāchanāchārya 186^a (bis).
 Vāchaśravas muni 53^a (bis).
 Vāchaspati deus 255^a.
 ——— ṛishi 53^a.
Vāchaspati, grammaticus et lexico-
graphus 162^b. 182^b. 185^b. 188^b.
 189^b.
 ———, *auctor Adhyāsabhāshya-*
vyākhyā commentarii 178^a.
 ———, *auctor Kalpataru (p) libri*
 177^b.
 ——— (Vaidyavāchaspati), *Pra-*
modae filius, auctor Ātānkadar-
paṇa libri 314^b.
 ———, *Manoharaśarmanis ma-*
gister 352^b.
Vāchaspatigovinda, auctor commen-
tarii ad Meyhadūta carmen 125^b.
Vāchaspatimiśra jurisconsultus 279^a.
Cf. Maithilavāchaspati.
 ———, *auctor Kṛityakul-*
palatā libri 292^a.
 ———, *auctor Chintāmaṇi*
libri (Tīrtha°, Nīti°, Vivāda°, Vya-
vahāra°, Śrāddha°) 292^a.
 ———, *auctor Tīrthachin-*
tāmaṇi libri 289^a.
 ———, *auctor Dvaitanir-*
ṇaya libri 273^a.
 ———, *auctor Vivādachin-*
tāmaṇi libri 273^a.
 ———, *auctor Śabdanir-*
ṇaya libri 274^a.
Vācāspatimiśra philosophus 244^a.
 ———, *auctor Tattvakau-*

- mudī libri* 247^a. Cf. *Sāṃkhya-tattvakaumudī*.
Vāchaspatimiśra, auctor *Nyāyavārttikatātparyāṭhikā commentarii* 237^b.
 ———, auctor *Vyāsabhāshyavyākhyā commentarii* 247^a.
 ———, auctor *Śārīrakatīkā commentarii* 292^b.
 ———, auctor *Sāṃkhya-tattvakaumudī commentarii* 237^b.
vāchā siddhiḥ 99^a.
vāchika 102^b. 200^a.
vājapeya 30^b. 266^b.
Vājapeya, sextus *Śatapathabrāhmaṇae* (K. S.) liber 395^a.
Vājapyāyana auctor 247^b.
Vājasaneya adj. 262^a.
Vājasaneyaka adj. 262^a.
Vājasaneyabrāhmaṇa 270^b.
Vājasaneyin 222^b.
Vājasaneyiśākhā 264^b. 270^b.
Vājasaneyisaṃhitā, jātāpāṭha 365^b. 393^a.
 ———, *saṃhitāpāṭha* 377^a.
 393^b. 394^a. 396^a.
 ———, *Uṭae commentarius* 405^a.
 ———, *cum Mahādharae commentario, Vedādīpa appellato* 364^b.
 ———, *Mahādharae commentarius* 395^a. 396^a.
Vājasaneyisaṃhitā-Sarvānukramaṇikā, auctore *Kātyāyana* 362^a.
Vājasrajāksha (Vena) 80^a.
vājīkarman 86^b.
vājīn 55^a.
Vājisaneyaka (Veda) 56^a.
vājīkaraṇa 311^b. 316^b.
Vājīkaraṇa tractatus 319^b.
vājīkaraṇādhyāya 309^a.
vāñchāsiddhi 99^a.
Vāna asura 42^a.
Vāna (Bāṇa, *Vānabhātta*), *Chitrabhānu* filius, *Arthapatis nepos*, *Kuverae pronepos*, auctor *Kādambarī narrationis* 156^b.
 — *poeta* 120. 121^a. 124^a. 124^b (bis). 142^a. 150^b. 208^b. 209^a. 258^b.
Vānaśā fluvius 19^b.
Vānapaṇchānana poeta 124^b.
Vāṇayuddha 27^a.
Vāṇāniruddhasaṃvāda 27^a.
Vāṇasuragahanadordandachhedana 14^a.
Vāṇī 97^b.
Vāṇeṣvara linga 71^a.
vāta 104^b.
vātakuṇḍalikā 313^b.
vātachakra 328^b.
vātajvarapraticāra 318^b.
vātapittajvarapraticāra 318^b.
vātabalāsa 306^b.
vātaraktādhikāra 357^a.
vātaroga 216^a.
vātavyādhi 313^a (bis).
vātavyādhichikitsā 357^a.
vātavyādhichikitsita 307^a.
vātavyādhinidāna 306^b.
vātaṣṇitachikitsita 307^a.
vātaṣṇitanidāna 306^b.
vātaṣṇeshmajvarapraticāra 318^b.
vātātapika 309^a.
Vātulantra 109^a (bis).
Vātulottarantra 109^a (bis).
Vāteṣvaratīrtha 66^b.
Vātsya 54^b. 55^a.
Vātsyagulmakāḥ 217^b.
Vātsyāyana 13^a.
Vātsyāyana 167^a. 218^a.
 ———, auctor *Kāmasūtra* (Kāmasāstra) libri 215^a. 109^a (bis). 113^b.
 ———, auctor *Nyāyabhāshya* libri 178^a. E. I. H. 1821.
Vātsyāyanasūtra, i. e. *Kāmasūtra* 256^a.
Vātsyāyanasūtrabhāshya 256^a.
Vātsyāyanīya, i. e. *Vātsyāyanae Kāmasūtra* 218^a.
vāda 210^b.
vāditarjana 211^b.
vādinirṇaya 337^a.
Vādīndra philosophus 242^a.
vādyā 85^b. 200^b.
vādyanirṇaya 201^a.
vādyādhyāya, quartus *Samgītadarpaṇae* liber 201^a.
vānaprasthadharma 8^a. 83^a.
vānaprasthavidhi 85^b.
vānaprasthāśrama 269^a.
vānapratyāgamana 344^b (bis).
vānarabalāgamana 344^a.
vānararkshaprayāṇa 345^b.
vānaravākya 344^b.
vānarasārasayohi saṃvādakathanam 15^b.
vānarāpām pratyāgamana 344^a.
vānarānuśāsana 344^a.
Vānareṣvaratīrtha 66^a.
Vānavāsikāḥ striyaḥ 217^b.
Vānta sacerdotes 76^b.
vāpikūpatadāgotsargavidhi 35^b.
vāma 91^a.
Vāmakeṣvaratantra 95^b. 108^b. 109^a (bis).
vāmagandha 103^a.
Vāmajushṭa 109^a (bis).
Vāmadeva 18^b. 53^a. 74^b. 75^a. 310^a. pl. 19^a.
Vāmadeva auctor 135^a.
Vāmadevotpatti 44^b.
Vāmāna muni 54^b.
Vāmāna, auctor *Kāvyālaṃkāravṛtti* libri 206^b. 210^a. 211^b. 212^a.
 ———, auctor *Kāśikāvṛtti commentarii* 350^a. 113^b. 126^a. 161^b. 162^a. 176^a.
Vāmanadvādaśvṛata 58^a.
Vāmanapūrāṇa 45^b. 8^a. 59^a. 65^a. 79^b. 84^b. 182^b. 270^b. 276^b. 279^a.
Vāmanapṛādurbhāva 83^a.
Vāmanavṛtti, i. e. *Kāśikāvṛtti* 161^a.
Vāmanavṛttīkā, commentarius ad *Kāvyālaṃkāravṛtti* librum, auctore *Maheṣvara* 207^b.
Vāmanasūktā 398^a. 405^b.
Vāmanasvāmin poeta 124^b.
Vāmanāchārya, auctor commentarii ad *Prākṛitapīṅgala* librum 197^a.
 ———, idem *Prākṛitachandrikā grammaticam composuit* 197^a.
 ———, *Anantanārāyaṇae filius, Varadarāja pater* 379^b. 386^b.
Vāmanāvatāra 42^b. 46^b. 129^a.
Vāmanāvatārakathana 14^a.
Vāmanāvatārabhāva 14^a.
Vāmanendrasvāmin, Jñānendrae magister 164^a.
Vāmanotpattivarṇana 78^b.
Vāmanopapurāṇa 8^a.
vāmamārga 249^b.
Vāmā 104^b.
vāmāchāra 250^a.
Vāyavī saṃhitā 84^b. 270^b.
Vāyavīyapurāṇa 8^a. 65^a.

- Vāyaviya Skandapurāṇa* 84^b.
Vāyavyapurāṇa 79^b.
Vāyavyaraudrapurāṇa 65^b.
vāyasapankti 51^a.
vāyu 50^b. 96^b. 104^b. 105^a. 225. 226^a.
 240^b. 303^b. 311^a.
Vāyu 21^b. 76^b. 255^a.
vāyudhṛiti 320^a.
Vāyupurāṇa 47^a. *seqq.* 65^b. 67^b. 84.
 182^b. 270^b.
vāyubhānu 194^a.
Vāyumanibarhaṇa 250^b.
Vāyusamhitā 279^a.
vāyvanyoktayaḥ 123^a.
vāraguṇa 337^a.
vāradohada 86^b.
vāraniyama 93^a.
vāraprakaraṇa 332^a.
vārāphala 337^a.
Vārarucham kāvyam 160^a.
vāravratāni 285^a.
vārāḥ 86^a.
Vārāṇasī 10^a. 39^a. 46^a. (*ety.m.*) 53^a.
 64^a. 68^b. 83^b. 101^b. 121^b.
Vārāṇasīmāhātmya 8^a. 42^a. 75^b. 85^a.
Vārāṇasīśrīparvatayor māhātmyam
 45^a.
Vārāḥa 104^a.
vārāḥa āsana 11^a.
vārāhakalpa 21^b. 24^b. 50^a. 52^a.
 65^b.
Vārāhatīrtha 66^a. 77^a.
vārāhadvādaśivṛata 58^a.
Vārāhapurāṇa 57^a. 35^a. 59^a. 65^a.
 79^b. 84^b. 101^b. 153^b. 270^b.
Vārāhamata 334^a.
vārāhamānsa 60^a.
Vārāhasamhitā 82^a.
vārāhī 23^b.
Vārāhī dea 71^b.
 — *śakti* 25^b. 81^a.
Vārāhītantra 95^b. 104^b. 108^b. 109^a.
 279^a. 292^b.
Vārāhiya 95^b.
Vārāhīsamgama 65^b.
vārīvarga 311^b.
Vāruṇa adj. 59^b.
 — *snāna* 267^b.
Vāruṇatīrtha 66^b.
vāruṇī 91^b.
Vāruṇī dea 98^a.
 — *śakti* 81^a.
Vāruṇendra, Kṛishṇae pater, Laksh-
maṇae avus 104^a.
Vāruṇeṣvaratīrtha 67^a.
Vāruṇopapurāṇa 8^a. 65^b. 80^a.
vārکشāsana 11^a.
vārttā 231^a.
vārttika 257^b.
Vārttika, cf. Tantravārttika, Vṛiha-
dāraṇyakabhāshyavārttika.
 — *, additamenta ad Pāṇinisū-*
tra, auctore Kātyāyana 160^a.
 — *, auctore Viṣvarūpachārya*
 270^b.
Vārttikakāra, i. e. Kātyāyana 160^a.
 — *, i. e. Kumārila* 270^b.
Vārshaganya 237^b.
vārshabha āsana 11^a.
Vārshyāyani 160^a.
Vārhaspatya 12^a.
vāla 303^b.
Vālakhilya 310^a.
Vālakhilyadharmāḥ 266^b.
Vālmadeṣa 352^b.
Vālikhilya pl. 56^b.
Vālikhilyāsrama 52^b.
Vālikhilyeṣvaratīrtha 67^a.
Vāliprakathana 343^b.
Vālivadha 343^b.
Vālivākya 343^b.
Vālivīralokasamkramaṇa 343^b.
Vālisakhya 345^b.
Vāluki (v. l. Bhāluki) 234^a.
Vālukeṣvaratīrtha 66^b.
Vālmīka 341^b.
Vālmīki, auctor traditus Rāmāyaṇa
carminis 5^b. 124^b. 142^b.
Vālmīkikavi poeta 124^b.
Vālmīkidarśana 345^b.
Vālmīkivākya 345^b.
Vālmīkeṣvaratīrtha 66^b. 77^a.
Vālmīkyanuśāsana 345^b.
Vāshkala 356^a.
vāsanopāṣamana 233^a.
Vāsavadattā, Nidhipatis uxor 153^a.
Vāsavadattā narratio, auctore Suban-
dhu 156^b. 185^b.
Vāsavī 12^a.
 — *, manium filia* 47^b.
 — *śakti* 81^a.
Vāsaveṣvaratīrtha 67^b.
vāsas 103^b.
Vāsāṣva (?) 41^b.
Vāsishumpha locus 339^a.
Vāsishṭha Satyahavya 267^a.
Vāsishṭha, i. e. Yogavāsishṭha 95^b.
 125^a.
Vāsishṭhakathana 44^b.
Vāsishṭharāmāyaṇa, vel Yogavāsish-
ṭha liber 353^b. 104^a. 108^a. 125^a.
Vāsishṭhalaingapurāṇa 83^b.
Vāsishṭhasāra, i. e. Yogavāsishṭha-
sāra 233^a.
Vāsishṭhopapurāṇa 80^a.
Vāsuki nāga 31^a.
Vāsukikrada lacus 43^b.
Vāsudeva, i. e. Vishṇu 53^b. 60^b.
Vāsudeva auctor 292^b.
 — *medicus* 321^a.
 — *poeta* 124^b.
 — *, auctor Pēṇṣalavayyīhya-*
padhathi commentarii 384^b.
 — *, Dharaṇīdharāe filius, Ha-*
rināthae pater 132^b.
 — *, Nārāyaṇatīrthae magister*
 237^b.
 — *rex, Rānānandae patronus*
 72^a.
 — *, Rudrae filius, Śankarae*
pater 135^a.
 — *, Śivae scribae pater* 383^a.
Vāsudevamantrāḥ 94^b.
Vāsudevasarvavivāhakathana 14^a.
Vāsudevopaniṣad 390^b.
vāstu 42^b.
Vāstu rākshasa 105^a.
Vāstutattva, Smṛititattva operis pars
(xviii) 289^b.
vāstuprakaraṇa 332^b.
Vāstupradīpa liber 279^a.
vāstuyāga 105^a.
Vāstuyāgatattva, Smṛititattva operis
pars 290^a.
vāstuyukti 342^b.
vāstuvidyā 217^a.
vāstuṣamana 43^a.
Vāstuśāstra liber 279^a. 341^a.
vāstūpaṣamana 43^a.
Vāstoshpati 43^a.
vāstvādī 86^a.
Vāhana muni 55^b.
Vāhika sacerdos 69^b.
vāhyadhṛitikarman 320^a.
vāhyarata 85^b.
vāhyasambhoganirūpaṇa 218^b.

váhyáarthaváda 259^a.
Váhlíka populus 258^b.
 Váhlíkí bháshá 181^a.
 Váhlíkadesyáh striyah 217^b.
 Vikatagrāma vicus 155^a.
 vikaśasana 94^a.
 vikaraṇabhāva 231^b.
 Vikalavadha 79^a.
 vikalpaka 55^a (bis).
 vikārin 332^a.
 Vikuṇḍala 15^a.
 Vikūta (?) 39^b.
 vikṛita 331^b.
 vikṛitivijnāniya adhyāya 305^b.
 Vikeśa muni 52^a.
 vikrama 331^b.
Vikrama urbs 181^a.
 —, *Kanakae filius* 148^a.
 Vikramakeśarin rex 152^b.
Vikṛumachariṭa, idem quod *Sinhāsana-dvātrīṣatputrikāvarttā* 152^b.
 Vikramabāhu rex 153^a.
Vikramāditya rex 151^b. 152^a. 154^a. 157^b. 166^b. 167^b.
 —, poeta 124^b (bis).
Vikramādityakosha 182^b.
Vikramorvaśi, brevius *Urvaśi appellata*, *Kālidāsae comoedia* 135^b.
Vikrāntabhīma comoedia 180^a.
 vikrīyāsampradānam 263^a. 295^a.
 vikshipta 229^a.
 vikshepa 229^b.
 Vighnavināyaka 31^a.
 Vighneśa, i. e. Gaṇeśa 31^a. 249^a.
Vighneśvara 101^a.
 Vichakshu, Adhisomakṛishṇae filius 40^b.
 vichāra 123^a. 223^b.
Vichārachintāmaṇi, liber grammaticus 161^b. 162^b.
 vichāravichāraṇa 224^a.
Vichāraśāstra liber 185^b.
 vichitrādhya 325^a.
 Vichinvarā (?) 19^a.
 vijaya 331^b.
 Vijaya 16^b.
 —, Somasene filius 154^a.
 vijayaṇḍima 257^b.
Vijayatīrtha 73^b.
 vijayadvādaśivrata 34^b.
Vijayanagara urbs 213^a.
 vijayapūrnimāvrata 34^b.

Vijayarāma, Sukharāmae pater 405^a.
Vijayalakshmi, Venkaṭae mater 196^b.
 vijayasaptamīvrata 34^a.
 Vijayā dea 19^a.
 Vijayākālpa 95^b.
 vijayādaśamīvrata 285^a.
 vijayābhisheka 45^a.
 Vijayāsvikāra 95^a.
Vijjalapura urbs 327^b.
Vijjākā poetria 124^b. 209^a.
 vijnātikālpa 52^a.
 Vijnānakanda quidam 260^b.
 Vijnānakaumudī, mulier Buddhica 71^a.
 vijnānapratipādana 79^a.
Vijnānabhikṣu, auctor *Brahmādarśa libri* 232^a.
 —, auctor *Yogavārttika libri* 232^a.
 —, auctor *Yogasārasaṃgraha libri* 232^a.
 —, auctor *Sāṃkhyasāra libri* 232^a.
Vijnānalalita liber 341^b.
 vijnānavāda 259^a.
 vijnānaśakti 225.
Vijnāneśvara, *Padmanābhabhaṭṭae filius*, auctor *Mitāksharā commentarii* 262^b. 356^a. 279^a.
Vinīlavindu urbs 251^b.
Vitikanṭhīrava, *Varadarājae grammatice epitheton* 166^a.
Vitṭhala, *Nṛsinhae filius*, *Rāmachandrae nepos*, auctor *Prasāda commentarii* 161^a.
 —, idem *commentarium ad Vaishṇavasiddhāntadīpikā librum composuit* 161^b.
Vitṭhaladīkṣita, *Vīvaśarmanis filius*, anno 1619 *Kuṇḍamaṇḍapasiddhi libellum composuit* 341^a.
Vitṭhalabhaṭṭa, *Raghunāthabhaṭṭae scribae pater* 384^a.
 vidālakādyuchchhishṭabhakṣhaṇapṛayaśchitta 282^a.
 vidālapadaka 307^b.
 vinmūtrasaṃsrishṭakūpajalapānapṛayaśchitta 282^b.
 vinmūtrotsarjanavidhi 267^b.
Vitaṇḍaka, *Dharmaśāstrae auctor* 266^b.
 vitarka 208^b.

Vitala tartarus 74^a.
 Vitalaloka 251^a.
Vitastapurī urbs 239^a.
Vitastā fluviū 348^b.
 Vidagdha 55^a.
Vidagdhamādhava comoedia, *Rūpae tributa* 145^a.
Vidagdhamukhamāṇḍana liber, auctore *Dharmadāsa* 215^a.
Vidarbhā regio 213^b. 338^b. 339^b.
Vidarbhārājadhānī 258^a.
 vidut (?) 33^b.
 Viduravākyāni 266^b.
 vidūshaka 139^a.
 videśasthāsaucha 87^b. 272^b.
Videha regio 339^a.
 —, *populus* 258^b.
 —, auctor *medicus* 314^b. 358^a.
 Videhatanayālābha 143^b.
 videhamuktikathana 123^a.
Videhamuktyādīkathana, libellus asceticus 237^a.
 viddha 283^b. 333^b.
Viddhaśālābhāṇjīkā comoedia, auctore *Rājasekhara* 140^b.
 vidyā 105^a. 207^a.
 Vidyā 101^b.
 vidyāh 105^a.
Vidyākaraṇājapeyin auctor 292^b.
Vidyātīrtha 252^b. 263^b.
 vidyādāna 87^a.
 vidyādānavidhi 35^a.
 vidyādhara 69^a.
Vidyādhara 113^b.
 —, *Anandae magister* 157^b.
 —, *Kavanae filius* 122^a.
 —, *Gadādharae filius*, *Ratnadharae pater*, *Jagaddharae avus* 136^a.
 —, scriba, *Prabhūjīkae filius*, *Kṛishṇae nepos*, anno 1688 *vixit* 395^b.
 —, *Bhāṇṇajis scribae pater* 319^b.
Vidyādharaḡachha 152^a.
 vidyādharatāla 87^a.
 vidyādharapakṣhaviṣeṣavidhi 92^b.
Vidyādharaśhārya 95^b.
Vidyādhiraāja, *Śivagurus pater*, *Śankarāśhāryae avus* 255^a.
Vidyādhīśavaḡerū 177^b.
Vidyānagara urbs 148^b.

- vidyánanda 223^a.
Vidyánanda auctor 247^b.
Vidyánandanibandha 95^b.
Vidyánandideva 180^b.
Vidyánivása, auctor commentarii ad
Mugdhabodha grammaticam 174^b.
 175^a.
 ———, *Viṣvanáthae pater* 239^a.
Vidyánivásabhaṭṭāchārya, auctor
Sachcharitamámánsá libri 38^b.
 ———, *Rudrae pater* 246^a.
Vidyápati poeta 124^b.
 ——— *juridicus* 279^a.
 ———, *auctor Gangávákyaválí*
libri 292^b.
 ———, *auctor Varshakṛitya libri*
 292^b.
 vidyápradána 85^a.
 vidyábhedaḥ 94^b.
Vidyāranya poeta 124^b.
 ———, *Rámakṛishṇae magi-*
ster (?) 223^a.
 ———, *auctor Vidyārthadípiká*
libri 108^a.
Vidyáratnākara liber, auctore Dha-
napati 260^b.
 vidyárambha 86^b.
Vidyārthadípiká liber, auctore Vidyá-
ranya 108^a.
Vidyārthaprakāśiká liber 108^a.
Vidyálamkārabhaṭṭa, glossam ad Go-
yáchandrae commentarium compo-
suit 174^a.
Vidyálaya locus 251^b.
Vidyávinodá poeta 150^b.
 ——— *juridicus* 279^a.
Vidyávinodáchārya, Nárāyaṇae cogno-
men (?) 181^b.
 vidyávrata 284^a.
 vidyásamuddesa 215^b. 217^a.
Vidyásundara, carmen Bengalicum,
auctore Bháratachandra 387^b.
 vidyut 51^b.
 Vidyut asura 57^b.
 Vidyutkeṣin rákshasarája 46^a.
 Vidyutpatáka nubes 347^b.
 Vidyunmálin asura 41^b.
 vidradhi 313^b. 316^b.
 vidradhivṛddhigulmanidána 306^a.
 vidradhivṛddhichikitsita 306^b.
Vidvanmodataranginí liber, auctore
Rámadeva (Chíramjiva) 260^b.
 vidvesha 97^b (ter). 98^a (pluries).
 vidveshakarman 97^b.
 vidveshaṇa 94^a. 322^a.
 Vidveshavíra, Śaivarum princeps
 248^a.
 vidhavádharmā 85^b. pl. 277^b.
 vidhánáni 294^b.
 Vidhi dea 39^b.
 Vidhivadhú, i. e. Sarasvatí 259^b.
 vidhiṣṛigálavánarasamvāda 5^b.
 Vinatá 31^a. 70^b.
Vinayasundara scriba, anno 1677
vixit 238^a.
Vinaṣanakshetra 79^b.
 Vináyaka deus 46^a.
Vináyaka poeta 150^b. Cf. *Vináya-*
kapaṇḍita.
 Vináyakacharita 78^b.
Vináyakatírtha 39^b.
Vináyakapaṇḍita poeta 124^b.
 ———, *idem qui Nanda-*
paṇḍita 295^b.
Vináyakabhaṭṭa, Dhunḍhirájae filius,
anno 1801 *Angarejachandriká car-*
men composuit 134^a.
 Vináyakabhojanavarṇaná 78^b.
 Vináyakaśánti 277^a.
 Vináyakasnapanachaturthívrata 34^a.
Vináyakavatáravarṇana, Skandapu-
rāṇae pars 84^b.
 Vináyakávirbháva 78^b.
 Vináyakotpatti 45^a.
Viniyogasamgraha, Sámavedae pari-
śiṣṭa 383^b.
Vinoda, opus musicum 201^a.
 vindu 104^b.
Vindutírtha 71^a (bis).
Vindunátha 234^a.
 vindumatí 122^b.
 Vindumádhava, i. e. Viṣṇu 63^a. 71^a.
Vindusamgraha, liber medicus 404^b.
Vindusaras lacus 149^b.
Vindusarastírtha 77^b.
 Vinduhradotpatti 75^b.
Vindhya mons 39^b. 69^a. 82^a.
Vindhyakandara locus 39^b.
Vindhyavásin 182^b.
 Vindhyavásiní dea 19^a. 97^a.
 Vindhyádrivásiní dea 39^b.
 Vipakshaśūla, Arádhya sectae prin-
 ceps 248^a.
 viparítakṛidá 123^a.
 viparítá 235^a.
 Vipāschit Devendra 85^a.
 vipáka 311^a. 315^a.
Vipáśá fluvius 39^b.
Vipula locus 39^b.
 Vipulá dea 39^b.
 vipra 22^a. 339^a.
 viprakírṇa hasta 202^a.
 Viprachitti 18^b. pl. 19^a.
 vipratvádijátinirúpaṇa 276^a.
 Vipradeva, Bhágavata sectae prin-
 ceps 248^a.
 viprapatnínám mokshaṇaprastávaḥ
 26^b.
 vipralambha 208^b.
 viprágnyádigamanaprāyaścitta 282^b.
 viprádihate 'śrupátajalágnidánaprā-
 yaścittam 282^b.
Vibudha, auctor Janmapradípa libri
 340^b.
 vibhaktyartha 165. 350^b.
 vibhava 331^b.
 vibhágastavaka 275^b.
 Vibhāṇḍaka 10^b.
 ——— muni, Kaṣyapae filius
 280^a.
 vibhávana 208^b.
 vibhávānirúpaṇa 213^a.
 vibhášá 181^a.
 Vibhíshaṇapratigraha 344^b.
 vibhíshaṇapradarṣana 129^b.
 Vibhíshaṇamaheṣvarasamvāda 76^a.
 Vibhíshaṇavákya 344^a. 344^b (ter).
 Vibhíshaṇábhishheka 344^b.
 vibhúti 229^a.
 vibhútidvādaśívrata 34^b (bis). 41^a.
 vibhútiyoga 17^a.
Vibhramatantra, idem quod Vibhra-
masútra 170^b.
Vibhramasútra, tractatus grammati-
cus, Hemachandrae tributus 170^b.
 vimarṣavádin 250^a.
 Vimarshaṇa, Kirátarum rex 74^a.
 Vimala 101.
 ———, *Padmapádae pater* 255^a.
 Vimalatantra 109^a.
Vimalanáthapurāṇa, liber Jainicus,
auctore Kṛishṇadása 372^b.
 Vimalá dea 39^b.
 Vimaláditya, Solis species 70^b (bis).
Vimlāṇandabháshya 104^a.
 vimalíkarāṇa 98^b.

Vimaleśvaratīrtha 66^a. 67^b.
*Vimaleśvarapushkarīśaṃgamatīr-
tha* 66^a.
Vimalogyatantra 109^a.
vimānagamana 78^b.
viyat 104^b.
viyoga 86^a.
viyoginīpralāpa 123^a.
viyogyavasthāvarṇana 123^a.
viyonijanmādhyāya 328^b.
viraktapratipatti 216^a.
viraktalingāni 216^a.
virakti 269^a.
Virajas muni 52.
Virajā flumen 25^a.
*Virajā, manium Svasvadha dictorum
filia, Nahushae uxor* 40^a.
Virajākshetra locus 77^b. 289^a.
Virajākshetramāhātmya 30^a.
Virajānandaprastāva 26^b.
Virajārākshasīmokshaṇa 78^b.
virahinyavasthāvarṇana 123^a.
virāj 226^a. 300^a.
Virāj, Brahmanis filius 39^a.
 —, Rādhae filius 23^b.
Virāṭa regio 338^b. 339.
Virāṭaparvan, Mahābhāratae liber 1^a.
Virāṭkshetra 19^b.
Virāḍdarśana 78^b.
Virinčhipādaśuddha(?), Śaṅkarāchāryae discipulus 248^a.
viruda 133^a. 275^b.
virudāvalī 117^a.
*Virudāvalī, panegyricus a Raghudeva
compositus* 133^a.
viruddharahasya 241^b.
viruddhalakshaṇa 86^a.
virūkshaṇa 304^b.
Virūpāksha 18^b. 148^b.
Virūpāksha 233^b.
Virūpākshavākya 344^b.
Virūpākshī 19^a.
vireka 311^b.
virekakalpa 307^a.
virekādhikāra 357^b.
virechana 86^b. 304^b. 307^a.
virechanavidhi 315^a.
Virochanavadha 78^b.
virodha 208^b.
virodhakṛit 332^a.
virodhin 331^b.
vilapraveśa 344^a.

vilamba 331^b.
vilambikā 312^b.
vilād vahirnirgamanam 344^a.
Vilāsavatī puella 153^a.
vilepana 105^b.
Vileśaya 233^b.
*Vilomāksharakāvyā, i. q. Rāmakrish-
ṇakāvyā* 132^a.
vilva 307^b.
Vilvaka locus 39^b.
Vilvanātha, cf. Nityanātha 234^a.
vilvanidarśana 352^b.
vilvapattra 74^a.
Vilvapattrikā dea 39^b.
*Vilvamangala, Līlāsuka cognomen
gerens, Somagiris discipulus, au-
ctor Kṛishṇakarmāmṛita carminis*
128. 124^b.
Vilvāmraṇamāhātmya 65^b.
Vilveśvara linga 64^b.
*Vilveśvaramāhātmya, Padmapurāṇae
pars* 84^a.
Vivasvat, Dharmasāstrae auctor 270^b.
vivāda 98^a.
Vivādakalpataṛu liber 292^b.
*Vivādachandra, juris civilis compen-
dium, auctore Misarāmīśra* 296^a.
*Vivādachintāmaṇi liber, auctore Vā-
chaspatimīśra* 273^a.
*Vivādabhaṅgārṇava, juris civilis cor-
pus, auctore Jagannātha* 296^a.
vivāha 86^b. 286^a.
*Vivāhatattva, vel Udvāhatattva, Smṛi-
tattva operis pars (vi)* 290^a. 289^b.
vivāhanirūpaṇa 276^b.
*Vivāhapāṭala, cf. Śaṇnakīyavivāha-
pāṭala* 338^a.
vivāhaprakarāṇa 332^b. 335.
vivāhaprayoga 276^b.
vivāhabhedāḥ 85^a. 268^b. 276^b.
vivāhayoga 215^b.
*Vivāhavṛindāvana, liber astrologicus,
auctore Keśavārka* 336^a (bis).
Vivāhahomopayuktā mantrāḥ 398^a.
vivāhāḥ 268^b.
vivāhādyupadeśanirūpaṇa 218^b.
vivāhetikartavyatā 276^b.
vivāhyāvivāhyakanyānirūpaṇa 85^a.
vividhakanyakāsādhana 88^a.
*Vivṛitvivimarsinī liber, auctore Abhi-
navagupta* 238^b.
viveka 223^b.

Viveka liber 279^a. 292^b. Cf. *Kāla-
viveka, Jātiviveka, Tithiviveka,
Prāyaścittaviveka, Śuddhiviveka,
Śrāddhāviveka, Saṁbandhāviveka*.
vivekagunalakshaṇa 89^a.
vivekaja jūāna 232^a.
vivekajūāna 231^b.
vivekapanchaka 222^a.
Vivekavilāsa liber 247^b.
Viśalyāsāṅgama 65^b.
Viśalyāsāmbhava 65^b.
Viśākha graha 307^b.
*Viśākhadattā, Prithus filius, Vateśva-
rae nepos, auctor Mudrārākshasa
comediae* 143^b.
Viśākhila, Kalāśāstrae auctor 207^b.
Viśāpa muni 52^a.
Viśālanagara urbs 378. 380^a.
Viśālapurī urbs 154^a.
Viśālākshī dea 19^a. 39^a. 71^b. 94^a.
 —, Śaṇḍilyae filia 28^a.
Viśālākshīpūjāyantra 96^a.
viśiṣṭakavipraśaṁsā 123^a.
viśiṣṭarājavarṇana 123^a.
viśiṣṭapratisaṁdhāna 216^a.
viśuddhichakra 149^b.
Viśuddheśvaratantra 95^b. 104^a.
viśeśha 208^b. 240^a. 259^b.
viśeśhakachhedya 217^a.
viśeśhanavarga 193^a.
viśeśhadānāni 85^b.
viśeśhanirukti 242^a.
viśeśhapakṣivadhaprāyaścitta 281^b.
*viśeśhābhakṣyābhakṣhanaprāyaś-
chitta* 281^b.
viśeśhokti 208^a.
viśeśhyaniḥnavarga 183^a. 191^b. 192.
Viśoka muni 52^a.
*Viśokadeva, Karṇae filius, Rāyae
pater* 280^b.
viśokadvādaśvṛata 34^b.
Viśokaparvan, Mahābhāratae liber 2^a.
viśokashasthivṛata 34^a.
viśokasaptamivṛata 41^a.
viśokā 231^b.
*Viśrāma scriba, Bhaṭṭanārāyaṇae
filius* 386^a.
 — (Śuklaviśrāma), Śivarāmae
pater 293^a. 365^a. 395^a.
Viśva, i. e. Viśvaparakāśa lexicon 126^a.
 136^a. 182^b. 195^b.
Viśvakarman deus 21^b. 46. 76^b.

- Viṣvakarman*, auctor architectonicus fabulosus 341^a.
Viṣvakarmesvaialinga 71^b.
Viṣvakāyā dea 39^a.
Viṣvakosha, i. e. *Viṣvaparakāṣa* 194^a.
Viṣvaguṇādarṣa, *Dakṣiṇāe regionis historia*, auctore *Venkaṭa* 150^a.
viṣvachakradāna 43^a.
viṣvachakradānavidhi 35^b.
Viṣvadhara, *Harinātha* pater 206^b.
Viṣvanātha deus 149^b.
——, cf. *Ekāmrahīṣvara* 257^b.
Viṣvanātha quidam, *Śrīpattanae* anno 1513 *vixit* 333^b.
——, auctor *commentarii ad Rāghavapāṇḍavīya carmen* 121^a.
——, *Gopālae filius*, *Daivajna-sarman* titulo *gaudens*, anno 1736 *Vrataparakāṣa* *librum composuit* 283^b.
——, *Chandraṣekharāe filius*, auctor *Kuvalayāśvacharita* *libri* 214^b.
——, *idem*, auctor *Chandra-kalā comoediae* 214^b.
——, *idem*, auctor *Prabhāva-tīpariṇaya comoediae* 214^b.
——, *idem*, auctor *Praṣastirātnāvalī* *libri* 214^b.
——, *idem*, auctor *Rāgharavilāsa* *libri* 214^b.
——, *idem*, auctor *Sāhitya-darpaṇa* *libri* 214^b.
——, *Divākarāe filius*, auctor *Kesavajātaka-paddhatyudāharaṇa* *commentarii* 337^b.
——, (*Panchānanabhāṭṭāchārya*), *Vidyānīvāsae filius*, *Rājīvāe pater*, auctor *Nyāyasiddhāntamuktāvalī* *commentarii* 239^b.
——, *idem* *commentarium ad Gautamāe Nyāyasūtra* *composuit* 239^a.
——, *idem*, *Bhāshāparichheda* *libri* auctor 239^a.
——, *Śrīpatis filius*, auctor *Kuṇḍaratnākara* *libri* 341^a.
——, *Hariharāe filius*, *Govardhanāe nepos* 378^a. 380^a.
Viṣvanāthadīkṣhita, *Bhāvarāma-krishṇae filius*, *Gaṇeṣae pater* 141^a.
Viṣvanāthadeva, *Śambhunāthae filius*, *Rāmadevāe nepos*, *Purushottamāe pronepos*, auctor *Kuṇḍamaṇḍapa-kaumudī* *libri* 341^b.
Viṣvapaksha 101^b.
Viṣvapāla mercator 73^b.
Viṣvapāvanī 24^a.
Viṣvapūjita 24^a.
Viṣvaparakāṣa lexicon, brevius *Viṣva dictum*, auctore *Maheṣvara* 187^b. 108^b. 110^b. 113^b. 156^b. 192^a. 196. 323^a.
Viṣvaparakāṣaīkā 188^b.
Viṣvabhuj (*Indra*) 41^b.
Viṣvabhujā dea 71^b.
Viṣvamukhī dea 39^b.
Viṣvamedinī lexicon 196^b.
Viṣvambharaśāstra *lber* 279^a.
visvarūpa 52^a.
Viṣvarūpa (*Krishṇa*) 37^a.
——, (*Maṇḍana*), *Himamitrae filius* 255^a.
Viṣvarūpa jurisconsultus 273^b. 283^a. 292^b.
——, *lexicographus* 162^b. 188^a.
——, i. e. *Sureṣvara* 257^b. *San-karāchāryae discipulus* 227^b. 259^a.
——, auctor *Yājñavalkyaīkā* *commentarii* 356^a.
——, (*Muniṣvarāparanāmaka*), *Ranganāthae filius*, *Ballālae nepos*, *Siddhāntaśiromaṇimarīchi* *commentarii* auctor 151^a.
——, *scriba*, *Somanāthae filius*, anno 1454 *vixit* 379^a.
Viṣvarūpatīrtha 67^a.
Viṣvarūpadarṣana 78^b. 79^a.
Viṣvarūpanibandha 279^a.
viṣvarūpayoga 17^a.
Viṣvarūpasamdarṣana 79^a.
Viṣvarūpāchārya, *Vārttikae auctor* 236^a. 270^b.
Viṣvarūpiṇī 19^b.
Viṣvalochana lexicon 135^b.
Viṣvalochanakāra 185^b.
viṣvavada 33^b.
Viṣvaśambhu auctor 185^b.
Viṣvasāra *liber* 95^b. 101^b (*bis*). 104^a.
Viśvā dea 39^a.
Viṣvānara, *Agnis pater* 69^a.
Viṣvāmītra *ṛishi* 41^b. 101^b. 310^a. 311^a. 345^a.
Viṣvāmītra, *Dharmaśāstrae auctor* 266^b. 268^b. 270^b. 279^a.
——, auctor *medicus* 311^b.
Viṣvāvasu 332^a.
——, *gandharva* 150^a. 251^a.
——, *siddharāja* 350^a.
Viṣvāvasu poeta 150^b.
Viṣvāsadevī, *Vidyāpatī* *patrona* 292^b.
Viṣvedevabhedo buddhinirāsaḥ 79^a.
Viṣveśalinga 64^a. 72^a.
Viṣveṣvara *homo* 153^b.
Viṣveṣvara, auctor *commentarii ad Aṣṭāvakra-saṃhitā* *libellum* 228^a.
——, *Peṭṭibhūṭāe filius*, auctor *Madanapārijāta* *libri* 274^b. 277^a.
——, *idem*, auctor *Mahārṇava* *libri* 277^a.
——, *idem*, auctor, *Subodhinī* *commentarii* 262^b.
——, *idem*, auctor *Smṛitikau-mudī* *libri* 277^a.
Viṣveṣvara, *Madhusūdanae magister* 226^b. *Viṣveṣvarasarasvatī quidam Paramahansa-parivrajakadharma-saṃgraha* (*Yatidharma*) *librum composuit* E. I. H. 31, 1696. *Incipit*: प्रणम्य विष्णुमात्मानं सच्चिदानन्दमुक्तिं । गुरुं सर्वज्ञविश्वेशं मायया धृतविग्रहं ॥ विश्वेश्वरसरस्वत्या क्रियते वेदमानतः । यतेः परमहंसस्य धर्माण्यनेष संग्रहः ॥
Viṣveṣvaratīrtha *locus* 39.
——, auctor *commentarii ad Anandatīrthae Aitareyopani-shadbhāshyaṭippaṇī* 380^a.
Viṣveṣvarabhāṭṭa, auctor *Karmavipāka* *libri* 291^b. 292^b.
Viṣveṣvaramiṣra, *Raghudevāe pater* 133^a.
visha 314^a.
vishatantra 309^a.
vishaparīkṣhā 86^a.
vishapratishedha 309^a.
vishamaṣṭa 151^b.
vishayavati pravṛitti 230^b.
Vishayavichāra tractatus, auctore *Gadādhara* 245^a.
vishayāḥ 225^a.
vishayānanda 223^b.
vishayopahāsa 123^a.
visharākta 98^a.
visharoga 316^b.

- Vishaharāgnimantra 94^a.
 Vishaharī dea 24^b.
 vishādhikāra 357^b.
 vishānnaparīkshā 85^b.
 vishāpaharāṇa 123^a.
Vishāṃṛita liber 196^b.
 vishūchikā 312^b.
 Viṣṭapura ṛishi 18^b. pl. 19^a.
 Viṣṭi, Sūryae et Chhāyae filia 34^b.
 Viṣṭivrata 34^b.
Viṣṭuti, tractatus liturgicus 387^a.
 Viṣṇu 10^a. 21^b. 41^a. 42^b. 45^b. 46^b.
 53^b. 57^b. 58. 59. 60. 61^a. 63^b. 67^a.
 69^b. 71^a. 72^a. 76. 77^b. 80^a. 81. 82^b.
 83^a. 101^a. 103^a. 104^b. 227^b. 255^a.
 300^a.
Viṣṇu, Dharmasāstrae auctor 266^b.
 268^a. 269^a. 270^b. 279^b. 356^a. Cf.
Laghuvishṇu, Vriddhaviṣṇu, Vri-
hadviṣṇu.
 —, *Dhananjayae pater* 203^a.
 —, *Dhanikae pater* 203^a.
 —, *Rāmeśvarabhaṭṭae pater* 321^a.
 —, *(Sarovajnaviṣṇu), Śārngapā-*
nis filius, Mādhavāchāryae magi-
ster 246^b.
 —, *Hirabhaṭṭae filius, Koṇera-*
bhaṭṭae pater, Rudrabhaṭṭae avus
 318^a.
Viṣṇukavi poeta 150^b.
Viṣṇukānchī urbs 251^b.
Viṣṇukāntīrtha 149^a.
Viṣṇugupta astronomus, alias Chā-
nakya dictus 329^a.
 —, *Śaṅkarāchāryae disci-*
pulus 248^a.
Viṣṇugranthi 235^b.
Viṣṇuchakra 88^a.
Viṣṇuchandra astronomus 329^a.
Viṣṇutattvanirṇaya liber 247^b.
Viṣṇutīrtha 66^a. 73^b.
Viṣṇudatta, Vyāsatriyambakae filius
 345^b.
Viṣṇudattaka scribe, anno 1562
vixit 356^b.
Viṣṇudāsa 16^b.
Viṣṇudūta 69^a.
Viṣṇudevārādhyā, Chinnabhaṭṭae pa-
ter 244^a.
Viṣṇudharma liber 279^b.
Viṣṇudharmottara liber 4^b. 67^b.
 104^a. 268^a. 270^b. 279^b.
Viṣṇudhārātīrtha 60^a.
Viṣṇunāman 101^b.
Viṣṇupadātīrtha 60^a. 73^a.
Viṣṇupadī fluvius 24^a.
Viṣṇupadyutpatti 12^b.
Viṣṇuparāyana 101^a.
Viṣṇupurāṇa 62^b. 68^b. 113^b. 125^a.
 182^b. 185^b (bis). 247^b. 268^a (bis).
 270^b. 279^b.
Viṣṇupurī urbs 37^a.
 — *Tairabhukta, auctor*
Bhaktiratnāvalī libri 37. 38^b.
Viṣṇupūjāvidhānakathana 14^a.
Viṣṇuprayoga 94^b.
Viṣṇubhaktā 252^a.
Viṣṇubhaktakathana 45^a.
Viṣṇubhaktalakṣhaṇa 85^b.
Viṣṇubhaktichandrodaya liber 274^a.
Viṣṇubhaktirahasya liber 72^b.
Viṣṇubhaṭṭa scribe (Karbelopand-
man) intra annos 1794–1806 *vixit*
 405^b.
Viṣṇumantra 106^a.
Viṣṇumantranirūpaṇa 99^b.
Viṣṇumantrāḥ 94^b.
Viṣṇumāyā 25^a.
Viṣṇumāhātmya 45^a.
Viṣṇumitra sacerdos 255^a.
Viṣṇumitra, Kumāra cognomen ge-
rens, Vedamitrae filius 405^b.
Viṣṇuṇyaśas, Kalkis pater 23^b.
Viṣṇuṇyāmalatantra 88^a.
Viṣṇurahasya liber 87^b. 273^b. 279^b.
Viṣṇulakshmyutpatti 12^b.
Viṣṇuvājapeyin auctor 279^b.
Viṣṇuvaishṇavayor guṇapraśansā-
prastāvaḥ 26^b.
Viṣṇuvyūhavarṇana 14^a.
Viṣṇuśarman sacerdos 152^b.
 —, *Bhakta sectae prin-*
ceps 248^a.
Viṣṇuśarman 101^b.
 —, *Panchatantrae auctor*
 157^a. 124^b.
 — *scribe, anno* 1525 *vixit*
 219^b.
Viṣṇusarastīrtha 60^a.
Viṣṇusahasranāman 14^b.
Viṣṇusahasranāman, Mahābhāratae
particula 4^a.
Viṣṇusinha, Kṛishṇasinhae filius,
Jayasinhae pater 285^b.
Viṣṇusūkta hymnus 405^b. 398^a.
Viṣṇustotra 94^a.
Viṣṇusmaranaprakarāṇa 85^b.
Viṣṇusmṛiti (rājasaṅgā) 14^a.
Viṣṇusvāmin sacerdos 153^a.
Viṣṇusvāmin auctor 247^b.
Viṣṇoh sahasranāma 85^b.
 — *stotrakathanam* 15^b.
 — *stotrasya phalakathanam*
 15^b.
Viṣṇor archanāvidhānakathanam
 14^a.
Viṣṇvarchana 284^a.
Viṣṇvavatāra 40^b. 42^a.
Viṣṇvārādhanamantrāḥ 94^b.
Viṣvakṣena, Vaikuṇṭhe senādhipa-
tilḥ 250^b.
Viṣvakṣenamatanibarhaṇa 250^b.
visakhādikā 217^b.
visaṃdhika 204^a.
visaṃdhipāda 174^b.
visargasaṃdhi 162^a. 164^a. 165^b. 171^b.
visargasvādisaṃdhi 350^b.
visarjana 103^b.
visarpa 306^a. 307^a. 314^a. 316^b.
visarpachikitsā 357^a.
visūchikā 304^a.
visphoṭa 314^a. 316^b.
visphoṭādhikāra 357^a.
Vihāra regio 67^b.
Vihārīdāsa (Vihārālāla), auctor Saptā-
śatī carminis 404^b.
vihitanishiddhadharmāḥ 277^a.
Vihlāṇa Kāśmīrensis, auctor Vihlāṇa-
kārya carminis 133^b. 124^b. 209^a.
Vihlāṇakārya carmen, auctore Vih-
lāṇa 133^b.
vīja 4^a. 104^b.
Vījaka liber, auctore Kabīr Gosāin
 372^a.
vījabandhanapraveśane 86^b.
Vījamuktāvalī liber 101^b.
vījastambha 319^b.
Vījārṇavatāntra 104^a.
vījoptividhi 325^a.
vīṇādamarukavādyāni 217^a.
Vīṇātāntra 109^a (bis).
vīṇābhidān vivekaḥ 200^b.
Vītarāgastuti liber 247^b.
Vītahavyopākhyāna 354^a.
Vītihoṭra 11^a.
 — *secta* 248^a.

víthi 203^a.
 vípsá 178^a.
 víra 89^b.
 Víraṣarín rex 152^b.
 Víraṇín muni 55^a.
Víratantṛa 95^b. 101. 292^b.
Vírapándya rex 125^a.
 Vírabáhu rex 152^b.
 Vírabhadra, Śivae satelles 45^b.
Vírabhadra auctor 95^b.
 Vírabhānu rex 154^b.
Vírabhānu 143^a.
Vírabhukti locus 338^b. 339^b (bis).
Vírabhukti legendum videtur.
Vírabhūpati, Chavūdapácháryae pa-
tronus 371^b.
Víramitrodaya, cf. Mitrodaya 295^a.
Víramukundadeva rex, Márkaṇḍeya-
kavíndrae patronus 181^b.
 vírasanirdeṣa 123^a.
Víravámana auctor 239^a.
 víraviruda 133^a.
 vírasádhana 94^b.
Vírasinha, Gúrjarae rex 133^b.
 ———, *auctor Durgábhaktitaran-*
giní libri 292^a.
Vírasinhadeva, Madhukarasáhae fi-
lius, Prátáparudrae nepos, Mitra-
miśrae patronus 295^a.
 Vírasena 153.
Vírasoma, auctor Hastivaidyaka libri
 329^a.
 vírákarshaṇakarmin 101^b.
 víráksharamáláviruda 133^a.
 víráṇám puraṣcharaṇam 95^a.
 vírásana 11^a. 102^b. 234^a.
Víriká, Kṛishṇadásae mater 372^b.
Víreṣvara, Hariharae filius, Govar-
dhanae nepos 380^a.
Víreṣvarabhaṭṭa quidam 246^a.
 Víreṣvaralinga 71^b.
 vírya 311^a. 315^a.
 vísarpachikitsita 307^a.
Vúvaṣarman, Viṭṭhaladíkshítæ pater
 341^a.
 vṛinḥaṇa 304^b.
 Vṛikakarman 19^b.
 Vṛikásuravadha 78^b.
 vṛikshachhedanaprāyaścitta 281^b.
 vṛikshabhanjana 26^b.
 vṛiksharopaṇa 12^b. 86^b. 87^a.
 vṛikshaviṣeshānyoktayaḥ 123^a.

vṛikshádivarga 195^b.
Vṛiksháyurveda 125^a.
 ———, *de arborum cultu*
libellus, auctore Surapála 324^b.
 vṛiksháyurvedayogáḥ 217^a.
 vṛikshotsargavidhi 40^b.
 vṛikshodyāpanavidhi 35^b. 40^b.
Vṛiṇirāma scriba, anno 1761 vixit
 340^b.
 vṛitta 203^b.
 vṛittaka 199^a.
 vṛittakuṇḍa 97^b.
 vṛittagandhin 199^a. 207^a.
Vṛittaratnákara, liber metricus, au-
ctore Kedárabhaṭṭa 197^b. 198^a.
 110^b.
Vṛittaratnákaraṭiká, commentarius
ad librum praecedentem, auctore
Divákara 113^a.
Vṛittaratnákaraśetu, commentarius
ad eundem librum, auctore Bhá-
skuraṣarman 198^a.
Vṛittasata liber 279^b.
 vṛitti 208^a.
Vṛitti commentarius, auctore Sa-
nandana 257^b.
 vṛittikathana 86^b.
Vṛittikára, i. e. Nátha 113^b.
 vṛittivichára 178^a.
 Vṛitra 59^b. 71^b.
 Vṛitravadha 12^b. 345^b.
 ——— comoedia 19^b.
 Vṛitravadhavijnapti 345^b.
 vṛithápákánnabhakshaṇaprāyaścitta
 281^b.
 vṛithámánsabhakshaṇaprāyaścitta
 281^b.
 Vṛiddhakála rex 69^b.
 vṛiddhakṛichhra 283^b.
Vṛiddhagarga 278^a.
Vṛiddhagárgya 270^a. 278^a.
Vṛiddhagautama 270^a. 278^a.
Vṛiddhachánakya 131^b.
Vṛiddhanagara urbs 382^b. 395^b. 405^a.
Vṛiddhaparáśara 269^a (bis). 270^b.
 278^b.
Vṛiddhabaudháyana 270^b.
Vṛiddhamanu 270^b. 279^a. 356^a.
Vṛiddhayavana 331^a. Cf. *Yavana-*
vṛiddháḥ.
Vṛiddhayáṇaválkyá 270^b. 356^a.
Vṛiddhavasishtha 270^b. 279^a. 356^a.

Vṛiddhavágbhaṭa medicus 311^b.
Vṛiddhavádásúri, Skandilácháryae
discipulus, Siddhasenae magister
 152^a.
Vṛiddhavishṇu 356^a.
Vṛiddhavṛikhaspati 270^b.
Vṛiddhasankha 270^b.
Vṛiddhasátátapa 271^a. 279^b.
 Vṛiddhasravas 18^b. pl. 19^a.
Vṛiddhasuśruta medicus 311^b.
 vṛiddhasevá 207^a.
Vṛiddhaháríta 70^b. 356^a.
Vṛiddháchalatírtha 84^a.
Vṛiddháttri 277^b.
 Vṛiddháditya, Solis forma 70^b (bis).
Vṛiddháyabhaṭṭa astronomus 326^a.
 vṛiddhi 273^b. 306^a. 313^b.
Vṛiddhi poeta 124^b.
 vṛiddhividhayāḥ 216^a.
 vṛiddhiśráddha 40^a. 87^a. 276^b. 286^a.
 288^a.
 vṛintákavidhi 34^b.
Vṛinda, libri medici auctor 315^b.
 316^a. 357^a.
Vṛindaṭiká 311^b.
 Vṛindá 24^a.
Vṛindavana locus 21^b. 24^b. 39^b. 128^b.
 131^b. 145^a. 237^a.
 ———, *Vṛajalálæ frater* 218^a.
 Vṛindávanakáṇḍa 301^a.
 Vṛindávanagamana 26^b.
Vṛindávanadása scriba 237^a.
 Vṛindávananagaravarṇana 26^b.
 Vṛindávanamahotsava 27^a.
 Vṛindávanavarṇana 13^b.
Vṛindávanasata, carmen Hinduicum
 385^a.
 Vṛindávanastavamáhátmya 14^b.
 Vṛindávaní 24^a.
 vṛiśchikádivishaharamantra 94^a.
 vṛiśchikodaya 97^b.
 vṛisha 303^b. 331^b.
 Vṛishaketu 4^b.
 Vṛishagaṇa rishi 199^b.
 vṛishadánavidhi 35^a.
 Vṛishadhvaṇa 24^a. 101^a.
 Vṛishabhána 23^a. 25^a.
 Vṛishabhánu 23^a.
 vṛishabhányoktayaḥ 123^a.
 vṛishamokshaṇa 35^a.
 vṛisharáṣivibhága 339^b.
 Vṛishákapi (Rudra) 82^b.

Vṛishádri mons 254^b.
vṛishotsarga 8^b. 42^a. 273^b. 277^b.
 276^b (śúdrasya).
Vṛishotsarga, Sámavedae pariśiṣṭa
 383^b.
Vṛishotsargatattva, Smṛititattva ope-
ris pars (xiii) 290. 289^b (triplex).
vṛishotsargavidhi 35^a.
Vṛishṇi 40^a.
Vṛishṇimat, Śuchidravae filius 40^b.
vṛishyá yogáḥ 216^a.
Vṛihachchhabdendusekhara liber, au-
ctore Nágeṣa 165^a.
Vṛihachchhátátapa 356^b.
Vṛihachchhrikrama liber 104^a.
Vṛihajjútaka, de genituris liber, au-
ctore Varáhamihira 328^b. 336^a.
 338^a.
Vṛihajjútakaślokavyákhyána, com-
mentarius ad librum praecedentem,
metrice redactus, auctore
Bhaṭṭopála 338^a.
Vṛihatkhá 151^b. 203^a. 204^a.
 —, *auctore Kshemendra* 84^b.
vṛihatkalpa 52^a.
vṛihatpovrata 34^a.
Vṛihatloḍalatantra 104^a.
Vṛihatparáśara 278^b.
Vṛihatprachetas 270^b. 356^a.
Vṛihatsamvarta 356^a.
Vṛihatsamhitá, opus astrologicum,
auctore Varáhamihira 328^a. 247^a.
Vṛihadabhidhánachintámaṇi, Abhi-
dhánachintámaṇis editio interpo-
lata 186^b. 185^a.
Vṛihadamarakosha, Amarakoshae edi-
tio interpolata 191^b. 182^b.
Vṛihadaśva 34^a. 348^b.
 —, *gandharva* 148^b.
Vṛihadáranyaka, quartus decimus
Śatapathabráhmana liber 364.
 377^a. 385^a.
Vṛihadáranyakabháshyavárttika, ex-
positio metrica Vṛihadáranyaka-
bháshya commentarii, a Śankará-
chárya scripti, auctore Sureśvara
 392^a. 257^b. Cf. *Sureśvaravártti-*
kaṭiká.
Vṛihadáranyakopanishad 377^a. 394^a.
 224^a. 252^a. 255^b.
Vṛihadáranyakopanishadbháshya,
commentarius ad Vṛihadáranyako-

panishad, auctore Śankaráchárya
 392^a.
Vṛihadáranyakopanishadbháshyatíká,
explicatio commentarii praecedentis,
auctore Anantánandagiri 373^a.
Vṛihadáranyakopanishadvyákhyá,
commentarius ad Vṛihadáranyako-
panishad, auctore Driveda-Gangu
 392^b.
Vṛihadukthi muni 53^b.
Vṛihadgaúrvrata 284^b.
Vṛihaddevatá, opus Vedicum 401^b.
Vṛihadadharmapuráṇa 101^b.
Vṛihadadháravallí lexicon 182^b.
vṛihadldhomapaddhati 94^a.
Vṛihadbrahmottarakhaṇḍa, Skanda-
puráṇae liber 73^b.
Vṛihadadyama 279^a. 356^a.
Vṛihadýáṇavalukya 356^a.
Vṛihadratha, Tigmátmanis filius 40^b.
Vṛihadrájamúrtaṇḍa liber 292^b.
Vṛihadroma locus 338^b.
Vṛihadromapattana locus 340^a.
Vṛihadvasishṭha 356^a.
Vṛihadvishṇu 356^a.
Vṛihadvṛihaspati 356^a.
Vṛihadvyása 356^a.
Vṛihannárádyá 104^a. 278^b.
Vṛihannárádyátantra 101^b.
Vṛihannárádyapuráṇa 9^a. 11^b. 84^a.
 252^a.
Vṛihannáráyaṇopanishad 384^b. 394^b.
Vṛihannirvátatantra 101^b.
Vṛihannetra (?) 19^b.
Vṛihanmanu 270^b. 279^a. 356^a.
Vṛihaspati 18^b. 19^a. 24^b. 25^a. 40^a.
 47^b. 53^a. 56^b. 59^b. 69^b. 80^a. 215^b.
 332^a.
Vṛihaspati, Dharmaśástrae auctor
 266^b. 270^b. 278^b. 356^a. Cf. *Vṛid-*
dhavṛihaspati.
 —, *philosophus* 247^a.
Vṛihaspatichára 328^a.
Vṛihaspatishánti 86^b.
Vṛihaspatismṛiti (támasaguṇá) 14^a.
 113^b.
Venkaṭa, Raghunáthadikshita filius,
Apyayae nepos, auctor Viśvaguṇá-
darśa libri 150^a.
 —, *Vijayanagarae rex, Apya-*
dikshita patronus 213^a.
 —, *Venkaṭae filius, Súryanára-*

yaṇae nepos, hoc seculo ineunte
Śabdárthakalpataru lexicon com-
pilarit 196^a.
Venkaṭa, Súryanáráyaṇae filius, Ven-
kaṭae pater 196^a.
Venkaṭagiri mons 251^b.
Venkaṭanátha auctor 247^b.
Venkaṭachaleśa deus 258^a.
Vena, Prithus pater 39^a.
Vená fluvius 39^b.
Vení fluvius 16^b.
Venídása, Govardhanae pater, Hari-
harae avus 380^a.
Venímádhavarabandhu, Bálakrishṇae
filius, Ranganáthae frater 135^b.
Venísaphára comoedia, etiam Vení-
sagarana dicta, auctore Nárá-
yaṇa 145^b. 146^a. 203^a. 208^b. 209^a.
Venudatta 218^a.
venunádavilása 145^a.
venuharaṇa 145^a.
Venopákhyaṇa 12^b. 13^a.
vetanádánaprakaraṇa 263^a.
vetála 94^b.
Vetálapanchaviṃśati, viginti quinque
narrationes, Jumbhaladattae tri-
butae 152^a.
Vetálapanchaviṃśatiká narrationes
 151^b.
Vetálapanchaviṃśatiká, Vṛihatka-
thae pars 84^b.
vetálamatanbarhaṇa 251^a.
vetálasiddhi 94^b.
vetálákhyaṇiká 354^a.
Vetravátí fluvius 10^a.
Vethileha locus 339^a.
veda 69^b.
Vedaáṭpa, Mahádharae ad Vájasane-
yisamhitám commentarius 364^b.
 395^a. 396^a.
Vedadhura, cf. Vedesa 136^a.
Vedadharma, Pañlac filius 27^b.
vedaná 231^a.
Vedanidhi sacerdos 64^b.
Vedanidheḥ sutánám piśáchapráptiḥ
 15^b.
Vedubháshyakára, i. e. Súyaṇa 162^b.
Vedamáli 11^a.
Vedamitra sacerdos, Sumedhasis pa-
ter 74^b.
Vedamitra, Viśṇumitrae pater 405^b.
Vedavatí, Kuśadhvajae filia 24^a.

- Vedavyākhyāna 345^a.
Vedavadanātīrtha (v. l. *Brahmasa-*
dana) 39^b.
Vedavṛiddha muni 55^b.
Vedavratānām vidhiḥ, Kātyāyanae
pariśiṣṭa 382^b.
vedaśākhāḥ 86^b.
vedaśākhāpranayana 8^a.
Vedaśiras muni 52^b.
 ———, *Dhūtapāpae pater* 71^a.
 ———, *Mārkaṇḍeyae filius* 82^b.
 ——— *astra* 52^b.
Vedaśirsha mons 52^b.
Vedaspārṣa muni 55^b.
vedāḥ 91^a.
vedāksharavichāranishedha (śūdra-
syā) 276^b.
Vedāṅga, tractatus minores ad Vedam
pertinentes 386^a. Cf. *Chhandas,*
Jyotiṣa, Nighaṇṭu, Śikṣā.
vedānta 86^b. 255^b. 257^b.
Vedāntakalpataru liber, auctore
Amalānanda, Vyāsāsrama cogno-
men gerente 277^a. 292^b. E. I. H.
 1002, 1003.
Vedāntakalpalatikā liber, auctore
Madhusūdanasarasvatī 226^b.
Vedāntapradīpa, commentarius ad
Bādarāyaṇasūtra, auctore Rāmā-
nuja 221^b.
Vedāntabhāṣya, auctore Vyāsātīrtha
 393^a.
Vedāntasāra, Vedāntae compendium,
auctore Sadānanda 226^a.
Vedāntāchārya quidam, auctor com-
mentarii ad Guṇaratnakoṣa car-
men 130^a.
Vedārṇātīrtha 149^a.
Vedārthaprakāśa, commentarius ad
Rigvedam, auctore Sāyaṇa 364^a.
 365. 390^a. 405^a.
 ———, *eiusdem ad Śata-*
pathabrāhmaṇam commentarius
 361. 388^b.
Vedārthasaṃgraha liber, auctore Rā-
mānuja 247^a.
Vedeṣa, vel Vedadhara, Chanḍeṣvarae
filius, Gadādharae avus 136^a.
Vedeṣabhikṣu, Vyāsātīrthae discipu-
lus, auctor Padārthakaumudī com-
mentarii 393^a.
vedhamayī dīkṣā 105^a.
- Vena Vājasrajākṣha* 80^a.
Veyachhalā 387^a.
velā 151^b.
veśyā 217^a.
veśyāgamanaprāyaścitta 282^a.
veśyāviśeshāḥ 216^a.
veśyāvṛata 34^b.
veshadhārin 22^a.
vaikārika 104^b.
 ——— *sarga* 82^b.
Vaikuṇṭha (Jaya) 56^b.
Vaikuṇṭhapurī, auctor Dvādaśamahā-
vākyavivaraṇa commentarii 227^a.
Vaikuṇṭhaprathamavyūhavarṇana
 14^a.
Vaikuṇṭhabhuvana 248^a.
Vaikuṇṭhaloka 8^a.
Vaikuṇṭhavarṇana 13^b.
vaikṛita sarga 82^b.
vaikrāntaka 321^a.
vaikhānasa 310^a.
Vaikhānasa secta 248^a.
Vaikhānasa 279^b.
Vaikhānasamatānibarhaṇa 248^a.
Vaikhānasasūtra 270^b.
Vaichyuta muni 53^b.
Vaijana, auctor Prabodhachandrikā
grammaticae 166^b.
Vaijanāthabhaṭṭa scriba, Kāśinātha-
bhaṭṭae filius, anno 1796 vixit 382^b.
Vaijayantī lexicon 113^b. 126^a. 164^a.
 185^b.
vaijayikīnām vidyānām jñānam 217^a.
Vaijavāpa muni 310^a. pl. 19^b.
Vaijavāpa, Dharmasāstrae auctor
 270^b. 278^b.
vaiṭṭālikābhava 58^b.
Vaitaraṇa medicus 358^a.
vaitaraṇī 87^a.
Vaitaraṇī fluvius 46^b. 77^b.
vaitāna 55^b.
Vaitrāsura 58^a.
Vaidarbhakāḥ 217^b.
Vaidarbhadeṣa 352^b.
Vaidarbharīti 199^a.
Vaidarbhī rīti 204^a. 207^a (bis). 208^a.
vaidikaprakriyā 166^a. 350^b.
Vaidīṣapura urbs 153^b.
Vaidehīsurata 143^b.
Vaidehīharāṇa 143^b.
vaidya 22^a.
Vaidyakaśarvasva, Nakulae opus 22^b.
- Vaidyakaśarasaṃgraha, vel Hitopa-*
deṣa, liber medicus, auctore Śam-
bhūnātha 317^a.
Vaidyakānanta 182^b.
Vaidyachintāmaṇi quidam, Vaidya-
ratnae filius, auctor Prayogāmṛita
libri 316^a.
Vaidyājīvana, de remediis liber, au-
ctore Lolīnbarāja 317^a.
Vaidyanarasinha, cf. Narasinha 156^b.
Vaidyanātha linga 64.
Vaidyanātha locus 102^a.
 ——— *quidam* 262^b.
 ——— *poeta* 124^b.
 ———, *Pāyaguṇḍa cognomine*
gaudens, auctor Sadasthimālā com-
mentarii 165^b.
 ——— (*Vāchaspatibhaṭṭāchārya*),
auctor Chitrāyājña comoediae 138^b.
Vaidyanāthātīrtha 39^b. 66^a (bis). 149^b.
Vaidyanāthātīrthamahātmya 66^a.
Vaidyanātheṣvarātīrtha 67^a.
vaidyapraśansāvidhi 316^a.
vaidyayātrāśakunlakṣhaṇa 315^a.
Vaidyamanotsava, libellus medicus,
auctore Nayanasukha 404^b.
Vaidyaratna, Vaidyachintāmaṇis pa-
ter 316^a.
Vaidyarāja, vel Devarāja, Śārnga-
dharae pater 318^b.
Vaidyavallabha, de febribus sanandis
tractatus, auctore Śārngadhara
 318^b.
Vaidyavāchaspati, cf. Vāchaspati.
Vaidyasamdehabhanjana, Janakae
opus 22^b.
vaidharmya 240^a.
Vaidheya 55^a.
vainayikīnām vidyānām jñānam 217^a.
Vainyadatta 218^a.
Vainyanṛipati 264^a.
Vaibhāṣhika 259^b.
Vaibhrāja loka 39^b.
Vaiyākaraṇabhūṣhaṇa liber, auctore
Koṇḍabhaṭṭa 177^a.
Vaiyākaraṇabhūṣhaṇasāra, libri prae-
cedentis epitome, eodem auctore
 177^a.
Vaiyākaraṇasiddhāntamanjūśhā, bre-
vius Manjūśhā appellata, gramma-
tica philosophica, auctore Nāgeṣa
 177^b.

Vaiyághrapadyavárttika 176^a.
Vaiyághrá dharmáh 266^b.
vaiyághrya ásana 11^a.
vairágya 223^b. 231^b.
vairágyaprakaraṇa 354^a.
vairágyamáhátmya 45^a.
vairágyayoga 17^a.
Vairágyasataka, distichorum centuria
tertia, auctore Bhartrihari 133^b.
vairágyákhyána 123^a.
vairágyōtpattipratipádana 354^a.
Vairāja adj. 19^b.
vairájakakalpa 52^a.
Vairāja Manavaḥ 39^a.
Vairāṭadeśa 352^b.
Vairāṭarāja rex 280^b.
Faivasvatatīrtha 60^a.
Vaivasvatamanvantara 300^a.
Vaiśampáyana 54^b. 55^a.
Vaiśampáyana, Dharmaśāstrae au-
ctor 266^b. 356^a.
Vaiśampáyana gotra 55^a.
Vaiśampáyana samhitá 95^b. 104^a. 110^b.
Vaiśampáyaniya 41^a.
Vaiśákha mensis 87^b.
Vaiśákhamáhátmya 14^b.
Vaiśákhaśuklachaturthi 217^b.
Vaiśákhaśuklatritiyá 284^b.
Vaiśákhaśuklasaptamí 284^b.
Vaiśákha 304^a.
Vaiśákhaikārttikimághimáhátmya 34^b.
Vaiśákhyamuni 55^b.
Vaiśála muni 55^b.
vaiśika 215^b (bis). 216^a.
Vaiśeshikasūtra, aphorismi logici,
auctore Kaṇāda 353^b.
vaiśyadharmaprakaraṇa 268^b.
vaiśyarata kshatriya 154^b (bis).
vaiśyavarga 183^a. 191^b. 192. 193^a.
Vaiśravaṇálayatīrtha 39^b.
Vaiśraṇōtpatti 345^a.
vaiśvadeva 277^a.
vaiśvadevapaddhati 277^a.
vaiśvadevaparakaraṇa 267^b.
vaiśvadevaprayogakrama 277^a.
vaiśvadevidhi 85^b. 276^b.
vaiśvadevahoma 273^b.
Vaiśvánará dharmáh 266^b.
Vaiśhṇava, Viśhṇus cultor 16^a. 92^a.
 — parvan 30^a.
 — mantra 91^a.
 — śāstra 91^a. 247^a.

Vaiśhṇava secta 248^a. 258^b.
Vaiśhṇavagítakathana 45^a.
Vaiśhṇavatāntra 106^a.
Vaiśhṇavapurána 8^a. 59^a. 65. 79^b. 83^a.
Vaiśhṇavamatanibarhāṇa 248^a.
Vaiśhṇava mahárasa 321^a.
Vaiśhṇavavargagaṇana 302^a.
Vaiśhṇavavárasamkhyáputja 302^a.
Vaiśhṇavavárttá, Vallabhácháryae
discipulorum vitae 387^b.
Vaiśhṇavavidyakaśāstra, auctore
Náráyaṇadása 334^b.
Vaiśhṇavaśāstra, idem quod Pra-
śnáryava 333^b.
Vaiśhṇarasiddhāntadīpiká liber, au-
ctore Rámachandra 161^b.
Vaiśhṇaváḥ 242^b. 301^b.
Vaiśhṇavákútachandriká, commenta-
rius ad Viśhṇupuráṇam, auctore
Ratnagarbha 63^a.
Vaiśhṇaváṇṛita liber 279^b. 292^b.
Vaiśhṇaví dea 24^b. 25^a. 39^b.
 — śakti 25^b. 81^a.
Vaiśhṇaví anusmṛiti, Mahábháratāe
particula 4^b.
 — samhitá 8^a.
Vaiśhṇavítāntra 108^b. 109^a.
Vopadeva 279^a.
 — , *Keśavae filius, Dhaneśae*
discipulus, auctor Kavikalpatrūma
libri 175^a. 161^b. 164^a.
 — , *auctor Kāvya kámadhenu*
(Kámadhenu) libri 175^b. 161^b.
 — , *auctor Padārthádarsa li-*
bri 278^b.
 — , *auctor Paramahansa priyá*
libri 38^a.
 — , *auctor Mukatáphala libri*
 38^a.
 — , *auctor Mugdhabodha gram-*
maticae 174^b. 161^b.
 — , *auctor Rámavyákaraṇa*
grammaticae 161^b.
 — , *auctor Śataślokichandra-*
kalá libri 319^a.
 — , *auctor Harikálá libri* 37^b.
Vopálita, plenius Vopálitasinha ap-
pellatus, lexicographus 182^b. 185^a.
 188^a. 195^b.
vyaktávyaktádīśvarasvarúpavarṇana
 45^a.
Vyaktivivekakára 210^a.

vyajana 85^b.
vyanjana 312^a.
vyanjanasamdhí 171^b.
vyatireka 206^a.
vyatīpátavrata 285^a.
vyadhikaraṇa 241^a. 242^a.
vyapáda 175^a.
vyapohastava 44^b.
vyabhicharitastrivadhapráyaścitta
 87^b. 281^b.
vyabhicharárajāḥ 277^b.
vyabhichárabhāvanirúpaṇa 213^a.
vyaya 331^b.
vyayasthánachintá 330^b.
vyartha 204^a. 207^a.
vyavahára 7^b. 86^a. 262^a. 265. 271^a.
Vyavaháratattva, Smṛititattva operis
pars 290^b. 279^b.
Vyavaháratilaka liber 292^b.
vyavaháradvaitanirṇaya 273^b.
Vyavaháradādhiti, Rájadharmakau-
stubhae particula, auctore Ananta-
dera 272^b.
Vyavaháranirṇaya liber 279^b.
 — , *auctore Śrīpati*
 292^b.
Vyavaháramayūkha, Bhagavadbhá-
skara operis pars, auctore Níla-
kaṇṭha 280^a.
vyavaháramátriká 263^a.
Vyavahárasamuchchaya liber 279^b.
 — , *auctore Bho-*
jadeva 292^a.
Vyavahárasára liber 279^b.
vyavaháradhyáya 356^a.
vyavahṛiti 265^a.
Vyavahṛititattva, Smṛititattva operis
pars (x) 289^b.
vyákaraṇa 7^b. 86^b.
Vyákhyáparimála liber 243^a.
Vyákhyásudhá, commentarius ad
Amarakosham, auctore Bhánujī-
dīkshita 182^b.
Vyághra, Dharmaśāstrae auctor 270^b.
 279^b. 356^a.
Vyághrapád 18^b. 19^a.
Vyághrapád grammaticus 176^a.
 — , *Dharmaśāstrae auctor*
 270^b.
Vyághrapáda, idem qui Vyághrapád
 270^b. 279^b. 356^a.
Vyághrapura urbs 83^b.

Vyāghrabhūti grammaticus 162^b.
Vyāghreṣvaralinga 44^a. 71^a.
Vyājābhānujī quidam, anno 1692
vixit 199^a.
Vyādi lexicographus 160^a. 182^b. 185^b
 (ter). 188^a. 189^b.
 — *auctor* 247^b.
 — *medicus* 321^b.
vyādha 22^a.
vyādhavākya 66^a.
vyādhasvargagamāna 66^a.
vyādhi 316^b.
vyādhinidāna 281^a.
Vyādhisamghavimardana, Sahadevae
opus 22^b.
vyādher lakṣhaṇam 311^b.
vyāna 225^b.
vyāpti 105^a. 241^a. 242^a.
vyāptigraha 241^b.
vyāptigrahopāya 242^a.
vyāptigrahopāyarahasya 242^a.
vyāptipūrvapakṣarahasya 241^a.
vyāptivādaparichhedarahasya 241^b.
vyāptyanugama 242^a.
vyāptyanugamarahasya 241^b.
vyāyāmikīnām vidyānām jñānam
 217^a.
vyāyoga 139^b. 203^a.
Vyālakula 196^b.
vyālagrāhin 22^a.
vyāvartanakāraṇāni 215^b.
Vyāsa 47^b. 52. 53^a. 54^a. 56^a. 59^a.
 72^a. 80^a (bis). 80^b. 81^a. 227^b.
 228^b. 255^b.
 — , *Parāśarae et Satyavatī filius,*
Sukae pater 255^b. *Parāśarya* 264^b.
Vyāsa 113^b. 183^a.
 — , *Mahābhāratae auctor traditus*
 1^a. 125^a.
 — , *Dharmaśāstrae auctor* 266^a.
 266^b (bis). 270^b. 279^b. 356^a. Cf.
Vṛihadvyāsa.
 — , *auctor Brahmasūtra aphori-*
smorum 251^b.
 — , *auctor Yogasūtrabhāṣya libri*
 247^b. 270^b.
 — , *auctor Vakratuṇḍastotra hymni*
 299^b.
 — , *auctor Vakratuṇḍāśṭaka*
hymni 132^b.
 — , *auctor Śivadhanurveda libri*
 125^a.

Vyāsa, Rāmadevae pater, Mahābala-
avus, Nārāyaṇae proavus 365^a.
Vyāsagamana 34^a.
Vyāsagītāh, Kūrmapurāṇae pars 8^a.
Vyāsātīrtha locus 66^b.
 — , *Jyātīrthae discipulus,*
auctor Commentarii ad Ānanda-
tīrthae Kāthopanishadbhāṣyaṭi-
kām 385^a.
 — , *Vedeṣabhikṣhus magister,*
Vedāntabhāṣya auctor 393^a.
Vyāsātulasī, Bhūdevae pater 274^a.
Vyāsatriyambaka, Viṣṇudattae pater
 345^b.
Vyāsadāsa, Vaikhānasa sectae prin-
ceps 248^a.
Vyāsapurushottama scriba, Vyāsaha-
rināthae filius, anno 1600 *vixit*
 378^b.
Vyāsapraśna 78^b.
Vyāsabhāṣhyavyākhyā commentarius,
auctore Vāchaspati 247^a.
Vyāsavana 46^b.
Vyāsasukasamvāda, dialogus philo-
sophicus 228^b.
Vyāsasūtra 279^b.
Vyāsasūtratīkā, auctore Padmapāda
 257^b.
Vyāsasmṛiti (sāttvikagunā) 14^a.
Vyāsaḥarindātha, Vyāsapurushotta-
mae scribae pater 378^b.
Vyāsāchalakavi 253^a.
Vyāsānugraha 79^a.
Vyāsāranya, Viṣveṣvarae magister
 263^a.
Vyāsāśṭaka hymnus 72^a. 133^a.
Vyāsīya 167^a.
Vyāsuki 185^b.
Vyāseṣvaratīrtha 66^a.
Vyāseṣvaralinga 72^a.
vyutkramavivāhaprāyaścitta 282^a.
vyutkrāntā 204^a.
vyutthāna 229^a. 231^a.
vyutpatti 214^a.
vyūha 230^b.
vyūhana 225^a.
Vyomakeśa 101^a.
vyomapanchaka 236^a.
Vrajalāla regulus, Bhāskaranṛsinhae
patronus 215^a.
vraṇa 314^a.
vraṇavijnānapratishedha 308^b.

vraṇaṣoṭha 314^a.
vraṇe kṛimiyutpattiprāyaścittam
 282^b.
Vratakalpadruma liber, auctore Rat-
nākara 285^a.
vratakāla 284^a.
Vratatattva, Smṛititattva operis pars
 (xiv) 290^b. 289^b.
vratatraya 354^a.
Vratadānakhaṇḍa, auctore Hemādri
 38^b.
vratadvaitanirṇaya 273^b.
vratadharmāḥ 283^b. 284^a.
vratānirṇaya 284^a.
vratapanchāṣṭi 34^b.
Vrataprakāsa, vel Vratarāja liber,
auctore Viṣvanātha 283^b.
vratabhanga 88^a.
vratabhangaaprāyaścitta 282^b.
vratamāhātmya 12^b (bis).
Vratarāja, idem quod Vrataprakāsa
 283^b.
vratavarṇana 76^a.
vratavidhi 283^a.
vratādyupayuktāni vastūni 284^a.
vratādhikāni 284^a.
Vratin muni 80^a.
Vrāchaḍa 181^a.
vrātyaprāyaścitta 282^a.
Ṣaṃyu, Vṛihaspatī filius 56^b.
ṣaṃvatī 296^b.
Ṣaka 33^b.
Ṣakaṭa locus 338^b.
ṣakaṭabhangaakavachanyāsa 26^b.
ṣakaṭavrata 34^a.
Ṣakatāropākhyāna narratio 157^b.
Ṣakadeśa 339^a.
Ṣakavarman poeta 125^a.
Ṣakavṛiddhi poeta 125^a.
Ṣakādhiparājadhānī, i. e. Dillī 274^b.
ṣakunajñāna 123^a.
Ṣakunaśāstra liber 126^a.
Ṣakunārṇava liber 113^b. 399^a.
ṣakunāhṛita 304^a.
Ṣakuni graha 307^b.
Ṣakuntalopākhyāna 13^a.
Ṣakunyupākhyāna narratio 157^b.
ṣakti 4^a. 25^b (navan). 39^b. 80^a (bis).
 81. 91^b (pluries). 101^a. 102^b. 104^b.
 149^b. 238^b. 239^a. 250^a. 311^a. 315^a.
Ṣakti, i. e. Kuṇḍalinī 235^a.
 — *Jātukarṇa muni* 80^a.

Śakti, Vasishṭhae filius 46^a. 53^b.
 227^b. 233^a. 276^b.
 Śaktikumāra poeta 125^a.
 śaktigaṇa 19^a.
 śaktichālana 235^a.
 Śaktitantra 108^b.
 Śaktideva 101^b.
 Śaktidhara 101^b.
 śaktinirṇaya 177^a.
 śaktipūjaka 16^a.
 śaktipūjā 91^b.
 Śaktipūrva, i. e. Parāśara 329^a.
 śaktibheda 143^a.
 Śaktibhairavatantra 108^b. 109^a.
 śaktimat 239^a.
 Śaktimataniibarhāṇa 249^b.
 Śaktimataikadeśitritayanibarhāṇa
 250^a.
 Śaktimataikadeśinibarhāṇa 249^b.
 Śaktimataikadeśinirākaraṇa 249^b.
 Śaktiyaśas 151^b.
 Śaktiyāmala liber 88^a. 102^a. 104^a.
 Śaktiratnākara, liber mysticus 101^a.
 śaktivādin 250^a.
 śaktiviveka 246^a.
 śaktivedārthanirṇaya 88^b.
 śaktiśodhana 95^a.
 Śaktisamgamatantrae caput 102^a.
 śaktisādhana 88^a.
 śaktistambha 230^a.
 śaktisvarūpanirūpaṇa 101^a.
 Śakra 103^a.
 śakradhanuḥpalāśāgnidarśanaprāyaś-
 chitta 282^b.
 Śakramoksha 27^a.
 Śakraṣaṣovidhvansana 79^a.
 Śakraṣilādasamvāda 44^b.
 Śakraṣailādasamvāda 44^b.
 Śakreṣvaratīrtha 66^a. 66^b (bis).
 Sankara 27^a. 80^a. 103^a.
 Sankara (Sankarakavi) poeta 150^b.
 167^a. Cf. Sankarakavi.
 — (Bhaṭṭa^a) astronomus 329^a.
 —, auctor Śaradātīlaka comoe-
 diae 146^a.
 —, Nārāyaṇae filius, Nīla-
 kaṇṭhae pater, Sankarae avus,
 auctor Dvaitanirṇaya libri 280.
 281^a.
 —, (Bhaṭṭasankara) Nīlakaṇ-
 ṭhae filius, Sankarae nepos, auctor
 Karmavipākā libri 281^a.

Sankara, idem, auctor Saṃskārabhā-
 skara libri 280^b.
 —, Vāsudevae filius, Rudrae
 nepos, Jayadharae pronepos, au-
 ctor Rasachandrikā commentarii
 135^a.
 Sankarakavacha 22^b.
 Sankarakavi poeta 125^a.
 Sankarakavikara quidam 247^b.
 Sankaragītā liber 283^b.
 Sankarachetovilāsa, carmen panegyri-
 cum, auctore Sankaradīkshita 121^b.
 Sankarajaya 252^b.
 Sankarajaya, cf. Saṃkshepasankara-
 jaya.
 Sankarājī scribe, anno 1681 vixit
 392^a.
 Sankarājīka scribe, Śyāmadevae fi-
 lius, anno 1781 vixit 384^a.
 Sankaratīrtha 66^a.
 Sankaradīkshita, Bālakrishṇae filius,
 Dhundhirājae nepos, seculo supe-
 riore Gangāvatāraṇachampūpra-
 bandha librum composuit 140^b.
 —, idem, auctor Pra-
 dyumnavijaya comoediae 134^b.
 —, idem, auctor San-
 karachetovilāsa carminis 121^b.
 —, Lakshmaṇae pater,
 Lallādīkshitae avus 134^b.
 Sankarabhāṭṭa, Mīmāṃsakanīlubhaṭ-
 ṭhae filius, auctor Kumāradīyotana-
 darśana libri 341^b.
 Sankarabhāṭṭa 163^a.
 Sankaralāla scribe, anno 1810 vixit
 272^a.
 Sankaravijaya, Sankarāchāryae vita,
 auctore Anantānandagiri 247^b.
 —, ejusdem argumenti
 liber, ab auctore anonymo compo-
 situs 260^b.
 Sankaravirahaśokāpanodana 27^a.
 Sankarasamhitā, Skandapurāṇae pars
 84^b.
 Sankarasena, auctor commentarii ad
 Nāḍīprakāśa librum 316^b.
 Sankarāchārya 95^b. 247^b. 279^b.
 Śivagurus filius 255^a. Govindae
 discipulus 227^b. 255^b.
 —, auctor traditus Apa-
 rokshānubhūtiśudhārṇava libelli
 223^b.

Sankarāchārya, auctor traditus At-
 mabodha libelli 224^b.
 —, auctor Anandalaharī
 carminis 108^a.
 —, auctor traditus An-
 nandalaharīstotra carminis 127^a.
 —, auctor commentarii
 ad Iśāvāsyaopaniṣad 366^a.
 —, auctor traditus Upa-
 deśasahasrī libri 38^a.
 —, auctor commentarii
 ad Aitareyaopaniṣad 366^a. 380^a.
 395^b.
 —, auctor commentarii
 ad Katharalliyopaniṣad 365^b. 395^b.
 —, auctor traditus Kā-
 dikramastuti hymni 108^a.
 —, auctor commentarii
 ad Kenopaniṣad 366^a. 380^a.
 —, auctor traditus Ga-
 neśabhaṅgaṇaprayāstotra hymni
 299^b.
 —, auctor (Ītābhāṣya
 commentarii 3^a.
 —, auctor traditus Cha-
 turdaśamataneveka libri 38^b.
 —, auctor commentarii
 ad Chhāndogyaopaniṣad 365^a. 380^a.
 389^a.
 —, auctor traditus Jnā-
 nabodhinī libelli 225^a.
 —, auctor traditus Tā-
 rāpajjhaṭikā hymni 94^a.
 —, auctor commentarii
 ad Taṭṭirīyaopaniṣad 366^a. 395^b.
 —, auctor traditus Tri-
 purīprakaraṇa libelli 225^a.
 —, auctor traditus Dha-
 nyastotra carminis 225^b.
 —, auctor commentarii
 ad Praśnopaniṣad 366^a. 392^b.
 —, auctor Brahmi-
 mānsābhāṣya commentarii 109^b.
 —, auctor traditus Ma-
 ṇiratnamālā tractatus 398^b.
 —, auctor commentarii
 ad Mahābhāratam. Cf. Additu-
 menta.
 —, auctor commentarii
 ad Māṇḍūkyaopaniṣad 365^b. 395^b.
 —, auctor commentarii
 ad Muṇḍakopaniṣad 366^a.

- Šankarāchārya*, auctor traditus *Vā-kyasudhā libelli* 225^b.
 ———, auctor commentarii *ad Viṣṇusahasranāman* 4^a.
 ———, auctor commentarii *ad Vṛihadāranyakopanishad* 373^a. 392^a.
 ———, auctor *Sārirakamīmānsābhāshya* commentarii 221^a.
Šankarāchāryavijayadiṇḍima, commentarius *ad Saṃkṣhepasankarājaya* librum, auctore *Dhanapati* 260^a.
Šankarānanda, *Anandātmanis discipulus*, auctor *Muṇḍākopanishaddīpikā* commentarii 390^b.
Šankarānandaguru 222^a.
Šankarābharaṇa 200^b.
Šankarālaya 82^a.
Šanku poeta, *Mayūrae filius* 125^a.
Šankuka poeta 125^a.
 ———, auctor *rhetoricus* 212^a.
Sankukarṇeṣvara linga 70^b.
ṣankupadmavyomasthāpana 322^b.
ṣankha 339^a.
Šankha daitya 16^a.
 ——— muni 31^b. 34^a. 52^a.
Šankha, *Dharmaśāstrae* auctor 271^b. 266^b. 267^b. 270^b. 279^b. 356^a.
Cf. Vṛiddhaṣankha.
ṣankhakāra 21^b.
ṣankhachakrordhva puṇḍhradhāraṇa 14^b.
Šankhachūḍa asura 25^a.
 ——— *gandharva* 24^a.
 ——— *nāga* 71^b.
Šankhachūḍeṣvaratīrtha 66^a.
Šankhadhara auctor 279^b.
 ——— *poeta* 125^a.
Šankhapāda, *sectae princeps* 251^a.
Šankhalikhitau, *Dharmaśāstrae* auctores 266^b. 270^b. 279^b. 356^a.
Šankhasmṛiti (*tāmasaḡuṇā*) 14^a.
ṣankhānyoktayaḥ 123^a.
ṣankhinī nāḍī 236.
 ——— *strī* 218^b.
Šankhoddhāratīrtha 39^b. 67^a. 149^a.
Šachī 101^b.
Šachīgrahaṇa 66^a.
Šachīśokāpanodana 27^a.
Šaṇḍa 18^b.
Šata, vel *Šataka*, *distichorum centuriae tres*, auctore *Bhartṛihari* 133^b.
Šatakratu 52^a.
Šatatejas muni 52^b.
Šatapathabrāhmaṇa (*M. S.*) 364. 376^b. 377^a. 378^b. 382^b. 383^a. 385^a. 395^b.
 ——— (*K. S.*) 395^a.
Šatapathabrāhmaṇabhāshya, auctore *Harisvāmin* 361^a. *Cf. Vedārthaprakāśa*.
ṣatapushpādivarga 195^a.
Šatabalāka muni 54^b.
Satabāhu dea 19^a.
Šatayojanaparcvata 339^b.
Satarudriya hymnus 74^b.
Šatarūpa muni 52^a.
Satarūpā dea 39^a.
 ———, *Brahmaṇis filia* 50^a.
 ———, *Manus uxor* 25^b.
Šataslokīchandrakālā, *liber medicus*, auctore *Vopadeva* 319^a.
Satānanā dea 19^a.
Šatānanda, *Gautamae filius* 122^a.
Šatānīka 17^b. 30^a.
 ———, *Vasudāmanis filius* 40^b.
Šatāvadhāna, *idem qui Bhāṭṭāchārya* *ṣatāvadhāna* 261^a (*ter*).
ṣatāhvā 323^b.
Šatrughnapraṇāma 345^b.
Šatrughnapratigamaṇa 345^b.
Šatrughnamūrchhana 13^b.
Šatrughnavijaya 13^b (*ter*).
Šatrughnaviniyoga 345^b.
Šatrughnaṣikṣhā 13^b.
Šatrughnasubāhuyoga 13^b.
Šatruṇḡjayamahātīrthamāhātmya, auctore *Dhaneṣvarasūri* 372^b. 373^a.
satrubhāvaśrayayogādhyāya 331^a.
ṣatrūchcheda 97^b.
Šanideśāḥ 339^b.
Šaniṣānti 86^b.
Šanaishchara 25^b. 26^a. 69^b.
Šanaishcharachāra 328^a. 330^a.
Šanaishcharadarśanachāra 330^a.
Šanaishcharavrata 34^b.
Šaṃtanu 80^b (*bis*).
Šaṃtanu, *Uditadambārae filius* 148^a.
 ———, *Uddharaṇae filius*, auctor commentarii *ad Chanḍikāmāhātmyam* 44^a.
Šabara Bauddha 250^b.
Šabarabhāshya 113^b.
Šabarasinha, *Haribungae rex* 154^a.
Šabaravāmin 220^a.
Šabarī 74^b.
ṣabala 300^a. 309^a.
ṣabda 104^b (*ter*). 211^a. 225^a. 240^a. 259^b.
Šabdakaustubha, commentarius *ad Mahābhāshyam*, auctore *Bhaṭṭoji* 160^a. 162^b. 177^a.
ṣabdaguṇāḥ 207^a. 208^a.
Šabdachandrikā lexicon, auctore *Chakrapānidatta* 195^b.
Šabdānirṇaya liber, auctore *Vāchaspatimiśra* 274^a.
ṣabdapratyaya 230^a.
ṣabdabrahman 104^b.
ṣabdabrahmapadmalīngotpatti 44^b.
Šabdabhedaprakāśa, *appendix ad Viṣṇuprakāśa lexicon* 188^b. 189^a.
Šabdānālā lexicon, auctore *Rāmeśvaraśarma* 192^b.
Šabdaratna lexicon 196^b.
Šabdaratnākara, *lexicon synonymicum*, auctore *Mahīpa* 351^b.
Šabdaratnāvalī lexicon 196.
 ———, auctore *Mathureṣa* 192^b. 193^a.
Šabdalingārthachandrikā lexicon 196^b.
ṣabdavāchya 259^b.
ṣabdaśakti 211^b.
Šabdaṣabdārthamānījūshā lexicon 196^b.
ṣabdasuddhi 207^b.
ṣabdasiddhi 210^b.
ṣabdasamṛiti 207^a.
ṣabdahīna 204^a.
ṣabdādivarga 183^a.
ṣabdādyantardhāna 230^b.
Šabdānuṣāsana, auctore *Abhinavaśākaṭāyana* 176^a.
 ———, *grammatica ab Hemachandra scripta, cujus parte octava lingua Prācritica tractatur* 179^a.
Šabdābhi lexicon, *Prānakṛishṇae jussu compilatum* 374^a.
Šabdārṇava lexicon 113^b. 126^a. 183^a. 192^b. 195^b.
Šabdārthakalpataru lexicon, auctore *Venkaṭa* 196^a.
ṣabdārthanirṇaya 240^a.

- śabdārthavrittinirūpaṇa 209^b.
 śabdālaṃkāra 87^a. 207^a. 208^a. 210^a.
 śabdālaṃkāranirṇaya 209^b.
 Śabdenḍusekhara liber, auctore Nā-
 geśabhaṭṭa 161^a.
 śama 208^b. 223^b.
 Śamana 103^a.
 śamana gaṇḍūṣa 304^b.
 śamimandāraphalavarṇana 78^b.
 śamimandāramāhātmya 78^b.
 Śambhala urbs 73^a.
 Śambhalagrāmamāhātmya, Śambha-
 lamāhātmya, Skandapurāṇae pars
 73^a. 84^b.
 Śambhaleśvara linga 73^b.
 Śambhu (Rudra) 82^b.
 Śambhu auctor 270^b. 279^b.
 —, auctor Kāmadhenu libri 286^a.
 Śambhunātha, Prithvīdharāe magi-
 stēr 110^a.
 —, Rāmadevāe filiū, Vi-
 śvanāthadevāe pater 341^b.
 Śambhubhairava 250^a.
 Śambhurahasya liber 126^a.
 Śambhurāma scriba, anno 1816 vixit
 372^b.
 Śambhū 101^b.
 Śambhūnātha, auctor Kālaṇḍāna libri
 317^a.
 —, auctor Vaidyakaśāra-
 saṃgraha libri 317^b.
 Śambhūpālambha 129^b.
 śayana 46^a.
 śayanavachana 217^a.
 śayanavidhi 85^b.
 śayyā 208^a.
 śayyādāna 277^b.
 śayyādānavidhi 35^b.
 śayyādānadīprayoga 272^b.
 śayyāsānārambha 86^b.
 śara 105^a.
 śaraṇa 85^b.
 śaratsamayāsavabhāvākhyāna 123^a.
 śarad 97^b.
 Śaradakṣa, Dharmasāstrae auctor
 285^a.
 śaradarchavidhi 288^b.
 Śaradvasu muni 53^b.
 śaradvihāra 145^a.
 Śaraloman muni 310^a.
 śarāka 22^a.
 Śarāvātī fluvius 24^a.
 śarīra 89^b (trividha). 102^a.
 śarīrakathana 12^b.
 śarīranirūpaṇa 17^a.
 śarīrasuddhi 286^a.
 śarkarāchaladāna 41^a.
 śarkarāchaladānavidhi 35^b.
 śarkarādhenu 59^a.
 śarkarādhenuvidhi 35^b.
 śarkarāsaptamīvrata 34^a. 41^a.
 Śarmishthā 144^b.
 Śarmishthāyayāti comoedia 144^b.
 Śarva, i. e. Śiva 53^b.
 Śarvaka muni 53^b.
 Śarvavarman poeta 125^a.
 —, v. l. pro Sarvavarman
 169.
 Śalabhāsura 78^b.
 Śalabhāsuraavadha 78^b.
 śalya 303^b.
 śalyakaraṇa 13^a.
 śalyatantra 308^b.
 Śalyaparvan, Mahābhāratae liber 1^b.
 śalyāharanavidhi adhyāya 305^a.
 śavagandhin 51^b.
 śavadūshitajalapānaprāyaścitta 282^a.
 śavasādhana 93^b.
 śaśakaśabdajñāna 92^b.
 Śaśadhara, auctor commentarii ad
 Rāghavapāṇḍavīya carmen 121^a.
 śaśavishāna 250^a.
 śaśuṣṇigadhanurdhara 250^b.
 Śaśānkavatī 151^b.
 śaśānkaṣṇigakonnati 327^a.
 Śaśikalā, vel Chandralakṣhā, Virasinha
 regis filia 133^b.
 —, Subandhus filia 154^a.
 śaśigraha 327^a.
 Śaśinī 18^b.
 Śaśiprabhā puella 152^b.
 Śaśivardhana poeta 125^a.
 śaśibhavarasambhava 327^a.
 śastrakarmavidhi adhyāya 305^a.
 śastravidhi adhyāya 305^a.
 śastrastambha 322^b.
 śastrahata 87^a.
 śastrājīvi 91^b.
 Śānśapāyana (Suśarman) 55^b.
 Śānśapāyana 56^a.
 Śānśapāyanikā saṃhitā 56^a.
 śākagunāḥ 86^a.
 Śākaṭāyana 23^b. 34^a.
 Śākaṭāyana grammaticus 113^b. 160^a.
 162^b. 175^b. 183^a. 185^b. Cf. Abhi-
 navasākaṭāyana.
 Śākaṭāyana, Dharmasāstrae auctor
 279^b.
 Śākaṭāyana 34^a.
 Śākadvīpa 32^a. 33^a. 41^a.
 Śākapūṇi 54^b.
 Śākambharī dea 19^b.
 Śākambharī urbs 122^b. 125^a.
 Śākari vibhāshā 181^a.
 Śākala urbs 46^b.
 Śākalahoma 277^a.
 Śākalya, Satyaśris discipulus 54^b (bis).
 Śākalya poeta 150^b.
 — grammaticus 162^b. 181^a.
 Śākalyasaṃhitāpurīṣishṭa 247^b.
 Śākānvaya 274^b.
 Śākinī 101^b.
 Śākimanavaradīpa locus 241^b.
 śākuna 86^b.
 Śākuna, de omnibus tractatus variū
 399^b.
 Śākunasāroddhāra tractatus 399^b.
 Śākumeya muni 310^a.
 Śākumeyā dharmāḥ 266^b.
 Śākuntala, i. e. Abhijñānaśākuntala
 134^b.
 Śākuntalopākhyāna, Mahābhāratae
 epīdium 3^a.
 Śākkī vibhāshā 181^a.
 Śākta 7^b. 255^b. 258^b. pl. 253^b. 258^a.
 Śāktatantra 109^a.
 Śāktubhāshya, auctore Abhinavagupta
 258^b.
 Śāktānandatarangiṇī, liber mysticus
 102^a.
 Śākya muni 264^b.
 Śākra adj. 59^b.
 Śākha locus 339^a.
 śākhā 54^b.
 Śānkhāyana, auctor Śānkhāyana-
 brāhmaṇae 382^a. 405^a.
 —, auctor Śrautasūtra
 aphorismorum 405^a.
 Śānkhāyanabrāhmaṇa 382^a. 405^a.
 Śānkhāyanasūtra 279^b. Cf. Śrauta-
 sūtra.
 Śātyāyana, Dharmasāstrae auctor
 270^b. 278^b.
 śāṇa 307^b.
 Śāṇḍa, Lakṣmīdharae pater, Bāla-
 śarmanis filiū 110^b.

Śāṇḍila pl. 58^b.
 Śāṇḍiliputra 31^a.
 Śāṇḍileya 31^a.
 Śāṇḍilya 28^a. 34^a. 58^b. 60^b. 74^a. 310^a.
 Śāṇḍilya, auctor *Bhaktisūtra aphorismōrum* 228^b.
 ———, *Dharmaśāstrae auctor* 356^a.
 ———, *poeta* 125^a.
 Śāṇḍilyakula 284^a.
 Śāṇḍilyagotra 327^b.
 Śāṇḍilyavanṣa, 120^a.
 Śāṇḍilyasūtra 228^b.
 Śāṇḍilyā dharmāḥ 266^b.
 Śātakaṁṇi 135^a.
 ———, cf. *Kuntala* 217^b.
 Śātavāhana, cf. *Kuntala* 217^b.
 Śātātapa 34^a.
 Śātātapa, *Dharmaśāstrae auctor* 271^b
 (*Karmavipāka*). 266^a. 268^a. 271^a.
 279^b. 290^a. 356^a. Cf. *Vṛiddha-*
śātātapa, *Vṛihachchhātāpa*.
 śānta 229^b.
 Śāntanavī tīkā 44^a.
 Śāntanu (?) 83^a.
 śāntamoha 397^a.
 Śāntarasanātaka 227.
 śānti 42^b. 50^b. 97^b (bis). 100^a. 105^a
 (bis).
 śāntika 97^b (bis).
 śāntikakarman 92^a.
 śāntikarman 97^b.
 śāntikalpa 55^b.
 śāntikādaū dhāraṇayantram 94^b.
 Śāntichandrikā, auctore *Kavichandra*
 211^b.
 Śāntidīpikā liber 292^b.
 Śāntiparvan, *Mahābhāratae liber* 1^b.
 Śāntipurāṇa, liber *Jainicus*, auctore
Aṣaga 372^b. Cf. *Laghuśāntipu-*
rāṇa.
 Śāntiratna liber 279^b.
 śāntivrata 34^a. 58^a.
 Śāntiṣaraṇa, liber *religiosus*, auctore
Śivanārāyaṇa 372^b. 387^b. 388^a.
 Śāntisarvasva liber 279^b.
 Śāntisūkti 398^a.
 Śāntisūri, auctor *Jivavichārapraka-*
raṇa tractatus 377^b.
 śāntistotra 94^a.
 śāntyudakasnāna 94^b.
 śāpa 345^b.
 śāpakīrtana 13^b.

Śāpanāṣana muni 52^a.
 Śāpeyin 55^a.
 Śābara liber, auctore *Prānakriṣṇa*
 374^b.
 Śābarabhāṣya 163^a.
 Śābdikanarasinha grammaticus 182^b.
 śābdī bhāvanā 219^b.
 Śāmaladdsa, vel *Śāmalabhaṭṭa*, au-
 ctor *Nandarāyavārttā carminis*
 397^b.
 ———, auctor *Madanamohana*
carminis 402^a.
 ———, auctor *Sinhāsanadvā-*
triṇṣat carminis 397^a. 399^a. 402^b.
 Śāmba 31^b. 33^a. 60^b. 61^b. 62. 67^a.
 70^b. 77^b.
 Śāmba, auctor *traditus Sūryastotra*
hymni 134^a.
 Śāmbapura urbs 62^b.
 Śāmbapurāṇa 61^b. 84^b. 183^a.
 Śāmbapurī 31^b. 32^b. 33^a.
 śāmbarika 355^b.
 Śāmbarikopākhyāna 354^a.
 Śāmbāditya, *Solis forma* 70^b (bis).
 Śāmbādityatīrtha 67^a.
 Śāmbopapurāṇa 8^a. 40^b. 65^b. 80^a.
 Śāmbharāyaṇivrata 34^b.
 Śāmbhava 7^b.
 Śāmbhavadīpikā 108^a.
 Śāmbhavadēva poeta 150^b.
 Śāmbhavī mudrā 92^a. 235^a. 235^b
 (bis).
 Śārada (?) 233^b.
 Śārada dea 249^b.
 ———, *Devarathae filia* 74^b.
 Śārada, i. e. *Śārādātīlaka* 95^b. 104^a.
 292^b.
 Śārādātīkā 104^a.
 Śārādātīlaka, liber *mysticus*, auctore
Lakṣmaṇa 104^a. 72^b. 108^a. 110^b.
 279^b. 292^b. 341^a.
 ———, *comœdia*, auctore *San-*
kara 146^a.
 Śārādātīlakaṭīkā commentarius, *Pa-*
dārthādarṣa dictus 285^a.
 Śārādātīlakantra 247^b.
 Śārādāmbā, i. e. *Sarasvatī* 257^a.
 śārikāśabdajnāna 92^b.
 Śārīraka 257^b. 356^b.
 Śārīrakaṭīkā, auctore *Vāchaspati*
 292^b.
 Śārīrakamīmāṃsābhāṣya, commenta-

rius ad Bādarāyaṇasūtra, auctore
Rāmānuja 247^a.
 Śārīrakamīmāṃsābhāṣya, auctore
Śankarāchārya 221^a.
 Śārīrakasūtra 220^b.
 śārīravayavasthā 65^b. 66^a.
 śārīravraṇa 314^a. 316^b.
 śārīrasthāna 303^a. 305^a. 315^a. 357^a.
 śārīrākhyāna 123^a.
 Śārṅgadeva 211^b.
 ———, *Soṭhalae filius*, *Bhāska-*
rae nepos, auctor *Samgītaratnā-*
kara libri 199^b. 72^b. 200^b. 201^a.
 Śārṅgadhara *juridicus* 279^b.
 ———, *Dāmodarae filius*, *Rā-*
ghavadevae nepos, *Śārṅgadhara-*
paddhatis auctor 122^b. 125^a.
 ———, *idem*, auctor *Śārṅga-*
dharasamhitā libri 315^a. 311^b.
 404^b.
 ———, *Prāṇadharae pater*
 153^b.
 ———, *Vaidyārājae filius*, au-
 ctor *Vaidyavallabha libelli* 318^b.
 Śārṅgadhara-paddhati, *anthologia a*
Śārṅgadhara compilata 122^b.
 Śārṅgadhara-samhitā, *de therapia*
liber, auctore *Śārṅgadhara* 315.
 317^a.
 Śārṅgapāṇi, *sectae Vaishṇavae prin-*
ceps 248^a.
 Śārṅgapāṇi, *Vishṇus pater* 246^b.
 śārvarin 332^a.
 śālagrāma 22^b. 24^a. 39^b. 60^b. 73^b.
 Śālagrāmātīrtha 67^a.
 śālagrāmādāna 85^b.
 śālagrāmamahimavarṇana 15^a.
 śālagrāmālakṣhaṇa 85^b.
 Śālankāyana muni 60^b.
 śālākyatantra 308^a.
 Śālikānātha 245^b.
 ———, auctor *Praśastapādabhā-*
shyavyākhyāna commentarii 244^a.
 Cf. *Śabarabhāṣyaṭīkā*, auctore
Śālikānātha, *E. I. H.* 422.
 Śālin 55^a.
 Śālihotra 7^b. 53^b.
 ———, *Lāngali* 55^b.
 Śālihotra (*aṣvaśāstra*) 125^a. 183^a.
 Śāliya muni 54^b.
 Śālmādvīpa 41^a. 338^a.
 Śālmādvīpa 33^a.

śālmali 324^a.
 śālmalyādivarga 324^a.
 Śāvarī vibhāshā 181^a.
 Śāsvata, auctor Nānārthakosha lexicī
 182^a. 113^b. 126^a. 162^b. 167^a. 183^a.
 185^b. 195^b.
 Śāstradīpikā, commentarius ad Nyā-
 yasūtra, auctore Fārthasārathi
 220^a.
 śāstrasamgraha 215^a.
 śāstrābhyaśaphala 85^a.
 śāstropanayanādhya 328^a.
 Śikshā, de orthoēpia Vedica tracta-
 tus (Vedānga) 386^a.
 śikshāsūtra 169^a.
 Śikhaṇḍin muni 53^a.
 Śikhaṇḍin mons 53^a.
 Śikhaṇḍivāṇapradāna 78^b.
 śikharahasta 86^a. 202^a.
 Śikhāreśalinga 77^b.
 Śikhitīrtha 67^a.
 Śikhidhvajātīrtha 77^b.
 Śikhidhvajopākhyāna 354^a.
 śirastrāṇa 105^b.
 Śiromaṇi 201^a.
 ——— quidam, auctor Urvaśinā-
 mamālā glossarii 398^b. 401^a.
 śiroroga 314^b. 316^b.
 śirorogapratishedha 308^b.
 śirorogavijnāna 308^b.
 śirorogādhikāra 357^b.
 Śilamānakhān, Iśākānāe pater 193^a.
 śilā 98^a. 321^a.
 Śilākhyāyikā 352^b.
 Śilāda, Udankae pater 255^a.
 śilpaja 339^a.
 śilpādiguṇārjana 86^b.
 Śilpiśāstra liber 279^b.
 śilpī 91^b.
 Śiva 21. 25^b. 41^b. 42. 45^b. 46. 50^a.
 53^b. 61^a. 63^b. 69. 70. 71. 72^a. 74.
 76. 77^b. 81. 82^b. 83^b. 91^b. 97^b.
 (bis). 101^b. 104^b. 238^b. 247^b.
 Śiva scriba; Vāsudevae filius, anno
 1599 vixit 383^a.
 Śivakavacha 26^a. 74^b. 94^a.
 Śivakānchī urbs 251^b.
 Śivakāntīrtha 149^a.
 Śivakāmadughā fluvius 19^b.
 Śivakārinī dea 39^b.
 Śivakimkara 201^a.
 Śivakuṇḍa locus 39^b.

Śivakosha lexicon, auctore Śivadatta
 195^a.
 Śivagangātīrtha 257^b.
 Śivagangāmāhātmya 30^a.
 Śivagaṇa, Indrapāllae filius, Roličan-
 drūs pater 280^b.
 Śivagaṇapura urbs 280^b.
 Śivagītā, Padmapurāṇae pars 17^a.
 75^a. 252^a.
 Śivaguru, Vidyādhirājae filius, San-
 karāchāryae pater 255^a.
 Śivachakra 88^a.
 Śivachaturdaśī 34^b.
 Śivachaturdaśivrata 41^a.
 Śivachaturdaśyām upavāsaphalam 85^b.
 Śivatattvavireka liber, auctore Apya-
 yadikshila 38^a.
 Śivatatparasūtrabhāshyakartṛi (Nīla-
 kaṇṭha) 258^b.
 Śivatāntra 97^a.
 Śivalīrtha 66^b. 70^a.
 Śivadatta, Chaturbhujae filius, anno
 1677 Śivakosha lexicon composuit
 195^a.
 ——— scriba, Sadāśivae filius,
 anno 1747 vixit 379^b.
 Śivadāsa, auctor traditus Kathār-
 nava libri 153^a.
 ———, auctor Jātakamuktāvalī
 libri 338^a.
 ———, Pītāmburāe scribae pater
 337^b.
 ———, Śrīdharmālavāe filius,
 Śūryadāsae pater, Rāmae avus
 341^b. 358^a.
 Śivadāsadeva poēta 125^a.
 Śivadikshā 98^a.
 Śivadikshālikā 104^a.
 Śivadūtītantra 108^b. 109^a.
 Śivadriṣṭi 108^a.
 Śivadevatāsamvāda 75^b.
 Śivadhanurveda liber, Vyāsae tribu-
 tus 125^a.
 Śivadharma 104^a. 271^a. 279^b.
 Śivadharmottara liber 271^a.
 Śivadharmottaraśāstra 239^a.
 Śivadharmopapurāṇa 8^a. 65^b.
 Śivanakshatrapurushavrata 34^b.
 Śivanāradasamvāda 14^b.
 Śivanārāyaṇa deus 42^b.
 Śivanārāyaṇa, auctor Śāntiśaraṇa
 libri 372^a. 387^b. 388^a.

Śivanindā 85^b.
 Śivapūrvatisanāgama 129^b.
 Śivapuravarṇana 76^a.
 Śivapurāṇa 63^a. 75^a. 131^b. 252^b.
 279^b.
 Śivapūjā 85^a. 273^b.
 Śivapūjāvidhi 45^a.
 Śivapradānaka 85^b.
 Śivaprasādana 129^b.
 Śivaprādurbhāva 17^a.
 Śivabhakta 69^b.
 Śivabhaktisiddhi 119^a.
 Śivabhalla, Nāgeśabhallaē pater 161^a.
 164^b. 213^b.
 Śivabhasmamahimotpatti 44^b.
 Śivamantra 106^a. pl. 93^b.
 Śivamāhātmyakhaṇḍa, Skandapurā-
 ṇae liber 84^b.
 Śivayāntra 94^b.
 Śivayoshit 91^b.
 Śivarahasya liber 102^a. 279^b. 292^b.
 ———, Skandapurāṇae pars
 84^b.
 Śivārājadhānī, i. e. Kāśī 261^b.
 Śivārātri 64^b. 74^a. 302^b.
 Śivārātrimāhātmya 75^b.
 Śivārāma, Gopālasarasvatī magister
 221^a.
 ———, Viśrāmaē filius, auctor
 Karmapradīpavivṛitī commentariī
 395^a.
 ———, idem, auctor Kṛityachin-
 tāmaṇi libri 365^a.
 ———, idem, auctor Śrāddhachin-
 tāmaṇi libri 293^a.
 ———, idem, auctor Subodhinī
 libri 365^a.
 Śivārāmagira, Govindagirae scribae
 pater 75^a.
 Śivalambodarasamvāda 27^a.
 Śivalinga 39^b.
 Śivavarṇana 78^b.
 Śivaśaktisiddhi liber, auctore Harsha
 119^a.
 Śivaśaktyabhedavinirṇaya 45^a.
 Śivaśaktyoḥ samāyogaḥ 92^a.
 Śivaśarman sacerdos, Bhūdevae filius
 69.
 Śivasamvāda 78^b.
 Śivasarvasva liber 279^b.
 Śivasūtra 239^a.
 Śivastuti 358^a.

- Sivastotra 94^a.
 Śivasya dhāraṇayantram 96^b.
 Śivasvāmin auctor 271^a.
 — poeta 125^a.
 śivā 51^b. 86^b.
 Śivā 19^a. 25^a.
 — śakti 81^a.
 Śivāgama 95^b.
 Śivādīmantranirūpaṇa 100^a.
 Śivānanda scriba, Mādhavarāmā-
 nandasarasvatī discipulus, anno
 1766 vixit 395^b.
 Śivānandasāgara 89^a.
 Śivānukūlana 129^b.
 Śivānunaya 129^b.
 Śivābaliprakāra 95^a.
 Śivāyatanakaraṇaphala 85^b.
 Śivārchanachandrikā liber 279^b.
 Śivālaya, Śivae templum 44^b.
 Śivālaya locus 64^a.
 Śivi rex 166^b.
 Śivicharitra 5^b.
 Śivisvargārohaṇa 13^a.
 Śivaikamataniharhaṇa 248^a.
 Śivopanishad 239^a.
 Śivopapurāṇa 80^a.
 śiṣira 97^b.
 Śiṣira muni 54^b.
 śiṣirasamayasvabhāvākhyāna 123^a.
 śiṣukriṣṭhira 283^b.
 Śiṣupālavadha carmen, auctore Mā-
 gha 117^b. 170^a. 208^b. 209^a.
 śiṣumāra 41^a.
 śiṣṭāchārāhnikā 265^b.
 śiṣyapratishṭhāvidhi 45^a.
 śiṣhyalakṣhaṇa 93^a.
 śiṣhyāḥ 85^a.
 śiṣhyāṇa 345^b.
 śītagātrapatikāra 319^a.
 śītapitta 314^a. 316^b. 357^a.
 Śītapūtanā graha 307^b.
 Śītalaprasāda quidam 166^a.
 Śītalāvratā 284^b.
 śītāngā 319^b.
 Śīlabhāṭṭārikā poetria 125^a.
 śīlādhikāra 172^a.
 Śīhara scriba, Rāmae filius, anno
 1614 vixit 126^b.
 śuka 86^b.
 Śuka, Vyāsae filius, Gauḍapāda-
 gister 39^b. 80^a (pluries). 80^b. 227^b.
 228^a. 255^a.
 Śuka poeta 150^b.
 śukatūṇḍa hasta 86^a. 202^a.
 Śukadeva, Hariharae filius, Govar-
 dhanae nepos 378^a. 380^a.
 Śukavṛihaspatyor arghavidhivratam
 34^b.
 śukaśabdajnāna 92^b.
 śukaśārīkāpralāpaṇa 217^a.
 Śukasamhitā 109^b.
 Śukasaptati, septuaginta psittaci nar-
 rationes 156.
 Śukānuśāsana 5^b.
 śukānyoktayah 123^a.
 Śukeśvaratīrtha 66^b.
 śukti 307^b.
 Śukra 25^a. 69^b. 83^a.
 Śukrachāra 328^a. 330^a.
 Śukratīrtha 42^a.
 śukratyāga 78^b.
 Śukradarśanachāra 330^a.
 Śukradeśāḥ 339^b.
 Śukravṛihaspatipūjā 41^a.
 Śukraśānti 86^b.
 śukriya 56^a.
 Śukreśvara linga 44^a.
 Śukropāsītā Mṛityusaṃjīvanī 94^a.
 śukla 331^b.
 Śuklakṣetra locus 149^a.
 Śuklatīrtha 42^a. 66^a. 67^a.
 Śuklatīrthamāhātmya 67^a.
 Śuklatīrthādisarvatīrthānām māt-
 myam 8^a.
 Śuklamunivarapradāna 78^b.
 Śuklavīṣṭama, cf. Viṣṭama 293^a.
 Śuklādiśrāvaṇakṛishṇasaptamī 284^b.
 Śuklādiśrāvaṇakṛishṇasṭamī 285^a.
 Śuklāyana muni 53^a.
 Śuchidravya, Chitrarathae filius
 40^b.
 Śuchishmat, Kardamae filius 69^a.
 Śuchishmatī, Agnis mater 69^a.
 Śuṇṭhāchārya 139^a.
 suṇḍin 22^a.
 suddha 300^a.
 suddhaprabandhodāharāṇa 201^a.
 suddhādvaitavidyā 251^b.
 Śuddhānanda, Ānandajñānae magi-
 ster 373^a. 390^b.
 Śuddhi dea 39^b.
 Śuddhikaumudī, auctore Govindā-
 nanda 272^b.
 Śuddhichintāmaṇi liber 279^b.
 Śuddhitattva, Smṛititattva operis
 pars (iv) 290^b. 279^b. 289^b.
 Śuddhidīpikā, liber astrologicus, au-
 ctore Śrīnivāsa 336^b.
 suddhidvāitanirṇaya 273^b.
 suddhinirūpaṇa 233^a.
 Śuddhipradīpa liber 274^a.
 Śuddhimayūkha liber 274^a.
 Śuddhiratnākara liber 279^b. 292^b.
 suddhir anne rase cha 266^a.
 Śuddhiviveka liber, auctore Rudra-
 dhara 279.
 suddhisvarūpa 272^b.
 Śunahpuchha, Dharmasāstrae auctor
 271^a. 356^b.
 Śunakaputra, i. e. Śaunaka 59^a.
 Śuphahila locus 339^a.
 subhakrit 332^a.
 subhagrahodaya 97^b.
 subhayoga 86^a.
 subhavrata 58^a.
 subhasaptamīvrata 41^c.
 Subhāgama 109^b.
 Subhānga lexicographus 183^a. 188^a.
 Subhānandā dea 39^b.
 subhāsubhakarmaphalanirdeśa 34^a.
 subhāsubhaprakarāṇa 335^b.
 subhāsubhayogādhyāya 336^b.
 subhāsubhalakṣhaṇāni 324^b.
 subhāsubhasiddhi 334^a.
 Subhāsana 101^a.
 Subhodaya 101^b.
 Śumbha dāitya 23^b. 46^b. 346^a.
 Śulba opus 341^a.
 Śulbapariśiṣṭa 341^b.
 Śulbavārttika 341^b.
 Śulbasūtra 163^a.
 Śushkarevatī graha 307^b.
 śukadosha 314^a. 316^b.
 śūdra 339^b.
 Śūdraka rex 152^b.
 Śūdraka, auctor Mṛichchhakatikā
 comoediae 134^b. 207^b.
 śūdrakṛitya 277^b.
 Śūdrakṛityavicharatattva, Smṛititat-
 tva operis pars (xxv) 291^a. 289^b.
 śūdradarśana 345^b.
 Śūdradharmatattva, auctore Kama-
 lākara 277.
 śūdradharmaprakarāṇa 268^b.
 śūdradharmāḥ 276^b.
 śūdrapanktibhojanaprāyaścitta 282^a.

śúdrapratigraha-prāyaścitta 282^b.
 śúdrabhājanabhajanaprāyaścitta 281^b.
 śúdrabhedanirūpaṇa 276^a.
 śúdrayājakaprāyaścitta 282^b.
 śúdravadha 12^b. 345^b.
 śúdravarga 183^a. 191^b. 192. 193^a.
 śúdravyatirikṭāyājyājanaprāyaścitta 282^b.
 śúdrasamśkārah 277^a.
 śúdrasamasamkarajasvarūpa 277^b.
 śúdrasamāh 277^b (bis).
 śúdrasādhikārānadhikārau 276^b.
 śúdrādisprīṣṭānnabhakṣanaprāyaścitta 281^b.
 śúdrādinām pratilomastrīgamanaprāyaścittam 282^a.
 śúdrānnabhakṣanaprāyaścitta 281^b.
 śúdrāsaucha 277^b.
 śúdrāhnikā 277^a.
 śúdrodakapānaprāyaścitta 282^a.
 śúdropayuktavaiśvadevabaliharanapaddhati 277^a.
 śūnyapadavī (prāṇasya) 235^a (bis).
 śūnyabhāvanā 229^a.
 śūnyamataniharṇa 250^b.
 śūnyavāda 259^a.
 śūnyāśūnya 236^a.
 śūrasloka 133^a.
 Śūrasena *populus* 258^b.
 — *regio* 338^b.
 Śūrpaṇakhāvarapradāna 345^b.
 śūla 313^a. 316^a.
 Śūlapāni 24^a.
 Śūlapāni *juridicus* 279^b. 281^a.
 — *auctor Tithidvaidhaprakaraṇa libri* 283^b.
 — *auctor Prāyaścittaviveka līpī* 281^a.
 — *auctor Yājñavalkyaṭīkā commentarii* 283^a. 292.
 Śūlabheda *locus* 66^a.
 Śūlabhedapraśansa 66^a.
 Śūlabhedamāhātmya 66^a.
 Śūlabhedopatti 66^a.
 śūlādhikāra 357^a.
 Śūlin muni 53^b.
 Śūleṣvarītīrtha 67^a.
 śrīgālavāsudevamokṣhaṇa 27^a.
 Śringagiri *mons* 257^a.
 Śringapura *urbs* 251^b.
 Śringavara *urbs* 165^a.

śringātaka 339^b.
 śringāra 130^a. 208^b.
 Śringāra, *Jayaruthae pater* 210^a.
 Śringāratilaka, *poesis eroticae doctrina, auctore Rudrabhaṭṭa* 209^b.
 śringāranirūpaṇa 213^b.
 Śringāramanḍapa *templum* 71^b.
 Śringāravatī *regina* 152^b.
 — *urbs* 152^b.
 Śringārasata, *distichorum centuria secunda, auctore Bhartrihari* 133^b. 134^a.
 Śringin *mons* 48^a.
 Śringin, *Gautamae filius* 122^a.
 Śringiputra 55^b.
 Śringivara 280^a.
 śringidāna 87^a.
 Śringīśvaratīrtha 67^b.
 Śringeripura *urbs* 257^a.
 Śringerimāṭha *locus* 149^a.
 śringonnatyadhikāra 326^a. 327^a.
 śekharāpīdayojana 217^a.
 śesha 208^b.
 Śesha muni 238^b.
 Śeshakṛīṣṇa, *Nṛsiṃhae filius, auctor Kansavadha comoediae* 138^a.
 Śeshanāga 13^a. 74^a. 81^a.
 — *auctor fabulosus Paramārthasāra libelli* 353^a.
 Śeshamataniharṇa 251^a.
 Śesharāmachandra, *auctor commentarii ad Naiṣadhiyacharita carmen* 119^b.
 Śeshādibhogiparyanka 46^a.
 Śairika 55^b.
 śaila 11^a. 321^a.
 Śailaputrī 110^b.
 śailavarga 183^a. 191^b. 192^b. 193^a.
 Śailāda 44^b.
 Śailālibrālmaṇa 271^a.
 Śaileśalinga 71^b.
 Śaiva, Śivae *cultor* 16^a. 74^b. 92^a.
 — *parvan* 30^a.
 — *mantra* 91^a.
 — *śāstra* 46^a. 91^a. 247^a. 276^b.
 — *secta* 248^a. 258^b.
 Śaivatāntra 104^a. 108^b.
 Śaivadarśana 246^b.
 Śaivapāsupata 14^a.
 Śaivapurāṇa 8^a. 59^a. 65^a. 271^a.
 Śaivamataniharṇa 247^b.
 Śaivavāyavyāpurāṇa 76^a.

Śaivasarvasva *liber* 201^a.
 Śaivasiddhāntaśekhara *liber* 279^b.
 Śaivāh 242^b.
 Śaivāgama 102^a. 249^a. 271^a.
 Śaivī *dea* 24^b.
 Śaivya 264^a.
 Śaisiri *muni* 55^a.
 Śaīreya, *Devanitrac discipulus* 54.
 śaishikāh *pratyayāh* 162^a. 164^a. 166.
 Śoṇa *fluvius* 255^a.
 Śoṇanada *fluvius* 339^a (bis).
 Śoṇasamgama *locus* 39^b.
 Śoṇāmbu *nubes* 347^b.
 sonitasrāvavidhi 315^a.
 sotha 313^b. 316^b.
 sothādhikāra 357^a.
 sothodarādhikāra 357^a.
 soḍhana *gaṇḍūsha* 304^b.
 soḍhanādiganīya *adhyāya* 304^b.
 śopārīpāka 319^b.
 sophā 306^a.
 śobhakṛit 332^a.
 śobhākāṭī 90^a.
 Śobhāvātī *urbs* 152^b.
 śoshinī 237^a.
 śaucha 30^b.
 śauchaprakarṇa 267^b.
 śauchavidhi 276^b. 286^a.
 śaṇḍikī 91^b.
 Śaunaka 17^b. 20^a. 34^a. 55^b. 64^b. 72.
 79^a. 83^b. 210^a.
 Śaunaka, *auctor traditus Rīgveda prātīśākhya* 405^b.
 — *Dharmaśāstrae auctor* 113.
 271^a. 279^b. 356^b.
 — *Paramārae pater* 148^a.
 Śaunakīyavivāhapaṭala 338^a.
 Śaunakīyasvarāśṭaka 164^a.
 Śaurasena *dialectus* 181^a.
 Śaurasenī *blāśhā* 179^b. 180^a. 18.
 (bis).
 śauryavrata 58^a.
 Śaulkāyani *muni* 55^b.
 śmaśāna 235^a.
 Śmaśānakālikāmanu 98^a.
 Śmaśānakālī 94^a.
 Śmaśānakālīpūjāyantra 96^a.
 Śmaśānabhairavī 94^a.
 Śyāmudeva, *Śankarajīkae scribe pater* 384^a.
 Śyāmā 101^a.
 Śyāmākavacha 94^a.

Śyámápūjāyantra 96^a.
 Śyámáprakaraṇa 93^b.
 Śyámáprayoga 94^b.
 Śyámámantrāḥ 93^b.
 Śyámáyani muni 55^a.
 Śyámárahasya 104^a. 108^b.
 Śyámástotra 94^a.
 Śyávāśva muni 53^a.
 syenakapotīya 86^a.
 Syenajidákhyāna 5^b.
 śraddhá 74^b. 223^b.
 śramaṇā 51^b.
 śravaṇa 51^b (Bauddha). 85^b.
 śravaṇadvādaśī 154^a.
 Śravaṇikāvratā 34^b.
 Śravishṭhaka muni 52^b.
 śravya 204^a. 208^a.
 ráddha 10^b. 271^a. 280^b.
 Śráddha tractatus 294^b. 295^a. Cf.
 Yajurvedaśráddha.
 Śráddhakalpa liber 273^b.
 Śráddhakalpalatā liber, auctore Nan-
 dapaṇḍita 295^b.
 śráddhakálavidhi 286^a.
 śráddhakrama 286^a.
 Śráddhuchandriká liber 292^b.
 Śráddhachintāmaṇi liber 292^b.
 ———, auctore Śivarāma
 293^a.
 Śráddhatattva, cf. Chhandogaśrád-
 dhatattva, Yajurvediśráddhatat-
 tva.
 Śráddhatattvaṭiká, commentarius ad
 Chhandogaśráddhatattva tracta-
 tum, auctore Kāśirāma 291^a.
 śráddhatvam 397^a.
 śráddhadine maithunaprāyaścittam
 282^a.
 Śráddhadīpakaliká liber 279^b.
 Śráddhadīpiká liber 87^b. 292^b.
 śráddhanimantritabrāhmaṇānanu-
 shṭhānaprāyaścitta 282^b.
 śráddhanirṇaya 269^b. 277^a.
 Śráddhapankti liber 273^b.
 Śráddhapaddhati 383^a.
 ———, auctore Nīlakaṇṭha
 280^b.
 śráddhapátranirṇaya 13^a.
 śráddhaprakaraṇa 12^b. 87^a.
 Śráddhapradīpa liber 273^b.
 śráddhaphala 87^a.
 Śráddhamayúka, Bhagavatbhāskara

operis pars, auctore Nīlakaṇṭha
 280^b. 38^b.
 Śráddham aśṭakápūrvam 384^b.
 śráddhavidhi 286^a.
 Śráddhaviveka liber 273^b. 279^b. 283^b.
 292^b.
 śráddhaśarīranirṇaya 273^b (bis).
 śráddhasaṃgraha 265^b.
 Śráddhasaṃgraha liber 279^b.
 Śráddhasútra, de parentalibus prae-
 ceptis, auctore Kátyáyana 380^a.
 śráddhastavaka 275^b.
 śráddháhakṛitya 291^a.
 śráddhottarakarman 87^a.
 Śráddhopayogino mantrāḥ 398^a.
 śrávaka 54^b.
 Śrávakavratā, libellus Jainicus 379^a.
 śrávaṇa 231^a.
 Śrávaṇa muni 52^b.
 Śrávaṇakṛishṇachaturthí 284^b.
 Śrávaṇakṛishṇadaśamí 284^b.
 Śrávaṇadvādaśī 46^b.
 Śrávaṇadvādaśivratā 34^b.
 Śrávaṇapúrṇimárákshābandhavidi-
 vrata 35^a.
 Śrávaṇavidhi, Sámavedae pariśiṣṭa
 378^a.
 Śrávaṇaśuklachaturthí 284^b.
 Śrávaṇaśuklatritíyá 218^a. 284^b.
 Śrávaṇaśuklapanchamí 284^b.
 Śrávaṇaśuklapratipad 284^a.
 Śrávaṇí 30^b. 266^b.
 Śriyádditya, Janárdanae filius, Rāṇi-
 gae pater, Jayáddityae avus, Keśa-
 várkae proavus 349^b.
 Śriyánakula locus 339^b.
 Śríkaṇṭha 97^a.
 Śríkaṇṭha, auctor medicus 316^b.
 Śríkaṇṭhaśiva (Paramaśaiváchárya),
 Śambhúnáthae cognomen 317^a.
 Śríkaṇṭhastava 210^a.
 Śríkara, pastoris filius 74^a.
 Śríkara jurisconsultus 283^a. 356^b.
 ———, Śrináthasarmānis pater
 283^b.
 Śríkavacha 94^a.
 Śríkánta, Harináthae magister 132^b.
 Śríkula liber 239^a.
 Śríkrama liber 95^b. 104^a. Cf. Vri-
 hachchhíkrama.
 Śrígoshṭhímáhátmya 30^a.
 Śrígrāma locus 333^a.

Śrígrāmara, Náráyaṇae cognomen
 333^a.
 Śríchakra 88^a. 251^b.
 Śríchakranāśe prāyaścittam 93^b.
 Śríchakrapádodakamáhátmya 93^b.
 Śrídatta, cf. Maithilaśrídatta 279^a.
 ——— upádhya, auctor Áchá-
 rádarśa libri 279^b.
 ———, auctor Samayapradīpa libri
 273^b. 279^b. 292^b.
 Śrídurgāyantra 96^a.
 Śrídharma 162^b. 185^b.
 ——— astronomus 338^a.
 ——— poeta 125^a.
 ———, Nemáddityae pater, Trivi-
 kramabhaṭṭae avus 120^a.
 Śrídharāmálava, Śivadāsae pater,
 Sūryadāsae avus, Rāmae proavus
 341^b. 358^a.
 Śrídharasvāmin 1^b. 38^b. 72^b. 292^b.
 ———, auctor Átmaprakāśa
 commentarii 63^a.
 ———, auctor Bhágavata-
 bhávarthadīpiká commentarii 36^a.
 347^a.
 ———, auctor Subodhiní
 commentarii 2^a.
 ———, auctor Smṛityartha-
 sára libri 286^a. 279^b.
 Śrídharáchárya 247^b. 341^b.
 Śrídharola urbs 131^b.
 Śrínagara urbs 43^b.
 Śrínátha, Rāmae pater 129^b.
 Śrínáthasarmān, Śríkarāe filius, au-
 ctor Áchārachandriká libri 283^b.
 ———, idem, auctor com-
 mentarii ad Tithidvaidhapraka-
 raṇa librum 283^b.
 ———, idem, auctor Sára-
 manjarí commentarii 283^b.
 Śrínivása, auctor Śuddhidīpiká libri
 336^b.
 Śrípanchamívrata 34^a.
 Śrípati auctor 110^b. 279^b.
 ———, anno videtur 1338, Jyoti-
 sharatnamálá (Ratnamálá) librum
 composuit 331^b. 292^b. 336^a. 338^a.
 ———, auctor Vyavaháranirṇaya li-
 bri 292^b.
 ———, Viśvanáthae pater 341^a.
 Śrípatidatta medicus, auctor Kátan-
 trapariśiṣṭae 169^a. 162^b. 175^a.

- Śrīpatīsamuchchaya liber* 292^b.
Śrīpattana urbs 333^b.
Śrīparvata linga 42^a.
Śrīparvata mons 338^b. 339.
Śrīpālakavirāja, cf. Pālakavirāja.
Śrīpālacharita, Śrīpālae res gestae, auctore Parimalla 372^b.
Śrībali vicus 257^a.
Śrībhaḍa, Dhījaḍae magister 155^a.
Śrīmangalatīrtha 77^b.
Śrīmāṭi, Mādhavāchāryae mater 264^a.
Śrīmatottara 110^b.
Śrīmantra 105^b. pl. 93^b.
Śrīmāla urbs 76^b. 338^b.
Śrīmālakhanda, Skandapurāṇae liber 84^b.
Śrīmālamāhātmya, Skandapurāṇae pars 76^a.
Śrīmukha 331^b.
Śrīyāmalatantra 83^a.
Śrīranga urbs 213^a.
Śrīrangamāhātmya 30^a.
Śrīrāmapaddhati, Rāmae colendi rituale, auctore Rāmānija 300^a.
Śrīrāmayantra 96^b.
Śrīrāmasya dhāranayantram 96^b.
Śrīvara, Jonarāja discipulus, auctor Jainataranginī libri 147^a.
Śrīvijayaprasasti liber, auctore Harsha, in fine capitis quinti Naishadhīyacharita cārminis laudatur.
Śrīvidyā 93^b.
Śrīvidyānirūpaṇa 99^b.
Śrīvidyāpaddhati 93^b.
Śrīvidyāpūjāyantra 96^a.
Śrīvidyāstotra 94^a.
Śrīvṛkshanavamīvrata 34^b.
Śrīvṛkshaviśrāma 349^a.
Śrīśalmalībhaṇḍatīrtha 77^b.
Śrīśukatīrtha 77^b.
Śrīśaila mons 24^a. 39^b. 64^a. 82^a. 256^a.
Śrīshavāyana, cf. Romakasiddhānta 338^b. 339^a.
Śrīsūkta 7^b. 398^b.
Śrīharsha, cf. Harsha.
Śrutadhara poeta 125^a.
Śrutabodha, artis metricae compendium, a Kālidāsa quodam compositum 199^a. 352^b.
Śrutasiṇa, Pradyumnae sacerdotis pater 153^b.
śruti 200^b.
Śrutikīrti liber 329^a.
Śrutikīrtikāra 329^a.
Śrutidhara poeta 125^a.
śrutismṛityādyavagame 'nadhikāra-chintānirūpaṇam (śūdrasya) 276^b.
śrutisvarāder vivekaḥ 200^b.
śrotrilakṣhaṇa 153^a.
śrotrākāśayoh sambandhasamāyamaḥ 231^a.
Śrautapaddhati liber 383^a.
Śrautaprāyaścitta, Sāmavedae parīṣiṣṭa 383^b.
Śrautasūtra, auctore Aśvalāyana 384^a. 393^b.
 ———, auctore Kātyāyana 393^a.
 ———, eadem, cum Yājñikadevae commentario 382^a. 386^b. 391^a. Cf. Kātyāyanasūtrapaddhati, Kātyāyanasūtrabhāṣya.
 ———, auctore Śāṅkhāyana 405^a.
Śrautahoma, Sāmavedae parīṣiṣṭa 383^b.
ślīpada 308^b. 313^b. 316^b.
ślesha 207^a. 208. 211. 214^a.
śleshavyutpādana 210^b.
śleshasiddhi 210^b.
śleshmajvarapratīkāra 318^b.
śleshman 304^a.
śleshmapittajvarapratīkāra 318^b.
Śleshmātakavana 61^a.
Ślokagautama 270^a. 278^a.
Śvagraha graha 307^b.
śvacheshṭitādhyāya 331^a.
śvapachī 91^b.
śvabhra 51^b.
śvamukha 340^a.
śvayathuchikitsā 307^a.
śvaśabdajnāna 92^b.
śvādidanṣanaprāyaścitta 282^b.
śvāna, canis 60^a.
śvānochchhiṣṭa 60^a.
śvāsa 312^b. 316^a.
śvāsarūpa nigama 63^b.
śvāsahikkāchikitsita 306^b.
śvāsahikkānidāna 305^b.
śvitra 306^a.
śvitrakṛmichikitsita 307^a.
Śveta mons 48^a.
 — muni 52^a. 53^b.
 — rex 59^a.
Śveta Viṣṇu 67^a.
śvetakapota 309^a.
śvetakushṭha 281^a.
Śvetaketu muni 53^a.
 ——— Auddālaki 215^b.
 ———, Kṛuṇis filius 267^a.
Śvetagangā fluvius 77^b.
Śvetadvīpa 60^a.
Śvetadvīpa locus, prope Kāśim 71^a. 73^b.
Śvetaparcvata mons 149^a.
Śvetamāṇḍavya 198^b.
Śvetamādhavātīrtha 77^b.
Śvetalohita muni 52^a.
Śvetavārāha Vāyupurāṇa 84^b.
Śvetavārāhakalpa 63^b. 67^b. 300^a.
Śvetavārāhatīrtha 67^a.
Śvetavāhana (Bhadrāsua) 58^a.
Śvetāśikha muni 52^a.
Śvetātreya 18^b. 19^a.
Śvetāmbara 148^b.
Śvetāmbarachandra, cf. Chandra 12.
Śvetāranyatīrtha 83^b.
Śvetāśvatarasākhā 271^a.
Śvetāśvatarasākhinaḥ 222^a.
Śvetāśvataropaniṣad 247^b. 25^a. 271^a.
Śvetāśvā 19^a.
Śvetāśya muni 52^a.
Śvetopākhyāna 345^b.
śvovasiyas 162^b.
śaṭkarmān 85^a. 265^b.
śaṭkarmalakṣhaṇa 94^a.
śaṭkarmādinirūpaṇa 100^a.
śaṭkulīya 11^a.
Śaṭkūtā Bhairavī 93^b.
Śaṭkūtābhairavīpūjāyantra 96^a.
Śaṭkhetaka urbs 318^a.
śaṭchakra 88^b. 89^a. 236^a.
śaṭchakragranthibhedaka 89^a.
śaṭchakrabhedaka 149^b.
śaṭchakrabhedamāhātmya 89^b.
Śaṭtrinsaddīpikā liber 84^b.
Śaṭtrinsanmata liber 271^a. 279. 356^a. Cf. Chaturvinsatimata.
śaṭpañchāśadvināyakavarṇana 79^a.
Śaṭpañchāśikā liber, auctore Pṛithu yaśas 338^a.
śaṭpadārthāḥ 240^a.
Śaṭpraśnopaniṣad, idem quod Prasnopanishad 392^b.
śaḍakshara mantra 74^a.

shaḍaksharamantrarudramáhátmya 45^a.
 Shaḍabhijnāḥ 254^a.
 Shaḍaṣṭi liber 279^b.
 shaḍaṣṭakunḍa 96^b. 97^b.
 Shaḍguruḥbhāshya 279^b.
 Shaḍgurusishya, auctor Sarvānukra-
 mānīrvitti commentarii 378^a. 279^b.
 shaḍja 200^b.
 shaḍjakalpa 52^a.
 shaḍbhāvavādin 259^a.
 shaḍyoga 89^a.
 shaḍvargādisādhanaḍhyāya 336^b.
 Shaḍvinsabrahmaṇa 382^a. 386^a.
 shaḍṇa 277^b.
 Shaḍṇa (i. e. Saḍṇa) 18^b.
 Shaṇmukha Śesharūpin 248^b.
 shatvaparakaraṇa 169^a.
 Sharājima locus 338^b.
 Sharānjima locus 340^a.
 Shaṛija locus 340^a.
 sharolikā (?) 354^b.
 Sharjūra locus 340^a.
 Shalāgru locus 339^b.
 shashtivrata 41^a.
 shashtivratākathana 87^b.
 shashtḥadinakṛitya 294^a.
 shashtḥī 87^b. 97^b.
 ———, i. e. genitivus 162^a. 178^a.
 Shashtḥī dea 23^b. 24^b.
 shashtḥīkalpa 31^b.
 Shashtḥīpūjā 85^a.
 shashtḥivratāni 284^b.
 Shāmila locus 339^a.
 Shurājima locus 339^b.
 Shurāsāṇa locus 338^b.
 shoḍaṣa dānāni 87^a.
 ——— nityā nyāsāḥ 93^b.
 ——— śrāddhāni 87^a. 294^a.
 shoḍaṣadhruvāpām nāmāni 87^a.
 shoḍaṣamahādāna 45^a.
 shoḍaṣādhāra 236^a.
 shoḍaṣī 30^b. 266^b.
 Shoḍaṣī 93^b.
 Shoḍaṣīnām gurukramaḥ 101^b.
 Shoḍaṣīvidyā 93^b.
 shoḍaṣopachāra 249^a.
 shoḍaṣopachārapūjana 284^a.
 shoḍhānyāsa 93^b.
 sa 200^b.
 samyama 229^a.
 samyuktavidhi 181^b.

samyuta hasta 86^a. 201^b. 202.
 samlayana 277^a.
 samvatsarakṛitya 87^a.
 samvatsaraprakaraṇa 332^a.
 Samvatsarapradīpa liber 279^b. 283^b.
 292^b.
 ———, auctore Prāchī-
 nagauḍa 38^b.
 samvatsarārambhavidhi 284^a.
 Samvaraṇa, Kurus pater 46^b.
 Samvargya 336^b.
 Samvarta 18^b. pl. 19^a.
 ——— nubes 347^b.
 Samvarta, Dharmasāstrae auctor
 266^a. 271^a. 272^a. 279^b. 356^a. Cf.
 Vrikatsamvarta.
 Samvartakalpa 21^b.
 Samvartasmṛiti (tāmasagunā) 14^a.
 samvāchya 217^a.
 samvid 238^b. 250^a.
 samvidvyatikramaprakaraṇa 263^a.
 samveṣanaprakārāḥ 215^b.
 samṣaya 208^b.
 samsargadoshādiprāyaścitta 102^a.
 samsargapraṣaṇsā 123^a.
 samsargapraṣaścitta 87^b.
 samsārakūpavarṇana 5^b.
 samsārachakra 60^b.
 samsāravṛisha 83^a.
 samsārasādhana 89^a.
 Samsārāvarta 183^a.
 samsiddhi 109^a.
 samsṛiṣṭi 208^b.
 samskāra 30^a. 98^b. 105^a. 229^a.
 samskārakalollāsa 276^b.
 samskārakāṇḍa 321^b.
 Samskārātattva, Smṛititattva operis
 pars (iii) 291^b. 289^b.
 samskāraprakaraṇa 332^b. 335.
 samskāraprayoga 277^a.
 Samskārabhāskara liber, auctore Śan-
 kara 280^b.
 samskārasākshātkaraṇa 230^a.
 samskārāḥ 85^a. 277^a. 291^b.
 samskṛita 204^a. 214^a.
 samskṛitāḥ striyāḥ 101^b.
 samsthāna 312^a.
 Samhārabhairava 25^b. 250^a.
 samhītā 8^a. 54^b.
 Samhitā, i. e. Nāradasamhitā 201^a.
 Samhitāḥ 185^b.
 Samhitāpradīpa liber 279^b.

samhitāvidhi 55^b.
 Samhitopanishada Brāhmaṇa 377^b.
 382^a.
 Sakalakalākula 200^a.
 Sakalajanānistava 108^a.
 Sakalavedopanishatsāropadeśasahasrī
 liber, cf. Upadeśasahasrī 38^a.
 sakalasamāsasādhāraṇāḥ samāsāntāḥ
 162^a. 164^a.
 Sakalasiddhidā Bhairavī 93^b.
 sakalādhyātmayoga 17^a.
 sakāra 97^b.
 Sakālī locus 339^a.
 Sakālīsamudra locus 339^a.
 saktukāla 87^a.
 saktughaṭākhyāyikā 154^a.
 saktuprasthīya 5^b.
 Sakshama (v. l. Sukshāma, Allama)
 234^a.
 sakhyanunaya 122^b.
 Sagara pl. 24^a.
 Sagaropākhyāna 13^a.
 saguṇa 104^b.
 samkātachaturthivrata 284^b.
 samkara 208^b. 230^a.
 samkarajāḥ 277^b.
 samkarīkaraṇāpātrīkaraṇamalāvaha-
 prāyaścitta 282^b.
 Samkarshaṇa 253^b.
 Samkarshaṇa, Nīlāsurae pater 380^a.
 Samkarshaṇeṣvaratīrtha 66^b.
 samkalpasāradhāprayoga 294^b.
 samkashṭaharavata 284^b.
 samkīrṇakarane prāyaścittam 266^a.
 samkīrṇakaraṇopapātaka 269^b.
 samkīrṇajātinirūpaṇa 276^a.
 samkīrṇavarga 183^a. 192. 193^a.
 samkīrṇavidhi 181.
 samkīrṇā 204^a.
 samkīrṇānyoktayaḥ 123^a.
 Samkīla 41^b.
 Samkula poeta 125^a.
 Samketapaddhati 104^a. 108^a. 110^b.
 samketastava 103^b.
 samketasthāna 123^a.
 samkrānti 87^a. 92^a.
 samkrāntiprakaraṇa 332^a. 335.
 samkrāntivratāni 285^b.
 samkrāntisamvatsarānayanaprakara-
 ṇa 328^a.
 samkrāntyudyāpana 34^b.
 samkrāntyudyāpanavrata 41^a.

Samkshiptasāra grammatica, auctore Kramadīśvara 173^b. 174^a.
saṃkshepadīkṣā 93^a.
Samkshepasankarajaya, brevius Sankarajaya, Śankaravijaya dicta Śankarāchāryae vita, auctore Mādha 252^b. 260.
Samkshepasārīraka liber 72^b. 226^b.
saṃkshepahomaprayeroga 94^a.
saṃkshepānukramanikā 44^b.
saṃkhyā 198^a. 211.
saṃkhyātā 204^a.
saṃgamana 345^b.
Samgamanera locus 341^b.
Samgameśvara linga 44^a.
Samgameśvara, Viṣṇuāthae cognomen 284^a.
saṃgākaraṇa 231^b.
saṃgīta 200^b.
Samgītakaumūdī, liber musicus 201^a.
Samgītadarpaṇa liber, auctore Dāmodara 200^b. 201^a.
Samgītānārāyaṇa, liber musicus, auctore Nārāyaṇa 201^a.
saṃgītānirṇaya 201^a.
saṃgītaprakaraṇa 87^a.
Samgītaraṭnamālā liber, auctore Mammaṭa 201^a.
Samgītaraṭnākara liber, auctore Śārngadeva 199^b. 72^b. 126^a. 201^a.
Samgītaraṭnākarakalānidhi, auctore Kallinārtha 72^b.
Samgītaśāstra 108^a.
Samgītasāra liber 201^a.
Samgītārṇava liber 201^a.
Samgraha liber 279^b. 292^a. Cf. *Dhananjayasamgraha, Smṛitisamgraha*.
Samgrahakāra 271^a. 274^a.
Samgrāma, Rāmae filius 148^a.
saṃgrāmalakṣhaṇa 86^a.
saṃghaṭṭachakra 334^a.
Samghagupta (v. l. Śinagupta), Vāgbhaṭae pater 303^a. 357^a.
saṃghāta 203^b. pl. 311^a.
Sachcharitamīmāṃsā liber, auctore Vidyānīvāsabhāṭṭāchārya 38^b.
Sachchidānandastotra, hymnus in Gaṇeṣam, e Sanatkumārasaṃhitā excerptus 299^b.
Sajjana 113^b.
sajjanapraśaṇsā 123^a.

Sajjanavallabha liber 336^a.
Samchiti, nonus Śatapathabrāhmaṇae (M. Ś.) liber 361^b. 364. 377^a. 378^b. 395^b.
Samjaya muni 52^b.
Samjwani, nomen commentariorum a Mallinātha ad Kālidāsae Kumārasambhava, Meghadūta, Raghuvaṇṣa carmina scriptorum 126^a.
Samjnā, Sūryae uxor 39^a. 74^a.
saṃjnāpāda 174^b (bis). 175^a.
saṃjnāprakaraṇa 162^a. 164^a. 165^b. 350^b.
saṃjnāprakriyā 171^a.
saṭṭaka 140^a.
Samahāsha locus 339^a.
Satūha locus 339^a.
Satī 25^a. 45^b. 50^a. 63^b. 71^b. 101^b.
Satī, Nāgeśae mater 164^b.
Satīdakṣhaprajāpatibhavanagamana 138^b.
Satīdehatyāga 27^a.
satīvarṇana 123^a.
Satīśvaralinga 71^b.
Satkavimīśra poeta 125^a.
satkriyā 30^b.
sattva 231. 324^a.
sattvapātanādhikāra 321^b.
sattvapuruṣhayoḥ śuddhisāmyam 232^a.
Sattvaśīla Kāpālika 152^b.
sattvasthīrīkaraṇa 321^b.
sattvādivarga 324^a.
satpratipakṣa 242^a.
satpratipakṣarahasya 241^b.
satya yuga 21^b.
Satya (Jaya) 56^b.
 — muni 52^a. 55^b.
Satya, auctor Horāśāstra libri 329^a (bis).
Satyajit rex 77^a.
Satyatapas vyādha 59^a.
Satyabhāmā 15^b.
Satyāratha, Vidarbharum rex 74^a.
Satyaloka 69^b.
Satyavatī, Parāśarae uxor, Vyāsae mater 80^b (bis). 255^b.
 — , i. q. Achhodā 39^b.
Satyavatsamāgama 13^b.
Satyavadākyāna 13^b.
Satyavādīnī dea 39^b.
Satyavrata, Devadattae filius 81^b.

Satyavrata, Dharmasāstrae auctor 266^b. 267^b. 271^a. 279^b.
Satyasravas, Mārkaṇḍeyae filius 54^b.
Satyasrī, Satyahitae filius 54^b.
Satyahita 54^b.
Satyā, i. q. Satyabhāmā 15^b.
 — dea 19^a. 25^a (Durgā).
Satsai, carmen Hinduicum 381^a.
Sadasthimālā, commentarius ad Laghuśabdendusekhara librum, auctore Vaidyanāthā 165^b.
sadasya 267^a.
sadāchāra 123^a.
Sadāchārachandrodaya liber 274^a.
sadāchāravarṇana 45^a.
sadāchāravidhī 35^b.
sadāchārārnika 13^a.
Sadānanda, Advaitānandae discipulus, auctor Vedāntasūtra libri 226^a.
Sadāśiva deus 104^b. 257^b.
Sadāśiva scriba, Pīlambarae filius, Prayāga anno 1692 vivit 199^a.
 — scriba, Puruṣottamae filius, anno 1650, 1651 vivit 395^b.
 — , Śivaduttae scribae pater 379^b.
Sadāśivadurgāsaṃvāda 13^b.
Sadāśivanāradasaṃvāda 14^b.
Sadāśivasamhitā, Skandapurāṇae pars 84^b.
Sadāsukha scriba, anno 1822 vivit 147^b.
sadmādivarṣhapaphalāntavichāra 333^a.
sadyaḥśauchā 87^b. 272^b. 273^b.
sadyaḥśauchāśabdārthavivechana 272^b.
sadyovārṣhaṇa 328^b.
sadyovraṇa 314^a.
sadyovraṇapratishedha 308^b.
sadharmachārīṇīyoga 30^b.
Sana muni 52^a.
Sanakasamhitā 109^b.
Sanaga 18^b. pl. 19^a.
Sanatkumāra 23^b. 25^b. 46^b. 52^a. 65^b. 67^b. 75^b.
Sanatkumāra auctor 341^a.
Sanatkumārakalpa 95^b.
Sanatkumāratantra 95^b.
Sanatkumārasamhitā, Skandapurāṇae pars 84^b. 95^b. 104^a. 106^b. 109^b. 279^b. 299^b.

Sanatkumārītantra 104^a.
Sanatkumārīya 95^b.
Sanatkumāroḥta Upapurāṇa 8^a.
Sanatsujāta 257^a.
Sanatsujāliya 255^b.
sanantapāda 175^a.
sanantaprakriyā 163^a. 164^b. 165^b.
Sanandana muni 52^a.
Sanandana, alias Padmapāda dictus, Śaṅkarāchāryae discipulus, auctor Pūṇḍarīkī (Pūṇḍarīkī) libri 221^b. 255. 256^b. 257^b. 259^b.
 —, auctor *Bhāṣyāṭīkā (Vṛitti) commentarii* 257^b (bis).
Sanandanabhramāṇavarṇana 78^b.
Sanandanasaṃhitā 109^b.
Sanātanaśarman, auctor commentarii ad Meghadūtam 125^b.
Sanātani 25^a.
sanādyarthavichāra 178^a.
Sanāru 71^b.
samtarpaṇa 304^b.
Saṃtāna 39^b.
Saṃtānagaṇapatimata 249^a.
saṃtoshapraśaṃsā 123^a.
Saṃtoshā, Gaṅgādāsae mater 198^b.
saṃdanṣa hasta 86^a. 202^a.
saṃdarbha 207^a.
saṃdigdha 207^a.
saṃdeśāharaṇa 143^b.
saṃdhayaḥ 311^a.
saṃdhānavarga 311^b.
saṃdhi 138^b.
saṃdhika 319^b.
saṃdhigachikitsā 318^b.
saṃdhigupta 122^b.
saṃdhipāda 169^a. 173^b.
saṃdhiprakaraṇa 169^a.
saṃdhirāgāḥ 86^a.
saṃdhisitāsitarogapratishedha 308^a.
saṃdhisitāsitarogavijnāna 308^a.
saṃdhyādhyāya 174^b.
saṃdhyā 92^a. 95^a. 267^b.
saṃdhyāṅgajapavidhi 267^b.
saṃdhyāprayoga 93^a.
saṃdhyāmauna 85^a.
saṃdhyāyām nishiddhakarma 85^a.
saṃdhyāyām anavalokyāni 85^a.
saṃdhyālakṣhaṇa 85^a. 328^b.
saṃdhyāvandana 273^b. 276^b.
saṃdhyāvandanādhikārābhāva (śū-
 drasya) 276^b.

saṃdhyāvidhi 267^b. 286^a.
saṃdhyopāsana 85^a.
saṃnāhādīdhāraṇa 86^b.
*Saṃnipātakalikā, de febribus sanan-
 dis tractatus* 319^b.
saṃnipātabhairava rasa 319^a.
saṃnipātāṣ chaturdaśa 319^b.
saṃnyāsa 24^b. 216^a.
saṃnyāsagrahaṇaprayoga 294^b.
saṃnyāsadharmā 269^b.
saṃnyāsayoga 79^a.
saṃnyāsidaśana 13^b.
saṃnyāsin 227^b.
Saṃnyāsopaniṣad 394^b.
Saṃniṣṭhakeśava, cf. Keśava.
sansaprakriyā 350^b.
sapatnīshu jyeshthāvṛittam 215^b.
sapiṇḍana 277^b.
sapiṇḍalakṣhaṇa 273^b.
sapiṇḍādyāṣauḥa 272^b.
sapiṇḍāṣauḥa 87^b.
sapiṇḍikaraṇa 87^a. 276^b (śūdrasya).
*sapiṇḍikaraṇāntyakṛityaprayogapra-
 kāśa* 294^b.
saptadhātuvishavikriyā 87^a.
saptadhāraṇāprāpti 123^a.
Saptadhārātīrtha 149^a.
*Saptapadārthī, categoriarum philo-
 sophiae Vaiṣeṣhikae adumbratio* 353^b.
Saptapadārthīkīkā 164^a.
Saptabudhastotra, libellus Buddhicus 388^b.
saptamadinakṛitya 294^a.
saptamī 87^a. 97^b.
 —, i. e. locativus 162^a. 178^a.
saptamīkalpa 31^b.
saptamīvrātāni 284^b.
saptamīśnapana 41^a.
Saptarshi pl. 56^b. 69^b.
saptarshichāra 328^a.
Saptarshimata, liber juridicus 279^b.
Saptarshisaṃvāda 5^b.
Saptaṣaṭī carmen, auctore Vihārīdāsa 404^b. 203^b.
saptasamudrajanman 26^b.
saptasāgaradāna 43^a.
saptasāgaravidhi 35^b.
saptāśrakuṇḍa 97^b.
saprakriyā 171^b.
Sabhāparvan, Mahābhāratae liber 1^a.
Sabhāsinha rex, Hṛidayasāhis filius,

*Chhatrasālae nepos, Śaṅkarādī-
 kṣhītae patronus* 140^b.
samagrastrīśvarūpavarṇana 123^a.
samatā 207^a. 214^a.
Samabuddhi muni 52^b.
samāya 250^b.
Samāya 101^b.
Samayaprakāśa liber 292^b.
*Samayapradīpa liber, auctore Śrī-
 datta* 273^b. 279^b. 292^b.
Samayāchāra 95^b. 109^b.
Samayātāntra 104^a.
Samayānandasamīkṣa 101^a.
Samayodyota liber, auctore Hemādri 280^a.
Samarakanda regio 338^b. 339^b. 340^a.
Samarāṃjaya, Divodāśae filius 71^a.
samarata 85^b.
Samavartin 103^a.
samavākāra 203^a.
samavāya 240^a. 259^b.
samasyā 211. 261^a.
samasyākhyāna 123^a.
samasyāpūraṇa 211^b.
samasyāpūraṇavidhi 87^a.
samāgatā 204^a.
samādhāna 223^b.
samādhi 85^b. 92^a. 207^a. 208^b. 214^a.
 229^a. 231^a. 232^a. 233^b. 235^b.
 236^a. 237^a (bis).
Samādhi 25^b.
samādhikramalakṣhaṇa 235^b.
samādhipa 31^b.
samādhiparīṇāma 229^b.
samāna 225^b.
samānājaya 231^a.
samānarūpā 204^a.
samānaśabdā 204^a.
samāvartana 86^b.
samāsa 165^a.
samāsaṭīkā 175^a.
samāsapāda 169. 173^b.
samāsaprakaraṇa 350^b. 351^a.
samāsaprakriyā 171^b. 350^b.
samāsaśaktinirūpaṇa 177^a.
samāsasvaraprakaraṇa 163^b.
samāsāntāḥ 165^b.
samāsāśrayavidhayāḥ 162^a. 165^a. 166^a.
samāsokti 208^b.
samāhita 208^b.
*Samitpāri, Śaṅkarāchāryae discipu-
 lus* 248^a.

- Samindhana 18^b. pl. 19^a.
 samīkaraṇa 105^a.
 samuchchaya 208^b.
 samudra 340^a.
Samudra locus 339^a.
 — *liber* 110^b.
Samudrakara 292^b.
 samudratīrābhigamana 344^b.
 samudrayānopāya 109^a.
 samudravarādāna 344^b.
 samūdravarṇana 344^b.
 samudrānyoktayaḥ 123^a.
 samottamavarṇastrīpurushavyabhi-
 charitasavarṇāsavarṇastrīgamana-
 prāyaścitta 282^a.
 sampatti 23^b.
 Sampatpradā Bhairavī 93^b.
 Sampātīgamana 344^a.
 Sampātīpakshaprabhava 344^a.
 Sampātīvākya 344^a.
 sampūrṇavṛata 34^b.
 samprāpti 305^b. 312^a.
 samprāptidvādaśvṛata 34^b.
 sambandha 85^a.
Sambandhatattva liber 279^b.
 sambandhanirṇaya 215^b.
Sambandhaviveka liber 279^b.
 sambhava 208^b.
 sambhūyaśamutthāna 263^a.
 sambhedana 89^b.
 sambhoga 208^b.
 sambhogacheshṭāḥ 208^b.
 sambhoganirūpaṇa 218^b.
 sambhogaparīśṭayaḥ 208^b.
 sambhogāvishkarāṇa 123^a.
 Sambhrama, Śivae caterva 70^a.
 sammārjana 30^b. 83^a. 85^b.
 sammārjanaphala 85^a.
 sammiśrākhyāna 123^a.
 sammūdhā 204^a.
Sammohanatantra 95^b. 102^a. 104^b.
Samyakaphāṇa locus 339^a.
 samyagdarśana avṛata 397^a.
 sayoga 397^a.
 Saraṭaka bharāṭaka 155^a.
 Saramā 57^b.
 Saramāvākya 344^a.
Sarayutaṭa locus 339^b.
Sarayū fluvius 10^a. 149^a.
 Sarayūpākhyāna 354^a.
Saralābhāshya liber 292^b.
Saravaparvata 149^a.
Sarashatṭa locus 338^b.
 sarasapraśna 122^b.
 Sarasavānī, Maṇḍanamīśrae uxor 251^b.
 Sarasvatī dea 18^a. 19^a. 21^b. 23. 39^b.
 (Durgā). 255^a. 257^a.
 — epitheton 227^b.
Sarasvatī fluvius 10^a. 23^b. 39^b. 46^b.
 149^a. 339^b.
 —, Maṇḍanamīśrae uxor 256^a.
 — *grammatica* 110^b.
Sarasvatīkanthābharāṇa, artis poeti-
cae doctrina, auctore Bhojadeva
 208^a. 110^b. 211^b.
Sarasvatīkanthābharāṇakāra 176^a.
Sarasvatīkūmba poeta 125^a.
Sarasvatīkūmbadhūṭīpoetria 125^a.
Sarasvatīgachhu 180^b.
Sarasvatīlīrtha 67^a.
 Sarasvatīlīrthamāhātmya 66^a.
 Sarasvatīpūjā 284^b.
 Sarasvatīprayoga 94^b.
 Sarasvatīmantra 105^b.
 Sarasvatīvrata 34^a.
Sarasvatīsūras 149^b.
Sarasvatīsūkta 398^a.
Sarasvatīsūtra, aphorismi grammatici
 171^a.
Sarasvatīstava carmen 292^b.
 Sarasvatīstotra 94^a.
Sarāṭa locus 338^b.
 sarga 8^a. 82^b (novem).
 sargakrama 44^b.
 sargabandha 203^b.
Sarpabala, cf. Amṛitāharāṇa.
 sarpavishapratishedha 309^a.
 sarpasiras hasta 86^a. 202.
Sarpeṣvaratīrtha 67^a.
 Sarva muni 52^b.
 sarvagraharaśiṣīlādhyāya 328^b.
Sarvaṃkashā, commentarius ad Śiṣu-
pālavadham, auctore Mallinātha
 118^b.
 sarvajit 331^b.
 sarvajna 256^b.
 Sarvajna muni 52^b.
Sarvajna, Chinnabhaṭṭae frater 244^a.
Sarvajnanārāyaṇa auctor 279^b.
 sarvajnapīṭhā 259.
Sarvajnaputra, Siddhasenae cogno-
men 152^a.
Sarvajnarāmeśvarabhaṭṭāraka, cf.
Rāmeśvarabhaṭṭāraka 247^a.
Sarvajnarāśudeva poeta 124^b.
Sarvajnavishṇu, cf. Viṣṇu 246^b.
 sarvajnāṭīṭva 231^b.
Sarvajnānatantra 109^a.
Sarvajnānottamantra 109^a.
 sarvatobhadra 11^a. 93^a.
 sarvatobhadrananḍala 95^b. 284^a.
Sarvatobhadrananḍaladevatā man-
trāḥ 398^a.
 sarvatobhadriamanḍalavidhi 284^a.
 Sarvatomukha 103^a.
 sarvathāviśhaya 232^a.
Sarvadarśanasamgraha, systematum
philosophicorum conspectus, au-
ctore Mādhyama 246^b.
Sarvādāsa poeta 125^a.
 Sarvadhara, Karathae opus medicum
 22^b.
Sarvadhara 183^a.
 sarvadharmānirūpaṇa 13^b.
 sarvadhārin 331^b.
 Sarvapaṇu jāṭin 155^b.
 sarvaphalatyāgachaturdaśvṛata 34^b.
 sarvabhāvādhiśṭhātīṭva 231^b.
 sarvabhūtaratājñāna 230^a.
 sarvabhūteshv īśasya prādhānyaka-
 thanam 8^a.
 sarvanangalavarṇana 27^a.
 Sarvanangalā 25.
Sarvanangalāyatana templum 77^a.
 Sarvamūrdhanya 101^b.
 Sarvarājendra 103^b.
 sarvaroganidāna 305^b.
 sarvavarṇana 210^b.
Sarvavarmān, Kālantrasūtra prae-
ceptorum auctor 169^a.
 sarvavid 256^b. 259.
 sarvaviśhaya jñāna 232^a.
 sarvavratashu sāmānyataḥ pūjāvidhiḥ
 284^a.
 sarvasamāśaśesha 162^a. 164^a.
 sarvasamāśaśrayā vidhayaḥ 164^a.
 sarvākshirogapratishedha 308^a.
 sarvākshirogavijnāna 308^a.
 Sarvānī 25^a.
Sarvānukramanikā, index ad Rīgve-
dam, auctore Kātyāyana 378^a. 386^a.
 —, *index ad Vājasa-*
neyisamhitān, auctore Kātyāyana
 362^a.
Sarvānukramanīvrīṭti, commentarius
ad Kātyāyanae Rīgvedasarvānu-

Sāmaveda 25^a. 54^b. 88^b. 200^a. 265^b.
 ———, *padapāṭha* 378^b. 392^a. 393.
 ———, *saṃhitāpāṭha* 378^a. 390^a.
 392^a.
 ———, *Āraṇyakagāna* 377^b. 378^a.
 379^b. 392^a.
 ———, *Uḥagāna* 377^b. 393^b.
 ———, *Uḥyagāna* 377^a. 378^a. 393^a.
 ———, *Veyagāna* 379^a. 392^a.
 ———, *Stobhaprakṛiti* 378^a. 393^b.
Sāmavedachhalā 387^a.
Sāmaveda-pariśiṣṭa 377^b. 378^a. 383^a.
Sāmavedānukrama, cf. *Naigeyārchi-*
kānukrama.
Sāmavedārthaprakāśa, *Sāyaṇae ad*
Tāpdyabrahmaṇam commentarius
 379^b. 405^a.
Sāmasrāddhatattva, *Smṛititattva ope-*
ris pars (xxiii) 289^b.
Sāmasaṃkhyā, *Sāmavedae pariśiṣṭa*
 377^b.
sāmānya 240^a. 259^b.
sāmānyakavipraśaṃsā 123^a.
sāmānyakāṇḍa 185^a.
sāmānyanirukti 241^b.
sāmānyapūjāpaddhati 93^a.
sāmānyapūjāyantra 95^b.
sāmānyabhāva 241^b. 242^a.
sāmānyarājapraśaṃsā 123^a.
sāmānyalakṣhaṇā 242^a.
sāmānyalakṣhaṇārahasya 241^b. 242^a.
sāmānyavṛkṣhānyoktayaḥ 123^a.
sāmānyaśabda 210^b. 211^a.
sāmānyābhakṣyābhakṣhaṇaprāyaś-
chitta 281^b.
sāmānyābhakṣyamānsabhakṣhaṇa-
prāyaśchitta 281^b.
sāmānyābhoyānnabhojanaprāyaś-
chitta 281^b.
sāmishā (v. l. *sāmikā*) *saṃhitā* 56^a.
Sāmudrika 261^a. pl. 113^b.
Sāmudrika liber 126^a.
Sāmudrikāchārya, *Kāśināthae cogno-*
men 261^a.
sāmprayogika 215^b (ter). 217^a.
Sāmbaśiva 1^b.
sāmya 208^b.
Sāmrajyasiddhidā 19^a.
Sāyaṇa, *Māyaṇae filius*, *Mādhavā-*
chāryae frater, *auctor commenta-*
rii ad Rīgvedam 364^a. 365. 390^a.
 405^a. 264^a.

Sāyaṇa, *auctor commentarii ad Tāp-*
dyabrahmaṇam 379^b. 405^a.
 ———, *auctor Mādhavīyadhātuvṛtti*
libri 167^b.
 ———, *auctor commentarii ad Sa-*
tapathabrahmaṇam 361. 388^b.
Sāyaṇīya 279^b.
sāyujyamukti (muneh) 13^b.
sāra, i. e. *avyanga* 33^b.
Sārangadeva rex, anno 1407 regnavit
 347^a.
Sārangadhara, *Vachharājae scribae*
pater 351^a.
Sārangarangadā, *commentarius ad*
Kṛṣṇākarṇāṃṛita carmen 128^b.
sāraṇā 320^a.
sāraṇātraya 320^a.
Sāraṇikā, cf. *Chintāmaṇi Sāraṇikā*.
Sāraṇesa 149^b.
Sārabhattāraka auctor 239^a.
Sāramanjari, *commentarius ad Pari-*
śiṣṭapraśaṃsā, *auctore Śrīnātha-*
śarmā 283^b.
sārameyachikitsā 316^a.
Sārameyāśvya 345^b.
Sāralaharī, *liber grammaticus*, *au-*
ctore Kavichandra 212^a.
sārāsa 86^b.
Sārasaṃgraha, *de rituūn periodis*
liber 285^b.
 ———, cf. 95^b. 104^b. 292^b.
 336^a.
Sārasannuchchaya liber 95^b.
sārasavākya 15^b.
sārasasiddhi 92^b.
Sārasvata muni 52. 80^a.
 ———, *Sāmavatis pater* 74^b.
Sārasvata, i. e. *Sārasvatī Prakriyā*
 172^b.
Sārasvatakalpāḥ 94^a.
Sārasvatakośa 183^a.
Sārasvatatantra 104^b.
Sārasvatatīrtha 65^b. 66^a.
Sārasvataprakriyā, i. q. *Sārasvatī*
Prakriyā 173^a.
Sārasvatavrata 41^a.
Sārasvatālamkāra liber 126^a.
Sārasvatī Prakriyā grammatica, *au-*
ctore Anubhūtiśvarūpa 171^a.
sārāmukha 304^a.
Sārāvalī liber 104^b. 279^b. 292^b. Cf.
Smṛitisārāvalī.

Sārāvalī, liber astronomicus 329^a.
 338^a.
sārikā 86^b.
Sārikā rākṣasī 77^a.
Sāroddhāra, *opus musicum* 201^a.
Sārvabhauma poeta 125^a.
Sārvabhaumabhūtiśāhāya 72^b.
sārvabhaumanavṛata 58^a.
Sārvavarmika 169.
Sālaki muni 54^b.
sālambana 230^a.
Sālimanjari muni 55^b.
sāvadya 51^a.
Sārantamīśra, *Kṛpāmīśrae filius*
 122^a.
sāvāna 56^a.
Sāvāṇi 56^a.
 ———, *Saumadatti* 55^b.
Sāvāṇikā saṃhitā 56^a.
Sāvāṇya manvantara 39^a.
Sāvitrakalpa 51^b.
Sāvitrī dea 18^a. 21^b. 23^a. 24^a. 39^a.
 57^b. 149^b.
 ———, *Asvapatis filia*, *Satyavatis*
uxor 24^a. 42^a.
 ———, *Kaśyapae sacerdotis uxor* 82^b.
Sāvitrī, *Bhojāe Dhāreṇsis mater* 150^b.
Sāvitṛtīrtha 67^a.
Sāvitrīvrata 34^b.
sāsthyānasthivadhaprāyaśchitta 281^b.
sāsvādāna 397^a.
sāhasaprakaraṇa 263^a.
Sāhasānka rex 119^a. 187^b.
 ———, *poeta* 124^b.
 ———, *lexicographus* 183^a. 188^a.
 189^b.
Sāhasānkiya 135^b.
Sāhida, *populus* 340^a.
Sāhityadarpaṇa, *auctore Viṣṇunātha*
 214^b.
Sāhityamīmāṃsā, *liber rhetoricus* 210^a.
Sāhityasudhāsanandṛa, *liber medicus*
 317^b.
 ———, *auctore Kṛishna*
 318^a.
Sāhityasarvasva, *commentarius ad*
Kāvyaśāstrāṇṇāṃ, *auctore Mā-*
heśvara 208^a.
Sāhidera, *Sinhāe filius*, *Bhagavantu-*
derae pater 280^b.
Sāhūdyāna, *Śālapūjās cognomen* 283^a.
sinha 324^a.

Sinha rex, Chakrusenae filius, Sâhi-devae pater 280^b.
sinhakesara modaka 155^b.
Sinhagupta, cf. Saṅghagupta 303^a.
Sinhalatta poeta 125^a.
Sinhapradîpa liber 341^b.
sinharâṣivibhâga 339^b.
Sinhala regio 338^b. 339^b.
Sinhalaka insula 137^a.
Sinhaladvîpa 339^b.
Sinhalamba locus 338^b.
sinhavyâghra 241^a. 242^a.
sinhâdivarga 183^a. 191^b. 192. 193^a. 195^b. 324^a.
sinhânyoktayah 123^a.
sinhâsana 234^a.
Sinhâsanadvâtrînṣat, carmen Guzzericum, auctore Śāmaladâsa 397^a. 399. 402^b.
Sinhâsanadvâtrînṣatputrikâvârttâ, brevis Sinhâsanadvâtrînṣat appellatae, narrationes triginta duae 152^a.
sinhâsya hasta 86^a. 202.
Sinhikâ dea 39^b.
siktha 105^b.
Singâpidi poeta 125^a.
Singâbhattîya 279^b.
Singârasiromani, libellus Hinduicus 383^a.
Singhadeva rex, Śārngadevae patronus 199^b.
Siddhakerala terra 102^a.
Siddhakshetra locus 53^a. 149^b.
Siddhakshetravarṇana 79^a.
siddhadarṣana 230^b.
siddhanâtha 110^a.
Siddhapâda (v. l. Śuddhapâda) 233^b.
Siddhapura locus 39^b.
Siddhabuddha 233^b.
Siddhamatauibarhaṇa 251^a.
Siddhamâtrikâ 19^a.
Siddhayâmalâ (v. l. Siddhiyâmalâ) 95^b.
Siddhayogasamgraha 113^b.
Siddhayoginî 24^b.
Siddhayogeṣvaratantra 97^a.
Siddharudreṣvaratîrtha 67^b.
Siddhalakshmîmata 98^a.
Siddhavaṭa locus 60^b.
Siddhavaṭî 18^b. 19^b.
siddhasâdhana 88^a.

Siddhasârasvata liber 95^b.
Siddhasârasvatadîpikâ, commentarius ad Bhuvaneṣvarîstotram, auctore Padmanâlha 110^a.
Siddhasena astronomus 329^a.
 — *Divâkara, Śarvajnae filius, Vṛiddhavâdasûris discipulus* 152^a. 170^b.
Siddhasenavâkyakâra 247^b.
siddhânta 23^b. 91^a. 241^b. 242^a.
Siddhânta (?) liber 247^b.
Siddhântakavimudî grammatica, auctore Bhaṭṭojidîkṣita 161^b. 164^b.
Siddhântagarbha liber, Madanapâlâe tributus 276^a.
Siddhântachandrikâ, commentarius ad Śarasvatîsûtra, auctore Râmachandrâṣrama 173^a.
Siddhântavâgîṣa, Kâmarûpapatîs titulus 106^b.
 — *, Râghavendrae magister* 261^a.
Siddhântaśiromani liber, auctore Bhâskara 110^b. 279^b. 338^a. 341^a.
Siddhântasekhara liber 104^a. 279^b. 285^a. 341^a. Cf. *Śaivasiddhântasekhara*.
Siddhântasamgraha, cf. Mitâksharâ-siddhântasamgraha.
Siddhântasamdarbha, liber astronomicus 292^b.
Siddhântasâra, libellus Jainicus 404^b.
Siddhâmbâ 109^a.
siddhârthîn 332^a.
Siddhâṣrama 9^b. 27^a.
Siddhâṣramatîrtha 77^b.
siddhâsana 234^a. 236^a. 257^a.
siddhi 50^b. 93^a. 99^a. 149^b. 231^a. 232^a.
Siddhichâmunḍatîrtha 77^a.
Siddhidâtrî, i. e. Durgâ 110^b.
Siddhiparâjaya 78^b (bis).
Siddhibhairavatantara 108^b. 109^a.
siddhimantra 88^b.
siddhimâhâtmya 89^a.
siddhilakṣhaṇa 94^a.
Siddhivinâyakavrata 284^b.
Siddhisopâna liber 108^a.
Siddhisthâna locus 289^a.
Siddheṣvaratantra 106^b. 95^b.
Siddheṣvaratîrtha 66^b. 67^a (ter). 77^b.
siddhaughâ guravaḥ 101^a.
Sindûranîrgama 79^a.

Sindûrotpattivarṇana 79^a.
Sindhu fluvius 318^a.
 — *regio* 339^a. 340^a (bis).
Sindhudeṣa 186^a. 352^b.
Sindhunada fluvius 339^a.
Sindhumadhya regio 339^b.
Sindhuyânavarṇana 79^a.
Sindhula, Bhojâe Dhûrensîs pater 150^b.
Sindhuvadhâ 79^a.
Sindhuvâsinî 19^a.
Sindhuvairûpyakaraṇa 79^a.
Sindhushaṣṭhînâm nadînâm antârâ-lyâḥ striyâḥ 217^b.
Sindhûsamudrasaṅgama locus 149^a.
Sindhusûnu, i. e. Jâlamdhara 346^a.
Sindhûsenânâṣana 79^a.
Sindhûsenâparâjaya 79^a.
Sindhûsenâpalâyana 79^a.
Sindhûtpattivarṇana 78^b.
Sindhor âkramavarṇanam 78^b.
Sipâhaṇa locus 339^b.
sirâḥ 311^a.
sirâvyadhavidhî adhyâya 305^a.
Śitâ, Râmae uxor 24^a. 28^b. 216^b.
 — *, i. e. Durgâ* 39^b.
Śitâ poetria 150^b. 151^a.
Śitâtarjana 344^a.
Śitâdarṣana 344^a.
Śitânveshaṇa 13^a.
Śitânveshaṇe tatpravṛttipralambhaḥ 344^a.
Śitâpati 28^b.
Śitâparîjnâna 344^a.
Śitâpratisaṁdeṣaṣrâvaṇa 344^b.
Śitâpralapita 344^a.
Śitâpralobhana 344^a.
Śitâpraveṣana 345^b.
Śitâpraṣna 344^a.
Śitâbhibhâṣhita 344^a.
Śitâvana 46^b.
Śitâvanagamana 345^b.
Śitâvarṇana 344^a.
Śitâvâkyâ 344^a (bis).
Śitâvinaya 13^a.
Śitâviyoga 143^a.
Śitâvilâpa 344^a.
Śitâsaṁdeṣâkhyâna 344^b.
Śitâsamâgama 132^b.
Śitâsamâṣvâsa 13^a.
Śitâsamâṣvâsana 344^a (bis).
Śitâhanûmatoh saṁvâdah 344^a.

Sítáharāṇa 143^a.
 sítakṛitopakramāḥ 215^b.
 Símakṛishṇa (?) 47^a.
 Símanta, Bhadrāsena regis filius 74^b.
Símanta poeta 150^b.
 símantāḥ 311^a.
 Símantini, Chitravarman regis filia 74^a.
 símantonmayana 30^b. 85^a.
Símantonmayanamantṛāḥ 398^a.
 símáfikramapotsava 356^b.
 símāvivádaprakaraṇa 263^a.
Sīraja locus 339^a.
Sīradeva grammaticus 162^b.
Sísatāṇa locus 339.
Sukanṭha cantor 141^b.
 Sukarman muni 55^a.
 Sukalopákhyaṇa 13^a.
 Sukānti, Pálaha filius 77^b.
 sukamáratā 214^a.
 sukṛitadvádaśvratā 34^b.
 sukṛitavratā 284^b.
 Sukeśavaralambhana 345^a.
 Sukeśi, Sukeśin, Vidyutkeśinis filius 46^a.
 Sukhanátha 148^b.
 sukhaprasavamāntṛa 94^a.
 sukharátri 87^a.
Sukharāma scriba, Vijayarāmae filius,
anno 1731 vixit 405^a.
 sukhāśāyin 268^a.
 sukhasthānachintā 330^a.
 Sukhānanda 101^b.
 Sukhāvatidevāḥ 101^b.
Sukhāvatīvyaḥ, liber Buddhicus 403^a.
 sukhāśrayayogādhyāya 331^a.
 Sukhívala, Nṛichakshushis filius 40^b.
 Sugata, i. e. Bauddha 253^b.
 Sugandhá dea 39^b.
 sugandhi 103^b.
 Sugrívamantra 344^a.
 Sugrívarájyābhisheka 343^b.
 Sugrívavākya 343^b (bis). 344^a.
 Sugrívamāśvāsana 343^b.
 Sugrívābhijnāna 343^b.
 Sugrívābhisheka 137^a.
 Sughoshagrāma vicus 155^a.
 Suchandra rex 26^a.
Suṇahāsapha locus 339^b.
 Śutapas 12^a. 25^a.
 —, Pariplavae filius 40^b.
 Sutala tartarus 42^b. 74^a.

Sutalavarṇana 13^a.
 sutasthānachintā 330^a.
 Sūtāra muni 52^a.
Sutāraśankara, Sūtārasūrajis pater
 405^a.
Sutārasūrajī, Sūtāraśankarae filius,
seculo septimo decimo medio vixit
 405^a.
 sutāśrayayogādhyāya 331^a.
 Sudarṣana discus 64^b.
 — rex 152^b.
 —, Dadhíchis filius 64^a.
 —, Dhruvasamdhis filius 81^b.
Sudarṣana poeta 125^a.
 Sudarṣanachakra 100^a.
Sudarṣanabhāshya 279^b.
 Sudarṣanamāhātmya 13^b.
Sudarṣanasamhitā 107^a.
 Sudarṣanopákhyaṇa 5^b.
Sudāntasena, auctor medicus 316^b.
 Sudāman pastor 24^a. 25^a.
 Sudāsa, Mitrasahae pater 10^a.
 Sudyumna 39^a.
 — rex 80^a.
 Sudhanvan rex 254. 258^a.
 Sudharma 11^a.
 Sudharman, Bhadrāsena regis filius 74^b.
 Sudhākara 101^a.
 — grammaticus 162^b.
Sudhāmandasūri 399^b.
 Sudhāman muni 52.
Sudhodaya liber, auctore Harivalla-
bha 274^a.
 Sunandabharatasamvāda 13^a.
 sunaphāyogādhyāya 330^b.
 Sunābhadarṣana 344^a.
 Sunítha, Susheṇae filius 40^b.
Sundara, anno 1599 Abhirāmanna-
comoediam composuit 137^b.
 — (*Mahākavirāja*), auctor *Dvā-*
dasamāsavarṇana carminis 385^b.
 —, anno 1632 *Sundaraśringā-*
ra librum composuit 385^b. 399^a.
 406^a.
Sundarakāṇḍa, quintus Adhyātmarā-
māyaṇae liber 29^b.
 —, quintus *Rāmāyaṇae*
liber 5^b. 344^a.
Sundarapuramāhātmya 30^a.
Sundaraśukla, auctor Maunamantrā-
vadbha libri 384^a.

Sundaraśringāra, liber rhetoricus, au-
ctore Sundara 385^b. 399^a. 406^b.
Sundarāraṇyamāhātmya 30^a.
 Sundarī 101^b.
Sundarīlāpinyupaniṣad 390^b.
 Sundarīpūjāna 99^b.
 Sundarīprayoga 94^b.
 Sunvāna, Sumantus filius 55^a.
 Supatha, Śaṣikalae frater 154^a.
Supadma grammatica, auctore Pad-
manābhaddatta 176^b.
Supārṣva locus 39^b.
 Supratīka 17^b. 18^b. 57^b.
 Suprabha rex 58^a.
Suprabhadra 118^a.
 Suprabhapura urbs 155^a.
Suphālīka, Suphālīka locus 339.
 subanta 165^b. 166^a.
 subantapāda 173^b.
 Subandhu muni 53^a.
 — mercator 154^a.
Subandhu, auctor Vāsavadattā nar-
rationis 156^b. 121^a. 124^b. 125^a.
 156^b. *Subandhu Vararachis so-*
roris filius fuisse traditur 156^b.
 subarthanirṇaya 177^a.
 subarthavichāra 178^a.
 Subālaka, Kauśikae filius (*Kāmaśā-*
straprajñeṭri) 40^a.
 Subālāgrāma vicus 155^b.
 Subāhusaīnyasamāgamāna 13^b.
Subuddhimisramheṣvara, cf. Mahe-
ṣvara 208^a.
Subodhanī, commentarius ad Kṛishṇa-
karṇāmṛita carmen 128^a.
 —, commentarius ad *Bhaga-*
vadgītām 3^b.
 —, commentarius ad *Śrūta-*
bodham, auctore Manoharaśarman
 352^b.
Subodhā, commentarius ad Mugdha-
bodha grammaticam, auctore Dur-
gādāsa 174^b.
 —, commentarius ad *Meghadū-*
taṁ, auctore Bharatasena 125^b.
 —, commentarius ad *Śiṣupā-*
lavadhā carmen, eodem auctore
 118^b.
Subodhinī, commentarius ad Vijnā-
neśvarae Mitāksharām, auctore
Viṣveṣvara 262^b.
 —, commentarius ad *Bhaga-*

- vadgítam*, auctore *Śrīdharasvāmin* 2^b.
Subodhinī (*Prayogapaddhati*), *liber ritualis*, auctore *Śivarāma* 365^a.
Subrahmaṇya regio 102^a. 248^b.
 —, *Kumārīlāe cognomen* 254^a.
subvidhi 181.
subhagaṃkaraṇa 216^a.
Subhagodaya *liber* 108^a.
Subhaṭa, auctor *Dūtāngada comoediae* 139^a.
Subhadra dea 39^b.
subhānu 331^b.
subhāshitapraśaṇsā 123^a.
Subhūti 183^a.
Sumati 10^b. 264^a.
 — *Ātreya* 55^b.
Sumatinivedana 13^b.
Sumatimerugani, *Rājasundarae magister* 186^a.
Sumatiratna 400^a.
sumanas 103^b.
Sumanāsamvāda 12^b.
Sumanopākhyāna 12^b.
Sumantu 18^b. 30^a. 53^a. 54^b. 55. 62^a. pl. 19^a.
Sumantu, *Dharmaśāstrae auctor* 266^b (bis). 271^a. 279^b. 356^a.
Sumālin 26^a.
 —, *Vedamālis filius* 11^a.
Sumālivadha 345^b.
Sumitrā, *Mārkaṇḍeyae mater* 82^b.
Sumitrā, *Jayadevae poetae mater* 142^a.
Sumukha muni 52^a.
Sumṛīḍīka 18^a.
Sumedhas muni 52^a.
 —, *Vedamitrae filius* 74^b.
Suyajna 25^a.
Suraksha muni 52^b.
suratakeli-kathana 123^a.
suratanivṛitti 123^a.
Suratamanjarī 151^b.
suratavarṇana 116^b.
Suratimiśra, auctor *Alaṃkāramālā libri* 387^a.
Suratha, *Adhirathae filius* 25^b.
Surathavijaya 13^b.
Surathasya *hayagrahaṇam* 13^b.
Suranāyaka 101^b.
suraparājaya 78^b.
Surapāla, auctor *Vṛikshāyurveda libri* 324^b.
Surabhī vacca 24^b.
surarshivarapradāna 78^b.
surā 91^b.
surāgraha 80^b.
Surānanda 233^b.
surāpānaprāyaścitta 281^b.
surāpānādipātakaprāyaścitta 8^a.
Surāla 55^b.
surāsurasainyamelana 116^b.
Surika poeta 125^a.
Suruchi, *Uttamae pater* 69^b.
Sureśvara auctor 279^b.
 — (*Maṇḍanāparasamjña*), *Śaṅkarāchāryae discipulus* 251^b. 255^a. 256^a. 257^a. 257^b (bis).
 —, auctor *Taittirīyabhāshya-vārttika libri* 257^b.
 —, auctor *Panchikarāṇavārttika libelli* 226^a.
 —, auctor *Vṛihadāranyakabhāshyavārttika libri* 390^b. 392^a. 257^b.
Sureśvaravārttikaṭīkā, *commentarius ad Vṛihadāranyakabhāshyavārttikam*, auctore *Anantānandagiri* 390^b.
Sureśvarāchārya 72^b.
Sulāṇaka locus 338^b.
Sulochana, *Rukminīs pater* 155^a.
Sulhaṇa poeta 110^b.
suvarṇa 307^b.
Suvarṇatṛipāthin scribe, *anno* 1782 *vixit* 1^b.
suvarṇadāna 87^a.
Suvarṇadvīpa locus 66^a.
suvarṇadhenuvīdhi 35^a.
Suvarṇanābha, *Sāmprayogikādhikarāṇae auctor* 215^b. 217^b.
Suvarṇapura urbs 155^a.
Suvarṇamālikā dea 98^a.
Suvarṇamukharī fluviū 84^a. 257^b.
suvarṇamedinīdāna 45^a.
suvarṇavīdhi 320^b.
suvarṇavṛishabhadāna 45^a.
Suvarṇaṣīleṣvaratīrtha 66^b.
suvarṇādivarga 324^a.
suvasantaka 217^b.
Suvāhana muni 52^a.
Suvichāra jaṭin 155^b.
Suvidyut asura 57^b.
Suvratopatti 12^b.
Suvratopākhyāna 5^b. 12^b.
Suśarman Śaṅsapāyana 55^b.
Suśilā, *Harisvāminis filia* 70^a.
Suśruta, auctor *Suśrutasaṃhitā operis* 303^a. 358^b. 7^b. 31^b. 271^a. 311^b. 316^a. 317^b. 318^b. 323^a. 356^a. 357^b. 358^a. *Viśvāmitra filius fuisse traditur* 311^a. Cf. *Vṛiddhasuśruta*.
Suśrutapāṭhaśuddhi, auctore *Chandraṭa* 358^a.
Suśrutapṛadurbhāva 311^a.
Suśrutasaṃhitā, *medicinae systema*, auctore *Suśruta* 303^a. 358^a.
Suśrutasūtra 321^b.
Suśroṇi dea 10^a.
sushumṇā 104^b. 107^b. 235^a (bis). 236^a.
Suśeṇa, *Vṛishṇimatis filius* 40^b.
Suḥaṇamukha locus 339^a.
Suhotra 52^a.
 — *secta* 248^b.
sūkaraśabdajnāna 92^b.
Sūktisaḥasra 125^a.
sūkshma 51^a. 208^b. 229^a. 231^b.
sūkshmachakra 88^a.
Sūkshmajātaka, i. q. *Svalpajātaka* 329^a.
sūkshmalobhaka 397^a.
sūkshmaavyavahitaviprakṛishṭajnāna 230^b.
sūkshmaṣarīra 226^a.
sūchīmukha 340^a.
 — *hasta* 202^a.
sūchivānakarmāṇi 217^a.
sūchyāsa *hasta* 86^a. 202^a (bis).
sūta 12^a. 47^b. 56^a.
Sūtamahodadhi, *liber medicus* 321^a.
Sūtavākya 345^b.
Sūtasamhitā, *Skandapurāṇaepars* 84^b.
sūtikāmarāṇe dāhavidhiḥ 294^b.
sūtī 12^a.
sūtrakṛīḍā 217^a.
sūtradhara 21^b. 135^a.
sūtrasthāna 303. 315^a. 357^a.
Sūra 101^a.
Sūravarma poeta 125^a.
Sūrasena 153^a.
Sūrasanadeśa 352^b.
Sūrpaṇāyā (?) 18^b. pl. 19^a.
Sūrya 31^b. 39^a. 42^b. 65^b. 69^a. 104^b. 105^a.
Sūrya, vel *Sūryadāsa*, *astronomus*,

- seculo sexto decimo medio Rāma-kṛṣṇakāvya* composuit 132^a.
Sūryakavacha 26^a. 94^a.
Sūryagangātīrtha 77^b.
sūryagrahaṇādhikāra 326^a.
sūryagrahaṇādhīyā 327^a.
sūryachāra 330^a.
sūryadarśanachāraphalāni 329^b.
Sūryadāsa, cf. *Sūrya*.
 —, *Śivadāsae filius, Śridharaṁālavae nepos, Rāmae pater* 341^b. 358^a.
Sūryānārāyaṇa, Venkaṭae pater, Venkaṭae avus 196^a.
Sūryapura urbs 155^a. 186^a.
Sūryapūjā 85^a.
Sūryapūjāvidhi 45^a.
Sūryaprabha rex 153^a.
Sūryaprabhā 151^b.
Sūryaprayoga 94^b.
Sūryabhakta secta 248^a.
Sūryamantrāḥ 93^b.
Sūryavaṇṣa 44^b. 352^b.
Sūryavaṇṣakathana 12^b. 13^a.
Sūryavaṇṣasamāpti 13^b.
Sūryavana 46^b.
Sūryavarapradāna 78^b.
Sūryavimbatīrtha 39^b.
Sūryasataka, i. q. Mayūrasataka 348^b.
Sūryasiddhānta, astronomiae systema 326^b. 252^a. 338^a.
Sūryasiddhāntatīkā, auctore Dādābhāi 333^a.
Sūryastava 85^a.
Sūryastuti, hymnus in Solem 358^a.
Sūryastotra 31^b.
Sūryastotra, Śāmbae auctori tributum 134^a.
Sūryādīmantranirūpaṇa 100^a.
sūryānyoktayaḥ 123^a.
sūryāstaṅgamanavarṇana 123^a.
Sūryodayanibandha 279^b.
sūryodayavarṇana 123^a.
sūryodayastakālayoḥ śayanaprāyaścittam 282^b.
Srinjaya 22^b. pl. 267^a.
śrīṣṭīkaraṇa 12^b.
śrīṣṭīkāmaabrahmarudrasaṁvāda 44^b.
śrīṣṭīkrama 44^b.
śrīṣṭīkramakathana 315^a.
Śrīṣṭīkhaṇḍa, primus Padmapurāṇae liber 11^b.
śrīṣṭīpraśaṁsā 99^a.
seka 103^a.
Sengaravaṇṣa, i. e. Śṛṅgivaravaṇṣa 280^b.
sechana 105^b.
setu 102.
Setu locus 258^a.
setukarmārambha 344^b.
Setukhaṇḍa, Skandapurāṇae liber 84^b.
setubandha 143^a. 344^b.
Setubandha locus 64^a. 148^b.
 — *carmen* 204^a.
Setumangalatantra 104^a.
senāniryāṇa 345^b.
senāpatitva 116^b.
senāpativadhā 344^a.
Senāpura urbs 66^b.
senāprayāṇa 116^b. 344^b.
senāsaṁstambhana 105^b.
Selhāra vaṇṣa 352^b.
sevanyaḥ 311^a.
sevāvyavahāra 85^b.
Sevāsakhivāṇī, liber Hinduicus 383^a.
sainha 11^a.
Saindhava muni 55^b.
Saindhava regio 338^b.
 — *vaṇṣa* 352^b.
Saindhavāḥ 217^b.
Saindhavāyana muni 55^b.
Saindhavāranya 76^b.
sainyājīvana 13^b.
sainyaparivādana 343^b.
sainyastambha 98^a.
sainyopaveśana 345^b.
Soṭhala, Bhāskarae filius, Śārngadevae pater 199^b.
Soḍha 356^a.
Sotkanṭhaśiva 129^b.
sopakrama karman 230^b.
Sobhari 341^b.
Soma deus 40^a. 58^a. 69^a. 97^b. 105^a.
 — *Amuśhyāyana muni* 80^a.
Soma, Mudgalae filius, auctor Rāgavibodha libelli 200^a.
Somaka bharaṭaka 155^a.
Somakavi poeta 125^a.
Somakānta, rex Saurāśṭricus 78^a.
Somakāntavimānaprāptivarṇana 79^a.
Somakāntasya devapuraprāptivarṇanam 79^a.
Somakeśvara, cf. Rishabha 46^a. 276^b.
Somagiri, Vilvamangalae magister 128^a.
somachhāyā 51^a.
Somatīrtha 18^b. 19^b. 60^a (bis). 66. 67^a. 77^b.
Somadatta rex 60^a.
Somadattā, Yajnasomae uxor 153^a.
Somadeva, Rāmae filius, auctor Kuthāsaritsūgara libri 151^b.
Somanandīśvara linga 70^b.
Somanātha linga 64^a.
Somanātha paṇḍita 156^b.
 —, *Mahādevae pater* 364^b.
 —, *Viśvarīpae scribae pater* 379^a.
Somanāthatīrtha 66^b. 84^a.
Somanāthapattana urbs 348^b.
Somanāthapurāṣṭi 125^a.
Somapa (pīṭarāḥ) 40^a.
somapiṇḍa 91^b.
Somaprabhā puella 152^b.
Somaprayoga tractatus 384^a.
Somabhava, Mahīpae pater 352^a.
Somarājjan muni 55^b.
Somarāśṭra locus 64^a.
somaroga 316^b.
Somavansa 44^b. 352^b.
Somavansānukīrtana 8^a.
somavallī 339^b.
somavrata 18^b.
Somaśaṁbhu auctor 247^b. 341^a.
Somaśarman brāhmaṇa 59^b.
 — *mercator* 46^b.
 — *muni* 53^b.
Somaśānti 86^b.
Somaśekharaśhyanibandha 292^b.
Somaśravas mercator 46^b.
Somasuśura, auctor Navatattvabīlavabodha commentarii 379^a.
Somasūkta 18^b. 398^a.
Somasena, Champakapurae rex 154^a.
Somānanda āchārya 324^a.
Somānandanātha auctor 247^b.
Somārudrasūkta 398^a.
Somāraudra charu 264^a.
Somāśṭamīvrata 34^b.
Somila poeta 124^a. 125^a.
Someśvara linga 64^a.
Someśvara locus 39^b.
 — *auctor* 135^b. 247^b. 279^b. 295^a.
 — *poeta* 125^a.

- Someśvara, de arte musica scripsit* 199^b.
 — *scriba, anno 1689 vixit* 395^b.
 — *, Mādhavae filius, auctor Nyāyasūdhā commentarii* 219^a.
 — *, Hariharae filius, Govardhanae nepos* 378^a. 380^a.
Somotpatti 398^b.
 — *, Sāmavedae parīṣiṣṭa* 383^b.
Solanka vanṣa 352^b.
Sohalagrāma vicus 155^b.
Sohāicha fur 153^b.
Saukara regio 153^b.
Saukarakatīrtha 60^a.
Saukaratīrtha 60^a.
Saukarika regio 339^b.
saukumārya 207^a.
Saugatamataniharṇa 250^a.
Saugatāḥ 71^a. 242^b. 250^a. 254^a (bis). 254^b (bis).
Saugandhika mons 76^b.
Saugandhikavanamāhātmya 66^a.
Sauti 20^a.
Sautrāntika 259^b.
sautrāmaṇi 30^b. 266^b.
saudāyika 273^b.
Saudāśopākhyāna 345^b.
Saudhanyā dharmāḥ 266^b.
Saunāgāḥ 160^a.
saundarya 206^b.
Saundaryalaharī, i. q. Anandalaharī 108^a.
Sauparnīkādrava 70^b.
Sauptikaparvan, Mahābhāratae liber 1^b. 358^b.
Saubhari 341^b.
Saubhāgyakāṇḍa, Atharvavedae pars 108^a.
saubhāgyavrata 58^a.
saubhāgyaṣayanavrata 41^a. 284^b.
Saubhāgyasundarīrtha 66^b.
saubhāgyasundarīvrata 284^b.
saubhāgyāśṭakatrītiyāvrata 34^a.
Saumadatti (Sāvarṇi) 55^b.
Saumitri muni 55^b.
saumya 332^a.
Saumya, Somae dedicatus 104^b.
saumyakṛichhra 283^a.
saumyaparnādikṛichhrāṇi 266^a.
Saumyā 19^a.
saumyā yajnāḥ 266^b.
Saura, Solis cultor 16^a.
 — *, Soli dedicatus* 104^b.
 — *guru* 101^a.
 — *secta* 258^b.
Saura, preces ad Solem 298^b.
Sauratīrtha 67^a.
Saurapurāṇa 279^b.
Saurabheyatantra 247^b.
Sauramataniharṇa 248^b.
Sauramantra 279^b.
Saurasamhitā, Skandapurāṇae pars 84^b.
Saurasūkta 398^a.
Saurasenāḥ 217^b.
Saurasenī bhāṣhā 204^a.
Saurāśṭra regio 338^b. 339^b. 340^a.
 — *adj.* 258^b.
Saurāśṭrakāḥ 217^b.
Saurāśṭradeśa 352^b.
Saurāśṭranagara 16^b.
Saurāśṭrayoshitāḥ 200^a.
Saurī samhitā 8^a.
Sauropapurāṇa 8^a. 65^b (bis). 80^a.
Sauryabhagavat 160^a.
Saulabhāyanā dharmāḥ 266^b.
Sauvarṇanābhāḥ 217^b.
Sauvira regio 338^b. 339^b.
Skanda deus 25^b. 42^a. 46^a. 69^b. 73^a.
 — *graha* 307^b.
Skandapurāṇa 68^a. *seqq.* 348. 80^a. 82^a. 84^b. 95^b. 102^a. 104^a. 163^a. 269^a (ter). 269^b. 271^a. 279^b. 356^a.
Skandamātri, i. e. Durgā 110^b.
Skandashasṭhīvrata 284^b.
Skandāniruddhayuddha 27^a.
Skandilāchārya, Vṛiddhavadāsūris magister 152^a.
Skandeshvaratīrtha 66^b.
skandha 103^a.
Skandha poeta 124^b. 125^a.
Skāndapurāṇa 8^a. 59^a. 65^a. 84^b. 108^a. 113^b. 126^a. 247^b. 249^a. 252^a. 284^b. 356^a.
Skāndaprabhāsakhaṇḍa 287^b.
stambha 97^b. 98^a.
Stambhatīrtha locus 126^b. 345^b. 351^a. 356^b.
Stambhatīrthanagara 393^a.
Stambhatīrthabindara locus 404^b.
stambhana 86^a. 90^a. 97^b (pluries). 98^a (pluries). 100^a.
stambhinī 237^a.
stavarāja 5^a. 22^b. 36^a.
Stavāvalī liber, auctore Kavichandra 212^a.
Stutasvāmikshetra 60^b.
stutipala 85^b.
steyaprakaraṇa 263^a.
steyaprāyaścitta 87^b. 282^a.
Stobhachhalā 387^a.
Stobhaprakṛiti, cf. Sāmaveda.
Stobhānusamhāra, Sāmavedae parī-
 — *ṣiṣṭa* 378^a.
strīghna 25^a.
strījātakādhyāya 328^b.
strīṇām vyabhichāralakṣhaṇam 85^b.
strītānukaroga 316^b.
strītyapāda 175^a.
strīṭva 82^b.
strīdevatā vidyāḥ 105^a.
strīdharmā 85^b. pl. 277^b.
strīnindā 85^b.
Strīparvatadeśa 352^b.
Strīparvan, Mahābhāratae liber 1^b.
strīpurushajātivivṛiti 123^a.
strīpurushaṣṭilāvasthāpāna 215^b.
strīpratyayāḥ 162^a. 164^a. 166^a. 171^b. 350^b.
strīpraśansa 123^a.
strīrakṣhādī 85^b.
Strīrājya regio 217^b. 338^b. 340^a.
strīrogādhikāra 357^b.
strīlakṣhaṇa 30^b. 31^a. 85.
strīlingapāda 174^b.
strīvadhaprāyaścitta 87^b. 281^b.
strīvivādhādiprasavaparyantam pra-
 — *ṣṇaḥ* 334^a.
strīvyabhichāraprāyaścitta 282^a.
strīvrataprakaraṇa 85^b.
strīśhu siddhāḥ purushāḥ 215^b.
strīsamkrāntapatidhana 273^b.
strīsamgrahaprakaraṇa 263^a.
strīsapindīkaraṇa 87^a.
strīsevāprakāra 123^a.
Strairājakāḥ 217^b.
stryadhikāra 172^a.
stryadhikārasūtra 169^a.
stryaṣaucha 87^b. 272^b.
Sthaṇḍila rishi 101^b.
Sthaṇḍileṣaya 18^b. pl. 19^a.
Sthala (?) locus 338^b.
Sthānatīrtha 46^b.
sthānamāhātmya 76^a.

Sthāneṣvara locus 39^b.
sthānyupamantraṇa 231^b.
sthāpaka 43^a.
sthāyibhāvanirūpaṇa 213^a.
sthālidānavidhi 35^a.
Sthālipākā mantrāḥ 398^a.
sthāvara 82^b.
 — *visha* 314^b.
sthāvaratīrthopākhyāna 13^a.
sthitikrama 93^b.
sthitiprakaraṇa 354^a.
sthiramāyā 90^a.
sthūla 229^a. 231^b.
sthūlaprapancha 226^a.
sthūlarūpa 101^a.
sthūlaśarīra 225^a. 226^a.
sthūlāni bhūtāni 226^a.
sthūlikaraṇa 86^a.
sthairya 230^b.
sthaulyādhikāra 357^a.
snātakadharma 163^a.
snātakaprakaraṇa 268^b.
snāna 30^b (bis). 85^b. 103^b. 267^b.
 268^b. 291^b.
snānatarpaṇādi 277^a.
Snānadīpikā, commentarius ad Snā-
nasūtra, auctore Gopīnātha 379^a.
snānanishedha 85^a.
snānaprakaraṇa 267^b.
snānaphala 85^a.
snānamantrāḥ 85^b.
snānamāhātmya 14^b.
snānavidhi 12^b. 41^a. 93^a. 286^a.
Snānavidhi, Sāmavedae pariśiṣṭa
 383^b.
snānaśāhī 85^a.
snānaśuddhi 272^b.
Snānasūtra, auctore Kātyāyana 379^a.
 387^a.
Snānasūtrapaddhati, auctore Hariji-
vanamiśra 387^b.
snānāchamanavidhi 44^b.
snānādikathana 100^a.
snānādidvaitanirṇaya 273^b.
snāyavaḥ 311^a.
snāyuka 316^b.
snigdha gaṇḍūsha 304^b.
sneha 304^b. 339^a.
snehana 304^b.
 — *chūrṇa* 311^b.
snehapānavidhi 311^b. 315^a.
snehavidhi adhyāya 304^b.

snehādhikāra 357^b.
spandanalakṣhaṇa 86^b.
Spandaśāstra liber 239^a.
sparsa 104^b (bis). 225^a. 283^a.
spashtīkaraṇādhikāra 325^b.
sphāṭikalinga 85^a.
Sphujidhvaja (?) 329^a.
sphūrti 127^b.
sphoṭa 177^b.
sphoṭavāda 177^b.
sphoṭāyana 178^a.
smayākaraṇa 231^b.
smaraṇa 50^b.
Smaradīpana 101^a.
Smaradīpikā liber 352^b.
Smārtahoma, Sāmavedae pariśiṣṭa
 383^b (bis).
smṛiti 208^b.
Smṛiti 125^a.
Smṛitikālataranga, cf. Kālataranga
 286^a.
Smṛitikaumudī liber, auctore Viṣve-
ṣvara 275^b. 279.
Smṛitikaustubha, auctore Anantadeva
 273^a. 286^a.
Smṛitichandrikā liber 275^a. 279^b. 295^a.
Smṛititattva, juris divini et profani
corpus, auctore Raghunandana
 286^b–292^b. 279^b.
Smṛitidarpaṇa liber 279^b.
Smṛitimānjari liber 277^a. 279^b.
Smṛitimahārṇava liber 279^b.
Smṛitiratnākara liber, auctore Chan-
deśvara 292^b.
Smṛitiratnāvalī liber, auctore Rāma-
nātha 280^a.
Smṛitisamgraha liber 271^a. 280^a.
 — , *a Nṛisinhae patre*
compositus 286^a.
Smṛitisamuchchaya liber 280^a. 283^b.
Smṛitisāgara liber 292^b.
Smṛitisāgarasamgraha liber 292^b.
Smṛitisāgarasāra liber 292^b.
Smṛitisāra liber 104^a. 273.
 — , *auctore Devayājñika* 278^b.
 280^a.
 — , *auctore Yādavendra* 280^a.
 — , *auctore Harinātha* 280^a.
 292^b.
Smṛitisārāvalī liber 280^a.
Smṛityarthasāgara liber, auctore Nṛi-
sinha 285^b.

Smṛityārthasāra liber, auctore Śrī-
dharaśvāmin 286^a. 274^a. 275^a.
 279^b. 280^a. 292^b. 294^b.
syādvāda 238^a.
Syādvādamānjari liber 247^b.
Sragvīṇī dea 19^a.
srugādi 286^a.
srotānsi 311^a.
svakīyochchhishtabhakṣaṇaprayaś-
chitta 282^a.
Svachhandabhairava liber 95^b.
Svachhandasāktāgama liber 321^a.
Svachhandasamgraha liber 103^b. 108^a.
svatantra 88^a.
Svatantra, liber mysticus 95^b.
Svatantrasāra liber 239^a.
svadana 320^a.
svadhā 23^b. 24^b.
svapnaphalāphala 154^a.
svapnaśatarudriya 352^b.
svapnādhyāya 86^b.
Svapnādhyāya, de insomniis caput,
Brahmavairartapurāṇae pars 346^b.
Svapneṣvara, auctor commentarii ad
Śāṇḍilyasūtra 228^b.
svabhāvagrāhyakṛiṣṇājīnobhayato-
mukhīmānyādi pratigraha prayāś-
chitta 282^b.
svabhāvaśuddhāni 272^b.
svabhāvikīpati 89^b.
svabhāvokti 204^b.
Svayamprabhāsānāgama 344^a.
Svayambhū 80^a.
Svayambhūmātrikātantra 95^b.
Svayambhūlinga 254^b.
svar 56^b.
svara 200^b. 337^b. pl. 104^b.
svaragatādhyāya, primus Saṃgīta-
darpaṇae liber 200^b.
 — , *primus Saṃgīta-*
ratnākarae liber 199^b.
Svaratattvodaya, libellus astrologicus,
auctore Jīvanātha 337^a.
svaraprakriyā 166^a.
svarabheda 312^b.
Svaramānjari kūra 164^a.
svaravidhi 165^a.
svaraviśeṣa 85^b.
svarasakalpanā 315^a.
svarasamdhī 164^a. 165^b. 171^a.
svarādikāṇḍa 192^a.
svarāntāḥ puṃlingāḥ 171^b.

svarántāḥ strīlingāḥ 171^b.
 svarántā napumsakalingāḥ 171^b.
Svarāśṭaka Śaunakīya 164^a.
 svarūpa 231^b (bis).
Svarūpasambodhana liber 247^b.
Svarūpā locus 338^b.
 svarodaya 337^a.
 svaropaghātādhikāra 357^a.
 svargakāṇḍa 185^a.
Svargakhaṇḍa, tertius Padmapurāṇae liber 13^a.
 svārganarakakīrtana 5^b.
 svargaprāptivārṇana 15^a.
 svargavarga 183^a. 191^b. 192. 193^a.
 svargavijaya 78^b.
 svargaskandha 189^b.
 svargārohaṇa 143^b. 345^b.
Svargārohaṇaparvan, vel Svargārohaṇikaparvan, Mahābhāratae liber 2^b.
 svarṇakāra 21^b.
Svarṇakūṭha ager 77^b.
 Svarṇagaṇapatimata 249^a.
 Svarṇagaurivrata 284^b.
 svarṇachūḍa 86^b.
 Svarṇadāmā 19^a.
 svarṇanishpattigunāḥ 320^b.
 svarṇavidyā 88^a.
Svarṇavindutīrtha 67^b.
 svarṇasteyaprāyaścitta 281^b.
 svarṇādivarga 195^b.
 svarṇādisaṃskāra 321^b.
 Svarlīna linga (?) 44^a.
Svalpajātaka, vel Śūkshmajātaka liber, auctore Varāhamihira 329^a.
 svastika hasta 86^a. 202^a (bis). 202^b.
 svastikavrata 285^a.
 svastikāsana 11^a. 94^a. 102^b. 234^a.
 svastidevī 23^b.
Svastivāchanamantrāḥ 398^a.
 Svastyātreyā ṛishi 345^a.
 svasthavṛittādhikāra 357^b.
 svasrīya 16^b.
 svāgata 103^b.
 svātantrya 85^b.
 Svātiyoga 328^a.
Svātmārāma, cf. Ātmārāma.
 svādayaḥ 163^a. 164^b. 165^b. 171^b.
 svāḍipāda 175^a.
 svāḍiprakriyā 350^b.
 svāḍisaṃdhi 162^a. 163^a. 164^a. 165^a.
 svādhishṭhāna 88^b. 89^a. 149^b.

Svādhīnapatikāśivāsaubhāgyavārṇana 129^b.
 svānandapadaprāptivārṇana 78^b.
Svāmikārttika, auctor Rāgamālā libelli 374^a. 385^b.
Svāmikārttikeyāṃprekshā, liber Jainicus, auctore Jayachandra 372^b.
Svāmin poeta, cf. Bhaṭṭasvāmin et Bhartṛisvāmin 124^a.
 —, i. e. *Kshīrasvāmin* 113^a. 183^a.
 svāmipālavinādaaprakarāṇa 263^a.
 svāmibhṛityapraṇa 334^b.
 Svāyambhuva 39^a.
 — manvantara 85^a.
Svārūpā locus 339^b.
 Svārochisha 39^a.
 — manvantara 85^a.
 Svārochis 85^a.
 svārtha 231^a.
 svāśramābhigamaṇa 78^b.
 svāhā 97^b.
 Svāhā 23^b. 24^b. 39^b.
 svāhāntā manavaḥ 97^b.
 svedavidhi 311^b. 315^a.
 — adhyāya 304^b.
 svedādhikāra 357^b.
 Svaujas 264^a.
 hansa 97^a. 149^b. 150^a. 236^b.
 — bhikshu 269^a.
 Hansa 341^b.
Hansa, Paraśurāmamiśrae pater, Mitramiśrae avus 295^a.
Hansatīrtha 67^a. 71^b. 73^b.
Hansadūta carmen, auctore Rūpa-gosvāmin 175^a.
 hansapaksha hasta 86^a. 202^a (bis).
Hansaparaṃeśvara liber 95^b.
Hansamāheśvara liber 95^b.
 hansasiddhi 93^a.
 hansāḍipakshibhakṣaṇaprāyaścitta 281^b.
 hansānyoktayaḥ 123^a.
 hansāsya hasta 86^a. 202^a (bis).
Hanseśvaratīrtha 67^b.
Hansopanishad 394^b.
 hakāra 97^b.
Hajadeśa 352^b.
Hajā, Hajāji locus 340^a. 339^a.
 haṭha 235^a.
Haṭhapradīpikā, de asceti libellus, auctore Ātmārāma 233^b.
 haṭhayoga 89^b. 123^a. 224^b. 233^b.

Haṭhayogapradīpikā, i. q. Haṭhapradīpikā 70^a. 72^b.
 haṭhavidyā 233^b.
 haṭhasiddhi 235^a.
 haḍḍi 22^a.
 Hanūmachchintāvishāda 344^a.
 Hanūmajjanman 345^b.
 Hanūmat, Khaṇḍaprasasti carminis auctor fabulosus 129^a.
 —, Hanūmannāṭakae auctor 125^a. 142^b. 143^b.
 Hanūmatkapivarasāgaratāraṇa 344^a.
Hanūmatkalpa liber 95^b.
Hanūmatkavacha, Sudarśanasamhitae particula 107^a.
 Hanūmatkūṭārohaṇa 344^a.
 Hanūmattejas 344^a.
 Hanūmatpatana 13^b.
Hanūmatpaddhati, Sudarśanasamhitae particula 107^a.
 Hanūmatpratyāgamana 344^a.
 Hanūmatpraveśa 344^a.
 Hanūmatprasthāna 344^a.
 Hanūmatpriyākhyāna 344^b.
 Hanūmatsambhāṣhaṇa 344^a.
 Hanūmatsādhana 94^a.
 Hanūmatsvakarmanivedana 344^a.
 Hanūmadgarjana 344^a.
 Hanūmadgrahaṇa 344^a.
 Hanūmadyantra 96^b.
 Hanūmadvākya 343^b. 344^a (bis).
 Hanūmadvikalpa 344^a.
 Hanūmadvitarka 344^a.
Hanūmanteśvaratīrtha 66^a.
Hanūmannāṭaka, i. q. Mahānāṭaka 142^b. 150^b.
 Hanūmanmantrakathana 99^b.
 Hanūmallankāpraveśa 344^a.
Haṇasora locus 338^b. 339^b.
Hamīāṇa locus 340^a.
Hamīrapurya 1^a.
Hammīra rex 166^b. 314^b.
 —, *Śākambharis rex, Rāghavadevae patrōnus* 122^b. 125^a.
 hayagrahaṇa 13^b.
 Hayagrīva asura 80^a.
 — poeta 153^b.
Hayagrīvapancharātra 341^a.
 Hayagrīvaprayoga 94^b.
 Hayagrīvamāntrāḥ 93^b.
 Hayagrīvamunyagastyasamvāda, Lalitopākhyānae pars 84^a.

Hayagrīvaikáksharamantrāḥ 93^b.
 hayaprasthāna 13^b.
 hayabandhana 13^b.
 hayamukti 13^b.
 hayamochana 13^b.
 Hayalīlavatī 113^b.
 Hayāśirshapancharātra liber 87^b.
 280^a. 292^b.
 Hara 80^a (Śiva). 82^b (Rudra).
 Haragaurīsaṃvāda 27^a.
 Haragyaṇa scriba, anno 1794 vixit
 166^a.
 Haṛachāpāropaṇa comœdia 141^b.
 Harajit, Kalyāṇa regis antistes 127^b.
 — scriba, anno 1647 vixit 141^a.
 Haranjit scriba, anno 1594 vixit
 126^b.
 Haradatta quidam 154^a.
 Haradatta, auctor Padamanjurī libri
 135^b. 161^b. 162^b. 183^a.
 —, Mitāksharā commentarii
 auctor 163^a. 280^a.
 —, Nīlakaṇṭhac discipulus
 258^a.
 Haradattāchārya 247^b.
 Haradāsa quidam 148^b.
 Haranirmālyasāpa 27^a.
 Haramuja locus 339^a.
 Harave locus 340^a.
 Harasinha rex, Bhavēṣae filius, Dar-
 panārāyaṇac pater 296^a.
 Harasiddhipradā 19^a.
 Harāka locus 339^a.
 Harārchana 46^a. 276^b.
 Hari (Vishṇu) 45^b. 85^b.
 — (Jaya) 56^b.
 Hari vanṣa 352^b.
 —, plenius Bhartṛihari dictus, Kā-
 rikā versuum auctor 161^b. 162^b.
 —, idem, auctor Vākyapadīya libri
 247^b.
 —, Anantae pater, Nārāyaṇac
 avus. 335^a.
 —, Devadattae pater 320^b.
 —, Vajrasenae discipulus, auctor
 Karpūraprakaraṇa libri 402^a.
 —, idem, auctor Nemacharitra li-
 bri 402^a.
 Harikālītrīyāvraṭa 34^a.
 Harikṛishṇa, Haridevae pater, Deve-
 ṣvarae avus 329^a.
 Harikeṣa yaksha 42^a.

Harikeṣa yaksha, Pūrṇabhadrae filius
 69^b.
 Harikshetra locus 149^a.
 Harigaṇa poeta 125^a.
 Harichandra medicus 357^a.
 —, Sāhasāṅkae regis medi-
 cus, auctor commentarii ad Chura-
 katantra 187^b.
 Harijīva (Harijīsarman), Nārāyaṇa-
 dāsae magister (?) 334^b. 335^a.
 Harijīvanamīśra, auctor Snānasūtra-
 paddhatis 387^a.
 harinānyoktayaḥ 113^a.
 Haritāmantrāḥ 93^a.
 haritālaxidhi 320^b.
 haritālikāvidyā 88^a.
 haritālikāvraṭa 284^b.
 Haridāsa rex, anno 1445 regnavit
 351^b.
 — (Maham^o) scriba, anno 1505
 vixit 383^a.
 —, auctor commentarii ad
 Nyāyakusumāṇjali librum 243^a.
 —, Vatsarājac filius, auctor
 Lekhakamuktāmaṇi libri 341^b.
 Haridāsatarakāchārya auctor 292^b.
 Haridīkshita, Nāgeṣae magister 177^b.
 Harideva, Harikṛishṇac filius, Deve-
 ṣvarae pater 329^a.
 haridrā 98^a.
 Haridrāganapatimata 249^a.
 Haridrāgaṇeṣakavacha 94^a.
 Haridrāgaṇeṣamantrāḥ 93^b.
 Haridvāra locus 149^a.
 Harinātha 101^b.
 Harinātha Gauda 280^a.
 —, auctor Smṛitisāra libri
 280^a. 292^b.
 —, Vāsudevae filius, Dhara-
 ṇidharac nepos, Śrīkāntac disci-
 pulus, auctor Rāmavilāsakāvya
 carminis 132^a.
 —, Viṣvadharae filius, auctor
 Kaṇṭhābharaṇamārjana commen-
 tarii 206^b.
 —, idem, auctor Kāvyaḍar-
 ṣamārjana commentarii 206^b.
 Harināthamahatopādhyāya 273^b.
 Harināyaka, auctor musicus 201^a.
 Haripanchakāvraṭa 10^b.
 Hariprabodha liber 207^b.
 Haribungapura urbs 154^a.

Haribhaṭṭa, auctor musicus 200^b.
 201^a.
 —, Purushottamae filius,
 Āyājibhaṭṭac pater, Bhāskara-
 ṣarmanis avus 198^a.
 Harirāma, auctor Dharmitāvachheda-
 katāpratyaśuttivichāra libri 244^b.
 245^a.
 —, auctor Navinamatavichāra
 tractatus 245^a.
 —, auctor Maṅgalavāda tracta-
 tus 245^a.
 —, auctor Sāmagrīvāda tracta-
 tus 245^a.
 Harirāya, auctor Jīcharaṇachihna-
 mātmya libelli 397^b.
 Harilīlā, Bhāgavatapurāṇac index,
 auctore Vopadera 37^b.
 Harilīlavireka, commentarius ad li-
 brum praecedentem, auctore He-
 mādri 37^b.
 Harivansa liber 2^b. 7^a. 68^b. 84^b.
 113^b. 280^a. 300^a.
 —, Govāmin (Hitaharivansa),
 seculo sexto decimo Rādhārāsa-
 sudhānidhi carmen composuit 131^b.
 Cf. 150^b.
 Harivansachatushka 154^a.
 Harivarmaṇa poeta 150^b.
 Harivallabha, auctor Sudhodaya libri
 274^a.
 Hariṣaṅkara locus 257^a.
 — scriba 397^b.
 Hariṣarman 101^b. 292^b.
 — poeta 150^b.
 Hariṣchandra linga 42^a.
 Hariṣchandra rex, Bharahapālac fi-
 lius 276^a.
 Hariṣchandraśrītha 39^b.
 Harisrama quidam, anno 1640 vixit
 337^b.
 Harisūkla 398^a.
 Harisvāmin sacerdos 152^b.
 —, Devasvāminis filius 152^b
 (bis).
 —, Suśīlac pater 70^a.
 Harisvāmin, auctor commentarii ad
 Śatapathabrāhmaṇam 361^a.
 Harihara 261^a.
 Harihara poeta 125^a.
 — rex 223^a. 371^a.
 — jurisconsultus 273^b. 280^a.

- Harihara rex, Irugapadaṇḍanāthae patronus* 193^b.
 — *rex, Chinnabhaṭṭae patronus* 244^a.
 — *scriba, Govardhanae filius, Venīdāsae nepos, Viṣvanāthae, Vi-
 reṣvarāe, Someṣvarāe, Śukadevae pater, Ratneṣvarāe et Rāmadevae avus, anno 1653, 1654 vixit* 378^a.
 380^a.
 — *, Raghuṇandanae pater* 286^b.
 — *, Ratnadevae scribae pater* 385^b.
 — *, Ravikarāe pater* 197^a.
 — *, Rudradevae pater* 141^a.
Harihara khānavanṣa 118^b.
Hariharapaddhati 292^b.
Hariharapuri magister 227^b.
Hariharabhāṣya 274^a. 280^a.
Hariharamantrāḥ 93^b.
*Harihara hiraṇyagarbhaprabhākara-
 nām aviyogavratam* 34^b.
Hariharātmaka stava 85^b.
haritakyādidravayaguṇāḥ 311^b.
Hareū locus 339^b.
haryaksha 97^b.
Haryātman muni 80^a.
Harsha, Kṛṣṇadāsae pater 372^b.
 — *rex* 212^a.
 — *poeta, etiam Harshadeva, Śrīharsha appellatus* 124^b. 125^a.
 126^a. 129^b. 142^a.
 — *, Hirae filius, auctor Khaṇḍa-
 nakhaṇḍakhādya libri* 246^a.
 — *, idem, auctor Chhandapra-
 ṣastī libri* 119^a.
 — *, idem, auctor Nāgānandanā-
 ṭaka comoediae* 349^b.
 — *, idem, auctor Naiṣadhīya-
 charita carminis* 118^b. 163^a.
 — *, idem, auctor Ratnāvalī co-
 moediae* 144^b. 358^a. 208^b.
 — *, idem, auctor Śivaśaktisiddhi
 libri* 119^a.
 — *, idem, auctor Śrīvijayapra-
 ṣastī libri. Cff. Additamenta.*
Harshaka 341^b.
*Harshakīrti, Chandrakīrtis discipu-
 lus, auctor commentarii ad Śrūta-
 bodha libellum* 199^a.
Harshacharita carmen 210^a.
hala 162^b.
halantāḥ puṁlingāḥ 162^a. 164^a. 165^b.
 350^b.
 — *strīlingāḥ* 162^a. 164^a. 165^b.
 350^b.
halantā napuṁsakalingāḥ 162^a. 164^a.
 165^b. 350^b.
halapanktidānavidhi 35^a.
halamuhūrta 86^b.
halāyudha 53^a.
*Halāyudha poeta, Dhanamjayae regis
 filius* 154^a.
Halāyudha jurisconsultus 273. 274^a.
 280^a.
 — *, auctor Brāhmaṇasarva-
 sva libri* 292.
 — *(bhaṭṭa), auctor Abhidhā-
 naratnamālā lexicī* 185^a. 351^b.
 110^b. 113^b. 126^a. 183^a. 185^b.
 195^b. 323^a.
 — *, Purushottamae filius,
 Bengalensis, anno 1474 Purāṇa-
 sarvasva librum composuit* 84^b.
Halāyudhaṭīkā 185^b.
halīmaka 312^b. 316^a.
Halaūṇa, Halaūṇa locus 338^b.
 340.
halsamdhī 162^a. 164^a. 165^b. 350^b.
haviryajna 266^b.
*Haviryajna, primus Śatapathabrāh-
 maṇae (M. Ś.) liber* 361^a. 364^b (bis).
 377^a (bis). 395^b.
 — *, secundus Śatapathabrāh-
 maṇae (K. Ś.) liber* 395^a.
haviryajnāḥ sapta 30^b.
Havishmat manes, Angirasis filii 39^b.
havishyāṇi 286^a.
Havyavāhanakalpa 51^b.
Havyavāhinī 19^a.
Havyāda 18^b. 19^a.
hasa 172^a.
hasantanapuṁsakapāda 175^a.
hasantapuṁlingapāda 175^a.
hasantastrīlingapāda 175^a.
hasantādhyāya 175^a.
hasasamdhī 171^b.
hasántāḥ puṁlingāḥ 171^b.
 — *strīlingāḥ* 171^b.
hasántā napuṁsakalingāḥ 171^b.
hasira 309^a.
hastaka 86^a.
Hastagiri mons 258^a.
Hastagirimāhātmya 30^a.
*hastadattaśúdradattaghṛitādibhaksha-
 ṇaprāyaścitta* 281^b.
Hastadhātrī, i. e. Hastāmalaka 253^a.
Hastamuktāvalikṛit 201^b.
*Hastaratnāvalī, de χειρονομία liber,
 auctore Rāghava* 201^b.
hastalāghava 217^a.
hastādhyāya 86^a.
*Hastāmalaka, Prabhākarae filius,
 Śankarāchāryae discipulus* 255^a.
 227^b. 248^a. 251^b.
*Hastighaṭa, septimus Śatapathabrāh-
 maṇae (M. Ś.) liber* 361^b. 364.
 383^a. 395^b.
hastijihvā nāḍī 236.
Hastināpura urbs 39^a. 149^a. 251^b.
hastinī 218^b.
hastibala 230^b.
Hastivaidyaka liber, auctore Vīrasome
 329^a.
Hassanaśāharājyavṛittāntavarṇana
 147^a.
hassamdhīpāda 174^b.
Hājyakhānasamyogavarṇana 147^a.
hāna 237^b.
hānasādhana 237^b.
hānahetu 237^b.
Hāndaṇa locus 339^a.
Hārayu locus 339^b.
Hāralatā liber 280^a. 292^b.
*Hārasamakīrtana carmen, auctore
 Narasīnhamēheto* 401^a.
Hārāvalī lexicon 183^a. 185^b. 192^a.
 194^a. 195^b. 196.
Hārītāśrānvaya 133^a.
hāridra 319^b.
Hāridravīya 56^a.
Hārīta muni 310^a. 341^b.
Hārīta poeta 150^b.
 — *medicus* 310^a. 311^b. 358^a.
 — *, Dharmasāstrae auctor* 113^b.
 266^b (bis). 268^a. 269^a. 271^a. 280^a.
 291^b. 356^a. Cff. Vṛiddhahārīta.
Hārītasṃrīti (sāttvikagurū) 14^a.
Hālabhūbhuj 195^b.
*Hālāsyamāhātmya, Skandapurāṇae
 pars* 84^b.
Hāvanī 32^b.
Hāstinapura urbs 77^a.
hāsyarasanirdeśa 123^b.
*Hāsyārṇava comoedia, auctore Jaga-
 dīśvāra* 146^b.

hinsá 80^b.
 hikká 305^b. 312^b. 316^a.
 hikkáśvāsādhikāra 357^a.
 hingulá 321^a.
 Hingulá dea 19^b.
 Hingulájá dea 149^a.
Hitaharivanṣagosvāmin, cf. Harivanṣa
 131^b.
Hitopadeśa, narrationum ethicarum
collectio 157^a.
 —, *liber medicus* 404^b.
 —, *alterum Vaidyakaśāra-*
śamgraha libri nomen 317^b.
Hindusthāna regio 339^a.
 hīndolakriḍá 218^a.
 himakalpaná 315^a.
 Himamitra, Viśvarūpae pater 255^a.
Himavat mṇs 39^b. 48^a. 64^a. 71^b.
Himavatkhanda, Skandapurāṇae liber
 84^b.
Himādri mons 39^b.
Himālaya mons 338^b. 339^b. 340^a.
 Hiranyakaśipu asura 42^a. 64^b.
 Hiranyakaśipuvadha 14^a.
 hiraṇyakāmadhenudāna 43^a.
Hiranyakeśin, auctor Kalpasūtra
praeceptorum 364^b.
Hiranyakeśisūtra 364^b. 280^a.
Hiranyakeśisūtravṛtti 280^a.
 Hiranyagarbha linga 44^a (bis).
 Hiranyagarbhadāna 43^a.
 Hiranyagarbhadānavidhi 35^b.
 Hiranyagarbhāsamgama 66^a.
 Hiranyagarbhopāsana 248^b.
 Hiranyanābha Kauśilyamuni 53^a. 55^b.
 Hiranyavatī, Dhanadattae uxor 153^a.
 Hiranyastūpa 18^b. pl. 19^a.
 Hiranyāksha muni 310^a.
 — daitya 64^b.
Hiranyāksha locus 39^b.
 Hiranyānga 18^b. pl. 19^a.
 hiraṇyāśvadāna 43^a.
 hiraṇyāśvadānavidhi 35^b.
 hiraṇyāśvarathadāna 43^a.
 hiraṇyāśvarathadānavidhi 35^b.
Hirādhara, Vaijanae filius 166^b.
Hiksamudra locus 339^a.
 hīnakushṭha 281^a.
 Hira, Harṣhae pater 118^b.
 hīrakavidhi 320^b.
Hirabhaṭṭa, Krishṇae filius, Nārā-
yaṇae et Viṣṇus pater 318^a.

Hírā, Darpanārāyaṇae uxor 296^a.
Huṃkāratīrtha 67^a.
 hutāṣana 104^b.
 humpadantā mantrāḥ 105^a.
 hul radix 94^b.
Hulāṣa pāthaka, auctor Rāgamālā
libri 375^b.
Húngarasthāna locus 340^a.
Húngarái locus 339^b (bis).
Húṇa regio 339^b.
 — *vanṣa* 352^b.
 hūmphadantā manavaḥ 97^b.
 hṛitanashtādivastuparijnāna 86^b.
 hṛidaya 103^a. 105^b. 149^b.
Hṛidayasāhi, Chhatrasūlāe filius, Sa-
bhāsinhae pater 140^a.
 hṛidāmaya 313^b.
Hṛidbhēdatantra 109^a (bis).
 hṛidroga 306^b. 313^b. 316^a.
 hṛidrogādhikāra 357^a.
 hṛinmantra 105.
Hṛishīkeśatīrtha 149^a.
 hetimantra 105^b.
 hetu 208^b. 240^a. 305^b. 312^a.
Hetuka poeta 125^a.
 hetumanṇyantaprakriyā 163^a.
 hetuvāda 40^a.
 hetvābhāsa 240^b.
Hema, i. e. Hemachandra 352^a.
Hemaka vana 52^b.
 Hemakaṇṭhadarṣanavarṇana 79^a.
 Hemakūṭa mons 39^b. 48^a.
Hemachandra, Jayasinhadevae filius
traditus (180^b), *auctor Abhidhā-*
nachintāmaṇi lexici 185^a. 113^b.
 162^b. 183^a. 196.
 —, *auctor Uṇādivṛtti*
tractatus 185^b.
 —, *auctor Chhandaśchū-*
dāmaṇi libri 211^a.
 —, *auctor Triśalākāpu-*
rushacharita libri 211^a.
 —, *Dhātupāthae auctor*
 170^a.
 —, *auctor Dhātupārāyaṇa*
libri 185^b.
 —, *auctor Dhyāśrayaṭikā*
commentarii 185^b.
 —, *auctor grammaticae*
Prācricitae 179^a. 180.
 —, *auctor Vibhramasūtrae*
traditus 170^b.

Hemachandra philosophus 247^b.
Hemachandrānuśmṛiti 170^a.
Hematilakasūri 397^a.
 hemadhātudāna 45^a.
 hemanta 97^b.
 hemantasamayasvabhāvākhyāna
 123^b.
 hemaparvatadāna 41^a.
Hemarája quidam 132^a.
 hemalambaka 331^b.
Hemavyākaraṇa grāmṃatica, auctore
Hemasūri 175^b.
Hemasūri, i. e. Hemachandra 161^b.
 175^b.
 hemahastirathadāna 43^a.
 hemahastirathadānavidhi 35^b.
Hemāngada gandharva 139^b.
 hemāchaladānavidhi 35^b.
Hemādri auctor 164^a. 274^a. 275^a.
 280^a. 281^a. 287^b. 341^a.
 —, *auctor commentarii ad*
Aṣṭāṅgahṛidayasaṃhitām 309^a.
 —, *auctor Kairālyadīpikā com-*
mentarii 38^a.
 —, *auctor Vratadānakhaṇḍae*
 38^b.
 —, *auctor Samayoddhyota libri*
 280^a.
 —, *auctor Harilūlāvivēka com-*
mentarii 37^b.
 heya 237^b.
 heyasādhana 237^b.
 heyahetu 237^b.
Herambamantrāḥ 93^b.
Helārāja, auctor commentarii ad
Haris Kārikā 178^a.
 —, *auctor commentarii ad*
Haris Vākyaupadīya 247^b.
Haidaraśāhavrīttāntavarṇana 147^a.
Haima, Hemachandrae lexicon 183^a.
 194^a. 195^b.
Haimavatāḥ 217^b.
Haimānekārtha lexicon 185^b.
Haimānekārthaṭikā 185^a.
 Hairanyagarbhamatanibarhaṇa 248^a.
 Hairamba secta 249^b.
Hotrisaṃsthājapa, libellus liturgicus
 396^a.
 homa 56^a. 95^a. 102^a. 103^a.
Homadravyaparimāṇa, Sūmavedae
pariśiṣṭha 383^b.
 homadravyāṇām pramāṇam 105^b.

homadravyáni 94^a.
 homavidhi 267^b. 286^a.
Homavarottara liber 292^b.
 homártham kuṇḍanirṇayaḥ 94^a.
 horá 336^b.
 horáphala 328^b.
Horámakaraṇḍa liber 338^a.

Horáśástra liber, auctore Satya 329^a.
Horásárasudhánidhi liber, auctore
Náráyana 333^a.
Horilasinha, Pratáparudrae filius
 148^a.
Holasinha, Ugrasena filius 148^a.
 holiká 218^a.

Hautrasútra, auctore Kátyáyana
 382^a.
 hrása 208^b.
 hrímákára 97.
 hrúmákára 97.
 hraum 97^b.
 hvádayaḥ 171^b.

ADDENDA ET CORRIGENDA.

Pag. 1^a. lin. 12. प्राचां vocabulo nescio an Nīlakaṇṭha superiores potius commentatores respexerit. Ratnagarbham nonnunquam laudat.—P. 2^a. l. 31. lege primorum.—P. 2^a. l. 35. In folio 100^a haec leguntur : अत्र यद्वीकांतरं कृत्वा लिख्यते तच्छ्रीशंकराचार्यकृतं भाष्यं ज्ञातव्यं ॥ In foliis 103, 104 : गौडपाठ citatur.—P. 4^a. l. 13. lege शाङ्गधन्वा.—P. 7^a. l. 2. infra, lege serae.—P. 8^a. l. 10. infra, lege अष्टांगयोगयुक्ति.—P. 8^b. l. 5. lege Foll. 227.—P. 8^b. l. 13. lege 133.—P. 23^a. l. 24. lege परमा तनुः.—P. 23. nota 4. lege Śākatāyana.—P. 31. n. 1. मुचैकं भोजकं sine ullo dubio vera est lectio.—P. 35. n. 2. lege अग्निष्ठिका, quo deminutivo, ab अग्निष्ठा derivato, olla, sive aenea sive fictilis, ad ignem adolendum idonea, sive focus significatur. Cf. Kāśīkh. 3, 16 : हेमांतेऽग्निष्ठिकेधनैः, ubi Scholiastes : लोहवृदादिनिर्मितान्यन्याधारपात्राण्यग्निष्ठिकाः । ताः । et ibid. 10, 31 : शीते शीतापनुच्यै यस्मिन्मभारान्प्रयच्छति । कुर्यादग्निष्ठिकां वायुं स वसेदग्निं संनिधौ ॥ ubi Scholiastes : लोहादिनिर्मितान्यन्याधारस्थालिकां.—P. 35^b. l. 33. lege codice C.—P. 38^b. n. 2. lege Rāmakrishṇae filio.—P. 50^a. l. 32. pro Upodghātapāda lege Anushangapāda.—P. 50^a. n. 1. lege पादाश्चत्वारः.—P. 52^a. l. 17. नत्सनीये legendum videtur.—P. 58^a. l. 13. lege earumque.—P. 64^b. l. 12. lege quarto decimo.—P. 68^b. l. 7. lege Pārvatī.—P. 71^a. l. 28. lege Kārttika.—P. 71^b. l. 1. lege avunculum.—P. 74^a. l. 27. lege Chāṇḍālī.—P. 75^b. l. 29. lege Ekāmra-vamāhātmyam.—P. 77^a. l. 17. lege Ātmachhandatīrtha.—P. 77^b. l. 31. lege Tribhuvaneśvaralinga.—P. 78^a. De Gaṇeśapurāṇa, cff. quae Stevenson in *Journal of the R. As. Soc.* VIII, 319. sqq. disputavit.—P. 80^a. l. 14. lege Amuśyāyana.—P. 81^a. l. 17. lege exstitisse.—P. 83^b. l. 25. lege et Mohanī (sive potius Mohinī), Brahmanis filiae.—P. 84^a. l. 9. infra, lege Jainyapārśvanāthacharitra, et ibid. l. 8. lege Buddhacharitra.—P. 84^b. l. 2. lege Laghulalitavistārākhyam.—P. 85^b. l. 15. lege Prāsādanirmāṇam.—P. 86^a. l. 28. lege शुक्रतुंडश्च.—P. 88^a. l. 6. infra, lege तथाकथं चक्रं.—P. 92^a. l. 32. lege निपुणः.—P. 95^a. l. 30. lege Chhand[h]samgraha, et ibid. l. 34. Dakṣiṇā.—P. 96^b. l. 13. lege Ghatārgala.—P. 97^b. l. 21. lege शुक्र.—P. 101^a. l. 27. lege exstitisse.—P. 103^a. De hominum sacrificio, cff. quae in ‘*Rambles and Recollections of an Indian Official. By Lieutenant-Colonel W. H. Sleeman. London, 1844.*’ Vol. I. p. 61. leguntur : ‘Do you, Meer Sahib, think, that they continue to offer up human sacrifices anywhere?’ ‘Certainly I do. There is a Rajah at Ruttunpore, or somewhere between Mundlah and Sumbhulpore, who has a man offered up to Dovy (i. e. Devī) every year; and that man must be a Brahman. If he can get a Brahman traveller, well and good; if not, he and his priests offer one of his own subjects. Every Brahman that has to pass through his territory goes in disguise.’ De victimis humanis in Orissa regione Terrae oblati (‘the Meriah sacrifice’), cf. ‘*A personal narrative of thirteen years service amongst the wild tribes of Khondistan for the suppression of human sacrifice. By Major-General John Campbell. London, 1864.*’—P. 103^b. l. 20. et 23. lege पादम्.—P. 103^b. l. 34. lege nostro.—P. 108^b. l. 18. lege gūdhārtha, et ibid. l. 27. lege Śyāmārahasye.—P. 109^b. l. 4. lege comprehenduntur.—P. 110^b. l. 15. lege Vṛttaratnākara.—P. 113^b. l. 25. lege Pālakāpya.—P. 113^b. l. 34. lege Mitāksharā pro Mitāksharāvākyā.—P. 119^a. l. 2. In fine libri quarti Sthairyavichāraṇaprakaraṇa, in fine libri quinti Śrīvijayapraśasti, in fine libri sexti Khaṇḍanakhaṇḍa opera laudat.—P. 121^a. l. 3. lege vestibus arrepta.—P. 123^a. l. 1. infra, lege Mārkaṇḍa.—P. 123^b. l. 13. Post 63, 11. adde 71, 27.—P. 123^b. l. 25. lege 117, 5. pro 110, 5.—P. 124^a. l. 1. lege 8, 15. 16.—P. 124^a. l. 5. Post 16, 8. adde etc.—P. 125^a. l. 34. lege Pālakāpya.—P. 129^a. l. 23. lege Buddhāvātāra.—P. 129^b. l. 7. infra, lege Vayasyā raha.—P. 130^b. l. 4. infra, lege लक्ष्म्या-लतया.—P. 133^b. l. 10. infra, et p. 134^a. l. 6. lege versione Guzzzeratica.—P. 138^a. l. 2. infra, lege भूयः.—

- P. 139^b. l. 6. infra, *lege* हरेलीलावराहस्य.—P. 140^b. l. 22. *lege* Sabbāsinha, Hridayasāhis filius, Chhatrasālae nepos.—P. 142^a. l. 13. *lege* chikuranikaraḥ.—P. 142^b. l. 24. *lege* duae.—P. 142^b. n. 1. *lege* Khaṇḍaprasasti.—P. 144^a. l. 17. *lege* Foll. 97.—P. 145^a. l. 3. *lege* prasādanam.—P. 148^a. l. 10. *lege* Māndhātṛi.—P. 149^a. ll. 12, 13. *lege* Tapodhāman, Chhatrasinha.—P. 151^a. l. 25. *lege* prasasti.—P. 154^b. l. 17. *lege* Vikramādityae.—P. 156^a. l. 30. Pro जंपान videtur कंषान legendum esse, quod ab Hemachandra et Rāyamukūta ad शिविका vocabulum interpretandum traditur.—P. 162^a. l. 33. Sero animadverti प्राञ्ज vocem anteriorem significare grammaticum, eumque Rāmachandram esse, nepotem vero Viṭṭhalam indicari.—P. 164^a. l. 9. *lege* ab Hemādri.—P. 171^a. l. 6. infra, *lege* dividitur.—P. 172^b. l. 29. *lege* Lat. 9.—P. 174^a. l. 32. *lege* duae.—P. 179^a. l. 8. infra, *lege* qui.—P. 179^a. ll. 16, 17. infra, *lege* primum, secundum, tertium, quartum.—P. 180^a. l. 14. *lege* ओज्झिय पलस्य.—P. 182^a. l. 26. दृष्टशिष्टप्रयोगो nunc mihi legendum videtur.—P. 182^a. l. 35. *lege* गीतिसुग्भेदयो°.—P. 189. n. 1. *lege* chham et achchha.—P. 195^a. l. 13. infra, *lege* duabus.—P. 200^a. l. 12. *lege* चाभिनयं गीतं.—P. 203^a. l. 10. *lege* filii.—P. 210^a. l. 9. *lege* येना°.—P. 217^b. l. 21. *lege* Vāhlīkadesyāḥ.—P. 217^b. l. 7. infra, *lege* Suvasantakas.—P. 219^a. l. 7. *lege* compositi.—P. 221^b. l. 5. *lege* Rāmānuja.—P. 226^b. l. 15. *lege* universi.—P. 226^b. l. 32. *lege* Saṃkshepasārīraka.—P. 227^b. l. 34. *lege* बंधमुक्तो.—P. 233^a. l. 25. *lege* Yogavāsishṭhasāras.—P. 242^b. l. 12. infra, *lege* Mahāpāsupatāḥ.—P. 248^b. l. 15. infra, *lege* inusta.—P. 249^b. l. 12. infra, Tulābhavanīpura recte se habet.—P. 258^a. l. 27. *lege* °यांमान्.—P. 259^a. l. 17. *lege* °विजृम्भितः.—P. 259^a. l. 36. *lege* °चरणाक्षपक्षे.—P. 260^b. l. 6. *lege* ex.—P. 263^a. l. 4. infra, *lege* Viśveśvarae.—P. 265^b. l. 25. *lege* °शर्वणादपि.—P. 266^b. l. 7. infra, *lege* सप्त.—P. 268^a. l. 6. *lege* पृच्छे°.—P. 276^a. l. 22. *lege* Tithi°.—P. 276^b. l. 5. *lege* game.—P. 277^a. l. 22. *lege* pronepote.—P. 278^b. n. 1. *lege* Dīkshītānanta.—P. 292^a. l. 13. infra, *lege* Purāṇasāra.—P. 292^b. l. 27. *lege* auctor.—P. 305^a. l. 14. infra, *lege* Śārīrasthāna.—P. 310^a. l. 28. *lege* गालवो.—P. 310^b. l. 23. तदा शेषश्च legendum est.—P. 311^a. l. 1. *lege* धन्वंतरि°.—P. 311^a. l. 13. *lege* च pro च.—P. 325^b. l. 4. *lege* Āryabhaṭṭae.—P. 326^a. l. 10. *lege* chhedyakādhikāra.—P. 329^a. l. 3. *lege* Foll. 143.—P. 331^b. l. 10. *lege* major pars.—P. 341^a. l. 11. infra, *lege* Trailokyasāra.—P. 341^a. ll. 3, 5. infra, *lege* pronepote, et l. 5. Puruṣhottamae.—P. 347^b. l. 19. *lege* नयीत्याहि.—P. 348^a. l. 12. *lege* Skandapurāṇae.—P. 355^a. l. 21. *lege* पक्षमोदनं.—P. 356^a. l. 33. *lege* Vṛihachchhātātapa.—P. 356^a. l. 35. *lege* Skandapurāṇa.—P. 357^b. l. 6. *lege* nasya°.—P. 358^a. l. 2. *lege* pronepote.—P. 365^a. l. 5. *lege* pronepote.—P. 407^b. l. 1. *lege* 372^a.—P. 407^b. l. 8. *lege* 387^b.—P. 412^a. l. 4. infra, *adde*: Nārāyaṇa (Bhaṭṭa°), auctor Venīsaṃhāra comoediae 145^b.—P. 413^a. l. 15. infra, *lege* Ekāksharakosha.—P. 420^a. l. 20. *lege* metris.—P. 422^b. l. 2. *adde* 404^b.—P. 426^a. l. 21. infra, *lege* Nava-kāṇḍikābhāshya.—P. 430^b. l. 7. infra, *adde* 406^b.—P. 435^c. l. 26. infra, *adde* 383^a.—P. 437^b. l. 4. *adde* 376^b. 378^b.—P. 437^b. l. 10. infra, *adde*: Anantakṛishṇa scriba, anno 1659 vixit 383^b.—P. 438^c. l. 4. deleatur.—P. 451^a. l. 3. *adde*: Auḍāgopāla scriba, anno 1632 vixit 382^b.

